Львівська бібліотека
АН УРСР
№ СТ 14.115

Liber
1904
XV

Ad emptorem.

Vita hominis breuis est: eademq; est lege regenda:
Seruãda q nostri que voluere patres.
At labor est ingens: multos percurrere libros.
Pro multis nobis hic satis vnus erit.
Est opus electum: nomenq; Rosella: legenti
Utilis: q nullo frigore lesa viret.
Emptor habes: animam valeas quo pascere flore:
E celo venit: quicquid odoris habet.

Abbas char. 1
Abbatissa 2
Abdicatio 2
Absolutio 15
Absolutio 19
Absolutio 20
absoluto 20
absoluto 20
acceptilatio 21
acceptio personarum 21
accidia 21
actiones 21
actus 22
accusare 22
accusatus. 22
adoptio 23
adulatio? 23
adulterium 24
aduocatus 26
alienatio 29
alimenta 31
altare 31
appelatio 31
apostasia 32
aqua benedicta 33
arbiter 33
archidiaconus 34
archiepiscopus 34
archipresbyter, 36
arguere 36
arra 37
assassinus 37
auaritia 37
Baptismus char. 38
Baptismus 39
Baptismus 39
baptismus 40
baptismus 41
baptismus 41
baptismus 41
bellum 41
benedictio 44
beneficium 46
beneficium 48
beneficium 48
bigamia 48
blassemia 49
Cabella char. 49
Calix 49
Canonica portio 49
Canonicus 49
Canonizatio 49
Caracter 49
Carcer 49
Caritas 49
Castratus 50
Casus episcopalis 50
Casus fortuitus 50
Cessatio a diuinis 50
Citatio 50
Clauis 51
Clericus 52
Clericus 52
Clericus 53
Clericus 54
Commodatum 58
Compromissum 59
Communicare 59
Conditio 61
Confessio iudicialis 61
Confessio. 62
Confessio 64
Confessio 67
Confessionis celatio 70
Confessor 72
Confessor 75
Confirmatio electoris 75
Confirmatio sacramenti 76
Conscientia 77
Consecratio ecclesie 77
Consecratio altaris 79
Consecratio cimiterij 80
Consecratio vestiu? 80
Conseruator 80
Consilium 80
Consuetudo 82
Contemptus 84
Contentio 84
Contractus 84
Contritio 85
Contumacia 86
Contumelia 86
Correa 86
Correctio 86
Correctio 87
Corporalia 88
Corpora sanctorum 88
Corpore vitiatus 88
Crimen 88
Crisma 88
Curialis 88
Curiositas 88
Custos 89
Damnatus char. 88
Damnificatus 89
Debitum 89
Decime 90
Degradatio 92
Delectatio 94
Delegare 94
Denunciatio 95
Depositum 95
Detractio 97
Diaconus 97
Dispensatio 97
Diuortium 100
Doctor 102
Dolus 102
Domicilium 103
Dominica 103
Dominus 104
Donatio 105
Donatio.ij.cā mortis 111
Donatio.iij.pp nupt. 112
Dos 112
Dubia 116
Duellum 116
Ebietas char. 117
Ecclesia 117
Ecclesia 118
Electio 118
Electio 123
Electio 124
Elemosyna 124
Elemosyna 125
Emancipatio 125
Emphitheosis 126
Emptio & venditio 137
Emunitas 138
Emunitas 138
Episcopus 140
Eucharistia 141
Eucharistia 141
Eucharistia 142
Excommunicatio? 147
Excommunicatione 148
Excommunicatione 148
Excommunicatione 149
Excommunicatione 149
Excommunicatione 149
Excommunicatione 149
Excommunicatione 149
Excommunicatione 149

Excommunicatione 149
Excommunicatione 151
Excommunicatione 151
Excommunicatione 152
Excommunicatione 152
Excommunicatione 152
Excommunicatione 153
Excommunicatione 154
Excommunicatione 155
Excommunicatione 156
Excommunicatione 156
Excommunicatione 157
Excommunicatione 157
Excommunicatione 157
Excommunicatione 157
Excommunicatione 158
Excommunicatione 158
Excommunicatione 158
Excommunicatione 158
Excommunicatione 159
Excommunicatione 159
Excommunicatione 159
Excommunicatione 159
Excommunicatione 160
Excommunicatione 160
Excommunicatione 160
Excommunicatione 160
Excommunicatione 161
Excommunicatione 161
Excommunicatione 162
Excommunicatione 163
Excommunicatione 164
Excommunicatione 164
Excommunicatione 164
Excommunicatione 165
Excommunicatione 165
Excommunicatione 165
Excommunicatione 166
Excommunicatione 166
Excommunicatione 166
Excommunicatione 167
Excommunicatione 167
Excommunicatione 167
Excommunicatione 167
Excommunicatio 168
Excommunicatio 168
Excommunicatio 171
Excommunicatio 171
Excommunicatio 171

Excommunicatio 181
Exemptus 181
Exorziste 182
Exorcismus 182
Expense 182
Expositus 182
Extimatio 183
Fallsitas char. 183
Familia. 185
Femina 186
Ferie 187
Feudum 190
Fides 191
Filius 192
Furtum 195
Gotia vana char. 197
Gratia 197
Bula 197
Hereditas char. 197
Hereticus 200
Histrio 203
Homicidium 203
Homicidium 203
Homicidium 204
Homicidium 207
Hore canonice 209
Iciunium char. 211
Ignorantia 215
Illegittimus 219
impedimentum 222
impedimentum 224
impedimentum 224
impedimentum 225
impedimentum 227
impedimentum 228
impedimentum 230
impedimentum 231
impedimentum 235
impedimentum 234
impedimentum 235
impedimentum 236
impedimentum 237
impedimentum 238
impedimentum 239
impedimentum 241
impedimentum 241
impubes 242
incarceratus 242
incendiarius 242
indulgētia 242
infidelis 245

ingistilo 245
inscriptio 247
interdictum 247
interdictum 249
interdictum 251
interdictum 252
inuenia 253
inundia 254
iposcrisis 254
ira 254
irregularitas 256
irregularitas 256
iudeus 257
iudeus 259
iudex 259
iudex 262
iudicium 263
iurare 263
iuramentum 268
iuramentum 269
ius 270
Legare char. 270
Legatus 273
Legitimus 276
Legittima 276
Lepiosus 279
Lex 280
Libellus famosus 282
Libertus 282
Locatio 282
Ludus 285
Luxuria 287
Maleficiatus char. 287
Manumissio 287
Matrimonium 288
Matrimonium 290
Matrimonium 292
Matrimonium 294
Matrimonium 296
Matrimonium 297
Matrimonium 298
Medicus 298
Mendacium 299
Mercator 300
Meretrix 300
Merum 300
Meus 300
Miles 301
Miserabiles psone 301
Missa 301
Monachus 304

Bonialis 305
Bonus 305
Butum 305
Nuffragium char. 305
Nanta 306
Negociatio 307
Notorium 307
Nouicius 307
Nuptie 312
Obedientia char. 313
Oblatio 314
Oleum sanctum 314
Opinio 315
Oratio 315
Oratorium 317
Ordo 317
Ordo 317
Ordo 318
Ordinandus 319
Ordinator 319
Ordinatus 320
Ordinatus 320
Ordinatus 320
Ornatus 320
Pactum char. 323
Palla 323
Pallium 323
papa 323
parafrena 325
parentes 325
parricidâ 325
patriarcha 325
patronus 326
peccatum 328
peculium 329
pecunia 335
pedagium 335
pena 338
penitentia 340
percutere 341
peregrinus 341
perfurius 342
permutatio 342
pignus 342
pirrata 344
polluti 344
populus 344
postulatio 344
predicator 346
preſcriptio 347
priuilegium 350
probatio 354
promiſſio 355
prudentia carnis 355
pudicitia 355
punitio 355
purgatie 355
purgatorium 356
purificatio 356
Quſillanimitas 356
Ueſtuarij char. 356
Religio 356
eligio char. 357
Religio 358
Religio 358
Reliquie 361
Renunciatio 361
Repreſalie 362
Reſcriptum 363
Reſidentia 365
Reſtitutio 365
Reſtitutio 366
Reſtitutio 366
Reſtitutio, 368
Reſtitutio 370
Reſtitutio 371
Reſtitutio 372
Reſtitutio 376
Reſtitutio 378
Reſtitutio 382
Reſtitutio 383
Reſtitutio 384
Reſtitutio 386
Reſtitutio 387
Reſtitutio 389
Reſtitutio 391
Acerdos char. 398
Sacramentum 398
Sacrilegium 398
Sagitarius 398
Sarracenus 398
Satisfactio 398
Scandalum 398
Scientia 399
Sententia 399
Sepultura 402
Sepultura 402
Sepultura 402
Sepultura 402
Seruus 405
Seruus 405
Seruus 406
Simonia 406
Simonia 411
Simonia 411
Simonia 412
Simonia 412
Simonia 415
Societas 415
Sortilegium 419
Sponſalia 420
Statutum 422
Succeſſio 422
Succeſſor 424
Suffragium 424
Superbia 424
Surdus 426
Suſpenſus 426
Abellio char. 427
Tales 427
Teſtamentum 427
Teſtamentum 432
Teſtamentum 433
Teſtis 433
Teſtis 434
Teſtis 435
Tormentum 435
Tranſactio 435
Tutela 435
Enatio char. 435
Ulcarius 435
Ulciatus corpore 436
Ulcus 436
Uirginitas 436
Uirginũ conſecratio 438
Uis & metus 438
Uiſitatio 438
Unctio extrema 438
Uoluntas 439
Uotum 439
Uotũ 441 Uotũ 443
Uotum 443
Uotum 444
Uotum 445
Uſura 445
Uſura 457
Uſura 463
Uſura 466
Uſura 467
Uſura 468
Uſus clauſum 474
Uſus & uſufructus 475
Uxor 478

Secundo pñs tabula nosa docto-
rum sacre theologie et
vtriusq; iuris q sunt contentoz in pñsata
summa: auriga ⁊ fidelissimi duces indi-
cabit ⁊ in allegádo eoz abbreuiatiões
que sunt infrascripta ordie alphabeti oz
dinatarnon sin eozum antiquitatem vel
excellentiam annotata. videlicet in sacra
scriptura seu theologia.
Albertus magn⁹ ordinis p̃dicatozum
Alex.ſ.de ales ordis minoz
alexáder lõbard⁹ alexádria oz.mi.
ambrosius doctoz ecclie sanctus
anselm⁹ cãtuariẽsis archiepc̃s sanctus.
augustinus doctoz ecclie sanctus.
aureolus.ſ. Petr⁹ aureol. oz.mi.

¶ In iure canonico vel ciuili.
Abbas alanus
albicus de rosate albert⁹ Papiensis.
alexander de imola.
alexander nepo vincentinus
andreas barbatius siculus
angelus.ſ.de perusio
angelus aretinus seu de aretio.
antonius de butrio
archidiaconus. azo.

¶ Summiste.
Auarus ordinis minozum.
archiepc̃s Florentinus ordis p̃dicatozum.
astensis ordinis minozum
augustinus de ancona.

¶ In sacra scriptura seu theologia
Beda.
bernardus sanctus.
bonauentura ordinis minoz sanctus

¶ In iure canonico vel ciuili.
Baldus.ſ.de perusio.
bartolus v3 de saxoferato.
bernardus glosator decretalium.
bartholomeus brixiensis
bartolus cepola veronensis.
bonagratia
butrigarius.ſ. Jacobus butrigarij

¶ Summiste.
Bernardinus de senis ordi.mi.sanctus
bertrãdus cardinalis ordis minozum.

¶ In sacra scriptura seu theologia
Cassianus.
cipianus martyr

¶ In iure canonico seu ciuili.
Calderinus q fuit Joãnes calderini.
cardinalis.ſ. franciscus de zabarellis.
cynus collectarius cato saccus
copostelanus cui nomen bernardus.
clarus ordinis minoz summista.

¶ In sacra scriptura seu theologia
Bamalensis. dionysius.
dynus vtriusq; iuris doctor.
dominicus de sancto georgio canõiste.

¶ Summiste.
Directorũ iuris qui fuit petrus casuelle
ordinis minozum.

¶ In sacra scriptura seu theologia
Egidius ordinis heremitarum.
egidius normanus or.p̃dicatoz.
Fran.ſ.francisc⁹ de mayronis oz.mi.
franciscus de ampulis ordis minozum.

¶ In iure canonico vel ciuili
federicus dẽ senis. florianus
franciscus vercellensis
franciscus de ramponibus
franciscꝰ de albertarijs
franciscus tigni de pisis.
franciscus de aretio seu aretinus
fulgosius.ſ. raphael fulgosius.

¶ In sacra scriptura seu theologia
Gilbertus.
grego.ſ. sanct⁹ gregor⁹ doctoz ecclesie
guilelmus de mara ordinis mi.
guido oz. carmelitarum.
guilelmus de laude.

¶ In iure canonico vle ciuili
gabriel de osseletis mutinensis.
garsias gaspar de calderinis
geminian⁹.ſ. dñicus de sancto geminis.
girard⁹ de senis. gofredus.
gratianus copilator decreti
guido de fuzaria.
guido epc̃s concordiensis.
guilelmus de cuneo
guilelmus nasen.
guilelmus de monte lauduno q scripsit
sup clemẽtinas ⁊ alias sic laudunus.
guilelmus durandi qui fecit speculum

¶ Summiste.
girardus obdon q ordis minorum
gregori⁹ ariminio. gualdensis.
gualterius epc̃s pictauensis ordi.mi.

¶ In sacra scriptura seu theologia.
Henricus de gandauo.
Hieronimus doctor ecclesie sanctus.
Hugo de sancto victore.
¶ In iure canonico vel ciuili,
Henrychus boych.
Hermannus magnus legista.
Hostiensis lumen iuris canonici.
Hugo q fecit multas glosas sup decretū.
Hugo vercellensis.
Hugolinus de la fontana glosator iuris ciuilis
¶ In sacra scriptuea seu theologia.
Johanne scoti ordinis minorum qui allegat sic scotus.
Joānes de noto ordis minorum.siculus
Johānes de neapoli ordinis p̄dicatorum.
Iohanne de ripolis.
¶ In iure canonico vel ciuili.
Jacob⁹ butrigari⁹ q allegat butrigari⁹
Iacobus lotharius.
Iacobus de beluisio.
Iacobus de rauena,
Iacobus de arena.
Innocentius papa sp̄dor canonistaꝝ.
Joahnnes theotonicus glosator decreti.
Ioannes fauentinus.
Ioannes de faucona.
Ioannes de deo hispanus.
Ioannes monachus cardinalis.
Joānes andree irradiator iuris canonici
Ioannes de anania.
Ioannes plagiarius de senis.
Ioannes demontemerlo.
Ionnes de sancto georgio bononiēsis
Joānes calderin⁹ q allegatur calderinus
Ioannes de lignano.
Ioannes de imola qui allegatur imola.
Ioannes de platea bononiensis.
Joānes antonius de sancto georgio nūc ep̄s alexandrinus mediolanensis.
Summiste.
Iacobus de laude ordinis minorum.
Ioannes de saxonia ordinis minorum.
Ioannes de anchona.
Ioannes ordinis predicatorum qui fecit summam confessorum.
¶ In sacra theologia.
Landulphus ordinis minorum
¶ In iure canonico vel ciuili
Lappus de castilione abbas
Laurentius de pinu.
Landun⁹ videꝫ.gulielm⁹ de mōte rc.
Laurentius de redulphis florentinus
Lodouicus de roma.
Magister sententiarum.scilicet Petrus lombardus princeps theologorum.
¶ In iure canonica vel ciuili.
Martinus silimani.
Martinus de lano.
Marsilius
Matheus romanus.
Matheus de matheselijs
Nicolaus de lira ordinis minor totius biblie subtilissimus expositor.
Nicolaus de ausmo.
¶ In iure canonico vel ciuili.
Nicolaus de matarelis.
Nicolaus de neapoli.
Odoardus
Odofredus
Oldradus de ponte legista.
Oldradus de laude canonista qui fecit multa consilia.
¶ In theologia
Petrus ideſt de tarantasio ordinis p̄dicatorum
petrus aureolus ordinis minorum.
petrus de palude ordinis predicatorum
petrus de sapientia.
petrus almerici ordinis predicatorum.
¶ In iure canonico vel ciuili
panormita,i nicholaus abbas siculus episcopus panormitanus
paulus de castro
paulus de liazarijs
petrus.i.de bella pertica
petrus helie
petrus de stagno
petrus de ancharano
pileus philipus
philipus de perusio
placentinus
petrus casuel.i.directorium.vt.
¶ In sacra scriptura z theologia.
Rabanus
Ricardus.i.ꝺ mediauilla ordis minor
Ricardus anglicus ordis minor

er quattuo: expositoribus regule nře
Ricardus de sancto victo e.
¶ In iure canonico vel ciuili.
Rainerius de forliuio.
Raphael fulgosius.
Rizardus malumbra.
Rofredus beneuentanus.
¶ Summiste.
Raymundus ordinis predicatorum.
Rodoricensis guilielmus noie glosator. raymondi ordinis predicatorum.
Rogerius.
Scot⁹.i. Joannes scot⁹ ordis minoꝝ.
¶ In iure canonico vel ciuili.
Salicetus
Stephanus prouincialis.
Signoꝝosus de homedeis
¶ Summiste
Speculator. i. guielmus durandi
Summa ꝓfessoꝝ ordinis predicatoꝝ
¶ In theologia
Thomas de agno ordis ꝑdicatoꝝ scūs
Tancrededus docto: turis canonici.
¶ In theologia
Ugo de castronouo ordinis minorum.
Ubaldus de perusio
Ubertus de bobio
Uincentius Uldericus.
Ysidorus sanctus
Ymola. i. Joann. de ymola
Zenzelinus doctor turis canonici

SIctus ꝛc. Ad futuraꝝ rei memoriá. Et si dominici gregis saluti semp intenti singulis cum humilitate possen tibus: ea benigne concedere studiamus p q̄ pectoꝝ mole deposita sal⁹ipa succedat: z hostis hūani generis fututo ereptꝰ animas lucri faciamus altissimo: qui nobis eas sua bonitate commisit. Jd tñ p pensiori studio precauendum esse censemus ne cuiusuis indulgentie: remissiōis vel facultatis obtentu rpi fideles prouidi uiores ad illicita in posterum cōmittenda reddantur: aut facilitas venie eis pec candi tribuat incentiuꝝ. Cum itaq; sicut multorum fidedignoꝝ testimonio: accepimus ob multitudinem facultatuꝝ per nos vel auctoritate nostra concessa rum tam verbo q̄ inscriptis ꝓfectis ex inde literis vel nō: plurimis z pionis eccle siasticis etiam religiosis z secularibus vtriusq; sexus. capitulis: collegijs: cōmen tibus: hospitalibus: ꝓfraternarijs. z vni uersitatibus tam in genere q̄ in specie sub electione vel deputatione cōfessoꝝ qui eligentes eisdem vel pro indulgentijs p nos cōcessis cōsequendis. ad eccle sias z alia pia loca cōfluentes: seu ad alia qua pia opera manus porrigentes adiu trices earundēq; confraternitatum cō fratres z sorores ac in hospitalibus predictis decentes seu deseruientes aut eis pie aliquid relinquētes: vel aliqua alia meritoꝝ ministeria exhibentes z in ordinibus profitendis. eoꝝ confessio ne diligenter audita. in singulis etiam se de ap. reservatis casibus semel in vita z in alijs totiens quotiens: ac in morte plenarie: vel alias etiam ad beneplacitum cō sequendi quascunq; indulgentias plenarias vl ñ plenarias: absolutionem z penitentiam salutarem eis iniungere. remissa quoq; vota per illos quecūq; in alia pie tatis opa commutare libere z licite valeat. Fideles prefati ad peccandum z ad alia illicita committenda. nunq̄ pro cliuiores existant in non parum periculum salutis animarum suarum. nos qui deo propitio eiusdem gregis dominici meritis licz insufficientibus cautam gerimus. z illuz spiritualis thesauri elargitione cupimus ipsi deo reddere acceptabilem ne exinde clauium auctoritas. dedu cat in ꝓceptū. Ipsiq; ad peccādū proclitiores: vt dictum liberius prolabantur. Et premissis z aliis rationabilibus causis animum nostrum mouentibus: motu proprio non ad alicuius nobis super hoc oblate petitionis instantiā: sed ō. nostra meraq; voluntate z deliberatione: auctoritate apostolica tenore ꝓsentium statuimus z ordinamus q̄ de certo pretextu facultatum huiusmodi concessarum a nobis vel auctoritate nostra. Et quas concedi quomodolibet contingit in posterum verbo: literis: aut quatuo

alia scriptura: etiam cum clausula q̃ sola signatura sufficiat etiam in sauoez fidei ꝛ cruciate: nullius confessoꝝ eo: dãez quãpiam cuiusuis status gradus: ordis vel conditionis existat: ꝛ quacũq; ecclia stica etiam epãli vel maiori: aut munda na etiam regali ꝛ maiori dignitate prefulgeat qui offense ecclesiastice libertatis: violationis: interdicti ab eadez sede impositi: seu hereseos postq̃ fuerit de ea sententialiter condemnati: delati, seu publice diffamati: ꝑspirationis in pſonam aut statum ro. põ. seu cuiusuis offensetin obedientie: aut rebellionis eiusdez pon. vel dicte sedis: mutilationis membroꝝ: vel occisionis cuiuscũq; in sacris ordinibus ꝓstituti offense pſonalis in epm seu alium ꝓlatum: invasionis: depradationis: occupationis: aut devastationis terrarum ro. ecclie mediate vel immediate subiectarum, ac etiã invasionis rompetarum seu quorũcunq; aliorũ ad romana curiam venientium: ꝓhibitionem devolutionũ causarũ ad dictam curiam delationis armorum ꝛ aliorũ ꝓhibitorum adptes infidelium: impositionis novorum onerum realium vel pſonalium eccl̃ie vel ecclesiasticis pſonis: simonie super ordinibus vel beneficijs pſeñdis in dicta curia vel extra eã ꝓtracte criminiꝫ quõlibet re⁹ fore. ꝛ generaliter in casib⁹ ꝓtentis in litteris q̃ ꝓfecerunt in die cene domini publicari: ꝓtextu hmõi facultatum absoluere: ꝛ per eos emissa peregrinationis vltra marinez ꝛ visitationis liminum apl̃oꝝ Petri ꝛ Pauli in cõ postella: ꝛ castitatis ac religionis votaꝝ nisi spãli inia ꝛ certa inia nra de qua⁹ de mũ constare censeat cum ſignatura nostra desup manu nostra scripturam: aut in lris nris expssum fuerit: nos ex certa sciẽtia ꝛ de spãli gra id cõcedere cum derogatione pñtis constitutionis: illius de verbo ad verbum inserto tenore: mõ aũt per clausulas id importantes: vel in articulo mortis constitutum ꝛ tunc in casibus in quibus satisfactio fuerit impendenda: facta satisfactione: vel idonea ꝓstita cautione commutare ꝓsumant. ꝛ si aliqui confessorum predictorum contra ꝓsentem constitutionem q̃cq̃ absoluere aut excepta vota predicta cõmutare attentauerint: absolutio ꝛ commutatio hmõi nullius sit roboris vel momenti. ꝛ cont̃ facientes eoipso excõicationis sententiam incurrant: a qua nisi in mortis articulo constituti ab aliquo q̃ a romano pontifice absolui nõ possint. Non obstantibus litteris ꝛ constitutionib⁹ ꝑtis ꝛ insmodi ac constitutionibus ꝛ ordinationibus ꝛc. ꝛ ne aliquis de pñtis ⁹ signo rantiam valeat allegare. mandam⁹ eas in cancellaria apostolica ꝛ audientia litterarum contradictarum legi ꝛ publicari: ac inter extrauagantes alias aplicas constitutiones in quaterno dicte cancellarie describi ꝛc. Nulli ergo ꝛc. Datum Rome apud sanctum Petrum Anno incarnationis dominice M. illesimo quadringentesimo septuagesimo nono die tertio kl̃. Januarij. Pontificatus nostri anno nono.

FINIS.

Incipit liber q Rosella casuū appellatur. editus per venerandum religiosum fratrē Baptistam trouamalā ordinis minoruz obseruantie professorem integerrimum.

Osella hec casuū duduz Baptistiniana nūcupata non plibros aut rubricas ſz p materias distincta. ō rosselle nomē nunc sortita est. non q in nouū euaserit opus ſz q: ēplurū qui pme deerāt editiōi sbtilissimoz casuū. vti sertū q̄das obtinuit coaeruatiōnē. Sicut. n. frequentius aucte pbitati nominis succedit mutatio q̄ i vtrāq; militiā sectāt⁹ observari cōpimus. sic tu libelle me⁹ cui vt cōptior vberiorq; esses: senecte mee in numeros adhibui labores nouuz nomen habe.

Bbas Tres ordines mi nores. s. tōsurā: hostia riatū z lectoratū i suo monasterio tātū pferre pt dūmodo sit sacerdos z manus impositas sit ei scōm modē pficiendoz extra de eta. z qua. c. cū ptingat. z. lxix. di. qm̄. nisi habeat primlegium q̄ oēs ordines possit cōferre. hoc tdē pōt abbas siue electus in abbatē. si ēps defferat eum benedicere. extra de sup. ne. prela. c. i. z pfert abbas clericatum seu clericalem ordinē qñ facit tonsurā cum corona. d. c. cū ptigat. tficta gl. Abbas aūt exorcistaz z accolitaū pferre nō pōt. d. c. qm̄. tuncta glo. Nō est tñ licitus abbati bus alijs q̄ monasteriozz suoz querist z q ad illa pnolauerint. s. vt tibi quer tātur z fiant monachi. z in quos ecclesiasticā z q̄si epalem iurisditionem obtinent primā clericalē pferre tonsuraz nisi eis cōperat ex pleno apostolice sedis indulto extra de pūul. abbates. li. vi. tuncta gl. que sup ꝓbo. q̄si epalē dicit q̄ vere epalem habere non pōt vt posse crismare z alia que sunt epalis ordinis. Si igit abbas in pochia vl alio loco hz iurisditionē in spiritualibus. quaz alias de iure dz habere epūs et puros laicos nec querelos. nec cōuertēdos poterit clericare. alias non hec glo. Alijs aūt: vel in alio loco conferre nō ſz ar. lxix. di. c. i. Si tñ cōferat caracterē pfert. ſz nō executionē. Sicut enī epūs laicū nō sue iurisditiōis ordinare nō pōt ablq; licentia sui episcopi. vt de tempo. ordi. c. vlti. li. vi. sic nec iste abbas talem poterit ordinare. vt no. glo. in. d. c. abbates.

¶ Sed nunq̄d inuitatus ab alio potē rit abbas ordinare monachos alteri⁹ monasterij. ꝛn. direc. li. i. ti. xxuij. dicit ſm Zau. z Jo. lxix. di. qm̄. q̄ sic quod intelligit. Posti. si monasterij. alio ad quod inuitatur sit exēptū. Et dato q̄ non sit inuitatus caracterē imprimit si ordinat. ar. ix. q. v. lugdunēſio. licet nō executionem conferat. ſm archi. in. d. c. quoniam.

¶ Abbas z quilibet quentualis plat⁹ z regrere dz monachos fugitiuos: z ad claustrum reducere. salua ordinis disciplina. extra de regu. ne. religiosi. alio quin si redire volētes recipere noluerit z monachus sic remanēs in seculo ac gerit aliqua z postea moritur extra monasterium nō receptus: nihil de bonis eiꝰ petere pōt abbas: q̄ impie monacho suo alimenta negauit ar. extra de lang. expo. c. vno. vbi ō hoc in glo. z hoc verē si totus cōuentus vel maior pars deliquit alias delictū persone non debet redundare in dānum ecclesie. p regulaz delictū. de reg. in. li. vi. Et dicitur fugitiuus ſm Jo. and. z panor. in d. c. ne religiosi. qui moratur extra monasteria z celat se suo abbati Et eo ipso q̄ religiosus recedit a monasterio. z nō est sub obediētia prelati est apostata. vt notat. Jnno. in. c. fi. de renun. Electus aūt dicitur q̄ a suptore suo fuit electus culpa sua forte exigente.

¶ Utr abbas possit dare licētiam monacho trāseūdi ad iatiorē religionem. ꝛn. panor. in. c. nō ē de reg. colligendo dicta doc. dicit q̄ aut religiosus vult trāsire ad arctiorē religionē. z tūc ſſñ

rit Inia sui plati regrent:etiaz si non obtineat. vt extra de regu.c.licet. Aut vult transire religionē parem:z si sine causa:tunc puta q nō possit etiam cū licentia episcopi. Si ex causa: tūc de licentia abbatis poterit trāsire secūdum glo.in.d.c. non est Aut vult trāsire ad laiorem z si sine causa solus papa dispensat cū sit ꝫ iura.vt de pcēs. p.c. p posuit vide ō ꝫ gl.singulare.i.c.cū singula.de pben.li.vj. Sed pano. putat q quo ad deū si sufficeret Inia pape: cā cessāte ar.ei⁹ q notat gl.i.c. nō est. extra de voto.que dicit q nō est securus quo ad deū cū quo papa dispēsat: nisi ꝫsit cā dispēsandi. Et nota hanc regulam q: singularis.facit ad multa: Si ꝫo subest causa Inn.tenet episcopū posse dispēsare.que opi. placet pano: licet gl.in.d.c.nō ē de.reg.z gl.in d.c.cū singula. videātur tenere q sufficiat licentia abbatis.

4 ¶ An in trāslatiōe monachi ad pfēz religionē:vel laiorē vltra consensum abbatis.vl plati regratur etiā pcēsus capli:vl quētus.ffn.gl.i.d.c.cum singula.videt dicere q sic. Et rō pōt ee: q: si i alienatiōe rei ecclesiastice tēporalis regritur pcensus capli:vel cōuentus:multo forti⁹ i alienatiōe psonaz.

5 ¶ Abbas libertati z exēptioni renunciare nō potest sine Inia pape.extra de arbi.cū tēpore vbi de hoc in glo.

6 ¶ Abbas sine pcensu capli: nec capl̄s sine pcēsu abbatis pōt aliquē in iudicio:nec ab aliq̄ conueniri q: vn⁹ sine alio res seu psonas sibi subiectas alienare nō pōt .xij.q.ij.sine exceptione.z ex de dona.pastoralis hec mōal.

7 ¶ Abbas vnus nō pōt pfidere in diuersis mōasteriis.extra de reli.do.c.fi.

8 ¶ Abbas in collatiōe alicui⁹ porationis nō pōt aliq̄ nouū on⁹ iponere. extra vt ecclesiastica bene vt nostrū vt in cle. q: regulares.de sup.ne.ꝫ.

9 ¶ An aūt abbas possit benedicere ea licet:co:porialia:z alia paramēta. vide infra Benedictio.ꝫ.v.z.vi.

10 ¶ Utr abbas possit dare Iniaz mōacho aliquo retinere ffn.panor.i.c. monachi.de statu.mo.p illuz tex. dicit q nullus religiosus cuiuscūq ordinis potest habere peculiū. z capit peculium hic p patrimonio seu ppietate. Et intellige de religiosis stricte sumptis q ꝫ fitent tria sbalia regule.s. obedientiam pauptatē:z castitatē vt i.c.cū ad monasterium de sta.mo.nā illi dicūt ppie z stricte religiosi:ex licentia tñ plati religiosi pñt hꝛet administratione pecuniaꝝ:qō intellige p vtilitate monasterij: vel p alendo seipsos.vt in.c.in finuāte q cle.vl vo.ste⁹ aūt si vellēt hꝛe vt disponerent ad libitū.qz tunc abbas hoc nō posset ipsis pcedere:qnimo nec papa p nota.per eundē panor.in.d.c.cū ad monasterium.

¶ Quid aūt de eo q igredit monasteriū religiosoꝝ:z ex pacto reseruat sibi aliq̄ bona:an valeat talis reseruatio z vicieꝫ igressus:vl ecōuerso valeat igressus z victeꝫ reseruatio:ffn.Bar.in auctentica ingressi.C.de ss.ian.ec.dicit ꝑsupponēdo. q verba que apponūtur in aliquo ptractu debēt itelligi fz nāz ꝺctus.vt.l.si vno.ff.loca.ad ppositum dicit q monachus nō pōt hꝛe ppriuz vere pōt tñ hꝛe q ad administratione de pmissiōe abbatis. vt in.d.c.monachi.sicut seru⁹ pōt hꝛe ptētib⁹ oculis dñi Unde qñ ista reseruatio sit simplr reseruatis mihi talibus bonis.oz intelligi quo ad administrationē. z q abbas patiaꝫ eā habere sicut dñs suū. z ita obseruat psuetudo. Sed si exprsse ꝛba resonarent.q dñi remaneat apud eū.tunc aut ponit p modū cōditionis ad ipsaz oblationē.verbi gra. Be dico me.z mea:si mihi talis rei dñiū remaneat.z ista additio viciaret ingressum. ita loquitur gl.i.d.c.monachi. Sed si nō apponit p modū additiōis. ſz p modum cuiusdam modi vel de pacti tunc viciatur modus seu pactum. z ita in telligatur glo.in.d. auten. ingressi per leges quas.all.

¶ Quid si relinquaꝫ mōacho sub cō ditione hac:vt nihil q̄aꝫ mōasterio.

Bar. in auten. excepit. C. de bo. q̃ li. bl. cit q̃ illud videtur ꝓtinere ipossibile z repugnãtiaz. naz mõachus nõ põt ali qd si hẽ ꝫ totũ est mõastery. vt in. d. auc. igressi vñ dicere q̃ sint mõachi z nõ q̃rat mõasterio e qdã ꝯdictio q̃ hz viciaf ꝺctũ z legatũ vt. l. vbi repugnãtia. ff. de reg. iu. putat tñ illa ꝓba sic de here itelligi relinquo mõacho sub hac ꝯditõe ne q̃rat monasterio hoc est q̃ monasteriũ. illius patiat hẽ eo mõ q̃ põt. contuẽtib⁹ occultis abbatis: illum hẽ admistratione relicti. z si vt nihil acgrat mõasterio. ſ. respectu vtilitatis nõ aũt respectu iur. Et. pano. in. d. c. mõachi. dic q̃ vt salua sit auctas bar. inteligeret hoc dictũ qñ religosus haberet administratione illius relicti in cãu licito: puta vt dispẽset in pios vsuſ q̃ est licitus ẽt ipſi religioso vel vt cõuertat ad vſuz vestimẽtorũ vel librorz. Indirecte tñ his casibus vltimis aliq̃ vtilitas acgritur monasterio. qz releua tur ab illis onerib⁹ nõ aũt debet intelligi vt ad libitũ illa bona religiosus ad ministret tanqua ꝓpria.

13 Sed qd si exẽsse dicat q̃ nihil. iuris querat monasterio. ẽnt. Bar. i. d. auc. excipit q̃ debet itelligi eo mõ. ſ. affere te vtilitatẽ sibi z vt patiatur monachũ illud ius exequi.

14 Quid si abbas nõ vult ꝓsentire: vt iste habeat administrationez. Pano. in. d. c. monachi. credit q̃ relicti non valeat ex defectu conditionis. z sic remanebit penes grauatum. vt. l. vt vni ca. C. de cadu. tol.

15 Quid de maleficio ꝓmisso p mõachũ vel abbatẽ: ẽ. Jn. z Nosti. dñt q̃ mõasteriũ nõ tenet. qz de licitũ ꝓsone ẽ. nisi iquãtuz ad monasteriũ pueniſſet: z in ei⁹ vtilitatẽ ꝓfuz fuisset. Be ꝺctib⁹ mõachi z multis aliis vid infra c. Monachus. An aũt reseruatio vſufructus faciat ꝓpietarium vide infra Impedimentũ. iij. ꝯ. penultimo.

Abbatiſſa statim post ꝯfirmationez põt ꝓsere ecclias z bñficia z instituere clericos in ecclesijs ad tñm mõ nasteriũ ꝓtinentibus: ſicut faciunt alij cõfirmati extra de elec. nosti. z de his que fi. a ꝑla. ea nosciũ z extra de ma. z ob. dilecta glo. vbi pa. ex dicta glo. elicit duo. Primo q̃ abbatiſſa est capax collatiois. beneficiorũ. Potest ergo ha bere ius cõferẽdi z instituẽdi Jsta enĩ sunt iurisditionis ſpiritualis. z non oz dinis. Si ergo abbatiſſa põt hẽre sub ſe. Clericos ſeculares q̃ Jntellige de iure speciali. vt puta si hẽt capellas ex ꝑuilegio vel ꝓscriptõe: pleno iure ſubie ctas: nã tãc clerici illarũ capellaz subiũ ciũtur z ẽ pleno iure ꝑz gl. in. c. abbates. de ꝑui. li. vi. in ſpiritualibus z tpalibus. Et qõ dictũ elicit. ſ. q̃ abbatiſſa põt instituere clericos ꝛc. alig limitãt hoc verum de institutiõe que dat possessionem z titulũ. nõ autem de institutione auctoritzabili: ꝓ quam dat ptãs exercẽ di curã animaz: ligãdi atq; soluẽdi: ꝑz quod no. pano. est q̃ ea que dependẽt a ptãte clausũ nõ cadũt i muliere ẽt al. hñte iurisditionẽ ſpiritualem. vñ abbatiſſa nõ põt absoluere mõtales a pec cat⁹ eaz. vt i. d. c. nouã. ꝺpe. z re. nec ex cõcare. vt i. d. c. dilecta. Ex quo no. q̃ non hñs ordinẽ nõ põt excõicare: ꝫ sit ꝑsona religiosa. Ex quo infertur q̃ si esſet aliquod collegium religiosoruz non habentiũ ordinẽ ſuproz non poſſet qui non habet ordinem excõmuni care subiectos. Jdez dicit glo. in ſuspẽ ſione ab officio z in potestate interdicendi ab igressu ecclesie z diuinis offi cijs. Et hanc opinionem ſecuntur com muniter doc. in. d. c. dilecta. dicentes q̃ licet abbatiſſa ſuspendere possit ab offi cio z beneficio ſubtrahere ꝓbendas z lato modo interdicere z ſuspendere ab ordine. vt puta. ꝓcipiendo ſubiectis nr celebrent donec ſatisfecerint ta mẽ ſtricte z ꝓꝑie interdicere vel ſuspendere non potest ab ordine. ea ſcili cet ſuspensione z interdictione que in ducit irregularitatem contrariũ facientibus: hoc ꝓbatur ex eo q̃ excommunicatio z ſuspensio: z interdicti cõtinentur appellatione censure.

vt in.c.querentil.de ver.fi. Lui ergo interdicitur vnum ratione incapacitatis videntur interdicta reliqua. cum omnia dependeāt ab ordine. Nec pano. in.d.c.dilecta. Adde etiam predictis vnū singulare.qđ no. Rodo. pūt rectat aīsen. li. vi. ti. xxvi. q. abbatissa potest precipere pbyteris de sua congregatione q excōicent vel absoluāt moniales delinquētes. z illi tenentur obedire. si tamen hoc habeāt ex concessione generali vel speciali episcopi vl papę si sint exemptę aut si hēant hoc ex antiqua z approbata ꝓsuetudine. Nec Rod. Addit et archi. flo. q. abbatissa per eius officiales excōicet. q per seipsam facere non potest. non est auctoritas ipsius sed pape.

¶ Utrum abbatissa possit moniales proprias benedicere: cōfessiones audire: aut publice predicare: ℞. nullū horuz exercere potest extra de pe. z re. nouā potest tamen subditas suas exortari. z in formare. Itē nō pōt aquā benedicere. Itē nō pōt moniales velare. xx. q. j. statuimus. Itez euāgelium publice legere non potest in missa. secus in matutinis. vide tamen tex. cū glo. xvi. q. i. c. adijcimus que dicit mulieres z laicos viros posse pdicare de licentia sacerdotis. de hoc infra. Femina. §. ij.

Absolutio pro cōmūter De absolutione ab excōicatio sciendū q ab oi excōicatione siue maiori siue minori lata a iure regulariter epūs pōt suos subditos absoluere. z excepti plani sibi conditor canonis sibi reseruasset absolutionē vt extra de sen. excō. nuper. Idē potest capitulū seu ille ad quez episcopalis iurisditio pertinet sede vacāte. extra de ma. z ob. c. vnico. lib. vi. Potest etiā proprius sacerdos absoluere a minori. vt. d. c. nuper. non autem a maiori. vt dicetur infra. Confessor. primo. §. iij. ītelige nisi proprius sacerdos prēsit ecclesie collegiate vt abbas archipbyter z hmōdi. tales nō possunt cōicare. z sūt inferiores: quibus hoc prebet consuetudo. z sicut pūt maiorib excōicatione excōicare: ita ab illa absoluere. Si vero iudicis nō pōt absolui qs nisi a superente ipsam vel successore eius vbi ille esset mortuus: vel animotus. xi. q. iij. si epūs vl a supiore eius sibi tñ hoc ex iurisditione. z plena potestate sup ipos excōicatū sicut z ipse qui tulit. Sicut si sacerdos pochialis ex cōsuetudine loci excōicat pochianū suū quāuis nō decreat episcopum absoluere illū sacerdote iregistro: nisi pōa z si absolut absolutus est. vt. c. cū ab ecclesiaz. de offi. or. Et sic si absolut. punctualis ordis mēdicātiū: quē ligauit prior cōuentualis: Secus et si absoluerit archiepiscopus quem excōicauit suffraganeus eius nō. n. hoc pōt nisi in casu: vt si fuerit appellatū ad eū: vel si excōicator negligēter vel malicioſe differat absolutionē z in aliis casibus i quibus archiepūs pōt iudicare de subditis suoz suffraganeoz. qđ hēs intra. Archiepiscopus. §. i.

¶ An solus ꝓprius sacerdos possit ab soluere a minore excōicatione. an ꝑ quibet sacerdos. ℞. n. R. i. tit. di. xvij. ar. ix. dicit q ab excōicatione q infligitur ab hoie non pōt absoluere: nisi excōmunicās: vel eius superior: nisi i casu necessitatis. ab illa vero q est a iure nō pōt ge absolui nisi a ꝓprio sacerdote. Et rō est ꝑm eius. qz licet epūs prātes absoluendi habuerit aplīs z aliis discipul q seipsis imediate. tñ prātem iurisditōis habuit eis accipiēdā mediate petro quē vicariū sui ecclia militāt. q si tu ir. Et nō nullus sacerdos hz aliquā iurisditionē sup aliquē in foro interiori: seu exteriori. nisi sit sibi cōmissa a successore petri mediate: vel imediate. Multi aūt sūt sacerdotes quibus nulla penitus iurisditio est cōmissa. ergo tales nec a venientibus: nec a minori excōicatione absoluere possunt. Et p hac opi. videtur facere quod dicitur extra de sen. excō. nuper. §. in secundo. vbi dicitur de illo qui cōtraxit minorem excōmunicationem a iure: q a suo episcopo vel a ꝓprio sacerdote poterit absolui. videtur. n. q dicens a ꝓprio sacerdote ne

gare intẽdat q̃ nõ ab alio.hec Ri.idẽ dix.li.iij.ti.iiij.dicẽs q̃ imo nec archi episcopus: nisi dũ visitat puincia põt tales subditos suos suffraganeos restituere sacramẽtis absoluẽdo a vinculo excõicationis ꝫte ex pticipatiõe. q̃ plene colligit ex.d.c.nup. Nã ibi fuit q̃ situ. an tales possent absolui a simplici sacerdote vl epo vl archiepo. Et dicit q̃ absolui põt a suo epo: vl a ꝑpio sacerdote. vñ ex tali solutiõe visus est tacite archiepm excludere.ar. de dec. ad auditũ. E a ꝫio sensu. extra ỽ cẽ. ꝑpetuo. li. vi. ergo minus vẽ ỽ alijs q̃ possint ex quo archiepo non põt. nisi qñ visitat ꝛc. Nec ob. q̃ ꝙdito: canonis cũ absolutiõez nõ retinuerit. ergo alijs ꝑcessisse vẽ. Dico q̃ facultas ꝑcessa alijs relaxãdi: referẽ ad suũ epm vel ꝓpriũ sacerdotẽ. vt ibi apareat: vel ad eũ cui alter eoꝝ duxerit cõmittendum.

2 ¶ Absoluere potest ꝙ ꝛ ligare: seu excõicare põt. xxi. di. inferior. Fallit hec regula in. vij. casibus. Prio i delegato pape q̃ inobediẽtez sue ſnie excõicare potest. sed post annũ a ſnia diffinitiua absoluere nõ põt. extra ỽ offi. dele. que rẽti. iuncta glo. Secũdo qñ iudex ẽsset excõicatus maior: excõicatione q̃ tũc nec excõicare nec absoluere põt. xiij. q. i. audiuimus.

3 ¶ Sed ꝑ declaratiõe predictoꝝ ꝯrũ notabili. q. ꝙ quottidiana. An excõicatus maioꝝ excõicatiõe possit absolue re: vel ligare ꝛ an ꝑ eũ gesta valeãt. ꝛ. Ri. in. iij. di. xviij. ar. vij. q. i. no. distinguit q̃ aut est excõicatus publice aut occulte. Si publice tũc gesta ꝑ eũ non valẽt. Si occulte tũc valẽt eius gesta p: ꝛu publici officij: quãuis eius excõicatio posita fuerit detecta. hãc ẽt opi. tz Jnno. quã segr̃ pano: in. c. ꝓtatis de dolo ꝛ cõm. dicẽs q̃ quedã gerunt rõe publici officij ꝛ illa valẽt si excõicatus erat toleratus ita q̃ cõi opione habebatur ꝑ nõ excõicato. l. barbarius ff. ỽ offi. ꝓto. iij. q. vij. ſ. vez. Et ex hoc dicto infert pano. in. d. c. veritatis. q̃ alienatio rei ecclesiastice facta ꝑ excõicatum toleratum valet. Itẽ q̃ instrumenta cõfecta ab excõicato qui cõmuni opinione habebaꝫ ꝓ absoluto valẽt. Si autẽ cõmuni opione nõ habebaꝫ ꝓ absoluto: tũc talia gesta nõ tenent. vt patet in. d. c. veritatis. vbi non valet alienatio rei ecclesiastice facta a ꝓlato excõmunicato ꝛ non tolerato. Excõicatus enĩz suspẽsus est ab administratione rez ecclesie ꝛ a quolibet publico officio. Idẽ dico de actibus publicis: seu ciuilibus. seu cõibus. Nõ enĩz tenet auctoritas interposita per tutorẽ notorie excõicatũ. q̃ tutela est actus publicus idez si tanq̃ arbiter laudum protulit q̃ est actus ciuilis. Idẽ si erat excõicatus quãdo suscepit procuratoꝝ officium. Est enim actus cõis vt in. c. post cessionez. de ꝓba. Excõicatus enim ab omnibus predictis. repellitur. vt in. c. pia. de excep. li. vi. vbi habetur q̃ excõmunicat⁹ est ꝓuatus omnibus actibus legitimis. intellige vt dictum est in notorie excõmunicato non tolerato.

¶ Que ã vero sunt que geruntur nõ 4
ratione publici officij: sed ꝓuati. vt q̃ emit: vẽdidit: deposuit: locauit: ꝛ aliter nomine ꝓpꝛio cõtraxit. Jnno. i. d. c. veritatis. cõcludit omnia talia valere Et idẽ dic de similibus. ꝓ hoc etiam dic excõicatũ ꝓcuratoꝝ: em cõstituere posse ad negocia. ꝛ ꝓpter predicta pano. ibi dicit q̃ iura que distinguunt inꝰ excõmunicatum publice ꝛ occulte procedunt in his que geruntur ratione publici officij. ꝛ hoc ratiõe pu blice vtilitatis. Sed in his que geruntur ratione officij ꝓuati cessat illa distinctio: ita notat Jnno. in. c. cum dilectus de consue. Et concludit pano. in d. c. veritatis. q̃ gesta ab excõicato tolerato regulariꝰ tenẽt sanoze iuris publici ꝛ publice vtilitatis: qz dignitas videtur exercere que excõicata nõ est ꝛ non persona per. d. l. barbarius ꝛ hoc cõmuniter tenetur per doc. immo fortius dicit pano. in. c. ad probandũ de re iud. de mẽte Jnno. in. c. i. de scis

ma. & spualia etiam sacra ab excōicatis scismaticis: hereticis: & filibus i forma ecclesie illa offerentibus: viz suā oīmodā hñt ex quo ab ecclia tolerantur & sic ordinati ab istis recipiāt nedum sacrm: sed & executionem sacri absq; alia dispsatiōe. gl. tñ. ix. q. i. in sūma respectu executiōis tz ptiarū. & silr io. cal. q: cū tales nō habeāt executionez nō pñt alijs tradere. Sed si vis tenere opi. Inno. q̄ est valde equa potest dicere & ex quo isti sunt tolerati executionē offerunt. q: psbyteri solus dicunt verba: & pp dignitatē ordinis deus cōfert gratiā: & ad inra q̄ inuūt Jtā: pōt dici loquūtur de nō toleratis. Et pan. in. d. c. veritatis addit & in his q̄ sunt facti: gesta p excōicatū tenēt etiā i istis spualibus. vt ponere pulsum vl electū & firmatū in possessionē corporalem & hmōi. Quo vero ad ea que fiunt rōe ptinati iurts vel officij: vt eligere: illa nō tenēt siue sint gesta a publice excōicato siue tolerato fm Inno. Jo. an. & cal. & ls ad capitulū ptineat electio ratiōe officij publici: ad canōicos tñ singulares ptinent electio rōne canonicatus. Nō. n. glibet canonicus offiū habet publicū. Idē dic in i petrāte rescriptū publice vl occulte excōicato & hoc si ipetrat ad comodū proprīū excōicatus aūt minori hz ptātez absolnēdi. habitu & actu q: p hoc nō imiscet se scīs passiue & exercet iurisditionē q̄ ptatus nō ē vt i. x. si celebrat ō cle. ex. mi. & iō si sunt duo excōicati minori alter alterū absolnē pt hoc pa. i. c. duob⁹ ō sen. ex.

Additio An excōicatus minori possit recipere absolutionē ab excōicatione & vī q̄ nō q: excōicatus minori est ptatus pceptione sacrōz passiua cū ergo absolo ab excōicatione includat sacrm pnie segtur q̄ talis excōicatus minori nullo modo pōt ab altero absolui. Rñdetur q̄ excōicatus minori pt absolui a dicta excōicatiōe nec p hoc ptic̄pat sacris q: absolo ab excōicatiōe minori nō est sacrm q: pōt fieri a iudice ecclīastico & clico dūmodo sit foro iudicīali & pctioso ēt eo inuito & renitēte si qs aūt diceret q̄ prius pōt absolui a peccatis remanēte dicta minori excōicatione & sic erit excōicatus minori priceps sacrōz passiue dico primo hoc eē falsum & ē tex. si celebrat ex de cle. ex. mi. vbi hr q̄ excōicatus minori est ptatus pceptiōe sacrōz passiua. Secdo dico hoc eē impossibile q̄ excōicat⁹ minori possit absolui a pctis ex cōicatione manente & hoc expresse tz Ri. in. iij. di. xvij. loquēdo de excōicato excōicatione minori q̄ talis excōicatus nullo mō potest absolui a peccatis excōicatione manēte & si hoc verū de excōicatione minori multominus excōicatus maiori posset absolui ad peccatis excōicatiōe manēte & de hoc vide singularia infra pfessor. i. §. x. & ex his hēs casus q̄ qs est ptiatus pceptione sacrōz pp aliqd qđ nō est pcm mortale q: multotiēs qs est excōicatus minori pp ptic̄patiōnē cū excōicato maiori & tamen sic participādo nō peccat mortaliter Finis.

¶ Tertio fallit in icēdiario quē ordinarius pt excōicare tz post denūciationē nō potest absolui nisi a papa ex de sen. ex. tua tz. de hoc infra. 6

¶ Quarto fallit in clicis exhibētibus hereticis ecclīastica sacra & eos sepelientibus qs ordinarius pt suo ptuar offō tz restituere nō pōt absq; indulto apostolice sedis spali extra de here. c. excōicatus el primo. §. sane. 7

¶ Quito fallit i suspēsis p̄scīti a bñficijs pferēdis. p eo q̄ in dignis scienter post scbaz admonitionē gtulerūt ecclīastica bñficia. Dāceni sniaz nullus excepto sūmo pontifice vl vno ex ītis or patriarchis pneipalibus poterit relaxare ex de pben. graue. Sexto fallit in degradato q & si degradetur ab ordinario ipm tñ restituere nō pñt sed papa tñ ex de cle. nō re. ex tue. Circa tñ hoc cū distinguendū put no. pa. ibi pcordādo opiones q̄ aut illa depositō seu degradatio fuit p̄balis & potens 8

epūs dispensare ꝑm no. ꝑ eum in. c. at si clerici. ℌ. de adulteriis ex de iudi. Si vero degradatio fuit actualis aut allegatur cā itia vt q. ꝑ falsos testes facta. & tūc ꝑt epūs restituere & ita ꝓprie logtur tex. in. c. epūs. xi. q. iij. aut nō allegatur talis cā vl talis ꝛ petit restitutio ex sola gra & tūc nō poterit epūs dispensare q. iste degradatus actualr est exutus oi ꝓuilegio clericali & relictus iudicio iudicis secularis vt i. c. degradatio de penis li. vi. q̄ sit sit dicta inter suspēsionē depōnem & degradationē stricte sumēdo vocabula vide. j. Suspensus. ℌ. iij. Septio fallit si excōicato: nō fuerit sacerdos q. ꝛ tūs possit excōicare & ēt absolvere a snia iudiciali tñ dz dicere absolvo: vt ostēdat se sacerdotiū rōe clauis ipm absolvat ꝯtū ad solēnem reconciliationē ecclie. Sl. n. minoris excōicationis absolutio regrit sacerdotē d. c. nup. multo magis regritur in maiori. Et ꝑ hoc facit q̄ notat panor. in d. c. nup. q. excōicatio minor nō relaxat sine reconciliatione solēni: ꝛ nō exigat iuramētus. Pro maiori tñ euidentia notādū q. duplex est absolutio. vna a peccatis. & ista solis sacerdotibus est ꝓcessa. Alia est absolutio ab excōicatione. Et hec ad huc est duplex. vna pertinens a foꝛ iudiciale. & hec ꝑt cōmitti clericis q. nō sunt. ꝓbyteri ꝑm Rod. & asten. ēt ꝑm Hu. posset a papa delegari laicis. ac ēt excōicato: q. est potius inrisibilitōis q̄ odis. Alia est ꝑtinens ad foꝛ pniale: & ꝯtū ad solēnem reconciliationē ecclie q̄ fit cū ꝑs: & orōne & introductione in eccliā vt extra de sen. excō. a nobis. el. ij. Et hoc ꝑtinet ad oꝛdinē sacerdotalē, & nō dz nec ꝑt cōmitti nisi ꝓbyteris. nisi forte a papa. Idē te panor. in. c. fi. de excess. ꝓe. di. q. ꝑpe iterdicti nō est irregularis alius ex cōicās vel absoluēs dūmodo nō absoluat tanq̄ sacerdos. & cū solēnitate: vt in. d. c. a nobis.

9 ¶ Absolutio excōicatoꝛ in certis casibus ad solū papā ꝑtinet. Primus est de eo q̄ verberat clericum. xvj. q. iij. si quis suadente. hic tñ casus hꝫ multas exceptiones. quas vide infra Absolutio. ij. per totum. Secundus est de eo q̄ incendit: vel frangit ecclesiā vel locū religiosum: aut cimiteriū q̄ anteq̄ denūcietur. pōt absolui a suo epō: postea vero nō nisi a papa. Et idē est de quocunq; alio incēdiario. si forte excōicet ꝑ publicetur. extra de sen. ex tua. & c. cōquesti. Et panoꝛ. ibi concludēdo mentem glo. dicit q̄ aut qs incendit ecclīam aut locū religiosum. & tunc est excōicatus ipso facto. & ante publicationē huius excōicationis poterit absolui ab epō loci. sed post publicationē nō nisi a papa. Aut incendit aliū locū: & tunc nō est excōicatus ipso facto: sed excōicandus: & post publicationē absolutio reseruatur pape. & hec publicatio pōt fieri ꝑm archiepm flo. a quocūq; indice, ītellige ecclesiastico. puta ordinario vel alio de eius mādato. vel ꝓchiali ꝓbytero: vl de eius mandato. Et ꝑm. ℌ. ītelligitur de denūciatione sine in generali: sine in ꝑtī fiat. Host. tñ dicit q̄ epūs pōt absolvere incēdiarium a snia sua etiā post denūciationē. non tñ a snia canonis. Idē Rod. sed Bof. & Ber. & multi alij in. d. c. tua. tenent q̄ a solo papa possit absolui: & hoc innuit. d. c. tua. loquēs indistincte de incendiarijs.

¶ Quis aūt dicat effractoꝛ. Dic ꝑm. ℌ. & archi. s. q̄ effractoꝛ ecclesie iudicandus est q̄ dolo malo: aut ꝑ inīuriam violenter ꝓtectem sodit aut suffodit aut vitream fenestrā frāgit: aut seraturam: aut hostia: aut cardines: aut vectes dum tenent hostia firmata: aut ipsum tectum ecclesie. qui autēm aliter faceret enormia in ecclesia: vt frangendo crucem: vel diripiendo corpus xpi: vel huiusmodi. vel diripiendo bona ecclesiarum ꝑm Bof. Host. & Jo. de ligna. tales non sunt excōmunicati ipso facto.

¶ An autem legatus possit absoluere istos incendiarios post publicationes Rū. pan. in. d. c. tua. fm cōter. docto.

concludit q̄ non. ꝛ licet legati possint absoluere ab iniectiõe manuũ violẽta in clericum nõ tamẽ sequitur q̄ possint absoluere ab ista. maxime quia in istis exorbitãtibus non p̄oceditur ab vno casu ad aliũ: cessã nõ fit extensio p̄ maioritatẽ rationis: vt in regula in argumentis. de re. in. li. vi.

12 ¶ Quis aũt dicatur locus religiosus Rñ. de hoc est tex. clarus in. c. ad hoc de reli. do. Ubi habetur q̄ locus auctoritate epi̇ etiaꝫ ad vsum hospitalitatis deputatus est religiosus. ꝛ ad mũdanos vsus redire nõ potest. ergo hu iusmodi hospitalia dicũtur religiosa si sunt auctoritate episcopi edificata. multo fortius ecclesie ꝛ capelle auctoritate episcopi vl̃ pape ad diuinũ cultum deputate dicẽtur religiose. Et ibi pano. a ꝓtrario sensu dicit q̄ hospitale nõ efficitur religiosum nisi fuerit edificatũ vel deputatum ad hospitalitatẽ auctoritate pontificis. Ex quo infertur ꝑm eũ q̄ ꝓuata persona nõ potest facere locũ ꝓuatuꝫ esse religiosuꝫ ꝛ sic hospitale edificatũ sine auctoritate põtificis põt redire ad humanos vsus qñ̃ stellige eo viuẽte q̄ hospitale edificauit nõ licitũ est cuicũq; ꝑz Inno. in domo sua erigere hospitale ar. in. c. vniciq; de ꝛse. di. i. secus vbi decessit is q̄ hospitale ordinauit per auc. de ec. ti. §. si qs edificatione addit tñ pano. i. c. inter dilectos de dona. q̄ si lõgo tpe ibi fuerũt celebrata diuina publice ꝛ q̄ oẽs admittebãtur indifferẽter ꝛ eleuata cãpana signũ esset q̄ locus esset publicus. Et predicta factũ ad multa ꝛ primo an basilica seu eccla nondum ꝓsecrata gaudeat ꝑuilegio imunitatis ꝫ diuina ministeria ibi nõ fuerint celebrata glo. in. c. eccle. de imu. ec. dicit q̄ nõ ꝛ moueꝫ p̄ tex. i p̄in. ibi in qua diuina misteria celebrãtur. a ꝓtrario sensu. Idẽ ꝫ abbas. ꝫ host. ꝫ ẽnium. Sufficit. n. sc̃dm eũ q̄ locus sit dedicatus deo auctoritate pontificis primũ lapidẽ iponẽtis cũ postea nõ possit ad humanos vsus redire. vt in. d. c. ad hec. ꝛ ad tex. in eo q̄ dicit celebrãtur. exponit. i. celebrari p̃t ho. tñ fatetur. q̄ clemens q̄ fuit egregius turista sentiebat cum opinione gl. Dñs tñ car. sentiebat cũ opione No. q: cũ ista materia sit famosa bilis nõ est restringẽda. sed relaxãda. Alij vero doc. vt recitat Pano. in d. c. eccliã. trãseunt simpliciter. ꝓ opinione No. facit multũ ter. nõ. n. se fundat sup celebratione ꝫ de ea fiat mentio in narratione. sed super deputatiõe q̄ est deputata diuino obsequio. q̄ rõ vendicat sibi locũ licet nondũ fuerit celebratũ. Et hanc partẽ tenet Pan. ad ducens vltra predicta. l. oia ꝓuilegia C. de episco. ꝛ cle. vbi ꝓbatur q̄ oia ꝓuilegia ꝓcessa ecclesijs extẽduntur ad hospitalia multo ergo fortius ad ecclesiã nondum cõsecratam: de ꝓximo ꝓsecrãdam. Sed pano. finaliter ꝓcludit q̄ hodie standũ esset cõsuetudini. vt notat' inno. in. c. inter. de imu. eccle. Nec pano. cessante tñ cõsuetudine videtur q̄ sequenda sit opinio hostẽ. que videtur cõmunior.

¶ Quid aũt si ecclesia sit interdicta 13
an gaudeat imunitate. Bof. ꝛ Uin. dicunt q̄ sic. Idẽ host. Idẽ pano.

¶ Utruꝫ incẽdiarij vl̃ effractores do 14
morum straruꝫ ira ambitus ꝑuilegia tum ecclesiaruꝫ. de quo habes. xvij. q. iij. sicut antigtus. sint ipso iure excõicati. ℞. archi. ſ. dicit super hoc consuluisse cũ gbusdam turistis. ꝛ habuisse q̄ tales nõ sunt excõicati. licet violatores sint imunitatis ecclesiastice. ꝛ vt sacrilegi puniendi ꝛ hoc per. c. quia nõ nulli. de imu. ec. li. vi. ꝛ per. c. conquesti. de sen. ex. aliqui tñ tenent q̄ tales sunt excõicati. sed primum verius. De materia huiusmodi incendiariorũ vide aliquos pulcros casus. infra Incendiarius.

¶ Tertius est qñ papa aliquẽ nominatiꝫ 15
excõicat quẽ solus papa absoluit extra de sen. ex. significauit. Circa tñ hãc excõicationẽ sunt multe opiones nã alii qui itelligũt quãdo papa excõicat alĩ quos ꝛ participantes cuꝫ eis. Alij qñ

particip̃ant in crie ꝓp q dicuntur tales ꝓticipantes eadē ſnia ſuolui. Sed iſte opiones ſm pa. ibi pap deſeruirēt Et ſō ponit aliā opinionē q̃ vī cōis q̃ ſeq̃t hoſt. ⁊ gof. ſ. q loqtur de ꝓticipātibus excōicato ēt crie ſed ad hoc vt qs incurrat hīc excōicatiōes ex hoc ꝓticipio regruntur q̃nq̃ q̃ enumerātur in ter. Primo q̃ iſti ꝓticipātes ſint clici Secdo q̃ ſcienter ꝓticipent. Tertio q̃ ſponte. Quarto q̃ excōicato a papa. Quinto q̃ in diuinis officijs ꝓticipēt nā cū hec decretalis ꝓtineat nouam excōicationis ſpēm debet intelligi ꝓprie put iacet interueniētibus oibus de q̃ bus in ter. Et Hoſt. ⁊ Bof. dīt q̃ huc rigorē inducit magnitudo vocis ſiue iudicis ⁊ excelētia eoꝝ in q̃bus cōicaē ſ. diuinoꝝ officioꝝ. Et hoc intelligēdū de diuinis officijs oibus. ſ. tā de hijs q̃ intra eccliam dñr q̃ extra. Et qđ dicit ſponte non intelligas excludi vīz ꝙditionalem ſed absolutam tantum q̃ metus causa ſacris.

16 ¶ Quid igīt ſi qs ꝓticipat in diuinis officijs excōicato a canonibus papalibus nūqd eādez ſniam icurrat. ff. ho. ⁊ Bof. putāt q̃ nō qz mittius agit cuz l. q̃ cū ministro legis. l. celſus. ff. de arbi. Et in hac excōicatiōe confeſſores ⁊ alij bene aduertāt qzcotidiana.

17 ¶ Quartus de eo q̃ falſat lras papales. Et p̃ itelligentia huius excōicationis facieda eſt triplex dſia. ſ. inter falſantes vētes ⁊ retinētes hmōi litteras circa falſantes hic ꝓout habet i. c. ad falſariox̃ ⁊ cri. ſal. q̃ q̃ ſe vel p alios falſant excōicati ſunt cū ſuis fauoribus ⁊ clerici officijs ⁊ beneficijs ſunt ꝓuati ⁊ degradati tradunt iudici ſeculari vtentes vero ⁊ hmōi lris falſis ſm pa nor. in. d. c. ad falſariox̃ ſi ſunt clici de ben. p̃mari bñficijs ſi vero ſunt laici ſunt ipſo facto excōicati q̃ibus Hoſt. teneat ipſos clicos etiam eſſe excōicatos ipſo facto q̃ non plz pano. cū dictus tex. apte diſtinguat iter clicos ⁊ laicos ⁊ in penis eſt ſēda mitior interpretatio vt in regula in penis nec debēt duplici pēa ꝓteri. circa tertios. ſ. circa hīs tes ⁊ nō reſignātes nec lacerātes pan. vbi. ō. dicit q̃ ſi eis nō ꝓtunt nulla excōicatione incurrūt niſi ſit lata per iudicem cū termino. xx. diez. put vt ꝓ ꝓte cāus in. c. dura in ſi. eo. ti. c. aūt ad falſariox̃ loqtur qñ qs ſcienter vtit litteris falſis qz tunc eſt ipſo facto excōicatus limita vt ꝓtius nec tūc expectatur lapſus. xx. diez.

¶ An aūt iſta excōicatio ſit papalis ꝛs archi. ſ. dicit q̃ cōiter dī q̃ falſantes lras papales p̃ ſe vl p alīā ſunt excōicati excōicatione papali p. d. c. dura in ſi. tū vt dicit pano. illud. c. dura. nō loqtur de falſante nec vtēte ſz de hīte. qđ ſit iſta excōicatio hodie eſt papalis quo ad falſantes p̃ceſſuz curie quo ꝙ ad vtētes ex quotex. in. d. c. ad falſariox̃ ſibi nō reſeruat abſolutionē erit epalis quo ꝙ ad hītes ꝛc. ſi ſecuta ē ſnia p iudicē cū termio. xx. diez ꝛc. nō poterunt abſolui niſi in articulo mortis ⁊ ſic loquitur. d. c. dura. in ſi.

¶ Sunt alīq̃ caſus papales ꝓter predictos: Jn. vl. hēntur duo ꝓmus eſt de inſecutoribus cardinalū vt in. c. felicis ꝙ pe. vbi dī q̃ q̃ ſancte romāe eccīe cardinalē hoſtiliter fuerit inſecutus vel p cuſſerit aut ceperit vl ſocius fuerit faciētis aut fieri mandauerit vel ſcīm rā tū habuerint aut p̃ſilū dederit vl fauorē aut poſtea receptauerit vl defenſauerit ſcienter eūdē ſicut re cris leſe maieſtatis ꝓpetuo ſit infamis diffidatus nihilominus ⁊ bānitus ſit inteſtabilis vl nec teſti liberā hēat factionē nec ad alicuius bona ex teſtō vel ab inteſtato vocetur ⁊ hi oēs ſunt excōicati nec ab alio q̃ a Ro. pontifice poſſunt abſolutiōis beneficiū obtinere niſi dūtaxat i mortis articulo. Jtem eodē mō excōicant inſecutores vel pcuſſoris ꝛc. clericoꝝ aut religioſoꝝ familie pape vl cardinalū. Jtem excōicant p̃cipes ſenatores p̃ſules ptātes rectores ſiue alij dīt ⁊ eoꝝ officiales q̃ infra meſem a die notīcie hīte de p̃dicto delicto nō puniunt predictos rcos ſm tenorē. d. c. felicis.

4904

ūsi tñ vltimi poterāt absolui a suis or dinarijs Ltuitas ꝓo queuis alia ꝑter vrbē que talia facientibus in his ꝓsili um velauxilio dederit aut fauorē vel infra mēsem saltē taliter delinquentes put tanti facinoris enormitas exegerit z facultas ei affuerit nō duxerit puniē dos pontificali z supia sit eo ipso di gnitate ꝓuata z nihilominus remaneat iterdicta No. tñ regulā generalē q ex solo mādato nūcij qs incurrit ex cōicatione nisi in duobus casib⁹. Pri mus hr in.c.p humani de homi.li.vi. vbi hr q mādans interfici xpianos p assassinos est excōicatus z diffidatus et si nō sequatur effectus. Secūs est in sixtina z cōiter hr in pcessibus curie vbi hr q ꝓspiratores in pson aut sta tum romani ponti. sunt excōicati iz res nō habuerit effectū qz p illud ꝓbus ꝓspiratores z ꝑm derivatores ꝓspira tio venit ab hoc ꝓbo ꝓspiro as. qz ēt tum ad ꝓpositū nostrū ꝑtinet idez est qz ꝓiuro z in hoc aduertāt ꝓfessores q nō solum: isti cōspiratores sunt excōi cati qñ ꝓspirant vl cōiurant ꝑa pso nam Ro.ponti. sed etiā si ꝓspirāt z de liberāt contra statu⁹ Ro.pōti. z pauci in hoc aduertūt. Nam ex sola ista ꝓsi ratione deliberata etiā si nullus sequat effect⁹ papali sunt excōicati excōicatōe z hodiernis tpibus multi dñi z armi geri illaqueātur dicta excōicatione ex sola deliberata ꝓspiratione ꝑa dicti statū ro.ec.etiā dato q statim reuoca uerint z anteq̄ aliqs sequatur effectus No.etiā q oēs insecutores cardinaliū ꝛc.puniūtur etiā in hoc q eoꝝ bona sunt ꝓfiscata ipso iure z ꝑpetuo infames iz Archi.ibi dicit q ēt̄um ad infami am z bonoꝝ cōfiscationē effectualem z penā corporalē infligendaz necessa ria est saltē sua generalis vt.l. pnun cietur eū criminosū esse crie lese maie statis. Illas ēt̄ quis dominū bonoꝝ suoꝝ ipso iure vel ipso facto etiā pius amittat a die cōmissi criminis non tñ ei auferunt nec fiet executio ablatiōis bonoꝝ vel alterius pene nisi post sua saltem generalem. hec archi. idem dic in crimine lese maiestatis diuine. l. in crimine hereſis ꝑp q bona hereticoꝝ sunt ipso iure ꝓfiscata vt in.c.cum ꝑm de here.li.vi.tuncta glo.tñ executio vl bonorum occupatio nō pōt fieri ꝑ do minos tēporales nisi sua sup. eodē cri mine per iudicem ecclesiasticū fuerit p mulgata vt in.d.c. cū ꝑm z si hoc in crimine lese maiestatis diuine multo magis dicta sua generalis requiretur in crimine lese maiestatis humane z in alijs inferioribus delictis. Sūt enīz cōiter in ciuitatibus Italie decreta ꝑn cipū q cōmittētis homicidiū publice vel occulte bona sint ipso iure ꝓfiscata de quo sepius fui interrogatus an talis cū bona ꝓscia possit retinere bona sua ꝓsertim qñ homicidiū est occultum Et per ꝑdicta ꝑs q sic donec sequatur sua saltē generalis. Idē tz dir.li.tij.ti. ix.vbi q̄rit a quo tpe ista bona dānato rum ꝑp hereſim vl hmōi ptineāt ad fiscuz z dicit q a die cōmissi criminis C.de here.l.uj.ff.de dona.donatōes.§. ꝑfecte extra de here.c.statutū.§.i.li.vi. Et tō siue alienatio facta ꝑ hereticum ante dānationē nō tz nec emancipatio filioꝝ qz eo ipso q hereticus est filij de sināt esse in ꝑte patris tz tunc nō ap pararet cū esse hereticō extra de here. geuncz.§.fi.li.vi.z ex quo ꝓsecuta est ꝑdēnatio effectus huius dānatiōis tra hitur ad die cōmissi cris z alienatio ē ei interdicta.C.ad.l.iul. male. q̄ge.§. emāctpatio. Et si hereticus alienauit: fiscus vel ingſitores nō tenent restitue re pciuz emptori qz effectus dānatiōis retro trahit ꝛc.z sicut facta dānatione nō pōt bona alienare sic nō pōt añ dā nationē a die cōmissi cris.ar.C.de do. inter vi.z vxo.l.donationes. Et predi cta vera.nisi pciuz vel aliqd loco pcij inueniat in bonis hereticī ar.ff.so.ma. l.si cum dote.§.vltimo z.l.se. Et intel ligas q nō solum reuocabit ré nō resti tuto precio emptori q emit ab hereticō verum etiam nec et q emit quantūcun q ꝑ plēs manus transierit qz nō habu

ſt ius vendendi hec Jo. mo. Archi. ꝛ Jo.an.in.c.cum ſim de here.li.vi. Idē dir. Excipe tñ caſum.c.ij. de preſcrip. li.vi.vbi habetur q̄ ſi poſt mortē here ticorum q̄ duꝝ viuerent catholici puta bant bona ipoꝝ a catholicis eoꝝ filijs vl̄ nepotibus aut extraneis q̄buſcūq; ipa cio.xl.annoꝝ fuerint bona fide poſſeſſa nō eſſe amplius ſup huiuſmodi bo nis moleſtādos et a romana eccliā in hoc caſu q̄ illi quoꝝ bona fuerunt nunc detegantur hereticī extitiſſe. Et no.predicta q̄ valde ſingularia ꝛ faci unt ad multa ꝛ ad ſtatuta que dicunt ſi q̄ tale q̄d fecerit incidat in talez pe nam ipſo facto cōſtitutiones ordinis in q̄bus plies dicitur q̄ ſi plati vel fra tres faciunt hoc vl̄ hoc ſint priuati ip ſo facto ſuis officijs ꝛ hmōi. Expedit n.q̄ declaretur p iudicē anteq̄ fiat exe cutio de crie le.ma.dic vt infra reſtitu tio.iij.§.ix. Et predicta faciunt q̄ ſi ta bellio p ſniam legis eſt priuatus tabel lionatu ꝛ nō ſit declaratū per ſniaz ho minis ſemp valebunt ipſius inſtra do nec declaretur ita no.gl.in.§.pe.in au ctentico de tabel.

20 ¶ Quid ergo nocet priuari dño bo noꝝ poſtq̄ ante ſniam ſalte generales nō auferūtur fibi.ff.archi.in.d.c. feli cis dicit q̄ pp fructus medij temporis q̄ fiſco debēt reſtitui ꝛ ita notatur per gl.in auc.de inceſt.nup.§.i.

21 ¶ Quero quid de dote vxoris hereti ci nunqd debeat p fiſcari.ff.directoria vbi ſupra q̄ nō niſi ſcienter ꝓtraxerit cum tali extra de here. decreuit libro vi.quia tunc contrahere nō dz. xxvij. q.i.caue ꝛ.c.non oportet lz teneat ma trimonium vnde cum talis vxor fece rit contractū ſcienter qui nō ſumpſit inſcium ab origine equitatis dignum eſt vt puniatur q̄ inicū ipſius contra ctus eſt inſpiciēdum de elec.oudum el primo per hoc.n.videtur hereticō fauo re ſed quando ignoranter contrahit non fuit in culpa ideo puniri non de bet de cle.ex.apoſtolice ſecundū Jo. mo.ꝛ archi.

¶ Querit Joan.an.in.c.q̄ de vſu. libro.vi.de notabili.queſtione quid ſi quis damnetur ꝛ poſtea in teſtamēto vel codicillo aliqua reliquit pro anima ſua ad plas cauſas ꝛ poſtea die tertia capitaliter an predicta legata debean tur hanc.q.diſputauit to.de mōtemer. ꝛ pro affirmatiua parte allegauit ſatto res ꝛ p nulle gia talium legatorum que patent de teſta.cum eſſes ꝛ.c.relatum. ꝛ allegauit multa iura ciuilia ſed pro parte negatiua arguitur q̄ lata ſnia p uenīunt bona ad agnatos ꝛ fiſcum.C. de bo.dā.auc.bona.ergo diſpoſitio de illis facta eſt ab illo q̄ nō potuit ꝛ fic p non dato habetur. 22

¶ Secundus eſt de illis qui occaſio ne ſententie excōmunicationis late ſuſpēſionis vel interdicti dant licentiam grauandi illos ꝛc.vt in.c.quicunq; de ſen.ex. Pro declaratione huius excōi catiōis ſcieñ.q̄ hec excōmunicato ha bet ſex caſus. Primus eſt quicunq; p eo q̄ in reges principes barones nobi les ſalutnos vel quoſlibet miniſtros eorum aut quoſcūq; alios excōicatos ſuſpenſionis ſiue interdicti ſententia ſue rit pro mulgata licentiam alicui dede rint occidendi capiendi ſeu alias in p ſonis aut bonis ſuis vel ſuorum gratiā di eos qui tales ſententias protulerunt ꝛ hic eſt primus. Sequitur ſeu quoꝝ ſunt excōmunicatione plate ꝛ hic eſt ſecundus. Sequitur vel eaſdem ſentē tias obſeruantes ꝛ eſt tertius. Sequi tur ſeu taliter excōmunicatis cōmuni care nolentes niſi licentiam ipſam re integra reuocauerint vel ſi ad bonozū captionem occaſione ipſius licēte ſit proceſſum niſi bona ipſa fuerint intra viij.dierum ſpacium reſtituta aut ſatiſ facto pro ipſis impenſa eo ipſo ſenten tiam excōmunicationis incurrāt ꝛ eſt quartus. Sequitur eadem quoq; ſen tentia ſint innodati omnes qui auſi fuerint predicta licentia data vti ꝛ eſt quintus. Sequitur vel aliquid' premiſ ſorum ad que cōmittenda vari ſniam phibimus alias cōmittere ſuo motu 23

ꝛ est sextus. Segtur qui aūt in eadem
snia pmanserit duoꝝ mēsium spacio
extūc ab ea nō possint nisi p sedē apli
cam absolutionis būficium obtinere
hec ibi Bl.in.ꝛ.gcunq; dicit etiā epi
Nec ob.de sen.ex. q; piculosum li.vi.
q; nō logtur in sentētijs excōicationis
gl.in ꝛ.suoꝝ dicit .s. ꝓsanguineoꝝ vl
familiariū ꝛ sic no.casum in quo pcu
tiēs ꝛ mandans pcuti laicum est excōi
catus gl.in ꝛ.grauādi dicit puta ne go
emat ab eis vel eis vēdat vl his filia
gl.in.ꝛ.re integra dicit q; hoc ꝯ locuꝫ
iniuria ꝓsona li.i. anteq; ad occidēdū
vel capiēduꝫ vl alias grauāduꝫ easdē
ꝓsonas in aliquo fuerit ꝓcessum vnde
vī q; si re integra fiat reuocatio talis li
centie vl mādat qđ fortius est locī nō
ꝯ dicta ꝓstitutio. Si aūt ad aliquem
actū fit ꝓcessuꝫ per eum cui licētia est
ꝓcessa statum licentiā dantes sunt liga
ti hoc totū intellige in iniuria ꝓsonali
ꝛ tō nō obstat q;.j.dī ibi nisi bona ip
sa ꝛc.q; grauiꝰ: est offensa ꝓsone q; re
ruꝫ de qua offensa logtur ifra p̄mo, quo
casu ipso facto statim ligat littera aūt
sequēs logt in offensiōe rep ad quaꝫ
restitutionē terminus. vlij. dieꝫ p̄figit
ꝛ sic no. ex prędictis q; nō solū sunt ex
cōicati dātes snia ꝯ ēt ea vtentes imo
plus si motu ꝓprio hoc faceret ꝓter
oēm lniaꝫ vel mādatū nisi re integra.

24 ¶ Itē gcunq; corpus alicuius defun
cti incideret vt decoqueret ꝓ ossibus
trasferendis hoc hī in quadā extrauā
gāti Bonifacij. vlij. q̄ incipit detestāde
ꝛ hoc intellige si talis moriatur vbi vl
get cultus diuinus alꝰ secus si morere
tur in terris infidelīū vt ꝓ in.d.extra
nagāti nec ēt ꝺ ꝯ extēdi ad alios casus
vt ꝓ ibi ꝛ tō si qs nō cā trāsferēdi ad
alias ptes sed ex odio vl vindicta qs
exēteraret decoq̄ret ꝛ hmōi ac etiā co
mederet de carnibus defuncti vt faciūt
aliq̄ partiales nō esset excōicatus q;
ista ꝓstitutio est penalis ꝛ tō nō exten
dēda vltra terminos ꝓpr̄ios.

25 ¶ In cle.sunt.v.ꝓpr̄ium est si ingsito
res hereticoꝝ odio gr̄a vl amoꝛ vl iu
cro ꝺ iusticiam ꝛ ꝓsciam omiserint ꝺ
quēpiam ꝓcedere vl ipsaꝫ hereſim ali
cui ꝓponerēt aut ꝓponerent q; impediat
offiū suū de hereticis multoꝝ.

¶ Quero qđ si ingsitores omittūt ti 26
more vel pp cuitādum scādalum. ſcīſ.
glo. q; nō est locus huic pene.

¶ Quero q; hic ꝺ q; non pōt absol 27
ui ꝑ̄ter a romano pōtifice qđ itelligi
tur nōie romāi pōtificis soluit Lap. q;
intelligit de ꝓsona: nō de dignitate de
hoc p arch. in. c. si gratiose de rescrip.
li. vi. poterūt ergo absolui a papa vīē
te eo. vel ab alio cui cōmīserit ꝛ nō a
collegio cardinaliū sede vacāte ō elec.
vbi. ꝙ. i. idez quoq; lib. vi. ꝛ cle. ne ro
mani eo. ti. lꝫ secus in alio collegio de
ma. ꝛ obe. c. vno li. vi. hec ꝛaba.

¶ Quero qđ si hereticus sit onīo oc 28
cultus an sit excōicatus ſ. pe. de palu.
in. iiij. dicit q; ꝓ solo actu interiori
quo tm̄ solo homo est perfectus hereti
cus incurrit excōicationem. Sed si in
aliquo actu exteriori manifestat delī
ctum suū ꝯtūcunq; occultū tūc incur
rit. Idem videtur tenere Host. S3 gl.
singularis cōmuniter approbata in. c.
cle. multoꝝ in. ꝛ. eo ipso incurrant di
cit hic patet aperte q; ꝓstitutio eccleſie
militātis ligat crimen oīo occultū ad
pēnā suſpēſionis ꝛ excōicationis ꝛ in
ducit ad hoc multa iura ꝛ subdit ex
his vī indubitatū q; archi. ꝓ dubio ꝛ
disputationi relinquebat an hereticus
oīno occultus sit excōicatus Jo. tꝫ q;
sic. xxiij. q. i. in ſūma. hoc placet etiam
Sofre. ꝛ Ray. in ſūmma. Et exīde in
ducit multa iura que vidētur facere cō
trarium. di. xxxiij. erubescant impij tā
dem glo. ꝓcludit sic ꝙ plāo fateamur
q; ꝓstitutio militātis ecclesie ligat oīo
occulta nō tm̄ noiatim de illis iudicat
tribunal ecclesie imo ipsa ecclesia inq̄
tm̄ ꝓ hoiez iudicat hoiez noiatis ꝛ inq̄
tum est collatio fidelīū ligatos sic oc
cultos hꝫ ꝓ:o solutis de sen. ex. a nobis
el. ij. ꝛ sic loquitur ꝺna hanc opi etiaꝫ
tꝫ panoꝛ. ꝛ ar. ſ. vī adherere huic opi.
dumīsa opinione ꝺc.

29 **Additio.** Quidaz tñ circa hoc distinguūt q̄ si aliq̄d ꝓcipit eccl̄ia in ope faciendū extra vel nō faciēdū cū tali intentiōe vel aio z tūc ⁊ faciēs ligat ēt quo ad eccl̄iā ls ec eccl̄ia nō iudicet ex quo est occultū. Et ita loquūtur ꝫ eos iura p gl. alē. Sec⁹ vbi cogitatiōi cordis nihil addit opis q̄ solū deū ꝫ vltorē si vero aliq̄d oñdat in signo. ſ. vbis factis z hmōi fic erit ligat⁹ ẽxcūicāt⁹ occultus. Et tunc ecclia hoc mō ligat oio occulta z tñ si ligat ea q̄ solū ꝓsūtūt ī corde sine aliq̄ opere additō facto vel omisso. Et ꝓo hoc suo dcō alīat Host. in. c. mulieres de sen. ex. z gl. i. c. cū ea de sen. ex. li. vi. z pe. de pal. Sz his nō obstātib⁹. dico aliā opionē ee tenēdā z dico q̄ dcā di stinctio p quā nitūt ꝓcordare doc. nul lo iure ꝓbaī scdo dico q̄. d. gl. o. z doc. loquūtur de occulto taz ꝓio ꝯ secūdo modo Ad ꝑs p illō ꝯ. oino qđ denotat q̄ nullo mō nec aliq̄ indicio nec ſigno nec nutu pōt apparere aliter non eſſet oio occultū nec est neceſſe q̄ cogitationi cordis aliq̄d addat in ope vel ne. ad id qđ allegāt de ho. z glo. i. d. c. cū ea loquēdo de eo q ratā habuit ver berationē clerici soluz in corde q̄ nō ẽ excōicat⁹ quo ad eccl̄iam. Dico q̄ hoc dictū facit p nr̄a opione dicit. n. gl. de mente hostien. q̄ talis quo ad deū est excōicatus nō tñ q̄ ad eccl̄iaz militatē q̄ nō iudicat de occultis alīat ad hoc c. sicut nobis de ſy. z. c. a nobis de sen. ex. hec ibi. Et no. illa ꝓba quo ad deū est excōicatus. Ecce qñ hic ē crimen oio occultū z tñ nō ꝫ solū deū vltorē ⁊ ēt eccl̄iaz. Fateoz tñ q̄ ecclia militās talē hoiez occultū ꝫ ꝓ soluto nec de illo iudicat. Et sic dictū No. z gl. optie cōcordat cū glo. i. d. cle. i. z doc. z ideo Imol. ibi dicit q̄ qcqd dicat ⁊ opinio nez dicte glo. non valet Jō cōcludit q̄ quo ad deū tal est ligatus z ēt respectu eccl̄ie militātis cū glo. cōcoz. pau. z ste. hec imol. idez zab.

30 ¶ Quero in eo q̄ dicit textus. de ſpe. dictibus inquisitionē qđ si aliq̄s offē dat aliquaz de familia inquisitoris vel epi qui ibi erat ad capiēdū hereticū Sol. Dathe. q̄ si offendit nō aio impediēdi officiū vel iuuādi hereticū ls ꝓp inimicitias ꝯa ꝫ cū eo vel ob aliā cāz nō pōt ici q̄ ꝑdidit offm pōterit tñ ⁊ eū ꝓcedi. tāq̄ ⁊ turbatorē officij ꝑs ea q̄ notat Inn. i. c. i. de offi. deleg. hec zaba. no. tñ q̄ epi z ſuptiores ꝓlati nō ſūt excōicati si obtētu cōmodi omitt tāt ꝓcedēr ⁊ hereticū aut gra ꝛc. ꝫ sūt ſuſpēſi p triēniū Inquisitores aūt ſuperio ris dignitatis sunt excōicati

31 ¶ Scdo est de religiosis q̄ absq̄ lnia spāli ꝓpria sacerdot⁹ solēnizarent mſſ moia aut mīstrarent sacra eucharistie vel extreme vnctiōis de pulle. religiosi

32 ¶ Prio q̄ro q̄d dicat solēnizare mſſ monia. R. zaba. ꝫ zēst. q̄ i ꝑ. solēnza re ꝓprehēditur ois solēnitas q̄ obſer natur iuxta ritū regiōis de ſpō. c. i. fine fiat benedictio solēnis siue dicatur ſpā lis missa ꝓ ⁊hentibus.

33 ¶ Scdo q̄ro an hec cle. hēat locū ī re legiosō ꝑfecto ecclie prochiali quo ad nō suos pochiānos gl. remittit se ad no. de sen. cle. i. vbi dic q̄ sic qđ ēt ꝛs pau.

34 ¶ Tertio q̄ro an hēat locū hec cle in quibuſcūq̄ religiosis zab. ꝫ L. an. ſolū q̄ sicdūmō sit religionis approbate idez lap. alias nō q̄ cū ista ꝓstitutio sit penalis est ſtricte intelligēda.

35 ¶ Quarto q̄ro qđ in nouitio religioſo L. ap. ⁊ q̄ sit excōicatus arg. de sen. excō. religioſo li. vi. naz ꝛpe nouiciatus gaudet p:uilegio canoni ſi qe ſuadēte ꝛc. z sic dz ſentire onus.

36 ¶ Quinto q̄ro qđ si religiosus mīnistrat eucharistiā religioſo alterius religiōis aut ſine lnia ꝛc. an sit excōicatus dico q̄ nō. q̄. rex. facit mētionez de laicis z clericis. Appellatiōe aūt clericorū in mā odiosa z ſtricta vt in casu nostro nō venīūt religiosi vt no. panor. ī Rica de vi. z ho. cle. vbi sotⁿ dicit in ſtricta ſignificatiōe seu materia odiosa appellatiōe clericoz⁹ nō comprehēdi ꝑos vt in. c. q̄ periculosuz. de sen. ex. li. vi. Et idem dicit tn alīj⁹ clericis exñti

bus in dignitate vt in canonicis eccle
siaꝝ cathedraliū Nō q: in eis est ꝗli
tas.ſ.alioꝝ ꝗ nō reputur in simplicib⁹
vide ad hoc.tex.q facit ad multa in.c.
statuti de elec.li.vi. Jo. an. ét dicit q
appellatõe eccliaꝝ pochialiū nō veni
unt ecclie pochiales collegiate in mā
stricta q: hñt qualitatē collegij.ſ.curā
idē est dicendū ꝙ appellatiõe mona
choꝝ fm pa.i.c.ſi.de ſy.nō vēit abbas
l3 abbas sit monachus q: abbas h3 q̄
litatez.ſ.alios monachos Idez in rec
toꝛe scolariū.z facē hoc dictū generā
liter ad statutū quod punit scolarez dese
rentez arma vl aliū facientez.vt nō cō
pzehendat eⁱ⁹ rectorē.l3 sit scolaris. se
cus in materia fauozabili.z hec nota.
q: facit ad mstra. De hoc vide ſtra cle
ricus.j.in principio.

37 ¶ Sexto q̄ro.an hoc ꝙ bū religiosi.
ꝓpzehendat mōiales. Z and. dicit q ñ
q: ea de gb⁹ hic: ꝓcernūt virile ofici
um. Et si hec cle.maxime cū sit pena
lis nō debēt ad mulieres extendi. sen.
aūt dicē q hec ꝓstitutio locū h3 in femi
nis cū i eis videat fillis vl par rō.ná z
ipē plus peccāt in hiis quā masculi. q:
se imitent ñ ꝙuenientib⁹ suo sexui. tū
etiā q: masculinū a lege platū etiā in
penalib⁹ femininū ꝓpzehendit .xvj.
q.iij.ſiquis suadente. Primū t3 Pe.
de anch. Idez dñi laicis hec sacra mi
nistrātib⁹: q: nō sūt excōicati. q: tales
nō dicūtur ministrare: l3 abuti de. con
sue. quāto. Idez infert q religiosi con
uersi ministrātes sacramenta forte nō
incidat in hāc penā ex ꝙ nō habent oz
dinem. Sed fm zab. optimo sen.tā in
mōtalib⁹ quā ꝙuersis videtur veriꝛ
q: negari nō pōt gn dicti cōuersi dica
tur religiosi. nec ob. ꝓbus ministrare in
littera. q: etiā religiosi de quib⁹ hic ha
bentes oꝛdinē exhibētes hmōi sacra si
ne licentia ꝛc. dicūtur abuti. q: facinnt
ꝓtra ꝓhibitionē sūmi pōtificis. z illō
ꝓbus ministrare. accipitur scōm cōez
vsuꝫ loquēdi ſ. ꝓhibere vl dare. q: alꝫ
delubrio eēt hec cle. si solū cōphēderet
sacerdotes vel diaconos religiosos q
bus būtaxat cōcedit administrare posse
sacrm eucharistie. Et facit intētio tra
straretur legislatoꝛis. q: p mōtales z re
ligiosos ſdiaconos z iteriozes gradꝰ
possent administrari hmōi sacra.

¶ Septimo quero an locuꝫ hēat hec 38
cle. in oibus religiosis: tā exēptis qua
nō exēptis Pe. de stagno. vt dicit zab.
refert quedā cardinalē tenuisse ꝙ solū
in exēptis locū h3 ar. sumpto a ꝛtica q̄
loquitur de ꝓuilegiatis. ꝛtica autē fa
cit ius vt.ſ.i ꝓhemio Greg. Ipse aūt
Pe. tenet ꝑrium. q: hic loquitur gene
raliter de oibus religiosis. arg. xix. dist.
si romanoꝝ q̄ est tutius. z in dubio te
nenduꝫ. Nec ob. rō sumpta a ꝛtica q:
gl. in aūē. de ince. nup. plerūq; genera
liō: est textus q̄ ꝛtica z econuerso vide
tibi exempla.

¶ Octauo quero an credet religiosus 39
pochianoꝝ si dicat se hñe licētiā a ꝓ
pzio sacerdote: ꝛn. glo. ꝙ sic. q: nemo
ꝓesumitur esse imemor ꝓpzie salutis.
t.q.vij. sanctimus. ꝓcz. Z and. Pau. z
Ste. z nota. scōm glo. in.c. significasti
el.ij. de homi. ꝙ cū ꝙritur de anime pe
riculo z de alicuius ꝓscia creditus eius
turamento nō solū in foꝛo penitētiali
verum etiā ꝙ in foꝛo iudiciali qñ
aſr ꝓbari nō pōt de eⁱ⁹ ꝓscia de testa.
pūtium vbi⁹ de hoc in glo.

¶ Nono q̄ro qd de scolarib⁹ merce 40
narijs z hmōi. ꝛnt. glo. ꝙ sufficit hmōi
ꝓbyter oꝛ in quoꝛ pochus habitāt ni
si accesserint cā recreationis vel aliam
cām tēpoꝛalē statim reversuri ad ꝓ
priam pochiaꝫ q: tunc secus.

¶ Decimo q̄ro an sufficiat hmōi paro 41
chialis q nōdū ē ꝓsbyter. ꝛnt. glo. ꝙ
sic si est legitime etatis vt infra annuꝫ
possit oꝛdinari sacerdos.

¶ Undecimo quero an sufficiat hmōi 42
vicarij qui gerit curam oꝛdinariaꝫ pa
rochie illius ecclesie z est ab epō cōsti
tutus. ꝛnt. glo. ꝙ sic. Ex quo infertur
ꝙ si non h3 curam oꝛdinariam sed est
sibi cura ecclesie paruo tempoꝛe cōmi
sa ꝙ non potest dare hanc licentiaꝫ ni
si in speciali hoc sit sibi commissum z

ob hoc vidi magnū scandalum fetuel
suscitari in quadam ꝓuincia.

43 ¶ Duodecimo quero an sufficiat licē
tia diocesani ꝫ. gl. ꝙ sic q; epūs est pa
rochialis ordinarius omniū subiecto
rum sue diocesis. de dona. aplice ꝛ epūs
est ꝓsbyter. xcv. di. olim: ꝛ hoc tencas
imo Pau. videtur velle simplr: ꝙ epūs
ꝛ archipresbyter ciuitatensis hanc licē
tiaꝫ dare possunt: ꝛ dicit nō ab siurdi
esse. q; cura ciusdē pochie cōpetit plu
ribus insolidum. ꝓ hoc quo notat ho
sti. de pe. ꝛ re. omnis vbi dicit ꝙ papa
epūs ꝛ eius vicarius sūt imediati sacer
dos. Et ꝓ predicta dicit ꝙ sicut sufficit
licentia epī. ita ꝫ Ste. ꝛ eius vicarij spūa
lis vel delegati seu penitētiarij: qđ no.
hec aūt militant maxime cū adsit ꝓsue
tudo generalis ꝓ vniuersis ꝛ. de ꝛ tur
tatur dicta licentia tam ab epo: q̄m ab
eius vicario quē papa scit ꝛ tollerat vt
etiā volūt tenentes opi. ꝫriam.

44 ¶ Terciodecimo quero quid si po
chianus dicat do tibi licentiaꝫ: vt a q̄cūq;
religioso acciptas ꝛ. an regratur spe
cialis specificatio ꝙ possis recipe a ta
li fratre minore vel predicatore. Item
quid si parochianꝰ dicat religioso. do
tibi licentiā: vt des eucharistia: ꝛ extre
maꝫ unctiones meis subditis. an reg
ratur spālis specificatio pochianorū q
bus hec sūt ꝓbenda. ꝫ. glo. ꝙ nō ex q̄
de sacro fit specificatio ꝛ hoc teneas.

45 ¶ Quartodecimo quero qđ si p re
ligiosos admittrei sacram eucharistie
in mortis articulo an sit locus huic pe
net Pau. dicit ꝙ sic. Idē Lap. Cōtra
rium ꝫ dir. li. i. q; si absoluere pōt in
tali necessitatei illo verbo ꝙ p penitēn
tiam mortientibus non negamus viati
cū ēt qđ vere penitentibus exhibetur
intelligi volumus: vt nec ipm decēden
tibus denegetur. extra de peni. ꝛ remi.
ꝙ in te. Et est ratio q; facit hoc ex iu
ris ꝓmissione. xxvi. ꝓsbyteri ꝛ bñ vti
liter gerit officiū alterius ar. tr. q. vi. lug
dunensis ꝛ hoc credit ar. verū: ꝯiuis q
quidam dicāt ꝙ tm̄ de ꝓpriis pochia
nis itelligitur: q; alienos absoluere nō

ꝓsūt vt extra de peni. ꝛ re oīa. sed dic ꝙ
necessitas nō habet legem extra de re.
iu. ꝙ. nō est Inno. ꝛ Host. hoc tenent
in. d. c. oīs. Nec ob. vt credo cle. i. de ꝓ
ui. que ꝓhibet religiosis ne ministrent
eucharistie sacrām vel absolnant a sniis
excōicatōis: nisi in casibus expressis a
iure: q; hoc ius concedit vt. s. dictū est
non tm̄ liceret vt credo extremā vnctio
nem eis dare in tali necessitate: q; hoc
nullo iure exprimitur. sed de absolutio
ne. ꝛ cōione tm̄ hoc dir. ꝛ est notabile
dictum fulcitum auctoritatibus tanto
rum ꝛ famosorum doc. alia tamē opi.
est tutior ꝛ ideo ꝓacticanda.

¶ Quintodecimo quero quid si re- 46
ligiosus ignorans penaꝫ de qua hic. ꝛ
alꝫ hō sancte vite ministrauit eucharī
stiam sine lnia ꝓsbyteri pochialis: an
incidat in hāc penā. Car. dicit se cōsū
sisset ꝙ nō ꝓ hanc lram in verbo ꝓsū
pserit. qđ notat volū ꝛ temeritatē mi
nistrātis. Itē ꝫ ignorantia iuris regu
lariter non excusat. tū qñ ex ꝓbabilib⁹
ꝓiecturis ꝓpendit ꝙ ex ignorauerit ex
cusat ꝓm no. de ꝓsti. c. ij. in. vi. Item si
cut miles armate militie excusatur ab
ignorantia iuris. C. de iu. ꝛ fac. igno. l.
i. ita ꝛ hunc possim⁹ excusare: ꝓcipue
in foro ꝓniali. in quo credeē. est asserē
ti se ignorasse sed in foro iudiciali ides
etiā puto qñ ex ꝓbabilibus cōiecturis
liquet ꝙ nō fecit ꝓsumptuose. imo alī
qua ꝓbabilt rōe ductus. q; tm̄ forte alī
qui ꝫdicerēt in hoc dicentes: ꝙ eo ip
so est ꝓsūptio ꝫ ipm ꝙ fecit ꝫ hāc cle.
tutius est vt petatur absolutio.

¶ Sextodecimo qro an suspicientes 47
ꝫ hanc cle. sacrꝫ eucharistie sint excō
icati tanq̄ participantes in crie: dic ꝙ
nō nā illō de participatiōe locū hz qñ
ꝓticipat pⁿ actū dānatū nō ī ipo actu.

¶ Decimoseptio qro in eo qđ dī ꝙ 48
ordinarij debēt istos excōicatos publi
care postq̄m eis constiterit de excōicatō
ne: qualiter de hoc constabit. Soluit
Land. ꝙ vocatis ptib⁹ ꝛ declaratione
sup hoc fcā: habita sūmaria iformatio
ne ar. de ap. ꝓsuluit ꝛ ꝫm ho. snia ꝛ cl

tatio sunt de necessitate.

49 ¶ No. vlti. ex dictis gl. q̄ si prochialnus fuit se dixisse religioso q̄ habet licias prochialis plb̄ pterit̄ no erit pcedēdū ꝫ rlioſū ad pensā de q̄ hic q: nō dr̄ mīstrasse sacrs i pteptū pochialis sacerdotis cū hec cle. solū respiciat cōtemptū vt dictū est supra. q. xv.

50 ¶ Itē excōicati sunt religiosi q excōicatos a canōe absoluūt in casibus nō pcessis. Et scōz zab. ibi in ꝑ. a canone dicit. i. a quocūq canōe a papa. pmulgato z tō religiosus scienter absolueret ab excōicatiōe latap extranagātes pape icurreret dictā excōicatōez. Item scōm zen. absolūtes excōicatos p ista tuta legatoꝝ sunt excōicati q̄ nō credo vez exquo eniz ista ꝓstitutio ē pēalis nō dz extēdi &c. Itē excōicati sunt religiosi si absolueret a sentētijs p statuta. puincialia: seu fin o dalia. pmulgatis et gl. in ꝑ. ſſnijs dicit puto q̄ oēm sniam includit excōicatiōis: suspēsiōis vel interdicti cui⁹ necessaria fuerit absolutio. Et hoc ēt tz Pa. i. d. cle. gaddit q̄ appellatōe snie fcā mētiōe v absolutione vēit snia excōicatiōis: suspēsiōis z interdicti ēt in dispositione penali lz ergo noie snie simplr plate intelligatur de diffinitiua. sec⁹ tn̄ est cū fit mentio de absolutiōe vt hic. Et itellige q̄n necessaria est absolutio itē dicit glo. q̄ hec excōicatio nō obtinet si religiosus absolueret a snia iudicis etiā si ēet lata papa. idē si religiosus absolueret a pctō: ppter q̄d qs icurrit excōicatione dūmodo non absoluat ab excōmunicatione vel sententia &c.

51 ¶ Utr absolūtes ab excōicatōe minoꝝ ꝫcta ex ticipatiōe cū excōicato maiozi excōicatione incurrat hāc excōicationē. R. Z an. put recitat zab. itelligit de excōicatione maiozi nō minozi per c. si qué. de sen. excō. idem lap. lz gdaz teneāt ēt de minozi hac rōne q: lex penalis phibēs absolutiōez ab excōicatione includit etiā absolutionē minoris excōicatiōis p hoc glo. in cle. ꝑalle. religiosi sup. ꝑ. a canone. itē alia rōne q: vbicūq fit mētio excōicatiōis z mā in qua pterritur est ꝓportionabilis ēt minozi excōicatiōi: itelligitur de vtraq; vt no. gl. pe. sup ꝑ. excōicatiōis in. c. ꝓhidētes de here. li. vi. Tene pmā optionē. q: cōis est z argumēta facta nō ꝓcludāt per. d. c. si quē itē excōicat⁹ est religiosus si absolueret a culpa z pena copulatiue: ergo si absolueret a culpa: vel a pena: z fm glo. i. ꝑ: quēcūq; ēēt excōicatus ēt si absolueret rlioſū vl̄ sociū nil hll entin excipit qui dicit quemcunq; de ma. z ob solite.

¶ Tertiusē de ſsecutorib⁹ cp̄oz pcu §2
tiēs ep̄z capiēs bāniēs vel mādās vel ratificās: soci⁹ ꝓsiliari fautoz: z defensato: sūt excōicati vt i cle. i. de pe. ciuitas aūt ō ꝓmissa. vel eoz aligd i ep̄z iudicium ꝓmiſſerit. iterdicto donec satisfecerit subiaceat ptās ꝓtoꝝ ꝓsiliarij baluini scabini aduocati ꝓsules z rectozes officiales ipsius quocūq; noie cēseat. i pre missis culpabiles exñtes sūt excōicatio nis ſnie. a q̄ vt ꝓmittit ñ valeāt absolui tōis obtinē bñficiū sint ꝑbecti hec ibi

Additio. Querit an ex solo mā §3
dato qs incurrat i ista excōicationē si null⁹ ſegtur effect⁹. R. q̄ ex solo mādato nūq; gl icurrit excōicatiōez nisi i duobus casib⁹ ꝓmus habetur i. c. ꝓ humani. de homi. li. vi. vbi habetur q̄ mādās interfici xpianos p assassinos est excōicat⁹ z diffidatus ēt si nō ſegtur effectus. Secūdus ē i fictiua z cōiter hētur i ꝑcessib⁹ curie vbi hētur q̄ ꝓspiratores in ꝑsonā aut̄ statū romani pon. sūt excōicati lz res nō habuerit effectuz. q̄ p3 p illud ꝓbum ꝓspiratores naz fm derivatores ꝓspiratio venit ab hoc ꝓbo cōspiro as q̄ ētū ad ꝓpositū nostrū ptinet idem ē q̄ iuro. Et i hoc aduertāt ꝓfessores q: isti ꝓspiratores sūt excōicati q̄n cōspirant vel iurant ꝓ ꝑsonas ro. pon. Et pauci i hoc aduertūt. nā ex sola ista ꝓspiratione deliberata: etiā si nullus se quatur effectus sūt excōicati excōicatione papali. Et hodiernis tēp⁹ib⁹ multi donunt z armigeri illaqueantur di

eta excõicatiõe ex solola deliberata cõ
spiratione ꝫ dictũ statum ro.eccl. etiã
dato ꝙ statiꝫ reuocauerit ⁊ anteꝯ ali
gs sequatur effectus. ℈inis
54 ℂ Quid si gs pcutiat electũ in eꝑm
nondũ ꝓfectũ ꝙ pōtiꝭex.i.epc̃ ꝓprie
nō est.an incurrat hãs penas glo. dicit
ꝙ nō illã tñ ꝙ renũciauit loco:non or
dint: videtur includere.
55 ℂ Quis aũt dicatur soci⁹:ꝓfiliari⁹:fa
uorē dãs defensatori: dic ꝫ glo.hic stri
cte sumi socũ ꝑ agẽte.ꝙ aliqd coopaꝛ
ad actũ pcussioꝭ:captionis.vel bãi ⁊
ls in delinquẽdo sint qñq; plures socij
quoꝝ nullus est ꝑncipalioꝛ. tales: oẽs
ĩcludũtur sub agẽtib⁹ de qb⁹ ꝑmissũ
qñq; tñ vn⁹ est ꝑncipalis alter coope
rans ⁊ sic sumitur hic socius qđ.ꝫ qꝛ
de faciente ꝓmiserat.
56 ℂ Circa ꝓfiliartũ dic ꝙ hic accipitur
fraudulẽtũ ꝓfiliũ si nudũ ꝙ nihil adꝛ
cit ad peccandũ ꝓfiliũ aũt ꝑstatur: sua
dẽdo:rogãdo ipellendo istruendo vti
litatẽ inde secuturã ostendẽdo vt not.
Inn.i.c.ad audientiã de homi.De nu
do vero consilio hic nõ ꝓuidetur. Cir
ca fauoꝛes dãtes sciẽdũ ꝙ est fauoꝛ sim
plex ꝙ nihil adicit ad peccãdũ ⁊ de ta
li nõ vꝭ hic itelligẽdũ.qꝛ ifa hic dicit.
In hꝭ.s.pcussiõe captione: ⁊ bãno ꝫ
ꝙ fauens huic dilinquẽti post delictũ
ꝑter defensoꝛes de q̃ sequtur nõ incurrit
hanc penã ls in materia hereticoꝝ la
tius recipiãtur fautoꝛes. Circa ẽritũ sci
licet defensoꝛe gl.dicit puto ꝙ ẽt defẽ
soꝛes post malũ puniri itendit est ergo
gdã defensoꝛ vel auctoꝛitato: delicti ⁊
talis grauius puniturꝫ agẽs.xi.q.iij.
qui ꝓsentit.Est alꝭ defensoꝛ ꝙ post de
lictũ defendit puta ipediẽdo ne delin
quẽs ad manus iudicis veniat puniẽ
dus.xxvij.q.i.si custos vl ipediẽdo ne
fiat executio.Et hñc etiã intendit ĩclu
dere ⁊ probatur in.c. felicis de pe.in.
vi.Non tñ puto ꝙ is ꝙ talem defende
ret nelledatu a priuato nedũ tertio sed
illo offensoꝛ:vel etꝫ ꝓsanguineis vidica
re volentib⁹ includere i hac pena cuꝫ
illa sit iniuria:ad quã etiã ꝓpulsandaꝫ

socio qs tñr de sen.exco.delicto lib.vi.
ℂ Quid aũt de illo ꝙ tẽndit i iudicio 57
patrocinãdo.Pau.hoc ꝓsequtur ꝑ di
stinctionẽ qꝛ.f.aut ꝓcuratoꝛ vl aduo
catus tales defendit iuste qꝛ.f. putat eũ
non culpabilẽ.⁊ sic ligatur aliqua pe
na etiam si postea appareat euꝫ culpa
bilẽ.rõ qꝛ in talibus iusta defensio re
seruatur de excep.cũ inter. Aut ꝓtra cõ
scientiã ⁊ iusticiã defendit ⁊ sic ligatur
hac pena de here. si aduersus ⁊ tales
defensoꝛes appellantur.
ℂ Quero.qꝛ hic dꝛ.si est ciuitas.sub 58
taceat interdicto:donec satisfecerit..nũ
quid facta satisfactione est absolutum
interdictũ fine alia relaxatiõe.ꝛ.Jo.de
lig ẽm Land.ꝙ nõ imo necessaria est
superioꝛis sentẽtia que relaxet.xxvi.q.
vi.pzesbyter secus si vsq; ad certum tẽ
pus: vel modum fuit facta interdictũ
qꝛ tunc lapso tempoꝛe:vel modo cessãs
te cessat interdictũ de spon.c.non est
ratio diuersitatis est qꝛ ꝓmo casu põt
dubitari an plene sit satisfactum sed in
alijs.secus de hoc extra de eta.⁊ qualꝭ.
cum bone.
ℂ Quero qñ dicat ciuitas delinque 59
re i eꝑm vt subiaceat interdicto.R.pa
noꝛ.concludendo dicta Bar. in.l. aut
facta.ff.de pe.z alioꝝ doc.dicit ꝙ cõ
munis ⁊ vera ꝯclusio est:vt tũc attri
buatur vniuersitati qñ fuit ꝓpius deli
beratum in ipsa vniuersitate pulsata
cãpana ⁊ aliꝭ regsitis ad ꝓgregatio
nes vniuersitatis.vñ si oẽs hoies ciui
tatis certũ delictum ꝓmitterent: ⁊ in
surgerẽt nõ diceret facũ per vniuersi
tatẽ ls ꝑ singulos de vniuersitate. etiã
qđ plus est si faceret pulsari cãpanã ⁊
leuarẽt vexillũ vniuersitatis nã potius
sunt incitatoꝛes singulorũ. oꝛ ergo ꝙ
ꝓpius fiat deliberatio i vniuersitate ⁊c.
hec panoꝛ.in.c.dilectus el.ij.de sy. Et
de hac materia vide cũbi diffusse.
ℂ Quero qꝛ dꝛ in.d.cle.i.ꝙ isti inha 60
bilitãtur ad bñficia obtinenda.qđ de
obtẽtis glo.soluit ꝙ illa nõ ꝓdunt.
ℂ Quero an isti possint bñficia que 61
hñt cũ alijs ꝓmutare:glo. soluit ꝙ nõ

Библиотека Академии
АН УРСР
№ СТ 14.115

Idem ꝓbau. ⁊ ꝛen. q; dicuntur beneficia nouiter acquirere.

62 ¶ Quero an saltē possint ista beneficia tam acquisita augere. dic ſm Ge. in.c.cū ex eo de excel. ꝓla. li. vi. ⁊ sic q; ꝓhibitus agrere nouū ius i re. nō dr̄ venire ℨ ꝓhibitionez. lz augumentet ꝓsitū ius ante q̄situ. vt est casus in.c.ſi.ij. ℟enſo. de ꝛes. ꝓben. li. vi. sic ē in ꝓpoſito. augumētāt. n. iſti pmū ius ⁊ sic ex hoc iudicari illud additamentū natureꝫ ꝓtioris iuris. Et ꝓ ꝓdicta ꝓz quid dicendū de augētibus gabellas an dicantur noua pedagia facere de quo infra excōicatio xiiij. ℨ. v.

63 ¶ Quartus est de clericis seu religiosis inducentib⁹ ad vouēdū vel turādū vel fide interpoſita: seu alias ꝓmittendū de eligendo apud eos sepultura vt vt tā electa vlteri⁹ non imutent. ⁊ talia facientes incurrūt excōicatiōe ipſo facto: qua ab alio q̄ a ſede aplica ꝓterq̄ in mortis articulo nullatenus sūt absoluendi extra de ꝓe. cupiētes in cle. ⁊ no. q; hec ꝓſtitutio habetur de sepul. c.i. li. vi. vbi etiā dr̄ q; hȳ q sic elegerit nec apud sic electas ecclias vllatenus sepelliātur. nec alibi. sed sepelliātur oio apud illas ecclias apud q̄s sepelliēdi de iure fuiſſent. ſi als sepultura nō ele cta forſitan deceſſiſſent. ſi veroydez religioſi vl̄ clerici ꝓdictos in suis ecclisis vel cimiteryꝫ ꝓſumpſerit repellire ad reſtitutionez tā ſepultoꝝ coꝛpoꝝ ſi petātur: q̄ etiā oium q̄ occaſiōe ſepulturę illoꝝ ꝓuenirit quo libet ad eoſdē infra. decēdū integraliꝫ faciēdā ipſos obligatos eſſe cenſem⁹ quā niſi fecerint ecclie ipſe apud ſepulti fuerint necnon ⁊ cimiteria earūdem ex tunc eo ipſo. sint ⁊ tamdiu maneāt eccliaſtico ſuppoſite interdicte. donec ab eis factā fuerit reſtitutio plenaria oiuꝫ ꝓdictoꝝ. hec ibi No. tñ q; ex hoc nō tollit gn aliqs ꝓtioꝛ motu poſſit vouere vel turare in aliquo loco eligere ſepultura ⁊ quod ſi fecerit debeat obſeruari dūmodo non iducat ad lȝ ꝓ ꝓdictos. ⁊ mōis ꝓdict].

64 ¶ Quid ſi clericus vel religioſus cōſilio vel inſtigiōe inducat aliquē ad eligendū ſepulturā in ecclia ſua: nō tñ ad vouen. ⁊c. an talis inducens incidat in canonem. ℟. q; non.

¶ Quid ſi qs inducat ad vouen. ⁊c. 65 de eligendo nō apud eccliam ſuam. ſ. inducēdo. ℟. pe. de anc. ſm Jo. an. q; non ligatur hac cōſtitutiōe.

¶ Quid aūt ſi clericus vl̄ religioſus 66 iduxit aliquē ad vouēdū ⁊c. tñ nō eſt ſecutus effectus: ℟. zab. in. d. cle. i. dicit q; ex ſola inductione nō eſt excōicatus niſi inductio habuerit effectuꝫ vt q: inductus fecit illud ad qđ fuit induct⁹ ꝟba. n. debēt itelligi cū effectu: maxime hoc cāu quo agit de ſpiali pena.

¶ Quero quare ex delicto vnius so- 67 te minimi de ecclia ꝓpter iuramentuꝫ vel ꝓmiſſionē quā ſibi fecit fieri. tota ecclia dānū patiat. vt ſit iterdicta cū cimiterio. ℟. pe. de ancha. q; reliqui de ecclia hāc penā interdicti icurrūt ex ſequēti eoꝝ delicto nō reſtituendo male accepta que ex facto alicuius de collegio hoc inducētis ꝓceperūt quaſi totuꝫ collegiū dicat delinqre ſi retinent rem inuaſaz ab vno de collegio.

¶ Quero dicit i. d. c. i. q; ſi qs fecerit 68 ſibi ꝓmitti de eligēdo apud illā ſepulturā: q; tali ꝓmiſſiōe nō obſtāte dz illā ſepelliri apō illā eccliaz apō quā de iure ſepelliri debuiſſet. Quid ergo ſi ipſa eſt illa cui⁹ cleric⁹ fic deligt faciēdo ſibi turare ⁊c. ℟. Jo. an. q; iſta qō ē idubitata: q; iſta ꝓſtitutio emanauit a ſanctē ecclie cui ſepultura dētur. ⁊ i ipā pena recto: ꝙri nō dz de reg. iu. qđ obſeruaz. li. vi. Jtē lz peccet auferēdo liberatē eligēdi ſepulturā. nī certat de debito retinēdo. nō ē ergo hñda illa rō ſ tali q̄ hētur de illo q certat de incto capiēdo. l. ſi. C. de codi. Idez pe. de an.

¶ Quid ſi illa ecclia apud quam de 69 bebat ſepelliri de iure erat interdicta cū eius cimiterio: ℟. archi. illū ſepelliendū in ecclia cathedrali. que etiam ſi eſſet interdicta ſuabſit ordo. c. vbicunq; xiij. q. ij. vbi dicit q; vbicūq; ſepelliaſ. No. tñ ꝓ declaratōe. d. c. ꝓmi q; q

illicite sepellitur tenentur ad restitutiem corpor. z hoc si petant. Ad restitutionē aūt aliorūque occasiōe sepulture p ceperūt infra. x. dies tenēt et si nō petātur. vt dicit gl. in ꝯ. decēdium. et nō est sim Pe. de an. q: semp q male accipit est in mora sicut fur.

70 ¶ Quero ista q̄ debebāt restitui huic ecclie i qua debebat sepelliri: si iterdcā nō fuisset posteā nō ibi ꝫ in cathedrali: vel alibi sepellit. vtrū debebitur ista huic ecclie ad q̄s fun⁹ trāsferri: eadē est q̄ de canonica portione debita ecclie pochiali. an eā pdat si deplēdatur interdicta tpe sepultur. et possꝫ dici i ꝑmo cāu q̄ posteā cathedralis ecclia: vel alia subrogatur loco iterdicte. ꝺ̄ intelligi subrogata cū omnibus qualitatibus. z cuꝫ honore z onere. onus. n. comitatur emolumētūm tali cāu. l. alumne §. seia de adi. le. Itē posset dici. q̄ si si ne eius delicto eēt ecclia iterdicta si eēt ꝑuāda comodis ꝓsuetis. ar. l. ab admīstratione. C. de lega. Idē si nō potuit sepelliri apd eccliaz apd eā elegit sepultura pp casuꝫ ꝓuenientes in ꝑsona mortui pura q: decessit i cāpanis nec repit: vel ē banitus. pp. n. ista ecclia nō ē ꝑmāda legat⁹ sibi factus gra sepulture. vt no. in. c. in nra de sepul. Si qs aūt post electā sepulturā z legatū ecclie facta mutasset animuꝫ eligēdo sepulturā alibi. vī legatū ademptū z trāslatū ad illā in q̄ voluit vltimo sepelliri. ar. d. §. seia. hoc Pe. de an. de hoc vide. j. Sepultura. iij. ꝑmo rnslo.

71 ¶ Quintus est de his q cogūt celebrari in loco interdicto ꝛc. vt i cle. grauis de sen. ex. Et hec excōicatio hꝫ q̄tuor casus: Primus est dñi tēporales et si sint epi: vel eccliaz̄ plati q cogūt q̄uolibet aliquos in loco interdicto celebrare diuina: vī q per precones ad officia eadē audienda. aliquos excōicationis ꝓfertim vel interdicti ligatos sūia euocare. z est secundus. Seu qui ne excōmunicati publice: aut interdicti de ecclijs dñi in ipsis missaz̄ agūtur solēnia a celebrātib⁹ moniti exeant ꝓhibere. z est tertius. Necnon excōicatos publice: z interdictos q in ipsis ecclijs nominati a celebrātib⁹ vt exeant moniti remanere ꝓsūpserint. z ē q̄rtus. oēs isti excōicati excōicatione pa.

Additio. Ex hac cle. habes vnū singulare qd̄ facit ad multa ibi. n. dicitur q̄ ly hec excōicatō emanauerit ad ista ītā plato. z. tū si ipsi ꝓtrafacerent et ipsi sibi sūia excōicationis ligantur. Ex quo hēs declionē casus q̄ his diebus accidit. Nā qdā ꝓcurator ad regnitionē dñi sui: cui dño q̄dam res furto subtracte fuerant fecit fulminari sententiā excōicationis per eā vt q̄cūq; ꝑdictas res subtraxisset eas infra certū terminū restitueret alioqn ꝛc. accidit q̄ ipsemet ꝓcurator abstulerat q̄dā ex illis. Modo q̄ritur an ipsemet incidat in dictā sūiam cū ipse ꝓcuraverit dictā sūiam fulminari: z tamen sciebat dictas res subtraxisse z ꝫ nec se excepisse ꝛc. Et dicit pōt indubie q̄ est excōicatus. sec⁹ si se excepisset Nec obstat si dicatur q̄ nō erat sue intentionis q̄ eās eū excōicaret. Quia dico q̄ excōicatio vel absolutio nō sumit vires ab intentione illius q̄ facit fulminari excōicationē. sed sumunt vires ab ītētiōe excōicātis. Et q: faciēs fulminari excōicatōes nihil excepit. ꝛō extōicās gnāl⁹ oēs intendit ligare q: de intētione ꝓcurātis sibi nō constat. Secus si de intētione eius cōstasset: vt q: iste ꝓcurans se vel vxorē: vel filios: vel alios excepisset. Nam tūc iudex solū illos ligaret quos ꝓcurās intendebat ligari: z excipet quos ꝓcurās excepisse. ꝫ iudex gnāl⁹ loqueretur i sūia. Idē dici pōt de casu quotidiano. Nā sepe ꝓfessa milias z maritū facimus fulminari sūias excōicatōis ꝑ illos q̄ subtraxerunt aliquid de bonis eorum. Et sepe contingit q̄ eorum vxores z filij predicta rapuerūt z tamen si sciret ꝑdictos talia subtraxisse. nullo modo sacerēt fulminari ꝑdictas sūias tamē nihil excepterunt z ꝛō tam vxores q̄s filij erūt excōicati rōne ꝑdicta. Finis.

73 ¶ Quero qd si isti dñi pcipiãt si subtectis soluit Pau. q nõ est locus huic pene. no. ét sm sab. q celebrantes debẽt instare vt excõicati: z interdicti, de ecclia creãt ẽtium tñ ad hãc cle. dicit Pau. idẽ si celebrãtes nõ instẽt. vult dicere q ẽ loc3 pene eo ipso q isti pcipiunt, q nõ creãt ẽt si celebrãtes non instent q creant. p hoc lra ibi instãtib9 etiã q dictio ẽt est ẽplicatiua no. ét glo. in ẽ. quõlibet. q oẽs modũ ꝓpulsiõis realẽ psonalẽ: directũ z indirectũ cõp hendit. vt si res ipsoꝝ occupãt: cõsanguineos grauãt i psonis vel rebus.

74 ¶ Quid autẽ si isti vocãt secrete per nuncium. an incurrãt hãc penã. Pau. dicit q nõ ꝙ cuꝫ vocãt cãpanaꝝ pulsatione: aut voce pcõia idẽ zẽ. dicit tamẽ q hoc qõ dicit hic de voce pcõis pcedit etiam si voce tube: vel cornu vl similcũ sit eadem ratio.

75 ¶ Quero an ꝙ qõ hic dr de interdicto locũ hẽat in cessatiõe a diuinis. dic sm sab. q eo casu quo cessatio ꝙ vim interdci idẽ ẽ in ea q in interdcõhoc ãt ẽ qñ cessatio ẽ generalis nõ aũt spãlis. q solũ obseruat i ecclijs i qb9 ẽ vt ꝙ in cle. i. de sen. ex. §. in cessatoib9.

76 ¶ Quero in eo q isti ꝓpellebãt ꝓ ꝓios interdictos audire dia in loco interdicto. qd si ꝓpellerent audire in loco non interdicto: Soluit Pau. q nõ ꝙ locum hec pena. Secus si in loco interdicto ꝓpellerẽt nõ interdictos.

77 ¶ Sexus de illis q ferrũ: equos: arma: z ad ipugnañ xpianos necessaria deferũt vel trãsmittunt seu galeas aut naues vendunt vel in pirraticis sarra cenoꝝ nauibus gubernationẽ exercẽt: vel ipẽdũt ꝓsiliũ vel auxiliũ i dispẽdiũ terre sancte extra de iudeis. ita quoꝝdã z. c. ad liberandam.

78 ¶ Pro declaratiõe huj9 excõicatiõis ꝑmo quero an liceat tpe guerre deferre merces ꝓhibitas ad terras infidelium ꝛ. Pa. in. c. significauit. de iudeis concludit q tpe guerre nõ ẽ licitũ deferre aliquas merces ẽt si ꝓhibitas Inn. tñ z Ho. in. d. c. significauit tenent q ꝓ redẽptiõis articulo licituꝫ ẽ deferre merces ꝓhibitas. ar. l. sanctimus. C. de sa. san. ec. z i. c. i. 6 pig. nã vasa q ꝓhibentur allo tpe vẽdi: distrat. pñt ꝓ redẽmẽdis captiuis. xy. q. ij. aurũ. Jo. an. cõcludit q añ scin ẽ sequenda opinio gl. q ꝙ Inn. nã si infideles ꝑpenderẽt ꝓ redẽptione posset ꝓseq merces ꝓhibitas nõ valẽt aliud ꝙ redẽptione; Itẽ volẽti fraudẽ ꝓmittere patũ eẽt velamẽ q: semp diceret se fecisse ꝓ redimẽdis captiuis. Sꝛ pª factũ ꝓsiliũ eẽt sm opinionem Inno. z Ho. vt sic ne cessitas redimẽdi captiuos eos excuset Sꝛ Pa. indifficile ꝙ opinionẽ gl. s. q tales merces ꝓhibitas nõ sit licitũ deferre: ẽt ꝓ redẽptione. nec excusaret de ferẽs ẽt ex post facto q: cum ex illis armis ventãt postea i pugnãdi xpiani nõ dz ipendi subsidiũ ad malũ ꝓmittẽdũ ꝓp bonũ qõ inde segũ. Et ꝙ putat pa. ꝓcedere duráte guerra sed tpe pacis ꝓcedat opinio Jo. an. ité no. sm Pa. ibi q dispositio ꝓcernẽs tps guerre, vr ẽt ꝓcernere tps treugue. q ꝓ treuguã guerra nõ est extincta. z hoc verum etiam in penalibus.

¶ Secũdo quero: an tpe pacis sit licitũ deferre huiusmodi ꝓhibita. ꝛ. pa. in. c. q olim de iudeis. dicit q sp stat ꝓhibitio delatõis ꝓhibitoꝝ: ẽt tpe pacis. ꝙ aliud senserit gl. in. d. c. significauit nã possent facere pacẽ ifideles fraudulẽter: vt sic valeãt tuliciri hõi, armis z ista opinio benignioꝝ ẽ añ factũ sed post factũ forsitan possent excusari a pena. q: illõ. c. ita quoꝝdã. dic q dẽse rebãt ad impugnãdũ xpianos ꝛc. hec pa. et ꝙ ꝑdicta possint eẽ vera de iure cõi tñ secª vr dicẽdũ hodie ꝑ extrauagãtẽ Bonifacij q̃ incipit. olim vbi expresse hr q nullo vnq̃ tpe ꝙ deferre merces ꝓhibitas i alexãdriã vel alia loca sarracenoꝝ terre. egipti: vel ad terras soldano subiectas. z sic ad ꝑdictas terras: nec tpe pacis nec treugue licebit hmõi ꝓhibita de ferre: nec etiam ꝓ redẽptiõe captinoꝝ. de aliꝫ aũt terris possꝫ sustẽtari opinio ꝓcedens. 79

80 ¶ Quid aũt dicẽdũ de deferentibus merces nõ phibitas. Dic ſm Pa. in d.c.q̃ oli q̃ tpe guerre exñtis iter xp̃ianos ⁊ infideles nõ ſolũ iminet excõicatio deferẽtib⁹ merces phibitas vt dictũ ẽ ſ3 ẽt in gbuſcũq3 mercibus ⁊ hñtib⁹ cũ eis ꝯmertiũ: ⁊ ipendẽtibus ꝑſilia ſeu auxilia: vel ſubſidia. ñ ſolũ realiter: ſed cum ingenio. Et licet hoſtiẽ. dicat hoc periculoſus ⁊ q3 egerit Declaratione. tñ Inn. ⁊ Boſ. ⁊ multi alĩ tenẽt ſimpliciter q̃ exñte guerra durat phibitio generalr. ſ3 guerra ceſſante ſi duret canõ late ſnie niſi in mercib⁹ p hibitis. q3 ẽ valde notãdũ. ⁊ facit q̃ ſi turcus vl hmõi ceſſarẽt a guerra ſorti⁹ ſi pacẽ cũ xp̃ianis facerẽt ſicut fecit turcus cũ venetis ⁊ rege neapolitano ſecure poſſent deferri merces nõ prohibite ad terras illius. Idem dic de alys dñis ſi fidelibus: q̃ nulla guerrã habent cum xp̃ianis.

81 ¶ Quid aũt ſi gs deferat merces nõ phibitas tpe guerre ad terras infidelũ an talis incurrat excõicatiõẽ papalem vel epal̃es: dic q̃ talꝑ poſſe excõicat⁹ tripliciter. ſ. p tres cõe: aut per extrauagantes: aut p. pceſſũ curie. primo mõ tales ſunt excõicati epal̃i excõicatione etiam deferendo merces phibitas. vt p3 p.d.c.ita. c. ſignificauit. c. q3 oliz. ⁊. c. ad liberãdã. Sc3o caſu. ſ. p extrauagãtes tã phibita q̃ nõ phibita i alexãdria vel ad terras ſoldano ſubiectas ſeu ad terras egipti tpe guerre ſũt excõicati excõicatiõe papali. Tertio caſu ſ. p pceſſũ curie. dic deferentes nõ p hibita quocũq3 tpe nulli excõicatiõez incurrũt. q3 ſolũ logt3 d phibit]. vt p3 in pceſſu pau. vbi ſic dr. "Itẽ excõicamus oẽs illos ⁊ equos: ferrũ: arma: lignamina. ⁊ alia phibita deferũt ſarracenis. ⁊ alijs xp̃i nois inimicis.

82 ¶ Quero qd ſi ferrũ ⁊ hmõi ſint delata nõ intentiõe vt impugnentur xp̃iani. ſz. an. de buttri. in. d.c. ita. q̃ ſufficit q̃ ponent ſ3 nõ hac intentiõe vt impugnentur xp̃iani. ſed ſufficit q̃ impugnari poſſ. Idem Jo. an. Idez panor. dicens expõe ergo ibi tex. ad impugnãdũ xp̃ianos. ſ. ex qbus poſſ impugnari xp̃iani.

¶ Quero qd de hjs exercent gubernationem in pirraticis naulĩb⁹ ſarracenor: nõ ⁊ xp̃ianos: ſ3 ⁊ alios infideles ſz. an. de bu. in. d.c. ad liberãdã ſm alĩ quos. q̃ ſũt excõicati. q3 docent. eos in pirratica arte qua poterũt poſtea xp̃ianos impugnare. licet hoc non placeat Innocen. 83

¶ Quid aũt ꝯineat appellatiõe p3o phibitoꝝ: ſz. ſi bñ ꝑſideret ꝑdicta tria. ſ. tura cõmunia: extrauagãtes ⁊ pceſſus curie: faciẽtia mẽtiõez de hmõi phibitis tñ. iij. inueniũtur exp̃reſſe. phibita. ſ. ferrũ. arma: equi ⁊ lignamina. 84

¶ Quid aũt ꝯineat appellatiõe armoꝝ: Vide no. in. l. ij. C. q̃ res expor. ñ de vbi enumerãt hoꝝce: ſcuta: arcus: ſagite: ſpate: bladij. Itẽ tela Itẽ ꝙcludit tex. ibi. q3 nihil pẽitus ferri facti. vl in fecti trãſmitti p3 ad infideles. Itẽ gl. in d.c. ita dicit q̃ appellatiõe armoꝝ ve nitũt fuſtes ⁊ lapides. puta ſi deferrent lapides machinis imponendos. 85

¶ Quero an appellatione armoꝝ ve niat gladius ad incidendũ panem. ſz. Panor. in. c. clerici p3 vi. ⁊ ho. cle. dicit q̃ nõ vt patex p tex. illũ: vbi dicit q̃ clerici arma portantes debent excommunicari ⁊ ſic peccant mortaliter. ⁊ tamẽ eis non eſt prohibitũ deferre cultellos ad incidendum panem. 86

¶ An aũt appellatiõe phibitoꝝ vent ant ſtuppa canapis pix filla: ⁊ clauꝰ minuti q̃ vulgariter dicũtur brochete ſz. olim p quãdã extrauagãtẽ. Breg. noni dicebat q̃ ꝑdicta nõ cõtinebant appellatiõe phibitoꝝ. et tõ ꝙcludebat q̃ ſi ꝑdicta deferebãtur ad impugnandũ xp̃ianos vel in diſpẽdiũ terre ſancte: erãt excõicati p. d. c. ita vel. c. ad liberãdã. alẽ nõ. ⁊ ſ3 dicta extrauagans ſit reuocata p̃ phemiũ ſexti tamẽ forte hodie etiã idẽ dicendũ eſſet. nec non in gbuſdam caſibus qui ſequũtur. 87

¶ Utrũ ſint excõicati q̃ portant arma gladios: vel lanceas vel cultellas 88

in terras sarracenor nō cū p̄posito
vēdēdi ꝫ ad sui defensionē ꝛ postmo
dū occasiōe pecunie vēdūt eadē sarra
cenis. ℟. Bre. ℭ sunt excōicati.

89 ¶ Utrū ponātes ferrū. de vna terra
sarracenor ad alia sint excōicati. ℟. g
s. ℭ nō nisi fiat i dispēdiū terre sancte
vel ꝯ xp̄ianos. Itē illi q apponant sar
racenos cum armis suis ℟. g s. ℭ ꝛñ
sionē p̄oxime dictam.

90 ¶ Quidā apponāt ligna puicula du
bitat virū de hmōi ligna nimīb⁹ intel
ligat canō. ℟. ℭ si ad naues vl machi
nas ad impugnādū xp̄ianos vl i dispē
diū terre sancte foret sūt excōicati.

91 ¶ Sūt alq q volūt p̄mutare cultellos
cum arcu. vel econtra: vel aliquid sile
Utr̄ q fecerit sint excōicati. ℟. ℭ non
nisi fiat i dispendiū terre sancte ꝛc.

92 ¶ Sūt qdā q apponāt p̄hita igno
rātes eē p̄hibita an sit excōicati. ℟. cū
vtroq; cōcilio p̄hibita sint ꝛ publi
cata non licet ignorare. ideo absolvan
tur ad cautellam de hoc dic vt infra
ignorantia. §. cle. ꝛ. xx.

93 ¶ Quid de illis qui apponāt p̄hita
ꝛ ꝯ cito sciūt eē p̄hibita reponant ꝛ
nolunt ea vendere sarracenis. ℟. ℭ si
sunt excommunicati.

94 ¶ Sūt q dā q apponāt res p̄hitas
ꝛ vēdiderunt partē ꝛ pars subest ad
vēdēdū si tales ꝑtigat absolui aliqua
necessitate quod cōsilium dabitur eis
de alia ꝑte. ℟. ℭ reponent eam.

95 ¶ Sūt alīq q vāt vl vēdūt p̄hibita
sarracenis ignorātes ℭ pp hoc sint ex
cōicati ꝛ ꝯ cito sciūt recuperāt virum
tales sint excōicati ℟. ℭ sic.

96 ¶ Quero quō itelligi illō qd dr de
sarracēis hñib⁹ guerram cum xp̄ianis
vtr̄ si cū vno rege vl ciuitate vel cum
ecclia ℟. ℭ de q̄libet xp̄iano.

97 ¶ Aliq̄s ē debit⁹ obligat⁹ p victu suo
ꝛ nihil hꝫ nec aliq̄d lucrari p̄t nēcta
te talī ꝑpulī⁹ ſirat nauē aliq̄s ꝑ maria
rio vt possit lucrari vñ possit viuere ꝛ
debita solui⁹ ꝛ illa nauis portat res p
hitas ſ terrā sarracēor ꝛ alia ſ p̄t ſmue
nire vt possit lucrari vtr̄ tal⁹ ſit excōi
cat⁹. ℟. ℭ sic q̄ cōicat cū illis crimie
q mittūt vel portāt dādo eis auxiliū ꝛ
cooperātionē ꝫ ꝑ mercede ꝫ ſ satisfa
ctione p̄ñe mitius agatur cum eo.

¶ Nō etiā q tales ñ absoluūt ab ex- 98
cōicatōe p̄out dr ſ. d. c. ad liberādā ni
ſi totū qđ p̄o ꝑmertio dōato pecūt
ꝛ tātūdez ꝺ suoi ſbſidiū terre ſācte trās
misserit. ꝛ dic ar. ſ. ſi nō absoluāt ſi tcā
ſatisfactiōe ꝫ absolutō ꝫ reduct dñe i
p̄stinā excōicatōis ſniaz nisi hoc faciāt
ꝫ de hoc dcō. ſ. an absolutio facta ſi p̄
cedēte satisfatiōe teneat pan. i. cle. t. de
sepul. ꝫ q ñ q; sit ꝯ p̄hibitōez ꝛ ꝯ foꝛ
mā mādati ar. ꝺ ℟. p̄t cū dilecta. idē ar
chi. i. c. qñꝺ ſmu. ec. li. vi. vbi q̄rit an
absolutō ꝯ p̄hibitōez ibi factā valeat:
ꝛ cōcludit q ñ ex quo tex. p̄hibet. in
ꝫtū ē p̄itas nā ſm ge. in. d. c. qñ qñ
ptās dat ans ñ hñti ji ſi ſuat foꝛma ſi
valz actus. vt no. glo. singularis ad ꝫ
in cle. t. de in. pat. ꝫ qñ alias hñti ptātē
a lege absolvendi fit p̄hibitio ꝫ nō ſer
uetur foꝛma valz ipso iure absolutio ꝺ
sen. excō. venerabilibus. §. vbi lib. vi.
Et hanc distinctionem ponit glo. in. d.
cle. t. ꝺ in patro. Cum tgitur ordinarij
habeāt ptātem absoluēdi a ſsīis cano
nis ñ reſeruātis vt in. c. nuper de ſnia
excō. ergo videtur q valeat. Et p̄dcā
distinctionem approbat Panor. in. c.
dilectus el. ij. ℣ pben. Predicta intelli
ge nisi apponeret clausula decreti trri
tās actū nam in hoc casu ſme ordinari
us ſme alius gēiꝰ alias habeat ptātē
ſme nō mhil facit absoluēdo nisi ſuet
foꝛmā mādati. dictum ſñ archi. flo. p̄t
itelligi ſm iura antiq̄ cōia. vbi ēt dese
rēs p̄hita erat excōicat⁹ excōicatōe ep̄a
li nō taxat ꝛ sic ep̄s alias de iure cōi
poterat absoluere. sec⁹ dicēdū ab illa q̄
est p exuagātes ꝛ. p̄cessū curie ꝛ ꝑ hoc
p̄t verificari glo. in. d. c. qđ oli q ſi ꝑ
eodem delicto a diuersis p̄situtionibus
imponitur pena ipso facto q vtraq;
timinuet ℣ facienti. ꝛ p̄certim hꝫ verita
tē in casu p̄dicto vbi per nos cōe fulmi
natur excōicatio ep̄alis ꝑ extrauagātes
ꝛ p̄ocessum curie

99 ¶ Defuncto vl' amoto epo q excõica uerat z vacãte sede capl'm siue ille ad quẽ epalis iurisdictio ptinet põt absolu uere a sniã iuris siue iudicis sicut epõs poterat vt in.c.vnico de ma.z obe. in vi. Eodẽ mõ z successor absoluere põt a sniã quaz pdecessor tulit.ar. xi.q.iij. si epõs. Et ptãte capli sede vacãte quaz habeat vide Pa.in.c.cũ olim de ma. z ob.vbi ponit infrascriptas qõnes.

100 ¶ Prio vtr capl'm succedat in ptãte alienãdi:gl.ibi tz q nõ hoc limitat pa.cũ vellet aliena bõa epatus ꝫ si ecclesia inferior: z lĩa cã vellet alienare credit q capl'm possit iterponere auctoritatẽ q: capl'm ppter hoc casu nõ alienat ꝫ interponit auctoritatẽ ecclie alienãti hoc.n. iurisdictionis est z sepe necessarium z sentit Fed.ꝑsilio.xxx.

101 ¶ Scdo q'rit an capl'm succedat in ptãte visitãdi totã dioceſiz z ingrendi ermia de hoc habes bona glo.in cle.i. de here. Jo.and. ꝯcludit q ptãs gñaliter visitãdi nõ trãſit in capl'm z sic pcedat opi. Jo.mo. Sed ptãs ſpãliter ingredi ꝫ aliquos diffamatos trãſit z sic p cedit opio Archi. Fundamẽtuz huius distinctionis est q: capl'm est admini strator necessarius nõ voluntarius vñ succedit in his q necessario nõ volũtarie sunt expediẽda. sed visitatio gñalis est volũtaria ſpãlis vo necessaria. Et multi antiq doc. amplexati sunt iſtam theoricã sed panor. indistincte tz q ẽt visitare possit gñaliter q: visitatio fit ex necessitate iuris vt pz i.c. sopite de cẽ.

102 ¶ Tertio dubitaẽ nũgd capl'm possit visitare monasteria monialiũ exemptaq visitat epõs auctoritate aplica vt in cle.ij.de sta.reg. Lap.abb. ꝯsuluit q nõ. Et ita refert rñdisse sibi Jo.an.motuetur q: capl'm nõ succedit in his que cõpetũt epo iure ſpãli vnde nõ succedit in ptãte cognoscẽdi de sen.vt notatur in.c.vez de so.cõpe.z idẽ sentit Fe de.ꝑsilio.xxx. Aduli tñ ꝑnũ tenuerũt dicẽtes q si epõs hz absoluere,vt delegatus q ptãs trãſit ad capitulũ p.c. vnicũ de ma.z ob.li.vi.qõ logtur indulti ẽte pa tñ plus placet opi. ꝓma.

¶ Quarto dubitaẽ nũgd capl'm possit sede vacante capitulũ dispẽſare in casibus in quibus pmittit epo:panor.ẽm Fede. consilio.xl.concludit q sic nã dispensatio depẽdet a iurisdictione.

¶ Sexto dubitatur qd si epõs hz collationem cũ alio vel alijs debent requirere cõſilium epi in aliquo actu nunqd capitulum succedit Pa.cõcludit q nõ p.c.vnicũ ne se.va.li.vi.

¶ Septio nũgd capz succedat i iurisdictiõe quã hz epõs ex ꝯsuetudine puta epõs hz interesse alicui electiõi ex cõsuetudine Jo.in.c.ſcriptũ de elec. sentit q nõ sed collectarius tenet ꝯsumq: eadẽ rõe hz esse in additamẽto que in principali qõ satis placet pan. ex quo illa iurisdictio cõpetit epo vt epo Sed idem Pa.in.c. illa de elec. tenet opinionem Hoſtien.dicẽs q hoc cõiter tenetur a doc.

¶ Octauo nũgd succedat in priuilegijs indultis dignitati epali:vt in.c.ſicũ ꝯcor.ibi positis in gl.de priuile.li.vi. z ꝯcludit q nõ qa hz Jo.an. p indultato nã priuilegiũ nõ hz excedere pſonã priuilegiati vt in.c.sane de priuile.

¶ Nono nũgd capl'm possit dare in dulgentias:de quibus in.c.cum ex eo. de pe.z re. Si tenetur q sint iurisditionis quod est cõmunius tunc dubitari põt q: videtur actus volũtarius z nõ necessarius. Posset tñ teneri ſm Pa. q possit, quia cum iura dicant q ca-

pitulum succedit in iurisdictione z nō distinguant inter intentionem z volun tariam debēt intelligi in vtrāq;

109 ¶ Decimo nūgd capitulus succedat in ptāte doctoꝛādi vbi ēpo hec ptās cō petit nec aliqd in pmilegio cauetur ꝺ capitulo. Et in hoc pa. ꝺcludit q; aut epūs hz hāc ptātem ex pmilegio spāli z tūc nō trāsit in capitulū p supius ꝺcta. aut hz a iure cōi fm opinionē quā sentit hostī. vt no. glo. in cle. ij. de magi. z tunc capitulū succedit.

110 ¶ Si archiepūs absoluat excōicatos ab epo in casu nō pcesso nō vz absolutio qz est a nō suo iudice. extra de offi. oꝛ. pastoꝛalis. Sed si p appellationez causa defertur ad eum poterit absolue re ita tñ q; nō nisi vocatis partibus z cognitio de appellatione extra de appel. romana li. vi.

111 ¶ Epūs exīs in aliena ꝺioceſi absolue re nō pōt in his q; regrunt cāe cognitionē qz nec̄z sedere p tribunali pt. ix. q. ij. epm. Secus si nō regrant cāe cognitionez qz hec ptinēt ad volūtariaz iurisꝺictionē. Epi aūt expulsi pñt exercere iurisꝺictionē in aliena ꝺioceſi pe tita tñ licētia ab epo ꝺioceſis z si non obtēta. ita q; subditi nō expulsoꝛes: vel eoꝝ fautoꝛes: seu ꝺcliarū vltra duas ꝺietas a fine sue ꝺioceſis nō trahātur vt in cle. epūs de so. compe. z sic posſunt absoluere.

112 ¶ Querit glo. in. c. nouit de of. le. de notabili. q. q; facit multū ad pdcā vtz legatus vl' alius oꝛdiarius exīs extra territoriū suū posſit excōicare absolue re z cās delegare z silia: pano. ibi ꝺicit q; mēs glo. est vt exīstēs ex territoriū suū nō posſit excōicare: nec absoluere nec alia q; exigūt cause cognitiōes explicare. Sz ꝺferre bñficia z cās ꝺelegare z reliqua q; sunt iurisꝺictiōis voluntarie exercere pōt. Et ista ē bona ꝺoctrina. z pma pbatur p. l. fi. ff. ꝺ of. pte. vr. Secda pbatur in. l. ij. ff. de off. pcō. Inno. respectu absolutiōis ꝺat hāc limitat ōez. s. q; si exīs extra territoꝛium ꝺep. xhēdit se errasse i excōicādo potest absoluere q; ista absolutio fiet sine cāe cognitōe. Alia limitationē repectu excōicatiōis ponit ho. ꝺi. q; i notoꝛijs pōt excōicare subditū extra territoꝛiuz q; notoꝛia nō exigūt cāe cognitionē vt in. c. euidētia ꝺe accu. z sunt illa q; expe ꝺiuntur sine cāe cognitione z nō p tribunali fulminabit vlꝝ aūt si vellet ptē tiose. Procedere nō teneret pcessus ēt si non excipereť qz iurisꝺictio inheret territoꝛio etiā si haberet ꝓsensuz illius iudicis nō valet nisi ptes ꝓsentiant qz ptes inuite nō pñt trahi extra territoꝛium vt no. gl. in. c. litigātes ꝺe off. oꝛ. in vi. Fallit nī in casu. ā. cle. ēpūs.

¶ Epūs pōt absoluere a, sniam lata p su 113 uz archiꝺiaconū: plebanū: vl' aliū subeo iurisꝺictionē hñtez sed nō ꝺs sine cō sciētia illius z ogrua satisfactōe ꝺe of. oꝛ. cū ab eccliaꝝ z. c. ad reprmendā. Si tñ absolvit valz. z est rō qz epūs ē iudex oꝛdinarius tā laicoꝝ q; clicoꝝ sui epātus ar. in aute. ꝺe defen. ci. in pn.

¶ Qui ꝺe vno epatu ꝺomiciliū trāsfert ad aliū pōt p scōz epm absolui ab excōicatione iuris qui icurrerat i ꝺioceſi poꝛtis ēt a pcto ibi cōmisso z hoc sine tale ius sit ius cōe: sine sinodale vl' hmōi z hoc nisi pape reseruet casus z sdē tz Ri. in. tiij. ꝺ. xvij. ar. ix.

¶ Utz a sniа excōicationis lata p sta 115 tutū archiepi. seu epi posſit ꝓpꝛius epūs excōicati absoluere. ff. pa. in. c. ex fre quētibus. ꝺe insti. ꝺicit q; sic satisfactō ne tñ pmissa. vñ nō est necesse ire pro absolutione ad illū q; statutū ediꝺit z hoc pbabit expſſe p tex. ibi sic indicēꝺo nā solus archiepūs ibi excōicatiōem ptulerat z tñ papa imāꝺat oibꝰ suffraganeis vt illā relaxēt nisi satisfactiōe p̄missa. ergo pñt absoluere: z ipi nō excōmunicauerint sed eoꝝ superioꝛ. Et hoc tenet Jo. an. z Archi. nam nō ꝺebet esse maioꝛis potentie canon inferioꝛis q; pape. sed a sententia canonis pape: potest quilibet episcopus ꝓpꝛium absoluere sibi subdituz si papa si bi nō reseruauit absolutiōes ergo soni us ꝺem ꝺicendū in sententia canonis

inferiorib. Idem tenet Panormi. in. c. graue de preben. vbi credit dictū casum nō solum ad epos suffraganeos. sed etiam ad alios epos vt possint absoluere subditos suos q in aliena dioce si incurrerunt sniam excōicationis per statutum archiepi vel legati & hmōi. Et dat exēplum. Pone statutum epi senensis fulminat excōicationem ptra intrantes monasteria monialiuz qdam forensis incidit in illaz excōicationem nunqd poterit absolui a suo epo: Et cōcludu q fic. p supza allē. Sed a snia homānis nō potest qs absolui nisi ab excōicatore. vel eius successore in officio vel superiore fm Rī. in. iiij. Et hoc nisi in articulo mortis: vel si sit iusto impedimento detentus ne possit in breui accedere ad excōicatorem tūc. n. fm archi. flo. pōt absolui cum iniūctione vt se presentet q̄ citius cōmode poterit et qui dz absoluere impedimēto sublato.

16 ¶ Quando epūs cōmittit alicui absolutionem. de oi excōicatione non pp hoc potest ille absoluere excōicatus ab eo cuius absolutionem non cōmisisset in spāli: forte q: excōicatus erat pp dānum illatum epo vel hmōi. extra de regu. iu. in generali li. vi. hoc intellige q̄ tum est de virtute verboz & in foro cōtentioso. naz si in foro pscie aliud psta ret de intētione pferentis auctoritatem q̄ ille intēderit oia etiaz si nō expressisset aligd in generali pcessione intelligerentur spālia hec archi. f.

17 ¶ Quid si papa mādat alicui q̄ aliquem excōicet nunqd postea poterit eum absoluere. Distingue. si cōmittit ei cause cognitionem potest absoluere ar. xxi. di. infero. Si vero papa iam diffinierat negocium & mādet excōicari nō potest absoluere. quia nō ei iurisdictio sed purum ministeriuz delegatur. de offi. dele. c. fi.

18 ¶ Papa si salutat aliquē excōicatuz vel participat ei: siue scienter siue ignoranter nō propter hoc ille est absolutus vt in cle. si summus de sen. ex. hoc tamē intellige in dubio quia si pstaret q̄ papa ex tali salutatione vellet eum habere pro absoluto pro certo esset absolutus eo quia papa nō subijcitur iuri positiuo. cum sit. s. ius vt in. c. proposuit de cōce. pre. & per pleq̄s nec etiam subijcitur forme iuris cōis. Secus de episcopo qui ex sola intētione nō potest hoc facere. q: subijcitur forme iuris cōis vt no. Pano. in. c. cum desiderres. de sen. ex. Secus in absolutione a suspensione vel interdicto. vt notat singulariter pano. in. c. fi. de ma. & trac. cōtra. iter. ecclesie vbi dicit q̄ cum in absolutiōe ab excōmunicatiōe requiratur certa forma. nō obstāte satisfactiōe requiritur absolutio. Secus dicit Jo. an. in absolutione a suspēsione vel relaxatione interdicti. Si enim ista ferantur ad tēpus non requiritur post tempus absolutio. Ratio diuersitatis est q: in istis casibus vltimis nō regritur certa forma in absolutione vñ satis est q̄ cōstet de mente iudicis.

¶ Quid autē dicēdus in papa si ex cōicauit ad tēpus puta donec satisfecerit nūquid requiratur absolutio post satisfactionem dubiū facit. q: papa nō subijcitur forme sed sola voluntate pōt absoluere a sentētia excōicatiōis vt in d. cle. si summus dñs ant. credit q̄ in dubio regratur absolutio q: alio nō apparente nō videtur papa velle vti potestate absoluta. sed ordinaria. Et ita debet impēdi absolutio fm iuris ordinem. Et de potestate pape vide gl. in cle. vnica. de immu. ec. super. ver. effectis vbi singulariter dicit q̄ papa circa ea que sunt de iure positiuo hz potestatez illa reuocādi ex tūc & hec gl. nō inuenit alibi fm zab. & cū gl. ocordat pau. dicens ex hoc q̄ illegitimus potest legitimari per papā sic q̄ habeatur p̄ legittimo ex tūc. t. retrotrahatur etiā q̄ ad honores seculares. Et notat gl. notabilis in. c. nō dz de pban. & affi. & glo. in d. ver. effectis q̄ tāta est auctoritas pape q̄ potest tollere cōstitutionē ratione effectus preteriti adeo q̄ si aliquis fuisset ratione alicuius cōstitutiōis ex-

cōmunicatus ⁊ papa dicēret ꝙ tollit dictam ꝓstitutionem ⁊ vult ꝙ habeatur ꝓ nō facta. ꝙ talis excōicatus nō indiget absolutione. Si tñ papa simpliciter reuocaret ꝓstitutionez seu statutū nō cēseretur reuocatus effectus iā causatus ꝑ statutū nec vꝰ approbatus actus gestus ⁊tra antiquū statutū. Et ꝺ excōicatus ex antiqua lege indiget absolutione etiā post legem reuocatā⁹ nisi in reuocatione dicatur ꝙ antiqua lex debeat haberi ꝓ infecta tūc. n. oīs effectus antique legis est sublatus. Ita vt excōicatus nō indigeat absolutiōe: ꝙ pōt facere papa ex plenitudine ptātis. Secus de ꝓlatis inferioribus eo ꝙ assumūtur in partē solicitudinis. Et hoc facit ꝙ si ꝙs excōicatus esset ꝑ ꝓstitutionē ep̄i dato ꝙ dictus ep̄s tolleret dictā ꝓstitutionē ⁊ diceret ꝙ vult eaz haberi ꝓ nō facta. ille tñ excōicatus nō eēt absolutus. Et ex ꝓdict⁹ potes elicere mltas theoricas q̄ faciūt ad mltra.

120 ¶ Utr aūt papa cōicando cū excōicato ictdat in excōicationē. gl. in. c. nulli de sen. ex. ꝯcludit ꝙ nō ⁊ rō est manifesta. q⁹ hoc vinculū excōicatiōis ⁊tra hitur a ture positiuo. quo papa nō ligatur vt in. c. ꝓposuit de ꝯcel. pre. pa. tñ in. c. cū desideres de sen. ex. addit nota bilr ad illā glo. ꝙ papa peccat cōicando cum excōicato q̄ nō subest eā cōicandi nā tūc papa nō solū facit contra ius positiuū ꝫ ēt cōtra diuinū vt habetur in euāgelio q nō vult se corrigere excōicetur ⁊ ꝓp hoc ꝺz haberi tanq̄ ethinicus ⁊ publicanus vnde papa cū sit subiectus legi diuine. xxv. q. i. sunt q̄ dam peccat nō habēdo cum tanq̄ publicanū ⁊ infidelem.

121 ¶ Si ꝙ papa fuit ꝓfirmata aliqua ex cōtatiōis ſnia quā inferiꝰ tulit nūqd inferiꝰ pōt absoluere dic ſm: pa. in. c. ex frequētibus de insti. ꝙ aut ista ſnia cōfirmata per papā est ſnia hois aut statuti. Si hois distingue q: si ꝓfirmata est ex certa sciētia nullus inferiꝰ pōt sine mādato pape absoluere nisi esset certū ꝙ falsaz suggestionē fuerit cōfirmatio ipetrata extra de ꝓfir. vti. c. ij. Si ꝙ simpliciter ꝓfirmat ⁊ sine cāe cognitiōe tunc inferiꝰ potest. Secundo vero casu quādo fuit lata ꝑ statutū tūc confirmatio nō tollit ptātem aliis inferioribus absolūēdi q: statutū inferioris ꝓfirmatū ꝑ papā nō debet esse maioris roboris q̄ statutū pape. Sed a ſnia lata ꝑ statutū pape possunt epi absoluere per. c. nuper de sentēn. excō. ergo fortius a ſnia lata ꝑ statutū ꝓfirmatum ꝑ papā quod nota.

¶ Quero q̄ ſnia dicatur ꝓfirmata 122 ex certa scientia ⁊c. dic ſm doc. in. c. ex frequētibus de insti. ⁊ in. c. q: diuersitatē de ꝯcel. p⁹. ⁊ de ꝓfir. vti. ꝑ totū ꝙ duplex est confirmatio. s. ex certa scia ⁊ in forma cōmuni tūc aūt dicitur ex certa sciētia quādo in ꝓfirmatione in scribitur totus teno: rei cōfirmate: vel q̄ papa vtitur istis verbis ex certa sciētia vel similibus vel quādo papa cō firmat aliqd quod vidit vt de ꝓfir. vti. venerabilis vt tenz Inno. in. c. i. de trā sac. Tūc aūt dicitur ꝓfirmare in forma cōmuni quando simpliciter ꝓfirmat aliter non instructus de negocio ⁊c. tunc enim verba debent intelligi ꝓpzie. s. cōditionaliter quia papa ꝓsumitur ignorare que in facto ꝓfitēt vt in. c. i. de constī. li. vi.

¶ Quid aūt operat ꝓfirmatio ex cer 123 ta scientia dic ſm glo. in. d. c. q⁹ q̄ tria operatur. primo ꝙ talis res fit maioris auctoritatis. Secundo q: si illa res fuit minꝰ valida fuit valida. tertio q: ꝑ ter auctoritatē ꝓfirmātis nullus inferiꝰ pōt de illa cognoscere. quādo aūt ꝓfirmatio est facta in forma cōmuni parꝫ vel nihil operatur imo ex hoc nō tollitur cognitio iudicis inferioris nec talis ꝓfirmatio creat aliquod ius nouuz vt in iuribus pzealle. Sed quid ergo impetratur talis ꝓfirmatio. Dic ad hoc quia solet magis timeri quod ſpāliter ꝓhibet q̄ quod generalr ⁊ ex predictis soluitur notabilis q̄stio de ꝓuilegijs ordinis mioz nā fe. re. a Bonifacio papa. viij. ꝯcessa fuerūt q̄dā ꝓuile-

gta q̄ dicti oidis fres extimebant absolutōe ḡte canonice portionis debite ecclepochiali rōe sepulturē q̄ ꝓilegia p cle. dudū de sepul. fuerūt revocata ꝫ post. d. cle. eadē ꝓilegia ab Eugenio papa ꝑmo examiata ⁊ approbata fuerūt ex certa scia ḡrie mō an dicta con firmatio. d. pape faciat valere dicta ꝑ uilegia ꝓcessa p papā Bonifaciū. Dic ꝙ imo valet dicta ꝑfirmatio Eugenij ꝙ quo. c. i. de trāslac. ⁊. c. quotiēs de pac. q̄ volūt ꝙ qñ papa ꝑfirmat aliqd ex certa scia vt i casu nro talis ꝓfirmatō validat nullū vel inualidū imo tal cō firmatio habet vim inouationis.

124 ¶ Absolutō ex cā falsa nō valz ſm Inn. ⁊ ho. q: sic iudex ſi intēdit absoluere vt puta ſi absoluēd⁹ dicat ſe satisfecisse vel iniuriā ſibi remiſſā fuiſſe: vel aliquid tale ꝙ ñ ſit ver⁹ alias absolutio ſiue iuſta ſiue iniuſta tenet quo ad ad eccleſiam militantez ar. extra de re gu. in. omnis res not. tamen ꝙ declaratione prędictoꝝ panor. i. c. ex pte de of fi. ordi. vbi dicit ꝙ excōicatio ⁊ absolutio ſumūt vires ex intētōe excōicatoris ad. hec gl. i. c. ij. de teſti. cog. Et tō vbi excōicator intēbebat omnino excōicare tenet excōicatō ls ſit iniuſta idē in absolutōe q: ſi absoluens intendebat oio absoluere etiā ſi expreſſa cēnt falſa ⁊ iniuſta tenebit absolutio vt in. c. venerabilibus. §. vbi de ſen. ex. li. vi.

125 ¶ Absolui debet excōicatus qui ſe offert ad iuſticiam non obſtante appellatione partis aduerſe: debet tamē recipi añ absolutionez ſufficiens cautio ab eo ꝙ iuri parebit de appella. q̄ frōte. ꝙ ſi excommunicatus impetret absolutionem ſciente aduerſario ⁊ ñ contradicēte nec aliquid petente ipſe aduerſarius non poteſt poſtmodū cō queri q: remiſſe vꝝ de re iudi. q̄uis

126 ¶ Etiam iniuſtus poteſt quis abſoluī ab excommunicatione ſicut ⁊ iniuſtus excommunicari immo manente contumacia pōt quis diſcrete remittere excommunicationem iniſte latam ſi videat ſaluti eius expedire ſecundum Tho. i. iij. di. xviij. Sed Ri. i. iij. di. ea. ꝓcedit hoc de ſnia hominis Sz de ſnia iuris dicit ꝙ abſolui ſi ſit inuitus alit. xxiij. q. ij. nec gſcz. Et hoc ē rōnabile ꝫ ens q: cū volūtarie fecerit illud cui excōmunicatio ē ānexa vꝝ aliquo modo ex voluntate ſua excōicatus. et ideo ſine ſua voluntate ⁊ requiſitione nō pōt abſolui. Hoc tñ dictū Ri. ꝑt. intelligi de iuſtitia nō añt de neceſſitate

¶ Lū go dubitat ſe eſſe excōicatuz ſi 127 ſup hoc hz ꝓſciaz ſcrupuloſā nimis de ponat eā ad ꝓfitū bōi viri quā ſi nolit vl nō poſſit deponere vel habeat ad ls ꝓbabilē opinionē faciat ſe abſolui ad cautellā extra de ſen. ex. inquiſitioni.

¶ Si excōicatus dicat cauſam excōi 128 tionis fuiſſe dubia vel nullam ſine fal ſaz ⁊ petit abſolui ad cautellā abſolue tur cū iuratoria cautōe niſi excōicator vel is ꝑ quo excōicatio late ē. j. vij. di es ꝓbauerit de cā de ſē. ex. ſolet li. vi.

¶ Excōicator cognoſcēs errorē ſue 129 excōicatōis dz revocare ſiue abſoluere nō obſtante appellatiōe aduerſarij ſz ſi de errore dubitat ꝑt abſoluere acce pta cautione ꝙ iuri pareat ſz cauteat iudex ne errorem fingat in ꝓiudicium alterius ꝓis de ſen. ex. ſacro.

¶ Ligat⁹ plurib⁹ ſñijs: vel vna ex 130 diuerſis cāis ſi vult vere abſolui dz ex primere oēs ſñias ⁊ cām ⁊ ſic vna ab ſolutio ſufficit ad plures excōicationes tollendas alias ñ teneret abſolutō q: ꝑ ſurreptionez obtēta eēt extra de ſē. ex. officij. ⁊ ꝓ declaratōe hꝰ materie dic ꝫ Ri. vbi. s. ꝙ aut ille ē excōi⁹ a iure aut a iudice. Si a Judice. aut ab vno aut a pluribus. Si a pluribus niſi ab ſoluatur a quolibet non eſt ſimpliciter abſolut⁹ niſi abſoluatur a ſuperiore eorum. Si ab vno: aut vna excōicatiōe aut pluribus. Si pluribus nō eſt ſimpliciter abſolutus niſi exprimat cā cu iuſlibet excōicatiōis. Si vna aut ille qui abſoluitur ſue excōicationis tacet cās aliquas fraudulēter ⁊ alias exprimit ⁊ talis abſolutio eſt inanis de ſen. excō. cum ꝙ cā aut eas tacet ignorañ

q; tũc ſi recollit ⁊ tũc credit q; ſi abſol-
uẽs ꝺz itentionẽ ſimpliciter relaxandi
excõicatoẽm quam tullit i eũ ſimpliciter
eſt abſolutus. Si ãt nõ ĩtẽdit eũ abſol
uere ab excõicatiõe niſi per ꝯparatio-
nez ad cẽs qs exꝑmit credit q; abſolu-
tus nõ ẽ niſi forte ſint tales cẽ q; vna
ſine alia nõ meretur excomũicationẽ.
131 ¶ In articulo mortis poteſt abſolui
excõicatus a ſimplici ſacerdote ar.de
pe.di.i.quem penitet ⁊ de. ſen ex. non
dubiũ. Sꝺz ſi nõ fuerit abſolutus: et ta
mẽ appluerit i eo ſigna ꝓtritionis pote
rit abſolui poſt mortẽ ab illo q; eũ ſa-
nctũ abſoluẽ poterat ꝺ ſẽ.ex.a nobis el.
ꝛ.c vꝺ tal' abſolutõ vt ſepelliat in loco
ſacro vl' vt ſepult'ꝰ nõ exhũet ſed vt ozet
ꝓ eo.ĩdẽ ⁊ forti' ꝺicẽdũ ẽ q; i articulo
mort' gltꝺz ſimplex ſacerdos ꝟz Jnn.
i.c.nup ꝺ ſẽ.ex.ꝑt abſoluẽ a q̃cũq; pcõ
q̃ũcũq; enormi ⁊ cãu q̃ tal' euaderet
piculũ mort' nõ ẽ.ãpli' neceſſe q; ſe pñ
tet epo ꝺũmõ nõ ſit. ánexa cẽſura q; ſo-
lũ repit cautũ vt q; teneat' p'euaſionẽ
piculi ſe pſẽtare ſuptoꝛꝺ' niſi i ceſſura
excõicatiõis vt i.c.eos ꝺ ſen.excõ.li.vi.
Si nõ caut' q; q̃ pt haberi copia epi
cõmode nõ ꝺz ſe ſimplex ſacerdos ẽt in
articulo mort' ſtromittere ꝺ caſib' re-
ſeruat' ꝟz Jnno. Sitr nec i l̃ articulo
abſoluas excõicatos ꝑ pceſſũ curie ⁊
Sixtiaꝫ q̃ habeſi .ñ.hu'ꝰ opis niſi cũ
modificatiõe ibi poſita. alr' abſolues
eẽt excõicat' excõicatiõe papali cũ ml'
ſ|alyſ pẽſ.articul'mort' ĩtelligit ñ ſolũ
ꝺ piculo mort' ꝑp ĩfirmitatẽ ſz ẽt ſi fit
i piculo q̃ũq; vicino morti puta q; ti
met hoſten.vel ꝓdonem vel crude
litatẽ hois potẽs: vl' ſi eẽt trãſitur' ꝑ
loca piculoſa ꝟz Jnn.⁊ Hoſti.ĩdẽ ꝺic
de eo q; tenẽt ĩ vicul' hoc tñ caſu vel
fili ĩmnget abſoluens excõicato.q; im
pedimẽto ceſſãte: ſe illi repſentet a q̃ fu
erat abſoluẽ ꝺus mãdatũ eius ſup hoc
humilr recepturus ꝺ ſen.ex ea noſcit.
132 ¶ An aũt trãſfretare volẽs poſſit ab
ſolui a ſimplici ſacerdote. ꝺic ſm. Tã.
⁊ Ber. q; aut iminet piculũ mort' pu-
ta naufragiũ ⁊ tũc l̃z ꝓhibeant nõ im-
minet piculũ ⁊ tunc non l̃z abſoluere
ab excõicatione vel alio pcõ Nõ .n.in
trando mare ſp imminet piculũ mor-
tis q; ſi ſic eſſet nullus tranſfectaret.
¶ Sꝫ qd ꝺ obſeſſis. ꝑt ꝺict ꝟz ho. q; 133
aut obſeſſus ĩpugnat cũ machis bali-
ſtis ⁊ armis.⁊ tũc ꝑt abſolui. Si ꝺo
ſi ĩpugnat. ſz ſtãt aduerſarij in cãpis a
lõge ⁊ ñ ꝑt abſolui.⁊ ĩtelligit ꝺe iuſte
pugnãte: qz ſi obſeſſus ſe iuſte ꝺefẽdẽt
tanq̃ rebellis abſolui ñ poſſ; hec ꝺu.
li.i.tit.xv. Addit tñ q; ſi ute iniuſte ob
ſeſſ' iuſte pẽitz ⁊ ſecuꝝ exiꝛ ñ ꝑt q; erq̃
imiet ſibi piculũ mort' abſolui ꝑt ꝺũ
mõ nihil faciat qꝺ ſibi ĩputari poſſit.
¶ Quid ãt ꝺ pgnãte ꝺũ ẽ ꝑpe ptũ 134
an abſolui poſſit. Dic per ꝓdicta q; ſi
poſſit haberi ꝯmoꝺ ĩnia epi illa haberi
ꝟz. finauté ꝓlideráda ẽ q̃ntas hu'ꝰ mu
lieris ꝟz doc.an.vꝟ. fit fort' ꝯplexionis
vl' ꝺbil' ⁊ an ſit ſoluta pere cũ magnis
ꝺoloꝛꝺ' vl' puls. Et ꝟz ḃ. ſtudicabit ꝺi-
ſcret'ſtuder an abſolui ꝺbeat vl' nẽ. Sꝫ
tñ ñ obſtãtib' ꝓdict' ꝑt ꝺict q; tal' mu
lier ĩ tali caſu poſſit abſolui qz accidit
in puncto qꝺ ñ ꝓuenit ĩ anno. Poſſet
enĩz accidere q; haberet ꝺuos fetus ĩ
vtero aut matoꝛie q̃ũtat' vl' huiuſmo
di licet alꝛ multoties ſine doloꝛibus
peꝛiſſet vt ſepe acciꝺit ꝺe facto.
Additio An autem in articu 135
lo mortis ſimplex ſa
cerdos poſſit diſpenſare in votis ſi-
cut poteſt abſoluẽ a q̃ꝺet peccato ⁊
ceſſura vbi epꝰ vl' ſuꝑioꝛ haberi ñ poſ-
ſit. Dec qꝺ ſepe accidit i ſcõ ⁊ nullibi
repeꝛi tacta Dicẽdũ vꝰ q; nõ: loquẽꝺo
ꝓꝓꝛie ꝺ diſpẽſatione voti ſecus vbi
i tali voto eẽt ãnexꝰ pcẽm: vt quia ne-
glexit adiplere votum: vel hmõi nam
tũc glibs ſacerdos i tali caſu abſoluer'
poteſt a tali trangreſſiõe voti.⁊ q; ſim
plex ſacerdos vl' eẽ hillt'at'ꝺiſpẽſar' ñ
poſſit vꝰ q; oia iura.canõica loquẽtia
ꝺe abſolutione in articulo mortis ſo-
lũ faciũt mẽtionẽ ꝺ peccatis ⁊ ceſſuris
nõ aũt ꝺe diſpẽſatione voti vt ꝟz in.c.
ſigs ſuaꝺẽte.xvij.q.iij.⁊.c.nõ ꝺubiũ
ꝺe ſen.ex.⁊ in.c.eos.e.ti.li.vi.⁊ ideꝫ

in ḡli inumeris caplis vbi fit mētio de absolutiõe i articulo mor'. nihil dſ ō dispſatiõe votor. Preterea de ſ̄ vſ tex. i. c. 1. ō voto vbi fit mētio de causis pp ḡs ꝑt fieri dispſatio votor iter ḡs fit mētio ō infirmitate. Jbi an ex infirmitate ꝛc. ꝛ cū tex. loquatur indistincte ō infirmitate. idistincte itelligim⁹ ō oi infirmitate tā leui ḡs graui. ar. de decimis. c. ad audiētiā ꝛ tñ fm glo. ibi ꝛ cõiter doc. talis dispſatio vel cõmutatio ad solū epm ꝑtinet vel ad habētē iurisdictionē ḡli epale. Sed pone gs ē in articulo mortis hñs votū sci antonij nō valet adire epm nec ēt epfessor cõmode ꝑt adire epm. ꝓsupposito ꝙ fuerit i mora vel negligētia exequēdi tale votum. Sec⁹ fi talis vouēs fi fuisset i mora nā tūc ſāpuentēte ipedimēto ñ tenet exeq votū. nec ēt ꝑ aliū vt no. panor. in. c. ls de voto. Qualr̄ quidebit saluti aie sue Dicēdū ꝙ fi nō pōt hr̄i copia epi tē di stiguēdū ꝙ fi iste infirm⁹ totalr̄ est ipotēs ad satisfaciēdū tūc sufficit ꝯritio. ꝛ sic ē tut⁹ dico nō solū ꝙ ad trāsgressionē voti. sed ēt a voto. Nullo tñ mō sacerdos dispſet ls reliquat iudicio dei tñ imūgat ei si euaserit ꝙ aut exequatur: vl̄ petat dispſationem. Si aūt hs tñ in bonis que sufficiāt ad commutationē voti tūc relinquat vel aliter ordinet ꝙ hēdes vel alius cui cōmisserit ḡrant dispensationem seu commutationem. ꝛ sic fm hanc distinctionem saluabitur capza cū' caulib⁹ nec ob. ꝓdictis ꝙ i articulo mortis simplex sacerdos absoluē ꝑt ab oīb⁹ casib⁹ : peccatis ꝛ cēsuris ḡ dispēsare poterit i votis dico vez ꝙ ē ꝙ simplex sacerdos i articulo mor] absoluē ꝑt ab oīb⁹ casibus ꝛc. nec pp ſ̄ sequit ꝙ dispēsare possit i votis qz. absolutio ꝛ dispēsatio sūt di uersa. ꝛ ad diuſa obiecta referunt. naz absolutio ꝓpe ſ̄ spicit casū. vt dſ. j. pfessio. iij. ꝝ. dſ ei casus a cadēdo Finis

136 ¶ An ät laico in articulo mortis liceat confiteri ꝑz. de ſ̄ habes duas gl. singulares. s. in. c. pastoralis de offi. ord. ꝛ in. c. a nobis el. ij. de sen. ex. quas pa-

fior. in. d. c. a nobis approbat quo ad absolutionē ab excōicatione. ls quo ad peccata secus sit ꝛ ō quo dicto panor. facit magnus festū. ꝛ dicit ꝙ ille glo. sunt magni effect⁹: qz heres non cōpelleī amplius ꝑ absolutiõe ire ad papā. vel ad eū aquo defūctus viuēs erat absolūtus. ꝛ no. hoc. qz est magne vtilitatis ꝛ gl. in. d. c. a nobis ꝛ panor. vocāt istā absolutionē factā a laico i hoc casu remissionē pot⁹ ḡs absolutionē. Idē ts archi. s. g. vocat huiusmodi absolutionē reconciliationē. Predicta tñ vera. vbi desit copia sacerdotis.

¶ An aūt liceat laico tpe necessitat⁹ 137
ꝓferre sacrm eucharistie. vi puta decēdit qs ꝛ nō repit ꝓbyter. nunqd possit laic⁹ cape eucharistiā de eccha ꝛ exhibere infirmo: quidā vt refert Innocēt ꝙ sic. sed colle. post Host. firmare vī nedum laico licet istud sacramentū attentare: sed nec etiā diacono. De diacono tamen vide. j. Diaconus i prin.

¶ Quid ät ō extrema vnctione. ꝛ ls 138
gdā dicāt. ꝙ laic⁹ possit illā conferre tē pore necessitatis. cōiter tñ ls nō tenet.

ABsolutio. ij. scilicet percutientiū clericos. Injūcientes manus violentas in clericum: religiosum masculum vel femina: vel conuertūs: vel conuersam sunt excommunicati. vt in. c. si quis suadente. xvij. q. iij. ꝛ in. c. non dubium. de sen. ex. dūtamen sint religionis approbate secundum Jo. Idem dic de percutiente nouicium religionis approbate per. c. religioso. de sen. ex. libro. vi.

¶ Quid aūt ō ꝙnersis eccliārū secula 1
riū. Jo. in. d. c. nō dubium. distinguit. ꝙ aut isti conuersi retinēt sibi aliquas ꝓbendas. ꝛ tūc nō gaudēt hoc ꝓuilegio Aut dedicarunt se ꝛ sua ꝛ incedunt tōsurati: vel mutarūt habitū itereſſendo horis diuinis ꝛ tales gaudent hoc ꝓuilegio. Idem Panor. ibi dicens ꝙ ꝑ hoc optie facit. c. vt ꝓuilegia ō ꝓnil. vbi oblati g nō obtulerunt se ꝛ sua nō gaudēt ꝓuilegio illoz qbus se obtulerunt imo plus dicit ibi Panor. ꝙ

tales ēt nō gaudēt ꝓuilegio fori. ꝛ̄ dē bēt cōueniri coꝝ iudice seculari quia mihi hic iterueniit q eos debeat exime re a foro seculari. licet largo mō sint ꝑsone ecclīastice. Et refert se Pan. ad ad no. p. eū l. c. ij. de fo. ppe. vbi dic q Iolēniter penitētes nō gaudēt ꝓuilegio fori nec ēt heremite. l. gl. in. c. qui ꝑe. xvj. q. 1. z gl. i. c. aliud xi. q. 1. docant Hñ. Rō ē ꝗm eū q: hic nō interuenit aliqs act⁹ q hēat istos eximere a iurisdictiōe ipatoris q est duplex .s. recepto ordis z querio ad aliquā ꝺ fligto tibus appꝛobatis. vt i. c. fi. de re. do. si cut. n. tales ex vtero mris ꝓcesserunt laici. ita z in eodē statu censendi sunt Idem tꝫ Lau. z Io. de lig. Sꝫ opinio né gl. legtur Inn. z Archi. z dicit pa. q opinio Lau. z Io. de lig. vꝝ veriot ꝛ̄ alia ego. imo plus dicit panor. q ie suati q incedūt discalciati z portāt capuciū nō debēt gaudere ꝓuilegio. q. nō sunt clerici q: ordiné nō recipiunt nec ꝓtētē tria ſubstātialia imo nullus imo putat eos peccare mortaliter cum veniūt ꝫ habitatiōes. d. c. fi. hec pan. z si ꝓdicti nō gaudēt ꝓuilegio fori minus gaudebunt ꝓuilegio canonis cū primum difficilius perdatur.

2 ¶ Quid de ffibus tertij ordinis scī frā ciscī. Dic q gaudēt ꝓuilegio tā fori: q canonis ſaltē. ex ꝓuilegio Sixti. Qō incipit ſacrosancta.

3 ¶ An aūt legati possint absoluere excōicatos ꝑ iniectiōe manuū violenta in clericū. ℟. tres sūt spēs legatoꝝ put notat p Panor. z gl. i. c. excōicatis de offi. le. Quidā dñr de latere. z hij. sunt cardinales scī sūt cōes ꝑsone. Tertij ꝙ dñr legati rōe dignitat⁹: vl locales seu nati q: nascūtur i illa dignitate: eo ipso q ꝓmouēt in illā ꝑmi legati post q̄ egressūſ vrbē donec i vrbē reuertāt bñficiū absolutiōis ghuscūq; ꝑsit impēdere ꝑ iniectiōe manuū violēta i clericū. siue tales sint de ꝓuincia sibi decreta q̄ extrā tā subdit⁹ q̄ extraneis. z ēt q̄cūq; iiuria ēt q̄ ad mutilatiōez seu ímerfectionē clericoꝝ ꝑ. c. ad eminētia

Bē sen. ex. qꝫ logtur ꝛ̄ distincte z ℟ tꝫ ho. ibi q optimo cōtēr appꝛobat. put dicit pa. ibidē hoc intellige nisi sit reuocat⁹. ná si ēt reuocat⁹ ñ possꝫ aliqd ꝺ legatiōe attigere: q: incōtinēti desinit esse legat⁹. imo Pa. in. d. c. excōicatis dicit q tūc nec insignia legatōis ꝺz exercere Itē Spe. ti. de lega. dicit q: i loco vbi est papa si ꝺz legat⁹ alibi de venice exercere i aliquo dignitatē suā z ꝑs aliquoꝝ hoc casu nec absoluere. nec ēt ꝺz vti insignijs nec populo bñdicere intellige solēniter. Et Pa. dicit q: sepe fuit iterrogat⁹ nūqd legatus desistnat⁹ ad certā ꝓuinciā possit exercere z vti insignijs legatiōis in itinere: añq̄ ingrediatur ꝓuinciā sibi decretā z q̄ possit facit. l. i. z. ij. ff. de offi. pcō. vbi dꝫ q̄ pcōsul. ꝑt extra ꝓuinciā sibi decretā iurisditio né volūtariā exercere: z vti insignijs. Secus ergo ꝓtentiosaz z sic dū sūt extra terminos siue legatōis ñ poterūt ea q̄ regrūt cāe cognitionē. Legati ꝙ papa ꝑ egparātur pcōsulib⁹ z ꝑdicti⁹. vt i c. ij. de offi. le. li. vi. Limita tñ q̄ dictū est de absolutiōe ꝑ iniectionē manuū nō extendendū ad alīs absolutiōes reſeruatas Pape nisi hoc eis fuerit concessū i speciali q: i istis exorbitātibus z phibitis nō ſit extēsio de vno casu ad aliū: ēt ꝑ maioritatē rōis vt i. c. qꝫ trāslationē. de of. le. Secūdi ꝙ legati ſ. rōe ploe ꝑsit absoluere subditos extstentes i ꝓuincia Jt ē scdo extra ꝓuinciā ñ ꝑsit extraneos absoluere. z iste casus est clarus. Itē est tertius casus clar⁹: q: aliūde venientes. ſ. extraneos ñ ꝑsit absoluere ēt in ꝓuincia. Sūt alīq casus dubij. Prim⁹ an possint absoluere subditos extra⁹ ꝓuinciā: Pa. in. d. c. excōicatis dicit cōter doc. tenere q̄ extra ꝓuinciā nemine possint absoluere z io. an. dicit ita fuari de facto. scdo casus dubius est nūqd isti possint subditos extra ꝓuinciā: absoluere cū lnia iudicis ꝓuincie illi⁹ vl diocesis: z vꝫ q̄ sic q: ꝓtētō saz iurisditionē qs exercere ꝑt in subditos extra territoriū suū cū licēcia iudicis illius territorij. No. dicit hoc esse

bquitz. sed q; hec potestas datur legatis istis cū limitatione non vī q; debeant isti legati excedere formam eis prefixaz. p.d.c.excōicatis. de quo dicto Pa. ibi facit magnū festum dicēs notāgulariter hoc dictuz q; potestas collata alicui in certo loco ex priuilegio nō pōt exerceri ēt in subditos in alio loco ꝛz consentiat dominus territorij. secus in iurisdictiōe competente de iure cōi Tertius casus dubius est nūquid legatus possit absoluere suos subditos g in curiā alibi excōicationem No. vī tenere q; non p tex. in.d.c.excōicātis. dū dicit aliunde contingat accedere. Quidam tamen tenent contrarium. quod putat Panor. versus vt quēadmoduz pōt subditos delinquētes extra territorium punire vt in.c.cū ꝓtingat. de sompe. ita ꝛ absoluere. facit q; de delicto commisso extra ꝓuinciaz pōt ꝓprius sacerdos absoluere parochianū suum ꝛ sic.d.c.excōicatis. itelligitur de nō subditis venientibus aliunde. Quartus casus dubius nunquid si nō subditi vēnirēt ad ꝓuinciā legati ꝛ incurrent ibi excōmunicatiōem: an possint absolui a legato Hostien. tenet q; sic quia isti non dicuntur aliunde accedere cum non veniant excommunicati. Et ad hoc facit notabile dicti abbatis in.d.c.excommunicatis arg. dicti tex. q; scolaris veniens ad studium excommunicatus non potest absolui ab epiſcopo loci illius studij: licz esset casus a quo potuisset absolui a ꝓprio episcopo. Secus si incurrisset ibi excommunicationem. Ex quo posset notabiliter elici q; potestas que ꝓtrahitur ratione domicilij nō extenditur ad ꝓtius commissa. Quod tamen dictū non admittit generaliter Panor. ꝛ bñ dicit Panor. q; hoc dictum non admittit generaliter Nam contrarium dictum est. ē. Absolutio. l. ℌ. cxliij.

4 ¶ An autem legatus possit absolnere excōicationem a se in sua ꝓuincia positā egressus est ꝓuinciaz Bl. in.c. nouit de of. lega. dicit q; nō. q; execundo ꝓuincialem priuatus est dignitate fl. de offi. ꝑfi. l. iij. ꝛ statim expirat iurisdictio. Doc verum ℈m Spe. qñ exit ꝓ uincia ꝛ alio non redeundi. Et ad hoc vbi hec absolutio requireret cause cognitōes secꝰ si nō regrit cāe cognitōes ꝛ in foro pniali poterit absoluere.

¶ An aūt legati respectu psone possint absoluere excōicatos ꝓ enormi iniuria arc. f. dat regulam q; ꝓ solū sūmū pontifice vī legatū vī latere tales pōt absolui qñ iniuria ē enormissima puta qñ ē pcessū ad hōicidiū vī mutilatōes mēbri Pa. tñ i.c. q; de his. vī sen. ex. ꝓ tex. illū g nō distinguit iter enormē vī mediocrā satis inuit q; a qlz iniuria legatus absoluere pōt ēt ꝓ hōicido. nā dcm gīa ale gnāliter dz intelligi hac ēt eadē rōe q; logē gnāliter de legatis itelligimus de vtroq; ad lz dcm. c. q; trāslatione ꝛ c. excōicatis q̄ loquūt̄ distincte Tertij vo legati neminē pōt absoluere nec in ꝓuincia nec extra nec subditū nec extraneū. rō ēt q; legatꝰ rōe loci ē ppetuꝰ. vñ si isti possent absoluere excōicatos clerici illoruz locoꝝ pderēt ꝓuilegiū qō hñt ex. c. si gs. xvij. q. iij. q; nūq; pcessores eoꝝ tenerētur ire ad curiaz cū haberēt supiorē g eos absoluēret. Nec tū limita in istis ꝛ ī pcēdētibus. vt pcedāt in casibꝰ reseruatis papi sed in casibus in qbꝰ epi locoꝝ pōt absoluere. ēt isti legati absoluere poterunt. cū sint ibi ordinarij.

¶ Querit quot sint spēs iurie. ℣. ℈m Jo. and. ꝛ Panor. in.c. quenit. de sen. ex. q; sunt tres quo ad ꝓpositū nostrū s. leuis: mediocris: ꝛ enormis. p leui ē iuria qlibet epūs pōt absoluere iure suo auctoritate. d.c. quenit ꝓ mediocri vo nō potest epūs absoluere nisi ꝓuilegiatos. Pro iniuria vo enormi epūs regularit nō solnit nisi in necessitate: ꝛ vbi specifice sibi cōmittitur ꝛ que dicatur iniuria leuis: q̄ mediocris ꝛ que enormis potest dici ℈m asten. Leuis est. si quis ponat manum super clericuz mallo animo: vel accipiat eum per vestes vel per abenas: vel ꝑ manum vel bra-

chiū. ꝛ hoc intelligi pōt vbi supior vel par est ꝺ qui hmōi intulit. Idez Ho. Lewis ēt iniuria �means Panor. est iudicanda arbitrio boni viri ex varijs circūstātijs psonaꝝ: locoꝝ: tēporum. Si n. clerico ministranti soleniter in altari publice manus ꝙs intecerit leuiter. nō iudicaret leuis q̄ ad. Lewis eēt. ꝛ q̄dam est leuis ꝓuer. vel in dorso. vel cū manu vel baculo in oculo. que grauis eēt ꝺ sene: vel in capite. aut in facie. vl cū pugno vel cum ense: vel in manifesto. Quedā ēt iniurie sunt quasi medie inter leues ꝛ graues quaꝝ ēt qualitas ex circūstātijs varijs est pēsanda. grauis aūt ꝺ ꝺm Host. monal. ꝛ Ro. q̄ñ vulnus qꝺ ē illatū regrit medicamē cirugie vel emplastroꝝ ꝛ hmōi. ꝛ ad predicta vide ter. aureū isti. de iniurijs. §. atrox. vbi dicit atrox iniuria estimatur: vel ex facto: veluti si ꝙs ab aliquo vulneratꝰ fuerit. vel fustibꝰ cesus. vel ex loco: veluti si cui ex theatro: vel in foro. vel in ꝙspectu pretoris iniuria facta fit. vel ex psona veluti si magistra tus iniuriā passus sit vel si senatorꝰ ab humili psona iniuria facta sit aut pene patronoꝝ fiat a liberto: vel libertis nō nūq̄ ēt locꝰ vulneris atrocē inturi am facit: veluti si in oculo ꝙs pcussus fuerit. hec ibi. ꝛ gl. i. §. i oculo. dicit vl oze ꝛ Pan. in. c. cū illoz. de sen. ex. elicit hāc regulam singulare q̄ excessus notoriꝰ ꝺ enormis rōne notorietatis nā pcussus i platea: vel theatro. seu in ecclia ꝺ atrociter iniuriatus. p. d. §. atrox. ꝛ tō tene mēti q̄ eps a talibus iniurijs notorijs absoluere nō pt. q: non pñt dici leues ex q̄ sunt notorie Asteñ. ēt facit regula q̄ vbi ex tali iniectione manuū i clericū generat scandalū: tūc licita lis fit leuis iniuria efficitur grauis ꝛ sic episcopus absoluere non poterit ꝛ de hoc videtur casus in. d. c. cū illoz. Idem potest dici de iniuria facta in claustro vel cimiterio eadem rō ne ꝛ sic quelibet iniuria alias leuis: ibi facta reputabit grauis. Idē dicen dū ꝺm ho. quotiēs iferior ꝛ subditus in superiorē manꝰ iniecerit. Idē ꝺ monacho q̄ absente abbate percussit vicarium abbatis. Idē dic de similibꝰ ho. tū circa pdicta dat regula q̄ iudicium de leui iniuria: vel enormi est totus arbitrio ejꝰ cōmittēdum. caueat tamen sibi de arbitrio temperato.

Addi. Et q̄ supradictū est de pso nis pulegiatis: nō q̄rit q̄ ꝺ cātur iste psone pulegiate: ꝛ quot sint ꝛ in quo sint pulegiate. §. Sūmiste cōiter ponūt. xvij. pōnas. Idem Pano: in. c. cū illoz. de sen. ex. que ꝓtinen tur in istis ꝓfibꝰ. Regula: mozis seruz: hostis: puer: officialis. Delictosus: iopus eger: senex q̄ sodalis. Iantor: astrictꝰ dubius cause leuis ictus debilis: absoluti sine sūmo merentur ꝛ declara hos ꝓsus regula. §. c. monachi. ꝛ. d. c. cū illoz mozis. §. c. nō dubiū Sexꝰ. §. c. mulieres. Hostis. §. c. decetero. Puer. §. c. i. ꝛ. c. Ejusꝺ ꝛ. c. Officialis. §. eo. si ꝓ eo. i. delictosus. d. c. mulieres. Inops. §. eo. q̄ꝺ de his. Eger. d. c. q̄ꝺ ꝺ his. sodalis vt in. c. quoniam. de vi. ꝛ hone. cle. Iantor. vt in. d. c. si ꝓ. Astrictꝰ pete stati alteriꝰ. vt in. d. c. mulieres. ꝛ in. c. relatū. §. c. Dubiꝰ. §. c. cū desideres. cause. §. iuste ad nō eundū. d. c. q̄ꝺ de his. Lewis ictus vt i. c. quenit. eo. ti. debilis §. c. ea nosciter vbi rex. loquitur de mulieribus. senibus ꝛ valitudinarijs. seu membris destitutis.

¶ Scdo q̄rit. quare oēs iste psone ꝺ cantur pulegiate. ꝛ in quo sint pulegiate: Et ꝓ hui⁹ dubij decisiōe sciēdū q̄ alique psone de pdictis habēt perpetuū impedimētū q̄dā tēporale. quedā ꝓ o is nullū impedimentū hēant. s. nec ppetuū nec tpale. tū sunt stricte ꝛ proprie pulegiate. ꝛ sortiunt nomen pulegiatoꝝ. Primi aūt ꝛ Scdi is large in aliquo sint pulegiati. tū nomen pulegiatoꝝ nō sortiūtur. hec distinctio quo ad duo pria mēbra elicitur ex. c. Ejusꝺ de sen. ex. Quo ꝓ o ad tertiū mēbrū elicitur ex notatis ꝙ Jo. an. ꝛ Panor. in. d. c. permenit.

¶ Que aūt psone hēant ppetuū impe ꝙ

dimētū. Dic q̄ sūt hec. Primo multi-
res. Scdo senes. Tertio valitudinarij
Quarto mēbris destituti. Sz dices. tu
in q̄ isti sūt pullegiati. Dic q̄ isti hītes
ppetuū ipedimentū nedū absolui pūt
ab iuria medtocri: sz ēt a graui ꝫ pba
tur p. d. c. multeres. 2. c. ea nosci. 2. d.
c. qō de his q̄ capla loquūtur indistīn
cte. nec istis iniugēdū ē. vt cessante ipe
dimēto se psentem 2c.

10 ¶ Quid aūt de delittioso. an aūt ꝑpu-
tāter istos hītes ꝑpetuū ipedimētū
ꝛ. gl. in. d. c. multeres. sup ꝙ. laborem
dicit q̄ si videbit epo q̄ laborē eundi
neāt sustiere pp picurū illū mōre ab
solue pt recepta sufficiēti cautōe q̄ pe
bit ꝓsilio seu risio pape. Nec gl. nō ꝙ
bū q̄ pbit ꝓsilio vl risio Pape p qō
dat exposse intelligi nō ee opus vt ei in
iūgat vt aliq̄ mō se pūtet ēt si p tpa fa
ct⁹ eēt fortis vel nō ita delicat⁹. Sepe
n. accipit i istis potētib⁹ 2 delicat] q̄
modic⁹ labor ē eis grauis. Cū aūt ve-
niūt ad pauptatē efficiūtur potētes ad
tollerādū labores Scdo pncipalr q̄
dā sūt psone de pdictis q̄ hūt tpale im
pedimētū vt exīs in articulo mortis.
hīs inimicitias capitales eger. Itē in
ops. 2 iste psone gaudēt pullegio q̄ ēt
pūt absolui a graui iniuria. vt p3 i. d.
c. qō de his. 2. c. ḡuis. Istis tñ est iniū
gēdū est q̄ cessante ipedimēto ad ap.
se. accedāt vt in. d. c. ḡuis.

11 ¶ An aūt ipubes ꝑputet inf istas ꝑso
nas hītes tpale ipedimētū dic q̄ sic 2
de hoc est tex. clarus i. d. c. ḡuis i. §. ce
terū vbi dī cetex gbusdā pdictoꝝ v3 q
tpali ipedimēto laborāt exceptis pue-
ris 2c. Tertio pncipalr sūt qdā ex pdi
ctis psone ꝑpue 2 stricte pullegiate: q̄
ab iuria mediocri dūtaxat pūt absol-
ui. Et iste sūt hostiarius officiales. ar-
cēs turbā regulares frēs sci Jo. terosol-
omitāi clici vinētes i cōi 2 seruī. Nec
isti absolui pūt ab enormi iuria si fi
sit scādalū vt p3 i. d. c. relatū bñ itelligē
ti vt tz panor. i sūma io. 2 in fo nota-
bili vbi dicit q̄ vbi iuria lata p fūz
est enormis nullo cāu pōt absolui ab

inferiore a papa ꝙ mediocri ḡiuria
pt fu⁹ absolui ab epo i calib⁹ ibi expl
sis. Jdē tz i. c. cū illoꝝ. e. ti. Jdē tz i. c. p
uenit. e. ti. Jdē Jo. an. ibi. Jdē tz gl. i
d. c. relatū sup ꝙbo enormis 2 refert se
ad notata i. d. c. cū illoꝝ vbi é tex. q̄ re
ligiosus injūctēs manū in religiosum
eiusdē claustri pōt absolui ab abbate
nisi iniuria sit enormis. Et papa dicit
q̄ hoc facit fauore religiōis 2 vt eua-
gandi mā inbrahaē. Et ibi si papa ex
gra spāli ꝓcedi q̄ iste religiosus possit
absolui ab iuria mediocri dūtaxat mī
tomin⁹ fu⁹ q̄ ē psona idigna 2 ꝙsi ita
mis poterit absolui ab iuria enormi.

¶ An aūt istī teneāt cessante impedi- 12
mento si qō est saltez in fuo si a fiuto
te libereāt se pūtare 2c. Dic q̄ non q̄
nullo iure cauetur.

¶ An aūt hītes tpale ipedimentum 13
cessante ipedimento teneantur se pūta
re: nō solū ꝓp graue iniuriā vez ē ꝙ me
diocri. Dic q̄ sic ꝙ regulas quā ponit
Pa. in. d. c. cū illoꝝ vbi facit regulam
generalē. q̄ incidentes i excōicatōes ꝙ
violenta mānus iniectōe i clicus a solo
papa absolui̇untur. Nec regla hētur in
c. si qs suadente. xvij. q. iij. Fallit hec
regula i multis casibus q̄ habentur in
supradictis. §. hoc ꝓsupposito. capla
que loquūtur de istis ipedimētis tpali
ter vt. c. q̄ de his decetero ea noscit. 2
c. ḡuis loquūtur indistincte 2 genera
liter de oi iuria q̄ pape reseruat vt ces
sante impedimento debeant se aplico
ꝓspectui pūtare ergo z3 intelligi tā de
iuria mediocri ḡ graui Sic ergo isti
hītes ipedimentum tpale solū in hoc
sunt pullegiati q̄ absolui pūt a me-
diocri iniuria 2 graui cessante impedi
mento propter vtriusq; iniurias de-
bent se psentare 2c.

¶ Ultimo queritur ḡre pcutiēs clicū 14
leuiter cōputetur iter psonas pullegia-
tas. peto enī3 in quo ꝙsistat hmōi pul
legiū. Naz dictū est supra q̄ a leui iniu
ria pt absoluere iure suo. §. hūio p3 ex
pdictis. s. q̄ regulā supra posītā p Pa.
i. c. cū illoꝝ. s. q̄ incidētes i excōicatōes

p violēta manuū iniectiōe a solo papa absoluūtur. postea excipiūtur multe persone pūlegiate. inter quas ponitur percutiens clericum leuiter. Ergo sequitur q̄ si talis absoluit: z hoc ē ex gra z pūlegio. cū per.c. si qs suadēte debuisset absolui a solo papa nec obqđ dictuz est q̄ eps tales absoluit iure suo ergo tales nō erūt pūlegiati Dico negādo cōsequentiā. sicut nō sequit eps absoluit iure suo mulieres: senes z alios vt in.d.c.ea nosci. Ergo tales si sunt pūlegiati cōsequētia nō vz. Qđ aūt eps absoluat mulieres senes. valitudinarios iure suo tenet expresse Pa. in.d.c. perueniit. Et hec no. q: noua z nullibi tacta.

15 ¶ Nota ēt gl. singularez app: probatam a doc. i. d.c. decetero que querit an hītes perpetuū ipedimētū: aut tpale possint absolui ab inferiori epō puta a pbytero. R. q̄ iz presbytero in sūma necessitate puta i articulo mortis ar. xvij. q. iij. si quis suadente z supra eo. non dubiuz aliter nō nisi hoc faceret de mādato epi. q: eps hāc absolutionem bene pōt cōmittere ei. Ex quibus habes inferre vnum quottidianum q̄ inferiores epo nō pūt absoluere pdictos vt senes valitudinarios mēbris destitutos mulieres copes habentes inimiciaz capitales delicatos z hmōi nisi essent in articulo mortis vel nisi eos absouerēt de licentia diocesani.

16 ¶ Quid autem sit legitimum impedimentuz Dic q̄ est omne id quod arbitrio boni viri rationabiliter impedit. Finis.

17 ¶ Sunt casus sm Hostiē. in quibus iniciens manus in clericos: citra sedē apostolicā potest absolui pūm⁹ est in articulo mortis. xvij. q. iij. si qs tamen iniungēdū est ei q̄ si euaserit: sedi apostolice se repūtet vel ei qui possit eum absoluere: mandatuz eius sup iz recepturus extra eo. c. qđ de his z idem in casibus sequentibus. remoto ipedimēto. pterēq; i puero. vt extra de sen. excō. decetero. z. c. ea noscitur z. c. ℟. Et si cessāte ipedimēto nō se presentat: incidit in eādē sniam extra de sen. excō. cos li. vi. Et intellige in eandē. i. specie non numero: vt sit eiusdem nature sicut prima. vtputa si erat ab homine erit ab homine si a iure erit a iure cum suis miet appenditijs. e condicionibus.

¶ Quid aūt si sedes aplica vacat an 18 talis absolutus ⁹poterit pūtare donec fuerit pulsuz de pastore. R. Pa. in.d.c. qđ de his dicit q̄ non q: sede vacante semp est pēnitentiarius qui gerit vices pape. z sic tenet se pūtat penitentiario alias icurrit eādez sniam excōicatiōis Querit etiā Pa. de notabili. q. z quot tidiana. d.c. decreto. Utp ille ter. z simi les hēant locū in excōicatione lata ob aliā causaz cōz ꝓpter iniectōes manuū vt non valens ire ad papam possit absolui ab epo. e dicit Inn. tenere q̄ sic Et addit Pa. q̄ hoc hodie probatur clare in.d.c. eos Idē iz Be. ibi Idem Jo. an. Et videtur cōis opinio. Licet idem Panor. videatur tenere contrarium in.d.c. ℟uis. Fallit tamen in casibus in quibus nullus absoluere potest nisi in articulo mortis de quib⁹ ex cōicatōe. xxxvij. ℟. v. Et i hoc pfessores aperiant oculos.

¶ An autez legati dū sunt in via pos- 19 sint absoluere huiusmōi q̄ hīt se apli co cōspectui pūtare. Et an huiusmodi presentatio possit fieri per procuratorē e multa alia: vide infra excōicatōe. xxxvij. Secundus casus est quando quis habet inimicias capitales: vel alās iustas excusationes pp q̄s nō pōt se sedi apostolice psentare vt. c. decetero. z. c. ea noscitur. z. c. quod de his eo. tit. Et Pa. in.d.c. decetero dicit q̄ nō ponde ratur quis fuerit cā inimicitie. Satis ē enim hunc hēre iustam causam nō⁹ edi qđ no. et no. aliud dictum singulare eiusdē in.d.c. quod de his q̄ legitimum impedimentum nō ēdi ē si nō possit subire laborem eundi ad curiaz. Et ex hoc ter. no. q̄ detentus in infirmitate licet non sit in periculo mortis

pōt absolui ab inferiore. Satis est enī hunc tenerī tali impedimēto q̄ non possit ire. Et ideo dicit dir. si quis detineretur tertiana vel quartana ve podagra vl hmōi. ita q̄ nō possit ire potest absolui ab epō. Et de hmōi executatione tabitur arbitrio boni viri ar. de offi. delega. de causis. Tertius est in hostiario qui pretextu offici. clericum nō grauiter leſit de sen. ex. si ꝑo el. i. Et no. ex hoc tex. in ꝑ. non graniter. q̄ necesse est dare iniuriā mediā inter leuez z grauē. Nā vides hic q̄ si iste hostiarius grauiter ꝓcussisset nō potuisset absolui nisi a solo Papa. Si aūt ꝓcussisset leuiter potuisz absolui ab epō iuſ suo nō solū ipse hoc casu. sz ēt quilibet alius z iō si iste absoluit tāq̄ ꝑsona ꝓuilegiata: necesse ē dicere q̄ vltra iniuriaz leuē aliq̄d cōmiserit. z sic dabit iniuria mediocris a qua dūtaxat absoluet iste z alie ꝑsone ꝓuilegiate vt dictū ē. Quartus in officiali. Sz pro declaratiōe huius casus sciēdum q̄ iste casus habetur in. d. c. si ꝑo. ꝙ. officialis z ꝓti net duos casus. Primus est Officialis ꝑ iniectione manuū in clericum nō pōt sine mādato romani pōtificis beneficiū absolutōis ꝓmereri. q̄z nulli laico sup clericū tāta datur ptās. Et hic ē ꝓmus casus. Segtur nisi forte turbam arcēdo irruētē nō ex deliberatione: sz fortuito cāu clericū ledat z hic est secūdus. z quo ad ꝓmum casuz cōcludit. Panor. ibi q̄ officialis laicus iniectēs manū in clericuz deliberate nō pōt ab epo absolui: q̄z vī delictū non leue. cuz nō solū inferat iniuriam imo vsurpat sibi iurisdictionē in clericū z sic taz ex tex. q̄ ex dictis Panor. hēs q̄ iste Officialis iniectēs manū deliberate in clericū q̄ticūq̄z leuiter malo aio indicatur iniuria grauis. z sic nullo modo ab epiſcopo poterit absolui. Segtur secūdus casus ibi nisi forte turbā arcendo ꝛc. Et glo. ibi in ꝙbo: casu fortuito. dicit tunc. n. nō ꝓputatur. z sic ꝑ gl. q̄ cōtet approbatur iste Officialis arcendo turbam nō ex deliberato: sed casu fortuito clericum ledendo nō ēt. excōicatur. Jn ꝓmo aūt casu est excōicatus z non potest absolui ab epiſcopo. Et ꝓ ꝓns necesse est dicere q̄ est Officialis nō computetur inter ꝑsonas ꝓuilegiatas. imo petoris ꝙditionis q̄ alie ꝑsone ꝓuate etiā nō ꝓuilegiate que saltē a leui iniuria possunt absolui iure cōmuni a suis epis. Iste aūt officialis nō dico ab iniuria mediocri verum etiaz nec a leui absolui pōt. Quid ergo dicemus cum omnes tā canoniste q̄ sūmiste ponant hunc officiales inter ꝑsonas ꝓuilegiatas ꝑdicta multū vrgēt z consultus cū aliqbus peritis necesse est distinguere de isto officiali. Nā Officialis q̄tū ad ꝓpositū ꝓmet. vno modo accipit ꝑ iudice: vel apparitore secundus gl. ibi q̄ aparito: scdm grāmaticos dicitur ille qui cogit ventre reos ad iudicium. Et hoc mō sūmēdo officialē dico q̄ talis nō est ꝑsona ꝓuilegiata imo nec ēt a leui iniuria pōt absolui ab epo. q̄ē notādū. Allio mō pē summi Officiales ꝓut ad ꝓpositū ꝓti net ꝑ deputato ad arcēdum turbā: z sic ad rē licitā. z hoc casu iste Officialis inter ꝑsonas ꝓuilegiatas computabit. z sic ēt a mediocri iniuria poterit absolui ab epo: sicut et hostiarius z melius cuz difficili⁹ euitet ꝓcussiōes arcendo turbā: q̄ hostiari⁹. z hūc ītellectū sentit gl. in. c. sigs. xvij. q. iij. z hec no. q̄z nona. Quinī⁹ si sit mulier nec distinguī dz vtr sit fortis vel debilis. vidua vel maritata cuiuscūq̄z stat⁹ sit ꝺz pa. i. c. mulieres de sen. ex. vbi de ꝺ tex. e rō: q̄z periculosū ē mulierib⁹ itinerare z ī miscē se cetib⁹ viroz. et ꝺ ꝺz laudabile ꝓsuetudo q̄ Papa scit z tollerat. nec distīgui dz circa eas iter atrocē z nō atrocē iniuriā ꝺz. ꝙ. Sext⁹ si sit senex. aut valitudinari⁹. extra. eo. c. nosc̄itur. Qui aūt dicūtur senes. Jo. de saxonia dicit q̄ quo ad generatiōnē legales. z quo ad ptātem adoptandi dicit senex maioz. lx. annis. ff. de adopt. l. si ꝑfa. Allio modo dicitur senex quo ad excusationem munez ꝑsonaliū. maioz. lxx.

annis.C.g eta.l.fi.li.x.tūcta.l.ij.§.fi.ff. de dec.ergo maior.lxx. ānis excusabit ab oneribꝫ ꝛ mūneribꝫ etiā excusabit ab onere itineris:ēt si sit fortis ad ību lādū pp periculū mortis:qz maior senibꝰ est i tanuis.ꝛ ꝫ glo.i pḥēio sexti .lxx. ānis vltra ū dr ē i senectute qs ꝫ i scio qđ ē aliaꝫ etatū terminꝰ. ꝛ post dicta etatē dz dici magis decrepitꝰ:q̄ senex

20 ¶ Quid aūt sit valitudo. Glo.i.d.l.fi pḥia.dat dr̄iā int morbū ꝛ valitudinē qz morbꝰ ē tpalis valitudo āt ppetua.

21 ¶ Septimus si sit mēbris destitutus ita ꝙ ad sedē aplicam non possit accedere.d.c.ea noscitur.

22 ¶ Qui aūt dicantur mēbris destituti Panor. ibi dicit ꝙ claudi ceci. ꝛ alij multifarie ipediti mēbris oēs.n. tales dicuntur miserabiles persone: ꝛ gaudent hoc priuilegio.

23 ¶ Octauꝰ si sit ifirmꝰ ꝛ dir.hoc itelligit siue sit ifirmꝰ icurabilis vel de cuiꝰ morte dubitet:vt morbꝰ lōgus vt dcīn est.ū.Et istis intūgēdū ē ꝙ si cuaserit dēant se sedi aplice pītar.si āt ꝑ absolutōe obtinēda qz tā sunt absoluti nisi fuerint negligētes vt i.c.cos.e.ti. li.vi.

24 ¶ Nonus in pauꝑe.c.qđ de his.ꝛ.c. q̄nis eo.ti. Sz circa hoc Pa.i.d.c. ea noscit.de mēte Jo.an.dicit ꝙ pauper mēdicās alꝫ potēs ad ēdūcūr tre ad curiā:si alꝫ mēdicādo pōt sibi pspicere:sicut ꝛ i loco i quo manet. Si ꝑo ē panꝑ nō mēdicās nō hns vñ viuat:ni si ex artificio suo: qđ exercere nō pōt i itinere.tūc hñt locū dicta capitula qđ de his.ꝛ q̄nis Ex q̄.n.nō est solitꝰ mē dicare ꝫ ex artificio viuere nō tñr ꝑo absolutiōe hñda mēdicare imo plꝰ dicit Jo.an.ꝙ si solitus mēdicare ex mēdicitate pspiciebat sibi ꝛ vxori ꝛ itinerando non posset pspicere vxori tunc non tenetur ire.

25 ¶ Decimꝰ si regularis ꝓberat regulare vt i.c.mōachi.ꝛ.c. cū illoꝛ.e.ti. ꝛ Pa.i.d.c.cū illoꝛ.dicit ex illo tex. abbates posset absoluere suo monachos ab excōicatōe iflicta ꝑ violēta manuū iniectiōe i mōachū.siue iciderint i excōmunicationem post ingressum religionis siue ante dūmodo excessus nō sit enormis.

¶ Undecimus in his g nō sūt sui in 26 ris sicut filiastra.ꝛ serui extra co.inulteres .c.relatū.ꝛ ō filioꝛ.gl.i.d.c.mīeres ꝛ Inn.itelligūt si sūt ipubes qz si adultus ꝫ sint in patria prae:mittēdi sūt ad curiā i hoc.n.si sūt sui iuris: qz ꝑūt ire quo volūt No.vī tenere ꝛriū.Sz Jo. an.cōcordādo distīguit. ꝙ aut filiꝰ existens in potestate patris ꝫ familiā de ꝑ se puta vxorē ꝛ liberos ꝛ tūc ꝓcedit opinio gl. Aut est i familia paterna.ꝛ tūc ꝓcedit opinio No. Panoꝛ. aūt in d.c. mulieres dicit ꝙ sibi nō placet in distincte opinio Jo.an.qz licz filiastra. sit extra familiā patris tñ exquo non est sui iuris tenetur assistere ꝛ obedire patri ꝛ et cōmoda patre potestatis exhibere.Uñ idem putat in filio qđ ꝛ in seruo ex benigna ītrptatōe iuris hec Pa.ꝛ dictū Pa. posset verificari qñ talis filius existens extra familiaꝫ patris necesse haberet .pdere ipsi patri alias nō.Quo vero ad seruos dic ꝙ si seruus percutit clericum excōicatus est d.c.relatum.ꝛ tre dz ꝑ absolutione ad sedem apostolicam. nisi hoc fecerit in fraudem nominis sui: vt se subtrahat ab obsequio domini.aut ipse dominꝰ ꝓpter hoc sine culpa sua graue dānū incurrat.his enī duobus casibus absolui potest ab epo loci:si scio nō sit enormis.ꝛ intelligē.ꝫ Pa.de seruis xp̄ianis nā si essent infideles nō essent capaces excōicatōis.vt in.c. gaudemꝰ de dnor. Itē intellige de seruis:qui sunt ser uilis cōditōis nō de familibus ꝑfectibꝰ qz de his nō inuenit iure cautū.

¶ An aūt tđē dicēdū sit de vxore si in 27 fraudez vxoris hoc faciat.ꝛ in liberto qui tenetur ꝑstare operas glo. in.d.c. relatū.ℵ.ꝙ hoc nō creditur:cū hoc non inueniat iure cautum.ꝛ hoc edictū vt oēs ad curiā mittātur:g expresse nō excipiuntur.ꝛ ꝓhibitorium est ꝛ hoc cō munitur tenetur a doc.fin. Pa. ibi ēt ꝫ hoc casu mulier ꝓsequatur viro suo si

ne culpa sua: non tñ sine cã lꝫ No. fuerit in ꝙtraria opinione ꝙ facit vnam regulam generalem de filiofa. pubere ⁊ impubere. de seruo ⁊ liberto ⁊ etiaꝫ de viro ꝙ verberat cliꝝm in fraudem vxoris vt oĉs isti non teneantur ire.

28 ¶ Duodecimus de his qui sunt magne potĕtie. ⁊ ita delicati ꝙ laborĕ eũ dĩ ad curiam nequeũt sustinere. De his papa est ꝓsulĕdus. d.c. mulieres. gl. tñ ibi dicit ꝙ ad arbitriũ epi est referendũ. Et si videbit epo ꝙ laborĕ eũ dĩ nequeat sustinere pp pĩculũ more: illos absoluere poterit: recepta sufficienti cautiõe: ꝙ pebũt mãdato ecclie. si vero pĩculũ non timetur. consulat papa anteq̃ absoluantur hec glo.

29 ¶ Tertiusdecimus in ipubere extra eo. c. i. etiam si post pubertatẽ postulat se absoluti extra eo. c. fi. Et hoc si est voli cadaꝫ. alias nõ incideret in excõmunicationẽ. Et Panor. in. d. c. fi. elicit ex ex illo tex. vnam regulam ꝙ beneficiũ semel indultũ minori ex quo cepit habere locũ: nõ extinguitur per superuenientiaꝫ maioris etatis. Et facit ad. ꝙ Nũquid impubes factus pubes posset testificari de his que vidit in pupillari etate. ff. Glo. in. l. iij. §. l. iulia. ff. de testi. ⁊ glo. in. l. nouissimo. ff. de verbo. rũ signi. ⁊ glo. in. l. ad testiũ. ff. õ testa. concludũt ꝙ sic. Et hoc nisi lex ad substãtiam negocij exigeret certũ numeꝝ testiũ vt in testamento vbi tempore testamenti exiguntur tãtonel testis vt valeat ⁊ sic vt sit solemne. Secus vbi vt veritas ingratur. Bar. aũt in. d. §. lege dicit hoc verum. dũtamẽ excessisset in fantiam. alias secus.

30 ¶ Quartusdecimus de clericis ꝙ conmuniter viuũt vt de vi. ⁊ ho. cleri. qñ Oõ cõtĕrr exponitur qñ simul viuũt in aliquo collegio. ⁊ ibi pa. dicit ꝙ istũ ꝓuilegiũ opat vt isti clici possint absolui ab epo cũ iniuria est mediocris. Idẽ i religiosis. vt extra eo monachi. Sꝫ mõachi pñt absolui ꝑ suũ abbatẽ lꝫ vbi iuria sit atrox: nec isti nec illi absoluũtur: nisi a solo papa vt in. d. c. qñ

¶ Quintusdecimus in monali. eẍ eo. de monialibus ⁊ Pan. ibi notat epm posse absoluere indistincte moniales. q̃tũcunq̃ excessius sit enormis ex quo papa nõ reseruat sibi casum enormitatis Ratio est ne moniales habeãt materiã inuerecũde imiscẽdi se cetibus vt rox. in monachis ꝛc excipitur iniuria enormis vt in. c. cũ illoꝝ extra. eo.

¶ An ãt epo possit absoluere exẽptas 32
gl. in. d. c. de monialibus. dicit ꝙ tã exẽptas q̃ nõ exẽptas absoluet: auctoritate pape sibi ꝑ hãc decre. indulta tãq̃ õ legato ad lꝫ. Et pa. ibi dicit ꝙ hãc gl. sequitur cõiter. doc. dicit tñ iminere dubiũ. gd in istis soꝛoribus sancti fran cisci ⁊ alioꝝ mendicantiũ: cũ habeant generalẽ. ẽ. se habentẽ quasi epales potestates sup eas nũgd possint ab eo absolui: Et sibi vr forte dicendũ ꝙ nõ qz hoc tantũ indultũ fuit epis ob reuerentiam ordinis epalis. ergo nõ lꝫ inferibus hoc attentare. qõ vr satis dubitabile. Tũ quo ad moniales sancte clare fratrũ minoꝝ aliud est dicendũ hodie per ꝓuilegia sua qz a solis suis visitatoribus pñt absolui nec epi in aliquo possunt se intromittere.

¶ Sextusdecimus i hospitalariꝫ san 33
cti Jo. Jerosolo. quos absoluet sũ⁹ pñ oꝛ si ẽ sacerdos. nisi excessus fuerit enormis. eẍ eo. canonica. Nota ẽt fꝫ Nost. ibi ꝙ ẽplarij nõ gaudẽt hoc ꝓuilegio qz lꝫ ius cõe debeat extẽdi ꝑ indẽtitatẽ rõnis secus ẽ in iure ꝓuilegiato. lꝫ gl. te nuerit ẑtũ in. d. c. cũ illoꝝ.

¶ Septimusdecimus in his ꝙ clicis 34
nõ enormẽ sed modicã ⁊ leuẽ iniuriaꝫ irrogarũt. extra eo. pernenit.

¶ Sed nũgd illi ꝙ pñt absoluere ab 35
excõmunicatiõe ꝓ violẽta manuũ in iectone possint hmõi absolutiones aliis cõmittere. ff. glo. in. c. eis quibus de offi. oꝛ. dicit ꝙ illis ghs ex officio. l. oꝛ dinario competit in certis casibus illos absoluere ꝙ ꝓ violenta manuũ iniectiõe sunt excõmunicati. licet aliis hmõi absolutionẽ cõmittere. cuꝫ vtĩle rint expedire. d. c. eis.

ño ¶ Sed ḡbus ꝙuenit hoc ex officio. ꝛ. ꝑm Bos. ibidē. hoc ꝙuenit legatis ex offo legatiōis. ex de offi. leg. qđ trāslationē. Cōuenit ēt illis: ḡbus hoc cōmittit ex ꝓuilegio ꝑpetuo rōne dignitatis vt archi. boñ. cuiꝝ rōne dignitatis cō cessiuꝫ est ꝓuilegiū absoluēdi excōicatos in studio boñ. cōmorātes delinquētes ibidē. itē ep̄is in certis casibus: vt dcm̄ ē. s. Itē abbatib⁹. ex eo. cū illoꝝ oēs iste ꝓsone ꝑdicte: cū viderint expedire: ꝑsit sup auctoritate dicti canonis s. eis ḡbus ordinario iure cōperūt vices suas cōmittere. Et idē dicēdū ē ꝙ alijs excōicatōib⁹. s. qꝝ illi q ordinario iure vl delegato a ꝑncipe ꝑsit ab eis absoluē ꝑsit z alijs vices suas cōmittē cū vident expedire. dūmō delegatus hēat iurisdictionem. Si vero sit alicui cōcessum ex ꝓuilegio speciali qꝝ absoluere possit talis committere non potest qz certum ministerium sibi committitur in hac parte. nō antez iurisdictio. extra de offi. dele. quoniam hec glo. in. d. c. eis. idem Jo.

A Bsolutio. tij. s. regularitū regularis si ꝑcusserit regulaꝝ eiusdem clausture ab abbate vl als a ꝓlato ꝑpio pōt ab solui. Et in sū. ꝑse. hf qꝝ iter ꝑdictos cō putādi sunt ꝑores ꝙuētuales fratrū ꝑdicatoꝝ z guardiani minoꝝ z oēs ꝑores ꝙuētuales cuiuscūqꝫ ordis sint qui nō hñt supra se maiorē in eodē ꝙuētu Secus de ꝑoribus triū vl ꝑtmoꝝ regularitū: q ꝓ volūtate sui ꝛuperioris ꝑficiuntur z ēmouentur. Et istud ꝓuilegiū extēdit ad ffres z magistrū hospitalis tero solomitani: si tñ ꝑsbyter est als nō extra eo. canonica. z ꝑm dr. intelligit de regularibus sine sint mōachi vl canonici. Et si nō sufficit ꝙuidētia abbatis est Discretio ep̄i adhibēda. Et hec intelligēda sunt: nisi excessus sit difficilis z enormis: vt si ad mutilationē mēbri vl ad effusionē sanguinis ex vulnere fit. pcessum. vl si in ep̄m vl abbatē fit manus iniecta. Et ex ꝓximo significato, Iste Terminus effusio; significat abundātiam.

¶ Secdo si regularis ꝑcutit regularem alterius clausture ꝑm ho. ꝓlatus ꝓpius absoluet z ꝓlatus ꝑcussi aduocat: non vt absoluat. ꝛ. ꝙberabit ꝓcussoꝛē in satisfactiōes. exquo monachus nō hz vīa soluat ꝛ. do. An. dicat qꝝ vteꝝ abbas vocaī ad absoluēdū. Sz pa. in. c. cū illoꝝ eo. ti. dicit qꝝ sibi plz ratio Postē. quia non videt rationem quare alienus abbas vocetur in absolutionem non subdit.

¶ Quid aūt si regularis ꝑcutit regulaꝝ extra clausturā nūqđ possit ꝙ abbatē absolui. hoñ. ꝛ. qꝝ nō: ꝛ. dz absolui ab eo. Et si sunt diuersis ep̄is: dūt ꝙuenire ep̄i illoꝝ ep̄atuū vl vnus cōmittere alteri ꝑut de abbatibus dr in. §. si ꝓ in. d. c. cū illoꝝ. mouet ꝙ tex. in. c. mōachi. e. ti. z. d. c. cuꝫ illoꝝ. vbi sit mentio de claustro. Secus ergo si extra claustruꝫ nā tūc violat iurisdictio ep̄i z oz do ecclesiastic⁹ ꝙfundit si sua iurisdictio vnicuiqꝫ nō seruat. xi. q. i. c. ꝙuenit. pa. ät i. d. c. cū illoꝝ dic qđ abbas. Sz cōit doc. tenēt oppositū. nā in. §. si ꝓ. d. c. cū illoꝝ nihil dr de claustro. ad iura ꝓ facientia mētione de claustro supplendū est maxie. Jn hoc tñ dubio dicit Jo. an. quādoqꝫ fecisse fuari qꝝ eps cōmisit abbati.

¶ Quid si ꝓlatus nō est sacerdos vl ex cōcatus vl mortuus: vl hmōi. ho. dicit qꝝ ad diocesanū recurrendū est qꝝ intelligendū est ꝑm. ff. z dr. tā exēptis qꝫ nō exemptis: siue sint monasteria vīoꝝ siue mulierum.

¶ Quid si regularis ꝑcutit clicum se cularē eiusdē diocesis vl alterius. ꝛ. qꝝ suus eps eū absoluet in eo casu in quo secularis clicus ꝑcutiens clicuꝫ secularē absoluit pōt ab eo extra eo. religiosi. vi. z gl. in ver. eo casu dicit puta quia leuiter ꝑcussit: vl est debilis vl delicatus ꝛc.

Additio An aūt in hoc casu eps ¶ possit absoluere religiosos exēptos. Jo. an. in. d. c. religioso. ꝛ rōnem ibi in tex. exꝑssam. ſ. ne del religiosis mā cuagādi: z ep̄s posse absol-

tere. Sed ꝓtrarium sentit in clē. pl. ē. ti. Panor. aūt in. c. significasti. ō so. cō pe. putat equū ꝙ in casu. d. c. religioso. eps possit absoluere etiā religiosos exē ptos cū generaliter loquat. Et rō ꝓcē sionis pariter ꝓcedat in virilib. Illos ḃo exēptos nō religiosos. vl etiā religiosos extra casus illius capli nō possit Et sic ꝓcedat opi. Inno. s. Jo. de ligna. z Fe. ṗh. xiiij. z Jo. an. nō erit sibi ſz li tus rigor tñ ſm Pa. facit oppositū vt etiā in casu illius. c. religioso nequeat eps absoluē exēptos cū ibi nō dicat ꝙ respe. exemptor hoc faciat auctoritate apostolica. Sicut semp fieri solet quā do daſ ptās circa exēptos vt in. d. cle. pe. z in cle. attēdentes de sta. re. sic ergo ꝛclude ꝙ eps in casu. d. c. religioso nō pōt absoluere exēptos. Nō exēptos aūt bñ pt absoluere quos antea absoluere nō poterat p. c. cū ullor de sen. ex. nec ob. rō Fe. s. ꝙ exēptio fuit indulta in mer fauorē exēpti ergo illi renūcia re poterit. z ob hoc dicit ꝙ nedū respectu absolutōis: sed etiā in foro ptentio ſo poterit exēptus iurisdictionē epi loci ꝓrogare. Idē Jo. de lig. in cle. ne in agro. de sta. reg. Ad hoc respōdet Jo. an. in regula scīēti ꝙ exēptus regulariter nō pōt se submittere iurisdictioni ēt epi loci sine lnia pape etiā respectu absolutōis fiende nā ꝑ exēptionē exēpt⁹ efficit nō subdit⁹ z imediate subest pape vt in. c. si papa de ṗnui. li. vi. nā dr subditus quasi sub alterius iurisdictōe t. ptāte positus nec est vez ꝙ exēptio sit indulta in mer fauorē exēpti. q: nō simpliciter ꝙcernit eius fauorē imo fauorē supioris cū nō possit subdit⁹ huic renūciare qō alʒ posset vt in. c. ad apostolicā de regu. z in. l. si qs in ꝙscriben do. C. de pac. Itē q: istud ꝓuilegium vel exemptio concernit fauorem publicum principaliter z ordinis vel religionis. Finis.

Absolutio. iiij. quo ad satisfaciendū sciendū ꝙ absoluti a lnia canonis: vl hois cū nequeūt recurrere ad illum a quo fuerāt absoluēdi ꝓp ꝓiculū mortis: vl aliud ipedimētū si cessante ꝓcīlo: vel ipedimento se nō ꝓsentant illi a quo debebant absolui: recepturi mādatum eius z satisfacturi vt oz reincidunt in eandē lniaz. Et eodē mō reincidāt absoluti a sede apostolica. vl eius legatis qbus iniūgitur vt ordinario: vl alteri se ꝓsitet ꝓ ꝓnia. z ꝙ iniuriatis satisfaciāt z hoc faciāt ḡ citius cōmode poterūt extra eo. eos. li. vi.

Propter violentā manuū iniectionē in clericuz satisfactio pecuniaria fieri solet: q̄ qdem applicabitur monasterio si manus iniecta fuit in monachū ar. xij. q. i. nō dicatis z extra de sta. mo. cū ad monasteriū. Si aūt in clericum secularem satisfactio ipsi clico applicabit nisi in cōtumeliā ecclie fuerit pulsatus nā tunc ecclesia agere pōt iniuriarū vt instit. de iniur. C. ꝙ si usufructus. Nec Bof. z Jo.

Excōicatus pp dānuz: si satisfacere pōt: nō dz absolui nisi satisfaciat. z peccant ꝙ talem absoluūt: sed tamē absolutus est ſm. ſſ. Si aūt emēdam ꝓstare nō potest: debet absolui. recepta ydonea cautione z satisfaciet si ad pinguiorem fortunam peruenerit de solu. odo ardus. Et hec cautio erit pignoratitia vel fideiussoria: q: hec dicitur ydonea quam si ꝓstare nō potest saltē ꝓstet iuratoriam absolutio enim nō est neganda. xxvi. q. vi. si ꝓsbyter. Talis quoq; ad petitionē aduersarij tenetur cedere bonis. ſm. ſſ.

Absolutio. v. quo ad modum non potest quis absolui sub cōdictōe puta si satisfecerit q: talis absolut⁹ nō est simplr absolutus ſm. ſſ. z extra de reg. iu. actus li. vi. z ſm Pa. in. c. de qbus de bap. intelligitur de condictione suspēdente actuz. puta de futuro. Secus si esset conditio de ꝓterito que ꝓpte non est conditio: quia non suspendit actum. vt puta baptizo te si non es baptizatus. Item no. ſm hēri. de gan. in quolibetis suo. ꝙ ꝓlatus potest cōmittere ea que ad euz ꝓtinēt sub hac forma cōmito tibi audire cōfessiones.

ꝛ absoluere de talibus casibus cuꝫ absens fuero sub tali ꝯditiõe: ꝙ mihi cõfiteanꝰ cũ fuero reuersus: qꝫ confessio nihil aliud ẽ ꝙ ligaminis ostẽtio. ꝛ idez ligamẽ pluribus põt ostẽdi ꝛ tãc non hꝫ vigorẽ prima confessio: nisi sub ꝑposito faciendi scõam. Sub tali aũt forma cõmitto tibi audire confessiones ꝛ absoluere sub tali ꝯditione ꝙ nõ vale at tua absolutio: nisi mea subsequatur vel rataꝫ habeã eã: vel quouisꝫ ego ab illis absoluã: nõ põt cõmittere nec valet cõmissio. Sic enim cõmittere absolutionẽ nihil est cõmittere: qz absolnẽs aut ammouit ligamẽ aut nõ. Si sic nihil remanet ad ãmouẽdũ ꝛ ammotũ est: siue superior ratũ habeat siue nõ si ne iterato: ẽtum est de se absoluat siue nõ qz qđ semel est dissolutũ nõ amplius remanet dissoluẽdũ ab eo de ligamine maxie cum dissoluẽdo ligamen destruitur: sicut fit in absolutiõe sacrali ad modũ quo ad absolutionẽ excõcationis a qua absolutus semel nunꝯ ab illa est absoluendus sed solum a nouna si in illã intrudatur. si aũt nõ amouit ligamen casus est clarus.

¶ In absolutione a maiori excõcatione quattuor obseruãda sũt ꝓmũ vt excõicatus uret ꝑus stare mãdatis ecclesie extra eo. extenore. Sed hoc iuramẽtum nõ est de de substãtia absolutiõis scõm cõiter doc. extra eo. cũ desideres vñ ꝛ si omittat: qđ fieri nõ dz non ꝓp hoc minus tz absolutio. Porro de pueris an iurare debeãt iudicio epi relinqtur. Mulieres aũt indubitãter iurare debẽt. Scdz vt si excõicatus sit ꝓ notoria in aliquem offensa. nõ absoluat: nisi ꝓius sufficiens emẽda ꝓstetur. Pro occulta vo offensa: aut pro cõtumacia sufficit iuratoria cautio: vbi nulle expẽse petuntur. Sed vbi expẽse petuntur: tenẽdum est quod dcm est supra. Absoluto. iiij. ℌ. ij. tertium est vt absoluat ꝑ eum q tulit sñiam vel eius superiorem aut alium cui cõmiserit cũ psalmo oratione ꝛ verberibus. ꝛ postea subiũgatur. Absoluo te extra eo. a nobis el. ij. Quartum vt postmodum excõmunicato: faciat illi mãdata iusta ꝛ rationabilia. alias posset appellari. de ap. vt debitus. In excõicatione vero a minori exprimet excõmunicatus ꝓprio sacerdoti causam ꝛ sic se faciet absolui. Et intelligitur ꝓprius sacerdos parochianus: vel diocesanus vel ille qui de licentia eorum est electus nec requiritur iuratoria cautio extra eo. nuper.

¶ Que autem mãdata fieri debent ab 2
soluto qui iurauit: Dicendus ꝙ si erat excõmunicatus a canone iniungendũ est ei ꝓncipaliter ꝙ contra illum canonẽ nũquam veniat ꝛ incendiario. ꝙ nunꝯ incendat. Et ꝓcussori ꝙ nunquã ꝓcuciat. ꝛ filia. xxij. q. vlt. pessimã Aliquãdo etiam requiritur cautio ꝙ decetero talia nõ faciam extra de sen. ex. graue. Sikr etiã quãdo habẽs ipedimẽtum absolutiõis ab eo q alis nõ posset iniũgendũ est: vt ẽcito poterit se ꝓsentet. Sz si apparuerit sñia iusta nullum mãdatũ fiet extra de sen. ex. sacro.

¶ Defunctus hoc mõ absoluet. Si est 3
sepultus in cimiterio nõ exhumabitur Si alibi exhumabit ꝛ corpus vel sepulcrũ verberabit vt fit circa vinos. vt notaẽ extra de sen. exc. a nobis el. ij. ꝛ ad qđ valeat talis absolutio. vide. ℌ. absolutio. i. ℌ. cxxxi.

Absolutio. vi. ſ. a petõ forma absolutionis in sacro pnie ẽm Sco. in. iiij. est ego absolvo te. Et addit idez Sco. ꝙ sacramẽtum pnie põt dici sacramentũ iudiciale: vel iudiciuꝫ sacramentale: ex hoc ꝙ sacramentale est firmius quia irrenocabilius ℌ aliquod iudicium publicum. Et hic patet ratio quare nõ est necesse verba esse ita precisa in isto sacrãmẽto sicut in baptismo: ꝛ eucharistia: qz sufficit ꝙ in hoc sacramento penitẽtie exprimat actus snie absolutẽtis: sicut etiam in iudicio publico nõ oz esse limitata verba. Alit enim vnus de theodoro martire Jubeo ignibus tradi. Alter de cipriano gladio animaduerti plz. cõiter tñ ista ver-

ba sunt apta. ego absolvo &c. Ex hiis cunctis alia pmittant vel subsequatur. Congruit et debita intentio ex pte aut suscipientis q sit penitēs. In absolutione aut ab excōicatiōe sm Ric. in. iiij. di. xviij. nō est necesse observare ꝓba precisa cut in pria: q est pars. sacri pnie lz con gruū sit ēr in ista dicere. Absolvo te ista nō est necessariū imo sufficeret dicere ꝓba significatiua excōicatiōis remotionē. Uñ si diceret excōicato: revoco vl relaxo excōicationē ille esset absolutus Idē si diceret Rebenedico te: vl q̄cūq; alīud tale intēdens p illud absolvere esset absolutus. extra de re. iu. ois res & hoc sm. ꝓb. Jo. Ray. & fere omnes doc. lz host. dicat ꝓtrarium.

¶ Absolutio aut a suspēsione officij vl diuinoꝝ fieri dz sub ista forma: vl simili ego absolvo te a vinculo suspēsionis quā incurristi pp talē cām: & restituo te executiōi o: dinū & officioꝝ in noie pa tris & filij &c. Et si q: suspēsio ptinet ad fori ptētiosum. nec repit determinata forma necessaria huius relaxatiōis tō gēal dicat. & ḡbuscūq; ꝓbis vtatur ig g valet absolvere: vere absolvit sicut di ctū est de absolutiōe ab excōicatione. Quo aut ad irregularitatē secus ē. nā relaxatio eius p illā g valet dz fieri per illud ꝓbū dispēso. & nō p absolvo. vt puta index dicat. Ego dispēso tecū in irregularitate quā incurristi pp talem cam & restituo te ad actus legitimos vel si ꝓfisses qsi dubitat.

Acceptilatio ē q̄dā imaginaria solutio. vt isti. q. mo. tol ob. §. iij. & dz fieri ꝑ mō. Interrogat debito: creditorē acceptū ne hēs: Et rñdet ille acceptum habeo & sic debito: liberat. ff. eo. l. i.

Acceptio psonaꝝ. Pctīs acceptiōis psonaꝝ cōmittit sm tho. 2a 2e. q. lxij. qficiēs aliq̄d ꝓferi alicui nō habito respectu ad cām. f. vtz sit dignus vl solet q̄ri vtz peccet eps dādo bñficiū bono si ptermittat melioꝝ. &c. sm tho. in q̄dā quolib. q ptingit aliquez esse melioꝝ simplr. gntū nō ē melior ētū ad hoc q ꝓficiat in ecclia eps ēt non tñ tenet dare melioꝝ simplr. lz melioꝝ ētū ad hoc vl si ptenet vnū alteri pp cām q ptinet ad honoꝝ dei: & ad vtilitatē eccle iste melioꝝ est. Si aut cā pcēdi ad hoc nō ptineat erit acceptio psonaꝝ q̄ tāto est grauior ētō in rebus diuinis cōmittit & no. sm canonistas in. c. de multa ō ꝑhē. q tūc dr acceptio psonaꝝ qñ circa equalia seruat in eāl tas. Uñ in collationibus bñficioꝝ ꝑsit attēdi ista tria. f. sublimitas psone. i. nobilitas. & sic hēs q nobilē psone nō reprobant ab ecclia animo honozanti ēt in collatiōibus bñficioꝝ. secdo attendi dz litteratura: & sic ecclia dz honerare psonas litteratas nō solū ꝓbo lz ēt scō subueniēdo eis pinguius de redditib ecclie. Nam ecclia vl his admodū indiget ad sui regimē viris litteratis. vt in. c. cū ex eo. de cle. lib. vi. Tertio attendi dz virtus persone & motū honestas vt in. c. cū in cunctis de elec.

¶ Utrū peccet epūs dando bñficiū consanguineo. &c. sm tho. in quolib. Si cō sanguineus sit eque idoneus pōt epūs eum ꝓferre. nihil sonat ex hoc scādalū oriatur: vel aliqui exinde maliz exemplum accipiant vt qñ probabiliter timeretur q̄ alij ꝓlati ex hoc exēplo inducantur ad dādū beneficia suis consanguineis etiā minus dignis. alis in hoc casu lz satisfacere naturali amori. g ꝓtrarius caritati nō est. Si ꝓ consanguineus sit minus idoneus nō dz eū ꝓferre post potius melioꝝ duplici rōe: Primo q̄ infideliter agit dispēsator. g negocium dñi gerēs nō meliorat cū possit. scdo q̄ hoc vī ad acceptatiōes psonaꝝ ptinere. ꝺditio. n. ꝓsanguinitatis nō est ꝺditio ptinēs ad curā ecclie que nō obtinet iure sanguinis lz dinio mānere. Est aut ꝺditio facies ad negociū dispensationis patrimonialium bonorum. Unde si eps ex his putaret suo cōsanguineo minus idoneo nō est acceptio personarum.

Accidia sm Damascenū est tristicia agraues mētem vt nihil boni et agere libeat. Et differt ab invidia. q:

ūmidia est de alieno bono accidia vero est de ꝓpio.est ät accidia ex genere suo seu mä mortale.qñ.ſ.ꝑm delibera tionē rōnis est ꝑm Tho.ꝫa Fe.q.xxxv. ar.iij. Et est rō q: ꝑm ꝓpriā rōnē ꝛ̄ia tur caritati. Nā ꝓprius effectus caritatis est gaudē de deo ꝛ bono diuino.accidia aūt tristatē de bono ſpūali inq̄tū est bonū diuinū. Qđ aūt est ꝛ̄ caritatē est mortale q: p caritatē hēmus ſpūalē vitā.inq̄tū p eā deus habitat i nobis vep q: i oībus pctis.et q̄ sunt mortalia ex gñe suo mortalia nō sunt nisi qñ suā ꝑfectionē ꝓsecuti:q̄ ꝓsumatto seu ꝑfectio ē in ꝓsensu rōis. Jō si sit in choatio accidie in sola sensualitate: ꝛ nō ptingat ad ꝓsensuz rōis erit venia le. Sic accidit i motibus aliop vitioz luxurie ꝛ hmōi. Sz si ꝓuentat ad ꝓsensuz rōis q̄ ꝓsentit in fugā ꝛ oꝛoꝛē ꝛ de testatione boni diuini carne ꝑtra spiritū ꝓualente erit mortale. Et est ꝛ̄ pcē ptū de sactificatiõe sabbati p qđ ꝑficit ges mētis in deū cui ꝓrartat tristicia de bono spirituali.

¶ Quot aūt sunt spēs accidie dic ꝑm gre.q: ex ea oꝛtunt sex filie.ſ. malicia: rācoz pusillaminitas desperatio:euagatō mētis circa illicita.torpoꝛ siue negligē tia circa ꝓcepta ꝛ circa negligētiam. Sciēdū q: negligētia aliq̄n est mortale:aliq̄n veniale. Et mortale qdem est duplex.ſ.rōne defectus ꝛ rōne ꝓēptus ſi.n. p negligētiaz ꝑtermittat actus ,q est de ꝓcepto.ꝛ p ꝑis de necessitate ſalutis rāe ē mortale. Sc̄do negligētia ē rōe ꝓēptus mortale. Si.n. voluitas in tñ sit remissa circa ea q̄ dei sunt vt totaliter a caritate dei deficiat ꝓtēiendo q̄ sunt dei.puta cū nō curat qs bonū facē.ſz ꝓtēnit ꝑbigēa tñr aliqs aliqđ bonū solicite ꝛ deuote facere vt ꝑsalere ꝛ oꝛare. Si aliqs ex ꝓsuetudine hēat hāc negligētiā ita q: ex ꝓsuetudine nō curat ſz ꝓtēnit dicē hoꝛas suas solicite ꝛ deuote talis negligentia erit mortalis. Zz.n. negligētia i dicēdo semel vl bis hoꝛas ꝛdeuote nō sit mortale tñ ex fre quētia ꝛ ꝓsuetudie ꝑ ptingē ꝑ ꝓēptū q: erit illa negligētia mortal.ꝛ vt breviter sciaꝫ qñ accidia vl negligētia est mortalis capē regulam. Quod aut accidia bōi ꝓfistit in omissiõe necessario rū ad salutem ꝛ sic est mortalis. Aut in omissiõe eop q̄ nō sūt necessaria ꝛ sic est pcm venīale. Aut deducit ad aliqđ mortale vtputa desp̄atiõez ꝛ sic ē mortale. Jdē ꝺ eo q pp aliquus morē disponit nō bñ facē.ꝛ ꝺ necessarijs quia peccat mortal. Jdē ꝺ eo q pp ſ̄ nollet eē creat⁹ vl vellet eē aial irrōnale. Si deliberate hec velit.idē ꝺ eo q pp tristi cia icurrit graue ifirmitatē. Aut Nota bile coꝛporis nocumētū si ꝑt le tuuare Jdē dic ꝺ eo q ommittit ex negligētia facere q̄ sibi incūbit ex offō in his vbi ꝓfatur notabile dānū sibi cōmissoꝛ ꝛ sic erit peccatū mortale.

¶ An ät deliberās nō audire missaz in dieb⁹ festiuis.vl deliberās ñ ieiunare in diebus quadragesime cū tñ possit cōmittat duplex pcm mortale. Dic q: sic ꝛ ibi est pcm accidie mortale formalr. De hoc vide.ſ. cōicare.Ş.ij.

¶ Quid ät de hoibus silueſtrib⁹ q ha bitāt i mōtanis q p longa tpa omittūt cōionē nesciētes ad hoc teneri an excusent.Ꝝ.archi.fio.i ſū.q: i locis vbi ista ꝺicant.aut ꝺ facili sciri ꝑt ignorātia ñ excusat ſz i locis silueſtrib⁹ vbi sacerdotes sunt ita ignorātes q: nō solū ista nō nūciant sed forte retrahūt dicentes nō sumēdaz cōionem nisi in morte vl a senibus:posset magis excusari.

Actiões ortū hñt a iuſ ciuili ꝑz Jn no.i.c.q̄ in ecclesiaz de cōsti.

¶ Que dicant actiões bone fidei.vide ſisti.de act.in.Ş.actionū.ꝛ i gl.i.c.cū venerabilis ꝺ excep. Et sunt.xv.ſ.ex vēdito. exēpto.locato.ꝺducto.negocioꝛ gesto.mādati.ꝺpositi.p socio tutele cōmodati.pignoratitia familie herciscū de cōi diuiđdo ꝑcript ꝑbis q̄ de esti mato ꝓponit ꝓmutatio ꝛ ꝑditatis petitio.nec dicunt bone fidei.qz solū i his sit seruāda bonafides.sed qz in his exuberat iudicis offiñ cū in alijs.

¶ Que dicunt stricti iuris.Ꝝ.ter.insti.

vbi sup?a q? sunt alie ab his vt actio ex mutuo ? arbitriū ? his silia. ? dicū tur stricti iuris: q? nō venit in his nisi qđ stricte exigit actiōis nā. ? de ipsis vide gl.in.d.c.cū venerabilis.

3 ¶ Que dicūtur actōes p̄sonales. dic ƒz doc. q? sunt q̄ p̄sonas tenēt obligatas ex ẽctu vt mutuo locatiōe ?c. Ut? qua si ẽctu vt negocio? gestio. tutela ? hu iusmōi. Aut maleficio vt furti dāni in fecti ?c. Uel quasi maleficio. vt in iudi ce male iudicāte ex iniquitia. ? piciente de cenaculo qđ nocuit. vt ifra. de obli. ? in rubricis se.

4 ¶ Que sunt actiōes reales. ƒz. Sūt q̄ sequūtur rē ? nō p̄sonā. nec p eas dr p sona obligata vt rei vēdicatio publi ciana ? silies ꝑm Jo. de imo. De hoc vide ifra. Restitutio vltio. §. iij. i fi.

Actus regrit tria regli: vt i.c. magne vo voto. Primū qđ liceat ƒz egtatez. ƒz qđ deceat ƒz honestatē. Tertiū qđ expediat ꝑm vtilitatē. vñ filie sine ꝑsen su ꝑtis mōmoniū ẽ ꝓhē lz vt i.c. suffici at. xxvj. q. ij. ƒz si decet vt i.c.i.ꝺ vsp̄ō. ipu. Nec ēt expedit. cū mulier est ꝑpe la bozēt ẽ ꝓpria ꝓmoda. l. si pf. C. ꝺ spō.

1 ¶ Actus gestus ab hñte duplicē ptātē semp in dubio p̄sumit gest? ƒz eā ptā tez ꝑm quā actus tolleari possit vt va leat vt no. pa. in. c. nisi esset de ꝓben. fa cit. c. ꝙ sicut de elec. vbi p̄sumit actus factus respectu maioris ptātis ab eo q̄ duplicē hz potestatē.

2 ¶ Actus factus ab eo q̄ erat in funda mēto sue iurisdictiōis nō vz. vt no. bar. i.l. multū. ff. ꝺ ꝓdi. ? ꝺmō. vbi dic q̄ si iudex erat i fūdamēto iurisdictiōis nō valere. pcessiz: lz ꝑ vitate hēret iurisdi ctionē. ? ꝓbat i.c. scīsitat? ꝺ ep̄tis tun cto. c. prudētia ꝺ offi. dele. vbi iudices ꝺlegati cū cēa. si nō oēs ?c. si. pcedūt si ne alio ignorantes ꝑdimentuz ? cre dētes posse sine eo. pcedere. nō valet pcessus: lz habeāt iurisdictionē q? er rant in fundamēto iurisdictiōis.

3 ¶ Actus legitimi sunt. xi. s. regere p̄di care. p̄fessiones audire. legere vīsitare diffinire. eligere. ? eligi. testificari accu sare ? ad ordines ꝓmouere ? ex his elicere potes que sint officia ordinis.

Accusare. Utz hō teneaī accusare ƒz. ƒz tho. ba fe. q. lxvij. Si crimē sit tale q̄ ꝓgat i detrimētū reipublice puta i multitudinis corruptelā corpo ralē vl spūalē: tūr hō ad accusationes dūmō sufficiēter possit ꝓbare. Si p̄o nō sit tale qđ in multitudinē redundet vl etiā sufficiēte ꝓbatione hēre nō pos sit: nō tūr ad accusandū. q? nullus tūr ad id qđ debito mō ꝓbare nō pōt. ? addit tho. q̄ illo nō ē oino secretū qđ p sufficientes testes ꝓbari pōt.

¶ An aūt in ꝓmo casu: qñ cōmissa ta 1
lia sunt: q̄ ꝓgūt ad corruptionē multi tudinis teneaī scīēs ſtatiz manifestare: nō tñ reglitus p̄ supiozē. nec ꝓductus in testē: ƒz. ƒz tho. ba fe. q. lxx. q̄ de his q̄ cōmissa sunt hōi in secreto p̄ cessio nē: nullo mō ꝺz testimoniū ferre. quia hmōi nescit vt hō ſz tāq̄ miſter dei. ? malus est vīculū sacri quolibet hois p̄ cepto ad hoc glo. in. c. sacerdos de pe. ꝺi. vi. circa ꝓ ea qua aliter hōi ad no tīciā veniunt vel sub secreto cōmittunt distinguendū est. Qñq̄. n. talia sunt q̄ statim cū ad notīciā hōis venerint hō ea manifestare tenetur. puta si pertinēt ad corruptionē multitudinis spūalem vel corporalem: vel in graue dānū ali cuius p̄sone vel hmōi modi quod q̄ ꝓpalare tenetur: vel testificando: vel denūciando ? cōtra hoc debitum obli gari nō pōt per secreti cōmissum: q? in hoc frangeret fidem quā alteri ꝺz. qñ q̄ ꝓ so sunt talia q̄ q̄ ꝑdere nō tenēt vnde potest obligari ex hoc q̄ suo se creto cōmittunt. ? tūc nullo mō tenēt ea ꝓdere etiam ex ꝓcepto superio ris: q? secretū seruare est de iure natu rali. nihil aūt pōt p̄cipi hōi ꝓtra id qđ est de iure naturali. Quo ad hoc vlti mū alig tenēt ꝓtrarium.

¶ Quo aūt fieri debeat accusatio: dic 2
p̄imo q̄ ꝺz fieri in scriptis. ij. q. vlti. q̄ crimē. sed hoc nō est semp' necessari um puta in leui crīe. Itez in notorie: q? in hmōi nec accusato: regrit. de. ?c.

cusa.euidẽtia secus in nõ notorijs etiã si manifesta sint.xi.q.iij.cop. Jtẽ dz accusatio fieri cũ inscriptiõe.i.q accusator dz se ad penã talionis obligare.ij.q.vlti.q.ſq. nũ z si accusator nõ inscribat:ex nã tũ accusationis hmõi pena calũnie venit.C.de accu.l.fi.excipiãtur tñ gdã casus vt in leui crie. Jtẽ in crie apostasie. Jtẽ cũ maritus accusat vxorẽ de adulterio z hmõi. Nõ tñ singulare dcñ Bar.in.l.ij.C.si ser.vel lib.li. x.q figs accusat publice infamatũ z deficit in pbatiõe: nõ dz puniri pena talionis: vel calũnie: q excusat pp infamiã pcedẽte qđ est mẽti cõmẽdandus ẽm pa.in.c.cũ ꝓtingat. de rescriptis. vbi etiã dicit q fama inducit iustã creditatẽ. vñ hñs iustã noticiã ex fama dr habere ex pbabili cã. z idem sentit gl.in.c.inquisitioni.de sen.ex.

Accusatus. Utr accusat⁹ peccet mortaliter negãdo ꝓpriatẽ i iudicio. Dic put hr ꝓpo. Pa Fe.q.lxix.q accusatus tñr iudici ꝓpriatẽ exponere. quã ab eo ꝗs formã iuris exigit z tõ si ꝓfiteri noluerit vl mendaciter negauerit peccat mortaliter. Si vo iudex egrat qđ nõ põt ẽm ordiné iuris nõ tñr ei accusat⁹ rñdere: ls põt p appellationẽ: vel aliter licite subterfugere. mẽdaciũ tñ dicere nõ ls. z vide nõ p hen. de gã. quolibeto. viij. vbi dicit q ꝗto hõ tñr magis seipm diligere ex caritate q̃ primũ tã to magis dz circa seipz opa caritatis exercẽ. Nãc ãt opus caritatis summũ hois erga ꝓximũ è: cũ ad correctionẽ occultã exortari nullo ãt mõdo pcñ eius publicare neq̃ sit. pdito: crimẽ q̃ corrector multo ergo magis nõ põt esse sui ipsius pdi tor: sed corrector: si ergo hz pcñ occultũ: solus dz se corrigere q: ꝑ caritatem est crimẽ suũ pdere. etiã ꝑ caritatẽ est ab hoie petere: qđ est ꝑ ipsaz caritatez facere. Petere ergo a subdito. siue cuz turamẽto: siue nõ. vt in apto ꝓfiteatur crimẽ suũ occultũ. si nõ sit ꝑ ipz sup facto suo infamia: vl suspitio talis vt ꝑ ipz p confessionẽ opus sit pcedẽ. est ꝑ caritatẽ. Et tõ in isto casu nõ tñr ei obedire q: ꝓceptũ dei in hoc obuiat. vnde cũ il licitũ sit facẽ sub turamẽto. qđ nõ ls facere oio sine turamẽto si ꝓlatus petat cũ turamẽto: vt dicat o eo subditus veritatẽ quã nouit nõ dz ei in hoc obedire neq̃ se ad tale turamẽtũ astringere. Ulterius si astringat ipz gñali turamẽto ad dicendũ ꝓriatẽ sup interrogatis: z postea petat spãliter sibi dici ꝓriatez casus ꝑdicti: dico q nõ tñr ei rñdere: q: turamẽtũ gñale nõ itelligit: ntis de licitis. q̃ turãs sine offensa dei facere pt z q̃ille cui iuratur debz z põt sine peccato petere hoc ibi.

¶ An liceat accusato z ad mortẽ ꝑdẽ nato se defendere vl fugẽ. dic fz Tho. Pa Fe.q.lxix.q si dãnatus fuit iuste: nõ ls ei se defendere. si vo iuste. tale iudicii ts fuit est violẽte, latroniũ. z tõ in tali casu ls resistere ꝓncipib⁹ malis accusato ãt cuilz fugẽ ls. q: z si ñ liceat resistẽ nõ tñ tenetur facere illud vñ mors seq̃tur. s. manere in loco vñ ducat ad mortem de hoc infra incarceratus.

¶ An aũt ille q iurauit redire ad carcẽ rẽteneat redire: dic ẽm pa. i.c. si vo de iureiur. q tñr obseruare iuramẽtũ ẽt si subsit piculũ mortis. dũmõ carcer non sit iniustus vel q̃ vis gl. notabilẽ in cle. pastoralis vbi re. iu. i fi. p violẽtia. vbi sic dic. p hãc ls q̃ vl q̃ captiu⁹ ad penã vl piculũ mor: relaxat iuramẽto suo debet redẽre ad carcerẽ certa die. si mors erat iniuriosa. redire nõ tñr. als tñr.

¶ An ãt ꝑcepts inthi ꝓ carceratũ valeãt dic fz doc. z maxie pa. i. c. accedẽs vel p cu. q aut qs ẽ captiu⁹ apõ hostes. z tũc ille cui pdiderit libertatẽ ñ pt testari. neq̃ aliquẽ actũ vt lib hõ facẽ vt l. l. eius ff. vl testa. z l. l. uin⁹. ff. de iure fis. Aut est detẽtus i carcẽ pnato puta a latrõibus vl aliq̃ tiranno z tũc si aliqd agit cũ ipo tiranno detẽto: ex pt postmodũ allegare metũ z facẽ actũ rescidi. vt i l. q i carcere. ff. qđ me. cã. ls cũ alio ab ipso detẽto re põt ꝓhere. Jtẽ põt i carcere testiñ facere vt in. l. metũ. ff. sed ls. ff. qđ me. cã. aut est quis detentus in carcere publi

eo ꝛ iustet: ꝛ tūc si ē dānab⁹ pēna capitali nō ꝑt aligd agere tāq̄ libert q: est effect⁹ fis⁹ pene ꝛ bona sua veniūt ad succedētes ab itestato vt i auc. bōa dānator. C. de bo. dā. vñ tal ad plas cās ēt nō ꝑt obijonere vt notabilr dic Jo. an. i. c. ij. de vsur. li. vi. aut si ē sic dānatus ꝛ i carcere detēt⁹: ꝛ tūc ꝑt ẑhere ꝛ alios act⁹ agere. vt. i. d. l. q i carcerē. ꝛ ꝛ ibi bar. ꝛ ēt cū illo ad cui⁹ petitionē utinet. Aut tñr gs apō alios obstes. ꝛ tē si logmur i obside ꝑpe sūpto: vt i illo q dat ꝑ aliq̄ securitate ab hostibus. ꝛ iste pdit libtatē. vñ si ꝑt aligd dispōer vt liber: nē facere testim ita log. l. obsides. ff. de testa. Sec⁹ ät sit vna ciuitas dat alteri ciuitati obsides. vel vn⁹ nobilis alteri nā illi ñ pdūt libtatē. nec pñt sic dari vt sint ꝑpie obsides. vt notat bar. i. d. l. obsides ꝛ facit qđ notat i. c. ex rescripto ꝺ iu. iu. vbi hȳ ꝟ pa. qđ ab ꝑatore dari pñt suis hostib⁹ ꝛ e ẑ. Et isti obsides ꝺ casu sūt q̄si fut. ió ñ pñt testari sine lnia ꝓncipis. vt in. d. l. obsides idē puto de alijs paupib⁹ hñtibus tura ꝓncipis seu ius inducendi bellū ꝛ isti ꝑpie dicūt ꝑi obsides. Alb alijs ät sentio⁹ gl. i. l. q. C. de pa. q fi. dis. dic q ñ ꝟ fateat ꝺ scō vsurpatū ẑtū. bar. remittit ad. d. c. ex rescripto. ꝟ Pa. dicit q isti sentio⁹ nō pñt istos obsides ꝑpe dare vt sic. pdāt libertatē q: imutare statū hois ē solū ꝓncipis. ꝛ sic q ad clicos. ꝛ mōachos sol⁹, papa ꝑt eos dare obsides: vt ꝑpe sozinā nomē obsidū. ꝛ no. ꝑ declaratōe pdictoꝝ vnū mēti cōmēdādū ꝟ Pa. i. d. c. accedēs de mēte Bar. i. d. l. q i carcerē. q: nō dr qs liberat⁹ a vicinio: si custodit in publico ꝛ ꝺ facit ꝓtica q̄ūdā. nā si de tētus i carcere vult aliquē ẑtū facē sacūt ipsū ēt hȳ de carcerib⁹. ꝛ custodit ꝺi ꝑ familiā. nā certe iste nō ꝑt dici liberā⁹ vt in. d. c. accedēs ex q̄. c. hētur vt nō sufficiat ex territorio ꝑduci: nisi ꝑducā⁹ ad locū securū. vide ēt qđ no. Pa. i. c. dns. de se. nup. vbi dicit q exules in carcere pōt ẑhere mrimoniū. ꝛ ꝛ exquonis nō iferiur in mrimonio ẑhēdo. Exquo iferiur q si mrimoniū ꝛ: qđ regrit libertatē maxiam. vt in. c. cū locū. de spō. ergo ẑctus i carcere ge sit tenēt ꝺ tū dictū lita: vt dcin est. ꝺ.

Adoptio est ꝑsone extranee i filiū vel nepotē vel deinceps ltia assūptio ꝟ Ri. i. iuj. di. xlij. articulo. vj. q. i. ꝛ ꝑ ꝑsonā extraneā itellr ois q ē i ptāte adoptātis: siue sit de ei⁹ carnali cognatiōe: siue nō ꝑ filiū itelligas filiā ꝛ ꝑ nepotē neptē. q: tā masculus q̄ femina ꝑt adoptari. Adoptio autem est genus. ꝛ ꝛ duas spēs. l. arrogatiōes ꝛ adoptionē Arrogatio sit de eo q ē sui iur. aucte ꝓncipis: ꝟ adoptio sit in specie de eo q est alieni iuris aucte mgstatus vt. ff. de adop. l. i. ꝛ ad pfes arrogātes trāseūt oia iura seu bona arrogātis ac ēt filij sui i ei⁹ ptāte efficiūtur. ff. eo. l. si pfa. ꝛ q̄rit gl. ibi fili⁹ arrogat⁹ vult ꝑ se sibi retinere an possit: ꝛ vr q si q: in traditōe pactū qđ apōit ꝺ ꝟ suari. In ẑrium facit auc. ingressi de sac. san. eccle. Idem bart. ibi.

¶ Quero vtr abūs vel dissentiēs possic arrogari. ꝛ. q: nō tex. ē. ff. de eo. l. ne q̄s. Necq ēt adoptare vel arrogare qs abūs pōt nec ēt ꝑ ꝑcuratorē arrogare vel adoptare qs pōt ꝺ hoc est tex. ff. eo l. post mortē. §. necq̄ q̄re ault hmōi arrogatio: vel adoptio non possit fieri ꝑ ꝑcuratorē. vide Bar. in. gallus. §. sozinan. ff. de li. ꝛ po. vbi dicit q ea in qb⁹ solus ꝑsensus regrit ꝑt fieri ꝑ ꝑcuratorē: vt est in legitimatōe vbi sufficit q filⁱ⁹ oñdat voluntatē ꝑri nec est necesse q: ꝑ sit ꝑs ītē ex pte filij nō regrit q si ꝓsens sed sufficit q: ratū hēat vt i in auc. q. mo. na. effi. int. §. nāles. ꝛ. §. generaliter. col. vij. q: in legitimatōe ꝑ nihil disponit: ꝟ ꝓncipi vel hñti auctē ab eo disponēti ꝓsentit. nō enī ipse ꝑ legitimat. ꝟ ꝓncipis auctas. Secus est q̄n ꝑ ipse disponit q: ꝑ emancipat: vel absoluit filium ꝛ inter auctorizat. Jtez ꝑ adoptat. Jtez ꝺns manumittit. Et ex hoc ꝑt colligi determinatio illi⁹. q. An filiatio spūalis: siue cōpaternitas possit cōtrahi ꝑ ꝑcuratorē: ꝛ vr

detur q nõ q? ipse pr̃ spualis aliq3 dl sponit. z aliqd agit non simplr ꝓsentit ergo requiritur pñtia sua vt.l. post mortem. ff. de adopt. Et ita dicunt canoniste. hoc Bar.

2 ¶ An aũt in adoptiõe regratur ꝓsensus ꝓpinquoꝝ. Dic q in arrogatione volũtas arrogatoris regritur: illi? qui dz arrogari: In adoptõe aũt regritur volũtas adoptãtis: ei? q adoptat: z patris sui z nõ alioꝝ ꝓsanguineoꝝ z sic volũtas ei? regritur: q loco patris eẽ dz. ff. eo. in adoptiõibus Idẽ Bart. ibi z emãcipatio z adoptio q̃ de volũtaria iurisdictiõe sunt pñt fieri quocũq; loco. dũ tñ idoneo. ff. e. emãcipare. Itẽ magistrat? põt filios suos coz̃ se emãcipare. ff. eo. si pful. z p idem iudex donando posset coz̃ se insinuare 13 cause cognitionẽ regrat sicut emancipatio. vt dicit bar. in. d.l. si pful.

3 ¶ Adoptare põt pater fa. g fuit iuris est z g generare põt qñ qui generare nõ põt pp impedimẽtũ naturare nõ poterit adoptare. Secus si eẽ? pp impedimẽ tã accidẽtale: vt spado: siue gladio castratus. Itẽ mulier adoptare non põt nisi solactũ amissoꝝ liberoꝝ: hoc ei a pncipe cõcedatur. Itẽ nec filiastra. Itez nec minoꝝ. xl. annis. ff. eo. l. si pfra. nisi ex aliqua necessaria cã q: ait illud tps dz vacare generatõi nãli. Oz et 13 Ri. q adoptãs plẽa pubertate pcedat adoptatũ. f. xvij. annis. Idẽ Pa. in. c. i. de cogna. le. z ex pdictis põt patere dfia iter arrogationẽ z adoptionẽ. z dfnt in q̃tuoꝝ. pmo q: arrogat g ẽ sui iuris adoptat ẽo g ẽ est alieni. Scõo: q: arrogatus trãsit in pt̃e arrogãtis: adoptatus ẽo nõ trãsit i pt̃e adoptãtis. Tertio: q: arrogatio nõ fit nisi auctoritate pncipis adoptio aũt fit p quẽlibet magistratũ. Et hec dfte hñtur isti. de adop. z in. l. d. c. i. gl. quarto dfnt q: arrogat? 13 de necessitate ltiam in bõis arrogatoris vsi fine cũ emãcipet siue decedat: debet ei relinquere ltiam ¶ adoptatus vero nõ 13 ltiaz in bonis adoptantis. vnde nõ 13 ei aliquid relinquere. Si tñ ab intestato moriatur succedit ei adoptatus.

¶ Utr̃ aũt ista q̃ debetur arrogato: sit 4
quarta oiaz bonoꝝ glo. in. l. si arrogator. ff. eo. dicit q nõ 13 est quarta eoꝝ q̃ habiturus essz ab intestato: vt in naturali quem pater vult exheredare. vt. ff. de inofñ. te. l. papinianus. §. quoniam Idem Bartol. ibi.

¶ An aũt ista quarta sit augumẽtata 5
p auc. de tri. z se. sicut in naturalib? libertis Bar. in. d. l. si arrogator. dicit q nõ. z de hoc est glo. scõm eũ in. d. auctentico. z ex pdictis p3 gd dicendum de eo g in domo sua vel etiã coram aliqbus aliquẽ recipit in filiũ: vel filiam Et dic fm Pa. in. d. c. q nulla est adoptio. z de predictis extant versus. arrogo qui sinus est z 13 meus esse necesse. Patris adopto sũ: nec patris definit esse. De hac materia viõ istra. Impedimentum. lxx. q̃si p totũ.

Adulatio vtrũ pcñ sit dare adula
torib? vel histrionib?. Quidam dñt: vt elicitur ex Tho. 2a 2e. q. cxv. q? ars histrionatus: q? deseruit humãe recreationi q̃ necessaria est vite hois de se nõ est illicita vñ z de illa arte viuere nõ est phibitum. Ita tñ q̃ fiat observatis debitis circũstãtijs locoꝝ tẽporuꝫ z ꝑsonarũ Sed cũ histriones vtãtur idifferẽter tali exercitio ad repstãdũ et turpia vel vituperãdum ꝑsonas spuales: vel sacramenta z diuinũ cultuꝫ. vel imitsent ibi supstitiões vel piculum vite vt intẽdere arcũ sup fines z huiusmodi: illicita est z eam oz dimittere. z de tali intelligitur. de consed. ij. p dilationẽ. z peccatum est talia aspicere. z talibus p: o illo opere dare. lxxxvi. di. donare vult dicere q vbi actus verba: vel alia sunt peccata mortalia. tũc phibiti est. Uldricus ẽt dicit q si aliquis etiã malis histrionib? pcedat ad pserũdũ famam suam ne a talibus vituperetur: nõ credit talẽ peccare mortaliter. vide ẽt glo. i. c. qui venatoribus. lxxxvi. di. q̃ vult q dare eis ad voluptatẽ vel luxuriã nõ licet: 13 a lau

dez deū vel ob iustā cām. puta recreationis. lz. de pfec. di. iij. peruenit. z no. Pa. in. c. cū decorē. de vi. z honestate cle. vbi. dicit q si gs saltez bis exercuit in publico illā artez cā ⁊stus efficitur infamis ar. optimū in palā. de ri. nu. vbi hētur mulierē dici meretricē. si admisit duos cā ⁊stus z facit. xxv. q. j. ita nos Inno. trī in. d. c. cum decorem dicit q ad hoc vt histriones sint ifames z repellantur a pmotione oz q exerceāt illud officium in curia. vel q se assuefacīāt in illo actu. Secus aūt hz eū si in occulto fecissent maxime ad complacētiā infirmi. Idē dicit si in publico semel vel pluries hoc fecerint dummodo nō assuescāt se. qz infamia est illa q̄ phibet eos a pmotione. Sed tu tene opi. Pa. quā approbat archi. in. c. illud. xij. dist. vbi dicit q in malis actibus z in delictis sufficit vnus actus peccādi ad phandū ⁊suetudinez quo ad hoies z aialia. C. de epi. audi. l. nemo. z. d. c. stanos. z exp̄dictus duo notabilia elici pñt. Pmo q in cribus vnus actus in lucit ⁊suetudinē: z ideo hoc facit ad casus q̄z reseruatos pēpos q q̄z reseruant casus vt puta sacerdotes pentes vel blasfemātes deum vel sanctos si hoc: hēant ex cōsuetudine. Si ergo tales blasfemassent deum vel percussissent pentes vltra vnā vicē ad epm ptinet absolutio. Scdo no. q filr cā ⁊stus admisisset duos dz meretrix z gcgd deinceps lucrār cū bona ꝓscia retinē pōt sec⁹ de mulierib⁹ q̄ hic inde fornicāt: nō pncipalr cā ⁊stus. lz cā libidinis. tales .n. recipientes munera tenēt ad restitutōez vide ō lz ira restitutio. xiij. §. iij. z. xv. idē in fili hr i. c. monasteria. de vi. z ho. cle. vbi hr q ex duabus vicibus iducitur frequentatio monasteriorū.

AD ulterum est alient thori violatio xxxij. q. v. nō mecaberis.

¶ Quid facit mulier q̄ de adulterio suscepit filū vel supposuit sibi ptum alienū z ita g nō est filius suscepti: expēsas ab eo q putatur esse pater: z est eā q̄ illi q essent heredes nō succedāt. Dic sm panor. in. c. officij de pe. z re. q aut nullum periculū est in reuelādo veritatem z verisimiliter credetur mulieri: z tunc mulier peccat nō reuelādo z duāte fraude: hec pnia nō fructuosa. Aut nō credetur mulieri nec hz probationes pōpetas. z tūc satis est q pti neat absq; eo q vtegat q; ex'q̄ videt q probare nō pōt oz tacere: ne potius inducat scandalum cū vilitatez. Aut mulier hz probationes z verisimiliter fidei credetur: sed subest periculum mortis in reuelando z tunc oz potius tacere: q; in nō reuelando est periculū rei sed in reuelando est periculum animarum z corporum. Nec ob. regula iuris qui scandalizauerit. vbi habetur: q facilius scandalum nasci permittitur q̄ veritas relinquatur: quia sm Inno. illud procedit in iudice. vel in teste qui habet iudicare veritatez. ergo mulier peniteat z satisfaciat de suo vētrib⁹ ab intestato. vel illis quos maritus verisimiliter instituisset: si credidisset istum non esse filium suum z si dubitat: dispenset in pauperes. si vo mulier si ē potens ad satisfaciēdū tūc saltē peniteat. z ei nō denegabitur ꝓfessio. vt in. d. c. officij. q̄d. est valde singulare. Et colligit hec theorica singularis q̄ facit ad multa. vz q̄ p̄ceptū positiuū nō obligat qnē cū scandalo vbi ergo verisimiliter scandalum corporum z aiarum eēt venturū: iusta cā esset nō exequēdi p̄ceptū: et pape. vt in. d. c. officij. z i. c. si qñ. ō ꝓptis. imo ēt hēs ex. d. c. officij. q̄ ius positiuum interpretatur ius diuinū restitutio. n. vī de iure diuino z tñ papa interpretatur hutusmodi restitutionē nō fieda: rōe scādali: vel periculi corpoꝝ z aiaꝝ. z de hoc vide diffusius ista. c. Cōsuetudo §. ij. p̄dicta aūt. pcēdūt i dubio. qñ. s. nō apparet i ꝓximum de expressa intentione pape. Sed dubiū est gd si papa precise peipit scādalo nō obstāte mandato suo pareri: dic sm Pa. in. c. cum teneamur. de ꝓben. q̄ aute gd tale q̄

nō pōt sine peccato expleri. ꝛ tūc non
est parendū ꝙ notabile dictū Jnno. in
c. inq̄sitioni. de sen. ex. vbi dicit ꝙ non
est parendū mādato pape iniuste pe-
pienti. vbi multa mala vel scandalum
verisimiliter esset venturū. vñ si mandatū pape cōtinet hereſim vel pſumit statū eccle turbari: vel alia mala ventura. nō dz subdit⁹ pere. Et q̄ sert pa. in. d. c. si qñ. ꝙ si pncepo mādat aliqd sub pena excōicatōis quā ipo fcō incurrat. ex cuius executiōe pſumit scādalū ventre: nō dz subditus parere. ꝛ ex his infert ad aliā. q. Pone. papa scribit ꝙ notorie indigno: vt assignetur sibi certū būficiū nūqd mādatarⁱ⁹ teneat parere. Et dicit Jo. an. i. c. cum adeo de ẽptis. ꝛ in. c. significatū. de of. ord. distingue ꝙ aut nō cōstat pcelle de intētōe pncipis. ꝛ dz suare mādatarⁱ⁹ qđ vt in. d. c. si qñ. i. nō obedire: sed expectare scđz suſſionē: q̄ cū ꝙ pncips ꝙpter nimā iportunitatē vl̄ surreptionē ꝓcedit nō ꝓcedēda. Aut pōsse ꝙstat ꝙ vult huic idigno ꝓuideꝛ. ꝛ tūc aut pa pa pōt in illo actu dispēsare. ꝛ est sibi parēdū: q: vt tūc dispēsare aut nō pōt dispēsare. q. est tāta idignitas ꝙ sine pcō nō pōt fieri ꝛ tūc sibi nō ẽ parendū q: Papa nō hz ptātez peccādi. xl. di. c. i. Jnno. ẽt in. d. c. inq̄sitiōi. dicit ꝙ si papa pcepit aliqd: qđ nō sapi here siz: ꝛ tūc in spūalib⁹ ecclīasticis est sibi obediēdū. ex quo pceptū nō cōtinet in se pctm̄. hz in se videat durū. xix. dis. in memoriā. Jdē i ecclīasticis pionis nisi ex pcepto pape vehementer pſumat statū ecclie ꝙ turbari ꝛc. ꝛ no. singulariter hoc dictū fz Pa. nā fz eū multū allegabāt als in fauorez eoꝝ ꝙ recesserunt ab eugenio ꝛ Bñdicto. ꝛ reuocabātur ab eis sub pena excōicatōis. naz dicebat ꝙ nō tenebant obedire: q: fuisset ipeditū pcilium. ꝛ sic ex tali pcepto mala pſumebātur futura vel status ecclie pturbari si ꝙ mādat alicui seculari fibi nō subiecto rōne cāe vel pſone ꝛ mandet circa tpalia nō tūr sibi obedire vtputa si mandat ꝙ det sibi sua bona temporalia.

¶ Sz nūqd filⁱ⁹ teneāt credere matri. 2
Dic fz Pa. i. d. c. officij. ꝙ ex quo natus est ex vxore alteriⁱ⁹. intāmen ꝓsumitur filius maritī fauore mrimony. vt nō credat mri asserēti ꝛtiū ꝛ idē tenent legiste. in. l. filiū. ff. de his ꝙ sui vl̄ alie. iu. ſde. i. l. ii vicinis. C. de nup. ſimo plus est. ꝙ ẽ diu potuit gīari ex marito: nunq̄ pſumatur ab alio genitus ẽt si pbareꝛ eo tpe ꝙ mrierē cōmissus esse adulterū. vl̄ ꝙ mulier pepit extra domū maritī ẽt in loco suſpecto vt i. l. mlres. §. defuncto. ff. de adul. dicit tñ ho. ꝙ nō credēs maritī hz forte aium: q: ipsa melⁱ⁹ scit q̄ alⁱ⁹. ꝛ nō ẽ verisimile eā i hoc dicere mēdacium. Et si filⁱ⁹ hz ꝓscias lesas ex dictis matris dz credere ꝛ ꝓia bona restituerꝛ is tñ hz ꝓscias lesas: q: nullo modo vult credere mri tūc nō tñr ad restitutionē. Et ita limita dictū legistaꝝ in turib⁹ allegatis: q dicunt illū fuisse fatuū q ad assertionē regine asserētis eā non esse filiū regis cessit regno.

¶ An aūt dictⁱ⁹ filius post ꝙpletā pre- 3
scriptionē debeat sibi facere ꝓscias de successiōe in bonis si ꝓbet. vel sibi cōstet non fuisse ltie conceptū: vide infra ꝓscriptio. §. xiij.

¶ An aūt adulter teneāt ad restitutio- 4
nē dānoꝝ ꝛ expēsaꝝ. cuncurrit maritⁱ⁹ ex filio nato in adulterio fūmiste parū vel nihil tractāt ꝺ hac mā: tū tractātes videntur dicere ꝙ nō. ꝓmo q: adulter nō est certus ꝙ filius natⁱ⁹ sit eius filⁱ⁹ q: ibi maritⁱ⁹ tpe ꝓceptionis non esset pñs non obest. quia tunc bene sciret maritus nō esse suū hz os ꝙ illo tpe poterit esse filius maritī quo casu adulter nō pōt esse certⁱ⁹ ꝙ sit suus. scđo q: ipe adulter nō dicit marito illū esse filium maritī. sicut dicit adultera: ꝺ dicit mēdacīū. archi. aūt flo. i ſſima. l. ita dicit nō tabiliter. ꝙ si adulter scit vel credit verisimiliter illum esse suū. vbi mr ipsa satisfacere non valet vl̄ ꝙ teneatur de expensis pr̄t putatiue: q: cām efficacē dedū. sm tñ possibilitatē suā. ꝛ si mute

ret ipsa adultera filiã ad hospitale. vel quia finxit mortuum peperisse vel qz notificauit marito siue sui piculo non esse filiã suã: tenebit hospitali de expẽsis nisi notabitat pauptas excuset eã cõ de iure nãli ad hoc teneat. z hospitalis pp pauperes sũt facta. Sed hereditate vel dote si donaret a pfe putatiuo tenet vf ad arbitriũ. boni viri z attẽta sui facultate q tñ satisfatio occulte fieri dz si autẽ dubitat adulter ex eo q mulier est lenis z cum alijs adulteratur vel ẽt qz ipsa adultera dubitat vtruz sit eius vel mariti relin quatur iudicio dei: z grauari nõ vf de restitutionẽ. Judicis est enim vt in re dubia certa proferat inia hoc Arc. flo.

5 **Additio.** An aũt metus cõditionalis excuset mulierez a pena adulterij. fz. Pa. in ofi. iiij. qõ incipit. Facti ptingẽtia talis est q̃daz mulier accusata ỹ adulterio a viro suo ad lucrãdã dotẽ z diuortiũ q̃ ad hoz faciendũ: mulier tãgẽ pregnãs de adulterio pricta allegat violentiã sibi a q̃dã viro magistratũ obtinente illatã z eã ex pjecturis sufficiẽtibus ꝓbat. q̃ritur an ex hoc dẽat euitare penã legis z pcludit q nõ qz aut hec passa est violẽtia vi precisa z indubie dicẽdũ est q penã pati nõ dz quinimo nec villã pec cati maculam cõtraxit. si autẽ vis vel metus tuit pditiõalis dico q̃ lz aliqũ peccatum ꝑterit z aliq̃ pnia digna sit quia ad minus affuit aliqs consensus tñ penã adulteri pati non dz z sic non debet primari dote z pfortio mariti cũ sint pena adulterij. hoc ꝓbatur expresse in. l. vim passaz. z in. l. si vroz. §. si quis. ff. de adul. z est rõ quia adulteriũ respectu legis non committitur sine dolo licet iterumerit aliqualis cul pa vt notabiliter ꝓbatur in. l. pe. ff. ỹ adul. itẽ est tex. iuncta glo. fi. xxxiij. q. v. in lectũ. z xxv. q. i. ieb. iuuerũt. Et in ra pcedũt ẽt in metu cõditiõali vt aptissime sentit glo. xxxij. q. v. proposito alias incipit lucrentiaz ꝑ hoc qz dolus é calidũas z machinatio. ad circũueniendũ fallendãq. l. i. ff. de dolo qui ẽt cessat interueniente metuz pditiõali addit ẽt Pa. q nõ solũ metus illat' ꝑ illũ virum hz excusare mulierẽ a pena adulterij sz ẽt pudor z verecundia q̃da quã incidere tunuit mulier in cla mãdo vt maxie noctis tpe a viro prẽsertim potẽti oppssa. Rõ. qz ibi cessat dolus q regritur ad incurrendam penã adulterij. Et ỹ notabiliter ꝓbatur in. d. c. lucretiã icta gl. cũ veri facti cõtingẽtia. Nã illa lucretia nobilis z pudica ꝑp hãc ignominiã z cõfussionez vitãdã expoſunt se libidini filij Targni regis. Nec adultera fuit iudicata ab augustino viro sanctissimo z dotissimoz imo de castitate mentis ꝑmendata vt ibi intelligit glo. z bñ. q licet quo ad deum nõ fuerit imaculata ab adulterio qz coacta violẽtias non excusat in maleficijs. et qz dz ꝑ hoc oia meita pati ỹ peccato cõsentire z similia. in quo ad penã legis fuit ab adulterio excusata cũ nõ committatur sine dolo. pcludit ergo Pa. istã mulierẽ nõ debere pati penã adulterij. ad hoc qz vbi ad incurrẽdã penã regritur dolus non sufficit culpa. l. i. ff. de fica. notatur in. l. in actõnibus. ff. de in litez tur. z. l. q nerua. ff. depo. ad incurrendam autẽ penã adulterij regritur dolus q excluditur ꝑ metum. Et ita vf firmare Bar. in. d. l. q nerua. et etiam quo ad penã pecuniariam lata culpa nõ eẽpatur dolo vbi lex expressa requirit dolũ. z idem glo. l. magna negligentia. ff. de verb. sig. z sic licet hic non agat criminaliter ad penam adulterij. exquo tamen agitur ad non sufficit illa culpa fine dolo ꝑsertim cum hic agatur ad grauẽ penã. vt. l. pdat patrimoniuz suũ dos eniz mulierum censetur patrimonium l. iij. ff. de mi. z vt separatur a viro z sic priuetur iure petendi debitũ zingale z vires alimẽtales passiue. Finis.

6 ¶ Quid si testator dixit relinquo vxori mee. c. donec caste z honeste vixerit si nubat an habebit legatum Bar. in l. mulier. §. cũ ꝓponeret. ff. ad treb. di-

est q̄ dz habere dictū legatū ettā si trā
sit ad scōa vota: q: caste ⁊ honeste vi
uere est. xxxi. di nicena. vñ testato: de
bet dicere donec caste ⁊ honeste vixe
rit: ⁊ vitā vidualē seruauerit. p̄dictā ve
ra nisi de volūtate testatoris vel de cō
muni vsu loquendi aliud apperet. hoc
Bar. Oldra. aūt dicit q̄ stare cōmuni
intellectui testatoris qui itelligit q̄ alij
nō nubat. posset tñ distingui. an testa
tor: sit homo simplex ⁊ idiota. talis. n.
ignorare potest q̄ i matrimonio sit ca
stitas: vt accidit in plurib⁹. imo p illa
verba vł intelligi q̄ alteri non nubat.
Secus si testator eēt p̄lona docta ang.
tñ de arc. iſtitu. de iuſticia ⁊ iure. ℌ. iu
ris p̄cepta dicit q̄ aut ista ꝓba p̄ferū
tur a marito vel filijs g leduntur p trā
ſitū ad scōa vota vt in auc. de nup. ℌ.
q: ꝓ o itelligit donec alteri nō nupserit
vel cōrpus ſuū cōruperit vt notat glo.
in. l. ſi. ⁊ ibi doc. C. de idic. vi. tol. Aut
ista ꝓba p̄ferūtur a patre: matre. vel
alijs cōiunctis mulieris ſine etiā p̄fe
rantur a penitus extraneo: ⁊ tūc mulier nō
p̄dit relictū ly ꝓolet ad scōas. nup. vt
d. ℌ. ꝓponeret. ⁊ q̄ ibi notant ange.
Imol. ⁊ Lu. ff. ad treb. Sec⁹ ſi cōrpus
ſuū corruperit. Et q̄ dixi nō p̄dere re
lictū tradēdo ſe nuptui. forte eſt verū
ſi nubat fibi pari. Secus ſi tali q̄ eſſet
dedecori agnationi ſue ⁊ illi g relictus
religat argu. l. iij. ℌ. ſi emācipatus. ff. de
ptra tabu. hoc Ang. nota. tñ q̄ ang. in
auc. quomō oporet epi. ℌ. hec de deo
intelligit p̄dicta vera ſi nubat tantum
ſemel. p hoc tex. in. l. boues. ℌ. hoc ſer
mone de ver. ſig. Et p̄dictū. ℌ. gdam
determināt hanc. q. Quidā mandauit
bona ſua diſtribui in dotandis mulie
ribus indiſtincte. nunqd p̄nt cōmiſſarij
dotare viduas pauperes. ⁊ cōcludi
tur q̄ nō q: intelligitur de p̄mitis nup
tijs. d. ℌ. hoc ſermone.

7 ¶ Quid aūt ſi marit⁹ legauit vxori ſi
voluerit honeſte morari in domo ſua
⁊ ipſa vadit ad ſanctum Jacobum vel
hinc ide discurrēdo p plateas. vł hmōi
nunqd pp hoc auferet ſibi legatum. ℌ.
q̄ ſic q̄: ⁊ ſi caſte viuat: nō tñ honeſte.
ar. ff. de leg. iij. l. q̄ubinas. ℌ. vxori. ⁊
de cōdi. ⁊ demō. l. ſi gs tta.

¶ Quid ſi vxor relicta q̄ aſſūpſit tute- 8
las filij an p̄dat tutelā ſi incōtinēter vi
uat ſicut p̄dit p trāſitū ad scōas nup
tias. ℌ. Pa. in. c. vxorat⁹ de cōuer. con
iug. dicit q̄ ſic. q: pia fūt trāſire ad ſe
cūda vota ⁊ icōtinentur viuere eo ca
ſu quo trāſitus ad scōa vota nō eſt licī
tus ⁊ de hoc eſt notabilis gl. quā legē
bar. in auc. mariti ⁊ aute. C. q̄ſ mu. tu.
of. fun. pōt q̄ bene notabilis. Et p hoc
facit tex. i. l. ſi. e. ti. vbi regrit q̄ publice
viuat. p hoc etiaz pōt inferri. q̄ eas pe
nas quas patit trāſiens ad scōas nu. in
fra annū luctus pati dz ſi incōtinēter
viuat q: rō nuptiaꝝ p:ohibitiua in
fra tale tp̄s fortius vēdicat fibi locum
in incōtinētia. ne in plus ſe habeat lu
xuria: q̄ caſtitas. ⁊ p hoc facit q̄ no
tat glo. ſingularis ⁊ Bar. in. l. fideicō
miſſū. C. ō fideicō. vbi dic̄ q̄ vxor reli
cta incōtinēter viuit: p̄dit legatuz fibi
factū a marito ⁊ auferur fibi tāq̄ ab
indigna. vel exp̄ſipta volūtate teſtato
ris reuocatur legatū q̄ marie. p̄cedit
ſi icōtinēter vixit tempore mariti ma
rito ignorāte. p hoc gl. notabilis. in. l.
ſororez. C. de hiꝫ q. vt indig. de hoc in
fra vſufructus. ℌ. rxti.

¶ An aūt defloratas v̄ginē teneatur eā 9
ducere in vxorē vel dotare. Dic p no
tat a in. c. i. de adul. q̄ ſtrupās virginē
tenetur eā dotare ⁊ ducere in vxorez ⁊
ſi nō vult eā ea ℌhere: vitra dotem cor
poraliter caſtigabitur. Si aūtez pater
pu. lle nollet illa dare: dabit pecunias
iuxta modum dotis q̄ virgines acci
pere conſueruntꝫ

¶ Quid aūt ſi vir neget eā virginem 10
fuiſſe. an mulieri ſeu patri hoc aſſeren
ti incōbat p̄batio. ℌ. Pa. in. d. c. i. di
cit ſm doc. cōuer. q̄ non q: p̄ſumit vir
go ex quo hētur p virgine. ⁊ iputetur
iſti qui abuſus eſt nā rōne delicti p̄ba
tio trāſfertur in illum.

¶ Quid aūt ſi nō ſeduxit illaz. ſz ſpō 11
te illa acgenit: ℌ. Pa. ibidem dicit. q̄

adhuc hz locū q dictū ē:q; virgo semper p̄sumitur seducta ⁊ decepta nā si nō ēēnt insidie hominū:tātū facinus nō ꝑpetraret. vt dicit tex. in l. vnica. C. de rap. vir. vide ad hoc gl. i regula scīē ti. li. vi. Predicta ꝛa in foro ꝓtestato in foro aūt. penitētiali hz. ꝛa. sic agēdū, ē si defloratit ipaz volūtaria ñ tñr. hz tñ ō nō. vr. l. fuisse volūtaria: nisi q; ille se durxit eā. si āt īsurgit vī seductam intungendū est q; satisfaciat. vel cōponat cū ea alias non est tutus in cōscientia.

12 ¶ Quid aūt si gs ꝟrit cum ꝟgine clā a pr̄e. nūgd' pr̄ teneat eā dotare. glo. notabilis. xxxij. q. ij. c. ñ. dicit q; pater tenetur eā dotare: q; mulier sine ꝟsensu pr̄is pōt ꝟhere matrimoniū ō iure diuino ⁊ canonico. xxvij. q. ij. §. sufficiat ⁊ q; pr̄ teneat dotare filias suas: hr̄ in l. q liberos. ff. de ri. nup. ⁊ l. fi. C. de do. p̄mis. qō ēt hz gl. xxxvi. q. i. de raptoribus. Adde tamen vnum. q; si puella elegit sibi Spōsuz: suo generi: seu moribus indignā tūc pater nō tenet bar. in. l. obligantur. ff. de ac. ⁊ ob. dicit q; si puella non constituta aliqua dote nupsit q; pater nō tenetur eā dotare q; cessat ratio pp quā pater tenebatur. ex quo repit virū sine dote. Et sic sentit q; maritus tenetur de suo subire onera matrimonij gō placet Pa. nā imputā dū est viro cōtrahēti mr̄imoniuz sine dote. Tacite enim videtur se obligare ad subeūdum onera matrimonij. sed vbi puella cōstituit certam dotez quia aliter vir cum ea contrahere nolebat tunc pater tenetur eam dotare. ⁊ nota bene hoc dictum vt seruetur cautella in istis coniugijs clandestinis: vt puella constituat certam dotem viro. an autem mulier possit filios de adulterio susceptis heredes instituere ⁊ multa alia vide infra. c. successio. §. penul. Et an vsufructuarius teneat ad ea alie num ⁊ multa alia pulcra: vide infra vsufructus. §. xxij. xxiij. ⁊. xxv.

ADnocatus quid sit aduocare: seu postulare. Dic secundus Panor. super Rubrica de postulando q; postulare est desideriū suū vel amici sui i iure: apud eū qui iurisditioni p̄est exponere vel alterius desiderio cōtradicere. Et ex hoc q; dicitur in iure: decidit questio nūqd cōsulens in camera dicatur aduocare. Et concludē q; nō q; aduocatus est: qui in iure proponit. vt patet ex diffinitione predicta prohibi tus ergo aduocare nō cēsetur prohibitus in camera consulere etiam procurator: quia ꝓhibitus ē notabis ⁊ tenet Bar. in. l. i. ff. de var. cogni.

¶ Aduocatus esse ñ pōt primo si sit hereticus vel excōicatus vel pagan⁹. xiij. q. i. c. i. extra de here. excōicamus el. primo. Item non debet esse quis vndex vel assessor in causa illa in qua vult eē aduocatus: quia duo officia in eadem causa prohibetur exerceri. xiij. q. iij. c. i. ⁊. ij. sunt ⁊ alie persone ab aduocatōne per canones prohibite: vt totaliter surdus. ff. de postu. l. i. Item mutus: cecus. d. l. i. Itez furiosus: impubes vsq; ad. xvij. annū Itē seruus femia ⁊ vir voluntarie passus mulierbria. s. contra naturam. d. l. i. Item dānatus capitali crimine vel calumnia publici iudicij Itē qui operas suas locauit vt pugnaret in arena cum bestia. d. l. i. Et gl. ibi super ꝟ. locauerit dicit hic est infamia ipso iure ⁊ bene dicit locauerit. hoc est causa mercedis Secus ergo si cā virtutis ostēdende hoc faceret sine mercede vt tbi in textu. Et ratō potest esse q; si sibi non pepercit p̄sumitur q; alijs non parceret nam si se vendidit multo fortius alijs venderet.

¶ Quid autez de his qui locāt operas 2
suas vt ascēdāt i arborez multum altā ad colligendū fructus an sint infames vt in predicto casu. ꝛ. bar. in. d. l. i. q; nō: quia fit gratia vtilitatis publice. Et eodem modo de eo qui salit super turres causa captendi aues ad publicam vtilitatem non dicitur infamis. Illi autem qui faciunt istos ludos periculosos per plateam ⁊ alia loca dicuntur infames per. d. l. primam vide etiam glo. singularē in. l. secūda. ff.

de hīs qui īfa. no. que dicit q̄ iocula
tores oēs sūt infames ipo iure qui facient spectaculum sm licet non semper faciant cum obumbratiōe cōsuetudinum quia mercedis cā ludibriū sui faciunt de hac materia vide. ff. adulatio.

3 ¶ Utrus aduocatus debeat scire litteras: Glo. in. d. l. prima dicit q̄ nō Bar. to. ibi dicit q̄ docto. sunt contra illam glo. Et bene cum aduocati debeant examinari a doctoribus vt. l. nemini. C. de aduo. di. iudi. Ideo oz q̄ sint īfrati. Non ob. qđ dicit. glo. de iudice quia ille p̄t hr̄e peritiā p suos assessores qđ non cadit in aduocato.

4 ¶ Utrū phibitus aduocare a iudice vn⁹ ciuitatis possit eē aduocat⁹ i alia ciuitate: glo. i. l. i. C. e. rñdet notabiliter q̄ aut fuit phibitus ex cā: q̄ infamia ñ irrogat. z ista phibitiose fi extendit vltra locū iurisdictiōis iudicis phibentis Si vo fit ex cā q̄ infamia irrogat tunc vī phibitus in oī loco vt. l. ex ea. ff. de postu. no. ēt Bar. in. l. paulus la. i. alias incipit: eū. ff. de legatō. vbi dicit q̄ phibitus aduocare si mittat vnā cedulam iudici vī et loq̄t ñ pp hoc vī aduocare

5 ¶ An ät liceat aduocato pacisci de q̄ ta lit⁹: Bar. in. l. siquis. C. e. p illā. l. dicit q̄ nō ꝯ nec ēt ō re certa lz Bul. videatur tenē ꝯtū. q̄ ad lz vltimū. et fz eū ꝯ hz locū pena. d. l. fig. ꝯtū tñ cōiter tñr p doc. vt dic Bar. ibi Spe. tñ dicit q̄ hodie pt pacisci de quāta nō de q̄ta p te litis. z initio litis pt de salario conuenire. C. de iudi. ꝑperādu. Si tgit aduocatus vl medic⁹ in initio litis vel morbi de toto salario cōuenunt tot⁹ litis vl morbi alia cōuētio facta postmodū ñ tz. Secus si nō conuēūt de toto. Et si litigator. pmisit dare cētū si vinceret si vo nō obtineret. l. tūc pacta seruentur.

6 Additio. An ät liceat aduocato pacisci ō q̄ta: Pro declarstōe h⁹ q̄stionis dubiū pro declarabit qđ sit q̄ta. z qđ palmarū. Circa p̄mū sciēdū fz catholicō q̄ q̄ta est seminū generis. vñ dr quotus. ta. tū. z ē numerale z ordiale: vt quotus es i bāchyo. fr. p̄m⁹ sccs etc. Inde venit aliquotus z inde pa aliq̄ta z pars nō aliq̄ta. Pars aliquota sm phi. in p̄dicamentis. c. de quātitate z logicos ibi z gl. i. phemio sexti: ē que aliquottes sumpta reddit totū totū p̄cise. t. nō plus nec minus vide hoc i senario. Tā sex victim⁹ vnū sex sūt ter duo sex sūt. Bis tria sex sūt. Ab inde ñ sūt pres aliquote. q̄ tituor aliq̄ties sūptū faciūt vl pl⁹ l'mtn⁹. ꝯ oēs ptes aliq̄te senary sūt hec. vnū duo tria simul faciūt sex. Legitse tñ q̄ ad quotā accipiūt generalr quotā vt iclūdat tē ptē aliquotā q̄s ñ aliq̄tā q: eadē est rō phibitōis i vtrisq; vt ista patebit. palmarū vo sm gl. i. l. i. ff. de var. cog. dr a palma q̄ victoriā significat z accipit hic p eo qđ datur scriptis ipsi aduocato pro sua institura mercede vl salario p laboze. Istis psuppositis dicēdū q̄ aduocato vel procuratori ñ lz pacisci de q̄ta lit⁹. imo tale pactū p leges reprobat vt. i. l. fig. C. de postu. z. i. l. ite. C. de p cur. Et huius rō ē ne detur eis mā deliquēdi z p fas vl p nefas ad victorias puniēdi. Fundamētū huius est q̄ aduocatus vel procurator i hoc casu nihil hr̄e pūt nisi vicāt ēt si simplr fuit factū pactū de q̄ta nulla facta mētiōne de victoria. q: semper in hoc casu subintelligitur. Secus q̄n pmittuur simpliciter aliqua q̄ntitas sine res. Ex quo infertur q̄ nedum est prohibitū pactū de q̄ta litis sed ēt de certa q̄ntitate vel re. q: eadem est rō z alias deficili fieri posset fraus legi. hoc tz gl. cōmuniter approba. in. l. sumpt⁹. ff. de pact⁹ z sequūtur doc. i. d. l. fig reprobata gl. ibi q̄ intelligē sane q̄n aliqđ pmitteret tñ p victoria. Secus si pmittatur p mercede. sine vincat sine perdat. Nam talis pro missio valet vt. l. i. in fi. ff. mā. z exprēductis infertur vnum mirabile q̄ aduocato vel procuratori nō licet pacisci de centesima parte litis q̄ est vnus ducatus posito q̄ res de qua sit litigius valeat. c. ducatos immo nec de millesima parte dictorum. c ducatorum z tamen non est eis prohibitum pacisci in casu

ꝑdicto.c.ducatoꝝ vt ꝯcant.l. ducatos vel.lx.iuno.xcix.ducatos lꝫ possꝫ eé pec catũ iusstitie.vñ hoc no. nisi vt dcm̃ é q: qñ fit pactũ de quota aduocat⁹ ne amittat totũ laboré suũ ꝑ fas ⁊ nefas ⁊ ꝑ oĉs vias ḡret venire ad victoriã q: als hꝺe ñ poterit Sꝫ qñ sibi ꝓmittit aliq̃ ḡtitas simplr vel siue vincat siue ꝑdat nõ curabit venire ad victoriã per fas ⁊ nefas q: oibus mõis hẽbit mercedẽ suam ⁊ qđ sibi ꝓmissũ ẽ . Quo ád ad palmariũ dic̃.d.alex.ꝺ imol.l.d. l.ltẽ ꝙ qñ ꝓmittit certũ gd ꝑ mercede siue vicat siue ꝑdat ⁊ vltra lꝫ ꝓmitt aligd̃ noie palmariꝰ ꝓmissio valett ita intelligit.ꝺ.l.i.ꝑ.⁊ si noie palmarij.nã isto casu.dato ꝙ ꝑcurato: ꝑdat cãs ñ ꝑdet laborẽ suũ cũ mercedẽ sibi ꝓmissã hꝺe dẽat ⁊ sic cessat illa ꝓsũptiõ ꝙ ꝑ fas ⁊ nefas ũẽ dat ad victoriã. Sicut qñ nihil debeẽ nisi vincat Ita dic̃ Sali.i.d.l.si g itẽ Spe.i.ti.de salarijs ꝟ.segur.ꝟ.gd ergo vbi q̃rit gd ergo si ltigator ꝓmisit dare.c. si vinceret. si ꝺo nõ obtineret.l.Rñdet tũc pacta ſnẽ tur hocergo itellige ꝺi.d. ale. qñ ista c.ꝓmittitur nomie palmarij ang.ꝺo i.d.l.sũpt⁹ facit dr̃iam an in cãu victorie ꝓmittatur certa quantitas de illa ꝑte ꝓta que ltigatur ⁊ nõ valꝫ pactũ secus si ꝓmittatur de alio pecunia q̃ nõ ltigatur ⁊ hoc ẽt intuit gl in.d.l.sũpt⁹. ſꝫ ista opinio nõ placet.d.alex.q: esset imponẽ legẽ ꝺbis ⁊ q: vtroq; cãu hꝫ locuꝫ rõ ꝓssignata.ſ. ꝙ ꝑ fas ⁊ nefas ⁊c.⁊ ꝑcedens opi. vñ tutio: q̃ tñ vñ ltimãda ex ꝺbis Sali.i.d.l.sũpt⁹.ſ. qñ vltra mercedẽ ꝓmittitur modicũ nomine palmariꝰ. Secꝰ figd magnũ q: ñ valeret ⁊ q: tũc videretur hꝺe locum rõ.ḡ.reddita. Et sic hẽs hanc qõnẽ de quota optie declarata.ita no.ꝙ aduocat⁹ ⁊ ꝑcurato: ñ ꝑt accipere salariuꝫ qõ excedat cẽtũ aureos i vna cã.l.i.ꝟ. in honorariꝭ.ff.de va.⁊ exor.co. ⁊ in gl.ꝺcẽ.l.salariũ Itẽ ñ ꝑt ꝓdci aliquẽ ꝟ ctũ facẽ cã incepta ⁊ nõdũ finita cum cliẽtulo.C. de postu.l.gsgs.⁊.iu.q.vu. ꝟ.ꝑterea. Itẽ no.ꝙ aduocat⁹ ꝑt petere salariũ put vult nisi ĩ casu vbi alꝫ bonus ñ inuenireture ar.eoꝝ q̃ no.i.l.i.C. de epi.au.Bã ꝺo incepta vel finita vel qñ alius bonꝰ ñ inueꝛetur ñ põt petere nisi moderatũ attẽta q̃litate cãe laboris ⁊ ꝓsuetudine regionis ⁊ idoneitãte aduocati vt colligitur.iij.q.vij.ꝟ. arcẽtur i tex. ⁊ in gl. Itẽ no.ꝙ si aduocatus regꝭtus a ꝑte impotẽte ad solueꝺũ si ei ñ ꝓcinatur grat] peccat mortaliter si ex hoc incurrit notabile dãnũ Hoc tñ intellige qñ scit eũ eẽ impotẽ. Secus tñ si lene dãnuꝫ incurreret q: tũc cẽt veniale. Et simili: iudex peccat mortaliter vel venialiter sicut aduocatus si sciens talẽ impotẽtez non ꝓuideꝛet sibi de aduocato ꝓcipiendo alicui ipsoruꝫ ꝙ gratis aduocet ꝑ tali ipotẽte. ⁊ si nolũt obedire:ꝑt ⁊ dz eis interdicere ofiũ aduocatõis.l.puideẽdũ.C. de postu.ar.l.moris ẽ.ff.de penis ⁊ in l.i.ff.de offi.ꝑ.vr.Et ẽt cauere ne potentio: offendat aliam partem vt no.bar. in.l.illicitas.ꝟ.ne potentiores ff.de ofi.ꝓcõ. Finis.

¶ Sꝫ põe ꝙ litigator ipẽ transegerit cũ aduersario nũqd aduocat⁹ hẽbit in tegꝝ salariũ. Et vñ ꝙ sic q: ꝑ eũ ñ ſtat q̃minus vicat.ff.loca.ꝙ opas . Si aũt nõ ſtat ꝑ eũ vñ ſpleta ꝺdicio .ff. de re. iu.l.i iure ciuili. Et obtinuisse vñ qñ ñ ſtat ꝑ eũ. Sꝫ ꝟ vñ nã cõstat ꝙ ꝓmissuꝫ ẽ sibi itegꝝ salariũ sub illa ꝺditõne. si obtineret.ſꝫ ñ obtinuit ergo nihil hẽbit Spe.i.ti.de salarijs ꝺic̃ ꝙ hosti. ⁊ multi alij ꝺicũt ꝙ totum hẽbit ipe vel eꝰ hꝺe eo mortuo.C.de ad.di.iudi.pꝰ duos alij ꝺñt ꝟ vez ꝺ iure.ꝺ egtate tñ hẽbit ꝑ rata si tñ aduocat⁹ coopat⁹ ẽ ad dcám ꝓpositõez:ñ ꝑdet qcq̃ ſz spe. ꝓcordãdo opi.ꝺistiguit.ꝙ aut cliẽtul⁹ trãſegit ĩ fraudẽ eiꝰ. ⁊ tc̃ totũ salariũ hẽbit q̃si ꝑ eũ ñ steterit aut bõafide vt q: ĩs erat dubia Et tũc ꝑ rata ꝑtiꝭ sua facundia consideratur nisi aliud actum sit inter eos.

¶ Quid si aduocatus aliq̃ cãu impeditus ñ põt aduocare ñ tñ ſtat per eus ꝛ. Spe.nõ vñ ꝙ sibi sit iputãdũ quo

minus hēat iustā salariū. Idē tenet gl. in.d.l.post duos ⁊ de hoc vī casus in l.i.§.diuus.ff.de va cogni.vbi habetur:q⁹ lz aduocatus nō possit adimplere aduocationē p causā iustitie in eius personā ptingētē.tñ totū salariū hēre dz Quo tñ ad aduocatū vide singula rē limitatione.i.l.dīe functo.ff.de offasse.quā facit Bar.dicēs q⁹ aduocato nō debetur salariū nisi p rata tpis lo quēdo de salario ꝓmisso a pte non a publico de quo.i.d.l.post duos. et sic ꝛcludit.q⁹ salarium ꝓ rata tēporis debetur vbi labor debetur:cum labor recipiat diuisionem.

9 ¶ Quid si aduocatus cāz debat vt de sperata an habebit totū salarium .ff. Spe.q⁹ aut debit ex cā quā ꝓtuo potuit puldere ⁊ tūc sibi ꝑputat q⁹ ipite vidit aut ex causa noua ⁊ repentina q⁹ cliētulus aligd ꝓ se confessus ē ⁊ tunc minoluminus salariū habebit vt.ff. de vac.mu.l pe.§.fi.

10 ¶ Quid si aduocatus hz iustā cāz nū qd licite pt vti cautllatoīb⁹.ff.gl.in.c. cupiētes i.§.malignatiū de ele.li.vi.q⁹ ꝓsueuit dici q⁹ q hz ius in ꝓncipali ca uillatiōes ⁊ malitias aduersarij pōt p illas expellere ⁊ sic pt ītelligi.c. nullⁿ. liij.q.iij.et de hoc.xxiij.q.j. dño nr ⁊ ibi gl.idē tz dicēs q⁹ p iſidias ⁊ p dolū possūs licite vicere hostes vt.xxv. q.j.c.vtlē dū tū fidē ñ rūpamus ho. Idē dicas de aduocatis q⁹ si hñt iustā cāz licite pñt decipē aduersarios suos hec gl.hz tñ intellige dūmō ñ opponāt falsas allegatiōes ad hoc facit qđ dic Nico.de lira Mat.xxi. q⁹ xp̄s volens euadē cauillatiōes ꝓncipū ⁊ sacerdotū hīi retūdēs clauū clauo.ꝓpoluit eis aliam qōnē.s.ō baptismo Johannis ⁊ dic nic.q⁹ xp̄s voluit oñdere facō q⁹ lz vti cautell ꝓ cautel.maloꝝ insidiatiū bōis

11 ¶ Aduocatus qui sciēter defendit cāz iniustam grauiter peccat.tenetūr etiaz ad restitutionē illius dāni qđ ꝓ iustiti am p eius auxiliū altera pe incurrit. si āt ignoranter iustā cāz defēdit excusat ꝑz mōz q⁹ ignorātia excusare pōt.si ꝓo ut ꝓncipio credidit cāz iustā eē ⁊ in p cessu appareat nō iusta nō dz eā pdere vt.s.alterā ptē tunet: vel secreta sue cāe alteri ptī renelet.dz āt cām deserere vl eū cuius cām agit ad cedendū induce re siue ad ꝓnēdū sine aduersarij dō no hoc tho.ſa Fe.q.lxxi. Itē Fm Ray. tenetur oium q⁹ illi ꝓ quos aduocabat pp ipsius patrocinium iniuste amiserūt seu dānificati sunt vī si p cauillationē suā abstulit aduersario bonā cāz: vel ēt si ipz grauauit:petendo dilationē sup fluā vel allegādo falsum vl factēdo ca uillolam positionē vel instruēdo falsū testē aut instruendo clientulum de negādo veritatez ⁊ silibus teneť aduersario ad interesse itē tenet illis qbus pūti tit auxiliū si pp suā infidelitatē vel negligētiam vel imprudentiā amiserunt ⁊ hoc qñ tactabat se sciētem ⁊ nō erat vt dicit.ſ.ſ. Secus ergo vbi nō tactabat se scientez ⁊ erat cognit⁹ a clientulo de eius scia vel ignorātia nā in hoc casu credo nō teneatur nisi de dolo ⁊ lata culpa. Et p̄z hoc facit singularis theorica Inno.in.c.sicut dignū de ho mi.vbi singulariter dicit q⁹ in foro anime nō pnnitur qs ad satisfactionē dānī si dānū intulit pter ꝓpositū sed punitur negligētia quasi velit q⁹ in foro anime habeatur respectus ad voluntatē deliquentis ⁊ hec est notabilis theorica p̄z recitat Panor.in.c. statuim⁹ de custo.eccl. Idem tenet Panor.in.c. q⁹ plerīq⁹ de immu. eccle. ⁊ in multis aliis locis tenet dictuz. Inn. dicens q⁹ in foro anime nō teneť quis ad emendam damni nisi fuerit in dolo:vel lata culpa dū tarat. Idem tenet dir.li.i.vbi querit quid si culpa sua vel negligētia dedit damnū vt si bene non cohibuit ignem ne ad domos aliorum vagareť tunc tenetur.l.acglia.ff.ad legez aqui. per totum. Sed in foro pnie non tenetur ad emendam damni:sed penitentia est imponenda de negligentia nō pena de damno ar.xv.q.i. inebriauerunt. Lex aute ciuilis que intendit circa conseruationes patrimoniorum cō

statuit q̄ etiam ad restitutionem dāni tenetur. sed si aliquo modo intenderet per ignem dānum dare alij: tunc tenetur in foro pñtiali. Et idem esset etiā si nō intenderet: sed lata culpa esset vt si ignem proijceret in domū plenam stipula. Idem tenet Host. in. d. c. sicut dignum. Idem tenet do. an. de bu. licz pano: in. c. fi egressus. c. c. fi. de iniur. teneat q̄ etiam in foro ꝯscientie tenetur de leui. t leuissima culpa. tamē pri ma opinio videtur cōmunio: quā ipse Pan. in pluribus locis approbauit. t hec theorica facit ad multa vtputa ad artifices: Artifices: Locatores operuz t hmōi vt non teneantur nisi de dolo t lata culpa in foro ꝯscientie.

12 **Additio** No. vnuz singulare qđ no. alex. de imo. i ſtica C. de procu. q̄ agrimessor nō tenetur de imperitia vel negligentia vt forma liter dicit tex. in. l. i. §. i. ff. si mes. fal. mo. di. t no. glo. in. l. imperitia. de reg. iur. d. q̄ agrimessor solum tenetur de dolo t lata culpa t ratio specialitatis in agrimessore ꝑm Bal. in. l. quod nerua ff. de po. est quia cum agrimessor nulla ciuili actione teneretur prętor noluit eum grauare: vt sonat littera in. l. i. ff. si mes. fal. mo. di. Et istam rationem pondera quia cum nec actione mandati vel alia inducta a. l. ciuili succurratur volenti agere ciuiliter contra aduocatum. Ideo videtur idem dicendum in aduocato quod in agrimessore vt nō teneatur nisi de dolo t lata culpa hoc idem videtur tenere Bart. in. l. ij. ff. man. per tbi notata per gl. vbi dicit q̄ si aduocatus dedit malum consilium non tenetur nisi de dolo. passius non est sine dubio. ad predicta vide Bald. in. l. pignus. ff. de pig. ac. vbi dicit q̄ speciale est in proxoneta t agrimessore vt non teneantur nisi de dolo t lata culpa. quia in potestate partis est nō vti proxoneta vel agrimessore. Et quia potius eorum cōsilio vtimur ꝯ cum eis contrahamus. Et ideo ius ciuile deficit. prętor autem statuit q̄ teneretur de dolo t lata culpa t not. q̄ predicti doc. loquuntur q̄ etiam agrimessor t proxoneta nō teneantur in foro cōtentioso minus ergo tenebuntur in ꝯscia. Finis.

¶ Utz aduocatus teneat gratis pre 13
stare ꝓcientium sui. Dic q̄ tūr pstare patrocinium eo mō quo quis tūr dare elemosynam paupibus de quo vide infra. c. elemosyna. i. in prin.

¶ An aūt aduocatus possit aduocare 14
p vtraq; pte bona fide vt q̄ sic p quo facit quod no. xlv. di. disciplina. in tex. t in glo. sed archi. istud intelligit: qñ ex aduocatione nō fit pti prędicium. sed ego nō video qūo vtriq; ptium vtrarie se habentium possit seruire puret t ideo peccat.

¶ Utrūqđ autem clerici in sacris pos 15
sint aduocare. ꝛ. Pa. extra de postu. per totum elicit quasdaz cōclusiones quarum prima est hec: q̄ clerici in sacris non sacerdotes vel in minoribus sufficienter beneficiati in seculari foro pro negocijs secularibus postulare nō debent: nisi pro se: vel sua ecclesia: vel miserabilibus personis vel pro personis sibi ꝓiunctis. hec cōclusio probatur per. c. i. t fi. eo. ti. Dec vera ꝑm Pa. in d. c. si constitutus in sacris hz beneficia. ex quibus potest sustentari. Si vero non habet licet gl. in. d. c. i. dicat q̄ non potest aduocare tamen melius vidētur ꝑm Host. q̄ si de facto egerit q̄ sibi licet ex tali. aduocatione victum querere.

¶ Secūda cōclusio q̄ ꝓstitutus in sacris 16
nō sacerdos pōt esse aduocatus in iudicio ecclesiastico in negocijs secularibus pz hec cōclusio per. d. c. i. a ꝓrario sensu. t tenent doc. cōiter.

¶ Tertia conclusio q̄ constitutus in 17
sacris. vt. ē. potest esse aduocatus in iudicio seculari pro negocijs ecclesiasticis. patet per. d. c. i. a contrario sensu sibi in negocijs secularibus secus ergo in ecclesiasticis ꝑm Inno. Et dicitur ex ecclesiasticum negocium: aut rōne pſone. vt quia persona ecclesiastica sequendo

somm rei litigat coram secularl. Item dicitur ecclesiasticum ratione delicti: vt sacrilegium ⁊ huiusmodi. Item dicitur ecclesiasticum ratione rei: vt quia res est ecclie.

18 ¶ Quarta ꝯclusio. Sacerdos nō potest esse aduocatus nisi p seipso: aut ecclesia sua: aut si necessitas imminet pro coniūctis aut miserabilibus personis. Et dicitur imminere necessitas: si cōiunctus propter ipotentiam nō potest habere aduocatum: vel forte nō ita bonū hec probantur in.d.c.fi. Et ex hoc colligo vnum notabile ⁊ appellatione cōiunctorum nō venit ecclesia cum ecclesia ⁊ cōiuncti ponantur vt diuersa.

19 ¶ Quinta ꝯclusio clericus qui cōtra ecclesiam a qua beneficiū obtinet pro extraneis aduocatus: vl procurator esse presumit: tanq̄ ingratus potest merito si clericus sit eiusdem ecclesie beneficio huiusmodi spoliari. hec cōclusio probatur per.d.c.fi.⁊ ex hac cōclusiōe colligitur q̄ exercens offiū aduocationis vel procurationis cōtra aliquē a quo habuit beneficium incurrit vicium ingratitudinis: vñ posset donatio reuocari.ff.de inof.te.l.papinianus.§. meminisse. Et ex hoc potest dici q̄ vassallus nō potest aduocare ⁊tra dominum alias tanq̄ ingratus posset feudo priuari.⁊ predicta facunt ad.q. nūquid aduocatus possit patrocinari ⁊tra rēpublicam.a qua recipit salarium: bar. in.l.ij.C.de aduo.di.iud. dicit q̄ non. Sed pa. putat ⁊trariū.⁊ Spec. in ti tulo de aduo. tenet idem. dicit enīz istū ter. intelligendū in beneficio gratuito Secus si quis habuisset beneficium a ciuitate: vel ab ecclesia pro seruitijs impensis q: illud beneficium nō esset gratuitum. p hoc.l.acquilius. regulus. ff. de dona. vbi dicitur q̄ illud: quod donatur magistro rōne discipline non est mera donatio.⁊ sic nō indiget infinua tione: sed est q̄dam remuneratio. vnde nō est ꝑpie būficius salarium q̄ recipit doctor p lectura: nā recipit pro laboris mercede.⁊ sic non tenetur reipu blice vltra laborem promissum.

¶ Adde vnum singulare: q̄ no. bar. ?8 in.l.antepe.C.de pfe.⁊ me.li.x.q̄ si ad uocatus: vel medicus est salariatus de publico non debz aliquid recipere ab aliquo litigante vel ꝓstituto in egritudine. Sed a nō litigātibus vel a sanis licite recipiunt quia salaria non sunt pro istis ꝓstituta sed pro litigantibus ⁊ infirmis. hoc probatur in.d.l.

¶ Sexta ꝯclusio. Episcopus nō de- 21 bet esse aduocatus in foro seculari etiā in causa propria quia non est decens: vt epūs exhibeat reuerētiam iudici quē exhibere debent aduocati. Nam aduocatus debet proponere stando.⁊ nō sedendo. l.q̄squis.C.de postlīn. sed si epūs habeat causam coram iudice ecclesiastico est in optione sua vtrum per se vel p alium velit eām ꝓmouere

¶ Septima ꝯclusio. Canonici regula 22 res seu monachi postulare nō possunt nisi p vtilitate monasterij ⁊ precepto Abbatis hec conclusio probatur in.c. ex parte eo.tit.⁊ Pa. dicit idem intelligendum de omnibus religiosis: qui largo modo possunt dici monachi ⁊ si monachus potest esse aduocatus: ac etiam quicunq̄ alius religiosus. s. cum exposcit vtilitas monasterij.⁊ abbate imperāte. Et istis duobus concurrentibus potest esse aduocatus nedus in foro ecclesiastico sed etiam seculari ꝺm Pa.

¶ Sed quero qualiter capiatur hic 23 vtilitas monasterij: Certe si causa est monasteryi: est indubitatum.

¶ Sed dubitatur. nunquid ꝓpter lu ?4 crum applicandum monasterio possit monachus esse aduocatus abbate imperante. Et fuit disputata olīz hec questio.⁊ ponebatur in terminis in aduocato monacho monasterij multo ere alieno grauati vtrum possit postulare i vtroq̄ foro vt de lucris eius monasterium releuaretur ab onere debitorum. Jo. And. in regula in argumētum. in mercu. concludit non esse licitum. Dicit tū q̄ Abbas Lap. seruauit

ꝓfrariuꝫ. ⁊ facit ꝓ⁹ hoc notabile di
ctū Inno. i. c. cū. J ⁊. ff. de re. iudi. vbi
dicit q monachꝰ nꝰ pōt esse ꝓcurato⁹
vl aduocat⁹ ꝑ amico mōastery i gente
abbate: q⁹ in ꝓtis tractat de vtilitate
monasteriꝫ. q⁹ ꝑ amicos monastery ꝑ
mouet vtilitas ipsius. Pa. tñ dicit q
primū videt honestius ⁊ securius: licꝫ
adhereat opinioni. Inno.

AZ ienatio rei eccle ĩmobilis non va
let nisi in certis casibus: ⁊ debita fo
ma fuata. Et sm pa. i. c. nulli. de re. ec.
nō ali. quattuo⁹ sunt casus ꝓncipales
ad quos oēs alij sunt reducibiles in q
bus res eccle licite alienanꝫ. Primus est
necessitas vt si debita vrgeāt eccliaꝫ: ⁊
nō pōt satisfieri de fructibus. Secūs est
cā vtilitatis nā pōt alienare rē vt hēat
aliā meliorē: vt i auc. de ss. ecc. ⁊ ibi
pbant isti duo casus. Tertius
est cā pietatis ꝑ redimēdis captiuis
rtj. q. ij. aup. ⁊ c. fine exceptiōe. Quar
tus est cā incōmoditatis. vt q⁹ res alie
nāda est magis damnosa: q̄ vtilis fa
cit. xij. q. ij. terminas.

¶ Que aūt solēnitas sit seruāda in alie
natōe rei eccliastice. gl. i. d. c. nulli dicit
seruādā esse solēnitatē. d. auctētice hoc
ius. Bof. dicit q̄ difficile ē seruare illaꝫ
solēnitatē ⁊ sufficit seruare solēnitatez
scōz ꝓsuetudinē loci introductā. ⁊ fꝫ ali
quos satis est seruare ꝓsuetudinē illius
eccle de cuius rei alienatiōe agit. hoc
tñ nō plz ho. nā dicit esse ℨ. c. i. ⁊ re. ec.
nō ali. li. vi. Jo. an. dicē se credē. q ꝓsue
tudo nō possit adimere solēnitatez di
cti. c. fine. izꝫ bñ pt adimere solēnitatē i
troductā p. d. auctētica ⁊ inf. Itē dicē q
ꝓsuetudo pōt augere solēnitatē introdu
ctā p. d. c. fine ⁊ cū hac opinione. Jo.
an. trāsetūt cōiter doc. vt recitat Pa. in
d. c. nulli q infert q ꝓsuetudo nō valet
ℨ solēnitatē. d. c. fine. Et q: logē indi
stincte pt inferri q subscriptio eoꝝ q
sunt de collegio nō pōt tolli p diffinitu
dinē: q⁹ ponit in. d. c. fine. Itē quo ad
solēnitatē. d. auctētice. hoc ius dicit. q
nō est necessaria ꝓsuetudo ad illā tollē
dā. q⁹ ius ciuile nō potuit introducē so

lēnitatem in alienatiōe rei eccliastice.
q⁹ puiuꝫ ē p ius canonicū. ita vult in
no. ⁊ Jo. an. ⁊ iō ꝓcludit pa. q sī ꝓsue
tudo ℨ. c. fine sit grauosa eccle non
tz. vt in. c. i. de ꝓsue. Sufficit ergo solē
nitatē. d. c. fine obseruare. Idē tz gl. in
d. c. i. e. ti. li. vi. nō ob. q dicta auten. sit
inco⁹porata in canonibus q⁹ fuit posi
ta vt scireē affectus ꝓncipū ad eccleiā.
ꝺz ergo sm pa. ꝓcedere tractatus itē ꝺz
iteruenire auctoritas ſpiozis ꝓsensus
capituli ⁊ subscriptio clicoꝝ. quo ꝓ⁹
ad subscriptionem Inno. i. c. i. de his
q fi. a ꝑla. facit vnā regulā singularem
q nūq̄ regrit subscriptio: nisi i casib⁹
in iure expssis. q̄ ât sit dria iter decretū
auctoritate ⁊ ꝓsensuz seu collaudatōez
gl. in. d. c. i. e. ti. in. vi. dicit q decretū est
sniа q̄ iudex ℨctū futuꝝ iustū foze decer
nit actatem suā iterponēdo vl aliquē
in possessionē mittēdo vl mittēdū de
clarādo. ff. de dā. infec. si finita auctori
tas aūt est auctoꝝ izabilis ꝓsensus: q cō
petit sibi ex publico offo vl licia admi
stratiōe sicut ꝓsensus tutoris ⁊ curato
ris. ꝓsensus aūt sine collaudatio ē mul
toꝝ volūtas ad quos res ptinet simul
iūcta. Et dicit gdā. q⁹ i alienatione rei
eccliastice nō regrit decretū izꝫ cause co
gnitio auctoritas episcopalis ⁊ cōsen
sus cleri. hec glo.

¶ Querit ēt glo. nūgd valeāt ꝓsensus 2
canōicoꝝ nō hītī in cōlau. dicit q⁹ nō
idē tz ho. idē Inno. ⁊ cōpo. Bof. tñ tz
ℨtū. nā lz iuenīat i electiōe q regratur
cōis ꝓsensus de elec. in generali. secus in
alienatiōe. Sz gl. dicit q vbi nō ꝓcē
sit tractatus: ꝥa est ꝓma opio vt in. c. i.
de re. ec nō ali. li. vi. Sz si ꝓcessit ⁊ deli
beraūt alienare lz singulr ꝓsentiāt
vz ꝓsensus. ⁊ hz locū ꝥa opinio.

¶ An aūt solēnitas regsita i alienatiōe 3
rei eccliastice possit tolli. &. pa. in. d. c.
nulli dicit q⁹ nisi alienatio fiat ꝓut ill
la forma ⁊ in casu a iure ꝓcesso est nul
la. De defectu formę est clarꝰ nā illa sp
iūcit nullitatē actus q⁹ forma dat esse
rei hoc pbat in. c. tua de his q̄ fit a p.
⁊ in. d. c. fine de defectu casus licitī. ꝓ⁹

batur in.d.c.nulli nam phibet alienatio rei ecclie stice a iure ergo alienatio est nulla ſi nō ſit in caſu ꝓceſſo.l.nō dubium.C.de legi.z in regula ea q̄ de re.iu.li.vi.l3 aliud tenuerit glo.xij.q.ij.in ſūma.z.d.c.fine.ibi.n.voluit tenē alie nationē ſeruata forma l3 nō fiat in caſu licito. Sz p̄mū dcīm ē verius.vide tñ ad p̄dicta q̄ no.d.an.de bu.i.c.q; pliqs de immu.ec. Ubi dicit q̄ ſi alienatio facta fuit in caſu licito.l3 de fuerit ſolēnitas iuris ſi ibi nulla fraus fuit cōmiſſa z iteruenit conſenſus illoꝝ q habebant cōſentire i foro aie ē tutus iſte q3 ſine debita ſolēnitate.q; cautū ad metas iuris nālis ibi eſt ꝓpus titulus quis deficiant ſolēnitates poſitue ꝺ i foro aie tenere p̄t cū bona ꝓſcia exquo nō ſubeſt deceptio z aſſuit ltia cā alienādi q; dicit ſufficē q̄ ad foꝝ ꝓſcie vt̄ actus teneat ſm limites iuris nālis ſeu gētiuz l3 ꝺ iure nāli ſeu gētū ſufficit ſolus cōſenſus.z hec opio plz pa.i.d.c.q; pliqs z i.c.regiſuit ꝺ in ite.reſt. Et p hoc adducit ſingulare dcīm Jnno.i.c.q; pp ꝺ elec.q dicit q̄ ſi electio tenuit de iure nāli.ſ.rōne conſenſus eligētū l3 ſit nulla pp ſolēnitates iuris poſitui nō ſuatas nō tñ tñr electus in foro ꝓſcie renūciare. Jus.n.poſitum adiuenit iſtas ſolēnitates pp ſcādala z deceptiones euitandas vñ exquo oſa iſta ceſſant z iterum nit ꝓpus conſenſus ſatis ē tutus q̄ ad deū Et no.l3 dcīm q; v3 in actu:in quo pre termiſſa ſolēnita iuris poſitui. Et hec theorica facit ad multa.

4 ¶ An aūt in alienatiōe rei eccliaſtice regrant tres tractatus.ff.pa. in.c. tua de his q̄ fi.a p.ꝺ mēte doc.dicit q̄ ſufficit vnicus ſolēnis z diligens z vide gl.ibi p ſignificato huius ꝺbi tractatus vbi dicit q̄ nō regrit deliberatū cōſenſuz l3 quādā diſcuſſionē z ydaginez circa rē diſponēdā in futuꝝ.vñ tex.in d.c.tua ponit tractatū z conſenſuz vt diuerſa.nā p̄mo fit diſcuſſio vtꝝ magis expediat alienare vnā rē q̄s alteraꝝ vel vtꝝ poſſit ꝺuenire ecclie ſine alienatione z poſt tractatū ſequit ad ipaz alienationē in q̄ p̄tat conſenſus q̄ nō.p ſta tutis puniētib⁹ facientes tractū ſup aliq; adicūt.n.tra ſe l3 delicta nō p̄ecerint:

¶ An ät ꝓhibitus alienare poſſit loca re ad magnū tp̄s pa.in.d.c.nulli dicit q̄ nō vt ē tex.cū gl.in cle.i.de re.ec.nō alie.z gl.ibi in p.ad tp̄s modicū dicit q̄ hoc determinat tā ꝺbū locatiōes q̄s ꝺbū vēditiones:vt ſit ſenſus q̄ locatio ad modicū tp̄s z vēditio fructuuz ad modicū tp̄s nō ſcludit ſub ꝓhibitione Sed q̄rit gl.gd dicat modicū tp̄s. dicit q̄ gl.ff.de ſupſi.l.i.§.q̄ aūt ait dicit id relinquēdū iudicis arbitrio. tñ in ſi.gl.vī dicere q̄ modicū tp̄s dicat j.decēniū.C.de ꝓſcrip.lon.tē.l.ſi.no.tñ q̄ l3 in materia odioſa alienatio capiatur ſtricte z ric ſolū p̄ ſcū p quē trāſfertur dñiuz in materia tñ larga z ſanorabili vt hic capit largiſſime. Et ſic alienatiōis verbū ꝓtinet cōductionem donationē venditionē ꝓmutatione z emphiteoticā ꝓpetuā ꝓtractū vt in.d. c.nulli z ibi pa.z ſm gl.ibi ſolus p̄ latus alienat bōa mobilia q̄ cōmode ſeruari nō p̄ñt vt ſunt veſtes triteque quotidie magis veteraſcūt.ité fructus z filia ea vero q̄ cōmode ſeruari p̄ñt nō alienātur ſine ſolēnitate nā res immobilis z mobilis p̄tioſa eppantur quo ad difficultatē alienationis vt.l. lex que.C.de admini.tuto.

¶ Utꝝ aūt pecunia ſit de his q̄ ſeruan- 6
do ſeruari p̄ñt.ff.pa.i.d.c. nulli q̄ nō q; retenta nihil opatur.

¶ Quid eſt illud qꝺ ſuādo ſuari pōt 7
ff.ang.in auctētico ꝺ nup.§.z q; paz dicit q̄ ē oē illō qꝺ nō ꝓſumit,triēnio z ad hoc eſt gl.in l.vnica.C. ſi aduer. vſuc.hoc tū lita:quē tale quod ſeruatur pōt fructū ꝓducere ſic ſeruatuz alſ nō z ſic q̄ ꝓſumūtur:nō ſunt de illis q̄ ſeruādo ſeruari p̄ñt ffallit in pecunia vt dictū eſt q; eſt caſus ſpecialis.

¶ Sz dubiū eſt de actiōe nūqd in alie 8
natiōe ſeu iuriū ceſſiōe debeat ſeruari ſolēnitas. Et eſt q̄rere nūqd cōputetur inter mobilia vl'immobilia.ff.pa.i.d.c. nulli dicit q̄ p̄t ꝓcludi q̄ fz ꝓpum ſi-

ſignificatū vocabuli actio seu noīa debi
toꝝ nō ſūt mobilia nec īmobilia ſed ſa
ciūt tertiā ſpēciē de p̄.ſe. nā mobiliū ⁊
īmobiliū appellatio cadit i his que cer
to loco ꝯcludūtur. īmobile. n. dicit qđ
non pōt a loco moueri mobile ꝯo qđ
ꝑz naturā ſuā aptā ē moueri vt. l. mo
nētiū. ff. de ꝑ. ſi. actiōes ergo cum ſint
qđ i corporale. ſi ꝯcludūtur certo loco
⁊ tō ſi pōſt dici mobilia nec īmobilia
Et tō iuriſcōſultus pōit actiōes ⁊ noīa
debitoꝝ vt tertiā ſpēz vt i. l. a diuo pio
§. i vēdītōe. ff. de re iud. Et tō i teſtāmēto
appellatiōe bonoꝝ mobiliū: vel īmo
biliū ſi veniūt noīa debitoꝝ q: debe
mus capē ꝟba ꝑpe. l. qui heredi. ff. de
odi. ⁊ de. Uſi cōſulunt oldra. qđ ſi p̄n
cepa relīq̄t bona ſua mobilia diſtri
buēda i pios vſus nunq̄ veniūt pene
adhuc ſi exacte. tū aliq̄ neceſſe eſt vt
actiōes trahāt ad bona mobilia vl īn
mobilia vtputa q: diſpō volēs ꝓpriē
dere totū p̄rimōuz vni⁹ hois fecit mē
tionē oūtaxat de mobilib⁹. ⁊ īmobilī
bus. hoc. n. cāu iſta tertia ſpēs aſſumit
nāz alterius extremoꝝ ⁊ ē ſuāda tunc
opi. gl. i auc. c. ti. §. i. q̄ dicit qđ ſi actiōes
dātur ad res mobiles cōputanē inter
mobilia ſi ad res īmmobiles cōputāē
inter īmobilia. idez dic i ſuſtitutibus ⁊
aliis iuriſ⁹ incoꝝpalib⁹ ſicut in⁹ actiōi
b⁹ vide. āt cle. extul. ō ꝑ. ſi. q̄ vult qđ an
nui reditus inter īmobilia ꝓputēr.

9 ¶ An āt Platus g iurauit nō alienare
poſſit in aliquo caſu alienare non ob
ſtāte iuramēto. ℟. Pa. in. c. vt ſuper de
re. eccle. dicit qđ aut res eſt modica. vel
modice vtilitat⁹ ⁊ tūc ſi ſ̄ includitur ſub
iuramēto de nō alienādo ga nō ē veri
ſile qđ ſupioz voluerit iſtū illaqueare i
iſtis modicis cū iſta modica ſint exē
pta ab omni ſolēnitate iur⁹ vt in. c. ter
rulas. xij. q. v. iuramētū ergo ſimplr̄ p̄
ſtitū debet intelligi ꝑz materā ſubiectā
⁊ ſm iuris diſpoſitionem ¶ Ité iuramē
tū eſt ſtricti iuris ideo debet reſtringi
ar. c. pe. de iureiur. Et hoc notabis ſem
per. Et idem ſenſit Fede. nā hodie p̄
lati cōſueuerūt nō alienare inconſulto
papa. Et ſic debet intelligi tex. i. d. c. vt
ſuper qđ ſi obſtāte iuramēto poſſit iſte
hāc alienationē facere. Et ſic ꝓcedit ex
poſito. Bof. q exponit tex. in. d. c. vt ſu
per in ver. ꝓcedūm⁹. i. conſenſum eſſe
oſtēdūm⁹ Sille habet. xiij. di. c. nerui.
aut res ē ſi modica. et tūc diſtingue ꝑz
formā iurādi. Aut. n. iurauit nō aliena
re ſimpliciter. Aut nō alienare in cōſul
ta papa. Aut nō alienare ſine licentia
ſuperioris. Si iurauit ſimpliciter tunc
puto qđ in caſu vtilitatis eccleſie pote
rit alienare. Nā video qđ in caſu neceſ
ſitatis eccleſie hoc iuramētū ſi aſtrigit
vt in. c. ſi. de ec. edi. ergo nec in caſu vti
litatis: quia neceſſitas ⁊ vtilitas equi
parantur in iure vt no. xij. q. v. in ſum
ma Refertur g illō iuramētō ad aliena
tionem illicitā vt ſic metu iurāmēti p̄e
latus abſtineat facilius ab alienatione
illicita. Si vero fuit iuramētuz ꝑz ſcīas
formā tunc non poterit alienare: nam
tunc non poteſt fieri alienatio ēt licita
inconſulto papa. hoc. n. ipōnāt illa ver
ba. Ité neceſſe ē vt ꝟba. illa intelliga
tur de alienatiōe alias licita: nā in cō
ſulto papa nō faceret illicitā Et ita vo
lunt cōiter doc. Si. ꝯo fuit iuratū iux
ta tertiaz formā idez dicendū: vt prie
dictū eſt. Et hec bñ no. ga nō declarat
per alios hec. Panoz. i. d. c. vt ſuper ⁊
tenet in. d. c. ſi. vbi facit ſingulare theoꝛ
cā ex illo tex. qđ iuramētū ſimpliciter p̄
ſtitum de rebus eccle nō alienādis re
ſtrigitur ad alienationē illicitā ſi aūt
ad neceſſariā. Idē putat de alienatiōe
que ſit ob vtilitatem eccleſie Quo ꝯo
ad ſecundā formā vel tertiā. ſ̄. poſitā.
pa. in. d. c. ſibdicit qđ arbitratur ꝯa eē ⁊
ceſſante ſūma neceſſitate ſi āt imineret
ſūma neceſſitas. ⁊ tārā celeritatē regre
ret qđ ſupioz ꝓſuli. nō patiat tūc putat
alienationē poſſe fieri ꝓſenſu pape vl
alteri⁹ ſupioris cui fuit iuramētū take
p̄ſtitū minime regſito ar. optimū i. l. tu
toz g reptoriū. ff. de admi. tu. vbi in cā
neceſſitatis poteſt tutoz inuentario nō
cōſecto adminiſtrare bona pupilli. qđ
alias ceſſante neceſſitate nō poteſt. Ad

hoc facit qđ no. Jo. ꝺ san. i cle. l. ꝺ re. ec. vbi dicit in cāu illius cle. posse fieri alienationē ipune. illa solēnitate ñ ꝑua ta: si necessitas ñ capit tāa ꝺlationes Et ſ̄ ꝛ̄ Pau. i ꝺisputatiõe ꝺenat⁹ ꝛc. ꝛ hec no. qz facit ad mlta marie ꝑ exceptis hñtib⁹ ſuꝑiozē in memotissi mis locis Jo. m an. i. ꝺ. c. fi. ꝺicē qꝺ gāꝺ ꝓsumeret ſ̄ turamtū debē extēꝺi solū ad illicitā alienationē. ſz inde Jo. an. ꝺi cit qꝺ isti sic ꝓsulētes ñ potuerūt postea eoꝝ ꝓsiliū ꝺefendere: ꝛ ꝫ eos inducit tex. in. c. aduersus ꝺe ſmu. cc. i ꝑ pp um prudētia vbi ēt necessaria vl vtil cotri butio ñ fit i ꝓsilio papa ne qꝺ ꝺiscrete agatur Sz ſ̄ ꝺcm Jo. an. intellige regr: ne videat ꝫrus Pa. i ꝑdcō cāu ſ̄ summe necessitatis. Em ſ̄ legat⁹ ꝺe latere possit ꝺare lnisz alienāꝺi ꝫ hoc turamtū. ꝟ. Spe. i ti. ꝺe ꝺispē. ꝺicit qꝺ non idem pa. in. ꝺ. c. fi.

10 ℂ Queritur ꝺe notabili. q. vtꝝ sol⁹ pla tus possit repuꝺiare legatū factū eccle sie marie ꝺe re imobili: Et vꝝ qꝺ ñ qz icōtinēti ēt ecclie ignorāti fuit acgsitū ꝺñi vel legate. l. cū pr. §. iurꝺo. ff. ꝺ le. ij. ergo plat⁹ ñ ꝑt repuꝺiare: qz aliena ret re acgsitā ecclie ꝛ ſ̄ vꝝ cāus no tabil i fili l. magis. §. fiꝺuz. ff. ꝺe re. eoz vbi ꝺicit tex. qꝺ pupillus ñ ꝑt repu ꝺiare fiꝺū sibi legatū cū ñ possit alie nare re suā. vꝝ ergo qꝺ ex repuꝺiatiõe sequtur alienatō. Sz hoc ñ obstāte. Fe. ꝓsil. in. ꝛ̄ Zuā. mouet ꝓncipalr qz ꝺñi um ñ ē vere acgsitū ecclie añ accepta tionē legati vñ repuꝺiātio potⁱ ñ acg rit ꝫ alienet. ſz i ñ acgrēꝺo ñ regrit so lēnitas ꝑ hoc facit. c. cū aplica ꝺ his q̄ si. a ꝑla. vbi solēnitas regrit cū alienat res q̄ possiꝺetur ab eccla ꝛ si ē par rō lucra ñ capere ꝛ q̄sita ꝑdere. l. si spon sus. §. si marit⁹. ff. ꝺ ꝺōa. iter. vi. ꝛ vro. ꝛ ad. §. fiꝺū. g mlta vrget ꝺici ꝑt qꝺ logtur i pupillo g ñ hz aꝺmiſtratōem rez suaꝝ. Secus i plato vñ qñaꝺmo ꝺā tutor tūr si potuit acgrere pupillo ꝛ nō acgrit. l. gegd. C. arbi. tu. ita. ꝛ ꝑela tus vt est ter. cum gl. xij. q. iij. c. ij. Et ꝑ hoc gl. xvj. q. vj. §. fi. q̄ ꝺicit qꝺ in ac quitrēꝺio platus ñ ꝑt facere ꝺditionem ecclie vteriozē idē ꝺicit Jnn. i. c. ij. ꝺe ꝺōa. cū si plat⁹ sūi cā repuꝺiauit ꝑt cō pelli vt satisfaciat ecclie ꝺ suo pa. cū i. c. tua ꝺ his q̄ fi. a ꝑ. ꝺicit qꝺ caius iste ē ꝺubi⁹ ſ̄ vrō ꝺistictōez circa ꝑdcā q̄ ena cuat totā materiā istā q̄ non pot⁹ Bar. in l. iubem⁹ nullā. C. ꝺe sa. san. ec. vbi ꝺicē post gl. qꝺ aut q̄rit vtꝝ plat⁹ possit ꝑsu ꝺicare ecclie ꝫ hēꝺo aut aliud faciēꝺo. ꝓmo cāu ñ ꝑt ꝓuꝺicare nisi licue ꝫ hat vt. ꝺ. l. iubem⁹ ꝛ auc. hoc ius eo. ti. sc̄ꝺo casu aut logmur in q̄rēꝺis ꝛ ꝑt ꝓuꝺi care. aut i iā q̄sitis. ꝛ tc̄ aut negligēꝺo ꝛ ꝑt ecclie ꝓuꝺicare puta faciēꝺo ꝫ se ꝑscribi vt i auc. q̄s actiões. c. ti. aut aliꝰ faciēꝺo. ꝛ tūc aut facit cū ꝓsensu capli: ꝛ ꝑt ei ꝓuꝺicare ita logtur. ꝺ. c. iubem⁹. aut sine ꝓsēsu capli: ꝛ tūc ñ ꝑt ꝓ uꝺicare ecclie vt i regula vlictū. Et ita intelligāt illud. c. ꝺoc. hec Barto.

Additio. Pau. ut ꝺ cast. i ꝓsilio ii ri. vꝝ velle qꝺ solus pla tus ñ possit repuꝺiare legatū sine solē nitate ꝺebita ſ̄ ꝺonatōz sic. Et ꝺicit ꝑ bari ex. ꝺ. §. fiꝺū rō ꝺiuersitat⁹ ē ꝫ eū qꝺ i ꝺonatōe ñ acgrit ꝺōatio nisi volē ti ꝛ ñ ignorāti ſ̄ i legato sufficit factū testato: ſ solius. acgritur. n. ignorāti licz reuocabilr. l. cū pr. §. iurꝺo. ff. ꝺe le. ij. ꝛ. ꝺ. §. fiꝺū ergo legatū ē q̄sitū. ſz ſ̄ vꝝ tex. in. c. verū ꝺe ꝺi. ap. vbi Pa. cū mãꝺo illā tex. ꝺicit sic. Res ꝺōata eccle sie sub mō statiꝰ ē eccle nec reuocatur mō ñ ꝑuato nisi ꝺoc in cõtractu sit ex ꝓsuꝰ. Ecce vides qđo ꝺōatio fcā ecclie statiꝰ ꝛ ēt facta ſ̄ mō. Si g res ꝺōata ecclie stati ſit ecclie: g̃ sine ē acgsitū ip̄i ecclie ēt ignorāti ſ̄ reuocabilr sic ꝺici m⁹ ꝺe legato. Jntelligitur. n. tacite in vtroq; ista ꝺditio. Si volet: q̄ tū tacita ꝺditio nō facit legatū vꝝ ꝺonatōz ꝺdi tionalia. ff. ꝺe ꝺi. ꝛ ꝺe. l. ꝺitões Si g̃ sus est acquisitū ecclie ꝛ in acgsit⁹ so lus plat⁹ nō ꝑt nocere ecclie vt ꝺicit gl. notabilr ꝛ ꝺoc. xvj. q. vj. §. fi. No. Jnn. in. c. fraternitate ꝺe. ꝺo. iꝺē Pa. i. ꝺ. c. vęz. Et sic tenēꝺa ē ꝺistictio ꝺar. i. ꝺ. l. iubem⁹: q̄ plene euacuat istā materiā

Unde ẽt pa.i.d.c.vez q̃ ꝛs tã i ꝑcibus noiatis q̃ nõ noiatis si modus apposi tus fuerit finaꝫ cã ꝓtract⁹ possit agi ad reuocatõnẽ si modus ñ fuatur vt est tex.i.l.cum te fũdũ.C.de pac.iter.ẽp.z vẽ.z i.l.i.C.de dõa.q̃ sub mõ.si tñ modus ñ fuit finaꝫ cã ꝓtractus tũc ñ agitur ad reuocationẽ ꝛs ab obꝑnãtiã mõi z ita dz intelligi tex.i.l.ea ꝑditi.C.de resci.vẽ.ꝛrelpectu dõatõis facte ecclie tex.vꝛ singular i.d.c.vez q ñ replicabi q̃ ſp dz ꝓsumi q̃ mõus ñ sit cã finalis ꝛctus. z hãc ꝓter alꝫ Pa.putat rõnez q: donatus ecclie sub mõ vꝛ ꝑncipalr donasse ꝓpter deũ z ꝓ remedio peccatoꝝ suoꝝ.modus ergo appositus nõ vꝛ cã finaꝫ ꝓtract⁹ z sic ñ ꝓt agi ad reuocationẽ ꝛs solũ ad implemẽtũ nisi fit dictuz vt possit reuocari. z sic reducemus ad concordiam tus ciuile z canonicum cũ eadẽ sit rõ in vtroq;.

12 ¶ Sed nũgd donatio possit reuocari facta sub mõ ex quo solus ꝑlatus non fuauit modũ vicẽtius i.d.c.vez vt recitat Pa.dicit q̃ nõ q: delictũ solius ꝑlati nõ dz nocere ecclie vt i regula de lictũ.vñ si datur ecclie possessio vt non possit aliẽari z si alienetur fuit dcm̃ vt possessio possit ab ecclia reuocari. Nõ ꝓt fieri reuocatõ solo ꝑlato alienãte. secus si ꝑlat⁹ cũ capĩlo.et idẽ dicit alijs mõtis.idẽ sentiũt doc.i.c.bzeul de iure tur.vbi dicũt altõ esse respectu ꝑditũis implendẽ. Nam tũc satis ẽ q̃ ꝑlatus ñ impleat ꝑditionẽ ad hoc vt res si acq;ratur ecclie:q̃ singulr notaũ. z hanc puta pa.rõnem diuersitatis.nã in q̃rẽdis solus ꝑlatus ꝓt nocere ecclie, sed in q̃stis non.vt dictum est.

15 ¶ Nũgd aũt pactũ appositũ in donatõe facta ecclie vt ñ possit alienari sit licitũ. Et vꝛ expõsium i.ſ.ſcisſimas i auc. de alie.z ẽphi.col.ix.vbi dꝫ q̃ res ecclesie ꝓt aliẽari ꝓ redẽptõe captiuoꝝ nisi sint dõate eo pacto vt aliẽari ñ possint. Sed dubiũ ẽ qd si imineat necessitas.q̃dã vt recitat gl.tenẽt indistincte vt non possit alienari talis res ẽt ꝓ redẽptiõe captiuoꝝ.alij dicũt q̃ i tali cãu

res tali mõ sine ꝑditõe dõata ecclie ne alienetur.bñ ꝓt aliẽari dummõ alias possessiones ñ hẽat ecclia, q̃n si alias hẽret.ñ possz aliẽari ꝓp inhibitionẽ tẽ statoꝛis vel dõatoꝛis.Et hãc opi.tenuit hug.x.q.i.sic qdã Joã. z Lau.x.q.vj. hoc ius.idẽ dama.idẽ.d.an.in.d.c. verũ plz pa.q: ex q̃ necessitati ecclesie alĩ ter cõsulĩ ñ ꝓt licite alienatur. Nã si aliud senſisset donatoꝛ ñ videretur fuisse mẽtis ꝑpos.cũ istaz te tali necessitate ꝓtãpe debuiſſz ls facẽ.vt i.c.sic.xlvij. di. De hoc vide.s.cõditio.§.i. Finis.

Alimenta dari debent filijs apẽti bus z pẽtes a libis sũt alẽdi.C.de al.li.a pa.l.i.ij.z.iij. Et hoc verũ si ille q̃ petit ali ẽ iops.z ille cui petitur ẽ locuples.itẽ si ex arte sua se pascẽ possit nõ dz petere alimẽta si sit infirmus.vt.ff. de li.agno.l.ſi quis a liberis.idez dic d emãcipatis.d.l.siqs q̃ si nepos sit ex filia pascetur ab auo mꝛno.si a pꝛna li nea ali nõ possit ar.d.l.si qs idẽ dic de filio adoptiuo.itẽ vir alit vxoꝛẽ nuz z ꝓnuz.ff.de do.inter vi. z vxo.l. si qs ꝓ vxore.Fallit hoc si i ꝑtractũ pactio fiat no.tñ q̃ pf tenetur alere filios ñ ex iure pꝛie ꝓtãtis ꝛs ex caritate z de iure naturali ꝛs Bar.in.d.l.siqs.

¶ An aũ pf cogatur alere filiã ilustã: 1
Bar.vbi.s.dicit q̃ d iure canonico tenetur eã alere ẽt spũrĩã vt i.c. cũ haberet ex de eo q̃ dũ.in ma.ꝛc.

¶ An ꝛo cogatur dotare filiã bastarda:cãus ẽ i.l.vxoꝛẽ.§.pf nãlis de le.iij. q: si tenetur eã alere:ergo z dotare ga cã dot⁹ fauoꝛabilio: ẽ cã alimentoꝝ. 2

Additio. Adde ẽt vnũ.d. alex. de imo.i.l.i.ff.so.mat. q̃ nõ segtur pf tenetur alere filiã naturalem ergõ tñ in dotez dare q̃ ad alimẽta sufficiat.q: ãnua z mẽstrua ꝓstãtur alimenta .l.pecunie.ff.de ali.z cibos aũt vnica ꝓstatiõe tardi dz ergo si parũ interest pꝛis potius minuitati pꝛestare alimẽta q̃s dotem vnico a ceruo exponere.adde ẽt fin eũdem do. alex. q̃ nec pater nec auus cogũtur dotare filiã nisi deducto ꝓpio ne egeãt. vñ tñ 3

ꝺz ſuꝑeſſe pñi z anꝺ q poſſint como-
ꝺe viuere z fz ꝺignitate hoc ꝓbaſ ꝑ
mo ex.l.ſi.C.ꝺe ꝺotiꝺ ꝓ mi.ibi.ſ.ꝺo-
neā ūcta gl.fz hoc apparet manifeſte
q ex nulla obligatiõe ꝓ vl annus ꝓſit
cõuenirī a filio vltra cꝫ facere poſſunt
z ꝺeꝺucto ne egeāt.l.ſūt g.z.l. iter cos
ff.ꝺe re iuꝺi. ℭfinis.

4 ℭ An aūt mſ teneatur alere filiū bar.
vbi.ſ.ꝺicit.q.j.triēniū onus alimento
ꝝ ſpectat aꝺ mſez.vt.l.nec filiū.C.ꝺ
pa.po.q intelligę ſi mſ põtalere filiū
Sec⁹.ſi eſſet ita pauꝑ q eū ſuſtentare
nõ poſſ z tūc ſpectat aꝺ virū.ꝺ.l.ſigs
Ultra aūt triēniū educatõ ptiū aꝺ pfez
niſi ipa mater eſſe ꝺiues z pr pauꝑ: q
tūc teneret alere filiuz.

5 ℭ An aūt frater teneat alere ffez bar.
i.ꝺ.l.ſi qs.ꝺicit.q cogit alere ffez nāc
g̃mlto fortiꝰ ltium.vt.C ꝺ nā.li.auc.lz.

6 ℭ An aūt ſr teneat ꝺotare ſoꝛoꝛē:bar.
in.l.ꝺeꝺit.ff.ꝺe colla.bo. ꝺicit q ſic. z
ꝺe lz ē gl.i.l.cū plures.ff.ꝺe aꝺmi. tu.

7 ℭ An aūt ille q ꝺz hfe alimēta ꝺeat hfe
expẽſas in ſtuꝺio.Bar.in.l.ꝺe bõis .ℌ.
nõ ſolū ꝺ car.eꝺic.z in.l.legatis ꝺe ali.
le ꝺicit q in ſtuꝺijs neceſſarijs ſine q
ꝺus hõ fz ꝺditionē ſue ꝑſone viuere ñ
ꝑt vt aꝺſcat grāmatica z ſilia: z tē im
penſa ꝺ neceſſaria.z tenetur ſecus in
ſtuꝺijs in qbus qs ꝺ militare ſine q-
ꝺus quis põt honeſte viuere ꝑm condi
tionem ſue perſone.

8 ℭ Appellatione alimẽtoꝝ: ſeu victus
z veſtit⁹:cib⁹ potus:veſtimēta lect⁹ hi
tatio intelligūtur z ea ſine qb⁹ viuere
nõ põt homo.ꝺ.l.legatio.ꝺe ℌ.ſi. vic-
tus bñ aūt marit⁹ facit eꝰ vroꝛē ꝺñaz
z vſufructuariā ꝛc.vide ſingulariter.j.
Uſufruct⁹.ℌ.xiij.z xvij.

ALtare nõ ꝺz eē ligneū:vel terreū ꝺ
oſe.ꝺi.t.altaria.q ſi aꝺ celebꝛāꝺum
miſſā nõ hꝫ altare ꝺſecratum ſalte ha
beāt pua tabula lapiꝺea ꝺſecrata q ꝺr
altare viaticū. In quo ꝺceꝺitur cpīs z
coꝝ ſuꝑioꝝ ꝺ itinere celebꝛare z cele
bꝛari facere vbicūq; ꝺe ꝑuil.qñ li. vi.
iꝺē ꝺceꝺitur pdcatoꝝ z minoꝝ ꝺus
vt vbicūq; libere celebꝛare poſſint. ſic
tñ q ſine ꝑuꝺicio pochiał eccłie extra
ꝺe ꝑuil.i his z ꝑ ꝓbū libere ibi poſitū
ꝺatur intelligi q hoc poſſunt ēt ſine la
cētia bloceſanoꝝ.

ℭ In quo aūt ꝓſtat ius ꝑochiale ha 1
betur in quoꝺā ꝑuilegio.gre.nouī.qꝺ
incipit. Nos attendentes.z ibi ꝺicit q
cõſiſtit circa trīa.ſ.oblatiões ꝺecimaꝝ
z ꝑmitias no.etiā ꝑm ꝑe. ꝺe palu.
q altare poꝛtatile ꝺz eſſe tante latitudi
nis z lõgitudinis.ſ. lapis i capſula q
in eꝝ poſſit capi pes calicis z hoſtia
cõſecꝛāꝺa vel q in ꝺficiendo cuz ꝛz in
manib⁹ panez vel calicez ſup lapiꝺē te
neat vt ſit ſup lapiꝺē conficiat.

ℭ Licitū eſt ꝑſbyteris ꝓſtruere alta- 2
ria i eccłia nõ ꝺſecrata ſed i ꝺſecrata ſi
niſi ꝺ inia epī.ar. lxvij.ꝺi. cjus z ꝺe
ꝺſe.ꝺi.i. nullus ꝑſbyter.Eoꝺē mõ ſine
ꝺſenſu epī:nõ ſunt altaria ꝺeſtruēꝺa
ar.ꝺe cõſe.ꝺiſt.i eccłie z .c.placuit.

APpellatio ē ꝺuplex.ſ. iuꝺicial z
extraiuꝺicialis Iuꝺicialis ē a mi
noꝛe iuꝺice aꝺ maioꝛem ꝓnunciatio q
ſi legitia eſt ꝓnunciatū ſuſpenꝺit ac ēt
iurisꝺictione iuꝺicis q aꝺ illā cām z ipſi
us aꝺ ſuꝑioꝛē trāſſert cognitionē. Ex-
traiuꝺicial ꝓ eſt a ꝑſti vel veriſimiliꝛ
futuro grauamie aꝺ ſuꝑioꝛē ꝓuocatō
q ſi ē ꝓbabiliter ipam cāz aꝺ ſuꝑioꝛem
trāſſert vt ea ꝑꝺente nihil in ipſius ꝑ
iuꝺiciū attentetur.Duo aūt ſunt effect⁹
appellatiõis Opatur.n.ſuſpẽſuꝫ z ꝺe
uolutiuꝫ effectus ſuſpẽſiuus ē triplex.
Suſpenꝺit.n.ꝓnunciatū z iurisꝺictio-
nez iuꝺicis cjus aꝺ illā cām extra eo.
ſup. Et ꝓſumptionez q erat ꝑ inia.
Et ſcias q nõ ſemp appellato opatur
oēs iſtos effectus. Exꝑptū i appellatõe
ſnie cenſure eccłiaſtice nā ꝑ appellatõ
nem ſequentez tal ſnia nõ ſuſpenꝺit:
ſz opatur tūc appellatio effectū ꝺeuolu
tiuū.qz ꝺeuoluit cāz aꝺ ſuꝑioꝛez.z iꝺē
cum appellatur a ſnia nulla nam ta-
lis appellatio nõ ſuꝑenꝺit ꝓnunciatū
cum viribus non ſubſiſtat ſz operatur
effectum ꝺeuolutiuum:ꝺūtaxat.et hoc
reſpectu appellari poteſt a ſententia
nulla vt.c.ꝺilecto extra eo.

¶ Quo autem iure sit adimēta: dic q̄ formalitas appellatiōis est iure positiuo z olim reddebat ius manu regia. Sz ipsa substātia appellatōis vī de iure naturali. est. n. q̄das defensio seu p̄hibitiō inocētie. est etiā p̄ncipalr inducta ad inigtatē: seu iguiā iudic] corrigēdā vel ad supplendū q̄ icaute i p̄ori iudicio fuerat omissum. ex qbus pōt inferri q̄ lz p̄nceps formalitatē appellatiōis tollere possit: nō tñ vī q̄ possit tollere ipsaz substātiā. s. vt iustitia nō reddatur aduersus inigtatē vl' iptium iudicis cū p̄nceps si possit tollere ea que sūt iuris naturalis vel gentiū.

2 ¶ Querit de qōne notabili ad quē debeat appellari cū deest iudex appellatiōis. Nec qō p̄tio pōt itelligi cū deest pp defectū supiorīs: vt q: p̄nceps ille si recognoscit superiorez i tpalibus z puto q̄ tali non possit appellari: q: est loco p̄ncipis a quo nō appellat ad hoc gl. notabilis i. c. q̄n di. x. q̄ dicit q̄ a tali p̄ncipe si appellādū ēt ad papā. Si tñ iniustitia eēt notoria posset dici tūc papā posse aditi. Eln aūt p viā denūciatiōis euāgelice possit eccl'iasticus aditi Z laicī: rōe iniuste sue vide i. c. nouit de iudi. Fo pōt itelligi q̄n nō deest superior: lz deficit ispālis iudex sup appellatiōe: puta ciuitas elegit sibi p̄tātem vel aliqs p̄nceps i sua ciuitate sed nō pulsit sibi de iudice appellationis dic q̄ appellabitur ad ipsum superiorez qui p̄tātē elegit hec pa. sup ꝓtica d appella.

3 ¶ Utr aūt excōicat' post legitimam apellationem sit euitādus. ꝛ. q̄ nō vt no. in. c. lz de sen. ex. li. vi. z in. c. pastoralis de ap. vez tñ si excōicatus notaliz vel ispālr. j. tps a iure vl' a iudice determinatū appellatōz nō fuerit p̄scutus vt debuit eo lapso poterit publice excōicat' denūciari. z tūc erit euitād' tā i iudicio q̄ extra z ab actib' legitis remouēdus vt in. d. c. lz. dz ergo reputari p excōicato post talem denūciatōnem lz nō sit donec ispālr fuerit declaratū appellationem ante excōicatiōnē fuisse interpositam.

¶ Sed vtr talis post denūciationem 4
excōicatōis z desertionē appellatiōis celebrans aut ingerēs se diuinis efficiatur irregularis. ꝛ. Archi. in. d. c. licet z segtur ibidē Semi. q̄ nō q: ex q̄ appellatio legitima fuit asi excōicatiōem interpositā ipam excōicatiōem suspēdit. z lz post debitionē appellatōis denūciatur excōicatus nō tñ ē excōicatus.

Additio. Et ad declarationē p̄. 5
dictoz scias q̄ tres sūt spēs excōicatōis. s. iustā: iiustā: z nulla. Prima ligat tā quo ad deū q̄ quo ad eccliam militātem z iō semp obseruāda. Secūa dr iiusta. z ista ligat quo ad eccliaz militātez nō aūt quo ad deum. Ista tñ est timēda. i. obseruāda p̄z doc. cōiter. z sic itelligit. c. i. xi. q. iij. vbi dr q̄ sinia pastoris sine iusta. siue iusta timēda est. i. obseruāda. aliter excōicat' g cōtēnit iniaz suare z ingerit se cōioni fideliū ēt si sinia erat iniusta fit iusta pp p̄tēptā. xi. q. iij. §. cū ergo fortius ergo si celebrat vel igerit se ditis. z ꝑhs erit irregularis Et sic hoc casu non solū erit excōicatus quo ad eccliam sz ēt quo ad deum que excommunications quo ad deum nō aliud ꝙculpa mortalis. z iō si excōicatus iniuste nō obseruat excōmunicatōem peccat mortaliter z iō de iniusta fit iusta. vt dicit tex. in. d. §. cū ergo i fi. ibi is aūt q̄ submanu pastoris est ligariti meat iuste vel iniuste nec pastoris sui iudicū temere reprehēdat ne z si iuste ligatus est ex ipsa tumide reprehensionis ſupbia. culpa que non erat fiat z glo. ibi dicit q̄ cōtēnendo acquirit nouā culpaz z excōicationez. Ad hoc facit q̄ notat Archi. i. c. nemo p̄tenat. xi. q. iij. vbi dicit q̄ hoc est p̄capuū in sinia excōicatōis. q: semp lz z ligat: ēt iniusta. z hoc iō ne quis contemnat vincula eccl'iasticā. Secūdo vt clauis eccl'ie in maiori reuerentia habeatur duz timent homines iniustas sinias. Tertio z vt per meritum obedientie homo crescat in melius. z ad horum declarationem sciendum est q̄ sinia excōmunicatōis

semp timēda est qñ est lata p pastores .i. iudicē ordinariū. z in tales q z si sit sine culpa. tñ culpā ꝓmittere potuit p qua excōicat⁹ est vñ dic ꝙ tria regrū tur ad hoc vt talis excōicat⁹ nō viteꝫ s. ꝙ nec culpaz cōmittnec committere potuit. z ꝙ sit notoriū pceuerās nō actu trāsiens: tertia sñia excōicationis dr nulla z ista nō ligat nec q̄ ad deū. nec q̄ ad eccliaz. Nec ista ē obſuāda. z eaz nō obſuās si efficit irregularis z trib⁹ mōis est sñia nulla. s. qñ ēa nō suo iudice. scdo qñ est lata post appellatiōez legitimā. tertio qñ ꝓtinet itollerabilez errorē. Et dr itollerabilis error qñ alī gd sub vi pceptī ꝓtinetur i sñia qō cōtra: vel in suo genere est pctm. Jtē qñ ꝓcipit ipossibile. Jtē qñ ꝓnūciat expſ se ꝫ ius scriptū. Finis.

A Postasia gd sit. ꝛ. Rainerius Sozre. z ho. est temerarius a statu fidei obedictie vel religiōis recessus. z dr q̄ si postatio. i. retrograda statio. Et triplex est apostasia. s. phdie q̄ vz recedit ge a fide vt iulian⁹ apostata vt in. c. iulian⁹. xi. q. iij. z gcūq recedit a fide. ij. q. vij. nō pōt z isti ꝯ ho. sunt vere hereticī z i ipſis hñt locū oia iura de hereticis Et ī ipo scō sūt excōicati. nec testiū facere pñt. Jtez eoz bōa sūt ipo facto ꝓfiscata. Alia est iobedictie qua s. trāsgredit ſpōtanea voluntate ꝓceptū vt Addas z Eua Gen. iij. Silr z q sa cris canōib⁹ obedire cōtēnit. iij. q. iij. alieni. z. c. ij. de Ma. z obe. de hac vid j. excōicatiōe. vi. tertia ē irregularitat] z hec est duplex vna qua quis recedit statu clericat⁹. Altera qua ge recedit a statu assumpte religionis. xlvij. di. c. ꝗlibet. xvi. q. i. legi.

1 ¶ Quid de'hijs q ꝯ iterit⁹ sint fideles tñ pp timoreꝫ faciūt exteri⁹ aliquez ac tū infidelitat]. puta reuerētia idolis. ꝛ. ꝯ Rat. tales ꝯ nō sint apostate nec hereticī mortalr peccāt ḡtuscūq fuerit metus. nec ēt sūt excōicati. de hoc vide infra. Hereticus. §. iij.

2 ¶ Utr clic⁹ i sacris q dimittit solū ha būtū sit apostata. ꝛ. pa. i. c. tue. de apo. q̄ sic. Sec⁹ si ēēt in minoribꝫ ꝯ Jnn. ibi. Et hoc nisi hēat būficiū. tūc ē apostata si dimittit habitū. vt. l. di. c. fi.

¶ An aūt clericꝫ vtēs vestib⁹ ꝓgatis 3
peccet mortalr. Dic ꝙ sic p no. in cle. qñ de vi. z ho. cle. vbi imo. ēt dicit ꝙ nō ly clicis vel religiosis deferre vestes ꝓgatas. vel ptitas publice nisi ex cā rō nabili: puta timoris.

¶ An aūt clic⁹ si pp pauptatē portat 4
vestes diuersi pānī cadat i pena dicte cle. Dic. ꝙ nō ꝯ zen. z imol.

¶ Quid si talez vestē portat clicus no 5
ꝓtinue: nec cā vsus ꝓzu ly ob festum doctoraleꝫ vel vxoraleꝫ vel simile: vt ob honorem alicuius magnatis de cuius vrbe est. an cadat i pena dicte cle. zen. dicit ꝙ non. qz dicta cle. logtur de vsu q ꝓtinuatione no. de hoc vide infra ex cōicatiōe. xvi. §. iij.

¶ An aūt religiosus volēs itrare aliā 6
religionē mutās hitū z accipiēs hituz alteri⁹ religiōis sic excōicat⁹ dic ꝯ ge. i. c. vt piculosa. ne cle. vel mo. li. vi. ꝙ ſi Nec ob. ex. ibi q dicit. sue religiōis qz dico ꝙ vna est religio.

¶ Quid aūt si secularis deferat habi. 7
tū religionis masculoꝝ vel femināruꝫ cā ludi. an peccet mortalr. Quidaz dicūt ꝙ sic. Sz hoc vr nimis durꝫ qñ ly facit ex quadā leuitate z cā loci. Sec⁹ si faceret i derisuz religionis vel in dicto habitu exerceret vnu peroſa z op/probriosa vt faciūt mimi z histriones. l. mime. C. de epi. au. z i auc. de san. epi. §. vlt. col. ix. z Bar. i. d. §. vl. dicit ꝙ hi ſtionib⁹ ē iterdicta sñia vti actib⁹ monacalib⁹ pena ſfaciētib⁹ iminēte. Jdē dic de. d. l. mime. q̄ logtur ꝺ mimis. Et no. ꝯ deriuatores q̄ inuenitur mimus mi. ma. ge. i. ioculator z ppe est reruz ꝯfanaꝝ imitator. Sic olim erat in recitatiōe comediarū q: qđ recitator ꝓbo dicebat mimi motu corpis exprimebāt. vñ mima. i. iocularix. Et ideo hec agere in habitu religioso ē phibitū. dc ctis. ll. Jdē ꝯ gl. in. c. cū decoreꝫ. de vt. z ho. cleri. vbi dicit ꝙ phibitū est cā udibꝫ vti habitu monachali vel alio

religioso. Et granter punit q hoc facit vt in auc. de sanctis cpis. §. vltimo. colla. nona. Tlo. ver. cá ludibriú ná fm de riuatores ludibriá dr actº in alteriº vi superiú exercitº. Secus ergo si cá loci vel leuitatis hoc ageret. Jdē tz nicolaº de li. ad heb. xi sup ꝓ. insup ludibria t ꝓbera. Et exēplificat de sansone q fuit illusus a philistheis. cui eruerūt occulos t fecerūt eū molere in carcere.

8 ¶ An aūt religiosus ponēs habitū velatā sit excōicatº. Dic q nō de hoc vi: de. j. Excōicatōe. xvi. §. ij.

9 ¶ An aūt clicº ꝓpugatº vtens veste bi ptita: scacata vel ꝑgata gaudeat ꝓuilegio Buil. i. d. cle. qm dīc q ñ. qz fūt vestes seckares. alfat ꝺ cle. ꝓiu. c. i. li. vi.

10 ¶ An aūt clici i minoribº ordinibus exītes possint renūciare clatui. §. pa. ind. c. nuc. q nō ꝓbo: vt i. c. si diligenti de so. cōpe. §z sēd sic exercēdo actū oio ꝛriū clicatui. de q vide. j. excōicatio. ij. §. ij. z. vij. vbi multa de hoc.

11 ¶ Utrū liceat xpiano i aliquo casu sumere habitū infideliū. §. fm Buil. posset hoc fieri ex cā rōnabili sicut z beatus Sebastianus sub clamide militaris xpi militiā gerebat absc̄ditā hoc intelligo fm eūdē Buil. nisi eēnt institutū aliqd determinatū signū ad cognoscēdū ꝓfessores alicuius idolatrie. tūc enim non liceret.

AQua benedicta vtrū sit sacramētū §. §z Tho. in. iij. di. xy. q. nō. §z est sacrale q̄si q̄dā dispositio ad sacrm nō eni ordinatur directe ad remedū ꝓtā dū: sed ad remouēdū ꝓhibēs vsū dr̄e ptra demonē negtas z nenalia z ptra oē qđ impedire pōt etiā effectū sacrorum z vt dicūt Pe z Ar. remissio venaliū q̄ sit p aspionē aque bñdicte: nō sit p modū sacrī: §z p modū meriti.

1 ¶ Utr aq nō bñdicta addita bñdicte efficiat tota bñdicta: Quidā dicunt q sic p regnā gl. in. c. q in dubijs ꝺ ꝓse. ec. q dicit q sacrū tāḡs dignius trahit ad se nō sacrū. §z hec rō lz sit admincylatiua: tū nō est sufficiēs. nec est generalr ꝑa. §. q magis dignū trahat ad se min⁹ dignū. Immo hz multas fallē tias. ꝓsupposito vt isti ꝓsupponunt: hoc ēt verū si aq sit bñdicta addita eēt maioris q̄ntitat. ná hoc fallit si vnū vinū cū vino vini addat libra aq. nō. totum efficit vinū. Et nō tñ vinus est dignº aq. Jtē si libra olei addat rnb⁹ aq non. n. totū efficit oleū. Et ꝺ theologi in. iiij. di. xy. maxie. s. Bo. z Tho. dāt aliā solē sufficiētē dicētes q ꝺ totū sit bñ dictū q: virt⁹ q̄ acqsita ē aq ex bñdictōe: puenit ad aquā bñdicta 3. Jsta. n. bñdictio ē q̄dā q̄litas spūalis nō hñs obstaculus. Et ꝺ trāsit ad oēs ptes nō bñdicte. ēt si aq nō bñdicta eēt maioris q̄ntitatis. Jdē dic de oleo si ꝓcerato additio ꝓcerato q: totū fit ꝓcrato nō q: dignº vlt sacrū. §z rōe tā dctā Et itelligē ꝑdicta §z Pa. i. d. c. q i duⁿ bꝰ i liquoribº z i hīs q̄ mixtiōe ꝓtundūt. Fallit hoc in sacro corꝑis xpi q liquo: addit⁹ nō miscet sanguini: cuius sit ibi sanguis i vēis §z solū ꝓmiscet ac cedēdib⁹ illis. ꝓpea nō efficit sanguis xpi vt no. in. c. cū marthe de cc. mis.

ARbiter cū ab vno de pluribº arbitris vel iudicib⁹ alijs ꝓnūcib⁹: e mādātib⁹ scripta sīa recitat. ꝓinde ē ac si ab oib⁹ eēt recitata. Oz ēt vt q illa recitat nō vtat ꝑbis singularis numeri: §z plis: tō nos tales arbitri vel iudices ꝓnūciam⁹ ꝛc. nisi i arbitris sup electiōe. q̄ ꝺz fieri ab vno: vice oium de re iudi. cū ab vno. li. vi. not. ēt Pa. in. c. sane. ꝺ arbi. q si tres arbitri eligūtur ad aliqd negociū ad hoc vt valeat sīa duoꝝ ex tribus regrit ꝑtis tertij §z gl. ibi. q̄ facit ꝓ opione bar. in. l. duo ex trib⁹. ff. de re iudi. vbi dicit q si tertiⁿ sunt ꝑtes in ꝺ ꝓpositiōe sup meritis cāe. z dixit gcgd voluit si tñ ipse tertius monit⁹ a duob⁹ nō vlt adesse nec allegat ltis cās abstie tūc ꝑtes duo ꝓcede re sine tertio. z satis ē q duo q̄uenīāt i eādē sniaz. ꝺ hoc vid. j. c. ꝓnous. §. fi.

¶ Quot sūt spēs arbitrorū §. doc. in. c. 3
gntaualtis. de iureiu. z ibi pa. dicit q sūt due. s. iuris z aliorū q eligūtur a ꝑtibus seu a ꝑsonis ꝓuatis. q ꝓprie ñ sūt

arbitri. sed fuit ãsi gdam ꝓsonete: cões amici vel gãs ꝓpromissarij. vñ ab istis arbitris nõ recedit nec alt' ẽ eligẽdus exã ptes nõ ꝓcordãt. ⁊ a dicto istoꝝ ñ appellat. vt i.c. a iudicib'. ij.q.vi. ſz a ſnia arbitroꝝ iuſ bñ appellat nõ diuſi tatis ẽ q: iſti arbitri iuris aſſumunt ex necitate. ⁊ hñt iuriſditõez: ex ſnia eoꝝ ꝑt agt arbitri ꝙ ꝓmiſſarij eligũtur ex nuda volũtate ꝑtiũ: nec hñt iuriſdictões. Itẽ ſz pa. vbi. ō. ſi mlte dñe inẽ arbitꝝ ꝓpromiſſariuꝝ ⁊ arbitratoꝝ ẽ. i. ẽ nã arbit ẽ ille q iudicare de iuꝛ ſz oꝛ dinẽ iudicioꝝ. arbitratoꝝ ſo ẽ q ſumit de iure ⁊ ꝙ ſcõ. ſa dſia q: arbit eligit vt ſit loco iudicis ita q hz ꝓcedẽ iuriſ ordie ſuato. itẽ dz ꝓcedere i forma iudicij ſic iudex vñ cõa eo dz dari libel lus. itẽ cora eo ſit lit. ꝓte. itẽ iurat de calũnia. itẽ dz ferre ſniaz i ſcript. itẽ nõ ꝑt ꝓcedere dieb' feriat' i honoꝛẽ dei. ⁊ ſi ꝓcedẽt ñ valeret ꝓceſſus. q oia ſe cus ſ arbitratoꝝ. Tertia dſia q: in ſcõ ꝓprio nõ ꝑt gs ẽẽ arbiter ſz arbitratoꝛ ſrta dſia: q: arbiter nõ iurat. nec ptes dñt iurare de obſeruãtia arbitrij. ſz in arbitratoꝛe ñ repitur ꝓhibitũ. Et no. q ſicut arbiter põt recuſari vt ſuſpect' ita ⁊ arbitrator ꝑ pano. q nta q: mlr põt eẽ arbitratrix ſz ñ arbitrix: niſi eẽt femina: q ex dignitate haberet iuriſdictionẽ vt q: regina vel cõitiſſa.

2 ¶ Quid dicẽdũ de mõacho: an poſſit eſſe arbiter: ſepe. vꝛ velle q nõ poſſit eſſe arbiter ſine vtilitate. monaſterij ⁊ abbate ipante. argn c. ij. de poſtu. ⁊ c. mõachi. xvi. q. i. ꝑ arbitratoꝛ põt eẽ ex ſola ſnia abbatis. ⁊ hoc pla. pa. ſexta. nſ ſnia arbitri emologatur. i. approbatur tacituꝛnitate. x. dicꝛ: vt ſic poſtmodũ detur actio ⁊ exceptio. pe. C. de arbi. Intellige ſi ſine pena fuit ꝓpromiſſũ: vt. i. c. ꝓ tuas. de arbi. dictũ aũt arbitratoꝛis nõ emologat ꝓdicto mõ ſeptia. q: arbiter ñ põt ſniaz ferre i eccliã: ficut nec iudex. ⁊ lata ñ tz de imu. ec. decet. li. vi. ſec' i arbitratoꝛe. Octa excõicat' nõ põt eẽ arbit' ſic nec iudex de re iudi. ad pbãdũ intellige de notorio excõicato. i. arbitratoꝛe ſũt opinio nes. Bar. in. l. cũ pater. §. hereditate. de leg. ij. ⁊. i. l. ex facto. §. ſi ꝙ rogat'. ff. ad tre. ſentit ꝙ poſſit: q: excõicat' equipe ratur ꝺportato: deportat' ãt ñ põt ea q dependent ex ꝑſonis: ⁊ q ſunt de iure gẽtiũ. Jo. an. i regla. dolo. de re. iur. li. vi. i mercu. tz oppoſitũ dicens. q ſi eſt notorie excõicat' nõ cadit in eo arbitramẽtũ. qõ ſit ꝑ modũ. laudi. ⁊ Pa. vꝛ tenere opi. io. an. ꝑ q bon' tex. i. c. poſt ceſionẽ. de pba. vbi pz q excõicatus nõ põt eſſe ꝓcurato: lozi' nec offi cius arbitratoꝛis aſſumere põt: cũ hoc caſu habeat arbitrari tãq; bonus vir. ſed nõ põt dici bonus vir exquo ꝑſeue rat in excõicatiõe vñ ſz ꝑ ſe poſſit ex cõicatus valide ꝓtrahere ſecũdũ alias opinionem. non tamen aſſiumere hoc offiũ ciuile iter alios. ⁊ ſecundum hoc non erit differentia, inter arbitrum ⁊ arbitratoꝛem.

¶ Utruꝫ de rebus ſpũalibus poſſit in laicũ cõpromitti. táquaz in arbitrum. vel arbitratoꝛẽ. Rz. Pa. in. c. cõtingit de arbi. dicit. q non. quia tex. loquitur ge neraliter: q: laici nõ debẽt tractare negocia eccleſiaſtica. ⁊ ex glo. ibi collige q nullus citra papã põt cõmittere cauſam ſpũalez laico. Itez. nullus citra papam poteſt autoꝛizare vt in ſolũ laicũ poſſit cõpromitti de iure ſpũali. ⁊ hoc vidꝛetur vez: q: nullus diſpenſat cũ ꝑſi tutiõez pape niſi in caſib' cõceſſis. vt in. c. dilectus. de tẽ. oꝛ. cuiz ergo ſit ſolũz iure exꝑeſſum. vt auctoꝛitate ſuꝑioꝛis poſſit cõpromitti i clicũ ⁊ laicum. c. ꝓ tuas. eo. ti. ergo ſolũ nõ põt ꝓpromitti auctoꝛitate ſuꝑioꝛis. Rõ aũt quare laicus ꝓhibetur arbitrari in cã ſpiritu ali ſecũdũ. Pa. in. d. c. ꝓ tuas eſt nõ ꝓpter icapacitatez ſed rõe honeſtatis honeſtas aũt ſatis ꝑſeruatur ex Abſtuꝛa clerici q ſociat' laico facit cum capacez: etiã ſi eſſent plures laici ⁊ vnus clicus: nõ tñ extẽdas caſuz huius capli ad actũ ſpũalez. q: laicus nõ põt eſſici capax Juris ſpũalis ꝑ mixturã clericoꝝ. vt in. c. maſſana. d. clec.

¶ An aūt eps possit cēs spūales committere clico z laico: Dic q non. Iz. n. valeat oppromissiz in clicum z laicum non tñ pōt cā spūalis delegari clico z laico, Rō diuersitatis. q: vt dicit Jo. an. in. d. c. p tuas. arbitrium de re spūali nō est actus spūalis. merito i clicum z laicum pōt cōpromitti: sed iudicare de causa spūali est quid spūale vt in. c. quanto de iud. sed laicus nō est capax iuris spūalis etiā associato sibi clerico vt in. d. c. massana.

¶ An aūt laic⁹ possit eē assessor iudicis eccliastici. doc. cōiter dicūt q sic.

¶ Utrum arbiter possit p bono pacis cape de iure vnius z dare alteri. Ex. pa. in. d. c. gntauallis dicit. q Iz iudex vel arbiter nō possint cū bona ꝑscia dare de iure vni⁹ alteri cū debeāt dare vnicuiq; qđ suū est. Secus in arbitratoribus q eligūtur tāq; boni viri ad ꝓponēdū inter ptes: z p bono pacis pōt de iure vni⁹ dare alteri: dūmō enormiter nō ledāt. qđ si fecerint pōt horum arbitramētus p supiores reduci ad bonā egritē p no. i. d. c. gntauallis. Iz bal. in vsibus feudor dixerit q si arbitrator excerta scia de alieno largitur non valet q: nō est pmissū sibi dare de alieno. Sed pa. dicit q dictū esse falsuz ex quo facūt p bono pacis z vident ad hoc hre mādatū dūmō enormiter nō ledāt. Sz si vis saluare Bal. stelligе qñ faciāt sine causa vel qñ nō in modico ledūt. nā qñ in modico ps leditur: satis lucratur: q: a lite recedit. l. luci⁹. ff. ad tre. z vide ad declaratiōem ꝓdicto ruz: qđ no. Pa. in. c. cū ꝓtingat. de iureiurā. de mente. d. an. q ẽtūcūq; verba late ꝺcipiātur in psonas arbitrorū vt puta q possint de iure vnius dare alteri in totū vel in ptem ꝛc. q nihilomin⁹ enormiter decepti⁹ poterit ꝯuenire: licet nō appareat de dolo ex ppo sito: sed tñ re ipsa. q: talia ꝓba effusio sermōe emanata videntur z p lata sb quadā fidēcia psone z amicitie arbitror z vt captēt amicitiā eoz ad non ledēdū. Et idē Iz Pe. de ancha. Et ad ꝓdicta optimē facit dictū Specu. in ti de em. z ven. §. nūc vbi ponit. q. de illo qui vēdit equū dolēs: in spatula nō tñ ostendens dolorē. q: erat calcitratus in cūdo: dicēdo. do tibi vltum equū q strabonē: q guibōso: dolentē in spatula z ḥbitem oēs maculas nec volo ex aliquo teneri. dicit. Spe. q nihilominus tenetur ex quo als specifice nō ꝓpalauit defectū: nam emptor fuit deceptus vidēs q falsitatez dixerat in aliqꝫ expressatis. Et credidit verisīr falsuz dixisse de morbo spatuloso tūc latente Sic multoties notariꝫ. z ꝓhētes solēt ad cautelā ponere verba valde lata. ex cludentia oia remedia. nō tñ vt q ꝓlesa p ista ꝓba generalia voluerit pati enormissimā lesionē: sed potius fuisse passam illa ꝓba poni ad seruādū ꝑsue tudinē notariꝫ generalem. Et de hac mā. z an ptes possint renūciare a pncipio reductioni ad arbitrium boni viri vide pa. diffuse. in. d. c. quintauallis. e bar. in. l. si societatem. §. arbitrorum si. pro socio.

¶ An aūt arbiter positꝫ pronunciauit 7
possit mutare sniam suaz. Ex. Pa. dicit q arbiter ex quo semel super toto pronunciauit ꝓ dicto formā ꝓpromissi siue bene: siue male: functus est officio suo vñ nō pōt amplius mutare sniam suā vt in. l. idem. ff. de arbi. In arbitratore vero sunt opiniōes. quidā enim dicūt q cum cōta eo nō sit iudiciū nō Iz locū. c. n. litteris. de offi. deleg. Sed Ly. post Pe. in. l. fi. C. de ꝯhen. em. in effectu concludit q aut arbitriū seu electio cōpetit mihi iure meo z possum: licet male semel elegerim: seu arbitrat⁹ fuerim: iterum arbitrari. ad hoc. l. hec cōditio. de cōdi. z de. vbi dō q si testator legat mihi. c. si nupsero. Si nupsi inutiliter. possiz iterū ꝯhere z legatū cōsequi. Aliut cōpetit mihi sup iure alieno. c. tūc si non seruari formā possum iterum arbitrari. Si autem seruari formam non possum me amplius intromittere. q: sine bene sine male. functus sum officio.

8 ¶ Quod ho ad arbitros iuris vltra p̄dicta dic p̄m glo.c. ltia. de ap. lib.vi. q̄ tales arbitri nō debēt esse suspecti als possent sicut z iudices recusari. ite nō debēt esse multū remoti p.c.y.regris. de ap. Et sic no. ex illo tex. q̄ recusans iudicē vt suspectū: nō tenetur arbitros eligere in eodē loco: ꝫ pōt alibi dūmō nō sint valde remoti ꝫ doc. vt puta si distāt vltra duas dietas ar. c. nō nulli de rescriptis. vl' hodie vltra vnā. ar.c. statuti: de rescriptis li.vi. q: sepe iudex in loco est taꝫ potēs q̄ recusans: non idoneos arbitros i loco poterit hre Ité dīt eē in locis ꝓetētib⁹ vt possit hri copia pitor. d.c. statutuꝫ ité dicti arbitri sūt ꝓpellēdi p delegatos ad fil' quētēdū i loco idōeo ad cāꝫ suspitionis terminādā ītra certuꝫ tērminū quo elapso nō terminauerit iudex delegati reassumēt iurisdictōēz tū si nolūt ꝓnunciare: vel male ꝓnunciant: appellatur ad papaz de offi. dele. ab arbitris libro.vi.

A Rchidiaconus multa pōt de iure. Sed q: ſm Jnn.in.c.i.de of. archidia. ꝓstitutōes z ꝓsuetudines p diuersa loca ꝑualēt i officijs de ꝓsue. cū oliꝫ ipse stabit. Et tō in offō suo faciat ſm q̄ ꝓsuetudo ꝓscripta siue ecclie hꝫ. vbi aūt nō eēt talis ꝓsuetudo vel statutuꝫ haberēt locū capliaz tot⁹ ist⁹ titul⁹ ſ ꝫ Jnno. Et sic post episcopū est vicari⁹ i oib⁹. z hꝫ curā i clero tā i vrbe q̄ in pochijs habitantium. z ipsos dz de tercio i tertiā annū si eos nō pōt visitare vt i.d.c.i.dz ascultare euāgeliū z epistolā z respōsoria. z nullus ea eccle sia cāter nisi p̄us ab eo ascultat⁹ z de eius iussu. Et ceroferarios ordinare. vt in.c.ij.extra eo. Et tenet si alq̄ de sua negligētia. vel alterifraude deputēt rē b⁹ ecclie: nisi ꝓ posse ꝓuideat vt in.d c.ij. dz examinare clericos q̄ sūt ad sacros ordies ꝓmouēdi ex eo.c. ad hec z c. vt nostrū abbates z abbatissas ponit in sua: vt i.d.c. vt nostrū.

1 ¶ Utz peccet archidiacon⁹ respēdendo episcopo dicēti. Scio hāt eē dignū Scio q̄tū humana fragilitas ꝑmittit ſ. ꝫ Jnn.in.c. vno de sepul. in ordia. q̄ si talis ordinandus ꝓsentatur a ꝓbis pōt sana ꝓcia respōdere: dūmodo nō sciat aliq̄d mali de eo ar. de ꝓsump. dūdū. Et si scit aliq̄d mali de eo q̄ eit secretū dz obtinere a ꝓlato vt eo absente faciat ordinationē. Et nō pōt vel sine scādalo tūc eē pōt salua ꝓcia dicere: q: nō dicit nisi vt minister nō vt ipe. z ec ecclia que nihil scit de occultis p eū. logitur. Nec dz omittēdo talia dicere idirecte publicare crimē fratris secretuz. Si vero esset publicū tale crimen tūc peccaret mortaliter talia dicēdo. xxj. q.y. primum. Si modo crimē est peccatuz mortale q̄d scit secus si eēt venale. xxv. di. ¶. criminis.

H Rchiepiscopus cām ad se p appellationem devolutā subdito sū fraganei cōmittere pōt. illā tñ ad suscipiendā delegationē compellere nō pōt de offi. ordi. pastoralis. z Pa. ibi ex illo tex. notat q̄ epi existentes in ꝓuicia archiepiscopi sunt subiecti ipsi archiepo metropolitano lege: z sic archiepūs ē iudex ordinarius oium epoz in ꝓuincie de iure cōi. Et quelibet ꝓuincia ds hēre vnum archiepm z.x. epos. z hoc sufficit ad ꝓtectū regnū vt.c. scitote. vi.q.iij. no. et q̄ archiēps nō pōt ꝓcedere ꝫ epm ad depositionē q: depositio epoz soli pape est reseruata vt in c.ij. de trans. p. Sed de crimine eorum pt cognoscēt z ipos puntre. vt.c. sacro. de sen. ex. de cā ho cuilli differēter cognoscit etiā si subditus epi commetat epm. nam dz eum cōuenire coꝝ archiepo sed si epo hꝫ cām ꝫ subditū: nō cōuenit eum coram archiepo. q: nō est iudex subditi epi. nec episcopus dz eē iudex in cā ꝓpriatis debent eligi arbitri iuris hec probantur in.c. si clericus aduersus clericū. xi.q.i.

¶ Archiepūs non hꝫ iurisdictionem in 1
subditos suffraganei sui nisi in quibusdā casibus q notāt p glo. in.d.c. pastoralis. Primo cum deuiant diuinis officijs. a ꝓsuetudine metropolitane ec-

cleſie.xij.di.de hijs. No.tñ limitat niſi eccleſie prouincie haberēt ſpālem cōſuetudinem. qđ placet Pa. vt valeat ꝙſuetudo cuiuſcūq; eccleſie: dūmodo ſit alias rōnabilis.ar.c.de trina.de conſe.di.iij.ad hoc facit ꝙ no.glo.in.c.i. de ſum.trī.in.vi.ꝙ in his quē ꝙcernūt fidem debemus ſeq ꝙſuetudinem eccleſie romane in alijs nō tenemur: niſi papa diſponat. Secundus qñ ſubditus epi delingt in dioceſi archiepi.vi. q.iij. placuit in hoc enim caſu efficitur aliqs de iurisditione alterius cuiuſlibet. Tertius ſi hz predium in dioceſi ſua de ſo.cōpe.c.ñ.ꝛ tūc caſus ptinet ad quēcunq; alium. Quartus ſi clericus hz ciuilē cām ꝓtra epm ſuū.d.c. ſi clericus. Item ſi crialis cā ſit inter epi ſcopum ꝛ clericū ſuum. nam tunc dz deduci ad ſinodū in qua ꝓeſt archi epūs.vi.q.ij.c.i. Quintus ſi cā deferatur ad eum ꝑ appellationem. extra de of. le.c.i.de of.ordi.duo. Et hoc caſu diſtingue ꝑut habetur in.c. venerabilibus. §. ſane. ꝛ duobus. §. ſe. de ſenten. excō.li.vi. vbi dicitur. ꝙ ſi certū eſt excōicationis ſniam eſſe iuſtaz: velut cū ꝑp manifeſtum exceſſuz eſt in aliquē ꝓmulgata ſupioz: iudex niſi ꝓiculum ſit in mora excōicatum ad excōicatorē ꝓrſus remitte. e dz. nec dz eum abſoluere niſi excōicator: regiſtus malicioſe illum abſoluere nolet. ꝛ gl.in ver. nec dz dicit ſi tñ abſolueret tenz abſolutio vt infra. §. vbi qđ eſt valde notandus Segtur ſi ſo oſtet hmōi ſniam eſſe iniuſtā: nequaq; remittēdus eſt excōicatus ad ſuū excōicatorem: Sed dz ſi ne difficultate aliqua mox abſolni. ſi aūt dubitet vtr iuſta ſit vel iniuſta ſuperioz niſi excōicator deferat: relaxare iuſta forma dz eccleſie pōt illaz. ꝙꝙ honeſtius agetur ſi ei deferat in hoc caſu. hoc ibi. ſi autem nō fuit appellatum: ſed ꝑ ſimplicē querellā ſupioze admit. dic ſcom gl.in.c.ꝑ tuas. de ſen. excō. ꝙ dz eum remittere ad inferioze: vt ipſum abſoluat. Et ſi inferior ipſum abſoluere nolit: archiepus ipſuz abſoluat. de offi.ordi. ad reprimēda, tamen ſi ꝓpter culum eſſet in mora ꝓp hmōi remiſſionem ipſum ſtatim abſoluat. de ſen. excōicatio. ſacro. Sitr ſi viderit ſniaz. excōicatōis ab epo latam eſſe iniuſtā eut denter: poterit archiepus declarare ſubditum irrationabiliter fuiſſe ligatū. hz nō fit appellatum ad ipſum de ap. ſoli citudinem. hec glo. Itez qñ nō fuit appellatuz: ſi excōicatus deponat querellam apud ſupiozez de ſuffraganeo. vt ſponatur ei pena ꝙ ꝓ: ſuo intereſſe ſuper iniuſta excōicatione audire dz eu? Secus ſi cōqueratur de ipſo: vt relaxe tur hmōi ſniꝛ Contra ſe ab eo. Pro alio ꝓmulgata qñ vteri hāc cām. nō ad ipm ſuffraganeū: ſed ad cū ꝑ quo eſt ſniꝛ lata: ſpectat. Item ſi ſuffragraneus eſt extra iudicū ꝓ ſuoꝝ defenſione iurū vel ctiā in iudicio ex ſuo ꝓcedens offō ingrendo vz: vel filie gd agēdo aliquē excōicet. in hoc caſu ptenē dus eſt ſuffraganeus coꝛ archiepo: vt eius officiali qz ipſius intereſt defendere cām ſuā hoc in.d.c. venerabilibus in ꝑn. Sextus ſi ſm pano. in.c. in litteris. de of. dele. vbi dicit ꝙ citra remēdū appellatiōis pōt archiepus ſe ipedire de cāis ſubditoꝝ ſni ſuffraganei. vputa ꝑ viam nullitatis. Exēplus excōicatus coram ſupioze dicit ſniam nullā Eo qđ ſit lata poſt appellationē: vl qz ptinet intollerabilē errozē. Limita ergo iura dicētia ꝙ citra appellationez nō admur archiepus. nā dz ſuppleri: vl ꝑ aliud ecclēs remedium. Et no. ſm aſten. li. vij. ti. xiij. ꝙ fortius extimlē ſubiectus a iurisdictione ſuffraganei ꝑ appellationē eꝯ ꝑ querelā. nā eꝯ cito appellat ꝙ ad illā cām eſt exēptus a ſua iurisdictione. de ap. directe ꝛ c. paſtoralis. nō ſic eſt de illo ꝙ cōqueritur. qz quouſcq; lite fuerit ꝓteſtatus: nō dz agere. hz velle agē. ſ. ré ra. ha. amplius ſz huic ſnie obuciť. nōne ꝛ is ꝙ nō appellat ꝑbo hz vadit ad querelā ꝑponendam itinere accepto vl ipſo facto appellare ſic extra ỏ ap. dilecti. Sz illud hz locum ꝙñ ad appellationē eꝯ iudicius

fuciam. & an ordinationē cē post mo
dū. n. necessaria esset appellatio vocis
h. asten. Septimus cū eps ē negligens
ir. q. iij. cū simus. Et pa. in. c. ex frequē
tibus. de isti. facit regulā generalē: q
sola negligētia epi deferat iurisdictio
nē in archiepm. & vide gl. singulare 3
in. c. romana. de sup. neg. pxe. li. vi. q. di
cit notabiliter: q in negligētia epi archi
eps supplet vices eius: non in delicto
hoc tñ limita. fm doc. in. d. c. ex frequē
tibus. & ibi pa. dicit nisi delicta sint no
toria. & sic iste erit alius casus. in quo
archieps exercet iurisdictionē suam in
subditos suos suffraganeos q. s. rōne no
toietatis delicti. & l3 tex. in. c. romana
§. notoria. de cen. li. vi. loquatur dū vi
sitat: tñ doc. cōiter extendūt etiam dū3
nō visitat quod est notādum.

¶ An aūt iudex ad actū absolutionis
teneat citare ptē adnersaz. fr. pa. in. c.
qua fronte. de ap. dicit fz doc. cōiter q
sic cū pa eduerla possit ptendere inter
esse. foxe. n. fecit expēsas quas pseq3 fz
aū absolutionē: vel hmōi. Doc. tñ cōi
ter dicūt ibi: q si de facto fiat absolu
tio: pte nō vocata t3: vide etiā gl. in. c.
excōicatos. xi. q. iij. q. vt limitare pdicta vt pe sit vocāda ad actū absolutio
nis. qñ iudex excōicauit aliquē ad in
stantiā ptis. Secus si mero officio. & hoc dictū plz Pa. Sz z pdicta est tex
notabilis in. c. romana. §. sniās de ap.
li. vi. vbi dr q snia excōicatōis: vt iter
dicti nullatenus est revocāda: pte non
vocata. & p illū tex. arguit Jo. an. ptra
opinionē pdictā vt nō teneat absolutō
pte nō vocata. Sz p ocordia dicit pa.
q aut absolutio sit ab ipso excōicatore
siue supiore ocurrēte cū eo ad actū iu
risdictionis circa excōicatū. & tūc t3 absolutio: pte nō vocata tex. ē cū gl. i. c. cuz
ab ecclia de offi. o: vide ēt tex. cū gl.
in. d. c. venerabilibus. §. vbi tradit re
gula gñalis: q absolutio facta a iudice suo ētūcunq3 iusta t3. Quōq3 fit ab
solutio a iudice ad quē devoluit iurisdictio solū via appellatōis: vt in archiepo & hoc casu dic: q si nō est appella
tum ad eū: nō valet absolutio: nisi recipiat appellatiōes exphabili cā emissaz
tūc. n. t3 absoluto ab eo facta. l3 ēt pte
nō vocata l3 sit iniusta: q: hoc casu iudex est. hoc ēt p3 p. d. §. vbi. q ppie lo
gtur de iudice ad quē. vbi dr. Ubi aūt
supior cōpetit de excōicatione cognoscere: absolutio quā ipse fecit t3: l3 forsi
tan fit iusta. qñ & si z ius litigatoris
nō tñ z ius ptōis absolvit. aut vult
sniam excōicatoris revocare tanq3 iniustam: vl eā denūciare nulla & nō pōt
nisi ptibus vocatis. Et si aīr faceret: re
vocatio vl declaratio nō teneret: & hoc
casu itellige. d. §. snias. & Joan. an. ibi
Rō est. q: hoc casu est quasi diffinitiue
pronunciare. & est actus iudicialis nec
cōpetit sibi ptās nisi prius examinaue
rit cām. hec Pa. Sed z hoc vltimū fa
cit. d. §. vbi nā si fuit appellatuz ad ar
chiepm vt supponitur in. d. §. snias. er
go ad eum spectat de excōicatione cognoscere. & si sic ergo & ab ea absolue
re: revocare: vel eā denūciare nulla l3
iniuste faciat. nec ob. d. §. snias q: fate
or q archieps revocēs dictas snias: vl
declarans esse nullas nō vocatis ptibus male facit nō tñ segtur q absolutio sit
nulla: q: ibi nulla est clausula irritans
factū. simile habemus fm glo. in. d. §.
snias in. d. c. cū ab ecclia in fi. ibi sine
grua satisfactiōe. & absq3 plebani cō
scientia nō relatēs & tñ absolutio aliter facta tenuit fm gl. ibi & cōiter doc.
& pdicta vident tenere doc. vt ipsemet
Pa. dicit in. c. qua frōne. vt dictū est. s.
& ex pdictis hēs i gbus casibus archi
eps pōt se itromittere de subditis suorum suffraganeorum. primo cū ad eum
fuerit appellatū. secundo cū ptat sententiam epi esse euidenter iniustam vl
cum factū est notoriū etiā quādo nō
visitat. Tertio qñ eps aliquē excōmunicat ex mero officio. Quarto cuz aditur archiepo p via nullitatis. Quinto
qñ archieps & actus & viam querele remittit excōicatū absoluendum ad
epm quem. si eps nolit absolvere ipse
archieps absolvet. Sexto vbi periculum

esset in mora remittēdi excōicatiōz ad
epm: tunc archiepūs posset absoluere
etiam nō vocatis partibus vt vult gl.
in.d.§.sententias. Que aūt sit dīa in
ter absolutionem t reuocationē. vide
infra excōicatio.xxix.§.xv.

¶ Per solam vacationē epalis sedis
nō archiepūs sed capīm supplet vices
epi.de sup.ne.pre.si epūs.t.c.ecclie lib.
vi. Silr si epūs sit excōicatus.ō sup.ne.
p̄ela.d.c. romana.li.vi. aut captus a
pagants.vi in.d.c.si epūs:

¶ Archiepūs pōt suā puincīā visitare
lz nō sint eius suffraganei negligentes
t iterate visitationē: t pcurationes re
cipere nō obstante p̄suetudine ctia. t
dum visitat pōt p̄fessiones subditoruz
suffraganeoz audire absoluere t peni
tentias iniungere t ertā alijs cōmitte
re de censi. perpetuo li. vi.

¶ Utz aūt archiepūs pōt absoluere il
los q incidērūt in canones in puincia
li cōcilio factos. ff. asten. li. vi. ti. xiij. de
mēte ho. dicit q statutū aut est forma
tuz in pona pcilij: aut in pona archi
epi. Si in pona pcilij: vt si dicat nos
pcilīū vl nos archiepūs de cōsensu suf
fraganeoz nroz statuimus ꝛc. tūc sīe
p̄sensu illoz nō pōt absoluere: nisi
epi hoc sibi pceserint: vl nisi hēat hoc
ex p̄uilegio vel p̄suetudine ar. ex. de tē
or. si archiepūs. t. c. se. Si aūt in pona
archiepiscopi: vt si dicat nos archiepi
scopus de p̄silio fratrū nroz ꝛc. sic ar
chiepiscopus p se pōt absoluē: q̄ p̄sili
uz nō ipoxat necessitatē. vt i. c. cū oliz.
de arbi. tacta gl. Sz archi. xvij. di. i sēn
tia. tz q̄ in vtroq; casu nō solvz archi
episcopus poterit absolutionē ipende
re suo subiectorimo hoc poterit glibet
suus suffraganeus in suū subditū exer
cere cū talis sit sīnia canonis t hoc ar.
de cre. nup de sen. ex.

¶ Archiepiscopus pōt pcilīū celebra
re irregisito p̄mate. xcij. di. siqs.

¶ Archiepūs trāsiēs p quoūs loco sue
puincie pōt facere aīi se crucē portari
t bīdicere ppko in pōtificalibus cele
bzare. t hmōi. Silr t episcopus ēt in
locis exēptis sue dīocesis vt i c. cle. archi
e pō de p̄uil. Dec tū fieri dēt sine p̄ie
iudicio t grauamine exēptoz vt ibi.

Archipzesbyter ecclie cathedra
lis dz hfe curā quo alij sacerdo
tes duīa officia celebzent debito mō t
in abīsīta epi pōt fōtes bīdicē: alijs sa
cerdotibus pniaz intīgere. c. ij. de offi.
archipzē. Insti. alto nole dicāt decani.

¶ Utz possīt absoluere oēs de episco
patu. ff. q pōt oēs q ad ipsum p pnīa
recipiēda recurrūt q̄ est prochialis sa
cerdos oiuz de episcopatu. c. offīn. eo.
ti. in tex. t in gl. t. l. di. in capite.

¶ Utz idē possīt archipzesbyter rural t
ff. q nō. nisi inquātū episcopus dat ei
auctoritatem. plebibus. n. solūmō pest
t nihil dz facere sine relatiōe episco
pi aut ꝛ eius decreta. c. si. eo. ti.

Arguere a sili ad simile idē est tu
diciū. de p̄sti. trāslato. vbi querit
pa. an lex sp possit extēdi ad simlē ca
sum. t dicit q vbi est casus silis z hz
casuz spālez in ꝛnū. nō dz fieri extēsio
q̄ nō dz fieri legū coxectio ex silitudi
ne rōnis. Sz vbi nō reppit ꝛnū bñ pōt
fieri extēsio. Et sic itelligē. l. nō. p̄sti. ff.
de le. Et soc no. bar. in. l. nō. dubiū. C.
de legi. vbi dicit idē esse in p̄suetudini
bus t statutis p. l. de qbus. ff. de le. Et
sic no. q̄ statutū municipale t p̄suetu
do pōt ad alios casus ex idēptitate rōis
extēdi: dūmō illi casus nō hēant leges
ꝛnū. Et sic itelligē q̄ no. in. c. in nra
de iuiur. vbi tenuerūt multi t male. q̄
statutū nō dz extēdi q̄ ē stricti iur. Sz
vt vīm illud pcedit q̄n extēsio fieret cū
legis coxectu ne alias secus. no. ctia
Pa. in. c. ad audientiā de decī. q̄ diuer
sitas vocabuloz iducit diuersitatē rez.
Et raro ptingit q̄ duo vocabula. Jdē
p̄ oia ipontent: q̄ alias ars iduceret su
pfluitatem. de hoc est pulcher. ctx. in. l.
si idē codicilli. C. de codi. t ad hoc. d.
c. ad audientiā. quod quottidie solet al
legari cōtra puertētes intellectū iuriū
t impropziantes vocabula legū. Naz
si p̄inceps alīr intellexisset. bene sciuī
set ponere vocabulum acōmodatius.

Et Jo.de lig.ponit ibi q̃dam ꝓba cir-
cũ interp̃tationẽ turtũ.dicit enim q̃
sut apparet de mẽte legis.z est ei stan.
et Ꝟpp:tũ significatũ ꝓbor.vt in.l.cũ
pr̃.Ꝟ.dulciss̃imis.ff le.ij.vbi ꝓba restri
guunt ꝑ rõnẽ exp̃ssam: Rõ est.q:: ꝓba
deseruiũt intẽtioni:z nõ eꝫ hñt enim
se ꝓba z itẽtio seu rõ ꝑut corp⁹ z alia
nã sicut ad dñatur cozpozi:ita rõ legis
dñatur ꝓbis ad hoc.d.l.nõ dubiũ.aut
nõ ꝓstat de mẽte.z tũc si ꝓba sunt cla
ra nõ est ab eis recedẽdi.vt in.c.si ꝺ Ꝟ:
si.lꝫ itelligo q̃ rõ nõ ẽ exp̃ssa in lege:
nec põt ꝓecturari rõ nãlis legis. nã vt
fingꝝ ingt.Et.z alij post cũ in.d.l.nõ
dubiũ.vbi rõ nõ est exp̃ssa i lege: debe
mus ꝓecturari ꝑ fikia rõnez nãlez que
potuit mouere legislatozẽ:nã sine rõne
nõ fuit motus cũ sine rõe nõ sit lex.iũ-
di.erit ãt.Et ꝫ illã rõnẽ ꝓecturatã pos
sumus extẽdere z restringere legẽ etiã
odiosaz.lꝫ vbi nõ põt hec rõ nãlis ꝓe
cturari.tũc ꝑcedat dcm̃ to.de lig.vꝫ q̃
recurrat ad ꝓba si clara sunt:si ãt sunt
dubia:tũc ñeda est iterp̃tatio ꝑ alas le-
ges si fieri põt q: iura debent iuribus
ꝓcordari:vt in.c.cũ expediat de elec.li.
vi.Si ꝓo ꝑ alia iura nõ põt apparere
intellectus:tũc recurrẽdum est ad ꝓsue
tudiné ciuitatis vt.l.minime.z.l. si de
interp̃tatiõe.ff.de legi.z in.c.cũ dile-
ctus.de ꝓsue.Si ãũt nõ apparet de cõ
suetudine loci recurrẽdũ est ad similia
vt in.d.l.nõ ꝓnt.in defectũ ꝓo oiuz re
curredũ est ad ꝓncipẽ q: eius est in-
terp̃tari cuius est cõdere nã ꝺz intelli
gi dicta auctozita:tis q̃ ꝑ remedia supra
dicta.vel similia nõ põt haberi certitu
do legis.Et sic intellige.l. vnicam. C.
de ꝓse.iniur.ꝓstã.li.xij.vbi daꝫ docto-
ribus ptãs interp̃tãdi.idẽ etiã in iudi
cibus.iuxta no.in.c.cũ ſpali de appel-
la.Unde tũ qꝺ notat Bar.in.l. nõ alit
er de le.lig.vbi dicit q̃ primo debem⁹
inſpicere qd senserit testato:rq: añ oia
voluntas testatozis dominat.l.cũ virũ
C.de fideicõ.deinde si nõ apparet debe
mus inſpicere qꝺ est verisimile.l.si ma
ter.C.de inſti.z ſubſti.ſub 2di.fac.z.l.
mulier in ꝓin.ff.ad tre. Et si nõ appa
ret quid sit verisimile: tũc inſpicimus
ꝓpriã significationem verboꝝ z ita
logtur.d.l.non aliter.vide etiaz gl. ſin
gularem quã oẽs ſequũtur in.l.tale pa
ctum.Ꝟ.ſi.ff.de pac.q̃ dicit q̃ dſpoſi-
tio facta in vnũ casum trahitur ad ali
um de quo ſi dſponentes cogitassent
verisimiliter idem dſpoſuiſſet z not.
hoc quia facit ad multa.

¶ An aũt ꝓstitutio penalis possit extẽ 1
di.Ꝟ.glo.in.c.ſepe.de tẽpo. ordi.li.vi.
dicit q̃ ꝓstitutio penalis extenditur ad
aliuꝫ casuꝫ cõ̃ cõprehẽsuꝫ: qñ est ea-
dẽ rõ z oimoda ſimilitudo.z tunc ꝓo
ꝑte nõ ꝺz extẽſio.Et do.Pe.dicit istã
glo.esse ſingularẽ.lꝫ Jo.de imo. dicit
q̃ nõ putat istã gl.esse verã q: etiã vbi
est eadẽ rõ z oimoda ſimilitudo non
fit extensio ꝓstitutionis penalis.vt no
tat Jo.an.in regula odia.de re.iur. li.
vi.Ubi an.etiam dicit istã glo.nõ ꝓo
cedere.lꝫ enim detur oimoda ſimilitu-
do z ſubſit eadem rõ:nõ tñ fit extẽſio
legis penalis. Et ista est ꝓclusio vera
Doc probat.c.constitutionẽ.de reg. li.
vi.vbi patet q̃ ꝓstitutio loquens de
ꝓdicatozibus v minozibus nõ habꝫ
locũ in alijs mendicãtibus: lꝫ subesset
eadem ratio. Et ꝓpter idẽptitatem ra
tionis lex ꝓrogauit ad alios mendi-
cantes.hec regula habet multas fallen
tias.vide Be.in.d.c.ſepe.aliquas etiam
dicunt q̃ fallit qñ in statuto vel lege
apponitur rõ expr̃essa.q: extẽditur ad
cõprehẽsa sub illa rõne:nec ꝓprie dr
extẽſio:cum id qꝺ est ex rõne legis sit
ipsa lex.sed istud cõuter nõ tenet: nisi
alia cõcurrant ſm̃ do.An.

¶ Pano:aũt in cle. Abbates de reſcri 2
ptis dicit q̃ in hac materia extẽſionis
Jo.an.fuit sibi multũ ctrarius in glo.
ſuis.nam in.c.dispẽdia de reſcrip.lib.
vi.dicit q̃ hꝫ locum dispositio.per idẽ
ptitatem rationis licet nõ pena. Aliter
tamen senſit in cle.i.de elec. Hec Pa
nozmitanus. Et sic vꝫ posse concludi
q̃ in hoc non potest dari certa regula
Unde tamen Panozmitanum in .c.

ex tenore. qui. ff. in fine. vbi dicit secundum Joan. an. q constitutio penalis debet t potest extendi t largo modo interpretari quando emanat: Ut euitent pericula animarū.

3 ¶ Adde vnum singulare quod notat Barto. in. l. quemadmodū. C. de agri. t cen. lib. 10 vndecimo q licz lex penalis t odiosa extra ppriuz significatum nullatenus extendatur vt in regula odia tñ vbi extēsio tendit in fauorem reipublicentur debemus ipsam extendere sicut legē fauorabilē. Et iō cū pertineat ad fauores reipublice pūri maleficia ad hoc vt pronincia quieta permaneat. vt. l. congrui. ff. de offi. pxsi. si p statutum punitur faciens: etiam punietur fieri faciens.

ARra sine subarratio. Arre dicūtur anulus pecunie. sine alie res date sponse. Quarum datio subarratio vocatur ꝓcipue quādo fit per ānuli imissione q̄ vulgo desponsatio dr. Et siquidem fiant inter sponsum t sponsaz nō dico ꝟ̄huntur sponsalia sed ꝓsumitur p̄ matrimonio nisi ꝓbetur ꝟ̄riū vel esset ꝟ̄ria ꝓsuetudo vel repugnaret etas. vt no. extra de despon. impu. c. tue. Si vero fiant a parentibus tūc sola sponsalia cōtrahuntur vt ibi dr in gl. Et hoc intellige p modū quo sponsalia a parentibus cōtrahi possunt. De quo vide infra. De matrimoniū. ij. §. xvi. t. xvij.

1 ¶ Arre spōsalicie nō secuto matrimonio debēt restitui hoc modo. Si matrimoniū non fuerit secutū absq; alterius culpa: vt pp superuenientem morbum vel religionis ingressum t huiusmōi debent restitui arre simplr. Si vero fuerit secutū pp culpam dantis perdit arras. Si pp culpā recipientis restituet eas in duplū. C. de spō. l. arris. t. l. fi. De hoc vide. j. Spōsalia. §. vij.

ASsasinus. Assasini fuerunt quidaz infideles qui ex quibusdā fallis opinionibus de facili mittebātur ad occidendū xp̄ianos non curātes si ob hoc occidēdi eēnt ipsi. Contra quoz pestē statuit. Jnn. iij. q̄ quicūq; princpe vl

prelatus vel alia ꝓsona aliquē xp̄ianū assasino iterfici fecerit vel mādauerit: et si mors sequta fuerit subsecuta. Et q assassinos receptauerint uel receptauerint nō solū excōicatiōis t deponis incurrant sniās ipso facto: iz sint etiā cū oibus sinis bonis xp̄ianis expositi t ppetuo diffidati: ita q ex quo de predictis vel aliquo predictoz ꝓbabilibus ꝓstiterit documentis: nullā alia excōicationis depōnis seu diffidationis sniā regratur iz bificia talū per illos ad quos pertinet collatio libere cōferātur: extra ō homi. p humani. li. vi. Et secundū gl. ibi isti infideles dicebātur cē del vezo de la montagna.

¶ Utz aūt bona ꝓdictoz sint capienti- 1
tius. Nz. q̄ sic si sunt bona mundana. Dñi secūdū Archi. t Jo. an. ibi regrit prius sniā iudicis declarātis ipm assasinū vel fautorē talū: ante quā liceat ꝟ̄ tales ꝓcedere i ꝓsonis vel bonis. Et ad tex. ibi respōdent nō regri alia sententiā. s. que det lniam occidēdi t hutismōi. q̄z sufficit sit declarctum ipsum esse assasinū vel fautorē. Et faciunt regula generalē que valet ad infinitos casus. q̄ oia iura mundi que dicūt penā imponi ipso iure vel ipso facto: debēt intelligi dūmō secuta sit sniā declaratoria p quam declaratum sit fuisse cōmissum id pp quod veniebat imponenda illa pena: alias illa pena effectū t executionē nō sortiretur. Idē Alex. de imo. in. l. siquis maior. C. de trāsac. Et ex hoc dicto cōcludē q̄ iz tale factū sit notoriū facti. s. q̄ nō possit aliqua tergiuersatione celari. tamen adhuc requiritur ista sniā declaratiua. Iz panor. in. c. cū non ab homine de iudi. tenuerit ꝟ̄rium t male. Voluit etiā idē pan. in. c. canonū: de consti. q̄ vbi bona alicuius sunt cōfiscata ipo iure q̄ talis cū bōa cōscia nō pōt retinere illa bona: q: iz cū statī illa bōa: sūt acqsita fisco. Et etiā in hoc reꝑhendūt ab oibus. Et talis quātūcunq; occultus perdit dñium t administratione illoꝝ bonoꝝ. vt voluit. Bar. in. l. post ꝟ̄cuz. ff.

de dña. Et ſō ſine tale factū ſit pbabile ſine nō: ſemp pdit dñū & adminiſtractionē. No. tñ q vbi lex vl' ſtatutū pmaret aliquē bonis vel alr ipo ſcō & aderet & nulla regratur declaratio ēt ſup ſcō: tūc nō regrit ſnia declarati ma ſicut fecit Pau. ſecūdus in extrauā gāti q incipit. Ambitioſe. et iſta eſt optima cautella. de qua vide infra. emphyteoſis. §. vij.

2 ¶ An āt tales diffidati poſſint interfici ipune. Et an ſi ſint clerici ſint puati omni pmilegio clericali. Vide infra. Degradatio. §. ſi.

3 ¶ An aūt illi q faciunt p aſſaſinos interfici xp̄ianos pp pecuniā ꝓzehendātur ſub cōſtitutione: Vide infra. excōicatioue. xxxiij. §. vj.

AVaricia vtrum ſit peccatum mortal. ℟. Fr. tho. in. ij. ſe. q. cxvij. Auaricia ꝓt accipi dupliciter. vno. mō q aliqs accipiat. vel retineat iniuſte res alienas qđ ptinet ad rapinā vl ad furtū: & ſic ex ſuo genere mortale é. pungit tñ in bōm q & ét véiale pp imperfectionē actus ſicut de furto. Alio mō pōt accipi auaricia ſm q importat ſordidatū amorez diuitiarū q ſi in tñ creſcat q pferatur caritati. vt. ſ. pp. amorē diuitiaꝝ aliqs nō vereat facere p̄ amorē dei & primi tūc erit peccatū mortale. Si āt ſordinatio amoris in hoc ꝓſiſtat: vt. ſ. hō quātus ſupflue diuitias amet ſi pferat eas amorē amori diuino. ſ. q pp. diuitias nō velit aliqd facere cōtra deū & ꝓximū: ſic eſt peccatum veniale.

1 ¶ Utr̄ mercatio ſit licita. ℟. Alex. de ales dicit q nō ly niſi pp dno. Primo pp neceſſitatē: vt valeat ſatisfacere ſibi & ſue familie ſm decētiam ſtatus ſui. Secdo pp pietatē. ſ. vt lucretur ad diſtribuēdū pauplb' vl ad alias piaꝝ cāſ tūc licita é. Mercari ꝓ pp ſbſtātiam cumulāda ſi ly. an āt ſit peccatuꝫ mortale dic vt ꝓxime dictū é ſm Tho. vꝫ q ſi iſta inordinatio & cupiditas diuitiarū in tāt̄uꝫ creſcat q ſit patus facere p̄ amorē dei & ꝓximi ſic é mortale ſi nō ſi pferatur iſta ſordinatio caritati dei & ꝓximi nec p hoc aliqs mortale ꝓmittez ſic eſt veniale q ſic ſi dictē ponere finē vltimū in diuitijs.

Additio. Et ex iſta doctrina tho. hēs ꝓzio qđ appetit diuitiaꝝ eſt pcm̄ mortale vel véiale nā ſi iſte appetit' ita inordinate creſcat q pferatur caritati dei vl' ꝓximi. ita q patus eſſet facere p̄ pcepta dei vel ꝓximi tūc eſt mortale vt puta ad hñdū diuitias patus eēt dimittere miſſas i feſtis facere & ꝑtus in eis murare falſū decipe ꝓximū & p phas & nephas acgrere diuitias. ſec' ſi. j. lites dei & ꝓximi cōſtat talr q amorē diuitiarū non pfert amori dei nec ꝓximi tunc non dr frui creatura nec ponit finē vltimū in diuitijs & ſic non peccat mortalr. 3

¶ Secdo ex dicta theonica tho. poſſumus ſcire qñ ga tranſgredit p̄mum pceptū decalogi qđ & diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo &c. nā ſi ga ita diligit diuitias vel pfem vel filios. & hōi & taliter q patus eēt trāſgredi pcepta dei vl' ꝓximi tunc peccaret mortaliter qz frueret creatura & aliqd diligeret. ē. deū. Sec' ſi pp pdicta nollet aliqd diligere. ē. deū nec eālle deo: ꝛ infra deū tē eēt véiale. De h. vide. j. caritas. §. i. 4

¶ Tertio ex dicta doctrina hēmus cognoſcere qñ gula eſt peccatū mortale vel ne. ſi. n. apetitus gule ita ſordinate ferat q ad hñdū ſuo appetitui cōueniētia eēt patus facē p̄ pcepta dei vtputa comedere carnes i q̄drageſima vel vi. feria vel hmōi tūc eēt peccatū mortale. ſi āt iſte appetitus ſit infra deum ita q pp hoc nollet offendere deuz vl' ꝓximū tūc eſſet peccatum veniale. 5

¶ Quarto ex dicta doctrina habes cognoſcere qñ ſuphia: vel appetitus honoris: vel vaneglorie ſit peccatū mortale vel ne. qz ſi appetitus honoris ferat ſupra deū vel equale deo tunc eſt mortale. Secus ſi infra deum. vt q: ꝓter hoc nollet offendere deum nec pecare mortaliter: tūc eſt veniale. De hoc vide. j. Elia vana &c. Suphia: ſ. i. ℟. ij. 6

¶ Quinto ex dicta doctrina habes vi 7

dere qñ cõcubitus inf̃mõialis sit pec
catũ mortale vel ne. Si. n. maritus ita
inordinate ferat̃ ad vxorẽ suam in
tactibus ꝛ aliis actibus ꝙ patus esset
talia facere etiã si nõ cẽt vxor sua tunc
peccaret mortaliter Si autẽ actu vel
habitu cõsiſtit infra fines matrimõij:
ita ꝙ nõ vellet cõcubere cũ ea si non
esset sua vxor̃ãc esset venialeꝙ tunc
ñ fruitur creatura nec ponit finem in
ea. ẽt si eã cognosceret cã sanãde libi
dinis De hoc vide. j. debitũ. §. tiij.

¶ Et nota ꝓdicta q: fere habes viam
cognoscẽdi quãdo auaricia: superbia:
vanagloria: gula: ꝛ cõcubitus matri
monialis sunt peccata mortalia

¶ Habes ẽt in. c. Inuidia. §. ij. duas
optimas regulas ad cognoscendũ qñ
inuidia: ira: odiũ in corde sint morta
lia vel vẽialia. ꝛ nũq̃ errare poteris.

¶ Item in. c. Accidia. §. ij. habes qñ
accidia cõstituit duplex peccatũ mor
tale vel quãdo ẽ circũstantia. Item de
hoc vide infra. Cõmunicare. §. ij.

¶ Jté. in. c. iurare. §. iij. in quinq̃ con
clusionibus ibi positis hẽs qñ blasfe
mia in deum vel sanctos est peccatuꝫ
mortale. vel quando quis iurat ꝙ que
cunq̃ iuramenta.

¶ Jtẽ in. c. mendacium. habes alias
quinq̃ conclusiones ex q̃bus clarissi
me patet quando mẽdaciũ gnciosuꝫ
offõsũ vel iocosum sunt peccata mor
talia etiam quo ad religiosos.

¶ Jté. in. c. cõtumelia. §. i. iij. ha
bes quãdo dicẽs cõtumeliã vel cõuitiũ
alteri est pcñ mortale: vt puta dicẽ
do. tu es spurius: latro: vel huiusmõi
malo animo: qz semper est mortale.
Seems li imprecaretur ei malũ sancti
Antonij: vel lepr̃ã: vel fluxũ sanguinis
vel huiusmõitũc eni nõ est peccatum
mortale: nisi quãdo sedato furore ve
let ꝙ ei accideret. alias secus.

¶ Jtẽ hẽs de. iij. ꝑcepto in. c. Vsica
§. ij. ꝛ se. ꝙ audiens missaꝫ in diebus
festiuis satisfacit illi ꝑcepto. iꝫ alijs ho
ris diei vacet mũdanis. ꝛ sic non est
necessaria ꝓtritio vel attritio. nec ofo
nec ꝑdicatio. Est tñ necessariũ ꝙ ab
stineat se ab ope seruili. Et. in. c. Ferie
§. vij. ꝛ sc. habes ꝙ ũ opus fuit ma
terialiter ꝛ finaliter est ꝓhibitum sub
pena peccati mortalis. Et ex hoc hẽs
qd. dicẽdus de laboratibus in festis
aduocatis. doc. studẽtibus in festis vl
legentibus. piscantibus. venantibus:
medicis: barbitonsoribus: macellarijs
ꝛ Eũntibus ad mercata ꝛ similibus
an peccẽt mortaliter.

¶ Jtẽ hẽs de ẽnto ꝑcepto. s. de hono
re parẽtũ. in. c. obedientia. §. ij. quãdo
filij peccant mortaliter non obedien
do. parentibus.

¶ Item habes in. c. Furtum. quasi ꝑ
totũ qñ furtũ est peccatũ mortale.

¶ Item habes in. c. Delectatio. §. ij.
qñ quis possit delectari de re furtiua
absq̃ peccato mortali. Et de ea q̃ ge
nuit filiuꝫ ex adulterio an possit sine
peccato eẽ ꝓcreata ꝙ habuerit talẽ filiũ

¶ Jtẽ multa habes. in. d. c. de puellis
quę delectatur de suis amasijs cogitã
do ꝙ vellent eos amplexari. Et tange
re. Jtẽ de vidua q̃ recordantur de acti
bus quos gesserũt cũ eoꝝ maritis. Et
ibi hẽs mãm cõpletã de talibus.

¶ Jtẽ hẽs. j. votũ. ij. §. xiij. quicq̃ con
clusiones quę euacuant totalem mãm
votoꝝ impuberũ: pubeꝝ: ꝛ vxorum:
tam añ mrimoniũ q̃m in mrimonio fa
ctoꝝ. Et in isto ꝙo sũmario habes
declaratione necessariã ad cognoscen
dũ. vij. peccata mortalia. a. z. x. ꝑcepta ẽ
calogi. ꝛ ista hodiernis tpibus sufficẽ
rent ad audiendũ confessiones rustico
ꝛ hoiuꝫ simplicium. Finis

Baptismus. i. Quo ad sustantiã ꝛ
formã qd est. ꝛ. ꝙ directoriã. li.
i. tii. xiij. ꝙ est ablutio exterior cũ certa
forma ẽboꝝ. sine quo nemo saluari ꝓt
de cuius substãtiã sũt tria. s. materiã ele
mẽti. forma verbi. ꝛ ẽtio mĩstri copu
lãs formã mãe vnde Aug. accidit ẽ
bũ ad elemẽtũ ꝛ fit sacrãm. i. q. i. detrahe.

¶ Baptismi forma hec ẽ ego te bapti
so in noĩe pr̃is: ꝛ filij: ꝛ spiritussancti
ex de bap. c. i. vbi ex dicto. c. iuncta gl.

dicit panor. q vbi aliqua verba sunt de forma substãtialia alicuius actꝰ omissio alicuius vbi viciat totũ actũ. secus vbi omitteretur aliqua ꝓba que nõ sũt de substãtia ꝫ de solẽnitate. viputa si ꝓcibyter omitteret cathecismũ vel salia impositionẽ vel vnctiones: ꝛ huiusmodi de conse.di.iiij.multer nec ꝓpter hoc ds reiterari baptismꝰ tamen si infans superuiueret debẽt suppleri ꝑ sacerdotẽ q̃ fuerunt omissa.

2 ¶ Sꝫ qui dꝫ multer forma .ℜ. direc. vbi.ꝺ.q nõ licet.imo in tantum seruãda est q nõ licet eã etiã per verba equipollẽtia mutare. Item nõ debet aliqꝫ verbũ vulgariter vel litteraliter ꝓponere vel inferre: vl postponere in forma intẽdẽs illũ eẽ.de forma.sine ipo non eẽ forma.verbi gra. Ego sacerdos baptizo te Joannem ꝛc. vel ego baptizo te in noie ꝑris: ꝛ filij ꝛ spũs sancti. ꝛ iohãnis Alias aũt si nõ credit illã formã vel additũ eẽ ꝺ forma: ꝫ ex simplicitate vl deuotõe ꝑdcã addefit: si nocz

3 ¶ Quid si dicatur in noie trinitatis: vel xpi.ℜ.gl.in.c.i.extra eo. dicit q teneret baptismus: q olim sic baptizabantur. vt in.c.a quodã. de ꝑse.di. iiij. Sꝫ Panor. dicit q doc. in hoc cõiter tenẽt ꝺrũ. q: hodie fuit mutata illa forma. similiter nõ est baptismꝰ: si dicat Jn no. genitoris: ꝛ gẽitꝰ: ꝛ ꝓcedentis ab vtroq; q: gẽitor nõ significat personã ꝑis. sicut hẽostatis subsistẽtẽ sed ꝑ modũ actus: ꝛ tõ nõ ẽ eadẽ significatio: q̃us aũt nõ sit eadẽ vox in greco ꝛ i latino. tũ ẽ eadẽ significatio vñ ꝛ in qualibet lingua illa pertinent ad ad formã que ꝓncipalius sũt institute ad significandum personas illas.

4 ¶ Quid si subtrahat aliqd ℜ.Ri.in. iiij.ꝺi.in.q: si ꝛbtrahat aliqd ꝺ entia forme si remãet virtꝰ baptismi. Etq; tota ista ꝙst no.pa.ꝛ si.ꝛ ꝓpt.ſ. ꝑ quã exprimit ꝓncipal baptizãs ꝛ scificat ele mẽtũ ẽ de entia forme tõ si ꝺ ꝫ ꝛbtrahat aliqd si remãet ꝺtus baptismi. in illa aũt pte forme q̃ est ego baptizo te ſſãt aliqua ptinẽtia ad entiã forme .ſ. expſſio actꝰ baptizãdi ꝛ ꝓsone baptizãte. Vñ si aliqd ꝓdictoꝝ subtrahat nõ remãet ꝺtus baptismi. expſſio ãt mistri si vꝫ de entia forme q̃ xps tradidit i baptismi istitutõe q: a ministro baptismus nõ habz ꝺtute vñ greci ꝓsonã mistri nõ exprimũt ꝛ tñ ꝺe baptizãt ꝫ auctoritate ecclie exprimit baptizãdo mistri ꝓsonã ad maiorẽ expſſionẽ vñ si baptizãs eã si exprimeret ꝑ ꝫ tolleret ꝺtus baptismi ꝫ gũter peccaret q: institutũ ecclie obligat baptizantem.

¶ Quid si ꝺba ꝑcrãt corrupte. ℜ. Ri. 5
vbi.ꝺ.q si corruptio ꝺbor sit talꝫ q̃ remaneat eadẽ significatio nec ꝫ isti tutõne ꝑme ipositiõis. nec ꝫ acomodatione vsus ipedit ꝺtus baptismi. si ãt sit talꝫ q̃us nõ remaneat signũ catõ ꝫ institutione ꝑte impositiõis tñ remaneat ꝫ acõmodatione vsus vꝫ ic si nõ fiat talꝫ corruptio ex malicia vl de rtione. ꝫ ꝑ ipitiã illius lingue in q̃ baptizat. vl ꝑ ꝫ impedimẽtũ lingue nõ ꝑ hoc ipedit virtꝰ baptismi. idez ꝫ Pa.i.c.ꝫ extra eo. vbi cõcludit ſm doc. sufficere: si forma intellectualis est seruata ꝫ nõ quo ad cortecẽ. vt ꝑz in. multerib⁹: gbus in necessitate ꝓmittit baptizare. ꝛ aliqꝫ baptizãt ꝑ nomina vulgaria. nec falsa latinitas viciat.

¶ Quid si fiat iterruptio. ℜ. Ri. vbi. ꝺ. 6
q cũ actꝰ baptizãdi sit actꝰ vnꝰ. si fiat interpositio talꝫ q̃ corrũpat vnitatẽ actus ꝛ maxime si corrũpat ꝓtinuitatẽ ꝫ tenõis baptizãtis nõ remãet ꝺtus baptismi vñ si baptizãs postq̃ dixit. ego baptizo te Jn. n. p. interponat vnã longã narratiõnẽ: vl vadat ad faciẽdũ aliqꝺ negociũ: ꝛ postea dicat ꝛ fi. ꝛ. ſ. ſ. ſ. ñ ẽ puer baptizat⁹. Si ãt interpositio sit modica. ita. ſ. q nõ discõtinuet intẽtionem baptizãtis: neq; actũ ſm cõem vsum: ꝛ interpositũ nõ sit forme corruptiuũ. nõ ꝓpter impeditur virtus baptismi. vñ si baptizans postq̃ incepit actũ dicat taceatis. vel hmõi. ꝛ postea perficiat. nõ ꝓpter hoc impeditur virtus baptismi.

¶ Quid aũt si fiat trãspositio. ℜ. Ri. 7

ꝑbl.ā.q̄ ſi fiat talis trāſpoſitio q̄ mutet ſenſū oſonis. quē hz ex vi ordinis ꝓbor:ipediturꝫ ꝓius baptiſmi vt ſi dicat. Ego ꝓris ⁊ fi.baptizo te.in.n.ſ.qz ex vi ordis ꝓbor nō eſt ſenſus q̄ ego baptizē te.iz aligd in te.ꝑ nomē ꝓris ⁊c.ſi aūt trāſpoſitio nō mutat ſignificatiōez oſonis:quā hz ex vi ordinis ꝓbor:tūc dico q̄ ſi ſi fiat ex malicia: iz ex ignoꝛātia:nō ipeditur virt⁹ baptiſmi. Si āt fiat ex malicia ipedit virtus baptiſmi ꝑp defectū intētiōis i baptizāte q: formā ecclie ītēdi mutare.

BAptiſmus.iij. Quo ad mās. Utruz aq̄ ꝓmixta poſſit eſſe quiens mā baptiſmi.ℜ. Tho.i.iiij.di.iij. ꝓmixtio pōt eē duplex vna q̄ tollit ſpēm.ſ.q̄n ꝑ alteratiōez trālit in aliā ſpēz ſicut ꝑ putrefactōez aliquā vl̄ digeſtionē trāſfit i vinū aūt ēt ꝑ additionē tāq̄ alteri⁹ liquoris quo ſoluat ſpēs aq̄. ſicut ſi paꝛ aq̄ multo vino admiſceat. Alia ē ꝑ mixtio q̄ nō tollit ſpēm ſicut cū alteratur aq̄ ꝓ aliq̄ accidēs. ⁊ manet ſpēs vt ſi aq̄ calefcā.vel q̄n aq̄ adit aligd q̄ illi nō ꝓmiſceat.ſicut ſi aliq̄ ſolida ponātur i aq̄.vel ſi ſit ꝓmiſcibile: ſicut aliq̄d humidū:niſi ē tā pue ẽntatis q̄ in aquā penit⁹ quertit. In aqua ergo ꝓxima mō ꝓmixta nō pōt fieri baptiſm⁹ q: tā nō ē aqua i ꝓmixta ꝓo ſcdo mō pōt fieri vſ⁹.in aliqua maris bene pōt fieri ſil⁹ lixiuio ⁊ i aquis ſulfureis: ⁊ i aliꝭ q̄ ex terra ꝑ quā trāſeūt nō mutantur i aliā ſpēz. adde ēt q̄ notat Ri.in iiij.di.iij.q̄ aqua paludoſa pōt eē pue nīēs materia baptiſmi. q: ẽgnus ignet coꝛp⁹ accūtaliter ꝑp etus ꝓfuſionē cuz inmūditijs groſſis tū i ea ſaluat ſpēs aque cui ex ſua natura ꝑ ſe ꝙuēit habilitas ad ablnēdū: ⁊ ēt aliq̄ mō remāet in ea actu ꝓprietas ablutia q̄ iō dico q: ſi in aqua nullo mō remaneret actu ꝓprietas ablutiua:vt in glacie grādie:⁊ niue:ẽgdiu ſic diſpoſita ē ñ ꝑt in ea celebꝛari baptiſmus. nec ēt in luto q: in eo nō manet ſalua ſpēs aque in vrina ⁊ ceruiſia:cū nō maneat ſaluaſpēs aque nō ſunt debita materia baptiſmi.nec ſalua extra eo.nō vi appōeres. Itē nulla artificialis aqua vel materia baptiſmi q: xp̄s nō inſtituit baptiſmum in aqua artificiali. ſed in nāli nīs q: baptiſmus inſtituꝯ ſunt vt ſacrs neceſſitatis ẽgtū ad oēs. Et iō xp̄s ipſū inſtituere nolunt niſi in aq̄ que faciliter poſſet haberi ⁊ cōiter ab oibus tā pauperibus q̄ diuitibus.qō nō eſt verum de aliqua aqua:niſi de naturali.

¶ Prohibiti ēvt nō fiat baptiſmus niſi in criſmate nouo.ſ.vltimo anni pxi terēt ī articulo mortis.⁊ punitur ſacerdos ſi ſ̄fecerit.de ꝓſe.di.iij. ſi quis de alio. Idē intelligendū de cōfirmatiōe ⁊ tāto magis ẽgto ꝓfirmatio eſt minoris neceſſitatis:ẽgs baptiſmus. 2

BAptiſmus.iij. Quo ad miſtrū go pōt baptizare:Dic hz theologos ⁊ canoniſtas in.c.ſi gs.extra eo q̄ ꝓpꝛie hoc officiū ꝑtinet ad ſacerdotē. vñ neceſſitate nō inſtāte ēt diaconus baptizare non dz. Dīr nec ſimplex clericus baptizare dz ꝑſente ꝑſbytero: nec laicus ꝑſte clerico.nec mlr ꝑſte viro. de ꝓſe.di.iij.c. cōſtat. ⁊ duob⁹ captiuis ſequentibus. Sed in neceſſitate glibz pōt baptizare:ſiue vir:ſiue mulier: ordinatus:ſiue nō ordinatus.fidelis ⁊ infidelis:dūmō habeat intentionē baptizandi ⁊ ſeruet formam eccleſie vñ ⁊ ſi non credat ſacrm baptiſmale nec aliq̄d ſpuale ibi fieri dūmodo in genere intendat facere id quod facit eccliа:baptiſmus eſt.

¶ An baptiſmus tradi poſſit a malis miniſtris.ℜ.Fm.Ri.in.iiij.diſ.v.q̄ an hoīe malo verus pōt tradi baptiſmus ita q̄ ẽgtū ad ea que ſunt eſſentialia ſacramēto.nō plus ꝑticipat datus baptiſmus.a bono miniſtro:q̄ a malo.q: baptiſmus non hz ſuam efficaciam a miniſtro.ſed a deo.vnde de cōſe.diſt.iij. baptiſmus dicitur. Non timeo adultorum ebriоſum:homicidam q: columbam attendo per quam mihi dicitur. hic eſt qui baptizat. Idco.bonitas miniſtri non eſt de neceſſitate ſed de congruentia. 1

2 ¶ Sed qđ si sacerdos nolit baptizare
nisi dato sibi aliquo ꝓtio. Dic vt. j.
Simonia primo.

3 ¶ Utr malus minister peccet mortaliter
baptizãdo. Dic fm Ri. vbi. s. Aut ba
ptizat cũ solẽnitate z vt minister eccle
sie. z tũc peccat mortaliꝫ si petiñ reco
lit nec penitet. Aut baptizat in articu
lo necessitatis sic̃ vetula. z nõ peccat.

4 ¶ Utrum q sciẽter recipit sacramẽtũ
baptismi a ministro malo peccet mor
taliter. ℟. sc̃dm Ri. vbi. s. cũ baptism⁹
sit sacramẽtum necessitatis ad salutez
in necessitatis articulo licitũ est ipsum
recipere a quocũq; sic cõdituis z ser⁹.
Excepto aũt necessitatis articulo recĩ
piens baptismum sciẽter ab hoie ma
lo ꝓcio ab ecclesia simplr vel ad tẽ
pus peccat mortaliter. q; ẽtũ in se est
cõtẽptibilem reddit sniam ecclesie. qđ
scienter sine peccato mortali nõ ꝑt fieri
Si recipiat sciẽter ab hoie malo non
precisо ab ecclesia simplr vel ad tẽpus
nõ peccat maxime si suscipiat a tali q
hoc sibi ofrte tenet ex offo. nullus enĩ
peccat i recipiẽdo ꝙ sibi ab alio debi
tũ est. De hoc tñ z aliis sacramentis
facta est magna modificatio per extra
uagantem facta in ꝯcilio basilee: quã
vide. j. excõicatio. vi.

5 ¶ Utrũ melio: si baptismus q ofert a
bono. ℟. fm doc. q eẽlis est ab vtroq;
qtũ ad substãtiales effectus. Iz tñ cum
effectu ꝑncipali põt aliqđ plus cõferri
ex merito baptizãtis. Sed hic est effe
ctus accidentalis.

6 ¶ Utr idẽ possit baptizare seipm. ℟.
q; nõ p rem. extra. c. c. debituz vbi dr q;
inf baptizatũ z baptizãtẽ dz cẽ distinctõ

7 ¶ Utr bonus angelus possit baptiza
re. ℟. fm Ri. i. iiij. dist. v. q; de lege cõi
nõ quenit angelo baptizãdi ꝓtis q; tñ
nũq; bon⁹ angelus baptizaret nisi ex
ꝑtli mãdato dñi. iõ si certũ eẽt q; bo
nus angelus aliquẽ baptizassꝫ ille nõ
eẽt rebaptizãdus vñ basilica quã de
dicauit sanct⁹ Michael i mõte gragã
no nõ fuit postea ab hoie dedicata.

8 ¶ Utr i baptizãte regratur intẽtio. ℟.
ℨ ri. i. iiij. di. vi. q; ad hoc vt ver⁹ ꝓfe
ratur baptism⁹ necessaria ẽ baptizãtis
intẽtio qñ. n. aliq; plura occurũt ad aliq;
quẽ vnũ. effectũ oꝫ q; aliq; mõ vniant
Ad scificatiõez aũt illi⁹ q; baptizat regꝝ
rit ablutio exterior. z verba que rea
liter vnita nõ sñt. Regrit ẽt baptizans
z iõ necessaria ẽ itẽtio baptizãtis p quã
ablutio z ꝑba intẽtiõaliꝫ ꝓpũgãtur in
ter se z eum q baptizat z oia alia cum
fine qui est purgatio sluus.

9 ¶ Utr actualis intẽtio regratur i ba
ptizãte. ℟. ℨ Sco. q; ꝑter intẽtionẽ ac
tualẽ z habitualẽ necesse est ponere me
diaz ꝑbat. Si qs i ꝓncipio intẽdẽs di
cere missaz postea ãt ad alia destrahatur
tũc ñ ℨ itẽtiõez actualẽ dũ ẽ distra
ct⁹. nec tñ ℨ itentiõ habitualẽ qz ẽt dor
miẽs talẽ ℨ. regrit ergo media. s. intẽ
tio actualis qz i ꝑtne illi⁹ itentiõis ꝓxi
me actualr fac oia q; facit tãq; ex tradi
ce. sic i ꝓposito i baptizante nõ sufficit
sola itẽtio habitualis nec regrit sp itẽtio
actualis. q; nõ obligat deus hoiez ad
impossibile vel nimis difficile cuiscũ
modi est nõ distrahi. sed sufficit inten
tio virtualis.

¶ Quid si qs putet baptizare puerũ quẽ
cui ꝑponit nomen petrus z est puella.
℟. fm host. q; aũt itẽdit baptizare ꝑsonã cuiuscũq; sexus sit z est baptizata:
aut intendit baptizare marez tñ z sic
nõ est baptizata: aut simpliciter bapti
zat z est baptizata.

¶ Quid de baptizãte ex ioco. dic q; si ill
habebat intentionẽ baptizãdi erit ba
ptizatus alias secus.

¶ Quid aũt i dubio: asteñ dicit hunc 12
cẽ rebaptizãdũ sub ꝯditione ꝛc.

¶ Utr plures possint vnũ baptizare 13
℟. ℨ Ri. i. iiij. di. vi. q; de nũtate vn⁹
actus baptizandi est mistri vnitas ad
vtãdũ petiñ ex ꝑte baptizãti nisi forte i
casu necessarij cẽt plures ad puerũ ab
luẽdũ. nõ est aũt de necessitate ad effica
tiaz sacrt. modus. n. exprimẽdi actũ ba
ptizãdi z ꝑsone mistri exꝑssio: sunt ex
traditõe ecclie vñ nõ vr efficaciꝫ sacrũ
repugnare puer⁹ a plib⁹ sit ablutꝰ iz sic

ri nō dēat ꝛ̃ri i magna nēcitate. ꝛ cuꝫ baptizātes nūt. nos baptizam⁹ ñ ē sen sus. ego baptizo: ꝛ ego baptizo. ꝫ ē len sus. ego ꝛ tite baptizam⁹. nec ē vex ꝙ oē̃ ꝓle gemiat iunꝰ singulare vt i pli ꝓ me plone. ꝫ bñ ē vex de pli ꝓe ꝛ tertie plone hec. Ri. idē diceñ. qñ vn⁹ bapti zat ꝓles dicēdo. ego vos baptizo bap tizati sunt.

Elptim⁹. xiij. q. ad suscipiētes. vtrū oēs hoies fuerit obligati ad suscep tiōez sacrī p⁹ xpi resurrectōe). ꝫ Ri. in xiij. di. xij. ꝙ nō oēs hoies fuerūt obli gati. ad suscepticōs baptismi statī post xpi resurrectōs. mult⁹. n. tñr ꝺ nēcitate ob ſuare legē añcē. ꝓmīgata sit: nec ēt p⁹ ꝙmīgatōs ꝙsq; sibi inotescat nisi de fect⁹ ei⁹ sit i cā ꝛre nō statī inotuit sibi ꝓmīgatio legis ler ät de nēcitate suscipiēdi baptismū ñ statī fuit p⁹ xpi resu rectiōs. ꝓmalgata q̄ nō statiꝫ dixit il lud ꝟbū. mar. vlti. ue docete oēs gētes ꝛc. illa ät. ꝓmīgatio nō fuit oib⁹ nota ꝛ tñ fuerūt multi q̄rū defect⁹ nō fuit in cā tardatiōis illi⁹ noticie. ꝫ postq̄ ei⁹ ꝓmīgatio fuit diffusa ꝑ vniuersū oꝛ bez oēs fuerūt obligati ad baptismi su sceptōs ꝛ ēt ꝫ iustificati q̄ baptismū ſ suscepūt teneñ ad baptismū q̄ ꝙus alīq; lex ꝓstituät ꝓp ea q̄ accidūt vt in plibus ſi tñ gñaľ lata ē ſi tñ tenētur ad ei⁹ obſuatōz hñtes illōs ꝓp qs ē la ta ꝫ ēt ſ hñtes q̄ ſ solū baptism⁹ iſti tut⁹ ē ꝓp pcñ originale deleñ. ꝫ ēt ba rio ob fidelitū ab infidelib⁹ distinctiōem

C Utr̄ puer i vtro mſis exiſs possit ba ptizari. ꝫ. ſi totaľ talis puer ē in vtro mſis nec de eo appet aliq̄s mēbrū nec ei⁹ ps tūc baptizari ñ patet q̄ alis deo not⁹ est ſ ecclie nec subꝭci ꝑt ogatiōi mistroꝛ. ecclie nec mſ viua scidi oꝛ vt puer naſci possit ꝛ baptizari q̄ nō ſit faciēda mala vt veniāt bōa. debēt aūt scidi ſi iā defūcta eēt vt. ff. de iosſi. te. l. posthum⁹. qñ ät appꝛ aliq̄s mēbꝛ ꝛ ſi est puer nat⁹ expectāda ē totaľ egressio nisi piculū moꝛt̄ imineat seu timeatur nā in tali cāu egressa ꝓte ꝑncipali. ſ. ca ꝑte baptizari oꝛ. idē dic de aliꝭ mē

bꝛis vt mātu ꝛ peđe ꝫ Inn. nā ꝑm eſt de necessitate nō regnit imersio ſ ſatis est ꝙ baptizo effūdat aquā ſup corꝑ baptizādo: laudāo totū co:p⁹ vł maio rē ꝑtē vel ſaltē caput. dicit ēt ſufficere ꝙ sentilla aq̄ ꝓiecta a baptizāntētāgat co:p⁹ baptizati. rō est ꝑm eūdē Inno. q̄ ꝫ in ꝟbis sit tradita certa ꝛ ībalis forma nō tñ i facto. sola. n. itētio est ꝺ ſba baptismi vñ sufficit ꝙ baptizans effūdat aquā ſup baptizādo ꝯtūcūq; modi cā: nā qñq; posset ꝓtigere ꝑp de bilitatē baptizātis ꝛ grauitatē baptiza ti ꝙ nō posset illū sustētare manib⁹ ꝛ mergere illum i aquā ꝛ Inn. logtur ēt in puero totaľ egresso ex vtro mſis. ꝛ dicit pa. i. c. debitū extra. c. ꝙ opio In no facit ꝑ ignāntiā⁹ g sūt mītū debiles vt nō ímergātur i aquā neq; laueāt to tā co:p⁹ ne īcurrāt piculū mortis. ho ſti. tñ dicit tuti⁹ eē vt i ꝟbis ꝛ i factis obſuēt ꝙsuetudo loci. vt in .c. de trina de ꝓse. dist. xiij. vbi ꝺ ꝙ loci ꝙsuetudo obſuari oꝛ sine ſtat trina ímersio sine vnica. Si tñ puer i vtro exiſs cui⁹ aliꝫ paro appꝛ ꝛ baptizata fuerit si postea moꝛiat̄ sepelliri oꝛ i sacrato: ex ꝙ tam ſolēnis doc. vt Inn. dicit talē puerꝫ eē baptizatū. idē ꝫ pa. ſi tñ talis puer ſup uueret ad abūdāte ꝙutellā cōsulo vt baptizet̄ ītꝛ sub ꝺditiōe. tñ. ꝛ ꝑ ꝑdcā ſoluit̄ qō singulari q̄ sunt de facto qui dam deferens puerū ad baptizādū ad eccliam valde remotaꝫ videō in puero signa moꝛtis. nec hñs secū aquā ꝓ iecit cuꝫ in vno puteo. dicendo ego te baptizo: i no. ꝓ. ꝛc. nūqd iste sit baptī zatus vt sic possit sepelliri in cimiterio eccliāstico. quidā lector theologie ꝺ oꝛ dine ꝑdicator: um dixit ꝙ nō. Sꝫ vt re sert Abb. multi canoniste fuerūt illum detestati: q̄ nō definit in hoc casu nec verbum. nec elementū. sed postea ipse Abb. cōsuluit magistrum suū: g rīdit ꝙ non erat baptizatus. Et sic cōcorda uit cum iudicio illius magistri motus q̄ in baptismo non solum requiritur unmersio sed etiam elenatio ab aquis in signum resurrectionis chr̄isti. d. c.

de trina. Sz dicit Da. q hec rō apud
eū nō cōcludit. q: vt dictū est. ē. de ne-
cessitate nō regnit īmerfio z p ꝑsio nec
eleuatio vſi credit q si posset constare
q puer vixerit quādiu baptismus fue-
rit ꝓplet⁹ q satis dicat baptizat⁹. ſz q:
posset deficere i via anteq̄ baptizaret
posset sustētari alia optio.

2 ¶ Sed pone q iste pmulus dū ad ba
ptismū defertur ab infideli interficit nū
qd saluabitur. ℟. astē. li. iiij. xi. vi. q nul
lus pmulus saluatur quantū est de lege
cōi nisi virtute sacri nō q: pmulus te-
neat ex ꝓcepto. ſz q: sine sacro vel aliq̄
qđ eq̄poleat de⁹ dispositū dare gr̄am
Si ꝙo pmulus pp hoc solū occisus est
a pcussore cū portaret ad baptizādum
ne baptizaretur morit̄ p baptismo iō
in sanguie suo pte creditur baptizatus
Si aūt alia de cā occiditur ēptūcūq; ō
feratur ad baptismū dānabit̄.

3 ¶ Circa iſ pdicta scien. q triplex ē ba
ptism⁹. i. flumis flāmis z sanguis. In
baptismo flumis vl i re vl i ꝓposito si
hī nō possit i re: sit saluo inquātū ē de
ſtrute ei⁹. baptismo ꝙo flamis sit saluꝰ
adulto dū tñ baptism⁹ flumis sit in ꝓ
posito. de ꝑse. di. iiij. baptism⁹ z de p̄
by. ñ bap. aplicā. vbi ēt hētur q crē-
dēs se baptizatū. ſz nō sit baptizat⁹ nī
hilomin⁹ si decedat saluat̄. pmulo aūt ñ
sit saluo p baptismū flāmis nisi ō pui
legio spāli vt pz ō scificato i vtro q: ñ
hz vſū liberi arbitrij. baptismo aūt san
guis sit saluo vtriq;. i. adulto z pmulo.
z hoc si sit pp deū.

4 ¶ Utr̄ scificatus in vtro teneat̄ ad ba
ptismū. ℟. asten q sic sicut pz per Jo.
q dixit a xꝑo debere baptizari. z hoc
qđē nō pp idigētiā remediū: ſz pp ipſi
sionē caracteris z hmōi.

5 ¶ Utr̄ apli fuerit baptizati. ℟. asten.
q sic p glo. Jo. xiij.

6 ¶ Utr̄ puer ex ñs adhuc i vtro mꝰis
regenerari possit baptismo sanguinis
℟. astē. qđ dicit q nullo mō nec per
effusionē sanguis nec p aliā viā de le-
ge cōi pōt puer i vtro mꝰis a petō pur
gari. aliꝫ aūt vꝝ pie dicēdū q ꝫ puer
in vtro matris baptismo aq̄ baptizari
nō possit q: nō ꝑt ipm sensibile sacrꝫ
suscipe z ecclie ignot⁹ ē q: ad ipꝫ effu
sio sanguis puenire ꝑt z deo notus ē
q ꝑncipalr baptizat. iō p effusionē san
guis illatꝰ p fidē pōt ab originali pcō
purgari. vñ illō. Augustini li. de bap-
tismo pmuloꝝ. q nat̄ nō fuerit nō pōt
renasci itelligendus est de regiīatione
baptismi aq̄. Idē Rī.

¶ Instās expositⁿ si nulli signū vl te- 7
stm̄ appꝫ q baptizat⁹ sit baptizari dz
sub qditōe hac: si nō ē baptizatus ꝛc.

¶ Quid si q̄ nascit mōstrum. ℟. aut 8
certū ē esse duas aias rōnales aut nō.
certū ē āt si sūt duo capita z duo colla
z duo pectora q: erunt ꝓ ꝙio duo co
da z sic sūt baptizādi. vt duo. z ꝗuis
ꝑsumat q ꝑtes possint sic baptizari
dicēdo. Ego vos baptizo tntus tñ est
eos baptizare sigillati. Si ꝙo dubiū ē
vtrū sint due anime ꝑio baptizād⁹ ē
vn⁹ p⁹ ea ꝑt alter baptizari ib qditōe
sic. Si ñ es baptizat⁹ ego te baptizo.

¶ Utr̄ in eo q ē baptizādus regrat i- 9
tētio z voluntas. ℟. ſz pe. Suscipientiū
baptismū tres sūt dfe. gdā. n. nūq̄ ha
buerūt vſū rōis vt pueri z ꝓpter fu-
riosi: z i his nō regnitur volūtas gdaꝫ
ꝙo aliqñ hūerūt ſz tūc nō ꝺeant z in
his in necessitate sufficit añcedēs vo-
lūtas. tta amētes z dormientes si ante
furiā vel domitionem hēbant ꝑriam
voluntatē: nō recipiūt sacrm̄. Si aūt
hūerunt ꝓpositū z hoc p signa aliq̄ i
notuit. tunc in articulo necessitatis de-
bent baptizari. et si furiosus tūc ꝺiceret. Si tñ necessitas tūc nō sit: dz ex
pectari lucidū iterualluꝫ vel vigilia dor
mitis. Quidā vero hñt vſum rōnis
tūc cū baptizāt̄ z in his regnitur cō
tritio z deuotio ad percipiēn. res sacrī
z intētio z voluntas ad peripiēn. sacrm̄
Nec tñ regnit volūtas absoluta recipē
di qđ ecclia cōfert sed qñq; sufficit vo
luntas coacta et si sit coactio sufficiēs
ex toto ab extra vt cum aliquis reclā-
mans ī mergitur volenter. talis nec sa-
crm̄ suscipit nec rem sacrī. Si autem

fit coactio inducēs sicut minis vel flagellis tta q̄ poti⁹ ipe eligat baptismū suscipere q̄ talia pati suscipit sacrm̄ ſ; nō rez sacri hec p̄batur.xlv.dist.de iudeis ⁊ extra de bap.maiores.

10 ¶ Utr in eo q̄ p̄z baptizari regratur fides.R.ꝓm P.e.in paruulis ⁊ natura liter slultis hmōi q̄ per se nō p̄t credere:nō regrit fideles ꝓpria sed sufficit aliena. In alijs vero requiritur fides ꝓpria nō quidez ad susceptionem sacramenti:quia etiam sine ea recipitur caracter:sed quātum ad susceptionem rei sacri.i.gre.

11 ¶ Baptismus iterari nō debet.i.q.i quod quidam. Pena aūt iterātis ꝑm leges vel vltimum supplicium.C. nesanctū bap.l.ij. ꝑm vero Canones tales non possunt p̄moueri:siue scienter rebaptizati sint siue ignoranter ⁊ post quam scierint ratuz habuerunt l.di.cōfirmādum.alias vero qui ignorantur rebaptizati fuerunt vt iuxantes vel coacti absolute p̄t p̄moueri ꝑm q̄sdā de iure ꝑz alios q̄ uti⁹ ē de dispēsatiōe de ꝑse.di.iij.q bis. Itē clerici iterātes baptismū ꝺponēdi sunt ar. c.eos ⁊.c.q bis de cōse.di.iij.laici ꝺo grauib⁹ plentis plectēdi sūt vt ibi. Si ꝺo dubiteť an aliqs baptizatus fuerit baptizeť sic. Si es baptizat⁹ nō te baptizo. Si nō baptizat⁹ ego te baptizo. In no.pa.⁊c.extra de bap.c.ij.

11 ¶ Cū iudeus vel paganus petit baptismum an statim baptizandus sit.R. si periculum est in mora vt q̄ baptizādus timet ne alij infideles si hoc senserint iteri ficiāt eum vel aliter impediant q̄citus est baptizandus de cōse. dist. iij. ne quod abhit. Sed si periculum non adhit tunc p octo menses vel alio termino arbitrario ꝺz differri ⁊ inter catheczuminos teneri de ꝑse.distinctione.iij.iudei.⁊.c.se.

13 ¶ Quid si nō baptizatus ꝓmoueatur in sacerdotē ⁊ cp̄m ⁊ postmodū celebret ⁊ multos ordinat.R.Pa.i.c.figo de presbyt.no bap.dicit,q̄ defectus sacramenti baptizantis impedit ipressiones aliop̄ sacramētop̄:q̄ baptismus est ianua oium sacramentop̄. Et p ꝑs nec cōficere nec absoluere nec ēt ordinare p̄t pie tñ credendū est q̄ aie saluētur pp fidem sacramēti ⁊ ꝓpter hoc glo. singularis.i.c.apostolicā.de p̄es. non bap.dat singularem limitatiōes ad.l. barbarius.ff.de offi.ꝓcto.⁊ ad.§.vez ijj.q.vij. In quibus notat q̄ cōmunis error: seu opinio facit valeť gesta. Ista enim ꝓcedūtiū dependentibus a iurisdictiōe nō autem in dependentib⁹ ab ordine seu alijs sacramentalibus. In his enim attenditur veritas ⁊ nō opinio.de hac materia vide infra confessio.iij.in fi.

¶ Quid aūt si ordinatus ab isto:qui 14. cōi opinione habebatur ꝓ episcopo nō velit amplius ordinari.R.do. Respondeo se credere istum ꝓpelli debere ad suscipiendū ordinē sacrū ꝓpter intentionē suā quā semel habuit. Jo.an. dicit q̄ remanebit laicus ⁊ licite non deberet contrahere matrimoniū q̄ tacite videtur vouisse continentiam.tū si contrahat tenet matrimoniū cū illud votū nō fuerit solēnet⁊ quo vere non recepit sacrm ordis. Ex quo infert. Pa. in.d.c.si g:q̄ ad solēnitatē votū nō sufficit opio ⁊ credulitas:ſ; oz q̄ vere subsecūtur sacer ordo.vel ingressus religiōis vt i.c.vnico de voto lib.vi.

Baptismus.v.quo ad tempora.

¶ Utr aliquod tp̄s determinatum sit ⁊ ad baptismū.R.Ētiā ad substāciam sacramēti nō est aliqd tp̄s determinatū imo qualibet die ⁊ hora celebrari p̄t quo ꝺo ad solēnitatem ecclesie ꝺz duplex tempus.s.sabbatuz pasche ⁊ sabbatum pentecō.

¶ Utr baptism⁹ dēat p aliqa tp̄s dū ⁊ ferri.R.ſ; doc. magis laudabile est q̄ puer q̄citius fieri p̄t baptizeť. primo q:interiz puer posset mori ⁊ dānaret. secdo q:demones nō hñt tantā potestatē i baptizatis:sicut in non baptizatis. Tertio q:i puericia facili⁹ homo idoneitur ⁊ assuescit i his que sūt xp̄ane religionis ⁊ fortius inheret. Adultus aūt

non statim cū quertunt est hoc sacrm cōferendū. primo ne ecclesia in talib⁹ decipiatur. scdo vt ante baptismū plenius instruantur in fide. Tertio ppter reuerentiam sacramēti.

Aptismus. vi. quo ad ritum.

1 ¶ Utr⁊ imersio sit de necessitate baptismi: vide. ē. baptismus. xiij. §. i.

2 ¶ Quid de duobus sacerdotib⁹: quorum alter est manchus ⁊ alter mutus vno proferente: ⁊ altero imergente. §. Ri. in. xiij. di. iij. q⁹ de lege cōmuni baptizatus nō esset: q⁹ Cuius determinat⁹ modus exprimēdi actum nō sit de necessitate efficacie sacri tñ exprimere actum esse ab illo a quo non est derogat efficacie sacri. Sic autem est in propositō: q⁹ baptismus est ablutio. si aūt ille qui verba pfert nō abluat: exprimit actū baptizādi eē ab illo a quo nō est sine exprmat i singulari: sine i plurali.

3 ¶ Utrū in baptismo vel confirmatione possit leuare vel tenere nō baptizatus vel nō confirmatus. Vide infra. Impedimentū. vi. §. pe. ⁊ ñ.

Aptismus. vij. quo ad eius effectus

1 ¶ Quis sit effectus baptismi. §. scdm Tho. paruuli in baptismo mundantur ab originali ⁊ dantur eis virtutes in habitu: sed nō in vsu. Adultis ꝯo fit remissio omnium peccatoꝝ nō solū originalis: sz̄ et oium aliorū ⁊ totius pene: neq⁊ regritur alia pnia.

2 ¶ Utrū fictio impediat effectū baptismi. §. ēm Pe. g fictus est in hoc q⁹ simulat se velle ferre vel suscipere baptismū ⁊ non intendit: effectus eius impedit sed qui simulat se dispositū interius: cū nō sit: vel q⁹ nō credit. vel q⁹ cū pposito peccandi accedit aut contemnit sacramētū: nō suscipit rē sacri. gratiā: ꝫ bñ caracterē suscipit. Et dicit Aug cōuale/cere incipit qñ fictio veraci cōfessione recedit. ⁊ baptismus qdē peccata. aū pmissa delet quo ad culpam ⁊ penam: sed commissa post baptismū delet quo ad culpā. ⁊ hoc p accidēs: q⁹ magis delent ꝑtute pnie.

3 ¶ Utrū effect⁹ baptismi eēlis sit in oibus §. ēm Pe. quātū ad caracteris impressionē ⁊ peccatoꝝ ⁊ pene dimissionē: eēlis effect⁹ est ꝫ quātū ad depssionē fomitis. ⁊ ifusionē gr̄e est inequalis: q⁹ inequalis pōt eē dispositio volūtatis. In puluis tñ q⁹ equalis est dispositio: ⁊ effectus equalis erit.

¶ An aūt baptismus tollat irregula- 4
ritatē bigamie vel homicidij. vide. §. bigamia. §. vij.

Ecclium. Utr⁊ capta in bello subtij cianť restitutioni. §. mōal. q⁹ nō tenentur principes nec milites si bellū est iustū. di. i. tus gētū. itē fm eū nō tenent restituere qñ bellāt p rebus repetenti. vsq⁊ satisfactus fuerint eis de oi dāno ⁊ interesse. q⁹ iuste ab hostib⁹ illatum est eis. ar. xxiij. q. i. c. i. ⁊. q. iij. c. fortitudo.

¶ Que aūt regrantur ad hoc vt bel- 2
lū iustū dicatur. §. quinqs sunt. s. persona: res: cā: aīus. ⁊ auctoritas. Prio p⁹sona. s. vt sit persona cui liceat bellare s. vt sit secularis ⁊ nō ecclīastica. xxiij. q. viij. clerici nisi in necessitate inemita buli. Res vt. s. fiat p rebus repeteñ. vs⁊ q⁹ quo sit ei satisfactus. cā. s. necessaria vel licita vt p⁹ defensiōe de rest. spo. olim cām. Animus. s. nō ex odio. vltio ne vel cupiditate. sed ad correctionem vt p⁹pter iusticiam vel obedientiam xxiij. q. i. quid cu⁹patur. Auctoritas. s. supioris. d. c. quid culpatur. Dicit enīz imperator: nulli p⁹sius nobis iniqs atq⁊ incōsultis quoruūlibet armorū motiendorum copia tribuat. C. vt ar. vius insscio p⁹in. inter. sit. l. i. li. xi. Idem dicit Hosti. in sum. ⁊ addit q⁹ fieri etiaz potest auctoritate ecclesie peaipue si pugnatur p⁹o fide. Idem dici posset etiā in dñis temporalib⁹ inferioribus a p⁹cipe ⁊ ciuitatibus q⁹ p⁹scripserunt ura imperij vt in. c. sup qbusdam de §. sig. ⁊ si aliqd dictorum. v. defuerit: bellū dicetur iniustum.

¶ Primo q⁹itur: qd si aliqs p⁹dictoꝝ 3
defuerit: nūqd tenebit⁹ qs restituere qc qd adept⁹ est in bello illo. §. monal. q⁹ quātus bellum sit non iustum ex cō

alio: ꝓsona: ꝛ ex auctoritate. Si tñ res subiit. ſ. q². ꝑ reb⁹ repetenſ. factū eſt ſi teneꝫ ꝙ mouit belluꝫ reſtituere qđ ibi accepit niſi cepit vel dānificauerit ad uerſariū ſuū vltra ꝯſūm illi de ſuo iuſte: aut dannificauerit eū. ꝛ hoc ē dicēdū ꝑm iudicium fori pniali: vbi hꝫ locū ꝓpēſatio ēt nō ligdi ad ligdum q̄ nō hꝫ locū i foro ꝑtētioſo vſi ſigs i foro pniali ꝓiteat ſe ꝑ furtū hūiſſe. ꝛ. de reb⁹ illi⁹ ꝙ māſeſte abſtulerat ei. xi. facē ꝓſueuit ꝛ bñ inder pniari⁹ ꝓpēſationē: nec iūget ei reſtitutionē illoꝝ. ꝛ. niſi aduerſari⁹ ei⁹ poſtmodū reſtituat ei. xi. ablata tñ iūget tñ ei pniaꝫ ꝙ furto ꝓmiſſo. Idē Do. ꝙ ēt dicit: ꝙ is qui iuſte pugnat ſi teneꝫ ad reſtitutionē ꝑ de. ſ. fit capitēlis. xxiij. q. vij. ſi. ꝙ reb⁹. qđ ē valde ſingulaꝛ ex hꝫ elicit dictuꝫ notabile ꝙ capta i bello iuſto ſi ꝓpenſant eū ꝙbito ꝑncipali. hoc ēt ꝛ archi. xxiij. q. ij. dñs nr⁹ vbi dicit ꝙ ſi vn⁹ ab alio i bello iuſto plēa occupauit. ꝛ poſtea ille cui⁹ res ſūt occupate vult ſatiſfacē is ꝙ occupauit ſi teneꝫ reſtituē occupata ꝛ recipe ſatiſfactionē: q: qđ ga time occupat: ſuꝛeḡtū ſuū efficitur. i. dñs. ita gētū. ꝛ qđ aduerſari⁹ damnari poſſit hēre i li. feu. ꝙ ſueſtitura quā tici⁹ accepit a ſep: ōto. Idē ar. flo. ꝛ hꝫ itelligas ſiue capiatur ꝙ reb⁹ iuſte pugnātis ſue vaſallo: ſiue hoiuꝫ ſuo: ꝙ uſq; iuſte pugnāti ꝙ ꝙbito: vl iuria. vl offenſiōe illata vl dāno dato ſibi vl ſui de itereſſe ſuo iuxta ꝓpriā ꝛ ſanā ꝓſciaꝫ ſit plenarie ſatiſfactū: vel dōec hoſtis pat⁹ ſit ſatiſfacē: vel iuri paruꝫ ſe offerat. Illos ät itelligas ſuos: ꝙ pl⁹ homies ꝯ deū timētes ſequūtur dñꝫ ſuū i bello illicito. alios ät ꝙ ei nō ꝑſtät auxiliū ꝓſilū vl ſauoꝛe ñ credim⁹ puniē dos. ꝙ hꝫ tñ vitio. dic vt. ſ. Rep: ſalte. qđ aūt dictū ē illos teneri ꝙ dñꝫ i bello iuſto ſequūtur: itelligas qñ de hoc certi ſunt vl ꝓbabiliter credāt in iuſtū eſſe bellū: marie vbi eos ꝓhibebat: ſi vero certi cēnt vel ꝓbabiliꝛ credebāt iuſtū eē i nullo tenerentur niſi forte ꝓp corruptā itēcionē cupiditatis hꝫ hoc reputo ꝓiculoſū: q: ſola ꝓſcia non facit iuſtum bellum immo auctoꝛitas iudicis vel iudicis eſt quantum ad hoc pertinet requirenda. Nec Do.

¶ Secūdo ḡro qđ ſi ꝓbabiliter dubitatur. vtꝝ iuſtū ſit vel iniuſtū. ꝛ. idē mo. ꝙ adhuc ꝓpter bonum obediētie excuſatur. d. c. qđ culpatur. ꝑm Rai. hꝫ vez ē ſi ingſuit quātū potuit. ꝛ pitores ꝓſulūt ꝛ dubi⁹ ſemꝑ remāſit: aliqn affectatoꝛ ignoꝛāſie ſicut expers ſcie puniꝛetur. de clā. de ſpō. cum inhibitio nec excuſatur ꝓpter tūoꝛe amittendi feudū vel incurrendi damnum. xxxij. q. v. ita ne licet metus culpam attenuet ex qđ metus cauſa ſacris. Sed auctoꝛitas iuris vel iudicis requiritur. Idem Do. concoꝛ. Rt. in. tiij. di. xv. dicens ꝙ ꝙ in guerris ſcienter inferunt damna Innocentibus tenētur illis ad reſtitutionem illi aūt in guerris innocentes ſi ſūt ꝙ habenti iniuſtū bellū ſauēt directe vel indirecte de ꝑſonis vel rebus.

¶ Tertio nūgd hꝫ ꝙ ſequūtur teneāt inſolidū. ꝛ. hꝫ Do. diſtiguēdū ē. Utꝝ ſcirēt ꝑdā ꝓmitti vbēt vl ignoꝛaret tñ a ꝑda ſi abſtinuerūt: imo alios adiuuerūt. ꝛ tale ſ. ꝛ hi ꝙ ꝓſilio: auxilio: vl' adulatōe vl' detractione: ſeu alia cā ſiſti dixerūt tiranñū ad ꝑdā faciēdā vl' guerraz mouēdā iuſte: tenēt inſolidū ſi ꝓp hoc ſcitū: vl' credūt ꝙ tiranñus ad hoc ſit iducⁿ⁹ als nō factur⁹ vl' nō tñ factus: quo ad id qđ plus feciſſe creditur et tali iſtigatiōe. ar. de homi. ſicut dicnū ſi ꝺo ſciūt: vl' credunt ꝙ ꝓpter hꝫ ad hꝫ ſi ſunt mot⁹ nec ꝓp tales plus vel mīn⁹ fecit tūc nō tenētur: niſi iquātuz ad eos ꝓuenit vl' de eis q̄ expēderūt. ꝛ inquātū dānū deperdit. ꝙ ſe vel familiā ſuaz directe: vel occaſionaliter.

¶ Quarto qđ ſi neut⁹ raptoꝝ dñi⁹ erat nec vn⁹ magis aſanit alit⁹: ꝯ alē ipſ⁹: hꝫ ſimul ꝓuenerūt ꝺ faciēdo talē iſultuz: vl' de tali rapina ꝓmittēda: ꝛ. hꝫ. q̄ glibet teneꝫ inſolidū. Alij ꝺo dicūt ꝙ quilibet ꝓ: o parte ſua ſatiſfaciat

¶ Quinto nūgd oēs q ſequūtur: etiā ſi vnus ſolus potuiſſet ꝙ ſe hoc facere

teneanť isolidū.ꝛ. No.q̄fic.vt ē tex. ff.ad.l.ag.ita vulnerat⁹.Alig tamē dicūt q̄ sufficit q̄ glibet ꝓ pte sua satisfaciat.Si.n.pp eoꝝ sequelā consiliuꝫ. vel exortationem scitū: vel ꝓbabiliter estimant eū rapinam fecisse:ita q̄ alꝫ nō fuiſſ factur⁹.glibꝫ eoꝝ teneť isolidū.Si ꝙ pp eoꝝ sequellaꝫ fi pl⁹ fecit quā alꝫ fuiſſet factur⁹.tūc teneni tūn ꝺ hīs q̄ ide habuerūt vt dictuꝫ ē. Si ꝙ credūt q̄ ēt sine suo adiutorio dānū fe ciſſ.tūc tūn tenenť ad illud plus vt .ſ. Vel dic ſm Rai.qſi sunt plures raptores.si simul vadūt:q̄si sit vn⁹ exercitus gliqꝫ tenet isolidū.nam ꝙ glibet iuuat alios ꝙ facit eos fortiores.ꝫ tū vez est ꝛ.ꝛ.qſi vnus sine alio nō feciſſ.alꝫ glibet teneť ꝓ dāno qđ itulit.Si vero nō iuerūt simul:sed glibet per ſe fecit damnuꝫ:quilibet teneť ꝓ eo qđ itulit.

§ ¶ Sexto vtꝝ ꝓ bellū:vel violētiam li ceat ꝓpria auctoritate rē ſam ablataꝫ. vel innaſa recuperare. ꝛ. ſm Inno.ꝛ Jo.ſi hoc fiat icōtinenti certe liꝫ.nam de iure naturali cuilibet licet vim vi re pellere:dānū incōtinēti ꝙ cū moderamine inculpate tutele. i.ꝙ tutella illa moderata ꝙ sine culpa sit.nec sit ad ſu mēdam vindictam:sed ad ꝓpulſandam iniuriaꝫ.de homi.ſignificaſti. el. ij.ꝙ dī moderata tutella:ſi illudū fiat quo omiſſo violentiā repelli non poſſet.Si aūt ex intervallo fiat: nō liꝫ im mo tūc dꝫ adiri iudex raptoris ꝙ eius auctoritate recuperari.Naꝫ ſi aliqs ꝓpria auctoritate ēt rē ſuā accipit: cadit a iure ſuo.ꝙ pdit eā.niſi forte non poſſet p iudicē eam recupare di.i.tus gentiū.Hoc intellige in foro ꝓtentioſo.ſecus in foro ꝓſcie.qꝫ liꝫ male fecerit non tñ tenet ad reſtitutionē.Sicut ꝙ de illo q̄ abſqꝫ auctoritate ſuperioris accepit de rebus dānificatis vſqꝫ ad valorē dāni vt dictū est.ſ.minus tenet ſi sine culpa habuit de bonis illius. vt puta. qꝫ innocēt vel alius ſibi dedit ꝙ hmōi de hoc vide.ſ.c.familia.Idem vī tenere Alex.de Ales.in.iij.ꝙ ſiquis sine ſcandalo rem ſuam latenteri vel ꝙ violentiā accepit vel res equipolletem rei ſue non tenetur reſtituere.quia ſimpliciter non fecit furtum.Et ſi dicatur q̄ contractat rem alienam inuito domino.dicendum q̄ non:vt alienaꝫ.

¶ Septio qđ cū ſubditus mouet bellū ꝙ mādāte ſibi dño vel ſequit eum: nunqđ tenet reſtituere ſi q̄ ab hoſtibus accepit.ꝛ.ſi bellū ē iuſtuꝫ non tenet niſi iuxta edictū domini fui.Si vero ſit iniuſtū tūc tenet ga plus debuit timere deū q̄ hominē Si ꝙ dubitat vtꝝ ſit iuſtū vl̄ nō interi nō tenet.ſ. q̄uſqꝫ dubitat nā excuſat ꝓp bonū obedictie.xx iij.q.i.c.qđ culpat.Si aūt poſtmodū ſciuit bellū iniuſtū fuiſſe.ſtati icipit eē male fidei ꝙ tenetur reſtituere qđ accepit.Limita tñ liꝫ ſic dictū fuit.ſ. i pri. capitulī.q̄ñ in hmōi dubio ꝓſiluit pitos ꝙ ſemp dubius remāſit nā tūc que habuit in iniuſto bello retinere poteſt ꝓpter bonum obedientie.

¶ Octauo q̄ro an ſicut ſubditi monē tes bellū excuſantur i dubio vt dictū ē Utꝝ ſimiliter excuſentur amici:cognati ſtipēdiarij ꝙ huiuſmodi.ꝛ.ſm.ꝛ.ꝛ. ꝙ nō q̄ nō excuſat eos obedētia nec in dubio debent ſe cōmittere diſcrimini vt tuuent aliquem in prēiudiciuꝫ alterius.xxiij.q.v.dnicꝫ nec eſt ſimile ꝺ aduocato quez excuſat bōa fides q̄ꝺu credit,iuſtā cē cāꝫ q: eſt illi iudex ſuperior:ꝙ cāꝫ examiat ꝙ de allegatis iudicat.i bello ꝙ virtꝫ cōpalib⁹ vicitur. ꝙ nō ꝓ rōnem dyudicatur concor.Ul.

¶ Nono quero an libere accedentes 11 ad bellū obligent ſibi illum in cuius fuitiū vadūt ſi i dānuꝫ icidūt vtputa ſi in bello ꝓdant arma:equos ꝙ hmōi ſiue capiūtur eundo ad bellū ſiue in redeundo.ꝛ.archi.ſ.ꝙ ſi accedunt vocati a dñis ꝙ rogant ꝙ nō motu ꝓprio ſed requiſiti tūc hñt actōꝫ mādati contra dñm ſi ꝓtingat ipſos aliqd perdē. vt.ſ.dictū ē niſi appareat ꝙ cā pietat humanitatis vel parētelle hoc fecerint xxiij.q.iij.ñ ſereda.Et ſi oppōas ideo dñm non teneri. q:talia perdiderunt caſu fortuito de q̄ quis nō tenetur de

homi.Iohānes.Rr.ille est casus fortuitus q potuit ⁊ debuit prouideri q; verisimr hec ꝙtigūt in bellis q; dubius ē euentus belli ⁊ ita no. Inn.in.c.sicut el.iij. de iureiu.⁊ ibi Pa.idē sentit dicēs ꝙ vocati a dño qui tamē non tenebātur obedire possūt agere ꝫ vocāte actione mādati ⁊ tad dāna q ꝙtigūt cāu fortuito dū verisimr ꝙtigere potuissent quasi vocans hoc vouerit cogitare a principio. Secꝰ vbi dāna contigissent ex casu fortuito q verisimr nō fuit cogitatus vt i.l.iter cās.Ḣ.nō oia. ff.mā. que ꝺba sunt valde notāda maxie in mā fideiussionis Iꝫ secus sit in commodato.q; ꝙmodarius nō teneatur ꝺ casu fortuito.sed hoc ꝙtigit ex natura mandati q; regulr mādatarius agit ad mādātis ꝙmodū cū non tēdat facere de suo beneficiū. Et itelige ꝓdicta in eo qui gratis suscepit mādatū nam si aliq accepit nō ꝺf mādatarius.Iꝫ locatoꝛ.mādatū eni ꝺz cē gratuitum vnde puto ꝙ illi.q venūt ꝓcto:vt stipēdiarij non possunt agere ad dāna que ꝙtigunt sine culpa saltē leui mandatarij; ná ibi ꝙtractus perficitur gratia vtriusq: Iꝫ mādatū explicatur gratia mandātis tantuꝫ. Et ꝙ ho ifertur ad aliā.q. Quis mandauit alicui vt faceret sibi aliquod edificiū in insula circundata mari.pp quod mandatarⁱ ex causa naufragu incurrit multa dāna nūqd possit cōtra mandantem agere ⁊ concludit ꝙ potest quimodocūq casus sit talis:quem non incurrisset si mandatū nō ḧusset.Sꝫ hoc vꝺ ꝓtra dictus.Ḣ.si oīa vbi ꝺf ꝙ.vbi mandatarius fuit spoliatus in via a latronibus nō agit ꝫ mādātē.ideo mihi plus plz distinctio facta.Ṡ.de casu fortuito:q verisimr liter fuit cogitatus aut non.Et per predictā.l.iter causas. Pa.in.c. cum ꝓcā de ꝓcu.infert ad aliā.q. quotidianá.qdā peure.alicuius dñi incidit i latrones dñi tret ꝓ fact] dñi ⁊ ad eos fuit spoliatus vel in via fuit Infirmitate oppressus.numquid possit hmōi dāna vel expensas sēas ꝑputare dño.⁊ concludit secundum doc.vbi ꝙ non ꝓ. d.Ḣ.nō omnia secundo quia hec sunt extrinseca a mādato:⁊ potⁱ sūt ꝑputanda casui fortuito Secus est in duobus socis:q; vnus imputat alteri. dāna q̄ passus est occasione societatis vt i.l.cū duobus.Ḣ.quidaꝫ.ff.ꝓ so.vide de Ꝑ infra.c.societas.Ḣ.xiij.xiij.⁊.xv.

¶ Quero an non vocati ad belluꝫ ſ 12
ꝓpter mom accedētes obligēt sibi illum in cuⁱ⁹ fuitiū vadūt.Rr.Archi.f. Si aio donādi hoc faciunt vtpnta.pietatis humanitatis:vel parētele:tales ſ agēt.xxiij.q.iij.nō inferēda.Si āt aio obligādi illū cuius negocium gerunt tunc agent vtili negotiorū gestorum ⁊ sufficit vtiliter ceptum negocium.Sꝫ Jo.de ligna.

¶ Quero de accedentibus ꝓpter mo 13
tu cōtradicentibus tñ illis q; quoꝝ sub fidiū vadūt nūqd tales obligēt illū in cuⁱ⁹ fuitiū vadūt vtiliter icipiēdo ⁊ ēt feliciter implendo.Rr.q; non.nam gerens negocium alterius eo inuito nō potest petere aliqd:nisi ꝑ bene gestis ante ꝓhibitionem.C .de ne. go.l.fi.

¶ Quero quid de ꝙmodantibⁱ⁹ vel lo 14
cantibus arma ⁊ equos cuntibus ad bellum si amittantur vel auferantur. Rr.archi.fidem esse ius omnino sicut de commodato,locato.⁊ conducto.

¶ Quero qd si subdⁱ habet guerrā 15
ꝫ dñm ⁊ ecōuerso.Rr.fm.Ꝺ.cū vasallus comitis habet aliquid ꝫ comitē requirenda est primo auctoritas regia. Si autem comes hꝫ aliquid contra regē ⁊ rex humilr requisitus per pares curie nolet ei ius exhibere ; credo ꝙ si ius suum defendat armis cum moderamine ñ peccat.ꝑpugnare vero regez ꝓpria auctoritate non lꝫ:sed denūciare habet pape qui poterit excommūicaf.Et crescēte contumacia debꝫ ei dare auctoritatem mouendi ꝫ eū arma, vel ꝙqueratur coraꝫ imperatore si rex illi sub sit.⁊ illius auctoritate si apparebat mouebit bellum. Qñ autē rex cās habꝫ ꝫ imperatorem ⁊ imperator cōtra regē qui non subest illi non erit ali

tus cosa quo grimonia ponat nisi papa vt dicit e tu iniuria passus peccaz mouendo bellu si alter offerret satisfactione. Cum aut comes hz aliquid contra subditu suu no pp hoc dz sibi nil dicere: sz vel auctoritate iudicis superioris gladium sumat vel ad diocesanu vasallu recurat. Cui si vasallus obedire recusauerit excocabit rone pci & iudi. nouit. & si p anuz sic pstiterit: diocesanus ipsu & res eius capiendas exponat ar. xi. q. iij. rursus. & c. quisquis.

16 ¶ Quero quid de vasallo duoz dominoz: quod ee potest roe diuersoru feudoz si vtriqz dominoz simul requirunt eu vt eos iuuet i bello qd dz facere. Quida dicut locu ee gratificationi exeplo seruti duoru dnoz qui si videtrit vtrunqz dominum interficiuat potent que voluerit vt. l. fige i graui. §. fz cu oes. ff. ad sil. alij. dicunt q iuuabit pore & cui pmo iurauit na pore fidelitate fuaf mr. Tuti tn & q pmo i. pprta psona fuiat so hoc p substitutuz si fz patiat natura feudi. idem Jo. de ligna.

17 ¶ Quero quid si baro vnius regis puta hispanie mouet guerra alteri baroni & rex hispanie mouet bellu regi granate. Baro mandat hominibus vt iuuent ipsum. Rex etia mandat hominibus vt iuuent ipsu & cocurunt duo mdata que prio iuuare tenent Et vt q pmo barone. na sunt subiecti baroni respectu fidelitatis & rone iurisdictionis. Regi aut sunt subiecti rone iurisdictionis generalis tm. Et sic due rationes vincunt vnam. In contrarium videtur nam vocati arege: sunt vocati ad maius tribunal. Et sic preferedus di. xvij. si eps & et q: rex vocat p cui bono & defensione vniuersali. Et sic iure gentium obedin. xxij. q. iij. fortitudo naz p defensione pie licitu est pem interficere. ff. de re. & sump. fu. minime & hec vera secundum Joan. de ligna.

18 ¶ Quero nuquid vasallus teneatur iuuare dnm ptra pem vel pf filiuz &. glo. xxij. q. v. de summa q sic nam filius solo filius solo vinculo nature obligatus est patri sed vasallus dno: vinculo iuramen. Sz gl. i. c. qui multos. xi. q. iij. aliqli sentit ptium. Putarem hic ponderandam qualitatem imponendi subditum Johan. de ligna.

¶ Quero an ciuis duarum ciuitatu teneatur iuuare vna p altam. &. archi. q dicendum est sicut dictu est & vasallo duorum dominorum.

19

¶ Quero qd de dnis & vastatoib q fiut i bellis vt per incendia vel effracturas aut p arboz & vineaz incisiones. & simili. qs & cui teneatur. &. fz. p. q hz iustus bellu non tenetur illis dnis q ipse vel sui bona fide im pugnando intulerut aut a qbus pmo de abstinere non potuerunt. Si autez grassandi animo intulisset meticulose cum alias posse sibi psulere tenebitur & compensabuntur illa dna cu damnis propter que bellum est notum: facta diligenti pputatione hincinde. si is vero hominibus iste q iuste bellat si tenetur dnis q passi sut ab aduersarijs qz subditi se & sua tenetur expoere pro dno suo Et dico q dominus nu tenetur nisi forte ipse fuerit in culpa ne gligeter defendendo eos. Aut po hz iustu bellum tenetur primo aduersarijs de oib dnis illatis: tenetur & suis p prijs hominibus de dnis que recepit ab aduersarijs qui iuste pugnabant si ipsi propij homines inuerunt ipsum bona fide: aut si inducti fuerunt ex eo consilio timore aut coactoe & vt se non erant facturi. Secus si mala fide inuerunt in quo casu nullam habent actionem contra eum nam in re turpi nulla. Z. hstur obligatio inst. man. §. illud.

20

¶ Quero nuqd dns qui bellauerunt possint ponere ad inuicez sup dnis q eoz subditi passi fuerunt. &. fm. p. si oppositio fiat de consensu dnificato ru stan. est illi hoc intelligo si iste consensus sit liber als qui iniuste mouet bellum no pot per suam compositionem pretendere suos hominib q in ipe teneatur eis de ppo satisfacere: nisi ipsi

21

culpa fuerit piter cū eo vt dictū ē. q ät habuit bellum iustū non dz cōponere cū aduersario i piudiciū hominū suorum ſz dz pcurare q eis ab aduersario dāna reddātur alſ si ꝓponeret: ita q aduersar⁹ ñ satisfaceret subditi sui ſpe tenetur eis: hec intellige vbi damnū incendiorum rapinarum z huiusmodi. Nam de expensis factis consueuerunt domini componere vel ptransire auctoritate sua quod etiam vbi prius dictis dāmis ꝑcedi pōt si dñi ex probabili cā viderit ea eē remittenda potius q̄ carere pacis ꝓmodo z icurrere bellopicula. Et cū in hoc casu ꝓceptor vtiliter gerat negociū subditorum ipsi subditi tenēt ratū hre. si ät ab initio ꝓ dicāt ne fiat ꝓpō. nisi restituatis sibi dāna si pt dñs ipa dāna getare. ſz q ꝓceptor z dñi possint componere cuz aduersarijs ipſis subditis ꝓtradictēbus z dāmis eoz nō plene resarcitis: i cāu quo vidērēt ad hoc bella: immere: facit qđ not. doc. i. c. q̄ i eccliaz de cōſti. vbi hſ q ꝓceptor ex cā. potest statuere cōtra. ea que ſūt de iure gētiū z de iure naturali: vt pz de prescriptione. Item ꝓpter delictū ꝓsicantur p tales dños bona subditoz. et ibi Pa. dicit q licet ꝑator non hēat dñium rez priuatarū tamen ex cā rōnabili potest eorum bona occupare z exēplificat que causa sit rationabilis. dicens q causa legitima est fauoz publicus vt. l. ita vulneratus ff. ad. l. aqil. Nec Pa. Idem dicendū in alijs dñis inferioribus marie i his qui prescripserāt iura ipij vtpossint in ꝑdicto casu ꝓponē: subditis suis pp bonum ipsoꝝ subditoz z pacē hominū z eoz cōtradictio videtur irrationabilis hoc intellige vbi ipſi dñi prōfecissent q̄tū in eis fuisset vt resarcirentur dāna data. tū pp maliciam aduersarioz ad hoc reducere non valent. z si ad euitandū bella: z scādala ꝓponūt cū aduersarijs ét cū damno temporali suorum subditoz videtur ꝓmēdādi.

2 ¶ Quero. vtz liceat bellare in festis

ꝑ. Em tho. obſuantia festoz non ipedit ea que ordinantur ad hoīum salutez ét corporalē Jo. vij. Multo ät magis cōeruāda ēt salus reipublice q̄ vnius hominis. hoc aūt fit p bellū z ilicitum est bellare in festis si necessitas hoc exposcit. nam ꝓpter festū in necessitate cessare: esset deū tentare: sed necessitate cessante non licet. Etiam in bello iusto licet vti insidijs occultādo ab hostibus ea per que volumus eos inpugnare vt patet de Josue z iudi] alijs qui per insidias debellauerunt inimicos.

¶ Quero quid de illis q in bello iu- 23
sto incendunt ecclias an teneāt. ꝑ. Em tho. si nō sunt incastellate: z incendantur ex ꝓposito incendentes tenent ad emēdā. Si vo sunt icastellate aut non ex ꝓposito incendāt sed ex cāu duz illi iniste bellantes prestant operā rei licite incendendo machinas hostium z huiusmodi nō tenent. idem qñ incendunt villam quam alſ cōmode expugnare non possunt. Idem Ul.

¶ Quero quid de reb⁹ q̄ rapiūt de 24
eccl̄ijs. aut q̄ sūt de bonis eccliaz siue clericorum existentium in terra illius contra quem belluz agitur. ꝑ. Em. tho. raptoꝝ bonum tenentur ad restitutionem nisi auctoritate prelati ecclesiasti ci hoc fieret vel nisi essent victualia z huiusmodi non tñ de bonis eccle vel clericorum.

¶ Quero quid si irruētibus hostib⁹ 25
confugiunt ad ecclesiam z capiuntur ibi. ꝑ. Em. tho. si tales confugientes in castellauerunt eccliam aut inde impugnauerūt iustos hostes nō debēt gaudere immunitate ecclesie qui ipsi violauerunt inde pugnando. Similiter si reponant ibi victualia: de quibus sustentatur in impugnatione hostium quia si rapiūtur a iuste pugnātib⁹ nō peccant z non tenētur ad restitutionē Idem Ul. An aūt liceat facere noua castra. Vide infra eiunitas. ij. §. xix.

¶ Quero vtz sacrilegis regib⁹ indi 26
dicētib⁹ bellū teneantur subditi milites obedire. ꝑ. vtz iustus si ab hos

mine sacrilegio cogit vt mittet recte
pōt illo tubente bellare: si vere pacis
ordine fuās videt qō, sibi tubet nō esse
3 det ꝑceptū vt viz fit vt ne certū non
est. et tō legio. tebeoꝝ potꝰ voluit mo
ri ꝯ̄ iubente sacrilegio ipatore ꝓsequi
xp̄ianos. xi. q. iij. iulianꝰ ꝛ. c. ipatores.
37 ¶ Quero an occupata hodie ꝑ ꝓnci-
pes xp̄iāos int̄ se bella ꝛ guerras ꝑpa
temeritate faciētes ꝛ qō vnꝰ gete ꝛ. pa
cifice possidet ꝛ ab antiquo possedit
alig de nouo violēter occupāt licite te
neant. ff. d. an. de bu. i. c. qō super his
de voto fm host. non videt ꝙ iuste te-
neāt nec videt ꝙliter ꝓfessores eoꝝ pec
cata ꝯ̄ notoria palpent ꝛ dissimule
lēt nec qualiter ab eisdē castra ꝛ posses
siones ꝛ alias elemosynas sciēter acci
plāt ꝛ absoluāt ꝛ ꝑ consequens nō vi-
det qualr ī italia ꝓscribi possint ex de
ꝓscrip. c. fi. Unde dicit caueant ꝛ sibi
consulāt. Et ideo timēdū est ne cater-
natis ad inferos innumerabiles popu
los secū trahant. peniteant ergo ꝛ qō
sciūt esse alienū restituant.
38 ¶ Quid aūt de iſtis bellis indictis
quotidie a vna ciuitate alteri sine au-
ctoritate principis. ff. Jo. de pla. in sti.
qui. mo. tus pa. po. sol. ꝙ dicuntur la-
trunculi. tō ab eis capta subiacent re-
stitutōi vt. l. g a latrōib⁹. ff. de testa.
29 ¶ Quid de his q̄ capiūt ab hostibus
per stipendiarios ꝛ alios cui debeātur
ff. Jo. de pla. vbi. ē. ꝙ si talī erant cap
ta ab hostib⁹ sed nūc recuperata debēt
in pīstino statu reponi vñ vestie ablate
ab hostib⁹ ꝛ a nris stipendiarijs recu
pate debēt restitui eis quoꝝ ꝓtimo erāt
l. sicut liberis. ꝛ. l. ab hostib⁹. la. ij. C. de
postli. re. ꝛ hoc vez in reb⁹ q̄ hñt post
liminiū sicut sunt equi naues onerate
currus ꝛ boues ꝛ alia ꝓp vsum belli
pata de gbus in. d. l. ab hostibus. Sal
lit in armis recuperatis: q̄ nō restituū
tur illis qui amiserūt qz vtiupose ami-
serūt. l. ij. ff. de capti. Sz in reb⁹ hosti
liū captis distinguit. nā si victis hosti
bus capta sunt ꝛ debēt poni ad com-
mune ꝛ distribui fm merita. Si vero
capta sunt ante deuictos hostes. tunc
aut sunt res immobiles. ꝛ tūc nō effi-
ciūtur capiētū: sed debēt publicari. l.
si captiuus. §. expulsis. ff. de capti. Aut
sunt res mobiles et tunc efficiuntur ca
pientium. l. siquid bello. ff. de capti.
¶ Quid de istis ptialitatib⁹ ciuitatū ꝺo
tū: qñ vna pars expulsa indicit bellū ci
uitati. ff. idem vbi. ē. ꝙ nō dicitur bel-
lū sed dissensio ciuilis ex qua re ſpublica
ledītur. Et ideo in tali bello non ha
bent locum statuta de bello licito ꝛ tō
in eo capta subiacēt re-
stitutioni. Additio.
Benedictio super populū. Quedā
solēnis que fit cū illa solemnitate
Aduto: tū nrm ꝛc. Et hanc solū cp̄i fa
cere pñt i tota sua dioceſi. ꝛ archiepi i
tota pucia cū visitāt. Et legati i termi
nis sue legatiōis. Et abbates quib⁹ ex
ꝑuilegio ꝓcessit ē. xxvi. q. vi. ministra-
re, de con. di. i. cum ad celebrādas. de
excess. p. accidētib⁹ ꝺ ꝑui. abbates. li. vi.
Alia simplex ꝛ ḧ fit a sacerdotib⁹ in
missa absite ep̄o. Aut ꝺ mādato ei⁹ cū
pñs ē. xxi. di. deniq. xcv. di. ecce ego
¶ Utz bñdictio. Laicis paramētoꝝ 1
ꝛ hmōi ꝑ missis celebrandis possit fie
ri a sacerdote. ff. doctores i cle. attēdē
tes ꝺ statu regulariū tenēt ꝙ ñ: q: ille
potius ordis epalis. ꝛ hoc ꝺ tenent in
d. c. abbates. Quidā tñ videt ipugna
re hoc dictū moti tali rōne: Presbyter
pōt oia facere que sunt ordis nisi sint
ordinis epalis vel spāl⁹ ei interdicta ꝙ
bñdictio paramētoꝝ non est ordinis
epalis. patet quia cōpetit abbatib⁹ ex
ꝓsuetudine quod fieri nō posset si eēt
ordinis episcopalis. Nec eēt etiam eis
ꝓhibitū aliquo iure ergo ꝛc. Pro cla
ra decisione huius materie ponentur
quedam conclusiones.
¶ Prima ergo conclusio sit ista. ea q̄ sūt 2
ordinis epalis ñ possunt acgri per in
feriorem ex consuetudine q̄ūcūq; ve
tustissima. Ista conclusio ꝑ ex. c. q̄to
de consuetudine. vbi ex clarius ꝛ oēs
ibi doc. concordant. Sed dices tu. que
sunt illa que sunt ordinis epalis. Di-

co de hoc habes glo.in.c.tranmissam de elec.z tex.in.c. ẽpiscopi.lxvij.di. vbi enumerant plura vz clericos ordinare crisma ꝓficere depositio clericoꝝ cõ secratio ꝑginum ecclesiaꝝ vel altaria consecrare frontes baptizatoꝝ crisma te vngere z talia conferuntur in cõsecratione episcopali. Et ꝑm Pa.in.d.c. trãsmissam ista nõ transeunt in electuz ꝓfirmatũ nisi post ꝓsecrationẽ.i. post ꝯ habuit ordinem ẽpalem q ꝓfertur in ipsa consecratione.

¶ Scõa ꝓclusio.ea q̃ competunt epo rõe iurisdictois ꝑnt ꝓscribi p inferiorem clicuz. Nec ꝓclusio ꝑz p.c.auditis z.c.cum olim.de ꝓscrip. z ibi. doct. ꝓcordant in hoc. Sed dices tu q̃ sunt illa que sunt iurisdictionis: glo.in.d.c. transmissam exẽplificar. Sicut est iudicare excõicare: corrigere iuramenta recipere a vasallis: confirmare: inuestire beneficia conferre z similia.

4 ¶ Tertia ꝓclusio. Ea que sunt dignitatis ẽpalis ꝑnt p inferiorẽ ꝓscribi hec ꝓclusio ꝑbat p.d.c.auditis.z.c.cũ olim z p.c.accedẽtibus de excc. ꝓcla. Et ibi pa.ꝓcludit q ea que sunt dignitatis ẽpalis vt cognoscere de cã matrimoniali. publicas pnias iponere: vel indulgentias dare. vel q̃ sunt simplicis iurisdictionis vt cognoscere de causis clicoꝝ. bene ꝑnt acgri ex ꝓsuetudine. Et ex hoc habes q ea que sunt dignitatis ẽpalis. dicuntur esse potius iurisdictionis ꝯ ordinis ẽpalis. Nã post ꝓfirmationẽ z ante ꝓsecrationem electus in ẽpm põt ꝓcedere indulgentias etiam si no sit sacerdos vt ꝑz p doct. z Pan.in.d.c.accedẽtibus. q̃stio est iurisdictionis. Idẽ dic de cognitione cãz mr̃imonialiuz z ꝓpositione pniaꝝ publicarũ. Et ꝑm Pan.in.d.c.auditis ad hmõi ꝓscribẽda regritur titulus putatiuus cũ ius cõe resistat vel tantũ ꝑs de cuius initio memoria hominũ nõ existat vt in.c.i.de ꝓscrip.li.vi. An aũt benedictio calicis corporaliũ vestimẽtoꝝ ꝛc. sit iurisdictionis vel dignitatis ẽpalis vel ordinis ẽpalis. hic est vis tota nostre.q. Si enim sunt iurisdictionis vl dignitatis episcopalis: tũc per ꝑm z tertiam conclusionem talia ꝓscribi possent nõ solum p abbates: sed etiam p alios inferiores z sic nõ solum abbates possent benedicere calices z corporalia. sed etiam inferiores abbatibus: qõ vr absurdũ z ꝯ oẽz cõsuetudini nullibi enĩz auditũ est q ꝯ inferiores abbatibus benedicant calices z corporalia. Si autem dicimus q sint ordinis episcopalis tunc per primã cõclusionem. nec p abbates: nec alii inferiorem epo poterunt ꝓscribi. Et sic abbas nedũ nõ poterit benedicere calices z corporalia. sed etiam nec vestes nec alia paramenta qõ videtur valde absonum z cõtra cõsuetudinem quia ꝑ benedicũt vestes z alia paramenta: nõ solum suaruz ecclesiaruz sed etiã vndecunq; venientiũ. Quid dicemus in hoc dubio. Sz dici potest iuxta notata per omnes doc. tractantes de hac materia q sint ordis episcopalis. Idẽ tenet pa.in.c.aqua.de consc.eccle. vbi querit. Quare est q ea que sunt ordinis episcopalis nõ possunt delegari in alijs lic.ꝑ.q. hoc ideo est q: potestas ministrandi seu exercendi ea que sunt ordinis nõ dependet a nuda voluntate superioris sed cõsistit in certa forma tradita per ecclesiaz z ista est ratio decidendi tex.in.d.c.aqua. Ea vero que sunt iurisdictionis consistunt in nudo exercitio voluntatis z ideo possunt delegari cuicũq;. Secus in his que sunt ordinis hoc Pa.ex cuius dictis clare patet intentũ nostrum. quia enĩz bene dictio calicis ꝛc. nõ solum consistit in nuda voluntate sed cõsistit in certa forma tradita per ecclesiã vt patet in consecratione calicis vbi requiruntur vncti: orationes speciales ad hoc z bene dictio. In benedictiõe aũt corporaliuz requiritur alia ꝑ specialis forma z alia in benedictione vestiũ hinc est q omnes iste benedictiones erunt ordinis episcopalis: z nõ iurisdictionis simplicis. nec dignitatis ẽpalis. Quo enim

sint iurisdictionis vel dignitatis epā
lis non video: si bene ꝓsideretur exē
pla glo. in d. c. transmissam. qd enim
habet agere benedictio calicis que fit
cum oleo ꝓsecrato cum iurisdictionali
bus supra numeratis. item qd habet
agere ꝓsecratio calicis cū his que sunt
dignitatis episcopalis vt cognoscere
de casu matrimoniali ꝛc. tm̄ hꝫ agere
ḡtum est ꝓueniētia lucis ad tenebras.
Sed vice versa iste benedictiones ha
beni magnam cōuenientiam cum his
que sunt stricte ⁊ ꝓprie ordinis epā
lis que enumerantur in. d. c. ḡtis vt
patet de consecratione virginum ⁊ de
consecratione ecclesie vel altaris. Ista
enim habent magnā ꝓuenētiam cuꝫ
ꝓsecratione calicis. In consecratione
enim ecclesie vel altaris fit vnctio. Idē
in ꝓsecratione calicis. Ibi dicūtur cer
te orationes ⁊ certa forma obseruatur
Hic dicuntur certe. Orationes ⁊ etiaꝫ
certa forma seruatur. Idem dic de ꝓse
cratione virginum ⁊ calicis. Idez dic
de benedictione vestium. Item secun
do hoc probatur scilicet ꝙ tales bene
dictiones sint ordinis episcopalis ex
generali ꝓsuetudine episcoporꝫ ꝙ mn
ḡ conferunt tales benedictiones: nisi
post ꝓsecrationes eorꝫ. Secus tñ esset
si essent iurisdictionis vel dignitatis
epālis qꝛ tunc post ⁊firmationē ⁊ aī
consecrationem possent conferri. Et ex
predictis infertur.

5 ¶ Quarta conclusio ꝙ abbates nullo
modo nec de iure nec cōsuetudine pos
sunt benedicere calices vel corporalia
Prima pars huius ꝓclusionis patet ꝑ
c. ꝓsulto de ꝓse. di. i. vbi tex. loqtur de
corporali. ⁊ dicit ab epō cōsecrato. Si
ergo solus episcopus ⁊ nō inferiores po
test cōsecrare corporalia multo minus
inferiores poterūt ꝓsecrare calicem. secun
da pars patet ꝑ primā ꝓclusionem. Ex
quo enim ista sunt ordinis episcopa
lis nullo modo poterunt per inferiorē
prescribi.

6 ¶ Quinta conclusio abbates hꝫ hꝫ de
iure vel consuetudine non possunt be
nedicere calices ⁊ corporalia tamen de
iure possunt benedicere vestes ⁊ alia
paramenta. Nec conclusio videtur ꝓ
bari per. c. abbates iuncta glo. in ver.
quasi ēpalem de priui. li. vi. Isti. n. ab
bates habent iurisdictionē nō ēpalem
sed quasi ideo videntur posse exercere
ea que sunt nō dicō ordinis epālis ꝓ
prie vt sunt illa que enumerātur in. d.
c. ḡtis sed ea ꝙ sunt ḡsi ordis epālis. hꝫ
large sunt ordis epālis. Sicut ḡ ist̄ ab
bates hꝫ iurisdictiōez ḡsi epālē ⁊ vtū
tur signis pōtificalib⁹ sic poterūt eā ꝙ
sunt quasi ordinis epālis. Et iō tex. in
d. c. ḡtis solū enumerauit ea que ꝓ
prie sunt ordinis epālis. Idem fecit. d.
gl. in ver. epālez ⁊ dicit ꝙ vere epālez
habere nō pōt: vt posse crismare ⁊ alia
facere que sunt ordis epālis. s. ꝓprie. ⁊
subticuit alia que sunt quasi ordis epā
lis vt ꝓsecrare calicez ⁊c. Et hoc nō fit
durū dñis abbatibus qꝛ multi canonē
ste: vt guil. ⁊ ino. ⁊ gdam alij in cle.
attendentes de ista re. volunt ꝙ abbatꝫ
nullo modo vestes ⁊ alia paramē
ta etiam ecclesiarum suaꝫ possunt be
nedicere. ex his infertur.

¶ Sexta conclusio ⁊ vltima ꝙ simpli 7
ces sacerdotes nec de iure nec de cōsue
tudie possunt benedicere aliqua para
menta deputata ad missas dicendas.
Nec cōclusio patet qꝛ ex quo ista sunt
ordinis episcopalis nullo modo pos
sunt prescribi per inferiorem episcopo
nec de iure eis cōpetere potest vt dcm̄
est. hanc etiaꝫ cōclusionē tenet omnes
canonice tractantes de hac materia.
Hanc etiam ꝓclusionē approbat ꝓsue
tudo ⁊ stilus ro. pon. qui sepius dant
priuilegia ordinibus religiosorum vt
possint benedicere paramenta excepto
corporali. Si enim de iure possent hu
iusmodi paramēta benedicere frustra
daretur eis priuilegiuꝫ. adde predictis
quod notat Guil. dur. in suo rationa
bili li. i. ti. de consecrationibus ꝙ pal
le altaris vestimenta sacerdotalia ⁊
alia ecclesiastica ornamenta sunt be
nedicenda. legimus enim de conse.

bl.i.§.i. Aboyfem ex precepto dñi tabernaculuz diuinis pcibus sacrasse cū mēsa z altari z vasis z vēteslibus ad diuinū cultū explendū. Et hoc per epos sacratos z nō p coepos. lxxvij. di. q̄ ēnis. Et ex p̄dictis patz q̄ de rigore iuris abbates et vestimta z alia ornamta ecclie benedicere non possunt q: si solus moyses qui erat maximus pōtifex duntaxat benedicat. nedū tabernaculū sed etiam vtensilia vtputa Lebetes: z alia vilia. multominus abbas z inferiores poterunt benedicere calices coz pozalia vel alia deputata ad diuinum cultum. Secūdo infertur an missale z alij libri ecclesie sint benedicendi. De missali non est dubium q: si lebetes z alia vasa erea benedicebantur multo fortius missale in quo continentur verba sacratissima. Et hoc hēt cōis mos fidelium. licet glo. in. c. i. de pigno. tenet contrarium z male immo per predicta patz q̄ et alij libri eēnt benedicē di saltem de bono z equo Idem dico de toaliys altarijs si cōmode benedici possunt. In casu tamen necessitatis vt puta si sacerdos iret ad celebrādū ad domum secularium z non haberetur toalie bñdicte possent. accipi ꝺ toaliys secularib. Et eis postmodum seculares possunt vti ad vsum eoz9 q: nō sunt deputate ad diuinum cultū. Quid aūt si non habeatur nisi vna toalia longa triplicata an sufficiat: Dic q̄ sic q: expressius significat trinitatem q̄ tres substātiales distincte. Finis.

Beneficium. i. cōmuniter intra quod tempus cōferri debet vacans beneficium. ff. de pa. in. c. nulla de cōcessi. predicit q̄ ecclesiastica beneficia non debent vacare vltra sex menses quibus elapsis de episcopo devoluitur ad capitulum z econuerso z demum ad proximum superiorem devoluitur collatio z sic Potestas pferendi beneficia devoluitur ad superiorem gradatim. potest enim bñficiū vacare inter tres capitulū hz sex menses: si nō pfert devoluitur ptās ad episcopum qui etiā hz alios sex mēses. z eo negligēte devoluitur ad metropolitanum q hēt alios sex mēses. d. c. nulla. z eo nō pferēte devoluitur ad pōtificē hz. Si aūt non hēret supiozē tūc devolueretur ad papā. z ex hoc infertur: q̄ metrapolitanus supplet negligētia episcopi si ēpe nō exēptus: als ptās devolvit ad papā z sic intelligē. d. c. nulla. z intelligas p dicta solū p prima vice de sup. ne. p. sic nobis. z si qs p̄dictoz elapso tpe cōferat nō valet. extra de sup. ne. pze. c. fi. z incipit currere ptedicta tps si a tpe vacatiōis. Iz a tpe scie vel notitie. de pcessi. pze. q: diuersitatē z de dictis sex mensibus subtrahitur tēpus suspēsiōis z pegrinatiōis. z regrit q̄ pp sua culpā: vl negligētia destituerit secus si pp impotētia iuris: vel facti: hēt ex culpa ptingē nisi fuisset negligēs in petendo absolutionē. vt no. in. d. c. q: diuersitatem. Et ob hoc dicit Pa. ibi. q̄ ea q̄ pueniunt non ymediate ex culpa: Iz ex furore: seu pena culpe: nō ipūtatur. vt ibi z no. dictū tex. in hoc. nā sntia suspēsiōis fuit. cū imediata huius ipedimēti: nō aūt culpa precedens. Illa ꝺo q̄ pueniunt imediate ex culpa ipūtātur culposo z Pa. ibi dat exēplū de impedimēto iuris: vt in suspēsione. De impedimento vero facti exēplificat de tempore quo stetit in curia. p absolutiōe z tpe reuersionis. Secus dic quādo tēpus cēt pre firū nō in odiū negligentie sed in fauorem alterius. Istud enim tempus curit. impedito: z ēt ignozāti: vt. l. genero. ff. de his qui no. infa. z si talia eēnt officia seu administratiōes quoz collatio pmeret ad regulares: z ipsi negligerēt: diocesani supplere debent: non obstāte si ipsi regulares fuerint exempti. vt in cle. q: regulares de sup. ne. pze. Porro si fuisset ecclia cathedralis. vel ēt regularis habebāt electores solū tres mēses. j. quos si iusto impedimento cessante electio non fuerit celebrata eligēdi potestas ad primum superiorē devoluit. de elec. ne p defectu Et intellige cum aliys ꝯditionib⁹ nunc

sup: adictis. ⁊ no. ꝓ declaratiõe ꝓdicto rũ Pa. in. d. c. nulla. q̃ ista devolutio q̃ fit ꝺ epi'copo ad capitulũ ꝺz restrin gi ad beneficia q̃ ptinent ad episcopũ iure ꝓpo. Jn bñficijs aũt devolutis ad ep̃s pp negligẽtia vl̃ delictũ: inferiorib⁹ plat⁹: nõ fit devolutio ad cap̃lm ſz ad ꝓmũ ſupiorẽ: q⁹ in iſtis devolutiõibus: ⁊ nõ eſt tãta cõmunio inter ep̃m ⁊ cap̃lm ſicut i ſpeciãtibus iure ꝓpio Jta notanter dicũt doc. in. c. vnico. ne ſe. va. li. vi. ⁊ in. c. q̃q̃. de ele. li. vi.

1 ¶ Qui hz bñficiũ cũ cura: ſi recipiat ſm iter cũ cura ipſo iure vacat ꝓmũ: de ꝓben. de multa. hec regula fallit in multis caſib⁹ ꝓmo q̃n adipiſcit ſm cũ cura ꝑ viã annexionis. vt q⁹ curatũ eſt annexũ ſcõo nõ curato q̃ acceptauit vt in. c. ſuper eo. de ꝓben. li. vi. Scõo fallit vbi prelatus de bonis ꝓprijs expendiſſet ꝑ vtilitate ꝓmi bñficij curati. q⁹ tũc acceptando ſm nõ incurrit penam. d. decre. ſed retinet ꝓmum do nec ſit ſibi ſatiſfactũ de expen. ſm Jo. de lig. d. an. ⁊. d. ab. ꝓtex. gcũq̃. xii. q. iij. ⁊ ex hoc dicit. d. ab. poſſe colligi notabile dictum. q̃ ſi clericꝰ moritur ſi ne teſtõ: heres põt repetere expenſas quas clericus fecit in bñficio. Sz tu ꝓ hoc allega tex. in l. q̃ oĩa. ff. de ꝓcu. ⁊ glo. in. l. ſi nõ ſolvẽ. §. ſi centũ. ff. de con di. inde. q̃ dicit q⁹ ſcriptor põt retinere quinternos donec ſibi ſatiſfactum ſit ꝓ laboze ſue ſcripture. Sed ego dico q⁹ poterit vti iſta retentione ſi expendit ꝑ vtilitate eccle: licet res caſu non habuerit bonũ effectũ: vt q⁹ expendit ſuo ꝓprio ꝓ reparanda domo eccleſie ⁊ caſu dom⁹ poſtea fuit combuſta q⁹ ad hoc vt plat⁹ poſſit repetere ſuf ficit q⁹ ſit vtiliter ceptum. ita notabili ter concludit Jo. an. in. c. ex parte. de conſti. Tertio fallit vbi acceptaret ſm beneficiũ calore tracũdie. q⁹ tunc non vacat ꝓmũ ſm Jo. de lig. d. an. ⁊. d. ab. Facit glo. notabilis. in. c. ex litteris de dnor. q̃. dicit q⁹ paſſio facta calore tracũdie non ꝓiudicat. Quarto fallit vbi acceptaret ſm curatum ad tps: q⁹ tũc nõ vacat ꝓmũ. exẽplũ dicit ſtatũ: q⁹ mortuo epo archiꝑb⁹ ꝑ ter ad miniſtret iuriſdictionem ſpiritualem eius donec fuerit creatus epꝰ. Jta elegãter cõcludit do. Pe. de ancha. in. c. i. de ꝓſue. li. vi. Quinto fallit vbi ꝓfera tur beneficiũ curatũ habenti alia bene ficia curata non oſtenſa fide diſpenſa tionis. q⁹ tũc nõ valet collatio vltimi: nec vacant beneficia ꝓiora. tex. eſt in c. ordinarij. de offi. ordi. li. vi. Qũ intelligit ſi acceptauit ꝓ beneficium tan tũ: ꝓ etꝫ poſſeſſione nõ fuit nactꝰ. nam ſi fuiſſet nactꝰ cã vacaret ꝓiora. tex. eſt i cleñ. ſi plures. de ꝓbẽd. nec tñ hoc ca ſu velleret collatio vltimi. Glo. ẽ q̃ ita intelligit hanc materiã. in. d. clemen. ſi plures. Sexto fallit in caſibus in quibus licitum eſt habere plura beneficia curata: de quibus eſt tex. cũ gl. in ꝙ. in intitulatã. i. c. dudum. ij. de elec.

¶ Sed an valeat ꝙſumendo: vt per ac 2
ceptationẽ ſcõi beneficij curati nõ va cet primũ. Bo. an. in. c. q⁹ nõ nulli. de cle. nõ reſi. ꝛz q⁹ conſuetudo non excuſat: q⁹ nõ excuſat in delictis. ꝓ hoc bo nus tex. in. c. i. de conſue. li. vi. ⁊ in. c. in litteras. de cõcel. ꝓben.

¶ An aũt hẽat locũ in ẽpatib⁹: vt ꝙ 3
adeptionẽ ſcõi ẽpatus ipſo iure vacet primũ vl̃ q⁹ ſic: q⁹ eadem: imo maior rõ ẽ i epo q̃ in alio cum ipſe ſit magis alligatus eccleſie q̃ ceteri. c. regſiſti. de teſtamẽ. ergo cũ magis delinquat. debet magis puniri. Et hanc partẽ tenet glo. xxi. q. i. c. relatio. Cõtrarium ꝛz Jnno. in. c. cũ nr̃is. de ꝓce. ꝓ. Et ipm ſeq̃tur. d. an. vi. q⁹ hec decre. non habet locum in epiſcopatibus. ⁊ ſimiliter Jo. an. ⁊ Imola in cle. gre de reſcriptis. ⁊ ꝓ hoc ẽ textus ſi q̃s epiſcopus. ſeptima. q. prima. in ver. carebit. quod eſt verbum futuri temporis. Et ſic denotat poſtmodum per ſententiaz. ar. glo ſe in ver. innodetur. in capitulo quicũ q̃ libro ſexto. De hac materia vide in ſra poſtulatio. §. xiij.

¶ Queritur vtrum recipiens ſecun 4
dum curatum perdat ipſo iure primũ

curatum quo fuerat spoliatus Et dico q̄ sic. quia si perdit primum quod pacifice possidebat multo fortius illud q̄ est spoliatus. Et hoc tenet glosa. in ℣. renunciare in. d. cle. gratie. Pro hoc facit quod notat. dominus Antonius. z Jo. de lignana in capitulo cum teneamur. de preben. vbi dicunt q̄ impetrans tenetur facere mentionem beneficy quo fuerat spoliatus. Subdit tamen dominus antonius q̄ poterit iste petere fructus primi beneficy: quos recepit spoliator vsque ad tempus acceptationis secūdi beneficij. z allegat speculatorem ad hoc.

¶ Quid autem econtra. An spoliās iniuste quem beneficio suo curato per dat ipso iure primum curatum quod licite z pacifice possidebat. dic q̄ sic. ter. est in. c. cum qui de preben. libro vi. Item hec decre. locū habet in prioratibus curatis: quibus preficiuntur religiosi. vt est ter. i. c. cū singula. de preben. libro. vi. immo idem seruaretur et si non esset prioratus. curatus vt dicit ter. in. d. cle. q̄ regulares.

6 ¶ Quero elegātius. vtrū habens beneficiū nō curatū: requirēs tamē residentiam ex statuto vel consuetudine: si acceptat secundū simile vel curatum ipso iure perdat primū. Jnno. in. c. fi. de cle. nō re. dicit q̄ aut statutū regrit residentiam tempore alē tantū: vel ppetuā sed obligat tātū ad pditionē fructuum non residētē. z tūc p secundi adeptionem non pdet primum ipso iure. Aut requirit residentiā ppetuam z obligat non residentē ad pditionē beneficij z tunc ipso iure per acceptationē secundi perdit primum. hoc tenet gl. in. d. cle. gre. Idem Fede. Contrarīū eius q̄ tenet Jnno. in vltimo mēb: tenet Jo. an. in addi. Speculi. in ti. de cle. nō resi. dicēs q̄ ēt si statutū regrat residentiam quo ad finē pmissōis p acceptationem secundi non erit ipso iure primatus primo. Et sic reprobat dictum Jnno. Et hanc opi. sequitur. d. car. z Pe. de an. z. d. ab. in. d. c. fi. Mouēns q̄. d. c. de multa. est contrarium z log tur in ecclesia curata sed. d. an. in. d. c. fi. dicit q̄ est consideranda forma primationis: q: aut pp non residentiam statutum imponit penam primationis ipso iure. z tūc habebit locum ista de cre. ex quo statutum requirebat ita stricta residentiā. Et ita intelligitur opinio Jnno. aut statutum nō requirit ita stricta residentiam q: non residentes nō primat ipso iure. z tunc habet locū opio Jo. an. Vide plenissime. p. d. ab. in. c. extripande de preben.

¶ Itē quero an ista decre. hēat locum 7
in pbendis. Vin. z. d. an. concludunt q̄ nō: q: nō est eadē rō in prebendis: que est in curatis: qō est verū nisi adisceretur scīa pbendā in eadē eccle sia: q: tūc ipso iure vacaret prima. ter. est in. c. litteras. de cōcess. p. etiam si acceptaret ꝑ iure anexionis. vt est ter. singularis. in cle. fi. de preben.

¶ Quinq; casus sunt in quibus ego po 8
test absq; dispensatione duas vel plures ecclesias seu pbendas habere. Primus est quando ecclesie sūt ita tenues quod neutra sufficeret ad sustentationes. x. q. iij. vnio. extra de re. do. q: monasteriū. Secundus est. si. vna pendet ex altera. extra de eta. z qualit. eam te. Tertius est ꝓpter raritatem clericorū xxi. q. i. clericus. in fine. Quartus est si ecclesia est annexa dignitati vel pbende. in quo casu: cū ipse teneatur in maiori ecclesia personaliter deseruire: tenetur in ipsa parochiali habere idoneus z perpetuum vicarium: qui congrue tem hēat de prouentibus ipsius ecclesie portionē. extra de pben. extirpande Quintus si habet vnam intitulatam: z aliam cōmendatā. xxi. q. i. qui plus Sed talis cōmenda de ecclesia parochiali non potest fieri: nisi ei qui attigerit. xxv. annū. z q̄ sit sacerdos. z ēt ali nō ꝓt cōmitti nisi vna: z p̄o etuldēti vtilitate. vel necessitate. z nō durat nisi p mēses sex. ex̄ de elec. nemo libro vi.

¶ Quicūq; recipit dignitatē: vl̄ psonā 9
tū: seu officiū: vl̄ bñficiū cui cura aiaꝝ

sit ānexa si aſi obtinebat ſiſtēcū ſit pr̄ uatus p̄ro poſtq̄ poſſeſſionē hūit de ſcdo. vel p eum ſtetit quominus hēret tenetur abſq; mora dimittere in manus ordinarij in cuius ēpatu hoc fuerit aliogn ēt oēs tales ſcdo ipo iure ſūt priuati. Et nō ſolū ad ſacros ordines ſz ēt ad q̄cūq; aliud bñficiū ſiunt inhābles. Et omnia ſalia beneficia vacatura ſedi apoſtolice reſeruantur: z ēt ſi aliter diſponat de eis ñ valet. hec Jo. papa. xxij. in extrauaganti que incipit. Execrabilis.

10 ¶ Quando nō p̄deſt diſpenſatio ſuper pluralitate bñficioꝝ. ſz. non p̄eſt q̄ſi impetrās ſubticuit aliq̄s q̄ſcūq; modicū beneficiū. Quādo etiā conceditur vt quis duo beneficia curam aīarum habētia poſſit ſimul habere intel ligitur de duobus p̄mis bñficijs poſt cōceſſionē. ītē ſi mādatur alicui p̄uideri de bñficio non obſtāte q̄ habeat aliud nō pp hoc eſt diſpenſatū vt ambo ſimul habeat ex̄ de p̄bē. li. vi. c. nō p̄t. Jtē ſi papa motuo p̄p̄o alicui aliq̄ bñficiū obtinēti cōferat aliud non habita mētiōe de p̄ri nō pp hoc inualida eſt gr̄a dūmodo in littera exp̄matur q̄ motu p̄p̄rio papa cōcedit. Secus ſi ad petitionē alterius gratiam fecit extra de p̄ben. ſi motu. li. vi.

11 ¶ Beneficiū nō vacās nulli p̄mitti p̄t nec in generali vt p̄mittendo cū poſtea erit p̄uidere. vel cū facultas ſe obtulerit aut qua vis forma verborum alias p̄missiones p̄dicte nec valent nec obligāt extra de p̄cel. p. vbi ſtāda li. vi.

12 ¶ Quib⁹ clicis debeat p ordinatorem tam de neceſſarijs q̄ de beneficio p̄uideri. ſz. romana eccl̄ia nō ſolet cogere ordinatorem ad p̄uidendū nō cōſtitutis in ſacris extra de p̄bē. ēpe. c. cū ſm. Et no. hic q̄ ſi aliquis epiſcopus p̄mittit extraneo ēpo: vt vice eius in ſua dioceſi ordinationes teneat z ipe p̄mouit ad ſacros ordines aliquē non habētes titulū ipe qui ordinauit tenet ei neceſſaria p̄uidere donec illi p eū vel per alū de bñficio ſit p̄uiſū. Secus ſi ei cōmiſit ordinare certas p̄ſonas inter quas fuit aliquis ſine titulo ná in hoc caſu ēps qui cōmiſit tenetur taliter ordiato. Sīlr z ipſe tñ talr ordinato. q̄ſi cōmittit alicui vt poſſit a q̄ voluerit ēpo ad ſacros ordines p̄mouer hec extra de p̄bē. ſi epūs li. vi.

¶ Capitulum ſede vacante non p̄t 13
cōferre ea bñficia que ad collationem
ep̄i p̄tinet. ſz bñ poteſt admittere p̄ſentatos a patronis z eos inſtituere in bñficijs in quibus fuerunt p̄ſtati licet ad epiſcopū ſi viueret p̄tinuiſſz: extra de inſti. z ſi capitulū. li. vi. Poteſt etiā capitulū epo defuncto vel a bñficioꝝ collatione ſuſpēſo conferre p̄bendas que ad ep̄m z capitulum cōiter pertinent ēt ſi epo intereſſe habeat in collatione tali tanq̄ p̄latus. Et idem p̄t epiſcopus ſi capitulū ſit ſuſpenſum vt ſingulariter oēs ſint excōicati. Sed ſi collatio bñficioꝝ p̄tinet ad epiſcopū cuꝰ conſilio capitulū vel cōſensu defuncto epiſcopo vel ſuſpēſo nō poteſt capitulū ſe ītromittere: niſi epūs ſuſpenſus fuerit in mora depetenda relaxatione ſuſpenſionis. vbi aūt de ſpeciali conſuetudine beneficioꝝ collatio ad aliquē cū cōſilio ep̄i p̄tineret ſublato epo de medio cum conſilium nequeat peti nō eſt collatio differenda. Simīlr ēt ſi epūs ageret in remotis tra q̄ ſi poſſit eius p̄ſentia in breui haberi extrane ſe. vacante ſi ad ep̄m li. vi.

¶ Beneficia z oēs dignitates vl̄ per 14
ſonatus vacantia in curia romana nō poſſunt cōferri niſi p papam. Simīlr z curialium ſeu accedentium z recedentium de curia ſi decedant in locis vicinis curie ad duas dietas legales. oia hec ad papam tm̄ p̄tinent: niſi q̄ poſt menſez poſſunt ea cōferre illi ad quos pertinet per ſeipſos tantum vel ipſis agentibus in remotis per ſuos vicarios generales quibus illud p̄missiuꝝ ſit in eoꝝ dioceſib⁹ exiſtētes: vel niſi eēnt parrochiales eccl̄ie z vacaſſent vacante ſede apoſtolica: aut ēt ſi vacauerint ante z papa p̄riuſq; cōferret defunct⁹

essi: hec oia phantur extra de prebend. licet .c.c. statutuz .c.c. pñi .c.c. si aplica eo. titu. lib. vi.

¶ Si per eom cõferatur beneficium alicui absenti hz nõ fiat suũ donec consentiat tñ eps nõ poterit interiz sferre alteri donec iste renuisset. nec valerz collatio. Secus si eps notificata tpa collatõe aliquẽ terminũ ꝓpetẽte assignet cõsentiẽdi .t. ille nõ ꝓsenserit. j. terminũ põt ẽt ꝓsentire ofício; dũmodo plus; bñficiũ tpliz alteri sferat extra de pben. si tibi absit li. vi.

¶ Si pauper clicus cui mãdabatur ꝓuideri de bñficio iuxta eius merita q nullum habebat postea est assecut⁹ nõ tenetur ei amplius eps ꝓuidere extra de preben. si pauper. li. vi.

Beneficium. ij. quo ad fructus beneficiorum.

¶ Fructus tpe vacatiõis debẽt in vtilitatem ecclie expendi: vel futuris successoribus fideliter reꝑuari als in cathedralib⁹ ecclijs .t. in regularibus .t. collegiatis si fiat ꝑ ꝙ capitula ꝙuent⁹ collegia vel singulares ꝓsonas ipi cõ facientes sunt suspensi ab officio .t. bñficio quousq; plene restituerint q̃cqd de bonis ꝓcperint a ꝓlatis, mortuis dimissis vel vacatiõis tpe obuenientibus nõ ob. ꝓuntegijs vel ꝓsuetudinibus ex. de elec. q. sepe. li. vi. Itẽ filius ꝓ habitio sit generalr de oibus ecclijs ne bona eaz occupẽtur a ꝓlatis q⁹ iõ sunt seu ad quoz custodiã ꝓtinẽt nisi de spãli pulegio vel ꝓsuetudine ꝓscripta vel alia rõnabili cã alias epi .t. suꝑiores sũt suspẽsi ab ingressu ecclie .t. aly ab officijs .t. bñficijs donec satisfecerint extra de offi. ord. ꝓsenti. li. vi.

¶ Indulgẽti de ꝓpiendis fructibus bñficioz i abstia ꝓcesse ꝓsonis: nõ ecclijs vel dignitatib⁹ sunt casse .t. irrite extra de relatiõ. c. fi. li. vi.

¶ Fructus iã ꝓcepti planũ est ꝙ alienari põt vide. s. alienatio sed .t. fructꝰ q̃ dũ recipi põt locari ẽt si eẽnt decie .t. alia extra ỽ loca vestra. Sz hec loca eo nõ exẽdit vltra tps vite locãtis: qz

clericus in beneficio vsufructario comparatur. xvi. q. vi. illud. de ỽ vtỽ. j. clericus quarto. §. ij.

¶ Canonici .t. alij bñficiati clici qui diuinis officijs nõ interfunt nõ possũt ꝓcipe q̃tidianas distributiões nec valet consuetudo in contrariũ alias non facit⁹ eas suas .t. tenẽtur ad restitutionem nisi excusẽt eos infirmitas vel iusta .t. rationabilis cõpatis necessitas: aut euidens ecclie utilitas extra de cle. nõ re. c. i. li. vi. intellige tñ de infirmitate q̃ est cã pp quã nõ interest diuini alias secus vt q: ẽt si nõ fuisset infirmus non interfuisset diuinis .t. tũc nõ habebit distributiones ꝯz ge. i. d. c. i. 4

Beneficiũ. iij. qñ intuste tñr. q nõ rite. ꝓsequr bñficiũ aut dignitatẽ vt ait Rai. cã nõ feret ꝙ hostiã ẽ fur .t. latro nec hz vias salut' nisi resignãdo vel si est dispensabile petat dispẽsationem ab eo q põt. .t. in vtroq; cãu agat ꝓniz de cõmisso. 1

¶ Qñ aliqs male possidet bñficiũ vl dignitatem vtr subditi tenẽt obedire ei vl debitores sẽdere. Dicẽdũ q; is foro iudicali multiplex eẽt rõsio: nã foro ꝑcie figo sciat ꝙ possessor ecclie vl dignitat' ñ sit ver⁹ ꝓlat⁹ certe si tñr ei obedire nec soluere q̃ dignitati vel ecclie dz: nec soluẽdo liberat. extra de restitu. ea. te. .t. de ten. ex. inquisitiõi. 2

¶ Nũqd' adit male possidẽs absoluetur ignorantes. De hoc vide singulariter. j. Confessio. iij. in. fi. 3

Bigamia scom Ri. in. iij. dist. xxij. arti. iiij. q. i. multis modis contrahitur.

¶ Primo qñ quis diuersis tpibus hz 1 bet plures legitimas vxores .t. cognoscit ambas .t. est bigamia ꝓprie dicta Po qñ diuersis tpibus hz plures vnaz de iure alterã de facto .t. cognoscit ambas. tertio cuz simul habet plures vnã de iure alteraz de facto .t. cognoscit ambas. Quarto qñ ꝓtrahit cuz vidua ab altero marito cognita .t. eam cognouit. quinto quãdo contrahit .t. matrimoniũ consummat cuz corrupta ab

alio siue hoc sciat ille q ẏhit: siue non Sexto qñ ꝓpria exore cognoscit post ꝯ ab alio est cognita. Oēs hi mō ex̄hi pñt extra de biga. sup. eo. in gl. ūē septio ille ē irregularis q post solene vo tū ptinētie ẏhit mr̄imoniū de scō siue cū vidua: siue cū ẏgine cū de iure nō possit. d.c. sup. eo. in glo. z.c. nup z.c. fi. eo. ti. z. xxvij. q. i. quotquot. sed talis nō est irregularis pp defectū significatiōis in sacro cū ibi sacrm nō fit. ſz qz sic statutū est eo ꝙ ẏ talē ꝓsumpt de in cōtinētia z vt sacrꝫ ordinis hēatur in maiori reuerētia. hoc idē tz Pa. i. c. ō diacono. z. c. se. extra q cle. vel. vo. vbi dicit ꝙ ꝓhibit in sacris mr̄imoniū ẏ hens efficit irregularis adeo vt nec ꝫ i susceptis administrare possit nec ad maiorius ordines suscipiēdos admitti. Et in istis sex casib⁹ vltimis est bigamia interpretatiue dicta.

2 ¶ An aūt cū isto clico possit dispẽsari dic ꝙ aut iste clic⁹ icidit in bigamiaz vt qz de iur aut de facto ẏhit cū duab⁹ vel cū vna corrupta z cū tali ep̄s non dispẽsat vt i. c. nup. z. c. iij. de big. aut ẏhit cū vnica ẏgine: z tūc si ē penitēs ep̄s pt dispẽsare vt i. c. sane de cle. pluralitate. ꝙ ẏhens mr̄imoniū i sacris: siue cū corrupta siue cū ẏgine pdit exercitiū oiuz ordinū z de hoc est tex. i. c. ex lr̄az. q cle. vl vo. lz gdā restrigat ad ẏhētes cū corrupta Idē dic de ẏhēte post ꝓfessionē factā i religiōe vt dictū est. Et ꝑdicta puto ꝓba ēt si non cognoscat eā qz. d. c. ex lr̄az solū facit mētiōz de ẏhēte z nihil dic de copula carnali

3 ¶ Qui ẏginez defloravit z postea cū vxorē duxit ꝓmoueri pōt qz non diuisit carcē suā in duas nec illa i duos extra eo. vbiū. xxvi. di. acutiꝰ. nō ob. c. ſ lis. xxx. q. v. ibi virgo casta z desp̄sata in virgine etc. quia dz esse virgo. i. non ab alio cognita.

4 ¶ Quid si credit ẏhere cū ẏgine z i uenit corruptaz. ẞ. non pōt ꝓmoueri xxxij. q. v. ille.

5 ¶ Quid si go hñt vxorē nec cognouit z postea duxit aliā ẏginē z cognouit vel ecōuerso ītā cognouit z nō Fauꝛ. nō repellit a ꝓmotōe extra. c. debitū. Idē dicas si aliqs ducat i vxorem mulierē ab altero desp̄sataz z traducta tī ñ cognita hec hñt i. d. c. debitū.

¶ Quid si marit⁹ accusat vxorē vt ad 6
ulteriō z pēdēte accusatōe vir ad ꝓcessū ecclie reddit dubiuz vxori. ẞ. fm Tho. z No. z Ray. irregularis cēsetur nā irregularitas sepe ẏhit solo scō.

¶ Sz q̄ritur. an ꝓ baptismū tollatur 7
irregularitas. ẞ. asten. li. iij. ti. iij. fm Jo. di. xxvi. deinde q si irregularitas ꝓueniat ex defectu sacri nō tollit ꝙ baptismū vñ bigam⁹ añ baptismū ñ ꝑt post baptismū ꝓmoueri: nec ēt cōrupta añ baptismū ꝑt post baptismū velari. qz ẞgo velata significat eccliā triūꝑhātē i q̄ nō ē macula nec̄ ruga. Si ẏo ꝓueniat ex delicto tollit ꝙ baptismū vñ si go añ baptismū mille hoīes occidisset p⁹ baptismū ꝓmoueri posset. Exēplū de paulo. Si aūt ꝓueniat ex īstitutiōe ecclie nō tollit ꝙ baptismū vñ iudex: executor: testis. aduocatus in sanguis nō pñt post baptismū ordinari hec Jo. Sed Hos. Dosti. z Hugo. dñt ꝙ baptismus ēt tollit hāc irregularitatē qz nō dz eē melioris ꝯditionis peccator q̄ñ si peccās. ẞz tñ aliās theologi nulla irregularitas tollit ꝙ baptismū ꝙ baptismū. n. solū tollūtur pcā z ea q̄ se quūtur ex ipsis ſb rōe q̄ pcā sūt. irregulariter āt nō ē pctū. qz q̄ñ nō segtur ex pctō: lz ex ope meritorio vt pz de illo q occidit zelo iustitie. ẞz aūt Sco. ꝙ baptismū tollet irregularitas hōicidij cuiuscūq; nō āt bigamie. Nō diuersitatis est īstitutio ecclie hoc volētis. Et lz nō sine rōe. z. qz hōicida ñ ē ad ordines habilis nisi ꝑ horroꝛ sanguinis: qđ gdē tollitur i baptismo qz supponitur sit sacr⁹ agn⁹ de lupo. Sz i bigamo ñ tollitur defect⁹ significatiōis ꝑ quem est ordines inhabilis. Et cuz ꝙ baptismū tollātur pcā etc. tō cū ifamia ꝙeq̄tur ex pctō sub rōne peccati tollitur ꝙ baptismū. Si tñ aliqs añ baptismum cōmisisset aliqđ maleficiū si postea ba

ptizet iudex posset, eū punire q; baptiſ
mū tollitur pena qua ge erat obliga-
tus deo nō aūt illa qua ge erat obliga-
tus homini. Sīlr & qui aū baptismū
ptimiſſit vxorē ꝓpter fornicationē pō
ſtea accepit eā irregularis eſt.

¶ Quare aūt magis ledat in cōtinen
tia mulieris ꝙ viri. Omiſſis riſibꝫ
glo. in .d.c. debitum que reprobatur a
Ri. dicēdū eſt. Fm eum ꝙ mutuus non
diſtinguitur fz ſpēz ꝓpationē ad ter
minū a q̄ſz ad quē vñ ꝙſumatio ma-
trimonij inquātū eſt cū nō pr̄ corru-
pta q̄uis ſit ab illo q̄ prius carnē ſuaz
violauit per fornicationē cū alia non ſic
deficit ab integritate ſignificatiōis vni
us cōiunctiōis inter xp̄m & eccliam ſi
cut ꝙſumatio matrimonij q̄ eſt a viro
nō pr̄ corrupto cū muliere corrupta
ab alio. Sīlr dico ꝙ ſi mulier eēt ordi
nis ſuſceptiua, irregularis fieret p cō
ſūmatiōez mr̄imonij cū viro pr̄ cor
rupto cū alia. non aūt ꝓ cōſūmatione
matrimonij cum viro non prius cor-
rupto q̄uis ipſa prius fuiſſet ab alio p for
nicationem corrupta.

¶ Utz cū bigamiſt poſſit diſpēſari. fz.
fz Ri. q̄ q̄uis ſi poſſit papa diſpēſa-
re ꝛ ius nāe. nec ꝛ ius diuinū tñ q; eſt
acceſſor petri q̄ pncepa fuit apl̄or eī
es hz ptātē cū petro imo eādē. Et cum
ſerior nō poſſit obligare ſuperiorez nec
iar parez. papa de plenitudine ptātis
ot ꝛ ſtatuta apl̄or q̄rūlibz diſpēſare. ſi
ñ vim nō hēant ex iure nature vel di
uino. lxxxij. di. presbyter. Cū ergo bi-
gamū nō ordinare aplicā ſit pceptuz
cū bigamis papa diſpenſare pōt. cū q;
nec decet hoc faciliter fieri pp reuereñ
tiā apl̄or nō cū bigamis papa ſi diſpē
at niſi exigēte neceſſitate. xxxiij. di le-
xor. i gl. vbi lnt̄ diſpēſant cū pa. ar-
chiepo. q̄ fuit bigam⁹.

¶ Bigami iure cōi nudati ſūt oi. pui-
legio clicali. & adicit fozo ſeculari non
obſtāte q̄ ſtudie & eis ſub pena excōi
nationis inhabitū eſt deferre tōſurā vel
habi tū clicalē extra eo. altercatiōis li.
ñ. vbi gl. dicit hoc. ſi telitgēdū de hijs q

facti ſunt bigami vere ſiue interpretiue
in minoribꝫ. Secꝰ i maioribus & fm
ge. ibi ille ter. logtur de bigamis laicis
nō aūt mōachis. nā iſti gaudēt puile-
gio clericali. nō ob. tex. lxxxiij. di. q;q;
vbi dr̄ bigamū eē nudatū oi puilegio
clicali & laicam ſolā hr̄e cōiugē. Et ſic
vr̄ ꝙ bigam⁹ nō poſſit eē mōach⁹ q;
ſt. Jo. and. in regula delicium in mer.
q; erit laicus pfectus quod eſſe pōt. c.
ex eo. de elec. li. vi.

BLaſſemia fz ambroſiuz ē vel cū
deo attribuit q̄ ei nō q̄uenit: vl
cū ab eo remouet q̄ ei cōuenit addit
tertiū: vz cū attribuit creature q̄ ap-
ꝓpriatur deo. Et fm genus ſuū ē pec
catum mortale q; repugnat caritati di
uine. Sz poſſet cōtingere ꝙ blaſſemia
abſq; deliberatiōne & ex ſuprreptione
pcederet. & hoc dupliciter primo ꝙ ali
quis ñ aduertit hoc ꝙ dicit eſſe blaſſe
mia: vt cū aliq; ſubito ex aliqua paſſio
ne i ꝓba ꝓtumeliosa pr̄ſet: quoz ſi-
gnificationē nō ꝓſiderat: tūc ē venialē
ſcdo mō q̄n aduertit hoc eſſe blaſſemi
am ꝓſiderans ſignificata ꝓbozꝫ & tūc
nō excuſatur a mortali: ſicut nec illi q;
ex ſubito motu ire aliquē occidit.

¶ Qñ blaſſemia ſit cāus epāliꝰ & de
multis aliis ad hoc pt̄inētibus. vide. j.
pſſoꝝ ꝓmo i pn̄. & c. iurare. §. iij.

QAbella vide. j. pedagiuz. & c. pri
uilegium.

QAlix non dz eē de ere aut arical-
co: aut cupro aut plumbo: q; pp
ergineē ilta vomitū pnocāt. nec de li-
gno pp pozes ne ſ̄bintret ſanguis. nec
de vitro pp fragilitatē. nec de lapide
pp eī⁹ ineptitudinē. de ꝓſe. di. i. vaſa. &
c. & calix. vbi dr̄ ꝙ tā calix q̄ patena d
bent eē de auro vel argēto vl ſtagno.
ēt q; de hīs tñ tribꝰ mētionē facit oēs
alīs māz. ꝓhibē vr̄z aſtē. li. iij. de mē
te Rod. dicat ꝙ ſ̄ ſtagno itelr plūbū
& no. fz Pe. de pal. ꝙ ſi calix argēteus
poſtea deaurei indigeat reconſecratōe. q;
ſecratio fit ſ̄ ſupficie. Secꝰ tñ vr̄ ſi de
aurato cadit pp vſū: q; nō recōſecra-
bitur. Nec eſt ſīlr ī calice de aurato ſi

cut in piete ecclie: q decretistaꝰ indiget
recõsecratiõe. vt vlr gl. i. c. ecclijs de cõ
se. di. i. ꝯ pditõe auri. qõ ita subtiliter
ponitur nõ vr q fit ita ꝓsecratio i supfi
cie ipsiꝰ qn remaneat i argẽto z ita fer
uat ꝙ suetudo. z silr si amittat formaꝫ
suã exercrat: q destructa forma tã nõ é
calix. Et si repar erit nouus calix. z iõ
ꝓsecrãdus. sec si forma nõ amittit quã
tus aliqliter lesus sit.

¶ An aũt calix execret p aliqꝺ sct da
tos a fabro: vt cõiter fit: Dico hoc vsq
adhuc me i iure nõ inuenisse.

2 ¶ Ad qđ aũt ptineat ꝓsecratio cali
cis vel pamẽtoꝝ: vide s. Bñdictio qsi
per totum.

Anonica Portio. Uide. j. singula
ria in. c. Sepultura. iij. p totũ.

Anonicus vide. s. bñficiũ. i. z. ij. qsi
p totũ. z. j. simonia. ij. quasi p totũ.

Anonizatio. In canonizatiõe ꝑmo
ingrit de vita eiꝰ q canonizãdus é
si fuit i laboz ibꝰ iustis z multis: si mo
ribꝰ castus z actibꝰ strenꝰ. oꝝ eni pñi
ti testificatiõe ꝓdicari z bone fame ꝓ
comẽ nõ taceri. lxi. dist. mitramur. xxj
q. ij. quattuor. Et est maxie querendũ
de simplicitate z hũilitate extra de p
sũ. ex studys. Itẽ q̃ri solet an sustinue
rit ꝓsecutiões. vij. q. i. ois q gemebat.
z. c. ibi. z an illas sustinuerit cũ carita
te. i. q. i. vide quãtũ ingrendũ est ct de
miraculis factis in vita z post mortez
porro de martiribꝰ si fit tãta examina
tio: q̃rit nõ de miraculꝭ z cã pp quã
passi sũt. ar. de ꝙse. di. iij. catecuminũ
z. c. baptismũ vicẽ hys rite pactis põt
ad canonizatiões ꝓcedi. Et no. gl. sing.
ad pdicta i. c. vnico de reli. z ve. san. li.
vi. q dicit ꝙ i canonizatiõe sctoꝝ nõ est
credẽdũ ecclesiã errare. hs accidere pot
sit. vt é ter. in. c. a nobis. el. ij. de sen. ex.

¶ An aũt liceat aliquẽ venerari p san
cto aliq̃ sit canonizatꝰ: vel ci pces po
rrigere. Uide. j. Reliquie. §. i.

Aracter ps dionisiũ est signũ scñm
cõionis fidei: z scte ordiatõis datũ
a ierarcha: vel ps theo. caracter est di
stinctio a caractere eterno ipressus ate
rõnali sm imaginẽ ꝙ figuras trinitatẽ
creatã trinitati creãti z recreãti. z ipi
mis solũ i tribꝰ sacris. s. i baptismo cõ
firmatiõe: z ordine de caractere ettis de
dinis habes plura. j. ordo. iij. p totum.

Arcer Uide. s. accusatus. §. i. z. ij.
z infra incarceratus.

Aritas sm theo. in. iij. sen. di. xx.
vij: est rectissima aimi affectio q̃
diligit deus pp se z ꝓximus pp deum.

¶ Utrũ teneamur ex caritate diligere
deũ ex toto coꝛde: tota aia: z tota men
te sicut dr Matthe. xxij. Do. in. iij. dis.
xxvij. q. vlt. dicit ꝙ nõ p exclusionem
affectꝰ exnei. s. ꝙ nihil sit i amore nro
nisi deus: nec i cogitatõe: nec in mẽte:
qz ipossibile est sic iplere in hac vita:
ps p exclusionẽ affectꝰ z: ij sic tenemur
hoc est nihil diligamus. s. deũ vel eq̃lr
ipsi deo. Sz an hoc sit ois impossibile
saltẽ p aliqꝺ puã tps Idẽ Bo. dicit ꝙ
figo ꝓcẽdat modũ illũ simplr posse: in
pleri i vta ꝙtum ad. aliqꝺ tps in quo
põt hõ totaliꝫ ferri in deum: ita vt nec
sint in eo motus caritati oppositi: nec
ẽt exnei. rideri põt ꝙ ps possit hoc eé.
z aliq̃ sit in aliqbꝰ psonis excellẽtibꝰ
nõ tñ cõiter reperit in iustis oibus.

¶ Utr sit aliqꝺ ordo caritatis de pce
pto. Sz Bo. in. iij. di. xxvij. q. vl. ꝙ sic
sm aug. de doc. xpiana. z ꝓmo super
oia diligendus é deus. secũdo qđ nos
sumus. Tertio quod iuxta nos est. s. ꝓ
ximus. Quarto. qđ. j. nos est. i. cor: pus
pprium. z cor: pus primi. de pe. di. ij.
§. item hec est caritas.

¶ Sed q̃rit de notabili z quotidiana
q. Qualiter itelligi debeat illud mat.
xxij. diliges primũ sicut teipsum. Bo.
in. iij. di. xxix. ar. i. q. ij. dicit ꝙ illa dic
tio sicut nõ est nota ꝑfecte eq̃litatis: si
ue ꝓmeturatiõis sed exꝑsse similitudinis
q̃ i hoc attẽdit q hõ dz diligeꝛ primũ
ad illud bonũ ad qđ diligit se ipsum z
post saltẽ ꝓpriũ nihil tñ dz deliberare
re sicut saluté alienã. Et sic istud ꝓce
ptũ de diligẽdo ꝓximũ magis respicit
affectũ q̃ effectũ. nã ps ordinẽ caritatis
ꝙz: salutis ꝓprie ꝓponẽdus é amo-

ſi ſalutis altene. Et hoc ꝓsonat iudicio
ronis recte ⁊ istictim nāe ⁊ hui⁹ signū
est q: illi reph̄ēdūt ⁊ stulti reputātur
q ſalutē ꝓpria negligū vt ꝓcurēt alte
ná hui⁹. Et signū ē: q: si hō ex caritate
debēt diligere ꝓximū ꝗtū seipz ita⁹ q
tēt ibi oino da eḡlitas: taz duos ꝓxios
debēt diligere duplo ꝗs seipz ⁊ tres
in triplo ⁊ sic vlterius ascēdendo. qō
in nullo habēte caritatez reputur quā
tucuq; perfecto.

¶ Utr̄ magis debeam⁹ diligere me
liores ꝗs nobis ꝓfectiores. ꝛc. q melio
res debem⁹ plus diligere ceteris pari
bus q: hec iustitia diuina regrit. Ad
hę. xij. ibi. Que ē iure mea ⁊c. ꝛz possū
mus optare q: ꝓpting sint meliores.

¶ Utr̄ diligere inimicos sit de necessi
tate caritatis. ꝛc. ꝛz Tho. ꝓa hę. q. xxv.
dilectio inimicoꝝ tripl̄r pōt ꝓsiderari
ꝓmo vt diligāt iquātū inimici ⁊ hoc
est diligere malū alteri⁹. Secūdo ꝗtum
ad nām ⁊ sic i vtr̄ ⁊ sic dilectio inimi
corū ē de necessitate vt. s. aliqs diligens
deū ⁊ ꝓximū ab illa ḡritate inimi
cos nō excludat. tertio pōt ꝓsiderari in
spāli vt. s. aliqs in spāli moueat motu
dilectiōis ad inimicū ⁊ illud nō est de
necessitate caritatis vel salutis absolu
te: q: nec mouerī motu dilectōis i spāli
ad quoslz hoies singlr ē de nēcitate ca
ritatis nisi ꝛz ꝓparatōz ai. vt. s. hō hē
at animū ꝓparū ad hoc ꝙ in singulari
inimicū diligeret si necessitas occurre
ret. ꝛz ꝙ absqs necessitatis articulo dil
gat ptinet ad caritatis ꝓfectiōz.

¶ Utr̄ sit de nēcitate caritat] q hō inī
mico signa vl̄ effect⁹ exhibeat dilectio
nis. ꝛc. ꝛz tho. vbi. s. nō hō i cōi tñr di
ligere ⁊ nō i spāli nisi ꝛz ꝓparōz ai vt
dcīm ē. ita signa ⁊ effect⁹ dilectōis q i
cōi ꝓsueruēt ꝓxio exhibert tñr ēt inī
micis exhibere puta cū aliqs orat ꝓ
oib⁹ fidelib⁹ vl̄ ꝓ toto ꝓplo: vl̄ cū ali
qō bñficiū ipedit toti cōitati tē ēt hoc
inimicis exhibere ē de necessitate ꝓce
pti ⁊ ꝛfacere ptinet ad liuorem vīn
dicte. spālia vere bñficia vel dilectōis
signa que ꝙs exhibet ꝑticulariter alīq

bus ꝙ exhibeat inimicis nō est de ne
cessitate nisi ꝛm ꝓpatione animi vt.
s. inuetur in articulo necessitatis ꝛm il
lud. Puer. xxv. si esurierit inimicus tu
us ciba illum: sed hoc facere ptīr neces
sitatis articulum pertinet ad perfectio
nem caritatis.

¶ Utr̄ inimicis veniā petētib⁹ tenea 7
mur remittere. ꝛc. ex iniuria vel dāno dā
to alicui solēt i eo cui sit ria oziri. s. rā
co: in affectū: signa rāconis in effectus
⁊ actio iniuriar. ꝙ inimicitez ꝓmū te
neāt hō remittere imo nūqs i corde hē
re. secūm tenēt hō remittere veniā ꝛba
citer petēti. i. pato emēdare ꝛz facultā
tez suā imo ēt tenetur si nō petat vt in
ꝓ. ꝙ. dcīm est ꝛs tertium nō tenetur re
mittere nisi illa satisfactat ꝓ posse. vt i
c. si qs ꝓtritatus. ꝛc. di.

¶ Utr̄ opa bōa fcā extra caritatē ali 8
qd valeāt. ꝛc. ꝛm Ray. ꝗtus nō valeāt
directe ad vītā eternā: tñ valēt ad alia
quoq; ꝓmo ad tollerabilius iudiciuz
ꝓferendum. de pe. di. iij. sigs āt ꝛo. ad
tpales. ꝓsitatē ꝛc pe. di. iij. canēdū. xx
q. q. ij. si q̄libet. tertio ad hoc ꝙ qs cui
us illustretur ad pniam de pe. di. v. fal
sas. ꝗrto ad assuefactiōez bonoꝝ opum
sicut faciebat oli btūs Joānes. de ꝛse.
di. iij. nō regnabātur. ꝗnto q: diabo
lus nō ꝛz in eo tantā ꝓtātem ꝗtā hē
ret si bona opa nō faceret sicut grego
rius refert in dialogo de iudeo qui fi
gnatus erat signo crucis ꝙ demones
nō potuerunt ei nocere.

¶ Utrū opa extra caritatē exīstiuz vn 9
ꝗs valeant. ꝛc. ꝛm Ray. opa viua q̄ fcā
fuerunt in caritate mortificantur ꝓ se
quens mortale petīs. ⁊ si vera sequat
pnia reuiuiscunt illa ꝓ quę nunqs vi
ua fuerunt pura q̄ in mortali facta sūt
tūuere nō possunt: q: mortua nata fue
runt. vñ. ꝛo. illa reuiuiscunt q̄ mortifica
ta fuerunt. Uiuere nō possunt que mor
tua nata fuerunt.

¶ Utrus hō teneat ex caritate subīre 10
mortē ꝓ xpo. ꝛc. ꝛz. bo. s. iij. di. xxxix. q.
ij. aut adeit necitas vl̄ deserēdi iustici
am vel amittēdi vītā: ⁊ sic glibet tene

tur magis mori dilecto deo q̃ eo offe
so viuere. z hoc si dicat optio: vel q̃ iu
stitia debuat vel q̃ vita pdar. ite cũ gl
videt q̃ p mortẽ suã pot fides saluari
vel iustitia z pfecutio nõ ẽ ponalis ꝛ
vlis, tũc tr de pcepto sustinere mortes
vñ plat⁹ tñr mori se exponẽ q̃n q̃ ex
fuga sua seqret dispẽdio ifide vel iu
stitia i ecclia. silr glibz alꝰ ſic fec̃ tho.
cãtuar. ſi staut adest solũ oportunitas
mãifestãdi diuinã gloriã z edificãdi ec
clias z isto mõ ẽ superrogatiõis z nõ
ncitatis ad quã pfectiõs ñ ois tenẽtur
si aũt hõ oaret se mori p xpoteo q̃ vi
tã hẽret exosas. mortalr peccaret.

11 ¶ Utz caritas semel hita possit amit
ti in via. ꝛ. ꝛ. ꝛ theologos t. iij. di. xxvij.
q̃ sic, z asr tenere eiset erroneũ q̃ cari
tas nõ tollit veribilitatẽs.

12 ¶ Quõ ãt amittat. ꝛ. p pctũ mortale
solũ p qd voluntas auertitur a deo.

13 ¶ Quõ recuperatur. ꝛ. p pniam que
tollit auersionẽ illã.

Q Alstratus vtrũ possit ordinari: vide
j. corpore viciatus. §. ij.

Q Alis epalis q fuit vide. j. pfesor. t. i
pncipio z ibi vtr a qb⁹ casib⁹ pñt
absoluere ffes pmulegiati. z an epo re
stringente ptãt pochialis videat per
pniam restricta ptas fratrum.

Q Alsus fuit⁹ qd fuerit ꝛ. ꝛ. pa. post
gl. in. c. vnico de cõmo. q̃ z iopina
te rei euẽtus q̃ puident nõ pt. vbi ergo
diligẽtissim⁹ puidis nõ ẽ casus fortui
tus. põe exẽplũ. dom⁹ tua minabatur
ruinã: dom⁹ corruit z iterfecit equũ ti
bi cõmodatũ. certe nõ pt dici casus for
tuit⁹ q̃: diligẽtissim⁹ repis domũ vl
ibi nõ hitasis. si ãt dom⁹ ñ minabatur
ruinã is ipetu tẽpestat valide corruit
ñ ẽ tibi iputandũ. Et ista facit ad qõ
nẽ nõ q̃d furtũ ꝓuiet iter casus fortui
tos gl. cumlis repiũ ꝛ. ꝛ. ꝛ. is cõter tẽne
tur: q̃ aut p violẽtã fuit tibi res subtra
cta: z ẽt casus fortuit⁹ itelligẽ q̃n ñ fui
sti in aliq̃ culpa: puta q̃ nõ trãsibas p
loca piculosa. si ãt omittit furtũ cãde
stine tũc si ab ea pson a a q̃ ẽt diligẽtis
simus nõ pcauisset: puta ab vxore. vel
filie est casus fortuit⁹. sec⁹ si ab ea põ
na a q̃ diligẽtissim⁹ pcauissis: puta a vi
li famulo vt i. l. q̃ fortuitis. C. de pig. ac.

¶ Utrũ ex pacto ventãt casus fortuiti.
glo. vbi. ff. dicit q̃ in ẽctu nõ tñr go ex
gñali pacto is os q̃ casus fortuiti spãli
numeretur. is accursis i. l. is z si go. §.
q̃sitũ. ff. si go cau. quẽ segt Jo. an. dicit
q̃ aut nullius cãus fortuit⁹ fuit expssis
z non vs gnãlis obligatio: ne go sub
inuolutiõe vbo⁹ renũciaret ei iuri cui
nõ eẽt i spẽ renũciatur⁹. z hec opi. plꝰ
pa. si vo aliq̃ casus fortuiti fuerũt spã
lit enũerati z secuta fuit cl'a gnãlis pu
ta z vbo⁹ alijs tũc is ẽt i ñ expssis op
time ad hoc fac̃ ter. i. c. g ad agen. vbo
cu. li. vi. bar. tñ in. d. c. q̃situ vr velle q̃
sub illa cl'a gnãli venirẽt casus psides ex
pssis nõ ãt maiores. q⁹ satis plꝰ pa. q̃
in odiosis cl'a gñalis ñ ꝓtẽdit ma
iora expssis i ter. nota. i cle. nõ pt de ꝓ
cur. sec⁹ de nõ odiosis vt i ꝓstitutõe ꝓ
curatoris i q̃ expssis aligb⁹ regrẽtibus
spãle mãdatũ z subtecta clausula gene
ralt vẽiãt maiores casus expssis vt no.
Inn. in. c. sedes de rescrip.

¶ An ãt renũciatio casuũ gñal firme
tur iuramẽto vl saltẽ iuramẽtũ sit obli
gatoriũ. Jo. an. dicit q̃ nõ q: renũcia
tio gñalis nõ valet ex defectu ꝓsensus
q: nõ vr q̃ ille ꝓsenserit de casibus nõ
expssis. Sic iuramẽtũ nõ obligat vl
tra ꝓsensũ facit. c. pe. z. c. gntanallis de
iureiu. z ẽ notabile dcm̃. z credo q̃ in
foro pniali go obligẽt is sine ꝓsensu.

Q Ssatio a diuinis. vide. j. interdi
cium vlt. §. ix.

Q Stio Citari pot go ex cã i pma
citatiõe p terminũ breue z pem
ptoriũ. is ncitas vrgeat nõ dz go move
ri vel citari nisi tribus edictis: vel vno
peremptorio q̃ ꝓtinere dz tñ tps quan
tũz tria edicta. extra de dila. c. i. vbi de
hoc in gl. z tale peremptoriũ hz vis trie
citatiõis. vt in. l. tres denũciatione. C.
quomõ z quãdo in.

¶ Ubicũq; agit⁹ ad penã incurrẽdã. z
tura exigũt trinã mõitionẽ nũquã cita
tio ẽt ꝑẽptoria hz vis trine citatiõis is

Jo.an.in.c.ex tme de cle.nō resi. nō q̄ in penalibus verba dñt stricte intelligi ꝛ ꝓpoꝛle nō aūt ficte ꝛ large. vt in.c. in nostra de iniur.

¶ Ltatus nō cōparēs ēt in ꝓmo termino dꝫ ꝑdēnari in expēsis factis per aduersariū nec dꝫ expectari vt sit cōtumax i scḋa ꝛ tertia citatōe vt vult bar. in auc.g semel.C.qūo ꝛ qñ iudex.

¶ Utr citatio facta die feriata ad diez nō feriatā valeat.ꝑ.Pa.in.c.fi.de fer. ꝑ opinionē Jo.cal.d.car.d.an.ꝛ bar. in.l.i.§.nūciatio.ff.de no.op.nū.ꝯcludit ꝙ de iure nō valet talis citatio.p.l. dies festos.C.de fer.vbi dñ ꝙ silere dꝫ hodierna vox ꝓconis.ꝛ pa.intelligit:non solū in terijs introductis ad honoꝛē dei ꝫ ēt in alijs introductis in anuoꝛē hoiuꝫ ēt idē putat in repentinis. nā iperatoꝛ mādat eas sub eadē veneratiōe obseruari qua solēnes.vt in.l.oēs.C. de fer. ꝛ ꝯcludit Pa.ꝙ nullus actus istoꝝ trium ꝑt fieri die feriata.s.ꝓceptū de citādo:executio ꝑcepti.s.actus citationis ꝛ ꝓcessus ꝙ fit vigoꝛe citationis.

¶ Utr aūt valeat citatio facta die nō feriata ꝑ die feriata;ꝑ.pa. vbi.ē. post Sal.ꝛ spe.ꝛ Jo.an.dicit ꝙ si ponit vsq̄ ꝑt in ālibet die.j festū cōparere se cuꝰ vbi simplr citat.vt simplr cōpare at tali die q̄ est feriata:tūc enī ꝓmo ve nire nō ꝑt nec dꝫ:ꝛ illa die venire nō tūr.ꝛ sic necessaria est noua citatio.ꝛ hāc opinionē tanq̄ veriſſimā teneas qđ senserit do.an.hec Pa.

¶ Utr ſnia lata ꝫ nō citatum teneat: Car.in cle.pastoralis.de re iudi. in.§. denicq̄.dicit ꝙ aut nullo mō fuit citatus aut fic.ꝓpꝛo casu est nulla.de ma.ꝛ obe.iter q̄tuoꝛ.si āt aliq̄ mō fuit citatus:aut legitīe aut nō aut dubitat si legitie ſnia valet:si alia sunt rite gesta. si si tū citatus nō fuisset ꝓtumax vere sed ficte:ſbuenit sibi ꝓ restōnez de re. iud. cū bertoldus.ſnō legitie:vꝭ ꝙ debeat hēri ꝓ nō fcā.ō elec.bone.q. si dubitat dic pau.ꝙ ꝑmittit ꝓ citata:si ſnia trā fuit in rē iudicatā.No.tū pa.in.c. cās que de reſcri.ꝛ in.c.cū sit.de ap. ꝙ i fa to notorio ꝑt ferri ſnia ꝫ abſtē nō clarata:cū certū est absit nulla cōpetē de sētiā.Citatio.n.fit vt se ſtendat:nec i ḡnōi notorijs regrit ordo iudiciarius.

¶ Utr corpoꝛaliter ꝑditus teneat ꝑ alium cōparere:pan.in.c.in noie dñi. de testa.dicit ꝙ nō ꝛ actꝰ gestus eo absēte pinde est ac.si nō fuisset citatus.

¶ Utr iudex eccliasticus ꝓssit denū § ciare aliquē excōicatū illo mīme vocato:nec alr ꝓmo declarato ꝙ incidere in ſnias excōicatōis:ꝑ.pa.in.c. quenit.de ap.dicit ꝙ vbi excessus nō ē notoꝛius ꝓ iudex illū ꝓmo vocare ꝛ recipere eo ꝓsēte ꝑbationē sup facto: ꝛ postea ꝓssito de facto declarare illū incidisse in ſnias excōicatiōis. hoc ꝑbat in.c.cū scḋs.de here.li.vi. vbi ꝓ ꝙ si allegat quē incidisse in ſnias iuris:nō dꝫ iudex ꝓmo ꝓcedere ad executionē quādiu declaraverit illū incidisse i ſnias iuris. Ēt hac tū declaratōe poterit appellari qz iꝭ nō ꝓssit appellari a ſnia iuris.vt in.c.qz de ap.ꝓt tū appellari a ſnia iudicis declarantis:qz illa declaratio est ſnia hoīs nō iuris si ꝓ excessus est notoꝛius:tūc nō oꝫ ꝙ hec solēnitas adhibeat:sed ꝑt eū denūciare absq̄ alia citatōe.

¶ Quid dicēdū ō ꝓsuetudinibus qua 7
rūdā religionū que hñt:vt multotiens ēt ex leuibus causis ꝓmūtur fratres ꝑ latoris ꝓfessiōibus ꝛ ḡnōi absq̄ alia monitiōe vl citatione ꝓuia: ꝛ absq̄ alio ordine iudiciario:nūqd valeāt hu iusmodi gesta ꝑ eos:Dic ut̄a no.per doc.ꝛ pan.in.c.cū spāli ꝛ.c.qz. de ap. ꝛ.c.qualiter ꝛ qñ cl.ij.de accu.ꝙ in religiosis nō est seruādus ordo iuris vsq̄ quaq̄.l.ad vnguē:vbi ergo dicti religiosi hñt ut̄a regulā ꝛ ꝓstitutiones vl ꝓsuetudines eoꝝ:vt ex sola infamia nōti:vl siū teneētur cedere plaure:si cit dñ de ꝑdicatoribus ꝛ cartusiēsibus q ex sola infamiā nōti cedūt generali suo.dicendū ē ꝙ platus eoꝝ posset ex dicta infamia scādalosa vel euidentia facti:ēt sine citatōe aliqua illos ꝓmo re admīstratōe vl officijs eoꝝ. secūdū

enim Hen. de gan. in quolibeto suo tã tam hñt subditi religiosi iurisdictionẽ ꝛ auctoritatem: quantã dant eis prelati sui ꝛ nõ plus. nõ. n. hñt velle nec nolle. vt i. c. si religiosus. de elec. li. vi. idco eis resistẽr nõ ḷz nec appellare quãdu plati ꝓcedãt ꝑm iura cõia: vel ꝓstitutiones vel ꝓsuetudines eor. vt no. per doc. in. c. cũ medicinalis. de sen. exc. li. vi. ꝛ maxie Lap. ꝛ hr̃ ter. de hoc in. c. reprehẽsibilis. de appe. ad hoc facit qđ notat gl. quã ſegtur pa. in. d. c. cũ ſpãli. q disposi. c. sacro. de sen. ex. nõ est necessario seruãda in religiosis ꝓtra suas obseruãtias ſpãles. qđ est dcm̃ singula re ꝑm pa. ꝛ dicit hoc ꝓcedere: vbi regula vel constitutio religiosoꝝ daret certum modũ seu ordinẽ in excõicãdo religiosum: vt satis sit seruare illũ ordinẽ regule seu ꝓstitutionis ipsoꝝm, religiosoꝝ. qđ multũ bñ notabis. Doc tãẽ ḷz Fede. cõsilio. cv. vbi dicit q valent consuetudines: q quas sine iure ordine etiam ex leuibus causis religiosi viri ex suis locis ꝛ administrationibus ẽmouẽtur. allegat. d. c. qualiter. ꝛ. d. c. cũ ſpãli. ꝛ desꝛ. q tñas addit tñ vnum valde notabile. q pena expulsionis: ꝓ natiõis ꝛ remotiõis q̃cq̃ incipit a crie ꝛ tunc ḥz locum qđ dictũ est. ſ. q sine monitione possint ammoueri. si vero a ꝓtumacia vl̃ inobedictia. tũc vt locus sit pene: necessaria ẽ mõitio. Nec hen. Zanis ꝓut hic sumit est ptãs ligandi atq; soluẽdi qua ecclasticus iudex. dignos ḥz recipere: ꝛ indignos excludẽr a regno vt ꝓz. iij. sen. vl̃ clauis est quedam ptãs spiritualis super: natural̃ter a deo data ꝛ infusa: nõ in natura nec acquisita.

1 ¶ Quot sunt clauis: ſz. ꝑm tho. in. iij. di. xviij. q: ꝓclauẽ iudex ḥz dignos recipere ꝛ idignos excludere: indiget iudicio discretiõis quo idoneitatẽ iudicet: ꝛ indiget ipso actu receptiõis ꝛ ad vtrq; eor. ptãs q̃dam seu auctoritas requr̃. Et ꝓ ḷs due claues distinguũtur Una quaꝝ ꝓtinet ad iudiciũ eius q ab solueñdus est alia ad ipsam absolutiõez Et he due claues nõ distinguũtur ꝛ essentia auctoritatis q; virtq; sibi ex officio competit: sed ex compatione ac tus quoꝝ vnus alii supponit. Nã clauis que dr̃ ptãs ligãdi ꝛ soluendi. immediate apit: Sed que dr̃ scia discernẽdi oñdit cui aperiendũ sit ꝓ illam. de his clauibus hr̃ di. xx. c. i. haꝫ clauium seu huius clauis vsus est ad apiendum ꝛ claudendũ ꝑm pe. sicut ꝛ clauis mãles ſz differẽter: q: clauis mãlis. ꝓio ꝛ ꝑn cipaliter ẽ ad claudẽdi. ꝛ ex ꝑnti ad apiendõ Clauis ꝛo ſpãlis eſt ꝓmo est ad apiendum: ſecõario ad claudendum.

¶ Quo dr̃ sacerdos apire ꝛ ligare. ſz. ḷz Ri. in. iij. di. xviij. ar. i. q. ij. q tripliciter ꝓmo indicãdo. ſ. cũ examinata hominis ꝓscia idicat ei celũ clausum vel apertum. Secõ apit relaxando aliquaꝫ ꝑẽ pene pcĩ debitã ꝛ claudit penitem aliqua pena sensus ligãdo: quã explere eũ oꝫ: vel hic vel in purgatorio anteq̃ ingrediat celũ. tertio claudit ꝛ apit excõicãdo ꝛ ab excõicatiõe absoluẽdo. Sed hoc respicit ꝏr ꝓtiõsum potius q̃ ꝓpie. Adde quartũ de nõ cõtrito ꝓritũ faciẽdo ex vi absolutionis.

¶ Utr̃ glibet sacerdos possit vsuꝫ clauiuꝫ exercere. ſz. ꝑm ri. in. iij. di. xviij. ar. i. q. iij. q actio nõ tñ regrit potẽtiã a qua fit: sed subiectũ debitũ in quo re cipiat. Nã aũt debita sunt ꝓpone sup q̃o hñs clauis ḥz iurisdictionem. Et ſi nõ ois sacerdos ḥz iurisdictionẽ ſuper quẽlibet nisi ꝑm ordinationeꝫ vicarij xpi. ꝛ ꝓpea nõ ois sacerdos pẽt exercere vsum clauiũ ſz solum ſm̃ eũ modũ quẽ eccla statuit. ob hoc qđ ꝓuant vsu poteſtatis sicut excõicati. Et hereti ci. Quidam materia sicũt illi qui non hñt populum.

¶ Utr̃ liceat sacerdoti vti clauibus ꝓ 4 volũtate. ſz. ḷz Ri. iij. di. xviij. ar. i. q. iij. q nõ q; sicut miſter. ꝛ istm̃ nõ ḥz efficatiã i agẽdo: nisi ḷz q moueꝫ a ꝑncipali agẽte sic sacerdos cũ opetur per istas clauis insiſtaliter: si vtr̃ istis clauibus ꝑm ꝓpriũ arbitriũ dimittẽs rectitudinẽ motionis diuine peccat.

¶ Utz sacerdos p ptātem clauium di mittat culpā pcti:ꝛ. ſm Ri. in. iiij. ar. ij. q. j. ꝙ cuius nō poſſit abſoluēdo re mittere culpā effectue: q; ſic eſt ſoluꝰ dei. vt dicit magiſter in littera. tñ mi niſterialiter ꝛ iſtāliter illi qui p attrio nē remouit obſtaculū gratie ſpūs ſcti diſpoſitiue remittit maculā pcti in ecclīa ſuo miniſterio aſſiſtit virtus diuina q̄ peccatum remittit.

¶ Utz ſacerdos p ptātes clauiū poſſit remittere penā pcti:ꝛ. Ri. vbi. ſ. q. ij. ꝙ ſic aliquā ptem pene tpali pcti de bite: nō tñ illius quā ſibi imponit: ſed ēt illius qua in purgatorio eſt explēda ꝛ plus vel minꝰ ſecundū ꝙ penitens eſt bene diſpoſitus.

¶ Nō date ſunt claues bea. pe. ꝛ. q̄ eccleſia fuit ſibi data. xxiij. q. j. q̄cum ꝛ. ꝛ depe. di. j. quē penitet. ꝛ ligāt oia ſup terrā: ſi non errant. xi. q. iij. cepiſti. Et. d. c. quē penitet.

¶ Claues honeor g dedit vī dediſſe oia q̄ in eis ſunt. de fi. iſtru. c. ij. ſm Jn no. ꝛ eis datis vī data poſſeſſio oium q̄ ſub illis ſunt ex de ꝓſue. c. ex litteris.

¶ Clericus. i. ſciter. Querit gd cōpe hendat appellatiōe clicoꝝ: dic ſm Pa. ſup ſexta. de vi. ꝛ ho. cle. ꝙ largo ſumpto vocabulo veniūt oēs i quacūq; dignitate ſint poſiti: exquo ſunt cle rici ad ſeruitū dei: vñ oēs g̃ ſi ſunt lai ci dicunt clici. xij. q. j. duo. dicūtur enīs clici a clero⁹ grece: q̄ ē ſors latine: q; ſunt electi ad ſortē dñi: nullegiū ergo attributū ſimplr clericis cōprehendit oēs clericos cuiuſcūq; ordinis vel di gnitatis ſint nā ſi eſt eps ergo clericus Sz in mā odioſa appellatiōe clericoꝝ nō credo cōprehēdi epos: nec etiā cle ricos exiſtes in dignitate. vide de hac mā ſingularia. ſ. abſolutio. i. ꝛ ex pdictis pt̄ iferri vnū notabile ſz Jo. an. in c. ioan. de cle. ꝓiu. q̄ appellatiōe laico rū i mā odioſa nō veniūt clerici ꝓuga ti. ꝛ hoc facit ſz cū. q̄ ſi ſtatutū epi cer to caſu excōicat laicos: nō cō cōprehen dit clicos ꝓiugatos: cū mā ſit odioſa: ꝛ illi nō ſint puri laici: ſz q̄dā ſpēs mixta

¶ Clericus dz deferre raſurā in modū 1 corone. ſ. ꝛ tōſurā ga ꝓtinit clicus: tñ q̄s dā hz ſolā ꝑmā tōſurā vl mioꝛes ordi nes pt̄ ſi voluerit deſerere clicatū. ſi tñ clericus etiā in mioꝛibus hēat diſficiū tñr portare tōſurā: alꝰ peccat mortali ter: q; dignus anathemate. de vi. ꝛ ho. cle. ſi gs. vbi ēt dicit Pa. ꝙ glo. in cle. attē. dcres de ſta. re. ꝙ ēt monales dñt hr̄e tonſurā capillo⁹ iferiꝰ: ita ꝙ eis pcidatur crines vſq; ad aures. hz clici dñt hr̄e raſurā in pte ſuꝑioꝛi: ꝛ tōſurā in iferioꝛi. ꝛ ſic nō dñt nutrire comā. ꝛ ſi ſecus fecerint excōicari debent. d. c. ſiquis.

¶ Clericus dz eē ornatus duplici orna 2 mēto. ſ. iteriori ꝛ exteriori. Jnterius oꝛ namētū ꝓſiſtit in ſtutibus: gb⁹ dñt eē ornati clici. Exterius ornamētū ꝓſiſtit in quattuoꝛ. ꝓmo in ſceſſu ꝛ alijs ſenſi bus coꝛporis vt maturitatē ꝑtendāt ſe cūdo in hitu vt nō deferāt veſtes incī ſas ꝛ lingulatas. ſ. frapatas ad modus ſoculatoꝛ: nec varij coloꝛes: neq; rubeas nec viridēs. hūj eniz duo coloꝛes ſūt clicis iterdicti. vt in. c. clici. e. ti. ꝛ i cle. j. e. ti. phibet ne etiā caligis rubeis vl viridibus publice vtātur. Vide tū pul chrā dcm̄ Jo. in. c. antiq̄. de ꝓb. ꝙ pāni rubei: ꝛ frena: ꝛ calcaria deaurata: ꝛ ſilia ornamēta ſunt inſignia pape ꝛ ſui legati: cū ꝓficiſcit vltra mare. Ex q̄ inferī ꝙ ēt cardinales nō pñt de iure eōi vti hmōi coloꝛibus ꝛ ornamentis ꝓiunctis tñ hz oppoſitū. ꝛ ſorte excuſantur: ex quo papa vidēt ꝛ nō repꝛobat. nā iſta ſunt de iure poſitiuo olim n. clici portabāt veſtes ꝓtas. ex pdictis et colligit ꝙ nō tñ clericis imo: nec laicis: licitū eſt deferre hmōi deaurata nec ꝓ ſua ꝑſona: nec ꝓ eqs ſuis. ꝛ ē rō q; hmōi ornamēta ſunt ornamēta ꝑn cipū: quibus ꝓuati vti nō debēt ſub pena capitis vt. l. ij. C. de veſti. oloba li. xi. Et hanc rationem ſequitur tex. in. l. temperent. eo. titu. de mulieribus aūt nō eſt dubium ꝙ pñt vti pdictis

sine pena ꝓdicta: qꝫ gdã putãt verum
in matrõis ⁊ nobilib⁹. ⁊ nõ in oib⁹ q
dã etiã habẽt ex ꝓuilegio: vt milites:
⁊ doctores: ⁊ similiter milites gauden
tes ergo dantur sibi in Signum : ⁊
põt introduci de ꝙuetudine. ītẽ vestes
clericoꝝ non debent cẽ nimis longe :
nec nimis breues. Itez nec de sctico
Sed de lana nõ nimis ꝓciosa vel vi
li. xli. di. ꝯ. i. ⁊ nota ꝙ ex cã tm moris:
pegrinationis vel alia sili: licitũ est cle
ricis habitũ trãsformare. xxi. q. iij. epi
⁊ extra de vi. ⁊ ho. cle. clerici. el. y.

3 ¶ Quicũq; ãt clicus virgata vel ꝓua
uestẽ vtil publice sine cã: si bñficiatus
est. ẽ suspẽsus a fructũ ꝓceptiõe ꝙ sex
mẽses: si nõ est bñficiatus: ⁊ est in sa
cris citra sacerdotiũ ꝓ idẽ tps est inha
bilis ad bñficiũ obtinẽdũ. Si aũt hz
dignitatẽ vl bñficiũ cũ cura vl est sa
cerdos: aut religiosus: est suspẽsus per
annũ a bñficio: ⁊ ꝓ idẽ est ihabilis ad
obtinẽdũ q̃cũq; bñficiũ ecclĩasticũ:
vt in cle. qñ de vi. ⁊ ho. cle. Tertio cõ
fitit clicoꝝ o; namẽtũ in cibo. Quar
to i potu: de quo vide no. ꝓ doc. in. c. a
crapula de. vi. ⁊ ho. cle. vbi dr. ꝙ clici
vinũ tẽperẽt: ⁊ a vino se tẽperẽt: ⁊ ꝙ
clicus o; cẽ ꝓtpius trina potatiõe: vt
dicit ter. i. c. qñ. xlviij. di. qõ tñ itelligit:
qñ appetitus nãlis vltra nõ exigit.

O Tertius. ij. scilicet ꝙ clerici a gbus
dã actibus secularibus sunt remo
ti. nõ. enĩz põt intẽdere negociatiõi: vt
eo. tit. clici. el. y. ibi cõmertia scl'aria nõ
exerceãt: maxĩe ihoneſta: Et ꝓp illõ ver
bũ maxĩe. Dicit Pa. ibidẽ ꝙ ẽt hone
stas negociatiões nõ põt exercere. Sz
hoc vez qñ clici nõ indigẽt. nã tũc põt
vti honestis negociatiõibus ⁊ q̃rere vi
ctũ mãibus: xci. di. clicus. ⁊ in. c. i. de ce
le. msſ. ⁊ ꝯ clicũ negociatoꝝ. vide ter.
in. c. negociatoꝝ. lxxxviij. di. vide etiã
ter. in. c. ꝙuenit. lxxxiij. di. vbi dr ꝙ cã
lucri nõ põt ꝙducere possessiões aliox
⁊ ibi ẽt hꝫ: nunqd possint esse tutores
pupillox: vñ põt suscipere tutelas a le
gibus ꝓpositas. ⁊ cura o; phanox: um
⁊ vidua ꝙ indefensę sunt: aut cap per

sonarum que maxĩe idigẽt ad minctu
lo ecclĩastico. ⁊ vide quod no. in. c. i. ne
cle. vel mo. vbi dr ꝙ clicus põt negoci
ari ꝓp necessitatẽ: intelligẽ qñ aliqd
opatur ex suis manibus: vl emit rẽ vt
ide hẽat mãm reducendi ad aliquas
formas. nõ. n. o; emẽ. rẽ: vt cẽ itegram
ꝓ maio: ꝙcio vẽdat: ⁊ vide ibi gl. in
ꝑ. ꝙductores. ꝙ si clicus succedat ꝙduc
toi licite põt stare ẽ illa ꝙductiõe vsq;
ad ꝓfinitũ tps locationis.

¶ Clici nõ dñt mĩstrare ẽ taberna: nec 1
ea comedẽ vel bibere. nisi cã. necessita
tis in pegrinatione. xlvij. di. nõ o; z. c.
nulli ⁊. c. clerici.

¶ Clerici goliardi: aut buffones. i. iocu 2
latores. si hoc ꝓ annũ exercuerit caret
oi ꝓuilegio clicali ipso iure. eodẽ mõ
si minoꝝ tpe ⁊ tertio mõitu nõ recipue
rint vt in. c. vnico. c. ti. li. vi. ⁊ no. fz ge.
ibi ꝙ vbi canõ iponit penã ipso iure ex
facto negatiuũ nõ regrit monitio qñ
illi addit certũ tps: vt ibi si nõ desistãt
j. annum. ⁊ regrit in hoc casu annus
ꝯtinuus ⁊ iteger. Et ex hoc no. ꝙ vbi
lex vel statutũ dat certũ tps ad hoc vt
pena cõmutatur: intelligitur de ipso
re cõtinuo.

¶ Clerici q carnificũ: macellariox seu 3
tabernariox offĩi publice faciũt ⁊ ꝓso
naliter exercẽt si tertio noiatis monuti
nõ desistãt seu reassumãt ⁊ sint ꝑiuga
ti pdãt ꝓuilegiũ clicale oio. nõ ꝑiuga
ti ꝙo si nõ icedũt vt laici pdunt in re
bus iñ. Et si oio incedũt vt laici etiaz
in psonis ꝓuilegiũ clicale quãdiu ꝑmi
sis istiterint coipo amittũt. vi tñ cle. i.
e. ti. Et fz Jnno. ibi post do. Aln. dimit
tendo officia recupato hite. recupabũt
⁊ virtũq; dimittẽdo officia: nõ recupe
rato hitũ pdũt adhuc vtrumq;. Idem
Pan. q dicit ꝙ pdicta faciũt ad. q. an
clericus ꝑhens cũ vnica ⁊ virgine: q
ꝓius incedebat vt laicus: si reassumat
hĩsuz ⁊ tonsurã ꝙ gaudeat ꝓuilegio
multo ergo fortius idẽ clicus ꝑugat⁹
si reassumit hitũ ⁊ tõsurã reassumit ꝙ
gaudeat ꝓuilegiũ clicale. ⁊ hoc ts gl. ⁊
Jmo. i. d. cle. el. y. Et no. gl. i. ꝑ. clicos q̃ dr

elt. Puto q̄ includat etiā exēptos qui delinquerēt in loco nō exēpto: cum p ad sub sint diocesanis. vbi vero delinquerēt in loco exēpto nō vī q̄ ad alios extendat hec ꝓstō. cū excitet offiū diocesanoꝝ tm. maxie q̄ qñ iura ista volunt dare iurisdictionē sup exēptos hoc expimūt: vt in cle. q̄ regulares. de sup. neg. pla. Et no. fm car. ibidē in ꝑ. iij. moneāt q̄ vbi regrit trina mōitio nō sufficit vnū pemptoriū: regritur et q̄ dicta mōitio fiat noiatiz. z iō nō sufficit gīalis de quo. j. excōicatione xxv. nec sufficit q̄ hmōi admonitio fiat añ exercitiū. nec sufficit simplr mōere vt desistat: iz regrit vt fiat clico tale offiū exercēti. z p hoc dicit car. ibi q̄ fi fiat mōitio clico tabnario vt desistat z exerceat offiū carnificis vl macellarij: nō erit locus pene. z sic regrit ad hoc vt sit locus pene q̄ clicus mōitus exerceat illō offiū a quo monitus ē desistē.

¶ Quid si clicus exerceat p̄dicta offi cia occulte vl nō ꝓsonalr an sit locus pene. gl. in. ꝑ. publice dicit q̄ nō: z dicit q̄ illa duo. s. publice z ꝓsonalr ꝓut cti regrunt. Si ergo occulte vl p aliū hoc exerceāt: cessat pēa iz nō culpa qua gl. singulr no. ꝑ intellectu. c. mulieres de sen. ex. ꝑ quē tex. tūcta hac gl. terminatur qō: an p statutū quo punit male ficiū teneat mādans: z vī q̄ nō q̄ ms dās facit tm ficte: ꝓba ꝓo statuti regrunt q̄ vere fiat. ff. de ne. ge. l. iij. §. hec ꝓba. 2nū ꝓbat ex. d. c. mulieres tūcta hac gl. vt dicamus q̄ tūr nisi in statuto puniret tm his q̄ ꝓsonalr faceret. ad 2ium dic: q̄ hic nō est interpretatio: iz potius extēsio ex mēte legis: q̄ mandās vere dī facē. d. c. mulieres. iz Be. in. c. l. c. ti. li. vi. dicit q̄ aut clicus vult hr̄e tabernā vt ꝓsonalr tbi admīstret in artificijs et inhonestis: z hoc est ꝓhibitū. xlij. di. nulli. aut vult admīstrare in artificijs clico ꝓmissis: z tūc pōt hr̄e vt in glo. in. d. c. negociatorem: aut vult hr̄e tabernā. nō vt ꝓsonalr admīstret iz locare alijs q̄ exerceāt ibi sua artificia. z hoc nō est ei ꝓhibitū z ꝑ hoc etiam facit tex. in. c. significaste de ap. vbi canonici habebant stallos vbi carnes icidebant. qō no. q̄ Be. ibi dicit se semel defendisse vnū clicum q̄ in domibus eccle tenuerat tabernā vendēdo vinū q̄ recollegerat ex possessiōne eccle: nō tñ admīstrauerat in ꝓpria ꝑsona: iz ꝑ aliū. Et hoc vī q̄ ꝓsonare tex. q̄ nō sine ministerio dicit ꝓsonalr: z si voluisset ꝓhibere et ꝑ aliū potuisset de dec. ad audientiā maxie. q̄ hmōi officia ex se nō sunt ꝓhibita: nec iure diuino. Et redo etiā q̄ si clicus ꝓsonalr exerceret sed ꝑ alio q̄ teneretur hac cle. q̄ subest horōz z vilitas.

¶ Clicus 2ngatus si 2xit cū vnica z virgine: z deferat tonsurā z vestes clicales: retinet ꝓuilegiū clicale in duob⁹ s. q̄ penūles cū est excōicatus: z q̄ nō pōt destringi nec p̄dēnari a iudice seculari: nec ciuiliter: nec crialiter. i ceteris vero nō retinet. z si nō defert tonsurā z habitum: in nullo retinet. extra de cle. 2iu. clerici. li. vi. §

¶ An aūt indistincte sit verū q̄ clicus 2ngatus nō possit p̄dēnari a iudice seculari. distingue nā in cā crialī: siue illa cā tnēteat crialī: hoc est qñ agit ad pēnā corꝑalez: siue ciuilī hoc est ad pēnā pecuniariā: neutro cāu pōt puniri a iudice seculari. In cā ꝙo mere ciuili. Jo. an. in. d. c. vnico. iz q̄ clicus 2ngatus pt q̄uenīri coram iudice laico quē segtur Jo. cal. z ge. i. d. c. vnico qō no. 6

¶ An aūt clericus 2ngatus p debito pecuniario possit detrudi in carcerib⁹ ge. ibi fm Zap. iz q̄ nō p iudicē secularē eo casu quo gaudet iſtis ꝓuilegijs et si sit casus q̄ laici possint licite detinere: q̄ iste tex. reservat iſtis clicis ꝓuilegiū canonis: eo mō quo ꝑ⁹ prima iura hēbant: q̄ in nullo diminuit: sed ꝑ iura antiqua detineri nō poterant sine pena excōicationis: vt in. c. ty. de sꝰcōpe. ergo nec hodie. 7

¶ Quid aūt si iudex laicus nō distringit iſtū clicū: iz p̄dēnat eū tm p crie an icurrat excōicationē: Be fm Zap. iz q̄ nō: q̄ ex sola ꝓnūciatiōe snie nō 8

incurrit quis excõicationem.

9 ¶ Quid si sit ꝓsuetudo pricularis in loco q̃ gaudeãt ẽt in alijs: an sit subla ta p ista tex. Jo. mo. tz q̃ nã: q̃ iste tex. nõ tollit ꝺ̃ta ꝓsuetudinẽ: ergo stabit p. c. i. de ꝓscri. li. vi. Jo. an. tz ꝺ̃ta. Iz ge. redducit istas opi. ad ꝓcordiam: q̃ aut ꝓstat vtẽtes hac imitate voluisse hoc facere aio z intẽtione i ducẽdi nouã cõ suetudinẽ separatã a dispositiõe iuris cõis: z tũc valet illa ꝓsuetudo hodie. Et ita ꝓcedit opi. Jo. mo. aut ꝓstat q̃ nõ faciũt aio z itentiõe nouã ꝓsuetudi nẽ ducẽdi: tz seruare antiquã leges. z tũc ꝓcedit opi. Jo. an. q̃: ex quo papa vult tollere illã legẽ: tollit oẽz obseruã tiaz legis hactenus vsitate. Aut ẽ dubi um: quo aio fiat: z tũc i dubio nõ ꝓsum mit q̃ voluerit nouã cõsuetudinẽ ducere ꝺ̃ obseruãtiã legis: tz tñ ex mori bus vtẽtiũ illã legẽ appꝛobare z ad dit Jo. an. q̃ qñ ꝺ̃ta lex antiqua i du bio obseruãtes nõ videtur hre aiuz in ducẽdi nouã cõsuetudinẽ que vinculũ addat ad dispositionem iuris antiqui.

10 ¶ An aũt clericus cõiugatus possit esse vicarius epi: vel arbiter in cã spũa li: Dic p predicta q̃ nõ.

QClericus. iij. Quãtũ ad cohabitatio nẽ mulieꝝ. dic. put hr̃ in. c. i. de co ha. cle. z mu. q̃ clicus nõ ꝺz retinẽ in domo mulierẽ suspectã de incõtinẽtia ẽt si sit mr̃ vl ꝓsanguinea. z no. fz pa. ibidẽ q̃ cõsanguineas iuuenes alis nõ suspectas ꝑt clicus bõe fame in domo retinere tz extraneas nullo mõ ꝑt reti nere ẽtiãcticꝫ alis sint bõe fame. q̃: tal cõmixtio ẽ piculosa: nõ sic cũ ꝓsangui neis. z hoc sentit gl. i. c. volumus. lxxxi. di. Jdẽ itellige. q̃ nõ sit talis ꝓsangui nea que ꝺz secũ pedisse quas.

¶ An aũt epꝰ possit secũ hr̃e matrem seu aliã nõ suspectã: Do. an. dicit q̃ nõ fz pa. tz oppositũ ꝑ tex. expꝛessum in. c. fierdixit. xxxij. di. Iz ius ciuile. Jn auc. epꝰ. C. de epi. z cle. alr tenuerit tñ exẽ Jus canonicũ oppositũ innuit: ſtãduz est et. fateorth q̃ ꝓmꝰ ẽ honestius: ma xime ꝓpter clericos cõmorantes cum episcopo. Nec Panor.

¶ Utr clicus incõtinẽs z fornicarius 2 sit suspẽsus: z debeat in officijs euitari dic scõz no. p. pa. in. c. vestra. t. c. fi. de coha. cle. q̃ glibet. p. morali pctõ est su spẽsus quãtũ ad se: tñ talis nõ ẽ suspẽ sus quo ad alios: nec ꝺz in offi. vitari: nisi pctm̃ sit notoriũ z notoriũ est du pler. s. iuris z facti. Notoriũ iuris ꝺr q̃ si p sniam ꝓuincẽ de crie: vl p confessionẽ sua ꝺ̃te factã cõdẽnatus ẽ: z tũc nõ ẽ licitũ audire talẽ: z peccãt ꝺ̃ciẽtes fz dubiũ est in notorio notorietate facti: vt q̃ hz ꝓcubina publice in domo: nec fuit ꝺdẽnatus: nec in iudicio confessus: z iste est casus piculosus: ꝺ quo dicit pa. sepius fuisse iterrogatũ apud hoies ti moratos: z ꝓcudit dimissis opionibus de subtilitate iure posse sic distingui. q̃ aut fornicatio ẽ ita notoria: q̃ nulla hz dubitationẽ sicut videmus i plibus clẽ cis q̃ tenẽt ita publice cõcubinas sicut vxores: z publice nutriũt filios. Jta q̃ ẽt ipsi nõ audẽt diffiteri: z tũc credo q̃ oio sit absti nẽdũ ab eis sine alia monitiõe. hoc ꝑbat tex. in. d. c. vestri. in fi. ibi nec hz opis euidentiã: z melius in. c. tua. e. ti. vbi nulla fit mẽtio de monitione. Jtẽ hoc vr̃ ꝑbari de directo. in. c. nullus. z. c. ꝑter. xxxij. di. Regrũt enim illa iura solã euidẽtiã facti: nõ aũt monitionẽ a ſupiore. itẽ ex ꝺcto sequeretur q̃ nũquã: vl raro fornicatio posset esse notoria. si ꝙ fornicatio nõ hz istã operis euidentiã: fz põt ꝑbabiliter tergiuersari: puta q̃ ꝓcubina hitat cũ mr̃e clicꝰ: z dicit illã esse pedissequã mr̃is: vel gd sile: z tũc regritur monitio. z hanc putat pa. esse mẽtem iuriũ: z ista vr̃ ẽ cõis opio. addẽ tñ qꝺ no. Jo. de san. q̃ laici nõ peccãt audiẽdo diuina ab hu iusmodi clicis fornicarijs ẽt notoriis: q̃: fz ignorãtia iuris naturalis: sue diuini: sit laicis periculosa: non tamen ignorantia iuris positiui. cum nõ teneant illud scire: vñ nõ est tutum q̃ cõ fesso: dicat eis ius: q̃ ꝑ hec magis ipli cant cõ releuẽt. nota ẽt ꝑm Alr. s. q̃ nõ solũ facere dos: fz ẽt clicus in minoribus

Sancte Spiritus.

ex notoria fo:nicatiõe est suspensus ab
oibus actibus o:dinũ ipso iure: ſm In
no. quod not. Archi. di. xxxij. §. hec. z
ꝛãdiu stat suspensus quamdiu perseue
rat in vicio. z interim si exequitur offi
cia sua etiam semel: efficitur irregula
ris: z indiget dispensatione pape ſm
Inno. Do. vnde etiam si cessaret a vi
cio: z ante dispensationem vtitur offi
cio suo: semp peccabit mortaliter: quã
uis nouam irregularitatẽ nõ ꝛtrahat.
si aũt cum esset suspẽsus: nõ est execu
tus officia sua: indiget nihilominus di
spẽsatiõe: quã poterit facere epõ ꝓz in
no. sed sup his z silibus facta est ma
gna innouatio p cõcilium ꝓstancien.
de quo vide. j. excõmunicatio. vi. §.
xliij. de hac ẽt mã vide infra. Irregula
ritas. ij. primo. ℟. z. c. Suspensus. §. ij.

¶ Vtr aũt oẽ pctm notorium induc
at precisionẽ seu suspẽsionẽ a canone
℟. do. an. in. d. c. vestra. dicit q sic: q
vbi pctm est notoriũ: nõ est licitus ab
eis pcipere diuina vt ecclesiastica sacra
q: oẽ pctm notorium interdicit officij
sine dispensatiõe. c. fi. de tẽp. o:. Sz pa.
dicit Zuiũ: z dicit esse ter. in. c. fi. de co
ha. cle. nã tex. ibi se restringit ad pctm
fo:nicatiõis notorii. z idẽ dicit tex. in
d. c. nullus. nã opinio do. an. esset vera
si diisset canon: nullus audiat illius
missam quẽ scit indubitãter eẽ in pctõ
z nõ posuisset spãle in fo:nicatione. nõ
ob. d. c. fi. de tẽp. o:. q: bñ fateo: q ipe
peccat graviter celebrãdo non aũt alij
missam audiẽdo. z hec opio est tenen
da. q: cũ materia sit penalis. nõ debe
mus eã extendere vltra terminos p:o
prios vt dictũ est clarissime. s. c. argue
re. z p hoc soluit alia q̃: vtr clericus
teneat restituere fructus quos pcepit
de bñficio eriis in mortali. Quidam
tenentes opinionẽ predictã do. Eln. di
cunt q si peccatũ est notoriũ tũr resti
tuere. q: cum sit suspensus. perinde est
ac si nõ resideret. quia nullum. z inuti
le. idem est. Sed tenendo opinionem
Pa. predicta nõ hsit locũ in aliis noto
ꝛijs a fo:nicario: z forte q ẽt in eo non
habent locum. ar. eius q no. glo. in. c.
pastoralis. de ap. scilicet q excõicato
non subtrahunt reddit⁹ nisi hoc sit
exp̃ssus in sniã: ergo idẽ dic i cãu nro.

¶ Quis autem dicat tolleratus ab ec- 4
clesia. Pa. in. c. vestra. de coha. cle. ex
illo text. dicit q quis dicitur tollerari
quando nõ fuit per sententiã priuatus
nec ꝓfessus. nec hz operis eum dẽtiã: qõ
est notandũ. Et sic ecõuerso hẽs quis
dicatur nõ tolleratus. Et cõcludit ibi
Pa. q isti non tolleratt etiam per eui
dentiam facti indubitatam sunt irregu
lares z suspensi directe a canone. per
d. c. preter.

QZ erie⁹. iiij. quãtũ ad bõa tpalia.

¶ Vtr clici possint facere testa- 1
mentum. vel donare inter vinos. ℟.
Pa. in. c. cũ in officijs. de testa. dicit q
quedã sunt bona acqsita intuitu psone
puta ex successione cognator seu do
natione amicor. seu ex industria cleri
cor. z de his bonis pñt clerici libere
testari. vt in. c. quia de testa. Et quo col
lige q clericus etiam habens ecclesiaz
sibi z nõ ecclesie lucratur q acquirit
ex industria. Quedam sunt bona acq
sita intuitu ecclesie. vel de facultatibus
ecclesie. z de his nõ possunt clerici te
stari. vt in. d. c. cum in officijs. nec aliter de ipsis bonis in alios disponere re
gulariter. vt tbi. Fallit tamẽ in quibus
dam casibus. Primo si rector seu pre
latus ecclesie tantũdem contulerit de
suo ecclesie. quantum vult relinquere
ex ecclesie facultatibus. xij. q. ij. siquis
ij. q. v. si episcopus. Secundo fallit ſm
quosdã. si hoc hz consuetudo. Et quo
no. q valet ꝓsuetudo. vt clericus pos
sit testari de bonis per ecclesiam acqsi
tis. qõ tũ Pa indistincte nõ admittit.
sed restringit ad bona mobilia. Et mo
dica. Sicut enim valet consuetudo. vt
modica possit donare. vt in. c. ceterum
de dona. ita dicendũ est respectu facul
tatis testandi. nam si consuetudo ha
beret de rebus magnis illa esset one
rosa ecclesie z per consequens non
valeret vt in. c. i. de consue. Respectu

autem bonorum imobiliu. puto nō
sufficere ꝙsuetudinem. q: non pñt illa
alienari sine solēnitate. de qua. xij. q. ij.
sine exceptiōe. valeret tñ ꝙsuetudo: vt
canonicus posset testari de redditibus
peptendis anno sequenti post mortem
suā q: potius pñdicat canonico suc-
cessori: cū ecclie. tertio fallit in donatio
ne intuitu ecclie quā clicus facere pōt
etiā in egritudine ꝓstitutus vt in. c. ad
ad hec de testa. vbi Uin. ponit notabi
le ꝫbū ꝙ ꝙsuetudo nō excusat clericos
q oia bona mobilia acqsita intuitu ec
clesie dimittūt in morte eoꝝ ꝙsangui-
neis. Quarto fallit eū clericus vult re-
munerare seruitia recepta: tā a ꝙsan-
guineis. cū ab extraneis: pōt. n. aliqua
de bōis mobilibus ecclie in alios ꝙfer
re: vt in. c. relatū. cl. ij. de testa. Ubi pa.
dicit ꝙ ꝙsanguineo diuiti q nō pñuit
ecclie nec ꝓlato: nō pōt platus aliqd
ꝙferre ēt de mobilib⁹ ecclie. z pōdera
ꝫbū ibi aliq: qđ denot. moderationez
quādā. nō. n. dꝫoia bōa mobilia ecclie
dispēsare in egritudie. Itē no. ibidez:
ꝙ paupibus z religiosis locis sufficit
ad erogationē faciēdā sola caritas. in
alijs aūt q nō sunt paupes: vel nō sunt
loca religiosa: regrit ꝙ pcesserit aliqđ
seruitū adde ēt pdictis vnū singulare
qđ no. ho. in sūma. ti. de dona. §. z qđ
vbi dicit ꝙ ꝙsuetudo gīal⁹ tꝫ ꝙ plati
sani z sui cōpotes pecuniā: equos: fruc-
tus: z res se monētes: z mobiles do-
nāt ꝙ libito voluītatis. possēnt tñ si ni
mis excederēt repehēdi. qđ totū cō-
mittēdū ē arbitrio bōi viri ar. extra. ō
do. aplice. z. c. cetez. z. c. fraternitatez.

2 ¶ Quid aūt de clicis nō ñtibus ad
ministrationē sz simplr bñficiatis: an
possint testari: ꝛ. ge. in. c. pñti. de offi.
or. li. vi. dicit ꝙ euidentia istius. q. tria
ēe videda. pmo nūqd rectores z plati
eccliaꝝ faciāt fructus suos. so q dicun
tur ḥre bñficiū cū administratiōe. Ter-
tio de qbus fructib⁹ clerici testari pos-
sint. ad primū arch. tractat hoc de re-
scriptis. statutū: li. vi. z tꝫ ꝙ clerici non
faciāt fructus suos q supsunt deductis
expensis: allegat. c. i. xij. q. ij. z ita intel
lexit Bar. ba. illū canonem. z sic pꝫ ꝙ
res acqsite de bonis ecclesie non sunt
clericoꝝ. nam clerici dñt illa q supsunt
necessarys deductis: paupibus eroga
re alis inicꝫ agunt. Et ꝙ acqsita sint in
pnsiōe: ecclesie. pꝫ. xy. q. i. epl de reb⁹.
ergo z solus vsus cōpetit eis. fatet tñ
ꝙ clerici sunt dñi fructuū pceptoꝝ: z
ḥñt ipsoꝝ pprietatem q̄tū ad fidez z
debitā dispensationē sibi z suis facien
dam. z istā ptem archi. ge. credit verā
quā optime ꝓbant iura q̄ allegantur.
nā nō dicuntur dñi sed procuratores.
ꝙ hoc optimus tex. xy. q. i. clericus. z
istud tꝫ gl. in. c. q: nos. de testa. ad fin
q dicant ḥre bñficiū cū administratione
gl. in ꝙ. vt ipso in. c. ex tue. ō cle. nō re-
si. vꝫ velle ꝙ oēs plati dicantur ḥre dt
spēsationē: z administrationē. z ge. ꝙ
opinione pdicta firmat ꝛclusione hāe
ꝙ quinqꝫ ḥñs beneficium q̄tumcūqꝫ
simplex in titulū cui sit assignata certa
dos: talis dicatur ḥre bñficiū cū admi
nistratiōe. ad tertiū de qbus fructibus
clerici testari possint: glo. hic tenet ꝙ si
habeāt bñficiū cum administratiōe. nō
pñt de fructibus ultra testari. qđ intel
lige de iure cōi. sed si hoc dispōneret
spālis ꝙsuetudo: vel statutū ecclesie: per
que tñ nō numiū grauarentur ecclesies
tunc virtute talis ꝙsuetudinis z statu-
ti: posset. de testa. relatū cl. y. secus si ta
lis cōsuetudo: vel statutū essent onero
sa. de ꝙsue. c. i. aut clericus nō ḥz admi
nistratiōe: sed est ꝓsonalr-z simplicī
ter bñficiatus: z tunc talis pōt testari
de talibus fructibus. qꝫ facit illos suos
vt dicit gl. hic quam puto verissimā re
cte itellectā: put magistraliter est locu
ta. nā qdam intelligūt eam. ſ. q glibet
ḥñs bñficiū simpler possit testari: qđ
dicūt esse falsum: z ꝓra tex. d. c. relatū
qđ logtur in canonico. z sic in ḥñte be
neficiū simpler. z tñ vt ibi pꝫ talis nō
potest testari. hoc fateo: sed dico ꝙ
ista glo. hoc non dixit: sed requirit:
ꝙ ad hoc ꝙ beneficiatus possit testa-
ri: tria concurrunt. Primo ꝙ non

ḥēat aḋmiſtratiōz ſcḋo ꝙ bñficiū ſit
ſimplex.tertio ꝙ illō ſibi obuēiat ꝑſo-
naliter tm̃.z ſic vt tales fruct⁹ ſint ſibi
ꝓceſſi rōne ſtipendy ꝑſonalis:hiis cō-
currentib⁹ poterit teſtari.z ex iſto ſer-
tur ꝙ ſi canonicus hz ꝑbendā diſtin-
ctam in eccliā cū talis dicatur hꝫ ad-
miniſtratiōez nō poterit teſtari de fru
ctib⁹ taꝫ ꝑbēde.ziſte ē caſus rotādus
in.d.c.relatum.z iſtud exꝓeſſe voluit
Inn.i.c.nouū gen⁹.de deci. Ex⁊ hiis
inferur ꝙ canonic⁹ pōt teſtari de q̃ti
dianis diſtributiōib⁹ q: diſtributiōes
danꝫ ꝓp ſtipēdiū ꝑſonale: z ꝓ labo:e
diurno:vt in.c.i.de cle. nō re.li.vi. vñ
de illo denario diurno poterit teſtari:
ſicut mercenarius z ruſticus de lucro
ſibi dato ꝓ ope ſuo diurno. z Ita po-
terit itelligi iſta glo.q: talis dꝫ quo ad
diſtributiōes bñficiatus ſimpliciter z
ꝑſonaliter:q: dat̃ur ꝓ ſtipēdio ꝑſona
li tm̃:nec hz aḋmiſtratiōne rez vſi ta-
les diſtributiōes ſolnt̃ur ꝓ.c.ſingulis
z hāc ꝓte vꝫ tenere pau.g dicit ꝙ illa
q̃ recipit cleric⁹ ituitu fuicuꝫ ꝑſonalis
tm̃ trāſmittit ad ſucceſſores. z ex hiis i
ferꝫ ꝙ ſi ꝓbēde nō ſūt diſticte i ec
cleſia:q: oia veniūt i cōi. z poſtea di-
ſtribuūtur ſingl̃ariter tm̃ ꝓ quolibz ꝙ
ēt de iſtis non poſſet de iure teſtari.Et
ꝓ ꝑmiſſa decidit gd de hñib⁹ capella
nias i certis eccliis ad nutū remouibi-
les:q: nō dāt̃ur i titulū z da⁹ eis ꝓ ſuo
labo:e certū ſtipendiū in āno in pecu
nia:an de tali ſtipendio poſſint teſta-
ri.Dicendū eſt ꝙ ſic.q: datur eis itui-
tu ꝑſonę:z ꝙ eoꝝ labore:ergo poterūt
teſtari.d.c.q: nos.z.d.c. relatū. z iſto
mō poſſet alio mō itelligi iſta glo.naz
tales ſūt ſimplr̃ z ꝑſonaliter bñficiati
abſq; alia aḋminiſtratōe. ꝓ ꝑmiſſa de
cidit̃ur qō de ſacerḋotib⁹ g ſunt in cō
ſortiis ciuitatū:ſicut eſt bononie:q: hñ
tes bñficiū i ciuitate bononie ponun-
tur i gbuſdā ſꝓortiis z vniuerſitatib⁹
z ꝙenitit ſe in certis eccliis ad certaz
miſſaz celebrāḋaz z hñt poſſeſſiones'il
li ſꝓortio ꝓputatas de quaꝝ fructibus
dat̃ur tm̃ veniēti aḋ illā miſſam.an de

talibus poſſint teſtari:z vꝫ & ſic:q: il-
lud dat̃ur rōne ſeruicij ꝑſonalis:z nō
ꝓncipaliter intuitu eccleſie hoc Be.
in.d.c.ꝓſenti.

¶ Quid aūt ſi ſacerḋos eſt lucrat⁹ mul 3
tū in miſſis dicēdis.pa.i.c. cū officijs
de teſta.dic ꝙ pe.voluit:vt refert Ly.i
auc.lniam. de epi.z cle. ꝙ de hiis poſ-
ſit teſtari maxie hoc ꝓcedit qñ ḋs ex-
ꝑſſe reliqt ꝓ miſſis dicēdis.c.cū q̃ opi-
nione ꝓcꝛdare vꝫ. Do. ꝙ ſi clicus rō
ne officij ſeu ſeruicij aliqd lucrat⁹ eſt pu
ta qz fuit capellan⁹ alicui⁹ ꝓncipis de
hoc pōt teſtari:q̃ſi intuitu ꝑſone fuerit
acq̃ſitū.z ex hoc infert Pa.ad.q. nun
qd i relicto ꝓ miſſis dicēdis ḋatur ca
nonica portio eꝑo. z dicit attendēdas
ſore ꝓiecturas:Utrū.ſ. relinquens vel
donans habuerit reſpectū ad eccliam
vel ad ꝑſonā nā fore relinquens,c.ꝑ-
ſbytero ſuo pochiali ꝓ miſſis dicēdis
nō reliqſſet ſibi ſi non fuiſſet ꝓpius
ꝑſbyter pochialis. Secus aūt ſi nulla
ālitas ſuggereret eccliam fuiſſe ꝓtépla
tā ſed ꝑſonā dūtaxat.

¶ Relictū factū nō hñti ꝑlatiōem vel 4
aḋmiſtratōez ecclie.hz alias ſit bñfi-
ciat⁹ ꝑſumit factū ituitu ꝑſone. Pone
exēplū in canōico.nā canonic⁹ nō hz
ꝑlatiōez nec aḋmiſtratōez. vñ in du
bio relinquendo canonico.nō vꝫ teſta
tor habuiſſe reſpectū ad eccleſiā qz nō
eſt verſile ꝙ relquiſſet intuitu ecclie ei
g nō hz aḋmiſtratiōez ecclie Doc vez
niſi ꝑ ꝓiecturas ꝑareꝫ ſrīuz vt in.c.
regiſti.de teſtā. Nec.Pa.ibi.

¶ Rector ecclęſie nec redditus nec ob 5
latiōes nec vota.ꝓtextu eccleſie facit
ſua hz oia cędunt vtilitati eccleſie ſua
Pa.in.c.ingrenduz de pe.cle. Sīr ſi
induſtria ꝑſone ſue fecit rez eccleſie me-
liorez nō pōt repetere gcgd ipendit ex
induſtria ſua:ſed cedit eccle. Adde tm̃
qđ no. Inno.i.c.cū iter.de ꝓb.fig. qđ
id qđ acgrit ſacerdos imūgēdo ꝑnias
ſuis pochianis accquirit eccle ꝓ hoc
optime facit.d.c.ingrendum. Vide ēt
de hoc.i.§.vltimo.

¶ Queritꝫ gd eſt ꝙ cleric⁹ pōt aliqua 6

bonate intuitu elemosyne de rebus ec
clesie: z tñ de his pōt testari. ff. pa. in
c. ad hoc. de testa dat rōes diuersitatis
q; testiū morte ꝓfirmat. vt l. c. cū mar
te. de cele. mi. effect⁹ ergo ꝓfertur i tps
quo nō est futurus plat⁹: tō nō pōt de
aliquo disponere ex facultatib⁹ ecclie
in testō. Sz qñ vult disponere duz vi
uit: nō ꝓhibet⁹q; hoc facit tāq̄ admi
nistrato: ecclie z ex hoc notabis ꝓacti
cas quā dz seruare cleric⁹ si de reb⁹ ec
clie vult aliq̄ intuitu elemosyne: vl ꝓ re
muneratiōe futu errogare. vt actuali
ter donet ipse duz viuit: non aūt relin
quat ꝓfereñ. post morte.

7 ¶ Quis succedit clico ab intestato. ff.
in bonis acq̄sitis intuitu ecclie succedet
ecclia ſ i aliis succedūt ꝓsanguinei ſz
ordinē iuris gb⁹ deficientib⁹ succedet
ecclia. xij. q. v. c. q̄dāq̄. z de suc. ab in
te. c. i. z. c. cū. dilect⁹. Nota tñ singulare
dictū Pa. i. c. relatū. ij. de testa. q̄ acq
sita ꝓ canonicū intuitu ecclie seu p:
bende: nō cedūt successori in ꝑbenda:
ſz capto ipsius ecclie. vbi aūt bñficiat⁹
nō est de cōgregatōe. ſz hz bñficiū oio
sepatū: puta: q; est rector ecclie pochia
lis vel est ꝓpositus: seu archidiaconus
nō bñficiat⁹ a capło tāc bona acq̄sita
intuitu bñficy cedūt successori: z non
capło. Nō. diuersitatis est nā canonico
datur ꝑbenda ex bonis cōibus capli
ꝑcipaliter: vt inde sumiat necessaria
nō aūt dat vt sit administ⁹ato: ecclie. Jō si aliqua remanent victa ꝑben
dā dñt cedere capło cuius sunt oia bo
na ꝑbendaꝝ. nā. satis ē q; successo: hē
at corpus ꝑbende: z capłm administra
bit bona q̄sita sicut alia bona cōta. Sz
tri alio bñficiato p se extra congregatio
nē dat bñficiū tanq̄ administratori
ipsius bñficy seu: ecclie. vñ quēadmo
dū hz administrare bona cōta eccle
sie: ita z hec q̄sita intuitu ecclie.

8 ¶ Quid si nescit⁹ vtr̄ res fuerint eccle
sie vl ꝑsone. ff. Jo. an. i c. vt vnusq̄sq;
de pec. cle. facit. tria mēbra. Aut enim
cōstat platū aliqd habuisse tpe sue p
motionis. aut q̄stat q; nihil habuit: aut
dubitat. Primo casu presumēdū est
p possessore. Et iō si heres ē i possessio
ne illoꝝ bonoꝝ incūbet eccleie on⁹ p
bāda. q; de redditib⁹ ecclie fuerint acq
sita. Secō casu cū nihil habuerit tpe
promotionis ꝓsumēdū est ꝑ ecclesia vt
in. c. i. de pec. cle. Posset tñ heres ꝑm
cū ꝑbare q; ex artificio vel aliūde illa
bona acq̄sierit. sibi tñ incūbit onus p
bāda. Si ecclesia hēat intentionē fun
datā ex ꝓuisionibus iuris cōis tertio casu
cū dubitatur: dicit idē vt ꝓsumat ꝑ
ecclia. poterit tñ heres ꝑbare ꝓtestatiꝝ
ille vel alia bona habuisse tpe ꝓmotio
nis. Et cū hac distinctiōe trāseunt cōi
ter doc. Jz Pa. multiꝝ restringat hoc
dictum: quē ibi vide.

¶ Utr̄ clericus possit vinere de bene- 9
ficio z ꝓseruare reddit⁹ ꝓmonij. In
no. in. c. ꝑs. de ꝓbend. Jz q; sic: z quot
tidie allegat hoc dictū. z tenēt cōiter ꝑ
doc. nec ob. c. pastor. i. q. vj. loquitur. n.
Fm. Jnno. qñ clericus vellet vinere de
bñficio: z auare thesaurizare & ꝓmo
nio. Sec⁹ aūt vult ꝓseruare ꝓmoniū
ꝑ suis hēdibus. Idē Pa. ibi tz q;
hodie licite clericus vinit de fructibus
bñficij: z ꝓseruat ꝓmoniū heredib⁹
dūmodo honeste vinat.

¶ Utr̄ clici ꝓsumēdo bona ecclie tē 10
neātur restitutionē facere de bōis ꝓ
monialib⁹? si hñt: aut sufficiē q; ea resti
tuāt de fructib⁹ ecclie quos hñt vel ha
bituri sūt. vide. J. restitutio. xiij. §. viij.

¶ Utr̄ cleric⁹ d reddit⁹ bñficy pos 11
sit dotare sorores suas: z ei⁹ ꝓsanguine
as. ff. pa. in. c. i. de coha. cle. z in. c. que
rit. de arbi. vbi. dicit. q; clicus
tenetur dotare sorores suas si non hñt
vñ se dotēt. vñ in laico cōiter tenēt vñ
gl. z doc. ibi. re ciuilis q; frater tñr sorō
rez natā ex eodē pfe dotare. z dicit Jd.
q; cā dotis ē fauorabilis: q̄s cā alimen
toꝝ. vñ si tenēt in casu necessitatis ale
re sorō: ē ita z dotare. Idē z sonius in
clerico. q; cleric⁹ magis tenetur exerce
re actū caritatis q̄s late⁹ z sic bona cō
sciā: si nō hz ꝓmōtalia pōt dotare so
rōz: vel aliā ꝓsanguineā ineptez z de

rēd̄ dtib⁹ eccle ꝛ vide gl.l.d.c.i.q clerici pñt sustētare ꝓsanguineos pauperes gb⁹ pont⁹ q̄s extraneis teneñ.l.xxx vi.di.nō fatisfacis nō si diuites sūt vel vt diuites eos faciant.

2 ¶ An aūt possint dicti clerici sustētare eoꝝ cōsanguineos in studio: ꝛ eos doctorari facere de reddit⁹ bñficiꝝ dicī pōt q̄ fic: ꝛ vtinā supflua beneficiꝝ intalib⁹ expenderēt: ꝛ honorificā eēt ꝛ resultaret ad vtilitatē vīs ecclie q̄ idiget iuris doctis: vti.c. cū ex eo.de cle.li.vi.ꝛ i.c.de multa de ꝓben.

3 ¶ Utr clic⁹ g assūpſit bñficiū non aio clericādi: ꝛs vt ex eo viuat in iuuentute als nō habuit residēdi aiūm: nūqd sit iuste ꝓmot⁹. ff. Pa.i.c. relatū. de cle. nō resi. dicit q̄ hoc pcm̄ tollitur p pniam. vt in.c.fi.de sy.vult. dicere q̄ nō est necesse ad purgādū hoc pcm̄ dimittere beneficiū. sicut in eo q̄ ꝓmouetur p simoniam mentalem.

4 ¶ Utr clericꝰ hñs pñmoniū in titulū possit illud ad libitū alienare: ꝛ an in dicta alienatiōe debeat ītervenīre solēnitas q̄ obseruāda ē in alienatiōe rū eccleſiasticaꝝ. de q̄. xij. q. ij. sine exceptiōe. Jo. ꝛ Bof. tenēt q̄ nō possit alienari sicut nec alia bōa bñficij spūalis fatentur tū q̄ illi pñmōio nō adheret ius spūale qđ ad heredes nō sit transmissibile. vñ volūt q̄ mortuo clico extinguatur cā ꝓuilegij: quēadmodū dicim⁹ in fundo dotali: q̄ ꝛs mrimonio durāte nō possit alienari. tñ eo soluto trāsit ad heredes. No. distinguit: vtrū pñmoniū fuerit ꝓ titulo assūptū vt si vt pmo casu ꝓcedat opi. p̄dictoꝝ secūdo casu sec⁹. ꝛ sic trāseūt docto. ꝛ no. ex hac opinione No. q̄ simplr. ordinatus pōt dispōere de pñmonio aut vlt sec⁹ si fuit ordinat⁹ expresse ad titulū pñmonij. ꝛs Pa. dicit excludēdū vnū casum puta q̄ si iste ordinat⁹ ad titulū pñmonij ꝓcqueretur bñficiū spūale: licite posset dispōnere de pñmonio put vellet: q̄ hoc casu cessat rō aliox: cui possit vtere ex bñficio. Sz vbi nō ꝛs nisi pñmoniū assignātū in titulū. tūc est maior dubitatio: ꝛ Inno. in.c. eps de ꝓben. sentit q̄ in alienatiōe illi⁹ pñmonij ſi regrit cōsensus epi. ꝛ hec opi. vt ꝓtor de rigore iuris: ꝛ alia sit benignio: ꝛ ego. ne mēdicet i oppoſitū cleri. ꝛ si diceretur qđ opabitur ordinatio ad titulū pñmonij: ſi illō ad libitū aliēari. ff. q̄ ꝓ ꝛs satis fit iuri: vt nō videatur ille ꝓmot⁹ sine aliq̄ sustētatiōe vñ satis ē q̄ hēat vñ viuere possit. Nā pauptas volūtaria nō reꝓbatur i clīcis sed necessaria. Be. tñ in.c. si eps. de ꝓben. li.vi. dicit q̄ clicus ꝓmotus ad titulū sui pñmonij nō pōt illud vēdere si expresse assignatur eidē sic q̄ trāsierit in rē eccleſiasticā. Et istō ēt ꝛs Jo. an. Si aūt tacitetūr ꝛs eps ēt nō teneatur ei ꝓuidere ex quo habz vnde viuat: ita mē poterit illō vēdere. ꝛs fuerit assignatus tacite. Sec⁹ si expresse vt dictū. est.

¶ Quid de epo. q̄ redeunti clerico de ſ studio ꝛpletiōe scientie dedit aliqđ beneficiū: ꝛ postea ītenit eū idiotā an possit reuocare beneficiū. ff. Pa. in.c. Cum de eta. ꝛ qua. dicit q̄ nō: dūmō sciat officiū Jo. an. remittit se ad no. in Spe. sup rubrica de ꝓben. vbi tractant p̄dictā. q. Et qđ de eo q̄ cōtulit vasallo feudū credēs q̄ esset ꝓb⁹ vir. ꝛ reptū ē ſrīē. Et ꝛcludit q̄ ñ pt reuocaꝝ q̄ cā ñ expſſa: ꝛs q̄ mēte ꝓcepta nō vicīat ꝛcīū. C. de cōd. ob cās. l. ſi repetēdā.

¶ Utr clericꝰ ꝓiugat⁹ possit hre bñ 16 ficiū eccliasticū. ff. Pa. in.c. Jo. de cle. gm. dicit q̄ in hoc sunt opiniones naꝝ ab. dicit q̄ de iure cōi nō pōt hēre sed ex dispēsatiōe sic. ſ. epi. Et sic loqtur dicīt. ibi ꝛ hāc opi. sentūt go. phi. ꝛ Specu. limitāt tū vt valeat dispēsatio epi respectu simplicis bñficij. Illi vero dicit q̄ tm̄ papa dispensare pōt de laico certū est q̄ bñficiū eccliasticū in titulū hre ñ pt. c. ex ſrasc. trāsac. ꝛ ꝛs j. i ſe. q. c. q̄ tm̄ papa possit dispēsare i hmōi clico ꝓiugato ꝛs pa. ibi q̄ in mā dispēsatiōis q̄ est exorbitās nō dz argui de casib⁹ ꝓmissis ad casus nō permissos ēt si ꝓmissi sint maiores vt no-

tat Jo.an. in regula q̄ a iure. lib.vi. ꝛ ad.d.c. Jo. pōt rñderi vt loquat̄ ꝺ ꝺiſpenſatione pape.

17 ¶ Utz laicus poſſit hꝺe bñficiū eccleſiaſticū vel pbēdā: Dic ꝺz Pa.i.c. mꝺ iozlib⁹. ꝺe pben. ꝛ iurta no. p eū i.c.cū ab. ꝺe ꝺſti. ꝛ p.gl.ibi q̄ laic⁹ pōt hꝺe pbendā i eccliā iz nō canonicā ꝙſi velit gl. q̄ canonia ſit ius ſpuale ꝓueniens eo ipſo q̄ alig⁹ recipitur in canonicū Prebenda ꝯo eſt gd tpale debitū canonico rōe officij ꝛ canonie. Dz huic obſtare vꝛ.c. dilecto. ꝺe pben. vbi pbēda appellat⁹ ius ſpuale ꝛ ꝺiuiꝺunꝺ. p:o ꝛco:dia dic q̄ q̄ꝺq; i eccliа pbende nō ſūt diſtincte: iz oīa bona ſūt cōia: ꝛ p ca prim aſſignat⁹ iſti vnū pdū in pbenda ꝛ alteri aliud vl gd ſile. Trel ēt ſūt pre bende diſtincte: iz nō ſūt annexe canonicatib⁹: q: nō eſt ibi numer⁹ canoni cor. Jn iſtis caſib⁹ ꝛ ſilib⁹ pbenda ē gd mere tpale ꝛ pōt dari ēt laico: ꝛ ſic intellige no.i.d.c.cū. ab. Quinq; prebē de ſūt diſtincte ꝛ annexe canonicatib⁹ vt q: cert⁹ eſt numerus pbendar⁹ ꝛ ca nonicatuū: ꝛ quelibz pbēda haberet ſuo canonicatui. Et hoc caſu intellige.d.c. di lecto. nā canonia ē gdā ius ſpuale cō petēs canonico ex ſua receptiōe: nā rō ne annexiōis pbenda ꝺ ius ſpuale q: hꝺe reſpect⁹ nō ſolū ad tpalitatē ſed ad ius canonie cōnexū qꝺ ſpuale. Et talis prebēda nō pōt ꝓtēri laico niſi ꝓius ſepareť a iure canonie. Sec⁹ q̄ſi tales prebēde nō ſūt anexe. ꝛ reſert ꝙpo. in d.c.cū. ab. ſeruari in eccliа ſancti mar tini carnocē. diocelis. vbi aſſignantur alique pbēde nobilib⁹ rōe pauptatis vel alicuius ſeruitij tpalis ꝓ hoc.c. poſ ſeſſiones. xvi.q.i. vbi eccliа pōt paupi pcedere vſufructū alicui⁹ poſſeſſionis.

18 ¶ Utz puer poſſit hꝺe bñficiū eccleſiaſticū vel prebēdaz. Dz declaratio ne huius.q. neceſſe eſt videre que etas regrat̄ ad bñficia. ꝛ dz hoc vid Pa. ꝛ Boc.in.c. ſup inordinata. ꝺe pben. vbi diſtinguit q̄ aut bñficiū eſt regulare aut ſeculare. Primo caſu ſi eſt ab batia. tūc in abbatiſſa: requiritur etas xxx. annoꝝ. vt i.c. ind̄ nitatib⁹ ꝺe elec. li. vi. Jn abbate ꝯo nō reperitur tpa expreſſiuz. Sed cōuer ꝺicūt⁹ q̄ regrit tpa. xxv. annoꝝ p.c. cum in cunctis. §. iteriozа ꝺe elec. vbi regulariter ad quā libz ꝺignitatē obtinendā ſufficit ſilud tpa nec tēpus ſtatutū i abbatiſſa debz trahi ad abbatez p glo. in. ꝺ.c. ideñita tib⁹. Ex quo no. q̄ puiuz in abbatiſſa nō trahit ad abbatez nec ē eadez rō in vtriſq; nā ꝓpter debilitatē ſex⁹ mulie bris regrit maius tpa ꝛ oliz regrebat in abbatiſſa tpa. lx. annoꝝ vt i.c. mulieru le. xx. q.i. Si ꝯo eſt ꝓpatus: ꝛ tūc ſi eſt ꝙuentualis hñs collegiū ſub ſe regritur tēpus. xxv. an. ar. i cle. ne in agro. §. cetez ꝺe ſta. regu. Si ꝯo nō eſt ꝙuentualis ꝛ tunc ſi hz curam aīaꝝ ſubꝺiſtingue: aut ex conſuetuꝺine ꝓz exerçet curā perſe ꝛ dz hꝺe. xxv. annos ꝛ q̄ꝺq; hoc nō colligat̄ expſſe ex illo tex. Satis tñ colligit̄ur ex mēte ꝛ rōe alioꝝ iuriū. nā nō pōt qs exercere curā niſi ſit pbꝺs p ter. ꝛ nō pōt qs eē pbꝺs nīſi ſit i. xxv. anno. vt in cle. gñaliter. ꝛ ꝺe eta. ꝛ q̄ſi. Si vero nō exerçet per ſe curā: ꝛ tūc vꝺ detur ſufficere tpa. xx. annoꝝ. vt in. ꝺ. §. cetez. aut eſt ꝓpatus ſine collegio ꝛ ſine curā: ꝛ tunc videtur velle Fede. vꝺ ſufficiat tpa. vij. annoꝝ iurta no. per gl. in.c. ſi eo tempoze ꝺe reſcrip. li. vi. Jtē q: non poteſt ꝺici ꝺignitas ex quo nō habet collegiū: ergo eſt ſimpler bene ficium. Sed hoc ꝺictuz non putat pa verum. aut. n. intellexit ꝺe ꝓpatu re gulari ꝛ tunc ꝺictum ſuum eſt falſum q: ſi nō eſt pfectus ſi pōt habere ꝓpatū vt in.c. nullus ꝺe elec. li. vi. ꝛ pfectus eſſe nō pōt añ. xvij. añi. vt in.c.i. ꝺe reg. li. vi. Aliꝺ intellexit ꝺe ꝓpatu ſeculari ꝛ tunc ꝺictum ſuum ꝺepēdet ex alio nunquiꝺ poſt. vij. annū poſſit qs habere eccliam non curatam ꝛ cre ꝺo q̄ non vt infra ꝺicetur. ꝺic ergo q̄ ſi eſt ꝓpatus non hñs collegium nec curam requiritur ad minus tpa. xviij. annoꝝ ar. c. indecorum ꝺe eta. ꝛ q̄ſi. ꝛ in. ꝺ. §. ceterum.

¶ Uenio ad ſcūm cū bñficiū eſt ſecu 19

lare quo casu dic aut est episcopus z regritur q exegerit .xxx. annum vt in d.c.cuz in cunctis. Aut est dignitas inferior: z tunc requirit q attigerit .xxv. annū. vt in.d.§. inferiora. aut est bñficiū curatū z requiritur eadē etas vt in d.§. inferiora. Ego tñ dispēsat dūtaxat i psonatu nō curato: z tūc sufficit etas. xx. annoz. in alijs aūt nō dispēsat. Si ḡo est bñficiū sine cura z sit simplex. z tūc sūt opio. Pa. tñ plz opt. cal. q volunt q si bñficiū sonat in nomē rectorie vtputa q: est ecclesia vel capella p se stans z hñs clericū ad illū ,regimē z tūc admin' regritur tps. xiij. annoz. Nas in hoc bñficio rectorie nō dz regri tps .xxv. annoz. q: cū hoc caueatur specifice in curatis vt in.d.§. inferiora vł aliud dicēn. i nō curatis ar.c.nō ne de p:cesūp. Nec vł sufficere etas. vij. annoz: q: cū talis habeat gubernare ecclīam indecens est vt talis dicatur idoneus q nescit gubernare seipsum vt in d.c. indecoz. Aut nō sonat in nomen rectorie ꝫ est bñficiū in ecclīa z tūc si regrit maturitatē ꝫsily: exemplū in canonicatu ecclie cathedralis ꝑ m. No. z archi. rerquiritur etas. xiij. annoz. nā ast illā etatē nō pt sapientū iura tractare glo. tñ in. d.c. si eo tēpore secutit opinionem per. c. ex eo de elec. libro. vi. z ibi dicit q minoz. xiij. ānis dr idoneꝰ ad bñficiū etiā ad canonicatū ecclesie cathedralis ad hoc. d.c. sup iordinata z de rescrip. si eo tpe. li. vi. vbi dicit gl. q septennes z maiores dicuntur idonei ad bñficia. cum. n. tales possint ordinari. xxviij. dist. de hīs ergo z in beneficijs intitulari ar. de pbēn. cū ꝑm nisi acceptint talia bñficia q̄ sacrū ordiné regrerēt hec ibi. ꝫ archi. nō det q il lud ꝓtinet dispēsationē: z q dispensa tiue ille fuit ꝓmotus in casu illi capli ans. xiij. ānos z Pa. dicit audiuisse curiā seruare opionē Archi. z ho. z dicit de hoc cē tex. nō ip: opinādo ꝑbū pueri positū in tex. d.c. sup iordinata. Si ḡo nō requirit maturitatez ꝫsily: tunc sufficit etas. vij. annoz. z hoc casu ser-

ua no. in. d.c. si eo tpe: z p glo. in. d.c. sup pone exemplū in prebendis clericoꝝ. nas in multis ecclīs sunt bñficia p:o clericis minoꝝ q tñ nō sunt de collegio ꝫ simplr bñficiati de hīs bñficijs pōt ꝓuideri illis minoꝝ.

¶ Utr. qs possit cū bona ꝫscia habere plura beneficia. Dic ꝫ Pa. in. c. cū ias dudū de prēben. q aut bñficia regrūt residentiā: siue inspecto iure cōi siue spāli statuto: z indubie nō est licitū plura retinere. sūt. n. incōpatibilia ꝓp onꝰ residentie: z hoc ē ꝫ mentē iuris nā qōlibet bñficiū datur ꝓpter officiū vt in. c. si. de rescrip. li. vi. Si ḡo nō requirūt residētiā: puta: q: ꝫsuetudo ē ꝫriū q satis valet in simplicibꝰ vt in. c. cū oēs. de ꝓbi. z tūc aut sufficit vnū ad ꝑgrue sustētandū clericū z nō ꝫ tenere plura ꝓp vtilitatē ꝓpriaz. imo est peccatū mortale: cū sit ibi viciū ambitōis z auaritie z occupat stipēdia aliorū pauperū vt no. glo. in. c. dudum. de elec. ij. z ita pōt itelligi. c. sanctoꝝ. xx. di. vbi dr q ḡ nō pōt esse prebendarius z canonicꝰ in dinersis ecclīs. aut vnū ꝑ se nō sufficit: z tūc ꝫ tenere plura vsq; ad ꝑgruā sustētatiōez. z sic pōt itelligi. c. gra de rescrip. li. vi. z cle. gre eo. ti. ibi tñ gdā dicūt q dūmō non cā auaritie: vel alia illicita cā qs obtineat plura bñficia simplicia: licitū est etiaz sine dispensatiōe adeo q nō ē peccatū ēt si vnū de illis sufficeret ꝓ victu: z sc cus dicēdo eēt illaqare plures alias z hoc papa scit z tollerat. c. i. de ꝓsne. li. vi. z vide gl. i. d. c. gra. q̄ dicit ꝫ Inn. q hre plura bñficia nō curata: z q de ꝫsuetudine vel statuto residētiā nō regrūt nō est peccatū nec ꝑ iura.

¶ Et ex ꝑdictis pōt solui alia q̄stio q̄ tidiana. qd dicēdū de dominis cardinalibꝰ z aliꝰ ꝓlatis q hīt plures episcopatꝰ z abbatias z alia bñficia q̄mēdata an hoc possit salua ꝗscia retinere. Dic ꝫ pa. in. c. de monachis de prēben. q si tales hīt ecclīas cōmēdatas vt tēporalia recipiāt tenēt ecclias ꝓcurare in solito statu z tñ ꝓcipere z in-

crifacere reddit⁹ supfluos: vt in.d.c.ꝟ monachis. secus ergo si nō fuant ecclias ⁊ abbatias in solito statu: puta qz erat solita tenere.xij. monachos qui officiarēt dictā abbatiā: ⁊ tūc nō tenēt nisi duos vel huiusmodi.

22 ¶ Utz cleric⁹ bñficiat⁹ Zhens matri monij pdat bñficiū ipso facto. Dic fz d.an.in.c.i.de cle.ꝯiug.qꝫ ꝓstitut⁹ i facris Zhēs mrimonij.s.p ꝟba de pñti nō ē puat⁹ ipso facto fz pnād⁹. moueꝫ qz cā puatiōis elicit ex.c. qꝫ a te.⁊.c. dūersis de cle. ꝯiu. qz nō posset fuire vxor⁹ ⁊ bñficio. fz i ꝓstituto i sacrif cel sat hec rō: qz nō ē mrimonij: tō ꝓpellit dimittere vxorē. Si aī cūc⁹ nō sit i sacris fz i mionib⁹ dūtaxat: tūc alij distiguūt iter spōsalia de futuro ⁊ ꝟ pñti vt pmocasu dissolutis spōsalib⁹ posfit redire ad bñficiū suū facit.l.ea q.ff. ad municipa vbi dispōsata asi nuptiae Zctas asi suū nō mutat domiciliuz Et sic essectualr ñ dr mrimonij Zctū scdo casu tūc nō recupat bñficiū qz ex Zctu mrimonij p ꝟba de pñti in furexit vicule icōpatibile cū ipso bñficio vñ pdit⁹ est ius qꝫ habebat i ipso bñficio: ⁊ tō amplius nō habitur regressus idem si clericus in minoꝛib⁹ Zxit matrimoniū cū ꝓsanguinea i facie ecclesie: postea pbata ꝓsanguinitate ruptū est matrimoniū pdit bñficia: cuius facto suo ecclesie renūciauerit.

23 ¶ Utz cleric⁹ nō dicens offiū sine cā rōnabili teneatur restituere fruct⁹ qs iteriz precipit ab ecclia. Jo.cal.in.c.i.de cele.mis. ꝛcludit qꝫ sic motuꝫ ꝓmo. qz ꝓpter nō residētiā clericus ꝑuat bñficio ⁊ fructib⁹ bñficij: vt in.c.pe.de cle. nō re. Nā nō dicēs offiū effectualr nō residet: ergo ⁊c. Scdo bñficiū dat pp offiū vt i.c.fi.ꝟ referi.li.vi. Sz hoc fore tificādo. vbicūqꝫ aligd dat ob cās cā secuta illis ꝑ repeti.ff.de ꝛdi.ob turcau qs ꝓ totū fz bñficiū dat pp offiū dicēdum ergo officiū nō dicendo pñt fructus beneficij repeti. sed Panoꝛ.in d.c.i. dicit qs hec opinio est nimis rigida: nec eam sequitur do.card. quia iure non ꝓbatur. ⁊ ad argumenta cōtraria possum⁹ dicere qꝫ bñficiuz nō dat simpliciter pp offiū fz ēt vt cleric⁹ exq̄ assūpt⁹ est in ptē dñi viuat de pmonto xpi ⁊ nō mediocr. xciv. di. c. dicta coni. ⁊.c.y. de ꝓben. Jtē pp nō residentiā cleric⁹ fz ꝑuet bñficiū nō tñ repum⁹ qꝫ arceatur ad restitutionē fructuū. vt i c.ex ꝓte de cle. nōre. vbi cleric⁹ nō fecit residētiā p annū ⁊ tñ nō fuit ꝓpulsus ad restitutionē fructuū. Jtē o ccasione tituli quē hz donec ꝑuetur pcipit fruct⁹ ⁊ si ñ futuit eccle dicēdo offiū tñ fuit ecclesie vniuersaliter in ordine clericatus ꝛria tñ opinio est tutioꝛ in foꝛo animē. h. panoꝛ.

24 ¶ Utz clici vel religiosi de bonis ad ꝑnēticys possint libere disponere absq; ꝓsensu ꝓlis ⁊ nūgd pater i his ꝑuetur vsufructu. ff. Pa. in.c. in pñtis de ꝓba. dicit qꝫ aut queritur de bonis adue nīētib⁹ ingresso: aut de bonis que ꝓtius ante ingressū obuenerāt ꝓmo casu illa indistincte acgrūtur monasterio. qz amplius nō est filius in ꝑtē ꝓlis: ⁊ sic nō acgritur vsufruct⁹ ꝑatri de quo clericus ⁊ ꝑsone religiose sunt ꝓuilegiate sup bonis aduēticijs. ita vt hēant plenā ipsoꝝ aduinistrationē. Jta qꝫ dicō qꝫ est laicis aduentitū clericis reputatur castrēn. vbi si vel auc. presbyteros. C. de epi. ⁊ cle. Et Panoꝛ. in.c. cōstitutus. de in integrū resti. dicit hoc esse in dubitatū tñ clericatus adheret tpe de latiōis bonoꝝ. Et forte. Jdē dici posset in bonis acgritis ꝓius vt starim per ingressum gaudeāt illo ꝓuilegio per. d. aucten. Et sic ꝓuabitur pater vsufructu istoꝝ bonoꝝ etiā in vita sua Et est pulcra ⁊ nouā ⁊ cōsideratio. Et intelligo hoc qñ filius hoc expresse dixit ponit. alias stabo disponi auctentice si qua. C. de ss. sun. eccle. Non ob. c. fz de sepul. li. vi. qz non loquitur in laicis fz nōm clerico seu religioso. Profecticiū aūt dicitur ꝑm hostien. in sum. ti. de pecun. cle. §. quot sunt eius species. quod clericus non acquisiuisset si ecclesiam non habuisset. ff. de castren. pecu. ca-

strense. extra de testa. requisisti. §. illud Quid de oblationibus. Quidam dicunt peculium profecticium esse. d. c. requisiti. Sed vtra q; non rone ecclesie sed ordinis offerunt̃. Vñ Et sacerdoti offertur etiam si nõ habeat ecclesiaz. ℟. non obstat q; nullus os admittere. Parrochianũ meũ. extra de prochys vt dñicis. Quid ergo de oblatione vila tozis. Adhuc puto. Idẽ hoc Host.

Commodatũ est alicuius rei ad aliquẽ spãle vsus gratuita facta pcessio z nõ trãslatio q; q cõmodat retiet dñius z possessionẽ ex co. c. vno. de ãt cõmodatũ quasi cõmodo vtentis datũ. de gratuita; q; si iteruenit merces pecunie tũc est locatio. Si aũt nõ interueniat merces pecunie iz aliud est ℣. ctus inominatus q fit ḋrupl'r. vz. Bo vt des do vt facias facio vt des. facio vt facias. ff. de pres. §. l. naturalis.

¶ Cõmodatũ ꝓsistit i reb⁹ mobilibus z se mouẽtibus z imobilib⁹ siñr z in eozporalibus puta i ꝑtinente habitandi ff. cõmo. l. i. ea po q vsu ꝓsumũt vt pecunia cõmodari nõ pñt niſi ad põpã vl̃ oñationẽ. ff. cõ. l. iz mihi. §. fi

¶ Cõmodare põt z ei cõmodari q ꝑt z ℣here vñ nõ solũ platus põt cõmodare vl̃ ei cõmodari iz ẽt iconomus: q; z his ℣here põt. x. q. vj. hoc ius.

¶ Quid aũt si pupillus cõmodet vel ei cõmodet: glo. in. l. i. ff. cõ. dicit q; pupillus obligat ex cõmodato. ꝑ ḡto sactus est locupletior. vl̃ si dolũ cõmisit. z bar. ibi notabiliter dicit hoc limitãdũ: q; si ab initio nõ ꝓsistit cõmodatũ iure ciuili vel nãl: q; pupillus erat infans: vella tutoze recepit: tũc nullo casu tũr q; ab initio nõ subsistit. d. l. i. §. ꝑuberes. Sz si ab initio ꝓsistit saltem nãlter q; pupillus erat. primus puber tati: tũc tñr: quatenus est factus locupletior vel si dolo cõmisit vt in. l. i. §. in pupilli. ff. depo.

¶ Quero qñ pupillus dicat̃ factꝰ locupletior: gdã dicit vt refert Bar. ibi si nõ est factus pauplor qõ gdã ip:obã. iz bar. dicit q; recte intẽdendo nõ ẽ iusta reprehensio. nã si pupillus hz rẽ cõuenit vt eã restituat z tñr q restituẽdo nõ efficit pauplor. itẽ possumus cõmodare q nr̃a sunt: z ẽt res alienas quas possidemus vñ si fur vl̃ pdo res alienas cõmodauit hz cõmodari actiõem ff. cõmo. l. cõmodare. Iz tñ sane intelligẽ. est male. n. fidei possessor cõmodari nõ iz imo cõmodãdo furtũ cõmittit sed dr posse cõmodare quo ad hoc vt possit ℣ cõmodatariũ agẽ cõmodati. l. ita vt si. ff. cõmo. nisi forte concurrat dñs rei cũ ltis ꝓbatõibus. nã tũc ei oio facienda est libera restitutio. C. de fur. l. inciuilem.

¶ In cõmodato dz restitui: ipsa res: z hoc est de iure nãli z nõ deteriozata

¶ An aũt i cõmodato admittat cõpẽsatio. pan. i. c. bõa fides de depo. p illũ tex. dicit q; sic q ponit spãlitatẽ i deposito. Secꝰ ḡ in cõmodato q; exceptio firmat regulã i alij. Et Iz vt tenẽ gl. in l. fi. C. cõ. z Iz vbi debitũ fit ligdũ. itẽ si cõmodatarius i re cõmodata ꝑnsas fecerit retẽtioni locus ẽ puta q; equus sanari fecit vñ aget ad recꝑandas ex pẽsas maiozes itellige modice. n. expẽ se ptinẽt ad eũ. ff. e. in rebus. §. pñt idẽ bar. in. l. duoꝛtio. §. spẽdia. ff. so. ma. vbi dicit q; si cõmodo tibi equũ z tu i pedis i eo curãdo figdem modica fuit nõ repetitur. sicut nec cibaria. d. §. posunt secus si esset magna idẽ dicit ꝺ ex pẽs factis i seruo curãdo qõ no.

¶ Sz qd erit si res penes cõmodatariũ peat vl̃ vterioꝛ fiat. ℟. Iz go. z ber. Aut accipit qs cõmodatũ gra sui aut gra cõmodãtis aut gra vtriusq;. Si gra sui: qõ frequẽtius ꝓtigit: tũc tñr ꝺ dolo: lata culpa: leui z leuissima q; debuit in ꝑseruãdo rẽ adhibẽ curã magnã z ẽt maioꝛẽ q̃s in rebus suis adhibere solebat: si alius diligẽtius. rẽ illas custodire poterat. z ꝑ declaratiõe pdi ctoꝛ videdũ est qd sit culpa in grãe z quot sũt spẽs. culpe. z qd sit q̃libet culpa de q̃ se. z de Iz vide bar. in. l. qõ nerua. ff. depo. z pa. i. d. c. vnico vbi dicit q; culpa in grãe ẽ deuiatio ab eo qõ est

bonū ⁊ p hominū diligentiā ꝓuideri
poterat ⁊ additur hoc vltimū ad diffe
rentiā casus fortuiti q ꝓuideri nō ꝑt
extra de homi. iohānes. ad fin dico q
tres sūt spēs culpe. s. lata leuis ⁊ leuissi
ma. Quo ad tertiam dic q lata culpa
est deuiatio ⁊ circūspecta ab ea diligen
tia q cōiter sciūt hoies illius ꝑfessiōis
vñ ignorare qđ cōiter sciri est lata cl
pa. Et dicitur ⁊ circūspecta vt differat
a dolo q est iniuidiosa machinatio ⁊ si
leuissima deuiaret ab illa diligentia est in
dolo ⁊ dr ⁊ circūspecta id est ꝑsidera
ta pone exemplū ꝓmodati tibi libri
ques in cōsiderate. dimisisti super bā
cho aī domū ⁊ inde fuit subtractus
nam certe fuisti in lata culpa. qr cōiter
hoies tue ꝑfessionis vel cōditionis nō
fecissent. leuis culpa est deuiatio ⁊ circ
ūspecta ab ea diligētia quā habēt cōi
ter hoies diligētes: ⁊ dr cōiter diligen
tes vt differat a lata culpa. explū ꝓmo
datarius reposuit rē ꝓmodatā i came
ra sua ⁊ recessit relicto hostio apto. le
uissima vero culpa est deuiatio ⁊ circū
specta quā hñt cōiter homines diligē
tes ⁊ diligētissimi. vñ si diligētissimus
sciuisset ꝓcauere ⁊ tu si ꝓcauisti es in
culpa leuissima vt si ꝓmodatarius rez
in archa reposuit: ꝫ si firmauit. de ca
sib⁹ autē fortuit] quos ēt diligēs ⁊ fide
lis hō ꝓuidere si possꝫ ꝓmodatarius
nō tenetur nisi in trib⁹ casibus. vnus
est si casus ille sua culpa accidit: vt si
equū tibi ꝓmodani vt uuceres ad villā
⁊ duristi ad bellū. Et iō si aliquo casu
equus ꝑijt ꝑuidiciū tuū erit culpa emi
tua cāuꝫ ꝑcessit ac fuit ordinata ad illū
casū secūdus casus ē si pactū interuēit
tūc. n. de casib⁹ cert] ⁊ determinatis ⁊
in pacto exꝑssis tenet vel si aligb⁹ spe
cificatis secuta clausula gñali tenetur
ad casus cōimiles nō aūt maiores. Et
iō optima cautella ē vt comodās obli
get ꝓmodatariū ex pacto exꝑsso: de ca
su fortuito enumerādo spāliꝫ ⁊ exꝑsse
aliq̄s casus de maioribus: q̄ casu tene
bit ꝓmodatari⁹ de oi cāu fortuito. ter
tius cāus ē si mora ꝑcessit casuum. d. c.
vnico. Si vero q̄s accipit cōmodatuꝫ
gfa ꝓmodāt] qđ raro accidit vt cū q̄s
ornamēta ꝓmodat sue sponse vt ornati
or: ad se ducat. tūc tñ ꝺ dolo ⁊ lata cul
pa. ff. eo. si vt certo. §. iterdū. si āt ꝓmo
datū fiat gfa vtriusq̄. s. cōmodatis ⁊
cōmodatarij vt cū cōem amicū inuita
mus ⁊ tu curā eius rei suscepisti ⁊ ego
argētū tibi ꝓmodaui. teneris ꝺ dolo ⁊
lata culpa ꝫ leui ⁊ nō leuissima. ff. eo. i
rebus. §. ati. Et iste iō nō tenetur de le
uissima: qr nō recipit tñ bñficiū sicut
ē i ꝓmodato vt alio cōtractu q fit gfa
recipiēt] tñ. Stir i ꝓmodato vt ꝑtu
q fit gfa dāt] tñ si tenet nisi de dolo
vel lata culpa. qr nō est sibi bñficiū.

¶ Cōmodans tenet ꝓmodatario si et 8
sciemer ꝓmodauit vasa viciosa ꝑp q̄s
cāz vinū vel oleū effusū ē. ff. e. in rebus
secus dicūt doc. in locato. tenetur enim
locator ad interesse ēt si ignorāter loca
uit vas vitiosū vt in. l. sed addes. §. i. ff.
lo. Et idē in vendito nisi sit vas vicio
suꝫ. vicio occulto: teneris ad interesse ñ
solū respectu ꝓcu. vt est tex. notabilis
in. l. tenetur. ff. de ac. emp. de hoc vide
j. locatio. §. xvij.

¶ Querit de. q. notabili an si res cō 9
modata tradit estiata faciat trāsire pi
culū. ff. bar. i. d. l. si vt certo. §. nē vidē
dū post gl. dicit q ꝑ estimationē adꝫ
citur gradus ⁊ hoc in ꝑcibus de quo
rū nā nō ē vt transferatur dñiuꝫ vt in
cōmodato deposito ⁊ filib⁹ vt si ꝓmo
datarius teneb̄at tñ de lata modo te
nebitur de leui. Si de leui modo tene
bitur de leuissima. Si de leuissima mō
de cāu fortuito tenebit. ⁊ ex ꝑdictis in
fert bar. qñ locator: locat tibi rōcinū
estiatū: an estiatio faciat i te trāsire pi
culū ⁊ ꝓcludit q̄ cū ex nā tal ꝑctus ñ
fit vt trāsferat dñiū taliꝫ estiatio facit
vēire leuissimā: p. d. gl. ff. Jo. an. i. d. c.
vnico ꝫ ꝑtū dī. q̄ i talib⁹ ꝑctib⁹ de q̄
rū nā ñ ē vt trāsferat dñiū estiatio ñ
facit reciptēte magis teneri q̄s exposcat
nā ꝑctus: ꝫ estiatio opabit tñ vt sciat
vez ꝑcū rez i cāu i q̄ res pderet vl de
terio: aret ⁊ hec opi. plz pa. ibi ga pa-

etiã ginale ſi obligat ad cãus ſortitus ſ
z ad.ℌ.nũc videdũ dic ꝙ logtur qñ
expreſſe ꝓmiſit ſe ꝓſtaturu eſtimatiõez
ſec⁹ ät qñ eſtimatio fuit ſimplr facta idẽ
dicas qñ recipies ꝓmiſit alternatiue
rẽ vel eſtimationẽ p.l.quotiens.ff. de
iuſ do. hec pano.ℌ z opi.bar.z accur.
tz ho.i.d.c.vnico vt recitat aſten.li.iij.
ti.xvi. quã z ipſe ſequitur.

10 ¶ Quid aũt ſi cõmodatarius remiſit
cõmodatũ p nũciũ z cãu peryitan te
neatur. dic ꝙ ſi iſtã rẽ ꝓmodatã p nũ
ciũ ſi idõeũ fmiſſit ſũr. ſec⁹ ſi p idõeũ
z ℔ vlt bã.i.l.eũ q.ff.cõ. z idẽ ẽ i depo
ſito: ℔ imutuo ſec⁹ ex de pigno. ſignifi
cãte cui? rõ ẽ q: q ꝓmodat vl locat vl
depõit rei ꝓpetatẽ z poſſeſſionẽ retí
net z iõ cũ ei? cui creditur nũcius non
idoneus pecunis deportat: pecunis cõ
modãtis vl deponẽtis ꝓportat: ℔ i mu
tuo dñiuz trãſferitur z iõ ſi pecũia pdi
ditur ei qui eaz mutuo accepit pãtur

11 ¶ Jtẽ illi q reb⁹ ꝓmodatis aliter vtũ
tur q̃s eas ad vrẽdũ ceperũt ſi dño no
lẽte hoc faciãt vel ẽt ℔ dño iuſto ſe ſa
cere credãt furtũ ꝓmittũt. Sed ät ℔ dño
volẽte facitũt vel ẽt ſi nõ iuſto dño hoc
facere ſe credant z erat iuſta cã creden
di furtũ nõ ꝓmittũt vt iſti. de ob. que
ex delic. na.ℌ. placuit.

12 ¶ Utr ꝓmodatarius vl depoſitari? ſi
allat res pdidiſſetan teneat hoc ꝓba
re z ãliter ꝓbabitꝫ cũ q̃ñz iteritus rei
accidat clãdeſtine. pa.i.c. bõa fides de
depo. ℣ bar.i.l. ſigo ex argẽtario. ff. de
edẽdo dic ꝙ aut ñ ꝑt ꝓbari rẽ puenit
ſe ad iſtũ z tũc ſtatur dcõ ſuo ſaltẽ cũ
iuramẽto. aut ꝓbatur rẽ puenitſe ad illũ
z tũc antrenebaẽ exhibẽ rẽ ex offõ iu
dicis z ſtatur iuramẽto ſuo ꝙ illã rẽ ñ
poſſidt. l.ſi.C.ℌ ſi.iſtru. ſi ꝓo tenebaẽex
hibẽ iuſ actõis vt i ꝓmodato ꝓpoſito
z ſilib⁹ z tñr dicẽs rẽ pdidiſſe ℔ ꝓbar
ꝑ dẽnabit. vt l.i. ſi creditor. C. ℌ pi. ac.

13 ¶ Qualr ät ꝓbabitꝫ cludẽ ꝙ quidã
lũt cãus aptiſſimi. vt icẽdiũ vis hoſtiũ
tẽpeſtas z ℏmõi. z tũc tñr apte ꝓbar
vt in turib⁹ allegat] gdã ſũt caſus occ
ti vt latrocinũ de nocte cõmiſſum vel
deꝛobatio in cãpis z ſufficit ꝓbare ꝑ
iecturas ℏito reſpectu ad q̃ritate ꝓdẽ
z ſimiliũ vt puta reperit ꝙ de mãe hoſ
ſtiũ ſue ſtatõis fractũ vbi erãt res depoſ
ite vel intrauit locum piculoſiz eque
ſter z rediit pedeſter. z dicit ꝙ latrões
ſe fuiſſe deꝛobatum.

¶ Quidã ät ſi ꝓbet amiſſo retiz ex 14
aduerſo allegatur dol⁹ vl culpa cui in
cũbet onus ꝓbãdi: cluſio ẽ bar. ꝙ q
dã ſt cãus q ℔ facili ſi accidũt ſine cul
pa vt icẽdiũ i domo ꝑpa vel furtũ z i
ſtis é neceſſe ꝓbare cãuz ſortitũ q̃ſi
ꝓma fróte ꝓſũptio ſit ℣ allegãtẽ. qdaz
ſũt cãus q vt plimũ accidũt ſine clpa
vt vis hoſtiũ z iſtis ꝓſumit culpã ab
eſſe vñ allegãti incũbit onus ꝓbandi.

¶ Quid aũt ſit caſus fortuitus: vide 15
ℌ. cãus fortuitus. vbi habẽs ſingularia
circa materiam cõtractuum.

¶ Quid ſi ꝓmodatarius ñ potuit ſi tñ
ne culpa re ꝓmodata vt infra prefixus
tempus nunqd invito domino poſſit
vti alio tempore. Dic ℏm bar. in. l. incõ
modato. ℌ. ſicut. ff. cõmo. ꝙ non. nam
cum dominus certet de damno vitan
do ne careat re ſua tanto tempore cõ
modatarius vero de lucro captãdo ℔
caſus poti⁹ ſibi imputari q̃s domino.

¶ Jtem no. ꝙ ſi cõmodatum vel mu 17
tuum ſit factũ alicui vſq; ad tres ãnos
z ſuperueniret caſus in quo mutuans
vel cõmodans indigeret z vellet ſibi
reſtitui non liceret commodatario vel
mutuum accipienti aliquid minuere
ꝓ intereſſe ſuo quando ſimile inter
eſſe incurrit mutuans z cõmodator: z
nec alũde ꝓuidiſſet vt ipſum euadẽ
ret ſi talis ꝓmodator vel mutuãs nõ
ſubueniſſet z ſic intellige z limita. l. in
rebus. ff. commo.

Omꝓmiſſuz põt facere glibet 18
ſup reb⁹ quas ꝑt alienare ſeu li
bere diſponẽ. Jn aliis ät q̃s alienare ſi
ꝑt ſine certa ſolẽnitate ſi ꝑt ꝓmittẽt
ſine illa ſolẽnitate. fac. c. cũ tpe de arbi.
Et pa. ibi fac glo. z bar. i.l. nulli. ff. de
trãſac. z i. nõ ſolũ tũcta. gl. C. de pãt.
mi. ℔ alie. vbi eaudẽt q̃ tutoz nõ poſſ

trāsigere sine auctoritate iudicis super illis reb⁹ quas alienare ñ pt. itelligē qñ p trāsactōs segretur alienatio: sed super fructib⁹ ꝛ aliys q̄ sol⁹ pōt alienare pōt ēt trāsigere ex pdcis ergo segtur q̄ pla ti pōt trāsigere de fructib⁹ bñficior q: de illis pñt libere disponere vt no. ho. in, sūma v̄ quo vide. ē. clicus. iiij. §. vj. iij. iiij. ꝛ. v. nec tales fruct⁹ dicūtur spū ales sicut nec fruct⁹ decimar vt vlt gl. f. c. fi, v̄ rep. pmu, q̄ dicit q̄ fructus decimar pñt vēdi, ꝛ locari sed ipm ius nequāq̄. de ipis ergo fructib⁹ pōt cōpromitti i laicū. idē dic q̄ de reb⁹ tpalibus clici pñt ꝓpromittere i arbitros laicos ꝟ Inno. i. c. ꝓtingit v̄ arbi. noti q̄ arbiter p recōpēsatione alicuius spūalis ñ pt sniando dare tpale ꝟ pa. in. d. c. fi. q: cū arbitriū videat gdā ꝛ ctus quēadmodū p vim ꝛctus nō pōt dari aliq̄ tpale p spūali sine simonia sic nec p vim arbitrij. no. ēt q̄ arbiter p mūes trāsire tps ex dolo vl lata culpa tenet ptib⁹ ad ites̄se alis ñ nisi se obtulisset: q: tē tenēt v̄ leui. ¶ Itē magl tūr ad fstōnē si iniusta dedit sniaz ex dolo vel lata culpa. ꝛ ēt de leui qñ se obtulit

¶ Compromissus est i duos arbitratores ꝛ nō cōcordāt nunq̄ possunt cōpelli eligere tertiū. aut iudex possit ipe eligere. Pa. in. c. ꝗntuall' deuenit. recitat bal. i. c. de inuesti. in ma. facta dicere quosdam sapientes consuluisse q̄ non. Finis.

Communicare. i. corp⁹ xpi sumere q̄libz fidelis postq̄ ad ānos discretiōis peruenerit cōicare tenetur saltem i pascate nisi de ꝓsilio ꝓpij sacerdot⁹ vel pp alicā rōnabilē cām ad tēpus ab stineat extra de pe. ꝛ re. omnis.

¶ Utrū quilibet fidelis teneat omni anno. precise in dnica resurrectiōis cōicare: dic q̄ ꝟ alias v̄ hoc fuisset mīte questiones: tamen dicta questio decisa est p quādā extrauagātē Eugenij. iiij q̄ icipit. fideditigna. vbi dr i sniā: q̄ optime iurī satisfactū ē si in ebdomoda sancta vel infra octauā dnice resurrectōnis fm meliorē dispositionē ꝓscie sanctuin eucharistie pignus acceperit et sic de ꝟ amplius non est disputādum.

¶ Utrū trāiacto paschate qui noluit cōmunicare ex sola voluntate ꝛ nō ex aliqua rationabili causa distulit teneat ad supplendū cōionē omissam. Et ea dē dubitatio fieri pōt de ꝓfessiōe omissa āno alapso. ꝟ. ar. f. q̄ ꝟ aligb⁹ videatur q̄ teneatur: ꝛ sine dubio inducēd⁹ est quātū possibile ē ad supplēdū: si aliud nō obstat: tū nō vr q̄ teneat⁹ necessitate ꝛ hoc pt trahi ad ea ꝗ dā tur circa alia ꝓcepta ecclesiastica. nā ñ tenūādo ieiunia ecclesie nullus dicit q̄ teneatur supplere. Itē clicus i sacris cōstitutus nō dicens horas canonicas ex negligentia de necessitate nō tūr re dicere q̄uis hoc sit equū facere ꝛ sibi iniūgi a sacerdote si vult facere sic ꝛ q nō cōicat q̄ āno tā elapso nō tenet: sed tū inducēdus ē ad cōionē. Idē dic de cōfessione ꝛ hmōi. hoc. ar. f. Predicta tū itellige de eo q̄ ex negligētia nōicāt vel ꝓfessus nō ē. sec⁹ āt dicendū si ex infirmitate vel alia cā legitia ipe dit⁹ fuisset no. tū ad pdicta q̄ no. ideꝛ ar. f. q̄ negligētia aliq̄ est circūstātia aliq̄ ē spāle peccū. vbi gra scit aliq̄d ex ꝓcepto ecclie debere ꝓfiteri: cōicare: audire missā i festis ꝛ hmōi. Intendit nō facere obediētiā formalr icurrit. Alis sciens se ad hoc obligatū intēdit fuare: ꝟ adeo se iplicat negocijs hinc inde distract⁹ ꝛ sine necessitate vrgente q̄ tps trāsit: ꝛ sic omittit. in primo casu quotiēs ille oblitus illa ñ facere peccat mortalr. ꝛ ibi ē peccatū mortale accidit vltra pmū. i. scdo casu vnū mortale ꝛ omittit. Et in hoc aduertāt ꝓfessores vt in omissionibus ieiuniorū officiorū missaꝝ ꝛ hmōi semper petant ex qua cā omisserunt: an. f. ex negligentia: an vero. ex sola voluntate.

¶ Quicūq; cū ꝓscia peccati mortalis ad cōionē accedit peccat mortalr. conscia tñ peccati mortalis pōt cē multiplex: q: aut illa ꝓscia surgit ex certitudine sufficienti: vt q: scit se fornicatum vel sile. aut ꝓbabili: vt q: mox se. dele

ctatus ē: z timet afuisse ꝓsensus mortale. Aut ex leui: vt hō scrupulosus ꝙ timet de leui delectatiōe ne sit pcm mortale. in ꝓmo casu accedēs ad cōionem peccat mortaliꝫ. similr i scōo nā in primo ꝓtenti: in scōo discrimini se exponit: in tertio nō: si ꝓsciaꝫ scrupulosam deponat seu illi nō ꝓsentiat. de sen. exingitiōni. Si aūt nō hꝫ ꝙs cōsciētiaꝫ peccati mortalis aut hoc ē ꝙ: pxpara uit se z diligenti se ꝓparatiōe sufficienti ꝓsciaꝫ suā examinādo z ꝓpos ꝓulēdo si opus ē: aut ꝓbabili. s. ꝓsciam suā ꝓbabiliter examinādo: aut negligēti. in ꝓmo cāu nō peccat ꝫ remissione pcōz accipit z mereť. i scōo nō peccat ꝫ tñ remissionē nō accipit nec mereť. i. iu. ꝯ peccat mortaliter z demereť. hoc Pe.

4 ¶ Nō sufficit uolēti cōicare ꝙ sit solū cōtritus: imo si hꝫ copiā sacerdotis ꝙ eū possit absoluere peccat sine ꝓfessione cōicando. Si ꝯo nō hꝫ copiā: tunc si imminet necessitas cōicādi vel celebrā di: vt ꝙ: timet scādalū ꝓpli: vel iam incepit ministeriū sacrū: vel aliqs infirmus amisit loquelā: z quolibꝫ hoꝝ casū licitū ē cōicare cū ꝓpolito ꝓnitēdi hoc Rī. in. iiij. di. ix. ꝙ ēt addit vnū singulare ꝙ hꝫ regulr ꝓdicta vera sint: tñ si de ꝓpiquo expectaret aliū sacerdotē cui deuotꝰ z securꝰ ꝓfiteret sic eni expectās nullo iure: ꝙs ego scīā cōicare ꝓhibeť si est vere penitēs hoc Rī.

5 ¶ Utꝝ noturna pollutio impediat cōmunionē seu celebrationez. Rī. Rī. in iiij. di. ix. dicit ꝙ ꝓ aliqs ꝙs nō ē peccatū teneť aliqn hō abstinere a suscep tiōe huius sacrī ꝓ ordinationē ecclie eo ꝙ impediť vel minuit reuerentiā ꝙ dz obseruari i susceptiōe huius sacramenti cuiusmōi ē noturna pollutio ꝓ nenies ex crapula aut inūda cogitatiōe ꝙ pcessit i vigilia: ꝙ crapula vl cogitatio: si mortalia fuerūt l. ꝓbabile dubiū ē vtꝝ fuerit: tē polluto ex eis. puenies ꝓ hibz ō nūtate hꝰ sacrī suscepciōz. si aūt certū ē vl ꝓbabile ꝙ ñ fuerit nisi peā ꝛ ꝛ ꝛ

cramẽtum esse ieiunũ simplr: hoc est ieiunio nãli. Sũtaũt tres casus in qb⁹ lz accedere ad tale sacrm ẽt nõ ieiunio ꝓmixo in cã infirmitatis gratia qñ. s. timeẽt piculũ mortis. Scõs pone in aliqua religiõe celebratur cõuerin vino albo mister ꝓparat calicẽ sacerdoti: z ex aliq negligẽtia ꝑ vio ifundat aquã sacerdos nõ aduertẽs credẽs mistrũz bñficisse ꝓcedit dicẽdo ꝑba z alia sacrdõ vsq; ad peceptionẽ z aduertit eẽ aquã. In isto casu dico q; mĩr ꝓsecrare sanguinẽ de nouo: ꝓsecratiõq; pcipere. qđ ꝑbatur: qz qñ duo sunt ꝓcepta ordinata: ꝓceptũ supioris magis ligat. vnũ. n. est ꝓceptũ xpi z ecclie ex ipa rõne sacrĩ: q; sacrm qñ ꝓficitur ꝓficiatur integrũ qz sacrm in se est quoddã integrũ ex duobus. de ꝑse. di. ij. cõpimus. Et tũc vltra si mĩr ꝓsecrare sanguinẽ tenẽt ẽt illũ ꝓsecratũ pcipere. de ꝑse. di. ij. relatũ. Omittẽdo ãt aliũ ꝓceptũ minus strictũ. s. q; a ieiunio sumat nõ peccat nouo pctõ: qz isto casu ecclia nouit hũc ligare ad istud ꝓceptũ sed magis ad oppositũ. Tertius casus in die pascue pticula ponita i calice pciptur cũ vino nõ ꝓsecrato. z ꝓsimile est q; vinũ citius descẽdat i vẽtrẽ q; illa pticula q; masticat. z ꝑm Sco. in cãu quo necesse ẽ ꝑm ꝓficẽ sanguinẽ sufficit sacerdoti iciper ab illo loco. sili mõ post q; cenatũ ẽ ꝛc. no. ẽt ꝑm ꝑe. de pal. q; de religijs aq; vt vini q; bus os ablut ex quo casualr z nõ ex ꝓposito trayctus tur: lz nõ sint querse i saliua nõ ꝓdicit ꝑfundẽdo ẽt dẽtes sale z aceto ad medẽ si nõ deglutit ex ꝓposito ñ ꝓdit. Idẽ dic de reliquijs cibi remanẽtibus in ore si casualr deglutiãtur. ⁊ hyis ẽt q; sumũtur ꝑ modũ degustatiõis: vt tabernarij z cog; g. ⁊. linguã ponunt z statiz pucilr nõ ꝓdiũt. Si ãt ad gustaũ. sumeret. z ꝑter intẽtionẽ descẽderet vt sic dicẽdũ q; de reliquijs aque cũ ablut os. s. q; nõ ꝓdiat. ●

7 ¶ Ecclia q; ad ieiunia diẽ nalem icipit a media nocte. z lz si post mediam nocte aliqs sũpserit aliq; ꝑ modum cibi vel potio. nõ ꝑt ea die hoc sacrm sumere. ꝑt ãt si añ mediã nocte. Nec refert vtr post cibum vl potũ dormiens aut ei digestus sit q;tũ ad rõnẽ ꝓcepti.

¶ Utr actus coitus mrimonialis ipe 8
diat a cõione: ⁊. ꝑm Tho. in. iij. ꝑte. q. lxxx. q; coitus ꝓingalis si fit sine peccato: puta cã plus generãde vl cã redẽdi debitus nõ aliter ꝓdit nisi sicut dictũ est de pollutione nocturna q; accidit sine peccato. s. ꝓpter imunditiã corporalem z mẽtis distractionẽ. in tali ergo casu vt dicit beatus Gre. i. c. vir. xxxiij. q. iij. sunt suo iudicio relinquẽdi. Sed q; voluptate dominãte ꝓingi miscetur prohiberi dz ad hoc sacramento. d. c. vir. z addit ꝑm al. q; exigẽs infirmitate dictus: lz moneri debeat ne accedat si tamen omnibus modis ex deuotione se ingerat nõ est ꝓhibendus. glo. etiaz tn. c. omnis. de ꝑse. di. ij. dicit q; illud quod ibi dicitur de abstinẽdo ab vxore ante cõionem cõsilium est non ꝓceptũ ꝑ. d. c. vir.

¶ Utrũz sacerdos possit dare corpus 9
christi. ei quẽ scit esse in pctõ mortali: ⁊. ꝑm Rl. in. iij. di. ix. ar. iij. q; ille quẽ scit sacerdos esse i pctõ mortali: aut nõ petit eucharistiã sibi dari: z tunc sacerdos dãdo peccaret. Aut petit: z tũc distinguo: q; aut sub petitõ mortale est oc cultũ aut manifestũ si manifestũ sic sacerdos sibi dãdo eucharistiã peccaret qz legitimã ꝓtra ipsum hz exceptionez quã sibi publice obycere ꝑt. z accipio hic manifestũ nõ ꝓ o. ei quod ꝓbari poteſt: quod ꝓpie magis dr manifestabile q; manifestũ. vñ si sacerdos sciret ꝓchianũ suum esse in crimine quod legitime cõtra eum posset ꝑbare. Ita q; illud crimẽ nesciret cũ ipso nisi duo vel tres testes: per quos hoc ꝓbare posset: nõ ꝓpter hoc deberet eu charistiã negare illi in publico petẽti qz tã inferret sibi penã añ cris ꝑbatio nẽ: qđ fieri nõ dz. xi. q. iij. eoꝛ g. Sed hic accipio manifestũ ꝓ notorio. s. ꝓ sniam seu confessionẽ factam in iure: aut euidẽtiam indubitatã de cohã. cle.

e.ſi.ſi aũt petñ ſuũ eſt occultũ: aut petit in occulto: ⁊ tũc ſacerdos ſibi dãdo peccaret: q: hz ꝫ eũ iriam exceptiones quã ſibi in occulto obijcere põt: ⁊ ipm dz monere ne petat in publico, de ꝛſe. di.y. nõ ꝓhibeat. aut petit in publico ⁊ tũc ſacerdos ſibi dare tñz: q: ꝫ eum iriaz nõ hz exceptionẽ quã et in publico obijcere poſſit de offi.or. ſi ſacerdos

10 ℂ Utz ſacerdos hoc ſacrz dare debeat illis q ỏ crie iunt ſuſpecti: ꝫz. hz Ri. vbi.ſ. q triplex eſt ſuſpicio. ſ. temeraria: ꝓbabilis ⁊ violẽta: temeraria dr q ex irrationabili. Lã ꝓsurgit hmõi eſt illa que ꝓficta eſt rumoribus maledicorum hoium: ⁊ obtrectatoꝝ. xi.q.iy. in cũctis. ⁊ p tali ſuſpitione nõ dz ſacerdos dimittere dare euchariſtiã tali ſuſpecto. Probabilis eſt q ꝓsurgit ex p:o babilibus ſignis. ⁊ pp hãc ſuſpitionez nõ dz etiã ſacerdos dimittere dare euchariſtiã. y.q.i. deus. vbi violẽta eſt q ſurgit ex ꝓlumptiõibus violẽtis: vt ſi inueniat ſuſpectus cũ ſuſpecta: nudus cũ nuda: ſolus cũ ſola: in eodẽ lecto: ⁊ tpe ſuſpecto ⁊ ꝫ tales ſuſpectos. Judicandũ eſt: ſicut iudicaret de publico peccatore. vñ ſicut publice criminoſo ſacerdos nõ debet dare euchariſtiã: Ita nec publice ſuſpecto de crie. Scõm. n. iura quattuo: modis quinctꝫ hõ de crie. ſ. inſtãtis: aut teſtibus: aut facti euidẽtia de coha. cle. tua. aut iuris interpretatiõe vt cũ ga ſepe citaꝫ ⁊ monẽt nec ſe purgat nec comperet. iij. q. ix. decernimus aut violenta ſuſpitione. xxxij. q. i. dixit dñs. Et hec nõ ntur. y. q. i. c. i. in glo.

11 ℂ Utz corpus xpi debeat dari hĩtribus ⁊ magis: ꝫz. ꝫ ri. vbi. ſ. gnõ. in c. p dilectiõe de ꝛſe. di. ij. puto nec mateſtati diuine nec euãgelice diſcipline ogruere vt pudo: ⁊ hono: eccle tam turpi ⁊ infami contagiõe ſedetur. vñ de nec talibus nec quicumqꝫ infami notorio ⁊ manifeſto danda eſt euchariſtia ſm gl. ibi. ſi tñ vt dr. c. ſe. tales retentãtur ad dñm eis reconciliatio nõ neget. nõ eſt tñ ſic intelligendũ q ſtatim debeat eis dari euchariſtia q: pp reuerentiam ſacri ⁊ vt ꝓbet eoꝝ querſio nõ ficta nõ dz eis dari vſqꝫ poſt pactã pniam niſi aliqs articulus neceſſitatis vel pietatis aliter fieri ꝑmaderet. hoc Ri. Et intelligas de hiſtrionibus q illicite ⁊ cã queſtus artẽ illã exercẽt de q bus dictũ eſt. ſ. adulatio in ỹn.

ℂ Utz corpus xpi debeat dari ameti 12 bus dic ſm Ri. vbi. ſ. q reuerẽtia q de beẽ corpi xpi exigit vt ipm ſuſcipiens diligẽter recogitet qd accipit: qõ ifantes ⁊ furioſi facere nõ ꝑſit. ió dari non dz infantibus nec illis q ſemp fuerunt furioſi. Si tñ furioſus aũẽ intraret furiã hoc ſacrm petyt in debito ſtatu ſibi poſtea in furia dari põt niſi ꝓbabiliter timeat q: pyceret vl aliqna aliam irreuerẽtiã faceret ſacrõ. ⁊. põt dici q ap ꝓpriatiõnẽ q illa ſpecialit reuerẽtiaz q dz obſeruari in ſuſceptiõe hĩ ſacri rõe rei ſtẽpte ⁊ q: cã pp quã aliqs dz iterdici ſuſpẽdi: vl excõicari maiori excõicatione vel minori derogat realr vel ſm iudiciũ fori exteriozis vnitati eccle ſie q eſt corpus xpi miſticũqꝫ eſt res p hoc ſacrm ſignificata nõ tñ ſub ſcõ pieta. ió interdicti: ſuſpẽſi ⁊ excõicati ẽt iniuſte excludũtur a ſuſceptiõe hui⁹ ſacri hec Ri. Dz quo ad pueros dicit tho. q pueris inciptẽtibus hñe diſcretionẽ etiã ante etatem ꝓfecta puta cum ſunt. x. vl. xij. annoꝝ poteſt dari ſi i eis diſcretiõis ſigna ⁊ deuotionis appare ant. de hoc tñ certa regula dari nõ põt ſed ſtabitur iudicio ꝓfeſſoris.

ℂ Utz corpus xpi debeat dari hỹs q 13 p:o criminibus ſunt ſuſpẽdendi vl de capitãdi. ꝫz. ſi ſunt ꝓteſti ⁊ pentẽtes: nõ dz eis denegari. xiij. q. ij. c. ſi. ỏ hoc ſacramento vide multa infra euchariſtia ⁊. c. miſſa.

QOn ſitio. Si aliqua poſſeſſio data fuit eccleſie aliquo appoſito mõ vt. ſ. aliqd fieret: ſi nõ fiat nõ propter hoc reuocatur dato niſi fieret ſacta q ceſſante modo reuocari poſſet. Secus ſi fuit data cũ ꝓditione ꝓdicto n. ꝓprie ſuſpẽdit dationẽ ſed modus non ⁊ conditio ſit per ſi. modus vero

per vt. ficut no. glo. in. c. verum de con di. ap. vbi etiam dicit q; ꝑditione non impleta nō vꝫ donatio.

¶ Si possessio data fuit ecclie a ꝑdito ne ne alienet. nūqd poterit alienari. ff. do. an. in. d. c. vez dicit q; sic marie in stante necessitate ecclie seu vtilitate q̄ necessitati egperat in hoc a iure. xij. q. ij. fine exceptiōe. z si aliud sensisset do nator: nō videret fuisse mentis cōpos: cū instāte tali necessitate pia ipse debu isset ꝫ facere in. c. sicut hij. xlvij. di. hoc idē voluit pa. in. d. c. veruz. Scdo hoc idē ꝑbat sic. talis ꝑdictio adiecta ē tur pis. ergo ꝑ nō adiecta haberi dz vt in c. si ꝑditiōes de ꝑdi. appo. marie dele gato facto fratribus minoribus q; alie nare imobilia nō solū, pūt ꝫ z dūt p cle. exiuī. de ꝛ. sig. z sic illa ꝑdictio vna cū pena adiecta sīq̄ ē vt turpis abiicie tur z legatū ecclie remanet sine incur siōe pene. idē dz dic. di. q; in casu neces sitatis vl redēptiōis captiuoꝝ: vl repa ratōe ecclie vl cimiterij ꝓsūdi z aliis casib⁹ z iure ꝓcessus dz alienatio si nō sint alie res q̄ alienari possint. xij. q. ij. auz. nā ista pactio ne liceat mihi rem meā alienare reprobatur a iure. ff. de pac. l. pe. z si in donatiōe dr̄ expresse: q; nō liceat alienare in cāibus ꝑdictis do natio dz: z ꝑdictō tāq̄ turpis ꝑ nō ad iecta hr̄. z. d. c. vez. idē go. z ho. ꝺ dic. nō ob. auc. de alie. ꝯ. sanctissimas q: il lud nō ē vez ꝫ archi. f. nec valet tale pactū cū sit ꝺ legē dei. d. c. aurum. nec ob. si dicat q; d. c. auz logitur de rebus mobilibus in casu ār nō de imobili bus. dico hoc nō valere q: res imobi lis z mobilis ꝓciosa egperanē quo ad difficultatē alienatiōis vt dcm ē. ē. alie natio. scdo ꝺm Ray. pōt rnderi ad. d. auc. q; itelligitur q̄n ecclia cui fcm est tale legatū haberet alīs possessiōes. q: tūc talis possessio sic legata alienari nō posset. Secus vbi talis ecclia alīs pol sessiones non haberet hoc idem tenet Inno. z Do.

Confessio iudicialis vl ex ḡritur q̄n ꝓsūtēi ē credēdū ad hoc vt sibi vel alteri ꝓiudiciū generetur. ff. ꝺm dic ctoīs. l. l. iij. aut gs ꝓfitetur in iure aut ex⁹ ius siue iudiciū. si ꝓfiteatur in iure ꝺ se ꝑ quito hr̄. ꝫ ad hoc multa reg rūtur q̄ in istis verbibus ꝓtinētur ma ior. spōte: scīēs: dns: pr̄sūs ꝫ z in se. cō fessus: certū: cōpos ꝑ iudice iure dāna tur. nisi tres: fauor. aut nā repugnet. dr̄ maior. xxv. annis: q: mior ꝺ suā ꝓfes sionē sine auctoritate tutoris restituitur. ff. de ꝓfes. l. certū. §. minor. é. spōte. nā si coactio iterueniat nō obest cōfes sio. xv. q. vi. c. i. nā sigs pangustia toz mētoꝝ ꝓfiteatur nō obest nisi in ꝓfessi one ꝓueneruerit post depositionē toz mentoꝝ. ff. de questi. l. i. §. diuus z ibi bar. querit que ꝓfessio dicatur facta p tormēta. ff. si est facta adhibita tortu ra vel est facta aliquo ligato z ꝑceden tibus minis deponēdo ad torturā. idē si esset in carcere in quo fame z frigo re multū affligeretur. nā tūc formidie tormētorum vr esse facta.

¶ Sz qualiter dr̄ ꝓueniare in ꝓfessiōe dic p. l. ij. C. de custo. re. os q: post ꝓfes sionē factā in tormētis reducatur in lo cū publicū. i. coīa notario z ꝑsonis pu blicis ꝓfiteatur. iudex tñ dz arbitrari eque: vt reducat eū illo tpe quo cessaue rit dolor tormētoꝝ. si. n. statim reduce ret eū ad banchū instantibus dolori bus totum hoc videretur factum for midine tormentorum ar. l. quod ait. §. fi. ff. de actul.

¶ Quid si ista ꝓfessio facta fuit nō ꝑce dētibus iudicys. Z tnd. ro. in suis singu laribus dicit q: officiales sunt homici de z tenētur ad restitutionē oīus dāno rū q̄ sine iudicijs ponūt ad torturā ho mines q; metu tormētoꝝ ꝓfitētur delic ta ꝑ eos ꝑpetrata: ex q̄ ꝓfessione post modū subpēdūtur. z talis ꝓfessio sine iuditijs nō valet vt i. d. l. i. i ꝑn. ff. de q̄ Ac ēt si iuditia supuenīāt post q̄nes hītā illā ꝓfessionē nō ꝑfirmāt. vt vult gl. singularis in. l. marti⁹. ff. co. tl. de q̄ gl. gaudet Bal. in. l. fi. C. de accu. scīēs si enīz erat z pōt aīi suiaz ꝑbare erro rē suū: nō obest sibi ꝓfessio extra ꝺ ꝓfes

c.ſi. Bñs: Cõfeſſio eni̇ pcuratores non nocet dño abſti. ff. de pfe. i. certũ. §. ſi gs. Nec obeſt quominus infra triduũ et nudo ꝓbo reuocare poſſit: ſz poſt triduũ ſi: niſi dñs ventẽs velit pbare errorẽ pbabilẽ añ̃ negociũ finiat: qz memini nocet error: ſci. d. c. ſi. ſz ſi pcurator ꝓfiteat pñte dño pinde ẽ ac ſi dñs cãe ꝓfiteret: niſi ꝑdicat ea die.

3 ¶ Quid de errore aduocati et eiꝰ confeſſione qñ ꝑt reuocari. azo dicit q̃ qñ cũq; añ̃ inſtãs pbato errore poterit reuocari extra de cẽſi. olim vbi hoc nober. Pars. q: regritur q̃ aduerſariꝰ ſit pñs alꝫ nõ nocet pfeſſio ſcã pte abſtẽte d. l. certũ. Zto regrit̃ eni qõ ꝺ̃ re litigioſa fiat pfeſſio. vel ꝺ̃ q̃ poſſet eẽ lis: alꝫ nõ obeſt. ff. de interro. ac. l. cõfeſſiõibꝰ. ſz et in ſe. l. ꝫ ſe: qz ſi p ſe ꝓfitetur non ꝑdeſt ei. Sz ſi ꝫ ſe ꝓfiteatur fides eſt adhibẽda. xtin. q. 3. c. i. pfeſſus certum alꝫ ſup in certa re nõ dareẽ ſnia. xi. q. iij. graue. et. ſi nõ vult rñdere: vel rñſio nẽ a ſe factã obſcure declarare: hẽatur p cõfeſſo vel p negato: ſicut ſi cõfeſſio vel negato faceret ꝫ ipſum: ſicut dr de illo q̃ nõ vult ſtare iacrãm de calũnia extra de iur. cal. c. ſi. Cõpos pfeſſio eni furioſi nõ nocet ei de ſuc. ab inte. c. ſi. Idẽ dici põt de pfeſſione fcã caloꝛe ira cũdie: q̃ nõ nocet niſi det ꝑſeuerãtiaz: extra de dnoꝛ. c. ex liris tũcta gl. p iudice. i. coꝛã iudice ſuo alꝫ nõ ꝑiudicat regulr. C. eo. l. vna. caſualiter tñ ꝓiudicat pfeſſio fcã exꝫ tus ꝺ̃ ſi. inſtru. ſi. cautio. et alio caſu extra de ex. pla. cũ ſit iure. i. iudice ſedẽte p tribunali: alꝫ p inde eẽt ac ſi coꝛã ꝑuato fieret extra eo. c. ij. et vltio. dñat. ſ. ac ſi quictus eẽt p teſtes ꝺdẽat et ſic intellige q̃ nulle ſẽptes iudicis i ꝓfitẽtes: qꝺ verꝫ ẽ examinatoꝛe ſunt tñ ꝺdẽatoꝛie. d. c. ij. niſi ius iure eni repugnãte pfeſſio nõ obeſt vt ſigꝫ xpianꝰ ꝓfiteat ſe eẽ iudei mãci ptũ qꝺ iure ꝓhibetur. extra de iudeis c. ſi. Fauoꝛ. ſ. mrimonij: ꝫ qꝺ nõ valet pfeſſio extra de eo q̃ cõ. pſan. vx. ſuper eo. Sz ſi pfeſſio eſſet ꝓ matrimonio: tũc ſtaret pfeſſioni niſi alꝫ ꝑiudicium generetur. nã repugnat: vt ſigꝫ ſectuꝰ vel naturalr frigidus ꝓfiteatur ſe adultertũ ꝑmiſiſſe vlꝫubes ñ nocꝫ pfeſſio extra ꝺ̃ fri. et ma. qꝺ ſedẽ. pfeſſio ãt extra iudiciũ regulr ñ ꝑiudicat cõfitẽti.

¶ Queritur de ꝗtidiana q̃e põe q̃ li 4
te ꝓteſtata acto: ſic ponit. Pone ꝙ debes mihi. x. Reus rñdet ſe ꝑditionaliter ꝑmiſiſſe: mũgd videatur pure pfeſſus archi. extra de pfe. c. i. li. vi. dicit ꝙ ex tali pfeſſiõe actoꝛ intentionẽ ſuã nõ fũdat qz regula ẽ: qꝺ gs approbat. p ſe et cõtra ſe approbare tñr vt no. xxxvij. di. ſi gd. Sed Barto. in. l. aurelius. §. idem queſijt. ff. de li. leg. diſtinguit ꝙ aut eadẽ ſcriptura ꝓtinet plura capitula ſeparata. et poſſum ꝑ pte approbare et ꝑ pte reꝓbare. vt. ff. depo. l. publia. Aut cõtinet vnũ nñ caplm ſeu plura ꝓnexa. et tẽ aut ille q̃ aliquã particulã reꝓbat habet ꝓtra ſe ꝓſumptiõnez ut re. aut habet ꝑ ſe aut ius nõ ꝓſumit ꝑ ſe nec cõtra. Primo caſu ñ admittit̃ talis reꝓbatio. vñ ſi tu ꝓiteris te occidiſſe aliquẽ ſz ad tui defenſionẽ: ſi ſto inq̃ſitũ dicis ad tui defenſiones qz ius ꝓſumit ꝫ te. l. f. C. de ſic. ſcõo caſu et tertio: aut ille q̃ ptcularis reꝓbat: hoc vult pbare et admittitur: alꝫ ſecus. De hoc vide Bar. ibi. et Pa. in. c. i. de poſtu. pte. et i. c. auditis de ꝓcri. q̃ putat q̃ ex illa ſola pfeſſione non debeat dãnari ſaltez capitaliter qz in tali pena inferenda ꝓbatões debent eſſe luce clariozes. l. ſciant cuncti. C. de ꝓoba.

¶ Alia qõ notabilis. Pone ꝙ in libel 5
lo ponitur plus debito: vt qz debeo. x. et petis. xx. vel debeo parte aliquius rei et tu petis totã remian poſſim ſimpliciter negare totã petitiõez. Et idez q̃ri pt circa poſitiones hñtes aliquã ptem falſã: an poſſit negari totã rõne ptis falſe. R. Bart. in. l. ſi is qui ducenta. §. vtr. ff. de re. ꝺu. et in. l. i. §. ſi ſtipulanti de ꝺbo. ob. dicit vt recitat Pa. in. c. i. de plus peti. ꝙ aut id qꝺ ponit i libello vel poſitõe eſt falſus rõe qualitatis: et tũc põt negari in totũ qz vt alibi fatẽ vt qz ponis me hodie comediſſe

ecclia possū negaf totū: hz alibi comederi: q; vez ē q; nō cōcedi ecclia: aut falsū ē i cōfessione seu i pte sūme vl i pte rei: vt q; petis. xx. z debeo tm. x. vel de heo ptē z petis totū Et tūc i iudicijs sū pōt negari i totū hz dz ꝓiteri ptē obtā z ē rō ꝙz eū quia q petit totū petit z cōz hz eī ptē. Uñ tenuit pe. talē plurū: q; nec simplr totū si dz partē: vt refert Bar. in. d. l. si is qui decenta.

Confessio sacramentalis ꝓio comuniter quid sit. Rz. Fm Rai. est legitima cōsa sacerdote peccati declaratio. vel secundum Aug. confessio est q quam maxime latens spe venie aperitur. ad cuius intellectum no. q; confessio fit tripliciter. aut in foro animę interius coram deo tant in foro penitētie exteri⁹ cōsa dei vicario: aut in foro ptē tioso cōsa iudice. Jn ꝓma peccatuz latens nō aperitur: q; deo aptū erat i vltima ū apperitur spe vēie. in media vo peccatū latēs spe vēie aperitur. Uñ confessio sacramētalis que ē ps pnie quēadmodū describatur p mām q est peccatū z per actum q est aperire z p fines q est spes venie. Et dr spe venie: q; si alia de cā apiaf peccatū nō est cōfessio tā si aperitur cā ꝓfitij est ꝓiuitatio. si ex lasciuia vel leuitate est dissolutio. Si vo ad aliquē finē malū ē malignatio Et ex his ps q; peccatū qđ dr non spe venie nō pōt dici dictū in cōfessiōe nec tenet sacerdos illud secretū tenere fm Ray. intellige tamē dictū in cōfessione sacramētali. vt infra dicet. Et ꝓio huius declaratiōe quero: Quidā fuit confessus sacerdoti q; intēdebat iterficere sempronium vel aliud maleficiū omittere z q; nō poterat abstinere: nūquid sacerdos peccet reuelādo. Rz. Jnno. in c. ois de pe. re. vt recitat Pa. ibi dicit q; hoc peccatū nō dr detectū in pniatum q; peccatum est cōmittēdū non cōmissuz: tuz q; nō hz ꝓtritionē. Uñ sacerdos ꝙz cantius pōt dz peccatum reuellare vt peccatū ipediat: z tene semper hoc dictū mēti. q; peccatū omittē dū z nō cōmissuz nō dr dictū in pniā qđ intelligit Pa. q; iste dicit se oio cōmissurū. Secus si penituerat de voluta preterita. nā tūc est peccatū ꝓmissuz respectu volūtatis. hoc Pa. monal. ät clarius declarat dī. q; supra hz firmum. ꝓpositū aliquid neguiter perpetrādi: nec ab illo vult cessare: tūc hoc nō dr dictū in confessione. Secus de illo qui confitetur se tentari sup aliquo flagitio z se aliq; cōsentire z aliq; dissentire z in hoc casu nō dz reuelari. z fm eum dē. Ado. casu q; peccator diceret se oio tale flagitiū velle ꝓmittere: sacerdos dz eidē ꝓcurari q; tale negociū nō recipit nec intendit nec tenet recipere sub sigillo cōfessionis. z hz ad euitādū scādalū.

Infert Pa. ad altam. q. Pone q; vnus reuelat peccatum amico z dicit q; hoc vult sibi dicere i cōfessione: nūquid ille amicus adductus in testē teneatur illū reuellare: si reuelat dicat reuellaf cōfessionē. Jnno. dicit q; nō: tū quia ille ñ est sacerdos: tum q: ille non dixit sibi tāquā ministro dei cū nō poteret absolutionē a peccato: sed sibi reuellauit tāquā amico. Si tū ille amicus ēet sacerdos: dz oio abstinere a reuellatōe ne fit cā mali exēpli. Uñ intellige q; laico ñ dr aligd in pnia nisi assumatur loco sacerdotis in necessitate: z fiat ei ꝑa cōfessio sicut sacerdoti: z tūc enī nō dz reuelare etiā tāq; testis: alīs punireturr. hoc Pano. Uñ aūt dicit Jnno. q; qñ est peccatū cōmissū. q; sacerdos eo casu pōt reuellare intellige qñ tale pctū ꝙgeret in periculū cōtatis vl alterius. tūc pōt reuellare ei q; pt. pdesse z si obesse. secus si nō vergeret in periculū alioz: ꝙsui ipsius tm. nā tūc peccaret mortaliter illud reuelādo ēt p obediētiā sui superioris regitus ꝙz dē. de gan. quol. it. vbi ꝓcudit q; subdit⁹ q; reci pit ab alio aligd i secreto nō vergēs in damnū cuiusq; nō tenetur illō reuellare prelato suo petenti vt ei reuellet. z sic posset intelligi. s. Bo. in. iij. di. xxi. q; in dicto casu dz celare nisi veritas vel obediētia aliud exigat z hoc vt dictum ē qñ vergeret in damnū cuiusq; Et vbi

nō vergeret in damnum cōtatis vel alteri⁹ sīge motu ppo talia dicēt q̄ eēnt in infamiā illius peccaret mortaliter.

2 ¶ Que sunt conditiones quas oz habere ꝑfessio. ℟. Sūt. xvi. q̄ hūjs verbi⁹ ꝓtinētur. Sit simplex: humilis cōfessio dura: fidelis. Atq; frequēs. nuda: discreta: libens: verecūda: integra: secreta: lachrymabilis: accelerata. Fortis z ac cusans: z sit parere pata. Simplex. s. vt nō recutet in cōfessiōe nisi qō ad cōtitatē peccati ꝓtinet. Humilis: vt se mi serū ꝓfiteāl: pura: vt recta sit ꝓfitentis intentio. fidelis. i. vera z fine falsitate. Atq; frequēs: istō est ad bene esse. nuda: vt nō inolvat obscuritatē ⁊boz discreta. s. vt maiora cū maiori pudore cōfiteatur. Libens. i. spōtanea nō coacta verecūda: vt. s. erubescat. z se nō tactet de peccatis. integra: vt. s. nō subtrahat aliqd de hīs q̄ sūt manifestāda. Secreta. s. cōtū ad ꝑsonē fori: in quo de occultis ꝓfcie agit lachrymabilis: q̄ ad dolorē de peccato ꝑmisso. Accelerata: vt. s. nō differat ō vīe i dē. Fortis. vt. s. nil pp hēcūdiā dimittat. Et accusās se ipz z nō alū. z sit pere pata. s. sacerdoti

3 ¶ Utr ꝑfessio facta sine cōtritiōne vāleat vt pnta: aliqs ꝓfiteī integre pcā: iz ab oib⁹ vel ab aliquo mortalit⁹ dispōnit nō abstinere. ℟. sā. Bona. in. iiij. di. xvij. dicit q̄ talis ꝑfessio nō valet imo tenetur iterū cōfiteri eadē peccata nisi forte rediret ad eūdē peccata nisi forte rediret ad eūdem cōfessō: ē qui ad hoc habueret in memoria peccata sua: tūc enim nō tenetur iterare cōfessionē in speciali: sed sufficit dicere cuidā suā de fictione. Et de peccatis suis cōfessis eidem in generali. Si aut̄ cōfiteatur nouo confessori: aut etiā primo. si oblitus est eius peccata debet iterū confiteri totum. Idem tenent Rai. z Hostiēc vz rō tho. nec eius simultudo in aljs sacrāmtis: vtputa in sacro baptismi imprimitur caracter q̄ est imediata dispōsitio. ad grām baptismalē: sicut organizatio corporis ad aiē susceptionē. Et iō recedēte fictiōe i susciptiente baptismū subintrat grā baptismalis q̄ quā remittāt pcā: secus aūt ē in sacro pnie. absolutio. n. aliqñ idebilē dispōsitionē ad grām nō impmit nec caracterē. z iō nō est simile de sacramento baptismi ad sacramētuz penitentie.

Additio. Idē iz pa. in. c. q̄ qui 4 dā ex peni. z re. vbi ḡrit nūgd ficto seu ñ ꝓponēs relinq̄re pcā denegāda sit ꝑfessio: z penitentia iniūgēda z absolutio denagāda z concludit iz doc. q̄ licet talis sit ꝑfessio audienda z ei de crīb⁹ pslitū exhibēduz tñ ei ñ ē absolutio impēdēda. ité defītēs i vno fact⁹ ē oiuz reus vt i. c. desle at de re. iur. ergo ñ pōt absolui ab vllo cū nō sit i caritate. idē iz archi. de pe. di. iij. i fin. vbi dicit q̄ nec sacrificatio. nec ꝑfessio vt in statu nō grē: q̄ cum go sit ex caritatē z inimicus dei nō pt digne satisfacere. nō ꝓcludit q̄ aduenīente grā oz itez ꝑfiteri z itez satisfacere. z dicit q̄ hec ē cōis opio. idē tenet Bo. i. iij. di. xvij. ar. ij. q. iij. vbi exꝑsse iz q̄ talis accedēs ad cōfessionē nullo mō absolui oz a pcis simo si cū volūtate peccati accedit ad cōfessione peccat mortalr. q: sacrz irrita facit cōtū est in se. z hoc nō est sine ꝓpītu vñ tenet ite rū reuerti ad sacerdotē z petere absolutiōz. idē iz R. i. iij. ea. di. addit tñ q̄ si ꝓfitēs i pcō mortali attritus est ō pcō suo ita q̄. ꝓbabilr possit ꝑsumē se eē dispositū: nō peccat absolutiōes recipiendo: imo frequēt ḡtute claūiū ꝑ suisce ptionē absolutiōis formā sua attritio idē iz sco. i. iij. di. xiij. q. vlt. dicens q̄ attri⁹ ꝓfitēs q̄uis nō ꝓat actu talem q̄ sufficiat ad mēritū de ꝑgruo: tñ habēs volūtatē suscipiēdi sacrm ecclesie z sine obice pcī mortalis actualr sibi cōs: i volūtate ꝓferēdi ñ recipit ex merito iz ex pacto diuino effectū istius sacramēti i vltimo instanti ꝓtinois in quo est vis huius sacramēti. recipit ēr go tūc remissionez z grauā pnialem nō ex meritoz: q: si erat iz ex pacto dei assistenti sacramēto suo ad effectū illū ad quē instituit. aliogn nō apperet q̄

tñō sacr̄m pñle cēt Fa tabula si nunq̄ ad ip̄m vt sacr̄m est possz recupari fa gratia amissa iz tātū p attritiōez tāq̄ p preuiā dispōnē z p ꝓritiōem tanq̄ p ꝓpletuā. tdē tz Tho. in. iiij. quol. q. x. z hen. de gā. i quol. q. xxxij. ex q̄ patet q̄ nō ē alia facilioꝛ via ad inuenien dū gratiā: q̄ hic in ꝓfessione nō requiꝛit alios nisi q̄ hō nō ponat obicē gratie: qđ ē mlt̄ominꝰ q̄ hēre attritōz q̄ p modū meriti de ꝛgnio sufficiat ad iustificatōm. nec ēt certior: q̄ pōt hō magis cē certus q̄ nō ponat obicem ī. q̄ nō habeat volūtatē actualꝛ peccādi q̄ habeat attritōz. ergo glz tenēt p hāc viā ꝓfessiōis gratiā recupare cuz sit facilioꝛ z certioꝛ. stat ergo cōclusio nostra p̄ncipal' q̄ accedēs ad cōfessiōnē vt recipiat sacr̄m pñle dz esse ꝓritus vel attritus vel saltez q̄ nō ponat obicem peccati mortalis. als si est in volūtate peccādi vel ex mala intentōe cōfitetur vel nō vult satisfacere vl' restituere qđ tenēt peccat mortaliter z tenetur iterato ꝓfiteri. norant' dixi si ex mala intentōe ꝓfitetur q̄ si ꝓfiteretur p̄ncipaliꝛ pp aliquos malus finez: vtpu ta pp vanagloꝛiā peccaret mortaliter: nec recipet sacramtū pñle. idez dic de illo q̄ solāmō ꝓfitet ne reddat notatus ī ꝑplo z hoc quando cōstituit finem ibi puta q̄ nullo mō ꝓfiteret si nō du bitarz de infamia. Secus quando nō constituit finis puta quia cōfitetur pp deū inductus tñ. ad hoc ex pudoꝛe vel timoꝛe z huiusmodi. Et idem dic de illis q̄ cognūtur ꝓfiteri a suis superioꝛibus vel parentibus. Idē dic de illis q̄ confitentur aliquod peccatum vt videatur strenui. Finis.

¶ Adde et ꝑdictis qđ no. archi. f. fm Pe. de pal. q̄ si qs ꝓfitetur eidē confessoꝛi i cau ꝑdicto nō tenēt iterare cōfessionē ꝓmo factā ēt si ipse sacerdos nō recoleret peccata ꝓmo sibi dcā: q̄ nec qñ ꝓfessio ē integra z nō ficta: oz q̄ recolat actu vsq̄ ad finez: maxime q̄ hoc sufficit. s. absoluere ab omnibus ⁊ inungere ꝓmaz ꝓ hoc ficte ⁊ p alias

Et facit vnam regulaz generalē singularem q̄ in omnibus casibus in quib⁹ tenetur quis reiterare confessionem si cōfitetur eidē nō tenēt reiterare peccata explicite iz solū implicite dicendo. peccaui i illis q̄ alias vobis dixi. sicut si nulla fuisset absolutō de facto dilata. absolutio p multos dies fieri pt etiā si ipse cōfessoꝛ oblit⁹ fuerit dū tū pmaz ei ꝓmo inoteꝛit: q̄ si si taxasti pmaz tūc oporteret ad memoꝛiā reducere vt moderetur iuste. ꝑpter qđ remittēs ad ep̄m sinō absoluat dz pñam et ī notef cē q̄ post redditū absolūēs iniungat di. facias qđ tibi dixi q̄ ligare non debuit antecq̄ absoluꝛet hoc Pe. ꝑ. ⁊ dic q̄ pnia nō requiꝛit tātā cōtinuitatē agēdoꝝ ⁊ dicēdoꝝ sicut alia sacr̄a iz i vno die pt fieri ꝑ ꝓfessiōis ⁊ i alia die altera vl' i vna die ꝓfessio audiri ⁊ in alia impēdi absolutō ⁊ pnia pcōz

¶ Utꝛ liceat in cōfessione dicere alte ¶ na peccata. ℟. Ri. in. iiij. di. xxi. dicit q̄ epl̄sio ꝑsone aut ē necessaria ad explsionē peccatoꝝ aut nō si sic tenēt ea exꝑmere: vñ mulieri cū qua cōcubuit frat⁹ eius nō sufficeret dicere q̄ vnus vir cōcubuit cū ea iz dz exꝑmere q̄ ille est frater eius. ⁊ si nō habeat nisi vnū fratrē tūc scit sacerdos qs ē ille. ⁊ si ē religiosus dz exꝑmere q̄ ē religiosus. ⁊ si ē cōiugat⁹ idē ⁊c. Si aūt explsio ꝑsōe ñ est necessaria ad explsionē circūstātie peccati tūc distinguē: q̄ aut est vtilis ad coꝛrectionē illi⁹ vl' ꝑseuationē a recidiuo: aut ñ si sic tūc credo q̄ penitēs bñ facit si extra cōfessionē hoc dicit alicui ꝑsone q̄ illi peccatoꝛi possit ⁊ vl' ꝑdesse ⁊ ñ obesse: iz ꝑ illa cā nomināre ip̄m ī ꝓfessiōe ñ expedit nec oz q: ꝑ talē noiationē ꝓfessoꝛ ñ dz ꝓcedē ad coꝛrectionē illi⁹. si aūt illa noiatio ñ ē vtilis ad illius coꝛrectionē: tūc sub distinguo q: aut ꝑt ēē vtilis ad ꝑseuātiū penitētē a recidiuo. aut nō. si sic tē bonū ē ⁊ expedit penitēti q̄ illā ꝑsonā exꝑmat ꝓfessoꝛi. ꝑt enī ꝓtingere q̄ confessoꝛ p cognitionē ꝑsone sciret inūgere penitēti penitētiā talē ⁊ talia dare docu-

mētā p̄ mellius ⁊ securꝰ penitēs poterit p̄seruari a recidiuo. Si aūt noiatio p̄sone nō ē vtilis ad magnitudinē p̄cti expl̄sionē nec ad eius correctionē nec ad p̄seruādū a recidiuo penitētes tūc credo q̄ penitēs teneat illā p̄sonā celare. hoc Ri. ⁊ addit Pe. q̄ etiā q̄n circūstātia ē necessaria ⁊ nō pōt expīmi sine periculo alteriꝰ omittēda est. Et sufficit pcīm dicere sine hmōi circūstātia adde notabile dcīm. Ray. f3 ar. 80. in cū. sua q̄ confessor nō debeat iterrogare specificatione p̄sone nisi quātū ē necessaria dicī tñ signs iterrogat nō ex curiositate: sed ex caritate vt ꝓuideat puta q̄. est plagus nō credo q̄ maleficiat nō tñ oz cogere illū ad dicendū si nō vult. Idē Donal. vt sacerdos oret ꝑ ea aut secreto laboret ad correctōēz eius non peccat imo mereī.

7 ¶ Utr̄ liceat confessiōz diuidere. R. fm Ri. eo. li. di. xvij. arg. ij. q. vi. q̄ aut tpe confessiōis penites adhibuit debitā diligētiā ꝑut ō lege cōi humana ꝑmittit fragilitas vt memoriā hēret oīz pctō rū mortaliū. Que diligētia f3 Sco. in iij. di. xvij. in. ij. ar. tāta eē oz quātā gl appōere pōt circa aligd multū arduū ⁊ qō sibi multū eēt cordi tāta ergo oz apponere circa pcā oia mortalia reducēda, ad memoriam ⁊ ita oia reducta ad memoriā oz ei ō ꝓfiteri si diuidēdo confessiōēz. Et tūc f3 aliq̄ obliuiscat ꝓfiteri si postea de aligᵇ recordeē nō tñr ea de nēcitate eidē confessori ꝓfiteri. Tñ tñ illud, pcīm ꝓfiteri ꝑt vel alij sacerdoti cui de illo fuerit absolut⁹ cūz ad iudiciū ecclie triūphātis ⁊ militātis qz sacerdos absoluere ꝑt de confessis ⁊ ō predicta mō oblitis tñ qz absolutio de oblit⁹ oz itelligi ſ hac ꝓditōe vt. s. q̄n reducta fuerit ad memoriā dicātur illi sacerdoti in confessiōe q̄ ab illis pōt absoluere tenet illud ꝓfiteri pⁿ ei⁹ remotā obliuionē ſ aūt nō adhibuit debitā diligētiā ſ fuit in ignātia affectata seu crassa tūc illud pcīm cōfiteatur eidē sacerdoti si illā cōmode pōt inuenire ⁊ nō fit illi sacerdoti iterdicta postea ab

soluendi potestas: aut predictum peccatuz ⁊ omnia alia peccata alteri sacerdoti confiteatur.

¶ Utr̄ liceat ꝓfiteri ꝑ interꝑtē vl p̄ scīi ⁊ ptūrā. R. f3 Sco. vbi. ē. 2 Ri. di. xvij. ar. ij. q. iij. ꝛ. v. q̄ ille q nō pōt log de bet cōfiteri signo vel nutu. Cōfiteri aūt ꝑ interꝑtem nō tenetur nisi inquantū nō posset sacerdoti ostēdere per signa cōfiteri eni ꝑ interꝑtez nullo iure nec diuino nec positiuo est cōstitutū: cū sic cōfiteri sit multuz difficile. nec videtur tutū plus artare cōfessionem q̄z artetur per ius diuinum vel positiuū: nec quis tenetur cōfiteri sacerdoti absīti ꝑ scripturā qz imineret multa ꝑcula ne vꝫ eēt defectus ī exaīatiōe pcōrum: aut de peccatoꝝ penitentis reuelatiōe. littere enim faciliter possent pdi aut per nūcium malicioſe agiti: aut ꝑ nuncy signo rātiaz tradi cui nō mittitur g eas aperiret. aut sacerdos si esset malicioſus posſz radere ꝑbū cōfessiōis ⁊ ꝺ penitētes ꝑ manū suā ꝑhare talia ꝓbatōe ꝑ babili absq̄ eo q̄ ī hoīs possit iudicio deprehēdi. ⁊ hec vltia rō ēt cōcludit q̄ sacerdoti pñti penitens g nec ꝓbo nec nutu posset cōfiteri nō teneretur tēūe necessitas cōfiteri ꝓscriptū. Uñ si hoc faceret nō esset necessitatis ſ superrogatiōis. Idez dicendū f3 Sco. de barbaro vel hmōi g nullo mō ꝑ interꝑtem vel scriptū cōfiteri tenetur Idez dicen vꝫ de muto accēſitaliter nō surdo q̄ sciret scribere q̄ talis nō tenetur ex necessitate cōfiteri ꝑ scripturaz ſ cōfiteatur per nutus. ⁊ si confitetur per scripturam esset supererrogationis.

¶ Sed nūqd sufficit si aliquo penitē 9
te pñte coram sacerdote q̄ aliꝰ dicat pcā eiꝰ in pñtia eiꝰ. R. f3. Donal. q̄ nō. qz ꝑ seipm vt dictū ē nō ꝑ aliū nec per nūciū nec per scriptū oz gs cōfiteri de pe. di. i. quē penitet. si tamē sacerdos interroget pcōrez ⁊ ille ad interrogata rndeat sufficit cūz ad ea ō ḡbus iterrogatur nisi fit talis qui potius di mitteret cōfiteri cū ore ꝓꝓrio cōfiteretur pcīm suū de pe. di. v. cū.

10 ¶ Sed nunquid plures semel ꝑ posse confiteri sacerdoti confiteri. ff. Rī. in. iuj. di. xvij. ar. iij. q in cā necessitatis plures pōt vni ꝓfiteri. s. qñ mors ita imineret de ꝓpinquo q vn⁹ post aliū ꝓfiteri ñ posset tūc enī ly: nec euacuat sacrī virtutem Sīr pōt dici q in casu in quo videretur penitentes ex magno seruore z vt magis tranglaret ꝓcia sua ꝑ collatiōez duoꝝ in ꝓsulendo. licitum esset eis penitentem audire z absoluere z talis absolut⁹ a pluribus sacerdotibus recipit sacrm penitentie. modus enim exprimēdi ꝑsonā absoluentē vel absolutionis actū in singulari vel plurali dene necessitate nō regritur ad essentiam sacramenti hoc Rī.

11 ¶ Utruz quis possit confiteri publice peccata sua. ff. Fm Jo. an. q si vult publice cōfiteri ex magna cōtritione vel hmōi q pōt. nec ob. ꝓbuz solus: quia illud fuit appositū vt liberius quis ad confessionem accedat.

12 ¶ Utrū cū quis dubitat de aliq̄ peccato an sit mortale teneat illud ꝓfiteri ff. Fm Tho. teneī alias se periculo cōmutt z mortaliter peccat. Sicut etiam qui aliquid omittit vel omittit in quo dubitat esse mortale. Notādum tamen fm logicos q dcta est inter sciaz opinionē z dubitationē. Scire. n. ē aliqd firmiter credere sine aliqua hesitatiōe alterius ptis. opinari vero est assentire ad aliquā rē tamē cū aliquali formidine. Dubuaf ꝙ ꝓprie dr qñ quis ad aliquā rem quo ad assensum est indifferēs z in equilibrī: ita q nō magis moueatur ad vnā ptem q ad aliā. Et in casu nro qñ ꝙs est in dubio de mortali tñr ꝓfiteri. Secus aūt si eēt in opione q nō esset mortali. licz aliquali formidine z scrupulo.

13 ¶ Utrz p ꝓfessionē generalē deleatur venalia. ff. Fm Rī. q p ꝓfessionē generalez sacrī alez sactā sacerdoti de peccatis venialib⁹ ēt de generib⁹ singulor nō ꝑ singulis genez remittūtur venialia p modū meritī inq̄tū excitat motū volūtatis z seruoꝝ caritatis p q̄ fit venalitū remissio z ex vi sacrī. s. p absolutionē sacerdotis. p aliā ꝙ ꝓfessionē. s. nō sacrālē nō fit vēalitū remissio ex vi sacrī. ff. tñ p modū meriti qđ ꝓncipaliter ꝓsistit i ꝓtritōe ad quā hñdā iuuatur hō p ꝓfessiōez gnālē z oīonē sacerdotalē. nō aūt ꝛre. ad remissionē venialiuz nō est necessaria cōtritio specialis nec cōfessio est q: nō auertunt a deo z simul stant cum caritate.

¶ Utrz p gnālē ꝓfessionē deleāt mor: 14
talia oblita. ff. fm Rī. q. p ꝓfessionem gnālē cū gnāli ꝓtritōe remittunt mortalia oblita. Deus enī ab hoie nō regrit vltra id qđ pt ꝑ oblitis aūt quādiu oblita fuit: hō in spāli non pōt conteri nec cōfiteri: teneī tñ hō facere quod in se est: vt omnia sua pcā mortalia ad memoriam in speciali reuocz. z si de oblitis postea memor: fuerit tenetur postea de illis in speciali ꝓteri z ꝓfiteri.

¶ Utrum requiratur ꝓfessio vel peni 15
tentia de peccatis ante baptismum. ff. fm. Rī. di. xvi. in. iij. q pnia potest accepi vel inquantū est virtus vel inquātum est sacramentū. Secundo mō nō est necessaria pnia de mortalibus precedētibus baptismō primo modo pōt cōsiderari inquātum formata z sic ēt nō est necessaria de ꝑcedentib⁹ baptismum vel potest considerari inquantū informis. i. quedam peccati detestatio cū proposito emēdādi quālis nō oīno sufficiens ad expulsionē peccati z hec adminus est necessaria de oibus peccatis actualibus mortalibus ꝑcedentibus baptismum tanquaz causa reimouens prohibens susceptionem diuine gre que in baptismo datur illis in quibus remota sunt impedimenta phibentia susceptionem diuine gratie.

QOnfessio. ij. q̄lit teneamur ad eā
vtrz sit de necessitate salutis: z an sit de iure diuio vel positiuo: canōiste i c. ois de pe. z re. videnī tenere q sit de iure positiuo. Et ad hoc est glo. de pe. di. v. in summa que vult q ꝓfessio sit institūta aūdaz vniuersali traditiōe ecclie. z tō inſert q infideles non tñr ad

hāc ꝓfessionē.scdo infert ꝙ grecī non tenētur ad ꝓfessionē ex quo ñ accepta uerūt hmōi ꝓstitutoꝫ sicut nec votū ca stitatis. Sꝫ tho. tenēt exp̄sse ꝙ est de iure diuino. vt ꝑz p.l.Bo.Ri.z Sco. in.iij.di.xvij. Et ꝙ xp̄s ꝓcepit iplicite Mat.viij. in figura cuꝫ dixit leꝓroso. vade oñde te sacerdoti.z cōcludit sco. ꝙ tenēdū ē vel ꝙ ꝓfessio sit de iure diuino ꝓmulgato ꝑ euāgeliū. vl si hoc ñ sufficit necesse ē dicere ꝙ ē de iure diuino ꝓmulgato ꝑ xp̄m apostolos z ꝑ apostolos ecclie absq; oi scriptura sic multa alia tꝫ ecclia ozeten⁹ sibi ꝑ apostolos ꝓmulgata sine scriptura cuius fundamētū ē Jo.xx.multa gdez ꝛc. z hr extra de cele.miſ.c.cū marte. Et ſm hāc opinionē q̄ vr securioꝫ infideles z greci tenētur ad cōfessionem.

¶ An aūt hoīes exītes i lege nāe aut i lege mosayca teneretur ad cōfessionez ꝛc.Ꝑz ri.i.iij.di.xvij.ar.y.ꝙ duplex est cōfessio.s.mētal q̄ fit soli deo:z hec est de iure nāe:z ad hāc oēs tenebant̄ obnoxij pcō mortali. Alia ꝓ est cōfessio sacr'alis q̄ fit saterdoti:z ad hāc nō tenebatur hoies i.l.veteri.s.in ſpāli z di stincte ꝓbatur:ꝫ i gīiali z indistincte ad quā tenebāt ꝑ determinationē sacrificioꝝ. Et vide qđ not.Ar.f.in sum.ti.ō negligētia sacroꝝ ꝙ pnia lapso i mortali post baptiſmū necessaria ē actu si pōt.i.vocali cōfessiōe:als ꝓpositū ei⁹ sufficit si cōtritus ē.ēt quantū ē de iure diuio suffic̄ q̄cunq; añ monē lu.xij. nisi pnias ege.oēs sic̄ pi. Sltr z ſuptio eucharistie actu vel ꝓposito hꝫti vſuꝫ rōis necessaria ē de iure diuino añ mortē Jo.vi. nisi mā.car.fi.ho. ꝛc. ſz hoc nō sufficeret q̄tū ē de iure positiuo.

¶ Utꝝ papa possit cū aliquo dispensare ne cōfiteat.Ꝛ.Ꝑz Ri.vbi.s. ꝙ cōfiteri sacerdoti est de iure diuino.ſz obstātie eius circūſtātiatio ē de iure pure positiuo.Cū ergo papa sit subdit⁹ iur'diuino z sit.s.oē ius positiuū dispēsare nō pōt cū aliquo ꝙ nō teneatur ꝓfiteri.Sed ꝙ nō teneatur ꝓfiteri eo mō quo determinatū est a cōcilio gnāli:in hoc papa pōt dispensare. qz ulla circūſtātia est de iure pure, positiuo.

¶ Utꝝ aut papa teneat cōfiteri.Pa.i d.c.ois dicit ꝙ aut ꝓfessio ē de iure diuino:z tūc indubie tenetur cōfiteri.ar. c.ſūt gdā xxv.q.i.Sꝫ nō ligatur ꝓbis hut⁹ cōſtōnis vt teneat ꝓfiteri tpe ibi de putato.cū ipse nō sit alicui subiectꝰ z par i parē nō hꝫ iperiū. Aut ꝓfessio est de iure positiuo ét si ex dcō Jac.v. ꝓfiteminī alterutꝝ ꝛc.z tūc papa non artareturꝝ: maiozē ptātez hꝫ papa q̄ hūit iacob⁹ cū ille ñ fuerit papa.z esto ꝙ fuisset papa.tñ par i parē ꝛc.Sꝫ ex alio putat Pa.papa indubie teneri qz hec cōfessio saltez est inducta ex gnāli traditiōe ecclie z cōcernit vniuersalem statum ecclie ꝙ quē papa nō pt. cū ab oibus ſūmis pōtificibus sicut ab alijs xp̄anis latinis:hec ſtitutio fuerit recepta cōſter doc.i.q.vij.z si illa. Item ꝑ hoc decolorareturꝝ status ecclesie quod facere non pōt per no.in.c. ꝓpoſuit. de concel. ꝓbeb.

¶ Omnis fidelis saltem ſmel i anno tenetur ex ꝓcepto posteq̄ ad annos discretiōis venerit ꝓfiteri oia pcā sua. vt in.d.c.ois.non tñ ex vi ꝓcepti.d.c.ois tenetur ꝓcise ad cōfessionem tpe paschali.ſz q̄cūq; tpe anni cōfiteatur: satisfactū est ꝓcepto ecclesie. Secus de cōlone. Et no ꝑz Pano.i.d.c.ois ꝙ tres sunt gradus annoꝝ discretōis P:tūs est cuꝫ est doli capax. Et hoc regritur ad ꝓfessionē ꝙ ꝑz sco.i iij.di.xvij.q̄ ad cōfessionē ꝙ dr habere annos discretiōis q̄ ꝙ istructus z interrogatus ordinate ꝓpit distincte quid iuitū z qđ intuitū i lege diuina qđ pōt facilr videri si ad ordinatas interrogatiōes ordinate respōdeat. Et ꝫ ſm glo. in.c.i. de delic.pu.doli.capax.dicat puer vel puella.vij.annoꝝ intellige vt in pluribus. Nam magis acceleratur i vno q̄ in alio vt legitur in dialogo. Grego. de puero.v.annoꝝ qui blasſemauit deuꝝ:z arreptus a demonio expirauit. Et sicut in aliquibus acceleratur:ita in aliqbus tardatur:ꝙ ad cōfessionē non

obligatur: & quo nō sunt doli capaces nec in ānis discretiōis. Secūdus gradus est cū est pubes. & ista etas requiritur ad matrimoniū ad ingressum religionis de desponsa. ipu. c. ij. & extra de regula. c. i. li. vi. Et hec ét etas regulari ter requiritur in sacro eucharistie q̄ est xiiij. annoz̄ in puero. & xij. in puella. De hoc tū nō pōt regula generalis dari vt dictum est de tpe cōfessionis q̄n multi reperiūtur i etate. x. vel. xi. annoz̄ maiozis discretiōis q̄ alig ali. xiiij. vel. xv. ānoz̄. & ō stabitur arbitrio cōfessoris ve parētis. Tertius gradus est quo ad administratiōes bonoz̄. Et talis dī eē in annis discretiōis post. xxv. annoz̄. ff. de mino. p totū. diuerso ergo respectu ꝓfideratur ista discretio.

5 Utrū teneamur confiteri pcā que manifesta sunt. ff. nō sufficit aliqd esse notū iudici. nisi sit ei notum in forma iudicij. & ideo quāuis peccata manifesta nota sint sacerdoti: quia tamen nō in forma iudicij: oportet ea cōfiteri.

6 Utrū homo statim teneat cōfiteri. ff. ff. Ri. in. iij. q. & illud precptus de ꝓfitēdo sit affirmatiū non obligat ad tēp̄ ff aliqñ. f. ad tps determinatū qd ecclia determinauit ad semel ꝓfitēdū in anno. Et sic regule nō tenēt qs statī cōfiteri nisi in ḡtuor casib⁹. Unus est rōe sacrī. f. qñ vult cōicare vel celebrare Dicit tñ Ri. in hoc casu q̄ si forte ꝺ ꝓpinquo expectet aliū cui deuotius & securius confiteatur: nullo iure cōicare phibetur si vere penitet. Secūdus est rōne periculi: vt qñ ē in notabili & imminēte piculo mortis. Tertius rōne cōscie. f. qñ ꝓscia dictat q̄ statiz teneatur cōfiteri. Quartus rōe dubij. f. qñ phibiliter videt se amplius anno illo copiam cōfessoris hēre nō posse qui ipsum possit absoluere. Sed nūquid religiosi teneantur statiz confiteri. ff. aliq dicēt q̄ sic si mortaliter peccauerūt & phibiteri copiaz habeant: & intelligūt statim sicut dictat recta rō. Ri. tū dicit q̄ religiosi rōne suoz̄ statutoz̄ & sui status tenentur confiteri frequentius q̄ statuat concilij generale: nec tamē ꝓpter hoc sequitur q̄ teneāt statim cōfiteri habita cōfessoris oportūitate nisi adsit dies quo sm statutum religionis sue teneātur cōfiteri videndū tamē in hoc esset si huiusmodi statuta religiosoz̄ obligent ad peccatum mortale vel ne.

7 Utrū teneamur cōfiteri circūstātias peccatoz̄. ff. ff. doc. q̄ circūstātiaz q̄das sūt trahētes in aliaz speciem peccati & iste sūt necessario ꝓfitēde ꝺbi gratia. si tenum accipere ē illicitū sed spāli prohibitione prohibetur accipe de loco sacro & ideo spāle peccatum sacrilegij p hanc circūstātiā cōstituit illicitus est nō tuā cognoscere. sed si ꝓpinquaz spāli phibitiōe phibet. Et ideo spāle pctm̄ p hāc circūstātiaz determinatur sacrilus. Ité coire cū muliere cōiugata & hmōi. Frequētia etiā est circūstantia ponēs aliud pctm̄ q̄ qualibet vice ꝓmittī. nouū pctm̄ Ideo necessario cōfitēda & numerus pctoz̄ si ad memoriā reduci possit. Quilibet eni numerus adūctus alteri nūero ꝓstituit nouā spēm ff phi. & ō alig dicūt q̄ nūerus nō ē circūstātia q̄ nō ē vnū ff multa aduerte tū q̄ nō solū petēde sūt circūstātie trahētes ad aliud genꝰ pcī de pctis ꝓmissi. i. ope. vel & oris & cogitatiōis qñ quidē cū. cogitatiōe fuit deliberatꝰ cōsensus ad mortale. Ité circūstātia festi ē necessaria Immo alex. de ales in. iij. dicit q̄ ē duplex pctm̄ sicut cū qs vno actu cottus oppōneret puellaz & ex illo actu mozeret: committit tē duo pcā mortalia. & sic ff cū ibi ē vnꝰ actꝰ & duo reatꝰ. In casu tñ q̄ qs simplex rudis nesciret numez pctoz̄ specificare posset teneri ad deoneratiōz cōscie ꝓfessoꝝ opinio archi. & directorie vt sufficiat dicere se multotiēs peccasse vel se tāto tpe in tali pcō ꝺduraſſe vt pata p annū tenuisse ꝺcubinā vel hmōi. Circūstātie necessario cōfitēde & trahētes ad aliam speciem peccati sm doc. sunt octo: videlicet conditio rei modo peccandi: locus: tempus: numerus: qualitas: inductio: & accidens. quedam ꝺ

sint circūstātie aggrauātes i eadē spē sicut scia ingratitudo z hmōi z has circūstātias ꝑm doc.lz bonū esset cōfiteri:tū nō est necessariū. Quedā ꝙo sūt circūstantie alienātes z has nō ē necesse cōfiteri nec bonū. Per accūs tū ne cōfessor. scādalizet vl ēt vt el⁹ ingstitio satisfaciat vel si tū deuiat ꝙ sit in genere vēialis necessariū tenet dicere que pcti bonū est ullas cōfiteri vt si go comedat carces i quadragesima ex dispensatione z causa.

8 ¶ Utr̄ hō teneatur confiteri pcta venialia.ꝛ.ꝑz Sco.in.iiij.di.xvij.ꝙ nullus tenet cōfiteri venialia sed solū mortalia:lz gdam dicant ꝙ si hz mortalia tenetur precise ad confessionem illorū z nō venialiū.Si aūt hz solū venialia ꝓpter ꝓceptū ecclesie tenetur in illo casu illoꝝ cōfessionē. Sed hoc nō plz Sco.qz cū in.d.c.ois.dicatur oia peccata sua:aut fit distributio ꝓ peccatis venialibus aut nō. Si ficergo hūs mortalia virtute illius ꝓcepti tenetur ad cōfessionē illoꝝ venialiū. Si nō ergo nō hūs mortalia ꝑz venialia nō tenetur ad cōfessionē. Et sic cōcludit ꝙ x statuto ecclie go non tenetur ad cōfessionē venialiū in quocūq; casu nec in hoc ecclia specificauit ꝓceptū de cōfessione z rōabilr. q: ipsa vtit sacro penitētie tāq; scōa tabula ꝑ naufragium qs nō ē i venialib⁹.Nā p pctm venia le nullus peclitat extra manes ecclie:q: pctm veniale stat cū caritate que ē natus salnūs.nec aligs tenetur ad aliq; cōtritionē de venialib⁹:imo i actuali vo lūtate vel in actu venialis moriens saluabit vapulabit tū nō vī aūt ꝙ aligs teneatur ad ꝓfessionē de eo de quo nō tenetur hre attritionē: vel ꝯritionē. Et tali existenti sine mortali sufficeret dicere sacerdoti dīe regratio: deo: qr ex quo sui vltimo cōfessus nō hēo ꝓscias de mortali:da mihi eucharistiā. Et ꝑz Sco.de talium meritis thesaurus ecclesie congregatur.

9 ¶ Utr̄ in aliquo casu teneatur ꝙs cōfessionē iterare.ꝛ.ꝙ ꝓfessio vere z litē scā nō ē iterāda.nec tenetur ꝙs obedire ꝓcipienti vt iterꝫ ꝓfiteatur.Et ꝑz Pe. de pal.papa nō posset cōdere leges in hoc. aliqui tū sūt casus i ḡbus necesse est ꝓfessionē reiterare.ꝑm⁹ qñ ꝓfitetur ei ḡ nō potuit absoluere.Secūdus qñ ꝓfitetur scienter illi qui nescivit discernere iter pctā mortalia z venialia. Tertius qñ ḡs ficte ꝓfitetur.vt dicti ē s.cōfessio.i.ꝧ.iij.z.iij. Quart⁹ qñ ḡs nō ꝓfitetur itegre oia pcā mortalia de ḡbus nō est legitie confessius lz scienter vel ex ignorantia crassa vl notabili negligentia omittit aliqō pctm̄ mortales aut circūstātiaz que trahat ad illud peccatū aut ēt omittit cōfiteri pctm̄ de quo dubitat an sit mortale. In oibus hys tenetur reiterare cōfessionē.z quo ad dī ligentiā adhibendā.Rī.in.iiij.di.xvij. ar.ij.q.vi.dicit ꝙ si penitens non fecit diligētem ꝓparationē lz fuit in ignorantia affectata vel crassa:seu ex oblīone pcedēte a ꝓpria notabili culpa que ḡparatur dolo tenetur iterū confiteri.Et no.hic ꝙ si pctm̄ ꝓfessor hēbat auctoritates absolvendi ab oi excōcatione z casibus.si intendebat absoluere qñ cum eo confessus fuit lz peccatum obliti⁹ esset casus reservatus vl excōicatio.poterit nihilominus scōus ꝓfessor eū absoluere.Quia nō amplⁱ⁹ est casus reservatus vel excōicatio sed solummodo est peccatum simpler. Et ideo Bonal.z Rod.ꝓsiunt ꝙ si quis a papa vel legato absolutur vel hmōdi benefacit.si de omnibus excommunicationibus z peccatis de quibus etiam non recordatur facit se absolvi de irregularitatibus secum dispensare quia si postea de aliquibus aliis recordaretur non tñr iterū absolutionē querere licet de Peccato teneatur si mortale fuerit confiteri.Et hec facit⁹ ꝓ Religiosis qui in Visitationibus suorum prelatorum absoluuntur ab excōmunicationibus z aliis censuris z irregularibus vt amplius cum ꝑdca venerint ad noticiam non teneantur cōfiteri sed de peccato sic quod no.quia

tus quãdo quis omisit scienter ex cõtẽ
ptu seu negligẽtia notabili facẽ pniaz
sibi iniunctam p̃o mortali. Secus p
venializ. naz tũc peccat mortaliter: q̃ fa
cit cõtra p̃ceptũ vicarij dei z etiã ec
clesie. vt in. d. c. omnis. Si tñ recorda
retur penitentie intũcte. z implere vel
letnon oportet iterare. Et Sco. in. iiij.
limitat hoc si penitens eã acceptet. nã
fin cuz penitens non acceptare aliquã
penitentiam sed. sufficit quod habeat
p̃opositum acceptandi hic vel in pur
gatorio. Et iste ꝓpter hoc dicitur esse
in malo statu immo in bono exquo ex
tremore caritatis magis intẽdit pueri
in purgatorio vbi longe intensius pu
nietur q̃z hic z sufficit q̃ satisfaciat in
ope hic vel in volũtate in purgatorio.

10 ¶ Sed pone q̃ penitens nihil dicat
q̃ velit facere penitẽtiã in purgatorio
q̃ritur an teneatur recipe z explere pe
nitentiam sibi iniunctã a sacerdote. ℟.
fm Ri. in. iiij. di. xvij. q̃ sacerdos aut
imũgit penitentiã rõnabilẽ z discretaz
aut irrationabilẽ z indiscretaz si scio
modo penitens nõ tenetur eã recipere
q: sacerdos tales pniam imũgẽdo ab
utitur clane potẽte z scie. Si p̃rio mõ
dico q̃ penitens tenetur tentione ne
cessitatis eã recipere: z p virib⁹ explere:
q: talem penitentiaz imũgẽdo cla
uibus vtitur recte. Et si penitens ex de
liberatione z absq̃ legitima cã omisit
explere mortaliter peccauit. Si tñ pe
nitens sentiat pniaz sibi nimis grauez
z ad obseruãdũ piculosaz sua infirmi
tate pensata dz ad eundẽ cõfessorẽ vel
ad aliũ si illum hãe nõ põt recurrere.
Et dicit ibi ri. q̃ etiã confessor põt inten
dere familiaritatẽ aliquã psonarũ si
videt pp hmodi querelationem vel
aliã cã venire in p̃iudiciũ aie illius vl
q̃ honorem dei z penitens tenetur hãc
pniam recipere z obseruare hec Ri.
Quo tñ ad pniam imũgendã cautius
faciet cõfessor q̃ penitenti penitentiaz
imungat quã statis in statu gratie pos
sit agere z postea aliã adiungere quã
nõ iudicat p pnia sacrali iponere. Sex

rius qñ penitẽs eẽ excõicatus quo casu
absolut⁹ cẽt a peccatis excõicatiõe ma
nente tunc necesse est vt iterũ cõfiteatur
exquo illa absolutio fuit nulla: vt infra
dicetur Confessor. i. §. x.

¶ Utrũ secũdus cõfessor possit ꝓmu- 11
tare penitentiã imũctã ab alio cõfessore
℟. monal. i. sum. dicit q̃ si pnia e imũc
cta i casu reseruato supiori nõ põt iferi
or relaxare vel ꝓmuta ne fine inia eius
q̃ iniunxit nisi vrgeat necessitas vl sua
deat vtilitas. Ptium enim e iterptari q̃
supior in his casib⁹ ꝓcesserit inferiori
bus potẽtiã ꝓmutãdi vel relaxãdi. Si
aũt nõ erat casus reseruatus supiori. cũ
talis de quo ab initio potuisset iferior
pniaz imũgere: iferior relaxare vl ꝓmu
tare poterit nisi certũ sit q̃ supior rẽ
nouerit sibi relaxatõez vel ꝓmutatõez.

¶ Utrz ignorãtia q̃ incurrit pp q̃ li- 12
bet pcm mortale dẽat ꝓficere: Dic fm
doc. q̃ ignorãtia peccãtis q̃ñz ẽ circũ
stãtia grãlr sequẽs oẽ pcm mortale
Pcm enim spẽm recipit ex ĩtẽtiõe pec
cãtis p̃z philo. Ille enim q̃ mechat vt fu
ret magis e fur q̃ mechus. Si igitur
aliqs peccator in ꝓpũt dei z incepti
beneficij aliq̃s pcm ꝓmittat illũ pcm
trahit ad spẽm ignorãtie z hec ig
norãtia e spale pcm z tũc necesse ẽ
ꝓfiteri q: tũc nõ e circũstãtia: cũ pecca
tum p se. Quãdo aũt e circũstãtia tũc
nõ est necessaria ad confessionez cũ opti
mum sit in oi confessiõe dicere culpam
suã de ignorãtia quã hũt ad offẽdẽ
dũ deũ. Idẽ dicẽdũ est de negligẽtia q̃
forte vsi sũt in recogitãdo pcta.

¶ Utrz recidiuans teneat ꝓfiteri pcta 13
pcta. ℟. cũ thor. i. iiij. directe q̃dẽ
nãs pcta dimissa nullo mõ tñr nec in
gnãlt nec i spũ cuicũq̃ ꝓfiteri sed in
directe: sicut illud sine quo scire nõ põt
debu⁹ satisfactiõis modus: tñr recidi
uãs notificare pcã dimissa cũ sufficit
ad hoc vt sciat q̃ satisfactio ei congrue
possit imũgi vt si ipse frequẽter lapsũ
carnis passus ẽ ex aliq̃ occasiõe illa oc
casio p satisfactõz pcidat. z sibi de pec
catis z ad hoc vt sufficer ꝓfessio. dimi

sotum pcōz in gñali.tñ qñcz ad alia spalia oz descēdere ſm q ꝓfitēs videri oportunū.nō.n. pōt in his aliqua certa mensura pfigi : in.c.ois de pe. ⁊ re.sentit q recidiuās tūr pfessionem iterare rōe ingratitudinis:tñ hoc cōlter nō tūr nisi vt dictū est.

14 ¶ Utz liceat ꝓiteri peccata q gs nō cōmisit.ꝛc.q nō.talis.n.si nō esset peccato: mentiēdo efficeret peccatoz.

15 ¶ Utz aūt oē mēdaciū dcm in pfessione sit mortale.ꝛc.q nō ſz solū illud qđ ē pnitosuz puta ꝫ famā suam vel alterius vl ꝫ illd qđ necessario hz ꝓiteri.vñ si taceret vl negaret aliqđ peccatū qđ fecit ⁊ de quo nō est legitime pfessus peccaret mortalr. Secus si alsēet pfessus. ⁊ pdicta itellige nisi ex aliqua rōabili cā taceret:vt qz forte timeret,pbabilr q pfessor reuellaret pfessionē.l q solicitaret eū ad malū ⁊ hmōi: in gb⁹ cāibus posset vti ꝓbis palliatis

16 ¶ Quid si prochialis sacerdos sciat vl credat ipedimētū eē ꝓpetuū matrimonio aliquoz suoz prochianoz. nū qđ tūr reuelare in foro pniali vl extra ꝛc.ſm Monal.q aut scit aut ꝓbabilr credit q illud ipedimētū possit ꝓbari an nō. Dzio cāu dz eis reuellare vt ipi pcurēt diuortiū.vl se hēant vt ff ⁊ foro vl ipse sacerdos denūciet hz supiori ⁊ subministret ꝓbationes si opoꝛteat: qz cū sit ꝓbatus tūr ad illd ꝓceptū. Si peccauerit ꝛc. Si aūt sit aut ꝓbabiliter credit q ꝓbari nō possit nō tenetur eis dicere nisi credat q sup hoc laborēt crassa ignorātia:in quo casu dz eis dicere. Idē si ꝓbabiliter credit q pati sint sup hoc acgescere ꝓilio bonoz: aliter eis nō tūr dicere.

Confessio.iij.cui.ſ.sit ꝓitēdū. Et regulariter glibet dz sacerdoti ꝓiteri Joan.xx. Quoz remisseritis ꝛc.

1 ¶ Utz necesse sit ꝓiteri ꝓpio sacerdoti:ꝛc.ſm Ri.in.iij. di.xvij. q ꝓpius sacerdos dr tripl'r.vl ex iurisdictiōe oz dinaria:vt sacerdos prochialis:eps vl papa:vl ex iurisdictiōe delegata vt ille cui cōmissū ꝓtās audiendi ab aliquo istoz triū vl a legato.d.pape vl a iurisdictione a iure ꝓcessa siue ꝓmissa.sic dicitur .ꝓpiꝫ sacerdotes illi quos epi vl abbates excepti in suos eligūt ꝓfessores extra de pe.⁊ re.ne ꝓ dilatiōe sic ēt est .ꝓpius sacerdos ꝑbyter geūs illius qđ audit ꝓstituti in articulo necessitatis si ꝓpiꝫ sacerdotē aliquo ꝓdictoz modoz nō pōt hre.hoc ēt mō ē ꝓpius sacerdos vacabūdoz gcunqz ꝑbyter prochialis in cuius prochia voluerit ꝓiteri q tales nullū hñt domicilium. Sic ēt ē ꝓpius sacerdos pegrinoz ad sancta loca gcūqz prochialis ꝑbyter cui voluerit ꝓiteri de cōmissis postꝫ recesserūt a iurisdictiōe illius in cuius ptāte hñt domicilū.ſz de hoc infra accedēdo aūt ꝓpiꝫ sacerdotē ꝑ sacerdotē hñte iurisdictiōez aliquo ꝓdictorum modoz nō est ꝓfessio facieda nisi ꝓpio ꝓpio sacerdoti:ad hz vt hō nō trāsgrediat ꝓceptū ⁊ ꝓsequat ꝓfessiōis effectū sumēdo ho ꝓpiū sacerdotē ꝓmo mō ꝓputa illū q hz iurisdictionē ordinariā hz sit ei regulr facieda ꝓfessio. In multis tñ cāibus nō oz vt infra ondet.⁊ vt de pa.in.d.c.ois. vbi dicit q ꝓpius sacerdos appellari pot ꝑbyter prochialis eps loci legatus in ꝓuicia ⁊ ipsoz pniary. Item vicarius generalis epi. Itē archiꝑbyter eccle cathedralis q in hoc cēsetur vicarius epi de offi. archi.offiñ.vñ ad quēlibet istoz nō petita lnia alterius pōt qs recurrere. Itez archiepūs nū visitat pōt audire ꝓfessiones i dioceſi suffraganei sui.ſz alsnō pt a ꝫio sensu. Et tūc pōt alijs ꝓmittē hz directoriū. Itē vicarij ꝓpetui sacerdotū prochialiū dicūt ꝓpiꝫ sacerdotes

¶ Sz pone q gs hñt lniaz gñalē ab eps: vt possit confiteri cui voluerit: an vnica ꝓfessiōe facta expiret talis lnia an ho duret dcā idulgētia vnēte epo. qđ est pulcra. quo ad primū Jo.an.in c.nō pōt de ꝓben.li.vi. dicit q tutius foret exprimere vt quotiēscūqz voluerit ꝓiteri possit eligere:tñ qz agit de fauore aie post factū dicit posse teneri q si pluries fuerit confessus vigore talis

licentie valeat. Quod ad scom an talis licentia duret p vitā ipsius epī vel etiā post vitā. eius Pan. in. c. fi. de of. le. dicit q si epūs simpliciter dedit alicui lniaz posse eligere pfessorē: q illa lnia extinguit mortuo vl' renocato epō: q epūs nō pōt dare in ppetuū ultā lniam cū prudicio ecclie prochialis sine cāe cognitione z pilio sui capituli cū esset irrogare ppetuū prudiciū ecclie prochiali. Et sic hēs fm panor. q ad minus talis lnia durat in vita ip sius epī: licet lnia sit petita simplr. Sz fm alios vr distinguendū put hr in. c. si grattose de rescrip. li. vi. An talis lnia sit concessa ad bñplacitū sedis z tunc erit ppetua nisi a successore fuerit renocata. Si vo talis gra cōcedat ad bñplacitū sue vo lūtatis: tūc p eius obitū expirabit talis gra: q p eius obitū eius bñplacitū ex pirat. Idē vr tenere zab. in cle. vnduz de sepul. Et tō cautella bōa est' cōfesso ribus: vt qñ petūr casus ab epīs: q pe tāt vt talis lnia duret vsq; ad bñplaci tū sue sedis. ite ē alia cautella vt petāt ab epīs z alijs platis totā auctoritatez suā qñ inuenīt eos benuolos z non auctoritate casuū. nā appellatōe casuū nō venit dispēsatio voto: vel iuramē to: vl' icerto: casus. n. dr a cadēdo. z tō tm respicit defectus z pcta pdicta ät nō cadūt sub casu: q pūt ee sine pcto.

3 ¶ Utr ppius sacerdos possit vbiq; suū subditū audire z absoluere: &. fm Lar. in. d. cle. dudū q aut logmur de ordinario plato sue ppetuo sue tpali. Et tūc dicit Laud. q pōt tā itra q̄ extra territoriū: z vbicūq; fuerit audire subditū suū z absoluere in foro pniali q in his que sine strepitu fūt nullius territoriū ledit. ar. de offi. le. c. pe. z fi. Aut logmur de cōfessore nō ppio sed extraordinario: vt in istis deputatis: vt sunt mēdicātes z isti audiūt pfessiones de peccatis vbiq; cōmissis intra territoriū: q hec sunt volūtarie iurisdictionis: sz extra territoriū pdicti nō pūt absoluere p bū. d. cle. ibi extra ciuitates z dioceses. Sz de hoc. j. Hoc tñ verus

virtute pñtationis facte fm formā. d. cle. Si tñ dicti ordinarij ampliorem gra; facere vellēt: pūt sine dicta pñtatione. Ac ēt isti mēdicantes sine pñtatione facta possent audire cōfessiones subditor. prochialiū sacerdotū de eor. lnia: sicut poterāt añ. d. cle. dudū.

¶ Utr audiētia cōfessionū possit alte 4
ri cōmitti. &. fm Tho. Si aliqs idcir co nō possit audire cōfessione alterius q nō hz iurisdictiōez i ipsos q audien di sunt: pōt ei cōmitti p quēcūq; hñtez iurisdictionē i ipsos. Si aūt aliqs nō possit audire: q ñ hz executionē ordis ñ pōt sibi pceđi vt pfessiōes audiat ni si p eū q hz impedimētū remouē pōt. ipe dit ät i executōe ordinū fūt interdicti su spēsi vl' degradati: z publice excōicati

¶ An ät hñs lnias: vt possit alteno sa 5
cerdoti pfieri possit eligere quēcunq; sacerdotē: ista qō ē quotidiana. nā mlt' toties datur simplr lnia p' ochiano eli gēdi sibi pfessorē quēcūq; voluerit: an virtute huius lnie possit eligē mēdicā tes q nō hñt curā in actu: vl' sacerdotē simplicē q nō hz curā: nec ecclias. gl. i d. c. ois. z gl. in cle. i. de pni. volūt q si dat prochiano facultas eligēdi sibi cō fessorē: q nō poterit eligere religiosiz vl' sb̄yterū na hñtē curā aiaz actu. Idē tz Pa. distinguēs: q aut ppius sa cerdos cōmittit sacerdoti extraneo vt audiat pfessiōes subditi sui: z tūc nō ē vis: an hēat curā aiaz vl' ne. q hoc nō facit ture ppio: hz tāq; delegat' ppij sacerdot'. c. sane de of. de. aut dat lnias prochiano suo vt possit eligere pfessorē: z tūc pceđit dicte gl. z tūc cū non sit delegat' ppij sacerdot' cz q p vtā progatōis se illi sbjciat. hz cū ille ñ hē at' g se curā ñ pōt fieri progatio. q ꝓ uato: psensu nō pōt facē cū iudicē g nlli' pest iurisdictōi. c. significasti. vbi so. ppe. Et hāc opionē segit Pa. i. d. c. oia z i. d. cle. i. dicēs q dicta opionē sequit tur cōit doc. hz ibi renocat postmodu dicta opionē dicens nouissime repisse host. i ti. vbi pe. z re. tenētē hñtū dic. n. q ex quo sacerdos hz pñtē clauiū hz etiā

prātem ligandi ꝛ soluēdi: quā recipit in sua ordinatiōe vt i.ꝯ. ecce.xvi.q.i. Exercitiū at nō ꝟ nisi ex defectu subiectoꝝ. vñ exā lite aliqs illi se subijcit: pt sus i illū prāte exercē. Et dicit pa. q ꝟ sibi nouissime. placuit iura at i Sexti al legata. p gl.ꝛ doc. loquunt de nō phite pfsu iurisdictione. Secꝰ at i eo q ꝟ illi hitu. nec exercitiū ē iteridictū: nisi defectu ſbiectoꝝ ad ꝟ adducit qđ legit tur in.l.i.ff.ō indi. vbi ꝓ q istoꝝ iurisdictio nō habetiū ſbditos actu pōt p alios prosequi hoc pa.ꝛ hoc no.

6 ¶ Utꝝ fribus prædicatoꝝ ꝛ mioꝝ liceat pfessiōes audire. ℟. ꝟ car. in cle. vnd ō sepul. q fic reseruatis tñ his q ponunt i.d.cle. regrit. n. quo ad ordinē minoꝝ vt mistri vl custodes vl pla ti prædicatoꝝ p se vl p alios accedant ad pñtā platoꝝ: i quoꝝ ciuitatib⁹ vel dioceſib⁹ hñt loca petituri humiliter vt de eoꝝ lnia gra ꝛ bñplacito pfessoꝝ res quos elegerit valeāt volentiū sibi cōfiteri confessiōes audire: penitētias imponere: ac beneficium absolutionis impēdere.

7 ¶ Querit prio an fres deputādi ad cō fessiōes audiēdas possint eligi añ licen tiā petitā a platis: hoc est an sit necesse petere lnias eligēdi pfessores. ℟. ꝟ car. vbi.ō. q nō q: ptās eligēdi pfessores nō dependet a volūtate ordinatoꝝ: ꝟ fra trū. ꝛ tō ipi mistri ꝛ custodes pñt hoc facē sine alia regltitiōe. Sufficit ergo q ad substātialia q seruēt forma. s. i pcessiōe lnie sup audiēdis cōfessionib⁹. illa ät. tria substātialia q peti dñt sunt hec s. cōfessiōes audire: pnias imponere ac bñficiū absolutōis ipendere. ꝛ tō pe tēdo illa tria fuata ē forma. d. cle. ꝛ ni hil aliud regritur ſm mat. ꝛ sen.

8 ¶ Scdo ḡro in eo q hāc pāte pñtan di fres ꝓmittit aliqꝰ prelat ibi nosa tis. s. mistris ꝛ custodib⁹ q ad mioꝝ es an liceat alijs: puta guardianis. glo. in ꝟbo custodes dicit q nō ꝟ pdicti mi nistri ꝛ custodes possit p se ꝓferre ad pñtā prelatoꝝ ac ēt p alios ꝛ ita mit tē. possent guardianū ꝟ ipe guardianꝰ sua auctoritate hoc facere non posset.

¶ Tertio an mistri ꝛ custodes pñt pñ tare pfessoꝝ q alios dic q fic p tex. ibi repūtent vel faciāt pñtari. ꝛ tō q: non dicit q p qué fieri pōt p quēcūq.

¶ Quarto ḡro ꝟ qꝰ prelat logr ibi is prelatoꝝ eorūdē. ℟. ꝟ car. vbi. ō. q pre lati qꝰ dñt tales pñtari itelligūt illi q i loco hñt iurisdictōes epāle vel qñ. ita q nulli dioceſano ſbsint ipsi nec eorū subditi ꝛ hoc ꝟ ēt Pan. ꝛ sic quo ad tales nō sufficeret lnia dioceſani.

¶ Quito ḡro an lnia possit peti a pre ti lato ex̄ territoriū. pan. dicit q fic. cum sit volūtarie iurisdictionis.

¶ Sexto gd si vacat sedes. Pan. dicit 12 q ꝓius peteretur a capitulo.

¶ Septo gd si nō pōt hēri copia pre ti lati vl ē excōicat⁹ suspēs⁹ nec vl iterdict⁹ pan. dic q ꝓus petet a suo vicario i spi rituālib⁹ si ꝟ tē. ord. i. vi. c. cū nullus ℟. ep̄o. si si ꝟ malicioſe ꝟ fec fore pñt eligē sine lnia. dicit tñ tuti⁹ adire papā vl supiorē eius. ix. q. iij. cū simus. scdo casu cū prelatus ē excōicatus ꝛc. dicit pan. q additū ē q ꝟ: supplet defectū ad ꝟ de cōce. prebē. q: diuersitatē.

¶ Octauo an hmōi fres electi deant i 4 pſonali pñtari. an ꝟo sufficiat q ꝟba liter vl p aliū pñtent gl. i. d. cle. vult q regrat pſonal pñtatio. ꝛ itelligē qñ p lati ꝟ petūt ꝛ hoc vl inuere tex. in. ℟. numerus ibi q si forte ꝛc. vbi hr q di cti prelati pñt hmōi pfessores reūtare ꝛ si ꝟ ergo necessaria ē pñtia corpalis nō. n. pñt eos reprobare nisi eos vide ant ꝛ examinēt de sex qualitatibus q ponunt in tex. ñ tñ fine cā rōabili nol lent admittē vl dare lnias ꝟ sen. tunc fres auctoritate ꝓpria pñt audire pfes siōes. dicit. n. istos fine cā nō posse re pelli. nā q cāꝰ ꝟ dicēdi nō ꝟ. ꝟ hēri p volēte de ap. suggestū.

¶ Nono ḡro. j. q̄stū tps ad die pñtatō i ꝟ nis pōt prelatus aliquē ꝺpntatū repel lere. So. cōstitutto. inter cūctas dice bat. j. triduū qđ erat rōnabile. ꝟ cū sit sublata. ℣. au. dicit hoc esse arbitrariū de off. dele. de causis.

16 ¶ Decimo quero si vno remoto alius surrogatur q etiã reꝛcitur gl. soluit q etiam ex cã potest. sine cã non.

17 ¶ Undecio si plati cũ ũst offeruntur rident q nolũt admittere dñes non pñtetis q: nolumus admittere vt q si ne alia pñtatione possint pñtandi per quos nõ stetit ꝓfessiões audite.

18 ¶ Duodecio q̃o si omissa prima oblatione de qua.s.ibi gñales ꝛc. veniũt presidẽtes cũ fratribus cozam platis ꝛ petãt eos admitti. Z aud.15 q teneat p c.cãm de rescri.p:o hoc ista littera que nihil exigit nisi q pñtentur.

19 ¶ Tertiodecimo quid si prelati nõ recusant dare licentiam sed nec ꝓcedunt gl. dicit q post trinam regsstionem lo cum hz pꝛiuilegium de quo hic.

20 ¶ Quartodecio q̃o in hoc qꝺ dicit q pñt audire ꝓfessiões sibi cõfitere volentiũ ꝛ sic oiuz volẽtiũ cũ gñali loq̃tur:cũ tñ sint alig religiosi:g ꝑm statu ta suoz ordinũ pñteri nõ pñt nisi suis platis gl. soluit q p hãc ꝓfessionẽ non cõpꝛehẽdunt illi. 15 laud. dicit q audiꝰ pñt ꝓfessiões quozũcũq; i casibus i q bus absolui possent a suis curatis. Et hoc ẽt si sint religiosi exẽpti:scolastici vl nõ q: hec ẽ gãda gratiosa ꝛ spãlis p uilio qua papa i fauoꝛẽ aiaꝝ ex plenitudine ptãtis ordiat q̃ i nullo subiacet vl depẽdet ab aliꝗs formis seu puisiõibus cõibꝰ statut. 15 car. dicit vi² eẽ qꝺ dicit gl. qui 15 pau. di. q in religiosis nõ hz locũ pstitutio dicte cle. si statuta religiosoꝝ eis phibẽt pñteri aliqs q̃ su is platis q: nõ hñt velle de elec. si religiosus li. vi. nõ pñt ergo dici volẽtes.

21 ¶ Quintodecio qd si epꝰ pẽdit cum frib⁹ sup numero quẽ dicit excedẽ gl. dicit q epꝰ pt reuẽ si vltra modũ soli tũ pñtet: nec hz exigit populi multitudo Recipiet ergo epꝰ numeꝝ q sibi vt.ẽ religs recurrat ad arbitriũ bõi viri. i. iudicis q dz esse medius 15 car.

22 ¶ Sextodecio nũgd fres pñtati plat vt.s. possit audire ꝓfessiões subditoꝝ eꝛ ciuitatẽ vl dioceses talũ platoꝝ. 15 15 car. q ñ p tex. ibi eꝛ ciuitates vl dioceses in qbus fuerint deputati p quas eos volumus ꝛ nõ p priuilegias deputati ꝓfessiones nullatenus audituri. ꝛ sic itra ciuitates ꝛ dioceses deputati pñt sine aliqua limitatiõe q sic ꝓputati vbi libet audire pñt' ꝓfessiões ẽt in domibus seculariũ ꝺdicẽtibus ẽt sacerdotibus pꝛochialibus. nã exquo phibent extra pmittit itra ar. i. q. i. extra catholicã. nã gegd est itra limites cedit limitato. ff. de le. iu. i. pfonus. §. sempꝛonio.

¶ Decimoseptio nũgd mistri p se. vl 23 p alios possint pñtare fres ꝓfessores cõ morãtes extra dioceses gl. dicit q sic. dãmõ ipsoꝝ locꝰ sit vicinus dioceli exẽ plificat gl. dicẽs dato q. fres ñ hẽrent locũ mutie posset mi plati ab epõ mu tine petere licentiã ꝛ pꝛo ipsa dioceli electionem facere.

¶ Decioctauo an fres ꝓfessores au 24 dire valeãt sine hmõi pñtatiõe dic q sic si fres vl illi q volunt pñteri habẽt lniam a ppꝛio sacerdote: q: tales tunc sunt in dispõne. c. ois de pe. ꝛ re. q̃ nõ est sublata nec cozrecta p cle. dudum.

¶ Decionono nũgd poitq̃ plati ꝓcel 25 serũt lniaz frib⁹ pñtat. audiẽdi ꝓfessiones possint renocaf. ꝛ. gl. dic q sine cã renocare nõ pñt idẽ pau. ꝛ sen. ꝛ Lar.

¶ Vigesimo an tali ꝓcessio expiret. p 26 morte ꝓcedẽt]. ꝛ vꝝ sit epal' vl papal' ꝛ. 15 dir. li. i. ti. xv. q p morte ꝓcedẽt' ñ expirat q: papal' q talia durare sac ar. eꝛ ỏ trãlac. veniẽs ꝛ q: iure cõi appꝛo bata. ꝛ tõ segt q potꝰ sint papales ꝛ aplici q̃ ptẽtes pdte epi p papã frib⁹ cõcessa p. d. cle. nec ob. d. cle. i. §. statui mus q: illõ sit pp q̃dã reuerẽtiã ꝛ ho noꝛẽ q epis ipẽdit i recõpẽsatione rela xate sup hz subiectiõis ab eis ꝛ q̃si i me morã nãlis viculi ꝛ pp vestigia ꝛ reli quas q̃ ad huc remanẽt petit potꝰ cõ cessio ista ab epis q̃ pp aliꝰ. ꝛ si plati nõ ꝓcederũt nihilominus hoc hẽrent ꝛ sic ꝓbent nudũ misteriũ in cõceden do sicut minister in baptizãdo.

¶ Vigesimoprio q̃o qd sit dioceſis. 27 dic ꝑm car. q dr diuisio qua termini episcopatuũ diuiduntur.

28 ¶ Vigesimosecundo quero an fratres presentati in audiendis cfessionibus debeāt habere iniam sacerdotis parrochialis gl.in ꝓbo libere dicit q̄ non est necesse iniam sacerdotis hic Idem pau. Idem Lar. ly glo. in.d.c. ois teneat ctrarium. Sed Jo. an. ꝓ ut recitat Pa.in.d.c.ois dicit q̄ ctrarium glose est terminatū p extrauagantem Jo.xxij.q̄ incipit. Vas electionis predicta etiam gl.ꝓ clementem.liij.tit. oio falsa sunt dānata p extrauagantem q̄ incipit. Quidā teneret.

29 ¶ Vigesimotertio.vtr cōfessi dictis fratribus teneantur iterum cfiteri ꝓ ꝓio sacerdoti:glo.dicit q̄ non. Et ita determinatur per.d.extrauagātes. vas electionis.

30 ¶ Vigesimoquarto an presentatio facta p ministros valeat quo ad cfessores q̄ post talem pntationem electi sunt. dic q̄ in hoc dz attendi forma petitionis et cessionis. Si enim petat ab ordinarius vt placeat habilitare quoscūq; cfessores pntes et futuros quos dicti fratres elegerint ad audiēdas cfessiones in diocesi. Sic dico q̄ valebit quo ad oēs. Sec' si ti peteret solū ifa quo ad cfessores: actu pntes vel hmōi.

31 ¶ Utr in aliquo casu possit ga cōfiteri alteri q̄ ꝓꝓio sacerdoti. ff. host. ponit octo casus in ḡbus pōt ga audire cfessionē alterius ꝓchialis. primus q̄si ꝓꝓius sacerdos est oio indiscretus et ignarus de pe.di. vi. placuit. nas q̄ vult cfiteri dz querere sacerdotem q̄ sciat soluere et ligare ꝑ pe.di.vi.q̄ vult Hoc tñ dz fieri cuz inia: vt in.d.c. ois vbi dicit pa.c. sacerdos de pe.di.vi. reducendum ad terminos. d.c. ois vt sic vna ifa suppleat p aliā vt sit sensus q̄ dz obtinere iniam si pōt vt in.d.c. ois vel adeat alienū vt in.d.c. sacerdos et sic si negēt inia et nō adsit supiozis copia sufficit inia petita ly nō obtēta extra de reg. ly si tñ cfitēs. Prudēs esset et cfessionē instituere aut sue cfessioni expediret sibi sufficeret. Scōs q̄ ꝓchianus trāstulit domicilū suū nā tūc

ille ad quem trāfit iam nō est alienus sed ꝓprius. extra de pro.c.fi. Tertius q̄ ga est vagabundus. ff. de iudi. l. heres abīs. Quartus q̄ ga q̄rit domicilium quo ga se trāsferat. nas et is sine domicilio est. ff ad municip. l. labeo et l. eius. §. celsus. Quintus q̄ ga deligit in aliena ꝓchia. ex de rap. c.i. Iste ifi casus nō ē simplr verus nisi forte quo ad sor cōtentiosus vel vbi tali delicto esset annexa aliqua cēsura ab hoie. Secus ergo quo ad sor pnialez. Sextus rōne studij. vt q̄i clici de p̄latoz suoz inia vl aliy studētes accedūt ad studia. nā tūc efficiuntur de fozo illius ad quē accedūt dū ibi manēt ar. ff. de iudi. l. si longius. §. i. Septimus ipe necessitatis vt q: ifirmatur ad monē vl dz intrare iustū bellū seu naūigaturus vl trāsiturus p loca piculosa vt dcīm ē supra ab solutio. i. in fi. Octauo si ponit ipē ē ratihabitione ꝓprij sacerdotis ly ille casu cōiter nō tñr q: ratihabitio in talibus nō hz locū extra de reg. iu. actus li. vi. dictū tñ ho. pōt itelligi q̄i ista ratihabitio nō reiecturus ad sumz. f. si p̄latus cōfitētis cēptabitur ly si de p̄sti contētat vt pt ex illari ex aliqbus cōiecturis ex ḡbus elicitur ipsius p̄lati tacitus consensus vtputa talis curatus est sub dño cfiteri volētis aut eius valde familiaris vel socius vel hmōi.

¶ Utr pegrinus romipetes: negociatores et aliy viatozes possint cōfiteri alieno sacerdoti. ff. fin. ff. q̄ si non hñt iniam a suis curatis vl fine eoz inia iter arripiūt nō pñt ab aliis absolui nisi in articulo necessitatis. Si ait de inia eoz pfecti sunt eo ipso hñt interpretatiuā iniam cōfitendi cū fine confessiōe digne pegrinari nō queāt. ar. ꝑ offi. de le. preterea. Si etiā veniat palea cōtrari pñt pp eandē iniam ipletiā et de casu epali absolui. q: epūs nō retinēdo sibi auctoritatē iniandi pegrinos ex hoc ipso vt eis dare cōfitēdi iniam de casibus epalibus sicut curatus de ꝓchialibus. De mercatoribus añ li nulles habent domicilium nisi sequēdo seme

per numdinas: Idem est qđ de vagabũ dis. Et idem est si in loco suo tenet hospicium: ꝫ nõ declinat illuc in pascate cõtet. nõ. n. tunc videntur ibi habere domicilũ quo ad sacra. Idem dic de familia principis vel baluini q̃ nunq̃ in eodem statu pmanent. licet alicubi teneãt hospicia exquo illuc nõ redeũt nisi ad horã. idem archi. flo.

33 ¶ Utr pegrinãs g hꝫ crimẽ: cuius ab solutionẽ retinuerat sibi epõs in pegrinatione posset absolui a simplici sacerdote. ℟. ꝯ. dicit q̃ potest absolui maxime si instat tps gñalis cõionis vt in pasca. Sed hoc dictũ cõtet nõ tenetur a doc. nisi esset casus necessitatis. Alig tñ dicunt q̃ si aliquo iusto ipedimento ptenderetur eius pegrinatio p annuꝫ efficeretur sor illius loci & ibi posset recipere sacra. Per primlegiũ tñ cõcessum p. S. Sixtũ. iiij. indulgetur q̃ oẽs confessores ordis mioꝝ de observãtia nũcupati pstes & futuri possint absoluẽ oẽs & quoscũq; vñcũq; venientes & ad loca eoꝝ accedẽtes etiã quocũq; tpe cũ ea tñ auctoritate quaꝫ hñt ab epo diocesis in q̃ audiũt pfessiones

34 ¶ Utr vnꝰ sacerdos prochialis possit audire & absoluẽ aliũ sacerdotẽ. ℟. ꝫ Bnd. nõ pt sine lnia supioris gñali vel spali expꝛssa vel tacita. nam si epõs scit cõtet sic fieri & tollerat eo ipso pꝛsumẽdũ est tacite approbare.

35 ¶ An ãt liceat cfiteri in necessitate sacerdoti heretico vl scismatico. ℟. pa. in c. nõ est de spon. dicit q̃ nullo mõ ꝺꝫ his confiteri ne adducerent penitentẽ in errorẽ. Et etiã in necessitate nõ refert si ptermittãt oris cõfessio vt in. c. quẽ penitet de peni. di. i. & in gl. in. c. pastoralis de of. ord. ꝫ glo. in. d. c. nõ est dicat q̃ in necessitate pnia põt recipi ab heretico. qđ intelligi potest qñ non esset periculũ subuersionis vt q: penitens erat doctus & astutus.

36 ¶ Utr sacerdos prochiał dẽat credere subdito dicẽti se cõfessi alteri vt sic ei det eucharistiã. ℟. Fm tho. In foro iudiciali creditur hõi ꝫ se & nõ pꝛ in foro aũt pniali creditur hõi pꝛo se & ꝫ se. Si ergo sit impedimentũ eucharistie tale quod ad foꝝ iudiciale pertineat: puta excõicatio: non tenetur sacerdos credere subdito: quẽ excõicatũ nouit nisi et de absolutione cõstet. Si autem sit impedimentũ qđ ad foꝝ pnie pertinet s. peccm̃ tunc tenetur credere: & iniuste agit si eucharistiã denegat concor. pe. & host. & hec vera vbi nõ agatur ꝺ pꝛe iudicio tertij.

¶ Cui ꝺñt cfiteri curiales. ℟. Fm pa. in. c. ne p dilectione. de pe. & re. & de iure cõi nullus platus ꝓhibere q̃ mꝛ mius põt sibi eligere cfessorẽ. Rõ q: ne mo põt ligari vel absolui nisi a suo iudice. vt in. c. ois & qđ aũt de pe. & re. oꝝ ergo q̃ pꝛelatus vadat a supioꝛe suus. De iure ergo epõs ꝺꝫ cõfiteri archiepo archiepõs pꝛiarce: patriarcha pape: papa aũt põt sibi eligere quẽcunq; vult Cardinalis absis cã delegatiõis eodẽ mõ põt sibi eligere ar. d. c. ne p dilatione. rõ aũt istius pcessionis sunt pp nimiã distantiã: q: isti plati cõtet hñt superiores nimiũ distãtes. tñ pa. dicit q̃ distantiã locoꝝ nõ ẽ cã sufficiẽs vt subditus possit sibi eligere cfessorẽ ꝑpria auctoritate. nã ibi opus fuit primlegio pape. Quod intellige nisi emineret ne cessitas magna ita q̃ nõ posset haberi recursus ad supioꝛẽ: q: tunc põt qlcꝫ sibi eligere cfessorẽ vt in. c. quẽ penitet de pe. di. i. & in. c. pastoralis ꝺ of. ord. nũc aũt ex primlegio. d. c. ne p dilatione epi & supiores ẽt sine suoꝝ supioꝝ lnia possunt sibi eligere confessorem Quid aũt de inferioribus platis citra epõs: dic ꝫ pan. vbi. ã. q̃ in istis inferioribus ad hoc vt possint sibi eligere cfessores duo regrunt. s. vt sint pꝛelati & sint exẽpti. & credit q̃ ꝺñ plati ibi capiat large vt cõprehẽdat ẽt rectores prochiales eccliaꝝ g largo mõ dicunt plati. nã plati stricte loquẽdo illi dicuntur g hñt iurisdictionẽ foꝝ ptentiosi. Capellani vero ceteri curiales g sunt de familia pape cfiteant pniario & nõ alijs. Si sunt cũ cardinalibus pñt de

licentia dñi sui g curam eor hz de cõ
suetudine curie et ali ꝓiteri. Sed z
ꝓmario pape ꝓsit oẽs sine aliqua lnia
cõfiteri. Decanus vero ꝓpositus the
saurarius z quilibet canonicus z sa
cerdotes parrochiales z familia epi
scopi debent cõfiteri episcopo vel al
teri de eius licentia.

38 ¶ Utr aliqua ꝯsuetudinis possit
go eligere ꝓfessorẽ sicut vigore ꝓuile
gij: Pan. vbi.s. dicit q nõ per tex. in
c.ij. de pe. z re.l.vi. nõ põt ergo tñ cõ
suetudo sicut ꝓuilegium.

39 ¶ Lul dñi reges z alij seculares dñi
ꝓiteri. ꝛ. fm ho. si rex hz domicilium
ꝓncipale in alia ciuitate. illi epo cõfite
ri dz vl saterdoti nisi sup hoc haberet
ꝓuilegia. idem dicendũ de duce. mar
chione z oibus hntibus latas iurisdi
ctiões in diuersis epatibus. Sz si hnt
domicilia in diuersis locis z nõ appa
ret qõ sit ꝓncipalius ꝓsit confiteri ei
in cuius ꝓchia morant. vl qõ tutius
est de lnia epi eligãt sibi ꝓfessorẽ. aut si
loca sunt in diuersis epatibus. de lnia
vtriusq epi iperato. aũt z iperatrix d
antigissima cõsuetudie ꝓfitenẽ capella
nis suis g hnt curã aiaꝝ suaꝝ. Tutior
tñ via e oibus ꝑdictis vt ꝓ se z fami
lia ipetrẽt a papa lniaz eligẽdi ꝓfesso
rẽ illi tñ ꝓncipes g nũq in eodẽ loco
ꝑmanẽt. lz allcubi retineãt domicilium
vbicũq se repterint poterũt confiteri.
vror vo filij z familia sunt etiã de ꝓ
chie prochiani cuius est maritus z pr
fa. fi. ad municip. l. filij.

40 ¶ Quid d his g ꝓ pte anni manẽt
i vna prochia: z ꝓ pte anni manẽt in
alia ꝛ. de se. ꝓ huius entẽdã dicit q
ille e ꝓchiam allcuius g hitat in ꝓ
chia ita q si e trãslatus. lz nõ hẽat ibi
domicilũ seu aiaz hit andi ibi ꝓpetuo
qz iura in hoc ꝓchiali iure nõ pode
rãt domicilũ lz hitationẽ vt in. c. qsti.
xvi. q. i. Vñ gl. in cle. i. de ꝓbẽ. z inno.
in. c. ois de pe. z re. voluerũt q ille dica
tur ꝓchialis vl curatus vl ecclia ꝓ
chialis scolariũ vl mercenariorũ vbi hi
tant q hẽant aiaz redeũdi ad ꝑriaz
vel sorte eligẽdi domũ anno sequẽti in
alia ꝓchia. z p is dicit vnũ satis mi
rabile: q si scholaris cuius cupies esse
cũ alijs scolaris trãsfert se ad alia ꝓ
chiã retẽto ꝓiori domicilio illa eccla
vbi hitat é sua ꝓchialis z nõ vbi hz
domiciliũ. Idẽ vr velle in ifantib g se
pe deferunt ad aliã ꝓchiã: hoc ꝛ. is
pa. in. c. i nra de sepul. aliquali deniat
a ꝑdictis. tñ p opione ꝛ. facit qõ gdã
dicũt: q hitatio ãalis vl qõdã domi
cilũ quo ad sacrorũ receptionẽ. d. c. q
sti. vl qñ deliberat habitare paz mtn
q annũ: vel qñ sic se hz cõsuetudo q
in talibus ꝓfert iurisdictionẽ. z si ciuis
vl nobilis e qualr vel quasi diuidit suã
mãsionẽ i ciuitate z villa: puta tpe hie
mali mãt i ciuitate: z tpe estiuali ma
net in villa: vt dñi ianuẽ. vtriusq pro
chie erit prochianus fz ar. ꝛ. z vtrobiq
sortiẽ tor nõ simul: sz succeslliue fm q
habitat ibi z ibi vt tãc ibi recipiat sa
cra vel hic qñ hic habitat.

¶ Quid d cõfessiõe fcã sacerdoti g d 41
iure nõ tenebat bñficiũ. ꝛ. pa. in. c. ni
hil de elec. ꝓ ꝑdicti dubiũ declaratione
ponit tres casus. ꝓmus est qñ talis ge
rebat se ꝓ prelato tñ nõ erat in posses
sione: puta de iure: q nõ cũ auctoritа
te iuporis lz de facto se itrusisset in bñ
ficio vl possessiõe: z tãc idubitãter nõ
valẽt gesta per eũ: nec hoc casu cõmu
nis error sustineret gesta ex quo deficit
possessio iuridica. ad hoc. l. barbarius
ff. de offi. ꝓc. q se fundat super cõ erro
re z sup auctoritate iuporis. nã iste ser
nus g putabat liber hũt offiũ a supe
riore z sic ocurrebãt ibi duo. s. auctori
tas superioris z cõis error secus antez
vbi adesset vnũ tñ vt is Inno. scõs ca
sus est cũ qs gerit se ꝓ ꝑlato z habu
it ꝓfirmationẽ a superiore lz ex aliquo
defectu nõ tenuit cõfirmatio vl electio
z tãc gesta per istum nõ debent retra
ctari ex quo aliaꝝ alia legitie gesta' sũt
cũ hic cõcurrat auctoritas superioris.
Et cõis error. Unde sumus in casu. d.
l. barbarius. Tertius casus ꝛ. is q gerebat se ꝓ ꝑlato fuit electus

& ꝑfirmatus ꝑ supiorē: nō ꝓstea aliqđ egit ꝓ qō fuit ꝓuatus ipso facto ꝑlatura: put ra: qz icidit in hereſim. Et tūc ſi iſta ꝓuatio fuit occulta tenēt oia geſta. Et tđē vī qñ dubitat de ꝓuatione: nā ex quo tollerabāt in offō onīt teneī oia acta iterum geſta. vt i. c. nonne. vij. q. iij. Sz ſi ſuſpēdio vl ꝓuatio cēt notori vl inhibitio ſupiozis ꝑceſſiſſet. tūc nō tenerēt geſta. vt i. c. veritatis. ꝛ do. ꝛ cū tu. hoc pa. ꝛ ꝑ đicta hēs ꝙ ſi cō feſſo: excōicatus nō occultus ꝛ tollerat⁹ audiat ꝓſeſſiōes. ꝙ ꝓſeſſiōes facta cū eo valēt. nec ſūt uterſde ꝓstea ſup uenīēte ſcia. Jlli āt g ignozāter ꝓſitenī intrusis vl hmōi g nūquā hūerūt inſtitutionē. a ſupiore ſaluant ꝓp fidē ſacrī Si nō ante mortē hoc ſcirēt. utꝫ teneꝛētur confiteri.

Onfeſſiōis celatio. Utꝫ ſacerdos in oi caſu teneat celare ꝓfeſſionem ꝛ. fm Tho. in. iij. di. xxi. ꝙ fic. nā in ſacris illō qđ geritˢ exteriˢ ē ſignū eius ꝙ geritˢ iterius. Uſi ſicut deus pcīs tegit iteriˢ. ſic ꝓſeſſor dz tegere exteriˢ. ꝛ ſō tāq̄ violato: ſcrī peccat g revellat. ꝓ celatione ēt hoīes magis ad ꝓſeſſionē attrahūt. ꝛ ſimplicit⁹ ꝓfitenī. vñ ēt ſi aliqđ picula futuꝫ imineret. ꝛ ſ̄ ſcireī ſolū ꝓ ꝓſeſſiōes. vt ō hereticō g cozrūperet fidē. vl ō mr̄imonio illicito qđ alīq vellēt facē vel aliq magno dāno tpali. nō ꝓp ſ̄ revelare ſz dz potiˢ eos g ꝓfitent monere. vt obuiēt ꝛ deſiſtant ꝛ ꝑlato dicē ꝙ vigilet ſup gregem ꝛ hmōi ſine vlla revellatōe ō ꝓpe. di. vi. ſacerdos. ꝛ eī ō pe. ꝛ re. ois. Jdē fz aſtē. ſi ſacerdos ſciat ꝓ ꝓſſionem ꝙ aliqs dormiuit ī eccliā cū mulīere. nō dz, ꝓp ſ̄ epō revelare. nec ob. ꝙ eccliā ſemine poluta ē recōciliā. da. qz illud ſtelligit ꝓt qñ eſt diffamatū. alˢ ꝓt ꝓſbyter ille ſalua ꝑſcia celebraze. aliq tñ dicūt tutius eſſe ꝙ epō revellet in genere dicendo. talis eccleſia recōciliatione eget. ar. de adul. ſignificaſti.

¶ Quid ſi abbas vl aliꝰ ꝓ ꝓſeſſionē ſcit aliqđ ſubditū ſuū vti male officio ſuo. vl ēt ſcit ꝓ ꝓſeſſionē alicui⁹ ꝓxīa ſibi ſubiecti petīñ cuius occaſio indūcit cū ad ruinā nūgđ cū remouē ꝛ. fz. R. i. iij. ꝙ nō qz ꝑlatus remouēdo ab offō ſubditū illū: ꝛ ſi faciat vtilitatē eius facit tñ dānū cōitatī qz aliꝰ ꝓ relatione remoti ab offō: ſcientes ꝙ ꝓp ſua ꝓſeſſione remotus eēt a ſuo offō redde rētur ꝓnioꝛes ad nō ꝓfitēdū ꝛ ille idē minus reuereret ꝓſeſſiōez ꝛ ꝓnioꝛ eēt ad pctōꝛ ſuoꝝ relationē: nā ſine lēſiōe ꝓſcie ꝑt ꝑlatˢ dimittē petīñ ſpunitū: qđ ſcit vt deˢ. i caſu tñ ſup: radicto ꝑt eum monē ꝙ offō refignet vl ſaltē ꝙ bñ ſe hēat ꝛ hmōi. Si tñ ſupio: poſſ eū ab offō remouere ſine hoc ꝙ ille vel gēs ꝙ alius ſuſpicari poſſet: cū ꝙ hīs q đixit in cōfeſſione ab illo offō remotū eē liceret ſuperiori vt dñt aliq ipſum ab officio remouere.

¶ Quid ſigs ꝙ ꝓfeſſionē alicuius quē audiuit ꝓfiaz acgrat ꝙ ſit indignus ꝑ lationē: nūgđ ſi interſit, ꝓmotioni eius teneat ꝛdicere vī ꝙ nō qz ꝛdictio vī de pctō ſuſpitionē īducere. ꝛ ſic qđđ mō ꝓfeſſionē revelare Sz aſtē. ꝛ tho. dicit ꝙ multis alijs de cāis eſt aliquis indignus ꝓlatione q̄ eſt peccaco. vt ex defectu ſcie: etatis: vel hmōi. ꝛ ideo g cōtradicit: nec de crīe ſuſpitōez gener at nec cōfeſſionē revelat.

¶ Quid ſi dicat cōfeſſor aliqđ ſibi cō feſſiz eē de pctis magnis ꝛ multis ꝛ hmōi. ꝛ. aſtē. ꝙ talis eſt revelato: ꝓfeſſiōis. Si tñ dicat aliqđ ſibi eē ꝓfeſſiz de pctis ſuis: cū ꝓprie cōfeſſio nō ſit ni ſi ō pctis: nihil mā feſtat qđ ē occultū

¶ Quid ſi ꝓſbyter haberet aliqđ pec catū mortale de quo cōfiteri nō poſſet niſi cōfeſſionē ſibi factā revelaret. ꝛ. aſtē. poſt Ri. ꝑ Sco. ꝙ nō dz cōfiteri illud petīñ. Buꝛāte. n. tali caſu ſibi ſuf ficeret de illo pctō cōfiteri cū ꝓpoſito illud confitēdi qñ poſſet hoc facere ſine releuatiōe ꝓpone ſibi confeſſe ꝛ fine prēiudicto quocūq; ſigilli confeſſionis foꝛtioꝛi. n. vinculo ligatur cōfeſſoꝛ ad celandū q̄ penitens ad cōfitendū.

¶ Pone ꝙ aliq cōdixerint interficere ꝓſbyterꝫ cū eis eunte in nemus quo-

rum vnus ante nemoris ingressus permittet & cōfiteri illi: nūqd ille p̄sbyter nemus ingredietur? vel sic: q: nō ingredi endo vt relevare facto p̄fessiōes vsitus p̄fessi alijs socijs nō permittētib⁹. &. pōt dici q̄ sacerdos ille multiplicē occasionē hāc pōt nō intrādi nem⁹ aliā ab ista p latronē sibi detectā. & ad minus pōt dicere cozā illis. s. volo hoc vel illō facere ad illū vel ad aliū locū declinare añq̄ p̄cedā vlter⁹. Et si ex tali occasione allegata videat diuertere: & tunc nec verbo nec facto revellat cōfessionē Si aūt non posset ex alia occasione diuertere qn apeat illis alijs q̄ ppter cōfessiōs diuerterit & i hoc facto revellet cōfessionē. dicit qdā q̄ dz itrare nem⁹ & exponat se mortiui vt seruet legē dei & sigillo p̄fessionis: & si moritur martyr est. Aliter dici pōt q̄ nō dz reputari revelator: p̄fessionis nisi faciat aliqd qđ ex natura sua p̄dat pcm̄ p̄fessū & diuertere a nemore: ñ & hmōi ergo. &c. Et generaliter dici pōt q̄ signū qđ de se & idi ferēs ad significādū tale peccatū fuisse p̄fessū: vel nō fuisse. & aliqđ sit signum magis determinatum ex aliquo p̄sup posito. nō tñ est ex se signū revellationis cōfessionis nec p q̄ñs simpliciter licitum cōfessori. hec Sco.

6 ¶ Utr̄ liceat cōfessori revellare pcm̄ in genere detectū i cōfessiōe. &. Pa. in d. c. ois dicit q̄ sacerdos incurrit penaz de q̄ ibi nō solū revelādo peccatoz & & pcm̄ sibi in p̄fessione detectū qđ est p̄m eū z̄ simplices asserentes pcm̄ posse ipune revellari. Sz i p̄tū c. Sco. in tiū & vr̄ cōis opi. doc. nec ob. tex. in. d. c. ois i ꝓbo q pcm̄ sup q̄ se fundat. pa. q: dz itelligi qñ tale pcm̄ refertur ad peccatoz vel qñ esset ductiuum in notica peccatoz. alias secus.

7 ¶ Que sit pēa revellātis p̄fessionē. &. de iure antiquo dz deponi & oīb⁹ diebus vite sue ignominiosus pegrinari & pe. di. vi. sacerdos. & z̄ fz decre. ois vtriusq; sex⁹ dz depōi & ad agēdū ppetuā pniaz in arctū monasteriū detrudi.

8 ¶ Quid si p̄sbyter appellaretur dicere vt̄z de aliq̄ p̄sona sibi p̄fessa audiuisset aliqđ crimē. &. in casu isto tenet dicere se nūq̄ audiuisse & se de hoc nihil scire. & vez dicit q: subtiliter dicit vt hō. vel nihil scit qđ sit revelandū. imo. & si pa pa p̄cipet p̄fessori & revellaret cōfessionē nō tñr et obedire & si ei p̄cipet sub pena excōicatois late sntie q: celare cōfessionē nō tñ & de p̄cepto ecclie & & de iure nāe & diuio. &. & iura si & papa.

¶ Utr̄ aūt p̄fessor de lnia p̄ntis possit revellare p̄fessionē. &. & asten. illud qđ p̄sbyter scit tñ p cōfessionez: nullo mō dz dicere. & cōfitēs ei paltum modū itimare pōt qđ facit dādo ei lniam vt nihil omin⁹ dz scādaluz cultare. pp duo. n. tenet p̄fessor celare cōfessionem s. pp. vtilitū scādalū: & pp sacrm q: & si de effectu sacri celatio p̄fessionis: & hoc tollit p lniaz cōfitētis. & pmum remanet. Et hō vbi timet scādalū. nō dz vti tali lnia. tūc aūt pōt scādalū timeri qñ pbalr pōt cōuinci q̄ p̄sbyter cōfessionē revellet vñ si dicat ei confitēs q̄ pcm̄ suū referat alij p̄sbyter dz ipsis cōfitētes nūciū suū cōstituere nō se ipm̄ nūciū facere. & sic vitabit scādalū. Et itelligatur hoc cuz illa suppositione gñali q̄ pcm̄ alicuius nulli est manifestandus nisi ei q̄ p̄desse posset & nō obesse. itelligat & hoc de p̄prijs peccatis nō de alienis. Idem Bon. pe. & Tho. idez tz Pa. i. c. significasti. de adul. & i. c. mathe. desy. nā ibi gdam cardinalis habuit qđā peccatū in pnia qđ revellauit pape secreto: & tñ ppter hoc dictus cardialis nō fuit reph̄ensus a papa hoc tñ fecit vt dicit Pa. de lnia ipsius penitentis & revellauit pape. vt dictū est q̄ poterat p̄desse & nō obesse.

¶ Utr̄ sciēs aliqđ per cōfessionem & per aliā viam teneatur illud celare. &. Asten. q̄ sigs sciat aliqđ per viam cōfessiōis & per aliā viā vt q: audiuit vel vidit eo modo quo scit p cōfessionem oio & semper dz celare. q: sic nouit vt deus: eo mō vero quo scit per aliā viā potest & debet revellare: si cogatur. vt q: per superiorem ei p̄cipitur vel ve-

rliati p̄iudicium generatur nec tamē
oz tūc decere q̄ hoc audiuerit in p̄fes-
sione. ꝫ tñ fic. ego hoc vidi vl audiui
nec vnq̄ pōt dicere hoc audiui in p̄fes-
sione qz tūc semp esset pcñ mortale.

II ¶ Quero pone q̄ p̄fessus dicat sacer-
dotē reuellasse sua cōfessionez. sacerdos
vero p̄fitetur se dixisse delictū illius ꝫ
negat illud habuisse in cōfessione. cui
incūbet ꝓbatio. R. gdā dicūt. vt recitat
Pa. in. c. ois de pe. & re. sacerdotez ab
soluendū. qz nō est magis credendum
illi q̄ sacerdoti. Nosti. dicit q̄ nisi sa-
cerdos docet aliunde illud habuisse p̄-
sumendū est illud habuisse in cōfessio
ne. non tamen sacerdos punietur pe-
na ordinaria. d. c. omnis. sed pena ar-
bitraria. qz aperte nō punitur de de-
licto Idem Rī. in quarto.

12 ¶ An āt p̄fessori sup̄ p̄fessione credatur
simplici ꝓbo fine iuramēto. Inn. dicit
q̄ sic qz gerit vicē dei. de of. ordi. si sacer
dos. nā sicut a deo nō exigeret iuramē
tum: ita nec ab eius vicario dicit tñ ho.
aliquos dicere ꝑ se qz in foro cōfes-
sionis gerat vicē dei: in cōtentioso ꝓ
in quo ꝓducit in testē secus: ab hoc ꝺ
testi. nup. Jo. an. dicit q̄ primus ego
Scōm veri⁹. qđ plz pa. i. c. testimoniū
de testi. & hoc nō casus i quo credat
vni testi. & hoc ꝓpter ālitatez facti qz
cōfessio sit in secreto.

13 ¶ Utrum sub sigillo cōfessiōis cadat
persona cum qua penitens confitetur
se peccasse. R. fm Rī. i. iuy. di. xxi. q̄ ac-
cipiendo cadere sub sigillo cōfessionis
id quod nō est licitum reuellare. sic p
sona cum qua penitens p̄fitetur se pec
casse cadit sub sigillo confessionis' qđ
probatur sic Sacerdos tenetur celare
oē id sibi dictū in cōfessiōe quo confi
tens posset prodi vel mala suspicio in
cordibus aliox generari. Sed q̄ꝫ de
tegendo p̄sonā cū q̄ penitens cōfitet se
peccasse prodereturne confitens qz si de
tegeret filiā cōcubuisse cum patre ꝓde
retur pater q confessus est se concubu
isse cum ea. probatur etiam quia esset
occasio retrahendi homines a cōfessio
nibus. non solum autem p̄sona p̄dicta celari debz. sed etiaz peccata ipsius cōfitentibus. nam peccata ipsius penitentis in relatione ad ipsum cadūt sub sigillo confessionis de necessitate & absolute: Et primo & directe & explicite. & ex omnibus cautis. persona autem cum qua penitens p̄fitetur se peccasse cadit sub sigillo confessionis de necessitate & absolute nō primo sed p̄nō & indirecte & implicite nec ex omnibus cautis. sed aliquibus. Peccata aūt ipsius penitentis nō referēdo ea ad determinatā p̄sonam sicut cum aliqs dicit ego audiui tale quid qđ tñ nō audiuit nisi in cōfessiōe cadūt sub sigillo p̄fessionis de necessitate nō tñ absolute sed sub cōditōe s. si ex platione talū ꝓbaꝫ posset p se vel p accidēs directe vel indirecte aliq̄ peccādia vel cōfusio vel suspitio mala vel aliqs alios necumētū illi q cōfessus est euenire. Ea vero que penitens iterserit in sua cōfessiōe q̄ nō sunt peccata nec circūstātie peccati nec potentes deducere in māifestatiōes cōfitētis. vt pote si iterserit q̄ in tali terra sūt bōa blada vel aliqđ silē nō cadunt sub sigillo cōfessiōis nisi de cōgruitate si i dicēdo illa nō●at itelligere p̄fessor q̄ talia ve lit celari. vel fm Sco. res eēt de se talis nature q̄ merito deberet celari. qz i scādalū alteri⁹ vel hmōi. tūc dato q̄ cōfitens non dicat ei q̄ habeat sub secreto tñ cōfessor in tali casu tenetur tenere se cretum. alias peccat mortaliter. Et fm Bon. m. iuy. nullo mō ꝫ reuellare sigillum secreti nisi in duobus casibus. primus qñ veritas id exigit. puta qz vergit in periculū aliox. Secūdus si obñia cogit & ꝺ ista duo iuramētū vel p̄missio nō valēt de hoc tñ dic vt dictuz est ꝑ. cōfessio. i. i. p̄n. adde tamē qđ no. pa. in. d. c. ois q̄ ꝫ iste q assumitur in testē tenetur reuelare in cāu p̄dicto: nō tñ tenetur denūciare: quia aliud est testimonium dicere: aliud denunciare. naz denunciare nō tenetur quis qđ ꝓbare nō pōt. vi. q. ij. placuit.

¶ Quid si aliqs in p̄fessione reuellat 14

debita: credita vel deposita: ꝛ posita
sit publica ingressio de predictis. ꝛc. sm
ꝑdo. q̄ si quis hoc mō reuellat sacerdo
ti id. q̄ hūlt̄ futurū: vel alias cū pec
cato sacerdos tenetur celare. Si ꝯo ab
solute dixit ea q̄ oz vel si debētur. ꝛ sb
sigillo cōfessiōis nō oz recipe sz si rece
pit: ꝛ fiat ingressio q̄ ep̄m vel aliuz q̄ hz
sup hoc ptāte teneatur ꝑstare. dicere: q̄
qui sic recepit de hoc casu nō cogitauit
vel si cogitauit ꝛ ꝓmisisset seu et iura
set nō reuellare illicitus fuit ꝓmissus vl
iuramētū nec obseruād in p̄iudiciū iu
ris alieni. Sec⁹ si iniq ꝛ ꝓ grāmde re
greteretur: q̄ tūc subter fugere de tacen
do vel sophistice loquēdo.

15 ¶ Utrū nō sacerdotes: q̄ iterdū sunt
interptes cōfitētis teneātur celare cōfes
sione. ꝛc. sm rī. in. tiij. di. xvij. ꝛ xxi. q̄
q̄uis p̄ceptū de celādo p̄fessionē ꝓpo
ꝛ directe ꝛ explicite ligēt cōfessore. tñ
ex ꝑsti ꝛ iplicite ligat quēcūq; pcā ꝑsi
tentis audientē: ꝛ sic ligat. interpretē: q̄
in tali casu interpres ꝛ sacerdos ꝑ vna
ꝑsona reputātur. Idē de illo q̄ a ꝓposi
to vel casu audiuit peccata cōfitētis sa
cerdoti. Idē q̄n in casu necessitatis nō
sacerdos audiuit p̄fessionem alicui⁹ ẽt
laicus tenetur celare. Idē sm Tho. de
illo cui reuellatur cōfessio de inia cōfi
tentis nisi forte peccator velit q̄ ille ab
solute ꝛ libere sciat: ꝛ hoc ẽ ꝯ multos
q̄ credūt illa pcā libere posse reuellare
Idē ꝛ ꝛ rī. de illo cui cōfessor reuella
uit cōfessionē alicui⁹ siue a ꝓposito si
ue a casu vñ ꝓlatoꝑcipiēti sibi vt di
cat ei si scit aliq̄s malū de illa persona
cuius confessio reuellata est non debet
sibi dicere q̄ no.

16 ¶ Utr penitens possit reuellare peni
tētiā sibi iniūctā a sacerdote. ꝛc. ꝛ rī.
in. tiij. di. xvij. Q̄ penitēs nō ꝑt ma
nifestare ꝓnias sibi iniūctas a sacerdote
vbi vētat i p̄iudiciū fame ꝓprie absq;
vtilitate alia. aut veniret in p̄iudicium
cōfessoris: q̄ forte talē iniūxit ꝓnias que
si sciretur q̄ iniūxisset eis icurreret ali
cuius malignolētia: vtputa q̄ iniūxit all
cui multeri. vt abstineat a familiaritate

¶ Confessor. i. quos ꝛ a gb⁹ pōt ab
solueꝛe. q̄rit ergo ꝓmo a gb⁹ pos
sit absoluere simplex sacerdos ꝛ q̄ sūt
casus epales. b̄ dictus xi⁹. in decretali
q̄ icipit ꝑter cūctas declarauit q̄ q̄tuor
sūt casus epales ō iure ꝛ quoꝝ de cōsue
tudine. ꝛ hz dicta decretalis ꝓhemiū
serti fuerit reuocata tñ totus mundus
vt eos approbare ꝑm⁹ de iure ẽ pcīn
rōe cui⁹ irregularitas est ꝛcta i clerico
vbi dispēsatio regrit hz ho. ꝛ Bol. Et
hz glo. Rai. intelligat q̄tū ad irregula
ritatem ꝛ non quo ad absolutionem a
peccato tñ dictus benedictus intellige
bat quo ad peccatuz. Et multos casus
in quibus clericus icurrit irregularita
tem vide. ē. clericus. tij. in fi. ꝛ. j. c. dispē
satio. Et in hoc aduertant confessores
Secundus est de incendiarijs. xxij. q.
vlti. si quis membrorum. ꝛ. c. se. qui au
tem dicantur incendiarij vide. ē. Absо
lutio. l. ℌ. ix. ꝛ. j. incendiarius vbi mul
ta de his. Tertius vbi esset indicenda
in penitentia solēnis ꝛ ista penitentia
indicēda est ꝓ graui delicto quod to
tam cōmouit ciuitatem vel locuz. l. di.
in capite. ꝛ. xxvi. q. vi. c. fi. Et inter alia
peccata ꝓ q̄bus indicenda est peniten
tia solēnis ẽ blasphemia dei vel sanctoꝝ
publice ꝙpetrata ex̄ de male. c. statui
mus. Et glo. in. c. ij. de peni. ꝛ remiss. li.
vi. dicit hyuusmodi casum de iure esse
reseruatus episcopis. ꝛ Pa. in. d. c. sta
tuimus. querit q̄n dicatur quis publi
ce blasphemare vt sit locus dispositioni
d. c. statuimus. Et. ℟. sm Hostien. q̄
quando blasphemia ẽ notoria de iure vt
quia conuictus vel confessus in iudi
cio vel facere vt quia publice palaz plu
ribus astantibus blasphemiam intulit
extra de coha. clericō. questum. Ita
dicitur publice quādo coraz pluribus

ꝑsonis blasſemauerit hoc referẽtibus
postea epo. Et ꝫ aliqui velint restrin-
gere istũ casũ esse ꝑalẽ dũtaxat dũ est
blasſẽmia notozia ꝛ cũ hoc ꝙ referat
epo. alꝫ nõ hoc tũ totaliꝛ vꝫ irrõnabi-
le. ꝛ nullo iuꝝ ꝓbaꝫ. Et doc posuerũt
hoc cũ exẽpli. Exẽpla aũt nõ restrigit
regulã. ímo. plus dicit Pan. ibi ꝙ hic
accipit publicũ put ẽ ipẽs distincta a
notozio. Et hic ꝫ nõ trãheri in notozũ
satis est ꝙ ꝓbari possit. Et ꝙ declara-
tõe huius materia Pa. in. c. ꝙsituꝫ de
pe. ꝛ re. põt notabiliẽ trimẽbꝛ distin-
ctiões: ꝙ aut delictũ est graue ꝛ scãda-
lizãs totã vrbẽ ꝛ tũc laico ponẽ pnia
publica ꝛ solẽnis. d. c. in capite ꝛ. d. c.
fi. Aut ẽ graue. ꝫ nõ generat scãdaluꝫ
ꝛ tũc aũt ẽ occultũ: ꝛ nõ ponit pnia
nec solemnis nec publica siue sit cleri
cus: siue laic⁹: vti. d. c. i capite ãt ẽ pu-
blicũ ꝫ nõ scãdalosuꝫ ꝛ tũc ponetur
pnia publica. ꝫ nõ solẽnis. d. c. fi. Jdẽ
ꝫ ipe Pa. i. c. fi. de his q fi. oc. Et ꝓ il-
lũ tex. i fi. vbi inter sectoꝛ⁹ filiozꝫ nõ
ponit pnia publica: nec solẽnis. ꝫ pe
nitẽtia secreta. ſ. trũ annoꝝ. quoꝝ vnũ
pagãt i pane ꝛ aq̃ Pa. dicit ꝙ hoc est
ꝓ cõsuetudinẽ q̃rũdã locoꝝ: vbi i hoc
casu publica ponit pnia ꝛ solẽnis qõ
fieri nõ dꝫ nã illa pnia ipotti nõ dꝫ ni
si crimẽ adeo graue sit ꝙ ꝛmoueat to
tã vrbẽ hoc tũ intellige ꝑm cõem vsuꝫ
loquẽdi: sicut dꝭ ꝙ tota ciuitas vadit
ad spectaculũ: ꝛ tũ maioꝛ ꝑs remanet
domi. Et hoc etiam videtur contra di
ctũ panoꝛmite. ſ. vbi dixit ꝙ i. d. c. sta-
tuimus accipitur ibi publicum ꝓ eo
qõ ꝓbari poteſt ꝛ tũ tunc dictũ est ꝙ
d. c. in capite. ꝛ. d. c. fi. saltẽ regitur ꝙ
magna pars ciuitatis vel loci scãdali-
zetur. Põt dici saluãdo dictum panoꝛ
mite ꝙ bene stãt simul ꝙ tũ duo vel
tres sciãt ꝙ ꝗs ꝓbari poterit ꝛ tũ ciui-
tas vel locus ex fama ꝛ auditu erit re-
ꝑta ꝛ scandalizata.

¶ Quid si caloꝛe tracũdie vel ebrita-
tis aliqs ꝓsiliit in blasſemiam. dicit
Dof. ꝙ nõ ꝫ locũ hec ꝑna ꝙ verbuꝫ
ꝓsumpserit positũ i. d. c. statuimus. sed
Pa. dicit ꝙ hoc dictũ sibi ꝓꝫ in ebrio
Sed in accẽso caloꝛe tracũdie forte nõ
ꝑcederet: nisi maxim⁹ esset caloꝛ tracũ
die: ex iusta cã ꝓuocat⁹. Sec⁹ aũt si ex
iusta cã vt puta ex amissiõe facta i lu
dos facit. xv. q. i. ineb. tenebãtur. Hoc idẽ
ꝫ Ho. put dicit directozia. li. i. ti. xv. Nã
ꝫ peccatoꝛes: deũ vel xp̃m cũ ira quotti
die blasſemãtes: hec ꝑna spãluter ẽ in-
dicta. nec aliqs deũ blasſemat de facili
nisi irat⁹. vt tũ inter tracũdia ꝛ tracun
dia distinguas. q: tãta posſꝫ ee tracũdia
ꝙ vincẽte eq̃pareꝭ: ꝛ tũc hẽret locũ ꝙ
dic Hoſ. Jtẽ dic directozia ꝙ si qs in-
rat ꝙ capiit vel coꝛ⁹ vel ꝑ capillũ deus
si hoc facit detestando vel vituꝑando
ꝫ locuꝫ hec ꝑna. Secus si hoc dicit
affirmãdo vel iurando.

¶ An aũt hoc caꝑm habeat locuꝫ in 2
clerico blasſemãte: ꝑa. dicit ꝑm cõiter
doc. ꝙ nõ: q: clericꝫ nõ agit publicam
penitentiã. l. ol. ex penitentibus.

¶ An aũt indistincte repellãt ois dis- 3
pẽsatio i his pentis. Do. dicit ꝙ sic ni
si ex magna cã dispẽsẽt: vt si esſ hono
rabilis ꝑsona quã nõ decet publice pe
nitere: ꝛ vult illã redimere elemosynis
qõ satis ẽ equũ ꝫ ꝑa. ꝫ casu q̃ taliꝛ de
linquẽs nõ vult pagere pniaꝫ ꝑdictaꝫ
ipositã ab epo. nec luere in coꝛ⁹: dꝫ ꝑ-
uari moꝛtẽ ecclẽastica sepultura: vt in
d. c. statuim⁹. vbi vltra alꝫ pẽas ẽt ipo
nit pena pecũiaria. Ex q̃ infert Pa. ꝙ
obligat⁹ ad penã pecũiariã ex maleficio
si ẽ i potẽs ad soluẽdũ: dꝫ luere in
coꝛ⁹ ꝛ sic dare finẽ litiũ. Sec⁹ vbi ẽ
obligat⁹ ex ẽctu vl q̃si: q: tũc expectat
donec puenerit ad pinguloze fortunaꝫ
vt i. c. odoardus de so. Primũ tñ gdã
limitãt verũ vbi agit rõne ꝛmodi pu-
blici. Sec⁹ vbi rõne commodi ꝑuat.
Quart⁹ est excõicatio maioꝛ ꝑut vult
ẽt gl. in. d. c. ꝙ. Jdẽ ꝫ gl. in cle. attendẽ
tes de sta. re. idẽ gl. i cle. i. de re do. Jdẽ
in cle. vnica de ꝑsan. ꝛ affi. Jdẽ ꝫ Fe.
de se. Jdẽ Pa. i multis locis: ꝑtim in
c. monachi. ꝛ. c. mulieres de sen. excõ.
Jdẽ ꝫ Berẽgarius i suo opusculo: qui
fuit vn⁹ de cõpositoꝛib⁹ li. vi. ꝛ dicit ꝙ

socij sui idē sentiebāt et Papa bonifa
cius. ij. Inno. et Ho. put recitat dic. li.
iij. ti. iij. dicāt q papa sibi multos ca
sus reseruauit. epis aūt solū duo casus
excōcationū sūt reseruati. p̄im⁹ est de
iniectōe manuū in clericū violēter. et
uiter tñ. Secūs est in frib⁹ minoꝝ. et
recipiētib⁹ frēs de tertio ordine tpe in
terdicti ad diuina: vt in cle. cū ex eo. de
sen. ex. Ista tñ excōcatio hodie p. S.
D. Sixtū Papā. iiij. é sublata. Et sic te
nēdo ista opiones: vna sola excōcatio
esset reseruata epis in ceteris nō refua
tis pape ita tñ oꝝ p̄sit absoluere. Pria
tñ opio est cōiō: approbata p tot. gl. et
doc. Ité declarauit: q̄ quīq; sunt casus
epales de cōsuetudine approbata. Pri
mus est homicidiū volūtariū vel mu
tilatio mēbroꝝ. Nā p hoc pctō ab illo
vī pnia danda: qđ cādē dz iccētiario
dare: et nec mutilās: nec mutilationem
fieri mādās: nec p̄sentiēs dz absolui ni
si satisfactiōe p̄missa. xxiij. q. viij. figa
mēbroꝝ. Secūdus falsarij. et sūt in stri
ctissimo significatoꝝ exquo sum⁹ i mā
penali q crie falsi tenētur. q aūt tenea
tur crie falsi: dic p̄m notata p doc. i. c. i.
de cri. fal. q̄ si solū dī ille falsari⁹ g fal
sat lras vel scripturas sz ēt testis falsus
et tenet de falso nō solū q̄n dicit mēda
ciū: sed etiā q̄n occultauit veritatē. Et
hoc intelligē sz Pano. ibi q̄n interro
gatur sup aliquo articulo: et dixit se ni
hil scire. vel q̄n iurauit dicere puraz et
meā veritatē: et multa subticuit. Aliās
sec⁹. Ité si testis recepit pecuniā vt nō
dicat testimoniū: vel vt dicat vez testi
moniū nā punit crie falsi vt i. l. i. ff. eo
et ibi Bar. dicit gl. tenere q̄ si testis ac
cipit pecuniā: vt dicat testimoniū verū
tenetur pena falsi. sicut dicim⁹ in iudi
ce: q accepit pecuniā vt verā sniaz det
vt. l. ij. ff. ō ōdi. ob. tur cāz. Nō sz Bar.
est quia testes debēt facere gratis. Ité
notarius vel aduocatus vel pcurator
qui instrā vnius partis ostendit alteri
parti: tenetur crie falsi p. §. q deposita
in. d. l. i. Tertius violatores eccle siasti
ce libertatis. s. qui iniste psonas seu res

ecclasticas grauant. hodie tñ per pro
cessum curie sunt excōicati. Quartus
violatores eccleiastice imunitatis hoc
est qui in ecclesia: siue loco sacro. vī in
spacio p̄uilegiato in circuitu ecclesie
aliquē in psona seu rebus offēdit. xvij.
q. iij. si quis inuentus. vel aliter et⁹ im
munitatē. ledit. Et sic omne sacrilegiū
videtur casus episcopalis. Quint⁹ sor
tilegi et diuinatores. xxvi. q. i. c. i. et not.
Pano. in. c. i. de sorti. q̄ sortilegia om
nino p̄hibentur: siue fiant p invoca
tionem demonum siue fiant in codici
bus: sicut faciunt plerīq; dñtes versus
psalterij: et faciunt illud voluere: siue fi
ant in tabulis: q̄ fiunt tbi gdam pun
cta. Item dicit q̄ omnis diuinatio in
quacūq; re p̄hibita est: et exercentes
sortilegia et diuinatiōes sunt infames
et repelluntur a testimonio et ab accu
satione. iij. q. v. ꝓstituimus. et. ij. q. viij.
quisquis. Ité p̄hibitū est subijcere se
fortune p dzeuia vel ludēdo cum taxil
lis. vt extra de sorti. c. fi. de hac mā vid
j. sortilegium. Et nota fm Pe. de pal.
q̄ ista reseruatio casuz epis̄copaliū
est de actibus exteriozibus cuz effectu
et non de interiozibus: vnde si quis de
sideraūt vel quesiuit occidere hoiem
illud homicidium coīdis nō est de ca
sibus reseruatis epis̄copis. Dicit et idē
Pe. q̄ incestus qui committitur a pue
ris qui non habent vsum rationis nō
est de reseruatis. Epis̄copis: quia non
per hoc tollitur virginitas nec causa
tur affinitas. hoc pe.

4 ¶ Quero a quibus casibus possunt
absoluere fratres p̄uilegiati. p cle. vn
dum de sepul. et videtur dicendum q̄
ordiarij possint sibi retinere quo ad p
dictos solum casus de iure sibi reserua
tos. Et hoc patet per. d. cle. vndum. in
§. per hmōdi. vbi dicitur. per hu
iusmodi aūt pcessionē nequaq; inten
dimus personis seu fratribus ipsis ad
id taliter deputatis potestatez i hoc im
pendere ampliozē: q̄s in eo curatis seu
pochialib⁹ sacerdotib⁹ ē a iure pcessa
hec ibi. Et no. ibi a iure cōcessa et p cō

sequẽs exceptis casib⁹ de iure: prædicti fratres ab oibus alijs absoluere pñt ĩ ide tz pa. in. c. fi. ne cle. vel mo. vbi ponit qnem gl. in. d. cle. dudũ. ſ. an ep̃o restringente ptãtes pochialiũ videat ꝑ pñtiã restricta ptãs fratrũ z determiat ibi gl. ꝙ sic. Sz pa. tz oppositũ ꝑ verba illius cle. vbi papa dat ptãte fratribus tantã ꝙtã est a iure cõcessa curatis sacerdotibus: vnde pondera ꝓbũ iure z tps̃ pcessiõis. Ueniũt ergo oẽs casus ꝑter illos quos ius specialiter reseruauit epis. papa aũt nõ habuit ibi respectũ ad constitutiones epoꝝ que variantur ꝛz loca z tpa: z i fcõ pñtãt. ar. de pñt. c. i. ii. vi. idẽ tz dic. nec pñtudo q̃ epis aliq̃s cãus refuat: dict⁹ ffrib⁹ pũdicat. cũ pñtudines pdict⁹ ꝛite penit⁹ reuocẽtur p. d. cle. dudũ. i. §. nos etenim

5 ¶ Quid agẽdũ cũ qo hz aliqua pcã a quibus ille g pñtetur nõ põt absoluere ꝛ. fm Tho. Sacerdos nõ absoluit ali quẽ nisi g diuinitus creditur absolut⁹. tz postq̃ a deo ẽ absolut⁹: tenet adhuc ecclie pñteri: z qz dispẽsatio' absolutionis nõ est tota cõmissa minori tenetur totũ confiteri ei. z ipse dz absoluere ab his a qbus põt: deinde tenetur remittere eũ ad supiorẽ de residuo absoluendũ z talis superior obsoluẽs pficit z cõfirmat qđ ceptũ erat z sic dicitur ea dem cõfessio. nec dimidiata.

6 ¶ Utr sacerdos absoluẽs aliquẽ de facto a peccatis a qbus nõ pt eũ absoluere de iure peccet mortalr. ꝛ. fz Ri. in. iiij. di. xviij. q̃ absoluẽs: aut hoc facit ex ignorantia iuris: aut sciens ius quo hoc facere sibi nõ lz. Si scõo mõ z ex ꝛliberatõe hoc faciat peccat mortaliter. Si autem hoc facit ex ignorantia iuris. z si est affectata adhuc peccat mortaliter. si autem est ignorantia crassa: adhuc mortaliter peccat. Sacerdotibus enĩ officiũ suũz ignorare non licet. Be sic autem absoluente z absoluto tali absolutiõi initenit nisi ꝙ ignorãtiam inuincibilẽ seu ꝓbabilez excusentur dici põt. Si cecus ceco ꝛc. nec ille ꝙ ignorãtiã excusatur: qui magis sollicitus est q̃rere ꝙfilium pro emptione vnius equi vel vnius bone robe q̃ ꝙ salute anime sue.

¶ Quid ãt de pfessore qui 7 pecũdie vl festinatõe vl ex ignorãtia absoluit vbi nõ potuit: z cõfessor postea expliẽ se erras se nũqd tẽr hoc penitẽti dicere. ꝛ. ar. f. i sũ. q̃ seculars excusat⁹ ẽ z coram deo absolut⁹ iterũ q̃ nescit: tz pfessor nõ qđ ergo faciet. collatio fuit facta de hoc cũ multis nõbilib⁹ doc. theologie in ꝙfilio basiliẽsi. qđ diterũt q̃ dz auctoritatẽ a supiori ꝑtrare. z si sine magno scãdalo fieri põt vocare nõ absoluto z sibi dicere: ac eũ absoluere post audituũ i cõfessiõe vel si magnũ scãdalũ timeret absitẽ absoluat: si ab vitia pfessiõe sperat eẽ adhuc i gra. Aliut z alijs placuit si magnuz timeret z notabile scandalũ sumo sacerdoti deo ꝙmittat: pniaz solã ꝙdigna sacerdos ꝙ negligẽtiã agẽs pterti3 qñ multitudo sic ẽ neglecta vel multi eoꝝ multũ distãt a loco vbi residet confessor.

¶ Quid ẽ sentiẽdũ de illo g ꝓfitetur z 8 cõfessor eũ nõ itelligit aut ex dolitõe vel imperitia lingue aut ex distractione nimia vl hmõi. ꝛ. fz archi. i. fz Jo. de catabrig. antiquũ doc. q̃ sacrafiis absolutio ꝑrigit pfessionẽ. pfessio ẽo importatois reuellatiõnẽ qz nõ põt eẽ sine relatõe vni⁹ z ꝓceptõe alteri⁹. cũ ergo alter⁹ ĩstoꝝ. ſ. ꝓceptio sacerdotis deficiat in cãu prædicto credo de illo pcõ nõ esse pfessionẽ z ꝙsequens nec impendi absolutionem.

¶ Utr sacerdos pochialis teneat au- 9 dire pfessiões suoꝝ pochianoꝝ quotiẽs cũqs voluerint eodẽ anno ꝓfiteri. ꝛ. fz ri. i. iij. di. xviij. q̃ de necessitate nõ tenetur ordinare sacerdos audire pfessiones suoꝝ pochianoꝝ: nisi qñ illi de necessitate tenẽtur ꝓfiteri: qđ est semel in anno z qñ sũt in infirmitate grauí cõstituti vel iminet eis piculum mortis. si tñ pluries voluerint cõfiteri z sacerdos curatus eos absoluere noluerit tũc libere possunt subditi alitꝰ sacerdotem adiꝛ z eidẽ ꝓfiteri z ille pt eos absoluẽ

nisi prius eoz sacerdos q eos audire
nolvit ad aliquē determinatū sacerdotē
illos mittere q; si audire non vult eos
nec ad aliquē sacerdotē mittere impli
cite iniauit: vt illa vice ꝓhibeāt cuicunq;
sacerdoti voluerint.

10 ¶ Quid si ꝓhibes sit excōicat⁹ z non
possit absolui a suo ꝓfessore a dcā excō
catiōe nūqd absolvet eū a peccatis .Rz.
qdā dicūt vt refert Ri. anglicus in suo
quolibet. q; si nō stat ꝓpm penitētem
qn absolvat: nec est i mora petēde ab
solutiōis: nec timet q; negligētioz fiat
ad petēdā absolutionē poterit eū con
fessio: absoluere a peccatis z hoc ipsuz
tz Rod. sed ꝫ hoc arguit idē Ri. q; cū
p excōicatione ꝓsertis maioꝛē qs sit
ꝑuatus ꝑticipatiōe sacroꝝ: ñ videtur
q̄liter excōicato possit absolutiōis bñ
ficiū impartiri. lz. n. in cōtritione oīs
culpa dimittat: nō tñ omnis pena. Q;
igit excōicatio separat a ꝑticipatione
sacramētoꝝ nō videtur q̄liter excōica
tus possit esse capax virtutis alicuius
sacramenti. sicut ēt de baptismo q est
ianua sacroꝝ. q; igit virtute absolutio
nis sacralis aligd ꝺ pena tpali dimitti
tur: in quā virtute ꝓtinꝺis cōmutata ē
eterna: nō appet q̄liter penaliter sepa
tus ab efficatia oīs sacri possit illud bñ
ficiū recipe. Idē tz Ri. in. iiij. ꝺi. xvij.
ar. vij. q. iiij. vbi dicit q; sine excōicat⁹
sit iuste sive iniuste: ꝺū tamen teneat ex
cōicatio: sine stet p eū q; ñ est ab excōi
catiōe absolut⁹ sive nō: q; nō pōt a sa
cerdote absolui a peccatis excōicatiōe
manēte: qꝺ manifestū ē de illo q iuste
est excōicat⁹ z stat p eū ec. q; talis ac
tu ē i pcō mortali. de eo aūt q iuste est
excōicat⁹: aut iuste: sed p eū nō stat q;
nō absoluatur ē magis dubiū: tñ cre
ꝺit q; ēt tales a peccatis ñ possint ab
solui ab hoīe q̄uis absoluantur: si ve
re penitēt in iudicio ꝺei. decretū. n. ex
cōsuetuꝺine que est optima legū inter
pres sic obseruat vt tales nō absoluan
turi q; ꝓmꝺū est: vt in plurib⁹ q; iu
ste excōicati fuerāt: z q; nisi p eos sta
ret ab excōicatiōe absolueret; excōica
tus ēt minoꝛi excōicatiōe nō pōt absol
ui a peccatis excōicatione manente q;
vt habet in. c. si celebrat. de cle. ex. mi.
talis a ꝓceptiōe sacroꝝ est ꝑuatus hoc
Ri. Ex qbus dictis clare apparet q; ex
cōicat⁹ sive iuste sive iniuste: sine stat p
eū sive nō: q; nō pōt absolui a peccat⁹
excōicatiōe manēte. no. ēt illā dictionē
ēt: q̄ est dictio implicatiua p quā ꝓlu
ꝺit ꝫ Ri. q; tā excōicat⁹ maioꝛi q; mi
noꝛi nō pōt absolui a peccatis ec. q;
vter; est ꝑuatus participatione sacra
mētoꝝ passiua. nec valet qꝺ ꝺf a qbus
ꝺā q; vez ē ꝓpletiue nō aūt iniciatiue:
ad hoc dico q; ista difficultio nullo iure
ꝓbāt. scꝺo dico ꝓcesso q; iste posset ab
solui a peccatis excōicatiōe manēte. si
eēt dubiū qn iste esset ꝑticeps sacri pe
nitētie ꝓpletiue z ꝑfecte. Ibi enī adeſ
sent oia essētialia req̄sita ad sacꝝ pnie
vt ꝑz p theologos i. iiij. ꝺi. xiiij. nec cō
tritio nec bona ꝺispō ꝓfitentis aligd fa
cit ad hoc: quinimo. etiam si esset opti
me z sūme cōtritus: adhuc excōicatio
ne manente nō posset absolui a pecca
tis vt dictum est. Et hoc puenit ex na
tura ipsius excōicationis que est tante
malignitatis q; nō nisi ea remota quo
ad eccleſiā remitti nō pōt peccata. z ꝺ
hoc vꝫ casus in. c. a nobis. el. ii. ꝺ sen.
excō. vbi habet q; licet qs sit ꝺeo recō
ciliatus p contritionē: necesse est tū vt
postmoꝺū recōcilier ecclie: q̄ recōcilia
tio nullo mō fieri potest regulariter ni
si per cōfessionē z absolutionē ꝑtis a
censura si qua erat. Nec ob. q; ꝺicitur.
q; excōicat⁹ plurib⁹ excōicationib⁹ pōt
absolui ab vna altera manente. ex ꝺe
sen. ex. cū ꝑ cā. ergo est ꝑticeps sacra
mēti ꝺico q; hoc ar. nō valet: q; licet
sit ꝑticeps absolutionis ab excōicatio
ne nō tñ est particeps absolutionis a
peccatis z p cōsequēs nō est ꝑticeps sa
cramēti. absolutio aūt ab excōicatione
tā maioꝛi q̄ minoꝛi nō est sacrm: vt
plene ꝓbaui: Absolutio. i. ꝺ. iiij. in fin.
Itē absolutō ab excōicatiōe respicit soꝛ
extrinsecū: z sic pōt absolui. Absolutō
autem a peccatis requirit soꝛus in trip

secū ꝛ penitētie. ꝛ sic nō pōt absolui a peccatis excōicatione manēte. Jmo. Jnno.i cle.religiosi. ō pmū.dicit ꝙ si quis scienter admittit excōicatū nō absolutionē ad sacrm penitētie incurrit excōicationē minoꝛ ex pricipio. Et multi pfessoꝛes nō ignarī soleī excōicatū p pxius absoluere si pñt añcḡ eus audiāt de peccatis. ꝛ hoc vī laudabile. hāc ēt opinionē tenet Tho.in.iiij. Jdē Pe.de palu. Jdē in sum.confessoꝛū. Idem Hugo de castronouo.in.iiij. Jdē Jo.de noto.i.iiij. Jdē Jacobus de laude. Jdē oēs theologi tractantes. de hac mā. Jtē oēs canonīste trāseunt cū hac opinione.tenent eni oēs indistenter p.d.c.si celebꝛiat: ꝙ excōicatus ēt minoꝛ est pmuat9 participatione sacramētoꝝ passiua. Jdē tenēt oēs sumiste pꝛeter Rod. Et monal. addit ꝙ ly alia opinio sit benignioꝛ tñ ista est securioꝛ. ꝛ hoc hz pseuendo generalis fz Rt.ꝛ Monal. ꝛ vt vides ḡsi oēs sunt pro ista opinione ꝛ iō tenēda. Primo qꝛ est tutissima ꝛ verissima: ac sine pculo tā quo ad pfessoꝛes. ḡ penitentēs so ista ē rōabilissima qꝛ tā data sup ture ꝛ optima ac efficacissima rōne. ꝛ ēt tertio qꝛ ista oēs doctoꝛes ꝛ Theologos ꝑ se habet: ꝛ sumistas.

11 ¶ Quid si vnus audit pfessionē: sicut faciebant aliqui fatui monachi scientes ꝙ absoluere nō poterant: remittebant curato: vt absolueret de casibus quos nō audierat. ff. directoꝛia ꝙ hoc fieri non potest.

12 ¶ Quero pone ꝙ duoꝝ pbyteroꝝ: quoꝝ vteraḡ est pbyter insoliduꝫ eiusdē pochie vn9 a casu vel a ꝓposito audit pfessionē alicuꝰ pochiani sui pfitētis socio suo ḡ mortu facta pfessiōe antēḡ absoluat penitentē nūḡ dīe ḡ sic audiuit ei9 pfessionē poterit eū absoluere. ff. ḡ nō. Ad sacrm.n.pnie necessaria ē intētio: ꝛ ex pte pfitētis: ꝛ ex pte absoluētis. cuꝫ ergo pfitens vni nullo mō intendat pfiteri alteri: alter nullo modo potest euꝫ absoluere vel ligare pro confessione facta alteri.

¶ Si ep̄s omittit vicarlo suo vel alteri hꝰ rī: ꝛ in mādato aliqd expſsit de hīs q̄ regrunt spāle mādatū secuta generali clausula: ꝛ oīa alia q̄ p nos possumus Et si mādatū exigāt speciale ꝑm Do. satis vī ꝙ talis ēt potsit spālia ad istar pcuratoꝝ.sec9 si de specialib9 nō fuit set ibi aliqd expſsū per regulā in generali.de reg.iur.li.vi.ꝛ per.c.ij.de pe.ꝛ re.eo.li.qđ tñ vī intelligēdū ḡtum est de virtute verboꝝ ꝛ infoꝛo cōtentioso nā in foꝛo ꝺscie si aliter ꝓstaret de intētione ꝓferētis auctoꝛitatem. ḡ. s.ille intenderit hoc ēt si nō expressisset aliqd in generali concessione intelligerentur specialia.xxij.q.v. Humane aures. Et hoc idem dici pōt de auctoꝛitate data ab ep̄o pfessoꝛib9. qꝛ dicēdo do vobis auctoꝛitatem meaꝝ in confessionibus ꝛ nō intelligitur ꝓpter hoc cōcessisse casus suos: nisi aliter ꝓstaret: ꝙ per hec verba generalia intendat casūs suos cōcedere. Sed dicēdo istuꝫ vel illuꝫ ꝛ omnes alios meos casus tūc intelligit totū dedisse. Jtē no.fz Alr.fio.ꝙ ex b ꝙ papa daret alicui lniam ꝙ posset fibi eligere quēcūḡ ꝛ religiosuꝫ ꝓro audiendo pfessiones vel pro ꝓdicatiōe ex̄ de iude. ḡ fit. Si tñ in dicto cāu audiret religiosus cōfessionē sine lnia sui ꝓlati simpliciter teneret absolutio: ita ꝙ non esset retteranda talis cōfessio ly malefaceret. Jdē Pe.de palu.

¶ Utr officialis ep̄i habeat auctoꝛi- 14
tatem in pñs casū episcopalium. ff. ꝑm Do. ꝙ non nisi expresse pateat ꝙ hoc voluerit ep̄s. Et si hz: ꝛ nō est sacerdos dz alteri delegare. ꝛ ꝑm Pa.in cle.i.de pnit. iste officialis ep̄i hz solā iurisditionem in foꝛo contentioso: nec dz se impedire in spūalibus. vt in.c. ly de offi.vi.li.vi. hoc intellige. vt dictum est: nisi aliud ex gra habuerit ab ep̄o. Secus tñ videt dicendum de vicario generali episcopi in spiritualibus. expi entia teste. ꝛ de hīs vicariīs: vide infra.c.vicarius.

¶ In articulo mortis oīb9 sacerdoti 15

bus de oibus peccatis ꝛ sententijs cō
ceditur absolutio. vide. s. de hoc diffu
se Absolutio. i. §. cxxxi.

16 ¶ Quid si aliqs excōicatus in quo in
dicia fuerūt pnie manifestatus nec per eū
stetit quominus reconciliaretur: nō sus
cepto beneficio absolutionis decessit
an ꝑ absoluto ab ecclesia sit habēdus
ꝛ. ꝙ tali defūcto beneficiū absolutōis
impēdatur: sic cū vt illius mortui absō
lutio a sede apīca requiratur. q cū vi
ueret ab ea fuerat absoluendus.

QOnfessor. ij. De eius scia. Tria ꝑm
al. debent esse in cōfessore. s. scia dis
cernēdi inter peccata. inquisitio de eis
cauta ꝛ discreta pnie seu satisfactōis
iniuncto. nec sacerdos tenetur scire dis
cernere nisi in cōi. que. s. sint capitalia
ꝛ que mortalia cōia. ꝛ que venialia ex
genere ꝛ sciens hoc sufficiens reputat
ꝑ tpis huius necessitate ad cōfessiōes
audiendas. Est tamen periculosū au
dire confessiones nō habēti ꝓpetenē
noticiā casuū pape. ꝛ epoz vt in cle.
religiosi. de pnitte. Quo vero ad ca
sus epales synodales vel archiepisco
pales nō sic tenet scire ꝑñ dic. li. tij. ti.
ij. vbi dicit ꝙ religiosus ꝓbabiliter ꝑt
ignorare talia statuta. quia in facto cō
fistūt. ꝛ marie cū talis nō teneat ire ad
ꝓcilia epalia: l' archiepalia. Jō excusat
ꝛ. ꝛ. ad hoc etiā fortius obligatur q
se offert sponte tali officio. vel se inge
rit. Talis. n. tenetur de omni exacta di
ligētia. ar. ff. depo. l. i. §. sepe. vbi dō ꝙ
qui obtulit se depōsito tenetur ēt de le
uissima culpa vbi alias nō teneretur
nisi de dolo ꝛ lata culpa. qui āt nō in
gerit se. sed regstus exercet ex caritate
satis videtur ꝙ nō teneatur nisi inquā
tum scit vel pōt ꝓmode scire ꝛ quia ḥ
agitur ad merā vtilitatem alterius. si
cut de depōsito. Si quis vero confes
sor dubitat de sua cōpetenti peritia ꝑ
scientiam seu experientiam. vel etiam
dubitat si alius peritior reperiatur qui
hoc possit ꝛ velit. excusatur obediētia
ꝓlati. xxij. q. i. quid culpaꝫ. Item in
confessore requirit ꝓscientia magis cō

scientia. de pe. di. vi. qui. vult ꝛ ides
existens in mortali audiendo confessio
nes mortaliter peccat. secundum quos
dam. Nam secundus Tho. ꝛ Alex. exi
stens in mortali quandocunq; in ali
quo actu exhibet se vt ministrus eccle
sie mortaliter peccat. ꝛ totiens morta
liter peccat quotiens hmōi actus
facit. hoc tamen intellige nisi in tali ac
tu saltem conteratur. Secus tamen
in sacramento Eucharistie vbi vltra
contritionem requiritur confessio re
gularior quo ad suscipientem. Idem
posset dici in suscipiente alia sacramē
ta vt sufficiat contrito. in administran
te autem hmōi sacramenta cum
Solemnitate ꝺoze aliud est dicendum
¶ Sed an possit fieri cōfessio exīti in
peccato mortali. ꝛ. ꝑs Tho. ꝙ ḥ sub
ditus teneatur recipere sacramenta a
ministro ecclesie: etiam exīti in morta
li quousq; ab ecclesia tolleratur: q: ad
hoc ei obligatur: tamen excepto casu
necessitatis nō ꝺozet tutum hmōi indu
cere ad executionem alicuius spectan
tis ad suum ordinem: durante. ꝓscien
cia ꝙ dictus minister sit in mortali:
quam conscientiam potest deponere:
q: in instanti potest ex diuina gratia
se emendare. tamen hoc modificatus
est per constitutionem basiliensem. cū
habea infra excōicatio. vi. §. xliij.

¶ An interrogationes sint faciende i
confessione. ꝛ. ꝑm Rai. ꝙ sic dummo
do discrete fiant. de pe. di. v. c. i. ꝛ di.
vi. qui vult. Et debent interrogatiōes
esse principaliter de. vij. vicijs capitali
bus: de articulis fidei de ꝓceptis deca
logi. de sacramentis ecclesie ꝛ de circū
stantijs eoꝝ que sunt. qui quid: vbi:
per quos: quotiens: cur: quō: q̄ ꝛ si
confessor scit vel habet ꝓbabilem opi
nionem de aliquibus peccatis q̄ pēni
tens non confitetur debet ei ad memo
riā reducere: quia timere potest ꝙ cō
fitēs super ḥ laboꝛet crassa ignorātia
vel ꝙ ō adḥiberit debitā diligētiam.

Additio. An antes confessor sci
enter ꝛ sine omni cā

rōabili omittens interrogationes ne cessario fiendas peccat mortaliter. vñ q sic q: pfessor circa pximū tenet facere ex pcepto caritat] ea q̄ vellz sibi fieri rōnabiliter ptinētia ad necessitatē salutis: aliter quaricat illū pceptū. Diliges primū sicut te ipsum. Sed certe ista doctria vñ nimis dura. pfessor. n.g nō se ingerit. sed requisitus exercet tale officiū ex caritate z obedientia: nō plus tenet q̄ in deposito: puta nisi de dolo z lata culpa: q; hic agit ad merā vtilitatē alteri?. sic ergo pfessor ex negligentia pueniēte et sciēter z voluntarie ex culpa nō solū leuissima: z et leui non tenebitur z ideo nō peccabit mortaliter. nec obq̄ dicit q̄ ex pcepto caritatis pfessor tenet ea facere q̄ vellet sibi fieri. q; dico q̄ ista nō cōcludit eē ꝺ illō pceptū. diliges primū sicut te ipsum nā ꝺm. S. Bo. in. iij. dī. xxix. ar. i. q. iij. illa dictio sicut. nō est nota pfecte equalitatis sine ꝑmēsuratiōis: z expōsse simultudinis: q̄ in hoc attēdit q̄ homo ꝺz diligere primū ad illō bonū ad qđ ꝺ ligit seipsū. z post salutē pximam nihil tñ ꝺz desiderare sicut salutem alienaz. sicut habes. ē. c. caritas. §. iij. sic ergo ex eius dictis habes q̄ ista dilectio ad pximum magis attenditur quo ad affectum: q̄ ad effectū. alis totus mundus esset in statu damnationis Finis.

4 ¶ Sed quid si confessor occurrit ali quid de quo dubitat quid agere debeat. ꝛ. consulat peritos.

5 ¶ Quid si sacerdos habeat aliquos pochianos surdos cecos mutos: vel furiosos: vel demoniacos z similes: q̄s scit eē in peccato mortali: qd faciet. ꝛ. Fz Rai. ꝺz facere posse sinū vt inducat eos ad penitentiā fz q̄ é possibile. q; si nō pōt: ozet z faciet ozari ꝑ eis

6 ¶ Utr sacerdos possit absoluere illā cū qua peccauit. ꝛ. ꝺm. ꝺ. ñ ꝺz: q; tollit erubescētia. si tñ absoluit: tz absolutio. nec obstat: q̄ epūs nō pōt dispensare in simonia cū eo ꝑmissa: q; dispensatio est dignitatis: absolutio necessitatis]. z ideo non tam facile amittit quis potestatē absoluēdi sicut dispēsandi.

¶ Utr sacerdos dēat ꝑmo absoluere 7
q̄ pniaz iponere dic ꝺm glo. in cle. duꝺz de sepul. q̄ ꝑmo audiat confessio. Fo iponat pnia. Tertio fiat absolutio. nō ergo pcedat absolutio ipōsitione pniez vt sic absolutiones pcedat ptritio cordis: confessio oris: satisfactio opis salē in pposi. hec ibi. z hoc regulr fiēdū. Si tñ ga post absolutōz aliq̄s diuertat ad exēneos act? iponeret pniaz. posset excusari. nā qđ fit incōtinenti. vñ in esse.

QOnfirmatio electoꝝ an sit de necessitate petenda. ꝛ. q̄ sic de iure cōmūni q̄ electus ad regimē cuiuscūq; eccīe: aut religionis: si administratiōi dignitatis se ingesserit ante cōfirmationē. siue tanq̄ prelatus vel procurator: aut iconomus aut alio nouo q̄sito colorein spiritualibus aut temporalib? per se vel alium in totū vel in partem ante cōfirmationē ipso facto ꝑnatur omni iure quod per electionem in ipa dignitate hēbat. c. auaritie. de elec. li. vj. fallit hoc in casu q̄n abbatissa electa a minori ꝑte: nō tñ a duabus partibus impugnatur ne cōfirmet: q; iteri potest administrare. c. indemnitatib?. §. si vero. de ele. li. vi. Item fallit q̄n cōfirmatio a papa est petenda. z electus est valde remotus scilicet vltra italiā. tunc bene potest administrare in temporalibus z spiritualibus ante confirmationem: excepto q̄ nulla alienatio nez facere potest: vt in. c. nihil. de elec. Quod verum credo quando non est in mora petende cōfirmationis alias habebit locū pena. d. c. auaricie. Et qđ dicit tex. de vitramontano: credo habeat locum in citramontano: quando cura esset vltra montes: vt tenet Do. z Jo. an. in. d. c. nihil secus esset si haberet per ꝑuilegium vt fratres minores qui habent q̄ electus generali statim potest administrare.

¶ Utr predicta habeāt locū i epō. ꝛ. 1
Be. in. d. c. auaritie post Jo. an. q̄ sic.

¶ Utrum habeat locum dicta pena in 2
ipatore. ꝛ. Du. z Jo. i. c. legim?. xciij.

bl.q nō idē tz gl.l.cle.vnica.de iureiu-
q potest administrare z oēm iurisdi-
ctionez exercere imperij.

3 ¶ Qñ dz petī ꝓfirmatio. ff.q.j. tres
mēses post pzestitū cōsensū: aliter ltio
cessante ipedimēto si nō petat vel ab
electo: ib⁹ vl ab ēpo electo: vl ab alio
p ipso electio ē nulla.c.cū sit de ele. li.
vi. in cathedrali⁹ ⁊o z regularib⁹ ec
clīj sūū ꝓfirmatō a papa ē petēda pna
moderatōez.c.cupientes.de elec.lib.vi.

4 ¶ A quo dz pet ꝓfirmatio.ff.q. si cle
ctus ē exēptus dz petī a papa: vl ab ei⁹
legato de latere si ē aliqs sup illa pun
cia vt in.c.si abbatē.de elec.li.vi. itelli
ge qñ talis exēptus subest imediate pa
pe.sec⁹ si mediate vt sūt pncipales mi
nistri ordis mioꝝ q ḡnlis sint exēpti:
tñ hñt sup se gñalē totius ordis a quo
hñt cōfirmari.pa.tñ in.c.i.de sup. ne.
pze.tz q abbates ēt exēpti sūt p ēpos
ꝓfirmādi.si aūt nō sunt exēpti dēt con
firmari p suos ꝓlatos imediatos supio
res vi:puta. epūs inferiores suos archi
epūs epos suffraganeos suos primas vl
patriarcha archiepos nō exēptos.hec
colligūtur.ex.c.cū monasteriū. z ex.c.
cū dilecti.z.c.bone memorie.i.de elec.
cū ibi notatis.z.lxtiij.di.illud.

5 ¶ Nūo dz fieri confirmatio a supiore
vl ab eo cui de iure cōi siue spāli puta
p:uilegio vl ꝓsuetudine pscripta.siue
ex delegatōe ꝓfirmatio pinet.ff.q. dz
vocari notarij si ē aliqs coelect⁹ simul
cū eo.vl apparet aliqs oppositor. alīs
gñāl⁹ in eccīa in q dz tal⁹ esse vocā-
tio dz fieri vt sig sint q se velint oppo-
nere cōpareāt assignato termio pēpto
rio.z si nullus apparet dz ipe cōfirma
tor diligēter examiare z electiōis pces
sum z psona electi.marie i scia z hōe-
state vite z etate.q: si idīgnū cōfirmat
vl etatis illegitīe' mortalr peccat. Et ē
puatus ipso iure ptāte ꝓfirmādi pmū
succedēte illius z cōfirmatio ipso iure
est nulla.qñ nō vocat' q sūt vocādi.si
est aliqs coelectus.vel alius q velit op
ponere ꝛ electū vl electiōez z si discus-
so negocio sit. hec hñtur ex.d.c. nihil
e.c.si de elec.li.vi.cū ibi notatis.

¶ Sed nunq̄ si electus admīstrat 6
post confirmationē nulla cadat in pe-
nā de qua.ē.in pn.ff.gl.in.d.c.si. q si
errauit in facto: puta credidit factā vo
cationē z discussionē: z sic nō cadit.ꝛ
excusat. Sz si errauit i iure si excusat a
dicta pēa.ō re.iu.ignorātia li.vi.cōpco

¶ Utr dicta nullitas cōfirmatiōis ha 7
beat locū in postulatiōe ff.gl.i.d.c.si.
q sic.cū sit eadē rō qō vez putat in
admissiōe postulatiōis q fit a supiore
illo q postulatī admittendū cōfirmat
secus i eo q postulat a plato suo vt mo
nachus electus in epz ab abbate: q: in
eo nō fiet vocatio: z idē in pūtatiōe vt
etiam ille cui fit pūtatio seruare tenea
tur hanc decre. z sic seruatur.

¶ Utr sit seruādū qō dcīt ē in.§.iij. 8
pcedēti in oibus bñficijs ēt simplicib⁹
ff.ge.in.d.c.si.q: sic siue hēant curam
aiaꝝ siue nō.q: cū in oi bñficio regrat
examinatio z cōfirmatio electi seu pū
tati: seu postulati ꝑm Jo.an. post No.
in.c.ꝓpositum de concel.pze.ergo ser-
uanda sunt predicta.

¶ Utr in hospitali silr.ff. Se.vbi.§. 9
q sic si datur bñficiū p viā pūtationis
vel electiōis.secus qñ nō datur in bñfi
ciū: q: tunc fit cōmissio nō electio: vel
collatio seu pūtatio. vt in cle.q: contin
git de relig.do.

¶ Utr ꝓlatus supior possit cōfirmare 10
sine caplo:ff. Se.i.c.qñ de elec.li. vi.
q archi.tbi post opi.recitatas tz q nō
valet cōfirmatio: si i abūnta capli fiat.
Et hoc verū nisi cōsuetudo ecclesie
haberet cōtrarium: q: tūc valeret con
firmatio de cōsue.c.nō est li.vi.

¶ Quo aūt tpe debeāt fieri cōsecratio 11
nes epoz: z archiepoz: Dic q vltra
tres mēses post electionē z cōfirmatio
nē differri nō debēt: nisi necessitas alī
ud suadeat.lxxv.di.qñ quidam.

¶ A quo dz cōsecrari archiepus.ff.ab 12
oib⁹ suffraganeis suis q tūc ad metro
politanā eccliam sunt vocādi.de tēpo.
ordi.si archiepus: z cū cōsensu ꝓmatis
c.placet.lxv.di. Jta q sine eo nō reci-

pñt executionem consecratus. vt notat Inno. in. c. nec epi. de temp. or.

13 ¶ Quis ꝓsecrabit epm. ff. si est exemptus ꝓsecrabil' a papa: vel de eius mãdato. Sī ꝓ nō est exẽptus: archiepus cũ duobus ꝓuincialibus epis: aut tres cõp: ouinciales epi z iussu archiepi: cita tũ q dẽs epi cõp: ouinciales sunt per epl'am regrẽdi vt ꝓsentiãt. vt in. d. c. nec epi. vbi dicit Inno. q si aliqs ipsorũ cõp: ouincialiũ ꝓtenaꝫ in ꝓsecratiõe archiepi vl epi q poterit agere vt priuet' executiõe officij. Sicut in elec. agit vt cassetur de elec. q sicut. z etiã grauet or pnia sibi poterit ꝑponi.

14 ¶ Quo die debẽt ꝓsecrari ꝓdicti. ff. q die dñico hora tertiaꝫ. li. di. q i aliquo. lxxv. di. q dic. z. c. ordinationes.

15 ¶ Quo dz fieri: vide in. d. c. ordinationes: ff melius in eoꝝ pastoꝝali. z qd sit de substãtia notatur. in. d. c. ordinationes. z. lxv. di. in sũma.

16 ¶ Patiarcha aũt z pmas. ac cardiales credo q a papa sunt ꝓsecrãdi vl de eius mãdato z nõ ab alio ar. c. pudenda. z qõ tbi no. xxiij. q. i. dicit etiã. pa. in. c. meminimus. ꝺ accu. q̃ glibet pzlatus ꝓfirmatus a papa nõ põt bñdici seu ꝓsecrari p inferiorẽ nõ de lnia pape: vt in. c. cũ in distribuendis de tẽp. or. nisi ꝓmetudo aliud hẽat. Papa vero cõsecrari dz ab epo hostiẽse. xxi. di. in nomine domini.

17 ¶ In quo loco sunt ꝓdicti ꝓsecrandi: ff. q archiepus i sua metropolitana ecclia vt i. d. c. ñ archiepũ. alq ꝺ vbi placuerit ad quẽ ptinet ꝓsecratõ. li. di. c. ñ.

QOnfirmatio sacrl. vtꝫ sacrm ꝓfirmatiõis sit de necessitate salutis: ff. Fm Ri. in. uij. di. vij. q susceptio sacrl ꝓfirmatiõis puilis baptizatis nõ ẽ necessaria ad salutẽ: sic intelligendo q ñ ne eius susceptõe saluari nõ possint. sic ẽt loquẽdo de necessario nõ est necessaria p se adultis huius sacrl susceptio: cũis ets valeat ad matorẽ victorie pfectionẽ. ꝓpterea tũ huius sacrl i adultis nisi penitẽt ẽ dãnabilis. tũc aũt cõtẽptores reputati dñt qñ habita bõa z sufficienti opportunitate suscipiẽdi hoc sacrm: ipsum suscipere renuũt ac nota biliter negligunt.

¶ Que sunt de substãtia ꝓfirmatiõis. 2 ff. fz pe. gnq. duo ex pte ipsius sacrl s. mã crismatis z forma ꝑborꝫ. duo ex pte mistri. s. oignatus pontificalis z intentio. vnũ ex pte suscipiẽtis. s. q̃ crismeꝫ in fronte: nã q̃ in ꝓfirmatiõe ꝓfertur audacia spũalis euidẽtius fit in frõte. crisma aũt ꝺ oleũ cum balsamo ab epo sanctificatum.

¶ Quis est minister cõfirmationis. ff. 3 solus epus ꝺ ꝓse. di. v. manus. z. c. nouissime. z. c. ieiunt.

¶ Sz nunqd papa pt cõmittere alteri. 3 ff. pa. in. c. ẽpto de ꝓse. dicit q nõ solũ sacerdotibus: fz ẽt simplici clico dũmõ hẽat istud sacrl põt cõmittere. Et in hac opione residet glo. in. d. c. ẽpto alig tñ dicũt q ẽt laico põt hoc papa demandare: dũmõ laicus receptꝰ istud sacrm. z hãc opi. vl approbare. gl. in d. c. manus. in eo q apponit regulam dicẽs q ex delegatiõe pape glibet põt ꝓferre sacrm qõ ipe receꝑit. z sic laico ꝑsõti hmõi sacrm papa cõmittere posset. cuius tñ opinio vl vt laico hoc demandare nõ possit: q ex hoc demigraretur status ecclesie: quod papa facere nõ põt. i. q. vij. z ibi illa.

¶ Sz dubiũ est qd in collatione ordi 4 nũm gl. in. d. c. manus vl velle idẽ qd dictũ est de ꝓfirmatiõe. sed collec. dicit q collationẽ minoꝝ ordinũ possit papa delegare simplici sacerdoti secus in collatione sacroꝝ. q: sacri ordines hñt actus z exercitiũ in ꝓfectiõe eucharistie. nam vt dicit glo. in. c. puenit. xcv. di. nõ põt papa cõmittere nõ sacerdoti vt oficiat cor: pus xpi: q: xps hoc cõmisit solis ꝓelꝫ pteris: nõ idẽ dicendũ in ꝓpolito: vt sicut in ꝓfectione eucharistie papa nõ disponit ꝺ dispõnẽ xpi. ita nec in ordinatiõe mistroꝝ ipsius sacrl. fz pa. putat vt sacerdoti hoc possit delegare idistincte: q: ls de sacro eucharistie sit dispositũ istimtiõe dñica q hẽat illud admistrare: hoc tñ nõ est

disposituꝫ in collatione ordinū. nā olim presbyteri in cōi regebāt eccliam ⁊ ordinabāt sacerdotes. vñ quēadmodus olim poterāt: ita vī ꝙ papa possit hoc cedere sacerdoti maxie delegādo: cum nihil exerceat delegatus nisi ꝓpria: vt in. c. sane. ℞ of. dele. gnimo dico: ꝙ imo numo ordinū collatione posset papa sacerdotibus ꝓprio iure ꝓcedere. nam sacerdos pōt hodie ꝓferre pmā tōsurā dāmō hēat subiectū. vt no. ho. in. c. cū ꝓpingat ℞ eta. ⁊ qua. ꝓferiore aūt pla tum a papa nō pōt fieri ista delegatio nō pōtificibus: q: nō pōt isti disponē ℨ statutū ⁊ ordinationē ecclie. hoc ꝓbat. in. c. aqua. de ꝓse. ec. ⁊ vide glo. in d. c. puenit. q̄ ponit notabile regulā ꝙ nihil hz epūs ꝙ sit iurisdictōis qō non sit delegabile p eū. secus i cōpetētibus rōe ordinis epāl: vt notat gl. i. d. c. ḡsto

5 ¶ An aūt ea q̄ sunt ordis epalis possint ꝓferiore pscribi. ℟. pa. in. d. c. ḡsto facit regulā singularem ꝙ ea q̄ sunt ordinis epalis nō pōt acgri p inferiorē ex ꝓsuetudie ḡtūcūq; vetustissima. hinc dicit Jo. an. in. c. ij. de ꝓben. li. vi. ꝙ quātūcūq; tpe laicus exercuerit actū spūalē nūq̄ tñ pōt illū actū pscribere Nā possessio tāti tpis cuius inity nō ē memoria hz vīz titulū: q̄n vāt capacitas i exercēte. als nō. secus i ꝓpetētibꝰ epō rōe iurisdictōis vl dignitatis epalis. Nā illa pōt pscribi p inferiorē cūcq; vt in. c. auditis. ⁊. c. cū olim de pscrip. ⁊ in. c. accedētibus de excel. pla.

6 ¶ Que aūt ꝓneāt ad iurisdictiones glo. in. c. trāsmissaz. ℞ elec. dicit ꝙ sunt vt iudicare: excōicare: cōrigē: iuramēta recipe a vasallis: cōfirmare. iuestire bñficia ꝓferre ꝯ filia. ⁊ hec oia in ꝓximatōe ꝓsequtur electus. ea ꝯo q̄ sunt ordinis sicut ē clicos ordiare chrisma cōficere: depositio clicoꝝ: bñdicere virgines ⁊ eccliās ⁊ altaria ꝓsecrare ⁊ filia ꝓferuntur in ꝓsecratiōe epali. ⁊ glo. in d. c. puenit. dicit ꝙ inter ea q̄ sunt iurisdictiōis: sunt q̄dā q̄ nō pōt demanda ri: nisi eis ḡ admiculo ordinis ea pōt exercere: vt deponere verberare clericum. extra de sen. ex. vniuersitatis.

¶ Sz q̄ritur ꝑsupposita validitate de legatiōe: si delegās postea ꝓhibet: nūqd ipsimat caracter ex sacro hito ℨ interdictū delegāto: Dic ꝙ aut ꝓhibitio hīt ptātē hmōi sit als ex delegatione ⁊ tūc gl. dicit ⁊ bñ ꝙ post ꝓhibitionē nihil ꝓfert ⁊ idē tz gl. i. d. c. man⁹. ⁊ est cōis opio. ⁊ ꝓbat rōne q: sublata ptāte delegata nulla ptās remanet in ipso delegato. vt i. c. sup qōnū de offi. dele. 7 8

¶ Sz dubtū ē: qd si ꝓhibitio fiat epō p romanū pōtificē: nūqd ꝓficeret sez post ꝓhibitionē. Inno. refert quosdā tenere ꝙ nō q: hz papa nō possit tollere sacrz baptismi: vl alia necessaria pt tñ circa illa disponere: vl dādo formā vl disponēdo de ꝓsonis a qbus ⁊ qb⁹ ꝓferēda sint vt no. in. c. i. de baptismo Nā pape est obediendū in istis spūalibus ⁊ ꝑcernētibus piculū aie: nisi illa repiant expresse iterdicta: vl sint ℨ fidē. ⁊ no. hāc regulā quā vī seq host. in c. quāto. de trāsla. pla. Ipse tñ inno. cōcludēdo dicit ꝙ aut papa facit legē p quā tollit ptātē epis: ⁊ nihil ageret epa postea pscrēdo. Aut simpliciter ꝓhibet epis ne faciāt: ⁊ tūc ꝓhibitio nō ispedit ret ipressionē caracteris. Dicit tñ Inno. notabile ꝓbū obliuiōi nūq̄ tradēdū: ꝙ sine cā rōnabili nō est papa sustinēdus attētando ista vl silia ℨ velē eccliaz. ⁊ pōdera ex his ꝓbis duo. Primo ꝙ nō ꝓsumit in papa cā rōabilis si vult venire ℨ vlem statū ecclie tz os ꝙ cā sit alijs nota. Secō pōdera ꝙ si dicit papa nō posse: tz eū nō sustinēdū quasi dicat ꝙ eccliа vlis dz resistē papi: nī eccliа nō resistēte. dr actus valere. ⁊ Pa. reddit rōnez huius distinctionis inno. Nā in faciēdo legē ⁊ auferēdo p legē ptātē epis: nihil ptātis quo ad actū ꝓhibitū remanet ipsis epis.. Sed q̄n simplr ꝓhibet: nō tollit ptātē sed interdicit exercitiū: merito hoc casu ipsimit caracter nō obstāte ꝓhibitione pape: q: simplex ꝓhibitio nō impedit ipressionē caracteris in ꝙte ptātem etiaz si in ꝓhibitiōe apponatur

clausula decreti irritans. hec Pano.

9 ¶ Que sit forma ꝓfirmationis. ℟. forme est hec. Confirmo te signo crucis ꝛ confirmo te chrismate salutis. In no. p. ꝛ ñ. ꝛ. sp. s. amen.

10 ¶ Utrum in sacro ꝓfirmationis ꝓferat gra. ℟. Fm Tho. gra ꝓferi nō solus cōiter: sicut in quolibet sacro ꝓferi gra emundans a peccato vel reliquijs peccati. ꝛ etiam spūalis gra p quā ds de putatur ad offm sanctitatis: ꝛ idoneus efficit ad xpm ꝓfitendum. vñ ꝛ de gra to facit magis gratū.

11 ¶ Quibus dz hoc sacrm ꝓferri: ℟. omnibus xpianis. nam ꝛ pueris, quemcunter ꝓferi: q; minus hñt fictionis. ꝛ viris ꝛ mulieribus ḡbus cōis est pugna spūalis. Item mutis: q; ls nō verbo: signo tñ pñt ꝓfiteri. Item morientibus ḡbus ls subtrahat pugna: tñ pgunt ad premiū militantiū: ꝛ tō quēcunter accipiunt xpiane militie signū.

12 ¶ Utr ꝓfirmatio possit iterari. ℟. Fm theo. non potest eo q; imprimat effectum indelibilē. de conse. di. v. dictum ꝛ. c. de homine.

13 ¶ Utr cōfirmatio ꝓferri dēat ieiunis ꝛ a ieiunis rndeo sic pp reuerētiā sacri de conse. di. v. vt epi. ꝛ. c. vt ieiuni. tñ in necessitate: melius esset confirmari post prandiū ḡ si ep̄o discēdente ꝛ hoc huiusmodi gs nō possit cōfirmari.

Conscientia. Utr liget ad faciendū oē q; dictat p modū preceptiōis vl̄ phibitiōis. ℟. ls Bo. in. j. di. xxxix. ar. 1. q. iij. Quod aut ꝓscia dictat aliquid q; est fm legē dei: ꝛ sic tūr facere vel ꝓsciam deponere. vtpote si dictat necessariū ad salutē festinā de terra tollere si nō deponit cōsciaz aut nō leuet. moraliter peccat. Aut ꝓscia dictat q; est legē dei ꝛ sic nō ligat ad faciendū. ls ꝛ ligat ad deponendū. q; erronea errore repugnāte legi diuine. vñ quādiu manet ponit hoiez extra statū salutis: ꝛ tō necessario tūr eā deponere: q; siue faciat quod cōscia dictat siue nō. semp peccat moraliter. Faciēdo q; dictat peccat moraliter: q; facit cōtra legē dei. Non faciēdo etiam pēccat moraliter q; quia faciendo bonum facit in ꝓpōsito dei: dum credit dictāte sibi cōscientia hoc deo displicere. ꝛ sic intellige illud vulgatum. q; sit contra ꝓsciam, edificat ad gehēnam.

¶ Quid si ꝑlatus precipiat aliq; q; ꝓscia subdicti dictat esse ꝛ legē dei. ℟. Bo. vbi. s. q; teneī eā deponere nisi clarum sit illud fore cōtra legez dei. ꝛ Si nescit de illa iudicare. dz sapientiores consulere: vel p oratiōnē a deo declarationem postulare. Vel dic vt habetur in. c. inquisitioni. de sen. ex. ꝛ quod qñ scit p̄o certo q; est contra legē dei nō obediat: quia moraliter peccaret: sed potius debet tollerare etiam excōicationē. Si non scit p̄o certo: sed ex leui ꝛ temeraria credulitate: tunc ad ꝓfilia sui ꝑlati deponat. Si vero dz credulitatem ꝓbabilē ꝛ discretā: q̄uis non manifestā ꝛ euidentē: tunc pp obediē tiam faciat q; sibi ꝓcipitur: q; tūr in tali dubio: ꝛ pp bonū obbediētie exercitatur: sed nullo mō ex ꝓpria voluntate faciat q; peccaret mortaliter. q; q amat plenum incidet in illud.

¶ Utr cōfidens de cōscia: famā negligens peccet mortaliter. ℟. Fm gl. in. c. sentiri. xi. q. iij. q; aut sumus iter tales. q; parati sunt imitari. ꝛ si peccat mortaliter q; eam nō defendit p̄o posse. Et sic intellige. c. nō sunt audiēdi ea. q. ꝛ. c. nolo. xij. q. i. ꝛ de cōse. di. i. iubemus. aut sumus inter tales. q; solū sunt parati reprehendere nō imitari. ꝛ sic sufficit nos ꝓscia nostra ꝛ nō tenemur defendere. ꝛ sic intellige. c. quid ob est hominī cū. v. c. se. xi. q. iij.

Consecratio. i. ecclesie vl̄ reconciliatio eius. Ecclesia a solo epo pōt cōsecrari. de cōse. di. i. nemo. Nec̄ epūs potest alteri delegare nisi epō. sicut nec reconciliationē extra de ese. ec. aqua. ꝛ potest cōsecrari tā diebus dominicis q̄ ꝑuatis extra co. tua. nec̄ dz cōsecrari sine missa de cōse. di. i. c. ij. nō tñ est de substantia fm Ber. ꝛ No. in. c. q; sicut. de elec. qui dicunt q; missa dz

fm ecclias romanā dicī a ꝓsecrante: tñ si aliter fieret teneret.

1 ¶ Presumitur ecclia ꝓsecrata ꝑ3 inno. qñ apparet de hoc aliqua scriptura vl instrm dotationis. vel in libris ecclie. Uel i colūna: vl i dictiōib⁹: qō idem ē: vel i tabula marmorea z huiusmodi. vl ēt si appeat vnus testis de visu vl auditu ꝑ3 quosdā. nā hoc cāu cū nō tractetur de ꝑiudicio alteri⁹: sufficit⁹ tales ꝓbatiōes. z fic fac regulā q⁹ sculptura i loco lapideo facta: vel vn⁹ testis facit fidē: vbi nō agit de ꝑiudicio alteri⁹.

2 ¶ Tres sunt cāus i qbus ecclia cōsecrata dz recōsecrari. Prim⁹ si pietes ecclie sūt cōbuste: vl dirupti: seu notabilr decrustati i toto vl maiori parte Sec⁹ si solāt fuerit tectus exustū. ex. e. ligneis. Nō ꝑ3 pa. i. c. ꝓposuisti. e. ti. qz ꝓsecratio ecclie ꝓsistit in exterioꝛi pte. sit enim Delimitio: seu vnctio cū crucib⁹ in tpis pietib⁹ ecclie i superficie muri. vñ violatur ipa ꝓsecratio ex ꝓbustiōe pariēti. ꝓ3 pietē si corruāt. z ꝓse. di. i. ecclijs Secūs si pietes i toto vel maiori pte corruerūt. si ꝙo pietes successiue fuerīt repati: eccla eadē intelligit ꝑ3 quosdā: z nō indiget recōsecratione. Sicut dicim⁹ de nauticulis vna pars ꝟficit: z reficit eras: vna alia ps corruit: z eras reficitur: z sic successiue reficit. ēt tota z tñ eadē nauis dr. vt. in. l. qō i rerum de leg. i. z idē dicitur populus: licet alig moriāt z aliqui de nouo nascant. vt vt in. l. ppōebat. ff. ō iud. ꝑ3 inno. sup. ꝗtica. e. ti. refert alios tenere q⁹ idigeat recōsecratōe. z hāc ꝑte putat pa. ꝟioꝛē nā i istis ꝙritualib⁹ cōsideram⁹ ꝙtatē z nō fictionē. Sed in veritate nō ē illa ecclesia: ex quo ex toto vl maiori parte de nouo: licet successiue: est refecta. nā negari nō pōt: quin cōsecratio que cō sistebat i antigis parietib⁹ sit sublata z ītra contraria: loquuntur de fictione. Nec ob. si dicatur: q⁹ exquo fuit refecta ꝓtis minoꝛ pars: maioꝛ pars traxit minoꝛē partē ad naturam sūā. sicut de aqua bñdicta z oleo cōsecrato. dico q⁹ hoc nō ꝓcedit i istis que cōmixtione nō confundunt. Tertius ē qñ dubitat an ecclia fuerit ꝓsecrata: nec appet aliq ꝓbatō de his q̄ dicta sunt. ff. Dū tres casus notātur in glo. d. c. ꝓposuisti.

¶ Sūt z alij cāus i qbus ecclia nō dz 3 recōsecrari: ꝑ3 recōciliari. Primus pp hōicidiū omissi i eccla. d. c. ꝓposuisti. z qz tex. simplr facit mētionē de homicidio. z i hoc nō requirit sanguis effusiohē: iō sufficit homicidium esse sine sanguis effusione: vt q: tuit laqueo suspensus vl strāgulat⁹: vel simile. Et hoc tenet glo. i. c. vnico. eo. ti. li. vi.

¶ Quid si in ecclesia fiat homicidiū 4 casuale: vt puta. hō cecidit de tecto ecclie z mortuus ē: vl aliqs se defēdēdo occidit inaduerē. ff. pa. i. d. c. ꝓposuisti. dicit q⁹ nō indiget recōciliatiōe: qz tex. ibi intelligit de homicidio violento: seu iniurioso.

¶ Quid si occidatur sanct⁹ vir i eccla: 5 nūquid recōciliabit. ff. gl. i. d. c. vnico dicit q⁹ fic: qz iura i distincte loquūtur: z sceleratū ē iuste occidere, ꝙ iniustū. Et ꝑ3 ecclesia i dicto cāu sit sactificata ex sanguinis effusīi passione: ex ipsius tamen effusīi actione bene pollutur. iuxta illud. Actio displicuit: passio grata fuit: locum tū sanguinis si lauabūt.

¶ Quid figo occidatur extra eccliam: 6 vl vulneret: z post itrat cimiterium vl ecclas z ibi sanguinē spgat. ff. gl. in. d. c. vnico. dicit q⁹ nō recōciliabit: ꝑ3 sanguis defluat ad terram. secus ꝑ3 directoꝛias si sanguinis effusīio facta fuerit violenter i ecclesia vel cimiterio: ꝑ3 sanguis non fluat ad terram. vt puta colligitur cum scutella.

¶ Quid aūt si. ff. tectus ecclesie. pijta 7 homo sagitta interficit. ff. glo. vbi. ff. fm hug. q⁹ nō ē facta dā recōciliatio: q⁹ extra ecclesiam videtur factum.

¶ Quid si fiat vuln⁹ i eccla vel cimi 8 terio sine sanguinis effusione: an reconciliabitur: Dic fm Pa. i. d. c. ꝓposuisti z gl. i. d. c. vnico q⁹ sic p tex. d. c. ꝓposuisti. vbi dr q⁹ pp hōicidia z vulnera reconciliabīt eccla: z nō dicit: an in eis fuerit sanguis effusīio vl ne. ꝑ3 Pa. dicat

q vulnera nō fiant sine sanguinis effusione. Et tō alia iura faciūt mentionem de sanguis effusiōe. vt ex. eo. c. fi. d. c. vnico. Ex quo Pa. infert duo. primo q pp extractionē modici sanguis nō pollunt ecclia: q denotat ꝑbū effusio. nā illd ꝑbū abūdātia significat. Et hoc notabis ad statuta que q̄dq; regiunt sanguinis effusionē. Secdo infert q ex alia iniuria coꝛpozali citra sanguinis effusionē nō pollunt ecclia: vt necessario indigeat reconciliatiōe. Secūdus casus pp adulteriū vel semis effusionē ex de adul. c. significasti. ⁊ de ꝓse. di. i. ecclijs. ⁊ intelligit tm̄ ꝺ semie humāo: siue sit catholicus vl̄ pagan⁹.

9 ¶ Quid si ē occultū. ℔. q ad hoc vt re cōciliet ex ꝓdicto casu ꝟ asten. regrit q effusio sit notoria magna ⁊ fornicaria. Jō dixi notoria: q: si eēt occulta: ñ oꝛ recōciliari ꝟ Joā. an. in. d. c. vnico q: ecclia nō iudicat de occultis: sed tm̄ tūc. qñ ē manifesta vl̄ de ea fama publica. als oporteret eos ꝓtinuo discurrere. nō ét dixi magna: q: ꝓpter modi cā humectationē nō eēt recōciliāda. Jdeo aūt addidi: fornicaria. q: si vir somniando: vel vxoꝛē cognoscēdo effundat semē: nō ꝓpter hoc est recōciliāda ꝟ Jo. ⁊ Nug. in. d. c. ecclie. ꝟ gl. i. d. c. vnico: teneat ℣num in ꝑma opinio vl̄ ꝯmuniꝯ ad hoc facit de homine dormiente in ecclia si ei accidat pollutō etiā si esset manifesta nō oꝛ recōciliari ecclesia. ⁊ tamen si homo ex ꝓposito ꝓcuraret huiusmōi emissionē si esset manifestū indigeret recōciliatiōne ꝟ directoriā. vñ hoc nō nisi ex hoc. q: ꝓmū sunt sine peccato ℣m cū peccato. Modo ad ꝓpositū q vxoꝛ reddat debitū viro in ecctesia vl̄ exigat: de se nō ē peccatū: marie credo q ecclia nō indigeret recōciliatione in dicto casu: si iminente necessitate vxoꝛ redderet debitū viro. vel eōtra i ecclia. puta erant lōgo ipe reclusi: ⁊ exire nō poterāt. Itē recōciliāda ē ecclia ꝓpter victū sodomiticū. Tertius si excōicatus sit in ecclesia sepultus. extra eo. ꝓsiluisti. ⁊ ista coꝛpoza si discerni ꝑsit sūt exhumāda ⁊ extra ecclesiaz ⁊ cimiteriū ejiciēda extra de sepul. sacris. Jdē ét si in ea sunt sepultus paganus vel infidelis: tūc enīs coꝛpoza nō solū sūt extumulāda ⁊ ejiciēda: sed ⁊ pietes rededi ⁊ tigna. Jdē ꝟ Jo. an. i. d. c. ꝓsiluisti qñ sunt sepultus excōicatus. Jdē Dost. Sz ꝓdicta q̄ ad rationē pietū nō placēt Pa. q: si ra derētur pietes violareī ꝓcratio ecclie ⁊ sic eēt recōsecrāda: ⁊ nō recōciliāda. nec ob. c. ecclesiam de ꝓse. di. i. q: loquitur in ecclesia nōdū ꝓcrata: ⁊ tūc fuari ꝑōt q dicit Jo. an. Quart⁹ casus: si ecclesia: vel altare. vel cimiteriū ab epo publice excōicato ꝓcrēt̄: vel bñdicātur polluta sūt: nec añ recōciliatiōne celebrari ꝺz: nec aliqs sepelīri. ar. d. c. ꝓsiluisti. vbi hoc Do. ⁊ ibi Pa. reddit rōnē: q: si sepultura coꝛpoꝛis excōicati pollut ipsū locū fortius qñ ipa ꝓsecratio trāsit per manū notorie excōicati. ⁊ in hoc facit regulā q oia que ꝓsistūt i exteriozib⁹ bñdictōibus ⁊ cōsecrationibus nō debēt exerceri p fideles si ge sta sūt p nōtie excōicatū añ reconciliationē. Sec⁹ i coꝛpoꝛe xpi ⁊ aliꝰ sacris nō illa sūt veriss̄ima i sensec idiger reconciliatione ꝟ excōicat⁹ confecerit.

¶ Quid de mulīere ꝓgnāte moꝛtua 10
Ber. ⁊ gof. dicūt q sepelliet̄ i ecclia q: fetus est pars vēt̄ris. de ꝓse. di. iij. siqua No. āt distiguit q: aut certū est q fetus moꝛtuus ē. ⁊ tūc si incidēt mulier. ꝟ cū ꝑtu sepelietur. nec obstāt ura q̄ volūt q paganus ñ sepeliatur in cimiterio q: intelligūtur qñ paganus se paratus ē ab vtero matris xpiane vel in vtero matris pagane tbi sepult⁹ fuit Secus si in vtero matr] xpiane: q: nec ꝯmōde. discerni potest: ⁊ ideo ñ est ex humādnd. Si aūt certum est q patus vixit vel dubitatur: tūc oio incidatur ff. de mor. inf. l. ij. Jdē dir.

¶ Sz qa ꝑt eccliaz recōciliare: dic q 11
epe ꝓpius p se vl̄ p aliū epm: ⁊ potest vn⁹ aquā bñdicere ⁊ alius recōciliare per simplices ꝺo sacerdotes ñ ꝑt: ét si sit consuetudo extra eo. aqua.

12 ¶ An aũt papa possit ꝯmittere reconciliationē simplici sacerdoti. ff. gl. in d.c.aqua: ꝛ Pa.ibi dicit ꝙ sic. Et idē dicendū fm Pa.in oibus q̄ sunt iure ep̄alis ex dispositione humana quia in illis papa hz plenitudinē ptātis. vt i.c.ppositū.de ꝓcess.ꝑben. Sz ea q̄ ex dispositione diuia sūt tributa certo ordine ñ pñt cōmitti illi ordinē ñ hñti ꝛ ppapa vt vult gl.i.c. puenit.xcv.di. Et nota hanc regulaz.

13 ¶ Quid sīgs celebrat i ecclia semis vl̄ sanguinis effusionē polluta: an efficiatur irregularis. ff. ꝙ ét si scienter in ea celebrat.non ē ꝑp̄ hoc irregularis.de sen.ex.ts g.li.vi.

14 ¶ Quid fiet si ecclia ñ ꝓsecrata fuerit sāguinis vel semis effusiōe polluta. ff. fm Pa.in.c.ñ.eo.tl.ꝙ organa clicoꝝ ibi suspēdūt.ita ꝙ nedū missa: hz nullū officiū hz ibi celebrari aſi recōciliatio nē: que fieri potest ꝑ simplicē sacerdotē: sanādo ecclesiā aqua exorcizata q̄ ét fit ꝑ simplicē sacerdotē ꝛ ñ cū aqua benedicta: cū vio ꝛ cinere. cū qua recōciliaī ecclia ꝓsecrata. ꝛ ñ regrit pñtia epi. q: si exigeretur pñtia epi: non posset imediate recōciliari. ꝛ tñ ter. dicit ꝙ ẽccūs ꝑ ꝓsecret. eadē rō. posz dici ꝙ nō regrat lnia epi ꝑ ter. ibi ꝙ debeat ꝑtinus lauari: qđ non fieret si oporteret mādatū epi expectare.

15 ¶ Ecclia pcipue ꝓsecrata: vel oratoria monasteria: vel hmōi ñ debēt ꝙerti ad seculare hitationē ꝛ ꝓphāos vsus xix.q.iij.q̄ semel ꝛ.c.qñ. ꝛ extra de re. do. ad hec. ex quo infert ibi Pa.ꝙ ma lefacūt illi q̄ ex vestib⁹ sacris. vetusta te ꝓsūptis faciūt vittas ꝑ dñabus seu burſas: seu gd sile. ꝛ vide ter.in .c. ad nuptiaz. de ꝓse. di.i. vbi dr ꝙ vestes ecclie ñ debēt accommodari ad oīa tūnuptiaz: nec ad aliū vsuz mūdanū ét ex illo ter. colligit ibi gl. ꝙ est veste dñe ñ dz fieri capula: seu aliud vestimētū eccle: hz ꝑtiū obfuerit. ꝛ tō papa Sixtus quartus dedit lniam vt ex vestib⁹ mulier ꝛ sclariuz possint fieri ornāmta ꝛ pānia ecclie. nō. ét ꝑ hē

tur de ꝓse. di.i.c. ligna. ꝙ ligna eccle cū fuerit vetustate ꝓsumpta nō debēt repōi i loco indecēti: vt puta i cogna v̄ latrinia: nec ét in pastinādis vineis hz in loco honesto: vt in claustro vel refectorio. vel hmōi veligni ꝙburenda. nec ad laicoꝝ opera debent admitti.

Consecratio.ij. hz altaris alia est ꝓsecratio ecclie alia altaris. ꝛ tō vna sine alia fieri ꝑt extra eo.c.i.

¶ Altaria sine religis ꝓsecrari non debent. de ꝓse. di.i. placuit. ꝛc. nō oz. ꝛ ꝑt eꝑs in eadem ecclia sil̄ plura altaria ꝓsecrare extra eo cū sio.

¶ An aūt deficiētib⁹ religis possit appōi corp⁹ xpi. Jo.in.d.c.placuit di cit ꝙ sic hug. dicit nō ēē de substātia ꝓsecrationis vt reliquit apponēr. ea. di.c. nullus hoſt.i sū referi ꝙsuluisse Innoc⁹ sup illo dicto Jo.an.licite pōatur corp⁹ xpi loco religaz. et dicit Inno. rñ disse de assistentiū consilio. ꝙ ñ. rō est fm Jo.an. ꝙ corp⁹ xpi ē cib⁹ aīe de ꝓse. di.ij. panis nec dz cōſuari nisi cā infirmoꝝ vel ex alia cā necessaria vt i.c.i. de cu.eu. Fert tñ ꝙ leo papa deſicientib⁹ religis dedit ꝑte corporal' ꝛ en charistie i ꝓsecratōe cuiusdā ecclie.

¶ Altare an sit recōsecrādū. ff. ꝙ sic in quibusdā casibus. ꝑmus si mēsa sive tabula altaris. i. supior ꝑs altar] fuerit mota. ꝛ mutata hz locū. hz ho. ex eo.c. i. ꝛ hoc itelligit ꝛ tabula affixa hz Rotabula. n. ꝓsecrata q̄ nō ē affixa de loco ad locum trāsferrtur: nec tñ recōsecrat dūtū lapis supior: nō sepet ab eo cui cō pagnatur vñ si mēsa moueatur cū eo herētib⁹ sibi nō oz ꝑp̄ hoc altare recōsecrari: vt pz i altari portatili de cōse. di.i. cōcedim⁹. scds ē si aliqs de lapidibus mēsaz tāgētibus fuerit motus fm Ber. extra. eo.c.i. qđ itelligit Rod. ꝛ lapidib⁹ ꝓncipalibus: vt si sup q̄tuor colūnas fūdata sit mēsa altar] ꝛ vna earꝝ fuerit mota mēsa nihilomin⁹ ꝛ manēte tmota. Secꝝ de lapidib⁹ pietis vbi de ipso pariete cui lateral' ꝛ pagināta ē altare in quibusdā ecclijs: q: ꝑp motionez illius parietis: vel lapidum eius non re

cōsecrabitur altare: si maneat in motū
Tertiꝫ est si mēsa fuerit enormiter fra
cta extra eo.qs in dubijs.i.vltra medi
etatē ꝫ Jo.vñ necesse é fm hoſt.q appareat deformitas.z putat q sit ad ar
bitrium episcopi redigēda: vl etiā secū
dū Rod.si é enorm⁹ fuerit fracta: cum
soleat ibi fieri pcipue consecratio alta
ris. Quart⁹ est si lapis ille: g continet
Sigillum: siue reliquias: qui etiam di
citur sigillū altaris: qz cum eo reliquie
sigillantur: moueaē vel frangantur: vel
enormiter diminuaē. vñ si i altari via
tico lapis cōtinēs sigillū reliquiarum
mouea̅tur: altare reconsecrabitur fm
Inn.z ho.extra.e.c.t.si ro altare viati
cū extrahaē cum nō adhereat ligno: ſ
lapidi ipsa ꝓsecratio: nō credit Inno.
illud esse recōsecrādū. nō é fm inno.
q i altari é qdaꝫ foramē vbi reliquie
ponunt: z illō gnqꝫ fit i parte supiori
qnqꝫ in latere altar̄. Si fiat ꝓio mō
clauditur qnqꝫ parvo lapide. quando
ꝫ tabula magna altaris. si secō modo
claudit⁹ nō lapide puo. vnde siue ille
puus lapis: siue tabula magna moueā
tur recōsecrari oꝫ altare. No.é si reli
quie sublate sint z sūt sublate cū mēse
motōe: debet recōsecrari altare. Si aūt
sine eius motōe: nō oꝫ reconsecrari de
conse.di.i.de fabrica i ter.z in gl.gnt⁹
est quādo nō additur altari q amittit
formā quā hēqat: q: forma dat esse re
vide tū qs no. Pa.i.c.ad hec co tit.q
qdam est altare portatile qd portaē
de loco ad locū z est puus lapis conti
nens in se foramen cū consecratione z
figillo suppositō. z istō non execratur
nisi moueatur istō sigillū continens cō
secrationem aliud vero est altare stabi
le. qd est firmū in loco. z istud execra
tur multis mōis. Primo vbicūqꝫ viola
tur locus ꝓsecratiōis. puta. quia ecciderit aliquis de lapidib⁹ tangentibus ipaꝫ
consecrationem. vel motum est ipsum
sigillū: vel si tota mensa est mota. licꝫ
ibi non sit foramen cōsecrationis. Ra
tio. q: quando altare est firmum non
consecratur solum tabula. ſ totum al
tare vnde si patiatur enormē lesionem
amittit formam suam z dicitur execra
tum ideo oꝫ denuo consecrari.

¶ Quero ꝓ declaratione ꝓdictorum 4
nunquid altare viaticum sit execratuꝫ
si lapis remoueatur a ligno. nam sepe
altare viaticum fit ex lapide parvo in
serto in ligno. &.abb.pnt refert pan. i
c.ligneis.e.ti. dicit q nō. z credit pan.
q velit arguere a simili. nam sicut co
rruente tecto ecclesie remanētib⁹ pieti
bus non fit reconsecratio: ita sublata
illa tabula a ligno: cui inherebat lapis:
non debet fieri reconsecratio Joā. an.
hoc fatetur si sepulcrum fit in ipso lapi
de. secus autem si in ligno esset sepul
crum seu foramen: z ibi esset consecra
tio z lapis esset loco sigilli. z hoc est
indubitatū. nam tunc violatur conse
cratio. Sed pa. dubitat etiam in priori
casu ponendo q altare recipiat formā
suam ex ligno z lapide. puta q lapis é
ita parvus q per se non sufficeret ad
formam altaris viatici. nam ls cōsecra
tio sit in ipso lapide. tū sublato ligno
verum est dicere q ipsum altare patiā
tur enormem fraturam: z sic perdit tu
am formam. Idem dicendum de alta
ri firmo: si ibi adesset lignum dans for
mam altari Sextus casus est quando
dubitatur virum consecratum. sit de
conse.di.i.ecclesie.

¶ Altaria in qbus de gradati z hmōi 5
celebrauerint si debent propter hoc re
consecrari nec recōciliari: cum hoc nō
sit sine cautum.

¶ Utr⁹ i locis nō cōsecrat̄ possit cele 6
brari cū altari viatico. &. Inno.i.c.t.e.
ti.dicit q sic. dicit.n. locū ee ꝓsecratuꝫ
ex quo é ibi altare viaticū cōsecratū ꝓ
eꝑm z sic nō ob.c.missam de cōse. di.
i. ſ Pan. sup rubrica.eo.ti. dicit archi.
post aliquos antiquos tenere ꝓrium
in.d.c.missaꝫ vbi dicit q nisi in eccle
sijs ꝓsecratis nō ꝑt celebrari ét cū alta
ri viatico: nisi occurrat hnia cpī. In lo
cis autē non consecratis z sine altari
viatico non sufficit licētia epi. z hanc
opi. Pa. credit ꝓbē ꝓio hoc tex. in. c.

ſi de priuile. li. vi. vbi de gſa ē ꝓcessus epis vt possint celebrare vel facere coā se celebrari in itinere sup altari viatico. Si. n. hoc liceret de iure cōi p tout sensit Inno. frustra ꝓcederetur priuilegium ad idē. c. vnicum. t. c. si ꝙs de ꝓle. di. i. vbi dr ꝙ in in ozatoriis ꝑuatis si dz celebrari sine lnia epi. vide tñ Ri. i iij. di. iij. ꝙ in casu magne necessitat] iura ꝑmittūt celebrari in loco nō sacro si tamen fabula fit cōsecrata: ceteraq; ad aliū officiū ptinentia ibi affuerint sicut cū ecclie ꝑme fuerint incense: vel cū hoies sunt in itinere: t ecclia defuerit vt de ꝓse. di. i. c. cōcedim⁹. gb⁹ casibus exceptis nō lz celebrare in loco nō sacro⁹ nisi de cōsensu epi per. d. c. missa rū nulla aūt necessitate lz celebrare⁹ in mari vel sup fluuium z ꝑm pe. de pal. extra eccliaz sine necessitate nūcz lz celebrare sine licentia epi. Sed non hñ/tibus capellas licet potius celebrare in campo vel in domibus ꝑuatis dūmō alia necessaria hēantur. Et hoc vbi licentia epi haberi non possit. Et ideo a ꝓncipio si cōmode lnia haberi pōt ab ep̄o peti dz. In exercitu ēt xp̄anorum idem fiendum.

QOnsecratio. iij. scilicz cimiterij. alia est ꝓsecratio ecclesie alia cimiterij.

1 ¶ Cimiterū pollutū eē censet quādo ecclia est polluta effusione sanguinis vel seminis dico si fit contingnum ipi ecclesie z anteq̄ recōciliatū sit: non debet in eo aliqs sepeliri. Secus si cimiterū ipius esset remotū ab ecclesia. sed ecōtra polluto cimiterio non est polluta ecclesia: ne minus dignū trahere videatur matus. Et non est cimiterium vnū. sed plura quādo paries est in medio. lz sit ibi porta in pariete.

2 ¶ Sed Be. i. c. vnico. eo. tit. li. vi. quirit pōe ꝙ duo sint cimiteria: t fit pies in medio t porta i pariete: t in porta fit iniuriosa sanguis effusio: q̄ritur an vtrūq; cimiterū sit interdictum. Pōt dici ꝙ aut ē cōmissa in porta: lz ex ꝓte magis adherente vni t tūc illō est violatū. put dr de heruzofrodito. ff. de sta. ho. q̄ritur. aut facta fuit i medi porte. t tūc cōsideram⁹ cuius cā fuerit factus partes z porta vt dicit Jo. an. Aut est dubiū q: nō pōt apparere cuius causa sint facta: t tūc cum ꝓncipet de vtroq; dicim⁹ vtrūq; violatū. ita dicem⁹ hic z in dubio videntur apposita vt faciant duo cimiteria ꝓncipalr nō aūt ac cessorie vt vult dict⁹ ter. Et p premissa idē dicitur si in porta ecclie fiat talis iniuria. Jo. an. Jo. de imo. dicit ꝙ forte istud vltimū dictū est ver. quādo itra clausurā hostij ꝑ/sus ecclīam facta est pollutio. Secus si ex parte qui est ver sus locum extra ecclesiam.

¶ Si in cimiterio corpora fidelīū de 3
fūctoz sepulta sunt ab excōicatis. scilmaticis vel infidelibus. t hmōi. nō ꝑpter hoc debent exhumari de sacra. nō iteran. a nobis.

¶ Cimiteria nō ꝓsecrata in qbus corpora pagānoz vel hereticoz. vel excōicatoz sepulta sunt: nō debēt cōsecrari de ꝓse. di. i. ecclesiā. sz corpora ibi sepulta debēt inde ꝑus eyci. t parietes z tigna radi. t tūc si apta fuerit poterunt cōsecrari. d. c. ecclesiaz. si aūt cōsecrata fuerint ꝑius eodē mō corpora ꝑdicta inde eyciēda sunt si discerni possunt alāno extra de sepul. sacris. t ipsa cimiteria recōciliāda sunt: sicut de ecclesijs dctū est. Sed in ecclesia cōsecrata parietes nullo modo radendi sunt: vt dictum est. ē. Cōsecratio. i. Quia tūc eēt recōsecranda t nō recōciliāda.

¶ Corpora sanctoz nemo ꝓsumat trā 5
ferre sine lnia ꝓncipis vel epi. de cōse. dist. i. corpora vbi dicit gl. ꝙ per ꝑncipem intelligitur papa. t hoc verus si corpora tradita sunt perpetue sepultu. re alias sine auctoritate alicuius posset transferri ꝑm glo. ibi. Idem videtur de 4
ossibus aliorum fideliū. ff. de re. t ꝑsu. l. ossa.

QOnsecratio. iij. scz vestiū. palaz. t vasorum. vestes sacerdotum tamen z ministrorum: palle altarie: t vasa sacra: t oīa similia non debent conuerti ad vsus laicos. Sed siqua sūt vetusta-

te cõsumpta cõburi debent: ꝛ cineres in ecclia repont.xix.q.iij. que semel ꝛ c.qñ de cõsecratiõe distin.i.altaris.

¶ An antes simplices sacerdotes possint benedicere vestes sacerdotales ꝛ alia ornamenta ecclesie vel altaris.dic ꝙ nõ.vt hẽs supra bñdictio.§.vij. Tameu per Sixtum papaꝫ quartũ indultum est vt simplices sacerdotes ordinis minoꝝ possint benedicere quecũ q̃ ornamenta ecclesie vel altaris ꝛ vestes sacerdotales ꝛ alia exceptio,cozpozali.nota fm Pe.de Pal. p;out recitat. Archi.f.in sum.ꝙ de longo manipulo licet facere stolam vel econuerso.ꝛ de breui stola facere manipulum vel cingulum q; omnia hec vna benedictione cõsecrantur. Et cum capsula .i.planeta est dupla:cuꝫ possit esse simpla.ꝛ super quamlibet partem fit benedictio:in celebꝛando vti põt ex vtra q̃ parte. Et si vna pars amoueatur ab alia remanet benedicta: ꝛ potest in ea celebꝛari. Et similit de dupla stola itez secundum eundem. Pe.quando vestimenta reparantur ꝓpter pauperta-tem videtur distinguendum ꝙ aut tãta pars amota fuit.ꝙ sine illa nõ Benedicereꝫ vel celebꝛareꝫ .vt tota Dantcha vel pars superioꝛ. Et tunc desinit esse Benedicta. Si aũt modica pticula:cuius defectus nec bñdictionẽ impediret:nec celebꝛatõꝫ.tũc ꝫ celebꝛare nec ẽ hoc silẽ sicut de oleo bñdicto.

¶ Onseruatoꝛ. Requirere infra. Excõicatione.xxviij.

¶ Onsilium tenetur q̃libet inquirere vbi cauetur a iure ſz nõ tenetur illud ſequi:tenetur tñ expectare debito tpe donec cõsulat sapientes alias non valẽt:si fierꝫ qõ cũ ꝓfilio fieri dꝫ Queritur eni cõsiliuꝫ de iure:vt aptius cõsulens videat qd sit agẽdum extra de elec.ne ꝓ defectu.vbi de hoc in glo.ꝛ c.cũ in veteri.eo.ti.ꝛ.c.cũ olim de arbit.vbi glo.querit:ad qd est petere cõsiliũ si nõ est necesse illud seq.&.ꝙ certe põt esse ꝙ tale cõsiliũ sit vtile. quia põt monere ꝓlatũ ad aliqd faciẽduꝫ qõ fo;sitan per se non fecisset:q; qõ a plurib⁹ q̃ritur facilius inuenitur.xx.di. de gbus. Et habito cõsilio deliberet an expediat ei seq consiliũ. Et tõ dicit Pe.in.c.ad nr̃am de cõsue.ꝙ est vtile in facto dubio exgrere cõsiliũ a pluribus tam lr̃atis q̃ illiteratis sapiẽtib⁹ ꝛ insipiẽtibus. Nã qñq; paꝫ sapiẽtes hñt in certa re eleuatũ itellectũ ꝛ ingenũ:ꝛ acuti⁹ sciunt discutere vnũ casuꝫ q̃ oẽs sapientes. Sicut narrat. Jo.an. de fauto pisiensiꝫ decidit qõnem miro modo inter tabernariũ ꝛ quẽdam pauperem a quo tabernarius volebat extoꝛquere pecuniam:q; comederet panez ad odoꝛez assati.nã soluit ille ex sono vni⁹ denarij turonensis:quã qõnẽ nõ potuiſz. Cato melius decidere. Et dicitur ꝙ Bar.qñ debebat cõsulere super aliquo articulo conferebat de materia cum mercatoribus.

¶ An aũt hoc sit vtꝫ ex ꝓpria signifi I cattõe vocabuli ꝙ gs astrictus petere cõsiliũ nõ teneatur illud seq: sed satis sit regrere. Do.dicit ꝙ fm ꝓpriam siꝛ gnificationẽ vocabuloꝛ ꝓcedit qd dictũ est Nam cõsiliũ ex ꝓpꝛio significato nõ obligat ad hoc. Sed qñq; fit im propꝛiatio vrgente mã subiecta: qd latius declarat Pa.in.d.c. cum olim de mente Bar.in.l.i.§.si plures.ff. de exercl.cũ queritur an cõsiliuꝫ sapiat consensum aut enim consiliuꝫ est impendendũ et g non hꝫ interdũ iudiciũ rõnis ꝛ tẽ cõsiliũ sapit cõsensuꝫ.vt.l.Jm puberibus.ff.de suspe.tu.vñ si cauetur,statuto:vt pupillus certũ qd faciat cum consilio duoꝝ agnatoꝛum: capitur ibi cõsilium ꝓ cõsensu qz, pupill⁹ nõ discretũ iudicium. aut cõsiliũ est impendendũ habenti integrũ iudicium. ꝛ tũc aut is q hꝫ ipẽdere est particeps illi officij:ꝛ tũc cõsiliuꝫ sapit cõsensuꝫ ꝛ iste est ꝓpꝛius casus.c. venerabili ſz vnuꝫ intellectũ de offi. dele. vbi dicitur ꝙ ꝓlatus cui datus est coadiutoꝛ nihil facere sine cõsilio coadiutoꝛis capitur ibi cõsiliũ ꝓ cõsensu alias sua⁹ officiuꝫ esset superuacuũ. Aut nõ est pti

ceps officij ⁊ tunc ꝓsilij stat ꝓprie vsi
satis ẽ regrere. vt i. d. c. cũ olij põe exẽ
plũ. Statuto cauetur vt mulier nõ pos
sit testari sine ꝓsilio duoꝝ ꝓsanguineo
rũ. Certe hoc casu satis ẽ regrere ꝓsilij
cũ facultas testãdi solt mulieri ꝑcat. ⁊
hoc teneas. Nec est facienda dꝝa si ge
dicat de ꝓsilio vel cũ ꝓsilio. ꝑut voluit
Ly. in. l. fi qꝫ pauperibus. C. de epis. ⁊
cle. Dicit eni ꝙ si aliqs hz aliqd facere
cũ ꝓsilio alicuius. nõ tenẽ ꝓsilij sequi
Sec⁹ si hz facere de ꝓsilio alicui⁹. Sz
Jo. an. in regula nullus in mercu. hãc
dꝝa nõ app⁹obat. nec ẽt Bar. in loco
ꝓalle. secus ꝑm Jo. an. in loco ꝑalle.
si dicatur iuxta vel ꝑm ꝓsilium talis. qꝫ
tunc tenẽ seg. Adde ꝑdicta qꝫ notat
Bar. in. l. si cũ dotẽ. §. eo aũt. ff. so. ma.
ꝙ si cõsanguinei requisiti nolũt ꝓsen
tire. ꝙ ad iudicis offiũ spectat examia
re cãs ꝓdictõis. ⁊ sigdẽ ẽ insta: dũgdẽ
alias iudex ꝑmittet mulieri cõtrahere
aut testari vt. d. §. eo aũt.

2 ¶ Quid aũt si ille cuius ꝓsilũ regri-
tur⁹dedit malũ ꝓsiliũ: nũqd excusentur
faciẽtes actũ cũ malo ꝓsilio. §. Pa. in
c. cũ i veteri de elec. de mẽte cõpost. di-
cit ꝙ si excusant: qꝫ ꝓsilij si obligat ⁊
tõ si canonici elegissẽt sciẽter indignũ
cũ cõsilio illo illoꝝ icidissent i penã. c.
cũ in cunctis. de elec. idẽ sentit bar. i. l.
i. §. si plures. ff. de exerci. vbi dicit ꝙ si
iudex teneẽ ꝑnũciare cũ cõsilio sapien
tis non excusabitur si fuit sequut⁹ ma-
lum consiliũ.

3 ¶ Quid aũt si ille q hz ipẽdere ꝓsilij
vult ꝓsulere vel est moriturus. an possit
mãdatarius ꝓcedere ad actus cõsumma
tionẽ cõsilio nõ hito: vin. qđ segt Jo.
an. in. c. i. ne. se. va. i. vi. in effectu sic di
stinguit. qꝫ aut ille ẽ moritu⁹ ⁊ tũc si ex
ꝑsso nõie ꝓprio ptãs cõsulẽdi fuit fibi
attributa: expirat mãdatũ ex quo non
potuit fuari forma. Sz dz expectari scõa
iusslo. ar. c. cũ dilecta ꝺ relcrip. Si ꝓ
fuit expressũ nomẽ dignitatis dz succes
sor expectari. ar. c. qm de offi. dele. idez
dicimus si est absens: ita ꝙ ꝓsilij non
põt regri. Si vero est ꝓsens ⁊ non vult.
Consulere vel est absens ⁊ non vult ve
nire seu cõsilij ꝓsulere tũc põt mãdata-
ri⁹ ꝓcedere sine cõsilio de hoc bon⁹
tex. i. c. cũ in veteri de elec. Sz ꝓra pri
mus mẽbrum facit. d. c. i. ne. se. va. vbi
ꝺ ꝙ si caplm hz ꝓsere bñficia cũ cõ
silio epi̇copi: si epus est moriturus vel lõ
ge abiens põt caplm cõferre beneficia
Sed. dicit Compo. ꝙ aut cõsilij est reg
rẽdũ ex forma mãdati ⁊ ꝓcedit ꝓmus
dictũ. Aut statuto vel cõsuetudine ⁊ ꝓ
cedit tunc. d. c. primum. Et huius cõis
dicti gdaz doc. antig vt refert Jo. de li.
assignabãt duplices rõnes. ꝓia qꝛ fo-
tius stringit mãdatũ hois ꝙ legis ⁊ez
ptãs ordinaria est magis fauorabilis
ꝙ delegata. vt in. c. ꝓ. ⁊. g. de offi. dele.
hñs ġ regrere ꝓsilij ex ptãte ordinaria
nõ ita stringit sicut hñs ptãtez delega
taz vñ in illo. c. caplm ꝓcedebat ptãte
ordinaria. Jo. de li. vꝭ ipugnare oia ꝑ
dicta ẽt vbi ꝑ hñtez ptãtz ordinariaz
est ꝓsilij petendũ nõ vz actus cõsilio
nõ hito allegat bonũ tex. in. c. nouit de
his ġ fi. a ꝓla. Et ad. cõ. allegatum rñ
det ꝓ logitur in collatione bñficiorꝝ ne
ex numia dilatiõe imineat ꝑiculũ: nõ ꝑt
ꝓcedere cõsilio nõ hito do. an. ꝙ ꝑmũ
quia cũ hñti ordinariã mãdat vt cum
cõsilio alicuius ꝓcedat: vꝭ potius ꝙdã
admonitio nisi adijciat ꝙ act⁹ ꝓrius
sit nullus. Pan. aũt in c. ex ꝑte. de ꝓsti.
dicit ꝙ hoc dictũ nõ est simpliciter ve
rũ nec opio Jo. de li. vꝭ ꝓcedere indi-
stincte ad. c. i. q: si bñ cõsideretur rõ il
lius. c. est generalis ad omne ꝑiculũ i-
minens. naz ꝑm dispositiõis rõnem dz
restringi ⁊ ampliari dispõ vt in. l. cum
ꝓ. §. dulcissimis de le. ij. ⁊ iõ vꝭ ꝙ vbi
cũqꝫ ex dilatione ꝓuenit ꝑiculũ sem
per põt ꝓcedi cõsilio nõ hito. ⁊ hanc
opi. sentit Bar. in. d. §. fi plures.

¶ Nũquid aũt teneat actus si põt ha- 4
beri cõsilium ⁊ non fuit petitus. Dic
ꝙ aut ex forma mãdati erat requiren
dum: ⁊ non valet actus: vt in. d. c. cum
in veteri. aut ex dispositione legis. Et
tũc aut lex a principio cum ptãtem tra
didit: mandauit cõsilium regri ⁊ non

vs actus ex defectu ptãtis. Nam hñti ptãtẽ modificatã. Sic intellige.d.c.not uit.ita q̃ sine clausula decreti act⁹ ille fuisset nullus.aut hñti prius ptãtes mãdauit supior vt ꝓcederet cũ ꝓsilio sem ꝓnoiz:z ꝛ act⁹ sine ꝓsilio ꝛ ille vẽlat puntendus ar.opti.i.c.dilectus.ij.de p den.vide et gl.singularẽ i cle.1.de ture patro.q̃ si mãdatur alꝭ hñti ptãtẽ vt aliq̃d faciat sub certa forma ꝛ actus.ꝛ forma nõ fuetur p.d.c.dilectus.S3 est alⁱ⁹ tex.ꝟm Pan.de ꝓcel.prebẽ.li.vi. in.c.si capto.vbi dꝭ q̃ si mãdatur canonicis alias ptãtem hñtib⁹ vt ꝓferãt certũ bñficium dato executoꝛe vt illis negligẽtib⁹ exeq̃tur p solã lr̃az ꝑtã tionẽ afficiũtur man⁹ canõicoꝛ vt ꝓui sio alteri fcã nõ valeat.nã exquo superiori trãsfundit ptãtes i executoꝛẽ ex de fectu illoꝛ qbus mãdauit: adimit illis ptãtẽ in casu cõtumatie.

5 ¶ An aũt in casib⁹ in qbus dꝭ peti cõ silũ sufficiat vt petatur post actus.&. pa.i.d.c.cũ in veteri.dicit q̃ nõ. S3 in ipo tractatu actus dꝭ postulari.z facit ad materiã epoz q̃ tenẽtur negocia ec clesie regulr ꝓmouere cũ ꝓsilio capitu li.dꝭ.eni ꝓsilũ regri in actu z nõ post actum.nec tenẽtur canonici ꝑcipitare rũsus ꝛ ꝑñt petere tẽpus ꝛgruũ ad deliberãdũ. Idẽ dic in iudice q̃ ex forma statuti tenetur regrere ꝓsiliũ saptẽ tis Nõ eni satisfit statuto si ꝑns scribit sniam z postea petit ꝓsiliũ: vel si non vult expectare ꝓsultoꝛes debito tpe ad hoc facit.c.ls de regula. vbi nõ sufficit petef lnia.s ex postfacto.z ibi pa. facit regulã q̃ vbi in aliq̃ cãu regritur lnia nõ sufficit petere ex postfactoꝛ ꝛ dꝭ pe ti a ꝑncipio.notat ẽt Pa.in.c.cũ i vete ri.q̃ si is q̃ tenebatur regrere cõsilium arctauit se ad extremitatẽ actⁱ⁹ sine ꝓsilio gestus nõ vs.ls ꝑpter extremitates temporis nõ potuerit hẽre cõsiliũ nã sibi est iputãdũ. Secus debito tempore petit z debito tpe expectauit respon sus nas tñc fi ꝓsiliarij differũt plus debito respondere vel nolũt ipendere cõsilium potest ꝓcẽdi ad actũ ipsoꝝ cõsilio non expectato.vt no.in.d.c.cum in veteri.

¶ Quid aũt si papa mandat canoni 6
cis alicutus ecclie vt eligãt prelatũ cũ filio aliquoꝝ:er qb⁹ vnũ volũt eligere in prelatũ an regrẽdũ sit et⁹ ꝓsiliũ.gl. in.d.c.cũ in veteri.dicit q̃ nõ est necesse.q: cõsentiendo postea electiõi. satis vꝭ cõsiliũ ꝓestare.z si ille ꝓsentiret afi electiõez deberet electio cassari ꝑpter vicia ambitiõis.vt.i.c.cũ post petitas de elec. Jo.an.dicit q̃ ꝯtra hec opi. sit ꝓbabilis.tutius tñ est vt et istius regratur cõsiliũ vt sic satisfiat forme mãdati nã posset cõsulẽdo talẽ cõtingere q̃ pp eius cõsiliũ diuerterent a ꝓposito:z aliũ eligerent melioꝛẽ nec tenẽtur regrere ꝓsiliuz in speciesed satis ẽ dicere in genere de quo vos consulitis ꝛc. Si aũt cõsulerẽt in ꝑcie de ꝑsona sua dꝭ rũdere ꝟm Bof.iudicio aliozuz hoc relinquo. Sed hoc vltimũ nõ placet Host.q: notaretur ambitiõe. Sed cũ bona cõscia põt dicere non eligatis me:q: nõ sũt dignus Et si ipꝭ eligerẽt poterit postmodũ cũ bona ꝓscia ꝓsentire. Et q̃ cõsilium istius debeat requiri ꝓbatur in genere cõiter tenetur ꝑ doc. vt dicit Pa.in.d.c.cũ veteri. q: ꝓsiliũ dꝭ ꝑcedere electiõez. Ergo nõ dꝭ differri in tẽpus electiõis.q: tpe non ꝛgruo peteretur. Quid aũt si papa mãdat vt isti eligãt cũ cõsilio z ꝓsensu illoꝛ.nũ qd ꝑñt eligere vnũ ex illis. No. dicit q̃ sic.q̃n regula est vt ex tribus electis valeat ꝓsensus duoꝝ.vñ satis ẽ q̃ duo prebeãt ꝓsensũ dũmõ tertius nõ ꝓtenat.vt ꝓz in arbitris.z iudicib⁹ simpliciter electis in quib⁹ vꝭ snia maioꝛis ꝑtis vt in.l.duo ex trib⁹.ff.de re iudi.z no.singulariter hoc dictũ q̃ vbicunq̃ eligũtur simplr plures ad cõsulendus vel ꝓsentiẽdũ.seu ad aliq̃d offiũ ẽt extra iudiciũ exercẽdũ vꝭ qd facit maioꝛ pseũmõ minoꝛ ꝑs non ꝓtenatur hec Pa.in.d.c.cũ in veteri.

¶ Quid aũt si fuissent dicti q̃ eligerẽt cũ ꝓsiliũ.z ꝑcedi ꝓsensu illoꝛ.tñ nũq̃d ꝑñt eligere aliquẽ ex his.&.ho. 7

ꝑut recitat pa. vbi. ē. tz ꝙ nō ꝙ: nō ꝑt
uligz ꝟsentire i ſeipſuz anteq̄ eligatur
notaretur enim de ambitione.

§ ¶ Et predicta faciunt ad. q. ex forma
ſtatuti mulier nō ꝑt ꝓtrahere ſine cō
ſenſu duoꝝ ꝓpinquoꝝ. ꝓtingit ꝙ mu
lier vēdidit aliq̄ bona vni ex ꝓpinq
tis cōſenſu alteri⁹ ꝓpinq: nūq̄ fit ſatisfa
ctū ſtatuto: vī ꝙ ſic. q: ꝓpinqu⁹ emē
do a mliere vī ꝟsentire illi ꝓtractui nā
ſatis eſt ꝙ cōſenſus itercedat i ipſo cō
tractu. nec ob. cle. i. de re. ec. q: ꝟsenſus
ꝓpinquoꝝ ibi nō exigitur. vt auctori
tas: ſed vt q̄daꝫ ſolēnitas. facit ēt ꝙ ſi
ſtatutū diceret filiū nō poſſe litigare ſi
ne ꝟsenſu ꝑris ꝙ ſi ꝑ ꝛ filius ſimul li
tigāt. videat ꝑ cōſentire. facit q̄ not.
Jo. an. i mercu. i regla g tacet. q̄ ſi ſta
tuto ep̄i caueturi vt nulla locatio vale
at ſcā de reb⁹ eccleſie ſine ſuo ꝟsenſu: ꝙ
ſi locatio fit ep̄o tz: q: conducendo vi
detur conſentire.

QOnſuetudo eſt q̄dā⁹ mo⁹ibus
vtentiū approbatū: q̄ ꝑ lege ſuſci
pitur cū deficit lex. di. i. ꝟſuetudo. ꝛ ex
hoc infertur ad. q. q̄ti diana. fuit ꝙro
tuiſſuz in quoſdā arbitros vt ꝓnūcia
rent ſm iura nūq̄ poterūt ꝓnūciare
ꝑ ꝟſuetudines ꝛ ſtatuta loci. Bui. de
ſuſa. i. q. ſtatutoꝝ dicit fuiſſe determia
tū ꝙ nō ſalte ſm ꝟſuetudines ꝛ ſtatuta
iuri ꝓtrarta. Mouetur: q: appellatio
ne iuris itelligitur de iure cōi romano
rū. Inſti. de iu. na. gē. ꝛ ci. iꝫ ꝓtrariū tz
do. an. in. c. q̄ntauall. de iureiu. q̄ plz
Pa. ſup ẜtica de ꝟſuetudine. Prio q:
cōſuetudo vt ē dictū: ē q̄dā⁹ ius ñ ſcri
ptū. ité cū nō ſim⁹ i mā odioſa verba
gīa alia debēt ꝟificari i ẜlibet ſpē ꝓtē
ta ſub genere vt in. c. ſciſcitatus de re
ſcrip. cū ergo ſtatuta ꝛ ꝟſuetudies ſint
q̄dā iura vt dictū ē ergo veniūt appel
latione iuris. ꝛ ad rōnes cōtrarīa all. ꝛ
alia filia pōt rūderi ꝙ loquūtur q̄ñ ꝺ
vnico iure diſpō ē itelligēda. Sec⁹ āt
q̄ñ ꝺbū gīale pōt ꝟificari i ẜlibet ſua
ſpecie. ſed aliter diffinit Bar. in cōſue
tudiné in. l. de gb⁹. ff. ꝺ leg. dicēs ꝙ cō
ſuetudo eſt ius nō ſcriptū ppli mo⁹ib⁹
ꝛ vſib⁹ ei⁹ vel maioris ptis eiuſdē re
cte iniciatū: cōtinuat uz: introductum:
habens viz legis. dixi. ius nō ſcriptū.
hoc ꝓbatur p. ẜ. ex nō ſcripto. inſti. de
iu. na. gen. ꝛ ci. dixi mo⁹ib⁹ ꝛ vſib⁹ po
puli. q̄ ꝓbatur i. d. l. de. gb⁹. q: ꝙ mo
res ppli ꝓhēdit cōſenſus ei⁹ vī maio
ris ptis. ff. ad mūicip. l. q̄ maior. dixi
recte iniciatū: q: ſi ēēt ꝑ errorē introduc
ta nō obſeruaretur vt. l. q̄ nō rōe. ff. de
legi. dixi cōtinuatū q: ſi nō adeſſet diu
turnitas ꝓtis in cōſuatiōe cōſuetudis
ipſa nō valeret vt. d. l. q̄ ꝺbus dixi ñis
vum legis. q: paris eſt potēcie cū lege.
vt ꝓbatur in. d. l. de quibus.

¶ Quē aūt effectum hēat cōſuetudo 1
Bar. in. d. l. de quibus dicit ꝙ aut con
ſuetudo eſt ſm legem aut ꝓeter legem
aut contra legem. Prio caſu vz cōſue
tudo. ꝛ duobus modis poteſt eſſe ſecū
dum legem. Primo interꝓetādo ipſā
legē vt in. c. cuz dilectus. de cōſuetudi
ne. Secūdo cōfirmando ipſaz legē. vt
in. c. ſopite de cenſi. Secūdo q̄ ē ꝓter
legē ꝛ valeat cōſuetudo. vt in. c. ca
tholica. ꝛ. c. in his. ri. di. tertio caſu dic
ꝙ aut ē cōtra legē diuinaꝫ: ꝛ nō valet
niſi ꝓcedat diſtinguēdo vt infra di
cetur. Aut eſt contra legez nature. ꝛ ēt
non valz q: naturalia. ſunt imutabilia
Pone exemplu. Si habet cōſuetudo
vt filij non educentur a parētibus. nā
de iure naturali ſunt eis debita alimē
ta. di. i. ius naturale. Et facit ad. q. nun
quid per ſtatutuz vel cōſuetudiné poſ
ſit tolli vel diminui legitima debita fi
lio. De hoc vide. j. c. legitima aut eſt ꝛ
ius gentiuz ꝛ nō valet: q: pōt dici ius
naturale: q: naturali rōne inductuz. vt
in. l. oēs populi. ff. de iu. ꝛ iur. ꝛ hoc
intellige niſi cōſuetudo diſpoſueret cō
tra ius gētiuz diſtinguendo. nā ius po
ſitiuus pōt ex cā diſponere contra ius
gēn. ꝛ ius naturale: vt inducēdo ſeruī
tutem. vt in. c. ita quoꝝdam de iudeis
Jtez puādo quē dñio ſue rei. vt de pre
ſcrip. p totū. Jta cōſuetudo pōt facere
cū ſit quedam lex. aut conſuetudo eſt
ꝛ legē poſitiuam: ꝛ ꝛ leges: ſeu cano-

nes, seu statuta. Et tūc aut est ℨ liberta
tē ecclie ⁊ nō vȝ. aut ꝑtra vtilitatē pu
blicā ⁊ nō valet q: sicut nō vȝ lexnita.
nec cōsuetudo Aut ē ℨ vtilitatē ꝑuatā
⁊ tūc aut p̄cedit lex derogatoria ad cō
suetudinē: ⁊ ñ vȝ cōsuetudo sequēs. vt
l. eos. C. de vsur. ⁊ ex hoc dicto Pa. in
sert q: cōsuetudo semel reꝓbata a le
ge nō ꝑt amplius induci. Iȝ Pa. dicit
esse gl. singularē in ℨ riū in cle. statutū
de elec. ⁊ credit q: si subest rō noua: q̄
nō suberat tpe legis dānātis cōsuetudi
nez: q: tūc potent de nouo induci. ar.
optimū. in. l. si hoiem. ff. mādati. ⁊ i. c.
nō dȝ de ꝙsan. aut nō hȝ legē derogato
riā. Et tūc aut lex p̄cedit ⁊ fegtur cō
suetudo. aut eℨ. ꝓ: casu si ꝙsuetudo ē
gñalis vincit legē generaliter ⁊ vlr. in
tellige tñ ſȝ ius canonicū. dūmō sit rōa
bilꝭ ꝓscripta. vt ſi. ꝺ ꝙsue. aut ꝙsuetu
do ē ꝑticularis. ⁊ tūc ñ vicit legē gene
raliter vt. in. l. ij. C. q̄ sit lō. cōsue. Sȝ lo
lā vincit legē vbi cōsuetudo viget. vt
l. venditor. §. si cōstat. ff. cō. prę. icebo ca
su q̄ſi ꝓcessit ꝙsuetudo ⁊. l. ꝑtraria legē
bar. ȝ q: tūc ꝙsuetudo ſi vicit legē imo
tollit ꝑ legē sequēte. allegar. l. ij. ff. ꝺ se
pul. vio. dicit nō q: canōiste tenēt op
positū. ⁊ vꝭ casus in ꝑtrariū in. c. i. de
ꝙsti. li. vi. vbi ꝺ q: lex pape nō tollit cō
suetudinē certi loci ꝑtrariaȝ. nisi de ea
fuerit facta mētio. q: papa nō ꝑsumit
scire istas cōsuetudies. ex quo itero q:
si ciuitas facit statutū ꝑtra suā cōsuetu
dinē tollit cōsuetudo. Iȝ de ea nō faciat
mentionē q: ciuis ꝑsumit scire suā cō
suetudinē vt notat in. ꝺ. l. oēs populi.

2 ¶ Eln aūt cōsuetudo possit augere. ꝺ
minuere ⁊ distiguere ius diuinū qué
admodū ꝑt lex positiua. cū cōsuetudo
nō sit aliud q̄ lex nō scripta. ff. pa. i. ꝺ.
c. fi. dicit q: ius positiuū et ciuile q̄ſq;
distīguit ius diuinū. nā illa regꝭa iuris
diuini. in ore duoꝝ ⁊c. repit limitata
ꝑ ius ciuile ⁊ canonicū. q: i multis ca
ſibꝰ regrunt plures testes ⁊ in aliqbꝰ
pauciores. iij. q. iij. c. i. ⁊ in. c. cuꝫ esset
de testa. ad hoc facit q: notat ipse Pa.
in. c. cū nup. de testi. fm Inno. q: ꝑin
ceps pōt statuere ex cā ꝓuilegiū cōsere
do vt vni testi credat in certis casibus
vt certa qualitate ꝑsonaꝝ ꝙspecta ⁊ sic
recedere ab illa regula in ore duoꝝ ⁊c.
Et ō vbi ō nālis suadet ius diuinum
distīgui ⁊ limitari tūc trāſgressio nō i
ducit pecñ q: ꝓsumit hoc voluisse ip
sus deū cū noluerit oēs casus distīgue
re ſȝ dedit regulas gnāles. ⁊ postea tri
buit vicario suo gnālez auctoritatē. vt
qcunq; ligauerit ⁊c. sed vbi nulla rō
naturalis suggerit ipsū ius diuinū mi
tari seu limitari. tūc nec lex nec cōsue
tudo valet: puta si haberet cōsuetudo
vt nō liceat honorare ꝑez ⁊ mfez. ō
ēt oꝰ papā posse ꝺerrare qñ ꝺisponit ℨ
ius diuinū sine cā. Sic itellige. xxv. q.
i. sūt sine gdā. ⁊ ꝑ hoc saluari pōt dcm
Do. in eo qꝺ dicit nō valere statutum
vel cōsuetudinē ꝑ quā homicida vel si
milis crimis punitur pecunialiter. vbi
de iure diuino venit punire ꝺnus ꝑsonal
ter. nā talis consuetudo vel statutū inducit
ꝓnitatē peccādi. ⁊ tō notāter dicit ab
bas in. ꝺ. c. fi. nō valere statutū vt liceat
interficere interfectorē ꝑis vel pcuti
tez in facie ⁊ no. hoc dictū. facit eni cō
tra statuta q̄ vigēt i multis locis ꝓnit
tēta cōsanguineis vindicare mortē seu
iuriā cōsanguineoꝝ. hec. n. statuta vi
dentur illicita q: qꝺ ȝ fieri ꝑ viā iusti
tie: nō ȝ exerceri cū rācore animi ma
xime. q: ꝑbent māȝ peccādi ⁊ scādali.
fm Jo. an. ſ additionibꝰ spe. vꝭ hoc li
mitare. q̄ſi statutū dat hāc facultatē ⁊
ex rācore animi facit vindictā. Secus
ſi detur vt mīstro legis. vt faciat iusti
tiam. q: statutū ꝑt illos cōsanguineos
mīstros legis facere. xxiij. q. v. nō ē cru
delis ꝑ pācta ctiā pōt solui qō nūqd
valeat statutū. vt bānitus possit ipune
occidi. ⁊ dicēdū q: sic ſi fiat ex cā rōna
bili vt q: bānitus est hostis ciuitatis
de quo ꝑ bar. in. ꝺ. l. oēs populi.

¶ Eln aūt valeat cōsuetudo. aut statu
ta q̄ vigent in aliqbꝰ ciuitatibꝰ. mari- 3
me florētie vt bona filiorꝝ ⁊ vxorꝝ. ⁊ ēt
ipſi possint capi ꝓ delicto fallētie. ſ. qñ
ꝑ fallit seu cedit fo: o. ⁊ idē in filiabus

casibus nam amore ꝓiugis ⁊ filioꝝ ſe-
pe hoies retraunt ab illa fallẽtia. illa tñ
ſtatuta ſm pa.in.c.ex pte de ꝓſue. ſunt
iniqua qñ ex neceſſitate ꝙs inducit ad
fallẽdũ. ſ3 qz multi fallũt ex ꝓpoſito: tũ
emanarũt illa ſtatuta. An aũt ceſſante
rõne ſtatuti ſit obſeruandũ illud ſtatu-
tũ tãta iniqtate ⁊ dãno filioꝝ ⁊ vxoꝝ.
Pa. remittit ſe ad no. ꝙ Inno. i. c. ple-
riqꝫ de ĩmu. ec. Silis tñ caſus hꝫ in. l.
fi. C. de ꝓmiſpil. li. xij. vbi bona mule-
rũ ſunt obnoxia ꝓ culpa mariti. ⁊ etiã
bona filij ẽt emãcipati. ⁊ dicunt ꝓmi
pilarij illi ꝙ deferebãt i bello ꝓmapila.
i. tela. ⁊ ꝓp magnũ piculũ qđ verteba
tur in eis cũ erãt ꝓmi in bello fuit in-
ducta iſta ſpãlitas. vt ſi ipſi ꝑdẽnati. ꝙ
ſe ꝓaue geſſiſſent in offõ ⁊ non habe
rẽt vñ ſolueret poterit manus extendi
ad bona vxoꝝ ⁊ filioꝝ. Et hoc fuit ſta
tutũ. qz ꝓp gemitus vxoꝝ ⁊ filioꝝ ma
le gerebãt eoꝝ offĩ.

4 ¶ Sz ouĩ qđ pulchꝝ. quare valet cõ
ſuetudo ꝫ canões. ⁊ nõ ſtatutũ. ⁊ qua
re ſeculariꝫ ꝓſonis ſunt idulti vt le-
gẽ poſſint ꝛdere ꝫ leges imperatoꝝ. ⁊
nõ ſic ſunt idulti viris eccliaſticis: poſ-
ſint ꝫ canones ſtatuẽ. ꝛ. pa. in. d. c. fi.
dicit iſtã fuiſſe rõnẽ. qz ius ciuile fina-
liter tendit in bonũ publicũ ⁊ vtilita-
tẽ ꝑuatoꝝ. vñ ſi populus vult ſibi ꝑ̃u-
dicare legẽ ꝫ ꝛdẽdo ĩperatoꝛ nõ cura
bit. qz ꝑ̃ populus in ꝫ renũciare fa-
uoꝛi ſuo. vt i. c. ad aplĩcã regula. Idẽ
q: moꝛes hoiũ ſunt diuerſi ĩ õ voluit i
peratoꝛ. vt qlꝫ populus poſſit facẽ ꝫ
legẽ. nõ tñ ꝫ honeſtatẽ. nec ꝫ iura re-
ſeruata ꝓncipi. ſ3 ĩ ꝑiudiciũ dũtaxat eo
rũ. ad ff. d. l. oẽs ꝑpli. ⁊ qđ ibi no bar.
ſ3 ius canonicũ ꝓncipaliꝫ intẽdit hoies
dirigere in deũ vt veniat ad bonũ pu-
blicũ eccliaſticũ. vñ ſtatutũ ꝫ edĩtũ ab
ĩferioꝛibus ꝑſumit temerariũ ⁊ ambi
tioſum ⁊ fini eterno ꝫniũ. ĩõ nõ ꝑ̃t pa
pa dare ꝑ̃tẽ ſtatuẽdi ꝫ canones. Sz
ꝓſuetudo tollerat. qz ſurgit ex tacito cõ
ſenſu. ⁊ nõ ꝑſumit tãta ãbitio. dicit tñ
bal. vnũ ſingulare dictũ p. l. fi hoiez. ff.
mãdati. ꝙ ex cã vrgẽti ⁊ veriſiñ nõ ꝓ

uiſa a canone põt fieri ſtatutũ ꝫ cano-
nẽ. ⁊ multũ ũfacit illa lex. ĩti. n. dꝫ ꝙ
ſi dedi mãdatũ ſpãle alicui. vt manu-
mittat aliquẽ ſeruũ. certe ꝑ̃t ꝓcurato
gñalis dñi ex noua cã iterdicere ꝓcura
toꝛi ſpãli ne manumittat. ãſi ex noua
cã ꝓ dñm nõ ꝓſiderata poſſit ꝓcura-
toꝛ: gñalis venire ꝫ mãdatũ ſpãle ipſi
us dñi. ita dicẽdũ in ĩferioꝛibus vt poſ
ſint ex noua ⁊ vrgẽti cã ſtatutũ edere
ꝫ ſpãlẽ ſtatutũ ſupioꝛis. Et ꝙ hoc dcm
⁊ illã legẽ tene mẽti iſtud dictũ ſingu
lare. ꝙ ex noua cã ꝑ̃t legatus gñalis ꝓ
hibere delegato pape ſpãti. ne ꝓcedat
in cã ſibi cõmiſſa. ꝯ ĩ illa cã delega-
tus ſpãlis dicat maioꝛ legato gñali vt
in. c. ſtudiuiſti de offi. lega. Sz ĩ admit
titur ex noua cã nõ ꝓſiderata ꝑ papã.

¶ Que aũt regrant ad ꝓſuetudinẽ i n 5
ducendã. gl. in. c. fi. ĩ ꝓſue. in ꝓncĩ. enu
merat. x. vl. xi. in fi. tñ vr recedere a ꝑ̃
dictis. ⁊ ſolũ exigere duo. ꝓmo ꝙ ſit rõ
nabilis. Scdo ꝙ ſit ꝑſcripta. nõ tñ ſtel
ligendo vt ꝓſuetudo ꝓſcribat: ſine ꝑ̃
ſcribat dominiũ alicuius rei ſed ꝺz eã
ꝓſcripta. i. obtenta p curſum tẽꝓoꝛis
regſtri ad ꝓſcriptionẽ.

¶ Quãtũ vo tps regrat ad ꝓſuetudi- 6
nẽ iducendã. pan. in. d. c. fi. dicit ꝙ va
rie ſunt opiones ſ3 ꝛcludit ꝙ aut q̃rit
de iure ciuili aut canonico. Pmo caſu
cõiter tẽr: vt ſufficiat tps. x. anoꝝ. et ſi
ꝓſuetudo ſit ꝓtra ius qđ ꝑbat legiſte
hac rõe. Jura regrũt lõgus tps ad idu
cendũ ꝓſuetudinẽ. vt. C. q̃ ſit lon. ꝓſue.
in rub. o. ⁊ nigro. Sz longũ tps dr. x.
annoꝝ. vt. C. de ꝓſcr. lon. tẽ. ꝑ totũ. Be
iure vo canonico. dic ꝙ aut ꝓſuetudo
eſt ꝓter ius: ⁊ ſufficit tps. x. annoꝝ. ad
hoc glo. notabiĺ in. c. fi. e. ti. li. vi. qđ vr
limitãdũ niſi ꝓſuetudo veniat ad de-
trahẽdũ iuri alicuiꝰ eccliæ: qz tũc ſicut
in ꝑſcriptõe ecclie regrit tps. xl. anno
rũ ita ĩ ꝓſuetudine. z hoc ẽ notabile di
ctũ Inno. in. c. cũ dilectus eo. ti. qđ eſt
bñ notandũ. vñ tñ Inno. reſtringere:
qñ ꝓſuetudo ẽ ꝫ eccliaz ꝑticulare. Se
cus ſi ꝓtra eccliaz vlem. Sz pa. dicit
nõ videre ad hoc bonã rõnez diuerſi-

tatis q; nõ dz esse minus fauorabile totum co:pus ecclesie. ℭ aliqũ mẽbrum ecclie. aut ꝓsuetudo est ℨ ius canonicũ ⁊ tũc regrit tps. xl. annoꝝ ⁊ in hoc casu regrit q; ꝓsuetudo sit ꝑscripta. ⁊ ꝛ̃e maius tps regrat qñ est ꝑtra ius: ℭ qñ est ꝑter:ps verũ vt verissimũ q; vbi ꝓsuetudo venit ℨ ea q̃ sũt reseruata ꝑn cipi in signũ ꝑfalis ꝓtlegij: tunc vtro q; iure, regrit tps de cuius initio nõ ẽ memoria: vt in. c. sup gbusdã. de ꝑ. fi.

7 ℭ Quero quot actus vl vices regrantur ad inducẽdã ꝓsuetudinẽ. ℟. pa. vbi ℨ. dicit q; de hoc sunt multe opiones. ℨ cõis opio est q; regrũtur tot actus ⁊ ita notaꝝ: vt verisilr trãsierint in noticiã populi. Nã nõ actus. ꝛ̃ tacitus cõ sensus populi inducit ꝓsuetudinẽ. vnde vbicũq; ex cõiecturis hꝫ tacitus cõ sensus populi: tũc nõ curat de magna frequẽtia actuum.

8 ℭ An aũt vnicus actus notorius indu cat ꝓsuetudinẽ. Quidã dixerũt q; sic. Sed bar. ꝑtra in. d. l. de gbus. q; ꝓsuetudo introducit ex frequẽtia motꝫ ꝛ̃ cel sat frequẽtia vbi est nisi vnicus actus. ité est ℨ substãtia ⁊ significationẽ vocabuli, nã ꝓsuetudo est q̃si cõis assuẽtio. Itẽ ex vnico actu q̃tũcũq; notorio nõ põt dici ꝓsensus populi: q; ꝛ forte p error: ẽ vl cã emitãdi scãdalũ populus ꝓma vice nõ ꝓtradixit. distigue tñ q; aut ille vnicus actus hꝫ cãm successiuã ⁊ sufficit. si habuit ꝓtinuatiõnẽ tpis ⁊ sic inducit cõsuetudo. vt in. c. cũ de bñficio de ꝓb. li. vi. nã si bñficiũ seculare ofertur regulari. ⁊ possidet ꝑ regulare cẽ tpe habili ad ꝓsuetudinẽ inducendam efficitur illud bñficiũ regulare ꝛ̃ vnica collatio iteruenerit. ⁊ ecõtra q; illa collatio hꝫ actũ successiuũ. ſ. possessionẽ cõtinuatã ꝑ regularẽ. idez dic si edificaretur põs ꝑ publico ⁊ hẽret cãs pmanẽtes. ℨ bar. in. d. l. de gbus. sentit q; regrãtur ad minus duo actus in duo casu. Dicit. n. q; si ge faciat pẽtes in platea cõis ab vna domo ad aliaꝫ, altus fikr facit q; est introducta ꝓsuetudo fm Guil. de cu. q; illi duo actꝰ sunt adeo notorij populo q; cõprehendũtur tacitus eius ꝓsensus. secus si fieret in loco nõ publico: vel in loco nõ ꝙuersabili. nã ea que palam fiũt: dicunt frequẽter fieri. ff. de ritu nup. l. palam.

ℭ An aũt ad inducẽdã cõsuetudinem ꝙ sufficiat q; maioꝝ ps populi vratur illa ꝓsuetudie. ℟. pa. vbi. ℨ. post gl. dicit q; fic. itellige tñ de maioꝝ ꝑte populi habẽte ꝓsensũ habilẽ ad itroducẽn. l. vel cõsuetudinẽ. nã mulieres: ĩfantes. ⁊ furiosi nõ cõputant ĩ numero: q; isti nõ ꝓnt legẽ. ꝙdere vt i. l. i. ff. de leg. itẽ itelligẽ gl. de ꝓsuetudine: q̃ distrigit totũ po pulũ. ꝛ̃ si tractaremus de ꝓsuetudie introducẽda in aliq; collegio: sufficit maioꝝ ps illius collegij. ꝛ̃ tñ sitarẽ. nã maioꝝ ps nõ sufficit ad itroducendũ leges q; ꝛ̃ saltẽ q; sint due ꝑtes vniuersitatis. ꝛ̃ maioꝝ ps istaꝝ duaꝝ nõ sufficit ad disponẽdũ. vt i. c. i. ℨ his q̃ fi. a mapar. capituli. ⁊ tõ dicerẽ q; saltem due ꝑtes illius vniuersitatis seu collegij debẽt eẽ sciẽtes q; illa ꝓsuetudo itroducit

ℭ An ãt vnicus actus iteruenies ℨ cõ 10 suetudinẽ iterrũpat ipsaꝫ ꝓsuetudinẽ. cõcludẽ q; aut cõsuetudo nõ erat adhuc cõpleta. ⁊ tũc iterrũpit: ita q; non est opus de nouo incipere: q; ꝛ̃ hꝫ nõ apparet de tacito ꝓsensu populi: q; velit iducẽf ꝓsuetudinẽ: cũ tecerit actũ ꝓtrariũ. ar. extra de ap. solicitudinẽ. i fi. aut ꝓsuetudo erat cõpleta ⁊ ꝑfecta: ⁊ tunc vnicus actus ꝓtrariꝰ ea nõ tollit: ꝛ̃ os q; tollat eo tpe ⁊ mõ gbus fuit iducta q; ꝛ̃ lex est, ⁊ tõ ꝙ tollt tanq; lex. credo tñ indifferẽter ad eã tollendã sufficere tps. x. annoꝝ.

ℭ Cõsuetudini rõnabili alicuius loci 11 nõ derogaꝫ ꝑ statutũ nouus pape nisi illũ expmatur vt eꝛ ℨ. osti. c. i. li. vi.

ℭ Cõsuetudo ĩ delictis inducitur ꝑ bi 12 nũ actũ. xxv. q. vi. ita nos. hoc tñ nõ est ꝓprie cõsuetudo. nã ꝛ̃ pan. i. c. i. e. ti. appellatiõe cõsuetudinis ĩtelligitur de ea q̃ ꝛ̃: ⁊ q̃ tã ꝑscripta est vt i. c. cumana. de elec. De hac ꝓsuetudie ĩ delictis vide. ℨ. singularia. c. adulatio. in fi.

ℭ An aũt cõsuetudo possit derogare 13

legi positiue etiã preceptiue. ff. Pa. in c.i. de tre. & pace. post gl. ibi dicit q lex positiua etiã preceptiua nõ obligat ad pctm̃ si nõ fuit moribus vtentiũ recepta vel si in dissuetudinẽ abijt. & hanc opionẽ tẽ Bof. & Jnno. & ho. in sũ Sẽ in. d. c. i. tenuit ipse ho. contrariũ mouetur q; si est lex pceptiua. ergo a pncipio ligauit cõtrauenientes ad pctm̃. ergo p nõ obseruãtiã nõ tollitur eius dispõ. q; tpe nõ est modus tollẽdi obligationẽ. aly ho distinguũt iter leges q̃ apponũt penas ipso facto. & illas que mãdãt penas iligi. vt in pmis nõ habeat locũ cõsuetudo cõtraria: cũ statis cõtrafacientes ignorãtes sciederit in penã & in scm dãnatus. xxiij. q. i. audiuimus. do. an. distinguit q aut lex. pceptiua emanauit in fauorẽ pximatũ. & põt tolli ꝓsuetudine sicut põt tolli pacto & renũciatione. d. l. ũ gbus. Aut emanauit in honorẽ: vel aut fauorẽ publicũ & tũc si subditi nõ obseruauerũt sciente supiore & paciẽte: talis lex nõ ligat: nec regritur alia ꝓscriptio. q; ex quo supior videt & patitur nõ vr velle q lex sua vinculũ iniciat. ff. si supior ignorat: tũc peccant cõtrauenientes. ff. ꝙ ho. & d. an. vr tex. in. d. c. fi. vbi tex. apte ꝓbat q ois lex humana põt tolli cõsuetudine. dũmõ sit rõnabilis & itẽ ꝓscripta vñ ibi solũ reseruatur cõtra cõsuetudinẽ ius diuinũ nec ꝓuati dicũtur tollere legẽ supioris: ff. ipe supior cõsensu ꝓstando huic cõsuetudini & so qõ statuũt iura vt per cõsuetudinẽ possit tolli ius positiuũ. d. c. fi. Et ꝙ distinguerẽ: q aut lex. pceptiua nũq̃ fuit recepta & obseruãtia sciẽte legislatore: valẽte ꝓtradicere & nõ ꝓtradicẽte. & talis lex non ligat. Et puto q nõ regratur tpe ad educẽdã ꝓscriptionẽ. ff. sufficit binus vr trinus actus & contrariũ: q; hic nõ agimus de ꝓscribẽdo ꝓtra legẽ ff. de ipedicẽdo vinculũ. nã p binũ vr trinũ actũ appet de cõsensu: ꝙ pertotis ar. d. c. ita nos. si vo alig obseruãt & alig nõ & eodẽ loco: tũc nõ seruãtes nõ videtur excusari vt in. c. cũ tã pudũ. de ꝓben. & itelligẽ tñ hoc: q̃ si maior pe ꝓ suat tũc maior pe nõ excusatur. & tũc intelligitur illiꝰ dñi. multa p patiẽtiã tollerãtur &c. aut supior ignorat & tũc puto q regratur ꝓscriptio. x. anno rũ: dũmõ cõsuetudo sit rõabilis. vt q; fundatur sup aliã rõe. vt in. d. c. fi. Nec ob. q a pncipio hoies peccauerũt contrauenieñdo. nã duplex pt eẽ rñsio. Primo q si motiuerũt ex aliã rõabili cã si peccauerũt: q; ipemet supior idulsit. & hoc q notatur in. ff. leges. iiij. di. vbi tria regrũtur ad hoc. vt lex liget. primo q sit facta p eũ q ht ptẽte cõdendi legẽ. Secõ q sit publice ꝓmulgata. Tertio q ꝓ inferiores seu subditos fit suscepta. Secõ ñ detur q successores eorũ q cõtrauenirũt: nõ peccauerũt: q; puterũt estiare q ex aliã rõnabili cã illa lex nõ sit i obseruãtia. Si vo lex pceptiua fuit recepta: ff. ñ p dissuetudinẽ cõtrariũ est dic vt. ff. & q lex pceptiua nõ illa q & sciẽte supiore & nõ cõtradicẽte allego bonũ tex. cũ gl. xx. di. c. i. & c. cũ oliꝫ de cle. cõiu. i cõsuetudie at idu cẽda i sacr̃alibꝰ exigit tacitꝰ cõsensus pape. alr no lig at: ita voluit gl. notabilis. in. c. vir. de sẽtis nup. hec Pa.

Additio. ꝙ addẽ ꝓdict q̃ no. frã. de are. i ꝓsilo. xi. icipiẽ 14 te i xpi noie. post car. fio. i. c. a. de tre. & pa. & ibi eũ segtur Jo. de imo. & d. ab. modernus & q̃ statutũ fit a supiore & nõ recipitur a subditis imo ꝙ tur ff. & ff. si fit sciẽte & patiẽte supiore q se cit statutũ ad tollẽdũ tale statutũ q nõ liget ff. regritur ꝓsuetudo ꝓscripta. p. x. anos ff. sufficit simpl vsus cõtrarius allegant tex. iiij. di. c. i. q optie facit. & q̃ no. in. c. cuꝫ olim de cle. cõiu. & xi. di. de libell in glo. hãc etiã sniam tenet Aln. de bu. quẽ ipsi nõ allegant in. c. quia circa. de cõsan. & assi. vbi dicit no tabiliter ad ꝓpositũ q̃ q̃ lex nõ recipitur ab oibus sciẽte supiore talis lex nõ ligat: q; supior vr eã facite tollẽ exq̃ scit cõtrariũ obseruari & patitur. & idẽ credit ibi. d. ab. ff. si lex reciptar a minori pte ff. obstet ar a maiori. allat nõta p Jo. an. i. c. fi. ꝰ cõsue. Qꝰ dciñ est egliꝫ

mum in hoc casu q: non debet esse in potestate minoris ptis illud quod induceret matorē ptem ad ptm qō icurreretur p trangressionem legis.

15 ¶ An āt ex nō vsu inducat ꝓsuetudo. ff.pa.in.c.ioānes.de cle.2iu. post Jo. an. dicit q̄ q̄nq; nō vsus ñ hz i se actū tacitū ꝓtra dispōnem iure negq; in substantia:negq; in forma. z tūc ex nō vsu nō īducit ꝓsuetudo nec derogat lex. pone exēplū. lex dicit hermofrodita esse iudicāda ſm lexas ꝓualentē.l.q̄rit.ff.de sta.ho.nū si p mille annos nūq; accideret ille casus.nō ꝑt dici q̄ sit abrogata illa lex:q: nihil est actū ꝓtra legē vt pone.lex dicit q̄ si deduxi mihi dānū possus agere ꝓtra te actiōe aeq; pone q̄ passus dānū nolui agere.ꝑcto ex hoc nō est inducta ꝓsuetudo ꝓtra illas legē q: ipsa lex nō necessitat ad vsum: hz dat facultatē agēdi.z ō ex hoc ꝑdu de q̄ i hys q̄ sunt mere facultatis non īducit ꝓsuetudo.nā in his casib⁹ nihil agit.ꝓtra legē pmittēte. Si ꝙ ñ vsus hz i se tacitū actū ꝓtra dispōnē iur.tūc īducit ꝓsuetudo.vt in.d.c.ioānes nas ibi nō deferēdo tonsurā vt cōmittere ꝓtra legē q̄ inūgit dilatione tōsure.

16 ¶ Que dīa iter ꝓsuetudinē z ꝓscriptionē.ff.pa in.d.c.ñ.dicit q̄ ꝑncipal dīa ē:q: ex ꝓscriptiōe agrit ius ꝓuato rū:siue illud ius trahat ex publico.siue ex ꝓuato.ꝓsuetudine ꝙ nō agrit ius alicui ꝓuato.hz i publico vſicunq; causel:ēt ſi ius trahat ex ꝓuato:vt i.l. vēditor.§. ſi ꝓstat ff.cō.ꝑ.vbi ꝓz q̄ ꝑt introduci ꝓsuetudo q̄ ḡq; possit dato ꝑcio fodere lapides ex fundo alicuius. Et ob dicrā legē pa.in.c.dilecti 6 arbi. stert ad.q.nūq̄ possit īduci ꝓsuetudo: vt nobiles alicuius castri possint icide re ligna:vel afalta pascere.j.limites alterius castri:vl in fundo alterius. z dicit q̄ sic ꝙmō ꝓsuetudo nō sit īducta ꝑ violentiā ad hoc.c. sup ḡbusdā 6 ꝑ. ñ.nā quēadmodū possz ꝓscribi: seu agri tota re:sita z vsus rei.alia dīa. nā in ꝓscriptiōe regrit titulus z bōa fides in ꝓsuetudie ꝙ nō:hz solū tps.d.l. de ḡbus alia dīa sed hoſt.q: ꝓscriptio locū hz i reb⁹ mobilibus z in ſmobilibus:co:poralibus z ico:poralibus. cē de ꝓscrip.auditis.z.c.le.ꝓsuetudo āt in ico:poralibus tñ:vt ſsentutibus:in risdictiōibus:electiōibus z hmōi. alia dīa q: ꝓscriptio z ꝓuilegiū nō ꝙcurrūt.extra de fide ĩstru.iter dilectos. z de ꝓscrip.ventēs. Sz ꝓsuetudo z ꝓuilegiū bñ ꝙcurrūt extra eo. cū dilectus z de ver.ſi.abbate.alia q: ꝓscriptio ꝑ ptē est exclusio actiōis siue petitōis. Sed cōsuetudo est actionis siue iuris acquisitio.de elec. ſtitutus z.c. i gene ſi.alia dīa: q: ꝓsuetudo erronea non iuuat. Secus in ꝓscriptione q: titulus putatiuus z ſi verus nō sit. dūtaxat ꝑ babilis error: excuset: dat cām ꝓscribēdi.ff.ꝓ:o suo.l.vltima.

Quontēpt⁹ qñ ḡs dicat ꝓtenere vt de.j.decimū.§.i. Et ibi bñ qñ constitutio hz vim ꝓcepti vel ne.

Quontētu.vtz sit petīo mixtale.ff. ſm Tho.pa 2e.q.xxxvij.ſi accipiat cōtētio ſm q̄ impugnatiōes,veritatis iponat z inordinatū modū sic ē petīo mixtale.z sic ſm abrogatū est ipugnatio ſtitutis cū ꝓdētia clamoris. ſi āt ꝓtētio dicat ipugnatiōs falsitatis cuz debito mō acrimōie sic ꝓtētio ē laudabilis.ſi āt cū inordinato mō sic pōt esse veniale nisi forte tāta inordinatio fiat in ꝓtēdendo q̄ gīeret ſcādalū ex hoc

Quontractus ſm.ff.ē vltro citroq; obligatio ex volūtate ptū surgens:vt ēptio:vēditio:locatio:ꝙductō: mutuū z silia. Quasi otract⁹ ē obligatio qua ḡs obligat alicui ex aliquo officio:vl facto licito z honesto hz nō in teruenerit expssa volūtas vtriuscz vt tu tella:cura:aut negocior alieor gestio. z hmōi nā ḡtus pupillus habēs tutorem.aut pubes.siue furiosus habēs curatorē vel ille cuius ignorāter gerit ḡ negociū nō expsse otraxerit nihilominus tutor:curator. z negocior gestor obligantur quasi otractssent.

¶ Quot modis otrahit.ff.q: quattuor modis,ſ.re.verbis.litteris:z consensu.

insti. de obli. in fi.

2 ¶ Aliq sunt ℣ctus bõe fidei. aliq sunt stricti iuris. ℣ dicũtur bõe fidei pp duo Prio qr si dolus dat eleꝛ: nõ tenẽt. De Secõdo qr venit vsuf ex mora. ℣ iudex põt estimare de bono ℣ equo qd venit recõpensandũ vl restituẽdaz nõ sic in stractibus stricti iuris. ℣ q sint contra etus bõe fidei ℣ q stricti iur. vide ifra dolus. §. i. ℣. ẽ. actiones. §. i. ℣. ij.

QOntritio ꝫ theo. ẽ dolo: volũtarie suptus p pctis cũ ꝓposito cõfitẽdi ℣ satisfaciẽdi. nã sicut i mãlibus aliqd cõteri dr qñ totaliꝫ in mimas ptes rediguꝝ ita coꝛ hois ꝓteri dr qñ affecꝰ pci sm oẽz sui pr̃ i eo totaliꝫ ꝓfrigitur ℣ pfecte a pctõ refilit. Et qr talꝫ refilitio dolor est: nõ ꝑ dolor: ẽ tãꝯ ꝑ ꝓpriũ genus diffinit. additur aũt volũtarie assũptus tãꝯ ꝺcta ponẽs i gñe mortali. ℣ additur ꝑ pctis tanꝯ mã. specificans loco vltie dcte. hec ergo diffinitio ẽ cõ petẽs ꝓtritõi inẽptũ ẽ actus virtut. ꝫ vt ẽ ps facꝝ pnie sic oꝫ ꝙ addaꝝ aliqd ꝑ respectũ ad alas ptes ℣ tõ additur cũ ꝓposito cõfitẽdi ℣ satisfaciẽdi.

1 ¶ Que ẽ ꝺcta iter ꝓtritõez ℣ attritõez §. ꝫ Tho. i. iij. di. xvij. sicut in coꝛpalibus attrita eẽ dicũtur q aliq mõ sũt cõminuta lz nõ pfecte: ꝓpter ꝙ qñ oẽs ptes sũt ℣ pfecte trite sũt: sic i spũalibꝰ attritio significat quãdã displicẽtiam de peccatis sed nõ pfectã: contritio autem perfectam displicentiã.

2 ¶ Utꝝ dolor ꝓtritõis dẽat eẽ maximus §. sm Bo. i. iij. di. xvij. ar. ij. q. i. ꝙ duplex ẽ dolor. vn̄ ꝰ i volũtate q nõ ẽ aliꝰ cõ pcti displicẽtiã: ℣ iste ꝺz eẽ maxim⁹ in gñe. i. in cõperatõe ad alios dolores oĩus tpaliũ vñ in casu q ꝓgeret: vl cõmittere pcm̃ mortale. vl incurrere dãnũ tpaliũ: aut mortẽ: glibet tñr magis eligere penã cõ peccare vl peccasse. nõ ꝺz in sm Tho. i. q̃libet: ꝺfecẽdere i spãli ad hãc pen̄s. imo stulte facit q seipm̃ l hoc solicitat. est aliꝰ dolor i sensualita te q cãtur ex ꝑmo dolore vl ꝫ necessitaté nãe ex motu suptoꝝ viriũ quẽ sequũtur ĩteriozes. vl ꝫ electioné put vo luntas excitat dolorem illã. ℣ sic nõ est necesse q ꝺolor ille sit maximus. imo nec est necesse dolore isto modo.

¶ Utꝝ i dolore ꝓtritõis possit eẽ excessus §. bo. vbi. s. q. ij. ꝙ si ꝓio mõ accipiẽdo ꝑ displicẽtia rõis. ꝫ so mõ ꝑut est passio seusualitat sic. vñ si aduertit q̃ si ꝑ sustinẽ sine magno detrimẽto tñr tẽpare. si ãt ñ aduertit. ℣ iõ si tẽpat ñ credo peccet qr ꝺabat opaz rei licite.

¶ Utꝝ hõ dẽat sp ꝓteri §. Bo. vbi. s. 4
ar. ij. q. ij. sciẽdũ in q duplex ẽ ꝓtritio sen ꝺtestatio pci. q̃dã i hitu ℣ ad hanc tñr ℣ pe pci pfectã remissiõz: qz vt ꝺicẽ vgo ꝺ sã. vic. cũ de⁹ absoluit aliquẽ a pctõ: obligat cũ viculo ꝺtestatiõis ppetue. q̃dã ẽ i actu ℣ ad hãc ñ tñr sp: ꝫ ꝑ loco ℣ tpe. s. cũ recogitat pcã sua ꝑ itelligẽ mortalib⁹ qz ꝺ vẽialib⁹ ñ ẽ necesse ꝓteri vt hꝫ ꝓfessio. ij. §. vij. ℣ ꝫ tho. i. iij. di. xvij. ñ sufficit ꝓtritõ gñal qñ hõ spãliꝫ pcta sua mortalia hz i memoria q̃ sibi adhuc ñ sũt remissa. ꝫ oz sit spãl ꝺ eis ꝫ pꝰ q̃s sũt remissa sufficit gñalis.

¶ Utꝝ hõ teneat ꝓteri statim cõmisso 5
mortali: §. ℣ ñ sicut ꝓcepiũ ꝺilectiõis dei q̃tũ ad actũ iteriozẽ nõ sp obligat ꝫ solũ qñ mã occurreret ꝓatice ñ ipe culatiue. s. cũ ꝓsiderat deus vt ꝺeligens dus: vl nõ ꝺeligẽdus tñr hõ indicare vt ꝺeligẽdũ ℣ ꝺeligẽ. Sic ℣ pcm̃ mortale cõmissuz si mẽti occurrit ꝓactice vel vt mã ꝺelectatiõis: vel detestatiõis tenetur hõ iudicare detestandũ ℣ ꝺetestari sm pe. de pal.

¶ Quis ẽ effectus ꝓtritõis. §. ℣ est re 6
missio culpe ℣ pene aliquaꝝ nõ totalis als ñ ẽẽt necessarie i dulgẽtie plenoꝝ.

¶ Utꝝ hõ possit satisfacẽ ꝺe vno pcto 7
sine alio. §. ꝫ tho. i. iij. di. xv. nõ. nã oz ꝙ talꝫ sit modus satisfactõis q cõpetat ad tollẽdã offensaz. offense ãt ablatio ẽ amicitie restõ. ℣ iõ si aliqd sit qs amicitie restõez ipediat ẽt apũ hoies satisfactio ẽ ñ ꝑt cũ ergo qõlibet pcm̃ ipediat amicitiã caritatis q̃ ẽ hoies ipole ẽ q hõ ꝺe vno pcto satisfaciat alio reteneto. fic nec hoi satisfaceret q ꝑ alapa sibi ꝺata se ei ꝑsternez ℣ aliã sim̃ ꝺarz

S ¶ Utr satisfactio fieri dēat ꝓ opa penalia. ꝛ. ꝟ5 pe. i. iiij. di. xv. sic q: ꝓ talia opa fit solutio emēde debite ꝓ offensa ꝓterita. ⁊ fit ꝓuatio a futura offēsa. pene. n. medicie q̄dā sūt: vt dicit phi. i ꝟo ethi. ⁊ q̄dē q̄n pena satisfactoria idicit ꝓ emēdā culpe ꝓterite: sic maiori cul pe maior debet pena. q̄n ꝟo idicit ꝓ cautellā culpe future: sic aliq̄n etiā mi nori culpe maiori ponitur pena vtputa in iuuene fornicāte ꝯ in sene. ꝯuis etiā senex magis peccet. tñ iuuenis indiget fortiori retrahente.

9 ¶ Jn qb⁹ opib⁹ ꝙsistit satisfactio. ꝛ. ꝟ5 ral. i trib⁹. i. ofone: ieiūio: ⁊ elemosyna. i ꝓmo ꝙ supbiā. i ſcdo ꝙ carnis ꝓcupiscētiā. i tertio ꝙ auaritiā. Et ad has reducūtur oēs alie satisfactiones. nā vigilie: pegrinationes: disciplie abstinētia ⁊ oia opa carnē affligēta reducūt ad ieiunīū. opa ā tmisericordie co:paſ ad elemosynā. opa ꝟo ſpualia ad ofonē ⁊ ꝓ ieiunīū ordiat hō i ſeipo. ꝓ ekam ad ꝓximū: ꝓ ofonē ad deū. ité fit satisfactio ꝺ bonis exteriorib⁹ per elemosynam: de bonis co:poris per ieiunīū: de de bonis anime ꝓ ofonem.

10 ¶ Qualr elemosynaꝝ largitio sit satisfactoria. ꝛ. ꝟ3 tho. i. iiij. di. xv. ad ꝛ elemosynaꝝ largitō ad quā als ge tñr ñ est ꝓ satisfactiōis: ꝟ3 pābulū ad ipam ille ꝟo elemosyne ad q̄s ge als nō tñr ꝓsit ee satisfactoria: cū sint opa bōa ⁊ penalia: q⁹ exigit ad op⁹ satisfactorū.

11 ¶ Utr flagella dns a dño i hac vita flagellamur sint satisfactoria. ꝛ. ꝟm Tho. i. iiij. di. xix. ſi flagella fiāt aliquo mō ipius patiētis iēitū ea acceptat ad purgatōs pcōr eis vtēs patienti sic rōnes satisfactōis accipiūt. ſi āt patiēt eis ꝓ ipatientiā oio dissentiat tūc nō efficiunt aliquo mō ipsius. ⁊ tō nō ꝟsit rōne satisfactōis: ꝟ3 vendicatōis tm.

12 ¶ Quid sit magis satisfactoriū an elemosyna: vl ofo: vl ieiunīū. ꝛ. ꝟm tho. vbi. ſ. elemosyna ſcludit in ſe ofonē ⁊ ieiunīū dupliciter rōe. ꝓmo q: elemosyna cū cui dā ꝓsistit debitore ad oādus ⁊ ieiunādū ⁊ ad alia bōa q̄ ꝓt faciēda ꝓ eo q ꝺdit. Scdo q: elemosyna ꝓ deū data est q̄si q̄dā oblatio deo facta. oblatio aūt ipa deo ſcā vi ofonis ꝟ3. ité inq̄tū bona exteriora ad co:poris ꝓfectiōes ordiat. ſ. ibractio exteriop bo nop ꝓ elemosynā q̄si ꝓtute ꝓtinet ieiunīū quo macerat co:p⁹. fit⁹ et ofo ꝓtute ꝓtinet ieiunīū q: extēsio itellect⁹ ad deū debilitate co:pis ꝓsit. vñ elemosyna cōpletiua ꝟ3 vtⁱ satisfactiōis ꝯ ofo: ⁊ ofo ꝯ ieiunīū. ⁊ tō dr. i. thim. iiij. co:poralis exercitatio ad modicū vtilis ē: pietas aūt ad omnia vꝫ. ⁊ ꝓpter hoc elemosyna magis indicitur vt vlis me dicina peccati ꝯ alia.

¶ Utr restō sit pars satisfactiōis. ꝛ. 13
ꝟ3 pe. i. iiij. di. xv. aliq̄d ꝓt dici pars satisfactiōis dupliciter. vno mō oē illud q⁹ ad debitā satisfactiōē exigit. ⁊ sic restō ē ꝑs satisfactiōis. alio mō illud solū in quo ꝙsistit satisfactio. ⁊ sic restō non est pars satisfactiōis q: restō dicit tñ cessatiōnē ab iniuria. ſcdo ꝛ fundamētū ⁊ q̄si pambulū ad satisfactionē.

¶ Utr vnus ꝓ alio possit satisfacere 14
ꝛ. ꝟm pe. vbi. ſ. dupler ē effectus satisfactiōis. vnus solutio debiti pctōr ꝑce dēti. alter excisio causaꝝ pctōr sequēti. ⁊ quo ad hūc ꝟm effectū cōstat q⁹ vnus ꝓ alio nō ꝓt satisfacere. Quātuꝫ ꝟo ad ꝓmū distinguēdū ē q: sīgs ipotes est ꝓ se satisfacere: tūc alius g est in caritate ꝓt ꝓ eo satisfacē. Si ꝟo est potēs tūc os q⁹ ipsemet satisfaciat ꝓ seipso: ꝓt tñ iuuari ꝓ alio. Et addit hic tho. q⁹ ēt si sit potēs alius possꝫ ꝓ eo satisfacere. ꝟ3 nō ē ꝓmittēdū vt aliqs ꝓ alio satisfaciat: nisi defectus aliqs appeat in penitēte vl co:poralis ꝓ quē ipotēs sit ad sustinendū. vel ſpualis ꝓ quē nō sit ꝓmptus ad portandū pniaꝫ.

¶ Utr satisfactio possit fieri ꝓ opa ex 15
caritate scā. ꝛ. ꝟm tho. ⁊ pe. vbi. ſ. nō. Nā satisfactio est amotio offense ⁊ restō amicitie: hoc āt nō ꝓt fieri sine gra ⁊ caritate. vñ. i. co:. xiij. Si distribuero in cibos pauper⁹ ec. caritatē aūt nō habuero nil mihi ꝓdest. Talia. n. opera nō sunt accepta deo.

16 ¶ Utz satisfactiones intuncta: sed in
peto mortali expleta necesse sit iterare
vide. ꝯ. satisfactio. ꝯ. i. ꝛ no. qꝫ ꝑ ꝓtritio
nem quo ad deū dimittit pcm. ꝛ ideo
exquo gs est ꝓritus amplius non dici
tur esse in peccato mortali.

Quotuplex triplex est. nā alia ē in
nō veniēdo ad iudiciū. Et hec tri-
plex. Pria qñ pemptorie citatus veni
re otinet. Scda qñ malitiose se occul-
tat. Tertia qꝫ ipedit ne citatio ad eū ꝑ
ueniat. ꝫ gbus ex vt lite nō ꝓte. qñ fre
quēter. Scda ꝙtumatia est qñ citatus
ad iudiciū venit gdem ꝫ nō vult iuri
pere: vl añ finitā cāe examinatōes ꝙtu
macit recedit. xi. q. uj. certū. Tertia qñ
offēsa eius ē mālesta: ꝛ iussus a iudice
nō vult emēdare. ex de ꝛ. fi. ex ꝓte.

Quotumelia Et quicū. Prio qritur
qd sit ꝙtumelia. ꝗ. ꝑm tho. scda scde
q. lxxij. ꝙtumelia iportat de honoratio
nē alicuius ꝙ verba siue ꝑ facta. differt
aūt a ꝓuitio in hoc: qꝫ ꝑ verba ꝙtume
liosa repzesentatur ꝓprie defectus cul-
pe. Sz ꝑ ꝓuitiū repzesentat gñaliꝫ gcū
qꝫ defectus siue culpe: siue pene. vñ si
aliqs dicat alteri iniuriose eū ee cecū cō
uiciū qdē dicit. ꝫ nō ꝙtumeliā. Si aūt
dicat qꝫ sit furnō solū ꝓuiciū ꝫ et cōtu
meliā infert. sepe tñ vnū ꝑ alio ponitur.

1 ¶ Utz ꝙtumelia siue cōuiciū sit pecca-
tum mortale. ꝗ. ꝑm tho. vbi. s. ꝓprie
ꝛ ꝑ se vtrūqꝫ hoz mortale est nō mi-
nus qꝫ furtū vel rapina. Non. n. homo
minus amat suū honorē qꝫ rem pos-
sessam. Si tñ aliqs cōuitiū vel cōtume
liam diceret nō aio dehonestandi sed
ꝑp connectionē vel aliqd hmōi: nō di-
cit ꝓuiciū vl ꝙtumeliā ꝑ se sed per acci
dēs. vñ hoc mō ꝑt ee qñqꝫ veniale qñ
qꝫ sine pcō. in quo tñ est necessaria di
scretio vt hō moderate talib⁹ ꝓbis vta
tur qꝫ posset tta grane ee ꝓuiciū qꝫ per
incautellā platū auferret honorē eius
ꝫ quē ꝑferī. Et tūc posset hō peccare
mortaliꝫ et si nō intenderet dehonora-
tionē alterius sicut ettā figs icante aliū
ex ludo pcuties graniter ledat.

2 ¶ An liceat cā connectiōis ꝓuiciū dice-
re. ꝗ. ꝑm tho. vbi. s. Sicut licitus est
aliquē ꝛberare: vl in rebus dānificare
cā disciplinē: ita ēt pōt aliqs alteri quē
cunigere dz aliqs ꝛbū ꝓuiciosuz dice
re. Et hoc mō dns discipulos vocauit
stultos luce vl. Et apls galathas insēsa
tos. Gal. iij. tñ vt dicit Aug. ex magna
necessitate obiurgationes sunt adhibē
de in quibus nō vt nobis: sed vt domi
no seruatur: instemus.

¶ Utz hō debeat ꝙtumelias sibi illa- 3
tas sustinere. ꝗ. ꝑm tho. vbi. s. sicut in
alijs iuriuz sic ꝛ in ꝓbis ꝙtumeliosis
tenemur ꝯfe aiuz ꝑparatū ad tolleran
tiam si expedies fuerit. Quicq tñ oz vt
ꝙtumeliā repellamus ꝑp duo. prio ꝑp
bonū eius q ꝙtumeliā infert vt eius au
dacia reprimat. ꝛ decetero talia nō at
tētet iuxta illud. puer. xxvi. rīde stulto
iuxta stultitiam suaz ne sibi sapiēs vi-
deatur. Secūdo ꝓpter bonū multo-
rum quoz ꝑfectus ꝑ ꝙtumelias nobis
illatas impeditur.

¶ Quid aūt de illo q ꝛpecat malū al 4
teri: vtputa ignē. S. anto. vl malū san
cti Lazari: vel fluxū sanguinis: vl mor
tē. ꝛ hmōi. ꝗ. ꝙ: predicta ꝑprie nō
dicuntur ꝓuicia: vel ꝙtumelie: ꝛ tō de
se nō sunt peccata mortalia qñ delibe
rate ꝛ sedato furoze essent ꝓtenti qꝫ dic
ta mala eis euenirent. Secus autem
si ex impetu vel furoze ꝑdicta ꝛpecarē
tur alteri vt in plibus fit: tūc enim esset
veniale. idem dic de matre que ꝛpecā
tur morte filio ꝛ huiusmodi.

Quorea. vtz correa ꝛ huiusmodi
ludi sint licit: ꝗ. Al. i. uj. di. xvi.
qꝫ hmōi ludi ꝛz se nō sunt mali: qꝫ bñ
fieri pñt. Sz triplici de cā pñt fieri ma
le. Prio si fiāt ad prouocandū libidi-
nem ꝛ hmōi. Secundo si nō ꝙuenīt
ꝑsone vt clericis: religiosis: ꝛ hmōi ter
tio si fiant nō cōgruo tempore. ꝛ. ꝑnie.
Si vero fiant ex causa alicuius hone-
ste leticie ꝛ a ꝑsonis secularibus: con
gruo tēꝑore ꝛ loco ꝛ alijs debitis cir-
cūstantijs nō est illicitum.

¶ Utrum ducentes illicitas correas 5
peccent mortaliter. ꝗ. ꝑm. ꝓb. credo

q̄ sic siue in festis siue in pfestis si hoc faciūt cā incitādi ad libidinē se: vl̄ alios. aut si coreas ducūt de ꝙsuetudine. Si aūt aliqs: vel aliqua non corrupta intentiōe aliq̄ imiscēt se hmōi coreis: nō audeo dicere q̄ sit petiū mortale. Sed nec audeo eū vel eā excusare: vel assecurare a petō mortali: cū ingerant se piculo. puocādi alios ad piculū ꝛ li bidinē. nota tū ꝫ alꝫ. vbi. s. q̄ gnāl cōcurrentibus ad coreas tales pñt excusari pmo qñ fiūt debito tpe. s. gaudij: vt in nuptijs: vel tpe victorie vl̄ liberationis hoīs vl̄ patrie vl̄ in aduentu amici de terra longinqua: nō ergo tpe ad deuotionē deputato: vt ab aduētu dñi vsq̄ ad epiphaniā: ꝛ septuagesima vsq̄ ad pascā. tū ꝫ ium obseruāt: ꝛ magis fit abusus in his tpibus q̄ in alijs Scdo q̄ fiāt cū pſonis honestis de q̄bus nō ozat pſumptio mali: nō cū lectatoribus. vl̄ phlocaptis ꝛ hmōi tertio q̄ fiāt a' pſonis secularibus non a monachis vl̄ monialibus: nec clicis vl̄ religiosis. Quarto q̄ honesto mō fiāt ita. q̄ actus inhonesti: vl̄ hmōi nō imiscēantur. Quinto q̄ cātus exciās in talibus ꝛ musica nō sit de illicitis. sed de moribus. vel de deo. Itē regrit cōuenientia loci: q̄ nō in ecclijs vl̄ cimiterijs aut refectorio fratrū ꝛ hmōi. aliud etiā p̄r addi q̄ est ꝓceptiuū. s. recitudo intentōis: ac etiā stabilitas corizātis: nā q̄ ita fragilis est q̄ ꝫ bona intentōe corizare icipit. tū nō ext̄ gn ad libidinē mortalē puocet. peccat mortaliter. se sciēter ingerēdo q: exponit se periculo pbabili mortalis peccati. ꝛ p hoc q̄rit Ar. s. in sūma: q̄d fi q̄s non pōt vitare petiū mortale pp fragilitatē suā habitando cū marito: vxore patre: matre: filio ꝛ filia: an teneat recedere ab illis. vl̄ an possit in domo stare sine peō. ꝛc. q̄ q̄ iste casus ꝺ facili ꝓtingere nō pot fieri: tū vbi ꝓtingeret: nulli dubiū est q̄ a tali pſona ob cuius pñtiam a mortali abstinere nō pōt discedēdū esset.

Q Orrectio. t. s. punitio quā platus ꝫ facere. ꝫ. n. corrigere delicta subditorum nō ex odio ſ ex caritate. lxxxvi. di. odio q̄ si negligit graviter peccat: ꝛ graviter punēdus ē. talis. n. canis impudicus dicēdus ē potiꝰ q̄ epūs. lxxxiij. di. nēo ꝛ. c. erro. ꝛ. c. nihil nec circa ſ ꝺ ē remissius q: ꝺ vni parcit idigno ad cōgatiū. puocat vniuersos facilitas n. venie icentiuū tribuit delinquendi xxiij. q. iij. est iniusta ꝛ. c. se. Et platus qdē ꝺ corrigere subditos non lenitate pris ſ auctoritate pōtificis. vñ Diero. dicit q̄ bely. dānatus ē pp inigtates si liōr corripuit qdē: ſ lenitate pris: sed nō auctoritate pōtificis. platus. n. ꝺ ē benignus ꝛ pstare misericordiā penitētibus. ipenitētibus aūt ꝛ incorrigibilibus. secus vt ꝺ ſ in. c. nō potest. xxiij. q. iiij. vbi sic ꝺ. sicut. n. penitētibus misericordiā exhibere iubemur: sic ꝛ ipenitētibus ꝛ in malo obstinatis misericordes eē phibemur. Et ſ infinite auctoritates ad ſ allegari possent. tū vna est i. c. diaconi sūt. xciij. di. q̄ claudit sac cū q̄ dicit: assidue peccātū nō misereꝫ deus. ꝛ q̄ seueritas erga peccantes sit laudāda. hēs exēpla multor sanctorum vt de ilarioē. ābrosio: nico. ꝛ multis alijs q̄ laudātur de eorum seueritate.

¶ Quis ät dicat' incorrigibilis: Dic per doc. i. c. cū nō ab hoīe. de iudi. q̄ incorrigibilis ꝺ q̄ ad ꝓna reuertit: vel in illis pseuerat. ꝛ fm pa. sufficeret ad incorrigibilitatē q̄ aut in illis: aut alia crīa de nouo cōmitteret. 1

¶ Quid ät si nō ex ꝓpōsito platus excederet in corrigēdo. dic excusari per c. olim cām. de resti. spo. 2

¶ Sed nunqd māsuetudo sit laudanda in prelato ꝛ ira. vel furo: vituperanda. dic fs Egi. in li. de regimie pncipū: q̄ duplex ē ira: ꝓcedēs: videlicet ꝛ subsequēs iudiciū rōnis ꝓia duplici rōne est detestāda. prio q: rōnem nō audit: ꝛ hec fm phi. vi. ethicoꝝ assimilat seruis velocibus ꝛ canicule. Scdo cauēda est q: rōnē obnubilat. nā corpe nō exīte in debito tēperamēto puer̄itur ab vsu rōnis: q: cū p ira accendaꝫ sanguis circa cor: corpus redditur intēpe 3

tatū vt nō possim⁹ debite rōe vti rō. n. vł ītellect⁹ ꝫ nō sit ꝑtus cōpatis vtił tñ i suo actu cōpatibus oīgāis ꝓp qđ cōpe exīte i dispōsito nō ꝑt libere vti actu suo ꝛ sic nubila més ē hec vbi re gnāt. scīa ꝑsequēs iudiciū rōis ꝑt ee ordiata ꝛ imitāda. ná cū ira ē rōis ordinatum: agit ꝼm in ꝑtum rationis ꝑti li⁹ exegimur opa ꝑtuosa. vñ. iij. rhetori cor approbat deū hōeri dicēt. Iniuriē inītere furori tē. n. ꝑt furori inītit vel ire. qñ ira ē organū ꝑtutis ꝛ rōis. sic ꝑ mānetudinē rep̄mēda ē ira: ne pcēdat iudiciū rōis. ꝛ ꝑ irā rep̄menda est mānetudo: ne impediat ꝑtutū opa ꝛ rōnis actū. ad igit ꝗ ꝓ rōnez iudicemus plene qđ agēdū: debet ⁹ ee mānsuetus: ꝫ p⁹ ꝗ plene vtū ē qđ ꝛ turi sum⁹ acci pē irā tāq̄ ꝼuā ꝛ ācillā rōis: vt ꝑ eā exe ꝗmur ꝑtū⁹ rō iudicabit.

4 ¶ Utꝛ aliqs dēat cessare a correctiōe timēdo ne ille fiat deterior. ꝛ. ꝫ. tho. Fa fe. q. xxxiij. correctio ꝑtinēs ad ꝓlatos nō ē dimittēda ꝑ turbatiōez ei⁹ q cor rigit. tū q. ꝛ ē si ſpōte. ꝓpa emendari si ve lit corrigēd⁹ ē ꝑ penas: vt peccare de si ſtat. tū ēt q. ꝛ ē si cōrigibilis sit. puide tur bono cōi: ne ꝫ ſnat ordo iusticie: ꝛ vni⁹ exēplo alij deterrētur. sec⁹ át ē de correctōe ſtrna: vt. j. Correctio. ij. i ꝑn.

5 ¶ Qualr pcēdū ē i correctōe cū mł titudo est in scelē. ꝛ. ꝫ. Tho. Fa fe. q. cxiij. qñ tota multitudo peccat ꝺ ea ꝺz ſut vidicta: vel ꝗtū ad totū sic̄ egiptij ꝺmersi ſt i mari rubro ꝑsequentes fi lios israel: ꝛ sicut sodomite vł ꝗtū. vł ꝗtū ad magnā młtitudinis ꝑtē. vt Exo. xxxij. i pena cor ꝗ adorauerūt vi tułū. Qñ ꝺo sperar multor correctio ꝺz seueritas vidicte exercerī in pancos aliqs ꝑncipaliores ꝗb⁹ ceteri terrēāt sic ꝺns nūeri. xxv. mādauit ſuspēdi ꝑn cipes ꝑpli ꝑ pcō multitudis. si át nō ta młtitudo peccauit ꝫ ꝑ ꝑtē si ꝑt mali secerni a bōis ꝺz i ell vidicta exer ceri si ſiñ aliqs scādalo ꝑt fieri aliqn pcēdū ē multitudini ꝛ detrahēdū sene ritati ꝛ eodē mō tollerādū ēet pn cipis si ſine scādalo młtitudis pūiri ñ posſz. nisi forte eēt pn tale qđ magis noceret multitudini vel ſpuałr vel tpa liter ꝗ scādalū qđ timetur.

¶ Quattuor ſut cāe dissimulādi ꝛ nō 6 corrigēdi dicta ꝫ vł. pria cā mali ſut occultata qr si ꝑt discerni a bōis Se cūda cū multitudo ē tāta qr nō possit extirpari sine scłmate ecclie. vel cū nō ꝑt fieri gn bōi inoleuerūt: ꝛ q̄ vide. ē. §. ꝓxio. Tertia qñ ꝑbabiliter ꝑsumit de emēdatōe: vt qr peccat ex ifirmitate vel ignorātia ꝛ ñ ex obstinata malitia Quarta si exercitādo bones ꝑsit ec clie. tūc. n. tollerādi ſut ne bōi ocio torpescant ḥec ꝑbātur. xliij. di. comenſſa tōes. ꝛ. l. di. vt ꝓstituerētur. xxxiij. q. iij. ipa pietas. ꝛ. c. cū glſa.

¶ Utꝛ ꝑlāt⁹ exīs i pcō mortali pec- 7
cet mortalit⁹ corrigēdo. ne. de pal. i. iij. di. xix. dicit qr sic ēt si pcīn ſuū sit occultū qr ſuſpēsus est cōa deo Sz frā cisc⁹ de mal. i y. tz qr si pcīn ē occultū ꝛ ei quez corrigit: ꝛ alijs astāt⁹ qr ſi ne pcō corrigit: ꝛ auctez q̄ videntur di cere ꝛrū dicit ītelligēdas qr vigne ñ pōt corrigere. ꝫ si pcīn est notoriū sic nullo mō pōt corrigere ꝓpter scādalū ſz tho. Fa fe. q. xxxiij. tz indistincte qr peccator ꝑt. aliū corrigere sine sit occul tus sine mālestⁿ. ꝛ dat rōnē. d. qr cōre ctio ꝑtinet ad aliqđ ic̄ꝛtū in eo viget rectū rōis iudiciū. pcīn át nō tollit gn remāēat in peccāte aliqđ directo iudi cio ꝛ ꝫ hoc ꝑt sibi ꝓpetere delicta ꝺ̄itor corrigere ſz tñ pcīn ꝓcēdēt ipedi mētz affert ꝓp tria. ꝓmo qr ex pcō suo indign⁹ redditur: vt aliqđ corrigat: ꝑ cipue si mal⁹ pcīn cōmisit. ſo ex scāda lo qđ ſeqt ide: si pcīn corrigēt ſit māi festū qr vł qr nō corrigat ex caritate: ꝫ magis sui oīnatiōe. tertio ꝓp ſuphiam corrigentis: qr sua pcā puipēdens seip sum. ꝓmo ꝑfert. itaqꝫ si peccator cuz ḥūilitate corrigat nō peccat: licz ꝓ hoc vel in ꝓscia fr̄is vel saltē in ſua cōdem nabile ſe oñdat. hec tho. ꝛ sic ex dictis tho. clare ḥēs qr peccator occultus sine manifestus corrigendo nō peccat: saltē mortaliter. idem vł tenere. Ri. in. iij.

di.xix.arg.ij.g.ij.d.q peccator crioso manifesto nō ꝫ fratrem corrigere in publico mālefle.ſ.pp ſcandalum hec Rt.ex gb⁹ dictus hēs ferre q iſte peccator: et mālefi⁹ de ſe ñ peccat.ſcdo et bato ſcādalo. Rt.non audet dicere q peccet moraliter.vez tñ é q male facſi cū ſuppbia hec faciat.ſec⁹ ſi cū hñilitate.z ꝫ talis exñs i pcō moꝛali ſit ſu ſpēſus q̄ ad deū ſicut z glz ali⁹ exñs i moꝛali nō iſi ſegi q exequēdo actuz correctiōis vel pdicatiōis peccet moraliter q: talia ñ ſūt act⁹ alicui⁹ ordis.Et iō nō ob.c.ſi.de tēpo.ordi.z g dicit q peccator corrigens vel pdans peccet moraliter de ſe oñdat textū.

Q Orrectio.ij.ſ.ſſna correctio ſſna ffs tho.ſa fe.q.xxxiij.i pcepto é.ſed q: pceptū é affirmatiuū nō obligat ad ſēper:ſz ꝓ loco z tpe. vñ omiſſio eī⁹ alicui ſit meritoꝛie:vt qñ qs opoꝛtunum tps ingrit.vl de ips metuit ne deterioꝛes fiāt vel ad bona vitā alios ipediāt: z hmōi.ſcdo emittit.ſ.cū pcō moꝛtali ſciꝫ.cū formidat iudiciū vulgi:carnis cruciatio:z pēptio:dūtā hec ita dīent in aīo.q ifne caritati pponātur. Tertio eſt vēiale qñ timoꝛ z cupiditas tardioꝛē facit ad corrigendū delicta ffis nō ita tū q ſi ꝓtaret et q ffem poſſet a peccato retrahere dimitteret ꝓpter timoꝛē z cupiditatez que in aīo ꝓpoſuit caritatez vt dicit aug.

1 ¶ Utꝛ opoꝛteat ḡrere quos corripiamus.Rt.ffm Tho.vbi.ē.q nō ſed ſufficit q impendamus eis qui nobis occurrunt alioquin efficeretur: exploratoꝛes vite aliene.

2 ¶ Utꝛ ſubditi teneātur corrigere platos.Rt.ffm Rt.in.iij.di.xix. ar.ij.q.iij. q loquendo de correctōe ſſna z humili ſic.Sz de correctōe icrepatiōis vel punitiōis nō niſi mālefte errarent in fide tūc enīz ſi nō eſſent ſuperioꝛes iudicantes.vel nollent inferioꝛes poſſent q: heꝛeſis reddit heꝛeticū omni catholico inferioꝛes.nō ſoluz quo ad foꝛū interiſecū:ſz extrinſecū.facit.ij.q.vij.c.ſecutti.z.c.paulus.

¶ Quo ordine ꝓcedendū ſit in correctōe ſſna.Rt.ffs tho.vbi.ē.q pcā publica publice ſūt corrigēda. In pctis ꝓo occultis locū hz q⁹ dē Mat.xviij. Si peccauerit in te ſr̄ tuus vade z corripe eum inter te z ipſum ſolū.q⁹ ſi videt nō ꝓficere dicat ꝓlato ſecrete qui poſſit ꝓdeſſe.de hac mā.ſ.qñ denūciationez publicā debeat ꝓcedere mōitio. vide.j ingſitio in ꝑn.z no. q qñ peccatū eſt occultū z nocumētuz nō ſit ꝓximo: ſz ſolum ipſi peccanti:tūc dz ꝓcedere duplex monitio.vna ꝑ monitoꝛes ſoluz q̄ ꝑ iuramentū ipſius dz ꝓbari. alia ꝑ monentes z vnū teſtez:vel duos:z per ipſos ꝓbabīl.limita tñ hoc ꝓut dē in ā.c.ingſitio niſi ꝓbabilit crederet nō ꝓficere ꝑ ſecretā monitōz:ſed poti⁹ ille irritaretur ꝫ corrigentes. z premonitus ſubterfugia ḡreret:vt corrigi ñ poſſet:q: nō dz tūc moneꝛe.

¶ Utꝛ ät epo vel alio ſuploꝛe ꝑcipien te ſub excōicatōe late ſnie vt gcūq; ſciuerit.talē furtū ꝓmiſſe reuellare. tene atuꝛ:an ſcīes teneatur reuellare.Dic q aut epūs hz ifamatū aliquē de aliq; crie z q: nō plene ꝓbat admoneat vt ſcīat dicat: z tūc idiſtincte tñr deponere gcḡ ſcit:ꝫ nō ꝑceſſerit monitio z ꝫnō poſſit ꝓbare:q: tūc nō venit vt denūciet: ſed vt teſtificetur de eo q⁹ ſcit Facit.c. ſ.de teſti.co.cū tibi notaꝛis fallit hoc in paꝛētib⁹ z filȷs q nec ēt volētes ad teſtimoniū aduerſus ſe iuſtice admittūt vt in.l.paꝛētes.C.de teſti.z.iij.q.ij.§. itez parentes.z itelligitur ſolū de aſcēdentib⁹ z deſcendētib⁹:nō ꝺ collateꝛalibus ffs gl.in.d.§. itez. nec ēt dz cōpelli vxoꝛ ꝫ virū:nec ſocer aduerſus genez priuignū:ſobrinū ſobrinā:z a ſobrinis natū:z eos q in ꝑi gradu ſūt. vt.iij. q.ij.§.itez.l.iulia. Doc intellige qñ ꝑ ceditur criāliter. ſec⁹ ſit ciuiliꝛ. vt dicit glo.in.c.iij.q.v.vbi dicit q in ciuili cā licite admittitur ſr̄ ꝫ ffem z ꝑ ipſo q: nulla lege eſt ꝓhibitū z edictum de teſtibus eſt ꝓhibitoꝛium.ff.de teſti. Nec glo.Sed an filius teneatur teſtiſi cari ꝫ patreꝫ ēt in cā ciuili. vel vxoꝛ ꝫ

maritū potius crederez q̄ nō ꝑsertim si imineret periculū corporū vel aliarum Primo q; pr̄ z filij reputātur p vna persona. vt dicit glo. in. c. sup eo. ti. de testi. Idē dic de vxore. vxor. n. z vir effecti sunt vna caro. Secūdo pp scandalū imminens. Si eni. filij reuelaret ꝺ dicta pr̄is. vel vxor delictū mariti ſby ceretur periculo mortis vl hmōi. Ecclia aūt nō vī obligare quē cū scādalo. vt in. c. officiū de pe. z re. z hoc no. Si autem non extat infamia ꝯ aliquem sed in ḡnali ingritur: vt sit cōtes: sic tenetur tales ām̄onere ꝑs oꝛdies euāgelicū vt puideat z emēdet qđ fecit z satisfaciat ep̄o percipienti. alias si noluerit si nō p bare: tenetur reuellare alr erit ex cōcau⁹ ꝫ si p̄bare nō pōt nō tūr. vt dicit gl. in. c. sacerdos. de pe. dis. vi. z. vi. q. i. c. si oīa. si tñ eēt talis p̄latus q̄ secrete puidere vellet: deberet sibi secrete tāc̄ pr̄i dicere. sed cū cōtra epi peciāt vt eis dicat tāc̄ iudici: z in iudiciali foꝛo: nō tūr nisi de eo qđ ꝑbare p̄t. z qđ dictū est qđ qñ delictū est occultū q̄ iste sciēs tenetur ꝑus ām̄onere delin q̄tes ꝙ reuellare ꝑlato ꝛc. dico B vez. tñ si nollet ām̄onē vl deliquēs eēt abūs vel hmōi⁹ eē nō facta ām̄onitōe teneretur reuellare: q; hic est mā tus viculū. z de duob⁹ malis eligendū est min⁹. xiij. di. neruj.

Q Oꝛporalia altari dñt esse. de puro pāno lineo ab epo bñdicto: non de pāno tincto aut de serico. de ꝛsec. di. i. cōsulto q̄ nō dñt lauari p feminas: nec tangi. xxiij. di. sacratas. z de ꝛse. di. i. ne mo. vñ ministri altaris dñt hre pluꝛa nouā quā p ipsis lauandis teneant z aquā in sanctuario ꝓiciant vt in. d. c. nemo. z sūr de aliis altaris pamentis dē ibidē: ly hodie ꝑ ōrias ꝙsuetudinē fi at ōrius: z ly excultet in aliis pamentis nō tñ de coꝛporalibus pp rōnes positas in. d. c. nemo. s. ne fragmenta dñi ci coꝛporis male tractētur.

1 ¶ Utꝛ post lotōes coꝛporaliū sint iterū cōsecranda. ꝛ. Dic. li. i. q̄ coꝛporalia semel cōsecrata. vel bñdicta ab epo: ly postea abluantur nō est necesse vt amplius bñdicātur. qđ no. Itez no. q̄ ablutio dictoꝝ coꝛporaliuꝝ pertinet ad officiū diaconi cū hūilibus ministris. vt. in. d. c. nemo.

Q Oꝛpoꝛa scōꝝ nō pōt trāsferri de loco ad locū sine ḡnia epi de ꝛsecra. di. i. coꝛpoꝛa. Et hoc verum quādo ea⁊ erant tradita sepulture. de hoc vide. j. Reliquie. §. iij.

Q Oꝛpoꝛe viciatus vide. j. viciatus coꝛpoꝛe per totum.

Q Rimen ꝓpꝛie est moꝛtale peccatū largo mō accipitur qñq; p venali iurta illō. nemo sine crie vium

¶ Que sunt cria suspensiōe digna. ꝛ. 1
d. an. in. c. at si clerici de iudi. q̄ oia exꝓbus gs de facto est infamat⁹. Et hoc qñ populus scandalizatur de pur. c. ij. et si sit episcopus.

¶ Que sūt cria digna degradatiōe vi 2
de. j. de gradatio. §. vi.

¶ Cria q̄das sūt enoꝛmia tñ q̄ si here 3
sis: hōicidiū voluntariū: z simonia inoꝛdine z bñficio. z ista ēt post pniaz ipe dūt ꝓmouendū: z deijciū taz ꝓmotū sine sint occulta: sine sint mā̄festa. i. q. i. vētū est extra de hēticis. gcunḡ z. c. statuta li. vi. extra de tē. oꝛ. q̄stū. z de si mo. tāta. alia ꝯo enoꝛmia occulta post pniaz nō ꝛpedīūt ꝓmouēdū nec deijci unt tā ꝓmotuz. vt i. c. q̄stum. Sunt z alia cria mediocria i gb⁹ distingue: q; aut sunt mā̄festa aut si occulta. si mā̄festa ēt repellūt ꝓmouēdus: z deijci unt taz ꝓmotū. Et itelligē qñ sūt mā̄festa ꝑ pniaz vel ꝓfessionez i iure. vl euidētias facti. vt i. d. c. q̄situz: q̄ si sūt mā̄festa solūz ꝑ famā idicitur purgatio. q̄ p̄stita absoluetur. z si i ea ꝛcidit depoētur. ꝺ adnl. significasti. z de pur. ca. ex tuaz. Si ꝯo hmōi cria sūt occulta: pōt tales pⁿ pniaz remanere in ꝛceptis z ꝓmoueri ad supioꝛes oꝛdies extra de tē. oꝛ. ex tenoꝛe. z. d. c. q̄situz.

¶ Cōtra cria ꝓceditur qñq; ꝑ accusa 4
tionē. qñq; ꝑ denūciatiōes: qñq; ꝑ inq sitiōes. Be gb⁹ vide. s. correctio. ij. §. i ij. z. iiij. z. j. Inq sitio. i. iisso.

§ ℂ Que aũt dicãtur cria publica. Bar. in.l.i.ff. de plubli. iudi dicit q̃ iudiciuz dr̃ publicuz tripl'r vno mõ largissime vt oẽ iudiciũ qõ fit ad vindictã seu ad vtilitatẽ publicã dr̃ publicũ. ⁊ isto mõ accipitur. j. co. l. iterdũ. Alio mõ dr̃ large qñ qlz de pplo pt accusare hoc mõ accipitur isti. de suspec. tu. circa qõ do tibi regulã q̃ oẽ iudiciũ qõ ñ respicit offensaz certe psone pncipalr': ꝫ malos mozes ⁊ qlz põt accusare. Nõ aũt iste talis punitur pena infamie sicut cõdẽnat⁹ de publico iudicio stricte sũpto. Tertio accipitur iudicius publicũ stricte ⁊ hoc mõ accipitur in hoc lib: o ⁊ hac lege. ista sũt iudicia de qbus dãnatus ⁊ statiz efficitur infamis. vt. l. i. ff. de his q no. ifa. vñ nõ legitur qlibz põt accusare. ergo est publicũ iudiciũ. put accipitur hic vt fiat infamis. hoc bar. ꝓuata ho dicta dicũt q̃ ei soli ꝑ quẽ ꝓsecutio: cui interest.

6 ℂ Publicoꝝ iudiciorꝝ q̃dã sunt capitalia: ex qb⁹ mozs aut exilium ꝑpetuũ. hoc ẽ aq̃ ⁊ ignis interdictio. ꝑ has penas eximitur caput de ciuitate. nã non exilia ꝫ relegatiões ꝓprie dicuntur: q̃ tãe ciuitas retinet. q̃dã sũt nõ capitalia ex qbus pecuniaria: aut in corpus aliq̃ co hertio pena vt in. l. publicoꝝ. ff. de publicis in. l.

Ruina vide infra oleum sanctum.

Urtalis. Curtales qñq̃ prohibentur ordinari. Vide. j. ordinandus. q. i. ij. ⁊ iij.

Usitas ꝫ tho. ꝑa ꝑe. q. clxvij. est viciũ circa sordidatũ apetitũ cognitõis

ℂ Queri ergo vtr̃ viciũ curiositatis possit ee ⁊ cognitõe itellectiua. ꝛ. tho. vbi. s. ꝓtatis cognitio de se bõa est. ꝫ põt ee mala rõe alicuꝰ ꝑuitis sex mõis. j. in fine ꝓtatis aliqa de cognitõe ꝓtatis supbi. vel iquãtũ hõ cognitõe ꝓtatis vtit ad peccãdũ. vt in fine ꝓtatis p studiũ minus vtile retrahit a studio qõ ei ex necessitate icũbit. vel iquãtũ hõ studet discere a quo nõ ꝛ: ficnt q futura a demonibus ꝙquirũt vl iquãtũ apetit cognoscere ꝓtatẽ circa creaturã nõ referẽdo ad debitũ finẽ. ⁊ ad cognitionẽ dei vel in fine ꝓtatis aliq̃ studet ad cognoscẽdũ ꝓtatẽ. facultatẽ. ꝓp̃ij igeniz. ⁊ istis modis viciũ curiositatis ẽ ꝑte intellectiua.

ℂ Utr̃ curiositas possit ee circa sensitiũ cognitiões. ꝛ. tho. vbi. s. q̃ titulo circa sensibilia cognoscẽda dupl'r põt ee vicioſaz. vno mõ ex fine ꝓtatis cognitio sensitiua ñ ordinat ad aliqd vtile ꝫ potꝰ auertit. Alio mõ iquãtũ cognitio sensitiua ordinat ad aliqd noxiũ. sicut ꝛ ꝑpetio mulieris ordinat ad ꝓpulsiuntiã ⁊ ingressitio eoꝝ q̃ ab aliqs fiũt ordinat ad detrahẽdũ: ⁊ sic ẽ viciũ curiositat'. Sic qs ãt cognitõz sensibiliũ itẽdit ordinare ad nẽitatẽ sustẽtatiõis: vl ad studiũ i telligẽde ꝓtat' sic ẽ ꝑtuosa curiositas. 2

Ustos q̃ mercedẽ accipit nõ ꝓpriliter ꝓ custodia tñr de dolo: lata culpa: ⁊ leui ꝫ gl. i. l. q̃ mercedẽ. ff. ꝫ si ꝓpriliter ꝓ custodia mercedẽ accipet tenet rei. ⁊ ō leuissima ꝫ eãdẽ gl. ibi ꝓ q̃ tñ scias q̃ qñ qs mercedẽ accipit ꝓ custodia ñ sum⁹ ꝛctu i q̃ scla tenebat ō lata culpa vt tñ depositꝰ: sic acceptio mercedis ꝓ custodia faciet vt teneat ō leui. ⁊ sic itellige. c. bonafides ō depo. ⁊. l. i. §. ñ vestimẽta. ff. depo. Si ꝙ ho summus i ꝛctu in q̃ tñr de leui culpa sicut in locato. sic acceptio mercedis ꝓcustodia rei locate faciet vt teneat de leuissima. ⁊ sic itellige. d. l. q̃ mercedem. ⁊. l. dñs. ff. loca. ⁊ hoc fac ad solutiõẽ multas ꝓrarietates. nec solũ tenet ō culpa sua. ꝫ ẽt illoꝝ quoꝝ opa vtit ñ ipse diligẽtiã nõ adhibuit. l. ñ mercedes. §. q colũna. ff. loc. ⁊. l. utez q̃rit. ⁊ no. q̃ qñ qs locat opas i re q̃ regrit diligẽtissimã curaz vtputa polire gemã ꝑciosaz: aut ici dere brocatũ ꝓ veste fiẽda ⁊ hmõi tenebit ō leuissima. d. §. q colũna. Aut ñ locat opas i re tal'i ꝓprietãte ⁊ sic ꝫa ẽ gl. i. d. §. q colũna. q: tñr solũ de leui.

Aminatus Utrũ dãnat⁹. vel bãnitus ñ restituatur ꝓ ꝓncipẽ: an debeat illa restitutio trahi ad bõa alica-

ta i aliū medio tpe ff. Pa. i pn̄i. lxxxv. capicie. xpi eiusq; mris. q; si iteruenit pa i ite. resti. vt q; pnceps ex certa scia illā restituit aut q; alr pstat de volūta te pncipis q; voluerit actū retrahi cuz piudicio alteri⁹: z tūc recuperabit oia ei medio tpe alteri acquisita. alis sec⁹ sic in telige. c. q̄uis. z. c. si p te de rescriptis li. vi. Et ibi Be. vbi pētur q; restō vel nouā collatio illi⁹ cui i⁹ medio tpe fuit acquisitū. z addit Pa. q; dicta cōa. ex certa scia hz vi cōe ex plenitudie ptātis. vt vult gl. notabilis in. c. ad hec. de resc.

1 ¶ Que aūt sit dōta iter dānatū z pro scriptū. Dic fz Bar. in. l. supplicij. ff. de bo. dā. q; dānat⁹ dr ad mortē: iz pscri ptus dr ille cui vita reseruatur. tñ ciuitas vel libertas admittitur.

Amnificatus Utz possit sibi secre te satisfacere. vide. j. Familia. §. vi. Debitū. Utz alter pugū statiz ḡcto mrimonio teneat ad redditionē de bitī. ff. pa. post gl. i. c. ex publico de cō ner. pin. dicit q; hoc é arbitrio iudicis relinquēdū. q: iz ibi papa pcipiat tpe duoz mēsiū nō tñ p hoc statutur vt hoc tpe eēt r̄lare spōso volēti itrare re ligioné. nā cū r̄r dēt ānus ad expien das austeritates r̄le termin⁹ ille dz mi nui z abbreuiari sm circūstantias facil z ēt pōgari tñ de facili. nō dz recede re index a termio ibi statuto. ō eo ḡ p̄ q; nō asserrit se velle itrare religiōez nul lā tpe vr statutū: puto tñ q; ista sit excep tio: vt nō tpe pcedatur: q̄uis sit neces sariū ad ꝓparatiōez z obseruātiā ꝓfue tar z honestar solēnitatū. nā sm ꝑ. mortal⁹ peccat q; aū bñdictōes nuptia rū vroꝝ cognoscit i locis vbi ē ꝓsuetū bñdictōes adhiberi. z hoc vez vbi fie ret sūi dispēsatōe z iusta cā z ide dicit si omittāt alie ꝓsuete solēnitates. vide de hac mā. j. ipedimētū. i. §. ij. vide tñ dir. li. i. vbi ḡrit nūqd peccet mortal⁹ q; post ꝓsensuz de pñti cognoscit vroꝝ aū cā i facie eccle dispēsetur. ff. q; aut hz iusta cāz ḡre ipsaz nō possit ducere solēniter vt q: terra est interdicta: vel est senex z erubescit forte ꝓhere cū tali so lēnitate. vl ē nobilis z accipit ignobilē vel ecōuerso: vl timet violētia iferri z hmōi: z cognoscat eā ꝓnonēs mrimo nium solēnitate: impedimento cessan te non peccat.

¶ Utz peccet q; se facit ipotētē ad red 2
dūdez debiti. ff. fz Ri. i. iij. di. xxxij. q; reddere debitū ē necessitat⁹: q: mulier ptātez sui corpis si hz iz vir. z ecōuerso iz nēcitatis ē n negare hōint vsū licitū rei q; de iur. est i ptāte sua i casu tñ in q; vir nō possz vroꝝ debitū reddēr salua icolūtate ꝓpria corporis: debitū redde re nō tñr. q tñ iciēter reddit se ipotētē ad reddēdū debitū mō illicito: tūc pec cat mortalr. sec⁹ ād si rōabile timt obsc quz: puta q; ieiunū. sic. n. ieiunādo nō reddit se totaliter ipotētez ad reddēdū debitū q̄uis min⁹ potētem se reddat.

¶ Utz actus cōiugalis sic pcīn. ff. fm 3
Ri. i. iij. di. xxxi. q; si cōiūgunt cā susci plēde. plus nō peccāt. Idē si ꝓiugūtur cā reddēdi debitū: nō ē pcīn. si aūt fiat cā icōtinētie vitāde: ri. dic q; opio cōi oz est pcīn saltē venialē.

¶ Utz aūt ꝓcubit⁹ nō cā reddendi de 4
bitī: nec plus pcredē: sed sactāde libi dinis sit pcīn mortale. ff. fm Bon. z Ri. vbi. ē. q; si tales exit fines mrimo nij ita q; hoc vellet facer ēt si si eēt sua vroz: z talis ꝓcubit⁹ semp ē pcīn mor tale. z sic cū vroze ꝓcubās dr ardēter amatoz. aut sistit. actū vel hītu itra fi nes mrimonij ita q; nō vellet ꝓcubere cū ea. si nō esset vroz ꝓpria z talis cō cubit⁹ nō ē pcīn mortale. excusat eni a mortali pp mrimonij honestatē.

¶ Utz vir teneat reddere debitū vro 5
ri nō petēti. ff. fz Ri. in. iij. di. xxxij. q; cōiūx. nō solū tñr reddēr qñ vroz expl se petit iz ēt qñ p aliq̄ signa cōiecturatur aliter coniūx sui cōiugem affectare carnalē copulā. exigere aūt ꝓpie nūquā est necessitatis: nullus eni tñr vti iure suo q; p se tñ introductū est extra de regula. ad aplicā. nec aliqs a suo ō bitoze suū debitum repetere cōpellitur nec debitū offerre: si est tale debitū qđ nō dēturn: si nō petatur expresse vel taci

maiusmodi est carnale debitū. Aug. tñ de ancho. sup epl̄as. Paū. dicit q̄ tripliciter potest̄ vxor petere debitum. Uno mō vbi expressiōe. scdo ex signi demōstratōe. tertio ex nature p̄dītione qñ scit nām hoc rōnabiliter debē petere sciēs tñ ipsam eē p̄fectā nature: z pp verecūdiā nō petē: nō solū p:io z scdo mō: ꝫ ēt tertio mō petēti dz reddēr: q̄z inquātū vir p̄t cōari. vt faciat vxorem suā p̄tinentez: tā debitū reddendo q̄ signa benivolētie ostendendo. Idē ecōtra z i ꝫ ostādūt mulieres q̄ sub p̄textu devotiōis: vt q: est q̄dragesima vel solēnitas magna: vlt fortē volūt cōicaē i alt q̄ festo: debitū degāt. z si qđ facūt rogādo vel psuadēdo virū: vt voluntarie abstineāt. laudabile est. si āt ñ acceptāt ꝫ ꝫ oio volūt: z scādalizāt ex negatōe male p̄sit excusari a mortali. ℟ Aug.

6 ¶ Utr̄ peccēt p̄uges exigēdo vel reddendo debitū solēnitatib⁹ z ieiunijs ℟. ꝫ Ri. vbi. s. q̄ eccl̄ia nihil p̄t ꝫ iusnāe. z q: reddere debitū petenti est de iure nāe. ō hoc eccl̄ia nō p̄hibet. nec dissuadet q̄cūq; tpe. Nō tenēdit ēt filijs suis laqueū pōere. z ō q: p̄hibere exactionē debiti sacro tpe. esset quodāmō p̄tingatis laqueū ponere: eo q̄ carnis corruptio nō tm̄ monet cōcupiscentiā tpe nō sacro: ꝫ ēt sacro. z ō exactionē debiti tpe sacro nō p̄hibz dissuadet eo q̄ vacare operibus carnis: multū impedit elevationē mētis ad celestia: cui mens sacro tpe dz intendere.

7 ¶ Utr̄ liceat, redere debitū in loco sacro. ℟. ꝫ Ri. vbi. s. q̄ nō q: licz possit reddi debitū tpe sacro z exigere: vt dictū est nō si sic de loco sacro: q: facilē mutari p̄t locus q̄ tpe vnde in loco sacro si ꝫ carnale debitū exigere: nec reddere si tū p̄ longū tpe essent conjuges violenter recluſi in loco sacro vbi q̄ tūc licitū cēt eis i illo loco reddere z exigere. in tali. n. cāu nō vī illa p̄hibitio debere itelligi: q: nō est ponēdus laqueus aiab⁹ pp mūditiā loci. Et in aūt hoc cāu recluſilād̄a sit eccl̄ia: vide sup: a cōsecratio. i. §. ix.

¶ Utr̄ liceat debitū reddere vel exigere tpe ip̄egnatōis. ℟. p̄m Ri. vbi. s. q̄ si sine piculo' aborsus vt p̄t carnalit̄ copulari vxori p̄gnanti sibi tñr debitū reddere z ab ea p̄t exigere sine pecato mortali: q: pculū mīmonialis nō tm̄ ē iofficiū: ꝫ etiā in remediū: z mulier p̄gnās frequēter plus appetit cōcubitū: q̄ qñ nō est p̄gnans. Si aūt non p̄t cū ea carnaliter copulari sine piculo aborsus: tūc nō dz sibi reddi debitū. nec ab ea exigi q: mīmonium p̄ncipal⁹ est ordinatū ad plez p̄creādū q̄ in remediū. hec. Ri. z q̄ exigere vel reddere testis ordinati degāt. z si qđ facūt ro gādo vel psuadēdo virū: vt voluntarie abstineāt. laudabile est. si āt ñ acceptāt ꝫ ꝫ oio volūt: z scādalizāt ex negatōe male p̄sit excusari a mortali. ℟ Aug.

8 ¶ Utr̄ mulieri imediate post partum reddēdū sit debitū. ℟. Ri. vbi. s. q̄ mulieri q̄ peperit si est purificata ab illis corruptionib⁹ q̄ sūt in mulieribus aliquā to tpe post partū reddendū est debitū si petat: quāuis nōdū aduenerit tpe purificatiōis ab eccl̄ia determinatū. Sz an illud tpe ab exigendo abstinere dz saltē debito o gruitatis. Quod aūt dz di. v. ad el⁹. s. q̄ vir ñ accedat ad vxorē an q̄ puer ablactet: sabrogatū ē vl magis est monitio q̄ p̄ceptus.

¶ Utr̄ liceat debitū reddere vel exigere tpe menstruoꝝ. ℟. ꝫ opinionē cōlorem q̄ tpe menstruoꝝ aut est p̄m naturas. aut p̄ter naturā. Si p̄m naturam s. semel in mense: q: tunc etiā possibile est filios generari. per abundantiaꝫ z corruptionē humoris in pessimo statu ō morale est p̄ceptus: vt in illo tempore nō cognoscatur. vñ si ignoranter ꝯiunx petit vel violenter reddit excusatur. Sed si sciēter petit vel libēter reddit mortaliter peccat. z vir ꝫ illō tempus nō dz p̄tēs in corpus mulieris si aūt sit ꝫ naturam: z passio p̄ter nāles. tūc dī q̄ filij nō generantur. z tunc si dim duret. p̄t petī z reddi p̄e. aūt de Pal. in. aug. concludit sic. q̄ aut mulier scit vel p̄habiliter credit virū se exosas habitur⁹ audiēs ab ea de mēstruo suo z tūc nō dz revellare: sed reddit debitū sine peccato. z ille per ignorantiam

nō peccat: aut nō credit q̄ ꝑpter hoc hēbit eā exosam. ſ3 credit q̄ ñ pp hoc dimittet gn cognoscat eā. ⁊ tē nihil dꝫ dicere. ne cū faciat grauius peccare. ⁊ tūc vtercz excusat a mortali: ⁊ hoc pōt pp pēdere vtor ex alijs vicibus. quibus renuētinō acgenit. aut neutrū credit. l. q̄ ex relatōe mēstrui. nec pp hoc hē bit exosam. nec eā cognoscet. ⁊ tunc ſi credit q̄ adulterabitur vel petius face ret. ſi debet ēt dicere. Sed reddere. aut nihil hoꝫ credit. ſ3 credit q̄ abſtinebit ⁊ tūc ſibi dicat. q̄ ſi audiēs ſi acgelcat reddēs nō peccat. ſ3 petēs peccat. non tñ mortaliꝫ. hec Pe. Et archi. ſ. dicit q̄ in talib⁹ non ē ꝓcipitāda ſententia. nec deneganda abſolutio . ſi coniugatus nolit tēpore mēſtruoꝝ abſtinere. ſ3 via tutior ē conſulenda ⁊ terror incutiēd⁹ pma tñ opio vſ tenēda. q̄ cōmunior.

II ¶ Utꝝ vir cognoscēs vxorem alr q̄ mō nāli peccet mortaliꝫ. R. ſm tho. in iiij. di. xxxi. q̄ vſus ꝑingis ꝫ nām ē du plex: vel qñ debitus vas ꝑmittitur. vel debitus modus a nā ſtatutus q̄tuz ad ſitū. In primo caſu ſemper ē pecca tū mortale. q̄ ples ſequi nō pōt. Sed in ſcō caſu nō ſemper eſt mortale. ſ3 quādoq̄ pt ee ſignū mortalis cōcupiſ centie. in q̄ quāto magis a naturali diſ pōe recedit. tāto eſt grauius. quandoq̄ ēt pt ee ſine peccato. vt cū diſpō co:po ris alīs modū nō patitur ⁊ eodē mō excuſatur ſm. ꝛ. ꝓpter egritudinē vl picula ſuſtocādi fetū in vtero aut aliaz cām rationabilē. ⁊ ꝛ Al. in. iiij. nihil hoꝫ que facit marit⁹ cū vxore. ſeruato vaſe debito ꝛ ſe ē mortale: ſ3 pōt ee ſi gnū mortalis cōcupiſcētie: cū nō ſub eſt cā ifirmitatis: vel alia rōnabilis cā Eddēs q̄ ñ ipedit generatio plis ꝓp tales modos indebitos: ſeruato debito vaſe g ſint maxius phi. Dure ergo in tali exceſſu rephēdēdi ſūt ꝑingel ⁊ q̄ abſtineāt cū nō ſubeſt cā inducende ſūt ad ſ3 ēt vxores q̄ virūs a gb⁹ iſta cōit ꝓcedūt nō ꝓſentiāt ſi tñ vl timore ꝛbe rū vl incōtinētie viroꝝ eis aſſentiāt ñ pñt ex hoc argui de mortali. exq̄ ſm Al. illud de ſe nō ē mortale. Nā de inte tentiōe viri exigentis q̄litercūq̄ nō ꝛ ipſa iudicare: vt poſſit ꝓ hoc debitū de negare: nec de facili eſt ꝓcipitāda ſnīa de tali modo q̄ ſit mortale i ſe hec ar. f. ſed aſteñ. li. viij. ti. xx. dicit idubitāter q̄ ſi mulier ſupgreſſa abutat viro: q̄ peccat mortaliter: q̄ ille mod⁹ ē ꝛ nāz cū nō ꝓuentat ſeminis infuſionē q̄ ad virūm: nec receptioni q̄ ad feminā. ⁊ ita fruſtratur totalr intentio nature. vñ ⁊ peccatū iſtud Adetod⁹ inter cās diſti nuj numerat. hec aſteñ. ⁊ iō ſi ꝓtaret ꝓ rela: tōez mulierꝫ ꝓfitētiū: q̄ nullo mō poſſent retinē ſemen viri ēet idubitatū ⁊ credo ita ſit alr tolleraāde ēēnt. vt dic Al. ⁊ Ar. f. Vide ē q̄ nōt pe. de pal. i. iij. q̄ ſiquis cā generāde plis: vel vl tāde fornicatōis in ſe: vel in ſocio: aut reddendi debitū cū alꝫ ſit ipotens ſe p uocet eſu vel potu caliduz: aut oſculis: ⁊ amplexib⁹ qb⁹ ēt alia ꝛialia ſe puo cāt vt colūbi ⁊ vrſi: vel alijs tactib⁹ in qbus ſi q̄rit ꝓp ſe delectari: ſ3 ſolū ad actū ꝓpare nō vſ peccatū: q̄ ꝛ iuuare nāz corꝓris ad obediendū rōni recte ité ſi Doc ſacit: vt ſit potens cognoſce re vxorez pp delectatiōes quā tñ nollet cū alia exꝑirittūc grauꝫ peccat ꝑueni endo delectationez: nō tñ mortaliꝫ: q̄ ſi querit i hac ꝓuocatiōe delectari: ſ3 in actu ꝑingali. Itez qui ſemen effun dit ex. ne heāt plures filios quos nutri re nō poſſit: ré deteſtabilem cum filio Jude facit. ſi āt ante cōplectionē actus ſe trahit: nec ſemen emittit eadē inten tōe nō videtur peccare mortaliꝫ: niſi fo te mulier ad feminādum ex ꝛ ꝓuoca retur. Sz ſi pp hoc omittit cognoſcē vxorē ex cōi ꝓſenſu. nō vſ q̄ peccet ēt venialiꝫ q̄ ꝛ appetere ñ plis hñe filios q̄ poſſit nutrire: nec tenetur ipe debi tū petere: nec actū ichoatū conſummare niſi vxore petente. Dec Pe.

¶ Quid autē de tactib⁹ z oſculis que, I faciunt cōiuges adinuicē: non vt ſint potentes ſe adinuicez cognoſcere: ſed ſolū in illis delectari: dici pōt q̄ etiam in hoc cāu nō eſt iudicādū de mortali:

dūmodo ex huiusmodi tactibus non ventat ad pollutoné ex vas. z sic lita qs dēm elt i. §. prox. precedēti p Pe.

13 ¶ Utrū vir teneat reddē vbitū vxori quā accusat de adulterio lite pendēte: R. fm Ri. aut est notoriū illā esse adulteraz: aut ñ. Jn primo cāu: nec exigere nec reddere debet: aliter peccat mortaliter. nisi forte ipa velit abstinere a peccato adulterij: z penitētiā agere: tunc eim pōt eam sibi reconciliare. xxxij. q. i. c. i. in secūdo cāu. s. cū nō é notorium debet petēti reddē. Tamē fm tho. vir quācito si bi cōstat de fornicatōe vroris nō teneť debitū reddere: alias non solū icurreret irregularitatez. bigamie. §z etiā generat sibi pudicitū accusādi.

14 ¶ Vir pp fornicatōes vroris: ñ solū non tenetur ei debitum reddē: sed etiā pōt eā dimittere nisi in. vij. casibus qs habes. j. Adfrontium. vij. i. responso.

15 ¶ Sz nūquid vir peccat mortalr exigendo debitū ab vroze pmanente in adulterio. &. fm Ug. xxxij. q. j. siquis vrozem. q. qñ aliter coniugū manet in adulterio alius hoc sciens non pōt exigē nec reddē: alr peccat mortalr siue sit ocultum siue manifestū: q: facit p ostitutionē ecclie. i. extra d adul. si vir. excipiūtur tñ hic duo casus. s. quando tioze icōtinēte innocens exigeret: vl qñ abstinētia areddēdo vl exigēdo debitū nō cozigerret adulteriū: §s potius ad deterioza puocaret: vel aliter inuti liter scādala operaret: z tūc posset licite reddi z exigi quia ordinatio ecclesie facta est nō ad introducēdū: §s ad remouēdū scādala: z cessāte cā: cessat effect⁹. z sic a cōtrario: qñ innocēti nō iminet periculū fornicatiōis z denegando debitū quereret adulter: nō dz reddere nec exigere: immo §s casu posset vir vroꝛ adultere negare necessaria. si negādo verisimiliter emēdaret. Adulteráe āt quia peccādo in legem matrimonij actu cōiugali indignum se reddit nec debet exigere nisi purgata culpa alias peccat sed reddere tenetur.

16 ¶ An aūt innocens teneatur de necessitate dimittē adulterātez ꝓiugē. &. Pe. ō palu. ꝓut recitat. Archi. flo. i sū. Jn ḡttuor casib⁹ innocēs ñ teneť dimittē adulteratez cōiugē is possit. Primꝰ est quando est occultum: quia cessat ratio de scandalo. Secundus quādo est correcta: vel est spes de correctione. tertius qñ incorrigibile aio pt cōpescere includēdo: z sic cohibēdo ne excat z q̄ multus intret nisi ipse: quia forte ex posita se ꝓstitueret. Quartꝰ quādo timet sibi ō incōtinētia: q: nō tenetur vir plus cozigere vroꝛē: q̄ dominus famulū: sed dñs famulū: vl fuus excōicatū si teneť exppellē is licite poteſt ab eo obitū fuitiū exigere. de mulier aūt dicit idē pe. q̄ nō sic tenetur ipsa virū dimittere: q: nō habet sic cū cozigere ꝓbo. vl fcō z é ꝓsilr: q̄ ḡto accedt ad vroꝛē: tāto minꝰ accedt ad fōnicariā.

¶ Nūquid aūt pp adulteriū a se eō ip missū stati pdat ius exigēdi obitū. &. §z Ral. vf q̄ sic saltē q̄ ad iudicitū aie: quia peccando in leges mr̄imonij reddit se idignū: z tō nō debet petere nisi purgata culpa reddē tū teneť exactus.

¶ Qui ẋrit cū alia clandestine. z postea cū alia puplice. nūq̄ exactꝰ a pria tenetur ad radditionem debiti. &. §z. ꝟ. q̄ non tenetur si est in loco vbi ꝓsuetū est: q̄ ante carnalem copulam ad hibeat iudiciū nuptialis. Jdē puto z si nō sit ꝓsuetū §z aliquos. z rādi nō possit sine scandalo. credo tñ q̄ si scia relicta trāsit ad als ptes cū pria in qbus sine scādalo possin habiberi solēnitates debite: vel si de solēnitatib⁹ nō fit consuetudo poterit ei cohabitare.

De cime. Utrum decie debeātur iure diuino. dic fm doc. in. c. i alig bus eo. ti. p tex. ibi diuina ꝓstone: q̄ decime debentur ex diuina ꝓstone principaliter: z nō humana. ex quo sfert doan. q̄ peccāt theologi asserentes decimas hodie nō deberi: cum sūmi pōtifices cōtra asserāt oppositū i suis cōstitutionib⁹: quasi velit dicere: vt recitat Pa. ibi. q̄ in interpretatione legis diuine seu i declarationib⁹ dubioꝝ potꝰ debe

mus stare diffinitiõi sũmoꝝ põtificũ ꝯ dictis theologoꝝ: etiã si sint sancti ad hoc tex. cũ gl. xx. di. c. i. nã ptãs condendi z iterptãdi data est non sanctis sed sũmis põtificib⁹. vt in. c. p venerabilẽ. g. ii. sint le. vnũ tñ semper tenebis menti. q vbi dictũ alicui⁹ sancti iuniatur auctoritate iure diuini: potⁱ⁹ ꝯ. ꝑti tutionibus sũmoꝝ põtificũ: ſtãduz est potⁱ⁹ dicto alicui⁹ sancti ꝯ iterpretationi Pape. vt dicit gl'o. singularis in. d. c. i. tñ hoc determiare potⁱ⁹ spectat ad ecclesiã vtilẽ. i. ad zcilii̇ generale. ꝯ ad pr̃iuatam personã. p̃o hoc. xxxvj. q. ij. c. ſi autem iuncto. c. pleauit.

2 ¶ An aũt papa possit dispẽsare circa solutionẽ decimaꝝ: Dic ẽm Pa. in. c. a nobis. e. ii. post gl. ibi q in totum ñ põt papa tollere ius decimaꝝ: sed qui busdã psonis remittere põt. nã p hoc vltimũ nõ tollit ius diuinũ ſ tñ tollereⁱ: si vlr remitteret p̃ceptũ. Idem Ela Host. z Jo. an. Dicũt eni q qui busdã personis potest remittⁱ: sed i totũ nisi. ex cã: z ad tẽpus: non ob. ſi dicat q alia p̃cepta dcalogi sunt irremissibilia. Ita nec istud p̃ceptũ decimãdi: cũ fit moꝛale põt remitti. nã vt dicit Jnno. aliud est in isto p̃cepto: ꝯ in aliis: vbi tur eni in aliis honoꝛ dei irremissibilis: vel vtilitas publica humana in dispẽsabilis: vt est videre in hoc precepto. Non habebis deos alienos Jtẽ in alio honoꝛe pr̃em z matrẽ: z i filiabus i quibus nec in totũ nec in ptẽ dispẽsari põt: ſ i p̃cepto decimaꝝ é duplex cõsideratio. Prima quatenꝰ versat honoꝛ dei. nã decimas sibi retinuit in signũ vlis dñi: vt i. c. tua. ij. eo. ti. z hac cõsideratione nõ põt decia vlr remittⁱ: q nõ põt papa facere: vt honoꝛ non debeat creatoꝛi. Secũda consideratio é i vtilitate: q̃ punit ex solutione decimaꝝ. nã ꝓcernit ꝓmodũ ecclesiaꝝ vt clericoꝝ Jõ papa tãꝯ gnãlis administrator z vicariꝰ õi: hãc ꝓmoditatẽ aliqb⁹ remittet. p̃t z dispẽsare. ſ de laicis dic q nec decimas pteritas: nec futuras remittet p̃t sine cã. z credo illũ nõ

esse tutum quo ad deum qui decimas sine causa detinet ex remissione pape. p ſ gl. nõbilis i. ſi é ỽ voto. nã ſ papa hẽat plenã ptãtẽ: ds tñ facerⁱ: sic di ligẽs pr̃sa. dispẽsãdo cmlibz put opẽ. Sz q̃ ad ecclias militãtẽ: tene idistincte opinionẽ gl. z aliozꝝ doc. z p̃dicta puto idistincte p̃a: vbi decie dfacto solui̇nt ſ vbi de facto non soluerentur: nunqd papa possit dispẽsare: vt sic ñ soluentes euitent peccatum Dici p̃t q sic: nõ tñ i totũ p̃ceptũ tollendo: sed ex cã ñ soluẽtes tollerãdo peccatum non incurrunt, z Jdeo per p̃dicta põt solui q̃: an non soluẽtes decimas peccent, Pa. in. c. tua eo. ti. post Tho. dicit q vbi ỽ ꝓsuetudie non soluũtur non peccãt laici nõ soluẽtes nisi pp obstinatiõ nẽ animi vt si hẽrent aiuz obstinatũ ñ soluẽdi: et si ecclia precipet: tũc ſ tales peccarẽt mortalr. et hoc placet: ne tanta multitudo peat no. et ſ Pa. ibidez q cõsuetudo é venetijs: vt i vita ñ soluãtur decime psonales: ſ i morte soluũtur decia de oĩbus mercãtijs localibus: z aliis mobilib⁹. nã põt ecclia sẽbere i hoc casu ad lucrũ z dãnũ: q: si ille repitur ditatⁱ⁹ i morte: ecclesia sentit lucrũ: si vepauparus sentitⁱ dãnus.

¶ Et notãdũ q decimaruz alia p̃dia ſ lis. s. de hys q̃ punit ex p̃dijs. alia psonalis. s. de hijs q punit ex negociatiõe. artificio: milicia: venatiõe z huiusmodi industrijs psonaꝝ. aliter mixte: sicut q̃ punit de aialib⁹ z eoꝝ fetibus q̃ ptim sũt p̃diales a p̃dijs vñ vtuũ: pti psonales pp custodiaz z eoꝝ curã. z ỽ hoc hẽtur i. c. ad aplicẽ. z i. c. pastoralis ỽ decí. z de paro. c. ſi.

¶ Qñ dari dẽt, &c. put hetur i. c. cũ hoies eẽ eo. q̃ stati fructibⁿ collecti. z ſ q̃ ad p̃diales. q̃ ad psonales dẽbẽt solui i fine ãni: z ſ nisi aliud sit de cõsuetudine p̃scripta. z si pereũt: pibũt illi q est in moꝛa. al's si sed cui debentur.

¶ De qbus debẽt solui. &. q ỽ oibus ſ fructibⁿ terraꝝ: arboꝝ: animaliũ: piscationũ: vẽationũ: fictiũ: pẽsioꝝ. m. olẽdinoꝝ et in vẽtũ: balneoꝝ: fullonioꝝ: lapi

dicinlorū: metallariorū. ité de negociis
& artificijs & ceteris bōis vt colligitur
xvj. q. j. & q. vij. & de dec. i multis eplis
ꝫ hodie ꝓsuetudo seruāda est.

6 ¶ Utrū de illicite acquisitis debeant
solui decime. ꝛ. Allexā. i. ij. parte. sum.
q. i psonalib⁹ distinguēdū est. Aut trās
fertur dñiū i agrētes: & sic tenet dare:
ꝫ ecclia si dz recipere q̄dū psona é in
scelere: ne videat approbare eius mo
res. Sz si se conuerterit poterit recipe: si
cut i meretrice: & hystrione: & hmōi. si āt
dñium nō trāsfertur: sicut in vsura: fur
to: rapina & huiusmodi. sic nō tñr nec
ecclia pōt recipere. si ꝓ decime sūt pre
diales indistincte glibet tenet̄ q̄tūcūq;
peccato: & inde⁹. & iuasor. & eccl̄a pt re
cipere. q: nō danf titulu psōe. ꝫ qua
si ex cēsu obito p̄dior. Facit. c. de frīs.
extra. e. nō tenentur tñ iudei soluere p
sonales decimas cū nō percipiāt sacra
nec audiant diuina.

7 ¶ Qui teneanf dare decimā. ꝛ. alex.
vbi. s. q. oēs laici tā pauperes q̄ diui
tes. Ité & iudei de p̄dijs. d. c. de terris
xvj. q. vij. decimas. Ité clerici & rebus
p̄mōn sui nisi deserūtant illi ecclesie
cui debētur. ex̄ eo. c. ij. Allex. & dicit q.
vbi esset ꝓsuetudo q. de fructib⁹ posset
sionū ecclie possent testari i morte sūt
tenerentur de ip sis ad decimā. ité reli
giosi nisi sint exēpti p̄uilegio sedis a
postolice. sicut sūt monachi albi tēpla
rij: hospitalarij: & Hierosolomitani. &
multi alij. & quo in. c. suggestū cū mul
tis. c. se. de dec. Dicit tñ Alex. q. p̄uile
giū de nō soluēdis decimis nō liberat
eos qn tenentf soluere in tribus ca
sib⁹. Primo ex peccato. q: p̄uilegiū
nō reuocat pactum p̄cedens nisi fie
ret mentio spālis in eo. vt in. c. ex multi
plici ex̄ eo. secūdus cū perochialis ec
clia cui debebāt enormiter lesit. ar. d.
c. suggestū. Tertio cū eas soluēdo tacite
renūciāt p̄uilegio. & hoc vide glo. &
Boc. in. d. c. suggestum.

8 ¶ Cui debeant dari. ꝛ. q. p̄diales de
bent dari illi ecclie in cuius pochia pre
dictū fitū é. vt in. c. quō ex̄ eo. & in. c. ñ
paro. nisi aliud hēat ꝓsuetudo. vt in. c.
i. & ij. & in. c. omissū. & multis aliis. c. ō
deci. psonales ꝓo debēt dari ecclie po
chiali i qua audiunt diuina: vt recepit
ecclesiastica sacra. xvi. q. i. q̄stī. Adixte
ꝓo debēt dari vbi ꝓsuetudo est vel si nō
é ꝓsuetudo: si pascūtī vna dētur illi po
chie. si ꝓo ptz i vna ptz i alia: diuidāt

9 ¶ Utrum solūēdo ei q de iure ecclie
nō tenet: sed de facto: excuset. ꝛ. q. ñ si
sit: nisi ex iusto metu excuset: vel nisi p
tollerātiam ecclie que nō ꝺicat videa
tur ꝓsentire ꝫ Rod. Et hoc verū nisi
placeret eis eccliam fraudari.

10 ¶ Utr̄ clericꝰ q hz sufficiēs p̄moni
um vñ viuat ꝫ statū siue psone possit
decias recipe. ꝛ. Allex. vbi. s. q. sic. vt
peurator in necessitatē paupez: vel in
vtilitatē ecclie expēdēdas non aūt in
p̄ñs. p̄nios quertendas. Immo si in
ꝓpr̄os vsus quertit. omittit sacrilegiū
si in malos incurrit indicīū facit. c. q̄ū
xvi. q. i. & c. pastor. i. q. ij.

11 ¶ Utr̄ decime possint p̄scribi. ꝛ. q.
laici nullo modo p̄nt p̄scribere vt eis
soluāt. de p̄scrip. c. cām. ꝫ si clerici po
ssit p̄nt p̄scrip. de q̄rta. Si ꝓo
nō hñt nō p̄nt. Sitr & de religiosis di
cēdū é ar. eo. q̄ notā. i. c. placuit ō p̄scri.
& in. c. cū contingat. & c. se. de deci.

12 ¶ Cui soluere q antigtus nō soluit: &
nō vult sanā facere. ꝛ. q. nō ei q̄ p̄scrip
sit: sed ecclie pochiali p̄m rod. & Rai.
et hoc verū si ecclesie pochiali tunc erāt
soluende alias secus.

13 ¶ Utr̄ sacerdos pochialis possit ꝛmit
tere decimas nō solutas tpe p̄terito. ꝛ.
ꝫ Rod. q. sic in totū vl in ptē ex quo
in posterū vlr abstinere & facere debi
tū sūū. & hoc verū maxime si ille cui re
mittuntur sit pauper.

14 ¶ Utr̄ laico possit p̄cedi ꝺcima. ꝛ.
p̄m doc. in. c. ad hec eo. ti. q. nullus ꝺ
ct⁹ pōt intrī cū laico de decimis: per
quē dñiū directū vel vtile transferat
in ipz: q: vl alienatō q̄dā vt ꝓhaf per
ter. cū gl. i. cle. i. ō re. ec ñ ali. ꝫ p̄cessio
ad modicum tpe q̄ nō vl alienatio dñi
pōt fieri & ét ad tempus vtile alicuius

ex cā ꝛ cum auctoritate ꝑlati ꝑm gl. in c. cūctis extra eo. q. pp dubiū vite ꝑt di ci modicū tp̄s. ō quo pa. ibi dubitat. q. ꝓcessio q̄ fit ad tp̄a vite hois ꝑt appellari largo mō ꝓpetua. tñ pa. saluando gl. quā nō repit ꝑ aliquē moderari: di cit q. pp illō dubiū tp̄is cū possit dece dere laic⁹ i modicū tp̄s ñ videat ꝓcessio ꝓpetua: ꝙ potī ꝑpal⁹ ius ꝑo decimādi nullo mō ꝑt cadē in laico cū sit ſpūale nūs fiat auctē pape q̄ solus pōt.

15 ¶ Utr laic⁹ hñs in feudū decias secularia ꝓscia teneat. ff. q. si scit se ꝓhē post concilū lateranēſe: qđ fuit celebratū. M. ccl xvi. ꝛ fine auctate pape nō ꝑt tenere vt no. i. c. ꝓhibem⁹ e. ti. si scit se hñisse a ſi illō ꝓcilū vl p⁹: ꝙ cū auctate pape ꝛ ex cā sic ꝑt tenē. si ꝑo ignorat an ſic: vl an iteruenerit auctoritas pape seu ex cā ltia. tūc ho. vt refert Jo. an. in. c. cū aplica de hijs q̄ fi. a ꝑ. ꝙ nō ꝑt tenere. idē archi. ꝛ Jo. mo. in. c. ij. de dec. li. vi. ꝙ Jo. an. ꝙ ptrariū q̄ñ cōis opio est q. auctoritate pape: vl ſi illud cōcilū fuerint cōcesse.

16 ¶ Utr talis laicus possit eas transferre ff. q. nō i laicū quocūq; titulo: ex quo trāsferat ꝓfins vtile vl directū. ꝛ ꝙ gl. i. d. c. ꝓhibem⁹ tenuerit q. auctoritate ep̄i posset tñ cōuer nō tñr. in aliā ät ecclesiaz vel religiosiz locū bñ pōt dona re vt in. d. c. cū aplica. ꝛ hoc de ꝓsensu diocesani. ptnozare aūt nō ꝑt ꝑm Jo. an. sed No. ꝙ q. sic ꝛ placet panormite vt cui plus liceat ꝛ minus.

17 ¶ Utr ecclia possit sic ſimōia redime re decimas ab aliquo iniusto detētore ff. q. pōt q̄ñ ex tali pecunia nullū ius de nouo acgrit: als nō ꝙ. vt no. in. c. dilectus el. i. de simo.

18 ¶ Utr liceat clicis accipe in pign⁹ decias detēta⁹ a laico. ff. alex vbi⁹ q. q. sic ficut qualibz aliā possessionē quā laic⁹ detineret iniuste. nec tñr fruct⁹ cōputare in sorte: dūmō ꝓmōt decie nō ꝓmeāt ad als ecclias ꝙ ad suas q: si ad alias ꝓhibet: vt i. c. iterdicimus extra eo.

19 ¶ Quo ꝛ q̄ñ religiosi tenent facē cōsciaz ꝛ ꝑdicare de decimis: ꝛ de retra hentibus a decimis vide. J. excōicatione. xxxix. xlv. ꝛ xlvi.

OEgradatio duplex ē degradatio. q̄dā. n. ē ꝓbalis. i. depositio ab ordinib⁹: seu gradibus ecclīasticis eoꝝ q̄ sūt i sacris ordib⁹. ꝛ hec faciēda ē a ꝑpzio epo assistēte sibi canonice numero epoꝝ ad minus. xij. vltra metropolitanū ꝛ ℔ i degradatōe ep̄i ꝙ pa. i. c. nō ꝑt de re iudi. i ꝓbyteris ꝓo. vij. sex vltra ep̄z ꝓpriū ꝛ i cā diacōi tres vltra ep̄z ꝓpriū ꝛ tōtidē i cā ℔diacōi ꝛ ꝓpriꝰ epūs eoꝝ. xv. q. vij. felix. ꝛ. c. ſe. ꝛ i. c. degradatio ō pe. li. vi. Si ꝓo ꝓponēdus nō ē in sacris. sufficit sola ꝓpzij epi sine aliozꝝ epoꝝ ꝓtia: tū ꝓtia capli sui regruntur als ſnia ē nulla ꝑm pa. in d. c. nō pōt. sufficit tū vt de ꝓsensu capituli aliq̄ adsint canōici: puta duo vl tres q̄ repūtēt totū caplm ꝙ archi. Et sic in actib⁹ i gb⁹ regrit ꝓtia capli seu ꝓsensus ꝑt caplm deputare aliquos loco sui. qđ no. ꝙ. ℭt ōsuetudo vt solus epūs depōat clicos i mi⁹ib⁹ ꝓstitutos p. c. ij. ō ꝓlue. li. vi. qđ logt i dictricte. q̄dā ꝓo ē degradatio actualis. siue solēnis q̄ ꝙ sic fieri clic⁹ degradād⁹ i dut⁹ sacris vestibus hñs i mānibus vas: vel alīs ĩnstrm. vl ornamētū ad ordinē suum ſpectās: ac ſi deret in offō suo solēniter mīstrare ad epi ꝓtia adducatur. Et tūc calix: liber: seu q̄uis alia res: q̄ in ordinatiōe ab epo ei fuerāt tradita sin gulr auferāt ꝛcipiēdo ab eo qđ ei vltio datū fuerat. ꝛ sic gradati ꝓcedēdo vsq̄ ad ꝓmā vestē q̄ tradit i collatiōe tō sure postea tondēt. poteri ät epūs vti ꝓbis aligb⁹ ad terro: ꝛ oppositus illis q̄ in collatiōe ordinū ꝓlata sunt. ℔ mō vel sili. Auferimus tibi vestē sacerdotalem: ꝛ te ordine sacerdotali. puamus: ꝛ sic de alijs. vltimo dicendo: auctoritate dei oipotentis. p. ꝛ. fi. ꝛ. ſ. ſ. ac nr̄a tibi auferimus habitū clicalē: ꝛ depo nimus: ꝛ degradamus: ꝛ spoliamus: ꝛ exuimus te ol ordine: bñficio. ꝛ pūlegio clicali hec oia hēnt i. d. c. ꝛgra datio. ꝛ ꝑm pa. i. c. ꝗtter. el. ij. de accu. depositio verbali. ab ordie dr degra-

datio: q? a gradu dř remotus. ſ; actu alis degradatio q̃ ſit fm formã. d. c. de gradatio eſt huius ꝓbař executio q: iã ꝑ ꝓpus degradatus ē. vñ ꝛ in ꝓbali: nõ aũt in actuali numerus epoꝝ regrit. ꝛ B facit ad ſtatutũ iponẽs penã degradatõis ſimplř. nã ds itelligi de depoſitõe: vt ſic illud ꝓbũ ſumař in mitioꝛ ꝓte de re. iu. i penis li. vi. p B facit theorica doc. i. c. q̃to de iureiu. vbi ř q; ſi ꝑ aliq̃ ꝺlicto iponař pena capitalis de bemus itelligere nõ de pena mortis. ſ; de alta mioꝛi. cũ triplex ſit pena capitalis. pria q̃ admittit vitã. Et ſ; põt multis mõdis ꝓtingẽ. Scda pẽa ē morti pria ſ. pẽa metalli. ſ; gdã dãnanř i metallũ ꝛ hũ grauioꝛib⁹ viculus ꝓmunſ: aliꝗ i op⁹ metalli ꝛ hy leuioꝛib⁹ pcſſ ꝓmũt (ſ; ꝺbo ꝛ ciuitatẽ ꝛ libertatẽ amittũt. Alĩ dãnanř in miſterijs metallj: vt ſeruiãt dãnatis in metallã. ꝛ iſti ciuitatẽ: nõ libertatẽ amittũt: ſi ad tps dãnař in miſterijs metallorꝝ. ſ; ſi in ꝑpetuũ dãnanř amittũt vtrũq;. ff. de pe. aut dãnũ. ℌ. eſt pena. Tertia ē deportatio ꝛ in op⁹ publicũ dãnatio: nõ tñ i metallũ: ꝛ iſti nõ libertatẽ: ſ; ciuitatẽ tm̃ amittũt. ff. ꝺ pe. gdã vbi ř q; in opus publicũ ꝑpetuo dãnati ꝛ in iſulã deportati: ſunt ſine ciuitate: ꝛ ea q̃ ſur. ciuiť ſũt nõ ħſt: q̃ ſo ſure. gẽ. ſun ħſt nã capitales pene ſunt q̃tuoꝛ. Prĩa eſt relegatio ad tps: vl' in ꝑpetuũ. ꝛ iſti bõa nõ amittũt vt i. l. relegatoꝝ. ff. ꝺ interdic. vbi dicitur. ſiue ad tps: ſiue in ꝑpetuũ ge fuerit relegatus: ꝛ ciuitatẽ retinet: ꝛ factionẽ teſtameti nõ amittit. Secunda eſt infamia Tertia eſt dignitatis amiſſio. Quarta verbeꝝ experimẽtũ. ff. e. ſigs ſonte.

1 ¶ An ãt vbi regrit i caſib⁹ ꝺdictis certus numerus epoꝝ vna cũ epõ ꝓprio nũqd iſti epi ſunt oẽs iudices. Be. in d. c. degradatio concludit q; tales epi ſunt iudices in ꝓnũciando: ꝛ nõ aſſeſſoꝛes. xv. q. vij. c. ſi. nõ ob. d. c. degradatio. ibi aſiſtẽte nũero. q: illõ ꝓbũ aſſiſtẽte: ꝓt intelligi: vt aſſiſtãt: vt iudices.

2 ¶ Quid ſi epi diſcordẽt inter ſe. ℟. ſecundũ cõiter docto. ſufficere maiorem partem: ꝛ ſatis dicuntur concordes: ex quo maioꝛ pars diſponit.

¶ Sacerdos vł alius clicus i ſacris cũ ꝛ ꝑ hereſi fuerit ſeculari curie relinquendus aut ꝑpetuo imuratus. i. carceran dus poterit ꝑ ſolũ epm degradari quocatis abbatib⁹: aliſq; ꝓlatis: ꝛ religioſis ꝑſonis: ꝛ litteratis ſue ꝺiocẽſis: de gbus expedire videbit. i aliꝭ ergo crimiñ⁹: ſi iminet: degradatio faciẽda ſerueñ intra antiqua hec habẽtur extra de hereti. c. q̃m i ter. ꝛ in glo. li. vi. Qualiter aũt degradatus tradi debeat poteſtati ſeculari ℟. eius degradatõ ꝓſente ꝓtate celebrãda eſt.

Additio.

Et ꝑ declaratiõe ꝓdcõ 4. rũ pa. in. c. pe. de here. q̃rit an clicus depoſitẽ ſine hereſi volẽs redire ad fidẽ ſit deponẽdus ꝛ poſtea in carcerẽ detrudẽdus an ſo ſufficiat ſola detruſio. Et ꝛcludit p. d. c. q̃m talẽ clicũ ꝓtius ꝓbaliter deponendũ. Ad hoc facit ter. in. c. tue de penis vbi dř ꝑ magnos ſceleribus ds ge degradari ꝛ detrudi. ꝛ pa. in. d. c. tue ponit notabilem diſtinctionẽ circa hoc dicens q; q̃dã ſunt delicta leuia: q̃da: grauia: quedã grauioꝛa. ꝛ quedã grauiſſima. leuia dicunť vbi dolus nõ regrit vt q̃s aliq̃d cõtingit per iperitiã ſeu culpã ſine dolo: vel q̃ndo dolus iteruenit ſed circa rem modicã vt in furto modice rei inter domeſticos. delicta vero grauia ſunt in gbus exigitur dolus ꝛ tendũt in graue ꝓiudiciũ alterius ſeu reipublice: ꝛ magna pena iponitur vt in furto. periurio: ꝛ ſimilibus vt in. c. cuꝫ nõ ab hoſe. de iudi. Grauioꝛa vero ſũt cria publica ꝛ q̃ndo nõ iponitur pena mortis. Grauiſſima vero vbi iponitur pena mortis. nã ex q̃ũtitate pene depreh̃ditur q̃ũtitatem ꝛ qualitatẽ delicti. xxiij. q. i. c. nõ afferamus. Ad propoſitũ ergo vbi clericus cõmittit leuia crimina nõ debet deponi nec etiam ꝓmari beneficio ſed poterit ad tempus ſuſpendi vel aliter corrigi ad arbitrium iudicis vt in. c. cum dilecti. de accu. Aut cõmittit grauia ꝛ poterit

deponi. Si ꝙ granlora ⁊ publica poterit vltra depositionē detrudi in monasteriū vt in.d.c.tue. Si ꝙ sunt grauissima tūc poterit depōi ⁊ dānari ad ppetuū carcerē. vt in.d.c.pe.⁊ in.c.nonumus de ꝓ.fi.si vñ notabiliꝫ dicit Jn no.in.c.qualr.ij.de accu. ꝙ ista deputatio ad ppetuū carcerē post depositio nē egperat pene mortis ⁊ rarissime dꝫ infligi nisi vt dixi ꝓ istis grauissimis sceleribus ⁊ posset esse ita delictū pnitiosum exēplo ⁊ q̄lificatū vt traderet illico post depositionē iudici seculari vt in.d.c.nonimus.caueāt tñ plati ponētes clicos in causa ne incurrāt irregularitatē vt dicit pa.in.d.c.nonimus q: carcer nō dꝫ esse adeo arctus ⁊ durus vt ꝑsimile sit ꝙ clicus extinguat ista paucos dies. Adde ēt vnū singulare qđ notat alex.de imo.in addi. Bar. in.l.oēs.C.de scu.⁊ fil.eoꝝ li.xij.ꝙ in casibus in ḡbus clicus pōt torqueri ꝙ ꝓtio est degradādus añq̄ torqueatur tex.est singularis in.l.ꝛ ſi excepti.C.de maledi.⁊ mathe.ibi ꝑsidio dignitatis exuti.qđ ter.ꝓ singulari allegat Ro. in quodā suo ꝙsilio icipiēte manifestū.

5 ¶ An aūt sit necessaria traditio post degradationē.℟.Be.vbi.ē. ſz Jo. de san.dicit ꝙ nō credit post degradationē necessariā eē traditionē.i.vt ep̄s tradat eū curie seculari: q: traditio realis clerici post degradationē nō dꝫ fieri: sed potius fit q̄dā ꝛbalis declaratio: q̄ liter est exutus ꝓnilegio clicali: vt not. in.c.nonimus de ꝓ.fig.imo qſi clicus est a iure exutus ꝓnilegio clicali: satis appet decetero eū esse de iurisdictōe seculari. Et ꝓ hoc cessat rō io.de lig.dicētis ꝙ post degradatiōez adhuc manet dñiuz clici penes ecclias: qđ nō amittit sine traditiōe sicut i dñijs aliox rerū ℟.ꝙ post degradationem ecclia pdit dñium clici ꝓ tale declaratiōez: ⁊ sic remanet vacās ⁊ a nemine possessa erit ergo occupātis.⁊ sic iudicis secularis

6 ¶ Pro quo ā delicto dēat clicus tradi curie seculari.gl.in.c.ad abolendas. de hereti.dicit ꝙ in tribus casib⁹. Primus in crimine heresis. sed iste casus ſm pa.ibi nō recte accipit q: ſi vult se corrigere: nō traditur curie securali: ſz detruditur in carcerē vt in.c.pe. de here.ǵnimo. ista pena hodie pōt cōmutari in aliā vt in.c.vt cōmissi de hereti. li.vi.⁊ hoc vez nisi sit relapsus: q: tūc sine vlla audiētia traditur curie seculari vt in.c.accusatus ꝺ here.li.vi. Secūdus casus est in crie falsi.de crī.fal.ad falsarioz. Tertius ꝓpter calūnia: quāgo iniit epō suo.xi.q.i.ſigs sacerdotū Sz gl.in.c.cū nō ab hoīe de iudi.dicit illud.c.ſigs ꝓcedere in icorrigibili. Et ista opio tāḡ mitioz cōiter approbat. Burū.n.esset dicere ꝙ pp homicidiuz clicus nō tradatur curie seculari vt in d.c.cū nō ab hoīe: ⁊ ꝙ pp ſimplex cōticiū illatū epō deberet tradi curie seculari imediate.extra istos casus dicit predicta gl.ꝙ nō traditur curie seculari depositus ſi est corrigibilis. Sz Pa. in.d.c.nonimus.dicit ꝙ extra tres predictos casus pōt fieri actualis degradatio vt ꝓ delicto valde grauī. Et pnitio so.⁊ diffusius ipse pa.tractat hāc materiā in.c.at ſi clici de iudi. vbi q̄rit. an homicida clicus tradi possit curie secularī.⁊ rñdet ſm pe. de ancha. ꝙ .d.c. cū nō ab hoīe qđ ponit tñ penaz de positiōis ꝓ homicidioꝛ nō degradationis: seu traditiōis curie dꝫ restringi in homicidio nō qualificatoꝛ.ita ꝙ nō trāseat in aliā spēm eris grauioꝛ.puta patricidiū assassinatū: homicidiū sacerdotis ꝓditorie cū spoliatiōe bonorū.ité dꝫ itelligi i vno homicidio nō in pluribus. vñ homicidiū vl furtū sic qualificatū: vt q: sacerdoté interfecit ꝓditorie ⁊ rebus ⁊ pecunia spoliauit vl ecclias scendit: vl ecclam rebus deputatis ad diuinū cultū spoliauit vel ozāmenta ꝓdere pītam certe in istis grauissimis delictis nō vēdicat sibi locuz d.c.cū ab hoīe vſi cū ꝓ simplici homicidio ⁊ ꝓ simplici furto canon depōat clicū vl ipsum detrudat: vt ibi vſ ꝙ in hoīcidio q̄lificato vl iterato: vl ꝙ delictis valde enormibus non sit reperire

fm canones penas cōdignas: Posteā ꝑ lex leges z ius diuinū venit iponēda pēa mortis. ō hōi. c. i. vī q̄ eccla nō hēat penā cōdignā cōtra talē hoiez sceleratū: dz tradi curie seculari. nec pena ppetui carceris ē cōdigna. nā ipōi tur hēretico redeunti ad vnitatē ecclie. Ité arguēdo a maiozitate rōis. nā traditio iudici seculari z degradatio infligitur a canonib⁹ ꝑ cribꝰ valde miozibus ꝯ hōiciduꝫ vt cōtra falsariū ira rus pape z silēs. si ob. si dicatur q̄ pp idēpritatē: vl maiozitatē rōis ñ dēm⁹ extēdē cōstōnes penales. dico q̄ lz i canonib⁹ ñ sit pēa certa diffinita lz i legibus sic: vt cōtra illos g tēpla dei effregerūt. cōbusserūt: spoliauerunt z sacerdotes occiderunt: seu pentes: seu priaz pcideruñ. cōtra. n. tales semissime pene sūt ō iuſ ciuili. nā q̄ntūcz dānatur ad bestias q̄ntūcz viui cōburuntur. q̄ntūcz ꝑ frustra scinduntur: vt assassini. vt. l. capitalium. ff. ō pe. l. iij. ff. ad. l. cor. ō sica. z. l. pena particidij ad. l. pō. de part. Dicem⁹ ne q̄ si sacerdote ppetrāte talia. sit pēa cōdigna carceratio. vl detrusio in mōasteriū vbi late⁹ sonte soci⁹ cōburitur. dānatur. ad bestias. vl ꝑ frustra di uidit. Certe tāta dissimilitudinē i cliros z laicos talē deliquētes iducē. eēt absurdū vñ tales sp sunt degradādi z ꝑ eps tradēdi curie seculari. Et ꝑt concludi ꝙ ꝙdiu ꝑt corrigi ꝑ eccliaz ꝯtū cunctꝫ sit crīosus. nunc tradēdus ē curie seculari. Hoc itelligo q̄n ꝑt corrigi ō iure z ō cō lz vbi delictū ē atrocissimū. seu diu cōtinuatū. si vī sufficē sola pēa dispōnis. g̃ ex mēte. d. c. cuz nō ab ab hoie: ꝑt ꝑcedi ēt ad traditionē curie laicalis. Sic g̃ cuz si ꝑt cōgrue purniri de cō relingtur curie vt ibi. ita q̄n lz nō ꝑt ō iure ꝑp defectū pene. Et sic itelligē cōes theologicā gl. vt i. c. nec licuit xvij. di. z i. d. c. cū nō ab hoie. z i. d. c. ad abolēdā. z i. c. si qs late⁹. xx. q. v. vbi ꝑbyter. vl clic⁹. vl epꝰ ꝺgradat ꝑp cō surrationē facta ꝑtra ꝑncipē. vl dnz terre hec pa. i. d. c. ad si. z idē pa. i. d. c. nouimus. cōcludit q̄ si citra iconigibilitatē pōt fieri traditio ꝑ delictū valde grauī. z dānoso. dz tñ ecclia efficaciter iterdicere. i. nō ficte. vt nō iponatur pena mortis. z addit q̄si ꝑceditur ad incarcerationē carcer nō dz eē ita artus z durus q̄ ēicus extinguatur infra paucos dies. sicut faciunt plerīq; ꝑlati. vñ sic facti eres nō euitāt irregularitatē. secuta morte. lz. n. ꝑp durītatē carceris z tenuitatē cibozꝝ vita fit attenuāda. si tñ talꝭ ąminus possit sustētari. ex q̄ ēt colligē q̄ panis z aq̄ debēt admīstrari i tāta quātitate vt ꝓsilīr nā possit sustētari. nec vlla pena ē iponēda ꝑ eccliaz ꝑ quā possit icurrere ꝓsilīr piculuꝫ mortis ut̄ nota fm Be. i. d. c. degradatio. i ꝓbo ornamētum. q̄ appellatiōe ornamentoꝝ cōprehēditur liber. calix. z similia. quod no. ꝑo legatis que fiunt ꝑo ornamentis. quia possunt in illa conuerti.

¶ Utz degradatus possit cōficē coꝝ° xꝑi. ff. lz Ri. i. iij. di. xvij. q̄ glibet lz sacerdos ß sacrm ꝑt cōficē. sallē de fetō sine fit irregularis iterdictus. suspēsus hēticus. vl degradat⁹ ab executōe eoꝝ q̄ sunt ordis aut excōicat⁹. aut scismatici. q. nullus hoꝝ ꝯtūcunqꝫ nephariꝰ amittit caracterē sacerdotalē sup q̄ fundat ꝑficiēdi ptās. vñ si glibet predictoꝝ super materiā debitā dicat formaz verborum debitā cū intētiōe faciendi quod facit ecclesia vere cōficiat licet glo. in. d. c. degradatio. teneat contrariū. sed ꝓmū tene. 7

¶ Utz degradatus possit ꝑferre ordines. ff. fm Ri. i. iij. di. xxix. q̄ lz de ß sint opiones: tñ lz q̄ ꝯtus talis nō debeat exeq offīm. tñ si ordinat vez ordinēt: cōferet q̄ntus nō conferat ordis executionē: sicut dicimus in cpo q resignauit loco vl dignitati. nā degradat⁹ nō est magis spoliatus dignitate epali: q̄ ille. Ideo alīq dicunt eum p hoiem: dignitate epali totaliter spoliari nō posse. vnde degradatio non est dignitatis ablatio. sed perpetua suspensio ab executione dignitatis illius. Et sic habes ex predictis: q̄ degradatus si fuit 8

i sacr] tñr dicẽ hꝰas canõicas exꝫ re
tinet caracterẽ. Adde ẽt ꝓdict] notabi
le ẽbũ Pa.i.c.ex pte.ꝺ cle.nõ resi. q
ꝺpositꝰ ẽbalit si ẽ icorrigibilis ꝑdit ꝑ
tulegiũ cãonis icõtinẽti.z ꝓt ꝓximi ꝑ
iudicẽ seculare.tex.ẽ ꝟ cões itellectũ i
d.c.cũ.si ab hoiẽ. Ꝺe ꝺ posito ât actua
lit'non est dubiũ per.d.c. degradatio.

9 ¶ An ât diffidat'si ẽ cleric' possit fine
aliq ꝺgradatõe tradi curie seculari.pri
ma frõte vꝺ q si p.d.c.ꝺgradatio. qꝺ
regrit ꝺgradationẽ aũq tradat curie
seculari. Cõtrariũ tñ ꝺtermiat ge.i.c.ꝑ
humani. de homi.li.vi. per illũ tex. qui
loqtur de huiusmoꝺi diffidato. z diꝺ
fidatus ꝺf.ac idẽ importat. ac si esset
penitus exꝑtãtẽ z ꝓtectiõez cuiusuis
iudicis eccliastici. z ĩõ ista ꝺffidatio
habebit cũdẽ effectũ quẽ ꝺgradatio.
z traditio fcã iudici seculari. qñq; etiã
ista diffidatio plus importat q ꝺgra
datio.qz diffidatus nedum põt puniri
ꝑ iudicẽ secularẽ.sed per quemcunq;
etiam non officialem. nec huiusmoꝺi
diffidatio potest fieri passim z indiffi
cte. Sed permittit.vel iudicis.vel iur]
auctoritate.vt.in.d.c.ꝑ humani. quo
casu potest licite vnusquisq; proximum
offendere.sicut dicimus ꝺ bannito ꝑ
statutũ municipale.nec alius a ꝓncipe
põt huiusmoꝺi diffidationem facere.
vt ꝑz ꝑ Io.z io.an.in.d.c.ꝑ humãi.

Electatio Utꝛ ꝑfectus i ꝺlectatiõem
pcĩ mõtalis sit pctũ mõtale.Rz.fm
Bosi.i.ij.ꝺi.xxv.q. sic quando est ꝺli
beratus cõsensus etiam sine volunta
te pficiendi actũ. z iste ꝺcitur cõsensus
verus. Alius ẽo fm eũ ꝺcit cõsensus
iterptatiꝫ. puta ꝺato q nõ ꝑsentiat i ꝺ
lectatiõnẽ. ĩmo ei ꝺsplicet z aꝺuertit
piculũ z tamẽ ꝺelectatiõnẽ illam non
Repellit.sed mentẽ in talibus cogita
tionibus revolui finit. z tẽ ꝺcũt aliqui
magistri q peccat mortaliter. tamen
hoc vltimũ ñ est vsque quaq; certum:
Negãt eni aliqui esse mortale ꝓpter
talem negligentiã vbi est ꝺsplicentia
q̃tcunq; quis periculum aꝺuertat.tñ
via secur ior est tenẽda. z sanꝰ ꝓfitẽ

ẽ.vt ꝺ ipso sicut ꝺ mortali penseat.
Nõ ñ ꝺ quacũq; ꝺelectatione loqui
mur.vtpote ꝺ ista qua quis ꝺlectatur
cogitando ꝺ pulchritudine mulieris.
sed ꝺ illa que ꝓsurgit ex cogitatione
illius operis nepharij. hec Bosi.

¶ Utꝛ mulier q̃ gẽuit filiũ ex fornica 2
tõe postq̃ factũ adultũ videt eũ ꝺbũ cõ
uersari.possit sine peccato velle habeꝫ
illũ filiũ. z ꝺetestari actũ fornicatiõ. q̃
cũ gẽuit.Rz.ꝟ hen.ꝺe gã.q circa gent
tñ i fornicatione possumus ꝓsiderare
plura.s.ſubstãtiã act'.nãm. z bonam
ꝙuersationem.z circunstantiam.q: ex
fornicatõe.z tria prima põt quis velle
ẽt simꝫ ꝺtestãꝺo circũstãtiã fornicatio
nis circa actũ.q: velle.z ꝺetestari ñ sẽ
circa ꝺdẽ.ſ illã circũstãtiã nullo mõ
ꝺz velle.neq; actũ cũ illa circũstãtia a
ꝺiũcta.ĩmo potꝰ ꝺberet velle talẽ ꝓlẽ
z si ẽẽt ſactor. Ioãne baptista nõ ha
buisse q: ꝑ nullo bono creato ꝺz aliq
ꝓsentire in ꝺei offensꝫ.z ꝑdicta no.
q: faciũt ad multa. Et ꝑterꝺ de eo qui
furat' ẽ parafrenũ.vel pulchꝛã vestes
z ꝺlectat i ꝑdict]. z ꝺe eo q furatus ẽ
gallinas pigues. z i comẽdẽdo ꝺ hu
iusmoꝺi rebus furtiuis recoꝛdat z ꝺle
ctatur. Vide ẽt qꝺ no.ar.ſ.i ſũma post
Tho. q aliqs ꝺ fornicatõe cogitãs pt
ꝺ duobꝰ ꝺlectari. ſ. ꝺ ipa cogitatiõne z
ꝺe fornicatõe cogitata. cogitatio .ipsa
secundũ se non est peccatum mortale.

¶ An ât cogitatio ꝺliberata i ꝓxẽ ꝑ 3
ꝛz sit mortal'.Rz.idẽ.ar.ſ.q ñ. sic nec
ipe actꝰ ꝓugal' ꝺ se. z hic nisi ita imo
rareꝫ i ea q pollutio seq̃reꝫ i vigilia se
cꝰ ergo si i ꝺormiẽꝺo.adit ẽt q oscula
z tactꝰ z aplerꝰ. si fiãt ꝓp ꝺlectatiõez
exꝑmissionũ hñdã sũt mortalia. z q p
mittit ꝺ fieri ab eo quẽ estimat mouẽ
ri amoꝛe libidinoso.mortaliꝫ peccat.ꝺ q
pmittit fieri sibi ꝑdicta credẽs illũ mo
ueri ex ꝺilectõe ſrna seu hõesta amici
tia. seu q̃ꝺã hũanitate seu moꝛ ꝑsie ñ
peccat.q̃uis ꝺ sacies ex libidie monẽ
tur pmittẽꝺ ât se tãgi i mẽbꝛ] gẽitaliꝫ
nisi sint ꝓuges vꝫ nisi subsit cã necessi
tat'.vt ifirmitat] z hmõi credo ñ possꝫ

excusari a mortali. z p dicta ps gd
dicēdū ꝙ ꝗdiana puta an vidue
q̄ delectanē ꝙ tactib⁹ z ope carnali que
habuerūt cū marit] suis peccēt. Dico
p dicta: ñ eē iudicādū ꝙ peccato mor
tali ꝺūmō ꝓsistāt ifra limites mr̄imo
ny: z nō seq̄ pollutio. Sec⁹ tñ videre
tur dicēdū: si ꝙ nouis tactib⁹. vl tactib⁹
delectent: vl i cōiugs habuerunt pollu
tionē recordādo ꝙ marito. z postmo
dū delectant: tūc ꝫ casu vr magnū pi
culū z volūtas ps Frā. de ma. i Pri
mo cogi nō possit: alīq̄n tñ difficulta ex
q̄ctione volūtat] cū appetitu sensitī
uo. Nā hūi apetitu sēsitiuo existētes i
climāt ad talia delectabilia. Et iō g hūt
hītū. ꝙ difficilli fīliūt. vt i philocapt].

4 ¶ Quid āt ꝙ puellis q̄ sepi⁹ cogitāt z
delectant: cogitādo ꝙ pulchritudie ali
cui⁹ inuenis z delectant ꝙ eū vellent
amplexari: tangere z osculari. Si ta
mē ꝙ si crederent: nō debere cōungi
mr̄imonialiter eidē nullo mō in ꝓdi
ctis delectarent. Dico p dicta. ꝙ si di
cte puelle deliberate delectēt de opere
carnali. s. cogitādo: tūc dico ꝙ peccāt
mortali: nec potest dici ꝙ ꝓsistāt ifra
limites mr̄imonij: ex quo nullū ibi est
mr̄imoniū. Sed ꝙ osculus z tactibus
maius ē dubiū. tñ pōt dici p dicta
ꝙ si in huiusmodi cogitationib⁹ oscu
lor z tactuū sit deliberat⁹ ꝓsensus pp
delectationem libidinosam vr mortale: q̄ vr ibi corrupta ītētio secus si ex di
lectione fraterna: sicut si frater oscula
retur sororē z eā. Addit ēt idē ar. s. ꝙ
mulieres ppendentes se adamari z p
cari: ꝗtūcūq̄ studio se se offerūt aspe
ctib⁹ amator⁹ vt illi placeāt totiēs pec
cāt mōtaliē ēt si nīl turpe agē vellēt cū
illis: q̄ si occasio efficax ad ruinā illoꝝ

5 ¶ Sz qd de illo g sub spē mortificatiōis spūalis faciūt coꝝ se denudari
mulieres totaliter vel pectora: Credo
non posse excusari a mortali peccato:
q̄ hoc est ꝺ honestatem nālem. Item
pp periculū lapsus. Item pp scādalū.

De legare est vices suas alteri cōmittere. delegatus ab alio quam a principe. ñ subdelegat. l. a iudice. C. ꝺ' iudī. z. d. lex videtur ponere duas regulas. Prima est ꝙ iudex delegatus non potest subdelegare ēt si ifirmitate. vel alia iusta cā fuerit ipeditus. ar. l. pretor. §. si post. ff. de va. mu. Ista regula primo fallit q: vnū articulū: vel vnus capl'm illius cause videtur alteri posse cōmittere: vt in cle. i. de offi. ble. Secūdo fallit: quādo ad hoc hēret spāle mādatū ita ꝺcludit Jo. an. p. tex. z gl. i. c. is cui de offi. dele. li. vi. Tertio fallit in delegato pcōsulis. vt. l. legatus. ff. de offi. p cōsu. Ratio ps Bar. in. d. l. a iudice: q: delegatus est de conscientia principis vel legis. Item dicit gl. in. d. l. a iudice. ꝙ fallit in delegato ad vniuersitatem causaꝝ q̄ eqparat ordinario. z sic non est mirū si pōt subdelegare vnaꝫ cām. vt notat glo. in. c. cū cām de ap. Jtē fallit fm quosdam quādo lis est coꝝ ipsam ꝓtestata. q: sicut procurato: lite ꝓtestata pōt alium cōstituere ita z Judex delegatus. Hoc tamen cōtra nō tenet vt dicit Bar. in. d. l. a iudice. nec illa eg paratio de procuratore ad iudicem ps eū est bona: q: procurato: ꝛō subst̄ituit post litis ꝓtestationē. q: est effectus domin⁹ instātie. hinc est ꝙ fine cā nō renocat inuitus. qđ nō ē in iudice delegato: vt. l. iudicū solut. ff. de iudi. Secūda regula. delegat⁹ a ꝓncipe ꝑt alteri delegare. de quo i. c. ñ. de of. dele. debet tamen delegare et q sit alꝫ habilis fm formam traditam de iure canonico in. c. statutum. de rescrip. li. vi.

¶ Delegatus papē subdelegare pōt: ꝛz 1
datus sit ex officio: vel de ꝓsensu partis: vel cū cla ꝓlectionis. vs ꝙ si non oēs: ꝛc. tn cū alio exēplis. d. c. fin. Exē Pa. ibi facē regulā singularē i facultate subdelegādi. vs ꝙ regulariē papa ꝓmittēdo alicui cās: nō vī eligē i ꝺustri az psone: ꝛz potius ītendit ꝓuidere negocio: quod decidendum committit.

¶ An aūt si papa deputauit tertiꝫ ꝺ 2
legatū cū cōsēsu partiū possit ꝺictus ōlegatus alteri subdelegare ēt iuit] ptib⁹ Joan. an. in addi. Speculi: dicit ꝙ de

honestate non deberet subdelegare nisi de ꝯsensu ptiũ: nõ tñ de necessitate. quia. d.c.fi. indistincte dat facultatẽ isti delegato subdelegandi. dicens ꝙ delegato a principe ẽ a iure concessus idem Do. & Spe. & Pa.

3 ¶ Deputatus cum ea ꝓlectionis ñ impedit ꝓmittere vices suas: & sic per illã claz ñ itelligit electa idustria ꝓsõe nisi illo ꝑbũ gẽinaret puta si dicẽtur tu exequaris. fm Bald. vt verba aligd operentur. extra ꝺ ꝓmil. si papa. li. vi.

4 ¶ Is cui ꝓmittitur negocium vt per sonaliter exeq̃atur ꝑpt si ptes ꝓsentiãt alteri subdelegare. Doctũ intellige fm Pa. vbi. ꝛ. quando forma rescripti est fundata super vtilitate ptiz Secus si esset fundata: super vtilitate publica q̃ nõ esset remissibilis p ptes: vel vbi ptes ꝺicerent. Secus si expresse: vel tacite ꝓsentiãrẽt. no. ét ex ter. ibi idustriã & fidẽ: ꝙ eligẽdo idustriã & fidẽ alicui ꝑ: vr̃ tacite inhibita subdelegatio Idez si ꝺ ꝑ sonaliter exequaris: cũ limitatione tñ precedenti vel si diceretur ꝓidentes de tua industria. & circũspectione. Fallit tñ dicta regula i casibus expssis i. d.c. fi. i. ꝛ. cetez. & ibi expatim tur ꝑdicare crucẽ: excõicare: vl̃ absolue. dispẽsare cũ irregularib⁹: vl̃ itugẽ pnias. hec alijs ꝺmãdare ñ ltz: q: nõ si bi iurisdictio: sed certũ mi⁹sterũ cõmittitur i hac parte salua tñ semp legato⁹ auctoritate vt ꝺ ibi in tex. non solũ ãt in casibus predictis sed etiã in omnibus alijs in ꝙbus ꝓmittitur nudũ mi⁹sterium: & non iurisdictio: ꝓhibetur subdelegatio per dictũ tex. in fi.

5 ¶ Ille cui papa ꝓmittit inquisitionez vl̃ puisionẽ eccl̃ie ꝺ ꝓlatꝰ sine alijs mi⁹trꝰ qz i hmõi casib⁹ industria & fides ꝑsõe cui ꝓmittitur eligi vr̃: ñ ꝑt ꝺ alteri subdelegaꝛ. saluo si habẽt spãle mandatum subdelegandi. d.c. fi.

6 ¶ Delegato ñ creditur: nisi delegationem ꝓbet: nec tenetur quis exequi sniam delegatiõis ei delegationis litere ostendatur. extra eo. cum in iure.

7 ¶ Qualr ãt ꝓbet mãdatũ ꝺlegatoris ꝙ. pa. i. d. c. cũ i tur. dicit ꝙ ꝑn. o. ꝑbari ꝑt ꝙ ozigiale: & ꝺ claꝛ ⁊. Secũdo ꝓ exẽplũ soleñ⁹ isꝑti ex ozigiali. De ꝑsolẽnitate vid. ꝛ. pulegiũ. §. xvij. & se. Idẽ si ptib⁹ ꝑsentib⁹ vl̃ ꝑtib⁹ & ñ ꝺicẽtib⁹ ozigiale fuit exẽplatũ i act⁹ ꝑz hoñ i piudicio ipa⁹ ptiũ acta faciẽt fidẽ de tenoꝛe originalis. ar. bonũ. i. l. i. C. ꝺ rela. & per illum tex. dicit ibi Bart. ꝙ si ptes i iudicio ꝓntes ñ ꝺicũt his q̃ ꝑnt tendere in eaꝛ piudiciũ videntur ꝑsentire. Sed⁹ vbi solus notarius exẽplauit istã ozigialia reducẽda ad actoꝛ tenoꝛẽ. nã vt dicit Jnno. cũ pducẽtur instrumẽta: sola pductio ẽ de actis: & non tenoꝛ: ꝛ̃ dicat: ꝙ si notarius scri ꝑsit i acta: ꝙ pars pduxit tale istrm creditur notario ꝺ pductione: vt in. c. quoniam ꝛ̃ de proba. sed nõ creditur sup tenoꝛe instroꝝ: nisi ꝑbetur tenoꝛ ꝑ originalia: vel alijs modis predictis.

8 ¶ Quid si delegatus ñ vult facẽ fidẽ ordinario de suo mãdato: sed ei pareꝛe nolẽtẽ excõicat: dicunt doc. ꝙ excõicatio nõ tz: ꝙ delegatus non hz iurisdictiõz. ⁊. ordinarij: nisi qñ cẽt sibi rebellis. Sz petẽdo fidẽ ꝺ mãdato facit ꝙ ꝺ sibi a tur̃ ꝓmittitur: ꝑ ñ ꝑt dici ꝛbellis.

9 ¶ Quid si ordinarius malicioseꝰ dicat se dubitare de mãdato allegando maxie sallsitatez rescripti. Do. dicit ꝙ ꝗtuoꝛ remedia hoc casu cõpetunt delegato. Primũ vt ꝺlegatus exequatur ꝑ se qꝺ põt. vt. c. i. ſfis co. ti: Secũm vt puniat ipm ordinarium: si ꝑstat ꝙ malitioseꝰ opponat. Tertiũ q: punitur q̃ ad deũ Quartuz q: poterit ꝺnãri i. xxx. lib. aurꝝ si malitioseꝰ opponit caullãdo rescriptũ pncipis. vt. l. ij. C. de le. Ad pdicta facit qꝺ no. Dan. in. c. ꝑterea de ꝺla. vbi. ꝺ ꝙ si agitur ꝺ grauissio ꝓiudicio ñ ẽ parẽdũ asserẽti ꝛ ꝺlegatus: ꝗuis sit ꝑsõa auctoꝛitꝫ habil̃. nisi primo ꝑstet ꝺ mãdato pleno: nec sufficit simplex copia. l. vna. C. de mã. pri. nec aliter ordinariꝰ ꝺz exeq̃ sniaz ar. i. c. nobilissimꝰ. xcv. di. si ãr agitur ꝺ graui puncto ñ grauissio: seu grauioꝛ: puta cl tat⁹ ẽ i valẽ remot⁹ ptib⁹ sufficit mitte

re copiaz rescripti: nec sufficit asserere se delegatū. Si ät agit ꝺ lenissimo. puta qz citat⁹ ē i loco ciuitat⁹: vl modicū distat: tūc nō ē necesse mittē copiam quo ad effectū arctandi citatū ad oppēdū: qz satis ē asserere se delegati: quia oritꝫ dubiū iurisdictionis: ex quo ꝑsona ñ est vilis: z ex tali dubio gs tenet oppear. in. l. siquis ex aliena. ff. ꝺ iudi. secus si simpliciter citet: nec asserit se delegatum: nec aliter est ordinarius.

10 ¶ Que ät iurisdictio videat i dubio ꝺmädari: Cōsuerunt ꝓcludi qꝫ qñ committens dicit auctoritate ñra cognoscas: tūc videt trāslata iurisdictio ordinaria p ter. i. ꝓhēlo illi. ibi auctoritate nostra'. Sz quādo hoc ñ exꝑimitur: tē per cōmissionē vn⁹ negocij vl pluriū nō vt cōmitti ordinaria iurisdictio p. l. si certarum. ff. de mili. te. Sz si cōmittatur vniuersitas. sic per. l. i. ff. cū vrbez. ff. de offi. ꝓc. vr. Adde ꝑdict⁹ qꝫ notat Pano. in. c. irrefragabili. ꝺ offi. or. qꝫ iurisdictio delegata nō expirat morte ꝺ legāt⁹ qñ fuit data p viā legis: z non ab homīe: vt i. c. gratū ꝺ offi. delega. ratio diuersitatis. Nā hō mouit. z eodez mō extinguit⁹ et⁹ delegatio cū eo re integra cū ñ fixerit radicē i ꝑsonā delegati. Sz lex nunqz mouit. Ꝓ ꝺ. c. si gratiose. de rescriptis. lib. vi. vbi ꝓ qꝫ dispositio facta sub nomine dignitatis ñ pit p morte hominis disponētis. Et hec facit ad statuta: ꝑ qꝫ cā qñqz delegatur alicui: vt p morte statuētiū ñ expiret ꝺ legatio. Idē vt qñ existētes i aliq̄ officio aliqd disponāt p viā statuti: vt p mortem: seu reuocationem illoꝝ officialiū: non expiret illa dispositio Secus si ñ per viam legis vel statuti.

11 ¶ An autem guardiani minoꝝ z ꝓlores frām mendicantiuz habeant dignitatem. &. Be. in. c. nullus de elec. lib. ꝛo. vi. post glo. dicit qꝫ guardianus minoꝝ z ꝓlores mendicantium dicuntur habere dignitatem. z sic videtur qꝫ possint dari delegati sedis apostolice Panormi. tamē in clem. u. ꝺ rescrip. distinguit de ꝓlore: qꝫ aut habet supra se i monasterio superiorem sicut qui est sub abbate: z iste. ñ habet dignitatem. sed ille qui non habet supra se superiorem in monasterio: habet dignitatem: quamuis non sit perpetuus: sufficit tamen qꝫ possit esse.

¶ An autem episcopus possit delega 12
re: z cui: Vide de hoc. ꝺ. confirmatio sacramenti. §. iij.

¶ Sed nunquid episcopus possit de iz legare his qui sunt in alieno episcopatu. &. delegare potest ea que pertinēt ad iurisdictionē volūtariā: sed non potest eos compellere ad suscipiendum eius commissionem cum eis nihil ꝓcipere possit. Sed non potest eis delegare ea que pertinent ad iurisdictionē contentiosam: que non habent locuz vt fiant in alieno episcopatu.

Enuntiatio. vide. ꝺ. accusare. j. rñ so. z. §. i. z. c. conecto. ij. qñ ꝑ totum z. j. Inquisitio. j. responso. z. §. i.

Eposituꝫ. quomodo z qñ reddi debet &. reddi debet ipsa res deposita ad petitionem deponentis. Quod tamen fallit in quatuo casibus. Primus cum quis gladium deposuit: deinde furiosus factus ipsuz repetit. xxij. q. ij. ne quis. Secundus si deponens fuerit deportatus nam bona eius publicantur. ff. e. bona fides. Tertius cuz fur deposuit: z cum domino in petitione concurrit: quia tunc potior est dominus: vt in ꝓcal. l. bona fides. Quartus quando fur deposuit apud illum: cui furripuit: vel apud ꝓpꝛietarium. vt ꝓbatur in. ꝺ. l. bona fides.

¶ Depositor licet ꝓ voluntate sua 1
depositum reuocare. extra eo. bona fideo. etiam contra pactum appositum quia potest penitere. ff. eo. l. i. vtens ät deposito contra voluntatem deponentis: seu depositū negās: ꝑmittit furtuz z ꝺēnat⁹ efficit⁹ ifamis. Primū ꝓbatur p. c. i. cū eo. Scōm ꝓbatur. l. qui ꝺpositū. C. eo. Idem est i pigneꝝ.

¶ Utrū depositarius teneat satisfacere 2
deponēti si res apud eū pereat. &. tenetur si cōmisit dolū: vel latā culpam

Vputa si deponis apud me fumm vin ctus, & ego misericordia mot⁹ soluo eũ ff. eo. si hoies. Itez qñ depositarius res suas hz saluas: & depositas amisit: ps mitur ꝫ ipz: qz suas clausit i archa. de positas vo nõ clausit. Sz circa hoc iu dex & ẽquitate rez & psonaz arbitrabit dolũ affuisse vel ne. Quid enĩ si res de posite erãt pciosiores suis. & nõ va lens subuenire vtriqz. pelegit suas. nã ꝫ ordinẽ caritatis tenetur se magis di ligere ꝙ primũ. xxiij. q. v. si nõ lz. Si cut eni nõ tñ qs alaz suã ipendere cõ modio alienis: ita nõ tenetur pati iteri tũ rei sue vt saluet res ẽt pciosiores. p̃ma sui. & tõ nõ põt dari certa doctri na gd. n. si saluauit res vilissimas & si saluauit res Depositas pciosas. Jõ Ju dex arbitrabit &c. lz pa. i. d. c. bõa fides.

3 ¶ Sz quero de qõne notabiliter gd si in rebus suis est plus diligẽs ꝙ cõis ho minũ nã desiderat: & in reb⁹ depositis adhibuit diligẽtiã debitã ẽtũ cõis ho minũ nã desideratur: an teneatur si talis res fuerit deꝑdita. ff. Bar. in. l. qõ ner ua. ff. depo. dicit ꝙ tenetur diligẽtis p stare reb⁹ depositis tãta: diligẽtia suis: alꝫ est in fraude ꝑsumpta. Et ꝫ hoc vꝝ ꝙ diligẽtia sua erit si dãnosa: & sic stult⁹ erit melioris ꝺdiciõis ꝙ ipse. Dico ꝙ sua diligẽtia nõ est sibi dãnosa: lz sinus dolus ꝑsumpt⁹ exquo mino: & diligen tiã adhibz ꝙ in suis: qz absqz bona fi de. Jdẽ tz gl. ibi. qõ est notandum.

4 ¶ Depositũ si fiat gr̃a depoẽtis tñ. tẽ depositarius nõ tñr nisi de dolo & lata culpa. Jn qbusdã tñ casib⁹ depositari⁹ tenetur de leui & leuissima. Puto cũ de positari⁹ obtulit se deposito. tũc eni te netur de leui culpa & leuissima: cũ vi deatur depositũ factũ gr̃a depositarij. Scdus casus qñ depositari⁹ aliqd re cepit ꝑ custodia. hoc eni casu cõiter te netur: vt ꝛẽat leuis & nõ leuissima. qz Sct⁹ ille fit gr̃a vtriqz vt in. l. Sct⁹. ff. de re. iu. vẽi ergo culpa in deposito sic in ꝺmodato. cãul ãt fo: tuit⁹ nõ iputat depositario: nisi ꝓcesserit mora i restitꝫdo: vl culpa: vl pactũ. Et q̃ ad pa

ctum. dic vt supra dictum est in cõmo dato hec habentur in. d. c. bona fides. & ibi panor.

¶ Ecclia nõ tñr de deposito ẽt qñ de 5
positũ fuit factũ i pñtia plati & capli: nisi aliqd lucꝛ sit ecclia ide ꝓsecuta ꝫ Jnn. p. l. lz. ff. de peculi. & miratur Pa. qz doc. nõ põderauerit hoc dictũ Jn no. qõ vꝝ sat⁹ notabile. nã qñ ecclia re cipit aliqd lucꝛ põt dici Sct⁹ unit⁹ gr̃a vtriusqz: merito ecclia obligari dz: sicut ex alijs Sctis. Sz qñ sit gr̃a deponẽ tis tñ: nõ occurit rõ quare ecclia debe at teneri saltẽ vt sit pueniẽdũ ad vtra ctiões rez: imobiliũ. vl mobiliũ ꝓcioso rũ ex Sctu plati & capli non initio ad vtilitatẽ ecclie ꝙ capłs sine exceptiõe. x ij. q. ij. Jo. aũt an. distinguit vtz depositũ sit factũ apud sacristaz deputatũ ad custodiã vasoꝛ. & tũc dr factũ ecclie: & sic ecclia nõ tñr lz oz qõ iteruenit pñtia plati & capli. Si vo depositũ sit fa ctũ apud sacristã deputatũ ad custodiã depositoꝛ. tũc si regrit pñtia hoꝛ: sat⁹ est eni ꝙ a pncipio illã ꝺputauerit ad deposita recipiẽda: & sic Jo. an. vna. cũ gl. i. c. i. c. ti. sentiũt ecclã obligari ex ta Sctu init⁹ gr̃a vponẽtis tñ. & pa. ꝙ ꝛcordia haꝛ opi. dicit ꝙ ecclia ñ tñr q̃ ten⁹ veniẽdũ sit ad distractiões imobi liũ: vl mobiliũ ꝓcio sonꝝ: & sic. pcedit opio Jnn. Sz q̃ten⁹ absqz ꝓdictoꝛ. dr tractõe ecclia satisfacer ꝑ: pnta de fru ctib⁹ ecclie: ecclia tñr & sic pcedit opio Jo. an. & gl. Si tñ ecclia ꝓsecuta eẽt alꝫ q̃ vtilitatẽ. dic vt i pncipio huius. §.

¶ An aũt estimatio i deposito adꝛciat 6
gradũ: dic ꝙ sic sicut & i ꝺmodato. & dic vt dictũ ẽ. s. c. ꝺmodatũ. §. ix.

¶ Quid si pkes deposuerũt: nũqd red 7
dẽt aliqs eoꝝ: si petet. ff. ꝙ sic. si i vpo nẽdo sit actũ: alias ꝑ pte tñ. qz ẽt duo hẽdes ꝑ pte agũt. ff. e. l. i. §. si pecunia Si aũt duo deponãt lz pactoꝛ ꝙ si red dat vnꝰ sin̄ alteroꝛ: lz fuari dz. vñ si red dat vnꝰ: neuter agere pt: si depositari⁹ negat se reddidisse: nec reddẽ cogitur alicui qz nõ illi cui reddidit: qz ille nõ pt agere: nec illi cui nõ reddidit: qz nõ

tenetur sine alio reddere hec Nostit

§ ¶ Pone p tās recōmēdauit aliquē in carceribꝫ: postea dubitans misit familiā suā ad custodiā carceris: an ꝑmissum liberat' a custodia: ff. bart. in. l. si vt certo. §. fi de me. ff. cōmo. dicit q ꝑ apositionē custodis ñ vī remissa custodia. vi. l. fi mei. cā. ff. cōmo. Itē hoc facit ꝟ bar. ad. q. de locato: re rōcinū: q cū rōcino misit famulū Utr ꝑ hoc ſcholari ꝑducēti videatur remissa custodia Blo. i. d. §. fi de me. vī dicere q ꝑp ꝟ nō min' ſcholaris teneat. Sz bar. dic q aut cōstat q locauit famulū. z rōcinū: non adit cū apposuit cā custodie: z tūc negligēta nūcij nō excusat ſcholaris dolū. d. §. fi de me. Qō itellige añ ꝟ scholaris reddat rōcinū. Si enī post ꝟ ei reddidit nūcius nō tūr. vt. d. l. fi mei cā Aut cōstat q eū misit: vt custodez z tūc si hoc fecit ab inuito. scholaris ſi tūr ꝺ custodia: vt ꝑz ex ꝑdict. Aut ni hil appet. ꝟ locauit rōcinū z famulus simplr: z tē i dubio ñ vī remissa custodia. vt. l. pe. cū sua gl. ff. vſuf. quēad. ca.

§ ¶ Pone: gdā ꝑmisit custodire castrū vſq ad annū: finito anno obtulit dño z dñs ipm non recepit. postea inimici castrū inuaserūt z destruxerūt sine dolo custodis an custos teneatur Et vī q ñ p. t. ſi mota. ff. so. ma. ꝟ nihilomin' ꝓt ſalariū petere Jn ꝓtrū facit. l. tuē q̄ritur §. q ſpleto. ff. loca. q: remanēdo in castro vī remanere i eadem custodia: z eiusdē q̄ritur. quā ꝓio ſtuerat. vt. d. §. q ſpleto. Sz ꝑmo tenebatur de culpa: que ꝑsumitur ad eē. vt. l. carceri. et l. fi. de custo. reo. ergo z nūc. Sz Bal. in d. l. ſi mota dic q hoc ꝟ locū vbi non obtulisset dño. Si aī finito anno obtulit dño castrū. tūc nō videbit vlter' se obligasse ad custodiēdū p. d. l. ſi mota z tō nō tenebit ampli' de culpa leuiſſima de q̄ tenebat ꝓio āno ꝑ pactū. pl' dicit q ēt nō tenebitur ō tali leuissima dato q ex taciturnitate videat iterū se obligasse ad custodiā ſequētis āni. q̄n talis culpa ex pacto expſſo debita nō i telligitur repetita in tacita relocatione

opaz Bar. ꝺo i. d. l. ſi mota. ꝟ indistīcte: q ēt si ñ fecerit oblatō: castri dño nō intelligit iterū se obligasse ad custodia. Idē ꝟ simol. in. d. l. ſi mota. idem bar. in. d. §. q ipleto. vbi plus dicit q ī mo ēt nō tenebitur ampli' de leui culpa: de q̄ tenebatur de ture i ꝓio anno Idē ꝟ alex. de imol. nulla facta distīctiōe: an custos hūerit mercedē ꝑmi annī. vel ne: vt voluit Ra. cu.

¶ Quid si pegrin' itrat nauē vel ta: 10
berna: z nō ofidit res q̄s ꝟ: postea dicit se ꝑdidisse certas res: an dēat ſtari eī ſacō mathe' i cle. ne i agro. ꝺ ſta. mo.' put recitat ibi 3ab. dicit q ñ ꝑ. c. fi. de iurelur. q: nō defertur iuramētū nisi qñ ꝑcedit semiplena ꝓbatio.

¶ Quid si res imisse ſūt i naui. igno 11
rāte caupōe vī nauta: z sint amisse fortō. ff. oo. Lar. in d. cle. post Spe. dicit nauta vel cauponē nō teneri ex eo: q nō tenetur nisi qñ sibi cōsignātur. l. i. §. nautā. ff. nau. cau. sta.

¶ Utr depositario liceat vti re ꝺposi 12
ta. ff. depositart' vtēdo cōmittit furtū ff. de ꝺi. fur. l. q furtū. z hoc itellr qñ est expſſe ꝓhibitū ne vtat alſ non. Si tñ putauit dñs ꝑmissum: ēt si min' ꝓbabilr hoc putauit ꝟ No. Si tñ non hūit cā ꝓtādi. ꝑsumit cōtra eū. ff. de fur. l. q vas. §. vetare. Itē itelligē hoc: nisi deponatur qꝺ cōtinetur nūero: pōdere vl mēſura: z nō obſignet hec enī excedūt fines de posito: e trāſferi dño z sic vti pōt. Si ꝺo obſignat: vel claꝺitur: eo ipo vī ꝓhibuiſſe: nisi ꝺns ꝺi ceret expſſe. vt. ff. eo. l. i. §. ret.

¶ Quid si res deterior reꝺdit. ff. red 13
ꝺita nō videtur. ff. eo. l. i. §. si res. Hoc tñ intelligē: qñ deteriōratio facta est culpa depositarij.

¶ Heres depositarij tenetur de ꝑcio 14
rei depoſite ignoranter ab eo vendite. ímo ēt si ñ sit heres: nihilomin' ab eo id qꝺ ꝑsecutur vs ē extorq̄tur. ff. e. l. i. §. vltimo. z. l. ij. tij. z. tiij.

¶ Utr peccet q rem suā apud alium 15
depositā: vel ēt iniuſte detentam furtiz accipit: ff. Fm Tho. scda scde. q. lxvi.

Ille q furtiz accipit rez suā apud aliaz depositā. grauat dispositarii: q ille tenetur ad restituēdū: vel ad oīa endū le innoxiū. vñ mālestū eū q peccat: z tenetur ad releuāduz grauamē depositarij. Qui ꝑo furtiz accipit rē suā apd alīū iusta detētā: peccat gdez non q grauet eū q detinet: nec tñr ad restituē duz aligd: ꝙ cōez ꝙ iusticiā: duz ipse sibi vsurpat rei sue iudiciuz iuris ordine pretermisso. Et tō tñr reo satisfacere z dare operā vt scādaluz ꝓximoruz si ide ortum est sedetur.

16 ¶ Lōtra depositū. nō est loc⁹ ꝓpēsationi. s. i totuz: vel dductiōi. s. ꝙ pte lz cōpensatio admittatur i alijs: si cā est lig da: ita q facilē exitus hꝫ e credatur. extra eo. bōa fides. Et ibi Pa. dicit q cōpēsatio admittitur i oib⁹ q saltē i suo gīe recipiūt fūctionē. ita q vna res ex toto possit fūgi vice alterius vt i his q ꝓsiūt i nūero: pōdere. vel mēsura. In his ꝑo q nō recipiūt fūctōez. cessat cōpensatio. Exemplū si teneris mihi restituē equū: z ego teneoz tibi restituē gn ggita: certe ñ fiet ꝓpēsatō: q: ꝑt affectiō ee maioz ad equū ꝙsit ꝙtitas pecūie. Sec⁹ qñ nulla possit prēdere itereſſe: vtputa q: tu mutuasti mihi pecuniā: z ego tibi gnquaginta vel gd sile.

17 ¶ Querit de. q. quotidiana. gdā scholaris dimisit libꝝ i scholis q ſb tract⁹ fuit: nūc bidellus teneat ad emēdā: vt ꝙ sic q: tñr ad custodiam sicut custos Bar. in. l. siqs vxori. ff. apd labeonē. ff. de fur. dic ꝙ aut scholaris spāliter assignauit libꝝ bidello: aut simplr dimisit libꝝ in scholis. Prio casu si bidellus restituit libꝝ socio scholaris ꝓueto vel famulario si ille postmodū asperauit ñ tñr. ar. l. eū q. z i. l. argētū. ff. de ꝓmo. Idē dic si assignauit eū alicui de ferēti aliqd signū scholaris: z bñ not. hoc dictū ffz pa. i. c. fi. de fur. ꝙ licite gl restituit rē alteri⁹ deferēti signū illius ad hoc bon⁹ tex. cū ibi no. in. c. signifi cauit de appel. Dō puto vez: nisi res eēt. valde ꝓciosa: q: tūc ō facili simplici signo nō ozz credi. Aut scholaris nō assignauit ſpecificel ibꝝ bidello: z tūc vſ adhuc posse diſtingui ſm. l. oſio. ff. locan. an bidellus obtulerit ſe ad custodiā vl nō. vt i ꝓio casu teneat i ſcō nō. Vel ꝑt dici alr: ꝙ aut logmur i bidello ſpāli: z tūc tñr: q: ad hoc collectas z ali cō moda ꝓsegl: vt custodia lib⁹ oz. Si ergo repit in culpa tñr ex mala custodia aut logmur in gñali bidello z tūc posſet ꝓcedere opt. Bar. q: offiū suū nō ꝓsatur circa custodiā libꝝ oz. Sed dubitari pōt. gd in ciuiate senaꝝ vbi nō sūt bidelli spāles ſz gnāles tñ. Et puto ad ueriē esse ad formā ꝑstōns. vt sit tñr custodire libꝝ oz ꝓcedat illa opl. alias secus hec pa. in. d. c. fi.

OEtractio detractores ffz Rai. sunt q vitā z bonos mores aliorꝝ corrūpere vel minuere nituntur.

¶ Detractio ffz Tho. fa fe. q. lxxiij. dis 1
fert a ꝙmelia dupliꝝ ꝓio ꝙtū ad modum ꝓponēdi ꝓba. q: s. ꝙmeliosus mālefle ſz aliqnē logitur detract⁹: occulte. Sc̄do ꝙtū ad finē itentū sine ꝙtū ad nocumētū illatū q: s. ꝙmeliosus derogat honoꝝ. detract⁹ fame. Et dicātur ꝓba detractōis occul: nō simplr: ſz ꝓpatione ad eū de quo dicūt q: eo abūte vel ignoꝝante dicūtur: et si coꝝ multis alijs dicātur.

¶ Utꝝ detractio sit pcīm mortale. ffz 2
tho. vbi. s. ꝙ q: iter res tpales fama vſ ꝑciosio: z ꝑ ei⁹ ōfectū hō ipedit a mlt⁹ bñ agēdis. tō detractio ꝑ se loquēs do ē pcīm mortale. ꝙtingit tñ qñq ꝙ aliqs ꝑsert ꝓba p q fama alteri⁹ dimi nuitur: z nō ē detractio formalr loquēdo: vt si ꝑserat ꝓp aliqd bonū vel necessariū cū debitis circūſtātijs z sic nō est pcīm: vt ꝑz in denūciatiōe vel accusatiōe. Si aūt ꝑserat ex animi iniuitate vel ꝓp aliqd nō necessariū nō est pcīm mortale: nisi forte ꝓbū sit adeo graue qđ notabiliter ei⁹ famā ledat: z ꝓpue in his q ꝓtinet ad honestatē vite q: ꝑ ex ipso genere ꝓboꝝ hꝫ rōem peccati mortalis: z teneatur ad restitutionē fame: ſicut z alterius rei.

¶ Si ad pcīm alteri⁹ qđ narrat: addit 3

aliqđ notabile vltra mortalet fir ad re
stitutõez fame: si illud ipozrat infamiã
4 ¶ Si pcñs alter⁹ mozrale: cũ eẽt oc
cultũ mãifestant alij ad diffamañ. pec
cant mozraliter: z tenetur ad restitutio
nẽ fame icẽtũ ptinẽti illo crimẽ postea
g alia vtã eẽt publicatũ.
5 ¶ Si pcñs alter⁹ occultũ mãifestauit
alĩs nõ diffamandi itentõe: vł als no
cẽdit: ꝟ ꝙđ loq̃citate nõ vł mozrale:
nisi p accñs: vz si p hoc seq̃ret diffama
tio illi⁹: vt q: audiẽtes publicãt.
6 ¶ Si defec⁹ alioz g sũt ventalia cõ
ter recitauit ex loq̃citate vel aliqua in
dignatõe nõ est mozrale nisi intende
ret etiaz sic infamare.
7 ¶ Si accusauit in iudicio vel denũcia
uit plato crimẽ alter⁹: ñ zelo iustic̃e ꝭ
ex malĩuolẽtia peccauit mozrali ꝭ ad
restõnẽ ñ tñr. hoc gnq̃ cáusł hẽł p ar. s.

OIacomus an liceat diacono corpus
xpi deferre ad infirmũ z eũ cõicare
ꝛ.ꝭ. R.i.iij. di.xiij. q: dispẽsatio hꝰ
sacr̃i. ex offõ nõ ꝓuenit nisi p̃bytero.
Cui⁹ rõ ẽ q: ipse sacerdos repñtat xp̃m
g fuit mediator dei z hoiuz dispẽsatio
aũt hui⁹ sacr̃i est ad recõciliãdum nos
deo: vł ei nos sorti⁹ vnitẽdũ z iõ soli sa
cerdoti g ẽ mediator: iter deũ z popu
lũ ꝓuenit ex offõ hoc sacr̃m dispẽsare.
de pse. di. ij. ꝓuenit. diacon⁹ ãt ꝓuenire
pt in casu. s. cũ necessitate vrgẽte eis
ab eꝓo vel p̃bytero ꝓcedaꝫ hoc sacr̃s
dispẽsare vel p̃bytero longe posito si
tñ necessitas vrget. laicus ãt dispẽsatio
hui⁹ sacr̃i siue ab⁹te p̃bytero: siue pñ
te siue tubẽte: nõ ꝓuenit. d.c. ꝓuenit. lai
cus tñ posset cozp⁹ xpi eleuare de luto
si ca deret: qz in hoc sibi reuerẽtiã fac.
1 ¶ Ordiati a papa i diaconos nõ pñt
ab eo recedẽ: nec a curia romana sine
ei⁹ lnia. s. q. i. filiũ ordiati ãt a papa in
p̃diaconos ñ pñt sine lnia ei⁹ ab alio
ordiari: sunt ad supiores ordines ꝓmo
ueri extra ỏ tẽ. or. cũ i distribuẽdis Et
hoc est spãle pp excelẽtiã ordiatoris vt
p̃dł dł i glo. ꝭ aũt hoc sit on⁹ i multis
tñ est honor: Dzio q: ñ põt tal⁹ pp cri
mẽ ab eꝓo depoñ: ꝭ cáz ĩstructã dz re
mittere ad papã. ar. iij. q. vł. q̃uis ꝭ ali
ni q̃dicãt. Scdo q: nõ ꝓt ab alio q̃ a
papa ꝓpetuo suspẽdi ẽm. Do. extra de
tẽ. or. q̃ trãslatus ez. Tertio q: nõ nisi se
ptẽ testib⁹ ꝓt ꝓuinci. ij. q. iij ꝓsul. z. c.
nullã. Quarto q: nõ ꝓt cogi ab eꝓo re
cipe ordines. ar. ix. q. iij. c. vlt. Quinto. q:
maio: honor dẽtur sibi q̃ alteri. extra
de ma. z obe. per tuas. hec ber. in. d. c.
cũ i distribuẽdis. no. q: si p̃diaconus
pape de ei⁹ lnia: ab alio recipiat diaco
natũ vł p̃bpteratũ pdit hoc ꝓtlegiuz
q: ex q̃ sunt mixta ꝓtlegiuz z ius cõe
ꝑtiũ: pdit vires suas ꝓtlegiũ ꝭ host.
¶ Utz aũt diacon⁹ soleniter idut⁹ p. 2
eu ãgelio possit cãtare i choro. ꝛ. gl. i. c.
in sancta. xcij. di. refert q̃dã dicere hãc
p̃hibitõz tñ in rõana ecclia hr̃e locũ.
alij tñ de cardinalib⁹ itelligũt Dug.
Bo gĩa ir itelligit eẽ p̃hibitũ. s. cuz ad
legẽdũ euãgeliũ est indultus: qđ ꝑs ex
illo ỏbo qđ. j. df itra missã. z cã hui⁹
ꝓstitutionis sunt honestas hec gl. z sic
gl. vł adherere opt. Dn. quã app: obat
cõtendo generalis.

OIspensatio ꝭ ray. est iuris relaxa
tio. vñ vocatur vuln⁹ q: vulnerat
ius cũ cõe. xx. iij. q. iij. ipa pietas:
¶ Sz nõgd dispẽsatio sit ius. ꝛ. ꝭ. rai. 1
dispẽsatio ꝭ qđ est i dispẽsante est po
testas siue actus ptãtis a iure cõcessus.
ꝭ ꝭ q: est in eo cũ q̃ dispẽsatũ est: sic ẽ
ius ꝓmatũ. i. lnia vel ꝓmissio q̃daz ali
cui facta ꝙ rigorẽ iuris: ꝭ nõ ẽ ius cõe
ar. xxxiij. q. vj. interfectores.
¶ Utz dispẽsatio sit necessaria i occul 2
tis. ꝛ. ꝭ. ỏ. In occultis i qb⁹ põt di
spẽsari: dispẽsatio necessaria est. nõ ꝓ
depositiõez vitãdã q: occulta pcã vin
dictã nõ ꝓhibẽ: ꝭ q: de eo sup q̃ dispen
satũ est accusari qs nõ põt ar. extra de
ſi. ꝑs. ex tua. aliogn ẽt post peractã pe
nitentiã posset accusari. ar. xxxiij. q. vj.
admonere.
¶ An aũt hõicida occult⁹ indigeat di 3
spensatiõe. z an sic celebrãs icurrat ir
regularitatez. ꝛ. vin. dicit q: si ꝓpetra
uit homicidiũ occultũ z ꝓniaz egit oia
volentur ꝓ ꝓniaz. vñ iste nõ est obno

ritus ecclie: q; pcm est occultū. xrgū. q. v. xpiana. nec deo. pp pniaz. quā suscepti: nō celebrare pōt ꝛ vti ordinib⁹. ſ ꝫ hoc dictū Vlm. multū vrgit. c. ſi. de tē. or. vbi dr̄ pter reos homicidij. ꝛ iō q̄tūcūq; occultū sit hōicidiū ꝛ q̄tūcūq; pniaz egerit: nō pmouetur nec suscepto ordie vtitur. Zan. tū ꝛ Jo. videtur tenere opiones vin. vbi homicidiū est occultū: ꝛ homicida egit digna pniaz ꝛ est secū p eps dispensatū. ꝛ ad. d. c. ſi. rideri pōt q; logē qñ talis homicida nō egit pniaz: vel secū nō fuit p eps dispēsatū. pa. ät. i. c. ex teno: ꝛ de tē. or. dic q; qñ delictū homicidij ē oīno occultū put occltū distinguit ꝫ pbabile: ꝛ tē si hēm⁹ respectū ad. l. pmotiōis publicā ꝛ tūc nullus ēt homicida eēt exp̄sse p hibēdus q; talis solus de⁹ iudicat. Si ät habem⁹ respectū ad legē pmotiōis ꝑcie put est iformata ex. l pulsiua. talis nō pōt pmouer̄: nisi cū eo dispēsetur. hec pa. ꝛ intellige in hoc cāu dedispēsatiōe fienda papa: nō ab epo: q̄ ad illā irregularitatē tollendā. ꝛ vide ad pdicta singulare dicū Jnn. i. c. cōstitutis. el. q. de app. vt refert Pā. in. c. cuz nostris de ꝑe. p. q; hōicidiū. seu irregularitas supueniens titulo bñficij nō ꝓnat quem ipso facto: sed opus est ſnia ꝛ sic homicida iuste tz beneficium donec p̄mutur. Ꝓo hoc ben efacit. c. clericus. ne cle. vel mo. ꝛ. c. ex litteris de ex. ꝑe. Sz si homicidiū seu irregularitas p̄cessit collationē: nō tz collatio: q; facta indigno ꝛ inhabili quo ad exercitiones officij: vt in. d. c. ſi.

4 ¶ Dispēsationū aliq̄ est debita: aliqua ꝓhibita: aliq̄ pmissa. Debita ē cū multozuz scādalū timeā. l. di. vt cōstituere caue tū ne deiplaris in scādalo. itē ꝺbita est dispensatio rōne tpis: psone: vel pietatis: vel necessitatis vl̄ vtilitatis ecclie vel enētus rei ꝛ de singulis horum hr̄. i. q. vij. ſ. nisi rigor ꝛ capitul̄ se. vſq; ad. ſ. ecce. ꝛ b: enit vbicūq; subest iusta cā dispensandi dispensatio debita est. l. di. dño sancto. ꝛ ſz ex cāis p̄dictis dispensatio debita sic. ꝛ peccet p̄latus dispēsādo tñ subditi nō habēt ius petendū nisi forte supplicādo. dispensatio vero ꝓhibita est vbicunq; nō ꝓtfieri sine mālesta decolorātione ecclie Jtē vbicūq; nō est iusta cā dispensandi. i. q. vij. tali. ꝛ. c. ſi illa. ꝛ. c. inotuit. de elec. dispensatio vero permissa est aliqñ i cāu. vt. l. di. siquis. p̄ hyper ꝛ mītis casibus in quibus iura permittūt dispensationem.

¶ Quid si eps dispensat idiscrete. ſ. 5
si de hoc fuerit accusatus puniendus est pena dispositionis. li. dicti. c. i. Sed No. dicit hoc habere locū: si monitus sit ꝛ cōrigibil: ꝛ pp tz suspēsus: ꝛ sniaz suspensiōis ꝓtēnēs ēt in sua ꝓtumatia ꝓsenerat. ar. extra. de ꝓben. graue vel dicta iura intelligūtur: qñ eps dispensat in eo qđ de iure nō pōt.

¶ An aūt eps in casibus in ḡbus pōt dispensare ꝑferendo bñficiū indigno videatur dispensasse. ſ. Pa. in. c. cū in cūtis. de elec. dicit q; nō imo venit puniendus. q; ꝓulit idigno. Ita determinat gl. notabilis. in. c. vnico de eta. ꝛ q̄. li. vi. Sec⁹ dicit in ꝑncipe. naz ꝑnceps ꝑferendo scienter indigno: vt dispensare dūmō ꝑ lras suas possit cōstare. de certa scia de indignitate vt no. Bal. in l. barbarius. ff. de offi. ꝑe. Sec⁹ in inferiori. ꝛ sic pñs reduci ad cōcordiā doc. varie loquētes. nō diuersitatis est q; ꝑn ceps nō tenetur adhibere cause cognitionē in dispensando tz sufficit sola voluntas. vt insti. de iure nā. ſ. q; ꝓncipi Jō satis est qualitercūq; appareat de volūtate ꝓncipis. ꝛ sat⁹ dr̄ appēr: sciēs eū inhabilem: tū ꝓmittit ad offiū sibi legib⁹ interditū Sec⁹ in inferiore. nā in dispensatione inferioris requiritur cause cognitio. nam dispensare idem est q; diuersa pensare. vnde ex ꝓpositio significato vocabuli dispensatio videtur cōcessa cā subsistēte: ꝛ ꝓmissa causa cognitione expediat sic dispensare alias nō est dispensatio: sed dissipatio. vide tū q; notat. Pa. in. c. ꝓterea de te. co. vbi dicit q; si superior ꝓmittit cause cognitionē. vł dispensatum. als

secus. ꝛ dicit hoc ꝓcedere: nisi ibabilitas eē notoria vel famosa: ꝓ hoc glo. singularis. in. c. g i aliꝙ li. di. q̃ dicit ꝙ circa notū eps solo facto dispēsat: non circa ignotū. Et addit. ꝙ ibi redarguūtur illi g ex ꝓcētu ordināt aliquos: nō examinādo eos ꝛ tm̄ indiscreta dispēsatio redarguit ibi ꝛ i oīb⁹ silib⁹. Idē tz Bmi. s lauū. Idē tz Ar. flo. in sū. di cens ꝙ si platus mittit ad ordinādum aliquē irregularē. si ex auctoritate sibi ꝑcessa poterat dispēsare: si itēdit dispēsare. tz nō dixerit illud ꝓbā dispēso vel hmōi. de facto dispensatur. fin doc.

7 ¶ Dispēsatio i multis casib⁹ ꝓhibita est et epis. Prim⁹ in homicidio. l. di. miror: siue iusto siue iniusto: si ide mors vel mutilatio mēbri secuta est. Secūs de eo g duellū inyt: siue obtulerit. siue suscepit. extra de Pug. in duel. c. ij. Si tm̄ mors vel mēbri mutilatio nō est secuta: eps poterit dispēsare. Et ibi Pa. itelligit hūc casū: qñ dicus spōte hmōi duellū inyt. secus ergo si aliquo facto necessitas fuit ineuitabilis. q̄ cuz tex. reḡrat spōtaneū actū ad dispositiones ergo nō sufficit factus nisi adsit q̄ttas facti regsita. ꝛ p. d. tex. ꝑ q eps nō dispēsat nisi in casib⁹ sibi permissis. Nā si posset dispensare vbicūq; sibi nō ꝓhibetur. frustra exp⁹imeret. q eps possit. de hoc tm̄ vide. j. eps. §. i. tertiꝰ in simonia ordis vel bñficij scieter per. Simoniā acḡsiti ꝛ hodie p multas extra uagātes incurritur excōcatio. ꝛ suspēsio a gb⁹ nullus ꝓter ro. pōtificē absoluere pōt. Quarto in illo g cū eēt suspensus vel excōicat⁹ dānabiliꝰ se igerit diuis: de re iudi. cū eterni. ꝛ de sen. ex. cū medicinalis. li. vi. Quinto in clerico g ex cōicat⁹ accedit ad iudicium ꝑcipis cōtēpto iudice ecclīastico. xxi. q. v. si qs eps. Sexto in bigamo ꝛ viduaꝝ ꝛ corruptaꝝ maritis de bigamis. c. i. ꝛ. ij. ꝛ xxxiij. di. lector Septimus in clerico nō ordinato ministrāte. talis enim ministrās i pertinēciīb⁹ ad ordinē quē nō hz. deponēdus. est ampliꝰ nō ordinandus extra de cle. nō or. m. c. i. ꝛ ibi dicit Pa. ꝙ talis ēt teneꝝ pena falsi sicut nō hīs dignitatē sibi ꝛ hīe illā in. l. eos. ff. ad. l. cor. de fal. ꝙ facit ꝑ eos g ventētes de remotis ꝓtib⁹ dicūt se eē doc. vbi nō sūt punitiūr eni pena falsi ꝛ ꝑ hoc opponit nā q̃tidie simplex clericus dicit epl̄az. Do. dicit ter. illā intelligendā. qñ in solēni apparatu non subdiacon⁹ dicit epl̄az. vel nō diacon⁹ euāgeliū. vel nō ꝓbyter missā. Secus aūt si sine solēnitate diceret epl̄az ꝛc. etiā alij dicūt. ꝙ si subdiacon⁹ cantaret epl̄az solēniter sine mānipulo. ꝛ nō poꝛ rigēdo calicē diacono. vl̄ sacerdoti. qđ est ꝓpriū offiū ei⁹ ꝓncipalis act⁹ talis ordis. ꝛ vbi est ꝓuetudo. ꝙ ēt i minoribꝰ cātent epl̄az illo mō. nō vī irregularis. Sec⁹ aūt vbi cuz manipulo. vel poꝛrigēdo calicē. vel vbi nō é mos bz Ar. i. Idē dicas de diacono. Circa aūt talē clericū nō ordinatū mīstrantē. pa. in. c. ij. eo. ti. dicit ꝙ eps nō dispēsat ꝙ ascēdat ad supioꝛes ordines. tz bñ dispēsare ꝑt vt vtat ordie tā suspecto. Itē dispēsat circa bñficiū. ꝛ Inn. ponit regulā. ꝙ epo q̃si semp tz dispēsare i bñficio. nā dispēsat cū homicida. vt. in. c. ij. s cle. pu. i due. ꝛ. c. studeat. l. di. s hu iusmōi tm̄ clicis nō ordiatis mīstrantibus vide. j. Ordiatus. ij. ꝛ. ij. Octauo clico p saltuꝝ ꝓmoto. ꝛ bz dir. li. i. hoc veꝝ si sciēter, per saltuꝝ ꝓmotus in ordine nō recepto mīstrauit. ꝛ nō pōt tē nisi p sedē apliczꝝ dispēsari quātū ad ordinē suscipiēdū. tz i suscepto ordie ꝛ bñficio pōt eps dispēsare sm Jo. ho. ꝛ Archi. Si tm̄ talis mīstret i ordiē nō suscepto. ꝛ credebat se ꝓmotū gradati ꝓbabiliꝰ. tūc epus poterit dispensare suo iure sic intellige. c. vnicum de cle. per sal. ꝓcmo.

¶ Quid si puer añ legitimam etatem sciēter fuit ordinatus ad sacrū ordinē. nunqd aduenīente etate pubertatis teneatur ꝓmere Bto. in. c. vnico tz ꝙ sic q: statim añquā ordiaretur debat ꝺdicere. Ad hoc gl. i. q. i. pueri. vbi tz doli capacem obligari. Sed archidi. ibi post vg. dicit ꝙ aut ille aduenīente pu

bertate. vult tenere elicatū. ꝛ gaudere p̄uilegio elicali. ꝛ tūc tñr ꝓtinere: alis secus. idē pa. i. d. c. vnico. ꝛ dicit se credere hoc eē de mēte Inno. ꝛ ho. q; ꝯ ꝯ dolicapax possit obligari i aliqs votis: vt no. inno. i. c. scripture. ō voto. se cus tñ i voto ꝓtinētie: q; cū añ pubertatē nō hēat potētiā coeūdi: ꝛ ignorat gd sit ꝓtinē ñ ꝑ renūciare ei qō nescit nec ob. qō dr: q ordo hz votū ꝓtinētie ānexū. q; illō vez fi aliō nō ipedit. sed hic defect' etatis ꝺiatur voto tacite.

9 ¶ Nūgd aūt teneat collatio ꝑsbytera tus vel alteri' sacri ordis pri' miorib' ordibus nō receptis. ff. pa. vbi. ō. ō mē te gl. dicit q; tz collatio: lz nō dēat exeq talē ordinē: vt i ter. tbi. ꝛ ꝓ lz sac q; in ꝓmitiua ecclesia fm Inno. nō erant instituti minores ordines ꝛ tamē erat sacer dotiū. xxi. di. ꝯ. i.

10 ¶ Nūgd āt teneat collatio ordis epal nō ꝑcedente sacerdotio: gl. i. d. c. vnico tz q; nō. lz cōiter tūr ꝺ gl. q; teneat collatio ordis epalis lz ordiatus nō sit sacerdos. qō ēt tz gl. i. c. sollicitudo. in. dī. ná ꝓsterratio ꝛ collatiōe ordinū nō vi ciat: lz ꝑdiat executionē ordinū. Nonus i illo g ordinē furtiue recepit. ꝛ dr qs ordinē furtiue recipe hz doc. primo qñ recepit sine inia suplozis: ꝛ sine exa mine: vt q; icessit se cū multitudie ordi nādoz ignorāte ordiatoꝝ. Secūo dr qs furtiue ordiatus si ꝑter oscias epi: eodē die recepit miores ordies oēs. vel aliquos simul ꝛ sb diaconatū: vl duos sacros. exē eo. c. g. Tertio qñ gradu omisso saltū facit: de hoc dictū est. ā. ꝯ. vij.

11 ¶ An aūt epūs possit dispēsare. dic fm pa. i. c. i. extra eo. aut excōicatio nō fuit lata: ꝛ tūc epūs poterit dispensare iure suo. Aut excōicatio erat lata. Et tunc si intrat religiones epūs poterit dispēsare: nō tñ iure suo fm gl. in. d. c. i. q; vult q; ēt cū eo q intrat religionē nō possit epūs dispensare: cū recepit ordinē furtiue vbi excōicatio lata fuit: q; tūc sic ordinatus est irregularis. Secus si fuisz cōinatio tñ ꝛ hoc plz pa. q; ingressus religiōis nō tollit defectū ꝓuenientē ex ꝓpzio delicto: lz tribuit facilitatē dispēsandi. De hoc tñ. j. Allegitimus. Si vo remanet i seculo: ꝛ tūc vt ꝓmouetur ad maiores ordies. solus papa dispēsat. Idē Jo. an. in ordine furtiue recepto: sed in aliis ꝓtius habitis poterit epūs dispēsare vide ēt pa. in. c. fi. ē. ti. q; qñ qs eodē die duos ordies sacros recepit epūs nō dispēsat hz ho. Sz in ꝑs suscepti pōt epūs iure suo dispēsare nisi ꝑcessisset excōicatio. nō ob. c. litteras. ō tē. or. vbi recipies simul duos ordines sacros suspēdit tñ ab executōe vltimi ordis sic furtiue recepti ꝛ i. d. c. fi. suspēdit ab oib' ordib'. q: dico q illō. c. fi. logt qñ excōicatio ꝑcessit. dictū aūt. c. irās logt qñ nulla excōicatio ꝑcessit.

¶ Queritꝰ. qdā habitus sui ꝓ sacerdo te, nūc opponit: q; nō sit sacerdos. Iste nō ꝑt alr ꝓbare le eē sacerdotē: nūqd sufficiat ꝓbare illā cōes reputatōes. ff. fm Inno. q; si mouet qō de q̄litate extrinseca ihērēte ꝑsone: puta q; talis nō sit notorius: q; aut ē qō iter altos ꝛ sufficit ꝓbare q; ille cōiter hēbat ꝓ notorio. vt i. l. barbarius. ff. de of. ꝓ. aut est qō cū ipso ꝑsbytero ꝛ tūc satis ꝑt distinguit iter ātiquā ꝛ recēs. nā difficillimū eēt ordiato iā fonte. xl. ānis q fonte pdūcit ffas sue ordinatiōis. ꝓbare se fuisse ordinatū. Decius: ligs excōicatus ordinē suscepit de sen. ex. cū illoꝝ eodē mō si suscepit ordinē sacrū exīs apostata a religiōe: q; tūc excōicatus ē extra de apo. c. fi. Sec' ergo de ordibus miorib' us. Undecim' hz Bir. in eo g sciēter recepit ordinē sacꝝ ab eo g renūciauit ordini ꝛ dignitati. e. ti. c. i. duodecimus cū eo g sciēter celebrat in loco supposito iterdicto. de sen. ex. is g li. vi. Tertiusdecimus cū filijs ꝑsbyteroꝝ ꝛ illegitime natis: vt i seculo ad sacros ordies ꝓmouet̄ur. vl vt bñficia habeāt cuꝫ cura aiaꝝ: vl in religiōe: vt habeāt dignitates. extra ō fi. ꝑ. c. i. ꝛ fi. ꝛ. c. is g. li. vi. quartusdecim' cū suspenso in ꝑcilio. extra de ꝓben. graue. qtusdecimus cū eo g sniam sanguinis dictat. vel scribit: vel artem cirugie exercet: vel pur-

gatiõi vulgari ꝛ vidicte auctoritatẽ vł
bñdictionẽ ꝛ pñtia sit exhibet: extra
ne cle. vł mo. inia extra ỽ homi. tua. ỽ
vez: si homicidiũ vł mẽbroꝝ detrũca
tio sequaꝫ. sextusdecimꝰ: vt duo plati
vni ecclie equaliꝫ pñnt. xxi. q. ij. c. pe. se
ptimusdecimus: vt ꝙ vnus hẽat plura
bñficia cũ cura. extra de pben. de mul
ta. excipiunt tñ gdã casus quos habes
ꝫ. beneficiũ. i. ỽ. viij.

13 ¶ Sũt aliꝫ casus dispẽsatõis ad papã
ptinẽtes: i gbꝰ raro imo nũqua dispen
sat pmꝰ qñ go scieter bis se baptizari
pmittit. de ꝑse. di. iiij. eos. ꝛ. c. g bis. ꝛ
idẽ si ignoranter. ꝛ postea cũ sciuit ratũ
hũit. sicꝫ g bis scieter recepit cũdẽ ordi
nẽ. i. q. vij. saluberimũ. idẽ ẽt itelligas
de recõfirmato. ar. lxviij. di. c. i. ꝛ ỽ cõ
se. di. v. dcñ. scõs ẽ cũ go ad ꝟbuertẽdũ
fidẽ se fecit ab hẽticis ordiarij. i. q. vij.
quemlibꝫ. Tertiꝰ de simõiaco ex pte
vtriusq; vñ ꝟ. Sine bis ordo deł sine
baptismꝰ iteret. sive vt ꝟtat fidei statꝰ
ordo petat. vł si vt ꝑsteł: vtricꝫ simon
opet vt dispẽseł spes irita ꝓmus hꝫ.

14 ¶ Utꝰ epꝰ possit dispẽsare cũ bis g
patiuñ defectũ i etate ꝛ. ꝑm Jo. an. ꝙ
aliqs possit ꝓmoueri ad epatũ si nõ cõ
pleuerit. xxx. annũ solus papa dispẽsat
extra ỽ elec. cũ nobil oliꝫ iꝫ ẽpũ ad alꝰ
dignitates si tñ sint sine cura: pñt epi
dispẽsare cũ bis g cõpleuerũt. xx. annũ
de eta. ꝛ q. pmittim. li. vi. ꝛ bꝫ si aliud
nõ obstat can. licũ vt ibi quãtũ ꝯ ad
ꝓchiales ecclias nõ pñt vt idẽ Joã.
an. no. i. c. iꝫ canõ. de elec. li. vi.

15 ¶ An ät sufficiat ꝙ ãnus. xx. sit ichoa
tus: dic ꝙ d. c. pmittim ꝙ nõ: iꝫ regrit
ꝙ cõpletus sit ꝑ ỽbũ: ibi cõpleuerit. se
cus ät i etate q regrit ad ordies suscipi
endos ꝑ gl. i cle. gñalẽ ỽ eta. ꝛ q̃ll. ꝛ ꝑ
ter. ibi g logr ꝑ ỽbũ. in. puta i. xviij. q̃
ad ỽdiaconatũ in. xx. q̃ ad diaconatũ
in. xxv. q̃ ad sacerdotiũ. Et dicit gl. ibi
certũ ẽ. n. ꝙ maior. xvij. ẽ in ãno. xviij.
nec lra regrit ꝙ sit. xviij. annoꝝ. sed in
xviij. hec gl. Sic q̃ fꝫ gl. ẽ magna dfia
an go sit. xviij. ãnoꝝ: ꝛ an sit i. xviij. an
no. nã i ꝓio casu regrit ꝙ cõpleuerit
xviij. ãnos. i sc̃ỽ si. iꝫ sufficit ꝙ icoha
uerit. ꝛ Jo. ỽ li. in. d. cle. latius ỽ decla
rat. dicit. n. ꝙ qñ a lege ꝑfert etas ꝑ ꝙ
ba ablatiua. vt i. xviij. ãno. sufficit eẽ in
ceptũ. si ꝑ ꝙba genetiua. puta. xviij. an
noꝝ oꝝ ꝙ sint ꝓpleti. ff. ỽ ma. te. l. si ita
scriptũ fuerit ꝛ bar. i. l. ficut. ff. ỽ le. i. cõ
cludit ꝙ cũ ꝑfert ꝑ a lege vł ad hoie
si ꝟstat de mẽte. illa fuet: si nõ ꝟstat. ꝛ
ꝑfert i genitiuo ꝓleat. Si i ablatiuo
cũ ꝓpositõe. in. sufficit icohari. Si in
ablatiuo sine ꝓpositõe: regrit cõpletio.
vt i cle. i. ỽ seq. pos. si i accusatiuo: cũ ꝑ
positiõe ad. sufficit ichoari. l. g filiũ. ff.
ad tre. Si i accusatiuo. cũ ỽbo signifi
cãte ré ꝑfectã: vt dictõe. p. vł cũ futuro
ꝟtactiui: regrit ãnus cõpletus. ff. de cõ
di. l. nõ puta bã. ꝛ. l. si i ãnos. Si i accu
satiuo sine ỽbo notãte ꝑfectionẽ: si de
fauore hꝫ ãnus cept ꝑ cõpleto. secus i
odio. l. ad rẽpublicã. ff. de mu. ꝛ ho.

¶ Predicta facĩt ad. q. de q̃ alꝰ mul ꝛ6
tũ dubitaui. dꝫ i ꝟstõibus familie ꝙ
nullus ꝓmoueat ad offiũ ꝑfeliõis vel
ꝑdicatiõis nisi ad minus ꝓfeterit i reli
giõe p. v. ãnos: an regrat. v. iceptus vł
cõpletus. Dic ꝑ ꝑdicta ꝙ regrit ãnus
cõpletus: q: dictio. ꝑ. significat rẽ perfe
ctam vt dictũ est qđ no.

¶ Quid ät dicẽdũ in casib ꝫ i gbus re 17
grit ãnus cõpleꝫ: ꝛ ãno illo accidit bi
restus an illi duo dies cõputabunt ꝓ
vno pa. i. c. q̃reti. de offi. dele. dat regu
lã ꝙ vbi a iure dat annus: itelligit. de
cccxv. dieb ꝓximis: nec curãdũ est ꝙ
ãno illo currat bixtus. ꝛ ẽ bonꝰ text. i
l. cũ heres. ff. ticus. ff. de sta. li. Sz idẽ
pa. in. c. q̃sinit de ỽ. si. latius ỽclarat ꝙ
aut terminꝰ statuit ꝑ numeꝝ ãnoꝝ vł
mẽsiũ. ꝛ fꝫ opt. gl. distignam ꝫ iter fa
uoꝝabilia ꝛ odiosa. nã in fauoꝝabilib
si accidat bixtus. duo dies cõputabũ
tur ꝓ vno. Si in odiosis: tũc annus in
telligit de. cccxv. diebus: iꝫ illo ãno cõ
tingat bixtus. Si ät terminꝰ statuit
ꝑ numeꝝ dieꝝ: puta ꝙ fuiat vł stet in
pẽsus ꝓ. xl. dies. ꝛ tũc tã in fauoꝝabili
bus q̃ in odiosis nõ cõputant ꝓ vno
q: in veritate plures dies sunt.

18 ¶ Quid aũt dicendum de mense. dic ſm gl. ſingularē in. c. ẽ ſit. de elec. li. vi. que dicit q̃ fiet cõputatio ꝺ̃ q̃ mẽ ſes occurrunt. ſed põt dari ſo. pcedens caſu quo illo mẽſe accidat bixeſtus vt eſt menſes ſeberarij. nam in fauoꝛabilibus cedent pro vno. In odioſis aũt ſecus: vt ſi dicatur. ſtet ſuſpenſus p mẽ ſem: vltima die poterit celebꝛare ꝓut etiam tenet dor. li. iij. ti. vi. p. l. cum heres. ſ. all. vbi habetur q̃ ſi libertas relicta eſt tibi: vt vno ãno ſeruas dies tu le nõ computabitur in anno bixeſtuli. ſed. cccl xv. dies.

19 ¶ An aũt epꝰ poſſit diſpẽſare ſup eta te quo ad ordines: gl. in cle. gñale. pxal. dicit q̃ nõ. Idẽ pau. z in ꝺ̃ epꝰ mul tũ ſeſtant maxie a religioſis: q̃ fauoꝛe religioſis putãt ꝺ̃ eis deberi. ſz idẽ ius eſt i his q̃ ꝺ̃ i aliis ꝺ̃ car. i. d. cle. gñale.

20 ¶ Utꝝ epꝰ poſſit diſpẽſare cuꝫ eis q̃ patiũtur defectum in ordine: hoc eſt q̃ võne ordinis eis deficientis nõ pñt eli gi ad aliq̃s offiũ ſeu dignitatẽ eccleſiaſticam ſicut eſt regulꝝ q̃ abbas ꝺ̃ eſſe ſacerdos extra de eta. z qua. c. i. ſ. fin Jo. an. in epatibus ſolus papa diſpenſat extra de off. le. q̃ trãſlationẽ. z de ex. pre. ſicut vnꝛe. Sꝫ quo ad alia põt epꝰ extra. de eta. z qua. ſterea vbi ꝺ̃: q̃ ꝺ̃ ad regimẽ pꝛochialis eccle nõ de beat aliqs niſi ſit ad minus ſubdiaconus admitti diſpẽſatuꝛ tñ in minꝺ̃ ordinibus ꝓtituti ꝓſueuerunt aſſumi dumtũ tales ſint q̃. ꝺ̃. bꝛeue epꝰ poſſint in pꝛeꝺ̃ pꝛeteꝝ ordinaꝛi.

22 ¶ An aũt abbates z alij ſeꝝioꝛes pla ti epꝰ poſſit diſpẽſare circa ſuos ſubditos in aliqbus caſibus: dic ſm pan. in. c. at ſi. de iudi. z in. c. cũ lator. de eo q̃ fur. o. re. poſt Jnno. z ho. z eſt cõs opinio q̃ abbas v̄ alius p̃latus ſeꝝioꝝ nũq̃ diſpẽſat: niſi in caſibus a iure expreſſis: q̃ grauioꝛa reſeruata ſunt epꝰis vt in cle. i. de pniti. z in. d. c. at ſi. z i. c. cum ex eo. de elec. li. vi.

QUoꝛtum ſm Rai. multiplr ꝺ̃ fierĩ. nã aut diuidit mꝛimoniũ in totũ ita q̃ vteꝝq̃ ꝓiugũ ẽre põt vt i nullo caſu ſaltem alter. vt in frigidis. aut diꝛimit in parte. ſ. quo ad mutuaꝫ ſeruitutẽ ꝓpagalis debiti: ſeu cohabitationis. Ita tñ q̃ neuter eoꝝ ẽre põt ſicut in his q̃ ſeperant pp adulteriũ cõ miſſum vel cauſa religionis poſt carnalem copulã nã ſi ante carnalem copulam alter ꝓiugũ fieret religioſus alter ꝛtrahere poſſet.

¶ Quando vir petit diuoꝛtiũ allegans ſi frigiditatẽ ſuam quo pcedetur. ſz. ſm q̃. vir hoc ꝓponens ꝺ̃ eſſe maioꝛ annis. xvij: q̃ in hoc caſu reputaꝛ plene pubertas. z ſiquidẽ mulier hoc ipſum ꝓfitetur ꝺabitur a iudice epꝰ arbitꝛarium. vt vnius mẽſis. aut triũ. aut anni q̃ ſi ſimul moꝛẽtur. z poſtea iuꝛabit vir ſe nõ poſſe cognoſcere mulieꝛẽ nec moueri ad apetitũ coitus. nã ſi aliquo tiẽs moueꝛetur. ꝫ nõ poſſet pficere. nõ eſſet nãliteꝛ frigidus ſed p maleficium ipotens. Mulier ẽo iuꝛabit q̃ nunq̃ aliquo mõ pcepit ipꝺ̃ ad ꝺ̃ moueri: z q̃ vteꝝq̃ diligentiã adhibuit ad hoc. z vteꝝq̃ hẽbit. vij. ꝓpinquos ſeu vicinos bone fame q̃ iuꝛabũt ſe ꝛedere q̃ illi iuꝛauerũt vez z ſic diuoꝛtium celebꝛabitur: z mulier nubet in dño: ꝫ viro mãdabitur. ne aliqua ducat z ſi duxerit z cognouerit. reims ꝓiuꝛj hẽbit. z ꝓus mꝛimoniũ reparaꝛi. eꝛit. Itaq̃ q̃ vxoꝛ põt eũ repellere pp cõmiſſum adulteriũ ar. xxxij. q. i. ꝺ̃ bñdicto. Hoc dico niſi vxoꝛ q̃ ſuit pfeſſa frigiditatẽ fuiſſet conſcia fraudis. q̃ ſi hoc fuiſſet nõ poſſet eũ repellere. ar. ff. de adul. l. ſi vxoꝛ. ℌ. inꝺex. z. ℌ. ſi.

¶ Quid ſi mulier negat frigiditatẽ vi z ꝛit z aſſeꝛit ſe ab eo cognitã. puto ſtandũ ẽo mulieꝛis: q̃ vꝛ q̃ ſi aſſeꝛet ni ſi vez eſſet: eo q̃ ꝓudicũ ſibi faceret ſ. de bñdo ipotentẽ viꝛ. Itẽ cũ rea ſit z ſi nihil ꝓbaueꝛit abſolueꝛa ẽ vt. vi. q. vlt. actoꝛ aliogn multi icurreꝛet pniti: vt poſſent ſeparaꝛi ab vxoꝛe. hec ve ra niſi forte maritus quicat mulieꝛem p aſpectũ coꝛpis. ſi ãt mulier diuoꝛtius petat. ꝓpter frigiditatẽ viꝛi: z viꝛ hoc fateatuꝛ: fiet vt ſupra dictum eſt. z cele-

blabitur diuortiū. Sz si vir postea cuz alia ꝓtraxerit: ambo ꝓiuges rei ꝑiurij habebunt: z pnia iniucta ad poza ꝓnu bia reuertent: extra de frigi. c. laudabile qđ si vir negat se frigidū z asserit se cognouisse vxorē: standū est ꝥbo viri: q: caput é mulieris extra ỏ despō. ipu. ꝺtiebatur nisi mulier ꝓ aspectū corpo ris, ꝓpzy ꝓbet se ꝥginē. extra ỏ ꝓba. ꝓpositū q̄ ꝓbatio oz caute fieri ꝓ duas vl plures matronas honestas: z de ıs ꝓtas. extra de fri. c. fi. z. ff. de ven. inspi. l. i. q: hec res occulta é: z q: manus z occulus obstetricū q̄ꝫ in hoc fallit. xxvij. q. i. nec aliq̄. Sed si mulier nō allegaret frigiditatē viri: ıʒ pot⁹ di ceret eū secū vl castratū fuisse. siue de secū mēbri patentē añq̄ eā cognosce ret: z sic diuortiū peteret: vir vero hoc negaret: certe nō oz stare dicto viri: eo ꝙ ꝓbari pōt ꝓ aspectum.

3 ¶ Quid si ꝓ vtz vl mulierē petat diuortiū ꝓ actitudinē mulieris. ff. voca bunt matrōe fidedine atq̄ plte: z iura bunt ꝙ diligēter igrēt z referēt an sit arta: z an possit fieri mf. z si dixerit ꝙ si sit arcta. si ꝓcedet ad diuortiū. Si it dixerit ꝙ sit arta. z ꝙ si possit fieri mf: icōtinēti pōt fieri diuortiū: z dabit viro lnia ẕhendi cū alia: ıʒ mulieri ꝺti nētia ꝺicet. vt ex ỏ frī. frnitat]. Si tū post diuortiuz mulier iueniat ꝙ possit hmōi seras reserare. repabit ꝓmū mri monium. qđ vez fuit etiā si vir accepat aliā ar. i. d. c. frnitat]. z ibi pa. ıʒ cū gl. ſ. qđ ꝓz vir erat filius illi ꝙ apuit. alās se cus. ıʒ ino. z ho. tenēt oppositū exq̄ fcō humāo é fcā apta ꝓmo viro. ıỏ oz illa illi restitui. nā satis é ꝙ sine ꝓiculo coz pozali potuit cognosci. Et expōit host. absq̄ ꝓiculo corpali. i. morte. q̄ñ velit ꝙ z si cū ꝓiculo sit redita apta: erq̄ nō morte nō icidit: é restituēda ꝓmo z ita cōit tenēt doc. Sz diceré ıʒ dcm ꝓcedere ex ꝑsūptiōe. qđ ñ ꝓstat ỏ differen tia iter virūq̄ vtz. nā si vir é adeo car nosus z nūq̄ potuiſz vſlozare virgi nē aut mulierē sine ꝓiculo mort]. fcōs vero vir gracilis patuit eā cognoscere tnnc puto ꝙ non sit restituenda ꝓmo licet ꝓ frequentem vſuz cū scō sit red ꝺita apta ꝓmo. hec pa.

¶ Quid si petat diuortiū ꝓp malefici 4
um vt q: vir pōt cognoscē als z nō su am. ff. z. ꝓmo ꝓsitert. q: forte ıʒ ꝓtigit ꝓp aliqđ pcm eoꝝ. xxxiij. q. i. si ꝓ sortia rias. Et ıʒ recepto sacro iungetur eis. vt simul cohitent. z bōa fide dent ope rā ad debitum carnale. z sic ꝓ triēniū simul hitabunt. qñ ät icipiat currere il lud triennīū Post. dicit ꝙ a tpe pacte pnie z monitiōis facte ꝓ iudicē ıʒ Jn no. Uin. z Abb. ꝺñt sufficē ꝙ ꝓ triēni um cohabitauerit. siue añ. siue post. z plz pan. i. c. fi. de frig. ꝓ illum tex. oz ıʒ post pniaz iiunctā dari ꝓ iudicē aliqđ tps arbitrariū ad simul cōmozādum z dicunt alig necessarto ñ regri. vt ıʒ triennīū sit ꝓtinuuz. vñ si triennio fu it marit⁹ absens in pegrinatōe ꝓ. v. mē ses poterit illud tps suppleri ab iterio ri tpe als tolleretur pegrinatio z alia negocia necessaria. z credo ꝙ hoc fue rit de mente littere. ıʒ quo ad cōnectio nem vł lra inuere ẕtium dū regritur triēnium ꝓtinuū z nō iterpolatuz. hec pa. no. etiā pa. in. c. fraternitatis. z. c. fi. de fri. z male. ꝙ ex quo vir z vxor cohabitauerūt ꝓ triēnium. nec potuerunt mſimonium ꝓsumare. ꝓsumitur impediméto ꝓpetuum. nā vt dicit gof. sepe ꝺpediméta ista sunt ꝓpetua. vt qñ mortuus est ille q fecit vel qñ malefici um perdiū est. vel si fuit datum in po tu vel cibo. Item cū ıſe auctor solue possit tollere. nō videtur possibilis re motio. cum pendeat ex facto vnius. z ıỏ tene ꝙ ꝓp maleficiuz precedēs ma trimonium. possit fieri ſeparatio tamē hīs q̄ hñtur in. d. c. fi. ꝓsumitur ma leficium ꝓcessisse matrimoniū exquo matrimoniū nō est ꝓsumatuz. quo pe racto itez accedent ad episcopū iuran tes ꝙ sicut ꝓmiserunt. fecerunt. z non potuerūt ꝓiungi. z tūc adiuncto sacra mento ꝓpinquoruz celebrabitur di uortiū. z dabit vtricq̄ lnia ẕhēdi. d. c. fi. No. ut̄ sin Pa. in. c. laudabilem. de

fri.q vbi ipedimētū pōt in pn;pbari. nō est opus q cohabitēt p triēniū vel q iducāt ꝙsanguineos ad iurādū. puta si ꝑbatur q vir hz mēbrū aridū. vl ex toto sit sectus vl gd sile. nā frustra expectatur eucūus.cuius nullus iducere ēffect. vt in.c.cū ꝙingat. de of.de. Quod itellige in ipedimēto pp maleficiū. q cū illud sit accidētale. z posset remoueri ad tps:debēt sp ꝓus cohabitare p triēniū. iuxta formā.d.c.fina.

5 ¶ Quid si alter ꝙiugū nō vult cohabitare.dic illā esse excōicādum p quē ista dit.z cautionē idoneā exigendā vt cohabitent.z carnale opus attētent ar.vt lit.nō conte:quonīam.

6 ¶ Quid si ecclia ꝺcepta p aliquas salsas ꝑbatiōes vl hmōi celebrat diuoztiū.z postea vir factus est sacerdos deinde cōpertū est q ecclia fuit decepta. nunqd iste sacerdos restituet vroxi cū repetēti.ꝛ.fm Rai.si nō pōt iduci ad ꝙtinētiā.restituet.q etiā monachus restituet sibi.z tenebit iste reddere debitū.ſz nō dz exigere.q ēgtū in se est solēnizauit votū. At si ꝓsito ꝑdicto casu. mlr gdē nō repetat vir.nūqd vir poterit repetere vroxē.ꝛ.fm.ℵℵ. q nō. q vir p sacri ordinis susceptionē ꝓtudicauit sibi de hoc dic vt.j.ℵ. primo.

7 ¶ Pone q mulier credēs diuoztiū iste celebratū.igressa est mōasteriū. An cōperta veritate de iniusto diuoztio poterit vir repetere ifā i sacris ordinatū vl factū monachū.ꝛ.fm.ℵℵ. nō q falsa cā nō ipedit votū mōachatus arguitq extra de voto magne z extra de ꝙuersio ꝙiuga.ex pte el.ij. Sz ꝑ ibi arguit Pa.q ex quo ex falsa cā ista mulier fuit iducta ad igressū religiōis nō valuit igressus ar.op.in.c.ex pte. astensis.de ꝓcel.ꝑben.nā vbicūq pōt qs gerere actū vno iure:si explicat alio iure incōpetenti.nō valet actus. Rō q ibi deest ītentio.z in dependētibus a voluītate magis ꝑsiderat opio ꝙ veritas vt in.d.c.ex pte astensis.z ibi colligunt doc.cōiter q si iudex sert sniam expz̄mēdo cām nō ꝓcludentē. illa snia est nulla.licet ex cā nō expressa posset iustificari.z iō cautū est nō expz̄mere cām in snia.z si vis expz̄mere ad decorē tuum ꝓseruandū saltē aduclas dictionē maxie vt ex plurib⁹ cāis.maxie ꝛc. nā tunc videris notus nō solū ex cāis expressis.ſz ex aliis tacitis.nā cū qs expz̄mit plures cās i snia:q̄ruz vna sac alia nō snia sustinet pp cās expssas vt ē ter. notabilis i.c.p tuas.g fi.sint legi. Sed ad.d.c.ex pte de ꝓuer.ꝓtu. Pa.ℵ.q si la mulier poterit moueri ex duplici cā igredīdo religionē ꝓma z ꝑncipalis vt fuiret deo alia pp lepz̄a alteriusꝛcre dēs mr̄imoniū solutū:qs erat falsum. z ista scḃaria erat potius ipulsiua.ꝙ si nalis vñ lz cesset cā ipulsiue:si tñ finalis.

¶ Pone q duo frēs duxerūt duas so 8
roꝛes:siue duas ꝙsanguineas. z iter alteꝛ z vroꝛes ferē snia diuoztij pp ꝙsanguinitatē.q̄ritur vtꝛ alter dēat pp hoc separi ab Uroꝛe sua.ꝛ.fm Rai.nō:qꝛ res iter alios acta alijs nō ꝓiudicat.extra de fi.iſtru.iter dilectos. Sz ēgtū ad carnis copulā subdistinguo:qꝛ si alter ꝙiugū scit esse ipedimētū iter se z vroꝛē:nō exigat debitum:neq; reddat. Si vo credat ex cā ꝑbabili reddat lz non exigat. Si aūt credat ex alia cā temerꝛaria:reddat:z si ꝑ dimittat erroneā cōscias z sic exigat ex ꝺ sen.ex. ingsitiōi.

¶ Utꝛ vir z vroꝛ in cā diuoztij iudicā 9
di sint ꝓiter.ꝛ.fm doc.ad paria iudicātur.qꝛ sicut viro lz dimittere vroꝛem ob cām fornicatiōis.ita lz vroꝛi virum dimittere.xxxij.q.i.sigs vroꝛē.

¶ Utꝛ maritus ꝑp adulteriū vroꝛis lo
possit ꝓpria auctoꝛitate illā dimittere z itrare religionē vl ecōuerso: dic fm Pa.in.c.gaudemus:z.c.li.de ꝓuer.cōiu.q seperato matrimonio ꝑp adulteriū carnale pōt is q nō peccauit itrare religionē altero insito z inuene.z ꝑ hoc.xxvij.q.ij.agatosia.z.c. veniēs. de conuer.coniu.

Additio. Et fm gl.i.c.ex litteris ii de diuoz.vir pōt illam sibi recōciliare etiā iusta. vt Lau. dicit lz Ugo.dixerit q si vroꝛ publice sit foꝛ

nicata ante iudicium ecclie: pōt illā si-
bi etiam inuitam reconciliare. nec pos-
set intrare religionē eo inuito. ꝫ post
ꝫ ſnia diuortij auctoritate ecclie lata
est neuter tñr alteri: z vterq; altero in
uito monasteriū itrare pōt: q; vterq;
in ſparatiōe ceſſit iuri ſuo nec vir po
terit vxorē inuitā reconciliare. ꝫ. d. de
cre. ex lris vſ ꝙra ſniam Vgo. vñ ſtā
dum est ſnie Lan. Sic ergo nocēs nō
pōt intrare religionē niſi de ſnia inno
centis: vel qñ innocens ingreſſus eſt re
ligionē. z profeſſus tūc nocēs ſine alia
ſnia ingredi poſſ. vl tertio niſi mulier
de adulterio p denata vel publice de-
prehēſa detruditur in monasteriū ad
agendū ppetuam pniam: ſi eam emē
data vir recipe noluerit: tñ. j. biēnium
pōt eā recipere nō tñ pp hoc erit mā
nacha ſi amplius peeſſum nō fuit. Et
no. ꝫ pa. in. d. c. gaudemus. q; ꝫ adul
terā pōt vir agere ciuiliter. z tūc ſepa-
rat mīmonium quo ad thor. z mari
tus lucratur dotē. vt notatur in. c. ple-
rūq; de do. inter vl. z vxo. z ſic mona
ſterio nihil pōt applicari. Uſi nō ſine
miſterio decre. gaudemus. nō fecit mē
tiōem de bōis. Sz ſi ageret ꝫ multerē
criaiter vltra detruſionē: due ptes ſua
rū dotiū applicātur liberis: ſi quos hz
tertia ps parentes due ptes applicātur mona
ſterio: z Tertia ps parētibus. Nō exi-
ſtentibus vo parētibus oia applican-
tur monaſterio. vt in auc. ſed hodie. C.
de adulte. z ſic vtilius eſt marito accu-
ſare ciuiliter q; criaiter. z oclusit pa.
in. d. c. gaudemus. q; fit collocatio ad
pniam pagendas: z nō ꝓncipaliter ad
penā. Et ſi ꝺ criaiter fuerit actū ꝙra
mulierē adulterā: exoneratur eſt mulier re-
licta a marito pp adulteriū ꝓcedit di
ſpoſitio dicte decre. vt iudex eccliaſtic⁹
&c. ne iſta incōtinēter viat in ſeculo. Et
ſic vt ꝓcedatur mā delinquēdi: ꝺ eā
collocare in aliquo monaſterio: nō tñ
pp pniam ſed vt honeſte viuat ꝑ hoc
tex. no. q hoc ꝑbat in. c. de benedicto
xxxv. q. i. Et. d. Joan. an. in. c. ex pte. de
ſponſ. dicit q; ꝓtinentia hoc mō iudice
tur: q: vxor adultera mittetur in mōa
ſterium ſi tñ nō inuita: q: nō cogitur
intrare monaſteriū. d. c. gaudemus. z
d. c. de bñdicto. Et in hoc differt pena
detruſionis in monaſteriū q; criaiter
ꝓmittur: q: tunc etiā nō volēs cogitur
d. auc. ſi hodie. ab iſta q; ciuiliꝫ ſponit
ꝑ obſeruatione ꝓtinētie z ꝑm Fede.
ꝑſi. cxv. q; qñ adulterij eſt notorij tūc
maritus nō tñr alere vxorē: ſi aſi ſniaz
latā. ſic Immo ſi eā nō aluerit poterit
vxor petere alimēta illius tpis preteriti
vſq; ad tēpus ſnie. Finis.

¶ An aūt ꝑp adulterij notorij poſſit 12
maritus ꝑpria auctoritate relinquere
vxorē. ff. gl. in. d. c. gaudemus. q; nō ſ
dz expectare ſniaz eccliē. z pa. ibi dicit
q; doc. trāſeunt cū gl. Iſte tñ dicit gl.
apte eſſe in ℞ in. c. fi. de adul. vz q;
data notorietate delicti: nō expectatur
ſnia ecclie. Et eandē ſniam tz Inno.
in. d. c. inquiſitioni. z hec opi. ꝓbꝫ pa. q;
hanc facultatem hz a deo. facit tex. cuz
gl. in. d. c. agatoſa.

¶ An aūt idē ſit de fornicatiōe ſpuali 13
puta ꝑp hereſim. dic ſm pa. in. c. fi. de
quer. Item q; ſic ꝑp tex. ibi expreſſuz. Et
ſic ꝑp fornicatiōnē ſpuālē notoriā: pu
ta hereſiz maritus pōt inuita vxore in
trare religionē z ecōuerſo. z ſic limita
dcm ſaluatorie: q; nō tz dimittere vxo
rem: niſi ex cauſa fornicationis. f. tā car
nali q; ſpirituali.

¶ An aūt hoc caſu ꝑdat marit⁹ dōa 14
tionē ꝑp nuptias: z mulier dotē quēad
modū in carnali. dic ſm pa. vbi. s. q;
ſic eadē rōe. ꝑ hoc. l. ꝓſenſum. C. ō repu.
notat tñ pa. poſt Jo. cal. in. d. c. fi. de
adul. q; vir lucrat dotem vxoris: z ex
donatiōes ꝑp nuptias ſecuta ſnia: z nō
aſi: q: cū illa ſit mera pena: nō dz ipo-
ni niſi ꝑ iudicē. adde et aliū caſum fz
Joan. in. c. plerūq; de dona. iter vir z
vxorē in quo vir lucratur dotē. z econ
uerſo donatione ꝑp nuptias. vbi dicit
q; quo ad dotē lucrādā paria ſunt ma
trimonij ſeparari iudicio eccliē: vl ꝑ
ꝑria voluntate vxoris: vl mariti: ob cāz

fornicationis. Et ibi addit q maritus potest p:opria auctoritate a se abijcere vxorem adulteram. Quod intellige adulterio existente notorio.

15 ¶ Sed quō dices adulteriū notoriū dic ꝫ gl.in.c.i.tellexim⁹.de adul. vbi dat duos modos ꝓbandi adulteriū Primus si mulier fuit publice adulterata nō tñ capias stricte ꝑbus publice l.oibus videntibus. Sed itellige q recedēs a marito suo adhesit publice cuidā ꝓcubinario.nā ꝓuincie publice de adulterio:exquo stat in domo publice de adulterio:exquo stat in domo,publice cū ꝓcubinario: vl ꝓuincie notorie ō adulterio:exquo in domo ꝫ alienū virū in mēsa:z in lecto:vt in.c.fi.de coha.cle. Item pōt ꝓuinci de publicitate si passiꝫ admittat viros ad eaꝫ cā adulteriū.facit.l.palā.ff.de ritu nup. Sedo modus ꝓbādi si ꝫ filiū ex alieno viro.z itellige hūc casum:cū tāto tpe stetit separata a viro q nō potuisset ꝓcipe a marito:vtputa q nūc peperit z est annus q recessit a marito.

16 ¶ Nunqd admittit ꝑ dictis admittat cō pēsatio. Pone.n.q vxor separata post fornicationē spūalem mariti cōmissit ipa postmodū adulteriū:nūqd maritus reuertēs z iuito vxor posset intrare religionē:an ꝯ debeat cōpēsare adulteriū spūale cū carnali:sicut fit cōpensatio qñ vterq; lapsus est in fornicatiōes carnalē vt extra de adul.c.pe.z fi. Uſ primo q nō q diuersaꝝ speciē nō admittit cōpensatio.puta tu dixisti mihi ꝓuinciū.z ego tibi.vel tu fuisti mihi suratus vnā rē.z ego tibi aliā.'e tūc nō fit cōpēsatio:imo glibet pōt agere ꝓ iniuria sua z ꝓ suo dāno. Jn ꝫ tū facit q vtraq; fornicatio est sufficies ad separationē mātimonij: ergo ad inuicez admittit ꝑpēsatio.z hāc opionē tenet Bos.in.c.de illa.de diuo:. Post.distinguit q aut accusat ꝙs de spūali fornicatione z ipse excipit de carnali z nō est audiēdus.q: si ꝓuincit ō spūali nō tñr mulier tecū habitare:nisi velit redire ad fidē.aut eꝫ accusatus de carnali excipit de spūali.Et ꝓtius de exceptione cognoscendū est tanq; de ꝓiudicio li cū nō possit hereticus accusare vxorē de carnali:vel de alio delicto. z ꝓ hoc extra de exceptio.c.exceptiōes z.c. a nobis.Si tamen vellet ille redire ad fidē:z constaret de fornicatione vtriusq; de spūali.si z carnali:fieret tunc cōpensatio.z hec opi.est satis equa. hec pa. in.c.fi.de ꝙuer.coniu.

Doctoꝫ pan.in.c.cū scōz ō pbē. z.c.ꝓpositi.de ꝓba.ter dꝫ ap:probari. Ꝓtio a pītantibus. Scdo in examine ꝓuato a doctoribus collegij. Tertio i publico qñ doctora. qz vt ꝑ aliquo recte ꝓsumat ter dꝫ i exercitio alicuius actus app:probari. vt in simili dꝫ de athletis.l.vna.C. de athle.li.x. z p.d.l.dꝫ:q app:obat⁹ a doctore corruptis nō gaudet ꝓuilegio doctoratus. Item nota q nō solū ꝑ defectū scientie ſz et moꝝ ꝑt scholaris rep:probari vt ꝓbat in l.magistros.C.de ꝓfes.z medi.li.x. iūcta clemē.ij.de magistris z ita se ꝯ hēs cō suetudo. Et sex.regrunt ad,pmouendū ad dignitatē magisterij. Primo pitia docēdi. Scdo facūdia dicēdi. Tertio subtilitas iterpretādi. Quarto copia dicēdi.z hec ꝯtur i.l.vnica.C. de ꝓfe.q i vr.ostā.li.xij. Quito moꝝ excellētia. d.l.mgros. Sexto mot⁹ fortitudis vt sciat resistē adūsus vi fortune. vt.l.red dat.C.ō ꝓfes.z me.li.x. Et tō pauci attingūt dignitatē doctoratꝰ. vt dic bar. post Et.i.l.oēs popu.ff. de iu.z iur.z ſ tpe app:probatōis doctoꝝ hūt has ꝯditiones:si postea effectꝰ ē intitle:ꝺz degradari a doctoratu: vt i.l.grāmaticos.C. de ꝓfe.z me.li.x. Et dixi dignitatē: q: doctoratus dignitas ē.vt est pulcher ter. i.c.ꝯto de magi.z ibi dicit pa.ꝫ bar. i.l.ex eo.ff.ō milli.test.q: nec miles nec doc.dicūtur hꝰe dignitatē. Sꝫ aliō dixit in.l.fi.C de indeis.vbi ꝓcludit indeum nō posse effici doctorez:cum doctoratus sit dignitas. Et satis potest dici q doctor saltem legens:incēpiēti cuꝰ incipit legere.dicatur habere dignitatem maxime ex eo ꝓbatur: qz hꝫ a.l.

iurisdictionem ordinariam sup scholares. vt in auc. habita. C. ne fi. p.o pa. z si obtinuat lecturam p. xx. annos acgrit dignitatem. s. comitatū vt in. d. l. vna z ex his infero q doctor marie q legit est preferendus militi. g in veritate nullam of habere dignitatem vt notat Bar. in prealī. l. ex eo maxime loquendo de militibus nostri temporis g nō sunt veri milites. vt notatur in. l. i. C. de iur. z facigno. sed turba doctor z in gbusdam ingens inopia facit ptem ptibiles. vt in simili dicit tex. xciij. di. le gimus. no. etiam hm ge. in. c. hi. g de preben. li. vi. q ille dz pcedere g est ap probatus a superiore z digniore. ad hoc de ma. z obe. p tuas etiā si alīq fuerint añ in dignitate qd no. p militibus z prelatis. z doc. preferendis. not. etiam eundem Se. in. c. q̄uis. de prebē. li. vi. q abbates z ceteri diocēs prelati. in actibus generalibus. vt in processioni bus: nō debent canonicos ecclesie cathedralis precedere quia illa est honorabilior alijs.

2 ¶ An possit q post mortē p principes nobilitari: vel recipe gradū militie. dic hm pa. in. c. a nobis el. ij. ō sen. ex. q sic q: nobilitas est corpis pncipalr. z hoc voluit bar. in. l. i. C. de digni. l. xij.

3 ¶ An aūt possit qs doctorari post mortem. z alias fuit hoc in facto petitum gz. q non q: dignitates doctoratus potius attribuuntur virtuti aie. q̄ corporis cum approbetur tanq̄ idoneus ad docendū alios pōt ergo ꝛcludi q ea que applicant corpori. pōt exerceri etiam post mortem. secus in his que applicā tur aie. Adde etiam quod no. in. c. qui presbyter de pe. z re. q rōne ecclīastici delicti ecclesia potest quem priuare militia temporali. Idem dicit Pano: mita. de doctoratu.

4 ¶ An autem nobilis p ingressum religionis pdat nobilitatem: vī q sic. q pōit ius cōmittatus z ducatus glo. est singula. xxvj. q. vj. c. scripsit. z. xx. q. iij. c. presens quas gl. approbat Spec. in ti. de statu. mona. Et hoc cuj esset Rome de facto inter. b. de Rota: in psona vnius nobilis: g in impetratione beneficij dixit se nobilem cum esset monachus. fuit sibi obiectum de surreptione rescripti. Alij oīi allegabant duas gl. expresse volentes monachū nobilitatem pdere primam in. c. primo. de pur. ca. secundam in. c. ea que de statu mona. z tñ ipsius non ob stan. dominī de rota contrarium terminauerunt z precipua ratione: quia nobilitas est quoddam ius sanguinis quod est incō mutabile. vt. l. ius agnatiōis. ff. de pac. Preterea suitas etiam est ius sanguinis: Et ideo non perditur vt. l. deo no bis. C. de episcopis z clericis. Item dato q perderetur: Tamen Papa non fuit deceptus ab imperatore. Sed potius in iure: quia illud stabat in iure. z ita fuit decisum: Et bene secundum Lud. Ro. in suis singularibus.

Dolus quid sit aut lata culpa leuis z leuissima. &c. supra cōmodatus §. vij. casus fortuitus vide. ō. casus fortuitus in princi.

¶ Dolus in aliquo contractu interuenit dupliciter. nam quandoq; dat causam contractui. vtputa dolo te inducti vt venderes: quod alias non eras venditurus: z tunc hm glo. in. c. cum dilecti de emp. z secundum Barto. in. l. eleganter. ff. de dolo. non tenet cōtractus. per hanc rationē inter cetera. q: dolus dans cām contractui manumissionis reddit illum ptractum nullum ipso iure: vt in. d. l. eleganter. Si ergo contractum ita fauorabilem annullat. multo fortius alios: qui nō sunt ita fauorabiles. hoc intellige in Contractibus Bone fidei. Secus in Contractibus stricti iuris. Nam contractus bone fidei iudicatur hm magnam equitatem. z multa veniunt: de quibus expresse nō fuit actum. vt in. c. cum venerabilis de excep. z ibi habes glo. g sunt ptractus bone fidei: z qui stricti iuris nam ptractus bone fidei vt actiones bone fidei sunt: vt ex empto: ex vēdito: ex locato ex ꝛducto: depositi: ꝛmodati: pigno-

raticiat ex pmutatõe. Sunt tñ alie actiones bone fidei: quas sub silẽtio pertráseo gratia bzeuitatis. actiões ãt stricti iuris sunt vt actio ex mutuo ex arbitrio: z ex stipulatõe: no. tñ q̃ prime actiões dicũtur bõe fidei: tñ o: tñ in eis debeat seruari bona fides: q: ẽt in actiõib̃ stricti iuris: z i quolibz Zctus bona fides bz seruari. Sed q: in ipis bona fides exuberãs est seruãda. z inder plenio: ẽ hz ptẽtes ad oia exequẽda. q̃ suadet egtas: fides bona actiões vero alie dicũtur stricti iuris: q: nõ venit in eis: nisi qñ stricte exigit nã actiõis vel qñ pncipalr ẽ i obligatõe. Qñq̃ dolꝰ incidit i Zctu: q: eral yẽditur⁹. Iz p dolũ te induri vt minozi pcio vẽderes z tãc iz gdẽ Zctus. sed satisfactẽdũ est ꝺ dolo. vt. ff. de acti. empt. z ven. l. iulianus. Excipe tñ a pdictis casũ: fm pa. in. d. c. cũ dilecti. qñ dolus interuẽit in spualib⁹. nã talis dolus ſi ãnullat actũ neq̃ põt excipi qñ gs fuit induct⁹ ad bonũ: q: ñ põt ꝓpzie dici dolus. exemplũ dolo te induri ad itrãdũ religionẽ iz ingressus. de hoc vide. ſ. de nouitiis. §. vij. z. j. religio. ij. §. x. Jdẽ dicendũ fm gl. notabilẽ. ff. de ritu nuptia. l. diuo. q̃ vult hãc regulã ẽt fallere in mrimonio vt dolo iduri te ad Zhendũ mrimoniũ z hoc fauoze spualis. nota tñ fm Pa. vbi. ſ. q̃ iz Zctus rõe doli sit nullus tñ decepꝰ pt ſi vult stare illi Zctui: ne dolus pſit dolosꝰ. nã nullitas cãtur in fauoꝛez dolũ passi: iz nõ decipiẽtis. q: in ra subuenit̃ deceptis z nõ decipienti bus: vt in. c. cũ vniuersoꝛ de rer. pmu. nisi Zctus sit a iure phibitus vt in. d. l. a diuo. vbi gl. notabilis nota ẽt fz gl. in. d. c. cũ dilecti. q̃ in Zctibus bone fidei: si dolus dat cãm Zctui nõ p ꝺtrahentes. iz p itermediã psonã iz ꝺtract⁹ sed datur actio de dolo ꝺtra mediatoꝛez. l. elegãter ꝑlle. nõ. ẽt q̃ empto: bone fidei nõ tñr de dolo mediatoꝛis sed potiꝰ ipe mediator. d. l. elegãter. z. ff. ꝺ psone. l. ij. z. iij. nisi in subsidiũ. cñ scilz mediato: deficeret: vel nõ posset. l. ff: de eo. q̃ quẽ facit ẽ. vbi dr q̃ qñ dolus nõ ẽ solucẽdo: nõ ẽ equũ q̃ gs ille creꝺ ex dolo alieno. cuz dãno alterius.

¶ Ex aũt talis mediato: posset esse te stis in ꝺtractu p cũ celebrato. ff. pa. in c. ex lris. de trãsac. dicit q̃ mediator alt cuius ꝺtractus põt describi vt testis in instrõ illius ꝺtractus: iz nõ possit testificari vlua voce. vt no. i. c. i. de testi. li. vi. Ratio diuersitatis est: q: in instrõ describitur de psensu vtriusq̃ ptis: q: rõe põt eẽ testis. Jtẽ rollitur suspitio ꝓpter fidem instrumenti.

2

Domiciliũ de hoc dcñr ẽ. ff. ꝓfessoꝛ ij. §. i. nota tñ singulaꝛ dictũ pa. in. c. nullus. de paro. q̃ in turnb⁹ diocesanis speciam⁹ domiciliũ z ñ habitationẽ. vñ quo ad facta necessaria epõ studij erit inder cõpetens: iz nõ quo ad volũtaria. ex quo infero q̃ scholaris ñ põt ꝓmouere ad oꝛdis in loco studij sine lnia sui epi. nã iz in loco studij habeat habitatiõe: nõ tñ domiciliũ vt in l. ij. C. de incol. li. x. etiã infero epm studij non posse ꝓmutare vota scholaris extranei qꝰ est ꝺtra multoꝛ cõfessoꝛes ignoꝛantes. hec Panoꝛmi.

3

Dominica dies Diez dñicũ cõstat inter sũmas z pcipuas festiuitates ꝺtineri exo. xx. Memẽto vt die sabbati sanctifices dominicũ. n. colere debemus ꝓp honoꝛẽ. z gaudiũ resurrectiõis dñice. de ꝑse. di. iij. sabbato. Nulla opatio in illa die agat nisi tñ hymnis z psalmis z canticis spualib⁹ dies illa trãsignatur de cõse. di. iiij. ieiunia. Jtez tãta est excellentia huiꝰ diei q̃ in nullo alio die põt eps ꝓsecrari. di. lxxv. q̃ die dominico. vbi ẽt subditur q̃ gegd insigne a deo est ꝓstitutũ in terris in huiꝰ diei dignitate gestũ est in hoc mũdus sspsit exoꝛditũ. gẽ. i. in hac die xps resurrexit a moꝛtuis. de ꝑsec. di. iij. sabbato. In eo spiritus sanctus datus est apostolis. Actuũ. ij.

4

¶ Utz obseruatio diei dñice succedat loco diei sabbi. ff. Tho. Fa. Fe. q. xxij. nõ succedit ex vi ꝓcepti legis diuine sed ex cõstitutiõe ecclesie z ex ꝓstitutione populi xpiani. Jõ nõ est ita arta ꝓ-

hibitio opandi in die dñico: sicut fuit in die sabbati. sed quãdo opa pcedũtur q̃ die sabbati phibebãtur sicut & coctio ciboꝝ: & alia hmõi de qb. di. ij. quenti Et in ḡbusdã opibus phibitis faciliꝰ dispensat i noua lege ch̃i in veteri. & de Papa nõ est dubiũ q̃ põt in illa die & aliis festis dispensare p̃z archi. flo. i ſũ. cũ sint de iure positiuo. de eẽo etiã creditur q̃ possit ex rõnabili cã.

2 C Aln aũt de necessitate salutis teneat fidelis in diebus festiuis ꝓieri vel saltẽ atteri de pcõ mortali. Di qõ p̃z Videtur q̃ sic hac rõne. q̃ de p̃cepto tenemur vacare deo in aliq̃ hora diei festi fin oẽs. Tz hoc facere nõ põt q̃ est in mortalimiſi de eo cõteraf vel atteratur ꝓpterea dr leui. xxiij. Sabbãm regetionis affligẽtis̃ aias vestras. & ibẽ alia q̃ nõ fuerit afflicta die hac pibit. & q̃ p̃z sit de p̃cepto in eo q̃ se esse pcõ mortali cognoscit vr indubitatuz. Sed eo qui nõ aduertit ne recogitat est maius dubiũ: credit eũ teneri in aliqua hora dolere alr peccat mortaliter. ꝓpterea in missa premittit ꝓfessio vt sit admonitio. Sed hec opio p̃z archi. flo. est nimis dura. & pclara decisiõe huius dubij. Ar. flo. forma hac gõnem. Utr̃ qs abstinẽdo se a crialib⁹ & opib⁹ mãua lib⁹: p̃z solũ q̃ nõ vacat diuinis nisi audiẽdo missaz: vel nõ audiẽdo q: nõ põt sed per totũ festũ solaciat & loqtur de occiosis peccet mortalr. Et arguit primo q̃ sic: q: cadit sub p̃cepto qõ est de intẽtiõe legislatoris. sed itentio legislatoris est ad hoc vt vacet deo italis & non vacat deo: q: & si audiuit missam est valde modica respectu totiꝰ diei & p nihilo reputatur ergo &c. Rsidet q̃ durus ẽ hic sermo & pclusit q̃ talis si est trãsgressoꝝ p̃cepti de sanctificatione sabbatiq: p̃z cũ duo includũtur in dicto p̃cepto. Primũ est abstinere ab oi ope seruili & istud est de p̃cepto. Aliud est vacare deo: & illud est de p̃cepto quo ad auditionẽ misse si põt quo ad aliud tps est de ꝓsilio & de cõgruo. Preterea qui põt iplere p̃ceptũ de sanctificatione festi abstẽdo ptiũe. qõ ꝓbat nõ fm sco. & de migento. xxviij. di. scõi p̃cepta omina legis abstẽdo gratia gratum facietes pñt obseruari & quo ad intentionem legislatoris als inquerentur multa inconuenientia. Primũ q̃ qcũq̃ faceret opus p̃ceptiz nõ ex caritate. peccaret mortaliter. qõ est inconueniẽs & hoc dicere non videret nisi quertere oẽs q̃ miserunt semel aliq̃ mortale: vt nullũ opus bonũ ex genere postea faciãt. p̃z pria & marie de p̃cepto negatiuo qõ obligat ad semp & ꝑ semper. Nã postq̃ qs peccauit mortaliter occurrẽte materia occidendi volẽdo nõ occidere pp deũ nisi hoc faciat ex caritate peccaret mortaliter Itẽ sequeretur ali inconueniẽs q̃ cũ sacerdos teneat oi die dicere horas canonicas sub pena culpe mortalis si dicerez & nõ eẽt i gra si ad ipleuit p̃ceptũ: & sic peccaret mortaliter. & iõ põt dici ch̃i non est intentio mandãtis absolute obligare homines ad faciendũ p̃ceptũ ex caritate sit q̃ caritas sit circũstãtia cuiuslibet p̃cepti cadens silr sub p̃ceptoꝝ sed intentio p̃cipientis est inducere homines ad bonũ & arcere a malo. Et si sit i statu gratie vt ꝑ hoc mereãtur vitã eternam si nõ ad minus per talem obseruantiaz & bonoꝝ operationẽ de ogruo disponatur ad gratiam & retrahantur a malo. & ex predictis videtur ꝓbabiliter sequi q̃ existens in peccato mortali põt ad implere generaliter p̃cepta decalogi etiã fm intentionẽ mandantis. Sic in ppõsito nostro christianus põt iplere p̃ceptũ de sanctificatiõe festi: abstẽdo hoc q̃ sit i caritate. Et sic absque hoc q̃ cõteraf & atteratur. Immo fm Ar. flo. multi ita sũt occupati i diebus festiuis in locis & tribudijs & mãdanis q̃ nõ cogitant de deo nec scisz & tñ audiendo missas satisfaciũt p̃cepto nec vz qõ dr de ꝓfessione que premittur in missa. q: dico primo ch̃i talis cõfessio potius est ad ꝓparationez celebrantis ch̃i audiẽtiũ. Item talis ꝓfessio nõ est de integritate misse: & si qs audi

ret missam tali cōfessione preter missā nō peccaret mortaliter. Item multi dicunt tūc mea culpa ter: z nō aduertūt qđ dicāt multi cogitāt de peccatis suis mortalibus: sed taz leuiter trāsitorie q̄ eis nō cōsentiunt nec dissentiunt z sic nō ꝓterūt nec atterūtur: nec tñ eis ꝓsentiunt: nec p hoc dicendū est q̄ peccent mortalit. Nec obstat qđ dr leui. xxiij. sabbatū regetionis ꝛc. Item anima q̄ nō fuerit afflicta. ꝛc. q: ꝟ nico. de lir. ibi itelligitur q̄ aīa dꝫ afflīgi ieiunijs z vigilijs: qz iudei in sabbato ieiunabāt z afflīgebāt corpa sua ieiunijs z vigilijs z ābstinebāt se ab oi opere seruili z ꝓparatiōe ciboꝝ. Nec in sabbato poterāt predicta ꝓparare qđ erat eis maxima afflictio. Si enim in sabbato supuenisset eis tentatio comedēdi insa latutū vel affatuz vel hmōi nullo mō potuissent comedere nisi ꝓparassent ante sabbatum.

3 ¶ Et p predicta ꝟz qđ dicēduz de oratione an sit necessaria maxime diebus festiuis. z dicendum q̄ nō. minus alijs diebus loquendo de necessitate absoluta z simpliciter vt ꝓsupponitur. Secus loquēdo de necessitate ex suppositōe puta qñ hō si possz alr expelle pecatū mortale. de ꝟ vide. j. ozatio. §. x.

4 ¶ Secdo infertur q̄ audire p̄dicationē in festis nō est de p̄cepto simplr. ꝟz p predicta ac ēt nullo iure cauetur: sed solū de missa vt de conse. di. i. missas.

5 ¶ Tertio ex predictis infertur q̄ magis pelligēda est auditio misse q̄ p̄dica tiōis: si vtrūq; audiri nō pōt. qz missa est de ꝓcepto simpliciter: non aūt p̄dicatio. lz scdm Bernardin⁹ fuerit huius opi. z miror de eis subtilitate. z totus mūdus cōtrariū obseruat.

6 ¶ An aūt oblatio sit de necessitate: vide. j. oblatio in ꝓn.

7 ¶ Quid aūt de eo q̄ audiēdo missiaz diebus festiuis dicit officiū dñe vel alias orationes. an satisfaciat. §. q̄ si iste est obligatus ad talia. puta: qz est clericus z dicit offm̄ qñ sacerdos loqtur alte. z tūc vr peccare mortaliter: tū qz tenetur

dicere offm̄ deuoto z attēte: tū qz tenet audire missam ēt deuote z attente. Si autez ad dictas deuotiones non tenetur tūc est maius dubiuz. tñ z si nō sit mortale tñ multum appropinquat. z grauiter sunt tales arguendi: q: ponūt obicem ꝑrium ad attentationem ad quaz tenentur vt dictum est.

O Dominus tēporalis. Quis dicat ultimus. §. q̄ diuus iuste z ītie agritur: aut p litiam successionē: aut p cōsensum: seu electionez populi hītis facultatem eligendi sibi dñm: aut p īstitutionem p̄incipis: seu suprioris hītis iurisdictionē in tali loco: aut per litiam p̄scriptionez bona fide factā vel alio iusto titulo: vt p emptionē: permutatiōez aut donatiōez: z hmōi: aut iusto bello pugnando ꝟ infideles. vel ꝟ aliquē rebellum auctoritate superioris vel p̄ncipis. Qui ꝟo alia via intrat fur est z latro. z tenetur refignare si pōt sine notabili periculo aiaꝝ corpoꝝ: aut rēp. tenetur etiam ad restitutionē oiuz redditum quos hꝫ abuit ab illis locis sic vsurpatis: z vt homicida est iudicādus q̄tum ad eos quos fecit p se. vel per officiales suos. occidi vl mutilari tłi illi digni fuerint pp maleficia ꝑpetrata. xxiij. q. v. si nō lz. nec pōt absolui nisi dimittat se ad satisfaciēdū z dimittendū si titulū iustificatū hr̄e nō p̄t. ar. de pe. di. v. falsas. Intellige qñ hoc est clarū q̄ hz iniustū titulū vel nullū. Secus in dubio: vel cū dimittere nō posset sine periculo aiarum corpoꝝ. aut rerum puta qz populus poneret se in seditionem. z hmōi. ne non teneatur refignare nisi voluntate solum qñ sciret p certo. vel quando talia non immineret. c. si res. xiij. q. vi.

¶ An autem in aliquibus casibus possit dominꝰ a subditis exigere vltra cōsuetum vel communē statutum. §. ꝑm Rai. z ho. potest z primo quidem pro defensione terre sue. ad hoc enim tenētur omnes. non solum de rebus. sed etiam corporaliter laborare. vt sic seipso saluent. xxiij. q. iij. fortitudo. Item

si dñs vult ire inexercitū indictū ab ec
clesia vel principe ꝫ hereticos. vel pa
ganos. nec sufficit ad expēsas. pōt a sb
ditis peteremoderatē subsidiū. Item
si in bello ex pte sua iusto fuit captꝰ ab
hostibꝰ. nec pōt se redimere absq; gra
ui dāno. Itez si vult ire ad pncipem p
obtinēdo priilegio ptectiois spāles p
se z subditis. z nō pōt omode expen
sas quo ad hoc necessarias facere. z si
aliū alia cā filiꝰ emergat. puta. qñ ma
ritat filiā. nā acgrit sibi affines z ami
cos. aut qñ facit filiū militez. aut acci
pit qđ erat feudū suuz. vel nouū acq
rit. qz cā talia videant respicere cōmo
dū subditorū nō credo ꝙ dānādi sint
q talia reciptit. vel ad refectōes pōtiuz
z viarū vel qñ sine culpa depauperta
tus est vel obligatus. dūtī semp mode
rate. z nō ad grauamen exigat. r. q. iij.
vnio. z extra de censi. cū apostolus. qñ
so dñs sine iusta cā extorquet a subdi
tis tenetur ad restitutionē ꝫ Rai. vn
de si velit ludere vel vltra vires ad va
nitatez expendere. vel si in bello qđ ex
parte sua iniustū erat cogatur se redi
mere. tūc si qđ p eū. vel eius officiales
a subditis exactum est. z ad dominos
ipsos puenit. tenentur restituere illis a
ḡbus exactū est. Si sciūt alias in pias
causas. vel vtilitatez cōem. Si autē ad
eos non peruenit nihilominus debent
officiales suo ad restitutionem com
pellere. z eos punire.

2 ¶ Utꝝ dñs teneaꝫ ex facto familie sue
ꝫ. patri. c. ls de resti. spo. de mēte bar.
in. l. ne qd. ff. de ir cen ru. nau. dīē dñm
nō teneri ex facto familie: nisi qñ fami
lia delinquit in illo officio seu ministe
rio in quo est ppositus dñs z ipse in il
lo ministerio vtitur opa familie. est. n.
tūc qd iputet dño si nō elegit honestā
familiā. vt in. l. i. §. familie. ff. de publi.
vbi ppositus ad vectigal teneꝫ ex facto
familie sue cū sibi adiūxit in illo minis
terio. Idē est videre in nauta: gteneꝫ
ex maleficio p familiā suaz facto vt in
titulo. ff. fur. aduer. nau. nīr tū dño ciui
liter z' nō criaiter. vt i. d. l. ne qd. z iō
si aliqs esset ꝓpositus ad custodiam
alicui⁹ territorij: teneꝫ ex robaria facta
inde p suā familiā: siue familia sit libe
ra. siue seruili. d. §. familie. Ex quo iferꝫ
tur ptātem siue rectorez teneri ex facto
suoꝝ officialiū. l. si post. C. de aſſe. Et ſz
Bar. ibi liberantur prędicti ex hibendo
malefactorez. Et hoc cuz qs exercebat
officiū publicū Secus si puatū. vt qz
regebat hospitale: tūc nō sufficit exhibe
re malefactorē sed est in optione dānū
passi. an agat ꝓtra familos an ꝓtra do
minuz seu hospitez vt in. l. vna. ff. furti
aduer. nau.

¶ Scdo querit: an dñs agri seu terri 3
toꝛij teneaꝫ ꝓ maleficio facto sup suo
dño. ſz. Pa. vbi. s. dicit: ꝙ cōiter tene
tur ꝙ sic: si dñs fuit sciens z potuit ꝓ
hibere. z si ꝓhibuit. nō eniz dz pati vt
maleficiū omittat sup suo. l. i. C. de fal.
mo. Secꝰ ât si ꝓhibere nō potuit. l. i. §.
ti aūt. ff. si fa. fur fe. z idem dic de villa
seu castro: vt teneaꝫ: si potuit ꝓhibere
z nō ꝓhibuit: ls i hoc vltimo alit sen
tiat glo. i auc. vt nulli. §. qñ colla. ix. ls
primū cōiter tenetur. vt no. bar. in. d. l.
ne qđ. Idem do. Eln. z Jo. de li. ciuili
ter tñ: z non criminaliter.

¶ Tertio quero nūqđ extraneus sci- 4
ens maleficiū z nō ꝓhibens: teneatur
ex sola scia: vel exquo nō reuelauit ma
leficiū cōmittendū: ꝓsuppositio ꝙ in
solo maleficiū nō omittatur gl. i. l. cul
pa. ff. de reg. iu. dicit ſz leges ꝙ nō si ñ
fuit in aliquo particeps dilecti secus
de iure canonico. Idez tz glo. in. l. vtꝝ
ff. ad. l. pō. de par. Bar. in. d. l. vtꝝ dicit
gl. ꝓcedere regulr. Fallit tñ ſm eūdē
Bar. in. d. l. virū. z in. l. occisoꝛuz. ff. ad
simul. vbi primo facit regulaz: ꝙ sola
scia de maleficio omittendo non facit
qđ teneri. Excipe ni maleficiū debeat
cōmitti in dñm. vt in. d. l. occisoꝛ. vel
in patrez. vt. l. ij. ff. ad. l. pō. de pari. vel
in pncipē: seu in rez pblicā cui qs sub
est. vt. l. qſqs. C. ad. l. iul. ma. Si ꝓ. dz
omitti in alium nō punitur qs ex sola
scia: nisi fuerit particeps vt dictum est
Pa. etiā dicit idē esse in clerico nō re-

uelãte delictuꝫ ꝺtra eꝑm vel ſacerꝺotẽ pochialem: cũ iſti ſint parentes ſpũales iſtius: z hñ di maioꝛi reuerentia ꝙ cardinales. vt in. c. pictatiũ. xxx. q. iij. z ꝓdicta ꝺa ꝺ3 Pa. ſecuto maleficio. Si aũt nõ eſt ſecutũ: tũc ſecus niſi in crie leſe maieſtatis. vt in. d. l. q ſquis.

5 ¶ Quarto pone ſtatuto cauetur ꝙ ſi quis fuerit ꝺerobatus in villa ꝙ tenea tur illa villa ad eſtimatiõez. viatoꝛ: nũc cõquerit ꝺe expoliatõe z petit vt villa cogatur ad emẽꝺaz nũgꝺ ꝺebeat ſtari turamento iſtius viatoꝛis. ꝫz. Pa. in. c. ſup eo ꝺe his q̃ vi. me ꝺicit ꝙ violẽtia ꝺz ꝓbari teſtes: ꝑ tex. illũ notabilẽ vbi habetur ꝙ ꝓbata violẽtia per teſtes: res amiſſe ꝓbãtur ꝑ turamẽtum: z ſup valoꝛe rei amiſſa: taxatiõe iudicis ꝓmiſſa. z ſequuto petẽtis iuramento ſi ꝺẽnatio. ſup ꝺelicto aũt vel violẽtia nõ ſtabitur turamẽto ꝙquerẽtis qz ꝺelicta ꝺebẽt ꝓlucide ꝓbari. vt in. l. ſciãt cũcti. C. ꝺe. ꝓba. vel ſaltẽ ꝓba biẽ ꝑ iudicia violenta: vt qz viſus eſt ire eques cuꝫ valiſio: z redyt pedeſter vel huiuſmodi.

6 ¶ Sed ꝺubiũ eſt nunqꝺ ſup q̃ũtate rei amiſſaꝫ ꝺebeat ſtari eius turamẽto cũ hꝰc occurrat difficultas ꝓbãdi: qz forte ſolus erat qñ fuit ꝺerobat⁹: z nemo vidit gꝺ potaret i valiſio vel mar ſupio. Itẽ hic occurrit oditũ ſpoliatoꝛis ꝺz ꝺtrariũ cõſueuit tñ: qz lz hic cõcurrat maleficiũ: tñ villa q̃ quenit nõ cõmiſit maleficiũ. ſed tenetur ꝺe maleficio alteri⁹ vigoꝛe ſtatuti. z tõ nõ ꝺz ſtari turamẽto illius cũ nõ agat ꝺtra ꝺelinquẽtes. lec⁹ ſi ageret ꝺtra illã g ꝺero bauit. Jta cõſuet ꝺcludit legiſte in. l. ſi qñ. C. vñ vi. Nec Pa. i. c. ſup eo. Jꝺez tz bar. i. l. i. ff. qñ ex facto tu. z ibi facit regulã gl̃ialẽ ꝙ vbi aliqs ꝙquenit ex ꝺelo alteri⁹ nõ admittit ꝓbatio ꝑ turamẽtũ in litẽ. z facit hoc ꝙ ſi ſtatuto cauetur. ꝙ ꝑ teneat ſoluere ꝑ filio ꝺelinquẽte z filꝰ fuerit. ꝺẽnat⁹ ꝑ ꝺelicto ob ꝺiutnactã ꝙ hec ꝓbatio nõ ſufficiat ꝑ ꝓtez: niſi ꝑ eũ ꝺe ꝺbet crimẽ. Jꝺez tz Dl. Adde ꝓdictis ꝙ ſingulariter ꝺicit Jnno. in. d. c. ſup. e. ꝙ cũ ille tex. loquatur ꝺe hz. locũ i qualibz vi ſiue ſit cõpulſiua. Jꝺẽ in turbatiua z inquieta tiua. nã in oib⁹ his põt vis verificari. z ex hoc inferẽ ꝙ ſi ꝓp gentes armatas veniẽtes ꝓpius me: ꝓbabiliter fugi. ꝙ ꝺe oib⁹ ꝺamnis nihil illatis ꝺz ſtari iuramẽto meo. Jꝺẽ ꝺic ſi ꝺñs alicuius loci iniuſte bãnierit aliq̃ꝺ ſubꝺitũ. nã ſi bona ſua ſunt poſtmoꝺũ occupata ꝺz ſtari ſuo iuramẽto ſup rebus amiſſis. iꝺẽ ꝺcludit in furto: qꝺ in vi. cuꝫ eaꝺẽ ſit rõ: vt quenias fur ꝺe ſuo ꝺelicto z ſit ꝺificile ꝓbaꝛ reꝛ amiſſas Jꝺẽ ꝺicit Jnno. ſi quẽtus reꝺargueret ꝺe ꝺolo: vt in oditũ ꝺoloſi. z ꝓp ꝺificultatẽ ꝓbandi ſtetur iuramẽto partis. z ex hoc ifertur ꝙ ſi ego ꝺepoſui penes teſaccũ ſigillatũ: z tu mihi reſtituiſti ſine ſigillo: ꝙ ſi ꝙuero ꝺe ꝓditõe aliquaꝫ reꝛ ꝺz ſtari iuramento meo: qz actio ne depoſiti venit ꝺolus. vt. i. c. i. ꝺe ꝺepo. vñ ꝺolole fuiſti verſaꝫ tollẽꝺo ſigillũ. Jꝺẽ tz bar. in. l. in actõibus. ff. ꝺe in litẽ iur. Sed vt ꝺixi: primus ꝺz ꝓbari furtũ ſeu maleficiũ. qũo aũt ꝓbabitur Pa. vbi. ſ. ꝺicit ꝙ pp ꝺificultatẽ ꝓbãꝺi admittũtur teſtes g alꝫ nõ admitterentur. vñ p ſocios z familiares ꝓbabo ꝙ fur itrault domũ Jtem hoſtiũ vꝺetur fractũ: vel gꝺ ſimile nã cũ ꝺe no cte regulariter. vel i ꝺie nõ ſint niſi ſoci in ꝺomo vꝰ ꝺomeſtici ꝺz neceſſario ꝙ illi admittãtur i teſtes. ꝺic ẽt ꝙ vbi opus eſt ꝓ: obare res amiſſas: põt fieri ꝓbatio ꝑ ꝺomeſticos z familiares g viderũt illas res ꝓcẽꝺenti ꝺie. z ꝺe no cte ſenſerũt furẽ z ſurgẽtes ſ' repierũt illas res vt notabiliter ꝺicẽ bar. i. ꝺ. l. ſi qñ

¶ Quid ſi ſubꝺiti habẽt vſurariuꝫ in aliquo nemoꝛe: z ꝺominus aufert eis: nũgꝺ tenetur aꝺ reſtitutionẽ. aut. Si aliqs abſtulit eis aliquiꝺ nũq̃ ſufficit ſi ſatiſfaciat ꝺño illoꝝ. ꝫz. ff. ꝺ. tales ſubꝺiti ſi ita ſunt ſerui: ꝙ nihil habẽt ꝑ: ꝓ: ſed ꝓculum: ſi qꝺ habent: eſt in ptãte ꝺñi vt reuocetur quãꝺo voluerit z ipſuꝫ vſurarium habent ꝑ peculio: ꝺñs põt reuocare. Jtem etiã ꝺe ꝺãnis

7

cio illatis ab alio sufficit satisfieri dño. Si aũt tales subdati sũt: q nihilomin⁹ hȝ res suas ppias: tũc nec dño pt eis auferre vsurariũ: nec de dãnis eis illatis pt dño satisfieri: z si eẽnt tales ibidi q eoꝝ dño posset de pfuctudie quã tũȝ z qñ vellet de bõis eoꝝ capere: q in talib⁹ restrigẽda ẽ hmõi abusio z extorsio: potuiss rclaxãda hȝ eãdez. ℣. d.

1 ¶ Quis pt dona. ℟. hȝ ho. bõare pt pfsa. z dño rei. nõ ergo fu⁹ nõ filiusfa. ff. c.l. filiusfa. Jtẽ no mio: xxv. ãnio nisi mator: factus ratũ hũerit. vt. C. si mafac. ra. hȝ. l. fi. multominus pupillus q alienare nihil põt sine tutoris auctẽ. ff. de acq. re. do. l. pupillus De filio tñ familia. dic q̃ si hȝ peculiũ castr̃ense: vel q̃si donare põt: vl si hȝ liberã administrationẽ peculij. pfectiçy z ℔ ipȝ sit ipsãr ei pcessũ. vel si est filius comitis: vel marchionis: vl senatoris. alr non ꝯtingit magn⁹ z discret⁹. d. l. filiusfa. Jtez nec mõachus nec puerilis. luy. di. abbati.

2 ¶ Jn aũt furiosus vl pdig⁹ possit donare. ff. de furioso nõ dubiũ hȝ gl. in. l. f. ff. de cu. fu. q̃ donare nõ põt: q̃ statim aduenięte furore ipso iure est sibi iterdicta administratio durãte furore: q̃ tpe ad curatorẽ ptinet administratio. si tñ iste furiosus hñet dilucida intervalla tũc ad mistrare posset z hoc ps p bar. i. l. cuȝ alios. C. de cu. fu. vbi sũmendo illã l. hic dicit. Curato: furiosi cessat i administratiõe tpe dilucidi intervallit: z ea reassumit reuertente furore.

3 ¶ Quid aũt de pdigo: Bar. in. l. tres tutores. ff. de admi. tu. z i. l. fo cui bõis de b. ob. sequẽdo gl. ibi z gl. i. l. i. ff. de cu. fu. cõcludit q̃ ista go sit mistelle pdigus: tñ valet gesta p eũ nisi interdicat sibi administratio: imo notabiliꝰ dicẽ credio tur q̃ si iudex pnũciet te pdigũ nẽ det tibi curatorẽ: nẽ iterdicat administrationes q̃ sufficiat si credo q̃ illa pnũciatio sufficiat vt i. l. Julia. ff. de cu. fu. z rõ: q̃ aliud est pdigalitas: z aliud iterdictio seu curatoris datio q̃ hȝ p interdictũe. vt. d. l. iulianus.

¶ Pone q̃ iudex faciat ꝑconizari per ciuitatẽ: q̃ nullus ȝhat cũ eo aliq̃ sufficiat ne go ȝhat cũ eo Quid. de fu. dicit q̃ nõ. q̃ dȝ fieri cũ cãe cognitiõe Bar: dat aliã so. q̃ lex dicẽ q̃ dȝ fieri p digo iterdictio. Preconiũ aũt nihil relenatici ipsi pdigo dẽat iterdici. vt. d. l. iulian⁹. vt puto tñ q̃ dãdo curatorẽ videat iterdicere. vt. l. fi curatorẽ. C. de in iteg. re. mi. q̃rit gl. i. d. l. io cui. Pone q̃ ẽ dat⁹ curato: alicui tãq̃ pdigo iq̃ nõ est pdig⁹: an valeat gl. vł dicere q̃ nõ Sȝ bar. ibi distinguit: q̃ aut q̃rio ẽ minor vel curatore dato pupillo vel adultorẽ nõ sit z dico q̃ nõ valet datio. vt ȝ gl. in. l. ȝ. C. qñ ꝓuo. nõ est ne. qñq̃ dat curato: et g nõ est pdig⁹: vt pdigo: z vȝ datio: nõ est explius error in ista. Rõ q̃ me mouet. est esse pupillus vel adultũ declarat natura. sed esse pdigũ spectat ad iudicẽ. z ideo vł ius facere illud q̃ iudex dixit z illã distinctionem tẽgit glo. in. l. i. C. de cu. fu. z tenẽt mẽtu. hec Bar. idẽ dicũt gdã: si pf dat in testõ curatorẽ alicui tãq̃ pdigo: vel furioso: vel dari dicit: z eius assertioni stat̃ur: z datur curato: etiã si nõ sit furiosus vł pdigus. vt. ff. co. l. fe.

¶ Pone iste pdigus ad ꝑnos mores reuertit̃ur z nõ est pdigus. an delinat hẽre curatorẽ. vel sit necesse officiũ iudicũ iudicis. Ja. de are. dicit aut ẽ manifestũ: z tũc ipso iure delinit esse sub curatore. aut nõ est manifestũ: z remanet officio iudicis. vt. d. l. i. ff. de cu. fu. z hoc pȝ bar. in. d. l. io cui.

¶ Jtẽ nec põt donare io cui alienatio legẽ interdicta est vt q̃ ꝓmissa crimen leſe mateſtatis. C. ad. l. iulia. ma. l. vlti. Jtẽ nec hereticus. C. de hereticis. l. manicheos. Jtẽ nec pẽnarum de publico crimine. lȝ ante sententiaȝ donare possit. ff. co. l. post. Jctum.

Additio Pro declaratione huius materie facti. put recitat Barto. in. l. post contractũ. ff. de do. q̃ quedã sẽc dilecta pp que statim

ipso iure sunt publicata bõa. vt. l. omissa. ff. de publica. &c. cũ fz ꝺ here. li. vi. & tunc nõ valz donatio vel alienatio: qz nõ hz ꝺsiuz cũ statum amisserit. de hoc dcm̃ est singulariter. Absolutio. l. ℌ. crrij vbi hr: quid operetur ista clausula ipso iure vel eo ipso: qz tria operatur ꝓmo qz tũc pdit ꝺsiuz ille rei. 2o qz tũc trahitur ad dcẽ cõmissi crimis tta q; quecũq; alienatio fcá a die omissi crimis vsq; ad finiz saltẽ generalẽ nõ valet ex quacũq; cã sit fcá: siue lucrativa: siue onerosa. de quo erat mains dubiũ. Tertio opat: qz nõ solũ illa bona ẽ tpe intermedio debẽt restitui fisco. vel ẽt fructꝰ medy tpis. q̃dã sũt delicta p quib⁹ lz ꝺsiuz nõ pdatur. tñ statiz interdicitur ipso iure administratio. vt. l. quesitum. ff. qui & a quib⁹. & l. ex iudicionum. ff. de accu. & tunc nõ põt, aliẽare. Fallit in alienatiõe necessaria. vt. l. reo. ff. de sol. intellige p suis alimẽtis: aduocatis Et scripturis ad eũ ptinẽtibus. Quedã sũt delicta talia qb⁹ nõ iterdicit administratio. vt ẽ rñr. vt. l. auferẽ. ℌ. in reatu. ff. ꝺ iur. fi. & tũc fi aliẽatio ẽ irrevocabilꝭ. vt mãumissio: & tũc iterdicit. vt. l. q pene. ff. de manumiss. Sz si ẽ revocabilꝭ fi iterdicit. vt. d. l. post Scti. Sz si i fraudẽ appeat fcá revocat. vt. l. si aliqs. ff. de do. cá mort]. & l. i fraudez ff. ꝺ iur. fi. sine ex cã lucrativa: siue onerosa sit fcá bõatio. & ex dict] Bar. hẽs q; bõatõ fcá ẽt post crimẽ capitale pp qꝺ bõa ꝺbeãt ꝓfiscariꝰ qz regiꝰ crie fi amittit administratõez bonoꝝ. d. ℌ. i reatu. & sic administrato: remãet: sic bõatiões valẽt. & hoc tz gl. i. d. l. post Scti. & i. l. reo. C. de. do. inter vi. & vxo. q̃ gl. fz bar. melꝰ dicit q̃ aliqs alꝰ fz si valẽt i effectu: qz si iuentaꝝ fcá i fraudẽ fisci. Fuocatur. si tñ ẽnulla ipso iure. d. l. si aliqs: vbi hr q; bõatto cá mort] revocat ꝺdcãtõe secuta. sec⁹ si iter vnos qz si fuocat nisi i fraud fuerit fcá. & gl. ibi dicẽ lz postea seqtpẽa captta. ex finia lata. & fz bar. i. l. publicoꝝ. ff. de iudi. pu. ꝺz pẽa capitaꝝ. ex q̃ pdit vita. ciuitas vel libertas.

¶ Quid aũt si bõault aũ crimẽ omissũ: 8
nan revocetur finia secuta: bar. i. d. l. Scti dat regulã q; si vẽdit aut bõat aũ delictũ omissũ: & tã pposuerat delictũ facere: & sic pp delictũ omittẽdũ aliẽauit: & tũc codẽ mõ revocatur put post delictũ: qz satis ẽ i fraude fisci fcm̃. & suspitiõe pene. vt. d. l. si aliqs. dicit nicolaus bar. q; possz ee maleficiũ omissũ. talr q; mãdasset apperet alusz nõ pcessisse: & si occidit hoies i opiata rira. fz bã. obiicit cõtra pdcã. nõne hẽmus nos i. d. l. aufertur. ℌ. fiscus q; fiscus hodie a diecrisis Scti. habet bõa ofa obligata. Sz hz ofa bona obligata: quãtũcũq; aliena nato seqtur. revocatur hipotheccharia rsidet q; pro penis nõ hz bona obligata vt. C. de penis fisca. cre. pze. i. & sic ante sniam: nullũ ius hz fiscus. d. l. ex iudicioꝝ. & hoc tz Ll. in. l. si quis post hac. C. de bo. ꝺs.

¶ Quero in casiꝭ in quib⁹ dixi bõationẽ nõ valere an datio insolutũ valeat. ℜ. Bar. q; sic. qz licet bõa trãsferã tur fiscũ: trãseunt tñ cũ onere. vt. l. si debitor. ff. de fideiuss. Si ergo reus solvit fecit qꝺ fiscus debuit facere.

¶ Quero: qꝺ hodie cũ fisco nõ applicẽtur bona fz certis pnois. vt i auc. bona. C. ꝺ bo. ꝺã. an ea q̃ dicta sunt hẽant locũ in pnois illis alijs q̃ fisco. & bar. credit q; nõ. vt. l. nõ vsq; ff. si a Pa gesiu. ma. Qꝺ aũt dictũ est q; bõatio fcá metu. pene. vel i fraudẽ revocatur secuta finia ꝺdcãtoria. ea. de are. hoc dicit verũ: qñ secuta ẽ cõdẽnatio in pona maleiactoris eo viuente. Si aũt finia lata est, super crimẽ viuẽte maleiactoꝛe. & tũc donatio regulr nõ revocatur: qz deficit pncipale: qz post mortẽ non põt fieri finia. & hic est verus intellectus illius. l. post Scti. fz eũ. fz hoc fallit i crie leseꝰ maiestatis. & aliꝭ exceptatis: in qbus q̃ritur post mortẽ de crimine. vt. ff. de do. l. donationes. ℌ. perfecte. & C. ad. l. iul. ma. l. pe. & vlt. & l. ex iudicioꝝ. & c. accusatus. de hereti. vi. & sic habes hanc materiam optime declaratam. Finis.

11 ¶ Qui pōt dōari.R.cuilibēt: nisi p.l. phibeat.fine sit pñs:siue abñs.notus vel ignotus. Itē pñsa.z filiosa.z exēco tñ.C.co.l.fine.nā filiosa.suo ḡdiu ē in ptāte pñs.nō valz donatō ꝛ qualescit per emācipationē.nisi fuerit revocata. vt.d.l.fine. Itē valet donatio amico z amice etiam meretrici.

12 ¶ Quid āt de milite an possit dōare meretri.f.R.bar.i.l.milesita.§.mulier ff.ō muli.te.dic p illā.§.q miles ñ pt re liquere mulieri.ō q ē turpis suspitō. z idē hr i.l.mulierē.ff.ō his q. vt indig.

13 ¶ Sed qd in ꝯcubina.vtz miles posit sibi relinquere. Bul.dicit q non. vt no.in.l.affectionis.ff.de dona.

14 ¶ Quid in vxorato qui donat vel legat alicui mulieri ꝯcubine vel alij in qua est suspitio.gl.in.d.§.mulier.dicit q valet.vt.l.donatiōes in ocubinā.ff. de do.sed in legato est expssum in.l.q ocubinā de le.iij.z.l.itē legato.eo.tit.

15 ¶ Sz qd in clerico q tz ocubinā z legatū relinqt.rl.malōbra.dic q ñ pt vt i.d.§.mulier.nā sicut miles secularis militie ñ pt.ita nec miles celestis milicie.z p hz gl.i.l.miles.ff.ō re iu.idē bā.

16 ¶ Quid in ea ḡ ge retinet tāḡ vxorem.ḡ in vxore here nō pōt rōe cōsan guinitatis vel alia rōe.an pōt ge relinquere legatū.Bar.in.d.§.mulier. dicit q veritas est ista.q aut mulier ignorat mōimoniū si ꝓsistere.hz credit illō valē.tāc valet.vt.ff.de le.i.l.fi.Aut mulier sciebat mōimoniū nō ꝓsistere.z tē in eius psona legatū si pt cōsistē.vt.l. vxori maritus.ff.de vsuf.le.Aut dubitatur vtrū sciuerit vel ne.z in dubio p sumitur ignorantia.vt.in.d.l.fi.

17 ¶ Donatio facta filio emācipato.siue alicui deliberis non existibus in ptāte dōantis.siue ē extraneo. revocat pp v.cās igratitudinis. Prima si donatarius atroces iniurias donatori intulit. vt q dixit ei in platea vel loco ſili. q erat fur vel aliud sise.z gl.in.l.fi.C.de re.do.sup ꝟ.atroces. dicit q ꝓsiderāt ex tribus.f.ex ēlitate iniurie.ex loco. z ex persona.insti.de iniur.ꝟ.atrox. Secūda si manus ipse in eum iniecerit. Tertia si graue dānū rei suarū intulit Et sm Jo.an.hoc arbitrio iudicis relinquitur.qđ.f.graue dānū dicat nā pt eē graue dānum:nō solū in tota substātia vel maiori pte verū ēt citra maiorē partem. Quarta si vite piculū ei inferre attentauerit.vt q3 eū toficare voluit ēt si nō sit secutus effect⁹. Quinta si pdē tionē appositā ñ implerit de his causis hētur in.d.l.vl. Prime ꝟo ḡnoz tāḡ ur eē eo.c.vlti.vbi Pa.addit sex tū cāum Si donatarius neglerit alere dōatorē inopē.vt hr p gl.i.d.l.fi. hz gl. in.l.in cōdēnatione.ff.de reg.iur.tenet at ꝟrū. Sz Li.i.d.l.fi.dic q aut dōatio ꝓsistit in magna ḡtitate.z hz locū gl.in.d.l.fi.Sec⁹ si in quare.z Pa. dicit q hec distinctio ē satis equa.nā ille g donat magna pōt egparari patri.hz filius tenet alere patrē inopē.l.figs.ff. de li.agno.ergo.magnā igratitudinē omittit nō subueniēdo ei in necessitate sua.z no.bñ hoc.q3 sepe accidit i istis mulieribus maxime sensibus. q donāt fere oia bona sua. z dernū negligunt alimētari a donatario.nā poterit revocari donatio. Dater ꝟo que donauit filio z postea trāsiuit ad sēa vota. dōationē revocare nō pōt.nisi ex trib⁹ causis.f.si vite eius insidietur.vel in eā manus inferat.vel iactura totī⁹ eī⁹ substātie moliatur.C.ō re.do.auc.hec quoḡ Est aūt hoc ius revocādi ꝓprium ab vtraḡ parte.vñ ñ trasit ad heredē donatoris q tacuit sup hoc in vita sua.q3 tacēdo renūciasse vr. nec ad heredes donatarij.d.l.vlti. Merita enī z demerita sūt ꝓsonalia hoc intellige si prędicti sciuerūt cām ingratitudinis.

18 ¶ Quid aūt si donator ignorauit in vita ipsius donatarij.an possit agere ꝟ heredē ipsius donatarij.R.Pa. in.c. fi.e.tt.post io.an.dicit q sic si ignorauit ingratitudinē ꝓmissaz i vita donatarij.vl si sciuit.z nō habuit tōus ope tens ad agendū.ar.i.c.cū i veteri.de elec. z pter.ibi q pōderat. q donator tacuit hz nō vr tacuisse.si ignorauit.vel ñ

habuit tpō ꝓpetēs ad agē. ⁊ p hāc rō nē vī tdē dicēdū in herede donatoris vt possit agere ꝫ donatarīū sicut in filī dicit gl.in.l.fideicōmissū.C.de fideicō. ꝙ si legatarius iurtā ītulit testatori si testator ignorauit i vita ex hoc poterit agere hēres.⁊ facit ꝙ no.gl.in.l.fo.ore C.de his q.vt indi.⁊ ex illis gl. vī inferen.ꝙ si donatarī⁹ carnaliter cognouit vxorē dōatoris in vita sua ipo ignorante in vita:ꝙ heres suus poterit agere ad reuocādū donationē q: nō dr ta cuisse exā ignorauit.De hꝰ vide.ē.adultertiū.ℌ.viij.⁊.j. Usufruct⁹.ℌ.xxij.

19 ¶ Utr collato: bñficij possit reuocare collationē ob ingratitudinē cōmissam in ipsius ꝓsonā.Joā.an.⁊ cōiter doc.tenēt ꝙ nō.q: collatio bñficij nō est ꝓprie donatio.nā tenetur collator ex necessitate officij ꝓferre.donatio aūt fit ex mera liberalitate ⁊ sic iura loquētia de donatiōe nō hūt locū in collatiōne bñficioꝝ.etiaꝫ collige ꝙ reuocatio donatōis ob ingratitudinē hēt locum dūtaxat in donatōe ꝓprie sūpta. ⁊ iō posset nō imerito antētari ꝙ donatio facta ꝓ merita p̄cedēta.nō reuocat ob ingratitudinē.q: illa nō est mera donatio: sed quedam remuneratio.

20 ¶ Queritur de notabili.q.gdaꝫ baro edificauit monasteriū.⁊ religiosi dicti monasterij cōmisserūt ingratitudinē ꝫ hunc varonē in casibus exp̄ssis i.d.c.fi.nūqd reuocabitur illa donatō spe.ponit hāc.q.e.ti.⁊ refert duas opiniones.prima dicit ꝙ sic.⁊ ꝙ ob hoc mōasteriū destrueī.sicut i filī videm⁹.ꝙ ciuitas q̄ꝫ submittit aratro ꝓp̄ delictū ciuitū.iusta notata p bar.in.l. aut facta.ff.de penis. Itē ꝓuat ciuitas dignitate epatus ꝓp delictū ciuitū. vt in. c.ita nos.xxv.q.j.alia opinio ē ꝙ monasteriū nō destruat⁹ sed expellētur ꝓsone ⁊ alie substituētur.⁊ hec opinio vī ego:vt sic potius puniāt̄ ꝓsone q̄ꝫ ecclia.⁊ cū hac opinōe transit ibi Spe. Idē pa.gl.ēt addit aliū casū i.d.c.fi. s.ex p̄sūpta volūtate testatoris.cessante oi ingratitudine:vt ꝓpter superuenientē natiuitatē filioꝝ. ⁊ de hoc vide Pa.in.d.c.fi.post.bar.in.l.ticia.ℌ. ipe rator.ff.ō le.j.vbi dicit ꝙ q̄ꝫ ḡrum⁹ de reuocatiōe fieda ex ꝓsumpta uolūtate donatoris:q̄ꝫ p remediū querele inofficiosi:ſpectu filioꝝ exūtū tpe donationis:vt q: effudit p̄timonia donādo.nihil vel parū relinquēdo liberis. Primo casu:aut dōatio ē fcā i ꝓsonaꝫ liberti:vl exnei.⁊ reuocat in totū ipso iure:q̄si dōator hoc tacite ītellexerit.vt in.l.si vnq̄ cū gl.sua.C.de re.do. Aut dōatio fuit facta in ꝓsonā vni⁹ ex liberis:⁊ tūc nō reuocat in totū ꝓp natiuitatē filioꝝ sed vsq̄ ad debitū bonoꝝ subfiditū.i.vsq̄ ad legitimā:q debeī in re nē.⁊ ita intelligaī.l.si totas.C.de in offi.do.⁊ ex hoc infert Pa. ꝙ donatō facta mōasterio nō reuocatur i totū. de stricto iure ꝓp natiuitatē filioꝝ: q: monasteriū hī loco filij. Itē q: donatiōe fcā i fauoīe aie.q nō dꝫ esse min⁹ fauorabilis q̄ filī⁹.vt in aut.si qua mulier.C.de sa.san.ec.⁊ hoc ēt sentit gl.in d.c.fi.dū dīc ꝙ dōatio ibi.l.xvij.ulj.c. fi.fuit reuocata in totū iure poli.i.celi. l.ex q̄da egtate nāli.nō iure fori. Scdo casu dicēdus:ꝙ aut dōatio fuit fcā vni ex liberis.⁊ nō reuocat ꝓ aliis liberos nisi vsq̄ ad debitū bonoꝝ subfiditū ēt si donatio fuit inofficiosa re ⁊ cōsilio. aut donatio fuit facta alteri ⁊ tūc si liberis fuit aliqd relictū:nō reuocat nisi vsq̄ ad debitū iure nē. Si ꝫo nihil relictū ⁊ donatio ē inofficiosa re ⁊ ꝓsilio reuocaī i totū.si aūt inofficiosa re tm: ⁊ nō ꝓsilio tūc ñ reuocaī nisi vsq̄ ad debitū iure nē. Intelligē qō dīci de donatiōe facta filio:qī tenet vt q: emancipato:vel filiosa.ꝓpter merita.

Additio. No.ꝑm No.in sūma 21 ti.de testis.ℌ.qualr fr metur.ꝙ testiū inofficiosum,vel donatio inofficiosa dicuntur qñ sunt facta contra offiū pietatis.Offiū.n.inter patrem ⁊ filiuꝫ dr pietas.ff.de obsequijs l.pe.Inter ꝓnū aūt ⁊ libertū dr ob sequium .C. de neg.ge. officio . Inter deum ⁊ hoiem religio. inter hoiem ⁊

hominē stat in nole gnāli vt dicāt vt hō dz homini ex nā. ff. de ser. expo:. si ferv⁹ ea lege. Itē no. p̄m glo. in. l. si lx queat. C. de inofficio. do. q⁹ re & p̄sūo intelligunt. l. cuētu & fraude. Nec fraus sufficeret sine euētu. & fraus dr q̄n p̄ fraus exheredat filiū. vt. xvij. q. ij. figo trascit: vel q̄n faceret talē donationem in fraudē creditoz vel huiusmodi.

22 ¶ Quero an ista donatio renocetur ipo iure. vel querela. ppolita. ff. Bar. in. d. §. impe. dicit q⁹ revocatio que fit ex p̄sumpta voluntate donātis p. d. l. si vnq̄ fit ipso iure: adeo q⁹ res potest vendicari: & possessio odicit. Sz fuocatō q̄ fit p tutelā de iofficiosis dōatōib⁹ ñ fit nisi p ppolita q̄rela. vt. i. l. i. C. de inof. dōa.

23 ¶ Quid si p̄ donauit iofficiose: & in ranit ñ venire ꝺ an filius possit agere q̄rela. ff. Bar. vbi. ē. q⁹ q̄n ꝺ⁹ infirmatur roe alteri⁹ nūq̄ iuramēto ꝺbetur ꝺfirmat q: cēt i alteri⁹ dispēdiū vt ex ꝺ pac. C. q̄uis. & ibi fiu. c. li. vi. ff. hic dōatō iofficiāter fauore filioz: q̄ &c.

34 ¶ Quero vtz dicte legi: si vnq̄ possit renūciari vtputa: dono bona mea: & volo q⁹ pp supernientes liberos non possit revocari. ff. Bar. vbi. ē. q⁹ q̄tuz ad illā revocationē fiēdā p ti. de inofficio. do. nō pōt renūciari q: fit donatio in fraudē filioz. Quātū vero ad revocationē q̄ fit p. d. l. si vnq̄. sec⁹. nā fuocatio q̄ fit p. d. l. si vnq̄. fi: ex p̄sūpta voluntate donātis pp liberos &c. vltimuz xvij. q. iij. dic⁹ de q̄dā q filiū ñ hēbat: nec hēre sperabat. vñ si exp̄sse voluit q⁹ in casu existētiū filioz suoz ñ posset revocari. iste leges nō hñt locum.

25 ¶ Quero qd fit i duplo aliqs dōauit simplr & hūit liberos. an ille q dōauit hēbit necesse. pbare q⁹ ñ cogitabat se hfe filios. An alt⁹ cui donauit hēat necesse pbare q⁹ voluit ista dōatione valere & existīb⁹ liber'. bar. i. d. §. ipato: dicit q⁹ tres sūt casus q̄nq̄ qs cogitat exp̄sse se habiturū filios & nō hz locū d. l. si vnq̄. q̄nq̄ se ñ habiturū filios ex p̄sse cogitat. & tūc hz locū. d. l. si vnq̄. q̄nq̄ qs donat nec cogitat ꝺ vtz sit hituruꝰ filios vel nō. tūc si liberi ꝺ quentiāt hz locū. d. l. si vnq̄ & .d.c. vltimū. q⁹ dicit nec putabat se hēre filios hz ille q nō cogitat sic. vel ñ putat se habiturū filios. cū habuit ainz indifferentez. nec ad aliquā partium cogitauit. p hoc. ff. de tur. l. falsus. §. si iactum.

¶ Quero. d. l. si vnq̄. logi de eo q do 26
nauit oia bōa. vel ptē bonoz. qd si donauit vnā rē. an hēat locū. d. l. bar. vbi ē. dicit q⁹ sic. nā. d. l. si vnq̄. logi in oibus bonis vel ptē bonoz. hz pte bonoz idē est q⁹ certa res. Et hz q̄n donatō fcē extraneo. Secus si vni filio vel loco pio q: ñ revocaret. nisi excederet debitū bonoz sb⁹ditū. hec bar. qdā tñ q⁹ ad p̄mū credūt q⁹ nō revocabit. q̄n res nō esset magni p̄cij q⁹ vr equum.

¶ Quero. pone filij sūt nati. & sic do 27
natio est revocata ipso iure. demuz in ottinēti sūt mortui an ista dōatio recō firmat. Bar. vbi. ē. dicit q⁹ ñ: q: sicut actio semel extincta non resuscitatur. ita dōatio semel extincta ñ reconualidat. vt. l. meuius. §. duobus. de le. ij.

¶ Quero mulier donauit simplr: & 28
tunauit se nō revocaturā illā donationē. nati sūt filij postea an iuramētū revocationē fiendā impediat p. d. l. si vnq̄ Bar. vbi. ē. dicit q⁹. d. Recuperus de sancto geminato. & Frāciscus de pis. & ipe ꝺsulnerūt q⁹ p tale iuramētū ñ impeditur revocatio. nā illa revocatio. l. si vnq̄. fit ex p̄sūpta voluntate q̄ est: vt si de liberis cogitasset. nō donasset. sed ista eadez ꝺditio ineſt iuramēto: ergo nō impedit revocationem.

¶ Quid si in donatione pactū fieret 29
q⁹ donato: donatione p̄terto alicui⁹ ingratitudinis nō revocaret. ff. asten. li. iij. ti. xx. q⁹ tale pactū nō tenet: q: ex tati naturali ꝺtum esset. s. q⁹ aliquis impune ingratitudinis vicū cōmitteret. C. de inuti. stip. l. ex eo. Sil⁹ siquis ipugnat eū a q̄ hz bficiū: pdit bñficium. ex de postulādo. c. vlti. sic etiā pdit feudū. de. xcvi. si ꝑatoz. vel legatum si. de iofficio. te. papinian⁹. §. meminisse.

¶ An ät donatio iter ꝺjuges valeat. 30

ꝑ.q aut donatio fcā fuit qñ mſimoni
um fuit ẜhēdā: puta iter ſpōſuz ⁊ ſpō
ſam aut qñ fuit ẜctū. ſi ꝓmo mō: aut
nuptie ſeq̄banꝫ aut nō ſi fic tz dōatio
ēt ſi alter ide fit paupior: alter ditior:
ēt ſi ſpōſa deducta fuerit in domū ſpō
ſi: q̄ pp etatē nō poterat eſſe vxor: q̄ ē
vetꝫ ꝑm ho. niſi fit ꝓria pubertati. ff.
eo. iter eos. Si aūt nuptie nō ſequeba
tur: aut hoc eſt ex ꝓpe dōatoris aut nō.
Si fic: aut donauit ſpōſus ſpōſe. Aut
Ecōuerſo. Si ꝓmo mō: aut oſculū nō
iteruenit: ⁊ ſic reuocaī dōatō tota ꝫ. n.
dōatio illa fiat ſimplr: ieſt tñ ꝓ ditio la
cite. ſ. ſi mſimoniū ſequaī. Aut iteruē
mit oſculū: ⁊ tūc medietas reuocatur. ſi
ꝓo donauit ſpōſa ſpōſo reuocaī tota ſi
ue iteruenerit oſculū: ſiue nō. C. de do.
ꝓp nup. ſi a ſpōſo. ſi aūt nō remāſit a
ꝓe dōatoris: ḡn mſimoniū ſeq̄reī. tūc
donator totū recupat ꝑ ꝓditionē ſine
cā: vl totū retinet: ſi nūdū dedit. C. de
do. ꝓp. nup. l. cū vetꝫ. Si ꝓo donatio
fuit fcā poſt mſimoniū ẜctū: aut dans
fit paupior: recipiēs tñ nō fit ditior: pu
ta ſi emat ide vnguēta vxor: vl muli
er ꝓſumpſit i ꝓuiuio fiēdo. vl alr inuti
liter: tūc. n. talis dōatio nō reuocaī: q⁹
vxor nō eſt effecta locupletior. ff. eo. l. ſi
ſpōſus. §. pe. ⁊. §. fi. ⁊. l. qs aūt. §. i. ē. tī.
Idē ẜ ho. i fū. ti. ē. ꝙ ſi alteruter locuꝫ
dederit cā ſepulcri: dōatio tz: q: ꝫ dōa
tor fiat paupior: recipiēs tñ ipalr non
fit ditior. Idē ſm ho. ſi vir donet vxo
ri ad oblationē faciēdā: vl ad alꝫ ꝓ
as cās eadē rōe. aut dās nō fit paupior
⁊ recipiēs fit ditior. ⁊ tūc ēt donatio tz
⁊ gl. i. c. fi. eī eo. exēplificat vt ſit mari
tus ſi iſtitut⁹ hēs ⁊ repudiet hēditatē
dōatōis cā vt deferat vxori ſibi ſubſtitu
te ñ. n. paupior: fit q ſi acgrit ẜ q ꝺ ſuo
ꝑmonio pdit. Itē ſi repudiat legatū
vt remaneat penes vxorē onerats ꝑ le
gato ꝓſtādo. vl ſi rogat⁹ eſſet reſtituē
re hereditatē vxori: nec detrahat quar
tā cā donationis: tūc tz donatio. d. l. ſi
ſpōſus. §. ſi maritus. ⁊. §. ſigs. vl ſi do
nauit vxori rē aliēnā bōa fide. ff. e. l. ẜ
⁊ ſi ꝓſtāte. aut dās paupior ⁊ recipiēs
ditior. ⁊ tunc nō valet. extra eo. c. fi. in
tex. ⁊ in gl. niſi in aliqbus caſibus: ꝑi
mo ſi dās ſit in eadē volūtate vſq; ad
mortē. Et ſi donatio legitimū moduꝫ
excedat: nō tñ fuerit inſinuata vſq; ad
legitimū modū valebit. C. e. donatiões
Bar. tñ in. l. ſi vt allegatis. C. de inoffi.
do. dicit q⁹ aūt ſunt donatiões ab ini
tio valide. ẜ ſunt eodē tpe ꝑfirmate: vt
puta ꝑ mortē: ⁊ tūc de oīb⁹ fiet reuoca
tio ꝑ rata. Si ho donatiões ab inicio
valide fuerūt tūc reuocaī ſolū vltia q̄
fuit in officioſa. vt. l. ſi libertus. ff. de in
repa. Scdo ſi donatio i tpe finiti mſi
moniꝫ ſit collata: ẜ añ tpe illud nō eſſe
citur res donata donatariꝫ: ſed differē
in tpe quo mulier a lege viri ſoluta eſt
ff. eo. ſi cū vxor. l. §. vlt. vbi dr inter virꝫ
⁊ vxorē mortis cā donationes recepte
ſunt. Tertio ſi dās dedit pecuniā ad re
fectionē ediū ſuccenſaꝝ. ff. eo. ꝙ ſi vir.
Quarto ſm ho. ſi donauit vxori annu
um vel meſtruū ad ſuſtētatiões ſuo
rūꝫ: vſq; ad vires dotis. i. fructus do
tis nā q⁹ vltra daī reuocaī. Idē gl. i. d.
l. ex ānuo. vbi ēt addit ꝙ de alio iuo ꝓ
prio pōt maritus donare vxori ad ex
hibitiōem ſui quatenus cōcurrit cum
fructibus quos ſibi retinet ⁊ q⁹ ſupere
rit facta cōputatiōe eius q⁹ donatū eſt
cū fructibus dotis reuocabitur. Quin
to ſi vir ꝓ vxore vectigal ſoluat. non
n. donat q̄ in neceſſarijs oneribus fuc
crurſt. vt. d. l. ex annuo. Sexto q̄ vxor
donat marito gr̄a honoris vl dignita
tis adipiſcēde. ẜ eatenus eſt ratū do
nū: Quatenus gr̄a dignitatis ſupplen
de opus ē. ff. eo. l. ꝙ adipiſcēde. Septi
mo q̄ ſi fit donatio iter iperatore ⁊ au
guſtā: q⁹ imperiales ꝓtractus vicem le
gis obtinēt. C. eodē. l. pe. Cauſe aūt ꝓ
hibitiōis donatiōis inter virꝫ ⁊ vxorē
ſunt quattuor. Prima ne ꝑpter amo
rem alter cōiugum nō obtēperando:
donatiōibus faciliter ſpoliaretur. ff. eo.
l. i. Scōa ne melior in pauptate incide
ret ⁊ deterior ditior fieret. ff. eodē. l. iij.
Tertia: ne forte ꝓuges ad acgrendum
intenti ſibi ꝙ donatiões: nō eſſent ſtu-

dioſi liberos ĥñdi vel educandi.ff.eo.l.ij. Quarta ne amoz honeſtus: z debiti exhibitio: q debẽt eſſe iter ꝙnges pcio ꝓciari viderent.d.l.iij. nec ẽt valet iter eos remiſſio alicuius debiti. aut aſſigno cuiuſcũq; debitozis: q: hec oia donatiões ſunt.ff.eo.l.ſi ſpõſus. qõ aũt deñ ẽ de donatõibus ꝓhibitis: idẽ itelligas de vẽditiõibus ſiſtatis. Et vide ad hoc gl. ſingularẽ i.c.quãto. de p̃ti. q dicit ꝙ q̃drupl'r fit fraus legi. Primo de ꝑſona ad ꝑſonã: vt ſi vxoz velit donare viro vl ecõuerſo: cũ nõ poſſit ſupponit aliã ꝑſonã cui donat. nõ valet donatio.d.l.iij.§.nõ tñ ſcdo de re ad rẽ ꝓhibitum eſt ne filioſa. pecunia mutuet. Si tñ aliud in fraudẽ factum fuerit: puta dediſti frumẽtũ vl aliud ſi mule. qõ vẽderet: vt pecuniã haberet. fit fraus legi.ff.ad ſc. ꝑſul. mace. l. ſi tu lianus.§. mutui. Tertio de ꝓtu ad ꝓtum: vtputa vxoz nõ põt donare viro vt deñ eſt vult vendere: vt hoc modo poſſit donare nõ valet.d.l.ſi ſpõſus.§. circa. Quarto de ꝓtu ad ꝓtractũ: aliter tñ mõ. ſ. cum mulier ꝓ alio fideiubere nõ poſſit ꝓcipale ſe facit debitrẽ: hoc nõ valet.ff.ad ſena. ꝓſul. vell. l. quãuis.§. ſi cũ eſſem.

31 ¶ Quibus aũt modis renoceť dõatio facta iter ꝓnges: & multis mõis. Primo ſi donatio fuit expreſſe renocata: z in hoc dz attẽdi vltia voluntas. ff. eo. cũ hic ſtatus. §. i. Scdo ſi tacite renocetur puta ſi res donata p donatorẽ alienet d.l. cũ hic ſtatus. §. ſi maritus. vbi pz ꝙ nõ ſolũ alienãdo vl tacite renocare donationẽ ſed ẽt pignoz obligãdo: ni ſi expreſſe aliud oſtẽdat. Tertio ſi prius moꝛitur donatarius. extra. eo. c. ſi. ſi aũt ſimul moꝛiãtur pura naufragio vl ruina: tz donatio. d. l. cũ hic. §. ſi ambo vñ ſuccedũt tunc heredes donatary. Quo. et dicit in ſũ. e. ti. idẽ eſſe ſi ſimul captiant ab hoſtibus z nullus eoꝝ re uertatur ſimul vidẽtur deceſſiſſe. ꝙ ſi vnus redierit: is vl ſuꝑuixiſſe: q redũt qñ alter remanet. d. §. ſi ambo. Item ſi fiat diuoꝛtiũ. z ibi pz ꝙ hoc vez ẽ: qñ diuoꝛtiũ fit ex diſplicẽtia. Secus ſi fieret cũ bona gr̃a vt ſi fieret cã religiõis Item ſecus ſi poſt diuoꝛtiũ matrimoniũ reſtituatur. vt ibi. ité cũ ſocer nũcupauz diuoꝛtiũ mittit nurui cui donauerat vt in. d. l. cũ hic. §. ſi ſocer. z ꝓdicta nõ ſolũ obtinẽt iter vir̃ z vxoꝛẽ: ſz etiam inter ſocez z genez z iter ꝓſoceros g copulatos in mr̃imonio in ptãte ĥñt. z vt plene habeas noticiã: q poſſint donare: z q nõ vide gl. ſingularẽ in. l. iij. §. q in eiuſdẽ. ff. eo. quã ſegtur Doſt. in ſum. q dicit ꝙ tribus modis gs aliũ ꝓ ptãtem ꝓtingit. vl q: ergo ſuz in ptãte tua. vl q: tu es in mea. vel q: ergo z tu ſumus in eiuſdẽ ptãte. Si ergo aliquo iſtoꝝ modoꝝ alicuius maritũ ꝓtingo et cuius maritũ ꝓtingo donare nõ poſum. Idẽ eſt ex ꝑte vxoꝛis. nã z q eam aliquo iſtoꝝ modoꝝ contingit. marito eius donare nõ põt. nullo vero iſtorum modoꝝ interueniẽte donatio nõ ipeditur. vt in ſocru z nuru. Bto. etiaz addit quartũ modũ dicens. Item aliq qui coniuges per poteſtatẽ ꝓtingunt. vt ſunt duo conſoceri.

¶ An aũt idiſtincte ꝓhibeatur dona 32
tio inter virũ z vxoꝛẽ. &. pan. in. d. c. fi. dicit ꝙ regulariter ꝓhibetur donatio oĩno pura. z illa oꝛ oĩno pura que nulla rõne cogẽte fit. ſed ſola liberalitas eſt cã donatiõis. l. f. ff. de dona. z ſic vbi nulla ꝑceſſit obligatio ſecus ſi ꝓ aliq̃ ſeruicia. q: tũc tz donatio. q: illa nõ eſt vera dõatio ſd donatio remune ratiua nõ ꝓhibẽt iter vir̃ z vxoꝛẽ. vt in. l. ꝙ aũt. §. Si vir. ff. eo. vbi pz. ꝙ ſi vir donauit vnã rẽ vxoꝛi z vxoꝛ alias rez marito fit hic ide ꝓpẽſatio. z ꝓ hoc notãter dicit bar. in. l. ſi volũtate. C. de do. p. o. ꝙ ſi nobilis nubit plebeo põt ſibi aſſituere dotẽ aio donãdi. iz ꝓfera tur in tps mr̃imoniũ. q: iſta nõ eſt ſimplex donatio q ꝓhibeatur iter ꝓnges. ſed eſt remuneratiua. q: nobilis nubẽdo ꝓbeo videtur ſibi quoddam munus ꝓferre z ſic maritus donando vl remunerare z nõ ſimpliciter donare. ad hoc. l. aquilius. ff. de dona. Idem

tenet Pa. in.c.si seduxerit.de adul.per gl.ordinariam in.d.l.si voluntate.q si vxor esset de nobiliori gñe.tunc posset aligd dari z dos augeri eadē rōe z vt acgrat sibi amicos potētioris generis.

33 ¶ An āt dōatio iter vir z vxorē q fit simplici ꝓmissiōe ꝓfirmet̄ morte.ff. nō p.l. papinian⁹.ff.eo.z ibi dicit bar. hoc vez qñ nō interuenit traditio vera vel ficta.si enim ꝓfessus fuisset se habuisse z recepisse.hr̄ loco traditiōis.z hec ꝓfirmatur morte.vt.l.qō suo z ibi glo.C.de do.cau.nō nu.

34 An aūt teneat donatio iter ꝯiuges si ꝓfirmet̄ morte ciuili. Puta maru⁹ donat vxori.c.deide maritus efficitur seruus.vl deportat in insulā z oia bōa ei⁹ ꝓfiscant nūqd ista.c.deant ꝓficari.ff. de l3 est casus in.l.l3 mors.ff.eo.z in.l. res vxoris.C.eo.vbi bar.sūmādo ullaz l. dicit q donatio iter ꝯiuges ꝓfirmat morte nāli vl ciuili.ex q libertas pdit S3 si pditur ciuitas libertate manēte tūc mors nālis expectatur.exēplū ꝑmi vt si donato: efficitur seruus pene: vel dānatus sit in metallū.vl in opus metalli tūc donatio extinguitur l3 qualescit Et ob l3 dicit Bar.in.l.q vltio.ff.de penis q dānati ad mortē efficiūtur serui pene.z sic talis sniā trahit secū executōnē z istoz dānatoz ad mortē nō valet testm̄.z puto hoc idē ee etiā si euaserit vel si essent arrepti de mānibus familie post sniam latā in ꝑsentes.nō dico ita de bānitis.Secus tñ est.figo fiat seru⁹ hois vel ꝑuati.Rō diuersitatis ꝑm gl. in.d.l.res est q vbi efficitur seru⁹ hois est dño q pōt reuocare.l3 nō vbi efficitur seruus pene.Hodie ꝯo ex delicto nō pōt q dānati.vt sit seruus pene.vt in auctētica l3 hodie.C.eo. q intelligit Bar.ibi in is q supuiuere hñt. Secus si dānatur ad mortē sicut dictū est.

35 ¶ An aūt donatio ꝓfirmetur morte ciuili.q est p ꝓfessionē factā in religiōe. z qō est pulcra.ff.bar.in auc.si q mulier.C.de sa.san.ec.z in.l.l3 si mors.ff. de do.iter vi.z vxo.concludit.q qñq ista mors ciuilis q inducitur p ꝓfessionem.hz oio quo ad bona eūdem esse cuz quē hz mors nālis vtputa fige in gredi atur religiōez fratrū minoz q nō pūt habere aligd. nec in ꝓpio nec in cōi.tūc puto q heres habebit oia incōtinēti.S3 qñ talis mors ciuilis nō hz oio eundē effectū q: saltē cōi pt retinere bōa.tūc heres institutus dz expectare morte naturalē.z interim est i pendenti.poterit.n.añ mori heres q testator.ar.ad hoc.d.l.res vxoris.z p hoc p3 so.ad.q.nostrā eadem rōne.z p dicta iura bar. in auc.ingressi.C.de sa. san.ec.ponit.q an q3 postq̄ē igressus monasteriū possit reuocare testm̄ ante fcm̄ z ꝯcludit vt hic.l.q quo ad fres minores hoc nō possit fieri quo ad alios sic. Idem alex.de imo.ibi.

¶ Quid āt si mrimonium nō tenuit 36 an valeat donatio iter eos.dic q l3 donatio ipso iure valuerit.q: tñ ꝑsona indigna ei⁹ fuit.reuocari poterit.C. eo.l. si ex voluntate. Intelligesi ignorabat. Si vero vterq̄ sciebat impedimentū. z mrimonium nō tenere. fiscus repetet ff.eo.l.cum hic.Ş.vlti.

¶ Quid aūt de vestimentis q dat vir 37 vxori an valeat donatio.z an debeant esse vxoris.an heredis mariti.ff.bart. in.l.i his.ff.so.ma. dicit q vestes quotidiane quas maritus dat vxori tarim efficiūtur vxoris.l.ex annuo.ff.de dōa. iter vi.z vx.z sic sine dubio ptinēt ad heredes mulieris.Vestes ꝯo pciose nō efficiūtur mulieris nec vir vē dare aio donādi l3 ꝑ ꝑ seipm facit.vt Uxor sua magis ornate vadat. vt.l. mortis sue cā i ꝑn.ff.de do.iter vi.z vx.z l3 dic glo.in.l.si vsufructus.ff.ad.l.fal.z hoc vē velle lex q talia ornamēta nō sint vxoris.nisi expzesse legarētur vt.l.ornamentoz de au.z ar.le.z.l.hoc legatus cū.l.se. de le.iij. z dicit Bart. pluries ꝯsuluisse.q vestes quotidiane sint vxoris pciose vero z festiue sint heredis viri. Idē bar.i.l.i.ff.de colla.Ş.nec castrēse vbi grit.an hmōi vestes sint cō ferēde.z ꝯcludit q aut loqmur do ve stib⁹ vtilib⁹.z aliis illi dñe necessarijs

ad vsuz quotidianū.z ille nō sunt ꝓfe-
rēde ꝫ sunt ꝓprie illius mulieris.z ab
initio tenuit donatio iter socerū z nuꝛ
vt.d.l.ex annuo si ꝯ logmur de vesti
mētis z alijs ornamētis ꝑciosis z festi
nis.tūc illa q̄lia sunt venūt ad diuisio
nē vt.d.l.mortis'nec pōt dici q̄ morte
soceri facta donatio sit ꝑfirmata.q; nō
fuerūt dicte res dōate.ꝫ ad vsuz tradi
te.vt.d.l.mort' in fi.z ꝯ putat q̄ ꝫ ex
vsu q̄si loquēdi:q̄si maritꝰ spōsat vxo
rē.z mittit sibi corōnā cū burſa. z dr
talis donat vxori coronam. tñ dico q̄
nō est ꝓprie donare ꝫ magis ad vsum
dare.d.l.mortis.

38 ¶ Quid āt dicēdū ꝺ vestibꝰ lugubri
bus.ff.ang.l.l.ſi ex re dñi.ff.de ſtt.ſer.
vtermiſtam ſoꝛe mulieris.p gl.ibi poſita

39 ¶ Quid āt ꝺ encenijs ſcis vroꝛi a cō
ſanguineis viri vl vroꝛis:an ſint ipſi
vroꝛis.ff.bar.l.l.ꝫ ſi plures.§.i arro-
gato.ꝺ vul.z pn.dicē q̄ ſi dōatio ē ſcā
a ꝓſanguineis eoꝝ ꝓpe viri illa dōa fue
rūt ſcā ꝓplatiõe viri. vñ ꝺ bōis viri
videnť eē ꝓfecta.vt.d.§.i arrogato.dū
dicē amicꝰ vl cognatꝰ.videť.n. magis
ſcā marito q̄ vroꝛi.ꝫ i encenijs ſcis a
ꝓſanguineis vroꝛis videť ſcā ꝓplatiõe
vroꝛis.z dicē bar.ita de ſcō ſe ꝓſuluiſſe.

40 ¶ An āt valeat dōatio iter ꝓiuges cō
firmata iuramēto.ff.bar.l.l.i.ff.e.dicit
q̄ ñ firmatur iuramēto q: inītarenť ad
vliquēdū.tñ remittit ſe ad no.p eū l.l.
ſigs ꝑ eo.ff.ꝺ fideiuſ. z ibi ꝛcludit q̄
ꝝ tal' dōatio.idē tz i.l.ſcī z augerius
ff.ad.l.fal.idē tz Bul. ꝺ cu. vt recitat
bar.i.d.l.ſcī hac rōe. q: datū i ſanctē
religiōis vz.vt.l.cū hic.§.circa.ff.eo.ſz
iuramētū ē magna religio.idē tz Jo.ꝺ
li.z pa.l.c.ſi.c.li.nec ob.q̄ dici pōt.q̄
iuramētū ꝫ bonos moꝛes ñ vz vt i re
gula ñ ē ꝺ re.in.li.vi.q: ꝺz itelligi q̄ſi
iuramītū ē ꝫ bonos moꝛes nāles.ñ de
bōis moꝛibꝰ ciuilibꝰ.z ꝺ bari pt hmōi
ꝓuigibꝰ optia cautella q̄ volūt iter ſe
dōare vt donās turet nō ꝓuenire hmōi
donatiōi:z ſic valebit donatio.

41 Sz circa ꝑdā oppōitur.nā iuramen
tū ꝫ legē interpoſitū eſt nullū.vt l.l. ꝙ
dubiū.C.de legi.Sz lex phibz donā-
tionē talez.ergo ꝛc.ff.pa.in.c. cū ꝓut
gat de iureitur. dicit q̄ q̄dz lex aliq̄
phibet pp bonos moꝛes nāles:nō ciui
les ꝓseruādos. Ciuiles.n.ſunt variabi-
les:z iuramētū in ꝺubꝰ nihil valet vt
in.d.regula nō ē.q̄dz lex fundatur ſu
per bono publico ꝓncipaliꝛ z iuramē-
tū nō valet:q: pactū z iuramentū ꝑua
toꝝ nō pt remittere ius publicū.q̄dz
lex ē fundata nō ſup bōis nālibus: nec
ſup publica vtilitate ꝓncipaliꝛ:ꝫ i odī
uz aliquoꝝ:z tūc cū nulla repiatur tur
pitudo i iurāte:ita q̄ pt dūtaxat cū di-
ſpādio reꝛ tpalū iurantiuz ad ſplere
ꝫ legē obligat iurātez.q̄dz lex eſt fun-
data ꝓncipaliꝛ ſup fauoꝛ ꝑuati.ꝫ i q̄ſti
az z ſcdario ſup publico.vt i.d.c.cū cō
tingat z in.c.ij.de pac.i.vi.z iuramen
tū i ꝺubꝰ obligāti iurātez. Nō hec ē. q:
vbi lex ñ eſt fundata ſup fauoꝛe publi
cū:nec iuramētū ꝙtinet i ſe aliquā tur
pitudinē ex pte iurātis vl ex pte māe
nō pt ipedire q̄minus qs obligeī deo.

¶ Pꝛ z filius q eſt i eiꝰ ptāte ſibi do 42
nare nō pñt:eo q: pꝛ z filꝰ q̄ſi vna ſt
ſona.C.ꝺ ipn.z af.ſub.l.vlt. Fallit tñ
in dote z donatiõe pp nuptias. Sūt ēt
alij caſus i q̄bꝰ valet donatio iter pꝛez
z filiū z i q̄bꝰ nō q̄ritur pꝛi vſufruct⁹
vt no.gl.i auc.idē eſt.C. de bo. q̄ li. z
gl.i auc.vt liceat mſi. col.vig. Pꝛim⁹
q̄ſi ſub hac ꝙditiõe relinqtur vl datur
a pente.ſ.auo vl pauo vl ab eīneo ne
pti puenia vſufruct⁹.d.auc.vt liceat in
pn. Scds ſi pꝛ remittat filio vſufructū
q̄ hz i reb⁹ illi⁹ adñēticijs.vt i.l.cū oz
§.ſin ff.C.ꝺ bo.q̄ li. Tertꝰ i hꝛditate
frīs vl ſoꝛozis:i q̄ cū pꝛe admittitur:vt
i auc.ꝺ hē.ab ite.§.ſi ꝯ col.ir. Hoc
alig ſtelligūt:q̄ſi filꝰ decedit ad cui⁹
ſucceſſionē vocāt pꝛe:z ffes vt i auc.ceſ
ante.C.ꝺ legi.hē.tūc pꝛ nō hz vſufru
ctū i ptē filioꝝ:g ſecū diuidūt: ꝫ in bo
nis alius coꝝ ſic.z no.fm.d.fran. de
are.i ꝓſilio.clxi.q: de iure cōi q̄ſi fr mo
rtur ab itestato ſuꝑſtite pꝛe z ſoꝛoze ſo
roꝛ vna cū pꝛe ſuccedit fratri in ꝑtem
i.equaliter.vt in auc.ꝺfuncto.C.ad ter

tul. nisi aliqua rō pticularis excludat
pfem a portōe sua. Quart⁹ i heredita
te quā adit filius pfe nolēte vt i.l. fi. §.
Sin aūt. C. de bo. q̄ li. Quintus qñ filio le
gat fu⁹: vt cū manumittat. vt. d. l. fi. §.
fi. Sext⁹ i his reb⁹ q̄ filio obueniunt
parētib⁹ solentib⁹ mīmonitū sine cā
rōnabili. vt in auc. vt nulli. in. §. q: ho
Septim⁹ fi filio legat vsufruct⁹. nā ser
uitus fuitutis eē nō pōt. ff. de vsufruc
le. l. i. Octau⁹ si imperator: donauit filio
fami. vt. l. cū multa. C. de bōis q̄ li. No
nus cū filiofami. cūti i castra pf dōat
mobilia. Decim⁹ in quasi castrēsi. vt
i. l. cū o3. §. exceptis. C. de bo. q̄ li. Un
decim⁹ si pater donat filio ob aliměta
fz No. alīū cāum addit bar. in. l. 3. ff.
re. āmo. per gl. ibi q̄ si filiussa. recepit
dotē pfe ñ ꝓtētēte: nec te obligāte pri
nihil acgrit: nec vsufru: nec aligd alīd
43 ¶ Queritur vtr pf teneatur facere in
uentariū cū recipit bōa aduēticia filio
rum in gb⁹ hz vsufructum. Dic q̄ nō
Ad qd eni fieret cū de eis rōnē redde
re non teneat. Itē q̄sad hoc teneat le
ge cauta ñ repit. Itē q̄ ñ teneat: b⁹ sua
det ꝓsuetudo q̄ est optia legū interpres
z hec q̄ fuit de facto bononie. z sic de
cīsa rōnibus p̄dictis hec Bar. sy.
44 ¶ Quid si pf vsufructuarius mona
chatur: an extinguatur vsufruct⁹ quez
habet in bonis filij aduenticijs. Rz. glo.
in auc. idē c. C. de bo. q̄ li. dicit q̄ ñ fini
tur fz Bar. sy. dicit hoc vez i vsufru
ctu quē hz in bonis alterius. ñ filio: uz
nā vsufruct⁹ quē hz i bōis aduēticijs
filioz. bñ finitur. cū filij desierint eē in
ptāte pris. Idē desijt eē legitimus ad
ministrator bonoꝝ. ꝓpter q̄ duo pri
datur vsufructus. Et hec q̄ fuit de fa
cto bononie: z sic fuit decisa. nec ob.
prędicta glo. quia intelligitur in vsufr.
quē hz i bonis alteri⁹. nō in bonis ad
uenticijs filioꝝ. hec Bar. Idē Saly.
i. d. auc. idem est. vbi dicit q̄ quo ad
vsufructū quē pf haberet alia rōne q̄
pfie ptat⁹. vt nō extinguat vsufructus
p̄ ingressū monasteri⁹: q: quo ad hoc
p mortuo nō hēt. q: adhuc alimenta
sunt ei necessaria. sed vsufructū quem
habz rōe pfie ptātis bene pdit: q: per
ingressū monasterij pdijt potestate Itē
q: administrator legitimus ergo vsufru
ctū pdit. nec retinz hoc casu dimidiā l
premiū emācipatōis p. §. cū aūt. l. cum
o3. C. de bo. q̄ li. q: existētia sui tur⁹ isto
cāu filⁱ a deo. nō apfe hz fz cōtē dec.
¶ Quid aūt de donatiōe quā fac pf fi 45
lio in actu emācipatōis. an sit simplex
vel ob cām. Rz. bar. in. l. vt liberis. C. de
colla. z in. l. i. §. nec castrense. ff. de colla
dicit nemo dicat q̄ illud q̄d dat pf fi
lio in premiū emācipatōis fz cōes vsū
loquēdi, dicatur ob cām donatio. imo
ē sine cā z simplex dōatio. q: magis si
lius patri deberet dare q: eum liberat
a patria potestate. z tō vī facta ex sola
liberalitate. vt. l. cū o3. §. cū aūt. de bo. q̄
li. Jō tāq̄ simplex dōatō vēit ꝓcrēda.
¶ An aūt pater possit dōare filio pp 46
merita. vide Bar. in. l. i. §. nec castrense
ff. de col. z in. l. si donatōe. C. decol. z i
l. frater a ffe. ff. de cōdi. inde. vbi distin
guit q̄ siquidē pf dōat filio pp merita
p̄cedētia talia pp q̄ cuilibz extraneo ad
idez teneretur. tunc valz donatō z res
donata efficitur peculij aduenticij. vī.
n. filius q̄uisse er' operis z laboribus
suis z sic est aduenticiū. d. l. cū o3. §. i.
nec sufficeret dicere i instrūmto q̄ hoc
fecit pp merita. nisi merita ꝓbarent.
vt. l. si forte. ff. de ca. pec. z per hoc dic
Bar. ibi. q̄ si aliquis donauit aligd ali
cui p meritis z bonis seruitijs habitis
z receptis ab eo. si quidē ista donatio
fit ab eo qui posset donare libere: nul
lis p̄cedētib⁹ merit⁹. tunc ista verba
enūciatiua inducūt ꝓbationē iter eas
dē psonas. fz si de necessitate regrerēt
z alias donare nō posset. tūc illa ꝓba si
ꝓbarent merita p̄cessisse. vt. d. l. si fo
te. z no. in. d. l. si dōatiōe. Si vero do
nat simplr merit⁹ ñ p̄cedētibus. tūc ñ
valet dōatio nisi morte ꝓrimetur.
¶ Sz qd i dubio qñ pater dōat filio 47
simplr an videat donare vt filio. an
vt būmerito. gl. in. d. l. si donatione dī
cit no. vt refert ibi Bar. q̄ debem⁹ in

spicere si pesserint merita gb⁹ interue
nientib⁹ nō esset donatio simplex'. sed
ob merita. si nullum meritū pcessit. vī
simplex donatio. et si pater dixerit in
instrō. dono tibi vt exneo pp merita, ta
lis. n. pfessio nō facit fidem.

48 ¶ Utr̄ dōatio facta sub cōditiōe sit
idē q sēā sub mō. ℟. si nā illa q̄ fit sub
q̄dītione puta si tale qd fiat. nō tz. nisi
existente q̄ditiōe. sed illa q̄ fit sub mo-
do. puta vt tale qd fiat. statim tz. sed si
extante illo pōt reuocar. ¶. de do. que
sub modo. l. i. z. ij. z. l. si.

49 ¶ Utr̄ sacerdos prochiales z alij.
clici. siue plati possint dōare. Be si viō
ō. clic⁹. iij. i. ℟. z. §. ij. eps tñ ad ꝑstru-
ēn. mōasteriū. pōt ꝑferre gnāgestimā
bonoꝝ siue eccīe ad edificatiōēz vero
alterius eccīe solū cētesimā. xij. q. ij. bo
ne ret. nec regrit nou⁹ ꝑsensus cum se
mel a iure ꝓcessū sit. z si ples dōatiōes
fecit z excedāt gnāgestimā vel cētesimā
excedens siue vltia reuocabit z si oēs
sim Pa. z doc. in. c. aplice. de do. licet
alig dicant q⁹ de qualibet dz subtrahi
certa ps. q: vltia dōatio simplr nō gra
uat. Sed in ꝑnū ē: q: prie dōatiōes fūt
sortite suū effectū. nō ergo debent reuo
cari pp vnā vel vltimā. q: q⁹ lite sactū
est ꝛc. Sz vbi ples donatiōes essent sil
facte. seu si appet ō añioritate tē pt ꝑ
cedē ꝑria opi. ifert ēt pa. q⁹ vbi dōatō
phibet vsq; ad certā q̄titatē nō pūt fi
eri ples dōatiōes successiue vsq; ad illā
q̄titatē. q̄si hoc videat actū in fraudē
legis. z fac mām. l. sācim⁹. C. de do. nā
dōatio phibet fine i sinuatōe vltra gn
gētos aureos pōe q⁹ successiue quis fec
itdē ples dōatiōes: z sil coacernate ex
cedāt gngētos aureos: nūqd excessus
valebit fine insinuatione. z certe dicen
dū est q⁹ si z optie phat in. d. c. aplice.

50 ¶ An ät cōsensus capli vbeat iterue
nire q̄ ad ꝑstruendū mōasteriū. dic ꝙ
Pa. vbi. ō. q⁹ eps a ꝑin. nō pōt de no
uo ꝑstruere mōasteriū nec eccliaz con
structā seculare mōasticis informare
regulis sine ꝑsensu capli. z ita intelligi
tur. c. si eps. xij. q. ij. Sed post hec sūt
acta sine cōsensu capli pt sol⁹ hāc dōa
tionē facere: q: tūc ē necessaria. z ita in
telligūt alia iura. Et ꝙ cōiter doc. non
solū de reddit⁹. ꝙ ēt de possessionib⁹
pt eps hāc dōationē facere gn imo ex
pediētius ē eccīe de possessione q̄ pp
hoc donare gnāgestimā ptē redditu⁹.
et ꝙ intelligas ō donatōe inter viros.
Secus in testō ꝙ cōiter doc. q: testm
porrigit ad tps: quo nō ē futurus pla
tus q: morte ꝓfirmat. ergo cū nō possit
disponere tunc nec nūc in testō. Itē te
stamētū fit de reb⁹ ꝓprijs. nō de alie-
nis. z adhuc ex magna gra ꝓcedit vt
qs possit testari de rebus ꝓprijs pp ꝑ
mā rōnē. Si tñ gnāgestima aut ceteli
ma eēt in graue dānū eccīe tē dari nō
ōbēt. d. c. aplice. Itē i rep dōatōēz ꝙ at
tēdi. rōabīl⁹ ꝙsuetudo loci. ex⁹ do. cetep
¶ An aūt in oib⁹ donationib⁹ factis ꝑ
vltra gngentos aureos regratur insi-
nuatio. z dicitur insinuatio scriptura
publica que fit coꝛā iudice: z scribitur
in actis publicis. Dic ꝙ monal. q⁹ dōa
tiōes q̄ in ꝓuatū a principe fiunt. cu
iuscūque q̄titatis sint valēt ēt sine scri
ptura. l. sācimus. C. de dōa. z ecōuerso
que fiunt in principē a ꝓuatis. l. sanci
mus. z in auc. z a ꝓuatis ibi posita. Itē
cū donat pus locis similiter valet: q:
in his optia mēsura ē rep donatar⁹ im
mensitas in auc. de non alie. vel per-
mu. re. §. si nimis colla. ij.

Additio. an aut donatio inter ꝑ
vinos insinuatione legitima nō accedēte excedens sūmā gn
gentoꝝ florenoꝝ interueniente ꝓfir
matione imperatoris ex certa scientia
post mortē donatoris valeat. ita vt p
eā ꝓnūdicetur gbusdam neptibus de
bentibus succedere ab intestato. pan.
in cōsilio. lxxxiij. iclpiēte christi eiusq;
matris cōcludit. ꝓpter dictā clausulaz
appositā scilicet ex certa scientia q⁹ ta
lis donatio valeat ēt in ꝓnūdiciū illa
rum neptum. z adducit tex. iuncta gl.
in cle. i. de iuuni. eccle. q⁹ tanta ē pote
stas principis circa ius positiuū vt fa-
cta possit habere ꝓ infectis: ita vt fact

at retrotrae ac si nūq̄ emanasset illis ius
Cū ergo in casu nostro istis neptibus
fuerit ius adeūdi quesitū ex iuris ciui
lis dispositione ⁊ ex eode iure corrue
rit dicta donatio ex insinuationis defe
ctu.cū de iure naturali vl gentiū nō re
quiratur hec insinuatio.sed sufficit ad
ipsius insinuationis validitatem vo
luntas donatoris vt in.ff.per traditio
nē insti.de re.di.sed fuit inducta de iu
re ciuili salte vt homines non fraudē
tur.potuit impator tanq̄ sup hoc ius
positiuū existens habere illā legē pro
infecta ad omnem iuris effectū. ⁊ sic
perinde valeret illa dōatio ac si nūq̄
illud ius emanasset: non obstante q̄
medio tēpore ius adeundi fuerit illis
neptibus acquisitū. Quia hoc ius illis
interuenit mediante iuris ciuilis dis
positione circa q̄ potuit imperator di
sponere habēdo illud pro infecto quo
ad omnē iuris effectū. Nec hic impe
rator principaliter disposuit circa ius
priuatum illarū neptū sed p quādam
cōsequentiā principaliter enim dispo
suit circa ius ciuile supplēdo solēnita
tē ab eo requisitaz multa enīz permit
tuntur per consequentiaz que non ad
mittūtur principaliter vt in.l.i.ff.de au
cto.tu.pferrum cum hoc ius fuisset hōi
neptibus quesitū:nō ex carā contractu
seu facto. sed iuris dispositione. Nec
hoc casu imperator principalr dispo
nit cōtra ius gentiū tollendū ēptum ē
ex facto hominis. Sz nos logmur in
iure quesito auctoritate iuris ciuilis
ad hoc tex.notabilis in.l.ij.ff.de nata.
resti.vbi tex.dicit q̄ imperatores non
facile solēt libertū natalib⁹ restituere
nisi consentiente patrono.cum ñ pos
set postmodū ad liberti successionem
venire ⁊ tñ vt inuit ibi tex.ipator hoc
pōt ēt non vocato patrono licet de fa
cili nō soleat:pōt ergo ex certa sciētia
facere si vult.ad ħ facit q̄ notat Jnn.
i.c.nisi cū pdez de renuncia.q̄ supior
penes quem est potestas dispensandi:
pōt ēt ñ vocatis illis quibus preiudi
catur dispensationez impendere. ⁊ p
ter.illius.l.ij.dicit notabiliter bar.in.l.
gall⁹.§.⁊ quid si tantū.ff.de libe.⁊ p⁹.
q̄ si imperator vult legitimare aliquē
non vocatis agnatis quib⁹ delata est
hereditas:potest dūmō hoc faciat ex
certa scientia. Itē p hoc faciunt dicta
per Ly.in.l.rescripta.C.de preci.impe
ra.offe. que ꝯmuniter approbantur p
alios Legistas ⁊ canonistas in.c. que
in ecclesiarum de constitu.q̄ licet pn
ceps nō possit sine causa rescribere cō
tra ius diuinum:tamen si de facto scri
bit presumenda est in eo causa.Unde
si princeps mandat aliquem interfici.
vel rebus suis priuari sibi parendum
est. Nec obstat predictis.l.fina.ff.de na
ta.resti.vbi dicitur q̄ libertus debet p
imperatorem restitui natalibus pfono
consentiente qa ius pfoni per hanc re
stitutionem amittitur.⁊ per illū tex.di
cerūt doc.cōmuniter q̄ princeps in le
gitimatione fiēda debet regrere agna
tos qui succedere erant ab intestato ⁊
cum eoꝝ psensu legitimationē facere:
salte eo casu quo filius petit legitima
ri post mortem patris.dic q̄ dicta.l.fi
na.procedit de potestate ordinaria ſz
nō absoluta.prout loquit dicta.l. secū
da eodem titulo. que hic interuenit p
illā clausulā ex certa scientia.

¶An autem valeat donatio sine insi ſz
nuatione confirmata iuramento.Rt.
Bald.in.l.illud.C.de sacrosanctis ec
cle.dicit q̄ non.Quia ad hoc vt iura
mentum aliquid operetur:tria debent
cōcurrere. Primo q̄ persona sit habi
lis vel per iuramentuz habilitata. Se
cundo q̄ sit generalis forma seruata.
Tertio q̄ res non sit prohibita.vt.l.si
quis inquilinos.§.fi.ff.de le.i.Sz iste
donatōes clādestine nō interuenienti
bus actis sunt prohibite vt.l.donatio
nes.C.de donationibus ergo iuramen
to nō validātur:merito:nec obligatio
naturalis. Idem tz Salt.in.l.pe.C.
de dona. Sed Jo.an.in addi.Spe.in
ti.de instru.edic.sive de fide instru.§.
porro.tenet Jnum p ea que habentur
in auc.sacramenta puberum.C.si ad-

uerſus ven. & qđ habeť in. c. cum ptin gat. de iurelu. Scđo q̄ nō hz ppetuaz cām phibitionis: q̄ in certis caſibus valet ſine inſinuatione: vt habeť in. d. l. pe. ¶ Jeo pōt iuramento firmari: vt. l. nō dubitū. C. de legi. Jo. de imo. dicit q̄ opi. Jo. an. pōt teneri dūmō p me tū vel dolū nō ſit extortū iuramētū: q̄ tūc poſſet peti abſolo iurta ea que habentur in. c. ſi vero de iureſur. & ad rō nem Bal. rīdet q̄ res non ſit phibita vez eſt de iure canonico. Secus ſi de iure ciuili. vt voluit Jo. an. poſt No. in c. quēadmodū. de iureſur. Ang. de are. inſti. de dona. dicit q̄ cū iſte caſus ſibi ſemel occurreret noluit p aliqua ex di ctis opi. conſulere. ¶ videtur' tenēda opi. Jo. an. & imo. p ea que notat bar. in. l. ſi qs p eo. ff. de fideiuſ. vbi dicit q̄ hz dōatō iter vi. & vxo. ſi valeat: tū ſi fir mať iuramēto valet idē dic i cāu nfo.

54 ¶ Quid ſi remitto ticio mille ducatos & ſic eū libero an idigeat inſinuatōe ff. bar. in. l. modeſtin⁹. ff. de dona. diſti guit aut debitū eſt odioſū vt vſuraruꝫ vł penaꝫ: & valz ſine inſinuatōe. vt. d. l. modeſtin⁹. aut ē debitū ꝑe ſortis. & tē aut eſt debitū ex plurib⁹ cauſis: & tot ſūt liberatiões quot ſunt cauſe debiti: ſō nō indigēt inſinuatōe ſi aliqua cau ſaz nō aſcēdat vltra qngentos aureos aut tota ſūma eſt ex eadem cā: & tūc in diget inſinuatōe: vt. l. ſi qs obligatiōe. ff. de regu. in. Secus ſi fiat ex alia cā. q̄ tunc clarꝫ eſt: q̄ nō indiget, inſinuatōe hoc Ang. in. d. inſti. ¶ finis.

55 ¶ An aūt donato⁹ teneať de euictio ne dic hz Pa. l. c. inter cetera. de ꝓben. & in. c. ſi. de emp. & vē. poſt Ll. & alios q̄ aūt donato⁹ ſoleńt ꝓmiſſiōe ꝓmiſit de euictiōe: & teneť. aut nō ꝓmiſit. Et tūc aut donatio incepit a ꝓmiſſiōe: vt q̄ ꝓmo. ꝓmiſit: & poſtea dōauit aut ce pit a traditiōe: q̄ ſimul donauit & ꝓmiſit. Dzio caſu: hz olim nō tenebatur: niſi ꝓmiſſio fuiſſet ſolēnis: pura ſtipu latiōe interueniēte: ſed hodie ſecus per l. ſiquis argentū. C. de dō. Scđo caſu. ſ. cū inceꝑit dōatio a traditiōe: aut vł agere ad ꝓticulare intereſſe: puta ad ſū ptus factos occaſione illius donatōis: & diſtingue vtr donato⁹ fuerit in dolo vel nō. nā ꝓmo caſu. teneť. ſcđo nō: vt l. ariſto. ff. de dōa. Ad totale ꝑo intereſſe rei dōate agē ſi ꝑt. vt. l. ij. C. de euic.

¶ Quid aūt ſi donato⁹ dicat: dono ꝛ tibi villā meā & oia iura q̄ habeo i ea: an ventāt iura ſpūalia: vtputa: inſpa natus decime & huiuſmodi: Dic Pa. in. c. ſedeo. de reſcriptis ꝑ notabile di ctū Jnno. in. c. ex liris. de iur. pa. q̄ nō ventūt iura ſpūalia p talē donatiōnē. q̄ hoc ſignū omnis: nō extendit ſe ad ea que ſunt alterius iuris & nature ea que ꝓncipaliter trāſferūtur optime facit. d. c. ſedeo. vbi dicitur q̄ p clauſu lā generalem: quidā aiu: Et res alie mł titudo eſtrenata nō includūtur: nec per ſone: nec res maiores expreſſe: ſed pa res vel minores. Exquo infert Pa. q̄ ge nus ſequens enumeratiōnē ſpecierum reſtringitur ad ſpecies pares expreſſis Sic ergo illa generalitaſ. ſ. & omnia iu ra. dz reſtringi ad tēporalia: pp ſpēm tēporalitatis ꝓcedētem. Secus aūt qñ datur aliqd qđ hz ſimul tēporalia & ſpūalia iura cū omnibus ꝓtinentijs ſuis: ſicut eſt ꝑbenda que hz poſſeſſio nes & decimas: tūc oia ſimul trāſferun tur. hoc idē tz No. in. d. c. ex liris.

Onatio. ij. cauſa mortis eſt vt cuz rē quā dono malo me habere q̄s eū cui dono: ſed magis ipſum q̄s here dē meum. ff. eo. l. i. Vel magiſtraľ dif finiendo: eſt quedā ex mortis vel alteri us inſtantis vel futuri ꝓculi ꝓſideratō ne vel metu diſpenſatio voluntatis. ff. e. l. y. & addit ho. liberaliter facta: q̄ ſi q̄s cā mortis ſibi ꝓminate rem ſuā cō ferret: nō valeret: licet periculū imine ret. ff. q̄ met. cau. metū. Et hoc intelligi tur q̄ñ metus iō mihi inferūr vt aliqd donē. alias ſecus. ff. eo. l. iij.

¶ Quis pōt donare. & q̄ huiuſmodi I donatiões facere ꝑt oio q teſtari pōt q aūt teſtari nō pōt eā facere nō ꝑt. hoc fallit in filioſa. q̄ hz parte cōſentiente teſtari nō poſſit excepto caſtrenſi pecu

tio: vl quasi donationez tñ cā mortis facere pōt. parente in cui⁹ ptāte est cōsentiente. ff. e. tam is.

2 ¶ Cui donari potest. §. q⁹ oibus donatio fieri pōt q̄bus legatū de iure relinqui pōt. ff. e. l. oibus. Jn quo gdem tps nō donatiōis. ꝫ mortis inspicitur ff. eo. mortis. no. tñ ꝫ Bar. in. l. gdem. ff. de pe. q⁹ ꝫ dānatis in metallū si posit legari fallit tñ i cā alimētoꝝ. Et hoc facit ad. q. an frēs miores vl aliꝰ q nihil pñt habere. saltez possint petere ex cā alimentorum.

3 ¶ Quero qd pōt donari cā mortis. ℟. qcḡd inter vivos dari pōt.

4 ¶ Quod sunt species hnius donationis. rñdeo tres vna que fit ab hoie sano: eo q⁹ cogitat se qñq; moriturum. Alie ꝙo due fiūt ab hoie q occasiōe lāgoris vel alteriꝰ cāe timet sibi mortez vel aliud piculū de ꝓximo iminere: quarū vna fit ita vt res donata statim fiat accipientis. vt tunc fiat accipientis cū donās decesserit. ff. e. l. ij.

5 ¶ Qualr aūt fiat dic q⁹ tripl⁹. s. trādītiōe: pollicitatiōe: z stipulatiōe. ff. e. l. senatus. q̄cūq; aūt spē fiat dz inseri in ea q⁹ fiat cā mortis: vel alterius piculi talis. q: alꝰ esset donatio simplex iter vivos q̄cūq; fieret in articulo mortis q: nō eo ipso q⁹ gs mortēs donat donare mortis cā vr. d. l. senatus. ꝫ Jtē. Scēs aūt ho. hoc stimādū erit ꝑhoc affectiōe z ḡlitate psonarū z status. Et si nihil apparet. ꝓsumit inter vivos dōatum. Et debent in ea q̄nq; testes adhiberi. C. e. l. fi. dz et esse pñs ꝑsona cui fit vel alia: q; vice eius recipiat eā vnde si vult donare cā mortis pauperibus: vl ecclesie donet notario stipulanti z recipienti nomine pauperum. vel ecclesie ff. eo. inter.

6 ¶ Ex⁹qb⁹ aūt causis revocetur hoc donatio. Dic q⁹ cuiuscūq; spēi: vel modi sit ipso iure tripl⁹ revocatur: vel si donās supervexerit: seu de piculo in q̄ erat qualiterit: vel cū penituerit: vel donata rius prius decesserit. Jnsti. eo. in prin. Si tñ donās irrevocabilē cā dixerit eē irrevocabilis erit vt si dicat dōationez hāc: ḡtūcūq; ꝓmoꝝ donatariū. aut me. supervenire: vel penitere ꝓtingat tñ irrevocabilez eē pactisco: z iubeo volens eam. nulla ratione vel cā irritari posse d. l. senatus. ꝫ mortis cā z sic habebit effectus simplicis donationis: ꝫ dicatur fieri cā mortis.

¶ Jn ḡbus aūt hmōi donationes sint 7
Siles vel dissimiles legatis: Dic hoc donatio differt a legato. ꝓmo q: legasemp datur ab hr̄de: ꝫ dōatio cā mortis vel ab eo vel a defuncto. Secdo q: filiusfa. ꝑre ꝑmittente: hāc donatōem facere pōt: nō aūt pōt legare vel testari q: ex hoc alieno arbitrio pēdere nō dz ff. eo. tā is. nec ēt pōt codicillari. vr. l. ij. de le. i. vbi hētur q⁹ g nō ꝑt testari non pōt codicillari. z ibi Bar. reddit rōez q̄re aliud sit i dōatōe cā mortis: z aliud in legato. dicēs q⁹ ꝫ dōatio cā mortis sit vltia volūtas sapit tñ nāz ℞cuū inter vivos. z tō pōt fieri a filiosa. volente patre. Tertio: q: si testm̄ accuso lagatū pdo nō āt donatiōez. ff. de hiis q. vt in d. l post legatū. z isti de do. ℞. i. gl. in ver. fere. vbi ēt plres alie ponūtur dñe. rō āt dñe q̄re i. d. cāu pdatur legatū: z nō dōatio cā mortis datur ḡ glo. i. d. l. post legatū. i. §. g mortis cā. q: dōatio mortis cā nō ꝑ testm̄ ꝓfirmat. Et vide ēt bar. i. d. l. circa ꝓncipiū. vbi dic q⁹ il le g dic testm̄ falsū directe impugnat iudiciū vl volūtatē defūcti. z ꝑ ꝓs dz ꝑ dere legatū. quenit aūt cū legato q: in morte ꝓfirmat z ex ea falcidia strahit C. ad. l. fal. l. fi. Et i tñ ē filis ei. vr cū ipso fere ꝙ oia ꝓnūerel. d. isti. i tex. z i gl. Sz dices tu nōne legatū ꝑt. dari a testatore sic z dōatio cā mort: certe sic: ꝫ tē amittit nomē legati si trāsit i dōationē simplicē z i spēz dōatōis iter vivos! Et de ꝫ est gl. singularis de q̄ di. facit magnū festū i. l. legatus. de le. ij. z di. dicit q⁹ ex hoc sū duo effectus: ꝓmo q: testō: nō poterit ām odo revocare. Secdo q: de hoc amplꝰ falcidia nō detrahit. vt l. vbi. ff. de do. cā mor. q⁹ tene mēti dic bar. i. d. l. legatū ꝫ ipe dubitet de hoc.

Donatio. ſſg. pp nuptias. donatio pp nuptias ē qñ ſpōlus ſpōſe dōat qñ ab ea dotē accepit. extra de do. iter vir. ⁊ vxo. c. nup ⁊ ibi p3 idē, eſt ét ſi ſponſus dōat qñ nō accepit dotē: q; ſiue accipiat dotē: ſiue nō illud qđ donat ſic vocat. alicubi tñ vt i iſpania ꝙſuetudo eſt vt viri vxores dotēt ex ꝓpria ſubā q̄ ꝙſuetudo ꝓt eē licita ff3 pa. i. c. ſi neceſſe ỽ do. iter vi. hui⁹ aūt donatōis ꝓpriū eſt: q; ſi pacīcat maritus de dote vel gte dotis lucrāda vxor ꝑmort⁹ talē gtē dz lucrari mlier de donatōe pp nuptias ꝑmortuo viro extra de do. inſ vi. c. ſi. ſ. ſane. ⁊. C. ỽ pac. quē. l. ex morte. vbi ét p3 q; ſi diuerſe ſint q̄ſtitates maioris vel minoris dotis ⁊ donationis pp nuptias. q; ét tūc eq̄litas de neceſſitate regrit in q̄ta ⁊ nō q̄ſtitate. Et q; ſi pactio ſrta fcā fuerit: nō tz Inn. vt refert Pa. i. c. ſi. de do. iter vi. p. d. l. ex morte. dicit q; pōt eē diſpitas in. do te: ⁊ in donatōe pp nup. ét i q̄ſtitate lz ff3 pa. videat tex. hodie de iur autētico rū i auc. eq̄litas. ỽ pac. quē. q; dos ⁊ donatio debeāt eē eq̄les: ⁊ pacta de lucro dotis vel donatōis dñi eē eq̄lia. ⁊ ita ſeruat ff3 pa. in ſenat⁹ ciuitate: vbi cōit donatio pp nup. eſt eiuſdē q̄ſtatis cū dote: lz i multis locis nō obſeruatur vñ vt dicit gl. i. d. auc. eq̄litas. ipa auc. ē ſblata hodie pp ꝙſuetudinē q; ꝓſtituitur dos ⁊ ſepe nulla dōatio fit a viro. Sz tu dic ꝙſuetudinē fuiſſe vbi viget alſo fua diſpōnez illuđ antētice.

¶ Sed tu diceres qđ opaī iſta dōatio pp nup. q̄ fit a marito. cū marit⁹ ét teneat bona dōata ꝓſtāte mrimōlo ⁊ ſacit fruct⁹ ſuos ſoluto ſo mrimonio redit ad eū. Primū ꝓbaī i. l. vbi. C. de iure do. Scōz ꝓbaī. d. c. ſi. So. dicit Joan. poſt pe. ⁊ abbatē q; opatur. multos effectus. Primū pp pactū qđ fit de lucrāda dote. nā extēditur in fauoꝛē mulieris ad donatōes pp nup. vt ſicut marit⁹ ex pacto lucratur dotez ꝑmo: tua vxor. ita vxor lucrat illā dōatōz ꝑmoꝛ tuo viro vt. d. c. ſi. Scōo fozti⁹ ius hz mulier in rebus ſibi datis pp nup. in dote recupanda q̄ in alijs bonis maritī. nā in alijs bonis pōt vxor renūciare iuri hipothecaꝛ. ſz in iſtis reb⁹ dōatis nō vt ſic ſit vñ poſſit ꝙtuli mulieri i dote recuperāda de q̄ in auc. ſiue a me C. ad vell. ⁊ i. c. quenit. de empt. ⁊ ven. vbi habetur p pa. q; res dōatas vxoꝛi a viro pp nup. nō pōt alienari p maritū: ét ſcientēte vxore: vt in. d. auc. ſiue a me niſi duob⁹ iteruenientibus. Prio q; vxoꝛ ſcienti at p⁹ bēnīū: ſa vice. Scōo q; tñ ſit in viri facultatib⁹ vt idēnitati vxoꝛi poſſit ꝙſuli. ⁊ regritur vt facultas ſit in bonis maritī. ſolū tpe ſcī⁹ vt gdam dicūt: ſz ét tpe quo vxoꝛ agit ſeu agere pt ⁊ pdict⁹ tex. notabiliter limitat ius ciuile. Tertio opaī q; marito vergēte ad inopiā: vxoꝛ pōt ét a creditoꝛib⁹ mariti vēdicare tā dotē q̄ donatōes pp nup. dñi. n. deſeruire oneribus mrimonij: vt i. d. l. vbi. Quarto ſi vir cōmittit adulteriuz mulier pōt agere: vt lucretur illā donatiōes pp nup. ſicut agit vir vt lucret dotē mulieris: qñ mulier adulteraī vt i. c. plerūq;. de do. iter vi. ⁊ tō ſic cant⁹ vt ſemp fiat ipſa donatio pp nup. ipſi mulieri. ⁊ not. q; iſta donatio q̄ ſit vxoꝛi a viro: nō ſidiget inſinuatiōe: cūius gngētes aureos exce dat. C. de do. añ nup. auc. eo decurſū. ⁊ rō eſt ff3 Bar. i. l. cū multe. C. de do. añ nup. q; nō eſt dōatio ſimplex. ſz ob cāz q̄ ꝑderit mulier: ⁊ nō viro: q; ſi pactū factū fuerit de dote ⁊ donatiōe lucrādis mulier i donatōe lucrabit vltra gngētos aureos: vir aūt nō lucrabitur vltra gngētos in dote: vt i. d. auc. eo ỽ curſuz. fructus tñ donatiōis ꝑter nuptias: nō vxoꝛ: ſz vir percipiet ad ſuſtētationez ſui ⁊ vxoꝛis. ⁊ familie. ſue ꝓpter onera mrimonij. extra de do. iter viruz per veſtras.

Dos ē dōatio a pte mlieris ſcā ꝓti viri ꝓ ſuſtinēdo onera mrimonij ⁊ eſt dotis nā vt duráte mrimonio: dotes. dos. eo ſo ſoluto ſoluit. q; ſine eo eē nō ꝓt. ff. de iure do. l. ij. ⁊ eſt dos ꝙſi ꝓpriū ꝓmoniū mulieris. ff. de mi. l. veniꝛ. ſ. ſz vtꝛ. ⁊ ad hoc ꝙ ſi dos: oꝛ

q̄ mſimoniū ſit ℣cū. nō tñ de ſcō: ſz
ēt de iure. d.l.iij. Sz q̄diu ſtat mſimo
niū oñiū dotaliū ē penel vir. z ℣ volū
tate viri nō ꝑ tñde clemolynā facere.

1 **Additio.** adde tñ qđ no. alex. de
imo. ſup ℣cio. ff. ſo. ma
tri. vbi dicit q̄ dcā. l. iij. de iure. dotiuz
ꝓcedit qñ mſimoniū nec de ꝑte nec
de ꝑterito fuiſſz ℣cū: z ſic vbi nullum
mſimoniū fuiſſz ℣cū. ſec⁹ ergo ē ſi ꝑſ
fuit ℣cium. q̄z ꝛ eo poſtea ſoluto tñ dſ
dos. z hoc voluit pau. de ca. ſup ℣cio
ff. ſo. ma. idē bar. i. l. ſi marito. c. ti. z ꝑ
hoc deciditur qō notabiliq̄ ſuit de ſcō
℣z pau. ō ca. q̄ ſtatutū diſponēs q̄ mu
lier teneat' ego portiōib⁹ relinq̄re dotē
ſuā filyo ſuis vtriuſq̄ mſimonij: ℎz lo
cum nedū qñ moritur mulier ꝑſtante
mſimonio: ſed ēt qñ moꝛit eo iaz ſolu
to: q̄ ēt tunc dſ. Finis.

2 ¶ Quot ſūt ſpēs dotis. ff. due. nā alia
eſt ꝓfecticia. alia aduēticia. ꝓfecticia ē
q̄ a ꝑſe vl a ſuppoze aliq̄ de linea ꝑſis
tāq̄ a ꝑſe ē ꝓfecta. ſ. de bōis eⁱ⁹ nec re
fert an filia vinceps ſit i ꝑtāte: vl emā
cipata: q̄ nō ꝑſia ꝑtās facit dotē ꝓfec
ticiā ſz nomen ꝑſis. ꝓfecticia ḡ ē ſi ꝑſ
dederit: vel ali⁹ eⁱ⁹ mādato vel nomē
eo ratiō ĥñte: vel'curatoze eⁱ⁹ ſi ſit. pdi
gus vel furioſus. ff. ō iure do. ꝓfecticia
ſi ℣o ꝑſ nō tāq̄ ꝑſ: ℎz tāquā extrane⁹
dederit illud qđ daret extrane⁹ ſibi vt
daret in dotē filie nō erit. ꝓfecticia ſed
aduēticia ℎec. n. aduēticia ē. quā mīer
dat ꝑ ſe vel ali⁹ a ꝑſe vl auo ſiue ſit ff
ſiue auūcul⁹: vl q̄z ali⁹. d. l. ꝓfecticia.

3 ¶ Ad quē ꝑtinet picul̄ rei dotalis: tam
ad vir. vel ad vxoꝛē. ff. res date in do
tez aut ſūt eſtimate: aut nō. Si ſic picu
lū ſpectat ad virū nili res ex toto ꝑiret
aſi nup. nā eſtimatio venditionē facit
Et in hoc cāu tā lucrū q̄z dānū ſpectat
ad vir. ſicut ad rei ēptoꝛē. ff. de in. do.
plerūq̄z c. l. res i dotē. ſi ℣o nō ſūt eſti
mate: ad vir. ſi ſpectat picul̄ rei dota
lis: vl electiōis vel deterioꝛatiōis: ℎz ad
vxoꝛē. d. l. plerūq̄z. Et ponit ibi exēplū
q̄ ſi veſtis ſit eſtimata z mulier eaz at
triuerit: vir eſtimatiōez reddit. Si ℣o
ineſtimata dānū z lucrū ꝑtinet ad mu
lierē. d. l. plerūq̄z. fructus tñ dotis ꝑti
nent ad vir. pp onera mſimonij: tñ
ſuſtinuerit on⁹ mſimonij. alias ſecus. ff.
e. dotis fructus. g. d. l. plerūq̄z. §. ſi fuit
vbi ēt dſ. q̄ fer⁹ peccoꝛ dotaliū ꝑtinēt
ad vir. q̄ ꝓputatur i fructib⁹: ſic tñ vt
ſuppleat ꝑtius capita ꝑnoꝛtua ex fetu
bus iaz natis. Unde ibi fallit hec regu
la. cuius eſt emolumētū eⁱ⁹ dz ēe peri
culū. Et hoc eſt vez: niſi res dotalis oſi
ſtat in numero pondere z meſura: q̄z
picul̄ talium ſpectat ad vir. Fetus tñ
ancillaꝛ dotaliū nō cedūt viro q̄z dig
nitas ꝑditōis humane facit: vt ꝑtus
ancillaꝛ nō debeāt fructuū noie ceſſeri
d. §. ſi ſerui. ītē nec lapilodie vbi lapis
nō renaſcit. Secus vbi tales lapides
renaſcāture: cuiuſmodi ſūt in anglia z
aſia: q̄z tūc fructus eoꝛ ꝑtinent ad vir
idē eſt de ſūdis argētiſodinis: z ſimīb⁹
z de arboꝛib⁹ nō cedēdis. Secus ergo
in arboꝛib⁹ cedēdis: vt q̄. j. breue tem
pus renaſcātur. nā tūc ꝑſit dicī fructus
Noc. idē ℎz bar. in. l. diuortio. §. ſi fun
dū. z. §. ſi vir in fundo. ff. ſo. ma. vbi ſa
cit ex illis duas cōclusiones. Prima ē
q̄ arboꝛes cedue cōputantur in fructi
bus. vt ſunt ſalices z ℎmōi. Secus in
arboꝛib⁹ fructiferis. Secūda cōclusio: q̄
lapis q̄ nō renaſcitur non eſt in fructu
Secus ſi renaſcitur. idē in cretiſodinis
z argentiſodinis. z ꝑdicta inducit ad
q. quotidianam. Pone maritus qui
fuerat notari⁹: legauit vxoꝛi vſufructū
omnium bonoꝝ ſuoꝝ. An illud q̄
percipitur ex exemplatione ꝓtocolloꝝ
ꝑtineat ad mulierē. Et dicit q̄ nō. Ju
lia. n. q̄ ſemel tñ percipitur: z non
renaſcitur: nō dicit eſſe in vſufructu. vt
in dictis duobus. §. ſed redditus ꝓ: oto
colloꝝ eſt huiuſmodi. q̄z ex quo ſemel
eſt redditus nūq̄z amplius percipietur
aliquid cum non ſit veriſimile q̄ per
cipiens derīat illud

¶ Pactum patri factum a filia: dum 4
nuptui traderetur: q̄ dote ꝑtenta nul
lum ad bona ꝑſna ingreſſum haberet
ip⁹ obat lex ciuilis. Si tñ iuramēto nō

vl:nec dolo ꝑstitō firmatā fuerit seruari debꝫ extra de pac. ꝯtus li.vi. de hoc vide.j.pactū.§.i.ꝛ se.

5 ¶ Bona ꝛ donatio ꝓpter nuptias alienari nō ꝑstetias ꝓsentiente vxore. nec valet alienatio nisi vxor iurauerit. non ꝙuenire. ꝛ hoc si nō vi:nec dolo ꝑstitū fuit tale iuramētū. extra de iureiur. cō ꝯtingat. Quidā tñ circa res dotalē im mobilem puta domū vel agrū distinguit vt notat Alsten.li.vig.ti.lx. ꝙ aut talis est estimata:aut nō. Si sic vir eaꝫ alienare pōt.q; est ēptitia: nisi estimatio fieret:vt sciretur ꝯtū res valeret:vt sic soluto mātmonio.appareat an res sit deteriorata: vel hmōi. C. de iure do. inter. Si aūt nō sit estimata:tūc non pōt alienare:nisi in his casibus. Prio si puocetur ad diuisionem fundi dotalis a socio:qui cōem hꝫ illum fundum cū ipso: Ipso tñ ad diuisionem puocare non potest. locum. C. de fun. do. l. fi. Secundo si alienet cum vnuersitate: vt ibidē. l. i. Tertio si alienet ex necessitate. vt ibi Quarto si conuertat in vtilitatem vxoris. vt ib. l. vlti. Quinto si vxor alienationi cōsentiat secūdo post biennium. d. c. cū ꝯtingat. in glo. dūmō sint alie res viro ex ḡbus ei ꝑsulere possit. C. ad velle auc. sine a me. Sexto si tñ sēl ꝓsentiat: ꝛ cū hoc iuret. de hoc dictū est. ū. ꝛ sm Jo. an. hoc intelligit siue mulier iuret per se siue p ꝓcuratorē: cui dedit ad hoc spāle mandatū extra de procu. c. fi. li. vi.

6 ¶ Pone mulier prio intrauit dotē vel dōationē ꝓp nuptias nō alienare nec alienationi consentire: nisi ex cā rōabili ꝛ auctoritate iudicis.

7 ¶ Quid si postea consenserit: nō auctoritate iudicis ꝛ iurauit non ꝙtrauenire. ℟. sm Jo. sup. d. c. cū ꝯtingat pr̄i mā iuramētū seruabit. ar. extra de iureiur ea te. ꝛ. c. ītellecto.

8 ¶ Quid si mulier iuret res dotalē alienatas nō repetere: nunqd tale iuramētum erit seruandum Videtur ꝙ sic q; seruari pōt sine interitu salutis eterne ꝛ mulieri tñ obest illud iuramentum nec hēbit auctorē ꝑstitū papaꝫ. vt. d. c. cū ꝯtingat. ꝛ idē est de adulto: res sum alienante: ꝛ iuramento ꝓfirmāte. vt. C. si aduer. ven. l. i. No. ät intelligit illud c. cū ꝯtingat. hoc mō scꝫ cū tibi dictū: seruare debent. subaudi mulieres: q. ꝓpria temeritate non debent venire ꝑ hꝫ papa restituet eas ꝓprio motu si iterue nerit iuramētū vi vel dolo ꝑstitum.

9 ¶ Sed quo ꝑstabit de metu vel dolo ℟. constabit sm Host. ex ꝓspicuis insidijs: considerata ꝓsonaꝝ ḡlitate. Aut. n. mulier est quā virago ꝛ sic nō ꝑsumit coacta. Aut ē nature debilis ꝛ vir dure ceruicis ꝛ facies ferocis: ꝛ tāc iudex attēdet: an exigēte necessitate vera res dotalis sit aliēata: ꝛ tāc bñ est. aut vicio ꝓdigalitatis viri: ꝛ tūc alienatio est suspecta. ītez mulier ꝓbabit minas viri: forte ꝛbera. His oīb⁹ ꝛcurrētib⁹ mulier absolutionē poterit ꝑpetrare.

10 ¶ Quid si vir suaut elogo mulierē in ducat ad ꝓsentēdū. ℟. ho. ꝓsensus vꝫ.

11 ¶ Quid si mulier iducat ad iuramētū cōs iudicē: ꝛ vētat ad aurē iudicis ꝛ dicat sibi ꝙ inuita ꝓsenti ꝛ iurat. ℟. sm No. iudex nō dꝫ hoc sustinere: hꝫ si sustinuerit ꝑsumitur ꝓ muliere. ar. extra de his q; vi metus. c. i.

12 ¶ Quid in dubio. ℟. vī tenēdū iura mētū: q; dubijs via tutior: ē eligenda extra de ꝓb. inuenis. vel reinūc arbitrio pape. q; qđ ipe voluerit tutius erit nec aliter agere poterit: nisi ꝑ eū absoluta fuerit. vt dictū est ꝓ hūc aūt ḡ alia gratia mulieꝝ ꝛ parētā eaꝫ vī hoc cē s. ꝙ qñ mulier nubit faciat eā iurāꝫ ꝙ nūq; ꝓsentiet alicui alienationi rei dotalis. nisi cōs iudice cā cognita ꝛ ꝓbata. s. necessitatis nature inītātis: tūc enī si aliter ꝓsentiat ēt si iuramētum faciat: cū sit ꝑiū primo licito ꝛ honeste. nō tenebitur ex de iureiur. ea te. ꝛ pōt addere si vnq; ꝙuenerit: non valebit. hec Hostien.

13 ¶ Quid si vir alienet res mobiles. ℟. hoc facere ꝑt. q; nō ē ꝓhibitū hoc ho.

14 ¶ Utꝝ vir alienare possit patrenalia ℟. ꝙ sic ꝫ inn. si dōū eoꝝ sit trāslatū

in viz aks nō.ff.de iure do.si ego.

15 ¶ Utz mulier possit donare dotez cō stāte mrimonio .&z.q nō.vt ē tex.in.l. ostāte.C.de dona. Sz gl.ibi ipsā actiones siue spez: vel ēt dotē ꝓmittere pōt de q̄ glo.bar.ibi facit magnuz festum: qsi mulier donat requiritur pūna maritri.vel filiozum. vt.in.l. velles nec ne. C.de re.dota.

16 ¶ In quib⁹ casibus maritus lucrat dotē.&z.lucrat ex pacto: vt si paciscatur de tota dote eius ꝓte: post mortem vroris lucranda. vt.C. de pac.con.l. ex morte z in auc.ibi posita. Itē lucratur ex lege: vt si pp adulteriū mulieris fiat diuorciuz iudicio ecclie muler amittit dotem.extra de do.inter virū plerūq. Secus sm Pa.ibi si fieret sepatio per iudicē seculare.nā iudex secularis nō est in hoc cōpetens qsi agitur ciuiliter vt in.c.tue de pcur. Idē est si vxor ꝓpria voluntate ꝓpter adulteriū q̄ timuit maritū: recesserit. Idē etiaz si maritus ꝓpria auctē eā expulit z hoc intelligē qsi adulteriū fuit notozium. Et sic nota q̄ quo ad dotez lucrādam paria sūt mrimoniū separari iudicio ecclie vel ꝓpria voluntate vroris.vel mariti ob cāz fornicationis. Nota tñ ex tex.d. c.plerūq.i fine reconciliari.q̄ vxor ad ultera reconciliata p maritum non dz pdere dotē. Idē est etiā dicendū econuerso scz de viro cōmittente adulteriuz q̄ pdit eodē mō donatōez ꝓpter nup. z pari mō pōt matrimoniuz separari quo ad thoz instāte vxore nec quo ad hoc iudicantur ad imparia mariti⁹ z vxor.vt in.c.gaudemus de diuo.

17 ¶ Quid aūt si maritꝰ interficiat vroꝛez in adulterio reptā:ꝓp q̄ debeat pdere dotē: an vir pdat ipsum lucrum. Bar.sm glo.in.l.si ab hostibus.ff. soma.dicit q̄ sic:q̄ nō licebat sibi iterficere:z per hoc dic q̄ si licuisset sibi interficere ex statuto vel ꝯsuetudine nō pderet dotez vt.l.qd ergo.§.si hꝰs.de le. i. Itē nota hāc.l.cū p totam italiā sint statuta:q̄ vxore pdecedente:vir lucratur certā ptez dotis. vt eā nō lucretur si vxorē occidit.hoc bar.nec ob.l.si qs in graui.§.si tñ ad fill.q̄ ignoscitur eē ad minoze pēnā:nō vt in totuz releuet vt.l.ff.de hic.z.l.si adulteriuz.§.ipera tores.ff.de adul. Et p hoc hēs cōcordare tex q̄ videntur adinuicē cōtrariari. Nam debent intelligi q̄ marito parcitur:sed non omnino.

¶ Quid etiā gl.in.d.l.si ab hostibus 18 qd si maritꝰ nō interfecit. Sed mulier erat infirma z maritus noluit ducere medicū.vel ducebat vnuz q̄ nesciebat ynā litterā:certe dicit glo.q̄ pinde indignus est ac si occidisset eaz idez bar. ibi idez dicēduz esset si mulier erat furiosa z pcepitasset se de solario p fenestrā:quo cāu mariꝰ nō dz aligd ex dote lucrari. Idē dicit Bar.econuerso q̄ si mulier occidat viz vt nō possit repetere.q̄si culpa.cⁱ⁹ mrimoniū sit solutū. vt l.ꝑsentiū.C.de repu.

¶ Nūqd aūt heredes mariti possint 19 vxore obijcere adulteriuz ad effectum ipediendi restitutionē dotis bar.i.l.rei iudicate.ff.so.ma.ꝓcludit q̄ illuz tex.q̄ nō ex quo tacuit in vita.qō placz Pa. in.d.c.plerūq.

¶ Utrū vidua cōmittēs stupꝝ z pe- 20 tens dotez ab herede mariti possit repelli p exceptionē de fornicatione.&z. do.Jo.an.in.d.c.plerūq. q̄ sic de rigore iuris:perdet dotem:z sic remanebit apud heredes mariti ex offensa facta defuncto.per tex.cū gl.z p ea que not. Bar.in.l.pe.C.de adul.vbi iſert ex illa l.q̄ ille q̄ ostendit de adulterio cōstante mrimonio ille ostenditur ex stupꝛo viduitate durāte.z ita iurarunt ꝓsan guinei viri tam defuncti ex stupꝛo:q̄ committitur per viduam sicut qsi cōmittitur adulterium.

¶ Nūqd pr̄ q̄ dedit dotez ꝓ filia:pdet 21 eā ꝓ adulterio filie.&z.q̄ si nō est stipulatus eā sibi reddit pdet eā:z sibi ipute tur.vt tz Jo. an.in.d.c. plerūq. z accur.in.l.ꝑsensu.C.de repu. Sz Bi. per l.ij.§.ite si voluntate.ff.so.ma.dicit q̄ si filia est in pāte pēte: nō ꝓdicat pr̄i gn possit agere ꝓ dote no.tñ ad pred

eta q̄ no. Ar.f.q̄ qñ vxor pp adulterī
um p̄dit dotē si ipsa erat filiafa. vl alo
qñcūq; dos erat ad p̄fem recalsura p ꝫ
nō p̄dit eā pp delictū filie q: pr nō d ꝫ
portare imigratē filij: si ꝫo nō erat re
calsura ad p̄fez q̄uis ab eo ꝓtecta tūc
maritꝰ lucrat dotē. C. de adul. l. fi. sed
qñ dos erat reditura ad p̄fez pr eā per
dit q̄dū filia adultera viuit sic ēt nō
potuiſſ es repetere: ipsa nō adulteráte
nec dꝫ ipse ex delicto filie lucrari ſz te
nebit eā vir adultera viuēte post eius
morte reddit dos ad p̄fez. Sicut li p̄
laiꝰ ecclie p̄mittat felonias. i. ꝓuret p̄
dñm quādiu ipse viuet: ecclia feudū p
det: ſz ipso mortuo ad eccliaz feudū re
dibit: ne delictū ꝑsone redūdet in dā
nū ecclie. z ex his ſegt q̄ ſi vir p̄mittit
crimē leſe maieſtatis: pp q̄ eiꝰ p̄ſicēt
z ipſe nudus exulet: vxor p̄dit dotē. q̄
diu viuit vir eiꝰ: ne pp eiꝰ delictū lucre
tur vxor: q̄ p̄ꝰ nō hēbat. Interꝫ tñ
ſiscus ei ꝓuidere teneť neceſſaria loco
viri. ſz viro mortuo: rehabebit integre
dotē z dotariū ſuū. Itē de expenſis fa
ct ab vxore extra domū: q: vir p̄ one
rib dꝫ dotē. Jō a tpe ℈cti mſimonij:
intus z extra dꝫ ſibi facere expēſas vir
ſcōm q̄ntitatē dotis. ff. fami. her. l. ſi ma
rit. ⁊mo ēt ſi dotē nō dꝫ vel p̄dit culpa
ſua teneť ei neceſſaria ꝓuidere ꝫ facul
tatē ſuā. Si tñ muliер ſpōte receſſiſſent
nō recuperet expenſas. niſi a tpe q̄ re
diēs nō eſt admiſſa. z hoc niſi oppō
tur de adulterio q: adulter nihil teneť
p̄ſtare: niſi ipſa replicet de ſili. dico. āt
q̄ ſpōte vagāti nō teneť ad expēſas: ſz
ſolū q̄n iuſta de cā: puta pp nimiaz ſe
uitiā viri vel hmōi. vel q: vir vadit ad
lōgi q̄s ptes: z eā mittit ad ꝓſanguine
os ipſi⁹ vxoris p̄ matoꝝ honeſtate.

22 ℂ Pone q̄ pp adulteriū vxor ſiſcā ſe
patīōe thori: miles dotē amiſit: nūc āt
p̄bata ꝓſanguitate ſepant q̄ in ordinē q̄d
milier poterit dotē repetere. ff. gl. i. d. c.
plerūq;. q̄ cōit app: obat a doc. dic. q̄
nō pp rōes ibi poſitas: maxime p. l. ſi
vxor. ff. de adul. vbi dr. q̄ nec mſimo
nium: nec ſpē mſimonij violare ſz. Jō
pp p̄uaſ itentionē mulieris cū ope ſ
ſecuto: z q: inia iā trāſiunt i rē iudicatā
nō dꝫ mulier dotē recuperare: ſz nūc ap
peat mſimoniuꝫ fuiſſe nulli. z maxie
hoc ē tenēdū: ne det mulieribꝰ cā falſā
di p̄batiōes: vt recupent dotē. z fac p
hac ꝓte q̄ diſputata i regula cū q̄ de
re. iu. i. vt. i mercu. vbi decidit q̄ ille
q̄ cognouit ſolutā credentes cognoſcere
maritatā punit p̄ crie adulterij.

℈ Sꝫ pone q̄ iter titiū z bertā ē ꝓſan 23
guinitas i ſcdo gradu: q̄ ducti ignoran
tia iuris ꝑuerūt de fcō: ſz ſcluerit p̄ꝰ i
ter eos cē dictā ꝓſanguinitatē an iſti ꝺ
beāt p̄diri pēa adulterij vel icestus: Et
exā ꝑuerūt ꝑ leges: an dēant p̄dere do
tē: z donatiōes pp nuptias. iuſta penā
ipoſitā a legib⁹. ff. Pa. i. c. z ſi neceſſe
de do. inť virū recitat Jo. an. tenere q̄
ignorātia iuris nō excuſat: nec ēt femi
na: cū illa nō excuſeť niſi i caſib⁹ a iur
expreſſis. vt ē tex. nobilis i. l. ne paſſis. C.
de iuris. fac. igno. ſec⁹ ſi erraſſent i fa
cto: puta q: credidiſſet diſpēſatū. z ſic
cōiter doc. trāſeūt. vt dicit pa. z videť te
nere legiſte i. l. q ℈. C. de ice. nup. z i. l.
auiculo. ff. de p̄di. fine cā. ſi bar. ſz ibi
ꝑiū ſequēdo opi. Jo. q: ignorātia iur
excuſat a pēa amiſſiōis bonoꝝ. z hoc
p auc. iceſtas. C. ꝺ ice. nup. vbi pēa po
nitur ſcīēter ꝺhēntib⁹ facit. l. ſi adulte
riō. ff. ꝺ adul. vbi errātes in iure excuſā
tur a pena iceſtus z adulterij. Et hanc
opi. ſegtur pa. z p̄cludendo poſt Bar.
hāc māz i tria mēbra dicit: q̄ aut agit
de pena adulterij ſeu iceſtus z erro: in
ris excuſat. d. l. ſi adulteriū. vbi tex. no
tabilis. aut agit de pēa p̄ditiōis. ppter
ſubē: vt dotis z dōatiōis pp nup. z idē
ar. i. d. auc. iceſtas. aut agit de pēa p̄di
tiōis lucri z nō excuſat. vt. d. l. qui ℈. z
hec opio vſ tenēda: maxie cū ſimus i
penalib⁹: z ſic aſſūmēda mitio: opio.

Additio. Et no. bar. i. l. ꝺ ſcrip 24
tōis. C. ꝺ ipo. lu. ꝺ crip.
li. x. q̄ dos z dōatio. pp nup. nō ꝺſr ti
tuli lucratiui reſpectu eiꝰ cui dať z ſic
accipiētis. ſz reſpectu eiꝰ p q̄ daťur ē
titulus lucratiuꝰ. vt. l. ſi. §. i. ff. de hȳa q̄

in frau.cre.ang.in addi.ad.d.l. deseri ptionis dicit ibi esse tex. expssum: q maritus q lucrat' dotem pp adulteriū mulieris nō df hȝe eā ex cā lucrativa. Itez iste tex. ꝓbat agte q maritus q ex forma statuti lucratur tertiaȝ ptem dotis muliere decedēte sine filiis in mrimonio nō df hȝe eā ex cā lucrativa. z ideo nō est necesse q illud lucrū insinuari faciat: nec etiam q soluat gabellā que soluitur de rebus que ad alium pueniunt ex causa lucrativa. Finis.

25 ¶ Qui aūt restituēda sit dos. ff. pa. in c. fi. de do. iter vi. z vxo. dicit q aut ex tractu ꝓstituit dotē mulieri: aut ipsa mulier sibi ipsi: aut pf ꝓ filia. Et extraneū appello quēlibet q nō hȝ mulieres in ptāte. vt dicit tex. in. l. vnica. §. accedit. C. de rei vxo. ac. ꝑmo casu qñ extraneus ꝓstituit sibi dotē tūc aut fuit stipulatus dotē sibi reddit soluto mrimonio: z reuertit dos nō ad mulierē: sed ad illū ex traneū. aut nō fuit stipulatus vt sibi redderet: z vf tūc donasse ipsi mulieri: z sic reddit ad ipsaȝ mulieres vt in. d. §. accedit. Secōo casu qñ ipsa met mulier ꝓstituit sibi dotē. tunc dos ad eā reuertit. vt in. d. l. vnica. Tertio casu qñ pf ꝓstituit dotē ꝓ filia: tūc aut fuit stipulatus dotē sibi reddi. z redit ad pfem aut simplr: z tūc si pf emācipat filiā: efficit filie. z dicit Uin. in. d. c. fi. q dos redit ad pfem: qñ filia pdecessit: et si extāt liberi ex ipsa filia p. l. dos a pfe. C. so. ma. z cū hȝ dicto Uin. cōtra trāseunt canonistę z idē vf tenet gl. in. d. l. dos a pfe. Sz bar. i. l. post dotē. ff. so. ma. post multa ꝓcludit opinionē: q vf tenēda. s. q ꝙ in dote ꝓfectīcia: vbi nulla interuenit stipulatio: z filia in ptāte moritur est in mrimonio: supstitutibus etiā liberis: q de iure dos dz reuerti ad pfez: hȝ de ꝙsuetudine ob seruē opio Bartini antiq gl. vt. s. filȝ succedāt si extāt. z ista disputatio fm Bar. ibi an de iure an de consuetudine dos retineat: est vtilis pp multa. ecce filiasa. hȝs filios ex ꝑmo mrimonio nupsit ꝙdo viro: z hȝ dotez ꝓfecticiā. z moritur in secūdo matrimonio sine fīlijs. certe si de iure est vera opio Bar. succedēt in dotē filȝ ꝑmi mrimonȝ: q ꝑma eā in successiōe est liberoruz. Si de iure nō est vera: tūc secus. nā cū ꝙsuetudo dicter q dos remaneat apd vtz pp filios eiusdē matrimonȝ. nō ex tēdetur ad aliū casuz vt. l. si ꝙ. §. de vi ro. ff. so. ma. Idē hz Ja. bu. in. l. fi. C. cō. v. iu. Et hoc putat bar. vez. q: de eodē mrimonio oz filios ꝙsistere casus est in. l. si inter vtz. ff. de pac. dona.

¶ Quid aūt si filia ꝓsupsit dotem an 26
pf teneat eā nez restituere gl. in. l. si cū dotē. §. si post solutō. ff. so. ma. dicit q sic Sed bar. putat ibi dicendū q si filia pdit dotez sine dolo z culpa eius: pf tenetur eā itez dotare: alȝs secus. ꝓ hoc est casus. C. de coila. auc. qō locū. ibi fi lie possit iputari. z ꝑ hoc qō dicit bar. facit q si pf dat filio legitimā ꝓ solutē da ꝙdenatione ex forma statuti: q ite rum ei dare vel relinquere nō teneaf.

¶ Qñ restituēda sit dos. ff. q si dos 27
ꝓstet in reb⁹ ꝛmobilibus: dz statiz reddi soluto mrimonio. Si ꝙ in rebus mobilibus vl se mouētibus: vl ēt i corporalibus: vt pecunia: vestimētis: aialibus. j. anno. vt. C. de rei vxo. ac. l. vnica §. cū aūt. Qd tñ est ad funus necessarium statiz exigit. vt. ff. so. ma. si filia. Si ergo ꝛmobilia statiz soluto mrimonio nō restituūtur: tñr vir. z eius hered ad fructus z eius pēsiones. Jn mobilib⁹ aūt z se mouētibus tñr ad vsurās post annū: z victurās nauiū siue iumētoruz z operas seruoruz vt. d. l. vnica. §. exactio. hec ho. ad hoc no. q vir totā dotē reddere dz si pōt alȝs incūrit facere pōt i. habita rōne eius nō egeat: nisi dolo diminuerit suā substātiā. cauebūt tñ tā maritus q̄s filij ꝙ restituēda dote: si ad pinguiorē fortunā venerit. vt no. in. d. l. vnica. Sed si vir pacīscatur: vt reddat totā: nō valet tale pactū: cū sit ꝓtra bonos mores: Si tñ solverit: repetere nō pōt. ff. de ꝙdi. inde. nā z maritus ꝙ hoc gl. in. c. mulieres de do. inter vi. z vxo. Et transit dictū pulegiuz ēt ad fi-

uos eiusdē mfimonij: nō agit ad heredes extraneos vt.l.mariti.ff.so.ma.

28 ¶ Sz pone qñ fuit dos data res erāt īmobiles: qs vēdidit marit⁹ z emit res mobiles ex pcio eaz: hz. de hoc ē casus hz bar.in.l.cū i fundo.§.si fundus.ff.ō iu.do. q nō cōputabunt īmobiles sed mobiles. z dicit q ille.§.ē ꝫ gl.in.l. di nostio.so.ma. z ꝫ gl.i.d.l. vnica.§.'ex actio. Et ita q sint mobiles vl īmobiles pputabunt tpe mortis qō not. licet Zu.ro. in suis singularibus tenuerit opinionem glo.

29 ¶ Sz pone: ecce mulier dedit dotē vi ro suo i auro. post mortē viri petit dotē hrdes dicit de iure nō debere dari vsq; ad annū mulier allegat q est pau per: z nō hz vñ viat iteriz: qd iuris. hz. q estimabit ictus de heredis. z pdēnabit ad dāduz. statiz de hoc vī casus in l.si pstante.§.quotiens.ff.so.ma.

30 ¶ Utz marit⁹ vl eius hrs in restitue da dote possit detrahē ipensas. hz. aut fuerūt necessarie aut vtiles. aut volūtarie. necessarie munuūt dotem ipo iure. Utiles nō minuūt dotē ipo iure: s; pe tunt actiōe mādati vl negocij gesti vi de tñ bar.q. ad istas expēsas vtiles i.l. vtilit.ff.ō ipēsis. vbi dic. q aut sūt fcē volūtate mulieris. z tñr. aut sine: z tūc aut pt aliūde soluē. z idē aut si pt aliū de soluē: z si tñr. vt i.d.l. vtilit. nō. n. tūc videt vtiles. cū nō expediebat mulieri. z B idē tz dy. volūtarie po ipēse sic si mulier vult illas hre: dz reddē ea q ipēsa sūt. Sz si illa nō vult reddere tūc si recipiāt sepatiōez tolli pñt. Sz si nō recipiūt reliquēda sūt. ita. n. pmittē dū est viro an ferre oznatū quē posuit: vt si pictura fcā est i plastis: vl i pāno affixo parieti pt pānū tollere. Secus si eēt fcā i ipso pariete imediate: qz tūc ñ remāet sepatū. ff.ō ipē.l.i. z.l.p volun tarijs. Sz q̄o dicem⁹ ipēsas necessarias vtiles. vl volūtarias. hz. necessarie sūt q si facte nō fuissent. aut reginsz. aut dete riorz fcā fuissz. vt qz dom⁹ minabit ruinā: z eā fecit aptari vl tecta restaurauit vtiles dicunt q rē meliorē faciūt z dete riorem fieri nō sinūt. vt plastinauit vi neā z hmōi. volūtarie sunt: q rē tñ oz nāt: sz fructū nō augēt: vt viridaria z picture z icrustatiōes. ff.ō p.fi. si ipense dicūt aūt crustatiōes. quedā cruste sub tilis marmoris. q extra muz ponūtur.

¶ Quid si marit⁹ tñr ō dote: z hz alia 31
debita. hz. gl.in.c.ex lris. ō pigno. dicit q mulier p dote pferī hoibus hñtib⁹ actionē psonalē vl hipotecā tacitā. C. q po.i pig. ha.l.assidnis sz nō pferī cre ditozib⁹. hñtib⁹ exprssas hipotecas. nā fiscus sile hz pulegiū cū muliere. C.ō pul.fi. hūis. Et tñ sic nō pferī pozib⁹ creditozib⁹ hñtib⁹ exprssas hipotecas. hāc opi. segtaccur. i.d.l.assiduis. z bā. q dicit q malū eēt sniare ꝫtū sz mar. vt no.in.d.l.assidnis. teneat q ēt pferatur añriozib⁹ hñtibus exprssam hipote cas quē sequnt Ja. de are. Pe. z Bul do de susa. z Ll. p pma tñ opi. facit qz lex nō deffert vni bñficiū cū diminutō ne turis alteriꝰ. l.ų. ſ. figo a principe ff. ne gd in loco pu. Sz iteligēdo illaz l. assidnis gīaliter de oibus creditoribus hñtib⁹ hipotecā. s. tacitā vl exprss as diminueret ius hñtis hipotecā añriozē exprssaz: Et si dicerez idē est in tacita. Rñdet q tacita inducit a lege. z sic dr tacita qz bñficio legis inducta vñ potuit lex restringēdo pulegiū sibi pze ferre pulegiū mulieris. Secus in ex prssa q hr facto ꝫtentū. excipe tñ casum nisi aliter pzioz: sit in simili iure. vt qz petit dotem precedēte.

¶ Quid aūt de donatōe pp nup. hz. 32
Pa. post Inno. in. d. c. ex lris dicit q aut mulier dz lucrari donatōez pp nu. z eo respectu agit p ista donatōe z tūc sz bona maritī sint sibi tacite obligata p illa donatiōe nō tñ hz pulegiū vt p ferat añriozibus creditozib⁹. nec donatio pp nup. ē ita fauorabilis sicut dos: qz dos est ōsi primonīū mulieris. vt in l.iij. ff.ō minozi. Et si remaneret idotate. fieret piudiciū reipublice: q rō cessat i donatiōe pp nup. aut mulier agit ad donatiōez si vt eā lucret: sz tñ spāluter sibi hipotecatā p dote. z tūc hz p

tilegium dotis: q2 hoc casu agit potius p2o dote q̄ p2o donatione.

33 ¶ Utr̄ bona mariti sint obligata vxori p bonis paraphrenalibus. ff. Pa. vbi ō. dicit q̄ aut maritus hz̄ administratione illoz̄ bonoz̄: z tūc sunt tacite hypotecata bona sua. C. de pac. quē. l. vl. aut vxor hz̄ illa bona penes se. z non sunt obligata. z vide gl. in. d. c. ex litteris q̄ vult q̄ bona prelati sunt tacite obligata ecclesie, p2o mala administratione. z sic poterit agere ecclesia etiam contra tertium possessorem: sicut agit mulier p2o dote.

34 ¶ Marito ꝑgente ad inopiā ēt sine culpa pōt vxor agere ad dotē restituendam. Ista est cōis ꝯclusio legistaꝝ: vt refert pa. in. c. p vestras. extra de do. inter vi. z vxo. vbi nō ponderatur culpa istius mariti sed solū q2 videbat ꝑgere ad inopiā. Et scias q̄ varia iura emanauerunt in hac mā. Primū fuit ius. ff. soz. vt in. l. si ꝑtāte. ff. so. ma. vbi dr̄ q̄ si subst̄ātia mariti nō sufficit ad satisfactionē dotis z aliaꝝ creditoꝝ pōt vxor repetere dotē postea emanauit ius. C. vt hr̄ in. l. vbi. C. de iure do. vbi dispōnitur q̄ si maritus ita se gerat q̄ ꝑgat ad inopiā pōt vxor repetere dotem z sic puldit latius ꝯtra. ff. soz. q2 nō regitur vt subst̄ātia mariti nō sufficiat ſz satis est q̄ vergat ad inopiam: vtputa q2 est nobilis z vult facere sumptus vltra ꝯ patiant facultes sue. Tertium fuit ius auctenticoꝝ. vt in auc. de equa. dotis. vbi dr̄ q̄ si maritus male incipit vti subst̄ātia sua. pōt vxor repetere dotē z puldit adhuc latius. q2 supponēdo q̄ nō ꝑgat ad inopiā. vtputa q2 ditissimus ē ex quo tū male vtitur sua subst̄ātia: pōt vxor repetere dotez. Unde in quolibet istoꝝ casuum pōt vxor ad dotē agere: z fortius ytra maritus petet dotē excipere. Et scias q̄ vxor pōt in his casibus: nedū agere ad dotem. sed etiā ad donationē a marito si bi tactā pp nup. vt est tex. notabilis. in d. l. vbi nā dos z donatio ꝓpter nup. subijcit hoīe honeribus mr̄imonij.

vt ibi. no. tamen sm Pa. in. d. c. per vestras. q̄ ius canonicum ꝓuidet de vno ꝯ nō reꝑitur in iure ciuili: q2 dimittit dos penes maritū ꝑgentem ad inopiā si prestat cautionē. z ex hoc sumit vna singularis limitatio ad totū ti. C. ne fidetuss. do. dentur vbi dr̄ q̄ fidetussores nō possunt intervenire p2o dote restituenda a marito: ne notetur ꝑfidia inter vi. z vxo. nā ꝓcedit nisi maritus vergat ad inopiā. tunc enim licite possunt intervenire fidetussores p2o dote soluenda. vt est tex. in. d. c. per vestras nec sufficit turatoria vt voluit Jo. an. per tex. ibi. vt prestet quam potest. nam turatoriam quilibet prestare potest: sit ꝯtū cunctꝰ pauper: ideo non intelligitur de turatoria.

¶ Quid aūt si vxor a ꝓncipio ꝓtraxit cū paupe vt cum ꝑgente ad inopiā: vel cum male vtēte subst̄ātia nūqd possit agere ad repetitionē dotis: vr̄ q̄ non: q2 semel approbauit mores illius. Ita. 35
trium tz bar. in. d. l. si constante. q2 nō potuit vxor per tacitum pactum sibi prejudicare. nam publice vtilitatis est vt dos remaneat integra mulieribus vt l. ff. so. ma:

¶ Quero. pone q̄ maritus fuit bānitus ꝓpter maleficium de ciuitate sua vtr̄ tunc mulier poterit dotem repetere: remedio ꝓdictarum legum bart. in. l. si ꝑtante ꝓcal. dicit q̄ aut ille est talis bānitus q̄ perdit oia bōa sua q2 publicatur: z tūc nō est dubiū q̄ etiaz hz̄ locum remediū huius. l. q2 tunc est perfecta inopia. Idē credo ꝓpter bona ꝓ publicata. vt. l. si marito. ff. so. ma. Si vo nihil est de bonis eius publicatus: ſz solū exulare iussus tūc est dubiū. sim liter credit q̄ sic p remediū auctentici. de equa. do. vbi viro ischoāte male vti subst̄ātia sua. hz̄ locū repetitio. sed ille qui oz pegrinari. male vtitur q2 peregrinando ducit eum ad paupertatez z ad fatuoꝝem. 36

¶ Quero: pone q̄ maritus est dines homo z incipit facere mercantiam: z ire per mare secundum q̄ alij in arte 37

illa pertil faciunt & incipit perdere & depauperari ita q̄ vulgi opinio est q̄ vergit ad inopiaz. an mulier possit pe tere dotem. bar. in. d. l. si ꝓstante. ꝓclu dit q̄ sic. Res enīz dō male geri: q̄ciūz respectu inicij: q̄ siue respectu finis. vt in. l. z in totum. ff. de impen. z fauore dotis: ne mulier possit pdere dotem si vir puenīret ad extremaz paupratem: vtroq̄z mō intelligē siue vir male inco hat respectu p̄cipuj: siue malum exitū habeat: ꝓsulatur mulieri. z hoc vī sen tire gl. in. d. auc. de equa. do. §. illud.

38 ¶ In ḡbus autem casibus dos possit solui mulieri: Barto. in. l. q̄uis soluto mr̄imonio dicit q̄ primo solui potest dos: vt ea alienum solnat: vt. ff. de iure do. l. vltia. Secūdo vt p̄dia emat. Et istud est regulare: nīsi ex solutione q̄ fit causa dotis mulier fit melioz. z vir nō efficitur pauperioz pōt fieri solutio. Ut in. l. ita ꝓstante. ff. de iure do. Tertio vt redimat suos ꝓsanguineos ab hostib⁹ vel q̄ eos egentes alat. ex quo no. q̄ si mulieri solnitur pecunia vt soluat, vo tū factū p se: vel vt vadat in peregrina tionē pro aīa sua: vel alterius cuius con iuncti: q̄ iuste soluitur z minuit dotez si. n. pmittitur hoc fieri ad liberanda corpa multomagis ad liberādas aīas l. sancimus. C. de sacro san. ec.

39 ¶ Pro delicto viri nō dz uxor dotem amittere. extra de pignoribus ex litteris etiā si ꝑmisit lesę maiestatis crimē C. ad. l. iul. male. q̄stus. excipit pa. vnuz casuz in. d. c. ex litteris. videlicet in uxore p̄cipitpilariū. vide de hoc sufficienter ē. consuetudo.

40 ¶ Quibz cognoscere de mr̄imonio bz cognoscere z de dote tāq̄ de accessorio ex̄ de dona. inter vi. c. i. ij. z. iij.

Dubia in meliorē ptem iterpretāda sunt: vt dicit gl. notabilis in. c. absit xi. q. iij. z ō dicit singulariter Inno. in c. ad audientiā. de homici. q̄ cum irregularitas sit de iure positiua: in dubio nō dz index reputare aliquē irregularem: q̄ pene moliende sunt vt in regula in penis. de regulis iuris. li. vi. z dicit Pa. q̄ dictum Inno. solet allegari pro notabili sed tū sibi nō placet ideo aliter distiguit q̄ in foro ꝓscientioso vbi agitur de pena imponēda p irregularitate ꝓtracta nō dz in dubio reputari irregularis: q̄ pure tūc agitur ad penā z hoc casu ꝓcedit dictū Inno. z ita loquūtur iura allegata p eum. Aut agit in foro pniali ad iponendum pniam: z in dubio dz potius reputari irregularis: q̄ in foro pnie semp pare tutior est eligenda licet videatur duriꝰ: q̄ in illa pte nullus sub est periculū. ad hoc c. significasti. el. ij. de homi. Et idem dicit v bicunq̄z dubitaē de aliquo delicto Ad hoc vide glo. notabilem in. c. vnico. de secu. in. 6. fa. Idem est vbi agit in foro quasi pniali: vtputa q̄ nō agit ad penam ꝓprie: sed vt ab altaris ministerio abstineat: vel vt abstineat a 5 ctu mr̄imonij: vel ab aliquo actu exercendo in quo exercendo subest peccatum: tunc enim debemus intentare in ptem securioꝛem: ex̄ is illa sit duriꝰ.

Duellum est singularis pugna ꝓ phatione virtutis. ita vt q̄ vicerit p̄obasse dicatur: z si non vicerit defecisse in ꝓbatione puteē. z dō duellum quasi duoꝝ belluz. Bō aūt monarchia idest singularis pugna.

¶ Duellum facere nō est licitum. q̄ est contra ꝓceptū illud no tētabis dūm deū tuum. Mat. iiij. Itē est expresse ꝓhibitum. C. de gla. l. vnica. li. xi. nec ēt ꝓsuetudo generalis aliquē excusat: q̄ est dicēda potius corruptela. nec ēt excusantur ep̄i nec alij ꝓlati: qui a secularibus dñis coguntur aut subire duellum aut res ecclesiasticas perdere z si sequuntur moꝛs irregularēs fiunt.

¶ Pena pugnantiū in duello ꝑ Rai. z si sunt clerici est depositio de suspensione aūt q̄ incurrit in hmōi duello: z ge dispensare possit in irregularitate ꝓtracta vide ē. dispensatio. §. septimo.

Guletas. Utr̄ sit peccatū mortale. ff. fm Tho. Fa fe. q. cl. imoderatus vsus vini potest ptingere tripliꝛ. Primo vt vtens nesciat potū imode-

ratum ⁊ inebriare potẽtem: ⁊ sic ebrietas poteſt eſſe ſine peccato. ⁊ ſic de noe creditur. Secundo modo q̃ quis per ſe ipſum potum eſſe imoderatum: nõ tñ eſtimet poſſe inebriare: ⁊ ſic poteſt eſſe cum peccato veniali. Hoc intellige niſi ebrietas ſit frequens: ſiue aſſidua: q̃ ſm Alex. de ales. in. ij. ſen. di. xxxix. q. vi. q̃ cum homo habeat ſufficiens tẽpus deliberationis: tenetur reprimere motus venieles: ne procedat regnum peccati ſine dñm nõ ergo pro diuturnitate ſeu aſſiduitate iputatur peccatum mortale: ſed per manifeſtum datur intelligi occultũ. ſ. ipſe contemptus rõnis. tertio modo quando quis bene aduertit potum eſſe imoderatum ⁊ in ebriantem: ⁊ tamen magis vult ebrietatem incurrere q̃ a potu abſtinere. ⁊ talis propie dicitur ebrius: ⁊ ſic ebrietas eſt peccatum mortale.

1 ¶ Quid cũ aliquis infirmo datur imoderatus potus vel cibus cã medicine ꝛc. ſm Tho. vbi. ſ. in hoc caſu nõ eſt peccatum niſi detur vſq; ad ebrietatẽ quia tunc eſt peccatum mortale.

2 ¶ Ebrietas vtriꝰ excuſet hominem a peccato quod cõmittit. ꝛc. ſm Rai. ſi quis in ebrietatem incidit ſine culpa: ⁊ ſit ſo alienus a mente: certe excuſat xv. q. i. ſane ſi aũt culpa ſua inebriatus ſit dicunt aliqui q̃ excuſatur a tanto: ſed non a toto. aliꝰ aũt dicunt q̃ excuſatur a toto ſi nulliꝰ hꝫ iudiciũ rõnis ⁊ hoc probabilius ⁊ verius: ⁊ concor. cum hoc Rai. ⁊ ideo excuſatur penit⁹ ab eo quod fecit in omnimoda amentia: ſed nõ a cauſa amentie pro qua debet puniri.

Ecleſia. ſ. cõſiter ecclefia ſi fundata fuit in alieno ſolo: quid fiet. ꝛc. ſm Rai. ⁊ ho. ſi dñs ſoli laicus erat ⁊ hoc ſciuit ⁊ nõ otradixit ſibi imputabitur ⁊ eccleſia libera remanebit. ar. luij. di. ſi ſeruus. ſi vero ignorauit: eccleſia ꝙpe remanebit conſtructa ⁊ libera: nec efficietur laico cenſualis: ſed ille tñ qui ꝑſtrinxit tenetur dñs ſeruare indẽnem. vel etiã eps ſi ponendo ꝓmariũ lapidem: vel poſtea in ꝓſecratione eccleſie fuit negligens. ſ. in examinatione dotis vel man. Si vero ſolum erat alteri⁹ eccleſie vel collegij eccleſiaſtici: debet ei reſtitui hoc mõ q̃ eccleſia conſtructa fiet ſibi ſubdita quo ad ſuſpatronatus. xij. q. ij. apoſtolicos. xvij. q. iij. queſti.

¶ Eccleſiam nemo edificare põt niſi 2
auctoritate dioceſani: q̃ dz ponere ꝓmariũ lapidem: crucẽ figere ⁊ cimiterium deſignare: ⁊ etiã petere dotẽ; ſufficienté aſſignari ſine qua ꝓfecrari nõ dz de ꝑſe. di. i. nemo. ⁊ c. placuit. ⁊ ho die quidem ſufficit q̃ aſſignet ꝓ dote vnus manſus. ſ. vnum prediũ ſufficiens pro vno pari bonum: totaliꝫ libeꝫ extra de cenſi. c. i.

¶ Exẽpti nõ põſit ꝑſtruere oratoria: ſi 3
ne eccleſias vel capellas in locis non exẽptis ſine lnia dioceſanoꝝ. In locis etiã exemptis nõ põſit exempti predicta facere. niſi de lnia vel priuilegio ſedis apoſtolice ſpecialꝫ. vt in. c. auctoritate de priui. li. vi.

¶ Relictũ eccleſie: vel ad pias cauſas 4
in teſtamento ẽt minus ſoléni voluntarie facto tẽ. extra de teſta. c. relatũ el. i. ⁊ c. cum eſſes. vbi ꝓcludit pa. q̃ in relictis ad pias cauſas valet quelibet vltima voluntas in preſentia duoꝝ teſtiũ etiam ſine preſbytero ⁊ iſte eſt ꝓpie caſus. d. c. relatũ in alijs vero relictis regitur preſbyter: vel duo loco ſint: cũ alijs duobus teſtibus. ⁊ in his relictis ad pias cauſas non regitur q̃ teſtes ſint rogati: vel q̃ oẽs ſint maſculi: vel q̃ hereditas ſit adita. Et generaliter ſm bar. in. l. i. C. de ſa. ſan. ec. in eis ceſſat oĩs ſoléntas iure ciuilis Jo. iſi an. circa ꝑdicta diſtinguit: q̃ aut loqmur in relictis ad pias cauſas ⁊ tũc ſufficiunt duo teſtes idonei: ſiue in foro eccleſiaſtico ſiue ſeculari. p. d. c. relatuꝫ. aut loquimur in relictis ad nõ pias cauſas ⁊ tũc aut loqmur in terris ſubiectis ecclefie: ⁊ ſaluãda eſt decre. cũ eſſes. vt. ſ. valeat teſtamentũ cũ duobus teſtibus ⁊ preſbytero ꝓchlali. aut loqmur in

terris imperij: z tunc testamentum nō
ualet nisi seruetur solemnitas requisita p
leges ciuiles. z hec opinio consuetudi-
ne roborata seruanda videtur p.l.mi-
nime. ff. de legi. z ꝑm istam opinionē cui-
tatur cozrectio legum. z ideo tenenda.
nota tamen q si pia causa tractetur co
ram iudice secular: terminari debet se-
cundum canones z non ꝑm leges. secundo
cōiter doc. z non solum in terris eccle-
sie sed etiaz imperij. z Inno. z do. an.
dicunt q si statuto cauetur q non va-
leat testamentus: vel vltima voluntas
nisi fuerit positum in memorialibus:
vel registratum: tale statutum non ha-
bet locum in relictis ad pias causas.
Similiter si statutum dicat q mulier
non possit testari sine consensu consan
guineorum vt no. Pa. in. d. c. relatum
Et ex predictis pz q valet testamentū
ad pias causas. licet in testamento nō
fuerit institutio heredis: vel non adita
hereditate: vel non facta insinuatione
testamenti. j. tñ si tempus: vel vbi defue
rit alia solēnitas iure positiui. nam suf
ficit solēnitas iure gentium z diuini.
5 ¶ Sicut in relictis ad pias causas suf
ficiunt duo testes ita ad reuocandum
tale relictum. Quod intelligitur ꝑm ali
quos quando ꝑius relictum fuit etiaz
factum cozaz duobus testibus. z sic de
singulis. Item si uolūtas fuit perfecta
ratione voluntatis. sed non publicata
ꝓout testator uoluit: vt quia testator
testamentum manu sua scripsit uolēs
postea illud redigi in publicam formā
per tabellionem: sed morte vel furore
preuentus est anteq̄ tabellio vel testes
uenirent: valebit testamētum tale quo
ad pias causas dūmodo constet illam
fuisse scripturam dicti testamentis ꝑm
Bar. in. l. in testamento. ff. de fideicō. li
ber. quia licet non sit perfecta uolūtas
est tamen voluntas z dicit se in facto
consuluisse. Et placet Pa. in. d. c. i. de
fac. ab inte. etiam in casu quo testamē
tum adhuc non fuisset perfectum. pu
ta quia incepit facere testamentū etiaz
per tabellionem z non perfecit morte
uel furore preuentus quia sufficit q̄ le-
gatum uel dispositio erat perfecta: vt
puta quia tranſierat ad alia legata. nō
non potest negari quin hic sit consen-
sus naturalis: z sic fuit perfecta ratio-
ne voluntatis. licet non ratione solem
nitatis. z panor. dicit forte idem posse
teneri inter liberos. p. l. fi. C. fami. her.
¶ Sed pone: testator qui multum re- 6
liquit decessit deinde miraculose surre
xit. an possit testamentum reuocare:
maxime ad pias causas. ꝛc. bar. in. l. i.
C. de sa. sanc. ec. dicit q̄ duplex est resur
rectio. Quidam enim surrexit iterum
moriturus: sicut Lazarus: z testamen-
tum eius per resurrectionem reuoca-
tur: sicut per natiuitatez filij: quem nō
putauit sibi nasciturum. vt dicit Aug.
xvij. q. iiij. c. fi. Secundo modo quidā
resurrexit glorificatus iterum non mo
riturus sicut christus: z sic facient om
nes in generali resurrectione: tunc iste
non posset reuocare. Et ꝓo hoc facit
quia nō cessat causa ꝓpter quam fa
cta sunt relicta. naz quia quis non po
test uti bonis suis ideo alijs legat. l. se
natus. §. donatio. ff. de do. causa mor:
sed hic q̄uis resurrexerit. non tamē il-
lis bonis potest uti quia tales non co-
medunt ꝛc.
¶ Quicqd emptum fuerit de pecunia 7
ecclesie eius erit: xij. q. iij. c. i. z. q. v. c.
firum quod adeo verum est: q̄ si cleri
cus habet pecuniam de prebenda sue
ecclesia sua: z inde emat ꝓdium licet
illam pecuniam potuisset dare alijs in
tuitu pietatis: nō tamē dare potest ꝓ-
dium quia statim acquisitus fuit eccle
sie siue emptum fuerit nomine eccle-
sie siue nomine alieno. extra ō pec. cle.
c. i. z. c. inquirendus. z ꝓpter hoc nō
potest clericus illud alienare. eodē mo
do si quis de pecunia ecclesie quaz ha
buit furto vel rapina seu deposito pos
sessionē sibi emit: q: ecclesie fit vt dictū
est. Idem Panormi. in. d. c. inquiren-
dum post glo. que notat tres casus in
quibus res empta ex pecunia alterius
efficitur illius cuius erat pecunia: vt in

milite. minor. & ecclesia licet Hosti. dicat q̄ in ecclesia iure non probetur. Sed antiqua interpretatio magistrorum hoc habet q̄ minime est mutanda. l. minime. ff. de legi. Tamen hoc satis probari potest in dicto. c. primo & communiter hoc tenetur etiam per glo. iuris ciuilis: quinimmo crederem hoc procedere in quolibet clerico: q̄ priuilegium attributum militi seculari: extenditur ad militem dei vt no. bar. & glo. in. l. miles. ff. de re iudi.

§ ¶ Ecclesia pro alienis debitis non potest obligari: nec eius possessiones. Et siquis obligauerit est suspensus ab administratione temporalium & spūalū extra de. so. c. secundo. Poterit tamen hec sententia relaxari. q̄ papa sibi nō retinuit absolutionē. extra de sententia excōmunicationis. nup. Nec tamē pena non comprehendit episcopos. extra de sentētia excōicationis. q̄ periculosum lib. vi.

Ecclesia. ij. scilicet parrochialis collationes de ecclesijs prochialibus his qui non attigerunt. xxv. annū: ipso facto non valent: & tenetur qui assumi tur fieri sacerdos. infra annum a tempore cōmissionis aliter priuatus est ea. Item tenetur personaliter residere. In hoc tamē episcopus dispensare pōt est ad tempus ex cā extra de elec. licet canon. libro sexto. & nota hic q̄ licet tñ de anno transierit q̄ talis nō possit' ad sacerdotium promoueri: non tamē vacat ecclesia ipsa: nec potest alteri conferri: nisi post elapsum annum: q̄ quidē annus incipit tūc postq̄ possessionem illius pacificam habuit: vel per eus ſtit quominus haberet: nec currit ſi iusto impedimento detentus ordinari non potuit. alioquin ſi priuatus ſit ecclesia ipſa ei reſtitui non poteſt ſcilicet pro ea vice. vt in capitulo cōmiſſa de electio. libro ſexto. Contra predicta facit. l. ſi ita ſtipulatus eſſet. ff. de verbor obligatiōe. vbi dicitur q̄ ſi promiſiſti mihi facere inſulam ad certum tempus: & tantum tēpus tranſierit q̄ amodo infra tempus ſtatutum fieri nō poteſt: licet. totum tempus non tranſierit: poſſum tamē agere contra te: quia perinde eſt: ac ſi totum tempus tranſiſſet. Vel forma. q. in aliis terminis: puta rector vniuerſitatis mandat doctoribus legentibus ſub pena in ſtatuto contenta. vt infra paſcha ſuas feciſſe debeant repetitiones ante tempus ſtatutum incipit eſſe certum ipſos non poſſe repetere: quia incipiunt vacationes paſche in quibus nullus publicus actus celebrari poteſt ſm formam ſtatuti. Queritur an incurrant penam ſtatuti: Barto. in. l. cum ſtipulatus ſum michi a proculo. ff. de verb. ob. reſpondet q̄ aut pena appoſita in ſtatuto trahit ſecum executionem & tunc eo ipſo q̄ incipit eſſe tempus certum. ipſos nō poſſe repetere incidunt in penam vnde ſi per ſtatutum imponatur doctoribus non repetentibus pena excommunicationis vel infamie: que pene ſecū trahunt executionē: eo ipſo q̄ incipit eſſe certum &c. incurrunt in penam: quia lex facit ſuam executionem etiam ante diem ſtatutam. Et nt pena appoſitain ſtatuto non trahit ſecum executionem: vt quia ſtatutum dicit q̄ ſi non fecerint repetitiones ſuas in termino ſint periturī: vel puniantur in libris. &c. Et tunc licet certum ſit &c. non incidūt in penam Ang. autem quem ſequitur Rapha. cu. in. d. l. cum ſtipulatus tenet contrarium di. q̄ ſiue pena a ſtatuto impoſita trahat ſecum executionem ſiue non: non committitur ante tempus licet certum eſſe incipiat: fieri non poſſe quod erat fiendum. Ratio quia in ſententijs proferendis eſt mens iudicis attendenda. vt in. c. intelligentia de verbo ſig. Sed mēs iudicis non fuit: q̄ ante terminū ſtatutū doc. non repetentes incidant in penā. ergo non incident. Actus. n. agentium nō debēt operari vltra voluntatē eor. Scdo de hoc videtur eſſe caſus in. d. c. cōmiſſa. vbi patet q̄ pena priuationis ab eccleſia prochiali nō cōmittitur añ annū: licet

ꝑstet intra annū ordinatū ad illā eccle
siam nō posse amplius ad sacerdotiuꝫ
promoueri. ergo idē dicendū in casu
proposito. ad.l. aūt cum stipulatus. &
co ꝙ logtur in pena quentionali q̄ cō
mittit cū incipit esse certū nō posse fie
ri qō erat faciēdū. Secus in pena lega
li vt in.d.cōmissa. ꝛ rō est: qz mitius
agit cū lege q̄ cū hoie. l. celsus. ff. de ar
bi. vel dic ſm gl. in.d.c. cōmissa ꝙ aſi
die agi pōt quāti interest. opus inchoa
tum nō esse vt in iuribus allegatis: sed
ad penā nō. vt in.d.c. cōmissa.

1 ¶ Pone qdā diaconus fuit ꝓmotus
ad eccliaz ꝓchialē q vltima die septē
bris habuit pacificā possessionē eccle
sie: ꝛ neglexit vsqz ad q̄tuoꝛ tpa septē
bris ꝓmoueri ad sacerdotiū in sabba
to quattuoꝛ tēpoꝝ ipsius mēsis nullo
mō potuit ꝓmoueri. Queritur: an fi
nito illo mēse ꝛ p ꝓsequēs anno sit pri
uatus p ꝓstitutionē iz de elec. li. vi. ff.
Jo. an. in regula iputari de reg. iur. in
vi. in mercu. dicit ꝙ nō. cū in primis
sabbatis nō fuerit i mora. ꝛ iz respectu
pene. de q̄ logmur. Et sic in casu q̄ nō
pcessit mora vel culpa nō iputat. Noc
etiā. pcedit qñ ipedimētū supueniens
in vltio sabbato nō fuit ex culpa ipsius
Et fortius si ex iusta cā a ꝓncipio distu
lit. Et iz dilatio recipiēdi sacerdotium
potuerit iducere culpā ꝛ moꝛā ꝛ lesio
nē ꝓsequi: nō tñ iduxit moꝛā vt culpaz
ꝺ qua logmur nec isse dr̄ se artare ꝛc.
q: ille nō dr̄ se artare in venlendo qui
iter arripuit tpe quo pericz illius ꝺdi
tionis hoies puentre solēt. ff. de ꝟ. ob.
ꝓtinuus. nec est obligatus ad operā q
incipit eo tpe quo ꝓfici poterat fz ope
rā diligētius edificatoꝛis vt ea. l. §. itē q
insulā. Cū ergo ꝓsimilr fz moꝛā alio
rum ordinādoꝝ ille diaconus. j. tpe oꝛ
dinari posset nō dz dici se artasse: cum
ꝓgrūā ꝛ sufficiēs tpe hēret. ꝛ iz qs ꝓ
videre teneat interdū: qꝺ pōt accidere
nō tamē tenetur diuinare.

2 ¶ Si ad eccliaz ꝓchialē ꝓtinet q nō
est i sacris. dūtī aſr sit idoneus ꝛ pos
possit. j. tpe statutū ordinarū: admuten
ꝺus est extra de ista. si is. li. vi. ꝛ tñ fz
Jo. an. talis ꝓtatus non posset in tali
ecclesia instituī. extra de eta. ꝛ qua. pre
terea. nisi dispensatiue vt ibi.

Electio. i. cōiter gd sit: Dic fz ho.
electio est alicuius psone idonee
ad dignitatem vel fraternā societatem
seruata forma canonica facta vocatio
colligitur hoc extra eo. cū in cūctis. ꝛ
c. ecclesia vulterana. ꝛ. c. q: pp

¶ Ad quē ptinet electio de iure cōi. ff. ī
de iure cōi spectat ad collegiū ēt si duo
solū vel tres fuerint extra eo. c. i. qñq;
tñ laici ꝓ pace seruāda admittunt ad
electionē: ꝛ pcipue pncepo: vt defen
dant ab oppꝛessoꝛibus ſm Bof.

¶ Quis nō pōt eligere. ff. excōicatus ꝛ
maioꝛi vt no. de ap. ꝓstitutis. el. i. ꝛ gl.
ibi dicit ꝙ excōicati vel suspēsi: nec eli
gere nec eligi pōt secus i minoꝛi extra
de cre. ex. c. fi. itē nec interdictus extra
eo. cū inter. Item nec ille q sciēter cele
brauit in loco interdicto. de sen. ex. is q
li. vi. itē nec ille cui interdictū est eligē
re absqz ſupioꝛis lnia. extra eo. c. fi. itē
nec ille q in ea vacatione elegerūt scie
ter indignū extra eo. cū in cūctis. ꝛ. c.
inotuit. nam tales ipso iure sūt ea vice
eligēdi ptāte priuati: ꝛ ab ecclasticis
bñficijs ꝓ triēnio suspensi. ꝛ idē dicē
dum si peccauerūt in postulādo. extra
eo. scripti ꝛ hoc vez: qñ facta nomia
tione segtur electio vel postulatio. Se
cus si nō segtur qz nō essent pp hoc ꝓ
nati. extra. e. ppetue. li. vi. ꝛ p. d. tex. ꝛ p
c. cū in cūctis posuit Jo. an. vnū semp
menti tenēduꝫ in regula odia. de reg.
iur. li. vi. ꝙ vbi pena ponit a iure ipso
facto pp aliqꝺ delictū cōmissum: nūq̄
est locus illi pene nisi illud delictū sit
ꝓsūmatū cētūcunqz fuerit inchoatū: iz
posset extraoꝛdinarie puniri q delictuz
inchoauit. Pro hoc facit aliud singu
lare dictum Bar. in. l. j. ff. de sica. vbi di
cit ꝙ statutū puniēs delictū certa pena
nō iz locum in eo qui inchoauit: si il
lud nō pfecit. quia statutū est strictissi
me interꝓtāndum: maxime penale. vt
in. d. regula odia.

3 ¶ Querit in eo qđ.d.c.cū i cūctis.nō solū ꝓnat ea vice auctoritate eligēdi;z ēt suspēdit ipo facto ad ecclias.tis bñficijs ꝑ trienīū.vt dictū.est nūqđ istud triēniū icipiet post electōez factaz statim:an debeat expectari finis triennij primi.z hec qō pōt ꝓtigere sepe numero.Jo.an.refert opiones multoꝝ.Tandez ꝓcludit qꝫ indifferēter ꝑz triēniū ici pit stati post ꝓmissū delictū:ita qꝫ ꝓtora tpa ꝓsunduntur i scḗis qz exquo pena iponit ipō ture:necessario dz icipere statiz post ꝓmissū delictū.z idē ꝓcludit ipse i gl.sua i cle.y.de magi.vbi hꝫ qꝫ ꝑerēs insignia doctoratus.nō recepto ꝓus iuramēto:qꝫ taxā triū.M.turonēsiū nō excedet:nisi a collatiōe doctoratꝰ ꝑ lex mēses sequentes ē suspensus.Querit mō gl.qđ si pēdēte primo semestri:ītērū violet dictā ꝓstitutionē an statiz curat secūdū semestre:an tūc cū finitū fuerit primū.ℜ.qꝫ cōiter tenetur qꝫ nō fit duplicatio tonus.sed statiz post secundā trāsgressionē incohat ꝑz semestre.ff.ad.l.ag.ita vulnerat ad turpil.in senatus.in fi.

4 ¶ Sz nūqđ suspēsiōe pendente valeat doctoratus collatio facta ꝑ suspēsū Constat qꝫ ille non casus quo ipiatur caracter.Jtē nec dat hoc offīm ex ipso caractere.sed ex ptāte officy.z est q̄dam auctoritatio z declaratio que declarat illuz dignū ad officiū doctrie:z dat auctoritatē vt doceat:Puto igitur qꝫ si suspēsio erat occulta hāc auctoritatis dationē nō fit necesse iterari.Secus si esset publica facit de re iudi. ad pbā.dū.est etiā scḗdū qꝫ alig cōferūt ista ifignia auctoritate applica.vt archbononiēsi.alig de iure cōi ꝑm Nosti.Sz quo ad ꝓcipale Pa. plus plz opi. Bar quā posuit in.d.l.in senatus.vbi formal.q.Statuto cauetur qꝫ committēs homicidiū soluat.M.z stet ad cōfinia perdecennīū.Demū durāte primo decēnio:homicida cōmisit aliud homicidiū.Queritur nūc vtꝝ debeat expectari finis ꝑmi decēnij:an ꝯo ꝑm decēnium debeat ī mediate currere.Et ꝯcūdit qꝫ q̄ꝫ ponit pēa vt spēs ipsa.dicit statutū qꝫ stet ad confinia per decēniuz a tpe delicti ꝑmissi:z si sic determinat tps z sic ꝑm decēnii dz incōtinēti currere alꝫ nō esset illud decēniū sed aliud.ar.bonū.in.l.si vsufructus mihi biēniuz.ff.de vsufru.l.Aut pena apponit generaliter z indeterminate: puta stet ad confinia ꝑ decēnii.e tūc icipit ꝑm decēnii finito ꝓiorꝝ alias nō soleret penam delicti hec Pan.in.d.c. cum in cunctis.

¶ An aūt hec pena eligētiū habeat locū in oibus electionib⁹.dic ꝑz pa.vbi 5
ē.qꝫ nō ꝑmo nō hz in cardinalib⁹ eligentib⁹ papā:qz nō est ture cautū.Jtē nō hz locū in ꝑlaturis citra papā ꝙ restringitur ad epatū ē supiores dignitates vt i.c.si ꝓmissarius.de elec.li.vi.Jtē eligere nō ꝑsit g peccauerūt in electiōis formā:qz debēt ꝑuari ture eligendi extra eo.qz ꝓp.Jtē nec illi g neglexerūt vsqꝫ ad lapsuz tpis.extra eone ꝑ defectu.Jtē g ꝑ laicalē abusuz elegerūt.extra eo.quisqs.Jtē nō ꝑsit eligere pupilli:nec ēt in locis regnalib⁹ qui nō sūt ꝑsenti tacite vel expīesse:nec ēt querī.extra eo.ex eo.li.vi.Et ad mozē huiꝰ declarationēz q̄rit lud.ro.in suis singularib⁹.vtꝝ laicus sancti francisci:seu querīus g ꝑfitetur tria subsētialia habeant vocē in capīlo. Et dicit qꝫ aut logmur in electōe ꝑlatiz tūc dicendū,qꝫ nō.Et casus est singularis.i.d.c.tex.eo.Fallit nisi hoc acgfierit ex an iquissima ꝓsuetudie.Jsta est singularis no.Jnno.in.c.ij.de insti.Aut q̄rit qñ capīlm tractat tpalia.z Fede.ff.se.tz qꝫ nō.z de hoc vī casus notabilis tuncto.c.cū supascriptiōe. pape in.c. z si xp̄o ff ture ii.in.fi.vos z querī vī vbi pz qꝫ querī nō sūt de capitulo: qz frustra diceret:z querī vī ergo vocez nō hñt.Jtē in cathedralib⁹ collegiatis secularib⁹ eccliꝫ vocē nō hñt g nō sūt subdiaconi: nec in eligēdo: nec i aliꝫ factis capīlēt si ab aliꝫ libere ꝓcedāt: vt in.cle.vt hꝫ.de eta.z qua.

¶ Jnstra qō tps dz fieri electio.ℜ.i ec 6

cha.cathedralis: vel regulari ꝑñt electo
res tps trium mensiu.j. q; si iusto ipe
dimento cessante nō elegerint: ad ꝓxi
mū supiores devolvuntur vt extra eo.ne
p defectu. Jn alijs ño ecclijs dz ꝑticu
lari.j.ser mēses. afir ad ꝓximū supe
riorē develut extra de ꝑben. de multa
z de ꝓcessione ꝑben. nulla.

7 ¶ Jn quo loco dz fieri electio. ff. pōt
fieri in ecclia: vel in capīo: vel simili lo
co honeste: z maxime iusta ꝓuetudi
nez extra eo. in causis.

8 ¶ Utr abūtes sint vocādi ad electio
nez. ff. ff5 pa. i. c. coram. extra eo. q; illi
vocari debent q cōmode vocari ꝑñt.
p. c. q; pp extra eo. vbi dō q; admittū
tur illi ad electionē q debēt. volunt. z
ꝑñt cōmode interesse. dicit dñs. vt ex
cludat illos q de iure nō dñt interesse
electōi. ff5 sint de collegio. vt sūt excō
cati: z suspensi. Jtē excludūtur q non
sūt in sacris ōstituti. vt in. d. cle. hīj qui
Jtē excludūtur impuberes z irregula
res: vt in. d. c. ex eo. z in. c. 19 q. de sen.
ex. li. vi. Secūdo dī q volūt interesse z iō
illi q nolūt interesse nō dñt cōpelli: nisi
iterfit ecclie. ná ꝑ interesse ecclie pote
rūt ꝑpelli. Ex quo infertur q; ista sic vo
cati: q nolūt iteresse: non dñt in nūero
cōputari duaꝝ partium. Tertio regrī
tur q; possint cōmode interesse. z hec
comoditas refert ad ꝓmoditatē ecclie
z nō ꝓsone ipm doc. z bñ. quare si non
ꝑñt ꝓmode vocari ꝑp nūmā distātiaz
pōt electio fine illoꝝ ꝑsūa fieri.

9 ¶ Quo dicatur posse ꝓmode vocari:
Dic q; nō pōt dari certa regula: sed bo
nus iudex arbitrabit. fm ꝑcula imīnē
tia z discrimina viaruꝫ: vel timet forte
ꝑculū scismatis: vl abusus laice ꝑtātis
vel sūt imīnētes guerre vl hmōi ꝑpter
que nō pōt fieri de facili vocatio. Et
sanctib⁹ tñ ꝑdictis z ꝓuetudie: abūtes
sunt vocādi ꝑ nūcium. aut lr̄a alis elec
tio. eis ntēptis venit irritāda ꝑ eos si
voluerint. nō ergo est irrita electio ip
so iure: ꝫ irritāda ꝑtemptis ꝓsequēti
bus iniuriā suā alꝫ nō extra eo. c. bone
Si aūt oēs essent ꝑñtes: puta in curia
te: sufficit cōgregare ꝑ nūcz cāpanē: si
hoc est de more in illo loco: vt i. c. cau
sis eodem ti.

¶ An aūt valeat ꝓuetudo. vt nō ro
centur abūtes ad electionem. Dic fm
Pa. post Jo. an. i. d. c. coram. q; hic. Jdē
ecōcurso valet ꝓuetudo vt vocentur
abūtes. dūmo nō nimiū tendat in dā
num ecclie. nam si ꝓuetudo esset: vt ēt
cū incōmoditate deberent abūtes vo
cari: nō putarem illam ꝓuetudinem
valere. q; nō valz ꝓuetudo ecclijs mul
tum grauosa. vel laltez est toleranda. vt
in. c. i. de ꝓsue. Secus si haberet: vt cuz
pua incōmoditate deberent vocari q;
tūc valeret ꝓuetudo. quo casu intelli
ge. c. in grēfi. extra eo.

¶ Utr electoz abūs possit ōstituere ꝑ 12
curatorē. Dic fm Pano. in. d. c. q; pp
q; si z iusto impedimēto detentus vt ve
nire nō possit: pōt cōstituere ꝑcurato
rem alias nō. z in hoc est tale tex. val
de singularis in hoc negocio. Jn alijs
aūt negocijs expīcandis per capitulū
vel ꝑtinentiā. potest ēt nō impedītus
ꝑcuratorem ōstituere. Et est speciale
in electione: sine sit seruanda forma ca
pituli. q; ꝑpter. sine nō: ex quo tex. fm
ꝑñ interdixit: nec retuli se ad cāuz in
quo sit seruāda forma. d. capituli. vide
tur. n. electa in electiōis negocio indu
stria ꝓsone ar. c. 19 cui. de offi. dele. lib.
vi. Unuz tñ scias q; si alij de capitulo
volunt admittere ꝑcuratorē ettaz non
impediti ad electionem faciendaz: ꝑñt
nō ob. dispositione. d. c. q; ꝑpter. q; ꝫ
tex. dicat interdicimus. tñ ibi tñ inter
dictū emanauit in fauorē aliorum. qō
ꝑz ex eo. q; illi de collegio ꝑñt cōcare
ius eligēdi penit⁹ extraneo. extraneo scri
ptū. ergo fortius ꝑñt admittere ꝑcura
torez eoꝝ q sūt de collegio z hoc fuit
satis de mente doc.

¶ Secūdo no. ꝑter. tbi vni de collegio 12
q; volēs ꝑcuratorē ōstituere: non pōt
extraneaz deputare: sed debet vices su
as alicui de collegio ꝓmittere vt in. c.
quia ꝑp. z in. c. penul. eodem tutulo li.
vi. vbi tex. optimus de isto ꝓcuratoꝝ

re. Et hoc intelligē nisi alij. electores velint isti gratiam facere. nam eis volentibus pōt substitui extraneus. ad hoc. d. c. scriptū. Et facit: q; possent de nouo aliquos extraneos admittere fortius p curatorem extraneum. Et hoc fuit sanctum in fauorem collegiorum: ne cōpelleretur secreta sua cōcare extraneo. Et per hoc dico: istud non est speciale in electione. Sed generaliter non potest aliquis constituere procuratorem extraneum in explicandis in vniuersitate. quod sentit Joan. An. in regula q; alicui de re. in. lib. 20. vi. in mercu. licet quidam tenuerint oppositum. Et tene hoc menti. Nec Panor. in. d. c. quia propter.

13 ¶ Elector abs iusto impedimento detentus vt dictū est: pōt non solum vni sed pluribus cōmittere vices suas: dūtamē cuilibet insolidū. z erit melior cōditio occupātis. z si abo querrāt z petūt admitti si admittūt abo: sed is quē caplin vel mato: ps elegerit. z si non concordent: admittet ille q in cōmissione primo nominatus est. Alt si nullus sit in solidum non valet. Qñ aūt pcurator vnū nouit p se z aliū noīe eius q cōmissum nihil agit: nisi de certa psona habuerit speciale mandatum. q; tunc alius nomine suo poterit noiare: p tex. singularem in. c. pe. eo. ti. li. vi. Nam eadem cōscia qua putat iustum noīe suo eadem z nomine socij siue delegantis z hoc est dictū notabile. Et idem dicē dum in similibus. Et factum p talem pcuratorem seu cōmissarium fingitur esse factū p ipsius cōmittentē p tex. notabilem in. c. in causis extra eo. Et facit fm Pa. in. alle tex. ad. q. notabilem de qua alīs in facto fuit cōsultus. Quedam testator: mādauit certa sua bona distribui in pias cās fm q; videretur suis executorib⁹. Isti executores elegerunt negociū priuilegiatū: vt puta fabri cas ecclie. Eps loci petebat ītam bonoz legator. Replicabatur q; testator nō elegit fabricā: sed executores. q̄ritur quid iuris. Rz. q; nō debetur quar ta: quia illud qđ fit p executores testamenti. vt factū p ipsum testatorem. vn de perinde est ac si ipse testator elegisset fabricam ar. optimū. in. d. c. in causis. z i. l. vnus ex familia. de le. ij. §. i. z ibi hoc firmat Bar. p illū tex. Et ex his habes bonā practicā impediendi quartā epōr: q; vbi testator relinqt i genere ad pias causas facias q; executor testamēti eligat aliquam causam priuilegiatam: ex qua non debeatur quarta. Et que sint cause priuilegiate. vide. vt not. in. c. fi. de testa.

¶ Quot sunt forme electiōis. Rz. tres 14
ns aut fit p scrutiniū: aut p opinionē
aut p cōpromissū. extra co. c. q; p
pter qñ procedit p forma scrutinij de
beat eligi tres scrutatores: q in secreto
exgrant vota singulorum. Et ipsi qdē primo debēt seipsos de suis votis examinare. nec seruētur in fine. q; cū alioqui vota sint eis nō posset electio dependere ab eor potestate: z ē vtile: vt capitulū hoc exprimat a principio: vt duo ex eis scrutentur tertium.

¶ Per quē aūt vota scribētur. Dic Rz 15
Pa. in. d. c. q; pp. p tabellionē ēt si fit
laicus: q; notarius scribendo: nulla au
ctoritate exercet: nec aliqd spuale mini
strat: sed solū pbet nudū misterium. vel
melius est q; vnus de scrutatoribus re
digat vota in scriptis priuatis nō ergo
requirit q; sit notarius.

¶ Quid si electores pauci sint. Rz. fm 16
Inno. si sunt trīs tres duo ex eis scruta
buntur tertiū. z sic procedent ad electio
nem si vo sunt duo: vnus scrutabitur
alius q; si vnus tantū: z iste solus voca
tis testibus exprimet votum suum. z eligit z publicabit

¶ In electionib⁹ vota incerta z cōdi 17
tionata nō valēt z dīt hēri p nō adie
ctis: puta si sentio in quē talis sentit: vl
si petrus hēre nō potero psentio in Jo. z
filia extra co. i. c. electionib⁹. li. vi.

¶ Cōsuetudo auferens libertatez eli 18
gendi: nō valet. Secus si restringit electores ad certum collegiū: vel certum genus personarum sicut diximus in

matrimonio in quo regrit̃ plena li-
bertas ꝛ tñ restrictū sūt ad certū gen⁹
ꝓsonaꝝ: qz cuꝫ fidelibus. hoc pa. in. c.
cū terra extra eo. vbi ēt dicit de mente
inno. q. ex ꝯsuetudine pōt induci. vt
mo: tuo ꝓlato capl̃m nō pt⁹ pecdat
ad electionē ꝗ nūciet̃ ꝓncipi mos
ꝓlati: ꝛ petatur ab eo potestas ꝛeligē-
di. Sed potuit hec ꝯsuetudo induci ꝓ
pter iteresse ꝓncipis vt ꝓponat aliquē
sibi fidēlē. ná ꝓceps posset oppone-
re ꝫ electū exceptiōes alias legitimas
maxime si dubitat de ꝓditione pfi:
vel reuelatiōe secretoꝝ: vel ꝓfitoꝝ. Si
tñ nō vult consentire sine rōnabili cá
nō ꝓpter hoc cassabit̃ electio. ꝛ per
hoc nō vꝫ cōsuetudo: vt ꝓ hoc electio
dependat a voluntate principis vel alte
rius. qz tolleret libertatē eligēdi. Sec⁹
si restringeret ipsaꝫ libertatē vt dictuꝫ
est. vid ēt pa. i. c. ecclia vestra eo. ti. q. i
disponēdis per vniuersitatē vel capi-
tulum non dēt dari voces ꝓ lupinos:
ꝓtex. illū g vult: q. ad validitatē electō
nis nō sufficit q. fit facta a maiori pte
capl̃i: nisi ēt pars illa sit sanio: ꝫ cum
dātur voces ꝓ lupinos: nō pōt appa-
rere q. fit pars sanioꝝ. sed solū que ma
ioꝝ respectu numeri: ꝛ tñ maioritas si
ne sanioritate nihil valet. vt ibi.

19 ¶ Ex aūt hoc habeat locū in vniuer
sitate seculari vt maio: pars nō ꝓsitat
in solo numero sed etiā in dignitate:
auctoritate: ꝛ merito ꝑsonarum dic q.
sic vt notat. Bar. in. l. pōponius. ff. de
re iudi. ꝛ Dicit Pan. q. ad hoc cōsuer
nō aduertitur regrunt. n. illa: duo co-
pulatiue. s. maio: pars ꝛ sanioꝝ.

20 ¶ Publicato scrutinio electores ne-
queūt variare voces. sed facienda est
collatio: ꝛ electio celebrāda. extra eo.
publicato. ergo a contrario sensu ante
publicationem scrutiniꝫ pñt electores
variare ꝛ alios noiare. vt p. c. q. sicut
eo. ti. qz per talem noiationē ante scru
tiniuꝫ factam unllum ius acgritur ipsi
noiato. collatō aūt siat post publcatio
nez scrutiniꝫ q. erit triplex. s. numeri ad
numeꝝ zeli ad zelū: ꝛ meriti ad meri-
tum extra eo. in genere. ꝛ ēt vbi vnus
solus fuerit electus: dꝫ fieri collatio nō
numeri ad numerum: cum cesset alia
electio: ꝫ fiet ꝺ numero: meritoꝝ ꝛ zelo
naꝫ primo cōsiderabitur: vtrū habue-
rit numerū sufficientē. qz forte ꝑtes si
faciunt duas partes: vel forte non om
nes hñt vocem. Item fiet collatio de
merito electi: an sit idoneus ad illam
dignitatem. Itē de zelo: an bono. Alī
mo: an per ꝓces illicitas in illuꝫ con
senserint. Itez nota q. i numero eligen
tium nō dꝫ cōputari electus: qz nullus
pōt eligere seipsum extra eo. cumana.

¶ Facta collatione eligi debet is in 21
quem maioꝝ pars ꝛ sanioꝝ capituli cō
senserit. ꝛ maioꝝ pars dicet minoꝝ cuꝫ
talis sit eligendus si placet vobis ipsiꝫ
cōiter eligamus. ꝛ si consenrint tunc is
qui ꝓioꝝ em auctoritatē habet incapi-
tulo surgēs dicet. ego ꝓ o me ꝛ toto ca
pitulo eligo talez ꝛc. ꝛ oēs acceptabūt
Quod si minoꝝ pars vel nō oēs cōsen
serint dicet ego ꝓ o me ꝛ ꝓ o illis qui
mecum consentiunt eligo talem.

¶ Quid autem cum scrutamur vota 22
singulorum. an electores debent dice-
re nomino talem. Dic ſm Panormi.
in. d. c. qz ꝓter. q. potest dici. Ego no ꝓ
mino talem: vel consentio in talez: vel
eligo talem. ꝛ q. possit dici hoc vltimū
adducitur. c. in genere si extra eo. Sed
posteat facto scrutinio debet sequi cō-
munis electio: qz vnus debet eligere
nomine omnium ꝑ verba singula-
numeri dicendo ego talis ex comissio
ne capituli eligo talē nomine totius ca
pituli: pa. placet prima vel seōa forma
vt in scrutinio glibet dicat ꝓsentio vel
nomio. nō aūt eligo. nō tñ putat q. vi
clarēt electio ex tertia ꝓtica exq̄ po-
stea segr cōis ꝛ vnica electio.

¶ Que aūt sint necessaria de subā ele 23
ctiōis. dic ſm pa. multa sunt. Primuꝫ
substantiale est vt electio fiat ꝓ gregа
tos in vnū nō. n. sufficerēt ꝓsentus eli-
gētiū simpl̃r pñtti. puta si glibet cōsen
tiret in camera sua: ꝫ sī q. collegialī-
ter consentiant ad hoc. ꝛ. c. in genesi.

Secundum substantiale est vt assumã
tur tres scrutatores: nõ plures vel pau
ciores: z hoc cõiter teneñ. z hoc ꝑgruit
littere in eo ꝙ specifice mentionem fa
cit de tribus: licet aliqui aliter dixerint
Tertiũ substantiale est. ꝙ isti tres fint
de collegio eligentiũ: non de collegio
ecclie vacantis tantum. z hoc tenuit
Bofre. Inn. z Hostien. licet glo. Vin
cen. z Tancre. teneant contrariũ. Sz
primum magis congruit littere. Nam
fidelius prosequentur negocium elec
tionis illi ad quos spectat electio.
Quartum substantiale est vt vota sin
gulorum exgrantur in secreto: vt quil
que liberius possit dicere votum suũ:
Quintũ substãtiale est vt. figilliatis fiat
ista ingsitio. Nõ enim dsit vocari bini
vel trini: sed quilibet singulariter ꝑ se.
Sextus substantiale est vt vota omni
um exquirantur vt ꝑs ibi vota cuncto
rum. Unde si vnus ex presentib⁹ non
scriaretur: vel aliqs ex ipsis scrutato
ribus omitteret: nõ valeret electio. In
tellige qñ contemnitur seu ꝓtermitti
tur aliquis vocatis. Nam si aliquis nõ
vocaretur ad electionem: contemptus
illius non redduit electionem nullam:
quia vocatio omnium non est de for
ma substantiali: vt dictum est supra.
Septimũ substãle ẽ: vt vota exgsita re
digãt in scriptis publicis vel ꝑuatis.
Octauum substantiale est vt postquã
vota fuerint in scriptis redacta publi
centur in communi scilz in capitulo.
Nonum substantiale est vt ista publi
catio votorum fiat mox idest nullo ac
tu contrario interueniente Decimum
substantiale est: vt facta publicatione
votorum fiat collatio vt dictũ est. Un
decimũ substantiale est vt fiat ista col
latio mox post publicationẽ nullo ac
tu extraneo intermisso. Duodecimum
substãtiale est facta collatione sequat
communis electio: que fiat ꝑ vnum
nomine capituli ꝛ per verba singula
ris numeri. vt in. c. quod sicut extra
eo. Decimumtertium substantiale est
vt ipsa electio fiat statim post collatio
nem nullo scilicet. actu extraneo iterue
niente: vt extra eo. cum post petitã. De
cimum quartum substantiale est. vt ele
ctio fiat de illo in quẽz. maio: z sanio:
paro capituli consenserit. d. c. quia ꝓ
Decimumquintum substantiale est vt
ista electio sit ꝑrbalis. vt in. d. c. ꝙ. si
cut. Decimũsextũ substãtiale est vt ele
ctio solẽniter publicetur. non. n. dz. esse
clandestina vt in. d. c. quia. z debet. pu
blicari in capitulo. z etiam est tutũ. vt
publicet populo. ꝓ hoc quod no. i. c.
cum dilectus. extra eo. Idez Inn. z cõ
post. d. ꝙ ista electio dz solẽniter publi
cari. s. coꝛã clero z populo. tñ sm. Pa.
ista publicatio nõ est de substantia: z
ideo satis est ꝙ electio non sit clãdesti
na. Decimũseptimum substantiale est
vt fuetur ordo olim ꝓdictoꝛ: z succes
siue ois seruentur per ordinez. sicut. s.
numerata sunt. Locus autẽ non est de
substantia. nisi alias ita se haberet ꝙsue
tudo. Addãt aliqui ꝙ fiat electio post
ẽ cozpus prelati fuerit traditũ sepultu
re: z non ante. sed hoc est de honestate
z nõ de necessitate: vt dicitur in. c. bo
ne el. ij. extra. eo.

¶ Ex ꝓdictis vides difficultatẽ huiꝰ 24
forme scrutinijti q̃ multi ẽt viri ꝓfecti
deficiũt ignoꝛãtes ꝓtica vt dicit gl. ex
tra eo. c. cũ expediat li. vi.

¶ Qualr dẽat itelligi ista dictio mox 25
z sires. Dic sm pa. ꝙ vbi ius determi
nat seruãdat est ipsa iuris dispositio. Sz
vbi ius nõ determinat. tũc ille dictões
z sires ꝓficiant i modico tpe ꝑs ꝙ ar
bitrabiẽ bonꝰ iudex hito respectu aũ
ipsius circũstãtias.

¶ Queriẽ de. q. q̃tidiana: an in oibꝰ 26
electionibꝰ fiendis habeat locũ dispo
sitio. d. c. q. ꝓ. sm Pa. vbi. s. de mẽ
te glo. ꝙ in electionibus epozum z alio
rum ꝓlatoꝛ ecclie collegiatarum qui
generalẽ iurisdictionẽ in ecclesijs col
legiatis: fuãda est dicta forma dũtaxat
nã epi sũt ꝓprie sponsi ecclesiaruz vy. q.
j. sicut. z isti alij ꝓlati rõne ꝓprie iu
risdictionis. quam hñt in collegiatis
ecclijs. pñt quodãmõ appellari sponsi

Jō p̄ morē istoꝝ p̄latoꝝ remanēt ec-
clie viduate ꝛ sine pastore. Iste autem
tex. itēdit puidere solū ecclīs vidua-
tis: vt ibi ecclie viduate. ergo inferi q̄
in electiōib⁹ canōicoꝝ ꝛ in alijs digni
tatib⁹ seu p̄sonatib⁹ ecclie cathedralis
nō hz locū dispositio. d. c. q; pp q; per
illoꝝ morē nō remanēt ecclie vidua
te: cū nō sint spōsi ꝛ in hāc ptem vidē
tur cōiter inclinare doc. hz aliqui ꝛ. de
quoꝝ numero sint hosti. sed cōiter nō
tenēt. Itē in electiōibus abbatuz ꝛ ab
batissarūz seruari dz p̄dicta forma. nam
abbates dicūt pastores. vt. in. c. officij
extra eo. ꝛ abbatissa dicitur habere di
gnitatē. vt in. c. idēnitatibus extra eo.
li. vi. ꝛ electiōes abbatū egpani in ml
tis electionibus episcopoꝝ. vt in. c. cu-
pientes eo. li. vi. Cōcludamus ergo q̄
solus in electionibus illoꝝ p̄latoꝝ p
quoꝝ mortem ecclesie remanēt vidua
te ꝛ sine pastore habeat locuz dispōsi-
tio dicti capli q; ppter. nec arbitror q̄
in qualibet ecclesia collegiata habeat
locum. d. c. sed oportet. q̄ p̄latus ha-
beat iurisdictionē generalem p;out ha
bēt abbates qui possint cognoscere de
causis criminalibus ꝛ ciuilibus. ꝛ p;o
hac opinōe facit textus in. c. ne p;o de
fectu extra eo. vbi papa equipat eccle-
sias cathedrales ꝛ regulares ꝛ illarum
p̄latos appellat pastores. ꝛ per illoꝝ
mortem dicit ecclesias viduatas. vnde
ibi aperte concluditur q̄ in hac mate-
ria nō dz illud verbum viduata capi
stricte: q̄q̄ enim p̄prie solus episcop⁹
vicatur sponsus vel maritus: ꝛ per con
sequens per ipsius solius mortem dica
tur p;opie viduata ecclesia. In electio
nibus ergo aliorum beneficiatorū. seu
p̄latorum a supradictis sufficit singu-
lares. Consensus illorum de capitu
lo: dum modo p̄stentur in cōi. colle
gialis in ipso capitulo. nec est de neces
sitate seruanda aliqua istarum forma-
rum. sed electus simpliciter a maiori ꝛ
sanioꝝ parte habebit ius ad hoc bona
glosa quam tene mēti. in capitulo sicut
eodem titulo li. vi. Ad hoc quod notat
Pano. in. c. ecclesia. extra. eodē. vbi di
cit singulariter q̄ in electionibus in q
bus nō est necessario seruanda forma
d. c. q; propter nō sūt necessaria verba:
dūmodo constet de consensu eligentū
multo ergo min⁹ necessaria est scriptu
ra qō no. p electiōib⁹ q̄ fūt in ordine
mioꝝ exceptis electiōib⁹ vicarioꝝ gīa
lū vel p̄uicialū seu mistroꝝ. In aliis
aūt electiōib⁹. i. diffinitoꝝ discreti pro-
uincie ꝛ discretoꝝ locoꝝ non est seruā
da forma p̄dicta: imo nō est necessaria
scriptura nec verba vt dictum est: sed
bñ necessariū ē vt frēs ad quos ptinet
electio sint collegiali ogregati. vt dicit
Pa. Et ex hoc res pbatur ꝓsuetudo q̄
rūdam fratrum siplicium: q cū nō fue-
rint p̄sites electiōi fiendē: mittūt in scri
ptis vota sua: q̄ fm p̄dicta hītur p nō
adiect⁹ p. c. si qs. extra eo. li. vi. in fi. vbi
habēt q̄ absīs nō pōt aliquatenꝰ p lit
eras exprimere votū suū. qō nō est an
te scrutiniū sed in ipso scrutinio secreto
ꝛ sigillatis tantūmō exprimēs. hec ibi
veritāt ergo ipsi p̄sonaliter: vel in dicto
casu remittent votis suis qō facere p̄nt
p̄ p̄dicta. Et si nō essent vocati: vt mo
rīs est possent postmodū agere de cō
temptu ꝛ irritare electionez dūmodo
commode interesse possint electioni:
alias aūt nō esset necesse eos vocare. d.
c. quia. propter.

Additio. Sed querit de. q. no- 27
tabili. pōe electores nō
p̄nt se p;ordare ad eligendū vnū qui
habeat maiorem ptem vocum capitu
li determinant inter se q̄ g hz maiorez
ptem vocuz saltē cōparatione minoꝝ
habeatur p̄ p̄lato: an valeat. ℟. iuxta
notata per glo. in. c. si cui. de elec. li. vi.
iuncto ter. q̄ vbiq̄z habent locuz for
me capituli. qui propter de elec. vt pu
ta in dignitatibus p quas viduate sūt
ecclesie per mortem p̄latorum nō va
let talis electio vbi autem non habent
locum forte non habet locum illa de-
cretalis. si cui que loquitur quando p
ceditur per viaz compromissi limitati
vt communiter nunc fit in familia fra

trū minoꝝ. Et quo infert glo. ibi: q̄ in dignitatib⁹ p quas viduate non sunt ecclesie vt in beneficijs ꝛ canonicis dato q̄ electus nō habeat maiorem ptez vocū capli dūmodo habeat maiorem ptem cōparatione minoꝝ partiū non vicietur electio. Adde etiā predicta qđ no. gl. in. c. sicut de elec. lib. vi. q̄ dicit q̄ in electionib⁹ in quib⁹ nō est ser nāda forma. d. c. q̄ propter. nō est necessaria cōis ꝓnūciatio hoc est q̄ cōmissarius fi est solus vel si ꝝ collegaꝝ dicat ego ꝓmissarius noīe meo: vl noīe meo ꝛ socij eligo talē ꝛc. sed sufficit cīet singulares ꝓsensus. ꝛ hoc verū si illi sunt capitulum ꝛ consensus ꝓsūmet in capitulo alis secus. sic ergo cōclude q̄ in ordine fratrū minoꝝ in electionib⁹ diffinitoꝝ vel discretoꝝ puincialium vel locoꝝ sufficit q̄ fit electus a maiori pte localiū capitulū tunc ibi existentiū vel a maiori parte ꝓparatione minoꝝ partiū. Et hoc qñ ꝓcedit p vlā cōmissi limitati. pōt tñ dici p predicta q̄ fit in electionibus supradictis vbi nō ꝓcederetur p vlā ꝓmissi sed p vlā scrutinij ꝛ scrutatoꝝ: electo⁹ dūmodo haberet maiorē ptem vocuꝫ cōparatiōe minoꝝ si sic statueretur p eligentes talis electio nō vicīaret: q̄ iste dicerē elect⁹ ꝛ nolat⁹ ab oībus ex quo placuit oībus vt sic fieret electio. Sec⁹ dicit gl. i. d. c. fi cui. vbi iura voluerunt certas formas fuari: ꝛ ꝝ oēs ꝓsentiāt si nō seruāt forme nō tenet electio. Ad p dicta facit q̄ i electoīb⁹ vbi nō ē fuāda forma p̄dcā nō est necessaria scriptura nec ꝓba nec electio. Finis.

28 ¶ Sed querit de. q. quotidiana. emanuit ꝑcontū p ꝓsidēte vniuersitati cuiusdā castri: vt audita cāpana venirēt oēs ad electionem certam ficti. Venum pulsata campana: ex centuꝫ qui erāt in vniuersitate castri: cōparuerūt xxx. dūtaxat. Queritur nunqd isti soli possint ꝓcedere ad electionē faciēdaꝫ ꝛc. Pa. in. c. in causis. ex eo q̄ qñ quocatio vniuersitatis fit p eū ad quez de iure vel ꝓsuetudine spectat cōuocatio vniuersitatis: tūc talis citatio ꝓstituit si venientes in cōtumacia. Adeo q̄ venientes dūtaxat pñt explere ea que incōbebant agenda licet venientes nō faciant maiorē ptē: sed lōge minoꝝ hoc sensit Inno. in. c. i. de ma. ꝛ obe. ꝛ canonistę cōiter videtur trāsire cū dicto Inno. licet bar. exp̄esse teneat ꝓrium in. l. oēs populi. ff. de iu. ꝛ iur. vbi dicit q̄ cīuis cuiꝰq; vniuersitas vocetur p magistratū: oꝝ tū ad hoc vt valeat qđ fit in vniuersitate: q̄ veritāt saltē due partes vt in. l. noiationū. C. de decu. li. x. ꝛ i. l. nulli. ff. qđ cuiuscq; vni. ꝛ ita hodie practicat i tota tuscia. nūq̄. n. aliqđ tractaret in ꝓsilio nisi veniret saltē due ptes plilarioꝝ. Sz pa. plus placet dictū canonistaꝝ. ar. op. in. c. cum vobis extra co. vbi dr: q̄ vocati nolētes venire facīāt se alienos. Adde gl. i de. qđ circa eo. ti. que dicit absurdū esse in numero cōputare illos: q̄ vocati venire noluerūt p hoc facit: q: sic tue vniuersitatis pt residere in vno solo: aliis mortuis. vel longe a gētib⁹: vt notat in c. gratū. de postu. ꝓsla. ita dicēdū in alijs ꝓuma citer nolētib⁹ venire. absurdū nāq; est percōtumaciam ꝓticulariū: debeat ipe dirī negocia vniuersitatis.

29 ¶ Quid si electio tenuit de iure naturali: puta q̄ affuit cōsensus eligentiū: tñ fuit nulla pp solēnitates iuris positi nō seruatas an teneat electus in foro ꝑcie renūciare: dic q̄ nō. Et hūc casum vide. S. ali⁹ natio. Et dic vt ibi.

30 ¶ An aūt talis electio que tenuit ō iure naturali: nō seruatis solēnitatib⁹ iurīū positiui dicatur canonica. Dic ꝑm Inno. in. c. q̄ sicut. extra eo. q̄ electio pt dici canonica tripliciter. s. large stricte ꝛ stricte. Large dr canonica: qñ de iure naturali tenuit: q: interuenit cōsensus eligentiū ꝛ electi: ꝛz nō de iure positiuo. Stricte dr canonica: qñ ꝛz de iure naturali: ꝛ interuenerūt substantialia ēt iuris positiui. ꝛz nō solēnia. stricte dr canonica: qñ ꝛz de iure nāli ꝛ interuenerūt oia q̄ regruntur de iure positiuo: siue sint substantialia: siue

de solēnitate nō substātiali: puta q̄ vo
centur absentes. vl qd simile: ita q̄ ni
hil deficit de regsitis. per cōtrariuz dī
electio non canonica. dic. vt. s. ecctra
rio. z hec nota.

31 ¶ Laſſanda est electio illius q regsit
aſiēz esset electus ꝓsentī electiōi de se
faciendo: q̄ p̄sumit ambitiosus. eī
eo. cū post petitā. z. c. officij. nec quis
potest eligere seipsuz etiā si iuraſſet elt
gere idoneū: q̄ q̄sq̄ dz de seipso co
gnoscere culpā: z de alio dz p̄sumere
bonum extra de p̄sum. c. fi.

32 ¶ Quid aūt si ꝓscia sua dicat se esse
meliorē an poterit seipsum eligere: g
dā dicūt q̄ sic: vt refert gl. i. c. cū in iu
re. de elec. qz tñ gl. eadē repꝛobat: qz
sic ambitiosus videretur: z iō repellen
dus p. c. i scripturis. viij. q. i. Quid er
go habebit agere talis. ſz. gl. q̄ dz re
nūciare tali ptāti z fatuꝰ esset q sic iu
raret si credit se meliorē vt se eligat. vl
dic q̄ tūc ipse intelligitur exceptus: qz
in generali sermone p̄sona loquens si
ꝓhebēdit. Idē dic de eo cui p̄cipitur
p̄ supiorē q̄ debeat eligere idoneioꝛez
qz no. z iō dicit bñ Pa. in. c. iz eī. eo.
q̄ casu quo vnꝰ solus cardinalis sup
esset z alij mortui esset ille habebit ele
ctionē iuxta no. in. c. gratum. de postu.
p̄la. nō tñ poterit eligere seipsum. vt
in. c. p vestras. de iu. pa. puto tñ q̄ ille
noie totius collegy poterit dare hanc
potestatem alteri: z ille nomine totius
collegy poterit eligere istuz dūmodo
cesset fraus z ambitio.

33 ¶ Quādo maioꝛ pꝰ capli deligt elec
tio devoluit ad paucioꝛes. Itē devol
uitur ēt ad vnū pp̄ delictū oiuz alioꝝ
d. c. gratum.

34 ¶ Quis dz eligi. ſz. eligēdus est doc
tioꝛ z sanctioꝛ: cuius ꝓfatione ceteri
grex dicātur. viij. q. i. c. fi ergo. Et qui
sit de legitimo matrimonio natus z
etatis ītie. eī eo. cū in cūctis de etate
oium p̄latoꝝ vide. s. Clericus. iiij.
Subdiaconus etiā pōt in eām eligi.
extra de eta. z quali. a multis. Abbas
quoq̄ exemptus potest eligi in eāz: si
tue in abbatem eiusdem regule z habi
tus: sed si pōt trāsire nisi; d̄ lnia pape
vl legati d̄ latere si sit i p̄uincia extra co
si abbatē in. vi. Religiosus quoq̄ licet
nō exp̄sse p̄sensu gn ēt nouitius pt eli
gi ad episcopatū extra eo. nulli. lib. vi.
siue elligat in secularib⁹ siue i regulari
bꝰ eccl̄ie ad p̄latura tñ siue vl alteriꝰ re
ligiōis si. nisi exp̄sse p̄sensus vt ibi.

¶ Nullus aūt religiosus pōt eligi i ab 35
batem vel p̄latū alterius religiōis vl
habitus q̄ si secꝰ actū fuerit eo ipso
est irritū z inane. vt in cle. i. extra eo.

¶ Quis nō pōt elligi. ſz. excōicatus 36
excōicatione maioꝛi. tē nec suspensus
nec interdictus: nec qui interdictū nō
seruauit. tē nec illi de quibus. s. in p̄n
cipio capituli. tē nec excōicatus mino
ri q̄ si sciēter electus fuerit: cassāda
ē eius electio extra de cle. ex. mi. c. fi.

¶ Quid aūt si cādū si i capitulo: vel col 37
legio sunt aliqui excōicati: vel suspen
si: vel dubitat: z sine scādalo expelli si
possunt vel dubitatur de aliquibus an
interesse dbeant electōi. dic dz pa. in. c.
cumana. extra eo. q̄ admittātur cū p
testatione vt eoꝝ voces valeant: si z in
ēstū appareat eos postmodū debuisse
interesse. nō ergo nocet electōni alias
ltie: q̄ si hītes vocē fuerit admissi vna
cū aljs. nec sufficit ꝑbare q̄ quis inter
fuerit electioni: nisi ēt ꝑbet q̄ habue
rit vocē. nā ponit interesse z tñ nō da
re vocem. nā q̄sq̄ ex gīa p̄cedit so
la z nuda interessētia q̄ z modici pīu
dicy. Idē dicit pan. q̄ excōicati inge
rūt se electioni: z vbi imminet scādalū
possūt admitti cū p̄testatione: ne vide
antur sciēter admissi. Et sic cōrueret
tota electio per. c. fi. d̄ p̄cur. vide tamē
singulare theoricā Inn. in. c. illa extra
eo. quā sequūt oēs doc. q̄ si inhabilis
admittat ad electionem ignoranter:
valet electio: etiā si vnus solus sit habi
lis. z logt ꝑpe d̄ excōicat. Sec⁹ tñ si
alꝰ habilis admissus sciēter fuisset.

¶ An religioso acquiratur ius electō 38
nis extra ordinem suū. ſz. nulli religio
soꝝ p̄dicatoꝝ. minoꝝ. hermitarum z

quocūlibet mendicantiū.ex electione: postulatiōe: pulsiōe: seu vocatione :ad prelaturā extra suū ordinē in discordia facta: tus aliquod acquirit: nec ipse cō sentire potest ēt hīta lnia. extra eo. q̄rūdam. li. vi. ꝛ ds itelligi de discordia: si ue de iure: siue de facto sit exquo tex. loquit indistincte. vt in cle. qō circa. eo. ti. sed ēt alijs religiosis nō acquiritur ius in electionibus nec consentire possunt si fuerint electi a minori parte numero vt. i. d. c. quorūdā. ꝛ no. q̄ si religiosus electioni de se facte ad prelatiō nē aliquā extra suum monasteriū vel ecclīaz si petita lnia ꝛ obtēta ꝓsenserit ꝓsensus nō ds. ꝛ electio ipa turlb⁹ euacuatur. Plati tñ religiosoꝝ irregsitis cōuētib⁹ pñt hmōi lniam dare extra eo. c. si religiosus. li. vi. nō autē valeꝛ lnia que cōcederet ꝓ futura electione: q̄ fieri ōtigeret vt in cle. cū ꝓcessa. eo. ti. nec aliqs religiosus pōt ꝓfici in aliā ecclesia q̄ clero careat ꝛ populo xp̄iano. vt in cle. in plerisq;. extra eo.

39 ¶ An aūt decretū electiōis faciat plenā ꝓbationē ꝓ electo: Inn. in. c. inotuit e. tit. dicit q̄ nō. Q̄d intelligit. d. an. q̄ fuit ꝓfectū manu ꝓuata. sec⁹ aūt si fuit factū ꝑ publicā ꝓsonā attestantē oia fuisse gesta in pñtia sua. q̄d ēt placet Pan. q dicit hoc verū dūmō in tali scriptura interueniant oia requisita ad scripturē subsātiā publice vt testiū pñtia ꝛ similia ꝛ casu quo decretum fit per publicam ꝓsonā: nō est necesse q̄ apponatur sigillū capli: q: scriptura publica facit fidē sine alio admiculo. Sed sigillū est necessariū q̄n scriptura é ꝓuata. ꝛ decretū est que dā scriptura cōtinens seriē electionis a ꝓncipio vsq; ad finē ꝛ fit ista scriptura vt appareat formā debitā fuisse seruatā in electōe. ꝛ vt eligētes non possint amplius negare: q̄n cōsenserint electioni.

Electio. ij. ꝑ cōpromissū est scien. q̄ istō cōpromissū pōt fieri dupliciter Primo simpliciter. s. vt illi de collegio vel de caplo cōmittant alteri vel aliquibus eligendi ptātem quod fieri pōt extra eo. cū in veteri. Sed ꝓpetētius fiet: si eligantur in numero impari. extra eo. i causis. nec regritur q̄ hij q̄bus cō mittitur sint de collegio extra eo. cām que ibiq; habet: q̄ monīales pūt trāsferre ptātē eligendi abbatissaz in maiculā: ēt in illuꝛ qui hz ptātem confirmandi ipsam electionē. Si tamen in hac cōmissione que fit per tale cōpromissum: vnus de capitulo vel collegio dissentiat: nihil fit extra eo. quia pp. ꝛ hoc notat ibi glo. quia nō cogitur q̄s renūciare iuri suo: vñ nō sufficit hoc casu maioꝛ ps capli. Ratio: q̄ cuilibꝫ interest singulariē vt eligat per se ꝛ nō ꝑ aliū. tō glibꝫ ꝑt ꝺicere ne fiat cō ꝓmissū ꝛ in re ꝓmuni potiꝛ ē ꝺicitio ꝓhibēt]. vt in regula iure. in re cōt li. vi. Talis tñ ptās re integra reuocari pōt. d. c. in causis. Et ibi patet q̄ ꝺf res non integra: q̄n ꝓpromissarij incepe rūt habere tractatū. ex quo pōt inferri q̄n negociū extraūdiciale desinit ee in tegruꝫ nā ex q̄ negociū cepit agitari ꝛ tractari nō ꝺf amplius integrū. Et latiꝰ ꝓsequitur Inno. i. d. c. i causis. q̄ cū attinguntur substantialia negociū: desinit esse integrū puta cū inceperāt tractare de ꝓsona eligēda. sec⁹ si solūmō sint expleta alia ptīnētia ad solēnitatē act⁹. vt q: dixerūt missā de spū san. ꝛ hmōi. Et oibus de caplo cōsentētib⁹ nō regrit nisi vt eligāt: sic dicēdo. ego n. ꝓpromissari⁹ vester ꝓpromissario rū meoꝝ ꝑtinēt ꝓpromissi i nos facti: eligo i epm. ꝛ si ꝑdicti elegerunt vel maioꝛ ps ipsoꝝ elegerit sciēter indignū: electio vnoluit ad caplm. Fo ē alias ꝓpromissa. s. limitatā ꝛ de quo hꝫ l. c. cū expediat. tacta gl. e. ti. li. vi. ꝛ l. c. cū dilecti eo. ti. Et sit hoc mō vt. s. ꝓpromissarij teneantur eligere illū in quē maioꝛ pars totius capituli: seruatis votis oīum de capitulo sigillatim ꝛ secrete absentis ꝓsenserit. ꝛ ſm gl. i. d. c. cū expediat. ista ē melioꝛ ꝛ expeditioꝛ forma q̄ hodie habeamus: q̄ in hac forma electores non abdicāt a se potestatem nominādi. ꝛ in ista forma non requi-

rit de necessitate: nisi pro q̃ cõpromit
tentes sint simul cõgregati: z omnes
qui debent z volunt interesse. Secun
dum q̃ compromittant in vnum vel
duos vel tres aut quot volũt: siue sint
de collegio: siue non: dũmodo sint cle
rici nõ laici: extra de arbit. c. cõtingit. de
hoc vide. ff. arbiter. Tertius q̃ cõpro
missarius vel promissarij scrutẽt vo
ta singulorũ secrete z figillati. Quartũ
q̃ ille qui illũ i quem maior pars toti
us capituli cõsenserit dicẽdo. ego enim
promissarius de cõsensu z volũtate cõ
promissariorũ meorũ: si hz alios frutr
cõpromissi i nos facti elligo i epm. N.
in quem maior pars totius capituli cõ
sensit. Et si in primo scrutinio nõ cõsen
sit maior pars totius capituli: necesse ẽ
replicare donec cõsentiant i aliquẽ. ex
e. cũ terra. Et si dubitaretur de fraude
promissarij: possent eligentes scripta
facere: in quibus scribant nomẽ illius
in quẽ cõsentiũt z dare promissario:
q̃ in pñtia omniũ recipiat: z postea si
mul tal' explicat q̃ nõ possit perdẽdi
cui' sit scriptũ: z legat cozã oib' z post
modũ eligat i quẽ maior ps cõsenit.

1 ¶ Dãtes ptãte aligb' cõpromissariũs
eligẽdi prelatũ vel officialẽ. videt intel
lexisse de idoneo. vnde si electus nõ est
idoneus. nõ tenent vt in electũ recipe
re. z facit ad. q. qũ communitas elegit du
os cuies vt vadãt ad eligẽdũ ptãte vt
capitanẽt: si illi eligũt indignũ ciuitas
nõ tenet illũ acceptare. nã in generali
mãdato si venit vt eligãt indignũ. hec
Pan. in. d. c. cãm q̃. z nota fin Pan.
in. c. in cauſis extra eo. q̃ capitulũ non
solũ pt̃ promittere personã certã ptã
tẽ eligendi sed ẽt põt aliquos eligere
per quos eligãtur cõpromissarij: q̃ ha
beant postmodũ eligere vice capituli.

2 ¶ Sin aũt valeat promissũ facti ab
vno nomine oĩz: alijs pñtib' z nõ ꝑ
dicẽtib': Dic fin Inn. z cõiter doc. in.
d. c. in cãis. q̃ nõ vꝫ tale promissuz q̃
cum ista res nõ sit leuis: imo magne
ipoꝛtãtie: debent figillatim omnes in
quirĩ: z expresse cõsentire. z nota ꝺo c
dictũ singulare. nec tradas obliuioni.
Ex quo potest sumi hec regula: q̃ in
arduis explicãdis z vniuersitate debẽt
omnes ꝑsentire, nec sufficit q̃ actus ex
plicetur per aliquos nomine aliozꝫ iz
illi taceant z nõ cõtradicant q̃ in re
onerosa z grauidebet interuenire con
sensus expressus: nec taciturnitas habe
tur pro consensu. facit gl. in regula qui
tacet li. vi. Secus põt dici in re leui z
maxime ꝓspicuibili: vt hic taciturnitas habeatur pro ꝑsensu. Ex qbus põt
sumi singularis limitatio ad not. per
Inno. in. c. i. de hꝫ que fi. a ma. parte
ca. vbi notanter dicit q̃ si in capitulo
tractat aliquod illicitũ z damnabile: te
nẽtur illi de necessitate ꝺicere: alias si
nõ ꝺicãt habẽtur pro ꝑsentientib' z
ita innoluũtur peccato z pena peccati
cum alijs expresse ꝑsentientibus. vt illi
dictũ procedat quo ad obuiandũz pec
cato: ne sub velamine taciturnitat' pec
catũ nutriatur. sed quo ad valid. tãte
act' tene qd. ff. dict. hec pa. i. d. c. i. cãis.

¶ An aũt promissarij possint eligere 3
vnum ex se ipsis. gl. in. c. cum in iure
extra eo. ponit duas opiniões. nã gdã
tenuerũt q̃ nõ. quã opinionem segtur
gl. ibi quã dicit probari p. l. nõ licet. z
l. si in emptione. ff. de. cõtrahẽ. em. In
gb' turib' ꝑs q̃ tuto: si põt rẽ pupilli
a seipso emere: iz sit deputatus ad dꝫ
stribuendũ. Sed aliam opinionẽ tenz
Inno. Do. Cõposit. z ẽ quasi cõis opi
nio. z videtur satis probari hec opi. p
d. c cũ in iure. z. c. cũ in veteri. extra eo.
Itẽ ex ꝓraria opi. posset sequi frauꝺ
nã inter cõpromissarios posset fraudu
lenter poni illi de quibus vtiliter pos
set ecclesie prouideri. nec ob. iura alle.
p gl. legt. n. qui ptãs daꝫ vni: vbi de fa
cili põt oriri frauꝺ. hic aũt loquimur: cũ
ptãs ꝑpetit plurib'. vnde si põt dici q̃
electio ozdat a se: sed potius vocatur a
deo z a forma. Et hec optime faciunt
in arguñtũ. q̃ plures deputati ad dꝫ
stribuẽdũ aliqua bona m ptas causas
pñt illi distribuere in aliquẽ ex seipsis
dũmõ aliaꝫ egeãt. vide etiã cũde pa.

de hoc in.c.i.de coha.cle. vbi dicit p̄s
lus tex. q̄ executo: deputatus ad distri
buendū certa bona pauperibus: pōt di
stribuere inter ꝓsanguineos pauper.
nā clericus ē executo:: z ɔ̄ distribuere
supstua in pauper. xvi.q.i.c.fi. z tñ p̄t
distribuere iter ꝓsanguineos ꝓpios.
Predicta ēt factū q̄ si certi officiales
deputāt ad eligēdū aliquos officiales
p̄nt aliquē ex ipsis eligere: nisi forma
ptātis eis tradita resistat.

4 ¶ Quid aūt si sint septē cōpromissa
rij. vt i.d.c.cuz in iure: q in duas ptes
diuisi sunt. s. tres: z tres. an alius possit
ꝑsentire electioni de se facte a trib⁹ cō
promissarij. ff. pa. in. d. c. cū in iure ſ̄s
ho. quē cōiter sequūtur doc. sequētes
dicit q̄ vbi ꝓcedit p̄ viā cōpromissi:
vox electi auget numer:: z ꝑsentiendo
electiōi sue p̄ficit ipsaz electionē. Quo
casu ꝓcedit. d. c. cū i iure. aut ꝓcedit p
viā scrutinij: z nō cōputat in numero
vt i. c. cumana. extra eo. Nō diuersita
tis: est q: cū ꝓcedit p forma cōpromis
sim nō ɔ̄ esse cōpromissarijs ofim dāno
suz. Iteꝝ q: electio nō ozt a se. sicut ozi
retur in forma scrutinij. Sz Jo. an. i. c.
p nras. de in. pa. dat aliā rōnē diuersi
tatis dicēs q̄ ꝓpromissis nō artat ad ser
uandū formā. c. q: pp. vt ibi pz vñ pos
sunt z solent cōpromissarij eligere pa
lam: vt q̄sq audiat vota aliozū vñ cuz
qs nō possit eligere gnesciat se esse ab
aliis electū cōsentiēdo lectioni de se fa
cte a parte equali nō vī ambitiosus nec
ozsi a se: cū sit pius vocatus a deo z a
sociis. Merito ꝑsentiēdo auget numez
cū sit vnus ɔ̄ ꝑtibus ptāt: nec dispo
nit ꝓncipaliter in seipz. ſ̄s potius dispōni
ab aliis facte ꝑsentit. nec est hoc ambi
tiosum: ſ̄s meritoriū offiū caritatis: si
bono cōrde fit. vlij. q. i. g ꝑpatū. Sz q̄si
ꝓcedit p viā scrutinij. cum in secreto
quisq̄ consentiat: z sic ignoret an fue
rit ab aliis electus non potest consen
tire in seipz q: sic videret ambitiosus.

5 ¶ Siue cōpromissus fiat vnus vl plib⁹
electio ɔ̄ fieri ꝑ ꝓba singularis nume
ri alſ nō vz extra eo. c. sicut li. vi.

¶ An aūt isti ꝓpromissarij teneant ser 6
uare aliquā formā in electione p eos
fienda dic q̄ nō p dictionē saltē posita
in. d. c. q: pp que importat illā formaz
cōpromissi esse subsidiariam.

¶ Utz āt valeat cōpromissus de eligē 7
do certā psonā: doc. cōiter tenēt q̄ nō.

¶ Quid si ex trib⁹ cōpromissarijs duo 8
sciēter eligūt idignū: tertius eligit idone
um nūqd valeat electio vnius: doc. sūt
varij. Quidā tenēt q̄ sic q: ptās duoꝝ
eligētiū sciēter idignū deuoluit ad illū
vnū: q deligit. alij tenēt ꝑ̄ñ: q: cōpro
mittendo in tres vident voluisse q̄ nō
valeat electio vnius. Sed vide pa. de
hoc i. d. c. cū in iure vbi dicit q̄ dicta
qō dependet ab alia vz: nūqd ptās isto
rū cōpromissariorū q elegerūt scienter
indignū deuoluat ad alios cōpromis
sarios q nō deliquerūt: an redeat ad ca
pitulū. hoſt. dicit q̄ talis electio nō va
leret in terminis. d. c. cū in iure p for
mā appositā in cōpromisso. nā tunc di
cū ibi q̄ electio fieret ab oībus vel a
maiori pte. Et sic sentit q̄ cessante. tali
forma valeret electio facta a minori par
te: ex quo alij sunt ꝓuati. ſ̄s pa. nō placz
hec ꝓsideratio Do. nā z si nihil dictū
fuerit in cōpromisso. tñ tacite itelligit
vt fiat ab oībus vel saltē a maiori par
te. vñ quēadmodū valeret electio fa
cta a minori pte ex quo alij cōpromis
sarij sunt ꝓuati: q: elegerūt sciēter in
dignū. ita deberet valere cū sint dictus
in cōpromisso vt fieret ab oībus vel a
maiori pte. nā alijs ꝓuatis: electio po
test dici facta ab oībus: q: fuit fcā ab il
lis in quos tota ptās deuoluta ē. vt hꝰ
in fili. in. c. ꝓgregato. extra eo. nā certū
est q̄ etiā ꝓpromissarij eligētes sciēter
idignū sunt ꝓuati ptāte eligēdi. vt in
in. c. si cōpromissarius. e. ti. li. vi. nec de
lictū maioris ptis ꝓsocere minori par
ti vt ptās redeat ad capl̄m. Nam. d. c.
si cōpromissarius. loqtur q̄n oēs cōpro
missarij elegerūt scienter indignū tunc
enīz ptās redit ad capl̄s. Secus si oēs
coeligunt: z electio facta a minori par
te reperitur facta de idoneo. z prēdi-

ta notabis. Faciunt enim nedum ad electiones que fiunt ad ecclesiastica officia sed etiam secularia.

9 ¶ An aūt electo facta nō seruatis formis p̄scriptis sine aliqua ea3 sit ipso iure nulla. Dic ꝑm Inno. Lōpost. Et Pa. z cōiter doc. q̄ ipso iure nō valet ꝛ ho. dicat q̄ regrat snia. sed primum verius. z sic p̄ ista verba nō valeat inducitur nullitas ipso facto.

¶ Electio. iij. ſ. p inspiratione. Ad hoc vt valeat ꝛ pa. in. c. q; pp extra eo. duo regrunt ꝺ substātia. Primo q̄ sit facta ab oībus. vno. n. ꝺicente: nō valet ista electio: q; nō vꝭ tūc facta inspirante deo. ar. viij. q. i. si ergo. Scdo q̄ sit facta absq; vicio. ſ. simonie: vel alicuius tractatus. z istis nō ꝺat aliā forma eligendi.

1 ¶ Sꝫ q̄rit quare tex. ꝺicit quasi p ispiratione quare ponit istā ꝺictionē qua si ho. ꝺicit q̄ tacite includunt due forme ispirationis. Illa. n. electio fit p verā inspirationē. q̄ fit auctore deo: nec ꝺiget alia ꝓfirmatione: vt fuit electio beati nicolai. Ambrosij z Seuer. ꝺ q bus. lxi. ꝺi. §. his oībus fit aūt electio p quasi ispirationē. qui nō ꝓstat q̄ auctore deo sit facta: ꝛ p̄sumit qui oēs de collegio vno ore p̄sentiūt in aliquē sine aliquo tractatu p̄cedēti. vñ ꝺ̄ tunc quasi p ispirationē. t. ad similitudines vere inspirationis. Et qꝺ ꝺictū est q̄ nō ꝺz p̄cedere tractatus itellige ꝛ Jo. an. de tractatu spāli. Generalis aūt posset fieri puta si vnus diceret: Rogem⁹ deum p bono plato: vl hortādo aliquos ad electionē bōi platī. nō aūt ꝺz fieri p̄suasio respectu certe p̄sone: q; sic electio fieret ad suggestionē alterius.

¶ Elemosyna. i. Utꝛ ꝺare elemosynā sit in p̄cepto. ꝛ. ſm Tho. Sa ſe. q. xxxij. ꝺicēdū q̄ sic omittēs. n. hoc eternaliter punietur. mat. xxv. Esurivi. n. ꝛc. Et hoc intelligēꝺus est ſm q̄ recta rō regrit ſm quā ꝓsideraī aligꝺ ex pte ꝺās. ſ. vt illō qꝺ in elemosynis erogaī. est nō fit ei necessariū: ꝛ supflūū. non solum respectu sui ipsius: ꝛ etiam respectu aliox quox cura sibi incūbit. q; p̄ius oꝫ q̄ vnusq; sibi ipsi z suis p̄ videat: z ꝺe reſiꝺuo pauperibus subueniat. ex pte quoq; recipiētis regrit q̄ necessitatē habeat aliogn nō esset rō quare ei elemosyna ꝺaret. ꝛ cū nō possit ab aliquo vno oībus necessitatē ḣbitibus subuenire: nō ois necessitas obligat ad p̄ceptū: ꝛ solū cū ꝛ g necessitatē patiē sustētari nō pōt: tunc locū ḣ. q̄ Ambrosius ꝺicit. Pasce fame morientes. z si nō pauerit occiꝺisti. sic ergo ꝺare elemosynā ꝺ supfluo est in p̄cepto: z sic ꝺare elemosynam ei q̄ est in extrema necessitate. aliter ꝺare elemosynā est ꝺ ꝓfilio sicut z ꝺ quolibet melioꝛ bono ꝺant ꝓfilia. Et ꝺico q̄ supflua ꝺe necessitate p̄cepti sunt erogāda: que licet sint ſ. ius quātū ad p̄petatē: sunt tñ aliox quo ad vsum. ſ. vtiox q̄ ex eis sustētari possent. Et tūc ꝛ eiꝺē Tho. intelligendus ex casu extreme necessitatis. q̄ apparent. p̄babiliter ſigna extreme necessitatis future nisi ei subueniatur. vt cū aliquis ꝛiꝺet aliquos impotentes vel pigros ad subuenteñdū. z pauperem indigentē cibo z potu z alijs vite necessarijs: nec sibi posse satisfacere nō enim expectanda est vltima necessitas: q; tūc nō posset iuuari natura: fame vel siti ꝓsumpta. hec tho. Idē pa. in. c. si ꝓ. ꝺe iureiur. q̄ allegat ꝺicta opi. Tho. z eā segtur ꝺi. q̄ tunc elemosyna est ꝛ p̄cepto cū qꝫ ḣz supflua. nō solū respectu sui met: sed illoꝝ quox cura sibi incūbit z paup ē in tanta necessitate. q̄ nō pōt aliter sustētari. alꝰ est ꝺe ꝓcilio. Idē Nico. de li. sup isto ꝓ. omni petenti te tribue. luce. vi. ꝺe hoc vide. ſ. mutuū. §. ij.

¶ Utꝛ aūt in elemosyna ꝑponeꝺus sit ꝛ pꝭ infidelis extraneo fideli. ꝛ. ſm Ra. in exhibitione nutrimēti p̄ferēdus est pater. ḣz in ꝺilectione ꝑponendus sit extraneus nisi necessitas ex alia pte p̄ponderet vel aliqua alia. ꝺicitio: puta cōis vtilitas ecclie: vel reipublice. vnde z in extrema necessitate magis essent filij ꝺeserēꝺi q̄ extranei.

Quelemosyna. ij. Quis possit facere elemosynas.

1 ¶ Utz religiosus possit facere elemosynā. ff. fm Rai. nō q; nihil hz. xij. q. i. nō dicatis. Si tñ monachus administratione hz: pōt dare elemosynā. Item si monachus videret aliquē indigere ad morte dz dare: q; in hoc casu oia sunt cōta. xlvij. di. sicut hij. Nec ob. si abbas ꝺicteret q; magis dz obedire deo q̄ hoibus. 2co. Tho. Fa. Pe. q. xxxij. z in iiij. di. xv. q; citra extremā necessitatem monachus aliqd modicū dare. pōt: absente abbate sub spe ratihabitionis.

2 ¶ Quid si monachus de volūtate abbate vadit romā: vel est in studio: nunqd pt facere elemosynā. ff. fs Rai. sic. Nā eo ipso q; dedit sibi lniam eūdi: vl stādi: itelligitur et ꝑceꝑisse lniam faciēdi ea q̄ honesti scholares z peregrini solēt facere ar. extra de offi. dele. ꝓterea. ita tñ q; moderate faciat. l. item si filius. §. q; dicitur. ff. ad mace.

3 ¶ Nūqd vxor pōt facere elemosynā sine lnia viri. ff. fm Rai. si vxor hz res parafrenales idest ꝓpias ꝓter dotem vbi hmōi parafrenalia de ꝯsuetudine hñt locū z vxor: is sunt: pt de illis etiaz inuito marito elemosynā facere. C. de pac. quen. hac lege. Itē si vxor ē lucrosa. ita. ſ. q; exhibita gubernatiōe dom⁹ opis suis lucretur: pōt de hoc elemosynā facere. nec itelligo deducēdas expēsas vict⁹ sui: q; vir tñr ad oia eius one ra pp dotē z ēt pp obsequiū ab vxore exhibitū. fs ꝑ ꝓdicta vl gl. in. l. sicut patronus. ff. de op. li. q; vult vxorē opare viro. fs q; mulier possit facere elemosynā q̄n est lucrosa z sic nō lucrari viro: tenēt theo. ac ēt sūmiste. p ꝓcordia tñ pōt dici q; si mulier hz dotē sufficientē p oneribus suppo: tādis: tūc adhibita debita administratiōe domus: qđ lucrabitur cedet lucro suo. si aūt non hēret dotē: vel si haberet: fs nō sufficiētē p: oneribus: tūc credo q; debeat laborare viro vsq; ad supplemētū oneruz de eo aūt qđ superit poterit facere elemosynam: q; cedit lucro suo z nō mariti. Et sic intellige glo. in. d. l. sicut. ſ. q̄n vxor nō hz dotē: vel nō sufficiētes. Et ita vl intelligere bar. dictā gl. in. l. gaio. ff. de ali. Ite vide ēt ad ꝓdicta singulare limitatiōnē quā dat asten. li. v. ti. xxvi. fm Bart. de mili. q; aut ō rebus illis vxor seipsam sustētat z viz. aut supabundat In primo casu nō pōt de his q̄ lucrat facere elemosynā si subtractio sustētationis viri dz inde seq. q; magis tenetur viro: fs alij. Jn secdo vero casu: pōt etiā viro iuuto de rebus quoꝫ viri: vt de pane: vino z hmōi q; de approbato more solent ad dispensationez vxoris pertinere pōt z dz elmosynas facere moderate tñ: z fz facultates viri z maiorē z minorē multitudinē z necessitatem pauperū. z dz sibi formare ꝑsciam q̄ nō displiceat viro lz aliq̄n ꝓhibuerit: q; q̄nqz ꝓhibent: vt tēperent vxores: nō a toto sed ab excessu pōt ēt sibi formare ꝑsciam ex miseria pauꝑis: cogitās q; si maritus videret illū: placeret ei q; sibi fieret elemosyna. si aūt oino sibi dictat ꝑscia q; viro displiceat deponat eā si potest z si nō pōt deponere: nō dz dare. hoc dico nisi videret eum indigentē ad mortē. z qđ dixi de rebus viri etiā intelligas de rebus dotalibus. nā illaꝫ dñium penes viz est C. de iu. do. in rebus. addit ēt glo. Rai. q; si ēt mulier latenter moderatas det elemosynas q; se z viro suo vtiliter gerēdo cōe negociuz nō peccat. qđuis crederet q; viro displiceret si sciret z z sufficit in hoc casu q; nō veniat ꝓpter ꝓhibitionē mariti: z q; eū nō scandalizet. Et pe. ō pa. in. iiij. recolligēdo hāc mām dicit q; in septē casibus vxor pt facere elemosynā. Primo si hz bona parafrenalia. secdo si est lucrosa: cū limitatiōe tñ antedicta. Tertio de pane z vino z aliis cōmunibus. Quarto ad exhibendum dānum viri: sicut fecit abigail. primi. Re. xxv. vnde si q; negligētia: vel malicia viri videt imminere ꝑiculū: ipsa pōt obviare. Quinto si vir sit status: tūc enim dispositio domus pertinet ad vxorem: nisi q; supplorem aliter

fuerit ordinati. Sexto si vir abscedēs nō posuit aliū dispēsatorē domus sue Septio si pegrinātt vir expensas taxatas dederit: si vxor vult sibi subtrahere: pōt dare pauperibus.

4 ¶ Nūqd aūt filiusfa. possit facere elemosynā. ff. ꝫ Ral. si hꝫ peculiū castrē se vt quasi pōt. Nam quantū ad illud pfsa. censetur. ff. ad mace. l. i. ō peculio vero pfecticio ⁊ adventicio pōt si credit prēm pmissorum: aliter nō qz pfecticium: ⁊ qcqd ex eo acgritur patris est. adnēticiū vero pfis est quo ad vsꝰ fruc. vt instī. p quas psonas. no. acg. §. i. Si tñ esset in scolis de licentia pfis vel in peregrinatione posset de profecticio ⁊ aduenticio elemosynaz facere ar. ff. de iudi. si longius. Idem si esset filius senatoris vel alicuius alterius dignitatis. vide de hoc. ē. Bonatio ꝑmo in principio:

5 ¶ Utruz seruus vel ancilla possint facere elemosynam de rebus dñi. ff. fm Tho. in. iiij. di. xv. serui ancille ⁊ famuli etiā ḡtus sint libere ꝓdītōis. nō pōt elemosynas dare de rebus dñoꝝ sine eoꝝ cōsensu: nisi pnē ⁊ hmōi q̄ nō inferūt sensibile nocumentū. Sz ēt ipse famulus sit dispēsator: rez nō tñ pontē dispensator: quasi potestate aliquaz in re dñi habēs. Sed quasi tractans eaz ad vtilitatē dñi. de precio aūt sui serui cū: constat qz pōt elemosynā dare.

Emancipatio. Quid sit: dic ⁊ est relatatio patrie ptātis coꝛā iudice cō petente: volūtate patris ⁊ volūtate filii cōcurrente dicta ex eo: qz extra manū tdēst ptātem pfis pontē filius hec habent et. l. nō nudo. C. de eman. li. ⁊ qō ibi no. ⁊ insti. g. mo. tus pa. po. sol. §. preterea. Et p hoc qō dr volūtate filii cōcurrēte. Bar. in. l. qdam cū filium de ver. ob. dicit qz filius non pōt cogi emācipari: nisi ex cā. vt ibi. Et sicut pater cogitur emācipare filium ex cā ita filius cogitur recipere: licet aliter dicat gl. ⁊ male insti. qui. mo. tus pa. po. sol. in fi. ⁊ in. l. nec anus. C. de eman. li. ⁊ in auctentico: qui. mod. natu. effi. sui §. generaliter.

¶ An aūt regratur presentia emācipanti in actu emācipationis. ff. de hoc est tex. in. l. iubemus. C. e. vbi bar. sūmādo illam. l. dicit qz parētes pūt emācipare filios absentes impetrato rescripto ꝑncipis ⁊ eoꝝ accedente consensu. Itē infantes. sed eoꝝ consensus non requiritur. 1

¶ Utz aūt pater in aliquo casu teneat emancipare filiū. ff. qz nō regulariter: qz patria potestas est inestimabilis. ff. de le. i. l. filiusfa. Similiter nec filius potest cōpelli regulariter vt emancipetur a patre. nam in his que sunt volūtarie iurisdictiōis: nō potest qd fieri altero inuito. vt in auctentico: quibus modis nā. effi. sui. §. si vo. sallit hoc ꝑmo si pater male afficit filium verberibus ꝰtra pietatē. Item si cōpellat eum peccare in coꝛpus suū. Item si filius est arrogatus ipubes. ⁊ pubes factus probat nō sibi expedire esse arrogatū. Item si pr agnouit sibi relictū legatū: vt emanciparet filiū. ⁊ in istis casibus tenetur pater filium emancipare: vt no. Azo. in summa. C. de emanci. 2

¶ An aūt emācipatio sit pena vel honor. ff. Barto. in. d. l. quidam. dicit qz emancipatio quo ad qd est honor. qz soluitur patria potestas. quo ad qd est pena: cū filius adoptiuus ꝑsoletur totaliter a successione. vt in. l. cum in adoptiuis. C. de adop. 3

¶ An aūt pater possit filium emācipare ꝑ procuratorē: dic qz sic. vt notat bar. in. l gallus. §. fo: sitan. de li. ⁊ po. vide de hoc ē. Adoptio. §. i. 4

¶ Quero an filius emācipatus remoceatur in ptātem pfis ꝑ alimenta non prestita pfi: sicut libertus remocat i seruitutē ꝑ alimēta denegata ꝑsono: ff. Linus in. l. filios. C. de ingra. li. qz sic: qz hec est magna iniuria: q̄ atrocior manu egpollet. ff. de li. agno. l. alimenta. imo plus qz necare dr q̄ alimenta denegat. vt eo. ti. l. necare. 5

¶ Qui aūt sint effectus pric ptātis. ff. Angelus. de are. instī. de pa. po. ponit 6

multos. Prim⁹ est: q⁹ pria ptās opat circa casum. l. si infanti. C. de iur. delib. vbi mortuo filio ifāte: herede ab alio instituto z nō adita hereditate: pf occupat dicta hereditatem iure prie potestatis. vt ibi notatur p Bart. Scdo opat q filiusfamilias non obligat ex mutuo vel voto sine ꝯsensu pris vt. l. t. z p totū. ff. ad macedo. z. l. si qs rem ff. voto. ff. de pollici. Tertio opatur q filiusfamilias nō pōt testari vel codicillari ēt ꝯsentiente pre. vt. l. pe. z fi. C. q testa. fa. po. Quarto q⁹ filiussa. nō pōt dōare ēt cā mortis sine ꝯsensu patris. vt. l. tam is. ff. z ibi gl. z Bal. ff. de dona. cā mor. Quinto q⁹ ꝓpter' patriam ptātem pf pōt corripere z castigare filiū vt. l. i. C. de emā. ꝓpria. z. l. si filius C. ō pa. po. Sexto operatur q filiussa. nō potest habere tutorem nisi in casu. l. fi. C. de sen. pas. Et sic no. q filius qui prius erat subiectus alteri p emancipationē efficitur sui iuris: z liber.

17 ¶ Nota etiam q⁹ hꝫ pater debeat habere integrū vsufructū aduenticiorū filij existētis in potestate. vt. l. i. C. de bo. ma. tamen in filio emācipato non totum: sed medietatem vsufructus tantū sibi reseruat: licet olim lucraretur pater tertiam partem bonorum aduenticiorum filij: vt insti. per quas ꝑsonas no. acqui. §. hoc quoqꝫ. z ibi ange. de are. Et sic no. q⁹ si pater perdat patriā potestatem per emancipationem q⁹ ēt pdit partem vsufructus: z sic qñqꝫ facto patris finitur finautem sine facto filij finitur patria potestas non finitur Usufructus: vt. l. ij. C. de bo. ma. ita dicit Barto. in auctentica. Idez est. C. de bo. que lib. Adde etiā qō no. bart. in. l. pater filium. ff. de colla. dot. q⁹ licet emancipatus nō teneatur ꝓferre id qō si fuisset in potestate esset aduenticium: quia aduenticia non cōferuntur: tamen hodie fructus qui ex eo peculio aduenticio ꝓcipiuntur debet conferre: q⁹ si remansisset in potestate d cti fructus fuissent patris igitur etc. Idem Ang. in. d. §. hoc quoque.

Ephiteosis. Quid est. g. emphiteosis grece latine dr̄ melioratio Ab initio enīz per hunc contractum viles quedam terre cōcedebātur: quas recipiens meliorabat z meliorationes sue erant q⁹ postea permissum est ētiā de fertilibus z fructuosis. et iuxta vulgare quorundaz dicitur datio ad inuellium. Et sm Bar. in. l. i. C. de iure emphi. nulla est differentia inter emphiteosim z inuellum. Et de natura huius contractus. sm Pe. helie in tractatu d contractu emphiteotico est Primo q⁹ dñium directum remanet apud dominum. dominius autem vile penes emphiteotam. quia iura ciuilia ambos dominos vocant vile aūt certum est esse apud emphiteotam ergo aliud est apud dominum. Scdo de natura huius contractus est q⁹ dominus dans rem in emphiteosim habet possessionem ciuilem. q⁹ patet: q⁹ emphiteota nō potest rem emphiteoticariam ꝓscribere. C. de prescrip. xxx. an. l. male Si ergo nō pōt prescribere: ergo si hꝫ possessionē ciuilē: cā possessio ciuilis sit legitima causa vsucapionis inducende. ff. de acqui. rerum do. l. acquiritur. §. fi. Emphiteota vero hꝫ possessionem naturalem. cum equipereatur vsufructuario: qui possidet naturaliter tñ insti. loca. §. adeo. Item de natura huius cōtractus est. q⁹ cōsistit in rebus soli: q⁹ in hoc contractu oportet fieri diuisionem vtilis z directi dñij. sed ista re mobili nō potest vnum dominum ab altero separari. Item de natura huius ꝯctus est q⁹ fiat in scriptis de iure: tamē per consuetudinem est sublatus: ergo stemus consuetudini que est optima lēgum interpres. Hoc etiam ꝓbabat Bar. in. d. l. i. z ideo dicendum q⁹ circa naturam huius contractus vel circa pacta ipsius nature non requiritur scriptura. sed circa pacta que fiunt extra naturam contractus emphiteoticarij bene requiritur scriptura secundum g̃o. in dicta. l. prima super ver. scriptura. cuius ratio est: quia scri-

ptura non est de essentia ℣ctus: sed fit ad eternaz rei memoriã.ff.de pigno.l. ℣bitur. ℂ Tractus aũt ꝑbatur p se .f. ꝑbata solutione ꝓfessionis. Ité de natura huius ℂtractus est, q̃ detur aliquid introitu: quia iste ℂtractus habet magnam similitudinẽ cũ emptione ⁊ locatiõe. Hoc tñ nõ est necessarium ꝓpter cõmuniter Doctores p hoc q̃ dẽtur in auctẽtico de alle. ⁊ empti. circa ꝓn. Ité de natura huius ℣ctus est q̃ si ẽm phiteota ñ soluit pensionẽ statuto terres cadat in cõmissuz ipso iure. C. eo. l. fin. ff. de pig. l. lex vectigali.

1 **Additio.** Et ad hoc fortius ꝓbandũ primo dicẽdũ est ꝙ ẽphiteota ꝑuati. q̃ declarato patebit qd dicẽdũ de emphiteota ecclesie.

2 ℂ Si ergo ista ꝓclusio: q̃ emphiteota ꝑuati si cessauit a solutione canonis ꝑ triennium dicitur ipso iure cecidisse a iure emphiteotico: nec regritur sententia super hoc. Bar. in l. ij. C. e. ⁊ multis aliis locis tenet q̃ secuta declaratione volũtatis ⁊ ñ. f. q̃ dñs declarauit voluntatem suã se velle q̃ si emphiteota ceciderit a iure emphiteotico: fit ipso iure ꝑuatus. q̃ regratur dicta ꝺclaratio videtur ꝑ tex. in. d. l. ij. in ꝓb. volenti. ⁊ in. ver. ñ modo voluerit. ité q̃ sententia nõ regratur necessario: tenet Dosti. in. c. potuit de loca. Idem Sali. in. d. l. ij. Idem do. Suaine. de caste. Idem Bal. in addi. Spe. in. ti. de loca. Idez Pau. de castro Ad hoc gl. in. l. fi. C. eo. in ꝓb. cadar. Et ꝓ hoc parte facto optimum fundamentum per quod clare tollunutur obiectiones que possunt fieri a tenentibus partem op positam. Nam quotienscunq; lex vtitur verbo futuri temporis simpliciter ẽ̃uis intelligatur per sententiam. ⁊ nõ ipso iure: ſi tamen adessent verba precisa intelligeretur ipso iure. Ista est doctrina Bar. ⁊ aliorum scribentiuz in. l. iubemus la. ſ. C. de sacro sanctis ecclesijs ⁊ in. l. imperator. ff. de iure fi. cum ergo lex nostra vtatur verbo precisso omnino. in. ℣. scire autem in auctentico de non alie. ergo ⁊c. Quod hoc verbum omnino sit precisum ⁊ intelligatur ipso iure. notat glo. in. l. i. in. ℣. si pecunia super ver. omnino. ff. depo. Idem dicit Barto. in. d. l. iubemus ⁊ de istis verbis mox ⁊ statim. vide de hoc infra ex cõmunicatione. xx. ℣. secundo.

℣ Requiritur tñ declaratio q̃ ipse fuerit i mora soluẽdi. vt. d. l. lex vectigali.

Additio. Ad hoc etiaz facit qd notant. Archi. ⁊ Joã. an. in. c. i. de homi. libro. vi. ex quorum dictis Do. Alex. de Imola. in. l. ſi quis maior. C. de transactio. facit Theotica generalez que facit ad infinitos casus ſ. q̃ omnia iura mundi que dicunt penaz imponi ipso iure vel ipso facto debent intelligi dummodo secuta sit sententia declaratoria. per quam declaratum sit fuisse cõmissum id ꝓpter qd veniebat imponenda illa pena alias illa pena effectum executionẽ non sortietur. Idem dic de periuro q̃ nõ habetur ꝓ infami antequam declaratũ sit per sententiam q̃ venerit contra iuramentum nota tamen q̃ vbi lex vel statutũ ꝑuaret aliquem bonis vel aliter ipso facto: ⁊ adderet q̃ nulla regratur declaratio ẽt super facto: tunc ñ requiritur sententia declaratiua. Sicut fecit Paulus secundus in extraua ganti que incipit ambitiose: Et ista ẽ optima cautela.

℣ An autẽ iste emphiteota q cessauit triennio soluere. possit solnẽdo mox suam purgare: canoniste habẽt tex. in d. c. potuit. q̃ ẽphiteota ecclesie ſi cessauit biennio soluere: põt celeri satisfactione mo: am purgare. An idem sit in emphiteota ꝑuati. Dicẽdũ ẽ q̃ nõ Et hoc tenent ang. ⁊ Imol. in. l. ſi insula. ff. ꝺ ꝺ. ob. per tex. in. d. c. potuit. per locum a speciali scilicet in emphiteota ecclesie. Et ratio specialitatis ẽ: q: minus agitur cum ecclesia q̃ cũ ꝑuato Immo potest dici q̃ i ecclesia est speciale: nedũ in emphiteota ecclesie: sed etiam in foro ecclesie que non ẽ ita ꝓna ad penas: ad hoc. c. suaz de penis.

Itē probatur alla ratione: quia ꝯtus in emphiteota ecclesie sit dispositū q̄ possit purgare morā: nō videtur eadē rō in emphiteota p̄uati: quia longi⁹ tps sibi ꝛceditur, ad soluēdū: q; triēnū ꝛ ideo satis vr sibi succursum. sed em phiteota ecclesie non habet nisi biēnium: ꝛ iō equius fuit sibi succurri con cedendo. q̄ possit purgare moram.

6 ¶ Per ꝯtū ergo tempus ēphiteota ecclesie possit purgare morā. Tex. in. d.c. potuit dicit celeri sātisfactione. ibi dic gl. vltio loco q̄ stabit arbitrio iu dicis: cū illud tēpus non reperiat inre expressum per regulam. l. i. §. fi. ff. de iu re deli. ꝛ c. de cāis. de offi. dele. spe. vero in ti. de loca. in. §. nunc aliqua tenet q̄ admittatur purgatio more ass̄ꝯ fue rit ab ēphiteota exactū in iudicio vel extra. Immo notabili⁹ dicit ēphiteo tam sibi celeriter, puidisse ēt si fuerit i iudicio vel extra exact⁹. Si tū statim ꝛ sine termino ꝛ dilatione p̄ soluit. ꝛ hoc ēt tenēt Inno. ꝛ Jo. an. in. d.c. po tuit. Tu autē tene vltimā opi. gl. ibi q̄ referatur ad modicū tps arbitrio iu dicis cōsiderādū: q; inspecta qualitate psonaꝝ ꝛ circūstantiarū. aliter ꝛ aliter cōsiderabit. Nā in ēphiteota diuite ꝛ valde pecuniario: minus tēpus debe bit arbitrari ass̄ in nō diuite ꝛ nō pecu niario. Et ita tenet do. Lar. in. d.c. po tuit ꝛ idē legē i mol. q̄ subdit: q̄ si ist⁹ fuerit in dubiū reuocatū: ꝛ inde r fue rit male arbitratus: posset appellari.

7 ¶ Item de natura hui⁹ ꝯtus ē q̄ si pēsio nō soluit. emphiteota pōt expel li. Et ꝟs glo. in. d.c. potuit dñus auctoritate p̄pria pōt eū expellere: auctoritate dicte decre. ꝛ. l. ij. C. eo. melius tū facit si auctoritate iudicis hoc fecerit.

8 **Additio.** Et q̄ dñs possit p̄pria auctate expellere emphiteotam q triēnio cessauit soluere ca nonē emphiteoticū: tenz glo. in. l. ij. C. eo. in ver. repellere. p⁹ marti. de sano. ꝛ Bulga. Idē glo. in. d.c. potuit. idem Inn. ꝛ io. an. idē azo. i sūma. idē Jac. bu. ꝛ Oldra. ītē Rai. de for. nec obstat q̄ hec expulsio facti daret materiam ri xe: ergo fugienda. ℟. q̄ ist⁹ ē verū: nisi a lege daretur sibi licentia, put in hoc tex. in. ℣. repellere.

¶ Nunqd aūt sicut ēphiteota ꝑpter canonē nō soluti pōt expelli ita etiam possit expelli pp̄ rei deteriorationē. In emphiteota ecclesie. é clar⁹ q̄ sic i auc qui rē. C. de sac. sā. ec. Idē dici emphi teota p̄uati ꝟm pe. Li. ꝛ Bul. de su. in. d. auc. q rē ꝛ Jmol. in. l. oīuoriū. §. si fūdū. ff. so. matri. Dicit tū notabiliter Bal. in. d. auc. q rē q̄ ad hoc vt emphi teota possit expelli ꝑpter ꝺterioratōez requirit̄ duo. Primo q̄ sit ꝺterioratio notabilis quātitatis. Nā p̄o modica deterioratione non fieret rescissio ꝯtus p. l. scio. ff. de in integrū resti. Secūdo q̄ sit ad perpetuā deteriorationē fundi: nō ad curā fructuū: q; cōpendū fructuū pertinet ad em phiteotā: ꝛ iō si interest dñi sed bn̄ p petua vtilitas. ꝛ iō ꝟs eū ꝯtus emphi teota si colat sollicite agrū ꝛ ager dete rio: efficiatur respectu fructuū nō pōt expelli. Subdit tamē secus in vineis: q; si vinee nō putāt̄ siccantur: ꝛ in p petuum deterio: antur: ꝛ tūc in incisio ne arborū fructiferarū. Tertio q̄ ista deterioratio ꝓcedat dolo lata culpa vl leui. nam de leuissima non tenetur: q; ꝓtractus fit gratia vtriusq;. an aūt isto casu regratiur sententia super deterio ratione ꝛc. dñs Jason. i. d. l. ij. tenet q̄ nō. cum isti duo casus parificentur. d. aucten. qui reiu. Itez si nō regritur sen tentia quādo emphiteota deligt omit tendo: minus requiretur in hoc casu quādo delinquit cōmittendo. nota tū q̄ ꝓpter alienationem rei emphiteo tice sine ꝑsensu domini nō potest dñs ꝑpria auctoritate emphiteotam expel lere ꝟm glo. in. d.c. potuit.

¶ Quid autem si emphiteota aliena uit sine consensu domini cum condi tione si domino placuerit: vel si con sensus domini accesserit. an res cadat in commissum. dic secundū albu. post alb. papiensem q̄ non.

11 ¶ Utrum emphiteota sine voluntate dñi possit rẽ dimittere: vt sic liberetur a solutione pensionis: Et videtur q sic q: habẽdo rẽ p derelicta liberat quis. ff. de dã. infec. l. euenit. Idẽ vsufructua rius dimittẽdo rez vsufructuariã liberatur ab ex pensis quas ibi facere tenebatur. ff. de vsufr. l. cum fructuarius. ergo emphiteota dimittẽdo rẽ liberatur a prestatõe pensionis cũ equiparẽtur. Jac. cũ tenet in distincte p̃trariũ: q: qñ ab initio é volũtatis: ex' postfacto é ne cessitatis. C. de actio. & oblig. l. sicut Et p. d. l. Spec. in titu. ỹ loca. tenet q emphiteota nõ põt rẽ emphiteoticam dimittere domino cõtradicente. Idez q: emphiteota é domino psonaliter obligatus ad prestationẽ pensionis: q: tenetur ex. l. zenonis. vt. l. i. & ỹ. C. eo. ergo tenẽ personaliter. cũ omnes actiones sint psonales. insti. de acti. §. appellam⁹ & sic dimittendo rem nõ liberat a pẽsione. cu omnes psonales actiones sint afixe ossib⁹ nostris: ita q ab eis se parari nõ possunt. Idẽ tz Jo. an. ibi in addi. Idẽ tz bal. i. l. i. & ỹ. C. de idẽ alba. & Bi. idẽ tz pa. in. c. idicatũ. ỹ imu. ec.

12 ¶ Quero emphiteota negat pẽsionẽ dño petẽti eã: & negat se emphiteotaz illius nũquid ex tali negatione res cadat in cõmissiz. ff. de. helie. q per so lã negationẽ res cadit in cõmissiz: q: licet in negando nõ reperiat perfidus nec periurus: q: non iurat domino sic facit vasallus: hẽt tñ in dñm cũ recognoscere. vt. C. de fide instru. l. plures. Et ideo si cõtra hoc reperiatur infidelis: res cadit in cõmissum. Item magis debet operari expressa cõtumacia ẽ tacita. ff. de condi. & demõ. l. si ita ex pressiz. sed si emphiteota cessauerit domino solvere per triennium res cadit in cõmissum: quia tacite negat dominum recognoscere. ergo multo fortius vbi expresse negat.

13 Additio. Jnno. in. c. certũ de in dẽ. dicit hoc verũ qñ scienter negaret scies se esse emphiteotam: & postea cõuinceretur de mendatio. Secus si ignoranter & fuisset fulsa causa ignorantie puta quia heres alterius. do. aũt talo in. l. ỹ. C. eodẽ dicit q non sufficeret scienter negare: sed regrigitur q neget p dolũ & latã culpã. vt est ter. no. in. c. vasallus. el. i. fi de feu. fu. cõtro. inter do. & agna. Putat tñ in terminis nostre. q. q emphiteota si negauerit se emphiteotã & quincatur de mẽdacio: q tñ nõ pdat ius suum ipsum tz Bal. in. d. c. vasallus. vbi dicit q pena illius capituli volentis q vasallus negãs feudũ si cõuincatur de mendatio perdat ius feudi nõ hz locũ i emphiteota vel libellatario: eo q: secũdum eum ille ges penales: vt est ipsum. c. non debent trahi ad casus non expressos.

¶ Utrum emphiteota possit pscribe 14
re ꝺ̃ dñium directi dñi. Dic q nõ. et si mille annis possideret: ex quo est in domino directum recognoscit. l. male. C. de prescrip. xxx. an. vbi glo. & oẽs z ꝺ̃ nisi emphiteota iteruertisz possessiõez quã tñ nõ põt interuertere sola animi destinatiõe cũ nemo sola voluntate possit sibi cãm possessiõis i mutare. l. cum nemo. C. de. acq. pos. sed bene facto interuenięte iuxta. l. cũ fundũ. & l. colon⁹ ff. de vi. & vi. ar. Et interuertere dr q: si cut possidebat nomine alieno: nũc incipiat possidere nomine ꝓpio finis.

¶ Quero an emphiteota sine pscnsu 15
dñi possit aliũ emphiteotam facere. ff. de. helie q sic. isti. loca. §. adeo. Nec ob. si dicat q nõ põt alienare: q: verũ est de vera alienatione. sed datio i emphiteosim nõ est vera alienatio. Nec ob. q noie alienatiõis ꝛtinetur emphiteosis: q: nõ est verũ simpliciter.

Additio. Spe. i. ti. ỹ loca. §. nũc 16
aliqua. tz q emphiteota nõ possit rem emphiteoticaz alij dare in emphiteosiz sine pscnsu dñi. nec alium in sua emphiteosis p suo incontro ponere: q: appellatione alienatio nio cõtinetur emphiteosis. c. nulli de re. ec. nõ alie. & spe. dicit q ipsum est verum de iure & q: etiam de consuetudi ne obseruatur. Idem Jo. an. ibi idem

Bui.i auc.nisi.C.ad treb. nisi fieret ad modicuz tempus.

17 ¶ Adde tñ qđ no.glo.in.l.fi.C.eo.qz qñ fcdus emphiteota vult rem emphiteoticā alienare in aliū q̄ tenetur regrere ꝯsensū directi dñi: z nō primi emphiteote.cū hac ꝯclusione trāsiit doc. in.d.l.fi. Ité no.q̄ qñ fcdus emphiteota alienat q̄ directus dñs oz hēre laudemiū z nō primus emphiteota.

18 ¶ An aūt emphiteota possit rez ēphiteoticā locare sine ꝯsensu dñi. de locatione ad modicū tēpus est clarū q̄ sic qz p simplicē locationē ad modicum tempus nullū ius trāsfertur ne possessio.l.nō solet.ff.loca. Si aūt vult locare ad longū tps quo casu trāsfertur vtile ius z vtile dñiuz.l.i.§.q i ꝑpetuū.ff.si ager vectigalis.tāc est magis dubiuz. Spe.in.d.§.nāc vī sentire q̄ sic.

19 ¶ Quero qđ si emphiteota vēdat rē sine dñi volūtate:nō tñ tradidit: nunqđ res cadat in cōmissū. Pe.he.q̄ sic qz vbi pena locū hz nō ſpicim⁹ an res fuerit secuta.C.ad.l.fauiā de pla.l.in fuga.hoc pz.p ꝓcessiuz.d.l.fi.que requirit q̄ antequā res vendatur debeat ad hiberi ꝯsensus dñi alꝫ res cōmittitur Item qz hz sine traditione nō fit alienatiuz.est tñ venditū.Sed si vendatur sine dñi volūtate res cōmittitur igit̄ ꝛc. sed Spe.in ti.de loca.z bar.in.l. sequitur.§.ité labeo. de vsuca. z canonistę in.c.potuit de loca.z Imo. dicūt prędicta vera si res taz sit tradita. Secus si vendita tantum. z hec opi. videtur cōis q̄ approbat ét Salu.in.l.fi.C. eo. Item hoc est verum nisi res sit tradita hac lege vt si dominus velle emere tantundem teneatur illi restituere emptor.vt not.Ange.in.l.voluntas.C. de fideicōmiſ.

20 ¶ Quero nunqđ emphiteota possit dotare filiaz sine dñi volūtate. Videtur q̄ nō:qz nō pōt vendere ergo nec in dotem dare. Item qz ois in dotem datio est alienatio. pz naz ois actus ex quo trāsfertur dominium est alienatio sed p dationem dotis trāsfertur dñiuz in maritū.C.de rei ven.l.doce.econtra vī qz vbi pater dat rez in dotez p filia sbi non est dominy trāslatio:ergo nec alienatio.vt in.l.i.C. de fun.do. z hoc est verus fm quoſdam vbi res fuit data in dotem non estimata: qz si fuisset data estimota.tunc oparetur vēditionem vt hic nō obstat,c.vnicuz.§. dōare in feu.qualiter olim ꝛc. qz ibi hoc tō est qz filia non succedit in feudo.z tō cum non pōt directe succedere. nō poterit p obliquum.ſ. p donationez in dotem alij dicunt q̄ si ipse potest reperire eque bonum maritum filie si aliam rem det in dotem:z tunc non ꝓpterit alias sic.qz pater debet indagare si lie meliorem virum quem poterit inuenire hoc.pe.

Additio. Ista.q.an emphiteota 21
possit in dotē dare rem emphiteoticam formant Spec.z Jo. an.in.d.§.nunc aliq̄ determināt q̄ sic Idem Do.in tā.hoc tñ itellige qñ pr̄ dat dote p filia:vel filio i donationem pp nup.vel ipsamet mulier. si aūt res emphiteotica daretur in dotē p extranea muliere dic fm Inno.in.d.c.potuit.q̄ aut datur inestimata z tunc qz cēsetur quedam donatio pōt dari in dotez sine ꝯsensu dñi:sicut dicim⁹ q̄ emphiteota pōt rez emphiteoticā donare sine ꝯsensu dñi vt dicetur.j.§.xlv. si āt traduur estimata secus qz estimatio hoc casu facit vēditionē.vt nūc.s.dictū est rō aūt ār̄e res emphiteotica possit dari i dotē filie.sumitur:ex theorica bar. post Bui.i.l.z tō.ff.de ꝑdi.fur.qz ista alienatio est necessaria.secus si alienatio cēt volūtaria. z p hāc theoricaz.d. Jason.i.l.fi.C.e.post multas opi. ꝑdicit q̄ p re emphiteotica data in dotē indistincte:nūquā debeat solui laudemiū dño sine detur estimata siue nō tenēdo qđ.s.dixim⁹ fm guli. z bar.ſ.q laudemiū tñ debeat solui:qñ alienatio est volūtaria.secus si necessaria. vt in casu nostro. Finis

¶ Pōt sāt duo dñi a qb⁹ ēphiteota 22
rez ēphiteoticā tz ipse ēphiteota vēdat

rē ꝺ ꝓſēſu vni⁹: z ſine ꝓſēſu ālteri⁹. an tota cadat in ꝓmiſſū. ꝺic ꝯ Pe. helie ꝙ nō cōſter niſi ꝓ pte illius qz nō ꝺz in plus puniri cꝫ ꝺeliquerit. ff. ꝺe his q vt ind⁹. l. heres.

23 ¶ Pōe pſes ſūt cohęrdes z oēs pēſiōnē ſolui ꝑter vnū: nūq̄d ꝓiudiceť ſolnētib⁹. ꝛz. gl. i. ꝺ. c. potuit. ꝙ nō ꝓiudicatur ſolnētib⁹ ꝺūmō ſoluāt totā penſionē: z poſtea agēt ꝯ nō ſoluētē.

24 Additio. Pone ęphiteota deceſſit relictis pluribuſ hȝꝺib⁹ quoꝝ alter ſoluit tm̄ ꝓ pte ſua alter ꝓo nō imo ceſſauit ꝓ totū ırlēniū an tota res incidat i cōmiſſū: an ꝓo ꝺ beat puari ꝓ pte ſua ille q ceſſauit ſolnere: gl. ordinaria i. l. cōi. ꝺiuidunꝺo in ver. ꝓſūdetur. ff. cōi ꝺiuidundo. ꝛz ꝙ in totū cōmittatur z oēs cadant. idē ho. in ſūma Jdē Alb⁹. Jdē ſpe. i. ꝺ. §. nūc aliqua tꝫ. Jo. an. i. addi. ıdęz bar. poſt ꝺi. z Jac. ꝺu. in l. fraudati. ff. ꝺe pub. z idęz ibi tꝫ Alng. z Aud. hāc rōne: qz ſi ipſemet primus ęphiteota ſoluiſſet in parte z in parte ceſſaſſet: nihilominus poſſet in totuz expelli hoc limtat bart. poſt Buſſ. in. ꝺ. l. fraudati. qñ particularis ſolutio facta ab vno heredum in ꝺuob⁹ vel trib⁹ annis hȝe poſſet vim vnius ſolutōis pfecte. hoc eſt ꝙ poſſet ſufficere ꝓ vna ſolutōe oīum tūc ſec⁹ iſtaz limtatione repręhēꝺi. Jo. an. ꝺi. ꝙ hȝ hec ſbtilitas. guil. ꝑma facie ſibi multū placuerit. nī pleniuꝰ meditādo ſibi diſpliciuit. potiſſimū qz ſequeretur ꝙ in ꝺuob⁹ heredib⁹ vno ſoluēte nūcꝫ res incideret i cōmiſſū z ſic fruſtra toꝛte diſputaretur qō ſupza formata.

25 ¶ An ꝓo empfiteota alienās ꝓ pte rem emphiteoticā ſine cōſenſu ꝺn̄i cadat in totū a iure emphiteotico: an ꝓo ꝓ pte alienata tm̄ ꝺo. Jaſon. in. l. fi. C. z. refert ſe ad notata in. §. prime p̄ece denti. z ſic vſ innuere ꝙ cadat in totuz.

26 ¶ Pone emphiteota ſoluit ptem canonis: ꝺeinde in alia pte ceſſauit ꝓ triennium: quia ꝺebebat ſoluere. x. annua z ſolut tantuz. v. nūq̄d in totū potuerit expelli a re emphiteotica: an ꝓo ꝓ pte tm̄ ſpe. in. ꝺ. §. nūc. ff. xxix. concluꝺit ꝙ per ceſſationē ſolutionis ptis poſſit in totū expelli niſi ꝓpter pauperꝫtatē ceſſauerit a ſoluēꝺo: qz tūc in nihiluz cadit ſi modo ſi paratus ſoluere Et ita ibi vſ tranſire. Jo. an. ipſe vero Spe. in. §. xxx. tꝫ ꝛrium ꝙ tantum in parte cadat. p̄cedens opi. eſt magis cōis ſm. ꝺ. Jaſonnē in. l. ij. C. e. quā z ipſe tenet. ſ. ꝙ intotū cadat. Et ita conſuluit Oldra. ꝙſilio. xxix. Jdęz tꝫ Bal. in. ꝛica. C. ꝺe §hen. emp. Et Alb⁹. in ꝺ. auc. ꝙ rem. Jdem Jmol. in. ꝺ. c. potuit. Noc tñ limita. niſi per errorē mi nus fuerit ſolutū per. l. cuis rōnes. ff. ꝺe ꝙdi. z ꝺe. Scꝺo potes limitare ſm Spe. qñ pp pauꝑtatē ceſſaſſet ſoluere: qō tñ nō eſt ſine ꝺubio.

¶ Pone: emphiteota ſimpliciter ven 27
ꝺit vel alienat fundū emphiteoticum an ꝺicatur vendere pleno ıure. an ſolū ſilud ius qō hȝ in re emphiteotica pe. z Ly. in. fi. C. eo tenent ꝙ emphiteota ſimpliciter vendendo vſ vendere ſolū ius qō hȝ in re emphiteotica per. l. qui tabernas. ff. ꝺe cōtrahen. empt. Jdem Spe. in. ꝺ. §. nunc hoc limitat Salice. in. ꝺ. l. fi. vt ꝓcedat qñ emphiteota vt ꝺeret fūdū vt emphiteota vel ſuperficiarius: z ſic cū ſua qualitate qualis ip ſe eſt: vel aliqua verba ꝑterret ex q̄bus appareret illū nō habere plenū ius in illa re. Secus ſi venꝺeret vt glibet nullo alio in ꝛrario appareāt: qz tūc pleno ıure videretur vēdere. Finis

¶ Quero qꝺ ſi emphiteota ſine con 28
ſenſu ꝺn̄i rez emphiteoticā vendiꝺit z tradiꝺit z poſtea redemit eam nunqꝺ cadat in ꝓmiſſū. ꝺic ſm Pe. helie ꝙ ſic qz ius queſitum alicui ſine facto eiꝰ ſibi auferri nō pōt. Sed pena cōmiſſa eſt queſita ꝺño ergo emphiteota rez alienauit vt hic ergo ꝛc.

¶ Pone: eſt ꝓtouerſia inter ꝺūm z 29
emphiteotam ſup re emphiteoticaria z pendente ꝓtouerſia emphiteota ſoluebat penſionē ſoluendo z proteſtando ꝙ nihil. ſoluebat nomine penſionis: poſtea ꝺño obtinuit nūq̄d res ca-

dat in ꝓmissum: vꝝ ꝙ nō qz licitus est sibi variare. ff. de colla. bo. l. nō nunqꝫ & ideo licet ipse dixerit ꝙ nō soluebat nole pensionis. tñ poterat variare ergo ꝛc. Sed dico cōtrarīū: qz vbi ipse soluit aliquid: ipse pōt eligere in quas causas magis soluere velit. ff. de solu. l. t. ergo cū ipse ꝓtestatus fuerit se nō soluere nomine pensionis: in alīs cām videtur solutū quare ꝛc. & ga circa vnuꝫ & idem nō est licitū variare. Nec pe.

30 ¶ Pone quidā est tutor cuiusdā pupilli a quo pupillo idē tutor tenebat rē in emphiteosim. & ipse administrauit rem pupilli per. v. annos. nunquā soluendo pensionem an cadat in cōmissum: Dico ꝙ res cadit in cōmissum qz iste tutor debuit exigere a seipso. ff. de ne. ge. l. si pupilli. hoc pe.

31 ¶ Pone emphiteota vēdit rē deinde re integra discessum est a ꝺcto vendītionis ꝓ pensuꝫ qđ pōt nūqđ debetur laudemiū. Dico ꝙ sic: qz illa venditio ē inter ꝑsentes pfecta cū solo pensu ꝑhatur obligatio. facit ff ac. ꝛ ob. l. cōsensu. Ēt ergo venditio sit pfecta & ius quesitū dño sine facto suo ꝓ cōsensum partium sibi auferri nō pōt. nō ob. qz dñs ꝺz hēre laudemiū: qz mittit nouū ēphiteotā i possessionē. C. e. l. fi. dico ꝙ nō stetit ꝓcū quominus mitteret. Jō pinde hēri ꝺz ac si eū misisset. Nec pe.

32 ¶ Pone ꝙ res emphiteoticaria fuit vēdita & tradita & ꝺbet laudemiū de inde fuit tradita: nūqđ ꝺbealur aliud laudemiuꝫ: Dic ꝙ aut fuit tradita ex noua cā: & tūc aliud ꝺbet laudemiuꝫ: qz ista ꝺda traditio ē sibi ꝓpria. ꝛ ex ꝓma ꝺbet laudemiū: ergo ex ꝺda. Et est rō qz ad multitudinē traditionū sequitur multitudo laudemiorū. C. de ser. fu. l. qcūqꝫ. aut fuit tradita ex ātiqua cā & tūc nō ꝺbet laudemium hec pe.

33 ¶ Quid si plures habētes fundū emphiteoticū cōem diuidūt iter se vtrum ꝺbeat laudemiuꝫ. ꝛ. Pe. helie ꝙ sic qz diuisio est alterius ꝓtis ab invicem alienatio. qđ ꝓz: qz in re cōi: ante diuisionem nō �al ꝺare ꝓtem qn glibet ha-

ꝺbeat ꝓtē suam: al ꝙst diuisionem qlibet efficiatur dñs ꝓtis sue diuise. ff. de le. y. l. meutius. §. duobus. Ite qz in diuisione regit cautio vt euictōe: ergo ē alienatio: al ex alienatōe ꝺbet laudemiū ergo ꝛc. Ite qz in omni diuisione est ꝓmutatio: al ꝓmutatio ē de qua ꝺbet laudemiū ergo ꝛc. Jtē diuisio vicē vēditōis ꝺz & obtinet. Sed bar. in. l. & lō. ff. de cōdi. fur. dicit ꝙ hāc. q. ꝓcce dit alia vtz ꝑdicti possint diuidē dño ireqsito. Et ꝛcludit ꝙ sic. p. l. volūtas C. de fideicōmil. qđ vꝝ verū: qz rō ꝓp quā ꝓhibeꝫ alienari in extraneū ē: qz ille extraneus non ꝺz necesse recognoscere dñm: vt notant doc. in. l. fi. C. eo. que rō cessat qñ ille vendit alteri emphiteote socio suo. nūc aūt ad. q. ꝓpositam. an dño ꝺbeat hēre portionē ista tutam p. d. l. fi. Bul. indistincte vꝝ dicre ꝙ dño nihil ꝺbeat hēre optime facit. l. p diuersas. C. mādati hoc idez ꝺz Bar. qz ista alienatio est necessaria.

Additio. Et ꝓ maiori declaratione ꝑdictoꝝ scias 34 ꝙ bar. in. l. q rome. §. duo fratres. ff de ꝓb. & in. d. l. & lō. & in multis alijs locis ꝺz indistincte ꝙ plures emphiteote quocūqꝫ titulo pñt inter se alienare sine ꝑsensu dñi. Idem Ange. & Sall. & pau. de ca. ꝺz Bul. decu. in. l. cū hȳ. in. §. si plurib⁹. ff. de transac. & ista opi. placet. d. Jaso. & rō quā facit. bar. facit ꝺ eum. nam dicit ipse ꝙ rō qñ ꝓ hibetur emphiteota donare sine ꝑsensu dñi est qz fieret ꝓiudicium dño cū ille tertius nō sit obligatus dño actione ꝓsonali. ꝓt est ipse emphiteota. q rō cessat qñ sunt plures emphiteote vnius dñi. cū vnusqsq; sit obligatus actione ꝓsonali dño. ad canonē ēphiteoticū. nā ista rō vꝝ stringere ꝺ bar. qz ls vnusqsq; sit obligatus dño actione ꝓsonali ꝓ parte sua: cū obligationes hereditarie ipso iure ꝓrata diuidātur. vt. l. ij. C. de ac. here. tñ ꝓ alia ꝓte quam emit a socio nō est vez ꝙ sit obligatus dño actōe ꝓsonali. Ergo ista rō ꝛcludit ꝙ iter socios ista alienatio nō sit ꝓmissa

sed q̄ socius volens alienare ptē sui debeat regrere ꝯsensum dñi: an velit tñ p̄stare: p̄ ei⁹ pte ꝓtū ille soci⁹. hñ vez est q̄ in diuisione que fit iter eos p̄ suis ptib⁹ militat rō p̄dicta: & tunc bene verum est q̄ non regrit consen⁹ domini.

35 ¶ Quero nūqd ex additōe hr̄ditatis debeat laudemiū: vt q̄ ēphiteota est mortu⁹ & ei⁹ hr̄s adit hr̄ditatē: vr̄ q̄ sic: q̄ ex alienatōe debeꝫ laudemiū. ꝛ̄ additio hr̄ditatis ē alienatio p̄s q̄ eis actus p quē trāsferr̄ dñiuz ē alienatō ꝛ̄ p additōz trāsferr̄ dñiuz ergo &c. Sc̄do vbi ge adipiscr̄ possessiōem rei emphyteotice debeꝫ laudemiū. vt l. fi. C. e. ꝛ̄ p additōz hr̄ditat⁹ adipiscit ō nouo possessio hr̄ditat⁹ vt. ff. ō acq. pos. l. cū hr̄des in pn. dic ꝛ̄ q̄ dñs pp laborē h̄z laudemiū: q̄ laborat mittē do nouū ēphiteotā in possessionē. ꝛ̄ in additōe ñ regrit tal⁹ labor: cū hr̄s possit adire ꝓpria auctate: vt in auc. de here. & fal. ꝛ̄. in oib⁹. hec Pe.

36 **Additio** Hoc vr̄ verū q̄n filius instituitur hr̄s vel q̄n succederet ab intestato. secus si extraneus instituereꝫ hr̄s q̄ tūc deberetur laudemiū ab isto herede. quod vide tur velle gl. & doc. in. l. fin. C. eo.

37 ¶ Quero pr̄ h̄z in reb⁹ filij vsufructū. C. de bo. mater. li. i. Pone q̄ inter bus filij fūt aliq̄ res quas pr̄ dedit in emphyteosim nūqd talis datio valeat: vr̄ q̄ sic: q̄ pr̄ talibus bonis h̄z liberā administrationē: ita q̄ filꝰ ñ pōt eū ꝓhibere ab administratione: nec ab eo exigere rōnem. C. de bo. q̄ li. l. cū o3. ꝑ. nō aūt. Et tōpter liberā eius administrationē talia pmittūtur fibi. Itē q̄ datio in emphyteosim ni hil aliud est q̄ melioratio. l. fi. C. e. ꝛ̄ pr̄ pōt bona filij melioraꝛe. C. ō bo. q̄ li. l. fi. ꝑ. hoc ꝑcul dubio. ergo in emphyteosim dare. doc. dicunt indistincte q̄ nō valet talis datio: immo filij mortuo pr̄e pr̄t totū reuocare: q̄ certi sūt casus in ḡbus pr̄i pmittit de bonis filij alienare. d. l. fi. ꝛ̄ iste nō est ō illis ergo &c. Itē q̄ pr̄i in talibus bonis ꝓhibetur alienatio tpalis. ꝑ. ptgnoris obligatio. vt. d. l. fi. ergo multo fortius ꝓhibet ꝑpetua. Nec Pe.

¶ Pone aliqs emphyteota filiusfa. 38 in cui⁹ bonis pr̄ h̄z vsufructū: rē ēphiteotica vēdit q̄ dz laudare: an filius vl̄ pr̄z vr̄ q̄ pr̄ q̄ dñs h̄z laudare. vt l. fi. C. e. ꝛ̄ hūs vsufructū reputat dñs cū vsufructꝰ sit ꝑs dñi ergo &c. Dic ō q̄ imo ipe filꝰ h̄z laudare. q̄ dñs h̄z laudare: ḡ itellitgem⁹ ō ꝯ dño. ff. si ager. vect. l. i. ꝛ̄ ꝓpetarius ē verus dñs. vt. ff. ad sil. l. ḡ ipe filꝰ ꝓpetari⁹ dz laudar. Dico tñ q̄ laudemiū q̄ filius h̄z debit restituere pr̄i. Nec Pe.

Additio Sz p matoꝛ declara 39 tōe p̄dicti casus q̄rit ō alia. q. Pone est vn⁹ dñs direct⁹ fūdi & alij⁹ h̄z vsufructū eiusde fūdi vl̄ vn⁹ est dñs vni⁹ dom⁹ & alij⁹ h̄z ius pcipiēdaꝛ ꝑicnū mō accidit q̄ vnus alienat istū fundū cui debit solui gn quagesima an vsufructuario. an ꝓpetario & sic est pūctue: an appellatōne p̄dictoꝝ vl̄ vsufructꝰ veniat laudemiū Jsta. q. an laudemiū debeat vsufructuario vl̄ ꝓpetario formatur Alb. l. sup ri. C. de vsu. & simplr̄ tz post Oldr. q̄ laudemiū debeat vsufructuario motꝰ q̄ oē emolumētū q̄ ꝓuenit ex re vsufructuaria debet vsufructuario. l. itē. fi fūdi. ff. de vsuf. Sz Jo. an. in. d. ꝑ. nūc formatur. q. qd si res tal⁹ ictidēt i cōmissa puta ēphiteota ñ soluēte cēsne vl̄ alienāte sine debita forma: an aplicet vsufructuario: an ꝓpr̄ietario: & determinat q̄ veniret ꝓprietario h̄ Joā. and. Finis.

¶ Quid si emphyteota dōauit rem 40 emphyteoticariā: nūqd dñs dbeat habere laudemiū. ff. Pe. q̄ sic. q̄ magis fauendum est illi q̄ h̄z rē ex titulo oneroso: cui illig h̄z ex titulo lucratiuo vz ex donatione. Itē q̄ legatū & dōatio egperātur. Sed ex legato debetur laudemiū. ff. de le. iij. l. ro q̄ nō ob. q̄ ipse emphyteota possit donare rē emphyteoticariā sine dñi volūtate: q̄ ꝑ

ɔcessoːnō tamen ſequitur q̄ nō debeatur laudemium.

41 Additio. Et fac cōclusionem generalē de mente glo. in.l.ſi.C.eo. q̄ qñ res emphiteotica donat alicui vel legatur i vltima voluntate: vel in ea q̄s extraneus inſtituitur heres. in cibus iſtis caſib⁹ dñs dz hērc laudemiū a dōatario vel legatario vel herede. Finis.

42 ¶ Pone q̄ emphiteota vult ſoluere vno āno ſimul penſionē annoꝝ: nunquid dñs teneat recipere. &c. Pet. q̄ dñs vno anno ſimul p̄ toto tp̄e ſuſcipere nō tñr. Idē tz Ll.in.l.ij.C.eo. q̄ quōd fauoze alicuius itroductū eſt ñ dz in eius dāñ retoꝛqneri. Sz ita eēt ḥ q̄ niſi pēſio quolibz āno ſolueretur: dñs ñ recognoſceretur per emphiteotā: z ſic dño p̄ oblationeꝝ adimeretur ius ſuum: qđ eſſe non debet.

43 Additio. Vide tñ ſingulareꝝ limitationem quā facit Bar.in.l.ſtatu liberis.ff.de ſta.li. vt ñ p̄cedat in tribꝰ āniſ. q̄ emphiteota pōt ſoluere ſaltē p̄ tribꝰ āniſ futuris ptex.ſ.l.placuit.C.ō fū.patri.li.xi.

44 ¶ Quero ſi emphiteota alīēat ius ſuum emphiteoticū: aut ſua meliozameta in tertium: an tūc dño dz ſolui laudemiū. Quid erit ſi ipſe dñs emat meliozameta ab ipſo emphiteota: an tunc iſto caſu dño debebit habere laudemiū: perinde ac ſi emphiteota vendidiſſet exneo. Elbz.in.d.l.fin. dicit poſt odof. q̄ nō: q̄ qnquageſima debetur dño pp ɔſenſum p̄eſtitus emphiteote dñi in alterū alienat. Itez q̄ iſta qnquageſima ſoluitur p nouā inueſtitura z receptiōe noui emphiteotē in qua receptione forte dño afficeretur dāno pp mutationeꝝ p̄ſonaꝝ z i hoc ſaltē grauatur q̄ nouū debitoꝛē i nū⁹ recipit: q̄ ceſſat q̄ ipſemet emit z ſō nō debeāt ſibi qnquageſima.

45 ¶ Quero an emphiteota ſine voluntate dñi poſſit donare. &c. glo. in.l. ſi. C.eo. q̄ ſic. vt.C.de ſunt. pa.l.i.libz.xi. z inſtit.loca.§.adeo. Itē p̄t z pignoꝛi dare. Idē tz gl.i.c.ſi.ō loca. Idē Poſſ. Idē Inn. quare aūt emphiteota poſſit rē emphiteoticā tam donare ſine voluntate dñi z nō vēdere. Jo.an. mouetur hac rōe. nā venditoꝛ hz ſolū affectionē ad p̄cū. vñ ſatis eſt ibi q̄ p̄ cū ɔſequatur a dño. z ſō cū nullū intereſſe poſſit p̄tēdere voluit ius vt potius vēdat dño q̄ extraneo. ſz in dōatione donatoꝛ hz reſpectū ad p̄ſonaꝝ nā forte vult dōare vni pp merita ſua vel vt illū obliget. q̄ rō ceſſat in dño: qz nō hz illā affectionē ad dñm. Sed Bar.in.d.l.ſi.tz ꝛtū. Dicit.n. q̄ licet emphiteota fiſci ſeu reipublice poſſit donare: nō tñ ẽphiteota p̄nati. rō ē qz fiſcꝰ ius ſuū petere pōt a q̄cūq; p̄ſona ſed p̄uata p̄ſona ñ pt petere pēſiones a donatario cū ñ ptraxerit cū eo: ſed habet neceſſe agere rei vendicatione Et pa.in.d.c.ſi. dicit q̄ tenendo hanc opinionē Bar. poſſet dici q̄ ẽphiteota ecclie poſſet alij donare: q̄ eccleſia equiparatur fiſco in p̄iuilegijs ſuis. turta notata in.c.i.de i inte.reſti. z in l.ſi.C.ō ſa.ſan.ec. Sz poſſz attēdi generaliter q̄ alia opinio ſit v̄or ſaltez qñ dōatio ſit ſaluo iure dñi: nam res trāſit cū onere ſuo ad hoc. c. exlitteris de pigno. z emphiteota alienādo rē eccliē: pōt alīēare ſine iuris ſolēnitate ꝛz Jo.an. q̄ hoc caſu nō alienat ius eccliē: z ius ɔpetens emphiteote:

¶ Sed q̄ ẽphiteota p̄uati poſſit 46
dōare ſine ɔſenſu dñi ius emphiteoticū vel ſuas meliozationeꝝ. tenet gl. in.l.ſi.C.eo. Idē Ja.bu.in.d.l.ſi. idez odof. z oldr. Idē tz Bar. ꝛ̄ mozem ſuū ſibi ꝛrī⁹ i.l.i.C.ō fū.pa.li.xi. Idē bal. in.d.l.ſi. z in multis aliis locis. Idē dī. Idē glo.in.d.c.petuit. Idem ho. Idem Elzo. i ſum. Idē Spe. z Jo.an.d.§. nūc. Idē Ly. Idē Imol. Lu. z ceteri oēs mederni in.l. ſi domus. de le.i. Eādē ſniaz tenēt oēs canoniſte. Inn. ho. Jo.an.d.car. ſio. z pa.in.d.c.potuit. Idem Pe.de ancha. z iſta opi. eſt cōſſima firmata per tot doc. famoſos. z ſō tenēda. nec ob. fundamē

tū tenentiū ꝫ tūc: q; si ẽphiteota possꝫ donare sine ꝓsensu dñi: dño multum dãnificaret: exquo ꝑa illū tertiū nullam haberet actionẽ ꝓsonalẽ. ꝛ ecẽ sibi necesse agere rei vẽdicatõe. ꝛ sic ꝓbare de dño qõ est multū difficile q; ad hoc põt rñderi. ꝰ d. car. flo. ꝛ ĩmol. in. d. c. potuit ꝛ modernos in. d. l. si dominus. ꝙ ĩmo. ꝙ hoc ꝙ ẽphiteota possit donare alij sine ꝓsensu dñi nullũ ꝑiudiciũ fit ipsi dño q; ẽquis ẽphiteota nõ teneat regrere dñz: an velit sibi donari: tũ cũ ipse ẽphiteota ñ possit suũ singulare succedere in possessionẽ in ducere propria auctoritate: q; ꝑuaretur suo iure: tũ tenetur requirere dñz vt ipse dñs recipiat hũc donatarium in emphiteotã ꝛ eũ inducat in possessionẽ per se ipsum ꝛ nõ per ꝓcuratorẽ ꝛ põr eũ inuestiat iuxta formã. d. l. si. ꝛ tũc domin⁹ inducẽdo donatariũ in possessionẽ debebit hẽre laudemiũ vñ dominus nõ tenebitur hũc donatarium recipere i emphiteotaz nisi fit de ꝓsonis ñ ꝓhibitis ꝛ sibi ꝓmittat per solemnem stipulationem soluere annuatim illum canonem quem sibi soluebat ꝓimus emphiteota. Requiritur etiam ꝙ sit persona idonea ad soluendũ: alꝫ dominus non tenetur eum recipere. ꝓout dicit rex. in. d. l. si: in ver. necessitatez ibi ad personas ñ ꝓhibitas ꝰ ꝓcessas ꝛ idõeas ad soluendum ꝛc. ꝛ si alr ingrederet donatarius ad possessionez caderet a iure suo ꝛ sic per istum modum lex consuluit idemnitati dominꝰ ꝛ non haberꝫ necesse agere rei vendicatione ꝛ sic necesse haberet ꝓbare de suo dominio quod est multum difficile. ꝰ euꝫ hꝫ obligatum ex sua solemnꝫ ꝓmissione ꝛ ista est vera ꝛ pulcra solo.

47 ¶ Quare autẽ in tali dõatiõe debeatur laudemium ẽ: q; ꝓp receptionez quã dñs facit de nouo emphiteote ꝛ nouã inuestiturã quã tenet facere in ẽctu donationis laudemiũ solui. cõclude ergo ꝙ emphiteota volẽs dõare alij ius suuꝫ emphiteoticũ: aut sua meliorameta. nõ tenet requirere dominũ: an velit sibi donari: nec eius responsum expectare ꝑ duos menses i mo. absq; tali denũciatione ꝛ expectatione potest donare alij. dñi postea tenetur denunciare domino ꝙ donauit tali ꝛ ꝙ eũ recipiat in nouũ ẽphiteotã. ꝛ dꝫ ꝓ tali receptiõe ꝛ noua inuestitura solui laudemiũ dño ẽtc ꝓ hac inductiõe debebit expectari ꝑ duos mẽses. est ergo dicta iter ẽctũ dõationis ꝛ alios ẽctos in vno tñ ẽctũ ad istã. l. q; ẽphiteota volẽs vẽdere vel alienare tñr ꝓmo: denũciare dño: an velit ꝙ eo ꝓcio hẽre qõ ab alijs inueĩt ꝛ cũ expectatiõe ꝑ duos mẽses alis ꝓ uare. iure suo. hꝫ volẽs dõare ad istũ nõ teneꝫ ẽctũ ad alia nulla est dicta.

¶ Quid aũt i ẽphiteota ecclie nun 48
quid possit oĩare irregsita ecclesia bar. vbiq; fuit i opi. ꝙ gcgd sit in em phiteota ꝓuati ꝙ ẽphiteota ecclie ir regsita ecclia nec vẽdere nec donare ꝓt nec alr alienare. Et ita in ẽtingentia facti ꝓsuluit ꝓ tex. i. l. vniuersus. C. ne rei do. vel tẽp. Secus de emphiteota fiscꝫ: q; fiscus hꝫ obligatũ quẽcũq; possessorẽ ad censũ sibi debitũ eo ipo ꝙ possidet. ꝙ aũt ecclia hẽat hoc ꝓui legitũ. ſ. ꝙ possit agere ꝓ tertiũ possessorẽ ad pẽsionẽ sibi debitã nõ repiti ture cautũ. Nec ob. qõ cõster dñ ꝙ fiscꝰ ꝛ ecclesia egparant vt. l. fi. C. de sa. sã. ec. ꝛ. ꝙ ibi egparãtur ecclia ꝛ fiscus quo ad casus ibi expressos inter quos iste ñ reptur. ꝓtũ ꝙ imo ẽphiteota ecclie possit donare sine ꝓsensu ecclie dũmõ donet saluo iure ecclie tenet bal. i. d. l. si. dicẽs ꝙ bar. ꝓsulit pessie. d. l. vniuersas. pcedit qñ ẽphiteota donat vel alienat rez ecclesie tãq; ꝓpriaz. ñ facta mẽtione de ecclesia vl ñ dicẽdo saluo tuꝫ ecclie. qz cũ talis alienatio possit vergere in dãnum ecclie ideo lex illa ꝓhibuit talem ẽctũ donationis vel legati vel aliuꝫ. ꝛ subdit bal. ꝙ in hoc est differentia inter emphiteotã ecclesie ꝛ ꝓuati q; ẽphiteota ecclesie nõ põt donare nisi rekuato ex

præsse ture directo ecclesie. ꝛ3 emphiteo
ta ꝓuati pōt simpliciter donare qz itel
ligit ius dñi ꝛ sic superioris excepta-
tū. ꝛ ad hoc phādā assume fundamē
tū ipsius bart. nam bar. vbiqz dicit qꝛ
ideo emphiteota ꝓuati nō pōt dona
re ꝛc. qz dño afficeret icōmō qz nō pos
set agere actiōe personali ꝯ nouuꝫ em
phiteotam sicut poterat ꝯ ꝑmū. vñ cū
istud cesset in emphiteota fisci. qz quē
cūqꝫ possessoꝛez pōt ad canone ꝓuenire
eo ipso qꝛ possidet: ꝛ sic emphiteota
fisci poterit alienare sine consensu dñi
mō ad ꝓpositū nr̄z ego habeo qꝛ prela-
tus ecclesie hꝫ obligatas rem empti
teotica ꝑ canone soluendo adeo qꝛ ad
quēcūqꝫ possessoꝛē trāleat pōt agere ꝯ
eū hypotecaria vt ē ter. nobilis i. ff. si-
ue aūt i auc. de nō alie. ergo ꝛc.

49 ¶ Nunqd aūt res emphiteotica pos-
sit legari sine cōsensu dñi. bart. in. d. l.
fi. ꝛ3 qꝛ nō sicut de donatiōe. bal. tamē
ibi ꝛ spe. in. d. §. nūc tenent qꝛ sic sine
sit emphiteosis ꝓuati. sine ecclesiastī-
ca dūmō qñ est ecclesiastica legetur tali
ad quē possit trāsire. idē Salt. i. d. l. fi.
idē dic emphiteota ꝓuati pōt istituere
vnū heredez extraneū sine ꝛsensu dñi.
Idez dic de permutatiōe: i oībus ꝛ p
oia sicut in donatiōe ꝛ sic emphiteota
nō tenet requirere dñm an velit ipse
ꝑmutare. ꝛ3 bñ tenet postꝫ ipse ꝑmu-
tauit cum alio requirere dñm: vt illuz
inuestiat ꝛ in possessionē inducat ꝛ ꝓ
inuestitura laudemiū accipiat ꝑ rōnes
sup̄a positas de dōatōe vt vult Jmo.
in. d. c. potuit. ꝛ sic ꝛclude qꝛ res ephi-
teotica pōt dōari legari in ea heres in-
stituꝛ: ꝛ permutari. item ꝛ pignozari
saluo ture dñi hoc ītellige si ē ephiteo
sis ꝓuati. Secꝰ si eccle qꝛ tūc nō ꝓt pi
gnozari vel hypothecari per auc. hoc
ius auc. q rez. C. de sa. san. eccl.

50 ¶ An aūt res ephiteotica possit dari
in solutū ꝑ debitis ipsiꝰ ephiteote fi-
ne ꝛsensu dñi bal. i. c. i. de ꝓhi. feu. all.
ꝑ Fe. ꝛ3 fic qñ ista in solutū datio fit ꝑ
iudicē: qz cūdicta alienatio sit neces-
saria vē qꝛ possit fieri ꝑ iudicē i turib⁹

ipsius ephiteote saluo tñ semper canō
dñi. si tñ fieret nō ꝑ iudicē: ꝛ3 ꝑ ipz em
phiteotam: tunc dño dz regri

¶ Quero aliqs dedit i ephiteosim ar ꝛ
cā paz valēte sup̄ q̄ fuit edificata edifi-
cia magni valoris i dño dēat hre gnāq̄
gesimā estimatōis dom⁹ supedificate:
an ꝯ solū valoris arce: ꝺ. ff. i. l. fi. C.
e. ꝛ alibi. dñt qꝛ edificij. qz edificiū so-
lo cedit. l. i. §. qꝛ ait. ff. de superficie

¶ Quero q̄tū sit laudemiū. dic. qꝛ nō 52
ꝛ3 dño occasiōe ista vltra gnāq̄gesimaz
ptē p̄cij vel estimatōis rei q̄ i aliā ꝓso
nā trāsferꝛ aliqd exigere. C. e. l. fi. Sed
ꝑm No. q̄si gnālis cōsuetudo trecenus
iduxit. tñ. n. i q̄pluribus locis accipit
ꝑ laudemio: q̄ ꝓsuetudo ē seruāda i ta
lib⁹ ptibus de ꝓsue. cū dilectus

¶ Que aūt regrant ad hoc vt ephiteo 53
ta possit vēdere iuſ sibi ꝓpetēs ꝛ melio
ratiōes suas. ff. pa. i. d. c. potuit qꝛ. vu.
regrūt Pzio vt regrat ecclia vl dñs si
velit emē. Sedo denūciet pcīū ab alijs
oblatū: ꝛ sic sine ꝛsensu dñi pōt ephi-
teota ius suū expōere vēale: qꝛ als non
posset sibi pcīū denūciare. Tertio qꝛ si
nō dixerit se nolle emere expectet ꝑ spa
tiū duoꝝ mēsiū. Quito qꝛ vēdit pcīus
nō phibi; si tū ē iure expssū q̄ sint ille
ꝓsone; attēdit ius mūcipale: vl̄ accipe
appositū i ipo ꝛcu. phibite tñ ꝓsone
videnē sic sāt ꝓsone potētes q̄ de facili
nō pñt ꝙuenire: vl̄ alie ꝓsone q̄ nō sūt
soluēdo. ꝛ Jo. an. i. d. c. potuit dicit qꝛ
ꝓsone phibite cēseri notabilr paupes
ꝛ mulieres. ꝛ ꝑ hoc qꝛ dr de notabilr
pauperimo. i. d. c. potuit dicit qꝛ nō dz
fieri trāslatio mris ephiteotici i ꝓsonā
min⁹ idoneā q̄n fuerit ꝑmus ephiteota
ꝛ illā gdē cui sic vēdit nūr dñs suscipe
Sexto qꝛ nō vēdat rē ipaz ꝛ3 dñs vtl
le sibi ꝓpetēs ꝛ melioratiōes. Septio qꝛ
nō ꝑus cecīderit a iure suo: puta differē
do solutōez vltra biēniū ꝛ q̄ ad ephi-
teotā ecclie vl̄ vltra triēniū q̄ ad ꝓuatū

¶ Quero an i casu q̄ ephiteota ceci- 54
derit a iure suo: ñ soluēdo pēsionē ꝛ pe
debito vl̄ ḧmōi: ꝑdat suas meliozatio

nes.ff.pan.in.d.c.potuit q̄ sic.x.q.ij. hoc ius.ꝛ i.l.ij.C.eo.

55 ¶ Quid si ephiteota .pb3 p duos p̄ximos annos in ecclasticis: vel treu i secularib⁹ pēsione soluisse l3 ātea p.x. annos non soluerit an possit expelli. ff.host.q̄ non.

56 ¶ Quid si res ex toto pterit: an em phiteota teneat ad pēsionē.ff.pa.i.d. c.potuit.q̄ pp dānū rei ephiteoticarie ū liberat ephiteota a pensiōe nisi tota res pierit.ar.i.l.i.C.eo.ꝛ hec opi. est cōio: l3 aliq̄ teneāt oppositū. ꝛ rō est: q2.ephiteota solut pēsionē i recognitionē dñi directi: q3 remāsit penes dis.cō q̄dū durat subā rei sp l3 est cā soluēdi pēsionē l3 bar.i.d.i.i.di cat se hoc itelligere q̄n ephiteota potuit tm colligere q̄ pt pēsionē soluere l3 l3 dictū nullo ture .pbat ff.pa. nec putat vex nā ff3 l3 nō cēt dria int em phiteotā ꝛ colonū.tē pp sterilitatem p̄tigēte i fructib⁹ q̄stūcūq3 maximā ñ fit remissio ephiteote p pte dāni: lic3 alīs sit i colono. Rō diuersitat⁹.q2 colon⁹ vē p ductūe sub q̄da3 tacita pdu ctiōe fructuū futuro2.ꝛ cō illis deficientib⁹ fit remisio p rata. S3 ephiteota solut i recognitōe3 dñi ꝛ pp hec pticula ephiteota solet lōge mīn⁹ solere q̄ colon⁹.x.ij.hoc ius ꝛ de l3 solent dari ꝟsus. Si res pīt tota libera bit ephiteota. S3 si.p pte nlla libera bit arte.ꝛ hec facit ad.q.notabilē ꝛ ꝛ q̄tidianā.fūdus dat⁹ i ephiteosis ñ pt coli pp guerrā:nūqd tēat ephiteota l3 tpe solue pēsionē.cōis opi.legista rū ꝛ bar.i.d.l.i.é q̄ ñ.q̄ eqpant fūdū inūdatū eē vl captū ab hostib⁹. vt.l. cū vn⁹.ff.ff.de bo.auc.iudi.pos. S3 si fūdus ē inūdat⁹.é ō pdi⁹.l.ij.ff.la beo.ff.ō acq.pos.ergo ꝛ capt⁹ ab hostib⁹.ꝛ ita fcō ꝙsulit.d. car. padue ꝛ tō postea totū collegiū paduanū.vt refert Pa.i.c.ff.morī p̄ncipal⁹ r p.l.i. i fi.C.e.q̄ regrit q̄ subā ipsi⁹ rei pentue legat: q3 nō p̄tigit q̄ nō pt colli pp timorē hostiū.nam reptret eo tpe ep̄torē.ꝛ sic i recognitōe3 dñi q3 soluere canones maxime cū guerre fint tpales ꝛ hāc opi.putat pa. nisi cēt tot⁹ fundus captus ab hostibus: ꝛ nō cēt spes de recuperatione quo cās posset .pcedere opi. ꝺria.

Additio S3 p pcordia pdictorū fcied̄ put not. do. Alex.ō imo.i ꝙsulit.icipiēte. Redēptoris ꝛc.videt i pūti q̄ ℞: ephiteotice ppe ē ꝛ pferti3 ispecto cōi vsu q̄n ali quid a pncipio dar .pcedenti. vt si res v3 mille dar cētū vl ducēta .pcedēti vl q3 ad certā gīationē ꝛ singulo anno soluit q̄d modicū i signū recognitōis dñi vt no.gl.i.d.c.potuit.ꝛ tali ephiteote nō fit remissio pp sterilitatē imo q̄dū dūrā vl ipsi⁹ rei subā durat durare d3 pēsio.aliq̄n vo ephiteota solut pēsionē corrūdēte fructib⁹ ꝛ sic p vsu ret nō aūt soluit q̄d mīmū signū recognitōis dñi: tūc d3 ei fieri remisio sicut .pductori ad lōgū tps cui⁹ silitudine h3 ꝛ ō ei⁹ nā magis pticipiat hoc cās ꝛ tō si pēsio erat corrūdēte fructib⁹ ꝛ cās fortuito nō poterūt fructⁿ pcipi ꝛ dānū fuit enorme q2 fructⁿ pcepti nō ascēdūt ad dimidiātē⁹ q̄ō pcipi ꝙsueū ē nō dēbet pēsio hoc .pbatur i.ff.q2 ℞o leōis i auc.de ñ alie.vbi hētur q̄ res ecclie q̄n i pncipio dar in ephiteosis p̄ pcedi cū diminutiōe sexte pus illi⁹ pēsionis q̄ q̄libet āno pcipi posset.ꝛ hoc ex eo q2 talis diminutio d3 cōpēsari cū sterilitate fructuū pp quā ephiteota remissionē hre nō pōt ꝛ sic inuit q̄ vbi fieret .pcessio .p pēsione corrūdēte ad fructⁿ absq̄ aliq̄ diminutiōe tunc .ppter sterilitatē fieret remissio.q2 alia nihil haberet empht teota in recōpensatione.nec ob.l. qui cūq3 la ꝑma.C.de fun.pa.li.xi. vbi em phiteote .ppter sterilitatē nō fit remissio.q2 dico q̄ illa lex logē in eo q̄ dixit rē q̄ erat valde sterilis. vñ rōne talis sterilitatis audiri nō d3 fi remissio nē petit q2 hoc sibi ꝙputari d3. vt no. glo.i.l.habitatores i ff. loca. vñ sigo ꝙuxit fūdū tpe guerre ꝛ ꝛpediat pp guerram vti re locata: non poterit re-

missionē petere: q; guerra isto cāu nō enumerat casuī fortuito ſ; culpe. nec ob. qō no. gl. in. d. c. potuit. q; illud ḥz locū i ꝓpio ẽphyteota. ꝺducēte pro modica penſiōe in ſignū recognitōis dñi. Sec' i alio vſurario ſoluente ꝓ vſu rei penſionē fructib' cozrūdētes. ⁊ ſic talis remiſſio fieri ꝺz ꝓrata fructuū vt ſi quarta pars ꝺumtaxat fructuū q̄ recipi cōſueuerunt percepta eſt: quarta ꝑs mercedis ꝑſtanda eſt iuxta c. ꝓ ſterilitatē de loc.

58 ¶ Quo ẽt ad fūdū q̄ colli nō ꝑt ꝓp guerrā ꝛc. do. Jaſon. in. l. i. C. eo. dicit q̄ fundamēta Pa. nō obſtant. q̄. d. l. i. ꝓbat oppoſitū: ⁊ q̄ illud de recōgnitōe dñi nihil facit. ⁊ dicit ꝓmo q̄ ꝓdicto ipe guerre nō pōt dñs preſtare patientiā ẽfectū ad effectū ſicut non potuiſſet ſi res tota pyſſet. ergo iterū nō ꝺz teneri ẽphyteota. Qō aūt dñs teneatur preſtare patientiā cū effectu ipſo emphyteote firmat. bar. in. d. l. i. q̄ in emphiteota ⁊ colono dñs teneē ad factū ſucceſſiuū. i. ad patientiā. ſ. ad patiendū frui. l. ex conducto. ff. loca. Scꝺo ꝓbat iſta fortiſſima rōe: q̄ emphyteota: ita demū tūr ad ſolutionē pēnōis: ſi ex re emphyteotica remane at aliqd. Et aliquid ꝺr remanere: qñ er ea ꝓcipiuntur fructus equalētes ⁊ ſufficiētes ad penſionē q̄ preſtat. ⁊ ad argumenta que fieri ꝑt rñderi pōt facilēdo vnū clipeū ꝙ qñ res ꝓp guerram labozari nō pōt turis diſpoſitione ꝺr deperdita. Finis

59 ¶ Quero ẽ;rio qd ſi res emphyteoticarta augeat: an augebit penſio. ff. Bario. in. l. i. C. eo. ꝙ non: imo putat ꝙ indiſtincte omne augumentum ꝑtineat ad ipſū ẽphyteotā;. vt qō turis eſt ꝺe diminutōe. Ide ꝺe augumēto.

60 ¶ Quero nūqd deſtructa re emphyteotica puta ꝺomo ex igne fortuito ſi poſtea reparetur. teneatur emphyteota aḋhuc ſolvere canonem: qꝺam ꝺicunt ꝙ nō q; illud ꝺicitur nouus. qō vī verus. ſi illa ꝺomus ex toto deſtructa ſi alias ſecus.

Additio. Hoc vī veriſſimum ꝛ in ẑctū emphiteotico q; ſubſtātia penitus non ꝺe perdit: q; remanet ſolū ſecus eſſet in ẑctu ſupñ clarto ſm Bal. in ẑtica. C. de iure emph. q; ſit hoc mō vendo tibi ſupficiē talis ſundi vel ꝺomus ꝓ centum cū hoc ꝙ ꝺies mihi in recognitionē ꝓpietatis ſoli quolibz anno vnū ꝺenarium. vel ēt ſi nō ꝓſtituitur pēnio annua: ⁊ eius natura nō ẽ vt ꝺeſtructa ſit perficie: puta ꝙbuſta ꝺomo vl' deſtructo oīno molendino: impetu ignis vl' aquarum finitus eſt iſte ẑctus ꝙ ſup ficiei interitū ita ꝙ ſi velles rectificare non poſſet Finis

¶ Pōe eſt ẽphyteota nō ſoluit cano 62 nez ꝓ biēnū: ḋns ꝺicit illū ceciḋiſſe a iure ſuo. ille ↄlegat ꝙ ḋns tenebat ſi ḃi in tanta vel maiori ẽſtitate nūqd icidat in penā. Dic ḟz Pa. i. c. bona ſi ḋes ꝺe ꝺepo. ꝙ nō. ille q ↄpēſat ꝺr ſolvere. vt i. l. ampl'. ff. rem ra. ha.

Additio. Spe. ꝺo' i. ꝺ. ſ. nunc 63 ꝺicit ꝙ emphiteota ex hoc pōt ſe tueri ſi vicam' ↄpēſationē fieri ipſo iure p. l. ſi ambo. ff. ꝺe ↄpenſa. Si ꝺo ꝺicim' ↄpenſationē nō fieri ipſo iure: tūc aḋhuc putat ſpe. ideē ſi mō cōpēſatio ſit obiecta: añ elapſum biēnū i ẽphyteota eccleſie vl' añ elapſuz triēniū i emphiteota priuati p. l. ſi ↄſtat. C. ꝺe ↄpen. Et ita vī tenere Jo. and. in. d. ſ. nūc. ⁊ Zilbat. in. l. ſi. C. eo. vñ videretur prima ↄſideratiōe ꝺicēꝺum ꝙ tenēꝺo cōmunē opi. gl. ⁊ ꝺoc. in. d. l. ſi ↄſtat. q̄ ḥz ꝙ regulariter ipſo iure nō ſit ↄpēſatio niſi oppōatur ab hoie ꝙ ſi emphiteota nō oppoſuerit ↄpēſationē ante ipſe ꝑdictū ꝙ ceciderit a iure ſuo: nec poſtea veniet audiendus volēs cōpenſationē obẏcere. in hoc tñ tene ẑrium: q; ẽſtis cōis opi. gl. ⁊ ꝺoc. ſit vt ꝺictū eſt. ſi hoc fallit quo ad penā mittandaz vel quo ad ipediendum curſus vſuraz: q; tunc ꝺdo pene ⁊ vſuraz ſit ipſo iure ↄpēſatio ſm notata p. glo. ⁊ ꝺoc. in. d. l. ſi ↄſtat ⁊ p. gl. ⁊ Bald. in. l. i. eo. ti. ⁊ ſm

hoc vꝫ q̃ cū hic agat de euictiõe pene ne ipe ẽphiteota cadat a iure suo ẽphiteotico qõ itelliget ipso iure opposita ꝑelatio ẽt si ñ fuerit opposita ab em phiteota a ipo ꝓdictũ. z ita notabit tz Jmol.i.c. bona fides de depo.adem tz Alng.in.l. semel mora.ff.so. ma. z Jo. fabr. z Jo. de pla.in.§.i bone fidei inſti. de actiõe. hec vo. Jason.i.l.ij.C.eo.

64 ¶ Quid ſi ipſe ẽphiteota mõ ſoluit tz alĩ: an cadat a iure ſuo Lud. ro. in ſuis ſingularib⁹ dicit q̃ nõ: p.l. fo: ma §. ſi cũ ego.ff. de cẽſi. Et plus dicit q̃ tertio ſoluẽte nõ ſolũ noie emphiteote ſed ẽt ſimplr vel noie ſuo emphiteota nõ ꝓuatur iure ſuo. d.l. forma. Ad hoc facit qõ no. bar. in. l. cũ ſeruus. ff. de ꝓ. ob. vbi dicit q̃ ſi teſtator picturã certo loco fieri mãdauit z repit pictura ſcã z neſcit ꝑ quẽ dic q̃ ſufficit q̃tũ ad pene euictõẽ vt i auc. hoc ãplius. C. de ſi delcõmiſ. z ad penã excõicatiõis q̃ cõ ſueuit apponi ex ꝓſtõe epi ꝓtra nõ im pentes volũtates defuncto: um

65 Additio. Da exẽplũ de eo q̃ ſol uit noie ꝓpio accepi res in ẽphiteoſis ab eccliã. deinde illa res puenit ad tertiũ q̃ cã tenuit z poſ ſedit ꝑ. x. ãnos: z ampli⁹ z ſemp ſoluit canonẽ ſuo ꝓpio noie credẽs illũ ius emphiteoticũ ad ſe ſpectare. Ego autẽ verus ẽphiteota nihil ſolui. Dic q̃ ꝓ deſt emphiteote. per. d.l. forma.

66 ¶ Si pone q̃ dñs nõ velit accepta re ſolutionẽ ab iſto tertio volẽte ſolueꝛ noie emphiteote: an cogat iuſt⁹ accẽ ptare. bal. notabl⁹ determinat q̃ non in. l. acceptã. C. de vſu. Dotus optima rõe: q: cũ ẽphiteota vel feudatari⁹ teneat ſoluere nõſolũ ad finẽ liberatõis ꝙſequẽdi: z ẽt in recognitõẽ iuris di recti dñi exiſtẽs penes dñz z iſtud nõ ꝓt fieri ꝑ tertiũ: ꝙſequẽs ẽ vt tert⁹ nõ poſſit ꝑ ẽphiteota ſoluere dño inuito.

67 ¶ Quid ſi dñs facit petiõ. vt nõ lice at emphiteotã expellere: ẽt ſi nõ ſoluat an valeat tale pct̃: ter. in. l. ij. C. e. vꝫ i nuere q̃ ſic. in ꝑticu facit. ff. de ꝓca. l. cũ ꝓcario. dic ꝙ bar. in. d. l. ij. q̃ pactũ q̃ eſt ꝫ ſubſtãtia ẽct⁹ facit ẽctus ipſo iure nullũ: vt. d. l. cũ ꝓcario ſicut ſi aliqs ſa ceret pactũ: q̃ eẽt vẽdito ſine ꝓcio. Sz ſi pactũ fiat ꝫ accẽſſoria ẽct⁹: vel ꝫ nã ſubſtãtia vz pactũ vt. l. pacti. ff. de pac. mõ ad. ꝓpoſitũ ſi qde fieret pct̃ q̃ ſi teneret ad ſoluẽdũ canonẽ nõ valeret q: eẽt ꝫ ſubſtãtia ẽct⁹. ſi ꝙo fit pactũ q̃ lz nõ ſoluat nõ poſſit alr cogi: tũ ad pactũ eſt ꝫ nãtia ꝓtract⁹ z ideo vz

Additio. an aũt valeat pactus 67 q̃ ẽt ſi res ẽphiteotica in totũs ꝓtet nihilominus emphiteota teneretur ad penſionẽ. dic q̃ ſic ſm Spe. in. d. §. nũc aliqua

¶ Quid ſi elapſo termino dñs recl 68 ꝓtat ꝑſionẽ oiuz ãnoꝝ qb⁹ ẽ ceſſatuz an poſſea poterit dcti. C. e. dic q̃ non bar. ꝙo ꝙz Ja. de are. dicit aut qs ꝓmo expulit z poſtea vult petere ꝑſionẽ z pot. vt in auc. g rez. C. de ſa. ſan. ec. aut ꝓmo ꝓcepit ꝑſionẽ z poſtea vult expel lere. z tũc aut ꝓcepit ꝑſionẽ tpis ꝓte ritũ tm̃. z adhuc pot expellere vt. ff. lo ca. l. colonus. aut recepit, ꝑſionem ẽt tpis futuri z tũc ſi pt cũ ex pellere: niſi fuerit ꝓteſtatus. ita dz itelligẽ. d. gl. hec bar. in. d. l. ij.

¶ Quid ſi ẽphiteota ꝓmiſit penã ſi 69 nõ ſoluerit ꝑſionẽ: ẽctu ꝑmanente in ſua firmitate ille nõ ſoluit: dñs vult eã expellere: ille offert penã z dicit ſe non eſſe expellendũ: dic ſm Alex. z Jo. ni hilomin⁹ eſt cẽ expellẽdũ q: pena gra tia ſeruantis pactũ fuit apposita

¶ Quid ſi ei q̃ debebat ſoluere ꝑſio 70 nẽ ſucceſſit hẽs ignoras: z ꝓp ignoraã nõ ſoluit gl. i. l. ij. C. eo. dicit q̃ reſti tuit hẽs de eẽtate qõ plz bar. ibi idẽ tz gl. z di. i. l. cũ filĩ⁹. §. i hac. ff. de ꝓ. ob.

¶ Quid ſi dñs cui ſoluẽda erat pen 71 ſio moꝛtu⁹ eſt z ſic tacẽte hẽditate trã ſiuit ꝓximũ vel triẽniũ: nũqd poſſit ei ci emphiteota ꝛ. ꝑ ꝓdicta q̃ nõ

Additio. hoc ipm tz albz. in. l. 72 iij. §. cetez. ff. ſo. ds. iſſe. idẽ bal. i. l. C. eo ſpe. ꝙo i. d. §. nũc tz q̃ imo res cadat i ꝓmiſſũ ẽt ſi ñ fit ꝓſo cui ſoluat q: obiit fieri depoſitio z ꝙſi

gnatio inf formaz .l.ij.C.e.7.l.accepta C.de vsuris.7 ita pf trāsire ibi Jo.an. fz dns ialo.d.l.ij.fz pnaz opi.ſ.q ephi teota ſi cadat pterea.i.l.ſi pdia.ff.de ac. emp. Tuti tñ eēt fz eū ſi nōdū eēt lap ſū triēniū q pecunia vponeret 7 phi gnaret p tex.d.l.ij. Sz lapſo tpe putat q emphiteota expelli non poſſit

73 ¶ Quid ſi ephiteota tnit vtent⁹ i car ceribus 7 pterea ñ ſolut cāone: nun qd ſi elapſū ſit triēniū poſſit expelli. Dic q ſi qz vtēt⁹ i carceri⁹ dī legitie ipedit⁹: ita q p ceſſatōez nō poſſit ex pelli. Ita notabiliꝫ vteriat An.ō bn.in c.ſignificāte de pig.7 poſito q ipo inf eaderet teneo q ſaltē vberet in effectu in integrū reſtitui ex clauſula gñali. hec Jaſon.in.l.ij.C.e. Finis.

74 ¶ Quero qd i mioze: an currat ſibi tps ſi ñ ſoluat: qdā dicūt q ñ p tex.i.l. ſi.C.i g.cau.in fine.reſti.nō eſt neceſſe.

75 ¶ Quero: qs recipit ephiteoſiz p ſe 7 ſuis filijs 7 nepotib⁹: ſi pm⁹ vel ſcōs obligt circa ipz ſctū ephiteoſis ñ ſoluē do canonē vt alienādo ſine inia dñi: an noceat ſequētib⁹.ff.bar.i.l.eū.g.ff. ō iterdi. q ſic. Sz ſi alias obligret pp q ō bōa publicarēt: iſta bōa vbēt fma nere apō filios 7 nepotes: q ñ trāſeūt ad eos vt ad hēdes: fz hñt ture ſuo.vt. l.vt inſtūrādi.ſ.ſi liberi.ff.ō oper.li.

76 ¶ Quid ſi filꝰ fnctus erit hereditati pfne: an pt ftinere ephiteoſiz. Bar. in d.ſ.ſi libi dicē q ſic i cā ppoſito.ſ. qñ recipit ephiteoſiz p ſe 7 ſuis filijs 7 ne potib⁹ vt dictū ē. Sec⁹ ſi poneret ēt i lud vbū hēdib⁹. nā tūc vbēt filijs ita ōmū ſi cēnt hēdes: q tūc ꝓceſſio reg rit vtrūq.ſ. q ſit filꝰ 7 hēs: ita dicit ter.i.auc. ō ñ alie.ſ. ephiteoſim. 7 iō ſenda q trāſeūt ad filios: vt filios ita ſi ſi heredes ſint: oñr vēire i hēditat⁹ pe tītōe.vt.i.l.itē vidēdū.ff. ō petī.hēr.7 idē dicēdū i ephiteoſi q regreret hoc ſ. aliquē eē filiū 7 heredem.

77 ¶ Pōt filia ē inſtituta hēs i certa re 7 ē iuſſa eē ptēta: 7 qō pīno ō bōis ſuis petere ſi poſſit. an ſi obſtāte hoc poſſit hēe fgreſſū ad bōa ephiteoticaria. ff. bar.in.d.ſ.ſi libīt q dcā bona debent intelligi q pl⁹ de bōis ſuis peteē ſi poſ ſit iure hereditario. fz nō dz quari eo in re: qō hz vt filia ſi vt here. vt de iure emphiteotico 7 pfonal⁹. 7 poſito q pf poſſz filiā quare ex diſpoſitione ſua ab ephiteoſi: ſi illa bona hoc nō ꝓmāt. 7 p dicta.bar.ibi ifert q ſi ipe inſtituit filiā i certis reb⁹ 7 iuſſit eē ptēta 7 q plus de ſuis bōis peteē ñ poſſit pōe q res ille ſint vltra ltiaz mō filia vnit do tē mſnā. an poſſit. ff. ſe oſtulaſſe q fict qz bōa intelligūt dūcto ere alieno. p hoc.l.bonoꝝ ō p. ſi. zl. ibi ſignata co. ti. mō filia petit dote tāq es alienū. nec petit de bōis ſuis: qz illa itelligāt de dūcto ere alieno. ita ēt i ꝓcēdēti. q. filia petit ephiteoſiz: vt es alienū: ñ vt de bonis deiuncti hec barto.

¶ Pōe aliqs accepit tādū i ephiteo 78 fiz p ſe ſuiſq filijs: an itelligat de nāli bus. ff. Spe. vt tenere q ſic ſed bar. i. l. ex facto. ſ. ſiga rogat⁹. ff. ad tre. dicit ꝙ poſſe eē pfi ephiteoſi data a puato Sz i ephiteoſi data ab eccīa credit q ñ intelligat ō naturalib⁹ aliquo caſu ō illis ēt ñ cogitauit eccīa nec pſumē dū ē q cogitauerit pp dignitatē 7 qz tales ñales ſi pñt hēri ſine pcō mōtali

¶ Quero ad qītū tps hbat hēt em 79 phiteotic⁹. ff. aliqñ. hñt ad tps: puta ad.x.vel.xx.āños. in q ēt ſuccedit hēs vſq; ad illō tps. aliqñ hñt i ꝓpetuū 7 tūc ñ auferī ephiteote nec ēt hēditbus ei⁹ donec ſoluerit cānonē. poſſeſſio tñ ecclie ñ pōt ō nouo dari i emphiteoſiz ꝓpetuo eī ō re ec.nō alie. nulli 7 fz gl. i cle.i.ō re ec.nō alie.dē ꝓpetuo fm tu ra cū data.ad.x.āños vl vltra. nā ad mo dicū tps dari pt qō dē ad nouē āños i cluſiue. ſi tñ poſſeſſio ipa erat ꝓpa ephi teotica 7 ꝓuenit libe ad eccleſiaz bene poterit in emphiteoſim dari etiam per petuam fm quoſdam.

¶ Optio 7 venditio de nā ēptōis eſt: q ex q ꝓtract⁹ inīt⁹ ē ꝓpinet lucrū 7 periculū rei empte ad empto rem. fz res tradita ñ fit inſti.eo.ti.ſ.cū autem.ff. de peri. 7 commo. rei ven.l.

lā qō. vñ dāt regula talis. cū venditio fit pure. ꝛ sine scripti certe speciei que degustationē nō exigit oē periculū spectat ad emptorē: excepto casu publicationis nīsi pactū culpa vel mora interueniat vl' caliditas. pure tō dī qz si cō dītionalis cēt vēditio añ euētū ꝯditōis periculū ptinet ad vēditorē vt. ff. de pi. ꝛ rō. l. illū. sine scripti tō dī qz si i scriptis periculū spectat ad vēditorem añ cū scriptura pficiat: qz q̄scq; facta fit: neuter agere pōt. C. de fi. istrū. l. ptractus. dicitur aūt ꝛctus fieri in scriptis: qñ ꝓuenitur q̄ aliter ñ valeat q̄ facta fit ex inde scriptura. C. ō. ꝑba. cū res. Sec⁹ si a pn ciptio simplr ꝛhabitur: ꝛ post ad ꝑbatio nē fiat inde scriptura. ff. de pig. l. cōtra hitur. certe tō dī: qz si i sub alternatione vendā tibi sticū vel titiū. periculū ptinet ad vēditorē. sed ad emptorē vt si sticus moriuus est dabit titius ff. de ẜhē. emp. l. si i emptōe. §. si ēptio Speciei tō dī: qz si i genere fiat: puta vēdo tibi hoiez: nō dico qué: nūq; ad emptorē spectat periculū q̄ qō in genere debeī: pertine nō pōt. ff. ad. l. fal. in rō ne. qz hic vēditur certus de incertis.

¶ Quid si vēdo incertū de certis: vt vendo tibi vnū de fruis meis vel decez corores ex hoc dolio seu. x. sextaria. ꝛc. ho. in sū. in ti. de ẜemp. dic. vī liberet si oia pereāt vt. ff. ad. l. fal. in rōe. §. in certe. vel forte aliud tibi legatari⁹. n. nō petit vinū cū totū effusum sit: neq; pz eiū q̄ legatū nō é. emptor ñ repetit ꝑ eum si ipz vendit. qz fine cā é penes vēditorē ꝛ si nō soluit hz exceptionē: ꝛ sic nō ptinet periculū ad eū pau. ät ō ca. in. l. qō te. ff. si certū pe. dicit q̄ sigs est obligatus in genere gñalissimo vt ad hoiez: ꝛ tūc debitor ñ liberatur ꝑ interitū. aut ꝑalterno: vt vnū de fruis. Et tūc ant pētt aligd ñ oēs ꝛ idē vt si liberet debitor: aut oēs: ꝛ tūc liberatur: qz perijt totū genꝰ. vt. d. §. incerte. hec pa. si quis tamē vellet tenere opi. Do. posset dicere q̄ dicta pau. habēt locum in legato prout log̃mur. d. §. incerte. secus in ēptōe ꝛ vēditiōe. ad ꝟ text. notabil in. l. q̄ si pendente. ff. de piculo ꝛ cō. rei vē. Segitur q̄ degustatione ñ exigit. ō dī qz si degustationē exigat ꝛ vēdat i spē: ptinet periculū ad ēptorē post degustationē ẜ nō añ. ff. de peri. ꝛ cōmo. rei vē. l. si viā nisi vinū vendatur ad mēsurā in certa die. qz tūc hz vēditor ptātez mensurare vel' offerre vt mensuretur. ff. eo. qō sepe. §. in hīs.

¶ Quid si emptor nolit mēsurare. ꝛ ꝟm direc. li. i. q̄ vendītor potest mensurare ꝛ effundere coz̄a testibus. si vasa sunt sibi necessaria: vel ꝓpter vindemiam: vel ꝓpter nouā rōnem ꝛ iustaz. ff. de peri. ꝛ cō. rei ven. l. i. §. vltimo. ꝛ l. y. Excepto casu publicationis. qz si fundus venditus fuerit publicatus causa maleficij: periculū ptinet ad vendītorē ff. lo. l. si fundus. Doc Bof. ꝛ Post. ni si pactum tō dicitur: qz hz vendītor de natura contractus teneatur de dolo lata culpa ꝛ leui non tñ teneur de casu fortuito. ff. de pi. ꝛ cō. rei. ven. l. custodiam ꝛ. l. si vēdita sed ꝑ pactū teneī. ff. ō peri. ꝛ cō. l. si is vendītione. De casibus specificatis tantum de quo dictū é. ē. casus fortuitus. §. i. vel culpa. f. precedē te insti. eo. §. cum aūt. vel mora q: tūc spectat periculuz ad mozosuz ēt si res peritura erat penes alīū. de. leg. i. cum res. hoc intellige in foro contentioso. Secus in foro anime. Sz vltima mora semper nocet. d. l. illud vel calipitas qz si venditor affirmauit bonitatez duraturam imputatur ei: vel sciebat bonitatē ñ duraturam ꝛ tacuit. ff. de peri. ꝛ cō. l. si quis vestra. ꝛ hoc est cōtra illos qui adulterant vina admittēdo aliquis boni vini cum alio corrupto. quod postmodum vendunt tacentes huiusmodi admixtionē. Et ꝑ predicta tenēt ad restitutionem de omni damno vel interesse. quod ementes ꝓuenerunt vel de eo plus quod ꝓuenirent ex huiusmodi taciturnitate. Itē de nā huius contractus é q̄ sicut periculū ad ēptorē ptinet ita ꝛ emolumentū. vt extra de reg. iur. qui sentit li. vi. Et tō qō ꝑ allunionem accrescit ꝛ fructus ꝛ ꝓtus ad tpm em-

piorem spectat. C. de ac. emp. l. fructus
¶. l. pe. Alluuio aūt dr incrementuz la
tens ¶ quicquid agro meo per alluio
nes flumen adiecerit: meuz est. Secus
si incrementū est apparens.

¶ Quid si dolus dat cām Scūti. dic vt
dictū est. ff. dolus. ℌ. l. adde. tñ qō not.
pa. in. c. q; plerīq; de īmu. ecc. ℭ dato
ℭ dolus ñ det cām Scūti: nec icidat i cō
tractū, si emptor sciebat rez plus vale
re ¶ venditor ignorabat. ℭ in foro aie
teneť restituere ℭ plus valebat q; egit
Ꝫ iusticiā naturalē decipiendo ꝓximū
saltem re ipsa in precio.

4 ¶ Quid aūt si vterq; fuit ignorans ꝑ
re ipsa venit deceptio in precio an su
perueniente scia teneatur restituere il
lud in quo alius fuit deceptus. pone ex
emplū. Quidā simplex habet lapidez
pciosum. quem vitreū cē credit. Itez
ille qui emit silr credit cē vitreū. gd in
re. Quidaz dicūt ℭ emēs in aliquo ñ
tenetur ad restitutōz. q; ꝑ ēptionē bōa
fide factā talē lapidez acquisiuit. Sed
Pa. credit ℭ teneat ad restitutionē si
a ꝓncipio emisset ꝑ ꝙ valoze. si illum
scīmisset. Secus si illam rem nō emisset
ꝑ illo pcio. dz tñ restituere rem si alter
vellet restituere pcīū: ex quo non vult
supplere iustū pretiū. ar. bonū in fādo
ff. de rei ven. ¶ i. l. si gs cū alter. ff. de ℞.
ob. vbi partīcaf deceptio re ipsa ¶ ex
ppōsito. ¶ ꝓpter hoc bar. i. d. l. siquis
querit. dr instō venditionis dedit rez
pro tanto. ¶ illud quod plus vz dedit
¶ donauit. An propter hoc cessabit re
medium. d. l. si quis. ¶ remedium. l. ij.
C. de rescin ven. que loquitur de dece
ptōe ex ppōsito. Bar. ff. ℭ si venditor
sciebat valoze rei tunc per talia verba
cessāt remedia dictaz legum. Sz si hoc
ignorabat: tūc per talia ℞a habebat
animū donandi nisi modicuz. vt. l. si li
bertus. ff. ℌ oper. li. ¶. l. hec adiectio. de
verbo. signi. Et ideo si ēqlitas est ma
gna. apparet ℭ in hoc cōtractu dona
tionis est lesus. ¶ sic habebit remedia
dictarum legum. Et Bar. dat cautellas
vt in instrumento dicatur. ¶ illud qō
plus vz: siue sit ēqlitas modica siue im
modica dedit ¶ dōauit ¶c. vel renūciet
beneficio. d. l. ij. ¶ similium quod tan
tundem importat.

¶ Sz an remedio. d. l. si quis possit re 5
nunciari. ſ. exceptioni doli. qui dolus
est in re ipsa. ℞. bar. vbi. ℌ. ℭ sic nō tñ
propter hoc putat ℭ sufficiat simplr
renūciare exceptiōi doli. nisi expīmatur
ℭ renūciat bñficio. d. l. siquis vel
per alia ℞a q; tātūdez ipoxent. nā illō
renūciare est donare. vt in. l. siquis de
legauerit. ff. de dona. ¶ sic ad modicaz
quātitatem refertur

Additio. Nota ēt pro ℌlectorū 6
declaratōe. ℭ deceptio
re ipsa ¶ ppōsito egparantur qñ dece
ptio re ipsa ꝙngit vltra dimidiū. Se
cus aūt si citra dimidiam iusti pcij iter
veniat deceptio tūc tam in foro ꝓntio
so ¶ ecclesiastico ℭ in foro anime non
tenetur restituere ℭ habuit. Si ꝙo vl
tra dimidiaz tunc in oi foro restituere
obligatur. Et sc̄m Pa. in. c. in ciuita
te de vsur. iura canonica ꝓmittentia de
ceptionē vsq; ad dimidiū iusti pcij de
bent intelligi qñ deceptio venit ipsa. se
cus vbi dolus dat cām Scūti vel inci
dit in Scīum q; tūc dz illud restitui. q;
non est dissimile ℭ ius canonicum in
stinctu spūs sancti ꝺdit vt in. c. si gs
diacon⁹. l. di. approbet hāc deceptionē
dolosaz. Si aūt iterueniat deceptio ex
ppōsito. si vltra dimidiā tūc in oi foro
restituere obligať. ¶ sic verificatur qđ
dictū ē. ſ. ℭ deceptio ex ppōsito ¶ re ip
sa pificatur. si vero deceptio ex propo
sito sit circa dimidiam tunc in foro cō
tentioso restituere non obligatur. Se
cus vero in foro ecclesiastico ¶ in foro
aie si sit quid notabile. vide de hoc. ℑ.
vsura. i. ℌ. xxxi. Finis

¶ Et per ꝑdicta apparet so. de alia. q. 7
quam ponit Archi. ſ., Pone creditor
meo feci publicam donationem. c. flo
renozum. q; nihil inde sperabam habe
re vel no incurrerē aliqđ dānū virum
post hanc donationez possim aliquid
de bōis ei⁹ inuētis. vel ab alio oblatis

ℳ 6

recipere. & si acciptam an teneat eidē
resistere. Dicendum q̄ possum reci
pere & retinere. & de rōne. n. donātis
est liberalis & voluntaria translatio
quod non contingit in casu posito. &
ideo sibi licebit satisfacere de bonis il
lius inuentis: quē admodum ls alijs
damnificatis q̄n non donasset.

8 Utr̄ liceat aliquid vendere plus q̄
valeat. q. fm Tho. scōa scē. q. lxij.
q̄ carius vendere vel vilius emere rē
q̄ valeat: est iniustū: nisi res que ven
ditur cedat in detrimentū venditoris
qui multū re illa indignet. nam in ta
li casu iustum p̄ceptū est: vt nō solū re
spiciatur ad rez que vēditur sed etiaz
ad damnū quod venditor incurrit ex
venditiōe: sic licite pōt vendere plus
q̄ valeat fm se: q̄uis non vendatur
plus q̄ valeat ipsi vēditori. Quod si
emptor luuetur ex re quā emit. sed vē
ditor nō dānificat: carēdo re illa. non
dz eā supuēdere: q̄ vtilitas q̄ alteri ac
crescit. non est ex vēdente: sed ex pdi
tiōe emētis. nullus autez dz vendere
alteri qđ non est suū. Quod aūt dr q̄
licitū est ꝫhentibus se decipere vsq̄
ad dimidiā iusti pcij dic ꝑs Inno. i. c.
in ciuitate. de vsur. q̄ illud p̄cedit u
re fori: nō ture poli. & qno ad deū nō
p̄cedit: ls ius positiuū noluit dare ac
tionē p modica lesione in oditū litiuū
sed solū q̄n est magn⁹ excessus: puta
q̄n. aliqs est deceptus vltra dimidiaz
iusti pcij. emit aūt ꝑs Azo. res min⁹
dimidia iusti p̄cij: si res valet decez
& venditur p gnque minus vno de
nario. & sic decipit vēditor. Si aūt vī
decē & emat p gndecij & vno dena
rio: deceptio est vltra dimidiaz iusti
pcij. & sic decipitur emptor alij di
cunt q̄ tūc est deceptio vltra dimidiā
iusti pcij q̄n res valēs decez emitur
p̄ro. xxi. sed p̄ma sniа verior secūdus
ho. & Ber. in. c. cū eā. extra eo. Idem
Pa. ibi dicēs q̄ fm aliā opionē non
est repire casus deceptiōis in vēditore.
Naz si res vs decē oz q̄ daretur p
nihilo vel p min⁹: q̄ nō est possibile
nā emptio est sine pcio. Jus aūt diui
nū nihil impunitū reliquit vnde ꝑs le
ges diuinā iliciti reputantur: si in emp
tiōe & vēditiōe nō fit obseruat equa
litas iustitie & tūr illeg plus ꝑs recō
pensare et qui dānificatus est: si fit no
tabile dānū. Qđ tō dico: q̄ iustū p̄e
cti rez q̄nq̄ nō est pūctualr determi
minatū: ꝑs magis in q̄dā estimatiōe
p̄sistit: ita q̄ modica additio vl dimi
nutio nō vt tollet eq̄litatē iusticie. ad
predicta facit qđ q̄dā dicūt q̄ illa eq̄
litas iusticie ꝑs quādam latitudinē &
tres gradus. Primus dr̄ pius. scōus
discretus. tertius ꝑo rigidus. ibi gra
sunt due partes pāni etiā bonitatis
& expēsaꝝ: haz tñ pettaz pp varia ca
pita: circa illaꝝ varijs varia estima
tio fiet: & repient ipsi estimatores cir
ca illas triplr variari. Quidā estima
bāt quālibet illarū pcij q̄nquaginta
ducatoz hic potest dici gradus pius.
Alij ꝑo q̄nquaginta cum dimidio: &
talis pt dici gradus discret⁹ Alij ꝑo
li. & hic vocatur gradus rigidus. & tñ
oia ista pcia itra dicta equalitatē in
iticie p̄zhēdentur. Si aūt vltra istā
equalitatez aliquid vendatur. si nota
bile est restitui debet maxime si ex al
tero istoꝝ quattuoꝝ p̄cedat. pmo
si ex ignorantia. secundo si ex mentis
leuitate aperta vel p̄sumpta. tertio
ex quacūq̄ magna egestate. Quarto
ex quacūq̄ magna necessitate ad hoc
compellente. ex quibus comp:hēdi
potest q̄ talis ꝓtractus non procedit
ex mera & gratuita voluntate. nam ta
lis defraudatio in minus emendo: cō
tra caritatez est licz ex vtriusq̄ partis
consensu talis contractus procedere
videatur. nam fm ph̄m. viij. ethi. Ignō
rantia & aliqualis. coactio excludunt
voluntarium Et fm hoc potest intelli
gi id qđ no. do. An. in. d. c. q̄ plerīq̄
& pan. ibi vbi facit differentiam. An
emens fuerit persona sagax vel igno
rans. vt primo casu venditor plus tūc
vendens q̄ valeat non teneatur ad re
stitutionem. secundo vero sic & plus

dicit pan.in.c.cum causam de testi.q̄ si taz vendito: cū emptor sciebant naturam rei z valorem: tunc nullus subest peccatum: licet res sit vendita pro maiori vt minori pretio. Predicta intellige cessante magna necessitate z non aliter vt dictū est.

¶ Utrū qs cōpelli possit ad vendendum rem suam. ff. fm Pa.in.c.i. eo. ti. fm cōmuniorem opi. q aut qs exposuit rem suam venalem. aut non Primo casu in his que sunt necessaria ad vitam hominis: potest superior statuere iustum pretium naz interest superioris quidere vtilitati subiectorum z reipublice. z in istis dz intelligi. d. c. i. z iura filia. Et quo ifert bal. in. l. i. C. de epi. au. q cū vita hominis non possit duci sine vestimentis z sine hospitio. q etiam in domibus aptis ad locandum: z in pannis potest statui certum pretium. Et ita taz vndum actuz fuit padue in domibus cōducendis per scholares. Nam quelibet domus apta fuit discripta in certo libro. z descripta penso annalis. in in alijs vo que nō sunt necessaria ad vitam hz locum. l. vndum. C. de contrahen. emp. z. l. nemo exterus. C. de iude. vbi habetur q nemo pō cogi potest ad vendendum res suam nec qs pōt apponere pciū rei alienę: sed gsq. in re sua erit moderator z arbiter. l. i re mandata C. man. z in. d. l. vndū. Qd est valde notabile. z facit q in istis locabilis z gēmis z hmōi que nō sunt necessaria ad vita sed potius ad pōpam z ornamentuz que appreciantur cōiter iuxa affectionem hominū possit vnusqsq; pcium pro suo libito voluntatis apponere. Secdo casu princi pali. s. cum qs rem suam non exponit venalem. Et tūc aut subest necessitas z pūt eruberātes cōpelli ad vendendum iusto pretio ea que sunt necessaria ad vitam hominis. z sic seruatur tpe caristie: q: tunc oia victualia dēt esse cōia. Ad hoc tex. cū gl. in. c. sicut hȳ. xlvij. di. vbi cōcluditur: q̄ lz iclgē

tib⁹ agere ℨ ditiores ad victualia cēi cādarū cū iplozatōe iudicis vt opellat ¶ Utrū negociando liceat aliqd cari ius vendere q̄ sit emptū. ff. fm Tho. vbi. s. nihil phibet lucrum ordinari ad aliquem finem necessarū vel honestum z sic negociatio licita redditur. sicut cum aliquis lucruz moderatum qs negociando ḡrit. ordinat ad domus sue sustentationez. vel ad subueniendum indigentibus. aut etiā cū aliqo negociationi intendit pp pubis caz vtilitatem. ne. s. res necessarie ad vitaz patrie de sint: z lucrū expetit nō quasi finem: sed quasi stipendium sui laboris. Et sic pōt qs carius vendere q̄ emit. hoc tamē nō pōt regulariter nisi fuerit mutatū preciū rōne forme temporis. vel loci. vt notat Pe. de ancha. in. c. i. de vsu. in. vi. Et inter mutatiōes forme vī exprēsse cōprehendi si qs emerit merces in magna q̄titate. z minutis vendat. Solent enim res in magna q̄titate cōiter meliori foro vendi z pro hoc vī facere q dicit Crisp. q quicūq; rem cōperat. vt integrā z imutatam vendendo lucretur: ille est mercator q de tēplo dei ejicitur. Tū ad hoc respondet Alten. ff. Alex. angli. q facienda est vis in hoc qd dicit rem integram z immutataz Cogitur enim de illo q in negociādo intendit lucrū tanq̄ finem vltimū z cupit sine labore z solicitudie ex aurifitia ditias congregare. vñ predictus verbū nō habet locū in eo qui negociatur pp pprias necessitatez. vel reipublice vtilitatez. vel primi pietatez nec ēt in eo qui vendit rem imutatā q̄tus ad substantiam. mutatam tū q̄ tum ad locū. q: talis ratione laboris z periculi. vel expensaruz famulorum vel apothece z huiusmodi licite pōt querere mercedem. Nec etiam habet locum in eo qui in emendo considerat empte rei periculum in seruando q: potest deteriorari. vel cremari vel futuro perdi. talis enim potest merce dem querere ratione incertitudinis

euentus futuri ⁊ susceptionis periculi
vnde in emendo non est certus: vt in
tegram ⁊ immutatam vendendo lu
cretur. Et plus dicit archi. flo. Pone
mercato: emit aliqd p.x.⁊ in eadem
ciuitate vel domo abscq; vlla traiectio
ne mercium vel modica: ⁊ sine aliqua
meliozatione rei empte ⁊ hmõi: vendit
p.o.xij.an hoc liceat.ꝙ.ꝙ fic: dūmodo
iustum pretium non excedat.

11 Additio. Ex predictis habes qꝫ
sit ille mercato: qui sit
ejctendus de templo: qz aut est ille qui
emit rem: ⁊ immutatam vendere inten
dit vt indicat caristiam aut qz emit in
dānum reipublice. sicut ille ꝙ emit totū
granum vel cottonuz ⁊ hmõi modi vt
postea vēdat suo modo vel tertio qñ
ponit finem suum in tali mercatione
vt dicit Alten. talis ejctēdis est de tem
plo. Nec dicta verba Trisoliumi dñt
intelligi vt iacent. alias omnes merca
tores essent in statu dānationis. Ait. n.
ibi mercato: nunqꝫ potest deo placere
⁊ ideo nullus xpianus debet esse mer
cato: aut si voluerit esse projciatur de
templo. Jte. j. dicit mercato: sine men
dato ⁊ periurio esse nõ potest ⁊c. que
si intelligātur vt verba iacent sunt fal
sa. ⁊ ideo intelligenda sunt vt dictum
est. Quid. n. si mercato: emat petiam
panni vt lucretur ⁊ eam statim absq;
alia traiectione vel mutatione forme
loci: vel temporis: vel vendat cum aliq
quali lucro dicemus ne ꝙ sit ejctēdus
de templo. Certe non. habenda. n. est
ratio expensarum famulozum: pensio
nis apothece: ac etiam amissionis tem
poris ipsius mercatoris ⁊ aliozum. Et
experientia teste videmus hoc fieri p
totum mundum etiam a timoratis
mercatoribus.

1 ¶ Item pone: vis mihi librum vende
re p.o.r.⁊ ego non intendo emere nti
si primo inueniam qui emat a me pro
xij.⁊ postq; vendidi alteri: emo a te: ⁊
do tibi decem: ⁊ teneo duos. an pos
sim: ⁊ cui teneor. ꝙ. Archi. flo. ꝙ in
stum pretium rerum non consistit in
indiuisibilibus sed in quadam latitudine
vt dictum est ideo si emens librum p
decimo eundem vendit p.o.xij. iusto ta
men precio. vt quotidie contingit nõ
videtur condemnandus: quin imo si
alias non erat empturus. nisi primo
certificatus de lucrando: duo fuisset
dummodo vt dictum est: iustum pre
tium non excedat. de industria vide
tur laudandus.

¶ Pone dedisti mihi librum vel ve 12
stem vt venderem p.o decimo vendē
di. p.o.xij. an possim tenere illa duo:
vel debeam tibi. vel emptori reddere.
ꝙ. qui. s. ꝙ vendenti sufficere debet lu
crum quod inde consequitur: puta tan
tum p.o libra. vnde iste medius ven
dens. cum purum ministerium gerat
primi tradentis qui sibi constituit cer
tam mercedem p.o labore suo. quic
quid superuenit totum tradere debet
primo vendenti. ⁊ non emenli. nisi fo
te plus iusto precio vendidisset: quia
tunc restituere tenetur emptori: ⁊ non
primo venditori.

¶ Utrum venditio reddatur iniusta 14
propter defectum rei venditi: vel etiaz
propter latentem eius bonitatem. ꝙ.
sm tho. scōa scōe. q. lxxvij. Circa rem
que venditur triplex defectus conside
rari. potest. Primus quidem sm spe
ciem rei vputa si venditur auricalcuz
p.o auro. aut vinum mixtum aqua p
puro. Secundus defectus est sm qua
titatem ponderis vel mensure. vt figa
vtatur scienter deficienti pondere vel
mensura. Tertius est ex parte qualita
tis: puta si animal infirmum vēdatur
quasi sanum. In his tribus casibus: si
quis venditor scienter offenderit: frau
dez committit ⁊ illicita est venditio. ⁊
ad restitutionem tenetur. Si vero eo
ignorante aliquis predictorum defe
ctuum in re vendita fuerit venditor q
dem non peccauit: tamen cum ad ei⁹
noticiam pervenerit. tenetur damnuz
recompensare emptori. Et ex his pa
tet ꝙ illicitum est vendere aurum vel
argentum alchimicum p.o vero: quia

non est adeo purum sicut verum: nec habet omnino easdem proprietates: sicut proprietatem leuificandi: aut q̄ valeat contra certas infirmitates ꝛ huiusmodi. Si autem per alchimiaꝫ fieret verum aurum: non esset illicitum vendere pro vero: quia nihil prohibet artem vti aliquibus naturalibus causis ad producendos naturales ꝛ veros effectus. vt dicit augu. i. li. de tri. Vide de hoc pa. in. c. ex tuaruꝫ de sor. vbi ꝑm oldra. concludit q̄ scientia alchimie non est prohibita ꝛ dicit q̄ in hoc vna species non transmutatur in aliam diuersam. cū omnia metalla pro cedant ex eodem fonte ꝛ vno principio. vz ex sulphure ꝛ argento viuo. ¶ vbi est melior influentia astroꝝ. ibi producitur metallum preciosius vnde per influentiaꝫ astroꝝ ꝛ cū lapidibus ꝛ cū herbis qb⁹ insunt multe virtutes pōt naturaliter vna species metalli ꝙerti in aliam magis ꝓciosam.

¶ Et circa defectū mensure queritur an excusentur tabernarij dantes mensuras vini diminutas scilz vsq̄ ad collū dolij vel alterius mēsure cū hoc sit de more tabernariorū. ff. arch. i. dicit q̄ nō excusantur: qz emētes decipiuntur: cum intendant recipere plenā mēsurā ꝛ ꝑtra volūtatem ipsoꝝ diminuitur. Nec cōsuetudo excusat que dicenda ē corruptella nisi hoc faciant. vt seruent indēnes. vel cum aliquo lucro ꝛ rationabili. vt qz alias nō lucrarētur si plenas mēsuras darent: qz. opoꝛtet ꝛ precium augere in quo non inuenirēt emptores vel paucos. Sed verte casū: quid de mulieribus que ꝑm morē patrie dant lanam vel linum ad nēdum vel filland. ꝛ cōputant filatum ad rationem. xiij. vnciarū ꝑ lib. quando hoc scit qui laborat illa filando. si non solui de. xij. vncijs nisi ꝓ vna libra. ff. qui. ē. q̄ ꝓprie hic non est fraus: qz non decipitur cum sciat sic debere solui. ꝛ sic intelligit ꝑactū cū a principio sibi datur opus. Scienti. n. ꝛ consentienti fit iniuria. cuius turpis videat mos.

¶ Circa defectū ꝗlitatis queritꝫ quid si quis vendat equum ꝛ post paucos dies moꝛit. an vendens teneatur restituere precii. ff. Panoꝛ. in. c. iniustū. de rerum permu. post Li. dicit q̄ aut moꝛbus notus erat vtriq; ꝛ non competit aliquod remedium qz scienti ꝛc. aut vterq; ignoꝛabat. ꝛ tunc aut emptoꝛ non fuisset alias emturus ꝛ competit actio redhibitoꝛia. Si ꝓ alias emisset ꝛ tunc competit actio quanti minoris non autem ad totū damnum. aut sciebat alter tantum. Et si emptoꝛ sibi imputetur ratione predicta. Si venditoꝛ tenetur ad oē interesse quod inde passus est emptoꝛ. non solum ad precū vt in. l. iulianus. ff. de ac. em. nisi interuenisset pactum. vt non teneretur.

¶ Sed quid si emptoꝛ fuit minus diligens. ff. Li. q̄ nihilominus tenetur venditoꝛ. qz licet emptoꝛ fuisset in quadam culpa vel negligentia: tamen venditoꝛ fuit in dolo: qz nō patefecit vicium: ꝛ dolus ꝓponderat culpe. vt in. l. item si obstetrix. ff. ad. l. acqui. Joan. an. post alios dicit q̄ si equus venditus. j. triduum moꝛitur: ꝛ reperitur hēre coꝛ marciduꝫ. ꝑsumendum est illi moꝛbus tempoꝛe venditionis habuisse ꝛ hoc ꝓsumitur ex parvitate tpis. Be eo aūt qui vendit equum ꝑ morboso ꝛ vmbroso. ꝛ alijs defectibus. vide. ff. arbiter. §. vt.

¶ Quero de qōne quotidiana. vēdi tibi fundū expressis confinibus ꝛ declarata mēsura terre. puta dixi q̄ erat duoꝝ modioꝝ. nūc aūt reperitur in maioꝛi quantitate an id quod plus est cedat venditoꝛi vel emptoꝛi. oldra. concludit q̄ vtriq; loquēs vtit terminis denotantibus certū numerū vel mensuram ꝛ agit ad implementum qñ. ff. ex primit conceptū suū. incipiendo a numero vel mensura. qñq; vtitur terminis denotatibus speciē seu coꝛpus. licz adiūciat certum numerū vel mensuraꝫ ꝛ tunc illud quod est plus cedit ẽptoꝛi qz hoc casu numerus. vel mensura videtur adiunctus loco demōstratōis

que ls fit falsa non viciat nec minuit id cui adijcitur. vt.l.falsa demonstratio.ff.de condi.z demon.exemplum se vendi vendo tibi talē fundum: sic con finatum g est triū modiorū. exemplus primi. vt vēdo tibi terrā quattuor modiorū.i talibus finibus hec pa.in .c. per tuas de dona. vel dic clarius q aut precisi texatur p modia.z tūc emptor si plus poterit hēre. Secus si precium nō taxatur p modia: q: tūc totū hēbit.

19 ¶ Utp vēditor: teneatur dicere vicius rei vendite. ff. fm Tho. vbi. s. venditor qui rem viciosam exponit venden dam ex hoc ipso dat emptori dāni vel periculi occasionem. Damni quidem: si propter huiusmodi vicii res sit minoris precij z ipse de precio nihil minuit. Periculi aūt si propter huiusmodi vicium vsus rei reddatur impedit⁹ vel noxius: puta si quis alicui vendat equum claudicantem pro veloci: vel domus ruinosas p firma vl cibū corruptū aut venenosum pro bono. vñ si hmōi vicia sint occulta: z vēdito: non detegat: est dolosa z illicita venditio z vendito: tenētur ad dāni recōpēsationē. Si vero vicii sit manifestū: puta cū equus sit monoculus. vel vsus rei z si nō cōpetat vni: potest cōpetere alij. z vendito: propter huiusmodi vicii subtrahat de precio cētum ost: non tenetur ad manifestandum vicium rei: q: forte propter huiusmodi vicium emptor vellet plus subtrahi q̄ esset subtrahēn. vnde vendito: potest licite vicium rei sbucere. Idem dicēdū est sigs hēat libzum venalem: sed corruptū. nō tenetur dicere eius vicii dāmō subtrahat de precio ꝓpter hmōi vicii vt idē est.

20 ¶ Quid si aliquis portans merces ad locā vñ sciet multos sequi se cum si multibus q̄ si diceret: non posset suas adeo care vendere. ff. fm Tho. vbi. s. vēditor qui vendit rem fm precium quod inuenit nō videtur ptra iustitiaz facere: si quod futur. i nō dicit. Si tñ diceret vel de precio subtraheret: abū dātionis eēt virtutis: cui⁹ ad hoc nō videatur teneri ex debito iustitie.

¶ Pōe gs intēdēs nocē alij: scribit 21
lfam dirigēdā alicui suo amico admonens vt emat multū de aliquo mercimonio vt aromatib⁹ ilana z hmōi. q: erunt cara in futuruz q̄ nouit esse falsum z permittit sibi cadere lfam in ali quo certo loco: vbi frequēt aliqs quē odio hz querlatur vt eū iuentā legat: z talia emat z multū inde perdat z totū hoc sequitur. ff. Et reh. f. q̄ talis mota liter peccat: intendens proximo suo nocere. ñ tñ tenetur satisfacere d dāno: q: nō dedit occasionē dāni efficaciter ex de iuiur. si culpa. non enim ita leuiter debuit credere. Et sibi imputet leuitatem suam hz aliqui alij teneant q̄ talis teneat ur restituere vt recitat sanctus bernardi. i trac. restitutionum.

¶ Sz aduerte d q̄dā cāu q̄ accidit ve 22
netijs. cū q̄dā magnus mercator lfas accepisset a ptib⁹ oriēt vt emeret aromata multa. q: tunc erat vt precium eoz multū creceret: q: inde trāsmitti non poterāt ab illis partibus. ille perlectā lfam dilacerauit: z in terra frustra proiecit: nihil alicui dicens intendens illud facere de quo cautus reddebatur Sed alius tenuis mercator lfe illi⁹ frusta collegit: z insil⁹ suis partib⁹ coaptauit z legit. Quo facto: cū hoc a nullo sciretur accesit ad oēs apothecas: q̄ hēbant hutusmodi venalia: z certo precio emit. cūq; mercato: magnus iret ad emēdū: inuenit oia vendita. Interrogat de persona eptoris: mirat² nescientes factū: sed demū pcepit. Sicq; lucrū magnū qd ille sperabat ex hmōi emptōe: alius sua industria sibi pcurauit sine iniuria eius: nec sibi in aliquo tenebat. An aūt in dicto casu ille recolligēs frustra lfarum: z postea legens peccauerit mortal². Respondet q. s. q̄ si talis legat vt sciat secreta eius curiositas est. Si vt sibi pulceat pulcritudo humana ē nec peccatū. Cuilibet eni licitū ē sibi accipere res que hētur p derelicta cuiusmōi est talis lfa.

¶ Quid de mercatoribus q inter se 23

conuenisset vt certo ꝓcio vendant: vel
q̄ vnus solus tales merces vendat. ff.
Fm No. pactū illicitū ē. z similiter si
quis in ciuitate i petret vt sibi soli ven
dere liceat: q̄ siga hmōi offiū exerce-
at: dz fm legem suis bonis expoliari. z
exilio ꝑpetuo dānari. Silr z ꝓcedētes
puniri. i. officiales q̄ ꝓdicta ꝓcedūt vel
non puniūt. C. de mono. l. vna vbi azo
p illā. l. ꝓcludit ꝓhibitū ē ne q̄s exer
ceat monopoliū. i. singulare negocia
tionē quod accidit cum aliq̄ inter se
pacisc̄untur ne aliq̄ instruant in ar
te sua nisi filios z nepotes vel cū alīq̄
modo per pactum id facere nituntur
nisi soli cōmodum alicuius artis vel
negociationis faciant. Dicitur mono
polium a monos q̄ est vnum z pola
quod est venditio. vel a monos quod
est vnus z polis q̄ ē ciuitas. Inde mo
nopoliū idest vnica negociatio in ciui
tate z per hoc petita. Ideo monopo-
lus dicit qui solus vult esse in ciuitate
vēdūor vel emptor. Prohibet ēt illud
pactū q̄ inter se faciūt vendentes vel
negociatores. nisi certo ꝓcio vendant
tālē in valneatoribus: si cōuenīāt ne ali
ter balneēt. q̄ cū ea mercede quam sta
tuūt: Idem in locatoribus rerū vl̄ ope
rarū suarū: maxime in scriptoribus si
pacisc̄untur: ne opus ab altero inchoa
tū: alius ꝓsumet. Debet igit̄ ē cuilibet
libera facultas in emendo z vendēdo
vel locādo z cōducēdo. z circa ꝓcii
z circa mercedem. Sed ne ordini ciui
tatis grādia ꝓcia liceat statuere vel ta
xare. ff. ad. l. iulia. de āno. l. vlt. hec azo.
Predicta tū intellige z dicta. l. vnica
ff Inno. i. c. significāte. de pig. q̄ si frau
dulēter hoc faciāt i dānū reipublice.
Sec⁹ ergo si aliqua cōitas ꝓ bono pu
blico ordinaret q̄ vnus solus vēderet
panem vel vinū vel sal z hmōdi
z tale incrū applicaretur cōitati: tunc
enim fine dubio liceret vt quotidie vi
demus fieri in ciuitatibus z alijs lo-
cis. Et hoc no. quia quotidianū. Item
posti q̄ exposuit q̄s frumētū vl̄ alia res
venalē in foro: potest cōpelli vt amplī
us illam rem ad domū portare si pos-
sit quouscq̄ illā vēdat. l. neo. la. ij. C. de
iudeis. tē ꝓ fertilitate in cōi habēda z
caristia vtāda potest statui q̄ quilibet
mercator teneat ire vl̄ mittere ad alie-
nas partes ad emendū granū i cōi vē
dēdū. z q̄libet potest cōpelli ad hmōi mu
tuare ꝓ pecunia. l. vnica. C. vt ne li. i cō
pera. spe. se. ex. li. x. z ibi glo. Itē potest
statui ne quis vltra indigētia suā emat
ne alijs reo cariores vel in cōmoditatē
habēdi reddat. l. i. C. de epi. audi.

¶ Quid de his q̄ ꝓ suo mō faciūt vt 24.
ānona carī⁹ vēdatur puta i pediēdo: vl̄
i pedire faciēdo: vel detinēdo naues. vl̄
nautas ānonam conducētes. dic q̄ te
nētur ad restitutionē: vt ponit ea i bo
no foro: ac si ille naues venisset z gra
uiter puniūtur. s. pena. xx. auro. p. l. ij. ff.
ad. l. iul. de āno. z ēt corporaliter. l. ānō
nam. ff. de extraor. cri. idem in illo qui
facit munitionē bladoꝝ: vt emēdo oēs
quātitatē bladoꝝ que inuēiri possit: vt
cōseruādo z tpīb⁹ minꝰ fructuosis ca
rius vendi possit. d. l. annonam a rusti
cis aut blada ad ciuitatē conducētib⁹
bene liez emere in grosso: ad hunc finē
ne ipsi diu stantes ad vendendū ad mi
nutū sub ducātur ab operibus rusticis
libus. l. ij. ff. de nūdi. Et nō solū ē ꝓhi
bita cōgregatio grani vt postea carī⁹
vēdat: īmo ēt ꝙ ubiq̄q̄ speciēb⁹ vl̄ mā
libus ptinētib⁹ ad victū vel ad q̄cūq̄
q̄ vsuꝫ p ipos solū vēdēdis in caristīs
reipublice. vt. d. l. vnica. Qui ergo dat
arras i empcōnē oium aromatū ciuita
tis: vt ipe postea carī⁹ vēdat: cū pscire
rit naues ꝙducētes fore sūmersas ob fa
cere monopoliū: z iciāt i dcās pēnā. d.
l. vnice. Et tales ipe necessitat z cari-
stie pñt cogi vt ēt minꝰ iusto ꝓcio ven
dāt. l. ij. §. cū in eadē. ff. ad. l. ro. de iac.

¶ Quid de illis qui nec vendere nec emere nouerunt: nisi cum mendacijs periurijs z turamētis. ff. Fm Rai. quo tiens causa decipiendi periurant. vel mentiūtur scienter peccāt mortaliter: z tenētur ad restitutionē. s. inq̄tū decep erunt proximū. Et dicit gl. Ray. nō

dixit nguit vtrū deceperit in modico vl in magno.hoc tñ intellige q̄ ad pīura ¶ iuramēta.q; falsum sciēter iurauit. Quo vero ad mēdacia sine iuramēto distingue:q; si in modico lesit pximum qđ in multo nō lesisset:mortale nō dz iudicari. Si aut̄ i multo primū dānificauit:vel i modico cū prāua intētiōe puta q; ēt in multo lesisset si potuisset tūc in vtroq; casu mortale est. Si aut̄ ge igno:rāter dicit falsū credēs dicē ve rū:vel ēt si dicit sciēter.nō intēdēs no cere prio ꝫ se indēnē conseruare: nec pp hoc ré amplius debito supuēdit:ta le mēdaciū pōt dici veniale ¶ ve hōi turamentis.vide.j.iurare.§.ij.¶.j. mēdaciū.§.iiij.¶.iiij.§.sequentibus.

36 ¶ Utr̄ liber homo vel pp:ius filius possit vendi:ꝫ.nō nisi solū q; pater pt vendere filiū necessitate famis vrgente.l.i.¶.ij.C.de pa.qui.ñ.dil.tia tñ q; si restituat ēptori pciū sine a filio siue ab alio q̄cūq; ¶ q̄ncūq; ipse in ingenuitā tē queiat.in nullo aūt alio casu licꝫ patri filiū vendere. Matri vo ēt vrgente necessitate famis:nō licet vendere filium nec ēt maritus eo cāu pōt vēdere, vxo ré.quia vxor nō ē ita in potestate viri: sicut filꝰ in potestate pris.itē liber homo efficit̄ seruꝰ si patiat̄ se vēdi ad p̄ ciū participandū insti.de iure perso. §.serui. Addit ēt arch.f.q; xpiani non pñt redigi i seruitutem rōne belli vel ēt capti ñ possūt licite emi i suos:vel ēm pti vēdi:¶ ab alijs emi. Sed bene inf delis redigūt in seruitutē:¶ emi pñt ¶ vēdi capti in bello iusto: q; si postea efficiāt̄ xpiani:nō tñ liberāt̄ ex hoc a seruitute:cuius fit pium hoc facere.

37 ¶ Utr̄ vasa sacra possint vēdi.ꝫ.pter necessitatē possunt vendi in eadē forma alteri ecclesie.l. sancimus la.i. C.de.sa.ss. ec.ſ ofracta possūt vēdi cui cūq;.de qse.di.i.ligna.x.q.ij.hoc ius.

Admittas Ecclesie.i.quam emīsti ¶ habet ꝑmo.vt nullus inde p̄ vlm extrahatur nisi in casibus quos habes j.p:oximo.reipō.item ea que i eccle sia posita sunt:nec per vim:nec p furtū sunt auferēda:aliter sacrilegiū committit.xvij.q.iij.q;sq; itē q; nullꝰ mo tus i ecclia sepeliat nisi epi: abbates: aut digni presbyteri: aut ēt fideles laici.xij.q.v.nullus. Q̄d intelligūt q̄dz de laicis,q miracula faciāt vel de fidelī in dignitate constituto:licut comite ¶ rege ꝑm hoc,q dicit q; sic de facto seruatur.Iꝫ gl.ibi intelligat generaliter de omni fideli laico.i.de oi xpiano. Sed primū vꝫ cōsonū textui si enim voluit set itelligere ō omni xpiano.non erat necessariū exprimere episcopos abbates ¶ alios. Itē q; i seculare hitaculū decetero nō ꝙuertat de cōse.dist.i. ligna ¶ extra ō re.do.ad hec.itē nec vasa eccle siastica:nec cozinue:nec cetera ornamēta debēt poni comunus nupturū:vl alijs secularibus vsibus. Dicit tñ glo. Ray.q; si legatus apostolice sedis.vel epꝰ vl archiepꝰ reperet̄ ab epo:vl monasterio:bñ posset ornari domꝰ ecclia stica in qua reciperet̄ continis ¶ ornamētis ecclie. Itē q; si possūt vēdi ꝑ aliquam necessitatē ¶ in auctentico de alie.¶ empt̄.§.¶ quoniā colli.itē q; in ea Placita secularia non sunt facienda ¶ omnis sniа ¶ pcessus omnis iudicis secularis ipso facto corruit. de immu.ec.decet li.vi.

¶ An autem in domo ecclesie' sentē 3
tie late teneantur.ꝫ. Pa.in .c.i. extra eo.dicit q; licet iudex non debeat face re si tñ facit credo valere pcessus:q; cū dicta constitutio sit penalis:si dz extē di.Et intelligo q; i domo ecclie nō dz iudex secularis ius reddere.quādo pro pria auctoritate:quasi ex iure publico eligit ibi mansionem. Secus aūt puto vbi hēret illā domum ꝙductam ab ec clesia vel gratis concessam hec pa.

¶ Quid de cōtractibus initis in eccle 2
sia:nunquid valebunt.ꝫ. glo.in.d.c. decet.q; nō debēt fieri: ¶ qui faciunt peccant:tamen contractus tenent.nam cum tantum pcessus ¶ sentētias iudicū irritet:¶ penalis sit constitutio: penam non extēdam. Item non fiam

ibi parlamenta. ꝛ glo. ibi dicit ꝙ hoc est cōtra vniuersitates. Italie. q̄ frequēter faciunt in ecclesijs talia plamenta itez phibeī ne i ecclijs ꝛ cimiteriis fiāt seditiōes cōclamatiōes ipetus vniuersitatum. ꝛ quarumlibet societatuz contentiones negociatiōes ꝛ precipue nūdinarum aut forma cuiuscūq; tumultus ac strepitus iudicioꝝ secularium ꝛ glo. in verbo secularis dicit ecclesiastica ergo iudicia ibi tractari pñt.

3 ¶ Quid autem de vendentibus candelas in ecclesia Archi. f. dicit ꝙ clerici vel religiosi qui hoc faciunt principaliter ad satisfactendum deuotioni fidelium: excusari possimt. Si autem ad cupiditatem ꝛ lucrū principaliter non videntur posse excusari a lucro eis prohibito talis negociationis. ꝛ precipue in tali loco. Sicut nec sacerdotes vetetis testamentū: in his que vendebāt in templo. ꝛ in casu predicto quāuis consulendum sit ꝙ lucrum factū in huiusmodi pauperibus erogetur: non tamē hoc videtur esse de necessitate. ꝛ ratio est quia datio ꝛ receptio pecunie in huiusmodi. de se non est phibita. Sz ac tus negociandi nō simpliciter. sed in tali loco tempore personarum vel fine licet aliqui contrarium dicant. Non tamē inuento aliqō ius vt doc. solemnē hoc expresse dicentem. scilicet ꝙ de necessitate sit pauperibus dandum.

4 ¶ Utrū ecclesia nō cōsecrata habeat pdictas immunitates. ff. Pa. in. c. ecclesie. eodē titulo dicit ꝙ sic. de quo vide ff. Absolutio. §. xij. idez dic de ecclesia interdicta. vt gaudeat priuilegio eodē Idez de cimiterio. Itez laici in choro esse nō pñt. tamen Panorm. in. c. i. de vita ꝛ honestate clericoꝝ. dicit ꝙ hoc nō est priuilegiū clericoꝝ sed vt psalentes non impediantur

5 ¶ An antē primata oratoria gaudeant eadē immunitate. vide. ff. absolo. i. §. xij.

6 ¶ Quid si possessio aliqua. sine: dns tenebatur albergum facere alicui ꝛ ipa postea peruenit ad ecclias. ff. Dost. ecclia tenebit. aut rei seruitium exhibere aut ipsam possessionē vendere

¶ Que emunitas psonaꝝ ecclesie: ꝛ quā emūitatē hēat ecclia circa res ipales ꝛ quā emunitatem hēant pdia ecclie. videbitur in locis suis. 7

¶ Que pena violantiuz emunitatem ecclie. ff. Fm Bof. Qui aliquo mō ecclesias violant. seu psonas seu ab ipsis raptū violēter. ſm vsurpāt bona ipsa rū: sacrilegiū pmittūt. ꝛ excōicandi sūt in certis vero casib⁹ sūt ipo iure: vt in cēdiarius ꝛ effractor ecclie. vt dictum est. ff. absolutio. i. Violator vero ecclie stice libertatis excōicatus est ipo iure. 8

¶ Qū aūt dicat fieri ꝫ libertatē ecclie dic quotiēs tollit vel minuit libertas ecclie ēt pticularis. qū valet libertas talis nō minus est ecclie pticularis: ꝫ est ēt generalis alias. vt in. c. i. eo. ti. li. vi. Et ex hoc pz ꝙ turbat iurisdictionē vnī⁹ ordinarij ecclesiastici turbat libertatē ecclie ꝛ dr facere iniuriā ecclie vniuersali. ꝛ ex his declaratur alia qō: que fuit de facto de quodā statuto quo cauebat ꝙ nullus ꝓsumeret allegare ꝙ ꝓ positus prateū. ecclesie nō hēret iurisdictionē q̄si epale in loco. dr ꝙ est ꝓra libertatē ecclie. naz per tale statutū violat libertas epi diocesis: qui i spūali turisdictiōe fundat intentionē de iure cōi in tota diocesi. xxv. di. perlectis. Est ēt violatio libertatis ecclesiastice. si laici dr ponūt auctoritabiliter in aliquo de rebus ecclesie vt in. c. bñ. xcvi. di. ꝛ. c. ecclesia sancte marie de cōsti. Et sic ꝓsuluit Zap. de casti. 9

¶ Sed qd si ecclia pticulari. vel alicui spāli ordini cōpetit aliqd pticulare priuilegiū. ꝛ istud violenter. Pone exemplum de priuilegio cistercensis de quo de prescrip. cū ordinē. vñ si aliquis de legatus apostolicus vrget cisterciēses ad rīdendū coīa se ꝓ rescripū. nō faciens de eoꝝ ordine mētiū: an faciat cōtra libertatez ecclesie. ff. ꝙ non. Nam hoc casu oportet ꝙ citatus alleget priuilegiuz suū. forte enī negabit ee cisterciensem. Et ex verum sic intellectū qs tenet docere de his q̄ sunt facti ꝛ hoc 10

nisi sit notorium. de hoc tñ vide. ſ. exemptus. in pn. Et ex prædictis ꝓcludē ꝙ fit cōtra libertatem ecclesie qñcūq; violatur ꝓuilegiū concessum sup generali libertate ecclie. & hoc siue violatur quo ad oēs ecclesias siue clericos siue quo ad vnā eccliam vel clericū: qz oēs eccle sūt vna. xxiij. q. i. logtur. Secus de libertate ꝓticularis ecclie. i. non ꝓtēgenerali ecclie.

Immunitas. ij. ſ. ꝓfugientiū ad ecclie nullus ad ecclesiā ꝓfugiens inde p vīz extrahi debet ꝓtermq; in quibusdā casibus. ꝓio si ille q ꝓfugit ad ecclesiā sit publicus latro. Publicus latro ſm Pa. in. c. inter alia. extra eo. dicitur q palam & publice furat. vt sunt isti ptr rate: vel qui publice stant in stratis: vl q stant in arce. vel castris & derobant transeūtes Secūdo si sit nocturnus populator agrorū qui dr ille qui obsidet stratam publicam derobando transeuntes. & dissert a publico: q: iste clandestine furatur: & in nocteleges destruit dū in se absconditi & tacit & latet: vel quia ꝓter homicidia & rapinas que facit in stratis ꝙburit & distruit agros illoꝝ q nō seruiunt. isti at duo casus ꝓcipue excipiuntur ſm Jo. an. q: de alijs ꝓsumitur ꝙ nō infidiose hoc fecerint hoc est ꝙ nō ex ꝓpōsito ꝓius deliberato sicut istis ꝓsumitur. Et lz leges plures personas excipiāt p ius canonicū in hac ꝑte legibus derogatum est. vt in. d. c. inter alia.

1 ¶ Quid si qs in ecclesia cōmisit male ficium: sperans se ab ecclia defendi qđ semper ꝓsumitur: nisi ꝛrium ꝙbetur an debeat per ecclesiaz defendi. ff. pa. in. c. imunitatē extra eo. dicit ꝙ nō Et dicit ꝙ ille tex. loquitur de delicto in ecclesia cōmisso. dictū ꝛo. c. inter alia loquitur generaliter de delicto. extra ecclesiam commiſſ.

2 ¶ Quid aūt si delinquens in ecclesia ibi nō deliquit eo aīo vt defenderetur ab ecclesia. nunqd excludetur ab hac emunitate. ff. Do. dicit ꝙ ꝓsumptio furis & de iure vt ꝓtra delinquētē in ecclesia. tñ ꝓcludit ꝙ si possit ꝓstare ꝙ ñ ex ꝓpōsito ꝓpter imunitatias. sed verbis nouiter ortis homicidium tibi cōmisserit: qz tunc habebit han emunitatem. Et ꝓsumitur ille animꝰ ex quo non habebit cum offenso inimicitias. Et cum hoc dicto transeunt communiter doctores.

¶ Quid si non homicidiū vel membroꝝ mutilationem. Sed alia delicta in ecclesia quis cōmisit: nūquid habebit hanc emunitatez. ff. pano. in. d. c. imunitatem dicit ꝙ in oibus delictis grauibus locū habet. d. c. imunitaten. puta nō gaudebit emunitate. tum ꝓpter idemnitatez rationis. Tuz ꝓpter rationes que ponuntur: que sunt generales ad oia delicta saltez enormia. 3

¶ Quid si ſtās extra cimiteriū trahit cū q stat itus p ꝑtē mūrelli: q manet extra. vn dicatur offendere eccle imunitatez. ff. Vin. in. c. fi. c. ti. & sic. Nā & q traheret clericū sic incideret canonez. secus tñ secundū Bof. si volentem de loco imunitatis trahat eū ad moꝛtez: vel aliaz penam co: poꝛales cōdemnat. Rō qz canō solaz violentiā ꝓdemnat. Sz volenti nō fit iniuria &c. pan. 4

¶ Quid si existens in loco imunitatis percutiat enormiter existentez extra illum locum. an habeat locum. d. c. fi. ff. Pano. in. c. fina. dicit se credere ꝙ sic quia delictum fuit ꝓncipiatum in ecclesia. licet alibi ꝙsumatum. 5

¶ Pone aliquis cepit aliquem per sonam in platea & portauit eum extra plateam. & ibi percussit eum: an punitur tamq; percutiens in platea. ff. bar. to. in. l. quod ait. ff. de adul. cōcludit ꝙ non. & ibi dicit ꝙ quādoq; inspicitur iniciū quo ad locum: & quo ad tempus: & quandoq; inspicitur. finis. naz quando iniciū & finis sunt illicita. tūc inspicimꝰ finez: & hoc fauoꝛe rei ne deꝛtoq; puniatur. Sed qñ ꝓncipiuz & est licitum & habet causam licitam. tūc il lud ꝓncipium inspicimus ꝙ hoc facit optime. l. qui cū maioꝛ. ff. de bo. lis 6

Et p hoc soluitur predicta q5.& hec sequens. Pone aliquis insultauit aliquē in platea:& fugauit eū vsq; extra plateas:& ibi eū percussit:non videtur eum percutere in platea. Sed pone aliud casum. Statuto cauetur q; quis possit offendere alium ingredientes possessionē suā:in ipsa possessiōe sine pena.mō aggredior: vnus ingredientē possessionem meā:& eū fugiēte prec̄; ex possessiōs meā & ibi eū percutio.certe licite percutio. seu occido. Huius ratio est. q; inicius fuit illicitus Tene menti predicta hoc Barto.in.d.l. quod ait.vbi etiam ex ll. la.l.infert. q; in maleficijs dicitur incōtinenti fieri quod fit vno impetu licet duret p horas illa rixa.

7 ¶ Quid de eo qui existens in ecclesia mandauit delictus alibi committi. vel econtra:existens extra ecclesiam mandauit delictum in ecclesia committi: an gaudeat immunitate secuto delicto ad ecclesiā p̄fugies: Nec questio dependet ab illa.vbi dicatur delinquere mādator:an in loco vbi mandauit.an vero vbi delictum fuit p̄sumatum. Tex. in clumen.pastoralis.de re iudi. iūcta glo.videtur innuere: q; videtur delictū cōmittere vbi fuit secutū.

8 ¶ An autem cōfugiens ad ecclesiam exceptis predictis casibus consequatur p̄rius remissionē delicti.ff. Panormi.i dicto capitulo inter alia dicit q; nō. Sed p̄sequitur p̄cipaliter duo Primo vt inde nō possit trahi violenter. Secundo vt nō possit amplius de illo delicto damnari ad mortē: vel ad aliam pēnā corporis afflictiuā. Potest ergo damnari pecunialiter: vel aliter ꝯ in p̄sonam. Ad hoc.c. cōstituimus xvij.q.iij. vbi dicitur q; fugientes ad ecclesiam sunt ab omni tormentorum genere securi. Cōtra eos tñ etiaz dum sunt in ecclesia: potest agi non solum ciuiliter: Sed etiam criminaliter secūdum Panormi.ibi dummodo non se quatur pena corporis afflictiua. Poterit ergo puniri ad omnem pēnā p̄ter corporalem.& si non potest satisfacere.seruiet el in ppetuū quē lesit. Sq; qualiter mandabitur executiōi illa pena & quomodo procedetur contra istū exquo est in ecclesia. Dic q; poterit exire ecclesiam. Nā ex solo cōfugere ad ecclesiam consequitur emunitatem. vt in dicto.c.constituimus.& vbi timeretur de violentia:debent p̄lati recipere cautionem idoneam:vel iuratoriaz de vita eius; membris saluandis Si vero nullo mō vult exire de ecclia forte timens tyrānidem iudicis secularis dic q; nullo mō debet extrahi per iudicem:vel alium per textum qui innuit q; nullo modo extrahi debet.tamen si ipse non vult cōparere. Potest constituere procuratorem.

¶ An autem hec immunitas sit concessa clericis religiosis: vt non possint per iudicē proprium i ecclesia arceri seu violenter extrahi.ff. Panor. in dicto capitulo inter alia.dicit q; salua meliori deliberatiōr.hec imunitas nō hz locus in eis.si iudex ecclesiasticus causa discipline vult eos in ecclesia arcere vl extrahē vt duci faciat ad carcerē. Hoc pbatur apertissima rōne p̄sertim in religiosis.qui raro aut nunq; exeunt claustrum monasterij. Nam secūdus regulam eorum & iura cōia possunt per eorum superiorem in monasterio arceri verberari & incarcerari. Et si opus est de monasterio expelli.& in alijs multa steijs artic:ib⁹ intrudi. vt in.c.vniuersitatis.sententia exco. 9

¶ Quid si quis & p̄misit maleficiū in vna eccia.nūqd defendetur p̄fugiens ad aliā.ff.ff.ff. q; si q; cū vna sit ecclesia in toto orbe iz multe sint p̄cipue res ecclesie q; iuriā facit vni. facit & oibus Iz forte de p̄sinetudine apud aliqs aliter obseruetur. forte putātes q; sicut miorē vtitur p̄uilegio suo ꝯ aliū miorē ita vna eccia ꝯ aliam. 10

¶ An asit p̄fugies ad eccliaz p debito it gaudeat hac immunitate.ff. Pan. vbi ē.dicit q; sic per ter.ibi vbi p̄hibet generaliter extrahi ē ecclia iuitus. Et circa hanc materiā cū queritur. an eccle 11

fia prestet immunitatem confugientibus ad eam Panor. vbi. ē. post cy. in c. pñti. C. de his q ad eccle. confu. distin guit q aut ille q cōfugit ad ecclesiam non est catholicus. z sic non iuuatur p ecclesiam. vt in. l. i. C. de his qui ad ec. cōfu. Aut est catholicus. z tunc aut de ltquit in ecclesia. aut extra. Si in' ecclesia tunc non iuuatur nisi vt. ē. dictū est aut delinquit extra ecclesiam. z tūc. an liber vt seruus. Si seruus. aut fugit pp magnam attrocitatez dñi qui ad mo rtem eius fatagit z tunc hz locuz insti. de his qui sunt sui vel alie. iur. hoc est q pinguius succurritur seruo q̄ dicatur in. d. c. inter alia nā non redit dño sicut dicitur in. d. c. inter. Sed ex quo eius seuitia est intollerabilis. est cogendus seruum vendere. expedit enim rei publice neq; is re sua male vtatur. aut fugit pp dñi meditam seuiciam z tūc hz locum qd dicitur in. d. c. inter. s. q̄ prestita a dño cautione de ipunitate si nō velit exire inuitus extrahitur aut fugit sine aliqua dñi seuitia: z tūc aut si ne delicto. z idem dicendum vt. ē. dictum est nūc. aut pter delictum z si modicum deliquit ꝰ dominum vt qz forte surripuit vnaz mēsuram vini: vel qd sile. z tūc hz locum qd dictum est aut fugit seruus pter delictum nō facile. z tunc aut timet puniri a dño suo aut ab alio. Si timet a dño puniri fiet sibi restitutio pstita cautione de impunitate de qua i. d. c. inter. si vero timet puniri ab alio puta a iudice. z tūc idē dicendum est in eo qd in libero. aut q̄ ritur de libero homine z tunc aut fugit pter debitum aut pter delictuz Si pter debitum aut fugit pter debitū tributor aut pter aliud debituz Si pter tributum. s. debitum princi pi Pe. vt refert Cy. videtur in hoc dicere q debitores tributorum nō extrahuntur de ecclesia. sed ibi citabitur. z si defendent se bene quidem alloquin pcedet ad missionē in possessionē bonorū z ita intelligitur aue. de ms. prin. §. publicoz. colla. iij. qd Pa. placet. iqz nō potuit imperator per tus suum notissimū preiudicare imunitati ecclesie per canōes cōcesse. aut fugit pter aliud debitū. z tūc fm oēs hz extrahi inuitus. Si aūt liber homo fugit pter delictū. dic vt dictū est. ē. §. viij.

¶ Quid aūt si de facto fugiens ad ecclesiam fuit inde p violētia extractus indebite. ff. Pa. vbi. ē. fm Bar. in. d. l. pñti putat q de iure petere possit vt restituatur pristine libertatiui. ea fit ō facto pnuat⁹ hoc aptissime phat in. c. miroz. xvij. q. iiij. vbi dō q eccclesia dz per excōicationem compellere extrahentem ad restitutionē ac etiam interdicere ne a tota domo sua recipiantur oblationes z hoc pcedit etiaz in extrahente seruum nec cuiat dominus restitutionē. hz nūc velut prestare turametūz de impunitate. dz. n. inuite ecclesie satisfieri. nā iuramentuz dz prestari ante extrationem z non postea. 12

¶ Quis aūt puidebit et de expensis ff. Pa. vbi. ē. post archi. z Ugo distinguit q aut ille hz ppzium: z tūc faciet sibi expēsas. aut nihil hz. z dz laborare z victū mālo⁹ quirere. Aut neutrū pōt: z tūc eccla puidebit et tāq̄ pauperi. z talis nō solū nō est extrahēdus sed nec molestādus nec vestus: nec victualia denegari. d. l. pñti hāc aūt libta tē hz pfingiēs ad eccliaz: z si tñ itra eccliaz iz et ex. j. xxx. passus. xvij. q. iij. gl q. z. c. diffinimus. z si est eccla maioz et j. xl. passus. xvij. q. iiij. sicut ātiquit⁹ vt ad regsita natura debitis exeat locis. ita tñ q̄ non accedat ad alias domos extraneus. vt in. d. c. diffinimus. hoc vero p̄tuilegium. xxx. passuum non habent capelle que sunt. j. ambitū muroruz in castris vt in. d. c. quisqs. Et hoc pter paruitates loci. Passus aūt fm Jsidorum: vt dicit glo. in. d. c. sicut est mensura. v. pedum. pes aūt est mensura. xxv. digitoz. 13

¶ An defendetur confugiēs ad pala tium epi. Jnno. refert quosdā temere q̄ sic. q. d. c. cōstitutionis. z glo. ibi idem 14

passus.qđ placet pa.nā vidēm⁹ i simi
li q̄ familia epī gaudet pullegio fori.
¶ Quid sigāt confugendo ad ecclesiam
obuiāt: sacerdoti ponenti corp⁹ xpi ꝛ
et adhereat nūgā defendēdō.ff.fm ho.
sic q̄nis nō sit iure expressum tñ gl⁹
catholicus ꝺ̄ fouere ꝺ̄ Si.n.statua p̄
fecti saluati: multomagis corp⁹ xpi. Nō
sic tñ saluatur dānatus ad mortē reci
pies corp⁹ xpi: q̄nihilominus occidit
ꝺ̄ Jo. putat rōnabiliter illa die iusticia
am differēdā rō aūt ꝺ̄ ho.é q̄ fugiēs
ad ecclīa: ad eā liber venit ꝛ tō rōna
bile est q̄ ecclīa eū in illa libertate de
fendat in qua ipsum inuenit. Corp⁹ āt
xpi datur vncto in carcere. Jō liberta
tem.quā illi no nō inuenit non defen
dit sed eū in captiuitate relinquit.

6 ¶ Quid si excōicatus vel hereticus
ad ecclīaz confugerit nūgā defēdēr.gdā
credūt q̄ nō: cū sit extra ecclīaz nume
ro ꝛ merito. Jrē q̄ ꝺ̄ Ugo. oēs excōi
cati dicūr ī catholici.i. heretici. ꝛ oēs
nō excōicati catholici .rx.q.i.c.nos. ꝛ
hoc no. p intellectu qsi ga dicatur ca
tholicē: vt multotiēs ꝺ̄ in pullegijs or
dinis: q̄ fratres possint recipere ordi
nes a quocūq̄ epo catholico.

7 ¶ An imminente persecutione hostili:
homines cū familijs ꝛ rebus possint
se in ecclīa recipere:ff.ecclie cū oibus
ornamentis debent teneri mūde: nec
debent ibi fieri furta:vel homes facē
aut suppellectilia sua mittere nisi pro
pter hostiles incursus.aut incendia re
pentina:aut alīs necessitates vrgētes.
sic tñ q̄ necessitate cessante inde res i
loca sua pristina reponātur.extra ꝺ̄ cu.
euch.relīq.di.xlij.c.pe.ꝛ vltimo.

8 ¶ An in ecclīa possint fieri ꝓpugna
cula ꝛ idē possit pugnari ꝑ hostes.ff.
ꝺ̄ Raf.si ꝺ̄ ecclīa icastellari vel muni
riūta q̄ inde fiat guerra: vel recipian
tur q̄ guerram sacunt ꝛ p̄ecipue p̄e
dones. aliter ꝓpter metuꝫ paganoꝝ
hereticoꝝ pirrataꝝ: seu p̄donum pōt
munirī: ꝛ pōt ibi habere recursum nō
solū clericī sed etiam laici ꝛ defende
re ecclīam ꝛ q̄ ea sunt.ar.d. capitulū

relinquit.xlij.q.vi.si res.ꝛ.c.hī q. Ita
tñ q̄ cessante necessitate in castellatu
cesset.Dic tñ Host.q̄ in ista incastella
tio ꝺ̄ fieri auctoritate epī.

¶ An aūt liceat exigere noua castra. rō
ff.fm Inno.in.c.pisanis.ꝺ̄ restī. spo.
q̄ sicut nō ꝺ̄ noua castra facere cū al
terius iniuria ꝛ emulatione.ff.de op.
pub.l.opus.ita nec in castellare vetera
vel inhabitata. ꝺ̄ Pa.ibi credit dcīm
Inno.esse intelligēdū in possessore in
iusto seu tyrāno.si aūt possessor est iu
stus.tūc distinguēdū:q̄ aut vult refice
re antiqua edificia vel inhabitare de
nouo castra inhabitata ad iniuriā vel
emulationē alterius: ꝛ p̄cedit dcīm Jn.
q̄ nō licet vti ét re propria ad iniuri
az vel emulationem alterius vt alteri
noceat ꝛ sibi sī ꝑfit.aut hoc sī facit ad
iniuriā alterius: ꝺ̄ ad ꝑseruationē vel
augmētū primonij vl honoris sui: ꝛ
tūc putat ꝺ̄ licere nec posse ꝙ alij ꝓhi
beri: et si alijs inferat timoꝝ: seu dānuꝫ
ad hoc tex.optimus in.l.in meo.ff. de
aqua plu.ar.ꝛ in.c.cū ecclīa vulterana
de elec.ꝛ in.c.ꝓsulūt.de iudeis. vbi ꝺ̄
q̄ ꝓhibitus ꝑstruere de nouo nō ꝓhi
betur reficere antiquū edificiū in pri
stinam formā nec hoc casu posset alle
gari p̄scripto etiaz si longissimo tpe
nō reiecerit: vel nō inhabitauerit.q̄ cū
ille sit actus mere facultatis ꝛ nihil po
situe actum sit in iuris p̄iudiciū
non currit p̄scriptio.vt in.c.iosnes:
de cle.conīu.

Episcopus. Utr̄ epalis dignitas
liberet a conditione seruili vel
ascripticia.ff.ab vtraq̄ liberat etiā di
gnitas sacerdotalis.di.lxij.si seruus tñ
cta glo.multo fortiuꝰ a curiali. verūta
men nec seruus nec ascripticius nec cu
rialis debent ordinari nisi prius fuerint
a seruili: vel ascripticia: vel curiali
absoluti: ꝛ ab alijs irregularitatibus
sint immunes.

¶ Utrū episcopus possit dispensare in
omni crimine vbi expresse a iure non
ꝓhibetur. Ista questio est ꝙtidia
na ꝛ dubitabilis ꝓpter varietatem

doc. Sed Pa. in. c. at si clerici. de iudi. distinguit: aut queritur nūqd eps possit dispensare ꝫ canonem supiorib aut cōtra canone ꝑpum. Pmo casu: aut est canō penitētiarie & potest: qz pe nuentie hodie sunt arbitrarie. vt in. c. c. deus q. de pe. & re. nisi casus appare at reticuisse: Si ꝑo est canō penalis & dispositiu: si expſſe indulget dispēsatione inferiori: vel expſſe negat: casus ē planus. si ꝑo expſſe nō indulget: nec expſſe negat & tūc aut dicit dispēsatio né posse fieri licet aliter expſſe si indulgeat: & potest episcopus dispensare. ar. c. nuper de sen. ex. & sunt originale dictū Inn. in. c. dilectus. de tēpo. ordi. sine sit ꝑstitutto pape. sine cōcilij. nā exquo dicit posse fieri respectu Pape nō pōt intelligi. & sic dispensando ꝟ casu facere nō dr cōtra cōciliuz sed potꝰ exegē cōciliū indulgens dispēsationē. Secꝰ si cōcilīū si indulgeſi dispēsationē: sed generaliter loqueret. Et ꝓ pdicta ꝯclusione facit: qz dispēsatio non est stricti iuris respectu dispēsantis. imo ē gd sanabile. cum sepe dispensatio sit necessaria. vt in. c. vt ꝑstituereť. l. oi. Et hoc ēt intelligo vez: si ꝑstitutio cōcilij eēt cā nō late sñie Quia cōstitutō generaliter loqtur nec ꝓmittēdo: nec vetādo dispēsationē & tūc in delictis dispensare potest. In adulterio & minoribꝰ: nisi reperiatur prohibitū. In maioribus ꝑo nō potest nisi expſſe reperiatur indultū In alijs vero a delictis nō dispēsat: ni si reperiatur sibi indultū. hoc ꝓbatur in. d. c. ats. & in. d. c. dilectus. Et cōmuniter tenetur: qz per dispensationē vel nerātur iura supiorib. xxiij. q. iij. displi cet & aduerte ad vnū dcm notabile in hac materia: cū non debemus arguere in hac facultate dispensandi ab identitate vel maioritate rōnis: vnde licz reperiatur dispensatio in vno casu: non tñ debet extendi ad aliū simile vel habentem maioritatem rationis: qz materia deuiat & exorbitat a iure cōi. & hoc tenet Fe. & Jo. an. in regula que a iure de reg. iur. in. vi. et hoc tene. cū tra hoc tamen videtur casus expressus in. c. per venerabilē. qui fi. sint le. in ꝑ. qō in maiori cōceditur. vbi vī tex. singularis & nō aliter: qz in mā dispēsandi licitū ē arguere a maiori. Sed respōderi potest qz ibi papa loqtur alle gando. Posset tamen satis eque dici qz si casus permissus habet rationem permissionis expressam qz tunc extenditur vbi reperitur eadem ratio: quia tunc non fit extensio sed potius inclusio. et tacita mente permittentis ar. op. ex notatis per glos. in. c. primo de tempo. ordi. in. vi. & in. c. ꝯsuluit de elec. libro sexto. Prædicta tamen limita: vt episcopus non possit dispensare: nisi vbi reperitur permissum: Nisi subsit maxima & vrgens causa: ita reperio tenere dominos de rota. & Baldū in. l. omnes populi. ff. de. iu. & iur. per textum notabilem. in. l. si hominem. ff. mandati. qui dicit ex causa episcopum posse statuere contra iurata: & sic fortius dispensare. Sed hoc intelligo quando superuenit noua causa: vel antiqua nō verisimiliter cogitata per papam. & si hoc dictum est verum qđ videtur satis rationabile: limitat notabiliter istam materiam & materiam statutorum. Secundo membro prin cipali: an episcopus possit dispensare contra ꝓpriam constitutionem Innocen. in dicto. c. dilectus dicit qz non: quem sequitur Archidi. in. c. licet. de elec. libro sexto. Contrarius tamen sentit idem Innocen. in capitulo cum ad monasterium de statu mona. vbi tenet conditor canonum licet contra suam constitutionem dispensare. etiam sine causa. idem Joan. an. Domi. an. limitat nisi constitutio transierit in ꝑiudicium vel contractum. Et sic potest intelligi. opinio contraria vel nisi cōstitutio esset iurata: qz tunc stante constitutione non potest dispensare: cum seipsum a iuramento absoluere non possit. Facit quod notat Joan. an. & Hostien. in. c. primo de sup. ne. prę. in. vi. vbi ponit vnum notabile dictuz

limitans predicta: & vbi canones imponit legem ipsis episcopis: nō dispensat: nisi hoc reperiatur cōcessum Predicta ergo restringūtur ad canones se dirigentes ad subditos

2 ¶ Quid autē si alicui datur potestas dispensandi cū adultero. item postea separatis cū incestuoso: an possit dispensare cū adultero & incestuoso. ff. barin. l. stipulationē. de verb. obli. de terminat & p̄m iure rigorem sub simplicib⁹ nō cōtinentur mixta: sed ex benignitate sic. Cū ergo questio nostra loquitur in beneficijs fiet largissima interpretatio. vt. l. fi. ff. de cōsti. pn. Item sub simplicibus cōtinentur mixta cā Ultāde cōtrarietatis. vt dicta. l. stipulationū. Item vbilex hoc exprimeret Sed extra hos casus dispositio facta de adultero & incestuoso separatis non porrigitur ad sil' iuncta. vt. ff. de adulte. l. vim passas. §. p̄scriptiōe. Idem & baldus insti. de ac. Et vide eundē baldū. in. d. l. omnes populi. vbi dicit q̄ mirū nō venit appellatiōe simplicis. vt stante statuto: q̄ femina cōtrahat cū cōsensu proprinquorum: nō intelligitur de hermofrodita.

3 ¶ Episcopus nō pōt restituere depositū siue degradatū. sed tm̄ papa. di. l. c. i. & ij. nas nec p̄ses prouincie potest illum restituere quem damnauit ff. de questio. l. primo.

4 ¶ Episcopi & superiores nullam sententiā suspensionis vel interdicti incurrunt ipso iure: nisi de eis expresse dicatur. extra de sententia excōmunicationis. q̄ periculosum li. vi.

5 ¶ Utrū liceat episcopo ꝓpter aliquā persecutionē deserere gregem. ff. Sm thō. vbi subditorū salus exigit p̄sone pastoris p̄sentiā: non p̄ pastor gregēs suus deserere: nec ꝓpter aliquod scādalum temporale. nec propter aliquod personale periculum timinēs cum bonus pastor animam suam teneatur ponere pro ouibus suis. Si vero subditorū saluti posset sufficienter in absentia pastoris per alium p

uideri. tunc licitū est pastori propter aliqd̄ ecclesie cōmodum vel propter plone ꝑiculum corporaliter gregem suum deserere. Posset ettaz deserere plebem propter ipsius malitiam. vt i c. de nisi cum pridem de renun.

Eucharistie. i. cōtēr. Que & forma sacri eucharistie. ff. Sm doc. Forma consecrationis panis hec est. Hoc est enī corpus meū. Continuctio autez enīz non est de substantia formē tamē apponit debet p̄m vsum ecclesie qui vsus a beato. Petro tricium sumpsit. Formo autē ꝓsecrationis sanguinis hec est. Hic est enīz calix sanguis mei no. & eterni te. mi. fi. q̄ p vobis. & pro multis ef. in re. pec. Et p̄m Ricā. in. iij. dist. viij. gbuidaz videtur q̄ in his ꝑbis cōsistat forma cōsecrationis vini. Hic est calix sanguinis mei: qz i illis verbis sufficienter exprimitur trā substātiatio vini in sanguinem. alijs autem videtur q̄ cū hec verba sequētia vsq; ibi remissionem peccatorum includue: non restituant nouam orationem sed sunt determinatio p̄dicti: q̄ sunt de essentia forme cōsecrationis vini. Que autem precedunt pertinent ad sacramenti vsum seu reuerētiam. Ea etiā q̄ sequuntur: ad reuerentiam sacri ordinata sunt

¶ Quid si mutentur iste forme. ff. nō debent mutari: aliter non ꝑficeret & si eundem sensum habere videantur. Similiter nō dz aliquid minui: qz si dicatur. Hoc est meū remanet idem determinatiuū q̄d meū sit. Et si dicatr hoc ē corpus non significat proprium corpus christi 1

¶ Quid si aliquid addatur quod significationez nō mutet nec errorē inducat. Dic q̄ nihilominus sit ꝓsecratio: vt si dicatur. hoc corpus meuz dilectū vel sanctum: amen qui hoc faceret valde increpandus eēt 2

¶ Utrum virtute verborum possit sacerdos quantancūq; materiam conficere. ff. Sm thō. in. distinctiōe. xi. quā titas magna vel parua nihil ad hoc 3

facit. Sed tamen ipsa forma cū ꝓno mine demonstratiuo ostendit ꝙ materia cōsecranda ds esse coram sacerdote. vnde sacerdos existēs in domo sua non posset consecrare panes qui est in altari: aut etiam in foro: neque totū vinum quod est in cellario. Sed ⁊ tacuncz sit quātitas panis vel vini que ꝓponitur coram sacerdote: posset ab ipso consecrari. Ric. autem hāc opi nec approbat nec reprobat.

5 ¶ Quid si alique hostie ex obliuiōe remanēt in altari: aut aliqua pars vini ⁊ sacerdos cōficit: nunqd sunt cōsecrate. ℟. fm alex. in libro de missa: ꝙ non: quia de eis non intendit: quia in hoc sacramento sine intentione nihil agitur etiam si gutta vini adhereat pedi calicis

EUcharistia ij. Quo ad eius materiam. Que sit materia huius sacramenti. ℟. fm Ricar. in. iiij. distin. xi. ꝙ materia competēs est panis triticeus ⁊ vinum vitis quia christus de tali pane ⁊ vino confecit ⁊ conficiendum instituit.

1 ¶ Utrum possit confici de pecunie facto de spelta vel farre vel sicali. Quibusdam vt dicit ricardus videtur ꝙ possit confici de spelta: quia spelta nō differt a tritico nisi in accūtibus. Alij autem videtur ꝙ non quia ex tritico nunquam generatur spelta. nisi quādoque per degenerationez ꝓpter naturam terre. Sed si spelta eēt eiusdem speciei cum tritico posset ex tritico nasci. Idem dicendum de sicali ⁊ farre ꝙ de eis non possit confici. ꝛz ex tritico aliquando nascatur sicalis per degenerationes ꝓpter naturam terre tamen sunt diuersarum specierum. Et secundum Ric. accipitur hic triticum ꝓo frumento dūtaxat.

2 ¶ Quid si grana alterīs generis admixta sint tritico: Dic secundum doctores si tanta ē permixtio: ꝙ trahat ad aliam speciem: vt quando apposi tum est ꝓedominans vel etiā ad speciem mediam: vt quādo est equalis virtus in vtroque miscibilis: tunc nō potest cōfici ꝙ: imitata est species panis tritici. Secꝰ si nō tāta est additio quin maneat species panis tritici ꝙ tunc confici potest.

¶ Quid si panis fieret de aq̄ rosacea ⁊ hmōi. ℟. secundus ric. vbi. ꝙ nō potest confici: sed debet confici de aq̄ naturali Idez thomas in. iiij. Alij autem dicunt ꝙ potest ꝓfici: quia aqua in pane nō remanet sicut dicimus de aqua que apponitur vino. Que in vinum conuertitur. Et hanc opinionē tenet Alsten. Sed primam opinionē dicit Thom. esse ꝓbabiliorem.

¶ Quid cum hostia consecranda tā 4
diu stetit ꝙ incepit corrumpi. ℟. secundum Thom. ꝙ si sit tanta corruptio: ꝙ species panis non remaneat tunc non potest ex ea confici. Si autem specie manente si aliqua dispositio ad corruptionem. potest cōfici. Cuius gratiter peccet conficiēs in tali scienter propter irreuerentiam sacramēti. Et ꝙ species remaneat potest cognosci ex hoc ꝙ continuitas non est soluta. Nec alia accidentia omnino ablata.

¶ Utrum confici possit i fermentato 5
℟. ꝙ hic. sed confici non debet nisi in azimo: ⁊ qui ptrafaceret grauiter peccaret agens contra statutum ⁊ consuetudinem ecclesie. Addit autem Tho. in tertia parte. q. lxxiij. ꝙ quamuis consuetudo conficiendi i azimo rationabilior sit. Grecus tamen peccaret ꝓficiendo in azimo: quasi peruertēs ecclesie sue ritum.

¶ De quo vino possit confici: dicen 6
dum vt dictum est: tantus de vino vitis ⁊ qz in eo christus consecrit. Et hoc solum ꝓprie est vinum: ⁊ comunem etiam in potuz sumitur.

¶ Utrum cōfici possit de aceto ⁊ hu 7
iusmodi. ℟. secundum doctores ꝙ si vinum est factum omnino acetuz nō potest confici. quia non est amplius vinum. Sed si vinum esset in via ascendi: Idem est iudicium sicut de pane qui est in via ad corruptionez. pec

rat tamen conficiens propter irreuerentiam sacramenti.

8 ¶ Utrum possit confici de agresto. Respondeo q̄ non quia adhuc non habet speciem vini.

9 ¶ Utruꝫ possit confici de musto Respondeo secundum Ricar. q̄ sic. Nā in eo saluatur forma vini. Omnia n. vina sunt eiusdem speciei: licet varientur ꝓtum ad subtilitatem ⁊ grossitiem: albedinem ⁊ rubedinem.

10 ¶ Utruꝫ aqua debeat apponi vino ⁊ in quanta quantitate. ꝙ. secundum Ricar. q̄ aqua est vino apponenda non de necessitate sacramenti. Sed de congruitate tamē peccaret qui sic enter omitteret aque appositionem. quia ageret contra constitutionem ecclesie. debet autem apponi ideo parū vt in vinum totaliter conuertatur. alias non conficeretur vt infra dicetur Et non debet apponi aqua rosacea vel alia artificialis. Si tamen apponeretur. nihilominus cōficeretur. naꝫ ipsa in vinum conuerteretur sicut aq̄ naturalis

11 ¶ Quid si apponeretur aqua quando vinum adhuc est in dolio. Respō deo non sufficeret: quia hoc non significaret aliquid. Sꝫ oportet vt imminente oblatione apponatur ad sacr̄

12 ¶ Utrum in terris vbi non est vinū possit confici de aqua rubea in qua locus est pannus vino rubeo tinct⁹ ꝙ. non quia illud est magis aqua rubea: q̄ vinum. vnde hoc damnatur de consecratione distinctione secunda cū omne.

13 ¶ Utrum in eucharistia possit aliqs liquor permisceri speciebus vini Respondeo secundum Pe. in. xiij. distinctione. xij. Si additur res alterius nature ⁊ maioris virtutis. Trāsmutat speciem vini in se. ⁊ si equalis virtutis transmutatur vtrunque in naturam tertiam. Et sic vtroque modo definit ibi esse species vini ⁊ per consequēs sanguinis christi. Si vero si minoris virtutis. transmutatur in materiam speciei vini. veruntamen sub partibus illis ad quas liquor additꝰ penetrat cum non sint ibi accidentia sine subiecto: definit esse sanguis. q̄ si liquor additus sit eiusdem nature. Et maior tunc ad omnes diuisiones speciei peruenit ⁊ eius continuitatem totaliter soluit. Et sic incipit esse alius liquor ⁊ sanguis christi ibi esse definit Et idem si equalis sit. Si vero sit minoris: tunc non peruenit ad omnes diuisiones speciei. Sub partibus ergo illis ad quas vinum additum. peruenit definit esse sanguis: cum iam accidentia sint sine subiecto: ⁊ cōtinuitas speciei q̄ erat sine subiecto soluta sit Sub partibus vero illis ad quas nō venit. manet christi. sanguis

Eucharistia: xij. Quo ad ministrum ⁊ eius missam. Et quertē primo. Utrum sacerdos consecrans semper debeat sumere. Dic q̄ sic: ⁊ solus sacerdos hoc sacramentum cōficere potest.

¶ Utrum plures sacerdotes possint simul eandem hostiam consecrare. respondeo Innocen. de offi. missē dicens q̄ consueuerunt presbyteri Cardinales circunstare pontificem. Et cū eo pariter celebrare. cumq̄ consummatum est sacramētū de manu eius communionem accipere significantes apostolos. qui cum domino pariter discumbentes: de mānu eius eucharistiam acceperunt. Ricar. auem in xij. distinctione. xiij. dicit q̄ de lege cōmuni non debet semper eandem hostiam consecrationis nisi ab vno sacerdote proferri: ⁊ semel tantum. Ex causa tamen speciali licitus est quandoque eam a pluribus sacerdotibus proferri. Nec tamen a quolibet. nisi semel tantum. Secundum enim morem quarundam ecclesiarum sacerdotes cum ordinantur epi copo celebrante celebrant. alij vero dicunt vt recitat Ricar. q̄ episcopo cō celebrante: illa verba non debent dicere intentōe consecrandi sed tm̄ illa

verba materialr recitare ad repre/
sentandũ:q; qñ discipuli a xpo ptite
sacrãdi acceperũt:hõe formã sacrã
di dedit eis. Rn. añ nulla istaꝝ opi. re
proba.z tales sacerdotes scelebrãtes
ꝑz Inno. intẽtiõz suã nõn referre ad
illud tñtano in quo episcopus verba
profert consecrationis. siue p:ius: siue
posterius verba proferant:z si ẽ vna
tñ:consecratio.

2 ¶ Utrũ vno sacerdote deficiẽte: miſ
sa debeat p aliũ suppleri. ꝛ. ꝑz Tho.
in tertia pte. q. lxxxiij. si sacerdos mo
te aut infirmitate grauꝫ occupet: ante
sacratiõez corpis xpi: nõ oz vt p aliũ
suppleat. si vo sacrato corpe añ sa
cratõs sanguis: vl ẽt sacrato vtroq;
oz missa celebritas p alium expleri

3 ¶ Quid si sacerdos nõ recolit se di
xisse ea q̃ in sacratiõe dñr. ꝛ. ꝑz tho.
vbi nõ oz ex hoc turbari. nõ. n. g mul
ta dicit recolit oiꝰ q̃ dixit. si tñ sacer
dotꝫ sit ꝓbababilr. se aliq̃ omisisse
si gdẽ nõ fuit ꝑ necessitate sacri nõ oz
reassumere: sed oz vlteriꝰ ꝓcedere. si
vero certificet se omisisse aliqd eoꝝ q̃
sunt de necessitate sacri. i. forma sa
cratõis: oz resumi ipsa forma. ꝑz Rn.
in tali casu dicat hmõi ꝓba sacratio
nis nõ absolute: ꝑz cũ cõditiõe scilicet
si nõ est añ facta sacratio. z hoc mõ
nulla fit iniuria sacramento.

4 ¶ Quid si ꝑpter frigus vel ex negli
gẽtia hostia dilabaꝫ scalicẽ. ꝛ. ꝑz tho.
vbi. s. q; sola minima ꝓs mittat i ca
licẽ hoc respicit corpꝰ xpi misticũ: z
ideo hmõi ꝑtermissionem facit imꝑ
fectiõem sacramẽti: vt hoc sit necesse
aliquidd iterari.

5 ¶ Quid si musca vel aranea i calicẽ
decidat vel venenũ imixtũ fuerit. ꝛ.
Tho. vbi. s. si sacerdos hoc añ sacra
tionẽ deprehendit: oz calix ablut z ali
ud vinũ apponi. si vo aliqd hoꝝ post
sacratiõez acciderit: oz aial cause ca
pti z diligẽter lauari z ꝓburi: z abu
tio i sacrariũ mitti qõ si venenũ ibi
eẽ deprehenderit: nullo mõ oz fuere nec
alijs dare. ne vite calix in morẽ ꝓtat

ꝑz oz diligẽter i vasculo sacrari. z ne
scfm remaneat ipertectũ oz vinũ ap
poni z sacerdos denuo resumere sa
cratiõez saguinis: z scfm ꝑficere: nihil
enim abhoiabile occasione huius scri
sumi debet

¶ Quid agẽdũ si stilla sanguinis ce 6
ciderit extra. ꝛ. si ꝑ negligẽtia aliqd de
sanguine ceciderit: si qdẽ sup tabulaꝫ
ligna labat z tabula radatur. ꝑz si nõ
fuerit tabula locꝰ ille radatur z ꝓbu
ratur z cinis iuxta altar ꝓdatur: z sa
cerdos. xl. diebꝰ penitteat. si vo cecide
rit sup labidẽ altaris sordeat sacer
dos stillã. z tribꝰ diebꝰ penitteat. si vo
sup linteũ altaris z ad aliꝰ linteũ stil
la puenerit ũttuoz diebus penitteat. si
puẽit vsq; ad terttiũ. ix. diebꝰ penitteat
si vsq; ad tertiũ q̃rtũ. xx. diebꝰ pẽiteat
z abluat tribꝰ vicibꝰ linteamia. q̃ stil
la tetigerit: calice suppolito. z aq̃ ablu
tiõis iuxta altare ꝓdatur. ꝺ cẽ le. di. ij.
si ꝑ negligam. posꝫ tñ sumi a sacerdo
te nisi ꝑ abhoiatiõez dimitteretur z
vt dicit tho. i. iij. cautũ ẽ vt poꝫ illa lin
tei seu palle pꝰ ablutionẽ abscidatur
z ꝓburatur: z cinis i altari ꝓdatur

¶ Quid si gs eucharistiã vomerit. ꝛ. 7
si sit laicꝰ: z ꝑ ebrietatẽ vl voracita
tẽ vomerit. xl. diebꝰ penitteat. clici vo
vl moachi ꝑbyteri: seu diacõi. lx. die
bus pẽiteãt. epi vo. xc. Si vo cã infir
mitatis vomerit. vij. pẽiteat ꝺ ose. di.
ij. si gs ebrietatẽ. z oz vomitꝰ crema
ri: z cineres iuxta altare recõdi.

Additio. Sed cõpleta noticia 8
habenda circa mãm
eucharistie decreui quedam addere
in qbus lector multa noua repertet
que nõ modicã delectationem et affe
rent. Primo igit q̃ro ge põt idonee
suscipere sacrm eucharistie. ꝛ. pe. au
reo. in. iij. di. ix. q. ij. q. vo idoneus susce
ptor est homo viator: adultus fidelis
mẽte predictus: teiusꝰ deuotus: appa
ritione miraculosa nõ ꝓhibitꝰ: fine
cõscia peccati mortalis legitime ꝓfes
sus: in quersatiõe. crie nõ notatꝰ: cor
pore mundus: a ministro idoneo rpe

debito ⁊ recta intentione sumpt⁹. vbi xy. notantur.

9 ¶ Primo dicit homo: q3 ly angeli beati mãducẽt xp̃m i sua specie in ꝯ̃ tũ ei vniunt in fruitiõe caritatis pfecte ⁊ risione manifestã: nõ tñ ptingit eis spũaliʒ mãducare hoc sacr̃m qũ ꝑ p fidẽ credere i xp̃m cũ volũtate sumẽdi hoc sacr̃m. ⁊ sciasꝫ m ricar. in. iiij. di. ix. ar. ij. q. ij. ꝙ in ſũptione huius sacr̃i est quedã mãducatio carnalis: qua comestũ mãducatur ⁊ in stoma cũ trajũctur: postea digerit ⁊ in ſbstã tiam mãducãtis quertitur: ⁊ sic vere mãducat illa species qua realiter ꝑti net̃ vez xp̃i corp⁹. Et est alia sacr̃alis mãducatio q̃ corp⁹ xp̃i vez realiter ſb illis speciebꝫ panis ꝛtentũ sumitur: ſ sic ſptã corpaliʒ nõ masticat: ⁊ si species sic in ore masticentur ꝙ p digestionẽ ibi sacrã nõ corrũpat in eis forma ꝑpria: ſz descendãt i formã ꝑpriaꝫ in stomacũ: descẽdit ⁊ corpus xp̃i in stomacũ p descensuꝫ spẽi sub q̃ ꝛtinetur: ⁊ tãdiu ibi manet corp⁹ xp̃i cꝫdiu in eadẽ specie forma ꝑpria speciesꝫ saluatur ſ aũt spẽs panis tãdiu i ore masticet ꝙp digestionẽ in ore factã corrũpatur forma ꝑpria in eis: ⁊ nõ descendat in stomacũ: tunc nec eo⁹ xp̃i descendi in stomacũ ⁊ sic intelligitur illud ⁹ ose. di. y. c. trib⁹. cũ dr̃. qꝫ cito spẽs dẽibus atterit: tã cito in ce lũ rapit corp⁹ xp̃i. est ꝛ tertia mãdu catio. ſ. spũalis q̃ dr̃ mãducari corpus misticũ: q̃ nihil aliud ẽ qꝫ spũaliter in corpoꝛari corpoꝛi misticoꝛ p fidẽ ⁊ ca ritatẽ: vel magis incoꝛpari p augmẽ tũ fidei ⁊ caritatis: que mãducatio si quenit indigne ſsciꝑitꝫ sacr̃m. ⁊ de hac spũali mãducatiõe intelligitur ose. di. li. vt qd paras dentẽ ⁊ vẽtrez: crede ⁊ manducasti. ⁊ gl. ibi dicit ne cessitate instãte ei nõ obest si nõ acciꝑit: eo quo ꝑ eũ nõ ſtat. cũ enim nõ ac cipit mãducat ſpiritualr. ſz nõ sacr̃a liter. Adde etiam qđ no. Bo. ca. di. ꝙ cũ corpus xp̃i maneat ſub illis ſpeciebus ꝯdiu illa spẽs sit habilis ad refe

ctionẽ humanã: q3 ad hoc est statuta ⁊ ad hoc ordinatur. ⁊ hoc ꝛtã cũ est extra stomacũ ⁊ i stomaco: q3 tbi re ficit. ⁊ tãdiu ibi corpus xp̃i manet̃ do nec refectionis operatio cõpleat. ſõ si qs euomat illas: euomit corp⁹ xp̃i. ⁊ si spẽs p̃ti discerni ab alliʒ debẽt sumi cũ reuerẽtia ⁊ cremari: ⁊ cineres ut taaltare recõdi. vt i. c. si p negligẽtiã. de ꝛse. di. ij. si ãt spẽs ille trãseãt ꝑ sto macũ idegeste ꝙp aliqꝫ infirmitatẽ: tũc sunt extra ꝙpetaẽ refectiõis. ⁊ ſõ si vadũt in secessuꝫ si ẽ tbi corp⁹ xp̃i. ⁊ hãc opi. Bona. dicit ꝓbabilem.

¶ Et ex ꝓdictis ꝑz ꝙ bꝛutũ nõ põt ſõ sumere corpus xp̃i sacramẽtaliter.

¶ Secũdo inferr̃ ꝙ ly mus comedat illas spẽs. tũ corpus xp̃i nõ trãsibit i eius ventrẽ: q3 vt dictũ ẽ: ꝛpe nõ ẽ ſb illo sacr̃o: nisi quatenus est ordinabilis ad vſuꝫ humanũ scilicꝫ ad mãducationẽ. Sz sicut qꝫ cito mus rodit ita ⁊ tã cito ibabile fit ⁊ sacr̃m ẽ desinit Et hec opi. ꝑz Bo. ẽ cõtꝛa ⁊ magr̃ pla ly ricar. videat tenere ꝓtũ. Et sic patz ꝙ solis hõibus debet dari nõ bꝛutis: vel ghuſqꝫ ẽt angelis q3 ẽct illusio.

¶ Tertio ifertur ꝙ hoc sacr̃m põt ꝛ sumi tripliʒ. ſ. spũaliter tñ aliqñ sacramẽtaliʒ tñ: aliqñ sacr̃aliʒ ⁊ spũaliʒ simꝫ

¶ Utꝛ xp̃s in hoc sacr̃o mãducetur ly vtilr. ꝛ. ꝑz ri. i. iiij. di. nona. qđ digne suscipienti hoc sacr̃m xp̃s manducat vtilr. hec ẽni mandcatio reducit ad memoriã passionẽ xp̃i: fidẽ cõfirmat spez augetꝫ caritatẽ inflãmat: dat vitã gr̃e: xp̃o vnit: mãducãtẽ spũaliʒ iterna consolatione reficit. ipm roborat: ad operationẽ boni ſustentat: contra casum venientẽ ex ꝑpria infirmitate munit: contra demonis ipulsũ roborat. remittit ardoꝛẽ carnalis ꝛcupiscẽtie: purgat venialẽ peccatum ⁊ quoꝫ dozꝫ mortale. Et hoc facit mãducatõ sacramẽtaliʒ ic̃tũ i sacramẽto ẽ ſtꝫ operatiua spũalis manducationis in mandncante ſufficiẽter dſpoſito Et possũt hꝫ. xij. effectus significari per duodeci fructꝫ ligni vite. ꝙ habetur

Apoc.vi. Et ad celeritatē istorū memoria in tribꝰ ꝓlib⁹ collecti sūt. inflamat memoratur. sustētat. roborat. augetꝫ Hostia spē purgat. reficit. vitā dat. z vnit. Cōfirmatꝫ fidē. munit. fomitēqꝫ remittit. Et io licet in aliis sacramētis ēt in mīmonio cōferat gra gratūita ciens mīā sit tñ dispositio ex parte recipientis: precipue tñ in isto dignissimo sacro cōferūtur. q. ꝓtinet totius sanctitatis auctorē. z ꝓp hoc excellētissimū. ē oīm aliorꝫ sacrorꝫ. Et dr istud sacrm vnū vnitate effectionis qz ad eius integritatē plura regruntur. sicut dom⁹ precta dr vna. Nō aūt est vnū vnitate indiuisibilitatis vel ōtinuitat]. vñ qñ pluraliter dr ꝓficiāt in nobis ḡs. oīe tua sacra qb cōtinēt intelligitur illa pluralitas solū materialr. Et in hoc sacro xps idē ē q de virgine natus: z ꝓ nobis passus. z sicut ē ibi vere xps ita est ēt ibi sub sua ḡnitate. Sz non vtitur ea occupādo locū. sicut ēt ñ vtitur claritate sua illuminādo acrē. Jtē pōt eē simul i plurib⁹ locis ieiūtū plura indiuidua. i. plures panes trāsībstātiantur in ipm. ītē i qualibet parte hostie ē totus xps ēt in mīma sez ḡdiu manet spēs panis aut vini. ista ē ꝓbissima sntia oium theologorꝫ in. xiij. di. x. approbata p ecclīam i sequētia corporis xpi vbi dr. nñ eē sub fragmēto ḡnitū toto tegitur. et ex ꝓdictis pz qd dicēdū de reliqis corporis xpi. que. alii qñ remanent post perfusionē sup patenā: an possint sumi a sacerdote: r di cēdū p ꝓdicta q fi i illo fragmēto vbi gnicula remanz spēs pānis: tūc nullo mō pt sumi: q: exquo ibi ē spēs pānis ibi ēt ē corꝰ xpi. tūc sic: ibi ē corpus xpi. iz corꝰ xpi ē sumendū a tetuno dūtaxat. de ꝑse. di. xi. iligdo. z de cele. missa. c. ex pte vbi. ē casus ō. ibi enī dr q nullo mō pⁿ ꝓfusione sacerdos pōt celebrare qz ñ ē tetunⁿ. iz dicatur fieri incōtinēti. Quid ergo faciet sacerdos i ō casu. dico q aut dabit fuit tori si ē dispositus: aut refuanit vsqz i cattinū z iputet sibi: qz fuit negligēs in pgrēdo añ ꝓfusionē. idē dicēdū ēt si sup fluxiſz hostia integra: qz si añ ꝓfusionē z ꝓfusionē sanguis vult illaz sumē pt gdeiſz post ꝓfusionē ñ decet gdē sumere corpus xpi: qz puerteret ordinē: qz recto ordie corꝰ xpi: sp sumēdū ē añ sanguis z nō post. Si tñ sumeret añ ꝓfusionē nō iudicarem de mortali.

¶ Scdo dicit viator: q: nulli mortuoi4
dz dari z si petit illusio est

¶ Tertio dicit adultus qz iz greci15
diugtus pueris dare. vt de ꝑse. dist. ij.
paruuli ñ sacrāliter sumere ñ possūt
qz nō vtūtur sacro: vt sacro iz vt cōi
cibo pp carēcia discretōis

¶ Sed que est etas debita vide. ē. cō.16
fessio. ij. §. iiij.

¶ Quarto dicit fidelis: qz nulli ifide17
li dz dari imo infidelis pōt sumere sacrāliter: nisi haberet intēctionē sumēdi ipm sacrm eccliē: iz ipe non credat

¶ Sed nunqd cathecumis debeat18
dari. ix. aureo. vbi. ē. qz nō qz nō iunt de familia xpi baptismum.

¶ Quinto dicit mēte pdīc⁹ vñ ōmo19
niacis z amētib⁹ ñ dz dari. ō hoc dicit. ē. cōicare. §. xij.

¶ Sexto dicit tetun⁹. nā gcūqz aliqd20
comestibile vel potabile post mediaz noctem sumptū: nullo mō pt cōicare: siue digesserit siue ñ. vij. q. i. nihil z. d. c. ligdo. z. d. c. ex pte. excepti tñ casus infirmitatis: qz hoc exonat periculo dubitat: et p cibū sūt cōcēdi ne sine vitico decedāt de ꝑse. di. ij. ꝓbyter

¶ Sed qd si cibus nōdū sit digestus21
nūqd sacerdos poterit cū bona ꝑscia celebrare. vī qz nō. idē si sentit eructatiōes. z p hoc ē gl. q dicit qz ēt si añ mediā noctē cōedisset: z adhuc sentiret eructatiōes: qz nōdū ē cib⁹ digest⁹ z ḡdiu sētiet cibū: abstineat. Jtē p iz vī ter. i. c. si ꝓpiterit. ō accu. Sz his si obstātib⁹ dico q ō nullo iure cauet, nec ob. Pāo. dic. si ꝓpiterit. imo. ō directo iac p opi. ḡnia. vī no. pa. ibi de mēte ho. dicit. n. ibi Pa. vī. loco: q ne qz intrare taberna: nec celebrāt dor

mittionē nō ꝑmissa fuit cā ꝓuationis.ꝛ
vera causa fuit q: ebriosus celebrauit
qō ꝑsumit q: ꝓ totā nocte stetit in po
tatione.ꝛ mane incōtinēti celebrauit.ꝛ
sic ꝑsumit ñ ieiunus. Nec Pan. ecce
casus nr̄ iste enim nō ꝓuatur dñicio
q: celebrauerit nō ꝑmissa digestione
vel dormitiōe.ꝛ ꝙ erat ebriosus.ꝛ
q: comederat.ꝛ biberat per totā noc
tē.ꝛ sic erat nō ieiunus. Et no. illud ꝙ
bñ ebriosus plus enim significat q̄
ebrius denotat' ꝑm archi.i.ꝟ. alias ea
demū.xxv.di. assiduitate i ebriādi. q:
ea ita disponit vt assidue velit inebri
ari.ꝛ sine iucta ñ sic de ebrio. Pro bñ
ēt facit.d.c.ſi cōstituerit. ibiō violētia
q̄ ꝓportat vt dictū ē assiduitatē iebriā
di.ꝛ dicit' sacerdos q̄tidie stabat in ta
berna.ꝛ iebriabat. idē dicit ar. ibi de
isto ꝙ tractādū. que pl' ꝓportat q̄
tra. tractādū enim ꝓprie ē nomē vi
cū siue crīe mortal. ita ꝙ transitoria
ē venialē pcm̄ ñ diu ꝙ placueret est
mortale. idē Hug. addit ēt archi. q
ebrietas ē mortale pcm̄: ñ ꝓp̄ solā ite
rationē act'. ꝟs q: ñ pōt cē q̄ hō assi
due iebriet̄ gn̄ sciēs.ꝛ volēs incurrat
ebrietatē dūmō multotiēs expiat. Et
sic ꝑcluō q: dormitio nec digestio sūt
ō necessitate q̄tū ad hoēs ꝓceptū sed
de bñ cē.ꝛ ō hōestate.ꝛ sic intelligē gl.
i.d.c. nihil alias multi sacerdotes ēt
tiorati religiosi peccarēt mortaliter qa
multotiēs tales ex ꝓcepto supiorīs vl
q: habēt cām itinerādi cogantur cele
brare de mane.ꝛ tū multotiēs adhuc
sentiūt eructationes.ꝛ essēt laqueꝰ
inijcere conscientijs timoratis

22 ¶ Quid antem ſi post ꝑfusionē vini
pticula hostie adheret palato: nūqd
liceat in hoc casu sacerdoti adhuc bi
bere vinum vel aquā. Dic q̄ sic.ꝛ to
cēq: delcēdat.ꝛ tutius est sic facere
q̄ apponere digitum.

23 ¶ Quid ät si post q̄ sūpsit sanguinē
remanz pticula hostie i calice.ꝛc. dz
digito ad labiū calicis adducere.ꝛ su
mer.ꝛ nullo mō appōat vinū añ ei'
sūptōez: q: vinū citi' dscēdet.ꝛ sic su
meret ſi ieiun' ꝟs ꝙ sacerdos celebrauit.
Et hoc dz ꝙ sacerdos ꝓpterea tenet
ad celebrandū. ꝙ vinū. dscēdēret remanēte adhuc pticula i calice ei
us ſi simꝰ vno ictu.ꝛ pticula hostie
.ꝛ vinū dscēdāt: ꝟs vinū citi' dscēdat

¶ Octauo dic̄ appititōe miraculosa 24
ñ ꝓhibit'. nā ſi appereat i forma puer
vel hmōi ñ dz sumer: q: ñ appet sub
spē ꝓueniēti ꝙandi refectiōi. dicit tñ
Tho. i. iij. ꝓte. q. lxxxij. q. ꝑsuēdā est
ꝑsbytero. q. iterato cozp' ē sāguinez
dñi consecraret.ꝛ sumeret. ſi tñ ſi fa
ceret ñ ee vltupād': q: ſi omnib' ap
pareret deberet cū religiōe poni

¶ Nono dic̄ sine ꝓscia peccmortal ō 25
ꝟs vtū.s.cōcaſ. §. iij. adde tñ ꝟs aureo
vbi.s.q: qñ qs dolz ō pcīs ꝓteritꝫ mor
talib' ē hz ꝓpositū ñ peccādi.vouotō
nē.ad sacrz ꝓt ꝑsumē q̄ñ fit i mortali

¶ Utr̄ ät ꝑbyter peccz mortaliter dādo 26
et' quē scit ee i mortali. dic vt.s.cōcaſ
§. ix. no. tñ. p declaratiōe eoz q̄ ibi dī
cūt: q: ꝟs ibi peccatori sit mal' pcm̄ su
mere cū pcō mortali q̄ ifamari: tñ sa
cerdos ꝓp ꝟs ñ dz ei ꝺnegaſ cozp' xꝑi
q: sacerdoti mīstrāti cozp' xꝑi pei' ē
peccaſ mortaliter iiuste ifamādo pcōē
occītū q̄ q: ille mortaliꝫ peccz q: null'
dz mortale ꝓmittē: vt aliū a mortali li
bet. pcōz tñ occult' ꝟs tho. iij. ꝓte. q.
lxxx. potꝰ dz eligē ifamari q̄ idigne
ad mēſa xꝑi accedē nec aliq̄cāu dz sa
cerdos daſ pcōi hostiā ñ ꝙsecrata vt
ꝑs i.c.ō hoīe.ō cele. mi. Exñs tñ i mor
tali ñ peccat videdo cozp' xꝑi: dūmō
cū hūilitate.ꝛ fuerētia videat. Si tñ
nolet vidē hostiā ꝙsecratā cū eleuaſ
q: reputat se idignū ñ peccarz. silr ñ
peccaret ſi tāgeret cozp' xꝑi ex neces
sitate puta q: ceciditꝫ in terra.ꝛ hmōi

¶ Decio addit legitie ꝙfessus. de hoc 26
dic vt.s.cōcaſ. §. iij. adꝺ tñ q: no. au
reo. vbi.s.q: sacerdos pochial' q ñ hz
aliū sacerdotē.ꝛ religiosus i via cū so
cio ſi sacerdote q: ꝑsit celebrare cū cō
tritiōe.ꝛ cū ꝓposito ꝙfitēdi. exꝰ non
hz cui ꝙfiteat hoc tñ intelligē q̄ tenet
missā celebrare: q: ē sacerdos pochial'
aut q: alr ēet amissur' missā: q: nō est

alius qui celebret ꝛ est dies festus: aut q3 ꝛ si nō sit dies fest9: tñ ē solit9 oī die vel celebrare vel audire missā: ꝛ si salt̄ ñ audiret eēt admiratio scl'arit: tūc in istis casib9 vel silib9 vbi desit copia ꝓfessoris si ē ꝓtrit9 cū ꝓposito ꝓficēdi pōt celebrare ēt si ñ eēt ꝓfessus illo āno Sz pōt ē religiosus q3 iuxta statuta sui ordis ñ pōt ꝓficere extra suū ordinem Excepto casu necessitatis. et sic intellige casus necessitatis nō solū ifirmitat3 hz ēt si eēt i peccato mortali ꝛ subesset aliqua cā ꝙ ꝑdict3 an possit celebrare ꝓtermissa cōfessiōe ēt posito q3 hēat copiā ꝓfessoris: dic q3 talis religiosus in casu ꝑdicto si bono respectu. vt q3 forte nollet ꝓ pallare tale factū extra ordinē vel alia iusta cā ꝛ subeēt aliq3 cā de predictis vel silis ꝛ de ꝓpinq3 expectet cui deuot9 ꝛ securius ꝓficeat: tūc dico q3 pōt celebrare si est ꝓtrit9 cum ꝓposito ꝓficēdi. Sic intellige Ri. s. cōcare. ℌ. xiij. Si āt nulla subeēt cā ꝙ ꝑdictis vel silis hz sola volūtas celebrandi tūc sec9. Et no. ꝑdicta q3 q̄tidiana. idē dicas de eo q3 volens cōicare sacerdote tā existēte ad altare: recolit aliq3 mortale nō ꝓfessum: q3 pōt cōicare cū cōtritione ꝛ ꝓposito ꝓficendi: qñ sine ali q̄l i nota nō posset desistere nec hz tpe aut sacerdotē cū q3 ꝓficeri possit.

27 ¶ Duodecimo dicit eorpe mōdus ab ea imūdicia q3 tolli ꝓtalr ñ tollēdo hz aureo. peccat graviter cū tali imūditia sumēdo eucharistiā: hz imūditia q3 tolli ñ pōt: puta lepra: fluxus sanguis vel semis. ꝛ alia infirmitas ñ ipedit sūptōem eucharistie: hz bñ celebratione missē vt j. lepra. ꝛ. s. cōcare. ℌ. v. ꝛ. ℌ. viij.

28 ¶ Utrū mēstruata vel mulier p9 ptū immediate debeat abstinere. ℞. q3 non de necessitate. Si tū ex reverentia abstinet nō peccat di. v. c. ad eius. ꝛ ō pari. post par. c. vno. dūmodo cōicz fm institutionē eccle. s. c. ois vtriusq3 sexus de peni. ꝛ remiss.

29 ¶ Utr3 sōniū homicidiū vel alterius peccati mortalis ipedat sūptionē hui9 sacri. ℞. q3 huiusmodi sōnia nō inducūt pollutionē corporis nec tantam distractionē mētis sicut sōnium fornicationis pp intētionē delectationis: Et tō nō impedit. Si tñ somniū homicidiū ꝓueniat ex eā que ē peccatū mortale: impedit sūptionē sacri rōe sue cās fm Tho. in. d. q. lxxx. intellige nisi pri9 cōteratur ꝛ confi. eatur

¶ Tertiodecio dicit a mistro idoneo i. sacerdote. de ꝓse. di. ij. ꝓuenit. nā nullus tāgere dz ēt diaconus nisi i necessitate. vt si cās cadret i terra vl' aliq3 alio cāu. lxiij. di. diacones. tñ diaconus cuz ꝑbyter est fessus: vel als ipotēs ꝛ necessitas cogit de iussu ꝑbyteri pt dispensare vel ēt sine iussu: qñ iussus expectari ñ pōt. vt no. Dug. i. d. c. diaconos. Alec9 vero nullo mō pōt administrare tale sacrām ēt tpe necessitatis arti culi moxios: nec etiam per se sumere vt no. pa. in. c. ℌto. de consue. Et in tali necessitate constituto dicitur. crede ꝛ manducasti.

¶ Sed an debeat a ꝓprio sacerdote 3o solū sumi. ℞. q3 pōt sumi a ꝓprio ep̄o ꝛ archipbytero de officio archipbyteri. c. iij. ꝛ a ꝓprio sacerdote: ꝛ ab ꝑsone loci am ab eis. no. tñ q3 alr sumit ꝓprius sacerdos i. c. cis vtriusq3 sexus. de pe. ꝛ re. quo ad ꝓfessiones audiendas ibi ꝓficeat ꝓprio sacerdoti: ꝛ alr ibi: tñ si forte de ꝓprij sacerdotis ꝓfitto ꝛc. na i ꝓprio casu sumit ꝓprius sacerdos ordinari9 vl delegat9. In scdo vero casu accipit ꝓprius sacerdos ꝓ eo q3 est ordinarius tantum

¶ Quartodecimo dicit tpe debito: qa quo ad celebratiōz missē regrit dies ꝛ si nor. vt. j. missa. ℌ. ij. ꝛ. iij. Quo vero ad alios cōicare volētes si inuenit3 qn possint oi hora cōicari: dūmodo sint ieiunij: verūtamen mane diei ē ꝙgruētior hora. Ité dz ēe pore debito. i. vt solū semel i die cōicet. pluries āt ñ hz ni si vt dz. j. d sacerdote i. c. missa. ℌ. viij.

Ité dicitur tpe debito vt. i. vadat ad sumēdū eucharistiā stati postq3 cōfessus ē: q in multis sunt peccatis ꝛ magnis: sed dz pluries ꝓficeri ꝓprius ꝛ ofo

nibus ⁊ felimijs se uuotū uo reddere.

31 ¶ Sꝫ nūqd vr rōnabilius cā abstinen di ab ꝫ sacr:si dicat se hēre odium ꝫ altquē.ꝛc.q nōnec ēt pp aliud pcm mortale:q; teneť desistere ⁊ pteri ⁊ cō fiteri ⁊ cōicare. Aliter nō cōicans saltē semel in āno ercōicandus est de cōsue di.ij.figs intrat ⁊.d.c.onus.

32 ¶ Utr̄ liceat quotidie sumere.ꝛc.scꝫ bo.in.iij.di.xij.q. ℔tū ē ex pte sacri cu ius virtus est hoibꝫ salutaris: vnde est hoibꝫ ipꝫ q̄tidie sumere.facit.c.si quo tiens scdm.de pse.di.ij. Sꝫ ex pte sumē tis in quo regrit vt cū magna deuotō ne ⁊ reuerētia ad hoc sacrm accedat aliqs expedit quotidie sūmere landa bliter qñ q̄tidie se pparatū inuenit. Et sic logtur.aug.de pse.di.ij.c.nō ite Sic vive inquit vt merearis quotidie accipere. Sꝫ q; multotiēs in pluribus hoibꝫ hui⁹ deuotōis ipe dumēta occur rūt pp dispositionē corpis vel aie:non est vile omnibus ad hoc sacrꝫ quotti die accedereꝫ tāc qñ se pparatū inue nit q; maiorē efficaciā recipit hō i vna missa cū bona pparatione qꝫ in mul tis si se nō pparat diligēter. Et tō figs cognoscat exprimētaliter q; ex frequen ti sūptione huius sacrī feruoz caritatis augeatur in eo:z reuerentia ad sacrm non minuť: quotti die dz cōicare vel saltē frequēter. Si aūt sentiat p multā frequentationē q; reuerētia minuitur. ⁊ feruoz nō crescit dz interdū abstine re vt preterea cū maiozi reuerētia ⁊ de uotione accedat.

33 ¶ Utrū qlibet sacerdos teneaľ quotti die celebrare.ꝛc. q; si sacerdos ob sui indignitatē ⁊ sacramēti reuerentiā ab stineat:nō peccat.puta:q; pollut⁹ ē hu iusmodi. Si ꝓo.stat ꝓ quadā incuria ⁊ negligentia:ita q; ad minus nō cele bret in ꝑcipuis festis ⁊ marie in illis in ḡbus seculares deuoti solēt cōicare peccat gdē: ⁊ si nō mortaliter saltem multū vt pz p.c. dolentes. de cele. mi. vbi tales valde reprehenduntur. Sed Ricar.i.iij.dist.xij.⁊ Tho.in.iij.par. q.lxxxij.videť ꝓcludere q; nō excusanť a mortali qñ sine rōnabili cā in talib⁹ diebus nō celebrāť. Sꝫ ista opi.est nimis dura ⁊ nullo iure ꝓbatur. Nec in uenitur aliqs tex.in iure canōico q; de ꝫ loquatur nisi.d.c.dolentes.qđ potiꝰ facit ꝑ dictā opi.q; ꝓ.o.nam ibi cōcili um generale enumerat multos excessꝰ quos cōmittebāt illi clerici ⁊ prelati: puta q; attēdebāt circa comestationes ſuperfluas ⁊ fabulationes illicitas. ⁊ q; sōno dedit⁹ vix ad diurnū ꝓcentū aut̄ excitanbant ⁊ trāsirrēdo vndiq; cōti nua syncopa matutinū. Ite missaꝫ so lēnia vix celebrāť ēter i āno:ꝛ qđ dete rius ē illereisse ꝓtenuu. ℔ ibi mō ꝓdict] enumeratis cōciliū se restrigit ad vnū solū ꝓtinēs ꝑcipū.s.q; diurnū officiū nocturnū ꝑter ⁊ diurnū ℔tū eis dede rit deus studiose celebrēt ꝑter ⁊ deuo te:quasi expresse innuat q; alia superius enumerata nō obligēt ad mortale. de pſum.nōne.c.c.qualis.xxv.di. Si enīz voluisset q; supra enumerata vel aliq̄ illoꝝ vuissent de precepto sine dubio de illis fecisset mētionē.ꝑterea nota ibi in ℣.⁊ qđ detertus ē interesse cōtē nunt. Si enīz istud ē grauius peccatū q̄ solū celebrare ēter in āno:ꝛ tū istū nō ꝓuťur inter peccata mortalia:minus cōputabiť celebrare tantū ēter in āno.nec Tho.nec Ri. dicūt q; ꝓtrafa cientes peccet mortaľr ꝫ sint reprehensibiles.⁊ pfit timere:ne tāq̄ serm neq̄ ꝑdemnētur a dño. Nota ēt q; vbicūq; in iure dr̄ q; ḡ grauiter peccet dz intelligi de venali ⁊ nō mōtali. ista ē sin gular] theorica Lapi.ab.i.c.si celebrat de cle.ex.mi. Et rōnē reddit:q; pecca ta venialia dicuntur leuia: q; ab apto noiantur fenū ⁊ stipula.⁊ ꝓ hoc optie faciunt.q̄ notant i.ℓ.ars ea demū.xxv. di.hoc idē tz Tho.in iij.ti.ō cle.ex.mi. ℣.miꝫ tū ēt addit q; excōicať minoꝝ excōicatione celebrando grauiter peccat.i.mortaliter ꝫ eū notā tñ irregularitatis nō incurrit.qđ exponit: subaudi sup cui⁹ dispensatiōe necesse sit recurrere ad applicam sedē.incurrit tñ ir regularitatē a q̄ ep̄s pōt absolvere:vel

34 ¶ Quid aūt de eo g instituit q̄ ꝑsbyter teneat oi die celebrare collato certo ꝓficio: an institutio sit licita. ff. pa. in. c. significatū. de ꝓben. q̄ nō. q̄ sepe posset materia peccādi: cū facile nō contingat sacerdotē quottidie deuotū existere ad celebrationem. Et ideo si contingeret hodie hoc modo beneficium instituiꝺ talis institutus recipere interpretatione ab illo tex. vt celebret q̄tum frequentius pōt salua honestate sua ac debita deuotione. ⁊ hoc videtur verum si instituens referat se ad institutum: puta si diceret. volo q̄ iste beneficiatus omni die celebret missam Secus si referret ad missam puta dicendo volo q̄ continue celebretur vna missa i tali loco: vel per alia verba daret intelligere q̄ pur celebretur vna missa sufficiat. isti enim instituentes ſi intendunt sacerdotes obligare ad quottidie celebrandum sed intendunt casu quo sacerdos non posset celebrare vel nollet q̄ faciat celebrari per alium hic enim non desideratur industria ꝑsone ꝛ tm̄ quotidiana missa.

¶ Quintodecimo dicit citra intentione. ſ. vt p ipsum vnamur xp̄o p caritatis amorem ⁊ muniamur contra diaboli tentationes

35 ¶ Utrū debeat dari ad accipiēdū ali qđ experimētū. ff. q̄ nō. ij. q. v. ꝓsului sti. ⁊ de pur. ca. ex tua. ⁊. nec ob. c. sepe ꝓtingit. ij. q. v. q: illud abrogatū ē. vñ nec pp purgationē infamie: vel pp aliud tpale dꝺ dari vel sumi.

36 ¶ Adde. xvi. in sōptiōe ꝑs dure. vt. ſ. sumat discrete: ⁊ leuiter dētibꝰ añrioribus teraꝰ ⁊ ligua moliaꝰ ne aliq̄ pars eius dētibus inhereat.

37 ¶ Adde. xvij. ꝑs eūdē duf. ſ. vt si statim pⁿ communionē expuat ꝓpter reuerentiā sacramēti: ne si aliqua ꝑs sacramenti in hesisset dentibꝰ expui ꝓtingeret. itē vt nō statim vadat ad māducandum. vnde debet esse aliqua mora ⁊ tanta q̄ ille species sint comsumpte vel alterate ꝓpter reuerentiam sacrū: ⁊ hoc sufficit dē necessitate. dicere autem orationes post ⁊ huiusmodi sunt de consilio.

¶ Sunt ēt alia que requirūtur ex par 38
te sacerdotis. Primo regritur q̄ celebret saltem vno presente: ⁊ hoc sufficit siue sit missa publica siue ꝓuata. vt vult gl. i. c. hoc quoq; de conse. di. i. imo plus dicit ibi glo. q̄ reclusus missam solus cantare pōt. ⁊ hoc vbi clerici copia non suffragatur: alias secus ⁊ ecclesie loquitur presbyter i plurali. idē No. in sūma. eps vo fine diacono celebrare non potest nisi necessitas cogat. xciij. di diaconi sunt in glo.

¶ Secdo vt hēat oia ꝛgsita ad missā 39
vt pameta bñdicta: missale tres phas liasq; sic obseruaꝰ p totū orbē. ⁊ cāu quo nō haberet nisi vna fiat triplicata. ō hoc vide. ſ. bñdictio. in fi. Idem dic ō calciamēta: sic eni obseruaꝰ ab oibꝰ tā sacerdotibus secularibꝰ q̄m religiosis. ⁊ sigꝰ religiosus celebraret sine calciamētis vel botꝰ expelleret ō tēpio ⁊ habēt ꝓpriā significationē ⁊ ꝓpter hoc i cōmestiōe agni paschalis i quo figurabat hoc sacramentū precipiebatur vt hērent calciamēta in pedibꝰ vt dꝺ exo. xij. c. In casu tm̄ quo nō habet renē calciamēta ⁊ iste si nō celebraret amitteꝛ missas: ⁊ est dies festus de p̄cepto. tūc posset celebrare: q̄ de duobꝰ malis eligēdu est min⁹ malē. xiij. di. nemi. itē pcipit sacerdotibꝰ vt teneant orationa vasa. corporalia ⁊ vestimenta ministrop; ac palas altaris mūda: q̄ aliqñ habentur tam imunda q̄ aliquibus sunt horroꝛ: ⁊ ꝓtra faciēs peccat mortaliꝛ: vt hēur ex de custo. eu. c. ij.

¶ Tertio sacerdos dꝺ celebraꝛ capite 40
discoperto alias sine cā rōnabili peccat mortaliter ꝓpter verbum temere positum in. c. nullus. de conse. di. i. simi liter ⁊ audientes cum legitur euangelium debent stare capite discoperto ⁊ non sedere: nec genua leri. vt in. c. auctoritate. de conse. di. i.

¶ Quarto sacerdos nihil dꝺ addere 41
vel diminuere nisi ꝓut ꝓtinet in mis-

fall ꝫ aliquos sacerdotes idiotas g in
stroitu misse dicūt. In noie pa. ⁊ spūs
sancti ⁊ ante inceptionē euangely aliū
dicūt. ⁊ post sūptionem sacri dicunt.
nūc dimittis. ⁊ alias laudes

42 ¶ Quinto sacerdos dz hēre antētio-
nē ad ea q̄ dicit. Usi Bto. de ecclīastica
ierarchia. Ad scissimū eūtes sacrificiū
mūdari quenit ab ipsis victimis aiefan
tasmatibus. vñ desperās se posse hīe p
babiliter cordis stabilitatē peccat gdē
accedēdo. si tñ sperat ⁊ ex infirmitate
distrahitur: minus peccat

43 ¶ Sexto dz hīe intentionē celebran
di: q; intētio i hoc sacro ⁊ alijs est illa
que opatur. si eni diceret ꝟba cōsecratō
nis sup hostiā ⁊ vino cōrā se positis ⁊
nō haberet intētionē cōsecrādi: nihil fa
ceret. ⁊ ex hoc segtur q̄ ly sacerdos ha
beret ante se. x. hostias ⁊ nō intenderet
cōsecrare nisi vnā determinatam illa so
la esset cōsecrata. dixi vnam determina
tam. q; si itenderet cōsecrare vnā solam
⁊ intentio eius esset vaga hoc est q̄ nō
magis ferretur ad hāc vel illaz. sed ad
vnam in cōfuso nihil ageret. idem dic si
haberet. xx. hostias ante se ⁊ no iten-
deret cōsecrare nisi. xv. si determinate
ferat̄ ad illas. xv. ille solo esset cōse
crate. Secus si eius intentio esset vaga
vt dictū est. sed si tamen vult celebrare
accipiat. xv. hostias q̄s intendit cōsecra
re. postea in actu cōsecrationis nō reco
lit nisi de ea quā ly in māu tñ oēs sūt
cōsecrate virtute intentionis virtualis
quā habuit a principio ſm sco. Sed si
credat accipere. x. hostiaꝫ ⁊ accepit. xv.
vel credat accipere vnā hostiā ⁊ accī-
pit duas gd dicēdū dic q̄ si itētio ei⁹
erat quot quot essent oēs cōsecrare: tūc
omnes. erunt cōsecrate. Sed si inten-
tio eius esset solū cōsecrare. x. aut solū z
vnā quā videt tunc alie non essent cō-
secrate. q̄dq̄ si sic intenderet esset bestia
lis. Sed glibet sacerdos saltē vna vice
p semper dz ꝓponere in aīo: vt quot
quot sint velle cōsecrare ⁊ p hoc ēt pz
gd dicēdū de hostijs q̄ p oblitionem
remanēt i altari. si enim nō itendebat

cōsecrare nō erāt cōsecrate. idem dic de
gutta vini q̄ remanet in pede calicis.
totū enim dependet ab intentiōe si sa
cerdos hīs hostiā i manib⁹ ⁊ nō inten
deret cōsecrare nisi quartā ptem hostie
vel medietatē. solū illa pōt cēt cōsecrata. dūmō itentio ferat̄ sup aliquam
ptem deteriatet als sec⁹. vt dictū est ⁊
tāte virtutis ē ista itētio sacerdotis: q̄
q̄ocūq; ⁊ vbicūq; dicat ꝟba cōsecratō
nis sup mā ꝟbita. vt puta hoc ē corp⁹
meū. sup pane tritū cū itētione cōse-
crādi siue ieūn⁹: sine prāādio cōsecrat.
q; illa sola ꝟba quo ad cōsecratiōem
panis sufficiunt: q̄q̄d ꝑmittatur vel p
ponat ꝟz oēs theologos ⁊ sactos ⁊ ca-
nōistas ⁊ sūmistas. ly sco. ⁊ Landul. i
iij. di. viij. voluerit: q̄ ly sacerdos dicat
illa ꝟba. hoc ē corpus meū sup pane ⁊
tñ nō ꝓcrat q; dicēdo hoc est corp⁹
meū. nō refert ad corpus xpi ⁊ tō ly
nō sint alia ꝟba ꝙ ista forme q̄s ꝓdicta
tñ de necessitate regritur q̄ exprimāt alī
q̄ ꝟba ex gb⁹ ꝓfata forma deterier. so-
lūmō ad corp⁹ xpi sic fit cū dr. fiat dile
ctissimi d nri ihesu xpi. g ꝑdie ⁊c. als
nihil fieret ſm eos. tñ vt dixi. ista opi.
cōiter nō tūr q; itētio sacerdotis ē illa
q̄ ferē deteriate ad corp⁹ xpi. ⁊ hoc suf
ficit. Itē sacerdos nō dicit illa ꝟba i p
sona sua. ly in ꝑsona xpi. ⁊ sic ergo illa
ꝟba ferunt ad corpus xpi

¶ Quid si celebrādo recoleret se co 44
mediſſe vel bibisse. R. q̄ in talib⁹ sem
per accipiēdū est q̄ dz min⁹ de pericu-
lo. xiij. di. nerui. maius autem pericu-
lum est q̄ est ꝑ sacri ecclie perfectio-
nem. q: hoc est sacrilegiū: q̄s q̄ est pti
nens ad q̄ltatē sumentis. ⁊ tō si ꝑbi
ter post consecrationes inceptā memi
nit se comediſſe: nihilominus dz ꝑfice
re sacrm. idez si meminit se excōicatū
vel in mortali cū contritione debita: ⁊
sic nō peccat. sed fructuose sumit. si ve
ro meminit ad ꝑsecrationē. Tho. i. iij.
parte. q. lxxxij. ꝛ q̄ tutius est dimitte
re missā ceptā nisi scādalū graue imi
neret Bo. ūt. i. iiij. di. xiij. ꝛ q̄ sine pec
cato potest inchoataz ꝑficere cum pro-

posito ꝓfitẽdi ⁊ cũ ꝓtritione totã ſupplet. nec vꝫ ibi eẽ ꝓtẽpt⁹. idẽ ẽtiã bo. ibidẽ. ⁊ eo q meminit. ſe irregulare: q; phibitio pp irregularitatẽ ſi extendit ſe ad cũ q acceſſit ſine ꝓcia irregularitat⁹ ⁊ inchoauit miſſaꝫ. vñ pp reuerẽtiã ſacrĩ ⁊ ſcãdalũ populi dicũt q; ſi dolet ⁊ libẽter faceret qđ in ſe ẽ. a dño cẽ diſpẽſatũ. ptũc. Sꝫ mai⁹ du bitũ ẽ ſi facerdos nõdũ incepit miſſaꝫ ⁊ hẽt ꝓſciaꝫ irregularitatis. vꝫ ſcit ſe comediſſe vl bibiſſe. Tñ ꝓſulo i hoc caſu ⁊ ꝑcedẽti q; nullomõ celebret ẽt ſi nõ poſſꝫ diſſtere ſine ſcãdalo. põt tũ fingeret i firmitatẽ vel qđ ſimile.

45 ¶ Sed ꝑ declaratione ꝓdictoꝝ ſci endũ ꝙ hec ſũt tria tpa. ſ. poſt ꝓfeſſiõꝫ. ante cõſecrationẽ. tñ poſt inchoatã miſſã tertio añ inchoatõeꝫ miſſe q; ad pmũ tẽpus ſi loq̃mur de excõicato an teneat ꝑficere miſſã. dic q; ſic p c. relatũ: de ꝓfe. di. ij. ſꝫ an hoc cãu ſit irregularitas. dic q; aut iſte fuit in culpa in examinãdo cõſcia⁹ ſuã: ⁊ tũc ſibi imputat. ⁊ celebrãdo efficit irregularis. Hoc expõſſe. pbatur in. c. apli ce. de cle. ex. mi. vbi ſolũ excipit vnus caſus ad hoc vt excõicatus celebrãdo euitet irregularitatẽ. ſ. q; pbabiliter ignorabat ſe excõicatũ. ⁊ Poſt. i ſum ma ti. ũ cle. ex. mi. ℌ. i. dicit q; tãc dicitur ꝓbabiliter ignorare: q; ẽ ſine oi culpa. ſ. in examinãdo ꝓſciam ſuã. cũ ergo excepto firmet ꝑriũ in alijs. ⁊ go ſecus ſi ſciens celebrat vt in caſu noſtro. ⁊ hoc videtur indubitatuꝫ. ſi aũt fuit ſine aliqua culpa in examinãdo conſciam ſuam quod tamen diffi cile eſt inuenire. tunc dico q; q; ad mẽtem legiſlatoris forte non eſſet irregularis. exquo vt dixi tantũ excipit ignorans. ⁊ cõſulo q; ad cautellã faciat ſe cũ diſpenſare ſuper tali irregularitate Si aũt loquamur de ſecũdo ſcilicet de eo q; comedit vel bibit. idẽ dico q; ꝫ ꝑficere debeat p. d. c. relatũ. tñ ſic p ſiciendo peccat mortaliter. nec video qualiter iſte non ſit in aliqua culpa ⁊ examinãdo ꝓſciam ſuã ⁊ minus vꝫ in hoc excuſari q; excõicat⁹ cũ hoc facti: ſit de ꝓpinquiſſimo: q; a media nocte vſq; ad nonã: ⁊ ſ; factũ ẽ groſſum materiale ⁊ qđ ꝑt tãgi manib⁹ ⁊ ſõ ſi pur inchoaſſet cogitare de iuſto peccatio. ſtatiꝫ veniſſet ad memoriã. imo. plus Dico. dato q; in iſta examinatione potuiſſet eſſe ſine culpa. q; ad hoc peccaſſet mortaliter. q; verũ eſt di cere q; ſi ſetunus celebrauit. Que ꝛo ad fm tpis. ſ. ante conſecrationẽ. tã ex predictis pꝫ ſolutio ⁊ cũ Tho. dico q; tã excõicatus q; ille qui comedit vel bibit: debẽt deſiſtere a cõſecratiõe: fingendo in firmitatẽ vel quid ſimile. nec video q; diſſtendo poſſit oriri tã grae ſcãdalũ: q; ob tale ſcãdalũ vltãdũ melius ſit ipſi ſacerdoti celebrare. ſcãdalũ enĩ; qđ ꝑt oriri in hoc cãu poſſꝫ eẽ q; deſiſtẽdo a dicta miſſa: ſonte populus illo die amitteret miſſam: q; nõ erat alia: ⁊ erat dies feſtus. tũ hoc nõ obſtat q; illo cãu populus eſt excuſatus exquo nõ ſtetit ꝑ eũ. nec obſtat q; dicit bo. q; phibitio eccle nõ ſe extẽdit ad hũc cãum. Dico q; ꝓſtitutio illi⁹. c. apoſtolice. duo regrit ad hoc vt excõicatus celebrãdo euitet irregularitatẽ. ſ. q; fuerit ſine culpa ⁊ q; ſit ignoras. nõ ãt ſe extẽdit ad ſcientẽ. ⁊ dato ſꝫ nõ ꝓceſſo q; popul⁹ peccaret mortaliter nõ audiẽdo miſſã tũ adhuc excõicat⁹ pp hoc nõ dꝫ celebrare. q; ꝑ ꝓdicta iſte excõicat⁹ vꝫ ẽt ille q; comedit celebrãdo peccãt mortaliter: q; factũ ℌ. d. c. a poſtolice ⁊. c. ligdo. de ꝓfe. di. ij. q; ſi ſetunus celebrauit. nõ regula ẽ q; qs ſi dꝫ facere ẽt venialeꝫ vt qs euitet ẽt mortaliſſimũ. vt dicit Aug. xxij. q. ij. c. i. Nec obſtat ſi diceret q; iſta mala ſũt in eadem ꝓna: q; iſtud ſcandalum ꝑputatur ipſi celebrãti. ⁊ ſõ ſi celebrãs deſiſtat ꝑpter ipſiuꝫ ſcãdaluꝫ peccabit mortaliter. Dico ꝓmo q; iſte celebrãs ſi ꝑficit miſſaꝫ. cert⁹ ẽ q; peccat mortaliter: nõ ſic eſt cert⁹ de ſcãdalo: q; forte veniet ⁊ forte nõ. ⁊ ſõ tene⁹ certum ⁊ dimittei certũ ꝑtera dato q; ſacerdos ꝑpter tale ſcãdalũ peccaret mor

taliter si desisteret: tñ adhuc dico q ꝺ bet desistere: qz maius peccatū est. q cōicar⁹ sclēter vel nō ietun⁹ celebret q pcñ qꝺ oritur ex scādalo dicto: qz nō pōt esse ibi scādalum graue: qz nō pōt eē piculū corpozū vel aiaꝝ qꝺ ſt ſt maī⁹ pcñ ꝑz: qz expzesse vtercz ſa cit ꝝ ꝓceptū ecclie. vt dictū est nō sic aūt de scādalo. sec⁹ tñ esset dicēdū de peccatis z aliys que nō hñt ſpālem p hibitionē: sicut ē. furtū: fornicatio blas temia z hmōi: qz in talib⁹ vbi imme ret scādalū. tūc ꝑtritio sufficeret cū p posito ꝓfitēdi z salua ꝓscia celebrare vl cōicare pt dūmō diligēt se ꝑpaſſ⁹.

46 ¶ Quid aūt ꝺ eo q incepta missa ḥz ꝓsciaz q ñ sit ꝑſbyt. ℟. Bo. vbi. ē. q añ ꝓsecratōez ꝺz dimittere missā ſūr mittatē fingēdo aut ꝓsciaz deponere.

47 ¶ Quid facter sacerdos si postq̄ incepit missā ꝓpdit maīz eē idebite ministrat. ℟. R.i. tiij. di. xl. q. ꝑpendat hostiā eē idebitā: aut hoc ꝓpdit añ ꝓsecrationē: z tūc ꝺz accipe hostiā debitā z canonē a capite ichoar. aut p⁹ ꝓsecrationē: ſz añ ſūptionē. z añ vini ꝓsecrationē: z tūc ꝺz accipe aliā hostiā z icipe canonē a capite z illā ꝓsecra re z alia hostia ꝺz reuerēter reſeruari. aut a clericis sumi: aut a sacerdote post corpis z sanguinis ſūptionē non añ: qz post el⁹ ſūptionē ietun⁹ nō eēt si aūt ꝓpdit post ſūptionez illius ho ſtie z ēt sanguinis: nō ꝺz ſlo die aliā hostiā ꝓsecrare: qz ietun⁹ nō é z vt ꝺf ꝓse. ꝺt. ij. relatū quotiēs sacerdos cele brat totiēs ꝑticipatōis corporis z san guinis xpi ꝑticipatiōe se ꝑbeat. sed ꝺz de sua negligētia penitere z ꝓfiteri. si hoc ꝓpdit p⁹ ſūptionē hostie: tñ añ ſū ptionē ſanguinis: vł aliqꝺ⁹ q ſanguinē nō ꝺz sumere: qz ietun⁹ nō é ſz ſanguī reſeruari ꝺz aut alicui ietunto dari.

48 ¶ Aliys aūt vł ꝑtū qz hic est casus necitatis z i cāu necitat nō ietun⁹ pt cōicare. si át ꝓpedat i calice ñ eē mini ſtratā. debitā māz. aut hoc ꝓpdit añ ꝓsecrationē panis: aut p⁹ ſz añ. platō nez ꝑbaꝝ: qꝺ⁹ ꝓsecrāꝺū est vinū aut post platōez eoꝝ: añ tñ corpis ſūptis nem: aut post oia predicta.

¶ Pdio mō ꝺz mīstrare debitā māz z incipe canonē a capite si át nō possit hẽ debitā mām: nō ꝺz vlteri⁹ ꝓcedē qvt ꝺf ꝺe ꝓse. ꝺt. ij. qꝓim⁹. aut integra sacrā ꝓcipiant. s. ꝓficetes ab integris arceantur: qz dimīio vni⁹ cūſdēq̄ mi nisterij sine grāꝺi sacri legio non po test pertingere.

¶ Scdo mō ꝺz mām debitā accipere ñ nō pōt hēri alia sublata. ſz nō cre ꝺo q ꝺebeat canonē a capite reicipe q: taz ꝓsecratio panis ꝓcessit. ſz ꝺz in cipere a ꝺbo imediate sequēte scz. pa nis ꝓsecrationē. Si aūt nō pt hēri ma teria debita nō ꝑ hoc ꝺz omittē coz pozis ſūptionē: ꝑtitio tñ cū. ꝓposito ꝓfitendi de sua negligentia.

¶ Tertio mōꝺz accipe mām debitaz alta reuerēter in aliquo vase posita z reciper ab illo loco sili mō postq̄ &c. z pagare misterij vſq; in finē z tutū est q post sumptionē corporis z san guinis alia māz sumat añq̄ accipiat vinū qꝺ accipit post ſāguis ſūptiōez

¶ Quarto mō ꝺz accipē debitā māz z reincipe ab illo ꝺbo. sili mō nisi añ sumpserit aliā indebitā mꝑtiam in calice ministratam.

¶ Quid aūt itelligaē canonē. qꝺaz 49 intelligūt q incḥoēt canon in offerto rio ibi cuz ꝺf. Suscipe sancte pf opa eterne ꝺe⁹ hac imaculatā hostiā &c. z deinceps. alij ꝺo q canō icipit ibi te ſgit clemētiſſime pr. z deinceps alij ꝺo ꝺe gḥ⁹ é pa. i. c. cū marthe. de ce le. mis. dicūt q nō gcḋ ꝺf in secreto misse: ꝺf canō: ſz mīlla ꝺba gḥ⁹ trā ſubſtātiatio fit z tō in oib⁹ ꝓdictis ca ſib⁹ credo ſufficeret inchoare a q pz dic. vel a ſili mō maxie vbi timeret ſcādalū audiētū ꝑp nimtā morā. vbi aūt ſacerdos omiſiſſet ponere aquā in vino ſi aduertat añ ꝓsecrationē ho ſtie ꝺz eā apponere: ſz credo q in ſito cāu ñ sit necesse reiterar aliꝝs oziōes

¶ Quid facter sacerdos si qñ habet ſo aquā in oze añq̄ degintiat: aduertit

ꝛ.direc.li.i.ti.xvij.q⁹ si ꝑt fine scādalo ſpūet in calicē ⁊ extrahat ꝓticulā hoſtie ⁊ aquā reponat in alio vaſe. Et ſic accipiat vinū ⁊ ꝓsecret⁹ ⁊ in eo ponat ꝓticulā hoſtie ⁊ ſūat poſtea illā aquaꝫ ſi pōt facere ſine ꝓticulo vomit⁹ vel ſi timet de vomitu reponat aquā i ſacrario. ⁊ idē dic de ꝓticula q⁹ ēt cēt ꝑburenda ⁊ cineres i ſacrario reponēdi qñ ſine ꝓiculo vomu⁹ recipi nō poſſet.

51 ¶ Quid ſi vinū in calice ꝑgelet. ꝛ.q⁹ ſacerdos dz ipſū añ ꝓsecratiōē reſoluere vt hēat rōnem actuales potus. ſi tñ nō reſoluit adhuc ꝓficit.q⁹ vinū cōgelatū non differt a non cōgelato niſi qualitate accidentali.

52 ¶ Utrū ſemp ſacerdos celebrans debeat ſumere corpus ⁊ ſanguinē. ꝛ.q⁹ ſic de ꝓſe.di.ij.platū. ⁊ ſi ſacerdos deficit in miſſa an alius debeat ſupplere vide.j.euchariſtiā.ꝟ.ij.

53 ¶ Quid ſi aliqo caſus neceſſitatis alicui euenerit puta infirmitas ⁊ hmōi an poterit ſacerdos illi hoſtiaꝫ dare cum aliā nō habeat ꝓsecratā. ꝛ. q⁹ nō totā ſed bn ꝑtem. ⁊ aliā ꝑtem ipſe ſacerdos ſumet ſm Tho.in.iiij.diſt.xij.⁊ idem puto⁹etiaꝫ ſi nō ſit infirmitas. ſed alia rationabilis cauſa.

54 ¶ Quid ſi hoſtia inueniat fracta ante ꝓsecrationem. ꝛ.nihilominus pōt cōſecrari niſi ſit ſcādalū in populo quia tūc alia accipiet⁹ q⁹ fractio .⁊ quadratura ⁊ hmōi nō viciāt ſacrm.

55 ¶ Utrū i memēto viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ debeat fieri aliquoꝝ noiatio. ꝛ. q⁹ nō eſt neceſſe niſi ſolū vt ſupplicantis deuotio⁹ reddat affectus. vt notat gl. de cōſe.diſt.i.c.vſum. Et ſic in hoc caſu non minus quilibet hz ſub generali cū ſi ſpāliter fieret.

56 ¶ Nouem ſunt ꝑfatiōes antiquit⁹ in vente Prima in paſchate. Secūda in aſcenſiōe Tertia in pētecoſte. Quarta in natali diſt. Quinta in apparitione. Sexta in feſto apl̄oꝝ. Septima de trinitate. Octaua de cruce. Nona ō tēpo⁹ q̄drageſimali tantum de cōſe. di.i. inuenimus. his nouem addita eſt. ꝛ. de gloriosa virgine. lxx. diſt. ſanctorus. alie ſunt delende de miſſali niſi ex ꝓuilegio ſit ꝓcēſſum vt fratribus minoribus de beato francisco per Sixtū quartum in diebus autem profeſtis. i. in quibus fiunt cōmemorationes ſanctoꝝ loco feſtiuitatis. vt in diebus ſabbatis de beata maria virgine licz ꝓpria ꝓfatio decantetur ſimbolum tñ ⁊ hymnus angelicus ⁊ te deum laudamus regularius dimittitur ꝯ dicatur vtinter veruz feſtum ⁊ ꝑfeſtum poſſit differentia denotari. vt.c.conſilium de cele.miſ. in talib⁹ tñ nec deuotē ꝙue tudinez reꝓbamus. hec ho.

¶ Utrū ꝓfuſio poſt ſumptiones ſanguinis debeat fieri cum vino. ꝛ.q⁹ ſic de cele.miſ.c.ex ꝑte. 57

Finis.

Excommunicator. dicturi de excōmunicatione. Primo dicemus aliqua de ipſo excōmunicare. vnde ſciendum q⁹ excōicationem a iure facere pōt q-cūq; pōt ius cōdere. vt papa in vniuerſali eccleſia ⁊ ſinguli epiſcopi in ſuis diocesibus. xvi.q.vj. viſis. xxiij. q.vj. corripiantur.

¶ An aūt epus poſſit ſtatuere ſine conſilio capituli ſui dic ꝓ no.in.c.quanto. de his que fi.a ꝑte.q⁹ ſi regſiuit ꝓſilū capli: valet tale ſtatutum. Si aūt non requiſiuit non valet. 1

¶ Quid aūt ſi capitulū nō vult ꝑſtare ꝓſilio ſimo diſſentit. Archi. ⁊ Joan. in.c.i.de ꝓſt.li.vi. ꝓcludūt ſtatutū valere ſi ꝓ capm nihil rōabile opponitur. Et hoc eſt Pa. idubitale i.d.c. ḡto. q⁹ cū regratur ꝓſilū ⁊ non ꝓſentſus ſatisfactiō eſt iuri ex ſola petitione ⁊ expectatiōe rñſi. cū nō teneatur ſeq ꝓſilū. vt in.c.cū olim. de arbi. vide de hoc. ō. cōſilū. i. ꝛ. ⁊ ſ. ij. 2

¶ An aūt canonici eccle cathedralis poſſint ſtatuere ſine ꝓſenſu epi: vel etiā capellani eccliaꝝ. dic ꝙ nō ꝑñt. ſtatuere ſup his q̄ tangunt epm vel eius iura aut cōem ſtatum eccle vel ſup magnis rebus ⁊ negocijs eccleſie. Sec⁹ ſi ſtatuerent ſup ſua ſingularia negociaꝫ puta q⁹ ſuas dietas certis modis diſtri- 3

buñ: vel q̄ certo modo ad capitulum
vocenti: sup hmõi pñt ꝑm glo. in c. vj.
de ꝓ. fig. li. vi. statuere sine inia epi.

4 ¶ An aũt capellani aliaꝝ eccliaꝝ pos
sint statuere cũ ꝓsẽu ꝓlati sui si ñ epo
Pa. in. c. cũ oẽs de offi. dicit q̄ i ardu
is & magnis ñ pñt sec⁹ ergo i paruis.

5 ¶ Quis aũt possit excõicare. ꝛ. gl. in
c. cũ in. cũctis. de elec. dicit q̄ oẽs pla
ti ẽt citra eꝑm pñt excõicare: sine tñ so
lẽnitatẽ ꝺ q̄. xi. q. iij. debẽt. Et intelligit
Pa. de ꝓlatis hñtibus ꝺitos actu. vt
in. c. cũ ab eccliaꝝ. de offi. or. & no. ex ꝺ
ctis doctoꝝ i. ꝺ. c. cũ ab eccliarũ. & i. c.
decernim⁹. de iudi. q̄ plat⁹ sumit tri
pliciter. nã ꝑpe ꝺr platus q̄ hz iurisdi
tionẽ ordinariã. secũdo sumit large: & sic hñs curã aliaꝝ ꝺr plat⁹. vt i. ꝺ. c. cũ ab eccliaꝝ. Tertio mõ magis large. & tũc appellatiõe platoꝝ veniũt aly hñtes progatiuã aliẽs sine iurisdictiõe: vt pleban⁹: decan⁹: archiꝑb yter & ꝑsbr. Itẽ eodẽ mõ diffinitores capli genera lis & ꝓuincialis & differeti dicũtur plati. Itẽ ẽt nõ sacerdos põt excõicare & absoluere quo ad foꝝ ꝓtentiosuꝝ: hz in foro pniali solus sacerdos: hz ad potestatẽ excõicandi regrit iurisditio eccle siastica ordinaria vel delegata.

6 ¶ An aũt sacerdos pochiales possint excõicare ꝺic q̄ nõ nisi vbi esset ꝓsuetudo q̄ ẽt tribuit iurisditionem.

7 ¶ An aũt archidiacon⁹ possit excõica re. ꝛ. Pa. i. ꝺ. c. cũ incũctis. dicit q̄ de iure cõi archidiaconus nõ hz curã aia rũ: nec hz curã i foro ꝓtẽtioso nec pnia li. tñ hz ꝓsuetudinẽ diuersoꝝ locoꝝ ali qñ hz pochiã distinctã in q̄ exerceꝫ cu rã aiaꝝ. Itẽ ingrit & visitat totã dioce sis loco epi. ex istis cãis merito excõicat hec pa. i alijs ergo sec⁹ vr dicendum.

8 ¶ Utrũ excõicatio lata ab alieno epo possit rata haberi a ꝓprio: ꝺic q̄ non ꝑm Inno. in. c. ꝓtuẽtia ꝺe offi. dele. sed pone q̄ sit lata in territorio ꝓpij episcopi: & noie ipsius ꝺic q̄ non põt rata haberi ex quo ab initio fuit nulla q: qđ nõ est: nõ põt ratificari: q: de na tura excõicationis est: vt statim liget

vel q̄ sit nulla: vt notat Pa. in. c. pa
storalis de appel. Itẽ alia rõne q: cũ
tus nõ possim hẽre ratũ qđ nõ est ge
stũ noie meo: ꝙ regulã ratũ de reg. iur.
li. vi. tñ nõ omne qđ ẽ gestũ noie meo
possuꝫ hẽre ratũ ꝑ hoc notabilis theo
rica Innocẽ. vt recitat Pa. in. ꝺ. c. ꝓtu
dẽtiã. q̄ vbicuq̄ actus ẽ nullus ex de
fectu solẽnitatis & suppletio nõ depen
det a voluntate mea: nõ possuꝫ tunc ha
bere ratũ qđ ẽ gestũ noie meo: q̄ act⁹
est null⁹ ex eõ nõ vpẽdente a mea ptã
te Secus autem vbi suppletio solẽni
tatis depẽdet a ptãte volentis ratifica
re sniam nullã. exemplũ in papa. nam
ipse ꝑt ratificare sniam nullã: q: non
subijcit dispõi iuris cõis: ita tñ: vt q
ꝺam dicunt: vt talis snia valeat: vt ex
nũc & nõ vt ex tũc. Si ꝑo actus ẽ nul
lus ex defectu ꝓsensus. tũc quod est ge
stuꝫ noie meo possũ ratificare ꝑ nouũ
consensum. ꝑ hoc ter. in. c. cũ nos de
his que fi. a ꝑ. imo quod non est gestũ
nomine meo possum ꝑ nouum con
sensum ratificare: ꝓ hoc glo. in. c. cũ
ad sedem. de resti. ꝙ. Et ad materiaꝫ
ratihabitionis vide pano. in. c. i. de cõ
uer. infi. vbi ꝺicit q̄ ratihabitio retro
trahit & fictione iuris. ad hoc vt fictio
ꝓcedat regeritur q̄ ambo duo extre
ma sint habilia ad illum actum perpe
trandum. s. tẽpus in quo act⁹ fuit ge
stus & ꝑs ratihabitionis. Si. n. deficit
alterũ istoꝝ nõ ꝓcedit fictio: q: ñ cau
satur super impossibili. Põe exemplũ.
Quidã interficit hoiem nomine infã
tis: demum infans maior factus habet
ratum. certe hec ratihabitio non tra
hitur retro: quia impossibile erat nul
lũ infantẽ tũc tẽporis mandare delicti
Ergo non potest retrotrahi. cum non
debeat plus posse fictio q̃ veritas. & istud appellatur extremum ad quod.
Pone exemplum in extremo a quo.
Dabebam terminum ad certum quid
agendum. amicus meus nomine meo
illud egit. Ego post terminum habui
ratum nũquid sufficiat. ꝺic q̄ non: cũ
post terminũ non potuissem ego vere

facere ergo nec ficte. Jō ad hoc vt pos
sum ratum hꝫe qđ est gestū noie meo
regritur ꝙ illo tpe ego potuissē facere
ꝓt: quo fuit gestū ad hoc vide qđ no
tat Be. in. c. cū ea de sen. ex. li. vi. ꝙ nō
sufficit ad hoc vt ea cēsetur ꝓmissse
maleficiū habeat ratū qđ é gestū noie
suo qñ regrit maleficiū t p ꝓnus tra
ctatū ꝙ hoc allegat gl. t ibi p Jo. an.
in. d. c. i. pone exemplum. Quis noie
multeris machinat⁹ est inmortez viri
sui: t mulier ratū habuit: nūqd potuit
Ꝫhere mīmoniū cū illo q machinat⁹
est Glo. ibi vꝫ dicere ꝙ sic. Idē Pa.
qz lex nō solū regrit maleficiū sed ét p
ꝓnus tractatū. Jō ꝑuis sit gestū, noie
multeris: tñ habēdo ratū nō censetur
ꝓmisssse homicidiū quo ad ipedimēdus
matrimoniū. Sec⁹ qñ lex requirit so
lū factū. Et tūc ratihabitio faceret icur
rere penā ipsum retificantem

Excōicatio. i. Ēditer gd sit. Rx. fm pa.
ex eo sup ficta. ꝙ excōicatio est cen
sura a canone vel a iudice eccliastico
prolata ꝓmans cōtone sacroꝝ t qñqꝫ
hominū t sic fm mām nram due sūt
spēs excōicationis. i. maio:: t illa pri
uat participatiōe sacramentoꝝ t cōio
ne hoium. Quidā est minor t illa pri
uat pticipatione sacramentoꝝ: nō aūt
cōtione fideliū. vt in. c. fi. de cle. ex. mi.
Jté mioꝝ excōicatiō ferī qñqꝫ a iuꝫ. qñ
qꝫ pōt fieri ab hoie: lꝫ nūc nō sit i vsu
Jté excōicationū alia est iuris. i. quam
gs icurrit ipso iure delicto cōmisso: vt
si gs miciat manus violentas in cleri
cuz. xvij. q. iij. sige alia est iudicis: i. q̄
irrogatur a iudice ꝓtēt hñte p ꝓcessū
iudiciariū extra. e. nup.

Additio. Que aūt sit dꝫa inter excōicationem maioꝝ t anathema. Dic ꝙ de hoc inueniūtur multi tex. q vidꝫ Jrỹ. t doc. in hoc multū variant et pz in. c. cum non ab hoie. de iudi. Jté de hoc habes tex. in c. engeltrudā. iij. q. iij. t in. c. visis. xvi. q. vj. t in. cle. sige suadēte. de penis tñ p ꝓcordia dicēdū ꝙ excōicatio maioꝝ t anathema realiter sunt idem nā fm
derluatores anathema dꝫ ab ana qđ é surisz: t techa: qđ est figura quedā ad formā lꝫe: q̄ olim ip̄imebatur i fronti
bus damnatoꝝ. dꝫ ergo anathema q̄li
anatheca. i. tupna maledictio. cū ergo excōicat⁹ maior sit maledict⁹ ad deo hinc é ꝙ excōicat⁹ maioꝝ est anathe
matizatus. Et ꝑ clarior intelligentia di
ceñ. ꝙ anathema sumitur dupliꝫ. Pri
mo large. Secdo stricte t ꝓprie. Primo mō excōicatio maioꝝ est anathema de
quo hēs tex. in. d. c. engeltrudā. vbi dꝫ
ꝙ anatematizati illi intelligendi sunt ꝙ
non solū a pcept de sacroꝝ: lꝫ ét a cōio
ne hoium sūt ꝛepati t sic clare hēs ex
hoc tex. ꝙ excōicat⁹ maioꝝ est anathe
matizat⁹: q̄ excōicatio maioꝝ causat il
los duos effect⁹ ītez hēs aliū tex. i. d. c.
sigs in ꝑn. ibi anathematis mucrōe p
cussus. t tñ clarꝫ est ꝙ ille tex. logꝫ de
excōicatiōe maioꝝ simplicꝫ t nō cum
illa solēnitate q̄ habetur i. c. dūt. xi. q.
iij. Secdo anathema sumitur ꝓprie t
stricte: t sic accipiꝫ ꝑ illa excōicatiōe
q̄ fit cū dicta solēnitate. c. dūt t ita. ītel
lige. d. c. visis. vbi dꝫ ꝙ anathema est
mucro epalis: qñ tñ epi dūt eā ꝓferre
nec credas ꝙ sit maioꝝ potēte: cū fit excōicatio sine solēnitate. lꝫ fit ad maioꝝ terroꝝ: t vt, cū maioꝝ difficulta te obtineat absolutiōez finis.

¶ In qb⁹ casib⁹ incidit gs excōicatio t nē maioꝝ: ipo fcō. Rx. i multis casibus. Multos habes. ff. absolutio. d. t. y. sunt t alij casus in quibus Ꝫhitur ipsa maioꝝ excōicatio.

Prima. Excōicatiōe maioꝝ ex
cōicat cū gs icidit i he
resim taz dānatā. xxiij. q. i. c. ij. Et
gl. ibi i sūmario dicit siue veteruꝫ: siue
nouā seqtur hereliz est excōicat⁹. Jtez
credēs: receptatoꝝ vl fautoꝝ hēticoꝝ ex
de hef. excōicam⁹. t h̄ cāus hodie pa
palis ꝑ pcessū curie. t intellige ꝑdicta
fz gl. singularē in cle. i. de here. ét si sit
oio occultus. t facit regulā ꝙ eccla li
gat crimē oio occulti quo ad penal ex
cōicationis t suspēsionis. Et nota illū
verbū oino. qđ denotat solū actū ine-

rio:& ē nō aliqs signū exterius.& hoc vide diffuse.s.absolutio.i.§.xxix.

¶ Qui aūt dicant credentes heretico rū.ff.d.an.q gdā sunt credētes hereticos esse bonos:& ista nō ponit pēa hereticoz.gdā sunt credentes heretico rū errozibus:& tales sunt hereti. Pe. autem de Ancha. in.c.gcūq.de here.li.vi.dicit q credētes dicūt g se dicit credere eoz errozibus.de pe.dist.i. pōt. Jtē g in oratiōib⁹ sequūtur eoz ritū & cōioné ab hereticis recipiūt:vel filia que ad eoz ritū ptinēt & tō tales dicunt credentes:q; psumitur affect⁹ ad eos esse quoz opa sequūtur.defensores aūt sūt g pfonā defendunt:vt ad hocati prestando patrociniū:vel tabelliones faciendo instrā:vel iuuando in cā.g aūt nō pfonam sed heresim defēdit:heresiarca est receptatores ho sunt g in domo vel in terra sua eos recipiunt:semel vel pluries:publice vel private. Fautores sūt:g aliqñ fauēt facto mittēdo alimonia vel huiusmodi.aliqñ ho vt dicēdo.isti sūt boni hoies: & iniuste agit p eos.ité omissione: qñ qs ptāte fungit in capiēdo & alis nō fa cēt ingsitoz:ib⁹ sicut debēt oēs isti sūt excōicati tpo facto:Jtē g in ptāte existēs omittit facere qđ dz lz nihil exteri⁹ agat excōicationē incurrit:q; ad idē iudiciū pertinet habitus & priuatio.

Secunda. Quicūq; hēticos credētes, receptatores:vel fautores eoz sciēter pstiterit ecclīastice tradere sepulture vsq; ad satisfactionē idoneā:excōicationis sue se nouerit subiacere:nec absolutionis bñficiū mereat:nisi ppriis manibus extumulet publice & pūblicat hmōi corpora dānatoz:& locus ille ppetua careat sepultura ex de hēret.c.quicūq; li.vi.

Tertia. Rectores ipedētes vel sinuantes ēpos & inquisitores inquisitione hereticoꝝ & credentiuz eis & fautoꝝ & receptatoꝝ: sūt excōicati extra eo.vt inqsitionis.li. vi. & q; pape nō reseruat absolutio ordinarius poterit absoluere. No. pm pe. de anc. sup cle. de vsu. ex grauī q actus feneranti nō sapit heresim: nec putet ad inqsitoz:& tū pticulariter asserere hoc nō esse peccatū:est hereticum rōnem colligē ex glo.ibi. Ex quo colligē decisionē huius.q.gdā in publicis predicationib⁹ predicādo & pcitando turbā & seditionē p clericz: & laici nō tenebant soluere decimas:nec eis cōsiteri nec oblationes dare: & q peccabāt grāui faciēdo cum essent oēs clerici mali & de ecclīa remouendi. Q rebatur an ista & plura alia essent hereticа:& pcedi posslit p eū tanq; hereticum:& firmatū fuit p oēs theo. & doctoriusq; iuris ibi exītes q sic:q; sapiebat heresim & pticulariter tenebat diuersas & frīuolas opiniones reprobatas p sacros canones. Et paul. clarius loquens dicit hereticus est: nō solū qui male sentit de articulis fidei & sacramentis ecclie.sed etiam g falsam & extortam expositionē in scripturis diuinis ponit & id qđ tenet ecclia. Et q; sūt nō nulli casus: in q̄bus probabiliter dubitatur vtrū in isto vel in illo casu sit vsura:nō esset hereticus qui teneret opinionem ēt forte nō vera Judei aūt q̄uis affirment vsurā nō esset peccatū non pōt dici hereticus:nec taliter p eos pcedi potest:q; in eis nō cadit heresis Et cū nō sint de gremio ecclie diuisio nē ab ea facere nō pñt. Si tū errozes suum dogmatizarent: & si nō vt p hereticos:tū p alios modos possent per ecclīam puniri:sicut & in alijs casibus qñ offendunt fidem. No. ēt pm Pan. in.de cle.ex grauī. q dicere pertinaciter vsurā esse peccatum:sed facta restitutione nō esse pñtendū:sicut qui est obligatus ex contractu licito:est hereticus ista est episcopalis.

Quarta. Omnīi tpales qui cognoscunt de officio inquisitionis: aut captos liberarent: excōicati sūt extra eo:vt inquisitionis.li. vi.& hoc intelligē: siue principaliter siue incidenter cognoscēt puta:q; de causa pncipali cognoscētes.faciūt capi here

rū incidenter: puta q; fecerāt eū cessi alia de causa. Sed incidenter de hoc inq̄erūt. Itē no. q; dātes auxilium ꝓfultū vel fauorē eis sūt excōicati si scienter hoc faciunt: z ordinari⁹ ab soluere poterit oēs.

Quinta. Inq̄sitores: z ipsorum seu ꝓcurator vel canonicor sede vacante sup hoc deputati cōmissarij: si sub pretextu officij inquisitionis ḡbusuis modis illicitis ab aliquibus pecunias extorq̄ut: aut scienter attentant ecclesiaz bona ob clericor delictū p̄dicti occasione officij fisco ecclie applicare sūt excōicati. z absolui nō p̄t preterq̄ in mortis articulo donec illis a ḡbus extorserint: plene satisfecerint ỽ extortis. z nullis p̄t ullegijs pactis: aut remissionibus super ꝑ valituris. vt in cle. nolentes. c. ti. z Jo. an. sup⁹ ꝺbo ecclie dicti mixtomi nus sibi ipsis: vl officialib⁹: vel fisco seculari cui applicata sunt ipso ture bona laicor̄ dānator̄ de hereſi.

Sexta. est de quadam excōicatio ne q̄ ponitur. in. c. i. de scismati. Et ibi Pa. dicit q; in tribus casibus quis incurrit illam' excōicationē: z est ꝑpālis. Primus q̄n qs emit rem ecclesiasticam: vel aliter acquirit a scismatico. z sic no. casum in quo emens rē ecclesiasticam est ipso facto excōicatus. alo aūt regulariter etiam occupās rē ecclesiasticam nō est excōicat⁹: ꝯ excōicādus. vt in. c. 2 questus. de so. ꝑpe. Scdo q̄n qs ꝛ ḃnificium a scismatico Tertius q̄n qs intrit ordinationi facte p eū. z no. ꝯ ho. illos eē scismaticos tm̄ q se extolit ꝑ roma nā eccliaz z ab illa se sepant. z isti sūt excōicati cū adherētib⁹. z dicūt tales hereti. Jlli ho. q volūt ꝺtra eꝑm aliquē insurgere: z ꝑatum suū tollere z clericos suos facere excōicandi sunt. Itē no. q scismatici put ind. c. i. sunt illi q sūt diuisi ab vnitate eccliē q̄ conant sibi ꝑos ꝓbyteros z ꝓstituones facere. vij. q. i. nonacianus.

2 ¶ Sed nūqd oēs tales sint hereticī. Ho. ꝯ q; nō ḃūmō recognoscant romanā eccliā: z tūc ñ sūt ab vnitate dissi. vñ duo ꝯ ꝺtendāt se eē pōtifices romanos: nō ꝓp hoc hereticī sunt: q; credūt vnā eccliā licz glubet credat se eius ꝓsōm eē. ꝯ siqs se papa ꝺtēde ret: q; crederet eccliaz duos posse hre pōtifices. esset hereticus: q; crederet duas eccliaz: z exp̄dicitis ꝑs q; greci huc usq; fuerunt excōicati: q fuerūt diuisi ab eo q̄ ecclesia ꝓ articulis fidei determinauit.

Septima Qui asserit ꝓtumacit ter romanā eccliaz ñ esse caput ecclesiarū: z nō posse ꝺdere canones: z ei ēt tāq̄ capiti nō esse obedtēdū: excōicat⁹ est. xix. di. nulli. z ista est ꝑalis. z no. q; illud. c. logi. de ꝓbis⁹ canonū z trāsgressorib⁹. z ꝑ vgo. ibidē dupliciter ꝺ q; ꝺtēpto: canonū vno mō q apostolica sedē ꝓtumaciter negat. eē caput eccliaz. z hoc ꝑtē ꝺdēti canones. z decreta: z statuta eⁱ⁹ nō eē obſuāda: z tal⁹ excōicat⁹ z hereticus. z scismatic⁹: z sic itelligit ḋcm capl'm nullū. z ē canō late sntie. ādē di cūt ino. 10. an. z ho. sēdo mō ꝺ q; ꝺtēpto: z trāsgresso: cānū: q ipa māda ta canonū nō fuat: ꝯ eius credat z dicat esse seruāda: z hic nō est scismatic⁹ eius ꝓprie nec excōicat⁹. z sic de hōi ꝛtelligēdo est canon ferende sententie excōicati sūt oēs viola

Octaua. tores ecclesiastice libertatis. Et ꝑsertim qui ꝑ sacroz canonū institutā eccliē z ecclesiasticis ꝑsonis sine lnia spāli romani pontificis collectas vel alia onera: aut quis grauamina realia: vel ꝑsonalia imponunt: aut exigunt: aut exigi faciunt vel procurant: z est hodie papalis per processum curie.

¶ Quero nūqd clerici teneantur ad aliqua onera: Dic q; ꝑsone ecclesiastice nō debēt grauari angarijs: vl pangarijs: puta ad fossata facienda z hmōi vt in. c. nō minus. de imu. ec. nec ad collectas: vel tales siue exactiones quascūq; vt in. c. aduersus. de imu.

ecclē. nec ꝑ domib⁹ ꝓdāꝫ: vel ghuſ
rūq; poſſeſſionib⁹ ab eiſdē eccleſijs
vel pſonis eccliaſticis ltie hacten⁹ ac
gſntis vel in poſterū acgrendis. vt. c.
i. de imu. ec. li. vi.

3 ¶ Sz dubitatur nūqd ecclia vel clici
teneātur ſoluere onera ꝑ poſſeſſioni
bus eis collatis que ꝓtius erāt tribū
tarie. ℟. Pa. in c. ſi. de vi. z ho. cle. ꝑ⁹
multa ꝛcludit ꝙ aut illa bona habe
bant onus ꝑpetuū: annexū z inuaria
bile: z tūc trāſeūt ad chicos cū oneri
bus ſuis facit cle. i. de cēſi. aut on⁹ nō
erat ꝑpetuū ānexū z inuariabile vt ſūt
iſte deſcriptōes q̄ fiūt hodie: q: eſtimā
tur bōa cutuſcūq; z ſoluūt pl⁹ vl̄ mi
nus ꝫ impoſitionē collecte: z ad iſta
onera ſi tenēt clici: vel eccliē: qz nō
ꝓt dict ꝙ ꝫ ſit onus ānexū poſſeſſiōi
bus: cū ñ ſit ꝑpetuū ſz variabile. z ꝙñ
ꝙ⁹ ponitur ꝓſe. ꝓ reb⁹. Si ꝙ ꝙueniāt
ad eccliaz debēt cēſeri iure eccliaſtico
z hanc opt. tenet Jo. de lig. z Jo. an.
poſt archi. Idē do. an. z do. Pe.

4 Additio. Et ꝓ declaratōe p̄dcō
rū vide q̄ no. Pan. in
ꝓſilio. vi. incipiēte caſus inp quo. vbi
ꝛcludit ex. c. ſi. z gl. ibi ó vi. z ho. cle.
ꝙ quēadmodū clericus nō tūr aliqd
ſoluere ꝓ facultatib⁹ eccliē: ita nec ꝓ
facultatib⁹ ꝓprijs: qz res clericoz⁹ z
eccliaz eodē ꝓuilegio gaudēt. xij. q. ij.
eccliaz ſuos ex q̄ infertur. ꝙ de ꝓpo
ꝓrimonio clicus ñ ɒz ſoluere aliquas
gabellas vel pedagia. ad hoc cle. ꝓtij
de cenſi. z. c. q̄q̄. eo. ti. li. vi. Et idem
dic ſi aliqd donatur vel relinq̄tur
eccliē vt nō teneātur ſoluere certū qd
ꝓ libra ꝫ ſtatuta quoꝛūdā locoꝛ. Idē
dic ſi donatio fieret clerico. ar. bonif.
in. d. c. ſi. Et ſic i ſūma hēs ātuoꝛ ꝓpo
nas q̄ quo ad exēptionē gabellarum
gaudent eodē ꝓuilegio. ſ. bōa eccliaz
bona ꝓtimonialia cleriqoꝛ: relicta ec
cleſioꝛ: bōa relicta ipſis clericis ad
de ét vnū qd notat. Idē Pa. ibi ꝙ cli
cus vendendo vinū bladū: oleū: z ſi
milia re collecta de rebus ſuis nō tūr
ſoluer̄ gabellas: qz ab hīs datijs eccle
ſie ſūt exēpte cū oibus rebus eoꝛūz.
nec ē verū ꝙ vendēdo vinū bladum
z huiuſmodi ex rebus ſuis dicaturne
gociari vt ſic ſit locus. d. c. ñ. cuꝛſimi
libus. Jlle. n. ꝓprie dr negociari qui
emit rem vt eam reducat ad aliquaz
formam vt vendat. Sec⁹ ergo ſi ven
det vinum ꝛc. de ſuis rebus recolle
ctuz vt p: obtatur in. c. ejuſdem. ixj. xvij
di. Fatetur tū ꝙ ſi emeret rē vt integrā
venderet lucri eā ꝙ teneret ſoluere ꝫ
ſtatuta patrie. hec Pa. Et no. text. in
d. c. ſi. cū dicit dū hijs ſe implicant: q̄
ſi dicat ſi nō ipliceant ſe hijs gaudēt ꝓ
uilegio eccleſiaſtico. Finis.

¶ Quid añt ſi clericus habeat bona 5
cōia cū fratribus z vult eos defende
re a collectioꝛan poſſit. ℟. Pa. vbi. ē.
refert. Spe. in ti. de cle. ꝓiu. tenere ꝙ
nō q: ſub obtētu ꝓuilegij ñ ɒz publi
ca vtilitas vacillare. l. ij. C. ō ꝓtut. ſco.
li. xij. vñ ſm eū iudex ex officio coget
eū ad diuiſionē vel coget illos ad ſol
uendū ꝓ rata ſua. q. tāē dicit ſi frater
clerici donet ꝓte ſuā clericoz⁹ vt ſic fiat
ꝛmunis a collect]. nā ſi hoc fiat ī frau
dē z ꝓiudicio getur ad collectas ꝓ ſua
ꝓte. Preſumetur añt fraus qñ frater
repitur poſſidere poſt donationez: ſi
cut ꝓius poſſidebat. z ſimiliter ſi oia
bona ſua donauit vel matoꝛem ꝓtem
per. l. omnes. §. lucius. ff. de his que in
frau. cre. z hec tene menti. Quia ſunt
quottidiana.

¶ Sz an poſſit teneri modus ꝙ pro 6
poſſeſſionib⁹ q̄ deuenſunt ad clericos
poſſit iponi collecta. ℟. Pa. vbi. ē. di
cit Bar. tenere in. l. reſcripto. ō mu. z
ho. ꝙ ꝓ poſſeſſionib⁹ quas habēt cle
rici t̄. e quo fieret ſtatutū: nō poſſet ꝓ
uideri cū collecta iponat pſonis ꝓ re
bus. d. l. reſcripto. cū ibi notatis: epſo
na clerici nō ſit ſubiecta. ꝓ poſſeſſio
nib⁹ q̄ nūdum deueneret ad clericos
dicit poſſe fieri ſtatutū ꝙ ola predia i
teſtigātur tributaria z obligata ꝓ col
lectis. nā tūc poſtea trāſeūt ad quēcū
q; clericū ét cū onere. Sed Bart. ibi
dicit ꝙ cugubini tenuerūt aliū modū

ſ.q oēs ciues ⁊ comitatēſes donauerunt oēsorum fundos ⁊ poſſeſſiones cōi diſtinguēdo ſingulas p̄ p̄fines p̄prios: ⁊ illas poſſeſſiones recepērit a cōi ſub cenſu ⁊ tributo collectas: ⁊ q̄ ſemp in qualibet alienatiōe intelligat excepta hoc ius cōis iſte cautele fuerūt neceſſarie: q̄ ecclie excreſcebant tñ in poſſeſſionib⁹ q̄s poſſeſſiones nō remanebāt ad ſubeūda onera ciuitatis p̄dicta dicit bar. vera ſalua correctiōe ſācte mīs ecclie. ſ̄z Pan. vbi ſ. dicit q̄ hec dicta ſibi nō placent maxie p̄pter fraudē. nā idirecte venit p̄tra p̄uilegiū p̄ceſſus eccleſie p̄ imperatorē. l. i. C. de ſa. ſan. ec. p̄ quā q̄lēs h̄z facultatem liberā dōnādi eccliis ⁊ per hanc appoſitionem onerū eccleſie factam impeditur illa facultas donandi.

7 ¶ Quid ſi occurrit neceſſitas reipublice puta inſultꝰ latronū: vel exercitꝰ volēs patriā deleꝫ: vl̄ p̄burere. q̄b⁹ o̅z obuiare ⁊ reſiſtere. nec tp̄s cōſulendi papam ad eſt. ſi grauetur eccliā q̄d iuris ſ̄. p̄. de an. in. c. i. de imu. ec. ſm Oldra. q̄ hoc caſu licet ſi mora eſſet p̄culū allarmra. nec ob. c. repp̄hēſibile. xxiij. q. vij. vbi dī q̄ clerici nō tenentur ad cuſtodiā ciuitatis. q̄ cum ſint miſſitei xp̄i dñi xp̄o in diuinis de ſeruire. q̄ ſ̄z Pa in. c. q̄uenit de imu. ec. clerici non tenentur regulariter ad cuſtodiā ciuitatis ⁊ hmōi. ⁊ ſic itellige. d. c. repp̄hēſibile. Secus p̄opter aliq̄né caſuz inopinatū ⁊ imp̄ouiſum. vñ̄ p̄pter cōe ⁊ imp̄ouiſum periculū vult papa in d. c. q̄uenit. clericum nō excuſari a cuſtodia ciuitatis.

8 ¶ Quero q̄ dī in. c. nō minus. ⁊ i. c. aduerſus. de imu. ec. q̄ ſponētes collectas clericis nō p̄ſit abſolui nec ſucceſſores. niſi ſatiſfecerint de quo h̄z talis rector ſatiſfacere an eēs abſoluatur. ſ̄. d. an. q̄ de emēdatiōe cuiuſcūq̄ damni eccliē p̄pter hoc cōtingentis. ſi nulla cōſilium dedit de collecta imponenda. ſed ſi cōſiliū dedit tenetur. nedum ad intereſſe. ſed ēt ad ipſius collecte reſtitutionem. ſi ꝙo p̄ſiliū nō dediſſet ſoꝛte nō teneretur ad emendatiōem collecte ſed ad alterius intereſſe. q̄d obuenit eccleſie ob ipſius regimen. ⁊ forte ſpirituales vel pecuniariā opoꝛtebit cum ſubire p̄m q̄ foꝛtitan bonus iudex arbitrabitur. Dic aūt locum habere q̄ſi ge ſuccedit in regimē eius g eſt excōicatꝰ ex p̄dictis cauſis. vel aliter ꝗlitercūq̄ p̄pter libertatem eccliē violatam Secus ſi ex alia cā eſſet p̄tās excōicatꝰ vel p̄ſiliary. vel vniuerſitas ſeu ciuitas interdicta tūc eni ſucceſſoꝛ nō eſſet excōicatus p̄m Inno.

¶ Quid ſi nouꝰ ſucceſſoꝛ operam dedit ꝗlitercūq̄ potuit q̄ hoc dānum collecte emendaretur. ſ̄z vniuerſitate reſtiente nō potuit obtinere q̄ itendebat an ſit excuſatus. ſ̄. Pa. in. c. aduerſus de imu. ec. dicit q̄ nō dz. n. ſi nō p̄t obtinere relinquere regimen. Nec timeat hoc caſu amiſſionem ſalarij. q̄ cū vniuerſitas ſit in culpa mīnominus tenetur ſibi ad ſalariū cum p̄ ipſū nō ſtetit quomin⁹ regat. Et idem dicendū eſt ſi ꝙ expreſſi inhibitiōem antiq̄ rectoꝛis exceſſit vniuerſitas in p̄dictis: q̄ nō excuſatur niſi offō renūciet. 9

¶ Quero q̄ datur menſis huic ſucceſſoꝛi ſoꝛt ad ſatiſfacendū aūq̄ incurrat excōicatiōem. an ēt detur p̄ceſſoꝛi g erat tempoꝛe grauaminis. ſ̄. Pan. o. in. d. c. aduerſus dicit Oſtī. tenere q̄ ſic Et dicit opione. Do. tranſire cōiter doc. Ipſe tū diſtinguit q̄ aut p̄ceſſoꝛ. dū in ſtaret circa collectam ectoꝛ quendum fuit admonitus vt deſiſteret ⁊ ipſe nō ſolum nō deſiſtit. ſed p̄ceſſit ad executionem faciendam ⁊ tunc illico menſe nō expectato incidit i excōicationes Sed alia ratio eſt in ſucceſſoꝛe q̄ ſibi datur menſis nō vt deſiſtat. ſed vt ſatiſfactat. vnde merito cum in hoc poſſit inter vtrunq̄ notari diuerſitas: nō debet ilia determinatio temporis virum q̄ pariter cōp̄hendere. Sed vbi p̄ceſſoꝛ non proceſſit actum contrarium puta. ad executionem. Sed non deſiſtebat a petitione ⁊ executōe. vel fuit admonitus poſt executionem vt ſatiſfaceꝛ

ret: tunc cum in eis sit eadem ratio habebit locum in vtrisq; illa mensi determinatio Infert etiã Panor. q; sententia censure lata. In aliquem noie officij non transit ipso facto in successorem. sed tunc demũ si satisfacere noluerit de delicto ꝓmisso p̃ predecessorem

¶ Que autem dicantur angarie. per angarie: munera ordinaria vel extraordinaria: psonalia vel realia ꝛ hmõi vide. j. mlles. ꝛ.c. Annus p totũ.

1 Nona. Exigentes vel exigi facientes pedagia vel gabellas a psonis ecclesiasticis pro rebus suis vel ecclesiarum: quas non causa negotiationis deferũt sunt excõicati. extra de censi. c. ꝯ̃ lib. vi. Sed hodie p̃ p̃cessum curie sunt excõicati excõicatione Papali. Et in dicto processu dicitur q; excõicati sunt nõ solum ꝓhibita exigentes. sed etiã noua Pedagia imponentes Immo etiam ꝑm Arc. Flo. excõicati sunt Pedagia seu gabellas augumentãtes. ad hoc allegat quendam ꝓcessum curie. Et nota q; in dicto capitulo ꝯ̃ dicitur q; contrafaciens. Si est persona singularis excõicatus est. Si autem Collegium. vniuersitas: ciuitas. castrum. vel locꝰ interdicti iniam ipso facto incurrunt Et nota ꝑm Petrum de ancharano. varia sunt noia scilicet vectigal: Pedagium tributum. census. Et Pensio Pedagium. Et Uectigal. Idez significant Et soluitur ab itinerantibus de his que deferunt non sui vsus causa. Et quandoq; soluitur pro transitu p̃ sonarum tñ: vt ferrarie. Tributum ꝯo est q; p̃statur fisco: ꝛ idem importat q; census vel pensio. Item nota q; clerici sunt immunes a solutione pedagij pro rebus quas deferunt vel trãsmittũt nõ causa negociandi. A ꝯrio ergo sensu: si negociandi cã tenebuntur. Sed ad hoc vide notabile gl. in. c. fi. de vi. ꝛ ho. cle. quaz appꝛobat Pan. ibi. q; si clericus negotietur de bonis ecclesie non dz perdere p̃uilegiũ quo ad bona ecclesiastica. q; delictum ꝑsone ꝛc. Et Federi. ẽt sentit q; si bona eccl̃arum deferantur ad certum locum negociationis cã nõ tenẽtur clerici aliquid soluere pro gabella Ita q; dictum. c. ꝯ̃ ꝛ cle. ꝑsenti. eo. ti. non habent locum in bonis ecclie nec ex delicto clerici ecclesia debet p̃dere p̃uilegiũ in facultatibꝰ suis. qđ est bene notabile. Et satis facit. d. c. fi. in arg. hec Panor.

¶ Quero dicitur in. d. c. ꝯ̃ q; ꝑsone ecclesiastice nõ tenẽtur soluere de rebus quas nõ negociãdi causa deferunt. qs dicatur ꝓpie negociator. ꝛ Jo. an. post arc. dicit q; ille q; rẽ emit ꝛ imutatã vẽdẽdo lucratur. ille vo q; emit vt sibi fit mã aliqd ide opãdi n̄ est negociator. vt dic̃ chrisostom⁹. lxxx. vlij. di. c. ejiciens. ꝛ p hoc ꝓsulit Fe. de se. in qõne mõasterij scti galganij diocesis vultrane qđ mõasterium hz venã ferri in insula Helbe: ꝛ facit illã fodere ꝛ venã deferri p̃ territoriũ senen̄. vt faciat inde ferrũ. vt vẽdat postea ꝛ lucret. Exactores gabellarũ senensium petebant pedagium. abbas dicebat se nõ teneri. Fe. ꝓsuluit p̃ eos. q; tenebatur q; ista nõ est negociatio Sicut cũ faber emit ferrũ vt inde diuersas formas educat. s. gladioꝝ ꝛ clauoꝝ ꝛc. Unde dixit q; etiam si fratres emerent venã ferri: vt facerent ex inde ferrum. nõ dicũtur ex hoc negociari: q; vt dictũ est negociari est rem emptã nõ imutatã vẽdere. Emere enim rudes materiã ꝛ illã p̃ artificiũ ad aliã quã formã redigere nõ est negociari imo tales vocãt̃ potiꝰ artifices ꝯ̃ mercatores Dẽde ancha. dicit q; quãdo nõ in ꝓpio solo venã ferri fodere faciunt sed emunt vt ferrũ postea inde redactum vendat ꝓsulꝰ respondit q; est negociatio mixta artificio. Si per magistros ꝛ alios factũ̃ fuerit: tũc enim nulla versat̃ industria clericoꝝ tõ soluere tenent̃. Secꝰ si ecclia hz venã ꝛ p operios fieri facit. ꝛ postea vẽdit Sicut eni ꝛ sili vtrumẽto ꝛ aliꝫ redditibꝰ collectis i ꝓpio solo nõ tenẽt

soluere. ita nec de isto ferro vel de alia mā q̄ appellatiōe fructuū ꝓtineretur l. diuortio. §. si vir in fundo. ff. so. ma.

3 ¶ Quid si fiat statutū q̄ figs vendat teneatur dare duos dēnarios. Regi vl cōitati: an clici teneātur vina venden do vel frumēta q̄ habēt ex pbēda. ff. l. i. i. l. ois. C. de epi. & cle. q̄ nō. Idez pe. p. d. l. ois. vbi dr̄ q̄ melꝰ est q̄ bona i pauperes distribuāt: q̄ i sordidis muneribus. vel alis illicite ꝓsumant. vbi ēt dicit pe. & bal. q̄ clici de bonis ꝓbendaꝝ suaꝝ q̄ vendūt vel vendi faciūt nō tūr soluere gabellam nec ēt ad portā. idē io. & li. dicēs qd ꝺ gabellis & datijs q̄ leuātur i ciuitatib⁹ lōbardie. ff. ꝺ. xliij. q. iij. putāt gdā. & c. plerīq; ꝺ ꝓuil. c. q̄to. & ibidē fꝫ ꝺ tota ratio est interdicta & irregulares oēs clici ꝺ obstātes. idē Ios. an. Sꝫ hodie taliter excōicati si sunt vitādi nec tale iter dictū obstādū. vt dicetur. j. excōicatio. vi. §. xliij. Theolo. th. si. sanctus Bon. & Ri. exponētes illū mathe. xvij Quid tibi vr̄ petē &c. & c. j. libert sūt filij dicūt q̄ ille tex. intelligitur ꝺ xpo: q̄ xps nō tenebatur reddē tributū nec hij q̄ sūr imitatores eⁱ⁹ ꝓsecuti puta apli ꝓ eo q̄ naturaliter liberi erūt & omnia bona temporalia dimiserāt. & tō census vel tributū ab eis reges terre accipere nō debebāt. i alijs aūt xpianis: vel q̄ sūt seruilis ꝓditionis: vel q̄ abūdant tpalibus bōis. illa auctoritas nō ꝺz intelligi. vū tenētur soluere vectigalia. Sꝫ pclud q̄ theologi loquūtur de iure antiquo decretoꝝ hodie vero ꝺ iur. vi. & clementinaꝝ nō tenentur.

4 ¶ Quero nūquid coloni predioꝝ ecclesiasticoꝝ qui colunt predia ad medū vel affictū ꝺbēāt soluere gabellas & collectā ipositā ꝑ iudicē secularē de pte fructuū ꝓtingēte eos. ff. ge. i. d. c. q̄ꝫ de mēte. fer. ꝺterminat q̄ sic. q̄ pars rustici est subiecta dño tpali: q̄ separatoꝝ separata est distinctio. Et addit q̄ si clicus locat fructꝰ ad firmā: eme ptoꝝ nō gaudet ꝓuilegio ecclie: imo si portat fructꝰ ad ciuitatē soluet gabellā

¶ Quid de ēptoꝝ reddituū clicoꝝ vel ecclie vel regis vel baronū: q̄ volunt in his gaudere illa imunitate q̄ clici rex vel barroi sua iurisdictione: volēte bladū vinū & alia ex hōtemptionib⁹ obuentētia sine solutiōe pedagij trāsferre sicut illi a qb⁹ emerūt an possint facere. ff. ꝺ. li. ij. de mēte archi. cōcludit q̄ non. 5

¶ Pone q̄ gabellari non exigunt: nec extoꝝ q̄nēt ab inuit⁹: is tpi clici spōte solutū: an incidāt in excōicatione. ff. gl. & Pau. in cle. q̄n de imu. ec. q̄ nō ga exigere est ab inuito extoꝝ quere tū fꝫ car. ibi clici ēt spōte nō debēt solu ere taleas vl hmōi sine lnia pape. 6

Decima. Cū gs nō excēt⁹ a duab⁹ 1
pub⁹ cardinalib⁹ gerit se ꝑ papa ex̄ ꝺ elec. lꝫ. Et ista é epalis.

¶ Quero q̄d si cardinales vnanimi 2
ter dēt ptāez noiandi papā duob⁹ vl trib⁹. & ipm noiatū ab alijs recipiūt. ff. asten. fꝫ No. q̄ electo valet vñ ꝺ elect. ꝺ. an. q̄ due ptes collegij sunt necessarie q̄ ēt verū nisi cardinales alter determinarēt q̄ si cardinales ordinarent inter se q̄ electus a maiori pte sit electꝰ: tūc videbit̄ur electꝰ ab oib⁹. sicut electus per compromissum videtur electus a toto capitulo. extra de elec. quia ꝓpter.

¶ Quid si consentiunt in illum qui 3
gessit ꝓ papa cuꝫ non esset a duabus partibus electus. ff. qui. s. q̄ nō valet q̄ non possunt consentire in excōmunicatum imo omnes ei consentientes & adherentes sunt excommunicati nisi fortē euꝫ penituisset: & absolutus fuisset per illos cardinales: qui ei nō adhererant: Contrarius videtur: quia i hoc casu videntur tacite renunciare illi constitutioni & derogare. quia ꝓceps agens contra legem: in dubio vidētur dispensare. de hoc vide. s. dispēsatio. §. vi. Item nota q̄ non ꝓcedet papam eligi a duabus partibus cardinalium omnium. Sed tantum presentium nisi aliqui cardinales absentes essent in loco vicino: vnde com-

mode vocari possent. Et nota q̄ oliz in electõe pape admittebat Impator vel el⁹ nũci⁹. lxiij. di. ȳ. verũ. hodie solicardinales admittunt. ⁊ si de oib⁹ cardinalib⁹ nõ essent nisi duo vbi ds fieri electio: alijs ltio tpe expectat; ipi duo eligẽt: ⁊ vnus põt aliũ eligere. ita q̄ si vnus illoz eligat, aliũ valz ⁊ alter electꝰ tacẽ ds. si vnꝰ tñ supest: ad huc ille solus eligẽt de iu. pa. p nfas. oibus vero deficientib⁹: cler⁹ roman⁹ eligere debent vt in. c. i. xliij. di. alij dicunt q̄ cõcilium generale. lxv. di. c. i. ⁊. iij. ⁊ quocabit p clerũ ⁊ populũ romanũ. ea. di. si fore. Do. tñ dicit q̄ lz hoc fm videatur iustus: primũ est leuius ⁊ cõmodius ppter periculum more. extra eo. ne pro defectu.

4 ¶ An aũt sit determinat⁹ numer⁹ cardinalũ zab. in cle. ne romãl. de elec. dicit fm math. q̄ sic. s. ad instar nũeri discipulor⁹ ꝙ gb⁹. xxi. di. i nono referẽ tñ idẽ math. q̄ aliq̄ fuerũt. ccxxxvi. tpe Põtiani pape: q si põt i cathalogo põtificũ: vt habetur in cronica.

5 ¶ Quero an papa possit sibi eligere successoꝛẽ. ℟. do. an. q̄ nõ Et hoc cõter. tenẽt p doc. ⁊ ẽ rõ fm pan. in. d. c. licet q⁹ effect⁹ huius electõis refertur ad tps quo nõ ẽ futurus papa. Sz cõstitutio quã facit super electõe admittit: q⁹ puidet futuris scãdalis. Et i casu q̄ alius pter eũ puidere ñ pt: possz tñ papa dare alicui pratez eligẽdi sibi successoꝛẽ. vt i. c. petisti. vij. q. i. Et tũc fit electio auctoꝛitate pape nõ ppria.

6 ¶ Quero quid si vnus vel duo volũt ꝓmittere. an alij cogãtur. ℟. d. An. q̄ nõ. imo ypo ꝺicẽte nõ põt si eri cõpromissus: sed bñ põt statui: q̄ vno vel duobus ꝺicẽtibus: electus a maꝛo: i parte sit electus

7 ¶ Quero: dz hic q̄ electꝰ a minoꝛi pte duaꝝ si gerit se. p electo pattẽdo penas ⁊ euitat aliãs si resp̃uerit: an eũ tet pena excõlcationis. ℟. idẽ q̄ non sed pena data abiron. i. penaz eterne dãnationis fm Inn.

8 ¶ Quero an in numero duaꝝ ptiuz

ꝙuteꝛ electꝰ. ℟. idẽ q̄ q̄ñ eligit̃ ga ad ecclĩaz iq̄ ñ hz vocẽ ꝛ planũ ẽ q̄ si ꝙutatet⁹ voꝛsus: eligit̃ i illa i q̄ hz vocẽ. ⁊ tẽ si eligit̃ p formã scrũtiny regrit vor cũ certo ⁊ determiato tpe. ⁊ electꝰ plẽtit demũ post scrutiniũ. ió et⁹ vor nõ auget. Sz si p formã ꝓmiss si ñ fgrutur vtermiatio tpis: tũ vor ist̃ sequẽs auget: ⁊ hz ist̃ vor electi debeꝛz ꝙutari in numero cardinaliũ.

¶ Sz an cardinales possint tollere hãc ꝓstitutionẽ. ℟. gl. q̄ sic q⁹ possunt iter se ordiare cardinales q̄ electõ ua leat q̄ facta ẽ a maꝛo: ro. cũ cẽseatur ab oib⁹ electus. vt i. d. c. q⁹ ppter. Et nota. in ter. ibi abiq̄ vlla exceptõe: q̄ papa hic approbato ꝓsillo abstulisse vr oẽ ipedimtũ sur; positiuũ: ⁊ sic op põ ũ pt q̄ ũ sit de collegio cardinalũ: vel q̄ sit bigam⁹ vel illiteraꝰ vel laicus vel vxoꝛatus: In alijs aũt ẽ ꝛtũcũq̄ pcise ẽt ipse papa scribat: legitima exceptio ẽ admittẽda. ó reseripꝰ si q̄ñ. ⁊ de offi. dele. ex pte.

¶ Sz an ẽ cãu vxoꝛ possit repetere electũ i papã. gl. i. c. si q⁹ pecñia. lxxix. dicit q̄ põt repetẽtẽ vxoꝛ educatur ad ytinẽtiã. Ub tũc papa hẽbit vxoꝛẽ nec erit ꝛ ꝑstãtia papat⁹ q⁹ ꝛ sactus Petrus hũit vxoꝛẽ vñ poterit reddẽ debitũ vxoꝛi. vt dicit gl. i. d. c. siquis.

¶ Quid si papa sit hereticus. ℟. do. An. q̄ admittitur exceptio p gl. xl. di. si papa. q⁹ tũc ꝛz doc. in hoc casu desinit esse caput ecclesie. ⁊ sufficerẽt duo testes: si negatur ẽ papa pp̃ heresim i qua erat tẽpoꝛe electionis. vt i. d. c. si quis. Inn. tñ ⁊ cõpost. ⁊ Jo. an. tenẽt q̄ ꝛz papa possit accusari de heresi: ñ põt tñ ó hereti excipi. ⁊ ista ꝛa remouet oẽs exceptiões: q⁹ ex sola electione electꝰ ꝓcgitur plenũ ius: ió exceptõ si ẽ hoc casu ꝓpoñabilis: q⁹ exceptõ oppõitur ꝛ petẽte cũ sit actionis exclusio. Sz electus in papã nihil petit: cũ iã sit adeptus plenũ ius. ió pa. in. d. c. licet dicit q̄ obstat exceptõ anteq̄ adipiscatur possessiõz. nã postea si posset excipi: sed deberet accusari. Et

idē. Si eēt mulier: q; si ē capax ordis
12 ¶ Quid ait si fit simoniacus. Rn. idem
q; si repellit pp hoc. vt i. d. c. siquis.
13 ¶ Quid de infante: Dic q; nō potest
eē nisi a spiritu sancto facta eēt electio
qz nō est capax ordinis.
14 ¶ Quid si papa nō sit canonice electus. Rn. do. Iln. q; si ē occultū non in
dicat ecclia extra de simo. c. ficut. Excusat iū. pbabilis ignorantia: lz non
crassa. de cle. et apostolice.
15 ¶ Quid de intronizato per seditionē: pstōnē: vel aliud igenitū. Rn. do.
an. q; ē excōicatus. Itē nota fm doc.
in. d. c. lz q; electus ex sola electione cō
sequitur papatū: nec indiget ad exercitiū pōtificatus confirmatiōe seu cōsecratione vel intronizatiōe: vt pbat aperte
tex. ibi electꝰ. nota ēt q; durante scrutinio pape cōtūcūq; publicato pōt aliq;
cardinales accedere ad electū p alios
& refilire ab electiōe quā fecerāt vt sic
habeaf cursus duaꝝ ptiū. vñ si repit
ge electus ēt ab vno solo: ex quo nemo
repūr electꝰ a duabꝰ ptibus: possūt
cardinales accedere ad istū & augere
numerū eligētiū. Et hoc verū: nisi nominatus a minori pte gesserit se p papa: quia cum tūc sit excōicatus nō videtur de mēte huius tex. q; possint alij
ad istū accedere. & nota q; cardinales
nō possūt simpliciter refilire ab electione quā fecerāt: ēt si reperiatur ab vno
solo electus. Sed bene possūt p accessū variare ideēt accedēdo ad electum
per alios quod non contingit in electione aliorum prelatorum. Nec Panor. ibi etiā dicit q; si iste electꝰ in scrutinio publico vel priuato cōsenserit in
alium: q; postea videns se electuꝝ ab
aliq; potest recedere ab electione quā
fecit & accedere ad electionem de se facta
m: q; admittitur variatio in electione pape accessum.

Undecima. Quicūq; impugnat
ipas electi in papā aut ēt aliq; cozonet: cū p ipaꝝ electiōz canonice facta sibi ius sit acquisitū papatus & ex ipa electiōe confirmatꝰ: & exercere possit officium suum ante coronationem: talis ipso facto est excōicatus vt
in extrauag. tā bene dicti. xi. quia nulli
Ista est episcopalis.

Duodecima. Excōicatus ēq
cardinalibus in
cōclaui positis gra electiōis pape mittit nūciū vel epistolā: vel omnibus: vl
alicui eoz: Et de loquēte secū secrete.
extra de elec. c. vbi. li. vi. & no. fm gl. q;
hec excōicatio est epalis.

Tertiadecima. Dsi rectores
& officiales q
ūminēte dcā electiōe si seruāt ostiutiōz
c. vbi periculū. de elec. li. vi. sūt excōicati
d. c. vbi periculū. Ista ē epalis. Et no. q;
si moritur romanus pōtifex statiz au
dito romani pōtificis obitu. rector ciuitatis in qua dz fieri electio cozā clero & pplo vniuerso ciuitat. ad hoc spāliter quocatis dz ostare cozpale iuramtū q; totū ordinē illius ostiōis diligēter obseruauit & no. pēas q̄s incurrit si si facit diligēter obseruari: aut si fraudem
omittat. Pzio ē ipso facto excōicatus.
Secdo ē ppetuo infamis. Tertio nō pōt
here dignitatē nec aliq̄s officii publicū
gnto pbēdis & bonis ceteris q; ab eadē
romana ecclia tz: vel ab alijs ecclijs est
ipso facto pziuatus & reuertūr ad ipas
ecclias cū pleno iure de eis disponendi put plz ecclias plat. gnto q; ipa ciuitas i q̄ dz electō pdicta fieri ē tenda
Secto q; pōtificali careat dignitate.
¶ Quero que sint illa que seruari debent post mortē sūmi pōtificis: & ad
q; obseruari faciēda tenētur dñi ciuitatis in qua moritur papa. Rn. sūt plura. Primo q; si papa moritur in ciuitate in qua cū sua curia residebat: cardinales q; fuerint in ciuitate ipsa prestentes teneantur expectare absētes trīm per x. dies: q̄bus elapsis sive absentes venerint: sive nō ex tunc oēs conueniant
in palatio in quo idem pontifex habitabat otenti singuli vno seruitore cleri
co vel laico put elegerint. Illi autem
q; manifesta necessitate cogūtur: pōt
duos habere seruitores put elegerint

siue clericos: siue laicos. Sexto q̄ in eodē palatio vnū cōclaue: nullo ītermediente medio pariete: siue alio velamine: puta cortinarū: oēs inhabitent in cōmuni. Tertio q̄ dictū cōclaue ita claudatur ex omni pte: q̄ nullus ītrare valeat vel exire nisi q̄ relinquatur aditus ad secretā cameraꝫ, p necessitatibus ipsorū cardinaliū cozpozalibus puta p supfluo pondere deponendo Quarto q̄ nullus possit ad eos accedere vel secrete log.ꝛ ipsi cardinales nō debēt eos audire: nisi aliqs vellet aliqd log de his que ptinent ad electionē: puta si esset aduocatus: turisp̄itus: religiosus vl tabellio ꝑz gl.g ꝺ volūtate oiuz cardinaliū vbi p̄sentiū vocareť. Quito q̄ nulli liceat cardinalibus mittere nūciū vl scripturā: vl secrete log alis ipo fcō ē excōicatus. sexto q̄ in cōclaui pācto vna fenestra cōpetens dimittat. p q̄ ipis cardinalib⁹ ad victū necessaria possint modo ministrari. quetēo dico ꝑz gl. ita q̄ nulli⁹ possit p eā itrare vel exire. Septimo q̄ si .j. tres dies posti cōclaue dicti cardinales ītrauerit ñ fuerit facta ꝑape electio p spaciū dierū q̄nq; imediate sequētiū: tūc in p̄dicto q̄ in cena ñ habeāt nisi vnū solū ferculū. Octauo q̄ si p⁹ istos q̄nq; dies adhuc nō fuerit facta electio: tūc tātū ministreť eis panis vinū ꝛ aqua: donec sit facta electio. Nono q̄ p̄dēte dicta electiōe cardinales nihil p̄ut ꝓpere lucri de camera papeinec aliū lucrū vsicūq; ꝓuenies ipsi eccle. Sz illi cui ē cōmissa custodia camere pape ꝺz oia lucra relenare futuro p̄tifici: q̄ si aliqd lucri de camera pape p̄dēte electiōe ꝑcipiant: ertūc sunt suspēsi a ꝓceptiōe fructuū suoꝝ beneficioꝝ quouscūq; huiusmodi lucra restituāt: Decio q̄ cardinales ītering ñ debēt se de aliq̄ negocio impedire: nisi forte supueniret adeo vrgens necessitas: q̄ oporet ꝑsidere de defendendo. aliquā terram ecclesie. vel nisi eueniret aliud tā euidens ꝛ taz grane periculū: q̄ oēs cardinales ꝓcollāter iudicarent ꝓuidēdū ꝺz esse. Undecimo q̄ si aliqs ex cardinalibus dictū cōclaue nō ītrauerit .j. ꝺ. ꝺiebus taut posti ītrauit ubiq; manifesta cā infirmitatis exierit: tūc nō possit vlterius ad electionē admitti. Duodecimo q̄ si aliqs ex cardinalibus infirmet: ꝑt sine eo ad electionē p cedi: ꝛ cessante infirmitate ꝺz admitti Tertiodecio q̄ si cardinales abūtes .j. terminū .x. ꝺiez supuenerit aliq̄s electio facta sit intus admittāt cū modo ꝺeramie ſerutētū ꝛ cū clausura cibo ꝛ potu vt predictū ē. Quartodecimo q̄ si papa mozit ē cōmitatu: siue terrā tozio illi⁹ ciuitatis. in qua erat cū sua curia tūc cardinales in dcā ciuitate ꝺbēt ꝙuenire ꝑ electiōe facienda nisi forte eēt interdicta vl rebellis romāe eccle: quo casu in alia vicinori cōueniāt q̄ si sit rebellis vel interdicta: cū clausura ꝛ aliis supradictis. Itē q̄ nō ꝓstitutio fiis facta fuit ꝑ Celestinū q̄ fuit reuocata ꝑ Adrianū sine ꝓsensu ꝺcliū q̄ facē potuit papa de plenitudine ptātis: cū sit sup oia ꝺcllia ꝺ ecclesiasticis. q̄ Grego. confirmauit ꝑz glē no. Fz gl. qꝺ ē spāle in electōe pape. q̄ cardinales abūtes ñ citāt̄. fz expectāt̄ per .x. ꝺies. Secus ē i alijs electiōlb⁹: qz abū es de pluribus sunt vocādi ꝺe elec. cozā. Sz pōe q̄ cardinales qdaz sunt abūtes ꝛ ita remoti q̄ nullo mō p̄sit ꝛeire. .j. .x. ꝺies ad locuz vbi ꝺz electio celebrari nūgd poterāt p̄sites fiati ad electionē ꝓcedere: vel ante lapsuz hoꝝ .x. ꝺiez. R. gl. q̄ ñ. nā posset eē q̄ abūtes audētes de infirmitate pape: vl alia cā ꝛeire ceperāt assi mozē ita q̄ .j. .x. ꝺies a mōte erūt loco ¶ Item pone q̄ aliqs cardinalis nō debito tpe expectaᵗ vult agere de cō temptu v trū possit: R. gl. q̄ non. si electio fuit facta ab oīb⁹ alijs vl a duabus partibus: eo non computato. 3

¶ Quero ꝺs hic q̄ p̄sites teneant ex pectare abūtes per .x. ꝺies. quibus elapsis oēs p̄sites ꝺebēt igredi ad electionem: qꝺ ergo si isti p̄sites eēs paulo 4

res q̄ tertia pars. ℟. gl. q̄ ꝑsūt ē illigere
nā illud qđ dr q̄ si electus a pauciori
bus q̄ a duabus ꝑtib⁹ cardinalū ge
rit se ꝓ papa q̄ sit excōicat⁹: intelli
gitur de duabus ꝑtibus. s. ꝑncium.

5 ¶ Quero qđ si cardinalis ꝑ ifirmi
tatē nolēs inclusus stare renūciat vo
ci sue: nūqđ valeat renūciatio. ⁊ nūqđ
redies admittet. ℟. gl. ꝙ hoſt. cui hoc
de facto ꝓtingit q̄ penitēs ⁊ redi⁹ns
admittendus est. De his tñ que me
dio tpe facta fūt ꝙqueri non potest.

6 ¶ Pone q̄ abnēs cardinal' post dies
octauū a die inclusiue vētitta q̄ cardi
nales inclusi tūc ñ hēbāt nisi vnū: pa
nē ⁊ aquā: nūqđ iste supuēies ſtatī cō
pellet ſuscipe ꝓpriā vitā. ℟. gl. q̄ sic ꝙ
fuerit in culpa: q: sepe quis sine cul
pa punitur et causa.

7 ¶ Quid si papa moritꝝ i mari: vbi de
bēt q̄uenire cardiales. ℟. gl. q̄ ꝑsit cō
uenire i ciuitate q̄ q̄ loc⁹ ille mar[illegible]
ſignat⁹: puta si vocat⁹ maſſilianū: ꝑsit
q̄uenire ꝑis. Si āt ñ distinguit q̄ aliq̄
ciuitatē debent cōuenire in vicinior.
¶ Quid si electio pape fuit ſcā i loco
interdicto. ℟. gl. q̄ nihilomin⁹ valet.

1 **Quartadecima.** cū ꝙ ma-
gister l'co
laris tractat cū aliquo ciue bonon. ⁊
ꝓductōr hoſpicij: ut regſtis iglitio: nti
ſi tpe ꝓductōis fuerit elapſū excōicati
fūt ex ⁊ loca. ex relatō. ista ē ꝑalis
Et no. ibi Pa. ex illo tex. q̄ vbi ꝑſtō
ꝑalis edit i fauorē vni⁹: nō icidit ꝑ
facientes i penā si ille ⁊ cui⁹ fauore agit
ꝑſtitit No. et ꝑ Io. an. q̄ hec ꝑſtitutio
ñ ꝓtinet ſnigtatē: q: imaginādū ē q̄
erat certū tpe i medio locatōis: q̄ erat
determiatū ꝑ ꝓsuetudinē ad interpel
lañ. locatores. vt Bononie in medio
augusti. ⁊ dō ante illō tpe locationis
facte dē. nō dico facte: nō erat licitum
interpellare: post hoc tempus sic.

2 ¶ Quero an hec ꝑſtō fit in aliis sco
larib⁹ ſuāda q̄ Bononie. ℟. No. dicē
eē gnales. Nā q: fauorabilis ē dicit eā
extēdēdā. ℟ cōſter ñ teneē ei⁹ opio
ꝛ dicta ꝑſtō ⁊ excōicatō ē local. ⁊ hēt
solū locū bononie. ⁊ ē canō. late ſnies.
¶ Quero an hec ꝑſtō extēdāt ad ſcr 3
ptores. ℟. dñs an. q̄ ñ q: ista ꝑſtitutō
est penalis ⁊ ideo non debet extēdi q:
eadē rōe extēderet ad cātarios ⁊ ra
ſores cartar. idē Panor. in. d. c. ex re
ſcripto. vbi q̄rit. an pena appoſita in
vno ex correlatiuis: extēdat ad fitquū
℟. q̄ aut ñ ꝓ eēa ē eadē rō i altero ex
correlatiuis: ⁊ ñ ꝛ extēdi. vt ꝑ⁹ ex no
tatis i. c. sup co. ℟ vsur. nā pēa appōſit
mutuāti ad vsurā: q̄ tñ nō itelligitur
repetita i accipiēte: q: nō ē eadē rō. ⁊
ꝛ voluit bar. i. l. vit. C. de indic. vi. tel.
sic ℊ dicēdū i cāu nſo an locatores ici
dāt i excōicatō⁹ q:: ter. solū vī dicē de
ꝓducētib⁹: Et dico q̄ ñ: q: ñ ē eadē rō
in locatore q̄ est i ꝓductore. q: ſcholā
res ꝑsūt iter se ꝓmanari⁹ tractare: ⁊ cer
tāt de lucro captādo: ⁊ q̄nq̄s ꝓducunt
añ tpe hoſpitiū in odiū alteri⁹. ℟ lo
cator certat de dāno vitādo: q: vult lo
care rē suā i tpe habili: nec facit i odi
um alicuius: nec ē ita strict⁹ ſcolarib⁹
sicut ſcolares iter se. Et sic tolle opio
nē illoꝝ q̄ voluerūt dicē ista pena ad
locatores extēdi sicut fuit do. An. Aut
est eadē rō: puta frumētū nō extraha
tur de ciuitate q̄ pēa ꝑsūtur vēdēti
frumētū forēn: nūqđ pēa itelligatur
repetita i ēptore: Et ē dubiū sat' pba
bile. ⁊ credit pa. q̄ extēditur dispoſi
tio statuti. sed nō pēa. sicut i simili dicē
Jo. an. in. c. dispēdia. de reſcr. ipt[illegible] li. vi.
q̄ ex idētitate rōis ꝛ extēdi ꝑstitu sor
ℓ nō pena ꝑstitutōis. ℟ No. dicit q̄
locatores incidāt i excōicatiōnē alio
respectu: q: cōicāt crimiſoso in crie
dānato. vt i. c. ñ pcubine. de ſē. ex. ℟
ℓ dctñ. ho. pa. ñ approbat. nā cōicās
i. ipſo actu ꝓ qđ qs incurrit excōicatio
nē nō iuoluitur excōicatiōi q: ad huc
alius ſi ē excōicat⁹. ℟ oz q̄ ꝑus act⁹
ꝑficiatur ⁊ tunc cōicās illi i crimie dā
nato iuoluitur eadē excōicatiōe Dicit
tñ q̄ ꝑōt saluari dctñ Nec ſti. q̄ñ loca
tor quenit ad actū locatōis: Uelcōtra
ctus: quia excōicatio ibi infligitur ꝑ
ſolo contractu.

1 Quintadecima. tñ monachi canonici regulares: archidiacõi: decani: ppositi: plebani: cãtores: & alij clerici psonatũ hñtes: aut ẽt gcũq; pbyteri audiãt leges. vl phisicã. extra ne cle. vel mo. sup specula. nota hẽ Pe. de pusio i. d. c. super specula. q; triplex est phibitio psonaꝝ ꝙ ad audiẽdũ leges vl phisicã q dam enim phibẽtur rõe pfessionis. Qui dã rõne ordinis. Quidã rõe bñficij: Quantũ ad primos scilicet de pfessis expsse. vel tacite patet q; non possunt exire claustrũ ad audiẽdũ: vel legẽdũ leges vel phisicã. vt in. d. c. sup specula. & c. nõ magno opere. ne clerici vel monachi. Facies tñ nõ redit. j. duos meses ad clausũ excõicatus est ipo iure q; ad scõos. rõe ordinis phibentur audire leges Et phisicã Sacerdotes tñ. vt i. d. c. sup specula. cõstituti ãt i aliis ordinib⁹ nõ phibẽtur audire hmõi q; ad tertios. rõe bñficij phibẽtur audire hõi scias ẽstituti i dignitate curata. vel ñ curata vt i. d. c. sup specula. si ãt hẽat ecclias pochiales, & ñ ẽ sacerdos si phibetur audire hmõi scias: nisi talis ecclia sub se hẽat capellã vel capellas. vt no. i. c. statutũ. ne clerici vl monachi. li. vi. iuncta glo.

2 ¶ Quid autẽ sit psonatus: Dic q; est ecclesiastica dignitas. vt primicerius q; præest diacono. extra ỏ offi primic. c. i. Thesaurari⁹. ex de prebi. pre. c. cuꝫ nostris. cãcellari⁹. extra vt ec. bene. c. vnico Precẽtor & succẽtor. ex de ex. pre. iter dilectos. Magister scholaꝝ. ỏ magi. quãto. Custos. extra ỏ of. custo. c. i. Sacrista. de of. sacri. c. i. archipbyter. ỏ. off. archi. c. ij. & iij. Idem intelligitur in aliis personarũ hñtib⁹ Qui fm diuersas consuetudines ecclesiarum in eis habentur.

3 ¶ Queritur q̃ sciptãt currẽ isti duo meses. gl. in. d. c. sup specula. Dicit q; a tpe publicationis hui⁹ cõstõnis. & sic ex quo tam diu erit publicata. a parte innuit q; hodie tñdẽtes i pdicãs sciẽtijs: ipo facto sine expectatiõe alicuius tpis sunt excõicati: & penis alijs ibi cõtẽtis obnoxij. alij ỏ dicũt q; ẽt hodie tps duoꝝ mẽsiũ hẽ locũs & illud currit ab exitu ipsi⁹ mõsterij hac cã. vt audiãt Nas scias iterdictas & hẽ q; ad religiosos. Quo ỏ ad seculares currit ab iceptõe audiẽdi. & cuꝫ hac opi. trãsit Jo. an. idẽ do. car. & pe. de an. tũ vt cultetur iurtũ correctio: tũ q. d. c. sup specula. venit ad declaratõnẽ & augumẽtũ pene. d. c. nõ magno. disponẽs. vt excõicatio intelligat̃ fisse ta ipo iure. in aliis ẽ remanet pcilius turonẽse imitatũ. nõ ergo incurrit⁹ excõicatio: nisi post lapsum duoꝝ mẽsiũ ẽt si certũ fit eos ad monasteriũ redire si posse. ar. c. omissa. ỏ elec. li. vi. hec Pa. i. d. c. sup specula. duo ergo regũlitur ad hẽ vt religiosi incurrãt dcãs. ex cõicatione Primũ vt exierit clausũ ea intentione: vt dictas sciẽtias audiant vel legant. fm si exierit & ad clausũ sui intra duoꝝ mensium spacium non redierint.

4 ¶ Quid ergo si post exitũ religiosus murato pposito vadat ad theologiã. ẽ. Pa. vbi. ỏ. dicit. Ubi tenere q; nõ pdest: nisi primo huic ẽstitutiõi satisfaciat redeũdo ad clausũ: nisi abbas significaret ei q; iret ad theologiã: q; tunc censetur reuersus ad clausũ. ff. ỏ si ius. vo. li. Quis sicut purgatur victũ furti. re apud furẽ remanẽte auctoritate dñi. ff. de vsuca. fitur. Sz si post modũ abbatis mãdato deserto iterũ redit ad leges. icidit i dictã penã ipo facto fm eũ. Sz Pa. nõ placet primus dictũ Putat enim q; licet exierit cã audiendi leges: ex quo tamen mutato pposito stulit se ad sciam pmissã non incidit in penas hẽ nõ redeat ad monasteriuꝫ. Mouetur. q; cessat rõ hoc casu ẽstõnis. de qua in. d. c. non magno. vbi dicitur hoc statutũ emanasse ne virtl spuales mũdanis rursus actibus inuoluantur. Que rõ. prius cessat si ab his actionibus mundanis desistãt. Et ad istum ter. q; requirit q; redeat intra duos menses. dico q;

habuit respectū ad effectū: qñ scilz. Bedit opaz scie iterdicte vel stat in isto p posito. ná ꝑba ostt intelligi cū effectu.

5 ¶ Querit an oēs pene statute ꝯ religiosos habeāt locū in clericis secularibus tibi ꝓhibitis. glo. in. d. c. sup dicit ꝙ sic. tdez panor. dicēs ꝙ hāc opi. sequūtur cōiter doc. ibi.

6 ¶ Quero qd si religiosi nō exerūt claustrū. ꝛz in clausto exites audiūt vel legūt dictas scias ꝓhibitas. ℟. Pa. vbi s. de mente. inno. dicit ꝙ tales nō ligātur penis ibi ꝓtentis. p ter. i. d. c. sup. z in. c. nō magano q disponūt ꝯ exerūtes claustz idē do. an. qz pene sunt odiose ergo restrigēde: ergo nō dz hre locū i nō exerūtib⁹: ꝛz tales legēres vel studentes i clausto male faciāt. Nec ob. si dicatur eādez eē rōnez in non exerūtibus Dico ꝙ hoc negari pōt: cū magis delinquat religiosus exerūdo clauſtruz ex cā illicita: ar. xvi. q. i. c. placuit. z p pdicta facilꝰ decidūtur qōnes sequentes.

7 ¶ Prio qd si religiosus vadat ad ꝓn cipiū amici iciēdo legere in legibus vel ꝓhisica. cā honoꝛādi amicū hō. dicit ꝙ nō. ꝓ suū hoc iterꝓtari. cū ꝛñdi ad ꝓba dāneꝫ ibi lectio z audit⁹: tū pu tat ꝙ papa ꝛñderet talē ex mēte nō legari ꝛz Pa. s. vbi. s. dicit ꝙ ēt quo od ꝓba talis ñ ligat. ná ter. i. d. c. sup. z i. c. nō magno. disponūt de religiosis exerūtibus cā audiēdi leges. s. vt ꝓncipalr in eis studeāt cā ꝓficiēdi i eis. s. sub ꝓtextu ecclīastica negocia fideliꝰ ꝓtractā dit: z medicinā occasiōe languētū fratrū: q oia cessant s. q. nostra.

8 ¶ Scdo ꝛñdet qd si ille q iciꝑit legere ꝺz paucos scolares. ꝓp qđ iste religiosus vult eū ꝓtinue honoꝛare. No. dicit se nō admittere talez honoꝛē. ꝛz Pan. vbi. s. dicit ꝙ hoc dēm No. sibi placeret qñ iste faceret i fraudē: z cū h exigere ꝛē ꝓtinuatiōnē duoꝝ mēsū. ꝛz vbi faceret sine fraude dico sec⁹ p ꝓdcta. Et satis vr de mēte No. fraus. aūt poterit deprehendi ex cōiecturis.

9 ¶ Tertio ꝙro: nūqd ꝑsona ecclīastica ibi ꝓhibita possit aliqbus socijs ꝓuisiz i camera legere ꝓdictas scias No. dicit ꝙ nō. z ꝙ tal ñ euadet penas ibi positas: q: studiuꝫ ꝓhibet z lectio lex n. nō dz eē iposita ꝓbis: ꝛz reb⁹: vt i. c. cōmissa. de elec. li. vi. ꝛz Pa. vbi. s. dic ꝙ aut legit in mōasterio suo: z nō in curꝛit penas de gb⁹ ibi: aut extra monasteriū. z tūc ꝑdet. ab alla. q. an. c. si magno. hēat locū in legente seu docēte No. vr sentire qđ sic Jo. an. in. d. c. sup. dicit ꝙ istis religiosis ꝓhibetur audiꝛ⁹. vt ibi z lectio. vt in. d. c. nō magno. z studiū: vt in. d. c. sup in ꝓba ve rū. Sz Pa. dicit ꝙ. d. c. nō magno. nō logtur de legentib⁹. i. docētibus: ꝛz de adiscentib⁹. vñ pōtur ibi legere largo mō q: ois studet vt ꝓficiat legit. p q facit ethimologia vocabuli. naz dr lectio a legendo. z hoc apte ꝓbat ifa in d. c. nō magno. Dicit. n. ibi ꝙ religiosi exibāt ad audiēdā leges z ꝓficiaz sub obtentu ꝛē. z sic vr possent ꝓfice re: z edocti agerent ꝑdicta. nec est vez ꝙ dictū. c. sup specula. ꝓhibeat audiū. z. c. nō magno. lectōez. q: dcm. c. su per venit ad declarādū. c. nō magno. nihil aūt iducit de nouo: nisi quatenꝰ religiosi incurrāt excōicationem ipso facto: z ꝙ dicta ꝓstitutio extenditur ad habentes ꝑsonatū z ad ꝑbyteros Eodez modo dico de studio. Ita ponitur ibi studiū ꝓ ipsis studentib⁹. scilz adiscētib⁹. naz studere magis cōuenit adiscentib⁹ quā docentib⁹: quare concludit pa. ꝙ. d. c. nō magno. z. d. c. sup solū loquūtur in audientib⁹ seu studētib⁹ adiscendo. Et isti sūt qui incurrūt penas ꝑdictas Legētes aūt idest docētes nō putat incurrere has penas: nec in ꝑdictis vr ꝓcedere rō q est in ꝓdiscentib⁹. ná adiscens vr motus malo zelo: vt. s. immolatur rursus actiōib⁹ mūdanis. Sed ille qui ꝓtius scientiā istaz didicit: z eaz docet nō facit vt ꝓfuletur actiōnib⁹ mūdanis: imo cōmunicat alijs scientiā in se bonaz z necessariaz ad regimen orbis. vel ꝓpositō ꝙ pecceꝛ: nō tamen tm quantum ille qui nunc incipit adiscere. z per hoc dice-

rez q̄ p̄uilegiatus: vt in his scientijs possit studere. vī p̄uilegiatus ad id q̄ sequitur ex studio scilz ad doctoratum assumendū. z p̄ his ad legendū. cum in doctoratu detur ptās legēdi. vt no. in. cle. ij. ō magi. Doc tū est magis du bitabile. z ante factuz p̄silerem abstinendum. hoc Pa.

10 ¶ Ultimo q̄ro: quare facta fit Nec p̄ hibitio. cū scientia canonica nō possit bene sciri sine legali. ff. Do. q̄ sine p̄n cipali studio z auditu legum ꝑpter. Z i bros legales sufficiens scia hñ pōt de materia legū in canonib⁹ ꝓcienta p ea que in libris canonicis apponūtur z q̄ dubitat. querat. nā hoc nō phibetur ſ. de dubijs certio: ari. Ētiā dicit pa. q̄ poterit studere per studium camere ad hoc p̄ncipaliter tū nō ordinatū: sed ad finem melius intelligendi sciam canonicā. z fic licitū est religiosis z alijs p̄ hibitis habere libros scie ciuilis. z in eis in camera studere ad finē meli⁹ intelligendi canonea. nō aūt p̄ncipaliter ꝑpter istā ciuilem sciam acquirendā: nota. ēt q̄ istud q̄ interdicit clicis. ff. noiatis ꝛc. audire leges z phisicā declaratur p. c. statutū. ne cle. mo. li. vi. nō extendi ad eos qui obtinent pochialeſ eccliasr rōe hmōi eccliaz nisi eades eccliē fuerint plubanie sub ſe capellas hñtes: in qb⁹ ꝓstituāt clici ꝑpetui ne queātes ab ipsis absq; cā rōabili ām oueri. vbi dicit gl. q̄ lō dī rōne eccliarū q̄: Si haberent dispensatiue: vel alio mō p̄sonatum cū illis ecclijs: bene teneretur cōstitutiōi vel si essent p̄sbyteri tenerentur nō rōne eccliē. ſ ordinātes q: dicit capellas. idem vī dicendū z cutius si vnam hēret capellā. nec ob. q̄ dicitur in ter. capellas. q: non dicitur vbi fuerit plebania hñs capellas: ſ dicitur in plurali plebanie sub ſe hñtes capellas: z plralitatez capellaz refert ad pluralitatez plebaniaz Ista ex cōcatio est epiſcopalis.

I Sextadecima contra religiosos tacite vel ex p̄ſſe p̄ſſos. ſi dimittit habitū teme-

¶ Quid ſi portat habitū ſ; absq; cōſiu;: puta q: coopit habitū religiōis habitu clericoz 2
secularū vel hmōi. ff. gl. in cle. q̄n de vi. z ho. cle. q̄ est apostata z excōicatus. Idē. Z au. z fic nota quēlibet religiosū obligatū ad habitū deferēn. extra sec⁹ z sup oēs alias vestes. ſi velit exercere penā. d. c. vt piculosa. nisi cā rōnabilis subſit. Idē Pau. i. d. cle. q̄n dicēs nūqd sufficiat portaſ ſ; habitū capa vī tabarro: app; q̄ nō p̄ dcm tex. ſimo. talis est apostata z excōicat⁹. z ita fuit determiatū Bononie. Idē ſ; Fran. de may. ſ; Pa. i. c. deus g. de vi. z ho. cle. p̄ter illū iuncta gl. ſ; oppositū. nā aliō est ex toto dimittere habitū: z aliud est supius nō portare. Nā p̄mittitur dimissio i supioz: z tū interim tenetur portare vt ibi in gl. ergo pena. d. c. vt piculosa. nō verificabitur in istis: q: aliud ē dimittere oio. z aliud in supioꝛ⁹ tm̄. Nā ꝓstitutio penalis nō ds extendi saltem ad casū nō hñtem oimodā rōnez vt notat Jo. an. in regula odia de reg. iu. li. vi. in mer. hoc Pan. Prima tm̄ opinio vī cōio: z secuto:: z ideo ante factū consulenda. post factū vero posset teneri opinio Pa.

¶ Quero q̄n dicatur temere dimittere ſ; habitū. ff. gl. q̄ ex cā ſ; habitū trāsformare si iusta sit vt puta tuno:. zen. aūt dicit q̄ rōabilis cā dimittēdi habitū vī trāsformādi arbitrio boni viri iudicabit. Ité dicit q̄ nō dī ge assūpsisse. Q̄ ō stati ē dimissur⁹. vñ si religiosus vestē virgata vī pictā i monēro assumeret statum eā dimissurā: si dī eā assūpsisse. ff. de dnoz. l. diuoztiū. vñ dicit Zen. i. d. cle. q̄n q̄ si deferat ſi ptinue hmōi vestes ptitas nec cā vsus ꝓprij: ſ; ob festū societ militat vī doctoraī vī vxoratus nō icidit i dicta penā: q: tali raro occurrit z

ĩra coaptãt hĩs q̃ sepe fiũt. ff. ũ legi. l. ex his. itẽ ea q̃ causa festi locarie fiũt obligatione nõ inducũt. ff. ũ ac. ꝛ ob. l. obligationum substantia.

4 ℭ Sz nũqd i lectulo lz deferre hĩtũ. ℟. pr. de am. q̃ canõ scĩt q̃ sic. xx. q. i. vidua. ꝛ di. xxiij. c. sãctimõial. vbi dz q̃ eo hĩtu sp vti dñt ꝛ ẽt hĩt9 a deo ẽ ãnexus ossib9 mõachoꝝ q̃ i q̃cũq̃ loco pñtẽtes: siue i lecto gestẽtes: pñtã ter eo vti dñtimo gl. i. d. c. sãctimõiali. addit ẽt in lecto cũ infirmitate.

5 ℭ Sz nũqd ita amare sit intelligẽdũ istud ꝟbũ: vt pma facie sonare vr̃ Io. an. i nouella dicit ſ puto q̃ mõachus dimittẽs hĩtũ i cella sua: vl dũ balneũ itrat. vel i occulto facẽs fine hĩtu: lige tur dcã pñtimtõe. alſ pauci inuenirẽtur nõ ligati: ſz qñ exhibẽt se pspectibus hoĩnũ sine hĩtu: i hĩtu laicali vl clicali sine iusta ca: tẽ ligat. tũ ex hõestate, dẽ ret sp sue religiõis deferre hĩtũ: nõ tñ vr̃ q̃ icurrat excõicationẽ fz Ar. f. in stãdo sine eo ex aliq̃ cã rõnabili: puta vt dozmiẽdo meli9 gestat: vt i duẽdo sacras vestes si appeat gibb9: vt q̃rat publices: vt se balneet. vt apti9 scidat aliq̃s ligniũ q̃ hmõi: q̃z sic nõ vr̃ teme rarie dimittere tñ ẽt i hõi eẽt puenie tẽ si dimittere. Si ãt, aliqs dimittat hĩtũ volẽs trãsire ad aliã religionẽ: vt sic etiã receptat: ẽt icideret in ſniaz dicit ẽt pe. de pal. i iij. vt recitat ide. ar. f. q̃ g locosa leuitate ad hoc am vt curratr: vl lapidẽ pjiciat depõat hĩtuz si icidit in ſniaz: q̃ nõ ẽ ſimile papã i his minutis tñ laqueũ posuisse. hec Ar. i. ſz tñ vltimũ ẽ valde piculosũ: ꝛ sõ respnẽn. qdã ẽt dicũt q̃ ad ſz: vt religiosus dimittẽs hĩtũ icurrat excõicationẽ: duo regrũt. Primũ q̃ dimittat hĩtũ i scõis vl alibi exẽ mõasterĩũ. Et ad ſz vr̃ facere pncipiũ dci. c. vt piculosa. ibi euagãdi mã ſtrahat. Secus ergo vbi dimitteret. in mõasterio: nec extra. egſ dereꝛ. fz vt dimittat temere i. sine cã. rõnabili. Sz p dicta. Io. an. ẽ. ꝛ aliozꝝ vr̃ dicẽdũ: q̃ ẽt dimittẽdo hĩtũ sine rõnabili cã ẽt i monasterio est excõicat9. Et hoc q̃ñ se pñtat ꝟsꝑ ctib9 secularitũ. Et sic ante factũ ꝟsulẽ da ẽ pma opi. Sz post factũ pt sustẽ tari alia opio. Nota ẽt tex. in. d. c. vt piculosa. i ſ. quis. s. studiozꝝ ꝓhẽdit ẽt studiũ theologie seu iuris canoni ci ꝛ hõi. Et ex hõo. q̃ fligiosus egre diẽs mõasterĩũ ad audiẽdũ scias ẽt ĩ pbitas: vt theologiã: ꝛ ius canoni cũ si ſz facti sine plati sui inia ꝛ sine pñsilio pñt9 vl maioris pti excõicatõ nẽ incurrit. Idẽ si cũ iusta audit vel vadit: ſz hĩtũ si portat: ꝛ doctoꝝ q̃ scĩe ter i hmõi pticipat talẽ docẽdo: vt re thẽdo i scolis: pt inia ligat. ꝛ. gl. q̃rit sup ſ. dimisso: qd si ſi dimitterit hĩtũ vr̃ q̃ tẽi ẽ excõicat9 doctoꝝ q̃: hec pẽ si ẽ apliãda. dic ꝟsũ: q̃ cõicat i crimie ꝛ sic eadẽ ꝛ nõ minori excõicatiõe li gatur extra de sen. ex. si concubine et ab iusta excõmunicatione ordinari9 ab soluere potest.

ℭ Quid si mõachus hz domũ tuta 6
scholas ꝛ stãdo. i ea põt audire lectio nẽ ꝛ doctoꝝ scĩt ꝛ legit: an sit excõica tus. ℟. glo. q̃ nõ q̃ nõ posset phibẽ gn in domo ꝓpria morarẽtur.

ℭ Quid si talis monach9 si vult exi 7
re scholas: an possit vt expelli. gl. sup ℟. retinere vr̃ tnere q̃ sic. nã dicit q̃ offĩ doctoꝝ ẽ scolarẽ ꝛ scolis expel lere. Aliqb9 tñ vr̃ q̃ nõ: q̃ ẽt excõica tus gaudet puilegio vt eũ pcutẽs ici dat i excõicationẽ. Sz p pma opi. facẽ ter. i. c. venies. de sen. ex. vbi hr̃ q̃ inj cies manũ i clicũ: seu religiosũ turbã tẽ diuĩa officia: excõicat9 ſ ẽ ẽt ſi gmo tus hz fecerit: q̃ ex iusta cã hz fec. Et di cũt doc. ibidẽ q̃ ille tex. intelligit idẽti cte: q̃ talis inj ctes: siue hẽat platonẽ siue nõ ercus: tur ab itectõe manuũ ꝛ ex q̃ turbat diuinũ ossiũ i eccliã pt de ea expelli sic faciẽ tumltũ i iudicio. vt ẽ tex. bo. i. c. i loco. v. q. iij. itaplsomitẽ ẽ dicẽdũ ꝺ isto religiosoꝝ turbat doctoꝛem. Et scolares: q̃ põt licite expelli absq̃ metu excõicatõis. ꝛ ꝓ hac opinõe ẽ directoꝛia. li. ij. ꝛ dicit q̃ fz Archp. põt expelli violẽter ꝺ scolis. ar.

d.c. venies. vbi monialis quedã que turbabat officiũ. expulsa fuit ꝺ ecclia sine metu ĩ excõicatiõis.

¶ Quid si nõ põt expelli. ff. gl. q. ꝺo ctor ꝺz exire scolas: sicut dicimus q̃ excõicat⁹ intrat ecclesiam.

¶ Nũqd ſt abbas volẽs exire ad q̃ nis studia lr̃az teneat petere lniaz seu ꝓfiliũ quẽt⁹ fut mõasterij: z dimittis mntis opiomib⁹ marie p illis flatuũ fuit: q segũ q vr respicẽ ſmediatũ pla tũ ipius mõasterij: z ſic ſi epz ꝑt dicꝫ q̃nis abbas malefaciat ſi vadat p̃ ter lniaz epi ad q̃nis studia lr̃az: ſi tñ vr ligari hac pẽa: cũ ſit penal⁹ z ſtrin gi ꝺsueuit Fz arc. Et q ĩ fiñ ꝺr ꝺ lnia epi vi hr̃e locũ i mõasterio ñ exẽpto ab ei⁹ iurisditõe Sz mõach⁹ seu ali⁹ religiol⁹ ibꝺit⁹ ñ ꝑt accedere ad q̃nis studia lr̃az nisi a suo ꝓlato cũ ꝓfilio fr̃uz quẽt⁹ vl maiozis ptis etusdẽ: sibi eũdt ad studia lnia ꝓmit⁹ sit ꝓcessa. alias excõicat⁹ ẽ vt i. d. c. vt ꝓiculosa. z tũc ꝑt ꝺo ia fine gb⁹ i studio cõmode eẽ ñ ꝑt. Et ꝺicit Archi. q si mutuũ ⅋ xit tenebit. mõasterũ: misi actũ fuisz q altũde sũpt⁹ iuẽiret: vta ꝓpiquo vl amico. Si ait obligaret libꝛos vl res alias ꝓ scolari vl alio: ñ valet obliga tio. q2 moach⁹ fu⁹ ẽ mõasterij. ꝺi. lilij. multos ſdẽ ñ fideiusserit ꝓ aliquo: q2 nõ tenet. hec. Archi.

Decima septima. de eo q pti cipat excõicato i crie pp q excõicat⁹ ẽ ꝺando ei auxiliũ: ꝓfiliũ vl fauorẽ. ꝺ se. ex. nup. z. ff. q ꝺcubie. ista ẽepal. z no. Fz pa. i d. c. nup q ⅋ iteligit q si p⁹ excõicationẽ cõleo fibi in crie ꝺnato. vt puta. titl⁹ fuit excõicat⁹ q2 tenebat vro rẽ alteri⁹. ego ipẽdo fibi auxiliũ: ꝓfilium. vl fauorẽ circa detẽtõz illi⁹ multis tũc cõleo excõicato i crie ꝺnato: nec ſufficeꝛt cõleate i illo actu p quẽ icurrit excõicatiõ: Fz ꝺz q̃ ille p ꝓus icideꝛit i excõicatiõz. vt no. i. c. ꝓtigit. ꝺ se. ex. poſſz tñ ꝺici q̃ ex alio capite ꝺo incurrat excõicatiõz inf. vt ſi ꝓfilo vl auxiliũ ſpẽdo circa ꝓberatiõz crimi. nã ſe

cleꝛẽ et ꝓfitẽrẽ p pẽa ꝓscriꝑt ꝺz. vt l. c. muleres. ꝺ se. ex. z ꝺdcꝫ facit ꝺt. q. ꝺ q̃. i. d. c. ꝓtigit. ſ. ꝺ illo' clico q ſbiecit ſe ꝺ cerib⁹: an ſit excõicat⁹. ex q̃ cõcat criolo in crie pp q̃ ille ꝓberãs fuit ex cõicat⁹. pa. ibi ꝺicit q hec q̃ ſcluſiõ mꝛtũrie p to. an. ꝓtio q̃ ille cle⁹ porꝛat excuſari rõe ꝓſtudiis. z q̃ facie bat rõe ſatiſfactiõis: z ſi vt cõicaret in crie. ſo q̃ ad icurrẽꝺã illã excõicatõz rõe ꝓticipũ regrꝛi q̃ go cõicet excõicato i crie: ſz an pcuſſiõez ſi ẽ adhuc pcutiẽs excõicat⁹: q̃ nõ cõicat excõicato: q̃ãq̃ ergo mãꝺãs vl coopãs añ ſcñ icurrat excõicatiõez ipo ſco. vt in d. c. mlieres. hoc tñ ſi ꝓtigit rõe ꝓtici pij. ſ. ligat⁹ tãq̃ ꝓncipal⁹. ista m̃ ſo. ꝑt ipugnart ſo an. z bene poſt primã pcuſſiõez ſi iteraſ icẽa. Nã p⁹ pmam incidit in excõicatiõnẽ. q̃ i Fa z tertia Cõicauit excõicato i crie. Fz fonte quis ꝺicet q talis nõ incurrit excõicatiõez niſi ḣito reſpectu ad oẽs percuſſiões eoꝺẽ ipetu. inſiſtas. z tũc ꝺicerem⁹ iſtũ nõ cõicare excõicato: niſi poſt ſa ctũ ꝓpletũ. z p hoc facit q̃ no. Joã. an. in regula ꝺlictũ. ꝺe reg. iu. i. vi. in mer. vbi q̃rit an tot excõicatões pcutiẽs incurrat: quot inſerũt verbera: z ꝺcludit q nõ: q2 hẽnt ꝓ vno fcõ exq̃ vno ipetu inſerũt. hoc ẽt z Bar. in. l. nãq̃. ff. ꝺe ꝓiua. ꝺlic. vbi ꝺicit q Si ego vulneraui te ex ꝓpoſito: nolens ꝓinꝺe facere: tñ ꝓ aliq̃ ꝺictũ vl ſcñ ate ſupueꝛit milꝛipet⁹ z occiꝺi te: tenebor ꝺ vulnerato z occiſo: q: nõ eoꝺẽ ipetu lz icõtinẽti. z ⅋ ſi te vulneraui: z ſũ pſecut⁹ te ꝓpleꝛ hoꝛaſ: z finaĺr occiꝺi te: ꝺ occiſo tñ teneboꝛ: lz ex iteruallo q2 eoꝺez impetu. vt. l. q̃ ait. ff. ff. ꝺ adul. vbi alia ſo. ad. q. nFaz ꝓncipalẽ. ſ. q̃ alis ẽ ꝓticipare excõicato i crie: z aliud ſubmiſſe ſe miſericoꝛꝺie alicui⁹ cuz poſſit cogitare illũ remiſſiꝝ: cuz q̃s ꝺebeat ꝺe facili ꝑcere. pſtratis. ſtẽ no. q̃ ꝺo. An. ꝺe bu. z Inno. videtur tenere q̃ iſta ꝓticipatiõe ꝺãꝺo ꝓfilii auxilii vl fauoꝛem ſi ꝺiſtiguit' an alis ect factur⁹ vel non: q: Fz q̃ ꝺicit glo.

i.d.c.nup.nō refert:an de bono malus vel de malo pessimū quis efficiat:licet glo videatur tenere contrariū cū qua concordat Ri.in.iij.

2 ¶ Quero an iste cōcans dicē excōicato i crimie incidat in sniam hois vel iure.&z.gl.i.d.c.nup.vult q̄ talr cōicās excōicato i crie icidat i sniaz hois z ñ cānonis.z mouet gl.q: ab solo ab hac excōicatōe nō pt fieri nisi p excōicatorē aut supiorē.vt p3 i ter.ibi.ſ3 pa. ibi dicit q̄ cōiter doc.tenēt oppositū. Et q̄ ista sit snia cānonis z nō hois.pbat tex.ibi.i ſ. q̄uis.n.z tē vlr.n.q̄ ex solo pticipio extra crim ꝫhat minor ex cōicatio.z ponit dictuz iplicatus .ſ. ēt p q̄ inuit q̄ ēt i pcedēti cāu ꝫhat ex cōicatto iurio z nō hois.z sic si excōicatio maior ꝫhiſ a iure:fortius excōicatio maior.et sic hēs cāuz q̄ excōicatus snia canonis nō pōt absolui ab epo. ſ3 dz absolui ab excōicatore vel a superiore.z hoc ē fm Pano:ibi q: papa reseruauit absolutionez ipsi excōicato ri.q: iste cōicans in crimine vſ dirēcte deliqsse i psonaz excōicatoris.

1 **Decima octaua.** cōtra obseruātes vſ facietes obseruari statuta vel ꝙsuetudines ꝓtra eccleſiasticā libertatē:z ſcriptores eoz z officiales iudicātes ꝑz ea. ex de ſe.excō.nouerit nota fm Pa.ibi q̄ gn q̄ sūt spēs ꝓsonaz q̄ ipo iure icurrūt excōicatiōs.i.d.cāu. Prīa.q fecerit sua statuta vel ꝙsuetudines ꝫ ecclesiastica libratem. Scōa statutaru z ſcriptores statuoz ꝫ eccliastica libtatē. Tertia ptātes.ꝙsules z rectores z ꝙsiliariꝫ loco rū vbi hec statuta edita fuerūt. Quarta gētiq̄ iudicāt ꝑz dicta statuta. Quita q̄ iudicata redigūt i publicā formā Scōo iſert Pano:ex dicto tex.ibi fecerint amoneri.q̄ pōtti nō cuitant ex cōicatione:ſ3 in fine statutoz ponatur statutū:q̄ si q̄ sint statuta edita ꝫ eccliastica libertatem hēantur p non ſcripta sicut cōiter solet fieri.p hoc enim nō ē satisfactū dicte ꝙstitutioni. exigit eni q̄ hec statuta deleātur de libzis. z

¶ Sed q̄ro q̄ statuta dicāt ꝫ eccliasti 2
cā libertatē.&z.Pano:ibi.ſ. de mente inno.cōcludit q̄ sūt illa q̄ venūt ꝫ ꝓuilegia concessa eccle vl: vel a deo vel a papa vel ipatore Sec⁹ si primile giū ēet cōcessū eccle ptīcular. z cum hac cōclusiōe trāſeunt cōiter doc.Et a deo q dē ꝓcessa sūt multa: vt illud q̄ cūq̄ ligauerit⁊c.z hoc quantū ad psonā pape extēdit ad interpetationem oium dubioz.extra q fi.sint le. p venerabilem. Itē q̄ decie z primitie ad cl cos spectant.vi.q.i.reuertimini. item q̄ eccle ſia solas res eccleſiasticas administrat.xcvi.di.ſi imperator. itē q̄ de spūalibus ius pdere z iudicare pt Et papa ꝓuilegia ꝓcessa sūt vi q̄ injūcit manū violētā in clericū ſu excōicatus Itē q̄ in legatis ad ptas cās ſufficit duo testes extra de testa. relatū z multa alia ꝓuilegia⁊c. Itē ab imperatori bus multa sunt ꝓcessa sparſa in iure ci u li.vt de ſnu.eccleſiaz.z huiusmodi adde ēt pdictis q̄s no.barto.in.d.auc. cassa q̄ vbicūq̄ per statuta clerici effi ciuntur tumidiores z laici audaciores ad nocēd.dicitur fieri ꝫ libertatem ec cleſiasticam.exemplū. Est statutū laicoz q̄ gcūq̄ iterfecerit laicū puniat. grauit interficiēt ꝑo clericū pūtatur.ꝑ x.floꝛ.vel alie mittor pena. dicit etiam Bar.ibi q̄ hoc statutū nō ꝓtra libertatem eccleſiasticā. vz q̄ idē ius reddat clericis i foro ſeculari:q̄s reddit laicis i foro eccliastico.rō ē q: nulla iuria fit clicis:ſi redigāt ad dispositōz iur cōis.

¶ Quero.quia in.d.c.nouerit.fit men 3
tio de duobus mensibus. an bodie expectetur lapsus ipsoz duoz mēsium Pa.vbi.ſ. de mēte glo. ꝑcludit q̄ nō et dicit q̄ statutarij z alij de quibus in tex.sūt excōicati ipso facto.sed succeſſores eoz nō sunt excōicati.nisi ꝓpriū ſciuerint.fecerint dicta statuta vel ſi ꝫ libzis.debet tamē eis dari aliqs tpo q: ſi icōtinēti pſciaz tenent currē

¶ Sed quid ſi ſciuerint pdicta statu- 4

tis ꝛ ignozauerit eē ꝺ eccłiasticā libertatē. ℟. Inn. dicit ꝙ nō icidūt cū excōicatio nō liget nisi contumacē. xi. q. iij. certū. Sed Jo. de li. pntat eos nō audiendos. qz est ignozātia iuris. g nō excusat de reg. iuris. li. vi. ignozātia de hoc vide. j. ignozantia. §. xi.

5 ¶ Quero qñ dicāt negligētes in delēdo vel infacīdo nō obseruari. ℟. astē. ꝙ exquo certificati sūt cū obedire negligūt ligantur ꝙ referri potest ad arbitrium boni viri.

6 ¶ Quid si certificat de nocte vel īdie festo qñ gīalr ꝓcłiū nō ꝑt fieri vł certificat dū est infirm⁹. ℟. ꝙ hoc ad arbitriū boni viri relinquetur.

7 ¶ Quid si cōsiliari⁹ dedit ꝓsiliū ꝺrīū vt nō ederet statutū. an sit excōicatus. Quidā dicūt ꝙ sic: qz ꝺs potius dimittere dignitatem nisi destruat statuta ꝙ ꝺs ꝓtē destruēdi. vt in. c. aduersus de īmu. ec. sec⁹ si nō �phet: qz tūc nō ipe. ſs statuto ꝓsentiētes illaqantur.

8 ¶ Quero an ꝑ statutū factū per aliꝗs ꝓncipales de vniuersitate. liget vniuersitas pena excōicatiōis. ℟. astē. ꝙ sic si tota vniūitas ꝓsenſit vel maior⁹ pars vel factū ratū habuit vel si moneta nō emēdat: vel facit emēdari. no. etiā ſm astē. ꝙ ēt ſperato⁹ ꝛ reges ligāt dcā ꝓstitutiōe si talia fecerit. ꝛ sic oēs alij in quacūq; dignitate ꝓstitui. no. ēt ꝺz quoddā ꝙ si alīq statuunt ꝙ nullus ferat nisi in magis festiuitatibus: nisi tm̄ vel ꝙ super mortuū nō sit nisi talis pānus: vel tot. ce rei ꝙ hoc est ꝺ libertatem ecclesiasticaz.

9 **Additio.** Predicta ꝓsit intelligi vera qñ tales facerent in odiū ꝛ iuriā cłicoꝝ Sec⁹ si facerēt ꝓp bonū publicū ad restrigēdas pompas ꝛ expēsas hoinz g mlitoīes ne vidēt iferiores vel ipares aliꝗs facūt de ferri multitudīnē cereoꝝ ꝛ aleoꝝ superfluoꝝ sicut alius sibi cōuicin⁹ vel alius de sua ꝓtentella ꝗs sint forte in duplo pauplores. eo. ꝛ hoc i simili voluit pa. in. q̄dā ꝓsiliū ꝛcipiēte. Stāte quadā cōstitutiōe. i q̄ dicebatur ꝙ mł de bonis mobilibus poterat disponere ad pias causas de tertia ꝓte residui aūt tenebat filijs relinquere. querebat an talis cōstitutio eēt ꝺ libertatē ecclesiasticam qñ videbat auferre libertatē donādi eccłijs ꝛ aliꝗs pijs locis. Tñ ꝛcludit ꝙ talis ꝓstō nō ē ꝺ libertatē ecclesiasticam nec directe nec īdirecte. nō. n. sit phibitio in odiū ecclie nec phibētur hoies gīalr donare ecclijs. Sꝺ ꝓstitutio auget portionē debitā filio. ꝛ i portiōe fit aucta phibēt testari. Sec⁹ aūt vbi gs simpliciter phiberet alienarei ecclīaz directe vel indirecte eo ꝙ bona deferātur aliꝗs. ꝛ fic ꝓcedit qō Jo. an. quam habes. j. excōicatiōe. xxxiij. in fi. vide ēt cūdē panor. in quodā alio incipiente. ꝓsis dubiū. vbi ꝛcludit ꝙ statutuz sic diceno. Nemo audeat sub certa pena ꝓphendere vel capere possessionē alicuius bīficij vel hospitalis sine expreſsa lnīa dioꝝ secularū. Et ꝙ nullus notarius vel testis interfit est ꝗra liber tatem ecclesiasticam.

Decimanona. de quadaz excōicatiōe. ꝗ habēt in. c. qm̄ de off. oz. vbi phibet ꝙ in eadē ciuitate sint plures epi Sꝺ. si ꝓpter diuersitatē habitātiū ꝓpriuz epūs nō posset oīb⁹ de seruire: pōt ꝛ ꝺs quo ad hoc aliū epm̄ sibi vicariū cōstituere: forte grecū ꝙ valeat grecis ibi habitan tib⁹ ministrare ꝙ vicari⁹ ꝺs ꝓ oīa esse obediēs ꝛ subiectus ꝓncipali epō ꝛ subditur vnde siquis aliter se igesserit excōicationes se nouerit mucrone pcussum dicit glo. ꝛ sic est canon late sentētie. Ista est episcopalis.

Vigesima. ꝺ clicos hītes offm̄ ꝓpositi secularis: si moniti nō desistāt vt i. c. clicos. ne cle. vel mo. ꝛ ſm gl. ibi est canon late ſnie post monitionē Et no. ſm Pa. ibi per tex. illū ꝙ clericus nō pōt tenere vices ꝓncipis in iurisditiōe seculari exercēda licet nō infligat penā mortis vel membroꝝ detruncationē. Quod intellige qñ hoc vult facere tāq̄ officialis ꝓncipis secularis. Sec⁹ si iurisdictio tpa

lis esset dignitati sue anexa: q; tñc pōt
p se exercere: nūmodo nō inferat pe-
nā mortis vel mēbrōrū detrūcationes
Idē dic si dicta iurisdictōes hz iure p
prio: puta rōe primonij: qđ vī ꝓcedē
etiā in prelato religioso. vt in.c. dilect⁹
de off. or. ꝛ.c. auditis ꝑ ꝓscrip. ꝛ.c. in
ter dilectos de fide instrumen.

2 ¶ Quero q; tex. logt de ꝓstitutis in sa
cris quid de constitutis in minoribus
Inno. dicit q; idē. Do. tñ dicit q; his
q sunt in sacris magis timinet piculū:
q; nec ꝑhere pñt: ꝛ sunt irregulares.
Et hoc placet Pa. q; hēat locū in mi
noribus. prima pars. c. q; in sūma vult
q; clericus iudicū sanguinis exercēs
ab offō ꝛ bñficio deponatur. q; p ing
stionem ullaꝫ penaꝫ incurrit irregula
ritatē q; rōe dz deponi ita ꝓstitutus in
minoribꝰ sicut in maioribus: vt nota
tur in. c. cūnō ab hoīe de iudi. ꝛ ad. d.
c. clericis. dic q; verbū: sacris sumitur la
ge. nā omnes ordines ecclīastici sunt
sacri. Sed circa scdam ptē capituli q;
in summa vult q; excōicatus est sacer-
dos habens officiū ꝓpositi' secularis
si monitus nō desistat: pōt dubitari q;li
ter summatur illud verbuꝫ. sacerdos.
Do. exponit multum large: exponit. n.
actus vel fiendus. t. clericus. de. cohabi.
cle. c. ij. ꝛ cū hac expositione ꝛanse
unt doc. cōiter. Sz Pa. putat q; respe
ctu clericorum in minoribus constitu
torum qui sūt sine aliquo bñficio non
habet locum q; hoc facit q; ꝓbū sacer
dos nō ꝑt ad istos ꝓgrue adaptari. Iz
arbitrat tex. intelligendū in cōstitutis
in sacris: q; largo mō pñt appellari sa
cerdotes vt in. d. c. ij. ꝛ Iz hec ꝓstitutō
videat penalis. ꝛ sic restringenda tñ
habito respectu q; excōicatio nō infli
gitur ipso facto. secus videtur dicen-
dū. ex predictis infert Pan. q; prelati
pñt esse ꝓsiliarij principis secularis:
Iz non debeant eē officiales iustitie ex
ercende. no. vltimo p declaratiōe hu
ius verbi: subiaceat. fm pan. vbi. s. q;
q;ñq; pena imponitur p verba futuri
temporis denotantia executionē actus
ꝛ pena intelligit ipsa posita ipso facto. Et
in hoc casu itellige. d. c. clericis. ꝛ.c. si
go. xvij. q. iij. cā si. nam verbū subiace
at: nō vī ex sua significatione exigere
ministeriū alicuⁱ⁹: cum denotet execu-
tionē. sicut hoc. ꝓbū fit. vñ si dicatur
fit excōicatus intelligitur ipso iure vt
notat glo. in. c. quicunq; de her. li. vi.
Et hoc verū fm pa. in. c. ij. ꝛ.c. si disti-
genti. de so. compe. nisi alio iure appa
reat q; sit ferende snie. ꝛ dicit q; ista ē
cōis opt. ꝛ sic limitat glo. in. d. c. ij. que
vult q; sit ferēde snie. Aut pena impo
nitur p ꝓba futuri tpis denotantia ac
tus exercitium seu facti ministerium ꝛ
tunc venit imponēda p sniaz iudicis
ꝛ hoc casu pcedit theorica cōis de qua
vide in. c. si diligēti. de so. cōpe. vbi dī
q; q;ñq; lex pnulgat p ꝓbū ꝑteriti tē
poris ꝛ regulariter est late snie de elec.
cupientes. §. ceterꝫ. in. vi. ꝛ in glo. in §.
suspensos. quandoq; ꝓba nō ꝑsunt
in preteritū. ꝛ tūc si sunt ꝓba declara-
toria: ē canō late snie. vt si dicat. decer
nimus viribus nō carere: p hoc text.
cū' gl. in. c. nouit. de his q; fi. a pre. Si
ꝓbo sunt ꝓba dispositiua: tunc si sonāt
in futurum ꝛ respiciunt actuꝫ iudicis.
vt puta excōicetur: puniat. cām pdat:
ꝛ similia ꝛ in dubio ē ferēda snia nisi
addat ꝓbū: p qđ appeat q; sit late snie
vt ipso facto vel eo ipso. idē dicēdū de
verbo oio. nā itelligit ipso facto. glo. ē
notabilis fm Bal. in. l. i. §. fi pecunia
ff. depo. idē de ꝓbo modis oib⁹. i. ipo
iure per glo. singulare. in auc. defunc.
seu su. §. sanctimus. in ꝑ. modis oibus
itē Iz ꝓbū pñtis tpis vel futuri nō tel
ligatur ipso. iure. tñ si diceret tale qđ
cassent ꝛ irritent: intelligit ipso iure fz
Bald. in. ti. de pa. ostan. c. i. col. ix. idez
Ludo. ro. in suis singularibus. idē vī
dicendū de isto ꝓbo mor. vt intelligat
ipso iure per gl. in auc. de. incest. nup.

Vigesima prima.

Contra 1
spoliantes romipetas: aut alios christianos
pro negociatione. Vel alijs hone-
stis negocijs nauigio vectos: aut ca-

pere: aut reb⁹ suis spoliare presumit illi etiã g xpianos naufragiũ patientes spoliãt reb⁹ suis: nisi ablata reddiderit ex cõicatiõi se nouerit subtacere. extra de rap. c. excõicationi. no. ẽz pa. ibi de mẽte. Jo. an. q primꝰ casus huius capitulj est canõ terendę snie: exceptis pirratis g p pcessũ ãnales sũt excõicati ex cõicatiõe papali. Scõus vo cãus. d. c. est canon late snie: ita tñ q pcedat admõitio: vt dicit gl. ibi. z sic pria ps stel ligi pt de q̃cũq; naufragio. idez Jo. de li. z vr cõis opinio. q̃uis No. restringat ad marittimũ. no. tñ q spoliãtes romi petas: vel eũtes ad curiã: vel redeũtes p cãs agẽdis icurrũt sũt excõicati excõicatiõe papali p pcessũ curie. g aũt dicãtur pirrate z an depdãtes in fluminib⁹ dicãtur pirrate vide. infra Pirrata z nota Pano. in. d. c. excõicationi. vbi ex gl. vltima sũcto ter. dicit q vbi pena apponitur negatiue. ipo iure pena nõ intelligitur inflicta. nisi pcedat admõitio: vel saltez mora in nõ faciendo z hoc idẽ tz Jo. an. s. admonitiõem eẽ necessariam: ẽz gl. ibi in hoc nõ firmet pedes. tñ p dicta opiniõe facit theorica Jnn. in. c. extirpãde. §. qui vero. de prebẽ. que solet multũ allegari q vbi pena ponitur negatiue sine appositio ne tpis ad hoc vt omittatur pena regritur admonitio pcedens. Exemplum dicit ler. Quicũq; nõ fecerit residentiã sit excõicat⁹. hic regritur admõitio ẽm eũ: q; nobis est occultũ: an fecerit residẽtiã: z an habuerit iustã cãm nõ residendi. Sed p admõitiones quincitur. Sec⁹ qñ pena ponitur affirmatiue vt puta. Quicũq; tali hora intrauerit eccliã sit excõicat⁹ nã nõ regritur admonitio ẽz enim. q; ẽz negata lateant. facta tñ patent. Et valet multum ista theorica p intellectu statutoꝝ. Sz pa. dicit se nõ secutũ fuisse simpliciter istã theoricã in repetitõe illius. §. qui vero Sz dicit se ibi ꝛclusisse q quo ad deũ pena est omissa ipso facto q est i mora. nã quo ad deũ cessat rõ inn. q; deo nihil latet. z gegd é certũ nature é certũ legi. sed quo ad eccliam militantes posset ista theorica pcedere z hoc cãu regritur admonitio. Et sic pot ista gl. reduci ad cõcordiam vt admonitio sit necessaria quo ad hoiez. ẽz sola mora sufficit quo ad deũ opio tñ Juno. est cõis z tõ tenenda. Jdẽ tz No. in sũ. d. q tales nõ sũt excõicati nisi post oppetentes mõitionẽ. de hoc ẽt vide. s. cle⁹ n. §. ij. z piculosũ eẽt dicere q talis dũ eẽt i mora foret excõicat⁹ q; sur semp est in mora. ff. de pdi. sur. si p sure.

Vigesimasecũda cõtra eos g ledunt vel grauant aliquã psonam ecclesiasticam in se vel in suis: sino bonis p se vl per alios. eo q noluerint eligere eos p quib⁹ rogabãtur. vt i. c. sciãt cuncti. de elec. li. vi. Jsta est epalis. 1

¶ Sed nũqd hmõi ẽstitutio hẽat locum in presentante psono. &. glo. in. d. c. sciãt. dicit q si psonus est clericꝰ vl pslona ecclesiastica locũ habebit dicta ẽstitutio. Si aũt psonus est laycus locuz nõ hẽbit pena cũ cõstitutio dicat clericos vel ecclesiasticas pslonas z gl. in ver. ecclestasticas dicit vt sũt cõuersitẽplarij. vel hospitalarij. q ẽz nõ sint clerici. sunt tamen eccleastice persone. xvij. q. iij. quisquis. 2

Vigesimatertia ꝛ vsurpantes sibi de nouo iura vacãtium eccliaꝝ ac earum bona vt in. c. generali. de elec. lib. vi: Jsta est epalis. 1

¶ Quero qñ go dicat⁹ ẽ nouo vsurpare. &. gl. ibi de nouo. s. a. xi. annis citra.

¶ Quero an occupãs ista bona vacãtia sit excõicat⁹ ipso facto. &. pa. in. c. 2 questus de so. ope. post. Jo. an. q ad hoc vt quis incurrat istã excõicationẽ duo requiruntur. vz vt occupet custodiam seu guardiã. Sedo q virtute illius bona locoꝝ vacãtiũ occupet altero deficiẽte locuz hñt iura antiqua de so. ope. cũ sit. z. d. c. 2 questus. Et hec opi. est cõis ẽz aliqui ꝛ.

Vigesimaquarta ꝛ electores, ꝛ electos

regimē vrbis rome. ℣.c.fūdamēta de elec.li.vi.z ibi ponit rō q̄re fuit facta ista ꝓhō z excōicatio.s.q̄ nullius notabilis ꝑeminentie ꝓtātis: z dignitatis eligat senatorē.s.ne cū sua potentia possit vcāz vrbē viurpar.z ꝓtuga re ecclias z rōanū pōtificē sic fec̄ Lor radin⁹:q de venenosa radice Federici ꝯdā romā imperatorē exiit. Scdo statuit ibi: q̄ nullus inferiozis dignitatis a dictis eligat vltra annū i senatorez.ne hęat cāz acgrēdi i ea potēttā z ꝓncipatū qua postea sibi velit et⁹ sub iugare ꝑtias.ista est ꝑalis.

1 **Vigesimaquinta.** ℣ ꝑdictē tiōz mōtaliū fiendā p suos ſuptozes posit mōtiōez vt i cle. attēdētes. ō statimo.no.q ordiarij dēt visitar mōasteria exēpta z ñ exēpta. z illa q̄ ñ recoḡ scūt ſuptoꝛē nisi papā. mōasteria ꝓ exēpta. q̄.ſ. ordinū exēptoꝛ z camal duleñ. cisterciēſ: mendicātū z hmōi hñt visitare ꝑsati eoꝝ. z not.ar. p.d. cle.q vbi papa vſt ordiarios hr̄e iurisdictiōes i exēptos exp̄mit q̄ hoc sa ciant auctoritate aplica.

2 ¶ An aūt ordiarij possint hāc visitatiōez alteri delegare car.dicē q̄ sic p gl. nōbilē i.c.fi.ō of.oz. z p.c.fi.ō offi.de le.§.his aūt a ℣ri:q: ibi ꝓhibet delegare is cui ꝑmittit q̄ ꝓlonalr visitet.

3 ¶ Quid si mōasteriū subest abbatiſ se maioris mōasteriȝ.gl.ocludit q̄ ordinari⁹ nō visitabit.ſz abbatiſſa. z si illa nō ꝑt exire:p aliū poterit visitare.

4 ¶ Quid de mōasteriȝs ſbiectis sedē apoce q̄ ꝓuenerūt ꝑ visitatoꝛes caplorū ꝓuincialiū singulis ānis visitari. sic mōasteriū mōtaliū bracheñ. Dic ꝑm landul.q̄ p ordiariū q: hec ſpālis ꝓuisio vicīat generalem

5 ¶ Queri: eo q̄ dic̄ visitatiōnē fiēdā singul' ānis an ſufficiat q̄ fiat i fine ꝑmi ānī: z ꝓncipio. ſcōi. dic ꝓno. l.c.i singul' ō ita.mo.q ñ q: sic ꝓssz differri i cāu dei.c.singul. vſqz ad sex ānos i ꝓiudiciū mōasteriȝ.nec satisfaceꝛz iuri volēti q̄ fierz ō triēnio i triēniū. Idē Ste.q: visitatio sit ꝓp ꝓmiſſa corrigēda:ñ ꝓp ꝓmittēda. li q̄ ꝓia fuit ſufficiens. ſa ñ hębit ad corrigat itē ñ i fi. ꝑmi ānī z i ꝑn. ſcōi hoc fierz nō ęt ānº iter ꝑmā z ſcōaz iz biēniū vñ dr q̄ dęat eqlter diſtar. ar. ō ꝑſ. z al. qō dilectio. z ibi idē iz pa. exēpli ficādo de q̄dā ſtatuto padue. vt in singulis q̄ttuoz mēſib⁹ fiēt ꝓſilū ſup ma le. ablatis. fuit icm ꝓſilū i. fine q̄ttuoz mēſiū: q̄rebat. nūgd i. xij. dic sequēt] tpis q̄ttuoz mēſiū possit fieri aliū ꝓſilū. Rndet q̄ ñ. ne ꝓtigeret differri ꝓſilū. ꝑ octo n. eſſes ℣ ꝑtudinē loci tō hęt i cle. ne i agro. e. ti. q̄ singul' mēſi bꝰ dēt mōachi cōcar. no. ēt ℔z gl. q̄ ista visitatō ex cā terarip̄t ēt i exēpt].

¶ An ät. Ille mēſis hęat trigita aut 6
trigita vnū Dies. dic q̄ fieri oz ꝑputatio ℔z q̄ mēſes occurrūt De hoc vide s. dispēſatio. §. xvij. z no. i ꝑbo ipedire. q̄ necesse ē ipedimētū ꝑcedere z admōtiōez fcḡ ad hoc. vt sit locꝰ pene dicte cle. attēdētes. ſ dico: q: qū̄ ꝑlati ſcribūt mōtalibꝰ q̄ pent se certa die ad recipiēdā visitatōez eoꝝ: z i eisdē lris faciūt mētiōez q̄ nulli ꝑdiat. tal n. mōtio fieri oz. vt desiſtāt ab illato ipedimēto: vt locꝰ sit dcē pene. ꝑ ſ ēt facit q̄ notat. i. c. i. audiētia ō sen. ex. vbi tex. dic̄. q̄ clicꝰ deponēs hītū z tō ſurā i mōtꝰ ꝛc. q: mōtio ꝓsupponit depositionem hītus ergo si fiat ante: non ēst locus pene.

¶ ℔z nūgd si illato ꝑdimento fiat 7
mōtio notati. an ꝓ suffiſciat generalis dicī ꝑt q̄ ſufficit gnālis. nā vbi tura volūt fieri ſpāle mōtiōz exp̄imūt vt i cle. i. de vi. z hōe. cle. z t.c. ꝓſonē de sen. ex. li. vi. z optie facit q̄ notat p car. i. d. cle. attēdētes. vbi tradit hāc tḥeoricā. q̄ qñ iura regrūt mōtionē z nō fit exp̄ſſa mētio q̄ fiat notatim. ſufficit gnālis. z talis mōtio oz fieri ꝑ visitātē singularie ät ꝑsonē vel alteri⁹ ñ ſufficeret. z ſufficit vnica exquo logī i singulari. z hoc no.

¶ Sed queritur de quotidiana. q. po 8
ne epiſcopus ꝛatuit q̄ ſgredies mo-

nasteria diocesis hue sit excõicatus in trat qo mõasteriũ montalbi exẽptaꝝ an incidat talis in excõicationẽ vigore dicti statuti: Arch. z fed. dicũt q sic Sed Jo. de lig. dicit q nõ ita Jo. anz cal. qui oẽs disputãdo dicũt q ibi tus delinquẽs intra diocesim: sed in loco exẽpto nõ ligatur statuto epi in stigẽtis. Pe. Ganeha. in. c. vt animaꝝ de cõsti. li. vi. recitat vtrãq; opinionẽ. z reducit eas ad 2 ordiã. sic aut plat loci exẽpti hz iurisdictionẽ epalẽ in dcõ loco exẽpto. z tũc vera é opio. Io. cal. z sequentium. aut non hz iurisdictionẽ epalẽ z sic vera é opinio archy.

1 Vigesimasexta Excõicati sẽ intrãtes monasteria ordinis pdicatoꝝ in casu nõ cõcesso a statutionibus eaꝝ vel sine lnia ministri ordinis: aut alterius ab ipo mistro habẽtis sup hoc ptãt. a q̃ ñ pñt absolui pterq̃ i articulo mortis nisi a papa. vel mistro ordinis: vl ab alio hñte super hoc auctoritatẽ spalẽ ab aliq̃ pdictoꝝ. Idẽ de intrãtib⁹ monasteria sancte clare ordis minoꝝ in casib⁹ ñ. pcessis i regula ipsaꝝ vt sine lnia eoꝝ q eã dare possunt no. tñ q i locis vbi tales snie nũq̃ vel quasi fũt p mulgate: siquis intraret talia mõasteria. nescies talẽ lniaꝫ: z nõ cã male facẽdi puto q nõ iciderẽt in sniam: cũ ignorãtia quasi inuincibili laboret Et hoc pt trahi ex dictis. Zin. de bu. z Tho. Sz si intrat talc⁹: vl alia pson ad malefacien. tc̃ Gulo ignorans sniaꝫ z ẽt haberet iustã cãm ignorãdi ñ excusatur. Fm Pe. de pal. hoc ar. f.

2 ¶ Quid si mõialis grauat infirmitate euidẽti. ita vt ñ possit mozari cũ alijs sine scãdalo an possit extre mõasteriũ sine lnia supioris o pcẽsu tñ mõialiũ. vł q sic p tex. c. piculoso. de sta. re. lib. vi. q dũ logt de extimitate pp infirmitatẽ nõ facit mẽtionẽ de supertore: ergo ñ vł isto cãu necessaria licẽtia cuz videaꝫ per istud ius pcessa. z per hoc cessat illud quod posset in ẽtrũ allegari q montalis nõ hẽat velle: z sic nõ poterit extre: qr qũ lex dat lniaꝫ mõacho aliquid faciẽdi: illo cãu hz velle: auctoritate illi⁹ iuris lniaꝫ dãtis vt no tat glo. xij. q. i. nõ dicatis. Jn ẽtrũ facẽ qr q mõacha exeat mõasteriũ sine licẽtia supioris ẽ phibitũ. xx. q. iiij. monachũ. z sic pz q ex iuris dispõe regrit lnia supioris. ergo hz lex postea disponat certo cãu vt liceat extre mõasterii dz intelligi cũ lnia supioris. ad lz gl. notabilẽ i. c. aplice de dõa. z. xij. q. j. bone rei. vbi dr. q hz ius dat prãtes epo donãdicẽtesimã intelligit ó psensu sui capli: hz hoc ibi ñ exprimat cũ q alia iura i altenatiõb⁹ rec ecclie talis ó sensus regrat. Ita dico i pposito hz ille rex. nõ dixerit de licẽtia supioris: tñ itelligit exquo p oia iura in egressu talis lnia ẽ necessaria. Sz Be. i. d. c. piculoso. dicit q si infirmitas ẽ mãi festa: z scãdalosa põt haberi in breui sensus supioris tũc credit illi regri dbere p rões factas. si ño i breui ñ pt obtineri puta: q: erat i motis exq̃ talis erat infirmitas poterat extre ad tpo donec curarẽt z postea redire. z sic ista mõialis exeat mõasteriũ ppistãt necessitatẽ. z pp hoc credit Be. q ista mõialis isto cãu ñ incurrat sniaꝫ excõicatõis latãp supioꝝ simp. z ẽ executes monasteria sine lnia: qr ñ ẽ visile q ferẽs itelligẽt isto cãu. ista ligari. ad qõ facit. d. c. piculoso. i. §. vez vbi si. ñ pt obtineri vt homagiũ fiat p procuratoꝝ pt abbatissa extre monasteriũ donec homagium prestetur.

Vigesima septima contra illos qui vocanẽ ad virgẽdas monialeꝫ electionibus ab eis faciendis. nisi abstineant ab his per que inter eas posset in ipsis electionibus oriri discordia: vel iam orta nutriri de elec. indenitatibus li. vi. Ista est episcopalis.

¶ Querit gl. q sũt illi q possũt incidẽ i hac excõicatõe. R. puta fil gitosi: filii arij. a duocati: discreti virtq vocarenẽ ad dirigendas monialeꝫ circa mõus electionis ab ipsis faciende.

3 ¶ Sz quero:q: dr hi in maſculino genere gd ſi vocarent mulieres religioſe vel alie diſcrete.an ſi ꝓfacerēt. iciderēt in excōicatiōes.ſr.glo. q ſic ītē no. extet.q hec pena locū hz nedū in his q̄ vocāt ad dirigēdas mōiales regularū approbatarz.hz ēt i his qui vocātur ad dirigendas illas:q̄ nō renūciāt ꝓprijs nec iacimt ꝓfessiones regulares i vna de religiōib⁹ approbatis.ſed vlurū ſint canonici ſeculares i ſecularib⁹ ecclesijs.niſi abſtineāt a p̄dictis incurrūt excōicatōes.hec hñtur i.d.c.īdēnitatibus.z ibi notatur q abbatiſſa dz ꝓple re.xxx.annū.z dz eſſe virgo. Nā ꝑm arch. ibi abſonum eſt q corrupta p̄eſit virginibus. Et ſic nec etiā vidua pōt eſſe abbatiſſa q̄tūcunq; caſte vixerit in monaſterio.item dz eſſe de legitimo matrimonio nata.

1 **Vigeſima** octaua. ℈ illos q ꝓcurāt q ꝓſeruatores dati ſe intromittant de his que eis nō licent de offi.dele.hac cōſtitutiōe.li.vi. iſta eſt epilcopalis.

2 ¶ Quero q dicūtur ꝓſeruatores.ſr.gl. in.c.i.de offi. dele.li.vi. q epi pñt dici ꝓſeruatores q: hñt conſeruare victimas pupillos z orphanos ab oppreſſiōib⁹ z iniurijs.extra de ſo.ꝓpe.ex pte. iterdū dātur iſti ꝓſeruatores.vt vſendāt ℈ latrones z pdones.iterdū ℈ reos q eoz p:tulegia itringūt.iterdū lati⁹ vt vſendāt ab iniurijs z offenſis.z in nullo di ctoz caſuū hñt iudicialem iḋaginem.nō pñt ꝓcedere q viā iudicij.De manifeſtis ergo ſolū hñt cognoſcer. z itel lige manifeſta illa q̄ notoria ſūt z ita patentia q nulla ꝓbabil tergiuerſatione celari pñt de cohabi.cle.c.ſi.

3 ¶ Sz gd ſi negēt offēſa notoria negatiōe.n.vr res fieri dubia.C.g ad lib.ꝓcla.ſi hz.l.itj.dic q ꝓbatōes bñ ſcripte ꝓſeruator.ſ.an ſcīm ſit nōīū vt ſic videat an ſua ſit iuriſdictio.de reſcrip.ſuper l'is.aſs.n.iſtoz.oſſiū eſſet iutile. z ſi inenici ſcīm notoriū ꝓcedet alis deſiſtet no.n.hz ptātē vſendēdi ſimplr iuriſ iſ ℈ificatā notoriā.ſic ℊ ꝓſuator hz vocare reū.z ſi ꝓfiteat ſcīmibſi gdē. ſi negat ſup notorio ꝓbatōes recipiet. ſi āt ꝓfiteatur ſcīm hz dic ſe illis ſuo iure feciſſe dicūt gdā q vlteri⁹ ſe itromitte re nō dz.alu ℈.dicētes q ꝓbatiōes recipiet ſup notoriā offenſa alis facile eſſz ꝓſeruator⁹ offiū deludere.vñ ſi videat ꝓſeruatori ꝓbabilis negatio ſi ꝓcedet alias puniat ſicut notorium

¶ Quero an ꝓſeruator nedū offenſaz 4
iam factam poſſit punire. ſed ēt inferendam.ſr.glo.q ſic.

¶ Quero q: i.c.ſi.de offi.deleg. li.vi. 5
dr ſcienter ſe itromittāt niſi de manifeſtis iniurijs gd ergo ſi p ignorātiaz iuris hoc faciūt:vel p ignorātia craſſam vel affectatā ſr.gl.q: i excōicatiōes ici dūt de re.iur.ignorātia.lib.vi.

¶ Quero.q: h dr q ſi iſti cōſeruatores 6
ſe itromittāt pterq̄ de manifeſtis iniurijs ſunt ſuſpenſi ab offō p annū nūgd etiā a bñficio.ſr.gl.q ſic.q: eſt et⁹ ſeqla.xxxij.di.c.pter.lxxxi.di.c.ſi qui.

¶ Quero vtr alı q̄ papa poſſit dare 7
iſtos cōſeruatores.Jo.an. vr ꝓcludere tales ꝓſeruatores p ſolos romāos pōtifices dari poſſe.Qō ꝓbat dcm.c.i.dū dic ꝓcedim⁹.z.d.c.ſi.vbi a ſede aplica ꝓcedit⁹ z ſic legat⁹ hoc nō pōt z no. q offiū iſtoz durat vſq; ad obitū ꝓcedentis z tūc exꝑirat quo ad negocia ſi cepta vt i.d.c.hac ꝓſtitutiōe.

Vigeſimanona. ℈ curātes 1
abſolutionē a cenſuris eccleſiaſticis p vim vel p metum extorquentes.extra qō me.cā abſolutionis li.vi.epalis

¶ Quid ſi iniuſta erat excōicatio.ſr. 2
glo.q etiā eſt excōicatus.q: humiliter dz petere abſolutionem.

¶ Quero de aqua ſuſpenſione hic lo- 3
quitur.ſr.gl.indiſtincte.ſiga ꝓpellat.vr extorqueat abſolutionē vr renocatōes ſuſpenſiōis: ſiue ab offō ſiue a bñficio ſiue ab ingreſſo eccle eſt excōicatus

¶ Quid ſi excōicatio ē p metū extor- 4
ta.i.q ge ꝓpulerit iudicē vt aliquez ex cōicaret.ſr.gl.q vz excōicatio.pt tñ p exceptionem elidi.vt ibi notatur.

5 ¶ Quid ſigs ſtulit metū. nñ iudex pp hoc abſoluere nolit. ff. glo ꝙ talis inferens non eſt excōicatus.

6 ¶ Quid ſi ſi excōicat⁹ ſtulit metū ſed ali⁹. ff. gl. ꝙ inferens erit excōicatus.

7 ¶ Sz nūqd i pdicto cāu ipſe excōicatus ſuſpēſus: vl iter dict⁹ ſcurrit hanc penā ſi ali⁹ p eo: vel ei⁹ noie metū intulit. ff. gl. ꝙ ſic: ſi mādauit vl ei⁹ nomie factū ratū habuit. de elec. ſciant. li. vi. & de ſe. ex. cū quis eo. li.

8 ¶ Quid ſi abſoluto ꝙ p metū abſolueratꝰ poſtea ratū habuit id qđ p metū fecerat. ff. glo ꝙ nihilomin⁹ ſūt excōi cati metū iferētes q⁹ ſtatis ab initio ligati fuerūt. Sz qđ ſi gs ñ iferat metū i corpore: ſz p penā amiſſionis rei⁹ cōpellit abſolui. ff. gl. ꝙ ē excōicatus.

9 ¶ Sz qđ ſi ꝓpulit vanū metū: de q̄ timere ñ debuit: nūqd locū hz hec pena ff. gl. ꝙ ñ. q⁹ talis metus non inducit reſciſſionē. nec pōt appellaꝝ met⁹. ff. qđ me. cā. l. metū. Ille g̃ met⁹ q putaꝝ iuſt⁹ ad fuocādū ea q̄ pp illū fūt: facit icurrere excōicationē. aliter vero non.

10 ¶ Quis ät dicaꝝ iuſt⁹ met⁹. ff. de an. ꝙ met⁹ mort⁹ vel cruciat⁹ corpis vl taꝝ q poſſ cadere in ꝓſtāte viz: qđ arbitrio iudicis relinquitur.

11 ¶ Quero qñ cognoſcere vtrū metus publice ptātis aligd geratur. Dic hoc relinquit iudicis arbitrio.

12 ¶ Quero an met⁹ ꝓmiate excōicatiōnis ſit cēſed⁹ iuſt⁹. Dic p no. p doc. i. c. cū dilect⁹. qđ me. cā. ꝙ aut excōicatio ē iuſta & ñ excuſat. ipſum ſi. n. c. illi g ſe talem reddidit: vt poſſet excōicari. aut ē iūſta: & tūc excuſat q⁹ ē maxima pēa

13 ¶ An ät hec oſtō hēat locū i excōicatione miſt. Dic. ꝙ ñ: ō q̄ vide. abſolutio. i. Ité no. ſm Pe. ꝙ ſicut regritur metus q poſſit cadere in ꝓſtātez virtꝰ ad reſciſſionē act⁹: ita regrit dol⁹ qui poſſit cadere in prudentiſſimū. Si g̃ ergo inducitur fatuitas ad actū gerēdū. ex hoc non poteſt ꝓtendere ſe deceptum dolo. q⁹ fatuitas q̄ eſt ſimilis late culpe cū dolo alterius cōpenſatur

14 ¶ Quid ſi: ſit vis & gd met⁹. dic ꝙ vis ē maloꝝ reliꝑt⁹. cui ſi ſit ñ ꝓt. ſz ꝓmode. ff. e. l. i. met⁹ ät ē iſtātis: vel futuri ꝑiculi cā iuſta mēti trepidatio. Et exigit ꝙ pñs ſit met⁹: ls futuꝝ ꝑiculuꝝ & dr metus: quaſi mentez tenens. vis tñ plus eſt q̄ metus.

¶ Que ät ſit dſia iter abſolutiōem & 15
reuocatiōez: glo. dicit ꝙ pōt dici abſolutio ſolēnis q̄ ſit iurta formā eccleſie fuocatio ꝑbal̄ ſine ſolēnitate. vel vbi tenuit excōicatio locū hz abſoluto vbi non tenuit reuocatio: vel refertur reuocatio ad abſolutionē ad cautellam.

Trigeſima. Cōtra fingētes fraꝝ 1
duleter cāuz ꝑ quē iudex ad aliquā mulierē ꝑ teſtimoniū mittat vel vadat extra de iudi. c. mulie res. li. vi, Et ab hac excōicatiōe ordinarius abſoluere pōt.

¶ Querit io. an. vtrū hec pena locum 2
hēat in iudice laico. ff. ꝙ ſic. ité no. ſz eū ꝙ ſi gs ꝓcurato: vel pō noiat aliquā mulierē i teſtē: vl fingit caſuz aliquē: dicēdo talē cē ſuū ꝓbatorē in cen tū de q̄ re teſtis eſt tal⁹ mulier. Et hoc facit ad hūc finem: vt iudex vadat vel mittat ad eā ꝑ teſtio: excōicatus eſt.

¶ Quero an eo ipſo ꝙ gs fingit ꝑ iſtā 3
ꝓſtitutionē: ſit excōicat⁹. ff. io. an. ꝙ ſi imo expedit ꝙ iudex ꝓduxerit eam ad effectum: cundo vel mittendo ad eam: q⁹ ꝓba ꝛc.

Trigeſima prima. Contra 1
illos q̄ appellāt ꝓlatos ſeu capla ad ſb̄mittēdū laicis vel alienādū bona īmobilia eccliaꝝ ſeu iura. ex ō re. ec. ñ ali. c. ſi ꝓlatiſſ mo. i. vi. iſta ē ꝓpal. No. ſz io. mo. & pe. de an. ꝙ phlbēt hic gdā modꝰ alienationis vl dōatōis i reb⁹ īmobilib⁹. Nā añ iſtā ꝓſtōē ꝓlati oppoſſi ſ oppōmēto iuocabāt nobiles ad ſuā defēſionē & potētes: faciēdo eos aduocatos: vel defenſores locoꝝ. & pp hoc illi vēdicabāt ſi bi q̄dā ius dñij vel aduocatōis i ec cliis ſine locis defenſis & refert Buſſ. ſe vidiſſe multos ꝓlatos faciles ad talia. & q̄ꝛ nobiles ſubmittebāt alios vt oppīmerēt ad ꝑdictū finez, a q̄ vt

abstinēat vēdētes plat⁹ ꝯmissiões illas penit⁹ iter dictas: p istā ꝓsonē ē ꝑuisū ꝓmo q̄ clerici si andeāt ꝯmittere. fo q̄ laici nō. factāt eos sibi ꝯmittē ꝑ clericas p hāc viā directā vl indirectē: sub mittēdo molestatores: vt postea ꝯ co lore defensiōis ⁊ ꝓcessuū illaꝝ rep sibi ꝯmissaꝝ eccliē defraudēt: vēdicando sibi ius dñi. Nā isti ꝯmittebāt molestatores ⁊ postea dicebāt sacerdoti ꝯmitte mihi hāc rē ⁊ iste si audebit me molestare. vñ sacerdos fatebat se hēre ab illo talē rē ⁊ postea scā ꝯmissiōe vocabāt rep ius hēre: ⁊ dñuꝫ rel vēdicare. Nota fm gl. ⁊ pe. q̄ hec phibitio solū locū habet in rebus immobilibus ⁊ uribus ecclesiarum.

1 **Trigesima secunda** Cōtra impedientes litigare in foro ecclīastico coā delegato vel q̄cūq; alio iudice ecclīastico i hiis cāis q̄ de iure vel cōsuetudine fuit tbi exercerī. extra de iudicū. ne fuit tbi exercerī. extra de immu. ec. qm̄. li. vi. ista ē ꝑalis.

2 ¶ Quero: q̄ dicit in tex. nullatenus absolua: nisi satisfecerit ec. qd si ante satisfactionē talī fuerit absolut⁹. Ge. Archi. dicit q̄ talī absolō si tꝫ ira tbi spā lit phibēte. ſꝫ Ge. i. d. c. qm̄. vf tenere Zūdicēs q̄ qſi ptās. dat alīs si fuit si nō seruauerit forma nō valet actus: vt notat glo. singlaris. i cle. i. ō iu. pa. Sꝫ qſi alīs fuit ptāte a lege absolvēdi fit phibitio: tꝫ nō ſeruet forma valet ipo iure absſo. vt i. c. venerabilibus. ſ. vbi de ſe. ex. i. vi. Eū igit ordinarij hēant ptātē absolvēdi a ſnia canonis nō reseruātis. vt i. c. nup. de ſe. ex. ergo. vi. det q̄ valeat. idē pano. i. c. dilect⁹. el. ij. de ꝓbē. Predicta itelligē: nisi apponeret clausula decreti irritans actum Nā i ſꝫ cāu: siue ordinarius siue alius q̄cūq; alīs hēat ptātē: sine ſi nihil facit absolvendo: nisi seruet formam mandati. Et hoc no.

1 **Trigesima tertia** contra dominos ꝓ hibētes ſbditis: ne clicis vēdāt: coquāt ⁊ hmōi. vt i. c. eos de imu. ec. li. vi. ep̄a

lis de iure cōi. Secus per processum.

¶ Quid si ista phibitio fit p illō gū 2
hēt dñuꝫ. Ge. dicit q̄ si ē locus pene p
ꝓbū ſbditis suis. ⁊ exponit illud tale
p̄ seculari ꝓhō Et no. q̄ tꝫ illi. q̄ ad ꝓ
ba nō videant infringere libertatē: ſi
infringūt quo ad mentē: faciēdo fraudem de persona ad personam.

¶ Sed pone q̄ de nouo fiat statutū si 3
cut in multis ciuitatib⁹ ītalie: ne ge vē
dat vel doneť rē immobilem alicui nō ſb
ētū onera cōia ⁊c. an ꝑ alia statuta in
ciudanť clici vl eccliā. Ge. dicit q̄ taliter statuētes nō icludūt hac pena ex
quo nō fuit in statuto exꝑſſū de eccliā vel clericis. Sec⁹ si extēderet ad eccliā
⁊ inder seculares posſꝫ illos statuētes
cogere ad declarādū statutū vt nō respiceret ꝺctus factos vel fiēdos cū eccliā. Jo. an. in nouella. ⁊ Uin. ⁊ ab.
dicūt q̄ statuto laicoꝝ facto ꝑ cōi vtilitate: puta: q̄ vadens de nocte soluat
tñ. clerici. si fūt subiecti sed ꝑ suū iudicē sunt artādi. secus dicūt i bāno in pacēdis peccuniab⁹: vel ad aquā duc̄dis.
tūc. n. tenēntur pastores de dāno ꝓpter
mercedem quā accipiunt.

Trigesima quarta cōtra fa 1
ciētes⁹ vl mādātes xp̄ianus iterfici ꝑ assassinos.
extra ō homi. p humā. i. vi. no. q̄ assasini fuerūt: ⁊ forte ad hoc fūt gdā ſnide
les: q̄ ex gbusdā falsis opionibus in q
bus fuerūt: tenuerūt sibi de facili mittebātur
ad occidendū xp̄ianos: nō curantes si
ꝺ occidēdi eēnt ipsi. Et cū de istis sim
plicit loq̄tur ad alios homicidas non extēdetur ꝑ Archi. ⁊ no. gl. ſ. mādauerit q̄ vult q̄ ēt si reuocauerit mādatū re integra nihilominus icurrat penā:
cū ex solo mādato iā p̄ ligatus eēt.
Itē receptātes: vel defēdētes: vel occultātes: ead ē ſnia: excōicatiōis incurrūt
⁊ si fuerit plat⁹ vel ꝑſōa ecclesiastica.
vpōne a dignitate ordinis honore. officio ⁊ bñficio icurrit ipso facto. ⁊ epos
etiā cōprehendit fm glo.

Additio An aūt occidens hoiez 2
ꝑ pecunia dicat assasi-

mus ꝛ sic incurrat pcas.c.p humanit. de homi.li.vi.Bubtū.ē an.d.decretal dispōat solū fpecm certi generi hoiuꝫ q dicūt assasini ꝛ erāt ifideles.an vero ꝫ oēs q pecunia accepta vel pmissa p mittūt aliquē occidē.Bo.frā.de are.i pfi.asipe.Incipiēte i xpī noie.dicit q archi.ibi ꝛ Jo.an.cōq̄ sentit: tenēt q illa pñō solū hēat locū i certo genere pſonarū ꝛ nō ḡlialiꝫ i aliis.Sꝫ Jo. de Imol.ibi.ꝛ.d.Bñicus tenēt oppositū ꝛ hāc opinionē multi sequūt vt bar.in l.nō solū.ff.si mādato.ff.ō iureitur.ꝛ ia li.i.l.ea gdē.C.de accu.dū dicit q ꝑtra assasinos q ꝓpecūia occidūt hoies ema nauit vcre.illa ō homi.li.vi.Et si opi. istoꝝ eēt pſuetudine approbata ſtādū eēt de virtute pſuetudinis.seuiota aūt pſuetudine nō pſuleret fꝫ hāc opi.mo uerī q̄ hꝫ i pncipio tex.loquat de assasinis simplr tñ post i ꝑ.sequēti.dū logit ō illo certo genere pſonaꝝ refert se ad noiatos i pncipio.ꝛ sic ostēdit de gbꝰ itellexerit i pncipio cū assassinos simplr noiauit.declarat.n.noiatos i pncipio eē eosdē q̄s i illo ꝑ.noiauit.vñ sequētia hic declarāt ꝓcedentia.ꝑterea si intellexisset in genere de oibꝰ q ꝑ pecunia occidūt ꝛ vulgariter appellātur assasini:ꝛesdē penā imposuisset facientibus scelus sicut mandātibus.Lū ergo nullā penā imponat facientibꝰ.ꝫ nō est ex alia cā nisi q dispositio illa fit solus ꝓ illos q timebāt cedes p illos infideles de gbus papa nihil disponit:q̄ de his qui foris sunt nihil ad nos.Nec debet extendi decre.illa cā sit penalis et exorbitans.Et ꝓterea in aliis non est eadem ratio.illi enim cōtemnentes mortem vltra omnes homines.vt ibi tangitur per doc.facilius ꝛ frequentius talia delicta committebant.hec do.fran. isti etiam mandantes incurrunt alias penam q̄ sunt diffidati.Et no. q̄ ista excōicatio est ꝑalis. Finis.

3 ¶ Quid si mandat occidi iudeum vel paganum.ff.de mente.Jo.an. q̄ nō est excōicatus.Et lō dicit Jo.an.se defendisse quendā ꝓlatū: ꝓ quem fuerat ꝓbatum q̄ fecerat homines occidi per assasinos. Sed cum homines illi potuissent non esse xp̄iani non erat sufficiens ꝓbatio.

¶ An aūt ꝓcutiēs clericū diffidatum 4
sit excōicatus:dic q̄ nō.de hoc vide.ō.
degradatio in fine.

Trigesima quinta. contra 1
clericos

locantes domos manifestis vsurarijs alieni gentis ad tenus exercendum extra ꝓe,vsur.i.vi.c.i.ista est ꝑalis.

¶ No.ſm gl.in ꝑ.alienigenas.q̄ hec 2
cōstitutio non extenditur ad inde genitos.q̄ non est tantum scandalum. tñ sūt alias puniēdi.ꝛ dato q̄ isti alienigene essent ciues vel incole locū hꝫ hec ꝓsitō in eis.ꝛ capitur hic alienigena ꝓ eo qui nō est de terris illi⁹ dñij ad cuius territoriū se transfert,. Ideo si vsurari⁹ mālsetus trāsferat se,ō vna terra ad aliā eiusdē dñij imediati.non hꝫ locū iste tex.q̄ nō dī alienigena: q̄ ē penalis.ideo debet stricte itelligi.Et ideo per predicta nō cōprehendit idigenā.i.qui hꝫ originē ibidē: vel eo rū ꝑtē.ꝛ hoc secuti sūt Bnū.Bar.ꝛ fran.referēs se hūsse a cōpositoribus huius cōstitutionis apud lugdunum. Jo.tamē an.in nouella. videt dicere q̄ si talis oriūdē⁹ sit de vna ciuitate ꝛ in alia ciuitate eiusdē dominij . ꝓmittit habitare: est locus huic pene.

¶ Quis aūt dicatur oriūdē⁹ de ciuita 5
te.Dic q̄ ille dicitur.qui ibi: vel i vico ciuitatis illi⁹ ortus est.ff.ad munici. q̄ ex vico.vel etiam si pater eius inde originē duxit.ff.ad mūnici.l.assāptio. Incola vero dicit qui venit ad,habitādū ꝛ ꝓstituēdum sedē cum maiori parte soxunaꝝ suarum in aliqua ciuitate vel oppido.dūmodo habitauerit ibi spacio.x.annoꝝ.hoc ꝓpositō.vt inde nō recedat.iste ꝓprie dī ẏhere domicilium ꝛ incholatū ſm legistas.tamen ſm canonistas:ex quo detulit res suas ad alī quem locum: cū ꝓposito manēdi dicitur adeptus domicilū. De quo dic vt.ō.ꝓfessio.iij.§.v.

4 ¶ Quero an iste ter. hẽat locũ si fuerit vniuersitas secularis. Cleric⁹ ps. annus intelligit de vniuersitate ecclesiastica nõ seculari. Bul. & archi. intelligunt de vtrac. vt sic gnãliter dictũ ḡialiter intelligat. io. an. dicit q̃ iste intellectus est nimis rigorosus. & includeret totus orbez istud iterdictũ tõ p̃lor intellect⁹ sibi magis placet. pe. ts opionem. Archi. Postien. ts q̃ loquitur de vniuersitate ecclesiastica Idem Pau. Jos. de lignagno Idem Jo. de san. dicens q̃ hoc p̃obat ver. ceterus q̃s aduersatur p̃cedentibus. Jo. de imo. dicit q̃ ista opinio est tenẽda p regulã in penis de reg. iuf. Sz dicit q̃ de rigore iure. forte alia est verior. & no. Be. fm Franc. q̃ regitur monitio antecz laici compellantur. Et dicit q̃ ordinarij sunt valde negligentes.

5 ¶ Quero qui dicãtur vsurarij manifesti. ff. glo. q̃ illi. de q̃bus est notoriũ de iure. vt q̃ p̃fessi vel q̃dẽnati vel est notoriũ de facto. vt q̃ hz opiõ euidentiã. q̃s nulla põt ter gñer satione celari vt q̃ tz altare paratũ. Manifestus ẽt vsurari⁹ dicit ille q̃ ex cõtractu ris pha tus est vsurarius. Iz directe nõ sit pha tus ptra eũ fm Bal. in. l. eũ pponebat de lega. ij. Vel fz bar. dz manifest⁹ vsurarius. Ceteris eo ipso q̃ idifferenter in camera sua mutuat ad vsurã cuilibet postulãti. Iz altare nullũ teneat. ita dicit in. l. in. ff. de fur. vñ sufficit hec p̃batio. sine alia p̃batõe p eꝑm facienda adde ẽt vnũ q̃ dispositio hui⁹ capli vendicat sibi locũ in exercẽtib⁹ vsuras ẽt sub colore alicui⁹ ẽct⁹: puta vẽdẽdo vel emẽdo. Et hoc tz Jo. an. i nouella. in. d. c. i. Et hoc idẽ tz Be. hic. Et no. pulcherrimũ dictũ Pano. in. c. ad nrãm. de emp. & ven. qui querit. An testm̃ istoz qui vendũt rez carius ꝓpter solutionẽ dilatã. sit ipso iure nullũ p dispositiões capli cũcẽ. de vsur. in vl. p̃supponẽdo q̃ hoc sit publicũ & in dubitatũ. vt puta q̃ ealdẽ merces ꝓcio icõtinenti soluto vẽdit p certo p̃cio. Sed cũ vendit ad credentiã ealdẽ merces vendit p maiori p̃cio. & pano. dicit se ꝓsulisse q̃ testm̃ esset nullũ. q̃ tales sunt vsurarij. vt ẽ tex. silis i. c. nanigãt de vsur. & publici sunt ergo publice exercent vt patet in libris eorum: & bene notabis. hec Pano.

¶ Quero q̃n currat tempus triũ mensium. ff. glo. q̃ a tpe publicatiõis regulariter ligat p̃stitutio. de postu. p̃. c. i. Interdictum tamen augetur: interdũ minuitur. vt hic. 6

¶ Sz qd si simplr vn⁹ denũciat dño ff. glo. q̃ pp simplicẽ vn⁹ denũciationes. nõ dz dño terre illoz illũ q̃ dz esse vsurari⁹ expellere: sz tũc dz ingrere. Et si verũ esse reperit. expellere 7

¶ Sed qd si locauit vsurario. quẽ tñ vsurariũ ignorabat. vel locauit ad exercẽdũ senus. ff. glo. q̃ pbabilis ignorãtia eũ excusat. Qd verũ dic fz Archi. si homini ignoto locauit. vel noto qui nõ ꝓsueuit exercere vsuras. Sz si homini noto & cõsueto exercere publice vsura locauit ꝓsumitur q̃ ad hũc finẽ locauerit. ar. de pig. illo vos. Idẽ dicaf si titulo pignoris cõmodati. vel pcarij & hmõi ꝓcedat vt ibi sub alio quocũq; titulo concedat. 8

¶ Quid vero si donat vel vẽdit. ff. fz Bul. dur. & Arch. q̃ incurrit excõicationem. q̃ tales sũt timi. ff. p dona. C. de vsuca. p donato. & p emp. & ꝑbus ꝓcedat ḡialr est vt acciꝑat fz nam ꝓ ct⁹ cui adijcit ar. ff. loca. si vno. glo. vero dicit q̃ si dõat vendit vel pmutat sit vt hꝫ locũ hec ꝓsũ p verba cõcedat. q̃s solũ vsus ꝓcessiões si dñij trãslatio nem de nouo vt Sed dic. ll. iij. tenet primum q̃s vt tutius. 9

¶ Quero hic dz q̃ si isti pmittentes habitare vsurarios manifestos in terris suis vel locãtes domos sullinuerint pe nã excõicatiõis vel suspẽsiõis p mentes aio idurato. q̃ tũ tales vsurarij ibi mortui terre ipsoz ecclesiastico subiacẽt iterdicto. nũq̃ recedẽtib⁹. vt expulsis vsurarijs erũt iterdicti. ff. gl. q̃ nõ. Et sic nõ erit necessaria relaxatio. 10

¶ Quero. an ꝑãcte pene hẽant locus 11

fvsurarijs iudeis. ℟. Be. i. d. c. i. ꝛ Iaū. ꝺ flo. in tractatu suo de vsuris dicit ꝙ sic cū ter. iditticte loquatur. Sicut ꝛ cle. ex graui. eo. ti. ꝙ ꝓhẽdit ẽr iudeos vt ꝑz ꝙ gl. ibi sup ꝺ. cẽsurã. idẽ Pau. de eleza. Idẽ Bal. i q̃dã ꝓsilio qꝺ incipit iter iudeos. vbi dicit ꝙ clericus locãs domũ iudeis ad publice fenerãdã ipso facto ẽ excõicatus. d. c. i.

1 **Trigesima sexta.** cõtra illos ꝙ ꝓcedunt rẽpsalias ꝺ clicos vl eoꝝ bona: vl gnã luer ꝓcessas extẽdẽtes ad eos quaꝝ cõcessionẽ: siue extẽsionẽ si fi reuocauerint. j. mẽle a tpe ꝓcessiõis: vel extẽsionis: singulares ꝑsone excõicatiõez ꝛ vniuersitas iterdictũ incurrit: extra ꝺ iudeis. c. vnico. li. vi. Epalis.

2 ¶ Quid si clericꝰ ꝓncipal' debito: cuius occasiõe sũt rẽpsalie ꝓcesse captꝰ ẽ an hoc decre. hẽat locũ. ℟. glo. ꝙ non tũ q: idẽ grauat ꝓ se ipso: ꝛ sic cessat rõ ter. ibi i gbꝰ alꝰ ꝓ alio grauat. tũ q: ꝓsto ẽ ꝑalis: ideo restrigẽda ꝛ no. ℔ gl. i ꝺ. ecclesiasticis. ꝙ illo ꝺũ. ecclesiasticis. ꝓhendit clicos': tẽplarios hospitalarios: quersos ꝛ deo denotos. ꝛy. q. 4. duo. Itẽ no. ꝙ ꝺña ẽ iter extẽdẽ ꝛ ꝓcedere rẽpsaltas. q: ciuitas vel supior ꝺ ꝓcedere ꝛ ꝓcedi nuntur ꝺ extẽdere. Prima q: ciuitas bononie dedit rẽpsaltas cui suo ꝺ florentinos q extendit illas ad clericos. hec glo.

3 ¶ Querit q: ꝺ in ter. ꝙ si. j. mẽsem nõ reuocauerit ꝛc. gd si. j. mẽsem istũ ꝓcessũ fuit ad actũ q: fuit ecclesiastica ꝑsona ꝓ alio pignorata. t. rẽpsalia facta ꝺ eã. nũqd hec pẽa hẽbit locũ. j mẽse ℟. gl. ℔ bar. ꝙ i statũ ꝓtinũ ꝛuocãdũ erit. j. mensem de sen. ex. gcunq. li. vi. vl ℔ Bull. ꝛuocatio re intẽgra fieri ꝺz añ ꝓcedaꝫ ad actũ als locũ hẽt pẽa.

4 ¶ Quero vtrũ possit ꝓcedi ꝓ credito clerici. vnꝰ dioceseos contra clericum alterius dioceseos. ℟. glo. ꝙ non.

5 ¶ Quero. an ꝓ istã decre. corrigaꝫ. c. ꝺñs nr. xrtij. q. ij. vbi ꝓcedũt, ꝑsalie. qñ ciuitas vidicare negligit: ꝙ a suis i ꝑe factũ ẽ. ℟. glo. ꝙ. nõ. ℔ solũ statu

ſt ꝙ ꝑ bellicũ vel credito alteri ꝺ ecclesiasticos ꝑsonas ꝓcedi vl exẽdi ñ pũt

Trigesima septia. Qñ gs ab excõicatione absolutꝰ fuit i articulo mortis vl alio tpe diffiniteꝛ si, cessãte articulo mõtis vel impedimẽto nõ rẽpsenteꝛ se ꝺ ciui' poterit ei a quo absolui debebat: reincidit i eadẽ sniaz excõicatiõis. Itẽ qñ alig absoluntur a sede aplica vel legato ꝛ intũgit eis ꝙ ꝑtẽt se' ordinarijs: vel alijs suscepturi ꝑsnaz ꝛ passis inturiã satisfaciãt. Sed si hoc nõ faciãt cũ hoc comode poterũt reincidunt in eandẽ sniam. vt i. c. eos. de sen. ex. li. vi. ista ẽ ꝑalis. ꝛ no. ℔m pano. i. c. qꝰ' in dubijs. eo. ti. ꝙ detẽt' ifirmitate: iz nõ fit in articulo mortis põt absolui ab in feriori. satis ẽ. n. hũc teneri i pedimẽto vt nõ possit ire. Inno. etiam declarat quosdam casus. in qbus absoluendus ꝑ sedem apostolicã regulariter ꝓ vio lenta manũ iniectiõe absolui põt cura sedẽ apostolicã: iz cessãte impedimẽto teneẽ se ꝑsentare sedi apostolice. pri mus est infirmitas. Secũdus inimicitia. Tertius inopia. Quartus seruitis cõdnitio. de his dictũ ẽ. ℟. Absolutio. j. Idẽ de eo qui tenetur in vinculis.

¶ Quero. qꝰ ꝺ in. c. ea noscẽ. co. ti. ꝙ absoluti tẽpore necessitatis debent necessitate cessãte adire papã vel legatũ: nũqd sufficiat legatus ꝺũ ẽ in transitu inno. ponit duas opi. Quidam ꝺ cũt ꝙ sic. sicut enĩz possunt absolnere ita ꝛ hoc mãdatũ iniungere. Alij contra: q: intrãsitu ꝑt absolnere propter periculũ more ꝛ tũc accessorie iniungere mãdatuz: sed mandare principaliter nõ possũt. Sed debet recurri ad legatum ꝓxtũ. nõ ad trãseũtẽ. Nota. plz primũ dictũ. Sed Pa. ibi dicit ꝙ iz primũ equius. scdz ñ veriꝰ ℔m Jo. an. ꝛ refert se ad no. ꝙ Spe. in ti. de legato. ℟. mũc dicam. vbi ꝺs primum.

¶ Alij aũt ista ꝑtatio possit fieri per ꝓcuratorẽ: videt q: nõ ꝑ ter. i. c. ꝙ de his eo. ti. ibi in ꝓpria ꝑsona ꝺz visitaꝛ Alijs. vꝛ q: sic: vt no. Ar. flo. ꝛ ad ter.

qđ de his nđetur q nō refert an qs
se pñtet i ppria pona: vl p pcuratorē
idoneū. vt recitat Pe. de an. qui q
rittūq; semper teneat se pñtare pso
naliter p abiolutōe obtinēda. cessāte
ipedimeto ꝛc. vtp talez absolutionem
possit petere p pcuratorem ꝛ recitat
Dosti. dicere q nō pt iteruenire pcu
rator q ad ecclām militātez: qz abso
luto regrit pfessionē: ptritionē ꝛ in
troductionē i ecclīa cū solēnitate ꝛc.
Inn. et dicit q nō. qz hec forma req
rit pñtā pone. Fatet tn q vbi sub ꝛ
iusta cā poterit pcurator iteruēire Sz
Spe. in de pcurator dicit q in curia
rōana hoc seruat. s. q pcurator pñtia
tus spaliter ad petēdā absolutōez suf
ficit. ꝛ hoc vī ꝑmunius.

4 ¶ Quero qz dī in. d. c. eos cū ꝑmo
de pōt. qualr sumi debeat hoc verbū
cōmode. vide tex. in. c. de cetero. eo. ti.
vbi dī ēcclīe opportūitate hūerit. Qđ
exponit Dosti. cessante impedimēto
ꝛ alīq modico tpe idultoꝛquo sibi de
necessarijs valeat putdere. Et p hoc
pz q nō creditur circa hoc absoluto
is iudex hēbit hoc arbitrari. Nec ob.
q de occulta re ꝛ de aie piculo queri
tur ꝛ sit sibi credēdū de homi. signifi
casti. el. y. Fateoꝛ hoc vez i foꝛo pñta
li. de spō. tua. quo ad vicīū occulte ꝛ
hēn. vñ exquo ꝓsciam hz de mozꝫ sci
re se ds excōicatū. iudex tñ eū nō de
nūciabit: nīsi ꝑus eo vocato: p plectu
ras viderit illū esse mozosuz. cognito
ne sup hoc ꝓmissa sūmarie. Et hi. ve
ro sup hoc. c. ꝛ. c. cupietes de elec. lib.
vi. sup ver. ꝑmode dicit q iudex ispe
cta q̄litate pſonaꝝ: vtaꝝ ipum arbi
trabit. ꝓsiderādo dietas vulgares q̄s
hoies facere ꝓsueuerūt hz no. in. c. sta
tutū. de rescrip. li. vi. Si aūt dicte vul
gares nō appeant: ipse iudex referat
se ad legales. scilz cōputādo. xx. vel. xx
tiū. mīliaria ꝓ dieta. Et si facta cō
putatione superfit tm vnū miliare ꝓ
illo debit integrā dictā. vt no. ij. q. vi.
ꝑpter q si fuerit longa viaꝝ distan
tia: tq̄ uū est in septimana vnū dīe ꝑ
quiete dar. s nā mēsis datur ad ꝓcepa
rādū se. xx. ho dies ad expectādū. Nō
n. posset cōmode venire p. xx. vl. xxx.
dietas ꝓtinue absq; aliqua itermissa
quiete. Et iudex dz arbitrari benigne
ꝑs itineris. Et cōputabuntur diete a
loco in quo iter arripuit sine fraude.
Sufficit. n. fz hāc fraz: q nō sit in ne
gligētia vel fraude Itē nota sibi qbus
nūs sentētijs excōicationis: q papa ꝛ
legat⁹ absolute a qbuscūq; sentētijs
excōicatiōis. Qđ Jo. mo. itelligit de
sentētijs iure. ꝛ nō hōis Nā vt dicit
papa vel legatus nō absolūt ab illis
ō stilo curie fz remittūt nisi in ꝯcāu q̄
delegat⁹ nō posset: vel mozuus esset
nec alī⁹ successit in delegatōe ꝛ nō
est spes de festina ꝓuisione. Putat et
Jo. mo. q in casib⁹ ꝑdictis delegato
rū si absolut⁹ nō pareat: q nō reinci
dit ipso iure. Sed hec oia cessāt: nisi la
te recipiēs fraz: vt verbū sonat hic
ꝛ in ꝓncipio capli. qđ et loquitur ge
neraliꝫ de vtriscp. Et hoc tz Jos. an. s.
q in qbuscūq; sentētijs iuris ꝛ hois
locū habeat qđ hic dī q reincidit ip
so iure nisi pareat ꝛ ꝓpareat p ost ab
solutionē put hic dī Sz dñi de rota
dūt q si auditoꝛ excōicatum ab hoie
absoluit. ꝓtesta cautōe de stādo iuri
si nō paret nō est ipsa iure excōicat⁹
fz excōicādus ꝑdictū Jo. mo. Et q. j.
annū poterit auditoꝛ eū reducere in
cādē sniaz p. c. quer ētte de off. dele imo
et post annū exā cōdūto non ipletur
Hāc et opionē. Jo. mo. tz Bīr. addēs
q si excōicat⁹ ab hoie iurauit parare
mādatis excōicatoris q̄ fuit absolu
tus in casib⁹ supradictis si nō pet nō
reincidit in. cādē sniam. sed eū reduc
cēdus p sniaz hois. Et dcīt. c. eos In
telligitur de quibuslis sentētijs iuris
nō hois. Ratio diuersitatis est qz si
cut ius excōicauerat. ita fuit ustuz. vt
ius reduceret i cādē excōicatōez. Se
cus in sniis hois. Nā si hō excōicat ꝛ
absoluit iuratoꝛia cautīe recepta. iu
dex q hoc fecit de facto suo dz eē cer
tus nō deterens iurāti ꝓra iuramen

ꝯ ꝓpriū. Nec iste credeꝫ absolui⁹ ob factū sibi inuncti⁹ per iuramentū alis per iudicem puniri pōt ꝛ dz.

§ ¶ An aūt absolutio ꝓp ipedimēta de ḡbus in.c.ḡuis.ꝛ decetero.ꝛ hmōi.ō lem.ex.possit fieri a quacūq; sīnia excōicatōis. vide.ē. de hoc ꝛ de multis aliis. Absolutio.ij. Nota ⁊ ꝓ declaratiōe pdicto⁹.ꝙ in casib⁹ capl⁹.ea noscitur.ḡuis qō de his: ꝛ hmōi. dē sen.ex.epo pōt absoluere. Hoc limitā nisi in casib⁹ i gb⁹ nullus pōt absoluere nisi in articulo mortis. vt i falsa rijs lutera⁊ pape ꝛ in sequētib⁹ hostilr cardinalē. Jtē in pcuciēte epz vl bānīēte.ꝛ religiosis ꝛ clicis sc̄lib⁹ i ducētib⁹ ad vouēdū ꝛc. Jtē de ig̃nito rib⁹ ḡ odio gr̃a ꝛc. Jtē de exterātib⁹. ec. Jtē in strāīb⁹ mōasteria sctē clas vl pdicato⁹. Jtē alīs casū vide.ē. Ex cōicatōe.v.ḡ lz sit epalis.cū tales absolui nō pōt nisi i mort⁹.nisi ꝓus plenarie satisfecerit. Jtez in omnib⁹ casibus. qui sunt in pcessu curie.

1 Tregesima octaua. Lōtra sepe lītes in cimiteris tpe ūterdicti.i casib⁹ nō ꝛcessis a iure vel excōicatis publice aut notoriis interdictos. aut vsurarios manifestos. vt in cle. eos de sepul. Jsta est epalis

2 ¶ Quero qr dr de sepelīēt⁹ i cimiteriis. gd si i cāpis vl locis puat⁹ eos sepelīāt. ꝛ.gl.ꝙ si ē loc⁹ huic pene. ēt si loc⁹ ille eēt vicin⁹ vel ptig⁹ ecclie vel cimiterio.q: ex ꝛ ad vsū cimiterij nō est ꝓ epm bñdictus. de conse. dī. i. nemo. nō erit locus huic pene.

3 ¶ Sed pone qꝛ religiosi āpliauerunt cimiterū. ꝛ in illa āpliatōe sepelīerāt an sit loc⁹ huic pene. ꝛ. sab. de mēte Lā. ꝙ ñ. si ñ ē ꝓ epz solēnit bñdictū.

4 ¶ Queritur sab. i. d. cle. Quid si religiosi ḥnites modicū clausū ꝓ epm dedicatū: lōge ipm āpliauerūt. extēdēdo locū vbi erāt pri⁹ dom⁹ puate nō iter uēīēte alīq; solēnitate. cōtigit qꝛ i clausto addito nouiter fuit aliqs sepultus Lā. arguit ꝙ sepelīētes icurrant hāc penā. cū ecclia gaudeat imūnitate

ēt si nō sit dedicata. ꝛ cimiterū ꝛ ecclia i talib⁹ pari passu ābulāt. de ꝛsec. ec. ꝓsuluisti. Sufficit. n. ꝙ de cōsensu epi illa ps. cui hec. fuit addita. ꝙ uta erat ad vsū sacr. vt dicat loc⁹ religiosus. de reli. do. ad hoc Jn ꝓtō sac qꝛ italib⁹ regrit ꝙ putatio cū solēnitate. vt i auc. de mōachis. ꝋ. illō. ad id fit qō iduci ꝑt ꝙ ecclia ñ ꝛsecrata. ꝛ. illud pcedē. si ibi fuerūt celebrata dīa alr ñ. vt no. ō imu. cc. c. ñ. de ō vi de. ē. absolutio. i. ex ḡb⁹ vf ꝙ ps addita fi cēseat cimiterū. ꝛ ꝙ sepelientes ibi puniēdi nō sint. ꝛ idē ē ac si sepelisset loco pphano. ꝛ ista vez si ō ō ꝓstat. vt qꝛ nouit fcīa fuit. sec⁹ si lōgo tpe fuit obfuatū. qꝛ tot⁹ ille loc⁹ hr ꝙ cimiterio ēt si i ꝓstate bñdcīa si fuit.

¶ Quid si sepelisti corpa clicoꝝ q ser 5
nauerūt interdcīs i cimiteris. ꝛ.gl. ꝙ nō ictāt excōicatōes qꝛ eis pcedīt se pultura cū silētio ꝛc. De ḡ vide. j. Interdcīs. ij. Et an tpe interdicti liceat sepelire in ḡtuor festiuitatib⁹ ꝛ multa alia vide ibi.

¶ Quid de his q sepelīūt publice ex 6
cōicatos mioꝝ. an icurrāt dictā penā ꝛ.gl. ꝙ si lz excōicati mioꝝ tcedētes sepelīēdi ñ sint. vt i.c. sacris. ō sepul. ꝛ pticipās cū mortuo excōicato⁹ mioꝝ pticipatōe sauozabili. clausūdo. sepelīēdo. icidit i minorē excōicatōes ties no. fꝛ Lā. qñ ḡ tpe interdicti sepelīt ex cōicatos vt iterdcōs. ē ncāria ꝛcimitterij fcēcliastō. vt no. ō ꝛse. ec. ꝓsuluisti

¶ Quero qꝛ dicat publice excōicat⁹ 7
vt hēat locū hec pēa. ꝛ.gl. ꝙ dī publice excōicat⁹ ab hoie. qñ sit cozā tot. ꝙ ꝓsilr ñ ꝑt prēdi ígrātia. Vl dr publice excōicat⁹ a iur qñ casus ē ꝙ sit ei iputādō si ígrabat ꝙ publice sciebat. Sec⁹ si ñ eēt publice excōicat⁹ tra qō scīri si potuit. puta ꝙ fuit excōicatus cozā duob⁹ vl trib⁹. lz iudice sedēte in bācho. Et sepelīēs talr talē occulte ex cōicatū ēt scīēter. nō ē loc⁹ huic pene lz icideret i minorē excōicatōes vt dcīm est. Jtē no. fꝛ gl. ꝙ ꝙ hāc ꝓhōnē si tol lit pēa. ꝛcrastio epoz. ō ꝓsl. li. vl. vbi

dr q ſi ꝫfecerit: iterꝫ eis ingreſſus ecl.

§ **Additio.** Adde qđ notat Pa. in quodã ꝓlito ſcripte Saluatoris Jheſu xpi. ſequẽdo gl. in. d. cle. eos. Scindit q illa publicitas cauſat ex qualitate loci z multitudiñ aſtãtiuꝫ vnde nõ ſufficit ſim illã gl. o tabule ad hoc vt dicatur publice excõicat⁹ vnder in bacho: eorã duob⁹ vt trib⁹ teſtib⁹ illã excõicationem fuerit quaſi vbi tot decy q vbi ma regrit publicitatẽ alicuius actus: vel q illi⁹ act⁹ ꝓſumatur noticia apud alios: dꝫ intelligi de publicitate ſeu notorietate que conſiſtit in facto. nõ autẽ de illa q cauſat a iure: ꝓ ſi facit gl. notabilis. in. c. manifeſta. ij. q. i. que dicit q publica eſt qđ oibus patet: nõ tñ intelligo vt oib⁹ de ciuitate pateat debeat eẽ mãifeſtũ Sed ſatis eſt qđ trãſeat in noticiã vicinie vel maioris partis in qua actus geritur: ſicut de notorio dicim⁹. vt eſt bonus tex. in. c. cũ dilectis filijs. ẽ pur ga. cano. oportet ergo vt aliqđ dicat publicũ: q ita publice z palã fiat vt trãſeat illico vl ſucceſſiue i noticiã populi. vicinie vl maioꝛ ꝑtis. Jtẽ no. ſꝫ gl. q ꝓ hãc ꝓſtitutionẽ ñ tollit pẽa de cretal. ſepor. o ꝑul. li. vi. vbi dr q ſi ꝫ fecerit iterdictis ingreſſus eccliæ. Fl.

¶ Quero q dicatur noiatiꝫ interdicti. ſꝫ. Inn. dicit q ſi interdicit ciuitas vel caſtrũ: eos de illo loco dicũt noiati interdicti. idẽ ſi interdicũtur. exꝑſſis noibus ꝓprijs. Sec⁹ ſi excõicat ꝑ ternos cũ ſuis ſantorib⁹. nãſantores nõ dicunt noiati excõicati: ſꝫ oportet q ꝓtẽ facta fide de ſauore ỽnũciẽt excõicati niſi notorie eſſaret de ſauore. Sꝫ panor. in. c. in lateranẽſi. de ꝑbẽ. dicit q ꝫ hoc dictũ. Inn. eſt gl. nõbilis. in cle. i. de. vi. z hoc cle. ſup ỽbo noiatim i. ꝓpꝛis noib⁹ ipſoꝝ exꝑſſis ẽſi ñ ſufficiat diocefio monere in genere clericos diocefis ſue. vel clericos talis plebanatus: vl talis eccliæ. ſꝫ monere dꝫ exꝑmẽdo illi⁹ vl illoꝝ noĩa. Et ꝓcedat glo. in. c. oſtõe. li. vi. de ſen. ex. ſu q ỽbo noiatim. i. ꝓpꝛis noib⁹ exꝑſſis: vel alijs indubitabilib⁹ circũſtãtijs q̃ hẽant vicẽ ꝓprij noĩs. Jdẽ ſi dicat: mõ eo filiũ petri. cũ ille vnicum filiũ hẽat. ſꝫ ꝓcedit dicẽ ꝑõn. q vbi agit̃ de pena incurrenda ipſo iure: nõ dr quid fieri noiatiꝫ: niſi exꝑmat noĩa ꝓpꝛia: q hoc importat etymologia huius verbi noiatim. nã in iſtis odioſis nõ ẽ recedẽdũ a ꝓprio ſignificato verborũ: vt in. c. ſtatuũ. de elec. li. vi. niſi forte circũſtantie ſint ita ſtricte q ex toto teneãt vicem ꝓprij noĩs Si vero agit de pena nõ incurrẽda ipſo facto: tunc ſufficit circumſtantie nõ ita ſtricte. ſic itellige Jnno. duꝫ ponit exemplu⁹ quando interdicit ciuitas. z itellige qñ interdicitur popul⁹ alicui⁹ ciuitatis. nõ interdicta ciuitate. nã interdicta ciuitate nõ ẽ interdict⁹ popu lus: q poſſũ alibi audire diuina: vt notat in. c. ſi ciuitas. de ſen. ex. li. vi. z idem vt tenere dñr. li. iij. vbi dicit noĩa tim. i. noĩe ꝓprio exꝑſſo: vel generaliter: qđ nõ ꝫ niſi vnũ ſuppoſitum.

¶ Sed valebit ne mentio: ſi inder generaliter monet omnes de collegio vel de vniuerſitate: Dic q nõ: ſꝫ guil. per. d. c. cõſtitutionẽ. z ẽ caſus ſpãlis: z ſi ignorat nomina illoꝝ de cõuẽtu: coget rector ẽ quẽt⁹ ad indicãdũ noĩa

¶ An autẽ interdictus non noiatim poſſ⁹ in cimiterio ſepeliri: Glo. dicit q ſic. ꝺñnõ locus interdict⁹ nõ ſit Sed dicit gl. verꝫ: niſi ꝑcerto q̃ ſciretur eos tale qđ feciſſe ꝑ qđ erãt interdicti Tales. n nõ debẽt ſepeliri in cimiterio. vbi vero nõ ſit certũ: ꝫ locũ glo. ſm eãdẽ. ꝑ gl tñ facit: vt ñ ſufficiat facti notorietũ. niſi adhit iſta ſolitas noiati ſ. in ỽnũciatõe noiatiꝫ ſpãli vl exꝑſſe.

¶ Qui ẽt dicantur mãifeſti vſurarij. 12 vide. ſ. excõicatione. xxxv. ſ. v.

¶ Quid ſiquis ſepeliat publice excõicatũ z noiatiꝫ interdictũ: z vſurarium manifeſtũ ipe interdicti. ſꝫ. Pau. q talis ẽ ligat⁹ quadruplici excõicatiõe z addit gl. q de omnib⁹ dꝫ ſatisfacere z ab oibus abſolui.

¶ Quid ſi ſepeliẽs ignorabat iſtum

quē sepeliuit esse excōicatū vl vsurariū vel interdictū. ℟. gl. q talis sepeliens nō est excōicat⁹. qz cōstō requiri t scias vt sbi i tex. scienter. Itē dicit ꝑprie temeritas audacia. nā vbi est ignoꝛātia temeritas dici nō pōt ꝑ se. 15

¶ Quero: an portātes ad sepulchꝝ q̄ tñ nō sepeliūt: sint excōicati. item qd de cōmittāb⁹ sumus. Itez de fabricantibus z fodientib⁹. vel aperientib⁹ sepulchꝝ. Itē qd de prelatis: clericis. vl ministris ecclie in quoꝝ cimiteriꝝ sepelitur t qui illud nō ꝓhibent. ℔ Patū tuit item qd de clericis: vel laicis q̄ portāt cereos. cruces z signa. gl. arguit ad ꝓpos: z non determinat. lap. z Die. tenēt q̄ isti. sūt excōicati addit Pau. q̄ nedum actualiter ponētes corꝑa sub terra. ℔ et dicēto officiū. ℟. funus forte icurrūt hanc penā: simo fortius icurrūt q: plus ꝓmunt. addit et idē. intelligo de sepelientib⁹ de facto absentibus clericis. Idez de sepelitū facientibus: vl mandantib⁹. de sen. ex. mulieres. tamē littera videtur sepelientes i cimiterio puniꝛe. z sic dicentes officia q nō sunt sepelientes nō incidēt. cū in penis sit mitioꝛ interꝓtatio facienda sed Jo. cal. in tractatu de ecclesiastico interdicto mouēs ꝓdictū dubium: sic dicit mihi videt q̄ si notanter interdict⁹ vel etiā nō notanter sed tempoꝛe interdicti in casu non permisso a iure si cum diuino offō sepult⁹ est omnes ꝓdicti etiā sociantes cā honoris. Vel clerici diuinū offīm facientes. vel non ꝓhibentes cū ꝑsit: omnes pena excōicationis ligantur ꝑ istam cle. q: hoc casu sunt oēs participes criminis: siue coopantes. ad hoc de sen. ex. nup. si ꝙ sine offō clericoꝝ talis de sumptus sepultus est et in loco cimiteriato. ℔ tutius sit dicere ꝓdictos omnes forte ligatos pena ꝙ qua hic tñ tres pidus credo nō ligari dicta pena. ℔ q̄ videntur cōtinere generales ꝓhibitiones poterūt arbitraria pena puniri etiā ꝑ iudicē z ecclesiasticum. liij. q. viij. engelbꝰ. laz. Ad hoc me mouet finis cle. vbi ꝑ quedā verba videntur remoueri ꝓ iuꝛisdictione: q̄ clicis solent ꝓcedi: e nō laicis. Ut aūt ꝓba nō videāt supuacue apposita oꝛ q̄ itelligant de his q̄ bus talia ꝓuilegia solēt ꝓcedi. vt sic itelligat ℔ q̄ clausula adiicta ꝑt adaptari ℔ ꝓuilegia exēptōis solēt ꝓcedi clericis z ecclesiasticis ꝓsonis. de tūs ergo ꝙ intelligi ꝓincipale. d. c. Itez sepultura ecclesiastica ꝓpe respicit clericos ad quos pertinet. xvi. q. i. placuit. ſ. cū funera ad sepulturam deferūt diuina officia cātare. xiij. q. ij. q diuia.

¶ ℑ si clici dicūt offīm sepulture super fun⁹: z postea deponentes in loco secreto: nō ponūt ibi in sepulchꝛo seu cimiterio. nūqd sunt excōicati certe ℔ opiones ꝛrā eēt dicēdū q̄ nō q: texdicit sepulture qđ ē hūo vel tumulo cōdere mortuū. z sic per solā celebratiōnes officy nō eēt delictū ꝙsumati ergo nō icidēt i penā. ℑ nō credo q̄ aliqs hoc diceret. sic. n. fierz semp dura ē ꝛ dicto: z ꝓ ꝓis cle. ista esset iudibꝛio. ℔ Jo. cal. z hec ola de interdictis ꝑsit applicari ad manifestos vsurarios z publice excōicatos. 16

¶ Queritꝛ etiā do. Lau. de rodol. i tractatu de vsur. qđ dicēdus de clicis ofsiciātib⁹: portātib⁹ cruces z cereos z associātib⁹ portātibus feretrum: tāq̄s ibi eēt cadauer alicuⁱ ꝓdictoꝝ. ſ. mānifesti vsurary ꝛc. cum tñ realr ibi nō sit. ℟. idē iudicandū ac si eēnt. 17

¶ Quid ſi in vsurario mānifesto apparēāt signa ꝓnitōis. z iubet satisfieri de vsuris. z post mortē. ꝓstat cautio ab heredib⁹ de restitūēdo. an pōt sepeliri ℟. gl. z Jo. de lig. q̄ cautio valet. vt sepeliri possit. ℔ nō vt recōualescat testamentū. z hoc dico q̄ñ apparz signa cōtritiōis: z iubet satisfieri alias secus qz nō sufficerz cautio heredū. cū deesserit in pctō. De hoc dic. vt infra Restit. ſ. 18

Tregesimanona. ℑ religiosoꝝ decimas ecclīs debitas sibi vsurpāt vl apꝓpriāt vt i. c. religiosi. de decī. z ꝑ ℔ qđ dicit religiosi. ꝑs nō ḣnt locuꝫ hec pene in secularibus clericis vel laicis

g delinquūt in istis. ītē i hoc qđ dicit gcūq; ꝓphēdit ēt semias religiosas ⁊ ēt fugiosū ad sclarē ecclaz trāslatū. Ītē i hoc qđ dicit eccle debitas ꝑz ꝙ si decime oberēt ñ ecclīe ꝛpuat ꝓsonis ꝑ pulegiū vel ātiquū tenđū ⁊ religiosi ꝓpiberēt solui: vt alr facerēt ꝛ istā ꝓtōnē ñ incideret in has penas.

2 ¶ Quer. gl. qz tex. dicit ꝙ tales religiosi ꝛ facientes sūt suspensi ab officijs an intelligat de diuinis officijs: an de alijs. puta si erat sacrista celemosinarius ⁊ hmōi. gl. arguit ad partes ⁊ non determinat. Pau. intelligit de diuinis Ītē Ste. vel pōt intelligi de officijs ꝛpalibus que hñt aliqñ fugiosi. vt sūt ꝓcuratores ⁊ castaldiđat⁹. i. q. iij. saluator. ⁊ hec secūda expositio ē beignior Intelligi ēt posset qñ i eadem plona ꝛcurrunt officia diuina ⁊ alia. Al's si diuina officia tñ ꝛcurrūt. tūc illis sit suspensus. vt vitet matoz pena. s. excōi catōlis no. ēt gl. in verbo donec. ꝙ sic suspēsi idigent absolutione. qz de satisfactōe debitari posset. ñ sic in suspēsi Ad tps determinatū. puta mensem vel annū fm Jnno. addit tñ gl. satis se credeē ꝙ sufficiat iudicis declaratio sup satisfactōe: sine alia absolutiōe in excōicatis ꝺo necessaria est absolutio post satisfactionem.

1 Quadragesima. cōtra mōachos ⁊ canonicos ꝛgulares ꝙ nō hñtes admini stratōez curias pūcipū intrat vt dāni ficent monasteria vel plati eius. vt in cle. ne in agro. de sta. mo. Jsta est ep̄a lis. Nota' ꝙ ad hāc excōicationē ꝛhē dū duo sunt necessaria. s. ꝙ intrauerit curiā: ⁊ ꝙ cū dānificandi monasteriū vel platūlniam vero habere vel non hēre: puto nō pōderādū. hinc est ꝙ ō lnia platī intrans curiazsū ad hoc intrat ligatus ē. Et solo tgr exitu. clausīri ob hāc cāz ñ ligaī. Ītē exquo itrauit ob hāc cāz: lz dānū nō intulerit sine qnō potuīrūue qz penituitligat⁹ est. hec gl. Dic no. Jo. an. xij. abusiones clausīri. i. ꝓhat⁹ neglīgerōcūicipul

lodecīes: luuenis ocloslus: senex obsti nat⁹ monachus curialis: monachus cauſidicus: habit⁹ ꝓciosus: cib⁹ exqſi tus: rumor: i clausīro: lis i capīorū sso lutio i chōro. reuerentia circa altare.

Quadragesima. ma. ꝛ mo 1
nachos tenētes arma. j. septa mōastery sine li cētia abbatū. i cle. ne i agro. ō sta. mo. Jsta ē epalis. et no. gl. i ꝓbo mōachos q dic ꝙ tex. ñ repetit canōicos r lar. ē. Pau. dicit ꝙ cū loqr gñaliter vt icludere oēs mōachos albos ⁊ nigros. ēt si oceē iuxta vulgare fres. Pria opnio plz Lar. ne fiat extēsio hui⁹ pene. q q̄ videat fanozabil aie. ñ tñ ꝛz excēdi ad nō suos termios. Et ꝛz Pau. i casu hui⁹ cle. nō sufficit petere lniaz. ꝛz oz vt obtineat. ꝛz si fozte abbas ē talis nē cui⁹ ꝛsortiō ē tolerabile. vt qz intligit ꝙ dāna intolerabilia vel plegē monachos odio capitali. poterit tūc mōachi sine lnia arma sumer. ñ si ꝺ alijs remedijs succurri. xi. q. iij. iulian⁹ hec Lar. et no. tex. i ver.). ꝙ qué pz ꝙ extra tenēs arma. penā nō icurrit. qđ dicit Lan. vez ēt si mōachus teneat i alio mōasterio. lz hoc' ei etiā nō liceat vt i. c. clerici. de vi. ⁊ ho. cle.

¶ Quero gd itelligat hic p. ꝺbuz arma. Bl. dicit ꝙ lz al's armoꝝ appellatio sit gñalis. ita ꝙ ēt ꝓphēdit lapidē ⁊ fustes ⁊ oē ꝙ arcu ⁊ manu mittit. tñ hic ñ sumit ita latissime. Lau. dic ꝙ hic ꝓphēdit arma quasiōis sic sūt gladij. lācee ⁊ sles. Ītē vlensiōis. sic galee ⁊ lozice ⁊ silia. zen. ēt dicit ꝙ sola te ñ sunt mēs ꝑdītoris ꝙ si mōachus teneat lapides vel fustes. j. septa mōasteryꝝ sit loc⁹ pene. Tūa vī itellexisse de illis armis. q cōtra arma dicūt. vt sūr'ea q cōtra ad iuadēdū vel vsendē dū arma dīr. Et sic ad cēz modā lo quēdi se retulit. Dicit tñ tut⁹ ēt abstinere ab oīb⁹. Et ō plz 3ab. vt itelligamus arma ꝛz cēz vsū loquēdi. Et sic illa sola ꝓphēdāt. q cōi vsu loquēdi arma dicūt. nec inōach⁹ ō forte veniēs cū armis ad clausīrū. icidit i hāc pe-

nã ꝫ gl. q: nõ dicit tenere cũ effectũ. Idẽ Pau. ⁊ zenze. per verbũ tenere: qꝫ denotat tẽporis continuationẽ.

3 ℂ Quiã si religiosus tꝫ arma: nõ ad offensiã ꝫ ad aliã vsuꝫ: vt lapides ad edificandũ. cultellos ad vsuꝫ cogne vl mẽse. ℟. Pau. q si ẽ locus huic pene. Si ãt hꝫet acerui lapidũ ad fenestrã: vel sup portã ad ipugnãdũ venientes: tunc accedit iste tex.

1 Quadragesima secũda. contra quasdaꝫ mulieres q̃ bigbine vulgariter dicunt Sili ꝫ religiosos. q eas in eo statu sꝰ uẽt. vel eas ad talẽ statũ adducũt. vt in cle. cũ ꝺ gbusdã. ꝺ re. ꝺo. Ista est ẽpal. Frã. zab. ⁊ pau. allegãt ℟nagãtes Jo. ℟x. q̃ incipit Sacta Romana: dicẽtes: q hic reꝓbat status quoꝝdã: q vel gariter appellãt ffres de pupe vita: aut bizochi aut bigbine assũmtes noue' religionis huius: ꝰuisiones sibi eligentes ꝓgeniões ⁊ puẽticula facientes: non obstãte q ordiné hunc a certis dicanꝫ epis hãsse. cũ talis viuẽdi mod⁹ nulla tenus sit cõcessus. Et fm Pau. ibi reꝓbatur status bigbinalis: qꝛ vꝭ que dam noua religio: ꝓter auctoritatem sedis apostolice istituta. ⁊ ex hoc ifert q ẽt si renũciarẽt ꝓpis ñ ex hoc erũt approbate: nec religiose exquo nõ hñt regulam a sede aplica cõfirmatam de re. ꝺo. c. i. ll. vi. Dicit idẽ Frã. q in domo sua pñt mieres pniaꝫ agentes vti quo habitu voluerint. ꝓ hoc. n. q vtꝫ tur hãc si sili bigbinis: nõ sunt bigbine exquo non congregant cum eis. qꝛ hec bigbie q̃ hic reꝓbant: nec obediẽtiã ꝓmittũt: nec regulã aliquã approbatã ꝓfitẽtur: ⁊ opiones fidei catholice ℟tas introducunt. vt ꝺ̃ in tex. hec tñ constitutio ꝰoꝛes tertij Ordinis minoꝝ non inducit: cum iste ꝓmittãt obediẽtiã ꝛbeant regulã seu quẽ dã mõs viuẽdi a sed aplica approbatã

1 Quadragesima tertia. Contrahentes scienter matrimonium in gradibus ꝓhibitis: vel cũ monialibus

185

⁊ ꝫ religiosos ⁊ monialeꝫ ꝓfessos vel ordiatos i sacris ℋentes. vt i ꝺe. eos ꝺe ꝑsan. ⁊ affi. Ista est ẽpalis.

ℂ Quid si ℋhat qs cũ vxore maritum 2
vel cũ iudea: vel pagana: vt cũ cognata spũali vel legali: vel ꝫ impediméntum publice honestat'. ℟. gl. q. ibi ñ teneat mrimoniuꝫ: tñ nõ incidit in excõicati onem: qꝛ i ista cãbus nõ ẽ ꝓfessus.

Item nota qꝛ tex. dicit scienter: ideo si qs ℋeret ignoranter. i. ignorantia facti ꝓbabili ⁊ nõ affectata. puta qꝛ nesciebat talez ⁊ suũ affinẽ vel ꝑsanguineuꝫ non est excõicatus.

ℂ Sꝫ quid si ignorabant: nescientes 3
vsq̃ ad quotũ gradũ ꝑsanguinitatis vel affinitatis extẽderet. ꝓbabile iuris tamẽ dñ sciebant in quo gradu erant ℟. gl. q. icidãt i excõicationẽ qꝛ ignorantia facti ⁊ nõ iuris excusat. si vero alter solus sciebat: ille solus ligatur.

ℂ Sꝫ quid si ignoranter a ꝓncipio ℋrit 4
ꝫ postea supuenit sibi scia: ⁊ tñ cohabitauit cũ ꝑsanguinea quã accepit. ℟. gl. q. nõ est excõicatus. qꝛ hec ꝓsõ nõ punit cohabitationẽ vel incestum. ꝫ solum ℋcũ mrimoniũ. ꝓbat hoc solũmõ ex eo q sine iudicio eccle ab illa diuerti possꝫ. fateoꝛ tñ q cognoscendo peccat

ℂ Sꝫ gd si ℋit cũ ea quam credebat 5
ꝑsanguineaꝫ affinẽ. vel monialem. ⁊ in veritate non erat. Si. remittit se ad nõta de sen. ex. si vero. cl. ij. ⁊. c. i audiẽtia. tñ ex illis capꝫ tradi põt rñsio q talis non est excõicatus.

ℂ Sꝫ gd si impediméntum qꝫ erat tpe 6
ℋti mrimoniꝫ. fuit postea remotum. ℟. si remouerit ꝓ dispẽsationẽ pape ꝓbabiliter dicẽda. an tollãt impediméntuꝫ ẽt quo ad pẽnã ꝓteritã. an non. sed ꝝ sacũt tñ valere mrimoniũ. ꝓ hoc casu absolutio alia non est necessaria. scõ ꝺo sic. si ꝺo mouet impediméntũ ꝓsẽs nẽ fuocatoꝝ tũc dic ꝫ pau. q si fuocatoꝛis vꝭ ꝓsõꝫ qui fuocat fulminatoꝛis excõicatõi. ꝓ infecta hẽritate ligati ꝑ illũ nõ egent absolutiõe. si ãt tñ fuocat tẽ fic ligati indigẽt absolõe et ⁊ no. gl. i ℋ. mrimõniali. ꝓ hãc ꝫ vꝭ

Roat' ad Zhendū nō incurrit hanc
pensi. Et de absoluta coactione certū
est. De cōditionali vero. Iz tali que ea
dere debuerat in ꝑstantes vtp videat
ligari p.c. sacris de his que vt me. Dz
cū nō sit mrimonius deficiente ꝑsen
sure egrate vt tal' si ligari. Et not. et
gl. in ver. Here q̄ dicit. Sec' si spōsa
lia trī Zhatrnisi sequat copula. q̄ cus
ducat ꝓsūptā vōlūtate mrimonij. de
spō. sq. iducit et pēa. 2rō ē q2cū istō
sit pēale. ē f̄trigēdū 2 ñgari si pt: q2
aliud ē mrimonū. aliud sponsalia.

7 **Additio.** Quid de sacerdote vl alio q ꝓha mrimonij ꝓferi inter istos sc̄leter Zhentes. 2 de oīb' coopantib' 2 pentib' ꝓsentiētib': vel vicinis itereūtib' an oēs hȳ ligē tur excōicatiōe. Questio ē pulchra 2 nova ꝑ rūsiōe hui'. q. distiguēdū ē: q̄ qs i tali actu pt ꝓticipar vl cōicare hmōi crimini tripl'r. ꝓio solo ptcipio seu cōicatiōe i actu illo pp quē incurrit excōicatio. 2 tales si incurrūt excōicationē. Iz Pa. in. c. nup. 2. c. si cōcubine. de sen. ex. vbi dicit q̄ ad talē excōicationē incurrēdā sufficit cōicatio i illo actu p quē incurrit excōicatio. Secūo ꝓncipal' dq̄ cōicare crimini nō tātum cōicādo. Iz ētiam pēdēdo ꝓ illū. auxilium vl fauorē ad hmōi crimē ꝓpetrādū. itē dicendū ē q̄ tales sunt excōicati. Iz pa. in. d. c. nup vbi dicit q̄ Iz pdicti ex solo ptcipio i actu illo nō sint excōicati. nī ex alio capite incurrūt isti excōicationes vt si cōsulo vel auxilio impēdo circa ꝓberatiōs cūci. ms facticē 2 ꝓsentiētē p pena ꝓsringere dz. vt i. c. nup. Tertio qs ꝑt cōicare pdicti vltra ptcipū mādando vel auctoritates ꝓstando. 2 tales plus incurrunt excōicatiōnē q̄ alij ꝓrahētes. 2 de hoc videt eāus in c. mulieres. de sen. ex. vbi eor auctoritate vel mandato. 2 de hoc est glo. singularis in. c. 1. de offi. dele. vbi dicit q̄ quadrupler. ē ꝓsensus. f. negligentes ꝓsilij cooperationi: 2 auctoritatis seu defensionis. 2 de isto vltimo consensu dicit gl. q̄ iste auctoritates ꝑstans vel mādans plus peccat. Et de his ponit versus cōsensus. negligit fuadet inuat a c̄ tuetur. hic minus: ꝑcc̄ minus: luit equaliter. hic plus 2 ex pdictis ps so. nostre. q. nam si sacerdos vel alius ꝓferens verba solū participat i tali actu nō impēdendo cōsiliū 2c. ante factū nec post nō sunt excōicati. Idez dic vbi ite essentib'. si autē sacerdos vl alius impedirēt cōsiliū 2c. ad huiusmodi matrimoniū Zhendus ē nt excōicati. si alias si essent factur. Iz vna opi. vel indifferēter ꝑm alias. de q̄ vis. excōicatiōe. xvij. de pribus. vero vl dicendus q̄ ex quo isti videtur ꝓsentē mrimonius filiorum. nō solū cōicādo Iz et mādādo vel auctoritates ꝑstando sunt' dicent excōicati q̄ ipsi filij.

Quadragesima quarta con tra mēdicātes fine lnia pape reciptūt nona loca ad habitandum vel mutandū vel alie nāt hactenus recepta vt in. c. cū ex eo. de' ex. ꝓe. li. vi. 2 i cle. cuplētes. de pe nis. no. q̄ mēdicātes sunt quibus vicium tribuit incerta mendicitas. 2. aut redditus'. aut possessiones et regula aut ꝓfōnib' here nō ꝑmit vt ō re. do. 2. vno li. vi. Ista est ēpalis. 1

¶ Queritur. qñ dicātur acgrere loca nona: dic q̄ quo ad casus huius ōcre tales: dicitur de nouo fieri quando fit post ipsam decre. 2 quot modis dicit nouū vide de elec. generali. li. vi. sup verbo de nouo. dicit tamē Pau. q̄ si dom' corruat: cui' tamē solū cōtinue remanet in dño ipsorum mēdicātiū Iz de nouo redificare. 2 nec incurrunt excōicationē. sec' si locus nō dirupt' defierit esse ō ipsor dño 2 habitatōe 2 posica nouolū' acquirāt illud q̄ tē incurrunt in pēs. 2 p hoc dici posset de quēdā' ātīgs in austria: boemia 2 hmōi. de gb' fratres mio: es ꝓ longa rēpora de facto expulsi fuerunt. Qui quidē quēdā' nūc inhabitari possūt p fratres pdictos sine metu excōicatiōis: q̄ nunq̄s dicti conuentus de 2

vent esse de domino ipsorum fratrum saltem de iure.

3 ¶ Quero an iste ter. hēat locū in seminis. ff. Lap. abb. ꝙ sic.

4 ¶ Quero an isti religiosi possint loca acquisita post istud capitulū mutari sine licētia pape. vel alienare sine meru ex cōcessionis. ff. Lap. qué segnr de. an. ⁊ Be. i. d. c. cū ex eo. dicit ꝙ oca capta ante pcilū. de quo in. d. c. cuz ex eo nō possunt dimittere aliter sunt excōicati p. d. cle. cupientes. sed capta post illud pcilum bñ possunt dimittere pro hoc facit littera. in. d. c. cum ex eo. ⁊ in d. cle. in. ꝟ. Hactenus. i. vsq; nūc. q; ꝟ Papiam. hactenus per. h. aspiratum facit duas partes. s. hac ⁊ tenus. i. vsq; nūc. Et vt recitat Be. hoc de facto accidit bononie. qz fratres de observātia reperunt edificare locum supra montē sancte Marie speciali licētia pape. Et ceperūt ex parte septētrionali secus viā Et qz erat ventosus ⁊ frigidus. deliberauerūt mutare in eodez loco. sed ex alia pare vie vt sic mons eos tegeret a vento australi ⁊ determinatum fuit ꝙ nō habebat locum dictus ter. quo ad mutationē: nisi de locis assi istud capitulum acquisitis. Et sic non erat necessaria noua lnia quo ad dimissionē. lniaz adit quo ad habitādū de nouo tam habuerāt. Et sic ex pdictis infertur ꝙ dictus ter. hz locū solū in duob⁹ casibus s. si loca de nouo ad hitandū recipiāt vl si hita assi dictū capl'm mutent vel alienēt: et si dimittātur antiqua loca pter alia de nouo ad hitandū querēda non autē hz locū cū dimittuntur loca acquisita post istud capitulum.

5 ¶ Sz pone: fres sancti Aug. in ciuitate castelle. hēbant locū ptiguz muro ciuitatis. Ciues vt facerent viā: p quaz possent ire circa citra muros ciuitatis destruerūt ptē ⁊ dederūt fratrib⁹ aliquas domos ex alio latere. iter ḡo erat ḡdā flumē puū diuidēs ꝓuinciaz ab illis domib⁹. ⁊ dederūt eis licētiā faciē di pōtez supra flumē per quē possent ire in illas domos. Queritur: an possint hanc. q. format Lapus: ⁊ arguit ꝙ nō p dictū ter. cū ex eo. vbi pbētur acquirere nouas domos ad habitādū. Naz inter medū flumē facit discōtinuitatē ad primum locū. ⁊ sic mutationem inducit. Frld tñ determinat. vt refert gen. in. d. c. cū ex eo. qz talis acqsitio ⁊ post acqsitio ꝺz edificatio ē de actib⁹ taz p̄missis. ff. de pba. ab ea pte isti ergo iurisdictionaliū ⁊ tēporaliū ⁊ tñ tenus ei derogatū est p. d. c. cū ex eo. Sz istud. c. imutat in duob⁹ casib⁹ tñ. s. in acqsitiōe habitatiōis in loco de nouo ⁊ in mutatione ⁊ trāslatiōe ⁊c. Sz casus noster in nullo istoruz pcluditur: ergo ⁊c. Et p̄ ista pte facit qz ille q̄ pohibitus accrere nouū ius in rē nō dz venire ꝟ pohibitionē lz post pohibitionē augumēter pōtinum ius ante pohibitionē ḡstitū vt est casus in. c. fi. ij. rnsio. de ꝓcess. p̄. li. vi. Sic. est i ppōsito augumentant eni isti p̄mum ius. ⁊ sic dz iudicari istō additamentū nature p̄cedentis iuris. Et pre pdicta vī posse teneri ꝙ augumentates datia ⁊ gabellas. per hoc non dicuntur noua pedagia ponere pro hoc optime facit cle. vnica de sup. ne. pze. ⁊ c. consuluit de iudeis. ⁊ c. prohibemus de cens.

¶ Quero an dicti medicantes possint 6
capere loca de nouo. ff. ꝙ non ad habitandum que sint ppinqua habitationibus hominū: sine licentia sedis apostolice: q̄ de ptitutiōe Bonifa. expssius facit mentionem. de locis adit q̄ sunt in heremis vbi nō est ppinqua habitatio hoīum. sec⁹ qz illa de licētia suoꝝ prelatoꝝ capē ⁊ mutare pñt. d. c. cū ex eo. Et no. ꝙ dictū. c. nō prohibet trāsitū singulorū ꝑ fluū de loco ad locum. qz est pmissus ex cā. vt in. c. ij. de re. cū fi. Sed pohibet nouū quentū capi: vel locū ad locum mutari. vt dicit De. de an. Et p hoc pz ꝙ capto domūculariū vel mutatio eaꝝ quas mendicātes ceperūt ad hitandū p trāsitu vel p infirmaria ⁊ huiusmodi nō cadit sub dicta prohibitione.

¶ An asit legati de latere possint dare 7
hāc lniaz: Be. dicit ꝙ nō Idem Lap.

Additio. Idē pe.de anc. in.d.c. vno. Idē Jo.an. in no uella. Idē Jdez Jo.an. in addi. Spe. ti. delegato. §. nūc oīdendum, §. nūc addendi sunt casus iuris noui. Idē Ste. cōsta. in. d. c. vno ꝛ dicit ꝙ hoc tenetur per cōiter scribētes: q̄ hec diuersa censentur vt sunt sedes aplica ꝛ legatus de latere. c. hi q̄ de preben. li. vi. Erit ergo necessaria lnia pape. Jta ꝙ soliue legati lnia non sufficit. Non obstāt notate in. c. si abbatem. de elec. li. vi. quia illa ꝓcedunt regulariter vt vbicūq; fit mentio de sede apostolica conprehendatur etiam legatus in tali cōcessione flenda. Qō secus est si dicatur de papa. nam illud fallit in arduis ꝛ grauibus casibus in quib⁹ appellatiōe apostolice sedis non venit legatus de latere. Et huius ratio est q̄ legati delatere nō pñt dispensare cōtra iuo. c. dilectus de preben. Et hec est ipsa veritas vt in casu huius decre. inferior a papa dispensare nō passimus nec hanc lniam pcedere Nec Ste. Adde quod notat. Be. in. c. si apostolica. de preben. li. vi. ꝙ legatus in suis actibus gestis virtute legationis nō debet dicere ꝛ auctoritate sedis apostolice: sz auctoritate legationis. Et dicit ꝙ in hoc vidit multos errrare. Finis.

Quadragesima gnta cōtra fligiosos q̄ in p̄dicatōib⁹ vl alibi dicūt aliqua ad retrahēdū hoies ad solutiōe decimaꝝ vt i cle. cupientes. de pe. ꝛ no. ꝙ vt hēat locū hec pena duo requiruntur. Prio ꝙ talia dicāt vt retrahāt audientes a solutiōe decimaꝝ debitaꝝ ecclīs. quasi secus si dicerent alia itentiōe vel si debite nō eēt ecclesie. sed alys qbuscūq; Secūm est ꝙ ꝑsert obligatis ad decimas solnēdas. Sec⁹ si nō obligat. Jtē no. ꝙ in hanc penā incidūt. si hec ꝓsa dicāt in sermōibus suis. i. p̄dicatōib⁹ vel alibi. i. quatus locutōib⁹. nec; cle. ista habet locum in clericis secularibus vel laicis qui contrafacerent. Jsta est epīs copalis

Quadragesima sexta Se re ligiosis qui ꝓfitentibus sibi nō faciūt ꝓficiaz de, de cimis. No. ꝙ p̄dicatores vel ꝓfessores q̄ nō faciūt ꝓficiaz. de decimis sibi ꝓfitentibus vl q̄ negligūt p̄dicare q̄ñ fuerint regulti nō incurrūt excōicationem sed suspēsionē ab offō p̄dicatōis ꝛ cōfessiōis dōec ꝓfitentib⁹. Ipsis si hoc ipsum eis dicendi cōmode facultatez habuerint. Conscientiam fecerint. Sed si in predicta suspensione presumpserint predicare ipso facto sententiā excōicationis incurrunt vt in cle. cupientes de pe. Jsta est epalis.

¶ Quero q: dicitur. ꝙ tenentur facere ꝓficiaz quādo populo p̄dicabunt an teneātur quando clericis predicāt. ꝛ. gl. ꝙ nō. Jtez nota scōz zen. ꝙ nō fit mentio de festo. Natiuitatis d̄ñi, ꝓpter celebrationē trium missaruz ꝓpter qđ nō est forte comoditas predicādi. Jtez nō fit mentio de festo paschę propter cōsonē: sed fit mentio de assumptiōe. ꝛ natiuitate btē Marie ꝛ natiuitate Johannis Baptiste. pente. ꝛ ascen. dominice. in pria dñica ḡrta. ꝛ vltima quadragesime. ꝛ hoc cū fuerint regulti ab ecclīaz rectoribus vel vicarijs. aut locū tenētibus eozdem.

¶ Sed qđ si requiruntur in alijs tpibus vł dicēdus ꝙ nō tenēntur predicare q: hic solū dicit ter. quādo predicē in istis solemnitatibus

Quadragesima septis. Officialis cōitatum facientes: dictantes vel scribentes statuta super vsuris soluendis. nō repetendis. vel nō restituēdis: vel iudicantes ꝑ illa: vł nō delentes illa si pñt. j. tres mēses de libris cōtatū: vł illa fusites et cōicati sint i. cle. ex gñi ꝺ viu. epal

¶ Quero nūqđ statutes ꝙ sui subdi ti nō possit ꝓ vsuris recipe vltra duos solidos ꝓ libra in anno. Et hoc sub pena. x. librazꝝ. Nō tamē ꝙ faciāt vsuraz sed si fecerint non recipiāt vltra dictaz summam: nūqđ incidāt in sententiaz excōicationis. ꝛ. Dirrec. li. iij. dicit ꝙ

fic.cū quodāmodo auctoritam ⁊ colorez dent. saltē indirecte ad vsuras exercēdas. vt in.d.cle.ex graui. ibi diuersis coloribꝰ. et qz denegādo de maiori indirecte vī pcedere de minori tacite. xxv. di.q̄lis. Qō verum est si hoc sit in fraudem: vt per hoc sic possint vsuras exercere. Secus si nullo modo intenderēt pcedere. lz illud pmitterent. vt maius malū euitēt. Et sic non solum de maiori sūma. sed etiam de duobus solidis denegare videtur. xiiij. q.iij. c.i. ⁊. xxxi. q.i.c. hac ratione ⁊ fm ꝫ hāc distinctionem concorda opiniones que videntur contrarie.

5 ¶ Quid dicendū de rege Aragonie ⁊ eius officialibꝰ qui leuāt magnum tributū a iudeis. vel saracenis ꝓpter vsuras quas pmittit eis exercere ibidem si repetitōes ab istis iudeis impendatur p̄ istos incidēt ne ipse rex vel eius officialis in sniam excōicationis .ℨ. dir. vbi.ō. q̄ sic qz nedum xp̄lani. sed etiā iudei sunt. pḥibiti vsuras exercere a lege veteri: que iudeis data est idem landē. ⁊ saba. in.d.cle. ex grauī.

4 ¶ Quero quid de statuto: qō est bergami q̄ repertemeo vsuras in foro ecclesiastico per potestatē coguntur mutuare vsurario tantam pecuniam tanto tempore. ℨto tempore. tenuerit pecuniā vsurariꝫ. ℨ. glo. q̄ hoc statutum non valet. Et pau. dicit q̄ hoc statuentes incidunt in excōicationem.

1 Quadragesima octaua. Religiosi etiaz exempti violātes interdictū positū p se dez aplicā vel ordinarii loci. vel generalez cessationē diuinoꝝ factā p prouinciale pcilū. vel eō q hoc possit seruata p cathedrales. vt matricez ecclesiā loci excōicati sunt ipso facto vt i.ꝫcle. ex frequētibꝰ. de sen. ex. ꝓpalis.

2 ¶ Quero an intelligatur de interdicto a iure. puta: canon pōit interdictū ciuitatiq̄ insecuta fuerit ep̄atū. vt de pe.c. felicis. ℨ. ciuitas. li. vi. ℨ. glo. q̄ sic.

3 ¶ Quero qd si interdictū sit positum a singulari ꝑsona q̄ hoc pōt spāli consuetudine. Pan. dicit q̄ non ꝫ locus hec cle. cum talis nō faciat auctoritate aplica nec fit ordinarius. Ex hoc vī q̄ si ex cōsuetudine hēret ordinariam qō ētis pōt esse. de so. ꝓpe. cū ptingat locis esset huic cle. Et hoc videtur verꝫ naz tex. nō loqtur de interdicto lato a iure sano. qz tūc solus ep̄s itelligeret. de vi. ⁊ ho. c. vnico. li. vi. Sz dicit de interdicto lato ab ordiario: ⁊ sic sufficit q̄ habeat ordinariū. idē dic delegato aplico q̄ si ꝫ mādatū pōt alis secuti: sicut in delegato. Et sic iste tex. p̄cedit interdicto sedis aplice. vel ordinarij: seo delegatoꝝ spāliter ad hoc deputatoꝝ. vt interdictū alis secus. Qō si adt dat spāliter ad interdicēdū. est potius minister q̄m delegatus de offi. dele. c. fi. ⁊ ipse cōmittens dicitur facere

¶ Quero que dicatur matrix ecclia: 4 ℨ. gl. in fdo matricē. i. matoze. vel baptismalē q̄ of matrix: q̄ sicut mr̄ generat. sic ⁊ ista fgenerat p baptismū: ⁊ qz interdicuntur q̄ncq̄ loca nō intra se ec ēlias cathedralem hn̄t tamen matricē ideo hoc exp̄essit ⁊ dico hoc locū habere etiā cū illa matrix ecclesia religiosa non obseruantibus subest q̄m ad p̄sentationes collationis. vel qz sit ipsoꝝ vicaria. tū hic generaliter loquatur:

¶ Quid si in loco non sit cathedralis 5 aliqua vel matrix ecclesia. qz forte est in alio loco. vel ibi sūt plures equaliter suis parochianis baptismata ⁊ alia sacramenta ministrantes. dīstinguendū est q̄ si omnes ille seruāt: loc⁹ est huic pene. Si vero aliqui seruāt aliqui nō tunc non est locus huic pene sicut esset si in tali loco nō esset nisi vna ecclesia religiosorum. dicitur autē hic ecclesia cathedralis vel matrix ecclesia murorum ambitu comp̄hēsa. ⁊ q̄ ex quo in ecclesia celebratur continue ianuis apertis ⁊c. siue per p̄latū. siue per capitulum totum. vel partem siue p̄ aliquos clericos ecclesie nō est locus huic pene licz pene irregularitatis z alie de quibus. j. possent habere locū fm Jo. an. ⁊ addit pau. pulo tamē q̄ si in me

trice ecclesia celebratur ab aliquibus extraneis: nuntio prelatis & capitulis q̄ nō est loc⁹ huic pene & addit pau. q̄ interdicta metropolitana ecclesia non intelligitur interdicta matrix ecclesia prouintie.

6 ¶ Si interdicta pulncia vel vna dio cesi in aliquib⁹ ciuitatib⁹ vel castris matrix ecclesia seruat interdictū: in aliquibus nō dicēdū q̄ i locis in q̄b⁹ seruatur loc⁹ est huic pene: in alijs non.

7 ¶ Quero qualiter religiosi intelligāt scire matricem ecclesiam seruare interdictus. Gl. q̄s viderint vel ab alio cognoscis sensu perceperint. puta audierint Alij pbabiliter ignorantes tales obseruātiā non ligātur hac pena. Et nota gl. i. ver. obseruare q̄ dicit no. q̄ in nō obseruādo nō dicit q̄ se conformēt. Addere enim intendit hec cō stitutio nō diminuere ad obseruantiā interdictorum. Et ar. a Jrio sensus cessat vbi illius argumenti contrarium reperitur in iura. Item p̄trariorum nō est eadem disciplina: vbi ꝑba & méo resistunt. Excessus ergo clericoꝝ matricis ecclesie non debet religiosis materiam delinquendi. Intelligo autem illos seruare: quando abstinēt animo obseruandi. hec glo. Sed p papā pij ij. Facta est circa predicta magna restrictio vt patet in extrauagāti que incipit. Scientes inimicum. vbi sic distinguit q̄ aut interdictū ecclesiasticū emanat & sede apostolica & eius comissarijs aut ab inferioribus sedibus & eorum cōmissarijs. Si primū tunc post q̄ vobis q̄ loca interdicta i hitatis insinuatio facta est. ad illā interdicti obseruātiā nulla excusatiōe aut exceptōe ad missarum si ceteri religiosi aut seculares ex quacūq; cā deficerēt: timore astringimini. Si vero interdictū ab inferioribus sedibus emanaret ij ab illis exempti sitis: ad obediētiā tñ interdicti eius obligamini q̄s matricem ecclesiā illud obseruare videritis: cui tāc vos p̄formari debetis hec. ibi. Et extrauagās obtrigitur fratrib⁹ minoribus. Et quod hic dicit de p̄missarijs. inferioris sedis. post intelligi quādo sp̄aliter ad hoc sunt deputati vt interdicant: vt hec dicta non contrariētur supērius positis. Et no. ex glo. n. sub tacere. q̄ si ista iterdicī de ligat & matrix ecclesia illā nō obseruat religiosi nō obseruantes non ligantur hac pena: sed alijs que habētur. 5 excel. p̄ce. vltimo. & de p̄bende. c. epōz ii. vi. de. sen. ex. ie qui. eo. ii. vbi habet q̄ clerici seculares & ēt religiosi sunt suspensi Item est eis interdictus ingressus ecclesie. Jtē sunt irregulares & ineligibiles actiue & passiue. Si aūt ignia interdicti vere nō ligat ipedīte appellatione vel alia nullitate. cū matrix ecclesia illā seruat: religiosi ligantur hac pena sed nō alijs. Quādo vero tenet & seruatur per matricem ecclesiaz tunc ligantur vtrisq;. Q̄n vero nō tenet nec seruatur p matricē tunc neutris ligantur sed hec dicta per distinctionē. P̄j. facta sunt limitanda.

¶ Quia si eps mandat seruari interdictum & capitulum mandat contrarium. Gl. sen. quod p̄tius obediendus est epō.

Quadragesima nona. est 5 q̄dam excōcationis q̄ hētur in cle. vnica. 5 sequē. possel. Et q: ista excōcatio nihil vtilitatis confert confessoribus: ideo eam sub silentio p̄transeo.

Quinquagesima. 5 accedē tes ad sepulchrū domini etiā ex cā deuotionis sine inia pape: & absolutio pape vel suo penitētiario reseruatur

Quinquagesimaprima.

Quicūq; libellos famosos in vulgari: vel litterali sermone: nec non cantilenas & ritimos edere aut publicare. p̄sumunt in infamiam & detractionem status ordinis predicatorum & minorum. sunt excōmunicati. Et. quā nō p̄sit. absolui nisi p̄sonaliter sedi apli ce se p̄sētet. Alex. i. p̄uilegio. Ex alio.

Quinquagesima secunda. Extra si monitacos de quibus infra. Synonima. vi. §. xiij.

Excommunicatio. ij. De percutiente bus clericos vide. ō. Absolo. ij. per totum.

2 ¶ Sunt casus in quibus percutiens clericum non est excōicatus. Primus quando ignorabat q esset clericus. puta q; comam nutriebat extra eo. si vero el. ij. Secundo in clericis qui non ferunt habitum nec tonsuram: neque aliqd de clericatu ostendunt. si tertio moniti se non correxerit. extra eo. contingit. el. ij. vbi singulariter notat panor. q ex solo delicto apostatie: clericus etiā in minoribus non perdit priuilegium clericale etiam si deprehendatur in delicto. Et ad hoc videtur text. expressus. in. d. c. contingit. z in. c. si iudex eo. ti. li. vi. et p hoc oportet restringere. c. i. ō aposta. Item no. q ad hoc vt clericus pdat priuilegiū ratiōe' apostasie oz tertio moneri vt resipiscat. vt not. in. d. c. contingit ibi tertio. non ergo sufficit fm Panor. vnica monitio pro omnibus. ex quo ad incurrendam penam iuris requirit trina monitionem circa theoricam glo. in cle. i. de vita z hone. cleri. z Jo. an. in. c. ex tue de cle. non. resi. dicit q vbi ius requirit p mam secundam z tertiam citationes per edictum contra absentem non sufficit vnica peremptoria. q; in penalibus verba debent intelligi stricte z pro reo: non autem ficte z large. Adde et quod notat car. in. d. cle. i. q non sufficeret vna monitio sine congruis interuallis. Secus si constitueret interualla aliquorum dierum: ita q; sit vna monitio facta cum tribus interuallis. per. c. constitutionē. extra eo. li. vi. vbi vnā monitionē cuz tribus interuallis equiparat tribus monitionibus. Sed hoc dictum dicit Pano. nō esse vsquequaque tutum. nam dicit q facilius perueniri pōt ad notitiā citati quando edictū fuerit tripliciti: ¶ quādo fuit vnū licet fuerit peremptorū. z p hoc allegat gl. in. d. cle. i. ubi nota fm Panor. in. d. c. contingit. per. tex. ibi ate monīti. q hec monitio nō potest fieri p iudicē secularē: neq; p quēcunq;. sed oz fieri p diocesanum. ibi in diocesi tua. vel per quēcunq; prelatū habentē epīs copalem iurisdictionem in clericum. vt in. c. in audientia extra eo.

¶ An autē sufficiat monitio generalis vt puta ego facit edictum generale. q omnes clerici reassumant habitum z tonsuram. i. mensez nunquid non reassumentes sint priuati ipso iure priuilegio canonis. Dic q tex. in. d. c. in audictia. nō requirit specialē monitionē ergo sufficit generalis. nā vbi iura volūt fieri spāle mōtionē illā exprimunt vt in. d. cle. i. z in. d. c. ostitutionē. Tertio in clerico q cōtēpto habitu fert arma: z tertio monitus nō se correxerit vt in. d. c. in audictia. vbi panor. ex ea lex. infert q ex sola dimissione habitus clericalis z delatione' armorum militarium: nō perdit ipso iure clericus priuilegiū clericale. z fm Be. in. c. i. ō cle. coniug. li. vi. habit' clericalis quo ad hoc. vt clericus gaudeat priuilegio confūlit in duobus. s. vestibus z tōsura et vt perfecte habeatur noticia q̄n ēt cius habitu dimisso perdat priuilegium canonis: vel fortinferentur quedā cōclusiones. Prima clerici qui relicto habitu clericali. efficiūtur stipendiarij seu armigeri: ītūc ēt cognoscantur z notū sit alijs istos esse clericos: perdunt priuilegiū immunitatis persone: hec cōclusio. pbat per. c. cū non ab homie extra eo. z ibi ea approbat pa. idē pōt dici fm panor. in. c. ppēdimus eo. ti. de clerico qui dimisso habitu z tonsura simulat se enormitatib'. z fm pa. ibi dic' oz imitere se enormitatibus z scelis: q̄n facti seditionē i populo. z guerrā. Secūs p̄clusio. ¶ habitu clericus delert habitū z tōsurā: licet imitetur se enormitatib' nō pdit priuilegiū fori nec canonis. hec cōclusio approbat p Jo. an. z panor. in. d. c. ppēdimus

Tertia cōclusio. clericus q assumptis armis immiscet se enormitatib⁹ dimisso habitu licet ꝑdat ꝓuilegiū canonis vt dictū ē: nō tñ ꝓuilegiū fori. vnde debet statim restitui iudici ecclesiastico: nisi fuisset inuetus in huiusmōi aggressurie: seu enormitatibus: vel ex incontinibilie: z tūc ḟz dictū Jo.an.z ho.ꝑdit tñ ꝓuilegiū canonis q̄ fori z sic poterit per iudicē secularē ꝑuiri Sed quo ad hoc vltimū.s.ꝓuilegium fori.pan.nō recipit.nam ꝑ ar. z Jrio. c.vnic.de vi.z ho.cleri.li.vi. certi sūt casus in q̄bus clericus ipso facto ꝑdit ꝓuilegiū clicale.nec iste repit iter ūsto ergo debem⁹ stare regle gnāli.vt clic⁹ coz̄ suo iudice ꝓcūrāt ḡtūcūq; delin querit.z ꝑ hoc optime facit.c.si iudex extra co.li.vi.vbi clicus capt⁹ i male ficio: dimisso habitu z tōsura dz fmi tī ad iudicē ecclesiasticū si ꝑbat se clericū. Et pondera ꝑbū maleficiū.cē ents verbum generale aptum ꝓprehendere delictū ḡtūcūq; graue. Nec expresse aliq̄s ius ꝑbat opinionē Posti. et Jo.an.z sum⁹ in penalibus: vbi fīda est benigna interptatio: maxie in fauorem ordis clicalis.et hanc opinionem tenet do.cardina. Sed do.Pe.do.an. disputando tenuerunt opiniones Jo. an.hec Panormi.in.d.c. perpēdim⁹ Jdez tenet do. Alex. de imol. cōsilo viij.incipiēte.Redemptoris nr̄i inuocato suffragio.vbi dicit q̄ licet clerici si se imiscēāt enormitatib⁹:ꝑdant ꝓuilegiū clericale canonis.si q̄s suadente.xvij.q.iij.tñ nō ꝑdit ꝓuilegiū fori nisi fuerit ꝓt⁹ a diocesano vel ꝓlato suo admoniti trina monitiōe vt a predictis desisterent z hītī reassumerent vt in.c.i audiētia.z.c.ꝙtingit.cl.ij.de sen.ex.z in.c.si iudex.e.ti.li.vi.z in.c. ꝓpēdim⁹.eo.ti.nisi fuerit publici locu latores.hystriones:seu buffones exercēdo illā antē ignominiosaz ꝑ ānuz ꝑ ter.in.c.vnico.de.vi.z ho. cle.li.vi. ꝓ hoc facit q̄s hēē in.c. degradatto. de pe.li.vi. Nā degradatio nō fit nisi ꝓ⁹ enormib⁹ crīb⁹.vt in.c.cū nō ab hoie z in.c.at si clerī.de iudī. z tñ anteq̄ iudex secularis se possit itromittere reg rīē degradatto.z iste ītellect⁹ ḟz eū ꝑ plenio⁹ z verio⁹ z optie q̄uēit turbus Addit ēt ldē.d.ālex.q̄ cū dr q̄ clici ō ferāt hītuz z tōsurā vel hītū clericalē intelligit q̄ēlibet honestū dici hitum q̄uēiēē dict⁹ clericis:q̄ clerici nō hñt hītū determinatū a iure vt ē glo.not. in cle.i.in fine de elec. Quarta ꝓclo si q̄s ꝓcusserit clericū i hītu z tonsura in bello iusto.ex parte ꝓcutiēt⁹:ꝓcutiens nō ē excōicat⁹:ꝓseruiri si clericus cām dederit aggressure.hāc ꝓclusionē approbat archi.f.z dicit eē de mente Jno. Jtez ſm eū.si tertius ḟ tertium z clericus temere se imiscerat habitu de posito:z tūc credit ꝓcutientes in limitibus aggressure non fore excōicatos. Quarto in clerico exercente negocia secularia:z tertio monit⁹.noluit desistere a negociatorib⁹ ꝑdit ꝓuilegium quo ad negociatores,z facultates suas patrimoniales dūtaxat ſm glo.in c.fi.de vi.z ho.cle.nō anteq̄ ecclesie. q̄ licet res ecclesie deferātur ad certum locū negociationis cē nō debēt solue re gabellā ſm Panor.ibi.q̄ delictum persone ꝛc. Et hic ſm glo.ibi talis clericus negociato⁹ nō perdit ꝓuilegiū fori. Nā illud est maioris ꝓdicij q̄ ꝓuilegiū canonis:quod etiam minime perdit. Quinto in clerico cōiugato si non sert habitum z tonsuraz:nullum retinet ꝓuilegiū . Secus si defert hītū z tōsurā:z ḟrit cū vnica z virgine:q̄ tūc retinet ꝓuilegiū clericale i duob⁹.s.q̄ percutiens eū est excōicat⁹ q̄ non potest constringi per iudicem secularez:nec ciuiliter: nec criminaliter. In ceteris vero non retinet de cle.con iu.c.clerici.li.vi.Z limita tamen ꝓdicta ꝓout dictū est.ff. Clericus.ij.§.vi. Sexto in clericis buffonibus.ac ettaz macellarijs z tabnarijs q̄ talia officia publice z ꝓsonaliter faciūt.z dic vt.ff. clericus.ij.§.ij.z.iij.Septio i illis qui nō ex ira.sed iocose se ꝓcutiunt. extra eo.c.i. Octauo in magistro.qui tamē

hoc facit leuiter causa discipline. extra. eo. cū volūtate. §. ſi. nono. ſi eo q ſpontē ti vi vt ſpellit tepate. extra. eo. ſi po. el i. §. ij. Decimo cum quis inuenit cleri cum turpiter agētem cum vxore. ma tre ſororē. vel filia prop̄ria. vt in. d. c. ſi vero. Et no. gl. ibi ſup. ver. vxore. que dicit idē eſſe in ſponſa de preſenti quę ēt querit. numqd nomine mſis Intelli gūtur oēs aſcendētes z dicit q in iſto caſu nō eſt extendēdus ad deſcenden tes vel aſcendentes cū minor fiat iniu ria Idē tenet do. an. q placet Panor. cū hec materia ſit odioſa ipſis clericis z exorbitās a diſpoſitione iuris: nō de bet extēdi ſz in ꝓpriis terminis intelli gi dz Et ſm hoc intelligit de matre: fi lia vel ſorore tā legitima: tā ēt naturali ſed nō adoptiua. Itē appellatiōe filio rus nō veniūt nepotes in materia ſtri cta: maxie vbi nō tractat de fauore fi lioꝝ vt hic. Et no. fm. ꝓꝓ. q ñ ſolum ad coytū eſt reſtringēdū ſed ēt ad am plexus z oſcula. z qñ qs ſe ꝓparat ad opus carnis. ſi tamē in loco nō ſu ſpecto: ſed in publico faciat: ſicut fit qñq; ludēdo: tūc verberans huiuſmōi incideret in Canonē. Item cum per ſi gna aperta z propinqua negocia con ſtat a clerico turpitudinem coitus ibi ante, expletam ſtatim eſſe cum predi ctis verberans huiuſmodi non incide ret in canonem: ſi hoc faciat in conti nenti ante quam ad aliam diuertat: nam poſtea verberās incideret. Itē ſi qs inueniat clericuz ſuſpectū z moni tū in domo cū vxore. z ſi nō turpiter cōuerſantē ſi cedente tū vel confabulan tē: licet euz ſecundū legeꝝ primere: mul to fortius capere z detinere p viginti horas: z iudici tradere. z teſtes ꝙuoca re. ff. de adnl. l. capite. hec di. li. iij. Et intelligitur de monitione etiam facta a marito. ō hoc vide ſingularia infra impedimentum. vij. §. xxij.

3 ¶ An autem in predicto caſu tali li ceat ꝓdictus ꝓſonas mutilare vel oc cidere. ff. ꝓꝓ. Et ſi poſſit dici q tali p citur quo ad excōmunicationem eo q

decre. ſi vero. allegat: non diſtinguit in ter atroces iniurias z non atrocem: nō hlominus nō licebit ei occidere.

¶ Quid de illo qui ordinat cum vxo- 4
re vt clericus vocetur ad turpitudinez
z ſic cū verberat. ff. fm. ꝓꝓ. q tā vir.
q̄ vxor incidunt in canonem.

¶ Quid de muliere que percutit ſa- §
cerdotem impetentem eam de turpitu
dine. ff. fm. ꝓꝓ. ſi ſolum eam verbis
impetat: incidit in canonem. ſi autem
tangit inuitam: z illa ſe defendens cū
moderamine inculpate tutele euz per
cutiat. non credo q incidat. Secun⁹
tamen eſt q faciat ſe abſoluti ad cau
tellam. Undecimo ſi fiat a prelato: vel
de mādato eius: cauſa correctōis vt in
c. cū volūtate. z. c. ex tenore. extra. eo.
z ſi ñ fiat cū correctōi: tā ꝓbabili q̄ ꝓ
ples incurrit excōicatione: extra. eo vbi
uerſatur. Qō ſi cā ſubeſt: poteſt. cleri
cum capere z carcerare etiam p laicuz
extra eo. ſi clericos. li. vi.

¶ An autem clericus poſſit. torqueri 5
per laicum: etiam de mandato prela
ti. ff. Pan. in. c. vt fame. extra eo. poſt
do. an. ibidem. z Pe. de ancha. q nō
ſicut nec verberari poteſt. Et ita refert
do. an. ſe conſuliſſe: iz cōmunius ob
ſeruantia habeat contrarium: z male
vide tamen glo. in. c. ꝓpterea. v. q. vi.
que dicit clericum torqueri coraz epiſ
copo ſuo: non a laico. Sed poſſet in
telligi q nō a laico: ſilicet diſponente
z auctoriz̄ante. Sec⁹ in laico miſtrante
z obtemperante mandato eccleſiaſti
ci iudicis. Sicut videmus in ſimili:
non enim poteſt laicus auctoritate p
pria capere z detinere clericū: ſeu detru
dere ſine pena excōicationis. vt. in. c.
nup. eo. li. Et tamē ad mandatū iudi
cis eccleſiaſtici licite capit z detinēdit ſi
ne pena. vt in. d. c. vt fame. Et cōmu
niter dicit panor. hoc fnatur: z male
Et hoc ideo q̄ hodie clerici torquen
tur per laicos: z talis mōus torquēdi
nō poſſet fieri p clericos: q̄ forte nēo
in huiuſmodi obtēperaret. nec ſunt
docti in hac arte torquendi ſicut laici

Sꝫ de iure nō puto hoc posse fieri. tñ
no. q ꝯꝯ clericus sit incorrigibilis:
nisi tra duꝰ fuerit curie seculari nō po
test per secularem prepria auctoritate
detineri. Ꝺ intellige nisi ꝓcesserit de
positio. vt in. c. cum non ab homine.
eo. ti. vel nisi capiatur incorrigibilis:
vt restituatur prelato proprio: ad hoc
facit qꝺ notat panor. i. c. qm̃ de of. or.
qꝺ si timeretur ꝺ potētia clerici: vt ꝺ
tuga eius q̃ citra incorrigibilitatē. ꝓt
prelatus inuocare brachiū seculare ꝛ
illū capi facere ꝛ incarcerari. secus aūt
qñ inuocat brachiū seculare vt puni
at clericū iure suo. Et sic ꝓcedit tura
allegata p gl. ibi no. cꝫ sm Pa. in. d. c.
vt fame. q familia potestatis pōt capere clericū inuentū de nocte: qz cum sit
ꝑsumptio fraudis: qz q male agit odit
lucem: ꝛ etiam qz verisimilr potest ti
meri delictū ꝓmittēdū: nō icurrit ex
cōicationē: si illuꝫ capit: vt pūtet epo
vplato suo. qz hic si ꝓt notari diaboli
ca suasio. idē puto i capiēte clicū debi
torē suū fugiētē: qz hic cessat dolꝰ ꝛ su
asio diabolica. imo plꝰ dicit Inno. q
si latꝰ hꝫ clicū fernicē: qué hēt' suspe
ctū de furto: posset illū capere' ꝛ detine
re: quod intellige ad tps vt .s. ꝓsentet
epo vel plato. Itē q fine' minis ꝛ ter
roꝛibꝰ clericū deprehensū in aliquo fa
cinore facit secū inuitū ad iudicē ire:
ignoraꝝ tamē q vadat inuitꝰ: nō est
excōicatꝰ. sm quosdā: nisi credat q in
nitus ille ducat. ꝛ q ꝓpter timoꝛē va
dat. alꝰ nō ītur': qz tūc esset excōicatꝰ
Et ideo si minis ꝛ terroꝛibus facit euꝫ
stare in loco: vel ducit secum quasi ca
ptuꝫ: excōicatus est sm Monal. Duo
decimo in turbante diuina officia quē
preb'ter vel alius ad quem spectat
potest ejcere de ecclesia: extra eo. veni
ens ꝛ. c. cum voluntate. similiter, cum
quis rōne officij: q in ecclesia obtinet
percutit clericum: aut etiam cum se
nioꝛ causa deuotionis hoc faciat: aut
ꝺñs. aut. parens: siue ꝓpinquus qui fa
miliā coꝛrigit. hec omnia in hoc. xij.
versu dicta intelige. cū sint in minoꝛi
bus oꝛdinibus ꝓterꝙ de parēte. vt. ſ.
dicetur. ℌ. xiij.

℃ Sed qd si ꝓncipalis' magister ꝓo 7
hibet sub magistro: vel aliqui cōmittit
aliquos pueros docēdos ne percutiat
eos ꝛ taꝫ ꝓhibitos penitat: nūqd ici
dat i canonē. gl. Rai. credit q nō qꝫ si
ꝑt mgr̃ q ꝓhibitionē hmōi auferre et
bñficiū iuris. q qꝺ ꝓcedit decētꝰ coꝛri
gere quos docet: Tertiodecio: si clicus
depositꝰ fit degradatꝰ. cꝫ ꝺ indi. cū si
ab hoie ꝛ de penis. degradatio. li. vi.
no. si ꝑs pa. i. c. ex ꝑte. de cle. ꝓiu. ꝛ q
duobꝰ mōis ꝺf q depositꝰ. ſ. actualr
ꝛ ꝑbaliter depositus actualr ꝓtinēti p
degradationē actualē ꝓdit ꝓuilegiū cū
cale ꝛ efficit de foꝛo seculari Sꝫ i ꝺpo
sitione ꝑbali secus. nisi fit incoꝛrigibilis
qꝫ tūc ꝓdit in ꝓtinēti ꝓuilegiū: ꝛ ꝑt cō
primi p iudicē seculare ter. ē sm cōm.
lecti. d. c. cū si ab hoie. Quartodecio:
qñ clicus trāsfert se ad actū ꝓtius ℟ꝛ
vt puta erat i ꝓmoꝛibꝰ: ꝛ factꝰ ē miles
vel bigamꝰ. lxxxiij. di. q. ſꝙ no. tñ pa.
in. c. vt ꝓsultatōi. ꝺ clerī. cōiu. q istē cñ
cus. aut. ꝓmouēt ad militiā' seculare ꝛ
facit actū oio ℟ꝛ clicalī: vtputa. qz
exercet scecularē iuit ad bellū: ꝛ tē ime
diate ꝓdit ꝓuilegiū clicale: qz ista sunt
℟ꝛa. Ñ exquo elegit ℟ꝛa vitā: fuit a
ꝓncipio ipo facto excluſus. xxxij. q. i. cū
renūciaꝫ. aut' tñ factꝰ ē miles: ſꝫ si exer
cuit scecularē nec aliū actū ꝓtius ℟ clica
tū elegit. ſꝫ vtiit honeste vt clicꝰ ꝛ tūc
gaudet ꝓuilegio. ita ſcētit Inno. i. d. c. vt
ꝓsultatōi. Dicit ēt Io. de san. q trina
mōtio regrīt i clicis ꝓstitut' i sacris ſꝫ
si clici i minoꝛibꝰ ꝓstituti: clicatū hñt
ꝓo derelicto. conuertendo' se ad mili
am: vel vxores ducunt: tūc fiue moni
tione perdunt ꝓuilegium.

℃ Quid si paterfa. aliquos de fami- 8
lia constitutos in sacris verberat causa
correctionis'. Quidam dicunt q non
est excommunicatus si sint in minoꝛi-
bus: Secus si in sacris. vnde maio-
rem' potestatem habet magister in di
scipulo. ℭ pater in filio. qz magister
post sacrum oꝛdinem adhuc habet

uicipuū in pūcte ꝺa:sed pater nō q; facer ordo liberat a patria potestate hec Jo.extra eo. cum voluntate .ff. dicit q; nec in matorem nec in minorem incidit excōicationem. sicut nec magister:qui causa correctionis verberat clericū:sine sit in sacris sine nō Idem Tan.nec est verus q; dicit gl. in.d.c.cū volūtate ꝟ; q; facer. ordo liberata patria pūcte q; ꝟ; pa. ibidem ꝛ in.c. ꝓstitutus. de in inte. resti. sola dignitas epalis ē illa q; liberat a pria pūcte ꝛ hoc pp sublimꝫ dignitatē. vt in.c.q; venerabilē.g fi.sint.legi.vbi so lā fit mentio de dignitate epali ergo p locū a spāli secus de alijs nec ocūr glo.pbatur tura.ꝛ ēt in pē nō pt nō tari diabolica manꝫtimo caritatiua. ꝛ vir posset se ꝓtinere: qn corrigeret filiū errantē.hāc opi.ēt tꝫ Jo.de lig. pe.de pu.ꝛ Pau.que secundum Archi.sio.videtur rationabilis.

9 ¶ Sꝫ nūqd si gs nō ob sui tuitionē ꝫ ob tuitionem pria mris vxoris.filij fa.vel etiā extraneoꝝ clericū ledat.ff. fm.Inno.talis non incidit in canonem.ar.ff.quod me.cō.diū gdē.ff. si. Nā ꝛ socij iuria ꝓpulsanda ē.xxiij. q.iij.sortitado.ꝛ c.nō iferenda. idem dicit.li.iij.ti.ij. Sed qd si plona ecclia stica domus occupet alicuius ꝛ non vult ꝑ extre sine violentia.ff. fm Inn. ejciens non incidit in canonē.qō col ligitur extra de resti.spo.olim cām. ꝛ hoc intellige si fit cum moderamine inculpate tutele.

10 ¶ Quid de nō defendētibꝫ clericos cū possint.ff.fm direc.li.iij.ti.ij. sine fit in pūcte sua sine nō semp incidūt in canonē dūmodo dolose hoc patiā tur. Secus si non dolose:sed ex negligentia: vel q; nolunt se immiscere rumoribꝫ aliorū: tūc nō incidūt in excōicationē. idē Pa.in.c.ēste extra eo. idē Jo.ꝛ are.xxiij.q.iij.c.oñdit. idez Jo. an.in.d.c.ēste tꝫ glo.ibi tenuerit ꝛ dicit do.an.q; cōis opi. est q; incidāt in canonē: sine habeāt in potestate verberantem sine non.

¶ Quid si clericus volēs satisfacere alicui sponte subijcit se verberibus.ff. clericus dꝫ excōicari ꝓberans est excōicatus extra eo.ꝓtingit de hoc vide.ff. excōicatione.xvij.

11 ¶ Sꝫ qd si clericus frato aio percutit seipsum an sit excōicatus.dic fm directo.li.iij.ti.ij.q; sic q; facit iuriā ordini clicali.sine religioni idem archi.xxiij. q.v.si non licet.

12 ¶ Sꝫ qd si magister vel plat ex tra percutit.ff.ff.ff.si leditur i canonē.exā causa correctiōis hoc facit.ꝛ si de correctiōe nō cogitet actu.si tñ hꝫ hūc si nē in habitu sufficit.nec distīguo.vtꝝ fit in sacris vl si extra eo.cū volūtate

13 ¶ Sꝫ qd si officiat i ecclia prelat ꝛ magister dominus domus. vel consanguineus excedant modum in corrigēdo.ff.secundum. Dōsti.nisi ex ꝓposito ꝛ trato animo multus excedāt non credo q; incidant in canonē qui solūmodo dolum ꝓsequitur.

14 ¶ Quid de illo qui clerico graviter tamen percussus cum animo vindicandi graviter repercutit.ff.fm.ff. exquo libidine vindicte:ꝛ nō fuerit leuitate repercutit.incidit in canonez Sed ꝛ si fuerit percussus a clerico graviter tamen repercutit:sed tamen fuerit leuitate:sine dolo: non incidit similiter nec sacerdos: qui clericum imporune puerum secum ludentem fratus percutit:non iniurandi animo. vel libidine vindicte. Hoc idem videtur sentire. Rie.in.dīj.distī.xvij. vbi dicit q; non incurritur excommunicatio malo:quando aliquis:non ex deliberatione sotium suum leuiter impellit:quo fit turbatus.mortale enim non cōmittitur nisi ex deliberatione vel post tempus humane fragilitatis sufficiens ad deliberandum: cū factus est tale q; homo non obstante humana fragilitate. tenetur de necessitate deliberare:vt per deliberationem ab illo opere illicito retrahatur.nullus autem a iure excōicatur nisi ꝓpter peccatum mortale hec Ri.

¶ Quid si aliqs non mittit manꝰ in clericū. sed spuit. aut aliqd effundit sup eū aut claudit ei hostiū. vel ponit custodes ad capiendū eūm de domo exeat vel ei egtāt capit habenas equi vel rumpit cingulū. selle. ℟. ℣. Rat. & alios coīter omnes tales ist excōicati. nec refert vtrū injiciat quis manꝰ in eū aut in rem sibi coherentē aūt rem de manu eius rapiat aut vestes. quibus indutus est scindat. Secus tñ si solo metu cogit vt se redimat vel aliquid det naz talis necq; in psonā nec in res sibi coherētes mittit manus.

¶ Quid si qs arestat clericū asportans res quas ei furatus fuerat. & p violētiam aufert ei. ℟. fm. ℣. non credo q incidat canonē res ei aufert dū est in asportando antequ asportans se recipiat ad locū determinatū. Secus si ex intervallo. q; nō ly sibi ius dicere.

¶ Quid si qs tratꝰ vadat ℣ clericū leuato pugno ense vel asta quasi percussurus. ℟. fm Rat. non incidit. q; manus non intecit.

¶ Quid de illo q pſequit clericū fugiēte ꝛ vl pcutiat ꝛ clericꝰ sine pcussione cadit ꝛ ledit. ℟. ℣. ℣. fi. credo q incidat Secꝰ si ipe fugiēs ꝛ quasi coactus ꝓcipiat se in aquā vel in aliud piculū se ingerit vt euadat. q; tunc perſequens incidit in canonem.

¶ Fugiens inimicos. vt facilius euaderet ciciens. clericum de equo ꝛ ipsū ascendens vt fugiat excōicatus est secū dū quosdā. nā hec est iniectio violenta nec iure fit ergo iſurgit verba canonis ꝛ mēs nec ꝺ. q; licitū sit se defendere hoc ſuz est sine lesiōe tertij. hāc opinet Bart. hī. ꝛ Tan. Sed Pe. in lib. de censuris ecclesiasticis tenet ℣ inter ceteras rōnes hāc iducit. q neiā da est ēt in alijs casib⁹ dicit cui nō credo aliquē sapientes dicturū tales peccare mortaliter. ergo necesse habebit dicere illum nō esse excōmunicatum naz cum excōmunicatio sit eterne mortis dānatio. xi. q. iij. nemo. non inſligitur niſi ꝓ mortali.

¶ Quid si qs accipiēs clicū ꝓ copſlos ꝛ hmōi dicat. nisi esses clericꝰ per cuterem te. secūdum. ℣. Si animo iurandi iratus hoc faciat credo q incidat aliter non. 28

¶ Quid si qs furto accepit corrigiam clico q̄ accimꝰ erat vel veſtē q̄ erat indutus. Jnn. dicit ꝛ Host. q; eo dormiēte. talis auferēs nō est excōicatꝰ q; nulla inſert violentia pſone que non sentit ℟ius tamen credere q; sit de mente canonis. q; qualitercūq; qs tāgat pſonaz clici iniurioſe. q; incidat in canonē vt notat Archi. i. c. ſi. qs xvij. q. iij. ꝛ Joan. de lig. 29

¶ Quid si ꝑberet cōuersus vl nonici us vide. ℣. absoſo. n. prio. rūſo. ꝛ. ℣. i.

¶ Quid si qs credēs verberare clericū verberat laicū. ℟. fm Rat. non est excōicatus. hoc dico pp lām canonis que exigit actū. cuz dicit si qs iniecerit manus violentas in clericum. 30

¶ Quid de illo qui verberat clericū credēs esse laicū. ℟. fm Host. si talis errauit in pſona. vt qz volēs pcutere. T. laicū pcussit. S. clicū cū virtūq; cognoscat. nitior est ſnia q; incidit nā in clericū manꝰ violētas iniecit. Si vo erravit i qualitate. q; de isto q est clicus putabat qđ esset laicus. q; videbat eū in habitu laicali ꝛ nō gerētes se ꝓ clico. nō incidit. extra eo. si vero. Secꝰ aūt si vidi eū in habitu clericali ꝛ ꝓ clerico reputabat. q; tūc incidit in canonē. 31

¶ Quid si aliquē clicum paratus sacere aliquod flagitiuz. teneo violenter zelo dei ne illud faciat. ℟. fm. ℣. si talē teneo modico tpe inuitū. ꝛ etiā rem tentem. citra iniuriā tamen pcussionis nō credo me incidere in canonez concor. Jnno. ꝛ Host. Idē dicēdū est fm Jnn. si inpuenientibus inimicis clicus tenetur ne icideret in manꝰ eoꝝ. q; tali iniuria nō irrogatur. 32

¶ Quid de illo qui mandat in clericum manus injici. ℟. secundum Rat. si sequatus effectus tam mandans. q̄ his cui mandatur incidit in canonem extra eo. mulieres. 33

28 ¶ Quid si mãdator missit ad revocã dum mãdatũ. Tunc vistinguẽdũ qz si mãdatarꝰ anteq̃ revocatio pervenisset ad eũ iaz ꝓbersuerat. vterq̃ est excõicatus. Sed glo. Rai. dicit ꝛrium si mandatorem sufficienter penituit ꝛ est in caritate nulliꝰ enim existẽtem in caritate ius ligare itendi vinculo excõi catiõis dictum tamen Rai. cõiter tenetur ab aliꝭ qꝫ põt intelligi quo ad forum ꝓtestatiuz. Secꝰ quo ad Deũ. si vero revocatio ꝓtius ꝓuenit nõ est excõicatus mãdator: eadez qõ ꝛ solutio põt fieri de eo qui ꝓsoluit clericum verberari: si eius ꝓsilio fiat.

29 ¶ Quid si mandãs clericuz ꝓberari ꝓtiuliq̃ ꝓberetur decedat: qz. ꝑm hosti. si notoriuz sit ꝛ talis in fine nõ fuit absolutus: vel signa penitẽtie nõ apparuerint: hẽri debet ꝓo excõicatorꝰ nec debz sepeliri in cimiterio.

30 ¶ Quid si nõ mãdauit. si qꝫ factum est ratuz habuit. qz. si intecta est manꝰ in clicum noie tuo iz sine mandato ꝛ tu hoc ratũ habueris excõicationez in curris si vero non fuit facta noie tuo peccas hĩdo ratũ iz nõ icurris. Excõi catione extra eo. cũ qꝫ li. vi.

31 ¶ Quid de illo qui dicit suis: qꝫ vellet vidicari de tali clerico. ꝛ sic illi ꝓberãt eus: qz. ꝑm. ꝛ: si ea dixit animo puocãdi eos ꝛ ipi ob hoc moti fecerũt etiã nõ noie dicentis ipse dicens nihilominus incidit. in canonem.

Excõmunicatio. iij. De excõmunicatione falsariorum. vide. ẽ. Absolutio. i. §. xvij.

1 ¶ Quid si qꝫ falsis vtit lris ignoraterꝫ. ꝑm Hosti. nõ excusatur. qz ꝓ alios inuestigare debuit. Si tñ falsitas erat ita latẽs qꝫ nõ bene ꝓcipi poterat. ꝛ ipse adhibuit diligẽtiã quam potuit: nec ꝓcepit: excusatꝰ est. Alioquin nõ extra de homi. Johannes. ꝛ. c. vltimo.

Excommunicatio. iiij. De excõmunicatione incendiariorum vide. ẽ. sabbatio. i. §. ix. ꝛ. j. Incendiarius.

Excommunicatio. v. de statutentibus ꝙ libertatem ecclesie. vide. ẽ. Excõicatione. xviij. per totum.

Excommunicatio. vi. de particlpatione cũ excõicato. vbi scienduz qꝫ est quedaz participatio illicita. que quidem ꝓtingere põt quadrupliꝫ Primo quãdo qꝫ participat cuz excõicato in eodẽ crimine. ꝓpter qõ excõicatus est. ſ. odio et ꝓsiliũ auxiliũ. vel fauorẽ. De hoc vide. ẽ. Excõicatiõe. xvij. ꝓtotũ. Secõo qñ ꝓticipat quidẽ in crimine mortali. sed nõ illo ꝓpter qõ excõicatus est. Et talis mortaliter peccat iz nõ incurrat eadez sententiã. iz incurrit minorẽ excõicationem. Tertio qñ participat ei in diuinis. ſ. recipiẽdo eũ ad diuina officia seu ecclesiastica sacramenta vel ad ecclesiasticaz sepulturaz. Et talis qdem iz nõ fit irregularis vt extra. eo. tꝫ cui. li. vi. peccat tamẽ mortaliter. ꝛ est valde ꝓpinquus irregularitati. Nam est ei intẽdict⁹ ingressus ecclie donec de trãsgressione huiusmodi ad arbitrium eius. cuius sententiã ꝓtemplit: satisfecerit ꝓpetenter extra de ꝓtiui. c. eporuz ii. vi. Et ibi sentit Archi. vt ponit Jo. an. in nouella qꝫ illud capitulũ videtur solum hẽre locũ in celebrantibus excõicatis ab hoie ꝛ non a iure ꝓpter hoc ibi posita ad arbitriuz eius ꝛc. Jo. isti ant. ꝛ Jo. de san. tenent contrariũ per ver. a iure ibi positum sed Be. in. d. c. eporum. dicit qꝫ volẽs tenere. opi. Archi. respõderet qꝫ illud ꝓ. a iure refertur tantum ad sententias interdicti. qꝫ ꝓz qz postea ſgtur dictio aut que est aduersatiua: ꝛ vꝫ qꝫ secus sit sententia hominis. tũ ipse Be. credit rez hẽre locuz etiaz in sententia iure. qz si intelligeret de sententia hois tãũ sequeret qꝫ tãã pena nõ incurreret veniens contra sententiã iure. qõ hoc est falsuz vt de itellige rez. qꝫ iste stet arbitrario alius cui⁹ sñiaz ꝓtẽtit: qz si est hois intelligat de illo. si est iure. itelligat de iure ꝓdente hec Be. Et si postq̃ est sic terdictus ingeri: se diuinis. sno officio agens sicut ꝓtius. irregularis efficiatur. qꝫ si talis participatio in diuinis fit permetum. qt quia tirannus cogit me

in mortis facerdotē sibi celebrare bē tus est facerdos sm hostii. si se ad mar tyriū ppararet. Deus eni ē si culpam attēnet. simplr si excusat. xxxij. q. v. ita ne. Th ꝛ ꝛ. ē Aug. bñ excusat me tus sile q cadere in ostāte viri. Et p ut hētur in sum. ose. li. iij. secūda opio nē humāloꝝ ē verior cū casus necessi tatis excusēt i talib⁹. ē etiā casus villi tatis qđ minus est hec ibi. Primū dictū pōt itelligi. qñ go ex metu pat⁹ cēt ꝓsentire etiā pcō. tūc eni nō esset excu sabilis. d. c. ita ne. Sic ergo cōcludē q si quis ex metu g caderet in ostāte vir participat etiā in diuinis non peccat: nec minorē excōicatiōnē incurrit. nisi participet in crimine nisi causa excōi catiōis cēt p fide defensanda. Et ratio est q: ex quo qs nō tenet obedire pla to pcipienti q se exponat morti vel 'cru ciatui ē hmōi: nisi p fide ē cōi salute: quāo aliās nō pōt defensari. Sic nul lus tenetur vitare excōicatos qñ id fa cere nō pōt sine tali pculo: q: ꝑceptū de excōicatis vitādis cū sit iure positi uū nō pt ad hoc aliquē obligare. Si ēt met⁹ nō sit talis: sic ꝓticipās ex tali me tu nō caret a minorē excōicatiōē. Et ꝟ hoc intelligē. c. sacris. qđ me. cā. dū di cit q p nullo metu dz quis petūs mor tale incurrere: q: ꝓponit talē facere ꝟ ꝑceptū qđ seruare tenetur: vel loqui tur de ꝓticipātib⁹ in crie. Quarto qñ participatus in crimine sed in loquē do: vel secū oād⁹: vel comedēdo ē hu iusmōi. Et ō talr ꝓticipāte dicit Tho. in. iiij. q. qđa dicit q peccat mortaliꝝ ē subdit ꝟ hoc vē valde graui. q homo p vno ꝓbo leui quo excōicato loquitur: peccet mortaliter. Et idē tenet Panor. in. d. c. sacris. dicēs q est cōis opi. doc. q cōicās ex cōicato nō peccat mortaliꝝ ꝟ venialr: nisi i gnerā casibus Prio qñ cōicat in ꝑceptū clausū. Secūdo qñ sit i ꝑceptū supioris: seu ꝟ ꝑceptū suum. Tertio qñ excōicat in diuinis. Quarto quādo cōicat in crimie Quinto si erat excōicat⁹ cū sibi ꝓticipantib⁹. alr cēt mult⁹ durū q qs re gulariter incurreret mortale. salutādo excōicatū: vel cū nō eutādo in mensa Hosti. ñ extra eo. qđ in dubijs ē Jo. ē Archi. xi. q. iij. rogo. dicit q ꝟ si go ꝓticipat cū excōicato ꝟ ꝓhibitionē canōis peccat venialiter nisi forte nimis frequēter hoc faciat in ꝑceptū canonis re putando excōicationē irritā. Si aūt ꝓticipat ꝟ ꝓhibitionē hominis mortaliter peccat. Et hoc est qđ dici ꝓsueuit q minus agitur cū lege ꝟ cū ministro legis. l. celsus. ff. de arbi..

¶ Sed nunqđ delegatus potest excōi care illos qui in locutione et ꝓtulsmodi participant excōicatis ab eo. ꝟ. pōt Et sic excōicati dñt petere absolutionē ab eo vel a delegāte. vt puta a papa. extra de off. dele. ꝑterea. ē. c. significasti ē. c. pudēti. Doc tñ intelligendū est q ipsi participantes nō ꝓsit excōicari nisi cū alia solēnitate de qua dictus est ē. Excōicatio. i. ℣. g incipit. In gb⁹ ca sib⁹ ver. quart⁹ casus. Et est sciendum q excōmunicatio non transit. in tertiam personam.

¶ Sunt ē alij casus in gb⁹ quis licite participat excōicato. Prio quidē qñ loquitur ei in his que ptinēt ad absolutionē vel salutē aie. ꝟ alia verba inciđter interponat vt magis ꝓficiat itē gre. xi. q. iij. qñ multos. ſtrahit a minori excōicatione plures cōicantes. vz vxores: filios: seruos: ancillas: seu mēcipia: rusticos: ē futentes. ē oēs alios. ſ. eius familiares ē subditos. g nō adeo curiales sunt vt cor ꝓfilo scelera ppetrentur ē oēs qui ignorāter cōicant ex cōicatis. sine illos g cōicēt cū illis qui excōicatis cōicēt. Quicūq; aūt orator. i. cā oꝛonis vadēs: aut pegrinus. aut viator in terrā excōicatoꝝ deuenerit vbi nō ꝓsit emere vl nō ht vñ emāt dat licētia ab excōicatis recipiendi ē nota q circa ꝑdictas ꝑsonas distinguendū est inter illos g ante erāt obnoxij sine obligati excōicatis: Ut vxoꝝ: filij: serui. ē isti tenentur eis sicut prius tenebantur. Qui vero nō erāt eis obnoxij: nec ēt nūc sūt: possunt eū eis

cõicare: pñt ꝛ ofi necesse fuerit. extra eo. iter alia. Et de hac materia notant versus. Vtile iter humile: reo ignorata: necesse. hec anathema. qde faciunt ne possit obeꝛ. Vtile. i. pp excõicati vtilitate: vel ẽt pticipantis: vt. j. dicẽt lex. s. mfimõy excusat. ꝛ hũle. s. serui ꝛ filij excusãt. reo ignorata. i. qñ nescivit cũ excõicatus necesse. i. pp necessitate cõi cõs excusat. Be q. j. vtilitas ꝑ excusat a pticipatõe excõicatoꝝ: ꝛ ꝟ pt ẽ duplr nã pt ẽ vtilitas excõicati: vt qñ go lo gtur ei ꝟ his q̃ ptinẽt ad eiꝰ salutẽ: vñ ꝛ excusanꝫ hꝫ g cã pdicatõis. Et cõsel fiõis habitat inter illos: a quibꝰ ẽt licite petũt ꝛ recipiunt elemosynas. extra eo. cũ volũtate. § pdicatores. Et ꝑz dir. si alia ꝟba i prædicatiõe vel pcessione imlicẽt: vt apud ipsos magis ꝓficiant. excusanꝫ. ergo si alia intẽtiõe hoc faciant: excõicatõis minoris vinculo astringitur. Itẽ põt esse vtilitas ex, pte pticipãtis: vt cũ petit ab excõicato q eiꝰ oz. vt i. c. si ꝑe. extra eo. vñ ꝛ si nolit solueꝛ põt i iudicio quenirl: ako ex, deli cto suo ꝑmodũ reportaret extra de iu diciintellexim⁹. posset ẽt log licite de salute aie sue põe si necessitas ẽt: ꝛ nõ posset habere recursũ ad alĩ q ꝑsulat ei Sm. ꝟbꝫ. ꝛ Sm eãdẽ. ꝟbꝫ. necessitate iminẽte possiꝫ petẽ ab excõicato ofi lium ẽt sup tẽporalibus. Quãta aũt ne cessitate vẽ vtilitate hoc liceat arbitrio boni viri relinquetur.

3 ¶ Uxor excusãt a partícipatione cuꝫ viro. scz quãdo de matrimonio per ec clesiã approbato cõstat. d. c. qm.

4 ¶ Sz nũqd equerso excusẽt vir pticipando vxori: dic Sm Dir. q si mulier fuit' excõicata ꝓpter matrimonium: qõ dicit illicite ꝓtractũ: tũc nõ põt q ticipare. Si vero alia de cã sit excõica ta distingue. Nã aut vir pticipat vxori quo ad debitũ carnale redẽdi: q: quã tũ ad hoc vir ꝛ vxor nõ ad ꝑparia in dicãt. extra de diuoꝛ. gaudem⁹. ꝛ tunc excusãt. Aut pticipat vxori i pulsione vici⁹ ꝛ fuitio hũano: ꝛ tũc ñ excusatur vir. q; viris feminas subditas ꝛ pene

famulas lex cẽ voluit. xxxiij. q. v. ẽ ita go. ꝛ. c. se. iõ ipsa fr̃m marito. cũ possit eo gere vroꝛe ad suũ satisfaciẽdũ ꝛ ad peten dũ absolutionẽ. idẽ Jo. xxvij. q. i. de fi lia ꝛ Jo. mo. extra eo. statuim⁹. li. vi.

¶ Sed qd si vir vocet excõicatũ ad 5
mẽsam: nũqd vxor possit ad ipsã men sã comedere. ꝛ. Sm. ꝟbꝫ. q nõ tñ pote rit comedere ad alĩa mẽsa in eadẽ do mo ita remote q merito possit dici q nõ comederit simul.

¶ Utꝛ filij excusẽt a ꝓticipatiõe ꝑns 6
ꝛ. Sm. ꝟbꝫ. filij q sũt in ꝑsa potestate vl ẽt emãcipati: q sũt ꝑmẽsales. ꝑz. ab eo hẽnt necessaria excusãt alij ꝟo ñ istẽ vt ꝑdcm ẽ excusanꝫ sui ancillę: ru stici: fmlies ꝛ alij ibidem. q ñ adeo cu riales sũt ꝛc. Nã tales ꝑsone si ab sniaz astricte erant ad familiare obsequiũ: ꝛ sic ẽt nũc tenẽt ꝛ ꝓmunicare ꝑñt. ex tra eo. iter alia. qꝫ itelligit Sm. ꝟbꝫ. qñ ipsi ab excõicatione dñi. dño obligare nt se fuire. ꝛ fuitiũ itrauerit. Si aũt post eius excõicationẽ intrauerit dñi gue: q: si ignoꝛauerit ꝛ postea sciit. ñ tenẽt discedẽ cũ dño suo Si ꝟo sciue rit a ꝓncipio: tenent discedere: nisi ne cessitas eos ꝓpulisset ꝛ fuerint de eius familia. Et qꝫ vꝫ de rusticis: intellige de his q colunt terras dñoꝝ suoꝝ. Et ꝟsẽdẽ. ꝟbꝫ. extenditur ẽt ad illos qui dicuntur meditary: ꝛ ꝓpter cultu ram recipiũt certam ꝓtionẽ fructũ Nã ꝛ ꝓssũt cõicare quãto, oꝑtet ꝓ pter culturã ꝛ hmodi. idem intel ligẽdũ est Sm Host. de nutreib⁹ ꝛ fi milib⁹: que si a dño retẽderẽt: non hẽ rent vñ viuerẽt. ar. cẽ. si vere. vbi ex cusãtur ẽt q ẽt excõicatis nautis que niũt trãsferẽtando ꝓtra sarracenos.

¶ Sed nũqd patres ꝛ dñi excusẽtur 7
si ꝑticipant cũ filijs suis excõicatis ꝛ. Sm Rai. q nõ excusanꝫ: q: tenen tur corrigere suos mĩiores: ne meiãt in casum excõmunicationis. Tamen Sm Tho. ad minus debẽt eis cõicare. In his i qbus obligati sunt: q: sicut in ferioꝛes obligãtur ad obsequiũ sup rõ ita ꝛ superioꝛes ad puidẽtiam in-

seriorꝫ: z eodē modo videt dicendum de seruis excōmunicatis: qui domino subsunt: seruis z marcenarijs nō pñt cōmunicare ff5 No. nisi sine magno incomodo eos vitare non possint. Et idem de socijs habentibus aliqđ cum munt. vt in. d.c. si vere vbi Panor. dicit q aut societas fuerit contractu ante excōicationē aut post. Primo casu licite possum vti societate. vt ibi Secūdo casu: aut ego ꝓtraxi societatem aūt successi in ius alterius. Primo cāu nō debeo vti illa societate: qz deliqui contrahendo secū. Secūdo cāu fici qz ego ñ sum in culpa: z societas habuit ortigi nez ante excōicationē: iz ego successerim in ius alterius tēpore excōicatōis Et intellige p̄dicta: qñ dānū mihi contingeret ex abstinentia societatis. Secus si dānum ꝓtingeret excōicato. qz nō teneor sibi cōicare in fauorem sui. Vide et inno. z Host. in. c. nup. eo. ti. q. dicūt q in eadē camera possum excōicato cōicare: si ibi sum ꝓpter factis meis. Nō enim tunc dicor cōicare sibi ff5 potiꝰ vt iure meo. a quo fine bā no refilire nō possum. debeo tamē vitare cōioné oino voluntariē. vt facē secū in lectoiuꝰ p̄adere in eadē mēsa. nec obstāt alia iura q̄ videtur ꝓria in fi. qz illa procedūt ex sup abūdāte iustitia z ita logtur tex. i. c. ois q. xxiij. q. i. vbi gdā sanctꝰ fuigit de balneo pp supuenientia cutuslā excōicatī sed ius meū dimittere nō teneor. Possū ergo vti iure meo pñtia excōicati nō obstante

8 ¶ Nūqđ armiger vel seruiēs militi pōt cōicare cū illis excōicatis. cū quibus dñs suus cōicat. ff. ff5. ff. si pōt iz excusetur cōicando dñoſuo excōicato vt dictum est.

9 ¶ Sz nūqđ vasalle pñt cōicare dñis suis excōicatis. ff. ff5 Ri. i. iiu. di. xvij. q nō. Nam excōicatio publica ꝑdūt illa est inodat⁹ pncepo. absoluit milites suos a iuramēto fidelitatis quo tenebātur. ei. i. effectū illius obligatiōis tuspēdit. Et hoc ꝓstituit ē i detestatio nez crimis. z vt magis ꝓncipes time ant ꝓtēnē ecclasticas ḧcepta. xv. q. vi. nos scōp z. c. se. Si tñ dubiū ē vtꝫ ꝑncepe sit excōicat⁹. vel nō obedire tenē tur. qz i dubijs superiorꝫbus obedientū est. xxij. q. i. gđ culpat.

¶ An possit aliquis vēdi seruiēti ex 10 cōcato vel ab eo emi. ff. scōm. ff. si emat vel vēdat noie excōicati. non est ꝑhendā cū eo. sicut nec cū excōicato Secus si nomie suo aliqđ tale faciat. dūtā nō in fraudē.

¶ Posito q aliqs videat aliquē assē tē rentē venalia de mercato publice excōicato. nunqđ tenebit illū vitare. ff. fm. ff. ꝓpter hoc solū q videaꝫ eos afferentes talia. nō teneor eos vitare nisi aliter inotescat mihi q ibi emerūt De reb⁹ ibi aūt emptis glibet pt comedere z vti. si nō fuit in culpa emendi.

¶ Quid si ꝓpter locauit opal suas 12 alicui dño: z pñs excōicat⁹ est. ff. scōs Host. si tpe locatōis excōicatus erat nō valuit locatō: Si ꝓ postea fuit excōicatus caueat ne ei seruiat i dominis de contractu ante initio cum excōicato an valeat vide. ff. Excōmunicatio. i. communiter.

¶ Utrū excōicatus peccet si igerat se 13 cōloni alioꝝ. ff. fm Rat. fic de cle. ex. c. illud. Et excōicatus etiā alios excōicatos vitare dz.

¶ Utꝝ si excōicat⁹ intrat ecclam alī 14 exire teneat. ff. ff5 Rat. Si manifestū ēſed cē excōicatū: alij exire tenēt: vt p curare q ille exeat. xi. q. iij. sicut apli. si ꝓ o occltā tūc g scitē exibūt secrete z caute: ita q ñ sēţūr mālfestatio. si pñt alr si exibūt. extra eo. cā si ab hoie occulte nāţ excōicat⁹ occlte dz monere vt exeat. Sz si vult exire: tunc fiat qđ dcm ē. Si ät excōicat⁹ est in eccla nō cā ozādi: iz p alio negotio: ñ video ãre in eadē eccla orare ñ possum fm Inno. extra eo. c. nuper. licet alij ꝓtrā quibus magis consentit Host.

¶ Quid si qñ excōicat⁹ intrat eccias 15 sacerdos tā incepit missaꝫ. ff. ff5 Rat. Si est occultū: nō dz dimittere officium. vij. q. i. nihil. Si ꝓ o est manifestū

moneat eū in publico vt exeat. Et sic dem nō vult exire ꝛ sacerdos nōduꝫ incohauit canonē. dz dimittere ar. xxiij q. 1. ois go. Si ꝓ puncto ille intraret vel postq̄ sacerdos eū vidit iam in canone incohauit. dz sacerdos ꝓcedere in offo simul cū eo qui assistit et. l. ad missaꝫ fuit. ita tñ. q̄ finito canone. ꝛ sumpto sacramēto. anteq̄ dicat post cōio. moneat illū vt exeat. de ꝑse. dist. ij. relatam Cōcor. Posti. ꝛ Hoffr. q̄ si non vult exire. potest eū sacerdos ejicere. et si clericus sit. ꝛ si ō pōt ejici in sacristiā redieno dicat post cōioné. ꝛ ofones que restabant.

16 ¶ Utr aliq possint eē i iudicio coꝛā iudicib⁹ excōicatis. ꝛ. fz ȳȳ. Si sunt ō iurisdictōe illoꝝ ꝛ vocati ab eis stāt iuri. vī eē casus necessitatis. Silr. ꝛ si coꝛā eis quenūt iuriatores suos. nā hoc casu nō solū ē necessitatis. fz ꝛ tacitū est i hīī q̄ ptinēt ad saluté aie sue t. reddere vnicuiq; tus suū. alr aperet via libertat⁹ raptoꝝ⁹. Si āt i aliis casib⁹ qs cōicet hmōi modi iudicib⁹. puta. comedēdo vel bibendo nō excusat. q̄ nō sunt ō ꝑsonis except fz eūdē. ȳȳ.

17 ¶ Utruz clerici possint cōicare epo suo publice excōicato. ꝛ. fz No. non. xcij. dt. mirat⁹. ꝛ ō ex. ꝑe. c. fi. nisi foꝛte eēnt eius fultio deputati. qz tūc eo dez modo possunt sicut alij tuentes

18 ¶ Sed qd de monachis. an teneāt cōicaꝛ abbati publice excōicato. ꝛ. fz ȳȳ. credoq̄ possint ei cōicare. qz quasi de familia sunt. Sed Rī. vbi. ā. exꝑesse tz q̄ nō. allegat. c. sacerdotes. ij. q. vij. fūcta glo. qz talis abbas nō pōt ꝑcipere. Prcipere. n. iferioꝛib⁹ est actus legitim⁹ Excōicat⁹ aūt maioꝛi excōicatōe est ab oib⁹ actib⁹ legitimis suspēsus. tū etiā qz monachi teneāt ei cōicare. Obedire autez est cōicare illi cuius ꝑceptis obeditur.

19 ¶ Quid si ille q̄ clericuz verberauit iam cōposuit cū eo. vel etiā vadit ꝓ absolutione. vel si nōdū est denūciat⁹ ꝛ. fm Ray. In oibus ꝓdictis casib⁹ ēē vitare tenet quilibet. cū nōdū sit absolut⁹. extra eo. cū desideres. ꝛ. c. 8 nobis. el. ij. ꝛ. c. cū nō ab hoie. Ēūti tñ ad curiā ꝓ absolutōe vēdi pōt ꝛ recipi ꝑ. ꝛ cōicari i his q̄ ad viā ptinēt

¶ Quid si excōicat⁹ taz turauit stare 20 mādato epi. ꝛ epo cōicat ei. nunqd ꝑ hoc epo intelligit eū absoluere. ꝛ. fz Rai. nō imo incidit i minoꝛem epo. ꝛ alij cōmunicantes.

¶ Utruz sit oziādū ꝓ excōicatis. ꝛ. 21 q̄ ꝑ excōicato oziri pōt ꝓuato. sed non publice inter oationes q̄ fiūt ꝑ membꝛa ecclesie. ꝛ suffragia. ecclesie q̄ ꝓ tota ecclesia fiūt excōicato nō ꝑ sunt. Et addit No. q̄ ꝓ excōicato nō est oziādū spāliter. intelligē publice Nā ꝓ hereticis in genere in paraīce tue ozat ecclesia.

¶ Quid si teneoꝛ turamēto aligd sol 22 uere ꝛ certo termino. ꝛ ille interim excōicaꝛ. nūqd dte termini aduenīēte teneaꝛ soluere excōicato. ꝛ. fz Rai. non debeo soluere. xv. q. vī. nos sanctoꝝ. Sed debeo deponere in ede sacra. Et sic vtiliter ageī ei⁹ negociū. vt ꝑ hoc ei tius veniat ad satisfactionē. Sz Inn. dicit q̄ si qs eū turamēto. promisit aligd dare⁹ excōicato ꝙsultm⁹ q̄ det. Nā ē seruīs teneī ei fidē. vī promisit. xi. q. iij q̄m multos. Sz panoꝛ. i. c. iter alia extra eo. tz ꝑma opionē ꝑ ter. illū. ꝓlocū a spāli. Nā si spāle ē i filijs ꝛ mercenaꝛijs ꝛ filib⁹ de gb⁹ in. d. c. q̄n. ergo in alijs ꝓtrariū erit ꝗ̄tūcuq; duret obligatio. qz nō teneoꝛ cōicare excōicato nec debeo icurrere periculuz aīe ex isto suo. Et gl. i. c. iuratos. xv. q. vī. idē tenet. ꝛ q̄ dz fieri ꝓpositio i ede sacra.

¶ Quid si qs ꝛcipit mutuū ab excoi 23 cato nūqd teneāt reddere i termino durante adhuc excōicatione. vel si cō ducit aligd ab eo ꝓ ꝓcio reddēdo tpe excōicationis. ꝛ hmōi. fz. fm Hosti. q̄ ꝯtr cū excōicato. obligat ei quo ad naturalē obligationē. ex q̄ si solutū sit. nō pōt repeti. fz nō quo ad ciuilem obligationē ex qua actio nascitur. ꝛ pōt peti. Et ideo nō dz ei reddere. nisi post absolutionē. Dic tñ ca

sus dependet abi mediate pcedenti

24 Utz excõicatis possũ aliquid dari. ℟. ℣. ℟. põt cã hũanitatis z i sustentatione. ſ. ſi indigeret: nec expectãda est vltima necessitas. Et ét ſi excõicat⁹ petit hospitiũ non tenet̃ gs expectare: donec ab alijs oib⁹ ſit repulſus Et hoc ĩtelligo solũ quo ad necessaria vite: vt alimẽta: veſtes. z hospicũ. Sec⁹ ſi petat alia vtẽsilia: vt ſecuriũ: z ſoſſonũ z hmõi. Dſi tñ poſſet indigere ſecuri z hmõi: q⁹ poſſet ei dari. ꝙ arbitrio bõi viri limitãdũ ẽ Tho. Et dicit ꝙ in illo caſu in quo hõ ex pcepto charitat̃ cõicare tenetur ꝛmunio nõ phibẽt.

25 ¶ Quid de illo q amico ſuo excõicato venienti comedere ad domũ ſuã di mittit et domũ z claues. vel pmittit eũ comedere ſeparatim: nũgd ĩtelligitur pticipare excõicato. ℟. ℣. ℟. Si hoc facit in fraudẽ: vt ſic eũ nõ offendat ſz fauoꝛẽ eⁱ⁹ acgrat. icurrit minoꝛẽ excõicationẽ. Si aũt facit: q3 timet ne ,ſonte ille viz in ferrat nõ icurrit. Si ſ̃o facit putat eũ ĩdigẽ hoſpitio vl alimẽtis pt eũ cã hũanitat̃ recipe ſcã ũ ,,preſidẽ ne vl recept⁹ credat hoc fieri pp aliud z aliq̃ hoc videret ſcãdalizaꝛẽtur.

26 ¶ Sed nũgd ab vtoꝛe vel familia ex cõicati põt aliqd accipi. ℟. ℣. ℟. de bõis ꝓpꝛijs vtoꝛis vl familiaꝛis ſi nomine ſuo dederit: recipere poſſum⁹ nõ aũt ꝙ bonis cõibus. aut de his q̃ danꝰnoſe mariti aut dñi z ſuo ſiſ: niſi ſoꝛte a marito ꝓceſſum eſſet vtoꝛi ꝙ ſuo ꝓpꝛio nomine poſſet dare: niſi hoc fieret in fraudem canonis.

27 ¶ Quid ſi hoſpitat⁹ ſuꝫ i aliã domo ad mẽſaꝫ z ſupueniat. z igerat ſe excõicatus: nunqd teneꝰ ſurgere. ℟. ℣. ℟. ſi eſt pblice excõicat⁹. ſurgere teneꝰ non obſtãte quocũq; ſcãdalo. Si vero eſt occult⁹ z nõ poſſuꝫ ſine eius notateneꝰ non ſurgere.

28 ¶ Sꝫ an ſupueniẽte publice excõicato teneat exire de domo. ℟. ℣. ℟. nõ ſimo ét ꝫ ſciã aliq̃ publice excõicatũ receptũ eſſe in aliqua domo poſſũ ibi hoſpitari. ſi tante capacitatis ſit ꝙ poſſim eⁱ⁹ cõlonẽ vitare. Be hoc vide. ℣. in hoc. c. Qs ſi venit ĩuitatus ad aliꝙs feſtũ vel ꝓuiniũ. z iuenit ibi aliq̃ excõicatũ publice teneꝰ recedere. nec debeo ibi epulari. ꝫ ſedeat ad aliã mẽſaꝫ q: oẽs taliter venientes ad feſtum vel ꝓuiniũ ſiſ in cõi dicẽdi ſunt.

¶ Nũgd poſſuꝫ recipe ĩtas excõicati 29 vel ei mittere. ſuos nũcios encenia. ℟. ℣. ℟. nullũ eoꝝ ꝫ niſi i cãu in q̃ ꝫ ei log. Eũ tñ ſcribitur nõ eſt ſalutandus ſz loco ſalutatiõi ſolet vici. Sꝫ ꝓcilij ſanctoꝝ. vnde z qui verbo ſalutaꝛ ab excõicato. nõ oꝫ eũꝫ reſalutare. ſed põt dicere. Beꝰ emẽdet vos z hmõi. Qui aũt mun⁹ ab eo recipiet ẽptus ſi licetat tñ ñ tñr redere ſz inducẽdus eſt ꝙ vel in ꝓꝓ vſus ꝓuertat. vel etiã beneface ret. ſi ad ruboꝛem inducẽdum excõicato remitteret.

¶ Quid ſi aliqs aſſurgat. vel reuerẽ 30 tiã exhibeat excõicato aut ĩclinet ei ſalutãti ſe aut mouet labia q̃ſi reſalutãs eũ tñ nihil dicat. ℟. ℣. ℟. dicit ꝙ nõ incurrit excõicationẽ. Sed dic. li. iij. dicit ꝙ homo logꝰ nr nõ ſolũ ꝑhibẽt. ſed z nutu z ſignis. z ſic prędicta nõ videntur licere. excepto vltimo.

¶ Utz familiaritas aut pudoꝛ excu- 31 ſet ꝓticipãtes excõicato. ℟. ℣. ℟. ſi ẽ familiaritas que exꝑmitur in. d. c. qm̃ excuſat ꝓticipãtes aliter nõ.

¶ Utz ignoꝛãtia excuſet. ℟. ℣. ℟. doc. ꝙ 32 ignoꝛãtia ꝑhabilis facti excuſat. extra de cle. ex. mi. aplice. ſz ignoꝛãtia iure ñ niſi illo. gꝫ⁹ ꝫ ius ignoꝛare. vt pueros nõdũ doli capaces. z hmõi.

¶ Quid ſi ſciã aliq̃ ĥitu eẽ excõi- 33 catũ ſz actu nõ aduerto. z cõico ei. ℟. ℣. ℟. ſi hec facto ſubito ẽ ſi adũto ñ pecco nec in excõicatione icido.

¶ Quomodo vitandi ſint illi de ꝛrũ 34 excõicatione dubitatur. ℟. ſcs Tho. i quoꝫ. dubitatio de excõicatiõe aliquoruꝫ aut ꝓcedit ſniaꝫ iudicũ aut ſegnitur. ſi ꝓcedit. puta q: nõdũ eſt declaratũ p iudicũ ꝓfenſũ nõ ſunt vitãdi quousq; certo iudicio terminetur. ſz ſi poſt cõcordem iudicũ determinationem ad-

adhuc abiguū fitumagis ē stādū sole
indicū: z illi vitādi sunt.
35 ¶ Quid si audiui ab aliq̄ dicēte ꝺ se
ipso q̄ sit excōicat⁹: nūqd teneor cuz
vitare. ℟. fm. ꝟꝟ. si audiui ab eo i cō
fessione sacr⁹. nō teneor vitare: q̄ ne
scio si hō ꝺ sit sicut ꝺr⁹. si ā extra pfes
sionē qs se dicit excōicatum ꝑm oēs:
cū vitare teneor: solū i occulto. nisi cēt
excōicatus publice.
36 ¶ Quid si audiui ab epō seu ei⁹ po
chiali sacerdote: q̄ talis sit excōicatus
℟. fm. ꝟꝟ. si aliquis p̄latorum dicat
mihi denūciando sententiā. z talis est
casus de quo fieri solet excōicatio: de
beo ei credere z illum vitare. Secus
si dicat mihi cōmuni locutiōe: q̄ nō
teneor ei credere. nec eum vitare.
37 ¶ Quid si p̄latus vel sacerdos paro
chialis dicat mihi q̄ vidit pochianū
suū aliquid facientem. ꝑpter q̄ incī
dit in excōicationē. nō aūt est publi
cū nūquid teneor eū vitare. ℟. ꝟ. ꝟꝟ.
siue credā. siue nō. non teneor eum vi
tare. nec in publico nec in occulto. cū
tū ad vitādū periculū minoris excōicatio
nis z multo min⁹ si dicat mihi alī⁹.
tū si credā nō debeo me igerere cōio
ni illī⁹ si possuz sine scandalo. z ꝟ ne
dē illi māz peccādi. dū mihi se cōicat
38 ¶ Sed qd si est publica fama. vl au
dio a fide digno aliquē ee publice ex
cōicatū. ℟. fm Rai. Si publica fama
est q̄ ipse sit excōicat⁹ publice. vel q̄
notorie fecit aliqd pp qđ incidit in ma
iorē excōicationē. teneor eū vitare. si
mihi si audio a fide digno q̄ eū au
dierūt ōnūciari vl q̄ audierūt eū no
torie fecisse aliqd exquo incidit i excō
cationē teneor igere veritatē z interi
eū vitare. z in occulto z i publico. do
nec certificat⁹ fuerim. z no. Panor.
in. c. illō de cle. ex. q̄ hūs notīcia inīe
excōicatiōis ēt p̄ sola famā. ꝺz absti
nere a cōione fidelū z sacroz. alias
peccat. z incidit i irregularitatē celebrā
do diuia. Et in hoc est ille ter. valde
notabilis. z quotidie ptingit q̄ epi ex
cōicat i curia. z nō ꝟ notīcia excōi
catiōis nisi p̄ sola famā. Et ex hoc exi
mitur vnus casus in quo fama facit
plenā ꝓbationē hec Panor.
¶ Quid si parīs⁹ audiui aliquē pu-39
blicari z postea inuento eū Bononie
vbi de hoc nihil scit. ℟. fm. ꝟꝟ. dicūt
quidam q̄ teneor eū vitare vbiq̄. ꝟ
tū benignius dici q̄ si facile ꝓbāri pos
sit excōicationē vt q̄ hōc testes vel in
strumēta: teneor vitare. alr nō nisi in
illa diocesi vbi ē facta publicatio. vide
tū singulare theoricā limitātē multū
predicta. quā ponit Inno. in. c. inqsi
tioni extra eo. quā approbat Pa. i. c.
ad nostrā. el. iij. ō iureiur. z in. c. cū nō
ab hoie extra eo. q̄ si in vna puincia
qs esset excōicatus notorie z in alia p
uincia mihi solet pareret: q̄ debeo eū
vitare ibi ēt in publico. q̄ nō pōt ille
dici ab ecclia tolleratus q̄ nota.
¶ Quid si audiui aliquē excōicari. 40
vel vidi incidere in excōicationē. po
stea nō vidi nisi post annū. nūqd te
neor eū vitare. ℟. fm. ꝟꝟ. si homo est
talis q̄ credat tāmorosus. z tūc. seruā
bat excōicationē. z mō nō seruat. pol
sum eū credere absolutū. ar. extra de
offi. ordi. ex pte si ꝺo. nō est talis. de
beo ei vitare. si occultū est occulte. si
manifestum publice.
¶ Quid si sacerdos videat aliquem 41
qñ missa dī audire eā stādo extra ec
lesiaz z nolētem intrare. nūqd ꝺz pze
sumere eū excōicatū z sic eū vitare. ℟.
ꝟ ꝟꝟ. nō. ē cū sufficies ignē debeat ta
lē reputare excōicatū vl interdictū. si
tū ē ꝓprius sacerdos. q̄ tūr cogno
scere vultū peccatis sui. ꝺz inquirere
ab eo. z ei vt melius pōt cōfiteri.
¶ Utz liceat mihi hospitari i domo 42
excōicati ipso absente. aut sumere in
de necessaria. aut vinū ad celebrandū
missam. ℟. secūdū glo. Rai. q̄ non li
cet nisi recipiā ab vxore vel dispēsato
re ei⁹. secūdum q̄ dictū est supra.
¶ Utrū liceat mihi hospitari. vel ne 43
cessaria recipere in domo excōicati.
quā inuento sine custodia. ℟. fm glo.
Rai. si ex fidentia. amicitie hoc facio

nō iz qfic quodāmodo ℣ho cuz eo. ℭ obligo me ad antidota ⁊ ei cōico alo si credo ei displiceꝫ cū sciuerit furtum aut aliud peccatū cōmitto. iz mi nozē excōicatione nō incurro.

44 ℭ Quid de illo q̄ solit⁹ est dare fra tribꝫ certā sūmā singulis septimanis ⁊ cū scīret q̄ in dzeui excōicareť rogauit vnū de amicis q̄ dicta sūmā da ret fratribꝫ p̄dictis vsq; dū reuocareť mādatū p̄mittēs se ei sup hoc satisfacturū fratres sciētes hoc debeāt recipere illā sūmā ab illo. ℟. sm glo. Rai. si fratres hoc si p̄curauerūt nec peccabūt recipiēdo ab illo amico nomine suo. nec ille peccabit. q ita fic p̄uidit in futuꝝ p̄pio metu ⁊ pīa intētōe sciēs q̄ frēs nō reciperent ab eo tpe executiōis. si aūt p̄curātibꝫ ffribꝫ esset hoc factū illicitū esset iz ille amicus p̄pio noīe daret ⁊ frēs i hoc cā fraudē faceret canoni q̄ prohibet cōicare cū excōicatis. sed circa predicta facta ē magna modificatio p quā dam ꝓstitutionē factā ꝓstātē ⁊ ēt in cōcilio basilien. sī: anteq̄ scīrent faceret put recitat Arc. flo. in sūma in tractatu de censuris: quā dicit habuisse a fi dedignis ⁊ teneo: ⁊ talis est intp̄s ad euitāda scandala ⁊ multa pīcula: que ꝓscentiꝰ timoratis otigere p̄t teneꝛe p̄sentiū misericorditer idulgem⁹: q̄ nemo deinceps a cōione alicui⁹ sacerdōtis admistratiōe vl receptiōe: aut alīs ḡbusc̄q; diuinis ritus vel extra: ꝓtextu cuiusc̄q; sñie: aut censure ecclīastice a iure vel ab hoie generalr p̄mulgate: teneatur abstinere: vel aliquē vitare: aut iter ill ecclīastica obseruare nisi sñia vel censīa hmōi fuerit in vl ℣ psonꝫ: collegiū: vel vniuersitatē: ecclesiā cōitatē vel locū certū. vel certaz a iudice publicata: vel denūciata specialiter ⁊ expresse ꝓstitutionib⁹ apostolicis ⁊ alīs in dctis facientibus non obstātibus ḡbusc̄q; Saluo si qdem pro sacrilega manuū iniectiōe in clericū. sniam latam a canone adeo notorie cōmiserit incidisse q̄ sanctā nō possit aliqua tergiuersatiōe celari nec aliquo suffragio excusari. nā a cōione illius iz denūciatus nō fuerit volumus abstinere iuxta canōicas sanctiones. hec in cōcilio ꝓstatēsi sub martino. v. ℣ sic ꝯclusiue fideles nō tenent tales vitare in diuinis vel extra nisi fuerint publicati seu denūciati specialr ⁊ expresse. Excepto cāu de iniectōe manuū in pīonas ecclīasticas notorie ⁊ expdictio pz rñsio ad. q. quotidianam. Ecce papa dicit. excōico vel interdico N. ⁊. N. cuz sanctorib⁹ ⁊ ptcipātib⁹. sibi hic. N. ⁊ N. sūt noīatiz excōicati vel interdicti ⁊ ideo sūt vitādi. sanctores vero sine ptcipātes nō sūt noīatiz excōicati vel interdicti nisi tm̄ in genere ⁊ tō nō tenet ge eos vitare quousq; p iudicez noīati spectificētur ⁊ denūciētur facta sibi p̄ius fide de ptcipatōe siue fauore eoꝝ hoc astēn. li. vij.

ℭ Querit R. i. iiij. bi. xvij. vtz ab- 45
solutus ab officiali epi excōicati sit ꝑ se absolutus. ℟. q̄ aut epūs īstituit iiij. officialē posīz iaz erat excōicat⁹ aut nō. Si primo mō absolut⁹ ab illo officio li. vere absolut⁹ nō ē: q̄ epūs excōicat⁹ maior: excōicatiōe ab oi actu legitio est suspēsus, ⁊ tō nō potuit īstituere officialē. Si aūt īstituit eū anteq̄ eēt excōicat⁹. tūc distīngue. aut ceperat vti officio aū epūs excōicareť. aut non. Si sic tūc planū ē q̄ vere absolutus ē nisi fit aliud q̄ obstat. si nō tūc vt dicāt alīq absolut⁹ ab illo: nō est ꝑ se absolut⁹ q̄ exquo nō cepit vti offō aū epi excōicatiōnē: supponiēte epi excōicatiōe expirat iurisdictio. Q̄d declarat p̄ hoc q̄ si epūs corporalr moreť aut deponereť aūt officialis icideret vti offō suoꝝ iurisdictio ab epo sibi cōmissa ex expiraret. extra de offi. dele. iz in gl. Et sili volāt isti dicere de excōicatōe supueniēte: iz ista opio nō placet R. ⁊ dicit nō ee sile q̄ adducūt q̄ merō auferť ptātē ⁊ depositio auferti ꝓpetuū ptātis executionē. Excōicatio aūt nō: iz suspēdit eā vsq; ad tē pus. vñ vi dicēdū q̄ possit p̄cedere ⁊

talis ab illo absolutus: vere absolut⁹ ē
hec ꝓbari ꝑt extra de offi. vi. rōana
li. vi. i tex. ⁊ in glo. ⁊ in. d. c. 15 in glo.
46 ¶ Querit ēt idē Rt. ea. di. xvij. vtr
iudex delegatus post reuocationē ꝓmis
sionis ad eū ꝑuenire potuerit aliq̄
excōicare. ℟. ꝙ sic: q; aliq̄ ab eius
reuocatio cōmissionis ꝑuentat remanet
penes eū ꝓtās: que sibi fuerat cōmissa.
extra de ꝓcu. auditis in glo. Ibi enī
dr ꝙ in iudice tz ꝙ facit donec intelligit
iurisdictionē reuocatā. Alij aūt ꝓ
babiliter rndet ad. q. ꝙ aut ille qui re
uocat ꝓmissionē itēdit ⁊ exꝑmit ꝙ sit
irritū ⁊ inane qcqd ex tūc ꝑ delegatū
fuerit attentatū aut nō. Si ꝓmo mō nō
tenebit sntia lata postea a delegato. Si
non tenebit' sntia. Idem tz Pan. in. c.
audita. de re. ꝑpo. vbi dicit ꝙ si in lris
secūdis reuocatorijs papa apponit ta
lia verba: ꝑ que clare ꝑz eū voluisse ge
sta ꝑ ꝓiores iudices a tempore date se
cūdar nō valere. Et tūc ītabie sive iu
ste sine iniuste ꝓcesserint iudices: non
dz valer ꝓcessus: vtputa appolnit clau
sulā decernētes irritū ⁊ inane quicqd
gestū fuerit per ꝓres litteras ꝛc. vt in
c. i. de cōcel. ꝓbē. lib. vi. Q̄ sic; simpli
citer reuocat iurisdictionē priori iudi
cū forte cōmittendo secūdo: ⁊ tūc añ
noticiam secūdar litterar valet ꝓces
sus agitatus per ꝓmos tā in partes q̄
3 tertios ꝛpecietes iurisdictionē. ⁊ de
hoc est casus i. d. c. audita. nō eni vide
tur papam cū grauī ꝓtiudicio partis
velle annullare ꝓcessus ignoranter fa
ctū. ⁊ hoc intelligē q̄n ex reuocatōe ꝓ
iudicū generatur tertio. alias aūt non
valz actus: ignoranter gestus. vt in. d.
c. i. vnde si papa dat ꝓnilegiū vni: vt
nō ꝓssit excōicari ab ordinario: nō va
let excōicatio lata ab ordinario ēt igno
ranter. vt in. d. c. i. Si aūt verba essent
ambigua ⁊ generalia. vt in. d. c. audita
q; mādabat reuocari qcqd cēt immu
tatū in cāa tpe missionis nūcij. Et tūc
nō tz reuocatio ꝓcessus legitime atten
tat. rō: q; cum factum sit odiosū ⁊ al

teri parti ꝓiudicatum. dz fieri stricte
interꝓretatio. Et sic dz intelligi de mu
tatione facta per violentiam: seu qui
libet ꝓsumptionem ⁊ nota. ꝓdicta
q; faciunt ad multa.

Excōmunicatio. vij. Quo ad excō
municationē ꝑ viā statuti ⁊ eo
rum q; fiunt a iudice ⁊ qualiter ferri de
bēt ⁊ de multis aliis ꝑtinētibus ad
ista. ⁊ primo ꝙro nunqd statutū certi
loci apponēs certam penam afficiat si
subditos delinquētes in loco data scia
statuti. ℟. glo. in. c. a nobis el. i. de sen.
ex. dicit ꝙ nō subditi ligantur exquo
delinquunt in loco statuentis. Idez cōi
ter tenent legistē. i. cūctos populos de
sum. trī. ⁊ ñ. c. a. Sz Pan. ibi post Jn
no. ꝛcludit ꝙ aut ꝛtim⁹ ꝺ statuto. aut
de sntia. Primo casu aut statutū est ap
tū ꝓpzhēdere subditos ⁊ nō subditos
vt in. d. c. a nobis. vbi sic dr ꝙsquis ur
tū fecerit excōicat⁹ sit. ⁊ tūc etiā nō sub
diti delinquentes in territorio ligantur
Nam lex semper loquit. l. arriani C. de
hereti. Jō incōtinēti. cū nō subditus de
cū nō subditus delingt efficit de iurisdt
ctiōe statutis. ⁊ ligat suo statuto. Aliut
statutū nō pōt ꝓpzhēdere nisi nō sub
ditos: vt qī dicit statutū archiepi. Qui
cūq; archiepūs fecerit aute se crucē de
ferri i diocesi vel ꝓuincia mea sit excōi
cat⁹. Et tūc ꝑm Jnno. nō valet statutū
q; archiepūs nō hz aliquē archiepūm in
subditum. ⁊ sic hoc statutū nō pt ꝓpz
hēdere nisi nō subditos. Post. hoc im
pugnat: q; ꝑm opi. Jnn. sequeretur ꝙ
nō posset fieri statutū ꝛ peregrinos in
loco delinquentes. Panor. dicit ꝙ iste
articulus est satis dubi⁹ ⁊ adderet opi.
Post. nam cū statutū habeat tractum
ad futurum ⁊ sic lex territorij referatur
ad tempus habile. vī statutum valere
dum dicat iurisdictionem in territorio
suo aut fertur sntia gnālis ⁊ pōt hr̄e lo
cū ꝙ supzadictū ē vt tñ extēdatur ad
subditos, sntiantis respectu delicti com
mittēdi. pone exemplū ep⁹ ꝑ sntiam si
am generalē excōicat oēs ludentes ad
azarrū: an forensis sciēs hanc sntiam ⁊

Sfacies icidat i penā: ꝛ dic ꝙ non Et magna ē dfia ꝺ pa.iter statutū ꝛ sen tētiā qꝫ inia assumit vires icōtinēti in cū ꝑ quē ferr. vñ hꝫ tñ ꝑhēdere sub ditos. Sec⁹ i statuto cū hēat actū successiuū: ꝛ viculū sumat tpe vlicti. ꝛ ad dit pa. ꝙ de inia generali ꝺ intelligi. d.c.a nobis. vt puta ꝙ nō subditi delinquētes in loco infantiatis: nō afflictuntur illa pena. ꝛ nō ꝺ statuto pro quo tex. ibi ꝓnūciamerit. Nec ob.c.romana .§. cauēant de sen.ex.li.vi. vbi hētur ꝙ ie tentia excōicatiōis nō pōt ferri ꝑ furtis culpis nisi subsit aliꝙ cā de ꝓsit: puta: mora: culpa: vel offensa precesserit ꝛc. vñ .R. Pa. ꝙ hꝫ ꝙ non obeat talis inia sic ferri: lata tñ tenet. Et sic si iudex excōicat ꝑ modū inie iniusta ē: ni si cā ꝓp ꝙꝫ ꝓmulgat sententia exprimatur. potest ergo sic dicere. cū in dioceſi mea oēs ꝙ sūt fures vel hmōi: incorrigibiles sint nec ꝑdicatio ꝓsit necesse hē mus aliud remediū adhibere. Et ideo ꝙsquis decetero furtū fecerit vel hmōi excōicationē incurrat.

¶ Secūdo ꝗro dato ꝙ si subditi delinquentes ligēt statuto: data scia statuti: ꝙd de ignoꝛāt⁹ statutū. gl.i.d.c. a nobis. dicit ꝙ si statutū punit factum alias dānatum ligat ēt ignoꝛātes. idez vi detur tenere Bar. in.d.l.cūctos. idem do. an. ꝗrit hꝫ Jo. an. in.d.c.a nobis. ꝛ in.d.c. vt animarū. ēt vñ ibi tex. ꝙ ea nā statutū ibi excōicabat cōmittentes furtū ꝛ tñ nō ligat ignoꝛātes. ꝙꝫ factū sit alias dānatū. Sꝫ pa. in.d.c.a nobis dicit ꝙ opinio gl. vñ ꝓior ꝺ rigore ture. hꝫ opio Jo. an. sit equior. nō. n. licite pōt quis allegare ignoꝛāntiā: cū scire debebat factū eē dānatum. Ubi autem statutū punit factū, alias nō dānatum tūc ꝓbabiliter ignoꝛātes nō ligāt. ꝛ ex cōiecturis ꝓbabilis scia vel ignorantia. Et in dubio recurrēt ad iuramētū ipsius deliquēti ar. c. si vo. el. ij. de sen. ex.

3 ¶ Tertio quero nūqd subditi statutis delinquēs ex territoriō afficiat pēa statuti. ꝛ. ꝙ nōligeſ. videt ter. i.d.c. vt alias. in fi. ubi extra territoriū tuſdicēti nō petur ipsume. Sꝫ bar. i.d.l.cūctos. distiguit ꝙ aut statutes expresse intēdēt ligare subditos deliquētes ēt extra territoriū. ꝛ tūc ligāt ibāt. exēplā. dic statutus. Quicūqꝫ cōmiserit furtū. vbi cūqꝫ sit excōicat⁹. Iste statutū ē gnāle ꝛ tūc restrigit ad territoriū statuentis. Sꝫ pan. in.d.c.a nobis dicit ꝙ multi moderniores legiste in.l.fi.ff.de iurisdom. tu. tenēt oppositū ꝛ ꝗ credit' Panormitanus. vt nūqꝫ deliquētes extra territoriū afficiantur statuto. qꝛ. d.c. vt alias nō dicit illū nō ligari ex defectu voluntatis statutis. sed potius ex defectu potestatis: vt patet ibi: qꝛ extra territoriū iurisdicenti ꝛc. ꝛ per hoc quidam dicūt ꝙ si statuto epi cauet ꝙ qcūqꝫ ludens ad azarum sit excōicatus ludens in loco exempto intra territoriū dicti statuentis nō incurrit excōicationē prout tenet Io. an. in nouella in.d.c. vt alias qꝛ. sm enim locus extra dioceſim ꝛ locus exemptus equiparantur.

Additio. hāc opi. ēt ꝛ Jo. cal. p 4 ēps de of. oꝛ. li. vi. ꝛ per gl. in cle. ꝙnus de so. cōpe. qꝛ locus extra dioce. ꝛ locus exemptus equiparantur. inducit ēt c. luminoso. xvij. q. j. ꝛ. c. i. de sta. re. lib. vi. ꝛ cle. fi. de priui. ꝑ que ꝓ ꝙ exceptis quibusdam casibus nullā iurisdictionē vel ptātē habēt epi in locis exēptis. Bar. tñ sil. ꝛ Fede. ꝓsulto solo tenētur oppositū hac rōne. qꝛ locus exemptus est de dioce. ꝛ territoriō epi qꝛ si non esset de dioce. frustra impetrarent priuilegium exēptionis. Sed Bel. in.d.c. vt alias credit opi. Jos. cal. esse verius: em. et hec opi. videt tenenda. ꝛ ex ꝓdictis ꝓ ꝙd dicēdū de alia. q. statuto epi cauet ne quis accedat ad que uis monasteria monialium sub pena excōicatiōis ꝛc. an sit excōicat⁹ q accedēt ad mōasteria mōialium exēpta. dicūt quidam ꝙ sic si sine inia illius ad quem pertinet accedunt: qꝛ sine prefata inia accessus est ꝓhibitus. vt in.d.c.i. Et tō si episcopi vt compescant tales accessus: adāmi penam licite sa-

etiã. ꝛ ꝯ ligãtur. Nec dicẽdũ ꝙ delictũ cõmittatur in loco exempto solũ sed ẽt in nõ exempto. vꝫ cũ accedunt añĩs puenerint. Sz ista obstare videtur dictis, in ꝓcedentibus. q. nã si intrantes dicta mõasteria exempta. ꝛ ibi delinquentes nõ incurrũt excõicationẽ ẽt ꝙ maius est min⁹ accedẽtes. Nõ ob. ꝙ accessũs sit ꝓhibit⁹ de iure cõi qꝛ fateor. nã ꝓpter hoc nõ sunt excõicati. Nec ob. ꝙ ẽt ꝑñt ꝓpelcere tales accessus ꝛ addere penam. hoc fateor nõ tñ simplr ꝛ generaliter ꝓhibẽdo sed ꝙñ spãliter ꝓhiberẽt: vtputa: dicẽdo. nullus vadat ad monasteria exẽpta vl̃ non exẽpta vt dicemr in. §. se. Nã tunc talis ligabitur. See⁹ aũt si simplr loqueretur. vtputa dicẽdo. nl̃ lus vadat ad monasteria. ꝛc. vel nullus⁹ intret ꝛc. nec ob. si diceret ꝙ hoc casu delicta remanerẽt ipunita. qꝛ ad hoc rñdet Se. in. d. c. vt aiaꝫ. ꝙ talis poterit cõuenirí sup hoc cora suo ordinario. tñ. q. vi. c. i. Nec est verꝫ ꝙ ꝑ delictũ quo ad excõicationem ꝓmittatur in loco non empto. ſ. añĩs pernerint ad dicta mõasteria. Iz male sa ciãt accedẽdo ad mõasteria ꝑdicta sine lnia eoꝝ ad quos pertinet. Quid aũt ꝓtineatur noie mõasterij. ℟. Nicolaus papa. in. c. exũt de. ℟. sig. li. vi. dicit ꝙ nomine monasterũ ſteligitur clausꝰ dom⁹ ꝛ officine interiores. Et ꝯ dic ibi papa ꝙ ad alia loca vbi ẽt seculares vadãt. puta ad portã vel in ecclesiã nõ est ꝓhibitũ accedere. Secus tñ vbi ꝑlatus ꝓhiberet nõ solum ingressum: sed etiã accessũ qꝛ tũc non liceret ẽt accedere ad portã min⁹ intrare eccl̃as. qđ no. qꝛ quotidianũ.

5 ¶ Sed quid si statutũ locꝛetur ꝑ verba. spãlia: vtputa dicẽdo: ꝙ nullus cõmittat furtũ in aliquo monasterio exempto: vel nõ exempto. vel ꝙ nullus subditus vadat ad monasteria exempta vel nõ exempta. ℟. do. Phi. ꝺ petrus in. d. c. vt aiaꝫ. ꝙ ex aliã cã iusta vel honesta ꝑt eos statuere ꝙ subditi sui nõ vadãt ad tale monasterũ ẽt exemptũ vt scꝛet illos. vl̃ illas de tali monasterio ad malum ꝑpotare. vel quid simile.

6 ¶ Et per predicta ꝓtest decidi alia ꝙsito quotidiana a quo debeat peti lnia eundi ad mõasteria exempta. an ab eo ꝓhibente tale accessus sub pena excõicatiõis: vel ab illis q habent curã taliũ mõasteriorꝫ exẽptorꝫ: vt ministri minorũ vel ꝓdicatorũ ꝛ hmõdi. ꝛ dici ꝓtest ꝙ i casu quo episcopus facere ꝑt tale statutum ẽt de mõasteriis exẽptis: petẽda est licẽtia a dicto episcopo. Secus si statutũ episcopi loqueretur generaliter. non specificãdo dicta mõasteria exẽpta qꝛ tunc vꝫ peti licentia ab illis qui curã ꝑñt dictorꝫ mõasteriorꝫ.

7 ¶ Quero episcopus excõicat. oẽs q furtum fecerint nõ ꝑ viam statuti de quo dictũ est. ℟. sufficienter. sed ꝑ viaꝫ snie. nunqd subditi eius talia cõmittentes extra suã dioceſim sint excõicati Doc. in. c. ſi. de so. ꝓpe. ꝛ i. d. c. a nobis ꝓcludũt ꝙ iudex ꝑt excõicare suum subditum ꝓmacem extra territoriũ An autem hoc casu sufficiat snia generalis. An vero requiratur snia spãlis. hoc est ꝙ specifice agatur ꝑtra eũ Dicũt quidam ꝙ non sufficit sententia generalis qꝛ sẽtẽtia generalis fꝛ eos equiparatur statuto in duob⁹. nã sicut statutũ non ligat ignorãtes. nec exũtes extra territoriũ statũtis ita nec sentẽtia generalis. vt notat gemi. post Lap. in. d. c. vt aiaꝫ. limitat tamẽ Se. hoc vltimũ verum in sententia generali ꝑtra delinquentes in futurum extra dioceſim: sed bñ ligat eos ꝙ taꝫ deliquerunt ante sententiam lz extra territoriũ existentes tpe sententie. Sicut ligaret snia spãlis. cuꝫ sit eadẽ rõ vtrobiqꝫ fꝛ Lap. hec Se. ꝛ hoc dictũ ge. aliq̃ credũt verũ si subditus haberet notitiã illi⁹ snie. Itẽ ꝙ delictũ fuisset cõmissũ in dioceſi iudicis domicilij. nec ob. qđ colligit ex. d. c. a postolice sancta glo. decle. ex. ꝙ ignorãs ꝓtest excõmunicari qꝛ ille ex. loqꝛ in ſen

ſtria lata ſpecifice ℈ aliquet. q3 tñc ẽt data ignorãtia ligat imo pl' lata ℈ ñ mõſtrũ. vl ñ citatũ i ducit viculd. ſicut dicũt qdã de paulo q excõicauit comitẽ thũ abiũtẽ. ad l3 gl. i. c. romana. de ſẽ. ex. li. vi. ꝯclude ℈. ꝯ ſi epc̃ mãdat gſia liter reſtituit res furtiuas ſ3 pẽa excõi catõis late ſnie. ꝯ q ꝯmiſit furtũ extra dioceſi3. ñ icidit in penã. ſec' ſi ſpãr ageret ℈ ſ3 dñũ. ẽt ꝑ ꝟlicto ꝯmiſſo alt di. q3 ℈facẽdo incurrit penã excõicat

8 ¶ Quid ſi forẽſis delinquẽs in alie no territorio. z inde recedens. an poſ ſit excõicari Dic q ñ niſi fuerit cita tione ꝓcuentus añq3 recederet a iu riſdictõe illius territoꝛ̃ij. an quo delin quit. vel niſi ad regſitionẽ predicti in dicto iudice ſub quo degit ipſũ citaret put ẽ iure tenetur. vt notat' ꝑ doc. i. c. ſi. de. fo. ꝓpe. vt iret ad reſpõdendũ z parendũ. q3 ſi ñ faceret poſſet excõi cari. l3 exiſteret extra territoꝛ̃ium. Et hoc vez in illo. q ñ ℈ domicilũ ſub iudice ſub quo deligit. ſec' ſi ℈ domi cilũ q3 tñc põt citari z excõicari. etiã exhibẽdo extra territoꝛ̃ũ. ℈ Pa. ibi dẽ q ẽt dẽ q cũ ſubdit' rõe domicilij eſt abſis. cõclude ſm cõem opinionẽ q℈ citari ꝑ iudicẽ domicilij quo ad eõ effect'. z citatio decernitur facta i ꝓprio territorio ipſius iudicis l3 nun cius exeq̃tur extra ꝑ̃ũ territoꝛ̃ũ. q3 illa executio nũcij ñ ẽ iudicialis. iõ ſit exerceri extra ꝑ̃ũ territoꝛ̃ũ. l3 pau. de elea. i cle. paſtoral. ẽ re iudi. te neat ℈ũ. ℈3 doc. moderni tenẽt, pri mum. Sed ſi poſt delictũ cõmiſſũ re cederet. z alibi caperet domicilũ. eẽt ſecurus dũmõ ñ eẽt citatiõe ꝑuent'

9 ¶ Quid ſi is q ſnia3 generalẽ ꝓmul gauit mozẽ vl monetur ab offõ. nun qd q poſtea ℈facit ẽ excõicat'. ℟. pa. in. d. c. a nobis. diſtinguit. An hoc ſit ꝑ viã ſtatuti. an ꝑ viã ſnie. ſi ꝑ viã ſta tuti eñ ſtatutũ ſit qđ ſit ꝑpetuo durat niſi exꝑſſe fuocetur. vt i. c. fin. de offi. lega. in ſnia ꝙo dic ꝯcludẽdo notata i l. ñ. ff. de pe. z in. l. i. C. õ poſtulãdo. z i e. vnico õ ma. z obe. li. vi. q aut ſnia i

iecit vinculũ tpe ꝓferentis: aut ñ ꝓ mo caſu: aut vinculũ eſt momẽtaneũ z tñc durat ẽt vltra tp̃s ꝓferentis exẽ plum in excõicatione vel. publicatione bonoꝝ: vñ excõicatus ꝑ epm remanet ẽt excõicatus poſt mortem epi. ad hoc c. paſtoralis. de offi. ordi. Aut habet cãs ſucceſſiuam. z tunc': aut cũ cãe cogni tione ſententia fuit lata z durat effect' ſententie vt in. d. l. i. Aut ſine cãe cogni tione: z tunc non durat vltra tempus ꝓferentis. z ſic loquit dicta. l. ñ. Et ꝑ dictis adde glo. in. c. pe. de cle. ñ reſi. q. notabiliter ſenti ſententias nõ expi rare. z predicta ꝓcedit quo ad effectum exẽ ſnie. pducti. l3 reſpectu effectus pro ducendi in futuruꝫ ſnia rollãt ꝑ remo tionẽ ſnientis q3 pendebat ex iuriſdi ctione ſua. z hoc caſu ꝓcedit gl. in. d. c. a nobis. que vult q3 interdictum ſiue ſnia excõicationis ſimplr lata non du ret vltra tp̃s ꝓferẽtis: niſi ſucceſſor confirmet. ſecus ſi: diffiniẽdo ſtatutũ facit vel decretũ. Itẽ dici põt q3 ſnia excõi cationis nõ ligat vltra tp̃s ꝓfixũ in ſnia z ꝑ predicta ꝑ3 riſio ad. q. quotti diani ecce' epc̃s facit monitoriã q3 gcũ q3 ꝯ3 inſtra vel ſcripturas tuty. j. xv. dt es debeat manifeſtaſſe: allegn ꝛc. pe trus q habebat hmõi ſcripturas. j. dicti terminũ erat abſẽs. z ſic ignorabat poſtmodũ elapſo termino epiſcopus fulminat excõmunicationẽ. Demum petrus venit ad locum z certioꝛatur de dicta ſententia z non reuelat. An ſit ex cõmunicatus. Dicendum eſt per predi cta q3 non: q3 talis ſententia vltra ter minũ vl tp̃s ſtatutẽ ſtatuti nulli ꝯ3 vigorẽ

¶ Sola ꝙſuetudo abſq; ſnia vel con 10 ſtitutiõe nõ reddit aliq̃ excõicatum

¶ Quib' ex cãis ſnia excõicatiõis ſit 11 ferenda. ℟. tres cauſe ꝑñt eſſe. Prima eſt ꝙtumacia: vt q3 gs fuit vocat' ſiue monit' ꝑ iudicẽ trib' edictis: vel vno p'oibus': z ipſe ſit contumax. ſcõa: q3 gs ex aliquo certo dãno: vel offenſa: ꝑ qua nõ vult ſatisfacere. excõicat. Et ꝑbant predicta duo extra ꝛ̃ lit. nõ ꝓte. qñ frequẽter. xi. q. iij. certũ. de. ꝑ. fig.

ex pte sup̃ius cañb⁹ dicit tho. nullus
dz excõicari nisi p peccato mortali. z
qz i dãnificãdo aliquẽ corpaliter siue in
reb⁹ tpalib⁹ aliqa mortaliter peccat: ĩ
p dãno tpali ecclia cõicare pt. Iz qz ex
cõicatio é grauissima penaz: nõ dz in
fligi ẽt p peccato mortali nisi contu
max qs fuerit. tãc. n. posit cõ mõit⁹ fue
rit excõicari pt. Terna cã sine mod⁹
excõicatiõis é qñ psona ignorat: sed
excõicatur i generali. vt qcũq; furtuz
fecerit ꝛc. p peccato ꝑo alteri⁹ nemo
dz excõicari. xxiij. q. iij. si habes.

12 ¶ Quo dz ferri snia excõicationis. Rz
dz ꝓmitti triplex mõitio: vt vna p tri
bus. Aliter est iniusta: z iudex est sus
pensus p mensem ab ingressu ecclie
extra eo. sacro. Sz dz habere tpis con
uenientia interuallazniũ fuerit neces
sitas aliud suaserit: z dz ferri i scripti
ptinẽtib⁹ cãm excõicationis. aliter ex
cõicans est suspensus nõ solũ ab in
gressu ecclie sed ẽt a diuinis p mẽsez
que si exequatur irregularis efficitur
nec mũ p papã poterit cũ eo dispẽsa
ri extra co. cum medicinalis. li. vi. sed
hec pene nõ tãgunt epos cũ non fiat
spãlis mẽtio de eis sicut oportet. vt in
c. qz piculosum de sen. ex. li. vi.

13 ¶ An aũt in hmõi censurã incidant
prelati regulares si nõ seruãt ea q. d.
sũt. Rz. p notata a doc. in. d. c. cum me
dicinalis. marie p ge. q qcũq; sit ille
q dz ptãe excõicãdi ẽ astrict⁹ vt ꝑbat
tex. ibi glqs. Et sic loquẽdo vniuersa
liter nihil excludit. Zap⁹ ãt tz q hõi
regulares nõ incurrãt in hãc pens. di
cit. n. q duz esset q isti plati regulares
q quottidie hẽnt monere mõachos.
z singulis horis dici corrigere. vt sem
per hẽant calamũ z cartã ꝓmanib⁹.
Predicta intellige vt dictũ é. ĩ. Littio
dz Pan. in. c. reprehensibilis. vel ap
pel. vbi regula religiosorum seu con
suetudo daret certum modum in ex
cõicando. Sed si ipse prelatauellet. ex
nouo mandato excõicare aliquẽ subdi
tum vltra expẽsse ꝓtenta in regula
z vltra ꝓsuetudines generales ordinis

tũc crederem in pens incidere prela
tum. nisi seruaret formam dicte con
stitutionis. Nam videtur tunc teme
rarie agere z nõ solum dz intelligi iste
textus. de excõmunicatione effectuali.
verum etiam si non haberet effectum
Et secundum Glo. ibi hec decretalis
habet locum quando sententia fertur
etiam contra personam incertam. Et
sic est sententia generalis. Dicit tamẽ
direc. libro. tertio q si sententia nõ po
tuit scribi. quia periculuz erat in mora
nõ hz locum hec pena bm Jo. an. qz
ẽ casu excõicator: ñ fuit i cãpa. Et no.
p dictũ. ẽ. de regularib⁹: q ffres ꝑdi
catores hñt ꝓuilegiũ vt possit obtiere
absolutõz a suis ꝓfess: ib⁹ sup suspẽsio
ne z irregularitate quas ꝓtulisset cõtra
snias excõicatõis. suspẽsionis. z interdicti sine scripti ex icautella
cle. exigẽtib⁹. z cũ ẽ ꝓuilegiũ sit ꝓcel
suz ordini ꝑdicatoruz extendit ad mi
nores p bullam aureã.

¶ Quid si metropolitan⁹ exis i dio 14
ceñ suffraganei veniat ꝺ snians ab eo
latis. Rz. ho. dicit q sicut snia vel canõ
non ligat ꝓterẽtẽ. sic nec ꝓterentis su
periorem. puta metropolitanũ ꝓpriũ
ex de maio. z obe. cũ inferior. Iz hug. di
cit hoc casu metropolitanũ ligari nõ
snia hominis. sed iuris. idem dic. li.
iij. idem Bar. dz. z archi. in. c. licet. de
elec. li. vi. z Bos. dicit q illa regula fal
lit que habet q inferior superiorem li
gare nõ pot. cũ maior deligat in iuris
dictione minoris. vi. q. iij. placuit. nec
ligatur snia puri hominis. sed cano
nis cũ incidat in factum ĩ dãnatum
z eps auctoritate aplica generaliz ha
beat auctoritatem canonem faciendi
a quo nullus excluditur. vñ tal⁹ dicit
snia pape. z idem dicit Archi. q ipse
episcopus qui statutũ fecit si faciat ꝺ
factũ damnatus p excõicationẽ q ex
cõicationem incurrit. Immo plus di
cit q eps nõ pot dispẽsare ꝺ ꝓpriaz
ꝓstitutionem: nec ẽt ꝺ consuetudines
generales ex quibus aliẽ ius tam ẽ ac
quisitũ. Sed si vult eps nõ ligari de-

firmat tps statuta. alioquin ligabit. ꝯ Inno. in. c. ꝯ ad monasteriū. de sta. mo. dicit q̄ cōditor canonū licet ꝓtra suā dispēsare ꝓstitutōes ēt sine cā q̄ fuerūt fuit mot⁹ ad cōdēdum ita ad tollēdum siue dispensāt. ⁊ p hoc est Joā. in regula generi. in mer. ⁊ in regula. cui licet viceno ēpm posse tollere ⁊ dispensare ꝫ suam ꝓstitutionē. ⁊ hoc dicit firmare vniuersum. ⁊ minime sunt mutanda quicqd̄ sentiat archi. in. d. c. licet. Bo. an. limitat: nisi ꝓstitutio transferit in privilegium vel Xpi. ⁊ sic pōt intelligi opi. ꝓxa vel nisi ꝓstitutio essꝫ iurata. q̄ tūc stante constitutione. non posset dispensare. cū seipm a iuramento absolute non possit. Hanc ēt opinionē ultimam ꝫ pa. in. c. i. de rap. ⁊ hec opinio vt cōis fm Ha.

15 ¶ Quid aūt si ēps cōicat in damnato crimine cuꝫdā: quem ꝓpter crimē excōicauit. nūqd̄ eādē sniam incurrat sicut ⁊ vnus alius. Xp. fm Ray. q̄ sic. ⁊ hoc auctoritate canonis. ⁊ vt refert Astesā. li. vi. huius opinionis est Host. ⁊ Inno. q̄ talis ligatur a canone. occasione sniē sue. ⁊ iste casus multum differt ab immediate precedenti. nam ibi. licet statutum episcopi habeat vīs canonis. est tñ lex inferioris. vel sui ipsius ⁊ ideo ligare non potest directe superiorē vel seipm. Secus vero i ista participatione: pp quā talis non ligat sua snia sed snia canonis vel pape.

16 ¶ Sed pone q̄ ēps excōicet aliquē cū participib⁹ suis: seu fautorib⁹ crimināto. postea participet cū tali i crimine dānato nūqd incurrit eandē sententiam. Xp. Ral. dicit q̄ sic. sed Gof. dicit q̄ non q̄ participes ligantur sententia hominis in hoc casu. xi. q. iij. excellentissimus. nemo aūt ꝓpria snia ligatur Host. vero dicit q̄ ille qui participat cū sic excōicato. si sit aliꝰ q̄m ꝓlatus duplici iure sniam eandē incurrit ⁊ duplici vinculo ligatur Vno auctoritate canonis: ⁊ sic verum dicit ral. alio auctoritate sniam ferentis: ⁊ sic ꝺnz vtrq̄ Gof. Si ēt sit ꝓlatus tñ ligabit tñ vna. s. canonis.

¶ Sz quomodo is q̄ tulit sniam participabit in crimine cū criminoso. Xp. Astesā. de mente Ho. q̄ hoc potest q̄ accidere: vt si tractē excōicauit ꝓ rapiis mihi factis: quē forte odit: ꝫ hoc fecit coactus per superiorem nihilominus latenter fauet raptori: ⁊ cū eo participat: ⁊ eū ꝛceptat vel pone q̄ cognouit mulierē quā excōicauerat pp̄ fornicationem. 17

¶ Quid si iudex dicat excōico vnū de his duobus. Xp. fm. hō. credo sine ꝓiudicio q̄ ille ē excōicat⁹ de quo iudex intellexit. Si tñ ñ pōt scire: neuter vitandus est. Similiter nec excōicat⁹ ē si vaga fuerit eius intentio. 18

¶ Quid si dicat. Excōico te si appellas Jo. an. ⁊ Inno. tenent q̄ est excommunicatus. si appellat. Ꝓ hō: q̄ excōicatio ⁊ appellatio videntur in eodem momento concurrere. ergo excōmunicatio tanq̄ gladius spiritualis ⁊ penetrabilior debet censeri in dubio precessisse. Secūdo q̄ excōicatio non fundatur super appellatione: sed sup contumacia: ⁊ inobedientia in actu appellandi. Sed ante appellationem precessit contumacia valida ergo ꝛc. Sed Burri⁹ tenet q̄ nullo mō iste sit excommunicatus q̄ non videtur purificata ꝓditio: vbi appellatio intercessit. cū ante non dicatur appellare ꝫ appellare velle. ergo cū non sit purificata ꝓditio anteq̄ appellet. non dz iudicare in sniam excōicationis. cū conditio regrat impletēm effectū. Secūdo ista snia est lata post appellationē ergo continet intollerabilem errorem videtur enim excōicatus si se defēdat q̄s fieri non dz: cū defensio sit de iure naturali. Ad primū ar. dico q̄ excōicatio ⁊ appellatio non concurrūt in eodem momēto. sed successiue. i. excōicatio post appellationē. nō ob. q̄ gladius spūalis est penetrabilior. Dico q̄ hoc fieri deberet: si fieri posset salua rōne recti sermonis. Sed hoc fieri nō pōt salua rōne recti sermonis ⁊ ꝓbis 19

iudicis qui voluit q̄ nō ꝓtius incidat
in excōicationes ꝯ appellatio fuerit in
terposita. ergo ipsas excōicationes nō
cēsibim⁹ ꝓcessisse. nō ob. qđ scōa dr. q̄
excōicatio sundat sup ꝓtumacia nō su
per appellatiōe: q; dico q̄ ante appel
lationē nulla ꝓtumacia est ꝓmissa: cū
nō dicatur apellare. sed appellare velle
vel dato q̄ aliqualis ꝓtumacia ꝓcede
ret. illa tñ ꝓtumacia est facto appella
tionis ānera p iudicē. vnde aī factum
ꝓlati nō dr in pena icidere ſm Bu
trīū. ſ. pp ꝓfessores simplices vari pōt
alia. ℟. dicit: que tñ in effectu cōcor
dat cū opinione Bu. q̄ est Host. vz q̄
si appellatio est iusta nō tr snia. si ve
ro est frivola: tr snia. & hoc dz per supe
riorē iudicem determinari.

20 ¶ Quid si iudex dicat. Excōico te si
talē elegeris vel huiusmodi. ℟. dix. li.
iu. q̄ in his sequenda est intentio ex
cōicantis: que si fuit vt tñ post electio
nem fit excōicatus: tunc tenet electio.
Sed facta electione incidit statim in
excōicationē. Si aūt apparet q̄ de in
tentione excōicātis sit q̄ velit q̄ sit ex
cōmunicatus simul cū electionem fa
ciet de facto: tūc electio non tenebit &
excōicatio tenebit. Et idem vk si de in
tentione excōicantis dubitetur: q; ḡci
to verba electionis ꝓfert. erit excōica
tus & electio non tenebit. Penetrabi
lior est gladius dñi. ſ. snia excōica
tiōis. ꝯ facti hominis. ſ. electio:

21 ¶ Si iudex dicit. excōico illū: vel filia
m̄ba: intelligit de excōicatione maiori
extra eo. sequē. & ides dicēdum credit
astē. qñ iudex aggraūādo snias excō
municat aliquē cum ptīcipantibus si
bi. Et ꝛs quidā dixerūt hoc esse restrin
gendū ad illos solos qui participant
in crie tñ credit q̄ extēdendū est ad q
tīc pātes in cibo locutiōe: & silibus ar.
extra eo. qđ in dubijs alās nō cēt aggra
uatio snie: cū sine hoc aggrauatiōe pti
cipātes in crie maiorē excōicationē in
currūt. extra eo. nup. Per hāc aūt ag
grauationē nō credit plonas exceptas
x. q. iij. qñ multos ligarū: nisi hoc a'p

ferente snīam exprimat: sed illos solos
qui ante hmōi aggrauationē excōica
tionē minorē incurrebāt ex hmōi pti
cipatione ar. d. c. qđ in dubijs. & c. ſsti
tutionē. & c. statutū⁹. eo. ti. li. vi. idem
Bar. & Rob. addit & astēn. de mente
Rob. q̄ gēliq; cū excusat cōicantē cuj⁹
excōicato sine aggrauatione snie excu
sat tñ ab excōicatiōe minori. excusat
& a maiori cōicantē cū excōicato & cū
particīpantib⁹ sibi nisi a ꝓcēte snias
aliud sit expressum.

¶ Quid si iudex dicat excōico te cuj⁹ 22
oibus ptīcipantib⁹ tuis. an ptīcipātes
in crie dūtaxat sint excōicati maiori ex
cōicatiōe. ℟. Pan. in. d. c. q̄ in dubijs
de mēte doc. dicit q̄ aut gs est excōica
tus cū ptīcipātib⁹ & fautorib⁹ suis &
tunc sue ptīcipet in crie sue extra crī
men icidū in eandē excōicationē vt in
c. qđ in dubijs. aut est excōicat⁹ cū par
ticipātib⁹ tm & nō cū fautorib⁹. & tūc
aut quis cōicat in crie & incidit in ma
iorē. aut cōicat in oīone & hmōi & tūc
est excōicatus minor. & hoc vltimū mē
bū putat ver. Pan. & p hoc. ar. in. d. c.
statutū⁹ vbi cōicans in osculo seu co
medēdo dī ꝓceps. sine ptīcipare ex
cōicato vt includat sub illa snia excō
munico te cū ptīcipibus tuis.

¶ Quid si prelatus dicat. Habeo te 23
p excōicato & hmōi: nunqd vere erit
excōicatus. ℟. ſm quil. Si per talia ver
ba agatur in foro iudicij. nō reputabi
tur excōicat⁹. nisi aliter ꝓfiterit de in
tentiōe excōicantis. vt q; semp solit⁹ ē
ita dicere & hmōi. in foro aūt penitēn
tiali. eligēda est tutior via. ſ. vt putet se
excōicatū & absolutionē petat. idē host.

¶ Quid si dicat. excōico te & absol- 24
uo. ℟. ſm. ℞. ſi voluit iudex simel ex
cōicare & absoluere. nihil egit. Si aūt
voluit excōmunicare & posita absolue
re vtrunq; valuit.

¶ Quid de dueb⁹ qb⁹ mādatū ē vt 25
aliquē excōicent: & vtroq; eor. eodem
mōēto dicit. excōico te: si ille non ex
cōicat te. ℟. ſm Ugo. vterq; illorum in
dicium excōicati: q; intentio eor est q̄

ste excõicetur. ꝛ est. sensus excõico te
ꝛc. q; nescio vtꝝ ille excõicet te. ꝛ tũ
excommunico te. vt sic non euadas
penam excõicationis.

26 ¶ Quid ỽ excõicatdib⁹ q̃ ꝑ tutor⁊
vt damnoso oculis ꝑcutitur sic. excõ
municamus oẽs illos q̃ tale furtũ vt
dãnũ fecerunt: ꝛ omnes q̃ de hoc alt
qđ sciuerũt: nec reuelauerint aliud nũ
qđ ille qui sciuerit hoc quocũqꝫ mo-
do: reuelare teneaꝫ odina passo vt alij
ꝝ. q̃ nõ teneãt reuelare odnũ passo q̃
hec ſnia intelligi debet de reuelatione
ſtenda a ꝓlato ecclesie non dãnũ pas
so. Sed nec ꝓlato tenet ille q̃ solus
scit reuelare. imo tenẽt non reuelare
publice. Sicut notat Ugo. de testib⁹
sinodalib⁹. xxxv. q. vi. cps in sinodo
in hoc tñ casu credo q̃ teneaꝫ reuela
re ꝓlato occulte. vt corrigat occulte.
nõ publice. hec Rob. Sed si ille scias
q̃ possit ꝓbare. nõ tñ tenetur in reue
lando publice suis expensis ꝑcucere
testes ꝛ in iudicio trahere reus.

27 ¶ Quid de illis q̃ excõicati ordines
recipiũt. ꝝ. si scientes se esse excõica-
tos receperunt a susceptis ordinibus
sũt i ꝑpetuũ ꝺponẽdi: si sũt cũcti secu
lares. Si ỽo ñ recolẽtes semꝫ: ꝑ quo
in excõicatione inciderũt. vel factum
quidẽ sciẽtes. sed iuris ignarꝫ: nesciẽ-
bat esse excõicatos tũc cũ talib⁹ si sũt
seculares: archiepi⁹: vel epi dispẽsare
nõ pñt asdcꝫ mandato sedis aplice.
Si ỽo sunt regulares abbates ipsoꝫ
post iniunctam penã ꝛ pactã: pote
rũt cũ eis dispẽsare: nisi graue fuerit
ꝛ notabile factũ. vel qui tecti adultus
fuit ꝛ discretus vt violẽter ℨ oblitus
nez ꝛ ignorãtis ꝓsumat ꝓbant hec
oia extra eo. cũ illorum in ſi.

28 ¶ Quid fiet de fructib⁹ ecclesie cle-
ricꝰ excõicati. ꝝ: ſz Ber. debẽt assigna
ri alicui: qui celebret ꝑ eo donec ipse
est excõicatus. ex̃ de ap. peruenit. Qõ
si iniuste fuit excõicatus recuperabit
fructus sibi sublatos. ij. q. v. super cás
ſdẽ Nat ꝛ Bol. Si ỽo iuste: non põt
C. de re. mil. l. cũ allegatis. li. xij. Nost.
tñ limitat predicta: vt refert astẽs. li.
vij. qđ tu excõicatus in ſnia dormit.
hoc est qđ tu est i mora petende ab-
solutõis. q; nõ ỽs ꝓpere beneficiũ
qui nõ facit seruitium extra de ap. pa
storalis in ſ. fecus si nõ cẽt i mora. ex
tra de ꝓcess. ꝓte q̃ diuersitatem.

¶ Quid si nõ hz vñ viuat cicius ex 29
cõicat⁹. ꝝ. astẽs. fm Jo. q̃ puldẽs. ẽ
et interes de bõis ecclie. q; etiã depositi
tio puldetur. l. di. studeat. ne cogatur
in opprobriũ cleri mendicare.

¶ Utꝝ ſnia excõicatiõis lata sub cõ 30
ditõe liget ante ℨ extet ꝑditio. ꝝ. fm
Host. non ligat extra de ap. preterea
el. ij. ꝛ extra eo. a nobis el. i. vñ. ꝛ si pẽ
dẽte ꝑditõe appelletur. tz appellatio
ℨz si pure ferret ſnia: nõ reuelaretur
ꝑ appellatõez. d. c. pastoral. trãsfert tñ
cẽt cognitionẽ i suptoꝛẽ ex̃ eo. ꝑ tuas

¶ Sed qd si pẽdẽte ꝑditione definat 31
rẽ eius subditus. ꝝ. tenet ſnia: nisi ap
pellet extra de so. ꝑpe. c. pe. extra. de of
ſi. dele. grauem. ꝛ. c. relatum.

¶ Pone q̃ aliquis excõicet post ap- 32
pellationẽ: nõ tñ ꝓsequitur eã: nũqꝺ
rata manebit ſnia. ꝝ. q̃ nõ. aut. n. ap
pellatio tenuit: aut nõ. Si sic: excõica
tio postea nulla fuit ipso iure. d. c. per
tuas. ꝛ ita siue ꝓsequatur appellatio
nẽ siue nõ: nõ efficitur ꝓria aliqua. si
non tenuit ergo excõicatio ꝓria facta
statiz tenuit hec astẽs. de hac mã vi-
de. ũ. appellatio. ℨ. iij. ꝛ. iij

¶ Quid si iudex dicat. excõico te si 33
habes res furtiuas. nũqꝺ ꝑ appella-
tionẽ suspẽdetur. ꝝ. fm ho. nõ suspẽ
detur si hz res illas. Si tñ occultiz ẽ
ecclia nõ iudicat de occultis.

¶ Quid si dicat. excõico te: q; si secꝫ 34
sti furtum. ꝛ tñ falsuz est. ꝝ. fm. ℣℣.
Ho. ꝛ Inno. Tutius est dicere q̃ ex
cõicatio teneat. vt. xi. q. iij. c. i. ꝛ. c. si
ẽpo q; non est error itolerabilis ex-
ꝑssus ꝛ cũ hz si falsa. nõ tñ est ipossibi
lio vñ ꝓsilẽdũ est q̃ absolnat ad cau
telã. q̃ ad ſoꝛ iudiciale. Sz q̃ ad deũ
si est ligat⁹. nisi tone ex ꝓcepto vide
tñ ad ꝑdicta que notãt doc. in. c. inter

ceteras de re iudi. ꝛ Pan. ibi. Quod aut ſnia ꝓtinet cām falſam ꝛ tūc aut cā eſt notorie falſa ꝛ impoſſibilis. ꝛ tūc non ꝛs ſnie etiaꝫ ſi ſit excōicatiōis. ex emptum ſi iudex condemnauit ve ex cōicauit ennuchum. vel infantem. q̄ pregnantem reddidit montalem. aut cauſa notorie eſt falſa. ſz nō ipoſſibilis. vtputa iudex cōicauit aliquem q̄ ſpoliauit eccleſiā cā incēdio. ꝛ notorie cā eſt falſa: non tñ impoſſibilis q̄ hoc potuiſſet facere. ꝛ arch. in c. vene rabilib⁹ eo. titu. li. vi. dicit taleꝫ ſniaꝫ valere. ꝛ logtur in excōicatōe. ꝛ furte potuit moueri: q̄ iura in nullitate ex cōicationis loquūt: q̄n in ſnia fuit ex preſſus error: itolerabilis. ꝛ hāc opti nioné tz gl. ſaltē in excōicatiōe. i. d. c. per tuas. Sz. d. an. tz q̄ ſnia excōica tionis notorie falſa nō vz q̄ tuſta ſnia ſuſtinet pp pſūptionē iuſtitie q̄ cadit ſuper dubio. c. cām de re. iudi. Secus dicit in cā miſſeſte falſa. ꝛ hoc putat veriſſimū. Pan. nō ob. q̄ iura in excōicatiōe faciunt mentionē de expreſ ſione erroris intolerabilis: q̄ dico. q̄ iura illa dicūt cā exemplificandi ſup nullitate. ꝛ ea que dicūtur cā exempli nō ſtrigūt regulā. nā exp̄ſſio erroris indūcit nullitatem: q̄ appet notoria iuſtitia. Idē ergo vbi factū eſt re ipa notoria iniuſtū: vt in caſu noſtro. ꝛ ſi refert gd ex cgpolētibus fiat. Idē tz pa. in. c. ab excōicato. de reſcriptis. ꝛ no. pālcta q̄ tactāt ad multa.

35 ¶ Et nūgd ſi debitor ipotēs ad ſolu cēdū. ſpotēta notoria in ciuitate: q̄ nihil penitus in bonis hz: excōicatur pp debita an teneat talis excōicatio: Dici pōt p pālcta q̄ nō nec q̄ ad deū nec quo ad eccleſiaꝫ: vt alias diſputatū fuit p quēdā Archidiaconū vide tñ q̄ no. d. an. i. c. P. ꝛ. H. vbi of. dele. vbi q̄rit. an. ſnia liget ipotētē. ꝛ diſtinguit q̄ aut ꝓſtat de mēte iudicis q̄ voluerit ligare in oēm caſū. ꝛ tūc erit ille ligat⁹. ꝛs fuerit ipotēs. aut ꝓſtat de mē te iudicis q̄ noluerit ligare i caſu im potētie ꝛ ſi erit ligat⁹ Aut dubitatur de mēte iudicis. tunc excōicatio ligat ſaltē quo ad nos: ꝛs fuerit ipotēs. Sz quo ad alios effectus. puta vt ille pu niatur: tūc ſnia ñ ligabit. Sz q̄ ad pri mū mēbroꝝ huiꝰ diſtictiōis pa. tz op poſitō dicēs q̄ ſi ꝓſtaret de mēte iudi cis. ſnia ꝓtineret ītollerabilē erroē. ꝛ ſic cēt nulla. vide ēt ad pālcta notabi le. d. Fe. de ſe. in ꝓſi. ſuis q̄ ſi ſnia ex cōicatōis fuit lata gñaliter. puta ꝫ ſi ſoluētes cēſuꝫ. vel gd ſile. illa ſnia nō ligabit: niſi ſoluere nolētes: nō aūt im potētes. q̄ plz pa. q̄ ꝛba gñalia dñt ītelligi ciuili mō ar. ĩ. l. ſi cui. ff. de fur. ꝛ in. l. q̄ dicim⁹. ꝛ in. l. ratū. ff. de ſol.

¶ Quid ſi epūs vel iudex peciplat ali 36
cui. vt det alteri ſuos libros: vl̄ domū vl̄ hmōi. ſi nō ꝺderit. ſit excōicat⁹ nū gd dare tñr. Fe. dic. li. iij. q̄ ſi. Sz agat cū ſuptore: vt abſoluat etra eo. ſacro. ꝛ ille q̄ ſoluit ei q̄ ñ det: nō icidit in canonē maloꝝ excōicatiōis: q̄ ñ cōi cat in crie ſi nō obedīt. In minoꝝ tñ excōicationē icidit. q̄ eā fuare dz cē ſi ſit iniuſta. xi. q. iij. c. i.

¶ Quid ſi ſit ꝓtenere. dic ꝫ Ste. q̄ 37
ꝓtenere: ē mādatū ſi curaſ. xi. q. iij. ex cellētiſſim⁹. Qñ ſit pp pticulare cās i ducit. ſi dī ex ꝓpīo peccaſ: nili ex ea dē cā frequēt iteret delictū ꝫ ſab. in cle. i. de ſepul. ꝛ ſic ꝓtenere ꝓprie vſ: qñ ñ pp aliquā cās ſz ſoldmō q̄ ñ vlt peciplēt parere. Dec⁹ ſi faceret ex tra negligētia vel hmōi.

¶ Quid ſi iudex peciplat alicui debi 38
tor q̄ ſoluat. ſ. certū terminū: aliogn ſit excōicat⁹. vtp̄ creditor poſſit termi nū progaſ. Fe. Inn. ꝛ ho. dñt q̄ ſi ꝑ progaſ ꝯtū ad ſniaꝫ excōicatōis. nā ſi iudex ꝓſtitat progatōi. ꝛ tē ſi adue nīente ſo termio ñ ſoluerit. erit excōi cat⁹ q̄ termin⁹ vī progat⁹ cū ſuis ac ceſſoriis ar. ff. ſi ꝑa. l. ſz ſi manēte. Si tñ ꝑa ī ꝓpīo termio reputat ſibi vt ſa tisfcm ceſſat tota excōicatō. vīd doc. ſ ſi i. c. pterea. ci. ij. ſ ap. nā. d. an. añ ſa cti dīc tenēdā opi. Inn. ꝛ ho. Sz pōſcm vī ſnū dom Et dic q̄ ſibi ꝑlos vī alia opio. q̄ iudex vī ſulminare

ptie z dato partis assensu excludit cō-
tumatia Hāc opi. putat Pan. verissi-
mā. adducit optimū fite. nā iuramen-
tū pr̄stitū pncipali obligat vo. v iu-
retur. si debitores. z tū si ille i cui⁹ fauo
rez iurat. obligatione remittit non in
diget iurāe aliā absolutiōe q; deus vī
etiā remittere. cū ad vtilitate alteri⁹ iu
ramēti acceptū ad hoc despō. c. ii. sec⁹
si pncipalr̄ tureť pteplatōe dei. nā tūc
etiā papa nō remittit sine cā v iureť.
c. Ēsto. ita in ppōsito iudex excōicat in
fauorē partis. si pa vult differe termi-
nū: ēt iudex videt differre velle. cū ni-
hil aliud agat iudex. nisi vt partes ad
pcordiā reducat. l. i. §. pt aut quis. ff. v
no. ope. nūl. z p hāc opinione vī casus
expressius in. c. i. de loca.

39 ¶ Quid ergo dicemus si aduenīente
loco termio. iste debitor nō soluat cre-
ditori. g terminū progauit sine pscnsu
iudicis tū cū hoc pacto q; nō soluat in
termio progato. q; sit excōicat⁹. an ter
min⁹ videat progatus cū accessionis.
z an iste debitor sit excōicatus: dic q;
nō: erō termin⁹ fuit progat⁹ absq; cō
sensu dei iudicis z hoc determiat bal.
in. l. tale pactū. §. q; puocauit. ff. de pac.
dicens q; excōicatio nō pōt nasci ex pac
tis. sed solū nascit ex snia. Sz tale. pa
ctū apposituī q; reincideret in eandez
sniaz nō est snia. z hoc dicta bal. itelli-
ge qñ tale pactū erat appositū p debito
rez cū ipo creditore extra sniaz absolu
tōis q: tūc nō reuniceret snia excō-
cationis. nec esset excōicat⁹. si nō solue
ret. Sz si tale pactū vel additio appone
retur in snia absolutōis p ipsū iudicez
tunc certe dicendum est q; reinciderēt
in sniam excōicationis c. significauit
z. c. ad reprimendā. de off. o.

40 ¶ Excōicatus qui cōtēnit sniaz ser-
uare z ingerit se cōioni fideliū etiaz si
snia fortsitan erat iniusta fit iusta scilicz
pter pteptiz. z pōt iuste excōicari. xi.
q. iij. §. cū ergo. z talis etiā tarditus ab-
soluetur. xi. q. iij. q. iubente. vnde talib⁹
consinendū est q; z si sciant iniustam
sniam ipam diligenter obseruēt.

¶ In quibus casibus sentētia excō- 41
cationis nulla est ipso iure. §. in septē
Primus. si ille. qui tulit eam nec ha-
bebat de hoc potestatē. vt q: non erat
eius iudex. xi. q. iij. snia. vel erat public
ce excōicat⁹ z hmōi. xxxiij. q. i. audiui
mus. Scotus qñ est lata post appella-
tionē iniam. Terrius qñ ptinet in olle
rabilē errorē Dy duo casus habentur
extra eo. per' tuas. In quib⁹ casibus si
le qui eos proponit etiā si nō petat ab
solutionē. dz audiri. vt. d. c. ptuas Sed
z si ad cautellā petat absolutionē. non
dz negari cūis animi sarius eius vī ex
cōicato: se opponat nisi diceret eu⁹ ex
cōicatum pro manifesta offensa q: tūc
habitur sic dicēti terminos. viij. diez. z
si pbauerit non absoluetur nisi prestet
emendaz vel det cautionem' de paren
do iuri. si offensa dubia pponatur. Si
tamē pendente probatione pro. s. ille⁹
q; sic fuerat excōicatus dz cuitari in il-
lis omnibus. que vt actor iudicijs: attē
tauerit. extra iudicium vero in officijs
postulatōibus. electōibus z aliis hmi
actibus debet admitti. extra eo. solet. li.
vi. q; si appellatione sup hoc non fue-
rit pcentus vt debuit infra tēpus sta-
tutum a iure vel a iudice. z ipe fuit ex
cōmunicatus nominatim z expresse la
pso dicto tempore debet denunciari z
tam in iudicialibus q; extraiudicia-
libus actibus remouēri. donec de ipsius
sententie docuerit nullitate extra eo. li.
vi. Quartus casus est quando aliqs
excommunicaret malori excōmuni-
cationē illos q; excōicato pncipaī nō
in crimine. sed in locutione z in aliis
casibus in qbus curritur mino: excō
catio z rō eiī fm doc. q: nemo dz excō
municari. nisi p peccato mortali. z tū
isti participantes in locutione z hmōi
de se non peccāt mortalr̄ nisi post mo
nitiones. Et ideo tales snia non vī nisi
primissa trina monitōe. vel vna p trib⁹
z nisi exprimant nolati ipsi admonēdi
extra eo. iudicium. c. c. pnōnē. li. vi. qđ
tū ad predicta dant duas restrictiones
nā Ab. z Jo. an. put recitat Pa. in. c.

qđ in dubio extra eo. restringit dictos tex. qñ go excõicat participantes excõicato a se. Secus si excõicat participantes excõicato ab alio: vtputa fecit eps hanc sniã. Excõico oēs participantes excõicato ab archiepo: vel a papa tūc enim hec sniã ly ioāne sit inuita: ly absq; alia monitione canonica. z hoc clare vī p bart'. d.c. statuimus. ibi excõicatis ab eo. Hoc ēt casu nō vs sniã suspēsionis vl interdicti. nisi p̄missa monitione canonica. vi i.c. statuim. co. ti. li. vi. Secdo alig limitāt p̄dicta. z dicunt q̄ dicta decretalis p̄sonē solū ly loc̄ qñ singulares z noiate p̄sone excõmunicant: tūc regit mōdo special. Si aūt gñāl terret sniã. tūc dicūt sufficere generalē. z sic adhuc remanent ātiqua supra. Ly gl. i. d.c. p̄sonē. dicit q̄ rutius est dicere q̄ hodie in genere excõicatio i p̄cipites ferri nō possit z sic ibi latiꝰ ē qđ vī i.d.c. qđ in dubijs.

42 ¶ Quid aūt dicāt̄ noiatim monitī vide. s. excõicatione. xxxvij. §. ix.

43 ¶ Que āt dicat canonica mōitio. ff. gl. in. d.c. p̄sonē. q̄ trib⁹ mōis pōt fieri: vtputa iudex dicit Monem⁹ te pro prima. Quia finita monet scdo p̄ scda Quia finita monet tertio p tertia. in terdum vna monitione facit tres sic. Monem⁹ te q̄ vsq; ad talē diē. pro tali p̄ fo talem p tertio interdū vnā tñ dat dilationē. Monem⁹ te q̄ vsq; ad talē diē p̄ pzio scdo z tertio p̄ptorio o cõione talis abstineas. Et hoc vltimo casu ē iternallō iter mōitionē z sniam z fm gl. ibi sup v̄bo ꝓpetētia. s. iternalla iudex arbitrat̄ p̄ponat̄ z negocij ꝗlitate. Et nisi facti necessitas aliꝰ suaserit etc. vt q; partes sunt ad rixā vel arma parati: vel hmōi. Quit⁹ qñ p̄lati i terdicūt suis subditis ne exponāt suis superioribus: aut aplice sedis legatis vel ignitoris⁹ statū suaꝝ ecclesiaꝝ siue mōasteriorū. z de hoc terret sniam excõicatōis extra v offi. ordi. q; plerīq; li. vi. sec⁹ eū qs supponit se p̄tectioni romāe ecclie ñ tñ appellat ex simplici tate eī de app. ad audiētiā. hec alstēn.

Septimus cū excõicatio ferē ꝑ aliquē posteā iter arripuit ad papā extra de appel. dilecti. el. ij. i ter. z i gl. z hoc intelligit ꝑ Ber. qñ pⁿ iuē motā iuit ad curiam. Secus si nō. hec Alstē.

¶ Utp excõicat⁹ obliget sibi aliquē 44
ꝑhendo. ff. ho. dicit q̄ ñ. Sz ꝑius vī qđ Inn. dicit. s. qđ oēs ꝑctus tenīt⁹ excõicato si scīā ignorāter. ly ēt sciēter z ēt durāte excõicatione tenēt. z ex eis qđē agit̄ ꝑ excõicatū. Ipse aūt durāte excõicatione agere non pōt poterit tñ post absolutionē rēt de ꝑcm iuuto dū erat excõicatus. xij. q. iij. qñ multos. z extra eo. si vere. z concludē fm cõiter doc. modernos: p̄out recitat Pan. in. d.c. si. vere q̄ valent ꝑctus super tēporalibus initi cū excõicato p hoc. d.c. si vere qđ loquit indistincte. Ité quia ꝑctus est de iure gentium. excõicatio vero de iure positiuo. Item communiter non p̄hibemur in odiū contractus. q̄ casu procederet opinio Hostien. sed in odium ipsius excõicati.

¶ Utp excõicatus possit intrare eccle 45
siam. ff. fm Rai. Excõicati excõmunicatione matoꝝ siue occulti siue manifesti non debent intrare ecclesiam q̄diu sunt excõicati. Quod itelligē fm. v̄b. ad oraēdū: siue dū agit̄ ibi diuina officia. Sed ad audiendū predicatione admittit̄. qua audita statī exeant extra eo. rīsio. vbi dicit Panor. q̄ extra casum predicationis nō licet excõicato ingredi ecclesiā: ly Bar. dix. tenuerit oppositum. Idē dic de interdicto z suspēso ab ingressu ecclesie. ar. xxxij. q. iij. vir cū ꝑpria. Secus si suspēsus erēt ab offō tantum: vel interdictus a sacramentis ecclesie: quia tunc posset orare in ecclesia z ibi audire diuina Idē ly Host. in sūma dicens q̄ nullo modo excõicatus debet intrare ecclesiam q; nec interdictus. qđ est minus hoc facere debet. De consuetudine tñ prauā intrant ecclesiā excõicati: dum modo non celebretur ibi. Sz hoc nunq̄ fit sine peccato. Et qđ deterius est intelligitur de excommunicato tam

ceruito ꝯ manifesto. Idem astesa.

46 ¶ Sed nunquid talis ad hostium ecclesie stare possit vt ibi missam: vel aliud officiū diuinum audiat. Rndeo Astesa. q̄ ñ q̄ ex mēte ꝓbozū decretaliū ꝓ extra vbi. c. re. q̄ i te. ibi vo ce ita demissa celebrēt: q̄ exterius audiri ñ possint ꝓbyter et q̄ sic sciēter celebrat monalr peccat extra de cle. excō. c. ñ. extra eo. nuper. Addunt etiam Host. et Inno. i. d. c. nuper. q̄ si clerici sciunt excōicatum foris stare et diuina audire. puniri debent si celebrēt ac si intus audiret. vnde si excōicatus audit foris diuin⁹: illi qui sunt ecclesia recedere debent. idē astesa.

47 ¶ Utr̄ vniuersitas vel collegiū possit excōicari. ℟. ꝑm Inn. Host. et Jo. mo. vt recitat Be. i. c. mana. §. in vniuersitatē de sen. exc. li. vi. q̄ aut agit⁹ ꝺ ferenda sniā excōicatiōis. et ista ferri si pōt q̄ rōem in tex. posita. q̄ si ferri posset i vniuersitatē abūtes et annicu li essent excōicati. q⁹ est absur dū. posset tñ iuste ferri excōicatio sic. excōico oēs illos de vniuersitate qui fuerint mandato meo rebelles. aut agit de ferenda sniā interdicti. ꝑ q̄ punit quis ꝑ delicto alterius: et tūc iuste fertur in vniuersitatē Be. et addit alij rōnem. quare vniuersitas vel collegiū nō ꝓt excōicari: q̄ vniuersitas vel collegium est persona nō vera sed repzsentata sī. de fideiuss. l. mortuo. Excōicatio ꝺo ligat verā personā solū de offi. dele. p. et. g. ité baptizatā. xi. q. iy. omnis christianus. Sed vniuersitas caret anima et baptismo. Ideo hic penitus ꝓhibe tur vniuersitas excōicari quod est sic potestatē subtrahere q̄ excōicatio lata sit nulla Et ge. concludendo hanc materiā. dicit q̄ si ex cōicatus ꝓfert excōicationē eo animo et intētiōe. vt si ligent singulares sī vniuersitas. vt vniuersitas. et planū est q̄ talis sniа est nulla: q̄ excōicatio que ordinat ad ligādū animā. supra eo. cum medicinalis. nō pōt adaptari vniuersitati. aut inter dū ligare singulos de vniuersitate et tunc dubiū reſidet solū sup̄ intellectu huius dictōis penitus: q̄ si ē exclusiua priuis nō valerz sententia cū reperiretur lata a non suo iudice. de iudi. at si clerici. Et q̄ sit ꝓpatua. po testatis ipso iure tenet. Joan. an. in. c. vnico de postula. ꝓcla. li. vi. nam iste tex. loquitur quando. excōmunicatio ꝓferatur ea intrīnsece vt singuli ligentur vt probat hic text. in rattione. q̄ dicit q̄ ꝓingeret inocuos ligare. et sic intelligit de illa q̄ singulos ligat.

¶ Utrum excōicatus possit amplius 48
excōicari. ℟. pōt: siue ꝑ eadē cā siue ꝑ diuersis. iij. q. iij. engeltrudam.

¶ Quis ē effectus maioris excōica- 49
tōis. ℟. ꝑm ho. ꝓtio qdē vt nullus cū eo ꝓiciperet nec loquēdo: nec orando: salutādo: vel cōicādo. comedēdo vl bibēdo. xi. q. iij. sic. et i trib⁹ capīs seq. itēq̄ ñ possit eligē: vel eligi extra. de ap. ꝓstitutis. ité q̄ nullū bñficiū ecclesiasticū acqrēr possit. extra de cle. ex. postulastis. ité q̄dm excōicatus ē de bñficijs suis nihil percipiat extra de ap. pastoralis vbi pan. dicit q̄ excōicatus ñ ē ꝓuidēs. i aliquo nisi fame pīret. ꝺ hoc di etū ē. ℟. in hoc. c. et pa. ibi redditrōnes diuersitat. iter excōicatū et depositū q̄ excōicatus pōt sibi ꝓuidere. sī. petē do absolutionē sī de posit⁹ nō q̄ cum fuerit depositꝰ ꝓp crimē: ẽtūcūq̄ sit emēdat⁹. nō recupat primū statū: merito sibi dispēsatiue ꝓuidet ecclia ꝺ tē porali⁹. et sic limitāda ē glo. no. in. c. cū vintoniensis. de elec. que dicit ꝓuidēdū. ē suspēsio a bñficio. ne cogatur mēdicare. Intelligo illā gl. q̄n suspensio ē facta ꝓpter crimē. sī si ꝓpter cōtumaciā nō puto sibi in aliquo subueniendū cū possit sibi ꝓuidere satisfactēdo. nam sepe hoies ꝺ cibo secuti iustā negligūt. idē dico de elemosyna q̄ si fame pīret. tūc ēet subueniendū. Secus vbi nō ēet tāta necessitas. Itē nō pōt ꝓstitui ꝓcurator. extra de ꝓba. pōt cessionē. Nec ēt pōt ꝓstituere: nisi ad se defendēdū. vt in. c. itellexim⁹. de iudi. Quinto fiqua cōitas aliquē ꝓcu-

ratorē istituit t ipe excōicat⁹ inter ꝓsti
tuētes fuit vt recto: ꝓncipalis z expssus
vl eius autoritate faci⁹ eēt ꝓcuratoꝝ: vl
si ipa cōtas scīēdo ipsū talē vna cū eo
fecisset ꝓcuratorē ñ valet extra de ꝓcu.
c.fi. Si tū excōicatus fit reuersꝰ bene po
test se i iudicio defendere z ad ꝯ ꝓcu
ratorē cōstituere. vt dictū est per.d.c.
intelleximus. vbi nota glo. q si non
potest ꝓcuratorē habere: vel fidelē
reperire. q potest ꝛespondere etiā per
seipsum. Secus si sit actor vel si re cō
uenīat extra de excep.cū inter. Item
constitutiones z sententie que ferūtur
ab excōmunicato publico: vel de eius
mādato: sunt ipso iure irrite: z nullo
vnq̄ tempore valebūt Sed de hoc vi
de difuse.ē. Absolutō.l. Itē excommu
nicatio non suspenditur per appella
tionem sequentem. vt indicto.c. pasto
ralis.§. fina. Item qcunq̄ est excom
municatus: siue suspensus: si se ingerat
sciēter diuinis fit irregularis. extra de
cle.excom. apposticē. nec cum eo. dis
pensari potest nisi ꝑ papam. extra de
re iudi. cuꝫ eterni. z extra eo. cū medici
nalis libro sexto. Excommunicatus quo
q̄ si imperet aliquod reſcriptū super
alio articulo q̄ appellationis vel ex
communicationis. non valet. extra de
reſcriptis. ipso iure li. vi.

50 ¶ Nūquid excōmunicato baptizare
liceat ꝛ. secundū Guil. dur. si excom
municatus paratus soleniter baptizat
irregularis efficitur. Secus si alias in
necessitate ꝯ factat. Sicut de malo mi
nistro dictū ē. ē. Baptismus. ij. §. i.

51 ¶ Judices seculares cōpellendi sunt
ab ecclesiasticis iudicibus repellere ex
communicatos: ab agendo: patrocī
nando z testificando in curys suis ex
tra eodem decernimus libro. vi.

52 ¶ An autem excommunicatus pos
sit esse arbiter vel arbitrator. vide. ē. ar
biter. §. ij.

53 ¶ Qñ rector aliqs fuit excōicat⁹ ꝓ
eo qō secit in suo regimine: si postea
amoꝝ fit nihilomin⁹ excōicat⁹ ē quin
etiā successo: eius. nā vicrq̄ dz eccle

satisfacere: ꝓ his que statuit. vel in
quibus succedit extra de immu. eccle.
aduersus Vide de hoc. ē. excōmuni
catione. viij. §. viij. z ix.

Excōmunicatio. viij. scilicet mi
nor. hec excōmunicatio est que
separat a sacramētis ecclīēdis extra
de cle.ex.mi. si celebrat. q quidez quo
ad deum contingit ḡcito peccatum
mortale cōmittitur. xi.q. iij. audi. Et ta
lis eucharistiam z cetera sacra recipit
in sui dānationē. sed quo ad ecclīam
infligitur minor excōicatio ipso iure
z phibentur sacramēta. Primo qdez
z ꝓncipaliter cum qꝫ cōicat excōicato
vt dictū est supra. excōicatio. vi. quasi
ꝓ totū. Secūdo cū qꝫ sacrilegiuꝫ cōmit
tit. xvij. q. iij. sigo inuentus. Tertio. cū
qꝫ est notorius fornicator. q secūdum
Hosti. z Jo. an. celebrando efficit irre
gularis. licet Inno. in. d.c. si celebrat
teneat oppositū. Sꝫ Pan. ibidem di
cit q tota difficultas ꝓsistit in videdo
an notorius fornicator sit directe sus
pensus ab homine vel canone in pe
nā: an sit illa suspēsio indirecta. vel q
alij phibentur audire ab eo diuina: vt
facilius resipiscat z refert se ad not. in
c. vistra. de coha. cle. vbi ꝛcludit q no
torius fornicator z indubitabilis cele
brādo efficit irregularis: alias sec⁹. de
hac mā vide. ē. clericus. iij. §. ij. z. j. ir
regularitas. ij. ꝓmo respōso. z. c. suspē
sus. §. i. Quarto cū qꝫ recipit ecclīam
de manu laici. z sic eam tenet. xvi. q.
vij. sigo deinceps. gnto in desiderīb⁹
pauperū oppressoꝝbus manifestis xa
proꝝbus: publicis vsurarijs. meretri
cibus. q large dicitur excōicati inquā
tum oblationes eoꝝ ad altare non reci
piunt. Sexto in illis qb⁹ denegat ec
clesiastica sepultura. ē quib⁹. j. Sepul
tura. iij. ꝓ. Respōso. Septio in quoli
bet notorio peccatore. lxxxviij. di. necꝫ
z di. xcv. illud. xiij. q. ij. ꝓ obēditibus.
z ibi glo. de ꝑse. di. ij. ꝓ dilectione.

¶ Quis est effectus minoris excōica
tionis. ꝛ. ꝓncipalis effectus est q talis
remouet a perceptione sacrōꝝ. z si se

missceat moraliter peccat. non tamen incurrit irregularitatem etiam si celebret. Peccat etiã cõferendo sacramẽta sed ab eo collata non carent virtutis effectu. nec prohibẽtur eligere. nec ea que iurisdictionis rõe sibi cõpetunt exercere. Si tamen talis electus fuerit scienter. eius est electio irritanda. d. c. si celebrat. vide tñ qđ dicit Pa. ibidẽ q vinculus excõicationis minoris reddit ips excõicatũ inhabilẽ ad offiũ cõ sequẽdũ adeo q ipsa electio per quas incitatur mrimoniũ spũale de eo scã non valet. vnde vt dicit Inno. nec dignitatẽ. nec aliquẽ canonicatũ excõicatus minoris consequi potest. nisi prius ipm petierat & absoluat. Ratio reddit in littera. q excõicatio minoris suspendit a participatione sacrorum. Sed ille qui eligit vł promouet ad aliqđ bñficiũ pn cipaliter eligitur. vt exerceat seu i sacramentis ecclesie vnde cũ ille sit priuat sacramẽtis eligi ñ põt. & ex hoc infert q phibitio alicui actus ispedit omne id. q qđ peruẽitur ad illud. l. oratio ff. de spon. & tamen que sunt iurisdictionis actiue potest exercere de irregulari tamen qui recipit bñficiũ duz & irregularis glo. Ray. putat q impetrata dispensatione super irregularitate. nõ indigeat dispensatione Alia nec est simile de excõicato vel suspenso sentẽtia iuris vel hominis. nam irregularitas non est nisi quoddam impedimentus ac defectus sacramẽti vel canonica constitutiõe ꝓueniens. Sed ꝓbatis aliis vł eadẽ ratio in irregulari: que & in interdicto vel suspẽso: q; similiter ẽ inhabilis ad executionẽ officij sine dispensatione. extra eo. enim illorum. & ista ratio vł põderari in. d. c. si celebrat. Et qz offiũ dat pp beneficium.

2 ¶ Utrũ excõicat minori possit intrare ecclam vtile q fic & ad missas & ad oscula pacis admitti põt: q; vt dictum est excõicatus minoris est solũ priuatus a perceptione sacramẽtorũ.

Exemptus Utrum ꝓhis ꝓuilegium quoadnõ possit excõicari ab ordinario possit ab eo excõicari. &. Rt. in. iij. dixij. q. alit habẽs tale ꝓuilegiũ alit ipm in sui defensionẽ anẽ ꝫ ipm feratur snia aut nõ. si ꝓmo mõ: ñ valz snia ꝫ ipm lata ab ordinario. Si secõo mõ: aut illud ꝓuilegiũ ẽ publicatũ: aut nõ. Si est publicatũ: nõ tenet snia. si nõ ẽ publicatũ: aut ẽ notũ iudici Si notũ ẽ iudici credo q nõ valet snia ab ipso ꝫ ꝓuilegiatũ lata. ar. ad B extra de appel. si duob. in tex. & in gl. Si aũt nõ est iudici notũ: nec ꝓuilegiatus fuit in lõgo tenore libertatis: tunc tenet snia. ar. d. c. si duob. & B intellige nisi in ꝓuilegio cẽt clausula irritãs. q: tũc non valeret snia. Si ꝫo ꝓuilegiat alkat ꝓuilegiũ si publicatũ nec iudici notum nec fuit in lõgo tenore libertatis illi & iudici petenti ꝓuilegiũ sibi ostẽdi: si vult isti ostẽdere. nec clausulã ꝓtinẽte sua libertatẽ tenebit snia si ferat ꝫ eus extra de ꝓui. cũ ꝑsone. li. vi. Nec ꝓpter ostẽsionẽ ꝓuilegij sequẽtem iudicabit snia fuisse nulla: vel ẽt revocandam Nec Rt. addẽ ꝓdicta qđ no. Pa. in. c. cũ ordiné. de rescrip. q vbicũq; notoriũ ẽ citatũ nõ teneri ad cõparẽdũ: nõ põt iudex procedere cũ ꝫ otumace. Secus si nõ cõstat notorie. Et ꝓ hoc facit q si eps citat illos fratres medicitẽ: ginotorie sunt exẽpti & ita sunt tollerati in ꝓuilegio exẽptiõis. q ipsi nõ tenẽt cõparere ẽt ad allegãdũ eoz ꝓuilegiuz Et no. qz in hoc multi simplices iudices decipiũtur. hec pa. Et ista cũ fratres minores ex multis ꝓuilegijs habeant q ab ordinarijs excõicari: suspẽdi: vel interdici. nõ possint cũ clausulis irritãtibus & annullãtibus gcalz ꝓ predictos secus factũ fuerit. Patet q nõ tenet. vt ꝓs ꝓ mare magnũ cle. iij. q incipit virtute cõpiceus.

¶ Pone papa ꝓcessit ꝓuilegiuz cui 1
dam monasterio mon salium: vt non teneretur ad procurationem legatorum etiam si in litteris cõmunẽm dicatur: vt tam non exempti ꝙ exempti te

meantur ad hoc omnes: nisi de isto idulto cōcesso monasterio fiat mētio de ꝓbo ad ꝓbum. demū papa petiit legato vt possit exigere ꝙ curatōem a gbus cūq; ꝓsonis et exēptis: cūq; talia sint ꝓuilegia: q; de eis sit fienda mentio de ꝓbo ad ꝓbū: q; voluit in illis ifis hērt ꝓ exēptis. Queritur nunq; ꝓ has lras legatoz sit derogatū illi ꝓuilegio. qō vt satis dubiū. vt refert pa. in. c. cū instantia. de cenſi. Et dicit Fe. tenuisse ꝓ mū non ee sublatū ꝓ secūdas lras: qa de ꝓuilegio oz fieri mentio: ad hoc vt ei deroget. vt in. c. veniens de ꝓscript. Et not. xxv. q. j. in sūma et in. c. i. de ꝓscrip. Nec sufficit mentio' gñalis: iz regitur specifica. vt in. c. ij. de do. et ptu. Item si diceremus oppositū: ꝓmū ꝓuilegium eēt inutile: cū papa semp cōcedat plenissimas lras legatis. iz postmodus idē Fe. ꝓsilio. xlvi. mutauit sniaz tenēdo Zitum. Nā ꝓ ꝓba gnālia pleuissima reuocaritur oia ꝓuilegia: statuta et ꝓsuetudines. vt est bonus tex. in cle. duā. de sepul. Item si diceremus Zitū: indirecte diminueretur ptās pape. nā cuz ꝓuilegia ꝓsistant in facto: et papa non hēat oium memoriā: impossibile foret ꝙ de oibus hmōi ꝓuilegijs faceret mētōem de ꝓbo ad ꝓbum. Nā satis est ꝙ appeat de intentōe sua volente revocare talia ꝓuilegia. ꝓcinde ꝙ ꝙ taz in hac mā cū in alia. debemus semp ꝓsidere ꝓmi et secūdi tenorē. et fm eoz vim iudicandum vel ꝓ ꝓuilegio: vel ꝓ revocatōe. Et sacit ꝓdicta ad mām testōz hec pa. idem iz car. in cl. i. de sepul. vbi dicit ꝙ si in secūdo est aliqua specialis expressio: ꝙ quam apte colligitur mēs disponētis: hoc sufficit ad revocandū pozem disponem et si in primo diceret: ꝙ oporteat expimi nomen talis scti et huiusmodi. Et refert bart. in. l. sigs in ꝑn. de le. ij. tenere. ꝙ si testator dicit: si obstante quocūq; alio testō. et si in eo sunt verba derogatoria talis expressio dicitur specialis et sufficit ad revocandum. hec car. et ad hoc bon' tex. in cle. dudū ꝓcalle. et glo. sup ꝑ. verbo dicit. hic vt expressum ꝙ valeat ꝓuilegium vel gratia apostolica de qua constat et licet scriptura super ea confecta non sit alibi est bonus tex. in. c. alma. de sententi. excō. lib. vi.

¶ Exempta ecclesia et monachi: vel ca 2
nonici vel conuersi et perpetuo oblati intelliguntur exempti: non aūt presbr ꝙ pochianoꝝ curam hz q̄ ad ea q̄ ad ipsam curā ꝑtinent: nec ipsi pochiani eā de ꝓuilegio ꝓ exēptiōem li. vi.

¶ Si eximantur canonici alicuius ec 3
clesie: non ꝓpter hoc sunt exempti clerici: sed bene econuerso. s. ꝙ exemptis clericis intelliguntur exempti tam canonici q̄ alij clerici. d. c. ꝙ exemptionē Sed ipsa ecclesia nō est ꝓpter hoc exempta vt ibi ex quo habes ꝙ appellatione canonicoꝝ non veniunt clerici. sed bene econuerso. Item infertur ꝙ appellatione continentis comprehenditur contentum: non aūt econuerso. vt ibi vbi dicitur ꝙ exempto clerico a alicuius ecclesie non ꝓpter hoc ecclesia ipsa est exempta. Sed dubitatur de. l. ciuibus. ff. de rebus dubijs. vbi habet ꝙ si legatum est factum ciuibus alicuius ciuitatis. Intelligitur legatum esse factum ipsi ciuitati: ergo eodem modo hic exemptis clericis debet et ipsa ecclesia esse exempta. Respondetur ꝙ ideo legatum factum ciuibus in genere intelligitur esse factum ciuitati: quia res est fauorabilis: et consequenter extendenda. Dic vero agitur de re odiosa hoc est ꝓuilegio per quod derogatur potestati ordinarie. Ideo restringenda.

¶ Per monasterium seu locum ex- 4
emptum intelligi debet tam de ipso cū de cimiterio et de domibus monasterij: ꝓtio. ortis' et areis. que sunt intra ecclesiam argumentum. xij. q. i. necessaria. et. c. nulla.

¶ Fratres minores sunt ꝓuilegiati 5
ista ꝙ ratione delicti: vel cōtractus: vel relig: non possunt conuenīri. vt in dic-

to p̄uilegio. virtute cōpiscuos. ⁊ cum clausulis irritantibus. ⁊c.

6 ¶ Legatus de latere secundum gl. in capitulo quod trāslationē. de offi. lega. potest cognoscere de cōis ℈ exemptos quia per p̄uilegium eximuntur a potestate episcopoꝝ ⁊ huiusmodi. ℈ non pape vel legatoꝝ eiꝰ. Secꝰ tñ de aliis legatis. ℈ fratres tñ minores sunt exempti a iurisdictione dictoꝝ legatoꝝ vt de latere. vt p℈ i p̄uilegio Bōifacij: qō in cipit. Inter ceteros. ⁊. j. vbi dicit q̄ p pteres nolentes omnino vt quisque cuiuscūq; sit ordis: dignitatis ꝓdictionis. aut statꝰ. vos generaliter aut specialiter ac p̄fectum ordinem sup exemptione ipsius ac aliis vestris dictis ordinis libertatibus ⁊ īmunitatibꝰ quibuscūq; sub quauis forma ex expssione verboꝝ nr̄oꝝ vobis ⁊ eidem ordini ab apostolica sede ꝓcessis ipugnare turbare: vel quomodolibꝫ molestare vos ⁊ ordinem ipsius ab omnium ⁊ singulorum quoslibet platoꝝ ⁊ psonaruꝫ ecclīasticaꝝ oīmoda pāte ⁊ jurisdictiōe p̄orsus eximim⁹ de apostolice plenitudine potestatis decernētes vos ⁊ ordinem supradictum imediate nulloꝫ medio eidē sedi ⁊ soli tantūmō rōano pōtifici subiacere. Nec obi.

Exoriste ex greco in latinum ad īrantes siue increpantes vocantur xxi. di. c. cleros.

1 ¶ Quid pertinet ad eorum officium. ℈. Ad exoristam ptinet exorcismos memoriter tenere manuscq; sup energumenos. i. lunaticos. ⁊ obsessos a demonibus ⁊ cathecuminos in exorcicādo iponere. xxv. di. c. plectis.

2 ¶ Lō ordinatur dz accipere de manu epi libellu3 in quo exorcismi sunt scripti cuz istis ꝓbis. Accipe ⁊ memēto memorie ⁊c. xxiij. di. c. exoristā.

Exorcismus est adiuratio ꝓtra diabolu3 vt de p̄se. di. iiij. c. ante. xx. dies

1 ¶ Quid valet exorcismus ante baptismum. Ricar. in. iiij. distinc. vi. per ipm̄ virtute diuina artatur ptās diaboli ne possit decetero tantum ℈tum ceteris partibꝰ posset si nō cēt exorcizatus. ⁊ maxime impediendo: ne baptismuz suscipiat. facit ad hoc. c. sicut nostis de cōse. di. iiij.

¶ Quid si aliquis baptizetur sine exorcismo. ℈. Ri. vbi. s. q̄ dz post baptismuz exorcizari. Facit. d. c. sicut. rō: q; licet in baptizato paruulonō sit peccatum. tamen in eo remanet actualꝰ fomes peccati. ⁊ lō cēt post baptismū habet efficatiā reprimendi diabolu3. 2

¶ Per quē est dz qs exorcizari. ℈. q̄ p3 sacerdotes de p̄se. di. iiij. sacerdotes. ⁊ no. q̄ exorcismꝰ idē ē qđ cathecismꝰ ⁊ ℈ Pa. sup rubrica de cognitōe spūali est illa exortatio seu īstructio. que fit a sō baptismū. nā olim istruebātur ventēres ad fidē an̄ baptismū. Nodie ℔ q̄ p̄ie appellatur cathecismꝰ ille actus q̄ fit ante portā p̄ sacerdotē antecq̄ puer admittat in ecclīam ad suscipiēdum baptismum. vnde multi erant credentes si veros esset cōpatres ex tentione infantis ante hostium ecclesie. nam illa detentio non sufficit saltem ad virimēdum matrimoniū post cōtractū.

¶ Ad quid tenetur q̄ tenet in cathecis 4 mo dic q̄ non solu3 ipsi. Sed etiā lenantes de baptismo tenentur admonere quos tenuerunt. vt castitatem custodiant: iustitiam diligant: ⁊ caritatem teneant: ⁊ ante oia symbolum ⁊ oratiōnem dñicā debent docere vt in. c. vos ante oia. de cōse. di. iiij. ⁊ magister in. iiij. di. vi. dicit q̄ exigitur a patrino di ligens cura circa eum ꝓ quo rūdet. qđ dic verum sm̄ Tho. qñ parentes notabiliter negligunt no. tamen q̄. d. c. vos ante oia loquitur solum de suscipiente in baptismo ⁊ sic non extenditur ad cathecismum.

Expense non veniunt nomine dānatorum vel interesse: q: expensa est quā qs facit eūdo: redeūdo: vel morāndo familiā tenēdo: aut aduocatis solvendo ⁊ hmōi dāna. ℈o vel interesse sēt in re vl circa rē: ⁊ lō q̄ remittit vnū nō vī remittere aliud vt in. c. i nostro deiniurys. ⁊ ibi glo. ⁊ Pa.

Expositus: Infans expositus a patre vel ab alio eo ꝓsentiẽte vel ratum hñte: hoc ipso a patria ptẽte liberatur. Idem in seruo t̃ liberto q̃ ob ꝑdictam cãm liberantur a dñica ptẽte Et idem iuris est in ꝑdictis languidis cuiuscũq; etatis sic expositis vel si eis alimenta denegantur. Vt tñ q̃ ꝑdicti alimẽta ꝓstiterint nullũ ius in eis acq rnnt ex hoc infan. t langui. c. vnico. ff. ꝓ eo tgnoratie vel inuito fit expositꝰ poterit eũ repetere: sed restituet expensas. j. t. x. dies post eplam ptestatõis scãs vt ibi no. t in. c. fin. lxxxvij. di.

1 ¶ Sed dubium ẽ nũ quid illud. c. vni cum debeat intelligi indistincte siue denegatur eis sanis siue languidis. Bof. intellexit indistincte dicens istos tres casus equiparari. s. exponere infantem t̃ lãguidũ cuiuscũq; etatis tẽ denegare alimenta. Sꝫ Inno. Host. t vim. restringũt hãc litterã q̃ denegãt alimenta eis languidis. Idẽ Azo. in sum. huius ti. q̃ plꝫ Pa. nã maꝰ delictũ t magis detestabile ẽ denegare alimenta languidis q̃ sanis: t ĩ õ gratiosi pena afficiendi sũt parentes vel domini. Itẽ in iure expressum ẽ cõtra parẽtes ipie denegãtes alimẽta filiis. vt. l. i. t. l. fige a liberis. ff. de li. agno. t ideo cessat illa pena nã i dubio mino: ẽ interpretatio faciẽda quo ad penam incurrendam. vt in regula. i penis de re. iur. li. vi.

2 Utrũ collector possit repetere expensas. ff. gl. in. d. c. fi. lxxxvij. di. q̃ si expendit aliqua in puero eruditendo in arte aliqua repetit. C. de ifan. expo. l. i. quod aũt cã alimẽti expendit nõ repetit nisi in duobus casibus. s. vbi fuerit ꝓtestatus. vt. ff. de neg. ge. nẽseni. hoc verũ nisi esset ꝑsona que ad hoc teneret sicut ecclesia que tenetur alere pauperes: q̃ qualitercũq; ꝓtestet nõ repetet. vt in. c. sacrosanctis. xij. q. ij. t. l. alimenta. C. de neg. ge. limitto secũdo q̃ in conscientia poterit repetere ꝑsona q̃ ad hoc nõ tenebat: si nõ fecerit ꝓtestatione q̃ a ꝓncipio habuit animũ repetendi. Secũdus casus ẽ q̃ expositus t collect nõ vult ducere in vxorẽ filiam collectoris. C. de nup. l. pẽs hoc hac mã t de ꝓtestatõe videi. restitutõ xi. q. iij. t ibi ẽt hẽs an talis ꝓtestatio fcã a mrẽ p expensis scis in filium vel leat. t ibi ẽt hẽs q̃ mr tenetur halere filiũ. j. tridentũ. q̃ ẽ modica expẽsa sm bal. in. d. l. alimẽta. q. ẽt addit q̃si mr nõ hz lac. nõ teneẽ sibi ad aliã nutricẽ fz Azo. in sũ. de pa. po. Idẽ dic si mulier ẽ nobilis: q̃ nõ põt lactare sine dedecore. Idẽ dic si mater ẽet paupercula q̃ nõ ꝓhet vñ vineret. rõ q̃ hoc facit necessitas. nã ꝓius mr dz se alere q̃s filiũ. t q̃ subtractis alimentis periret vterq; hec bal.

¶ Sz nũqd ecclesia ẽ excusenẽ ꝑdicti exponentes? si ex necessitate puta q̃ eos alere si poterãt expoſuerũt. gl. in. d. c. fi. lxxxvij. di. q̃ nõ. q̃ debuit eũ mittere in ꝛe nodochiũ. i. hospitale. vt. C. de latil. lib. tol. l. vna. §. fz scimus. Sz si talis locꝰ nõ erat tũc vr gl. dicere q̃ excusat. ꝺ si lio: fz de suo nõ. imo vr q̃ potius debeat eũ vẽdere q̃s expõere. quo tñ ad filiũ ver credo q̃ ad penã ꝑdictã: fz nõ q̃ ad deũ: q̃ quantũ in ipso est occidit nisi forte expositio tali modo fieret q̃ nullũ periculũ expositio imineret.

Extimatio q̃ facit vẽditionẽ. gl. q̃ in duobus casibus. Primo cũ eo. casu fit estimatio vt ipa ꝓstetur. Secus si fiat vt appeat q̃ti res fit facta ꝺ tertio. vt. l. si iter viz. C. de iur. do. q̃ tũc appet q̃s in facto est vt transacto certo tpe res q̃ estimata data ẽ redda tur. q: tũc nõ facit venditionẽ. vt. d. l. si inter. Secꝺs casus ẽ q̃n res simpliciter daẽ estimata in ꝑtes de quibus nã ẽ vt trãsferatur dñiũz vt in. l. quotiẽs. t l. plerũq. ff. de iur. do. t. l. estimari. ff. so. ma. Exẽplũ. mulier dedit rẽ estimatã. s. flo. viro suo cẽsebitur vir vmisse Fallit hoc q̃n nã ꝑtes repugnat vt ciat vẽditionẽ vt in. l. ꝑuos. ff. fa. her. Exẽplũ. ego t tu sumꝰ heredes t facimus estimationẽ de hereditate tũc n facit venditionem.

¶ Vltra estimatio faciat translire perso-
nā i acceptētes. vide. ff. cōmodā. ff. fr.

Allsitas. Queritur an falsa latinitas viciet rescriptū apostolicum. ff. Pa. in. c. ad audientiaz rescriptis p de
claratiōe. d. q. facit tres regulas. Prīa est q ad hoc q falsa latinitas viciet re
scriptū pape oz esse malitiosa: nō sit sufficit q sit dubitabilis. Secūa regula q
si falsa latinitas pt saluari p figurā nō
viciatur rescriptū. z de hisfiguris vi
le gl. i. c. fo: us. de. ꝓ. fig. z hoc facit ad
q. dicebat i quoda rescripto aplico q
rector ecclesie hospitalis z alie plone q dege
re cōtigerit in eodē possent ibi sepeliri
nūgā rescriptū illud viciet p illā falsaz
latinitatē. nā vbi dicebat. que debebat
dicere. quas. Jo. an. psuluit q ñ viciat
q: pōt saluari p silepsim. nā illud ver
bū. q. pt eē neutri generis z pīralis nu
meri z facere relatōz ad ꝓbū. plone. z
ad ꝓbū rectores. z erit cāus accusatus
Jtē psupposito q simplr sumatur illo
ꝓbū que vt faciat relationē ad verbuz
plone tñ cū sit modicus defectus non
oz viciare rescriptū. ar. in. c. ex parte de
fi. instru. z sic elice secundā regulaz q
si falla latinitas surgit ex modico dese
ctu alicuⁱ⁹ lre vl ritu. ñ viciat rescriptū

¶ Quare autē falsa latinitas viciet re
scriptū. glo. in. d. c. ad audientiā dat rō
nem dicēs q rescriptū papa p multas
manus trāsit. z cū multa maturitate de
cognit. z ita nulli vicii ptinere oz vsz
ꝺ ista psuptione nō e admittēda pha
tio. Et Bir. li. iij. ti. iij. segtur gl. dicēs
Secus e in rescriptis iperatoris z in
feriorū lris: vel actis iudicū: que nō cū
tanta deliberatiōe procedūt. z instrīs
tabellionū: quoz fides auctoritate
bellionis initur vide et Pano. in. d.
c. ex pte. vbi dicit q nō solū defectus lit
tere nō viciat rescriptū. imo et ꝺm In
no. defectus dictionis vel oratiōis non
viciat. dūmō deꝑhēdatur itellectⁱ⁹ ma
terie cuius aliquā dicāt ꝑz eū q si est in
tollerabil errōr in lra vel dictiōe. secus
prius tñ dictū plus placet Jnno. cuz p
bullā tollatur suspitio z oculi officialiū
sepe fallūntur. vel posset distingui ꝺm
Dost. inter rescripta gre z iustitie. do.
car. idez i rescriptis grācis dāmō cō
sensus nō mutetur qō plus plz pa. per
no. in. c. cū venerabilis vereli. do. Se
cus si sensus mutaretur. vel ideoretur
equivocatio nam tunc defectus littere
viciaret. vt in. c. inter dilectos de fi. in
stru. z ex predictis possūt decidi mul
te questiones

¶ Quidā ipetravit ecclesiā sancti Pē
cracij. in lra ꝓ dicebatur pācracij. ita
q erat mutata lra. c. in. e. an. ex hoc vi
cietur rescriptū. d. car. vt refert. pa. vbi
s. dicit tenuisse q nō sicut. n. defectus
lre nō viciat vbi cōstat de sensu vt hic
Jta z si vna lra ponatur loco alterius
vt in. q. nra dūmodo ex aliis appareat
papam intellexisse de illa ecclesia sanc
ti Pancracij. Secus si inducereturque
equivocatio.

¶ Alia qō Papa mādat in rescripto
impetrātes debere mitti i corpalē. z fa
it omissum verbū possessionē. d. car. di
cit obtinuisse q ꝑpter hoc non viciatur rescriptus. qz p alia verba appare
bat de intentione pape. qz submittebat
se defendas idnctus. Jdē dic si p posi
tionē vnⁱ⁹ lre loco alterius iduceret fal
sa latinitas. sicut accidit in facto. dice
batur enī in quadā idulgētia ꝓpetuis
tpib⁹ duraturis debebat. n. dicere dura
turas. z sic a fuit mutata i. i. refert. n. se
psuluisse p hoc nō viciari. tū qz hodie
curia nō admittit exceptiōz falsē latini
tatis tū p ꝓdicta qz sic dicet lre si vi
ciat. ita z si vna lra ponat loco alteri⁹.

¶ Pone q rasura fit facta in loco su-
specto nūgā viciabit totū instrumētū
an solū illā partē cui coheret. Oldra.
tenet q nō viciet totū. Secus in dicto
testū. nā illud viciatur totū rōe ꝓis fal
se. qz testio ex hoc redditur ꝑiurus. z i
tellige qñ instrumētū habet plura ca
pitula separata vīde ad ꝓdicta. c. ex li
teris. extra de fi. instru. vbi habet q re
scriptū apostolicum ꝓpter rasuram in
loco nō suspecto nō cēsetur viciosum
i. cc tñ pars pōt corrigere seu abrade-

re ſi depehēdit errorē. imno careret
oio modo reſcripti ꝛ vide gl. ſingu
lare i. d. c. cū venerabilis. ꝛ tibi pan. ꝙ
raſura reddit ſuſpectū inſtrm ſi eſt fa
cta in loco ſuſpecto. ēt ſi videat depo.
ſita eadē manu qz reputāt multi scien
tes adulterare ſcripturas alloꝙ. ſō ſu
me hāc cautellā ꝙ vbicūqꝫ notarius
errauit ita vt oporteat aliqd radere ꝛ
ītex reponē: vel ſi acē aliqꝫ ſras in mar
gine: dz notarius ad euitāda ſuſpitio
nē in fine inſtrī ꝓtinuādo ſe facere mē
tionē qualiter ipſe rasit tale ꝓbū: vl ꝙ
fecit talē lineā in margine. Ib ēt voluit
archi. i. §. his ita. xxxv. q. i. vſ ēt ꝓbari
in. l. in fraudē. ff. de te. mi. ꝛ ibi Ꝭ tenet
bar. ꝛ ita dz hodie ſtilus notariorū qñ
raſura ē i loco ſuſpecto. tñ ñ ē neceſſa
ria. ſi ex ꝓcedētib⁹ vel ſubſequētib⁹ ꝓt
elici ꝓbitas eoꝝ quē cācellata ſūt: vt ibi
notabilr dicit glo. ītē no. gl. in. c. ſi. de
cri. fal. ꝙ ſi lſe cēnt clauſe raſura non
noceret. ꝛ no. fm ho. ꝙ icuria eſt canō
late ſnie i quēcūqꝫ alīū ab officialib⁹
ſup hoc i curia ꝓutat. ſ. g ſcripto bulla
vel notato mutat vnā figurā i aliā: ſi
ne lras vel ēt dimidiā abraſerit: vleue
rit cācelauerit vel mutauerit ſine illoꝝ
ad quos ſpectat data inia. ꝛ dicit ꝙ ſe
pe publicat i curia. vt nō poſſit ea pre
tēdere ignorātiā. Poſſet tñ impetrāo
ſine aliq̄ pena totā lſam lacerare ac ēt
bullā nā licitū ē cuilibet iuri ſuo renū
ciare. Et ex Ꝭ hēs ꝙ ſimpliciter notari⁹
g lras apticas ſcripſit nō pōt illas cor
rigere ſine inia officialis ad hoc ꝓuo
cati ꝛ vide R. i. iiij. ol. xvij. vbi ḡrit
vtrū inueniens litteram pape cui⁹ effica
cia iā expirauit: vt qz fuit data ad ipm
quod iā trāſit: ꝛ ludo ñ intentiōe vten
di ꝛ aliquā lſam in ea male formatas
reformat vel pūctū facit: vl ꝙ quēcūqꝫ
aliū mōꝫ aliqd i ea imutat: ſit ercētica
tus: ꝛ ocludit ꝙ ſic: qz ēqꝫ illa lſa ñ
imutata ſit inutilis. tñ ꝙ raſuraꝫ ſic mu
tari poſſet vt vtilis appareret. vbi gſa
Si ibi erat ſcriptū. poſt triēniū mime
valituris. ꝛ ꝙ triennio ponerēt quīquē
niū iam apperet vtilis: que añ erat in
vtilis. cū ergo ſcripta mutatō ſiue pua
ſiue magna circa lſam pape ꝙ ꝙ imu
tatōes ꝓt appere vtilis pluſqꝫ erat. vel
vtilis cū añ ſi ēēt: ſit ꝓhibita ſub pēa
ercōicatōis late ſnie: vl ꝙ imutēs aliq̄
circa lſam de qua ē qō ſit ercētica
tus. de lſis tamen que ꝓ nullam raſu
ram poſſent appere vtiles: vt puta lſa
citatoria data. cc. annis vel. ccc. aliter
eſſet iudicandum q: ſi tota raderet ꝛ
de nouo ſcriberet. nō poſſet apparere
vtilis pp bullā: qz ī creatiōe cuiuslibet
pape nouī aliqd circa bullā mutatur.

¶ Alu adt aperiens lſas debeat puni 5
ri tāq̄ falſarius. ff. Pa. i. c. cū olim el.
ij. de offi. dle. dicit ꝙ aut iſe aperit lit
teras oſi dendo eas aduerſario mitten
tis: ꝛ ꝓt puniri vt falſari⁹. ar. bonū in
l. i. §. ite q ꝓpoſita. ff. ad. l. cor. dfal. vbi
dicitur ꝙ is qui depoſita inſtrumenta
oſtendit aduerſario incidit in crimen
falſi ꝛ no. hoc ꝛ aduocatos ꝛ ꝓcurato
res q plerūqꝫ iura gtis oſidunt aduer
ſario nā pōt ꝓiri pena falſi vt ibi no.
aut apit qs lſas. ꝛ tñ ñ oſidit aduerſa
rio ꝛ tāc nō puniſ pena falſi: ō quo vi
ter. i. d. c. cū olim. Nam Papa dixit
ꝙ voluit ipſum punire i quo delingit
ꝛ tñ nō puniuit cū pena falſi. ad idem
l. qui teſtamentum. ff. de fal. nā ſpāle ē
in eo q aperuit teſtamētū clauſum: vt
puniatur pena falſi: vt ibi ergo aliud
dicēdū in eo q aperuit alias lras ma
xime ꝓuatas vñ dz puniri pena ſtel
lionat⁹. l. extraordinaria. Idē bar. ibi
ꝛ vide cūde Bar. in. l. i. ff. de preuari
catoribus. vbi dicit idē eſſe de eo qui
cognouit iura vnius: ꝛ demum ſe con
tulit cum parte aduerſa.

¶ Aliquādt aperēs litteras. d. pape ſit 6
ercōicat⁹. ff. ꝙ ñ: qz nullo iure caueſ.

¶ Alu adt ſcriptura ꝓfecta ꝓ falſū no 7
tarii ſit nulla. ff. Pa. i. c. fraternitatis
de here. ō mēte Inno. dicit ꝙ aut lo
gmur de inſtrumētis ꝓfectis poſt falſi
tatem cōmiſſam: vel añ. ſi añ: tunc ex
quo notarius tollerabat in officio vo
lenti: qz geſta rōe publici officij nō re
tractātur ꝓpter publicā vtilitatem licz

postea sequat depositio p.l. barbarius ff. de offi. pref. Sed instrumenta ꝓfecta post dānationē notarij nō valent vt in. d. c. fraternitatis.

8 ℂ Sed ubiū ē: qñ ante dānationem notarij reputur instrumētū habēs plura capitula: z in vno est admixta falsitas an reprobet totū instrm. Bar. in l. si ex falsis. C. de transac. distinguit: q aut falsitas precedit ex vicio notarij. z tūc instrm corrutt in totū. Et hoc plz pa. dicitur in trste: vt si aliqua falsitas ē adiecta testō suo: debēt eius in totū reprobari. q. reputur plurus sic est in notario: q dicit gdā testis. z ꝟ vez si ē falsitas circa substātialia negocij: vel circa circūstātias eiꝰ: vt q: debat scri bi, q. ticiꝰ pmisit. x. z scripsit. xx: Sz si falsitas ē orta circa alia accidētalia extrinseca: vt q: scripsit ꝯtentes ee cō sanguineos. vel aliqd aliud qđ nō facit ad negocīū: z hoc fit falsum. nō reprobat instrm ꝓpter hoc: q: illud nō pertinet ad officiū notarij. Idē in teste: aut defectus nō puenit ex vicio notarij z tūc aut pcernit substātialia instrī vt q: fuit omissa indictio z dies. z tūc instrumētū corrutt in totū vt no in. c. inter de fi. instru. Aut defectus nō cōcernit substātialia negocij z ds tūc fieri illa distinctio: aut negocia sunt ꝓnera: aut separata. Primo casu nō corrutt in totum. Secdo sic. vt in. d. l. si ex falsis. Sed Bar. in. l. eadē lege. ff. ad. l. iul. repe. dat vnā limitatiōz ad ꝓdicta: vz q instrā ꝓfecta p notariū dānatū sunt nulla. qñ fuit dānatus pp falsitatē cōmissaz in officio tabellionatus. Secus dicit si alꝰ fuisset dānatus de falso cōmisso tū extra officiū. vel sit effectus infamis ex alia cā. tūc enim cōcludit q si illud officiū nō hz in se dignitatē: vt q: nō est notarius principis. vt l. d. C. de man. pn. vel nō hz officiū de publico. vt q: nō est notarius in banco: sed est assūptus a pribus vel cūb vt faciat publicū instrm. tūc nō videt qn talis instrā ꝓfecta p istū nō valeat tūc fit infamis. Bouet p. l. si aliqd. C. de sucep. z ar. ll. x. q facit tū mētione de falsitate cōmissa in offō. Itez q: notarius nō est dignitas. sz quod dā munꝰ. Item infamis pōt ee pcurator. insti. de excep. Vide glo. ad hoc ꝺ sen. excō. decernimus in. vi.

Additio. Et p maiori declaratō ne dicte. bā. viū pau. de cast. i ꝓsi. cccxvii. incipiēte. Sup eo. vbi dicit q qñ qs hz dignitatē vl offi ciū ex publico qđ exercei iter ñ ꝓsentientes: vt ē ee notarius ad bācht iudicii sola infamia ꝓfecta ex cōdēnatione alicuius famosi criminis ēt si nō sit notoria priuat ipm executiōe talis dignitatis vel publici officij: posito q nō el set p sniaz adhuc priuatus tali officio. vt idem Bar. expresse determinat in. d. l. eadē lege. ff. ad. l. iul. repetū. per. l. ij. C. de digni. Si vero est officiū publicū sine dignitate z qđ exerceāter ꝓsentientes. vt ē esse simplicez notarium: z q cōficit instrumētū inter ptes ipm rogantes. tunc aut ipse cōmisit crimē exquo secuta cōdemnatione venit in famādus z priuādus officio. nōdū tū aliqua cōdēnatio legis vel hois secuta est. z tūc habet locū id qđ dicit Spec. de instru. edi. §. restat. ver. qđ si tabellio. q etiam si deliquit i offō qz fecit instrumētū falsuz. nō ꝓhibet alia instrumenta facere. z sūt valida etiā si crimē illud erat notoriū. facit. l. sigo ex argentarijs. §. i. ff. de edendo. aut lata erat sniaꝑuatiua officij. z tūc aut a iure scripto. z hz locū gl. q ē in antē. de tabel. §. pe. q vī distinguere. Aut erat occulta t aut notoria: Aut erat lata ab homine legis ministro. Et tunc talis dictio ñ est adhibēda. imo indictis ete nō valēt instrā poste ac ōfecta ꝑba sunt Bal. notabilia. declarātio illas gl. z limitātis eas in. l. ij. C. de sen. z interlocu. om. iudi. Aut fuit lata sniaꝑ super crie: nō aūt ꝑuatiua officij ex q sniaꝑ in currit infamiā tūc hēt locū id qđ dicit Bar. i. d. l. eadē lege. z in quoād consilio qđ incipit. Ser Jodnes. z bal. in. l. e militibus. C. de testa. mi qui simplr

dicunt ipsum nō phiberi alia insisa cōicere pp hoc. Be hoc vide. s. Absolutio. i. §. xix. z Emphiteosis. §. iij.

Familia Quō paterfa. debet regere z corrigere familiā suā. Dic, quod in sum. pse. li. iij. ti. xiij. q. i. q pater fa. nō solū tenet curā regiminis hēre circa domesticos. i. circa filios. vt exponit Aug. sed etiā circa oēs suos p q̄s intelligūtur illi q de familia sua sunt, z hec cura correctōis nō solū dz esse h berā si ēt exēpli boni z pbon. q. ē spēcies elemosyne. vt dicit Aug. vñ sicut ad elemosynā corporalez tenet q̄s tpe necessitatis. ita ad hanc. Si vero nec sic corrigūtur. tenet eos abijcere a se. si credit pbabiliter p hoc eos corrigi. z sine hoc in malicia z pinacia pseuerare. nec sit patron⁹ criminis. sicut patet in vxore fornicaria. q si credit, pbabiliter p hoc licēti⁹ peccare. p suā autē curā z p suuz timorē videt eos a multis. z si nō ab oibus malis sētpe rare. et nō iputatur puersitas filiorum qō tunc fieret si nō erit qō sibi iputet.

¶ Queritur an dñs teneat pascere famulos suos tēpore infirmitatis: z an teneat ad oēs impēsas. forte. n. egerit⁹ magna cura z diuturna z i medicinis est exponēda magna cōstitas pecūie. Be hac. q. vide p. bar. in. l. si cum dotez. §. sinautē. ff. sol. ma. z. l. i. rebus. ff. vno. Et cōcludit q ad magnas expēsas si tenet. qō intelligē ratione famulatus: sed alia ratione vt q̄ primus. si ille nō habeat vñ sibi subueniat. pōt implorare officiū iudicis cōtra eum. vt sibi subueniat. si ē soluēdo. Et idē pōt facere pauq̄ cum quocūq̄ diuite. vide tex. cū glo. notabili in. c. ficut. xlvij. di.

2 ¶ An aūt famulo infirmo debeat salariū. ff. cōiter tenet qō si. q. casus cōtingēo i pson̄ illius q locauit operas suas liberat cōductorē a mercedis prestatione. vt. l. si vno. §. item cū quidaz ff. loca. Hoc tamē limita. quādo salariū debet alicui rōne persone sue dūtaxat. Secus autē si daf sibi ēt gtēplatione aliorum prout datur potestati. habet. n. soluere suis vxoribus z aliis famulis. a quorum obligatione non liberatur per mortem.

¶ Quid de famulo q cū dño suo vsq̄ 3
lario, nō cōuenit an possit postmodū petere salariū. ff. Sed. cōsilio. ccviij. dicit q si illef familiaris cōsueuerat operas suas locare: z dñs cōducere, operas ministrorū: q salariū debetur eidem: saltē vsq̄ ad sūmas: qua alteri⁹ opera z ministerio dñs fuisset condu ctur⁹. ar. l. si nō soze. §. libertus. ff. de ædi. inde. Vide. i. q. i. sunt nōnulli. per Archi. vbi dicit q de aduocato specialiter videt dicere lex q possit petere salariū incertuz. ff. de va. cog. l. i. Et per hoc dicebat. d. Nicol. cōta. scribendo. Sed. ō hoc. q si in aduocato hoc ē in ductū. ergo. in ceteris ius cōe. tamē in hoc seruāda est cōsuetudo patrie. vide etiā Bar. in. l. diuortio. §. qō in āno. ff. sol. ma. q si famul⁹ est, ꝙduct⁹ ad laborandū i rure pro. xu. in anno. z exactis ser mēsibus in qbus minus laborare vult discedere z petit mediletatē precij q nō debet habere mediletatē. per. d. §. qō in āno. vbi Bar. dicit a simili: q in possessionib⁹ lombardie: in quibus vno āno seminatur frumentū: in alio nō. vel alia seges minoris valoris: tūc totum biennium computabitur z in spiceletur sic: in isto famulo computabitur grassum cum macro.

¶ Quid si promisi tibi seruire per 4
annū z aliquo tēpore anni fui infirm⁹ nūquid teneo: supplere tēpus quo fui infirm⁹. ff. glo. in. c. si ꝑpter tua. de rescriptis. li. vi. q nō. vt. l. cum heres. §. fitchus si heredi. ff. de sta. li.

¶ Queritur. Quid dā dedit furnū: siue 5
molendinum in emphiteosim. hoc ad tecto. q deberet recipiens gratis coqre. vel molere pro isto dante z familia sua: dmō excreuit mirū familia ista⁹ vltra solitū: an teneaf coquere vel molere pro oibus. an fm numerū antiquū Pe. z Abbas dicūt q pro omnibus. Idē Panor. i. c. ōiuo. de cēsi. Et dicit ibi esse tex. fm intellectū magis cōem.

Nam exquo ille recipiēs potest se ho
bere ad lucra. s. diminuta familia: ita
aucta: vt ℣ lor eadē sit disciplina: nisi
ipēm mutasset: vt puta. effect⁹ē eps vl
capitaneus. ē sic tenet multa familiā.

6 ℂ Quid de famulo ⁊ famula q fuit
rūt dño suo fidelit: ⁊ dño non vult eis
dare mercedes ppās ℈m quētūcq ⁊a
etā: nūqd possint occulte ɔ bonis suis
surripe vlq; ad debitū. ℟. Ri. i. iij. d.
xv. q. ij. tales peccēt i mō accipiēdi: tñ
ad restitutionē nō tenēt. Et ad pdicta
facit qđ no. Sco. in. iij. d. xv. vbi q̄rit
an dānificat⁹ ab aliquo possit sibi sa
tisfacere de bonis dānificāt⁹]. Et rūdet
q; i duob⁹ casib⁹ pōt sibi satisfacere.
Puo qñ ille dānificat⁹ erat effect⁹ dispē
sator bonor dānificatis: ⁊ ñ posset si
bi ℈ turis forma pudere: vt q; ñ hēt
testes: vl phatiōes: vel q; ē plona po
tēs ℣ ēē nō administrareť sibi iustitia
Scōo qñ inueniret de bonis illi⁹: vl ali
qđ sibi donatū fuisset. Tñ ℈. S. ber.
⁊ alior: volēs sibi satisfacē de bōis ɔ
bitor: ex auctoritate ꝑpa peccat i septē
casib⁹. Primo ē: qñ pt sibi p via iuris
puidē ⁊ nihilomin⁹ sibi facias. Scōo
qñ ēet inder public⁹ ⁊ i cā sua vellet
ipemet iudicaſ: qđ ē phibitū. C. ne qs
in cā sua iudi. l. vnica. Tert⁹ qñ ɔbitū
ñ ē liquidā ℈ dubiū. s. an dēat hſe. vl
ſi actor: nāq; phatio ſcābit. Quart⁹ ē
qñ ē periculū generādi scādalū ℈ alīū.
vt q; alī⁹ culpaſ ɔ furto vel maleficio
rno ⁊ infamareť indebite. Quīt⁹ ē. qñ
ēet periculū ſfamie ꝑpe. vt q; reputareť
latro vel vſurar⁹. ⁊ hmōi. Sext⁹ ē. qñ
ēē posset periculū psonale sui ipſi⁹. vt q;
posset ſuſpēdi ꝑ latrone ꝑ tali actu.
vel hmōi. Septim⁹ est. qñ sibi satisfa
ciēdo mortaſr peccaret. postponendo
salutē aie sue ꝑ recuperatiōe rei tēpo
ralis. gd. n. pdest homini ⁊c. Et Pa.
nor. cōcludendo pdicta i. c. olim el. i.
de restī. spo. de mēte Inn. dicit q; ecclā
sua auctoritate pōt qs accipere rē tur
tiue. dūmodo ex hac acceptione nec
malū nec scandalū imineat nec ℣ de
tinētem rē. puta. vxo: em. cui custodia

7 ſili⁹ rei cōmiserat vel cōtra familiares
suū vel quēcūq; alium: tūc. n. ꝺ beberet
eā in locū pxīmū restituere.

ℂ Quid ſi dño faciat suos iurare q;
dicēt ei ſi qđ viderit: scīuerit vel audi
uerit surripuisse aliqđ ɔ hōis suis. ℟.
ꝑh. distīguēdo q; ſi ille dño ꝑbabili
ter hꝫ truculētus ⁊ ferus ñ teneni ſua
re. q; illicitū fuit qđ iuratū est. Si aūt
credit mālsuet⁹ ⁊ nō nisi rōnabiliter ꝑ
cessur⁹ distīgue. q; ſi res tales sunt q; ꝑ
tineāt ad custodiā illi⁹ q; iurauit ſuari
ɔz. puta. Si q; viderit furē exponātē
res q̄ ei⁹ custodie cōmēdate sunt. pōt
pleg res furtiuas. alias tenet dānū re
stituere. Si aūt nō teneť ad custodiā illa
rū rer. tūc ſi pōt ꝑbare tſir reuelare. ſi
℣o nō pōt ꝑbare. ſi ɔz reuelare. nisi ta
lib⁹ psonis q̄ possent pdeſſ ⁊ nō obes
se. Et ſi alio mō iurauit ñ fuit licitū in
ramētū nec obligatoriū. Idē i sum. cō
se. li. i. ti. ix. vbi dſ ℈ Aug. q; ſi aliqs ɔ
testib⁹ ſinodalibus sciat solus crimen
alicuius nō teneť denunciare eſo licet
iurauerit dicere cria q̄ scīret nisi. possꝫ
ꝑbare. alias ɔz tacere. ne ſit ꝑdītor cri
minis. ij. q. i. ſi peccauerit. nisi hoc faci
at ſecrete cū eps vel alius cui reuelat ſe
crete debeat corrigere hmōdi cri
minosos. de hoc vide. s. excōmunica
tio. vij. ℣. xvi.

ℂ Sed hic queritur ɔ. q. quotidiana. 8
an ſtis denūciatorib⁹ ſinodalib⁹ ple
ne credatur. ℟. gl. in. ℣. aliqñ. iij. q. iij.
q; ſicuti denūciāt notoria. Si ℣o aliud
crimē nō creditur eis nisi ꝑbent. Sed
bar. i. l. diuus. ff. de cu. re. distīguit que
dā eē maleficia grauia. ⁊ ꝑtīs nō cre
ditur eis ⁊ ſic loqtur. d. l. diu⁹. Quedā
ſūt maleficia ñ grauia: ⁊ tūc qñq; ꝑti
tuitur denūciator: ad denūciādū qđ re
ipa iuenit. Exēplū mittitur aligs p cau
tatē ad accuſandū iudēces ⁊ portātes
arma ⁊ ſilia leuia: ⁊ in ſtis creditur ta
li officiali referēti ſe ſic iuenisse. Ita lo
gtur ℈ ed. l. i. ℣. qcs. ff. ō of. pre. vr. ſi ve
ro officialis nō mittitur ad referendū
id qđ videt ſ; aliud qđ reperit ex audi
tu ⁊ fama alio: um tūc talibus officia-

lebus nō creditur. sed pōest vt quenis tur ad ingressionem. hec bar. ꝛ predicta videntur satis equa pro quib⁹ facit cōsuetudo generalis totius mundi licet Panor. in. c. preterea. de testi. eo. deuter a secundo dicto.

9 ¶ Quid aūt dicēdū de statutis seu cōsuetudinib⁹ q̄rūdaz terraꝝ q̄ statuunt hmōi vnū cū ditatores seu caparios ad denunciandū q̄scūq; inuenerit in vineis vel hmōi siue dānū fecerint: siue nō: etiaz si nil oino comederēt vel auferēt. imo qō plus ē tenētur denūciare si inuenerint canes intrātes dictas vineas etiaz si nil mali facerēt. q̄ hma frōte vī iniquitas. Sed dicēdū q̄ exquo dicte cōmunitas p̄senserūt dictis statutis. tales denūciatores poterūt dāpnificantes de nūciare. ꝛ merito eis dici potest. Pete re legem quam ipse tulerit.

10 ¶ Quid aūt de sententijs ep̄oꝝ q̄ fiunt quotidie: puta qs amisit anulū eps ad instātiam illius fecit edictū: q̄ si qs inuenit dictū anulū: teneat sibi p̄sitare sub pena excōicatiōis ꝛc. Dicius inuenit dictū anulū. sed qz mādez debebat habere ab illo q̄ amisit dictū anulum nō notifica. Querit an possit salua cōscientia retinere dictū anulū in recōpēsatiōne illi⁹ qō hī dz an ꝑ o teneatur hoc nō obstāte manifestare prelato. Et dicēdū q̄ inspiciēdus est tenor literarum ep̄i seu iudicis. Sunt. n. q̄dā ifē cōminatorie que sunt valde ḡfiales vt puta q̄ petrus amisit talē rez. ꝛ q̄ ei furata fit ℥ deus. ꝛ ꝑsciaz. ꝛ malo aio. ꝛ hmōi Et in hoc casu ille q̄ habuit talē rez. ꝛ retinet in cōpensatiōez nō est obligat⁹ restituere: nec ēt manifestare. ex q̄ talis nō hāt talē rez malo aio nec ℥ ꝑsciaz Sūt etiā quedā ifē q̄ loquuntur magis spāliter. etiā faciētes mētionē q̄ in casu recōpensatiōis vel hmōi teneāt manifestare. Et in hoc casu dicēdū q̄ teneantur vel restituere. vel saltē iūdicare prelato exquo cōstat de eius voluntate.

N **Additio.** Quidam tñ dicūt q̄ si in sententia fieret mētio de recōpensatiōe q̄ talis sniaz ꝓtineret exp̄ssē intollerabilē erroreꝝ. ꝛ sic talis sniaz nō teneret. Et addūt q̄ nec similiter ligaret q̄ nō reuelaret q̄n sciret talez retinere ad cōpensandū certus de debito. Sec⁹ si nō sit certus. sed dictū ē cōtra stilū ep̄orum ac etiā auditoꝝ curiarum in curia romana. Nam experientia teste ꝓpe quotidie videmus huiusmōi litteras emanasse a dicta curia. Nec est dicēdū q̄ curia romana erret in hoc. Secūdo dico q̄ hmōi statuta rationabilissime hoc possunt facere. qz multi excedūt amore sui vt quotidie videmus putāt debere habere ab aliquo: ꝛ tamen audita altera pte sunt poti⁹ debitores q̄ creditores. Et ꝓpter hoc iura statuerunt ne cui liceat sibi ius dicere ne. l. ꝓpter amorem ꝓpriuꝝ deciplatur. ꝛ vn de putat se habere iuste rapiat alienum Et ideo iuste ꝛ sancte prelati ad obuiādum talibus periculis ꝑsit in suis litteris apponere dictas clausulam. maxie quia vt in pluribus ita reperit q̄ tales decipiuntur. Licet forte aliquis. Ego ꝓ suppono q̄ iste pro certo debeat habere. ꝛ forte nō p̄t ꝓbare de credito suo ꝛ si reuelaret se absque dubio cogeretur restituere ꝛc. Dico q̄ hoc nō obstāte licite illa sententia facta est: qz leges adaptantur ad ea que in pluribus accidūt vt in. l. nam ad ea. ff. de legi. Ad hoc facit qō notat Ri. in simili. in. tit. j. ti. ar. i. q. iij: vbi querit. An tam iustificati vt virgo maria. Jo. baptista. q̄ hmōi teneretur ad baptismū. Et cōcludit q̄ sic qz ℥ius aliqua lex instituat ꝓpter eo que accidūt vt in pluribus. si tamē generaliter data est. nō tantū tenētur ad eius obseruātiam habētes illud ꝓpter qō est lata. sed etiam nō habentes. hec Ri. Ecce casus noster. Et si principalis tenetur restituere vel reuelare: multo fortius scienz ꝛc.

Femina. Queritur an femina casu ludi vel iocī viens veste virili: vel cōtra peccet mortaliter. ℟ omnes predicatores ꝛ totus mūdus audacter predicant q̄ sic. Et ad cooperimentum sui erroris ꝓ hoc allegant. c. siq

mulier.xxx.di.c deutero.c.xxij. Sz ifi dico q̄ iſti decipiũtur. ad q̄ ꝓbãdũ primo videbim⁹ de.d.c.iiij. mulier. & ibi ſic dr. Siqua mulier ſuo ꝓpoſito vtile iudicẽs vt virili veſte vtat. & ꝓpter hoc virilẽ habitũ imitet. anathema ſit. hec ibi. Nota ver. ſuo ꝓpoſito Nõ enĩz hic accipitur ꝓpoſitu ꝓo ac tu deliberato: q̄ hoc fuiſſet ſupfluus. Nulla enim mulier geſtat habitũ viri nec ecõtra: niſi deliberate & appenſate hoc faciat. Sed hic accipitur ꝓpoſitũ ꝓ prava itentiõe. Et hoc vult glo. ibi in. ℣. ꝓpoſito. d. vt q̄ magis habilis & magis pata eſt i ſciſſa veſte ꝛ̃ in clauſa ad meretricãdũ. & hec gl. Idẽ Archi. ibi ſup dicto ver. ꝓpoſito dicit. ſ. malo. ſ. meretricio. Nec obſtat etiã. d.c.xxij. deutero. vbi dr q̄ nõ induetur mulier veſte virili. Nã ſm Nicolauz de lira aliqui doc. & bene expoñt q̄ hoc intelligit de armis quib⁹ viri vtũtur. Prohibet aũt hic q̄ mulier nõ portet arma viri. tũ q̄ inducẽs mulieri ꝑ ſſumptuoſiz: tũ q̄ ꝓ tũc erat ſuperſtitioſus: q̄ gentiles mulieres in ſacris martis portabãt arma viri & i ſacris veneris viri portabãt ornamẽta mulierũ. & iſtꝛa eaz. vt pote coluz: ſuſuz. & ſilia iõ ſubdit. Abominabilis apũd deũ enĩz eſt q̄ hec facit. Abominatio. n. i ſacra ſcriptura cõiter accipit ꝓ idolatria ſeu aliq̄ ad idolatriã ptinẽte. Si aũt lra ꝓdicta intelligat de veſte cõt phibet hic talis vſus vel potius talis abuſus: q̄ eſt occaſio libidinis. q̄ mulier in veſte virili poſſet liceñ cũ hoibus luxuriã exercere. Et ſi militer vir i veſte mulieris. q̄ liberi⁹ poſſet loca ſecreta mulieꝛ igredi. hec nico. Ecce qõ nico. ꝓcedat cũ textu dicti capli ſiqua. & cũ glo. & cũ Archi. Ad hoc facit ratio ſumpta a rubrica que dicit ſic de multimoda ſuperſtitiõe hereticoꝛ quos grangẽſe ꝓcliti anathematizauit. ꝓ quã rubricã exꝑſſe datur intelligi q̄ nullus ſcurrit penã dicti c. ſiqua nec ẽt aliozꝛ. xliij. capitulozꝛ. q̄ ſũt ſub dicta rubrica: niſi ſit dolo & ex ſuperſtitiõe faciat. & ex ꝓdictis inferẽtur due ꝓclauſiões. Prima eſt q̄ mulier ſi viti⁹ veſte virili vel eõuerſo ex ꝓpoſito malo vel deꝓrauata itẽtione vl ex ſuperſtitione peccãt mortaliꝛ: & vltra hoc mulier eſt excõicata. vir ãt nõ. Nec cõcluſio pz. ꝑ dictũ. c. ſiqua ſũcta rubrica. cũ glo. ibi. & Archi. & dictis nico. i. d.c.xxij. Secũda cõcluſio ꝙ ſi mulier vtitur veſte virili vl eõuerſo cauſa ludi vl loci vel ex leuitate abſq̄ prauata itẽtiõe. ſic ñ peccãt mortaliꝛ imo multoties nec venialiꝛ. Sicut multoties videm⁹ q̄ viri aſſumũt veſtes ſuaz vxoꝛuz & eõuerſo. & vadunt iaruati ꝑ ciuitatem cauſa recreationis abſq̄ mala intentiõe. & nimis abſurdum eſt dicere q̄ peccarent mortaliter.

¶ Et ex predictis põt patere ſolutas al 1
terius dubij. ſ. an mulier tonſuraꝛ ſe. i. precidens crines vſq̄ ad aures abſq̄ cã rõnabili ſed ex leuitate & ſatuitate quadaz peccet mortaliꝛ. Sicut quidaz q̄ ſic ꝑ. c. quecũq̄. xxx. di. q̄ põt excõ municari. Itẽ facit ℣. c. vxoraꝛ⁹. de cõuer. ꝓn. ſed dico vt in ꝓcedenti cãu q̄ ſi facit ex ſuperſtitiõe vel in cõtẽptũ ſignificatiõis illius q̄ ſignificat coma. ſubiectionem viri q̄ peccat mortaliter. Et hoc notat tex. ibi in ver. reſoluens ius ſubiectiõis. & ibi Archi. qui põderat illud ℣. ſubiectionis. ſi autez facit ex leuitate quadã vel ſatuitate ñ peccat mortaliter lz maleſaciat. nec ẽt iudicãdum eſſet de mortali: ſi mulier. Se tota decalwaret ex fatuitate lz hoc eſſet in maioꝛẽ verſum. Idem dic de oibus alijs caſib⁹ qui ponũtur ſub dicta rubꝛica q̄ nullus incurrit penaz ibi poſitaz niſi ex ſuperſtitione aut ex ꝓtempiu. Et iſta ſunt notãda q̄ noua.

¶ Que aũt ſint illa que ſunt ꝓhibita 2
mulieri. ℣. multa. ꝓ̃o nõ põt ꝓdicare nec docere publice licet gl. in. c. adhuc m⁹. xvi. q. i. dicat q̄ mulier de lnia ſiaceꝛdotio poſſit ꝓdicare: tamẽ finaliter non firmat ꝑdes in hoc. q̄ refert ſe ad. c. mulier. xxiij. di. vbi habetur q̄ mulier ꝙuis docta & ſecta viros i cõ-

uentu dotere nō ꝑsumatitaiᵉ aūt ꝑsti-
tibus clericis nisi ipsis rogātibus doce
re non audeat. Itē mulier nō ꝑt sacra
vasa. nec sacras pallas ꝓtingere: nec i-
censum circa altare deferre. vt in.c. sa-
cratas. xxiij. dī. Itē nec ꝑt actū aliquᵗ
ordinis exercere: nec aliis bñ dicere. vt
in.c. nouis. de pe. z re. z i.c. tanta. de ex
cess. ꝓe. Item nō pōt esse arbitrix nisi
esset in dignitate habente iurisdictōes
Sed bñ pōt arbitratrix. de quo vide.
ē. Arbitrix. §.i. itez nec iudicis nec ma
gistratᵘ gerere offm nisi in casibus de
quib⁹ i. gl. xv. q. iij. §.i. nec postulare
nec ꝑcurare nisi i ꝑpria cā z suoꝝ vt
notatur in.l. femine. ff. de re. iur. z. iij.
q. vij. §. tria. z. d. §. i. an autem possit
esse testis in cā criali vel in testō vel co
dicillis vide. j. Testis. a. §. i. Itē nō pt
psonaliter trahi ad iudiciū cā ferendi
testi monij: aut alia ꝗlibet cā que in
Jure non exprimitur ꝫ eius voluntatez
z si est religiosa non potest. Etiā si vel
let trahi ad iudicium personaliter ex
quauis cā vt in.c. mulieres. De iudi. li.
vi. Item nec accusare nisi in certis ca
sibus de qb⁹. xv. q. iij. §. i. in tex. z i gl.
Itez nō pōt se obligare seu ꝑpriā sub
stātiaz ꝓ debito viri nisi creditus sit
quersū in suā vtilitatē vt in auc. vt nul
li iudi. §. z illud. coll. ix. Item non de
bet incarcerari vel detrudi ꝑ aliquo
debito vt ibi. Finis.

Ferie. Feriarū q̄daz dicūtur tempo-
ranee. q̄daz repentine q̄dā solēnes.
tempozanee sūt q̄ dantur ꝓ fructib⁹
colligēdis z sūt duoꝝ mensium: gra
messium z vindemiarū. s. vnus pmel
fibus z alⁱ ꝑ vindemijs. Et in oi ter
ra dande sunt ferie ꝑ missibus ēt si nō
crescat ibi annona: q2 hoies cōiter gra
no idigent. Et hīt necesse sibi aliquo
tpe ꝑcedere ſz ꝑ videmijs nno dabū-
tur nisi vbi sunt vinee vel salīez vbi est
cōis vsus vini. z in hijs nō pōt fieri ꝑ
cessus iudicialis nisi de ꝑsensu ꝑtium
extra eo. cōquestus. Repentine vero se
rie sūt quas ipator indicit. vl ꝑp victo
riā quā fecit vel q2 vxoꝛez duxit: vl q2

filius ei natus est z hmōi. z dicuntur
repentine q2 repente siue subito indi-
cuntur. Et nullus ꝑter ꝑncipem eas in
dicere pōt. C. de feriis. l. ꝛ nullo. z has
feriis populus tenēt obseruare salies
in publico exā ꝓceps pōt eas idicere
An aūt ꝑsonales peccet mortalr. vide
j. statutū. §. vi. ferie. vo solēnes siue se
stiue sunt quedā solēnitates que habē
tur in. d. c. conquestus. z in. c. ꝓnun
ciādum de ꝑse. di. iij. s. Natalis dñi san
cti Stephani. Jo. euāgeliste Innocen
tū. s. Siluestri: circūcisiōis: tepiphanie.
Septē dies dñice passiōis resurrectio
nis cū. vij. diebus sequētibus. Ascen.
pēthe. cum duob⁹ diebus q̄ sequūtur.
Natiuitatis Johānis baptiste. anūcia
tionis dñice: z assumptiōis Virginis
z Natiuitatis. z purificatiōis eiusdez
Duodecim apostolo ꝝ. beati Laurētij
omniū Sāctoꝝ. s. Martini: ac diebus
dñicis. dedicatio sci Michael. Itez de
dicatio cuiuslibz oratorij. Jtē roga-
tiones trib⁹ diebus añ ascen. dñi. z ille
festiuitates quas singuli epī in suis
episcopijs cū populo z clero duxerint
venerēdas. itē statut. Eusebi⁹ q̄ festū
innētiōis sancte crucis. v. nonas maij
solēniter celebretur. ꝺ ꝑse. di. iij. Crucis
Item festū corꝑis xpi vt in cle. si dñm
de reli. z veneratiōe sanctoꝝ. z no. q̄
iter ꝓdictos dies sunt quidā q̄ de fa
cto nō festantur quātū ad cessationes
ab opibus Sed videntur abrogati ꝑ
cōsuetudinē que in eis hz locū. cuz
nō Jta sint de ꝑcepto sicut est dñica z
maiozes illa Jsti aūt dies sūt tres dies
rogationū. Quidā etiā nō seruant octo
septē dies passionis: nec etiam totam
octauam pasche z quo ad cessatiōē
ab Operibus. quia quasi Ubique cō
suetudo est in cōtrariū. No. tamen q̄
cōsuetudo nō excusaret ꝫmz ad festa
iuris diuini. De festo aut̄ dedicatiōis
cuiuscūq; oratorij seruanda est cōsuetu
do terre vel parrochie. ſz de iure alitēr
sit. Idem dicendum de festis euangeli
starum z quatuoꝛ doctoꝛum ꝓncipa-
tum. seruandam scilicet forte consuetu

ginē. Et Archi.s.dicit in dictis festis si ne dubio cessāte ꝙsuetudie posse opari

1 ¶ Festum autez cōceptionis virginis marie licet ecclesia romana antiquitus non celebrauit vt patet p gl.in.c. pnō etiandum de ꝙse.di.iij. tamen hodie de ipsa cōceptiōe facit solēne officiū z festum cū largitione indulgentiarū que in festo corporis xpi.date sūt illis qui ter sunt diuinis officijs: z hoc propter multa miracula ꝓpter que manifestū est ꝙ fuit concepta sine peccato originali. Et ideo hodie ad euitanda scandala precipitur sub pena excōicatiōis late sententie a qua non possint absolui nisi a romano pontifice preterq̄ in articulo mortis oibus cuiuscunq̄ status grad⁹ ordis z pditiōis fuerit. ne de cetero ausu temerario psumāt in ser monibus ad populum: seu alias quo modolibet affirmare: ꝙ tenentes virginem esse preseruatam a peccato originali in suo conceptione: polluantur labe heresis vel mortalis peccati: vel festum eiusdem cōceptionis celebrāties necz tenere libros vel legere. aut habe re p veris. hoc cōtinētes. Similiq̄ pe na etiā ligantur qui ausi fuerit asserere ꝙ ptrariaz opiniones tenentes. s. ꝙ sit concepta in peccato originali icurrit heresim vel mortale peccatuz. Nec habentur in extrauaganti. Sixti quarti que incipit graue nimis.

2 ¶ An autem laboratores in festis sancti Antonij: Nicolai: Chaterine z huiusmodi peccēt mortalr. Archi.s.in gre de festis peccatis. ri.tr. dicit ꝙ que de cōi more omniū celebrātur seruāda sunt. Que autem solum sunt in vna ciuitate vel patria in illa seruanda sunt. Sicut .n. cōsuetudo generalis facit legem generalē si rōabilis est z pscripta. ita cōsuetudo particularis pticulariter ligat illos vbi seruatur. ar.xij.di.c. illō z.c. illa. Posset tamen dici ꝙ talis cōsuetudo non liget quia non eo animo talia festa introducta sunt: vt de precepto sed ex deuotione. Vbi autem esset scādalum sic vbi esset consuetudo obligatoria exquo tādiu est ꝙ ē prescripta z reputatur obligatoria.

¶ An autem episcopus cum clero sine 3
populo possit indicere festum. Bo. an. In.d.c. cōquest⁹ vt refert pa. ibi dicit. olim obtinuisse ꝙ nō p illā ifam. Sed postea mutauit sniaz dicens. ꝙ solus epūs cuz clero seu capło hoc possit. qz his q̄ tendāt in alterandoz quilibz est subiectus epō. de fo. ꝓpe. cū sit. sed pa. ibi tz oppositū. nā nō sine misterio in d.c. quest⁹. z in.d.c. pnūciādū sunt facta mentio ēt de populo. vñ scias: ꝙ tz in spectantib⁹ ad iurisdictiōem epi possit ipse cū capło facere statuta: vt circa punitiōes maleficioz vt in.c. vt aiarū de ꝓsti.li.vi. sed in alijs in quib⁹ verti tur interesse alioz nō pōt epūs statuere sine ꝙsensu illoz vel saltē dñi cē pītes vt notabiliter dicit Inn. in.c. vestra. de loca. idez tz Fede. idez Archi. in.d.c.p nūciādū credit nī Pa. ꝙ ibi populus nō hēret iūm cēs ꝓdicendi nō obstaret ꝺdicto. puta. epūs vult ꝓcipere festum sancti alicuⁱ. q. traxit originez de illo loco vel quid simile.

¶ Quando debem⁹ festum incipere 4
ꝛ. ꝗtū ad cōsuetudinem a vespera. In vesperis. extra eo. omnes. z intelligē vesperas in sero. s. ab vltia pte diei pcedētis seu vigilie. s. immediate post. xxiij. horas vsq̄ ad vltimā partez diei festi z hoc intelligēdū videtur de iure. Secus vbi esset cōsuetudo in ptrariuz. put de facto est quasi vbiq̄. z ideo archi. s. dicit ꝙ operātes sabbatis vel vigilijs festiuitatū vsq̄ ad tertiā horā noctis z vltra ifi ad medīā noctē ex eo ꝙ cōsueuerūt ꝓsone plus eo tēpore in hoc volunt sibi seruiri q̄ alio nisi q̄ illo tempore laborēt: vt ceteri. amitteret in magna pte pcuniā ꝓsonarū vnde z lucrum: videtur hoc posse tollerari attento more generali pīe in hmōi. Cuius. n. statuz ecclie in observatione cessatiōis ab operibus diebus festiuis sit de vespera in vesperis. s. sero de cōse. di. iij. ꝓnunciandum. tū mos patrie multum habet modificare incohationem z ter

minationem festorum. Cum etiam habeat tollere z instituere ipa festa ar. de cõse.di.iij. rogationes. z precipue attento: q̃ post sero diei festi possent laborare ffz illud.c.pnncipiũ. cum tñ non operentur cõmuniter vsq; ad mediam noctem: z sic videt admitten da talis cõpensatio sero vigilie cuz se ro festiuitatis. Si tñ ab officialibus: ad quos spectat talia regulare: ordinaretur: q̃ post primã horam noctis vel secundã sub certa pena nullus ope retur melius esset: z tunc oẽs teneren tur seruare: z seruando nulli eorum fieret pximdicium.

5 Additio. Quidam tñ ampliant hunc casum.d.q̃ barbitonsores z alij artifices qui laborãt vsq; ad mediam noctem: vel vsq; ad mane diei festi. q: ls sint inducendi vt desistant:non tameu condemnandi de mortali. exquo sic est consuetudo dũmodo protrahant festuz posita vsq; ad sequens mane: ista q̃ per.xxiij. horas ipsuz seruent. Sed iudicio meo hoc videtur periculosuz: nec videtur ducntre iuribus. Pro quo videndus est: an vna ars: due vel tres: vel huiusmodi possint facere consuetudines in ciuitate: vel loco. z dicendum sm doc. z glo.in.c fi.de cõsue. z panor. q̃ ad inducendã cõsuetudinem regritur q̃ maior pars populi vtatur illa cõsue tudine. Intellige de maiori parte populi habente cõsensum habilem ad introducendũ consuetudine. nam mulieres infantes z furiosi nõ cõputãtur in numero. Exquo infertur q̃ ls barbitonsores z alu triũ vel quatuor artiũ laborarent vsq; ad mane diei: nõ ppter hoc introducta esset cõsuetudo que eos excusaret a peccato mortali: ex quo isti artifices nõ cõstituunt maiorem partem populi: imo nec sũt de decem ptibus vna. nec ob. si diceretur q̃ singula ars potest introducere consuetudinem in arte sua. vipula sufficit q̃ maior pars barbitonsorũz laboret vsq; mane. Et sic de aliis artibus. dico q̃ hoc non sufficit ad inducendã cõsuetudinem q̃ eos excusaret. sicut de ieiunio dicit ũmilite z Archi.f. q̃ licet homines alicuius artis: vipura barbitonsores nõ ieiunarent vel maior pars eorum in diebus ieiunij de precepto: non tamen essent excusati. Et ideo dicunt tria esse genera vel status.f. religiosorum: clericorum z laicorũ z consuetudo religiosorũ non ligat clericos. nec laicos. z sic nec absoluit. Et q̃ hoc datur intelligi q̃ ad inducendam cõ suetudinem in tertio genere.f.in laicis nõ sufficit q̃ vna ars vel due illud faciãt: sed requiritur q̃ maior pars laicorum illud faciat: qđ non est in casu nro. nã maior pars laicorum nõ laborat vsq; mane immo nec maior pars barbitonsorũ z hmõi laborat vsq; mãe vt experientia teste videmus. Et ideo nec ẽt inter ipsos barbitonsores q̃ hõi est introducta cõsuetudo. z iõ non excusant a mortali. presertim cuz istarti fices etiam laborẽt post mediã noctẽ sequentẽ ipsum festũ. z videnr isti sat] posse tollerari si laborãt vsq; ad mediam noctẽ vigilie. ex quo vsq; ad alias mediã noctẽ vbiq; z ab oibus non laborantur ls adhuc hoc nõ sit vsq; quaquam tutum.

Finis.

6 ¶ A quibus abstinendũ est in festis ꝑ. vt homines melius possint vacare diuinis. debẽt abstinere ab omni opere seruili. i. nõ solũ a peccato. sed etiaz a mechanicis z agricultura z hmõi vt nec mercatũ fiat: nec placitum: nec aliquis ad pensũ. videtur vel ap mortẽ nec iuramẽta fiat. nisi p pace hec tamen intellige. q̃ ad iuramẽta iudicialia. in alijs vero consilium est.

7 ¶ Quid aũt intelligat̃ p opus seruile q̃ est phibitum. Dic sm Ri. in. iij. di. xxxvi. q̃ quodã est opus seruile materialiter. sed non formaliter seu finaliter: vt ẽ scribere vel ponere ligna vel lapides: non ppter lucrum: ꝑz ad edificationem ecclie z tale opus seruile nõ prohibẽt hoc precepto. Quoddam est opus seruile formaliter: z finaliter

fed nō mālter vt cū quis i corde suo
meditat aliqd scīētiale: ordinatū vt ad
primū z ppriū finē ad lucr̄ tēporale
vt est i aduocato q studet ppter lucr̄
9sequēdū tale.n. opus fuile ñ phibet
sub pena peccati mortalis. Quodda3
est opus seruile materialiter z finalr
seu formaliter: qñ. cordiatur ad lucrū
tīcū ad primū z p̄priū finē vt porta
re ligna vel lapides vel scribere p̄nci-
palter pp lucrū z hmōi: z ꝫ op̄ fuile
phibet sub pēa pēi mortalis z hec di
stinctio facit ad multas questiones.

8 ¶ Et primo an liceat laborare in fe-
stis ad edificationē eccleſiar̄ z pio-
rū locō p̄priōs redditus non habenti
um. z dicendum est per predicta diſti
ctionē: q sic: q3 tale opus sit seruile
materialr: nō tñ finaliter. z ppter hoc
dicit monal. q diebus dñicis z ꝑcipu
is festis ēt beate virginis z aplōrū pe
trī z pauli z ēt die passionis possūt
homines arare agros pauperū z labo
rare ad opusco̅. z similiter si nō sit p
hibitū ad edificationē eccleſiar̄ z pio
rū locorū p̄priōs redditus non ha-
bentium: vt ad portandum ligna z
lapides. z similia. Dumtamen ppter
hmōi labor̄ audire missā z diuina offi
cia ad q̄ hō tenet: ñ dimittat. nō tñ p̄
dicta ꝫ facere diebus paſche. z pēthe.
nisi als ꝙsuetudo esset p eām appro-
bata. Et nō ꝫ tunc laborare p totā diē
vel vſq; ad magnaz fatigationem.

9 ¶ Secūdo queritur an liceat ſchola
ribus: vel doctoribus i festis studere:
Et ꝑ rñsio p̄dicta q sic: q3 dato
q tale studiuz sit seruile finaliter non
tamē ē seruile materialr. Immo pōt
dici q in multis tale studiū nō ē fuile
ēt finaliter: q3 multi studēt nō p̄nci-
palter pp lucrum Sed ppter ſciam
9sequendā. Et hoc est qđ dicit Pan.
in.c. cōs. ēr. eo. q nullo iure studium
phibetur. imo. suadet i.c. nūq̄ d 9se.
di. v. z maxie studiū suadendum est
inuēitb⁹: q: relicto studio voluptatib⁹
intēdūt: Immo. ad eccliaz vadunt vt
videant pulchras dñas.

¶ Tertio q̄rit. vtr̄ ſcholares legētes 10
Diebus festiuis excuſent: ꝫ hēant ali
quale ſalarium: z ꝑ rñsio p̄dicta
q sic: q3 principaliter nō legunt pp
lucruz. Quia lectura dat eis potius vt
doceant q̄ doceāt: vt sic ſe aſſuefaciāt
nō tñ debentiacē p̄ncipaliter pp' lu
crum. ꝫ in 9sequētiā nō nocet dūmō
legant illis horis: quib⁹ neceſſario ñ
inſtitur circa diuina doctores tamen
legentes p̄ncipalr pp lucr̄ : neſcio a
peccato excuſare Jde de ſcholari: Q3
tunc eſſz opus ſeruile z mālr z finalr.

¶ Quarto quero : an in p̄dictis die- 11
bus liceat venari: piſcari vel aucupa
ri: rñſio ꝑ ea p̄dictis. Nā ſiquis ta
lia operat p̄ncipaliter pp lucrū tūc p
hibetur. q3 tūc est opus fuile mālter
z finalr. Secus ſi nō p̄ncipaliter pp
lucrū ꝫ ad recreationē licet i 9ſequen
tiā ſibi reſultaret aliqua vtilitas tēpo-
ralis: vt puta: p vſu ſuo Et familie.

¶ Quinto queritur an liceat ſcribere i 12
festis: rñſio ꝑ ea p̄dictis. naz locare
opas: z p̄ pactio facere vt factū ſcrip
tores 9ducti ad hoc: hoc nullo modo
ꝫ: q3 eſſet opus ſeruile materialiter z
finaliter. ꝫ lectiones ſuas nō̄: vel pro
nes poſtilare. vel ſcribere q̄ notāt ſti
lo: vel plūbo facere pñt ꝑſertiz ſi als ñ
poſſēt memorie retinē. z ꝫ ꝑ: q3 hoc
caſu nō ē opus ſeruile finalr Sec⁹ ſi
tales locarēt opas ſuas ad p̄dicta faci
enda vl ad corrigēdū libros alienos
ná tunc eſſz op̄ ſeruile vtroq; modo.

¶ Sexto queritꝰ qd ꝺ ſignatoꝛib⁹. q 13
diebus feſtiuis fere p totā diē mozant
in eccleſiis depingēdo: ſeu retrahēdo
i tabulis ſuis figuras pulchras. quas
repertunt in pariete An liceat Dici
poteſt per p̄dicta q sic. quia ibi non
est opus ſeruile finaliter p̄ncipaliter
Sed p̄ncipaliter hoc faciunt vt adi
cant licet in conſequentiā in futurum
z de longinquo lucruz 9ſequantur.

¶ Septimo quid de citariſtis z aliꝭ 14
qui ſuis vtuntur inſtrumētis in feſtis
An liceat reſponſio ꝑ ea p̄dicti; nam
ſi faciūt p̄ncipalr pp lucrū: vr op̄ ſer

vsle vtrobꝫ mõ ꝛ sic ꝓhibitõ ꝛ si hu-
iusmõi instrumẽt vtãt i cõreis ꝛ hõi
ẽt sine lucro nõ lz nisi cũ circũstãtijs
q̃ regrãt i cõreis. q̃ vide. ff. c. cõrea.

15. Additio. Octauo qd de labori-
bus ad refrectionem
põtũ vel vtarũ. respõsio patet ex pdi
ctis. Nã si laborãt principaliter pp lu
crũ peccãt mortaliter: quis tũt ẽ opus
seruile materialr ꝛ finalr. Si aũt la
borãt nõ pp lucrũ principaliter sed pp
pietatẽ trãseuntis vel aliqs ptis causã
vel bonum publicũ. tunc non peccãt
mortaliter: quia publica vtilitas com
prehenditur sub nomine pietatis.

16 ¶ Nono. qd de aduocato q expedit
in die festo illã q venit de loge. ff. p3
ex predictis nã si facit principalr pp lu
crũ peccat mortalr. lz cliẽtul⁹ de lõge
veniat. q3 ẽ op⁹ seruile mãlr ꝛ finalr
si aũt expedit eũ nõ principaliter pp lu
crũ. ſ3 ne cliẽtul⁹ incomoda patiatur
licet secundario reciptat pretium. tũc
videtur posse tolerari.

17 ¶ Et ex pdictis hẽo qd dicendus de
medicis barbitõsoribus ferratoribus
equoꝝ macellarijs. cuntibus ad mer-
cata ꝛ similibus. Si enim tales prin-
paliter faciunt predicta in festis pp lu
crũ tũc peccãt mõtalr. q3 ẽ op⁹ ſule
materialr ꝛ finalr. lz q talia fieri faci
unt idigeat opis pdictoꝝ. Sic ergo
stat theonica Ricardi ꝑissima. ꝛ ea fe
re ois q̃ tractãt i b. c. euacuabũ. p di
ctã theonicã z p h limita. ſ. dicẽda. ff.

18 ¶ No. tñ q quattuor⁹ causis licitus
ẽſt operari in festis. Pria ẽ necessitas
vñ ſm. ꝓh. segetib⁹ iacẽtibus in agro
aut fenis in prato. ſi imineat tẽpestas
vel pluuia possũt inde remoueri. Itẽ
nõ creditur peccare carnifices ꝛ pin
cerne. qa in festis ꝑparãt ea q̃ come-
dere debẽt in crastino. ſi nõ potuerũt
i die ꝓcedẽti ꝑmode ꝑparare. aut pre
para sine periculo reseruare. Item, ob
necessitatẽ videt excusari. barberij. ꝛ
minutores ac paratores equoꝝ ſi in
festis hoc faciũt principaliter pp neces-
sitatẽ eoꝝ qb⁹ seruiũt. Sec⁹ ſi pp cu

piditatẽ lucri ſz ẽ illi q de talib⁹ re
grãt eos excusãt ſi alter fibi ſi poterãt
cõmede ꝑuidere aliogn ſi excusantur
ſm. ꝓh. ꝛ rode. Sed q̃ ad barbitonso-
res barbaz radẽtes. nõ video que' ca
rõabilis ꝛ excusabilis possit occurre-
re q3 nõ possint differre p⁹ festa. vlem
dicẽdũ de vectorib⁹ pegrinoꝝ in vehi
culis aut tumẽtis. q ſi pp questũ tãtũ
lz principalr pp necessitatẽ eoꝝ qb⁹ hu
iusmõi opa ꝑedũt ſm monal. Adde
ẽt p dictis q3 notat Archi. f. in ſũ. q3
cuilibet licitũ ẽ laborare p ſustẽtatiõe
sui ꝛ familie i festis. q̃ ſi alio modo ſi
potest ſustẽtari. ita tñ q3 non dimittãt
diuina. ꝛ hoc ẽt lz i maioꝝ ſolẽnita
tibus. erit tamẽ bona cautella hoc fa
cere cũ dispẽsatione epi.

¶ Sz qd ó molẽdinis. ff. ff. ꝓh. in 19
molẽdinis ad vẽti vel ad aquã q̃ abſ
q3 magna opera hois exercẽt. credo
seruãdã cõsuetudinẽ regiõis nõ ꝓhi
bitã a ꝓlatis. Molẽdina vero cum in
mẽtis debẽt cõquiescere.

¶ Quid ó viatorib⁹ ꝛ cursorib⁹. ff. 2
Aſtẽ. ó mẽte Rob. q3 sine hoc faciunt
p pecũia sine nõ. nõ audẽt eos cõdẽ
nare. Scba cã operãdi i festis dr rari
tas. ꝛ iõ extra d. ferijs. c. licet. dr q3 die
bus festiuis ꝛ dñicis licet capẽ alecia
q3 nõ sẽp piscari possũt lz tpib⁹ deter
miat]. Tertia causa. dr paucitas. ſi enĩ
ꝑpter quodlibet modicũ op⁹ q3 pec
cat mortaliter operãdo in festis. vt ſi in
vinea vel in agro ꝑgeat q̃d modicũ
q3 restabat p incuriã. vel reparet fra-
cturã. i sepe z huiusmodi.

¶ Sz quãtũ opus homo sine peccã
to facere possit. recurrẽdũ ẽſt ad arbi
triũ bõi viri. ſm. ff. cã dr pietas. pietas.
n. suadz dari tutoꝛ ꝛ curatoꝛes pupil
lis. ꝛ alijs miserabilibus ꝑsonis ẽt die
bus festiuis. Suadz ẽt principẽtis ad pe
cẽ ꝛ ꝓcedẽti. vt. C. eo. l. ſi. ꝓhi ẽt oib⁹
diebꝫ feriatis q3 ea q̃ sunt volũtarie
turpiditõis. vt adoptio emãcipato ex-
cõicatio: absolutio: vbi non requiriꝫ
cause cognitionem: puta in crimi-
nibus notoriꝫ. Et manumissione. C.

so.l.actus.§.in his. Immo plus dicit Fede.de sc.consilio.xi.xij.x.xvj.in excōicatiōe ꝛ vt valeat et vbi regnū cōe cognitio:licet eni tūc sit illusta ñ tñ est nulla qz ꝫ cāe cognitio sit qñq; ō iusticia nō tñ de ībstātia. Ad hoc qō no.in c.sacro ō sen.ex. Idē tz Lapus:ꝛ bar. in.d.l.act⁹. dicit q⁹ act⁹ specialiter ad vocādū iurisdictionē. posūt exercerī die bus feriatis in honorē dei. ꝛ p ꝫ ī sert q⁹ decre.6cet ō imu.eccle.li.vi.q; ānullāt act⁹ iudiciales initos i ecclia nō ex rēdit ad ea q; sunt voluntarie iurisdictionis.ꝛ Spe.e.tit.§.legtur.ℳ.qā si dicit q⁹ valet instrumētū editū die feriatū i honorē dei:licz ñ valeāt act⁹ iurisdictiōnia ꝓtēptorie:siue sint publici:siue puati.ꝛ Pa. ibi. pcludit q⁹ ibi necessitas vl pietas vel alia specialitas nō adhibz act⁹ voluntarie iurisdictōis teneāt:tñ peccant exercentes talia illo tēpore.

22 ¶ Quid ō illis q; in vigilijs festoꝝ feriādoꝝ mittūt equos:vl alia ad ferē dū necessaria i die festo,ℳ.Rob.q; si ea q; afferūt fūt necessaria ad die festa ta q; sine eis ñ possēt ipz cōmode trā sire:nec ante lup his habēdis sibi poterāt puidere:possūt excusari pp necessitatē:alias nō:maxime si faciāt ō in festo. vt hēant sua vehicula ꝛ alia ad quottidiana opa exercēda p hmōi eni necessitatē fūt excusabilia vectores mercēs ꝛ vinop ad loca remota:cum sine grani icōmodo ñ possēt i festis vacare ab eōdo et quadrigādo. Idē Astē.

23 ¶ Quid de illis q; a dominis suis operari cogūtur in festis.ℳ.fm.℘.si illo metu inducti hoc faciūt:excusātur als tenentur non obedire:nisi licitis ꝛ honestis. Qui ℘o debent dñis suis vecturā bladorū:ꝛ afferāt diebus feriatis:vt diebus alijs vocare ꝓpriūs laborib⁹ liberius possint nō fūt excusabiles nisi forte ad hoc arta necessitas eos cogat idem astēn.

24 ¶ An aūt predicti q; ꝓpellūtur laborare in festis.possint ꝓcipere mercedē suā dic q; sicme dñi ꝓpter hoc ꝓcurio res ad operari faciēdū reddāturꝫ ne ob delictū sui cōmodū cōlequantur.

¶ Quid de editibus ad mercata: que 25 fiūt in festis.ℳ.fm.℘.si aliqs hoc faciat nō ꝓfuctuādarie.sed ꝓ sua necessitate.nō credo q⁹ peccet mortaliter Secus si ꝓfuctuādarie: seu lucrandi cupiditate:maxie subtrahēdo se a diuinis.alit ēt si hmōdi mercata ꝓhibita fūt a platis illi⁹ loci seu fortitō excōicata.mercata tñ que ex quadā necessitate fiūt ō victualib⁹ ꝛ necessarijs ad dīē aliq̄s.nō credo illicita ee: dātū ꝓpter hoc nō se subtrahāt a diuino officio. Fran.aūt de mai.in tractatu de x.ꝑceptis dicit q⁹ in duob⁹ casibus est peccatū mortale. Primo si die dominica tpe q̄ dz missā audire ītēdat mercatōi.qz nō ꝓpatitur simul,ꝛ semel missam audire.ꝛ mercationē facere Secūdo ēt peccatū mortale.qñ ep̄s excōīcat:oēs vētēres tali,dīc:q; in ℔ q⁹ excōicat.phibet. Sz dicere q⁹ aliqs post missā vel cōmestionē vēnēs ad forū ꝛ hmōi.peccet mortaliter:nō dicerē. qz illud nō est a iure diuino.ſz ab ecclesiastz ecclia sustinet.ꝛ nō ītēdit ponere laqueū filijs suis ꝛ tō credo q⁹ nō peccet mortaliꝫ. Et multi tñ hui⁹ opinionis idem ℘t.de pal. Idē Archi.f.

¶ Quid de itinerātib⁹ die dominico 26 pōt dici q⁹ itineratio tēpore misse ē piculosa nisi audita missa.ſz p⁹ missā vl comestiōz ſt fieri.ꝛ ecclia sic vīt.ꝛ ep̄i ꝛ alijs:nec creꝺ q⁹ fit mōtale. Ri fr.vbi.ſ.

¶ Queritur de.q.quottidiana. Ep̄s 27 fulminauit sententiam excōmunicatōis cōtra laborātes in festis ab ecclesia p ceptis: quida ob necessitatē quandaz imminētē. puta blada crēt ī cāpis: vl se nauimenbat tēpestas ꝛ hmōi.nec cā pietatis circa edificationē cuiusdaz monasterij aut ecclesie facerdotis pauperculi laborauit ꝛ hmōi.dī an predicti incurrāt excōicationē. Rñdetur q⁹ aut iste ep̄us expressit in tali sententia.q⁹ nullus i festis laboret:nec causa necessitatis vel pietatis vel hmōi.ꝛ tūc dico q⁹ talis sententia nō tenet.ꝛ ē oīno nulla:q; ꝓpter intollerabilem er

vorē q̄ est contra iura expresse q̄ contra. c. fi. extra. ō fer. tbi nisi necessitas vrgeat vel pietas suadeat. ꝛ contra. c. licz co. ti. vbi ecclesia indulget circa captiones alectiorū in diebus dñicis. ꝛ aliis festis nō matorib⁹. sine q̄ dē tñ alicuius vita humana etiā comode pr̄stare posset. Si autē non expressit causas necessitatis nec pietatis tūc dico q̄ talis sententia oz intelligi ꝑz ius cōe ꝛ interpretari hoc est q̄ cōfirmet ius cōe ꝛ tunc intelligitur q̄ non licebat labore in festis: exceptis casibus de iure concessis scilicet necessitate: pietate. Et raritate. Si tamen quis laboraret in festis. non existente aliqua de p̄dictis causis tūc incurreret excōmunicationem per idem dici potest de excōmunicatione lata contra illos qui nō audiūt missaz in diebus dominicis in ecclia pochiali sed audiūt in ecclijs mendicātiū dico q̄ talis sntia non tenet: q̄ est contra iura. vt patet in. c. vt dominicis extra de paro. vbi nō inhibetur pochianis. q̄ possint audire missā i ecclesijs mē dicātiū. imo eis p̄cēdit. ꝑz illud. c. soluz phibet. q̄ pochiani dimissa eaz ecclesia pochiali vadāt ad aliā ecclesiā pochialē. De hoc vide. j. c. Adissa. item si cui attētatū ꝑ ius est ipse iure nullū vt in. c. i. vides. x. de. ꝛ i. l. si pubiū. C. dele. Ita ēt attētatū ꝑ ꝓsuetudinē generalē totī⁹ orbis. ē nullū vt i. c. i. his ꝛ. c. catolica. xi. di. Ité si ēps nō p̄t artare ius cōe nec facere p̄stitutiōes. quo ius cōe arteī: ita nec facere p̄t p̄stitutiōez q̄ ꝓsuetudo gnālis arceat.

Eudum est rei imobilis facta p̄ homagio. bentiola cōcessio. ꝛ no. Fm Pe. helie i tractatu suo de feudis q̄ de nā huius ꝛci⁹ est q̄ dñs retinet sibi directū dñiū ꝛ ꝓpietatē. vt i. ll. feu. ti. quibus cāis. feu. amit. c. vnico Secūdo q̄ vtile dñiū trāsit i vasallū. Qđ ꝑz q̄ vasall⁹ p̄t ēi vēdicare. vt i. ll. feudoꝝ titulo de inestitura. de re. ali. facta c. vnico Est ergo q̄si dñs alis nō vēdicaret. ff. ō au. ꝛ ar. le. l quntus. Tertio q̄ dñs ꝑz ci utilē possessionez. Quarto q̄ vasallus ꝑz naturalē possessionē q̄ vasallus appellat fructuari⁹. ꝑz visfructuari⁹ possidet naturaliter. vt. ff. de acq. pos. l. naturaliter. Dico tñ q̄ ius vasalli cū possideat ciuiliter ꝛ naturaliter. q̄ ꝑscribit q̄ nō faceret. nisi ciuiliter possideret. Quinto hmōi cōtract⁹ p̄sistentiā imobilibus. Sexto q̄ si vasallus dño p̄stitutū fruttū nō ꝑstiterit. repellitur a feudo. Septimo q̄ sine voluntate domini feudū alienari nō potest. Octauo q̄ feudatio regulariter fit in ꝑpetuū. Nono q̄ dominus habz mittere in possessionē vasallum. Decimo q̄ si sit controuersia iter vasallos dominus recognoscit. Dec⁹ est in ēphiteota. Vndecimo q̄ status. q̄ in contractu feudali dñs habet vasallum. mediante iuramento p̄sonaliter obligatum ꝛ tō cuz hz iurisdictionem in p̄sonaz multo fortius in rem. Sed dñs habet emphiteotā obligatū rōne rei nec habet aliqđ ius quādiu pēsio solnatur. tō recognoscere non p̄t. Vndecimo vasallus nō p̄t sine dñi voluntate feudū ꝑignorare. sed ēphiteota bñ p̄t. Nō diuersitatis. q̄ si vasallus rem pignori obligaret. creditor iteriz reciper fructꝰ. Et dñs interiz erit hoc pareret dānum q̄ de fructibus dño seruire teneā. Sed vbi ēphiteota rez pignori obligat. dñs ex hoc nullū dānū patit. cū emphiteota teneat dño p̄stare pēsionē in pecunia p̄sistēte. Et tō ꝛualius recipiat iteri fructus ēphiteota solucēdo dño pensiones satisfacere p̄t. Duodecimo q̄ vasallus alteri feudū dare nō p̄t sine dñi voluntate. sed ēphiteota bene p̄t dōare. Nō q̄ magis est obligatus dño vasallus ꝓpter fidelitatē quā emphiteota. Cum p̄sonam ipsius vasalli elegerit. ita q̄ aliū subrogare nō p̄t in uito dño. Sed licet emphiteota aliuz loco sui subrogare nō possit alienando tñ hoc sibi p̄mittit ꝓpter liberalitatē. cū ita possit alios rem meliorare. sicut ipse. Tertiodecimo femina non potest succedere in feudū. nisi fuerit conuēta sed femina in re emphiteotica succedere potest. Ratio diuersitatis. quia feu-

dnm dar pp seruitiū. Sed mulier nō
pōt ita bene seruire: sicut hō dño. sed
res datur in ēphiteosim pp meliora-
tionē: ꝛ ita bñ pōt meliorare mulier
sicut hō. Aſſen ñ dicit q hoc ſallit i
duob⁹ caſib⁹: vnus ē ſi ſit feudū femi
neū vel femine pcessu: aūc enī defici-
entib⁹ maſculis ad feminas ptinebit
vt i titulo de bñficio femie. Secūs ē ſi
fit tali pacto acgſitū. vt. ſ. deficientibus
maſculis ad femīas deuoluat: q; qđ fu
it actū ē ſeruādū. vt i ti. d suc. feu. H. ſi
lis. Quartodecio vaſallus ſi pōt aliū
vaſallū facere ſine dñi voluntate. ſz em
phiteota pōt. Nō diuerſitatis: q: res
dar i ēphiteoteſis pp melioratiōnē. ſz
ita bñ pōt meliorare ſcōs ſicut pmus
tō ꝓſimus dñi ñ regrit: ſz feudū dar p
pter ſeruitiū. Et q2, pōt ñ eque bñ ſer
uire ſcōs ſicut pm⁹: nō regrit ꝓſenſus
dñi Quitodecio q2 pēnō ñ ſtat imo
ſtat ſuntū certū vt icertus p vt ſue-
rit ꝓuētū. Itē q ſi ſtat aliqd p itrol
tu. Sextodecio: q2 vaſall⁹ nō tñr ſta
re ſuntū: niſi fuerit regſit⁹ a dño. Se
cus i ēphiteota. Nō diuerſitat: q2 em
phiteota tñr ſtare certā pēnōnē cer
ta die. dies aūt iterpellat p dño. vaſal
lus aūt nō tñr dño. niſi ſciat q ſdigē-
at. Decioſeptio vaſallus pt feudū dī
mittere ſine dñi voluntate: ſz ēphiteota
nō pōt. nō diuerſitatis. q2 feudū datur
amore vaſalli. ꝛ vt altqđ vtilitaté cō
ſeq̄tur. Jō nimiū ſi ſine dñi voluntate
pōt renūciare. Sz res dar i ēphiteoſis
pp meliorationē. ꝛ pp vtilitaté dñi. ſ.
vt res melioret. Jō nimiū: ſi ſine dñi
voluntate renūciare nō pōt.

¶ Res imobiles eccle de nouo ſi pñt
dari i feudū. Nā ꝛ plati ẞ turāt. ſz res
ēccle erāt fudales: pñt iterū feudari
puta ſi vaſallus pp altqđ cām pdat
feudū: vel moriat̄ poterit plat⁹ ꝓcede
re filio et⁹ vl alteri extra ẞ feu. ex pte.

¶ Qđo acgrit feudū. ℞. Fm Do. qua
druplr. Pño p inueſtituraꝝ. puta cum
aligī tradit alicui poſſeſſionē rei imo
bilis co:poralr: vel cū aſta. vl cū bas
culo: aut aliquo tali aſoñ o:g dicit le p

hoc inueſtire. Sc̄ō acgrit p tđ qđ lo-
co inueſtiture hēturrt cū dns dicit ali
cui. vade in poſſeſſionē illi⁹ feudi: ꝛ
teneas p feudo. Tertio acgrit ꝑſcr-
ptiōe. vt ſi. xxx. annis tenuit feudū ꝛ
dño ſeruiuit. Iz inueſtit⁹ ñ fuerit. Quar
to acgrit p ſucceſſionē. nō qđē ex te-
ſtameto. Iſ potī⁹ ab iteſtato. necn. vz
aliq̄ ordiatio defūcti i feudo facta. nā
aūt hui⁹ ſucceſſiōis talis ē q̄ acceden
tes nō ſuccedūt i feudo. puta pater fi
lio. diſcēdētes aūt ſic. Et p̄ño qđē fi-
li⁹ pfi ꝛ nō filia. Itē nepos ex filio ꝛ
nō neptis ꝛ ſic in infinitū. ꝛ poſtea p̄o
ſuccedūt collaterales. ꝛ iſti de ꝓſuetu-
dine ſperij nō ſuccedūt iſz ſol⁹ filī⁹. Ꝯ
deficiēte reuertit ad ſperatorē. ꝛ ꝑcut
vult. ꝛ fm Do. In oi feudo ſtatim
facta inueſtitura acgrit iuramētū fide
litatis niſi ex pacto remiſſū ſit. ꝛ fiet
hīs ꝓbis vl ſilib⁹. Ego tal⁹ ituro ad ſcā
dei euāgelia. q⁹ ab hinc i ātes ero fide
lis tali. ſic̄ oz eſſe vaſall⁹. dño ſuo. nec
id qđ mihi ſb̄ noīe fidelitatis ꝓmiſit
pāda alij ad ei⁹ detrimētū me ſciēte.
Et no. q⁹ vaſall⁹ obligat dño ſz q⁹ cō
uētū ē. ꝛ ẞz q⁹ feudi nā ꝛ cā ꝛ regliōis
ſpi⁹ ꝛ vicinar⁹ ꝓuenudo regrit qbus
deficiētib⁹ poterit vel tuī ſcripto.

¶ In plurib⁹ ſt obligat vaſall⁹ dño ‖
Pño ne ſit et i aliqđ dānū co:pe ſuo
vitabit vl ſpediet. Sc̄ō ne id q⁹ dño
facere inecēdit. ꝛ facile pt fieri reddat
et difficile. vl ipoſſibile ſcz latēter ẞ p
curādo. Tertio ne reuelet ſecretū ſui
dñi aliqui maxie q poſſet obeſſe. Silr
nec illa p q min⁹ tut⁹ fieret. Quarto
ne ſit ẞ ei⁹ iuſticiā vl hōeſtaté. ſ. delio
neſtādo filiā vl vroꝛē maculādo ei⁹
famā. dcō. fcō vl ꝓſenſu. Quito ne ali
qđ dānū in tpalib⁹ ei faciat. vel vtili-
tatē ipediat. Sexto vt fidelitē ꝓbeat ei
ꝓſilitū q̄ ad ꝓbā. ꝛ anxilū ſcz de reb⁹
ꝛ ꝓſona ſua. ꝓbāt hec in li. ſeu. de for
ma fide. c. i. xxij. q. v. c. de ſorma. extra
de iureiur. c. ego. Itez ſi vaſallus non
debeat eē ꝑ alijs ẞ dñm ſuū extra de
poſtu. c. fi. tñ ꝑ ſe ꝛ ſuis homib⁹ pōt
ē petere ꝛ defendere ius ſuum. ar. de

ture iuran. petitio.

4 ¶ Quib⁹ ex cāl⁹ amittat feudū .88. Post. Pmo qdē amittit si vasall⁹ fuerit clericus vel religiosus qz nec tales succedūt in feudo. xxij. q. viij. §. i. Secūdo amittit si hēt vasalli fuerit mior ānis. xxij. qz tal nō cogit fidelitatē facere. ité nisi sit miles q hz p terio ānū mēsez Itē nisi iusta cā ipedierit. vt in li. feu. de phi. feu. alie. p totaritū. Et itelligit iusta cā. vt per mortē vl capitaleo inimicitias. vel alā iustā absentiā. Tertio amittit. cū vasall⁹ trib⁹ cozis parib⁹ z hmōi. regnū fidelitatē iurare noluerit. quāuis dño parat⁹ sit facere nue stitura. Quarto si vasall⁹ ifendauerit feudū alia lege q ea qua ipe hz vl in tale vasallū q feudū seruare nō pōt. Quito si vasall⁹ inter fecit suū ppriū germanū vel germani filiū. vel aliqd cōmiserit qd piculū noie ptineat ad hoc vt tota hereditate hēat. De piculis hēs. i. pcida. Sexto si vasall⁹ dimisit dñuz suū in prelio nō mortuuz nec ad mortē vulneratū Siīr ppter alias multas ingratitudines q enume rantur in li. feu. i ti. g mo. feu. amit. c. i. z. ij. Septio si vasall⁹ sciēter negauerit feudū aut ptē. aut oditionē eius Sec⁹ si ignozāter q si vasall⁹ si vult oñdere de pte feudi. pūmetur q totū teneat i feudū. Octauo si vasall⁹ feudū alienauerit z si qdē p pte alienauerit illā ptē amittit z libere ad dñuz reuertet. nulla pscriptiōe obstāte. Nec ppter vasallo si post facta alienatio ne recupauerit feudū ipūz. nisi ignoranter alienasset. Nono si vasall⁹ dominū accusauerit. aut si testimoniuz otra ipūm tulerit in cā nō tū criminali si sit ciuili. Licet quidā dixerit q in ciuili. pōt. Decio si vasall⁹ vot⁹ a dño q secū vadat i expeditiōe publica. puta vocat⁹ ab iperatoze. vt secū veniat roma p suscipienda coronā z hmōi nō venerit. nec aliū p se dño suo receptuz miserit vel et stipendia militē nō dederit. Et qdem qñ ppter fidelitatē nō seruatā amittitur feudū nō intelligitur ipso iure. sed p sniaz. Si vero aliēatā fuerit ipō iure. pdit fz inn.

¶ Qñ oñs amittit ius qd in feudo 5
hz. &. fz Post. Sicut vasallus amittit feudū pp culpam. sta dñs ppietatez feudi. vt in. li. feu. si de feu. otro. fu. c. dño omittēte. Dño enīz vasallo dz vi cē repēdere. vt i. li. feu. ti. de forma fidei. c. i. fine Et si nō repēderit meritō cēsebitur male fidus. vt est ille q ꝫ vasallū depriehēsus fuerit pfidus. xxij. q. v. de forma. xcv. di. esto. Siect⁹. ertra de iurelur. puenit. Et talis ēt pnaī iure qd hz i vasallū z feudū trāsit ad superiorē. nō tñ ipso iure. sed p sniam.

¶ Quid si dñs moriēs plures filios 6
relinquat. nūqd vasallus iurabit fidelitatē oibus. &. fz ho. nō puto. quoniā vasall⁹ nō cogit p vno feudo plures habere dominos marie in cōitatib⁹ ducatibus marchionat⁹. qui hodie diuidi non pōt. Sz si vasallus moriēs plures filios relingt. oēs debent iurare fidelitatē. si feudū indiuisos habēt Sed si ex diuisione totū feudum ad vnum puenerit ille solus iurabit.

¶ Utrū filī repudiās hereditatē pa 7
tris possit retinere feudū. &. fz host. si sz aut totū oz retinere. aut totū repudiare. nisi forte eū dñs tāquā ꝺ nouo bñficio inestiat. agnatis ꝓsentētibus tūc enīz bñ retinet feudū. sine alīquo onere hꝰ. itarto z dicuntur agnati. q p virilē sertū descēdūt. Cognati vo q p femineuz. Agnati vo bñ pōt aliqs feudū retinere repudiata hereditate. vt in pstitutiōe. Federici. an agnatus vel filī⁹ defuncti repudiata hereditate possit feudū retinere. c. si cōtigerit.

¶ Utrum feudū possit p vasallum le 8
gari ecclesie. &. fm Post. si feudum fuit de camera dñi. z ad rps datū. Non potest Legari. nec etiam heres succedit. Similiter ēt ecclie nō potest le-

gari si de natura feudi est q vasallus seruitat in ppria pona. Et in tali non succedit ecclesia si fit filius fs Nota. Si ho sit paternu ppetuu. hoc pt p aia legari nisi psuetudo repugnet No. ti fm Host. q libri antiqui no hnt in illa lege iperialez de phi. feu. alie. p fe. de. vbi de hoc dr illa clausula. l. p aia iudicare. vnde vel illud dbu remouet vel intellige q est psonale vel temporale vel et qn fit in fraudem. t de hoc q dicit No. q temporale feudu no pt alienari. Sec⁹ si ppetuu q: tic alienari pt: t in mortuario ecclesie dari pannos. i. c. ex pte. de feu. approbat hoc dictum Et dicit q hoc non reperitur ibi ab aliquo reprobatum.

9 ¶ Quid si vasallus cmittat crimen lese maiestatis ⁊ pncipez: pp qd publicantur oia bona sua nqd ad pncipez pueniet bona feudalia. Gul. dur. q ius in re qd cperebat. vasallo. s. vtile dnu pueniet ad pncipe. ⁊ directu dominiu apud imediatu dns remanebit q: ho no decet pncipe p feudo fruire. nec p feinec p substitutu: pnceps precu recipiet pro estimatione vtilis dnu dns vero imediatus recipiet ptem alia hez p directo dnio. ff. de le. ij. q solidu §. i. fise⁹. n. pt vendere re qui cu alio hz cem. restituendo alteri pro rata pte cu ptem. C. de cot. re. al. l. ij.

10 ¶ Nunqd ob delictu patris filius perdat feudu: si tale fuit delictu pter q pater ederet feudum. Gof. dicit sic. duz psuetudinib⁹ locoz ⁊ cstitutioni bus feudoz. Bl. in regula no dz. dicit q aut feudu est paternu. dicit q: habuit originē in pona patris: ⁊ tunc filius priuatur iure feudi. Aut est a in genere viteriori: ⁊ tunc secus. Et cu hac opinione trasiunt Jo. an. ⁊. d. an. in. c. ex pte. de feu. Sed pandr. ibi plenius distinguit: iuxta no. per. Bar. in cum qui. ff. de interdic. ⁊ in. l. vt iusiurandi. ff. si liberi. ff. de operi. liber. q aut pater cmisit delictu pp qd directe venit priuadus feudo: vt q: alienauit feudum. vel pmisit delictum contra tenorem iura menti: ⁊ tunc nocet filio: etiam si processit a genere viteriori. ar. in. l. i. ff. figos ali. te. phi. ⁊ in. l. cum no naturalis. ff. de bo. pscrip. vbi p3 q delictum vnius nocet omnibus proximioribus qui sunt inferioris gradus. vñ figo inferre cst cosanguineum cui dz succedere ab intestato fiscus occupat hereditatem: nec veniunt alij psanguinei qui sunt inferiores in gradu. vt in. d. l. cui ratio ⁊ qd ibi notatur. Sit autem non est tale delictu pp quod dns priuetur directe feudo. sed per quandaz psequentia puta q: est dānatus ob aliquod maleficiu: ita q bona veniant publicanda: ⁊ tunc pcedit distinctio Bl. Naz si feudu est paternu nocet filio. Sec⁹ si est a genere viteriori. Et nota q eadē questio pt formari in iurepatronatus. Nunqd publicatis oibus bonis perdant filij ius patronatus: qs descendit a suis antiquioribus. Vide gl. notabiles. xvi. q. vij. filijs que tractat: numquid inter seculares possit priuare. laicus iurepatronatus⁹ ecclesie. Et nunqd veniat cus vniuersali publicatione bonoz: z. vide etiam bonam glo. in. c. fatis perueniens vi. di. que dicit q licet pater cōmiserit crimen lese maiestatis exquo filij efficiuntur infames. C. ad. l. iul. maie. l. q quis. filij tamen clerici non incidunt in infamiam. ⁊ per pscquens non debent perdere bona. quod nota.

¶ Ultimo quaritur de. q. quotidiana ii Pone q vasallus alienauit feudum irrequisito dnio. sed apposuit clausulam saluo iure dni. nunqd iste nihilominus pdat feudum. Pan. vbi. ē. dicit Bal. x. colr. que sit cā bñ. amit. c. i. tenef q sic q: factū subsequens est cōtrarium ptestationi. Ad hoc. c. ea te. de iureiur. Secus dicit si adieciss et. hec verba: q nec aliter: nec alio modo alienare intendit. quod no. Operantur ergo hec verba: q dño contradicēte non videtur facta alienatio. hec pan.

Fides Utrum oēs teneantur hre fidem explicatam. s. an quilibet teneatur credere seu scire omnes articu

lo a fidei explicite. ℟. fm Bir. ll. l. q ℣ quedā fidei mēsura ad quā glibet thr: ℣ que sufficit simplicibus: ℣ ſone oib⁹ laicis. ſ. q̄ oportet quēlibet discernere ℣ maxime adultū ad fidē accendētes: credere q̄ deus est: ℣ q̄ est punitio oīum malor⁹ ℣ remunerator: omniū bonorum. Alios aūt articulos sufficit q̄ credat simpliciter ℣ implicite. ſ. q̄ credat verū esse q̄cq̄ credit ecclesia catholica. Sed hāc mēsurā debent clerici extendere: maxime platī: ℣ quicūq̄ hēt curā animar⁹. Nā tenent scire explicite ℣ distincte oēs articulos fidei q̄ cōtinētur in simbolis. Cred. ℣ Quicūq̄ vult. ℣ in cōcilio generali edito .xxxvi. di. l. ij. ℣. iij. E pīo tenent plus scire: vt. ſ. scīāt circa p̄dicta opponere ℣ rñdere ℣ hereticos pſequi ℣ ofntare extra de hereti. excōicamus. cl. i.

2 ¶ Sed q̄d p̄dēst laicis fides iplicita. ℟. Bir. vbi. ſ. q̄ si talis ratione natura li dicat q̄ pater maior est filio: vel pri or. vel q̄ tres pſone sunt tres res distincte abinuicē. vel aliud simile: dūmō sic credat: q̄ credit ecclīa sic credere: ℣ sini opinionē fidei ecclesie supponat nec sūm defendat errorem: sed paratꝰ sit credere: sicut credit catholica ecclesia: nūcq̄ hȳticus iudicat: q̄ ly sic male opinet tñ si ē illa fides sua: ly ē fides eccīe. hoc ēt no. Jn. de. ſū. trī. ℣ fi. ca. c. i. ℣ No. i phemio circa fi. īdē panor.

3 ¶ An aūt ecclesia vniuersalis possit errare. ℟. Panor. in c. a nobis. cl. ij. de sen. excō. dicit q̄ ecclia vniuersalis nō pōt errare. ſ. in fide: seu articulis fidei. et p̄ b tñ oīauit ꝛps ad pfez. vt i euangelio. Ego p̄ te oraui Petre ꝛc. ℣ sic intelligē. c. a rcta. xxiij. q. i. i alijs ītr si ſo lū ecclesia pticularis: vel. ēt vniuersalis collecto fidelīū: seu cōsilio generale pōt errare. ℣ de hoc est tex. clarus i' d. c. a nobis. vbi dicitur q̄ iudiciū dei' veritatiq̄ nūcq̄ fallit nec fallitur. ſp in mī tē. Judiciū ēt ecclesie: nōnunq̄ opīonem sequitur. q̄ fallere sepe ptingit ℣ falli. Et sic fm Pa. iste tex. dz intelligi indistincte: q̄ eadē ratio est in ecclesia

vniuersali. Nī ℣ cōcilīū gnāle: p q̄s rē plentatur ecclīa vniuersalis: dū posset errare excēdo de facto platū. qui si erat excōicādus er cā latenti: q̄ nō p̄t diuinare: licet locā dei teneat in terris. vt in. c. vt nfm vt eccle. bene. Sicut erraūt pcilii sup mīmonitū Zhendum inter raptorem ℣ raptā. Et dicit Hieronymi melius sentientis postea fuit platum statuto pcilij vt p̄batur. xxxvi. q. ij. i. c. tria iuncto. c. placuit. Et adde ad predicta gl. in. c. vnico de reli. ℣ ve. ne. ſan. li. vi. que singulariter dic q̄ ī ca nonizatōe sanctor⁹ non est credendus ecclesiam errare: licet accidere possit vt est tex. in. d. c. a nobis hec glo:

¶ Queritur an frangens fidē frangē 4
ti sibi: pecet mortaliter: de quo habetur. xxiij. q. i. c. noli. ℟. fm Panor. in. c. peruenit. el. ij. de iureiuran. q̄ sīla auctoritas debet intelligi: q̄ si due obligationes respectiue tur a diuicem vt q̄ ego p̄mīsi tibi certū q̄d: q̄ p̄mi fisti mihi aliquid aliud. Et, tunc si nō Adimples ex parte tua: nec ego teneor ex parte mea. Et ita dz intelligi dicta auctoritas. Nūcq̄ vero obligationes non respectiuantur adiuicē. i. non flectuntur ad īdē factum. sed ad diuersū puta p̄mīsi tibi simpliciter dare certū libr⁹: ℣ iurauī. Tu ēt postea simpliciter iurasti aliqd p me facere. Certe ly ego nō adipleam p̄mīssionē meā: tu tamen non euitas Periurīū: si differo adiplere p̄mīssionē tuam: q̄ tu nō p mīsisti rōne p̄mīssionis mee: sed fm placitum. Et ꝺ specie ad speciē si admitt̄ tur oppensatio. vt no. in. c. ij. de depo.

Ajlius. Nota ex dictis Panor. in c. a nobis vt de elec. ℣ i. c. tanta q̄ si sunt le. q̄ quidam sunt filij legitimi tantum vt adoptiui Uel arrogati. Et dicūtur legitimi tantum: q̄ secundum naturam non sunt filij: sed secundum leges dōctarat. Et ifi si sunt emancipati a patre legitimo. in' quibus succedunt ipsi pfi. Sed si non sunt emancipati succedūt pfi vno cū legitimis tm⁹ naturalibus. De hoc vide. ℣. Adoptio

Quidã sunt filij legitimi ⁊ naturales? vt isti nati ex licito mrimõnio vero vel putativo. Et dicunt naturales. q. ꝑ nãs ista genti. Dñr legitimi. q. ꝓiectio pe rectã est approbata a lege. isti succedũt pentib⁹ ab intestato. Ꝯ oibus exclusis ipse ꝑferunt. vt in aut. de here. ab ite. ⁊ sunt ꝗ dñi viuentibus pentib⁹. solũ eni deest eis administratio. vt instit. de hẽ. qua. ⁊ dif. §. is sui. Et tõc ꝓinetu dine a lege inducta filij cõtũ appellant cõites. ĉ in vita pentũ. vt no. xxiij. q. i. c. fi. iuncta gl. Quidã sunt filij spuales ⁊ legitimi. vt suscepti ex baptismate ⁊ confirmatõe. Et isti in nullo succedunt parentib⁹ spualibus. Quidã sunt filij nales tm. ⁊ gñaliter oes nati ex coitu ꝓh ꝺicti nales. Sz aliqs ĉ coitus ñ approbatus a lege. seu q a. l. nomẽ nõ ipmit. vt cõ ꝓsanguinea vt ꝓgnata. vel adulterata. vt ex meretrice. vel ex concubina. cũ qb habeat plures. vel ex cõ cubina quã nõ habuit ex indubitato affectu. Et hi ꝑ legẽ ciuilẽ vocãt spurij Est ⁊ alius coitus q est cũ vnica concubina retẽta in domo. ⁊ isti filij nati ex hoc coitu vocãt ꝑ legẽ ciuilẽ naturales tm. vt ꝑz ꝑ Bar. in. l. in ꝯcubinatu ff. de ꝯcu. ⁊ Bar. in. l. ꝯcubinã. eo. ti. Ꝛ Quid si aliqs hz vnã mulierẽ extra domũ ipius. vtr ista dicat ꝯcubina. ad hoc q filij nati ex ea dicant nati ex cubina. Glo. dicit q nõ. q. regritur habitatio simul. Ista ĉ tenet Bl. de cõs q i ꝯcubinatu regritur indubitat affectus. ficta in vxore. ciui affectus ꝑ sumptus inducit ꝑ cohabitationem.

¶ An aũt isti filij tã spurij ꝗ naturales succedãt parentibus. Hic ꝑcludẽ do dicta glo. in. l. siqua illustris C. ad orphi. ⁊ Bar. ibi. ⁊ in. l. fi gener. ff. de his qn. vt idig. ⁊ Panor. in. d. c. tãta q spurij q habẽt patrẽ incertũ. vt nati vulgo ex coitu meretricali q coitus nõ est ꝺãnabilis ꝑz Cl. in. d. l. siqua. q nõ accusant ꝓp vtilitatẽ vtr. isti succedunt mr̃e ꝗuter cũ legitimis. vt isti. ꝺ suc. cogna. ꝟ. vulgo. Fallit i matre illustri. vt in. d. l. fi. Petri vero in nullo succedãt. ĉt nõ extitib⁹ liberis vel ꝓsge. Si ho est spuri⁹ nat⁹ ex coitu ꝓbato. tũc isti tales nõ succedunt neq; patri neq; matri. vt in aut. qui. modo. ff. de. §. fi. Ille aut ẽ ex dãnato coitu ꝑz Cl. i. aut. ex ꝓpter. C. de incestup. q pot accusari. vt a iniurij. stupri. ⁊ generaliter nat⁹ ex mulierẽ. quã go nõ pot habere in vxorẽ rõne pfanguinitat. affinitat. rel. giõis. vel ordinis. vel alterius rõmonij. seu cũ go hz plures. vel ĉt duas ꝯcubinas sil. ⁊ hi oẽs nec a pfe nec a matre ꝑz leges alendi sunt. Nat⁹ ho ex meretrice aliẽ dus ĉ a matre. talis. n. coitus hz sit ꝺãnabilis in foro ꝑcictie. nõ tñ in foro ciuili. Idẽ dicit Cl. de nato ex mulierẽ que fuit in cauponã. ⁊ ministrat vina intẽpantie. q alendus ĉ a mr̃e. vt. l. si ea que. ⁊. l. adulterio. C. de adulte. Nati vero ex cõcubinario coitu succedãt matri cum legitimis. vt i. d. l. fiq. ĉt si sit illustris. ⁊ isti succedãt ꝑt ab intestato i ꝺnabus vncijs totius hereditatis ꝺmodo non exent filij legitimi ⁊ vel plures legitimi. vt in aut. hz patri. C. de na. li. ⁊ ẽm glo. in. d. c. tanta. ⁊ in. c. nisi cũ pluẽm. de renũ. hoc ꝓcedit ĉt de iure canonico. hz Bof. fuerit i ꝺcta opinione. Sz Hostu. tenet primã opinionẽ. quã ĉt segtur Panor. q in hereditatib⁹ stãdo est inter ciuilis. exquo ius canonicũ nõ disponit in ꝺcta.

¶ Si aũt ꝗs ꝗre ex spurij q habẽt patrẽ icertã nõ succedãt ꝑt. sed matri. Bl. in. d. l. fi qua dicit q huiusmodi spurij succedãt matri ĉ si patri cum habeãt incertũ. nam si haberẽt certũ. ĉt succederẽt i ꝺnab⁹ vncijs eo mõ q deñ ẽ. nec hõi spurij succedunt mr̃i. si illustris. q tex. i. d. l. fi q. ibi. illustrib⁹ notari ꝑtios. satis iniuriosus ĉ. ⁊ hẽ est qꝺ dicit Bar. in. l. ex facto. ff. ad treb. q in pollegio legitimatõis per imperatorẽ sibi cõcessis. excepti filios spurios illustriũ ⁊ spectabiliũ ꝓsonarũ. Et hoc quia illis oibus illa sodoles plus abhorreretur.

¶ An autem ꝓdictus spurius ex dãna

te coim possit aliqd reling. ff. Bar. in
auten. ex cõplexu. C. de ince. nup. dicit
q licet de iure ciuili p illa auctenticaz
hmõi spurij sint idigni ei substantia.
adeo q nihil põt eis donari. nec testa
mento relinq ab eoz patre. imo nec
alẽdi sunt. Sed de iure canõico secus
vt extra de eo q dux. i ma. c. cũ habe
ret. Et p hoc dicit se ꝓsumisse: q vsq
ad sufficiẽtes quãtitates ꝓ alimentis
pf põt huic filio spurio reliqrẽ: z eodẽ
mõ filie sue spurie ꝓ dote sua: qa sine
aliqua dote si põt ali: neq; nubere.

4 ¶ Quero an parẽtes istis spurijs suc
cedãt. ff. Bar. in. d. l. si gener. dicit q
eodẽ modo: quo' isti filij succedũt pa
rẽtibus: ita parẽtes ipsis filijs.

5 ¶ Quero vtrũ sit aliqs modus p qđ
pater possit relinquere filio spurio. ff.
Bar. i. d. l. si gener. dicit q ẽ vnus cla
rus. Nã õ iure canõico talis filius õs ali
a' pfe vñ erit mõus q relinquat sibi tã
q sufficiat ad alimẽtaõ mõ reliquo
spurio i vita sua fundũ ꝓ alimẽtis. z
post mortẽ sit fuoz filioz: quibus põt reli
qui. vt. l. si. C. de natura. li. Jdẽ dico in
dote: q dotis fauore sicut alimẽtoꝝ. z
ita dicit de facto se cõsuluisse. z õ nisi
excedat magnã quãtitatẽ. nã tũc forte
ꝑsumeret fraus ꝓ. l. i. C. de natura. li.
Aliũ casũ hẽs. j. Societas. q. xxiij. vbi
et eddẽ Bar. i. l. si is q ex dotis. de vul.
z. pu. sub. vbi notat ex illa. l. mirabili.
q is naturalis vel spurius ꝓhibeat suc
cedere pri: tri nõ ꝓhibet fratri suo pu
pillo succedere et ex iudicio pfis. La
sus ẽ fm eũ de naturali filio. i. d. l. si is
Be spurio vero notat gl. in auctẽtico.
qui. mo. na. effi. sut. in. fi. col. vij. que no
tabiliter dicit q si vulgariter substitu
at. ñ possit: q; pfi heres eẽ vr. Si pu
pillariter põt: quasi pupilli sit heres.
vt insti. de pu. sub. §. i.

6 ¶ Quero qd debet facere secundum
scientiã illerin cuius cõscientia cõmis
sum ẽ de restituendo spurio. ff. Bar. i
d. l. si gener q salua ratione theologo
rum legaliter loquẽdo: dz dare fisco z
nõ spurio: nec retinere ꝓ se.

¶ An antẽ ipse spurius teneat restitue re illud qđ accepit a pfe ꝙ antẽ. licet. C. de na. li. Intelligo de eo qđ accepit vltra sufficiẽtẽ ꝯtatẽ alimẽtoꝝ. Dici põt p prędicta: q restituere tenetur.

¶ Nũquid autẽ tali spurio ab extra neo possit relinqui vel dari aliqd quo cũq; titulo inter viuos. Glo. in' auten. q. mo. na. effi. sui i fi. dicit q sic: cũ illa lege nõ ꝓhibeatur. Dia. n licẽt q̃ exꝑ se ꝓhibita nõ sũt. z ꝓ ẽt dicit Pau. de ca. q si pater eẽt executor vltimaꝝ volũtatũ: poterit dare filio suo naturali id qđ esset datur' alij pauꝑi: qr ñ ob dare de suo: ꝙ de alieno. z eadẽ rõne põt dici idẽ si esset filius spurius.

¶ Quero an filius legitimatus ꝑ se- quens matrimoniũ sit legitimus quo ad oia. ff. Pa. i c. tãta. qui. fi. sint leg. post. gl. dicit q sic: ac ẽt vt succedat in feudũ z in patronatus. z sic habes in ferre q ẽt i materia restrigibili appella tione legitimi nati: venit legitimatus ꝑ sequẽs matrimoniũ. Fingit. n. legiti me natus. put etiã tenet Jaco. de bel. z Dostiẽ. z cõmuniter doc. nec ob. c. naturales i libro feudoꝝ in ti. si de feu do ꝛc. vbi dicitur q naturalis z legiti matus nõ succedit i feudis: ꝙ ille tex. intelligitur de legitimato ꝑ rescriptus principis: quia cuꝫ illa legitimatio sit stricti iuris: tanꝯ dispositio ꝛtra ius ẽ restringẽda. vt in. c. q dilectio. de con san. z asti. Sed matrimoniũ tanquaꝫ fauorabile purgat omnia ꝓcẽdẽtia. stẽ si rescriptũ ꝓncipis põt ipsius habilita re ad feudũ: si de hoc fecit tibi mẽtio nes: vt notabiliter vult ibi gl. ergo fo tius matrimoniũ sequẽs: qđ trahitur retro: z fingit ꝙ tractus ante natiuitatẽ filioꝝ. z sic sunt isti habẽdi ac si legitie descendissent ſ uoze matrimonij. ꝓ hoc bon'ter. i. c. cũ in cũctis. de elect. vbi dꝫ q ꝓmouẽdus i eps ds eẽlie na tus z de tio mſimõio: z tũ ltiatus ꝑ se quẽs mſimoniũ ꝑ eligi i epm. vt no. gl. z cõiter doc. i. c. inotuit. de elec.

¶ Utrũ malicia parẽtis noceat filio z ecõtra. ff. q nõ nocet quo ad dcũ: ſ

nocet interdū quo ad pena tpales. Iuel. di. nunquid. & vide dtrectoriaz. lib. i. ti. lxxv. vbi vult q̄ i quattuo: casib⁹ matricida parentū nocet filijs q̄ ad successionē: et si filij sint legitimi. Primus ē in crimine lese maiestatis spiritualis: vt crimine hereſis: extra de here. vergentis. Secūdus in crimine lese maiestatis: quale: vbi filij nō succedūt. vi. q. i. siquis. C. ad. l. iul. ma. quisqs. Tertius q̄n pater non seruat fidelitatē dño a q̄ tenet feudū occidēdo: vel mutilādo: & huiusmodi extra de penis. in gbusdaz vbi hec notāt Ber. & Host. Quartus si pater insecutus fuerit cardinalē: vel percusserit &c. filij nō habebūt ex eius dē hereditate: ex de penis. felicis. li. vi.

¶ Querit: quidā habuit filiū ex cōcubinata dimissa duxit vxorez: ex qua suscepit filios. Vxore mortua ꝺrit cuz cōcubina: & ita legitimat⁹ ē filius. d. c. tāta. Cōsuetudo aūt ē in ptib⁹ illis q̄ priogenitus succedat pri vel in totū in maiori pte. natus ex cōcubina vult succedere quasi priogenitus natus ex vxore prima. ecōtra: q̄ ls iste priogenitus sit nō tū prio legitimat⁹ ē ꝺ natus ex mrimonio primo. Querif ge debeat succedere. & vr q̄ natus ex concubina q̄ ostat q̄ priogenitus ē & q̄ legitim⁹ est. & q̄ talis filius succedat manifeste p bar. C. de natu. l. autē. ite si ge. Ite talis filius admittit ad spiritualia q̄ si. sint le. p venerabiles & spiritualia materia sunt tpalibus. xcvi. di. duo. Item legitimatio ista de beneficio turis q̄enit ergo largissime & interpretanda. extra de dona cū dilectus. Item cum aliqs ex testamēto succedit sufficit q̄ sit capax tēpore testamenti & mortis & tpe adite hereditatis. instit. de here. qua. & dif. 9. in extraneis. Ble 6m Host. & Bar. bri. q̄ g primo fuit legitimat⁹. f. de primo matrimonio natus obtinebit q̄ non sufficit q̄ sit priogenit⁹ ad hoc vt patri succedat. q̄n dum erat illegitimus si pater decessisset nō ei successisset. d. c. tanta. Ite nō debet esse melioris cōditionis natus ex fornicatiōe q̄ legitime natus. extra de fi. by. ad abolēdā. hec Ber. li. i. ti. lxxv. no. Pa. i. c. licet de voto. q̄ licet in rebus pfanis fiat diuisio regulariter iter filios tñ i di gnitate primogenit⁹ aliqs pferr. & sic aliq sine cā eoz priuabunt & legitima: ca su quo pater non haberet nisi dignita tē seculare. & hoc fuit inductus ꝓpter bonū publicū ne diminueret dignitas. Esset et multitudo prelatū q̄ ē noxia & hz beatū Ber. melius ē alioz filioz diſpsio q̄ hēditat⁹ diuisio int nobiles

Additio. Vide tñ qđ notat do. Io. ant. i. d. c. p venera bile. vbi formal cōnes hāc qđ si qsue tudo regni hz q̄ primogenit⁹ succedat in regno: & ge hz legitimatuz primo natū: & legitimū natū ante legitimationez quis pferat. Jo. an. i. c. si p te. de reſcri pt⁹. li. vi. p. (liaz decre. & c. quāuis. eo. ti. lib. vi. & p. c. si apostolice de phē. eo. li. dicit q̄ legitimat⁹ nō pferr: ls primo genit⁹ fuerit. Et hoc idē cōcludit i regula sine culpa. in mercurialibus. pōst Bal. i. l. ēs quā. C. de fideicō. & Be. in. d. c. si p te. Nā si iste esset legitimat⁹ p subsequēs matrimoniū scdo loco cōtractū: & tūc erit casus i. d. c. si p te q̄ nō debeat pferri, scdo genito cui erat iam acquisitū ius vigore consuetudinis ante legitimationē. Si vero legitimatio erat facta p modū restitutionis: tūc erit casus i. d. c. si apostolice. & in. d. c. phēs. Et addit Jo. an. in pdicta regula sine culpa. q̄ nō pūdeat ei cui ante est ius q̄sitū seu quedā spes. Intellige quādo ius sine talis spes sunt certe. quā si spes esset ls incerta hoc nō obstaret. hec. n. incerta spes quā habere possunt veniētes abintestato: non ꝺz impedire testatoz: & vluētes ne i vita sua ꝺisponat in bonis suis legitimatorū filij p rescriptū pncipis ipetrandū. Cū talis spes mere pendeat in casu fortuito nec de psenti aliqua sit spes in re vel ad rem. Secus esset si spes nō esset incerta ls aliqualiter certa: vel esset ad rez vel in re de psenti vel de futuro aliqualiter certa: ita nō videatur q̄ so

ium tñe pendeat a casu fortune ꝙ etiã pendeat ex aliquo hois iure pcedente. vt no. bar. in l. fi. C. de pac.

13 ¶ Quero posito ꝙ ille q est primo natus succedat in regno. qd erit si duo in simul nati sunt ꝛ go succedet. Dicet tu Noe est ipossibile ꝙ duo ifãtes simul vno ipetu de vtro mꝛis pcedãt. vt est tex. in l. arethusa. de ſta. homi. Dico ꝙ satis ẽ possibile ẽ casu mulieris moritue pgnãtis q̃ habeat in vtero duos infantes viuos. fi scindat. Dic ergo ꝙ cum hic sit magna vtilitas. vterq; succedet vt. l. in rebus de cõsti. pnĩ. Nam si sbo succedent fiet tranſitus ad pximũ statũ ꝛ sic nõ vr mutatio. Naz si videtur mutatiõ qõ ad statum suũ pximũ reuertitur. vt. l. attilicinus. ff. de pac. do. vel dicam ꝙ recurrẽt ad imperatorez ꝛ expectabit gegd virerit. vt. ff. de. ll. nam ad ea. vel secũdã alios ponentur sortes. Et sili querit bar. in l. gallus. de libe. ꝛ posth. i. illi. col. Pone ꝙ mulier p duos dies post mortẽ primi viri ac cepit secũdũ ꝛ peperit in nono mense ita ꝙ partus põt esse pmi viri ac etiaz secũdi. Jaco. de bel. diſputabit hãc. q. ꝛ dixit ꝙ primo dz inspici cui assimulatur. Si nõ appet cui assimuletur ispi ci tunc dz in cui⁹ domo nat⁹ est. vt. l. si vicinis. C. de nup. Alias nullus filius dicetur. Sz bar. dicit ꝙ illud qõ dicit de assimulatiõe nõ plz. qz de cogitatione mulieris tpe pceptiõis ptingit partus alteri assimulari. vt. l. q̃ret aliqs de verbo. sig. ꝛ ibi no. Putat ergo Bart. ꝙ pz inspicienda sũt signa pceptiõis vt qñ mulier pallet. vel fastidit. cibos ꝛ filia. Si ista signa non appent tunc standũ est cõsuetudini mulieris i quo tpe ꝙsueuit pere. Sed si ista nõ apparẽt tñe esset pmittendũ medicis vel obstetricibus peritis in arte illa. vt. l. ſ. ff. de ven. inspic. Sz si illud nõ appet recurrẽdũ est ad illos qõ frequẽti⁹ accidit. Vide etiã ad pdicta. qõ no. bar. in auten. post ffos. C. de lega. here. ꝙ filij succedũt in locũ pris sui tñ: qñ tractatur de successiõe patrui vel aui. vt i auten. in successiõe. C. de suis ꝛ le. Si tractatur de successiõe alterꝰ secꝰ. vt in. d. auten. post ffos. Et ex hoc põt dici ad q. que fuit inter reges vngarie ꝛ reges Roberti. Rex vngarie fuit filꝰ Caroli martelli. q erat pmogenit⁹. Rex roberꝰ erat sequens post eũ. Quereba tur. vtrũ regnũ debebatur filio pmoge niti vel regi Roberto. q nõ videbatur pmogenit⁹ legitime. Et certe dicit Bar. ꝙ cũ regnũ Apulie sit feudũ ecclesie romane. non hz a tñe successiõz sed ex pcessiõe dñicantiõ cũ nõ tractetur de successiõe aui vel patrui. ille nepos nõ assumit locũ pris sui. vt. d. aut. post ffos. Merito debitũ fuit regi Roberto.

¶ Queritur. an filꝰ ltiatꝰ p rescriptũ 14 pncipis succedat cũ aliis filijs ẽt nãlibꝰ hec qõ formaꝝ p legistas in l. ex facto. ff. de vul. ꝛ pup. Puta qdã hõis filios naturales tñ: fecit eos pncipes ltiari tractatũ ipis duxit vxorez ex qua suscepit filios ltios. Dubitatur nũqd filij legitimati debeant piter succedere cũ filijs ltie genitis. Dubiũ facit q: cessante cã priuilegij cessat ipsum priuilegium. xvi. q. i. generaliter. Et hãc opionez sequitur Bl. ptrariũ tz Bal. de for. quez sequitur Bar. in. d. l. ex facto p regulã factum legitime. de re. iu. li. vi. qz exquo legitimatio fuit pfecta. si dz ex facto supervenienti retractare. Idez tz Pan. in. c. p venerabilez qui fi. sint le.

¶ An adi ingratitudo sit sufficiens cã 15 reducendi ltiatũ. ad illegitimationem Bal. tz ꝙ aut sum⁹ i rescripto pncipis legitimatoz inducente aut sum⁹ in legitimate p sequens matrimoniũ vt primo casu sic lego nõ. vt in. c. si filij nati si de feu fu. cõro. in vsi. feu. Idez Zudo. ro. in singularibus suis.

¶ Quero an filꝰ spurius dicatur de 16 familia patris. ff. Bar. in. l. ties i pãte ff. de bis ꝙ sũt sui vel ali⁹. dicit ꝙ filius nãlis tñ: nõ est i pãte pris nec spuri⁹. imo nec dz filꝰ vt in auten. q mo. na. effi. sui. § fi. Et hoc facit ad statutũ dicens ꝙ si quis caperet aliquez de alia familia. vel de eoz filio ꝙ habeat mã

le. Captus fuit quidã bastardus. Bico q̃ capies nõ debet hẽre pcnitus: qñ spurius non dicitur filius. Et vide ad predicta quod no. idẽ Bar. in. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad treb. vbi queritur an nati post deportationẽ patris: sint in patria potestate: z an vocẽtur legitimi. Et dicit q̃ per deportationẽ pater perdit ea que sunt iuris ciuilis. vt. l. quidã. ff. de pents. Sed patria potestas est de iure ciuili. vt instit. de pa. po. in pricipio. Et isti nati post deportationẽ sunt legitimi: q̃ matrimonium durat. vt. l. i. C. de diuor. z sic dicit Jaco. de are. habes casum in quo filij nascunt legitimi: z nõ sũt i ptate pris

17 ¶ Quid in bãnitis nostri tẽporis. Jaco. de are. dicit notabile verbuz q̃ exbannitus perdit: ppie ea que sũt iuris ciuilis: propriꝫ illius ciuitatis: vñ sunt banniti. Et hoc itelige dicit Bar. vbi. S. an illis exbãnitis quib⁹ ciuitas bellum indixit vt possint impune offendi. vt. l. amissione. ff. de capi. dimi. iura ergo cõia non perdũt Bar. tamẽ in. d. l. amissione. dicit q̃ ad hoc vt talis exbannitus perdat ea que sũt ciuitatis illius duo requiruntur. s. q̃ fuerit inobediens z aufugerit ab illius imperio cui iubebat: z sic est exbannitus. Item q̃ in hostiũ numero se conferat. Et ista duo ponũtur in. d. l. amissione. Lõferre autem se in numero hostiũ intelligo vbi cunq; est talis exbannitus qui per formam statuti potest impune offendi. Nam cum statutuz permittit eũ offendi impune inducit sibi bellũ: z habet eum pro hoste. vt in. l. hostes. ff. de capti. Sed si esset bãnitus: nõ tamẽ haberetur vt hostis: nec posset offendi. Ex forma statuti: tunc nõ dicerẽ eũ perdidisse ea que sũt ciuitatis sue: z ex predictis sequitur decisio multiarũ questionum. de quib⁹ cõsueuit dubitari an exbanntius possit facere testamẽtum: an possit istituti z an succedat ab intestato z filius. Nã si loquimur ex bãnito q̃ nõ põt offendi impune nõ est dubiũ q̃ nihil pdit. si de alijs z tũc si qdẽ vellet facere testamentũ vel instituere in testamento valido tñ ẽm statutũ illius ciuitatis sue cuius iura pdidit. z nõ valeret. Sz si faceret de iure cõi valeret: q̃ iura cõmunia nõ pdit eo de mõ: si hereditas ab intestato delata sit fz forma illoꝝ statutoꝝ: um nõ capit secus si de iure cõi.

¶ An ãt exbãnitus equiperet depo- 18
tato. Bar. in. d. l. amissione. dicit q̃ in quadã. q. disputata p eũ pb. q̃ incipit Lucane ciuitatis. sic determinauit: q̃ ille q̃ est exbãnit⁹ iperij. equipet deportato: z pdit ea q̃ sũt iure ciuilis vt in. d. l. amissiõe. Sz ille q̃ est exbãnit⁹ alicuꝰ ciuitatis vel regniuon pdit ea q̃ sũt. in re ciuil' ciuitꝫ Romanoꝝ iz ea q̃ sũt ppria illius ciuitatis: vl regni hec Bar. in. d. l. amissiõe: z p hoc q̃ sũt exbãnit⁹ alicuꝰ ciuitatis nõ pdit iura cõia. dicit Bar. i. d. l. ex facto. q̃ filij nati post bannimentum faciunt deficere conditionem fideicommissi.

¶ Quid ãt i deportato. Bar. i. d. §. ex 19
facto dicit p illũ. §. q̃ filij accepti ãñ de portationẽ faciũt deficere cõditionẽ fideicõmissi relicti. si decesserit sine liberis. Secꝰ si post acepti inerit hoc itelige expectata morte nãli tpe deportati. Addit et Bar. i. l. tutelas. ff. de ca. di. q̃ iz exbãnit⁹ pdat iura ciuitatis sue ẽtiã ad filꝫ modũ: nõ tñ ꝺ quo ad suũ in cõmodũ gn obligẽt ex his q̃ postea facit. z iz nõ possit quentiꝝ gestis ãtea. Secꝰ p his q̃ gerunt postea. Vide et Bar. i. l. tutelas. palꝫ. vbi q̃rit. pone ista tutũ dicit q̃ nobil de patrimonio punitur i plus q̃ populariꝰ delinquẽs: q̃rebat. Utrũ bastardus diceret nobilis de pfimonio. Quidã allegabat illa iura q̃ dicit q̃ bastardus nõ dr de familia. vt. l. pnũciatio. de. ẽ. li. z isti. de suc. cogna. §. vulgo iz Bar. dicit q̃ dicte leges nihil facit: q̃ disponit p nomẽ iure: vt est agnatio z filia. Sz ista tutũ ꝓdicta disponit p noia nãlia q̃ ita cadũt i bastardũ: sicut i legitimũ. noia vo familie sũt noia ciuilia q̃ nõ cadũt in bastardũ: vt. d. l. tutelas. z intelligit nobil de pfimonio. i. de nobili patre-

natus. In quo nō alie dit̄ pria ptās.

20 ¶ Sed quid si statutū dicit Omnes de tali domo. an contineat bastardus Et dicit aduersarius. vtrum hec appellatio: de domo: siue bastardus sit iuris ciuilis. vel nālis. ꝛ ꝯtū ad ꝓpositū est iuris ciuilis. q: appellatio nālis apud oēs est vnifōmis: vt pf ꝛ inf ꝛ est appellatio vero ciuilis est difformis fm diuersitatē gentiū ciuitatū. vt. in. l. oēs de iust̄ ꝛ iur. ꝯ hec appellatio de domo assumitur diuersimode naz q̄dq; dom⁹ assumitur ꝓ gatiōis vt. l. cum vnus. ff. de alī. le. ꝛ. ff. ad sil. l. i. Q̄dq; assumitur domus ꝓ oibus habitātib⁹ in eadē domo. vt. C. ne. li. po. l. i. Item hoc videm⁹ hodie ꝙsuetudine iductū in gbusdā locis ꝙ dicit̄ de eadē domo oēs q portāt eadez ifignia seu arma ꝛ q volūt diuidere diuidūt ifignia seu arma ē ergo hec appellatio ciuil.

21 ¶ An autē hec apellatio cadat in bastardū. ℟. fm diuersos modos intelligendi. pōt cadere aut. n. accipis eādez domū ꝙ eadez agn ꝯōe. Et in cū nō cadit vt. s. Aut accipis eādez domū ꝓ oibus descēdentib⁹. eodez sanguine: ꝛ tūc i bastardo caderet. ꝛ de hoc tex. vt tex. in. d. l. ꝙditio: aut accipis eādez domū ꝓ oibus habitānb⁹: ꝛ tūc sit vl nō sit bastard⁹ nō attēdit: ꝫ solū hita tio. Aut accipis eādez domū ꝓ oibus q portāt eadez ifignia ꝛ ꝫ hoc posset cōphendi vt notatur ꝓ pādctas leges.

22 ¶ An aū noie liberoꝝ veniant nāles: gl. i. cle. vnica. de baptismo. ꝛ deluit ꝙ nō Pau. bo distinguit ꝙ aut a lege ꝓfertur ꝑbū filij ꝛ tūc itelligitur de iusta soboleiam ab hoie ꝛ itelligūtur nāles nisi ꝓiectura dignitatis sit in ꝫtrū vt notatur. C. de iusti. ꝛ substi. gnāliter vbi apostilla Jo. de are. dicit ꝙ aut filij nāles nascuntur in facie mr̄imonij ꝛ ꝓpehēduntur noie filioꝝ. aut nō nascūtur sub velamine mr̄imonij. hoc est fm formā. c. cum inhibitio. de clan. desponso. ꝛ tunc nō cōprehenduntur hec. Aar. in. d. cle. vnica. addit ꝛ Blo. in. d. cle. vnica. ꝙ appellatōe liberoꝝ cōprehendatur nepotes ꝛ filijs ꝛ alij descendētes. ff. de ꝛ. ſ. liberoꝝ. Sec⁹ fi dixisset filij. Appellatio eni filioꝝ regularīter non cōprehendit nepotes. instit. qui. da. tu in te. poss. item Pau. ꝛ card. in. d. clemē. vnica.

Furtuꝫ est ꝫtactio rei alienē fraudulosa iusto vt̄ dñi lucri faciēdi grā siue ipsi⁹ rei: siue eiaz vsus possessionis ve. ff. e. l. i. Sūmiste tñ addūt mobilis ꝛ corporalis. C ōtractatio ponitur in dicta diffinitiōe q: sine ea nō est furtū ēt si iteruenīat volūtas. vel ꝙbū. Rei. alienē dō q: in re ꝓpria nō ꝓmittitur furtū. Intellige nisi aliter hēat in re aliqō ius puta illa cui erat reo pignorata vl ꝙmodata. Mobilis ꝛ corporalis dō. in reb⁹ imobilib⁹. vt i agro vel in icorporalib⁹: vt sunt actiōes ꝛ seruitutes nō ꝓmittitur furtuꝫ. eo ꝙ talia nō ꝑnt ꝫctari. Fraudulosa dō q: si aliqs crede bat rez esse suā q nō erat vel si erat sua credebat ꝙ eiā ab eo q hēbat ius ibi posset accipere nō ꝓmittitur furtū licz aliter teneatur. Inuito dño vl̄: q: si credebat dñm ꝓmissuruꝫ. ꝛ suberat iusta cā credēdi nō tenetur. Sec⁹ si non sub erat. ff. eo. si is qui rez. In dubio tñ ꝑsumitur dñs inuitus. l. g vae. ℌ. vetare ff. eo. ꝛ dō dñs inuitus ēt si videat rem auferre ꝙtuosī ꝫdicat. ff. eo. l. pe. ꝛ ibi videtur colligi hoc esse vez: qñ rōne ti moris. vel verecundie nō ꝫdixit. alias non ꝫdicendo cī potuerit. vt consentire. lxxxiij. di. error. Si autem putauit facere inuito dño ꝛ tñ dñs vult: furtum gdem facit ꝙtum ad intentionez sed non tenetur ad restitutionem. nec dñs pōt petere obstante sua voluntate ff. eo. inter omnes. ℌ. pe. Vide tñ Bar. in. l. utem querit. ff. loca. vbi dicit. ꝙ si scolaris retinet. rōcinum post. tempus cōductionis videtur recōduxisse. si ille rōcinus erat ꝙsuetus dari ad ve cturaz. Sed si accepisset vnū pulchū palafrenum. quem dñs nō dedisset nisi ꝓ modicis diebus. tunc faceret furtum. nisi crederet dominum permissuruz. d. l. inter. Lucrifaciendi gratia dō

q: si aliqs alienā ancillā rapuerit. non
causa lucri. ꝫ libidinis nō ꝓmittit fur-
tū. ff. c. vep ia. y. Ipsius rei vsus pos
sessionis ve. q: nō solū ꝓmittit furtum
qui rei dominiū vult sibi lucrari. sed ēt
qui vult in re ipsa lucrari vsum. ē pos-
sessionem. l. bi. qui secuꝫ.

1 ¶ Due sūt species furti. Aliud manī
festū. cū quo deprehenditur fur. priuſ
ꝙ veniat ad locū destinatū. Aliud nō
manifestū: cū quo nō deprhenditur. ff.
c. l. u. ꝫ. iiy. Itē nota ꝙ quedā remanēt
in nocte generali q̄dā in ipāli. veluti in
sacrilegiū: qđ est furtū rei sacre. seu nō
sacre: sed de loco sacro. Peculat⁹. qđ ē
furtū de rep̄ublica. xxiy. q. iiij. qđ ergo
Abigeat⁹ qđ est furtū. qñ qs dispergit
gregē. ē ide furatur. ff. de abi. l. i. Pla
gium. qđ dr furtū hois. ſ. qñ qs scien
ter liberū hoiem vendit vel emit. vel do
nat. ff. de pla. l. i. ꝫ. iiij.

2 ¶ Qđo aūt cognoscetur plagiarius. a
fure. ff. Bar. in. l. nō statim. ff. ad. l. fal.
de pla. ē mēte Azo. dicit ꝙ aut hꝫ ani
mū celādi dño. ē tūc dr plagiari⁹. Aut
nō hꝫ aiam celādi dño. sed tm sibi vult
hře. ē tunc nō est plagiarius: ſ fur. vt
d. l. non statim. Et hec opinio cōiter te
netur. Notat est ides Bar. per. l. ſi liber
rū e. ti. ꝙ emptor. ē vendito. liberi ho
minis tenetur illa. l. fauia. Ides ꝙ scies
liberꝫ hoiem donauerit vel in dotē de-
derit. Ides ſi ꝓmiserit. d. l. iiij. Et ꝓ
hoc q̄rit. Bar. ibi Quid de cardinali-
bus vel magnis dñis: qui vnū nēmum
vnū cantorem vnū seruitorē sibi nuncē
donant an incidāt in hanc. l. Dicit ꝙ
nō: q: non donant eos. vt illos sua li
bertate ꝓuent sed donant vt ita sint
liberi. ē libere stent apud alīū sicut sta
bant libere apud donantem. Et sic illo
volente. Et sic cū nō faciāt dolo nō te-
nentur. d. l. Sīr ꝙ liberum hoiem ce-
lat. ē subtraḥit. dr plagiarius. Et di-
cit ꝙ ipe quo erat in studio: fuerit ali-
quā p̄dēnati lege fania. ex eo ꝙ vnum
tumenem subtraxerunt.

3 ¶ Que aūt pena puniantur ꝓ. d. l. fa-
mā. Dic. ſi est nobilis. p̄dēnatur in me
talum. Si ignobilis gladio. Si fmus
vel libert⁹: bestijs subijcat. vt. C. eo. l. ſi.

¶ Quid ſi qs ꝓpter necessitatē famis 4
aut nuditatis furatus fuerit cibaria. ve
stem: vel pecus. ff. dire. l. iij. ꝙ nō tene
tur. dicta mē fuerit nimia necessitas nu
ditatis. vel famis. nec p̄sūm unpoūt
de cōse. di. v. dilyculos. nec furtus cō-
mittit: q: furtū nō ꝓmittitur sine dolo:
qui hic esse nō p̄t. q: in tanto peccu
lo reduci dꝫ ad ius nāle qđ vult oia. in
oia ee cōia. instit. de iur. nat. gen. ē ci. Et
dꝫ credere dñs ꝓmissuꝫ ḡtuis nō ꝓut
tat. Sꝫ ſi eēt modica necitas nō excusa
tur. ſꝫ tūr reddere. vel tribus ebdoma
dis ieiunare. extra eo. figo.

¶ Pone ꝙ furatus fuit in extrēa. ne- 5
cessitate postea deuenit ad opulentos
fortunam tenent. ad restitutiōē. ff. dir.
ꝙ nō. marie ſi talis res sit consumpta.
p no: in. c. suggestus. de decī. vbi hř: ꝙ
vbi res hꝫ ꝓcedēs suā nec ꝓtinet actō
successiuū. nō renocatur. ſꝫ postea ces-
set cā talis rei. Sic in ꝓpositō. ſꝫ in isto
cesset cā tū q: semel huic de iure natu
rali acquisitum est ius perfectum in re
capta. ſꝫ cessat cā. puta extrema necessi
tas nō ꝓpter hoc obligatur ad restitu
tionem. hoc idem tꝫ Sco. in. iiy. Et vř
cōis opi. ſꝫ pan. ꝑtra.

¶ Sed quare non excusatur eodē mō 6
mulier a fornicatiōe ꝓp famis necessi-
tatē. sicut a furto. ff. dir. vbi. ś. ꝙ ꝓp ne
cessitatē res factā est cōis. Et q: ius na
turale subuenit. ē excusat rō naturalis
Sed fornicatiōi ius diuinum ẓdicit
ē accusat tm ꝑtudo. ē error ꝓuenies
ex peccato. imo potius dꝫ oia mala pa
ti. ḡ peccato consentire.

¶ Itē queritur quare excusatur quis 7
ab homicidio ꝓp necessitatē sue defen
sionis: vt in cle. ſi furiosus. de homi. ē
nō. excusatur mlr a fornicatiōe. ff. dir.
vbi. ś. q: is ꝙ aliū aggreditur aio occi
dendi nisi occidatur ꝑ tm inuasus quo-
dāmodo se occidit. ſꝫ mulier ꝙtoba ſi
defendit se ſꝫ impugnat. vt ꝑs extra de
eo ꝙ eo. vxo. c. ſicut dante. tō cū mulier pe
cet voluntarie. nō excusatur.

8 ¶ Quid figo rē vsurario vt auaro sa
tur. vt inde elemosyna faciat. ff. de
Ray. talis furtū vel rapina ꝓmittit. qz
nō fuit facta mala. vt ventant bona
In casu tū i quo pictus imineret plo
ne. nec posset alr subuenire. posset etiaz
aliqs ꝑm tho. occulte rem allenam ac
cipere vt subueniat primo sic idigēti
9 ¶ Quid figo si fuer vt restituat dño. et
hoc faciat. ff. fs Post. talis vr exercita
tus. ar. ff. depo. bōa fides . Nā et vilr
gerit negocium furis . ergo cogitur
ratū hēre. ff. de negg. gest. sed an vltro.
10 ¶ Qui rē aliens inuenit. nisi publice
denūciet rē inuētā. vt ille cui⁹ ē inuent
at cū furtū cōmittit. ff. de fur. l. falsus.
§. qui alienum. nisi acceperit eo anio
vt domino restituat.
11 ¶ Quid de thesauro inuēto. ff. figo inue
nit thesaur in loco ꝑprio. statim fit in
uentor dimidi⁹ ē inuētoris. z didi⁹ dñi
loci. Si vero studiose q̄siuit. z inuenit
eū in loco alteri⁹ tot⁹ erit dñi loci. Si
it in sacro vel religioso loco. casu sor
tuito inuenerit thesaur tot⁹ erit inuen
toris. Sz si in loco publico fisci vel ci
uitatis inuenit. dicit⁹ ci⁹ erit. z dimidi⁹
fisci vl ciuitatis instit. de re. di. §. thesau
ros. hec. no. Jo. xliij. q. v. figd inuēisti.
12 ¶ Querit an in volucrib⁹ z ajalib⁹.
ac piscib⁹ cōmittat furtū. ff. direc. vbi
ē. q̄ volucres z pisces z hmōi . qz in
nulli⁹ bonis sūt. z q̄ vadāt quo volāt
iō naturali rōne capientī cōceduntur.
Nec distinguit vtr ꝑdā ge capiat in
suo fūdo vel alieno. lz ea g alienū fun
dū ingredit venādi. aut aucupādi gra
posset a dño fundi ꝓhiberi ne ingre
diat. z ē capientis. q̄ alu sua eustodia
cohercet. lz in libertatē reddit. q̄ ocu
los effugit capientis. dicta instit. §. fere.
13 ¶ Sed qd si bestia fera sit ita vulne
rata vt capi possit. ff. q. j. statim ēt in
telligit vulnerāta. dūm eā ꝓsequatur. q
si desierit ꝓseq. desinit illius esse. z rur
sus fit occupantis.
14 ¶ Apū so z pauonū z colūbarū nā
sera ē. lz ex ꝓsuetudie aduolare z reuo
lare soleāt. Et iō tñ reputāt sub do
minio alicuius. q̄dū sunt i loco eius.
Uerū figo aucupet examē aptū i arbo
rib⁹ cuiuscūq; z ēt tanq furtū nō ꝓmi
tit. lz dño arboris possit ingredīte ꝓhi
bere. nisi examē fuerit i suo alueo fcol
lectū vl ipm ꝓsequat. sicut de pauoni
bus z colūbis. dcā instit. §. apum. z se.
¶ Quid ō cervis. cuniculis. z aliis se 15
ris. q̄ hūt de ꝓsuetudine ire z redīr ad
certū locū. ff. q. j. q̄ tal regla approba
ta ē. vt ei⁹ vsq; adeo ce itelligat. q̄dū
hēant ainz reuertēdi z ñ vlra. Et ainz
reuertēdi vid̄ retinere. nec ꝓ hoc definē hre. cū reuer
tēdi ꝓsuetudine deseruerit dcā instru. §.
cerdos. Si at sūt clausa i ꝓat. vel in
alijs locis. furtū ꝓmittit. z iō de pis
cib⁹. ar. d. §. apū. Fere at ꝓnate. seu mā
suete. vt galline. fseres. z hōi. q̄ et alij
casu turbate euolauerint. z a ꝓspectu dñi
sui exuauerit. q̄cūq; loco sunt dñi sui ē
intelligūtur. z q alio lucrādi retinet fur
tū cōmittit. dicta instit. §. gallinarum.
¶ Quid ō lignis. q̄ vis fluminis im- 16
pulit in agros alienos. an rapiēs ea cō
mittat furtū. ff. fer. ofilo. cvn. dic q̄
vulgare ē laicos. lucri facere ligna z
alias res quas fluminis impetus im
pulit in agros eorum. Quod sibi non
vr verū. nisi habeantur pro derelicto.
nec fiunt occupantium. Immo furtū
committit qui talia occupat. ff. de ac
quirē. re. domi. l. qua ratione. §. fi. nec
ius ꝓsumit q̄ habēatur ꝓ derelictis.
nisi p qualitatē rei z actus. vr afr ō vo
lūtate domini appeat. cū nēo ꝓsumā
tur iactare suā z cōis ꝓsuetudo . q̄ oc
cupās lucri faciat vr exp̄sse ꝓbata p
legē. ff. ad. l. ro. ō fac. l. de pcario z ibi
no. i gl. z lz ibi loq̄r ō reb⁹ facti cā ns
uis alleuiāde. cū iō vr i ista flumie abla
tis. cū parū differāt ab ijs facti. cū ñ inē
dūciat faciū bois sicut in illis factis.
¶ Sz qd hz dñs fūdi facer. j. q̄d ap 17
puleft tales illate res. Et sat] vr q̄ sūt
ficta vt nūciare dño. q̄ tollat vel ꝓ de
relicto hēat. Et casu quo dñs vt alius
ꝓ eo ñ appet. vr sufficere libellū pu
blice ꝓponere. Et si. j. tēs statutū alu

alce ſi fuerit attenuate. tunc pleno iure acciptiat. Et ſi nō vult ꝓſeruare. z ſuus ſundū ipeditū vult euacuare. pōt ꝓſcere. Lrederē tū q ſi dñs taceat. nec ꝓſe. nec p aliū vadat ꝓgrēdo. q vide atur eā p derelicto hꝫe. z occupāti ꝑce dat. z vī ter. ff. ad. l. ro. de tac. l. g leus de. i ꝓncipio. vf. n. illa. l. ſi tati ſibi ne ceſſitate iponē ꝓgrēdi res amiſſas. alo ſi taceat. prīa ꝓſumptio q erat q ſi dñ miſerit dereliquēdo. tollit ꝑ vltimā. l. negligēte ſi ꝓgrēdo. B Fed. Vide ēt pa. i. c. cū dilecti. ō accu. vbi. dic. an qs dēat ꝓſumē q. ꝓjctēs hēat rē ꝑ dere licta vl ne recurrēdū ē ad ꝓiecturas. Si n. qs ꝓjcit libz aptū i mari. ꝓſumēdū ē q aio dereliquēdi. Sec' ſi cla uis z pāns inuolutū. z ſic de ſimilibus. Addit ēt vnū ſingulare de mēte Bar. in. l. ſalſus. ff. de fur. q ſi quis inuenit rē alteriꝰ. z nō repiat dñm. ſi putauit eā rem eē ꝑ derelicta. lz nō eſſet. pōt eā vſucape. ff. ꝓ derelicto p totū. Si aūt hoc nō putauerit. ſi tunc nō reperit dñm. facta ꝓclamatione debet eam dare pauperibus.

18 ¶ Utrū in re pua cōmittat furtū. ſicut i magna. ff. q ſic. q. lin furto ñ qs ablatū eſt. ſed mēs furātis attenditur. xxxij. q. vi. c. vl. Et B itelligēdū qñ volū tas ētat. q ēt maiora trahēt. vl qñ ex ablatōe pue rei dīs intelligit grauari

19 ¶ Quicūq vtīt re apud eū depoſita vel rei ei cōmodata. ad aliū vſum. vel vtitur pigno. re cōmittit furtū.

20 ¶ Quid ſi mulier fecit furtum. ſiue ante mſimoniū: ſiue poſt. z vir ꝓticipauit. aut vir fecit. z vxor participauit nūqd liceat vxori de reb' cōib' ſatisfa cere. ff. ſm. ff. vbi eſt de cōſuetudine regionis. q. vir z vxor cōleant ſibi cre dita z debita ex ꝓtractu vel maleficio z res furtiua adhuc exiſtit in poteſtate eoꝝ vxor poteſt illā reſtituere. et ꝑdi cēte marito. Idē forte eēt dicēdū. ſi inter eos nō eēt talis cōto. nam qcūq; hz rē furtiuā. hz illā dño reſtituere. C. e. l. in ciuile. Si ēt ꝓſumpta ē. ꝑt vxor q expreſſe vir nō ꝑdicit negocia' maritū gerēdo. z ſe liberādo. eſtimationē reſtituere ō cōb' dōis. Prohibēte aūt marito. ſi credo q debeat facere hōi reſtōnē. cū nō hēat adminiſtratione re rū. ſed marit'. Si tū reſtitueret de bonis cōiū bōa fide. nō credo q eēt ei. i tugēda pnia. qñ ꝓ mortali ſi hoc facit latenter. z ſine alioꝝ ſcandalo.

¶ Contra quē dat actio furti. ff. ſm 21
Poſt. ꝫ furē. ēt ſi ipubes tit dñmō ſit doli capax. ff. e. l. ipuberē. Pater etiaꝫ agit ꝫ filiū ſuū. ſi pecuniū caſtrēſe habeat. alo nō eēt iudiciū iter eos. ff. e. l. ne cū filio. Eodē mō aget filꝰ. z pf ei aliqd furripiat ō pecuniū caſtrēſi. Itē vir ꝫ vxorē. vel eꝫ ſi agit furti. mīmonio ſtāte. lz dat actio i factū. Sz q ei opē tulerit. furti tenef. ff. e. ſi qs vxori.

Itē dat actio furti ꝫ eū q dedit opē. vl cōſiliū ei qui furtū fecit. ff. e. ſi is qui.

¶ Que eſt pena furti. Rñdeō. q qñ 22
agit crialiter. l. ad penā cōrporalē. lz ꝑ tura fur nō ſit ſuſpendēdus. vel demē brandus. lz aliter puniēdus: puta fuſti gādus. vel exulādus. tñ hodie i multis locis ēt ſimplex fur ſuſpēdit' de ꝓſuetu die. quā ſac' rōabile nēcitas pacis cōis z frequēs icorrigibilitas. Si aūt agat ciuiliꝫ pēa furis māſeſti. ē q̄druplū. nō mālefti. eſt duplū vt iſti. de ob. q ex de li. na. ff. pēa. z ibi ꝑs q illō duplū: ſeu q̄druplū exigit vltra rē ſublatā. Et hec pēa ꝓt peti ēt poſt ānū. Et ſi aliqs egit criāliter pōt iterū agere ciuiliter z ecōuerſo. C. qñ ci. ac. ꝓc. cri. l. vnica.

¶ Queritur: aliqs cōmiſit hic furtū 23
z cū ipſa re ſuntiua trāſtulit ſe poſtea ad alienū territoriū. nūqd poſſit puniri ꝑ illū iudicē. vbi repitur eū re furtiua. ff. Dan. in. c. i. de rap. dicit. q vſq; ad tps Bar. cōis opi. erat q nō. quia ex aſſidua ꝓtatiōe nō oritur noua actio furti. Sed Bar. i. l. ſi dñtum. ff. de fur. lz ꝫtū. Sicut. n. ex interuētu nouē perſone oritur noua actio furti: vt i. d. l. ſi dñtum. ita ex cōtractatione noua facta in nouo territorio. Et per illaz opinionē Bar. plurimi hoies ſunt ſuſpenſi. Sed modernioꝛes adhuc dicūt. q

destricto iure illa opinio bar. nõ pce
dit. Franc. tñ de are. illã opinionẽ fuit
secut⁹. sed nõ. Accurs hec pa. vbi. ō. vi-
de & eũdẽ pa. in. c. i. de pẽis vbi dicit
de mẽte bar. i. l. si cui. in fi. ff. de accu.
q̃ figa cõmisit plura delicta i vno loco
& i ꝫ territorio aliud: vel illud reuera-
tur: nõ ꝑt hic puniri ꝑ delictis alibi cõ
missis: nisi alia rõe hic fortiat fori. Is
pena bene ꝑt aggrauari ex delictis ali
bi comissis. Exẽplũ in iure q̃ cõmisit
diuersa & varia furta i vno territorio
nũc in alio territorio cõmittit vnũ fur
tũ: tũc q̃ habito respectu ad alia ꝑt di
ci famosus latro: poterit suspẽdi vbi cõ
misit tm̃ vnũ furtũ: tanq̃ famosus la
tro. l. capitalis. §. famosus. ff. ō pe. l. 5 di
recte si possit ibi puniri ꝑ delictis ali
bi cõmissis. Nõ ſm directoꝝ li. ij. tit.
xliij. q̃ ad vsucaptionẽ q̃ruor: requnt.
Primo q̃ res nõ sit vitiosa: nec furtiua
& hmõi. nec lib hõ: nec res sacra:
vel religiosa pũt vsu capi: nec decima
nec ꝓscribi. Itẽ nec suus fugitiu⁹ vt in
ſti. ō vsuca. §. is aliq̃s. & se. Itẽ nec via
publica: nec aq̃ duct⁹. ff. de vsuca. l. vsu
capionẽ. C. de aquaduc. l. diligẽter. li.
xi. ff. de via pu. l. viã publicã. Secdo re
grit q̃ ille q̃ vsucapit hẽat bonã fidẽ
l. q̃ credat vẽditorẽ esse dñz: vel hẽre
ius distrahẽdi. ff. de ver. si. l. bõefidei
Nõ. tñ q̃ ignorãtia iuris ñ excusat: vt
q̃ sit bonefidei. ff. de vsuca. l. nũq̃. Ter
regrit: licꝫ bona & ꝓpria i ꝓncipio
medio: & fine alꝫ q̃gd dicãt doc. vsu
capio nõ ꝓcedit: vt ꝓscriptio. Tertio
regrit: q̃ res tradat⁹ vt q̃ritq̃: possessio
ñ acqrit sine traditõe: vt q̃ñ. C. ō pac.
l. traditõb⁹. Quarto regrit iust⁹ titul⁹
ver⁹ & ſi putatiu⁹: nec falso. C. ō vsuca. ꝑ
hẽde. l. ñ. Et no. q̃ i vsucapiõe regrit
ipse titꝰ ánoꝝ. Que qdẽ fuit introducta
ꝓ bono publico: ne dñia rez sint in
certa. ff. ō vsuca. l. i. Et oia ũ pũt ꝓscri
bi possunt & vsucapi: nisi q̃ i reb⁹ mo
bilib⁹ & vsucapio: ꝓscriptio & immobilib⁹
ꝓscriptõ ät retinz nomẽ suũ gñale: vsu
capio ät trãsit i nomẽ spãle: qõ vocat
vsucapio. Sille hẽs. ō. adoptio. in ꝑn.

¶ Quid siquis furet xpianos detẽtos & paganis: vt eos liberet. ꝟ. Fm Rai. & Do. si est tẽpus guerre: in nullo tenet xxiij. q. ij. dño. Si vero est ipse treuge: tenetur ipsi pagano restituere: nõ hoiẽ pp pericul⁹ anime: sed estimatõne. Silr tñ de alijs ablatis. vt. xxiij. q. i. noli. Tñ ß casu dicit Rai. ipm̃ furantem nullo modo peccasse q̃tuz ad hoiem quẽ furatus est: si rectam ꝑsit intentionẽ: dũmõ alꝫ satisfaciat. Quidam tñ dicũt q̃ & ad nulli satisfactonem tenetur: q̃ñ pagan⁹ xpianum in iuste detinebat: q̃ est regulare. vt in ẽtica. C. ne xpi. mã. her. vel pa. vel iuha. vel posse & in. l. vna ibi posita. Si tñ pagan⁹ appellerẽt ea ad circũcisionem vel idolatria: vel aliqꝫ mortale pecca tum tũc ille penitus liber factus est & sic furans eum non peccat.

¶ Nunqd xpiano q detinẽt a sarracen⁹ liceat furari ei. ꝟ. Fm Dost. si iste. xpian⁹. duz esset treuga: rangeret eũ & sic erat i culpa: & fuit capt⁹: nec ei i minet ꝑiculũ necessitatis nõ ls furari. Sed tenetur ad restitutionẽ. naz talis fuste detinebat. Si aũt iniuste detinebatur: vt q̃ ꝛẽpoze belli captus est: vel immineat necessitas: non tenetur ad restitutionem.

Gloria vana. Utrum appetitus inanis glorie sit peccatum mortale. ꝟ. Fm tho. secũda. secũde. q. cxliij. po-
test esse mortale dupliciter. Primo ratione materie cum quis gloriatur de aliquo falso: quod cõrariatur diuine reuerẽtie: vel cũ q̃ bonũ ꝑsonale. ō quo gloriatur. ꝑtt deo. seu cum q̃ ꝑtt testimoniuz hoium testimonio dei vt cuz q̃ verecũdat ꝑtteri: seu sequi q̃ deus ꝑ sacrã scripturã docet: pp ẽtas hoium opionem. ℨ quos dr. qui me erubuerit &c. Secdo mõ ex ꝑte ipsius gloriãtis q̃ intẽtionẽ suã refert ad gloriam: tũc̃ ad vltimũ finem ad quem ordinat etiã virtutis opera & ꝓ quo non ꝑtermittit etiam que sunt cõtra deum. hic ergo dodis est mortale aliter non.

Gratia. Numquid gra per sumum pontificē facta expiret p̄ ei⁹ mortem et re integra dic q̄ aut gratia ē facta e pfecte cōcessa p̄ romanū pōtificem. e tūc nō expirat p̄ eius mortem: lz exe cutio dicte gre nōdum fuerit cōplecte facta. Aut gra nondū ē facta. lz faciē da. e tūc expirat p̄ eius mortē re inte gra. Et de pmo mēbro cāus ē singula ris. in. c. si sup̄ s of. dele. li. vi. De scdo ē tex. clar⁹ i. c. si cui. s pbē. li. vi. Et ibi de B ē gl. singularis. q̄ pcedat pdcōs duos tex. q̄ videntur cōtrarij.

Additio. Et p̄ predicta solubitur qō ḡtidiana quā pōit Fede. ysilo. lxxviij. Papa⁹ concessit bona fratrū pdicatoꝝ auctoritate sua, dū spensandi cū fratrib⁹ dicti ordinis nō licite nat⁹ q̄ possint ad plationē assumi Post hec magister dispēsauit cū. vno fratre ex auctoritate sibi ꝑmissa p̄ papā q̄ posset esse pōr. Sz re integra añ cē iste frater cū quo magister dispēsa uit eligere⁹ i pōre: mortui sunt papa e magr ordis. Post hec iste frator eli git in pōrez. Mō q̄rit⁹ vtrū ista dispen satio facta p̄ magistrū adhuc duret an expiret p̄ mortē pape e magr ire inte gra. Fē. dicit circa hoc duo esse viden da. Pōr: an p̄ mortē pape vluēte ma gistro dispēsatiōe nondū facta expiret ptās pcessa p̄ papā magrō. Et dicēdū est idubitāter q̄ nō q: gra semel pcessa puta p̄ papā in psonaz mgri: p̄ mortez pape nō expirat. De hoc ē casus in. d. c. si cui. e. d. c. si sup. Scdo restat videre: an p̄ mortē mgri expiret dispēsatio ēt añ cē iste cū quo dispensatū est vtāt ista. Et in dubitāter dicēdū q̄ nō rōni bus. s. positis. Et q: dispensatio semel canonice facta ex supuenienti facto nō rectractat. Casus est ō fi. p̄hy. c. ex tua Et ibi. d. an. querit an pcessa gñaliter ptāte dispēsandi cū filijs sacerdotū: si ꝓtingat dispēsasse quo ad vnū an quo ad alios expirat ptās morte cōcedētis an p̄ dispēsatiōē quo ad vnū sit ppetuata. Spe. in ti. de le. §. videndū dicit se obtinuisse: q̄ nō est ppetuata. Dicit ista tenere p̄ōt Ioan. q̄ p̄ viā ꝑmissiōis nō p̄ viā gre facte dispēsare dñi emanauit ista p̄ viā ꝑmissionis e marie cū i certis⁹ vt sepe fit: quo casu pmo cū gra esset pfecta nō expiraret p̄ mortē pcedētis vt clare p̄z. d. c. si cui. Et adhuc qñ̄ p̄ viā ꝑmissiōis posset sb distingui: an is cui facta ē ꝑmissio se cerlt actū cōez omni dispensatiōni: e durat ptās: an solū ispāle quo ad dispē satiōnē tā factā q̄ pcedat dictū Specu. Predicta patēt ex his q̄ notant de of. dele. c. lz Et ista ē optia distinctio q̄ de clarat pcedētia. Nā qñ̄ sca ē p̄ viā gre tūc iurisdictio est ppetuata: lz executio nōdū sit facta. Qñ̄ aūt est p̄ viā ꝑmis siōis: e tūc aut is cui facta ē ꝑmissio se cit actū cōem q̄ dispēsatiōi: vtputa: emīsit edictū cōe vel sile: e durat pote stas. ak⁹ secus. Finis.

¶ Quid de illo q̄ pp̄ numez filiorum 2
data sibi fuit imunitas: lz postea alīq̄ de numero illo pterint nūq̄ durabit imunitas. Ar. Jo. an. in regula decet. ō re. iu. in. vi. i mercu. dicit q̄ p̄ multos doc. solēnes in scō fuit ꝓsultuz: q̄ du ret talis imunitas.

¶ Sca nō renocat: qñ̄ ius ē alteri que 3
situm: e sic ītelligit regula. mutare de reg. iu. in. vi.

Gula vtrū sit peccatū mortale. Ar. Sm Tho. scda scde. q. clxviij. q̄ si delectationi gule inhereat hō tanq̄ fi ni: pp̄ q̄d deū ptēnit: paratus ꝫ ꝓcep ta dei agere: vt delectatiōes huiusmōi assequat: sic ē peccatū mortale. Si vo in gula sit ordinatio ad ꝫ ea q̄ sunt ad fi nē: vt pote. q: nimis concupiscit delec tatōes ciboꝝ: lz pp̄ hoc nō faceret alī q̄d ꝫ legem dei: sic est veniale.

¶ Que sunt ispē gule. Ar. Bre. scdo li. 4
moralitū ponit q̄ncq̄ spēs: q̄ notantur in hec. v. Prope: laute: mimis: ardēter: studiose. ō ose. di. v. q̄ncq̄ modis.

Hereditas. Quid ē hereditas. bar. in Rubrica ō acq. he. dicit q̄ here ditas nihil aliud ē: cū successio i vniuer sus ius: q̄d defuncti⁹ habuit. vt. l. nihil. ō ꝓ. fi. Et isto mō sūpta ē de iure ciuili

romanoꝝ tñ. dl.l.§.fus gritū.ꝛ nulli⁹ alteri⁹ gētis. Et ß appet': q: depotati q nō sūt capaces eoꝝ:q̄ sunt turis ciuilis:ñ sūt capaces hꝰditatis.vt.l.i.C. de here.instit. Et ꝛ ß inferi:q; in foro conscie hē nō tñr ad debita vltra vires hereditatis:q; in foro conscientie non sumitur hereditas isto modo quo sumitur de iure ciuili: sed capitur prout est de iure gentium.quia heres nō succedebat in vniuersū ius defūcti: sz capiebat bona tāq̄ bona vacātia ꝛ iō non tñr:nisi ḡten⁹ patūt facultates hꝰditatis. Et sm Bar.in l.gerit.ff acq.he.p⁹ gl.ibi singulare dicit:q; ad eundē hē ditatē sufficit aius ḡliterq̄ declaratus q̄cūq; sit illud: siue scīm:siue non scīm:siue dorm.siue scriptū. Et diuidit ista hꝰditas in.xij.ptes.q̄ appellantur. xij.uncie. Et hsit ista noīa. Sextans.i. sexta ps hꝰditatis.i.due uncie. Quadrās.i.qrta ps.i.tres uncie. Triens.i. tertia ps.i.qtuor uncie. Quincūs.i.qn q̄ uncie. Semis.i.medietas hꝰditatis sex uncie. Septunx.i.septez uncie. Bes.i.octo.ūcie. Bodrās.i.nouē ūcie Dextās.i.decē ūcie. Deūs.i.vndeci vncie. As.q̄ figt pōdus.xij.ūciaꝝ. Iz alii q̄ñ. As.aſis.ponat p obolo.vñ ꝛ. As obolus:pōdus. As est possessio tota. Nec ꝑbant instit.de here.instit.'

1 ¶ Bōa defuncto⁹ ad hꝰdes deuolūt ēt illoꝝ q dānati fuerunt.C.de bo. dā. anten.bōa.ꝛ ibi pz q ß est verū q̄ ad ascēdētes ꝛ descendētes. Et latere ꝛo vsq; ad tertiū gradū. In quattuor tñ casibus filij excludūtur ab' hereditate patris:quos hēs.ff.filius.§.r.

2 ¶ Quarto:decī sūt cse gb⁹ pr:vl mr au⁹ vl auia:filios ꝛ nepotes exhꝰdare pñt. Prīa ē:si filius manus iniecerit in pfez. Secūa si grauē iniuriā el fecerit ꝛ ptumeliā. Tertia si pfez accusauit i criminalib⁹ cās:pterq̄ de crie lese maiestat':vl si offēsa ꝫ cōitatē sue ciuitatis scā:vl si hſii. Quarta si filius⁹ maleficē cū maleficio suerſar. Quīta si filius⁹ machinet vl insidiet in necē pīe. Sexta si filius calūnioſe inē mouerit pñi: aqua si pr delecerit:sz eū damna grauia sustinet. Septīa si filius rogat⁹ a pre ob debita i carcere detruso. vt fideiubeat p eo:si vult fideiubēdi illo p q̄ creditores eī fideiussorē recipe volūt. Q; trīs in filijs masculis locū hz.nā femie ipe dicī fideiubere.ff.ad vell.l.i.u. Octaua si filius⁹ phibuerit pfez testari. Nona si filius⁹ fit ioculator⁹ pter volūtatē pris: nisi pr eandē hūerit pfessionē. Decīa si filia nō cōsenserit pri volēti eā hōeste maritare.ꝛ dotare hz vires pīmōi:sz potius⁹ vult luxuriari. Undecīa si filius⁹ miscetur cū sua nouerca:aut ꝓcubia pris sui. Duodecīa si parēs⁹ furioſo debitā curā nō impenderit. Et ß obtinet nō solū in filijs:sz ēt in qbuscūq; alijs:q pñt ab intestato succedere: vel ēt q in testō sunt hꝰdes instituti: q; pdicti nō solū pñt exheredari. sz ēt a quocūq; extraneo in scriptis admoneri.vt eū p curare festinent. Si autē post hmōi attestationē neglexerint.ꝛ extrane⁹ i sua domo furioſū susceperit. cumptibus suis vsq; in finem vite sue ꝓcurauerit. etiā dz habere successionē. Ieuacuata institutiōe ipsoꝝ.q curā neglexerūt. Istī. vt cetera testamēti capitula. in sua maneāt infirmitate.vt in autē. vt cū ō appella.co.§.causas.vbi etiā gl. dicit. Quid si non faciat testamentū. nec a lijs extraneus eū ꝓcurauit .ff. q; in hoc casu eis denegetur hereditas ex suo delicto. Et in hoc videtur inclinari glo. Decimatertia si parentē de carcere educere neglexerit. Intelligo de captiuitate: siue fuerit in carcere. siue non Decimaquarta si pater sit catholicus. ꝛ filius hereticus. Nec oēs cause habentur in .ā.§.cās. Sunt tñ tres alie cause. pp quas pater ēt pōt exheredare filium. Prīma si non exheredetur malo animo. Sed vt se accusari⁹ det virtutibus vel ereditoꝝ satisfaciat. l.multi.ff.ō li.ꝛ po.ꝛ ibi Bar.illā legē sāmando dicit q; exheredatio sit qñ q; pp bonū.ꝛ in.l. cūer filio. ō vl'. ꝛ pn. dicit q; dicta ler.multi.nō est correcta. Secūda. si filius tpe testamenti

redetur: ltia erit exheredatio fm Bar. in l. fiqñ .C. de inoffi. test. vbi querit . Quid si pater nō instituit filiū: nō qz si li⁹ dixit qō nolebat ill̄ utilitatē posse fi li⁹ rōpere testamētū. Dicit q aut pr̄ta le filiū pterqt vel exheredauit. nulla cā inserta: z tūc testū est nullum. nec po tuit filius sua voluntate ista solēnitates omittere. vt. l. paul⁹. §. pfon. ff. de bo. li. Si vo fuit exheredatus adiecta cā. qz voluit exheredari: tunc si cā est vera putat Bar. qd testū valeat. nec ob. d. §. cās. qz loqtur de exheredatiōe q̄ fit eo nolente . Posset tñ appere qz licet filius illa vera dixerit: tñ nolui exheredari: vt puta si hoc dixit pp dolorez mortis patris: dicens. Postq̄ tu de cedis: nolo aliqd: vel alia rōne turbatus. ar. de re. iu. gcgā calore quā ratio nem fige mēti. qz occurrit ō facto hec Bar. tertia cā c̄ si filⁱ⁹ sit furiosⁱ⁹. nepos vo ex eo sanⁱ⁹. ltie poterit exheredari. mō ist̄ituat nepos. l. pe. ff. ō. cu. su.

3 ¶ Cāe ät pp qō filij z nepotes parentes aud. z aulā exhr̄dare pñt sūt octo. Pria si pr̄ filiū ō crie accusauit: pter q̄ ō crie lese maiestatis. Secūa si pr̄ vi te filij p venenū. vl alr̄ insidiatⁱ⁹ fuerit. Tertia si pr̄ vxoi vl pcubie filij se im miscuerit. Quarta si pr̄. phibuerit filiū testari. Quinta si pr̄ ñ fdemerit filiū capitū a sarracēis sbuenīēdo sibi. qz tūc si filⁱ⁹ capitulatē decedat. bōa ō qb⁹ ipe po terat testari. dñt eē ecclie. vl dari p captiuoz fdēptiōe. si vo redeat. rite pfem exhr̄dare pt. Sexta si pr̄ neglexit curā filij furiosi. vid ō B. ff. dof. Septia si pr̄ sit hr̄tic⁹. z filⁱ⁹ catholicⁱ⁹. Octaua si pr̄ vxor filij vderit venenū ad mortē vl mēt] alteōnē. vl alr̄ insidiatⁱ⁹ fuerit vi te ei⁹. z eodē mō si mr̄ marito filie. hec oia pōāt i. d. §. cās. z. §. sine igit oēs. z oēs iste cāe in gñtudio tollūt p igressū religiōis. xix. q. vlti. nō liceat.

4 ¶ Cāe pp qō frater fratrē, exheredar pōt. sūt tres. Pria si monē voluit ffi inferre. Secūa si frem crialiter accusauit. Tertia si i substātia molit⁹ fuerit ipe ctur̄. vt. i. auc. ō nup. §. igratitudinē. z no. qz fratrū duplex ē differētia. Quidā. n. sūt vterini q̄si ex eodē vtero nati: z nō ex eodē pre. z isti nō pñt exheredari inofficiosi testamēti ℈ fratre ēt si persona turpis eēt istituta. Quidā sūt cō sanguinei q ex eodē pre. s mr̄e eadez vel nō vt isti. ō le. agna. fuc. Et isti fratres pñt exheredari ℈ testū ffis turpē personā instituēt]. nisi fuō necessarii istituat, exheredatio nulli alij ex trāsuersalⁱ⁹. cō petit. vt. l. fre⁹. C. ō iof. te. z ibi Bar.

Additio.

spurtū. nūgā alⁱ⁹ if hē bit exheredatiōe ℈ testū ffis. ff. Azo. in ssū. C. exⁱ⁹ gbⁱ⁹ cāis. j. ītro. i pe. col. dic̄ q spurⁱ⁹ siue natⁱ⁹ ō nō ltio mr̄imōnio dicāt̄ infames. z p ois dicunt turpes ipsōe. ergo cc. idē dic de vsurario q dicat infamis. vt habet vsura. ii. §. ligⁿ. finis.

5 ¶ Quid ät si ff instituit aliquā turpē psonā. z aliquā nō turpē. Bul. de cupit recitat Bart. i. d. l. freo. dicit q ℈ illā turpē psonā oppetit q̄rela z p sua p te rescidet. no. ēt gl. i. d. §. igratitudinē q frater pōt exheredare fratrē i testō z turpē psonā instituere si i aliq̄ pdicto rū triū casuū cū iuenerit igratū. Sili dici pōt q ℈ si frater exheredatⁱ⁹. vel pterituⁱ⁹ eēt ifamis vel turpis psona nō possⁿ opponē ℈ psonā ēt ifamē instituta. vt p⁹ Bart. i. l. i. aréa. C. ō iof. te. vbi dic p illā legē q aliqs ñ pt obijcē turpitudinē i q̄ ipe icurrit obijcēs. z ℈ facit q si aliqs ē ifamis ñ possit pponē testi q̄ sit ifamis vt. l. iij. §. lege tulia. ff. de testi. ℈ iudex forte poterit eū repellē ex suo ofō ℈ gull. z hc facit q si mater fuerit meretrix. pp meretricium nō poterit filiū exheredare. qō ē singulare fm bar. ibi.

7 ¶ Quid ät si ēt ipe pr̄ luxuriet. dici pōt q nō ē idē qō in matre: qz minoz castitas requiritur in masculo. i. l. C. de adult. not. etiam singulare dicit Bar. in l. siquis ita de adit. le. q si pater ex heredauit filium ex iusta causa si post reconciliauit se cum illo: illa exheredatio videtur adempta. vide ēt alex.

de imol.i.l.dotis cū.ff. so.ma. q ex ibi notatis ifert duo. Prio q filia q ingratitudine ꝓmittit adeo q exhērdari possit: si pītis vino pse agat vel aſi cōdītōrium nō poterit exheredari. Secdo q nec̄ sibi alimēta poterit denegari no. ēt q exhēdatio filiorꝫ a pentib⁹ vl cō nō tz nisi aliq cā de ꝑdictis notatis exꝓmat i testō hēs aūt tūr ꝓbare. Qui aūt sit exheredat frez nō oz de nēcitate vt inferatur cā exheredationis vt voluit bar. in.d.l. fratres.

8 ¶ Queritur an filia incurrat viciū ingratitudinis vt possit exheredari si ẓxit sine voluntate pēs. gz. Bal. dicit q sic ho. si hoc nō approbat nisi filia eligeret tur pē vltā. hoc vltimo dcīs cōiter approbatur. ar. de secūdis nup. c. pe. e vi. ex quo eni filia vtitur ꝓmissione canonica nō oz vicio icurrere ingratitudinis.

9 ¶ Sz nūqd pt teneat filiā dotare. ex q ẓxit mrimoniū sine suo cōsensu. gz. pa. i. c. tua. de despō. ipu. dicit q aut filia ẓxit aſi. xxv. ānū. e tūc ē dubiū. an pt teneat? dotare: sī credit q sic qm pt tūr alere filiā. nec ex ẓctu illi⁹ mrimonij pt sibi denegare alimēta cū in istis spūalib⁹ filia nō sit ipsāte pēna. de iudi. si ānū. li. vi. Fortⁿ ḡ tūr dotare qz cā dotis est fauorabilior cā alimētorū vt no. ci. i. l. nō oi. C. de admi. tu. e ibi intelligē qñ nupsit ꝓmittēdo dotē. De bō. adulterio. vide ēt cūde Pa. in. c. gn taualk. de ſureti. vbi addit notabile dicū. spe. titulo. q. si. fint le. q si filia vult penitere de pcō: q luxurie erat dedita pt oz eā alere. z ꝓ ꝑs dico q tūr eaz dotare q: cā dotis zc. z dicit Io. an. q in oib⁹ casib⁹ i gl⁹ pt pt filiā exheredare fortⁿ pōt alimēta denegare. Idē tz Bar. in. l. din⁹. ff. ad. l. pō. de pari. vi de ēt Pa. in. c. accedēs de ꝑcu. vbi dicit q qsi filia nupsit sine dote tūr mar⁹ cā alere de suo honorifice. vt i auc. qui mo. na. effi. le. §. qm aūt. nec ꝓ hoc filia excluditur a bonis pēntis sed post mortē pēs oz succedere z hēre ad minus legitimā suā. z putat pa. q si statuto caueturꝫ filia dotata si succedat cū masculis nō hz locū in hac mulierē. q nupsit sine dote inuito patre.

Additio. Sz ꝓ clara. z plēa dcī lo siōe huⁱ⁹ materie vide q no. pa. i q dā ꝓsilio recipiente iesu xpi saluatoris. vbi ꝓcludit q aut dicta filia nupsit post annū. xxv. z nulla ingratitudine ēt de iure ciuili notari ꝑt. vt i auc. z si post. C. de ios. te. z i corpe ꝑs sumitur. i. auc. vt cū de app cog. §. aliꝫ q cās caplm. aut nupsit aſi: illa etatē z ꝑ ꝓ hoc expēsse ñ exhēdauit eā cās subiti cuit ēt eā ꝑtereundo i testō. z adhuc si ꝑt ꝓ hēdes filie ingratitudo obijci: imo testm euacuare ꝑt ex ꝑteritiōe. de q tū dicēdū vt no. i. l. oīmō. C. de ios. te. z in d. auc. vt cū ō ap. co. §. si ēt hec obſuta nō fuerit. Sz dubiū imīnet si ꝑ cā expēsse ob hāc cās exhēdauit. z Pa. ibi casu arbitratur illā cās nō ee ſufficiēte cū de iure canōico mrimonia debeāt ee liba ab oi coactōe vt pene iposītioe vt i. c. cū locū. z i. c. regīstī. z. c. gēma. de spō. z i. c. pe. z fi. de secū. nup. ex ꝑuisiōe ēt iuris ciuilis nedū ipeditur libertas mrimōij. i expectādo cōsensū ꝑ nū. imo ēt ꝑtatur cā mulierib⁹ ad lōgnicatōez ꝓmittēdā. cū nō possint mrimonia ꝛ ꝓtīgi. saltē vsq; ad xxv. ānos sine igratitudis vicio. z ꝓ hoc optie fa cīūt notata ꝑ Jo. an. i. c. statutū de re. li. vi. q vide. j. mrimoniū. i. §. xvij. z in istis spūalib⁹ cessat ois iterdictō legalis z ois pēa apposita. z sīgs recte īsperserit. dicet hoc nō esse ẓ legez ciuiles nā in his spūalib⁹ z accessorijs stel ligēda sūt iura q dcīt q leges nō dedignātur imitari sacros canones vt i auc. vt cle. apō suos ꝓpos epos. §. pe. col. vi. de hoc ēt ē gl. ozdinaria i. c. ñ. xxx ij. q. ij. z i. c. de raptorib⁹. xxxvi. q. i. z in' vrocꝫ loco volūt. qz filia nupsit sine. ꝓsensu ꝑntis nihilomin⁹ tūr cā dotare saltē vbi filia ne elegit sibi idignuz hoc volūt Archi. z alij doc. z bar. i. l. obligamur. ff. de ac. z ob. limitat tñ ẓ qñ filia ꝓmisit dotē ñ valēs aſr nubere qz si iuenīt' aliquē cui nupsit sine dote cessat legis ꝓtho. nō' ob. glo. in. c.

aũ scdz. de here. li. vi. qz aut nõ bñdixit
ꝛ ꝫriũ tz gl. i. ꝯ. gbus ꝺbis. xxxvi. q. vi.
aut ꝓcedit solũ qñ tollit lucꝛ ꝑ legẽ ꝺ
latũ. ꝛ ita ꝓprie logi. Sz i cãu nfo po
nit pẽa cũ dos cẽseat ꝑmoniũ mlier
ris. vt. l. iij. ff. ꝺ mio. ꝛ succedit loco ali
mẽtoꝝ iuxta no. i. c. cũ hꝛet ꝺ eo g dux
in ma. Itẽ ltia debeꝫ tuĩ nãe. lz ẽptas
sen ꝙt fit determiata ꝑ legẽ cuĩlẽ ad
dit tñ pa. ꝙ cãu ꝙ filia pꝰ monẽ pñs
hꝛet ltiaz sibi ꝺbitũ: si ẽ sufficies ad do
tẽ ꝓstituẽdã iuxta dignitatẽ suã nõ ꝑt
agẽ ꝫ hꝛdẽ pñs ꝛ ꝓstituẽdã sibi ꝺotez
qz cessat ꝫ cãu legis rõ. ꝓpellit. n. pꝰ ad
ꝺotãdã filiã vt iueniat cui nubẽ possit
vt no. bar. i. d. l. obligamur. q rõ cessat
mortuo pñe cũ ꝓpetat sibi ius ad ltiaz
ꝛ ꝑt ꝺotẽ sibi ꝓstituẽ. cessat. n. remediũ
extraoꝛdiariũ. exꝯ ꝓpellit sibi oꝛdiariuz
nec ꝺz hñe ex bõis pñis ꝺotez ꝛ ltiaz
vt i auc. ex testõ ꝛ. l. filie. C. ꝺe colla. hec
pa. ſz ꝺubiũ ꝺ. ſz qd si filia ñ nupsit pꝰ
xxv. ãnũ ſz luxuriatur an pꝰ eo cãu pos
sit eã exhereꝺare. vꝛ ꝺicendũ ꝙ ñ ꝑ ar
gumentũ a ẽpto sensu ꝺicti auc. vt cũ ꝺ
appel. ꝟ. cẽs. vbi tex. saẽ mẽtionẽ qñ lu
xuriatur añ. xxv. annũ ergo secꝰ si post
maxie cũ ista ꝓstitutio sit penalis. ergo
nõ extendẽda. ideꝫ puto ꝺicendũ eaꝺẽ
rõne si añ xxv. ãnũ nupsit. ſz indigno.
Secꝰ tñ forte eẽt ꝺicẽdũ ꝫ tura antiq̃
put recitat. ꝺ. alex. ꝺe imo. i ꝓn. icipien
te. Redꝛaptoꝛe nr̃i ꝛc. ꝓncipalis ꝺubi
tatio vbi ꝺicit ꝙ si filia ẽxit cũ infami
vel turpi ꝑsona vel ꝺigna ẽ pñs vo
lũtate; nita ꝙ ꝓp ẽ pꝛez vꝛel fame of
ſenderet vñ tũc erat iusta cã exhereꝺa
tiõis. vt. l. iij. ẽ. si emancipatꝰ. ff. ꝺe bo.
poſ. ẽ ta. Si tñ nupsit ꝺigno. pꝛ nõ re
netur eã ꝺotare: poterit tñ filia hoc cãn
post mortẽ pñs petẽ ltiaz exꝯ qz nup
sit ꝺigno. pꝛ nõ ꝑt eã exhereꝺare. Rõ
aũt ẽre si filia mbendo digno ꝓmisit
ꝺotẽ. pꝛ teneatur eã ꝺotare. est ſz bar.
in. ꝺ. l. obligamur. qz lz pꝛ nõ ꝓsenserit
in tali ꝓmissiõe tñ filia ꝑ hãc ꝓmissio
nẽ relenat pꝛez a ꝺebito ꝺotãdi. ꝛ tõ tñ
ẽ in rẽ pñs ẽtatur ista ꝓmissio. tene
bitur pat ꝺe i rẽ ẽ ꝑ ꝙ tex. i filiã i. l. ꝛ tõ

ꝟ. ñ. ꝛ. l. filiꝰ. ff. ꝺe in res verso. Finis

C Uicꝫ ad ẽtã gradũ ꝺurat succeſſio ꝛ
in hꝛditate. ff. ñ terminatur. i. iij. gradꝰ
sicut ꝙ ad ꝓpinquitãtũ mrimoniũ lz ꝺu
rat vsqꝫ ad ꝺecimũ. xxxv. q. v. ad fideꝫ.
Qꝺ tñ ẽ aliãs ꝺ ꝺe ꝺecio. eo ꝙ vir.
est ꝙ memoria vlra exẽdatur. ꝛ sic ꝺ
vlteriozt. ꝛ vsqꝫ i ſinitũ ꝙsq; memo
ria ꝺe cognatõe hꝛi possit ꝑ intelligi.
qz. ꝺ. c. ad fideꝫ. q ad successiões nõ fa
cit aliquã gradus ꝺeterminatoez.

C Utꝛ heredes teneãtur ad ꝺbita ꝺe 12
functi. ꝺic ẽ canones ꝛ ꝓcias heres si
ue filiꝰ sive extraneꝰ tñr ad oia ꝺebita
sive fuerint ex ẽcta vel quasi: sive male
ficio: vel ẽ ex sive res ꝑuenerit ad he
redez: sive ẽ ex sive ilo fuerit ꝓtestata: si
ue nõ. Et hoc tenent Inno. Zau. Jo. ꝛ
Rai. ꝛ ẽ itelligo si hꝛditas sufficiat: qz
si nõ sufficeret ẽ ꝺicto aie ẽ teneretur
et si ñ fecisset i ũtatiũ. sic tñ ꝙ ꝺebita
tñr soluere sine ꝺiminõe. ẽ legatis ꝓo
si tot sẽ ꝙ si remꝺeat ei ltia pẽ detra
here sue legitimã: ꝛ itẽ ẽrtã fm quoꝺ
ꝺam sit fuit heres institutus ꝺe hoc vi
de. j. Legitima. ff. xx.

C Quis oꝺo ꝺo ẽt sit tenẽꝺus i soluẽꝺo ꝛ
creditoꝛibꝰ aut legatarijs. ff. ꝫ Rayſ.
creditoꝛes ꝛ legatarij simul veniãt.
ꝓio est satisfactũ creditoꝛib. ꝫ si veni
ant ſpatiz liberal hꝛe soluendo ꝑ illũ
ordiñe quo veneruñ: ꝺũm nihil faciat
in ꝺolo: ꝛ creditoꝛes postmoꝺuz venien
tes nõ ꝺsit ingetare heredez: niſi remẽ
serit ei de hereditate. ſz hñt ius suũ sal
uum ẽ legatarios. Si tñ heres scit vel
credit vꝛ ꝺubitat ꝙ hꝛditas nõ extẽꝺe
tur vltra ꝺebita. sive fuerint ex ẽctu si
ue ex maleficio vel ãs mhil ꝺz ꝺare le
gatarijs ꝺonec satisfecerit creditoꝛib
ꝛ idem modus tenendus ẽ in satisfact
endo ꝑus creditoꝛib ꝓtoꝛib ꝛ in suꝫ
potioꝛibus. Et si hꝛe hãc oꝛdiñẽ muta
uerit ꝓimo. ſ. soluẽꝺo legatarijs vel se
cũdarijs creditoꝛib ꝓiuſcẽ potioꝛib
nõ ab solutiõe ifoꝛo ꝓscie. niſi hoc faci
at ignoꝛanter. reputans. ſ. hereditatez
ad oia soluenda sufficere vel nesciens
hãc ẽ potioꝛez creditoꝛes ꝫ vl. ꝛ ho-

& no. q̄ heres p̄t deducere ante ola expensas funeris? & ēt alꝫ necessarias q̄ fecit cā hr̄ditatis. vt i testō & inuentario & breuiter q̄ debita totā hereditatem hauriūt heres ꝺz eē imunis a lucro ficut & a grauamie. C. de iure deli. l. scim⁹ inuentariū aūt ꝺr̄ scriptura quā ꝺz heres incohare r̄ leges infra. xxx. dies a morte teſtatoris vel posteq̄ scit heredē se esse istitutū: & describere ibi oēs res defuncti sub testib⁹ & ꝺz illā ꝓficere. j. ix. vel. j. c̄nū. si remote sūt res. & tūc nō tr̄ creditorib⁹ vltra q̄ inuentū fuerit in hereditate. aliter si nō fecerit inuentariū. tenebitur in solidū. d. l. licimus. Hoc itellige in foro ꝓtentioso. Sec⁹ in foro aie. Itez nota q̄ lz obligatio testamenti trāseat ad heredez nō tñ piculū pinry & hmōi: que nō p̄t excedere singularem p̄sonā fm Host.

14 ¶ Quid si plures sint heredes. quo tenentur ad debita vel legata. r. regulariter glos hr̄e tr̄ ꝑ hereditaria ꝓte C. de ac. here. l. ij. Excipiūtur. v. casus. Primꝰ si aliq̄ sit in obligatiōe faciēdi. vt si faciēdi tūc. n. glos tr̄ isolidū ff. de ꝺ. ob. l. i executōib⁹. vt si testō ꝑ milit se aliq̄s op⁹ factuꝝ vl ꝓmissit ꝑ se & heredes nō fieri q̄m⁹ ꝑ fūdū sum ire liceat glos heredū ad hoc isolidū obligat. Scds si res q̄ ꝺz restitui in solidū possideat ab vno. d. l. g. & ff. cōmo. l. lz mihi. §. heres. Tertiꝰ i alimentis legatis. q̄ ꝑ voluptate defecti vel iudicis vel ab vno i solidū. vl a plib⁹ ꝑ ptib⁹ designatis petūtur. ff. ꝺ ali. le. iij. Quartꝰ si testō ab vno heredū legatit creditor hereditario ꝓpēsandi aio tūc ille hr̄e on⁹ sustinebit vsq̄ ad q̄titatē legati. vz vt hr̄s soluat sibi itegrū legatū vl creditor voluerit legatū. hr̄s soluat sibi de portiōe sua tāta q̄titatez ad quā ascendit legatū. ff. de le. y. cū ab vno. Quitus i expēsa funeris vxoris q̄ nō tñ astrigit hr̄des ꝑ hereditarijs portōib⁹. lz ēt virū ꝑ portiōe q̄ ꝑuenit ad eū de dote vroris vtputa si ꝑuenerūt ad eū cētū & i hr̄ditate sūt ducēta. ipe vir tūr ꝑ tertia & hr̄des ꝑ duabus ptib⁹. vt i. l. veluti. ff. ꝺ re. & sū. fu.

¶ Quid si heres est pupillus: nunqd 15 poterit differri debitoꝝ solutio. ꝓtextu pupillaris etatis. r. ñ. C. de acq. here. l. sub ꝓtextu. r. si heredes vl executores nolūt soluere legata ad piaꝝ cās. ep⁹ ꝑ missa monitiōe ad hoc cogere ꝺz extra de test. tua. & c. ioānes. citā si a testōre id cōtigerit interdici.

¶ Deremitta. an gaudeat ꝓuilegio 16 clicali. vide. ff. ꝺ. ab iolutto. ij. §. i.

Hereticus: Quid ꝓpue faciat quē hereticū. dic q̄ duo. s. errōr in fide & ꝓtinacia. & hoc est q̄ dicit. car. in cle. i. de sū. tri. q̄ errās ꝑ simplicitatem nullo mō p̄t dici hereticꝰ. & ꝑ ꝺño nec excōicatꝰ ꝑ ꝺbū ꝓtinaciter positus in d. cle. nā q̄ ꝑ simplicitatez errat nō ꝓtinaciter credit imo talis posset mereri. Pone exēplū. vt q̄ aliqs simpler audiens ꝑdicatōes sui epi q̄ ꝑdicat aliqd ꝫ fidez. illis credi aio obediendi fidei patꝝ tñ corrigi talis meretur q̄ iudex ex itentōe. & ēt ꝑ Inn. q̄ hec si ē fides ei⁹ lz sua fides ē fides eccl̄ie. vult dicer q̄ tñ credat hoc q̄ credit eccl̄ie. sic tenere ſterē q̄ si credit nisi eccl̄ia sic tenet. potatiꝰ ergo credit q̄ lz eccl̄ia cū nō p̄cise in hereat. nisi sub hac tacita ꝑditiōe. hoc tñ itellige nisi erraret i talib⁹ in ḡbus nullatenus ignorātia excusat vt in his q̄ sūt de iure naturali.

¶ Quero nūqd dubius in fide seu nō credens firmiter fit hereticꝰ. r. ꝺz lau. aliqñ ḡs nō firmiter credit ex infirmitate animi. nō tñ ꝓtinaciter i fidit. tūc nō est hereticꝰ. imo si recedit ab illa dubitate resistēdo ei meret. si āt ꝓtinaciter iisistit est hereticꝰ vt i. c. dubi⁹ de hereti ꝑ hoc est casus singularis in. c. damnat⁹. de sū. tri. vbi nō ꝺānatur Joachis lz diterit erroneuꝝ q̄ paratus fuit corrigi. & se subiecit determinatiōi eccl̄ie. & ille tñ ꝺr ꝓtinaciter iherere hereſi. q̄ nō est patus corrigi ad mādatū supioris. & sic no. q̄ sola ꝓtinacia est que facit hominem hereticum. idem Lardina. licet large quilibet errās in fide possit dici hereticus. sed talis non est

excõicatus nisi sit cũ ptinacia. de hoc vide.ẽ. fides.§.ij.

2 ¶ Quid si aliqs idiota publice dicat irrisando si nõ habeo vxore in hoc seculo in habebo i alio.an ingsitor potest ꝙ eũ ꝓcedere.vñ ꝙ sic dixit ꝙ euangelius quod dicit.nõ nubent &c. Ꝺicit ꝺ laud.oium tñ pinaciter ille non persistat.idem Lardi.

3 ¶ Officiũ ingsitoꝝ hꝛticoꝝ ꝑdurat post mortẽ sũm põtificis.et q̃ ad negocia nõ cepta vel q̃ nõdum merserũt extra alig li.vi. Sꝫ nõ ꝑsit ꝓcedere ꝙ eꝑm & ꝓpositos nisi in hꝛis sit expꝛessũ Si tñ de eis aliqd intellexerint.dist pape nũciare extra eo.ingsitores li.vi. ité nõ ꝑsit se itromittere de dñiis atiõb⁹ seu sortilegijs.nec de qõnibus vsuris ẽt ꝙ illos qb⁹ restitutionem vsurax in pnia iniꝛexerũt ꝓ hereti. & illis & sua ad hoc obligauerũt.extra.e.accusatus li.vi. vbi ẽt habetur singulꝛ ingsitores hereticę pauitatis nõ ꝑsit se intromittere de dñinationib⁹ sortilegijs & hmõi.nisi saperẽt heresim mãifeste. & glo.in ver.saperent dicit sicut est circa aras idolop.nepharias preces emittere.sacrificia offerre demones cõsulere. vel eoꝝ rñsa suscipere.vñ associãt sibi ꝑp sortes exercenda hereticos vel ꝑãcta facũt cũ corpore & sanguine christi vel in sortibus. vt possit hẽre rñsa puꝛa rebaptizant & hꝭ silia. vide etiã pa.ad hoc in.c.i.de sor.vbi dicit ꝙ cõsulere demones. & expectare.eoꝝ respõsa.facere eis preces & sacrificia ꝓmitti tur idolatria.idez cũ fiunt cũ hostia cõsecrata vel rebaptizando aliquẽ. Sec⁹ aũt vbi ista vel filia nõ accidunt.ls innocentur demões. vt puocent animũ mulieris in peccatũ naꝫ ls istud sit in se grauissimum petrũ nõ tamen sapit heresim.q; ꝓpositum demonis est tenere creaturã.nec potest ingsitor se impedire etiã si sapiant heresim dummodo nõ manifeste.nec põt cognoscere an sapiat heresim quia suꝛsidictõ est si bi tributa existente scilicet illa qualitate notorietatis vt dicit glo.in.d.c. accusat⁹. Sec⁹ dico vbi ipe vellet cognoscere an sapiat manifeste. & ita intellige gl.in.c.i.de offi.dele.li.vi.q̃ vꝛ ꝓta gl. allegate idem ꝛ oldra. dicens ꝙ sigo inuocat demones.vt sciat futura.sapit heresim manifestã. q; qõ est ꝓpium creatoꝛes.attribuit creature. Si autez ad ꝓuocãdũ tentationẽ acrnis. nõ sapit heresim manifestam.hoc verũ qñ facit ꝓ modũ iperꝝ.vt vꝫ si ꝓncipat.se cue si vt ipsum adoꝛaret.tunc saperet heresim manifestam.

¶ Quid de illo q̃ osculat̃ sepulchꝝ machometi vl aliqd facit ad ei⁹ veneratiõẽ sicut alij infideles.&c. Alexã. de alex dicit ꝙ si ille facit q; ita credit & ipse hꝛticus & excõicat⁹. Si ño hoc facit solo verbo vl per metũ:nõ in corde:tunc peccat mortaliter non tñ est hꝛticus nec excõicatus. Idem dicendũ de eo qui abnegauit fidem timoꝛe mortis vel metu toꝛmentoꝝ nã talis ls peccauerit mortaliter sime.tñ ꝓprie nõ est hereticꝰ nec ꝓpꝛie excõicatur.nec est necesse ꝓp hoc ꝙ vadat ad ꝓapam: vel eꝑm ꝓo absolutione obtinenda. 4

¶ Quid si inuocatoꝛ demonũ in iudicio coꝛã ingsitoꝛe abiurauit heresim si postea inocauit.sit dicẽdus relapsus & pena relapsi puniꝛi. &c.in.d.c. accusatus dicit ꝙ fuit ꝓsultꝰ ꝙ nõ.Sed vl stinguit ipe.ꝙ aut ille inocabat demones.putãs ipsos posse facere id ad qõ inuocabantur ex ipsoꝝ ptãte acritua. Et tunc fm ℣ap.talis est hꝛticus cũ illis attribuat qõ ẽ dei ꝓ quez omnia facta sunt. Jo.p.io.xxvi.q.v.epi.ter.expꝛesse appellat hꝛticoꝰ querẽtes a diabolo oracula. Aut inuocabat demones nõ tñ credẽs eos posse opari ex sua ptãte actiua totaliꝛ.ls ad id qõ ẽ'et' nãe: sicut eẽt vt tẽtaret mulierẽ ad ꝓcupiscẽtiã & tãc ls sit malũ nõ tñ vꝛ hereticꝰ q; do minus vocat eũ tentatoꝛes. 5

¶ Quid si aliqs ꝺicat cũ vna ltie mãtrimentũ ꝓ ꝑba de ꝑsti. & postea illa vinẽte ꝺicat auctoꝛitate ꝓpria eũ alio an ꝓssit ingsitoꝛ ꝺ talꝛ ꝺicentes ing- 6

vere. qualr̃ sentiat de sacro mr̃imonij
So. L ap. dicit q̃ sunt plusitū q̃ sic. Et
p hoc facit q̃ hr̃icus dr̃ q̃ pmittit in
vno ex sacr̃is eccl̃ie. ſz ille facit ꝫ sacr̃z
mr̃imoñ qđ hz de sua ſ̃ia vt retineat i
diuitiis vitā cū illa cū q̃ ꝓtraxit. vt in
c. fi. de ꝺdiuorcijs appositis.

7 ¶ Si heretici quertant̃ nūgd restitu-
entur eis vel eoꝝ filijs bōa. ℟. non sed
ipo ture oia pscata sūt. extra eo. ver-
gentis z. c. cū. scōz in. vi. co. ti. nisi eis
ad cor reuerentib⁹ z abnegātib⁹ here
ticoꝝ cōsortiū: miserert aligs voluerit
d. c. ℏgentis. Sz hz ipso iure bona he
reticoꝝ sint pscata. tñ occupari non
pñt nisi precedente declaratiōe. vt di-
ctū est. s. Absoluto. l. §. xix.

8 ¶ Nūgd post mortē hereticj poterūt
occupari bona ei⁹ si de hereſi nō fuit
in eius vita declaratū. ℟. poterūt si po
stea declaratur. d. c. accusatus.

9 ¶ Quis ūt dicat hereticus. Bic q de
fide falsaꝫ opt. iuenit vel inuēta segtur
xxiij. q. i. hec est fides. Immo ēt q cir
ca fidē dubi⁹ est extra eo. c. i. Itē here
tic⁹ ē ille q male sentit de eccl̃ie sacr̃is
extra eo. ad abolēdā Tertio qui male
sentit circa veritatē sacre scripture. xx
iij. q. ij. hereſis. Quarto q aduersus
romanā eccleſiā agit z ei⁹ dignitatē a
dño traditā auferre conat. xxij. di. oēs
Qſicz ꝺo. hz nō ita ꝓprie dr̃ hereticꝰ
glibz excōicatus. iij. q. i. quod aūt Si
militer z simoniacus. i. q. i. quisquis.

10 ¶ Utr̃ heretici sint vitādi. ℟. possuꝫ
z debeo eos monere z inducere. vt ad
verā fidē redeant. Jn aliꝭ nō hz eis cō
municare q excōicati sunt extra eo.
excōicam⁹. z p pcessū curie sunt excōi
cati excōicatione papali.

11 ¶ Potestates seculares dñt moneri z
ēt si necessa est ꝑpelli p ecclĩasticā cen
surā eos hereticos ab ecclĩa denotatos
de suis puincijs exterminare. z cū de
nouo qs eligāt i pātes ꝓpetuꝰ vel tpa
lez de hoc iurare. z si ꝓpter suā negli-
gentiā aligs talis dñs iuerit excōica-
tus. z nō satisfecerit. j. āñs hz ītimari
pape vt tpe oēs vasallos ei⁹ a fidelita
te ipsi⁹ denūciet absolutos z terrā suā
catholicis exponat occupādā z illū si
expedire viderit a sua dignitate depo
nat extra eo. excōicam⁹. §. monemus.

¶ Archiepi z epi q circa extirpādos 12
hereticos fuerit negligētes dñt pōi z
alij substitui q ℏ velint z possit extra
excōicamus. §. fi.

¶ Sz q̃liter ingredi sūt hr̃ici. ℟. si 13
papa dat certā formā illā tenēda ē als
pñt q̃ri p accusatiōnē ingsitōez z de-
nūciatiōez. ītē tenēt diocesani p se vel
p alios saltē semel i āno. q̃rere hr̃icos
vbi tama ē eos hitare z illos q̃s cre-
dūt aligd de ℏ scire dñt ꝑpellere iura
re vt id cient si q̃s hr̃it suspectos pp oc
culta q̃uēticula vl alia signa extra eo.
excōicam⁹. §. adijcim⁹. Suspect⁹ ūt si
vocat⁹ ꝓtēt z ꝑeat de correctiōe pt
el tūgi pnia salutaris. Si aūt negat z
tñ sit ifamat⁹ iducēt ei purgatio quā
si ñ ꝓstiterit excōicabit. z vsq ad satis
factiōes ꝺdignā ab oib⁹ euitabit. Et si
p ānū sic steterit. ex tūc velut hr̃ic⁹ cō
dēnetur vt in. d. c. excōicam⁹. §. q aūt.

¶ Qualr̃ pena hr̃ic⁹ punit. ℟. q̃dru 14
plici. i. excōicatōe depositōe rep ablā-
tione z militarī ꝓsecutione. excōicatio
ne. q: oio hr̃ic⁹ siue occult⁹ siue mā
festus est ipso iure excōicat⁹. xxiij. q. i.
c. i. z ij. z extra eo. excōicam⁹. i. c. ij. se-
cūdo depositōe. q: idisticte siue ẽtic⁹ si
ue latic⁹ ēt papa vel ꝑator vel glibz
alⁱ hz deponi ab oi dignitate. xl. di. si
papa. xxiij. q. i. q ℨ pacē. z ab oi offō.
z bñficio expoliari. z si clicus sit hz de
gradari. Et demū glibet talis hz relin
qui arbitrio seclaris ptātis aliaduersio
ne debita punitēdus icz crematiōe nisi
ꝓtinuo post dēpḥensiōez errorꝭ ad fi
dez velint reuerti. z errorē suū ab iura
re. z satisfactiōes exhibere. z sic redeū
tes debent ꝓpetuo carceri retrudi. ex
tra eo. excōicam⁹. §. fi. siqui. z no. q ēt
sūt relinquēdi iudicio seculari q dēp-
hensi fuerūt icidisse i abiuratā hr̃sim

Tertio punit rex ablatiōe q: bōz eoꝝ
ipo ut̃ sūt ꝓfiscata. ſz tñ executio ipsi⁹
ꝓfiscatōis vl bonoꝝ occupatō si hz sic

ri p̄ncipes seculares. aliq̄ p̄ iudices
ecclīasticū snia sup eodē crie fuerit pro
mulgata extra co.cū fz.li.vi. De hȳ vi
de.s. absolutio.i.§.xix. Quarto punit
militari plecutōe. q: si alr ñ p̄t fieri ma
nu armata sūt ab eis bōa oia auferēda
15 ¶ Quid de vasall' hr̄ticor̄.§. absolu
ti sūt a debito fidelitatis homagij ⁊ to
ti⁹ obsequij q̄cūq; lapsis mālestie i he
resi aliq̄ pacto q̄cūq; firmitate tene
bātur astricti. extra co.c.ñ. Idem de va
sallis dñor̄ q sūt negligentes ꝛ hereti
cos vt.s. dictum. est. §. xij.
16 ¶ Quā pēnā incurrūt credētes recepta
tores defensores, ⁊ fautores hr̄ticor̄.
§. glibz tal' exc̄icat⁹. ⁊ si nō satisfece
rit. j. ānū extīc ipo inf' ē tiamto nec ad
publica officia seu p̄filia. nec ad eligen
dos alios ad h̄ nec ad testimōiū dz ad
mitti: nec p̄ q̄dē testiū nec ad alicui⁹
h̄ditatis successiōes accedere nulli⁹ q̄
cūq; eis sup q̄cūq; negocioz ipe alijs co
gūt vēdere. Si iudex ē ei snia nō vz. si
adnocat⁹ ñ admittit⁹ ei⁹ p̄ocinīū. si ta
bellio ñ valēt, et⁹ iſtra ⁊ sic i silib⁹. Si
p̄o sit cler⁹ ab oia offō ⁊ bñficio dz de
pōi. ⁊ silr q tales postq̄ fuerit ab eccīa
denotari cultare otēpserit. dz excōicari
extra. e. excōicam⁹. i. §. credētes. Item
oēs clici q talib⁹ exhiberēt ecclīastica
sacra vel traderent ecclīastice sepultu
ræ. Viola sint excōicati. Et clerici q talib⁹ exhiberēt ecclīastica sacra vel tra

énz hꝛticus ē scismaticus. ſz ſi cꝛduer
ſo. De ꝟ vide ꝺ. excõicatio. vi. §. y.

22 ¶ Qualiter ſcismatici puniãtur. ℟. a
deo qdē legũtur multipl'r puniti. vt da
tan. z Abtrõ y hiatu terre abſorti ſunt
numeri. xvi. Jrē. x. trib' q̃ Jeroboā ad
heſerunt date ſunt i diſplionē. xij. regũ
xij. c. xiij. z alijs multis exemplis. ab
homie quocz ſiue a iudice puniunt p
excõicationez vel depoſitionē. xxiij. di.
in noſe dñi extra. e. c. y. Jrē puniãtꝑe
cuniaꝛ. ar. xxiij. q. vij. cꝛ autē. Item ſi
neceſſe ē manu ēt militari: ſiue arma
ta. xvij. di. nec licuit. xi. q. i. petimus.

23 ¶ Quod ſit gran⁹ peccatū ſcisma vl
hereſ. ℟. ſm Tho. vbi. ꝺ. Hereſis ſim
pliciter ē grau⁹ peccatū: qꝛ eſt pecca
tū ꝛ ipm dm ſm cꝛ i ſe eſt pma verꝫ
tas cũfides initiꝝ. Scisma aũt eſt cõ
tra eccleſiaſticā vnitatē q̃ eſt min⁹ q̃
ipſe de⁹. Ex aliqua tñ circũſtantia pti
gere poſſet cꝛ aliqs ſcismaticus gra
uiꝰ peccaret q̃ aliqs infidelis. z hoc p
pter matoꝛē ꝓ̄ceptiuꝫ. vel pp maius pe
riculum cꝛ iducit vel huiuſmodi.

24 ¶ Qualr redeuntes a ſcismate ſt rcl
piēdi. ℟. ſcismatic⁹ volēs redire ꝺz ab
iurare ſcisma z ſatiſfacerē ad mãdatū
eccle. cꝛ ꝺz rcipi cũ man⁹ipoſitõe. vt
acceptant ſpũz ſācti. g extra eccliaz no
eſt nec dari põt. xxiij. q. i. dicimus
e. c. puēcda. z. c. ſcisma. z ſiquis recõ
ciliat⁹ dicat ſecũ circa ordines diſpēſa
tũ ꝓbare ꝺz vt extra de ſcisma. c. fi.

25 ¶ Quis pt diſpēſare cũ ordiat⁹ ab hę
retico ſcismatico. vel excõicato. ℟. ſm
Do. ſi ſcieter z alij ordinē receperũt.
tūc ſol⁹ papa diſpenſat. Si ꝺo ex igno
rãtia nõ tñ ſupia. tūc p diſcretū ꝓlatuꝫ
cũ talib⁹ poterit diſpẽſari extra ꝺ. oz. ab
epi. g re. c. i. z. y. Sz i ẽpatu ſol⁹ papa
diſpẽſat extra ꝺ elec. qꝛ diligẽtia. z de
ſic ordiat⁹ hẽs. j. ordiat⁹. §. pe. z fi.

26 ¶ Alīeatões facte a ſcismaticis ſ̃ va
lẽt vt. ꝺ. excõicatiõe. vi. z qui initiꝝ eis
eſt excõicatus. vt ibi.

27 ¶ Plura ēt ꝛ hẽrticos ꝓter p̃dicta
hñtur. i. vi. z ꝺ ſepelliẽtib⁹. hꝛticos cre
dẽtib⁹ ꝛceptatozib⁹. ꝺfenſozib⁹. vel fau
tozib⁹. habes. ℟. excõicatione. y.

¶ Hereticꝰ cũ oib⁹ fautozib⁹ z aljs 28
nũc dict⁹ z ipoz filij vſq̃ ad ſcdaꝫ ge
nerationē ad nullã eccliaſticã hõſicũ
ſeu offm̃ publicũ admittũtur alr irrit
ē extra. eo. gcliqs qs ſit eligẽ p lineꝫ pꝛ
mãnā p mfnā ſi. p̃uīt niſi vſq̃ ad pri
mũ g̃dũ extra. e. ſtatutū. Itē oēs viri ec
cliaſtici q̃ ad p̃ces talis ꝛceptant digni
tates vl hõſicia eccliaſtica p̃uati ſũt. z
ſi ꝛcepit ſcīēter nõ ꝺbnt in poſterū ad
mitti ad talia vel filia trē filij taliū ꝓ
nap nõ ſunt i p̃ſte p̃na. ſz ſunt tui tu
ris vt i. ꝺ. c. quicūq̃.

¶ Quid ſi qdā dñ i egritudie ꝺcūbe 29
rēt peterēt hꝛticos ꝛſolatuꝛos. vt ab
eis ſm ꝓſuetudinē eoꝝ ꝛſolatōez ꝛcipe
rēt. ſ. p man⁹ ipoſitōes. z ſic deceſſerēt
Sz mō filij vl hꝛdes volūt ꝓbare q̃
ipi ꝺfuncti ſi ſane mẽt⁹ effecti ſuſcepiſſ
vl p⁹ ꝓdita loq̃la. nūqd audiri ꝺbnt. ℟.
ſi tales dñ vīcbāt erāt diffamati vl ſu
ſpecti de hꝛſi. vl ſi ꝓfiterī cꝛ ipſi ſane
mẽt⁹ exñtes petierī. hꝛdes nõ ꝺbnt ad
mitti. alioqui admitti ꝓt ad ꝓbãdꝫ
nõ p vxores. filios familiares. aut alī
quos de ſuis. ſz p teſtes fidedignos z
fidei ẽlatores extra eo. filij. li. vi.

¶ Illi q̃ poſt abiurationēs erroꝛis vēl 30
poſitōēs ſi ꝓpꝛij antiſtiti⁹ exaiatōe purga
uerit. deph̃ēſi fuerit i abiuratam hęre
ſiz recidiſſe. cuius ſine vlla pēt⁹ audiē
tia reliquēdi ſint iudicio ſeculari. ſi tñ
pnie ſigna ē eis appẽſt mãifeſta z peti
erit hũilit facta pnie z eucariſtie. nõ
ſũt ꝺnegãda extra eo. ſuper eo. li. vi.

¶ In igſtitõe cris hereſis ēt excõicati 31
z participes atq̃ ſocij criminis ad te
ſtimonium admittuntur p̃ſertim in
defectum aliorū ꝓbationum ꝺ hereti
cos credẽtes. fautozes z ꝺfenſozes eoꝝ
ſi ex numero teſtium. aut perſonarum
tam deponentiū q̃ ꝺ quos ꝺponitur
qualitate aut alīs circunſtantijs non
falſa dicere p̃ſumantur extra eo. in
fidei. li. vi. ſimiliter illi admittũtur qui
ſup iacto hereſis iurauerūt dicere ꝓ
tatē. tā de ſe. q̃ de alijs. z eā celando p
iurauerūt. z poſtea velint coꝛrigere ꝺ

etiã suã ꝫ se ⁊ alios: si manifestis indi
cijs apparerit tales si leuitate: aut odio
seu pecunia: ꝫ zelo fidei velle reuelari.
extra eo. accusatus lib. vi.

32 ¶ Presidentes regiminũ alicꝰ loci licꝫ
sint excõicati: vl ỽ scõ ⁊ nõ ꝑ tuf turis
dictione habeãt ad regfitiones ordina
rioꝝ vl delegatoꝝ ipsoꝝ: aut ingfitoꝝ
pñt ⁊ pñt ꝫ hfticos: credentes: fautores
receptatores: ⁊ ꝓtendentes eoꝝ iuã offi
cia exercere. Et illi q regrũt eos nõ in
currãt alias ipsis dictis pñdentiꝫ
pp ꝫ i aliꝗ nullã tuã est cõcessus vel
pmissã. extra. e pñdentes. li. vi.

33 ¶ Suspectꝰ de hfi ⁊ ob ꝫ citatꝰ: ⁊
qꝝ nõ ꝑget excõicatꝰ est: si excõicatio
nes ꝓ pñs fuerint: et ũc ẽ velut hfticus
ꝑdenãdꝰ. extra. e. cũ cõtumacia. li. vi.

34 ¶ Accusatꝰ ỽ hfi vl suspectꝰ vehe
menti suspitiõe: q hfis i iudicio abiu
rauit: ⁊ postea ꝓmittit i ipa: censet re
lapsus: ꝫ antea ipꝫ hfis crimen si fue
rit plene ꝓbatũ. ꝫ si leuis suspitio fu
it: si ỽ iudicari relapsus ꝫ aliter gra
uiter pũrit. ex eo. accusatꝰ. li. vi.

35 ¶ Qui i vna hfis ſpe: sine i vno ar
ticulo vl facto errauit: ⁊ postea adiura
uit simplr hfim: si postea errat i alio
relapsus ẽ iudicãdus. d. e. accusa.

36 ¶ Ille ỽ cui⁹ lapsu i hfis añ abiura
tionez ꝓiurat vl nũc ꝓsat: si postea
hfticos receptet: ꝺeducat vel assocĩet:
eis dõec mũera sine mittat: vl fauoꝛes
ꝑdat q excuſari nõ possit iudicari
debet relapsus. d. e. accusatus.

37 ¶ Quid fiqꝺ ꝓ receptatiõe hfticoꝝ
⁊ nõ qꝝ esset hfitꝰ sub obligatiõe bo
noꝝ ifgitoꝝ⁹ se astrixerit ad restipien
ꝺã pnias: ⁊ ea intincta ⁊ nõ ꝓ acta de
cesserit. ꝭ. cogi ỽ pñs hfdes i hois tpali
bus ad ꝓhendẽ. Sec⁹ si talis solꝺ se
obligauit ad pnias quã ifgitores vel
lent imũgere: ⁊ ea nondũ imuneta de
cesserit. d. e. accusatus.

38 ¶ Sacerdotes q ifstruũt hfticos ꝺce
lãdã habitate ⁊ hmõi: ỽ pena ỽbita ca
stigari. Religiosi etiã hfitici sun⁹ gra
uius puniendi. d. e. accusatus.

39 ¶ Sanũ ũ loci ꝙ qꝺ ipe diceret negoci
um ingfitiõis hfticoꝝ nõ vꝫ: ⁊ ỽ ofic te
neꝰ illũ exhibere ⁊ cõpigere extra co.
statutum. lib. vi.

¶ Ingfitores i certis puncꝫ pñt ꝙ 40
cedere simul vel seperatim: put nego
cy vtilitas suadebit ex eo. offiũ li. vi.

¶ In exaiatiõe testiũ ꝫ hfticoꝝ ỽñt 41
iteresse due fligiose psone: ⁊ si ꝑ fieri
ꝙ publicã psonã ꝓscribi testiũ. d. e. vt
offiñ. Et qꝺ religiosi ꝙ fuerit notarij
⁊ aliꝝ⁹ imũitũ est. tenenꝫ ad scribe
dum. vt in. d. e. vt officiuꝫ.

¶ Ingfitores: si opꝰ fuerit pñt suo 42
caꝰ auxilij brachy secularis: ⁊ ꝑcto
resꝝ censurã ecclesiasticã ꝓpellere nõ
obstãtibꝰ ꝓuilegijs ꝓcessis gbuscũq ꝙ
sonis vel religiosis: vel vniuersitatibꝰ
nec ẽt ipsõe ỽ duabꝰ dict⁹. d. e. vt offiñ.

¶ Oẽs rectores locoꝝ regniti a dio 42
cesanis vl eoꝝ vicarijs seu ab ifgitoꝛi
bus: ſir turaſ: ⁊ fuari facere ꝓtõnes
ꝫ hfticos: fautores: ⁊ deſensores eoꝝ ⁊
eoꝝ filios ⁊ nepotes. Et q turaſ nolue
rit ⁊ fuare: hſ vt ifamis ⁊ hereticoꝝ⁹
fautoꝝ: ⁊ de fide suspectꝰ: nec ỽ hfi ꝙ
ỽñonẽ nec ad aliqꝫ offiũ publicũ viteri
us assumi ⁊ ea q iterꝫ vt rectoꝛ fecerit
nullã hñt firmitatẽ. d. e. vt officium.

¶ Cessũ ẽ ifgitoꝝ⁹ cõmittere ei 44
tationes ⁊ denũciationes sniaꝝ: ⁊ adũo
cãdi ꝓtos ⁊ clerꝝ ⁊ populuꝫ loci: put
viderit expedire negocia fidei. Itẽ ꝑ
cedẽdi ꝫ illos q i puncta eoꝝ cõmise
rũt ipꝫ crimẽ hfis ẽt ad alia se trãstu
lerit. Itẽ faciẽdi sibi assignari a quo
cuq libros i qbꝰ ẽnt aliq ꝓcessus ꝫ
hfticos: ⁊ circa hereticos icarceratos
vna cũ platis qbꝰ subsũt: pena eoꝝm
mutigãdi vl mutãdi. Itẽ punãdi vl pu
nitos nũciãdi dignitatibꝰ vl aliꝗs bñficis
ecclesiasticis ⁊ officijs publicis ⁊ ho
noꝝ⁹ oẽs hfticos ⁊ fautoꝛes. Sũt ãt
dioceſani regrẽdi: ⁊ ỽ eoꝝ ꝓsilio facie
dũ: nisi ipi sciẽter rallbus cõtulissent.
extra. e. vt cõmissi. li. vi.

¶ Cõtra xpianos q efficitẽ iudei vl 45
redeũt ad iudaismũ: ẽt si ifideo vl me
tu mortis ẽnt baptizati ꝓcedẽdi ẽ si
cut ꝫ hfticos. Similiter etiã ꝫ eoꝝ

sanctorū extra eo. ℔ li. vi.

46 ¶ Qñ negociū hñs ꝓmittit aliqui vl aliqb' gñaliē certis locis nō adimit ēpis auctoritas eop ordiaria vl ēt delegata: si eaꝫ nēant. Et vtercꝫ ēt de eodē sēo igrere, pñt cōiter vl diuisim. Et si diuisim pcedāt: tñr cōtare hīc inuicē pcessus: ꝛ p vtrosꝫ simul sniā pferat: nisi alteri deferat: ꝙ si i sniā si cōcordāt ad sedē applicaꝫ mittāt. extra eo. p li. vi. Et itelligē ꝙ ꝑdicta cōtatione pcessus oꝫ fieri qñ nihil aliꝰ restat agēdū nisi ꝙ sniā ꝓmulget: ꝙ si alter nō posset cōmode pcedere nisi visis actis alteri': tūc semel tm cōcatio tribuat. vt i extraunagāti Bñdicti. xij. que incipit. Ex eo.

47 ¶ Hereticis appellatio inhibita est extra eo. vt in quisitionis lib. vi.

48 ¶ In negocio hñs pōt pcedi sim plr ꝛ ō plano: ꝛ si ꝑiculū cēt nō noiatis accusatorib' vl testib' publice nisi cora aliqb' pudis ꝓpter eo ō tenēdo secretū. si cessāte ꝑiculo publicent: vt sit in aliꝙs iudicꝙs. ex eo. statuta li. vi.

49 ¶ In clementinis hr ꝓmo: qꝫ tā epus qꝫ igitor: vn' sine alio pōt citare ꝛ capere: ꝛ tute custodie mācipare. Sꝫ de putare duro carcere: ꝛ g magis ad pena qꝫ ad custodiā videat: vl tormētis expōere: vl ad sniaꝫ pcedē si pt epus siue igitor: nec ingitor sine epo: aut eius sup li delegato: aut epali sede vacāte delegato capti si sui adiutē coplam possint hre. j. vti. dies posqꝫ se regiē rit. Pōt tñ glibꝫ ꝑdictoꝝ ꝓmittere alterivices suas. vl ꝙ lras significaē suū cōsiliū ꝛ assensus. extra eo. multozum.

50 ¶ Quilz carcer vel mur' hñs coꝝ oꝫ eē cōis epo ꝛ ingitoris: ꝛ oꝫ hre duos custodes. vnū quē volet epus: ꝛ ei pertinebit alterꝙ quē volet igitor: ꝛ ei pertinebit. Et vtercꝫ eoꝝ pōt hre li sed nō fidelē ministrū: ꝛ illi loci erūt due claues: ārū vn', custodū vnā: ꝛ alia tenebit. ꝛ poterit offm ministrādi carceratis ꝓmittere suo ministro. ꝛ tūr ꝑdicti custodes añqꝫ exequāt offm cora eis a qb' assignā. iurare tactis scis euāgeliis ꝙ i custodia oēs diligēti hñ poterūt abstinebūt. ꝛ ꝙ alicui icarceratoꝝ nihil loquet' vn'. nisi alto audiēte. ꝛ ꝙ epis icarceratis fidelr ꝓferēt pcessus nē quā tibi recipiūt ex ordiatione cōi: vl qb' a penitb' vl aliꝙs pōis ꝓferi eisdē nisi ēpi vl igitoris: vl suoꝝ ꝓmissaris ordiatio retrageā. Et eodē mō iurabūt ꝑdicti custodū ministr: ꝛ cora eisdē vt i. d. cle. multoꝝ. Notarii igit: dis cora epo cū igitore vel sbstitutis ab eis iurabūt sui offm fideliter exercere. Et idez fiet de aliꝙs psonis necessariꝙs ad dcm offm. vt in. d. cle. multoꝝ.

¶ Ingitor nō pt cē nisi attigerit. xl. ānū. vt i cle. nolentes ex. e. Nulli. ꝫ igitor pt pcedē ℥ officiale aliquē vl nō cū roma curie. vt i extraunagāti. Joh. xxij. q icipit. Cū sf. De mā hñticoꝝ vi de mīa. ē. Exēo municatione. i. ij. tij. v. e. vi.

Hirto. Vide supra. Adulatio.

Homicidiū. i. cōiter qdē. ꝛ. ē hois occisio ab hoie fcā: ꝛ nō solū fcō cōmittit. sꝫ et bo. Et bo tripli. f. pcepto: psilio ꝛ vbēside. i. vbēdēdo homicidā suis ꝓbis ab illis q volebāt vos retrahere vl impedire. l. vi. siqs vidua. Vl defēsione: vt cū aduocat' vbēdit reū i cā criali vbi accusator si nō ꝓbauerit tenēt ad talionē ℔ glo. Rai. Vl vbēsione. i. dissuasiōe. vt siqs dissuadēdo retrahit a bono ꝓpōsito hoiez volētem alīū a morte liberare ℔ Rai. Et ℔ itelligit ei' glo. qñ corrupta itētione fit nā si mf filiū volētē aliquē liberare a ꝑiculo mortis retrahat vl dissuadeat. qz timet ne fil' ibi interficiat. parum vel nihil peccat.

¶ Utr liceat clericis iterficere suū inimicū. ꝛ clerici qdē pūt: sicut ꝛ laici vis vi repellēt vbēdēdo se ꝛ sua ar. extra. eo. significasti. el. ij. Qō si cleric' ita inuadat ꝙ aliē mortē vitaē nō possit. nisi occidat vl mutilet' inimicū. ℔ facienda non est irregularis. vt i cle. si furio sue. extra eo.

¶ Quid si aliqs se vbēndendo excesserit modū i vbēndendo. qz cuz euadere 2

posset vulnerādo occisores. voluit eus occidere: nōgd vētat puniēdo. Nō est notabilis z ḡtidiana. Bal. i. c. i. de pa. te. i vſi. fen. dic̄ singulr q̄ ly ille nō veniat puniēd⁹ pena mort⁹. puniēt tñ ꝺ excessu arbitrio iudic⁹: qꝺ ẽ valꝺ not.

3 ¶ An aũt p reb⁹ saluādis leuare clericꝰ occidēr. ff. ly Pano. i. c. suscepim⁹. q̄ nō ly aliꝫ res saluari ñ possint: imo pot⁹ ly fustinere oēs iacturꝫ rex nullibi ista bñ ꝓbat ly dcñ. vt ibi fm Pano. Defendēr tñ ispas res ñ ꝓbibet. vt in. c. oli el. i. ꝺ re. spo. tñ p vbiq̄ rex ly cleric⁹ man⁹ iniecte z vsq̄ dere cū baculo z gladio ſi tñ vt ꝓcedat ad seua. vt occisiones. Uid ad ꝓdicta qꝺ notat idē Pano. i. c. ij. eẋ eo. pp ꝺba ter. ibi se z sua. q̄ tūc excusat ab occisiōe furis, et nocturni: qñ fecit vt liberaret se z sua: ḡ p reb⁹ tñ liberādis ñ ly occidēr furē et nocturnū nā ista ponūr copulati ue. nō sufficit ḡ alꝫ ps. Et ita ly gl. xxxiij. q. iij. i ꝑn. z aduerte q̄ nemo pōderat istū rex. q̄ sit ꝺ. optimꝫ legistaꝝ. vt in. l. furē. ff. ꝺ sic. z maxie ꝺ Bar. i. l. i. C. vſi vi. Dñt. n. cōiter q̄ si bōa alꝰ saluari nō pñt. licitū ẽ occidēr furē. ſ possum⁹ dicēr saluādo opinionē legistaꝝ. q̄ loquūr i foro ꝓtioso seculari ſ pp ly ñ. euitar pcm. No. ēt ex dcō. c. ij. q̄ vbi latro vī tur ꝓt ꝓphēdi.. nō ꝓt ipune occidi. Et ex ly ꝺ limitari tex. in rio ciuilis. i. l. itaq. ff. ad. l. aq. z. c. si ꝓdiēs. extra eo. vt nocturn⁹ latro posit occidi. qñ. ſ. nō ꝓt ꝓphēdi sine occisiōe. Et multū pōdera ſ as ibi ꝓphēdi poterat: q̄ nō referr ad illū cui bonum fur conabat iferre. ly logr gñaliter.

4 ¶ Qui aũt si clerⁱ possit aliꝫ monē vt tare: puta fugiēdo. an clericꝰ teneat fugere. an ꝺo possit arma monēr. p ly ē ter. i. ꝺ. c. oli. Nā. p ꝺfensiōe rex licitus ē arma monere. vt ibi. ḡ forti⁹ ꝑ repulsiōe iniurie ꝑsonalis. nā iniuria ē fuga ri. z iniuria ḡlibꝫ ꝑsonalis vī maior ḡ libꝫ tactura rex. l. i. Fuor. ff. ꝺ pe. Aliq tñ distingūt iter ḡlitatē ꝑsonaꝝ. vt dicit Pano. i. c. sic ꝺfunc. extra eo. vt si mi les aggrediat rusticū. ꝺz rusticꝰ fugere fi pōt qr nō ẽt verecūdia militē fugar rusticū. Aliꝫ vt Bar. vñtenere q̄ nō tenear fugere: qr ſp fugiendo est verecūdia. Sed pano. dicit q̄ ista ps forte ẽ ꝺa ꝺe furis rigore. ly i foro aīe alia ps sit tutior.

¶ Utr liceat ꝑsone ꝑs te hoies peꝰ 5
rē occidere. ff. q̄ ñ. vſi Aug. i. ꝺ. ci. dei Qui sine aliꝫ publica administratiōe maleficū iterfecerit. velut homicida re putabit. Nā occidēr malefactor] ly in ḡtū ordiat ad salutē totⁱ⁹ cōitat]. z ſō ad illos tñ ꝑtiet. qb⁹ cura cōmittitur cōmunitatis seruande.

¶ Utr alicui liceat se occidēr. ff. q̄ ñ. 6
vſi Aug. vbi. ꝫ. qꝺ dcñ ẽ. Nō occidēs itelligit ꝺ hoie. nec ḡ alter: nec te. nec .n. aliud ḡ hoiem occidit ḡ se occidit. nec ob. q̄ Sāon se cū hostib⁹ occidit vt hī tudi. xvi. q. ñ numerat ite sctōs. Ad heb. xi. q. vt dic Augu. ly sibi ſpūs dei laterer suggessit: z eādez rōnez redit de gbusdā femīs scis. non ob. ēt q̄ Razias ḡ se occit laudatur: qr ex ly nō laudat. ly ꝑ zelū leg]. y. Bach. xiiij.

¶ Utr liceat mulieri se occidēr ne ab 7
alio coꝛrūpatur. ff. q̄ nō. De hoc vid. ꝺ. Furtum. ly. vij.

Homicidiū. ij. qꝺ ꝓmittur ꝓsilio vel mādato. Homicida qdēs ꝓsilio itelligit ly. ſ. b. ꝓsilio exhortationis. vl app: obatiōis q̄ homicidiū fieri ꝺbeat. ñ aūt de rīsiōe sua gñali sue opinionis. vſi ſi q̄renti: an xp̄iano liceat occidere paganū vel iudici malefactore. rñ deat q̄ sic. sic tñ rñdēs ñ peccat nec fit irregular]. nisi talis ꝓbabilit vt deat q̄ inder ille vel bellator ly ei⁹ ꝓsilio velli agere. z sic tenet. z ly Hugo. ꝓ dicit q̄ punīat eū ly q̄ ius dictauerit. dūmodo nō exꝓmat q̄ pūiat eū ad ſā guinē vel mortē⁹. Sz Archi. i. c. oēs. ij. di. dic̄ b vex qñ crimē ſi iminet puniendū. alioqn si ex ꝓsilio suo. ſ. rñden do sine i ſpūi sine i gñali segtur ꝓpi quū homicidiū irregular] ẽ ly Host.

¶ Quid ſigs nō ꝓsoluit homicidiū ſ 1
ꝓsoluit aliqd vſi secutū est homicidiū ff. ly Imo. ſi ꝓlixissimē potuit esse

q̄ ide secretur mors irregular] est. vt si suasit iactū machie vl balliste vel q̄ eatur ad capiendū castr: q̄s si poterat de facili capi sine morte hoīum. ꝛ sic mors secuta est. Si ꝯ ñ erat hūmile q̄ mors secretur. tūc q̄dz si ꝑsuluit rē licita. nō est irregular]. etiā si mors fuerit ide secuta. Si ꝯ illicita: irregularis est. extra de homi. ꝛ continet ibi Et eodez mō distinguitur. si is cui ꝑsuluitur. non occidit sed occidit̄ur.

2 ¶ Quid si quis ꝑsuluit homicidiū fieri ꝛ aliq̄s sequeretur effect⁹ reuocauit. ℟. ꝑm Inno. si expresse. ꝛ sine vlla fictione p:ohibuit imunis est ab homicidio. ita tñ q̄ si nō firmiter credit q̄ reuocatio locum habeat tenetur studeare illi vt sibi caueat. Si autez per solam reuocationez firmit credit sufficere non erit irregularis ꝑm Inno.

3 ¶ Quid si quis mādauit homicidiū fieri noie suo. ꝛ anteleffectū reuocauit. ℟. ꝑm Inn. Idez est q̄s de consulente nunc dictum est. nisi q̄ hic sufficit reuocatio tm. s. q̄ etiā si nō indicet illi q̄ sibi caueat non fit irregularis. Ratio diuersitatis est quia ille cui consulitur agit p:o se. Et ideo plus requiritur ad remouendum effectū cōsilij qui cōcernit ꝑm operantez. Sed mandatarius agit p:o mandante. ꝛ ideo sufficit q̄ ei cōstet de ꝟa voluntate mandantis non solum expresse sz etiaz tacite. vt si pacez iniret cum occidendo: vel parentelam vel aliam amicitiam ꝓtraheret sciente eo cui mandatum erat de occidendo secundum eundem Inno.

4 Quid si quis mandauit aliquem verbū rari inhibens expresse: ne occideretur vel mutilaretur ꝛ ille nthilomius mutilat vel occidit. ℟. mandato: irregularis efficitur: q: mandando in culpa fuit. Et hec euenire posse cogitare debuit extra. eo. ts qui li. vi.

5 ¶ An cleric⁹ vel alius ratū habens homicidium fit irregularis. Dic q̄ de hoc vꝰ casus q̄ fiat in regula ratihabitionem. de reg. iu. li. vi. vbi dꝰ ratihabitiones retrotrahit: ꝛ mandato nō est dubiū cōparari. Dō ꝓstat q̄ siqs mādasset homicidiū: eo secuto. esset irregularis. ergo idez in ratihabitione ex q̄ p dām regulā ratihabitio mādato ꝓpatur. h tñ ītelligē si is qui ratū habet eo tpe q̄ ꝓmissū est homicidiū. potuisset mādare tale delictū. Nā ꝑm panor. post Jo. an. in. c. i. de cōuer. inside. ad hoc vt fictio ꝓcedat: requiritur q̄ duo extrema sint habilia ad illum actum ꝓpetrāduz. s. tps in q̄ actus fuit gestus ꝛ tps ratihabitōis. Si. n. alterū istoꝝ deficit: nō ꝓcedit ratihabitio: q: fictio nō cātur sup impossibili. Exemplū. Qui intersecit hoīem noie infātis: demum infans maloz sacꝰ hz ratuz: certe hec ratihabitio nō trahitur retro. q: impossibile erat illū infantez tūc tpis mādare delictū: nō ergo ꝓt trahi retro cū nō debeat plus posse fictio q̄ ꝟitas. Nec panor. Et sic ex dictis supra habes q̄ i isto ratū habente sufficit: q: tūc tē pozis possit mandare homicidium: iz forte nō posset ꝓpetrare dictū homicidium: vt q: est infirmꝰ. vel trūcatꝰ membrus ꝛ hmōi. Noc idez ts Spe. i tit. de leg. §. iurta ꝓpōnis ꝛc. ℣. sed quid. vbi dicit. Ego simplr credo solā ratihabitōez: siue placētiā vt ita dixerim non inducere irregularitates. vbi nullus ꝓsensus vel coopatio vel exhortatio ꝓcessit. nec eius noie factū est ar. ff. mā. si vero. §. si post. Archi. tñ in. ca. oēs. xvij. q. iij. dubitat de hoc. d. q̄ forte ex ratihabitione sola nō ꝟhitur irregularitas. Allegat ad hoc. c. fi. xv. q. i. Idez vꝰ tenere host. q: factū deficit i quo lex ꝓmotiōis ꝓsistit. Sz ad hoc rñdeti ꝓt q̄ lex ꝓmotiōis facit p:o ꝓpria vel alienā requirit. als mādās fieri homicidium non esset irregularis: quod esset absurdum.

¶ Sed quid si ꝑ nulla signa exterio- 6
ra ꝓt apparere q̄ ratū habuerit. immo illā homicidā expulit: iz tñ in veritate ratū habit in corde nūquid est irregularis retento casu ꝓiori. Dic q̄ sic quo ad dēm. iurta notata per glo. i. cum quis de sen. excō. li. vi.

7 ¶ Quid fiqs suadet alicui q̄ expo-
nat se piculo p patria vel iure suo .ꝛ.
fm Inno. nō ē irregularis: ēt si iste.
cui q̄sulti est mortatur .xxiij. q. iij. p.o
mēbris. z.c. seq. ij. q. viij. c. igitur. z.c.
se. Sed si sciret veriſiſr eū moriturum.
irregularis fieret. Idem hostiē.

8 ¶ Quid si suadet q̄ indubitanter ex
ponat se mori p xp̄o. vel ecclesia .ꝛ.
Inn. non ē irregularis. ēt si sequatur
mors: q̄ xp̄s mortem subijt p nobis
Idē host. Et iste casus multū differt
ab imediate p̄cedēti. ná in isto casu lz
hortari directe ad mortē. i alio casu ñ

9 ¶ Quid de illo. q volenti fugere ini-
micos pp timorē mortis. q̄suluit q̄ re
maneret z pcuraret pacē. z remānt. z
occisus ē. ꝛ. fm. ꝓ. Si ille q̄suluit
habuit pbabilē cām credendi q̄ illi
nō imineret piculū. puta. q̄ inimici il
lius adeo crāt q̄sanguinei. vel amici
q̄ merito potuit p̄sumere q̄ eos pos
set cohibere. nō ē irregularis. als sic.

10 ¶ Quid si aliqs q̄suluit. vt infirmus
vtaē. vt citi⁹ moreret. ꝛ. fz. ꝓ. Si ex
tali trāſuerſiōe citi⁹ mortē irregularis
est q̄ q̄suluit. z q̄ fecit. nec pt̄ p eōm dii
pēſari. lz a peccato absolui possit.

11 ¶ Quid de illo. q dissuadet hōicidiū
sed nihilominus associat homicidā.
vt eū si opz defendat. ꝛ. fm Ho. ho
micida ē nec poterit p̄moueri. z sic ō
sensione cōmittitur homicidium.

Homicidium. iij. ſ. de casuali. q̄ sit
pter intētionē. Et p clara euidētia
huius māe ponēt̄ tres regule. Pria
regula. Qui dat opā rei licite z adhi
bet diligētia cū dz. nō tūr de casu fo
tuito inde secuto. nec de aliq̄ alio. hec
regula pbatur. p. c. lator. z. c. dilect⁹ ſi
lius. z. c. ex lris. el. ij. z. c. significasti. el
i. z. c. ioānes. z. c. ſi. extra. eo. Secunda
regla Qui dat opaz rei licite. si ſi ad
hibet diligētia cū dz. tūr de casu sequē
te. hec regula pbat per. c. ſpbytes. z. c.
primebat. fz vnā ītellectū. z. c. ad audi
entiam ex eo. Tertia regula. Qui dat
opaz rei illicite. ēt̄ cūq̄ adhibeat dz
ligētia quā pōt. tenet de oi casu fortui

to. hec regla pbat p. c. suscepim⁹. z. de
cetero. c. tua. z. c. sicut ex lra: extra eo.
Et ex p̄dictis regulis patebit decisio
multar̄ q̄nūz. Primo qd de clerico
qui rixā faciebat cū al o. z ab amicis
seu p̄sanguineis eⁱ⁹ supuēnt̄ibus⁹ ali⁹
fuit interfect⁹. nūqd talis clericus⁹ sit irre
gularis. ꝛ. Sio p̄z ex p̄dictis rīs. vt no
tabit̄r dicit Pan. in. c. peti⁹. z. extra eo.
Ná si iste clericus⁹ nō fuit in culpa exer
cēdo rixā. tūc factū alioz nō ē sibi im
putādū. Et hoc p ſmā regulā. Si aūt
dicti⁹ clericus⁹ illicite faciebat rixā. tunc
ē irregularis p tertiā regulā⁹ Pan. tñ
dicit q̄ tale homicidiū iputat clerico
vbi amici vel p̄sanguinei eius interfe
cissent inimicū illi⁹ clerici. Secus si su
puenissent inimici illi⁹ cū quo clericus⁹
disceptabat. q̄ tūc homicidiū p̄fatū
p̄missū nō iputat clerico: Nō diuersi
tatis. q̄ p̄mo casu homicidiū p̄missū
fuit inuitu clerici. Sed ſcdo casu com
missū fuit pp inimicitias. q̄ erat inter illos. Et hoc nō. q̄ ſcīt amico: ō sibi tm
putat. seu p̄sanguineo⁹ ad irregulari
tatē. z p hoc caueat sibi clericus⁹ a rixa.

¶ Scdo q̄ro q̄ de magro q̄ cū dicti, 1
pline ꝓberat discipulū. q̄ ex ꝓberatio
ne illa mortⁱ⁹ ē. an tal magr sit irre
gularis. Quidā dicūt q̄ sic. q̄ſ ex illo
vulnere ē mortⁱ⁹. Sd hoc. d. c. ſpbyte
rū. Sz q̄ buidā alys vr. q̄ ſi iste adhi
buit diligētia ꝓbitā. z nō excessit mo
dū i pcuticdo. nō vr irregularis. p p̄i
mā regulā. Tñ hoc ē dubitati. q̄ ma
gister. pr̄ z hmōi. pñt ꝓberare sibi sub
ditos. vt dicit Aſtēn. li. j. ti. xxvi. q̄ ver
berare aliquē nō lz. nisi hñti aliquam
p̄tatem sup eū q ꝓberat. et q̄ filⁱ⁹ sub
dit̄p̄tati p̄fis. z fuⁱ⁹ p̄tati dñi. tō licite ꝓ
berare pōt pr̄ filiū. z dñs fuū cā corre
ctōis. eodēmō magr discipl̄. vt ḡtidie
videm⁹. Si ḡ ibi dāt opā rei licite ꝓbe
rādo. z adhibēt diligētia cū dñt. si ex
cedēdo mōdz. z ſi pcuciēdo i capite. I
hōi locis piculosis. vt fuit i cāu. d. c. pe
ſbytes p ſmā regl̄az q̄ tal ſi ē irregla
ris. ſi ob. c. ſigs nō trat⁹. xv. q. j. vbi tex
tus logi ō illo q pp disciplinā aliquez

Oberault. vl alicui palmā dedit. z casu mortuꝰ ē. q talis ē irregularis. Nam glo. ibi nō dēt. q ille tex. dz intelligi. qñ ille excessisset modū in corrigēdo. Secus ḡ si nō excessisset modus. vt ponimus i casu nr̄o. lz p incuriā discipuli. vel ignorātiā. vel negligētiam medici mortuus sit. Secus dicēdū de illo qui alium percutit vulnere nō mortifero. z dabat opas rei illicite. si inde mors segt ex iperitia medici. vel incuria infirmi z hmōi irregularis ent̄ ē p tertiaz regulā. Non ob. glo. in. c. exhibita. de. titu. q. 1 ogt in casu illiꝰ capit. c. de puero iaciēte lapidē de quo. j. q. xi. Et ibi pa. dicit q talis puer non erat in clꝛa Et tō non imputatur ei mors: sequēs presertim cum imperita medici Et in curia patris ille mortuus sit.

2 ¶ Tertio quero. pone q̄dam clericꝰ vicinam pregnātez p tactus: vel p dēcēsum pietis ad se venire fecit cā libidinis: z dū recederet: cadens per descensus pietis. abortiuit: an sit irregularis: Dic p tertiā regulā q̄ dabat operā rei illicite. tñ de oī cāu fortuito secuto. vt d. c. decetero. Idē tenet Guil. de laude in suo sacramentali.

3 ¶ Quarta questio. Quid de casu q̄ hꝫ in. d. c. tua. vbi q̄dā monachus qui quandā mulierē a tumore gutur̄ curare volēs: cū ferro eidē tumorē aperuit eā istruēdo ne se vētō exponeret ville mō. ꝫ mulier mādato eiꝰ cōtēpto: exposuit se ēcaute vento Et mortua ē. an dictꝰ mōachus sit irregularis?: Dic sic p tertiā regulā q̄ dabat operā rei illicite. s. cirugie. nā clericis phibetur dcā ars vbi interuenit incisio vel. adustio: vt j. c. sniaz ne cle. vl mo. z tō ꝯtūcūcz ille mōachus de ꝓximis nihil omisserit: irregularis efficit. z tō dicit pa. in. d. c. tua. q̄ ūtuor debēt concurrere. vt mors infirmi nō imputet medico ꝓmo q̄ istō offīo cirugie sibi ꝙuenit. vt q̄ sit laicꝰ: nō ḡ clicus vl religiosus z lz. d. c. tua loquat̄ i mōacho: q: fuit i facto. tñ ex intelligit tm quolibz clico seculari. ad ē rōe. Scdo regrit̄ q̄ sit q̄ꝫ. vñ nō sufficit q̄ appellet se medicū. Tertio regrit̄ q̄ exhibeat oēm diligētia ꝫ artē sua q̄rto q̄ informet egrū de his q̄ sūt ꝛia egritudini. Dis ergo fuatis euēt mort nō imputatur medico. alias secus. si ḡ clic vl religiosꝰ ꝯtūcūcz pītus z ꝯtūcūcz cessz clꝛa. exerceat artē cirugie: z segtur mors irregularis ē: q: operā rei illicite: ēt si pietas istum illā exerceat. z Pa. i. d. c. sniaz. intelligit nisi solū de clericis existētib⁹ i sacris vel ēt i minorib⁹ sufficiēter būficiatis. Ideat ergo clici vel religiosi: ne exerceāt artē cirugie: q̄ adustionē vel incisionē adducit: q: si inde sequat mors ēt sine culpa eoꝝ efficiēt̄ irregulares.

¶ Quinta questio. qd ꝺ mōacho q lu- 4
dēdo arripuit mulierē pgnātē ēt leuiter p zonā: q̄ occasiōe hui⁹ abortiuit: an sit irregularꝫ. dic p tertiā regulā q̄. sic z ꝑz i. d. c. sicut. ex Parū. z dicit ibi pa. singulare verbū. z q̄ in dicto casu. si fuisset maritus mulieris. vel frater: vl ꝑsona ꝙuncta: z ludus fuisset leuis: tē mors eius nō iputaret. Et sic ꝙcludit: q̄ ludus leuis ēt cū muliere pregnāte: nō est phibitus: si ꝑsona ē honesta z cōtūcta. z tūc si iputaret abortiue sequēs z ꝺ ē valde mirabile: q̄ ex eodē facto vnus fiat irregularis. alius nō. z hoc ideo est q: vnus dabat operam rei illicite. alius licite. Idē dicendū essz de ducente coreas vel ꝙtuplimodi cuz pregnante si sequatur abortiue. nam si talis esset clericꝰ vel religiosus: tunc eēt irregularis p tertiā regulā. si aūt secutis concurrentibus circūstantijs que requiruntur ad coreas non esset irregularis. alias secus.

¶ Sexta. quid de eo q̄ incidit̄ arborē 5
nihil de ꝓximis omittēdo dicendo caue fortiter z tēpestiue clamando: z vndicz circūspiciēdo. nī sequit̄ homicidium. an sit irregularis. Dic q̄ Si iste dabat opam rei licite: vt q: arbor erat sua: non ē irregularis p primam regulam. Secꝰ si erat aliena. z tunc ē irregularis per tertiam regulam. quia dabat operam rei illicite.

6 ¶ Septima. Quid de sacerdote qui pulsando cāpanas p officio diuino. ti tinabulū cadēs penitit quēdā puerū & mortū? cē. an talis sit irregularis. Dic q̄ si ille sacerdos fecit hoc ex offō sacri fic: vel eius ꝓmissione: vel cōsuetudine q̄ glibet sacerdos vl̄ clicus posset pulsare cāpanas hoc debuit si adhibuit diligētiā debitā: nō sibi imputat hōicidiū sequēs. Secus si ille nō fecit ex officio sacrilegi. nec eius mādato: nec cōsuetudine. De hoc hēs in. d. c. iohānes. ca ueant ergo clerici vel religiosi pulsantes cāpanas ad matutinas vel alia officia non habentes ex offō vel cōsuetudine: q? in de seq̄rei homicidiū. ceāt irregulares ꝯtūctūq; nihil de cōtingē tib? omissilent q? darent opā rei illicite

7 ¶ Octaua. Quid de p̄sbytero q cū discipline penisit clicū i capite: & mortū? ē de hoc tñ aliq̄ten? dictū ē. s. tñ dic per scōz regulā: q̄ ille ē irregularis: q? licet daret operā rei licite: tñ si adhibuit diligentiā debitā: q? si ls peuterī i capite ꝺ hoc ē ter. i. d. c. ꝓbytēr

8 ¶ Quid aūt si postq̄ qualuit recidiuauit. &. gl. ibi q̄ nihilomin? magister tenetur nam semp cā suffuit.

9 Additio. Quidā tñ crediūt hoc vez q̄n recidiuū fuit sine alia culpa. Sz dici ꝑt ꝓmo ꝓ me dicos q̄ nunq̄ recidiuū appellat nisi hēat originē a ꝓma cā. Scōo dico q̄ ls supuenerit alia cā sine q̄ infirm? & mort? nō fuerit: tamē stat q̄ adhuc infligēs ꝑmū vuln? fierz irregularis qđ ꝓbo. pōe. n. q̄ qđ vulnerauerit aliū q tñ sanat? postmodū fuit ex illo vulnere Stīr sanat? fuit febre que illi vulnerato supuenerat ex illo vulnere tñ adhuc ꝑ dem vuln? & febrē remā fit debilis postmodū supuēit febris ex alia cā pura exalte humoīb? vl̄ pōe q̄ denuo sit vulnerat? sic tñ q̄ ex alia febre scōa vel ex illo scōo vulnere ꝑ se mortu? ē fuisset. tñ q? ista supuenerit vl̄ vnū ex illis corpi is debilitato ex pīmo vulnē iste moīt. & ꝺ ꝑm'. penisset ꝛc̄ dabat opā rei illicite tñr ꝺ oī casu

inde secuto & ē irregularis. & hoc ꝑ glām. q? sēp cā suffuit. & q̄ vt dem ē ita mo: habuit originē a ꝓma cā. s. a. de debilitate. que debilitas si nō fuisset. iste moīnus non fuisset. Finis.

¶ Nota qđ de diacono q ludēdo cuz alio clericio. nō amouit falcē accintus erat & qđā in eā egtatur? ifilij: & a falce illius diaconi mortale vulnus accepit: & postmodū expirauit: an tal? diacon? sit irregular]. dic ꝙ sic: ꝙ ꝑm regulā q? ls daret opā rei licite: tñ si adhibuit diligētiā debitā q? debuit amouere falcē exā scīebat ꝙ sue consuetudinē ludi & ꝺ hē cāns. i. d. c. ꝙnebat. & ibi pa. ilent ꝙ clicio ꝓmiss? ē ludā. nisi qđā gra. & gl. ibi dic ludā alia clicio licitū ē ter se effici illicitū ꝓp ūmixtionē laici.

¶ Decia. Quid de clerico q ludendo cū alio clico. quē ille ali? clic? ad terrā pijcies a cultello qnē ad latus hēbat: grauiter vlnerat? occubuit: an iste cl̄icus sit irregularis. ter. i. d. c. labor. dic ꝙ nō. Sz cū iste cāus videat idē cum cāu imediate p̄cedēs. & tñ iste ē irregularis iste nō. vñ ff. Dic ꝙ hēmus necessario ꝓponere ꝙ ꝑtāt q? iste scōs clericus q hēbat cultellū dabat opā rei licite. ic. et ꝺbem? ꝓpponē q̄ si sine rixa in aliq̄ culpa talis iputaret sibi homicidiū q ꝑdictas regulas. Sz dices tu qđo nō erat iste clicus i cāpa ludēs hīs de cultellū ad latus. cāue. n. sequēs poterat leuiter p̄uideri si solū a diligentissimo. ls et aliis diligēti. sicut iputat clico hūtī falcē. Sz gl. in. d. c. ad audiem tiā singularissime ꝓcordat ter. ꝯ apbat pan. Dicit. n. ꝙ iste scōs clicus in nulla fuit culpa: & ipe nihil fecit. ls passiue ē tm: & sibi factū fuit: nec iste clericus fecit alteri iniuriā: sed ali? clicus in p̄dictū clicū irruit. ꝺo casus contingens non imputatur sibi. & hoc per ꝓbatam regulam.

¶ Undecima. Quid si quis lapidē ꝓ 12 iactat: ludendo post aliquē. & ille volēs declinare lapidē illū ꝑpigit in lapidē alterū: vel alias cadit & moritur. Inn. in c. exhibita extra eo dicit ꝙ si' factus la

pidis fuit cū lesionis tūc pjciens tñr
Idē Ab. z vin. Et sic videntur sentire
q; si iste ceciderisset in alīū lapidē fugiē
do pcussionē lapidis pjecti imputaret
pcienti. Et pan. ibi dicē q; pt adaptari
tex. ad hūc intellectū i eo qđ dicit q; ille
fugiebat: z iste in sequēdo lapidē pjec
ti. Sz idē pa. dicit q; ibi nō pōderatur
tact⁹ lapidis si nō incidisset i alīū
vt fugēt istū. Itē sicut in sequntio non
imputat. cū fuit cā lesionis: ita ñ dz im
act⁹ lapidis iputari. Et tū intelligēs ē q;
iste corruit i alīū lapidē: vt fugēt ēt pc
cussionē. dūmō pcussio nō fuisset gra
uis vel forte ex mote pjecti lapidē: z ille
pauefactus corruit i alīū lapidē. secus
aūt si lapis pjectus fuisset magn⁹ z in
flixisset pcussionē magnā: si ille nō ce
pisset fugam: q; tūc nō posset dictum
Jnno. pcedere. nā talis ludus esset no
xius ēt inter pueros. Et Panor. dicit
q; iste ludus lapidū paruoz est licitus
pueris. z ḃ bñficio cuiusl; inter ma
ioris ñ esset licit⁹. Et sic pa. pclusit q;
casus ide ptingens in isto puero: ei nō
imputatur. exquo nō fuit in cīpa. lz ve
nia ad cautelam postulauerit.

33 ¶ Duodecima. Quid de clico qui la
cēdo lapidē ad expellēdū porcos de
agro iterficit puerum sit irregularis:
dic q; non vt in. c. clerico. l. di. z hoc
ideo ſm glo. q: dabat operam rei licite.
ac ēt debem⁹ pſupponere q; adhibuit
diligētiā debitā circūspicēdo. alīs fuis
set irregularis per scām regulam.

34 ¶ An aūt hmōi teneatur clamare. pa.
in. c. ex lris. el. q. c. ii. dicit: qñ go pjcit
aliqđ ad locū insolitū: z p quem ñ cō
sueuit go trāsire ñ tñr clamare vt i. l. si
putator. ff. ad. l. aql. alīs secus. Et vide
ipsū pa. de hoc i. c. ñ. eo. ti. vbi dicit q;
clamantes submissa voce. vel post ca
sū ptingentem nō excusantur. Et in ḃ
peccant plurimū rustici dicentes mu
las qui post percussionem dicunt. ca
ue. nam debent premonere tp tempe
stiue. z fortiter clamare. vt illi qui bus iminet periculum possint prouide
re z fugere.

¶ Tertia decima. Quid de eo qui vi ḃ
dēs exercitū venientes ad obsidendū ca
strū intrusit se intra castra z cū ipugnare
ab aduersarijs. z ꝯsi nēcitate in cuitabi
li ppulsus nō valens fugere aliquē i
terfec an sit irregularis. gl. i. c. de his. l.
dicit q; est irregularis q: ista nēcitas fuit
cuitabil⁹ q: poterat euitasse castra aū ad
uētū iimicoꝝ. z tō q: poterat pcauere
ne: i talē nēcitatē icideret. et i puta. z ḃ
limitat. Rod. vt recitat. astesi. li. vi. ti. x
iiij. qñ ppa volūtate se igessit i illō ca
strū. Sec⁹ si domicilū vel res suas tbi
habuisset quas fuare volebat. q: tūc si
necessitate inentabili occidat nō est ir
regularis. z hoc p primā regulā.

¶ Quartadecia. Quid de puero qui 16
vesicā porci inflatā z fortiter frāgens
ex terre motu ꝑgnās pauefacta abortit
an sit irregularis. Dici pōt q; ñ. Et idē
vī dicēdū de ḃ sicut de casu. s. posito.
q. ri. nec ālibet cā dz attendi ad hoc. vi
qđ sit irregularis vt notat gl. in. d. c. de
cetero. Et tbi pa. dicit q; appellatione
cāe intelligim⁹ de ppinq nō de remo
ta. z cū ppinqua iputatur z nō remo
ta. Pōe exemplū in remota. Fecit ene
strā in domo aliqs ispōte se peiputauit
de ea. Ego isi cā remota nec ius in ali
qua culpa. Sed causa ppinqua fuit fa
ctus illius se precipitātis. Siēr saber
nō ideo q: facit cuitellā est homicida
Si tñ animo nocendi facit. z minores
diligentiā adhibet tūc cōsideratur cau
sa remota ſm glo. tbi.

¶ Sed quis dispensabit circa hmōi 17
homicidas. ℟. Pan. in. c. ad audientis
eo. ti. dicit q; cū homicida voluntario
nūq; dispēsatur in aliq; ordine. Papa
tñ posset dispēsare ly glo. in. c. sicut di
gnū extra eo videatur tenere Fruz. Et
pro ea facit q: irregularitas tāta ex ho
micidio voluntario vt de iure diuino
tanta illud. nō edificabis mihi templū
Sz papa nō dispensat ℣ leges diuinas
xxv. q. i. sunt quidē. Sed Host. in. d. c.
sicut dignū. z cōfter doc vt recitat pa.
tenēt oppositū dicentes q; tuta dis
censa q; cā hōicida nō dispensat dūs

referri ad difficultatē: q; de facili non
dispēsatur: ñ papa dispēsare ꝓt si vult
q; vī sibi ꝓmissū a lege diuina vt no-
tatur in.c. ꝓpositū. de ꝓcess. ꝓ. Item in
veteri testō reperit dispēsatū cū phine
es nepote aaron: q cōmiserat duplex
homicidiū. & postea fuit ꝓmissū mini
strare diuina. Jtē pau. apost. fuit ho-
micida. & tñ postea ministrauit. & assū-
ptꝰ fuit ad apl'atū. vñ ꝑsumendus est
deū voluisse. vt ēt vicarius suus: possit
ex cā dispēsare. hec pa. i. d. c. sic dignū
Et expōdictis pa. vī elici. q; ēt dato q;
irregularis sit de iure diuino. tñ papa
ꝑt dispēsare ex cā. z sic habes q; papa
ꝑt dispēsare ex cā extra ius diuinū. idē
tz pa. in. c. per venerabilē. qui fi. sint le
gi. vbi vbi ex dictis Jo. an. elicit. fingu
lare theoricā q; nullibi expresse phibe
tur. q; papa ex cā nō possit dispēsare i
gradibus diuina lege phibitis. Quo
tñ ad irregularitatez: an sit de iure di
uino vel ꝓstituo Pan. multis locis tz
q; est de iurē ꝓstituo. q; est pcā. z hoc
idez videntur sentire cōiter doc. cū ho
micida autē casuali in sacris ordinibꝰ
solus papa dispensat vt notat Nosti.
in. d. c. ad audiētiaz. Idē pa. ibi per. c.
ꝓinebatur eo. ti. Jn mioribꝰ aūt pōt
episcopus suo iure dispensare. z ꝓ-
ut facit rex in. d. c. ad audiētiā. ibi pote
ris ꝓcedere vt minoribꝰ ꝛc. Et hoc in-
tellige in homicidio casuali vbi inter-
uenit aliq; culpa seu negligentia. naz si
nulla culpa fuisset de iure cōi iste ꝓ-
mouetur. q; nullaz irregularitatez icur
reret fm primū intellectum glo. in. c. la
tor. eo. ti. quez approbat panorm. ibi
z ꝓ hoc facit lra ibi libere permit-
tas. Nam non libere ꝓmoueretur si
egeret dispensatione.

18 ¶ Quid siquis flobotomat aliquem
cā medicine. z inde seqūtur mors. an sit
irregularis. &. fm. ꝛ. si icisor erat pe
ritus artis: z adhibuit diligētiā debitā
nō tñ in aliquo. Sīr si icidēdus nō
hz cōsuetā dispositiōem mēbroꝝ vel
neruoꝝ. vel veneaꝝ z ꝑ icisionē mo
rituꝝ tñ r aliquo incisoꝝ hz Jnno. si
in hoc nō errauit ꝑ suā experientiā.
nō est irregularis. Pcn̄t. n. cāu cū cul
pa in hmōi ꝓsumit mors accidere. ex
liij. q. v. de occidēdis. Secꝰ vbi ꝑter
sperticia accidisset: vel ꝑter negligen
tiaz. z tō phici z cirugici: si erant peri
ti in arte. z nihil de ꝓtingētibꝰ omise
runt: z hūt tūc hoc phabiles ꝓscien-
tiā. phibētur a ꝓmotione. Quis mor-
tui sint in firmi. Secus aūt qñ sūt im-
pediti vel negligentes circa infirmos.
Et ex hoc phabiliter credūt. vel dubi-
tant infirmos mortuos: vel mēbra de
perditos. q; sunt irregulares. extra de
eta. z qualitate ad aures

¶ Jtē custodientes infirmū vel seruito 19
res eiꝰ q vocauerūt minutoꝝ vel poz
rexerūt ei vinū vel aquā: vel nō bñ cu
stodierūt. vnde ex freneti se interfecit
z hmōi fm. ꝛ. in oibus hijs vbi bo-
na fide: fiat nō dz de facili qs habere
ꝓsciam scrupulosaz nisi sit lata culpa
z negligētia dissoluta puta si custos in
firmi vel frenetici vī furiosi dimisit: eū
vt iret in platēa ad ludēdū vel alꝫs dat
opaz ret illicite aut ex nimia crapula.
ebrietate vigilare nō potuit: maxime
cū esset deputatꝰ ad custodiā infirmi
Nam si certū est q; inde ex hac culpa
moz secuta est talis erit irregularis.
alꝫs nō. Et si hz qs ꝓsciāz scrupulosam
depōat ad ꝓlātū bōi vītl. hec archi. f.

¶ Quid de pentib' i quoꝝ lectis pui 20
filij inueniūt mortui. &. hz Rat. si mors
interuenit grauī eoꝝ culpa ꝓcedente
aut negligētia. grauis ē eis pna inflī
gēda extra de pe. z re. q̄stū z Panoz.
ibi sert singulare theoricā ex illo tex.
q; leuissima culpa i hōicidio nō inducit
irregularitatē. qđ tene mēti. z ꝓcedit
ille tex. qñ sine tactu z alia ꝓcuratiōe
hōicidiū secutū ē hec pa. z sic ex dictis
pa. iūcto tex. ibi si ex iacturā ipoz mo-
rtui inueniūtur icunis ex. ille cāus si dz
extēdi vltra termios ꝓpxios. d. c. Secꝰ
si qs ēt in leuissima culpa aliqd agē
do nā tūc ex leuissima culpa fieret irre
gularis. vel dādo occasionē ad hoc. si
ꝓ lenis culpa parētū ꝓcessit i morē

pueroꝝ nō tñ grauis pnia ē iponēda extra de hīs q fi. oc. de infantibus.

21 **Additio.** Quidā tñ adhuc volunt tenere q leuissima culpa in homicidio grāliē nō inducit irregularitatē. Sz certe hoc dicta fi esse verū oporteret destruere quasi totū titulū de homicidio. z multa capitula q hītur. i. di. Et tō p clara de cliōe hui⁹ articuli ponēt tres ꝯclusiones ex gb⁹ patebit ꝓpositus isti⁹. q. Pria ergo ꝯclusio sit ista. Dās opaz rei illicite tūr de oi culpa. tā in ꝯmittēdo q in omittēdo ꝯmissa. z de oi casu inde secuto. siue adhibuerit diligētiā siue nō Et ēt ei iputat q ad pena irregularitatis. Nec ꝯclo pbaī. p. c. iusce primus. c. de cetero. c. tua z. c. sicut ex larum. extra. eo. Scōa ꝯclo. dās opaz rei licite si fuit i culpa ēt leuissima in ꝯmittendo tūr de casu inde secuto. Nec ꝯclo pz ex. c. clerico. iaciēte. i. di. z. c. pbyter nō. z. c. ad audiētiam extra eo. nō. d. c. clerico logtur de clico iaciēte lapides ꝛc. z sic fuit in culpa ꝯmittēdo. z tō ei iputat casus sequēs ēt quo ad irregularitatē. Idē dic de. d. c. pbyter. nō ille pbyter fuit in culpa in cōmittēdo qz nō adhibuit diligētiā debitā qz pcussit in capite. Idē dic de. c. ad audiētiā qz si le sacerdos nō amouit falcem a corrigia. z tō nō solum omisit sed cōmisit. Stāt ergo iste due ꝯclusiones z nullaz patiāt istātiā nec ē necesse corrigere aliqua tura. Tertia ꝯclusio. dās opam rei licite et nō adhibēs totalez diligentiā fi fuit in leuissima culpa i omittendo nō icurrit irregularitatē. iste est casus dicti capituli. questū isti. n. pentes dabāt opaz rei licite. tñ fuerūt in culpa leuissima ꝯmittēdo pz in tex. ibi ex incuria z sic nō adhibuerūt diligētiā debitā. Et tō nō mīz si marit⁹ nō icurrit irregularitatē. Jura. n. plus tolerāt culpā omissiōis q ꝯmissiōis. p hoc facit theorica aurea quā ponit Bar. in. l. qō nerua. ff. de po. de qua Alē. de imo. in. l. fi mora. ff. so. ma. facit magnā festū qō i oib⁹ ffctib⁹ i gb⁹ go tūr solū de volo z lata culpa tenetur ēt de leuissima in faciendo ꝯmissa. z iste tres cōclusiōes videntur verissime z ꝑcordāt iura iuriū⁹. z tō tenende. ad hoc facit. c. cū expediat. de elec. li. vi. Et si leuissima culpa i hōicidio qō ē grauissimū peccatū nō ducit irregularitatē. multo minus in alijs peccatis. Et sic necessario sequeretur q in nullo casu leuissima culpa induceret irregularitatem qō est absurdū. z destrueret quasi totus titulū de homicidio. Finis.

¶ An qāt istis penitēta publica. vel occulta dari debeat. Vide. ē. Confessor. i. in principio. 22

¶ Quid si qs habeat cernuz vel leonem qui aliquem occidit. ꝛ. secūdum Inn. non videtur irregularis. dūmō malitiam vel culpaz in morte nō habuerit. ar. l. di. hȳ q arborem. z. c. sepe. 23

Homicidium. xlij. De pena z irregularitate homicidaz. ꝛ. ffz Rai. Si homicidiū ꝯmittitur verbo. s. ꝑcepto. cōsilio vel defensiōe pena est irregularitatis que ēt post pactaz pniam ipedit ꝓmouendū. z deijcit ꝓmotū. i. di. si qs vidua. z intellige defensiōe qñ hōicidā defendit vel ēt dissuadēdo eleg. volebat defendē occisū. si tñ corrupta intētiōe hoc fecit de pena vero homicidiū facto cōmissi. distingue. Nam quattuor modis pōt ꝯmitti. Primo q dez si est cōmissū p iusticia z recto ꝓcessu z intētiōe. z tūc nō ꝯmittit culpa sed potius facit meret nihilominꝰ irregularitas ꝯhītur: q sibi ipedit ꝓmouendū z deiecit ꝓmotū. i. di. aliquātos nisi hoc fuisset factū ante baptismū. de quo vide. ē. Bigamia. Quicūqz ergo in tali casu fuerit iudex: aut aduocatꝰ siue p actore. siue pro reo. s. cum actor obligetur ad talionē: q agendo p reo agit ꝯ actorez ꝯz quoīda. vñ si segtur effectus est irregularis: z in dispēsabilis. nisi p papā. Itē assessor. testis notarius scribēs sniaz. ꝓcerōs sniaz vel scribens attestatōes vel legēs dum publicatur: vel scribens: vel dictās ipas pro vindicta sanguinis. omnes hȳ irregu-

lares sūt q; coopantur in mādato sñie
ꝫ doc.i.c.sñiām ne cle. vel mo. z hoc
si secut⁹ est effect⁹.s. mors vel detrun-
catio mēb:or.aliter tales nulla irregu
laritatem incurrunt etiam ẽpales put
voluit.ꝓꝺ.z hoc expresse voluit pa.in
ꝺ.c.sñiaz'z in.c.clericis.ne cle.vel mo.
vbi facit vna pulcra theorica q; p sola
morte.seu mēb:or derricationem qs
incurrit irregularitatez.secus ergo si se
quatur alia vindicta sanguinis.Et in
c.si aliquis.de homici.dicit q; nullꝰ cō
trahitur irregularitas nisi actu homo
interficiatur vel mutiletur. Ex sola.n.
voluntate nō est quis irregularis. Nō
etiā tz Host. ex quo sequitur q; si quis
voluit interficere hominē vel venena-
re.z etiā ꝓpinauerit venenum z fecit
qō potuit ad mortez si mors nō est se-
cuta nō est irregularis.ꝫ gl.in hoc vl
timo in periculose.de pe. di.i. dicat q;
talis est irregularis sed pano.ad dictā
glo.respondet q; loquitur in irregula-
ritate que contrahitur ex peccato non
aūt in irregularitate indispensabili ad
ꝓꝺ.dic q; dictū suū nullo iure cauetur
item qōs de familia rectoris q; vadunt
ad associandū malefactorem.cū dicī-
tur ad mortem siue equestres siue ꝑe-
destres cū vadūt ꝓ defensiōe si opor-
teret.vtiq; sūt irregulares q; ēt trahit ad
cordā vel.tortura reū vel fatēdūmaleh
cū z ex hoc fatetur z occiditur.irregu
laris est q; ei actus vel portat manariā
cū qs qs ē decapitād⁹.vl portat scalas
vel funes ꝓ alīq; suspēdēdo:silr ē irre-
gularis q; glibz hoz dat cāz ꝓpinquā
mortui alteri⁹.ꝺ.c.si qs vidua. Secus
de eo q; fecit scalas vel funes vl gladiū
nō ad mortē iferēdā. ꝫ ad oēs.vinc z
cēs posita aliqs vitur ipsis ad occisio
nez.retiq; q.v.de occidēdis tūē si qs aliq;
quid facit vel dicit vnde accelerentur ali
cui mors ꝫ oīo esset morturus. efficit
irregularis.si hoc ē certū puta voluit
infirmū vicinus mortuū vel dicit deca
pitādo.Ut portat caput in cipo. z ex
hoc ciuus ponit.vel dicit fatellit.vt ap
tet manariā:ne recipiat plures ictus z
fit vl q; cito expediat z hmōi.ar.ꝺ.c.si
qs vidua. Secūo principaliꝫ si homici-
dū factū fit necessitate z tūc duplr qz
aut necessitas est inuitabilis aut cuitabi
lis. Si qs occidit vl mutilat ex necessi
tate ieuitabili.i.ita artat⁹ vel angustia-
tus.q; nec fugere nec clamare.nec aliter
poterat se iuuare nisi occidat vl mu
tilet nō ē talis irregularis.extra.c.si fu
riosus.i cle.ꝫ si hoc faceret ad defēsio
nē pentū vel socioꝝ vl aliozꝝ nō euade
ret irregularitatē. Et hoc vl expssius ꝑ
ter.i.ꝺ.cle.vbi dr. Si furiosus aut ita
sen dormiēs hoiez mutilet vel occidat
nulla in hoc irregularitatez incurrit.z
idez de illo cēsem⁹ q; morte alr euitare
nō valēs.sui occidit vel mutilat iuaso
rem.hec ibi No.ibi mortez ꝓpriam
non ergo alienam.

¶ Quid āt si poterat euitare morte ꝫs 1
nō mutilatiōne alicui⁹ mēbri.an sit ir
regularis occidēdo vel mutilādo iuaso
rez. Zap.tz q; sit irregularis. Dz car.in
ꝺ.cle.tz verū q; nō qz ibi eggant mutī
latio z occisio.q; ad ẽndā irregulari
tatez. Et sit ides dz cē q; ad eā euitēdā
Ites si fugere posset:ꝫs fugiēdi poterat
iminere periculū.puta casure.vl velocio
ris cursus inimici sequētis q; audacioz
fact⁹ ꝓp fugā pōt de facili fugiētē a ter
go vulnerare z occidere Et sic tali pi
culo nō tūr fugies se exponere.Nā qlī
tas ipis z leci si patēt plen⁹ deliberā
di ꝓsiliū ff.ō exerci.l.i.z qō dicit ē de
infante q; non est irregularis Pe. de
ancha.dicit.q; idem est de maiori. se
pteniio.si nō est doli capax.

¶ Quid aūt si qs morte vel mutilatio 2
nē ꝓpriā euitaf si valēs occidit vl mu
tilat.ꝫ dabat opaz rei illicite puta iuen
tus ē ō nocte cū ḡdi muliere vl hmōi
z affines illi⁹ mlieris repierit ē i eoz
domo q; cū armis aggressi sī ē ille se ō
fēdēdo occidit vnā ex illis:an sit irre-
gularis.Dubiū facꝫ ille dabat opaz
rei illicite.z sic p reias positas i fecēdē
ti capso dz ipsum.sibi cāuo sequēs.Et
hmōi opi.ē asseri.li.vi.ti.xxv.vbi dīc q;
ꝓtigit ꝑt.q; illō qō si ē actu.z p se voli

cū vt ibi tñ post cē p accidēs volitus ꝛ intētū ꝫ cū, p accidēs dr remouēs phībēs. vñ qñ ḡs nō remouet ea ex q b⁹ segl homicidiū dr ḡdāmō homicidiū volūtariū. ū ät ptigit duplr. vno mō qñ dat opās rei illicite. alio mō qñ nō adhibet debitā curā. Et his casib⁹ si sequat inde homicidiū: non euadet homicidij reatum. l.vi. sepe.

3 ¶ Quid de dormiēte q dormiēdo peccauit vel interfecit alīū: an teneatur pa. in.d.cle. tāgit hāc. q. sed eaz non soluit ꝫ Bart. in.l. pena. ff. de pariet. scōm Guil. respōdet q aut iste talia sciebat hoc euenire sibi. ꝛ tūc dr sibi puidere vt laceat solus vel nemo sit in camera sua. ꝛ si non fecit est in culpa: ꝛ pp culpā tñr: sicut putato arborē q non admouit trāseūtes. vt. l. si putator. ff. ad l. aquil. Si vo ū nesciebat sibi euenire tūc cel pcluz. nā dormiēs eq̄tur furioso. vt. l. i. ff. de acquir. pos. ꝫ furiosus nō tenemr ergo ꝛc. hec Bar.

4 ¶ Sed qnā si ideo i nocte habuit talē somniū q̄ cogitauit tale gd in die. ītēdēt gd̄ simile q̄ aut fuit lacessit⁹ sine sui culpa: ꝛ tūc nō tñr: cū sit vicīū nature. Alis secus. ā. l. pena.

5 ¶ Quid autem de ebrio si occidat vel mutilet. Dic sm Bar. sen. ꝛ Lar. in. d. cle. q est irregularis. q: si voluisset papa exp̄ssisset. Sequit de secōdo mēbro. sup. addicte distinctionis. i. qñ necessitas fuit euitabilis. Puta q̄ aliter euadere poterat: puta claudēdo hostia hostia dom⁹: vel in turri se claudēdo vel recedere de loco vbi. expectabat inimicos venturos: tūc efficitur irregularis: nec ad maiores ordines ascēdet immo nec in suscepti: nisi ex magna dispensatione p̄mutatur ministrare ꝛ ḡtuitus sen. dicat q si fugiendo: fuga erat sibi periculosa vel vituperosa: ꝛ ad dedecus. ꝛ si nō ad particulā ponet ꝛ pp hoc fugit: ꝛ occidit: talis euadit irregularitatē. De. ō an. si credit hoc vere. Idē Lar. licet dicat q̄ opt. sen. sit equior. Tertio principaliter si sit hōicidiū casuale distinguet vt dictū est. ō. capitulo immediate p̄cedenti: in p̄n. in tribus regulis ibi positis.

¶ Quarto si homicidiū sit, voluntate 6
spontanea factū: siue in opere: siue ēt in verbo: etiā sine peccāto inducit irregularitatē. ꝛ tal⁹ si solū ñ dr p̄mouēri. ꝫ si p̄mot⁹ ē. in ppetū vpont. d. c. si qs vi duā. ēt si interficiat sarracenū vl pagānū. l. di. clericū. ꝛ cū tali nūq̄ dispēsat in ordine: vl officio. l. di. mīror. ꝛ ēt si sit occultū: ministrare in ordine suo si p̄t. extra. de tē. or. c. si. poterit tñ ēēre tali de spēsari ꝫ bñficio. de cle. pu. i. du. c. q.

¶ Similiter si euitat irregularitatem 7
q̄ sup̄ signari zelo fidei ꝛ p̄pter idulgentiā hīdā: q̄dā hereticis ligna ad p̄bitionē hereticoz: attulerunt ligna ad cremandum hereticos: si illa materia cooperata ē ad cōbustionē hereticoz ꝫ. ꝛc. sed si illa materia ñ cooperata qui tam mō: tui erant qñ ligna attule rūt vel antequā accēderet ignis in illa materia: nō sūt irregulares. Si aūt de hoc dubitaturi melius ē tenere certū ꝛ se reputare vt irregulare. extra de tē. ordi. ad aures.

¶ Princeps qui legem p̄dit: cuius le 8
gis auctoritate homines sūt tracti mō ti non efficitur pp hoc irregularis: q: in certam p̄sonā non animaduertit vt notat Archi: extra. q. v. officia.

¶ Episcopus vel alius p̄lat⁹ qui ꝫ 9
iurisdictionē temporalē: debet cōstituere iudicē secularē q audiat cās p̄cipue sanguis. Et illi p̄spectpere q faciat vni cuiq̄ iusticiā si ēt talis iudex interroget eum i speciali. Quid agēdū in tali. q scils mereē penā sanguinis: pōt rñdē consule peritos. Et caueat ne propter suā rep̄sionē directam vel indirectā ille intelligat: q debeat eum sanguine punire sm Rai. nam si ex tali responsiōe rens occideretur vel mutilaretur esset irregularis. Potest etiam p̄lat⁹ talia delegare alicui ēt specialr super alīq̄ maleficio: ꝛ hōicidio ꝛ hmōi in sua iurisdictione cōmisso: vt inquisita veritate iusticiam exequatur. Et sicut committitur sic exequatur ꝛ occidat:

nō ꝓpter ille ꝑlatus ē irregularis. extra ne cle. vel mo. epōs. li. vi.

10 ¶ Licitū ē ꝑlatis ecclīasticis ob ꝺfensionē rei ecclie vel ꝑsideī inocare ꝑtra violētos brachiū seculare: z hortari ta leos: nō gdē vt occidāt: vulnerēt: vl imutilēt hoc. n. ēēt directe ad homicidiū; ꝓnocare. ſ; vt ecclīa; vl patriā liberēt z terrā ab infidelib⁹ occupatā reducāt ad xp̄m. z sup hoc ecclesia facit remissiones magnas z licet hinc inde aliq occidāt nō ē ꝑlato hoc ꝑputañ. immo peccaret nisi ꝙ tales se oppōneret. xxiij. q. v. de occidēdis. ij. q. viij. c. igit'. z. c. scif z. c. omni. z. c. hortatu. z. c. vt ꝑdē. Et ad cīcos ꝑtinet dispōnere z ꝺducere alium ad belladū ītia bella Et licet nō debeāt exercere bella manu ꝑpria possunt tñ interesse: z iuste pugnātib⁹ spīrituāliter subuenire: suis exhortatis nibus z absolutionibus z aliis spīritualibus subuentionibus.

11 ¶ Utr̄ ꝑlati z alij q̄ iterfunt vidēte sanguinis sint irregulares. ſ. Pa. in. c. sentent tā. ne cle. vel mo. dē. mēte Inno. dicit q̄ interessentia nō facit q̄m irregularē: nisi interessē auctoritatē ꝑstando. Idē si ꝑstet auxiliū. cōsilium vel fauorē: aut operā. vt ꝑz ex notatis in. c. sicut dignū. extra eo. Dicit etiam Do. q̄ si ad clericū spectat iurisdictō nullo mō ꝺz interesse. vindicte sanguinis. ne videatur ꝑstare. auctoritatem vt i. c. ex litteris. de excess. prela. hoc tñ Pa. restrigit i clericis interessētibus ex sola libidine seu voluntate. non enim debēt ꝑstare ꝑsonaz ritis eis ꝓhibitis: sicut nec alijs spectaculis vel cōuiuijs ꝓinquoꝝ vt in. c. ꝓhiberi. xxxiij. ossi. z i. c. non ꝺz. de cōse. ꝺi. v. Sec⁹ ād̄ puto i interessētib⁹ ex iusta cā puta qz ꝺz cīāt iustitiaī. ad ꝑsortaī. ne incidat in ꝺsperationē: z vt ꝑsorēt eū ad pattentiam: sicut obtemperatur in multis locis.

12 ¶ Sz nūqd iudex si nō liberat hoiem a morte iniusta. cō pōt. z ꝑlatus si nō pascat fame morientē cū pōt: erit irregularis: si mors ide sequat. ſ. ꝓb. q̄ nō. ij grauissime peccēt: q; lex ꝓmotōnis factū regrit. xv. q. i. fige nō tratus Sed ꝙbusdam alijs videt q̄ predicti non cuitēt irregularitatē: q; ī dictis casibus nō solū ē omissio sed etiā cōmissio. z ad hoc facit qđ notat astēn. li. vi. ti. xviij. vbi dicit q̄ ille q̄ holez a morte liberare potuit: ſ; noluit nō ēt imunis a culpa homicidiū. alias. c. sicut dignū. ſ. illi aūt ex eo. ar. ꝺist. lxxxvi. facientes z. xxiij. q. iij. nō ītenda. z. c. q̄ pōt. Et hoc q̄n illū iniuste occidit de pe. ꝺi. ꝓiculose. z licz aliqui ītelligāt ꝙ ꝺ iudice q ꝺz ex offo defendere: q; ille solus ad hoc tenēt ex precepto. xxiij. q. v. qui malos. z. q. iij. fere. ꝓsilij tñ sanū est ſz Bos: z Do. q̄ quilibet ēt priuatus hoc faciat: si sine ꝑiculo suo hoc ꝑsit facere ꝓp promissa iura.

¶ Quid si clericus tradat latronē iu- 13
dici seculari. petēs ēt cū ꝑstatione q̄ cū puniat citra sanguinis effusionē: z postea iudex ꝑcedat vsq; ad sanguis effusionē. an sit irregularis. ſ. q̄ non sit ex hoc irregularis alr̄ daret ꝓhibus mā cīcos expoliādi z trucidādi: si ꝓpter meritū illū nō auderēt cōqueri: nec ēt nocet si cīcus ad ꝓuincēdū latronē ꝺderit signa de hoc ē tex. i. c. ꝑlatis extra eo. li. vi. ꝑdicta tñ gdāmittant qñ alio mō tal cīcus res suas nō pōt recuperare Et qñ morte nī intēdebat. z ꝑmissa ꝑstatione. z si sua intentio erat maculata fieret irregularis. si mors vl mutilatio mēbri inde sequatur.'

¶ Quid si post occisionē leteī z ra- 14
tum habeat. ſ. host. vt recitat astēn. vbi. s. q̄ Ratihabitio retrotrahitur z mādato equarat. q; i maleficijs gnāl attēdit. z ꝙ ītelligit astēn. verū esse si gaudeat ꝺ morte persone. Secus si de maleficij punitione leteī: z Deo regratietur z persone cōpatiatur.

¶ Utrū si reuelās tractatū hōicidij 15
sit homicida si sequat ſ. pa. i. c. petr⁹ e. ti. refert aliquos ꝺcere q̄ non ſz sufficit q̄ ꝓhibuerit. Jo. an distinguit q̄ aut dolose ñ reuellat z tūc imputat ei homicidiū: aut si dolose nō reuellat z tūc nō erit homicida. Pa. tñ ꝓsiluit

vt reuellet. nã pp opiniões diuersas
in hac materia. saltem in foro anime
imputaretur culpabilis.
16 Quid si clericus scribat q aliquis ca
piat: z ex illa captiõe sequt mors vel
trũcatio membroꝝ. ipso tñ ignorãte Et
factũ z cãm: an sit irrgularis. ℟. Hosti.
dicit q sic: q; debuit suspicari hoc pos
se euenire.
17 ¶ An autẽ ex qualibz mutilatione in
ducat irregularitas. ℟. car. i. cle. si furi
osus. eẽ. c. post. laud. dicit q ñ iz soluz
cũ mutilat aliqs de pncipalib⁹ mẽbris
z ꝫ Pa. i. c. i. g cle. vel vo. ex sola ef
fusiõe sanguis nõ causat irregularitas.
18 ¶ An ãt digit⁹ sit mẽbrũ. ℟. bar. i. i.
tj. ff. ꝺ publi. iudi. scindit mẽbꝝ appel
lari qꝺ hz offin separatũ z distinctũ ab
aliis. vt oculꝰ. ly. ꝺi. si euãgelica. vl ma
nus aut pes. vt i anẽ. iz nouo iure. C. ꝺ
ser. fu digitus ãt nõ ẽ mẽbrũ. iz pes mẽ
bri. ad ꝫ tex. bonus. lxxxix. ꝺi. singula
vbi appellat mẽbrũ qꝺ hẽt offin distí
ctũ. z si iciderit alicui digitũ: ñ ẽ irrgu
lar. sec⁹ si totã manũ vl pedẽ vl oculũ
19 ¶ Quid aũt signis vbilitquerit mem
bruz. ita vt ẽsi sit iutile ñ tñ trũcauit
nũqd effect⁹ sit irregularis: dubitũ fa
cit: q; pars vsi⁹ nõ ẽẽ z iutile esse. ℟.
Pa. in. c. cum illoz. de sen. ex. dicit q
differentia ẽ inter trũcationẽ membri
z mũtilatiõez: z vt diuersa ponũt i. d.
cle. si furiosus. z trũcatio ꝺr totalꝫ mẽ
bri abscissio seu diminutio. mutilatio
po qñ i totũ mẽbrũ ñ abscidit iz ex p
cussionẽ ipedit eiꝰ offin: vt puta i tibia
pcussus. ñ valz mouere pedẽ z qlibet
istoz iducit irregularitatẽ ꝫ eũ iz idẽ
Pa. i. c. clicio. ne. cle. vel. mo. z i. d. c. i.
tz expresse Sed vicẽs q mẽbrũ debili
tatũ valz talẽ ad decorẽ z in pẽis ñẽ
da ẽ mitior interpatio Idẽ sẽtit Sal. ꝫ
eũ. ℣. Guil. de lãdei suo sacrali dicit q
ñ solũ occidẽs vel mutilãs mẽbrũ ẽ ir
regularis. iz ẽt reddẽs mẽbrũ iutile dã
mõ sit de pncipalib⁹: z de illis q redꝺ
erẽt hominẽ deturpatũ z inutilem
p:o diuinis officijs exercendis z tõ si
go facie alteri⁹ deturpet vel verberent
iz alias he non sit mutilatus: si tñ ex
hmõi deturpatiõe efficiat inhabil
ad pmissa pp scãdalũ ipm credit esse
irregularẽ. Et idẽ si sibi faceret macu
lam vel aliud impedimẽtũ in oculo:
ẽt sine eruptione. Sec⁹ si mẽbrũ oio oc
culũ sibi auferret: puta digitũ vnius
pedis vel testiculũ: sine alia magna
debilitate vel deformitate. Nec omnia
pbãtur. lv. ꝺi. p totũ hec Guil. z hec
opinio vꝫ valde rõnabilis.
¶ Qui percutit mulierẽ pregnãtem 20
vel ꝺat ei aliqꝺ vt faciat abortũ. Si ex
hmõi percussione vel rei datõe
illa abortit. si iam erat formatus fetus
est irregularis Secus si nondum erat
formatum puerperium.
¶ Quid si dubiteẽ. vtrũ ex pcussione 21
vel rei sumptione secut⁹ fuit abortus.
vel ex alia cã. vl vtrũ eẽt puer pertũ for
matũ vel nõ si ꝑbabiliter dubitat. ꝺz
a pmotõne z ministerio abstinere ne
periculo se ꝓmittat. Si aũt habeat te
merariam opinionem eam⁹ ꝺeponat.
¶ Quid si plures reperiuntur in pu 22
gna in q̃ alig sũt interfecti vel mutilati
z nescit a qb⁹. ℟. ꝫ Rai. ẽntũ ad irre
gularitatẽ oẽs cẽsẽnt irregulares. z g
sũt ex pte iniuriãtiũ: z g sũt ex pte recti
pietiãs: ñ illi erãt cliti: z sic illicite mo
neret arma ꝺi. ij. siqs post. Sz archi.
xxiij. q. vlti. c. ñ. ꝺicit q sibi dcm Rai.
qꝺ itelligũt. qñ clici erãt i culpa. nam
si defẽderẽt se vel socios necessario: iz
aliqs a defẽdẽtib⁹ sit interfect⁹ ex alia p
te: relig g ñ interfecisset nec interfecto
res tuuassent: nõ esset irregulares: licz
voluntatẽ occidẽdi. habuerit: q; lex p
motiõe factũ regrit. ipse tñ arch. distin
guit inter repellẽtẽ z inferẽtẽ viz: vt re
pellẽs ex dispẽsatione ꝓmoueat z tol
leret i suscept⁹. ꝺũ tñ pstet eũ nõ pcus
sisse. inferens sec⁹. q; i culpa ẽ. Dicit ẽt
Arc. ꝫ Jn. z Host. q siqs pcussit aliq
uẽ in dubio instoꝝ si nõ sit idẽ mortuꝰ
vel mutilat⁹ suis ictib⁹ ñ efficit irregu
laris. ẽt si aliꝰ occidãt ꝺũm õ si puoca
uerit eos extra eo. significasti. el. ü. Aꝺ
ꝺit tñ unꝰ. q si aio occidẽꝺi pcussit alꝰ

quē. Iz ſi letal'r. ſz aliꝫ poſtea occidunt
ē irregularis. ⁊ de hoc vꝰ cāus i. d. c.
ſignificauſti. ⁊ ꝯ cllīgūt treꝫ cāus ſingu
lares. Primꝰ ꝙ ſi qs pcuſſit ſi letal'r
ſi animū occidēdi habuit ⁊ ex alloꝫ
vulneribꝫ pcuſſꝰ expirauit irregularis
ē Scōs g aliū letal'r pcuſſit. Iz ab aliꝫ
fuerit extinctꝰ. multo forti⁹ irregularis
ē. Tertiꝰ ſi ſi appet. an letal'r ſz etiā p
cuſſuꝫ ab aliꝫ obiit. ⁊ nō apparet. ex
cui⁹ vulnere deceſſerit. irregularis eſt.

23 ¶ Quid ät ſi qs pcuſſit ſi letal'r. ap
pet tñ ꝙ ex pcuſſiōe ſua ſi poterat iſte
fugere. vñ fuit occiſꝰ a pochtāto. nun
qd ſit irregularis. hoſti. dicit ꝙ ſic. qz
pſtitit cā homicidio. Et ita cōſter trā
ſeāt doc. Sz de hoc pan. dubitat in. d.
c. ſignificauſti. nā cū liceat clerico p de
fenſiōe rez pcutē. Iz ſi letal'r. tūc ſi iſte
inſiſtit rei licite. nō oꝫ euentꝰ mortali
tat' ſibi iputari. cū ipſe i hōicidio ſi re
piat. vñ poſſz dici ꝙ ꝙ ad penā nō de
beat ipſe teneri. ſed ꝙ ad ceſſatiōem a
dtutnis. Pōt ergo ſaluari opi. hoſti.
tāquam tutior.

24 ¶ Quo aūt ꝛ qñ bellatores efficiāt
irregulares: maxime ꝙ ad clicos. Jo.
cal. ⁊ Jo. an. i nouel. i. c. petitō. extra e.
ſic diſtīgūt. Clic⁹ aut vtit armis ſcon
tinēter repellēdo vz vi. ⁊ cū debito mo
deramine: aut al'r. ſi p zio mō: ét ſi occi
dat vꝰ mutilet ſī ē irregularis. cū. ſ. faē
ad ſui defēſionē. vi. i. tue nāle. Si. al'r
facit aut agit ꝺ lnia pape: aut ꝑpo mo
tu. ſi ꝺ lnia pape: puto ꝙ i bello iuſto
vti pōt armis offēſibilibꝫ: nā iter alia
que facit bellū iſtū ē auctoritas pape
vel ꝓncipis. ⁊ tūc ſi occidit vel mutil
lat ſī ē irregularis: ex ꝙ papa ꝺ lniaz. nā cū irregularitas ſit p
ſtōnes canonicas intr oductas ex
papa potuit dare lniaz clico ⁊ auctoritaté
vtēdi armis ghuſcūq; ét ſine metu ir
gularitat' dādo hmōi lniaz. vꝰ ꝙ ab
iſtulit ab eo ſcurſionē irregularitatis.
hoc gdā dicūt rez qñ papa hoc expli
mrefit alias ſecus. ſz ghuſdā aliꝫ vꝰ ꝙ
ét ſine exꝑſſiōe ſi fieret irregularis. ſi
motu ꝓpio clic⁹ vtit armis: tūc aut
i bello iuſto aut iuſto. Si i bello iuſ
to planū ē: ꝙ nō ē ſibi licitū ſine iuſ
tauoꝛe pōtet: ſine vt timoꝛe ꝛcutiat ad
uerſarius. ⁊ ſi ibi alig ſūt occiſi vel mu
tilati irregularis ē. xxiij. q. viij. c. i. ⁊. q.
Si i bello iuſto: puta ꝙ defēſiōe pꝛie
vel alioꝝ. xxij. q. iij. fortitudo. ⁊ tūc po
terit itereſſe ét cū armis defēſiōis. nō
tñ ꝺz pugnare: ſz ortari poterit. xxiij.
q. viij. vt ꝑdē ſz cū armis offēſibilibꝫ
nō ꝺz ibi eē. niſi ea ītētiōe vt defendat
ſi vt pugnet. xxiij. q. viij. clici. ⁊ ſi i tali
bello ē aliqs occiſus vel mutilatus ab
ipſo clico. ē irregularis. Si ät ipſe ne
minem occiderit vel mutilauerit non
ē irregularis: Iz qs ab aliꝫ occiſus ſit
vel mutilat⁹. Ad tollēdā iſi dupliciter
ambiguꝫ ad cautellā hoc caſu pōt ſibi
ꝑponi pnia. Et ſic itelligit. extra de cle.
pcuſ. pñtiū. Si ꝺo i tali bello clic⁹ vl
nerauit aliquē: ſz nō occidit vel muti
lauit diſtigue. Aut talis vulnerat⁹ fuit
poſtea occiſus ab aliꝫ. ⁊ tūc ſꝫ diſtīn
gue vt. ſ. dictū ē. aut hūt animū occi
dēdi. ⁊ ē irregularis. Aut nō: ⁊ tūc ét
diſtigue ꝙ aut vuln⁹ ipſius clici pōt di
ſcerni ab aliꝫ vulneribꝫ: ⁊ tūc nō eſt
irregularis. ſi vuln⁹ nō ē mortale. aut
nō pōt diſcerni: ⁊ tūc ꝙ ꝺubiū iudi
cāt irregularis. no. tñ ꝙ ex hoc ꝙ pa
pa ꝺat lniam clicis ꝙ interſint bello:
nō tñ vꝰ ex hoc licere clicis vti armis
niſi. ad defēſam. ſ. ät ad occidēſi. aggre
diēdo nec ét paganū. Sz pñt tātū iter
eē ad hoztaū. alios. xxiij. q. viij. oī. et
c. ſe. hec. Archi. ſ.

¶ Qui aut ſe mutilat ex ipatiētia. vel 25
ét ſi hoc facit zelo caſtitatis ſibi virdia
ꝑputādo: irregularis. ē. lv. di. ſigs ab
ſcideꝛit ⁊. c. qui. partem.

HOꝛe canonice Vtrum clerici tene
anſ ad hozas canonicas. Rn. Fz pa.
in. c. i. de cele. miſſ. Et car. in clemen. i.
eo. ti. ꝙ quilibet promotus ad ſacros
ordines tenetur ad diuinum officium.
Secūdo glibet beneficiatus ꝑſūcūq;
modicum ſit beneficium ét ſi benefici
um ſit de patrimōlo. ⁊ hoc ſi patrimo
niū factū eſt ꝓhīciū alias non. Adde

Tertiū ſm Aſten. q licet religioſos ſi teneatur ad horas rōe qua religioſus: vt p3 in religioſis laicis: tū tūr ſi eſt ordinatus in ſacris: vel ēt ex ſtatuto religiōis: pſit oēs clici obligari ēt nō ordinati ꝛ p hoc p3 qđ dicendū de fratribus pfeſſis in ordie mioꝝ: q ex ꝓuetudine ordinis vocātur clici licet nō ſint in ſacris: nec ēt habeāt p̄mā tōſurā: an teneātur ad offm. Et p̄dicta p3 q̄ ſic Et hoc ēt t3 magiſter Ber. de piſ. ſup iij. c. regule. vbi dicit q̄ in ordine mi. ſunt fratres in duplici differentia. Qui dā ſūt diuino cultui deputati ꝛ literati Et alij illiterati: ſernitio ꝓfatoꝝ deputati. Et ſic exp̄eſſe innuit: q̄ tales ſfes pfeſſi: t3 nō hēant p̄mā3 tonſurā: ex cō ſuetudine ordinis notantur clerici: ꝛ ſic obligātur ad offm clicoꝝ. Aliās ad nullū offm tenerēt̄ur: q̄ nō ē dicēdus ne ob. ſi dicatur q̄ appellatiōe clericorum ſaltem in mā penali: nō veniunt illi q̄ ſalte nō habēt p̄mā3 tonſurā. nā p3 rōne ex p̄dictis. q. illud verū3 ni ſi aliter ꝓſtaret de mēte fundatoris regule: q potuit ꝛ voluit ēt non ordinatos obligare ad diuinū officium. Idem credo ſu in aliis religionibus.

1 ¶ An aūt clericus in minoribus reluentur ab offō diuino. ſi eſt abſis ab eccleſia i qua eſt beneficiat⁹ ex cā rōnabili ꝛ deſeruit eccle p vicariū. Pe. de abb. dicūt in. d. c. l. q̄ ſic. ꝛ hāc ꝛriam aſſignāt inter clericū ꝓſtitutū i ſacris ꝛ ꝓſtitutū in minoribus beneficiatum Allegāt. c. puenit. de ap. Facit. c. cū. ex eo q̄ elec. li. vi. S3 pano. ibi nō placet hec opinio. nec illa iura hoc pbāt. nā3 loquūtur quo ad officiādū eccliaz nāz ex iuſta cā qs excuſat non tñ relevat: quin teneatur dicere in priuato.

2 ¶ S3 dubitat. an iſti bñficiati exñtes i mioꝝ⁹ erā q̄ ōſuluit p vicariū: teneāt dicere offm: ꝛ vī q̄ ſi: q̄ p̄dicti vīr teneri ad offm rōne bñficij. t3 beneficio ſactiſſactū ēt. ex q̄ ōſuluit p vicariū hāc opi. Fert̄ lo. an. i. d. c. i. ꝛ ſi fp̄obat nec ē piſe approbat. ꝛ idez ſac lo. ō lig. in d. cle. i. t3 ipe lo. an. i ſi. d. c. i. dicit vnuz dictū p qs tacite vī rece dē a dicto pe. Et ab. Dicit ent3 ſe l benter vidiſſe q̄ eccliā feciſſ3 ſtatutū: vt clici ſalte i mioribꝰ bñficiati: ſi curate: excuſarēt occaſione ſtudij. ab offō dicēdo ō ſuiēdo ec cliē p vicariū. ꝛ dicēdo offm beate virginis. Et ſic apte vī ſentire q̄ ceſſante ſtatuto eccle: q̄ clericꝰ i mioribꝰ bñficiatꝰ nō excuſat: q̄uis dekniat p vicariuz. ꝛ ipe dicat offm beate virgis: ēt ſi ipe ſit abſis ex pbabili cā. vt ſtudioꝝ. ꝛ pa. credit hāc opīonē verioꝝ ꝛ tuto rē Exp̄dict⁹ ſnferi: q̄ clericꝰ in minoribus nō beneficiatus: ad nullū officium diuinū tenet: nec ad ſeptem pſalmos nec aliud: exquo nullo iure caneꝯ Et pa. in. d. c. i. dicit q̄ hoc p3 q̄ualis. ꝓſuetudo: que non dicētes excuſat.

¶ Utrū3 clericus nō dicēdo horas pec 3
cet mortalit. ꝛ. ſm Ul. qui ex aliqua neceſſitate ſm formā eccle non dicit. puta ꝓpter defectū vſus vel infirmitatem: vel paupertatē: vt q: libro carent: recōpēſat tñ p equipalens: puta p ſe vel oratiōnē dñicā. nō peccat. ſilr nō peccat mortalr q̄ bā quidē dicit ſed ad illa nō attendit: q: cū ꝓceptum de dicēdo horas ſit de iure poſitiuo: nō refert nili ad ea: q̄ ſub iudicio humano cadere poſſūt: ꝛ iſta ſūt q̄ exercētur p actꝰ exteriores: nō aūt interiores. Et ſequētes hāc opīonē dāt tale exemplū de illo. vz q̄ vult ire ad ſanctuꝫ Jacobū ꝛ poſuit ſe in itinere aio cōpl̄edi votū: q: nō eſt neceſſe q̄ ſēper habeat in aio ſactū Jac. ſed. ſufficit q̄ ab initio itēpat. ꝛ hoc idez vī voluiſſe Sco. in. iij. vbi dicit q̄ in cōſerendis ſacramentis ſi ſufficit ītentō habitual nec regrit actualis. ſed bene regritur virtualis: q: in virtute illi⁹ intentionis priꝰ habite actualiter. ſ. in principio facit oia que facit. t3 ex radice Sic in ꝓpoſito: vide de hoc. ā. Baptiſmus iij. ho. ēt dicit vt notat archi. i. i ſi. q̄ in ꝓcepto eſt horas dicere: ſed alia q̄ in deuotiōe ꝓſtitūt: ſuadēdo dicunt. ꝛ ꝛ3 ēq̄ dicit ter. i. c. dolētes. extra eo. ibi q̄tū de⁹ ꝛderit. p q̄ ꝛba apposuit cōſi

lūs fragilitati humane cōpatiēdo: qua
si dicat ꝓcipimus vt vnusq; dicat ho
ras suas: attentiones aūt ⁊ deuotiōs in p̄
cepto nō ponim⁹: ſz gſe dei ſz q̄ ipſas
dare voluerit durim⁹ reliquēdū. ⁊ hūc
intellectū teneas. qz begnior. ē vt qz ſi
dz ecclia aliquā laqum ꝓponere. xxvij.
q. i. de viduis. hec arc. ſi. ⁊ hen. boych.
Idē Pe. de pal. dicēs q̄ euagatio q̄ ē
ꝓeter intentionē: ⁊ pp occupationē p̄
cedēte licitā pecm̄ nō ē. Secus ſi pp illi
citam. Sed ſi euagationē aduerteret ⁊
ſolū ſz actū exteriorem: licet ſit teme
raria ⁊ grauis: forte nō tū mortale. ni
ſi ꝓpter ꝓceptū. Et ſō licet dicēdo offi
ciū cogitet aliud. nō videtur trāſgreſ
ſor p̄cepti ex natura ſacti. ſi aūt euaga
tio mētis ſit ex hoc q̄ aliquis ſcienter ſe
occupat in actu exteriori q̄ nō ſecū pa
titur attentionem. vt exercitiū manuale:
tūc vſq; eē culpa mortalis. ⁊ dicte ꝛ p̄
ceptū. d. c. dolētes. Sz ſi dicens offm̄
aliq̄ verba ꝓtermittit: nō oz q̄ pp hoc
a capite ſ sumat disturbādo offm̄. imo
ēt ſi dicēdo i chorō cū aliis: ex aliq̄ ne
ceſſitate ꝓtermiſit pſalmū vel electiōs
vel aliq̄d huiuſmōi: ⁊ ñ aliter ꝓt omiſ
ſū ſupplere. niſi ſubtrahēdo vocē ab
vtorio chori mel⁹ eſt pertrāſire q̄s o
ſtituz chorī diminuere. Et ſi his q̄ te
neāt ad horas ex induſtria: vel negligen
tia ſola omittat: mortaliter peccat. d.
c. dolētes. ⁊ ſm̄ eūdē Ul. n. ſuit tot pec
cata: quot ſūt horę omiſſe: qz totū offi
cium vnius diei eſt totū vnuz integra
tū ex ſuis ptibus. ⁊ iō ꝓcepto vno ꝓ
cipit: ⁊ trāſgreſſor ñ trāſgreditur niſi
vnū ꝓceptū. ⁊ hoc tāto amplius ēſto
plures partes eius omittat: quotiēs aūt
recordatur de officio dicendo ⁊ ꝓpo
nit nō dicere: totiens mortaliꝛ peccat

4 ℂ Utrum ſcolaris qui tenetur ad ho
ras canonicas: dimittens eas dicere
vna die ꝓpter ſtudium: ⁊ lectione
ex ꝓpoſito ⁊ ſpe dicendi in alio die
peccet mortaliter. ℟. ſm̄ Den. de gan.
ſi dimittat ℔ abſq; alio ltio ipediméto
peccat mortaliter. ſed qō nſa ārit vtz
ſtudiū poſſit eē ita lūum impediméū
omittendi horas: ſicut grauis infirmi
tas. ⁊ ita dicēdum ꝙ ſi clericus ḥz ta
lē neceſſitatē ſtudij. q̄ dicendo horas
imineāt crimē ⁊ ſcādalū mortale cui
pōt occurrere dimittendo horas: nec
iſtā neceſſitatē potuit ꝓuidere rōnabili
coniectura: nec p cōſequēs ꝓuenire
tūc nō peccat omittendo horas: qz ḥz
dimittere ſit de ſe peccatū: tī ꝓpter
maius malū euitan. amittit rōnē pec
cati. Plus. n. teneāt occurrere ſcādalo
ad qđ tenetur ex diuino precepto. q̄s
dicere horas ad quas tenetur ex pre-
cepto eccleſie: vnde in hoc poteſt eccle
ſia diſpenſare: non in primo⁹: immo
peccat dicendo horas: ⁊ nō occurren
do illi ſcandalo. Si aūtē non ſit talis
neceſſitas ſed pōt dimitti lectio ⁊ ſtu
diuz ſine tali diſcrimine vel ſcandalo
mortali. aut potuit ꝓuidere ex rōabili
cōiectura q̄d vētuꝝ erat. ⁊ ꝓuenire di
cēdo horas. tunc omittendo peccaret
mortaliter. hoc Den. Et aūt rōnabilis
eēt ſi ꝓpls moueꝛ ad arma vl ſcāda
lū magnū: neutrū eſſet ḡbus verifiār
poſſet obuiari. poſſet ēt dici q̄ cā rōna
bilis omittendi eſſet: ſi talis cāsus eēt
ſolennis ꝓdicatoꝛ vel lector. ⁊ ꝓpter
cāum inopinatū neceſſe eſſet omittere
ꝓdicationē vel lectionē ſi hēret dicere
officiū: tūc enīz omittēdo offm̄ ſi eſſet
ſtudicādū de mortali: cū ꝓpoſito tī
alia die ſatisfaciēdi. Sīc hēs. j. c. Je
tunij. de ꝓdicatoꝛe ſolēni q̄ omittit ie
iunij ecclie ꝓp ꝓdicationē cū nō pōt
facere vtrūq;: ⁊ non peccat. cū nō ſit in
tēto ecclie ſtatutis ſeiunia ꝓ hoc ipe
dīr alis magis ꝓias ⁊ neceſſarias cās.

ℂ An ät cāsus infirm⁹ excuſet ab offō 5
℟. ſz Inn. q̄ aut talis eſt infirmitas q̄
multū noceret ſibi ꝓp offm̄ dicēdū. ⁊
tūc excuſāt ſecus ſi ſi multū noceret. vt
in febre quartana vel febricula.

ℂ An aūt cāsus infirmus nō valens 6
dicere officiū ſalē teneāt audire. dic
q̄ hoc nullo iure cauetur.

ℂ An aūt nō valēs dicere offm̄ ꝓp in 7
firmitatē teneāt poſtmōuz ceſſāte infir
mitate illō reſumere. ℟. Inno. q̄ non

ꝛ Pa.in.c.ex pte.de obſ.ie.dat exemplū a ſili de nō volēte ieiunare in qua dragesima cui nō iniungit vt ieiunet alio tpe.vt in.c.i.ō obſ.ie. tē ſi teneor ſtare opas certo tpe ꝛ ipedior nō ſuꝫ obligat⁹ i alio tpe vt eſt tex.in.l.ſi non ſortes.ff.libert⁹.ff.de pdi. Inō ꝛ ſi mihi relingt vſufruct⁹ biēnij futuri.ſi impedior nō poſſū petere vſufructū alteri⁹ biēnij.qꝛ nō eſt idē vſufruct⁹ vt i.l. ſi vſufruct⁹ mihi i biēniū.ff.ō vſufr.le.

8 ¶ An aūt ille q tenet ad offiū teneat dicere antiphas ꝛ rſoria.vel ſufficat audire.Dic ꝙ antiphas glibet tenetur dicere qꝛ cātant vlr ab oibus fratrib⁹ Secus ꝓ de rſoriꝫ q̄ cātant vt plurimū a cantoribus dūtaxat.

9 ¶ Quid in clico q diu dimiſit officiū ſine cā legitima ꝛ ꝓtet.an ꝓfeſſor de beat dare penitentiā ꝙ iteret totuꝫ officiū omiſſū.an mutare poſſit pniam dic ſm Inn.ꝙ mutare poteſt.

10 ¶ An aūt clericus nō dicens officiuꝫ ſine cauſa ratiōabili teneatur reſtituere fructus.ff.ꝙ nō vide diffuſe.ō.cleri cus.titꝫ.ff.xxiij.

11 ¶ An aūt offiū Beate vir. ſit in p̄cepto.Jo.de lig.in.d.cle.i.dicit ꝙ hic in re nō ꝑbat.tñ cōis ꝓſuetudo ē vt ꝓputetur iter horas canonicas.Et hoc veriſſimū putat pa.Nā ordo antiqu⁹ eſt ab eccīa tradit⁹ vt ēt publice dicatur in eccīa certis tpib⁹ qō nō eēt ſi non eēt in p̄cepto. Nā multa p traditionē antiquorū patrū ſūt in p̄cepto que non reperiūtur ſcripta.xi.di. eccleſiaſticaruꝫ.ꝛ extra.eo.cā marthe.

12 ¶ Quid ſi clicus ſit ꝑbendat⁹ in duabus eccīis:cui⁹ offiū dicet.ff.ꝛ Tho. in quolꝫ ſufficit qdez ꝙ ſemel offiū dicat ꝛ ꝓſuetudinē aliqui⁹ eccīaꝝ iqb⁹ hꝫ ꝑbēdā.ꝛ vſ ꝙ dēat dicer offiū illi⁹ eccīe in q̄ maiorē hꝫ gradū q̄ntus ſoꝛte in alia pinguiorē obtineat ꝑbendā.

13 ¶ Clericus de ture diuio tenetur Ad ſeptē horas cantōicas:ſi nō ſūt de iure diuino quo ad determiatōes.vñ offiū ſeu deteriatio ꝛ diſtinctio officij ē de iure poſitiuo.ſed ſepties laudare deū eſt de iure diuino.ex quo ſſert pa.ꝙ papa licite pōt diſpēſare circa mutatiōes officij.ſi nō pōt diſpēſare clic⁹ nō tenetur dicere aliqꝫ offiū.ſi Jan.ꝛ Jo.de li.in.d.cle.i.alr ſenſerint.Quarū horaꝝ tres ſub nocturno offō p̄zhēdunt matutinū.p̄ia:ꝛ ꝓlectoriū.Alie ꝙ ḡtuor horē diū officiū diurnum.

14 ¶ Utrū liceat dicere matutinas de ſero.ff.hꝫ Tho.in quolibꝫ ſiqs diceret matutinas pp neceſſitatez honeſtaruꝫ occupationū nō malefaceret.nā ꝛ hoc ēt i ſolēnibus eccleſijs fieri ſolet. ſi aūt hoc faceret vt getlus ſōno ꝛ voluptati vacaret:nō eſt abſq; pcō.non tñ vſ de ſe mortale:q̄ncūq; tarde qs dicat offiū dūmō nō tráleat dies q quātū ad hoc vſ terminū circa meditā noctē. Non enī iſtud p̄ceptū de horis dicendis refert ad tps hꝫ Archi.ſ.in ſum.tñ vt habetur i.d.cle.i.ibi horis debitis hoc ē hꝫ pau.qñ horaꝝ offiez rñdet.

15 ¶ Que āt ſit horaꝝ dicēdi matutinas. ff.diuerſaꝝ eccīarū diuerſa ꝓſuetudo ſuaꝫ tñ ſi ꝓprie dicam⁹ matutinū ē q̄rta ſeu vltia vigilia noctis uſq; ad tres ptes noctis uſq; ad auroraz.

16 ¶ An.ſit i p̄ncipio officij dēat dici pſ nſ.dic hꝫ Tu.ro.i ſuis ſingularib⁹ ꝙ dz dici i fine ꝛ nō aſi.qꝛ hoc nullo iure cauetur ꝛ debeat dici in fine eſt tex.i.c. id ſemp placuit.de ꝛſe.di.v.

17 ¶ An aūt liceat de māe oēs horas ſil dicere car.i.d.cle.i.dicit q itineranteꝫ ꝛ prelati occupati pōt oēs horas ſimꝫ dicere.ſicut facūt cardinales.ꝛ eſt me lius ꝓuenire q̄ ꝓuenitri maxie qꝛ p̄ma pars dei eſt aptior ꝛ deuotior ad orandū:q̄ ſuprema.

18 ¶ An aūt veſpere debeāt dici aſi p̄a dū tpe ād̄ragesimali.Archi.ſ.dicit ꝙ veſpe debeāt dici tpe ād̄ragesimali aſi p̄adū:canon inſinuat de ꝛſe. di.i. ſolēt.Sz ille tex.vſ log de offō eccīaruꝫ ſo ſigs ꝓuatiꝫ veſpas dicat poſt comeſtionē i ād̄ragesima nō ꝺdēnaret de mortali.qꝛ nō reperio ſcriptuꝫ. Nulli tñ ꝓſulerē hoc agere qꝛ vſ eſſe de cōmore timoratoꝝ nō p̄adere aſi veſpe-

tas dictas. illud ẽt decretū magis sbi ponitur rone tpis ꝙgrui obseruadi co mestiõe ieiunij q̃dragesimalis. q̃ rone officij. Et de nona dicenda añ prãdiuz ieiunij ecclie extra q̃dragesimã multominus q; nihil super hoc in uenitur determinatum.

19 ¶ Quid si mõachus pficẽ ecclie po chiall. ꝙ offm sequeretur. ſz. ſz ho. ier uabit ꝙsuetudinẽ. ecclie ad quã transit.

20 ¶ Quid si ꝙs omissa vna hora. dicat sequentẽ. rñdeo ſm. ꝟꝟ. sufficit ꝙ cau te suppleat illud tm̃ qđ omissũ ẽ agat penitentiã de negligentia pnia quoq; de omissis horis est arbitraria: sicut ⁊ alie. de pe. ⁊ re. deuꝫ qui.

21 ¶ Uiuꝫ clicus excõicat⁹ teneat dicere horas. ſz. si. est excõicat⁹ minor nõ est dubiũ. si ho est excõicat⁹ maior. dic ſz hoſti. ⁊ alios ꝙ tenẽ ꝙdꝫ dicere. sed nõ in ecclia vel cũ alio aut q̃si ꝛ officio suoꝝ solus ⁊ q̃si p modũ ofonis. i. vt nõ dicat. dñs vobiscum.

22 ¶ An aũt degradati teneantur ad officium. dic ꝙ sic vide de hoc. ſ. degradatio. ℌ. viij.

23 ¶ Clerici ⁊ religiosi ꝛmorãtes cũ car dinalib⁹ aut cũ gbuscũq; põtificibus gras ⁊ cõiones sedis aplice hſtib⁹: vt in cle. dignũ. eo. ti. pñt se coaptare illis diuis officijs. nec ad alia tenent.

Ieiunium. Quid sit ieiunium. ſz. ſm Hoſt. ⁊ panor. sup ℞ca. extra eo. ꝙ ieiunũ de quo hic est abstinẽtia a cibis secũdũ ordinatiões seu cõsuetudines ecclesie. ⁊ ieiunium dicitur a quodam in testino. sic vocato. q; vt plurũ est vacuum ⁊ exinanitum.

1 ¶ Utruꝫ ieiunũ cadat sub ꝓcepto. ſz. ſm Tho. ſa ſe. q. clxvij. ꝙ ieiunius in quãtũ pinet ad necessitatem coertiõis peccati. vel satisfactiõis in penitentia Uel ad elevationem mẽtis ad spũalia sic in cõi cadit sub ꝓcepto legis nature determiatio tpis ⁊ mõi ieiunãdi cadit sub ꝓcepto iuris positiui: q; ab ecclia sic est statutũ. nec tñ qlibz trãsgrediẽs peccat mortaliꝫ tm̃ q trãsgreditur ex ꝓmpti vel sic ꝙ ipediat finis quẽ ite dit legislator. ſz qui ex cã rõabili franꝫ git ieiunũ ñ peccat mortaliter: nec ẽ trãs gressor ꝓcepti Bl. aũ. xxv. di. i. ſ. alias ea demũ. dicit ꝙ trãsgredies ieiunium solẽne obligat ad mortale. Pa. aũt vbi. ſ. dicit ꝙ. d. ſm Lar. dicit hoc ꝓcedere qñ ieiunũ omittit ex ꝓẽptu vel inobe dictia: vt qz nõ vult se subiũcer ꝓcepto suptionis. sce ſi sine ꝓẽptu. q; tũc trãs gressio solũ obligat ad veniale. Et di cit hoc tenere archi. ibi soluz refert opi nionez Jo. de san. ⁊ trãsit. ſz alr dicit in c. vtinã. lxxvi. di. ibi enĩ dicit ꝙ. Si ex aliq̃ cã ꝙs trãsgredit ieiunũ nõ peccat mortaliter. qđ põt itelligi qñ forte eẽt debilis nec curat ire ad suptiones ꝓ licẽ tia. Sec⁹ sentit qñ nulla ſdẽs licita cã Sz ꝓ pria opione facit notabile dicũ collec. i. c. i. de ſbti. vbi dicit ꝙ trãsgrei fio canonis obligat ad mortale qñ fit ex ꝓẽptu⁹ seu ſobediẽtia. ⁊ ꝓẽpt⁹ ꝑpe est qñ ex sola voluẽtate nõ vult se subiũ cere statuto suptionis ⁊ iste ꝓẽptus cla re appere nõ põt niſi ꝓ mõitionẽ ſz eũ Sz sige trãsgredit ex ꝓcipiscentia tra vel negligẽtia: tũc obligat ad venialẽ. qđ dictũ pria. hõie vſ notabile. ⁊ hoc dictũ Pa. putat vez. vbi suptio aliqđ intũgeret ꝑ ꝏũ cõe. puta ꝑ ꝏuz sta tutũ⁹: vel ordiam⁹ vel file. Secus vbi ꝓcederet ꝑ ꝏa ꝓceptatiua seu egpolẽ tia. nã trãsgressio ꝓcepti suptionis obli gat ad mortale. ſz fiat sine ꝓẽptu. xliij. q. i. qđ ꝓcipit. ⁊ in. c. ij. de. ma. ⁊ obe. ⁊ sult. c. ullo in dictũ bti Tho. ꝙ vbi statu tũ sit ꝙ ꝏa cõia trãsgressio nõ est ad mortale. qđ itellige qñ fit sine ꝓẽptu. nam, sicut nõ ois trãs gressio legis obli gat ad tpales mortes ita nec eternam q̃ puenit ex pcõ mortali ⁊ tõ põderan da sũt ꝏa statuti seu canonis. gb⁹ in dicit ieiunũ. an sit ꝏa ꝓceptiua seu egpolẽtia seu cõia. ⁊ ꝓdicta notabis. qz mã ẽ pegrina. qñ aũt trãsgressio statuti vl regle obliget ad mortale. vide Pa. i. c. nã ꝓcipiscẽtia ꝏ ſbti. ⁊ i. c. deꝰ g de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ in toto iure canonico nõ est ter. qui ad hoc faciat vt facit cle. exi ui. de verbo. signi.

2 **Additio.** Uiq; tñ ad pdictā qō notat archi. i. d. c. vtinā q̄ p̄cepta q̄ p modū statuti vl̄ ꝓsuetudinis p ponūt ñ eodē mō obligāt oēs. ꝛs ꝛz q̄ regrit ad finē quē legislator itendit. cuius auctez si aliqs trāsgrediēdo statuta ꝓtenat vl̄ alio mō trāsgrediatur q̄ ipe diaē finis quē itēdit peccat mortalr talis trāsgressor. Si āt ex aliq̄ rōnabili causa statutū si fuerit p̄cipue ēt si legislator ad ēt ñ ꝑcerneret eē huāda talr trāsgressor ñ ꝑmittit pēm mortale. z idē é q̄ si oēs q̄ olo si fuāt teiūia ecclie. si peccāt mortalr. ꝛs ꝛ h sic opponit. nā p̄cepta ecclie obligāt sicut dei p̄cepta ꝛz illō lu ce x. Qui vos audit. me audit. Sz ad p̄cepta dei sūt p̄cepta turis nālis. q̄ sm se sūt de nētate salutis ꝛs statuta ecclie sūt de his q̄ si p se sē de nētate salutis ꝛs solū de institōe ecclie. z tō pñt eē alia q̄ ipedimēta pp q̄ aliq̄ ad obſuāda te tuta hmōi si tenēt ꝛz tho. hic arch. z hec distictio optime ꝑcordat cū opi. pa. i di. n. ꝑcepto legis positiue admittitur exceptio cāe rōnabilis. vt i. c. si q̄s de ꝛpt. z ibi doc. sicq̄ stat pclusio nra pncipalis. q̄ trāsgrediēs p̄ceptū legis positiue sine cā rōnabili ēt sine ꝓtēptu peccat mortalr ꝛz arc. z pa. ité nulla est facīēda distictio. an gs trāsgrediat p̄ceptū legis positiue ex ꝓsuetudine vl̄ ne iteratio. n. actuū de se ñ facit de vēiali mortale. nec ob. qō hr i. Ş. alꝫ. ea tīmū xxv. dist. q̄ ebrietas si est assidua q̄ est mortalis. quia ad hec rīdet ibi. arch. q̄ hoc é: q̄ ebrietas ꝑ ꝓtat malā q̄litā té al. cā hō ita dispōit vt sine iucta fit facilis z patus ad iebriādū. z hoc dr assiduitas iebriādi q̄ ea ita dispōnitur gs assidue velit iebriari. idē hug. q̄ est dictū singulare z sic iteratio actuū de se ñ facit pēm mortale ꝛs ꝛtēpt z mala voluntas superuēiens.

3 ¶ Et p matoi declaratiōe pdictoꝝ sciās q̄ aliq̄ñ logt p ꝥba p̄ceptiua vel ihibitiua. z tūc trāsgressio obligat ad mortale. ita dicit tex. no. i cle. exiui. ꝥ h. ſig. i. Ş. nos itaq̄. idez de hoc hēs in. c.

ij. de delicto ipi. i. Ş. phibem⁹. q̄ ꝑtat nōitatē. idē hēsi. c. ieiunīū. lxxvi. di. in. Ş. decernim⁹. vbi Archi. ibi dicit. l. decernēdo statutū⁹. decretū ꝓ uēcīte tez. hz. iuj. di. Ş. vl. idez dic ꝛz archi. in c. interdixit. xxxij. di. vbi dicit q̄ iterdicere idez est q̄ statuere z ꝑcipe. in oē n. phibitiōe. itelligitur ꝑceptio z econtrario. z tō hoc ꝥbū. phibuit ꝓsuit ꝓ ꝥbo ꝑceptiuo ꝛz Hug. z Io. de sā. alīq̄ñ lex. nō logt p ꝥba ꝑceptiua vel ihibitiua. ꝛz p ꝥba egpositia ꝑcept⁹. put hr i. d. Ş. nos. vbi datur exēplū i regula ſrus minor in eo q̄ dr q̄ ſres teuuēt a festo oīuz ſcōz vsq̄ ad natale dñi. ité q̄ ſres faciat offīm ſm ordiné rōne ecclie. z. ārē āt istoꝝ trangressio obliget ad mortale ex q̄ ibi nō sūt ꝥba ꝑcepta nec rōne subiecte materie. ité ex. d. c. Ş. nos. itaq̄. hēs q̄ ꝛs lex loqtur p ꝥba ipatiui mōi. si ñ semp obligat ad mortale. eiꝰ trāsgressio. exēplū hētur in. dcā regula. vtputa q̄ iēūcūq; domū itra uerit ꝑsū dicāt pax huic domui. ité q̄ ſres ñ ꝓtēdāt ꝥbis nec litigēt. ꝛc. z ista nō obligāt mortalis. licet sint sub ꝥbo ipatiui mōi. z hoc rōne subiecte materie q̄. non est verisile q̄ sanctus franciscus voluerit iniucere laqueum filijs suis in his modicis. Finis

¶ Adde ét pdictis q̄ notat. archi. s. in 4
ſima ꝛz. tho. i. iuj. di. xv. q̄ ſigs teiūia instituta ab ecclia fregit libētur vel sciēter z sine cā rōnabili peccantit mortalr postq̄ puenit ad etatē i q̄ obligatur. secus si ñ aduertebat eē dié teiuniū. vl ēt q̄ si sibi videbat nō posse teiunare rōe debilis ꝓplexionis. cū tū posset: quātūs peccet forte nō mortalr: si habebat ali quaz cām dubitādi: ꝛz tñ induci ad teiūniū. Dē. aūt de pal. circa hoc sic dicit teiunū cadit sub ture positiuo. vnde eiꝰ trāsgressio sine cā est peccatū mortale. Qñ vero tractu eiꝰ é cū cā nō ex toto sufficiēte est ventale. vt in his qui legunt institutā in ꝓplexo. Qñ vero sufficiens est simpliciter: tunc nulla est culpa. Qui āt nō aduertens de teiunio

comedit in mane: si gdez scire teneba
tur q esset ieiunii: nō excusatur a fra
ctione ieiunij. si tñ tenetur postea eo die
ieiunare. cū taz sit obligat⁹ ad aliū diē
z si ñ licceret sibi plus comedere nimis
grauaret. nec cū toto hoc esset ieiunū
pp nimiā anticipationez ītez si nō ie-
iunādo cū posset in dieb⁹ ieiuniox co
medit pluries ꝼm Jo. neapolitanū in
q̄libet. totiēs peccat mortaliter q̄tiēs co
medit vltra vnā vicē. q; reducitur. sltō
pcñ ad p̄ceptū negatiuū durādus tñ i
iij. tz q̄ sit tñ vnū pcñ tz tanto gra-
uius q̄to pluries ꝓmittitur. z istud cōl
no tñr. z hoc nisi comedēs nouo ptē-
pu. pīries icideret i illō hec Archi. f.
5 ¶ Utrū bibēr vinū frāgat ieiunū. rl.
in. iiij. di. xv. ar. ij. q. vij. dicit q̄ q̄uis
aliq dicāt q̄ bibere vinū i mane. cerui
siaz z comedere electuaria i sero cā ve
lectatiōis frāgat ieiunū credit tñ ꝺctū
q; q̄uis aliquo mō nutriāt. in hoc tñ
est p̄ncipaliter vinū eox. alias frangeret
ieiunū bibēs vinū vel cerusiaz i col-
latione. q; aliqd hñt de nutrimēto Si
tñ hō in mane cerusiā biberet nō ad
extinguenda sitim sed famen ēt in se-
ro magnā acciper electuariorū q̄titatē
ad' subueniendū fami credit q̄ talis fa
ceret frandez statuto z ex ꝺctis frāgeret
ieiunū. cōcedit tñ q̄ de bono z equo
cauendū est a potu vini z cerusie z si
militū magis in mane q̄ in sero: q; po-
tus sumpt⁹ post p̄ādiū z sit⁷ subuenit
z digestionez iuuat i q̄tū p potū facil⁹
deferī cib⁹ ad singula membra. sup⁹
ā teiunio stomacho. vt plrimū. nocet
6 ¶ In q̄b⁹ dieb⁹ teneā⁹ ieiunare. ꝺctū
ex p̄cepto ecclie tñr p̄io totā qua
dragesimā de. ꝺse. di. iij. nō liceat. c. si
oz. z. c. placuit. ītē q̄tuor tpa. lxxvi. di.
statuimus. ītez i vigilia natalis dñi ex
tra eo. c. i. z in vigilia assumptionis
virgi. d. c. i. z oib⁹ vigiliis aplox pter-
q̄ Philipe. z Jacobi. q; venit tpe pa
scali. z Jo. euāgeliste. q; venit. j. octa-
uas natiuitatis extra eo. ꝺctū. Be fe-
sto ēt Beati Bartholomei cōsuetudo
seruanda ē si de ieiunādo: q; hec est fir
ma z vniuersalis: tz de die celebrādis
tū. vt in. d. c. ꝺctū. ītē ex vniuersali cō
suetudine ecclie: p̄cepiuz est de vigilia
Jo. baptiste oiuz scōz z beati laurētij
Jtē vigilia pēte. est ieiunāda: de q̄ hēs
duas gl. p̄mā i. ℣. necessario. lxxvi. dist.
aliā. Ber. i. d. c. ij. Et tene cā mēti. Naz
gratian⁹ vsus est sentire ℣ dicta i. d. ℣. ne
cessario. In vigiliis aūt rogationū. ꝼm
Pa. in hoc seruāda est cōsuetudo loci
idem dicit de aduentu.
¶ Nungd aūt ieiunius possit differri 7
de die in diē. dicit Inn. q̄ fic. exīte cā
ñ videm⁹ q̄ si festū accidit sexta feria
nō ieiunat die ꝺctā: tz transferrur ad
diē sabbati p̄cedētis. vt extra. eo. c. i.
Ita dicēdū pari rōe: q̄ si vigilia acci-
dat i aliq festo solēni. q̄ tūc ppvenera
tōez festi pōt ieiunū explicari die p̄ce
dēti. Et ponūt doc. i mlt⁹ locis, frācie
exēplū. vbi cōsuer festūsci. Quitini qō
accidit in vigilia oiuz sanctoz. nō. n.
illi hoies ieiunāt pp festū solēne tz trāf
ferūt ieiunū in alia diez. z ides possz
fieri qñ ieiunū accidit in festo p̄ncipi
pali alicuius ciuitatis vel loci: vt ieiuni
um trāsferat in p̄cedentez diez z pla-
ceret: vt ista translatio fieret per epm
hec Pa. vbi. supza.
¶ An aūt ꝺsuetudo nō ieiunandi ex- 8
cuset nō ieiunātes. No. in. c. ij. extra. eo
dicit q̄ in ieiunijs solēnib⁹. i. indictis
p ecclias nihil pt facere ꝺsuetudo q̄ in
telligit pano. verū. qñ ꝺsuetudo. Ex to
to vult illud ieiunū tollere. lec⁹ aūt si
illud interpretatur qualr sit explendū pu
ta q̄ ad cibos: horas: collatiōes z hmōi
Nā ꝺsuetudo est optia legū iterpres. z
Pa. i. c. ij. limitat ad huc fortius dictū
Host. q̄ vz in ieiunijs solēnibus non
valet ꝺsuetudo hoc intellige: nisi papa
sciret z tolleraret vide tū gl. singulare
in. d. c. ij. q̄ valet ꝺsuetudo ieiuniox re
laxatiua: de qua gl. Pa. ibi facit ma
gnum festuz pp eius auctoritatē.
¶ Utr liceat ieiunare i ꝺsicat⁹ die put 9
habet de ꝺse. di. v. c. quadragesima. q̄
dies ꝺnicales sūt subtracti ab obseruā
tia ieiunij tpe q̄dragesime sozt⁹ alijs

temporib⁹. q; dies est leticie. si quis tñ absq; scādalo alioꝝ absq; alia suspitione ieiunaret: nō peccaret.'

10 ¶ Que hora sit ꝑpetens comedendi i dieb⁹ ieiuniorū. gl. i. d. Ḥ. als. dicit q; comedē ante hozā comedendi est mōta le allegat. c. pnūciādō. 6 ꝑse. di. iij. per errorez. z volebat allegaꝛ. c. solz. 6 ꝑse. di. i. ij Pa. sup rubrica. eo. tit. dicit q; aut logmur de ieiuniis q̄dragesimaliꝫ⁹ z tūc hora vesꝑtina est ꝑpetens .i. post cōpletas vesꝑas in ecclesiis: q̄ rpe q̄dragesimali dicuñ z peccatum est anticipare illā hozā. de hoc est tex. i. c. solent. z rō illius statuti fuit. quia In ieiūio q̄dragesimali i tamur vestigia xp̄i. q abstinuit a cibo q̄dragita dieb⁹ z q̄dragita noctib⁹. nos ita ꝫberemus agē si nā pateret. ij; q: hoc nō ē possibile i humāis. Statuit eccla. vt saltez per omnes quadragita dies ficte sumptos homines ieiunarent. Nā post vesperas Expletas dies ficte dicitur expletus cum non restet aliud officium diurnū in aliis vero ieiuniis non est hora ab eccla prefixa. z iō cōster tenetur. vt in nonis liciteꝫ sumatur cib⁹ z ita habetur in obseruantia generali. Nam⁹ exquo nō habemus ius specificū recurrendū est ad consuetudinez loci. ad hoc text. in. c. vtinaz. lxxvi. di. Rl. tñ. in. iij. di. xv. dicit q; iam invaluit consuetudo i multis locis comedere q̄si statim post horā sextā. vel ipsa Hora sexta si enim tāte necessitatis Est in obseruatiōe ieiunij Hora Sexta. Sicut comedere semel tñ. Circa tñ horaz comedendi pōt dispensari vl ꝓp debilitatez. vl ꝓp lectionez. vel ꝓpter iter vel alias plas causas secundum Pe de palu.

11 ¶ Que aūt rēgratur ad ītegritatez ieiunij. ri. vbi. s. dicit. q; sub determinatiōe ꝓcepti ecclīastici 6 ieiūio cadit semel comedere in die nāl. z hora determinata. Et abstinētia ab esu carniū, ouis z caseo i quadragesimali ieiunio Adde et sagimē. i. lardū. In aliis aūt nō ꝓhibēt ova z lacticinia. nec vllus tex. specifice disponit de ḥ ideo sequeda ē ꝫsuetudo loci. d. c. vtinā.

¶ Quid aūt si quis excusetur a ieiunio q̄dragesimali ꝓp aliq̄ cā; liza an peccet comedēdo lacticinia. ꝛz. arc. i. in sū. q; sic excusatus a ieiunio ꝓp defectū etatis. vel ꝓp laborē. vel aliā rōabilem cām pōt in quadragesima vti cibis q̄dragesimalib⁹. z ex voluptate. Uel incuria vtr lacticiniꝫ. ouis vl carne motaliter peccat. quia facit ꝫ ꝓceptū ecclesie que ordinauit vti debere cibis quadragesimalib⁹. iij. di. dentiꝫ Ite additur q; si qs in ieiunijs ab ecclia institut i q̄dragesima vl q̄tuoꝛ tpib⁹ vl vigilijs sanctoꝝ comedit carnes ex delectatione gule vel sine causa infirmitatis peccat motaliter: cū sit cōtra morem vniuersalem ecclesie.

¶ Quid de collatōe q̄ fit i sero. ꝛz. pa. dicit q; aliq̄d sumē ꝓ collatōe de sero magis ad sustentatōz nāe q̄s ad delicias: nō ē pecm nec frāgere ieiunū: dū mō ḥ fiat ꝫ ꝫsuetudine loci z tēperate. nā ex q̄ si nō hēmus in ḥ ius specificū recurreñ ē ad ꝫsuetudinē loci: ꝓ ḥ. d. c. vtinā z. c. illa. xij. di. Videm⁹. n. i sūt religiosos ꝓpue cisterciēs. statuisse. vt hy q ministrāt religiosꝫ tpe ieiunij: aliq̄d sumāt: vt sic melius possint differre prādiū. Idē de lectoꝝ⁹ mēse iter religiosos z hmōi. Et ꝫ Inno. isti nō dicūtur frāgere ieiunū. Idē dic de illis q surgūt a mēsa: vt ponēt encenū alicui z postea ꝛuertūt ad comedēdū z bīt. Idē dic de mistrīs⁹ dōis q ꝓgustāt cibos ex suspitōe veneni nec ēt isti peccarēt: si ꝓgustarēt i q̄dragesima carnes. dūmō ñ faciāt ex voluptate. Et p̄ dicta ꝓz error dicētiū: q; comedē pane i sero ꝓ collatōe. ēt i modica q̄ntitate frāgit ieiunū. Istud eni nullo ure caneū. ieiunū. n. saltē q̄ ad circūstātias tpis mōi z sepi⁹ vl semel comedēdi ē de ture positiuo: vt dcīm. ē. s. Et ex q̄ si hēm⁹ ius specificū q̄ ad collatōz recurreñ ē ad ꝫsuetudinē loci q̄ ē optia legū interꝓtes. z sic vbi ē ꝫsuetudo comedēdi modicū panis i collatōe nullo mō credēdū ē frāgi ieiunū. maxie i illis q

nō ḥḥt aliū ꝙ fm ꝯ. Adde ꝛ qđ dic̄t pe. de pal. in. xiij. dī. xv. ꝙ sigꝫ nō pp famē vel voluptatē: ſ primo re deñ ciat p̄ anxietate die ieiunij. ſic ꝛ aut po lēt̄ pliberare: vel hmōi. ſ. añ comeſtio ne p̄ modū medecine: ſic nō ē fractio ieiunij. Et dicit dic. fm q̄dā circa ieiu nia eccle posſe ſtatui ꝙ bis. ſ puſ ſo med̄ in die. Sicut faciūt ciſtercien ſes q̄ ad fmonēdū ſcādalū ꝛ caritatē obſeruādā ſtatuerūt: ꝙ illi q̄ legūt aut miſtrāt aliqđ p̄gnſtēt añ alios: nec ſo luūt ieiunū ab eccleſia indictum.

14 ¶ In q̄ añ etate teneatur ḡs ieiuna re. R. ſz tho. Pa. ſe. q. cxlvij. ꝙ q̄diu ali q̄ ſūt in ſtatu augmēti. ſ. vſq̄ ad finem tertij ſeptenij. ſ. xxi. āni nō tenēt ieiuna re. Cōuenięs ät ē: vt ē i hoc tpe ſe ad ieiunādū exerceāt pl⁹ vł min⁹ ſz mōus ſtie etatis ꝛ poſſibilitat̄. nonicij q̄q; ꝛ ſimlr ordines religioſi fm. ☞. ſuper ſoluen do ieiunio: tñ diſcretiōz platoz ſe gere re dñr. ꝛ ex dcis tho. ꝛ ☞. pt ñ trrato abilit dict ꝙ ēt poſſi in ordie minor añ dcās etatē. xxi. ānoz ñ teneāt̄ñ ad ieiūia q̄ exp̄ſſe i regla ꝓtinent. Ad alia ꝫo ieiūia eccle ñ tenēt ex regla nec ēt ex p̄cepto eccle. vt dcm ꝛ añ dcās etatē

15 ¶ An ät dari poſſit ꝑuect̄ tpo vltra qđ ieiunaꝫ ñ teneāt. ñē dar tpo ſter. ſ. ſcīb⁹ null⁹ tpo ꝺtermiatū ē ab aliq̄ vſq̄ ad quot ānos ḡ teneat̄ ieiunare ꝛ nimiū ät ſcīb⁹ ſec⁹ pē vt p̄ p̄ rī. ſ. iiij dī. xv. vbi dicit ꝙ nimiū ſenes ñ tenēt ad ieiunū q̄: ſ eis vīt⁹ ꝛ calo: ē ꝺbil ꝛ iō ſepī⁹ allēdi ſūt nimiū ät ſenes dñr ☞crepiti. ſz medicos regīr hoc eſt a lxx. ānis vltra. ꝛ ſecundum gl. in p. o hemio ſenū a ſeptuagīta annis vltra ñ dē ēē gſi ſenectute. ſz i ſenio. qđ ē ali aꝫ etatiꝰ fmin⁹ Ad hoc fac̄ p̄. ānī nſi lxx. ec. p̄o hoc fac̄. l. finali. C. de eta. li. p. uncra. l. ij. ☞. fi. ff. ꝺ ꝺcur. vbi maior. lxx. ānis. vltra excuſat̄ ꝙ ad excuſatio nē munez p̄ſonaliū ergo magis excu ſabit a ieiunio qđ ē marimū on⁹: non ſolū ſenib⁹. vez ꝛ iuenib⁹. Hoc ideꝫ ſ. In. ꝺ. q. iđē indicēū ē de ſenib⁹ qđ ꝺ. in firmis ꝛ ꝺbilib⁹ idem aſſenſio.

¶ An ät pegrini teneāt ad ieiunia ter ra ꝛ ad quas trāſeūt pe. de pal. ꝑut re citat arch. flo. ꝺicit ſi conſuetum eſt in aliq̄ dioceſi. q̄ ieiunet certo die: illi de dioceſi ſūr ieiunare. ſicut ſi eps indice ret. ꝺ. p̄ſe. ꝺī. v. ieiunia. ꝓuenido. n. rōa bil ꝛ p̄ſcripta obligat. ꝛ ḥ quo ad idi gēas. xij. dī. illa alienigene ꝺo ſi reni unt gſa hītād. ītexū l gātur ieiūio con ſuetudinario ſicut ꝛ ſcripto. ſi ät tranſe unt p̄ terrā nō ligāt̄ur ꝓſuetudinibus nec ſtatutis dicte terre tenent̄ tñ ſi ſcā dalizare vł occulte comedere p̄ſt ſm ꝓſuetudinē terre ſue. vł tñ q̄ ꝓſuetudo laicoꝝ nō ligat clericos: nec ſeculariū clicoꝝ religioſoꝝ: q̄ diſtincti ſūt mōt ab ſtinētie īter hos tres ſtat⁹. Itē excuſāt aliēigene: q̄nis i terra eoꝝ ieiunet̄ erā venīūt ad⁹ fmanēdū: ſ q̄ trāſitū faciūt p̄ terrā: ſicut ñ obligāt ad ieiūia illius terre: ſic nō liberāt a ieiūijs terre ſue. hec pe. idē Sto. ir. ꝺ. Que cōtra.

¶ Quid ꝺ p̄gnātib⁹. R. ſz ri. vbi. ſ. q̄ 17 ſi tenēt̄ur ad ieiūia duplici rōe. P̄ma q̄ ꝺſit accipere ciḇūm ō tū. p ſe: ſz ēt p nutrimēto fet⁹. Scōa q̄ p̄gnātes ꝓſue uerūt here varia Et mordiata deſide ria ciḇoꝝ diuerſoꝝ ꝛ q̄ſq̄ Ita trenſat q̄ niſi aliq̄ mō poſſēt appetitus ſatiſfa cere: poſſ⁹ ēē p̄iculū p̄icitatiōis fet⁹: ꝛ pp p̄mā rōem lactātes ēt tñr ad ieiūia ꝛ vbi p̄ḋē: manſe p̄gnātes de ſe vellēt ieiūare p̄ longū tp⁹: puta p̄ctā ḡdra geſimā: vł medietatē p̄hibēde ſunt.

¶ Quid de egrotantib⁹ vel debilib⁹ 18 R. q. ſ. q. ꝺ lz eis aliq̄ abſtinētia Sit vtile ñ tenent̄ur ad ieiunū q: ſ eis nā ē debil. ꝛ iō ſi daretur eis vna vice ſil totū qđ ē neceſſariū ꝓuenīēti ſni ſuſten tationi. nā grauaret̄: ꝛ ſi datur p̄bīus vicib⁹. nā ꝓfortatur ꝛ vīgoratur.

¶ Quid de laboratorib⁹. R. q. ſ. qui 19 cū grauī labore vīctū neceſſariū lucrā tur: nō tenēt̄ur q: in eis ſit magna hu mīdi ꝓſumptio: nec cū ieiunio poſſent ꝓmode efficacit operari. Debēt tñ ſi ad ſit facultas a ſuo ſacerdote petere diſ pēſationē nō ieiunādi: ꝛ ille debet eis p̄cedere ¶ Qui tñ operios ꝓducere ne-

tāt nisi sub hac ꝺ̄ditiõe ꝙ si ieiunēt a peccato nõ excusantur. hoc alig iimittāt: nisi forte sit cā necessaria: ꝙ festinationē optꝰ expoſcat. Sī aūt victū necessariū pñt acgreſ cū labore. cū quo ꝓuenīēter exercere pñt optꝰ sintum cū ieiunio: tūc a fractione ieiunij nõ excusantur: circa ꝫ tū facta ē magna modificatio. ꝑ.ꝺ. Eu. papā. xiij. m. ecccxl. q. in dubiſ ꝙ artifices laboriosa opa exercētes. & rusticī sine sint diuites. sine pauꝑes: nõ tenent ad ieiuniū ꝺ̄ ꝓcepto peccati: & ꝙ absoluī pñt: ꝙ ſdueāt ad elemoſynas & ad alia bōa spiritualia.

20 ¶ Quid aūt ꝺ̄ pauplꝫ̄ mēdicātibꝫ̄. ꝛ. Ri. vbi. ꝺ̄. ꝙ victū necessariū hostiatis mēdicātes qñ ſimꝫ̄ nñ hēre nõ pñt de elemoſyna hora comeſtōis: ꝙ ad victū tori⁹ diei omode ſufficiat: vl qñ ex ꝓcēdēti iedia ꝺ̄bilitati ieiunij ſuſſerre cõ mode nõ pñt ieiunare nõ tenentur.

21 ¶ Utꝝ pegrinātes & viatores teneāt ad ieiunia ecclie. ꝛ. Aſteñ. ꝙ ſi ſit talis pegrinatio vl violatio q̄ differri poſſit ſiñ incõmō: ꝺ̄ differri ſi ſimul cuꝫ ea nõ poſſit teiūari. ſi aūt ſi ꝑ differri vt qꝝ tūc pleni poccupat hoiem in via. vl qꝝ dies feſt⁹ alicui imīet ad quē ex deuotiõe hõ ꝑgere cupīt vel qꝝ mora i pꝛia pleni hꝫ vl spirituale: vl corꝑale ꝑ ꝫ diſpõēs ſui ſuplonis ſoluere teiunīū vbi ita ē pſuetū qꝝ. ex hoc ipō ꝙ pīati diſſimulāt ānuēt vñr ſcōꝝ. thonec ob. ꝙ philo ꝓceptū ꝺ̄ ꝑpōi. qꝝ intentio ꝺ̄tis hmōi ꝓceptū: nõ ē excludere alias plas magis necessarias causaſ Sec⁹ ē de ꝓcēdētis legis nature que ꝓhibent hoc: qꝝ ſm ſe ſp̄ eſt malum ſi tñ iſti pegrinātes idiſcrete iter aggreſſi ſunt tpe quo teiunare debebāt nec ꝓp illud iter teiunare poſſunt: ne ꝓpter culpā gs ſit infirm⁹: ꝺuraīt infirmita te nõ ceſſāt ſm ꝑ. de pal. Et ſi iſti pegrini: vl viatores ꝓp cās ꝓtās pñt omittere teiunia eccleſie: multoī oritur⁹ ſm Tho. ſcōꝝ. ſcde. q. cxlvij. & arch. ſ. vbi adeſſet aliqua publica vtilitas: quaꝝ aliquis trinsādo ſpiere poſſꝫ: ſicut eſt

alīq̄ bona ꝑticatio & neceſſaria. Et diſcurſus ꝓp eā. vel diſcurſus alī⁹ ꝓp neceſſitatē. vl vtilitatē ecclie ꝛ hmōi: cuꝫ gb⁹ nõ poſſꝫ teiūare: qꝝ nõ vī fuiſſe in tentio eccle statutēs teiunīū ꝓ ꝫ ipe dire alīs magis piis neceſſarias cās ꝺ̄ hoc vide. ſ. Doze canonice. ſ. iij.

¶ Quid de curſoꝛibus. ꝛ. ꝙ curſo- 22
reo quoꝝ vſus eſt neceſſarius ꝺ̄ns vl ciuitatibus: ſi non pñt cū teiunio iter agere excuſantur. Secus cū modicuꝫ vadūt & gelcūt niſi indigerēt ex laboꝛ ꝓcēdēti: vel ēt in ꝓmo ꝺebentes magnum iteꝝ facere: tos ꝙ reficiāt ſcām pe. de pal. vīr excuſari nõ ſolū ſi ſine tali officio nõ pñt viuere: qꝝ tūc pauptas excuſaret: ſed ēt ſi aliter pñt viuere: ſꝫ non eque bñ: qꝝ aliud eſt de illis q̄ ad certā diem ſe locāt: qꝝ nõ ꝺebent ſe locare: niſi poſſint tunc teiunare: ſi habent alīs vñ viuāt. aliꝰ eſt de iſto q̄ locat ſe ad totū āuꝫ: & ad totale ſeruitiūꝫ ſi excipet ꝙ nolet teiunare i ꝺie teiunij: nūq̄ inueniret q̄ eū reciperet.

¶ Quid de vxoꝛibus: an ꝓpter ꝓhi- 23
bitiões maritoꝝ ꝺebeāt ꝺimittere teiunia. ꝛ. ſm pan. ſup ꝛica eo ti. ꝙ teiunia volūtaꝛia non ꝺebent explere ſine lnia maritoꝝ. xxxij. q. v. noluit. & c. manifeſtum. ſed ad teiunia neceſſaria ꝺicta p ecclīā obligāt. nec excuſat mariꝝ ꝓhibitio. qꝝ magis obediēdū ē ꝺeo & vicario ſuo: q̄m marit⁹ iuſte ꝓpicitꝺ⁹. xi. q. iij. c. mulier⁹: niſi ortret ſcēs dalū iter ipās & maritos: tūc enī ſalt cū lnia ſacerꝺoꝛ poterūt teiunīū omittere: qꝝ no. ꝓ hoc facit: qꝝ ꝓceptū poſitiuū ecclie nõ obligat qñ cū ſcādalo. vt in. c. ij. ꝺe no. ope. nūm. ꝺe hoc vt ꝺicti ē. ſ. Adulteriū. ſcādalū aūt ꝺ̄ oriri. ſi ꝓp hoc vīr ꝓcēderet ad fcā. puta ad verbera vel ꝓuocaret ad blaſſemāꝺuꝫ ꝺeū & ſāctos & hmōi. ꝙ ſcire poſſꝫ ex retro actis eī⁹ facī: tūc enī ē in ſilibus caſib⁹ pōt ſalua ꝓcia ꝺeū teiunia omittere: & obedire marito.

¶ Utꝝ nõ teiunãs vna ꝺie teneat⁹: 24
alia ꝺie teiunare. ꝛ. panor. in. c. ſi. ꝺ. ob ſer. & ꝙ nõ tenet. qꝝ in. c. ij. & ſi. nõ ſim

ponit frag ēt ietunīū. vt alia die ietu-
nij. nec huic obstat. c. p tuas. ō voto vbi
hēt de quodda q vouit intrare religio-
ne. j. duos mēses. ꝛ nō itrauit. ꝛ ī pa-
pa mādat q ls fit elapsus termin⁹ duo
rū mēsiū q exequat votū. Et ex ī dcō
pa. ibi infert q votū restrictū ad certū
die obligat ad duo. sicut ille q obligat
se certo die dare. x. alicui. si die statuto
ñ dederit tū obligat⁹ remanebit. Facit
c. cū dilect. de do. ꝛ ptu. ꝛ. l. cel⁹. ff. de
arbi. ℌ. l. vbi iussus dare. x. j. kalendas
septēb⁹: dō duo hꝺe pcepta. vnū dan
di. x. ꝛ aliū. j. kalēdas. Sz ista ñ obstāt
nec pa. ꝛ sibi ℌtius hic. ꝛ in. d. c. i. vbi
diffuse ponit motiua. p vtraq; pte ꝛ cō
cludit q ñ valēs ietūare vno die ñ tñr
ietunare alio die. Sicut nō valēs dicē
officium vno die nō tenēt reassumere
alio die fm. Inno. quāli sit seruit⁹ cu
iusq; diēi ꝛ ex tpe varieī. Et hec opt. ē
tenēda. ēt i illo q ñ ē cā rōnabili omīt
sit ietunare: vel dicere officiū vt dica-
mus q in dictis casibus vouēs nō sit
obligatus nisi ad vnū pceptū. l. ad ie-
tunādū tali die. vel ad dicēdū offm te
li die. ꝛ pro hoc facit ꝓmetudo pēsio-
rum q transgresso⁹ ꝺ ꝓdictoꝝ non
ſponunt pnias vt reassumāt. nec ob. d.
e. p tuas. q ꝺ nō fateoꝝ q in casu illo il
le vouēs tenebāt ad duo pcepta. l. ad
intrandū religionē. ꝛ ad intrādū. j. duos
mēses. alꝫ votū fuisset delusoriū. idem
dic de vouēte: vel se obligante dare ali
quid ecclie vel altari q obligatur ad
duo pcepta. ꝛ sic ñ ob. d. l. celsus. ꝛ sic
g ista rōnionē pcordātiura ꝛ doctores
q videtur ℌtius. ꝛ de hac mā vide. ō. ho
re canonice. ℌ. vij. ꝛ. ix.

35 ¶ Utz ietunia possint reddmi. ℌ. fm
Inn. ꝛ pauo. ō. ℌrica. e. ti. q in ietunii-
s idictis p ecclesiā nō pōt aliqs dispē
sare extra papā: nisi cā sit in debente le
unare. ex cā. n. potest ēpūs dispensare
ꝛ talia ietunia ī aliud bonū ꝓpēsāt⁹ ꝛ
cā satis sufficiens ē debilitas ꝓsone si
sine ꝓuentat ex defectu nature: sine ex
ercitio exteriori. exēplū i agrimesso
ribus ꝛ alijs artificib⁹: qꝛ ex diutino
ꝛ lōgo labore debilitant⁹ ista q ꝓmode
ietunū tolerare ñ pñt: licita est in istis
ꝓmutatio ar. lxxxij. d. c. pzesbyter i fi.
Nō ī stelligas: q ge ꝓpria auctorita
te possit sibi hoc ietunū ꝓmutare. ar. i
c. i. de vo. vñ. gl. i. d. c. ꝓsbyter ꝺz restrī
gi ad casū illi⁹ capli. nā ibi redēptio te
nūj ꝓmittit auctoritate illi⁹ cōsortis. vñ
nō ꝺz, trahi ad alia tenūa. ꝛ multo de
cipit illa gl. ℌ idē tz ibi archi. i tenūs
ſo ad q ge se obligauit ex voto pt cpe
dispēsare ēt sine cā existēte in vouēte ꝛ
dōmō illō in qō sit ꝓmutatio sit melꝫ
idest deo accept⁹. vt i. d. c. i. ꝛ ℌ vī pri
ma fi ste mirabile: vt magis stringat
ietunū indicta ꝑ ecclīaz q̄ ietunū ex
voto. ꝛ rō ꝑt ē qꝛ ꝓmū fuit ab initio
necessariū: nec ē obuiaū. pcepto supio
ris sine cā. fm ꝺo a ꝓncipio fuit volū
tariū ꝛ appetsaltꝫ de volūtate ꝺel: cui
acgritur obligatio. q vult ꝓmutationē
fieri in melius. Ietunia aī q̄ i pnia im
ponūtur redimi. pñt auctoritate superi
oris: vel ēt equalis cōsortis'. de hoc
vide. ō. ꝓfessū. ℌ. y. xi.

¶ Utz sup solutione ietunij sit peten⁹ 36
da dispēsatio. ℌ. fz. ſſſ. q̄ aut ꝑtat ot
b⁹ vicinioꝝ ē sufficiētē pp q̄s solnē.
sit ietunū. ꝛ tūc nō ꝺz petē dispēsatiō.
Si ēt ꝓtat ifirmo de sufficiētia cāe: ꝛ
alys nō tūc ſi timeī. ꝓbabilr scādalu
alioꝝ petēꝺz lnias. alꝫ nō. Si aūt ſi du
bitat ille q solnē vult ietunū. an cā sit
sufficiēns tūc petē ꝺz dispēsationē ab
epō ſi haberī ꝑt: vl saltē a ꝓpo sacer-
dote hec. ſſſ. vel saltē a ꝓpo ꝓfessore.
ꝛ cā sufficiēs ad dispēsandū ℌ Do. ē
infirmitas nature ꝛ debilitas: cibo⁹ ca
ritia: paupertas: pegritia: labor. ꝛ ꝓ
tractō nimia mēse. vt in seruientibus
mēsis nobilū ꝛ huiusmodi.

¶ An ēt religiosi. seu clerici teneāt ie 37
iunia sua inchoare a gnāgesima. Dic
fm dir. q ſi gnāgesima. ſi q̄ragesi-
ma ē eis indicē da ō. ꝓse. ꝺ. iij. a. sacer
dotib⁹. nec ob. c. statutum⁹. ē. c. se. dist.
iij. q. loquīt de ſpāli ietunio cliconꝫ
quod ipſis suadetur: ſz nō ꝓcipitur
Idē Jo. ꝛ Archi.

28 ¶ Si festū nativitatis occurrit vi. feria, licitū ē comedere carnes exceptis pfestis z vouētib⁹. extra eo.c.ſi. exquo ſequit: q̄ pp excellentiā diei derrahit ab ſtinētie z maceratiōi carnis. z ſic videtur q̄ in die festo nō ſolū ſpūal⁹ hoies gaudere debēt ſz ēt cū honestate pñt ali qnā delectatiōez capē. z tene menti di ctū ter. facit. n. vt ceſſante lactātia poſſint hoies licite vti veſtib⁹ magis pretioſis in veneratiōnez feſti.

29 ¶ An aūt ſit licitū comedere carnes in ſabbato dic ꝫ doc. z pa. i. c. ij. extra eo. q̄ attēdit ꝫ ꝙuetudo regiōis. z ad c. ſabbato. de ꝙſe. di. iij. dic q̄ loqtur ꝺ ꝙſilio: ſicut caueē de die mercurij. idez dici pōt de. c. q̄ dies. de ꝙſe. di. v. z vid de hoc gl. i. c. de eſu. de ꝙſe. di. iij. z i ea dē gl. hꝛ q̄ illud q̄ ibi dr̄ de eſu carniū. q̄ dies vigilie ſcipit cene termino dicit q̄ illō eſt ꝙfiliū. z ſm dir. i. iij. dic q̄ dies quo ad eſū carniūteſt a media nocte. ſ. p̄cedēte vigilā vſq; ad aliā mediā noctez ſequētem. z hoc teneas.

30 ¶ An āt illi q cōſueuerunt comedere carnes in ptib⁹ ſuis die ſabbati vel hu iuſmōi peccent comedendo i aliꝭ ptibus vbi hoc nō eſt ꝙſuetū. Hꝛ ꝫ dir. q̄ ſic. d. c. q̄: dies. z. xij. di. illa a ꝗo ſenſu. Sed illi q ſūt de patria. vbi nō conſueuerāt comedere ſi veniāt ad locuꝫ vbi ꝙſuetū eſt ad habitaū. itelligē tota liter: nō peccāt niſi alias voto vel abſtinentia regulari ad abſtinendū ſp̄aliter ſint aſtricti extra eo. c. ſi.

31 ¶ Quid ſiga volūt in vigilia alicuius ſancti. Utputa Laurentij nō comedere panez. Poſtea vel ante vouit die venerisꝫ vel ſabbati nō comedere niſi panem. z aquā. z accidit q̄ vigilia venit illa die. ad q̄s votū teneat ſen ieiunuz vel an ad vtrūq; Diſtingue ſm dir. q̄ aut in vouendo. Scdo non recolit de ꝗio z ſi recoluiſſet excepiſſet tūc tñ tenetur ad ꝫmuz ar. ff. de ac. z obli. li obligatiōd. la. ꝝ. Aut recolit. ſz ſi excepit. z tūc diſtinguit vtrū poſſit ad ſm pere. Et tūc ad vtrūq; tenē ar. de ſpō. cōmiſſū z extra. eo. c. ſi. q̄ que ſine cō

ditione vouentur ſine cōditione ſoluā tur aut nō poteſt vtrūq; adimplere. z tūc tenet ad primum z nō ad. Scōm extra de voto. c. ſi. q̄ ad ipoſſibile non potuit obligari. z in hoc caſu licitū eēt cōmutare aliquod iſtoꝝ p ꝙm. z ex p̄cedenti. q. ſoluit alia. q. Quidā vouit ſi comedere carnes i die mercurij nunq̄ poſſit comedere ferculū. vel brodiū in quo cocte ſūt. Carnes. dic q̄ ſi i vouendo recoluit de ferculo z brodio. z tūc aut itendebat ſe obligare. z tūc tenetur nō comedere. ſi aūt nō itēdebat ſe obligare z tūc pōt comedere. ſi aūt q̄ vouit de p̄dictis nō cogitabat tunc diſtiguēdū q̄ iſte q vouit z ſi recoluit aut excepiſſet ſi cogitaſſet. aut nō ſi excepiſſet. tūc nō tēr. ſi aūt nō excepiſſet tūc tēr nō comedere p̄dicta. ad hoc facit fingr. c. quēadmōd. de iureiur. vbi iuramentū nō fertur ad nō veriſimiliter cogitata. Idez dic de voto.

¶ An āt i dieb⁹ ieiunij liceat comede 32
re ſagimen. ſ. lardum. Hꝛ. Pa. i. c. ꝙſulit de iudeis ꝫ glo. ſaꝛ. xxxiij. q. ij. admonere. z. c. p. ꝙpoſuiſti. lxxxij. di. dicit q̄ licitū eſt comedere ſagim illis dieb⁹: q bus licitū eſt comedere oua ſz tūc ſi li citū eſt vti carnib⁹. q̄z q̄ſi mutādo formā videat rei ſubā imutata.

In ignorantia. vtz quilibet teneat ſcire articulos fidei z p̄cepta legis. vide ꝺ. fides ſinguli tñ tenent ſcire ea q̄ eoꝝ ſtatum z officiū ſpectant.

¶ Utz ignorātia excuſet a pcō. Hꝛ. ſm. Ul. dupler ē ignorātia. Quedā ē iuris vi ſi neſcit furtū eē pcm̄. Quedā eſt facti: vt ſi neſcit hāc rez quā accepit eſſe alienā ſz putat ſuā: ignorātia aūt iuris aut eſt oio iuuincibilis z inuolūtaria z dr̄ inuincibilis que ſtudio ſuperari nō pōt. vt q̄. ſ. aliquis ſine ſua culpa ſcire nō pōt: ſicut i ſtantib⁹ vel amentib⁹ a natiuitate: z tunc excuſat a toto z eodez mō ſi aliqs de aliquo caſu dubitans ꝙſulit peritos. a qb⁹ tñ aliter hz buit ꝫ ꝓbitas ſe haberet: excuſatur pp talez ignorātiā niz in ſe fecit qđ potuit Si vero in hāc inuincibilez ignorantiā

incidit culpa sua: tunc ant hoc fuit per opus licitū. vt si per vigilias & abstinē tiam deuenit ad amentiā: & tunc excusatur a toto: etiam si fernoris excessus penā venialē fuerit. Aut fuit p opus illicitū. & tūc ꝑm opinionē verioꝛes cētū excusatur a toto si nullū habuit vsū ratiōnis. Quo vero ad ea sine quib⁹ non est salue. nulla ignorātia est inuincibilis simpliciter & omnino: q; si nō inuincret hoīes a quo doceret. vnde to docere ret eū: nisi staret per ipm. Si ꝑo ignorantia turis sit vincibilis & volūtaria tūc si sint affectata: in nullo excusat immo est ꝑdle pena. Si vero nō sint affectata. sed solū q; neglexit addiscere excusat a tanto: sz nō a toto: Si ꝑo sit ignorātia facti hoc pōt esse dupliciter. Vaz vel ignorātia est cā agendi: ita q; si ret illā circūstantiā: que trahit in pena nō faceret & se fecisse doleret. & hec excusat a toto si tñ debita diligētia ꝓmissa fuerit. Que si ꝓmissa nō fuit excusat solū a tanto. vel ignoratia est comitās actū. s. q; etiā si sciret circūstātiā pecca ret nihilomin⁹ faceret. & hec nō excusat

2 ¶ Ignorātia crassa & supina dr ꝑ metaphoꝛam hoīs crassi & supini. qui nō videt etiaz ea que cozā eo sunt: sicut q publica & manifesta se dicit ignorare: cui nō facile creditur de postu. p:e.c.i.

3 ¶ Et vt plene habeatur noticia huius materie sunt aliq; notāda. Primo q; q; daz est ignorantia turis nālis & diuini & ignorātia in istis nō excusat. & ꝓ hoc pz quid dicendū de puellis que se tangunt impudice. nec cōfitentur de ꝓdictis. postmodū asserentes nescisse esse peccata. Sed dico. vt dictū est q; talis ignorantia non excusat. & ideo si p longa tempora steterunt in hmōi tenētur reiterare confessionem: ꝑsertim si habebāt facti memoria. Sed si facti memoriam non haberent: & tamen diligētiam aī fecerunt: vt ad memoriam reducerent. ita peccata. & postea ꝓfitent q; meminerant: volēt & hiis sic exc⁹santur. vt nō teneātur iterare cōfessiōē. Idez dicēdū in similibus.

¶ Quedā ꝺo ē ignorātia turis posita 4
ui. & hec est duplex. sicut duplex est ius positiuus. s. ꝑmuersale & cōe. & q; dā ꝺo regulariter ignorātia nō excusat vt est glo. singularis in c. vt animaꝝ de ꝓsti. li. vt. vbi ex illo tex. elicit q; ignorantia excusat a ꝓsi ꝺo. ꝓ latis ꝓ statuta quo rūcūq; ordinariozū. sec⁹ē de statutis ge neralib⁹. canonū vel legiꝫque ab ōib⁹ scīri & custodiri ꝺbīt. Quedā ꝺo est positiuū ꝑticulare seu municipale. & q; ad hoc vt dictū est regulariter ignorā tea excusat. nisi sit ignorātia crassa vel supina q; vocari ꝑt lata culpa.

¶ Et que sit lata culpa vide Bar. in l. 5
q; ꝺ nertia. ff. depo. vbi pōit. q; nq; species culpe. Pria est latissima. que est dolus bus & manifestus. Scda vocat latiozē que est dolus ꝑumptus. tres lata lenissima. Et q; sit dare culpam latissimaz & latioz. c. Bar. reducit in practicā. Quidā scholaris accepit famulū. & ꝑ eo accepit exp:omissoꝛē qui ꝓmisit recipere scholari omne dānū quod ei cōtinget culpa famuli. demū famulus se cū furtum queritur vtz exp:omissoꝛ teneatur. Et videtur q; nō. pz cōem modū loquendi glosarū. naz aliud est culpa. aliud dolus de quo dolo nō fuit hic ꝓmissuz. In ꝓmo est ꝑtas. s. q; exp:o missoꝛ tenebitur q; dolus est culpa latissima vt etiā pz ex diffinitiōe culpe latissime quā Bar. diffinitiōe dicit. q; cū ista latissima culpa nō sit aliud. q; dolus manifestus. diffinitiōem ei⁹ habemus sicut de dolo. Dolus aūt est machinatio ad decipiēdū fallēdūq; alterz adhibita mālesse. & additur manifeste ad ꝺrīaz doli ꝑumpti q; culpa latioz Culpa aūt latioz est machinatio ad decipiēdū. fallendūq; alterū: adhibita ꝑsumptiue. & hoc ad ꝺrīaz doli manifesti. sed Bar. arguit cōtra. Nam cū dolus confistat ex aīo. nō pōt ꝑbari. Sz idicitur ꝓsumitur. vt. C. de dolo. l. dolū Omnis ergo dolus est ꝓsumpt⁹. nullus mālesse. & q; ꝺaz sunt indicia manifesta & illa ꝑbata indicunt dolū manifestū. vt. d. l. dolū. Quedā sunt in

dicia nō manifesta ꝛu ꝓsumptiōes
nō ita manifesta nec sic volum con-
cludāt. ꝛ ista de necessitate nō inducūt
dolū. Sed ꝓsumptiue. Et dria est inter
dolū verū ꝛ ꝓsumptum. Nam primo
differūt. qz minor a vero dolo nō excusa
tur a dolo ꝓsumpto. Sic. Item a vero
dolo nulla est excusatio. a ꝓsumpto sic
Jtez qz in causis criminibus requirūtur
probationes. Luce meridiana clariores
vt. l. sciant. C. de proba. ꝓsumptus ꝑ do
lus nō sufficit qz nō dz quis ex ꝓsum
ptionibus vnari. misi hoc exprmeretur
forte ex aliqua cā. vt. C. de adul. l. siqui
adulterij. ꝛ in auc. figo et. lata culpa ē
deuatio in circūspecta ab ea diligēta
quā cōiter hūt hoies q sunt eiusdē p.
fessionis. ꝛ dr circumspecta ad driam
dolī veri ꝛ ꝓsumpti hoc est ad driam
culpe latissime ꝛ lattoris. Que veritū
ex aio manifeste ꝛ ꝓsumptiue. ꝛ ex
hoc pz quid dicendū an lata culpa sit
dolus saltez ꝓsumpt⁹ ꝛ cōcludit bar.
q non. q. diffinitiones dolī veri ꝛ ꝓ
sumpti ꝛ late culpe sunt distincte ergo
ꝛ diffinita ertā distincta ꝛ disperata ꝛ
sic vnuz nō ꝑdicabit de alio. Jtez hoc
patet ex alia diffinitione late culpe que
ponit in. l. late. de ꝛ. fig. vbi sic diffūn
tur q lata culpa est nō intelligere qō
omnes intelligūt ꝛ si sic ergo lata cul
pa venit ex ignorantia ergo necessario
sequit q lata culpa non est fraus ꝑsū
pta seu dolus ꝓsumptus q ꝓuenit ex
aio. Tertia ratio scdm Bar. nullū simi
le est idem. Et allegat ꝑhm ad hoc sed
lata culpa equiparat dolo ꝑsumpto.
Ergo nō est dolus ꝓsumptus.

6 ¶ Jn aute hoc verus sit q lata culpa
equipereatur dolo. Blo. i. l. in actiōibus
ff. de in lit. iur. facit regulā. q. regulariter
lata culpa equatur dolo fallit Ubi
pena corporaliter afflictiua esset impo-
nenda. Jtez Bar. i. d. l. actiōib⁹ dicit q
vbi requirit verus dolus nūq lata cul
pa equipatur dolo. Idē vult Bal. in. l.
figo. ff. de iur. om. iu. vbi dicit q qñ de
licta circūscribit q dolū nō sufficit cul
pa. Secꝰ i his vbi vult culpa puniēda

¶ Sed dices tu qñ statutuz vel lex re- 7
quirit dolū. Ex. Panor. in. c. cognoscen
tes. de cōsti. q aliqñ lex vel statutū req
rit dolū expresse aliqñ tacite Dr requi
rere dolo expresse. qñ ꝙba Statuti hoc
important. vt in. c. libuis suadente dia
cono. xvij. q. iij. Nota verba. suadente
diacono. ecce. Dolus expssus. tacite ve
ro. lex requirit dolū qñ punit actū qui
fit in persona alterius exꝑtū dicit sta-
tutum siquis ꝓcurit clericuz vel aliuꝫ
puniatur pena tali. naz iniuria nō po-
terit esse sine dolo. Jdez est dicendū in
casibus in quib⁹ lata culpa nō equipa
ratur dolo. i. qñ pena corporaliter ē af
flictiua. vt dictum est Si vero sumus
extra casus predictos tūc ignorans. la
ta culpa punitur. sicut si dolose fecisset
qz regulariter lata culpa equiparat do
lo hec. Pa. sibi dici posset q lex requi-
reret dolus ellas expressum qñ in lege
poneret hoc verbū ꝓsumāt. vt in cle.
religiosi de ꝓbatl. Et ibi Zab. dicit q il
lud ꝙbū ꝓsumūt. dolū ē temeritate si-
gnificat. Idē de hoc ꝙbo. ꝑpe temeri
tat⁹ audacia. ꝛ hmōi vt i cle. i. ō sepul.

¶ Et per predicta patet so. ad alias. q. 8
quotidianā. an quis possit incidere in
sententias excōmunicatiōis sine dolo.
Et patet so. ex ꝓdictis q sic vt patet in
d. c. vt alias. Tlā ibi regulariter ignoꝛā
tia excusat nisi Sit supina vel crassa q̄
est lata culpa. cum ergo lata culpa ꝑm
Bar. nō sit dolus verus nec ꝓsūptus
ergo ꝛc. ꝛ bar. in. d. l. quod nerua. dicit
q huius opiniones est ꝑe.

¶ Sed queriūr de alia. q. notabili. an 9
ignorare iura cōia sit late culpe. Bar.
in. d. l. qō nerua ꝛ Pa. in. c. confidera
tus. de ele. dicit q sic. vbi ergo ius re
quireret dolus expresse. Vel tacite pos-
set dici sine preiudicio ꝑtatis q talis
ignorās nō incideret in penā legis.

Additio. Sed ad plenioꝛem ꝛ 10
claraz noticiaz habē
dam circa ignorantiam. Juris posiū
us decreui ꝑ quasdam conclusiones ꝛ
quedaz correlaria materiam istaz per
stringere. qz materia quotidiana ē Ut

mentes timoratoꝝ decetero habeat in
tuenꝫ sequatur. sic ergo ista.

11 ¶ Prima cõclusio sit ista ignorantia
que est sine omni culpa euitat omnes
penam legis z sic. euitat excõicatiões
hãc cõclusionez tz. Pa. in. c. cognoscen
tes. de cõsti. z dicit hec pbari p ter. cla
rũ. in. c. cum in tua. qui ma. accu. pos.
Pro hoc facit. d. c. cognoscẽtes. in pn.
ibi rex quẽ culpa caret in dãnũ voca
ri nõ puenit. Et ex hac cõclusiõe ũertur
qꝫ ille nõ oꝝ esse sine oꝝ culpa qui facit
actũ a lege nãli vel diuina dãnatũ: cui
annexa est pena excõicatiõis. hoc pz p
gl. in. c. a nobis. el. i. de sen. ex. q̃ dicit qꝫ
tales nõ excusantur. lz dicant se igno
rasse penam. qz ipsi cũ rex illicitũ z p
hibitũ faciãt statim sunt in culpa z po
tuerũt ꝛrere de hoc. Nec tãẽ tz Sco.
in. xiij. di. vi. vbi dicit qꝫ qñ sup aliquo
qõ est ex iure diuino illicitũ additur pe
na canonica vt illud amplius euitetur
nõ necessariũ ad hoc vt incurratur illa
pena canonica. scia iuris canonici. sed
sufficit qꝫ teneat scire p̃ceptũ diuinũ: z
si illud trãsgrediat incurrit penã cano
nicã ẽt si nesciat a iure canonico penã
inflictã. Doc. n. mõ peuties clericũ faci
at p̃ceptũ diuinuz z si nesciret excõi
cationẽ latã canone sup tali facto: tñ
incurreret eã. Et occidẽs hoiez si nesci
ret canonẽ puniendes homicidã pena
irregularitatis. esset tñ irregularis. Et
cadẽ est rõ i oĩb' istis: qz tal' dat opaz
rei illicite. de qua re dz scire qꝫ sit illici
ta. z si nesciat. nullo mõ dz istã exequi
quouisqꝫ ꝙsulat pitos p q̃s possit scire
illã ee illicitã. Nec Sco.

12 ¶ Secũda cõclusio. Sententiis p statu
ta ordinatoꝝ quoruũcũqꝫ nõ ligãt igno
rantes nisi ignorãtia fuerit erassa vt su
pra. Nec cõclusio pbatur p. c. vt aiaꝫ
de ẽsti. lib. vi. Sed dubiũ nõ modicũ
est nũqd tales ignorantes si incidãt in fa
ctũ dãnatũ incurrãt excõicatiões. Glo.
in. d. c. a nobis. Et respectu statutoꝝ or
dinatoꝝ tz qꝫ sic: cũ scire debebat fa
ctũ esse dãnatũ z. sic licite nõ põt alle
gare ignorãtiã. Idẽ tenẽt Bar. z legi
ste in. l. cunctos populus. C. de sum. trĩ.
Sed respectu talis statutoꝝ ordinario
rum. glo. in. d. c. vt animaꝝ. tz Ioãnes.
Quid enĩz qꝫ sint tale statutum punitat
factũ als dãnatum sine nõ. ignorantes
non ligãtur nisi ignorãtia fuerit crassa
vel supina. Et vt ibi tex. pro eo. Nam
statutũ ibi excõicabat cõmittentes fur
tuz. z tñ nõ ligat ignorãtes ꝯ factũ
sit dãnatũ. Et hec opio magis cõsona
textui vt tenenda. Et ex hac cõclusiõe
sequitur alia cõclusio a cõtrario sensu.

¶ Tertia cõclusio. Si statutum vel cõ 13
stitutio generalis pape includit factuz
dãnatũ tunc ignorantes regulariter nõ
excusantur. Hec conclusio pbatur per
d. c. vt aiaꝫ. a. Vno sensu. z hoc tz Jo.
an. in glo. ibi in ver. statuta dicens: de
generalibus ergo statutis canonuz vel
legum nõ loquitur que ab oĩbus scirĩ
z custoditi dñt. Quidã tñ circa hanc
materiam complectendo factuz dãna
tum vel non distinguunt qꝫ illud quod
committitur vel omittitur ꝓpter quod
excõicatio infligitur non est ꝓhibitũ
lege diuina: sed solũ a iure positiuo vel
per statutum. z tunc talis ignorans nõ
ligatur pena excõicationes qz ad eaz in
currendam requiritur dolus vernus vel
presumptus. Et dicunt qꝫ Jo. an. in. c.
quãte. de sen. excõ. est huius opi. Item
allegant Inno. qui vt idem tenere. Ali
legãt et bar. in. l. quicũqꝫ. C. de ser. fugi.
vbi dicit qꝫ vbicũqꝫ loquimur de pe
na capitali vel corporali sub intelligitur
dolus: ergo a fortiori subintelligit de
excõicatione que punit animam. Aut
tã quod committitur vel omittitur
ꝓpter quod excõicatio infligitur est
contra legem diuinam. z cõmittẽs scit
forte contra legem diuinam: lz ignoret
esse ꝓhibitum per ius cõe: vel p de
cretales. vel statuta quecũqꝫ. z in hoc
est diuersitas inter doc. Nam glo. in.
d. c. a nobis. z Bar. videntur tenere qꝫ
ligatur qz est in dolo. facẽdo rez quaz
scit esse ꝓhibitã. Cõtrariũ tz Io. an. in
d. c. vt aiarũ. Sed isti nituntur cõcor
dare istas opiniones hoc modo Quia

ent loquimur de excõicationibus que
infliguntur a iure cõi. aut per extrauagantes vel statuta quecũq; super facto
damnato que cõiter in diocesibus pu-
blicantur z sciuntur. vt est illa de non
Byendo in gradu phibito.de non ver
berando clericum z similibus. z sic li-
gatur:q; est lata culpa ignorare qõ ho
mines sue cõditionis sciũt cuj ergo ta
lis non sit extra culpam ignorantie fic
nõ euitabit penam z sic intellige glo.
z Bar.tenentes q; ligantur. Aut log-
mur de excõicationib⁹ iuris cõis z ce
tera super facto dãnto que cõiter nõ
publicantur in diocesibus nec sciũtur
z sic cum ignorans sit extra omnẽ cul
pam ignorantie.nõ ligabitur pena ex
cõicationis z sic intellige Jo.an. Ra-
tio est fm eos.q; quantitas pene dꝫ p
portionari quantitati culpe ꝫ talis pec
cans solũ offendit leges diuinas ꝫ quã
scit se facere.non autem offendit ꝑdito
rem canonis.cum ipsum canonẽ igno
ret z sine omni culpa. ergo solum de
bet puniri pena legis diuine quã pu
niricum nõ pena excõicatiõis que non
ligat nisi rõne contẽptus regulariter.
vt in.c.certum.z.c.nemo eporũ.xi.q.
iij. Jtez ad hoc facit.c.si vero. cl.ij. de
sen.excõ.vbi habetur q; penitens cleri
cum.si ignorabat eũ esse clericũ non li
gatur snia excõicationis.hec ibi. Et in
sdima isti volunt q; siue ꝓstitutio puni
at factum dãnatũ sine nõ:q; nullo mõ
do ligatur snia excõicatiõis nisi sit in
lata culpa.que est dolus ꝓsumptus ꝑ
eos. Allg etiã ad corroborationes ꝑdi-
ctor; dicũt q; pro eor; opi.vf tex.in.d.
c.vt aliarum.vbi dr q; sententijo p sta-
tuta quorũcũq; ordinarior; non liga-
tur ignorãter nisi ignorãtia fuerit cras
sa vel supina. Modo cũ dictus ter lo-
quitur gñaliter z indistincte de statu-
tis:intelligemus gñaliter:tam de statu
tis includẽtibus factũ dãnatus qꝫ non
dãnatum. Et cũ appellatiõe ordinario
rum etiã veniat papa.habetur inten-
tum ꝙ q; nullis ꝓstitutionib⁹:siue ge
neralibus siue sinodalibus ineludentib⁹
factũ dãnatum.vel non includentibus
ligabuntur ignorãtes: nisi ignorantia
erit crassa z supina:que fm eos est la
ta culpa z dolus ꝓsumptus:ergo ec.
Dico hoc falsũ scilicet q; appellatiõe
ordinariorũ ꝓprehẽdatur papa. Nam
appellatione ordinariorũ solum veni-
unt illi qui hñt iurisdictionẽ limitatã
in aliquo territorio vel ꝓuincia vel lo-
co:nõ generalẽ in toto orbe.vt in.c. or
dinarij.de offi.ordi.li.vi. Doc etiam te
net gl.in.d.c.vt aiarũ.z glo.in.cũ ab
ecclia; de offi.ordi.ad quam se refert
gl.allegata in.d.c.vt aiar;. Sed quo
ad distinctionẽ ꝓpositã dico ꝓmo nul
lo iure ꝓbatur:q; ergo de scripturis nõ
hꝫ auctoritate eadẽ facilitate ꝓtẽnitur
qua ꝓbatur ꝑcipue quo ad scõm mẽ-
brũ. Secõ dico illã distinctionẽ eẽ cõ
tra.d.c.vt aiar;.qũ vt supra dcm est lo
quitur indistincte tam de statutis iclu
dẽtib⁹ factũ dãnatũ qꝫ nõ dãnatũ. Et
vt dixi loqtur de statutis ordinariorũ
ergo a ꝓto sensu. Secus erit in statutis
canonũ vel legũ que ab oĩb⁹ sciri z cu
stodiri dñt.vt vult gl. singularis in.d.
c.vt aiar; in ver.statuta. Alis.n.si papa
voluisset ignorãtes si ligari snia excõ-
icatiõis inflicta p ius cõe vel statuta ge
neralia:sicut in statutis ordinariorũ pu
ta nisi ignorãtia crassa fuerit vel supi-
na fuisset supflua⁹ in dictis suis suffecis-
set enĩ dicere q; sententijo p statuta quo
rũcũq; nõ ligãtur ignorãtes.nisi ignora
ntia fuerit crassa vel supina: z posi-
tus fuisset min⁹ de attramento z min⁹
de carta:ꝫ cum magno misterio addi
dit ordinariorũ.vt sic excluderet snias
inflictas p statuta gñalia vel canones
generales ipsius papę que haberi dñt
in maiori z honore z reuerentia. Et cõ
maior pena debetur trãsgressoribꝫ sta
tutor; papalius qꝫ ordinariorũ. Et cõ-
uerso maior irreuerẽtia z inobedientia
regritur ad icurrẽdã penã statutor; or
dinariorũ velmunicipaliũ qꝫ in statu-
tis gñalib⁹. Et hoc voluit glo.i.d.c. vt
animar;.i.b. sententijo. z allegat ad hoc
j.h.ff.de decre.ab or.fa.vbi habetur q;

municipali statuto nō ligat ignoran-
ſz ſcīēs tm̄. Ad hoc optīe facit qđ no-
tat Ho.in.d.c.vt aſarp.in.iij. notabili
vbi dicit q ignorātia excusat quē pē
turis muntcipalis. Itē pdicta distinctio
quo ad ſcm membꝝ plene nō exacu
at difficultatē: z hoies ua reddūtur ꝙ-
pleri ſicut ꝑus. Nam ibi dī q aut loq-
mur de excōicatiōibꝰ zc. ſup facto dā-
nato. que cōiter in dioceſibꝰ publican
tur z ſic ligatur ꝑuentes: qz eſt lata cul
pa ignorare qđ hoies ſue cōditōis ſci
unt. Aut loqmur de excōicatōibus zc:
que cōiter nō publicātur zc. Pone. n.
q ſit aliqs homo. puta ſartor vel alius
artifex: qui vadit ad miſſam quotidie
in eccleſia pochiali vel cathedrali die
bus ferialibus: ſed vt poſſit vacare ar
ti ſue vadit ad primā miſſam que cō
ter celebratur in aurora. Diebus aūt ſe
ſtiuis vadit ad miſſaz eccleſiaz religio
ſozū ac etiā eiſdem diebus feſtiuis va
dit ad pdicatiōes ſi fit in ciuitate aliq
quis bonus z deuotus pdicator. Et in
ādragesima ſitr diebus feſtiuis vadit
ad pdicatiōes z ꝓfitetur bis vel ter in
anno. Et in ſūma facit qđ ceteri boni
homines artis z cōditionis ſue faciūt
Modo pone q in ciuitate vbi habi
tat iſte ſartor: publicātur aliqua ſtatu
ta includentia faciez dānatuz. Accidit
aūt q iſte bonus homo inſciendo dia
bolico vel aliter labatur in hmōi ſcīa
dānatū cui annexa eſt excōicatio q de
mhil ſciebat: qđ ſi ſciuiſſet nullo mō il
lud factum dānatum ꝑpetraſſet. Que
ritur ergo an ille ſit excōicatus. Et vno
capite ſm iſtos erit excōicatus: qz ſm
eos duo ſolum requiruntur ad incurren
dam excōicationem. ſ. q faciat factum
dānatum: z q dicta excōmunicatio pu
blicetur in dioceſibꝰ: eſt iſta duo ſunt
hic ergo iſte erit excōicatꝰ. Et alio ca
pite ſm iſtos iſte nō videtur ligari: qz
eſt extra omnez culpam ignorātie. z ta
lis peccās ſolū offendit legem diuinaz
nō autez offendit cōditoriz canonis cū
ipſū canonem ignorez. Quid dicemus
de homine iſto an ſit excōicatus vel ne

Perplexi ſumus ex diſtinctiōe ꝓcedēn
ti. Sed dicamus nos iuxta noſtrā ter
tiaz ꝓpoſitionē vna cū Bar. z tota ſcho
la. legiſtaz. z glo. in d.c.a nobis. z ſe
quacibus. z glo. in d.c. vt aſarū. in. ꝑ.
ſtatuta. z ꝓncipe theologoz. Scoto.
q talis ex cōicatus: qz eſt in culpa. ex
quo facit actum dānatū z cogitare de
bebat q ſone talī facto ꝓcurare eſſe an
nexa excōicatiōnec talis pōt dici ꝑba
biliter ignorare talem ſniam: cū ſit nō
ſolum in leuiſſima culpa: ſed etiam le
ui: qz nō ſolū diligentiſſimꝰ ſed etiā di
ligens potuiſſet cogitare z ꝓcauere.
Probabilis enim ignorantia excludit
omnem culpam. nō ſolum lataz ſed et
leuiſſimā: quod non eſt in in caſu nſo
Reſtat nūc reſpōdere ad motiua facta
Et ꝓmo ad Jo. an. dico q eius dictuz
nō obſtat. Allegat enim tres ter. ſcilz
duas leges in ar. ſcz. l. penul. ff. de adul.
z. l. i. ff. de ſicca. Modo dico q illi ter.
nihil faciūt ad ꝓpoſitū. Primo. n. lex
penul. loquitur de pena corporali inſti
genda. z ideo nō miꝝ ſi ad illam inſti
gendā regratur dolus. Idem dic de. d:
l. i. z ideo bene ibi dicit ter. q nō ſuffi
cit lata culpa. Nos aūt loqmur de excō
catōe q̄ nō eſt mortalis. ſz medicinalis
vt dicetur in riſiōe ſequētis arg. Ille
gat et Jo. an. c. i. de ſen. ex. in ter. expreſ
ſum. z in hoc bene fatez q ad incurren
dam excōicatiōez ꝓpter manuū inie
ctionem in clericum regrat dolus. vt
ſ. dicatur. Idē dic ad Jnn. ſz ſm iſtos
Jnno. nō dicit ſic tenere. ſed dicunt q
Jnno. videtur hoc tenere: z tō de hoc
ſuo dicto nō eſt facienda vis. Ad Bar.
in. l. quicunq. dico q ipſemet Barto.
rñdet ad hoc obiectum in. l. publicor.
ff. de pub. iudi. vbi querit an excōmuni
catio ſit pena capitalis. z concludit q
nō ꝓ text. i. c. nō medicinalis. de ſen. ex.
li. vi. vbi illa pena excōicatiōis dī medi
cinalis ſi mortalis. z ideo dī medicina
lis. qz illa pena nō ſponit ꝑpetuo: ſz vt
a delicto ceſſat z emēdet. Sīle dicerē
ſi ꝑ ſtatutū ciuitatis exbānit⁹ a. c. libris
ē. poſſit offendi ſpuniz erit eni pena ca

ptalis. Lette nō. q̄ iponit vt delictū purget z emēdet solucndo penā. z sic erit pena medicinalis: nō mortalis ḥ Bar. q̄ sūt valde notāda. Sed aliud ꝙ obijcit ꝙ ēstitas pene dz ꝓportionari culpe ꝛc. rel̄ndet Sco. vt supra dictū est. Et ponit optimū exemplū de hoc .s.o occidēte hoiem q̄ nesciēs canonē puniente homicidā pena irregularitatis: cōcludit tñ ꝙ talis est irregularis. z sic sedm Sco. iste nō solum offēdit legem diuinā contra quam scit se facere. sed etiā offendit cōditorē canonis: licz ipsum canonē penitus ignoret: quo attentabat illicitū ex ire dei uino. Nec est necessarium ꝺm Sco. ad ḥ vt incurratur illa pena canonica: licentia iuris canonici. sed sufficit ꝙ teneatur scire ꝓceptū diuinum. z hoc dictum Sco. destruit distinctionē iuris supra posita ꝑcipue quo ad secūdum membrum. Ad aliud q̄ dicit ꝙ nemo ligat̄ sententia excōicatiōis: nisi ꝓpter cōtemptū vt in. d.c. nemo episcopor. z.c. cetez dico ꝙ illa capitula loquūtur de excōicatione ab hoīe. ad .c. si vero. q̄ apparenter videtur facere ꝓ eis: rel̄ndetur ꝙ hoc ideo est q̄. d.c. siquis inadente. iuncto. d.c. si vero. regrit dolū expresse: z lō non mirūtur ignorantes nō ligantur. ḥ talis ꝓhibitio includat factū dānatum. z hoc expresse volunt. pano. i. d.c. cognoscentes. Et ideo in hac tertia pclusiōe additū ē ḥ ꝙ regularit. Sic ḡ ſ̄ierat.

14 ¶ Quarta pclusio. vbi cōstitutio vel lex generalis seu puincialis. vel sinodalis: vel huiusmodi requirit dolum expresse vel tacite: tunc ignorantes excusantur: ḥ talis ꝓhibitio includat factū dānatum. hec conclusio patet ex cōclusione immediate p̄cedēti p. d.c. sigs suadente iunct. d.c. si vero. Idem dic in aliis cōstitutionib⁹ requirentib⁹ dolū expresse vel tacite. In aliis aūt fac regulam: vt dictum est supra in tertia conclusione. Et etiā tenet pano. in. d.c.cognoscentes. vbi dicit ꝙ si statutum requirat dolū expresse vel tacite: ḥ talis fuerit ignorata culpa. nō tñ includit ḥ talis licet ꝓ modo culpe aliter sit puniēdus Ad hoc facit qđ notat Imol. i. cle. cos de cōsan. z alii. ꝙ cū ille tex. loquat nō simpliciter dicēdo. Sigs ẋerit. ḥ dicit. Si go sciēter ẋerit: ꝙ nō. cōprehēdit casus ignorātie: et si caderet in latas culpā. Unde. n. hoc regrere dolū: dicēdo sigs sciēter ꝛc. ḥ gl. ibi innat. ꝙ et in cōstitutiōe puniēte sciēter actū faciēte cōprehēdit et ignoranter faciens. si sit ignorātia iuris vel facti nō ꝓhibiti.

¶ Quinta cōclusio: si statutū vel con ḥ statuto pape etiā generalis nō includit factum dānatum: tūc ꝓbabiliter ignorantes excusant. hec cōclusio patet ex ꝑdictis: maxie ex ꝓxia cōclusione. Nam talis ignorantia sine omni culpa. ergo erit sine oī pena legis. Et si obijcitur de regula. ignorantia. de regu. iur. lib. vi. vbi habetur ꝙ ignorantia facti z non iuris excusat. Item de gl. supra allegata. in. d.c. vt animarum. vbi dicit ꝙ ignorantia generalium statutoꝝ vel legum non excusat ꝛc. Dici potest ꝙ predicta iura z similia intelliguntur in foro contentioso z ꝓsumptiue qr ius ꝓsumit tales cē excōicatos. sic intellige notata supra. Absoluto. i. §. ꝛcy. Tamen iura in dubio admittunt ꝓbationē ignorantie. vt in. d.c. cū tua Quō aūt admittat ꝓbatio. vide i.c. lex .§. r. z. ri. z ex ꝑdictis conclusiōibus patebit veritas multorum dubiorum.

¶ Primo. qd de exigētib⁹ quintuz. ḥ vt sunt gabellarij in domino ill. d. duc eis Hedioland z alibi an sint excōicati ti tales ignorāt excōicationē. ℟. ꝑ ex prima cōclusiōe z quinta. nā exquo sciī alias nōē dānatū dico de exigētibus a secularib⁹. secus si a religiosis vel a clericis: si tales o ino ignorabant excōicationē. nō ligant. secus si sciuissent. nūc aūt ꝑ Inno. papam quartū ꝙ quoddā breue qđ ſcinit. Supplicarit nobis ꝛc. ꝓcessit ꝓfato duci quaten⁹ ꝓ suos officiales sine metu excōicationis vel alterius censure possit exigere gntū vsqz ad duos ānos. sequuturo⁹:

vel quouiꝫ debita facta p̃o guerra. Ferrarie sint soluta. Et tale dꝛeuit factū fuit quarto Aprilis. 1483.

17 ¶ Sexto: qd ō i ſtrātib⁹ mōasteriꝭ monialiū. Nā p multos diocesanos fulminat sñia excōicatiōis ꝟ itrātes ꝛc. itez ē excōicatio papalis ꝟ itrātes monasteria monialiū ſcē Clare ⁊ p̃dicatoꝝ gd iuris. Et. p̃s ex p̃dictis. Nā si loquimur de excōicatiōibus fact⁹ p̃ statuta ordinariorū: dico ignorātes nō ligariēt si itrarēt corrupta itētiōe. Nec ꝓclusio p̃s ex dict⁹ in ſcda ꝓclusiōe. Hoc dico nisi ignorātia cēt crassa vel supina. Sec⁹ ſ̄ si ibi caderet culpa ignorantie leuis vel leuissime: qō ē valde notandū: ⁊ pauci adnerūt. Si aūt logmur de excōicatiōe lata a papa ⁊ generali vt de itrātib⁹ monasteria ſcē clare ⁊ p̃dicatoꝝ: tūc distinguet qꝫ aut intrant corrupta itentiōe ⁊ ſūt excōicati: qꝫ facilit factū aliās dānatū. Hoc p̃bat p̃ pmā ꝓclusionē ⁊ tertiā. Nā talis ignorātia nō ē sine culpa ſ̄ nō excusat. Si aūt logmur de itrātib⁹ bōa itētiōe tūc tale nō ſūt excōicati p̃ pmās ⁊ qntā cōclusionē. Hoc idē tꝫ pet. de pal. ⁊ Ar. flo. habetur. ſ. excōmunicatiōe. xxvi.

18 ¶ Tertio: qd de excōicatiōe pau. ſ. cūdi i extrauagāti q̄ incipit. Ambitiose vbi excōicantur alienantes res ecclesiasticas: siue factēres pactū p̃ qꝺ ipoꝝ dominiū trāsferat: ac oēs p̃edentes: hypothecātes: infeudātes ⁊ vel in emphiteosim p̃cedētes: aut locantes nisi in casibus a iure exp̃ssis: exceptis fructib⁹ ⁊ bōis que fuādo seruari nō p̃sit. Itē excōicantur qui taliter aliena ta recipiūt. Querit an p̃dicta ignozantes ꝛc. incurrāt excōicationē. Dic qꝫ p̃ babiliter ignozātes nō ligātur: hoc p̃s p̃ qntā ꝓclusionē. qz talia ñ ſūt dānata lege diuina nec naturali. Et qz sibi nō reseruat absolutionē. id eo ordinarius absoluere potest.

19 ¶ Quarto: qd de deserentib⁹ postes vel merces. vel alia nō p̃hibita ēt tpe guerre ad terras infideliū ignozātib⁹ excōicationez. Dici pōt qꝫ p̃babiliter ignozātes nō ligant. Hoc p̃s p̃ qntā cōclusionē. qz talia ñ ſūt dānata lege diuina nec naturali.

¶ Quinto qd de deserentib⁹ p̃hibitis: puta ferrū: arma: et quos ⁊ lignamia i gnozantibus ꝛc. an sint excōicati. dic per quintā conclusionem qꝫ non: qz talia licet sint p̃hibita ex. lege positiua: nō tamē sunt p̃hibita ex lege diuina vel naturali: de quibus intendim⁹ ergo per quintā ꝓclusionē taliter ignorantes non erunt excōicati.

¶ Sexto. quid de simoniacis. Sunt enim multe extrauagātes que excōicāt simōiacos. Vō quis cōmīsit simoniā ignozans ibi esse excōicationē annexā an sit excōicatus. Dici potest qꝫ quedā sunt simoniaca qz p̃hibita iure positiuo: ⁊ in his ignozans p̃babiliter ſi ligatur. ⁊ hoc per quintā cōclusionez. Quedā vo sunt simoniaca ⁊ p̃hibita iure diuino: ⁊ in talibus ignozans nō excusatur. ⁊ hoc per tertiā conclusionem. de hoc habes in opere. in. c. Si monita. i. circa p̃incipium.

¶ Septimo qd de his q facīunt vio lentiā dānabilē in monasteriis fratrū minoꝝ: qui sint excōicati excōicatione papali p̃ quandā extrauagantē ⁊ an talia facientes ignozantes ꝛc. excusent. Dic per tertiā cōclusionē qꝫ sunt excōicati ex quo facīunt actū a lege diuina damnatum. Item per p̃imam conclusionem: qꝫ talis ignozantia non est. sine culpa.

¶ Sic ergo cōclusiue p̃stringēdo hanc materiā. dico qꝫ aut loquimur de ignozantia circa statuta ordinariorū. ⁊ tunc generaliter ignozantes excusat. ēt si factū esset dānatū nisi ignorantia esset crassa vel supina. Si vero logmur de statutis papē: si talia statuta includunt factum damnatū ꝛc. tūc ignozantia regulariter nō excusat. Si vero talia statuta nō includūt factū dānatū. tūc p̃babiliter ignozantes excusat. Dici i ſcdo mēbro regulariter p̃opter quartā ꝓclusionē. Nā vbi ꝓstitutio ēt generalis requireret volā exp̃ſſe

vel tacite. tñe ignorãtes excusant. Iz talis cõstitutio includat factũ dãnatũ. ꝛ nota p̃dicta q̃ singularia ꝛ nullibi inueniens ita bñ ꝛ clare decisa: nec gl̃z de cetero errare poterit. Finis.

I Legitimus. Illegitime nati multipliciter dñr. Nã alius dicitur mãcer qui ꝓprie natus ẽ de scorto. Alius spurius vel notus. g de adultera. Et p̃z gl. Rai. spurius dr nat⁹ ex cõcubina ꝓ spuretitia incontinentie. Not⁹ vero natus de adultera: vf. n. filius eẽ de mrimonio cũ nõ sit. Sicut ꝛ notas febres dicim⁹ que vere quartane ꝛ hmõi videntur ꝛ nõ sunt. Sz veritas est q̃ ō adulterio nat⁹ dr ẽt spurius. vt in. c. tã ta. g fi. sint legi. Alius nãlis g de soluto ꝛ soluta. ꝛ tales oẽs ꝓhibent ordinari: q; p antiquã legẽ mãceres ꝓhiberi sunt intrare tẽplũ dei vsq; in decimaz generatiõẽ. deutero. xxiij. ca. de elec. innotuit. ex̃ qui fi. sint legi. ꝓ vene rabilẽ. Causa aũt ꝓhibitõis triplex ẽ .i. dignitas clericalis que hmõi vilitaꝫ cõferri nõ dz extra ve ex. ꝓe. inter dilectos. Itẽ detestatio paterni criis. extra de hr. vergẽtis. Itẽ q; tales filij solent esse imitatores ꝑnt sceleris. vl. q. .i. siquis cũ mlitib⁹. In secularib⁹ tñ dignitatib⁹ tales nõ semp ꝓhibent. ff. de decu. l. spurij ꝛ .l. generaliter. §. spurios. In quo. §. dr q̃ si ille illegitim⁹ habeat ꝓpositorẽ legitime natũ: ei ꝓferetur in officio dignitatis.

1 ¶ Quid si illegitime nati ꝑ ignorãtiaz ꝓmoti fuerint. gz. Fm Host. hoc casu fm oẽs ꝓbabilis ignorantia excusat. Si ergo nihil scit excusatus est. Sec⁹ ergo qñ hoc ad eius notitiã puenerit.

2 ¶ Sed nũquid filius debeat credere verbis matris cuius filius sit. Vide. ō. Adulterium. §. ij.

3 ¶ Pone. tinus tenebat duas vxores in domo sua vnã affidauit ꝛ cognouit ꝛ cũ alia ꝛit in facie ecclesie que hoc ignouit ꝛ impregnauit querit q̃s suc cedet. gz. vtrec. vbi. ō. Fm Host. q̃ vtriusq; ꝓles succedet tñ to tanq̃ legitimaq̃ ꝓbat sic ꝓña ẽ sua cũ qua ꝓl⁹ contraxit clandestine. Iz⁹ coram testibus q̃ quos ꝓbat ꝓtũ mrimonii. nec aliq̃ impedimentũ erat inter eos: quo casu ꝓles succedit. d. c. ꝓ tuas. ꝛ. c. se. Sed vero ignorans fuit. in facie ecclesie desponsata. Et sic ꝓles succedit ꝛ veritas opinioni cedit extra q fi. sint legi. ex tenore. Quod mirabile videt hec dicere. Quibusdaz tñ vf q̃ in dicto casu primus filius prime vxoris succedet ꝛ non sc⁹: licet sc⁹a vxor ꝛerit publice in facie ecclesie ꝛ nõ ꝓma: q; sufficit q̃ cõtraxerit i ꝓsentia duorum testiũ. Et sit tale matrimoniũ erit mrimonii nõ solum quo ad deum sed etiam quo ad ecclesiam. Sed difficultas est maxima: figs contraheret matrimoniũ cum vna clandestine solus cum sola exqua haberet filiũ ꝛ cuz alia ꝛheret publice in facie ecclesie. ex qua ẽt habe ret filiũ: go eos diceret legitimus. gz. Den. de gan. i suis quolibetis⁹ dicit q̃ edicta ecclesie penalia sunt cõtra illos maxime qui faciunt cõtra edicta ecclesie vt ꝛa⁹ obseruentur. Et maxime ad illa custodiẽda que nouit ecclesia: de quibus hz iudica. Unde cũ ecclesia ponit edictum penale q̃ nullus illegitimus ad curaz aliaz accedat. hoc est i odiũ copule extra matrimoniũ ab ecclesia non approbate: pp quod illi qui sunt genitti ex matrimonio non approbato p ecclesiaz. ꝛfficunq; sit ratũ coraz deo. ꝓtra eos est edictũ precedẽs ꝛ non z illos. qui sunt ex matrimonio approbato per ecclesiam quãcunq; non sit ratum coram deo. Quare dicenduz est: quod si ille primus ex .ltio matrimonio coram deo. non tñ approbato p ecclesiaz: suscipiat curam aliaz contra interdictum ecclesie suscepit ꝛ est irregularis. aliter non. hec Den.

¶ Quid si aliq; ꝛerũt clandestine ꝛ 4
postea matrimoniũ approbat ab ecclesia. ꝛ post probat ipedimentũ. ꝛ sepaꝛ mrimoniũ. nũqd filij sint legitimi. gz. glo. in. c. q̃s nobis q fi. sint le. dicit q̃ aut. nullũ ipedimentũ ꝓbat ꝓtra mrimoniũ. ꝛ oẽs indũbitãe sũt legitimi.

c hoc oēs sequunt. vt dicit pan. sbi. c vñ hoc phari l.c.ij. de cla. despō. nam approbatio retrotrahit c pinde ē ac si a principio fuisset ecclie. Sed. fuisset mrimoniū Petri. Aut impedimento phat postmodū mrimoniū. c tūc sm gl. geniti post approbationē fūt legitimi. si ante approbationē non. Jo. an. tz indistincte q oēs ltimāt. tz postmodū mrimoniū. separet detecto ipedimēto. Adhuc tq mrimoniū oia pcedētia purgat. vt. c. tāta q si. sint le. c B plz ff. d. an. Sz Jo. cal. tz opi. gl. q2 ad B vt mrimoniū sequēs ltfet filios pcedētes. tz q potuerit eē tpe pceptionis qs nō ē i casu nro. obstāte ipedimēto pan. sō dicit aliqñ tenuisse opinionē Jo. a. Sz nūc tz opi. gl. p. c. si. §. figa de clan. despon. vbi. dr i q ples suscepta de clā. lestino matrimonio prōtus est illegitia. secto ipedimēto. c hāc opinē putat Hostē. Idē ho. c directoria.

5 ¶ Quidā i facie eccliē cū quadā Prīt facta solēni denūciatiōe. vtroq. vel altero ignorāte parētelā. seu ipedimētū post cū accusarent de parētella. perēptorie citati venire noluerūt. tādē excōicant pseuerātes in excōicatiōe tres filios suscepērūt deinde eis recōciliat. c parētella. pbata celebratū ē diuoriū inter ipsos. queraī an filij nati tēpore excōicationis sint legiti. &. tz dicit. c. bar. bri. c tenent. q filij oēs nati vel nēcepti añ sniaz sint legitimi. c. cū inter. qui si. sint le. si in facie ecclesie Petri fuerūt solēni denūciatiōe pmissa. c ambo vel alter eop bonā fidē habuit tempore contractus.

6 ¶ Quid si filijs sacerdotū quos suscepērūt de legitima vroze. ad sacrū ordinē. &. sm Nat. tales de iure cōi pmoueri pōt ad oēs ordines. c dignitates. ni si illa eccliā vbi pres eop immediate fuerūt. plati sūt canonici. vbi non pūt cōcari vel pmoueri. Hoc itelligē ad easdē dignitates. c pbēdas. quas pres eop tenuerūt. Ad alias at. ēt i eadē ecclia poterūt cancōcari. c pmoueri. ēt vi utrīq eop pfīb. c in eadē ecclesia in officio suo manētib. extra de si. pzel. ad h. c. ad extirpādas. c. c. ad abolēdā. Idē post. Ber. c got. c addit got. no. q cū pf hūt plonatū vel vicariaz ppetuā i aliq ecclia. filij imediate ipz vel ipaz hre nō pt. d. c. ad extirpādas. c. c. qñ. eo. tl. Jtē si pf habuit plonatū filij nō pt hēre vicariā. nec eouerso. c. michael. c. c. cōstitutus. de si. pf. Istud cōuerso itellige q si pf hūt vicariā ppetuā. filij imediate plonatuz habere nō pōt. d. c. cōstituens. c rō ē quia ppetuus vicarius curā hz eccliē. cuius vicarius existit. extra de offi. vi. ex pte. q si filij dispensatiue succedat patri. sīstius bū poterit postea succedere pri vt potuit hoc. q2 i hoc nō succedit patri imediate. Sed secus si pr hūisset ipsaz eccliā solū de facto. s. primus sīq2 tūc secundus nō poterit succedere.

¶ Sed nūqd hec phibitio extendatur ad nepotes. &. Ber. in. d. c. ad extirpandas dicunt q extēdit ad nepotes. de iure in hereditate succedentes. vt sint nepotes p rectā lineā descendentes ar. instit. de here. qua. §. sui. Secus autem in collateralib. in quibus successio nō hz locū. nō tū sm host. q vt uente patre nepos imediate pōt poni in ecclesia quā alius tenuit. patre vero mortuo nō pōt rō ē q2 in pcio casu. cessat ratio phibitionis. s. successionis. q2 si iure successionis hēreturnon nepos sed pater succederet auo. in secūdo vo casu nepos tāq primus admitteret.

¶ Et ex predictis querit de. q. vtili. c quottidiana. an appellatione nepotis veniat filius fratris. &. pano. in. c. nō sine de arbi. dicit ec illo tex. q appellatiōe nepotis venit filius fratris. c soror is. c hoc ec eōi vsu loquēdi. c sic capitur in. c. vnico. qui mo. fem. amit. coll. r. vbi tex. exponit nepotis. idest filios fratris. pprie tamē dicit nepos ex filio vel filia pereat. vt i. l. iurisconsulti. §. at nepos. ff. de gra. c Catholicon. nepos dr a nascor. ris. Idco dr nepos. i. nat post filiū. c sic ergo bene dr q ex pcio significato vocabuli appellatiōe

7

8

nepotis: venit natus ex filio vel filia. Et de hac materia vide Joā. an. in. c. cū dameta. & elec. in. vi. vbi voluit q̄ lz in materia odiosa appellatōe nepotis si vēlat filij frīs mero iure ilpectus: tñ pp cōem vsū loquēdi ꝓpehēdit talis nepos. Ētiāmcōcz materia sit odiosa. z hoc dicit plz Pa. ēpūz Fede. de se. in fine. Filius tenuerit frīm. nā i oi dispositione ētiāmcūcz odiosa z restrigibili. debem⁹ facē iterptationē ꝟz cōem vsū loquendi vt no. glo. in. c. nōnulli de rescrip. Et doc. in. c. olim. de ꝟb. sig. z bar. in. l. omnes populi. ff. de iust. z iure. vide ēt Pan. de hoc i ꝓhemio decre. q̄ concludit q̄ vsus loquēdi ꝓfert ꝓpriā significato vocabuli. vt in. l. labeo. ff. de sup. le. ēt i mātricta. hoc etiaz voluit Bar. in. l. nō dubiū. C. de legi. vbi notabile dicit statuta intelligēda ꝟz cōez vsū loquēdi. z dicit Butri. hoc ꝓcede re ēt si statutū dicteret statuta vbere i telligi pnt facēt. Sec⁹ dicit in legibus ꝑdi a iure ꝓhis: q̄ tūc ꝟz eū ꝟba nō regulāt ab vsu loquēdit is a ꝓprietate vocabuli. hoc itelligit verum. d. Ant. nisi esset vsus loci cōdite legis. q̄ tunc debēt itelligi ꝟba ꝟz cōez vsū loquendi. Secus aūt vbi lex. ꝓhēderet multa loca: vbi nō ē talis vsus loquēdi: q̄ tūc ꝟba itelligūt ꝓprie. z ñ regulāt ab vsu loquēdi. Itē addit aliud notabile q̄ si statutū dicteret statuta vbere itelligi nullo extrīsec⁹ addito vel sīb itelle cto: q̄ tūc debēt itelligi si ꝟz vsum loquēdi: q̄ ille itellect⁹ ē extrīsec⁹: sed ꝟz ꝓpriū significatū vocabuli. Idē tenet Pa. in. c. p tuas. ꝟ pba. vbi dicit q̄ in dispositiōe statuaria cōis vsus loquendi ꝓfert ꝓprio significato vocabuli.

¶ Quid figo sit nat⁹ ꝟ dānato. cotra z postea pf ducat mꝛez i vxorē: nūqd ille ꝟ iure cōi pōt tāq̄ legitim⁹ pmoneri. ff. si pf ponit illā i legitimā vxorē hēre tpe exceptōis: q̄ nullū impedimētū erat: z postea duxit eā i vxorem legitimā⁹ ē filⁱ ates genit⁹ p sequens mātrimoniū. z ita, succederet i hereditate tanq̄ legitim⁹: z. ad oēs actus legitimos admittet. Secus si pp aliq̄s impedimētū nō poterat cē matrimonium inter eos tpe exceptionis.

¶ Quid si ꝓbyter filiā genefit ex vxore tūc cū q̄ ꝟrit dū erat laic⁹ vel i minoꝛib⁹: nūqd filⁱ⁹ erit legitim⁹. Bar. ho. distinguit q̄ si iulta vel ignoꝛāte vxore fuit pmotus tūc tal erit legitim⁹ sanok plio. Si ꝟo ea ꝓsciēte: tūc talis non erit legitim⁹. xxxvi. di. Blati. z sic ꝟz hāc di. ꝟcorda opi. ray. z gof. q̄ vīr frīs. Idē dic si ea sciēte. z nō ꝟdicente arg. liij. di. si duas sciēte. z ō talis de iure nō poterit ꝓmoueri. vide ēt gl. singulare in. c. mīstri. lxxvi. dist. q̄ dicit q̄ si vir post suā ordinatione cognoscat vxorem: cū q̄ votū emisit. ꝓmittit incestū. z filij erunt legitimi.

¶ Quis pōt dispēsaꝛ. cū illegitimo. II ꝟ. epūs pōt dispensare ēpūz ad ordines mioꝛes. z būficia sine cura. aliter non nec ad dignitates: seu personatus: nisi papa. extra ꝟ si. ꝓbyt. ie. g. li. vi. vbi ēt ꝟz q̄ si ꝑ papā fuerit cū tali dispēsatū vt possit beneficia curata obtinere: in telligitur solū de vno.

¶ Quid si papa dispēsatōes obtinuit. II z postea ipetrauit q̄ duo aut plura beneficia cū cura possit hꝛe. tacuit ēt pāsū defectū. dic q̄ nō vz hec scīa grā. c. si ite cū q̄ de si. ꝓbyt. li. vi.

¶ Que ē dispēsatio circa illegitimos ꝟz Bic ꝟz Ray. si tales itrat mōasteriū vel iure cōi. pōt ꝓmoueri ad oēs ordines lvi. di. ꝟ. i. extra de si. ꝑ. c. i. Religiosi enī ingressus tollit irregularitatē: sicut ēt ignoratia dānē. xix. q. viti. nō liceat. ad ꝓlationē tñ nō pōt ꝓmoueri absq̄ dispēsatōne papę. d. c. i. z pe. ꝟ. pal. i. iiij. dicit q̄ illegitim⁹ ēt ingressus religionem. curā animarū: iure ordinario si ne p electiōez: sine per ꝓmissionez habere nō pōt. z no. gl. i. c. ij. de apostat. q̄ ingressus religionis tollit omnē irregularitatē q̄ surgit ex ꝓprio delicto. Ita q̄ sine dispensatione pōt ad ordines ꝓmoueri: ꝟz si ad dignitates. illaz vero q̄ surgit nō ex ꝓprio delicto nō tollit. Pano. ubi dicit q̄ de hoc ñ

poteſt dari certa regula: q̄ in quibuſ-
dā caſibus tollit: i quibuſdam non. ⁊
⁊ credit q̄ tñ i iure exp̄ſſio caſib⁹. del
laſ irregularitas p̄ ingreſſū religionis
ſi ꝓfeſſus manēt i ſeculo. nec ad ordines
nec ad p̄latura p̄ſt sbsq; diſpēſatōe p̄
mouerī. Sz circa eos q̄ntū adhibebitur
diſpenſatio magna: vz vt ordinēt ⁊ in
ſtituāt in eccleſijs aliꝫs a p̄ria. Dico
ſi ſunt filij ſbpteri. alr ꝓfeſſus gbuſcūq;
eccl̄ijs. arg. extra ō ſi. p̄ſcl. p̄tuū. maior
vt ēt i paterna aliquo tñ medio. extra
de ſi. p̄ſ. ex trāſmiſſa maxia: vt i p̄ſna.
nullo medio. extra ō ſi. p̄ſcl. ex tua.

14 ¶ Quid ſi cum filio illegitime nato
diſpēſetur Quo ad ordines ⁊ eccleſia
ſticum bñficium. ℟. ſi ab eꝓ facta⁹ ē
diſpenſatio. nō exrēdit niſi ad eos q̄ ꝓ
vt dcm̄ eſt. ſi ꝓfo a papa poterit ꝓmo-
ueri ad parochialē eccl̄iam ſi ad ꝓſo-
natū vel rectoriā. ad q̄s p electiōnē p
cedi oportuit extra ō ꝑbē. c. ſi.

25 ¶ Queriē an papa poſſit litiare quo
ad tpalia ⁊ ſucceſſiōes. ℟. Pan. i. c. p
venerabilē. g. ſi. ſint le. recolligēdo ſū-
marie dicta doc. dicit q̄ aut q̄rit de le
gittimatōe ficta p papā: aut p ipatorē
ſeu hñtē ab eo ꝓtātē. prio cān: ſi vult
legitimaſ in p̄timonio eccl̄ie. libere ꝓt
vt i. d. c. p venerabilē. Sz in terris alie
nis: aut ībeſt maria ⁊ ardua cauſa: ⁊
⁊ credit q̄ poſſit. Iz legitimād⁹ cogno
ſcat a dñō. mouet ꝑ tex. i. d. c. per
venerabilē i ver. rōlb⁹ nā ſi ille auctori
tates veteris ⁊ nouiteſtamēti ñ pclu-
derēt i actu legitimatōis fruſtra papa
eas adduxiſſet. Finge ergo q̄ ex legitima
tione filij alicui⁹ p̄ncipis ſeḡt fidei ma
gna dilatatō. nā tē ob cās vel ſiles: pa
pa. poterit exercere iuriſdictionez tpa
lē vt ibi. ⁊ in. c. p humani. ō homi. li.
vi. aut ceſſat ardnitas cāe. ⁊ ſi vult le-
gitimaſ ſi recognoſcētē ſuplorē ſeu eius
filios: ⁊ pōt. aut vult legitimare ſcogno
ſcētē ſuplorē: ⁊ pōt: niſi ſuplo: cōſen
tiat: niſi velit litiare i ſpūalib⁹. vt extra
de ſi. p̄ſ. c. i. ⁊. g. li. vi. vel niſi velit inci
pere a radice mr̄imony. vt i. c. tanta. g
ſi. ſint le. ⁊ in. c. q: circa. ō ꝓſan. ⁊ alī.
in ipato: tē dicēdū q̄ iclplēdo a radice
mr̄imony nō ꝓt litiare: q: nō pōt ipſe
diſponere ſup mr̄imonio vt i. c. nūq̄ de
or. cog. aut ꝑ ꝓtū vult litiare: ⁊ tāc in
ſpūalib⁹ nō ꝓt. tpalib⁹ ꝓo ꝓt i terris
ſibi ſubiectis. mediate: vel imediate:
imo de iure ipſe ſolus pōt i toto impe
rio vñ reges ⁊ alij p̄ncipes q recogno
ſcūt ipatorē i dñm ō iure nō p̄ſt litia
re. q: legitimatio ſicut ⁊ fame reſtitu
tio ⁊ ſiſia refuata vī ſcli p̄ncipi. ſecus
ñ eſſent p̄ncipes vel ciuitates nō reco
gnoſcētes, ſopiorē. nā iſti hñt tātā ptā
tem: q̄tā hz ipator i imperio ſuo. Ad
hoc. d. cep venerabile. i. ℟. in ſup. ⁊ fa
cit gl. ibi i. ℟. recognoſcat. Exq̄ habes
q̄ rex francie ō iure ū ē exēptus a ro
mano iperio. Iz inno. dicat q̄ de iure
ſubeſt pape: ⁊ nō impio. ho. ꝓo tz pri
mū q̄ oēs p̄ncipes ſeculares debēt re
cognoſcē impatorē i dñz. vt i. c. adria
nus. lxvij. diſt. ⁊ ex hoc dicit q̄ reges
ſpanie. anglie: ⁊ francie: tenēt de iure
obedire ipatori. Iz ō facto nō obedīāt
nūḡ aute peccēt ñ obediēdo ⁊ nūḡ
poterunt p̄ſcribere ꝓ impiū. relpectu
p̄ſcriptōis ſentit q̄ nō: niſi p̄ſcripſit
ſent paſſiue. Idcſt noīe romane eccl̄ie
Reſpectu peccati dicit q̄ forte excuſan
tur a peccato: iterim vñ ipato: nō exi
gīt ab eis obedīētiaz ſicut in ſimili no
ta: i decimis. ⁊ cū hoc di. 10 tráſit i. d.
c. p venerabilē. Jo. an. Sz. d. an. dicit
poſſe defendi q̄ iſti p̄ſcripſerūt ꝓ ipſi
um. nam plures poſſunt cē ipatores:
quēadmodū q̄ñ plures eligūtur in di
ſcordia. Et de qlcūdine vteriꝫ mini-
ſtrat. vt notat gl. in cle. romani. ō iure
iuran. ⁊ Pano. putat q̄ iſti p̄ncipes
poſſunt p̄ſcribere intra iperū i eoꝝ
regnis. ad hoc facit q̄ no. Jo. an. i. c.
cū eꝓ de offi. or. li. vi. vbi dicit q̄ pre
latus inferio: eꝓ pōt p̄ſcribere intra
ēpalia i certa pte dioceſis. Sz q̄ p̄n
ceps poſſit p̄ſcribere: vt ſpe ñ ſit ſb tm
perio: nō vidēt hoc poſſibile i iure: q:
ſine poſſeſſione p̄ſcriptio non pcedit.
Sed q̄ nō pōt poſſidere ſeipſum. Et
ideo Iz papa vel alius potuiſſet p̄ſcri-

bere ꝫ ipatoꝛez tñ actiue nō ꝓcdit ꝓ
scriptio. aut vult legitima re i terris ec-
clesie. z tūc nō pōt. idez z fortius dicē
dū de hñte ab eo ptātem.

16 ¶ Et predictis pōt cozrelarie inferri
q papa q̄ ad terras eccle. pōt legitia-
rezta q̄ ad tpalia: q̄ q̄ ad spūalia. Quo
ꝫo ad terras iperȳ: pōt q̄ ad spūalia ꝫ
nō quo ad tpalia. vt ēt voluit Bart. in
auc. ex cōplexu. C. de ice. nup. z hoc ni
si ex maria z ardua cā. vt dicit Pan.
nā tūc ēt in terris iperȳ posset legitia-
re quo ad tpalia. Sedo inferi q̄ ipera
toꝛ vl ali⁹ ab eo hñs ptātez nō pōt ltia
re quo ad spūalia. z tō nec ad ozdines:
nec alia spūalia admittētur. vt ēt vult
Bar. vbi. s. Nec ēt erāt legitimi i dñio
illoꝝ q nō recognoscūt ipatoꝛē. Ētum
ad ea p que fieret alteri ꝓiudiciū. puta
ad successiones bonoꝝ ab intestato. vt
notatur in. d. c. p venerabilem.

17 ¶ Utꝛ ēt comites palatini hñtes ptā
tez legitimādi ab iperatoꝛe. possint le-
gitiare i ꝓiudicium agnatoꝝ do. an. i
d. c. p venerabilem. dicit q̄ nō nisi pf
z agnati cōsentiat q; hec ptās tāq; al-
teri ꝓe iudicialis. est restringenda. vt
l. i. §. siquis a ꝓncipe. ff. ne qd i lo. pu.
§ Pa. in. d. c. p venerabile dicit fore
ifoticēda hba ptātis collate z vbi sim
plicit ēet data ptās. credit q̄ possȝ legi
timare ēt in ꝓiudicio agnatoꝝ. quē-
admodū impatoꝝ. qz in hac legetima
tōe iura nō faciūt mentiones. nisi de
pfe: q; agnatis nō ꝓiudicatur. nisi re-
spectu spei. Sed posset dici q̄ qñ istis
comitibus simplr est concessa auctori
tas legitimādi: q̄ pōt legitimare ēt in
ꝓiudiciū agnatoꝝ. z hoc quo ad filios
naturales tm. Sec⁹ in spuriȳs z alijs
ex dānato coītu. nisi expresse ꝓcedat fa-
cit q̄ no. Jo. an. in addi. ad spe. in ti. q
fi. sint le. vbi dicit q̄ si spurius duplr.
s. ex pte vroꝛis z matre maritata im
petrat a papa vel ab iperatoꝛe rescri-
ptum legitimationis: q̄ non valet si
non expressit vtrunq;.

18 ¶ Quid si pater fecit legitimari filiū
nāles post testm an rūpat testm dic q̄
sic q; filius fictus rūperet. vt aut. siqua
mulier. C. de sa ss. ec. z arrogat⁹ rum
pit ad h facit insti. q mo. te. tutor. in ꝓ
cipio. hec Jac. de. bel.

¶ Dis premissis. quero de solēnitate
a ꝓhibenda in actu legitimatiōis. Dic
q̄ ꝓio ꝺz ēē ista istiatiōs reservari ꝓn
cipi: vtputaꝛ q̄ est ieestuosus vl icestuo
sus z aduleriⁿ simul alꝰ aūt legitima
tio eēt surreptitia. vt dicit ē. z regulr
dicendū q̄ oē tacitū: q̄ expsso ꝓcepo
nō ita de facili ꝓcessisset legitimatione
hz ipsaz viciare. ad hoc. c. postulasti de
rescriptis. z p hoc dico q̄ si hñs fratres
legitimos z nāles ipetrauit legitimatio-
nez. z nō fecit mentionez q̄ haberet le-
gitimos nō vz legitimatio q; principa
non solet legitimare. quād legitiman
dus hz fratres legitimos vel saltez nō
ita de facili. vt sentit Jo. an. i. addi. spe.
in ti. de suc. ab intē. Secūdo regritur
q̄ legitiandus ꝓsētiat. z hoc vult bar.
in. l. iuste. ff. de his qui sunt sui vel alie.
tur. vbi ꝓcludit p illaz legem q̄ pater
nō pōt legitimare filios bastardos: ipis
inuitis. idem dicit de nālibus natis ex
cōcubinis hoc vez dicit: nisi filī sit in
fans vt. l. iubemus. C. de eman. li. z est
rō ꝫ Ludo. ro. q; nō pōt liber homo
nolens alterius subijci ptāti.

Additio. Quid si imperator alt
quez legitimat sine tñ
ꝓiudicio filioꝝ. ltioꝝ q̄d importet ista
clausula. ꝫ Ludo. de beto. in addi. cō
filij. xxix. Jo. de anania incipiēs. In
xpi nomine. dicit q̄ in omnibus litte-
ris matime gratiosis ꝺz cautari malī
gna. z calida interptatio z sana eligē
da. vt in. c. ad audientiaz de decimis. z
in. c. relato. de cle. nō re. Sz si ita intel
ligeremus q̄ p hba ille legitimandus
excluderetur in totum a successiōe gra
tia legitimationis sibi facta: nihil aut pa
ruȝ ꝓdesset q̄ ēē nō ꝺz vt i. c. si papa
de ꝓsil. li. vi. imo. ista talis interpretatio
eēt ꝫ mētem z hba legitimantis z p
ducerent effectū ꝫ ium ꝫ oia iura mū
di. vt ꝑz in. l. legata iuncta de le. i. Pzete
rea q̄ tale ꝓiudicium non attendatur

virtute dicte clausule. dico expresse p-
bari p tex. dicta glo. ff. in. c. y. ff pac. li.
vi. z tu. c. cū tungat de tureitur. debet
ergo illa verba intelligi q equa lance
succedant:

Finis

21 ¶ Sed pōe q filius scit pfez ipetrare
sud legitimationē z nō pdicit. an hēatur
p silentiēte. fuit als magna qō. z cōiter
tenebat q nō qz i piudicialib⁹ tacitur-
nitas nō hētur p consensu. Sz ?rius
est verū. est singularis i. l. adoptionib⁹
ff. de adop. ité oz q pf cōsentiat. vt in
auc. g. mo. na. est. fut §. gīaliꝝ de agna
tis dubitat. vtrū debeāt vocari z silen-
tire. Pano. in. d. c. p venerabilē. recitat
laco. de bel. sentire q sic als nō valebit
in pludicio cor. Sed dicit cōiter tene
ri oppositū. vt to. an. vbi idez Bart. in
l. gall⁹. §. z qd si nō de li. z po. vñ pa-
nor. colligit q aut pf vixit z satis ē q
pf silentiat: adeo q ēt agnatis ab ista
to iste legitimatus succedet nā pnceps
q abstulit istis bastardis ius agnatōis
pōt eos restituere sine alterius iniuria
ad ius nature pmeuñ. vt. ff. d. §. gīaliꝝ.
Si vo pater est mortu⁹ tūc aut pf dis-
posuit. vt iste⁹ legitimaretur. z tūc nō
est necesse vocare agnatos. ar. i auc. ité
figs. C. de nāli. li. aut pf nihil disposuit
z tūc est opus vt vocētur agnati. qb⁹
hereditas paterna acquisita est. ar. l. i. z
ff. ff. de nata. re. Als si valeret, rescriptū
legtiatiōis seu saltē nō hret. regressus
ad bona pēna. hec vera: nisi pncepe ex
certa scientia velle legitiare agnatis si
vocatis vt notabiliter dicit bar. i. d. §.
z qd si tñ pōt eni pncepe ex certa scie
tia restituere i integrū cū pludicio alte
ri⁹. ad hoc facit qd no. in. l. fi. C. de sen.
passis. z. l. i cause. ff. de mino. Adde. p-
dicta qō no. panor. i. c. referente. g si.
finit le. q papa dispēsando sup mrimo
nio p pōnaz dispensat sup legtiatione
filoꝝ respectu hereditatis. z hoc itelli
ge de filijs postea genitis. qz vt dic idē
pa. in. c. tāta qui si. sint le. Si incestuo
sus ?hat mrimoniū p dispēsatione ec
clesie nō tñ filij sui genitī legitimātur:
nisi aliud dicatur in dispensatione.

¶ Utr⁹ is quē papa legitimat possit f⁹
eps promoueri. ?. Bof. z Dosti. dicunt
q nō: qz cū hec idulgentia sit odiosa ē
restringenda. extra de pban. q dilectio
z tō ad psonā⁹ z alias dignitates mi
nores epatu tñ ē extendenda. extra de
cest. pre. dilectus. idē Astesā.

¶ Nūqd aūt is quez papa legitimat 23
simpliciter. z in foro cōi itelligat legi
timatus quo ad dignitates. ?. Bof. q
nō. ?z Do. dicit q sic: qz talis est pin
de ac si ab initio fuisset ex legtio mri-
monio natus. hoc eni facit lex moriua-
d. c. tāta. multo fort⁹ lex viua. ff. de cō
stitu. prin. beneficiū. Sicut eni simplr. re
stituit⁹ ad oia restituitur. C. ō sen. pas. l.
i. sic simplr legtiat⁹ itelligi oz ad oia le-
tus extra ō pri. qz circa h astesā. li. viij.

¶ An aūt filij pbyteroꝝ possint sal 24
tez succedere matri. Bic. fm pan. in. d.
c. p venerabilē. de mente glo. q filij. p-
byteroꝝ vñr adulterint. z sic infertur
q matri succedere nō pōt: qz tales na
ti ex dānato coitu repelluntur ab hēdita
te pentī. vt in aut. ex oplexu. C. de in-
cest. nup. Idem dic de natis ex alijs cle
ricis cōstitutis i sacris: qō pcedit ēt si
sint nati ex vnica pcubina clici. vt no.
bar. in. l. i. si gener. ff. de his q vt indi. qz
pcubinat⁹ est specifice dānatus i clicis
vt extra de colpa. cle. p totum.

¶ ?z dubitari pōt qd de natis ex cōi 25
cis si cōstitutis i sacris būficiatis bar.
in. l. in pcubinatu. ff. de pcu. format. q.
in termis. Pone qdā clicus i miorib⁹
ordinib⁹ positus⁹ ret innit cōcubinā. z
ex ea hūit filios postea eā duxit i vxorē
an filij legtimaretur. z dicit q Ri. mal-
lē. disputauit hāc. q. z tenuit q nō legi
timentur. qz cōi⁹ pcubiarī⁹ i clicis est
totalr reprobat⁹ a lege. vt i aut. de scis
epis. §. clicos. vñ si pōt dici filij nāles
nec p pōs legtiantur p sequēs mrimōtī
to. an. pōit ista. q. i mercu. i figul sūi cul
pa. z facit mētōez de dcō R p. z deter-
minat ?rū p regulā q ex quocūqs coi
tu sint nati. dūmodo potuerit esse vxo
ris. si cōsensus affuisset legitimantur
per sequens matrimonium. Secus

ñ tñc nõ poterat eẽ vxor⁹ bar. aũt distinguitañ ille clericꝰ sit beneficiatus vl ne. Sz tñ is nihil facit ꝺ opi. to. com. q: dato qꝺ ille clericꝰ i minorib⁹ esset bficiatꝰ. nihilominus ñ ꝺ heret tenere mrimoniũ: ꝛ sic filij añ nati legit marent p. d. c. tãta. ꝛ p ꝺdictaꝫ regulã pz ꝺ ñ saracen⁹ habuit filiuꝫ ex xpiana ꝛ postea efficiat xpianus. ꝛ cũ illa ꝺ nõ pp ꝺ filꝰ legitimat: q: tpe natiuitat ñ poterat eẽ mrimoniũ. vt i. c. caue. xxvij. q. i. idẽ dicit Ub. in natis, ex coitu ecclesiastico q: is postmoduꝫ ꝺ efficiat ñ filij añ, genti legitimañ. q: tãc nõ poterat eẽ mrimoniũ: obstãte impedimẽto psanguinitatis vel affinitatis nisi aliꝰ dicat i dispẽsatiõe. Et sic patin. d. c. tãta. ꝛ cludit: q: vbi coit⁹ nõ poterat eẽ vxor⁹ obstãte impedimẽto perpetuo nõ remouibili sine dispẽsatiõe ecclie filꝫ ñ ltimañ p ꝓles mrimoniũ.

26 ¶ An aũt qꝫ possit petere se ꝓnũciari legitimũ. Inn. ꝛcludit q: nõ: nisi ad aliqꝰ effectũ vtputa: si agit de successiõe. ꝛ iputat sibi q: nõ ẽ legitim⁹. tãc põt petere ꝓnũciari se legitimũ vt i. c. i. q. ñ. sint le. vl ñ diffamat de illegitimitate. idẽ pa. in. c. cãm g ñ. sint le.

IMpedimentũ. i. cõlter. circa impedimẽta mrimonij. Prio agem⁹ de impedimẽto in genere. Scdo ꝺ impedimentis in spẽ. que in his versibus cõtinẽt. error cõditio. votuꝫ: cognatio crimẽ. Cultus disparitas. vis: ordo. ligamẽ. honestas. Si fio affinis: si forte coire neqbis. hec sociãda vetãt connubia iuncta retractãt eccle vetitũ. nec ñ tps feriatus impediunt fieri: permittunt facta teneri.

1 ¶ Que impediũt matrimoniũ iam ꝫ ctũ. ℟. xy. sunt que impediũt nõ soluꝫ matrimoniũ contrahendũ. sed etiã dirimunt cõtractũ. que cõtinent in tribus primis vsi. Et intelligas q: dirimunt ꝫctũ. si precesserunt matrimonium. Si aũt venit⁹ post matrimoniuꝫ rite factũ vt affinitas vel crimẽ ꝛ huiusmodi. nõ dirimunt p:ter vnũ. i. votum religiõis cũ effectu. qñ qs contracto mrimonio. ꝫ añ carnalẽ copulã ingredit religionẽ extra de couer. cõm. vep. ꝛ. c. ex pte. el. ij. ꝛ de spõ. cõmissũ. expectari tñ ꝺz vsq; ad pfessionẽ. naz ante dirimitur.

¶ Quid aũt ꝺicendũ siqs aliã mulierẽ cognouit carnaliter. ꝛ postea ꝺ hat cũ ea ꝑba ꝺ psenti. ꝫ post ꝺctũ matrimoniũ cã nõ cognouit carnaliter. nũquid poterit alter eoꝝ, intrare religiõꝫ. Ndũ ẽ pulchra. ꝛ de facto hꝫ dieb⁹ ac cidit. videri põt q: sic non obstãte tali copula p̃cedẽte. prio p. c. vep. ꝛ. c. ex publico. ꝛ. c. ex parte. ij. de cõuer. cõiu'. q: qdẽ capitula dñt, q: añ ꝓsumationem mrimony alte cõtigũ põt intrare religionẽ. ꝛ no. illud verbũ cõsummationẽ qꝫ i portat ꝛpletionẽ illꝰ ãt qꝫ cõplet aliqꝫ opꝰ vꝰ seq ꝛ ñ aficedeꝝ. Scdo i cãu ꝓdicto iste ñ icurrit bigamiã. ẽt do to q: tal mlier fuisset ꝓsumab alio viro cognita. ꝺ q: vide. ℟. bigamia vbi tura regrũt q: ad icurrẽdã bigamiã. ñ suffici q: ge ꝺctũ cũ corrupta. nisi p⁹ tale ꝫctũ mrimoniũ seq̃t copula carnal. nõ ꝫ sufficẽ añs ad ꝺ ẽt fac. c. ventes ꝺ spõ. vbi copla p̃cedẽs ñ fac trãsir spõsalia ꝺ suũ i mrimoniũ. ꝫ bñ copla seques.

¶ Quid si spõsus cognouit spõsã violẽta nũqd poterit spõsa trãsir religionẽ iuuo spõso. dubiũ facit q: effecti sunt vna caro. ꝫ violẽter. Jn hoc fũt varie opiniões Jo. an. i mercu. i regula. ea q ꝫ ꝺ re. iii. i. vi. vꝰ seq opinionẽ Bar. bti. q tenuit tale spõsa cognita posse ingredi religionẽ. spõso iuuto. ne vliqꝺ ẽ sit melioꝛ cõditiõis q ꝫ sapiẽs. ité nõ vꝰ cõtcasse corpꝰ suũ. ex quo inuita fuit connita. pa. in. d. c. vep. vꝰ adherere huic opi. qdã tñ distinguũt q ꝫ si ẽ spõsa ꝺ futuro põt trãsire ad religionẽ. nõ obstãte carnis copula violẽta. si aũt est spõsa ꝺ pñti ñ põt trãsire ꝺctẽ marito huius opinionis ẽ monal. ꝛ Rod. que videtur valde equa.

¶ Quid ãt si virꝝ uxorẽ suã quã nõdũ cognouit tradidit adulterãdã. qlãcunco ꝓpositũ an possit postea ꝺ illꝰ

volūtate religionē igredi. ℟. Rī. i. iij. d. xxxv. dicit q attenta, iuſ' nālis equitate ꝛ. viri inigtatc: ꝛ ꝓſiderato q cor ruptionis vxoris vir ē ꝓncipalis cā: ꝑ illā corruptionē acq̄ſiuit vxor: tātā pe testatē i corp⁹ viri vt ℣ et⁹ volūtate: religionē ñ poſſit ītrare vſi ex⁹ eo. q corſi. vr. c. diſcretiōes dr q q̄dā mulier q̄ nōdū a viro cognita: ab eo fuit tradita iuſto ꝓſanguineo viri q cū ipa iuſta ꝑcubuit. ꝛ ꝓcito fuit redita libertati: fugit ab eo: ꝛ ſe ꝑdit viro reſtituī poſtulauit. q⁹'ñ monita vt ꝓtinētiā fuet: ad hoc induci non potuerit: vir ꝓtrocogatur redire ad ipſam: ꝛ maritali affectione tractare.

5 ¶ An ꝑ ſuſceptionē ſacri ordis diſſoluat̄ ſpōſalia ꝑius ℣cta q̄ ñpti. ℟. gl. i. c. q votū q voto ꝛ voti re. li. vi. dic q hodie ē approbatū ꝑ ciōnē Ioānis q̄ ſcipſit antiq̄. ſ. ſpōſalia q ñpti nō diſſoluī ꝑ receptionē ſacri ordis. p. c. ex pte el. ij. q̄uer. ꝓiu. ꝛ ñ. dicerem⁹ ℣ītū tā nō eēt ēqlitas: q̄ tas duplici remedio poſſet vir diſſoluer ſpōſalia: ꝛ mulier vnico q̄ ꝓp fragilitatē ſexus mīr ordines recipe nō ꝑt. ꝛ ſic hēs caſus i quo ſacerdos ꝑt hr̄e vxorē. ſec⁹ tñ eēt dicēdū: ñ eēt ſolū ſpōſalia de futuro q̄ tūc ꝑ ſuſceptionē ſacri ordis diſſoluerent

6 ¶ Que ſūt illa q̄ ipediūt mr̄imoniū ℣hen. ſz tñ ñ dr̄imūt ℣ctū. ℟. ꝓio q ſūt duo ꝑdca i. v. ℟. ſ. ꝓhibitio eccl̄e ꝛ tpis feriar. ītē ſūt q̄dā cria ⁊ gb⁹ hſ. j. ipedimētū. vlij. ītē ipediūt mr̄imōiū ℣hē. ſpōſalia q̄ ſt. ꝑius cū alia ℣cta ⁊ q̄ j. ipedimētū. xiij. ℟. iij. ītē cathecism⁹ h q̄. j. ipedimētū. vi. ℟. iij. ītē ipedit votū ſimplex ⁊ q̄. j. ipedimētū. xiij. ℟. ij

7 ¶ Utrum aliqua cōſuetudo impediat matrimoniū ℣hēdū: vel dr̄imat ℣ctū ℟. ℣. a. in. c. ſuper eo. de cogna. ſpi. q aut conſuetudo habilitat. als inhabiles per ius canonicū. Puta vt in tertio gradu poſſit matrimonium contrahi: vel vt frater poſſit contrahere cum ſorore ſpirituali: ꝛ non valet conſuetudo ꝛ vr̄ ter. in. d. c. ſuper eo ides tenet Doſt. quaſi conſuetudo non fit rōnabilis. cū ſit ℣ oēz honeſtates ex q̄ inferr cōſuetudinē a papa ſi approbata tam nō poſſe tollere, ipedimēti publice honeſtatis. q: nō ⁊ cōſuetudo contra honeſtatē eccl̄ie: vt i. c. cū decorē. ⁊ vi. ⁊ ho. cle. aut ꝓſuetudo habilitat als habiles: vtin filijs, duor⁹ cōpatrū: ꝑ quor⁹ neutr⁹ ꝓtest ē ad cōpaternitatē. ⁊ tūc aut ℣ ſolū ꝓſuetudo vt ipediat: nō vt dr̄imat: ⁊ ⁊ q. d. c. ſup eo. Aut ℣ vt diſſoluat ꝓtigit. ⁊ ſi ad tē pus ⁊: vt dicit Jn. i. d. c. ſup eo. Nam peccarēt ℣hēdo ℣ conſuetudinē pr̄ſe. xxx. q. v. c. alit. aut ℣ vt diſſoluat i ꝑpetuū. ⁊ ſi ē approbata ꝑ papas: ſalte tacite: ⁊. vt ꝓbat in. d. c. ſup eo. ℣ lecturā Doſt. aut nō appet de approbatiōe pape. ⁊ vr̄ Doſt. velle ꝓſuetudinē nō valere. Dici. n. caſū. d. c. ſup eo. nō ee extendēdū. Sz pano⁹. putat oppoſitū: vbi cū ꝓſuetudie ocurrit ſcādalū. Uñ ſicut papa pōt ius diuinū interpretari: ⁊ addere ⁊ dimittere: vt no. Inn. in. c. que in eccl̄ia⁹ de ℣ſti. vt dictū eſt ſupra Cōſuetudo. Ita ⁊ cōſuetudo: vt nō. idem Jn. in. c. ñ. de cōſue. Itē vide mus q̄ cōſuetudo que generat ſcādalum inhabitat quz ad mr̄imonium ſpūale: vt in. c. cuz oli. de cle. ꝓiu. ergo pari rōne ℣ poſſe ihabilitare ad matrimoniū carnale. Ad hoc facit quod no. glo. i. d. c. ſup eo. que eſt ſingularis q̄ ſi in aliquo loco eſſet hodie cōſuetudo: vt in. v. gradu ñ poſſit ⁊ptrahi mr̄imonium: ⁊ ex ptractu generaret ſcandalum: q̄ nō valeret mr̄imonium. Licet. c. cū nō ℣ de ꝑan. hoc pmittat. ⁊ pōt ee duplex rō. Prima: q: hec conſuetudo cōcurrit cū iure antiquo: nec ceſſet ſublata ꝑ ius nouū ex quo nō ꝛ ꝓbat ꝑ illud ius: ⁊ ocurrit ſecū ſcādalū. Secda rō colligit ex ꝑdictis: q: cōſuetudo cōtinēs i ſe ſcādalū ex ptione pōt inhabilitare alias habiles. ſed vbi a ꝓncipio nullū fuiſſet impedimentū: tūc ſolū ſcandalū ſupuentēs nō poſſet diſſoluere mr̄imoniū: vt dicit glo. in. d. c. ſup eo. q⁹ notabis: q: pp ſcandalū nō eſt recedēdū a ꝓtate

turis diuinū: vt i. c. ij. ℣ ope. no. nū. hec Panor. i. d. c. sup eo. Unde ad ꝓdicta que notat idē panor. posit gl. i. c. qꝫ super ℣ ꝙsā. qꝫ ꝙsuetudo ihabilitās ꝑt esse rōnabilis. habilitās ꝓ nō: qz ꝓia ē ī ducta ad charitatē spiandā: vt hoies ponꝰ ꝫhāt cū exāenis: ꝫ cū cōsanguineis. Sz ī secō casu ꝙsuetudo ē ℣ bonos mores: z ℣ bonū charitatis: eo ꝙ relaxat ꝓhibitionē iter ꝙsanguineos. Cōsuetudo ſt ℣ statutū vel legē nutrientē bonos mores nō vz: vt i. c. fi. de ꝙ su. z no. Bar. in. l. oēs populi. ff. ℣ isti. z iure. Opio tñ hosti. vr cōio: z securio: vt dicit Alſē. li. vij. ti. xvij. dicēs qꝫ Ber. sibiꝫ ꝑsi apte ℣dicti ī dnab⁹ suis gl. i. c. i. z in. c. sup eo. de eo. spi. Nā i. d. c. i. dicit qꝫ si sit ꝙsuetudo: ℣ si fiat ℣nū et⁹ genereī ex ℣ scādalū: nō tañ dirimeret ꝓp ℣ mſimoniū tā ℣ctū. in. d. aūt. c. sup eo dicē qꝫ si sit scādalū magnū alicubi: qꝫ tales cōtingāt: vr remaneāt ꝑacti ñ solū ipedieī iter eos ℣ mſimoniū: sed ēt dirimet tā ℣ctū. sed aſtēn. dicit qꝫ magis ē aſſentiendū ꝑ me gl. Et hui⁹ ꝓpi. est hug. z gof. ꝓ quā facit singulare dictū ho. qꝫ tollera bilius est aliquos cōtra statuta hoiuz copulatos dimittere simul ꝫ sic cōtractos cōtra statuta dei ſ separe. extra de testi. li. ℣. Ꝓ ℣ ēt facit singularis theorica dicti ho. qꝫ vbicūqꝫ magistri per suas glo. mſimoniū solutū nec ius ex ꝑssū adducūt. z si inueneris aliquez doc. scribentē cōtrariū. s. mſimoniā si debere dissolui sequaris eū. Ad hoc sa cit qꝫ no. Panor. in. c. si vir. ℣ co. spi. qꝫ vbi agit de mſimonio sustinendo: singularis opio est ꝑerebda cōi. Qđ bene notabis nisi cōis opio haberet quasi textū ꝑ se. In aliis aūt vbi doc. in aliq̄ articulo sunt varij: sequenda est opio ꝫnantoz. i. rōnabilioz z egoz. Si ꝓ o vtraqꝫ opinio ē rōnabilis: ē sequeñ. primoz iudiciū ℣ hosti. z Ber. Ad ℣ bon⁹ ter. i filī. xix. di. i. cāonicis.

§ ℂ Quid si eccl̄a ꝓcipiat alicui ꝙngū cohibare cū altero: z ille cui ꝓcipit scit eē ipedimētū. ℟. ℣ hu. in hoc casu ꝫ tū ad reddeñ. debitū: nō tenet obedire tñ in cohabitatiōe: z necessario ꝙz exhibitione obedire debet.

9 ℂ Qđo añ mſimōlū sit ingrēdū an fit aliqđ ipedimētū. ℟. dñt i eccl̄ya bāna publice ꝓ ℣lyteros ꝓpōi: vt. j. opetēt terminū q scit ipedimētū ꝓbari. Et si appuerit ꝓbabilis ꝙiectura ℣ copula futurā: iterdicat expēse: donec ꝙstet qđ fieri debeat. Alr si ℣heret sine bānis: aut p⁹ ꝓhibitionē: z exiterit ipedimētū: vtputa: gradus ꝓhibiti: tūc filij dicentur illegitimi: z nō excludabūt ꝓp ignorātiā gentiū: ℣ tñ. j. Sacerdos ꝫ g tales ꝓiūctiones ihibere ꝙtēpserit vl regularis q itereſſe ꝑsūpserit ꝑ triennū ab offō suspēdat. Qui ꝓ o saltū ipedimētū malitiose obiecerit: canonicā nō effugiet vltionē extra ℣ clā. ℣ spō. cū in hibitio. In aligb⁹ ꝓo loc nō fiāt ℣ bānia: ꝫ solū ℣hūtur spōsalia soleniter z publice multū añ mſimōiuz. Et interim pōt mālestari: ant sit ipedimētū.

ℂ Nūqđ si peccent reges: ꝓncipes. z 10 milites. g ℣hūt hodie sine bānis. ℟. Alſen. li. vij. ti. xij. ℣ mente Rod. dicit qꝫ nō peccāt mortaliter: vbi ñ est ꝙsuetū eoz mſimōia bānīri. Et qđ ℣ d. i. d. c. cum ihibitio: ñ extēditur ad, mſimonia nobiliū: q ī eccl̄ia ñ ꝙsueuerūt bānīri. Sc℣z etiā host. si est necesse bāna ꝓpōi. qñ gs vroxez vocat a remotis. z publice mittit nūcios. Sic. n. i facie ecl̄ie dñr ℣here mſimonia. nec erit ℣ mentez dicte ꝓsōnis. Tuti⁹ tñ est vt i eccl̄ia ꝓpāatur publice hodie i ℣ casu.

ℂ Sz nūqđ regēs hoc sūt ꝓceptū. ℟. 11 hmōi solennizatio fiat i ℣hendo mſimōio. ℟. Alſen. ℣ mente Rod. qꝫ bāna z solennitates ꝑdicte ꝙsuete: dimitti ñ dñt sine cā. z q ℣ facit peccat mortaliter Et ℣rez ℣ pe. qñ illi ñ sūt ignarātis. maxie vbi eccl̄ie ꝓhibito coiter seruatur. Sec⁹ aūt si sunt iuris ignari. Ex cā aūt pōt dimitti ℣ hug. puta. qz forte vir est senex. z erubescit ℣here tñ tāta solennitate. Aut accipit innobiles. cuz ipe sit nobilis. Aut nobiles cū ipe sit i nobilis. z timet et⁹ parentes. vel forte

dñu mãlerũt. sicut vir z vxor. Et erubescũt mõ adhibere solẽnitatẽ bãnoꝝ z bñdictionis nuptialis. Credit ꝛ q in talib⁹ possit ex cã p ep̃z dispẽsari. nec sufficit dispẽsatio miozis plati. Quidã tñ q ad bñdictionẽ nuptiaꝝ dñt. q cã rõnabilis eẽt euitatio fornicatiõis vt q: ꝓtiere ñ possit maxie vir. q: dñu cõ tractũ erat mfimõniũ z si ꝑt ducer vxorẽ q: dotẽ hre si ꝑt tũc videret q: posset fine tali bñdictiõe se adiungez cognoscere. z hoc nisi eẽt scãdalũ i ꝓria. Idẽ dicẽdũ eẽt si terra eẽt interdicta vt hmõi. Be hoc vide. s. debitũ. §. i.

12 ¶ Sz ꝺro an mortalr peccẽt ꝓuges totiẽs q̃tiẽs alẽ ab altero exigit debitũ sine cã rõnabili asi bñdictionẽ nuptialẽ. ꝛ. q nõ nisi ꝑma vice nisi nouo cõsẽptu hoc faceret.

13 ¶ Querit an dispõ dcl capli. cũ ihibitio. hẽat locũ i spõsalib⁹ q futuro. ꝛ. pan. i. d. c. cũ ihibitio. dicẽ doctores cõcludere ex mẽte ire idẽ eẽ dicẽdũ. nã spõsalia i mltis casib⁹ trãscũt i mfimõniũ spõ scõ. vt i. c. 19 q. 3 spõ. Jõ ne occurrat difficultas ꝓtra ꝓhibitiõem ecclie. dz ẽt i spõsalib⁹ adhiberi h̃ solẽnitas. fac. l. ofo. ff. ꝺ spõ. vbi ꝺr q ꝓhito mfi mõio. vi dẽt ꝓhita spõsalia. Et q nõ. q ꝓtrahẽtes spõsalia clãdestie. peccant. z vider loci põt illa interdicere.

14 ¶ Quid i laicis ꝑstãtib⁹ ꝓnũcz mfimoniũ clandestinis. doc. dñt vt refert pan. vbi. s. q ex vbis ire nõ cõphendũtur. cz ex mẽte sic ẽ g eis imponẽda pna: sic z elicis. Peccãt g tã ipi ꝓtrahentes clãdestine. cz interessentes. sine sint clerici. sive sint filgiosi. sine laici.

15 ¶ Vtz autẽ h edicta debeãt ꝓponi in multi ecclijs. ff. pano:. vbi. s. dicit q si volẽtes ꝓtrahere. eoꝝ antiq̃ tractrãt mozã in certa parochia. sal' est in illa ecclia edicta ꝓpõi. Si so in diuersis pochijs tractrũt mozã tũc i diuersis ecclijs debent ꝓpõi. vel i locis publicis puta in pãcatiõib⁹. vt ꝑsimiliter possit puenire i noticiã eoꝝ. q ꝺ impedimẽt' iformati sũt vñ refert Abb. q gdã epi hoc fuãt. vt sozensis nõ ad mittat ad ꝓtrahendũ mfimoniũ. nisi habeãt ifas testimõiales sui plati. Et ẽ valde optimũ hoc fuare. nã sepe ꝓtingit q habẽtes vxores i partibus suis. se ꝓferũt ad ptes remotas. z ibi ꝺnuo mfimoniũ ꝓtrahũt. In multis'si locis nõ seruat huiusmõi denũciatio. Et ꝑ pter hoc quero nũquid, dicatur clãdestinũ mfimoniũ. ꝛ. Pan. vbi. s. de mente Jo. an. i addi. Spe. e. ti. z Old. ꝑcludit. q dũmodo mfimoniũ fit ꝓtractũ in facie ecclie. non põt mfimoniũ appellari clandestinũ. z hs hoc verbũ ecclia sumatur multipliter. vt no. in. c. fine ꝑ. vi. suas tamẽ in ꝓposito sumit ecclesia ꝑ cõgregatiõe fideliũ. cõtrahẽs ergo cora multitudine hs ꝓie ꝓsuetudinez. nõ ꝰ clãdestine ꝓtrahere. sed i facie ecclesie. z hoc hs pano. ꝑ ẽdubitato vbi nõ est consuetudo q mutant edicta. sed vbi esset cõsuetudo. dubius est vtrũ habeat locũ pena. ꝺ. c. cũ ihibitio. Stgo cõtraxerit i facie ecclie nõ ꝓmissis iftis denũciationibus credit tñ q nõ. Licet glo. in. ꝺ. c. cũ ihibitio sentiat ꝓtrariũ. q: pena est apposita h̃ ẽdictis clãdestine. z non h̃ ẽdictis edict] nõ ꝓmissis. z nõ põt dici clãdestine. exquo in facie ecclesie nemine ꝑ hibente ꝓxit maxime cũ illud sit officium sacerdotis. z nõ cõtrahentium.

¶ Quid autẽ dicat mfimõniũ clãdestinũ. Bl. in. ꝺ. c. cũ ihibitio. dicit q tripl' ꝺ mfimoniũ clandestinuz. Pzio cũ nõ habentur testes. ex eo. c. ij. Et' h̃ fac arg. a ꝓio. q si essent duo testes ñ diceremr clãdestinũ. z tone tales non peccarent si ex aliqua rõnabili cã nõ auderent cõtrahere coram multitudine vt q: timet aliquod impedimentũ iniuste fieri. vel q: est sener z verecunda tur excusari a mortali. dũmodo ꝛpe debito publicet. nisi eps excõmunicaret h̃entes sine bannis. vt est i mltis locis. q:, tũc esset scãdalum. tñ in pãcatiis casib⁹ z silib⁹ peratur lnia ab epo vt dcñ ẽ. s. §. ri. vbi habes singularia de hoc. Cõtrahere autẽ solus cum sola semp mortale est. Sed vo quãdo nõ sit

cū solēnitate. q̄ habet. xxx. q. v. aliter. Tertio q̄s ut ꝫ tenorez hui⁹ ꝓstitutionis: vꝫ nō ꝓmissa denūciatōe. ho. aūt vltra ꝑdictos tres modos dat regulaz gīalez dicens: q̄ mrīmōiuz ẜctū ꝫ ꝓhibitiones ecclie gīalez: vl ꝓpālez explicita vel tacitā. dꝫ clandestinū z habet locum pena. d. c. cum inhibito.

37 ¶ Quid si audiuit ꝓpetuū ꝓpedimētū esse iter se z vroꝛez: nūqd tūr ꝛgrere. ff. ff. si audiuit a fidedignis: z si suspect: cū ñ debeat esse negligens sue salutis: tūr ingrere. Alꝫ esset affectata ignoātia q̄ ñ excusat. z si deiplat ꝑba biles oponez de dcō alicui⁹. nō dꝫ ergere debitū: iꝫ reddere teneaī. Secus si ita inuenerit. ſ. q̄ esset impedimētuz tāc. n. nec exigere: nec reddere debet. Facit. c. ingtitōi. de sen. ex. Porro qui tale impedimentū audit a vtro fideditignoret iurato aut cōpe suo: aut a ꝑsono sacerdote: aut publica fama. non ita tenetur credere q̄ peccet mortaliꝛ: si nō credat: sed venialiter. Sic etiam peccare pōt q̄ nimis ō facili credit.

38 ¶ Nūquid aūt peccat sacerdos: vel alius quicūq̄ scies impedimentuz: in simādo hoc alteri ꝓiuguz: vel ambobus. vel alter alteri. ff. fin. ff. Si ꝑbari nō poterit. dicendo agit indiscrete nisi credat q̄ audiens patus sit in hac parte peritoꝛ ꝓsillo obedire. Si vero possit ꝑbare. z sciat hoc sacerdos parochialis: vel alter cōfugum: tenet solemniter ad diuoꝛciū agere. nisi de cō sensu velint cohabitare tanq̄ germāt hūc casus habes. ſ. Cōfessio. q. ſ. xvi.

Impedimentum. q. scilicz de erroꝛe persone. Sciendum ꝑm dir. li i. q̄ erroꝛ in matrimōio est quadruplex. ſ. forme: qualitatis. persone. z conditionis. Erroꝛ: fortune. vꝫpote. cū putatur diues z est pauper z econuerso. nō impedit matrimoniū. Similiter nec erroꝛ: qualitatis. vt cum putatur nobilis. z est rusticus. vl q̄ ducit in vroꝛez meretricem. vel corruptā quam putabat castā. vel virginem. talia mrīmonium nō impedit. xxix. q. i. ſ. erroꝛ.

Erroꝛ ꝫo ꝓsone est. vt si credā ẜhere cū gēma z ẜham cū berta z hic nulla est mrīmoniū. Nec hoc ꝓcedit ex consone ecclie. sed ex sui natura. cum in mrīmonio cōsensus liber deliberetur. extra de ꝛpon. cū locū. Ita q̄ sine ipso cetera frustrāntur. de ꝛpon. tua q̄ erraꝫ nō ꝓsentit. ff. de iur. om. iu. l. si per erroꝛem. Sed ad hoc vt erroꝛ impediat matrimonium. necesse est ex constitutione ecclesie q̄ is qui erat habeat aliquam noticiam ꝓsone. cum qua cōtra here intendit. aut ꝑ vlius. aut ꝑ famaz aut ꝑ auditū. q̄ in penitus incognitū nec amoꝛem. nec consensum dirigere possumus. vñ figo ꝓsentiat in ꝓsonas absitem nō sibi notā quā putat esse ꝑsitem. ꝓstat q̄ nō ꝓsentit in ꝑsentem sed in illā q̄ ꝑsentem esse putat. Et sic deficiente cōsensu deficit z mrīmoniū. q̄ errare est aliū ꝑ alio accipere. xxv. q. ij. in ḡbus oꝑtet q̄ aliquā noticiam ꝓsone habeat. alias non erraꝫ in ea. ſ decipitur in ꝑsentem. de quo ponunt doc. tale exemplum. Quidam rusticus gallicanus ivit ad quandam mulieres romanā dicens se esse filium regis anglie z ẜhit cū illo credēs eū filiū fgis z dicunt q̄ tenet mrīmoniū. q̄ nō erraꝫ. sed potius decepta fuit. vel nō fuit erroꝛ: ꝓsone. sed qualitatis. Sed certe dicit Hosti. cum vbiq̄ terraꝫ habeatur notitia regis anglie. saltem ꝑ famā videtur q̄ hic sit erroꝛ ꝓsone. nec in ꝑsentē ꝓsonā. sed in ꝓsonā filij regis anglie ꝓsentire videt q̄s nō refert vtꝫ nomine ꝑpo. vel alio equalenti noīe. Sz si in gīali diceret se esse filiū regis vel comitis z nō diceret cuius tūc nō esset erroꝛ: ꝓsone: sed fortune. aut q̄litat] q̄ si impedit. d. ẜ. erroꝛ: vel ēt si specificauit nulla tñ hꝫ noticia ꝑtis vel filij. Adde ꝑdict] q̄s no. Tho. in. iiij. di. xxx. q. erroꝛ nobilitat] sic] tū hmōi nō enuenat mrīmoniū. sicut nec erroꝛ q̄litatis. Sz si erroꝛ nōbilitat] vl dignitat] redū dat in erroꝛē ꝓsone. tūc ꝓcedit mrīmoniū. vñ si ꝓsensus mulieris feraꝛ in ista ꝓsonā directe erroꝛ de nobilitate ꝑ-

nō impedit mſimoniū. Si ãt directe intēdit ꝓsentire i filiū regis gētiꝫ sit ul
le tāc si aliꝰ pñcet ei ꝙ filiꝰ regis e erro
ꝓsone. z ipedit mſimoniū. z eodē mō
vſ dicendū si qs dicat se ꝓmogenitū. z
nō est. z hoc est singulare dictum.

1 ¶ Pone qs ꝓsentit in aliquem q est
mortuꝰ. z alius pñcat sibi loco eiꝰ. an
talis error impediat mſimoniū. ℟. dir.
ℨ Jo. ꝙ sic. qz cū ille q nō fit in rerū
nā non sit ibi. ergo e erro: ꝓsone.

2 ¶ Quid si ꝯcat treo filios. z q̃dā mu
lier ꝓsensit in matore. postea ꝓsentat
mino: nūqd tenet mſimoniū cū mio
re. ℟. dr. ſm Jo. ꝙ nō. xxix. q. i. ℣. his
ita. Idem Rai. z ho.

IMpedimentum. iu. de erroꝛe condi
tionis. i. seruilis. Talis. n. error impe
dit matrimonium ꝯtendū z dirimit
cōtractū: si ignoꝛāter ꝯsatur. qz si sciē
ter ꝯseretur. nō dirimeret ꝛcnū Hoc ãt
intelligę: qñ e erroꝛ deteriorīs q̃ditiōis
Secꝰ aūt qñ est paris vel melioris ℨ
Host. z Inno. z iō licitum est suis ꝯ
heret ēt dñis contradicētibꝰ extra eo.
c. i. Sz dñi nō debēt ꝓp hoc seruitijs
debitis defraudari. vt ibi dr. Si tamē
liber postq̃ ꝯtr sciuiterint conditionē
z eā postea carnaliꝛ cognoscat: tz mſi
moniū. vt in. c. figo ingenuꝰ. z. c. si fe
mina. xxix. q. iij. z. c. ꝓpoſuit extra eo.

3 ¶ Sz nūqd erroꝛ q̃ditiōis libertine
vel ascripticie: vel originarie impedit
mſimoniū sicut z q̃ditiōis seruilis. ℟:
ſm. ℣. nō qz oēs tales sunt liberi: lz
ad q̃dā opa plus ceteris teneantur.
Qui dicātur ascripticij z originarij.
vide. j. Seruus. i. in ꝓncipio.

2 ¶ Quid si ligs ignoꝛāter ꝯtr cū ancilla
quā dña viro ignoꝛāte postea manu
mittit. z ipse cognoscit eam post mā
missionē: q̃riē an possit eat dimittere.
℟. ſm dr. li. i. ꝙ sic. qz nulla fuit mſi
moniū: qz ſp ei ꝓmiscuit ex ꝓmo ꝓsen
su q nullus fuit. Jdē. Bof. z ho.

3 ¶ Quid si dñs ancillā tāq̃ liberā ali
cui tradidit: vel tacuit scīēter. Dic ſm
dr. vbi. ſ. ꝙ intelligit ei libertatem de
disse. Idem ho. z Ber.

¶ Quid si liber ꝯtr cū ancilla igno 4
ranter. z illa duraūte ignoꝛātia ꝯtr cum
alio nō ignoꝛāte q̃ditionē eius. ℟. ſm.
℣. tenet mſimoniū cū scdo. cum nul
lum fuerit ꝓmum.

¶ Quid si libera ꝯtr ignoꝛāter cum 5
suo. z postea scita ſtutute. nihilominꝰ
vult cē cū eo. z ille vult discedē. ℟. dr.
ℨ Jo. z Ber. ꝙ nō e mſimoniū. ſi ipe
dz ꝓpelli. exquo ipsa cū eo vult esse.

¶ Quid ligs ꝯtr ignoꝛāter cū ancil 6
la. sed postq̃ sciuit. exigit ab ea rebitū
nūqd postea poterit ab ea separi. ℟. ℨ
℣. Si ex his q̃ ꝓus audiuit. hūt ꝓba
bilē opi. ō ſtutute eiꝰ. z nihilominꝰ exi
git debitū. nō ſt eā relinquere. Si ꝓ
hūt opionē leuē z temerariā. tūc ñ ob
ſtāte ꝙ exigat debitū poterit cū ſtatē
certiꝰ scīuerit sepationē petere. ar. c. i
gnitōi. de sen. ex. Nā dubitās ꝓ ignoꝛā
te habēdus ē. C. de cōdi. inde. l. fi.

¶ Quid de illo q mouit qōnez q̃ditio 7
nis ℨ proxes. z illa lite pēdente petit ꝺ
bitū. Ri. in. iij. di. xxxvi. dicit. ꝙ si co
pulā. segl certā cognitionē in libero de
seruitute alteriꝰ. tūc ſm oēs siue cōmi
sceat cū ea ꝓpulsionē ecclie. siue non
illa copula semp ratificat mſimoniuꝫ
in ꝓspectu dei si illa ꝓmixtio sit affectu
mſimoniali. Si aūt affectu fornicario
q̃uis nō ratificet in ꝓspectu dei. ratifi
cat tū in ꝓspectu ecclie. Si aūt copu
la segl ꝓbabilē ꝓsumptionez siue fiat
ad ꝓceptū ecclesie siue nō semper ratifi
cat mſimoniū. si facta sit affectu mſi
moniali nisi alter ꝛiūx q̃ cōditionis
fuitis ꝓus a suo ꝓsensu ꝓtino recessit
set. Si ãt sciā sit affectu fornicario. mſi
moniū nō ratificat in cōspectu dei. q̃
uis ratū ꝓsumeretur ſm iudiciū eccle
sie. Si aūt copula segtur leuē suspitio
nē z temerariā cui credi non dz. tunc
ſm oēs. ei nō ꝓiudicat ēt ad mādatū
ecclie. titulūs. n. ꝓcognoscante habeā
dus est. hec Ri. Sed Ber. in. d. c. ꝓ
posuit. z Jo. in sū. dicunt ad manda
tum ecclesie in ꝓdicto scdo casu pōt
cognoscere sine ꝓiudicio. vt ex ꝓmo
ꝓsensu ei ꝙiungat. q̃dū ꝓstat ꝓ ſnias

de ipedimẽto ꝺdittõis. Et si ḡrat ꝙ affectu. Posti. dicit ꝙ ꝓtingali non tãẽ liberãnec tãẽ fuã: ꝫ tãẽ illã cui mouet qõ futuris. Et sic eventus iudicij declarabit vtrum cogat eã retinere vel ne. Sed pano. in. d. c. ꝓpoſuit. videt tenere opionẽ Rie. qz exquo credit illã esse ſernaz mouẽdo ſibi litẽ: non ꝺz eaz aliquo mõ cognoscere carnaliter: qz oponet neceſſario ꝙ ex aliq affectu eã cognoſcat. Si vroxio ꝑfirmat mſt monitũ. Si fornicario peccat mortaliꝫ Nec ꝓp ꝓceptũ eccliæ ꝺz ventre contra ſuã ꝓlciam iuſte ſtomatã. vt in. c. ſras de reſti. ſpo. z dicit pano. ꝙ hui⁹ opi. é Inn. Jo. an. Tancre. z multi aliꝫ. ꝫ Poſt. ſeq̃tur vltimam opi. glo. ſ. Ber. Aſteſi. tñ li. viij. dicit ꝙ Poſt. in. d. c. ꝓpoſuit. coꝛrigit ſuũ primũ dictũ. Et ſic videtur ſequi opinionẽ Jnno. z ſeque videtur cõmunis.

Ipedimentuꝫ. iij. ſ. de ipedimẽto voti. Vtꝫ votũ de ꝓtinẽtiꝫ impediat mſrimonij ſꝛ. duplex eſt votũ. Quod dã eſt ſolẽne: qõ ſit ꝑ ſuſceptionẽ ſacri ordis: aut ꝑ ꝓfeſſionẽ expſſam vel tacitã ſcãm alicui de religiõib⁹ approbatis. z tale votũ ipedit mſrimonij ꝯtẽ dũ z ditimit ꝯtũ. Quoꝺdã é votum nõ ſolẽne: ꝫ ſimplex. Et ꝫ ſi fiat de nõ ꝯtẽ ꝺo: vel de caſtitate z hmõi ipedit mſrimonij ꝯtẽ dũ: z ẽ ꝗõ manifeſtus é emiſſus. tãto maioꝛ: pnia debeꝫ tranſgreſſoꝛi: tñ nõ ditimit mſrimonij contractum. extra eo. qõ votũ. ll. vi.

2 ¶ Quare aũt votũ ſolẽne ditimat matrimoniũ: non aũt ſimplex: cũ apud deũ non minus obliget vnũ ḡs aliud qz violatio vtriuſq; inducit peccatum mortale. vt in. c. rurſus. qui cle. vel vo. Dic ſm pan. i. d. c. rurſus. ꝙ hoc facit ꝓpter eccliæ. Et ideo ibi dicit gl. ꝙ ſi cõſtõ eccliæ nõ eſſet: teneret mſrimoniũ ꝯtũ a religioſo: vel ꝓbytero ſeculari. Et cõtra doc. hoc ſequuntur. nam vt Poſt. dicit de iure dimiõ. q̃dã ꝑſone ꝓhibẽtur ad ꝯtẽ dũ mſrimoniũ. vt i. c. ſras de reſti. ſpo. iter ḡs vouẽs ꝓhibitus nõ repit. Uñ ꝺz dicere ꝙ aut eccliæ erati ſuãdo mſrimoniũ poſt votũ ſimplex. Aut ꝙ ẽt, hodie poſſit ſtatuẽ vt mſrimoniũ ꝯtũ poſt ſolẽne votũ teneat. Tã ſi vtriuꝫ equaliꝫ obligat apꝺ deũ: ſic ꝑuaꝫ i ſimplici: ita poſſ ꝑuari in ſolẽnt. nec é dicẽdũ ꝙ eccla erret: qz ñ lõge eẽt ab hſi. xxiij. q. i. hec é fides

¶ Nõ ꝺz itelligi ꝙ votũ ſimplex impedit mſrimoniũ ꝯtẽ dũ. ſꝛ. ſm Rai. Jn tñ ipedit ꝙ ſi iſte q fecit tale votũ poſtea ꝓfiterit iuramẽtũ alicui ꝙ eaz duceret: ꝺz votũ iplere z agere pniaz ꝺ iuramẽto illicito. ꝺ. c. ruri⁹. Jdẽ poſt. ꝙ ſi ꝓio iuranti: z poſtea vouit ꝑ hoc Boꝛ. in ſ cãu ꝑualet iuramẽtũ. põt tñ intrare religionẽ extra de ſpõ. ꝓmiſſuz. nec tñr ꝑus exeq iuramẽtũ ꝑ pa. in. d. c. ꝓmiſſuz. qz in ꝯtẽdo mſrimoniũ itelligit ſi res in eodẽ ſtatu ꝑmanſerit vt i. c. queãdmodũ. de iureiu. Sz hic ſi ꝑmãſit i eodẽ ſtatu. nã ſi pⁿ mſrimoniũ ꝯtũ ꝑ ꝑba ꝺ ꝓfiti: ꝫ itraꝛ religionem ſpõſa iuſta. vt. i. c. ij. z. c. ex publico. ꝺ ꝛ uer. ꝓiu. ꝙ ꝛti⁹ ſ fieri poſit ꝑ ſpõſalia ꝺ futuro: qz turpi⁹ eicit: q̃ ñ admittit hoſpes. d. c. queãdmodũ Nõ ob. ꝺ. c. ꝓmiſſũ. qꝺ é ꝙ g ꝓmo iuranti cũ aliq ꝯtẽ ſi vlt religionẽ igredi: ꝺz ꝓmo ꝛ here vt iuramẽtũ fuet: qz ꝫ pa. ꝯtere é de ꝓſillo z nõ de neceſſitate: z ꝓſilio ſit ne noteꝫ ꝓiurus q̃ ad vlgi opionẽ. ꝙ ſi pⁿ tale votũ ꝯtat ꝑ ꝑba ꝺ ꝓfiti: nõ põt vroꝛe cognoſcẽ ſine pcõ mõtali: qz adhuc ꝑt itrare religionem.

¶ Quid ãt ſi qs ꝛti ſpõſalia ꝺ futuro: z pⁿ ea vouit ꝓtinẽtiã: nũqꝺ teneat ad votũ. ꝺ. an. i. c. veniẽs. q cle. vl vo. vꝛ velle: ꝙ votũ caſtitat[is] ioꝛti⁹: z ſic ꝙ ſpõſalia tollãt ꝑ tale votũ: ꝙ ẽt ſẽt ꝛti gal. ꝫ ꝯtũ apte ſẽt ho. i. d. c. rurſus dic. n. ꝙ ſi votũ ꝑcedit ſpõſaliaz: ñ valẽt ſpõſalia: vt ibi. Si ãt ſpõſalia ꝑcedũt votũ tũc ꝛpellit vouẽs: aut ſoleꝫnizat votũ aut ꝑfice ſpõſalia: z hec opio vꝛ veriꝛ. Tã cũ ſit extra obligatie ſpõſe: ñ vꝛ ꝙ i ipſi⁹ ꝓiudicij poſſit vouere caſtitatẽ. ꝺ pan. in. d. c. veniens. Jdem vꝛ.

¶ Sz q̃rit. de. q. notabili. pone ꝙs iuranti vl vouit: ꝙ nũqꝺ cognoſcet aliq

mullere? ꝛ pᵒ ea dicit vxorē bñ tꝫ mſi
monīū. Sꝫ nūgd peccat cognoſcendo
ꝑ.gl.i.c.ſiga votū.xxvij.q.i.relert' q̄ſ
dā dicere q̄ pria vice peccat: ſꝫ poſtea
vice cognoſcēs vxorē peccat: q; ſi ſp
peccaret cognoſcēdo tale mſimoniuꝫ
illicitū eſſꝫ. Sꝫ directoria li.i.diſtiguit
q̄ aut q̄rit ō voto ſimplici emiſſo poſt
mſimoniū ꝫctū: ꝛ tūc exigere nō pōt
ſꝫ reddere'm: q̄ nō erat t el' ſꝫ mlie
ris ptāte: vt in.c.gdā. de quer.'piu. Et
rō é'gre exigere nō pōt': q; inde nihil
mal' ſegt q̄ illud votum, remoueat.
Aut q̄rit de voto pcedēte mſimoniuꝫ
ꝛ tūc dic: q̄ ſꝫ peccet pria vice: pōt tñ
poſtea exigere ꝛ reddere. Et rō eſt: q;
bonū mſimonij remouet gcgd é ꝓrium
mſimonio: q; fozt' vinculuꝫ: q̄ ſit ſimplex votū. d.c. rurſus. ꝛ d.c. q̄
votū. Et ſic ꝑ hāc diſtictionē dir. ꝓcordat opiones ꝙ videt ꝓte. Idē pōt dici
ō iuramēto q̄ ō voto. Et ſic hēs ꝛelu
ſiue ex hac opione: q̄ ille q vouit vel
iuranit añ mſimoniū: peccat pria vice
exigēdo mortal'r. Deiceps pt reddē ꝛ
exigere ſine pcō. Rī.tū'i.iij.di.xxxviij
ar.vij.q.i.tꝫ idiſtincte tā ō vouēte poſt
mſimōiū: q̄ ét añ. q̄ nullo mō pt exi
gē. Et hec opio vī tutioꝛ. Et bōa caute
la eēt petere diſpēſationē ab epo.

b ¶ Sꝫ pone q̄ ábo g fecerāt votuꝫ ca
ſtitatis ſimplex: ꝓhāt ſil: nūgd tꝫ mſi
monīū. ꝑ. Jo.xxvij.q.i. ſiga' votū. tꝫ
q̄ ſi. Alij ꝛo cōſeꝛ dñt q̄ ſic: ſꝫ neuter
poterit exigere nec reddere. Adulto
min' poterūt exire vel reddere ſi am
bo fecerūt votū pᵒ mſimoniū. Dñ ét
in dcō caſu ꝙlēdū eēt eis: vt petāt di
ſpēſationē ab epo: maxie vbi timereť
de incōtinētia amboꝝ vel alterius.

7 Additio. Pro declaratōe tñ pre
dictoꝝ ſciēduꝫ q̄ glo.
i.c. ſiga votuꝫ.xxvij.q.i. recitat q̄ſdam
tenere q̄ ſolū pria vice peccat mortal'r
ſed nō poſtea: q; ꝑ mſimoniū ſequens
votū extīguit. Pro hoc allegant. c. de
vſuris. xxvij. q.i. ꝛ.c. rurſus. g cle. vel
vo. ꝛ.c. q̄ votū. ō vo. ꝛ vo. re. lib. vi.
Vnde opinionē vī tenere hoſti. ꝛ do.
Lar. ſ.d.c. rurſus. Sꝫ hīs nō obſtāt ſtā
bus vī dicēdum q̄ tal' vouens ꝓhens
mſimoniū nullo vnq̄ tpe nec pria vi
ce nec deiceps poſſit exigere ſine pec
cato mortali: q̄uis exact' pᵒ primum
actū teneat reddere. Ad q̄ ꝓbandum
duo factā. Pro pone ť ſūda mētū ſup
q̄ fundāt ſe tenētes primā opinionē ꝛ
ꝓbatio eius. Scdo ponent auctates
doc. ad hoc: p q̄ duo patebit ꝓtas hᵒ
duby. Quo ad primū: fūdamentū iſto
rū tenētū q̄ iſte vouēs ꝓhēs mſimo
niū ſꝫ peccet pria vice exigēdo: vī reā
dēdo poſtea tñ pōt exigere ꝛ reddere
eſt: q; bonū matrimōy remouet gcgd
eſt ꝓrīū mſimōio: q; é fozt' vinculuꝫ
q̄ ſit ſimplex votū. Et ſic in ſum. rō eo
rū é. q; ꝑ mſimoniū ꝙſumatū ſequēs
extīguit: vel remouet: vel ſoluit votū
antea factū tura ſupra allegata: ꝛ ſic
libere pōt poſtea ꝛ exigere ꝛ reddere.
ſed fundamentū iſtoꝝ eſt falſum q̄ꝫ p
bo: q; per ꝛctū matrimoniū ꝛ ꝙſuma
tum nullo mō votū priꝰ factū extīn
guitur nec remouetur nec ſoluitur nec
votuꝫ huiuſmodi fit mortuū: ſed ſoluꝫ
executio voti ꝓhibetur. Et hoc aperte
tenet Archi. in.c.ſi vir. xxvij. dist. vbi
formāt ꝓdictā. q. ꝛ ꝙludit firmiter
q̄ talis per ꝛctū mſimoniū no abſol
uitur a voto niſi in q̄tum ius mſimo
nij impellit eum agere ꝓtra votū. arg.
optimum in.c.ſto. de iureiu. vbi dici
tur q̄ iuramētum ꝺz ſeruari quatenus
pōt: ſed ius mſimonij nō ꝙpellit' debi
tum petere: q; hoc l bertatis eſt: ſed cō
pellit eum ſolum ſoluere. Ideo dicen
dus eſt q̄ pōt ſine peccato ſoluere: q;
ad hoc é obligat'. ſed nō pōt ſine pec
cato exigere. q; facit ꝓtra promiſſum ꝛ
ſic faceret ꝓtra: ꝙſcientiā ꝛ edificaret
ad gehennā. Nec Archi. nec tura alle
gata' per iſtos aliq̄ facīūt ad ꝓpoſi
tus: ꝛ niſi aliud excludunt quo ad hoc
niſi q̄ votum ſimplex impedit ſponſa
lia de future: nō aūt dirimit mſimōiū
ſequēs. Ex hīs ſi ꝺz ꝙdicq̄ mſimōiū
ſequēs extīguit votū ꝑius factū. Et ꝑ
hīs facit q̄ ét notāt tenentes ꝓma opi.
q̄ tal vouēs mortua vxore nō pt aliaꝝ
accipere: q; tale votū ſi erat extīctū ſꝫ

solū exēctio voti. Et hoc notāt idem Archi. z Pu. xxx. q. i. de eo. xxxiij. q. ij. antiqui. q hoc quo ad primū. Quo ad 9m hāc opi. tenet Arc. i. d. c. si vir. Idē Jo. an. in. d. c. rursus. Idē Ulm. Idem glo. i. c. agatosa. xxvij. q. ij. Idē glo. in c. gdā. z. c. placet. z. c. accedēs de pner. 9in. z Pa. ptrāsit ibi cū dictis glosis. Idē tz Sco. Ri. Tho. pe. z ceteri theologi in. iiij. di. xxxviij. Idē Jo. in summa ꝓfessoꝝ idē vīr tenē sumiste. z vt videe totus mūdus abijt post istā opi. q̄ est fundata super optima rōne. Alia ꝓo vt ꝓbatū est: nullū habet fundamentū. Quidā iñ nituntur hac opi. reducere ad ꝓcordiā. sic. vt prima opi. habeat locū q̄n quis solū petit ad satisfactiē dū suo appetitui. z sic nō possz exigere sine peccato mortali. Secda ꝓo opi. habeat locū q̄n quis si non peteret redderet se nimis onerosum alteri parti maxime si ille qui fecit votuz sit vir. Ista distinctio est optima z ꝓcludit totaliter ꝓo opintone nr̄a. Nā vult dicere q̄ si petit solū amore sui. z sui ꝓtemplatiōe q̄ tūc peccat mortaliter. Si aut̄ petit nō sui ꝓtēplatiōe: nec vt ꝓncipalr satisfaciat suo appetitui ꝛ amore. z ꝓtemplatione mulieris: qnā videt tētari ad hoc. vel hoc perpēdit ex nature ꝓdiōne puta q̄ scit natura hoc rōnabiliter debere petere. Scies tñ ipam esse verecūdā nō petere: tūc ne sit mulieri vl alteri ꝓiugū onerosoꝝ pōt petere. hoc est verissimū. z equissimū. Sz dico q̄ taliter petēs dr reddere. z nō exigere. z hoc exꝑesse tz gl. in. d. c. de viduis vbi ḡrit. Pone ambos ꝓiuges vouisse q̄ nūq̄ exigēt. Rñdet q̄ bñ tz mr̄imonū: qz vter q̄ pōt reddere. Sz quomō Rñdet cū reliqu⁹ nō exigat. vter q̄ si sciat alterā indigere nec posse exigere sz exꝑse re. iquo dz comisceri. z vter q̄ reddere dicetur. Ecce casus noster. Idem tenet Aug. de ancho. super epi stolis Pauli. vbi dicit q̄ tripliciter vr oz pōt petere debitū. scilicet vbi exꝑssione. Secūdo signi demonstratione. Tertio ex nature ꝓditiōe. z ñ solū vir tenet reddere debitū ꝓio z sco mō sed ēt tertio mō vroꝛi petēti ne sit sibi onerosus. ꝓinde ḡ q̄ tal vouēs nullo vnq̄ tēpoꝛe pōt exigere debitū: q̄uis post primū actū teneat reddere exact⁹ eo mō q̄ dictū ē. z hec opi. tenenda est Primo qz tuta alia periculosa. Scdo qz rōabilis. quia fundata super optima rōne. alia irrationabilis. qz super rōne fundata. Tertio esto q̄ ꝓia eēt eq̄ rōabil vt secūda: qđ tamē ē falsū: adhuc tenēda est nr̄a opi. ꝑ theoꝛica. Do. z Ber. qui dicūt q̄ quando vtraq̄ opi. ē rōabil. tunc sequēda ē opi. habens plures z famosioꝛes doc. mō vt est ꝑ batū nostra opt hz q̄si sine cōparatione plures doc. numero z famosioꝛes q̄ alia ergo indubie tenēda. z hec nota qz alibi nō inuentes ita bñ discussa.

¶ Sed qd sigs vouit q̄ nunq̄ redderet si vroꝛ eū ꝓtingeret dnocere: si postea ducti. qd iure. ꝛ. Jo. vbi. s. q̄ si te neē tale votū seruare: qz ꝓceptū ē apostoli de reddendo. 8

¶ Utꝛ cōtrahēs post votum simpler peccet mortalr. ꝛ qal. cal. i. c. rursus q̄ cle. vel vo. dicit q̄ q̄ ꝓtrahit: aut habet animū cōsūmādi mr̄imoniū. z tē peccat mortaliter qz facit ꝓtra votum Aut nō habuit animū cōsūmādi: sed religionē intrādi aī cōsūmatione. Et tunc non peccat mortalr: qz in nullo fecit ꝓtra votū. z per hanc distictionē vīr ꝛcordari opiniones q̄ vīr Fric. Ric. isti vbi. s. tz indistincte q̄ ꝓhens post votū ptinētie simplex. nisi certū cams q̄ spūm sanctū sit: q̄ deus sic ordinauit q̄ nūq̄ sequeē carnalis copula: peccat qz alia iura ꝓhibent tales ꝑ here: ēt si ille q̄ vouit intēdat religionē ītrare aī mr̄imonij cōsummationem z hoc ꝓhibitū ē ad vitādū ꝓiculū fractionis voti periculū eni esset ne p̄ ctū illū mutaret ꝓpositū qđ aī hēbat z ad vitādū ꝓfusionē alterius ꝓiugis q̄ quodāmō ꝓfunderet si alter ꝓiūx cū eo mr̄imoniū renueret cōsumare. hec Ri. z hec opinio vr egssima. z tō tenēda. z credo q̄ talis peccaret mortalr.

10 ¶ Circa tñ q3 supra posita: vz an
hñs votū simplex castitat: Si postea
3hat possit ꝓsumare sine peccato mor
tali. Quidā dicūt q si 3rit ato nō ꝓsū
mādi. ꝯz intrādi religionē ꝯz posq3 3
rit mutat ꝓpositū z alr exigit obuiaz
reddendo ꝑ peccat mortalr nec ēt mu
tādo ꝓpositū peccat mortalr qz illō ꝑ
positū nō erat firmatū sub voto. z sic
poterit eē q ꝑ post votū simplex castita
tis: qui 3hat mrimoniū ꝓsumare pōt
sine peccato mortali. Secus si fecisset
votū religiōis qz ꝯz possit cōtrahē sine
peccato mortali cū ꝓposito ñ ꝓsumā
di: ñ tñ poterit ꝓsumare sine mortali.
qz añ ꝓsummationē pt illudi plere. ꝯz nō
sic i ꝑdicto cāu qz in religione talis ñ
teneē intrare. z ñ intrās tñr reddere ex
actus. Tñ ex dcis Rt. ā. ꝑz ꝓximatio hu
ius opi. que vr valde periculosa.

11 ¶ Querit de. q. quotidiana. an epūs
possit dispēsare in voto ꝓtinētie. Rr.
i. titu. ol. xxxvij. dicit q in votis ꝙato
rib⁹. cuiusmōi sunt votū ꝓtinētie. reli
giōis. z crucis solus papa dispēsare pt
z ꝯz spe. i ti. ō leg. dicat epūs dispensare
posse circa votū simplex ad h. c. veniēs
g cle. vel vo. Pan. tñ ibi dicit q extra
casus. d. c. epūs ñ pōt dispēsare. imo tal
casus ē tā ardus z dubi⁹ q mlti dicūt
ēt papa nō posse. z tria fuerūt q̄ indu
xērūt papā ad dispensandū circa illaz
mulierē. Pzio fuit quia bauio mētis qz
votū emisit nō inspirata. sed in fraudē
sponsi. Secundo ꝓp maius periculuz
euitādū. qz mulier videbat incōtinena
Tertio qz erat iuuenis z suspecta Et
sic papa accepit a non idoneo debito
re quod potuit.

12 Additio. Pzio predictorū tñ ma
lon declarationē. vide
q̄ notat do. Jo. ant. i. c. veniens. g cle.
vel vo. g dicit ō mēte Lar. ibidē z do.
An. q aut epūs vult dispensare sup vo
to z ꝓtinentie solēni: tnō ꝑt ꝯz solus
papa. vt in. c. cū ad monasteriū. de sta.
mo. Aut vult dispensare in voto sim
plicis cōmutatiōe. z tūc aut cōcurrunt
ista tria de quibus ibi. l. q votū nō ꝯz
bulit ꝓncipiū volūtariū. ꝯz aliāliter me
ticulosus. q timeat matiō malā Idest
fornicatiō. q vertibilis plūptio sit q ñ
seruabit votū ꝓtinētie z sic nō ꝑstabit
qō dz. tūc ꝑ epūs dispensare. vt ibi z
ita in illib⁹ cāib⁹ Aut vult dispēsare i
alio casu sup voto simplicis ꝓtinētie. z
tūc nō ꝑt z ꝑ ꝯz gl. i. c. i. ō voto. z ꝑ hz
cōis ꝓsentudo totī⁹ mūdi z stil⁹ curie
ná videm⁹ ex ātiquissima consuetudi
ne ꝑ papa in indulgentijs cōcessis ec
clesijs vel alijs pijs locis sibi reseruat
votū castitatis. Et sic ñ epūs dispensarz
in. d. voto: nisi ē casu dicti. c. venies.
dispensatio essz nulla. Idē dic de trib⁹
votis pegrinatois. s. hierosolomitani
ad sācta Jac. z ad limina apostolo: uz
Et dispensatio a ꝑdicta ꝑ epm ēt esset
nulla. ꝯz forte de mr. aliō esset dicendū
vt vult glo. i. c. ex multa. ō voto. Et ad
dit do. Jo. ant. q̄ siquis fecit votū etiā
solēne religiōis. z i ꝓfitate ñ ḡuit aliaz
sacēdi i ꝑzo cōsciēte. nō erit obligat⁹
tacuit notata. i. c. tua nos. ō spō. z ō po
terit secū dispēsari. z ne detur mā scan
dali debit ꝑponi et debita pnia si votū
nō ḡuauerit. ꝯz spō dispensēt. Et ita q̄
ad deū erit liber. Finis.

¶ Quid autē si q̄ vouit nō nubere ꝯz
an epūs possit dispēsare Dicēdū q sic
Nam sm Archi. i. i sū. aliud ē vouere
castitatē. aliud vouere nō 3here mri
monū. qz. i. vouēs nō 3here. contican
do nō frangit votū primus ꝙo sic. qz
vouēdo vnū vouet q̄ ipli cat i aliō. itē
si q̄s vouerer castitatē ad tps. epūs dis
pensare posset. Secus de voto ꝑpue
castitatis. z sic intelligē ꝑdicta.

¶ Pone aliq̄s ꝓmisit castitatē resp. 14
pectu certe religiōis. ꝯz non vouit oia
substātialia regule. nūqd matrimoni
um postea 3ctū teneat. R. d. An. in. c.
rursus. q cle. vel vo. vt refert panor. ibi
post multa concludit q aut vouit oia
substātialia religiōis. sed nō respectu
certe religiōis. z tūc votū ꝺ simpler
vñ nō dirimit mrimoniū post 3ctuz
p. c. vnicū. ō voto. li. vi. Aut vouit oia
substātialia respectu certe religiōis. ita q̄

efficaciter ē obligat⁹ religiōi. ⁊ tūc est certū q̄ mr̄imoniū nō tz. vt i.d.c. vnico. Aut vouit tm̄ castitati respectu certe religiōis. ⁊ tūc dicit q̄ votū ē soleni zatū: ⁊ nō tenebit mr̄imoniū sequens tz iste nō sit ḃe ⁊ stricte religiosus: vt q̄ nō obligauit se ad pauptatē ⁊ obedientiā. Et ḃ ꝓcm̄. c. vnicū. Sz Pan. dicit se semp tenuisse oppositū. q̄ illō c. vnicū regrit ad solēnitatē voti. q̄ p fessio fiat alicui de religiōib⁹ approbatis. ita vt ḃe sit religiosus ille⁹ re religiōis. Et ḃ vr velle ista ille⁹. c. vnici hec Pa. ⁊ si obijciat de. c. fi. g cle. vel vo. s. de illa miere q̄ fecit votū castitatis i māu cuiusdā mōachi. ḃ adiecto q̄ remaneret i domo sua cū oi subā sua ⁊ nō itrauit aliq̄ mōasteriū mōialiū nec vroꝛ. ⁊ tm̄ dr̄ ibi q̄ tale votū erat solēne: ⁊ dirimebat mr̄imoniū postea Sctō p talē mulierē. pōt rūderi ex dictis pa. ibi q̄ pmissio alicui⁹ de subāli bus regle vna cū susceptōe hitus religiōis iducit plenā pfessionē ⁊ obligat q̄ ad oia subālia. put fec ista mr̄. q̄ vt dcm̄ ē fecit votū ptinētie. ⁊ pfessionē fecit i manib⁹ cuiusdaz frīs sci Aug. q hūit mādatū ad ḃ a supiore. als n̄ potuiss ista mulieré ico:pare religiōi vt in. c. porrectū. de regula. Et ex tex. iuncta. gl. ifert pa. q̄ femia ꝑt pfiteri religionē masculoꝛ i māib⁹ eoꝝ. ⁊ erit ve re religiosa tz nō itret mōasteriū mōialiū tz mozat i domo oli sua. ⁊ iquātū gl. pōderat susceptiōez hitus pfessoꝛ. Idē dic sine susceptōe hitus dūmō fecerit pfessionē expssā. vt in. d. c. porrectū. Sz pōderat susceptio hitus ad inducēdā pfessionē tacitā vt i. d. c. vnico Q̄ aūt dr̄ cū oi subā sua remaneat. ec. Glo. exponit. i. cū vsufructu sue substātie oliz aīi mōachū. vt de vsufructu illaz reꝛ. victū ⁊ vestitū hēret in vita sua. ⁊ q̄cḡd superit deberet eē mōasterij. Et sic ista mulier hēbat admīstrationē nec hoc est ꝺ subāliaz monachatus cuz posset esse sine ꝓpꝛio ⁊ in obedientia superioris. hec panoꝛ. ⁊ idē

panoꝛ. innuit q̄ tz ista mulier expꝛesse tm̄ vouerit castitatē tamen tacite vouit votū paupertatis ⁊ obedientie.

¶ An autez pactū quod fecit ista mulier. vt haberet bona sua i admīstratiōe sit licitū. do. an. dicit q̄ nō q̄ videt sibi ex debito illā admīstratiōne appꝛopriare. Et sic esset ꝓpꝛietaria. Sz Panoꝛ. vbi. s. sustinendo ꝓdicta dicit q̄ hoc pōt ꝓcedere. nō ex iure acquisito illi monache. sed ex pollicitatione obligate abbatem. ⁊ dicit q̄ hoc dictū est satis colozatū. de hac mā vide pulchꝛa. s. Abbas. §. xi. ⁊ xij.

¶ Quid rūdendū cū pſona que fecit votū simplex: querit an possit mr̄imoniū cōtrahere. &. ꝑm host. oꝛ respondeti q̄ nō. ⁊ si vltra querat dicens q̄d cō trarero. nunq̄d tenebit mr̄imoniū nō oꝛ rūdere. Alias peccat q: dat occasiō ne peccādi mortaliter ꝑ host. Credo tū q̄ dicens. tibi nō tz ꝓtrahere ⁊ si cō trahas. licz matrimoniū teneat. tñ peccabis mortaliter cōtrahendo. non peccat saltem mortaliter.

Impedimentū. v. de cognatōe carnali. Primo sciendum q̄ tripler ē cognatio. s. carnalis q̄ dr̄ ꝓsanguinitas. spiritualis que t̄ cōpaternitas. ⁊ legalis que dicitur adoptio.

¶ Quid est ꝓsanguinitas. &. ꝑm host. est vinculū ꝓsonaꝝ ab eodē stipite descendētiū carnali ꝓpagine Sctō. Stipes dico illā pſonā. a qua alig duxerūt originē vnde ⁊ ꝓsanguinei dicūtur q̄ si de vno sanguine ꝓcedentes. vñ spurij etiā ꝓsanguineos hēre dicūt. Cōsanguinitas aūt ḃ tres lineas. i. ꝓcedit triplici ordine. Prima nāq̄ linea dicit ascendētiū. vt pr̄ auus. ⁊ huiusmodi. Secūda descendētiū. vt filius. nepos: ⁊ tertia collateraliū: vt fratres ⁊ fratrum filij q̄ ⁊ patrueles dicuntur. Et hec eadē itelligē in feminis: vt in matre ⁊ auia in filia. ⁊ nepte ⁊ duabus sororibus: aut filijs earum qui dicuntur cōsobrini quasi consoꝛorini.

¶ Quid autē sit linea ꝓsanguinitatis ⁊ dic secūdum Host. q̄ est ordinata col

lecto ꝓsonaꝝ ꝙsanguinitate ꝙiũctarũ ab eodẽ ꝫ stipite descendentiũ: diuersos gradus cõtinens: z eos a stipite secundũ ꝫ numeros distinguens.

3 ¶ Quid est gradꝰ. ℟. ℣ꝫ to. an. ē q̃dam hiudo distãtiã ꝓsonaꝝ q̃ cognoscit q̃ ta agnatõis vl cognatõis distãtia due ꝓsõe iter se differũt. z dr̃ gradꝰ ad filiudies gradũ scalaꝝ vl locoꝝ ꝓcliuiuꝫ q: ita gradimur ꝺ ꝓximo. In ꝓximũ

4 ¶ Quatr cõputãt gradus. ℟. ℣ꝫ dr. li. i. ℣ꝫ leges z ꝑm canones i linea ascendenti z descendenti. eodẽ mõ ꝓputãtur ℣ꝫ hãc regulã: q: q̃libꝫ ꝓsona addita ꝓsone facit gradũ. xxxv. q. v. ad ſedẽ sic. Põe aliquẽ ꝑ trũcho. q nõ ꝓputatur vtpote Joachiz. z tũc ꝓputa ascendẽdo. Pr̃ z mr̃ Joachiz sũt i ꝓio gradu an⁹ z auia i ſcõo pau⁹ z pauia in tertio: abau⁹ z abanta i ꝗrto i ꝺescẽdẽti ꝙo sic ꝓputãtur. Filiꝰ z Filia Jochi sũt i ꝓio gradu ꝛc. vel a stipite descendentes ꝑter ipz stipite q̃⁹ est numer⁹ cõi pente detracto. tot⁹ est gradꝰ Stipes ãt ℣ꝫ Pa. i. c. fi. extra. e. demiſit: q: ñ ił⁹ est ex sanguie pñs vñ ñ fit descensus ꝑ duos gradus ℣ꝫ tñ ꝑ vnũ: z ꝑm Donal. cũ vis scire de ꝙsanguitate ali quoꝝ quãtũ iter se differant recurre ad cões a q̃ traxerũt originẽ. vt petr⁹ gnãtus. i. c. T. q fuerũt ffres ecce primꝰ gradus. Si ꝙo non poterit scire qs fuerit pr̃ eoꝝ. dicas sic. S. z. T. fuerunt ffres hoc tãeo dico q: ffres semp sũt ponẽdi in ꝓio gradu vel ff̃ z soroꝛ: vel due soroꝛes. z tũc ꝓcede. S. z. T. fuerunt tres: q facium primũ gradũ. S. genuit A. Ecce scõs gradus. a. genuit. B. ecce. tertiꝰ z sic de aliis. idez est dicendũ de alio trahre. in trãsuersali ꝙo linea aliter cõputãtur ℣ꝫ leges alr ℣ꝫ canões scõm leges cõputãtur ꝑm hãc regulã q: ꝙsone numeratur hinc inde a cõi pente vl stipite descendentes. preter ipsuꝫ stipitez. Quot⁹ est numerus cõi pente vbi acto tot⁹ est gradus vñ si vna ꝓsona distat a cõi pente ꝑ q̃ttuoꝛ ꝓsonas alia ꝑ tres cõputato cõi pente. sũt octo. detracta ꝛe stipitez remanent septẽ sic ergo attinẽt inter septiõ. z hoc obtinet sine eq̃liter distent sine i equalr. iõ ℣ꝫ leges ff̃ z soroꝛes sũt i secũdo gradu. Filij duoꝝ fratrũ in quarto. z sic de alijs. Ratio diuersitatis est q̃re trãsuersales duplic̃atur ꝑm leges. q: hr̃ditates nequeũt deferri: nisi de vna ꝓsona ad alteram. Idcirco curauit secularis ip̃erator singulis ꝓonis singulos ꝓficere gradus ℣ꝫ q: nuptie sine duab⁹ ꝓonis nõ ꝑñt fieri. ideo sacri canones duas ꝓsonas in vno gradu ꝓstituerũt. d. c. ad Sedẽ Qualr sũt fiat cõputatio ꝑm canones ℟. ℣ꝫ dr. q: in trãsuersalibus lineis: si due ꝓsone iuenirũtur eq̃liter descendentes a cõi stipite toto gradu attinent inter se. z sic nõ distãt gradu sed sũt i eodẽ gradu. xxxv. q. v. pentele ergo filij in eodẽ gradu attinẽt sibi z filij duoꝝ fratrũ z hmõi q: qualr descendunt. si vero in equalr descendũt quoto gradu remotioꝛ illoꝝ distat a stipite cõi toto gradu attinẽt sibi z sic remotioꝛ ad dit gradũ. vñ si sit in eodẽ gradu ℣ꝫ distãt gradu ꝑm regulã appꝛobatã. i. ꝙo gradu remotioꝛ distat a stipite toto ꝺi fert z a q̃libet ꝺescendentiũ ab eodẽ ꝑ aliã lineã. d. c. fi. Duius ãt ratio est q: ratio consanguinitatis iter aliquos in linea trãsuersali oritur ℣ꝫ ab illa que est a stipite. vñ ꝓbe dicit ois cognata amitia dependere videt ex paterna. z iõ in linea trãsuersali vn⁹ nõ põt ee ꝓpi quoꝛ alij q̃ stipiti. Itez ꝑdicta regula ℣ꝫ doc. ℣ꝫ itelligi solũ vsq ad lineam equalitatis q: post illa q̃libꝫ descendẽtiũ ꝓsonaꝝ adijcit gradus vñ ꝓnepos aliciꝰ sicut tertio gradu distat ab eo. ita ab oib⁹ descendentibus ab eodem vsq ad tertiũ gradũ. Sed plus distat ab illis qui. Trãscendunt. Tertiũ gradum ãteñ. tũ. li. vij. nu. xvij. limitat dictã regulã p. c. q̃ ꝺilectio. ꝺe cõsan. q: iz gradꝰ ꝙsanguinitatis ꝓputari debeat a remotioꝛi. tñ si cõsuetudo eẽt ali cubi cõputari a ꝓpinqoꝛi stãdũ ẽ ꝙsuetudini ꝓp scãdalũ euitãdũ.

¶ Queritur vsq̃ ad q̃ gradũ matri 5
monij ꝛ̃ꝑi ꝓhibeatur. ℟. dr. vbi. ē. ℣ꝫ

leges molaycā xiij. pfonē phibētur tm̄ in. l diuina. quap aliū sibi i scdo gradu attinēt. vñ p. nata. sorori. nepotis. matertera. fris. z vxor. Et patrui coniunx. mr̄ puigna. nouerca vxoris. sororis puigni nata. vr̄ius. atq; sororis pris. cōtū gi lege vetātur. liquet igit̄ q; scds gradus est i nepte. z i matertera. z i sorore pris. q; amita. dr̄. z cū illo papa nō potest dispēsare. Intelligē. sine magna cā vt. j. c. Papa. z q; dr̄ q; phibetur de vxore fris intelligas si plez hūit. Alis fz leges molaycā duct dz ad semē eidem mortuo suscitādū. vt extra de diuortijs c. fi. Idez No. z Ber. extra. d. resti. spo. Iras post vo facta. phibitio vsq; ad septimū gradū. d. c. ad sedem. Sz hodie phibitio cōsanguinitatis z affinitatis de cetero nō excedit. extra. e. nō dz.

6 ¶ Quid de ascendētib⁹ z descendenti bus vr̄ q; i infinitū extēdatur. Ita q; fz q̄sdā. si aldaz vlueret hodie nō posset aliquā ducere fz No. z Jo. an. idē pa. in. d. c. nō dz. z putat opi. pdicā verissi mā cā ter. iur̄ ciuilis iditticte phibeat mr̄imoniū iter ascendentes z descentes. vt i. l. nuptie. ff. de ri. nup. z hoc i infinitū. Et cū ius ciuile nō replatur exp̄sse correctū z sit fundatū sup honestate maxia nō debem⁹ pp gñalē dispōnes canonū dicer̄ grū. hec tñ qō pp breuē hominū vitā raropticat fz gof. z dir. tenent idistricte q; hodie tā i ascēdenti bus: z collateralib⁹ quartū gradū nō excedit phibitio quātū ad mr̄imoniū ꝓhendū. d. c. nō dz. qō logtur generaliter z indistincte. z sic vr̄ q; ius ciuile sit correctū exp̄esse p. d. c.

7 ¶ Sz q̄ritur an hodie i gnto gradu z s. sit cōsanguinitas. fz. fm gof. z host. q; sic quātū ad ius succedendi vsq; ad decimū gradū legales. d. c. ad sedes. circa pncipiū. de hoc dictū est. s. Verdi tas. Nō obstat qd dr̄ in. d. c. ad sedem in fi. q; vltra septimū gradū nō est cōsanguinitas. Et hodie potest dici vltra q̄rtus. d. c. nō. dz. fz. Bir. q; nō est gradus ipediens matrimoniū: fz bene est gradus indneens successionez

¶ An aūt cōmittatur icestus in gnto 8
gradu. fz. fm Gof. z No. q; nō: q; q
icistus omittat hoc ñ pcedit ex nā cōi
tus fz pot⁹ ex eccle pstōne. q; statuit cep
tos gradus z cōstituit i eis cē icestuo
suz cōitū. Sic phibitio mr̄imony: nō
ex nā mr̄imony: fz ex pstōne pcedit ec
clie. xxxv. q. i. cum igit̄ eur.

¶ Quid si aligī fr̄it i gnto z q̄rto gra 9
du. vel in so scōm stipites. fz. fm Bir.
vz mr̄imoniū: q; tales attinent sibi in
gnto gradu siue distāt quito.

¶ Sz nūqd i gnto z pmo possit q̄tra 10
hi. ho. dic q; nō. extra. e. q; dilectus. vbi
sibi dñ cauit ira q̄ nō fecit mentōes de
pmo gradu q; imediate descendit a sti
pite. q; cū eo nullo mō pōt cē. fz de so
z tertio. q; illud pceditur fz regulā ap
probatur. extra eo. c. fi. Rō q; stipes
z germani filij stipitis faciūt vnū z eū
dem gradū. xxxv. q. iij. §. hac auctori
tate. Sed Bir. vbi. s. exp̄esse tenet con
trarium. Idem Gof.

Apedimentum. v. Be cognatiōe
spūali que cōtēr est cōpaternitas
Ubi sciendū q; cognatō spūalis pue
nit ex hoc. q; ge cōfert sacramentū ba
ptismi. seu cōfirmatiōis vel suscepti si
ne iz illum cui tale sacr̄m cōfertur.

¶ Inter q̄ pſonas cōtrahitur cognatō 1
spūalis. fz. fz Ri. i. iij. di. xlij. q; cogna
tiōis spūalis tres sūt spēs. i. paternitas
cōpr̄nitas z fr̄nitas. p̄ris cōtrahitur i
ter regenerātez z regeneratū. z sicut in
generatiōe carnali duo sūt. i. pr̄. z ma
ter. sic i spūali. administrās sacr̄m est
pr̄. q; pſonā dei repūtat. tenentes aūt
sūt sicut mr̄. q; repūtant pſonā ecclesie
z ita iter regenerati z dātez sacr̄m cō
trahitur p̄rnitas spūalis. Silr iter eū
z ipsū tenentez. si tñ sacr̄m ministrās vl
tenens baptizati sūt alr nō q; oium sa
cr̄oz z cognationum spūaliū q̄ p sa
cr̄a cōtrahūtur baptism⁹ est fundamē
tū. fz de h. j. §. xxvi. z. xxvij.

¶ Cōpaternitas ꝓhitur iter regenera 2
tē z generātes. tā. n. sacr̄z ministrans. q̄s
tenentes efficiūtur ꝓpr̄es vl ꝓmes pa

rentū carnaliū illi⁹ g regenerat. ꝛ qñ
ꝯ tráſit ad vnū ꝑsugū alio mediante
aliq̄ nō. Sī.n.alter ꝑsugū inter quos
ꝑsumatū ẽ mr̃imoniū ſuſcipit filiū ali
cuius de ſacro fōte. vel tz in ꝑfirmatōe
alter ꝑsūr efficit ꝑpr̃ pentū carnalium
regenerati extra eo.martinus.

3 ¶ Fraternitas vero ẕhitur ĩter regĩa
tū ꝛ carnales filios regeneratis. ꝛ hoc
ſiue hm̄ōt filij nati ſint aſſ ꝑpfnit.ꝛtez
ſiue p⁹.extra.e.c.tua ſiue dicti filij ſint
lr̃imi. ſiue illitimi. Sec⁹ ſi adoptiui ſm
Jnn. iter has pſoas phibetur mr̃imo
niū. iter alios nō phibetur. q; iſtō eſt
edictū phibitoriū ꝛ oēs g ſi excludū ẽ
admittūtur. ꝛ hec cognatō ſpedit ꝛ di
rimit mr̃imoniū p⁹ ẕctū ꝛ tdē ō ſacro
ꝑfirmatōis. extra.e.nedū li.vi. vñ ꝑr̃.
dirimit ur ſr̃ ꝑpr̃. atꝯ pr̃. Jn alijs aūt
ſacr̃is nulla ſpūal cognatio ẕhitur ex
tra.e.c̄ḡuis.li.vi.p cathecliſmū ꝺo ẕhi
tur ſpūalis cognatio. q̄ tm̄ ipedit mr̃i
moniū ẕhēdū ſz dirimit ñ ẕctū. extra
eo p cathecliſmum. li. vi.

4 ¶ Quid ſi pres ſūt ſuſcipiētes phibe
tur ne fiat. de ꝑſe. di. iiſti. ñ pres. ꝛ filr i
ꝑfirmatōe. vt i. d. c. ñ pres. Si tñ fiat
cū oĩb⁹ ẕhitur cognatio ſpūal. Sz tñ
iſti ſuſcipiētes pñt contrahere inter ſe
vt ponit Jnno. ꝛ hoſtien.

5 ¶ An ät epo poſſit diſpẽſare vt pres
poſſint leuare de ſacro fōte. gl. i. d. c. c̄ḡ
uis. fac ꝙ ſic q̄ dicit ꝙ epi diſpẽſant ẕ
ius vbi ñ ẽ eis phibitū. vt i. c. ar ſi cli
ci ō'iudi. cū igitur nō repiatur phibi
tū vſ ꝙ poſſit hec Be. in. d. c. c̄ḡuis. de
hoc vide. ē. epo. Si. tñ iūt plures. ſine
lnia peccāt. Sz Jo. an. ꝛ archi-putant
ꝙ vbi ꝓſuetudo nō reſiſtit. ꝛ fortius ſi
aſſiſtit ꝙ illa ſi leuis culpa.

6 ¶ Quid ſigs baptizat ſed tz ab baptiſ
mū ꝑpriū filiū. ꝛ. ſz doc. i hoc ſint va
rij: vſ tñ ſic dicēdū ꝙ ſi vir. vt mulier
hoc fecit in neceſſitate ſeu p ignorātiā
aūt p errorē tūc pōt exigere ꝛ reddere
debitū. Si ſciēter. ſz ex q̄dā ſimplicita
te ignorādo ius i talib⁹ tūc ét exigere
pōt vt vſ tenere Ber. in. c. ſi vir. eo. ti.
Si ät hoc fecit in fraudē ꝛ ex iḋuſtria
ſ. inſidiādo mr̃imonio. vt ſic poſſet vxo
rē ꝑuare ꝺbito ꝑsugali. tūc icurrit duo
mala. Primo ꝙ nō pōt exigere ſcḋo
ꝙ ſi ſnpuixerit: mortua vxore ſine ſpe
ꝑsugij remanere ꝺz ꝛ. de ẖ eſt tex. in. c.
de eo. xxx. q. i. ibi hac cā: vt diſcidiū ſie
ret ꝑsugij ꝛ ibi grauis pnia inſidiator
ri imūgatur. Si ät vterꝯ fraudulētus
fuerit fz hoſt. neuter ꝺz ꝺebitū exigere
nec neuter ſubtrahere ąſi dicat nō ꝺz
gs eozū exigere. Si tñ exigit. tñr alter
reddere ꝺebitū ꝛ hoc ẽ mirabile ꝺictū
ꝙ ille nō poſſit exigere ſine pcō morta
li ꝛ tñ ſi exigit alter tñr reddere ꝺicit
tñ No. ꝙ ſi nō pōt ꝓtinere de lnia⁹ ec
cleſie eſt hoc ept pt petere. cū ét de lnia
ei⁹ poſſet. ꝓtrahere de hoc ꝛ ſimilib⁹
vide. j. impedunētū. viij. ſ. xx.

¶ Utꝛ ſpūalis cognatio tráſeat ad ne 7
potes. ꝛ. ꝙ nō q; nō hz gradus. Filia
ąppe mea ſpūalis. lz nō poſſit ẖēr cū
filio meo pōt tñ cōtrahere cū filio filij
mei. item pater pōt ẖerecum filia ſpi
rituali filij vt no. pa. extra eo. c. vtꝛ q;
cognatio ſpiritualis deſcēdit de patre
in filiū ſed nō aſcendit de filio in pa
trem. de hoc glo. in. c. i. eo. ti. li. vi. item
pater ſpūalis licite pōt ducere in vxo
rem carnalez ſozorez ſui filij ſpūalis.
ꝛ etiā filiā eius. ac ét vxoꝛ filij ſpūalis
ꝛ ex prędictis pz abrogatū ẽ. qđ ꝺf i
c. poſt ſuſceptū. xxx. q. iij. vſqꝫ ibi q; le
ges ꝺicitur. n. ibi ꝙ g ex cōpatre ꝛ cō
matre ſuerint nati mr̃imonio nō poſ
ſunt ꝑsugi qđ pz ex ꝺictis eſſe falſū.

¶ Utrum vxoꝛ ꝛ vir ſimul leuare poſ 8
ſint puerū de ſacro fonte. ꝛ. aſſeū. lib.
vij. ti. xvij. ꝺicit inter patrem ꝛ ma
trem ſpiritualem nulla cognatio ſpūa
lis ẖitur ꝛ ideo vterꝯ conīunx puer
ſimul tenere non impeꝺitur ꝺe neceſſi
tate ſed ex quadam honeſtate. quan
ꝺo vero vterꝯ ꝺiunx ſimul tenet ꝺu
plex cognatio ſpiritur alis contrahitur
in vtroꝯ vna ꝺirecta per factum ſuus
altera indirecta per factū alterius. nec
eſt hoc inconueniens ſicut nec ꝙ vna
mulier alicui ꝙſanguinea ſimul ꝛ affi
nis in inueniatur.

9 ¶ Utrū aliqs successiue possit hēre tres uxores duas cōmatres. rnsio ꝓ ex dictis ē. q; si ꝓma tua uxor tenuit filiū alterius aīāꝫ tu miscereris ei poteris hſe illam alterā Si ꝑo tenuit postāꝫ a te fuit cognita. non poteris ſcōam hēre eo q; cō pſr eius factus es. Si aūt alia mulier tenuit filiū uxoris tue. quē de alio viro hāt illa mulier ē cōmater uxoris tue: ſz tua ſi. Siue illa tenuerit aīāꝫ inter vos eſſet carnalis copula: ſiue poſt. tō potes illā hēre. z ſilr filius tuus: quem de alia genuiſtiſi ab aliquo ſuſcipiat tūc ſuſcipies ē cōpater tu⁹ nō ät uxor] tue vñ ſi caſus tue mortis euenerit ſuſcipies poſſz hēre cū illa q̄ fuerat tua uxor. Rō aūt pdictoꝝ ꝑz Ri. vbi. ā. ē q; ſi ēūt ad ꝛtrahendū ꝓpaternitatez ꝓinges inter quos cōſūmatū ē mſrimoniū cōicent ſibi ſuas Actiones Nō tñ ſuas paſſiones: q; ꝑ inducere ni mīū on⁹ Et periculoſuz mſrimonio. z dſ gs cōi care actiones ſuas: qñ ille tz aliāꝫ pſonā z hāc cōicat alteri ꝓiugū carnalr cognito: pati ꝑo dſ qñ eius filⁱ⁹ ab alio tñr. vnde tenens filiū uxoris mee quē habuit ab alio viro: ē cōuerſo. vñ ver. Que mihi vel cuius. mea natū ſonte leuauit. Nec mea cōmater fieri: mea non valet uxor. Si qua mee natū: nō ex me ſonte leuauit. Hāc poſt fata mee non inde vetabor habere. amboz com patres facit actio paſſio nāꝫ.

10 ¶ Quero an ꝑmōi cognatio ſpiritua lis contrahat cū cōcubina. Pone exē plū. habens concubinā leuauit puerū de ſacro fonte. nūqd cōcubina ſua eſſi ciatur cōmater parentib⁹ baptizati: ſi cut dicimus in uxore. ſr. panor. in .c. martin⁹ extra co. de mēte Archi. z Jo. an. concludit q; nō z dicit q; hec ē cō munis opinio. ne iſta cognatio ſpiritu alis ad illicitū cottum extendatur.

11 ¶ An autem iſta cognatio extenda tur ad filium illegitimum ipſius leuā tis ſeu baptizāris. doc. dicunt q; ſic: vt refert pa. vbi. ā. z vſ ter. i. c. ſi. extra co.

12 ¶ Utz ille q baptizauit aliāꝫ poſito q ſit laicus vel in mioꝛib⁹ oꝛdinib⁹ poſ

ſit hēre cū illa. ſr. ſi. q; ē el⁹ filia ſpūal extra co. nedū lib. vi. Similr nec ille qui ſbyter baptizauit ꝑ dicē filiaz carnalez ipſius ſbyteri extra co. c. ſi. nec filⁱ⁹ preſbyteri ꝑ illā ducere quaz preſbyter ille baptizauit. z idez de criſ mate: ſeu cōfirmāte dicēdū ꝑ dicta.

¶ Sz q̄rit̄ ā. q. notabilr z ꝗdiana. tz pone vt ī ꝑdicto caſu. laic⁹ aliquē bap tizauit ī neceſſitatē: vſ mulier ſine aliq̄ ſolēnitate. poſtmodū ꝑdicti putātes ta lē nō eē baptizatū iterato faciūt eū re baptizari. eadē q̄ō fieri poſſet ā expoſi to q bis baptizat: aut ignoꝛāter aut ſci enter an in iſta ſa rebaptizatiōe ꝑhāt hmōi cognatio ſpūalis. ſr. So. hut⁹. q. depēdet ex alia. q. vꝫ an hōi ſcdo bapti zati vel cōfirmati ā nouo accipiāt cara cteꝛē. z ſi ſic: tūc ā n ouo ꝑheret cognatio ſpūal alis ſecus. nā Tā. vt recitat gl. i. ſ. q̄ vero. lxviij. di. dicit q; ſi les ge ordineſ ꝑbyteritot ꝑbyterales oꝛdines recipit. Idē dicit ā baptiſmo alt n. quo fieret iniuria ſacro vt de ꝑſe. di. iiij. oñditur vel quo mō di. ereē gs bis baptizari. vt ā ꝑſe. di. iiij. q bis. z. c. eoſ Idē cū dicat accedit ꝑbū ad clemētū. ſit ſacrz. l. q. i. detrahe. g ēties dicūt ꝑ ba illa. z appōit eleīntū ſit nouū ſacra mētū. ſz gl. ibi tz ꝑrit̄ dicēs q; ibi nō iterat niſi vnctio exteꝛioꝛ. z hāc opi. di cit gl. ibi eē verioꝛē. gl. in i. c. ġ. de apoſta. vſ tenē opinionē Tā pa. tamē ibi dicit Boſ. tenē q; ex iteratione nō tmꝑ mit. nouus caracter. nec in veritate oſ ſuſcat ꝑmū ſacrz: ſeu caracter ſi tmꝑſ ſus. Sz offuſcatio ſeu iniuria ſit q̄ ad aliuz faciēt]: q; ēūt i ſe fultintulit iniu riā ſacro. z tenēdo iſtā opinionē q; vſ verioꝛ: nulla cognatio ſpūalis ꝑheret hāc opinionē tz archi. i. d. ſ. q; ꝑo. vbi cōcludit ſic. dic ergo cū Hoſt. imo cum magiſtratis q; cōſecrat⁹ i vno oꝛdi tez ꝑecrari ñ ꝑt. z q; ſacra iterari dicūt ñ ꝓp iteratā collatiōe ſacrī: ſz ꝓp iteratā ſolēnitatē ꝑbor vel ablutiōis vel vnctiōis exteꝛioꝛis. Idē laud.

¶ An ät lauātes crīſma poſt ꝑfirma tionē ꝑhāt cognationē ſpūalē. ſr. non

ꝝ ñ interfuerūt t actu cōfirmat⁹ bīs. ꝛ
ꝑfirmatus nō est leuatus ꝑ ipsos.

15 ¶ Utr̄ filij duoꝝ ꝑpatr̄ possint mſi-
monialiter copulari.ꝝ.fic: siue sint ge
niti ante cōpaternitatē. siue postea: ex
cepte solū illa ꝓsona ꝑ quā ꝑpaterni
tas ē ꝓtracta. que nūq̄ ꝑt copulari
alicui filioꝝ sui patris ſpūalis⁹. xxx. q.
iij. sup gb⁹ꝛ extra eo.c.i. nisi ꝓsuetudo
ecclie q̄ ſeādalū generaret. alr̄ ſe héret
vt. d.c.i. De hoc dictū ē. ē. Impedimē
tū. i. Et no. fm Ri. vbi. ē. q ñ solū est
attēdenda cōsuetudo ecclie. ꝑ̄ꝛ: ꝛ etiā
metropolitane vel aliaꝝ circūpositaꝝ.
idē tz gio. in. c. super eo. extra eo.

16 ¶ Quid si ge post ſpōſalia de futuro
ꝛ iuratas: tz ad baptiſmū filiū ſpōſe an
dissolnant ſponſalia. ꝝ. hꝫ Hoſt. q sic
sicut ꝛ ꝑp affinitatē ꝓsecutā. ibi dix.

17 Querit de. q. notabili. maritus post
cognitionē carnalē vxoris leuauit pue
rū de sacro fōte: ista q vxor est affecta
mater ſpūalis ipsi⁹. Deinde mortū ma
ritus: ꝛ illa transit ad ſcōa vota. ꝛ ex
ſcōo marito hꝫ filiā an illa possit ꝛ
re cū illo puero ꝝ. Be. in. c. nedū eo. ti.
li. vi. referēdo. an. tenuisse bononie cum
de facto ista q̄ ibi accidisset q sic: q
ista ꝓhibitio ē exorbitans: ꝛ nō repit
expreſſa: ꝛ ſolū ꝓhibitio reperitur in
ꝺluge lenāris: quātuꝫ vellet ꝓtrahere
cū patre leuati vel parēte. vñ nō dꝫ ad
dl iste casus ſm eū ꝛ sit eadē ratio. q
ſufficit q ñ reperit expreſſuꝫ nec repit
iste casus expreſſus ꝑ ſcribentes nec ꝑ
ſūmiſtas ꝛ ge. dicit se tūc tenuisse op
positū: q: satis ē ſi ture expreſſuꝫ ſaltē ſub
regula generali: vꝫ q filij duoꝝ ꝑpatr̄
ꝑ quoꝝ alterū deuenū ē ad ꝑpaterni
tatē nō ꝓt ꝓhē. vt extra. e. c. i. ꝛ negā
ri ñ ꝑt gn illa fuerit filia carnal⁹ mſis
ſpūalis illi⁹: cuꝫ erat mſ ſpūal⁹ mediā
te merito. ꝛ ſufficē q cāus repiat̄ i gñe
ꝛ ñ ꝓpiat̄ ſpē. hec ge. iste cāus ſi ē tota
liter certus ꝛ tō añ factū posset teneri
opinio. Be. ꝛ post factū opio. ꝺ. Aln.

18 ¶ Queritur de Alia. q. quotidiana
nūgd ꝑ ꝑcuratorē possit ꝫhi opſnitas
Mar. doc. Jo. an. vt refert Pan. in. c.
veniēs. extra. e. disputādo tenuit q sic
q regr̄ glōz act⁹ ꝑt explicari ꝑ ꝑcu
ratorē nisi exꝑſſe sit ꝓhibitū a iure. vt
l. i. §. vlſus. ff de ꝑcu. ꝛ regla ꝑt gō ge
de re. iur. in. vi. ꝛ nullibi⁹ ſ ſpāl⁹ ꝓhibe
tur: ergo ꝛc. Jo. an. i. d. regla ꝑt gō in
mer. cu. dicit q nō. ꝛ fundamētū ius
ꝓncipale ē sup. c. de his ꝛ. c. ad limina
xxx. q. i. vbi vr regr̄i actus corporaliꝫ.
idē tz Archi. i. c. i. e. ti. li. vi. Pa. āt i. d.
c. veniēs. dic̄ q. d. ꝺceptor su⁹. d. Lar
tēnit opionē Mar. ꝛ ad ture allata in
ꝓtū rsidet q loquitur qñ gs ꝑ se vlt
Zhere istā cognationē ſpūalē. q. cāu ñ
ſufficit ſola ꝓnīa nisi ſuſtētet puer⁹ seu
eū tāgat tpe ſacri ꝛ ꝓcūdit Pa. q añ
ſciñ seruāda est opio Jo. an. vt nō ad
mittat quis ꝑ ꝑcuratorē. hꝫ post factū
plz sibi opio Bal. āt i. l. post mor
tē. ff. de adop. Opionē Jo. an. tēs
Bar. i. l. gaiꝰ. §. sositā. de li. ꝛ po. ꝛ dat
rōem quare hmōi ꝑpaternitas nō pos
sit ꝓtrahi ꝑ ꝑcuratorē quā vide. ē. Eld
optō. q ē singularis ꝛ facit ad multa.

¶ Dꝫ ꝓsupposito q nō possit Zhi ꝑ 19
ꝑcuratorē nūgd saltē ꝓtrahat cū ipo
ꝑcuratore Pan. vbi. ē. refert Jo. an. in
dcā regula tenuisse q sic: q rē ipa ipe
ꝑcurator itercuenit. ꝛ licꝫ nō intenderet
se obligare tñ multotiēs extra Jd qđ
agitur nascit obligatio. vt i. l. ñ ie q. ff.
2mo. ꝓtrahi opionē tenuit Fe. con
ſilio. xv. ꝛ istā opionē putat Pa. ꝛ ioré
q vbi ñ ē ꝓsētus alterius ñ nascit obl
gatio. vt in. l. i oibus. ꝛ i. l. ꝓsentiū. ff. de
ac. ꝛ ob. tē ibi deficit anim⁹ ꝛ intētio
q in hmōi sacris regrunt⁹ vt in. c. ij. ex
tra. e. nec ob. ītra allegata ꝑ Jo. an. vt
no. ge. i. d. c. nedū. q. dcā ītra bñ ꝓ
bant ꝙ sepe aligd ignit extra id ꝙ in
tēdit ꝛ illa loquit̄ qñ hēbat aiuꝫ obli
gandi se ꝛ sic ñ deficit anim⁹ hꝫ erro
ſuerit i materia hic āt deſuit animus ꝛ
intentio q regrūtur in hmōi sacris vt
dictū ē. ex q ꝑt inferri ꝙ ñ aliqs tz ſi
liū alteri⁹ quē credebat eē filiū vnius
cū q intēdebat contrahere q nō ꝓtra
hitur cōpaternitas illius cuꝫ sit filius
alterius ꝛ ita tenet anch.

10 ¶ Nūquid autē vniuersitas possit cō trahere istā ꝓpaternitatem nā sepe cl itas cōstituunt sindicos ad hoc act⁹ Pa. vbi ꝫ. refert. Fede. i. d. ꝓsilio. xv. cō suluisse ꝙ nō nā nemo g ñ ē baptizat⁹ pōt al ū tenere i baptismo. vt no. in. c. in baptismate. de ꝺse. di. iiij. ꝫ vniuersitas nō hēt animā g ñ est capax hui⁹ cognatōis ſpūalis ꝑ hoc. c. romana. ℌ. vniuersitatē. ꝛ. c. Si ſnia. de sen. ex. li. vi. ꝫ Pan. credit posset attentari vt ip si ꝓstituentes sindicum efficiātur ꝓpa tres q: diſpositio cōcepta i vniuersita te resoluit vt cōcernat singulos de vni uersitate si actus nō cadit in vniuersi tatē vt res nō careat effectu Iste ē ter. nōbilis g facit ad multa. in. d. c. si ſnia ꝛ. c. nouerit. ꝛ. c. grauē de ſē. ex. vbi ex cōicant singuli statutēs ꝑ libertatem ecclīastic ꝫ statutēs noie vnīūsitat⁹ opio tñ fede. vf ꝺior ꝑ ꝓdicta. Et sic ꝓcludē ꝙ nec ꝑ procuratorē. nec ꝑ sindi cū vel nunciū pōt ℌi ꝓpaternitas. Et hāc opinionē tenēt cōiter' legisti ꝛ ca nonisteꝫ ꝓsuetudo sit i ꝓtrarium.

21 ¶ Quero an ℌaꝑ ꝓpaternitas si le uās nō rñdet. ar. dicit ꝙ sic. vt ꝓbat ter. in. d. c. nedd. g lequit de suſcipiētes vñ pōderat suſcipiētē: ſi rñsionē. ho. ꝓtra. ꝛ dicit Jo. an. ꝙ ꝑ hoſt. facit. vt sicut in baptizāte regrit ꝓbū sic in le uāte g ꝺꝫ rñdere. de ꝺse. di. iiij. ꝑuli. ꝫ nec ꝺꝫ ānuere. sed ꝺꝫ ꝺicere volo. ita vt sit. emiſſa cautio. ex hoc inferturꝙ si cut mut⁹ nō pōt baptizare: ita nec pue rū tenere. vt in. d. c. ꝑuli. nā rñsio ꝓ net ad celebritatē sacrī. de cōſe. di. iiij. cū ꝑ punctos. Sed archi. dicit. ꝙ hu. in telligit illud ꝓbū. celebritatē ꝑ solēni tate ñ. n. oia q dicūt vel fiūt in celebra tione sacroꝝ sōt de ipsoꝝ substātia. sub stātia ät baptismi ē aqua ꝛ forma eua gelica. i. q. i. detrahe. Sed Be. vbi. ſ. reducit ꝓpctas opi. ad ꝓcoꝛdā. dicēs ꝙ aut leuās nihil relpōdet ꝓbo vel si gno. ꝛ tūc, ꝓcedit opi. hoſt. aut nō rñ det ꝓbo ꝫ ſignis. ꝛ tūc ꝓcedit opi. ar. ꝙ aūt nutu vl signis dicat ꝙs loq. fac de ſpō. cū apud. multi tñ ſumminſte. te net ꝙ rñsio patrinoꝝ nō sit de ſubſtan tia q ad ꝓpaternitatē ℌēdā. ſilr' nec ſi gnus vel nutus Be tactu, ℌo sec⁹ dicūt cui ꝙ si efficit patrin⁹ nisi tāgat puer vl teñat dū baptizat: leuādo ꝫ sacro fō te. vl tenēdo ad confirmatōꝫ. ꝫ rñdeat

¶ Quid aūt si teneat ꝛ nō rñdeat cū 22 alijs patrinis: itēdēo ꝙ hoc facere ne ꝓpſ efficiat vt sic possit cū minori pec cato postea cognoscere matrem puert vel eā ducere i ꝓxorē. ista ē alia q̄ō a ꝑ cedētib⁹. Dubiū facit: q: vt dictū ē in ℌmōi sacrīs ad hoc vt inducat obliga tio regrit animꝰ ꝛ ītētio volēt⁹ se obli gare. sicut in baptizāte ꝛ baptizato. ꝛ ꝫ vf voluiſſe pa. i. c. ij. extra eo. qō vex⁹ di cit in tenēte vel leuāte secus tamē dic in baptizāte. Et ꝺe ꝫ vf cāus ſm eum i. c. ſi. ex eo. vbi hī vō ꝺā sacerdote g ex ꝺbito officij baptizabat. ꝛ ñ ℌēbat aīmū ℌēdi istā ꝓpīnitatē. ꝛ dicit pa. ꝺ. i. c. ſi. ꝙ ℌūñ ibi ꝺcidit nā ex q̄ fecit eū xp̄ianū: effect⁹ ē ꝑ illū ſpūalis. ve lit ergo nolit ei⁹ ꝓf ē. sicut dicimus in patre carnali: vbi ꝓficerat factū ꝛ nō volūtao. Quid ergo ꝺicem⁹ ad casum nr̄m. cāus vf ꝺubius: tū ſūmiſte vſir. te nē ꝙ tal efficit ꝓpſ. ex q̄ ipe ꝫ puerꝫ vel tāgit: ꝛ facit ea q̄ agit vere patrin⁹ ꝫ nō intēdat eē patrin⁹ nec rñdeat.

¶ Quid aūt si leuās nō tāgit puerꝫ 23 ꝫ linteū q̄ est ſuolutus an ꝓtrahat ꝓpſ nitatē. archi. ꝫ ꝙ fic. ꝑ tex. i. c. ℭgnus. eo. ri. li. vi. q dicit. accesſerit. ꝛ sic nō re grit tact⁹ puert. Jdē Jo. an. ꝺicit hoc eē verū: si i liteo teneē puer dū baptizat Jdē Be. in. d. c. ℭgnus. idē ꝫ ꝺir. g ēt ꝺicit ꝙ si multi tenēt liteū circūquaq ꝛ puer ponit⁹ in medio. ꝛ ꝛō suſcipiunt eū in linteo: hoc ſufficit ſm eū⁹.

¶ Vtrū aūt in pluriꝫ actib⁹ sacra 24 libꝰ regrātur diuersi patrini. ℜ. i cathe ciſmo: baptiſmo ꝛ confirmatione. vnus ꝛ idē patrin⁹ eē pōt ſi neceſſitas cogit sed nō ē ꝓbatum romana gn potius ꝑ plures act⁹ ſinguli ſuſcipiāt. ꝺ cōſe. di. iiij. in cathecismo.

¶ Vtrū religioſus possit fieri patri 25 nus vel ꝓpater. ℜ. ꝓhibitū ē abbatib⁹

ē mōachis puer ꝺ baptismo suscipe-
ant baptizare ꝛ hmōi. xvj. q. i. placuit
de ꝯse. di. iij. nōlicet. Idē intelligēdū
est de oībus religiosis non enim lz re
ligiosis ꝓmatres facere pp familiaritā
tes q̄ solet inde prouenire.

26 ¶ Utrū ille qui nō ē baptizat⁹ possit
aliquem suscipe in baptismo. ꝙ. Tho.
ꝛ Pe. ꝛ Ri. tenēt ꝙ nō: ꝙ talis nō est
membꝝ ecclesie. Et tō siue de facto si
ne necessitate leuat vel tenet: seu etiam
baptizat nō ꝛtrahit aliquā cognatio-
nē spūalē: ꝛ quo nō ē baptizat⁹: ꝛ ba
ptism⁹ ē fūdamētū hutuūmodi cogna
tionū spūaliū. glo. aūt in. c. in baptis-
mate. de ꝯse. di. iij. dicit ꝙ baptizans
ꝛtrahit cōpaternitatē. secus suscipiēs
Guil. aūt de laude in suo sacramētali
tenet totū oppositū glo. Dicit enim ꝙ
baptizādo nō ꝛtrahit cōpaternitas: su-
scipiēdo sic. Et rō diuersitatis ꝑm eū ē
ꝙ q̄ ministrat. iura alterius. s. spūs sā
cti exercet: ꝛ parū ponit de filo. vt i. c.
in baptismate. ꝙ qui suscipit. multum
de suo ponit: ꝙ vice sua hoc facit. Et
hāc opi. videtur tenere glo. in. c. i. xxx.
q. i. q̄ glo. cōmuniter approbat a doc.
ꝛ tō. dicit archi. s. per glosam illam ꝙ
si baptizatus teneat filium non bapti-
zati seu infidelis. ꝙ bene ꝛtrahit cōpf
nitatem. Et tō si indeus baptizetur ori
tur cōpaternitas inter leuantes inde-
um baptizatum ꝛ parentes ꝛ etiam si
lios indei baptizati ꝛ filios leuantis⁹.
Et ideo si pater infidelis veniat ad ba
ptismū nō pōt cōtrahere cū ea que fi-
liū suū in baptismo ꝓtulit tenuit.

27 ¶ An ät si ꝑfirmat⁹ baptizādo vl sus
cipiēdo i baptismo: vel tenēdo in ꝑfir
matiōe ꝛhat hmōi cognationē. ꝙ. ꝙ
sic: si est baptizat⁹ lz male faciat.

IMpedimentum. vij. de cognatione
legali que fit ꝑ adoptionē. vbi scien
dū ꝙ ꝑ adoptionē ꝓueniūt tres spēs
legalis cognationis. Pria est asceden
tiu. Discēdētiu q̄ attendit inter patrem
adoptantem ꝛ filiū seu filiā: nepotem
seu neptē. ꝛ hmōi adoptatos. Et hec i
dittuncte impedit matrimōiū: qm̄ pater
adoptato: nō potest ꝛtrahere cū filia
adoptiua. nepte ꝛ hmōi. xxx. q. iij. ita
diligere ēt p⁹ emancipationē. insti. de
nup. ℌ. ergo. scōa spēs est collateraliu⁹
s. int̄ filiū meū nālez ꝛ adoptiuū. ꝛ hec
impedit mātrimoniū quādiu durat ado
ptio: vel ist i eiusdē patris ptāte. ea ve
ro soluta. s. morte patris: vel emancipa
tione fily nālis vel adoptiui: nō impe-
dit extra eo. c. vnico. Si ge ergo vult fi
liū suū naturalē tradere in virū: filie
adoptiue. remediū ē vt emācipet filiaꝫ
adoptiuaꝫ vel econuerso. Ita dicit tex.
in. c. per adoptiones. xxx. q. iij. Tertia
spēs est quasi legalis affinitas inter pa
trē adoptantem ꝛ vxorē filij. adopti-
ui ꝛ hēc ꝓhibitio introducta est rōe re-
uerētie. Simili⁹ inter filiū adoptiuū ꝛ
vxorē patris adoptantis ꝛ lz iteruz oi
tēpore impedit mātrimoniū qm̄ pater
adoptato: nūq̄ potest ℌere cū illa q̄
fuit vxor filij adoptiui: ēt post emāci-
pationē. ff. de ritu nuptiaꝝ. l. adoptiu⁹
similiter filius adoptiuus post mortē
patris nō pōt cōtrahere cū vxore patr]
adoptātis. vt dicta. l. adoptiu⁹ ēt si ad
morte fuisset emācipatus vt ibi.

¶ Pone. aliquis coram vicinis seu 1
honestis viris recipit aliquem in filiū
nunquid ex ista adoptione impediat
mātrimoniū. Et nunqd filij acquirat iu
ra legitie adoptati. ℟. pa. i. d. c. vnico.
de mente hoſt. dicit ꝙ nō. qm̄ nō ser-
uata forma: corruit ex toto ipe act⁹. oꝫ
eni adoptio fieri corā magistratu ꝛc.

¶ Quero nunquid ꝓbyter possit legi 2
time adoptare. ℟. pano⁹. vbi supra de
mente Hosti. sentit ꝙ sic. Nec ob. in-
sti. de adoptionibus. ℌ. sed Et illud.
quia loquitur in castratis ꝛ in spado-
nibus: qui nāliter gīnare nō pūt vñ sic
nō pōt ℌre filios nāles. ita nec adopti-
uos. q: ista cognatio legal⁹ ē inducta ad
ista carnalis. vñ imitat nāz igit pōt
hic ē ꝙ nisi qs ꝓcedat adoptatū. xvij.
ānis. t. i plena pubertate: nō valet ado-
ptio. vt. d. insti. ℌ. minore. sacerdos ꝯo de
scō gīnare pōt ꝛ nālr. vide tñ ad pdca
qd̄ notat aſtē. l. vij. ti. xix. ō mēte hoſt.

q̄ ille q nō pōt gīnare pp defectū nāe. nō pt adoptare. secus si ñ possz gīnare pp aliqđ accīs supuenīēs. vñ castrat⁹ i. caste nat⁹. i. naturaliter frigidus non pōt adoptare. sed spado q cū gladio testiculos amisit. pōt. Quod est notādū z declarat p̄cedentia.

3 ¶ Utr̄ cognatio legalis trāseat ad nepotē. i. filiū filij adoptiui. ff. Astē. vbi s. q̄ sic. f. pp cohabitationē. nec tñ propter hmōi cognatio hz grad⁹. q̄ in eodē gradu attinet pr̄ filio z nepoti.

4 ¶ Utr̄ adoptiu⁹ nō trāsit i ptātem adoptātis possit ēre cū filia nāli z legitima p̄dīo adoptātis. ff. astē. vbi. s. dicit Bu. tenere. xxx. q. iij. i p̄ncipio. q̄ adoptio q̄ñ ē arrogatiōñ impedit mōtā iter filios. Jnn. ēt vr̄ hoc ꝓsentire. Arrogatio ēo impedit dū durat: sed ea soluta nō impedit. sed pa. vbi. s. dicit q̄ cōiter doc. z spe. eo. ti. tenēt q̄ nō. z ꝓcludit pa. q̄ iter filios nāles adoptātis z adoptatā ñ pt ꝓsistere mr̄imōiū q̄ adoptata nō trāsierit i ptātē adoptātis: q̄ mulierū⁹ filia est dūrāte illa adoptiōe. ß ēt tz glo. i. d. c. vnico. q̄ distīcte logē de adoptiōe. ñ distīguendo iter arrogatū z adoptatū. ītē q̄ z si nō trāseat tal⁹ i ptātē adoptātis. acgrū tur tñ ei q̄dā tura ex adoptiōe q̄ disso luīmr p emācipatiōē. C. de adop. l. pe.

5 ¶ Utr̄ filⁱ alicuⁱ⁹ nālis z liuis ēre possit cū filia mīeris arrogate a suo pr̄e. ff. Astē. vbi. s. q̄ sic. cū eni mulier neminē hēat i ptāte sua: filia filie arrogate trāsire nō pt i ptāte arrogātis. Et iō nulla cognatio orta ē iter ips z illā ex arrogatiōe mr̄is sue. ff. de adop. l. si pr̄ nō posset tñ talis ēre cū filia viri arrogati a suo pr̄e. si hēbat eā i ptāte sua q̄ñ fuit arrogat⁹. idē ho.

6 ¶ Utr̄ filij adoptiui possit ēre iter se. ff. Astē. vbi. s. q̄ sic sic notat hu. xxx. q. iij. ita sicut z spūales cū adoptiuis p gl. i. d. c. vnico. q̄ hoc nō inuenītur ꝓhibitū. Et ꝓ ho hu. distīguēdū ē inē arrogatos z adoptatos ꝓpe deōs nā iter oēs illos q̄ sūt i ptāte adoptātis p hibēt nuptie celebrari. vsq; ad graduz

231

p leges ꝓhibitū. z tō iter duos arrogatos ab eodē ñ pt ēre mr̄imoniū: iz inē duos adoptiuos filios eiusdē pr̄is adoptātis pōt ēre. Ber. tñ z dr. vñr tenere indistincte primā opi.

¶ Quid si adoptiu⁹ dūrāte adoptiōe 7
ēre adoptātis: nūqđ mr̄imoniū foluet. ff. qđ dicūt q̄ nō: eo q̄ impedimētū ē tpale vt no. gl. i. d. c. vnico. z ꝓpter opi. ē Jnn. vt refert. pa. i. d. c. vnico. Sz ispe tz opi. Prīa quā dicit seq̄tr: doc. z spe. nec ob. q̄ impedimētū sit tpale. q̄ tz illud impedimētū sit tpale fz se idneū tñ ppetuū effectū. z pōt excēplū i gl. i. d. c. vnico. l. q̄ iste ñ pt hodie ēre cū hac ꝓuigata. cras vir⁹ mortuo poterit ēre cū ea.

¶ Utr̄ filⁱ⁹ adoptiu⁹ ēre possit cū 8
filia illegitīa pr̄is adoptiui. ff. Pa. vbi s. dīc q̄ nō: vt quēadmodū filⁱ⁹ illegitimⁱ⁹ nō pōt ēre cū sororē carnali le gitīa vel cū alia cōsanguīea. ita nec cū filia adoptiua. sicut nec ēt cū spūali. filia fz astē. z Prīū. ex eo. q̄ filⁱ⁹ illegitimus sit ē i ptāte pr̄is. Et tō pōt copulari fīlie adoptiue pr̄is. Eccor. ho. Jnn. Ri. z. ꝓ. z hec vr̄ cōtor. optimor.

¶ Utr̄ iter pr̄ez adoptātē z pr̄ez adoptiui: siue matrē: aliqua cognatio ēre tur. ff. ecōm Tho. z Pe. nulla. de mā adoptionis z arrogationis. vide supra adoptio. per totum.

De impedimētō vij. De impedimēto cris. Sciēdū q̄ cria impedit matrimoniū ꝓhendū: iz nō dirimit ēctū. z sūt septē. Primū ē icestus. extra de eo qui co. ꝓsan. c. i. Sc̄o z sc̄m de illo q̄ iter fecit ꝓpriā vxorē. xxxiij. q. ij. admonet z. c. iterfectores. Tertiuz q̄ñ qs rapuit sponsā alteri⁹. xxvij. q. ij. Statutū. Quar tū q̄ñ qs infidelitāte mr̄imoniū. Quintū q̄ñ qs interfecit sacerdotez extra de pe. z remi. qui pūsyterū z ibi panor. in ꝓho quintus. dicit ecōm vnā expositionē. q̄ interficiēs sacerdotē nō impeditur ēre: nisi prius sit con

rictus in foro ꝓtentioso. Sextū est solēniter pentens. xxxiij. q. v. de his. c. c. antig. Septimū cū gō moniales scienter in vrozē accipit. xxij. q. i. hi vo Sti timeretur de incōtinētia dz eis epūs ꝓcedere iniam nubēdi Tñ ꝺm. ꝺ. ꝺ. fuit licita ꝓpꝛij facerdotis. Immo de ꝓsuetudine nō feruatur iste rigor: petē di inia ꝛ idem Adonal. Archi. tñ flo. ꝛ Pe. de pal. in. iiij. ponūt ꝑdictā opinionē. Sꝛ magis declinat in hāc. vꝛ q fine disp̄satōe nō lꝛ inuoluto aliquo dicto ruꝛ criminū ꝓ ahere vel debitū petere nisi expꝛsse dispensset. nec valet ꝓsuetudo in ꝓtrariū. nisi cōstaret q epūs lōgo tpe hoc sciēs dissimulaꝛēt. alꝛs ꝓtū faciēres peccāt mortaliꝛ ꝛ de his. vti extāt ꝺ. Pꝛesbyteꝛ vrozē necās. natiq; pfīnus. iceſtus. raptoꝛ solēnis nō ſociāt̄

1 ¶ Que sūt cria que dirimūt mſimoniū iā ꝛtū. ꝛ. solū duo. Pꝛiuꝛ si vroꝛ fuit machinata in mortē alteriꝰ ꝓugis vt ipſi⁹ efficiatur vroꝛ. ꝛ cuꝛ effectu occiderit virū vl ecōuerſo. Scōm si vinēte vroze dederit fidem alteri vt illā ducet morta vroze. vel ecōuerſo. Sed ꝑ declaratiōe predictoꝝ pa. i. c. i. ꝺ. e. o g ꝺu. i ma. dicit q tuꝛa vario modo loquūtur. Sed cōcludēdo veritatē dicit q aut solūmō ꝓeſſit adulteriū. ꝛ non ꝓeditur mſimoniū ſequēs vñ alio nō interueniente. gs pōt ducere in vroꝛez illā quā ꝓius polluit in adulterio vt ē tex. i. c. ſignificaſti de eo g ꝺuꝛit i ma. aut gs ꝛxit cū muliere. ſuppſitit prima vroze: nec ad alia fuit ꝓceſſū ꝛ solus ꝛ ctus mſimoniꝰ nō impedit matrimoniuꝫ ꝛtrahi mortua vroze ꝛ idem eſſet si nō cōtraxiſſet de ꝓtū. ſed dediſſet fidez de ꝛtrahendo post mortē ꝓugis. vt est tex. in. c. ſi. de eo g ꝺu. i ma. aut cū cōtractu mſimoniꝰ fuit mirtuꝫ adulteriū. Et tūc aut fuit cū ignoꝛāte. ꝛ tunc pōt inter eos eſſe mſimoniū post mortez ꝓugis vt est caſus in. d. c. i. Et itelligē hoc q ſi ſuꝑadicta toto tpe añ mortez vroꝛis ꝓie ignoꝛauit. Si aūt certio rata ꝺ vita ꝓie ꝓugis ꝓmiſit ſe cognoſci ab illo nō pōt amplius euꝫ habere in maritū. ad hoc. d. c. ſi. ꝛ ſequūt doc. in. d. c. i. Idem per oia dicendū est q ſi ꝓceſſit fides de ducendo ſecundā ſeu ta adulterio. Quo ꝺo ad machinatio nē. doc. varie ſentiūt. Sꝛ pa. placꝛ opi. Jo. an. quā ponit in. c. ſi. ꝺ. e cōuer. in ſi. q aut intereſſit in mortez machinatio vtriuſq; ꝛ tūc nō requiꝛitur adulteriū vt patet per illum tex. aut ſoluꝛ intereſſit machinatio vtriuſ. puta: q maritꝰ interfecit vroꝛez ſuam. vt duceret Bertaꝫ in vroꝛez. Et tūc regꝛitur adulteriū ꝓcedens ad ſpeditendā ꝛ diſmendum tale matrimoniū ſ̄ctum. Si aūt nō interfecit ꝓius adulteriū impediatur matrimoniū ꝓh. nō tū diriminꝫ ſ̄ctū hec pano. in. d. c. i.

¶ Sed pone q adulter dedit mūdam 2
pmiſſionem adultere de ꝛhendo post mortē mariti nūgd mozto eius marito tenebit mſimoniū inter eos quidaꝫ dicūt q ſic: vt refert Rt. i. iij. di. xxxv. q. cū ꝓhibitoꝛiuꝫ ſit edictū de mſimonio ꝛhendo: gcūq; nō ꝓhibēt̄ p ꝓtīa admittiſ. nō aūt in iure ꝓhibitū adulterū ꝓhere cū adultera post mortē mariti niſi viuente marito fides dederit vel iuramentū fecerit de ꝛtrahendo. vel niſi alter eoꝝ in mortem mariti ad hoc fuerit machinatus. Alij dicūt cōtrariū q; illud idem periculum videtur cauſari ex tali nuda ꝓmiſſione euꝫ adulteroꝝ: p quo fuit ꝓhibitio facta.

¶ Esto q. ꝺ. ſollicitat Ber. Aut illa cō 3
ſentiat ſibi tali pacto q ipſe p fidez p militat Martine ipſius Berte conſanguinee q post mortez viri ei⁹ accipiet in vroꝛē illā. de q ꝓsulet ei Martina: intendēs q martina ei ꝓsulet de ipſamet Berta. cui Pe. cōſentit: ꝛ postea ꝓcedens illud q ꝓmiſit. Berta de conſilio Martine post mortē viri Berte in vroꝛem accipit. queꝛitur vtꝛ illud mſimoniū teneat. ꝛ. Affiꝛmat. q non. q; Berta ſciens q ille fidaret ſibi fidem postea nō poſſet eam habere in vroꝛem fraudulenter fecit illā ꝓuasionem. Et fraus ꝺz nemini patrocinari. Si tū Berta pdictā ꝓmiſſionē ꝑuaſiſſet: nō ita

dens supradictam fraudez ſz potiꝰ q̄ Pe. vtilitatez z honorabilem vxorem haberet. Si de ꝓfilio Martine vxoꝛe accipet: z q̄ accipiēdo vxoꝛe de ꝓfilio Martine post mortez viri ſui, ſibi ſolacioſior eſſet. mr̄imoniū iter eā z Petractū teneret. Idē ric.

4 ¶ Pōe q̄ vinēte lria cōiuge: qs dedit fidez ſcde z eā nō cognouit. demū mortua iuge nō illā cui fidez dedit ſz aliā duxit in vxoꝛez. Et ꝓſtāte illo ſo matri monio cognouit illam cui ꝓio fidem dederat. Nūqd mortua ſa vxoꝛe poſſit ꝑhere cū illa cui fidē dedit: ꝓſtāte ꝓio mr̄imōio ltio: z cognouit eā ꝓſtāte ſo ꝛ. ſz pan. i. c. ſigo extra. de eo. q̄ du. in mr̄imoniuz. refert Jo. an. ibi tenere q̄ nō. q̄ vez eſt dicer ſz eū q̄ ꝓſtante mr̄i monio ltio dedit illi fidez z eaz cognouit: vñ ſm mr̄imoniū nō ħz remouere ipedimētuz facit. l. ſingularia. ff. cer. pe. Sz Lal. ſz ptrariū. cui⁹ opt. panoz. putat veriꝛe: q: ptrahēdo cū ſa. vꝝ re ceſſiſſe a fide illi data: z p ꝯſ nūc repitur ſolū adulteriū qō ſi ħz ipedire mr̄i monii. vt i. d. c. ſignificaſti. Itē iura in duxerūt impedimētū. ne pp ſpem ꝑhēdi mr̄imōiū iducāt machinatio i mortez alteriꝰ q̄ rō hic ceſſat. ex q̄ mortua pria voluit ꝑhēre cū illa cui fidē dederat

5 ¶ Quid ſi qs occidit maritū adultere nō aio. vt vxoꝛez illiꝰ hēat. ſed in bello vel caſu vel odio. ꝛ. ñ dirimet mr̄imoniū ꝛctū: niſi ad hoc iterfecerit. vt eaz duceret. extra de ꝙerſi. iñ. c. laudabile

6 ¶ Sed qd ſiga ꝓcepit mādauit. vel cōſuluit iterficit z iterfectꝰ eſt. ꝛ. ſz. ſy. z hu. Idez eſt ac ſi iterfeciſſet ſed ſi nō mandauit nec ꝓſuluit ſz poſtq̄ fuit interfectus ratū habuerit dicendūz q̄ ħz alꝫs i maleficijs ratihabitio retrotrahatur nō pp hoc du imitur mr̄imoniū ſequēs. Idez Lau. z Ber. de hoc vide plene pulchre. ō. c. ercōicator. i fi.

7 ¶ Sz qd ſi aliq̄ ꝑit cū aliq̄ quē credebat liberū z ſolutū z mortua vxoꝛe pria cognoſcit ſcdaz iſcia de pria vxoꝛe nūqd ratificat mr̄imoniū. ꝛ. Ber. Inno. z ho. q̄ nō q: licet iſta crederet eum liberꝫ tñ ligatꝰ erat z i pio ꝓſenſu nullus fuit intelligitur pdurare.

¶ Quid ſi ab initio fuit ignorans poſtea pria vinēte fuit certificata. ꝛ. ſm ho. nō ꝺz pati q̄ a viro cognoſcatur. 8

¶ Quid ſi mortua prima añ q̄ ſcdaz cognouit ducat tertiam. ꝛ. ſm Bof. z Jo. q̄ ꝺz cū tertia remanere q̄uis poſtea cognoſcat ſcdam. extra de eo q̄ du. in ma. c. veniens nullus. n. fuit ꝓſen ſus habitus cū ſcda ltima vinēte z nō pōt ꝓcedere ꝓſenſū tertie hoc Dir. 9

¶ Quid ſi tertiam ducit cū ſa cogno uisſet ſcdaz poſt mortem prime. ꝛ. ſm Jo. q̄ cū ipſa ſcda ignoret mortem: z mr̄imoniū pie cū tertia remanebit ar. de qui. ſer. c. ꝓpoſuit. Idem dir. 10

¶ Quid ſi ſcda mulier agat ptra viz z durāte iudicio ptrahit cū alia. ꝛ. ſm Aſten. q̄ tertia erit vxoꝛ ſi aliud ipedimētū nō ſubſit: q: ſcda nō cēſetur vxoꝛ niſi ex nouo ꝓſenſu. d. c. veniens. 11

¶ Quid ſi cū. x. inſcije ptrahat priore viuente. ꝛ. ſm Poſti. q̄ prima vxoꝛ legitima mortua z ignorantia durante poterit gratificare cui voluerit q: ꝑtū q̄ certificataz de morte priozis primo cognouerit poſt mortem legitime illaz tenebit. d. c. veniens. Idem dir. 12

¶ Sed qualiter intelligitur inſcia. ꝛ. ſm Poſt. qñ ħz tuſtā cām ignorandi vt q: vir de remotis veniens aſſerebat ſe nō ħſe vxoꝛem extra de ſpō. cum in apoſtolica. Jō aūt iſcia nō cōmittit ad ulterium quia non cōmittitur ſine dolo. ff. De adul. l. penul. 13

¶ Utrum vxoꝛ adulterans de licētia viri nō tñ ab eo coacta poſſit ab eo q̄ ad thorum z cohabitationem dimitti ꝛ. ſz Rt. i. tij. di. xxxv. q̄ vxoꝛ adulterās de lnia mariti ſi ab eo non cōpelli tur nec per metuz nec̄ alio mō ꝓpter tale adulterium poteſt ꝯtū ad cohabitationem z thorum viro per iudicium eccle dimitti. ar. extra de eo q̄ cognoſcōſan: vxoꝛ. ſue. c. diſcretiōez. vbi dicitur q̄ vir vxoꝛi adulteriū nō pōt obiicere. qui eam adulterandam tradidit ꝑſertim inuitam. Per hoc. n. q̄ dicit 14

ptelertiz inuitā: videtur dare intelligi q̄ si ad hoc nō fuisset tradita inuita q̄ vir adulteriū sibi obijcere posset. Sed cōtra Ri. expz esse eis panoz. in. d. c. discretionē vbi dicit q̄ ibi est casus aptq̄ marit⁹ nō pōt vxoꝛi obijcere adulteriū si fuit cā adulterij z vxoꝛ fuerit spōtanea. Nā dictio pertij ꝓprie sumpta ponit idez in cāu ꝑrio. vt no. i. c. audiuis de elec. z. i. c. qm̄. vt lit. nō pte. z dat pa. exēplū de quodā egrotāte. ad cui⁹ pces vxoꝛ cōcubuit cū medico. z pculdit q̄ talis vir. nō pōt vxoꝛi adulteriū obijcere ex quo ipse fuit cā Idez z io. an. addit tñ Panoz. q̄ aut vir fuit cā immediata istius adulterij mulieris. z tunc nō pōt abi obijcere adulteriū aut fuit cā mediata: puta q: vxoꝛ deserta a viro ꝓmisit adulteriū z tūc nō sufficit sola occasio q: ē nimis remota.

15 ¶ Utꝛ vxoꝛ possit petere ꝺbitū a marito q̄ cā tradidit adulterādā ꝓsanguineo marit⁹. ff. fm Ri. vbi. s. q̄ aut illa mūr fuit a ꝓsanguineo marit⁹ cognita p coactiōez absolutā. z fic nulla facta est ꝓtudicta mulieri. d. c. ꝺilectōez. vbi ḧ q̄ sine culpa sua ñ ɔz suo iure ꝓuari aut p coactōez q̄ ē p metū cadere de ītōstātē vtz tūc mortalr peccauit z iceſtū ꝓmisit. credo tñ q̄ i ōtestatiōe intētatis viri mrī ñ ē iterdcm a viro debitū petē z vir petēti tñr reddere. Si aūt nō fuit īducta nisi p leues metum credo q̄ nō est sibi licitū ꝺebitū petere Si vir petat. nō tenetur reddere: q: potest ei illud adulterium obijcere.

16 ¶ Utꝛ aūt vir possit ab vxoꝛe pācta petre debitū. ff. fm Ri. vbi. s. q̄ nō ꝓpter ꝛctā affinitatez iter ipm z vxoꝛez de sua volūtate z pcepto z ipo ad hoc eā cogēte. vnde nō minus vī sibi ꝓtudicare illa affinitas. cū si ꝓcubuisset cū ꝓsanguinea vxoꝛis fuc. q: nec hoc facē ꝺortātiuz ꝓtudicū vxoꝛi fecisset. cū um sibi fecit ipsam inuitaz ꝓpter cōsanguineo adulterādā tradendo.

17 ¶ An aūt vxoꝛ possit denegare marito incestuoso petenti ꝺebitū. ff. Pā. in c. trālsmisse de eo q̄ co. ꝓsan. vxo. refert Bo. ꝺicere q̄ sic. freta auctoritate ꝺcti. xxj. q. i. c. ꝺixit. Dīc tñ q̄ si vxoꝛ semel petit ꝺebitū: tñr postea reddere: quasi videat recōciliatio tcā. Sꝺ. d. an. z. d. Lar. tenēt oppositū. Et melius ff. Panaz in casu isto nō priuatur exactōe ꝺebiti cōtēplatiōe vxoꝛis. sed ꝓpter atrocitatē delicti. Idē nō pōt sibi hāc penā remittere nec exigēdo ꝺebituz videtur sibi velle remittere.

¶ An aūt iceſtus cū ꝓsanguinea vxo ris ipediat mſrimoniū. ff. ff Ri. in. xiij. ꝺi. xxxiij. q̄ talis inceſt⁹ nō soluit vinculū mſrimonij: tñ iceſtuosus amittit ius petēdi ꝺebitū ab vxoꝛe attīnēte illi cuj q̄ ꝓmisit iceſtū. extra ꝺ eo q̄ co. ꝓsan. c. i. c. ēt. ab vxoꝛe nō attīnēte illi cū q̄ cōmisit iceſtū. d. c. trālsmisse tñr tñ reddere ꝺebitū. post mortē tñ vxoꝛis nō lz sibi aliꝛ mſrimoniū cōtrahere. d. c. i. l. z. d. c. trālsmisse. ꝺispēsat tñ cū eis. si ēent iuuenes. Et si ꝺicatur. cū mat⁹ pcēs sit cognoscere ꝓsanguies ꝓpziꝰ q̄ vxoꝛis ḡre inceſt⁹ cū consanguinea ꝓpzia nō ipedit mſrimoniū: nec exactiōez ꝺebiti ff. ri. q̄ nō tñ inſurgat mſrimonio matr⁹ p iceſtū cū cōsanguinea ꝓpzia: q̄ cū cōsanguinea vxoꝛis. nec p iceſtū cū cōsanguinea ꝛctā affinitatez cū vxoꝛe: si cut ꝛctā p ff. z io si sic ꝓuat tñr petēdi ꝺebitū ab vxoꝛe cognoscēdo ꝓsanguineā ꝓpaz. fic cōsanguineā vxoꝛis. ḧ Ri. z sic ex ꝺictis ei⁹ elicit: q̄ nec ēt cōmittēs inceſtū cū cōsanguinea ꝓpriꝰ ꝓhibet mſrimoniū ꝛctā sicut nec ꝓhibet exigere ꝺebitū. Idē archi. f. Idez tho. in iij. ꝺi. xxxiij. silr si qs cognoscet affines vxoꝛis. poterit exigere ac ēt posset post mortē vxoꝛis ꝛctā mſrimoniuz.

Additio. Quidā tñ ꝺicunt q̄ 19 ois iceſtuosus ꝓhibet ꝛctā. allegāt multos tex. ad ḧ vt. c. si duo viri. xxxv. q. vi. z. q. iij. c. deincestis vbi ꝺicit ēē tex. clar. z. c. nec cā. z. xxx. ij. q. vij. si qs vidua. tñ ḧjus nō ob. dico opi. ri. z Arch. f. posse teneri. necobstāt tura allegata. z maxīe. c. de iceſtuo. i q̄ ꝺicit ēē tex. clar. imo ꝺico q̄ ibi in fi. ē tex. clarus pro nostra opi. Jbi. n. sic ꝺr

sane qb⁹ ꝓtractio illicita interdicit habē
dūt ineūdi melioris ꝓiugij libertatē ḥ
ibi. z sic ñ ē ꝓcipitāda sñia ḥ nec ꝓdē
nāda alia opt. quinimo. ꝯ. z qđ alij
tenēt q de ꝓsōne nō obꝑuatur iste ri
gor. s. q icestuosus glutercūq; nō possit
ꝫhere sine dispēsatiōe. z q ēt de iure
hoc ñ repiat expresse deiss hēs gl. singu
lares. in. c. figo cū duab⁹ fornicab⁹ fue
rit fornicat⁹. aut cū hūj⁹ ꝓsonis de qb⁹
sancta scriptura ꝓhibet xc. xxxiij. q. ij.
q dicit hec ē opi. q̄rūdā q glibet iceſt⁹
ntis i adolescente impedit mrimoniū. Ec
ce ergo quo ex dictis glose de hoc nō
ſuenitur tex. clarus q; tunc nō dixisset
q est opi. q̄rūdā sed dixisset q de hoc
est tex. clarus. Finis.

20 ¶ Quaeritur nūqd possit dispensari
cū incestuoso sup exactione debiti. ff.
doc. dicit q sic vt refert panor. in. d.
c. trālmisse. naz si ecclesia dispensat vt
possit ꝛtrahere de nouo. Ut nota. in. d.
c. i. fortis⁹ poterit dispēsare. vt post cō
tractū possit exigere. z hoc subsistente
cā; puta: timētur] hec Pa. ideē vī et vbi
als timeret de icōtinētia. z logitur de
ēpo q; de papa nō ēēt dubitāduz. z sic
pōt fieri regula generalis. q tā in ince
stu q̄ in voto vel in hmōi. vbi timeret
de icōtinentia quo ad exactionem de
biti ēpo pōt dispensare.

21 ¶ Et ex ꝓdictis infert. pa. vnū nitrabi
le i. d. c. discretōes. q marit⁹ z vxor sūt
affines z nihilomin⁹ exercēt mrimoniū
ad petitōz illi⁹ q ñ fuit affinitat] dict⁹

22 ¶ Utz liceat viro vxorez adulterā oc
cidere. ff. hoc pōt ꝓtingere dupl. Pri
mo mō. q; p iudiciū iudicis ꝓcurat oc
cidi. z hoc ḥ facere amore iusticie. nō
limore vidicte. Scdo modo q; extra iu
diciū occidit eā vel facit occidi. z hoc
nūq; ḥ. ff. legē viuinū. Secūdum aūt
leges ciuiles. pri ḥ occidere filiā in ad
ulterio deprehēsā. sed nō marito ḥ for
te dolor marīti sit matoz. vt in. l. nec in
ea. ff. de adul. q; lex reddit rōnez diuer
sitatis. dicit. n. Jō ät pri. marito mulie
rem z oēm adulterū permittuz est oc
cidere q; plerūq; pietas paterni nois

postmodū si mariᵗ inuenerit aduleᵗ
cuꝫ vxore sua in domo sua. vel vxoris
vel adulteruaut in popiaraut in subur
bijs sine pticulo eum ptimiat

I Spedimentū.xi de dispari cultu.s.
qñ fidelis ꝺhet cū in fideli vt iudeo
vel pagano.ꝛ iter istos nō pōt eē mri
monū. Sponsalia trī posset fidelis cū
infideli ꝺhereꝰ sub cōditione. vt si infi
delis conuertatur ad fidez.xxviij.q.i.
caue.ꝛ.c.se.hec dr

1 ¶ Sz,nūqd inter xp̄ianos dispar cul
tus impediat mr̄imoniū,ꝑ.fm host. q
nō q: pōt esse mr̄imoniū inter excōi
catū ꝛ catholicū ꝛ qualēcūq; hereticū
ꝛ apostatā.vel ficte baptizatum. Doc
tor colligitur.d.c.caue.idem Dr. Si
trī aliqs cathecumin⁹:ꝫ nōdū baptiza
tus cū aliqua baptizata cōtraheret:nō
esset vez mr̄imoniū fm Ray.

2 ¶ Utz iter infideles possit esse mr̄imo
niū.ꝑ.ꝫ Tho.iter infideles pt esse mri
monū iḡtū est ordiatū ad plez ꝺz pfe
cōes nāe nō aūt inq̄tū est ordiatū ad
ipsā ꝫ pfectōes gr̄e.ꝛ tō mr̄imoniū q
dez est inꝫ nō pfectū.vñ infidelis cogno
scēs vxorez nō peccat:si pp bonū pcis
aut illⁱ fidelitāt̄ trī vxor.obtū reddat

3 ¶ Utz ꝺtur̄ quersus ad fidez possit
remanere cū vxore infideli nolēte con
uerti.ꝑ.ꝫ Tho.in.iiij.di.xxxix. Fidel
quersus pōt eē infideli remānere sub spe
quersiōis.si eā ē infidelitate obstinatā
nō viderit:dū facit ꝺmanēdo ꝛ ꝺ hoc
est ꝺsilū apostoli.i.ad coz.vij.nō tñ te
netur.ꝫ pōt ꝺmittere eā ēt si ipsa velit
ei cohabitare sine cōtumelia creatoris
si cōuerti non vult.

4 ¶ Quid si iudei vl pagani ꝺrerūt cū
ꝺsanguineis ꝫ rit⁹ suos nūqd post cō
uersiōes poterūt remanere.ꝑ. ꝫ tho.
Sic ät ꝺrerūt in ꝺdib⁹ ꝺluia lege phi
bit].leui.xviij.tūc siue vteroꝫ sine alter
ad fidez quertatur.nō pōt in tali mri
monio ꝺmanere.si aūt ꝺtraxerūt i gra
dib⁹ phibitis ꝺ statutū eccle pōt ꝺma
nere.si vteroꝫ quertat vl si vno quersio
sit spes de quersatiōe alterius.

5 ¶ Quid si infidelis q quertitur hębat
plures vxores.ꝑ.ꝫ tho.si fuit vez mri
mōtū nisi.cū pria.qz eēt ꝺtra legē nāe
vñ si talis cū oibⁿ vxoribⁿ quertatur
pt cū pria cohabitare.ꝛ alis ꝺz abijcer tā
qꝫ pēlⁱ extraneas.ꝛ si pria querti nol
letnō pp hoc est mr̄imoniū cū aliqua
istaꝝ ꝫ pt cū alīq̄ istaꝝ de nouo ꝺtrahe
re fm modū q i sequēti.ꝟ.dr.

¶ Quid si infidelis repudiata pria vxo 6
re:alia duxerit ꝛ quertatur.ꝑ.ꝫ tho.di
cēdū qꝫ repudiū vxoris ē ꝺtra legē nāe
vñ infideli nō ꝫ repudiare.ꝛ tō si cōuer
tatur postqꝫ iple vna repudiata alteꝝ
duxit idē ē iudicū.sicut de illo qui plu
res fimⁱ vxores hębat.qz tūr ꝺmā quā
repudiauerat:accipe:si querti voluerit
ꝛ alia abijcere.vt dictū ē.s.ꝟ. primo.

¶ Quid si ipa cōuerti noluerit.ꝑ. fm 7
tho.si ipa infidelis vult cohabitare viro
fideli sine cōtumelia creatoris:ꝛ fine ꝫ
qꝫ ad infidlitatez iducat:pt qdez vir fi
delis ab ea discedere ꝫ discedens nō
pt alia accipe.si ät hec vxor infidelis no
lit ei cohabitare vel nō sine cōtumelia
creatoris aut si ad infidelitatē ꝺtrahere
nitatur.t hoc trib⁹ casib⁹ vir fidelis dis
cedēte pt alteri p mr̄imoniū copulari

¶ Quid ät si maritus fidelis conatur 8
ducere vxorez ad aliud delictū pter he
resiz nūqd vxor possit petere sepatiōez
q̄ ad mutuā cohabitatiōez. Inno.in.c.
q̄fiusit.de diuo.ꝛ q̄ sic. idē ꝫ i.c.i. de
adul.l.ꝫ gl.i.c.vxor.xxviij.q.i.teneat cō
trariū.pa.ät i.d.c.q̄fiusi.dicit qꝫ si non
pōt ꝙfici ab ista ifidelitia: poterit fieri
sepatio.nā p̄supto ē cuiusdā infidelitat]
si pfiliē ꝺūr i trāhēdo ꝺugē ad deli
ctū:nec ad hac pmitate ꝙfici possit.

¶ Quid ät si sepet mr̄imoniū iter fi 9
deles pp fornicatiōes spūales: nūqd in
nocēs sit absolut⁹ a redditiōe debiti car
nalis.qdā tenēt qꝫ si:ꝫ nō a mutua ser
vitute.ꝺtū ꝫ ho.ꝛ melⁱ qꝫ ꝫ rp̄s ex
ceperit fornicatiōes.si trī dissimiliter inter
carnales ꝛ spūales.vñ fauore fidei de
bem⁹ ēt itelligere si spūali.ꝛ nota hoc
dictū fm pa.vbi.s.qꝫ i materia penali
ꝺbū generale itelligit largo mō: si dis
positio tendit ad fauorem fidei.

10 ¶ Utrum adit pp victus sodomiticus cõmissũ a marito possit vxor petere se paratione mrimonij quecadmodo ad ulterij. Inn. dicit q nõ. nã pp nullum crimẽ separat̃ mrimoniũ q ad thorũ. nisi pp crimẽ adulterij. nisi maritꝰ ad illud peccatũ trahere vellet vxorez Sz hug. z Lau. tenẽt oppositus. z io. cal. z d. an. dicũt q note adulterij. fornicationis cõprehendit oes illicitus coit⁹. xxxij. q. vij. nõ solus. xxxj. q. iij. c. meretrices. Et hãc opinionẽ pa. in .c. maritꝰ de adul. putat verius. nam maior tuitiõ infert mrimonio ex nefãdo crimine ꝙ naturã q̃ ex crimine naturaliter cõmisso.

11 ¶ Sz nũqd liceat viro ad fidẽ quer so. vroze exire in infidelitate. emittere votũ cõtinẽtie. &. fz tho. Si post cõfessionẽ virl sit aliqua. pbabile spes ꝙ cõuersiõe vroris. nõ dz vir votũ ꝓtinentie emittere. nec ad aliud matrimoniũ trãsire. q⁹ vroz difficilꝰ quereret scienꝫ se sic priuatã eẽ. si ãt nõ sit spes ꝙ uersiõe pt ad ordines sacros. vel ad religionẽ accedere ꝓtus regula vroze q̃ quertat. z tũc ꝑ positũ vir sacros ordines accepit. vroz quertat. ñ sibi vir suus reddẽdꝰ fz dz sibi ꝑputari. q ꝑ penã tarde cõuersiõis sue. ꝓuat viro suo.

12 ¶ Quid si alr ꝓugũ conuertat. pleq̃ dz seq. &. fz tho. si pleq̃ prius ad etatẽ pfectã. libere poterit seq̃ penitem q̃ voluerit. si ãt in minori etate. tũc dz dari fideli. nõ obstãte q indigeat matris obsequio ad educationem

13 ¶ Quid si vterq; ꝓugũ tpe ẽcti matrimoñ erat fidelis. tũc ãt labit̃ infidelitatez. &. fm Rat. aliter non põt ẽsse nec distinguo virũ iteruenit copula carnalis vl ñ. nã in vtroq; casu tũc fidelis tenet continere.

14 ¶ Utrũ infidel vnꝰ rũ possit ẽsse cũ infideli alteri⁹. &. fz. tho. ꝑt. nisi pp aliqd ius positũ eorum ꝓhibeantur q⁹ tũc cultus disparitas ipedit mrimoniũ.

Impedimentum. x. de violentia. sine metu. vbi scindum primo q violentia siue metus ex sui nã. etiam sine causatiõe ecclesie mrimonium excludit q⁹ excludit ꝓsẽtũ. sisi q̃ mrimoniũ eẽ ñ ꝑt extra. vbi cũ loci. z ꝓ vclaratiõe ꝓdcoꝝ. z hui⁹ capli. q⁹ dria ẽ iter me tũ z coactoẽs. nã metꝰ ꝓprie fz Inn. ẽ q̃ ꝑter violẽtia corporalẽ seu captoẽs metꝰ ifertur. coactoꝰ ho ẽ. q̃si cũ captura. seu violẽtia corpali. vitãt ẽ matoria rei ipet⁹. q repelli ñ ꝑt. s. ꝙmodo. ff. qꝺ me. ca. li. u. metꝰ ãt ẽ istatia vl futuri periculi causa insta mẽtis trepidatio.

¶ Utrũ coactio ipediat mrimoniũ. &. 1 duplex ẽ coactio. q̃da absoluta q̃ fit ꝙ vi. z ista nõ fz ꝓsensu ai. q̃ nõ cadit coactio: is ꝑt eẽ cocactio ad copulã carnis vel aliud exercitiũ. ad qꝺ trahitur ꝑsona iuita. z tal coactio q̃ nõ ꝓsentitur i mrimoniũ. ñ efficit. illꝺ. q̃da ãt ẽ coactio ꝑditiõal. z ista fit ꝙ metus q̃. s. q⁹ ꝓtit timoꝝ alicuꝰ mali. sup q̃ sic dr stigulf. nã duplex ẽ metꝰ. qda cadit in ꝓstãtẽ vir. z iste excludit mrimoniũ extra eo. platũ. z. c. ad audiẽtã. z extra ꝺ spõ. venies. el. ij. qda ho metꝰ ẽ i suffi cies. q nõ cadit i ꝓstãtẽ vir. z iste ñ excludit mrimoniũ. ff. eo. neq; timorez.

¶ Quis ãt ẽ metꝰ q cadit i cõstãtẽ vir. z q̃druplex. ꝓprius metꝰ mort⁹. Scõo cruciatꝰ corpi extra eo. cũ dilect⁹. tertiꝰ metus ꝓp. i. z q̃rtꝰ futur⁹. d. l. neq; timorez. z ibi addit. q idez est ꝺ metu ignominioz. sec⁹ ꝺ metu infamie. seu vexatiõis. s. q nõ ꝓhendãt sub alia ꝓdictoꝝ. Ad dendo q ñ differt virũ ꝓdicta q̃ntoz fiãt. siue i ꝑsona ꝓpa siue liberoꝝ. vt i l. iste q̃dez. ff. eo. sine vroris. vñ ꝺ. Excusat metꝰ hos posse puta. q⁹ nescis. sin ꝑt. sue stat⁹. ꝺbet atq; nescis. Non tigit. d. c. cũ locu. q est multũ notãda. q mior metꝰ excusat excusat mulier, q̃ masculũ. q⁹ fragilior est rõe⁹ sex⁹. Iõ dicendũ. q ex pte mulier⁹ regrit metꝰ q põt cadere i cõstãtez mulieres ꝺ hac materia vide. J. metus. ꝺ. ij.

¶ An aũt teneat mrimoniũ si mlier ꝺ xit ex ipio. vel ꝓb⁹ ꝓncipis. glo. singularis in. c. fi. q cle. vel vo. iuncto ter. dicit q regis vel ꝓncipis ꝑtũ nõ iudicis tustiũ metũ. i ꝺrit̃ facit. l. fi. C. q metꝰ ca. Jo. an. dicit q fi rex cõsue-

tuit tyránice tractare nõ pentes suis p̃cept' seu p̃cib9.z tũc sat' ꝓbat iustus met9 qõ no. singlarit fz pa.i.d.c.fi. z idẽ sentit. bar.i tractatu ỹ tyráno.

4 ¶ An aũt mr̃imõiuz sit nulla. si iter uẽit met9. vl coactio g̃ posz cadere in cõstãte viz. gl. cõsiter tenuerũt q̃ i p̃dicto casu. ipo iur. mr̃imoniũ ẽ nullũ. vt recitat pa. i. d. c. cũ locũ. quã dic eẽ cõmunẽ opinionẽ doctoꝝ. ꝑter Lar. q. d. c. abbas. qõ met9 cã dicit q̃ mero iure tz. lz veniat rescidẽdũ actiõe. qõ metus cã p regulã gñalẽ. qz oia q̃ fiunt p metũ tenẽt. lz pa. dicit q̃ sz secut9 fuit opinionẽ cõz. p lz vt tex. apt9 in. c. significantib. ỹ eo q ou. in ma. vbi. tz ꝑm mr̃imõiũ. si obstãte p̃cio p metũ ℔cto nulla petita rescisiõe ꝑoris. ad ꝓ facit. d. c. cũ locũ. dũ dicit. q̃ plẽa dz securitate gaudere nã ỹbũ dz. ỹ sm nã ipoztat necessitatẽ: vt dic gl. i cle. attẽdẽtes de sta. regu.

5 ¶ Quãr dt regĩ teneãt q̃ fiũt p metuz z nõ sic i mr̃imõio. pan. post gas. dicit q̃ i mr̃imõio. reptiunt tria bõa. s. fides plea z sacramẽtũ. q̃ oia met9 intercedẽs dz excludere. nã ꝑmo mr̃imoniuz ẽ sacramẽtũ qz significat vnionẽ z iter xp̃m z eccliaz. vñ sicut xp̃s volũtarie assumpsit carnẽ humanam. ita z mr̃i monũ illã vnionem. ꝓ significãs debet eẽ volũtariũ. vt signũ cõmdeat signato. scdo met9 ipedit ꝓcreationẽ sobol qz pp di splicẽtiã nõ itẽdũt ad. ꝓcreationẽ plus. Tertio ẽ ℔ bonũ fidei. naz pp metũ z inuitas nuptias ỹ facili cõiuges labũt i adulteriũ. z sic in ſãma dz. clamãt libertatem.

6 ¶ An ãt i capitulatate posit9. vl carcere possit ꝓhẽr mr̃imoniũ. vide. ff. accusatus. §. tertio.

7 Quid si mlier p9 ꝓsensũ coactũ mozã trahit i domo mariti. ff. m. vv. q̃ si mulier q̃ allegat metũ steterit p annuz z dimidiũ cũ marito. aut ẽt mioꝝ tpe dũ tñ sit. q̃ iurta arbitriũ bõi viri ꝓsumẽdũ sit. p ꝓsensu. non dz postea audiri eã de spõ. ad id ybi hẽ ex illo tex. q̃ mr̃imoniũ p vim ℔cũ cohabitatiõe spõtanea cõualescit. z logt de q dã puella. xi. ãnoꝝ. q̃ p ſuũ nutritũ cui dã theutõico fuerat tradita. z ibi papa dicit. q̃ ℭnuis. xi. ãnos hñs. ab initio i nita fuisset tradita z rentẽs. tñ qz post modũ p ãnũ z dimidiũ sibi cohabitãs ꝓfessa fuit q̃ ad ip̃z ẽ cogẽda redire. nec de cetero recipiẽdi fũt testes. vbi dicit pan. fz hosti. q̃ lz i tex. fiat mẽtio ỹ anno cũ dimidio. tñ nõ ẽ necessaria tãta cohabitatio. qz ibi narrat sci ptigentia fz sufficit si puẽlla ad etatẽ ltiaz z captata oportunitate fugiẽdi nõ fugerit. nec regrit culpa carnalis. vñ ex q̃ spõ te cohabitauit cũ viro vt appzobasse mr̃imoniũ. p lz. c. vnicũ. ỹ de spõ. ipuli. vl. Judex tñ hz ꝓsiderare ℭstantez moze z oportunitatẽ fugiẽdi. Et si interim itercessit copula. oio ꝑsumit p cõsensu nisi ꝓbaret p vi extorta. vt i. c. cõsultatiõi. de spõ. z addit dir. q̃ h vez ni si añ z post carnis copulã reclamasset qz tũc nõ eẽt sibi audiẽtia ỹnegãda. d. c. ꝓsultatiõi. Sz ybi nõ appeit de reclamatiõe. ꝓfessse ꝑsumit i sauoꝝ mr̃i monij si carnalr cognita fuit. Si itelligeaz ex g̃ma. ac pos. c. i sup. vñ. ff. effluge cũ poteris. ne ꝓfessa puteris. Si tñ talis coacta fuerit p vi absoluta sine metũ sufficiẽtẽ nõ ẽ mr̃imoniuz. Sz si nõ sufficiẽs fuerit. tũc i iudicio gdẽ exteriori ꝑsumẽt p mr̃imõio. Si tamẽ vere non consentit. non est matrimonium.

Additio Et p lz qõ dic pano. ff. § q̃ nõ ẽ necessaria cohabitatio ãni cũ dimidio. fz sufficit si puella ad etatẽ ltiaz z captata oportunitate fugiẽdo nõ fugerit. etc. vi idẽ dicẽ dũ si p aliũ modũ apparet appzobasse mr̃imoniuz. vtputa. si se ꝑsuges noiabãt vel amplexabãt vẽ ꝑsuges exã illo. c. vnicũ. qõ allegat pano. tũcta gl. eg parat cohabitatiõem. z q̃ si ꝑsuges noiabant. etc. idẽ dic sic dcã puella p etatẽ ltiaz recepit a spõso mũera spõsalitia. nã talia vñr purgar metũ p̃cẽdẽ tẽ. z lõ mr̃imoniũ p metũ ℔cium sicut cohabitatiõe spõtanea qualescit. sta ẽt p p̃dicta qualescit. Et p̃dicta faciũt ad. q. q̃ nũc accidit. nã q̃dã puella metu gentiũ ℣xit mr̃imoniuz cũ q̃dã iuuene

demũ post aliquot dies' recerit spõte quedã mũera sponsalicia a dõ ne nungd tale mrimoniũ metu ꝛciũ qualescat p dcã mũera. ꝛ dicendũ é p dicta q sic quod no. de hoc vide. j. Actus. §. vi. Finis.

9 ¶ Quid aũt si dol⁹ dat cãs mrimonio an tencat. gl. i. c. cũ dilect⁹ qđ met⁹ cã dicit q ꝛ3 mrimoniũ ꝛ3 dol⁹ det cãm ꝛ. cini. ꝛ3 pa. dicit ꝛ3 imitãdũ nisi talis ꝛ talis eẽt dolus q hãsset tollere cõse sũ. Et facit p ꝛ. c. cũ locũ. de spõ. ꝛ Jn no. l. d. c. cũ dilect⁹ post gl. illã singula rẽ. q quotidie alli dicit. q dolus g nõ cadit i ꝓstãte vtz nõ hz ꝛpedit religio nis igressũ. Et dẽ tali logẽ tbi fer. Secus vbi iterueniret dol⁹ g phitissimos hẽret fallere. Qđno. Et facit p limitatiõe eoz q dcã tũ. ã. diuortiũ. §. vij.

10 ¶ Quid si ad ꝓsensũ coactũ appõat turamẽtũ. §. hz pe. tale turamẽtũ i foro gdẽ iudiciali dr nõ fuisse obligatorũ. tñ in foro pscie ꝓsulẽdũ é q ꝛpleat turamentũ vl saltẽ p superiorez tm petret absolutionem.

11 ¶ Utrũ ꝓsensus coact⁹. ex pte cogẽtis faciat mrimoniũ. §. hz doc. q si q3 matrimoniũ clandicare nõ pt. si tũ postmodũ ꝓsentiret. eẽt mrimoniũ dãnõ cogẽs adhuc i suo ꝓsensu maneret. secus si mutauit voluntatem.

12 ¶ Utrũ pr possit cogere liberos ad ꝟ hẽdũ. §. ñ pt. nec gñaliter. nec i spãli cũ aliq3. q3 i mrimõlo regrit ꝓsẽtus maxime liber. Nõ tũ pp ꝟ pẽtes temere iurãt mrimõia filioz. q3 ex nã ipsi⁹ ꝟci⁹ stelligẽt vita. 9 ditto. l. si liberi. ꝓsẽtent ꝛ ipi pẽtes obligãt ad educẽdũ eos eẽ de spõ. ex lris. el. ij. iuncta glo.

IApedimẽtũ. xi. ꝟ ipedimẽto ordis Ordo sacer ipedit ꝛ dirimit mrimoniũ seqns eẽ. ꝟ voto qđ votũ li. vi. alias nõ. Sz vt pfecte hẽat mã hui⁹ capli qñ. l. alter ꝟiugũ possit itrare religioné. vl pmoueri ad ordies. vel vouere. dic ꝟ pa. i. c. i, ꝟ quer. ꝟiu. p⁹ Jo. an. ꝛ Lal. aut. n. mrimoniũ nõ é ꝓsumatũ aut sic. pzio cãu alter. Lõiugũ vult intrare religionẽ pntendo ꝛ tũc põt etiam inuita vxor. vt. i. c. vez. c. ex publico. extra eo. Aut vult vouere ꝓtinẽti am seu itrare mõasteriũ ꝛ ñ ꝓfiteri. ꝛ tũc nõ pt iuita ꝟiuge. vt i. d. c. ex. publico. aut vult pmoueri ad ordies ꝛ cõtẽ teneẽ ꝛ nõ põt iuita vxor vñ i ꝟ cãu magl defert religioi ꝛ ordini. q3 ꝓ ingressũ religiõi solui mrimoniũ ñ ꝓsumatũ nõ ãt ꝓsceptionẽ sacri ordis. vt hẽ i extranagãti Jo. xxij. q incipit. antiqs. si so mrimoniũ é ꝓsumatũ ꝛ tũc aut volũt vouere ꝓtinentiã statu ñ mutato ꝛ pñt ꝛ talia mrimõia dñr sãcto ra. vt i. c. qđ deo pari. xxxiij. q. v. Aut alter tñ vult vouere ꝛ pti i iur ꝓdicio nõ ãt i ꝓdicio alteri⁹ ꝟiugis. vñ nõ põt exigere debitũ. ꝟ tenẽt reddere ꝛ si alter ꝓsensit alteri nõ obligatur ꝓsentiens ꝟ Jnn. q mtn⁹ possit exigere nisi etiã ipe vouisset. nã si ambo vouerẽt nõ tenetur ãpli⁹ alter alteri reddere ꝟ bitũ. vt. i. d. c. qđ deo. ꝛ no. i. c. caresti⁹ extra. e. aut volũt mutaꝛ statũ ꝛ ꝟ multiplicit. Aut maritus vult effici epus. ꝛ tũc regitur q vxor itret ꝛelionez ẽt si nõ sit suspecta de icontinentia. vt. i. c. sane extra eo. Et est cãus spãlis aut vlt pueri ad ordies ꝛ tũc si vxor est suspecta ꝟ incontinentia vꝟ itrare monaste riũ. alꝟ aũt si nõ sit suspecta sufficit q voueat ꝓtinentiã. remanendo i seculo vt i. c. ꝟiugat⁹. extra. eo. aut vult itrare religionez ꝛ tunc si alter ꝓmittit adultertiũ põt etiã eo iuito vt i. c. agatosa. xx. vij. q. ij. q3 ꝓmittendo adulteriuꝫ pdit ius qđ habebat i altero q ad mutuam fruitutez. aut alter non ꝓmittit adulteriũ ꝛ tũc aut itrat altero ignoraẽte aut sciente ꝛ ꝟdicente aut eo. dissimulãte aut consentiente p metũ aut p dolum item aut consensit simplr aut consensit votũ ꝓtinentie emittẽdo. Pzio cãu qñ itrault altero ignoraẽte pt reuocari ad petitionem ignorantis. vt. in. c. placet. extra eo. Si vero altero sciente ꝛ ꝟdicente tãẽ dicendus ꝛ in. c. gdã. extra eo. idez si alter sciuit. Et dissimulauit. vt. i. c. consuluit extra eo. si tamen in vita non reuocauit non potest

ꝑm Cal. post mortē remanētis i seculo
ꝓfessius exīt mōasteriū. & vt. i. d. c. ꝓsuluit. & ide dic Cal. i casib⁹ ꝓcedētib⁹ & sequētib⁹ i qb⁹ ꝑt fieri renocatio. si. n. nō renocat i vita ꝓlugis. nō ꝑt ingressus post illū mortē exire monasteriū q̄ si cessauerit cā q̄ ꝙualitdabat illū ingressū & ꝫ tenet ꝫ Jnn. i. d. c. gdā variauerit aut alr ꝙsensit iuitus & tūc fit renocatio ad ipsi⁹ petitionē. vt i. c. accūs extra eo. idē si ꝙsensit ꝑ dolū ar. c. venīēs extra eo. si. ꝙo ꝙsensit spōte ingressui alteri⁹ nō ꝙ emittēdo votū ꝓinētie tūc sūt opiones nā gdā vt ab. & Jnn. i. d. c. gdā. volūt q̄ si remanēs i seculo ē iuuenis. dz ad petitionē ipsi⁹ ingressus renocari. cal. ꝫ q̄ solū ex offō iudicis q̄ ꝙz pa. Nā ꝑtādo ꝙsensū renūciauit uri q̄ hēbat. i altero nō g̃ ꝫ ꝙpli⁹ actio nē ꝫ iudex ex offō suo ne cōmittat ad ulteriū ꝑ remanētē i seculo educet illū ꝺ monasterio. & credit pa. q̄ ꝫ cāu ille sit ver⁹ religiosus exq̄ ꝛroz ꝙsensit. vñ p⁹ mortē ꝛroris ꝙpellit ad redeundū ad monasteriū suū & credit q̄ si dano lniaz ē turis ꝙsci⁹ q̄ tūc nō fiet ista re ductio q̄ dādo lniaz tacite vr̄ voluere. vt no⁹. i. turb⁹. ꝺ. allatis. Aut ꝙsensit ingressui alteri⁹ ꝓmittēdo ꝓinētā. Et si ē senex pōt itrare fligionē. vñ remanebit i seculo & alr remāebit i religiōe vt i. c. cū sis & i. c. ꝛroz⁹. & c. ad apostolicā extra eo. Aut remanēs i seculo ē iuuēis & suspect⁹ ꝺ scōtinētia & tunc nō dz supior pati aliū igredi. nisi alr q̄ ꝫ religionē igrediat. ꝫ si ꝺ facto igredit⁹ ingressus ꝫ oēs. q̄ ꝓfessio ꝓlug nō est ꝺ substātia ꝓfessiōis alteri⁹. vt i. c. significauit extra eo. Itē ꝫ sede. Sz remanēs i seculo. exq̄ ē suspect⁹ & volut. ꝙpellit igredi monasteriū. vt i. d. c. significauit ꝫ an teneat ꝑiteri. Jn ꝺ sūt optiones. Jnn. ꝫ q̄ nō cogit ꝑiteri ꝫ dz ieiudi in mōasteriū vt arceat a vagatiōe q̄ vltra ꝓpositū cōsensum nō ꝙpellit q̄ ꝑiteri. extū. q. i. integri tas. hosti. ꝫ Jtē. q̄ nō ē licita cōmunio in monasterio ꝓfessoꝝ cū nō ꝓfessis. Itē q̄ vouēdo tacite se obligauit ad religionē. exquo non potest stare in seculo sine suspitiōe incōtinētie. Jo. cal. dicit satis eque posse distingui. q̄ aut vouit intrare religionē & ꝙpellitur ꝓfiteri vt in. c. agatosa. aut simpliciter vouit cōtinentiaz: bando licentiam marito de intrando monasterum. & si erat iuris cōscius cōpellitur ꝓfiteri extra. q. v. qui ꝛroz. Aut erat iuris in scius & si fit talis q̄ ignorātia iuris eū excuset puta miles. mulier. & agricultor. non cōpellitur. ꝑiteri sed rē in monasterio aut nō erat talis & tunc compellitur ꝓfiteri id q̄ dixi in mulere: quidaz nō admittūt q̄ mulier nō excusatur ab ignorantia iuris vltra masculos. nisi in casib⁹ a iure expressis vt est ter. satis notabilis in. l. fi. C. de iur. & fac. igno. Panor. tū plus placet dictū cal. arg. ꝺ. c. extra eo. & eozū que sūpra dicta sunt. nā videm⁹ q̄ mulier solūmodo dādo licentiā. non cōpellitur cōtinere. vt in. d. c. i. secus in masculo vt in. d. c. qui ꝛroz nā ille ter. nō dicit q̄ maritus ibi vouisset cōtinentiā. sed q̄ solū ꝓmisit intrare monasteriū. & ꝓ hoc cōpellitur etiā, ipse intrare exquo est iuuenis & suspectus de incontinentia. hec Panor. in d. c. i. no. etiā Pan. in. d. c. quidā q̄ si quis itrauit religionē & ēt ꝓtendo ꝛroze iuulta. & ei fuit postea restitutus. nō cōpellitur mozua vroze monasterū intrare. matrimoniū nō cōtrahere nō ꝺ. Si tū cōtrahere ret tenet matrimoniū ꝫ peccaret mozaliter. Si tū in vita vroris nō renocatur. nō pōt post eius mortē exire. vt ꝺ citaz est. ꝺ. exquo infert Panor. in. d. c. gdā. gl. ibi male dicere. eo q̄ dicit istā peccare. si nō ꝓficit votū post mortem vroris. Nā votū fuit nullā respectu ingressus monasteriȝ. cū tunc non hēret ꝫiles ꝙsensū ad se obligādū. regrit ergo ꝙsensus de nouo. Et hec opi. ,. plus placz pan. cū opi. do. an. q̄ dicit tutius esse tenere q̄ mſtimōiaz ſtitius ſctum p⁹ mortē vroris nō teneat. q̄ ꝫ ꝺ votū dicat simpler. tū exq̄ fuit determinatū ad certā religionē approbatā. vr̄ so

lenitatū. & sic pōt limitari ffs. eū. c. vnī
cū. de voto. li. vi. vt intelligant de voto
olo simplici nō determinato ad certaz
psonā religionē. Sz ifō placet pan.
q; dcīm. c. regrit vt votū, solēnizetur q
pfessionē tacitā vl exp̄ssa. & sic fgritur
q; iste vouēs fit effect⁹ fligios⁹. Sz in
cāu nfo votū isti⁹ respectu pfessionis
fuit nullū nec fuit effect⁹ religios⁹. als
papa mādasset post mortē vxor] cū de
bere ꝓpelli ad repetēdū mōasteriū. vt
tāc extra eo. ex̄pte. Sec⁹ tñ dicēdū si
vxor dedisset lniaz marito vt itraret re
ligionē. nā tūc teneret igress⁹ vt dcīm ē
Si ꝙo vxor ñ ꝺixit is dissimulauit:
nec; martiū fuocauit: merito post mōtē vxoris ñ ꝓt marit⁹ redire ad seculū
is i ꝓmo cāu vxor ꝺixit: & renocauit
maritū & sic soluta fuit obligatio: si q̄
erat cū monasterio.

¶ Et q; votū ex ꝓsōne eccl̄ie á anne
xū ordini. vt i. d. c. vnico. Querit: vtr
oēs ordinati & ꝓfugati teneantur ad
istū votū. Rz. fm Dtr. libro. i. q; ofte est
inter eccliaz occidētale & orientale. In
hoc ē in duob⁹ cōuenīūt & in duob⁹
differūt. Cōuenīūt ꝓio in ℞: q; vtrīq;
possunt ℨhere mrimoniū i mlos: ibus
ordīb⁹ ꝓstituti. xxxij. di. figs. Sc⁹o cō
uenīūt: q; nec apud nos: nec apud gre
cos: i sacris ordīb⁹ ꝓstituti possūt ꝓtra
here mrimoniū. nec potuerunt a tpe
apostolo: & si ℨhēt: nō ē mrimoniū
Noc pz ex. vi. sinodo. quē i orīēte fuit
celebrata & regulā statuit eis. xxxi. di.
nicena. & d. c. figs. & lxxxiij, di. cum in
preterito. differunt aūt greci a nobis
q; ipsi siue sint ꝓgati: siue nō: ꝓmo
uētur ad sacros ordines ñ ꝓmissa ꝓtinē
tia. xxxi. di. qui. fz occidētales nūq; p
mouēt nisi ꝓmissa cōtinētia tacite vl
exp̄esse. xxviij. di. c, i. Secūdo differūt
q; orientales. in sacris ordīb⁹ ꝓstituti
licite vtūtur mrimonio ꝓtracto añ sa
cros ordines. Sed in sacris ordinibus
ℨhere nō licet extra ꝺ cle. ꝓiu. cū olim
Occidētales ꝙo nō possunt ℨhere ma
trimoniū: exquo sunt in sacro ordine
de cle. ꝓiu. c. i.

¶ Quare greci ñ peccāt nō obseruan 2
do ꝓtinētia: is sint cristiani & sub pote
state pape: q; vna cū ꝓcilio voluit deus
grecis & alijs ēdicere cōtinētia dic ſm
Pa. de mēte doc. in. d. c. cū olī. ꝙ papa
app;obauit. tacēdo mores eoꝝ q; exū
lla lex ñ erat de necessitate salut] si fuit
recepta ab istis grecis p lōga tēpora:
papa sciēte: & trāsgredīētes nō puniē
tes illa lex ñ ligauit eos ꝓ ℞ sāc ꝙ no.
gl. singularis i. c. q; circa de ꝓsan. q;
tolerātia & dissimulatio ꝓncipis i actu
de iure ꝓhibito ēducit dispensationē.
Et hoc intelligit. d. Ant. qñ ꝓstitutio pa
pe a ꝓncipio nō fuit recepta: sꝺ papa scīē
te & tollerāte: & tūc tollerātia excusat a
pcō. Si ꝙo a ꝙbuscūq; a ꝓncipio re
cipitur a ꝙbusdā nō: tūc tollerātia nō
excusat a pcō Sz pa. limitat ℞ dcīm. qñ
maior pars populi recipit eā tūc mior
pars peccat. secus ecōtra. & ex hoc no.
pulchrā theoricā q; vbicūq; lex gene
ralis fuerit i vsu a certo gñe ꝑsonarū
ab alio ꝙo nō: nō recipiētes nō peccāt
saltē p lōga tpa. ad ℞. xiij. di. leges. Se
cⁿ dic⁹ si eodē gñe ꝑsonaꝝ maior pa
recipit. nā mior pe nō vī tūc. excusabit
p taciturnitatē suptoris. Sz ꝓt hoc locū
qō ꝺ extra de ꝓbē. cū ℞ duōū. ibi mlta p patientiā tolerātur &c. ex his et ꝓt
colligi alia theorica q; et lex ꝓcepti tol
litur si morīb⁹ mētiū nō recipitur: licet
aliud sentiat Host. Sz intellige dictum
Host. qñ & lex principis: inducens ex
natura sua peccatū ex ꝓtractōne. vt
q; currunt cū lege diuina alia so. nota
bilis darī pōt vt dicam & papa erit ca
maior parte ꝓcīl. nō potuit indicere
ꝓtinētiā certo generi personaꝝ post p
motionē: eis resistentibus: q; ꝓtinētia
est res q̄ pōt ꝓuaderi i parī autem nō
xxxij. q. i. integritas. fuisset enī indicere
vitā valde arctiorez & strictiorez ecclīe p
motis ℨ no. in. c. gesta. lxxiij. di. & in
regula qō oēs tangit de re. iur. lib. vi. &
ita est. nā ecclia orientalī ñ emisit: sed
nec admisit votū ꝓtinentie & nō se vo
luerūt obligare voto: nec voluerunt
app;obare. vt. d. c. nicena.

¶ An autem clerici occidentales teneantur ad cōtinentiā ex voto vel ex constitōne ecclie. glo. singularis in. d. c. cum olim dicit fm Vin. q vbi clicus i ordi nū ꝓmotione exhmit votū suū ad illū e si papa dispēsarēt in hoc ꝫ votū dispensaret. Si vero fi exhmit. Si ꝓmomovendus est iuri peritus: recōdē mō tenetur. Si ꝑo iuri inscius nō tenēt ex voto: ls ex ꝓstitutione ecclie: z si papa dispēsat cum talibō intelligit ꝫ votū dispensare. sed contra constitutionem ecclie. vnde si dispensat q aliqs in sacro ordine ꝑhat: illō tū vetū ē q ex cōstitutōe ecclie introducta est. vt g ad sacros ordines ꝓmoueri vult. ꝑhus ꝓtinēnā debeat ꝓiteri exꝑsse. xxvij. di. nullū. Aut tacite. ea. di. diaconi. Eo. n. ipo q aliqs ꝓmouet ad sacros ordies tacite. vꝫ vouere ꝓtinētia. ēt si nulla fiat mētio de voto ꝓtinētie. hec glo. Ex q gl. pōt iferri ad decisionē huius. q. nūgd ecclia possit statuere. vt cīci possint ꝫhere mfunonius quēadmodus faciūt greci. pa. i. d. c. cū oli dicit q sic. Et dicit q hoc ē iaubitatū penes eus respectu posteriox g si sūt obligati ex voto tacito vel exꝑsso. Et sic intelligit gl. notabilē in. c. q ad ꝓpetuā. xxv. q. i. Nā cōtinētia nō est cīcis secularibus de subditā ordinis. vt dicit Inno. in c. pla. de puer. ꝓiu. Nec ē de iure diuino aīs greci peccarent. nec eos ꝓsuetudo excusaret. Et credit pan. q ꝓ bono aīa rū cēt salubre statuū q volētes ꝓtine re relinq̄rei volūtati eox z nolēte cō tinere. possent ꝫhere. q: expientia teste Ꝛrius ꝓcessus effect⁹ elicit ex illa lege. vt nō vīuit sꝑaliter: ls maculant illi cito costu cū grauissimo eox pcō. vbi cū ꝑpa vroꝛe esset castitas. d. c. nicena

Impedimentum. xij. De impedimento ligatiōis. vide ls qñ ē alteri ꝫiugi colligat⁹: Sigdē alligat⁹ vroꝛ: ea viuēte aliā accipe fi ꝑt. Als adulteriū cō mittit. extra. de spō. duo. c. ls. Sz nec an tiquo ipe potuit. nisi diuina reuelatio ne z institutu. vt in patriarchis. de di nor. gaudemus.

¶ Quid si vxor credat virū mortuū. 1 z ꝫhat cū alio. ℞. fm no. p. d. an. in. c. in pītia. ū spō. z. c. dño de his nup. q ad ℞ vt excusēt mlier. a pcō. sufficit q ꝓbabiliꝛ credat maritū mōtuū. Et ꝛz tal. B casu filu ñ quos suscepit iudicabunt legitimi. Sz q ad ℞ vt ecclia det lniaz ꝫhēdi. regrit aptor. ꝑhatio. vt in. d. c. in pītia. B ē vt mulier recipiat certuz nūciū de morte viri. Et sic ꝛz do. an. ecclia nō dat auctoritatē ꝫhēdi. nisi certificatū fuerit de morte viri. Si tñ ꝓbabiliꝛ credebat virū mortuū. mulier excusat a pcō. Et hanc opi. do. an. vꝫ seq Inno. in. d. c. dño. ls pa. in. d. c. i pītia sit ℞rius. vide ēt gl. singularē. xxxiij. q. v. i fīma. q dicit q ñ mlīr credit ma ritū suū mortuū. z ꝛz iustā cām credē dilicite pt ꝫhere. Si ät dubitat ū mō te viri: z cōtraxit. ls nō debeat ꝫhere. tenetur tū reddere ūbuū petēti. ls ipa ñ pt exigere. Et hoc cāu vir pōt eā refutare pp adulteriū. cū ñ ḥuerit ꝑbabilem cām mor[illegible]sue. Sz si audiuit eū mortuum ls p falsā rumorē. z tūc nupsit. vir ñ pt eā de tali adulterio accusa. nisi ipsa p curauit tpm rumorē. ff. de adul. l. miles. ℸ. mulier. Ide ꝛz Dīr. li. i. qđ est valde notādū. Et q sit dīta iter sciam. opionē. z dubitationē. vide. ē. Cōfessio i. Si tñ ipa mulier post ℸctū mfimoniū certificata fit de vita ꝓtoris viri. tūc nō dz exigere. nec reddere debitū. Si aūt credat ex leui temeraria credulitate. tūc dimissa tali opione. ad iudiciū pastoꝛis sui. exigat z reddat. vt extra de sen. ex. inquisitioni. Si tñ paup reuertat. vel alr sibi de vita ꝓstiterit. sta tim dz recedere a sc̄do. z redire ad pīmō. Als adultera iudicabitur.

¶ Sz qualr ista mulier dicet eē certa 2 de morte viri. B ꝛo. singularis in. c. qm frequēter. vt lit. ñ ꝓfe. pōt tres mēs p bādi morē. ad ℞ vt vxoꝛ: si ḥ licitū trā sire ad alia vota. ꝓiuo ē ꝑfamā. Sc̄dō qr senex erat z i acie fuit nec fāit. vl si recepit lras illoꝛ cū gb⁹ militauit. C. ō repu. auc. hodie. ḥc casib⁹ ꝓsumit q sit mortu⁹. Et si ꝫhit credēs ita eē. ex. ut sup

ab adulterio. ēt si viuat pp ignoratiaz
xxxiij. q. ij. cū p bellicaz. Hodie tñ dr
q nō dz ꝟhere nisi pio certa sit mor
te ipius vt i. d. c. i pñtia. z. d. c. dñs. Sz
tñ satis certū ē de illis. dicit gl. p hmōi
violētas p̄sūptōes: postq̄ aliquāto tpe
durerit expectādū. s. p annū. vt i. d. auc.
hodie. Et p gl. facit qđ no. bar. i. l. figu
ta. ff. de testa. tu. vbi dicit q̄ go dr esse
cert⁹ qñ hz vehemēte opionē ꝺ aliq re.
¶ An aūt fama sufficiat ad ꝟhendum
mr̄imoniū. do. an. dicit q̄ aut ē de lon
ginq: z tāc vr sufficiēs mariet cū mari
tus fuerit tpe abñs. Aut dr mortu⁹ in
vicinis ptib⁹: z sola fama non sufficit.
Pa. aūt in. d. c. in pñtia. dicit q̄ hz opi.
do. an. videat multū eā tñ indicio suo
resistit multū. d. c. in pñtia. dū requirit
certū nūciū. Nā fama p̄cedit ex aucto
re incerto z plerūq; fallaci: z etiaz in
psona nuncij. dz ilpici q̄litas psone: z
vtr deponat p ꝥba verisilia. naz agi
mus nō de modico p̄iudicio abñtis.
Et i dubio hec mā relinquenda esset
arbitrio iudicis vt diligēter oīb⁹ p̄sideratis p̄hideret vtr de morte sit facta
certificatio. Et tō p̄dicta p̄z: q̄ hodie
de iure canonico nō ē p̄suāda solēnitas
illi⁹ auc. hodie. vbi dr q̄ si marit⁹ di
cat mortuus in bello. dz vxo: p se: vel
aliū adire ducē belli. z facere recipi su
p hoc dcā aliquoz. Et si deponūt mor
tē dz vxor expectare p annum: z po
stea ꝟhere. alr ꝟhēs pōt puniri de ad
ulterio. Tñ Dan. Phi. z Bof. dicūt si
esse necesse. hz satis ē p̄m eos q̄ de mor
te mariti p̄stet vere. vl verisimr. puta q̄
navis in qua erat marit⁹ passa est nau
fragiū. z oēs dñr mortui. Idem sentit
Vin. dicēs q̄ nō solū p nūciū. hz ēt per
ꝥas z alias ꝥbatiōes pōt mulier cer
tificari. No. tñ q̄ p quātācūq; abñtiā
maritoz nō dissolunt mr̄imoniū ꝟcīū
p ꝥba de p̄ñti. ēt si ignoret de vita vel
morte eoz. ac ēt cōcurrēte imaginali eta
te ꝟiugū. Sec⁹ i sponsalib⁹ de futuro. vt
in. d. c. de illis de spō. nec go p̄sumitur
mortu⁹. hz hatta diligēti inquisitōe igno
ret vbi sit. Nā go p̄sumit viuere posse
p. c. annos. vt in. l. fi. C. de sa. san. ec.

¶ Quid si p̄io reuertat: mulier p̄mit tit se cognoscī a scōo sciēter nūqd pe 4
mus ꝓpellī ipsaz recipe iuitus. Ug. dicit q̄ nō: siue faciat hoc ex iure ignoratia credēs hoc sibi licere: siue sciēter.

¶ Quid si ꝟhat cū aliquo: credēs vi 5
rū suū viuere. g re vera mortuū est nūqd ē mr̄imoniū. ff. Ug. distiguit q̄ si illa credebat sibi licere z ꝟxit cuz alio ꝓmo mortuo: mr̄imoniū ē. Si nō credebat sibi licere nō ē mr̄imoniū. q: nō maritali affectu: sed adulterio sibi copulauit Fz. Idē de illo q ꝟxit cū aliqua quā putabat p̄sanguineā: z nō erat. Aliq tñ dicūt mr̄imoniū ee in hoc cāu nō distinguēdo vtr ꝟhētes credāt sibi licere vel ne. hāc vltimā opi. segtur Bir. li. t. Idē Io. z Archi. Et hoc qdā intelligūt vez nisi ostet q̄ aliter credēs ipe dimētū ee: nō itendebat ꝟhere. Naz si non sit intentio: non est matrimoniuz extra de spon. tua.

IMpedimētū. xiij. de publice honestatis iusticia qđ sit. ff. Tho. in. iij. di. xli. est ꝓpinquitas ex sponsalib⁹ puenīēs. robur trahens ab ecclie istitutione p̄opter etnē honestatem.

¶ Si aliqui iter se sponsalia ꝟcerunt 1
nullus de p̄sanguinitate spōsi pōt habere spōsaz illā in vxorē. nec aliqua de p̄sanguinitate sponse pōt hr̄e spōsum illā in vir. extra de despon. ipu. ptinebat. extra de spō. timenti. z. c. ad audientiā. z durat hec p̄hibitio vsq; ad ḡr tū gradū ipsoz p̄sanguineoz. extra de spō. c. spōsaz vbi dicit pan. q̄ hoc p̄cedit tā i spōsalib⁹ de futuro: q̄ ēt de p̄ñti z sorti⁹ ff. Tho. Nā maior honestas ē vt nō ducaī spōsa ꝺ p̄ñti: cū q̄ viculuz mr̄imoniale ꝟcīū ē q̄ spōsa de futuro. Supuenīēte po carnis copula iter eos ozit aliꝺ viculū. s. affinitat. vñ oēs p̄sanguinei marīti sūt affines vxoris z ecōuerso. ex ꝺ p̄sa. q̄ sup his. z durāt hec vicula ēt p⁹ morte alteri⁹: vt i. c. i. c. ti. li. vi. Sto g̃ cau⁹ marie i p̄tēpta dil p̄fatiōe. nā q̄cq; ozit publica honestas sine affinitate. Q̄cq; affinitas sit cum

honestate publica. vt ꝑ3 ex dictis. Ad̃ q3 affinitas sine publica honestate: vt si citra spōsalia. seu mr̃imoniū ge3 cognoscat mulierē. nā iter eū ⁊ ꝓsanguineos mulieris affinitas. ⁊ ecōuerso. vt in.c. diuerse tōes: ō eo q co. ꝓsan. vx. nec oritꝫ hoc casu publica honestas.

2 ¶ An aūt i dispēsatiōe fit faciēda mētio specifica de affinitate ⁊ publica honestate vbi simul coīcidūt. an ꝓ o sufficiat facere mētōez de affinitate. R. Panor. i.c. nō oz. de ꝓsan. ꝑco: dādo opinones dicit q ꝑ publica honestas necessario ꝓhendit sub affinitate. sātis est de affinitate fecisse mentōez. ⁊ sic pcedit gl. i. d. c. si oz. Exēplū. Si ꝑtro dispēsatōez. vt liceat mihi ducer̃ vxorē cō sanguinei mei defūcti: nō obstāte affinitate i tertio gradu. nā exā feci mentiones q̄ fuerat vxor ꝓsanguinei ꝑ̄is feci mentiōez de publica hōestate. ⁊ sic ꝑ ꝑ̄ntiā vī iublata ꝑ̄ne dispensatiōez Si ꝑo ꝓhēdit ex narratōe ꝑbo3rt puta. Impetrans dispēsatiōez vt liceat mihi ducere. T. vxorez: nō obstante q̄ fit mihi affinis i tertio gradu si vs dispensatio si vitra affinitatez erat publica hōestas. exq̄ de ea nō fuit sā mētio expīsse vī tacuit. nā affinitas ꝑt ꝓhī sine mr̃imo. vt dcīt. est. nota q̄ antigt̄ sine rūt due spēs hᵒ iusticie publice hōestatis. vna q̄ ꝓhebat scōs nup. ꝑ. g. Pehēbat vxorez. q̄ mortuo ei⁹ relicta cuꝫ alio ꝓxit. plea nata de ꝑo viro oli nulli ꝓsanguineo ꝑmi viri poterat ꝓiūgi. Et hec spēs ē hodie sublata de medio. d. c. nō oz. alia ē q̄ ꝓhīt ex spōsalibᵒ ō sturo. de q̄ dcīm est. ꝑ. ⁊ hec remanet.

3 ¶ Quid si spōsalia de iure non tenuerūt. R. si spōsalia fuerūt pura ⁊ certa. et si fuerūt nulla rōne ꝓsanguinitatis. affinitatis rligōis. frigiditatis aut alia q̄uis rōne. oritꝫ publice hōestatis iusticia. ad dirimēdū sequētia spōsalia vel mr̃imonia nisi fuissent nulla rōne ꝓsens: vt puta: q: ābo vel vnᵘˢ est ifans vel furiosus. extra de spō. c. vnico. li. vi. Et gbᵒ hēs q̄ mōachus pōt ꝑedire ꝓsanguineos suos ne ꝓhīt cū aliq̄ ꝓsanguinea cū q̄ ipse mōachus ꝓxit spōsalia de fco nota ēt Pe. de pal. limitātes id q̄ dictū est de defectu ꝓsens: q: hoc verū q̄n defeci⁹ ꝓsensus est appens. vt in pueris ⁊ amentibᵒ. Sec⁹ eēt q̄n eēt latens sicut in illo q ꝓhīt nō aio ꝓhendi sed decipiendi. q: tūc oritꝫ publice hōestatis iusticia: q: eccīa istituit illud ipedimētū pp appentiā honestatis. Et iō ipedit q: de ientiōe nō pōt scīri. nota etiā glo. singulares in. d. c. vnico. q̄ ly supueniens affinitas dissoluat spōsalia de futuro superuenies tamen iusticia publice honestatis: ipsa spōsalia nō dissoluit ⁊ merito. secūda enī sponsalia tolluntur per publice honestatis iustitiam ex primis inductaꝫ. nō ergo ex secundis potest esse honestas: que tollat primā sponsalia.

4 ¶ Quid aūt si spōsalia sunt nulla rōe ꝓsens in his q̄ ꝓhīt etatē legitimā de ytrahendo spōsalia an ꝺicat publice honestatis iusticia. Dic ꝑm Jo. de san. li. i. ꝑticula. viij distīguendo: q̄ aut spōsalia ꝑcta sunt ante septennitū ⁊ sic nō gnant publice honestatis iusticia. Si de hoc. j. Aliꝫ sunt ꝑcta post septēnū ⁊ tūc. aut ꝓsens deficit: vt in furioso vl ebrio: ⁊ tūc nō generāt publice honstatis iusticia. Si aūt nō deficit ꝓsens ⁊ tūc aut fūr pura ⁊ incertat: vt si dicat accipiō vnā de filiabᵒ tuis: ⁊ tūc nō generāt ꝛc. vt ēt ꝛ3 gl. i. c. vnico. Aliꝫ sunt ri ⁊ certa ⁊ tūc generāt. Aliꝫ sunt cōditionata. ⁊ tūc aut apponit hōesta cōditio. ⁊ tūc nō generāt nisi post euentuꝫ cōditiōis. Et ꝑm gl. ibi nisi interueniat interim carnalis copula. Aliꝫ apponit ꝺitio in hōesta. ⁊ tūc aut est ꝑ̄ subsītiā ⁊ tūc nō generat. Aliꝫ nō est ꝑ̄ subsītiā ⁊ tūc nō generat. Aliꝫ sunt cōditionata. ⁊ tūc aut apponit hōesta cōditio. ⁊ tūc nō generāt nisi post euentus cōditiōis. Et ꝑm gl. ibi nisi interueniat interim carnalis copula. Aliꝫ apponit ꝺitio in hōesta. ⁊ tūc aut est ꝑ̄ subsītiā ⁊ tūc nō generat. Aliꝫ nō est ꝑ̄ subsītiā mr̃imonii. ⁊ tūc generat q: talis conditio habetur pro non adiecta ꝑm Hostien. ⁊ Jo. an.

5 ¶ Quid aūt ꝺicēdū q̄n apponitur eō ꝺitio q̄ ineſt ipsi mr̃imōio sine spōsalibus: puta si deo placuerit: vel eccīe. vl possiꝫ te de iure hꝫe vxorem. Si post ꝛptū ipedimētū ⁊ sponsalia soluta ꝑ̄ hat spōsalia pure cū alia priorꝫ con-

sanguea: an teneāt scōa spōsalia. vī q̄ nō: q: cōditiōes q̄'sūt ſi faciūt legatuz cōditionale. ff. ō cōdi. ⁊ ō. l. conditiōes. Sz Jo. mo. ⁊ Jo. an. in. d. c. vnico. dicūt q̄ mſimōiuz ẜctū cū possis cōsanguineā tz. Et sic p prima spōsalia nō ē ẜcta publica iustitia: lz ꝑdicto ista itel ligatur ēt ſi ſi appōatur: tñ qñ ſi expzimitur ꝓfessio pur⁹ remāet: ꝑditiōes. n. tacite ſi faciūt obligatiōes ꝑditionales. ō. l. ꝑditiōes. faciūt tñ ſi expmatur facit ré ꝑditionale. ff. ō le. i. ſi ita legatuz. idē pan. c. signiſicasti. ō elec. vbi p istā. l. ſi ita. dic̄ q̄ relic̄ alicui. c. ſi volet: legatū ē ꝑditionale. Sec⁹ ſi relic̄ simplr: Et tū illa ꝑdicto ſi voleri: tacite ieſt legato. cū legatari⁹ possit repudiare legatū. Nā qñ relic̄: ſi volet ſuſpēdo ꝓtutē legati i euētū ꝑditiōis. vñ ſi acgritur legatario nihil declaret volūtate ſuaz. vt ibi. Sz qñ simplr ſic relictū. acgritur legatū ēt ignozāti. lz ꝓmittatur ꝑditio ſi voluerit acceptare: qz nūc ꝑdicto ē pura. ⁊ ſi ꝑditiōe. hāc opi. ēt tz dire. li. i. idez Jo. de ſan. monal. ⁊ hoſti.

6 ℂ Pōe q̄ vī. me⁹ loco alic̄ ōspōſaueri. nūqd ipe dicor, cōtrahere cū ꝓgnea illius. Archi. vī tenere q̄ nō: ſi hoc patens eſt. nā taliter deſponſans. nullo mō ꝓsentire intendit. ergo ⁊c.

7 Quid ſi spōſalia ſit ſcā ſub ꝑditiōe. ⁊ pendente ꝑditiōe vir cū alia ꝓgignea illi⁹ ẜbit ꝑ bba ō pūti. ff. cū scōa ds remāere. q: ex spōſalib⁹ ꝑditionalib⁹ ſicut ex ſi pūtib⁹ ꝓsentiū ⁊ icertis ſi ozz publice hōestat: iuſticia. d. c. vnico.

8 ℂ Quid ſi duo ifātes vel vnus maior septēnio. alr minor ẜrerūt spōſalia ipſi vī pentes ꝑ eis. ff. ſi fei maiores septēnio ꝑ cohabitatiōes mutuā seu alr ẜbo: qz poſt septēniū adiuuicem vocāt ſe spōſos vī cō. vt q: poſt septēniū secuz iacet vī eā osculatur. vī spōſus vī hic filia p q̄ ligdo appeat q̄ i eadē volūtate pduraverūt. spōſalia qualeſcūt. alias nō. nā ab initio nulla fuerūt ex defectu ꝓſſus. ⁊ tō ſi iducūt publice hoiuſticiā extra ō vſpō. ipu. ſi ifātes li. vt.

9 ℂ Quero ꝓ declaratiōe ꝓdictoꝝ. an ad cōtrahēda spōſalia futura regratur. vij. ānus ꝓplet⁹. ff. gl. i. c. inuenis. ō spō. vī ſentīt q̄ discretio ſuppleat etatē. Et pano. ibi dicit q̄ dicit q̄ dicta gl. cōit sequūtur doc. Archi. ēt sequendo dictā opi. dicit q̄ ſi ꝑtus⁹ septēnio plus itel ligit q̄ ꝓueuerit itelligef nominis. ſi vr rō. āre nō debeat malitia ſupplere etatez in ꝓtimo septēnio quo ad spōſalia. ſicut ſupplet prudentia in ẜctu mſimonij. Sed pano. in. d. c. inuenis dicit q̄ hoc nullo iure ꝓbatur. vt pz ſ. c. ſi as. ⁊ i. c. accesſit. de despō. ipu. vbi tex. loquūtur ō. vij. anno ꝓpleto. ⁊ bñ faciūt illi tex. q̄ etas ista ꝓueniri nō possit⁹ as papa distinxiſſet ꝓut fecit in minore. xij. annor. i. c. ꝓtinebatur ō despō. ipu. ꝑ hoc ēt facit. d. c. ſi ifātes qō logtur de minore septēnio nō distinguendo. an malitia ſuppleat vel ne. ⁊ pano. ad hoc dat talem rōnem. nam vbi regrītur certa etas respectu discretiōis nō ꝓt ꝓueniri. vt pz in etate ad cō fitendū testiū. vt in. l. qua etate. ff. ō testa. Nec ob. fz Pano. d. c. iuuenis qō multū facit ꝑ alia opinīōe. nā ille tex. fnudauit se ſuper dubio attentatus. qz forte attentauit ⁊c. nā puella istā iā trā duxerat ad domū. Jtez tex. fūdat se ſuper hōestate eccle. qz illa dicebatur ꝓ iūr iſtius. vñ ꝓ fuit ẜctū mſimonij ꝑ bba de pūti. lz de facto. Sz casus ma gis dubius ē fz pano. ſi fuerunt ẜcta spōſalia cū miore septennio. ⁊ interue nit tentat⁹. vī saltez sit dubiū vt qz ſecū cohabitabat spōſus. ⁊ vī ꝓ hoc ozatur publica honestas. ex quadā honestate. tñ hoc iure nō ꝓbatur. hec Pano. Scōa opi. videtur tenenda qz magis consona iuribus.

ℂ An ex spōſalibus q̄ pentes ꝓ filijs impuberibus vel ipuberibus ẜbunt filij obligentur. ff. ſi ꝓsenſerūt expſſe vī tacite. vī ſi pūtes fuerūt. nec ẜderūt obligātur ⁊ ſeis ozitur publica hōestas. Jdez dicendū ſi abūtes fuerūt. ⁊ post q̄ ſcuerūt ratificauerūt tacite vī expſſe. als ex spōſalibus factis a parentibus filij non obligatur. nec etiā ozitur

publice honestati⁹ iusticia. d.c. ifrates.

Expedimētū. xiiij. de affinitate. z ꝫ hūr affinitas ēt p fornicariā copulā. ex de eo g cog. cōlan. vr. sue. c. discretionem.

1 ¶ Quid ē affinitas. &. fm host. est pximitas siue attinētia vnⁱ psone ad aliam ꝓueniens ex carnali copula oi carēs parētella. i. p se. 3 ꝓ accidēs aīt ēe possēt. q: p accidēs pōt licite z illicite pmiscerī cōsanguinitas cōsanguinitati. z affinitas affinitati. z ꝓsanguinitas affinitati vⁱ in incestu Loth cū filiabꝰ z Caroli magni cuꝰ sorore ex qua genuit Rolādū filū z nepotē. Et ipe pf z auunculus. q: frater mfio. hec pe. ō pal. Qui ēt addit q affinitas est tanti vinculi. adeo q si resurgetur fr meus qui fuerat vxoratꝰ. q̄uis ipse non sit maritus amplⁱ ipsius mulieris: tū illa mulier ē mihi affinis. vñ z in pfia erūt ꝓsanguinitates z affinitates. z iō Pano. in. c. fraternitat]. extra de fri. xpti. nūgd lazarus resuscitatꝰ recupet vxorē z filios z alia bona. Idē xpiānr an pri⁹ baptizatꝰ resuscitatus iteꝝ debe at baptizari. Idē de ordie z pfessiōe religiōis. Itē si aliqua' reliquerūt eccle sijs. nūgd possint repetere. de quo vid p glo. z archi. xxvj. q. vj. c. ij. z p Jo. an. i. d. c. fr nitatis. post bar. dzi. z vr cōcludere q ea q ip̄imunr aie nō pdiderint. z sic nō ē opⁿ tractare de recuperatiōe. Exēplū i ordie baptismo z alijs sacris i gbꝰ caracter ip̄rimit aie. Idē i pfessiōe nō q: pfessiōi ip̄rimat caracter. ſz q: obligatio inde orta deo acgrit. In alijs vo q̄ ihērēt corpi. tz q fi vere fuit mortuus. nō recuperat bona de rigore. Sec⁹ si credebat mortuus. z nō erat vt q: repit vīuus i monumēto. Idē in casu dubij. Bar. tū i. l. i. C. d sa. ſan. ec. dicit q talis mortuus de iur recuperat bona. vid .ō. ecclia. i. §. vi. z dic vt ibi.

2 ¶ Quot sūt gña affinitat]. &. ſz dirē li. i. tria sūt. Sz primū genⁿ hodie tm hz ꝓhibitionē. extra eo. nō dz. Sz no. quattuor regulas ꝓ declaratiōe huius ipedimēti. Pria ē q ꝓsona de q̄ xpit post carnalē copulā iacit primū genⁿ z gradū affinitatis. iuxta gradū cōsanguinitat] iter vir z ꝓsanguineos vxor] z iter vxorē z ꝓsanguineos viri extra eo. q supⁿ hīs. Secūa regula q ūto gradu gs distat a ꝓsanguineo suo vⁱ ꝓsanguinea. toto gradu distat ab etⁿ vxor. vⁱ a marito ipsiⁿ. xxxv. q. iij. ꝓpīgs. z. c. cōiūx Tertia regla ē q ꝓsona addita psone p carnalē copulā mutat genⁿ z ñ gradū xxxv. q. iij. hac auctoritate. Quarta regla q ꝓsona addita ꝓsone p carnalē ꝓpagīnē mutat gradū z ñ genⁿ. xxxv. q. v. ponto vñ ꝑ. Dutat nupta genⁿ: sed generata gradum.

3 ¶ Qualr gña affinitat] oppūēt. &. dre. ſz regl'as ꝑdictas. Primū genⁿ sic cōputat. Ego z soror mea attinentⁿ no bis i ꝑmo gradu gñis ꝓsanguinitat]. P. cognoscit sororē meā carnalr. Et sic ꝓsona petri sociatr ꝑdē sororis mee p carnis copulā ḥ ꝑ p carnis copulaꝫ mutatr genⁿ attinētie. q: alio gñe attinet mihi soror mea. i. gñe ꝓsanguinitat] Ellio. P. q: i gñe affinitat]. Sz si mutat gradū. q: i eodē gradu ꝓsanguinitatis i q ego ū sorore mee. i ꝑmo. z in eo. gradu affinitat] sū. P. i. ꝑmo. Et qⁿ dixi ꝺ sororē mea ꝺ idē itelligas de gñibꝫ ꝓsanguinea mea i q̄cūq; gradu. q: oēs mariti ꝓsanguineaꝝ meaꝝ sūt mihi affines i ꝑrio gñe. z i illis gradib⁹ affinitatis. i gbꝰ gradibⁿ ꝓsanguinitat] vroris eoꝝ attinēt mihi. q: ñq ē mihi i scdo gradu ꝓsanguinitat]. maritⁿ ipsius ē mihi ꝑmo gñe affinitat] z i scdo gradu. z ñq ē mihi i tertio gradu ꝓsanguinitat]. maritⁿ e mihi i ꝑrio gñe affinitat]. z tertio gradu. z sic ꝺ ūtuor qr gradⁿ oppūēt iter affines respectu ꝓsanguinitatis tñ. d. c. ponto. z qⁿ dictū ē ꝺ maritis ꝓsanguineaꝝ meaꝝ. idē itelligas ꝑ oīa ꝺ vroꝝ ꝓsanguineoꝝ meorū. Sec⁹ genⁿ ꝑ eādē regulā iuenit. Põe q petrⁿ maritⁿ sororis mee. q ē mihi i ꝑrio gñe affinitatis z ꝑrio gradu. mortua soror mea. ꝓhit cū Berta. hec Ber. petro ꝺā sororis mee mari-

to p carnis copulā sociata mutat gen⁹ q̄ cuz petr⁹ attieret mihi ꝑmo gñe affinitatis. berta attiet mihi scdo gñe: ſz nō mutat gradū. q; attinet mihi ꝑmo gradu scdi gñis affinitatis. ſic petr⁹ attiebat ꝑmo gradu ꝑmi gñis. vñ mortuo petro iter me ⁊ bertā mr̄imōium oli ℔ nō poterat. Et ℔z b ℔ nūer vna ꝓle. ſz aliq̄ ℔ ex vtroq; lat ere vt. P. ⁊. D. ſūt fr̄ ⁊ sorores. Ego accipio. D. i vxorē. ⁊ sic. P. ē mihi i ꝑmo gñe affinis. P. accipit ber. i vxorē. Illa ē mihi affinis in scdo gñe ⁊ ꝑmo gradu. ⁊ ſz gen⁹ ℔tū ē ex vtroq; latere q; vterq; ꝓsanguineoꝝ ℔ti. i. P. D. idē est p oia iter vxorē meā. ⁊ maritū sororis mee. idē iter maritos duaꝝ sororū vl duaꝝ ꝓsanguineaꝝ. ⁊ iter vxores duorū ꝓsanguineoꝝ. ité pr⁹ ⁊ fili⁹ ꝑñ ℔hes cū mr̄e ⁊ filia. ⁊ duo cognati cū duabus cognatis. ⁊ auūcul⁹ ⁊ nepos cuz duab⁹ sororib⁹. extra eo. c. i. ⁊. d. c. qđ sup his. istud scām gen⁹ posuit: vt ꝑmū mell⁹ apparet. tertiū ñ pono. q; nullꝰ vtilitatis si vis videre. vide ber. i. d. c. non debet.

4 **Additio** Sz ad ineiēdū gña affinitat⁹ clare ⁊ cito dic ſz panor. i. c. fi. ℣ ꝓsā. ⁊ affi. vbi dat regulā. ℣. q; ꝓla adūcta p carnis copulā sāguinī alter⁹ ⁊ iducit ꝑmū gen⁹ affinitatis. ꝓsona ꝯo adūcta ꝑmo generi iducit ſz gen⁹. ⁊ ꝓsona addita scdo iducit tertiū. Ad ꝑmū gen⁹ ꝺr. q; per ꝑmā carnis copulā fiue mediāte vna ꝓsona ℔ti. Scdo q; p scdam carnis copulā fiue mediātibus duab⁹ ꝓsonis ℔ti. Tertiū q; p tertiā carnis copulā fiue trib⁹ ꝓsonis mediātib⁹ ℔ti.

5 **Et** ex ꝓdictis ꝑz ꝓlitas multaꝝ conclusiōnuz. Pōe mortua vxor. vir vult accipe i vxorē illā q̄ quōdaz fuit vxor alicui⁹ ℣ ꝓsanguinitate vxoris ꝓprie: nūqd ꝑmitt⁹. ꝓdicta q; ſz nulla femina ℣ ꝓsanguinitate ꝓprie vxoris possit accipere q; ibi ē affinitas. nñ femina oli vxoreꝝ alicui⁹ ℣ ipa ꝓsanguinitate. bñ ꝑt accipere. Et idē dicēdū: si ꝓdr̄ filius casus ex ꝓte vxoris. ité pōe. petr⁹ accepit ber tā in vxorē ex q̄ hūit filiā q̄ nupsit. Sē ꝑsōio. demū. P. mortua. B. vxore sua accepit scdam vxorem postmodū mortu. P. ⁊ ēt filia sua vxor dci sēpronij. mō dict⁹ sēpiō⁹ vult accipe i vxorē illā mulierez q̄ fuit scda vxor dci petri. Quer̄itur an possit. h q̄ nūc accidit ℣ scd⁹. ⁊ dicēdū ē p ꝓdicta q; sic: q; ſz iste. S. ñ possit accipe i vxorē aliq̄s ℣ ꝓsanguinitate sue vxoris vsq; ad q̄rtū gradū. tū femina oli vxorē alicui⁹ ℣ ipa ꝓsanguinitate bñ ꝑt accipe. vt ē i cāu nr̄o. ⁊ sic erit cal⁹ q; gener ꝑt accipere i vxorē mulierē q̄ fuit vxor soceri sui. qđ ē mirabile. ité oli go si poterat ducer̄ suc cessiue vxores duoꝝ fratrū. q; ibi inerat tertiū gen⁹ affinitatis cū scdo. naz duoꝝ fratrū vxores ſt i scdo gñe affinitatis. ſz si alia p⁹ mortez mariti nupsit sempr̄onio: ille sēpiō⁹ attiet vxori alt⁹ ſ⁹ is i tertio gñe: q; est ꝑsōa addita scdo gñi. ꝯo mortua vxor sua ⁊ maritto alt⁹ si poterat oli ducere illā cōstāte tertio gñe affinitatis ⁊ vltra ipedimentū affinitatis suberat ipedimentū publice hōestatis. ſz cū ℔z gen⁹ ⁊ tertiū sint sublata: vł ꝙ publica hōestas. tāq̄ accessoria sit hodie i blata. h pan. i. d. c. nō d⁹. vide ēt gl. singulare ibi. q; notabilr̄ ꝯcludit ꝙ illa publica hone stas q̄ vēiebat accessorie ad scdz ⁊ tertiū gen⁹ affinitas est hodie sublata: q; sublato ꝑncipali remouet accessoriū. ſz publica hōestas q̄ nō vēit sic accessorie. vt ea q̄ orit ex ℣ctu sponsaliorū. seu mr̄imōij cū ꝓsāguineo meo. nō ē hodie sublata. cū ꝺ ea nulla fiat ibi mētio. ⁊ ꝙ ℣ sit vez apte ꝓbatur i. c. vnī co. ℣ ipō. li. vi. ⁊ pan. i. d. c. si ꝺz ex ꝺcā gl. ifert vnā regulā in mā exteñōis: ꝙ vbi duo sic se hñt. ꝙ vnū vēit ꝓsequi ne ad reliquū. vno sublato vł mutato ēt ꝓsecutiuū ſtelligit⁹ ſ⁹ blatū vł mutatū ad ℔z ter. optim⁹ i. c. miramur. ℣ ſ. nō or. De dispēsatiōe circa istā publicā honestatē. vi. ſ. c. i mediate ꝓcedēti. ité i ſert ꝙ relicta viri g̃manī germanⁿ vroris mee. vroze mea mortua ꝑt mihi cē vxor. ité cognata vxoris deſūcte: licite

go ducit i vxorē. aut. n. erat cognata: q; fuerat vxor frīs vxoris: z tūc ē in secundo gīe affinitatis: z sic pūt ꝯhere. Aut erat cognata vxoris: q; ambe fuerūt germanes duoꝝ frm: z tūc sūt i eodo genere: z sic possimt cōtrahere.

6 ¶ Si vir carnalī ꝑiūgīt vxorē cōes ꝑsāguinei vxoris efficiunt affines viro. Et econtrario cōes ꝑsāguinei viri efficiuntur affines vxori: z i eisdē gradib⁹ cō sanguinitatis z affinitatis attenditur. Sz alter o gīe affinitatis. Sz iter cognatos viri z cognatos vxoris: nulla ex illo mīmonio oritur amentia. d. c. qō super his.

7 Quid si aliqs polluit aliēm extraordinarie. i. extra nālia. ff. fz dir. q; ēt si extra claustrū pudoris fiat: nō facit affinitatē: nec mīmonū ꝑsumatū: nisi ex ꝑsē su fiat mīmōtali z si mlier semē emittat: fz vir nō: si ꝯhīt affinitas. Et ē ad l3 ar. ō frigido: q; palpādo mlierē ꝑt ꝑ uocar ad seis emissionē. z ē cōuersō. z tñ si ē mīmōtū vl cōmixtio seis. z tō nec affinitas. Sz sivir emittit i mēbra mlieris. z si mlier. dubitari ꝑt, verūtñ sine emittat, sive nō. z ēt, neutro emittē te ꝑsōfalia ꝑus fcā ratificant ꝓp ꝑsēs mīmōtalē. q; ieste ꝑsumīt. ar. c. extraordīaria. xxxv. q. iij. dūmō sint mīmonio apti vl ꝑmixti. extra ō vīspō. ipu. ꝓtebat. Idē tenēt Vim. Jo. z Archidi. in. d. c. extraordinaria.

8 ¶ Sz ꝑ declatiōe ꝑdictoꝝ ꝗrīr an ad ꝑtrahēdā affinitatē regrat seiēz vtrius ꝙ ꝓmixtio. ff. pan. i. c. frīnitati de eo q; to. ꝑsā. refert inno. tenēt ꝙ nisi dēcō mixtio seis vtriusqꝫ ītra claustra pudoris fi cātur affinitas. nec ꝑsumat mīmōniū vñ si sufficēt emissio seis vnius. Et pōt exēplū i frigido ꝛc. Sz pa. dīt ꝙ cōis opio medicoꝝ ē i ꝗrīū. i. vt semē mlieris necessario ñ ꝓcurrat ad ꝛgnationē. Sec⁹ ō seis' viri. Idē tz fer. ō si. i. ꝑilus suis. vbi dīt ꝙ ad 'condā affinitatē. seu ad mīmōniū ꝑsumādū. necessario ñ regrit ꝙ mlier emittat. tz satis ē ꝙ viri semē sit ꝓmixtū mātē vroris. Ex ꝗo. n. seqret magna absurditas. Nā pōt ꝙ ꝗnū mlier nō emitterit. ñ ꝓcepit' ex seie viri z pepit. Absurdū. n. ēt dicere ꝙ mīmōniū nō sit ꝑsumatū. vl ꝙ ñ sit ꝑcta. imo pl⁹ dicit Pe. ō pal. i. tij. ꝙ sine copula pōt cāri affinitas si fiat seis receptio. Sicut dīt qdā ō ātīpō. q; nascēt seie trāsfusoꝝ ō monē icubū z iuccū. Idē dicūt medi ci ō qdā mliere q; ipregnata est ex seie trāsfuso dū balneareī i balneovbi mamalt hoies ſpmatizauerār. ꝗtūcūqꝫ ēt qs iuadat vl frāgat vasa pudoris. nō i ipo vase tū semē effūdat. ñ ꝗīt affinitas.

¶ Pōe ꝙ iuēcīs ōstozault ſpōsam z 9 a punt pas et⁹. tz ñ emīsit semē nūqd tz mīmoniū cū seva. Quidā dīt ꝙ sic. vt refert dire. vbi. ō. q; ad rei vītatē. vt no. Jo. i. d. c. extraordīaria. z ita deberet fuari. si ꝑstaret ꝙ no ſpmatizauit. Sz alr ꝑsumīt. i. ꝙ eā cognouerit. z sic cōpellet stare cū ꝑria. Sīlr si aliqs soluta cū soluta apiret pas. z ñ spmatizaret z ꝑstare posset. ꝑsāginē⁹ ōstozatoris nō ipediret ꝗhere cū illa. Idē dicēdū si mariº ēstozault vxorē. z añ seis emīssiōez velit itrare mōasterīū possz itrare tz eccīa se oppōeret ex ꝑsūptiōe. extra de despō. ipu. si ītātes li. vi. vbi tz ettaz notat archi.

¶ Quid si mozīt ꝑsona. mediāte q; ꝗ 10 hīt affinitas. puta mozīt maritus. vel vxor vl ꝓcubīa. vl ꝓcubītor. ff. nhīlominꝰ remāet affinitas q; erat ad ꝑsan guīcos eiº. nec ꝑt cē iter eos mīmōniū xxxv. q. x. fraternitatis.

Impedimētū. xv. de ipotētia coeū di. qd sit. ff. fz Rat. ē victū aie vel corꝑis. vl vtriusqꝫ. q; qs ipedīt atti car naliter commiscerī.

¶ Quot sūt ſpēs ipotētie. ff. fz Ratī sūt pricipalr due. Nā alia ē nālis. vt ipotētia puerivl frigiditas senis. seu ēt frigiditas ꝓplexiōis. aut arctatio mlieris. Alīa iaō nālis fz accidētalis. vt castratio z maleficium.

¶ Utrū nālis ipotētia ipedīat mīmoniū. ff. illaq; ē i puero. vl puella ipedīt ad tps. q; ꝗdiu inest. ñ ꝑt ꝗhere. extra eo. ꝙ sedē. vbi ꝑt ꝙ impotēs ad copu

li. ℭ ꝑtens ad matrimoniū ꝺhendā. Sed illa nālis ipotētia q̄ ē in frigido si est ꝑpetua impedit mrimoniū ꝺhe dū: ℞ ꝺrimit ꝺctū. ex eo. laudabile. illa tñ q̄ ē in sene si ꝑdit. q̄ hꝫ hītū q̄s reducibile ad exercitū. aut ꝺfilio medi cozū aut artificū. ℞ ꝛō dicit glo. i. c. nup tiaꝫ. xxxij. q. i. q̄ nemo est adeo senex qn calere possit nā vel artificio. q̄ nō est infrigido vel in puero.

3 ℭ Quid si vir nō est oīno frigidus: ꝫ vel mēbrū nō erigitur. seu ꝺ inerīmo de ieptū ē. ita q̄ nō pōt. vxoꝝ ꝺmisce ri. vel statiꝫ ipargit semē ℞ ꝺmōl. ℟. Fꝫ Host. si potest iuuari medicinis pla nū est q̄ tenet. Aliter expectādū ē trie nniū. ℞ postea forsan separari poterit sicut ꝓterit naturaliter frigidus. Ex pectatio tū triēnij fieda est: nisi p ꝓus possit de ipedimēto cōstare. ꝺ hoc tri ennio vide. ꝛ. ꝺiuoꝝtium.

4 ℭ Utꝝ caliditas ipediat sic frigiditaſ ℟. Asten. q̄ caliditas supflua vir pōt eē ipeditiua ꝓpetuū. Si tñ ꝛuenireť q̄ ꝓtrieniū copulā ipediret carnis iudica rē ꝓpetuū. q̄ tñ frigiditas magis ℞ se ꝓ ipedit. tollit enī ñ tñ ꝺmixtōez se: minū. hꝫ ēt rigoꝛ mēbroꝝ q̄ fit comix tio. coꝛporum. ideo frigiditas magis ponitur ipedimētuꝫ: q̄ caliditas.

5 ℭ Quid si mulier dicit vlꝝ ipotēť ꝑ pter defectum mēbri. ℟. Fꝫ host. vir est ifpiciēdus p honestos viros sicut de muliere arta. Si ꝺo alleget excessum mēbri: dicit. Host. q̄ papa ē cōsulēdus Quidā tamē dicūt hoc cāu idē dicen dū: q̄ de arta que potest ꝛtrahere cuꝫ vno ℞ nō cū alio. ꝺicit enim Auicena q̄ mulier q̄ndꝫ non est arta. ſi vir etiaꝫ non cōuenit. et': Unde vteroꝝ indigei permutatione.

6 ℭ Quid si vir habet membrum mul tum carnosum. ℟. Host. se audiuisse ab ꝓpīis: q̄ hoc pōt eē iusta cā ꝺirimendi matrimoniū. nā infirmitas ele fantī occasio. posset. e que reddit etiaꝫ nasum grossuꝫ. l. mēbꝝ. ℞ hoc ipe ho. de facto fuit expertus. vt ipse dicit.

7 ℭ Quid si qs non pōt copulari cum

virgine sed cū coꝛrupta sic. ℟. Fꝫ tho. in. iiij. possunt medicinaliter cum aliq̄ instrumento claustra pudoris frangi. nec hoc esset cōtra nāmq̄ non fieret ad delectationē: sed ad medecinam.

8 ℭ Quid si monet ad pulchꝛā ℞ non ad turpē. ℟. fm. Tho. hmōi ab hominatio mulieris ñ est causa naturaſ. ſz accidētalis. ℞ tō idē iudiciū ē q̄ꝺ male leficio: de quo infra. ℌ. xvij.

9 ℭ Quid si vir sciat se frigidū ℞ tnep tū ℞ tñ scieťer ꝛtrahit cū aliqua. ℟. fm Rai. si mulier vult cohabitare: nō pōt vir ab ea recedere. ar. extra ꝺ eo. q̄ ꝺu. in ma. c. i. ℞ extra eo. ꝺsultāt. ℞ quas tāq̄ vxores hēre nō ꝓsit: habeant vt sozoꝛes. ℞ idē dicendū si mulier ſciens se esse artā ꝛxit cū aliq̄o. q̄ si vir co hītare velit. nō poterit illa discedere.

ℭ Quid si aliquis scienter ꝛtrahit cū ꝛo arta. ℟. fm Jnno. teneť cū ea stare: vt frater ℞ sozoꝛ. si tñ ꝛtrahat cū alia teuz matrimoniū: quāuis primā vt sozoꝛē tenere ℞ alere teneatur. ℞ eodē modo si qua mulier scieťer contrahit cum fri gido vel impotente ℞ idem dicendus si frigidus ℞ arta scienter ꝛtraxerint.

ℭ Utꝝ artatio multeris sit semp ipe dimentū contracti matrimoniū. ℟. fm Rai. si absq̄ ꝓculo p otest subueniri beneficio medicine. vel per futurum vsum viri ꝓpoꝛtionati non impedi tur matrimoniuꝫ cōtrahere. extra eo. ex litteris. Si vero non potest aliquo modo subueniri sine graui periculo certe separabitur. vide de hac materia ꝛ. ꝺiuoꝝtium. ℌ. iij.

ℭ Quo ꝓstabit q̄ illa que fuit ſepata ꝛ a primo ꝓ artitudinem fuit acta ido nea ei per vsuꝫ cū sedo. ℟. ℣. per iuramētuꝫ matronaꝝ a qntū⁹ ifpicieť ipsa vel foꝛsitan vteroꝝ.

ℭ Quid fiet si ꝛeddita primo cognosci nō possit. ℟. fm host. remanebit ꝓ trien nīū cū ipo q̄si ꝓsumať maleficiať ℞ si inteꝛi eā cognoscere pōt cū illo stabit alꝫ elapso triēnio restituet sedo si ñ sp q̄ ꝛtep ꝺdať primo. ℌ. gl. rai. direꝛit q̄ ista restō potest fieri ſecꝫ i ināntium.

14 ¶ Sz nūqd possit ẓhi mr̄imoniū, cū illa q̄ ē arta ſz p incisionē p̄t fieri apta. ℟. f3. ſ̄ṗ. dicit Hu. q̄ nō credit nisi facta incisiōe q̄ ſi aſt incisionē ducat eā tūc ſi facta incisiōe adhuc duret p̄m⁹ ꝓcessus sufficit ad mr̄imoniū ſi ṗo ſi duret vel ſi de nouo ꝓsentiat i eā aut nō carnaliʒ cognoscat eā p̄t abea recedē ⁊ alia ſupducere q̄ ſi nolit pati incisionē ſi ē cogēda maxie cū timeat⁹ ꝑiculū

15 ¶ Pone q̄ est vn⁹ arta ⁊ apta alteri nūqd p̄t ẓhere. ℟. fm. ſ̄ṗ. q̄ sic cum illo cui p̄t fine ꝑiculo cōmiſceri cum alio aſt nō ʒ matrimonium.

16 ¶ Circa ipotentiaʒ coeundi qñ ē ꝓp impedimentū accidētale puta ꝓpter castrationēz an tales possit ẓhē. ℟. pa. i.c. qō sedēextra. eo. de mēte doc. dicit. q̄ spado vtroq; testiculo carēs ſi p̄t ẓhere mr̄imonium. Sec⁹ aſt ſi careat vno tm ⁊ sic p̄t ītelligi. i. ſi ſterua. §. ſi spadōi. ff. ō iure do. ⁊ vide gl. i. c. hi q xxxij. q. vij. ā tractat ō eo q ẓ virgaʒ erectaʒ ſz nō p̄t emittere ſemē pp ipedimētū nāle vl accidētale ⁊ ʒ ibi gl. q̄ tal p̄t mr̄imoniū ẓhere cum possit mulierez ꝓuocare ſz cōiter tenet ẓnū qđ putat Pa. ẓitus q: exquo nō p̄t generaʀ p̄t vxo: dicē ego volo eē mr̄ vt extra. e. c. accepiſti. ⁊ pp hāc rōnem dicunt alig vt recitat. Ric. i. iiij. ō senec q̄ si eſſ⁹ talꝭ frigiditas rōne senectutis q̄ nullo mō iuuari possʒ nā vl arte iō eē dicēdū ſic de nāli frigiditate q: talꝭ ẓhēdo se obligaret ad impoſſibile.

17 ¶ De impotētia ꝓo coeūdi pp male ficiū dic vt. ſ. ō iuonium. §. iiij.

18 ¶ Utrū aūt maleficiū p alīud maleficium ſit tollēdū. ℟. f3 Den. de gan. in ℓibet. v. q̄ maleficia virtutē nullā aut efficaciaʒ hńt ex nā ꝓpria ſed cūcta q̄ apparent fieri cōpoſitis maleficijs in mediate fiunt a demonib⁹ vt hoies ō cidiāt ⁊ ex quadā pactōe eoꝝ ad q̄ꝰ p tinēt oia molimīa artiū magicaꝝ nec ʒ hō eis fidē adhibere q̄ aliqd ex ſe agāt. Et iō pnitoſū ē ea facē: vel conſilū p̄tare: quēadmodū illicitū ē ido latꝛcū comedere. Z ʒ aūt pnitoſuʒ ſit opibus ſupſtitioſis cōicare: catholicū n̄ est deſtruere op⁹ ſupſtitioſū. ſeu de monis: ⁊ in hoc ei ℣itari. ⁊ sic dico q̄ licitū ē maleficiū deponere: ſicut licitū ē idolatrcū in cloacham ꝓiicere: ⁊ ēt vt curetur infirm⁹ maleficiatus nō tm credēdo q̄ ꝓtute illius maleficij mo bus ille ꝓfugat. hoc. n. eſſet infidelitatis ſz q̄ fiat ex pactōe dmonū: ex diuia p mīſſiōe. q: ſi ꝓfueruēt ſz pactionē ſuā maleficiatū vexare: miſi cōſtāte illo maleficio Idē Sco. in. iiij. di. xxxiij. q. i.

Additio. ctoꝛ. ſcias. q̄ pe. aureo. in. iiij. xxxiij. di. ſuit ī ſingulari opi. q̄ vbi quis eēt actu diſpoſit⁹ ad faciēdū maleficiū q̄ eo cāu gp̄t eo vti: q: ʒ malo alteri⁹ vti ad bonū ſuū: ſz iſtō dicū vī erroneū ꝓiculoſū valde ⁊ i cēti nū ad infinita peccata mortalia ꝓtrā da. Jn omni. n. cumitate ⁊ loco iuenīāt qui huiuſmodi maleficia ſciunt deſtru ere ſaltem cum maleficius ⁊ aliꝭ illiciti⁹ ⁊ ſcīp ſtāt parati ad talia faciēda Et iō ſi hoc eēt licitū ad tales recurrē oēs maleficiati vel vexati dolorib⁹ re currerēt ad tales q̄ hērēt ꝑ gra tales ſanare. Jdē poſſ⁹ dici eadē rōe ō vulnerat⁹ q eodē mō poſſent ire ad incantatoꝛem patū ad hoc. Et nō iuenīēt ci. uitas vel villa q̄ nō hēat ſaltē vnū vel vnā. nec valet eius rō. q: bñ vez est q ʒ vti malo alteri⁹ ad bonū nr̄m ſalua ꝓſcia: ⁊ qñ fit line peccato ꝓferi mortali. Sicut dicim⁹ ō illo q accipīt mutuū ab vſurario pa. to: q̄ gdē ʒ: q: ille q accipit mutuū ī hoc cāu nō peccat ſed vſurari⁹ ſic. Sz nō est ſic in caſu nr̄o. cū iſte q vadit ad magā vl ſiles ſem p peccat mortaliſſime vt p̄z p doc. cōſiter. no. tm Dolt. i. c. ſi ſe vſe. §. muliere. de fri. ⁊ male. quē ſequit Jo. in ſūma ꝓſſoꝛ. ⁊ Archi. ſ. in ſūma loquendo de maleficiat⁹: qđ ſatis tollerare p̄t ec cleſia vana vanis. Et dici⁹ Jo. dic̄ no. q̄ dicit vana non illicita. Unde vltr̄ius hoc dictū nō extēdas ſed forte q̄ ſi ad quēdā indſia. hec ille. Sed tota difficultas conſiſtit in querēdo exem-

plum quomodo maleficius possit tol
li p aliqd vanū: qd non sit illicitū. Sz
iudicio meo potest dari exemplū. Alī
qui dicunt q3 maleficiati facerent ce
lebrari tres missas de dña z postea se
cio nudos tētarēt cognoscere q3 tollere
tur maleficiū. hoc salte rōne scdi dr va
nū z indifferēs: Et nō dr illicitū de se:
q3 hic nō est inuocatio demonū: necz
superstitiosa necz aliq3 suspitio: vt ēt sup
pono. Sz dicet aliqs q3 ꝫ ē peccatū in
fidelitat': q3 credit q3 i virtute talis ma
leficiat' curabit. Dico q3 talia faciens
vel fieri faciēs nō credit q3 tale factus
hēat virtutē liberādi talē maleficiatū:
q3 hoc si posset fieri sine peccato infi-
delitat'. ꝫ talia bñ posset credere sine
peto q3 talia faciēdo ista' liberabit
vt dicit Sco. z Hen. de gan. q3 destru
ens maleficiū nō peccat inec in hoc est
aliq3 infidelitas: q3 nō credit: q3 virtute
illi' maleficij mortuus ille prigat. nec
q3 auferatur. ꝫ q3 fiat ex pactione de-
moni: qui nō plusquā tales vexare
nisi quādiu durat tale signū vel nisi q3
diu fiat tale gd ablatiuū signi ponis.
Sicut enim demones docēt homines vt
valeāt maleficiare. ita ēt docēt remedia
ablatiua maleficiū. nō ob. ēt pdictio ō
eo q3 recepit turamētū ab infideli iurā
te p falsos deos. q3 rñdet Aug. in en-
chiridiō vt recitat tho. scda scde. q. lxx-
viij. q3 q3 vtit fide illi' q3 p falsos deos
iurat non ad malū sed ad bonū. non
peccato illius se sociat quo p demōia
iurauit ꝫ pacto eius bono quo fidem
seruauit: si tñ induceret eum ad iuran
dum per falsos deos peccaret. addit ēt
Tho: q3 nullo modo ꝫ induceret ali-
qué ad mutuādū sub vsuris: ꝫ tñ ab
eo qui paratus est hoc facere z vsuras
exercet. mutuum accipere sub vsuris
propter aliquod bonū qō est subuētio
sue necessitatis vel alterius. Sicut etiā
licet ei qui incidit in latrones manife
stare bona que habet: Que latrones
peccant diripiendo ad hoc q3 nō occi
datur. Exemplo. r. vtrozq3 dixerūt ad
pīnacl: noli occidere nos q3 thesaurus
hēmus in agro. hiere. xij. nec ille q3 ac-
cipit pecūiā mutuo sub vsuris pcēnt in
peccatū vsurarij: ꝫ vtit eo. nec placz
ei vsura3 acceptio ꝫ mutuatio q3 ē bo
na. nec ēt ille q3 accipū pecuniā mutuo
sub vsuris aut occasionē vsurario vsu
ras accipiēdi ꝫ mutuādi. ipe ātē vsura
rī3 sumit occasiōez peccādi ex malicia
cordis. sui vñ scādalū passiuum ex par
te sua est. nō aūt actiuū ex parte petētis
mutuū: nec tamē pp hmōi scādalum
passiuū ꝫ aliquis a mutuo petēdo ō
sistere si ydigeat q3 hmōdi passiuū
scādalū nō proueniat ex infirmitate vel
ignorātia ꝫ ex malicia nō sic in male
ficio q3 in eo nihil inuentri potest quo
quis vti posset bene sed totum est dia
bolicum. Finis.

Impedimentum. xvi. De mrimōio

cōtracto ꝫ interdicti ecclesie. Scie
dū q3 mrimoniū ꝫ interdictū ecclie vl
iudicis ꝫctū ꝫ trahi non debeat ta-
men contractū nō dirimit' imponēdaest
tū ꝫhentibus pnia. z segari debēt. do
nec cognoscat' de cā interdicti. extra co.
p totū. no. ēt q3 spōsalia ꝫcta cū aliq3
p verba de futuro. cū interdicto eccle
nō ꝫt dirimere mrimoniū postea cū
alia ꝫctū p ꝫba de pūti. extra eo. c. q.

¶ Quid aūt si papa itetdiceret omni 1
bus gñaliter: vt non contrahant mri-
monia. an teneant mrimonia postea
cōtracta. Dic ex notatis p Lar. in cle.
vnica de re. gmu. vbi q3 ad spūalia ma
trimonia ꝫcludit ex illo tex. q3 tanta ē
potestas pape q3 reddit spūalia mri-
monia nulla. gd aūt ō carnali vt si di
cat papa oēten'. nolum' q3 cōtrahat
q3 si ꝫcerit pnūciam' nullū. dicit
Lauū. q3 si volūtas pape ē rōnabilis
nō tenebit mrimoniū: q3 potuit inha
bilitare: z eius volūtati stat q3 ad hoc
s. inhabilitatē psonaz. z hoc dicit se
tenuisse p. c. ad dissolnendū. extra de
despō. ipu. idē dicit Lauū. de sacrō pēi
tētie. q3 hoc sacrz pēdet a dispōne ei'
hec. Lar. idē dr. li. i. dicēs q3 vbi volū
tas pape rationabilis est Ex iusta in
promulgatione legis Efficatiam ma-

trimonij impedit vt patet de impedi-
mēto publice honestat]. nam in sacro
matrimonij persone ille q̄ ad talia spū
alia sūt oino i dispositōe pape. z idem
in sacro pnie. vt notāt doc. in. d.c. ad
dissoluēdū vbi hoc notat Jno. z host.
g addit. q̄ idez est ēt si oretenus viua
voce: sine aliqua cōstitutiōe hec phi-
beat. Secus dicit in sacrīs. i q̄bus ma
teria nō spectat ad dispēsatione pape
sicut aqua in baptismo: panis z vinus
i eucharistia z similibus: q̄z in illis volū
tas eius cētūcētę expressa: efficatiam
sacri nō posset ipedire. debita mā z de
bita forma cū intētione ꝯcurrētibus.
ꝺ hoc p hng. xxvij. di. nullū sacīt q̄d
notāt ꝺ ꝑsue. ēcto. vide. ē. ꝑfirmatio
sacri. ℌ. vij. Jdē Host. i. c. tua. ꝺ spon.
duo. dicēs q̄ interdictū pape ēt ortius
ēę mrimoniū nō ꝑsumatū. cum super
illo possit statuere ad libitū. vt in. c. ex
publico. de quer. cōiu. Glo. tū in. d.c.
ad dissoluēdū. singlr dicit. q̄ mrimo
niū sctū ℨ interdictū pape. ēt cuz cla
decreti irritant]. tenet mero iure. alio i
pedimēto nō suppposito. Jdē vr tenere
Jnn. sentiēs aliud esse in spōsalibus. s.
q̄ irrit̄āt. Et ꝑm Do. ꝑsit ꝺcordari opi
niōes ꝑm Birec. li. i. sed in mrimnio
nō. Et sic intelligo opt. ꝺ. z gof. Aliq
aūt distīgūt iter clāz generalē z spālē
vt ꝑio cāu ñ irritet mrimōiū ño sic ex
pstat ꝺ ītētiōe pape. pa. āt i. d.c. ad dis
soluēdū. distīguit q̄ aut i iterdictū pa
pe hz ppetuā cām phibitiōis: z ꝺ q̄
petuā ꝑm. glo. in. d c tua qñ nō ē restri
cta ad certū tp̄s. puta. si. phibet aligd
fieri pp malū q̄ inde sequi pōt: vel p
hibet mrimoniū pp ꝓsanguinitatē vl
qd simile: tūc ꝺ vr hȝe cāz tpalē: qñ
cā ē restricta ad certū tp̄s. puta phibet
mrimoniū pp veneratiōez dieī. Qñ āt
hz ppetuā cāz. tūc mrimoniū ē nullus
Qñ ꝺ tpalē: tūc mrimoniū tz. z de
creti ꝺz referri ad sacrū. vt sic durante
cā: debeat matrimoniū separi.

In Dedimētū. xvij. de ipedimēto feri
arū. sciēdū q̄ tpe feriaz Ȝhi pōt spō
salia: Et ēt mrimoniū qꝺ fit solo con-
sensu. ls tractuclo, vroris: nuptiaꝝ so-
lēnitas: z carnal copula: phibet: ꝑm
Bonal. i ti. ō matri. Jdē pa. i. c. capel
lan. ꝺ fer. vbi dīē q̄ nuptialia ꝓtula.
nuptiales solēnitates z solēnes tradu
ctiōes: z carnis ꝓmixtio phibent his
dieb. feriat]. ls mrimōium Ȝhi possit
oi tpe ēt ꝺgregesimali. ꝑ hec glo. no.
xxxiij. q. iij. hic ēt itē. c. nec vroꝛē duce
re ea. cā. z. q. vbi simplr ꝺ nec vroꝛem
ducere z sic simplr ñ ꝓhibet solēni-
tatem. sed ēt ducere. s. ad domū. Et q̄
hec infero: q̄ nō solū hec phibitio ꝑ
cedit i vrginib. sed ēt in viduis q̄ ēt
sine solēnitate non debent ꝺmgi viris
hoc tpe nec duci ad domum.

¶ Que aūt sint ista tpa feriata z q̄ ad 1
nuptias. dic ꝑmū esse ab aduētu. vsq̄
ad epiphaniā. Sedm a. lxx. vsq̄ ad oc
tauā pasche. vt in. c. nō ꝺs. xxxiij. q. iij.
Tertiū a ꝓma die rogationū vsq̄ ad
octauam penteco.

¶ Nūqd aūt in ipa die octauaꝝ pas- 2
che. z pente. s. in ꝓma dominica post
ipsa festa possint nuptie celebrari vl ℨ
hi. Do. dicit q̄ nō. ꝑ hoc littera i. c. ca
pellanus. extra de feriis. dū dicit pⁿ oc
tauas pasche. q̄ nō in octaua. q̄ tex. di
cit post septē dies pⁿ pēte. Nō eni cēnt
vij. dies post festū si in dnica sequenti
festū nuptie celebrarentur.

¶ An aūt includatur octaua epipha 3
nie. sicut includūt alie ꝺdicte octaue.
Host. dicit q̄ durat vsq̄ ad octauam
epiphanie inclusiue. Jo. an. dicit. q̄ ls
hoc multoꝝ locoꝝ approbet ꝺsuetudo
nō tñ vr iure ꝓbari. vñ satis putat. q̄
post ꝓmā diem licite ꝓtrahant nuptie
Cū i. d.c. nō, ꝺs nihil dicat de octaua'.
ná si voluisset dicere de octaua: exꝑs
sisset: sicut exꝑssit. i. c. i. de treu. z pa. vl
dixisset in pli. nō ergo recedem⁹ a lra
z marie post factū: nō debēt ꝺcies.
iudicari culpabiles. Et standū est con
suetudini. q̄ est optima legū interpres.
Esse ēt ꝑsuetudine. tenēda ē opio.
Jo. an. ꝺs q̄ trāsacto festo epiphanie
dūtaxat: nuptie licite celebrari. pōt.
no. ēt ꝑm ar. sic. q̄ festa ꝑm nouā z ve

terē legē a vespera i vesperā celebrāt: tñ i septuagesima ē lz sibi ppriū: q̄ abdicat cāticā leticie. ñ incipit tñ i vesp̄is: sed i ꝓplectorio. ꝛ i pmo ptermittit alla. vñ vsq; ad ꝓpletoriū exclusiue lz ℣here. Sz ossiū aduētus ppriū p̄tecte incipit i vesp̄is sabbati p̄cedentis. vñ ex tūc nō lz ℣here. in dieb⁹ ꝺo alijs nō solū vespere imo ꝓpletorium sūt de tpe p̄cedēte p se loquēdo. lz per accidens superueniēte maiori festo nihil fiat de illo ꝓpletorio vel solum memoria in vesp̄is tñ i oībus p̄dictis est ꝓsuetudo obseruāda. vnde in multis terris etiā de nocte pfūda i vigilia ad nūtius. ꝛ. lxx. nuptias facitis. lz si p⁹ mediā noctē facerēt esset corruptella. q̄ media nocte: more romano. nox incipit. vt. ff. de fer. l. more. vnde sicut nulla ꝓsuetudo excusaret in mane diei sic nec post mediā noctez. lz certe peccatum esset. q̄ ℣ sāctoꝝ canones ℣heneo. ct nuptias illis tpib⁹ ꝓhibitis. debēt puniri in quo deliquerūt. s. vt vsq; ad tps sequēt nisi sit periculū incōtinēte. Sacerdos aūt qui dedit bñdictionē. his. grauī pena: lz arbitraria est pu nicēdus. nō āt ē mortale exigere talib⁹ tpibus ab vxore ꝑus rite benedicta ℣z pe. de pal. Quārt tz q̄ his diebus nō lz ℣here mrimonia p ꝑba ꝺ pñti: q̄ iste ℣ct⁹ ꝺz fieri i facie ecclie. Jn facie āt ecclie nō vꝭ faciēdā. sicut nec bene dictio nuptiales. Credit tñ. ar. s. q̄ in hoc stādum sit cōsuetudini. Item ꝛ si sit mortale ꝓsimare mrimonium his diebus tñ post ꝑmā copulā iterum recognoscēdo nō peccat mortaliter.

Apubes cōiter ꝺr puer. j. xliij. āuus ꝓpleti⁹ puella. j. xij. extra de despō. impu. ex lris no. bar. s. l. talis. C. de his q. fidi. q̄ lz ipuberes nō sint idonei testes i maleficijs. vt. l. in testimonium. ff. de testi. Hoc est verū ad plenā pbationē sed ad iudiciū bene possunt examinari. Et sic nota q̄ dictuz ipuberis est sufficiens iudicium.

Incarceratus. Utꝛ ꝺēnatus ad mō tē ꝛ incarcerat⁹ possit licite abire fi tps ꝛ locū hēat. ℟. ℣ē. de gan. q̄libet. ix. q̄ lz diuato mortī effugere. lz nō cracerē frāgēt: vt puta: si iudex dānatū dimittat in carcere sine viculo ꝛ negligit firmare carcerē: tūc absq; oi iniuria iudicis: q̄ nullū ius hz i substantiā corꝑis: pōt corpus suum abducere. Quēadmōdū figs septat agr. suus. lz q̄ cū tráſire p agr. illi⁹: sepē rūpēdo Si tñ septa nō fuerit: licitū ē p agrum tráſire. ꝛ q̄ plus ē peiciat ei iudex ne carcerē exeat. si tñ nō oporteat q̄ viculā aut carcerē ꝺirūpat: vl̄ gcā silē faciat. i q̄ circa tps tus hēat. i illo ei obedire si ꝺz. ꝛ si fugit. iudex sue negle iputz ℣e ℣ vide. ē. pulch. c. accusat⁹. ℍ. i.

Incendiarius ē q̄ auctoritate ꝓpria ciuitatē: villā: mānsū: segetē: domuz vl̄ arbores icēdit: vl̄ silia: igne apposito. ex odio vl̄ vidicta. xxiij. q. vlt. pessimū. ꝛ. xy. q. ij. cū deuotissimam.

¶ Sz gd si icēdū sit ortū in vico vel ciuitate. ꝛ cā deſcēdēti edificiū meum: dissipo edificiū vicini mei. nūqd tenet⁹. ix. ꝺistinguēdo. aut erat iustus met⁹ ne ignis occasione dom⁹ vicini mei: meū edificiū ꝺbureret puta q̄ tā ignis puenerat ad domū vicini mei. vl̄ iuste ꝛ pbabiliter ꝺubitabā. an peruenirēt: q̄ forte tps vētosū erat: tuc nō teneor ei. ff. de incē. ru. nau. l. i. §. ex incēdio. neq; n. ꝺānū ꝺare videor: eque pituita edit⁹. ff. q̄ vl. aut clā. l. si alī⁹. ℍ. est ꝛ alia ꝛ ℂuius ñ puenerit iuste tñ putabā ignē quēdutz. Et tō i hec a me pt repetere. ff. ad. l. aquil. l. sigl sumo. §. q̄ ꝺ⁹ aut ñ fuit iust⁹ met⁹. puta: q̄ adhuc si puenerat ignis vsq; ad domuz vicini quā ꝺestruct: necessitē ꝺubitabā. tunc teneor ad limplū ꝺānū ℣z Hosti.

¶ Sed pone q̄ vicini ꝺubitantes de 26
igne petunt q̄ talis domus ꝺestruatur nunquid ꝺebet domus emendari vicino a vicinitate. ℟. q̄. sic. ex fāma equitate. vnde consuleꝺū est iudici. vt hoc ex ossō suo fieri faciat. ar. ff. ad. l. rodis. de iactu. l. si laborante. ꝛ hoc est equissimū. de materia incendiarioꝝ ꝛ effractoꝝ. vide. ē. absolutō. i. ℍ. ix.

Indulgentia qd é: Dic q̄ é pene relaxatio, q̄ ga iuste p̄o culpis, p̄ quib facē debuissz de thesauro eccle. ad diuinaz iusticiā psolmēdā: supta. of i p̄dicta diffinitiōe: relaxatio pene: ad differētiam relaxationis culpe. que fit p gratiā dei i ꝓtritiōe. Et sic gratia formalr lauat in ꝓtritiōe. Deus aūt effectiue dimittit culpā de pe. di. i. c. p̄bū. Ex quo inferi: q̄ nulla indulgētia directe p̄t eē a pena z culpa: lz vulga hoc affirmet nā culpa directe dimittit i cōtrictione z confessiōe. Et pp hoc dicūt quidā: q̄ ecclia nūq̄s, vtr tali forma: vt. s. dicatur indulgētia dari a pena z a culpa: qm̄ si tali vteretur forma: videretur euacuari sacrameū confessiōis: qō esse nō potest. s. de necessitate salutis: q̄ eēt contra omnem theologicam disciplinam: z cōtra. c. ois. de pe. z re.

1 Quis p̄t concedere indulgentias &c. fm doc. in. c. qō aūt. z. c. cū ex eo. de pe. z re. Primo papa q̄ hz plenariam potestatem: z cui thesaurus ecclesie ex meritis xp̄i z martyrū z aliorum sanctorum aggregatus: z est commissus p̄t indulgētias facē cui vult z qn̄: cā n̄ extrinsece legitima. Archiepūs quoq̄ hz nō sit iudex ordinarius oīz de sua p̄uincia vt dictū é supra. Archiepūscopus. p̄t nō solū in diocesi sua: hz ēt in tota sua p̄uincia indulgētias concedere: dūmō nō excedat statutū cōcilij generalis. extra de pe. z re. nostro.

2 Quāt aūt indulgentiam p̄cedere possint plati ecclie citra papā. &c. pa. in. d. c. cū ex eo. ex illo tex. p̄cludit q̄ in dedicationib⁹ ecclesiaruz dūtaxat possūt p̄cedē anūs; p alijs q̄buscūq̄ cāis n̄ p̄nt p̄cedē vltra. x. dies. Et hoc teneas q̄cunq̄ dicant. álij. Et sic oēs p̄lati cuiuscūq̄ dignitatis sint: nō p̄nt p̄cedere indulgētias: nisi vt dictū est. Et lz ifa loquatur gñaliter De platis nō tñ intelligas de inferioribus episcopis. q̄ inferiores platinō possunt concedere idulgētias: q̄ hoc est dignitat̄ episcopalis vt est tex. singularis in. c. accedentibus de excess. p̄la.

An aūt electus z confirmatus in epm̄ nō p̄secratus possit cōcedere indulgentias: marime si nō sit sacerdos z sepe ista q̄ō accidit in legato apostolico nō p̄sbytero. Do. in. d. c. acceden tibus. lz q̄ si est p̄sbyter potest cōcedere alīs secus Jo. aūt cal. post Tho. lz ēt si non sit sacerdos. hoc possit. Et h̄ idē inlegato. Idem pano. q̄ concedere has indulgētias. p̄cedit ex dispensatione bonoꝝ ecclie: z sic ex iurisditiōne ergo isti p̄ntes h̄ant iurisdictionē lz nō sint p̄secrati i episcopos vl sacerdotes. Ut in. c. ex transmissa. de elec. z per peccatū nō tollit̄ p̄dictas ptās ista: q̄diu tñ ab ecclia tolleraē fmrat. z Post. inferiores tñ plati p̄nt p̄cedē participationē bonoꝝ cōgregationis sibi ꝓmisse. naz hec participatio fit p mutuam caritatem.

Quid si eps vel archiepūs excedit indulgentiam vltra p̄dictam taxam nunqd saltem valebit p̄o numero dierum quā p̄nt dare. &c. Be. in. d. c. fi. de pe. z remiss. li. vi. fm Jo. mo. dicit q̄ talio indulgentia est oīno nulla p tex. q̄ dicit: ita tñ q̄ statutū generalis concilij. nō excedat: ergo. vl potestas eoꝝ limitata. intātū q̄ si excederent: p̄tēs nō hērent. z sic totꝝ videretur factuz ab illo: qui potestatem non habet: ergo non valet. Idē Hug. Jo. aūt an. dicit q̄ valet vsq̄ ad summam q̄ hec est quedam liberalitas. z i his z dona rōbus dicimus q̄ valēt p̄o parte: vsq̄ ad legitimum modum. z in residuo non. hanc opinionē vl approbare pa. in fili de quinquagesima. episcopi: āt cētesima. de q̄ vide. s. dōatio. i. §. xlix.

Pone q̄ eps dedit. xl. dies indulgētie. Successor eius iterum dat. xl. dies an vtraq̄ valeat. &c. Be. vbi. s. ex mente Jo. an. i additiōb⁹ Spe. dicit q̄ nō q̄ p talē multiplicationē possz venire ꝛ cōciliū cū ex eo. s. allegatum.

An autem tales indulgentie concesse per legatos et alios prelatos sint ꝓpetue. respondeo. glo. singularis. in. c. fi. de officio. lega. dicit q̄ indulgentie

quas sepe legati concedunt subuentionibus ad reparationem pontium: vel loci religiosi: durant post finitam legationem: quę ad modū ę eorū statuta ęt si eis p̄iudicat pena excōicationis. Idem dic de indulgētijs. aliter plato: hoc ē ꝫ multos credentes idulgentias reuocari p̄ morte cōcedētis.

7 ¶ Quid ät de reuocatōe idulgētię an noceat aūt certificatiōes exēplū. oliꝫ papā Calixtū ꝑcessa fuit idulgētia plenaria oibꝰ q̄ dabāt subsidiū ꝛc. postea ꝑ successores: fuit reuocata nūqd illi q̄ exhursauerūt pecūias suas illo ītermedio tpe pura: a die reuocatiōis ę notitie an habuerit dicā idulgētiā dic. ꝫ doc. in c.i. de cōcef. ꝓben. li. vi. q̄ sic ę Be. ubi dicit q̄ talis idulgētia vꝫ quousq̄ certificati fuerint illi gbꝰ cōcessa est nisi i dicta reuocatiōe esset cla decretū vl̄ gd sile ꝑ qđ exꝓsse apperet de uolūtate pape ꝫria. Ita q̄ vellꝫ q̄ a die bullatōis ꝛ aplus valerꝫ qđ tū cōit ꝛ sit.

8 ¶ Quid ät dicēdū eꝫ an ꝑuilegiū sumat vires suas statiꝫ cū papa cōcessit illud papa cōcessit alicui ꝑuilegiū vt ꝛ possit excōicari vl̄ hmōi an censeat ad ępta ꝓās ordinaria ꝑ tale ꝑuilegiū Be. ubi. ꝫ. refert q̄dā dicētes q̄ statu bulla to ꝑuilegio. ę hoc gdā intelligūt q̄n gl ꝑ se vel ꝑcuratorē ad hoc datū ꝛpetrat tales idulgentiā ꝙ excōicari nō possit. nā ex quo ꝓcurrit volūtas concedentis idulgentiā ę impetrantis statim habet efficatiā etiā si tales ius habentes ꝑuilegio hoc ignorent q: possent esse plures ę si papa i ꝑuilegio diceret ꝓsentī ꝑ se vel ꝑ nūciū ꝓhibemus oibus ne ge eū excōicet idem esset. statiꝫ n. effectū hꝫ q: ꝓcurrit volūtas ꝑdicte. Si ño nec ꝑ se nec ꝑ nūciuꝫ ge impetrat tales idulgētiā sed papa ꝓpio motu vel ad istantiā alteriꝰ dicūt q̄ ni si appareat de volūtate ꝫria cōcedentis: ꝓuilegiatꝰ nō gaudebit beneficio idulgentie nisi posteꝫ ad eū ꝓuenerit Idem videtur tenere Inno. ę host. Et hec facīunt ad ea que dicta sunt supra excōicatio. vl. in fi.

¶ Quid ät si in cōsecratōe epi ę archi ꝑ ꝓcurrāt. glibet dat ānū. ꝛ. Bir. li. i. ꝑm ho. dicit q̄ ꝓuincales hēbāt ānū. Subditi vero epi biennium.

¶ Nunquid aūt concedens idulgen 10
tiaꝫ habebit eam si facit ea ꝓpter q̄ concedit. ꝛ. Bir. refert quosdam theo. tenere q̄ sic. Idem Utin. in. d. c. cuꝫ eo Ad hoc facit⁹ no. per doc. in. c. per venerabilem g fi. sint le. vbi ꝓinceps ꝑt legitimare filios suos si tacē ꝑ. ꝫ tacē ꝓinceps. Et sic gaudet ꝓuilegio quo ceteri ꝓticipes gaudent.

¶ An aūt vnus ꝓssit alteri indulgen 11
tiā mereri. ꝛ. nō ꝑt nisi ꝓcedat ex intentiōe dātis. vñ posset si indulgētia fieret hoc mō dicedo. q̄ ille g facit vel ꝑ quo sit hēat tales idulgētiam. Et rō est ꝫ theo. q: iꝫ ꝓpriū opus ꝓssit ge per intētiōem cuicūq̄ voluerit applicare. Et sic cū satisfactio sit ꝓpriū opus poterit ge cui voluerit per intentionē suas ꝓplicare. ę sic ꝑ alio satisfacere. Indulgentia aūt nō est ꝓpriū opꝰ. ꝫ eiꝰ qui dat indulgētiā. qđ opꝰ ipse applicat ꝑ intentionē ad hūc. vel illū g sic fecerit ꝛc. Et per ꝑs nō ꝑt ge hanc intentionem ad alterum transferre.

¶ Quid si ge faciat plures in die il- 12
lud ꝓp qđ idulgētia ē ꝓcessa. vel cum vadit ad locū vbi idulgetur remissio nūqd habebit totēs idulgētiā. q̄tens vadit. ꝛ. alig dicūt ꝙ q̄n idulgētia ad determinatū tpe dat. vt cū dē gcēq̄ tuerit vsq̄ ad tale tpe ad eccliam tales habebit tm̄ de idulgentia intelligitur tm̄ semel iꝫ si in aliꝫ ecclia sit ꝑpetua idulgētia sicut in ecclia beati petri est idulgētia. xl. dier. tūc q̄tēs aliqs vadit. totiens idulgentiꝫ cōsequtur. Et hui⁹ ꝛnie est tho. ꝑm ho Inno. ę Bull. in Spe. q̄n idulgētia ꝓfitit in visitatiōe alicuius ecclie. tūc ꝑ aliꝫ vice. q̄ ge ad ecclām vadit idulgētiā habebit.

¶ Sed qā de his g deferunt multas 13
lfas epi ę legū cēs in vno loco. asserētes q̄ talis epūs facit tales idulgentiā ę talis tales. nūqd ꝑdest ꝓserēti. ita q̄ cēs idulgentias capiat. ꝛ. ꝫ Bir. q̄

nō.ſz illi tm̄ q ſubeſt ep̄o idulgētias ſa
cient.niſi forte ꝛ hꝰ q cōſert. habeat
Inias a ſuo iudice.q tales idulgētie il
li ꝓfunt.ar. extra de ſo.ppe.ſignificaſti
vł tuus cōfeſſor: et indulſerit. q poſſit
tales idulgētias redimere pniaz. extra
de pe.ꝛ re.q̄ aūt vbi pan.dicit.q tu
tiſſimū eſt valde expediēs vt volēs pe
grinari: ꝛ viſitare loca pīa: hēat Inias
a ꝓpio iudice: ꝛ gr̄az ꝓcipiāt idul
gentijs aliēnis: ſi tm̄ ītelligē de idulgē
tijs ꝓceſſis ab alio. q̄ a papa. Nam reſ
pectu pape glibz ē ſubdit⁹: vt i.c. cū
ctap mūdū.tit.q.vj. hoc ēt verū niſi in
dulgētia eēt reſtricta ad ḣitatores cer
ti loci.q tm̄ ſic cōſter ñ ꝓcēdit.ſz ghalr
14 ¶ Quīb⁹ ꝓfunt idulgētie.ℜ. Fz Do.
ꝓfunt tm̄ viuis ꝛ nō mortuis.ſicut.n.
mēbrū corporale putridū vel reſecatū
vel mortuū nō pōt nutriri vel vīuifica
ri cibo corpalitſic nec mēbrū ſpūale ci
bo iſto ſpūali. Jō excōicatis hereticis
ꝛ ſcismaticis ſic exīt⁹ nō ꝓfunt ora
tiones nec ieiunia. nec elemoſyne: nec
idulgētie quo ad effectū ſpūalis nutri
menti ſz nec mortuis ꝓſūt hmōi remiſ
siones ſz alia ſuffragia eccliē ꝓfunt: q
charitas ſola ꝓdeſt in purgatorio. Cū
ſm ꝓſperū ſit in oibus fidelib⁹ opaſa
de pe.di.ij. charitas. Sz ptās clauiū ñ
habet ī locū. Prō pactis factū q̄ no.
Ri.in.iij.di.xx. vbi querit. an valeant
idulgētie exīt⁹ in pcō mortali. Et
ꝛcludit q nō hac rōne q: nō pōt fieri
remiſſio pene manente culpa. Et ſ cū
p idulgētias nō remittat exīt⁹ in
mortali pcō culpa nō remittetur eis p
idulgentias aliḡ de pena. Bona tm̄ fa
cta in mortali diſponunt de ꝛgruo ad
pnia ꝛ illa mediāte ad ſuſceptionē re
miſſiōis peccator̄ p diuinā miſericor
diā. Quo tm̄ ad exīt⁹ in purgatorio
dici Ri.q illi q ſūt in purgatorio cum
eccliā militantem aliquo mō cōicant in
pena. Cū triūphāte in ipoſſibilitatem
peccādi tm̄ cū vtraq; in charitate. Et
ſ̄ nō q: ꝓiuncti ſūt cū militāte eccliā per
charitatem.maxio auxilio idigēt: q: ñ
ſūt in: quo poſſint penā aſſumere volū
tariā: q̄ quā citius admitterent ad vi
ſionē beatā. Jō eccliā pōt eos iuuare
cōicādo eis merita vīuor̄.nō tm̄ p mo
dū auctoritatis vel iudicij per que dire
cte iuuātur illi q̄b⁹ directe ꝓfunt idul
gentie. Et p dicta ſoluit q̄ que de ſcō
accidit de indulgentia plenaria ꝓceſſa
olim p calixtū papā patrib⁹ ꝛ martyr
defectis fratrū minor̄ ſi q tn purgato
rio repiebātur.an. valeat dicta idulgen
tia. Dic p dicta q: ſic.p via excōicatio
nis bonor̄ ſpūalū eccleſie. Et ſic ſdire
cte ñ aūt directe p vīā aūctus ſeu iudi
cij q: ſic illos neciſgaſ. nec abſoluē pt
¶ Utrū ille cui ītūcta ē pnia. vij. an 15
nor̄: ꝛ poſtea ꝓſecutus ē idulgētias ſe
ptem annor̄: teneat poſtea agere peni
tentiā illā. ℜ. q nō tenēt amplius peni
tentiā illā agere dūmō pcm̄ oio p cōtri
tionē dimiſſū ſit q: p oi pcō mortali
duplex pena debeť.ſ.eterna ꝛ tpalis. ū
pe.di.i.ſi pcm̄. Sed per cōtritionē pe
na eterna dimittit. ſeu in tpalē cōmu
tatur. de pe.di.i. ſ̄bus. Tpalis ſo p ſa
tiſfactiōez. vt i.d.c.ſi pcm̄. Et p iſtā pe
nam qualitercūq; ſatiſfaciat. eccliet dū
tm̄ nō deciptat eccliā ſufficit ꝛ abſolu
tus eſt. xxiij. q.i. q̄cūq;. nec tenēt am
plius de neceſſitate ſetuar̄ vt dū ꝓba
tur i.d.c. q̄ aūt. vbi dī q p talē remiſ
ſiōes enerual pnialis ſatiſfactio. Et pa
nor. ibi rep: obat opinionē dicētiū: q
hmōi idulgētie ꝓfunt quo ad pniam
hic iniūctā. dūmō ſacerdos q pr⁹ idul
ſit pniaz hoc ꝓcedat vt poſſit ꝓpenſare
pniam cū idulgētia alīs ſecus. Sz hec
opi. nimis reſtrigit ptātez ꝛ effectū in
dulgētiaz. Nā cū hec idulgētia ꝓficia
tur ex theſauro eccliē.cui⁹ ptātez hꝰ pa
pa ꝓpēſandi. dz ꝓdeſſe gbus papa cō
cedit. vel alī⁹ ꝓlat⁹ hꝰ ad hoc ptātē. vñ
non eſt neceſſaria Inia ſacerdotis: ſz ſit
cōſilium vt hēatur Inia.
¶ Quid valēt iſte indulgentie.ℜ. ſm
16 Bef. No. ꝛ theo. q tm̄ valent q̄tū ſo
nāt. vz. xl. dies idulgētie. valēt q̄tū. xl.
dies pnie ſm taxationez ſactā ſiue a ſa
cerdote. ſiue a iuſticia diuia. Dies. n. iſti
ſiue anni. nō ſunt anni celi. nec purga-

torij. Iz mūdi Et sic ī mūdo. xl. dies pe nitētie plus valēt ꝓficiēti cū maiori ter uoreiꝯ valeāt alteri. Jta. xl. dies indulgēties plus valēt illi q cū maiori charitate. vl rel date ꝗtate accedit. Sciē dū tī ꝙ aliq̄ idulgētie sonāt numerū diez. vt qñ dī. Quicūq; iertt ꝛc. hēat. xl. dies. de idulgētia. Aliq̄ sonāt nūer annoꝝ vt cū dī. Quicūq; iertt ꝛc. hēat duos ānos ꝛc. Aliq̄ sonāt ptem peccatoꝝ. vt cū dī. Quicūq; iertt vl sic fecerit: hēat suoꝝ pēnā tertie vel ārie ptis remissionē. Aliq̄ sonāt plenariā remissionē. Si idulgentie sonāt nūerū diez: tūc talis indulgentia dz sic itelligi ꝙ si alicui esse. xl. dies de pnia iniūcti. xl. dies de idulgētia. ipsaꝝ pniam euacuant. Et sic sigs tenebat leiunare xl. dieb⁹. hīta idulgētia. xl. diez nō tīr amplius ieiunare. Jta. n. dī in forma Iraꝝ. xl. dies ꝫ iniūctis sibi penitētijs. miserico:dīter relaxam⁹: Si sonāt numer annoꝝ tūc tīr itelligendū est, vz ꝙ pniam in ꝓfessiōe vnus. anni. iniū ctā vn⁹ ānus idulgentiaꝝ solmt. Et si dī pontanus tāta mihi nō fuit assigna ta pnia. vt cōtet fit. Quid dicēdū. Bīco ꝙ tibi in purgatorio recōpēsabit ac si illā fecisses. z tibi iniūcta fuisset vñ posito ꝙ ge⁹ decēniū in purgatorio stare deberet: z ipse. vij. annos de idulgentia in vita hūisset certe olū ꝑ triēniū in purgatorio puniretur. qz qđ se mel fuit relaxatū. ꝑplus a xꝑo nō repetit. Si aūt idulgetie prem pcōz sonāt tūc tīn valent ac si ge⁹ pniam illi⁹ ptis suoꝝ pcōz fecisset. Et si talis in gratia decederet. manifestū est ꝙ in purgatorio. nisi ꝑo refidūo punietur. Si plenariā idulgentiā sonant. claꝝ est ꝙ et plenaria pena relaxat. Et si in illo ista ti moreretur. absq; additōe noue culpe ꝑculdubio si fuisset pcōz maximus ad celos evolaret. Nota tī ꝑm Augu. de ancho. ꝑut recitat. Ar. f. in sūma ꝙ ꝗt tuoꝝ sunt ꝙ faciunt retardare ne statim evolēt si obstāe ꝙ in īris papalib⁹ vl catur plenariā idulgētiā ꝓcedim⁹. Pzī mū est forme idulgētie taxatio. vt si dī cat. Tibi indulgentiā plenariā oium pcōz tuoꝝ de pnia tib iniuncta indulgem⁹. tūc si moreretur. nō statiz evolaret. si maior sibi pnia fuerat iniūgēda. Et vigore idulgētie nō fit remittit nisi pena iniūcta a ꝓfessione. Pro illa ergo pte pene q̄ sibi dēbat iniūgi in foro pnie luet in purgatorī. Scēm alicuius peccati omissō p oblīonez vel ignorātiā. si nō fuit de eo ꝓfessus. Et hoc pōt pue vł hře locū. qñ dī in forma indulgentie ꝙ habeat remissionez oiuz peccatoꝝ. de ḡbus corde ꝑtritus z ore cōfessus est: qz nō valet quo ad peccata, nō cōfessa. Sed de hoc. j. §. xxv. Tertium alicuius mortali peccati. post cōfectionē indulgentie ꝑpetrato. De illo. n. Iz ꝓfiteatur z satisfaciat. nō tī hz idulgētiā quo ad illud sequens. Quartuz est culpe venialis in expurgatio. i. qz decidit enim aliquo peccato veniali. de quo nō est ꝑtritus sed fixus in affectu eius. stant enim venialia cū gra nō pōt remitti pena remanente culpa. vñ indulgentia quo ad talia gb⁹ est affectu fixo nō valet. Sed si ista nō impediant cū aliis que ꝑrrere debēt. puto ꝙ papa a tota pena z culpa absoluet potest ita ꝙ talis evolabit.

¶ Sed que sunt alia que concurrere 17
debent ad hmōi indulgentias ꝓsequēdas. Bīc q̄ttuoꝝ regruntur. Duo ex pte dantis. i. auctoritas z cā rōnabilis. Alia duo exꝑte suscipientis. i. ꝙ sit in statu merēdi. z vt faciat illud ꝑ q̄ idulgentia dat. Et ob defectū hui⁹ vltimi idulgentia nō valent his q libenter facerent illud ꝑ quo idulgentia dat sed nō pōt exquo idulgētia datur sub hac forma. vt faciat vel det hoc vel illud vt puta est indulgentia multi certis temporib⁹ plenaria his q ꝓrrexerint manus adiutrices. Iz frēs minores z alīj religiosi nihil hñtes illuc accesserit z devotissime nō ꝓsequētur illā indulgentiā sūme talis ꝓuilegy. Quid ergo haberēt facere in hoc casu. vt z ipsi dicti indulgētiā ꝓsequātur. Dñt facere vt alius ꝑ eis aliqd tribuat. z hoc no.

18 ¶ Et p̄dicta patet qđ sonat remitto tibi vnū annū de pnia iniūcta. Nam iste est sensus secūđ Inn. & Ho. i. tāto min⁹ punietis in purgatorio: q̄tus esset: si vero anno cōi egisses pniam in hac vita. Nec pp hoc agnales idulgentias. nō minus debes agere pniam in hac vita: q̄nto de necessitate nō teneris tum qz nescis vtr sacerdos iniunxerit tibi pniam quā debuisset. Nā hodie vir iuste ponitur: cū p̄ libet peō mortalit septēnis pnia debeatur. xxxij. q. j. hoc ipm. & cū illud qđ nō est purgatū in hac vita debeat purgari i purgatorio. fatuus est simpler q̄libe huiusmōi idulgētias nō reseruat. cū si ipse reseruauerit tot diebus quot hic remisse sūt sit min⁹ i purgatorio puniendus q̄ fuisset. Sz illis tm̄ pfunt. qbus dū viuerent facta fuit remissio. & hoc itelligas de pticularibus remissiōibus q̄ fiūt p papā vel alios superiores dicentes: tm̄ de iniūcta pnia relaram⁹. Secus de grāli & vniuersali p quā ois satisfactio remittitur que a solo papa fieri cōsueuit. Idem Bir. & hoc de papa intelligendū est qñ in tali remissiōe generali nō refert se ad pniam iniūctam sed absolute & ita aliter remitit. Alb⁹ sec⁹ fm Aug: de anch. & Arc. f. vt dictū est.

19 **Additio.** Quid aūt si papa dat plenissimā remissionē oium peccatoz. sed non dicit a pena & a culpa: an itelligatur sic a pena & a culpa. &. Jo. de imo. in quodaz cōsilio qđ incipit. Jn noie dñi &c. Vlsa q̄dam bulla dicit & sic⁹ pp suplatiuū ibi posi situ ergo alia plenior inueniri nō pōt cū suplatiu⁹ gradus nō h̄eat supra se gradū & sic vī q̄ vbi sit plenissima remissio oium peccatoz itelligatur cā a pena & a culpa. alīs ñ eēt plenissima remissio si diceretur illā q̄ sit a pena & a culpa eē plenioꝛē. & sign̄ pcedit plenissima remissio: si adiūgeīt a pēa & a culpa vī adiecta in supabundātem cautelā.

20 ¶ An aūt si papa pcedat plenā remissionem oium peccatoz itelligatur etiā tūc cōcessūc a pena & culpa. Videtur dicendum q̄ sic p ea que no. in. c. ad liberādum. de iudeis. p Ho. & Jo. an.

¶ An aūt isti dies sint vtiles vel non

21 tinui. &. Pano. posi Ho. extra de pe. & re. cū ex eo. dicit q̄ dies nūt esset vtiles. Annus ño est fm q̄ intiungitur in pnia: hoc est q̄ si debeo ieiunare in anno p. xl. dies. Iz interpollatim: vt qz sorte qualibet septimana debeo ieiunare semel: valet illa idulgentia. xl. dierū ad tollendā oēs istos. xl. dies. vñ nō curāt quotidie. sed sūt vtiles. de ano ño sic intelligi debeo agere pniam p annum qualiscūq; sit illa pnia puta ieiunādo p annū semel in septimana: tollitur iste anus p hāc idulgētiā anale. Ita q̄ idulgētia anī ñ diuidit p dies Iz vz respectū anī integri. put pnia ē analis.

¶ Queritur de. q. quotidiana. An in 22 dulgentia cōcessa vere pēitentib⁹ & cōfessis: pfit illis qui fuerūt cōfessi semel in ano: & h̄it ppositū cōfitendi & cōtriti ōez de pēō preterito. &. fm. pano. in. c. ois de pe. & re. q̄ sic. na isti dicūtur vere penitentes ex quo h̄it cōtritionē & vere cōfessi: ex quo fuerūt cōfessi tpe determinato: & h̄it ppositū confitendi. Nam cōtritio est illa q̄ multū operatur apud deum. Idem glo. in cle. i. de reli. & ve. sanc. in ver. pfessis: q̄ addit q̄ hmōi remissiōes non decet nec expedit amare interpretari. Idem Imol. ibi Idem Car. in. d. cle. i. vbi et ītt de alia. q. quotidiana. Datur idulgentia per totā octauā corporis xpi interessentib⁹ diuinis officijs in ecclia. Quid si ob multitudines pplis oēs nō pūt intrare eccliam. Iz pas populi audīt diuina extra eccliam an tales habuerūt talem indulgentiā. vī q̄ nō p̄dicta: qz exquo indulgētia est data sub hac forma dūtaxat q̄ audierit i ecclia. Bto. scluit q̄ nō gaudebit hac idulgētia. Pa. dicit q̄ si ex necītate celebrēt extra ecclias sub tēore gaudebūt pfites idulgētia. Cōcludit tñ q̄ pp̄bum in ecclia totius est tenere q̄ nō sufficiat horis itereē extra eccliā. Dicit tñ q̄ si pp turbā oēs nō pūt igredi eccliaz. stātes

extra ambitū murop: gaudebūt indul
gētia. q3 sufficit volūtas intrandi. z q
p eos nō stat. p regnū imputari.

23 ¶ Utrū aūt vicini eccle. vt clici vl re
ligiosi illius loci vbi idulgētie ꝓcedūt
ꝓsequāt tās idulgētiā. ḡta remoti. ℟.
q. sic. q3 remissio nō ꝓportionat labo
ri. sed merit] q̄ dispēsāt. 13 q plus labo
rat de merito plus acgrit. Nota tñ ꝑm
Alsten. q. ꝓpter idulgentias dissoluti ñ
d3 obseruātia regl'aris: q3 religiosi ma
gis merent: religionē fuando: q̄ ad p̄
mū vite eternū: cū indulgentiae exgre
do: 13 minus quo ad dimissionē pene:
qđ é minus bonū. Nec itez p indulgē
tias dimittūtur pene iniuncte in capło
q3 ibi agitur q̄n fit ꝛ̄ indiciale: magis cū
pniale. vñ' non sacerdotes: q̄n q3 capi
tulū tenēt: sed absoluūtur a pena iniū
cta vel debita p peccato in foro pniali

24 ¶ Sed quer. de. q. quotidiana. Po
ne gdam d3 ꝓulegiū a papa: q semel
possit absolui plenarie in articulo mor
tis. Et fecit se absolui: postea liberatus
est: an ꝑmute dicti ꝓulegy possit iteruz
in alio articulo mortis absolui. ℟. Ar
chi. ſ. in sum. dicit nō putet aliqs q q̄n
semel in articulo mort' fuit: z vsus fuit
tali gr'a: postea in alio articulo mor
tis vti valeat: nisi papa latiorē auctor
tatem daret: cū dat q̄n ponit q in arti
culo mort] dūtaxat semel. Et ita ꝛ̄sus
fuit ꝑm eū in pcilio cōstantiensi a lite
ratissimis viris. Nec mitz: q3 ꝓulegiū
de indulgentijs tātū dat: quātū sonat:
non aūt extēdit d3 vltra.

25 ¶ Utrū indulgētie faciende sint p3o
subsidio tpali. ℟. ꝑm Ri. q p3o tpali
bus ꝓncipaliꝫ nō debent dari ſpūalia.
Nā cū dāt idulgētie. p eccl'ys vl' hospi
talib' ꝓstrūdis: nō dāt. vt i illis tpali
b' sistat: 13 pp vtilitatē ſpūalē ꝓsequen
tē. Et ideo nō dātur p tpalibus: nisi in
quantū ordinātur ad ſpūalia.

26 ¶ An aūt p edificatōe pōtiū licitū sit
dare idulgētias. dic d3 pa. i. d. c. q3 aūt q
q̄n pōs fit aut fieri i aliq̄ loco ꝓculo
so vbi pegrini z pauper sepe patiebāt
mōt] ꝓculū i trāsitu tē licitū é: alo sec'

¶ Utrū cruce signat': q mort' ante 27
iter arripiat: hēat indulgētiam. ℟. ꝑm
Tho. forma ꝓulegy cōsideranda est.

Additio. Et p maiori declaratō 28
ne eoz q̄ dicūtur in p
cedenti capitulo. querit de notabili. q.
an simplices sacerdotes possint dare i
dulgētias in foro pniali. ℟. Inn. in. d.
c. q̄ aūt. z Ber. ibi in addi. tenent q
sic: z possunt ꝓcedere q remissionib'
nō suoꝝ iudicū vti possint. Idē 13 sab.
in cle. religiosi de pui. z refert ita tenē
Aluar. Idē 13 Pan. in. c. sicut dignū
de homi. vbi dicit q sacerdos ex ptāte
sibi ꝓmissa pōt dispēsando aliqualr
minuē de pena. vt é pulchre tex. Aug.
de pe. di. i. qué penitet. z ideo bonū est
vt sacerdos in ꝓpositōe pene dispēset
ꝓtēte circa residuū pene: si maior eēt
imponēda. qđ est notabile dictū. Idē
tenet Archi. in. c. indulgentie. de pe. z
re. li. vi. Sed quātū ſpecifice possint di
cti sacerdotes. Aluar' dicit q possunt
dare indulgentias annoꝝ vel diez sic
cis videbitur: dūmodo discrete hoc fa
ciant. Idē 13 Inn. vt refert z sequitur
Archi. in. d. c. indulgentie. Nec ob. ꝑm
Archi. in. c. accedentibus. de ex. ꝓe. cū
similibus. q3 intelliguntur de genera
libus z publicis z remissiōib' que face
nō possunt. vl' debēt itelligi de pnia in
iuncta a ſupiore: puta epo cū inferiore
remittere nō pōt: qđ tñ limita. vt. ſ. Ec
ſessio. ḡ. ℈. r. Idē 13 gl. singularis in. c.
mensurā. de pe. di. i. vbi dicit q apud
deū nō tm̄ valet mētira tpis: quātum
doloris. Et ideo relinquitur arbitrio
sacerdotis: qui videri expedire. vt tps
detur vel ꝓroget.

¶ Quid aūt si inique arbitratus est: 29
z minoꝝ pensā cū debeat. ℟. si est ordi
narius eius iudex sine sacerdos: z dis
pēsandi a3o hoc faciat: sufficit illa. 13
modica ad delēdū peccatū. Si p erro
rem z ab isto penitēte credebat pitus.
sufficit illa minor pena ad peccatum
delēdū: z oēz alter' vite. dūmodo pe
tens q eā recipit maioꝝ sustipe para
tus esset ñ sibi imponeret. ar. ſ. c. quez

penitet. Si aūt credebat impenitūs in culpa est: nec relevabit hac sola penitentia. xi. q. iij. qđo. Idē inris ē si ad aliuz iuit: nō ad suū iudicē. cū suus sacerdos esset peritus: q; eo casu in culpa fuit. si aūt sacerdos suus nō erat peritus: ē tō fuit ad aliū: q; ⁊ sibi ⁊ j. d. vi. placuit. ⁊ ille male est arbitratus. dic vt dixi in ordinario. Et tanta strictione possz sacerdos ꝓpendē in hoc q; nulla satisfactione exterior: ē ei ꝓponeret. hec glo. ⁊

Jo Et ideo ex dicta glo. pōt elici optimū documētū. q; qs sepe ⁊ sepe confiteat. nā iterata cōfessio eozūdē peccatorū vt claudū plus ⁊ plus de pena debita remittit: q; eiusdē rōnis est absolutio secūda cū prima: ergo eandē virtutē pōt hꝫ respectu alicuius ptis pene remittēde: ⁊ p cōsequēs p alicūt absolutiones finitas: cū pēa illa hēat ptes finitas posset totaliter remitti. Si qdem oē finitū p'ablationē partū finitaz aliquotiēs sumptarū totaliter cōsumitur: ⁊ hec videt̄ phabile. licet Sco. in. iij. d. xix. in hoc firmet pedē o: tñ tenēdo gl. cū approbāt doctores ⁊ Arch. ibi posset teneri qđ dcm̄ est maxime si sacerdos in residuo pene inteḋat dispensare. vt dicit gl. ꝑ al. Quid ergo meli⁹ cū sepe ⁊ sepi⁹ ꝓfiteri: ⁊ nō negligere indulgētias que multū valent ad remittē duz penā debitā p peccatis: siue sit impositā a sacerdote: siue a iure: siue a diuina iustitia. Adde tñ vnum singulare qđ no. Tho. in. iiij. d. xx. q. iij. q; cū dr in idulgētijs q; talis hēat tāta indulgētiā: si poznerit manū adiutrices: vel auxiliū ad fabricā dz intelligi bz rectā rōnē. ſ. q; homo faciat scōm q; ei conuenit facere. vñ si aliqs paup dās vnū denariū ꝓfectur tota indulgētia: nō ät dines qui nō decet ad opus tam diū ⁊ fructuosum tam paup dare. Sicut non diceret rex alicui hoi auxiliū facere: si ei obolū daret. Idem Bo. i. iij. d. xx. Intellige tñ ꝓdicta qñ ꝓponit aliqđ generaliter: q; tūc intelligit q; illud debeat ꝑ plere scōm q; facilē ꝓuenit. Secus si diceret. Dam⁹ indulgētiā cuicūq; dicē ti. x. pr nostr. vl dātur vnū ducatū illi loco vel huiusmōi. q; in talibus nō requirit ꝓdecentia ꝓne vel status sed effectus impositi operis.

¶ Sz q̄rit q; cū. d. c. ex. eo. ⁊. d. c. indul gētie. restringat hāc ptātē epūs ⁊ supiorū in dedicatiōib⁹ eccl̄ar⁹ ad ānū siue fiat ab vno siue a plurib⁹. In aliis ca sib⁹. ad. xl. dies. an stelligat restricta ēt i casu pniali: an ho ad publicas ptias ꝛc. Inn. in. d. c. cū ex eo. iz q; nō sit restricta in foro pniali. Vñ poterit ꝓcedere plures ānos: dūtā discrete faciat Idē Be. ſ. d. c. indulgētie. idē Joan. an. Nota tñ q; iz epūs de ꝓsensu ꝓpriū epī dare possit idulgētias subdit⁹ alienis i sua dioceſi. nō tñ pōt ꝓcedere q; indulgētie aliōz epoz i sua dioceſi valeant. ⁊ hoc tō q; i ōmo cāu illine accedētes ad dāmō foz ꝓsequūtur. extra de ꝓpe. c romana. ℌ. Thēles. li. vi. Secūdo casu alienꝰ dioceſis vt ibi indicēt ingredias i q̄ alienū pochianū ligare vel soluere nō possūt. aliqn possēt vn⁹ epūs. c. an noo concedere indirecte.

In fidelis Utr̄ liceat cū infidelib⁹ cōuersare. ℟. sm Tho. q; i fide firmi sūt. ista q; ex eoz cōiugatiōe cū infidelib⁹ spat magis illoz ad uersitatē: q̄ hoz subuersiōnē sūt. phibēdi cōiugare cū infidelib⁹. sim plices ät ⁊ firmi phibēdi sūt ne sine magna necessitate cū eis ouersentur. ¶ Utr̄ cū infidelib⁹ sit disputandū. ℟. q; nulli laice ꝓsone iz disputare de fide cū infidelib⁹ p ter. ſ. c. gcūq; de hēti. li. vi. vbi sic hꝫ. Inhibem⁹ quoq; ne cuiq̄ laice ꝓsone liceat publice vel ꝓuati de fide catholica disputare: q; bo ꝑfecte ritereōcisa ōnis ladō inodef. Bl. in d. laice sorte itēdit de laico ad modū vltramōtanoz: q; illfatos laicos vocant Quid. n. é dicere q; rurat cuius disputādo de fide catholica nō incidat i hanc pēnā. ⁊ doctor decretoz laic⁹ incidat. Dñ sufficit ita cē scriptum. ⁊ solū duo sunt christianoz genera. clerici ⁊ laici xii. q. i. duo sunt.

In quisitio Sciēdū q; tribus mōis ꝓncipaliter ꝓcedit ꝑ aliquē cri

mine: vz p accusationē: denūciationē: & inquisitionē & quidē quomō debat fieri accusatio. vide. s. Accusare .H.ij. Ad denūciationē no. an debeat p̄cedē cartitativa admōitio. Dic ꝓ Ri. in. iiij. di. xix. ar. iij. q̄ peccatū primū: aut est publicū: aut secretū. Si publicū nō est necesse secretā monitionē p̄cedere denūciationē. de pe. & re. c. manifesta. Et illud Thi. v. peccantes coram omnibus argue. Si aūt sit secretū tūc distinguēdū: q̄ aut tardatio denūciatiōis eī⁹ p̄babiliter vī eē in notabile nocumētū p̄ti mōrū: corpale: seu spūale: vt si aliqs tractaret occulte q̄ ciuitas hostiū⁹ traderet: vel occulte hostes auerteret a fide vel moribꝰ: aut nō iminet tale periculū. Si fic festinādū eēt p̄cedē ad denūciationē: nec ē necessariū expectare quousq; p̄cedat secreta monitio: q̄ magis caueādū ē detrimēto boni corpalis & spūalis reipublice: q̄s fame ipius peccatoris. Si vo petīs ē occultus nec p tardatiōe denūciatiōis iminet tale periculū adhuc distinguēdū est: q̄ aut p̄babiliter credit̄ p̄ditionē & signa peccatoris & alia q̄ p̄babilitatem p̄bt generare: q̄ hō circa eū p secretaz monitionē nō p̄ficeret: sed ille magis eraspareturꝰ corrigētē & p̄monitus subterfugia q̄reret. vt corrigi nō posset tūc nō dz secreta monitio p̄cedere denūciationē. Aut speraī q̄ secreta mōitio p̄ficeret ꝰ ipius q̄s sp credendū est nisi p signa p̄babilia ꝓnū videat. Et tūc dico q̄ ex p̄cepto diuino dz secreta mōitio publicā denūciationē p̄cedē nō tñ ē necessariū. vt p̄cedat secreta denunciationē q̄ fit solū p̄lato: maxime q̄si denūciās ad hoc cōpellit̄ per sui p̄lati obedientiā. & si frater ad secretā monitionē se corrigat: debeo desistē a publica denūciatiōe. Et sic itelligit̄ q̄d dr. q. vii. accusatio. vbi dr q̄ si aliq̄s cerdotes aī secretā monitionē lucrare accusare: vl infamare psūpserint: excōicent. Si. n. possūt sine detrimēto spūalio bonī illius quē corrigo & cōtatis custodire famā fratris: teneo: ex p̄cepto dei famā ipius nō ledere. q̄ ꝑcipio: qdē ē inter tpalia: & multū vtili ad spūalia: & multi timore ifamie a malo retrahunt. Et horles q̄si se infamatos ꝓsideret: magis fine freno peccāt non tñ pp fratris correctionē facta p secretā admonitionē: teneo: desistere a secreta denūciatione plato hēda: q̄ valet ad p̄cauēdū fratri a recidiuo nec ē infame fratris ꝓtēdicū: si talis ē platus qualis eē debz. Si tamē per signa valde. p̄babilia: & p̄sumptiōes q̄si violētas crederet q̄ ex illa denūciatione: fratrē correctū infamare vellet: tūc crīmē occultū fratris tā veraciter corrector sibi denūciare no deberet. hec Ri.

¶ Ad inq̄sitionē vo p̄cedere dz fama publica vel clamorosa insinuatio. nec inquisitio dz fieri nisi p̄cedat diffamatio a viris honestis: non malivolis: si semel: sed plurīes. Et p hꝰ cāus declaratione dic ꝓ nō p doc. in. c. qualiter & q̄si. el. ii. de accu. q̄ quedā est inquisitō generalissima: vt q̄si p̄latꝰ ingrit sup statu totius p̄incie. vt in .c. romana de cēsi. li. vi. Et in hac nō est opus infamia p̄cedere: imme tenetur q̄libet ānogīalem inq̄sitionē facere. Quedā est inq̄sitio ḡialis: vt q̄si inq̄rat̄ sup statu ciuitatis castri vel loci. Et tūc ēt nō exigit̄ q̄ infamia p̄cedat. ad hoc. c. i. de offi. or. facit. l. quuit. ff. de off. p̄si. & ita ꝓ p hoc q̄ findicatores rectorū q̄ sint dicāt caput & eius mēbra: puta p̄lates capitaneū: & eiꝰ officiales p̄bt ꝑ eos ingrere in genere de delictis cōmissis p eos in tonum officio. non p̄cedente fama publica vel clamorosa insinuatiōe. Et ita de consuetudine servat. Quīe dā est inq̄sitio spālis que fit ꝑ certā pſonā & si fit nō ad pena iponēdā: sed ex debito officij: vt mīmonīū carnale nō ꝓhat̄ ꝓpter aliqd ipedimētū: vl vt non p̄moueat̄ go ad p̄laturam: seu si cōfirmet̄ electio: si repitur p̄monendus ꝓfirmet̄ electio: si repit̄ p̄monēdꝰ vitiosus: & ēt exigit̄ ifamia: q̄vt dcm ē nō agitur ad pena: & fit ex debito officij. Idem cuꝫ iudex inquirit ex mero

& puro officio & nō ad inuīgationē alteri⁹ vt i.d.c.i. Et p ꝫ sint cauti recto res terraꝝ. ꝙ ad hoc. vt ab eis sī possit peti copia diffamationis. Specū formāt ingnitōes dicāt. hec est ingnitio q̄ fac tal ꝫ talē ex suo mero offō. Quinq̄ ista spālis ingnitio fit ad penā imponēdaz Et tūc si ad denūciationē publici officialis. nō est opus ꝙ infamia p̄cedat. vt l. ea q̄s. C. de accu. & c. ꝑterea. de testi. co. Sed sī nō denūciauit ꝫ cāu. ni si notoria. alīs nō credit denūciatori⁹ de quo vide. s. Famūlia. §. vtiq̄. Quinq̄ fit ingnitio spālis. ifamia deferēte. Et tūc si p̄cedit ꝫ platum seculare. nō oz fieri ingnitio: nisi p̄cedat tāta infamia ꝙ sine scādalo nō possit tolerari: vt in .d.c. qualiter Si āt fit ingnitio ꝫ prīua tū seculare. nō regrit scādalū vł piculō Sz satis est ifamia clamorosaz p̄cessisse. Si āt fit ingnitio ꝫ subdituꝝ regularez. & si agitur ad pniaz seu ad correctionē. tūc nō est necesse fuare ordines positū. in. d. c. qualr. sed de plano & sine strepitu pōt p̄cedi. vt in. c. reprehendibiles. de app. Si ꝙ cōtra platum & regularem. tūc aut cōtra abbatez: aut ꝫ pozē cōuentualez vel aliū hñtem curā auctoritatez epi. & tūc oz ordo fuari posit⁹ i. d. c. qualr. sed nō ad vnguem. oz tū fuari aliqs ordo. Dic. n. remouet ordo q̄ ad subditū atez. nō quo ad veritatez Si ꝫ altū regularez obedientia rū. tūc nō fuatur ista ordo. qz pōt remoueri ad libitū abbat⁹ ab amūistratione vt in. c. cū ad monasteriū. de sta. mo. Item fallit ꝑm quosdā. vbi ingnitio fit pūte pte & nō opponente se diffamatā esse. vel diffamatione p̄cessisse nō legitime. vt in. c. ij. de accu. li. vi. Item fallit vbi ingnitio formatur ꝫ p̄cessuz crimen. vt in. c. i. de p̄cessio. li. vi. In crimināli ꝙ in quo iudex p̄cedit ex notorietate officij. nō est necessaria diffamatio qđ est notādū ꝙ ingnitōib⁹ q̄ fiūt hodie p rectores terraꝝ. An sit necesse diffamationē p̄cedē. Nā si de necessitate officij ingrere tenētur nō est necessaria diffamatio. Sz si ingrunt ex voluntate nō necessitate. tūc si inquirūt ad petitionē alteri⁹ necessaria est diffamatio. Si ꝙ ex mero offō. vel ad denūciationez publici officialis. nō est necessaria diffamationez p̄cedere vt dictum est.

¶ An āt ingnitus teneat de obⁱ rīdē veritatez de qb⁹ fuerit interrogat⁹. Bi stinguendū est ꝑm. Pe. de pal. in. iij. Aut certū est ꝙ iudex ingrit de crimine in casu in quo pōt de iure. & tunc tenetur hō sibi dicere tā de se. q̄ de alio qz mentiri in iudicio est mortale. Aut certū est ꝙ ipse tm̄ste ingrit. vtputa: qz nō p̄cessit accusatio nec denūciatio. nec clamorosa tm̄ fama: nec tm̄ fama illius. nec factū est diuulgatū. nec denūciatū in, gñali nec in spāli. tūc. n. nō tñr nec de se nec de aliquo alio rīdere. qz ille in ꝑ si est suus iudex. Et ꝑz Lu. ro. in suis singlarib⁹. talis ꝓfessio sine īdicijs p̄cedentibus nō valet. Ac et indicia si supueniāt post q̄nes habitas illam confessionez nō confirmāt. vt dcm̄ est. s. Confessio iudicialis. §. ij.

¶ An aūt ꝓfitens ꝓpria delicta: debeat interrogari de aliis criminibus. Bart. in. l. repeti. ff. de q̄sti. distinguit: q̄ dā sunt delicta. q̄ nō cōmittuntur p̄cipaliter in offensaz. vel odiū alicuius. sed pp cōmodū cōmittentiū vt falsare monetā. seu eā fabricaſ. Jtez latrocinia facere. Nā latrones nō odiūt aliquē. sed diligūt eos a quibus. Et in isto cāu pōt interrogari de socijs. vt ꝓbat in. l. diuus ff. de custo. re. & in. l. pulneiaz. C. de seruis. Quedā sūt delicta. q̄ cōmittuntur p̄cipaliter in odiū offensi. Et in istis cōfessio de se. nō debēt interrogari vł alijs vt i. d. l. repeti. & l. vlt. C. de accu. fallit i cāu. l. ꝓpe. ff. ad. sil. Et ꝑm pan. in. c. i. de ꝓbat. Et fallit in crimine lesē matestatis. Et ex p̄dictis ifert. bar. q̄ fures pōt interrogari de socijs. & de receptatoribus & filijs ar. dicta. l. diuus. Nō p̄dictoꝝ ē: qz q̄n delictū ꝓmittitur ſ alteri⁹ iniuriā. ē q̄ aliqs pōt accusare. ſ nō ita m delictis que nō cōmittuntur p̄cipaliter in alterius iniuriā. ſō magis ꝓmittitur iudici inquirere.

4 ¶ Quero an fama faciat plenã fidez. ff. Bar. i. l. ꝺ mio:e. ff. ꝺ qõ refert. Bl. & Li. tenere ꝙ fama cũ vno teste faciat plenã ꝓbationẽ in ciuilib⁹ ſi i criali bus i gb⁹ requrãtur ꝓbationes luce clario:es. Dz ſibi vſ uiceꝺũ ꝙ q̃ꝺã ſũt i q bus ſufficit famã fic eẽ lz i ꝓtate ſic nõ ſit & tũc ſufficit ꝓbatio fame vt. l. barbari⁹. ff. ꝺ off. ꝓto. Q uiqz regrit ꝓbatõ ꝓtatis. ꝙ ita ſit. Et tũc q̃ꝺã ſũt i gbus ipa fama ſeu cõis opio facit ꝓtatẽ z i ducit. Et tũc ſufficit ꝓbatio fame. vt. l. §. i. ff. ꝺ ſtu. Facit. l. cũ & elanciis. §. aſi nã. ff. ꝺe fun. iſtru. Queꝺã ſũt in gbus ipa fama ſeu cõis opio nõ iducit ꝓtatẽz. Et i lz ꝺico ꝙ ſigꝺẽ eſt fama ꝓbata ſolũ ex voce ꝓpli. nõ ꝓbata aliq̃ ꝓe ſumptõi. ex qua ꝺicta fama z opio tra hat originẽ. tũc ꝙ iſta nõ ꝓbat. lz magis viceẽ vana vox ꝓpli. q̃ nõ eſt audiẽda. Dz lz nõ ꝓbet. tñ aꝺiuuaret ꝓbatõnẽ tã facta. vt. l. iij. §. cũſꝺ. ff. ꝺe teſtit Si ꝺo iſta fama eſſet ꝓbata. q̃ traxit originẽ ex aligb⁹ ꝓſumptõib⁹ ltis ꝑcedentib⁹. tũc ꝺico ꝙ i gbuſꝺã caſib⁹ ſacit plenã ꝓbationẽz. vtputa. in cãſa bzeuiozib⁹ vl modici ꝓuꝺicij. Dz an. faciat ſemiplenã. ita ꝙ ꝓbet cũ vno teſte. Bico ꝙ ꝺebem⁹ ꝑſiꝺerare illã in ꝺicta ſi illas ꝓſumptiões. ex gbus fama triaxt origines qualiter vrgeãt. Et ſm qualitates illas ꝺicã iſtã famã facere ſe miplenã ꝓbationẽz. vel nõ facere. ita ꝺz itelligi gl. in. l. excuſat. §. i. ꝺe excu. tu. & d. l. iij. Et ex lz habes & ꝓpendere vtz fama ſit ſufficiẽs iuꝺiciũ tozmẽta. vel nõ hec Bar. vide & eũdez Bar. ff. ꝺ qõ in. l. ex libero. vbi ꝺicit ꝙ lz mior non poſſit tozqri. vt ex eius ꝺicto aliqs cõꝺẽnet vt ibi. põt tñ tozqri. vt ex eiꝰ ꝺicto ſumat iuꝺiciũ ꝓpter qꝺ veritas ingratur. Tozqbitur aũt ferula vel zona vt no. in. l. talis. in ꝓima glo. C. ꝺe ꝓto qui vt ingẽs.

5 Additio. Et nõ ꝙ illo qꝺ ꝺr ꝙ vnus teſtis facit indiciũ ſufficiẽs aꝺ tozturã ꝺz itelligi in teſte itegro. vel qñ eſt teſtis oi exceptiõe maior. Et hoc qñ teſtis ꝺeponit ꝺicto ꝺe iꝺo facto ꝓncipali: puta qz viꝺit iꝑm maleficiũ cõmittiꝺ: tũ facere iꝺiciũ vt no. in. l. ſigꝺ. C. aꝺ. l. iul. male. Bar. in. l. ſi. ff. aꝺ. l. coz. ꝺe ſicca. bal. in. l. ſi. C. ſa. her. Sali. in. l. ſi. C. ꝺe qõ. Tũ ſi als eſt vltis vel inſamis nõ facit aliq̃ nõ iꝺiciũ. ita ꝺicit Bar. in. l. §. ite cozne lio. ꝑ illuz tex. ff. ꝺe qõ. Et ꝺicit Bal. in c. i. in. §. facm. ꝺe ꝓhe. recti feu. q illo qꝺ ꝺr vnũ teſtez facere iꝺiciũ. ꝺz itelligi ſi eſt. ꝓbate vite vl bõe opionis nec ꝓt hꝛi ſuſpecius familiaritate. vl fama mala. vel alia cã iuꝺicis arbitrio cõmitẽda. Et ſufficit ſz eũ ꝙ ſaltẽ ſit ifamis ſiamia facti. vt notat Bal. in. l. ſi. C. ꝺe reg. reis ꝙ notata ꝑ gl. ibi. Et ſic ꝓſitẽs crimẽ ꝓpriũ nõ eſt teſtis iꝺoneꝰ ꝺ ſocũ: vt notat gl. in. l. ſi filiũ. C. ꝺe libe. cã Et ſõ nõ põt iterrogari ꝺe ꝓcuys. vt i l. ſi. ꝑ gl. & ꝺoc. C. ꝺe qõ. Et ſõ iterroga tus vel ẽt ſi ſua ſpõte ꝺiceret. nõ facerz iꝺiciũ ꝺ ſociũ vt notat Bar. i. l. i. §. ſi ꝙ. ff. ꝺ qõ. Et maxie cũ oẽ iꝺiciũ ꝺbeat ꝓbari ꝑ ꝺuos teſtes. vt ꝑ glo. & ꝺoc. i. ꝺ. l. ſi. C. ſa. her. Ite exã ihe ꝙ ꝓſeſſus eſt crimẽ ñ eſt oi exceptiõe maior exã ſaltez eſt ifamis iſmia facti ñ facere ret iꝺiciũ. Et põicta ꝙa ẽt ſi eẽnt ꝺuo vl tres vel ꝓlez ꝓſitẽs crimẽ ꝓpriũ ſi eſſent iꝺonei teſtes ꝺ cõſocij: nec ꝓſit itũgi aꝺ faciẽꝺũ iꝺiciũ: & multomin⁹ aꝺ facieꝺã plenã ꝓbationẽz qz cũ ꝺuo teſtes regrant aꝺ faciendum iꝺiciũ ꝓut regĩr regriũtur tales teſtes ſingulares nõ iũguntur aꝺ faciendũ vnũ iꝺiciũ ꝓfectũ qz vnũqꝺq ꝺ ꝙ ſe eſt ipſe ctũ. Ita no. Bal. i. l. figs ex argentarijs §. i. ff. ꝺe edendo. Finis.

Inſcriptio. Qui accuſat aliquẽ ꝺz ſe ſcribere. l. aꝺ penã talionis. ſi nõ ꝑ bauerit ſe obligare vt. ff. ꝺ accuſare. §. y.

¶ Utrũ inſcripto ſp ſit neceſſaria. ff. 2 qñ crimen nõ opponitur ꝺirecte ꝙ mo ꝺũ accuſatõis vel ꝺenũciatõis. ſz ꝙ mo ꝺũ exceptiõis. vt cũ obijcit accuſator vel teſtis aꝺ hoc vt ab accuſatiõe vel teſtificatiõe repellat. vel electo. vta ꝙmotiõe excluꝺatur non eſt neceſſaria inſcriptio. Sed ſi obijciatur iam cõfirmato

puta in p̄tractatib⁹ obȝciens dz se obli
gare ad penā extraordinariam ad ar
bitriū iudicis circa vinculum iscriptio
nis.nā electus:crimine sic ꝓbato pdū
qđ p electionē.t ꝑ confirmationē ei fuerat
acq̄sita:ȝ pn̄ habita nō amittit.extra
de accu.sup̄ his. z.c. ḡliter. t qñ el.ij.

Interdictū.i. Quid sit: t quot sunt eⁱ⁹
spēs. Quo ad p̄mū dic q̄ interdictū
est p̄uatio ad aliū ecclesiasticā p̄ sniaȝ
turis vel iudicio facta. Quo ad scōm
dic q̄ due sūt spēs.s.loci aut p̄sone. In
terdictū loci:aut est generale:aut spāle
aut ꝑticulaꝛ. Et simili mō diuidit̄ in
terdictū sipsone sive hois. Et de quoꝛ
ū stoꝛ est dicendū. Interdictū loci gene
rale dr.nō tm̄ qñ regnuȝ vel p̄uincia
interdicit̄ur:sed et si ciuitas: vel illa ca
strū lolā interdicat̄ur.extra de ꝓ.fi.cum
in pticulaꝛ. Et similī mō diuidit̄ur

cum in partibus. Aliud est. n. interdicere locū tm. Aliud locus homines loci. Si. n. locꝰ est tm interdictus homines loci: nō debent eis interdicto alibi pñt audire diuina ꝛ ecclesiastica recipere sacra. Si vo locus ꝛ homines loci fuit interdicti nō pñt alibi nisi in casibꝰ pressis a iure vt colligit in. d. c. si insia in ter. ꝛ glo. Particulare vero vel spāle interdictū homines quod ppie dicitur suspensio est quādo suspenditur vel interdicitur certa psona vel etiā in certa. vt cō dr. Qui secit fieri vel sic: sit interdictus ipso facto. Et isti quocūq; vadunt semp sunt interdicti: nisi absoluantur. vel nisi interdictum sit ad tps. vñ interdicti sine generaliter sine spāliter siue singulariter nō pñt exercere aliquē actū qui pineat ad ordines aut ad celebrationē diuinorum alias cēnt irregulares vel suspensi p̄m q̄ infligitur pena violantibus interdictum. vt infra dicetur.

5 ¶ An autez huiusmodi interdicti sint vitādi ab aliis. de hoc dicendum est si cut de excōicatis suspēsis vs an sint nominatim ꝛ expresse interdicti. vel ne. si cut dicitur in cōcilio basilien. de quo ē. excōicatio. vi. §. xliij.

6 ¶ Pone q̄ homines alicuꝰ loci sint interdicti. nūqd si qs ex eis se trāsferat ad aliud domicilium remanebit interdictus. ℞. Asteri. q̄ sic donec scia saltem circa eū relaxetur. Si tñ iudex non intendebat ligare subditos illiꝰ dñi. nisi q̄diu essent sub dñio eiꝰ tūc effecto de finit esse sub dñio eiꝰ desinit esse etiā interdicti. nec egēt alia relaxatiōe spāli. secūm quosdaz. Jo. tñ cal. tz indistincte. q̄ si domicilium trāstulerūt nō amplius sint interdicti. Jtē absites ignorātes excusantur. extra cle. excō. aplice Jtez populus nō interdictus si fiat de populo interdicto. efficitur interdictꝰ ꝑz Cal. dtez si indicitur populus. vel vniuersitas colleginz vel cōe alicuius loci nō intelligitur p̄ hoc locus ille interdictus p̄m Jo. an. in. d. c. si insia. q̄ aliud est interdictuz loci aliud vniuersitatis vel collegij. poterit ergo celebrari alta voce in loco vt pzius interdictis tñ exclusis. ꝛ poterūt admitti oēs q nō sūt de populo illo. Sz ꝑz io. cal. tz hoc dictū io. an pcedat de iure scripto tñ p̄stare vt occasionē piculi audientur. n. voces publice celebrātiū ab interdictis ꝛ p̄ hoc vilipenderetur cēsura ecclesie vñ ꝙsuledā cēt dicta. vt tali interdicto durāte abstineret a publica celebratiōe Jtez si existens de populo interdicto vel vniuersitate. dānatur simpliciter ꝛ nō ad tps cessat interdictū. q̄ nō cēsetur amplius de vniuersitate vel populo ille tz ꝙsinatꝰ vel relegatꝰ dñi gmanetin terdictꝰ q̄ adhuc censetur de corpore vniuersitatis ꝑz cal. ité si talis de populo vel vniuersitate interdictis ingrediat mōasteriū post pfessiōez idubitāter poterit ordinari. q̄ definit esse de populo totaliter. Sed an pfessionē ꝙsiti ē q̄ nō ordietur tali interdicto durāte. si tñ fuerit ordinatꝰ. puta tio. cal. tz ordi natiōez tenere. ité de absentibꝰ ipe late tnie interdicti. ꝛ de pñtibꝰ nō ꝙsentientibꝰ. tz ꝺicentibꝰ alioꝝ culpe pp quā latū est interdictū. An ligētur. io. an. refert quosdā religiosos tenere tales nō ligari etiā quo ad ecclesiam q̄ abñs ꝛ ignorās ex maleficio non obligatur. sed dicit ipse q̄ isti nō pōderāt q̄ pena interdicti pt punitur q nō peccauerūt v̄ spō. nō ē v̄ñ tz absites ꝛ ꝺdi cētes ligari q̄ ꝑbat dcā decre. si insia.

¶ Et p tdē dici pt. qd de mulieribus 7
que viris ꝺdicūt inquātū pñt ꝛ nihilo min⁹ dicendū q̄ sūt interdicte. Iz ferat Jo. de deo dixisse ꝺtrariū.

¶ Quid aūt de ipuerib⁹. Ad hoc fer- 8
tur Jo. de deo q̄ dixisse q̄ si sint doli capaces tdez dicendū de eis qb de aliis q̄ etas illa ē plena malicie ꝛ medacijs extra de delic. pue. c. puerto. Si vo nō sūt doli capaces audire pñt diuina in locis aliis nō interdictis. in terra vo interdictaꝰ q̄ nō ē eis a iure pcessum Jtez si talis absis ē de alia ciuitate vel populo. Iz gratiose receptꝰ fuerit in ci-
. ē vel populare ppli interdicti. vt sacūt

veneti. ꝛ forte ibi numq̃ hitauit credo q̃ cū tali ꝓpō iterdicto talis itelligat iterdict⁹. Itez hitātes i ciuitate ſi ciues nec de ꝓpō illi⁹ mō ſcludūtur iterdcō illi⁹ vniuerſitatis vel ꝓpli. vt i.d.c.ſi ſen tentia. Si tñ ēt loc⁹ eſſet iterdict⁹. in eo nō poſſent audire diuia. ſz extra locuz illū ſic ſm Lal. Itē ſi iterdictū loc⁹ ſub appellatiōe regni ꝓuincie. ciuitatis ca ſtri vel ville ſuburgia ꝛ ꝓtinētia edifi cia loci illius interdicta itelligūtur. de ſen. ex. ſi ciuitas. ll. vi. etiā ſi dicta ſubur bia ꝛ ꝓtinentia edificia in nullo eſſent ſubiecta dicto loco iterdicto vl vniuer ſitati. Si tñ. pferens interdictū habeat turiſdictōes ſpuales in dictis ſuburbijs Si aūt nō hſet turiſditiōes. ſz de intē ſcripto nō videātur iterdicta dicta ſub urbia. tñ ꝓnderata rōne dicte decre. ſi ciuitas poſſet dici q̃ ēt tāc itelligā tur interdicta: nō ab hoie ſed a iure. ex tra de ſen. exco. nuper.

9 ¶ Quid aūt itelligatur noie ſuburbij aut ꝓtinentis edificiū. ℟. Jo. de deo di cit q̃ ſuburbis itelligūtur illa q̃ ſunt ꝑ. vltimā portā ciuitatis: ꝛ faciūt cū ci uitate publicas functiōes: ꝛ vocantur ad ꝓcilia ꝛ hmōi. Be. aūt in. d.c. ſi ci uitas. dicit q̃ dicunt burgi extra ꝛ ꝓ pe ciuitatē in ḡbus dom⁹ ſunt ꝓtigue. Vel dic q̃ ſuburbia dicunt dom⁹ q̃s ē iter rectū cūdi ad ciuitatē vel locum. Cōtinentia ſt edificia ſt domus circa ciuitatē nō itra ſuburbia ꝛ nō directe introducētes ad ciuitatē. Gl. tñ i. d.c. ſi ciuitas. dicit q̃ arbitrio iudicis ē re linq̄ndus q̃ dicant ꝓtinentia edificia: nec tex. loqtur de ꝓtiguis. Et ſic ꝟz hāc gl. ſūcto tex. poſſum⁹ dicē oia illa dici ꝓtinētia edificia: q̃ ſunt ꝓpe ciuitatem q̃ in illis celebrādo vili penderetur cē ſura eccliaſtica. puta q: q̃ſi ita ꝙmode ibi cōuenire poſſent ſicut ſi nō eſſet in terdictū. Sec⁹ vbi nō ꝓtinereꝫ pp hoc eccliaſtica cenſura itez ciues habitāteꝫ ꝓtinuo extra ciuitatē ꝛ ſuburbia ꝛ cō tinētia edificia iterdcō ꝓpō vel ciuita tis itelligūtur ꝛ ipſi iterdicti eiā cūq̃ hrent. exquo ponūtur ciues vel de vni uerſitate iterdicta ꝟz Lal. Itez nobiles marchiōes: comites. ꝛ barōes. ehmōi hitantes in tali ciuitate ſi fūt de ꝓpō iterdicto. vel de dcā vniuerſitate. Q̃ō ꝓz ex hoc. q̃ ſubeūt onera ꝛ hñt hono res ſicut alij ligātur ſnia interdicti Et idez ſi ꝑ ꝓuilegiū eſſent exēpti ab ono rib⁹. Sec⁹ aūt ſi eēnt ſui iure. vel ex cō ſuetudie. vel ex ꝓuilegio impali. ita q̃ dicte vniuerſitatitāḡ de eius corpore in nullo ꝓticiparent ſm Lal.

¶ Quid aūt ſi ciuitate interdicta. aliq̃ ꝛ ſatiſfacere volūt. an in eis itedictū itel ligat relaxatū. ℟: Tan. dicit q̃ ſic. Sz Jo. dicit q̃ nō: q̃ ſic rigor ecclie diſſol ueretur. Hoc idē tenēt Ber. Jo. ꝛ Jn no. extra de pe. ꝛ re. q̃ i te. p eo q̃ ibi dez hoc ꝓcediturſpāliter ſumentib⁹ ſi gnū crucis ꝛ peregrinis: ergo hoc itel ligitur ꝓhiberi alys:

¶ Quid de cruce ſignat| ꝫ hſticos q ꝛ hñt ex ꝓuilegio: q̃ ipe iterdicti i terra interdicta. pñt admitti ad diuia: nūqd ſi nō ꝫdicūt ptāti ꝛ ꝓiliarijs: hēbūt ſi li⁹ ꝓuilegiū bñficium. ℟. ad hoc fertur Jo. de deo diriſſe q̃ tales q ꝫdicē pñt ꝛ ñ ꝫdicūt. ꝓſentire videtur. Et tō nec ad diuia. nec ad ſepultura eccliaſticam pñt admitti. Si tñ de taciturnitate po ſtea doleāt ꝛ ꝫdicāt reuitiſcit eop ꝓui legiū ꝑ decre. extra de ſen. ex. duobus. a ſano eius intellectu.

¶ Quid aūt ſi ꝑcedatur alicui ſingl̃a ꝛ ri pſōe: vt committi. eſō ꝛ hmōi. q̃ ipe iterdicti poſſint celebrare vel audire di uina. an eius familiares domeſtici ad audiēdū cū eo ꝛ celebrādū ſibi diuinū offiū licite admittāt̃ur. ℟. q̃ ſic. dūmō nō ſint ob iſtā cām in fraudē aſſumpti vt ꝓz in. c. ſi. de ſ. fi. ll. Sec⁹ aūt de fa miliarib⁹ alicui⁹ ꝓnent⁹ ſeu collegij li⁹. extra de ꝓuil. c. ſz ll. vi. Jll. n. ſi dñt admitti: niſi ſint ꝓuilegiati. Nō diuerſi tatis eſt q: i ꝓio caſu ꝓuilegiū illō poſ ſet cēt inutile. q̃ eſſe nō ꝟz. extra de pa uil. in his. Jn ſcdo aūt caſu ꝓuenīt⁹ pōt ꝑſe: ſine familiarib⁹ celebrare di uina. Et tō ꝓuilegiū eſt reſtringēdū.

¶ Sz gd ſi i ꝙuētu ſūt tm̃ tres ꝛ duo ꝛ

infirmi. nõgã tertiꝰ celebrare possit cũ familiari. ℟. ho. i. c. qõ nõ nullis. de priu. dicit ꝙ ficte priuilegiũ inutile erit ad instar eiꝰ qõ de pſona vꝭ singulari. in d. c. ij. Intelligẽ tñ ꝙ hoc nõ procedit ubi illis familiaribꝫ ꝙ dederit aliã mõ cãs interdictorũ vt in. d. c. ij. ℣. vltima.

14 ¶ Quid ſi interdicat familia alcuiꝰ nũ gd clici ꝺ eiꝰ familia erit interdicti. ℟. respõdeo. ꝙ ſic niſi ſpãliter excipiat. Idẽ Aſtẽ.

15 ¶ Quid ſi interdicãt doctores oẽs alicuiꝰ ciuitat'. an intelligãt interdicti clici q ſũt doctores. ℟. ꝙ nõ. ℔ no. ꝑ gl. i. d. c. ſi ſnia. ℣ bñ ꝑ no. ꝺ. Licus. i. in ꝓn.

Interdictũ. ij. ſcilz quo ad eiꝰ effectuz Scẽdũ ꝙ in loco ſuppoſito eccleſiaſtico interdicto ℔ antiqua iura: nulla ꝓmittẽdatur eccleſiaſtica officia celebrari vl audiri. extra de pe. ℣ re. qõ in te. ℣ de ſpõ. nõ eſt niſi ſemel i ebdomada celebrari cã ꝓtẽdi corpus xꝑi. de ſen. ex. ꝓmittim⁹. Sz ꝑ noua iura extitit moderatũ. de ſen. ex. alma. li. vi. ꝑ iſtũ modũ. ꝙ ſingulis diebꝫ i tali loco poſſint in eccleſia ℣ monaſterijs miſſe ℣ alia officia celebrari ſicut prius. Sz cũ hijs ẽt tuor additõibꝫ. ſ. voce ſubmiſſa. ianuis clauſis. nõ pulſatis cãpanis excõicat' ℣ interdictis excluſis. vſi ꝙ qõlibz hoꝝ ẽttuor de pſenſi nõ ſeruetur ẽt aliqs tribus finalis violatur interdictũ ℣ eſt irregularis ibi ſic celebrãs. vel aliqd agẽs alicuiꝰ ordis. vt in offõ ſuo puta ſi pulſatis cãpanis celebrat vel ẽt ſi alta voce tñ ℣ hmõi ℔ Moſt. Jo. an. ℣ Ral. Itẽ ſi clicus in loco interdicto facit tñ vnũ ꝓdictoꝝ aliqs celebrãtibꝫ. puta ſonat cãpanas. vel aplt ianuas eccleſie ℣ hmõi credo ipſum irregularez. qz ptcipat i crie criſo. ſen. ex. nup. Secꝰ ſi facit altez ꝓdictoꝝ vt celebrẽtur diuia q̃ tñ nõ celebrãtur de factoiẽ irregularitas regrat actõ pfectũ. Nota tñ ℔ gl. in. d. c. alma. ꝙ ſi hmõi eccleſie vel mõaſteria eſſent ſpãliter interdicta tũc nullo mõ poſſent ibi celebrari diuia. ẽt cum dicta moderatiõe. Silr idez dicendũ in ẽttuor ſolẽnitatibꝫ. de qbus. j. qz ſi eſſet aliq eccleſia ſpõliter interdicta. nullo mõ poſſent ibi celebrari diuina nec alta. nec ſubmiſſa voce. Et in hijs duobꝫ caſibus pauci aduertunt.

¶ Utr ãt ꝓdicta ꝓhibeãtur ita ſ eccleſijs exẽptis aut nõ exẽptis. Dic ꝙ ſic. ℣ ita ꝑuabũt ſicut facilt alie eccle. celebrãdo ℔ modificatiõez. c. alma. niſi hmõi ec cleſie eſſent interdicte ſpãliter. vt dictũ eſt. Itẽ nota ꝙ dcã moderatio interdicti ℣ effectꝰ interdicti nõ ℏz locũ interdicto ppli ſeu vnituer ſitatis nõ exꝑſſo loco in ſnia interdicti qnãuis. n. ℣ illũ dicatur interdictũ gñale tñ decre. alma. cũ ſua moderatiõe logtur de interdicto gñali loci: vt cluſtat' caſtri. villeregni ℣ hmõi. Nota tñ ꝙ interdicto. loco gñaliter. vel ſpãliter. aut ſingulariter nõ ſtt interdicti hoſes vel clici talis loci. vñ extra illa loca ꝓhi andire diuia ℣ ſepelire ſi ibi elegerint ſepulturã. qz ſi ſũt interdicti niſi fuerit in culpa. Itez laici q ſi ſunt interdicti nõ ꝓhi admitti ad diuina q celebrãt cũ dcã moderatõe i loco interdicto. niſi ſint ſup ℏ ſpãlit priuilegiati. De clicis ꝙo extraneis ſen alibi bñficiatis an poſſint admitti in eccliaſtis in loco interdicti ad celebrãdũ ſeu celebrãdũ. Archi. ij. ꝙ ſi Jo. an. dicit ꝙ hoc eſt dup. Et ſic vꝭ tenere ℑriuz qõ ℑtum Jo. cal. ꝑbat ꝑ multas rõnes. Et idem dicendũ de religioſis. Item tam canonici. q̃ clerici eccleſiarum in qbus diſtributiones quotidiane tribuũtur illis q interſunt hoꝝ ſi nõ ve nit amittũt eas ſicut amitteret ſi non eſſet interdictũ. d. c. alma. Item miſſe nõ quentuales ſeu peculiares celebrari ꝓhi tpe interdicti in eccliis cõuentualibus puata moderatõe ꝓdicta. qz ℏz Jo. mo. i. d. c. alma. teneat ꝙ mõach⁹ celebrãs miſſaz peculiarẽ in eccliã ſua interdicta a iure vel ab hoie ſi irregularis tñ. Dic. ẽt ita primũ. ite p. c. alma extat moderatio circa interdictũ: vz i feſtiuitatibꝫ natiuitatis reſurrectiões pẽte. ℣ aſſũptiõis beate Marie. itez ꝓdicto ẽttuor feſtiuitatibꝫ addita ẽ ſolemnitas corpis xꝑi ꝑ extrauagãtẽ Martini. v. in qua interrũpitur interdictum ſeu

lusp̃dēt vf. in gb⁹ etb⁹ ꝓcedūt vt cāpa
ne pulsent: t tanuis aptis. alta voce di
mne celebrent i locis iterdictis: excōi-
catis excluſis: ſ iterdis ad miſſas. Ita
tñ ꝙ illi pp ꝺo ꝓtatꝫ eſt iterdictū alte
ri ſi appropinquēt nō obſtātib⁹ gbus
cūq; pulegijs: q̄ reuocāt ꝑ dictā ꝺcre.
alma. Que tñ ꝺcere. recipiūt pulegia
ſterita t nō futura.

2 ¶ Quid ergo ſi alīq; ſint pulſati ꝙ ipe
iterdicti celebrare poſſint in ſuis feſtis
nāgd alīj celebrāt pſnt i eoꝝ eccłys. &
inn. t Ho. i. d. c. v. pulſa. de pnt. ꝙ nō
ſi ſit eis pnulegiū ꝓſo naſr datū puta
Lōcedim⁹ vobis ꝙ poſſitis celebrare.
Pnt ät ſi nō ſit ꝓſonalr datū: puta. Lō
cedim⁹ veſtris eccleſijs celebrāt. Nota
tñ ꝙ frēs mioꝛes ꝑ pulegiū Alexādri
q̄ ſcipit. Pro reuerētijs. ipe gñalis in
terdicti pnt i vigilijs ꝛeſtiuitatib⁹ bti
Frā. Antonij ⁊ bte Clare. t octo⁹ dieb⁹
ſmediate ſequētib⁹: vna cū religioſis
t clicis ſecularib⁹ ꝙ tūc in eoꝝ eccłys
puenerit aptis tanuis excōicatis dūta
xat excluſ diuīa officia ſolēnit celebra
re. dūmō ỹdē frēs mioꝛes. ac ēt ỹdē re
ligioſi t clici eāꝫ nō dederit iterdicto.
nec id eis ⁊ alijs ꝓungat ſpāl iterdi
ctī. Ité frēs minoꝛes hñt ex mari ma
gna. Sixti. xiij. vt poſſint recipere ad di
uīa frēs t ſoꝛoꝛes tertij ordis bti. Frā.
nec nō ꝓcuratoꝛes: t negocia gerētes
vrbiuſq; ſeruꝰ dicti ordis. ac bēate Cla
re. Ité no. ꝙ illud q̄ dctū eſt de dictis
ḡtibus: feſtiuitatibus itelligi ꝺz de vna
die tñ ꝓ q̄lz feſtiuitate. Uñ doc. ḡrunt
q̄ ſcipiat tal⁹ dies. Et ḡtū ad ꝓcipā
dici ꝓcordāt q̄ſi oēs. ſ. q̄ ſcipit i veſpis
vigilie. Sz ḡtū ad finēt archi. iz ꝙ ter
minet i oplectorio feſtiuitatis ĩcluſiue
q: i bñficio ē larga iterꝓtatio facienda
ſo. an. ſ. d. c. alma. dic ꝙ terminat i vel
perio ipſis feſtis: t ſic excludit cōpleto
rū q̄ opio ēt plz Cal. Ité notādū ꝙ i
pdcis feſtiuitatib⁹ ñ ꝓt licite dari co:p
ꝓl in loco iterdicto niſi fīē de alīj⁹ die
bus. ſ. ſlirmis decedētib⁹. de ſen. ex. rñ
ſo. Et ideꝛ dicendū de extrema vnctōe
ꝑz archi. C ꝙ nō eſt dāda iſtis diebus.
Ité ē ſi in dictis feſtiuitatib⁹: honeſtiꝰ
ñ ſalte ḡtū ad ꝓncipalē miſſā q̄ in ec
cleſia celebrāt de ipſo ꝓpio feſto dice
re. q: id ē iducū in honoꝛē ipſius ſolē
nitatis: t ō de eis celebrādā. Pōt tñ t
alia miſſa dici ḡ de ipſo feſto. Ites in
dictis feſtiuitatib⁹ credo ꝙ pñt aqua
ſolēniter bñdici t aſpſio fieri: panes t
fructꝰ bñdici t laicis ēt iterdictis mi
niſtrari: q: iſta de ſe nō pḥibentur ipe
iterdicti: t ipſoꝝ bñdictio eſt offiñ di
uinū q⁹ gñaliter in pālcis feſtiuitati
bus pmittit ſm Cal. Ites in feſto aſſū
ptōis ſpḡinis ſp ipe ēt dci nuptie pñt
ſoleñiter bñdici. q⁹ alys dieb⁹ ipe iter
dicti nō pōt fieri ꝑz Ho. Et hoc tō: q:
talis: bñdicto pnet ad diuīnū offiñ.
q⁹ die pmittit ſoleñiter celebrari. Be
alīj⁹ trib⁹ feſtiuitatib⁹ nō oꝛ q̄rere. q:
in his feſtiuitatibus pḥibent celebrari
in oi loco ⁊ ab oibus. Ites i iſtis feſti
uitatib⁹ pñt ſpḡines t altaria ꝓtegi
vel bñdici: t calices: t pamenta: t ab
bates: t abbatiſſe. q: hmōi bñdictiōes
nō ſūt ſacꝛa ꝓprie. ſed oꝛones t certo
officia ſm. Cal. Ites dictis dieb⁹ in lo
co iterdcō vtq; poſſint admitti mortui
ad eccłiaſtica ſepulturaꝫ. Jo. an. putat
ꝙ nō ſz multotiēs fuerit ſrius obſeruā.
Sed Jo. Cal. dicit ꝙ ꝺz videat teme
rarii reſiſtere opi. Jo. an. maxime cūz
nō videꝛit ꝑ aliquē ſrium ſcriptū iſi nō
obſtāte iterdicto putat poſſe publice t
ſoleñiter mortuos ſepeliri. vbi aliud ſi
obſtat. puta q: eſt ſpāliter. aut noiatim
interdictus. aut q: fuit in culpa. vel ad
ꝺ dedit ꝓſilū. auxiliū. vel fauoꝛez. Ado
uet ad hoc dicēdū. ꝙ ꝑ generale iterdi
ctus ꝓhibetur eccłiaſtica ſepultura. q:
accedit diuīnū officiū. nam cūz officio
diuino debz ferri funus ad eccleſiam. x
iij. q. vj. qui diuina. Sed officium diui
num permittitur his diebus ſoleñiter
celebrari. ergo. ꝛc.

¶ Ipe iterdicti t ſi ꝓhibita ſit admi 3
niſtratio ſacꝛoꝝ. illud tñ ꝺz multas ex
ceptōes. Nā ꝓio excipitur baptiſma ſi
ſolū puulop. ſ ēt adultoꝝ. extra de ſen.
ex. qm̄ li. vi. t ꝑz Cal. ſigo baptizaret i

ecclia interdicta spāliter.nō icurreret ir/
regularitatē: ēgūo si honeste alibi pos/
set fieri melius eēt. Ité excipit ꝓhibi/
tio.ō sen.exrīsio. Ité excipit pnia nō
solum mortētū.ſz ēt sanoꝝ.dūmō nō
fuerit excōicati.q nō pñt admitti nisi i
mōte ꝛ exceptis illis pp quoꝝ culpā
vl bolā lata ē ſnia interdicti.vl pōuerit
auxiliū.ꝓfitū.vl sanoꝛem. nisi primo
satisfecerit.vl satisfactiōdo dederit ydo/
neā cautione.aut si hoc nō pñt.nisi iu/
rauerint q cū poterit satisfatiēt. ꝛ ad
satisfationē faciēdā p illos q tenent do
būt ꝓfitū auxiliū.ꝛ p posse labo:abūt
nec pp aliqō pdictoꝝ fieri dz relaxa/
tio interdicti.d.c.alma. Ité ꝛ cathecis/
mus q ꝓcdu baptismū pōt fieri:q; p
missō baptismo:itelligit missa ꝛc. Item
pmittit ꝓfectio crīmatis in die cenerī
ptēdā ē in baptismo ꝛ ꝓfirmatione.ex
tra eo.rīsio. Item pmittit eucharestia
dari decēdentib⁹.ōpe.ꝛ re q ī te. Sa/
nis ēt dānatis ad mortē dari pōt tpe
interdicti:q; cēlent tūc i articulo mortis
Sz laicis ꝛ clicis nō interdictis: ſz loco
interdicto suppositis:an possit dari eu/
charistia ꝓtercā i mortis articulo:dubi
um ē. Exceptis tñ pdcpter⁹ missā cele/
brāth⁹:cū forma ſnata,ōcre.alma. Ꝫ e
lebrātes.n.tenent ſlere co:p⁹ xpi. Be
alīs ergo. Cald.dicit trepido ferre ſsen
tētia:cū videri generaliꝛ religiosis ira
scib⁹ ꝛ sozonb⁹ vl monialib⁹ q̄rū curā
gerūt:tpe interdicti idifferēter ꝓcedē eu
charistie sacra. Sz quo tuī facīā: ipsi
discernāt cū ꝓrīuz videaī de ture scrip
to. Jn edictis.n. pmittitur cetorū ca/
sūs:q nō ſuerit expresse pmissū: subia
cet regule ꝓhibume.vt in cle. exiui.de
ꝓb.fig. Cū ergo sit pmissū tpe interdicti
spāliter co:p⁹ xpi iquātū dr viaticū .i.
iquātū dat decēdentib⁹ ergo ꝛc. Be/
aūt in.d.c.alma.dicit q clicis eccle in
terdicti pōt ꝓcedi co:pus xpi:q; nō est
eis ꝓhibita ꝓticipatio sacro:p: nec di/
uinorū offitiorū q; pñt secrete celebra/
re:ꝛ sic sumere co:pus christi.

4 ¶ Utrū aūt debeat dari co:p⁹ xpi se/
cularibus:gb⁹ ꝓceditur audire diuina

q; non:licet aliqui dicant contrarium.

¶ Utrū ꝑgnātib⁹ app:opinquātib⁹ p 5
tui possit dari viaticū. Pan.i.c.q6 i te
de pe.ꝛ re. refert Jo.an. sepe i facto du
bitatū. Sz sibi plz q; nō dicātur dece/
dē:ꝛ sic q; eis dari nō debeat. Sz pā.
dicit q; dz ꝓsiderari q̄litas mulieris ꝛ
eius ꝓsuetudo:vt sic vbi veriſiīr dubi/
taret de mōte:fit loc⁹ idulgēte.d.c.q;
i te.alo sec⁹. Cal.tñ tz opi.do.an. tāē p
pria putat ueintrantib⁹ mare.vl belluz
campestre:vl obsessiōs:ꝛ facit q; no. de
flo.ordi.pasto:alīs.i gl. itez cū portaf.
eucharistia ad effirmū dz portari cum
pulsatōe cāpanellī ꝛ lumie pcedēte:ꝛ
alīs ꝓsuetis q; cuz aliqd pmittit: vbi
aliud nō apparet itelligit toze pmissuz
ſm q; tuo disponit illud fieri ꝛ vl⁹ ob⁹
nat poterit ēt dari tale viaticū ītrmo i
pñtia ſtātū ꝛ vēientū:vt pmissio itel
ligat ſm ꝓdictionē stat⁹ psone ifirme

¶ Extrema ꝺo vntio icūāter ꝛ ꝓhibi 6
ta tpe interdicti:ſz an clicis vl religiosis
tpe interdicti fit exhibēda .ℵ. Pan.i.
d.c.q6 in te.dicit ſz doc.cōiter q; nōz
i facto qdā nō aduertāt.nā ibi ex duo
bus denegat⁹ ꝓcedit vnū dū taxat:scis
vz sepultura ergo vl aliud ꝺnegatū.ité
cal.q; ēt hoc itelligit clicis nō interdic
tis.ſz de loco interdicto ēt posito q;bus
uerit iterdictū. ¶ Sz nūqd offīm reco/ 7
mēdatiōis aie fit pmissū. ℵ.cal.dicit q;
ficta:q; vl ānexū sacro pnie. mīmoniū
ꝺo i dicto tpe pmittit: qs ẏbi pōt q̄cū
qs tpe p legitimus ꝓcūsū viri ꝛ mulie/
ris ēt si ẏbentes eēnt interdicti ẏz inno.
Sz solēnis bñdictio nuptiarū fieri nō
pt ẏz Host.ēt si alter tm vir vel mulier
esset interdictus:ꝛ i loco interdicto fieret
idem cal.pa.i.c.ſi est de spō.de hic du/
bitat.ꝛ ideo i hoc tenenda ē pe mitior

¶ De sepō aūt ordinis sciēdū q; null⁹ 8
ordo ꝓferri pt in loco interdicto clicis
vel laicis.ꝛ rō est:q; ꝓhibentur eccle/
stica sacramēta mīstrari tbi ꝛceptis q
busdā casib⁹ de ꝗbus ītre nō eēt vt i.d.
c.nō est. Si āt populus ē interdict⁹ cū
ꝓpter hoc non fit clerus interdictus po

terūt eīci illi⁹ loci eē locū interdicti⁹ ad
ordines ꝓmoueri ab eo tm̄ g ꝫ de iure
possit. Itē si locꝰ tm̄ ē interdict⁹. Iz ibi
nullus vakeat ordinari. laici tm̄ g nō fue-
rūt culpabiles. eī locū interdictū pote-
rūt ordinari nisi ꝑ delictū vniuersitat⁊
lata fuisset sniā interdicti i loco. qz tunc
nullus de dicta vniuersitate posset oz
dinari ꝫ cal. idē pa. l. d. c. nō ē. sec⁹ tm̄
dicit qñ plone eēnt interdicte. qz tunc ꝑ
cūctꝫ se cōferāt interdictū segē ealdē plo
nas. ad dit et vnū singulare q⁹ ex neces
sitate poterūt et ordinari i loco interdi-
cto sicut de cōfectiōe chrismat⁊. argu-
it tex. in. c. qm̄ ō sen. ex. li. vi. cū nō fiat
baptism⁹ sine eo. qz ex q̄ ꝓcedunt aliū
sacra q̄ nō ꝑt ꝓferri nisi ꝑ clericos. er
go i directe ꝓmittit ordinatio clericoꝝ.
Sed sine necessitate. nec eīci. nec laici
poterūt ordinari i loco interdicto,. Sed
albi ordinabuntur. si ipsi nō sunt iter-
dicti. vt dictum est.

9 ¶ Itē tpe gnalis interdicti denegat lai
cis ecclastica sepultura. et si pniaz ege
rint ꝫ Inno. in. d. c. qō i te. Rō ē qz i
terdicti sunt tales et si peccatores non
sint. xvij. q. iij. miror. Sz ꝛ illi interdi
cti q tāc absolmunt ab aliqua excōica
tiōe. remanēt tm̄ adhuc interdicti. do-
nec solnat interdicti. Et si in mortēti-
bus interdictis apparuerint signa pnie
ꝛ postmodū fuerit solutū interdictuz tē
tallū corpa erūt apud eccliaz trāsferen
da. ꝛ si apud eccliaz stāte adhuc inter-
dicto. septi fuerūt nō erūt postmoduz
exhumādi. cū ad statū venerit reꝰ q̄
incipe ponit ꝛ ꝑ hmōi interdictis cuz
penituerit. ꝛ iz mortuaria recipe: ac ꝑ
eis ordō ē. ꝛ si nō penituerint. nec ꝑ
eis ordinez ē. nec mortuaria recipiēda.
lxxxviij. di. c. si. Clericis vero. qui i ta
li⁹ gnalitate nō sūt interdicti si negat ec-
clesiastica sepultura. Ita tm̄ q⁹ fiat sine
pulsatiōe cāpanaꝝ ꝛ cessante ol solēni
tate. vt in. d. c. qō in te. ꝛ qō ibi dō cuz
filētio. nō dō hoc intelligēdū de filētio
funeralis officij. qz cū cōcedat qō ma
tus ē. ſ. dicere horas. ꝛ missaz subuisse
ē de offō funerali cōcedi vī. ꝛ sic pote
rūt sepelīri cū offō sine nota dō. ꝛ sic
ꝑm moderatiōē dci. c. alma ꝑm fede.
in vlebꝫ in gbꝫ pōt publice celebrari.
pōt sepliri cū cāpanis ꝛ aliis ꝓsuetis.

¶ Quid dt si ecclia sit spālit interdicta
nūgd eīci potuerūt ibi sepelīri. ꝛ. pa.
in. d. c. qō in te. retert quosdā tenere q⁹
nō. Do. ꝺo tz Innoc. qz tm̄ vz gnale q̄
ad oia. q̄dū spāle quo ad q̄dā. Sicut
g̃ ꝓmittit sepultura i loco gnali interdi
cto. ita ꝓmitti dz in spāli. Jo. an. l. d. c.
qō i te. tenet Innō. qz textus ille logtur
de gnāli interdicto. ꝛ pa. vī qō dubia
nā ꝑ opinionē Jo. an. facit in. d. c. qō i
te. qō in duplici loco semꝑ facit mētio
nē de gnali interdicto. tē tūc subest rō
qz nisi posset sepelīri in cimiterio alicu
ius ecclie. tūc oporteret cū sepelīri ex
tra cimiteriū in cāpis. Sz ꝑ Innō opīo
ne facit. c. vt pullegia de pulle. item qz
posito gnāli interdicto. quelibz ecclia cē
set interdicta. valde equū eēt dicere. qꝰ
spāli interdicto possint eīci illi⁹ ecclie
ibidē sepelīri. sed alī nō. cū hēant i lo
co ecclesias nō interdictas.

¶ Utrū ꝓfratres. q ex pullegio fligio 11
sox quoꝝ sunt ꝓfratres admittunt ad
diuina possint sepelīri in eccla inter-
dicta. ꝛ. q⁹ nō ꝫ in aliis ecclesijs libe
re possint eligere sepulturā. cī de pull.
c. vt pnullegia.

¶ Utr pullegiat⁊ tpe interdicti sup ad 12
missiōe ad diuina ꝛ receptiōe sacramē-
toꝝ. possit sepelīri in cimiterio. ꝛ. ꝑm
Kal. q⁹ sic. ꝛ idē vī dicēdū ēt si solū el
set pullegiat⁊ super auditiōe diuino dū
taxat. nō scā mētiōe sacramētoꝝ ꝑ re-
gulā. cui cōicamus vino ꝛ mortuo. itē
qñ aliū ecclia ē interdicta singulariter
sigdē ē interdicta. ꝓp delictū clericoꝝ tm̄
vel qz fuit violata. tūc ꝑt pochiani in
alia ecclia nō interdicta eligere sepultu
rā ꝛ audire diuina. Sz si sit interdicta
in pena popli. ēt si multi ex eis non
deliquerūt. iz forte vniuersitas vel ma
gna ꝑs. vel forte qz deligt dūs. ꝛ i hoc
puntt. tūc parochiāi nō ꝑt i alia ec-
clesia eligere sepulturā. ēt si nō sit iter
dicta. nisi forte ex pullegio ꝑm Inn.

¶ An aũt laici tpe interdicti possint se pelliri in cimiterio p eỹm nõ bñdicto ꝛs sit deputatũ ad sepulturã. Jo. an. dicit q oz q fit locus ad vsuz cimiterij p eỹm benedict⁹ idẽ Jo. cal. q dicit q hoc opz fateri. Q̃ñ ad penaz excõicatiõis. que pontĩ in cle. eos de sepul. de hoc vide. s. Excõicatione. xxxviij. §. ij. itẽ sepeliẽdo extra eccliaz ꝛ cimiteriũ interdictã personã vel nõ interdictã. sed in loco interdicto. cũ offo ,diuino clerici illud offiñ celebrãtes sunt irregulares. Sz sine offo diuino bñ pñt interdicti extra eccliã ꝛ cimiteriũ sepeliri nec. n. pñt corpora remanere inhumata. ꝛs Cal. Et si laici de fcõ sepelirunt in cimiterio. clici peccãt. dãdo eis crucẽ ꝛ aquã benedictam. ꝛ incensum.

Interdictũ. ij. De pena nõ seruatis interdictũ. Pzio si clicus ẽ. est ista ỹm ho. q; sciẽter celebrãs in loco interdicto. vsicunq; sit efficit irregularis ꝛ suspensus. est. extra de cle. ex. mi. postulastis. ꝛ de sen. ex. ꝛs g li. vi. itẽ talis non põt eligi. nec eligere. d. c. ꝛs g. Itẽ nec põt postulari. extra de postu. pla. c. i. itẽ qui nõ seruat interdictũ. remouendus est ab offo. d. c. postulastis. Si aũt talis sit religiosus. ꝛ ad nullũ ordiñẽ ordinatus. Et si irregularitatẽ non incurrat. q; nõ est expẽssus in iure. Nã decre. ꝛs qui agit de irregularitate. que pcedit ob celebrationẽ diuinoz̃. ꝛ excõmunicationẽ ordiñi. poterit ỹ aliter puniri. Et idẽ vt dicendũ ỹ monialẽ nõ seruãte interdictum gliber tñ hozũ. s. religiosus ẽ religiosa si nõ pñt ordiñẽ. ũ violãt interdictũ. sũt ineligibiles actiue ꝛ passiue. Nã ꝛ si nõ pñt ordiñẽ clericales. rõne tñ status ipsoz̃ pñt offiñ celebrãdi diuia ỹm cõditionẽ ipsoruz. ỹ violãdo interdictuz. illaz pena in currerẽt. cuius sunt capaces. purus vero laicus violãs interdictũ Q̃uis irregularitatẽ nõ incurrat vel suspensionẽ ỹm Jnno. grauiter tamẽ peccat. ꝛ puniendus est pena arbitraria per ecclesiasticũ iudicẽ. itẽ omnis qui scienter celebrat i loco interdicto. siue pconis iter

dictis a iure vl iudice. vl recipiens publice interdictos ad diuia vel sacramẽta vel sepulturã. cũ si nõ sit irregularis est interdictus ab ingressu ecclie. extra de pnũl. c. pozr li. vi. ꝛ si ea se ingerit i offo suo sit irregularis de sen. ex. ꝛs cui li. vi. no. tñ qz cõceditur epis ꝛ aliis superiorib⁹. vt vbi libet possint cũ altari portatili celebrare. ꝛ celebrari facere. ꝛ audire diuia Q̃uis sit interdicta terra ciuitas. vel castrũ. seruato tñ qz dictũ ẽ. s. Ianuis. s. clausis ꝛc. vt in. c. fi. de pri. li. vi. ꝛ simile priuilegiuz pñt fratres minores ꝛ predicatores. vt extra de p̃. ui. c. in his. ꝛ notat glo. in. d. c. fi. si tñ esset interdicta ecclesia. vel alius locus singularis. tũc sec⁹ qz nec ipse nec fres p̃dicti possẽt ibi celebrare ꝛs Jo. an.

¶ Quid aũt siqs celebrat in loco non interdicto. nec ipse est interdictus. sed tñ personis interdictis. ꝛ. nõ est irregularis. ẽ tñ el interdictus ingressus eccle sie. ꝛc. d. c. epozr. idem ỹm sedẽ. qsi admittant laici aliũde venientes ad diuina in ecclesia non interdicta. existente in loco interdicto generaliter vel specialiter. itẽ no. q clericus ꝛs non sit interdictus. tñ si exercet aliquod deputatũ certo ordini in loco interdicto. nisi ỹm quod permittitur a iure est irregularis. Hoc tamen intelligit fede. verũ quando publice ꝛ palam more solito celebratur. sicut diximus de excommunicato. vel incerdicto sicut prius celebrãte. Similiter existentes interdicti si exercẽt aliquod deputatum certo ordini. vbicũq; sunt irregulares. c. ꝛs g ꝛ. eis cui. de senten. excõ. li. vi.

¶ Quid aũt si talis clericus exercet ea que nõ sunt deputata certo ordini ꝛ. ỹm panor. in. c. ij. de cle. ex. ꝛ in. c. fi. de excel. p̃la. vbi concludendo dicta doc. dicit q illi qui incidunt in irregularitatẽ nõ seruando interdictuz g exercent aliquod deputatũ alicui ordini ecclesiastico. ꝛ hoc faciunt tanquam clerici. siue sint presbyteri siue in minoribus. vnde si diaconus diceret euangelium. vel subdiaconus epistolaz vel

ecclie exerceret officia sua tanq̃ cleric⁹ vel⁹ efficitur irregularis. vt in.d.c.q. Secus aũt vbi exerceat aliqd nõ deputatũ certo ordini vt cãtans nũ sonta vt dicens psalmos nõ officiãs principali ecclesiã. sonc hoc intelligit. Panor. Si eũt ebdarius: q; tãc icurreret irregularitatẽ. Secus ãt si dicit ,offm vt quilibet alius. nã tunc non efficitur irregularis ꝑm inno. Sed si suspensus vl excõicatus. vel interdictus sine apparatu diceret eplas. nõ incurreret irregularitatẽ. de quo vide .j. irregularitas ti. ꝓcio rsiõ idẽ si ꝑdicti exercent aliq̃ q̃ sunt iurisdictionis vñ tpe interdicti nõ en irregularis alti excommunicãs. vl absoluẽs dumodo non absoluat tanq̃ sacerdos ẽ cũ solẽnitate q̃ habeẽ i.c.a nodis el. tj. de sen.ex. hmõi. n. nõ sũt phibita tẽpore interdictinec ea exercens tempore excommunicationis efficitur irregularis h⁹ Pa. idõ tz Inn. Host. ẽ Guil. dur. ẽ sic ex dictis pa. vl dicẽdũ q; si interdictus vel suspens⁹ exercent hmõi iurisdictionalia nõ cũ dicta solẽnitate nõ efficiunt irregulares alis sec⁹. nec segr: pũt absoluere ab ex comunicatõe ergo ẽt potuerũt absoluere cũ solẽnitate illa ga illa solẽnitas ponẽ ꝺ tustitia: q̃ ꝺ necessitate. interdicti ãt suspẽsi ẽ hmõi sũt ꝺdicti ab executõe ordinũ. vt extra de cle. ex. per totũ.

3 ¶ An aũt i ꝺdictõe aq̃ ꝺhaꝫ irregularitas. ℟. fm Inn. q; sic q; ẽ annexa ordini. de ꝓse. iii. aquã. añ. l. interdictus clic⁹ ꝺ ageret. Sz si nõ ẽ tpe interdict⁹. ex eo q; facit talẽ ꝺdictõez aq̃ i loco i terdicto: fruata moderatõe. q̃ tradit de aliis officiis nõ icurrit irregularitatem Aq̃ ãt ꝺdicta nõ ꝺz aspaꝫ laicis loci i terdicti a sacerdote. ẽ ꝺ ꝓterq̃ i q̃tuor festiuitatib⁹ ꝺ gb⁹ i.c. alma. si tñ aspge ret putaꝫ Jo. cal. q; ñ eẽt irregularis.

4 ¶ Per ꝺdictionem ãt mense ẽt ab i terdicto clico nõ: ꝺhitur irregularitas q; nulli ordini deputata.

5 ¶ Ad ꝺdictõe ẽt: quã q; sneuerũt epi vl aliꝫ ꝓlati itinerãdo obuiãtib⁹ eis in sua dioceſi dare diterũt qdaz tutũ esse i loco interdicto abstinere. Si tñ ꝺfactiunt. nõ erãt irregulares. Quod putãt Jo. cal. verũz ꝺ simplici ꝺdictõe. Secus ꝺ solẽnitad quã pmittit. sit nomen ꝺñi benedictũ: taꝫ. n. ꝺdictio cõpetit eꝓ rõne ordis. xv. di. ecce.

¶ Be ꝺdictõe ãt calicis. vl pamẽtoꝝ 6
vl cozpallũ vl cãdelaꝝ i festo purificatiõis vel cineruꝝ ꝺ die cineris vl olliuaꝝ in festo palmaꝝ. Jo. cal. dicit nõ possit fieri a clicis interdictis vl nõ interdict⁹ in loco interdicto nisi fruata moderatõe q̃ traditur de officijs diuis. d. c. alma. ẽ idẽ dicẽdũ ꝺ saciẽtib⁹ offm ꝓ baptismo in sabbato sancto vel ꝓ confectiõe chrismatis incena domini. vel anniuersario defuncti.

¶ Bdictio ẽt pere ẽ baenli pegrino 7
rum vl eẽ ꝓcessarcã nõ sit ꝓhibita ꝼz Rod. ité ꝺ purificatõe p⁹ ptũ ꝺicẽ Jo. cal. q; si ꝓt mkr p⁹ ptũ introduci i ecclia i loco interdcõ p sacerdotẽ cũ psalmis ẽ ofonib⁹ ẽ solẽni introductõe: alꝫ icurreret irregularitatẽ: q; illud ẽ offm ꝺmi nũ ordini cicali ꝓetẽs. ꝼz fine offõ. facta solũ ꝓfessiõe vt mo:] ẽ poterit mkr itrare p se. ité i loco interdcõ: ẽ interdict⁹ excõicatis ꝓt ꝺdicti ꝺbũ extra. ꝺ se. er. resꝓlo. ẽ ꝓt ẽt interdict⁹ fieri confessiõ gñalis i fine ꝺdcatõis. q; ꝼz eã nõ vl offm ꝺminũ. Sed ꝼz alicꝰ ista si ẽ bona rsiõ: q; hoc ẽt ptinet ad ordines. vñ si taꝫ facies eẽt interdictus efficeret irregularis. Sed tõ ls. q; sicut pñs dibus ꝓcedit ita ẽ absolutiõ: siue gñalis siue ꝓticularis. ité põt ꝓ ꝺdcatione cã pana pulsari q; cũ dicta pulsatio fit signũ ẽ ꝓbatiõ actus pmissi. vt ꝺz gnãlis ꝺfitendo itelligit ẽ ipa pulsatio ꝓmissa ꝼz cal. ꝓmissis ꝺo ẽ horis canonicis dicẽdis nullo mõ debẽt pulsari cãpane tpe interdicti aliꝫ icurreret irregularis. Excepti⁹ q̃tuor festiuitatibus de ghus. ñ. ẽt si cãpane ipse eẽnt extra ecclias ẽ pcnl. ab ea. nõ ls ꝑdict⁹ pulsaꝛ aliꝫ fieret fraꝰ legi nec ẽt puas cãpanel las ls pulsare tpe interdicti ꝓ diuinis of ficijs celebꝛãdis nã ꝓhibitio pulsationis cãpanaꝝ tpe interdicti vtiq; etiam

uinozo cāpanellas ꝛcludit. cū de ſcō ſon⁹ audiāt extra muros: ꝛ interdū ſe tio pcul uſi tales ſibi caueant ꝛ ſuffi at eis ꝙ alicꝫ ſigno: puta tabula poſ ſint ꝓuenire ad diuina eoꝝ. ſz pulſat cā pan as tpe interdicti ꝓ horis notifican dis puta tertia ſexta. nona. ꝛ hmōi nō credo illicitū laicis. ꝯ clicis nō credo hoc licere. ly. n. de facto celebrent diui na tū ergo dicto tēpore ſolēt diuina celebrare ꝑſumere ꝛ veſtimiſſi ꝙ ꝙ cele brationē diuinoꝝ ſonarēt. ſateor tū pp ꝟ tū ipſos nō icurrere irregularitatē ꝟz cal. pulſare ät cāpanāꝫ aue Maria in ſero vel in mane tpe interdicti non iūducit irregularitatē. itē pulſare cam panas ꝓ oſtēſionē litterarū aliquarū vel in aduēu alicuius ꝓlati ꝛ hmōi tpe interdicti. nec laicis. nec clicis. ꝓhi bēt ꝟz cal. cōſiuluit ēt ꝙ itineraīes ꝓ lo ca interdicta. ſi ſūt duo vl plures ꝙ ſi dicāt horas canōicas in via qꝫ ergā ab alijs audiri poſſint dicit ipſe ꝙ nō au dret dicere ꝙ hoc facē poſſint ſine vio latione interdicti. Secus ſi eēt vn⁹ ſo lus. qꝫ ita ꝟ miſſe dicere poſſet ꝙ ſi au diret. ſz Aſtenſ. li. vij. ti. xvi. de mente Ber. ꝛ Jo. in. c. qō nō nullo. de ꝓut. dicit ꝙ nō ly interdictis ꝛ multo ma gis nec excōicatis audire extra eccliaz diuina officia q̄ dicūt in eccliā. q̄ vo di cūt in domo vel in via. non ꝓhibēt au dire ꝟz quoꝺā. vt dicit Rod. Similr nō ly clicis ita alte dicere ꝙ audiātur deſonte. intelligē ſtudioſe. ꝓſit. n. ita al te dicere ꝙ audiāt in choro: ēt ſi ſic di cēdo audirent ab extra. ar. dicti. c. al ma. in. ℣. adiectamus. vbi ꝓmittit ꝙ in mōaſterijs miſſe celebrēt ꝛ alia diuina officia. ꝛ ſic per hoc ꝺaꝫ intelligi ꝙ ꝺñt ita alte dicere ꝙ religioſi exiſtētes in choro poſſint audire. ꝛ ꝟz aſtenſ. ꝺñt celebrare diuina officia voce dimiſſa. l. ꝙ videāt poſſe legare ℣ cātare. Et ſm Rod. ſi ē laicis aperiēda feneſtra: vl ho ſtiū vt videāt elevationē corpis ꝯpi. nec par eſt ponāda. nec admittēdi ad offerēdū p⁹ euāgelij. no. ēt ſm eūdem Rod. ꝙ interdicti poſſūt eccliā ornare ēt ſi eccliā ſit interdicta. niſi ſit ſi bi interdictus ingreſſus eccliē. Aliq; tñ circa dicētes offiū ꝓ vita. vl extra eccliā tpe interdicti dicāt ꝙ ſi ꝟ faciāt ſtu dioſe. vt ſeculares audiāt ſic violāt in terdictū. ar. c. ſi. de ꝓſſeſſi. vi. vbi ḃñ ꝙ ēt celebratio diuinoꝝ extra eccliam ꝓ hibēt tali tpe. Secus ēt ſi ſic dicēdo. a cēu ſecularēs trāſeūtes audiāt. qꝫ ꝟ mo dicti ē. Excōicatis tū ꝛ interdictis non ly audire diuina officia. q̄ ḃñ extra eccliā. itē ly clicis ꝛ laicis i loco interdicto legere euāgelia vl ꝑſalmos ꝛ hmōi.

¶ Quid ät hic ꝓtineat nole diuini of ficij. dici ꝑōt ꝙ ſoldmō ordinatus in breuiario vel miſſali. itē no. ꝙ auditio diuinoꝝ nō ꝓtinet ad certū ordinē. ꝛ ꝟ talia exercētes tpe interdicti. ſi erunt irregulares. niſi auctoriz̄ado audirent diuia. vt no. pa. in. c. ſi. de ex. ꝓla.

¶ Utꝝ ät ḣñtes ꝓuilegia vt in ſuis ſe ſtitutis ꝟ celebrare poſſint ꝛ aliquos admittere. vt ḋr i. c. ꝓtuilegia ꝟ ꝓuil. poſſint celebrare. nō ſuata moderatiō ne. d. c. alma. ſz. ſm Jo. an. ℣ Archi. ꝙ ſi qꝫ eoꝝ ꝓtuilegia. ꝑ. d. c. alma. re nocantur quo ad hoc. Secꝰ ſi ꝓuilegia obtinuiſſet poſt.

¶ An ät laici teneāt ur ꝟ eccliā exire. to ſi ſacerdos recipit interdictū ad diuina ſz. ꝟz Donal. ꝙ nō. nec peccāt audiēdo. ſz ſolus ſacerdos.

¶ Quid ät ſi ille. cui ē interdictus in/ ꝛ greſſus eccleſie. ingerat ſe diuis extra eccleſias. puta ſub diuo vel ſub tento rio. ſz. ſm gl. in. c. ſi ꝙ deſe. cr. li. vi. ꝙ nō ē irregularis qꝫ dicta limitatā ſm ſuam limitationem ꝟz intelligi.

¶ Quid ät ſi celebrat i oratorio. qō ꝛ cōſtrui nō ꝓt ſine dioceſani licentia. Dic ꝙ ſi ſtricte ē oratorū. ita ꝙ ſi ec cliā. nō eſt irregularis. Sz ſi celebrat in eccleſia ſi ꝓcerata q̄ ꝓpe ꝺ baſilica. eſt irregularis. ſatis eſt enim ꝙ au ctoritate ꝓtificis ſit dedicata. itē ꝓeſbytero celebrāte miſſā i eccliā. ſi ſubdiaconus cui ē interdict⁹ ingreſſus eccle diē ep̄las extra eccliā i ſtia miſſa. l. dia con⁹ ſit interdictus euangelium. tales

Subdiacon⁹ & diacon⁹ sunt irregulares: q; vnū est officiū qđ tñ i ecclia pricipaliter celebrat. cui cooperāt in actu sibi phibito. l. dī. figs viduā. Presbyter ꝓhibis celebrāe i ecclia admisit sciēter dictū subdiaconū vel diaconū ad lectionē epīe: vl euāgelij: & extra ecclīam: est irregularis: q; pticipat criminī criminoso. immo vī tale pticipium factū in ecclia: p̄ptme dicta. sed ecōuerso si subdiaconus. cui est iterdictus ingressus ecclie. dicit epīam i ecclia i missa: quā sacerdos celebrat extra ecclīam irregularis est: q; i ecclia vere & de facto id fecit & sic i loco ꝓhibito. d. c. is g. & idē dicendū de diacono in tali cāu dicente euāgeliū: pie sbyter ut talez celebrātez extra ecclīaz nō audeo dicere irregularez. q; iz vide aꝓticipare i culpa cū ministris. tñ nō est dignū q; pncipale. vl dignus trahat ad accessoriū. vl min⁹ dignuz. Itez nō phibent laici tpe iterdicti dicere lectanias. vel laudes suas. vt faciunt cum fratribus.

Interdictum. iſij. de forma seu mō ponēdi iter dictū & q̄mō flaxer. vbi fiendū fz cal. q; cū ab hoie ꝓferi & pp otumaciā. sēp & necessaria montio & forma que tradit. de sen. ex. c. i. li. vi. & sic intelligit ō ap. fr̄p̄hēnibil. Sz sipp dicit fieri nō & necessaria montio. v. q. iij. in loco. cū ꝓo a iure ꝓferr ꝓpter excessū siue delictū siue monitione sit siue sit spāle interdictū. siue generale siue singulare. sub hac aūtforma verborū ꝓferur nos ꝓpter talē cām ecclīam vl terrā talē supponim⁹ interdicto extra de. ꝓ si cū i ptib⁹. & additur et cōtra ecclīastico. ad dīam interdicti legat.

¶ Pōt et ſoia interdicti ad volūtatez iudicis determiari. puta vt interdicat missā cū cātu. vel horas vel sepulturaſ vel huiusmodi pt et iudex ab interdicto excipe subiecē q̄s vlt & q̄ vlt. puta q̄ dñs terre est ibi pñs & homini. ō spō. ñ. c. ad ħ & vt obliget ſnia interdicti ſufficiet eā publice ꝓmulgari. nec poſtea neceſſe e eā ſigulor⁹ aurib⁹ culcari. Sufficit et cū go ſcit vicinos ſuos: marie metropolitanā ecclīaz fe pisse lniaz & ſuare. extra de poſt. p. c. i.

¶ An aūt interdictū poſſit ad cautelā relaxari. ħ. q̄ gīale interdicti nō pt vt i. c. pūti ō ſē. ex. li. vi. Sz ſi interdictū ſit ſpāle ꝓra pſonā. ſic pt relaxari ad cautelā ar. a ꝓrario illi. c. pūti vt no. gl. ibi q; ſpāl interdcō oia ſacra negat añ abſolōne & ſic tdē e q̄ i excōicato q pt abſolui ſub ꝓditione. ħ tñ verus ſi penitet: als nō q; ſic relaxatio daret cām peccādi. niſi forte i caſu ſic cū abſolvitur inuitus ab excōicatione. 2

¶ Utr eps vl alt⁹ poſſit ſnā interdcm ſuſpēdē dr dicēdā ꝓdicta q; fic. q; tenēt lau. Tacre. & vin. & no. i. c. ad ħ el. iij. ō ap. & c. directe. c. ꝓterea. 3

¶ Utr appellatiōne ſequētē ſuſpēdatur interdcm. ħ. q; ſi niſi ei⁹ effect⁹ ſit ſuſpēſ⁹. ad tps: q; ſic pt appellari a ſē tēta ſuſpēſa. & ſic a ꝓditōali. d. c. ꝓterea. & ħ vez ō interdcō vl ſuſpēſiōe. ſi ſit ō ſnia excōicatōis cui⁹ effect⁹ nūq̄ pt relaxari. niſi i toto abſoluatur. vt i. c. cū ōsideres. ō ſē. ex. hoc idē tz ho. i. d. c. ad ħ. hoc & itellige ō interdcō a diuinis & ſacris & alijs ſpūalib⁹. Secus in interdcō a ſpāli⁹ vt puta q; ge ſi in gredīat poſſeſſiōz. P. vñ Jo. an. i. c. icut ō ſē ex. li. vi. fit rigit ſolū i mē ſpūlib⁹ p q̄ ligatur aia. vide eū ibi i gl. vbi ſingl⁹ declarat hāc materiam. 4

¶ Utr ꝓuilegiū ꝓceſſū a legato de latere q̄ interdicti tpe valeat celebrari. interdicti & excōicati excluſis. valeat q; tū ad ſuas ſnias & ſuoꝝ ſucceſſoꝝ ordinariozum. ħ. fm Jo. q; ñ. 5

¶ Utr papa dāte ſniam celebrādi in ecclia ſpāli⁹ interdcā relaxetur eo ipo ſinterdictum. ħ. fm Jo. q; ñ. 6

¶ Sz nūgd eps poſſit dare ꝓuilegiuz celebrādi i ecclia ab eo interdicta. ħ. Ber. extra ō ap. ad hec qñ. q; non q; hoc ꝓtinet tñ ad papā. Jnn. ꝙo dicit q; iz loc⁹ ſit interdict⁹ pt tñ celebrari. & ō ꝓia iur]. extra ō ꝓui. vt ꝓuilegia. & ō 7

lnia hoīs. vt i.c. dilect⁹ de ap. q2 nihil aliꝰ ē iterdicere q3 iterdicere celebantes in ea: a q3 lnia pt eps q3 vult exeipere. S3 si pſona ſit iterdicta vel ſuſpenſa pt celebrare de alicui⁹ lnia nec pt iterdictū ſuſpēdi i pſona ſuſpenſa. ntſi⁹ p delicto alteri⁹ fit ſuſpēſa. Idē Pa. i d.c. vt pnūlegia. Itē no. q⁹ q3 iterdict⁹ eſt latū pp aliq̄s ſi ipſi nō fuāt ſilꝫ. aliꝫ nō tñr fuare. vt i.c. petitis de pnil. no. tñ f3 No. ibidē. q⁹ ſi ciuitas vel eccliā eſt iterdicta pp aliq̄s. i. pp eoꝝ delictū tñc ls ipſi violēt iterdictū. aliꝫ tñ fuare tñr. Si ā ſit poſitū p eoꝝ ḡrela ꝛ ad eoꝝ vtilitates. tñc ſi ipſi ſi fuāt. nec aliꝫ fuaſ tñr. ꝛ ſic efficit nullū. d.c. petitis vbi Pa. ḡrit q3 tales dicāt violare interdictū: nūq̄ ſufficiat vna pſōa. ꝛ. f3 doc. q⁹ ſi ſ3 regrit q⁹ maiores violent ſeu malo: ps eoꝝ ar. c. ſi ꝺ pcu. ꝛ oꝫ q⁹ habeāt pſeuerādi ains. ꝛ hoc pt peipi exactib⁹ eoꝝ. ꝛ h no. q2 ſingulare.

8 ¶ Quid āt poſſit relaxare interdictū. ꝛ. f3 dir. aut q̄dito canōis refuault ſibi relaratōes iterdicti exp̄ſſe: ꝛ tūc ille ſolus pt relaxare. alꝫ eps poſſ3 ar. ꝺ ſen. ex. nup. aut refuault ſibi abſolutōes. ex cōicatōis late ꝺ ſingl'ares pſonas ꝛ ex eodē delicto ſeḡtur iterdictū ꝺ vntuerſitatē vel loca platū a iure. ls abſolutōs iterdicti exp̄ſſe ſi refuet. vſ tñ p q̄ñ relaratōes iterdicti ſibi refuaſſe ſ3 Arc. nā ḡties victū ex vna radice naſcit oſe quēs ē vt eadē lege tollat. C. de nup. ſi libera. Facit h⁹ ſilitudo rōis. ꝛ. n. ecclī catio. ꝛ iterdictū noīe ceſſure otinētur de. ꝺ. fig. ḡrēti ꝛ q⁹ de vno. ꝺ de alio itelligēdū ē. nō. tñ q⁹ null⁹ alt⁹ minor eps pt relarare interdictū a iure q⁹ fic phaſ. cōſtat. n. q⁹ ſortil⁹ ꝛ mal⁹ ipedim̄tū ſeu vicula interdicti ē platio ſeu iſtictio. q3 ſeis pollutio vl ſanguis effuſio. ꝛ ide eſt q⁹ magis p̄ūtur celebrāo in eccliā interdicta ab hoie vel a iure q3 celebrāo i eccliā ſeie aut ſanguie pollūta. Nā i ōmo icurritur irregularitas. ſi aūt in ſcīo vt in. c. ls q ḡ de ſen. ex. ll. vi.

Sed ipedim̄tū ſeu viculū pfacte pollutiōe nō pt recōciliari. ſaltē ſi ē ꝓfecra

ta p maiores eps ḡ mīro mīn⁹ ꝛ alia. Dictū tñ Archi. s. ñ pl3 Jo. an. hac rō ne q: de duob⁹ ſuppoſitis vno ſolo re fuato alter⁹ vſ placere gl. cle. i. de here ti. q⁹ tñ adde q⁹ ſi iterdictū eſt termi natū ad certū tp̄s a iure tūc añ illū tp̄s nō poſſ3 p ordiartū tolli. p no. i. gl. i. c. cupientes. i. ꝺ. cetez i. ꝺ. ſuſpenſos de lec. li. vi exq̄ ſterī limitatio ad. c. nup. de ſen. ex. q⁹ ē valde netādū. a ſniatū iterdicti vl ſuſpēſiōis ab hoie nō pōt i ferior illo q̄ iulit abſoluere. ſ3 ſupior vt ꝺ de excōicatōe q: iſta quo ad ꝺ parī mō cōcurrūt. Dē hac materia vide infra. Suſpenſio. §. y.

¶ Qual⁹ āt dēat fieri ceſſatio a diuio p canōicos: capl'a vl' q̄uēt⁹ dīr. f3 io. an. dīc q⁹ ad ꝺ q⁹ fiat ceſſatō nēcē ē iſta terueuire. Pāo q⁹ ht q ceſſāt ꝺ hēant de pſuetudīe vel a iure de ceſſare poſſit Scdo q⁹ vocē abſītes ad tractādū de ceſſatōe. ac ſi de electōe agereī. Tertio q⁹ ō illa ceſſatōe. tractēt diligēt. Quar to q⁹ de ceſſādo deliberēt. Quīto q⁹ ſit mātfeſta offenſa pp quā ceſſāt. Sexto q⁹ cā ſit rōabil' Septio q⁹ añ ceſſatōes iſtīo publicor⁹ vl' penith⁹ lſis auctētico ſigillo. munītis. cāz ceſſatōis exp̄mant. Octauo: q⁹ illud inſtīm vel ſaltē tradāt ei ꝺ ques ceſſāt. Nono q⁹ regrāt illā q̄ emēdet cōpetētur īturiā vl' offenſaz pp quā ceſſare volūt. q⁹ ſi nō fecerit: tūc locum hēat ceſſatio. Decio: q⁹ p⁹ ceſſatiōes: vtraq; pars iter ꝺz aripe ad ſedē aplicam. i. mēſes p ſe vel p̄ procuratores ſufficienter iſtructos: ꝛ otinuat ſ diēb⁹ ḡcito poterūt: ſedi aplice ſe repūtent vt diſcutiat q̄d ſup hoc ſit agendū his nō fuatis: nō fuatur ceſſatio. ꝛ ſi ps q̄ poſuit ceſſatōs cā nō fuauerit: ab aljs nō ſeruet. ꝛ ſi cā ceſſatiōis fuerit iuſta ponētes ceſſatiōes: ouāte ipe: nihil pei pīēt: ꝛ ſi peipint reſtituere tūr. ꝛ pti ſatisfacere de iuriis. ꝛ dāns. ꝛ f3 Inn. ꝛ ho. cā ceſſatiōis ꝺz eſſe notoria q⁹ ſi nō eſſet nulla conſuetudo p̄deſſet: oꝫ eſſet eccliē onerola. Et ille ꝺ q̄ ceſſatur ſi ꝺz cōnici ex phabilib⁹. ſ3 apto ꝛ noto rijs. marie i cuiu diuio tollēdo vt no.

Joānes mo. ⁊ Archidia. in.c. si cano nici. ff. de offic. ordi. libro sexto. apud etiam pendicis quod notat Panor. in.c. dilecto „de ap. quod differentia est inter cessationem a diuinis et sententiam interdicti. nam cessatio a diuinis est facti nō. n. est aliud q̄ suspendere organa ministrorum. vt ibi non celebrent diuina. sententia vero interdicti est quid iuris. vnde quando supponitur locus interdicto ibi celebrans. quā docunq̄ etiam forensis incurrit irregularitatem. vt in capitulo. is qui de senten. excōmunica. libro sexto. Secus autem in cessatione a diuinis vt vo lunt doct. in capitulo irrefragabili. de offici. ordi.

Io ¶ Sed dubium remanet si cessatio a diuinis est generalis. puta respectu totius ciuitatis nunquid ibi celebrās sit irregularis. Joā. an. in. d.c. si canonici: concludit q̄ sic quia talis cessatio generalis equiparatur interdicto per cle. i. de senten. excōmunī. „Sed dominus An. dicit forte quod ex toto non procedit ista equiparatio. ⁊ hec forte verius putat Panor. quod celebrans i cessatione generali: non efficitur irregularis p regulam vt nunc̄ quis irregularitatem incurrat: nisi in casibus a iure expressis. vt in. d.c. is. qui Sed iure nō cauetur nisi in celebratione in loco interdicto. nec ob. d. cle. i. quia facit equiparationem tantum in illo casu ⁊ pene non debent extendi. no. tamen q̄ fratres minores ⁊ predicatores habent p̄uilegium q̄ q̄si in ciuitatibus vel locis vbi habitant cōtingit interdictū poni: ⁊ p̄hiberi omnia ecclesiastica sacra: excepto paruulorū baptismate: ⁊ penitentiā morientium nō obstantibus quibuscūq̄ p̄uilegiis religiosis quibuscūq̄ a apostolica sede cōcessis nihilominus tēpore talis interdicti possunt confiteri peccata sua. ⁊ absolui ⁊ temporibus consuetis iuxta morem ordinis sui sacre communionis ⁊ vnctionis extreme recipere sacramenta. ⁊ diuina officia celebrare simul ianuis clausis: non pulsatis campanis ⁊ voce submissa excommunicatis ⁊ interdictis: ac omnibus personis que non sunt de ordine suo exclusis non obstantibus p̄hibitionibus huiusmodi: seu aliquibus litteris a sede apostolica impetratis vel impetrandis. que de ordine suo ⁊ de hac indulgentia specialem non fecerint mentionem. Donoz⁹ in p̄uilegio. Quod incepit Veritis vestre. excipiuntur tamen tres casus. Primus si causam dederunt interdicto. Secundus si contingat eos spiritualiter interdici. Tertius si ecclesia illa vbi volunt celebrare est interdicta specialiter. hec habentur in p̄uilegio Bonifacij. quod incipit. Uiri sute compisenos.

Tnenta. Quid sit agendum de inuentis. ff. quedam. sunt que nunc̄ fuerunt in bonis alicuius: sicut sunt lapilli ⁊ gemme que inueniūtur in littore maris: ⁊ talia occupanti concedūtur. Et eadem est ratio de thesauris antiquo tēpore sub terra occultatis. quorum non est aliquis possessor. nisi q̄ secundum. ll. tenetur medietatem dare domino agri: ⁊ hoc, si inuenit in alieno non data opera. Sed si dato opera inuenit: totum tenetur dare vt in. l. vnica. C. de thesau. libro decimo. Et notat glo. institu. de re. diui. §. thesauros. Et hoc verum etiam si cum voluntate domini non debet querere in alieno thesaurum suo nomine vt in dicta l. vnica. vbi etiam patet q̄ thesaurus dicitur coadunatio rerum mobilium. absconditarum: quarum ignorantur possessores: seu domini propter vetustates temporis. Ibi etiam patet q̄ nec in suo solo potest quis querere thesaurum arte magica: diuinationibus vel aliis illicitis modis: alias thesaurus erit fisci. De hac materia vide sup̄ fur. in. §. ry. Quedam vero res inuente fuerunt de propinquo in alicuius bonis ⁊ tunc si ego eas accipiat non animo detinendi

sed restituendi domino: nō committit furtum alias secus

1 ¶ Utrum emens dotem p̄o mille. in qua postea inuenit thesaurum valentem .x. millia. teneatur restituere venditori. Quidam dicunt q̄ sic. Et circa hoc habetur remedium. c. cum causa. de emp. & vendi. Sed contrarium, vidētur. posito q̄ iste thesaurus fit reconditus ab ignotis dominis tempore vtili. vt in dicta .l. vnica ergo non erat reconditus ab illo venditore. Sed casus est in dicta .l. vnica q̄ thesaurus repertus efficitur eius cuius est solum & iste emptorem dominus. ergo eius erit. Idem confirmatur per .l. a tutore. iuncta glo. ff. de rei vendi. vbi pecunia inuenta per modum thesauri cedit emptori. Secus si non esset inuenta per modum thesauri vt murata in muro. quia tunc non cederet. Nec obstat q̄ venditor non vendit thesaurum. quod conceditur. tamen per iura cōmunia cedet domino soli.

2 ¶ Quid si res ab aliquo inuenta sit. que fuit a proprio domino habita p̄o derelicta. ff. res que habetur p̄o derelicta occupanti conceditur. siue sit mobilis & abijciatur. siue imobilis vt si ex causa de fundo exeo hac intentione vt p̄o derelicto habeam. ff. p̄o derelicto. l. i. Sed si in mari iactauero res meas nō habeo p̄o derelicto vide de hac materia. supra furtum. §. decimoseptimo.

INuidia. secundum Bama. est tristitia de alieno bono pōt esse tristicia dupliciter. Uno modo quando aliqs tristatur de bono alicuius inquantum ex hoc imminet sibi periculum alicuius nocumenti. Sicut cum homo tristatur de exaltatione inimici timens ne ledat eum. & talis tristitia non est inuidia. sed magis timoris effectus. alio modo inquantum bonus alterius estimatur diminutiuus proprie glorie seu excellentie. & hoc modo de bono alterius tristatur. Et ideo precipue de illis bonis inuident homines in quibus est gloria & in quibus amant honorari & in opinione esse vt philophus dicit secundo ethicorum.

¶ Utrum inuidia sit peccatum .ff. 1
secundum Tho. vbi supra. Inuidia propie est tristitia de bonis alicuius in quantum alter excedit ipsum. & istud semper est p̄auum. vt etiam dicit philosophus secundo ethicorum. quia dolet de eo de quo est gaudendum. scilicet de bono proximi. Quod si quis doleat de bono proximi non quia habet. sed quia sibi deest. non erit inuidia sed zelus.

¶ Utrum inuidia sit peccatum mortale. 2
ff. secundum Tho. vbi supra. Inuidia ex suo genere est peccatum mortale. quia contrariatur caritati que gaudet de bono proximi. Si tamen sit imperfecta ratio inuidie. scilicet in motu sensualitatis sic est veniale peccātum Ad cognoscendum autem quando in uidia. odium. ira. superbia. vel vanagloria vel auaritia sint solum in sensualitate cape regulam que facit ad multa. quod si talis dubitat consensisse cum ratione vel ne. tunc est signum quod ēt cum rotione non consensit. Item est aliud signū q̄ si talis est male contentus quod et tales tentationes aduenient. tunc est signum quod tales motus solum fuerunt in sensualitate & non in ratione. & hec nota.

¶ Quot sunt filie inuidie ff. secun- 3
dum Bze. ih moralia. sunt quinque scilicet odium. susurratio. detractio. exultatio in aduersis. & afflictio in prosperis.

¶ Quo ad odium. sciendum secun- 4
dum Tho. secunda secunde. questione trigesimaquarta debet homo in fratre odio habere peccatum & omne id quod pertinet ad defectum diuine iusticie. Sed ipsam naturam & gratiam fratris non potest aliquis habere odio sine peccato. Et ex genere suo est peccatum mortale cui opponatur cari

tati. eh qñ ñ facit. pcio qđ tenet ꝺ necessitate. vel appetit facere. vel facit. pximo aliqꝺ nobile malū. Per accūs tñ ꝛ pp ipfectiõz act⁹ pt esse venale. puta qñ ē i fola cõcupiscẽtia. Itē qñ ma lū qđ prio uiderat nõ ē notabile. sed modicū. Itē qñ malū nõ vt malū vel let prio. ſ ſub rõe bõi. puta zelo iuſtitie. vel ad bonū. ſeu correctiõez illi⁹ ꝛ hmõi. q⁹ tãc ꝑccãt nõ hẓ rõez odij.

5 ¶ Quo ꝑo ad ſuſurrationes ſcieꝺ q⁹ ſuſurratio ē oblocutio ꝺ prio ſcã eccl̃e ad diuidẽꝺ amicitiã aliq̃z. Cõuenit ãt cũ detractiõe. q: vterq; diẽ maluz ꝺ prio i ei⁹ abñtia. Hẓ differt hẓ glo. ſup ro. i. Nã ſuſurrões dñr iter amicos diſcordia ſciantes. Detractores ꝑo q: alios bõa negãt vel minuũt. Be gb⁹ vide. ã. Detractio ꝑ totū. Cõtumelioſi vero ſũt q ſtendunt honorem auferre.

6 ¶ Hẓ q⁹ hoc ē graue⁹. ℟. hẓ tho. Ba ſe. q. lxxiij. ſuſurratio graue⁹ ē. Nã tãto aliq̃s nocumẽtũ graue⁹ ē. q̃to bonus q̃s tollit mel⁹ ē. Melior ãt ē amicitia q̃s fama q̃ tollit ꝑ detractionẽ. q: fama ad h̃ maxie neceſſaria ē. vt hõ idõneus hẽat ad amicitiã. Itē amicitia ē meliꝰ q̃ honor: q tollit ꝑ ꝓtumeliã ſicut ꝛ amari ē melꝰ q̃ honorari. vñ bñ dicitur eccl̃. vi. Amico fideli nulla ē comparatõ. ꝛ ꝺ ſuſurro diſſuaſus. q: vt pñ mũ duab⁹ liguis vnit dicẽs vni malũ de alio ꝛ eh. ꝛ ē mortale peccatũ grauiſſimũ. vt hẓ puer. vi. Ser ſũt q̃ odiũt de⁹ ꝛ ſeptimũ q⁹ deteſtantur aĩa ei⁹. ſ. q ſciat iter ſẽes diſcordias. ꝛ tal teneť ad reſtiõez. ꝛ ñ ꝑt abſolui niſi q̃ñ ꝑt reſtituat amicitiã q̃ abſtulit. vł alio mõ ſatisfaciat ſi eã reſtituere nõ ꝑõt. Be cõtumelia vide ã. Cõtumelia ꝑ totum.

Hypocriſis. Utrũ ſit pcñ mortale. ℟. hẓ tho. Ba ſe. xxi. ſi ypocrita ꝺ ille cuius ipẽtio ferꝛtur ad duo. ſ. q⁹ nõ currat ſcitate h̃ẽ. ſ ſolũ ſcũs appere. ſicut cõuenit accipi i ſcriptura ſacra. ſic manifeſtũ ē⁹ ē pcñ mortale. Nullꝰ. n. tota liter ꝓuãt ſcitate niſi ꝑ pcñ mortale. Si ãt ꝺ ipſe crita ille q ſtẽꝺit ſimul aſſcitatẽ a q̃ ꝺficit ꝑ pcñ mortale. q⁹ diſcerneꝺũ ē ex finẽ. q. ſ. ſi repugnat caritati dei vel primi erit pcñ mortale: puta cũ ſiłat ſcitatẽ vt falſã doctrinaz diſſemiet. vł vt adipiſcat eccliaſticã dignitatẽ idigñ⁹. vel q̃dcq; alia bõa ꝛpalia in gb⁹ finẽ ꝙſtituit. Si ꝑo finis itẽ tus nõ repugnat caritati. erit pcñ veniale. puta cũ aliqs in ipſa fictiõe delectaſ. ꝺe q̃ ꝑho dicit. iij. etꝺi. q⁹ magis vł vanꝰ q̃ malꝰ. Cõtigit tñ qñq; q⁹ aliqs ſiłat ꝓfectiõez ſcitat⁹ q̃ nõ ē ꝺ neceſſitate ſalut⁹ ꝛ talis ſimulatio nõ eſt ſp cum peccato mortali.

¶ Utrũ ãt ois ſiłatio ſit pcñ. ℟. q⁹ triplex ē ſiłatio. Prima ē cautela. ꝛ h̃ ē bona. vt ꝑbat i. c. vtilẽ. c. q⁹ ãt. ꝛ in. ℣. q̃ docẽs. xij. q. ij. Nã dolũ ñ omittit q frau dẽ excludit. puta qñ qs vt euitet aliqđ malũ fingit aliqđ. Sc̃da ſiłatio eſt iſta cautela. ꝛ h̃ nõ ē pcñ. ꝛ h̃ fuit i xp̃o qñ finxit ſe lõgi⁹ ire luce vltio. ꝛ iõ ꝑt dicere religioſius q⁹ maiorẽ ſcitatẽ q̃ hẓ ſiłat vt primi edificenť. ꝛ ad bonũ in cteť nõ ꝑccat. hẓ magis mereť. Tertia ē duplicitatis. ꝛ h̃ tenet rõnez mẽdacij. ꝛ ſp ē pcñ ſm Ambro. 1

¶ Utrũ ſit ſiłatio qñ aliqs occłat pcñ ſuũ. ℟. hẓ tho. i q̃z: ſicut aliqs ꝙbo mẽtit qñ ſignificat qđ ñ ē. nõ ãt qñ tacẽs qđ ē: qđ ꝛ aliqñ lz ita ẽt ſiłatio eſt qñ aliqs ꝑ exteriora ſine cõꝛ vł rep̃ſigni ficat aliqđ qđ ñ ē. nõ autẽ ſi aliqs ꝑter mittat ſignificare qđ ē. vñ ꝛ aliqs ꝑt pcñ ſuũ occultare abſq; ſiłatiõe ꝛ laudabiliť. ſ. ne aliꝙ inꝺ ſcãdeliz̃ť. Sec⁹ q̃ ſi ſiłaret ſcitatẽ vt ignitas ſua palliareť ꝛ ipe bõus putareť. q: h̃ ſp ē pcñ. 2

¶ Et no. q⁹ duplex ē ſimplicitas. una q oppoſit diſcretiõi. ꝛ h̃ ſp ē mala. ꝛ h̃ ẽ qđã fatuitas. Alia q oppoſit doloſitati ꝛ duplicitati. ꝛ iſta ē bõa. ꝺe q̃ ꝺ⁹ in euãgelio. Eſtote ſimplices ſic colũbe. 3

Ira. vtr̃ ſit pcñ mortale. ℟. hẓ tho. Ba ſe. q. clviij. Aḋ⁹ ire ꝑt ẽ ē inordinat⁹ duplr. vno mõ ex ꝑte appetibilis vindicta cũ q⁹ appetit ꝓprie vindicta ſit ve

niale pp iperfectões act⁹. q̃ gdē iperfectio vel ē ex pte appetēt⁹.puta cum mot⁹ ire puenit iudiciū rōnis.vel ē ex pte appetibilis.puta cū aliqs appetit in aliq̃ modico se vlcturare.ita q̃ si ac tualr iterat nō ē mortale.puta si parū trahit aliquē puer p capillos vl hmōi alio mō pt ee mot⁹ ire iordinat⁹ ḡtum ad modū tractēdi viputa si nimis ardēter tractat iteri⁹ vl nimis mālfestet exteri⁹ signa ire. Et sic ꝟ se ex suo gñe nō hz rōnē pci mortal. Pōt tñ ptigere q̃ sit mortale.vt si ex vehemētia ire qs excidat a dilectiõe dei vel primi.

1 ¶ Quot sūt filie ire.ff.octo.s.rixa. tumor.mēt⁹.ptumelia.clamor.indignatio blasfemia.maledictio z sedītio.

2 ¶ Quo aūt ad rixā.ḡritur an sit pcñ mortale.ff.ꝟ Tho.3a 3e.q.xli. sic cōtētio ipotat quādā ꝺdictiones i ꝓbo. ita rixa dicit q̃dā inasionē i fact]. vñ gl.ff illo Gal.v. vbi rixa ponitur iter opa cānis.dicit q̃ rixe sunt qñ ex ira alīq̃ inicē se pcutiūt.z tō rixa vt q̃dā ꝓuatū beliū qđ iter ꝓuatas pſōas agit nō ex aliq̃ publica auctoritate. ſz magis ex iordinata voluitate.z tō rixa ſp i ponat pcñ z eo qđ ē q̃ alterꝫ innadit iuste ē mortale. Jn eo q̃ āt se defendit pt eē sine pcō z qñq; cū venīali.qñq; ēt cū mōtali �something diuersū modū ꝺfēdēdi nā ſi ſolo aio repellēdi iniurīā z cū debita moderatiõe ſe defendit.nō ē pcñ. nec pt ꝓpe dici rixa ex pte ei⁹. Si ꝺo cū aio vidicte.vl odij vl cū excessu debite moderatiōis ſe ꝺfendat.ſp ē pcñ. Sz venīale qaez qñ aliqs motus odij vl vidicte ſe imiscet. vl cū rō multū ſi excedit moderatā ꝺfensionē. Mortale aūt qñ obſtinato aio ꝺ aggredientē iſurgit ad eū occidendū vl grauiter ledendum.

3 ¶ Quid ſi. T.z.S. pcusserit ſe z ptumeliā adiuicez dixerit. nūqd ista deli/cta tollātur mutua ꝓpenſatiõe. Dic q̃ nō. de h vide.s. duodecīmo. §. vltimo.

4 ¶ Sz nūqd ꝓucat⁹ iniuste ab alio ſi pcutiat vl ptumeliā iferat.teneatur.ff. pan.i.c.ſi rixati.ꝺ iniurijs dic q̃ teneꝫ

z glibz ꝓt agere ꝓ iuria ſua. q̃ ꝺ ſantur circa diuersa tñ inter⁹ pūtetur iste q̃ ꝓuocat⁹ offendit. q̃ ꝺficillimū ē tuſtū dolorez ꝓpelcēr.vt i filiuult ter.i.l. ſi adul.i.ſ.igato.ff.ꝺ ad.z h̄ ꝓcedūt ter hoies hñtes rōez.ſec⁹ vl ꝺ ſi aialī irratiōali ꝓuocato ſi occideret.q̃ tūc dño nō tñeretur. ſz ſpe.i tu.de ac.ſ.i.ꝺ. gd ſi te vocauit.tz q̃ h̄ ēt ꝓcedūt inter hoies dic.n.q̃ ſi tu ꝓucaſti me dcō vl tcō ad irā z ego ſic ꝓuocat⁹ te dcō vl tcō offendi.ñ potes agēr ꝺ me.q̃ ꝺ diſti cāz z caloz iracūdie vicio caret.ij.q.iij.ſigs trat⁹ z.ff.ſi q̃dā pa.ſe.di.i.i. §.cū arietel.z ibi expōſſe tz bar.q̃ ꝓucat⁹ ñ tñr ſz ꝓucās tacz ang.ꝺ are.i li.ſi maleſi.alle.tex.i.l.q̃ cū matoz.§. ſi libert⁹.ff.ꝺ bo.li.vbi ꝺ q̃ ꝓuocat⁹ licit te pt ſe vlciſci.z addit ſ̄ eſſe notādū i practica. Jdez aug.ꝺ bōſracīciis i addi.dicens doctriaſ. ſpe.eſſe verā p ea q̃ hñr i.l.i.C.vñ vi.p gl. Et p bal.ibi i re petiõe q̃ licita eſt ꝺfēſio. Si cū armis eſt offensio ꝺz eſſe cū armis ꝺfensio. ſi ſine armis offensio. z defensio ſine armis.ad ꝓdicta ſac vnū ſingulare dcñ. Ja.ꝺ are.put recitat pan.i.c.olī el.i.ꝺ re.ſpo.quez ſegtur ibi.ꝺ.an.q̃ ſz ſi de beat iſeq̃ penſius ſuū pcuſſorez.tñ ſi ꝺ fcō ſegtur z eū vulnerat ſi ꝺz pūri.vt dolosius.ſz vt culpabil.q̃ fcōſultus ca loz 2c.nec ob.ꝺ.c.ſi irtati.q̃ itelligitur de illis q̃ ritabātur ꝓbis z alr ꝓceſſit ad fcā.vl itelligitur ꝺ ꝓuocāte nō puocato. Alias tolleretur ꝺfensio natural.

¶ Et p ꝺclaratiõe ꝓdictoꝝ qñ.ſ.quis § teneatur ꝺ ꝓuictto.pan.p⁹ hoſt.i.c.ſi. ꝺ iniurijs.ꝺcludit q̃ aut ge ꝺic ꝓuiū um alteri i accuſatiõe vl ꝺnūciatiõe z ꝓbat z tūc ſi tñr vñ ſi i libello ꝺco.re lenōes ſeu adulteꝝ.z ꝓbo ſi teneoz.ide ſi repellāt a teſtimōio.q̃ ꝺ facto aucto ritate legis z ñ aio i iniuriādi vt i.c.te ſtimoniū ꝺ teſti.ſi.ꝺo exꝫ iudicij z tē ſi ipigo falſo tibi ꝓuictū z teneoz vt .ff. z.C.ꝺ iniurijs.p totū.ſi āt noio te ſpu riū vl claudū.z ita i ꝓuate eo.vl cucur bitā z tūc ſi expedit reipublice iſta ſcā re ñ teneoz.ſec⁹ āt vbi ñ expedit ſcare

cū nō ope' nisi ī ll'a matiōez. vt ē tex. in l. cū q. ff. nō inter iēs. exēplū. recedit ret pub. scire te eē latronē vel adultē. ꝛ tūc si dixi tibi ꝫ cōuitiū. ꝛ volo pbare nō debeo puniri. Sec⁹ vbi ñ expedit reipub. vt q; dico te eē cucurbitā. q; ꝫ scire. Idem si appello te bastardū. nisi officeré vt repellerē te ab ordine.

6 ¶ Quo ad scōz filiā ire q̄ est tumor mētis q̄ ē gdā conat⁹ seu audatia hominis ītētāt' vidictā. ꝛ ē qñ ge iplicat mētē deliberate i varijs modis ꝛ vijs gb⁹ posset primū ofendere. q̄ eo mō est mortalis quo ira ex qua ꝓcedit.

7 ¶ Tertia filia ire ē clamor qñ. s. ge clamat ꝫ aliquē cōtūse ꝛ inordinate aut furiose loq'. ꝛ fm se ē venīale. Per ac cidēs tñ possꝫ eē mortale rōe scādali.

8 ¶ Quarta filia ire ē idignatio q̄ ge ñ vꝫ videt' vl' audire eū cui irascit. ꝛ cōtēt' ē venīale. nisi p accēs. s. rōe scādali vl' q; denegat log. vel rñdere i casu q̄ tūr ꝫ ꝓcepto. ꝫ q̄ vid. s. caritas. §. vt.

9 ¶ Quinta filia ire est blasfemia. de q̄ vide. s. blasfemia per totum.

10 ¶ Sexta filia ē maledictio. ꝛ ꝓprie ē ꝓcatio malꝫ alicui fcā sub rōe mali ꝫ ē inq̄tū ē malū itendēs ipz malum large ūt ēt accipit ꝓ blasfemia vel vel sc̄dm. vt in. c. statuimus. de male.

11 ¶ An ūt maledictio sit pcm̄ mortale. ℟. q̄ q̄dq; ge ip̄recaē malū alteri sub rōe bōi vt. s. quertat vel nō heat eāz facēdi mala. vel ei q̄ mercē maledicti. sic nō est pcm̄ fm alex. ſa se. tractatu de maledictiōe. qñ sit cū debitis circūstātijs ītmo maledictio ista mō erit bonū ꝫ sit malū ex cui maledicit. Sz qñ ge maledicit ꝓprie tunc sp est mortale si sit cū deliberatiōe rōis ꝛ mēte gerata ꝛ ꝺ malo notabili. Sec⁹ si ꝺ re minima. vel si fiat ex ipetu ira q; sedato calore nō dicit. vt cōtingit ēt in parentibus maledicentibus filios. de quo vide. s. blasfemia. s. ℟.

12 ¶ Utrū liceat maledicere creature irrōnali. ℟. creature irrationali ꝓtigit maledicere gnāliter modis. Primo ꝫ q; ordinat ad ꝺoiez ꝑ modū subuentionis. s. ꝑ eas subueniūtur humane necessitati. ꝛ ꝫ mō de⁹ hōi dixit. maledicta terra ī ope tuo. vt. s. per' sterilitatē hō pūnet. Secūo ꝫ q; ordinatur ad ꝺoiez ꝑ modū significatiōis. sicut dñs maledixit ficulneæ i significationez iudee. Mat. xxi. Tertio fm q; ordinatur ad ꝺoiez ꝑ modū ptinēt]. s. loci vl' tpis ꝛ sic Job maledixit diei natiuitatis sue. Job. iii. Et ꝫ ꝓp clpā originalē q̄ nascendo ꝫ rit ꝓp penalitates ide sequētes'. Et ꝓp ꝫ ēt pt intelligi dauid maledixisse mōtibus gelboe scōi Reg. pmo ꝓp cedē populi q̄ i eis ꝓtigerat. pdict] aūt tribus mōtis nō ꝫ hoi maledicere irrōnabili creaturē nisi fonte spāli dei reuelatione. Quarto ꝓtigit maledicer' irrōalib⁹ rebus inq̄tū sūt creature dei. ꝛ ꝫ ē peccatū blasfemie. Quito pt ge maledicere eis ꝺz se ꝓsiderat]. ꝛ h ē ociosū ꝛ vanū. ꝛ p ons illicitū. ꝛ h itellige nisi no cerēt hōi. vt fūr lupi. leōes. mures. pulices. ꝛ huiusmodi.

¶ Septima filia est contumelia. de q̄ ꝫ vide. s. contumelia per totum.

¶ Octaua filia ē seditio q̄ ē tumul⁹ 14 ad pugnā ꝺz glo. ꝙ. cor. xꝙ. ꝛ differt a bello ꝛ rixa. q; ista ꝑ ordāt mutuā ipugnatiōez i actu. ꝫ seditio pōt dici sine hmōi ꝓpugnatio sit i actu. sine sit ꝓpa ratio ad talē pugnā. ītē q; bellū ꝓpe ē ꝫ hostes exīneos ꝙñ mltitudinis ad mltitudinē. rixa ūt ē vnⁱ ad alterū vel paucoꝝ ad paucos. ꝫ seditio ꝓpe ē īter ptes mltitudis vnⁱ⁹ iter se diffideētes. vt cū vna ps ciuitat' excitat ad tumultū ꝫ altaz. differt tñ a scismate. q; scisma ē ꝫ vnitatē spāle. hec ꝫ tpale.

¶ Utꝝ seditiō sit pcm̄ mōtale ℟. sic ex ꝫ gñe suo vt ꝑz. ꝙ. cor. xꝙ. ꝛ nedū i ea q̄ seditiōez ꝓcurāt ꝫ ēt ileq̄tū talū. ꝛ te nēt ꝺ oi dāno ide secuto. idē dic ꝺ tenētib⁹ ptialitates. ꝛ h qñ ēt pati ꝓ fas ꝛ nefas ad tuar ptē suā. als non ēet iudicandū de mortali. vt ēt dic' Archi. s.

¶ Quid' ūt ꝺ seditiōib⁹ q̄ fiūt i ciuitati 16 bus tyrānoꝝ. vid. ꝙ. restitutio. ti. §. vii.

¶ Adde ēt ꝑdict] alia filiā ire q̄ ꝺr vi 17 dicatio. An ūt sit pcm̄ mortale vel ne

vidicare. Bic ꝫ tho. ꝫa 8e. q. 64 vij. ꝙ si itētio vidicāt' ferat' ꝑncipal' i malū alteri⁹ ꝺ q̄ vidicta fuit z ibi gelcat⁹ si licita: q; ꝫ ptinet ad odiū ꝙ repugnat caritati. Si ꝺo itētio vidicat' ferat' ꝑncipal' ad aliq̄ ꝺ bonū: puta ad emēda tiões peccāt', vel saltē ad correctiões et z gete alioꝝ z ad iustitie ꝓseruatiões z vel honorē: ꝑt vidicatio eē licita: aliꝭ ſnat' debit' circūſtātys: ſic ꝙ ſnat ꝓ illū cui ly. vt puta ꝓ iudicē obſeruato in oi b⁹ iusto ꝓceſſu z inſta ꝺēnatione.

18 ¶ Utꝝ aliq; poſſit vidicare ſuā iturīs 8z. ꝫ hoſt. ꝙ ñ ēt ſi ſupio: é non hz.

Regularitas. i. De irregularitate hōi cidaꝝ. Oēs g habuerūt offiū vidicte ſanguinis. ſ. moꝛt' vl trūcatiōis mēb ꝛ: ſt irregulares. vt dictū é. ſ. hōici dium. xiij. ꝓmo. 8z.

1 ¶ Quid ſi cic⁹ ſcribat ꝙ aliq; capiat z ex illa captiõe ſeq̄t moꝛs vel trūcatō ipo tū ignorante z factū z cām. 8z. ꝫm Do. videt irregularis q; debuit ſuſpi: cari hoc poſſe euenire.

2 ¶ Quid ꝺ ill' clicis: g cū aliꝭ trahunt ad magnellas: vñ aliq; ꝓbabiſ' ꝙ credit interfect⁹. 8z. ꝫ. ſ. h. credit irregularis

3 ¶ Quid de ꝓb ꝙtero g miſit puerꝝ ad aquāꝺ equit' monēs vt cauēt a fluie: z tū ſūmerſus é. 8z. ꝫ. ho. hūc ꝓb ꝙter culpabilē eſſe: ſicut z ſacerdotē g non amouit cultellū a corrigia: cū qua verberabit famulū. ex' de hōi. c. ad audien tia hoc q̄a intelligunt: z bene. q̄ꝺ de periculo pueri miſſi poterat rōabiliter ꝺubitari. vt q; erat infans.

4 ¶ Quid ſi aliq̄ clamet latrões. latro nes 8z. ꝫ Inn. Sitꝰ ſic clamet. ſiue aliꝰ ꝺ agat. p q̄ ꝺ potuerit ſtelligere. ꝙ ex clamore vl actu ſuo poterat ſeq homi cidiū irregularis é niſi facēt ꝓp timoꝛē corꝑis ſui. nā ſi timēt ꝙ aliq̄s vllet eū occidē, bñ poſſ; clamaſ ꝓ auxilio. q; ſi ſtēdit a ſecuꝝ mōtē. ꝫ i ſuā libatiõ: idē ho. q addit. fec⁹ ſi clamaſ ꝓ ſol' rebus

5 ¶ Quid ꝺ illo clico. g cū latro duce reſ ꝺixit. clamdite ei⁹ ne clamet. nun q̄ ſit irregularis ſi moꝛs ide ſeq̄t. 8z. ꝫ ꝺ. ꝙ ſic. q; tuuit ducētes ꝺādo eis cō

filiū. z eo. mō ſi q̄rētib⁹ maleficōꝝ ldico uit eū. niſi ſorte igrauerit. z igraſ ꝓba biliꝭ potuit. neſcies ꝙ ad mōtē ꝺreret

6 ¶ Quid ſi ꝓſului amico vt occidēt ali quē inimicū ſuū. ille icōtinēti ſi ſec. ſeq lōgo tpe iterpoſito. 8z. ꝓ. i. d. c. ad audi entiā. ꝺ mēte Inn. ꝺic ꝙ ꝓſules é irrla ris. q; ꝺebat reuocaſ ꝓſiliū. Et ſi puta bat ſibi amicū ſi obtēpanꝝ in reuoca tiõe ꝺebat ꝫ ſi timaſ illi ꝫ quē ꝓſuluit z ſic cauēt als ſi euadit irregularitatem.

7 ¶ Quid ſi clic⁹ ꝙmodat baliſtā. z ide occidit. 8z. ſi ꝙeſſit ſ bello iuſto irre gularis é. z eodē mō ſi bellū ſit iuſtū q; ars ſagittādi é ꝓhibita. extra ꝺ ſagi. artē. gl. ñ ibi vꝭ reſtrigē tex. z bñ ſm pan. ibi q̄ bellū é iuſtū. Nā ꝺata iuſtitia belli licitū é pugnaꝭ cū gbuſcūq; armis. imo licitū é ꝺcipe inici⁹ ꝓ ſeditiõꝝ pādo iſidias. vt i. c. ꝺñs. xxiij. q. ij.

8 ¶ Quid ꝺ eo q miſtrat eſſe vl lāceꝰ z ide aliqs mozit. 8z. ꝫ. ꝺir. li. iij. ꝺ ſigo ſ bello miſtrat baliſtā vel hmōi ad ſui ꝺefenſionē. ñ ad ſpugtiões alteri⁹ ꝺate ꝙ baliſtari⁹ occidat aliq̄ꝺ. ꝺūmō tra ꝺes vl miſtrās ſi itēdat ꝓncipal' ꝙ ba liſtari⁹ occidat. nec credebat ipm ten ꝺere ad occidēdū. ꝫ ſolū ꝙ ſe z ſua ꝺe fenderꝝ vl recuparet nō eſt irregular] l. ꝺi. ſigo vidū. Sec⁹ ſi alter ꝙdicto⁹ ſterneniſſꝫ. In bello aūt iniuſto ēt ad ſui ꝺefenſionē. nō ly miſtrare ꝓdicta. Alioqn miſtrās homicide. ē irregula ris. ar. ꝺ. c. ad audiētiā. z. c. ioānes. z. c. ſi. c. ti. De hac mā vꝭ ſingularia. ſ. ho micidiū. ij. z. iij. z. iiij. quaſi ꝓ totum.

Regularis. ij. ſ. ꝺ illo. q exñs irre gularis miſtrat. Et ꝓmo ſciēdū ꝫm ſpe. ꝙ irregularitas é no. ſeu ꝓcdūñ. ca nōnici. ex ſcō ſeu actu ſuo ꝓcedēs. ꝺ q̄ ꝓ hibēt ad eccliaſticos ordines ꝓmoueri. z ſ ceſſāt miſtraſ. z ad ſciēdū q̄ñ icur rat q̄ irregularitatē ex ꝺebita celebra tiõe vl exercitiõe ordinū. ꝺ. cal. pōit hāc diſtictiõꝝ. Celebrās aut vtēs offō ordi nis. aut é ſemia vl maſcul⁹. Si ceſt femi na ſine laica. ſiue religioſa. ſi efficēt ir regularis. q; cū ſi ſit capax ordinis ele rical' nō cadit in ea irregularitas. ꝙ

go ipedit i ordie vl ordis offiñ celebra re. Si ät é vir aut furios⁹. ꝛ tē p quācū ḡs celebratōes ñ efficit irregularis. nec peccat. Idē ō ifāte cle. si furiosus. de homi. aut é lane inēt]. ſūc aut tal é lai cus vl clic⁹. ſi latic⁹. ꝛ cū ſolēni appatu alicui⁹ ordis celebrauit. ſ. erequēdo ac tū alicui⁹ ordis. ſiue ꝙerſus ſit alicui⁹ religiōis. ſiue ſectaris. vſ ꝙ ſit irregla ris. extra ō cle. ex. c. ij. Nec cū tali vt va leat. ꝓmouēri. alī ḡs papa ꝑt diſpēſare Directoria tñ. li. iij. dicit ꝙ laici ꝓp ta lia irregſaritatē vl ſuſpēſionē ñ icur rūt cū nec ordiné nec offiñ habeāt. vñ alr puniūt laici. ſi ꝛfacūt. vt i. d. c. ij. ꝛ hec vr verī. ſi ꝓo é clic⁹. aut celebrat i ordine quē ſi hꝫ. aut i eo quē hꝫ. Si ꝓ mo mō. hoc agēs i ordibus ſacris eſt irregularis. De ſubdiaconatu tū dicit ꝓb. ꝙ ſi eſt in min ordibus pōt cātare epłam. dūmodo ſint ſolēnitate. ꝛ ad. Inn. ꝙ hoc eſt licitū. qñ deeſt ſubdia conus. Sꝫ ſolēnis appat⁹ ſubdiaconi videt eſſe manipulus. Dicit. n. pe. de pal. in. iij. ꝙ tunicellā hꝫ ettā nō ſubdia cono portare. q: nō eſt ei ꝓpria veſtis ſicut māipulus qué nullus inferior ſb diacono portare dꝫ hec Pe. vñ ſi tal cātet epłaꝫ cū tunicella ſine manipulo ꝛ ſi portigēdo calicēdiacono ꝛc. Dic ꝓ ut hſ. ē. Diſpēſatio. §. vij. Si ꝓo clic⁹ celebrat i ordie quē hꝫ: tunc aut é ex cōicatus maior: vel celebrās: vl offiñ exercēs i loco interdicto ab hoie vel a iure: aut é ſuſpēſus. Si ꝓmo mō tunc vtroq; cāu efficit irregularis: ꝛ idſpen ſabil⁹: niſi ꝑ papā. ō ſen. ex to. g lib. vj. Dicit tñ. ꝓb. ꝙ in minoꝛb⁹ cōſtitutus miſtrādo ſeu exercēdo offiñ ſuū etiam cū ſolēnitate cū é excōicat⁹: nō efficitur irregularis. q: illa duo capła ſiga eps cl. i. ē. ij. xl. q. iij. nō loquūt ō hīs. Sed Do. ſētit ꝙ tal oino irregularitatez in currat p. c. cū medicinal. ō ſen. ex. lib. vi. Et fic nō ꝑt diſpēſari niſi ꝑ papam Idē pan. i. d. c. ij. g dicit ꝙ hec opio é ꝓba ꝛ cōis: q: iura loquūt: idiſticte. idē Dur. li. iij. quo ad ſcurrēdā irregulari tatē. Sꝫ q ad diſpēſationē vr tenē ꝙ epe poſſit diſpēſare Fm Rai. Moſt. ꝛ arch. Sꝫ pan. i. c. dicit. de cle. ex. ſaluā do o pīones dicit: ꝙ aut q̄rit nūqd per ſſerioꝛē a papa poſſit iſte tal celebrans libari ab irregularitatē tā cāre: ꝛ dicit ꝙ ñ. Et ita legt. c. a. ō reſidt. ſſ. ꝛ. d. c. cū medeciná: q̄ iura dñt idiſticte: ſolū papā ab hac irregularitate poſſe libe rare. Aut q̄rit ō pena diſpoſitōis im ponēda ꝑ iudicē: ꝛ tūc pceāt alia opi nio. vt eps diſpēſet cū pato ſe corrigi ne duplici pena ꝙeraī. Si ät clericus eſt ſuſpēſus ſumēdo ꝓ ſtricta ſuſpēſio ne. ſ. quo ad ſe ꝛ quo ad alios: aut eſt ſuſpēſus a canone aut ab hoie. Si ab hoie: tūc aut ignoꝛanter ignoꝛanter. ꝓba bilit: ꝛ tūc nō é irregularis. vt i. c. apli ce. de cle. ex. Aut ignoꝛātia craſſa ꝛ ſu pina: ꝛ tūc é irregularis: ꝛ multo ma gis ſi ſcīuit ſe ſuſpēſum. Et hoc q̄ocū q; ſit ſuſpēſus ſimplr: ſiue ad ipſe de terminatū: aut ideterminatū: ꝛ ét ſi rōne defectus vel ifamie puto talē: durante ſuſpēſiōe: celebrāte eē irregulares: nec ſecū poſſe diſpēſari: niſi ꝑ papā. d. c. cū medicinal. Si ꝓo é ſuſpēſus a canone tūc aut rōne crimis: aut rōne defectus aut rōne ifamie vel ſcādali. Si ꝓmo mō tūc aut ſimplr é ſuſpenſus. ꝛ ſic ce lebrādo é irregularis. d. c. ſiga eps. aut eſt ſuſpenſ⁹ ad ipſe. ꝛ tē aut ad ipſe de terminatū ꝛ ſic iteriꝫ celebrādo eſt ir regularis. Aut ad ipſe ideterminatū: ꝛ tūc aut cū cōditiōe: donec ſatisfaciat. vt in cle. j. de dect. Et tūc hꝫ gdā ꝛfputo ſi ſic ſuſpenſus añ abſolutōz celebrat: eſt ir regularis. q: i hoc factū iudicis eſt ne ceſſariū. vt habeat ꝑ abſoluto. Et ſic cū factū hois ſit neceſſariū. legī ꝙ ad ſu ſpenſionez dei canon aliqd addat. Si ꝓo eſt ſuſpenſus cū ꝙditōe. donec pe niteat. vt ō elec. oſtuo. ꝛ tūc equū eſt te nere. ꝙ iteriꝫ celebrando nō efficit irre gularis. q: tal ſuſpenſio vr eſſe dei. ad ḡs nihil addit canon. nec vr habeat ꝑ ſubtaria aliqō ſacrū iudicis eſt neceſſa riū. Et tō dicendū eſt de ea vr ō ſuſpen ſiōe dei tñ. Si ſcīo modo ſit ſuſpen ſus a canone. d. rōne defectus. tunc aut

ctus. Et si rõne defectus ordis : vt cũ cus p saltũ ꝓnotus ꝯtra ad ordines omissũ. ḱ si exerceat offiũ aũ ꝯ recipiat. ẽ irregularis. Sz celebrãdo i ordie ad quẽ ẽ p saltũ ꝓnotꝰ quẽ hz. ſ ẽ irregularis. ly. di. solicitudo. Si ꝑo rõe alteri⁹ defect⁹: vt dicam⁹. illegitim⁹: corpe viciat⁹. ordinat⁹ aũ legitimã etatẽ. l'aũ suo epo. h. cãu pcordãt oẽs q celebrãdo si ẽ irregulis. q: hz ſ ẽ suꝑ expſſus. Et q: qñ curia mãdat cũ ipsa dictis patientibus dictos defect⁹ dispẽsari. nihil dꝰ irregularitate. Stil⁹ ãt curie ẽ attẽdendus ẽ cri. sal. ꝯ grani. Nec obstat q: q: dinatio ſcã aũ legitimã etatẽ. vel a ſi suo episcopo fuerit cũ⁹ peccõ: q: ꝑncipalis cã: pp quã dicim⁹ pales suspẽſiões: est defect⁹ nõ petiti: ergo rõe defect⁹: non crimis tal' censeri dz suspẽſus. Et hac rõne puto q hz irregulari ex celebratõne diuinoꝝ sit suspẽſus a canõe pp hãc irregularitatẽ. si tñ aliꝰ ſ sit suspẽſus a iure vl' ab hoie: puta q: absolut⁹ ab excõicatõe e suspẽſiõe. hz ſ ẽ secũ dispẽsatũ super irregularitate: vel nõ suspensus hz irregularitatẽ: talis nõ hz nouã irregularitatẽ: q: nõ ẽ in iure expſſium Si ẽ tertio mõ suspẽſus. a canone. ſ. rõne sedãli vel ſſamite: tãc celebrando nõ ẽ irregularis ꝺ cle. pcuſ. c. i. Sz bñ facit abstinẽdo. Et p hoc iſert Jnn. q illi quoꝝ crimia sũt notoria. q ẽt post pniam phibẽnt celebrare pp scãdalũ e ifamiã. vt de coha. cle. c. ſ. si aũ absolutionẽ celebrãt: nõ incurrũt nouã irregularitatẽ. q ex allegatione quã facit Jnn. vꝝ intelligere de notorio fornicatore: qõ ptũ e tenere: e qõ nõ. in. c. i. de sen. ex. li. vi. intelligat de notorio fornicatore aũ pniam celebrante: ne videatur sibi ꝺrio tñ de rigore iure sola pnia ſ tollit suspẽſionẽ canõis in notorio fornicatore. vt vꝝ expſſius. l. di. puenit'. q: regrit factũ iudicis. vt dcm ẽ de suspẽſo a canone: donec satisfaciat. vide de hac materia. ẽ. clicus. ly. ſ. y. Et nota ſm. ꝓb. q irregularis celebrãs nõ pp hoc aliã irregularitatẽ ꝳhit. Aloquin notãs nouã irregularitatẽ ꝳhereti: qñ

ens celebraret. Nota tñ q: ex pcedentibus vꝝ q ordinatus ante legitimã etatẽ sit ipso iure suspẽſus ab executione ordinis sic recepti. Sz solẽnes doc. cõmunis tenẽt ꝳ ly. vz. Rat. ꝓb. Archian de bu. Pan. de eleaz. e fra. zab. in cle. generale. e eta. e qua. hi oẽs dicũt q talis nõ ẽ ipso iure suspẽſus hz suspẽdẽdus: e ũerdicẽda ẽ ei executio ordinis recepti aũ legitimã etatẽ vlcꝰ ad legitimã etatẽ. Et si postꝰ fuerit ei interdicta a iudice suo. vsus fuerit ordine tali aũ legitimã etatẽ: erit irregularis. Si tñ nõ fuerit ei interdicta: e sic vtat ordine ante legitimã etatẽ recepto : tñ est irregularis. hoc. Archi. ſ.

¶ Recipiens ordines ẽ minores in maio: i excõicatione: incurrit irregularitatẽ idispẽsabiliter nisi p papã. de sen. ex. cũ illoꝝ: vbi nõ distinguit inter ordies minores vel maiores ſm Bull. dur. Recipiẽs aũt ordines in minori excõicatione nõ incurrit irregularitatem e q: non est iure expressum. 1

¶ Jn aũt excõicatus extra ecclesiam officijs pplo celebrat irregularis. ẽ. hz Rt. in. ly. di. xvij. q aligbus ꝓbabiliter vꝝ q si excõicat⁹ etiã extra ecclesiã dicat horas suas: officiando populum in ecclesia vel naui: incurrit irregularitatem. Si tñ dicat horas suas cuꝫ vno socio vel pluribus : non tñ officiando ecclesiam vel pplm irregularitatẽ nõ ꝳhit. Quo ꝺo ad baptizãdũ dicit idem Rt. q si excõicatus baptizaret non solẽniter. vt facit vetule in casu necessitatis: non esset irregularis. 2

¶ Quid aũt si excõicat⁹ in choro cuꝫ olys clericis dicat officiũ: an efficiatur irregularis. ẽ. Be. in. c. cũ medicinal' de sen. ex. li. vi. dicit q clicus suspẽſus de q̃ loqtur. d. c. si interest diuinis auctorizãdo: vt puta si legit e cãtat cũ aliys e vltra hꝫ facit actũ ꝑncipalẽ chori. vt q: dicit capl'm e orationem : vel facit offiũ cantoris in choro. tãc incurrit irregularitatẽ. Secus si auctoritatẽ nõ ꝑ stat: puta si legit e cantat in choro nõ exercẽdo aliqꝰ offiũ chori: nec auctoꝝ 3

gãdo.tũe nõ ẽ irregularis. Et vt plene hẽatur hec mã pcludendo dcã doc. ẽ Pan.in.c.fi.de ex.pue.põt dici q̃ presbyter vel alius clicus exercens aliqs offin deputatũ alicui ordini ecclĩastico ẽ.hoc facit tanq̃ clicus efficit irregularis. Secus aũt vbi exercet aliquid ñ deputatum certo ordini . vñ cantans rnsonis vel dicẽs psalmos nõ officiando pncipalr.ꝫ tanq̃ glibet alt⁹ laicus ñ efficit irregl'aris ꝫ inn.ẽt dato q̃ il lud 'cẽt deputatũ certo ordini tñ ꝺ cõ suetudine exercet p quẽcũq̃ indifferẽte ẽt a nõ ordinatis.tãc talis exercẽs nõ esset irregularis. Et p pdicta ꝑz rnsio qꝺ de ebdomodario.cantore. dicente antiphõas ẽ rnsoria.legẽte lectiones. ẽ de exercẽte actũ minoꝝ ordinũ. Et q̃ ad ebdomodartũ. si solẽniter officiat ecclĩaz in mantis.vesptis vel alijs horis excõicatus.icurrit irregularitatem Et hoc ẽ idubitatũ ꝑz Asten. Sz dubium ẽ qñ iste facerdos nõ soleniter officiaret ecclesiã.vt faciũt cõiter ebdomodarij.ãñ p pdicta idẽ vr dicẽdum. qz salte de psuetudine tale offin exercẽt p facerdotẽ dũtaxat ẽt cũ hẽat dicere. Bñs vobiscũ.qꝺ ẽ de puntatũ certo ordini.Be alijs aũt supradictis dici põt.q ẽ si offin cantoris ẽ q̃dã alia supradicta.de iure sint deputata certo ordini tamẽ de psuetudine quasi generalit exercenẽ idifferẽte a quocũq̃ ordinato ẽ nõ ordinato ẽt a nouicys ẽ laicis.Et p pño tales ẽt excõicati nõ incurrerẽt irregularitatẽ.Itẽ fm Asten. si excõicatus actũ minoꝝ ordinum ẽt soleniter exerceat.cũ hoc ẽt p nõ ordinatũ licite fieri possit.nõ incurrit irregularitatẽ.hoc ꝑz ex predictis.

4 ¶ Quid aũt de simplici clerico si ĩ officio cãtat.ꝛ. Dic.tenẽdo q tõsura siue psalmistar⁹ sit ordo.tãc icurrit irregularitatẽ. Tenẽdo ẽt q tõsura si sit ordo dic q nõ. Silr si ꝓsbyter excõicat⁹ vl suspẽsus si in offõ accolitat⁹ ministrat est irregularis.qz p suscepticnẽ alicui⁹ ordis nõ absoluitur a minori. ꝺ tamẽ limita vt dictum cũ supra.

¶ An ẽt excõicat⁹ audiens diuina incurrat irregularitatẽ.Dic q sic auctoritatẽ.Et tõ pan.i.d.c.fi.dicit q cauet plat⁹ tpe excõicatiõis,. suspẽsionis vl interdicti.ne faciat cora se celebrari aut ne intersit celebrationi.qz tunc vꝺ detur auctorizare.

¶ An ẽt excõicat⁹ dicẽs offin in ecclesia cũ alijs peccet mortalr.ꝛ.ꝼz.ꝺ.q sic cõicando cũ alijs:imo ẽt videt tenete q dicẽdo offin extra ecclĩaz cũ vno vel duob⁹ socijs peccet mortalr eadẽ rõne.Et min⁹ malũ faceret si ab alio ẽt non sacerdote faceẽt horas incipere.

¶ Quid aũt ꝺ suspẽso a pfessiõib⁹ nũ quid si celebrat an recõciliatione sit irregularis.ꝛ.fm Jnno.ẽ Joan.an. q nõ:q: hoc nõ suenit tuf cautum. Be hoc vide.ĩ. Suspẽsus.ꝑ.v.

Judeus.ĩ. Cõiter iudei dicũtur q lege mosayca adhuc tenẽt: sic dicti a nõie pncipalis trib⁹.ꝛ.Iude q ẽt pr⁹ hebꝛei dicebãt ab heber.cui⁹ familia cultũ dei renuitcenter| idolatria fedat|

¶ Quo xpiani ꝺ debẽt hre circa iudeos.ꝛ.non debent cũ eis comedere.aut eos ad pulula recipe: nec cũ eis cohabitare. Itẽ phibẽt cib⁹ xpanis ne ĩ firmitatib⁹ suis iudeos vocẽt. aut me dicinã ab eis recipiãt:aut cũ eis in balneo se lauẽt.vt ĩ.c.oẽs.ẽ.c.nulli⁹.xxviij q.i. Et sic vr ꝓceptũ:tta q̃ Jnũ faciẽs peccat mortalr:nisi ꝓbabil ignorãtia iure cũ excuset. Dicit tamẽ Vn. q necessitas excusat cũ:qñ.ꝛ.aliũ nõ hz medicũ. Et idẽ vr qñ nõ hz sufficiẽtie. Itẽ dicit Vn. ẽ Lan. q medicinalia pñt ab eis emi ẽ facẽ p alijs ꝑari. Dicẽ ẽt hu. in.d.c.oẽs.ibi ad ꝓmia si vocẽt:q ꝺ intellige si volũt discernẽ cibos come dẽdo nobiscũ. Sed si idifferẽter volũt vti cibis nostris:credit q tũc licite possumus eos inuitare ẽ hre nobiscũ in comestiõe. Immo plus credit q in ꝺ cãu coz cib⁹ vti possem⁹ ẽ puta si ipsi nollẽt cibos suos discernere:cessãte.n. cã cessare ꝺz id qꝺ pp cãm statutũ ẽ. Secus ergo si ipsi cibos nr̃os discernãt ẽ vtãtur.q'ẽ non ab eoꝝ cibis ab

ſtinere dēm⁹ ne videamur eoꝝ factuꝝ
venerarī: ⁊ ēt ne xp̄ani videāt ſeruare
Et ſic ꝓcludit Hu. ꝙ ſi tm̄ aſtima eoꝝ
comedere ſi dēmus ꝫ caſu: timo credit
ꝙ nole aſtimoꝝ glibet eoꝝ cib⁹ intelli
gat Hoſt. ī. d. c. oēs. dicit idē ee in gētl
lib⁹. Cū ⁊ ipſi hodie cibos diſcernāt:
lz eni gētiles nō ꝓtineant ꝑbis edicti.
vt. xi. q. iij. c. ad mēſaz. vbi dr. Ad men
ſaz q̄ppe paganoꝝ ſi voluerittis ire: ſi
ne vlla ꝓhibitiōe ꝓmittim⁹. hec ibi. tm̄
mēs ⁊ rō nō deficit. vt p̄z in. d. c. oēs.
Adens. n. illius. c. ē. q. cū apō xp̄ianos
cōibus cibis nō vtāt: tidigntī atq; ſa
crilegū ēteoꝝ cibos a xp̄ianis aſſumti
cū ea que a ab apō ꝓmittēte nos ſu
munus: ab illis iudicent immūda. hec
ibi. Idē dicit glo. in. d. c. ad menſam
ꝙ hodie ſicut nec cū iudeis: ita nec cū
paganis comedere lz: cū ⁊ ipſi diſcer
nāt cibos: ſicut ⁊ iudei. hec gl. Sic er
go ex p̄dictis p̄z ꝙ opīo Hug. vī va.
ꝙ vbi iudei nō diſcernerēt cibos: lici
te poſſemus cū eis comedere Idez de
gētilib⁹. Sz cū iudei hodie diſcernant
cibos. peccāt mortaliꝝ xp̄iani: q eos vo
cāt ad ꝓtula: vel ſi ipſi xp̄iani vadūt
ad eoꝝ cōtulia. Et valde rep̄hendēdi
ſūt xp̄iani illiterati ad eoꝝ ſolēnitates in
uitāt mulieres iudeas ⁊ ad choreas: ⁊
econuerſo viri xp̄iani ⁊ eoꝝ vxores va
dūt ad ſolēnitates iudeoꝝ. Et poſtmo
dū vadūt ꝑ cuitatē aſtricti xp̄iani cuꝝ
iudeis brachio ad brachiū. Tales. n.
xp̄iani hmōi faciētes rōne ſcādali: vi
dent mortaliꝝ peccare. Cūtes tm̄ ad p̄di
candū ſarracēis ⁊ aliis infidelib⁹: cibis
eoꝝ vti poſſunt: dūmō nō de his q̄ fue
rūt idolis īmolata In neceſſitate tm̄ ex
trema vti poſſunt idolatico: dūmodo
non in veneratiōnem idoli. Item non
debēt admitti officia publica: ne occa
ſionem habeant ſentendi. liij. di. nulla
xvij. q. iij. conſtituit.

2 ¶ An ⁊ iudei poſſint admitti ad ſtu
dia ſfaꝝ: ⁊ per conſ ad doctoratum.
Rx. pan. in. c. i. de iudeis. dicit ꝙ de hac
q. ſepius fuit iterrogatus. Et ꝓcludit ꝙ
de rigore iuris no poſſunt ſtrare ſcho
las cū addiſcēdi: q. d. c. nullus. phibz a
iudeis recipi medicinā: nec cuz eis eē
l balneo: nec lauari ꝓp̄ piculū corrup
tiōis: vbi tm̄ cōtrahit cōſortiū ⁊ q̄dam
cohabitatio ꝑpalis: ⁊ q̄ſi mōetaneat
fortius ergo dz phiberi ingreſſus ſcho
larū: vbi iter ſcholares nedū conſortiū
cōtrahi ſed ⁊ itrinſeca amicitia. Itē
q: iuuenes hſit etates molles ⁊ de facī
li poſſent ſubuerti ex aſtutia iudeoꝝz
Cōſuetudo tm̄ eſt in ꝓtū. Illud tamen
eſt verꝫ ꝙ iudei nō debēt doctorari: q:
cū doctoratus ſit dignitas nō cadit in
iudeū: vt notat Bar. in. l. ſi. C. de iudeis
Itē nullus pōt ogregationi iudeoꝝz
ſeu alicui iudeo vl pagano aliq̄ relin
quere inteſtamētō: ⁊ ſi fecerit ēt poſt
mortez iudicabit anathema. extra de
hereti. ſiquis epō. xxiiij. q. ij. ſane. hoſt.
dicit ꝙ vniuerſitati iudeoꝝ legari nō
poteſt. C. eo. l. i. Sed ſingulari fore ſic
ad ſuccurrendū neceſſitati eoꝝ: non
ad ditandū eos. Itē nō debent pmit
ti iudei nouas erigere ſinagogas: ſed
antiquas reficere poſſunt: vt in. c. iu
dei. ⁊. c. ꝓſuluit. extra eo. vbi Pan. di
cit hoc verū: ita tm̄ ꝙ noua edificatio
ſi amittat antiq̄ formā. vt vz. ſi fiat edī
ficiū magis ꝓcoſuz: vī malus. Nā vbi
cūqz mutat ꝓtina forma. vī nouū edi
ficium: ⁊ cadit ſub ꝓhibitione.

¶ Sed qd ſi antiqua ſinagoga ſundi 3
tus corruit: nunqd licitū ſit de, nouo
edificare in loco vbi fuit antiqua. Et
poteſt dici ꝙ nō: q: videt omnino no
uum edificiū: exquo fuit ditus deſtru
ctū eſt. Intelligatur ergo iſte tex. quan
do antiqua ſinagoga minatur ruinā:
ſeu corruit. nō tm̄ ex toto.

¶ Sed quare iudei tollerātur in anti 4
quis ſinagogis. Rx. Pano:. de mente
Jo. an. ꝙ ſpes eſt de eoꝝ q̄uerſiōe: ⁊
vt facili⁹ trahant ad fidem. ideo eccle
ſia permittit eoꝝ ritus ⁊ ſolemnitates
ſeruare. vt in. d. c. iudei. ⁊. c. conſuluit.
Item etiam in ſabbatis eoꝝ non de
bēt trahi ad iudicia: nec ipſi alios tra
here: ſed nec in aliis feſtiuitatib⁹ ſuis
debēt turbari nec ſepulchra eoꝝz ob-

tentu sorte pecunie effodi. C. eo. li. die
sabbato ℣ extra. c. sicut. Item in die-
bus iamdictis ℣ dñice passionis non
debet in publicu pdire. extra eo. in nō
nullis. qui et in die veneris sancta non
debet iudei tenere hostia vel fenestras
apertas. extra eo. q. super. Itē cogendi
sunt iudei ℣ sarraceni virtinq; sexus: in
terris xpianor vti habitu p quē a xpia-
nis discernātur. d. c. in nō nullis. Q̄d
intelligi: panor. ibi hoc verū nedū de
nocte: iz et de die ℣ omni tpe Nec obst
portare signū distinctionis occulte iz pu
blice. nō e ergo sanctū huic cōstitu-
tioni si ponāt illud signū sub mantel
lo vel simplicatura māchi. Sicut a mi
nis fieri videm⁹: iz palā ℣ publice vt ab
oibus discernāt. Itē cogēdi sunt xpia
nos testes recipere ꝯ iudeis pt fer
re testimoniū ꝯ xpanū. ex. de testi. c. in.

5 ℂ An aūt in mercimoniis xpian⁹ pos-
sit cōtrahere cū iudeo. ℟. fm Panor. in
c. post miserabile de vsur p argumētū
a ꝯrio illius text. q̄ xpiani nō peccant
cōtrahentes iudeis in mercimonijs. nā
in pena interdicti eis hec cōmunio: er
go regulariter nō est interdicta: sed ni
mia familiaritas ℣ cōuersatio bñ iter
dicit. vt extra eo. c. ad hec. ℣. c. fi. ℣ iō
in. d. c. ad hec dr q̄ in familiari fruitio
iudeoz: xpiani esse nō debēt nec xpia
nus dz se exponere fruitio iudei p id, q̄d
Ex hac familiaritate intrinseca cū ipo iu
deo. ℣ ideo phibetur assidua' mora ℣
seruitium in domo. Et due sunt pncī
pales cause huius phibitionis. Una
ne ꝑpter nimiam conuersationē ℣ as
siduam familiaritatē subuertant ante
simpliciū. Secūda ne iudei videātur
superiores si iudeis xpiani famularen
tur: cū ponius iudei debeant recogno-
scere se seruos xpianor. vt extra eo. ℣ si
iudeos. Et sic quelz istaz rōnū mittat
in seruitio continuo extra domū. cum
℣ ibi ꝯhatur familiaritas. ℣ denotetur
q̄dam supioritas. Itē dict⁹ tex. ad hec
facit mētione de domibus q̄ logtur
de nutricib⁹. sed in pcedēti casu null ā
sacu mētionē de domo. Inteligo tñ p
dicta ℣ tex. q̄ xpianus vult fruire pse
ipis⁹ iudei. Sec⁹ vr si aliq⁹ edificiū vl
aliq̄d aliud fabricet in domo iudei ad
vtilitatē el⁹ mercede ꝯsti uta. Post. tñ
vr tenere q̄ extra domū pōt xpianus
fruire iudeo: sed in domo ipsius iudei
nō. Et sic videt intelligere dictus tex.
ad hec. quādo in domib⁹ iudeoz xpia
ni se exponebant seruitio. Sed Pan.
putat q̄ alia sit mens dicti tex. s. q̄ ex
tra domū nō ds christian⁹ assidue ser
uire iudeo: nec etiam in domo eoz iz
nutrire infantes eoz. vnde ille tex. vo
luit equiparare assiduū seruitiuz extra
domū: ℣ seruitiuz q̄d fit in domo. Et
certe illa dicūtur partia. habito respe-
ctu ad cās phibitionis: nā si bene oia
huiꝰ materie pōdere. ℣ due pdicte cāe
sunt pncipales huius phibitionis.

ℂ An aūt cpi possint dispēsare. vt iu- 6
dei possint hre nutrices xpianas in do
mo. Videt ꝙ cludendū q̄ non: q̄ cpa
non dispensat ꝯ ius nisi expresse vel ta-
cite ꝑmutat: matime q̄ illa phibitio
tendit in decus fidei. Et ꝑ hac ꝑte con
sulunt. d. Lar. q̄d plz Pano:

ℂ Utrū dñs terrar liceat exactionem 7
facere in iudeos. ℟. fm Tho. in q̄dam
opia ad tertiū ad 10tozingie. Quāuis
sicut iura dicūt iudei merito sue ꝑpe
tuitati sint adicti: ℣ sic eoz res pos-
sint dñi accipere tanq̄ suas ita tñ q̄
non subtrahunt necessaria vite: q̄ tñ
oz nos ambulare honeste etiā ad eos
q̄ sorte sunt: ne nomē dei blasteme.
hoc obseruādū ē. vt exactiōibus q̄s fa
cere nō ꝯsueuerūt: nullatenus ꝑgra
uentur: sed ad ꝯsueta cogi possint.

ℂ Quid si iudei nihil hūt nisi vsuras 8
cui restituent ea que male accepta fue
rūt ab eis. ℟. Tho. vbi. ā. cū ea que iu
dei ꝑ vsurā extorserūt nō possint licite
retinere: ꝯās est q̄ si vos illa ab eis re
ceptis: nec vos licite retinere possitis:
nisi forsā essent talia: que a vobis. vel
ascessoribus vestris hactenus extorsi
sent. Si qua ꝯo habent que extorserūt
ab aliis: debēt restitui illis: q̄bus iudei
te nebant restituere: si inuenirent. Alio

gn in ploꝝ vſus ꝑm ꝓſilū dioceſani ⁊ aliox̄ ꝓbox̄: vel in cōem vtilitatē terre ſi neceſſe eſt nec eſſet illicitū: ſi vos de nouo exigeritis talia a iudeis ſuetis tū ꝛ ſuetudīe ꝓceſſox̄ veſtrox̄: hac intētione: vt in ploꝝ vſus expendant.

9 ¶ Utrū iudeus q̄ nihil hz ꝓter vſuras poſſit ꝑūi pecuniaſ. ℟. ſ̄z Tho. vbi ſ. q̄ expedit oēs pecuniaſ punīri ne ex ſua ĩiquitate omodū reportēt ⁊ maiozi pena q̄z q̄cq̄ alis nō vſurarius in ſili caſu quāto pecunia q̄ eis auferit minus ad eos ꝓpinet pōt ſupaddi ⁊t alia pena: ne ad pena ſufficere videaſ q̄ pecuniā alijs debitā deſinūt poſſidē. Pecūia tū pene nolle ab eis ablata: ſtineri ſi ꝓt: ſ̄z vs ea fieri. vt. ℟. decīi ē. ℣. ꝓri.

10 ¶ Utr̄ liceat recipe donū vl ꝓciū laboris ⁊ hmōi a iudeis vſurarijs. ℟. ſ̄z ℣. Si iudeꝰ hz aliqd aliud q̄ vſuras pōt accipi ab eo. Si ſo nihil hz ꝓter vſuras: tūc aut recipiēs certat de dāno ſuo vītādo. ⁊ ſic accipiēdo nō peccat. Sicut a fure. vel raptox̄ dānificatꝰ eſt puta p incendiū ⁊ hmōi nō peccaret ſi recuperaret ab eo dānū ſuū. ſ̄z ipſe fur. vel raptox̄ nihil hꝫet niſi q̄ acq̄ſitū eēt ex futuro vel rapina: dūmō nō reciget ꝑ dāno ſuo in ſpecie ipāz res alienas. Addit ēt Tho. q̄ ſi iudeꝰ vltro cōfert pecuniā. vl encēnū expedit accipe. vt pecunia ſic recepta reddatur ḡbus de iure debet.

11 ¶ Quid ſi iudei occupāt totā aliquaz pochiā emēdo q̄ a xp̄ianis ſolebāt poſſideri. nūqd pōt eccl̄ia hac occaſiōe peteri aliḡd ab eis. ℟. petere pōt. ⁊ ſolvere tenent decimas p̄diales. ⁊ oēs cēſus ⁊ alia q̄ xp̄iani de p̄dictis ſoluere tenēbātur. extra de vſur. ℭſto. Secꝰ de decimis. ſeu oblatōibus ꝓſonalibꝰ cū nō recipiāt eccl̄iaſtica facta nec iudeī diuina

Iudeus. ij. Se cōuertātōe iudeox̄ in dei volentes nō ſūt inuiti baptizandi nec ad hoc cogendi extra eo. ſicut. Sine ſint adulti: ſiue ꝑuuli ſm panoz. ibi hz gdaz de puis teneāt ⁊ puuli inuitis parētibꝰ baptizari poſſint. quā opi. ſenti Jo. an. ⁊ Archid. xlv. di. g ſincera: qz eē ſint iudei ꝑui xp̄iano nō. hūt filios in ptāte. Sz pan. dubitat de hoc an. ſ. ſint ſui. imo ſtricte ⁊ ꝓpie nō ſūt. Fut: imo nec ab eis pōt coacta fuitia exigi.

¶ Quid fiet de poſſeſſionibꝰ ⁊ bonis iudeox̄ ꝛc̄o aliox̄ fidelitū ad fidē cōuer ſox̄. ℟. Pano in c. iudei. extra eo. q̄ iudei ꝙuerſi ad fidez: nō pdūt eox̄ bona nec ſibi ſilla diſtribuere in pauperes: ſ̄ cōes opi. vulgariū. ſ̄z inualuit illa opio q̄ iudei vt plurimū hūt bona ex vſuraria ꝓpriate acq̄ſita ⁊ talia tūr dimittere. nec ēt pdūt agnatiōes poſt ꝙuerſationem ad fidem. vnde debēt ſucceder ſuis ſtruentibus ⁊ parentibus ſicut primo. Nō. n. debent eſſe deteriozis cōditionis conuerſi ad fidem q̄ quando erant in iudaiſmo.

¶ An aūt eccl̄ia peccet ꝑmittendo iudeos ritus ſuos obſeruare. ℟. ſ̄z dix. li. xij. q̄ ſi qz nō approbat. ſ̄z ꝑmittit. Qō aūt ꝑmittimus nolētes ꝓcedīe. imo ſi eccl̄ia eos non tolleraret quo ad ſuas cōſuetudines obſeruandas videretur eos ad fidem velle cogere. quod fieri non dz. d. c. ſicut.

¶ An aūt peccēt xp̄iani vendentes ramos palmaꝝ ⁊ cedros ⁊ hmōi iudeis ac aljs infidelibꝰ: ḡbus vtuntur in ſacrificijs eox̄ ꝑ quo dubio ſoluēdo notandū eſt ſm theo. ⁊ canoniſtas. ⁊ no. Jo. an. in regula. peccatū. q̄ tripler eſt ꝓceſſio ſiue ꝓmiſſio. Quedam eſt ſimpler tolerāda: vt qz delinquētes nō puniūtur. Et hoc q̄ñq̄ fit ꝓp malꝰ malū vitandū vt. c. denīq̄. iūcta glo. iiij. diſ. Quedā ē. ꝓmiſſio nō ſolū penā indulgens: ſed ēt ſpedimētū fieri ꝓhibēs. ⁊ iſto mō tolerantur iudei in ſuis ritibꝰ ꝓp bonū ſpūale. q̄ inde ſequtur. Quedaz ē ꝓmiſſio q̄ pōtat tuitionē vel ꝓſenſuz ad actū ꝓficiēdū. ⁊ iſta nullo mō ꝑt fieri: qz nō lz ꝓſentire malo vl pōtaſ auxiliū ad faciēdū malū. imo nudus ꝓſenſus q̄ nullū tuitionē pōtat ad faciēdum malū eſt dānabilis. vt i. c. felicis. de pe. li. vi. Adō p ꝑdicta ꝑz rūſio ad. q. noſtrā. Cū iudei peccēt mortaliṫ in faciendo ⁊ obſeruando ſuas cerimonias vt

no. gl. singularis. i. d. c. q fincera. dñco illis, iuuamē ad ea faciendas tuo malo ꝓsentiūt. ꝛ sic peccāt mortaliꝫ. Itaq; vt ꝑz ꝑ ꝓdicta. ecclia q̄ ad istā tertiā ꝑmissionē oīo est aliena. ls. q̄ ad scōas ꝑmissionē q̄ est auferre ipedimenta tolleret Sec⁹ vt dictū est q̄ ad iuuamē. Multo fortiꝰ ergo peccāt vendentes ꝓdicta alijs ifidelib⁹. Et hec nota.

Iudex. 1. cōtra. Quātā sciaz dēat hñe iudex. ℞. ℣. ℣. oz eē ꝓt⁹ nec oz ꝛre ab aliq̄ ad eū log oportear vt i auc. de iudi. i ꝑn. col. vi. Et tñ ēt si illat⁹ sit ꝛ hēat ꝓsiliū dñē ꝛ ꝓtiā iudicādi ꝑt et cā ꝓmitti. C. de iudi. certi iur. Sz iudex maxīe ecclīastic⁹ esse nō ꝑt nisi sit ꝓt⁹. Et hoc ēt vī velle gl. i. c. scisciat⁹ de rescript]. Et q̄ ifert ibi pan. q̄ ℨ iudicē delegatū ꝑt excipi q̄ iudex eē nō ꝑt. q; est illat⁹. ꝛ nō hz ꝓtiā iudicādi Sec⁹ ät vbi hñe ꝓtiā iudicādi ex ꝓsue iudic. hz sit illat⁹. vt est don⁹ ter. in. d. l. certū iure. Et sic fm pa. nō est dřia inter iudicē secularē ꝛ ecclīasticum q̄ ad sciaz. Sufficit. n. i vtrisq; q aut sit illatus ex ꝓtia hz aut ex ꝓsuetudie. Nō tñ ꝓdicta q̄ sepe cā ꝓmitti ꝑ iudē apli cā religiosis plato q nō hñt ꝓtiā nec ꝓdicā: nec theozicā iudicādi vt ℨ tales possit excipi q iudices esse nō ꝑnt Nō tñ regrit iudicez esse ꝓtestimū. cū ex defectu scie sibi ꝓcedat: vt possit assumere assessoꝛ expensis ꝓtiā. vt i. c. statuti. §. assessoꝛ. de rescriptis. li. vi.

1 ℂ Utr̄ q̄ possit sup se ꝓstituere extraneū iudicē. ℞. latē⁹ pōt ꝓstituere suuz iudicez quēcūq; q alīs iurisdictiōi ꝑnt nō aliū. C. de iurisdi. om. iu. l. i. ℭ. l. puato rū. Elici ꝑo nō ꝑnt in nō suū iudicē cōsentire: nisi sit ꝓsona ecclīastica: ꝛ cōsensu epi⁹ini vt de fo. ꝓpe. significasti. ꝛ ibi Pa. Naz ꝛ secularis iudex nullā in eo pōt hñe iurisdictiōez neq; in criatib⁹. neq; i ciuilib⁹. C. de epi. ꝛ cle. auc. statuimus. Adde ēt q̄ no. pano. in. d. c. significasti. q̄ exēptus nō pōt renunciare ꝓtilegio exēptiōis. ℨ ℉ede. q; ex emptio nō fuit iducta in meꝛ fauorem exēpti. iz etiā infauoꝛez fugiozis. Et per hoc infert ibi panoꝛ. q̄ epūs nō pōt absoluere a sñia excōicatiōis religiosos exemptos. etiam si renunciarent ꝓuilegio exemptionis.

ℂ Utrū iudex possit aliquez iudicare fine actoꝛe vel accusatoꝛe. Dic q̄ nō in terdictū tñ infamia hz locū accusatoris vt in. c. cuidentia. de accu. 2

ℂ An aūt delegat⁹ ꝓncipis sufficiēter bñficiat⁹ possit petere expensas cū ꝑticeꝛ extra domiciliū. ꝛ nunqd ꝓputare expēsas q̄s fuisset domi facturus. Itez nūqd remāt expēse victualiū ꝛ victuꝝ ꝛ equoꝝ ꝛ sitiz. ℞. Pan. i. c. cū ab oī. de vi. ꝛ ho. cle. distinguit loquitur in ordinario. aut delegato. Pmo casu ordinari⁹ expensas nec aliud petere pōt cū talis capiat redditꝰ sui bñficij vt sustineat ipsius onera: excepto casu posito ibi in gl. Delegat⁹ ꝑo q̄tūcūq; sit sufficienter bñficiatus licite petit expensas. taz ꝑ ꝛetualib⁹. q̄ ℨ vtuꝝ equoꝝ ꝛ ꝓsimiliū. ar. d. c. cū ab oī. ꝛ d. c. statuti. insup. Nō ꝑdicta iura loquūtur indistincte. Nā bñficia nō ꝑferūtur istis cū hoc onere. cū nō habeāt ordinariā iurisdictiones annexas. Ideo nō cogūtur tales ꝑticeꝛi cura domicilij ꝓpꝛijs sumptib⁹ nec tenent cōputare expensas quas fecissent domi cū iura ista indistincte ꝓmittāt eis expēsas. nec distinguūt vt facīt in ordinario. In delegato aūt siertores a ꝓncipe est magis dubiū. Glo. i. d. ℨ. i sup. distinguit. q̄ aut deputat ad vniuersitates cārū. ꝛ tūc ipse ordinari⁹ hz puidere. Aut deputat ad vnā cāz ꝛ ordinari⁹ ei cāz cōmittit malicioſe. ꝛ tūc idez. Sz cessante malicia tūc ipse etiā poterit petere a ꝓtib⁹ expēsas. ar. d. c. cū ab oi. Et hoc plus placz Pa. ℨ dictū gl. ibi. q̄ voluit q̄ ordinarius delegans debeat puidere.

ℂ Nūqd aūt ordinari⁹ possit petere salariū ꝑ assessoꝛe. Panoz. in. d. c. cuz oi videt cōcludere q̄ nō: q; ordinari⁹ dz scire canones in gb⁹ ꝛatur. ad hoc. c. i. de ꝓsan. Item q; ad h hz reddit⁹ vt subeat ola onera. Item nō reꝑitur iure cautū. q̄ ordinari⁹ hoc casu possit suos 4

subditos collectare. Et ꝓ̃ accidere
possit. q cū nō sit decidibilis ꝯ tus ca
nonicū. tū hoc raro ꝛtigit. tō puideat
de suo qñ hoc ꝛtingit. Et hoc cōtra te
net. a doc. delegaꝰ tñ licite petit salartū
ꝙ assessore. dūmō fraudulēter ñ faciat.

5 ¶ An aūt ꝙ notorio possit aliqd peti
a delegato. pan. vbi. s. dicit q hic. vt in
d. c. statuti. ℌ. notarios. Sed in ordina
rio potest dubitari. q. ipse ꝓcuderet
suis officialibus.

6 ¶ An aūt iudex ecclesiasticus. ordina
rius: vel delegaꝰ possit recipere a par
tibus sportulas sicut pōt iudex. secula
ris Sportule dicūtur q̃dā vasa in qui
bus solent deferri munera iudicibus.
& qualia debeant esse ista munera seu
qsita nō est lega diffinitum pan. vbi.
s. dicit q nec ordinarius nec delegaꝰ
pōt petere dictas sportulas ꝛ tex. in. d.
c. cū ab omni tñ loquatur de delega
to. Sed eadē rō imo fortior est in or
dinario: cū bñficia dentur eius vt ius
reddāt ℌ sit in delegato. Bl. aūt in. d.
c. statuti dicit q ℘m leges delegaꝰ hꝫ
sportulas. ſ. duos aureos. in ꝓn. & duos
in fi. vt i. d. auc. de iudicib⁹. ℌ. ne aūt: &
hoc si cā maior sit. c. aureis. Sꝫ ℘m ius
canonicū vt ꝓz p. d. c. statuti. delegaꝰ
nihil dz hre. cū sic generaliter loquaꝝ.
Iudex tñ delegatus pōt a ptibus reci
pere esculantā. vel ꝓculentus ex mera
liberalitate obtinentis: qb⁹ paucis diēb⁹ cō
sumi possit. d. c. statuti. Item tñ pōt
dici de iudice ordinario seculari. vt ni
hil reciplat a ptibus. cū ꝓp iusticiā te
nendā hēat suas ꝓuisiones pōt tñ & ip
se recipe escul̄tū & ꝓculentum eo mo
do vt dictum est.

7 ¶ Quid aūt si iudex zelo ofcie restim
it qb⁹ sibi apte datā fuerat: & ꝓ et do
natiūgā pōt retinere. Bl. in. d. c. statu
tū. credit q sic. q hoc ibi nō ꝓhibetur
sicut nec alia bona donare ꝓhibetur.
Et est rō q. aliud est in remissione: aliud
in donatione. Remissio. n. facilius ꝓsu
mitur fraudulenter fieri ℌ donatio. q
facilꝰ remitteret qꝫ multa q donaret
pauca. Se fille. fi. ad. l. vell. l. sed si ego

vbi dℓ q senatusc̄ōsultū velliani mu
lieri intercedenti succurrere voluit. nō do
nāti tō q facilius se obligat mulier ℌ
alicui donet. Hoc tñ intelligendū dūmō
ꝓcus iste fraudem nō fiat. q cūc non
credo indecem absolutum.

¶ An aūt delegaꝰ pape delinquēs in 8
legatione sua possit ꝓueniri cora ordina
rio loci Legiste hāc. q. tractauerūt. in
aut. qua in ꝓuincia. C. vbi decri. agi
oz. Et Jo. an. in. c. fi. de rescriptis. & idē
Pan. ibi. Et ꝓcluso ℘m cuius est hec q
aut delegaꝰ delingit in ꝓcedēdo & tūc
q solū delingit ℌ papā in parēdo man
datis ei⁹ nō pōt ꝙ aliū inferiorē punīri.
Aut delingit puerile agendo: & tunc
pōt puniri per ordinarīū loci q nō cō
tenitur vt delegaꝰ. sed vt criolus. Sꝫ
Jo. an. dicit se nō credere q pendente
cā cora eo possit ꝓueniri cora ordinario:
saltes vbi ꝓcederet ꝓcedere i cā sibi de
legata. Nā respectu illius cāe dūtaxat
est maior ordinario. vt in. c. studuisti. de
offi. lega. Do. tñ in fi. dicit. q rōne pec
cati poterit puniri q ordinarīū. pano.
aūt in. c. ꝓuidentiaꝫ. de offi. deleg. con
cludit q aut ꝓsequitur an ordinarius pos
sit cōpellere delegatū ad exequendum
Et est dicendū q nō: q nō spectat ad
eius offiū ſ pape. Aut q̄ritur: nūquid
ordinarius possit eū punire rōne pec
catī: q ꝓtempsit exeg mādatum supio
ris. Et pōt dici q ficta: hoc cāu non
punit eū vt delegatū. sed vt perseuerā
tez in crīe & sic cessat maiorꝫtas. Dicit
tñ gl. ibi. q quis nō tenetur exequi de
legationem sibi ꝛtunctaz per papā cū
graui dāno rerū suarum siue cā sit cō
missa cum clausula ipotentia siue sim
pliciter. vt dicit pan. q: nō est veritē &
q papa velit arciare vlegatū ad exeq
tionem mandati cū grani ꝓiculo rei
familiaris. Sed si appareret de ꝓcula
intentiōe papalē fect⁹. Dici et ibi gl.
q delegatus q dz ꝓficisci. extra domi
cilū suū: pōt a ꝓncipio petere expēsas
a ptibus. Hoc limitat pa. qñ iudex ect
ipotēs q ñ posset suis expēsis itinerar.

¶ Quid si iudex iniuste iudicauit. q. 9

fm Rat. Si scienter male iudicauit pu
ta timore, cupiditate, odio amore i vel
alia quacūq; causa tenetur leso precise ad
omne interesse, nisi posset inducere illā
p quo tulit iniam ad plenariam restī
tutionem. vi. q. iij. quattuor. Idez scom
Donal. si iustaz noluit dare, aut iustī
ciam vidulis, aut hmōi noluit admi
strare. Si p o p ignorātiā iniuste iudi
cauit. tūc aut ex se malcauit sine assesso
re, aut de consilio assessoris. Si ex se i
gnorātia illa i crassa i supina, q; nec p
se sciebat qō cōsuer scire debat. nec ab
aliis curauit inuestigare tūc fm Rat. i
Ul. fz. ll. tenet leso icztū equū videtur
iudicio iudicātis. ff. de var. co. l. vlt. In
iudicio ät aīe credo. vt inqt Rat. q te
neat ad restitutiōem vt in p.o casu q;
in culpa fuit. cū sciuit vl scire debuit se
in sufficiētes, i tñ iudicare pīsūpsit. ex
tra de iniu. c. fi. Si aūt fuit ignorantia
pbabilis in eo. vt q; scā debita diligē
tia ad inuestigādū a pitio de. p. filio eoz
tulit iniustā iniaz p iusta. Sine q; mā
erat variaz opiōnū, i illi fm suā opio
nē quā rectā putabāt p. suluerūt. excusa
tur tūc iudex p. eipue delegat. fz Ul. i
ēt vt vf. ordinari. nll omittēdo b ptin
gentib. ad inuestigādū rei pīcatez. Si
p o iudex hoc facit de p filio assessoris
q asserebat tales iniam iustā excusatur
q; in eo est ignorātia pbabilis. q excu
sa. Dantur. assessores iudicib. pp sciaz
eoz vt p ulāt ignorātib. iura. q uio. n.
nō possit eē ecclīastic. iudex. nisi hēat
salte mediocrē sciaz extra de elec. cum
nobis. x. xx. di. c. i. in gl. tñ seculari iudi
ce. si hz p suetudinez causaz siue pīciaz
iudicādi cā cōmitti pōt iura ignorati
i ēt ordinario. C. de iudi. l. certi iuris vbi
dd. q. milites psit eē iudices. De iudice
aūt delegato dicit Ul. q sepe est iuris
ignar. qō ēt nouit delegās sed rōe bo
nitatis delegat sibi cām. Et talis si fic
tulit iniustā iniam bona fide i p filio
peritor nō tenetur ad satisfactiōnē. Et
idem dicēdū videtur arbitris quo ad
sūlas iniustas. Idez Archi. l. Si p o iu
dex tulit iniustā iniam siue ordinarius
siue delegatus. siue arbiter. Et si erat scī
ens tñ neglexit revolueē libros i studē
re in materia vel si nescebat p se. i ne
glexit q̄rere p filia peritor ēt si cēt dele
gat. nō excusaret ab obligatiōe restī
tutiōis pti lese. pter iniquā sū iniam
ēt si credebat iustā sore fz Rat. i Ul.
Jtē si fuit negligēs ad sumendū idonē
um assessorez q; elegit ignorātem aut
hoiez male vicie fz cōez opinionē. Si
ue hoc fecerit ex auaritia vt minus ex
pēderet i salario dādo siue ex amicitia
vt seruiret amico p illo rogāti. siue ex
incurria vel alia cā. nō excusāt a restitu
tiōe q; in culpa fuit. d. c. fi. Si aūt assī
pīsit q cōsuer credebat bonus vel sufficī
ens vl datus fibi a superiore. ita q; de el.
p filio haberet iudicare tūc excusatur a
peccato i a restitutiōe seredē iniquaz
iniam quā credebat iustā ex cōsilio ip
sius assessoris. Sz ipe assessor tenet in
solidū parti lese p filēdo iniam sore iu
stā. si hoc facit mala fide i p sciam. vel
ēt bona fide. sed ex crassa ignorātia vl
negligentia. ff. de q̄ g̃ q̄s iuris. l. ij. Et
hoc fm Jo. Rat. i Ul. Jtē si inder ac
cepit pecuniā. vt iudicet. siue vt bñ iu
dicet preeat grauiter. cū teneat gratis
offīū exercere. ar. xliij. q. v. c. ñ sane. Pe
cuniā aūt illam retinere nō pōt. Sed
fz Rat. tenet restituere ei q dedit. No
ta ad p̄dicta singulare dictū Bar. in. l.
i. ff. de fal. q̄ inder q accepit pecuniā vt
veram iniam det tenet pena falsi. vt. l.
ij. ff. de p̄di. ob turpez cām. Idez de eo
q accepit pecuniā. vt vez testimonium
dicat vt notat gl. in. d. l. i. q; testes dñt
facere gratis. nō ob pecuniaz.

¶ Quid aūt iudex accepit pecuniā vt io
male iudicaret. fz. fz Raimū. pecuniā
si recepiā tenet restituere non ei q de
dit cū turpiter dederit. sed ei in cuius
iniuriā recepit. l. q. i. iubem. Hoc tñ
vez in foro iudiciali. Sec. i pniali in
quo nō succedit obligatio nisi ad solū
interesse i nō ad penā nisi pcesserit iu
dicialis snia. alis pēa nō debetur in fo
ro pnie. vt dicit gl. xij. q. ffinitas.

¶ Quid si iudex tenetur. i nullo mō

vult iudicare ⁊ ꝑpter hoc amittit aliquis ius suū. ff. ff. Raimū. tenetur. restituere totā litis estimationē ei qui ꝑpter hoc est lesus. extiij. q. ij. dño. extij. q. v. administratores.

12 ¶ Utr iudex possit penam reo totaliter relaxare. ff. ff. Tho. ſcđa ſcđe. q. clxvij. dupliciter rōne impedit iudex ne reus a pena absoluere possit. Primo qđē ex parte accusatoris. ad cuius ius qđq; ptinet vt reus puniatur. pura pp aliqđ iniuriam in ipm cōmissā. ⁊ hmōi relaxatio nō est in arbitrio iudicis. q; tenet vni cuiq; ius suū reddere. Secđo mō impedit ex parte rei publice. ad cuius bonū ptinet q; malefactores puniant. Sed nō istū ad hoc est ordinat iter superiorē iudicē ⁊ supremū. ſ. pncipem. cui est plenaria ptās publica cōmissa iudex. n. inferior nō hz ptātē absoluendi reū a pena p̄ leges a superiore suo ipositas. ff. pnceps q hz plenā ptātē i republica. poterit reū licite absoluere. nisi h reipublice viderit expedire ⁊ passus iniuriā voluerit remittē

13 ¶ Utr iudex possit penā diminuere ff. ff. Ho. reo quicto. si ex iure certa pena inentat illa imponi dz. alias arbitrio suo omittit. C. ō vi. pu. vel pti. l. seruos ⁊ extra ō trāſ. c. ſi. tñ ex humanitate pies dz sēp declinare. ⁊ sic mitigat. maxime cū cā subest. puta q; nō ex ꝓpōsito. ſz casu culpa ꝓmissa fuit. vel q; iniuria effectū nō habuit. vt pp etatē puerilez aut senilē ꝑ hmōi. ⁊ hec ff. tho. mitigatio ordia iudicis hz locū solū i his q̄ ei⁹ arbitrio relinquūt. adde ꝑdicta qđ singulr dicit Panor. i. d. c. ſi. q; iudex pōt ⁊ dz in penis imponēdis interdū detrahere de veritati recedēdo a penis in iure statutis ſi cā inia subest. vtputa qñ multitudo delinquētiū ē i cā. ⁊ sic fine scandalo plecti non pōt. idē vbi subest alia legittima causa. vide gl. ibi.

4 ¶ Utr iudex possit penam augere. ff. augēda ē pena aliqñ ad terrorē aliorū q; pni sunt ad culpā q; multi crassā tibi⁹ op⁹ ē exēplō. ff. ō pe. l. aut fcā. ſ. ſi.

5 **Additio.** Quid aūt ſi dicat iudices put tibi videbit aut intelligat de nuda volūtate. vel de rōe regulata: Pan. in. c. canonū. de cōſti. dicit q; ista ꝓba sicut estimaverit. ſi tibi placuerit ⁊ ſitia ipozāt arbitriū boni viri: ⁊ nō ꝓpriam ⁊ nudā volūtatē vt ꝓbat in. l. fideicōmissa. de le. iij. ⁊ in. l. thayo. ſ. ſozore. ff. de fideicō. li. vbi tex. notabilis ō ꝓbo placet. Idē de ff verbo si tibi videbit. Uel put tibi visū fuerit. Et ꝑdicta facūt ad mlta. vnde ārit pan. i. c. significauit. de pen. ⁊ re. q; ibi papa dixit archiepz debere ipone penā pniam put sibi visū fuerit: nunqđ possit ad volūtatē suā pniaz ipone re. ff. q; nō. nā ꝓ hoc ꝓbū ſi tibi visum fuerit. nō dat libera ptās: sed denotat boni viri arbitriū vt no. glo. in. c. ij. de cor vitia. Et hoc no. q; facit ad statuta ⁊ ad mltas qōnes. Idē dic ⁊ fozi⁹ de hoc ꝓbo reliquo tue pudētie vel discretioni. in summa oia verba exceptis ſiſis volo. libet arbitriū plenū vel libera. importāt arbitriū boni viri. ⁊ facit aut ad qōnē q̄ nūc de facto accidit. q dam mercator locauit quēdā factorez q factor petebat salariū ab eo. Mercator dixit sibi nolle aliquid dare nisi ꝓ ut sibi videret. ⁊ ita ꝙuenerūt. Accidit q; iste factor gerens fideliter negocia mercatoris in tpe inter eos ꝙuento: incuratus ē multa. Cōpleto aūt tēpore conuento inter eos predictus factor petit mercedē suā. Mercator dicit q; est cōtentus dare iuxta pacta facta: ⁊ vult dare qđ modicū. Cōſrio factor dicit q; fideliter opatus est in sua negociatiōe: ex pientia teste: q; multa lucratus est. ⁊ pt sibi dari salariū iuxta morē pfite ⁊ ꝙsuetudinē mercatoz. Mercator ex adverso rndet fuisse cōuentū inter eos q; dabit sibi salariū put sibi visuz fuerit. Querit qđ iuſ. Rñsio ꝑ ꝑdict. nō hoc ꝓbū. ſi tibi visū fuerit: vel put tibi videbit. nō ipozāt nudā ⁊ liberā volūtatem. ff importāt volūtatē rōne regulatā ⁊ arbitriū bōi viri. Et sic iste mercator tenebit dare salariū honestū. ⁊ ff q; alij factores hſe ꝙsueruēt. Ad ff facit lex. q; ſi nolit. ff. q; assidua. ff. de

ꝑāſſ.edic. Predicta itelligē ſi ſuit dcm̄
ſimplr volo dare put mihi videbit. ſe
cus ſi addita fuiſſet alīq̄ ꝑba que hūſſ
ſent reſtringere illō dem̄ ad nudā vo
luntatē: vt pnta: ſi diriſſ nolo tibi da
re aliḡd certi: nec tm̄ nec ꝯtuꝫ: ꝛ ſolā
vt mihi videbit. nec volo alleges con
ſuetudinē ſalariorū aliorū factorū: vl vte
rer aliꝭ ꝑbis p q̄ ꝓſtarer q̄ vellet ſe re
ferre ad nudā volūtatē: q: tunc ſecus.
Nec ob. ſi dicat. nōne iſte mercator te
netur ſaltē ex caritate ꝛ eqtate dare illi
ꝓpetēs ſalariū. dico q̄ ꝛ de equitate te
neat: nō tñ de neceſſitate ꝛ pōt ei dici
Patere legē quam tu ipſe tulerīs. Sci
enti. n. ꝛ volenti nō fit dolus nec intu
ria Predicta ēt ſaciūt ad caſus quoti
dianū. habet. n. multotiens in regulis
ꝛ religioſoꝝ ꝛ hmōi q̄ plati ſui pſit
diſpēſare i ſeiunijs: diſciplinis ꝛ aliꝭ
cerimonijs ordinis put eis videbit.
Sin dedat intelligi de nuda volūtate:
in ꝓ ō volūtate ſuppoſita rōni: ꝛ iux
ta arbitriū vel iudiciū bōi viri. Ex ꝓ
dictis ꝑz rñſio q: dz in telligi de volū
tate reſtricta rōi: ꝛ iuxta arbitriū bomi
viri: ꝛ ſō ſi diſpenſarent ſine cā pecca
rēt. Tertio ꝑdicta faciūt ad alla qōnē
Cōpromiſſū ē i aliḡs: ꝛ data ē ꝓtās p
nūciādi ꝑz q̄ eis videbit: vl ꝑz pnde
rās ſirā. an intelligat vt iudicēt put vo
luerit an ꝓ ō iudicio rōni ſuppoſito
rñſio ꝑz ex ꝑdictis. hec nō. q: faciunt
ad multa.

16 ¶ Utr̄ iuder indiſtincte poſſit cū bo
na ſcia ꝛ cōſcia reducere ad ꝓpoſitiōem
ſc. Pan. in. d.c. fi. refert Spe. dicere q̄
ſi iūra ꝓtā ſūt ignota pōt. Si ꝓ iam
ſūt clara vt q: ꝓclusū ē i cā. ꝛ ſic iudici
liquet ꝓ q̄ pte dēat ferre ſniaꝫ Spe. ſi
diſputatōi religt Sꝫ Jo. an. dicit q̄ ni
ſi ligne circūſtātie ſuadeāt: abſtinere
dz a tali ꝓōne: q: ſi dz de inf vnis da
re alteri ſine cā. ſꝫ ex circūſtātijs poſſet
ſ facē ꝛ ceter. parīb magis dz ſuadē
actor: vincētī: q̄ reo abſoluēdo. rō q:
ſnia ferēda ꝑ actore ē mā̄ſtāda execu
tiōi ꝛ i executōis actu poſſꝫ fieri lōgū li
tigū: q̄ rō ceſſat ex ꝑte rei tñ i eo pol
ſet ſubeſſe cā: vtpta: q: actor ē pecuni
oſus ꝛ parat appellar ꝯtū iura ſibi p
mittēt dz ꝑ his ꝛ filib cāis ꝓſideratis
iuder abſtinē vt reducē ad ꝓcordā.

¶ An aūt iuder dēat leg tus vl egtatē. 17
ſc. Spa. ſ. d. c. fi. ſꝫ gl. dic q̄ ius ſēp ē pfe
rēdū egtati. ēt vult q̄ pp egtatē non
ſcriptā: nō dz iuder recedē a iure ſcrip
to: q: nō dz iuder velle clemētiā lege
videri: vt dicit ter. ſ auc. ō iudi. §. o5. ſꝫ
doc. factūt tria mēbra. q̄ aut neutr ē
ſcriptū. ſ. nec ius. nec egtas. ꝛ tunc iu
der dz ſuare equitatē: vt i. d. c. fi. Ad ſꝫ
adde notabile verbū Jnn. i. c. i. de ꝓſti.
qđ ſegt Bar. in. l. i. C. de. il. q̄ in his q̄
relinquūt arbitrio iudicis dz ſp ſuare
egtatē. Aut alter tm̄ ē ſcriptū ꝛ illō ē
ſuādū. Tertio aut vtrūq̄ ē ſcriptū. Et
tūc aut ius ē ſcriptū in genere. ꝛ egtas
in ſpecie: vel eꝫ ē ſeruādū ē qđ in ſpē
repit ſcriptū: q: ſpēs derogat generi.
Aut ābo ſūt ſcripta ſpālr: ſeu gñalr ē
tūc cōſter tenet q̄ egtas eſt ꝓferenda.

¶ Utr̄ liceat iudici iudicare ꝑ ꝓba- 18
ta ℨ ꝓitatē: quā ipſe nouit. ſc. Tho. fa
ſcue. q. lxvij. dic q̄ iuder in iudicando
magis dz ſeq legitima documēta ꝓ in
ſtrumēta ꝛ teſtes ꝛ alia hmōi: q̄ id q̄
ipſe nouit tāq̄ ꝑſona ꝓiuata. ex hac tñ
ꝓiuata cognitiōe pōt iuuari vt deſtri
cti ꝓſcriatur ꝓbatōes ēductas vt poſſit
eoꝝ defect inuestigare. Nō ſi eas non
poteſt de iure repellere: dz eas in iudi
cādo ſeq. Dicit ēt Tho. q̄ ſi aliḡs quē
ſcit iuder ſnocētē: ſalſis teſtib ꝓuincit
vt occidat. ſi iuder nō pt iuenire occa
ſionez liberādi innocētē. dz eū ad ſupe
riorē mittere iudicādū. Si aūt nec ℔
pōt: ſi peccat ꝑz allegata ferendo ſniaꝫ
q: nō ipe occidit eū: ꝛ illi q̄ eū aſſerūt
nocētē. concor. Pe. ꝛ ray. Sꝫ legiſte ꝛ
canoniſte videtur ſentire ꝓriū. Nam
Bng. ꝛ Jmol. in. l. a diuo pio. ff. de re
iudi. formant hanc. q. an iuder in cri
minalibus ſcieng ſniam inuſtam exe
qui debeat. Et ang. indiſtincte determi
nat q̄ nō allegādo Jnno. ita tenuiſſe
in. c. paſtoralis. de offi. dele. Sꝫ Jnno.
dicit diſtinguendum. aut talis ſentētia

ē absolutoria. ē cū hēat executionem
parata. l. miles. §. g iudicati. ff. de re iu
di. ē v ca ñ tractat. aūt ꝙdēnatoria q̄
cāu aut est pecuniaria. aut corporalis
Si pecuniaria ē veniat applicāda ñ fi
cōtra cūt: iz sit criminal. ē sic hēs ꝙ pēa
pecuniaria dr crīal: qñ applicat fisco
Aut ē pena corporal' affixa corpori: ē
tūc ñ iudex scīat cām iniustā seu iniq:
nō dz exeq̄ §z Inno. l. d. c. pastoral. §.
ñ vo. ē Ang. in. d. l. a diuo pio. ē Jo.
cal. l. d. §. ñ vo vbi dixit: q̄ ñ iudici: §
vt puta psone liqueat accusatū inno
cēte ēē: licēz ex actī ītū appeat ñ dz eū
ꝙdēnare: iz dz de ītate inuestigare: vl
scribere pncipī ar. l. i. §. fi. ff. ō questi.
Et ñ ītate ñ poterit inuenire: vel pn
ceps ñ referibat. potī' absolutū: cū sci
at ī sua ꝓscīētia ipm esse inocētē: iz sit
pbatū. §. Q̄ō ē vez. si iudex pp talem
absolutionē nō puniret aliqua pena:
vel solū pecuniaria. q̄ tūc magis dēt
pati puniri pena pecuniaria: q̄s cōsen
tire ī mortē hoīs saltē §z canonistas.
ar. notatoꝝ in. c. suscepim' ō homi. Si
vo iudex ventre punīēdus ꝓbat': po
tius ēt salus ꝓscīatoꝝ ꝙdēnare ē cōdē
nationē exeq̄ q̄s pati ꝓpria corpo-
ralē: q̄ pria caritas icipit a se ipso
ē hec opinio app̄obata per tot doc.
famosos vtriusq; iuris videntur tenen
da: maxime cū sit valde pia.

19 ¶ An aūt iudex possit interptari sentē
tiā suā positā eā tulit: si de nouo circa
eam oriretur aliqs dubium. glo. in. c.
8. de postu. ꝓe. argult q̄ sic. Et in hoc
tene eā mēti. §z ñ vide. panor. l. d. c.
i. ē i. c. ex pte. el. iij. §. fi. vbi p' Bar.
ē glo. in. l. ab executore. ff. ō app. dicit
q̄ si est vlegat' nō pōt p. c. in fīs de
offī. deleg. Si ē ordinari' ē inferior ē
nō. potest vt in. d. l. ab executore. vbi
ter. no. Maiores aūt iudices possunt
ē videtur ter. i. d. l. ab executore. ē ita
dz interptari vt nota corrigat: vel mu
tet: sed declaret tm̄. Q̄ō tene mēti.

20 ¶ An aūt arbiter possit suā sniam in
terptari positā eā tulit. vide p Spe. in
ti. de arbi. ē vf q̄ ñ possit p ter. l. c. cū
olim. de arbi. ē pan. vbi. ē p dicta fa-
cīūt ad questionē: nūqd statuarij depu
tati a populo possint interptari statuta
p se edita si oriret aliqua dubitatio. Io
an. i. d. c. ex pte. ē Bar. ē cōiter legiste
in. l. cōs populi. ff. ō iustī. ē in. 3. clud
q̄ nō exā iuncti sunt eoꝝ ossō. imo ēt
nec legat' pōt interptari suā ꝓstitutiōs
positā iuncti⁹ est ossō suo §z Pan. in
d. c. ex pte. nec ob. si dicat q̄ eius ē ster
ptari. cuius ē condere q̄ in veritate ñ
videtur isti cōdidisse statuta. §z popu
lus q̄ dedit auctoritatē. q̄ is dē facē cū
ius auctoritate fit. vt l. c. ñ obligētī. de p
scrip. ē ō. recurrēdū ē ad populū. seu
ad ꝓsilū generale. Et intellige ꝙ dz re
curri ad populū seu ꝓsilū. qñ interp
tatio ē valde dubia. Secus si ē clara ē
iuri ꝓsona q̄ tūc iudex coā q̄ ꝓstī qō
pōt interptari statutū. Sicut dicim' i. l.
cōi ē ꝓsequēs pncipis. vt notat inno.
in. c. cū spāli de appel. facit. l. vnica. C.
de ꝓfec. in vr. ꝓstā. li. xij. vbi dat inferi
orib' ē doctorib' ptās interptādi. Ad
de. tñ qō no. Lu. ro. in suis singularib'
p. l. paul' ala ꝑma de re iudi. q̄ iudex pōt
eadem die post sniam latam iupplere
circa accessoria. idem in arbitrio per
gl. singularem in. l. q̄ arbiter ē si erra
uerit. ff. de arbi.

¶ Utr minister peccet exequēdo sen 21
tentias iudicis §z inocētes. R. §z Tho.
scōa scde. q. lxiij. si snia cōtinet itollera
bilē errorē. minister nō dz obedire aīs
excusarent carnifices q̄ martyres occi
derūt. Si aūt nō cōtineat manifestam
iniustīciā. nō peccat ꝑceptū exequēdo.
q̄ ipse nō hz discurrere sniam supio
ris nec ipse occidit sed iudex. cui mini
sterīū adhibet. Et intelligit Ray. q̄ si
ipse minister sciat q̄ ꝙdemnat' inno
cens. ē si dz exequi mandatū iudicis'.
Secus si dubitet tūc. n. excusatur obe
dīēdo. xxiij. q. i. quid culpatur.

¶ An aūt iudex puniens ōncipalr p 22
ter pecuniam peccet mōtalr. vide. j.

Imfimoniū. l. §. vij.

Uder. ij. suōr. eccl. ordia. sine vlega

rr 6

tus: g ꝫ iustitiã ⁊ grauam̃ alteri⁹ ptis
i iudicio gcẽ facit p grãz: vel p sordes
puta p pecuniã suspẽsũ ⁊ p ãnũ ab exe
cutõe officij. ⁊ dz ꝺenarias estima
tionẽ litis: pti quã lesit. ⁊ si suspẽsione
durãte ingesserit se aliunde: fit irregula
ris ⁊ nõ nisi p papã poterit dispẽsari
c. cũ eterni. de re iudi. li. vi.

1 ¶ Nũqd pineat cognitio ad iudicem
eccliasticũ si iudex laic⁹ tz malefactorẽ
g dicẽ se clicũ; ⁊ petit remitti ad curiaz
ecclasticã: vl ipa curia petit eum ⁊ iu
dex denegat, ꝛ. ad iudicẽ ecclesiasticum
spectat cognoscẽre: q; de re agit spũali si
tue ecclasticã tz dz vocari iudex secula
ris aut alius cuius interest: extra de
sen. ex. si iudex li. vi.

2 ¶ Sz quo ꝓcedet i. d. q. ꝛ. si ẽ notor:
uz q; ille sit clic⁹: stati absq; alia cogni
tiõe dz reddi. qꝺ si fama publica de ꝺ
ẽ vl ipse p clico cõtẽr hẽbat vl se pu
ñ gerebat p laico: ⁊ de pẽsũ fuit cuz
tõlura ⁊ hitu clicali. dz et reddi in cõti
nẽti. ñ dico sine cãe cognitõe. tz añ cãe
cognitõez ꝺ clicatu. ita tñ q; pbãi'ne
cessitate. si tpe tz aduersari⁹ astringat.
Si vo añ depẽsionẽ p laico publice
se gerebat: ⁊ p tali cõtẽr hẽbat. et si tẽ
pore depẽsionis erat in clicali hitu
ñ est restituẽdus, q̃uis q̃ fidẽ fecerit de
clicatu. Sz tñ iterim ꝫ eũ ꝓcessus iu
dicialis gescet. d. c. si iudex.

3 ¶ Sz q̃rit de. q. q̃tidiana. Pone alg⁹
est effectus clicus p⁹ ꝺlictũ puta p⁹
homicidiũ a quo dz punirilan a iudi
ce seculari vel ecclasticõ. ꝛ. bar. in. l. i.
ff. de penis refert Bl. determinasse hãc
q. fin. l. itẽ vulpian⁹. ff. ꝺ exc. tu. distin
guẽdo: q; aut fecit se clicũ i fraudẽ. ⁊
tũc ista allegatio q; ẽ clic⁹: ñ pdest vi.
l. si marius. §. i. ff. de adul. ⁊. l. hos ac
cusare. ff. ꝺ accu. aut ẽ certũ q; fecit ꝺ
sine fraudẽ. ⁊ tũc pdest sibi ista allega
tio vt. d. l' hos accusare. §. hec diuisio.
Aut ẽ dubiũ: ⁊ tũc sigdẽ erat accusat⁹
vl infamat⁹ ꝺ crie ꝓsumit ꝺ fecisse in
fraudẽ. ꝙ credat Guido ꝺ su. ⁊ Spe. i
ti. ꝺ reo. Sz Bar. dicit q; tota ista deter
minatio dl. logꝫ añ q̃ ꝓcessus sit ichoa
tus: ꝫ eũ tz si ꝓcessus cẽt inchoat⁹ tñe
qꝺ iuris. vel qꝺ si cẽt lata inia: ⁊ post
sniam effectus clicus. vide tex. gl. q; nõ
pfit ista allegatio. vt. l. fige postea. ff. ꝺ
iudi. ⁊. l. cũ qꝺã. ff. de iurisd. om. tu. Sz
Jo. an. i. c. i. de obli. ad ratio. vt refert
Bart. in. d. l. i. dicit q; pdcã sũt vera q̃
tũ ad executionẽ factẽdã i reb⁹ Sz q;
psona possit capi ⁊ detineri ẽ carcerib⁹
vl decapitari; hoc fieri nõ põt cũ psõa
clici sit exẽpta mãu iudic' secular' ⁊ qꝺ
de clico dicit: idẽ dic de monacho: seu
alio g regnlã pfessiõis fecisset: q; q̃tuz
ad mũdũ ẽ mortu⁹. vt. l. deo nob. C. ꝺ
epi. ⁊ cle. Et idẽ ꝙ cludit bar. ꝺ iudex
secularis ñ pt pũire: nisi pri⁹ de
gradet ⁊ q; epi ista degradationẽ ñ fa
cerẽt ⁊ ex isto incõtinẽti secũ aliud in
cõuentes. q⁹ iudices seculares ꝫ iustitiã
faciũt iusticiã de eis ⁊ eos punirũt. Pre
cta ra: nisi facerẽt pfessionẽ existẽtes
in carcerib⁹. vt notat Joã. an. ibi item
põtra ra in illis g efficiũt clici vel fa
unt pfessionẽ: ita q; efficiũt religiosi.
Sed in illis g mutãt hituz ⁊ efficiũtur
bigint: seu milites gaudẽtes: ponto q;
hẽant ꝓuilegia q; sint exẽpti a curia se
culari: mutatio tal' hitus sibi nõ pdest
q; illa regula nõ factũt eũ clicũ. nec re
ligiosũ. idem Bull. de laude.

4 ¶ Utrũ iudex ecclasticus possit iudi
care de subditis laicorũ pncipũ: ⁊ de
ipsis pncipib⁹. ꝛ. eis rpian⁹ rõne pec
cati efficitur de foro eccle. extra de iu
di nouit. Ideo si iudex laic⁹ negligit
facere iustitiã de subditis. põt ecclasti
cus iudex illũ cõpellere ad venẽdã in
stitiã vel supplere defectũ eius cogno
scẽdo de cã ⁊ sic de illius subditis iudi
care. extra de foro cõpe. ex transmissa
⁊. li. ⁊. c. ex tenore. xxiij. q. v. administ
ratores. ⁊ in. d. c. administratores. ha
bet q; si iudex secularis ab epis ⁊ ec
clasticis viris cõuẽt⁹ fuerit vt faciat in
stitiã ⁊ neglexerit. post. l. ij. ⁊. iij. moni
tionẽ cõsone ẽ priuatus. ⁊ dicit ibi gl.
⁊ sic ẽ excõicatus ipso iure.

5 ¶ Utr̃ iudex ecclasticꝰ possit iudica
re de infidelib⁹. ꝛ. ꝫ Rai. directe non

tudicat de his q foris fiūt. s. alicōs eis religionis regulas apponēdo. sed idirecte tudicat rplanos. ab eoz cōlone sub trahendo. vt. ff. Judeus. l. §. l.

Judicium. Quid est dicere. dz pceđ simplr z sine strepitu z figura tudicij. Et. tūc nō oz q necessario exigatur libellus vel litis contestatio. Pōt ēt iudex pcedere tpe feriaz ob necessitates horum in dultaz. z multa alia succidūt. Ut in de. sepe de. R. ii. verbū sūma rie. circa ozdiné pcedendi. l. breuiter. ita q totā substātiā oprehendat. vñ in cessu nihil de substātib⁹ dz omitti vñ libellus ita bñ dz esse formatꝰ sicut ozdinarie pcedit. Itez ptestat lis. itez inia diffinitiua datur. ꝓbū de facto intelligitur manu regia. l. ij. i pin. ff. de ozi. iu. z sic omissa oi iuris solēnitate. si ät q iura alterī⁹ vllo mō ledātur ꝛ nālem equitatem. verbū oi solēnitate omissa tollitur ois solēnitas iuris ciuilis. Ea ꝓo q fiūt de iure gētiū. nāli vel diuino ablata nō fiūt puta q in oze duoz ꝛc. nec poterit tollere defensiōez. nec potest examinare testes pte absite. fz bene nō poterit recipere ablq; iuramento: z diēb⁹ feriatis i honoꝛez dei. cū hec solēnitas iducta sit de iure ciuili sm bar. in. l. filiusfa. ff. de dona. Itez poterit vigore taliū ꝓbaz admittere testes z p sonas a iure reꝓbatas puta relegatas vel ifames. ff. de testa. l. cū lege. Verbū bōa egtate z omissis solēnitatib⁹ iuris dicas q nō dzi telligi de bona egtate. hoc est nō habito respectu ad ciuilia iura. q; hoc est ꝛ. l. bona fides. ff. depositi. Sz dz itelligi hoc est nō illis turib⁹ q̄ ponūt q̄sdam solēnitates seu subtilitates que veritatez negocij nō tangunt. z ista vocātur apices iuris sm Bar. in. l. fi fideiussor. §. q̄dā. ff. mādati. Negocia ꝓo ꝓncipale. dz decidi p iura. vñ fuā dā est ius cōe. Ita nota q cū in priuilegijs religiosoz dr. q̄ post positis rimulis z apicib⁹ iuris libere pcedere possint plati ad correctionē viciorꝫ nō per hec verba tollitur. nec ꝓ hmōi eximuntur a iur. ōi ad qđ dēs catholici tñr extra de cōsti. c. i. Sed nō tñr ad ea que nō sūt de substātia iuris seu ordis tudiciarij sine qb⁹ nō pōt pceđi in tudicio ꝓtentioso. Sicut ēt cū dr pstitutiōibus fratꝝ pdicatoꝝ. q electiōes fiāt fz formā canoatā alijs iure solēnitatib⁹ relegatis. si aliqd dimitteret cū pceđit p scrutiniū qđ sit de substantia formę cassaretur electio. Sed ea que nō sunt de substātie forme vt collatio zeli ad ze lū. z hmōi ꝓ illa ꝓba tollūtur sm Archi. l. ꝓbū sola rei ꝓtate i spectā. ꝓ hec ꝓba tollit ois solēnitas iur⁹ relaxate sē oēs habere iuris ciuilis. z solū remāet tā qđ est de iure naturali. Ita q̄ error formulaz seu solēnitatū iuris seu earū omissio nō nocz pp illud ꝓbū sola qđ denotat singularitatē z vnitatez ita q̄ sola ꝓtas i spiciat z nō ad aliud ḥcatur respectus. Itē incāis plenarys reg rit citatio peremptoria. In sūmarys aūt nō vt no. Pa. in. c. ꝓluit de offi. dele. itez vbi nō regritur ordo tudicarī⁹ in eptitudo libelli non viciat pcessus. de elec. c. bone. el. i.

¶ Quattuoz mōis puerilē tudiciū. xl. q. iij. q̄tuoz. q̄ ptinēt i his ꝓbꝰ Quattuoz ista timoz odit dilectio celsus. Sepe solēt hoiuz rectos puertere sensus.

Judicare. Quid sit. R. fz Tho. scōa Fe. lxxxix. iurare est deū in testez vocare. z est actꝰ latrie. vñ Hieronimꝰ super Mat. Qui iurat aut vener at aut diligit eū per quem iurat.

¶ Utz liceat iurare per creaturas. R. fz Tho. vbi. §. iuramēti ꝓncipalr refert ad ipm deū cuius testimoniū iuocatur. Sed dicit aūt assūmitur aliq̄ creatura nō fz se. sed ingtū in eis diuina veritas mālfestatur: Sicut iuramꝰ p euāgelia. i. p deū cui⁹ veritas i eu āgelio mālfestatur. z p sanctos q̄ hāc veritatē cre didērūt. Alij quoq; ē modus iurādi p execratiōez. qñ iducitur creatura aliq̄ in q̄ diuinū tudiciū exerceatur sicut solet qs iurare q̄ capit suū. aut p filij sum z hmōi. q̄ aūt dēs ꝓhibuerit iurare p creaturas. Mat. v. intelligitur ꝓhibitū. ita q̄ eis exhibeat reuerētia di-

mina. Sicut iudei p angelos ꝛ creaturas iurabāt Et eodez mō pūtur cūcꝰ turās p creturā.xxij.q.i.cūcū.ꝛ.c. figa p capillū. Bon.in.i.iij.di.xxix.dicit ꝙ dñs phibet iurare p creaturas ꝯ ꝙ ip se creature ꝺm se cōsiderate in veritatis testimoniū inuocāturꝫ: sic crederetur ꝙ aliqd numinis eēt in eis. ꝛ hoc mō esset ibi supstō. qꝛ et vltra debitū reuerentia exhiberetur. Sed iurare p creaturā relataz ad creatorez hoc est ꝙ ut relucet in ea vestigiū diuina pstatis sic licitum est.

2 ¶ An turās nō necessitate. ꝯ io. aut le uita ꝛ peccet mortalr: vꝺ ꝙ sic qꝛ facit ꝯ p̄ceptū ꝯ decalogi.s.no.as. nomē dei in vanū. Sz ois q necessitate cessāte vl vtilitate iurat: assūmit nomē dei ī vanū ergo ꝛc. Jtez iuramentū ꝺz hꝭe tres comites.s.ūitatez.iusticiā ꝛ iudiciū.xxij. q.i.ꝛ iurabūt. Sed turās ex ioco vel letitate nō ꝯ iudiciū in se.i. discretā deliberatiōem. vt.s. nō iuret verū nisi pp necessitatē ꝛ vtilitatē.xxij.q.i. ita ergo. ergo tale iuramētū est illiciū: ꝛ ꝑiurū vocatur.xxij.q.v. sicaduertendū oē aūt ꝑiurū est peccatū mortale. ergo mozta liter peccat. ꝛ. ex notatis p bon. vbi. s. ꝙ turās verū. ¶ulo leuitate ꝛ ioco vel ḧmōi nō peccat mortalr. nec oꝺ ī vanū iurare ꝯ eū qꝛ ī vanū iurare esset qñ nō ad fines illā pp quez pncipalr istitutū est iuramētū ge iurasset. finis ãt ei⁹ est ꝓfirmatio ꝟitatis. vl ẽm. Tho. iuramentū ordinatur pncipalr a ꝓfirmationez dicti humani: qō idē est cū dicto bon. hic ergo quotiēscūq; verū iuratur nō in vanū oꝺ iurari. ꝛ hic ꝯ so. ad pmū. Ad scām oꝺ cōcedendo ꝙ oē iuramentū ꝺz hꝭe tres comites. ꝛ si non ꝺz oꝺ ꝑiurū. sed nego ꝙ oē ꝑiurū tali ter acceptū sit pcm mortale. vt dicē idē Bon. vbi. s. articulo. i. q. iij. in corpore q̄nis. ibi. n. pcludit ꝙ nō oē ꝑiurū ē pcm mortale sicut id qō nō est delibe ratū sicut est in casu nostro Deficit. n. indicium vt dictū est. Si tñ iuramento defit primus comes tūc regulariter talis turās ꝺf ꝑiurus: ꝛ tale ꝑiurū est peccatū mortale. Secꝰ aūt vbi iuramēto adsit veritas. ꝯ absit iudiciū. nā tūc nō semp iudicādū est de pcō mortali. vt .j. diffusius dicetur. Jꝺz ꝯ Pan. in. c. sicut nr̄is. extra. c. vbi dicit ꝙ sigs iurat temere. ꝯ sine necessitate, vel vtilitate. ioco seu leuitate peccat vēialiter. ꝯ hoc casu iudeatur temere iurare. ꝛ sic nō oē temerariū iuramētū est peccatū mortale. Secus si iurasset illiciū.

¶ Quid de illis q iurant p mēbra dēi 3
honesta: vt p corpus vel caput aut ī honesta. vt faciāt ribaldi: an semp peccēt mortalr. ℟. ꝓclaratiōe ꝓdictoꝝ: ꝛ totius materie iuramenti ponentur ꝓclusiones quattuor. Pria ꝓclusio ꝙ ꝑtrēs blasteniā in deū vel sanctos. ꝯ. dicēdo deū nō esse iustū. oia nō bū disponere vel esse partialez vel ꝓdictoꝝ vel deum esse maledictū: vel sanctos ꝛ ḧmōi qō libz istoꝝ est mortale. si aduertit qō dicit ꝛ itelligit extra de male. c. statuim⁹ vbi ꝑpter grauitatem crīs ꝺz imponi pnia publica. Secūda cōclusio nomīare mēbza dei vl beate ꝟginis aūt scōꝝ vel scāz i ꝓpītū. vl noiando coꝝ mēbza anteriora vel posteriora. vt faciāt ribaldi: ẽt peccāt grauissime ꝛ mortaliter. si aduertūt ꝙ dicūt ꝛ itelligūt. d. c. statuim⁹. ꝛ. xxij. q.i. figs ꝯ capillū. Tertia ꝓclusio ꝙ ꝑiurās ẽt in cōi ꝟmone: ꝛ extra iudiciū q̄cūq; ex cā vel vtilitate vel iocositate. vel leuitate: ꝛ ꝙtūcq; mō nō solū per sancta dei euāgelia: vel per corꝰ xp̄i ꝯ ꝙ fides meā vl si deꝰ aut ūmet: ꝙ ꝟginez mariā: ꝙ crucē. ꝙ alias meā: ꝙ sanctū antoniū: vl ꝓciaz meā: i ꝓdictis casib⁹ semp ẽ mortale qñ aduertit se iurare ꝛ falsū dicere. ꝛ totiens q̄tiēs iurat. hec ꝓclusio ꝓz ex ꝓdictis. qꝛ talis directe facit ꝯ scām ꝓceptū de calogi. Jn vanū enīz ꝛ sic indubitāter peccat mortaliter. Quarta ꝓclusio ifertur corrolarie ex ꝓdictis: ꝙ si gs iurat per mēbza dei vel sanctoꝝ: que in hoꝫ bus nō cenſentur turpia vel inhōesta vt ꝙ corꝰ xp̄i vel sanguinez. eiꝰ. caput vel oculos: vel vētrez. ꝛ ḧmōi: vel sancta dei euāgelia: fidez dei: crucez: sanctū

per sanctū Anthoniū. & quecūq; similia iuramēta nō peccāt mortaliʳ. Primū tem dicendo. Nec cōclusio pz: q talis nō dʒ in vanū iurare exquo tali iuramentū nō deest p̄mus comes & p̄mus palis: qui est pītas: dato q̄ dīt indicia Prædicta tñ nō ob. d.c. figa per capillū ius vbi dʒ q̄ figa per capillū dei vl caput iurauerit si est cūctus dʒ deponi si talcus excōicetur & per ꝯs talis peccat mortaliʳ: cū nullus debeat excōicari: nisi pp̄ peñ mortale. & tñ dicta mēbra si sūt turpia nec honesta. ad ꝟ tñ det Bosi. vbi. s. q̄ canon logtur ꝟ illos q credebāt deū ꝑm diuinitatez hñe caput & capillos & tales erant blasfemiti sunt certe ꝟ illos q irreuerēter nominīt membra xp̄i. & q̄dāz exgstio mō iuranti dixīdit ipm q̄si membratiz. Secus ait in casu nro. adde etiaz p̄dictis q̄ no. ar. s. in sū. q̄ figa & cū iuramento p̄mittat se aligd facturū. q̄ nō est ali cuius ignoratie boni vel maliti vt mſ de verberādo filiū: vel de bibendo: vl nō & hmōi vſ veniale iuratio & ꝑuratio hec arch. s. ꝟ intellige verū maxie si q̄s iurabat hēbat intentiōez faciendi illud q̄ iurabat. Iz postmodum mutauerit intentionem aliā de cā.

4 ¶ Quid figa ex ipetu iurauit tā quod deliberate non iurasset. ſſ. dicit q̄ debet ſuare. si licitū est. Sz ꝟ hoc est do. an. i.c. sicut ex lſis ō iureiu. vbi dicit q̄ si sūt tāta tracūdia. q̄ tā deliberate nō iurasſz tale iuramētū nō ē obligatoriū nā p̄cedit a ꝑ votū & iuramētū. vt no. in. c.i. e. ij. de iureturan. & ita ibi determiat. d. an. per illud q̄ dicit Tho. q̄ in voto tria sūt necessaria. s. deliberatio ꝓpositū voluntatis & ꝓmissio. ergo idē in iuramento. idē tz gl. singularis in. c. duū. de ꝙer. ꝓiu. q̄ votū factuz caloꝛe tracūdie nō obligat. Et ibi tz pa. q̄ vbi tantus fuit tracūdie caloꝛ. q̄ sedato caloꝛe nō fecisset votū nō obligat ꝙ apud deū: q: deus vult militez oio vo lūtariū. c. nō est xv. q. i. ar. d. c. sicut. Tñ q: difficile est talem caloꝛez ꝓhaſ: Fuaꝛetur i ꝓatica opio. Jo. an. q̄ voluit q̄ votū factū caloꝛe tracūdie obligat nisi esset tāt⁹ q̄ saltet q̄dā mētis alienatōz ex mlto furoꝛe. & sic intelligie gl. s. & sic pa. vſ dicere: q̄ vbi ſstaret de eⁱ⁹ voli tate: & puta q̄ sedato caloꝛe nō fecisset tale votū. nō obligaret in foꝛo ꝓtioso In foꝛo aūt aſc. stabit dicto eⁱ⁹. idez in ſili vſ dicere gl. i. c. ex lſris de dinoz. vbi dʒ q̄ ꝓcesso facta caloꝛe tracūdie: nō p̄iudicat nisi detur ꝓseuerātia. Idez tz Panoz. in. c. si ꝙ. de iureturan. & allegat do. Ant. ꝓto hac opi. i. d. c. sicut: & credit q̄ hⁿ opionis sit ēt. Jo. an. q̄ si caloꝛ tracūdie fuit tātus: q̄ illud delibe rate nō iurasset: nō est obligatoꝛium tale iuramētū q: ōficit indicia seu discretō

¶ Quid dicendū de iuramētis i gbⁿ ō ſ ficit aliud⁹ comes puta iusticia an talia sint obligatoꝛia: & talis iurans peccet mortaliʳ. Nō est valde pulchra. dicēdū ꝓio. ꝓut hſ q̄ archi. i. c. si aligd. xxij. q. iij. & ꝓ pan. in. d. c. si. ꝙ. q̄ cūq; iurat se aliud factuꝝ obligatur ad illud faciēdū. nisi illd vergat in iteritū salutis ſpūalis vl corꝑalis vl i dispēdiū salutis et erne. vl i peꝛozē exitū vl ꝑ bonos moꝛes nāles. & dʒ ſgere i iteritū salutis spūalis q̄ obligat ad peñ mortale q̄ est moꝛs aie. ſgit aūt i iteritū salutis corꝑoꝛalis. q̄ obligat ad tā q̄ est moꝛs corꝑoꝛis. dʒ aūt vergeſ in dispēdiū salutis eterne. q̄ obligat ad venia le q̄ si disponat ad moꝛtale. & sic ad iteritū salutis eterne. Quarto casu q̄ tendit in peꝛozē exitū. Et hic casus est mltū gnālis. & pōt in se ꝓpzehēdere peñ moꝛtale & venīale. Et ter. in. d. c. si aliqd dicit tale iuramētū nō fuandū. Et Arc. ibi dicit q̄ iuramētū vergit in peꝛozē exitū ex modis. ꝓmo q̄ iuratur aligd q̄ ē moꝛtale. Secūo q̄ iuratur aligd q̄ est venīale in se. Tertio q̄ iuratur aligd q̄ ex se est indifferens. tñ ex circūſtantia efficitur venīale vl moꝛtale. Exemplu: vt siquis iuravit q̄ nā ꝙ erit negociatoꝛ: vel milles. vel q̄ nō reciꝑet feudum a tali dōmino. vel q̄ non reciꝑet mutuum. vel quid simile. certe si res veuit ad casum in quo

nō pōt alr vīnere nisi veniat ꝫ iuramē
tū. nō tenet illud obſuare. qz ſi a ꝓnci
pio fuiſſet iſte caſus. iuramentū fuiſſet
temerariū. Et iō pōt ꝓpria auctoritate
ꝑuenire. qō eſt notādū. Quarto cū iu
ramentū excludit opus faciēdū ex cari
tate. vt qñ iurat ꝙ nihil ex caritate da
bit tali. vel gd ſile. qz nō eſt veriſile ꝙ
deus recipiat talia. cū ipe mandet ope
ra caritatis exerceri. z iuramentū non
dz eē iniquitas vincula. extra eo. ḡto.
Quinto cū excluditur opus de genere
bonop. vt cū gs iurat ita ꝙ nunq̄ erit
epūs. vel clericū. vel mōach⁹ vel ñ cele
brabit vſq; ad menſem. vel ꝙ nō ieiu
nabit ꝑ peccatis ſuis in pane z aqua
vel nō dicet pſalmos. vel ꝙ nō ieiuna
bit in licitis z honeſtis vſq; ad certuz
tps. Nu. cū notauit. xxij. q. iij. in ꝓnci
pio. ꝙ talia iuramenta. ſ. ꝙ nūqua erit
epūs vel religioſus z generaliꝫ oia qb⁹
iurat aliqd qō ñ eſt mortale nec venia
la. ſūt ſuāda. Idez Gratianus. xxij. q.
iij. §. vl. Sz Archi. lxxxv. di. flo: etiuz
ꝓbat opi. illaz ꝓ tex. illō ꝙnē habe
tur ꝙ ꝙ iurauit ꝙ nūq̄ erit epūs. repel
litur ab epatu. Sz pōt dici ꝙ hoc non
eſt. qz iuramētū ſit obligatoriū. ſed qz
mortaliꝫ peccauit temere iurando. Cū
aūt ſint due ptes iniuſticie. ſ. facere ma
lū z declinare a bono. Sicut iuramen
tū nō obligat ad faciēdū malū. ita nec
oblibat ad declinādo a bono. cū nulla
ſit vtilitas in obſeruatiōe talis ſura
menti. Et hoc dico pp obedientiaz pp
quā z ſi nō ſit faciēdū malū ē tñ dimit
tēdū bonū. cui⁹ dimiſſio ꝓeſat cū bo
no humilitatis. q̄ ſeruatur i obediētia.
Preterea cū dñs ꝓſulat ꝙ ꝓfectio ſit
ſine quodāmō eēt. ſi vellet ꝙ occaſio
ne iuramenti a talib⁹ aliqs abſtineret
Sexto cū excludit opus ꝺifferens pia
ſentiōe ꝓo deo vel ꝓximo faciēdū. vt
ſigs iuret ꝙ nō loquet Martino. vel
ꝙ nō intrabit domū el⁹. vel coquet ad
furnū el⁹. vl ad el⁹ molēdinū ſi molet
nō vēdet ei rez ꝓ mioꝛ ꝓcio q̄ talia
ſūa. Nō tenetur iurās ad obſeruātia ta
lis iuramēti ſi vult ꝑiū facere pia itē
tiōe ꝓp deū vel ꝓximū. vel ſaltē ad tol
lendū ſcādalū ꝓximi. Sz quē ſic iurauit
Uñ ſm Adonal. in ꝓmis tenet⁹ caſib⁹
pōt quilibz ſic iurās ꝓpria auctoritate
ꝑuenire iz ſponēda eſt ei pnia de teme
rario iuramēto. i religo aūt trib⁹ q̄uis
hmōi iurantia ſi ſint obligatoria nō i
ponenda ſit pnia ꝓp trāſgreſſiōez ipſo
rū tāḡ ꝑ mortal. nō expedit tñ ꝓpria
auctoritate ꝑuenire. niſi pp vrgētez ne
ceſſitatē. tū ꝓpter reuerentiā ſacri. tum
ꝓpter ſcādalū ſimplicium.

¶ Ex ꝓdictis decidit qō. an valeat iu- 6
ramentū. qō gs ꝓſtat de nō fideiuben
do ꝑ alio. Jo. an. dicit ꝙ aut ſalus ꝓxi
mi ꝓcilitatur niſi fideiubat. Et tāc nō
tenet ad obſeruātia talis iuramenti qz
iuramētū nō extenditur ad hunc caſū
incogitatū. Et ſi tūc cogitaſſet. iuramē
tū fuiſſet. temerariū. Et ſic nō obſuan
dū. Et hoc bz pan. ꝑ idubitato in. c. ſi
ꝑo de iureiur. qz in tāta neceſſitate tñr
ge ſubuenire ꝓximo. lxxxvi. diſ. paſce.
imo pan. ſentit ꝙ tale iuramentū non
obligat: vbicūq; ꝓximus vere ſdulget
tali fideiuſſiōe. lz ñ ꝓcilitet ſalus ꝓpria
ēt tenēdo ꝙ dare elemoſynā nō ſit in
ꝓceptū niſi i extrema neceſſitate. qz lz
fideiuſſio hoc caſu nō ſit in ꝓcepto tñ
eſt de ꝓfilio: z eſt op⁹ ex pietate faciēn.
pp deū z amoꝛē ꝓximi. Sz nō pōt gs
obligari. vt nō faciat opa pietatis z ꝑ
fectiōis: qz nō eſt ꝓfile ꝙ deus talia iu
rāmēta recipiat ꝫ ꝓfiliū ſuū. Et ideꝛ ꝑ
oia dicēdū q̄ gs iurauit nō mutuare
pecunia eadē rōne. Et vī inuere. Pa.
ꝙ in ꝑdictis iuramentis iurās pōt au
ctoritate ꝓpria ꝑuenire exquo expreſſe
dicit ꝙ talia iuramenta nō ſūt obliga
toria. Idez vī inuere gl. Rai. q̄ dicit ꝙ
peteda eſt abſolutio a ſuplore: z hmōi
iuramēta dz de facili relaxare vel po
tius oīdere obligatoria nō fuiſſe. Pro
ꝑdictis facit ſingulare dcm Adonal. i
ti. de iuramēto vbi facit regulā genera
leꝫ ꝙ vbicūq; gd iuratur faciendū vel
vitādū: qō facere vel vitare circūſcrip
to iuramento eēt mortale vel veniale ſi
eſt ſeruādū hmōi iuramentū. lz pōt au

ctoritate propria Innocri. hec Bonal. Dispensatio.n.regritur in iuramento licito: sant qñ dubiū est an sit licitū. Sed vbi ꝓstat ꝙ tale iuramētū est illicitum nulla regrit Dispensatio. Et satis vī illicitū qñ est ꝑ caritatē primi. Pro hoc facit singularis theorica Inno.in.c.ve nerabilē.de elec.ꝙ nō solū in temerariis iuramētis: iz et in licitis z honestis pōt qs venire ꝑ propria auctoritate: ista te necessitate: si supior non possit adiri rī.q.iij.c.tecessor. Idez pntat si magna vtilitas spūalis hoc exigat. Sz hoc vltimū nō plz ho.qz ꝓpter vtilitatē nō ē plurīū cōmittēdū. Sz.d.Lar. plz dañ Inno.qz magna vtilitas egpat necessitati.vt no.ideꝫ Inn.i.c.cū oēs de ꝓsti. Et hoc ēt plz Pan. Et hoc qñ imineret talis vtilitas ꝑ q̄ supior tpm si potuisset adiri ſtinēr absoluisset a iuramēto. Idē tz Bir.li.ij. De hac mā vide singularia.ē. allenatto. ℣.ix.

7 ¶ Quid figs qz iurauit faceret aliqd qs est ventale petīr: iō cōmittit illud ſz. ℣z Bull. Dug. notanit ꝙ talis mor talr peccat: nā ipta est ꝓmissio q̄ scelere adimplet. xxij.q.iij. in malis. vt figa ꝓp hoc ꝙ iurauit ſnpſline comedet vel dicere vbū ociosū: ſupſline comedit vel logtur ociosē: talis mortaliter peccat nō qz ſnpſline comedit: vel logt ociose: quod in se ventale est: sed qz trāſgreditur ꝓceptū in malis ꝓmissis ꝛc. qui dā tñ dicūt vt. ℣v. ꝙ sic trāſgredīēdo nō peccat ventalr. qz ꝑcta auctoritas si itelligīt ita gñaliꝫ ꝙ extēdat ad mala venialia: qz ēstū ad illa nō est ꝓceptū sed ꝓsiliū tñ. Idem Bonal.

8 ¶ Quid si iuramētū nō possit seruari sine iteritu salutis corporalis. an sit seruādū. pan.in.d.c.si ꝑo dicit ꝙ iuramē tū nō est seruādū. qñ sine iteritu salut corpalis seruari nō pōt hac rōe. Sicut n.nō vz iuramentū tendens in mortē alteri. xxij.q.iij.c.i. ita z forti nō vz valere sit tendit i mortē ꝓpria. vt in.c. si nō lz.xxij.q.v. Gl.tñ in.d.c.si ℣o. lz itelligit vez qñ directe vergit in mortē Sec. si occasionaliter. Ponit exēpluz in vltramōtano q̄ iurat trahere mor de mense augusti rome. Nā sic iurans vz iuramētū suare ℞ gl. q̄ velit dicere ꝙ iz aliqñ ex tali mora ꝓp itempiē aeris ꝓtingat vltramōtanis mors. tñ hoc nō semꝑ accidit. Et sic directe nō tēdit ad mortez. iz ocasionaliꝫ. Sz Jo.an.an. dicit dēm gl. verū: nisi ex iminente infirmitate. vel ꝓpterea timeret apparent te meranū iō nō est veri simile ꝙ deus recipat tale iuramentū ꝑ qđ creatura in currat mortē. Et ꝑ hoc dicere, ꝙ si aperitis medicis diceret fratrē cartusiē. ordis nō posse alr mortez euadere. nisi ꝑ esuz carnīū ꝙ nō obstāte regula seu voto deberet carnes comedere. Sicut enim iuramentū nō ligat ꝓpter pīcula mortis ita nec votū cū partib⁹ passibus ambulent. z nota.in.c.. z.c.debitores. extra eo. z.c.iz. z.c. magne. de voto. Fertur tñ ꝙ magister Rai. de villa nova sūmus medicus fecit tractatū. in quo cōcludit vitas posse restaurari sine esu carnīū. Dicit enim ꝙ vinū mediocre marie aromaticū: z vtella ouozus mediocriter mollia: q̄ acutissima digestione cōuertūtur in laudabilem z multum sanguinez sunt ad hec magis cōpetentia q̄s carnes. Et certe si hoc est verū cessat ꝓmū dictū. Sed vbi ex circūstātijs medici dicerent ſriuz. ꝑcederet dictū meū. Item posset ptingere ꝙ infirmo oua essent fastidio. Itez ꝙ nō posset illa capere vt plures existūt quo casu in dubie illud esset tenendū. Nam necessitas excusat ab oi ꝓcepto. vt in.c. ij. de obſ.ie.g. pano.

¶ An aūt iurans redire ad carcerem 9
teneat redire. Dic ℞ doc. ꝙ carcer erat iniurios. hoc est ꝙ iniuste detinebat si tūr redire. Sec. si ille. vide hūc casū diffuse. ē. accusat. Ĥ. ij. z.c. icarcerat.

¶ Qui sūt illi q̄ admittūt ad iurādū 10
℞. ℞z dir. vbi. ē. ꝙ eis q̄ ē doli capax z talis ex iuramēto obligatur iz vsqꝫ ad xiij. annos pater pōt revocare ēxcito

sett.xxij.q.v.parumlt ꝛ ſc. Sz votū reli
gioſis nō tenetur ſtatim reuocare cum
ſcit.ſz tm̄ ad annū ꝛ dié ꝑdicere dūm
nō ꝓſenſerit.xx.q.ij. puella. Itē cliens
iurare nō debet nec ꝓpelli pōt niſi i ſex
caſib⁹.extra de elec.ſignificaſti.i.q i his
ꝑſi. ꝓtinent. Pax ⁊ fama fidei: reue-
rētia.cautio dāni. Defect⁹ veri ſibi po
ſcit magna cauerī. Pro pace iurare ls
xxij.q.i.oē.extra de iudi.nouit. Fama
ꝑ p fama ꝓſeruanda ꝑ purgatiōez ls
extra de pur.ca.quoties. Fidei: ꝑ fide
retinenda ſi ſuſpectus eſt in fide de cō
ſe.di.ij.ego berengarius. Reuerentia
ꝑ reuerentia ſeu obedientia exhiben-
da ſuplot.xxij.diſ. ḡꝫ. Cautio dāni
ꝑ dāno dato iurat.ij.q.i.in ꝓmis. De-
fect⁹ ꝑ i ꝑ ꝑitate habēda vl ingrenda
vbi alij deſūt.d.c.ſignificaſti.ꝛ.d.c.oē.

¶ Utrū ſige ſimplr iuret itelligat ali
qua ꝑditio.ſc.ſm. Noſ. multe ꝑditio-
nes ēt ſi taceātur intelligūtur. Prio in
telligit.ſi de placuerit. Scdo ſi pape
placuerit.extra eo venientes:q in oi iu
ramento excipit auctoritas ſuplotis cu
tuſcūq; extra eo.ea.te.ꝛ ꝑ p Fed.ꝓſi.
cxci.format hāc.q. Quidā clic⁹ ſcholā
ris i miorib⁹ filiuſſa,exiſtēs i ſtudio de
volūtate ꝓfis obligat⁹ é ꝑ iuramētū nō
exire diſtrictū boñ. niſi ꝓuo ſolueret de
bitū.reuocat⁹ a ꝓfe ad certū dié petita
lnia a creditore.ſed nō obtenta redijt
ad ꝓtem vel eōm nūgd ſit periuriū. Et
ꝛcludit:q primo excuſatur ꝑpter ꝑcē-
pū ꝓfis ad qđ multipliciter ex lege fi
lius eſt obligat⁹ ergo vſ q⁹ ois obliga
tio ēt facta cū iuramēto ꝑ filiū. itelligā
tur ſaluo iure ꝓfis.ꝛ inter alia cōditio
nes ḡ hz iuramētū iſta eſt potior q⁹
in eo. itelligitur ſalui ius alterius. vt
extra eo.c.cuz ꝓtingat.ꝛ.c. Ḡto.ꝛ.d.c.
venientes.hinc q⁹ eſt filiuſſa. nō pōt vo
uere ſine ꝓſenſu ꝓfis excepto vpto re
ligioſis.ꝑ qđ ſoluitur ꝓfia ptās ēt cū in
rāmito.vt.xxij.q.v.c.pueri. Et ls ille ca
non videat⁹ log de ipuberib⁹. Idez eſt
ꝺ puberib⁹.nā i ipuberib⁹ obligat etaſ
in puberib⁹ ꝓfia ptās. Et ꝛcludū. Fe-
de.q⁹ iſte ſcholaris excuſaret a ꝓiurio.
ēt ꝑ ſuſſuz eccl. Addit tñ q⁹ ꝑdicta in
telligūtur ꝓa vbi filius nō ꝓcurauit ſe
reuocari.alſ ſec⁹. Tertio ſubintelligit
ſi res in eodē ſtatu pmāſerit. extra eo.
quēadmodū. Ideo ſi qs iurauit accipe
bertā i vxo. ſi ipſa poſtmodū fuerit ſor
nicata.vel ſupuenerit lepra. vel alia in
firmitas incurabilis.nō tñr obſeruare
iuramētū.d.c.quēadmodū. Et ob hoc
Bar.in.l.q ſeruū.de ſ.obli. determiat
hāc.q. Fecī pacez cū meo inimico ꝛ p
miſi eū nō offendere. Demū ipe fuit ex
bānitus Et ex forma ſtatuti ḡ pōt ipſe
nō occidere eū. An eū occidēdo videar
frāgere pacez. Oldra. determiauit q⁹ ſi
ar.d.l.q ſuū. inuncia.l. ſi ſerui. de ſ.
obli. Idē tz bar. Et ꝑbat hac rōne. q⁹
pmittēdo nō offendere itelligit niſi le
ge pmittēte. vt.l.ḡo.ſ. inter locato:ez.
ff.de loca Itez q⁹ ita vſ facta par.ſ. re
bus ſic ſtantib⁹.d.c.quēadmodū. Idē
vſ tenere Jo.an in.c.frūſtra timerc.de
reg.iur.in.vi. Itez ꝓmiſiſti me nō ꝓſ
fendere ſub pena.c.duca. Offendis ꝓſo
ciū meū.i.q me infectaſ gſta defenſio
nis:vt mihi lomin⁹ tenearis ac ſi me of
fendiſſes de quo ꝑ Specu.ꝛ Jo.an.in
titu.de pace ꝛ treuga. Quarto itelligi
tur.ſi fuetur mihi fides ſeu ꝓmiſſuz.ex
tra eo.puenit. Et ob hāc ꝑditionē dicit
Bar.in.l.ſi cū venerit.ff.ꝓo ſocio.q⁹ ſi
ꝓmiſi nō diuidere ſocietatez itelligitur
ſi ſeruetur mihi ꝓmiſſum. Et addit q⁹
iſta ꝓuentio hz iſtaz ꝑditez. niſi ſoci⁹
ſit trioſus vl moleſtus. Q⁹ eſt vtile ad
q.q⁹ pupillus nō pōt ꝓuocare ad diui
ſionē ſociū. vt.l.ſi pupillo.ff.de re. eo
rū. Q⁹ itelligitur niſi hēat ſociū odio
ſuz vel moleſtū. Et hoc etiā facit ad te
ſtatoꝛes q ſepe apponūt in teſtō. q⁹ ffes
nō poſſint diuidere. Intelligitur.n. ſub
dictis ꝑditiōib⁹. Et qñ hmōi ꝓmiſſio
nes obligēt. vide.ē. Fidei: Quito itelli
gitur ſi res ſit honeſta ꝛ poſſibilis.d.
c.quēadmodū.ꝛ.c. gntanalf. extra eo.
Serto ſi iurauerīs mihi reddere pecu
niā ſubintelligitur.ſi ego tibi numeraue
ro.C.de nō nu.pec.l.idubitati. Septio
ſi iuro dare tibi dotē itelligit ſi nuptie

fuerint sub secute. vt.ff.de tu.do.stipulatione. Octauo si nō i moderatiō gd pctiat a supiore vl ab arbitro. vt filios ereredare. vel vxorem expellere. d.c. qui tualis. vl curiā principis non itrare tenerat cōsiliarius vl āduocat⁹. ex eo. veniens. Pro hoc facit q; iuramētū nō extenditur strictē ad nō cogitata. vt in. d.c quemadmodū. nec obligat vltra cōstitutū. facit. d.c. gntualis. ⁊ c. veniens. Et notat. Panor. in. c. cū gra de cōmo. Nono si facultas subsit. extra eo. c. ĝrelā. ⁊ c. breuī. vbi pētur q; difficultas ex cusat a piurio: ⁊ fm glo. ibi nō liberet a pena cōuentōali. Decimo si iuratus tibi reddere. c. libras vsq; ad certum tēpus sbintelligitur nisi iudex interdicat. arg. extra de cens. significauit. Undecimo si iuro tibi reddere granum vel vinum ⁊ hmōi itelligitur ciusdē bonitatis. ff. si cer. pe. cum quid. Duodecimo cū ge iurat factum alterius: subintelligitur q; ad hoc perficiendum bona fide laborabit. extra de spō. ex litteris. el. ij. Tertiodecimo quādo iuro tibi fidelitatē. vel q; si ero tibi ꝑfin⁹: sbintelligitur nisi ꝑmeum: vl meor⁹ petēdo: vel defendendo extra eo. petitio. Quartodecimo sbintelligit si ab illo cui iurauī fuero absolut⁹. d.c. gntualis. Quintodecio si vir ⁊ mulier iurent ꝑhere: sbintelligit nisi alteri gd turpe accidat ⁊. hmōi vt dcīs ⁊: vl nisi p alterū fiet. extra de spō. de illis. vel nisi ex mutuo ꝑsensu iuicē se absoluāt: ēt si eēnt iurata. extra ē spō. c. ij. Sextodecio si iuro tibi tāq; regi vl epi scopo te ꝓfuturo si obligor. Idē vī si iuro tāq; ep̄o iures mihi restituer pecūiā q; mutuauī nā ꝓfuit⁹ ñ tenebeīs. Q; credo vez si i vtilitatē eccīe pecunia fuit ⁊. xv. q. vi. alit⁹. Jtē spāles q̄ditiōes si subintelligūt in iuramēto si nō exp̄ssa tur: cuius mente ꝓcipiāt. xxxij. q. vlti. c. vlti. nisi vbi lex exp̄mit aliqd agi tacite iter ꝑhentes: tūc illud p exp̄sso habet. d.cū gd. Et hec ꝓba sūt i ꝓmissoriis iuramētis: ⁊ i assertoriis iuramētis nulla q̄ditio subintelligit. ⁊ ō tali. d.c. vltimā. ñ iō dicīt iuramētū q̄ditionale

q̄uis oēs ꝓmisse q̄ditiōes intelligantur ff. de q̄d. ⁊ demon. libro conditiones.

¶ Quid autē si iuramētum ꝓmissū 12
rimum vel assertoriū. Dic fm Rai. q; assertorium est cū iuratur ō presenti aut ō ꝓteritis: puta sic esse vel nō ee. Promissoriū ꝓo est ō futuro vt cum aliqs iurat aliquid se dicturum vel facturum

¶ Pone quidam alī fecit iniuriā ⁊ p 13
illa iniuria petebat q̄dā soma pecunie i iudicio: postea ꝓpromisserūt i arbitros p iuramētū: q; dēnauerūt eū. vt extret ciuitatē nec rediret donec alter sucereī reuocādūmūgd ten eī extre. ff. fm dir. q; nō. d.c. veniens. ⁊. d.c. gntualis: q; illa ē pena cōpalis: q; est maior⁹ qī pecuniaria. ff. de his q; nota. ifa. gd ergo. § pēa. Et hic agebat pecuniale. Sz pone q; ꝺdemnauerūt eu; ne litigaret p procuratorē; nūqd pōt ꝓuentre. Post. dicit q; sic: q; vīus procuratoris ē valde necessarius. ff. de procur. l. i.

¶ Sz pōe q; procurato: iurauit noie 14
dñi ⁊ ꝓcurauit an ipse ꝓcurator sit p urus Dic fz q̄dā ⁊ bñ q; ita: ad iurā. ꝓfuit⁹ procurato: nō est ꝓiur⁹ licet sciēter fām turet cū ñ itēdat ꝓpria aliq; obligare: puniri tñ tz cū sit coopator periurij: de offi. dele. c. i. Jo tñ in cuius animam ꝓfectatur incurrit periurium Et hoc nota quia singulare.

¶ Quid si iurauī tibi dare. ⁊. c tu mi 15
hi debes alia. ⁊. nūquid possim cōpensare. ff. panor. in. c. ad nrām. el. i. extra eo. dicit q; nō q; iuramētū est obsermā dū in forma specifica: nec sufficit illud ad implere in effectu. p; ibi p tex. illius q; iurās tenet p; actualiter soluer: nec sufficit compensare q̄ cū opēfatio sit ficta solutio. l. si peculiū. ff. l. ff. ⁊. ita. ll. Et dicit Panor. q; doc. nr̄i cōiter sentiunt q; dicta est. Sed ꝺrium dicit sensisse Bar. in. l. amplius. ff. rē. ra. ha. vbi ponit talē. q. Quidam tibi ꝓmisit soluer certam q̄ntitatē ⁊ hoc iurat postea cōpensat tecū: nūquid p hoc sit periurus Et cōcludit q; nō: ⁊ cōditiones debēt impleri in forma specifica sicut iuramentum vt in. l. q; heredi. in ꝓn. ⁊. l. meus

ff. de cõdi. & ff. Sed iussus, dare impliet cõditionẽ ꝓpensãdo. vt di. si peculiũ. ergo &c. Preterea si ego ipeditor iusta de causa facere qđ ꝓmiſi nõ tñ ꝑtur⁹ vt in. l. si. ff. g satisfda. cog. Sed si ego si ſoluo tibi qñ tu debes mihi tñdem: ego ipeditor a te q̃ nõ tibi ſoluo. q̃ tu nõ ſoluis mihi. vnde quaſi facto tuo impedit⁹ nõ debeo eſſe ꝑtur⁹. hanc rõnẽ facit tex. in. l. iij. ver. item querit. ff. de ſta. li. & cõcludit Panor. ob rõnes Bar q̃ videntur valde efficaces: q̃ ante factum eſt ſequenda opinio ꝓmatꝝ quamtꝝ Joã. an. & Inno. ſed poſt factum vt ge excuſetur a ꝑiurio: ſeq̃nda ẽ opio bar.

16 ¶ Quid ſi ge iurauit temere obſtagia in certo loco & nõ hz ibi q̃ cõedat nec vñ ſoluat. ff. fm Moſt. ſi. tpe obligationis iã erat nõ ſoluẽdo. teneꝫ obſtagia ꝑuare q̃ vꝭ ad hoc ſe obligaſſe vt victũ querat mahibus ſuis: vl̃ mẽdicãdo. Sed ſi tempore obligationis erat ſoluendo & tunc deuenit ad pauꝑtatẽ tũc diſtinguo. q̃ ſi ẽ talis q̃ poſſit mendicare ſine verecundia dico idẽ q̃ ꝓtius Sed ſi ẽ nobilis & idignitate tali ſubueniendũ ẽ iuris bñficio. extra eo. quelam, &c. dzeui.

17 ¶ Quid ſi debitor iurauit creditori ſe ſoluturũ in certo termino & impeditus non poteſt. ff. fm Moſt. Si q̃ iurauit credebat ſe nõ poſſe ſolueꝛ vl̃ nõ habebat phabilẽ cãz credẽdi tũc i vtrq̃ caſu ꝑiurat: q̃ in ꝓmo deerat ꝓpositas in ſo iuditũ. Si ꝓo ab initio credebat phabilẽ ſe poſſe ſolueꝛe nõ ꝑiurabat. Et ſi poſtea fecit poſſe ſũ nõ eſt ꝑiurus. Sz & multo magis excuſat ſi miſſit pecuniã tpe obito iz caſu perdita fuit. extra & iuꝛeꝫ. ꝗrelã q̃ ſi poſtea lapſo terio poſſz & ſi ſolueret ꝑtur⁹ eẽt lapſus. n. termini ſi ſb̃ſimlit obligationem iuramẽti extra & dolo & ꝓtu. cũ dilecti.

18 ¶ Quid ſi iuro aliquid generaliꝛ: nunqđ ad ſpãle teneoꝛ. ff. Moſt. cũ generalitas. obſcuritatẽ ꝑiat non videoꝛ cogitaſſe de his ſuper quibus ſpãliter iuraturꝰ nõ fuiſſem. Et ſic iterpretandũ ẽ iuramentuz ꝑz itentiones iuratis q̃ſi ne dolo ge iurat. Secus aũt q̃ſi ꝑe cã dolo ẽ: & ille cui iuraꝛ eſt ſine dolo. Jõ ſi emergat caſus iopinat⁹ de quo ſi cogitaſſet nullo modo iuraſſet nõ teneoꝛ Adde ſingulaꝛe victũ panoꝛ. in. c. venient. extra e. vbi habet ſm Inn. q̃ ſi iuramentũ fuit generaliter ꝓſtitũ tũc nõ extẽdit niſi ad. ea de qb⁹ cogitatũ ẽ vl debuit merito cogitari. extra. eo gnanullis Si aũt iuramẽtũ fuit ſpãliꝛ ꝓſtitũ: tũc dicit q̃ iuramẽtũ recipit iterꝑtationẽ ꝑz ius i foꝛo ꝑtẽtioſo. Sz i ꝑriali ꝑz itentiões iuranti. Et p̃ p̃ ſoluit q̃ſtio Quidã cĩcus iurauit ſtaꝛ mãdato epi q̃ ꝓcepit ei vt bñficio renũciaꝛet & q̃ ñ appellaꝛet. Certe exq̃ ſi eꝛat ꝓſimile q̃ de his cogitaſſet poteꝛit ꝓcepto non obſtante appellaꝛe. Et ita fuit determinatum per doc. de ro.

¶ Per ꝑdicta ſoluitur notabilis q̃ 19
mercatoꝛ derobato in nemoꝛe: q̃ timoꝛe mortis iurauit latroniꝫ q̃ elſdez ꝓtaꝛet certã ſũmã denarioꝝ. Queꝛit an ſit obligat⁹ ad obſeruãdũ q̃ ꝓmiſit Rñdeꝛ ꝑz Paboꝛin. c. ſi ꝓo extra eo. q̃ aut metũ paſſus nõ habuit aium ſe obligãdi & tũ ſi idiget q̃ ad deꝛ abſolutiõe: q̃ de⁹ iuramẽtũ accipit ꝓut ex coꝛ de ꝓcdit. vt in. c. humane aures. xxij. q. v. Peccauit tñ iurãdo: q̃ aſſumꝑſit nomẽ dei ſine effectu. Eꝛit tñ peccatuz veniale & forte ſb̃ ꝓcdit ſolũ i hoie per fecto. Sz i alio nullũ eꝛit peccatũ cũ ex cuſeꝛ rõne met⁹ ꝑ ſb̃ q̃ habeꝫ in ſimili xxij. q. ij. ne ge. Aut habuit aiuz ſe obligandi & tũc pnto q̃ ꝛuentiendo peccet mortaliꝛ q̃ aſſuit ꝓſenſus. Sz rõne metus puniꝛet ita acriter: ſicut ſi veniſſet contra iuramẽtũ liber ꝓſtitum. Et dicerẽ q̃ vbi cõſtaꝛet ſ hoc. f. q̃ habuerit aiz ſe obligãdi vberet puniꝛi ꝑ morta liz nõ ita acriter. & ſic reſtrigo. c. vez. ceterum. extra eo. aut ſumus in dubio an habuerit animuz ſe obligandi vel ne & dico q̃ ſi ꝑte loquitur. d. c. vez Nam in dubio ꝓeſumendum eſt qõ non habuerit animum ſe obligandi. deo. ne eccleſia daret materiam deleꝛandi voluit q̃ ni dubio obſeruaꝛetur

Sed post factum respectu pene que est restringēda p̄sumit in mittore partes vr. ſ. nō puntat tanq̄ p̄ mortali hec ps. Quo tñ ad primum. ſ. qñ non habuit animum se obligandi q̄ talis metum assus peccare mortaliʳ pīur ādo. Et tenēt theologi hʒ vſ tutiꝰ ⁊ rōabiliꝰ. Jdē dicēda ꝑs bo. tij. xxxix. ō eo q̄ dolose in rauit cū tamen animū non haberet se obligādi q̄ hʒ i foro contētioso talis iurano teneatur non tñ in foro cōscientie hanc rationē qñ obligatio iuramenti non est fortior obligatiōe voti vl̄ mrimonij Sed mrimoniū non est verum matrimonium nisi ad sit cōsensus interior: nec votum est obligatorium nisi ad sit obligandi Sic ergo nec ip̄m iuramentum dolosum. Nec obstat auctoritas Jsidori q̄ quacūq; arte ꝓbonum quis iuret deus sic accipit sicut ille cui iurat intelligit. ꝛ. Bosi. q̄ iste ꝓmo cauſualiter intelligit vt dicatur q̄ deus sic accipit: qua sic vult accipi ab ipsa ecclesia ⁊ sic vult iudicari. Et vide Bosi. vbi. ō. vbi queritur an iuramentum coactum sit obligatorium. Quidam distinguunt inter iurandum assertorium ⁊ promissorium. Respectu assertorij ⁊ coacto nō excusat a toto: sed a tanto. Si quis coactus iurauit ⁊ asserit falsuꝫ cē verū: incurrit crimē pīurij. Jn iuramēto ꝙ promissorio coactio que surgit ex metu qui nō potest cadere in ꝑstantes virū excusat a toto. tale. n. iuramentuꝫ licitū ē. ⁊ nō ē ꝑ deum: quo quis promittit aliq̄d alicui se facturum. Et ideo respectu talis iuramenti potest iteruenire coactio sufficiēs ad inclinādum ēt cōstantem virū. ergo ꝛc. Sed q̄ Aug. videtur tenere tale iuramentū cē obligatorium. vide quod ā qui coactus iurauit ducēʳ quamdā in vxorē. Jdeo'est aliuꝰ modus dicendi. vt distinguatur iter iurā ecclesiasticum. ⁊ forum consilie ita q̄ obligatio iuramenti coacti eꝫ rto se habet obligationi iuramenti dolosi. Nam in foro ecclesie iuramentuꝫ coactū non ē' obligatorium Nam ecclesia ꝓsumit q̄ iurauerit nō voluntate ſi pendi iuramentum sed potius euadendi periculum. ēt in odium violenti. qui nullis hʒ ius repetendi. Jn foro autem de iuramentum coactū obligatorū est cum deꝰ respiciat voluntatē interiores ⁊ voluntas nō possit cogi coactione sufficienti ſʒ inducente. Et ita cū talis voluntas coacta, voluntas sit. iudicat deus talem hominē obligari ēt in foro cōscientie. Et ꝑm Theo. est ꝓsilendus ei vt iuramentū ſpleat nisi relaxatiōē iueniat Et hoc si iuramentū fuit respectu rei licite. Nec ob. deꝰ voto. ſ. q̄ vota coacta nō obligant. q: dico q̄ nō est simile. q: votū respicit obligationē ad deum. q vult sacrificia non coacta. Sīgo tñ coactione inducente cogatur. vt votum emittat. vʒ vt in periculo mortis existens a ꝺño liberetur. non vr. absurdum dicere cū cē obligatum. Nec etiam est simile de matrimonio. vt dictum est.

¶ Quid de duobus habentibus mē iuram cōmunitatis. vel stateram quaꝫ consueuerunt portare ad vendentes ⁊ mercedere recipere. si iurauerūt sibi in uicem de cetero non portare. ꝛ. ꝑm. ꝓb. si ex hoc multi dānificari sunt. puta quia prouisum est de alia mensura. si possunt auctoritate ꝓpria venire contra iuramentuꝫ. nisi forte ex hoc ad extremam necessitatem deuenirent. vel nullo modo possent habere. vnde viuerent. Et plicopus tamen absq; tanta necessitate posset hmōi iuramentum in melius cōmutare. cum nulli sit vti le ⁊ aliquibus damnosum.

¶ Sed si vnus predictorum periurat nunquid alter potuerit venire cōtra iuramentū. Dicendo q̄ si tendebat iurare sb̄ condictione. ſ. si alter non portāte non tenebitur. Si autem absolute iurauit tenebit̄ q̄ nescit quomodo iurauit vel tenderit tāc si emolumentum est cōmune ambobus vno periurante reliquus nihilominus tenebitur cū nullum ex fiat ei preiudiciū. Si autē emolumentum est solum. cuꝰ qui portat tāc benignꝰ est interp̄tādū. ſ. q̄ nō fuit

ñdēz nō p̄mitterēt cum damno suo ꝛ
lucro alterius. Naz gnāl' fm Host.ꝛ
Ber. si duo sibi aliquid adiuuāre
runt vno non seruante: alius nō teneꝫ.
extra eo. sicut. el. iij. nisi ꝙ iuratū est. el-
set in honorem dei vt si iurauimus ꝙ
diceremus psalterium p̄ inuicem: vel
vt certam elimosynam daremus.

22 ¶ Nunquid paganus iurat p falsos
deos nō ꝓcessos: teneaꝫ. ℟. fm Raī. ꝙ
cū iurauit pcīa omisit in iurādo. Sz si
modo nō fuat fidē p̄missā addit pcīa
peccato. concordat. Tho. ꝛ addit ꝙ licī
tū ē accipe iuramētū eī ꝙ pat' ē p falsos
deos iurāre: nī tñ iz eū iduceꝫ ad hoc.

23 ¶ Quid si ꝙs audit aliquē iurare id
quod audiēs sit falsum ēē. ℟. fm Raī.
sufficit audiēti ꝛ teneī vt idicet illis ꝙ
possit ꝓficē ꝛ si obesse puto sine eū
corripiēdo sine p̄ eo ora. xxij. q. v. B vf.

24 ¶ Quid si ꝙs iurauerit nō reuelare se
cretū an indēbite teneaꝫ tenere secretū.
℟. fm pan. de iuente gl. in. c. ego. extra
eo. ꝙ sigs iurauit nō reuelare secretuz
dz intelligi de honesto ꝛ nō alteri noc
uo ꝛ ꝙ tūc possīt reuelare nō tñ oibus:
iz illis ꝙ possunt p̄desse ꝓ hoc vide
tex. ībīa gl. singl' arti. c. nerui. viij. di.

25 ¶ Quid si clicus iurauit se p̄uaturum
statuta in ecclesia sua edita: ꝛ postea fit
nouū statutū. ℟. fm doc. in. c. clicus. ex
tra eo distīguēdo ꝙ si statuto fuit apo
situ ītuī ꝓbū. edita ꝛ nō edenda. ꝙ
tūc nō extenditur ad ea ꝙ quibus nō fuit
ītuīt cogitatū. Si at nō fuit appositū
ītuī ꝓbū edita: iz simpliciter iurauit
p̄uaf statuta. Jo. an. ꝛ clarius. d. Lar.
dicunt ꝙ tunc obligaretur etiā ad eden
da. Quod non placet pan. quia ꝓpter
periculū perturij iuramentū est gra
uis p̄iudicij ꝛ stricte interpretatiōis
Jō nō extendēdū imo potī' rstringen
dum vt nō cōp̄hendat etiam quod
ex lata verbōrum significatiōe posset
cōp̄hendere. hoc vult Arc. in. c. ne
go. xxij. q. ij. Posset tamē fic distīgui
quod aut ista statuta q̄ postmodū fiūt
non sunt vtilia p̄iudicia ꝛ tunc excep
tāt iuramētū ad illa. ar. in. l. fi. C. q̄ res
pig. ob. po. ꝛ ꝙ ibi no. ℣. n. p tūc
sit in se grauissimi p̄iudicij: tamē ibe
mus attendere nō ad id quod venit ac
cessorie sed ad id ꝙs iuramentum obli
gat p̄incipaliter. Sic ad statuta fiēda
que sunt modici p̄iudicij sicut cuz obli
go bōa mea simpliciter veniūt ēt futu
ra ꝙ in obligatione agitur de modico
p̄iudicio. Et hoc exp̄sse voluit. Bar. in
l. si stipulatus fuerim. ℣. cū stipulamur
de ℣b. ob. Alii sūt grauis p̄iudicij ꝛ tūc
iuramentū ad illa nō extenditur. ar. in. d
℣. cū stipulamur. ꝛ in. l. si mādauero. ℣
is cuius. ff. mandati. ꝛ. c. felicis. de pe
nis li. vi. vbi hī ꝙ. publicatis bonis. ali
cuius simplr nō veniunt bona futura
Et hoc ꝓpter grauitatem p̄iudicij.
Et sic reducitur ad cōcordiā cū. d. l. fi.
Et hec notabis ꝙ si talis clicus p̄misit
p̄ bus p̄sītū iuramētū p̄uare illū statutū
qđ postea factū est iterum nō est obli
gatus ex iuramēto fm quosdā. Sed pa.
vbi. ā. p̄cludit post dicta doc. ꝙ si po
test cōstare in foro aie vel iudiciali ꝙ
ille intendebat nouiter iurare obliga
bitur de iuramēto ar. extra eo. ꝛ si rp̄s.
Et sic in dubio videtur satis voluisse
iurare si exp̄ressit verbum iuro. vel cō
similē. Idem intelligendū. deo qui sit
nomus ciuis alicuius ciuitatis ꝛ iurat
seruare statuta.

¶ Quid si stīg dñi tpales vel clici: vī 26
p̄lati iurant seruare statuta ꝛ consue
tudines alicuī' loci vel ecclie ꝛ iter illa
sunt aliqua illicita vel impossibilia. vī
libertati ecclesiastice obuiātia. ℟. si iurā
tes hoc scīuerūt: non debuerūt sic ge
neraliter iurare nec sunt aliquatenus
hutusmodi iuramenta seruāda sed so
lum talia. Sīt etiā si nesciūt non sunt
seruāda. q̄ nōtenētur ad illa. extra eo.
contingit. lib. vi.

¶ Utrum ille cui iurando aliquid ꝙ 27
mittitur possit relaxare iuramentum.
℟. fm Bir. vbi. ā. ꝙ aut quis iurat se
facturum aliquid alteri quod pertinet
ad cultum dīuinum. aut ad comodū uī
temporale. Si iurat aliqd quod per
tinet ad cultuz dīuinum. aut ad religio

nem vel pletatem nō possunt sibi re
mittere talia iuramenta vt si duo iu
rant tria psalteria p̄o inuitē dicere.
vel si piscatores vel alij mechanici iu
rāt de lucro suo certū portionē presta
re fabrice ecclesie.vel i alios piosvsus
vel si duo iurant ire vltra mare ⁊ ibi
deo militare possunt tñ sibi remittere
⁊ simul nō vadāt. Si vero iurant
se facturos aliquid quod respicit com
modū tpale:distinguitur: q⁹ aut p̄ter
illud iuramentū tenentur alias illud
facere aut nō.si tenētur p̄ter iuramē
tum alias illud facere:puta q⁹ carnīū
ces iurāt nō vendere carnes sectas p̄
sanctos. Vel mercatores q⁹ nō sophisti
cabunt merces suas.vel ob plitiores
terminū cartus nō vēdent:⁊ tūc nec
unt sibi remittere.q⁹ ppter salutē ani
mar sic iuratum videtur. Aut non te
nētur sine iuramēto seruare q̄s iurāt
ꝛ solū ex iuramento.tunc distingue.
Aut obseruātia iuramēti spectat tñ
ad cōmodū vel incōmodū iurantiuꝫ
vt scribere libꝝm vel domum edifi
care.⁊ hmōi tunc remittere sibi p̄nt
aut obligatio iuramēti respicit deum
vel tertium.vt iuro tibi q⁹ dabo.x.pe
tro.⁊ tunc iuramētū quod tāgit deū
vel tertiū remittere nō p̄nt.hec Bir.
⁊ ē notabile distinctio. Et facit ad mīta

18 ¶ Quid si vēditor iurauit nō venire
cōtra vendītionē:⁊ nunc dicit se dece
ptum vltra dimidiam iusti p̄cij: nū
quid debet audiri.ff.gl.in.c.cū cā.de
emp.⁊ venāl.dicit q⁹ si maior est nō
auditur. Secus si minor: q⁹ per tale
iuramentum non excludītur: nisi bñ
ficium etatis.non aūt q⁹ renunciet iu
ri cōmuni: vnde potest agere ad sup
plementum p̄cij vel ad rescindēdū
vendītionē: tale.n.iuramētum repꝛe
sentat eum maiorem:nisi turasset rem
non repetere vel p̄cium eo q⁹ decep
tus esset vltra dimidiam:q⁹ tūc vtra
q̄ via esset ei p̄clusa p̄opt̄ iuramē
tum. Addit tamē Pau. ibiq⁹ si mior
esset enormiter lesus:posset petere ab
solutionē a iuramento etiā si interue

nisset verba magis specificavt quia
dixit se velle donare totū quod plus
valebat etiā in magna ētitate.q⁹ in
minore p̄sumitur deceptio.arg.l.si
quis.cū scīret.ff.p̄o emp. Et idē cre
dit dicēdum de maiore vt possit pe
re absolutionē a iuramēto.rōne enor
missime lesionis. itelligēdo q⁹ nō do
nauerit quod plus valebat.q⁹ nō p̄e
sumitur in tanta ētitate donatio.sed
decepto ḥ Pan.in.d.c.cū cā.vbi etiā
refert Pe.de bellap.tenuisse q⁹ p̄ tale
iuramentum generaliter factū a mi
nori.minorē excludi ab omni benefi
cio sibi cōpetenti.⁊ vide ibi.an regꝛa
tur specifica mētio de tali beneficio
ad talē renuntiationem faciendā.

¶ Quid si puella q̄ iurauit nō hēre 29
regressum ad bona paterna.ḥ q⁹ esset
dote cōtēta.an obstāte iuramēto pos
sit habere regressum. Dic q⁹ non. sed
debet seruare iuramentuꝫ.vide.ff.de do
ñ.ḥ.iij. Adde predictis quod singulari
ter notat Pan.in.c.non fine.de arbi.
vbi ponit istam regulam quam dicit
esse verissimam.q⁹ ētūcūq⁹ iuramen
tum p̄hibeatur a quacūq⁹ lege etiā
canonica vel diuina.tamen si non cō
tinet in se peccatū.tenetur iurans ob
seruare iuramentum . ḥ peccaueret in
iurādo.p ḥ facit.c. ⁊ si xp̄s.extra eo.

¶ An aūt mulier que fecit donatio- 30
nem ⁊ iurauit non contrauenire:sup
venientibus liberis possit reuocare. Vi
de.ff.Bonatio.ḥ.xxvij.

IUramentum.l. Que est forma iu
randi. Multe sunt . Nam olim.in
testamento veteri aliter iurabatur: ali
ter in testamento nouo. Et sm Bosi.
in tertio.dī.xxxix.duplex est modus iu
randi.ff.per prepositionem.p. ⁊ p̄ p̄e
positionem.in. Que aūt sit dīa. dicit
q⁹ per.magis . dicit ipsam veritatem
sub ratione testificantis ⁊ principian
tis. Prepositio aūt.in.importat habi
tudinem diuine veritatis sub rōne testi
ficantis ⁊ exemplantis. vnde sm idem
idem est iurare in deum ⁊ per deum :
⁊ dicere testis est mihi deus. Et ideō p̄t

dici q dicere in conscia mea sic est. vt in anima mea. est iuramentū. Et idez est in re: sicut dicere per conscientiam meam z per animam meam.

3 ¶ Que exiguntur in iuramento vt recte fiat. ꝙ. tria. s. veritas: iusticia: z iudicium. Veritas enim semper debet adesse: vt. s. sciat quis firmiter verum esse quod iurat. Justicia: vt scilicet quod iuratur licitum sit z honestum. Judicij. i. discreta deliberatio: vt scilicet non iuret etiā veruz: nisi propter necessitatem z vtilitatem. de hoc dictum est supra Jurare. Quedam tamen alia magis specialiter requruntur: q̄ his ꝑ̄ñ. cōtinent. Si iuramentū licitū vis discere: cerne. Quis. cui. qñ quid. per qđ. cur. quō.

2 ¶ Que est maior obligatio voti': vel iuramenti. ſm Tho. secunda secunde q. lxxxix. Votum ex sui ratione est magis obligatorium. Nam obligatio voti causatur ex fidelitate quam deo debemus: cuius transgressio infidelitatem: z per consequens irreuerentiaz continet. Obligatio autem iuramenti causatur ex reuerentia: quam debemus ei: ex qua tenemur q̄ verificemus id quod per nomen eius ꝓmittimus: cuius transgressio continet irreuerentiam tantum.

3 ¶ An autem viri possint irritare iuramenta vxorum. ꝙ. ſm. ꝑ̄ñ. non: nisi sint talia que vxor non potest implere sine scandalo z ꝓiudicio viri. de hoc vide. ē. Jeiunium. §. xxij.

4 ¶ Utrum in iuramentis possit dispensari. ꝙ. ꝑ̄ Tho. vbi. ē. Jn iuramētis promissorijs dispensari potest: sicut in votis: vbi notandum q̄ illud quod cadit sub iuramento promissorio: aliquādo est manifeste peccatum vel malorum boni impeditiuum z tale iuramentum dispensatione non indiget. aliquando est dubium. vtrum sit licitum: vel illicitum: z proficuum vel nocium: aut simpliciter: aut in aliquo casu Et in hoc potest qui licet episcopu dispensare. Cum vero ꝓmittitur aliquid sub iuramento: quod est manifeste licitum z vtile. in tali iuramento non videtur habere locum dispensatio: vel commutatio: nisi aliquid melius occurra: faciendum ad cōmunez vtilitatem: Quod maxime videtur ꝓtinere ad potestatem pape: qui habet curam vniuersalis ecclesie. Similiter etiā z iuramēti absoluta relaxatio. Ad de qō notat Dur. li. ij. q̄ papa quemlibet absoluere potest iuramento ex causa: iuxta puta ꝓ̄ scandalum intollerabile. vel si malum exemplum ꝓrogetur in multos clave ñ errāte. xv. q. vj. auctoritatem. Et dispensare potest in voto z illud commutare in aliud. qō magis sit deo acceptum. z etiam in iuramento ex eisdem causis. quia auctoritas superioris in omni iuramento est excepta. extra eo. venientes. Sed si aliquis vouet vel iura aliquid quod licite z honeste seruari potest: nec subest causa. papa illud mutare non debet. Si tamen absoluat aliquem tenet absolutio quia est. ē. ius positiuum. Et ēt cōtra ius diuinum pōt dispēsare. dūmodo contra euangelium. vel articulos fidei non dispenset.

¶ Que autem sit differentia inter papam z episcopum quo ad dispensationem voti z iuramenti. ꝙ. ſm Pan. in c. proposuit. de concess. prēben. q̄ episcopus non liberat ex toto a voto. sed commutat in causam magis acceptam vt extra de voto. c. i. Sed papa ex causa potest ex toto liberare. quemadmodum potest ipse deus quia verisimile est q̄ deus ex causa dederit potestatem suam inter homines vicario suo. alias non fuisset bonus paterfa. si dimisisset gregem suum sine pastore qui ex causa posset omnibus consulere. Unde Hostien. in. c. quanto de trā sla. prela. dicit. Cum idem sit deus z vicarij sui consistorium. potest papa facere omnia facere. que deus potest. cla ue non errante. Nam generaliter dixit Ihesus Petro. Quodcunqꝫ liga. ꝛc. Et qui totum dicit nihil

excipit. & idē dic circa iuramētū. Illud tñ papa nō relaxat sine cā. vt notabiliter dicit Inn. in. c. cū iter. de renū. & glo. in. c. ḡsto. de iureiu. Ex quo infert q; cū papa sine cā nō possit aliū a iuramento absoluere. sequit⁹ nec ꝯsipsū. hec patior. Idem de voto p papa nō pōt dispensare in voto a se emisso. & si papa hoc nō pōt. multo minus inferiores potuerunt dispensare in iuramentis & votis a se emissis q; nemo debet auctorizare in facto proprio.

6 ¶ Qualr intelligit illa auctoritas. xxij. q. v. c. iuramēti. q; de⁹ nō facit dīas inter iuramētū. & simplicē loquelā. Pa. in phemio decre. dicit q; de⁹ nō facit dīas inter illa duo qñ simpler loquela ptinet ꝓfidiā vel mēdaciū. vt vnus ad decipiendū. Et sic ꝓprie logitur ille tex: iuramenti vtputa q; alī⁹ aliqn de sibi puidisset. nisi ipse ei ꝓmisisset & hmōi. vel qñ ꝓmittens ex cā alta habebat illud facere ex debito.

Iuramentū. ij. De iuramēto vniuersitatis siue alicui⁹ societatis. Aduertē dū est q; qñ vniuersitas alicui⁹ ciuitatis vel collegij iuramento se obligauit & inrātes iā mortui sunt successores sacētes ꝑ ñ sūt pp hoc ptiui. nā obligatio iuramēti ē ꝓsonalis. & nō trāsit ad successores. tenent tñ ex qdam fidelitate adiplere qd iurātū est.

1 ¶ Qñ multitudo iurat aliquid facere vel nō facere. nūqd aligh⁹ ꝰsuenīētib⁹ possint alij ꝰsuentre. ℟. fm ꝟꝟ. Si absolute & in oēz euentū inrātū est glibz obseruare tenet. Si ꝙo sub qditiōe vl ob determinatā cām puta si alij seruarent & hmōi nō tūr ḡsentis exīte qditiōe. ar. extra de qdi. ap. vez. extra eo. quenit vñ si oēs alij vel plures nō seruent: in hoc casu absolui vīr alij. Si ꝙo pauciores q; nō ꝑuarēt. recurrēdū est ad ītentiōes iurātū. vz q; si intēdebāt q; q̄cūq; nō obseruāte ipsi. nō tenerēt. Aut solū si multi eēnt illi q; nō ꝑuarēt Et si de ītentiōe nesciē. tuti⁹ est ꝑuare.

2 ¶ Quid aūt dicēdū d iuramētis scholariū. vniuersitatum collegioz. libertatoz & hmōi. q; iurauerūt multa in eoz statutis ꝓtenta. an sint ptiuri ꝰsuenīēdo Pan. in. d. cle. i. de reg. diffiguit. q; aut illi de vniuersitate aut collegio iurauerūt ꝑuare statuta. aut ꝓtenta in eis. Primo cāu si ꝰsuenīāt collegiales. nō incidāt in ptiurinm. q; tollāt statuta. & p ꝙ tollitur iuramētū statuto accessorium Si aūt iurāt seruare ꝓtenta in. statutis cē incidāt in ptiuriū ventendo ꝰ. sine cā rōnabili. Et hoc intelligit Panor. in. c. dilecto. de ꝓben. qñ iurauerent cōtēta in statuto seruare. nulla habita mentione de statuto. vtputa si dixerūt iuram⁹ nō recipe aliquez q; nō sit graduatus. Sec⁹ si dixissent iuram⁹ nō recipe aliqu ē q; nō sit graduatus. sicut cōtinetur in statuto. q; hoc casu vīr iurasse ꝑuare statutū. Idez sentit do. Car. in. d. cle. i. & dicit q; nō solū exꝑsse. sed & tacite remoueri ꝓt. q; tale statutū obligat tam ēz singulos & nō tāēz collegiū. & ideo cōsulit q; tales tollant statutū anteēz ꝰsuenīāt q; sublato iuramentū sublati est. & ita ꝑuat. Sed si ꝰsuenerint nō sublato statuto. adhuc ꝓbabiliter vī posse defendi. q; intelligātur destruxisse. Et sic nō sūt ptiuri. q; cū posūt tollere statutū exꝑsse ergo & tacite intelligunt sustulisse. exquo appet ꝺ volūtate ꝰria. Nec est vez q; sint ptiuri eo ipso q; incipiāt ꝰuentre q; iuramētū obligat singulos & nō collegiū cū nō sit susceptibile ptiurij. ar. extra de sen. ex. romana. i. vi. hāc opionē vī & tenet Jo. an. i. c. i. de his q; fiūt ma. ptē. ca. Sed Jo. de lig. in. d. cle. i. dicit q; in ꝓmo mēbro ꝰuentēdo & collegiales incidāt in ptiuriū. Pa. aūt i. d. c. dilecto. dicit q; hec mā semp fibi fuit visa difficilis. Et pro ꝓcedit dicit q; aut singulares de collegio inrāt seruare statuta singlr. ita q; habito respectu ad formā & substātiā iuramenti. potēt ligat eos singulr. Et tūc sublato statuto collegialiter. nulli⁹ periuriū incurrāt ꝰsuenīēdo. & hoc casu intelligerem ꝓmā opionez verā. Exꝑsū. statutū est vt nullus vocez habeat nisi sit matricu latus. Jurarūt singuli seruare statuta

Certe iuramentū hoc casu ꝓcedit observantia singulorꝫ. Ꝺ si collegiū delinquat tollere statutū nō peccant singuli. postmodū ꝙueniēdo. Sz si iuramentū stringit eos ad obseruādū collegialiter tūc hz locū alia opio vt sine metu ꝑiurij nō possint ēt collegialr ꝙuenire cā rōnabili nō subsistēte. Pone exemplū i casu. d. c. dilecto. nā canonici iurādo nō recipe aliquē vltra numerꝫ statutum iuramentū vt habūisse respectuꝫ. vt ēt collegialr nō recipiāt q; nulli dubtū ꝙ singulares non ꝑsit singulr eligere canōicos. vñ ex forma t mā iuramenti poteris ꝓhendere vtꝫ iuramentuꝫ stringat tm singulos singulr an vero singulos collegialr. Et ad ꝓpetuatiōez statuti adhibeas hāc cautelā: vt singuli iurēt ꝑcta statuta nō habita mētione de statuto. Et vt iurēt ꝙ ēt collegiate nō ꝙueniēt. Subsistente postmodū cā ꝙcernente fauorē publicum. ꝑsit ꝙuēire. vide de Ꝺ gl. nōbilē. xl. ꝺ. i his.

3 **Additio.** Ꝓ: o declaratiōe istius mātē facienda ē distinctio bimēbris. s. q ad successores q nō fecerūt statuta iz iuraverit ꝙare statuta ꝑdecessoꝝ. Secundo quo ad ꝑmos q fecerunt dicta statuta. Et q ad successores dico ꝙ si maior ꝑs nō obseruat dicta statuta. ēt ipsi ꝙueniendo nō vsiꝫ ꝓdēnādū: ꝑsilr cogitaf ꝑsit ꝙ ex alīq cā ltīa sint abrogata talia statuta. Nec ob. ꝙ iuraverit ꝙare dcā statuta. q: dz ītelligi ꝙ obligauerit se ad obseruādū statutū nō abolita vel abrogata t. Quo ꝓ ad ꝑmos: ad hoc vt nō incurrāt ꝑiurij regrit ꝙ vel maior ꝑs tollāt talia statuta collegialr saltem tacite: nec sufficeret ꝙ tollerēt singulr vel ꝑ ꝓsensus singulares. Ad hec faciunt no. ꝫ. Ex̄tra. de cōsuetudo. §. xiij. in fi.

4 ¶ Quid aūt dicendū de statutis cōitatū: vel vniuersitatū. aut collegiorū. seu fraternitatū: q̄ dē statuta multotiens sūt confirmata ab epīs: aut ꝑncipib⁹ ciuitatū: vel terrar. an nō obstāte hac cōfirmatiōe possint ꝙuenire eo: tñ mō vt dicti ēt. Dic in fi supto cōfirmant. ꝑdcā statuta ex certa scia t cū cāe cognitōe sic inferiores absoluere nec dispēsare poterūt. als sec⁹. Bar. tñ in. l. oium. C. de ēcta. vt tenere idistincte: ꝙ inferiores possint ꝙuenire. Dicit. n. ꝙ hz testm sit tacite de ꝓsensu ꝑncipis tñ ꝑt reuocari sine eius ꝓsensu. Ꝺ facit ad statuta hz cūq sūt i ducatu Spoletano cōfirmata ꝑ supto. Et sic ꝑsit sine ei⁹ ꝓsensu reuocari. Adde tñ ꝑdictis q̄ no. pa. i. c. cū accessisset de ꝑsti. ꝙ statutētes ꝑsit recedere a statutis cōfirmato a sede apl̄ca vel alio supiore t redire ad ius cōe nō obstēta alia lnia a supto. Et idē hz Bal. i. l. oēs. ppli. ff. de iu. t iure. Sed bar. in. ꝓtū est in. d. l. oiuz. Solet Pasic ꝙcordare. aut statuta cōcernit ꝑncipaliter fauorez statutū: t ꝑcedit ꝓia opio. Nā cōfirmatio hz vīz cautelā ꝓuilegij: cui ꝑsit statutētes tāq̄ ꝓuilegio renūciare. Si vo statutū cōcernit fauorē alioꝝ vel ius publicū. ita ꝙ ñ mere ipsos statutētes: tūc ꝑcedit alia opio q̄ exā supto cōfirmat: vt dispōnē facere sua q; oia nra facim⁹ t. Inferiori ēt ñ ꝑt tollere legē impiorū facit dcm Inn. in. c. accedētib⁹. de ꝑuil. vbi dicit ꝙ si statutū ꝙcernit ꝑncipalr fauorē eccle nō ꝑsit canōici exp̄sse. vl tacite illi renūciare. Aliud notabile Pan. ꝙ si statutētes vel eoꝝ successores venīūt scīēter ꝓ statutū. videnī tollere statutū. Ita ꝙ ꝙ ventū actū ꝓ statutū factū: tollit ipꝰ statutū. Idem Host. t Jo. an.

5 ¶ Quid aūt dicēdū de statutis q̄rēdā terrar. vt in' rippia tanue. q̄ nō ꝑmittāt vinū alīūde apportatū vendi i suo territorio: q̄diu vinū illi⁹ terre ꝙueniat venale ꝑ tēpo vel tēpa ꝑcio. Et multotiens talia statuta sunt cōfirmata iuramēto an sint obseruāda. Bz. ꝓ Bonel. ꝙ hmōi statuta t iuramenta sūt illicita t nō obseruāda. cū ēt circūscripto statuto vel iuramēto: talia obseruare vl facē tacitē de corrupta: t illicitū sit. Et h vī rōnabile. Sec⁹ āt si aliq̄ bōa itētiōe t ad bona reipublice. vt puta hñt vina valde debilia t corruptiōi obnoxia: q̄ lōgo tpe seruari nō ꝑsit. Et si vtua aliuꝫ

depottarent: sua vina vendi nō posset
z sic terra illa graue dānum curret.

Quo Quid ē mo: gd rigo: gd egtas
z gd dispensatio. ℟. ℣. No. ius est
ars boni z eq ent' mer tio qs nos sacer
dos appellāt. i. sacroꝝ ꝓceptoꝝ ministros
Rigor ꝑo ē excessus vl austeritas iuris
aliq̄ties ad terrorē script': g qdē non ē
fugādus vbi timet' ne ꝓcess reducat' ad
alios ꝓ ecplū vt. in. c. sed illud. xlv. di.
Q̄nq̄ tñ rigor ipē est qd vtilitas iuris
fugādus est ex ē resist. spō. i iris. Egtas
ꝑo ē medius iter rigorē z dispensatio
nes z sic dicūt. Egtas est iustitia vul
core misericordie tpata. Quid sit dispē
satio. dictū ē ff. Dispēsatio. in pan. De
hac materia vide. ff. Iudex p: io. ℣. xvij

C Virū ea q̄ ℣ ius fiunt valeāt. ℟. fm
Pano: i. c. in noīe dñi. de testi. destin/
guendo aut dispō non ē penal: aut sic.
Si nō: regulr act' ē null': vt in regula
que ℣ ius. z in. l. non dubiū. C. de legi.
Et hoc intellige qñ lex hz ꝓpetuā causā
phibitionis. i. rō phibēdi ē ꝓpetua. Se
cus si tpalis. ℣ hz vide. ff. Impedimtuz
xvi. z i. c. vides. x. di. z ibi bona glosa
Aut dispō est penal: z hic ē maxia dif
ficltas. Quidā dixerūt q̄ ꝑ appositōes
pene sustinēt act': q: lex nō vt tūc sim
plr phibere: sed vltra ꝓcessit apponen
do penā. Hoc verū nisi lex iducat vltra
penā actus nullitatē. vt in. l. iubemus.
C. de ss. fan. ec. z in. c. q: ꝓpone elec. hec
tñ opio nō videt placere. Bar. in. l. pre
tor. ff. de no. ope. nū. allegat. d. l. iube
mus. z multa iura q̄ vltra penā in du
cunt nullitatez actus. Sed certe posset
rideri q̄ i illis iuribꝰ lex nō fuit ꝓtēta
pena extrinseca sed ēt voluit iducēr nul
litatē act'. Panor tñ aliāliter limitat ꝑ
dicta: dicēs q̄ nō semꝑ ex nō obseruā
tia legis iducit nullitas ipso iure ℣ qñ
q̄s ꝓstat cām irritandi: qñq̄ vero ipo
facto irritat. Scif. n. debes q̄ qñq̄ lex
iubet aliquā solemnitatē adhiberi tpe
contractus z tunc si alter fiat actus est
nullus ipso iure vt in. c. fine exceptione
xij. q. ij. z in. d. l. non dubiū. z. c. audiui.
de elec. C. de testa. hec cōsiliūa. Qñ
q̄s lex iubet aliq̄s solemnitatē ad hiberi
post ℣ctum: vl aliū actū ꝓfectū z tūc si
illa solemnitas nō interuenit non iduci
tur act' nullitas ipso iure ℣ nō valet in
effectu q: ℣ ānullari nisi aliud expresse
caueret i dispōne. Et h videt ꝓbari il.
vniuersa. C. de ꝓbi. fga. offe. Ponē ecplū
statutū dicit de q̄dā ℣ctu solnatur
gabella i decem solidis ꝓ libra. certe si
nō solutur ℣ctus remanet valid': ℣ pos
sit anullari. Q̄ accidit etiā si lex dicat
alis nō valeat. ℣ enī itelligi nō valeat
s. i effectu vtil. d. l. vniuersa. Sec' si dice
re nō valeat ipso iure: vl ipso facto.

Legare Quid si legator legauit rē
alienam. ℟. Pan in. c. filius de test.
dicit q̄ aut q̄s legat rem alienā in q̄
hz aliq̄s ius: z i dubio' vr solū ius lega
re: q̄s hz i re. Et' sic nō debetur estima
tio totius rei. vt in. l. seruī electōe de le.
I. Idē si testator putabat aliq̄s ius hre
in ea re: q̄s tñ exiguebat' morte. vt in. l
vxor: partui. fm vnū intellectum. C. de
lega. Et ꝓ hoc posset attēdi q̄ si testa
tor legauit rem alienā sibi ꝓpignoratam
videatur legasse ius ꝓpignoris q̄s habe
bat in re. Aut legat rem sibi z alteri cō
munē: z tūc vr legare partez suā tñ ℣
diterit rem meā: vt in. d. l. ꝑut. Et hoc
verū nisi testator ditisset. lego totā rem
vel ꝑtā filia. q: tūc debet estimatio to
rius d. l. iul. ℣ le. ij. z no. Bar. in. l. cuꝫ
alienā. C. de lega. Aut legat rem oīno
alienam. Et tūc aut est heredis: z tunc
oīno debet nec sufficit dare estimatio
nem q: testator pōt legare rem heredis
sicut ꝓpriā vt est pulcher. ter. in. l. vnus
ex familia. ℣. si res. ff. de le. ij. Aut legat
rem alterius quam heredis. Et tūc aut
scienter z debet illa res vel eius estima
tio. vt. d. l. cū aliena. Būmodo sit talis
sed cuius cōmertium possit haberi alis
inutile est legatum: puta si legatur res
sacra: vel res. principis. l. apud iul. in fi.
ff. de le. I. Si vero legauit ignoranter
tunc aut exneo z non valet legatū. d. l.
cum alienam aut cōmercie persone: cui
alis fuisset relictum ēt si sciuisset rē alie
nam. z debet estimatio. d. c. l. cū, aliena

1 ¶ Et ex p̄dictis solui ꝯsto que nūc de facto accidu. Quedā mulier legauit quedā vestē alienā.s.socerꝰ cuidā monasterio p salute aie sue: an valeat: Et dicēdū est p p̄dicta:q̄ sic. Nec ob.d.c. filius.q: ꝛ ibi ponant plures lecture: tñ illa Inn.est vera: ꝛ cōcor: vt ītelligatur ter.bū filius legat rē ecclie alterī ecclie. Secus qñ legaret i piō vsus rē alienā: que nō eēt alicuius ecclie vt in casu nostro. Et hūc intellectū ꝛ glo.l. c.si ep̄s.xij.q.v. vbi archi. videt dicere q ī ꝛ casu legatarius poterit agere ad estimationē ꝛ q̄ saltē obeat extimatio ꝛ valet legatus ꝛ tenēt comunīter doc. in.d.l.cum alienam:

2 ¶ An autē ꝛ habeat locū in loco eccl̄iastico ꝛ anime. Pano.in.d.c.filius: dicit q cōtra doc.tenent q sic: ꝛ ipse teneat ꝛrū. Sz exā ipe dicit: q cōtra doc.tenent alīs opinionē: ꝛ ideo.videtur tenenda: p̄sertim quando p̄stat de mente defūcti puta q: sciebat dispo si tionem turis ciuilis: q; peride est ac si legasset rem illam: si emi potuisset: vel saltem extimationem.

3 ¶ Pone: qdā legauit fratribꝰ p̄dicatoribꝰ.c. si ens sepelirēt in ecclia sua: ille occidit seipsū: vt est repert⁹ excōicatus ita q nō pōt sepelirī i sacro: an frattres debeant hr̄e legatū: vel nō sepeliant. ꝛ.bar.in.l.miles.ff.de adul. refert Bl. determinasse q sic.p.d.l.miles.i.§.reā cū facto defuncti ꝛ eius culpa accidit hoc. Nec ob.q.nō sit īpleta cōditō sub qua legatus ꝛ relictū: q: illa est odi tio impossibilis que legatum non vitiat. vt .l.obtinuit.ff.de condi.ꝛ demō.

4 ¶ Pone testato: legat mihi.x.si factā vnum altare i capella sci. Bernardini ego antea illud feceram mei cōtēplatiōe: an p̄sequar legatū. Rideī quidaz q nō per ter. exp̄ssū in .l.dictionū .ff. de odi.ꝛ de. Et hoc vī tenere. Bar. ibi vbi dicit q ad actionē p̄sequēdā non sufficit aliqd fieri facto ꝛ vī eē ter. ibi ff. vbi dc. Nā si facto fecerint: nō vī ob tēperasse voluntati: sed ad penaz euitandam: dicit Bar. de mente Bl. q nō refert ad̄r fiat: vt l. ea gdez. si mā. ita sue. alie. Et nota hanc distinctiōez Bar. que facit ad mlta. ꝛ vide. ē in.c. epiteosis ff. rūbi. ō pictura stenda p̄ hereden: ꝛ ibi soluit illa qō q ad penā i curredaz hic autē loquit q ad actionē cōlequendam: ꝛ sic nulla est cōtrarietas ħ ꝛ ibi.

¶ Pone qdam pochian⁹ ecclie sci. 5
Petri relīgt simplr ecclie scī Petri.r. Sūt i ciuitate alie ecclie ꝑ eodē vocabulo. Lui debīt tale legatū. ꝛ.ꝑ. Pā. in.c. indicāte. ō testa q ī dubio dabitur nō ecclie pauperū ꝛ ecclie pochiali: q; ō illa ī dubio vī sensisse. Sī āt testator dicat relinq ecclie scī Marie ꝛ ecclia sua pochialis non vocaret⁹ ecclia scī Marie: ꝛ i illa ciuitate eēnt multe ecclie ꝑ illo vocabulo: tūc ꝑ doc. debīt ecclesie pauperū. Sz dubiū ē qñ monasteria sūt eālia. Dic ꝑ cōiez opinionē q debīt epō vt ipe distribuat: vī gratificet alteri. Si ho ga simplr relinqt ecclesie: vt factum rusticī. Dic. q debunt ecclie pochiali testatoꝛis eadē ratione

¶ Quid aūt si testator legauit vnum 6
calicē: vī vnā planetā ecclesie. scē Marie: an debitur de meliori puta de largento: an de stagno ꝛc. ꝛ. ꝑ. Pan. vbi supra q ī legatio ad plas causas generaliter factis illud quod est medium debitur sauoꝛe pie cause: p hoc ter: notabilis ꝛ ibi Bar in .l. Titia. §. scia. ff. ō arg. q; le. ex quo decidit ibi Bar. q ꝑ si testatoꝛ legauit ecclesie calicem: itelligitur de argento. Si reliquit planetam intelligit de serico: ꝛ sic de similibus. Ite dicit Bar. se vidisse de facto q quā reliquerat fieri in quadam capella figuram xp̄i cum apostolis. E erte debz intelligi cum duodecim apostolis.

¶ Pone quidam legauit filie sue nup 7
te. c. pro singulo anno: pro vestimentis ꝛ huiusmodi: que filiastetit p annos quattuoꝛ q non induit semec pecunias ipsam a fratribus petijt an possit. peteꝛ pecuniam dictoꝝ annoꝝ preteritoꝝ. Respondent quidam quod nō ar. l. quidam. ff. de vsu. le.

¶ Quid autē si legatarius moꝛit ante 8

legantē.ff.q̄ legatum deficit ⁊ remanebit heredibus legantis. Secus si moretur post mortem testantis sed anteqū heres adiisset hereditatem: q̄ tunc debetur heredibus legatarii.l.vnica .§.ij. vt manifestetur.C.ō ca.tol.

9 ¶ Verbū relinquo addītū vniuersitati bonorum trahitur ad institutionē ⁊ hoc q̄n nullus alius heres est institutus ⁊ hoc voluit glo.notabilis in.l.his verbis.in.princi.ff.de here.instit. ⁊ ibi Bar. Sed.vbi verbum relinquo: vel legatis adiectum certe retinet nunquā trahitur ad institutionem.l.cogi.§.et generaliter.ff.ad trebellia.

10 ¶ Pone statuto cauetur q̄ ō q̄ls legator libra debeat legatarij⁹ soluere vnū sol.⁊ tali legato ē intīctū certū onus: nunqd rōne intīncti oneris debeat solui gabella. Dicit q̄ legatū fuit cū onere relictū vt tanto minus teneatur soluere q̄ta est estimatio oneris intīncti. Et ita vī voluisse Bal.⁊ Bal.p.l.sed si hoc.ff. de ȳdi.⁊ demō. Et sic facit ℨ gabella rion: quibus debentur quatuor sol.p sacco frumenti. vt non debeat solui de eo q̄ recidit molendinarius p molitura. licet sit consuetudo in contrarium.

11 ¶ Verum legata domo veniat hortus vl̄ area.ff.pan.in.c.rainutij⁹.ō testa. dicit q̄ applone dom⁹ nō venit hort⁹ vl̄ area nisi q̄n sit iūncta. ō hoc.c.sanctitō cēli. q̄ ibi ponūtur vt diuersa.

12 ¶ Utrū legatis aliq̄b⁹ reb⁹.⁊ postea vēdit⁹ p testatore teneat heres. Rūdet q̄ sic nisi vēdēdo testatō habuerit animū adimendi legatū. vt ist. de lega. §. si rē. Et indubio ꝓbatur heres volūtē defuncti eē mutatā. vt notat gl.i.d.§ si rē. Idē dicēdū si rē legatam pignori tradidit. q̄ nisi habuerit animū adimēdi legatū tenetur heres eum redimere ⁊ legatario tradere. dcā isti. §. ij ⁊ si rē.

13 ¶ Quid autē valeat vxori legatū quo ei legat⁹ sua dos. ff. Ad sen. l. ij. ti. xxij. dicit q̄ tale legatū ē sibi vtile etiā si nihil vltra dotē reliquerit testator: q̄ plerūq̄ est actio ex legato quam de dote insti. de le. §. ⁊ si vxori. q̄ vt ibi. dicit gl.

legatū stati debetur dos ꝓ ho si ꝓfiliat in mobilib⁹ debetur p⁹ ānuj ⁊c. Itē de dote agit q̄stio pōt facere vir. vel alius heres su⁹. De legato ꝓ solidū nisi obstet falcidia vī ꝓficiū inuentarij. Itē valet. q̄ nō habebit ꝓbare dotē fuisse tā te ēditatis si exprimatur. alias fic. C. ō fal. causa adiecta. l. ij.

¶ Utrum legat⁹ vestib⁹ vxori veniant aurea vī argētea ornamēta dictarū vestium vī q̄ nō. q̄ accessoria ꝓclosiora. suo ꝓncipali nō veniūt. Lud. āt ro. tō q̄ veniāt ēt ꝓclosiora ⁊ accedāt ꝓncipa li. vt. l. ⁊ si nō fūt .§. quentiam⁹. ff. ō aur. ar. le Et Bar. in. l. ij. ff. ō pecu. le. dicit gl. ibi eē falsū q̄ vult q̄ accessoria ꝓclosiora fi extinguant ōstructo ꝓncipali

Additio. Nō tū bar. i. l. nisi pr⁹ ¶ C. nisi li. ifrenis ⁊ equestrib⁹ selle. ⁊i baltheis margaritas ⁊ ima ragdos ⁊ iacintos aptare. ii. xj. q̄ ad oz natū mulier. ꝓtinētia nō ītelleis de iure ꝓhibita. Sz hodie in mūdo cuiuslib⁹ ē statutū q̄ ista ornamenta nō ls mulieribus portare ꝓpter quod dico q̄ si marit⁹ le garet vxori vestes suas q̄ ls ē iure ꝓtinēt oia ornamēta vt. l. vestes ⁊ se. ff. ō aur. ⁊ ar. le. tñ eo casu quo sunt ꝓhibite nō ꝓt dici accessoria vestiū nec illis vestimentis accedere ar. huius. l. et eodem modo non possunt dici mulieris causa empta ea que eius gratia sūt ꝓhibita hec Bar.

¶ An aūt legāo creditori suo i dubio videat legasse aio copēsandi. §. pan. i. c. officij. de testa. dicit q̄ sic. ꝓ. l. si cum dotem. §. si pater. ff. so. ma. vbi dī q̄ si pater tenebatur dotem dare filie ⁊ reli q̄ aliq̄ filie i testamēto. non pōt filia petere legatū integrū ⁊ repetere dotem q̄a videt testator legasse aio cōpensandi cū dote debita e, Bar. ⁊ doc. moderni. ō. §. si pater. limitāt hoc verū q̄n relictū sit ꝓ debitore nec necessariū. qui est necessitate iuris tenēt ad debitū. Sed q̄n fit ꝓ debitore voluntariū q̄ ex voluntate sua obligauit se ad debitū. tūc hoc casu nō videtur factū animo compensandi nisi fit expressum. vt in. d. c.

officij. vbi legatū ēpo simplr factum fi minuit portione sibi debitā ex relictis factis ecclesiis ꝛ. Pan. ibi dicat q testator nō ē debitor epi: nec necessarij nec voluntarij: q portio debet episcopo: nō a testatore sed ab ecclia gb⁹ facta ē relicta. vñ si testator aliqd reliquit sim pliciter ēpo nō pōt dici q relinquerit animo compensandi cū debito. cū ipse nō sit debitor epi. Oportet ergo q apponat modū in legato si vult cōpensationē fieri vt epop⁹ sit otent⁹ illa portiōe. ꝛ ꝺ vult singularit. d. c. officij. q nō.

17 ¶ Utrū mino: prodigus vel furiosus i trans religionem possit legare vel testari: vel aliter de bonis suis disponere: etiam sine auctoritate curatoris. ℟. pa. no:. in. c. presentia. de probatione dicit secundum cōmuniter doc. q sic dūmodo tempore dispositionis ꝛ ingressus non sit furiosus. Et hoc aperte sentit Johannes andreas ibi quia: ī istis spiritualibus non curam⁹ de patria vel curatoris auctoritate. vt in. c. fi annum ꝺ iudi. li. vi.

18 ¶ Sed dubitatur de filiofa. Ci. in auē. ingressi. C. ꝺ sacrosan. eccle. dicit quod de bonis castrensibus vel quasi: non ē dubiū nec de profectit ijs quia illa sūt patris. Dubium ergo remanet in bōis aduentitijs. Pano:. ibi putat q de bonis aduenientibus in gresso. q illa indistincte aquiruntur monasterio. Tūc q: amplius nō ē filius in potestate patris ꝛ sic nō agritur vsu fructus patri. Tū q: clerici ꝛ psone religiose sūt previlegiati sup bōis aduēticijs ita vt plenū habeant ipsorū administrationem ita q ꝺ est laicis aduentitium: clericis reputatur castrense vel quasi. Et hac ratione forte idem dici potest de bonis acquisitis prius: vt statim per ingressū guadeant illo ꝓuilegiū. de hoc vide. ē. Clerici. liij: ℣. fi.

19 ¶ Quid autem de legatis q fiūt mēdicantibus maxime minorib⁹. puta Fratres minores non possunt habere annexos redd⁹ per cle. exiuij. ℣. cumq; annui redditus de verbo. sig. Quidā indē recte relinquunt hospitalibus aut collegijs terrarū cū onere q oī āno dent duas petias panni. vl hmōi fratribus mōtis. An fratres minores possint recipere ℟. pa. in. d. c. in presentia. ꝛ in. c. nimis p ua de ex. p. ꝺicit q talis legata nō valēt q essent habere quādā ꝓprietatem. Et tor possent esse ānni reddit⁹ q ñ oporteret eos mēdicare quod esset contra eor regulam. Predicatores tū non sūt capaces ex eor regula ī ex ꝓstitutōib⁹.

¶ Quid autem de annuesarijs perpetuis. an liceat mendicāt⁹ recipe. ℟. ℣. Pe. de palu. in epla ad magistrū ordinis q sicutione ꝓtra ordinē imo de or ꝺie scipe ꝗtidianas elimosynas ita et anniuersaria ppetua nec hoc ē hre redditus in recipiendo gratis ꝛ in petēdo extra iudiciū nec in ī est necessaria dispensatio sicut nec i quotidie mēdicando. ī repetere ea in iudicio tanq̄ reddi tus sibi debitos non licet absq; dispensatione que dispensatio fieri non debet nec illud dissimulari nisi ex causa necessitatis puta i locis vbi ita refugiū cāritas q fratres seminantes spiritualia nō possūt aliter metere tpalia. hec Pe. ꝛ idem videtur dicendum imo forte de ceteris elimosynis annualibus quas principes aliquando ordinant dari fratribus de gabella ꝛ aliis ītroitib⁹. Nam talia sunt pure elimosyne. Nam ipse cō cedens ad palciū potest revocare talem dationē cum sponte det: ꝛ non ex aliqua obligatione ad illos non obstā te q illi qui sunt super illis gabellis teneantur ex debito dare fratribus ratione ordinationis dūi. Addit et ipse Pe. de palu. q de annuis cēsib⁹ ac et ꝺ redditib⁹ fratrū ad vitā nō ꝺz exigere ea absq; dispensatiōe q fieri nō ꝺz vt dictū ē nisi ꝓp necessitatē sed oblata licet recipere. Idem Archi. ī. Et per predicta patet q si quis legaret fratribus mi noribus p ꝛonentibus aliquorum locorū aut redditus alicuius possessionis vel certum quid annuum non ī ꝺicitis fra

tribus illos redditus. potest i iudicio nec ẽt extra iudiciũ exigere. Si tamen heres ipse vellet spõte fratribus dare hoc cãu liceret fratribus recipere. maxime per modum elemosyne.

21 ¶ An aũt indistincte fratribus minoribꝰ phibeãtur ãnui redditus. ff. car. in. d. cle. exiui. post fede. q aut ãnuus reddit⁹ religiur ad certũ vsuꝫ ut uidelicet cultus. puta vinũ p sacrificio. frumentũ p hostijs. ẽt quẽ ẽ capax. Aut redditꝰ deputat victui. vt vestiui. vt iudicii cte relingit: ẽt ad modicũ tps: ẽt quẽtus ẽ capax. q: vt vnũ legatũ: cuius sõma est diuisa q̃ ad solutiõꝫ: nec p ñ tollit mẽdicitas: ꝫ sõleuatur. Aut relingitur ad tps nõ modicũ. ẽ ñ valꝫ: q: tũc cõputat iter i mobilia. vt in. d. ff. cũq; annui. Et hec distictio est equa. ẽ dic nõ modicũ tps ee dicẽniũ vl vltra. vt no. in cle. i. de re. ec. nõ alie. in. gl. Et dñ sacit. d. cle. q: tbi locatio reditꝰ ad modicũ tps ñ phibet tã ꝫ alienatio. Addit etiam ipse. Car. q non repugnat mendicitati seruare victualia: quando timet q alio mõ hẽri nõ poterunt.

22 ¶ Põt. qdã in testõ fratres minores vel vnum eorum heredes vniuersales instituit: Primo queritur. an valeat testamẽtũ. Bar. in tractatu miozicarũ di. i. p. d. cle. exiui. vbi dc q fratres minores successionũ nõ sũt capaces. dicit q si fratres minores sunt istituti heredes ẽ nullũ habẽt subsitutũ. vl cohereditate: tũc testamẽtũ ẽ nullũ: ẽ hereditas ptinet ab intestato ueniẽtibus. Secus si in testamẽto fratres instituti habẽt subsitutũ: vel cohereditate: q: tunc testamẽtũ põt valere: subsituto adeũte hereditatẽ: ad quẽ primo ptinet vel adeũte cohereditate: cui accrescit portio relicta fratribꝰ vbi subsitutus nõ est.

23 ¶ Secõ queritur nũqd pdicti venientes ab intestato subsituti: vel cohereditates ad qs dicta hereditas remanet ꝫ iuris rigore: possint eã retinere licite in foro ꝑscie. ff. Bart. vbi. s. q ille apud quẽ hereditas remanet de iure ꝫ rigore. dꝫ de volũtate defũcti sollicite tene

opus est coniecturis. de reg. iur. eſtote. In hanc opi. accedere videntur. martinus silf. z hoſt. in. c. rainaldus. de teſtamen. Contrarium tenuit Bagarotus dum eſſet bononie: cum hec queſtio eſſet de facto. z Bi. ſequitur in. l. ſi ita quis. ff. de le. §. Et Ri. malū. z bar. in auctentico. niſi rogati. C. ad trebel. z in. l. ſi ita ga prealle. z ſic poſt mouz eleganter conſuluit. in. q. facti. Primo per rationem quam faciebat bi. expreſſio eorū q̄ tacite inſunt nihil operatur ff. de le. i. l. iij. z. c. ſignificalti. de elec. Sed hec verba ex ſuo corpore vel ex ſe legitime nata inſunt in illis ꝑbis ſi ſine liberis deceſſerit. q̄ nihil opa exꝓſſio. Q̄s inſint pz ēt qm ꝑ illa verba, ſi ſine liberis ꝛc. nō veniūt filij legitimi nīi. vt. d. l. ſi ita quis. §. ſi. ergo ſolū intelligūtur de naturalibus. z iñ fauore mōasterij exꝓrat talis ꝑba. ꝓ religionis ingreſſum. Secūdo mouet ꝑ rōez Ri. malū iſtud fideicōmiſſū ſeu inſtitutio ſi deceſſerit ſine liberis ꝛc. repro batur z ꝑ nō ſcripto hēturi non ſō qz monaſterij hēatur loco filij: ſz qz ꝑbet impedimētū vite cōtēplatiue ſeureti habit a vita cōtēplatiua eligēda. mā inſtitutus timēs ne bona ſua cogatur reſtituere ſi decedeſt ſine liberis ſuccīt ad ẏhendū mōmentū, z remouetur a ꝑpoſito religiōis z caſtitat. z iō impator tale grauamē voluit hēre ꝑ nō adtecto z ꝑ voluit tex. in. d. §. ſed z hec ꝑ ſert. dū dicit tales ꝙditiōes inualidas z ꝓ nō ſcriptis. Sed hec ꝙditio de q̄ q. noſtra ē multo plus ꝓtracta vite cōtēplative caſtitati z religiōi. cū illa de q̄ l. d. §. ſz z hec pūti. z i. d. c. i pūtia. ergo ſoni dz illā hēri ꝑ non adtecta. z ita ēt refert z tenet Cl. in. d. auc. niſi rogati. Alia motiua Bar. vide in locis allegat. z Pa. dicit q̄ motiua bart. ipſa veritatē cōtinere vñr. z ꝑ hac cōclusione adducit Panor. bo. tex. i. l. title ſi nō nupſerit. ff. ꝙ cōdi. z demon. vbi dicit q̄ ſi teſtato: ſi quis titie ducēta ſi nō nupſerit. z ſi nupſerit reliquit centū. ſi titia elegerit nuptiq̄ dz hēre ducēta tñ nō implenit cōditionē. ſz illa hſ ꝑ nō adtecta. qz retrahit a matrimonio carnali cōtrahēdo. Idē z ſoni ſi a ſpirituali. z ꝑ ſ clariſſime ꝓz intellectus illius. §. ſz z hec pūti. z. d. c. in ꝑſentia. obtinet ergo hoc Monaſterū. non q̄ habeatur loco filij vel heredis quia fuit illa allegatio partis. ſed quia hſ ꝑ nō adtecta ſi voluit intrare mōaſterū. hec pa. adē tz ang. i pūtio. lxxx. incipiente. Ipānes ſuū ꝙdidit teſtū. z cōfirmat ꝑ auctoritates doc. Primo bagarotū g ſic de ꝙcordia ſacri collegij bononiēſis iudit. cū hec queſtio occurriſſet de facto. i cū ſubſtō facta erat ꝑ verba naturalitate ſolū ſapiētia. Et idē tenuit Bi. i. d. l. ſi ita gs. Idem dicit te nuiſſe Rai. z ꝑ pdicta iā iure canoni co q̄ ciuili locū hēant. cū gs religioné fratꝝ minoꝝ ingreditur. tz Inno. z Jo. an. poſt cū in. d. c. in ꝑſentia hec An. Idē tz do. Alex. de imo. i conſilio xxxv. incipiēte. redēptoris uſt innocato ſuffragio. ſup cōcilio. vbi concludit poſito q̄ i hec cāu eēnt varie opi. doc. que faciant rem ambiguam. Ut nota glo. in. l. cum de nouo. C. de legib⁹ uō in dubio dz iudicari ꝑ religione. l. ſūt perſone. ff. ꝙ religio. z iſta tenuit pars ēt q̄ſi ꝑ verba naturalitate ſignifi cāta adtecta ē ꝙditio ſubſtitutiōis in d. l. ſige ita bar. ſall. Cl. rai. Bal. Ange. Pau. de ca. i auc. niſi rogati. C. ad. tre. idem tz. bar. i conſilio ſuo incipiente. Auricēſis. Idem ēt firmat ange. per plura argumēta in ſua diſputatione in cipiēte. nobilis qdā genere. ēt fm eus quādo ingrediēs eſſet ingreſſus regulā fratꝝ minoꝝ g nō ſunt capaces. qō plus ē. hāc ēt opinionē tenet an. d. bu. z do. Elbb. i. d. c. i preſētia. io. ō imol. in. l. fideicōmiſſū. ff. ꝙ cōdi. z demon. z Ral. cu. z Pau. de caſtro in. d. l. ſi ita quis. §. ſz cui. Et hec opi. ē magis cōmūis z pluribus ſaū oꝛabilib⁹ rōnib⁹ ſeu plurib⁹ auctoritatib⁹ mūita. Et ꝓ cōſequēs in iudicādo nō ē receēdendū ab ea. Nec refert ſine teſtato: dixerit ſimpliciter ſine filijs. ſine dixerit ſine

alijs legitimis & naturalib⁹ q; vtrobi
q; est eadē rō: ergo idē ius cē debet. l.
alitio. ff. de ꝓbo. ob. & c. ij. de transla.
prela. & ꝓsertis quia illud expressum
tacite inerat. hec do. aler.

25 ¶ Quid autē si rogat⁹ restituere here
ditatē vel legatū fiat clericus: nunqd
euanescat substitutio. Glo. in. c. in pre
sentia. de ꝓba. dicit q; sic. duob⁹ ifi in
terueniētib⁹: vn⁹ q; ꝓpetuo maneat in
eccliā: & relictū expēdat i pias cās. Sz
no. q; tex. in. d. §. sed & si loqtur de in
trante religionē & de eo q; fit clericus.
vnde insurgit vn⁹ intellectus ad illuz
tex. vt loquat de igrediēte mōasterū.
vt ibi sit monachus & clericꝰ & sic sit
sensus q; sine ingrediat vt sit ꝓuersus
monastery: siue vt sit monach⁹ & cleri
cus: semper euanescit substitutio: exā
in ecclesia ꝓpetuo ē mansurus. & bona
expēdent in pias cās. & iste intellectus
plz gl. in. d. §. si & hec. & Pan. Ad qđ
eim pōderaret: vt ꝓpetuo maneret in
ecclia: si efficeret clicus secularis.

26 ¶ Quid aūt si institut⁹ ingredit mo
nasterū: sed mōachat⁹ no tenit. ff. gl.
in. d. c. in pītia q; si nō euanescit ista
stitutio. Dz enīz q; fiat mōach⁹. Et q
si dicit Uin. q; si moriat anteq; teneat
mōachat⁹: substitutio nō euanescit. Idē
si intrauit: & mōachat⁹ tenuit: si si fecē intrauit & subsituti ꝑm cōiter
doc. q; fraus & dolus equiparātur. Et
ꝓbatur fraus: ꝓbādo cōminationes
factas per heredē ipsi substitutio. Ad
hoc tex. singularis. i. c. fi. xx. q. iij. predi
cta fallunt in fratribus minoribus.

27 ¶ Et per ꝓdicta vꝫ solui qō ō puella
cui relicta fūt. c. si nupserit. si ipa religionē intrauerit. l. q; nihilominus si in
trabit habebit. c. q; talis cōditio vꝫ ꝑ
bere impedimētū vite cōtēplative: &
sic debet haberi ꝓ nō adiecta. Idem
vꝫ tenē. Ri. malē. indistincte: nec distī
guit: an sit filia vꝫ extranea: vt qđ sa
cētissimo ēt ꝓditio inducens viduitatē
spernitur vt notat. C. de indic. vidui:
& totū & gl. ibi in. l. fi. q̄rit de eo q; quo
tidie religitur mulierib⁹. vz q̄dū i do
mo mea remāserit: & ad ꝑa vota non
trāsierit. an per hāc conditionē videat
induci viduitas Bar. ibi dz doc. rndet
q; ꝑ hec ꝓba nō inducitur viduitas.
imo dcīm legatū ꝓ pīti est puri: ꝓ se
quenti conditionale: vt donec erit vi
dua capiat sine satisdatione cū desierit
esse vidua definat capere.

Additio. Quo tamē ad filiam 28
Aug. de are. insti. de le
gatis. §. pene quoq; dat modū vt testa
tor possit grauare sicliz q; dicat relin
quo filie mee cētū: & si q; uterit eam
in vxorē relinq; quinquaginta ℔ mō va
let illū relictū & mōasterū si poterit ca
pere: q; nō est relictū vxori. ℔ si q; ue
rerit in vxorē h; ꝓbatur in. §. titio ge
nero. l. titio cētū. ff. de cōdi. & demon.
Cōsuluit nī Bar. ibi. q; addat vnū vi
delz q; id qō marito religtur dz dicē ꝓ
dote filie alis ꝓ se hēret. Finis.

¶ Pone qdz simpliciter legauit ti- 29
tie puelle maritāde. c. mozit illa puella
anteq; ꝓsequtur relictū. dubitat an ex
piret relictū: an ꝑ hoc sit ꝙuertēdus in ali
am puellā maritandā. ff. Panor. in. c.
nōs qđ de testa. dicit q; ex varijs con
iecturis iudex cōiecturabit. An testa
tor ꝓbarit respectū ad aliam. an ad fa
vorē illius puelle. Forte q; diu sibi ser
uierat nā tūc ꝓsūptio ē q; voluit po
ti⁹ eā remunerare. Sec⁹ ergo. si ex con
iecturis hoc nō pōt ostare: q; dz tunc
cōuerti ad aliā puellā maritādā: q; vꝫ
factū ptēplatione animē.

¶ Utr⁹ aūt heres substitutionē gra- 30
uat⁹. vel rogatus restituere hereditatē: possit alienare vel obligare res que
restitutioni subiacent. ff. regulariter si
nisi quatenus cōtingit heredem rōne
tertie vel quarte. vt. l. fi. C. cō. delega.
Fallit tū ꝑm doc. i aliquibus casibus.
vt no. Bar. in auc. res que. C. cōmunia
de le. Fallit eniz in dotē & donatiōe ꝓ
pter nuptias. Dales eim res alienare
& obligare pōt. ꝓ o modo personarū
honestati congruo.

¶ Quid aūt si pater vult ponere fil⁹ ꝑ

ām in monasterio:an possit alienare de rebus q̄ subiacēt restōni.ff. Bart. vbi.ff. dicit q̄ sic:q̄ introitus mōasterij ē fauo:abilior dote.vt appet i auc. de san.epi.§.sed z hac pñi.

32 ¶An aūt p alimēta possit fieri aliēatio de rebus q̄ subiacent restitutiōi si aliūde nō hñnt. Bar.vbi.ff. Pn cōiter doc.dicit q̄ p alimēta pōt fieri aliēatio.sicut p dote. Nam sicut est officiū paternū dotare ita ē paternū alere. Et idē putat bar.q̄n filij caperet ē latro nib⁹.vt p eo redimēdo possint alienari bona ipsa que subiacēt restitutioni.

33 ¶Sed qd si pp delictū filij ē cōdēnatus:an p redimēdo sibi vitā vl̄ membra possint alienari res q̄ subiacent restitutioni. Istō est dubiū q̄ sua culpa incidit in ꝟ bar.videt per istud verbū cogitabit. Sz Ang.z Imol.in.l.marcellus.§.res q̄.ff.ad tre. vñr tenere q̄ hoc casu nō possint alienari. Et hoc q̄ culpa sua ꝛc.

LEgatus. Quid est legatus.ff.scōm Directa.l.iij.est is cui certa patria seu prouincia regēda cōmittitur extra eo.c.i.z.c.nouit.z.c.legatos.ll.vi.z ē ordinarius in prouincia sibi decreta. nec creditur alicui asserenti se legatū nisi hoc in scriptis probauerit. Et de mandato apostolico fidem fecerit. Irtij.di.lectis.C.de man.prin.l.vnica. Ad hoc facit quod notat glo.in.c.sicut nobis de sen.ex.q̄ non creditur cardinali asserēti aliqd in ꝑiudiciū alteri⁹. Et dicit ibi Pe.q̄ si cardinalis dicat papā sibi aliqd cōmisisse oratio vine vocis tēdēs i ꝑiudiciū alteri⁹. nō creditur sibi nisi aliter pbaret.

1 ¶Si q̄d si legat⁹ pdidit litteras Et vult pbare amissionē litterarū sue legationis ff. q̄ nō audit.extra de of.dile. cū in iure.z.vi.l.vnica. q̄ nō est aliqs ibi cōā quo fieret pbatio. Alīs ifi si ē honestus z notus pōt ē dz ei credi.ꝛc vy.di.nobilissim⁹. Sz ly legat⁹ sit reciprocus. z ei credi debeat si ē notus vt in prealle.c.nō ifi sine litteris Sz Tā.z Archi.vt sic audeat aliquid iudicare.

Nec dicitur in.d.c.nobilissimus q̄ aliquid iudicauerit.q̄ bñ nuncio sine litteris crediturr propter honestatē plone cum nulli ꝑiudicetur p hoc. Secus si ꝑiudicaretur. z legatus non sine periculo recipitur. Ideo maior est in eo examinatio facienda .xly.dist.gelcam⁹.

¶Quod sūt genera legatoꝝ.Ratria.l. 2
legati de latere. Et sm Jo. an. solum cardinaleo dnr de latere. Alij a sede apostolica dantur nō de latere. Alij sunt qui pre tertiu ecclesiarum suarum habent legationem vide multa de his.ff. Absolutio.y.§.iij.iiij.z v.

¶Quero in qbus legatus de latere ñ 3
pōt.ff.An illis que sedi apostolice ispaliter reservātur extra eo.qō trāslatione vbi Ber.xlij.cāus refuauit Si host. ponit.lx.q̄s in his versi. declarauit. si sit catholic⁹ papa nō iudicat vllus. Erigit z ꝑiicit:cathedras z diuidit.vnit. Mutat vota crucis:restaurat: eximit ad se.Maiores cāe referūt:legitimat:q̄ promouet:appellare vetat: ꝓhibz profiteri Deponit: trāsfert: suppletq̄ renunciat illi. Presul z exceptus: simō iurās.anathema.vel pōtū: vel legati vl̄ lex vtriusq̄. Necp̄ticipās z siquē spōte salutat. Que canō dānat:sibi solū q̄ reservat.soluit a papa nec ei quē regula dānat. Addas suspēsuz:cāuz cū ferūr ad ihm. Rescriptū fidei dubiū: cōfert bōa plura. Irritat infectū: legē pdit generalē. Approbat imperiū: firmat deponit:z vngit Locilū generale facit:sanctit quoq̄ sanctos. Ens nō ēē facit:nō ens fore palā semp. Portat. credit:legi nō subiacet vltī. Appellat Appellat ad hūc medio sine iudicioq̄s Est p lege iuī:monachū renocat renūtētem. Datus adulterio soluū gīali ter artat. Et larat gcgd sponsis nocet: ordinat extra. Tēpora dando sacrū:p metū promouet idē. Ordinat atq̄ dirūt:q̄ cōsecratur z ipse. Ulueniloq̄ locū cōcedit.iureq̄ priuat. Insignit laico sacra dat:crisma ministro. Sūma sede sedet:plenusq̄ vicarius errat. Si sit catholicus ꝛc. Nō enim accusari vel iu

dicari pōt ab vllo nisi de hereſi.xl.di. ſi papa : Exigit .ſ. cathedras.xvi.q.i. felix.q solus facit epos. Et ſō dr q ab eccla rōana ois dignitas originē sum pſit.xxij.di.c.i.z subjcit cathedras .ſ. epiſcopales.extra eo. q trāſlationem. Et vnuidit.i.cathedras epiſcopales Et vnit.ſ.eaſdē.xvi.q.i.z tēporis q̄litas. z extra de exc. pla. ſicut vnire Dutat.ſ.eaſdē cathedras.extra de trāſla. pla.c.i. Dutat vota crucis null⁹ mu tat votū terre ſancte niſi ipſe.extra de voto.c.ex multa.z.c.qō ſup his.z.c. magne reſtauran.ſcilicet ab ordine de gradatos reſtituit. extra de cle.nō re. ex tue. Extinit idest.epos z alios.xvi. q.i.frater noſter. Ad ſe malotes cōe re ferūtur extra de trāſla.pla.c.i.z.c. ma iores.de bap. Legitimatq extrag ſi. ſint legi.q venerabile. Promouet ſci licet inſufficientes : ſiue defectus patiē tes.puta illegitimos Extra de ſi.pbyt. c.pe.z ſi. Itē bigamos.xxxiij.di. lec tor. Item promouet ad epiſcopatus q nō ſūt ſacris. Idem pōt dici in alijs defectibus q̄ ſacrilegij inſtar ē diſpu tare virū dignus ſit quē princeps ele gerit.xvij.q.iij.§.q.aūt. appellare ve tat duobus modis itelligitur Primo q̄ nullus alius excepto principe pōt cōmittere cāz appellatiōe remota:nec hoc legatus pōt facere nec ēt pōt ꝓce dere vt procedat ſimplr z de plano ſm pa.in.d.c.q̄ trāſlationem z extra de offi.dele.ſuper qōnū. Scdo q̄ ab ipo nō appellat cū ſuperiorē ñ hēat extra de elec.lz.z hoc ſpāliſſimū ē ſi papa lz Primū vtriq; principi ſit cōe phibet profiteri citra.xiij. annū regulariter in inſulis aūt citra.xvij. annū extra de regula.q: in inſulis.deponit.ſ.epiſ copos.xij.q.vj.Quis tranſfert ſcilicet epos.d.c.q̄ trāſlationē ſuppletq; de fectum ſi q ē extra de tranſ.pla.c.i.ſō tota die in cōfirmationibus būficior appōit hec clauſula.ſ.ſupplētes defe ctū: ſi qui ē de plenitudine poteſtatis z ꝓbabat extra ꝑ elec.illa.nā pōt ꝑ iu re.ſ.ius diſpēſare z ita pōt ſupplere

oēm defectum iure poſitiuū. extra de cōceſ.ꝓbē.apoſuit. Suppletq; defectū regis vacāte regno extra de elec.cum inter.z defectū ſpatoris vacāte impio extra de ſo.cōpe.c.licet Renūciat illi preſul vbi ēt ſcriptura exigat.vij.q.i. §.ecce.z exēpt⁹.repete illi renūciat .ſ. pape.extra ꝑ renū.dilect⁹ filī⁹.ſecus i trāſlatōe q̄ pt fieri p legatū extra ꝑ cō ſue.cū venerabilis z de elec.ſi abbatē. li.vi.ſimon.ſ.ſoluit a papa q: ipe ſol⁹ diſpēſat cū ſimoniacis in ordine z in būficio vt pz vltra iura cōia p miſtas extrauagātes Jurās.ſ.ſoluſta papa in tellige Ut dictum ē.ſ. Juramētū.i.q: null⁹ citra eū totalr abſoluit a iuramē to ſi licitū ē. Anathema vel ꝓpriū.ſ. ſoluit a papa.quaſi dicat null⁹ poteſt abſoluere excōicatū a papa.niſi.ipe ſo lus vel cui ipe ſpecialiter Bemādaue rit vñ i ꝑticulari petīt abſolutio excōica tōis a ſucceſſore.extra ꝑ elec. venera bīle vl legati ꝓpete anathema z tūge ſoluit a papa z ſubaudi vel delegati cui⁹.ſ.legati turiſdictio expiranit z cui nullus ſucceſſit.nā excōicatū a tali nul lus abſoluere pt niſi papa.vt pz extra de offi.dele.querēti.vñ nec legat⁹ pōt ſnīaz delegati.d.pape reuocare vl re laxare vl ſi pedire licet eā poſſit confir mare Sic exponit illō extra de tre.z pace.c.i.pt ēt ereg.extra ꝑ of.le.ſtudui ſti Et ē rō q: par.ñ hz impiuz i ptē vl lex virtuisq.i.ſi Pape q̄s legati ſupple ſolutur a papa: quaſi dicat ſi lex iſti us vel illius obſcura ſit z legatio finī ta ſit nec aliquis legat⁹ miſſus ē in eā dem puincia:z.vel ſi queraī de diſpen ſatione in cāibus illis qui ſunt Sedi apoſtolice reſeruati ad ſolū papam p tinet declaratione z diſpenſatio. Nec̄ pticipās.ſ.excōicato a papa ex certa ſciētia z i diuis officijs:ſupple ñ ſolnit niſi a papa.ō ſentētia excōicatiōis. ſi gnificauit.z ſi quē ſpōte ſalutat.ſ.ſoluī tur a papa Si eiz ex certa ſciētia aliq̄ excōicatū ſalutauerit:vl alīs eidez particīpauerit preſumendū eſt q̄ co ipo ipm abſoluere velit q⁹ princeps

Sola voluntate absolvit. sicut & sola volũtate manumittit. ff. de manumiss. l. apud eũ. Intellige ergo q̃ ipse papa sola salutatiõe põt excõicatũ absoluere vt in. cle. si sumus de sen. ex. Quẽ canõ dãnat. i. suspendit vel excõicat. sibi soli q̃ reseruat: soluit a papa. als ãt alijs absolutionẽ cõcessisse vr. de sen. ex. nu per. nec nõ qué regula dãnat. i. siqs irregularitatẽ incurrit nõ pt eũ eo ipso ipsa nisi p papã de ꝟ hẽs multos casus vide. ff. irregularitas. & c. dispẽsatio. addas suspẽsus & ꝟ in casu spãlissimo si enim aliqs suspẽdat p eo q̃ hẽ retictis sacra misitrauit talis citra sedẽs apostolicã absoluit nõ põt extra de hẽ reti. excõicam⁹. Cãm cũ ferẽ ad ipm. s. papã soluit a papa Ad papã tũc perti net examinatio & determinatio extra eo. licet. & ꝟ ap. itimasti. Rescriptũ addas si ꝟ rescripto apostolico dubitet soluit a papa. extra. ꝟ offi. dele. c. ij. Jdẽ ẽ de ꝓuilegijs & ꝟ intellige de rescripto cõ tẽtoso vt dr ibidẽ & de gratioso. s. pri uilegio. extra de iudi. cũ veniset sine dilatiõne extra cozp⁹ iure cãonici vagãte. extra de fi. instru. pastoral. sine inclusa. & sic põt ꝟ exponi de rescripto quadruplici fidei dubiũ si de fide dubitet soluit a papa. xxiij. q. i. quotiẽs ẽt si in dubitatũ sit: exq̃ i dubiũ ꝓtit. C. de sũ. trl. l. fi. cõfert bõa plura in plura bñficia cũ cura vel plures ꝑsonatus cũ cura extra ꝟ elec. dudũ. el. ij. Irritat effectũ pronũciãs electionẽ seu ꝓuisionẽ q̃ nõdũ fcã ẽ si ꝓtigat fieri irritã & ianẽ. extra ꝟ elec. inotuit. qꝺ aliⁿ facẽ non pt. q̃ tractus futuri tpis ñ ptinet ad inferiorẽ iudicẽ ꝟ cãu. ff. ꝺ sũr. l. i. ℌ. i. legẽ. ꝺdit generalẽ. extra. ꝟ ꝓsti. c. i. Approbat iperiũ. i. electũ i impatorẽ. confirmat. i. ꝓfirmat electiõez vl confirmat Depõit. i. patorẽ. & vnam. i. ipatorẽ extra de elec. venerabilẽ & ex ꝟ gdã tũp serũt ar. q̃ ipator recipit ordinẽ ꝟ dia conã⁹ qꝺ rep. ibat gl. in. c. valẽtinus. i. xij. di. & cõiter doc. & gl. ibi addit q̃ impator gerit offiũ ꝟ diaconi cũ miistrat epo. & ob ℌ ẽt puto q̃ vlgares sumpserint occasiõs credẽdi q̃ ipator sit. ꝟ diacon⁹. qꝺ mi ẽ falsus vt no. doc. in. d. c. venerabilẽ. vñ impropꝺ ꝺ impato: ꝓsecrari ꝟ ꝺs iũgi. & de vnctione ipatoꝝ & regũ vide qꝺ no. i. c. vnico ꝟ sa. vñ. impator ãt cozõat triplici cozõa. s. ferrea argẽtea & aurea & a gb⁹ cozonẽt & de significato istoꝝ metallorꝝ. vi de gl. i. cle. Romãt. ꝟ turiur. ꝓcilũ giis le sac. xvij. di. p totũ. Sãcit q̃q; scios. i. ꝓfirmat & approbat & cãonizat scios & i cathalogo scioꝝ ascribi sac⁹ nec; si ne ei⁹ inia ꝺs aliqs sanct⁹ veneran q̃ tũcinq; vocat miracul⁹ comuscat. extra ꝟ reli. & vene. Scioꝝ. c. i. Ens nõ ẽ sacti i. ꝟ aliq̃ facit nihil mũtãdo ẽt nãs rei extra ꝟ excel. p. tãta Nõ ens fore. i. de nihilo aliqd sac. extra de trãsla. p. c. i. Palia sp portat. s. vbiq; extra de vsu pal. ad honorẽ. Lõcedit. s. paliũ & nul lus alⁱ ẽt legat⁹. extra de elec. significasti. legi nec ꝺbiacet vlli q̃ ꝓncepe solutus ẽ legib⁹. ff. ꝟ leg. ꝓncepe. appellat ad hũc medio. sin. i. imediate. i. sine medio. ꝟ ap. c. dilecti Judicialiq; ẽ p lege suã Nã eⁱ⁹ inia sac⁹ insac. ẽ re tuin cãis Adõachũ reuocat renitẽte naz abbate Et mõacho renitẽtib⁹ & ꝺicẽtib⁹ pt mõachũ trahẽ de mõasterio: Et alicui epo vl ꝓncipi i locũ assigna re. ir. q. iij. per ꝓncipalẽ. nec mitp. nã ꝟ mõcho põt facere nõ mõachũ. extra de statu mo. cũ ad mõasteriũ. Datus adulterio soluit generaliter. Secus de epis. extra ꝟ iudi. at si clici. Airat & latat gegd spõsis nocet. i. impedimẽta mrimonij canõica aliquotiẽs restringit & ãnullat Aliquotiẽs dilatat vt. extra de spãn. nõ. ꝺs xxxv. q. iij. quedaz lex. & c. q̃ scripsi. Ordiat extra tpa. s. dando sacrũ ordinẽ & & ipse solus pt subdita comum facere. extra ãtuꝝ tẽpora puta i dñicis extra de tẽ. or. c. i. Promotum subdiaconuꝝ p papã. s. Jdeꝝ papa pro mouet & nõ aliuꝝ nisi de mãdato suo extra de tẽpo. or. c. uz in describendis Ordinat atq; diẽ qua ꝓsecrat & ipse. extra de elec. qꝺ sic. Aliutiq; locũ cõcedit. Nullus. n. alius põt ꝓsecre bene-

ficiū nōdū vacās. extra de ꝛce. p. c. i. Jure ꝙuat. Auferendo vni ⁊ ꝓferendo alij. vñ ēt pōt ventre ℨ cella. extra de elec. significasti. qō nō pōt legat⁹ extra de ꝓben. dilect⁹. el. i. Insignit. i. insignia epalia ꝛcedit aliquotiēs abbatibus ⁊ alijs ꝑioribꝫ. puta mitrā. baculū pastorale. anulū. sandalia ⁊ hmōi extra de ꝓuil. c. abbates. ⁊. c. vt aplice. li. vi. Lateo sacra. dat. i. spualia ꝛcedit. sicut ius eligēdi. extra de iure pa. nobis. A decimis eximēdo ipm extra de decī. a nobis. Qō alī facere nō pt. Et pt laicis spualia delegar. q tñ sit eis alis ītermicta extra ō ofti. eccle sctē Marie. Crisma ministro. i. cōcedit pbytero q possit illa tēs crismar i fronte. xcv. di. quelit. Qō a nullo alio fieri pt extra de ꝓsue. quāto. Sāma sede sedet. s. in illa. quā sibi dīs in petri pona spāliter elegit. extra q fi. sint le. p venerabilē. Plenusq; vicari⁹ extat. cuius. n. glibet epūs possit dici vicarius xpi. tñ. est ꝓticularis. ſ; papa est vicari⁹ gnālis vñ oia regit ⁊ deoibus vt sibi ꝓs iudicat ⁊ disponit. ix. q. iij. cūcta. p mūdū. ⁊. c. p ōncipalem. Legatus ho ꝓdicta vsurpare nō dz nisi velit ꝓfundi. extra de vsu pa. c. nisi. ⁊ de trāl. p. c. i. j. ⁊. iij.

4 ¶ Sz q pt facere legat⁹ in ꝓuincia fi bi decreta. ℨ. pz Oīr. pōt oia exercere q faceret ipse q eū transmisit. ꝓter ea q sūmo pōtifici reſuant. q posita sūt ipecedēti. ℨ. ns ad ipm spectat ꝓuincia fi bi cōmissa; malis holo⁹ purgare. ff. de of. ꝓn. l. iij. Jtez audire cās ꝓuicialiuz q appellationes vel ārimoniā ad eū deferuntur. extra eo. c. i. Jtez pōt facere ꝓcilia ꝓticulare. puta ꝓuiciale cū epis ꝓuincie fibi decrete. Jtē ⁊ eis idulgen tiesicut ⁊ idulgentie epoꝝ sūt ꝓpetue Jtē legatus de latere archiepoꝝ. epoꝝ ⁊ exēptoꝝ electiōes pōt ex officio ꝓfirmare. Sz aliq legati hoc nequeūt. nisi eis a sede aplica spāliter fit ꝛcessum extra de elec. fi abbatez. li. vi.

5 ¶ Legat⁹ de latere dūtaxat pōt de exemptis se iperdire. ēt q imediate sunt pape. Et de cāis q ℨ ipsos mouent sal

¶ An aūt legatus de latere possit alterāſ legata fcā ad certū vsū pūs. ⁊ ꝓmutare in aliū vsum. ℨ. Pe. de pcutio. vi detur distinguēſ. q; aut ille vsus pt impleri de iure ⁊ de facto. puta q; legauit gs vt mōasteriū fieret in tali diocesi epūs est contentus. Et sic tenet de iure ⁊ nulli aliud ipedimētū est in facto. q; pecūia est parata ⁊ cetera alia necessaria. nec est q aduersetur. Et sic pōt fieri de facto. Et tūc dico q; nō pōt cōuerti in alium vsum. ⁊ iste est casus. c. nos q dem. de testa. Aut ille vsus pōt ipleri de. iure. ℨ. ſ; de facto. puta ꝓp guerrā. vl q; pecunia est modica. vel nō est loc⁹ in ecclesia vbi legauit ꝓ capella fiēda ⁊ hmōi. Et iste est casus. l. legatā. de ad mi. rez ad ciui. ꝓt. Et tūc pōt fieri commutatio auctoritate. supiozis. ēt si in testamēto sit clausula q; nō possit ꝙuerti ad aliū vsuz q; deputatū. Rō q; voluntas testatoris dz iterꝑtari ſz ius cōe. vt res magis valeat q; peat. ⁊ ſo cū de iure cōi possit in aliū vsum ꝙuerti. nō obstat talis clausula ergo ꝛc. Et ex his dicit. Sepe q; si mihi legat vt vadā vltra mare ⁊ nullus audet ire. q; ꝙsequar legatū. ls nō vadā. dūmō vadā ad silem locū. Silr si testator legat ꝓ laboze itinerio. vel pnse sibi iniuncte vt vadā romā ⁊ ꝓp impedimentū nō possiuz ire. ꝙsequar legatū. dūmō ad locū ꝙsilem vadaz. d. l. legatā. Excipit tñ q; legat ꝓ subsidio terre sancte. q; si nūc nō possum. spectabo tps. ⁊ seruabit legatū. c. magne extra de voto. Aut vsus pōt impleri de facto ſz nō de iure. ⁊ tunc aut hoc est. q; nō est ad aliquem finē hone

stus: puta legat ge. c. vt fiat ludus theatralis in ecclesia q̃ illicit⁹. Et sic legatū est inutile: z nō fiet querelo vel nō pt fieri de iure. Nō q: nō sit ad finē honestum: ꝫ q: ius phibet. Et sic fiet querelo in aliū vsū honestū: vt ē cānō in. l. legatū. ff. de vsufr. le. Et sic itelligē. d. c. nos in ver. nō pōt iplerī. s. de iure. Exemplū. testator: legat q̄ ꝓdicatores vel minores se ꝓsternāt ad habitādū in domibus suis: z celebrēt ibi omnia ꝓ solute aiē sue. hoc de iure fieri nō pōt p. c. vnicū. de exc. pla. li. vi. ibi vbi est hōestius q: p aia z cultu diuino. Sic legat vt fiet ecclia in tali loco. nō pōt fieri pp pulegiū qđ hñt ꝓdicatores z minores de distātia canar z hmōi. Et ibō fiet in alio loco ꝛgruo z honesto.

7 ¶ Cuius auctoritate fiet talis cōmutatio. ꝫ. dic⁹ Pe. q̄ si nō subest cā puta q: pōt de iure z de facto iplerī. tūc solus papa pōt. d. l. legatā. z cle. q: otingit de reli. do. Si subest cā lta: pōt dioc̄ cessanus ēt si posset iplerī de iure z, de facto nisi testato: puidisset qđ fiendū de legato: vsu nō ipleto q: si puidisset nō posset fieri cōmutatio. Sz Bar. in d. l. legatā. dat optimā distinctiōez trimēbre p illā. l. dicēs q̄ q̄ relinqtur vt fiat aliq̄ opus nō licitū: tūc queritur in aliud opus licitū auctoritate primi supioris: cā cognita vocatis his quoz itereste pōt. vt. l. legatū. ff. de vsufr. le. Si vo pōt licite fieri. tūc si pecūia ꝓ ꝟ relicta sufficit nō pōt querī in aliū vsū nisi auctoritate ꝓncipis. vt. d. l. legatus in ꝓn. Aut nō sufficit: z tūc pōt cōuerti in alium vsum absq̄ ꝓncipis auctoritate. vt. d. l. legatas. in fi. hec Bar. Et hec distinctio euacuat. q. nostrā ꝓncipales z oēs alias. Et vide ad hoc no. ꝓ Bal. ang. z Sa. in. l. si testamētū. C. de testa. vbi strictē dicūt q̄ nō ꝫ pape alterar vsum illaꝝ rez q̄ ꝓ fideles sunt relicte Et hoc itellige de potēcia ordinaria. ſ. de potēcia absoluta bñ pōt ipse solus d. cle. q: otingit. d. l. legatā. z. d. l. legatū. dūr̄. in ipa alteratiōe: quā facit papa seu iperator: apparcat de cā. Nā dz cōstare principē velle vti supma ptāte ꝫ Inn. in. c. inotuit. de electio. Et dicit Bal. q̄ raro dz ꝓceps vti plenitudine ptātis. Dic tū rō motiua ꝓncipis hꝫ ꝓ cā ꝫ Bal. in. l. relicta. C. de pct. ipe. offe. Et sol⁹ ꝓncipi q̄uenit dicere sic fiat Alij aū dñi dicere fiat iustīcia.

¶ Utr aūt qñ dz fieri cōmutatio regratur ꝓsensus heredis grauati. ꝫ. pe. ó petu. q̄ si nō pōt impleri de iure vl de facto: regitur consensus heredis z ecclesie cui fit legatum. Et ita logtur. d. l. legatū. Idē dic qñcūq̄ ex cā legitia dz fieri cōmutatio. 8

¶ Quid aūt si dubitetur an sit cā legitima: vt fiat cōmutatio: vel ecclia cui legatur vl heredes nō ꝓsentiāt. ꝫ. dictus Pe. q̄ solus eps poterit. Et si ecclesia cui legatur cōsentit vt fiat cōmutatio: z heredes ꝫdicēt: nihilominus episcop⁹ sanebit ecclie legatarie. sano re volōtatis adimplende: z nō heredi. Vide etiā Ludo. ro. in suis singularibus vbi dicit q̄ si testator legauit ecclesie decē couerteda in calicē: vel mil le vt cōstruatur ecclesia. si nō est opus ecclie illud fieri. de ꝓsenseu epi pōt in aliud querī. q: vbicūq̄ aliq̄d relinqt in vsū puzzā nō est opus pōt ꝑ epm solū fieri trāslatio. nihil tñ allegat. 9

¶ Legatus quāmcūq̄ plenā legatio nem habeat siue ēt habeat ꝓtextu ecclie siue nō: hz ex hoc ptātem ꝓferendi bñficia: nisi ei ꝓhiter sit cōcessum: vel nisi sit cardinalis. extra eo. officu. li. vi. Qđ si ecclesia hz patronū laicū nō pt cōferri ꝑ legatū nisi ei quē ꝓnonus pñtaret. eodem mō si hz ꝓnonū clericum cui ꝓnat⁹ ꝓtest rōne sui ꝓmonij extra de iure pa. cū dilect⁹, Sec⁹ si clericus sit ꝓnonus rōne ecclie. vel etiaz si sit collegiū. q: tūc eo irregtito pt legat⁹ ꝓferre: q: pōt qđ maius est scilz ipsas ecclias cōferre. nō regtito epo. facit extra de of. le. dilectus. z ibi hoc no. glo. 10

¶ Omnes reseruationes quozcūq̄ bñficioꝝ facte a quocūq̄ legato auctoritate legationis: vel ab executoribus deputatis per ipm: z oia decreta 11

sine denūciatiōes ꝛ pcessus carēt viri
bus finita legatione. Quin etiaz si on
rante legatiōe: legatus in aliqua eccle
sia facit aliquā reseruationē nō pōt il
la pendēte tacere aliā in illa ecclia. Si
militer ēt posteā reseruauit vnū bene
ficium ptinens ad collationē cuiuscū
qz. ipsa reseuatiōe pendente nō pote
rit aliud reseruare: qđ ad eūdē ptinet
extra eo. presenti. li. vi.

12 ¶ Nullus legatus pōt facere aliquam
reseruationē de ecclesijs ꝛ dignitati
bus cap. vbi illi ꝙ preficiūtur habent
p electiōem assumi: nec se intromitte
re: ign eligere ꝛ postulare valeāt. extra
eo. deliberatione li. vi.

13 ¶ Nullus legat⁹ pōt cōcedere alicui
in gnālis vel spāli: vt recepta resigna
tiōe illoz ꝙ habent beneficia possint il
la alteri pferre. alr non valet. extra eo.
deliberatione. li. vi.

14 ¶ Cōstitutiōes legatoz durāt ꝛ sūt
ppetue. Secus si cās delegāti: qz egref
fis illis de puincia nō durat iurisdictio
delegatoz. nisi ante legatoz discessum
citatio pceserit. extra. eo. nemini.

15 ¶ An aūt solus legatus possit statuta
edere. Dic fm no. in. c. fi. extra eo. qz i
spectantiḃ⁹ ad iurisdictionē solus lega
tus pōt facere statuta. dūmodo illa sta
tuta nō sit cōtra canones generales. qbus
legatus non pōt in aliquo derogare.
Idem dicimus in eōdem vt no. Joā. an.
in. c. fi. de of. archiepi. Idez dicit Se.
ꝛ plus vz qz eps nō pōt facere statutū
quo sus cōe artetur. Si nō legatus vel
let statuere in pcernētiḃ⁹ seu aliqz p
tudictū: tūc dz hre illoz cōsensum seu
pūtā vt no. Inn. in. d. c. fi.

16 ¶ Legat⁹ nō pōt pcessū delegati im
pedire: aut ei⁹ sniaz tritare sed pōt eū
confirmare ꝛ exeq. extra eo. studuisti.

17 ¶ Quot mōis sistitur legatio. ℟. fz
Jo. an. quattuor modis. Primo si da
tus fuit legatus ad tēpus: finito tēpore
finita ē legatio. extra de of. dele. de cau
sis. Secus qñ reuocat⁹ est. ff. de iudi. l.
iudicū. Tertio qñ egressus est legatio
nez aio nō redeūdi. Secus si aio redeū
di extra eo. nonit. Quarto per mortez
ipsius legati. nō tñ morte cōstituētis.
extra eo. legatos. li. vi.

LEgitim⁹ filⁱ⁹ ꝙ est. ℟. fm Rat. ꝙ
de legitimo mrimonio natus est
vel de eo qđ legitimū reputabatur. vñ
si vir ꝛ mulier ℨrerunt in facie ecclie
bona fide credēres se legitime copula
tos. cū tñ nō ect: vel si alter coꝝ tñ ꝺ
credebat. puta qz ℨxit cū eo quem ne
sciebat hre vxoꝛ talis reputatur legiti
mus ꝛ vtrīqz parēti succedit. extra eo.
ex tenore. Sec⁹ si clandestine ℨrissent
qz vr fuisse ignorātia affectata. z mlto
magis si ℨrerūt publice: sciēti ábo im
pedim extra ꝺ clā. ꝺ despō. cū ihibitio.

¶ Quot modis ꝙ legitimaī. ℟. tripl⁹ 1
Prio p sequēs mrimoniū. Et hoc si
ter illos poterat tāc qñ ℨrērūt illuz si
lū esse mrimoniū. ct si ille vel illa aīa
cē sumeret talē ꝙugē: pus cū altero ꝓ
risset ꝙ postea mozeret. de hoc vide. s.
Filⁱ⁹. §. ix. z. c. Illtimus. §. xxv. Secdo
mō p spāle idulgētiā pape. de hoc vid⁹
ē. c. Illegitim⁹. §. xxv. z. xxvij. Si aūt
fiat p epm legitimatio valebit ad hoc
vt minores ordies suscipe possit: z bñ
ficiū fine cura. vbicūqz: z ad successio
nem bonoꝛ z act⁹ legitios seculares in
terris tpal⁹ ecclie subiectis. z ēt i aliis
terris quātū ad ea p'q ñ fieret alteri ꝓ
tudictū. Et mlto magis vz ad ḧ liatio
p papā. Sz i hīs p q̄ fit alteri studiciū
puta qz succedebat ab itestato: ñ vz le
gitimāri. nec p papā nec p epz i trīs q̄ eis
tpal⁹ ñ ꝺ ℨ inn. z Ber. ex. z. p vene
rabilē. ḧ vid⁹. ē. Illtim⁹. §. xvi. Tertō
mō liat gs p leges seculares mlti⁹ mo
dis. g reduci pōt ad tres. Prio si pr fi
lū nālē offerat curie ipatoris efficiatur
qz curialē. vt i auc. g. mo. nā. ct. sui.
§. sigs igit col. vij. Idē si offerat cū cu
rie ciuitatis. de q̄ vr de cui⁹ vico sit oz
tūdus. vt ist. ꝺ nup. §. vl. Secdo mod⁹
si pr succēdēre i testō filū nālē noīe legi
timū hr̄dem. ipse postea offerat testm
principal⁹ si pr in instō p publicā ma
nū. pfecto. vr. pp: ta māu scripto cū ꝺ
scriptiōe trīū testiū. cū filū noiet. nec

adiecit naturalem. vt in auc. vt liceat ma. & auth. §. ad hec. Tertio modus si nullo filio lito existe. ipse nalles filius se ipsum offert curie. vt in auc. qui mo. natura. ff. le. §. i. Nec legitimatio p leges facta valet ad seculares & spalia q̄ ad successionem & dignitates in terris tñ subiectis pncti legitimantis & in aliys vbi nō fit alteri p̄iudiciū. Ad ordinem aīe vel dignitatē ecclesie nō se extendit Sm Inn. & Ber. Spurij vo nō p̄nt legitimari quātū est p leges. Sed ip̄erator vel alius auctoritate eius aliq̄n de gra legitimat & similiter papa.

2 ¶ Quid si ip̄erator legē faceret vel rescriptū p̄cederet q̄ spurius succederet nō obstitis legibus Jnjs. ff. Astē. li. vij. ti. xxxvij. de mēte. Do. q̄ ls impator illegitios possit ad hereditatē admittere tāq̄ legitimos: tñ nō p̄t sup hoc legem generalem ordere q: multi non curarēt vel filios haberēt: dūmodo fidi succederent. Et sic lex talis esset cā multoz mortaliū peccatoz: ergo abolēda extra de p̄scrip. c. fi.

3 ¶ Nunqd aūt legitimatio vel emancipatio possit fieri de filio quo ad certus actū. & quo ad alios nō. ff. Bar. in. l. i. §. in filij. ff. ad trebel. relingt sub dubio Sed Ang. in. l. fi ab eo. C. de le. hē. cōcludit. q̄ sic. Et Paul. de castro dicit se alias cōsuluisse q̄ pē p̄t legitiare filiū spuriū cū hac ꝺditōe. ne succedat. & ita dicit se postmodū inuenisse. Rat. de for. q̄ ita cōsuluerat i ciuitate pisana. Quo tñ ad litationē respectu vni⁹ act⁹ bal. in. l. sentū. C. q. te. sa. po. ts q̄ fi. q: liber tas est idiuisibilis. l. i. §. i. C. de la. li. tol. Et ad ls facit tex. i. l. q̄situs. ff. de adop. Et hec opio vī cōio. Sz dictū Paul. & aliox Sm bar. cep. in tractatu suo de cautelis. p̄t p̄cedere q̄ p viā dispensationis fieri possit. vt p certo actu tñ dispēsetur q̄ fiat stat⁹ mutatio. vt no. in. l. fi parit. ff. de li. cā. Et cautela est parentib⁹ q̄ hñt filios litios & nāles & spurios qui vellet ipsos spurios litiari facere: sed nollēt q̄ succederent cā litis pariter nisi certo mō put eis parentibus placuerit. Vel comes palatin⁹ vel alius q̄ hz ptātē legitimādi hz no possit litare q̄ntū ad vnū actū tñ: q: legitimatio est re integratio tot⁹ stat⁹. d. l. q̄situs. & d. l. si piter. tñ pt dispēsare vt possint succedere certo mō: q: ista, nō est ꝓprie legitimatio. sed dispensatio. Et hz iste comes nō possit plus facere q̄ sibi ꝓmissus fit. minus tñ facere pōt q: nōhz ser uare formā sui p̄uilegij. sicut facere debet index delegatus.

LEgitima portio sciendū q̄ olim fuit licitū cuilibz totā hereditatez suā relinquere alteri. Sed falcidius sta tuit. q̄ quarta deberet reling legitimis heredib⁹. & triplex est ista portio quarū vna est debita iure nature. Et dr debi tū bonoꝝ subditū. & hec debetur filijs tantum qui sine causa exheredari non possūt. & huic portioni nulli grauamē vel dilatio pōt ponni. C. de inoffi. testa. oīmodo. & duabus. ll. seq̄nt. Et hec est talis si sunt quattuoz filij. & j. debent habere tertiam ptem Si sunt qnq̄ vl vltra debent hē medietatē. C. de inoffi. te. auc. nouissima. & itelligē tertiā ptem vel meditatem eī⁹ q̄ eis deferebat ab intestato. vt no. glo. in. l. si arrogator de adop. & ibi Bar. p̄ hoc allāt. l. papinian⁹. §. q̄n ff. ff. de inoffi. te. & intelligē detractis debitis. si qua essent. Item est alia portio. s. 4. falcide. que debet ture istitutiōis. vt cū aliqs est institutus heres & illa hereditas est exhausta per legata tunc institut⁹ pōt detrahere sibi vsq̄ ad quartā ptez hereditatis. de trahendo de singulis legatis. si de quo cūq̄ legato p rata tñ q̄ntū eides est legatū ad quartā habendam ista. eo. ꝓmo rnso. Fallit ꝓmo in his q̄ plus cās relinquūtur eccle vel pto loco. vt i auc. siti. C. ad. l. fal. No. tñ q̄. si eccla vl alī⁹ plus loc⁹ istitueret heres. tāc vtra heret falcidiā de legatis scis alij eccle vel pto loco. q: cōcurrit p̄uilegiū cū ꝓnsilegio. Et sic ꝓcurrēt⁹ p̄uilegijs vtē tur ture cōi. facit. l. assiduis. C. g. po. in pig. ha. Et Bl. in. l. figo ad declinādū C. de epi. & cle. idē tz. q̄ dictū est q̄

ſrta nō dz de legatis ad pias cās. bal. i. l. ania. ℣. titio. ff. ℣ cōdi. ⁊ de. Idē dic ēt ſi idirecte relinq̄t. vt ſi mihi relinq̄t fundus cū pacto ꝙ reſtituā eccle. nā tūc ñ deducitur falcidia. ſicut nō dedu ceret ſi directo eēt relict⁹ eccie. Itē cel ſat falcidia. qñ teſtator ſcies ꝓtitatem primonij ſui exp̄ſſe illā pbibuit. vel ſi hēs nō fecit inuentariū tpe ⁊ modo a iure ſtatutis. vt l. auc. ſz cū teſtator. C. ad. l. fal. vel ſi hęres. j. tēp⁹ legitimum volūtati nō puerit teſtator]. extra ℣ te. rainaldus in fi. ⁊ ibi dicit gl. ꝙ tps le gitimū eſt tps ānī ꝓuād̄ū a iuſſu iu dicis. j. qō tps ſi nō puerit dicit ꝙ etiā pdit oia. excepto ꝙ ſibi dētur ex fidei cōmiſſo. Itē ceſſat falcidia qñ aliqua ſunt ita relicta vt ñ alienētur. ſz rema neāt apud ſucceſſores ei⁹ cui relinquū tur. vt in auc. ſed ⁊ in ea. C. eo. Itē eſt tertia q̄ d̄f trebellianica. vt cū aliqs in ſtitui⁹ hęres rogat vt alij reſtituat hę ditatē. Nā talis inſtitut⁹ pōt retinere q̄r tam partē de tota hereditate. vt inſti. ℣ fideicō. hſ. ℣. ſed qr. ⁊ hec trahūt de to ta hereditate. ⁊ in hac ꝓuātur lega ta ⁊ donationes. ⁊ p hoc inſert Pan. in. c. rainuti⁹. de teſta. q̄ q̄rta q̄ dētur iure inſtitutionis. ſ. cum hereditas eſt exhauſta legatis ⁊ magis ꝓllegiata q̄ q̄rta trebellianica. Et q̄rta trebellia ca ⁊ magis ꝓulegiata q̄ ltia q̄ dētur filio. Nā in q̄rta q̄ dētur iure inſtitutio nis nō ꝓuātur. niſi ea q̄ obueniunt hę di iure inſtitutōis. nō aūt legata vl alio titulo puentia. Sz in q̄rta tre bellianica ꝓuād̄ ſi ſolū ea q̄ puenīāt hę di iure inſtitutōis. ſz ēt oia q̄ pueni unt ex teſtamento: puta iure legati vl dōatōis. Alia vo ventia extra teſtm nō ꝓuātur. In ltia vero debita iure natura: ꝓuātur ſi ſolū ea q̄ puenīāt ex teſtō q̄cūq; titulo: ſed ēt vñdecūq; ſint ꝓfecta. ſa⁹ defuncto. ſec⁹ ſi aliqd caperet extra p̄monij deſūctū: qz illō in q̄rtā nō imputatur. vt. l. ſcimus. ℣. repletionē. C. de inoffi. te. Et hoc etiaz vult bar. in. l. i. q̄rtam. ff. ad. l. fal. Ad pertendū ſñ circa hoc vltimū ſm pa. tin. c. rainuti⁹. ꝓallegato. ꝙ aut pater filio donauit ob cām: puta dot⁹ vl do nationis pp nupti. ⁊ illud imputatur in ſuā legitimā. vt in auc. ex teſtō. C. de colla. Aut fuit facta donatio ſimplr. ⁊ tunc ſi tenuit: vt qz facta filio emācipato vel filio vt būmertio: ⁊ tūc illud nō imputat in q̄rtam: qz valet hec do natio ac ſi fuiſſz facta extraneo aut ſo natio nō tenuit in vita: ⁊ tūc ꝓputat in ltiam: ēt ſi cōfirmetur mo. te.

¶ Querit an filio ſufficiat hęre legiti ma q̄cūq; relicti titulo. ff. bar. in auc. nouiſſima. C. de inof. teſta. dicit ꝙ ho die dz hęre iure inſtōis. vt l auc. vt cū de appel. cognoſcit. ℣. aliud. Nō qr ē ti tulus magis honorabilis. Itez qz ipſe accreſcēdi in hr̄ditate. vt no. i. l. q̄ ttēp. C. de here. inſtit. Itē dz hr̄e dcāz le gitimā cū vſufructu. vt i auc. de trie. ⁊ ſemi. ℣. pbibemus. ⁊ ſic. l. vxori mee. de vſufru. lega. ē correcta i filijs. Vide et gl. in. d. ℣. aliud. q̄ dicit ꝙ in nūmo facta inſtitutio: excludit q̄rtā: vt in. d. auc. vt cū de appel. cognoſcit. ℣. cetęr. fig. Aget ñ ad ſupplemētū. vt. C. de inof. teſt. l. omni mō. nec ſufficeret ſi ſi lio relinq̄ret fideicōmiſſū vniuerſale. vt vult bar. i. l. ita tī. ℣. q rogat⁹. ff. ad trebel. Idē Bar. in. l. ſcim⁹. ℣. cū aūt. C. de inoff. teſta. ⁊ ibi reprobat glo. qz tex. i. corpore vñ ſumit auc. nouiſſima pālle. exp̄ſſam mentionem facit ꝙ nō valet iure fideicōmiſ. Doc etiam vide tur exp̄ſſum in. d. ℣. q rogarus.

Additio. Vide tī ꝙ notat glo. singularis i. d. auc. no uiſſima. d. ℣. q̄ gl. d. Alex. d imol. ibi fac magnum feſtum ꝙ refert virū teſta mētum fiat ſolēne: ⁊ tunc dz inſtitui. Aut minus ſolēne: vtputa iter liberos ⁊ tūc ſufficit quoq; relicti titulo. dūmo do aliqd relinq̄tur: qz ꝓfect⁹ aliqui⁹ ſo lēnitat⁹ iuſ poſitiui illud ñ vitiat. vt i ℣. ex impfecto. l. hac ꝓuiſſima. C. de teſta. ⁊ aget vſq; ad ſupplemētū. Sec⁹ ſi ꝑtriti fuerit aliq ex ipſis filijs qz te ſtamentū eēt nullū. l. filio ꝑtrito. ff. de iniu. rup. q̄. te. Item limita ꝙ debeat

hẽre iure institõis: nisi institutio omitteret fauore filij. vt in casu l. multi. de li. & po. Ita nõbilr vẽ ꝓcludẽ bar. & Imol. in. l. cũ ex filio. ℞ vul. & pu. Ites fallit si statutũ ℞ nõ sic dicẽt ℞ bal. in l. fi. C. de bo. q̃ li. & no. ꝙ mf ñ ꝺs hẽre litias filij: nisi qñ filiꝰ facẽ testim. vẽ qñ mortẽ ab intestato. Secꝰ si ꝑ facit te stamẽtũ filio vt in. c. si ꝑ. ℞ testa. ll. vi.

3 ¶ Quero an parẽtes debeãt hẽre hodie legitimã iure institõis. ℟. bar. i. d. anc. nouissima dicit ꝙ gl. in. l. i. §. i. ff. si a pa. ge sue. ma. tangit istã. q. in patrono. & ꝓcludit ꝙ ꝑsonus ꝑ hẽre quo cũq; relict̃ titulo. Sed pater & ꝑsonus equiparãtur ad oĩa: exceptis quibꝫ dã q̃ notãt in. d. l. j. inter q̃ ñ repit̃ ista diuersitas ℊ &c. Preterea ꝙ nõ mutatur expẽse remanet feo: rectũ: vt. l. rectissimus. C. ℞ ap. hec bar. bal. tñ vẽ tenẽ Zrtã. l. j. C. de bo. pos. ℥ tab. li. vbi dicit ꝙ filius ꝺz relinqre pentib⁹ iuẽ in ſtimõis. Et tñdat ſe ꝑ tex. expſſũ i. d. l. oimõ circa ꝑn. & ibi doc. idẽ ꝛs idem Jaco. de bel. & hec opio ẽtenẽda. Et ℞ verũ vbi filꝰ testãs nullos filios reliqt qñ vbi filij supẽssent: nulla legitia vẽ debita pñ. Immo in nihilũ succedit. vt ẽ gl. valde nota dicẽs: isti. g. mo. ius pa. po. fol. ℥. nr̃a. ät in ver. ꝑsono. Et si mitꝛ qz ẽ successõe ꝓxia cũ ẽ liberoꝝ vt i anc. de hef. ab ite. circa ꝑn. Bl. tñ i l. ꝑ fili. ff. ℞ iof. te. ꝛs dẽre istituꝫ patrẽ ẽt extãtꝫ liberꝫ. ℥ ꝑmũ vẽ cõtus.

4 ¶ Quero vtꝛ in ascẽdẽtibꝰ sit ancta portio ista. sicut & ancta in filijs vsq; ad triẽtẽ & semisses. ℟. Bar. in. d. anc. nouissima. de mẽte glo. & doc. dicit ꝙ sic. vt in anc. de tri. & se. ℥. i.

5 ¶ Utꝛ ꝑ nõ ꝑfectionẽ inuentary ꝑdat ista debita iuẽ nature. ℟. Bar. i anc. sed cũ testator. C. eo. refert glo. tenere ꝙ nõ in anc. hoc ãplius. C. de fideicõ.

6 ¶ An aũt in male abbat̃ ſcertio cessꝫ falcidia. ℟. bar. in. l. i. C. de sa. ſſ. ecc. vẽ tenere ꝙ ſtim ſi: ſint ſcerta ista ꝙ vt niãt distribuẽda iter pauperes. nã tũc ꝺs relictũ ad pias cãs. ſ. ꝑ ala illiꝰ cui fuit. Sed ſi religt ge debita vel male ablata certa illis ꝑsonis ꝙbus debent tũc nõ vẽ ꝑ ꝑte relictũ ad pias cãs: ꝑ xima. n. cã relicti tũc ẽt ꝙ debitũ: non ipsa pia cã. tũc. n. ꝑte ẽ ad pias cãs. qñ nulla necessitas subest. ℥ ſolũ ipse religio & ipsa liberalitas erga deũ. Et in istis vẽ cõcludẽte ꝙ possit detrahi falcidia: nisi ille cui relinquitur vere ꝑ baret sibi debitũ aliũde cẽ ex testamẽto. vt. ff. de au. & arg. leg. l. q vroti. hec Bar. vide ẽt ad ꝑdicta q̃ notat asteſi. li. iij. tit. xxv. post Donal. ꝙ ꝑ male ablata i certa: si nõ possũt ꝓbari: non creditꝰ ꝙ liberi vel parẽtes. si ꝑsentire nolint possint legitima sibi debita iuẽ nãe defraudari. Alꝛs. n. possꝫ testator: & leui fingere male ablata: multa vt ꝑdictos hẽa defraudaret. Quod iniquũ esset: qz si talia male abla. nõ possent ꝓbari nõ teneꝰ heres soluere: vt debiti: seu vt eo alienũ ℥ vt legatũ. allegat. l. ij. & iij. C. de fal. mo. Et ideo bonum cõsiliũ est ꝙ ipse testator sanctiaciat de de illis dũ viuit: vel faciat ꝙ filius obligẽt se ad soluendũ insolidũ illa legitima nõ detracta: in quo cãu tenebit̃. si ẽt nõ possit ad ℞ filiũ inducere nõ facias testamentũ: ꝛs codicilli: in q̃ ordinet ꝙ oĩa bona distribuãtur paupertibus ꝑ male ablatis incertis asserens ꝙ plura sunt sua male ablata cẽ: oĩa bona sua. Simili: mala ablata certa: que ñ ꝓbari ſi possit relinquat illis ꝑsonis a ꝙbus bũit & male ablata certa q̃ ꝓbari ſi ꝑsit: sunt sicut ea alienũ.

¶ Quero. in istis legatis aũ pias cãs cessat falcidia. an ꝑ ℞ ptineat ad onus heredis. an alioũ. ℟. Bar. in anc. ℥ in ea. C. ad. l. fal. dicit ꝙ onerãt hẽdes & legatarios: qz ista legata debent añ oĩa detrahi. vt ea alienum: vt. ff. ad. l. fal. l. cris alieni. Et sic ex hoc heres habebit minꝰ: ℥ quartã & alij legatarij habebunt minus de legato. 7

¶ An aũt ꝑ nõ ꝑfectionẽ inuẽtarij ꝑ 8 dat trebellianica. ℟. bar. in. d. anc. ℥ cũ testator. ꝛs ꝙ nõ: qz nõ ꝺs indicti correctio legis nisi in casu legis corrigentis. vt. l. ꝑcipimus. C. de app. Idẽ

ꝺ Jac. de bel. idem Cl.

9 ¶ Utrū de fideicōmisso vñ relicto ad pias cās detrahat trebellianica. bar. in. d. auc. ſz z in ea. dicit ſe pluries ꝙſuluiſſe ꝙ ceſſat trebellianica. lz glo. i. c. i. ꝺ teſta. li. vi: teneat. Ītiō. ꝓcipue ꝓ hāc rōnez. qz ſi vñ eadē rō in ſalcidia z trebellianica. qz lz in relictis ꝓticularib⁹ nō detrahat heres. hz tñ de alio qꝺ cū hꝺitate. ſz in fideicōmisso vñ ſi nō ꝺ trahat. tūc fruſtra erit heres. Sz bar. in. l. marcellus. ff. ad trebell. dicit hoc cē ꝛ tex. in corpe. vñ ſimiℓ auct] ſiſr. C. ad. l. fal. vbi logtur qñ tota ſubſtantia ē exhaucta nec ē in vacuuz heres. qz tex. in auc. de here. z fal. § ſi ꝓ ex ꝓſſum. dicit ꝙ hz meritū quo ad deū. qz exercuit actum ꝓium.

10 ¶ Que aūt ſit ꝺria iter legatū z fideicōmiſſum. ℟. Dan. in. c. r aynaldus. de teſta. dicit ꝙ legatū ꝺr qñ diſpoſitō nes vel teſtamēta ꝓferūt in legatariū fideicōmiſſum ꝺo ꝺr qñ ꝙ capit de manu alterius. puta relinquo tibi fundū. z volo vt illū reſtituas ſempꝛonio nā reſpectu tui ē legatū. ſz reſpectu ſē ꝓnij ē fideicōmiſſus. Sic appellatū. qz fideī tue ꝛmittī. vt reſtituas ſempꝛonio. Sz hodie fideicōmiſſa z legata ſūt adequata. vt. l. i. z. ij. C. cōmunia dele. Et ꝺr fideicōmiſſus ꝓticulare qñ nō hereditas. ſy certa bona ꝓticularia veniūt reſtituēda. Et ꝓ hoc habes qꝺ ſit fideicōmiſſum vniuerſale.

11 ¶ Quero. legata minuūtur qñqz ꝓpter defectū patrimonij. vt ſi teſtator le gat pluſq; hēat. Itē minuūtur qñqz ꝓpter ſalcidiā. vt. l. in quartā. ff. ad. l. fal. An legata ad pias cās recipiāt diminutioné ꝓpter defectuz patrimonij. ſicut alia legata ad non pias cās. Bar. i. d. auc. ſed z ſi ea. dicit ꝙ ſic. Nec ob. ꝙ poſſet dici ꝙ detrahit vt eo alienū. Intellige ꝙ ad aliqd. i. ꝙ ad ꝓputatiōz ſalcidie. ſi ꝙ ad alia. qꝺ appet in eo. qz talia relicta ad pias cās minuūt ꝓp liaz debitā iure nature. vt no. i. l. ſiquis ad declinādā. C. de epi. z cle.

12 ¶ Quero an teſtator poſſit ꝓhibere trebellianicā. bar. in. d. l. marcell⁹ concludit ꝙ ſic. z dicit ꝙ Odof. Jaco. de are. z Cl. tenuit idem.

13 ¶ Quero qd ſi eccliа vel aliqs hoſpi tale inſtituit heres. z aderat abſq; biſnio inētarij. Aut teneat iſolidū. bar. in d. auc. ſed cū teſtato. ℟. ꝙ ꝺbī. cogitabitis. Sed in. l. i. C. de ſac. ſan. ec. tꝫ ꝙ nō qz iura ciuilia nō poſſūt obligare eccliam z pia loca vltra vires hꝺitarias. cū talis obligatio nō ſit de iuſ nāli. z i legatis ad pias cās ceſſat ois ſolēnitas iuris ciuilis. Si tñ aliqs faceret dos iſtituat hꝺs rōe ꝙſanguinitat] vl amicitiaꝫ reſpectu religioſis diuie. tē putat teneri iſolidū. vt i auc. de hꝺe z fal. §. p. Sec⁹ ſi amoꝺ del vl ꝙ aia ſua.

14 ¶ Nūqd aūt ge poſſit deducere due as quartas. ſ. debitū iuſ nature z trebellianicā. ℟. oli fuerūt opiones. vt ꝓ in. l. ℊ̃ꝫ. C. ad. l. fal. Sz hodie dic cū Bar. in. l. papinian⁹. §. meminiſſe. ff. de inoffi. te. vbi diſtiguit ꝙ i ſubſtitutio. aut rogatio ſit pure facta. z tūc nō detrahit niſi vna quarta. Aut fit rogatio de reſtituēdo ſb ꝺdītōe puta ſi decedat ſine liberis. vel poſt certū tempus. z tūc detrahet duas. Et iſta opio eſt appꝛobata de iure canonico in. c. raindicius. z in. c. rainaldus. de teſta. Iz nō videaꝫ ſba de iure ciuili. vt i aūt. de reſti. §. quāobrē. tñ ita obſeruat. vt decre. dicūt. Sz vbi ge cēt rogatus de reſtituēdo incōtinēti vel pure Bar. dicit ꝙ illas decre. nō obſeruaret. Et ſic dicit ſe pluries ꝙſuluiſſe. qꝺ ſepe accidit. qñ diſpō nō vz iure teſtamentū z eſt appoſita cla. ꝙ ſi non valet iure teſtamēti: valeat tñ ꝛ codicillop ꝛc. tē n. ſi teſtamētū ñ valeat aliq̄ rōe: qz i eo nō ſūt teſtes debīt: vel alia rōe nō valeat teſtator: vl voluiſſe: ꝙ hereditas reſtituat⁹ veniētib⁹ ab inteſtato ſtatim vt no. in. auc. ex cā. C. ō li. ꝓte. z ſic nō detraheret niſi vna ārta. hec bar. ō hac cla cōbiciliari vīs ſingularia. j. Teſtamētū. ij. Ratio ꝺo ꝺiuerſitatis eſt ſm doc. vt refert aſtenſ. li. xij. tit. xxv. qz vbi ge é rogat⁹ reſtituere hereditatē poſt

ipō certū: vl si decedat sine liberis. ꝑt
incōtinēti ꝺducere ꝗrtā ꝺbitā iure
ture: qz illā sine oi grauamine ꝺs hēre
vt dictū ē .s. Jn ꝓcessu aūt tpis ꝺduc
cet trebellianicā: ꝙ cūi ructus ꝓcepti
cōputet: animus ꝺminuit ꝺstātia he
reditatis. cū ñ restitueret icōtinēti. Et
ꝺ tunc nō ꝺduceret: qz tūc ꝺstantia
ꝺfalcaret: non aūt fructus.

15 ¶ Que ät sit rō ꝙ ī falcidia iputatur
solū qꝺ iure hꝺitario capit: iputet ī fal
cidia: ꝺs in trebellianica non sustinet
onera nisi ꝓ parte. ideo plus grauaꝫ.

16 ¶ Que ät sit rō ꝙ illꝺ qꝺ extra testa
mētū capit ī ꝗrtā trebellianicā nō im
putaꝫ. vt. l. pꝑ filiū. ff. ad. l. fal. ꝛ tñ ipu
tatur ī quartā iure nature. Bar. i. d. l. in
ꝗrtā dicit ꝙ rō est ꝙ falcidia ꝛ trebel
lianica dēntur occassiōe testi. ꝺ in eā
ñ imputeꝫ nisi qꝺ venit ex testō. debi
ta ꝺ iure nāe venit alitūde nō enim
ꝓprie ꝓuenit ex volūtate patris: ꝺs ex
ꝺspositione legis nā velit nolit pr ꝺs
ꝙ filius hēat. liam suā. ꝛ ex ꝑdictis
hēs ꝙ in aliꝺs ꝗrtis ꝙ deberēt ex aliꝺ
ꝺspositionibus. vt mulieri vl viro ex
forma statuti. tūc sibi iputaꝫ gcgd ex
trinsecꝰ venit vt in auc. ꝓtētea. C. vñ
vir ꝛ vxor. no. ēt ꝺm Alstēñ. ꝙ quo ad
modū inchoādi hmōi quartas ī hꝺ
institutus sit de liberis testatoris: ad
quē pertinet ꝓnto naturalis. ꝺmo ex
tota hereditate deducet ipaz ltiaz ꝓr
tione. l. tertiam. l. quattuor vncias. ex
reliquis vero octo vncijs de falcabit
ꝓ. l. falcidia iure institutionis quartā
l. duas vncias. Reliquas ꝺo sex vnci
as. l. medietatē hꝺitatis. ꝺinꝺet iter
legatarios ꝓ rata institit. ad. l. fal. ¶. cuz
aūt. Differt aūt falcidia ꝛ trebellianica
qz ꝓ falcidiā deducit quartā: nō ex
tota hereditate. ꝺs ex singularibus reli
ctis. vt dictū est. Sed trebellianica de
trahitur ex tota hꝺitate. ité nota ꝺm
eundē ꝙ figo institutus ꝺponte adierit
hereditatē. tūc ꝺfalcata ꝛ retēta ibi
portione trebellianica. l. quadrāte. reli
quas tres ꝓtes hꝺitat restituet ꝺstī
tuto. Si ꝺo iudicis ossō ꝓpulsus adie
rit tota hꝺitate restituet. instit. de fideī
cō. here. ¶. si ꝺo. ꝛ se. no. ēt ꝺs Pano. z.
in. c. rainutius de testa. vnū singulare.
ꝙ ꝗrta trebellianica nō detrahit ꝓ he
redē istitutū i re certa ꝺs ꝓ hꝺē vlez ꝛ
ita ꝓsuluit bal. ꝓ. l. i. ff. ad. l. fal. ꝛ intelli
go hꝺē vlez. nō solū eū ꝙ isolidū ē in
stitutus hꝺs. ꝺs ēt ꝙ i certa ꝗta hꝺitat
Sicut videm' in falcidia ꝙ detrahi ꝓt
per heredē institutū in dimidia. vt ꝓ
batur. in. d. c. rainaldus.

¶ An autem institutus i re certa ha- 17
beatur per omnia loco legatarij. ¶. pa
no. post. gl. in. d. c. rainutius. dicit ꝙ
quo ad quedā habetur loco legatarijꝫ
ꝛ quo ad quedaz loco heredis. ꝺ quo
dicendū vt. i. l. quotiens. C. ꝺ here. in
sti. ꝛ inter ceteros effectus operaꝫ vnū
notabiles in instituto in re certa: quia
coherede vel nolente adire hꝺitatez
iste institutus in re certa hēbit hereditatē in totū: qz non pōt testator ꝓ pte
decedere testatus: ꝛ ꝓ pte intestat'. l. i.
¶. si ex fūdo. ff. ꝺ her. ins. cū vulitatē ñ
ꝓsequeretur iste ñ foret pars legata
rius. imo ꝓderet legatū ex quo ex testa
mentō ñ aditur hꝺitas. C. si omiſ. cā
testa. ¶si ꝓ totū. hoc tñ ītelligo de lega
tis non ad pias cās. qz legata ad pias
cās debentur. ēt nō adita hereditate. vt
voluit Bar. in. l. i. C. ꝺ sa. san. ec. de q̄
vide. s. ecclia. i. ¶. iij.

¶ Nūgd ät filꝰ istitutꝰ hꝺs possit re 18
pudiare hꝺitatē' pēnaz retēta sibi ltia
dicēdū ꝙ ꝙ ñ qz cū i ltia ēt fuerit istitu
tꝰ. ñ ꝓt ꝓ pte acceptaꝫ ꝛ ꝓ pte ꝛpudiaꝫ
ꝛ hanc opiñ. ꝺs Bar. i. l. genit. ff. ꝺ acq.
here. ꝛ bal. i. l. vnica. C. qñ ñ pe. par. ꝛ
eadē rōne idē dicēdus ē pēe decedēte
ab intestato: qz ñ pōt agnoscere he
reditatem paternā. ꝛ ꝓ pte abstinere.

¶ An ät ltia pōto ꝙ debet ire nāe 19
amittaꝫ ꝓp delictū pēs ꝓmissū ꝺ lege
lese maiestat. ¶. Car. i cle. post. ad. de

re iudi. refert Lau. tenere q̄ nō. ⁊ dicit q̄ filij audita ꝺēnatiōe pīs. fiunt ipso facto capitū suā ltiam. nō tenētur saltē i foro aie ad restitutiōes faciēdas p̄cipi q̄ pñt tenere de iure nature que p ius positiuū nō pt tolli. p hoc de testi. ra. nuncius. q̄ pf nō pōt puare filij ltia ni si i casu ꝑ tit̄udinis. C. de inoffi. test. qm̄ i ꝓtib⁹ facit auc. de here. ⁊ fal. §. fi qs aūt nō splens. vbi dō q̄ et pp rea tū iobediētē. nō pōt puari filij ltia Sz zen. tz Zitū. q̄ p Zctū pōt tolli ltia. debē. n. ꝺducto ere alieno. vt. l. papinian⁹ §. iij. ff. de inof. testa. Sz in delictis ḡn Zhim⁹. q̄ p ḡn Zctū gs se obligat ad penā. ff. de iure fi. l. ꝑatores. Io. de li. dicit opi. zen. tē verioꝛē. q̄ ltia est quota bonoꝝ quā habebat pf tpe mortis nihil aūt hz. qm̄ fuit ꝓfiscata. ff. de iterdic. ⁊ rele. l. iij. ⁊ p ista opi. facit qđ no. bar. in auc. si qua mulier. C. de sa. sanc. vbi dicit q̄ portio ltia filio debita si debeē nisi post mortē nālez. vt. l. §. si puberi. ff. de col. bo vbi. bar. dic̄ q̄ ille §. facit ad. q. filiꝰ est ꝺēnat⁹ p male ficto an pf deat soluere ꝺēnatōz vsq̄ ad ltiam q̄ filio debeē in bonis eius ⁊ dicit q̄ vf tex. ibi. q̄ nō q̄ in vita pīs nō dz ltia sperari nec ei⁹ spes est vtuo pfe vt in. d. §. si puberi ⁊ plus cōcludit bar. in. l. fi. ff. ꝺ li. agno. vbi dicit q̄ filius nullū ius hz in debito bonoꝝ subsidio viuēte pfe. ⁊ dicit q̄ de hoc vf casus in. d. l. fi. q̄ pf onus nullū ius hz in bōis liberti. ⁊ p h. l. ij. ff. si a pa. qs sue. ma. ⁊ qđ dictū est p Bar. q̄ le gitia nō debetur filio nisi post mortez nālez intelligē vel per mortē sibi equi ualētez. puta per mortez ciuilez. vt pu p ingressum religionis. ⁊ hoc q̄n ista mors ciuilis. que introducitur p igres sum monasterij. hz eōꝺem quo ad bona eā dem effectū quē habeat mors naturalis. vtputa si ingrediatur religionez fra trū minoꝝ. vt notat idem Bar. in. d. auc. si qua mulier. p hoc facit. c. cum simus. de regula.

20 ℂ An autē cōsuetuꝺo vl statuta possit tollere legitimā debitā filio. Ll. in. l sanctim⁹. C. de nup. ⁊ Bl. in regula iuris. ꝺuitū. ⁊ Bar. in. l. titio. §. fi. ff. de ꝺi. ⁊ demon. tenēt q̄ pōt in totū tolli. ℣ Do uentur q̄ ista portio est de iure ciuili q̄ olim nō erat ergo pōt tolli per ius ciuile. Statutū aūt est pars iuris ciuilis vt est verū vt quiꝺaz ꝺicūt. q̄ ista portio succedit loco alimētoꝝ. que ꝺebentur de iure naturali. q̄ si hoc esset verū sequeretur q̄ mf nō tenereē aliqꝺ ꝺimittere filio ⁊ forti⁹ nec aīa, cum pf teneat alere filios. l. figo a legitimis. ff. de li. Agno. itē pater tenetur maritare filias ⁊ nō mater. l. fi. C. de potis ꝓmiss. Itē pone q̄. filius sit industriosus. ita q̄ pōt sibi querere alimenta quo casu pater non tenetur alere filium. ꝺ. l. figo sequeretur ergo q̄ pater vel mater nō tenereē aliqꝺ ꝺimittere filio q̄ cessat cā alimētoꝝ. ⁊ sic cōcludunt isti q̄ de rigore iuris ꝺsuetuꝺo vel statutum possit tollere legitimā. Et sic forti⁹ valebit statutum vt filia dote cōtenta nō succedat cuz fratribus suis ꝺa. aūt in ꝺ. c. rationibus. ꝺicit. Se credere q̄ vbi filius nō haberet aliquiꝺ vnde viueret nō valeret statutū in totū absorbens. moueē. nā de iure ciuili spurio nihil debetur vt in auc. et ꝓpterea. C. de incest. nup. ⁊ tū ius canonicū sequendo equitatem naturalez ꝺisponit vt spurio deb̄atur alimēto. vt in. c. cū haberet. de eo g ꝺu. in ma. ergo fortius hoc ꝺicendum in legitimis: vt si ius ciuile vult excluꝺere possit ius canonicū illū rigore tolere ⁊ temperare. Sz vbi filiꝰ haberet aliter vnde viueret pceꝺeret opinio contraria. ſ. vt valeat statutū vel cōsuetuꝺo in totuz absorbens legitimaz q̄ cessat equitas naturalis q̄ tunc ⅓ pñ sicut ⁊ glosa ꝺispōre. Dere. ppria.

ℂ Queritur ꝺe. q. quotiꝺiana. nā cōi 21
ter testatores ꝺicūt i testamētis suis q̄ si filij eoꝝ non exequentur eoꝝ volūtates q̄ eos exheredant ac eiuz eos ꝓtinūs legitima ꝺebita iure nature. An aūt nō exequendo eoꝝ volūtates maxime ad pias cās incurrant ꝺictas penas. Glo. in. c. si heredes. ꝺe testa. limi

tat anē. hoc amplia. C. de fidei cō. dicēo q̄ filius istituus nō ip̄lens uolūtatem defuncti i relicto ad ñ pias cās. solum priuat̄ successiōe defuncti nō debito iu re nature ꝫ ſi relicta. Sūt ad pias cās priuatur ēt debito iure nature ⁊ ly gl. in ſi. nō uideatur hāc opionē firmare ea tñ segnr. Dō. fatet tñ q̄ ſi filiꝰ pe nitet ecclesia posset. Sibi facere alīq̄ elemosynam. sed Pa. dubitat de hoc q̄ iura loquūtur de relictis i testa mēto. ꝫ portio debita filio debetur ēt extra omne testū. est enī quasi debi tū nature vnde iura solū voluerūt ex cludere a cōmodo habito p defūctuꝫ q̄ exquo noluit omne. Non dō hōe ho nore seu emolumentū que rō cessat in debito iure nature. q̄ ista portio debe tur sine aliquo onere vt. l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. testa. Itez nega re nō possumus q̄n res sit dubia. Et in dubijs benignior ez prem seq debem⁹. vt in regula odia. de reg. iu. in. vi.

22 ¶ Circa tñ predicta diuersarum terrarū varia est ꝓsuetudo q̄ ſi ratiōabi lis sit ꝫ ꝑscripta seruari dz.

Ispositus. Lepra sup̄ueniens nō di ſoluit matrimoniū. Nec mīmonij effectum. Sponsalia tñ de futuro dis ſoluūtur per sup̄uenīēs lepre ad in stātia sani. ⁊ idem dic in qualibet alia enormitate sup̄uenīēte q̄ in obligatio ne generali ꝺ Hendo. Matrimonium subintelligitur nisi quicquaz turpe su peruenīat. vt. c. quēadmodum. de iure iur. Nec habentur extra de ꝓiu. lepro. c. i. ⁊. c. litteras. ⁊ lz tex. in. d. c. litteras. dicat. ꝓximatum. tñ sm Nosti. ⁊ Pa nor. dz intelligi. i. ꝺctum. dixi supra q̄ nō dissoluitur mīmonij effect⁹: q̄ ma ritus tenetur vxori egrotanti fulcia ne ecclaria ꝑendere.

3 ¶ Vir autē vxor teneatur cohabita re cum viro vel ecōtra vir cū muliere leprosa. ℟. sm glo. in. d. c. i. q̄ nō in ea dez domo vel lecto. ꝫ bñ tenetur ei de bitū reddere vt in. c. y. e. ti. vbi dō q̄ ſi vir sine vxore lepr̄osuz fieri ꝓtigerit: z infirm⁹ a sano carnale debitū exigat gñalt ꝑcepto apli. q̄ exigitur est solue dū cui ꝑcepto nulla i hoc casu exceptō iuenitur. ⁊ gl. in. ℣. excepto dicit z tō nos ex ꝑsensu ℟o excipe nō debemus q̄ Rī. in. iij. dī. xxxij. ar. iiij. q. v. reddit rōnē. q̄ in reddēdo debitū ñ ſic est pi culū de ſfectiōe sicut i cōmendo assi due: q̄ act⁹ ille cito trāſit. ⁊ q̄ extali cō cubitu ꝓles genita ſfectiōez lepre vt in plurib⁹ nō euadit. maxie viro exīste le proſo tpe ꝯcubit⁹. tñ magi pōderādū est pitmū fornicatiōis piculū ꝫ ꝓles ſfectio maxie cū meli⁹ ſit. ꝓli eē lepro ſaz ꝫ ſi nūqz extuliſſet i cē. Vñ magis eēt ℨ bonū. ꝓles ſi lepr̄osi nūqz gnārēt ꝫ ſi ꝓles nūqz nasceret ex eis. non sic aūt pōt dici de mēstruatis. q̄ ⁊ si non ꝺcipiat tpe illo. capere tñ pt alio tpe.

¶ Quid ſi sanus pp honorē non pōt 2
reddere debitū. ℟. pa. i. d. c. y. dicit q̄ ſi ecclie ꝓstaret nō ꝓelleret eū q̄. nō dz cōpelli ad ip̄ossibile. Sz ex q̄ ecclie nō cōstat de ip̄ossibilitate excōicatiōis sanū ad reddēdū debitū. Et q̄ ad ecclias mi litāte hēbit ꝑ excōicato. ñ aūt quo ad deū ar. c. ſras ℣ resti. ſpo. ⁊. c. ſgnificōi ℣ sen. ex. Et p ℣ sentiū doc. ⁊ bñ ſz pa. q̄ san⁹ ꝑcise pt ꝓpelli ad reddēdū de bitū lepr̄ose. Et no. illud ꝯbū. ꝑcise. ⁊ cōcordat cū tex. d. c. y. ibi. nulla i hoc exceptio iuenitur. Et ſi ꝑ pādā vr q̄ sa nus nulla exceptiōez sueīne pōt ad non reddēdū debitū puta ſi diceret sine sua ſtitili ſfectiōe nō posse reddere debitū q̄ h allatio ē frustratoria ꝫ ℟. q̄ ille act⁹ cito trāſit. ⁊ posset i h casu sobrie ⁊ pānis coctū reddere debitū. Sz po ſito ⁊ ñ ꝑcisse q̄ sine sua ſtitili ſfectōe nō possit reddere debitū q̄d fiēdū i lz casu dicēdū q̄ iste in hoc casu debitum reddere nō teneat⁹: nullus teneī reddē re debitū vbi est piculū ꝑtis. e. vltia ta infirmitate. Et facit q̄ dicat in. ℣. se. Si tū eccle nō ꝓstaret de tali piculo z cūercōicaret q̄ ad ecclia mīlitātē eēt excōicat⁹ vt dictū est supra.

¶ Quid ſi mari⁹ ē ethic⁹ vl alia egr 31
tudine detēt⁹ ita vt sine ꝓsone piculo nō possit reddere debitū nūqd mulier

petāt sit obligat⁹ ad debitū reddēdū Pa.in.d.c.ij. dicit ꝫ cōiter doc.ꝙ nō q⁹ ordinata caritas incipit a se ipso.

4 ¶ Utr leprosi teneāt ad decimas.ff. glo.in.c.ij de ec.edi.ꝙ sic. nisi de hortis z terris z fetib⁹ animaliū suoꝝ sole exceptūt in.d.c.ij. Et iō de aliys tenēt sic sūt aliꝫ rpiani.

5 ¶ Utr leprosi possint hre eccliaz z p̄sbyterū g eis celebret. ff. ꝙ sic si tot sūt si ꝙ eā cū cimiterio possint ꝑstituere dūmō veteretib⁹ ecclīs de iure pochiali nō faciāt iniuriā.d.c.ij.

6 ¶ Utr leprosi possint ꝓmoueri. ff. ꝙ nō sed ꝓmoti celebrare p̄sūt in occulto aliꝫ leprosis nisi sit nimis. Se simili de ꝫ vide.j. victat⁹ co⁹pe.ꝫ.y.in fi.

7 ¶ An át vror teneat sequi vitꝫ vagabundū vide.j.vror.ꝫ.iij.

8 ¶ Utr sacerdos z leprosus fact⁹ possit in pochiali eccīa plationis officio fūgi. ff. ꝙ si fine scādalo. Et abhomia tiōe populi nō pōt illud exercere ꝺz ab officio remoueri. Ita tñ ꝙ ꝫ faculta tes eccīe admittrētur ei necessaria q̄ usq; vixerit vt i.c.tua nos de cle. egro. Rector⁹ ho eccliaz g sine scādalo ploz g sūt Sani non pñt extra altari: dādus est coadiutoz g curam hēat alia rum cui adiutori ad sbstentationem congrua portio de facultate eiusdem eccīe assignetur vt in.c. de rector⁹ de cle.egro.

LEx z ꝑstitutio. Quid est lex. ff. cō stitutio populi i qua maiores natu. simul cum. Plebibus aliquid. Sanxerunt dist.ij.lex.

1 ¶ Quis pōt facere legē. Rideo lex ꝑn cipaliꝫ respicit qonū cōe ordinare aute aliquid ap bonū cōmune est tot⁹ multitudinis vel alicuius gerentis vicem totius multitudinis. z iō ꝓdere legem vel ptinet ad totā multitudinez vel ad personam publicam que totius multitudinis curam hꝫ.

2 ¶ Quis aūt in spāli Possit facere. statuta. vide.ff. excōicator.ꝫ.i. z trib⁹.ꝫ. se sūt aūt tua necessaria ad legē seu ꝑstitutionem ad hoc vt lex liget. Primo ꝙ sit facta ꝙ eā b hꝫ ptātez cōdendi. Scdō ꝙ sit publice ꝓmulgata aut solēniter edicta de postū. pla.c.i. Tertio ꝙ ꝓinferiores sit suscepta z approbata. iiij. di. leges. Et si tu oppōas ꝙ hoc vī ab surdū. q; tūc ptās ꝓncipis ꝓdēs legē pēderet ab arbitrio sūditoꝝ. ff. ꝙ hoc non ob. q; potest supra deputare executorem. g compellat subditos ad ob seruantiā legis vel constitutionis. nam tunc eo casu necessaria erit susceptio tatis per subditos. imo Lōpellentur seruare velint nolit.

¶ Sz q̄rit de. q. notabili z quotidiana. Epūs tudertin⁹ fecit statutum excōicans mulieres portantes plas: ꝙ a nulla mulier fuit fruatū. q̄rebatur an oēs mulieres essent excōicate. Qđ nō Inducebatur. iiij. di. i istis. z.c.se.q̄ pbāt legem vel cōstitutiōem ad hoc. Ut liget debere esse receptā moribus vtentiū Per qđ vī dicēdum ꝙ dicte mulieres possent cogi vt reciperent z obseruarent dictā cōstitutiōez q; statuta epi debent. Sernari. de ma. z obe.c.ij. ff. Lar. in phemio cle. dicit. ꝙ cuz q̄rit de receptiōe legis videndum est an sit talis abusio que inducat cōsuetudinez z dic nō receptionē legis tunc excusare nō recipientes q̄n ꝑ cōsuetudinem ꝫ las est nō recepta quā cōsuetudinē generaliter princeps scit z tollerat. ita loquitur. dictum. c. in istis z.c.se. Ellius non vsus seu non receptio indistincte nihil operantur.

¶ Vide etiam aliam. q. in regula. ea 4 que fiūt de reg. iur. i vi. p. Joan. an. in mercu. p quam soluetur z clarius qō ꝓcedens. epūs vel supra ꝓcepit ꝙ ꝓ honestatem melius seruādam. nulla mulier in loco sue iurisditionis vtatur ornamentis fucati coloris sine auri: argenti vel gēmariz vltra certaz quantitatez vel mēsuram. z ꝫfacientes excōmunicauit. Quaritur an ꝫfaciens iurat pena. Ad ptem affirmatiuā arguit primo sic. Justa epōz ꝓcepta quēlibez obligāt: ꝫ istud est iustū. ergo ec. maioz patet ꝑ.d.c.ij. Minoz pbatur ꝓ

ee ꝫ

q; illud est iustū qđ vltr scripture cō
cordat. ꝫ illud ē tale. prie petri. iij. c. er
go ꝛc. Sc̄o illud est iustū; p̄ phibet
inhonestarē ꝛ ad hōestarē reducit sed
istū ē tale. ergo ꝛc. Tertio illō ē iustū
q; phibet illud qđ ē pcās: vel puocat
tūū peccatū. ꝫ istud ē tale ergo ꝛc. in
ȝtuȝ arguit nō vȝ statutū: necꝫ sīia
alicui⁹ sup eo qđ ad cū seu eius offīū
nō ptinet. ꝫ ornatus mulierū vel mo
dus ornādi nō ptinet ad epm. sed ad
virū: ergo ꝛc. Sc̄o statuta epoꝝ q̄ ab
soluent iurisdictionē aliozꝫ nō valent.
Sz istō ē hmōi: qz absoluebat tus mari
toꝝ. ergo ꝛc. Tertio ler nō dz alijs scā
dalū ferre. ꝫ hmōi statutū est tale qz
marito scādalū gīnat cū ꝺ volūtatē iu
am muller deponat ornamēta: ꝛ muli
er maneat ꝑplexa. nescies cui dēat obe
dire. Quarto. ꝑtū votuȝ est magis
obligatoriū. q̄ supiozis ꝑceptū ꝫ mu
lier ꝑtū votū factū ēt de lnia sui ma
riti nō ꝑt iuste ꝺ volūtatē mariti exeq
ergo nec ꝑceptū supiozis. Sc̄o. distīgue
dū ē. vtꝫ ornatus talis sit pcās ad qđ
scīēdū distīgnēdū ē iter ornamēta mu
lierīs ꝛ vestīū. Primo cū sit spēs fictō
nis ꝛ adulterina fictio pōt eē fine pcō
ꝛ hoc si fucis vult fingere pulchritudi
nez quā nō hz. Quia hoc nō ꝫ. Secō
si vult occultare turpitudinē ex aliqua
cā marie extrinseca. ornatus aūt sup
fluus: vt vestīū ꝛ hmōi. in non nuptis
mulieribꝫ est mortale: vel veniale vel
sine ꝺ itētionē. Et gb⁹ dico q; statu
tū epī. ex cā factū. de iure nā bonū est ꝛ
ō quecūqꝫ fucis vtīl. saltē ad fingēdū
pulchritudinē quā ñ hz: icidit ī penā
q: cū fucato de iure nā sit mala merito
pt phiberi: ꝛ q̄ nec vxor dz obedīr ma
rito. Extrca ād alia ornamēta dico q; inu
pta tūr pcās obedire statuta epī. viij.
q.i. sciēdū. ꝛ. c. gd culpaē xxiij. q. i. Lir
ca aūt nuptā dic. q; aut vir ꝓsentit exp̄
se vel tacite. nō ꝑcipiēdo ȝtuū. aut ex
pselle phibet. ꝑtō cāu dz muller ꝺuā
re statutū. alꝫ icideꝛz ī penā: q: tūc nō
ferī ꝑpdīmētū supza positū: q; ad sta
tuti obꝑuātia nō teneatur. In ꝓ ca
su q̄ñ. ꝛ. vir ȝtuū ꝑcipit. quātū ī affectu
ꝑtō dz velle obedire statuto ꝫ ī effe
ctu potⁱ⁹ obediret viro ꝺ cui⁹ virī vo
lūtate tale statutū ī his nō potuit eam
obligare. hec. Jo. an. Et ꝑ ꝑdicta ꝑz re
pōsio ad argumēta hincinde.

¶ Quid aūt de mōtalib⁹: an eis ꝺspo
ni possit clausura. ꝛ. dic. li. y. dicit: q; ꝫ
nulli religioso vl religiosē possit ꝺponi
rela artīo: ſ. ꝺ ei⁹ volūtate. lxxiij. di.
gesta. Et not. bar. ne. cle. vel mo. c. rela
tū. pōt ī ꝺponi mōus ꝑ quē rela melī
us ꝛ hōestiꝰ obſuet. sicut ēt vt oēs mu
lieres religiose ſcludāt. extra de sta. re.
piculoso. li. vi. vbi dicit to. mo. ꝛ arch.
q; modus ī cohibādo taxat: ꝛ ꝫ nām
rei fit curat cū ñ ꝺceat mīeres exsga
ri. extra de iudi. mīeres. li. vi. Et ꝫ nō
possit supioꝛ sine volūtate oiuꝫ mutaf
strctius ordīnē. extra q; me. cā. cū dile
ct⁹. ꝑt ī facē ꝓsōnes austeriozes. vt
no. Inn. ꝛ ho. extra de reg. sup eo. vbi
pa. q̄rit. nūqd maioꝛ ꝑsuēt⁹ possit re
formaꝛ rela ȝ ātiq⁹ īstitutā. iuta mioꝛ
pte ꝛ all⁹at. inn. tenēt ꝫ sic imo plus
sentit inno. q; maioꝛ ꝑs ꝑt facē statu
tū artādo singlos ad strictioꝛē rela q̄s
fuerat ātiq⁹ īstitūta. ls. n. ꝫ cū ñ possit
maioꝛ ꝑs mutaf religionē: iuta mioꝛ
pte. vt ī. d. c. cū dilect⁹. Z ñ state religio
ne ꝑt idicere vitā austeriozē. ō ꝫ ī ꝓ
vī. d. pe. mīti dubitare. q; ꝫ austeritas
nomīt idcā ꝛcernit illos de religiōe vt
singlos. ñ vt vnīlos. ꝛ sic ñ vī ꝙ strī
ctioꝛ mōus vluēdī possit idici ꝑ maioꝛē
iuta mioꝛ. vtō ēt gl. ī rela. q; oēs q̄ soꝛ
mat. q. ī papa. nūqd possit idicere strī
ctioꝛes vitā religiosis: q̄s eoꝝ rela ertī
gat: ꝛ ꝓdicit q; sic vt ñ possint religio
si resīstere: ꝛ q̄ semel volūtatē eoꝝ trā
stulerūt ī supioꝛē. Et ꝫ vī ꝙbari ī. d. c.
piculoso. Et idē possit hodie facere. vt
ēt notat Jo. an de regula. c. Joānes.

¶ Sz ista qđ ipe icipit artare. ꝓstō. ꝛ. ¶
ꝫ pa ī. c. cognoscēres. extra. c. ꝓcluden
do dcā doc. q; aut ꝓstō ponit ipe post
cui⁹ lapsū vult ligari. ꝛ sta dā ē ipi de
termīato. Et sic ītelligē. c. cū singula. ℣
ꝑben. li. vi. Eadeo q; si ꝓstō dicat q; ex

nāc vult ligare q̄ imediate ligat. qđ
ītellige respectu retractatiōis actus nō
aūt pene: q: absurdū cēt ad pēnā obli
gari ignorātē vti.d.c.cogīscētes. Nā ꝓ
ba gīalia dūr restrigi. ad ls vt absurdi
tatē ñ ītelud̄at. Ilut ꝓstō ñ appōit tps.
ls simplr logr. Et tūc aut ē ꝓstitutō ife
riotis a p̄ncipe puta alicui⁹ collegij vl
ciuitatis aut epī ⁊ hmōi. ⁊ imediate il
lat oēs scā pmulgatiōe nisi forte ab
sentes ⁊ ignorātes gb⁹ nec tps babo.
nec limitabo: ls iudicis arbitrio relīnq̄
tur i ꝓstōnib⁹ iferiop a p̄ncipe opio ē
determiata. extra. c. vt aiaz li. vi. vs q̄
tales ꝓstōes ñ ligāt ignorātes. aut ꝙ
logmur i ꝓstōe p̄ncipis ⁊ ꝑs oēs dīcitur
duo mēses p auc. vt facta no. ꝓsti.

7 ¶ Sz dubiū ē iter doc. qđ si añ lapsū
duoz mēsiū ꝓstō vēiat ad notitiā. an i
mediate liget. gl. notabil i. c. ij. ō re. ec.
nō alie. i. vi. ls q̄ sic. tdez pau. i. d. c. ij.
tdē ls ho. ⁊ hec opi. pls. pa. quā ēt legī
io. ō li. nā frustra spectaī euēi⁹ cui⁹ nō
lus ē effect⁹. vt i. c. cū ꝓtigat ō of. dele.

8 ¶ Sz dubiū ē qñ icipiant currere isti
duo mēses. ter. in. d. auc. vī velle q̄ a
tpe publicatiōis fcē i p̄uicia. alij dicūt
sufficere generalē publicatiōez i curria
romana. Et vide gl. inp data li. vi. sup
q̄ dicit Jo. an. q̄ aut logmur i ꝓstōne
ipatoris. ⁊ hz locū p̄ia opio Ilut pa
pe. ⁊ sic p̄cedit ꝑa opio. Nō diuerfita.
tis: q: ipatoz discurrit p p̄uicias: ñ aūt
sic papa. hāc opi. Jo. an. erḡsse ls pa. i
c. nouerū de sen. exc. vbi. dicit q̄ opio
Jo. an. sibi vī verior. q: ꝓstō. pape nō
est necessariō publicāda in ḡlib⁹ p̄uin
cia. ls satis est q̄ publicetur in curia ro
mana Et hoc teneas ls pa. i. d. c. cogno
scētes. dicat se dubitare de opi. Jo. an.
Papa. n. nō hz pedes plumeos: ls plā
beos ⁊ est ḡs imobilis. stabilis⁹ gma.
nens dat cūcta mouēri. ideo ei⁹ statuta
nō sūt singulop aurib⁹ p̄culcāda. c. i. ō
postu. p̄scla.

9 ¶ An aūt sit idistincte vez q̄ lex siue
statutū nō afficiat vere ignorātes. ls sta
tutū p̄esserit. dic ꝙ Pan. in. d. c. co
gnoscentes. q̄ hec e ītj ꝙ p̄clusio q̄ ät

ignorātia est sine oī culpa ⁊ tūc cuīsat
oēm penā legis p tex. clar. in. c. cū in
tua. q. ma. ac. posī. aut ignorātia nō ex
cludit oēz culpā ls solū dolū tñ sint in
lata culpa ⁊ hoc casu dic vt habes. ē.
ignorātia vbi habes singularia ō hac
mā. ⁊ an lata culpa eqpetur dolo. ⁊ an
ge possit icidere i excōicatiōez sine do
lo. ē. vti. r. ⁊ sequētibus.

¶ An aūt allegās ignorātiā sit admit' 10
tendus ad pbādū ignorātiā. ē. ls pa.
q̄ dubie admittitur. pbatio. ē. ignorāte
vt i. d. c. cū in tua. ⁊ i. c. i. de postu. pla.
vbi dī q̄ nō facile. admittitur. ergo fe
quitur q̄ admitti. pōt

¶ Quaī ēt admittat pbatio. ē. dīr. 11
li. iij. ls io. q̄ ꝓpio iuramēto extra de
sen. ex. ñ ꝙ el. ij. vel alio mō si ēt. pbā
do se fuisse in alio loco. vel extra dio
cesim sm Ber. Inn. ⁊ Jo. i. d. c. cū in
tua. nisi p̄sumptio aliā sit ꝓ eū q̄ tunc
nō crederetur iuramēto suo. p hīc q̄ i
dependentib⁹ a ꝓscia alicui⁹ ñ statur iu
ramēto illi⁹. vbi sint aliq̄ ꝓtecture i ꝓ
riū vt dicit pa. i. c. vidua. ō regula. pōs
cta ꝙa sūt i foro ptētioso. Sec⁹ ät dicē
dū i foro aie vbi ꝓscie siue statur. ⁊ vt
dictū ē vbi go cēt siue of culpa. ibi nul
lo mō pōt cē pena. gd. n. peccet q̄ sīs
tis legis in sci⁹ p̄stinā segtur obseuā
tiā. C. de testa. l. tubemus in fi.

¶ Utr ꝓstō respiciat ꝑterita. ē. futu 12
ra tm respicit nō ꝑterita. d. c. cognosce
tes nisi in ca noiatis de ꝑteritis caue
tur extra eo. c. fi. Sed adde singularissi
mū dcīm semp mēti tenendū pan. i. c.
q̄m simoniaca. ō fi. q̄ ꝓstō iuris antiq
declaratoua. addēs nouā penā nō extē
ditur respectu pene ad ꝑterita. ⁊ sic re
spectu illi⁹ pene cēsetur nona ꝓstō qđ
optie pbat ibi. nā ls aīl illā ꝓstōnes cō
cilij simōīa ꝙmitteretur i receptōe mo
nialiū ꝑeio dato: tñ ista pena nō erat
sic statuta. i. q̄ mōiales cōmittēies si
moniā i eaz receptōe expellerentur de
mōasterio ⁊ i artio: ib⁹ mōasterijs ad
agēdum p̄nias vtruderētur. q̄ pena ñ
extēditur ad mōiales p simōīa añ isti
ꝓstōnes receptas. Hāc opi. ls Pau. de

cleaz.i. phemio clementinaz. idez car-
ge gl.i cleric grauet.ō vsur. vbi dr q cō
stitutio q ad penā 2cernit futura. t sic
vult q cōstitutio penalis hns ēt rōes
ō pteritō. q ad penā 2cernit futura tm
idez Land. idez pa.in.d.c.fi. vbi dicit
singulr q ista turis nālis declaratoria
extēditur ad pterita. Nō q ille g decla-
rat. nihil de nouo idicit. l. hēdes pali
ff. de testa. vñ potr ligat ista antiq q
noua declaratoria. t p3 cessat rō. c. cū
eu. de vsur. vbi vr declarare tm nāle t
diuinū. nō. n. de nouo dānat vsurarios
sed potius declarat eos de iure diuino
reprobatos t plus dicit. Pa. q vbi cō
stitutio est ptiz declaratoria. t ptiz no-
ui turis edictoria. hz cōcernat pterita i-
sta est declaratoria. nō tm ista t nou
turis edictoria. Pone exēplū. Dicit
cōstitutio q nemo audeat vsuras exer
cere t gentz exercuerit puniat publi-
catōe oīuz bonoz. nā certe hz factū sit
dānatū. de pterito. tñ pēa publicatōis
cū sit de nouo. nō extēdit ad eos q vsu
ras exercuerūt ante istā constitutiōez

15 ¶ Et p dicta soluitur qō q ḡnālie ac
cidit. de iure cōi. exigentes pdagia a
clicis. fūt excōicati excōicatōe epali dū
tarat. vt i.c. ḡntz de cenſi li. vi. Sz p ast
da extrauagātes. t pcessū curie a tpe
pauli scdi fūt excōicati excōicatōe pa-
pali. Pōe qda gabellarij ass dictas ex
trauagātes. t dicti pcessū exegerūt pe
dagia a clicis. g gabellarij iduram per
manserūt in dicta excōicatōe epali. d.
c. ḡntz. t post dictas extrauagātes. t
pcessū. Querit an si obstātib' dict' ex
trauagātib' t pcessu possint absolui ab
epō de dca excōicatōe. an ho pp hmōi
extrauagātes sint t ipsi excōicati excō
catōe papali. 8. p3 ex dictis. q hz hmōi
pstōnes sequentes sint turis veteris de
claratorie. nō ḡntz ad penas excōicatio
nis. vel alias penas in eis cōtentas nō
extēdūtur ad pterita. t sic nec ad illos
ēre optime epūs poterit eos absoluere:
idem dic in silibus casibus.

14 ¶ Utz posteriori constitutio tollat pio
13. 8. tollit ēt si de priori nullaz faciat
mentionē. extra de cogna. spi. c. i. hz se
cus si in rescriptis. extra de rescriptis
ceterum. c. c. ex parte.

¶ Nūqd aūt constitutio de nouo edita 15
tollat consuetudines t statuta particularia
locoz: vl psonaz singulariū. 8. hz doc.
q nō: dūm sint rō nabilis cū sint facti
t in facto cōsistāt. t ea pōt papa pba
bilr ignorare nisi de hoc expressā men
tiōez ista fecerit. extra de consti. c. hz li. vi.

¶ Quid si epūs fecit statutū. t papa se 16
cit postea cōstitutiōem nouā. Dnā sta-
tutoz quo solū cauetur ius cōe. vt extra
de eta. t qualit. pterea que ḡntz ad p-
sentatiōes patronoz est hodie reuoca
ta extra de institu. si io. li. vi. nūqd subla
tū qō dicit dicta decre. pterea. t sic de
multis alijs. 8. fm Bire. q sicut sublata
tū ē statutū epi: quo tā simplr q tineba
tur est ius cōe. ita t statutum q simplr
cōtinebat ius cōe. cū illud non sit facti
nec cōsistat in facto. imo sit turis t cō-
sistit in iure cum hoc casu cesset ratio
d. c. hz fm Inno. t Host. t si cōtrarīa
dicerentur. tam epi possent tollere ptē
sāmo pōtifici faciendi iura i diocesib'
suis i statuendo simplr q iure cauent
hec notāt archi. t Jo. an. in. d. c. hz.

¶ Utz leges hūane obligēt i foro cō 17
scie. 8. hz Tho. p2a secde. q. xcvi. leges
hūane si iuste sint hns vi obligatōis in
foro pscie a lege eterna: a q oriuntur hz
illis puer. viij. p me. reges rgnāt dicūt
st leges iuste. p2o ex fine. qñ. f. ordinant
ad bonū cōe. Secdo ex auctc. f. qñ lex
lata si excedit ptātez ferētis. Tertio ex
forme. qñ. f. hz cōtitatē ppōnis iponū
tur sbdit' onera ad bonū cōe. z hz li le
ges hmōi onera iponētes iuste st z ob
ligāt i foro pscie. di. ix. gentz. leges. Do t
iuste ñ obligāt. Sz ad scīdū qñ leges
hūane ligāt i foro pscie ponūtur due re
gule singulares. p qs solūtur. qōes in
finite: quas formant pa. ex mente doc.
in. c. q: plerūq de iimu. ec. Pria regula
est vbicūq ius positiuū habēs cōcur-
suz legis seu egtat' nālis dispōit sup re
stitutiōe vl retētiōe: fuāda ē talis lex ēt
in foro pscie. hec regla pabtur. q: lex

positiua peccati ſi nutritiua ē fuada
et in foro ꝓscie: exq̄ nulla alia lex diſti
guit illo cāu iter foꝛ indiciale ⁊ pen
ētiale: nec ſubeeſt cā diſtinguēdi. Sūt
n. ſuperioꝛ leges obſeruāde: exquo ſi
occurrit aliqua egtas naturalis i ꝓtra
riū. Scōa regula vbicūq; inter legem
poſitiuā ⁊ legē naturalē dat diſcrepā
tia: ſeruāda ē lex ſeu egtas naturalis i
foro aie: niſi lex poſitiua ex aliqua in
ſta ⁊ vera cā diſponat ꝓtra illā. l. natu
ralē: tūc enim nō ē egtas naturalis ſer
uanda. exemplā huiꝰ vltie regule pōit
Pa. q̄ns go ē obligatus ad debitū de
iure naturali nīi quale ē qō debeāt ſer
uo. nā ſeruus nō obligat aliquē: nec ali
quis fibi: niſi naturaliꝛ. vt i. l. naturali
ſi. ō. ꝺđi. inde. nā ḡtā ad ius naturale
attinet: oēs hoies eq̄les ſt. ſō inno. dicē
q̄ tale vbiū ē ſoluēdū ſuo iſoro ꝓsci
entie: ita ꝙ ō tali nō pōt inde fieri ele
moſyna p obligatū. Scōo iſta qō de
cidit̄ p regulā ꝓcedēt̄. nā ſ; ius po
ſitiuū tali debito naturali nō aſſiſtat.
nī nō tollit obligationē ex ſufficienti cā
ſō egtas iuris nālis ē i foro ꝓniali ſer
uāda. Et pōe exēplū. cū quis ꝓmiſit
aligd dare fuo. nā ex ꝓſenſu ſuo obli
gatur nālr. Qualr ius poſitiuū: ex ali
qua cā iuſta poſſit diſponere ēt ꝑ ius
nāle. vide. ē. conſuetudo. ſ. ij.

28 ¶ Que aūt ſint leges iniuſte. ℟. ſm
Tho. vbi. ē. iuſte ſūt. Prīo p ꝓpriā
tē ad bonū humanū. ⁊ hoc tripliꝛ. ſ. ꝑ
rius mōis ſup̄adicti. nā vno ſūt iuſte
ex fine. ſ. cū aliqs ꝓſidēs leges impōit
oneroſas ſubdict̄ nō ꝓpriētes ad vtili
tē cōes. ſed magis ad ꝓpriū ꝓmodum
aut gloriā. Scōo ex auctoritate. ſ. cum
aliqs fert legē vltra ꝓmiſſa ſibi ꝓtātē.
Tertio ex forma puta cū ſeq̄liꝛ onera
miſſimōdinis diſpēſanda: ēt ſi ordināt ad
bonū cōe ⁊ talis magis ſunt violētie
q̄ leges. vñ nō obligāt in foro ꝓscie:
niſi forte ꝓpter ꝓpriētatē ad bonū diui
nū: ſicut leges tyrānoꝝ inducētes ad
idolatriā. vel ad quodlz aliud quod ē
cōtra legē diuinam.

29 ¶ Sed nūqd iter leges ipſales que
nūcvigēt ſint aliq̄ cōes illicite. ℟. ſz alias
nō ſeruādi. ℟. ſunt multi quos hōes in
hoc opere bñ cōſulūt. Sed adde theori
cā doc. ad ꝓdicta. q̄. vbi ius ciuile ſi
repꝛobat ab eccliā. nec ꝓtinet i ſe pec
catū ꝺz obſeruari in foro aie. Sꝫ pa. li
mitat dictā theoricā. dūmō talis lex ci
uilis nō ſoueat lucrū ꝓximo dānoſuꝫ
nec rīgoꝛitūc i foro aie ſeruāda ē. ad
de ēt aliā limitationē quā ponit ibēꝫ
pa. i. c. rainaldus. de teſta. q̄ vbicūq;
ius humanum eſt fundatū ſuper ꝓ
ſumptione. nō ē obſeruādū i foro aie
ſi ꝓueritūr ⁊ contra ꝓſumptionē. vt ō
inuentario non confecto ab herede:
quia tunc nō poteſt de tra here falcidā
q̄ tūc ius non ꝓeſumit q̄ hereditas
nō ſit exauſta legatis: ſz potius q̄ bo
na hereditatis vſurpauerit. Et ſō ēt te
neī vltra vires hereditatis. ⁊ huiuſmōi
ius canonicū ſi reſiſtit imo vſ appro
bare in. d. c. rainaldus. ⁊ tñ i ꝓscia nō
teneī vltra vires hereditatis.

¶ Vltr i ꝙſtionib⁹ ſtelligāt ꝓcessa que ⁊
cōq; nō ſūt ꝓhibita. ℟. ſz No. ſi cōſti
tutio ꝓmulgata ē affirmatiue oia que
cōtinet ⁊ ex eis ſequētia vñr conceſſa
niſi reperiāt ꝓhibita puta cōceſſū ē ꝑ
here matrimoniū: ergo ⁊ cuilibet ⁊ ſē
p niſi reperiat ꝓhibitū: Si ꝙ ꝓmulga
ta ſit negatiue: oia ex ea ſequētia ſtelli
gūt ꝓhibita: niſi repiatur ꝓceſſa. Sīc
ꝓhibet ne ḡs occidat. Ergo ſp ⁊ oib⁹
ꝓhibet: niſi quī inueniāt ꝓceſſum.

¶ Quid de cōdēnatis leges intēḡ. ℟. ſi
ſi leges inique ſunt ꝑ libertatē eccliē ⁊
tūc cōdēnes ⁊ ſeruātes ſunt excōicati
ipō facto. vt dictū ē. ſ. excōicatione.
xvij. Si vero ſint ſimpliꝛ ꝑ aliq̄ deū ⁊
eccliē mandata: vt puta q̄ liceat ſic ⁊
ſic facere ſimoniaca: vel alienare feu
dū ꝓcipue' eccliaſticū ⁊ hmōi. ipſo
iure nō valēt: ꝺđ. viij. que ꝓta. ⁊ facie
tes ⁊ fuētes peccāt mortaliꝛ extra ō ſy.
cū i eccliē ⁊. c. ſi falſo. ⁊ ſic ḡ dānati ſūt
occaſione talis legis: ꝓdūtores ⁊ here
des eoꝝ tenēt ad reſtitutionē. Illi ēt̄ā
qui induxerūt cōditoꝛe ad talē legem
faciēdā tenēt inſolidū. ⁊ ſilr oēs ſeruā

tes tenent ad restitutionē olim eoꝝ q̄
talib⁹ occasione legū lucrati sūt vl̄ alt
os dāntificauerūt. z eodē mō illi mlto
magis peccāt z tenent qui leges con-
dunt directe cōtra deum.

¶ Libellus famosus ē cōpositio in scri
ptis facta in ifamiā alicui⁹ et⁹ qō p
bare nō vult z in publico iactata.

¶ Qua pena punit g famosū libellū
vel falsum cōposuit occulte z pbare
nō vult. ff. gl. in sūma. v. q. i. distiguit
qr aut certū est ge opposuit aut nō. Si
certū ē aut ē quietus aut sponte cōfes-
sus. Si quietus ꝑm leges decapitatur
sine deportat. v. q. i. hēj q. 7. l. vnica. C.
de fa. libe. z sit intestabilis. xiij. q. iij. §.
ob carmē. Secūm vero canones subiu-
cli ꝓberib⁹ vt in. c. i. v. q. i. si ꝙ spōte
ꝓfiteť cū ꝑ pōt ꝓbare mitti⁹ cū eo agit
vt in. c. q̄dā. v. q. i. Si nō est certus ꝺz
admoneri vt ꝓcedat in publicū z ꝓ-
bat qō scripsit: qō si nō fecerit ꝑmo ꝑ
vsabit sacris: postea excōicabit. z ꝑ est
cū inocēs aliqs ifamatur. Sec⁹ si re⁹
fuerit qui accusať: q̄ expedit pcs no
cētū. no. e. ff. de iurijs eū q. Qvere
rū itelligē ꝑm azo. in iudicio. q̄ extra
nemo ꝺs alīū ꝓdere. vi. q. i. sūma. spe.
ꝺi. i. homicidio. ꝺ ꝫ ꝺ. vt. s. c. ira. §. v.

2 ¶ Utr⁹ tal⁹ teneať restituere famā. ff.
q̄ sic alīū libellū in ꝺrīū facīēdo z vl
tra hoc tenetur leso satisfacere de om-
ni damno ꝛc.

¶ Ibertus est ille g ex ꝺno fact⁹ est li-
ber ꝑ manumissionē. Manumiss⁹
aūt ꝓfon⁹ ꝺf. z semp libert⁹ ꝓfono te
netur ad q̄dā obsequa. Ingenu⁹ aūt vo
catur g liber nat⁹ est. z sic nulli teneť
obseq. Est aūt casus q̄ libert⁹ eripitur
ingenuitatē. i. si a ꝺño fuerit expositꝰ lā
guidus cuiuscūq; etatis. vel si ei alimē
ta ipse denegari ꝺtigerit hoc ipso liber
tus fit ingenu⁹ z ꝑnus liber. Idē si pa
ter filiū exponat lāguidū. hoc ipso filꝰ
a patria potestate liberat⁹ est. illi tñ g
hos suscipiūt nō ꝑsit ꝓpter hoc in eoꝝ
ꝑsonis tus aliquod venditare ꝺ expō.
z lan. c. vnico.

1 ¶ Utrū libert⁹ possit revocari in ꝑ
tutē. ff. libert⁹ i ꝑtutē revocať ꝓp ig
gratitudinē. i. cū man⁹ ifecerit i ꝓnū
am atrocē iniuriā seu graue dānū rei⁹
vel vite ꝑiculum iferre ꝓsūpserit: vt in
gl. extra de ꝺona. c. fi.

¶ Que ē ꝺfa liber⁹ ecclie z ꝑnoꝝ. ff. hoſt. ē mltiplex. Pria eq̄ li
berti ecclie revocať i ꝑtutē ꝓp opas
si ꝓstitas. xij. q. ij. diaconi. Sec⁹ i liber
to ꝓnati. C. ꝺ liber. cā. solo. Inno. tñ in
telligit ꝺ ꝺ obsequijs ꝓsit: si ꝺ aljs
Seda qr filij libertoꝝ ecclie ēt nati ꝑ
mūmissionē sūt obnoxij ecclie. xij. q.
ij. ꝺ libertis. Sec⁹ i aljs. C. ꝺ libertis.
z eoꝝ li. i. i. z. ij. Tertia q̄ liberti ecclie
tenēt seruire ecclie etiā si nulla opa
sint eis ꝓposita. d. c. diaconi. Secūs in
aljs ff⁹ ino. Quarta q̄ liberti ecclie si
iluriet⁹ ecclie vl accusēt illā vl̄ testifi
cent ꝺ illā revocanť in ꝑtutē: ēt si oꝛ
ꝺinar⁹ fuerit. xiij. ꝺ. q. ex famul. q̄nta
q̄ liberti ecclie mūmissi ad hoc vt oꝛ
ꝺinent si ꝑsit ꝺ acgsitis q̄cūq; mō ad
alios trāsmittere ff⁹ q̄ꝺā: q̄n pot⁹ oia
ad eccliaz ꝑtinebūt. Sz ver⁹ puto q
hoc veꝛ sit solū qñ in manumissione
fuit ꝺcm: alꝰ ēt testm ꝑsit ꝑdere ꝺ his
q̄ acgsierūt ꝑm Dan. Rat. Ul. z No.

¶ Locatio vl̄ ꝺuctio. Locator ꝺf q
ꝑsū recipit. Lōꝺuctor: is q ꝑciuꝫ
ꝺonat. Si ꝙ ꝺomū mea te ihitare pa
tiar certa mercede mihi ꝺata vl̄ ꝺāda
tu ꝙductor: ego locator ꝺicar. Item si
opareris i re mea certa mercede tibi
ꝺāda: tu locator opaꝫ tuaꝫ: ego cōdu
ctor earūꝺ ꝺicoꝛ. ff. eo. q. opas. Sz re
spectu opis ego locator z tu ꝙductor
ꝺicerio. ff. eē. ꝺte q̄rit. §. i. z. §. si gēma.

¶ Quo tpe ꝺz solui merces ꝑ re loca
ta. ff. ꝑm Pan. z cōiter doc. i. c. ꝑ ste
rilitatē ex eo. q si fuerit q̄ētū ꝺ tpe
standō ē q̄ētiōi. ant nihil est ꝺctuꝫ. z
ꝙsiderať ꝙsuetudo loci seu lex munici
palis. Si aūt ñ appet ꝺ ꝙsuetudine: vl
mos ē vari⁹: tūc fienda ē solutio i fine
ānī. Sz ꝺubiū ē qd i alio ꝛctu vbi qs
se obligauit ad aliqd factēdū ꝑ certa
mercede. Nunqd solutio mercedis sit
differēda i finē exā nihil sūpt actū. ꝺic

Pm pa. vbi. ff. q̃ isplicẽda ẽ cã ḡre dari deat solutio. nã si p ſuptib⁹: tũc oz fieri solu. in pn. qz vr hoc tacite actũ. Si aũt soluit p labore seu remuneratiõe oz ꝓsiderari q̃litas ꝓsone. nã si domificator obligat se p me edificare patiũ. verisile est q̃ ſucceſſiue hẽat cer tã quãtatẽ pecunie: alr nõ posſz se cõmode ſustentare: vbi aũt ceſſaret hoc cõsideratio vel filis est faciẽda ſ fine Et no. Pm pan. in. c. puenit. v arbi. q. Pcta ẽ iter soluere ãnuari. z q̃libz ãno nã si pmiſi tibi soluere ãnuati teneoz i pncipio anni soluere. si aũt pmiſi soluere q̃libz ãno tunc in fine ãni fiet ſolutio. vñ Pſus. Anno si debeat in fine teneberis ãt. Annua si debeat: tũc ſpicies caput anni.

2 ¶ Quid aũt dicẽdũ v architectore q accepit ad edificandũ aliq̃ palatiũ: vl domũ erpẽſis ſuis p certo pcio z i fine laboritꝫ multũ pdidit: an dñs i cõſcia teneat cõpẽſare. ff. Pm archi. f. q dñs ñ teneꝫ in aliq̃ tibi ꝓpẽſare z tal architector teneꝫ diligenter opari. et ſi punũ ſalariũ tãẽ recipis t qz dẽbat ipſe ſ pncipio h̃ adiutere. vez ẽ tñ q̃ qñ ꝑductor tm̃ peipit q̃ iſte nimis parũ lucraꝫ ex tali pacto eo ñ obſtãte: debz ſupplere ad ꝓpẽtem mercedẽ z ꝑcipue qñ i tali ope ſupuenit casus q̃ bñ nõ potuit puideri. hoc tñ dictũ videt limitãdũ p. l. mar. ff. loca ſũcta gl. z l. ſi. eo. ti. vbi ſit ſingſar⁹ diſſictio circa hoc. q̃ aut p̃jt casu soluto vl vi naturali: vt terremotu z hmõi: z iſtũ pculũ ẽ dñi tidẽ ũ vicio soli. Secus ſi vicio opis qz tũc ptinet piculũ architectori. z no. hãc diſt. qrvalde ſingſar⁹ ẽ

3 In gb⁹ caſib⁹ ꝑt dñs erpellere iglinũ z iglin⁹ dr ꝓpe cõductor rei vrbane. colon⁹ vero ruſtice. ff. ꝗ doc. i. d. c. pp q̃ i ſittuor. Pdio ſi dom⁹ locata neceſſaria facta ſue hĩtatiõi ſit. puta ſi dom⁹ quã inhĩtabat cãu deſtructa ẽ. hoc itelligit Dire. qñ aliã domũ q̃ ſua erat hẽbat locator tpe locationis: ſed casu peruꝫ. nã ſi tũc nullã hũiſſz. ntũ iliam quã locauit. et ad ſuã hĩtatiõẽ illã re cuꝑare ſi ꝑt. qz hoc a ꝑncipio ꝓſpicere debuit. aut ſi poſtea durꝫ vroze. vl alia filis neceſſitas ſupuenit. intellige Pm Jo. z pa. qñ tpe locatiõis iſta ne ceſſitas nõ iminebat. z nõ dicit Pa. ex tex. d. c. pp. ibi nõ iminebat q̃ Phẽs cũ hele pat pinite: vel qui habit in facultatib⁹: seu male vtiẽ ſubſtãtia ſua: ñ ꝑt poſtmodũ eũ facere capt tãq̃ ſuſpectũ de fuga: cũ pditio illi eſſz tibi satis nota tpe ꝛ̃ct⁹. Secus casus ẽ. ſi dom⁹ hꝫ neceſſitatẽ repatiõis. z itelligẽ v neceſſitate orta poſt locationẽ. z cũ tpe locationis refectio illa neceſſaria ſi erat vl puidebit dñs inglino v alia domo. ff. eo. cũ pluref. z eq̃ idonea fꝫ dir. z his duob⁹ casib⁹ remittẽda ẽ pẽſio ꝑ rata tpis. Tertiꝰ. ſi ꝑductor querꝫ i domo Pſetur: vt ſi tꝫ porcos in ſolario: vl nõ hĩtat in ea Pm pactũ ꝑductionis. vel ſi deterioꝛ: facit vl feminas malas ibi tꝫ aut ẽt querꝫ holeꝛ vl lenões z hmõi ar. in auc. de leno. ff. ſanctim⁹. an aũt ſ casu ſit remittenda pẽſio: dixerũt alig vt no. gl. in. d. c. ꝑpter. Pm quoſdã nõ eẽ remittendã parteꝫ pẽſionis ꝑ rata temporis quaſi cõpenſando. fꝫ glo. ibi dicit nõ eſſe vez. qz dñs teneꝫ remittere. põt aũt agere ꝛ inquilinũ ꝑ dãno dato actione legis acglie: vel ex locato Sꝫ pa. dicit hoc ꝓcedere Pm Jo. an. qñ ꝑuerſe ꝑatur dando dãnũ: vt ſi tꝫ porcos in ſolario: vel alr dãnificat domũ vt ſpargẽdo aquã ſup ligna. naꝫ tũc dñs põt expellere ſatiſfacinedo ꝑ rata pẽſionis qz tunc agit ad damnũ Si remiſſio ſit ꝑ reſiduo tpis. Sed ſi peruerſe ſe haberet i domo ſine dãno puta tenẽdo pſtbulũ vel ludã. vl exercendo vſurã tũc põt expelli nõ remiſſa ſib i pẽſione ꝑ rata: qz dñs nõ oz ſuſtinere hoc damnũ ex culpa inquilini z itellige hoc qñ dñs ignorabat ꝓditionem inquilini: aliꝫ dãnũ eſt ſuũ. qz nõ poterit expelli ante tpꝫ. Quari⁹ cum inquilin⁹ per biennũ nõ ſoluit' penſionẽ qz põt expelli. Sꝫ circa hoc Pa. ꝛcludit q̃ aut locatio fuit facta ad longũ tempus. z dr longũ tpe poſt. x. an

nosp ẽ nõ min⁹: aut ad modicũ. Pxo casu aut fuit ꝓstituta vna pẽsio ꝓ toto tpe: ẽ pot expelli si nõ soluit tpe quen to: q; si nõ fuat ẽtũmõ ẽ sibi ꝑsũdas sides. Aut pẽsio ẽ ꝓstituta singulis annis ẽ tũc hz locũ. d.c. ꝓpter. vt si per bienniũ nõ soluit: expelli possit. ẽ ꝓcedit ẽt si fuit actũ inter ẽtes vt nõ possit expelli durãte tpe. nã dz itelligi eo soluẽte pensionẽ vt est ter. in. l. ũro §. iter locatorẽ. ff. eo. Sed co casu ꝑncipali qũ est ad modicũ tps. tũc nõ est necesse expectare bienniũ. Sz si ñ soluit pensiones tpe debito ꝑt expelli. ẽt ꝑba auctoritate. ẽ est rõ diuersitatis inter hũc casũ ẽ precedẽtẽ: q; ibi cãn ñ hz ingin⁹ ius in re. vñ si expellẽ ñ cõpetit sibi aliqs interdictũ ỹ dũm ar. i. l. colon⁹. ff. d. vi ẽ vi ar. Sz i precedenti cãu colon⁹ possidet naturaliter ẽ hz pinguis⁹ ius. Ad hoc. l. ij. si ager vec. ibi nõ pot sic repẽte expelli: sz ẽ pectatur bienniũ. ꝑt tñ dñs agere actiõe locati ad recipiendũ pensionem tpe debito.

4 ¶ An aũt inginꝰ possit ex cã dimittere domũ iuito dño. ff. Vin. ẽ Jo. an. dicit ꝙ sic. vide gl. q̃ hoc hz in. l. si in lege. ff. loca. Exẽplũ dat Pan. c. ꝓpter supuenientẽ pestẽ. nã si ꝑ necessitatẽ supuenientẽ poterit dns expellere ingilnũ. ita, inginꝰ domum dimittere. nã magna videt necessitas timor mortis ẽtelligẽ ꝙ hoc casu teneꝝ sibi remittere pensionẽ ꝓ rata alꝫ paz sibi ꝑdesset hec facultas. dicit tñ Pa. ꝙ vix i ꝓxa ẽtica pot obtineri hz ꝙ dictuz est sit ratis rationabile.

5 ¶ An scolaris ẽntes societatem cuz scolari. si vult recedere ẽ aliũ ponere sui possit. ff. Pa. in. c. iter dilectos. de fi. iſtru. dicit ꝙ sic. Idẽ hz Bal. in. l. nemo. C. loca. nisi socꝰ vellet locare ptes sas ꝑsone honeste q; tũc nõ possz. vel nisi iter eos aliud esset ꝓuentũ. vt. d. l. nemo. Sed an possit hoc facere inuitus socijs gl. isti. loca. §. fi. dicit ꝙ hz possit alteri locare iure ꝓductionis. rõnẽ societatis ꝓhibet ꝙ ꝑualet inri locatiõis Bal. tñ vt tenere ꝙ etiam iuito socio possit locare ẽt ex eis nisi vt dictuz est velit locare ꝑsone inhoneste. Idẽ vt tenere Cl. in. l. ytam. C. locati.

¶ Et ꝓ hoc ꝛitur. ꝙ de duobꝰ socijs 6
g hñt domũ cõem. vnꝰ vult pẽsionare ẽ alꝰ hitare: q; ꝑest. Dic ꝙ ille g vult hitare. ẽ ỏ hocvꝰ gl. i. l. sabinꝰ. ff. cõi diui. Et nota. ẽt ꝙ socꝰ pegre ꝑsentis ñ pot petere pẽsionẽ a socio si to tẽ domũ socꝰ hitauit. sz dñs possz petere si socꝰ domũ alteri locasset sub pẽsione ꝑm bal. ẽ Jmol. i. l. duo fratres. ff. de acq. here. Qd Pan. de cast. dicit se hũsse de facto. nota ẽt ꝙ illud qd ẽ cõe nõ ẽ ꝑpe meũ. vt. l. §. C. g tefa. po. ꝙ qd ifert Bal. ad. q. Statuto. Laudẽ ꝙ si quis aliũ vulneraverit in domo ꝑcussi ꝙ amputetur ei manꝰ. ꝙ nõ intelligitur ỏ domo cõi cũ hba in statutis debeant ꝑpe itelligi. i. l. ille aut ille. ẽ. i. nõ aliter. de le. iij.

¶ Utrũ doctor possit expellere fabrũ 7
g mozatur iurta scolas. §. bar. in. l. i. ff. so. ma. refert Jo. de are. distiguere ꝙ aut doctor ꝑuẽit fabrũ: ẽ tũc ꝑest. vt. l. ij. §. fige. ff. ne gd in. loco publico. aut faber ꝑuenit doctorẽ: ẽ tũc aut doctor nõ. pot aliquo mõ alibi cõmo de stare: ẽ tũc ꝑest doctor: q; ꝓp necessitatẽ frãgit diuina reuerẽtia. vt. l. oẽs. C. de ser. Aut pot cõmode scolas alibi facere: ẽ tũc sec⁹. eo ꝓ ꝑuẽit. vt l. si ꝑsiõ de le. i. Si vero fimꝫ cõcurrũt: ꝑfertur doctor: q; maior ꝑest minori. Bar. aũt dicit ꝙ hoc totũ ꝑdet ex offõ iudicis ꝑsiderata dispositione loco: ẽ antiq̃ ꝙsuetudine Scte. q; forte ibi ẽ ꝙsuetũ semp legi ẽ ex alijs circũstãtijs iudex ꝑeret doctorem vl faz. Idẽ in duab⁹ scolis ita ꝓpinge ꝙ scimicẽ ꝑdiãt. vt. i. l. C. de stu. li. vro. li. xi. ẽ i ambiguis ꝑtur doctor fabro. q; in doctore versatur publica vtilitas ẽ in cõi ẽ in quolibet ꝑticulari: q; quilibet potest audire doctorẽ ẽ addiscere. Idem puto si faber stat iuxta domũ vnius scolaris vel pluriuz ad hoc ꝓpte facit. d. l. i. §. ma. ẽ q ꝙstatur hec vtilitas respectu vniuerſi

& est apta afferre in quolibet particulari: qz p sciam efficitur doctor: & forte papa vel cardinalis vt tota die videm⁹. ℌ bar. & p hoc & dici pōt qz scolaris vl doctor pōt ibidere alij scolari vel doctori vt legat voce de missa.

3 **Additio.** De hoc hēs ter. singla rem in. c. pdem. xv. q. ij. vbi Gelasius papa phibuit cuidā epō qui volebat facere vnū baptisteri vm ppe quodam monasteriū monachoz: ne illud faceret: qz ppter strepitū illuc ad veniētiū: dicti mōachi nō poterant secure nec quiete denota officia celebrare & in toto mūdo nō habes ter. ita clare p religiosis vt possit expelleri fabrū fivellet mozari ppe monasteriū si malleando impediret officia religiosoz: vel impediret quietem istrumentoz & hmōi. & hec no. q. sepe accidunt in practica. Finis.

4 ¶ In qbus casibus remittat cēsus vl pēsio rei locate. ℟. si doctor expellit fit remissio p rata tpis vt dicū est. ¶. Ité ppter id qđ pter ꝛsuetudinē euenit: vt puta tēpestas vel alia aeris intēperies in devastatione fructuuz: vt. l. ex doctō. ff. eo. Bir. hoc intelligit qñ ex vicio terre isolito & fortuito hoc accidit: ꝛs si vicio & debilitate terre hoc accidit: nulla fit remissio: vt qz vinuz coacuit. vl herbis segetes corrupte sūt qz hoc potest colono ꝛputari: qz nō remouit herbas & alia impedimenta. ité fit remissio nō ex inundatione fluminis isolita: sed p terremotū. vl casma. i. hiatū terre. Aut pp incursuz hostium fructus est amissus: vl magnū dānū datū. ldē imo. & Bar. ldē ppter sterilitatē afficiētē doctores, magno teōmodo: misi sterilitas valeat cōpensari cū vbertate pcedentis vl seqntis anni. Et fiet hec remissio p rata sterilitatis. d. c. pp. & fm Bof. sterilitas intelligit fm vulgi opionē. & fm Pasista opi. pōt iustentari: ex quo lex non determiat ipe ti ponit aliā opionem Bar. in. l. ij. C. loca. vbi dicit qz sivitra dimidiā iusti pcij est locus doctori: sit remissio p rata. Si ergo sit recollecta modici fruct⁹ & solucēdo pēsionem ge remaneret decep⁹ vltra dimidiuz iusti pcij: dz fieri defalcatio.

Additio. Adde ñ pdictis vnū singularissimū quod no. do. Alex. de imol. i 9ñ. cxxvi. incipiente. redēptoris nīl &c. nō puto. vbi q̄rit si doctor turauit solvere locatori singulo āno afficiū & canonē & cessat solvere vno anno an ipo iure cadat a iure sue 9ductiōis ex eo qz ē piurus: & concludit qz sic. l. si ge maior. C. ꝛ trāsac. & in terminis in 7ma locatiōis dicit bal. in. c. ārelā de iuretu. sup glo. i. imo dicunt cōiter doc. in. d. l. si ge maior qz dispositio illius. l. hz locum in quolibet contractu iurato.

¶ Ein aūt debeat augmentari pensio ppter vbertatem: sicut fit remissio p ppter sterilitatem. Concludo p Pan. d. c. ppter qz aut vbertas cōtingit: qz fructus multū valent, vltra solitum. & tunc non debet fieri augmentatio nec diminutio ppter vltitatem pcij: aut vbertas cōtingit ppter industriā colonii: & nō dz augmētari ne sua diligentia fit sibi dānosa. aut ptigit pp bonitatē rei: & ēt nō fit augmētatio: qz dominus locauit bonitatē rei melioris pcio quo potuit. aut ptingit casu fortuito: puta locauit molendinū: de quo cōductor solebat pcipere qnqnaginta. nūc autē quia alia molendina sūt destructa pcipit. c. hoc eni casu est fieda augmētatio pēsionis p rata. nā sicut per casum fortuitum ptingentē sterilitatē fit remissio. vt in. d. c. ppter: ita dz fieri augmētatio ppter vbertatem ptingētē casu fortuito: vt ꝛ tiox eadē sui disciplina. & fm glo. in. d. c. ppter. debet intelligi de eo colono qui certū pecuniā annuatim dz: vel certas corbes & nō de partiario qui cum domino lucrū & dānū partit. & dicit Pan. qz iste ppze nō dr 9ductor: sed potē accedit ad naturā societatis. vnde iura loquētia de societate dissolvenda hñt locū in isto. vt notat Bart. in. l. si

merces.§. vlo maior.ff.eo.qđ ē notā
dū vt per morē alterius dissoluat so
cietas:nec transeat in hęredē.l.iij.c.l.
nemo.pōt.ff.p socio.

12 C Et vt plęcte habeatur materia cir
ca contractū locatōis ⁊ ꝯductionis.s.
vtz: merces:vł pensio sit minuēda:vł
cuā totalr fmitteda vł augēda. Dic q
ipe locans: aut locat agros: res: aut
opas. Si agros:sic nocet locatori ca
sus fortuitus.l.vi nō habeat mercedē
nisi p rata.vñ pp sterilitatē remittit
pensio. Si vo locet res:aut stat p loca
torē quominus re cōducta vtat.aut p
conductorē. Si p locatorē:aut stat per
eū pure.el sic tenet ad interesse.vt.l.si
de fundo.C locati. Si vo nō ex volun
tate sed p casū fortuitū ex pte eius vel
ex pte rei locate ptingentē:⁊ tūc pēsio
remittitur p rata.exēplū ex pte locato
ris.puta q; pp delictū eius fundus lo
catus publicatus est.exēplū ex pte rei
sic si edes locate exuste fuerūt vł ager
terremotu coruit:vt.l.ligo domū.c.l.
ex cōducto.⁊.l.sed addes.ff.locati. Idē
dic qñ ex necessitate aduenięte locato
ri.oportuit cōductorē expellere vt.l.q
insulā.⁊.l.si fūdus.ff.eo. Si vo stat p
conductorē vel per eius culpā quo min⁹
re locata vtat:nihilominus tota pen
sionē soluere tenet.vt.l.colonus.§.na
tē.ff.eo. Si vo ex cāu fortuito ex q uo
re locata vti nō potuit. Similr tūr qñ
locato⁹ alteri locādo.verisilr mercedē
hūsmodi:tales nō vt patet ex.l.si.§.l.ff.ad
l.ro.de iac.facit.l.sed addes.§. cū qđā
ff.loca. Sz in casu qñ qs locauit opas:
nec per eus stat quominus eas soluat
sed p cōductorē sic talis cōductor ⁊ si
impediatur casu fortuito nihilominus
pensionē pstabit.vt in.d.§.cū qđā.qđ
videtur verū in cōscientia qñ talis lo
cator nō habuit cui locādo operas.ac
quitreret mercedē ppter talem locatō
nē:quā mercedē habuisset: si tali non
locasset. Si vero stat per locatorē quo
minus operas prestaret:tūc si nō im
pedit cāu fortuito tenet ad oēs ięresse;
nec mercedē habebit. Si vo impedi⁊
cāu fortuito sic remittit pensio p rata
tpis vt ē casus in.l.si vno.§.ité cū qđā
ff.loca. Idez in.l.si hy.C.loca.⁊.l. ad
uocatōis.C. de cōdi. ob cām non aūt
tenet ad interesse.⁊ si tam inchoasset
operas vel fecisset aliquas expēsas ad
se preparandū:⁊ talis casu fortuito im
peditur:repetet eas expensas quas se
cit pp hoc.vt in.l.si pecuniā in p:in.ff.
de cōdi.ob cām.⁊ ibi habetur de eo q
paraverat se ire ad locū ⁊ impeditus
fuit p tēpestatē. Fallit h vt non remit
tatur pensio qñ ex cāu fortuito stat p
locatorē ⁊ aduocato. qz nō repetit sala
riū ab eius hędibus ipo morięte. l.i. ff.
d va.⁊ extraor.cog. Idē d qcūq; hūte
offm publicū.⁊ sic logt.l.arbor⁹.§.
de illo.ff.de vsuf.⁊.l.dē tocto.ff.de of.
asse.item fauore libertatis.vt.l.cū hēs
§.stichus.ff. de sta. li. Nec elicitur
ex Azo.⁊ Bartolo.⁊ alł.in dicto.§.cū
quidā ⁊ hoc tene nisi cōsuetudo alit
er haberet.

C Et ex predictis habes quid dicēdū 13
de scriptore qui locauit operas. Nam
si per eum stetit scitcet sui culpa: vel
p casuz fortuitū in eⁱ⁹ personā contin
gētē:tūc liberat cōductor a prestatiōe
mercedis. Si vo stetit p cōductorem
vel per cāuz in eius ptonā ptigētē:tūc
secus. Et sic p dicta hēs concordare
multas leges que inuicem videntur
contrarie.

C Vtz locās fūdū alicui ad meditz 14
nulla facta mētōe de arbor⁹ nunqđ
colon⁹ hēbit partē fructuū arborū.&.
q; non: sed locator habebit omnes .l.
fructus.ff.de vsur. ⁊ si colonus vstru
at arbores tenebitur. Similr ei⁹ cipe
imputatur si aliqe eius odio arbores
excidat.l.si merces.§.culpe.ff.loca.qđ
limita fm gl.in.d.§. culpe.qñ. ppter
culpam suam seu dolum tale odium
est causatum alias.non.

C Nūqd postq̄ colon⁹ seiauit agruz 15
si dñs eū vędat alicui possit expelli p
emptorē.&.q; nō ḷ; medietatē fructuū
habebit vel put quenerāt: si eū vędi
tor oēs fructus accepisset:aget colon⁹

Ꝫ venditorē.ff.de leḡ.i.nthil. ꝑale tñ
ꝓtinlegiū hꝫ colonus fisci ꝑm Rodo.
Sed aduerte q; succedēs i re locata: si
est de bñficijs ecclīasticis ⁊ sit facta ab
hñte administratiōem: ⁊ cū debitis so
lēnitatibus ⁊ cāis. ⁊ ad debitū tp̄s tñr
stare locationi ⁊ si ecclia foret lesa pos
set petere restitutionē in integrū.c.i. de
resti.in integrū.z.c.i.ō re.ec.nō alie. Si
ꝑo nō hēbat admistratiōez: vt sūt cā
nici simplices. sic nō tñr stare: q; egba
tur vsufructuario g nō pōt locare vltra
tempus vite sue.l. siqa domuz.ff.loca.
nisi cū cā rōnabili ⁊ anēte epi fecisz.
cum vero res locata nō est ecclīastica
tunc successor vniuersalis tenetur stare.
l. vlaz veritatis. C. loca. Successor vero
ꝑticularis in deb re nō tenet stare nisi
locator hāsset admistratōez plenaz vt
maritꝰ i ꝺāto dotali: q; sic tñr vt i.l. fi
filio. ff. so. ma. idē i tutore respectu
pupilli. l. fi tutelle. ff. de admi. tu.

16 ¶ Quid si ꝺuctor aligd expēdit i re
ꝺucta. ff. ꝑm Do. si expēdit necessa
rio vel vtiliter auxit. edificauit vel ins
tituit aget Ꝫ locatorē vt restituat expen
sas. ff. loca. l. dñs ⁊ in. d. l. sed addes. §.
si inglinus. ⁊ ibi glo. Sz clarior tex. est
in. l. colonꝰ. ꝓcio. ff. e. tl. Si tñ posset
tollere ipensas sine leſiōe rei non tene
retur locator. sed ipe eas tollere posset
vt in. d. §. si inglinus. Predicta nō in
telligas ō expēsis factis ꝓ pascēdo aia
li locato vl colēda possessiōe ⁊ hmōi.
Sz de alijs puta curatiōe mozbi: repa
tiōe ruine vl plātatōe vineaz ⁊ hmōi.

17 ¶ Utz locās vasa viciosa ignozanter
⁊ ppea vinū effusus est vel marcuit te
neatur ad restitutionē. ff. q; sic. ad re
stitutionē itereſſe vini: nec ignozantia
eū excusat. secꝰ cēt i pascuis locatis vbi
herba pestifera erat quā ignozabat: q;
Ꝫ aialia cōductoris sint mortua nō te
nebit locator. vt in. d. l. sed addes. §. i
vbi dicit glo. hoc ee ſpāle in locato vt
interesse extra rez hic veniat. In ꝑscia
tñ si hꝛet locū oītra. l. nisi qñ locasſz ta
lia vasa ꝓ bonis. Secꝰ si simplr exhi
buisset vidēda per cōductorē ignozās
ipse. an sint bona vel ne. q; tunc eī nō
sit in aliqua culpa nō teneretur. Et fo
tiori tenet ad restitutionē interesse qui
scienter locat rez viciosaz. ar. d. l. sed ad
des. Et q; ꝺco in vasis intelige in om
ni re viciosa ex qua ꝺānum primo eue
nire ꝑt. Nō nota ꝓ illis q locāt equos
q ꝓternāt se in age si ꝺestruāt vestes
tenentur ⁊ filia. Secus in cōmodato.

¶ Utz conductor teneat locatoꝛ de 18
damno quod in re locata cōtingit. ff.
ꝑm Dosten. tenetur si sua culpa ꝓtin
git. vel illozum quoꝝm opera vtitur.
Et in hoc cōtractu venit dolus: lata cul
pa ⁊ leuis cuz gza vtilisz celebzetur.
vnde si auriga dū ceteros curru suo trā
sire cōtēdit curra euertit ⁊ ferū g ꝺo
xerat quassauit. vel occidit tenet. ff. eo.
l. tē querit. Sz si fecit q; quilibz dili
gens fecisset: secus erit. vt. ff. e. si mer
ces. §. qui colūnam. de damno vero da
to ab alio. cui obuiare non potuit non
tenetur. ff. eo. sed de damno. similiter et
non tenetur de casu fortuito. nisi vt di
ctum est. cōmodatum. §. vij. ⁊ casus
fortuitus. §. primo.

¶ Utrū sle g locat operas suas faci 19
endas in re aliqua teneatur de ꝺāno si
lius rei. ff. ꝑm Do. sicut ⁊ in suplozi. q.
Si ꝺānū cōtingit: culpa ipsius tenetur
aliter nō. vnde si colāna trāsferēdā ac
cepit vel dolia ⁊ hmōi. ⁊ fracta sūt cul
pa sua vel illoꝝ quoꝝ opera vtitur. te
netur etiā de culpa leui. Secus si ꝺili
gentiā adhibuit. d. §. qui colūnaz ⁊
Ꝫ de ꝺāno ab alio ꝺato nō teneatur. te
netur tñ de custodia. ff. eo. g mercedem
nam ⁊ g mercedez ꝓ sola custodia ac
cipit. tenetur etiā de leuissima culpa. ex
tra de depo. bona fides. gdaz ēt volue
runt tenere locatoꝛez operaz ad trāsire
hendas colūnas ⁊ filia q̄ facilr frāgūtur
teneri ēt de leuissima culpa. ꝺ tex. i. d. §. g
colūnam. vbi ꝺ culpa āt abest si oīa fa
cta sunt que ꝺiligentissimus q̄sq; ob
seruaturus fuisset glo. tñ ibidez tz ꝑtē
Sz pōt dici q; aut aliqs locat opas in
re que regit ꝺiligētissimā curā. ⁊ tunc
tenebitur de leuissima. d. §. g colūnam

aut nō locat opas in res talis ip̄ortātie
z sic vera est opio gl. q; teneī solū de le
uit. itē illi q locāt opas ad custodiendā
res alicuius vel incidendū ligna p do
mo edificāda vel hmōi tenentur de dā
no dato. itē q recipit pallū meū postea
p errorē dedit alteri teneī. q; nō tollera
tur error in scō ppio. d. l. itē queritī. §.
itez pallū. Jtē si vestimēta polīēda ac
cepit z muros rotertit de culpa teneī.
d. l. itē q̄rit; §. si fulo. itē si aliq̄d sarcen
dū: vel polīēdū. vel gēmā sculpēdā. vel
icludēdā acceptt tūr excepto si res vicio
suo frangat. nam tūc si tūr nisi p̄ spalr
pactū. z eodē mō si vitulos parcēdos
accepit: vel pecora. ff. eo. siqs tūdū. §. si
qs vigilos. z. d. l. itē q̄rit §. si gēma. Jtē
si nauta me inuito ponat res meas in
alia nam. q̄ vbi posuerim z pergā tūr
d. l. itē q̄rit. §. i. z ibi p̄z q̄ si transtulit
nō iusto dño is bōa fide: z sine culpa
nō teneī. vel ēt si mala fide trāstulit. is
in eadē nauigatiōe vtraq; nauis perijt
ff. ad. l. ro. de fac. l. fi. §. i.

20 ¶ Done q̄ locator opis. vt pastor
res perijt. z dño dicat q̄ perijt culpa
seu dolo illius. z pastor negat. cui icū
bit pbatio. ff. Fm Do. q̄ pastor. nam
cū ipse rone officij debeat custodia ha
bere fi dicit amissaz ouez pbet assumsse
culpā siue dolū sicut argētarius pba
re debet amisisse rōnes. cū ruina vel in
cendio. ff. de edendo. siqs ex argētarijs
§. fi. Idem in custode carceris. ff. de cu
stu. reo: cum. fi. nam qui dolum allegat
dolum pbare debet.

21 ¶ Quid si conductor fundi aliq̄d expē
dit in re cōducta. ff. is post. si expendit
necessario vel vtiliter aurit vel edificauit
vel instituit aget contra locatorem. vt
expensas recipiat. ff. eo. l. dño.

22 ¶ An aūt conductor in soluēdo expē
sionē teneat ipse perquirere dñz. ff. is
Panor. in. c. significante de pig. ex mē
te Bar. in. l. item illa. ff. de consti. pe. q̄
aut solutio dz fieri respectu alicui⁹ rei
z pro aliqua re: z tūc si creditor ē eiusdē
fori in quo est illa res situata: z dz
fre debitor ad domuz creditoris. Si
vo sint diuersi fori nō teneī ire ad do
mū creditoris: is satis ēt q̄ dicat in do
mo sua. sū pat⁹ facere si aliqs ēt qui re
ciperet. Ideo inſert pa. q̄ si emphiteo
ta nō est de foro dñi nō tenetur p̄ cāo
ne soluendo p̄quirere dominum. secus
si est eiusdem fori. Sic intelligē. c. pro
pter de loca. hec Panor. mi. Quod be
ne notabis.

¶ Utz conductor agri vel dom⁹ vel al 23
terius rei possit rē ips alteri locare. ff.
pt. C. e. l. nēo. z tūc res posteriorīs cō
ductoris. sūt obligate p̄ncipali dño vsq;
ad illā q̄titatē q̄ tūc conductor fcis tene
tur ponere. ff. e. l. fi. i lege. §. si colon⁹.

¶ Nullus plat⁹ religiosus pōt cedere 24
re ad vitā nec ad certū ips redditus vl
ptes eoz alicui ēt p̄ quacūq; pecūia
nisi necessitas vel vtilitas euentus siue
loci expoſcat z accedēte ōsensu quen
tus. Aut si cōuentum nō hz accedente
ōsensu superioris. z qui ōtrafecerit incurrit
sniam suspensionis nec recipienti acq
rūtur aliq̄ ius tū hoc nō extendit ad
locatiōes. vel redditū aut fructuū vēdi
tiōis ad modicū tp̄s vt in cle. mona
steriorum. de re. ec. non alie.

LUdus. Tres sūt species Ludi. Nā
q̄dā ē ps̄istes in ingenio: vt ludus
scachor. Quidā ē ps̄istens in fortuna
vt ludus azarri. q̄dā ē mixtus p̄cipāe
de vtroq; vt ludꝰ tabulaz. cū tarillis.

¶ Utz ludus alec sit mortale pcm. ff. 1
is. ff. ēt si hō nō ducit in ps̄uetudinē
mortalē peccat qñ ex auaritia ludit vl
p̄ncipalr cā spoliādi primum.

¶ An aūt in speciebus indeb. tomea 2
mētoz vel hmōi peccēt mortalr. ff. is
Adonal. q̄ gludo iterſūt z ls̄pectores
ludi peccāt sālte venialr. si hoc ducūt
in ps̄uetudines maxie si sūt clici. nec ob.
si dicat q̄ gēlicē delectat ō re q̄ ē mor
tale pcm. peccat mortalr. is isti delectā
tur de hmōi q̄ sūt mortalia peccata. si
cut tomeamēta: z ludi alea: maxie ex
cupiditate ergo peccāt mortalr. nēdeo
q̄ maior ē vera de his que sunt pecca
ta mortalia de se z ex sua natura: is hu
iusmodi spectacula z ludi de se nō sūt

mortalia. sed so lū aut ex ꝓfōne eccle aut ex ꝓxima intētiōe. vt dicit Ri. i. iij. di. xv. loquēdo de tomeamēt. q; si homines illa exercerēt tēperate ⁊ bona intētione ⁊ nō eēt ꝓhibita ꝑ ecclias nō esset pecta tomeare eo q; ludus tales esset vtilis ꝑ defensione rei publice vū iure ciuili ꝓhibitus si ē. Sz ius canonicum illū ꝓhibuit ꝓp abusū ludētiū.

3 ¶ An aūt illo ꝙ gs lucrat i tomeamētis possit licite retinere. Rn. Ri. vbi. ū. q; qdā tāt ludi ita ꝓhibiti: q; tū nō ꝑcipit restituit qs homo lucrat fm legē illius ludi: sicut sāt tomeamēta: vū illi q lucrātur in tali ludo ꝗuis pecēt qz facūt ꝛ constitutionē ecclesie ⁊ tū restituere non tenentur.

4 ¶ Quid aūt dicēdū de illo q lucrat in ludo alee ludēte cū volūtario volente alienare: ⁊ cū illo q ñ ē tractus ⁊ sine fraude: sed ex cupiditate: an de necessitate teneat restituere. Rn. Rn. vbi ū. q; ls ludus fornme: tā iure ciuili ꝙ canonico sit ꝓhibitus: lucrātes tū per talē ludū nō obligāt de necessitate ad restitutionē nisi ꝑ ius ciuile. Quo tū ad iura ciuilia ꝓhibēcia hmōi ludos: dicit Alex. lō. in ti. de vsuris. q; ꝗuis alique leges oli cōdite fuerint ꝛ nimis ip̄obā ludū: hodie tū per ꝛtia cōsuetudinē abolite reputāt. qō pz: q; repeteti perdita per ludū in foro ciuili ⁊ iudiciali non datur actio. nec ſnia restitutionis sibi fiende. Idē tz Sco. i. iij. di. xv. vbi dicit ꝙ lex ciuilis que ꝓmittit pdita i ludo repeti ⁊ ꝑ ꝓ ñs restitui ligat soluz illos qui ei subsunt. ⁊ forte nulli sunt hodie: q; vbi lex illa contuenit hēre locū: mūicipalia ꝓhibēt imperialibus. Et plus alīq dicunt ꝙ dato ꝙ leges ille abrogate ñ eēnt qō tū fallūz ē: tū adhuc tales restituere ñ tenēt: nisi ꝑ iudicis sentētiā sint ꝑdēnati sicut pz de alijs pēs iuris. Et ꝑ hac opinōe cessāte iure ciuili. vt pbatum ē. vsir Tho. ⁊ Ri. qui in hoc cāu nihil dicūt de eroganōe pauperib⁹ fienda. Idē Jo. an. ⁊ Jo. cal. in. c. clerici officia. de vita ⁊ honestate clericorum

q dicūt tutū eē talia pauperibus erogare. nō tū dicūt esse necessariū. Idē manal. Idē Astē. Fracisc⁹ zabarel. Raimū. Petrus de palu. ⁊ Archi. flo. ad hoc facit theorica Guil. q; vbi restitutio nō est fieda certe ꝑsone. sed est fienda pauperib⁹: talis restitutio ē cōsilio: exceptis tū gbusdā casibus in q bus ius expresse ꝓcipit restitutionē fieri vt infra dicetur. j. Restitutio. vlt. ij. ū. Sūt tū qdam casus in qbus ludēs tūr restituere ea que lucrāta ē: vt si vi cit ab eo qui alienare nō potuit: vtputa filiosa. seruo monacho: prodigo: furioso vxore nihil ꝓhīte preter dotē tūc faciendū ē ꝙ talis teneatur restituere patri: dño: ꝓlato: curatori: marito ⁊ hōi. Idē si fraudē ꝓmisit: puta fingēdo se inscīū in arte ludēdi: ⁊ ꝑ hominē q de facili posset decipi sicut facūt barri: sicut cōmisit fraudez in ipso ludo submittendo taxillos falsos seu etam fraudulenter factando: seu malitiose pecuniam numerando ⁊ hmōdi tunc perdenti in predictis casibus restituere tenetur si sit persona que alie nare possit. si aūt alienare ñ potuit: restituet illis personis ꝓdictis. Si quis autem attraxit aliquem ad ludum per vim aut nimiam importunitatez ⁊ vicit scōm Inn. in. c. quia plerīq: de emu. ec. tenetur restituere attracto ⁊ inducto. quia attrahens fuit in turpitudine. Secus econtra. puta quia attractus vicit. quia tunc non ēlit qui attraxit: sed pauperibus est restituēd. Et intelligē de ista attractione: siue facta fuerit in principio. siue in medio vel fine. ⁊ his tribus casibus cōpellit restitutio siue repetitio fm iura. in alijs aūt casibus dicit Archi. f. q; est pauperibus istud lucrum erogandum de honestate: licet alia opio sit securior ⁊ cōsuleda: non tamen videntur de necessitate imponenda: Ut per hoc denegetur Absolutio nolenti hoc facere ex quo pro hac opinione sunt tot sancti ⁊ doc. ꝓallegati.

¶ Utrum autez in mutuo facto in lu 5

do.o:lat actio.ff.fm pa.in.d.c.clici. q fi mutuat⁹colludẽt nõ cõpeiit repetitio'mutuate pecunie. Secus fi alteri ls in ludo.ad hoc vide ter.cũ glo.in.l. i.ff.de alea.z in.l.penul.z vltima.c.ti.

6 ¶ An valeat tranſactio facta in ludo. ff. pa.vbi.ẽ. fm cõiter doc.q nõ. q: ibi nõ põt eẽ lis:imo ẽ euidẽs calumnia:ergo non valet tranſactio.l.in ſũma.ff.de condi.inde.

7 ¶ Utrũ vendens rẽ in ludo teneat de euictione.z gl.in.l.ij.§.i.ff. quaꝛ rerũ ac.nõ da.dicit q non.intelige hoc q emẽs rẽ ludẽtis'nõ'põt cõtra venden tem agere ſi ab eo euincat.

8 ¶ Utrum ille qui aliqñ perdit aliqñ vincit: poſſit facere recõpenſationes. ff.q aut ludus eſt cũ eadem pſona.z ide ludus z eode tẽpoꝛe.z tunc põt fieri cõpenſatio ide vt dicendũ etiã ſi ſit diuerſus ludus:dũmõ'ſit cũ eadem pſona z eode tẽpoꝛe ls aliqui contra. Si aũt nõ eſt cũ eade pſona ſed diuerſa:vel diuerſo tpe tunc nõ ſit cõpenſatio:q: per interitũ rei moꝛoſus debitoꝛ nõ liberatoꝛ.l.in re ſuꝛtiua.ff.ũ cõdi.fuꝛ. Ideo dicũ eſt.ũ.eode tẽpoꝛe q: ſm quoſdã z non irrõnabiliter ge ſtlud lucrum dr viciſſe in ludo q in fine ludi ſecum reportat: ergo ſi quis altera die:vel altera vice cũ eode: aut cuꝫ altero id q viceꝛat ludẽdo amittat.nihilomin⁹ q⁹ p:ius viceꝛat z pañ peribus dandũ eꝛat: q: iſte nõ paupeꝛ bona ſed ſua indendo amiſit. Ide dic de pticipantibus in ludo:vel cõceden tibus eos domos ad ludendũ vt taxillos. Et de taliluero ſic participato tenentur eodem mõ quo dictum eſt ſupꝛa de p:incipalibus.

9 ¶ Sed circa pdicta'q⁹ de.q.quotidiana. Pone Statutũ epi dicit q qui cũq luſerit ad azarum ſit excõicatus: vel puniatuꝛ in tãtũ. Modo luſi vno ſero cum pluribus z pluries vici z pdidi an videantuꝛ plures ludi z plura delicta. Et an ſim pluribus excõicatio nibus ligatus an'vna tantuꝫ. ff. Bar. in.l.inficiando.ff.de fur. dicit q totuꝫ ſtlud vſ vnus'ludus:donec ſit habitus p:o cõpleto z ſoluto rece dentib⁹ luſoꝛibus. vt.l.ꝺct⁹.C.de fide.inſtru. Nec põt dici pfecte viciſſe donec ludus nõ ſit p fecte cõpletus: q: adhuc ſupereſt ſpes pdittonis.ité circa lucrũ dico q plura litas pſonaꝝ cũ gbus vna ſimul ego lu ſi nõ dicunt facere plura delicta. Naꝫ ille pſone cum gb⁹ ego ludo nõ dicuntur offenſe a me ſꝫ magis offendit reſ publica:ſõ vnũ eſt delictũ.vt.l.ſi pkes ff.ar.fur.ce. Et p hoc dici põt ad aliud ſtatutũ dicens q nullus poſſit ducere vltra tres famulos: aliqs duxit.xx.ff. Bar.q eſt vnũ tantũ delictũ nec eſt p quolibet famulo vltra dictum numeꝛũ vnũ delictũ:ſꝫ p oib⁹ vnũ.cũ ipi non offendant ex tali ductiõe.ſꝫ magis'reſpu blica q ẽ vna offendit ab vno ducẽte ꝫ numeꝝ.eadẽ rõne ſi ſtatutũ diceret q nemo poſſit habere ad ꝓuiũ vltra x.perſonas ſub certa pena. Certe ſi hꝭ buit.xxx.vel.xl.vnũ delictũ eſt p:o oi bus.vt dictum eſt.

10 ¶ Iuxta hoc ꝗro de.q.quã dicit bar. ſe vidiſſe de facto ptis. Dicebat ſtatutũ:ad nuptias nõ poſſit inuitari vltra xij.dominas. Modo qdã ducebat vxoꝛem ipe z filiã ſuã. vtrũ poſſint inuitari xxtiij.dñe tanꝯ ſint due nuptie.an.xij tãtũ. ff.q ls duo ſint mrimonia: z ex iſto reſpectu poſſint dici due nuptie: tũ q: hoc ſit vna ſimul quo ad ſolenni tatẽ vnice nuptie dicunt:vt.l.patris.z filij.ff.de vul.z pu.hec Bar. Sed hoc ang.nõ admittit.q:d.l.nihil facit ad hoc.nã ibi teſtamentũ filij ſine paterno eẽ nõ põt. Et ſõ dependẽt teſtamen tũ filij a pno z ſõ dr eſſe vnũ: ſꝫ nup tie patris z filij nõ ſũt depẽdẽtes vel ſiepables.z ſõ ſoꝛte ꝑtiũ eẽ dicẽdũ.

11 ¶ Utrũ aũt ludus q initiũ induſtrie vel ludꝰ ſcachoꝝ:baliſte:pile: z hmõi ſit licitꝰ:ita q lucrũ ex his ludis nõ te neat ad reſtitutionẽ. ff. fm doc. q hu iuſmodi ludi nõ ſũt phibiti de ſe.vt ẽ tex.in.l.penul.z vlti.ff.de alea. Ubi cõ ceſſus vſ oſe ludus qui ſit gra ꝓutis expiende. Et dicũt quidam vt recitat

Panor. vbi. ē. q̄ in hoc casu id q̄ vincitur nō iudicat restitutiōi: cū nō sub mittāt se hoies fortune: imo bonū est de pueris. cū exerceant se ingenio. nō ēt dz iudi magna quātitas. t Panor. dicit. q̄ nō dz quis se exercere principaliter ꝓpter lucrū als credit q̄ idem essz dicendū sicut dictum est supza de ludo fortune.

12 An aūt liceat clicis ludere ad scachos cū recreatiōis. Glo. in auc. ut erā licum. C. de epi. t cle. dicit q̄ sic. Sed Jac. t Pe. vt recitat Ant. ibi tenēt ꝓtrū. q̄ rō phibitionis sunt vacatio a diuinis officijs. q̄ magis ꝓtingit p ludū scachorū q̄ p ludū fortune. Et ū sm ꝓdictos doc. ludus scachoz ē phibit⁹ clericis. multo fortius ē phibit⁹ religiosis. qa p hieronymū de ꝑse. di. v. in. c. nunq̄ dr religiosis. Nunq̄ de manu tua vel oculis tuis liber psalterij discedat ꝛc. Et hec opi. tā nō honestior videtur tenenda ꝑtra in religiosis. t ne detur cis materia relaxationis.

LUxuria. quot sunt spēs luxurie ꝑncipales. ē. sunt sex. s. fornicatio simplex. adulteriū. incestus. stupꝝ. rap t vicīū ꝓtra naturā. Fornicatio aūt dr esse genus cuiuslibet illiciti coitus. et tm spāliter intelligitur in vsu soluta rum. Stupꝝ vero est ꝓprie illicita virginū deflozatio. Adulterium est thori alieni. i. vxoris violatio. de quo hēs ē. Adulteriū t ūra spedimentū. viij. Incestus ē ꝓsanguineaꝝ vl affinii abusus: ac ēt sancti monaliū. de quo vide supza. Impedimētū. viij. in multis. §. Rap⁹ est cum puella violēter. t ꝓtra eius vel parentū voluntatē educit. vt corrupta in vxōrē hēatur. xxxvi. q. i. §. cū ergo. vel ēt vt hēatur in cubinam ex dē rap. cū cā. Jtē no. q̄ rap⁹ nō solū cōmittitur in ꝑgine sz. etiā large sūptus in vidua t sanctimoniali. xxxvi. q. ij. raptores. t. c. si qs nō dicā.

1 ¶ Que aūt sit pena raptoris. ē. sm. l. pena est vt capite puniatur. Et si igenuus rapuit eius subitantia rapte applicetur. Secus si ancilla vel libertā

q̄tūc decapitatur. qdē sz nō ꝑdit substantiā. Et itelligitur si rapuit mulierē honestā. Secus si meretricē. q̄ sm leges nō punitur dicta pena. Jtē non pōt puella rapta ꝓtrahere cū raptore. Jtē oēs fautores raptoz capite puniūtur. vt. l. vnica. C. de rap. vir. Scōm canones vero aliter punītur. Nā raptor efficitur suus rapte nisi velit ē redimere. xxxvi. q. i. ō rapto: ib⁹. Et. ꝑ declaratione ꝑdictoz no. sm Panor. in. c. cū cā. de rap. q̄ vbi tractat⁹ de nuptijs nō ꝑcessit. rapt⁹ semp dr cōmitti: sive puella ꝓsenserit sive nō. vt apte vult tex. in d. l. vnica sz vbi ꝑcessit tractatus. t ꝑ mīmonio ꝓtrahēdo fuit abducta. tūc de iure canonico nō cōmittitur rapt⁹. q̄ matrimoniū dz eē liber. Et puella sone nō potest ꝓtrahere libere in domo parētum eis renitentib⁹. vñ ius canonicū libertatē mīmonij ꝓsideranti ius ꝙ ciuile ꝓsiderauit delictū rapto ris. hec Pa. Sic ergo rapta si velit pōt ꝓtrahere cū raptore de iure canonico vt in. c. accedēs. de rap. ꝓter ꝓdicta est pctm ꝑ naturā q̄ dz tres spēs. Prīa ē sodomita q̄ ē grauissimum pctm. vñ clicus dz deponi t in monasterio detrudi ad agēdū pniaz. L. aic⁹ ꝙ ercōl carl⁹ t penit⁹ reddi alien⁹ a cōione fidelū. c. clici. de excel. ꝓla. Scōm vero leges dz igne cremari. vt in auc. vt non lux. ꝑ naturā. Et ibi dr q̄ ꝓp impios act⁹ sodomitaz: fames t terremotus. t pestilentie fiūt t ciuitates cū omnibus pariter perierūt.

¶ Est ēt alia spēs ꝑ naturā q̄ dr molles. Et tāc ē q̄n ē pollutio solū sine alterī⁹ cōmixtiōe. Si ꝙ coit⁹ sit ad rem alteri⁹ spēcifice dr bestialitas. t ista est tertia spēs cōtra naturā. 2

¶ Qd ē grauⁿ hoz. ē. ꝑz. Tho. scōa secūde. q. cliij. B. auisiūm iter oia pctā luxurie est vicīū ꝑ naturā. t hoc tō q̄ trāsgredit illud qd ꝑz naturā determinatū ē tāq̄ ꝓncipiū. Circa vsū Venereū. Post hoc est incest⁹ qui ē ꝑ naturālē reuerentiā quā debem⁹ ꝑsonis cōiūctis. Alie aūt spēs sūt ꝑ recta rōnē. §

tñ ex suppõne naturaliũ ꝓncipioꝝ. magis aũt rpugnat rõni ꝙ aliqo veneris vsat nõ solũ ꝓ illud ꝙ ꝙuenit ꝑ li generãde ꝫ et cũ iniuria primi. Et tõ fornicatio simplr mima ẽ iter spẽs luxurie. Adulteriũ ꝙo gratiꝰ ẽ ꝗ̃ ituꝑzũ. q: maioꝝ iniuria fit in abusione mulier⁹ alteri⁹ ꝑtiꝑ ibi ẽte quãtũ ad vsũ generatiõis ꝗ̃ sublecte ad solã cõstodiã. vtrũq; aũt aggrauat ꝙ violentiã. z tõ rapiꝰ ꝗ̃is ẽ gratiꝰ ꝗ̃ simplex stupriũ: z rapiꝰ vxoris ꝗ̃ adulteriũ. Nec ẽt ofa aggrauant fm rõnes sacrilegiũ qñ. ſ. pſona deo sacrata rapit. tẽ iter pcta ꝫ naturꝫ grauissimuꝫ ẽ petñ bestialitatis vbi nõ fuat debita spẽs. Post ꝫ aũt ẽ viciũ sodomiticũ vbi nõ fuat debitꝰ sexus. post hoc aũt ẽ petñ molicies ex eo ꝙ non fuat debitꝰ modus ꝓcẽdẽdi. magis autez si nõ sit debita vas ꝗ̃ si nõ sit debitꝰ modꝰ. Minꝰ aũt iter pcta ꝫ naturꝫ ẽ petñ molicies qꝫ ꝙfistit in sola emissione semis sine ꝓcubitu ad alterꝫ. Et vltima matia hẽt. xxxij. q. vij. adulteriũ

4 ¶ Utrũ ꝓsensus in delectatione. ſ. co cognitiõis carnalis abiq; ꝫ ꝙ ꝓsentia tur in actũ fit mortale. ℟. sic. de ꝗ̃libe ñ. Delectatio. ſ. i.

Maleficiatus. Be hoc dictũ ẽ supra Impediũtũ. xxv. ſ. xvij. z. xix. Et an maleficiũ possit tolli ꝑ aliud. vide ibi. z si ḡras qualiter demões possint verare hoies: ꝙ si possint a dumicem hſe copulam. ℟. pe. ꝺ pallu. in. iij. ꝙ hoc põt fieri mkuplr. Dzio et hoc ꝙ demõ ẽ spũs hũs ptãẽ ꝫ creaturã corporalẽ ad motũ localẽ ꝓhibẽdũ vl faciendum. vñ. t ẽt corpa ipedire ne sibi mutuo appropiquẽt directe vel mdirecte se interponẽdo iter eos corpa assũpta. scdo põt iflãmare ad factũ illũ: vl refrigerare ab actu illo adhibendo oc occulte frustes ḡ optime nouit ad ꝫ validas. Tertio turbãdo imaginatiuã fantasiã: z estimatiuã q̃ reddat mulierẽ exosam. Quarto ꝓhibẽdo directe rigore mẽbri. sicut z motũ localẽ cuiuscũq; organi. Quinto ꝓhibẽdo missionẽ spirituũ ad mẽbra in gh⁹ ẽ ꝓt⁹ motiua q̃ sterilitãtẽdo vias seminis: ne ad vasa ḡnationis descẽdat: vl ne ab eis fecedat: vl ne excidat: vl ne emittatur. Adẽ. Arch. ſ.

Anumissio ẽ datio libertat⁹. nã q̃dũ ga in ſultute ẽt manut. et ptãt suppoſit⁹ ẽ. Manumissus ꝙo liberat⁹ ẽ. ſiſti. de liber. i pn. z manumiſſi si dñi liberti ꝺ gh⁹. ꝫ. Libert⁹ in pn.

¶ Quis põt manumittere. ℟. manumittere põt dñs ḡ ẽ maioꝝ. xx. annis: nisi alẽ nõ hẽat admiſtrationẽ vt furiosus z pdig⁹. Dzio ꝙo. xx. manumittere iter viuos nõ põt nisi ex cã. Et tũc si ẽ maioꝝ. xvij. ãnis. C. ḡ manumit. nõ pos. l. si minoꝝ. Sz in vltia voluntate põt testari. ſ. post. xlij. ãnũ. C. ḡ manumit. nõ pos. auc. sz hodie. Itẽ cpe põt manumittere suos eccle bene meritos. xij. q. ij. si ḡs. põt et alios nõ bñ meritos. dũ tñ det ecclie pyno duos etiãẽ meritꝰ peculij. xj. q. ij. epe ḡ mãcipiuꝫ. Et fm. ꝓb. intelligi ꝺ ꝙ det de suis bonis ꝓpriis: non de reb⁹ ecclie. Itẽ põt manumittere cã mifatiõis. xij. q. v. cũ redẽptoꝝ. qꝺ intelligi põt de bñmerit⁹ Itẽ abbas nõ põt manumittere sernũ monastery nisi de ꝓsensu epi z monachoꝝ. di. l. iij. abbatinisi sit ꝺrta ꝑsue tudo extra. de hijs ḡ fi. a ꝑla. ea noscit. Itẽ plures cõis plurium mãumitti põt ab vno. Sz debꝫ manumissoꝝ alios fuare idẽnes. C. de cõi ser. ma. l. i. z no. ꝙ nõ valet mãumissio i frandẽ creditoꝝ facta. C. ḡ manumit. nõ pos. l. i.

¶ Quali fieri dẽat manumissio. ℟. multis modis. aliqñ in ecclia ꝗ̃ aspectu epi z plebis: z ꝺz de ꝗ̃ fieri scriptura ad cautelã futuri. C. de hijs qui in ec. ma. l. i. extra de ser. nõ or. c. i. Itẽ fit qñ ꝙs cor⁹ iudice: z ꝺf manumissio vindicte. nã vindicta appellabat ꝺga pretoria cã q̃ tãgebant a ptore illi q manumittebant. ſiſti. de liber ℌ. multi. z ibi gl. z fiãt mãumissio fiat ad ꝗ̃ vt manumissus ozdiet ꝺz pot⁹ fieri cor⁹ iudice ecclia stico ꝗ̃ cor⁹ ſclari. ar. extra. ꝺ ser. nõ or. c. i. Itẽ põt mãumissio fieri

1

2

ẽn secreto. vt dicat dño. Ẽstõ liber. vel iter amicos vel p epłam vł p testiũ vł ẽlibꝰ vltimã volũtatẽ. itẽ p̃ fieri die-bꝰ feriatis. itẽ tã de die q̃ de nocte. et a iudice non p̃ tribunali sedẽte. d. ℌ. mł'. Insup fut fũt liberi p̃ alios modos q̃ p̃ mãumissionẽ. q̃s vide. j. ℌu°. t. ℌ. ſi. Pone p̃ q̃s sola volũtate manu mittere pt. C. ō cõſiter. ma. cum apud.

3 ¶ In qbꝰ ꝓsistit iuspatronatus. ℟. vt no. l. d. ñ. C. ō bo. liber. in gl. mł'is modo ſit. Prior vt nõ ꝓpõat nisi pẽ actõẽs aut exceptões aduersus pſonũ. sedo re uerẽtiã ei⁹ dꝫ tã faciẽdo q̃ ñ faciendo Tertio pstare dꝫ ei⁹ alimẽta ſi als ñ hꝫ Quarto pſon⁹ hꝫ ius reuocãdi eũ in ꝓtutẽ rõne offense cõmisse ℌ tꝫs. gn to pſon⁹ hꝫ ius succedẽdi liberto. vñ tenel' libert⁹ ei relinq̃re legitias q̃ ẽ tertia ꝑs suoꝝ bonoꝝ ſi i bõis hꝫ plusq̃ cẽtũ aurros ẽ nullos liberos hꝫ cũ decedit. Si ho min⁹ q̃ cẽtũ aureos hꝫ i ꝓstãtia ñ tenel ei aliqd relinq̃re q̃ ſi mortu⁹ fuerit ab testato nullo libero vñ relicto sic succedet in totũ vide ẽt i ſſt. ō suc. liber. ℌ. is nr̃a ostitutione.

Atrimoniũ. i. cõlter qd sit: ℟. ẽ vi, ri. ẽ mulieris cõiunctio indiuidũa vite ꝙsuetudinẽ retinẽs. Dicit ꝓtectio ſ. aiox ẽ mł'imoniał'. Indiuidua ẽc. Intelligit ℌm. ꝓb. ō mł'imonio cõsũmato p copulã carnalem: qz aũ põt ſe parari: vt dicti ℟. ℌ. apł'ãlñtũ. i. ℌ. i. itẽ intelligit ō mł'imonio fideliũ. qz matri monitũ in fidelũ põt separi: vt dictũ ẽ ℟. ꝑcedimentũ. vltij. ℟. vij.

1 ¶ An aũt papa possit dissolvere mł'monioꝝ ꝙsũmatoꝝ p copulã iter fideles vide. j. Papa. ℌ. ij.

2 ¶ Unde dł' mł'imoniũ ℟. ℌm Rat. dł' ℌi matris mutuũ. i. offiñ: qz dat multe rib⁹ cẽ matres. ẽ tõ magis denoiat a matre q̃ a patre: quñ in eo plus appa ret mł'is offiñ q̃ patris.

5 ¶ Uerũ mł'imoniũ sit sacł'm. ℟. ℌm Tho. in. iij. Sacł'm ꝓponat remediũ ℌ pctiñ p̃ sensibilia signa. ẽ cũ hoc in tuentatur in matrimonio iter sacł'a cõ pu'at ẽ forma hui⁹ sacł't sũt ꝓba: seu signa gbꝰ ꝓsẽtus mł'imoniał' exꝑmił.

¶ Quñ mł'imoniũ fuit institutũ. ℟. ℌm Tho. mł'imoniũ ℌꝫ q̃ ordinat ad ꝑcreatiõẽs plis q̃ erat necessaria ẽt pctõ ñ exstit institutũ fuit aũ pctiñ adẽ. Sed ℌm q̃ mł'imoniũ ꝑbet remediũ ꝓtra vulnꝰ pcti sic institutũ fuit post pctiñ tpe legis nature ℌm aũt vtermiatiões ꝓsonaꝝ institutione habuit in lege moysi. 4

¶ Que sũt cãe institutiõis mł'imoniꝝ. ℟. ℌm Ray. due sũt ꝓncipales. ſ. suscepcio sobolis educãde ad cultũ dei: geñ. ꝑmo. Crescite ẽc. Et vitatio fornicationis ꝑme coꝝ. vij. Secũdarie vero multe sũt vt q̃q̃ pactis reformatio: pulchritudo vroris: diuitie ẽ hmõi. 5

¶ Nũgd ti mł'imoniũ nõ factũ cẽ ꝑ lis ꝫ ꝑp secũdarias cãs nũc dictas putã ꝑp pulchritudinẽ: diuitias ẽ hmõi. ℟. ℌm Rat. ſic. ſufficit eni q̃ cõtrahere intendũt ẽ ꝓsentiunt ꝑ ꝓba de ꝓsenti ẽ. ij. q. vj. ſolet: deut. xxi. Si videꝝ] mulierem pulchram ẽc. 6

¶ An aũt ultis ꝙtrahens ꝑncipaliter ꝑp ꝑdictas cãs: puta pulchritudinẽ: diuitias ẽ hmõi peccet mortaliter. Qui dam dicunt q̃ ſic. ſicut ſi qs ꝑncipal'r baptizaret ꝑp sanitatẽ vel questũ faceret eum nõ curans de gra baptismali. nõ esset hoc ſine ꝙtemptu ẽ iniuria ẽ irreuerentia ẽ abusu sacł't. Sz Arch. ſ. dicit q̃ ista ſnia ẽ multũ dura ẽ mł'tos inuolueret: ẽ vł cẽ ℌ illud qõ bꝫ iij. Re. i. c. vbi dauid. Abisay ſumamitẽ duxit in vxoꝛ vt ſolũ caleł'aceret eũ ẽ nõ ſpe ꝓlis: nec timo: ẽ fornicatiõis qz nõ cognouit eã: nec eũ peccauit. addit ñ arch. ſ. q̃ dato q̃ ꝓtraheret ꝑp voluptatem ꝑncipaliter essẽ peccatuꝝ mortale: nõ ñ cognoscere ꝑp voluptatẽ essẽ mortale: dũmõ nõ esse facturus cũ alia: qz nõ est ita dãnabilis abusus rei cõis: sicut res sacre: sicut bibẽs cum cipho cõi ꝑp voluptatẽ nõ est in ſe nisi veniale. ꝫ nõ ꝑp hoc sequit q̃ ꝑtãs calcẽ ad tabernã ad bibendũ ꝑp voluptatem gn peccet mortaliter: ẽ hoc ꝑpter abusum rei sacre. Qui aũt ℌbit matrimoniũ per verba ō ꝑsti ꝑp finẽ

indebitū abutit re sacra: q; effectū sacramēti ibi, cōsistit. Sed q cognoscit vxorē suā fine indebito abutit re non sacra. t. multere: q; essentia sacramenti trasijt vnde nō adeo peccat. Et est ar. q; si index pena pecuniaria punit ma lefactores: debitū ecclie alis pūitur: ig; ḡat pecuniā mihi cogitanti d actu ⁊ de iustitia dū ñ fit factur' insufficiens nō ē veniale. nā si ponerent expresse vt explicite pecuniā: nō ecclia excusat' a mortali a'no. hoc p istis dominis tpalib' q; puniūt pecunialiter delicta suor' sb dilectiōne nā si hoc faciūt principaliter pp cupiditatē alis nō facturi nec puniturī per p dicta peccant mortaliter.

8 ¶ An aūt ẏhc̄o mrimoniū i peccato mortali peccet mortaliter. ẋ. Pe. d pal. in. iiij. dicit q; sic. dato ēt q; ecclia pritus ⁊ sic by cū regrie vltra pritiōes ēt confessio. aliis tñ vr ẏntiōes qd est cōtra.

9 ¶ Que sūt bona mrimonij. ẋ. sūt pncipalr tria. f. fides: ples: ⁊ sacrm. i fīs attēdit ne cū alio: vel alta ꝑmittat. In plr vt amāter suscipiat: ⁊ religiose educet. In sacro. vt mrimoniū ñ sepe tur ⁊ p dicta tria adeo sunt sbstātialia plugio q; p dicto ẏ aliqs istor' apposita viciat ẏctū mrimonij extra de p dicto. c. ñ. ⁊ ibi Pa. pōt regulā i mā mrimōij: q; ois p dicto apposita ẏ substātiā mrimōy viciat mrimoniū: ⁊ ñ viciat. ⁊ pōt exēplū de eo qd accidit i facto. Quidā hīs suspitionē de in cōtinētia futura multeris ẏrīt secū cum cōditiōe: q; si ꝑmitteret adulteriū licet sibi recedere a mrimonio ⁊ aliam ducere. certe ñ est ibi mrimonium.

10 ¶ Utr intētio ñ fuādi fidē viciet mrimoniū: nō hīs ꝓpositū fuādi ẏ adulterādi. nihilomin' ẏ mrimoniū: dūmō hoc nō deducat in pactū. Si aūt deducat in pactū vt q; liceat adulterari: vel q; ꝑstituat vxorē ñ ẏhīt mrimoniuz c. ñ. de condi. ap.

11 ¶ Utr intētio ñ exigēdi debitū viciet mrimoniū. ẋ. Pa. in. c. cōmissā. extra eo. q; ñ dūmō hoc ꝓpositū ñ deducat in pactū expressium. Et sic intelligē. d. c. ñ. Et ex hoc innititur q; inter beatos ẏ. ⁊ Ioseph fuit verū mrimoniū: licet beata. ẏ. animo in copulā nō cōsensit. Et ẏ facit ad. q. qdiāna. nā multi ẏites filios ex cōcubinis. ⁊ amore p lis legitimā de inducūtur in articulo mortis cū oīno desperēt de salute ⁊ de morte sint securi ad ẏhendū cum illis mrimoniū: nūqd iter eos sit vera mrimoniū cū nō videat ꝑsensus in copulam. Et certe p dicā vr dicēdā q; sic:

¶ Utrū intētio nō ẏndi plē excludat 12 mrimoniū. ẋ. Fm pe. firmat intētio plē excludit excludit mrimoniū. Dico manifeste si deducat in pactū: ẏ tñ intentio nō educendi prolē nō excludit.

¶ Que ē dfia iter mrimonium legiti 13 mū ⁊ ratū. ẋ. Fm Rat. mrimoniū legitimū ⁊ nō ratū ē. qd legali tantū instituīe vel pncipe mozb' iter infideles ẏhīt. qd ideo dr nō ratū: q; sine fide tantū. Ratū ẏo ⁊ nō legitimū est qd iter fideles ⁊ legitimas psonas: ẏ sine legitima solēnitate ẏhīt. Quod dā ẏo ē legitimū ⁊ ratū: qd inter fideles ⁊ legitimas psonas ⁊ cum legitima solēnitate ẏhītur.

¶ Utrū ꝑcubitus fit de integritate ma 14 trimonij. ẋ. Fm Ri. in. iiij. q; mrimoniū dupl'r pōt ꝓficerari. Aut ẏctū ad eius plectionē ꝑmā: ⁊ ẏ plectio ēntia illi: ⁊ sic carnalis copula nō ē de. eius integritate: q; sine ea ē mrimoniū ratuz Aut ẏctū ad eī plectionē scdaz q; ẏ plectio aliq; mō accītalis: ⁊ sic copula carnal ē de eī integritate: p illā. n. efficitur mrimoniū ẏsūmatū. Sicut dr q; puer p eius deductionē ad ẏctitatē perfectā: efficit vir ẏsummatus: q; tñ puer exīs totā hz suā plectionē in ē ꝑmo: q; respicit hoīs essentiam.

¶ An aūt appellatione viri ⁊ vxoris 15 veniāt spōsi q; solū ẏcerūt mrimoniuz p vba de ꝑsti absq; carnali copula. ẋ. Pan. in. c. ex publico. de ꝓbationē cōiu. p ter. illā dicit q; appellatiōe viri ⁊ vxoris intelligit de his q; mrimoniuz ẏsummauerūt nō aūt de his q; solū ẏcerāt p vba de ꝑsti. Qō secu ad. q. in

qua als in ciuitate fenax dicit se cõsu luisse. Statuto illi⁹ ciuitat] cauet: q uxor ne decedẽte sine filijs marit⁹ lucre tur dimidiã ptẽ dot]. Cõtingit inuenẽ Iriſſe mr̃imoniũ p vba de pñti cũ q̃ dã puella z mr̃imõio ñ ꝓsumato puel la decessit. grebat vtr̃ spõsus dẽret lu crari dimidiã dot]. Multi dixerũt q sic. fundãtes se. q. mr̃imoniũ dr̃: z ꝓ ges appellãt iterueniẽte ꝓsensu v pñti nã ꝓsensus facit mr̃imoniũ. xxvij. q. ij. sufficiat. Itẽ nõ possunt tales dici spõ si cũ resistat ethimologia vocabuli. di cũtur eni spõsi q̃si ꝑmissi a spõdeo. es Sz ea q̃ Irit p vba de pñti nõ pt dici ꝑmissa: z p ꝓ nõ ꝓgruẽ. applicatur spõsa. Sz i Iriuz facit singulariter ille ter. ex publico. nã cũ appellatiõe mr̃i monij z ꝓiuguz q̃ncz itelligat de mr̃i mõio ꝓsũmato: z de his q mr̃imõiũ ꝓsumauerũt. z tale mr̃imoniũ dr̃ ma gis firmũ. g̃ in hac mã odiosa vbi spõ sa sine cã pdit dimidiã dotis: dẽmus itelligere vba i potiori significato. ar. ff. is q̃tẽs isti. de iure natu. Itẽ ex cõi vsu loquẽdi nisi spõsa sit cognita. non amittit nomẽ spõse. p ff ter. i. d c. ex publico. ibi a viro despõsata. ad ff ẽt facit q vbi i lege nõ exꝑmit cã dẽm⁹ cãm legis ꝓiecturari. z ad eꝝ limites restrigẽ z ãpliare dispositõs legis: iux ta theoricã doc. in. l. ñ dubiũ. C. ff legi. Sz cã deferẽdi tale iucrũ marito non potuit eẽ alia q̃ꝑ nimirũ sõptũ quẽ marit⁹ facit i ducẽda uxorẽ ad domũ: q̃ cã cessat in spõsa nõdũ traducta ad domũ viri. z p ꝓ dz cessare dispositio statuti. Nã si iucrũ ꝓtingẽt pp affe ctũ ꝓiugalẽ. statutũ dedisset similẽ lu crũ uxori p morte marit. vñ si iucrũ esset pter vtrq; cõe. tũc bene crederẽ q̃ cõprehẽderẽtur ibi vbis statuti spõ tus z spõsa p vba de pñti. Et sic itelli gerẽ. l. deo nobis. C. de epi. z cle. Unũ tñ semp notabis q̃ in materia larga appellatiõe marit⁹ z uxoris venitur ãt spõsi p vba de futuro. vt singulariter ꝓbat in. l. nõ sine. C. de bo. q̃ li. Sed Bar. in. l. nihil. ff. rerũ amo. in termi nis q̃nis ꝓpositẽ tz Iriũ dũmõ mr̃i moniũ fuerit Ictũ p vba de pñti: ẽt si cũ ea nõ habitauerit. allegat ad B. d. l. nihil idẽ vr̃ tenẽ bal. i. l. deo nobis. C. de epi. z cle. Iz Iriũ teneat i. l. nõ sine C. de bo. q̃ lib. Et. ãt in. l. unica. C. de rei vxo. act. vr̃ tenẽ opi. pa. z dic q̃ ta le statutũ ẽ ferrarie. z Iz fcm̃ fuit ꝓp ex pensas quas facit maritus in uxore z ꝓp ter nuptias.

Additio. Idẽ tz Sali. in. l. cũ in te. C. de dona. añ nup. z dicit se ita ꝓsuluisse vna cum multis apud florẽtiã. Sz Angr. de are. inst. de actio. §. fuerat. dicit q̃ Iz opi. Sali. de mera ꝑsubtilitate tur sit ꝓlo: tñ aliã ptẽ gl. ordi. in. l. ea q̃ le. ij. ff. ad munt. z bar. z bal. saluarẽt z in ꝓatica potiꝰ sime Fz q̃ ait rapha. i. d. l. nihil. Si tã marit⁹ añ mortẽ uxoris cepẽrat sustinere onera mr̃imonij in vestib⁹ z alijs vt docet experientia. Et q̃uis ista expen sa z dãnũ mariti nõ sit tantũ Ẽtũ eẽt lucrũ dotis: tñ integrã meditatẽ dotꝰ dz lucrari. z hẽre. ar. l. creditor. ff. si in ter mariti. ff. mãda. g̃ ẽ bonus tex. siẽ ecõtra posset ꝓtingere marito q̃ dotꝰ fructus vel ẽt dimidia ꝓpetatis dotis nõ sufficerẽt ad onera mr̃imõij inco hãdi sine tã incohati z copula carnali ꝓsũmati. ar. c. saluberrime. de vsuris. Et tñ marit⁹ dz sustinẽ integra onera mr̃i monij. l. ꝓ onerib⁹. C. de iure do. igitur ꝛc. Uñ Iz pẽdet a fortuna: igit vr̃ mari tus emisse istũ cũm sine alũ. l. in vẽ ditiõe. z. l. fi. ff. de actio. emp. Si ẽt one ra aliq̃ vel parua attẽta q̃litate dotis tã marit⁹ nõ sustinnerat: z tũc eẽt ma gis dubiũ an deberet lucrari ptẽ dot] ex statuto: qñ rõ mẽtalis statuti dr̃ eẽ vt marit⁹ lucret ptẽ dot] in recõpẽsa tionẽ onerũ matrimonij. l. dotis fruct⁹ ff. ꝺ iuꝛ do. Sz si passus nõ fuit onera vt dcm̃ est igit ꝛc. p Iz fac gl. nõbil in l. ultimõe. ff. so. ma. in Iriũ possẽ addu ci: q; nõ ẽ verũ q̃ dictũ lucruz ꝓpte videat dari in recõpẽsatione onerum qm̃ mulier lucrat donatione ꝓp nuptias marito ꝑdecedẽte: vt in auc. de eã.

Bolis.§.j.Et ifi nulla extra sustineret
igit̃ ꝛc.idē tz Pau.& ca.i.l.cui fuerit.
ff.de cōdi.ꝛ demō.et dicit ista cōiter te
nert ꝛ vidit sic cōsuli.Iz sali.nixus fue
rit pbare ꝑtū ꝓ multas rōnes q̃ potꝰ
demulcēt aures q̃m hēant ō subsātia.
C.& dona.ait nup.l.cū in.ꝛc. idē tz in
ꝑs.suo.exrtij.incipi.in xpi nōie seq̃n.
opi.Bar.in.l.nihil.ff.rerū amo.ꝛ bal.
q̃ exꝑsse fic ꝺterminauit in.l.deo nob
C.de'expl.ꝛ cle.vbi dicit eē cāum.ꝛ l.fi
fine.C.& bo.q̃ lib.ac ēt hac rōe qz vbi
ꝓba legis vl statuti locū hñtisiꝫ ꝛ ip
siꝰ legis vel statuti dispositio ꝺz locū
hꝺe posito ēt ꝙ rō motiua leg] ꝓdēde
vl statuti q̃ tñ ī ipsiō fuit exꝑssa ces
set vt ē cāus in.l.ꝑsperit.ff. qui ꝛ a q̃
bus.Dēmus.n.in dubio ꝓbis stare.l.
j.§.si ts q̃ nauē.ff.de exer.Nā ꝛ cū ces
sant ꝓba cessat ꝛ dispositio.l.hos ac
cusare.Ꝭ.oibus.ff.de accu.& dā.infec.
l.iiij.Ꝭ.totiēs.Sz in ꝓposito statutum
regrit tria ad ī vt maritus lucret do
tē.l.ꝙ mulier q̃ ꝓdeceſſit cēt nupta.
Secꝺo ꝙ ꝓdeceſſerit sine filyo ex illo
mſimōio.Tertio ꝙ hēret ꝺotē ī hic
locō sibi vendicāt oīa ista tria. Que ūt
fuerit cā statuti cōdēdi ignoꝝam⁹ qz in
statuto nō exꝑmit. Sz ꝑsumamus ꝙ
fuerit ꝓp exꝑssas quas solēt mariti fa
cere inducēdo vxorē. Sz qz hec cā nō
fuit in statuto exꝑssa ī a nobis potius
q̃m a iure ꝑsumpta q̃si alia sub eē non
possit ar.C.& fideicōmiſ.l.q̃uis.cū ibi
non.in glo.non est de ipa curandum
posito ꝙ cessaret qz nō essent expēse fa
cte postq̃m ꝓba statuti locū hñt.vt ē ca
sus exꝑssus.in.d.l.ꝑsperit.ꝛ Bar.etiā
sensit.l.liberoꝝ.ff.de ſ.fig. Et ſi aliud
dicerem⁹ sequereꝰ ꝙ ēt ſi ꝑsumatū eēt
mſimoniū:ſi tñ eēnt facte expēse.ñ in
crarei:qꝺ ē ridiculosiꝫ dicē. Statutū
n.nō regrit vt expēse sint facte ad hoc
vt lucret ī solū illa tria:ī motū fuerit
ex eo qꝺ fieri solz. Sz certe solēt fieri
expēse ēt aſiq̃ ducat in ꝓparamētis
iuxta no.ꝑ Bar.in.l.Lucius ō leg.ij.
de ꝺdi.ꝛ demō.l.titio centū.§.ticio ge
nere. Et ꝑ experiētiā videm⁹ tā floren
tie q̃m bononie vbi nō ꝙnit aꝺ ꝓba
de ꝑtū ꝛ annuli dationē nisi ea die q̃
ducit vel ꝓcedēti.ꝛ tñ oīa ꝓparamēta
sunt facta ꝛ expēse vestiū ꝛ toralū vt
tota q̃si dos sit ꝓsumpta. Si q̃ vers eēt
opinio ſria dicerem⁹ maritū lucrari
ēt aſiq̃ aꝺ ꝓba de ꝑtū puētā esset.qz
expēse sūt facte hec rō ꝺeret attēdi po
tius q̃m ꝓba statuti.l.scire leges.ff.de le
gib⁹.qꝺ esset absonū dicere.vel posti
esset puētā aꝺ ꝓba ꝺ ꝑtū ſi eaꝺē die
anteq̃m esset ꝺeducta mozeret ꝛ sic nec
ductio nec carnalis copula essent atten
ꝺēde ſz solū an eēnt facte expense vel
nō:ꝛ essem⁹ semp in incerto:qꝺ nō ē
dicēdū statutū voluisse posti nō exꝑs
sit.sic ergo ſi est curandū an sit ducta
vel cognita vl nō. Et an sint facte expē
se vl nō.ꝛ q̃ ista cōsiderāt nō recte cō
siderāt.Ꝭ solū cōsiderandū est an esset
nupta ꝑ cōsensū ꝛ ꝑ ꝓba de ꝑtū.ꝛ Ꝭ
cōez vsum loquēdi vxoꝝ ꝛ mariti⁹ ꝺi
cūtur statim ꝙ mſimoniū est ☞ctū ꝑ
ꝓba de ꝑtū vt ꝑz in ti.de bona.inter
vir ꝛ vxo. Adde ēt ꝑdictis qꝺ notat
Bar.in cōsilio incipiente statuto cōis
sarzani.vbi dicit ꝙ tale statutuz ertaz
pcedit in dote ꝑmissa non data.

¶ Querit de alia questiōe. Statutū 17
dicit mulier maritata nō admittat cū
fratrib⁹ aꝺ successionē ꝑēs. Quidaz
decessit relictis filyo masculis ꝛ filia
despōsata ꝑ ꝓba de futuro. Queritur
nūquid ista ꝺebeat excludi successione
paterna.R.Panoz.super rubrica de
spon.ꝺicit ꝙ non exquo agit de odio
appellatione maritate nō venit spōsa
Secus si ageret de fauore.ꝓ hoc bo
nus ter.in.d.l.nō sine ꝛ vide bonam
gl.instl.de nup.Ꝭ.si vxoꝛ. Idē tz Cl.i
ꝺicta.l.nō sine. Idez Jac.ō are. ꝛ pe.

¶ Queritur de alia questione notabi 18
li.Statutum ciuitatis ꝺisponit ꝙ con
trahens mſimoniū cum filiafam.sine
consensu patris incurrat certā penam
Ticius contraxit contra statuta cōue
nitur aꝺ penam. Ein tuder ecclesiastī
cus possit inhibere ne ꝓcedat. Solu.
hec.q.fuit ꝺisputata Bononie ꝛ ꝺetur

natum tñt q nō p̄ out recitat Gemi. in. c. statutū el primo de hereticis. lib. vi. quia iurisditiones sunt distincte. & iudi. nouit. Item q̄ statutuz est utriq; iure cōsonū. xxxij. q. ij. honorātur. nec est super subst̄ātiaz matrimonij ꝛ super formam cōtrahendi. Ité ly lex positiua leges diuinam tollere non possit illam tamen distinguit ꝛ modificat. Item hoc statutum viget quasi in omnibus ciuitatibus ytalie. In ꝓmiz facit: q̄ posset filiasa. virgo vel vidua esse ād ragenaria vel vltra. vnde videretur absurdū q̄ sine patris cōsensu ſi posset hēre viz metu pene. Et negari nō pōt gn iste metus impediat mſimoniū ꝯhendū directe vel indirecte: ergo nō debz valere. Et istam opinionē tenet ibi Gemi. Et p hac opinione facit q̄ notat Panor. i. c. i. de spō. in simili qōne. Statuto canetur q̄ ꝯhēs mſimonium cū puella ante. xxv. ānū ſine cōsensu duoz agnatoz incidat in certā penā. vel ꝯhens mſimōiū abscq; p̄iudicio. x. psonaz incurrat certā penaz. nūqd valeat statutū. Et Lōcludit pa. de mēte Jo. an. q̄ talia statuta nō tñt: q̄z p hoc intimidat matrimoniuz q̄ debet esse liberū: ly Gaspar de cal. tenuerit contrarium.

19 ¶ Ein aūt cōsuetudo p̄ie possit dispone re circa mſimoniū. ꝛz. pan. vbi supra refert Jnn. tenere q̄ circa substantiā mſimony disponere nō pōt. ly circa dotē forte q̄ sic. Bo. anto. latius dicit: q̄ aut statutū patrie disponit circa substantia mſimonij. puta invalidādo ꝯsensum: vel invalidādo psonas ꝛ ſi valet statutū. vt in. d. c. i. Exquo pōt notari. q̄ leges ciuiles p̄hibētes mſimoniū inter tutorē ꝛ pupillā: rectorez p̄vincie ꝛ p̄uincialem ꝛ inter similes psonas: nō tenēt. Idē tenet Fede. de se. dicēs q̄ statuta ꝛ leges laicoruz circa mſimoniū nullius sunt momēti q̄z hec materia nō est ō foro seculari sed ecclesiastico. Quōq; statutum disponit circa penā erga substātialia mſimonij. Et ſi hoc facit apponēdo penā de nouo ꝛ sic inferēdo dānū nō tenet vt in exēplo supra posito. Quōq; ꝙ statutū iponit penā auferēdo lucrū: q̄ lex secularis attulerat. ꝛ tūc tz. do. anto. q̄ valeat statutū. Et hoc sequendo glo. ordinariā. Jo. an. in. d. c. cū lex leges de here. i. vi. Sed gl. est in ꝛtū xxvi. q. ij. de puellis. hoc idē tenēt Fe. Et hoc plus placz Panor. Quōq; statutum laicoz disponit circa dotē ꝛ valet vt supra dicit Jnn. Quōq; circa solēnitates: ꝛ tz ēt do. anto. tūc valē statutū: ꝛ peccāt nō ſnantes illā solēnitatē. Sz panor. dicit q̄ doc. ibi nō loquūtur de statuto sed ō ꝙsuetudine patrie vñ dicit q̄ statutū tale laicorū est nullum q̄z materia non ptinet ad laicos Secus de ꝙsuetudine. q̄z in ea interuenit ꝙsensus epi̇scopi ꝛ clericoz. vñ nō seruantes talē cōsuetudiem: saltem q̄n̄ est talis q̄ ex Etna ꝑtitione ecclia reddāt incerta de ꝯtu: peccāt mor. talr. Et sic itelligē dcā doctoz i. d. c. i.

Additio. Et ad plenioꝛē declationē p̄dictoz q̄ doc. sunt varij est notandū q̄ Zing. in quo dā ꝙsilio incipiēte. Marit⁹ venēs ad mortē ꝓsuit recitat Aler. de imol. in l. ſiqua muller. C. de secū. nup. dicit q̄ ſi maritus tñstituit vxorē heredē que postea infra annū trāſiuit ad scōa vota ꝓuat hr̄ditate: tanq̄z ingrata ꝛ ostēdens alium defuncti. nō aūt oz durent pene legales. ꝛ idem ꝙsuluit Bal. in q̄dā ſuo ꝙsilio. Idē vr̄ tenere dñs Aler. Sz Fede. ō sentis in suis cōsiliis vr̄ tenere oppositū. Dicit enīz in simili q̄ ſi maritus vxori sue reliqt vſufructuz p̄dij post mortē mariti que infra annum luct⁹ nupſit. Querit nūquid p̄dat vſufructū p̄dij: ꝛ cōcludit q̄ nō ꝛ exquo fm canones ꝛ apl̄m nubit li cite. Si licite ergo iuste. Si iuste ergo peccatū nō meret. q̄z q̄ facit auctoritate legis nō peccat. xxiij. q. iij. q peccat ergo ſi nubit cōſisa de licentia pape ꝛ apl̄i ꝛ canonum: nō dz substinere aliquaz infamiā: vel rex facturam ex eo q̄ infra annū nubit. ꝛ sic omnes pe-

ne posite.C.ꝺ ſcꝺis nuptijs.l.i.ꝛ.ij.ſūt
ſublate:ꝛ ſic nō pdit vſufructū.ꝛ hoc
tenet Ac.ꝛ glo.ij.q.iij.c.ſi.in.vlti.glo.
Idē Doſt. Boſ.ꝛ Inn. Ideo ſtandū
eſt opi.tantoꝑ patrūilꝫ qdam vt rect
tat gl.in.c.ſi.de ſecūdis nup.dicāt q
ꝓpterea nō euadit pena illaꝫ cū puaꝛ
antenuptiali donatiōe:q virū ſuū ita
velociter ꝺehoneſtauit: vt appareat ēt
eo viuente nō caſte vixiſſe:ꝛ ſō ꝑdere
ꝺz qcqꝺ ex liberalitate viri ad eā potu
it puenire. Necꝫ ecclia i ſ potuit penā
illā tollere:q: quāꝺam ingratitudinē
vr mulier cōmiſſiſſe ar.ꝺe dona.c. ſi.
Nec eſt hoc ⁊ apoſtolū. Idē vꝺ tenere
glo.in.c.cū ſm ꝺ hſti.li.vi. q̄ ꝺicit q
pena legis pōt hēre locū in his q non
eſſent ꝺe tpali iuriſꝺictiōe eccīe. Cum
nalla ibi tractet ꝺe lucro captāꝺo non
ꝺe ꝺiminutiōe ſui p̄monij:ꝛ pēa iſta
ſibi p legē obuētat: quare lex eo quoꝺ
ꝑfert puare nō pōt. Sz Sali.in.ꝺ.l.ſi
qua.ſequēꝺo glo.ibi ꝛ opi.canoniſta
rū ꝺicē q hoꝺie hec pene ſunt coꝛrecte
lz Ja.ꝺe ra.ꝺicat q nec hoꝺie cuitat
has penas q: iſte ſ imponūt pp mſi
moniumq: illuꝺ valet ꝛ ſic pena non
meret.ſ imponuntur ꝓpter nimiā ſe
ſtinantiā que ꝺe hoēſtat tales nuptias
multotiens generat finiſtras ſuſpitio
nes inter maritū ſcōm ꝛ ipſam mulie
rē. Sed vt ꝺixi ꝺictus Sali. aliꝭ opi.
ſegtur iſta rōne aꝺꝺita q: ꝺictum apo
ſtoli vt aligꝺ operetur ꝺebet intelligi
neceſſario fuiſſe oppoſitum vt mulieri
nimia feſtinantia non poſſit imputari
cum mſimoniū abſcꝫ tali facto erat
ꝺe ſe validū ꝛ ſic in eo validāꝺo nihil
operat.ſeꝺ ſolum eo q feſtinantia im
putabat quam imputari nō permittit:
ſ ſic ceſſat ratio Jac. ꝛ Li. Concluꝺe
ergo q hec pene ſunt coꝛrecte: ſeꝺ nō
ille ꝓpter tranſitum ſimplicem aꝺ
ſecunꝺa vota imponunt ꝺe turibus.ſ.
e.l.femine.q: non tam eſt pena q̄ p
uiſio facta in fauoꝛē filioꝝ. Jta tenent
Inno.ꝛ Doſt.in.c.ſi.ꝺe ſecūdis nup.
vbi ſm Inno.lex canonica tollit non
ſolum infamiā in hoc caſu: ſeꝺ etiam
oēm penā que mere ē pena. ꝛ ſic tollit
penā ingratitudinis. Et ex cā papa ꝑt
diſpōere i terris ſ ſibi ſubiectis tēpo
raliter vt in.c.nouit.ꝺe iuꝺicijs. ꝛ in.c.
per venerabilem qui filij ſint legitimi.
¶ Seꝺ ꝺubitat circa p̄ꝺicta. Quiꝺ 21
ſi cōſuetuꝺo mariti ⁊ vxoꝛis eſt ꝺiuer
ſa. Pone florentinus ꝺxit mſimoniū
cū ſenenſi ſenis.ꝛ eſt alia conſuetuꝺo
ſenenſis a florentia.nunqꝺ attenꝺem⁹
cōſuetuꝺinē vbi mſimoniū eſt contra
ctū:vel cōſuetuꝺinē mariti. ſz.pan.in
ꝺ.c.i.ꝺicit:q aut cōſuetuꝺo diſponit
ſuper ſolēnitate ⁊ꝛahenꝺi.ꝛ ꝺebet ſe
ꝑ obſeruari cōſuetuꝺo patrie vbi mſi
moniū ⁊ꝛahitur:ēt ſi ambo cōtrahē
tes ſint florenſes:q: nō ꝺebent peregri
ni violare conſuetuꝺinem patrie cum
ſcanꝺalo aliorum.vliꝺ.ꝺiſt.q̄ contra.
Aut eſt conſuetuꝺo ſeu ſtatum diſpo
nit ſuper executione:vel ſup aliꝭ ob
ſeruanꝺis poſt ꝛctum.ꝛ ꝺebet attenꝺi
ꝙſuetuꝺo domicilij ipſius mariti.l.
ſi.ſ.ute reſcripterūt.ff.aꝺ muni. vnꝺe
animi ꝺeſtinatiōe mſimoniū ꝛctum
videt in ꝺomicilio mariti.ar.in.c.ro
mana.ſ.ẏhentes ꝺe ſo.cōpe.li.vi.vſ
ſi conſuetuꝺo vel ſtatutū ꝺomicilij ma
riti hz:q marit⁹ ſuperuluēs ꝺebeat lu
crari ꝺimiꝺiā ꝺotis:ꝙuabit ibi illa con
ſuetuꝺo:lz in loco vbi fuit ꝛctus ma
trimoniū ſit alia ꝙſuetuꝺo vel ſtatutū.
ꝛ hec ſunt ꝺe mēte Bar.in.l. exigere.
ff.ꝺe iuꝺi. Idem ſequitur in effectu
ꝺo.An.in.ꝺ.c.i.qui ꝺicit ſe putare: q
ſi maritus mutaret ꝺomicilium poſt
contractum matrimonium q attenꝺi
ꝺetur conſuetuꝺo ꝺomicilij tempoꝛe
contractus ꝛ non ꝺomicilij vbi ꝺiſſol
uitur matrimoniū:q ꝺz attenꝺi⁹ loc⁹
vbi oꝛta eſt obligatio:ꝛ non vbi rece
pit purificationem.

Matrimonium.ij. Quis poſſit cō
trahere ſz.ꝺoct.ctas apta in pue
ro eſt annoꝝum.xiij.ꝛ in puella.xij.ex
tra ꝺe ꝺeſpon.impu.c.puberes ꝛ.c.cō
tinebat. Et ſi ante contrahunt non eſt
mſimoniū.niſi eſſent ꝓximi puberta
ti ⁊ malitia ſuppleret etatē.extra ꝺe ꝺe

spon.impu.c.de illis.el.ii.

2 ¶ Sed q̄rit q3.d.c.de illis. regrit duo s.q̄ sint p3oximi pubertati: & malitia suppleat etatē.an ambo regrātur ꝺ necessitate.&. Panor.i.d.c.de illis dicit si iciptur a ꝓmo.s.a ꝓximitate pubertatis necessario regritur ꝟz:q3 ꝓximitas etatis sola nō sufficit ad ꝟhendā mſi mōtū:ꝟz ēt necessario regrit ꝼm.s.malitia. Et q̄ ad hoc exponit malitia.i.vigo3 nālis:seu potētia coeūdi.vt colligi tur ex dicto tex.ibi potuerint ꝯiūgi.nō eni sufficeret malitia in reb⁹ agendis vt in.c.puberes.de despon.impu. Sz ꝟz ꝺū sufficit sine ꝓximo:ꝺūmō sint doli capaces:ita q̄ potuerit discernere vires mſimonij sicut ꝺe illo puero.ix.an noz g reddidit nutricē suā pregnātē. vt dicit gl.xx.q.i.in sūma. Sz discepta tio si modica ē inter doc.q̄o ꝺephēdatur potētia ista coeūdi q̄ hēat supplere defectū etatis.Quidā.n.dicūt q̄ regrit̄ q̄ vere inter eos copula itercesserit:q3 ēt segtur Hosti.Sed Bof. Jun.Abb.& Jo.an.tenēt oppositū ꝺicētes satis eē q̄ potuerit cōtigi.Quidā.si mior ānis.xiij.alias mulieres cognouit:vel si femina mior.xy.ab alys fuerit cognita,certe nemo negabit mſ monū nō ꝓsistere iter istos exquo apparet eos potētes ad copulā.Et.p hasnia hēs gl.i.c. vnico,ꝺ ꝺispō.ipu.li.vic

3 ¶ Sz mal⁹ ꝺubiū est q̄n nō ꝟstat clare:sed tñ p signa.puta ex alvocatu corꝓis:vl̄ ex alys signis extrisecis.muli er vel masculus vl̄ aptus ad copulam & sentit Jnno.hec signa sufficere. Ꝺs ꝟz Panor.ar.c.attestatōes.de despō. ipu.vbi nixus ad copulā cū cōsensu ad hibito ꝓpe etatē legitimam sufficit ad mſimoniū. Sz ad p̄dicta vide. Nico. de lira exo.xxi.c.vbi ꝺic ꝟz Rabi. Salo.q̄ ortus ꝓlox & menstruox sunt signa pubertatis. Jmmo menstrua ꝺaxat sufficiūt ad indicādū pubertatez in mulīē ꝟz medicos. Et vbicūq; q̄n cūq; mulier incipit hr̄e mēstrua:semper ē apta ad gnātiōes a ꝟhilo si nō ꝟz mēstrua nūq̄s possꝫ gnare. Et p ꝺicte malitia si supplereat etatē. Puer. vero si ē potēs ad emissiōes semis:ꝺ aptus ad mſimoniū ꝟhendā & ꝟz notat

¶ Quali aūt ꝺz intelligi q̄ sit ꝓxi 4 mus pubertati. Glo.in.d.c. continebatur.ꝺicit q̄ tñ ꝺistat per sex menses. Et Panor.ꝺicit q̄ hec gl.facit ad statuta:vt ꝺicatur q̄ ꝓximus alicui etati cū ab illa ꝺistat p sex menses vel min⁹ Et bene facit.l.non tñ.ff.ꝺe excu.tu.q̄ ꝓbat q̄ ꝺistans per sex menses ꝺr ꝓpe illam etatem.Idem Hosti.& Jnn. Sed Panor.ꝺicit q̄ hoc cōter nō tenetur.vt est glo.in.§.furiosus.insti. de inuti.stipu.& in.§.in summa.instit. de ob.que ex delic.nas.q̄ ꝺicunt q̄ masculus ꝺr ꝓximus pubertati. cuz est in.x. anno cū ꝺimidio.femina verō cuz est in nono cuz ꝺimidio. Et est rō q3 post puertiā que ꝓtingit in septimo āno re stāt sepr̄e āni vsq; ad pubertatē in masculo.vñ exquo excedit medietatē huius tpis:vr magis ꝓxim⁹ pubertati q̄ infantie. Et ideꝫ ꝺic de femina.

¶ Utrū aūt in vltima ꝺie.xiij.āni vel 5 xij.valeat mſimoniū ꝓtractū.&.pan. in.d.c.attestatōes:ꝺicit se credere & sic ſicut ꝺicimus in testō.l.qua etate.ff. de testa. Et hoc ſquoꝫ mſimonij.

Additio. An aūt ꝓtrahentes mſimoniū vel ſpōsalia añ legitimā etatē peccēt. glo.in.c. vbi nō est.de despō.ipu.tz q̄ añ etatē pubertatis non ꝺnt alīq, ꝺiungi tā respectu matrimonij q̄m ſpōsalioꝝ. Et idez sentit Jnno.& exp̄ssus Hosti.i.ſū.§.z que ſpōsalia.d.q̄ eā hulus ꝓhibitionis fuit bonū publicū.nā ex ſpōsalib⁹ q̄ tenēt oꝛiur impedimentū publice honestatis: cū aūt ꝺe facili ꝺissoluāt cū ꝓ minores cō trahūtur.nō pōt ſponsa ſplius ꝓtrahere cū ꝓsanguineis ſpōi nec ſpōsus cū ꝓsanguineis ſpōse.vt in.c.ſponsam.ꝺe spon. Et sic apte ſentit q̄ maiores septēnio ſpuberes tñ nō ꝺnt admitti ad ꝟctū ſpōsalioꝝ.nisi ſusta cā insit: puta bonū pacis:vt l.d.c.vbi nō ē vñ ſsus Ut par fuer̄ moderamē iuris habetur Et est ar.ſm eūdem Hosti.q̄ ſponsalia

non dñt ẏbi sine cõsensu ẽpi si tñ ꝓtra
hãt tenẽt.extra. de vispõ ipu.c. de illis
tũmõ sint maiores septẽnio. Aliã tõ
nes assignat gl.in.d.c.vbi di.q tõ phi
bentur sponsalia inter istos.quia se
pe mutãt postea volũtate vñ ꝑterea ori
tur discordia iter ipos ẽ diuertẽtes cõ
sanguineis copulanẽ.vt desp̃o.c. inue
nis qꝫ eẽ nõ põt.d.c.spõsꝫ. Et Pan.
l.d.c.vbi dicẽ q iste ẽ eis itellet⁹ gl.ẽ
doc.hꝫ ipe Pa.intelligat dictũ rex. nõ
de ꝫuictõe verbali hꝫ carnali:an aũt ꝫ
faciẽtes precent mortalr.&.Jo.an di
cit q illa decre.loquitur de hõestate. Sꝫ
Pan.dicit q huic dicto obstãt verba
posita.in.c.decre. ibi districte ꝓhibe
mus. Et ſm Archi.in.c.interdixit.xxx
ij.di.in omni ꝓhibitõe intelligitur ꝓ
ceptio ẽ econuerso. Et tõ hoc verbum
ꝓhibitiũ ponitur ꝓo verbo precepti
no ſm Vu.ẽ Jo.de san.ũ hoc vide.ſ.
Jetimitum.ſ.i.ij.ẽ.iij. Nota tñ ſm cõ
ter doc.in.d.c.de illis de despõ.ipu.q
Jcti spõsalibus inter vnum puberem
ẽ aliã impuberem. impubes cum per
uenerit ad pubertatẽ põt Jdicere.pu
bes aũt qui cõsensit nõ potest vllo mo
do Jdicere. Scdo nota q ꝓtractis spõ
salibus inter vnũ puberem ẽ aliã ipu
berem.pubes nõ põt ꝓtradicere ipubes
aũt nõ põt ꝓtradicere ãteqꝫ pue
nerit ad pubertatẽ:vbi aũt ad puberta
tem peruenit põt cõtradicere. Tertio
nota q ꝓtractis spõsalibus iter duos
ipuberes si vn⁹ quenĩat ad pubertatẽ
aũ altũ nõ põt Jdicere nisi alio effec
to pubere. Jllo aũt effecto pubẽ ẽ sic
vtroqꝫ ad pubertatẽ pducto potest g
libꝫ ex eis contradicere ẽt altero fuito
Doctꝫ gl.i.d.c.de illis.idẽ.d.An. Sꝫ
Posti.Jo.an. Pan.Lar.t.d. Jo. an.
tenẽt Jtũ dicẽtes:vno tñ ad puberta
tẽ ꝑuenĩente poterit ẽ statiꝫ Jdicere: hꝫ
alius sit ipubes. Naꝫ vez est dicere istũ
cõsensisse tpe quo erat ipubes:ẽ sic fra
gilis etatis. ẽ nũc ꝓtradicere tpe aduc
nientis perfecti sensus: ergo cessat rõ
quare ꝓtradictio eius impedit. Non
enim debet ipediri cõtradictio ꝑpter
fragilitatẽꝫ consensus qꝫ est iam effec
tus pubes:nõ ẽt qꝫ tel ꝓsensit:qꝫ cõsen
sit tpe fragilis etatis ergo cessãte vtra
qꝫ ratione ꝓhibitionis cessabit ꝓo
hibitio.c.generalit.xvi.q.i. Et frustra
expectat cuẽtus:cui⁹ nullius segtur esse
ctus.c.cũ ꝓtingat de offi.dele. Et gl.in.
d.c.de illis.in ver.minoris etatis muta
uit ꝓpositũ.ẽ tꝫ sup̃adictam opti.ſ. q
vnũ tm effecto pubere posſu Jdicer:hꝫ
alius remãsit ipubes:nec hui⁹ pubertas
sit expectãda. Jsta tñ spõsalia ſm
gl.in.d.c.de illis.dissoluẽtur iudicio ec
clesie:nisi fortuus vinculũ supueniat:pu
ta mr̃imoniũ cũ alia:vel votũ soleñe.ẽ
tũc ipso iure sunt soluta.

¶ Quid aũt si minor septẽnio fuit co 7
gnita a spõso:nũqd erit mr̃imoꝫ cõ
summatũ.&.Jo.de deo dicit q sic.hꝫ pa.
in.d.c.ꝙuebat.dicit q si puella fuerit
minor septẽnio q ꝗtuctẽqꝫ fuerit cogni
ta nõ erit mr̃imoniũ.qz ñ vſ hꝫ ꝑsen
sus aptum ad discernendum quid sit
matrimonium:nisi esset multum doli
capax ẽ discreta.

¶ An aũt hꝫs etate.puta.xiij.annor 8
in puero:vſ.xij.in fcia.ipotẽs tñ ad co
eũdũ valide Jẏat mr̃imoniũ.&.gl. in
c.puberes.de despon.ipu.dicit q hꝫs
etate ipotẽs tñ ad coeũdũ valide non
Jẏt mr̃imoniũ.Jrtã opi.tenẽt doc.ibi
cõiter.vt refert Pa.ibi rep:obãdo gl.
Exquo.nhꝫ etates legittimã ad Jẏen
dũ mr̃imoniũ nec apꝑet de ipedimto p
petuo hꝫ mr̃imoniũ. Alias seqret qꝫ i
potẽs ad coeũdũ ꝑp̃ ifirmitatẽ nõ pos
set Jẏẽ mr̃imoniũ.vñ iste adolescẽs dꝫ
expectare vsqꝫ ad plenã pubertatem
ſ.xviij.annoꝝ q̃ vocat plena pubertas
Et si aduenĩente tali etate nõ põt gene
re ẽ mulier istaret ꝓo dissolutõe:posſꝫ
fieri dissolutõ.qz tũc ꝑsumeret eẽ ipedi
mẽtũ ꝑpetuũ. Et hec opi.doc. vſ egoz

¶ Utz furtosus possit Jẏere.&. si nõ 9
hꝫ lucidũ intervallũ Jẏere non põt: qz
ibi nõ est ꝓsensus: Jdẽ dic de ebrio.

¶ Nũqd aũt abnites possint ꝑ ꝓcura 10
torẽ Jẏere mr̃imoniũ.&. ꝑtt. sicut
Jsaac cũ rebecca.xxxij.q.v.ꝟ. cum dñ

Sz ē nō ē idone⁹ pcurato⁹ nisi super hoc hēat spāliſſimū mādatū vt exp̄ſſ mat pſona cū ꝺ ẜhi mr̄imoniū. vt in l. generali. de rī. nup. ē in. c. fi. de pcu. li. vi. Nec pōt aliū ſubſtituere. niſi ſit ei ſpāliter cōmiſſum.

11 ¶ Quid ſi aliqs pſentit in abſitē p ꝑba de pfiti veīde mittit pcuratoꝛē ad eā: ē anēq̄ illa fiāt pſentiat ipſe diſſentit. ē poſtea illa cōſentit credens eā in ꝓio durare pſenſu. ẜ. aſteſi. li. viij. dicit q̄ ſi ille q renocauit mādatū: ē renocatio puenit ad pcuratoꝛem anteq̄ illa pſentiat: nihil actū ē: ē hoc ē clar. Si vo puenit poſtq̄ illa iam pſenſat ē de hoc pōt fieri eccliē fides: fiāt non tz mr̄imoniū: q̄ ꝑe nec iterp̄tatiue pcurāt cōſenſus. Si tū ſtaret eccliē de ꝓmo pſenſu viri: ē de mādato pcuatoꝛis. ē de cōſenſu mulieris ſubſecuto: ē nō ſtaret de diſſenſu ꝑuato: cogēt vir ꝑpter ꝑbatiōis defectū ꝓlūmare mr̄imoniū: q: eccliа nō iudicat de occultis ē ſic ſm. hoc diuerſimode diuerſa iura loquūtur de h ē aliqua loquūtur in ꝓmo cāu alīq in ſcōo. Si āt poſtq̄ mi fiat pcuratoꝛē non pſentit nec diſſentit: trādēs ſoꝛte ſcīā hmōi oblīuiōi ꝓp oc cupationē vel aliā vī ſimp̄r ſtandum p mr̄imomo tū pp eius ſauoꝛē: tū q: hz ob cē ẜie voluntatis. extra de re iu. duob⁹. ē extra ꝺ bap. matoꝛis. Idē rai.

12 ¶ Quid ſi eū q ẜxit peniteat anēq̄ abſis pſentiat: renocatio tñ ad pcuratoꝛē vel abſitem nō venit cū quo ẜxit nūq̄ tenebit ſcīa pcuratoꝛis. ẜ. Aſteſi. vbi. ſ. q: nō: q: ibi deficit pſenſus: i idē ipe pcurrēs ſine q̄ mr̄imoniū nō tz. xx vij. q. ij. ſufficiat. ar ät i ẜtū ē ex de p cu. in pſiſa. Sed hoc ē credim⁹ ſpāle in mr̄imonio. l. q mr̄imoniū nō tz: ēt. Si renocatio non permeniat ad pcuratoꝛē. dūmō de diſſenſu ꝓtrahentis ꝓſtet. Nec Inn. extra de ſpon. iuuenis ē habetur extra de. pcu. c. fi. li. vi. vbi dicitur q̄ ſi pcurato: anteq̄ ꝓtraxerit matrimoniū a dño fuerit renocatus matrimoniū poſtea contractū a pcura toꝛe non tenet tz renocationez huiuſmodi tā pcurato: q̄ illa cū q̄ ẜxit ꝓtez ſua ignoret

¶ Sz cū nō ſufficit pſentire niſi con- 13
ſenſus exp̄ſſus ē notificetur iter ꝓtra hētes qūo pōt ēē mr̄imoniū iter abſi ētes ꝑ eꝑſam vel nunciū donec ille ad quē mittit eꝑa vel nunci⁹ renotificaue rit pſenſū ſuū abſiti. ẜ: Aſten. q: quī ille cui mittit nūcius ꝓcuratoꝛius re norificat ipſi nūcio ſuū pſenſus. idē eſt ac ſi renotificaret mitteti. Quādo aūt littera mittitur ꝑ nunciū q nihil ſcit de facto: tz nudū miniſteriū poꝛtādi litte rā eſt ei ꝓmiſſus: tāe ſi ille vel illa. cui mittitur huiuſmodi littera nulli noti fi cat pſenſū ſuū rodo. credit q̄ quātūcū q̄ pſentiat nō eſt mr̄imoniū cōtractū tz tūc demū cū nūcio notificauit cōſen ſuz vel abſiti q̄ litterā miſſit vel ēt alīj ar. xxxij. q. ij. honoꝛatur. Et ſic habes ex p̄dictis q cōtrahitur mr̄imoniuz ꝑ pcuratoꝛē: tz adhuc nō venerit ad no titiam alteri⁹. l. abſitis: ſtatim enim vt exp̄eſſe conſenſum ſuuz pcuratoꝛ vel alīj. eſt mr̄imoniū: q: ibi ſubſtantialia mr̄imoniu. l. pſenſus exp̄ſſus ambox.

¶ Quid ſi dominus nunciꝫ vel pro- 14
curatoꝛis ſuraūt non renocare nun qui tenet renocatio. ẜ. Bir. li. i. q Sic Licet ſit periurio.

¶ Quot autem modis cōtrahantur 15
ſponſalia. ẜ. dir. q. viij. modis contra huntur ſpōſalia de futuro. Primo mo da ē ſimplici promiſſione vt cum vir dicit mulieri. Ego accipiam te in meā ē econuerſo. extra eo. Si inter. Secū do per fidei dationem ſeu iuramenti interpoſitionem: quod idem eſt ſecun dum Tho. Tertio ſub conditione. vt cum dicit vir accipiam te in vxoꝛem ſi patri meo placuerit. extra. de condi. ap. de illis. Quarto annuuli ſubarra tione. xxvij. q. ij. ſiquis vxoꝛem deſpon ſauerit. Quinto datione arrarum vl pecuniaꝛ: vel alīs rebus datis loco ar rarum. C. de ſpon. l. arris. Sexto per nunciꝫ vel procuratoꝛem ē de hoc dictum eſt. Septimo per epiſtolam ſi ue litteram. ff. e. l. fi. ē de hoc dictuꝫ eſt

Octauo p parētes si fuerint filij pītes
& nō ītradicāt vel si fuerint absētes &
ignozātes. dūmō postea scientes ratū
cauerit tacite vel expīsse. extra. ō despō.
ipu. Sī iūātes. li. vi. alis filij nō obligāt.
16 ¶ Sed qd si spōsilia ꝟbātur p alios
vt pote p ꝑes. vel auūculos. vl amicos
gdam dicāt q eadem rōne ītrahūtur
p tales: ficut p parentes. extra eo. ad id
ij dir. dicit q non fm Inno. de resti.
spo. ex pte. idē Ant. vin. tan. ber. & Bof.
nec ob. d. c. ad id. fm Inn. q. ibi ad. p
suationē vtricī mulier alij nupsit. vel
q. ī teruenit copula carnalis & sic ratū
habuit. ij ꝟ. ppīs volūtatem. quā eni
ptātes hꝫ frater meus. vel patruus vl
gcūqꝫ alius me obligādi sine mea ex
pressa volūtate vel ratificatiōe potissī
me vbi est casus in quo verba regrūt
ficut est in sponsalib⁹ & mīmonys ex
tra eo. ī inter sed de ij dic vt in se. c.
17 Additio. Sꝫ p clara decisione
huⁱ⁹ materie. no. vnū
singularissimū qō no. pa. in ꝑsiliō. xl.
viij. icipiēte. Quidā frācisc⁹. vbi dicit
q nec frater nec auūculus gnimo nec
pentes valēt mulierē obligāre iuīta teu
ista ad mīmoniū ꝟheñ. ij regrit ne
cessario ipī⁹ ꝓsensus ilb vt ꝟbatur i. c.
vno de ōspō. ipu. li. vi. Tñ si ꝓsangui
nei. pmittāt noie mulieris abītis. & ea
postmoduꝫ certificata expīsse vel tacite
ꝓsentiat vt puta reciptendo localia: vt
spōsa vl spōsus tāc̄ sponsus vadit ad
domū ipī⁹ mulieris satis ꝙualesc̄ut di
cta spōsalia vt exnunc. hoc apte ꝟbari
ꝟ. i. cl⁹ as tūcta gl. de despō. ipu. & ex
pīssius i. c. l. de ma. ꝟcto ꝟ iter. eccle in
gl. iij. i ꝟ. tāc̄ i vīz. & clarissime ī Jo.
an. i. d. c. vno sup gl. i nouella sua. d. q
iter pētes & alios ꝓsanguineos ꝟ ē dīta:
q: ex ꝟctu pentuꝫ obligāt filij si sī pā
tes & nō ꝟdicētes. vñ sola pītia hētur
p ꝓsensu & sic ꝑpe logī tex. i. d. c. vno.
Sꝫ in alioꝫ ꝓsanguineoꝫ ꝟctu nō suf
ficit sola pītia: ij regritur q mulier
certificata de sponsalibus per eos con
tractis saltez tacite p modos ante dic
tos vel simules ꝓsentiat.

¶ No. fꝫ Jo. an. i. c. pcuratoꝛ. de pcu. 18
li. vi. modū ꝟhendi spōsalia & mīmo
niū ꝓ pcuratorē. si spōsalia dūī dicere
pmitto tibi de mandato talis dūī mei
& noie eiusdē. q ipe te ducet i vxoꝛē &
hoc in alias suā iuro. & ꝟba vice puella
rūdebit. pmitto tibi noie dūī tui reci
pienti & sibi p te: q ego ducā tpm in
vīz: nisi fuerit ꝙpm. & hoc iuro. In
mīmoniō de pīti dicet: talis dūs me
us mādat tibi: q ipse p me: sine medīa
te me. & tibi nūciāte acceptit te: & ꝓ sen
tit in te tāc̄ i vxoꝛē suā & ecōuerso rīn
dere debet puella. & ego te mediāte do
minū tuū recipio in meū vīz cū ipse te
mediāte me i suū recipiat: & in eū ꝓsen
tio tāc̄ in dīm & maritū.

Matrimoniū. iij. qūo ꝟhitur. & ītr
tur ꝓio. vīz ꝓ ꝓsensū ꝟhāt mīr
moniū. fꝫ. q ad ꝟhendū mīmoniū re
gritur mutuⁿ ꝓsensus. ex q. n. vir ꝓsen
sit ꝓ ꝟba de pīti i mulierē & econuer
so seu alia equipollentia verbis statim
est matrimonium.

¶ Sꝫ vīz ꝟba ipa sint necessaria. fꝫ. 1
pa. i. c. tue frnitatis extra. q. solo ꝓsen
su trio ꝟhit mīmoniū. ij ꝟba regrūtur
q ad ꝟbatiōes. ī itellige vel. alia signa
equipollētia. & dicit fm ho. & cōtter
moderniores ꝟba nō esse de suba ēt q
ad eccliam. Sꝫ satis est q qualīcunqꝫ
apeat de ꝓsensu ꝓ signa ēt i log valēti
bus. nā ꝟba solū exigūtur ad oñēdū
ꝓsensū. ió satis eē dꝫ q ꝓ signa appeat
de ipso ꝓsensu ad ꝟ facit. extra eo. cuꝫ
apud vbi dr q sufficit ꝓsensus. nā filiꝰ
dr sufficere. q. posito nihil aliud regri
tur ad substātiaꝫ act⁹. vt no. i. c. statutū
de rescriptis. li. vi. Itez nullus tex. ꝑcise
regrit ꝟba. nec ob. d. c. tue quia papa
rīdet cōsultatiōi. & sic nō ponit ius de
nouo & ꝓ ꝟ tollitur motiuū. Jnn. duꝫ
dicit q ecclia hoc statuit nā hoc statu
tū nullibi hētur. nec ob. q mīmoniū
est sacm. qō regrit aliquod signū ex
ternum. q. dico quod bene habet signū
vel nunꝫ: & hoc sufficit. & si obijciatur
per prædicta q solus consensus sufficit
Ergo non requiritur aliquid aliud Et

sic nec ꝟbū: nec signū ex virtute signi
ficati dicti verbi sufficit. vt dñs ē .ff.
pa. i. c. tua nos. extra eo. q̄ hoc nō ob
stat: qm̄ ꝓfessus n̄ ꝑt hēri nisi mediāte
bꝰ ꝟbis vl signis. nā si vir ignorat mē
tē mulieris. z ecōuerso. ibi nō ē ꝓfessus
i. sic assēsꝰ. ꝛ3 dissēsus z sepaꝝ assēsus.
Bl. ēt Rai. dicē q̄ si puella log̃ secun
dat: z tm̄ patrē se subarrari. vl patiī se
donari ipa taciturnitate z patiētia cō
sensus ei⁹ erūnt q̄nq̄ lingua tacetat.
Tho. ēt dicē sufficē in ꝟ cāu q̄ nō ꝟdi
cāt. si ꝑt nulla sint dicta ꝟ cōsensu ei⁹:
ñ ē ꝓsumēdū de mr̄imonio. dicē ēt tho.
q̄ si q̄s scribat voluntatem suam sine
verbis videtur sufficere.

3 ¶ Quid si q̄s dicat volo te decetero
hēre i vxorē vl volo q̄ tu sis mea vxor
ff. ꝛ3. pa. in. c ex parte extra eo. q̄nq̄s
ꝟba i ꝛcū. pterūt ꝟ pūt: z tūc induble
illico ꝟhīt mr̄imoniū vt si vir dicat.
accipio te i vxorē z ecōuerso. vt i. c. pe
extra eo. Quinq̄s ꝟba sonāt i futurū: z tē
aut denotāt principiū actꝰ. z tūc solū ꝟ
hūt ꝓfalia de futuro. vt si dr̄. promit
to q̄ te ducāi vxorē. vl me ductuꝝ tale.
vl qd filie: z iste ē casꝰ. c. de illis. extra
eo. q̄nq̄ ꝟba sonāt i futurū: ꝛ3 denotāt
executionē actꝰ ꝓsūmati vl ꝑfecti exē
plū. promitto q̄ hēbo te ꝓ uxorē. nā
si ꝑt hēri ꝓ ūtia vxore. nisi ꝓcedat mr̄i
moniū. hec. n. ꝟba z filia denotāt exe
cutionē mr̄imoīj. vñ tacite exā te obli
gat ad executionē vr̄ de pūti ꝟhere. ꝓ
hoc facit q̄ notāt doc. in. c. cum. Ad. de
ꝑsti. vbi dicūt q̄ si ꝓbēdēa q̄ solet con
ferri tm̄ cāonico: si ꝓferat extraneo: vr̄
tacite collatꝰ canōicatꝰ z hoc ꝓcedit:
marie si apponat ꝟ ꝟbū ab ꝟ tpe. vel
decetero. nam immediate se obligat
ad executionē mr̄imony. ergo tacite
tūc ꝟhīt de pūti. ꝛ3 idē ē ēt si nō appo
nātur illa ꝟba denotātia extremitatez
tpis: qm̄ si in obligatiōe ñ apponātur
dies. vr̄ in cōtinēti obligatio ꝛcia. l. in
oibus. ff. de re. iur. Et iste ē ꝓprie cāus
d. c. ex pte. z hec ꝓcedūt nisi hec ver
ba ꝟnotātia executionē sequātur spon
salia de futuro. vt puta ꝓmitto q̄ du
cā te in vxorē: tenebo te ꝓ tia ꝟiuge
nā ꝓ ꝟba ꝓcedētia restrigūtur sequen
tia in tps mr̄imonij ꝛcū. f. cum matri
monium contractum erit.

¶ Et p hec pōt decidi q̄stio satis du- 4
bia. Quidā dixit mulieri. promitto ti
bi q̄ ñ hēbo aliā mulierē i vxorē nisi te
nūqd sit mr̄imoniū. Jo. an. in addi.
Spe. scilt mr̄imoniū. cē ꝛcū. quia di
ctio. nisi. cū segt negatiua facit posi
tionē. vt notat in regula peccatum. de
reg. iur. li. vi. Bo. an. vr̄ scitre oppositū
dicens q̄ dictio. nisi facit q̄nq̄ positio
nem ꝟ hūtum. q̄nq̄ ꝟ actū. vnde cuꝫ
illa ꝟba sint de futuro: q̄ ñ hēbo aliā
nisi te vr̄ se disponere q̄ in futurū si ē
ꝛcturus: ꝟhet cū illa. ꝛ3 si ꝟba fuissēt
plata de ꝓsenti: vt q̄ dixit: nolo aliā
habere in vxorem nisi te: tunc dictio
nisi denotat actū de ꝑsti. ꝛ3 p ꝓdicta
videtur cōcludendum p prima opi. nā
si dixisset ꝓmitto q̄ te hēbo in vxorē
statim esset mr̄imoniū: ergo idē si dī
co q̄ nō hēbo aliō nisi teinā videt vel
le q̄ illā habebit in vxorē: ergo incon
tinēti. cū non sit apposita dies. hec pa
nor. opi. mī. do. an: videt satis rōnabil.

¶ Quid si dicat vir: promitto tibi q̄ se 5
per puellā bo sicut vxorī z illa filia re
spōdet. ff. secūdū hol. nisi aliō ꝓtestē
tur p mr̄imonio indicabo.

¶ Quid si dicat: promitto q̄ nō dimittā 6
te p meliori vel peiori. ff. fm host. p
matrimonio indicabo. mī fm ꝓfectā
ūtētiōi eoꝝ stādū ē in foro autem cō
tentioso standum est cōi significatio
ni verborum seu iuris interpretatio
ni. vt in. c. i. extra eo.

¶ Quid de illo q̄ post datā fidē de ꝟ 7
hēdo dicūt. bibam² i nole mr̄imoniū
vl osculemur nos mutuē. nunqd ꝟhīt
mr̄imoniū ff. ꝛ3. ff. Credo q̄ ñ nisi
hec agēdo voluerit recedere a spōsali
bꝰ de futuro z ꝟhere ꝓ pūti. nā qō di
cūt nole mr̄imoīj intelligēdū ē ꝟhēdi
potꝰ cū ꝛcti. cū añ actū non sit de mr̄i
monio. ꝛ3 de spōsalibꝰ z hoc nisi de cō
traria intentione constet.

¶ Quid si nihil actū sit de sponsalibꝰ 8

ꝫ simpliciter vteꝛꝯ dicat dicta verba
ꝛ sequitur oscula ꝛ de cõi cõsensu. ℟. fm
ꝓpꝫ. credo q; si ꝯhẽtes p ꝫ hoc intendebãt ꝯhere: mrimoniũ ℣ctũ ẽ: ad tu
dicãdũ ãt de itẽtiõe recurrẽdũ ẽ ad cir
cũstãtias ꝓbor ꝓcedẽtiũ ꝛ subsequen
tiũ ꝛ hmõi indicia: q; si nulla appare
ant. nõ credo q; sit mrimoniũ. ꝛ ꝑser
tꝫ si vteꝛꝯ vꝝ alẽ negat se itẽtiõꝫhũsse
ꝯhẽdi: aut si alẽ ad ꝓa vota trãsierit.

9 ¶ Pone q; gdã in ꝑtia plurii so:oꝝ
dicat eis. ꝓmitto vobis: q; vna ex vob
ducã in vxoꝛẽ: ꝛ oẽs rñdent plz ꝛ ita
iurat: postea cognoscit vnã nũgd est
mrimoniũ. ℟. Nost. q; sic. q; ipo facto
ꝑsentit. Sz glo. i.c. ex litteris cl.y. de
spõ. ꝫ ℣ũ vt nec virtute spõsalioꝝ nec
virtute mrimõij cogat illã ducere
Spõsalia. n. ꝛẽpserũt nulla Cã. n. nõ
possit ꝑsistere ex ꝑte vnꝰ tm̃ oz dicere
q; cũ oibꝫ soꝛoribꝫ spõsalia cẽnt ℣cta
ꝛ sic nulla posset ducẽ obstãte publica
honestate. Et hãc opi. gl. ꝫ to. an. Sed
hec oia tollũtur ꝫ ho. q; fatẽdũ ẽ spõ
salia a ꝓncipio fuisse icerta ꝛ sub ãdaz
tacita cõditiõe: q; ꝓmittit accipe cꝫ ele
gerit ꝛ tõ nõ nascit publica honestas.
nec ẽ vꝛ: dicẽ ẽt ꝑsẽũ ꝙ ꝑti adesse:
sz copula subsecuta opaꝫ purificatiõez
illꝰ tacite ꝙditionis: q; vꝝ tũc ꝑsẽtire
ꝛ eligere ista. ꝛ hãc opi. Nost. ſegtur
pa. in. d.c. ex lris. Nã ſ dubio: non oz
ꝑsumi duplex peccatũ. ſ. stupꝛi ꝛ per
iuriu: ꝫ potiꝰ in fauoꝛẽ mrimonij de
bem̃ ꝑsumere copulã fuisse licitã. ꝛ q;
voluerit ille adiplẽr iuramẽtũ suũ nã
in dubio sẽp iudicamus ꝙ mrimonio
vt in. c. ꝫ ex quadã. de testi. Secus ẽm
Nost. si ga iurat se ducere vnã de cer
to loco. nã tc cognoscẽdo certã vꝝ vnã
ſ vꝝ cũ illa ꝯhere cũ possit hoc cãu cũ
alia ꝯhẽdo adiplere iuramẽtũ idẽ pa.
Sz car. in. d.c. ex lris vt notat dñs to.
an. ibi ꝫ q; nec ꝑtextu iuramẽti: nec spõ
salioꝝ nec mrimonij ista mulier co
gnita poterit petẽ hũc i vxꝛ: q; nõ in
teruenit cõsensus mutuꝰ: nec ẽba ꝓtos
directe sunt certa ad eã. Copula ãt vbi
contractus non ꝑcedit nõ inducit con

tractũ: q; tñ iuramẽtũ dirigit obligatõ
nẽ i deũ posset dici ꝙ isto casu. ex ossõ
iudex cã plury vltãdi possꝫ cogẽ hũc
ad ꝯhendũ. opi. tñ Host. vꝝ satis tolle
rabil fauoꝛe mrimõij. ꝛ ꝑ ꝑdcã ꝑs rñ
sio ad qõne. Quis ꝓmisit duci Abꝫ
accipere vnã ex suis subiectis. ꝛ ita in
rauit: ꝙsumauit copulã cũ vna. Dic q;
hoc casu ñ ẽ mrimoniũ: vt dictũ ẽ. ꝛ
to ẽ ꝛña a ꝓcedẽti. q. ꝛ ibi ꝑ ꝙsuma
tã copulã erat nata affinitas cũ alijs so
roꝛibꝰ. ꝛ tõ cogi oz ꝯhere cũ illa. Secꝰ
ẽ casu nſo. q; licet ꝙsumet copulã cuꝫ
vna subdita ducis: nõ ꝓpter hoc im
pedit accipere aliam.

¶ Quid si ga ꝓmittit accipere vnaz to
ex filiabꝰ tlij. quã elegerit: ꝛ ipse ꝙsen
tiũt. ꝛ interuenit iuramẽtũ: postea seg
tur copula cũ vna: an erit mrimoniũ
No. dic ꝙ sic. ꝛ ita cõiter tenẽt ꝫ no.
to. anto. in. d.c. ex lris: q; verũ ẽ dicere
singulas istas mulieres cõsẽsisse ſ̃ ac
ꝙditiõe: si eã elegerit: ꝫ copula oz vlꝫ.
purificatiõis ꝙditiõe. c. ꝫ illis de con
di. ap. ĝ. ꝫ mrimoniũ Et si dicaꝫ ãre
sec̃ in questiõe gl. Bo. an. assignat rõ
nez q: ibi cõsẽsus fuit nudus ẽ pur̃.
Et tõ rõe incertitudinis viciaꝫ. hic ãt
fuit ſ̃ ꝙditõe suspẽse: ꝛ ℣ue referꝫ
ad tempus purificate conditionis q;
ipsa purificatio conditionis: videtur
in esse in conctu ergo exquo postea cer
tam elegit: videtur consensus ille fuiſ
se certus a principio Et ideo restaur
rat matrimonium per copulã que cõ
ditionẽ purificat. d.c. de illis.

¶ Utrũ ꝙsensus ad tpẽs faciat mrimo ni
niũ. ℟. ꝫ. Dicẽdũ inſepabilitas sit essen
tialitas mrimonij: tũ ad mrimoniũ re
quirit cõsensus ad inſepabilitatẽ. Et si
sit ad tpẽs nõ facit mrimoniũ extra de
ꝙdi. ap. c. ſi. hoc intellige si deducatur i
pactũ expꝛessiꝫ ab ambobus. Secus
ſi i cor̃ retẽta sit talꝫ ꝙditio nã ꝙditio
in corde retẽta nihil operatur. Et hoc
singulariter voluit Inno. vt dicit pa.
i. d. c. ſi. vbi singulariter distinguit q;
si vteꝛꝯ cõiugum cõsensit conditioni
apposite cõtra substantiam matrimo

nū tunc matrimonium nō tenet. Si aūt alter cōtradixit: tenet matrimonium si fuit ꝓcessum ad cōsumationem ipsius. Idem dicit sauor matrimonij si alter tacuit Et sic tacēs hēbitur p ꝫ dicēte. Et no. bene hoc dictū inno. vf enim per hoc velle q̄ in alijs actibus tacēs videatur consentire ꝙ tractui ꝑm protestationes alterius. Iz ꝓtestatio fit onerosa z odiosa.

12 **Additio.** c. fi. ff. de cōdi. ap. q̄ si ponatur ꝑ dictio ꝫ substantiaz mſimonij si ambo ꝙtrahentes ꝑsentiāt. ñ tz mſimonū. Sec⁹ si alter tāū ꝓtestaret z alter nō ꝑsentiret exp̄sse. sed faceret. q: tūc valeret mſimonū. z ꝓtestatio vel cōditio reiceret. c. aliqñ. xxxij. q. ij. Et ē ratio. nā ꝓpterea protestatio huiusmodi vel conditō viciat actum: q: partes agendo detrahere substantiā actus nō videtur ꝑsentire in actum Sed istud cessat qñ vnus solus agit detrahere: z alius nō exprimit. nā tunc descendēdo postea ad actum qui perficitur mutuo ꝑsensu z copulā consummando in matrimonio: exquo vtraq; pars non consentit turpitudini cōtra substantiam actus videtur recessium a conditione vel protestatione. z idē dicit hic. host. z cōit approbaē. Et addit q̄ caute debēt esse mulieres: z hec debet publicari creb⁹. Ut qñ viri vt alliciāt eas ad copulā ostēdūt velle cō trahere matrimonū z apponunt huiusmodi ꝑditionē ꝫ substātiā matrimonij q̄ tacēāt z nihil respondeāt: q: secuta copula erit mſimonū. Finis.

Matrimoniuz. iiij. si fiat contra intētionē. Et ḡtur: si qui contrahunt verbo z dissentiāt aio: nunq̄d sit mſimonium. ff. fm. ff. si vterq; vel alter aio dissentiat. nō ē matrimonū. si tū de illo ꝓsiterit: ecclia cōpellet eos simul esse. cū de intētiōe cōstare nō posit vnde nec crederetur el q dicit se nō intendisse: q: quilibet sic posset dicere z separaretur matrimonū. q: vt dicitur ex̄ de ꝓba. p tuas. minis indignū

est iuxta istas sanctiones: vt qō quisq; sua voce lucide ꝓtestat⁹ ē. in eū cāum ꝓpoꝛio valeat testimonio ifirmare. si tū signis euidētib⁹ appareat de simulatione: ecclia nō iudicabit mſimoniuz ee: als ꝑbis stabis. hoc posset intelligi. qñ vterq; vl alter eoꝛ reclamaret statim post tale mſimonū cōtractum se nō ꝑsensisse: vel fuisse deceptū. Secus si p aliqō tpis internallū notabile ēt turaret se nūq̄ coꝛde ꝑsensisse. vt dicit Ri. i. iiij. di. xxix. ar. 1. Et addit q̄ tali ꝙsone que ꝑsēsit ñ ē licitū cuz alia ꝙtrahē ulla viuēte. q: si ꝙtraheret se ꝑculo ꝑbabili exponeret: nisi i cāu supradicto cū nō ꝑsentiēs: q ꝑbis significauit se ꝑsensisse incōtinēti reuocat. Et tūc persona q̄ ꝑsēsit stare poterit ꝑbis ꝓplatis. Nā hoc cāu credo q̄ persone q̄ consensit licitū ē cum alia contrahere etiam ꝓpoꝛe viuente.

¶ Quid consulendum est alteri cōiugū cū alter affirmat q̄ nūq̄ ꝑsensit. ff. fm Ri. in. iiij. di. xxvi. ar. 1. ꝑsulēdū est ei q̄ hoc nō credat. q: nec alteri coniugz in hoc tenet credere. d. c. p tuas. si aūt temerarie credat q̄ alter ꝑiunx verū dicat: duraē ista credulitate. nō Iz et cum illo carnaliter cōmisceri. nec ad petitionē ꝓpriam: q: credit q̄ nō sit ꝑiunx. nec ad petitionē alterius: quia fibi in hoc ꝓiudicat: quādiu affirmat se cōiugē nō esse. Si aūt postea affirmet se esse mēitū z petat debitum: si alter ꝑiunx remaneat i ꝓsima credulitate. perplex⁹ ē quādiu durat illa credulitas. q: illa credulitate duraē. non credit alterū suū ꝑiugē esse. z si redderet debitū: ꝓtra ꝓscia faceret. si aūt nō reddit ēt peccat. q: quāuis alter ꝑiunx in dicēdo se ñ ee ꝑiugē ꝑiudicasset sibi q̄ ad ptāē exigēdi debitū q̄diu hec nō reuocabat. iñ postēa reuocat credo q̄ expirat illud ꝓiudicium. q: reuocatio concordat verbis quibus in cōtractu exp̄ssit suum.

¶ Quid si ille q ꝫbit spōsalia vel ēt ꝫbit p ꝑba ꝺ ꝑsti ñ hz intētionē ꝓtra hēdi: hz extorqueēdi coqulē: deinde co-

gnoscit eā.nūgd ē mſimonū.&. Rī. dicit debere pīiumi p mſimonio.extra eo.tua.z ita iudicaret i foro iudiciali Sz in foro ꝑcie.ſi ille nō ꝓpoſuit illā ducere.nec vnq̄ aſſeſit i eā nō dz ex il lo facto mſimonū iudicari.qñ ex altera pte dolus affuit.z defuit oino cōſenſus.ſine q̄ nequeūt cetera ſcdus efficē cōſugale.d.c.tua.z illa ex pte cuius nō affuit dolus excuſat a peccato. Alius ät ſi interi cū alia ꝓtraxerit tenet mſimonū ſm.doc.cōſilier.Iz gdā ꝛdixerit.tenet tñ decepto: ſi nundū ꝛxit cū alia. illā ducere de nouo in vxorē ſi eſt ſibi equalis vel paulomin⁹ Et ſi alteri de facto nupſerit.z illa ex tali deceptione patīt notabile dānū.vl diminutōz honoris ſui puta.q: tale gd ē factū publi cū vl ſilē.tenet ꝺ neceſſitate ſibi ſatiſfacere iuxta dānū paſſā niſi fuerit multo melioris cōditiōis: vl ſi aliū ſignuz euidēs fraudis apparuit: qō ꝑt ꝓbabiliter ꝑſūt q̄ ſpōſa ñ fuerit decepta:Iz ſe ꝺcipit finxerit q: tūc ñ tñr ad ꝓdcā. vt gdā dicūt:tñ altera q̄ ꝑſcnſit nō ꝑt alteri nubere vt dcm̄ ē ſm Rī.

Additio. Quid ante faciet panp cula mlīr q̄ nō ꝑt ꝓbare ẜtū mſimoniū?q: fuit clandeſtinū Dico tria eſſe remedia. Primū ſi vir ſtatiz renocauit z pateſcit q̄ nō ꝑſen ſit:ſi poſtea vir trāſiuit ad ſa vota:tūc poſſz tollerari.ſi ēt ipſa mulier aliū acciperet virū. Secūm remediū ſi iter eos erat magna diſpꝛoportio.puta q: vir erat multo melioris cōditionis q̄ mulier. ita q̄ non erat ſimilie q̄ ille iſtā accepiſſet i vxorē.vl vt dicit Rī. ſi aliq̄ aliud ſignū euidens fraudis apꝑeat qđ ꝑt ꝓbabiliter ꝑſumi q̄ ſponſa nō fuerit decepta.Iz ſe decipi finxerit. tūc in iſto ēt cāu ſi vir ẜxit cū alia. ēt mulier poterit cū alio ẜhere.viro aūt nō ẜhēte ñ ē tutū q̄ mulier ẜhat vidēmus enim ſepe q̄ multū diuites z nobiles ẜrēūt cū vilib⁹ mulieribꝫ ꝑp eius pulchitudinē.z ſic inter eos erat magna diſpꝛoportio.z idē dic i ꝑmo caſu.ſed adhuc poſſet dici z erit tertiū remediū.m. dato q̄ iſte non ſtatiz diſſenſerit.nec ſit ſubſtātialis diſpꝛoportio inter eos.ſed poſt eternallū dicit ſe nō poſſe diſſe alio Iz ſolū cā extorqueđi copulā.z hoc ſurat z ex q̄ſtate vſte ſue pōt ſic ꝑſūi.puta q: oī āno ꝑfitet z cōicat z cū viris bone vite ẜuerſat.tūc viro trāſeūte ad ſa vota:tūc z ipſa poſſet cū alio ẜhere.alſ nō.Et ſibi ꝑiuret.q̄ ſa tue egit ẜhēdo clādeſtine.ſi tñ iſte vir i aliq̄ ꝑdictoz trīū caſuū trāſiret ad religionem z ꝑfiteretūr ēt ipſa mulier poſſet cum alio contrahere.

¶ Sz q̄rit⁹ ō.q.notabili. Quis. cōtra 4
ẜxit cū aliq̄ nō alio ꝑſentiēdi: ſi ſolū ex torqueđi copulā.z ſic fecit Poſtea in quadrageſima cōfitet cū aliq̄ ꝑſſore q̄ fecit ei ſciēti de hoc: z dicit q̄ eſt mſimoniū iter eos ꝑp copulā ſubſecutā z q̄ ñ ꝑt cū alia ẜhē.iſte ſic credit z hītat cū ea z illaz cognoscit tāq̄ ꝓpugeran ꝑp hoc ſit mſimoniū.&. q̄ talis copula nō facit mſimoniū. qz ex quo nulla vicīlū ꝑceſſit copla ſi facit mſimoniū q̄ ad deū.vt no.in.c.19 q 3 de ſpō.vbi.dicit doc.q̄ ſi ſpōſalib⁹ ſolutis ſeq̄t copla ñ inducit mſimoniū.exq̄ vicīlū ſpōſalīoꝝ ē ſolutū. Idem dñt vbi iteruenerit ꝓmiſſio de ẜhendis ſpōſalib⁹ i ſuuz.ꝑ hoc facit q: error: iuris ñ inducit ꝑfectuz mſimoniale quia nihil tā ẜnū ꝑfitet q̄ error:.l. ſi per errorē.ff.de iur.om.iu. Itē iſte errauit i fundamēto mſimōij cum ꝑſenſus ſit eius fundamētū z ꝺ ſubſtātia ei⁹.vt in c.tue.de ſpō.ſi ergo ibi nō ē ꝑſenſus ñ erit matrimoniū:ergo.ꝛc.

¶ Sz pone q̄ exquo ꝑii et ditexerunt 5
q̄ ē mſimoniū:ipſe de nouo ꝑp hoc cō ſentit: an iudicabit ꝑ mſimonio dico q̄ ſi iſte ꝑſenſit q: putabat ſe ligatum alſ nō cōſetur⁹ſi putaſſet iter eos ñ eē mſimoniū z ſic facē ꝺ nōitate ꝑtutē: dico q̄ adhuc ñ ē mſimoniū q̄ ad deū ꝑ ꝑdcā.ꝑ hoc ēt tacitum q̄ nonꝝ ꝑdoc. i.c.j.ꝺ regu.li.vi. q̄ ſiquis añ annos pubertatis fecit votū religiōis ſi obligatur ad tale votū maioz factus: niſi tale votū poſtea ratificauerit qz crede

bat se esse obligatū. alʒ nō ratificasset dico q ista ad tale votū nō trʒ idem dico i ꝓposito nostro vñ si talis accepit aliā nō pōt eā dimittere in foro cō scientie aut religionē extre si quā ꝓsens est idez est. Idē consulit. do. Alex. de nouo in facto. Finis

6 ¶ Utrū ät copula carnalis post ℨcta spōsalia de futuro faciat talia spōsalia oio trāsire i mrimoniū.ℜ. Fm Pan. in c.is.g extra eo.q aut vir cognouit spōsaʒ de futuro affectu maritali.ita q tāℨ vxoꝛē cognouit z tūc nō ē dubium q est mrimoniū:z post ℨctū ē nullus cū primū i ætate teneat ex ꝓsensu tacite ꝓfito i copula.aut cognouit spōsaʒ nō affectu vxoꝛio.nec hñs animoꝝm consentiēdi i eā tāℨ in vxoꝛē:tūc quo ad forū indiciale scōm indicabil nullū z primū erit valitū vñ tunc filij erunt ltimi ꝑ hoc ter.in.d.c.is g. Quo vero ad deū ʒ vin.q scōm mrimonium teneat z nō primū.vñ potꝰ dʒ pati excōlcationē ℨ adherere prie spōse cum spōsalia pria sint soluta ꝑ sequens matrimoniū.ʃʒ hoſt.dicit q i vtroq; foro parēdū ē pape q potuit statuere q̄d voluit i mrimonio nō ꝓsumato. Sed aliam opi.approbat.d.Ant.z illa videtur ꝓbabilior.Nā papa nō pōt supplere consensū q̄ mrimonij ℨbitur. Item ter.in.d.c.is qui.ānullät scōm mrimoniū:nō dispositiue:ʃʒ illatiue.ſ.si ꝓnuʒ est ꝓsumptū de iure.ergo seqū ꝓ ℨ est nullū: Ita q illatio nullitatis ē fin data sup ꝓsumptiōe. Sed si ꝓsuꝑptio est falsa ergo q̄d sequtur corruit. idez tenet Rſ.i.tiu.ʃʒ circa hoc monal.clarius z breuiꝰ declarat puta de eo q̄ post datā fidē de ℨbendo cū aliqua cognoscit eam dicēs vtrū facit aio cōsumandi matrimoniū vtēdo eā vt iam sua:z tūc ꝓsumat mrimonium: dū tñ z illa silem itētione hēat.tā ℨ iudicū ecclie ℨ dei.aut vtit ea itētiōe fornicaria vel vt sua i futuꝝ nō vt sua i ꝑnti z tūc nō est iudicāda i foro ꝑnali mrimōiū ee ꝓsumatū.z si scōam acceperit de ꝑnti dʒ remanere cū scōa.hec Donal.

¶ An ät papa ꝑssit voluere ꝓsensum 7
hoſs:vt faciat ipʒ ꝓsensisse i illā in quā nō ꝓsensit vt impediat ipʒ ꝓsensisse in eā in quā ꝓsensitti im ꝙ iste hō hēat cōscias sua dimittere z seg motū pape ℣.ℜ.Ixi spōsalia z cognouit eā ꝓcubinario affectu postea cōtraho cū secunda ꝑ ꝛba de ꝑnti:cū q̄ remanebo papa dicit ꝙ cuʒ pria.d.c.is g.ℜ.guil.de lau.in suo sacrali ꝙ posset papa statuere ꝙ post carnalē copulā spōse nō posset ℨbere cū alia delcernēs irritū ꝛc. z tūc mrimoniū sequēs nō teneret z eēt causa iustlo: ℨ cognatio legalis: alias non est in obediēdum pape nisi in foro ꝓtentioso:z nō pōt facere cōsensum quātū ad veritatē vbi nō est vt notat Dosti.in.d.c.is qui.

¶ Nunqd aūt alijs modis sponsalia 8
de futuro possint trāsir in mrimoniuʒ de ꝑnti ℨ copulā carnalem.ℜ.ꝙ sic vt ℨtur per doc.z Be.in.c. si infantes de despō. ipu.lib.vi. ℨtur ꝙ spōsalia que ℨbis z mēte ℨbentiū sunt de ꝑnti tñ turis interpretatōe fūt de futuro:trāseūt in mrimoniū ꝑter copulā:ꝑ oscula amplexus munera intervenientia vel modū aliū vt ḡsi vel cohabitauerunt vel se cōiuges nominabāt fm gl.in.d.c.si infantes z hoc si post tempus pubertatis euenerit Spōsalia ꝑo de futuro.ℨbis z mēte ℨbentiū ꝑ amplexus z oscula ꝛc. nō trāseūt in mrimoniū nec hoc mirū q̄ nec per nitū carnalis copule.vt in.d.c. is qui. Idē Panoꝛ.in.c.adolescēs.de spō.Bo.an.assignat rōnem.q̄ act⁹ supuenies declarās cō sensum.intelligitur declarare fm naturam verborum precedentium:vt si fit de ꝓsenti: intelligatur de ꝓsenti. si de futuro.intelligatur de futuro ℨ eū.

¶ Sed pone ꝙ ābo infantes vel vn⁹ 9
infans z alius nō.ℨbunt sponsalia ꝑ verba de ꝑnti. Et post infantiam apparuit illoꝝ in eadem voluntate ꝑmanere i ta ꝙ ratificata sunt sponsalia post cōpletam pubertatem.z alias ꝙ per copulam apparet durare voluntatem an sit matrimonium.an solum sponsalia

Videt q̄ sint spōsalia sola: q̄ ter. i. d. c. fi. ifántes logtur de ꝓbis platis ab im pubere. vñ absurdū vr extēdere ad ꝓba plata ꝓ ifante: cū illa a ꝓncipio fuerint nulla. Jn ꝓtrariū facit ratio supra posita q̄ act⁹ supuenies ꝛc. Jté cū nō possint ꝫhere de pūti: osculant se ad i uicē vt maritꝰ ꝛ vxor. nō video quare iste act⁹ nō faciat mr̄imoniū: sicut facit sponsalia de futuro: vt vt dicit gl. super ꝓbo vel facto. in. d. c. si ifantes. vt q̄ post sepiēniū secū iacet vel ea osculat vt spōsaꝫ ꝛ hīs filia. Cōstat eni q̄ isti act⁹ inducūt mr̄imoniū vt ex nūc nō vt ex tūc ergo exē fūt habiles. ꝛ osculāt se vt vir ꝛ vxor iste ꝓsensu tā dꝫ validare spōsalia de pūti nulla sicut validat spōsalia de futuro nulla.

10 **Additio.** frā. de are. i ꝓlio. ext. liꝫ. icipiēte. Ex facto ꝓponit vbi ex eis dictis elicitur due ꝓclusiones. Pria est q̄ nec per cohabitationez nec per traditionē ad domum pcertim in virgine nec ꝓ oscula nec ēt ꝓ nixū ad copulā ꝓ est longe fortiꝰ hīs oib⁹ ꝛ spōsalia de futuro ꝓbis ꝛ mēte ēt pura ꝛ iurata trāsēūt i mr̄imoniū. Ista ꝓclusio ꝓbat p. c. fi. de spō. ꝛ ita plene tradunt doc. ibi. ꝛ in. c. i. de mr̄imonio ꝛcto ꝫ inter. ec. Scda ꝓclusio. sponsalia q̄ de pūti ꝓbis ꝛ mēte ꝫhūtur. ꝫ iure inter ꝓtatiōe sūt de futuro ꝓp minorē eta tez vtriusq; vel alteri⁹ si ꝓueniāt ad eta tez ltiꝫ: si interueniant oscula āplexus: localia ꝛ filia: trāseūt i mr̄imoniū. Et de hoc est ter. cū glo. i. c. vnico de despō. impu. li. vi. vbi gl. i. ver. modum aliū exēplificat. vt q̄ simul cohitauerūt vel le ꝓuges noiabāt ꝛ āplexabāt vt ꝓuges. Rō ad⁹ isti⁹ fe ꝓclusiōis ꝫ ꝓbatū. d. Frā. é. naꝫ ideo matrimoniū cōtractū per ꝓba de ꝓsenti inter ihabiles ꝓ actu ꝫ ea dictos trāsit in mr̄imoniū ꝓsūptū post etatem legitimā q̄ ex verbis ꝛ mēte partium fuit mr̄imoniū de ꝓsenti. Sed solum turis interꝓtatione spōsalia de futuro vñ ꝓp mēte ꝛ verba ꝓtiū que quātū ē in ipsis verū mr̄imoniū ꝫrerūt facili⁹ ratificat tale mr̄imoniū. Sec⁹ tñ ē i spōsalib⁹ ꝓbis ꝛ mēte ꝫct⁹ de futuro: q̄ vt dcm̄ ē nec ēt nix⁹ ad copulā fac ꝓsponsalia de futuro trāsire i mr̄imoniū. vt i d. c. fi. Et ita cōit tenēt ꝙ doc. reꝓhēdēs tes in hoc Bas. de. cal. Jmmo plus dicit Jnn. i. d. c. fi. q̄. si spōsus desponsauit spōsaꝫ: exē tñ nō fuit subsecuta feis cō mixtio nō ē iudex dādū ꝓ mr̄imōio. Et rōnē reddit pan tib. Nā cū copula sequēs iducat mr̄imoniū ex ꝓsūptiōe ture deuūtis a cōib⁹ regulis: nō debem⁹ extēdere ista ꝓsūptionē seu fictiōes ad casus nō expssos. Et ꝓ hāc rōnez pan. ibi ꝛ cōiter doc. reꝓbata opione. Jo. an. dicūt q̄ ꝓ traductōez spōse ad domū viri spōsalia nō trāseūt i mr̄imoniū. ꝛ ex ꝓdictis ꝓz q̄ nō est facēda distinctio an si post puberitatē ambonz hūerūt noui ꝓsensū ꝓ aliq̄s signū qđ solūmō cōiugib⁹ exhiberi solet: vel ne vt ꝓz ꝓ exēpla posita i glo. pall. i. d. c. vnico. ac ꝓ exēpla posita a doc. ꝛ ꝓ rōnem supra posita ꝓ dcm̄. d. Frā. ꝛ hec opt. é cōissima. de q̄ vt ter. cū gl. i. d. c. vnico. Jdē tꝫ Jmol. i. c. attestatiōes. de despō. ipu. Jdē. d. an. Jdē Be. in. d. c. vnico. Jdē pan. i. c. fi. Quo tñ ad aliū casum. l. q̄n ābo ifantes vł vnus eis ꝫ hūt spōsalia ꝛc. Be. relingt sub dubio ꝫ do. lo. an. i. c. fi. de despō. ipu. tꝫ q̄ si iducit mr̄imoniū ꝓ osculā ꝛc. Et dicit q̄ é decisio rote i decisiōe. ccccliij. q̄ incipit. Jté fuit dubitatū. Duo infantes.

¶ Quid sīgo ꝓtestet cora plib⁹ q̄ ge tq̄ facit nō facit aio ꝫhendi postea ꝓba ꝫrit ꝛ cognouit eā carnaliꝫ: nūqđ iudicabit mr̄imoniū. ℞. ꝫ. ꝓb. q̄ sic q̄ recurrēdū est ad cōez itelligētiā ꝓborū. ꝛ q̄ iterꝓtatio facienda est ꝫ eū q̄ dolū ahibuit. ꝛ ꝫ ꝓtestatus ꝓus fuerit potuit tñ postea volūtatē mutaſ. Et si q̄ñ ꝫhit nō vtitur forma ꝓsueta ꝓbꝫ sed dicit mutato suo noie. Jo. vel. P. despōsat te sicut in casu. c. tua extra. e. tūc ꝫ hmōi ꝓsūptū mr̄imoniū ꝓp carnalē copulā subsecutā. admi. ꝓbatō in ꝫriū ad ꝓbandū frandē. ꝫ difficile

fit eā pbare: q̄ua pbata pnūciabitur nullū fuisse mr̄imoniū: z poterit ad se cūda vota trāsire nec negatur i ullo. c. tua. q̄ de fraude hmōi ꝓtare nō possit ꝙ dr̄ tm̄ qualr̄ tibi ꝓtulerit si videmus z nō qualr̄ ꝓtare potuerit. Si tñ in ꝓtrahēdo spōsalia aio decipiēdi tm̄ vtiur verbis cōsuetis. z sequr̄ postea carnalis copula aio fornicādi: ꝙ hmōi ꝓsumptionē nō admittitur pbatio in ꝓtrariū. d. c. is qui hec Ul.

Matrimonium. v. sub conditiōe.

Queritur vtrū mr̄imoniū factū sub ꝙditōe teneat. ℟. distinguēdū ē ꝙ ꝙditōi bus. Nā quedā sūt ꝙditōes generales q̄ semp debēt itelligi. vt si deus voluerit z hmōi. Et hec nulli ꝓtractū suspēdunt. Quedam sunt de his que in matrimonio sunt oīno necessarie z alias ipedit retur mr̄imoniū: vt si ea ꝓtiana vel si nō es affinis z hmōi. Et iste etiā ꝙditōes itelligi dēt nec apposite vicī ant ꝓtractū. Tertia ē ꝙditio de futuro necessaria. vt solē oriri cras. vñ si dicatur ꝙ hoc tecū si sol oriet ur cras ꝓtractū est mr̄imoniū q: ex tho. talia futura iā sūt pūcta i suis cās. ex de hoc. j. Quarta ē ꝓtigēs z honesta q̄ ꝑt apponi z si apponi. vt si pr̄ me⁹ voluerit aut si deberis mihi. c. hec si apponatur suspēdit mr̄imoniū vsq; ad euētū ipsi⁹ ꝙditiōis nisi iteriꝫ ꝓsensus de pūnt: vt carnalis copula fuerit subsecuta q: tūc vr̄ recessum a ꝙditō. extra eo. c. de illis. z c. sup eo. z. c. p tuas. Aliq tñ dicūt q̄ si aio fornicādi cognouit eā nō ē mr̄imoniū in foro pniali. Quinta ꝙditio ē inhonesta. ex tñ nō ꝓtra substātiā mr̄imonij vt si furtā feceris vel si hoīem iter feceris ex si apponat fauore mr̄imōij dr̄ hr̄i. p si adiecta. z tenēt spōsalia fiūt et mr̄imoniū. extra. c. c. fi. Idē itelligēdū de ꝙditōe ipossibili. f. q̄ hēat p nō adiecta. vt si digito celū tetigerit. Quo tñ ad istā ꝙditionē ꝓtraho tecū si te adulterandā pstitues. videtur q̄ hec cōditio non vitiat mr̄imoniū q: talis cōditio nō est ꝓtra ēentialia mr̄imonij. z ꝫ reycitur. z p hoc est Ri. in

lij. ol. xxxi. ar. ij. q. j. vbi dicit q̄ in mr̄imonio est bonū fidei ꝑmo q̄tū ad eⁱ⁹ essentiale q̄ non est negare vsum sui corpis si alter ꝙtum petat 'nisi deus a debito reddēdi liberauerit. Sz q̄tū ad accidentale bonū fidei seu accessoriū q̄ est nō exhibere alteri q̄ suo cōtugi vsum sui corpis nō est necessariū. sed solū ad dñ ēē mr̄imonij. Sz ꝓtra hoc sunt oēs canonīste z sumiste z de hoc est tex. expūs in. d. c. fi. vbi enumerāt ꝙditiōes q̄ sūt ꝓtra substātiā mr̄imonij. puta dicendo ꝓtraho tecū si generatiōes ꝓles essētes vl̄ donec iuenīā aliam honoze vl̄ facultatibus dignio rez: aut si ꝑ q̄stu adulterādā te tradas Ecce ꝙditio nostra segtur in tex. mr̄imōtalis ꝓtract⁹ q̄tūcūq; sit fauorabil caret effectu. Sexta ē ihonesta z ꝫ ista substātiā z bona mr̄imonij vt si dr̄ ꝓtraho tecū ad tps z donec iuenīā aliā digniozē q: hec est ꝓtra substātiā sepabilitatis vel vt plē entes q: hec est ꝓtra bonū plis vel si ꝑ q̄stu te, adulterādaz exponas q: hec est ꝓtra bonū fidei z rales ꝙditiōes si apponāt ānullāt mr̄imoniū. xxij. q. iij. iter cetera. xxxij. q. ij. aliq̄n. z extra eo. c. fi. Si tñ talis cō ditio remittatur z sequat copula tunc iudicabit ꝑ mr̄imonio. Et si vnus tm̄ cōtugū ponit talez ꝙditionē z alter 'cō tradicit vel tacet iudicatur ꝑ mr̄imonio. Et sic tacens habetur ꝑ ꝓtradicē te z hoc pan. itelligit in. d. c. fi. si fuit p cessuz ad ꝓsumationē ipsi⁹ mr̄imonij de hoc vid. s. Mr̄imoniū tertio. Quo tñ ad ꝙditionē necessario venturā: vt ꝓtraho tecuz si sol oriet cras vel si sol erit in cancro difficultas magna est iter doc. an fit matrimonium. Nam in glo. in. d. c. per tuas. vult q̄ si pendēte conditione ꝓtrahatur matrimonium cum alia q̄ tenet fm matrimoiū. Idē Joan. and. Sed Hostien. z do. anto. tenent contrarium q: exquo conditio est omnino extitura non habet suspendere actum vel contractum nec ꝓpe est conditio. Idem Panor. in. d. c. per tuas tamen hec. q. est dubia. z in hoc

casu ꝛ in filiabus. Bonal. dat optimū documētū ꝙ in hmōi casibus ḡ non sūt oino expſli a iuremō est oino ꝓcipi tanda fnia: alterutro pnaciter asserē te ℣itū. Et si post hmōi cōtractus ꝑdi tionales trāſeat ad ſcda vota ſoleniter forte tutius est dissimulare aut papam cōsulere: cū matrimoniū cū ſcda ſoleniter iam ꝓtracta dirimere idem Ro. Foztius ergo si trāſisset ad religionez esset dissimulandum.

2 ¶ Quid ſiga ſignificat pſi abſitl ꝙ ℣xit tale matrimoniū: ſi ipſi pſi placue rit: ꝛ aliq pſ ꝓsentiat peniter: ſz pater ꝓsentit nū gd est mſimoniū. ℟. ℣. ℣. ꝙ nō: q: nō vſ ꝙ debeat dici cōsensus niſi duret quousq; pater cōsentiat.

3 ¶ Quero: ℣trū est matrimoniū ꝑ filiū sub cōditiōe: si pſi ſuo placuerit. Repe ritur patrē illo tpe eē mortuū. An va leat mſimoniū. ℟. Uln. ꝙ nō q: mor tui. nō est aliqs ꝓsensus neq; placitum c. si gratiose. de reſcriptis. li. vi. Jo. an. distinguit an iſte sciebat pfez ſuū eſſe mortuū: ꝛ tūc hec ꝙditio habeł ꝙ ipoſ fibili ꝛ nō adiecta: ℔ vz matrimoniū extra de ꝙdi. ap. c. ſi. Aut ignorabat pa trē mortuū: tūc cū alius ſu⁹ nō eēt ℣he re depōſit: ſz arbitriū ſuū cōſeret in alte rius arbitriū: ꝛ sic nō erit matrimoniū ꝛ sic ſaluatur opinio. Uln.

4 ¶ Sed pone ꝙ pater diſſenſitt ꝛ po ſtea mutauit volūtatē denuo conſentit an erit mſimoniū puriſicatū ꝛ ℣tū. ℟. do. Jo. an. i. c. ſup eo. de ꝙdi. ap. dicit ꝙ nō p. l. bones. §. hoc ꝑmōe. ff. ℣ ℣b. ſig. q: iſta ꝙditio. ſi pſi meo placuerit. vz verificari de ꝓmo cōſenſu:

5 ¶ Pōe ꝙ pſ nō ꝙdicat exꝑſſe: an erit mſimoniū. ℟. Lar. in. d. c. ſup eo. put recitat dicꝰ do. Jo. an. de mēte Do. tz ꝙ sic: q: taciturnitas habetur ꝑ con ſenſu ſanoze matrimony. ꝛ sic erit ſpā le ſanoze matrimonij.

6 ¶ Pone Ber. accepit Martinū sub cōditiōe: ſi decerit ei. c. Deinde accepit Petrū ſiſr eadē ꝙditiōe ſi decerit ei. c. D. ꝛ. P. eodē tpe dāt. c. cuiꝰ mſimo niū ꝓualebit. ℟. do. Jo. an. in. c. i. de cō di. ap. relectis tribꝰ opinionibꝰ ponit ñrtā opi. quā tz Baſ. cal. ꝛ Ja. zochus ꝙ neutrū valet rōne incertitudinis ſa cit. c. ex lr̄is. el. ij. de ſpō. vbi cōtet con cluditur ꝙ incertitudo viciat mſimo niū. Et no. panoz. in. c. de illis de cōdi. ap. ꝙ hec ꝙditio est hōesta. Accipiā te in vxoꝛ ſi tale quid mihi donaueris Et hoc qſi ſubeſt cā honeſta petēdi do nū. Nā tūc vz cōditio ſeu ſtipulatio vt pena qſi petit rōne dotis vel alterius cauſe honeſte. ꝛ sic nō obſtat. l. ſi ita ſti pulat⁹ fuero in. §. ſi tibi nup ſero. ff. de ℣. ob. ꝛ ꝑ hoc dic ibi bar. ꝙ ſi nobilis ℣heret cū plebea. nō eſſet inhōeſtū ꝙ aliqd ꝓmitteretur ipſi nobili in recō pēſationē nobilitatis. Nā tūc ceſſat rō libidinis. ꝛ idem dic vbi ſubeſſet alia cōmiſſio cā. ꝓ hoc facit. d. c. de illis. vbi talis cōditio. ſi sic mihi donaueris ſuſpēdit ſpōſalia vbi tñ fuiſſet inhone ſta: habita fuiſſet ꝓ nō adiecta.

¶ Quid ſiga ꝓtrahit ſpōſalia cū hac 7
cōditiōe ſi ꝓmiſerit coitū vł ducā te pⁿ ñuz ſi ꝓmittas coire tecū: ꝛ ſubleꝯtur copula: nūqd est mſimoniū. ℟. ℣z Jn no. ꝛ Ber. ꝙ sic: q: ſi de fornicario coi tu itelligit turpis est ꝙditio: ꝛ ꝓ nō adiecta habeł d. extra eo. c. i. ꝛ vtili. ꝛ iō ſecuta copula ſtatiꝫ est mſimoniū ſaltem ꝑſuptū. Si aūt itelligat de legi timo coitu multo foztius eſt ꝓſumen dū ꝙ mſimonio. ꝛ eodē mō ſi dixerit ℣hā tecū ſi vſiꝫ ℣xero ſi ꝓmiſeris ꝛc.

¶ Quid ſi dicat accipiā te. vł accipio 8
ſi iuenīā te ꝓginē: poſtea ſeꝯtur coitus nec inuentur ꝓgo. ℟. ſm Ber. Jnn. ꝛ Do. iudicādū est ꝙ mſimonio ſicut ꝛ in. §. ꝓcedenti. ꝛ addit Poſtiē. ꝙ tz ſic oportea: iudicare i foꝛo iudiciali: ꝓp ꝙ nō ꝓſt hñ alie ꝙbatiōes: tū in iudi cio aie nō est mſimoniū. extra. de ꝙdi. ap. de illis. ꝛ. c. ſup eo. ꝛ. c. ꝙ mas. Naz bñ est ꝙ mulier q̄ i fraudē mētis facit decepta ꝓmaneat: ꝛ viro ſubueniat: q fortę intendit bigamiā vitare. ꝛ sic ꝙdi tio fuit hōeſtaliz actꝰ inhōeſtꝰ. ꝛ sic ſi ꝑbare poſſz ꝓfeſſionē ꝓpriā. vel alīs ꝙ nō fuerit ꝓgnāt: ꝛ i foꝛo iudiciali nō

teneret mſimonĩ. Bo. tñ. Lar. put re
citat. do. Jo. anto. i. d. c. q. tuas. dicit q
ista ꝓditio. ſi tu eo ꝓgo. vel ſi te virgi
nez inuenero. ꝺũmodo nõ referat ad
copulã ñ eſt turpis ꝛ, ſuſpẽꝺit mſimo
nĩ. vt puta ꝑ aſpectũ matronaꝝ. Jdẽ
ꝛ, do. Frã. de are. in ꝓſillo icipiente in
xpi. noie. ꝛ hoc ſi ꝺba ꝓditõis ſũt cõ
cepta in futuꝝ. ſ. ḣ mõ ſi inenero te ꝓ
ginẽ ꝛ ſi ista ꝺba accipiũtur ſi ꝑ ma
tronaꝝ inſpectionẽ ꝓmiſcẽ te cogno
ſcaꝝ inenero te eſſe virginẽ. ꝛ ista ꝺdi
tio eſt ḣoneſta ꝛ põt apponi. Si ꝺo ꝺ
ba iſta' acciperent i hoc ſenſu ſi te iue
nero ꝓginẽ cũ te carnaliꝝ cognoſcã: ꝛ
tũc iſta ꝺditio ẽ turpis qz ꝓſuppõeret
q vir ꝓnus ḣaberet rez cũ futura vxo
re. cẽ eẽt vxo: qꝺ eſt icõueniẽs. Si ꝺo
ꝺditõis ꝺba ſunt cõcepta ꝺe pũti hoc
mõ. ꝺelꝓſo te ſiue accipio te i vxorez
ſi ꝺgo es iſta ꝺditio opabit hunc effec
tũ qz ſi tpe ꝺelꝓſalitõis erat ꝺgo icõ
tinẽti vꝫ mſimonĩ. Si ꝺo nõ erat ñ
valuit ipſo iure. Lõditio. n. ꝺ pũti vl ꝺ
ꝑteꝛito hꝫ hãc nãꝫ qz ſi ẽ ꝺa icõtinẽti
vꝫ act'. Si ẽ falſa icõtinẽti nõ vꝫ. Jta
ꝺbat i. l. cũ ad pñs. ff. ſi cer. pet.

9 ¶ Que eſt ꝺfia inter ꝺhere mſimo
nĩũ ſub ꝺditõe: vel ꝺhere ſub mõ. &.
ff. ꝺ. ꝺ. gñaliter ſcẽꝺũ: q ꝓtract' q nõ
fit abſolute ꝛ libere. põt aliqñ eſſe ſub
cõꝺitiõe. vl ꝺono vel vẽꝺo nbi hoc ſi
hoc fecerꝭ. vel ſi hoc fuerit. Jtẽ põt eẽ
ſub mõ vt ſi ꝺicat. ꝺono vl vẽꝺo vt fa
cias hoc vel aliqn reuoceẽ qꝺ dona
ui vel vẽꝺidi. Jtẽ põt eẽ cũ appoſitiõe
cãe vt ſiꝺicat. q: hoc vel ḣ eſt. ſiue fuit
ẽ cõꝺitio fit ꝑ. ſi. modus ꝑ. vt cã ꝑ. qz.
vñ ver. Scito q. vt. modus eſt. ſi. con
ꝺitio. qz. cã. ꝛ ſi gꝺẽ ꝓtract' fiat ſub cõ
ꝺitiõe. nõ ꝛ, niſi exãte ꝓditiõe. Sicut
ꝛ ꝺe mſimonio ꝺictũ ẽ. Si ꝺo fiat ſb
mõ: ſtatiꝫ ꝛ, Sꝫ ſi nõ ſuerit modus po
terit reuocari. Credo ergo q ꝛ, matri
monĩ ſiue ſpõſalia poſſint ꝺtrahi ſb
ꝺditõe. nõ tñ ſub mõ. ita q illo mõ ñ
ꝑuato: diſſoluaꝝ mſimonĩ ſicut fit in
aliꝭ ꝺtractib': qz mſimõnĩ rite facti nõ diſſoluitur. nec ẽt ſpõſalia. Aſtimo

nĩũ ꝺo factũ ex cã ꝛ, ſiue cã ſit ꝺa ſiue
falſa vt ꝺhere. tecũ qz ꝺimes eo vl' qz feci
ſti ſic niſi ipa falſa cã. ꝓieret i ſe aliqꝺ
ipeditñ vt ꝺho tecũ qz liber es. ꝛ ñ eẽt
¶ Quid ſi ꝺicat: ſi ꝓmiſeris me tecũ ꝛ, 10
coire accipiã te i vxorẽ vel ꝺabo tibi.
e. vl' maritabo te. ꝛ ſegtur copula car
nal'. nũqꝺ ꝓſumetur ꝑ mſimõnio. Nec
q. accidit de facto ꝛ ꝑꝑ hoc diſputata
fuit publice i ſtudio tam in eſi ꝛ deter
fata fuit ꝑ vtraq; ꝑte. in ꝺicẽꝺũ vꝫ ꝺm
cõez opi. nõ eẽ ꝓſumẽꝺũ ꝓmſimonio
Nã ille q ſic ꝺixit ḣẽbat opionẽ q libe
rare ſe poſſet vtrũlibꝫ faciẽꝺo. nec re
colo ꝓſiptiõez iꝺucta eẽ a iure. ꝑ itelli
gat' fecẽ ab optõe ꝑꝑ carnalẽ copulã
¶ Quid ſi ꝺicat, ꝓmitto q nũq; ꝺeſi li
cia tibi ẽ vita mea ꝛ ſecuta ẽ carnal' co
pula. &. ſm Aꝺoal. niſi ꝓtrahentes ꝑ
ḣmõi ꝺba itenderẽt ſpõſalia ꝺhere ꝛ
niſi de hoc oſtet inducti nõ ꝺz ꝓſumi ꝑ
mſimõnio ex illis ꝺbis ꝑꝑ carnalẽ co
pulã ſubſecutã cũ ꝑ ḣmõi ꝺba negati
na nõ deficiã tibi ꝛ ḣmõi nõ cõſueue
rint cõtrahi ſpõſalia vel mſimonĩ.
¶ Quid ſiga ꝺhit cũ aliã ſub ꝺditio 12
ne ꝛ poſtea cũ alia pure ꝛ ſine ꝺditio
ne ꝺhat. &. ꝺz remanere cũ ſcꝺa. etiã ſi
ſit ꝓſanguinea ꝓme qz nulla publice ho
neſtatis iuſticia oꝛta eſt. vt. ũ. Jmpedi
dimentum. xiij. q. vij.
¶ Queritur de. q. ſꝫꝺiana. Põe ꝺuo i
iter quos obſtãre ꝑcalmẽto canonico
nõ potuit eẽ mſimonĩ: ꝺrerũt ſub cõ
ꝺitiõe. ſi papa ꝺiſpenſaret. Demũ pa
pa ꝺiſpenſauit: nũqꝺ fit mſimonĩ ſi ne
alio ꝓſenſu. &. Jnn. vt refert pan.
in. d. c. ſup eo. ꝺic ꝙſꝺã tenere q ſic Se
cũꝺo refert aliꝭ tenere ꝺrũ ꝙ ipe ſe
gtur. ꝺouetur iſti qz ꝓmus ꝓſenſus
erãt oio a iure repꝛobat'. de ḣ i. l. iter
ſtipulãtẽ. §. ſacrã. ff. de ꝺ. obli. Primã
opionẽ ſequũt iſti Cal. ꝛ. d. an. Scoꝛa
opi. ſegt ibi. d. Lar. Et ꝺicit ſe ſic i ſcõ
ꝓſultiſſe. ꝺouet ꝓncipaliꝛ qz illo qꝺ
ꝑꝺet ꝓncipaliꝛ a ꝑte alteri' ꝺ ſipoſ
ſibile. i. apꝺ iul. ꝺ le. i. Jtẽ qꝺ fit ꝑ reme
ꝺiũ extraoꝛꝺiartũ. ꝺf fieri nõ poſſe. vt
notat Jnn. in. c. paſtoꝛalis. de cã poſ. ꝛ

ꝑtīle. Istud ergo mſimoniū vꝫ fuisse ꝛctū sub ꝺditiōe ipossibili. Et ꝑano. assignat ibi alia ronez. Nā ad hoc vt sct⁹ rearotrahat ios ꝙ potuerit iterecedere a ꝓncipio vt notat i.l. si tog ꝓ emptore. ff. de vsuca. sed mſimonium nō poterat eē a ꝓncipio tpe ꝛct⁹ obstā te ipedimēto ergo nō poterat retrotrahi ꝛ hāc opi. vꝫ tenere Rat. in. iuj. vbi ꝯrit an sit necessariū in isto nouo cōsensu vt iterueniāt ꝑba sicut ſ nunqꝫ ad iuicē ꝛrissent. ꝛ. Rī. in ſi de illis q ad añ cōcilū gñale capli nō ꝺz. de ꝙsan. ꝛ assi. i q̄ restricta fuit linea ꝙsan guinitatis vsqꝫ ad quartū gradū ꝛcrūt i quito gradu vel. vi. vel. vj. ꝛ petit an debeāt adhuc de nouo trahere. ex q̄ tales qñ ꝓtraxerūt erāt ꝓsone illegitime. Et sic nulla erat mſimonīa iter eos nec ꝑ reuocatōz istoꝝ statutoꝝ fuerūt illa mſimony ad ꝓtersita mſimōia ſ trahūt marie ꝑ ter. ibi ꝺcetero libeꝛ copulātur. Et ꝛcludit ꝙ cū talia mſimōia fuerūt nllat ꝛ sic ꝓtēcti lepari ꝓ tuerūt ſ voluisſent nec debuerūt ſil hī tare carnaliter. nisi illi g de nouo ꝛcrūt exꝑsse vel tacite ꝛ ꝺcit tacite: q ſ post publicatōem hmōi ſil steterūt in telligūtur ratificasse mſimonīū nō ſ ꝑ hoc fuit ratificatū q̄ ad deū nisi ꝺ no uo iteruenerit mutu⁹ iteroz ꝓfessus nec fuit necessaria noua exꝑssio ꝑboꝝ q cū iteroz ꝓsensu exꝑssio ꝙsensus: q ꝛcrūt de fcō: sufficit eb mſimōij ſuo rez. vt ꝺcit gl. i. c. nō ꝺz. Et ꝑ idē in oi bus ꝺcēdū est in casu nſo

14 **Additio.** do. frā. de are. in. cō ſi. cxliij. icipiēte ex fcō ꝓponit. Et mouet hac rōe q: sicut nō ꝓt ꝛbi sponsalia simplr vꝫ ſ ꝓt fieri ꝓmissio a pentib⁹ de ſpōsalib⁹ factēdis iter ꝓsonas ꝓhibita simplr: ita ſ ꝓt sub ista ꝺditiōe fieri: ſi scim⁹ pōtisset ꝺispēsaret q vꝫ fieri sub ꝺditōe ipossibili cū depē deat a volūtate solis ꝓncipis. l. apud iulianū de le. i. Et ꝛ alīq teneāt oppositū rō tū tenētū alia opionē vꝫ efficacioꝝ. Nec motiua teneūtū ꝙrariū obstāt ꝛ dictū. d. frā. qñ ad rē eē i ꝓmertio vꝫ ſ eē ſ ꝓhiberet ꝯtū ad faciēdū id qđ a sola ptāte ꝓncipis ꝑdet magis vꝫ minus possibile ꝛ solū ad videñ vtꝫ obligatio ꝛhat ad effectū rei q̄ ptiari ſ ꝓt Que ꝓhiberetō ſ hz locum i ꝺ cāu q mſimōtū ē res ſpūal ꝛ ieſtimabil. vñ vez ē ꝙ spōsalia ꝛ mſimonium vꝫ ꝑ missa sub cāu ꝛ ꝺditōe ipossibili ꝛ. sic non vꝫ obligasse ista ꝓmissio.

¶ Quid aūt de tactib⁹ ꝛ osculis: q̄ fa ciūt iter ſe hmōi spōſi añ hītā dispēsationē nūqd sint licita. Dic ꝙ ſi ītētiōe corrupta ꝛ cā voluptatis vꝫ libidinis hec faciūt peccāt mortalr. Sec⁹ ſi sine libidine. ꝛ sicut faceret ꝙsanguine⁹ cū ꝙsanguinea ꝛ sicut antea fecissent.

¶ Matrimonīū. vi. Quo ad debituꝫ cōiugale: Queritur vtꝫ ꝓtract] spōsalib⁹ ante secutas solēnitates carnal⁹ ꝓmixtio sit peccatū. ꝛ. ſm Tho. i q̄to di. xxvij. Si spōsa credēs spōsuꝫ velle ꝙsūmare mſimonīū admittit cū excusatur a pcō nisi aliū fraudis signa appeat exꝑsse sicut multū ꝺistātis cōditiōis. vel ꝯtum ad nobilitatem vel ꝯtum ad forma vel aliud signū euidens appareat. ꝛ eodez mō itelligitur ꝙ excusat vir si pp hoc itēdebat mſimōiū ꝙsūmare. Sz ſm. ſ. in illis locis vbi est ꝙsuetū ꝙ ꝑus adhibeat nuptiaꝝ bñdictio: ſi absq ecclesie dispēsatiōe ꝛ sine iusta cā hoc faciāt peccant mortaliꝫ vt dictū est. ꝛ. Debitū in ꝓncipio. Et iusta cā posset esse in longo tpe ꝑmansisset sponſi ꝛ pp aliqđ ipedimētū mo rtuus non posset ducere sponsam vt q̄ socer nollet dare dotez ꝛ huiusmodi.

Additio. An aūt nat⁹ ex istis ꝛ q̄ ꝓtraxerūt spōsalia sit legitimus. ꝺic ꝙ ſi talia spōsalia sunt ꝓtracta ſ facie ecclie ꝛ nullū erat ipedimētū. ꝛ ibi non fuit copula fornicaria tūc filꝫ sunt legitimi. Et sic ītelligē Pa nor. in. c. ꝙ mag q ſi. sint le. Si autem sponsalia sunt contracta publice ꝛ nullū ibi fuit ipedimētū: tñ copula fuit fornicaria tūc est mal⁹ dubiū. Tū de hoc vꝫ casus in. c. is g de spon. vbi gdā ꝛ

xit sponsalia de futuro. z habuit copulam cū ea fornicariā: z postea contraxit cū alia de pūi z ꝓterea tbi dicit ꝙ pmus mrimonū tz sit psumptū tz. Et Pano. ibi dicit ꝙ filij inde geniti sūt legitimi. Si aūt sponsalia sunt cō tracta clādestine: tūc ibi nullū erat ipe dimētū: z defuit copula fornicaria. Hō. in. c. lator. q. fi. sint le. respectu mrimonij tz ꝙ clādestine contrahentes non psumūtur ꝛiuges. Sz Ala. dicit hoc p cedere respectu nubētū. sz respectu filioꝝ dicūtur coniuges. qđ plz. Pano. Exquo infertur ꝙ natus ex masculo z femina simul habitantib⁹ psumitur legitim⁹ q̄si fauore legitimatōis. maxime ſm Inn. si vocabant se coniuges. idez dic in casu nr̄o fauore mrimonij Si aūt ꝛerūt sponsalia clādestine z subsecuta est copula fornicaria. tūc nullum erat ipedimētū: casus ē dubi⁹ tū p pdicta vt dicēdū ꝙ filij erūt illegitimi. Pro hoc facit qđ dicit ē. ē. c. Illegitimus. ſ. iij. ſm Ven. de gan.

¶ Atrimonū. vij. Qñ contracto matrimonio accęsat cōiunx de adulterio: i qb⁹ casib⁹ nō possit adultera a viro accusari vl dimitti. ſz. ſm Rai. In septē casibus Primus: si vir quinciē de fornicatiōe. extra de diuor. significat. Scōus. si ipse ꝓstituit eā. extra de eo q. co. cōsan. vx sue. discretionez. Tertius cū ipsa credebat virꝝ defunctuꝫ z nupsit alij q: marit⁹ rediēs teneť eā accipe. Quart⁹ si fuit cognita latēter ab alio quē credebat eē virꝝ suum ar. xxxiiij. q. ij in lectū. Quintus si fuit vi oppsa. xxxvj. q. vj. oēs cātiēs. Sextus qñ recōciliauit eā sibi post adulteriuꝫ vel eā publice adulterātē retinet in consortio maritali. C. de adul. l. crimē adulterij. Septim⁹ si aliqo infidelis coniugem repudiauit z illa nubat alteri postea vir quertat ad fidē: tūc z mulier tenetur eā recipe. extra de diuor. gaudemus. Nota tū ꝙ declaratiōe pdicto ruꝫ singularez regulā quaꝫ ponit panor. in. c. ſtinet. de diuor. ꝙ ālecūq; de licto cōmittat alter ꝛiugū. nō pōt relin

quus ob ħ petere sepatōes cōiugij etiā quo ad thorum. Fallit tū in delicto fornicatōis tam carnalis q̄ spūalis.

¶ An aūt pp delictū sodomiticū ꝓmissum a marito possit vxor petere sepatiōem mrimonij z ecōtra. Dic ꝙ sic. d. c. oēs. z. c. adulterij. ea. cē. z. q. Idem si vir polluat aliquam extra claustra Nā hoc casu fornicatione cōmisit. ar. xxxij. q. iij. meretrices

¶ Quid si gs tale gd egit cū ꝓpria vxore. ſz. Lau. z Buil. dicūt ꝙ vxor pōt virū dimittere. Et ħ si vxor nō fuit in culpa ſz violenta: vel sōno decepta. Sed gl. in. d. c. oēs sentit ꝙ pp hmōi extraordinariā pollutōez cū vxore vir non possit dimitti. Sz pōt distingui ſm pa. Si vir vult pseuerare i tali pcō pōt dimitti. alꝫ secus. Lū hoc casu nō diuisit carnē suā in plures. Sicut nec si alter coniugū setpsum polluit.

¶ Pone ꝙ vir ꝓpter fornicationem vxoris sepatus est p sniam modo vult eam reconciliare sibi: z illa nō vult nō quid est cogenda. ſz. ſm Rai. vir qui non peccauit potest petere cogi eam etiam inuitam. non obstante sententia q: quod fauore meo introductum est: in dānū retorq̄ri nō dz. Hoc verum nisi vir post sniaꝫ fuisset fornicat⁹: vel nisi mlīr statū mutasset ꝛ trādo religionem.

¶ Pone ꝙ vir adulteratus est occulte: sed vxor manifeste nunq̄ potest illam accusare z sine pcō dimittere. ſz. ſm Rai. Credo ꝙ non: q: non deficit vxor a iure excipiendi: sed ꝑbandi ſm Tho. Al. Hos. z Hostie. Sitū vir egisset pniam z vxor monita nolit agere: sed in adulterio perseuerare sine pcco posset eam per sententiam dimittere ſm Hos. z Host.

¶ Sed vtrū vxor adultera post pniaꝫ possit repellere virū ab accusatiōe. ſz. ſm Rai. credo ꝙ nō: q: pnia non tollit ius accusandi in foro iudiciali. xxxiij. q. ij. admonere.

¶ Edicus vel cirugicus ꝓceptū ē medicis vt cū eos ad infirmos vocari ꝛigit ipos aīa moueāt z in

ducat q̄ vocet medicos alias vt post
q̄ fuerit infirmo de spāli salute, pul-
sus ad corpalis medicine remidia salu-
bria procedat. Si qs aūt medicor huius
ordinis trāsgressor extiterit ab ingressu
ecclie arceat. s.p iniam q̄ gl. donec de
trāsgressione hmōi satisfecerit, ꝓterea
extra de pe. & re. cū infirmitas. & q̄ ho.
exq̄ ter. dicit. ꝓcipim⁹ trāsgressor: pec-
cat mortalr. Jte i eo. c. sub pena excō
cationis ꝓhibet medicis ne p corpali
salute aliqd suadeāt qđ i periculū aie cō
uertat. & q̄ host. q̄ hmōi statutū ꝑseri
bi nō ꝑt nec aliq̄ ꝓsuetudine tolli. cū p
salute aliar⁹ iducta sit. Idē pa. ibi dicēs
q̄ ꝓsuetudo iuri nō ꝓiudicat nisi sit rō
nabilis. Q̄ ista ꝓsuetudo nō q̄ i ē ali-
quā rōnē. Immo ex ea pueniūt mul
ta mala: vt in textu.

1 ¶ Quid aūt si medic⁹ monet & iducit
infirmū q̄tū pōt ad vocādū ꝑsbyterū:
& tñ ille nō vult agere, nūqd medi
cus teneat totalr illi⁹ curā dimittē q̄.
pa. in. d. c. cū infirmitas. dicit: q̄ illa q̄
ba: moneas & iducas: debēt itelligi cū
effectu: ita q̄ vocet sacerdotē alis nō sa
tisfacit ꝓcepto dicti capi. Et in hoc
ꝑsistit. Quidam tñ nō irōnabiliꝫ dñt
q̄ vbi medic⁹ q̄tū in se ē fecerit & in
ille nihilominꝰ obstinat⁹ ꝓcuperaret
durerit et omnādo: q̄ eū derelinq̄t &
nollet aduocare ꝑsbyterū. q̄ eo. casu
posset ꝓcedere in cura q̄si in tali infir
mitate decederet desperat⁹ moreret vbi
ōt de periculo euaderet: posset adhuc cō
uerti. Ad hoc facit. c. fi. de eo. q̄ co. cō
san. vxo. vbi dr monens & iducas po-
stea subdit q̄ si iduci nequeret. Ecce
qūo illa ꝓba ñ itelliguntur cū effectu
alias nō addidissꝫ q̄ si iduci &c.

2 ¶ Quid aūt itelligat tex. vbi añ ofa mo
neāt. q̄. pa. fꝫ No. q̄ añq̄s recipiat cu
rā corpis vl queniat de salario dz fua
re qđ ibi dr. Alis aūt salariū posset repe
ti: q̄ ꝫ legē. C. dele. l. nō dubiū.

3 ¶ Ex aūt illa decre. sit itelligēda gña
liter de oib⁹ infirmitatib⁹ vel restrigen
da ad aliquas. Dicēdū vt saluo semp
meliori iudicio. q̄ dz itelligi de infirmi
tatib⁹ periculosis & dubijs nimis. n. dub
eēt vt ꝓ quolibz accidēte vl dolore ca
pitis supuenēte infirmo q̄ medicus te
neret iducere istū ad ꝓfessionē sub pe
na peccati mortal fꝫ dz itelligi de egri
tudine tali qfꝫ se ē periculosa sic sunt le
bres ꝓsime pleuresis: q̄nācia: dolores
colici renū & hmōi. Jō credēdū ē me
dicū tūc teneri ad iducēdū infirmū ad
ꝓfessionē q̄n infirm⁹ ipe teneret ꝓsteri
in deō cōsu. s. qñ ē i articulo necessita-
tis. seu in periculo mortis. vt dictū est su
pra. Ō ꝓfessio sedo. ꝗ. vi. Secus vbi qs
ꝗret febrē ephimerā & hmōi.

¶ Vltr aūt medic⁹ ꝓnoscēs morte in 4
firmi vicinā cui⁹ curā ꝫ teneat ei nō
clare. Extra ꝫ to. nec. distīguit. aut tal
medic⁹ credit vilī & tal ꝓnūciatio
mort multū ꝑderit infirmo q̄tū ad sa
lutē aīe. & ordiatione de reb⁹ suis aut
credit oppositū. s. q̄ nihil ꝑderit. aut
dubitat & vtroq̄. Dño cāu. q̄. s. credit
q̄ ꝑderit vtputa q̄ credit q̄ talis infir
mus sit i statu peccati mortal. & nihil
ordiauit de reb⁹ suis q̄ dissuadeāt cur
post morte ei⁹. & q̄uis dissensio eueni
ret inf hēdes pp eas. Audita morte vi
cina infirm⁹ bñ se dispōeret ad bñ mo
riendū & bñ ordināndū de reb⁹ suis. Et
in tali cāu teneē mānifestare p se. vel p
alīū infirmo ex ꝓcepto caritatis. & non
faciēdo peccat mortalr. Si tñ sunt plu
res hūtes curā vni⁹ infirmi. vno ꝑdicē
te alīi sūt liberati. Si ꝫo medic⁹ cre-
dit nihil oppositū. s. q̄ talis ꝓnūciatō
mortis parū vel nihil ꝑderit infirmo. &
p oppositū credit q̄ tacturnitas parū
vel nihil oberit. q̄ credit eū ee in bo-
no statu. & bñ ordiasse de reb⁹ suis tūc
nō teneē medic⁹ ꝑdicere morte. Jta q̄
nō ꝑdicēdo peccet grauiter. q̄ cessāte
cā &c. Tñ melius faceret ꝑdicēdo. Lu
tus rō ē. q̄ q̄tūcūq̄ infirm⁹ credat eē
in bono statu aie & rerū. tñ q̄tum ad
vtrūq̄ posset ꝓficere. & ꝓbabile est q̄
audita morte vicina magis se dispone
ret. Si autem medicus nihil credit de
predictis duobus sed est in dubio. tūc
etiam tenetur mortem vicinam nun-

clare. q; in dubio tenetur homo vitare notabile dampnum proximi si pōt. In dicto aūt cāu pōt sequi dānū dānatio nis eterne z rerū tēporaliū.

5 ¶ Quo se dz hīe medicus i medicis ofērēdis. ff. ꝑm Inn. diligēter attēdē dz ne illas medecias ofērat. de qb⁹ dz arte et si ostat. Nā si dubitatione hz q nocerāt. ofērēdo peccat q; in tutiore ꝑ tē tendēdū ē. Et securi⁹ ē egrū nāe relīq re. ꝯ medico ipso ꝓmittere. Et si ꝓp impitiā medici vl cirugi infirm⁹ mori tur. aūt remanet iutilis. puta q; hēbat tibiā fractā vl brachiū z hōl. z ꝓp ei⁹ impitiā remāsit destruct⁹. tūr de dāno qd inde sequtur. nā forte hēbat aliquaz artē. ex qua alebat filios vel vxorem z hmōi. z nūc parū vel nihil lucrat. tenet ad equivalēs ꝑm doc. Idē Ri. in iij. di. xv. exō directe nō pōt relarcire ꝓncipale. Idē si ex eius negligētia. q; nō vititauit infirmū ipibus debitis vt debebat. vl dato q eēt pit⁹ noluit ꝓcedere ꝑm canōes medicine ꝙ iuxta suū sensum. In oīb⁹ ꝑdictis z silīb⁹ teneī ad arbitriū bonoz vroz. Et ꝑdicta intelligē qū talis ꝑdicabat se ꝓfū vbis vel ex doctoratu. Secus de illo q dicebat se imperitum. z ex defectu bonoz medicoz non fecit qđ potuit bona fide tūc nō vī sibi imputādū. sed pot⁹ sibi imputet q talē elegit Idē dcm ē de ad uocato. s. Aduocatus Ĥ. xi.

6 ¶ Pone medicus ꝓmisit curare infirmū. liberatus ē. sed postea recidiua uit. an teneat si. p eodē salario curare egrotū. Spe. distinguit. an incōtinenti eger recidiuauit. vt tūc. teneaī. Aut ex ꝑteuallo. z tūc nō teneaī. vel dic q si culpa egroti. nō teneī. alō secus. Et hec rōnio ē valde rōnabilis. hāc. q. formatglo. in. l. martius. ff. locā. de medico q ꝓmisit tītio liberate eū a podagra. z ipm liberasse videbat. tpe aūt trāsacto titius in eandē infirmitatē decidit. T. agit ꝑ medicū vt liberet eū. q; nō extraxit angustias infirmitatis seu radicē sed cessare fecit. Itē q; nō vī curasse. exquo nō durat curatio. Itē q; ꝓmittendo curatiōnē. vī. ꝓmisisse q eū perfecte curaret qm̄ vba cū effectu ꝛc. ītē q; hoc restituit infirmitas: ꝙ illi dz restituī solicitudo curādi. in ꝓtū facit. q; de ꝓtō nō infirmitate vī cogitatū. Et sō ilta sublata. vī sublata obligatio curādi ꝛc. Nā in ifinitū nō dz obligari: q; infinitas⁹ eintat. hec gl. Dū q adhuc vltimū cāu; reccurrēdū ē ad vba z in tētione medici z infirmi. Nā si cōuētū ē q dēret eū curare oīno: z a totali infirmitate podagre: tūc medicus tenēt quo ad recidiuā. Si vo actū ē solū de infirmitate tāc imminenti: tunc secus.

¶ Utr medicus teneaī ꝓtius gratis 7
curare ꝙ infirmū ꝓmittere mori. &. Fz Rat. medicus nō cura z cōsiliū ipendere pauperi lāguido: vt hētur. lxxxiij. di. in ꝓn. vbi dicit gl. q medicus dz potius gratis curare: ꝙ ꝓmittere mori nō solū pauperē: sed ēt diuitē. Immo medicus hoc cāu dz curare nō solū gratis: sed z suis expēsis: ēt diuitem q nollet aliquid dare: ꝓtius ꝙ ꝓmittere cū mori. Et si ꝙaluerit repetet ipēsas q; vtiliter gessit negociū eius. Etiaz si mortal eger pōt repetere: q; ꝓficit q vtiliter cepit gerere: iz euētus nō sit se cutus. ff. de ne. gest. l. ꝙ an vltro. Nec pōt ei obiici q cā pietatis fecerit sumptus: nisi eēt ꝓpinquus infirmo. vt. C. de neg. gest. alimēta. Et pōt medicus ꝑdicta facere z repetere: ēt si infirmus ꝓhiberit. Sicut z virū possum⁹ extra here de domo raītoris: z bōficiū inferre iuito. xxiij. q. iij. ipsa pietas. imo ꝓsumit q infirmus talia dicendo fuerit furiosus. ff. de cōdi. isti. gdā. Et ꝓ ꝑdicta soluit. q. Ḡtidiana. Quidā cirugic⁹ curauit quēdā infirmū ītū q hēbat pedē putrefactū: z nisi curasset eū. necesse fuisset ei incidi pedē: ne reliquū corpozis ad putrefactionez deuenisset: z ad talē pedē curādā facte sunt multe expēse. Quo curato: cirugic⁹ petit expēsas factas. Infirmus dicit se nihil ei velle dare. z q pot⁹ voluisset abscissio nē pedis: ꝙ tantā pecuniam soluere. Quid iuris. Fz no. ꝙ Bar. in. l. stic⁹

ff.de pec.le.p oīeo qō tangit psonam vel libertate vel vitā vl ciuitatē: q ille p quo soluit: nō pōt dicere nō eē vtiliter gestū: vt i cāu nro. Ō tene men ti. Et p hoc dicit Bar. q figa fuit condēnatiō: adeo q si ille nō solueret: am putaretur sibi pes: vel aliō dēret fieri in psonā. Ō aligs amic⁹ soluit condēnationē: aio repetendi. ille nō vult reddere: q: dicit mihi⁹ eēt mihi q pes amputaret̄ q tāta pecunia soluet̄ur Certe nō posset dicere: vt est ter. fm Bar. i. d. l. iticus. z ibi gl. notabil. idez dicendus si aligs fuit ꝺēnatus. i.c. z nisi solueret eēt exbānitus. Si aliquis soluit p eo: nō pōt dicere nō expediebat soluere. q: potiꝰ expediebat eē bānitū. hec Bar. z hec nō. q singularia.

8 ¶ Pone statuto epi caueī: q nullus ifā pēa excōicatōis possit itrāre monasteria montaliū nisi fit medicꝰ. mō intrauit qā g erat medicꝰ nō quenta tuetan fit excōicatꝰ. ff. Bar. in. l. scendū. ff. de edil. edic. refert se hūiusmodi hanc q. de fcō: z rndisse q nō erat excōicatꝰ q: cūs nō sit quentatꝰ: tū medicꝰ ē: z ita a vulgo notaf. ite nō dr medicꝰ a dignitate: z a medicēdō. vñ nō refert an sit doctor: dūmodo medicetur.

9 ¶ An aūt liceāt⁹ dicaf doctor. Bal. dicit q nō. Et dicit q si epūs excōicat oēs doc. ñ dispūtātes. ñ dr excōicasse iniatos. Et h voluit ipe bal. f. l. ff. soma. z in. l. pe. de testa. mili. dixit q potestas g dz ducere secū assessorē docto rē nō satisfacit vnicēdo licentiatum.

10 ¶ An ät inder teneaf dare suspensuz p notomia. bar. hoc relīgt sub dubio f. l. fi. de cada. puni. tū cāus ē q sic in l. q reipublice. ff. de iniur. quam. l. ad hoc allegat Ludo. in. d. l. f. so. ma.

11 ¶ Quid si pp defectū vel corruptiōem aut sophisticatiōnē rerū in medicina positaz ifirmus icurrit periculū. ff. fm Inn. Si medicꝰ diligētiā quā debuit adhibuit i reb⁹ eligēdis: iculpabil⁹ erit

12 ¶ Utrū peccet ifirmus nō obedīdo medico. ff. fm Inn. vī q nō: q medicus nec plat⁹ ē. nec hō. cuius mādatis obedire teneaf tū bonū ē q el credat tanq̄ pto in arte. z fm Alre. f. si infirmus sumat cibū vel potū. Cuius credat ifirmitatē aliquaf augeri. nō peccat mortaliter. vel saltē nō ita grauiter. sicut si sūpsisset cibū vel potū vnde seq̄retur mors. Peccat tū seruientes ei talia ministrantes.

¶ Utrū medici vl cirugici possint ad ordines pmoueri. ff. fm Rai. si puti erāt i arte. z nihil de ꝓtingētib⁹ omisse rūt. z hūt de hoc pbabilē ꝺsciaz pote rūt pmoueri. alꝰ nō extra de eta. z q. ad aures. Est tū ꝑsulendū fm Host. z Bof. q pmouēdus a pratica medicie abstineat. q adustionē vel icīsionē regrit. q: h ē ois clicis iterdictū. extra ō homicī. c. tua. z extra ne cle. l mo. c. finiaz Et ly ibi nō videaf dici nisi de exūtib⁹ in sacris. tū fm pan. idē pt dici ō exūtib⁹ i miozib⁹ qñ sūt bñficiati. vide ō hoc. ff. homicidiū. iij. §. iij.

¶ Utrū liceat clicis opari in phisica 14
ff. fm. Rai. si sūt in sacris vel miozib⁹ dūtū sint sufficiēter bñficiati. nō ly. nisi grat̄ p misbañtib⁹ pſonis vel ꝑsan guineis suis. nec tūc vbi posset eē pleuū. qō ēt i clausīratib⁹ districtꝰ ē obs uādū. extra ne cle. vel. mo. multa.

Mendacium est falsa significatio voci⁹ cuz intentione fallēdi. xxij. q. ij. §. ille ergo. Et nomie vocis tanq̄ principali intelligt oz oē signum. vt scripture sine etiam nutus.

¶ Jn q̄ differt mēdaciū a fallo. ff. fal. 1
sum dicit gcīq̄ alīs q̄ qō vez ē logē Et hec pt dupl̄ ꝓtingere vno mō qñ credit dicere verū. Et si hz de hoc pro babilē cām nō peccat. vel saltē si mortaliter. q: reā liguā nō facit nisi rea mēs xxij. q. ij. hoies. Alio mō qñ credit dicere falsū z ꝛ mētē logē z h ē mēdacium vt i ꝓcedēti. §. dcm ē. Nā z mētiri dr qñ ꝛ mētē ire. gn ēt dicēdo vītatez si ꝛ mētē sua. f. qñ credit dicere falsitatē. z sic decipe erit mēdaciū. q: q̄tū in eo ē falsū significat. vt i. d. c. hoies.

¶ Quot sūt gña mēdaciox. ff. Aug. 2
ponit. viij. gña q̄ plene hñtur. xxij. q.

ñ.pmũ. Bzeuio: ãt ꝛ planio: ẽ diſtin ctio. q̃ mẽdacioꝝ aliud ẽ pniciosum. aliud iocosum. ꝛ aliud officiosum. vt xxij. q. ij. neq; nis.

3 ¶ Utrũ mẽdaciũ ſit peccatũ. ℟. oẽ q̃ dẽ mẽdaciũ pcm̃ ẽ. xxij. q. ij. mihi aũt. ꝛ. c. pmũ. i fi. Sz vtrũ ſit mortale dicẽ dũ ꝟz tho. ſa ſe. q. cx. mẽdaciũ põt ℨ riari caritati tripl̃r. Prio mõ ſm ſe. ſ. ex ipſa falſa ſignificatiõe. vbi ꝟideran dũ ẽ circa qđ ſit ipſa falſa ſignificatio Nã ſit circa rem diuinam ℨriaꝫ caritati diuine cuius ꝓtatẽ aliqs tali menda cio occultaꝫ. vel corrũpit. ꝛ iõ ẽ mortale ꝛ grauiſſimũ. Sil̃r ſi ſit ℨ aliqđ cuius cognitio ptineat ad hoĩs bonũ. puta ad pfectionẽ ſcie ꝛ iformationẽ morũ ℨriaꝫ caritati pximi. ꝛ eſt mortale. Oõ ſi ſit circa aliqđ de quo nõ refert vtrũ ſic vl̃ ſic cognoſcaꝫ. tũc ex tali mẽdacio nõ dãnifícaꝫ pximus. ſicut ſiqs fallaꝫ in aliqbus ꝑticularibus ad ſe ſi ptinẽtibus. ꝛ tũc nõ eſt pcm̃ mortale. Sc̃o mõ põt ℨriari caritati rõne finis intẽti. puta ſi dꝫ i iniurĩa dei q̃ ſe p ẽ mortale. Aut in nocumẽtũ pximi cõtrũ ad pſonam. diuitias vel famã ꝛ hec ſitq; ẽ mõtale. Oõ ſi finis ipſe nõ eſſet ℨrius caritati nõ ẽ peccatũ morta le ſic appet i mẽdacio iocoſo ꝛ officioſo. Tertio mõ mẽdaciũ põt ℨriari caritati p accidẽs rõne ſcãdali vel cumulãdi dãni ꝓximi: ꝛ ſic erit pcm̃ mortale. Sz q̃ qdaꝫ dicunt q̃ pfectiuris oẽ mẽdaciũ eſt pcm̃ mortale: irrõnabiliter dꝫ. Nulla. n. circũſtãtia aggrauat in infinitũ niſi q̃ tranſſiert i aliã ſpẽm. nõ aũt circũſtãtiã pſone. Et ꝓ plena ꝺcla ratione iſtoꝝ mẽdacioꝝ cape iſtas gn q̃ cõnes ꝛ cetero errar̃ ñ poteris.

4 ¶ Pria cõclio dicẽs mẽdaciũ in nõbi le dãnũ pximi cozpale l̃ ſpũale ſp pec cat mõtal̃r. Nec cõcluſio ꝑz de ſe.

5 ¶ Scõa cõclio dicẽs mẽdaciũ cum turamẽto ſemp peccat mortal̃r ſi aduertit turare falſum. Et hoc ſiue ſit in dãnum pximi ſiue nõ: q; facit ꝺtra ꝟz ꝓceptum decalogi.

6 ¶ Tertia cõclio dicẽs mẽdaciũ ſine turamẽto ſi nõ eſt ꝛ notabile dãnũ pximi ſi peccat mõtal̃r niſi hẽret alĩz no cendi in mal̃ꝝ nã tũc eẽt mortale.

¶ Quarta cõcluſio mẽdaciũ iocoſuꝫ 7
õ ſe nũq̃ ẽ mortale niſi diceret cũ tanta cupiditate q̃ parat⁹ eſſet dicere ẽt ſi offenderet deũ vel pximũ q; tunc eſſet mortale.

¶ Quita cõclio circũſtãtia pſone nũq̃ 8
mutat ſpẽm: vt de veniali efficiat̃ mortale: vt ſi religioſo dicẽte mẽdaciũ officioſum vel iocoſuꝫ niſi ꝓ accidẽs rõe ſcãdali. ly gl. i. d. c. ne qs. teneat q̃ hoĩ bꝰ pfect] mẽdaciũ officioſũ ſit mortale Jdẽ dic i doctore vel ꝓdicatore q̃ nõ peccat mortal̃r niſi rõe ſcãdali vel cõtẽpt⁹ doctrie ſit ãnex⁹: q; hec ſcitẽs mẽtit: peccat mortal̃r. Sil̃r ſi diceret ℨ id qõ ẽ faciẽdũ ex neceſſitate. Sec⁹ ſi ex ꝓfitio niſi rõne ſcandali vt dictum eſt.

¶ Utrũ liceat ꝓ alteri⁹ vita ꝑeruãda 9
mẽtiri. ℟. q̃ nõ. vt. xxij. q. ij. c. pmuꝫ. ꝛ c. ne qs. ꝛ ſic mihi ñ ly ꝓmittere minꝰ malũ: vt ali⁹ euitet maI⁹: vel vt ꝓſequatur maI⁹ bonũ. q; nemo dz aiam ſuã alteri⁹ ſpẽdere ꝓmodꝛ. vñ nõ dz qs cõmittere pccm̃ veniale: vt ali⁹ euitet mõtale ẽt grauiſſimũ. vt vult gl. nõbil xiij. di. qõ ait. Jdẽ dicit Aug. i li. de mẽdacio. cui⁹ tex. ponit̃ in. d. c. pmuꝫ. vbi dicit q̃ nõ ex licitũ dicere mẽdaciũ: vt ali⁹ liberet a morte ſpali vel eterna. ſ. vt nõ occidat ab alio: vel vt libereꝫ ab iferno. Tale tñ mẽdaciũ ẽ pccm̃ veniale: q; nulli nocꝫ alteri ꝓdeſt: ꝛ tale mẽdaciũ dꝫ officioſuꝫ. No. tñ q̃ aliq̃ ea dẽ pſona ẽ iter duo mala ſpliciter pnta q; nili pmittat aduleritiũ: faciat homicidiũ. Et ĩ caſu admittit̃ ꝓfeſſio: q; poti⁹ ſibi pmittẽdũ ẽ: vt faciat minus malũ: ne faciat maI⁹. ꝛ ſic vt faciat adleritiũ: qõ ẽ minꝰ malũ. vt ẽ tex. xxxiij. q. ij. ſi qõbus. ꝛ xiij. di. nerui. aliq̃ duo mala ñ cadũt i cadẽ pſõa: ſz i diuſis. ſi bi gſa. vnꝰ vult iterfice ℨ hoiez: iterrogat me ybi ſit: nõq̃ licꝫ mihi dicẽ mẽdacia. vꝫ q̃ ne ſcia vbi ſit. adl̃s vt euitẽ homicidiũ. ꝛ dicẽdũ q̃ nõ ꝓ ꝑdicta.

¶ An aũt mẽdaciũ obſtetricũ ſuerit 10

dignū aliq̄ remuneratōe.ꝛ.fm.Tho. scd̄a scde.q.cx. Bēdictū obstetricum pōt dupl̄r ꝯsiderari.vno mō quātū ad effectū benivolētie in indeos ꝛ reuerē tiā diuini timoris.ꝛ sic dēbūr eis remuneratio eterna. vñ Hieronym⁹ expōit ꝙ deus edificauit illis domos spirituales. Alio mō potest contrariari quātū ad exteriorē actū mēdacij: q̄ gdē si potuerūt eternā remuneratione mereri. ſz forte aliq̄s remuneratione tpalē: cuius merito ñ repugnat desormitas illi mēdacij: ſic repugnabat merito numeratōis eterne. Et sic intelligēda sūt ꝟba Bre. cū dicit ꝙ bēignitat | eaꝝ merces q̄ eis potuit ē eterna vita retribui p̄missa clpa mēdacij ī terrenā ē fm̄eratōz bclinata. Vñ ñ itelł ꝙ illo mēdacio merēnēamittē remūeratōz eternā q̄tia ex p̄cedēti affectu meruerant.

11 ¶ Quid ꝺ Abraā Jacob ꝛ alijs scis veteris testi q videnē mentiti fuisse.ꝛ. Nico. de lira. geñ.xxvij. ꝛ ſz excusari possint: tū ñ vr sibi magna necessitas excusandi eos a mēdacio: maxie officioso. Sicut ibi. ego sum Esau. ꝛ in plurib⁹ alijs locis: q̄ certum est ꝙ apl̄i fuerūt multo pfectiores: ꝛ tñ nō fuerūt ītimines a peccato veniali. ergo ꝛ multomin⁹ pñes veteris testi: q̄ pñes eoꝝ legē peccasse mortaliter: vt Danid ꝛ pl̄i archet: q̄ ex odio vēdiderūt Joseph.

12 ¶ Accusat⁹ negās ſitatē ī iudicio q̄ñ peccet mortaliter. vide.ſ.accusat⁹ ī pncio.

13 ¶ Testes testificēs falsum peccāt mortaliter: nisi debita deliberatiōe ꝛ solicitudine adhibita putaret se certū esse ꝺ eo q̄ falsum ē fm Tho. Addit ēt Ul. ꝙ oē mēdacū ꝑter locosū q̄ ī iudicio dſ.ꝺ hīs q̄ ad iudiciū ptinēt ē pniciosum ꝛ mortaliter: q̄ subuertit ſitatē iudicij q̄ ꝺ credit ī pniciez vniuersitatis.

14 ¶ Utr⁹ mal⁹ petñs sit mētiri ꝟbo q̄ñ facto.ꝛ.fm Tho.i q̄libet cū eadē intēcio fallendi sit ī vtroq; vterq; equaliter peccat. Uerbū.n.ꝛ factū assumunt: vt instrm fallēdi. vñ nō refert ꝯtum ad petñs. vtrū aliqs ꝟbo scripto: vel nutu vel quocūq; facto mentiat. Sicut nec refert ꝯtum ad homicidiū: vtrū q̄s gladio vel securi interficit.

¶ Ercator. Quis dicat. q̄d si emit rem: vt eā īmutatā cari⁹ vendat: an tal sit eycidus de templo. vide.ſ. Emptio.ſ.x.ꝛ.xl.ꝛ.j. Usura.n.ſ. vlti.

¶ Exercit. Que dicai meretrix: ꝛ an possit ꝺ his q̄ acq̄siuit p meretriciū ad libitū dispōnere. vide.ſ. Eduatio i fi.ꝛ.j. Restitutio.xiij.ſ.vlij.ꝛ.xv

¶ Exitū pr̄ie dſ actio q̄ fit vt eig agit, sit iustū aliq̄d dari. Quotuplex est meritū ſ. Fz Bo.in.iij.ſ.iiij. ar.ij.q.ij.ꝙ tripler ē. Primū dſ ꝙ gratuꝛ istud ē q̄s ex actiōe nō hz debitū recipiēdi: ſz tñ illi cui sit decet dare. sic cū hō atterit ꝺ petō suo: hz nō mereat gfam tñ ꝓpter deo vt faciēti q̄ ī se ē ex sua bonitate det. Secūm ē meritum dignit: ꝛ istud ē cū aliqs iust⁹ rogat p aliq̄ pſona q̄ est ī pcō. Dignū ꝙpre est ꝙ iust⁹ audiat. Tertiū ē meritū q̄dignū. ꝛ istud ē q̄n agēs hz ꝺbitū recipiēdi. Et tō cū pria rō ꝺādi sit amor: ipsi sibile ē ꝙ aliqs possit sibi facere debitū q̄ amicitia caret: ppea exiſtes extra caritē ñ pōt mereri de condigno.

¶ Utrū ät aliqs possit mereri ꝛ demereri vno actu. vide.j. Peccatū.ſ.iij.

¶ Etus. Quid sit ꝛ quotuplex sit: ꝛ an matrimoniū ex imperio pncipis teneat ꝛ multis aliꝭ. vide.ſ. Impedimētū.x.per totum.

¶ Utrū mel⁹ pdendi bona tpalia: vel graue iactura ī eis: puta maloꝝ ptē fit iustus.ſ. Pa. post gl.i.c. abbas. extra eo. ꝙ sic. si nō pōt sustētari sine illis bonis q̄ gs timet pderei: q̄ alibi ꝺ ꝙ spirualia nō pōt ditu ēe sine tpalib⁹.i.q. iij. Figs obiecerit. ꝛ gl.i.l.aduocati. C. de aduo.di.iud. dicit no. pecuniam vitam hominis.

¶ Utrum timoꝛ infamie sit iustus.ſ. gl.in.l.nec timoꝛe.ff.eo.ꝙ timoꝛ infamie facti nō causat: vt puta q̄ aliqs facit cantilenā de eo. Sed metus infamie iuris tales q hz iuris effectū iustus est. vt.l.iſti ſ.fi.eo.ti. Dicit tñ Pano. in.v.c. abbas. ꝙ regulr ea q̄ fiūt pme

ñ tenēt: dāmō sine culpa sua qs incidat in metū. Nā tūc si sine culpa incidit. pōt peti rescissio eoz q̄ acta sūt per actōes qs met⁹ cā. Sz si culpa sua iciderit in metū tenēt gestat: z nō ꝓpetit al qd remediū metū passo. z de hoc vltio est ter. singulario q quotidie allegatur in. l. si mulier. ff. eo. vbi dr q si liberta cōmisit ingratitudinē ℌ dñm: z ꝓtextu ne reuocaretur i fuitutē aliqd ꝑmisit dño suo nō succurrit sibi ℌ illaz ꝑmissionē ilz metu fuitutis fecerit. z ℌ iō qz sibi iuste metū cōmitēdo ingratitudiez z dño iuste minabat sibi de reuocāda ea in fuitutē. z sic nō obstat. ff. eo. l. nec timorē in fi. z. l. isti. qz ℌ iuste faciebat patronus reuocando: ibi autem delinquebat accipiendo.

3 ¶ Sūt ñ q̄dā i gb⁹ regritur liber cō sensus. Prio oia q̄ fiūt meritoria: pnia ꝑfessio: elemosyna z hmōi: q̄ si fiāt ex tali metu excludūt meritū. z pinde est ac si nō fotent facta excipiūt illa in gbus ipse mittur caracter: vt baptismus z hmōi: qz ꝑtute caracteris aduenīēte libera volūtate qualescūt. ilz nō alia. vt in. c. de iudeis. xlv. di. Scdo é mfimo mū. vt in. c. cā locū de spon. Tertio dotis ꝑmissio vel solutio. d. l. si mulier qz si ꝓncipale si tz: nec accessoziū. Quarto iurisdictio. vñ. progatio el⁹ ex iusto metu est nulla. l. y. ff. de iudi. z glo. in d. l. mulier. Itez electio ꝓlati p metū facta é nulla. c. vbi piculū. Ḣ. cetez ꝺ elec. li. vi. Quinto auctoritas tutoz extorta p metū est nulla. l. i. Ḣ. vlti. ff. de auc. tu. Sexto absolutio ab excōicatiōe. vide ff. excōicatiōe. xxix. p totū. Septio testes testiū. vñ si in viculis tenētur aut ab hostibus nō vz eoz testimoniū. l. q teſtō. ff. de testa. Octauo votū: hoc vez qñ met⁹ icutit ab hoie: sec⁹ si a deo. Vide de hoc. ꝺ. votū. i. Ḣ. iij. in additione.

4 ¶ Utr met⁹ iustus excuſet a peccato qz. q nō a toto: ſz ſolū a tāto. Nō tñ ét a tāto. q: si illud é de genere pcī mortalis qđ fiat veniale. c. sacris. extra eo.

5 ¶ Utr met⁹ excōicatiōis fit iustus vide. ff. excōicatiōe. xxix. Ḣ. xij.

¶ Utrum agens certū gd ex metu ꝓ 6
sumat ꝓsentire ex taciturnitate sequētis ꝓpe. ff. glo. iuncto tex. in. c. accedēs de quer. cōiu. q nō nisi interueniat aliqua quis act⁹ positiuus approbatiuus ꝓmi act⁹ in. l. y. z pe. C. eo. Et facit. c. ad id. de ſpō. vbi ſpōſa que metu ꝛxit ſi cohabitat viro ſpōte ꝓsumit mſimonium. Idez dic ſi interueneriſt munera ſpō ſalitia: z hec faciūt ad multa de gbus. vide. ff. ipedimētū. x. Ḣ. vlti.

QIles vt ait vegetius de re mlita ri é q turat ſe nō euitaturꝝ morē pp ſalutem rei pulice. nec ſufficit q ſit electus tiro etiā ſi publicis expēſis. ſed neceſſe é ipſ in nūero militū referri. ff. de teſta. milit. l. antepe. i. l matricula vl tabula in qua oia noia militū ſcribebā tur ſm Azo. ſicut als legit. ff. de albo. ſcribē. l. i. c. y. Idē é ſi in comitatu ꝑncipū retētus ꝑſti cingi iuſſus eſt. ff. de teſta. milit. l. pe. Sz z ſtigma. i. nota publica eoz bzachijs debebat i figi. C. de fabricen. l. ſtigmata. z talis mſles a ſignis militarib⁹ citra. xx. annū. ſine magna cauſa remitti nō poterat ſine iuſtimia. ff. ex quib⁹ cau. ma. l. penul. Modie vero tales milites nō ſuenitūtur: ſz inermes tñ puta clerici. extra de ſen. ff. o. eo. libēti⁹. Talis miles hz ꝓtegtū qz ſi in expeditiōe eſt in ꝓſtictu belli. vel vite piculo ꝓſtitut⁹: ilz ei teſtari qđo pōt. z vult. C. de teſta. mi. l. ḡ. Proin de é ſi nullus teſtis iterſit: ſi tū ſanguine rutilāt: vel in vagina vel clipeo ſuo volūtatē ſuā aut in pulvere ſcripſerit: z legi poſſit: ſtabilis erit. C. de teſti. mi. l. miles. In hoc. n. caſu nuda volūtas ſufficit. ff. de teſta. mi. l. i. Si aūt i expeditiōe fit nō tñ i ꝓſtictu vel vite piculo ſed in tentorio ſonte vel alibi duos ſaltem teſtes adhibere dz vt teſtetur cozas eis quē velit ſibi heređē eſſe. z cui liber tates: z cui legatū relinquere. Nec ſufficeret ſi ſmonib⁹ ſimplicib⁹ ſicut plerū qz fieri ſolet: diceret te hēdes facio: aut bona mea reliquo: qđ ipſoz militū interest. Alioqn nō difficulter ſuenirētur q diceret ſe poſt mortē militis hoc au

diuisse: & sic vera iudicia subuerteretur ff. de testa. mil. diu⁹ Si aūt nō in expeditione⁹ sit sed domi vel alibi iure cōi te stari dz. C. de testa. mi. l. pe. & est ar. q illi. clici tñ q regulariter viuūt & sunt circa diuinus offīs occupati. debeant gaudere priuilegio clericali. s. libertatis plone & rerum. Nōn. n. clici priuilegiū ne grauent angarijs & p angarijs. Eg aūt angarijs mun⁹ plonale. i. pncipaliter aliq̄ iniunctū ex ius plona. Cū po angarie tangāt̄ p dē pangaria. & est mun⁹ qđ coheret rei. i. pñtat̄ ex re quā gerēs: & est munus mixtū ve. ff. de mu. & ho. i. muneribus. Alb his imunes sunt clerici & eorū predia. extra de immu. eccle. non minus

1 ¶ Utrū miles possit incarcerari pro debito Iesus vel vitime volūtatis bal. in l. i. C. q. bo. ce. po. q nō: sed Bar. in. l. miles. ff. de re iu. limitat ad debitum cōtractum in castris solum.

QIserabiles. persone que dicant. ff. p̄m Inn. in. c. significātibus: de of. dele. & Panor. in. c. i. de cens. q̄ sunt ceci & aliq̄ morbo laborātes q pñt auxiliū ab ecclia implorare q̄ nimis grauantur in collectis.

1 ¶ Utrū ceci & aliq̄ morbo laborātes p petuo excusent a muneribus. ff. Pa. in. d. c. i. q̄ sic a plonalib⁹. vt. l. vnica. C. q. mo. se. exeu. Al realib⁹ aut muneribus ordiarijs ñ excusant̄ nisi pncepo velit ea remittere. C. de vaca. mu. & de mu. patri q̄n p totū. Sec⁹ si sit extraordiaria: q: nō tenent ad illa. l. vnica. C. ō supidic. Q̄n aūt dicāt realia ordiaria velextraordiaria. vide. j. Alun⁹.

QIsta Utr̄ missa debeat dici solus de die. ff. cōiter loquēdo dz missa dici in die & nō in nocte q: hoc sacīs ad tps gr̄e pūnet. q̄ dē significat. dies aūt iudicat nō solū ab ortu solis sz; & ex quo icipit oriri signa manifesta p aliquā aeris illustratione.

2 ¶ Qua aūt hora debeāt misse celebrari. ff. p̄m Sco. in. iij. di. xiij. q̄ a pricipio diei vsq̄ ad nonā missa ꝯgrue celebrantur cōputādo pncipiū diei. non ab ascēsu solis sup̄ orizontē nostrū. ſſ ad illa horarex radij solares illuminant emisperiū nostrū. qđ vocat̄ pncipium auroræ. & icipit qū sol est sub orizonte ad. xij. gradus. quor ascēsus nō pūnet vltra spatiū vni⁹ horæ & gntaꝫ alteri⁹ Rō est ꝙz astrologos q: omni hora ascendūt. xv. gradus zodiaci sup̄ nostrū orizōtē Et tūc adde tres. q sūt gnta p̄ .xv. gradum. Et sic erit hora cū gnta pte alteri⁹ in cōstitutiōe auroræ. & ante ortū solis licite poterit celebrari p spatium vnius horæ & gntā ptem alteri⁹. Et sacit qñ tempus esset nebulosū. nec aurora videri posset. Iste est terminus celebrādi a pte ante excepta nocte natiuitatis. & nocte resurrectiōis in p̄mi tiua ecclia. Licet nūc nō obseruet̄ ō ose. di. i. nocte Terminus aūt celebratiōis a pte post. est hora nona. Et collīgit ex vsu ecclie. & iste terminus maxie attingit in dieb⁹ ieiuniorū.

¶ Quid aūt dicendum de illis q̄ cele 3
brāt ante auroram vel nō ee meridiē & tñ iā trāsiuit hora nona. ff. ꝙz Pe. ō pal. q̄ ex hijs ex vna pte videant̄ accusari. q: se discrimini exponūt. ex alia tñ. q: homo in talib⁹ deceptꝫ. vñ si deuotio exposcat. & alr missaꝫ audire ñ pōt vr excusari. q: qđ parū deest. mihi deesse vr. Idē dicit p cōicando ifirmo. si alr viaticū nō habtur. vr ee bona cā anticipādi vel postponēdi. Sīr epi stine rates. ante dē celebrare pñt. ne ipediantur in via p̄m arch. i.

¶ Quid de illis q nōdū dictis matu 4
tinis celebrāt. ff. p̄m. ō. mortaliꝫ peccāt. cū hoc sit ꝫ generalē & approbatā ꝙsuetudinē. Qui aūt celebrat anteq̄ dicat primā non peccat mortaliter nisi sit ꝫ p̄ceptū vel statutū. siue ꝙsuetudinez. loci ꝙz eādem. ō.

¶ Ubi de missa celebrari. ff. p̄m Rat 5
In ecclesia consecrata vel saltem in altari consecrato. vel si non sit altare cōsecratum habeatur saltem altare parvulum. i. portatile. ō. Altare. & Consecratio. ii. §. vi.

¶ Utrū vno solo pñte vel sine lumie 6

possit missa celebrari.ꝛ.ꝑm Host.Q̃ nullo ꝑm illo ꝺ ꝺse.ꝺi.l.hoc q̃s.quo debeãt cẽ ꝓntes q̃ sacerdoti rñdeãtutemẽ vn⁹ sufficit. Auller ãt i missa mistrare nõ põt nec palas nec vestes cõtingere Sine lumine ꝓo si is celebrare:vt i.c. si.de cele.nisi.vbi ꝓsbyter deponitur ab officio ꝛ bñficio:q nisi ignis:aqua vel i pane fermẽtato:vel i vase ligneo celebrat.vbi no. Pan.q ad depositionẽ ꝑsbyteri nõ sp regrit dolus:is sufficit q̃q; nimia dispientia ꝛ crassa ꝛ supina ignorantia.vt ibi.

7 ¶ Quid si sacerdos celebrãs infra canonẽ recolit se cõmisisse aliq̃s mortale.ꝑm Rai.credo mitior uia ẽ:vt peniteat ꝛ doleat q̃ ita tacẽ penitet.ꝛ ꝓponat ꝓfiteri ꝑcito habuerit oportunitatẽ.ꝛ sic ꝑficiat ꝛ sumat.

8 ¶ Utr̃ liceat vni ꝑsbr missas celebrare in die.ꝛ.ꝑm Bir. Sufficit semel in die celebrare.nã valde felix ẽ que celebrat digne vnã.extra eo.te relerẽte.excipit ꝓmo dies natalis dñi in q̃ ꝓsbr ce brari tres misse.ex eo.ꝓsuluisti. Seõs casus ẽ necessitas. Si quã dicis necessitatẽ.ꝛ.Bir. si celebrauit ꝓmã ꝛ post ea mortẽ,go:vt cã honestatis siue vtilitatis:vt si dicta missa stupuentat aliq̃ magna ꝑsona q̃ velit missam audire: vel ꝓpter peregrinos hospites cõmestes ꝛ ifirmos. extra.eo.c.i.ꝛ.ij. ꝛ forte ꝓpter necessitatẽ nuptiaꝝ vbi tps laberet. Itẽ ꝓpter raritatẽ ꝑsbyteroꝝ. vel ꝓp paupatẽ eccliaꝝ: qñ go ꝑt duabus cõmẽdatis ecclie deseruire. Itẽ ꝓp duas missas,ꝑpas q̃ qñq; occurrũt extra eo.cũ creatura. ꝛ ¶tium ad hoc nũcꝫ l nisi vbi exiterit carẽtia alterꝰ sacerdotis., Nota tñ q̃ qñ ꝑsbyter ꝺs aliã missã celebrare nõ ꝺs vinũ ꝑfunctis sumere:seu nõ ꝺs manꝰ vino ꝑfundere in ꝓmã:q; illud celebratione aliã ꝛpediret.extra eo.ex ꝑte.

9 ¶ Quid si omittat aliqd ex his q̃ ad ritũ celebratiõis ꝑtinẽt.ꝛ.ꝑm omnes Theo.glibet omittẽs aliqd tale: puta tps obitũ:altare:vestes ꝛ hmõi:nihilo minꝰ ꝓcerat si ẽ ordinatꝰ.ꝛ ad fit inte tio ꝛ debita materia ꝛ forma. Sz grauissime peccat si scienter hoc faciat. ꝛ iõ R.i.iij.ꝺ.xij. dicit q̃ sine vestimẽtũ bñdictis nõ ꝺs q̃s celebrare:alꝫ grauiter peccat si scienter hoc faciat.

¶ Que aũt sint iste vestes. ino. in li. 10
de officio misse.dicit q̃ sex sũt idumẽta vz amict⁹.alba.cingulũ,stola.manipul⁹ ꝛ planeta. In mitis nũ locis soleũt cõ suetudo vt cingulũ nõ bñdicat. Rõnabili⁹ tñ essꝫ ibm bñdict,Calciamẽta ẽt sacerdoti ꝑtẽ ꝓsit significationẽ: nec tñ sotulares bñdicũt. De calciamẽtis tñ nullus ter.repit in iure. Sz hoc ꝺs generalis ꝓsuetudo. Et si in hoc seruãda est ꝓsuetudo. vbi ergo ꝓsuetũ ẽ portare calciamẽta q̃ vulgari modo botas appellamus: hmõi deferentes videntur excusari.

¶ An aũt celebrãs sine vestib⁹ bñdict is sit irregularis.ꝛ.ꝑm Ri.vbi.ꝑ.q̃ sine hoc faciat scienter sine ignoranter nõ ẽ irregularis:q; ꝑ ñ sucnit iure cautũ ñ scienter celebrãs vl ignorãtia crassa grauiter peccat vt dictũ ẽ.ꝛ ꝺs Arc. f. sigs celebraret sine missali vl saltẽ si ne libro vbi ñ essꝫ missa:peccaret mortaliter.ettã si oia ꝺret in memoria: ꝛ hoc ꝑp periculũ oblitionis.

¶ Utrũ hymn⁹ angelic⁹ ꝺeat cantari, 12
q̃ missa de spũ scto vel de ꝺgine celebrat.ꝛ.ex ꝓuilegio. Alex.iij.qõ incipit. Passi grauioza. Is in missis.ſ.l.et ꝺtẽ vir.dictuz hymnũ ꝺicere ꝛ eoꝝ se quẽtias.nõ solũ in missis solẽnib⁹ sed ẽt ꝓnatis:is ẽt ꝺicere ꝓpias ꝑfatiões in missis de cruce ꝛ hmõi.

¶ Utrũ glibet teneat audire missam is ꝛ.ꝑm Host.ꝺie dñico glibet tenet audire missas ex ꝓcepto:ꝛ totã. ita q̃ ac cipiat bñdictiones sacerdotis. ꝺe ꝺse. ꝺi.i.missas.ꝛ.c.se.ꝛ.c.oẽs fideles. nisi excusent magna necessitate.ꝛ nõ solũ oẽs fideles tã laic q̃ clerici tenent audire missam ꝺieb⁹ bñdictis. verũ ẽt aliis ꝺieb⁹ festiuis ex ꝓcepto ecclie. ratio ẽ q;,vbi est eadẽ ratio:ibi ꝺs cẽdes ius Rõ aũt quare fuit hoc statutũ.ſ, ꝺ audiru misse, videtur fuisse.vt saltẽ i hoc

modico tpe vacet diuinis. Sz si alia de cā sucurit addita alia festa ad dies dnicos ib ꝓcepto: nisi vtvacet diuinis ergo vf ꝙ iste mod⁹ determinat⁹ per ecclam in vacādo diuinis die dnico p auditionē misse dz extēdi ēt ad alia festa. Alijs aūt tpib⁹ nullus ēt religio sus vel clicus teneāt audire missam de ꝓcepto. Nec ob. c. solet de ꝓse. di. j. qd vf velle ꝙ in ā ꝛagesima gs nō dicat ictunare nisi audita missa ꝛc. q: dico ꝙ illō caplm logt de ꝓsilio. vel si ē ꝓceptū: abrogatū ē p ꝛriā cōsuetudinē.

14 ¶ Utrū gs teneat audire missā ꝑpā diei: puta missam dnice in aduētu in lxx. z hmōi. ꝛ. Arc. f. ꝙ nō tenet gs ex necessitate ad ꝑpā missaz. q: nec. d. c. missas. h dicit. sz in distincte logt: sed audire dz ꝑpā ex ꝛgruitate. z fm hāc ꝛgruentiā logt. c. i. extra eo. Necz enīz multercule vel idiote scirēt discernere si ē missa ꝑpria vel alia: z nimis one rosū eēt ꝙ vnusqsqz dēret interrogare si esset missa ꝑpria vel alia. Et in multis ecclijs eadē die occurrūt plēs misse dicēde: viputa de octaua alicui⁹ scti z de dnica q occurrit.

15 ¶ Utrū āt sit necessariū sensiz z dilti cte audire ꝥba misse. Dubiuz facit: q: dem. c. missas. dicit ꝙ dēat audire ꝛc. ꝛ. Arch. f. ꝙ nō ē necesse. nā tūc sēare tur hoc icōuenies. ꝙ q audirēt missā ab his q submisse dicūt: cū multitudo ꝑplē adesset si remoti eēnt nō iplerēt ꝓceptū. Silr qui surdi sūt: vel hebetes audirū hūt nō iplerēt ꝓceptū. Intētio ergo ecclie in illo ꝓcreto ē ꝙ plens sit in missa z vacet. Si ēt intelligens est: dignū z iustū ē vt itēdat z conet itelligere q dicuntur in missa.

16 ¶ An aūt peccet gs audiendo missā a notorio scomicatore. vide. s. Clericus tertio. §. ii.

17 ¶ Quid aūt ꝺ eo q dimittit aliquā p tē misse. puta itroitū. ꝛ. Archi. f. Ꝺ modicū ē ꝑ nihilo reputat. Sec⁹ aūt si dimitteret notabilē ptē puta medīā: vl tertiā ptē. Seruitores aūt misse seu ministri q discurrūt hinc inde ꝑ his q expediūt vt in missis solēnib⁹ ꝑ thure vino z hmōi. Intelligēdi sūt misse ad esse ꝓ illo tempore.

¶ Sz q̄ dicēda ē necessitas q̄ excuset 18
ab auditiōe misse. ꝛ. Arch. f. a trāsgres sione huius ꝓcepti excusat necessitas. vñ infirmi q nō ꝑsit siue piculo exire ad audiēdū excusant. Idem in bis q fuiūt illis. Silr hūtes pueros: q̄s nō ꝑsit ꝙgruēter dimittere sine piculo ar. extra ꝺ reg. iur. ꝙ si ē silr qui aliqꝺ ar duū z iustū negociū habeāt facere z audiēdo missā ipedirent: videtur excusari. Officiales q rōe officij nō ꝑsit exire: vt castellani z alij seruientes dnisvi denī excusari. Bñi ēt z ꝓsiliari qui tpe misse sup vrgētib⁹ causis occupati sūt videntur excusari. puelle nubiles q̄. s. volāt nubere: videāt excusari si eaꝫ pa rētes nō ꝑmittūt ignoziās tale ꝓcce ptū: vel faciētes qꝺ in se ē vt vadāt. si eni essz decēs vt sole irēt parētes āt in ducēdi sūt ad mittēdū. si aūt nolunt: excusantes z allegātes ꝓsuetudinez in ꝛriū: q: sic solēt stare āi clause in do mo ob honestatē. vt tollerandū. ar. de ꝓsue. c. fi. nisi parentes ad chorcas. Et hmōi mitterēt eas: q: tūc nō excusarē tur: vel qñ ꝑmittunt eas mozari ſ vijs vel ad fenestras vt videāt. Videt diu stātes rōne veduitatis: vt āi ꝑ honore marīti nō videnī bñ posse excusari di. viij. ꝓsuetudo. nisi forte ꝑ hzene tpe vt vnī ebdomode vel mēsis. ꝓingate q̄ nō ꝑsit sine magno scādalo virozū: q: ſ. cū hoc nō ꝑsit ita bñ ꝑpare necessarie familie. videntur posse excusari. xxxiij. q. v. nolunt. Sec⁹ si maritū faceret studiose ad ipediēdū eas a bono Patroni tū z patrone bñt sic ordīna re iuxta posse de famulis z famulab⁹ suis vt audiant missaz in festis. vñ di cit Ꝓe. de palu. ꝙ ab hoc ꝓcepto non fuit pluſq̄ bñi imo seruꝰ z ancilla: ita debēt vacare z gescere deo sicut bñi. Tenenī ēt filios iducere ad hoc. tenē tur ettā oēs audire missam qui habēt vsum rōnis fm Ꝓe. de palu. qꝺ intelli ge qñ sciunt vel scire cōmode possūt.

hec Archi.f. itinerates etiã ꝑm Archi. nõ excusant ab hoc ꝓcepto si cõmode audire pñtalis secus. puta aliquis est in societate aliox q nolũt expectare missam ꝛ sine societate illa nõ põt bñ iter facere vel qꝛ ignoꝛat vlꝫ vl qꝛ difficilis ꝛ periculosa. vlꝫ nõ é tuta a latronibus. vl qꝛ ab illis hꝫ expensas. ꝛ hmõi excusat ab auditõe misse ꝑm eũ. vide tñ ad ꝓdicta qõ no. Rl. ãgli. in quolibꝫ ꝛ Alsten lib. iiij. vbi distinguit q sclariꝫ nõ audire missam in dñica aliqñ est pctm mortale: aliqñ veniale aliqñ nullũ. Tũc ené é pctm mortale qñ qs omittit ex ꝛceptu vero vel interpretatiuo. Voco aũt cõceptũ iterpretatiuũ qñ sine cã legittima missam nõ audire i tleb⁹ dñicis assuescit Cãm aũt legittimã voco qñ co:pali infirmitate detinet: vl inimicoꝛ timore vel aliquo alio sili qõ ꝯ recta iudicũ excusatio legittima debeat reputari: et talis nõ audies missam ex ꝛceptu vero vel interpꝛtatiuo ab epo dꝫ ꝑiundi. d.c.missas. ꝛ ét peccat mortaliꝛ: qõ ꝓ qꝛ talis dꝫ excõicari. de ꝑse. di. i. g dic. Tũc aũt est pctm veniale cũ omittit: nõ ex cã legittima: sed ex aliqua mẽtis ifirmitate: sicut ex aliq passione vl ex aliq pigritia. si nõ ad hoc nõ fuerit assuet⁹ tunc aũt nullũ é pctm cũ omittit ex aliq cã licia. Et ex ꝓdictis ꝓz qd sit dicẽdũ de illis pauperibꝫ q aliqñ ñ hñt vestes aut velamina: aut alia necessaria ad coꝛpis tegumẽtũ: nõ ob pauꝑtatẽ: nõ qꝛ maritꝰ ea ipignoꝛauit vel hmõi: q si trẽt ad ecclesiam sine ꝓsuetis vestib⁹: oꝛtlerentꝝ ab alijs: ꝯ dico in locis vbi mulieres assuete sũt portare vestes ꝛ hmõi. tales videntur excusari a peccato mortali. Idẽ dic in similibus casibus.

19 ¶ An aũt sclares teneãt audire missã dieb⁹ dñicis in ecclia suis parochi alib⁹: qꝛ de dieb⁹ ꝑuatis ñ é dubitatio qꝛ glibet vbiqꝫ possit audire missã. &. pa. i. c. vt dñicis. de parochys dicit q aut gl hoc facit ex ꝛcepto. ꝑpij ꝑsbyteri ñe cã licia ꝛ tũc peccat. qꝛ venit ꝯ ꝛceptũ supioꝛ. ꝛ ipe sacerdos q admittit pochianũ alienũ supradicto cãuecõ mittit quodãmõ ꝛ rapinã. Si tñ ex cã licia ꝛteneret. ꝑpũ sacerdotẽ: puta qꝛ é notoꝛ⁹ fornicatoꝛ vel ꝑcliis ab ecclia tũc nõ peccaret. qꝛ hoc casu non cadit ꝑpe ꝛtempꝛ. ꝯ iure auctoꝛitate facit. Aut deserit ꝑpriũ ꝑsbyteꝝ sine ꝛceptu ꝛ tunc nõ peccat ꝑ hoc ter. in. d. c. vt dñicis. q ponderat ꝛceptũ. Sꝫ hodie videm⁹ cõiter ppꝫ ꝓfluere ad ecclias fratrũ medicãtũ derelicto ꝑpo ꝑsbytero. Et credo qꝛ si hoc factũt bono ze lo nõ peccãt: puta qꝛ deuoti⁹ ibi celebraꝝ. Itẽ qꝛ audiũt ibi ꝓdicationẽ. ꝛ i mediate añi vl post audiũt missã. Qui dã ẽt si urrõnabiliꝛ dicũt q. d. c. vt dñicis. nihil ipis pochianis ꝓcipit. ꝯ solũ ipis ꝑsbyteris. ibi eni dr vt dñicis vel festiuis dieb⁹ ꝑsbyteri añi celebrent plebẽ iterrogẽt si alteri⁹ pochian⁹ in ecclesia sit. q ꝑpo ꝛtẽpto ꝓsbytero ibi missã velit audire quẽ si inuenerit: tali ab ecclia abijciat. h ibi. Manifestũ é aũt q ibi nihil ꝓcipit laicis pochiãis ꝯ solũ ꝑsbyteri ꝛ ñ alijs ꝑsbyteri nisi pochialib⁹. nã alij ꝑsbyteri q nõ sunt pochiales siue sint sclares siue regulares: qñ volũt celebrare in suis ecclijs nõ opꝫ q iterrogẽt plebẽ: cũ tñ ꝓsupponant ñ hẽre plebẽ. nec oꝫ q faciant illã distinctionẽ si alteri⁹ pochianus ibi sit cũ oẽs sibi exñtes alteri⁹ pochiani sint. nec ꝓcipit eis q nõ pulsent cãpanas. aut q claudãt portas ecclie qñ volũt celebrare ne aliqs itret. nec ꝓcipit eis q ñ celebrẽt. aut dicant officia nisi certis horis añ ꝯ omia pochiales ꝛ ca the drales ecclie ꝑpleuisset officia. aut missas. Sicut a ꝓncipio dictoꝝ ordinũ ꝑlati sclares facieb⁹. q ecclia ꝓhibuit ꝛ ꝑria ꝓcepit. q q dẽ ꝓhibẽdo ꝛ ꝑria ꝓcipit dotẽ q aliꝰ signat nisi q ex certa scia vult q possint ad libitũ ire ad ꝯsciũs ecclias voluerit vbi cõmodius ꝛ deuotiꝰ possint audire diuina: ꝛ dato q. d. decre. vt dñicis. ꝓinet re ꝓcepti⁹ ipis pochianis est tñ p ꝑria consuetudinẽ generalissimã ꝛ vbilibet ab

rogata: cui optie abrogare pōt: maxie q̄ nūq̄ fuit nec ē mozis⁹ p̄ceptum ap probata. Et q̄d ꝙsuetudine papa sit. tollerat. z totus mundus obseruat.'

20 ¶ An aūt fratrib⁹ minozib⁹ liceat celebrare in domibus' sc̄arum vel alibi: cū altari' viatico hoc ē pozrattili. ꝑ. q̄ sic p tex. i. c. in his. ō p̄mū. q dicit: vbicūq; q̄s ē ibū gr̄iale. Laneāt tñ ce lebrare extra loca coz: nisi exūte neces sitate: pp scādala q̄ eueniūt cū diocesa nis z sacerdotib⁹ pochialib⁹. z mlto ties q̄ diocesanos ē excōicatio sinoda lis: ly eos si abstrigat. Jdē p̄uilegium hñt fratres p̄dicatozes. vt no. gl. i. c. ti. de p̄uil. li. vi. De hac materia vide. s. altar. i. ꝑ. z Cōsecratio. ij. §. vi.

21 ¶ Utrū missa de vno sctō p defūcto tñ ei p̄ficiat sicut si diceret de moztu is. ꝑ. dir. li. i. fm ho. q̄ sic. z ecōuerso. z ꝓsueuit dicere. d. Ugo. car. q̄ ipe ce lebrando p dña nra celebat celebrare defunctis z ecōuerso.

22 ¶ Sz nūqd tñ valet missa dicta p̄o pluri⁹ cuilibet coz: quātū valz si dice ret p quoliz coz singularim. dic. refert ḡsāa dicere q̄ sic. de ꝑse. di. v. nō medi ocriter. Et ē hec spāle in sacris. p. s. q nō dat ad mēluram. Et hoc ē vez fm host. ō psalmis z missis q̄ gñaliter cā tant p oib⁹: sz p aligb⁹ spāliter videāt dici. Et tō nō valēt ei min⁹ q̄. si spāli ter p quolibet coz cantarent. sz si sic vī de elemosynis z ieiunijs. z pcibus siue oz̄onibus q̄ aliqs nō rōgūt: qi nō ꝓsunt mozuis nisi eis p q⁹ fiūt spā liter. Alīs vero dicūt q̄ hoc ē vez si p oibus equaliter dicatur. sz si plus itul tur vnius dr sz p oib⁹ dicat fm eos p̄ficit ei p quo spālius intendit. z hec est vera sent ētia fm theo. Non ob. d. c. nō mediocriter. q̄ loquitur in casu illo. s. quantū ad meritū celebrātis. cū illaritate mentis nō minus valet missa dicta p vno quā si p quolibet dice retur cū anxietate. Idem Jo. z Erch. in. d. c. nō mediocriter. Multus opi. ex̄presse est sco. in quolibet vbi q̄rit. an sacerdos q̄ omnibus dicere. xxx. missas beati gre. r. ꝑsonis sepatim: satisfaciat dicendo solum. x. an vero teneatur di cere p̄o quolibet istoz. r. q⁹ p̄mittit xxx. z si dicat sotū. xxx. p oibus. x. tenē atur. ad restitutionē z satisfactionē z supplementū oim aliaꝝ. Respondet q̄ meritū misse in tres ptes distīgus tur. Una attribuitur x̄po. alia ecclesie. tertia vero sacerdoti. Primus duas p tes. s. x̄pō z ecclie sacerdos celebrans si pōt dispēsare: sz solū tertiā suā. z ideo si illud ꝑticulare meritum q̄ est sibi attributū sez dictā tertiā ptē attribuit alicui determinate ꝑsone: illud meritū nō posset alicui alteri attribuere. Q̄ clarissime demonstratur. Nā sz in tali sacramēto sit meritū infinitū: tñ meri tū ipi sacerdoti ꝑticipatū z cōicatū rō ne talis celebratiōis ē finitū termīatū z limitatū: q̄ si diceretur cōtrariū sez q̄ meritū ipsius sacrdotis eēt infinitū sequeretur hoc absurdū. q̄ experiēca ce lebratione quis posset liberare oēs ani mas q̄ fūt in purgatorio q̄s est hereti cū. pbatur hoc clarissime. Nā sz theo. z canonistas i. c. q̄s aūt. ō pe. z remiss. sz. pctō mortali debetur pena eterna tñ p̄ penitentiā illa pena eterna cōmu tatur in tpalem z limitatā. ergo pena que debetur p̄o quolibz peccato mor tali est finita: ergo z. c. pctōp. z. Ad. z z. Ad. z sic multiplicando pena semp erit finita. nā fm philosophos ex mul tis finitis z limitatis nunq̄ fiet infinī tum. Si ergo pena que debetur vni existēti in purgatorio ḡtacūq; z q̄cū q; hēbat peccata est finita. ergo pena que debetur oibus existētib⁹ in purga torio simul p oib⁹. suis pctis erit finī ta z limitata eadē rōne qua p̄mis. q̄ finita nunq̄ facīūt infinitū. Et ex alia ꝑte meritū vnius misse est infinitū q̄s intendis cōmunicare omnibus existē tibus in purgatorio. sed infinitus exce dit finitum ergo per vnicā missaꝝ. oēs Anime liberabuntur etiaꝝ si essent in centuplo plures q̄s sint cum etiā tunc eēnt finite anime z finita pena. z om nis alia finita. ergo sequitur cōclusio

nfa: q esset hereticum dicere Bicam⁹ ergo Sicut est rei veritas q meritum misse cōicatū ipsi sacerdoti ē finitū ⁊ limitatū: ꝫ 9m philosophū oē finitū p ablationē ptiū ⁊ cōicationē alteri sacerd: sēp redditᵏ minus ⁊ i tm possꝫ minus q ad nihilū redigeret: ergo sic vi cēdo i ꝓposito sc; q celebrāti ⁊ cōitā ti partē sui meriti alicui: min⁹ remāet ꝫ tota sūma. ⁊ si totū meritū vni cōicat. ali⁹ nihil hꝫ. Idē tꝫ pan. post Jo. an. ⁊ cal. i. c. frterniteatē. ꝫ sepul. vbi cō cludit q ꝫ ꝑ sideratꝫ suffragia respectu satisfactōis tūc magis ꝑsūt his ꝓ qb⁹ spāliter fiūt: cꝫ si gnāliter. rō qz hēnt efficatiā finitā. ⁊ ex diuina istitutione distribuit iter illos ꝓ qbus fiūt. ꝫ tāto min⁹ opantur. quāto ꝓ plibus fiūt. hꝫ. idē tho. ⁊ pe. i. ḡrto qz cū suffragiū sit virtus finite. ⁊ vtiuꝫ ꝓ itētionem faciēt ꝫ volueritꝫ valet ei ꝓ q̄ sit quantū ad liberationē q pena. tū quātū ad ogratulationē ⁊ ad iteriorē ꝑsolatiōez hꝫ q vn⁹ in caritate existens de bōis alteri⁹ gaudet. sic valet oib⁹ existētib⁹ in caritate. ⁊ ꝓ ei q ē in maiori caritate. Et hec sñia ē cōis ꝑm Tlco. ꝺ an fino. Idē aſten. ⁊ ꝓ pdcā soluit qō. nū qd suffragia facta ꝓ multis. equalr ꝓ sint singlis. pe. ⁊ tho. dicūt q ꝫ si valoz. suffragiozꝫ ꝑsideratꝫ ꝑm qđ valz ex vi tute caritat⁹. sic tm ꝑsūnt singulis. ac si ꝓ vno tm fierēt. si aūt ꝑsideraꝫ valoz suffragiozꝫ i quātū sūt q̄dā satisfactiones ꝓ itētione faciēt trāſlate ſ mortuos. sic magis valēt ei ꝓ q̄ spāliꝫ fiūt. sic. n. effect⁹ suffragiozꝫ diuidēt diuia iustitia iter eos ꝓ qb⁹ fiūt. ḡre ꝛcludit qui dā q ꝫ si qs sacerdos ꝓmisisset ꝺseruire vni capelle. ⁊ quotidie ibi celebraret. q tal⁹ ñ posset dicere missas beati Bre. ꝓ alicꝫ alio. ⁊ sic ñ possꝫ accepta re aliās missas. ad dicēdū nec trinitatis nec crucis ⁊c. hoc ꝓz ꝓ pdcā. ⁊ idē dicēdū ꝺ qbuscūqꝫ alys sacerdotibus ⁊ſ clarib⁹ cꝫ religiosis. q si ꝓmisserūt dicer. xxx. missas ꝓ vno. tales missas ñ ꝑsūt appropiaſ alteri. als tenent ad restōnē hꝫ Sco. iō cautelis ē vt sacerdos nō ꝓmittat in spāli aliqui. Sꝫ poterit dicere. nos rogabim⁹ deū ꝓ te. vt ꝓ illo ꝺfūcto. i. xxx. missis. vt A. ⁊ sic ꝓmittēdo plib⁹ plōs poterit satisfacer. imo tot quot ꝓmisit. vnū tñ ē qđ possꝫ excusaſ hōi sacerdotes ꝓmittendo plib⁹ dicē. xxx. miſ. ſ. ꝓsuetudo oluꝫ sacerdotū. g idifferēt acceptāt pla tri gesima sil ⁊ simꝫ dicūt. at oib⁹ ꝓmittāt q dicēt. xxx. miſ. ⁊ sclares sciūt hāc ꝓsuetudinē sore iter religiosos ⁊ alios sacerdotes. ⁊ sic vñr eē ꝓtti q i trigita missis ozēt ꝓ eis aut ꝺfūctis eorum. Si tñ eēt aliquis secularis q expresse diceret. volo. xxx. missas ꝓ me ⁊ nolo vt acceptetis alias missas in eis. vel hmōi vt multos vidi. tunc dico q ē ne cesse. aut nō acceptare. aut acceptādo velis nolis dicē ꝓ eo dū tarat. hꝫ tñ in oib⁹ missis cꝫtūcūqꝫ appropiatis roga re deū ꝓ toto mūdo ⁊ devotis ⁊ viuis ⁊ defūctꝫ dūmō nō appropiēt eis. hec ēt opi. tenet archi. ſ. ⁊ io. de. capi.

¶ Utrū ꝓp missā peculiarē: vt de alicꝫ sciō. vel alia bēat gs dimittē gn audiat missā ꝑpā alitus diei: Missa peculiaris tdē ē qđ missa spāliꝫ de alicꝫ sciō: q̄si spāliꝫ sicut peculiū alicui. ſ. hꝫ. ſolr Si dies habz ꝓpriam missā: quā ⁊ quis als audire tñr nō ꝺz dimitti ꝓp aliā extra eo. ij. Sed qđ qdā laicoꝫ oī die vōlāt missā de trinitate vel ꝺ sciō Michaele ⁊ hmōi. nō debēt hoc facē nisi in suis diebus. vt in. d. c. ij. Et ibi pz ꝙ tā puiuis cꝫ mortuis vtilioꝫ missa q̄ pōt dici ē missa de die. ⁊ ēt in dieb⁹ ꝑfestis. i. feriatib⁹ ꝓp missas pe culiares seu votiuas: seu ēt mortuoꝫ: ñ debet deregari misse de die. Hoc intelligunt doc. q̄si in ecclesia nō esset ni si vnus sacerdos. Si aut essent plures bene posset vnus dicere missaꝫ occurrente: ⁊ alius ob devotionem dicere missam peculiarem.

Quonachus. Utrū possit fieri canonicus secularis. ſ. ꝺm hoſt. ꝙ nō Quia non est arandum cum boue ⁊ asino: nec hominem diuerse professionis ꝺbit sic esse simul de eccl. cū cām

2 ¶ Utrū possit fieri canonic⁹ regularis ꝛ.fm Tho.Pa.pe.q.clxxxix.vtraq; reli gio.ſ.canonicoꝝ regulariū ⁊ mōacho rū ordinat ad opera vite pētiatiue: i ter q̄ pcipue ſunt ea q̄ agūtur in diuis miniſterijs:ad q̄ ordinant directe oꝛ do canonicoꝝ regulariū q̄bus p ſe cō petit q̄ ſint clerici religioſi ꝛ religioſi monachoꝝ nō p ſe cōpetit q̄ ſint clerici vi.xvi.q.i.alia cā.⁊ iō q̄uis ordo mo nachoꝝ ſit artior] obſeruātie:tñ ſi mo nachi eēnt laici liceret eis tranſire ad ordinē canonicoꝝ regulariū: ñ ät eō uerſo.xix.q.iij.mādam⁹ Sz ſi mōachi ſint clici ſacris miniſterijs obſequētes hēnt id q̄d ē canonicoꝝ regularū: cū maioꝛi artitudine ⁊ iō licitū erit trāſi ſire ꝺ ordine canonicoꝝ regularū ad ordīe monachoꝝ:petita tñ lnia ſupto rīs:⁊ ñ eōuerſo .xix.q.iij. ſtatuimus
3 ¶ Utrū liceat mōacho hre locū in di uerſis monaſterijs.ꝛ. nullo mō licet de reli.do.c.ſi.
4 ¶ Utr monacho vel religioſo poſſit cōmitti regimen ecclie ſecularis pro chialis.ꝛ. Pa.i.c.q̄ dei timorem. de ſta.mo.p tex.alīs dicit q̄ ſic:ſed debet habere ſociū ſui ordinis ſi cōmode ſi eri pōt. Pa.tñ hoc declarat.i.c.mona chi.extra eo dicēs.q̄ monachus nō ꝺs conſtitui ſine ſocio ſui ordis in ecclia pochiali q̄n ecclia pochial ē ſubiecta mōaſterio ita q̄ iſte ſi ꝺſinit eē obediē tiar⁹ mōaſtery. ſec⁹ ſi religioſ⁹ pmo uereꝰ tāq̄s glebet clicus ſecularis ad ec cleſiā pochialē. nā tūc cū deſinat eſſe monachus monaſterij:nulla habebit amplius cōnexionē cū primo mona ſterio.vide ad p̄dicta q̄ no. p Car. ⁊ doc.in cle.i.ꝺ elec.vbi ꝺ q̄ ecclia non curata nō pōt ſibi cōmitti:ſed de cura ta diſtingūt q̄ duplex eſt cura quedā propria:vt cura q̄ hꝫ ecclia parochia lis circa ſuos pochianos:⁊ de hac oēs concordant q̄ monachus ad illā pōt eligi. Alia ſo eſt impropria:vt cura quā hꝫ p.elatus ecclie collegiate in illos de collegio . ⁊ de hac glo.ibi dubitat . ⁊ dicit hoc indigē declaratione.pau. tñ dicit q̄ ēt ad hāc pōt aſſumi:ſq; ſi pōt talis plat⁹ nō hēre curam ſui collegii. Car.ēt tꝫ hāc opi.dicēs cōtra tenet⁹ q̄ in diſtinete p diſpēſationem ep̄i poſſit monach⁹ p̄fici ecclie curate ét ſi p̄ſati alīā curā niſi collegiū q̄ tꝫ Io.cal. ⁊ Fe.de ſe.Intellige q̄ epo poſſit diſpen ſare de eccl̄ije.q̄ pleno iure ad mona chos nō p̄tēt:hoc tñ cū cōſēſu abbat⁹ ⁊ ſic itellige.xvi.q.i.p totū. Jn eccl̄ijs aūt q̄ ad monachos ptinēt mero iure ſufficit ſola auctoritas abbatis ⁊ q̄ēt xvi.q.iij.vifis.vl ét ſolius abbat⁹ ſi ad ip̄m ptinet eccl̄ie p̄ſitio. Addo tñ q̄ notat pa.i.d.c.q̄ dei timorē q̄ regula res pñt pmoueri ad eccl̄ias ſcl̄ares cu ratas p̄ncipal⁹ pp offiñ p̄dicādi. ⁊ ſic ppter bonū curie. ex q̄ inſertur q̄ ſi re litgioſus ñ ē ad iſta apt⁹ nō pōt licite p moueri. Et p maioꝛi declaratione p̄di ctoꝝ ūrit pa.vbi.ſ.an p̄dcā hēant locū ꝺ iuſ cōi.an ſo ex diſpēſatōe:puta q̄ tā canonicus regularis:q̄ monachus de iure cōi ſuadēte neceſſitate vel vtili tate poſſint pmoueri ad eccl̄ias ſecu lares curatas.gdaz tenēt.q̄ de iuſ cōi pñt pmoueri:tꝫ dñt hēre ſocīū. Alij ꝫ dicēres q̄ ex diſpēſatione. Pa.ät diſti guit q̄ aut ūrit nūgd regl̄ares poſſint pmoueri ad dignitatē epal̄e:Et ſicꝫ oēs pmoueri pñt.ſ.de iure cōi.tex. eſt i.c.vnico.xvij.q.i.ſi.d.cle.i.⁊ apt⁹ꝫ in.c.ſi religioſus.⁊.c.q̄rūdā.de elec.li. vi.nā ibi.eligūt p cāonicos i epos. Si n.ſi eēnt hiles ꝺ iure: ñ eligerēt:tꝫ po ſtularēt.vt in.c.ſi.de poſtu.pre.Uñ ét abbas nō obſtāte vinculo dignitatis.pt eligi i epꝫ.vt i.c.ſi abbatē.de ele.li.vi. Et hoc p̄cedit pp excellētia epal̄ digni tat⁹.nā ⁊ epo appellat litgioſus.vt i.c. ex multa ꝺ voto.aut logmur ꝺ ecclia i iferiori:⁊ tūc aut eccl̄a ē collegiata aut nō . Dño cāu aut ūrit de pmotione ad cāonicatū.vl ad aliū bñficium ſim plex ip̄i⁹ ecclie collegiate:⁊ tūc pmo ueri.nō pñt vt i.c.ſup eo.ꝺ regl̄a.adeo q̄ ēt epo diſpēſare nō p̄t,ꝫ cal.vt reli gioſus ſit canonicus in ecclia ſecularī. Nā hoc caſu ceſſat puſlegiū cure. rōe

eulus p̃mittitur p̃motio ad eccl̃iã sc̃la
rẽ. vt i. d.c. qđ dei timorẽ. Hoc itellige
nisi eccl̃ia cathedralis eẽt irregularis.
nã tũc mõachus vni⁹ mõasterij p̃t p
moueri. vt sit cãonicus in eccl̃ia cathe
drali. & largo mõ mõachi i tali eccl̃ia
p̃sit appellari cãonici. Aut quer̃it nũ
qđ possint p̃moueri ad ip̃sã dignitatẽ
eccl̃ie collegiate: puta vt sit p̃positus
Post. tz qđ si p̃t fieri sine dispẽsatõe
nisi pp̃ necessitatẽ cure. Alij tenẽt op
positũ. qz sicut p̃t p̃moueri i ep̃m in
eccl̃ia secular. ita z i p̃positũ i eccl̃ia
collegiata eadẽ rõne. Et Pa. tz hanc
opi. cũ nõ repiat hoc iur̃ p̃hibitũ. naz
eadẽ rõ ẽ in epõ. cũ epẽs faciat vnũ cor
pus cũ canonicis suis Jtẽ rõ cure z p̃
dicatiõis militat i hoc cãu⁹ vt i. d.c. qđ
dei timorẽ. Si aũt loq̃mur de eccl̃ia
nõ collegiata. aut ẽ nõ curata z nõ p̃t
religiosus eã obtinere: qz cessat rõ cur̃
Aut ẽ curata: & cõiter tenẽt q̃ de iure
cõi possit p̃monoueri: iz nõi ꝺ ro. tene
ant contrariũ.

§ Utrũz huiusmodi monachus qui
factus ẽ rector alicui⁹ eccl̃ie secular̃
teneatur ad statuta sui ordinis. &. fm
Post. si tal⁹ eccl̃ia pleno iure p̃tinet
ad monachos: p̃relat⁹ monach⁹ in ea
remaẽt subiect⁹ abbati. & seruabit oia
sicut p̃⁹ p̃ter tris. silentiũ: silentiũ z
vigilias q̃ p̃modo seruari nõ p̃nt i ec
clia seculari. si vero eccl̃ia nõ p̃tinet ad
mõachos: iz ad ep̃z tũc mõachus ist̃
tutus a tribus subst̃atialib⁹ nõ absolut̃
simpliciter. Nã z p̃tinẽtia seruar̃ tenet̃
si obediẽtia abbatis absolut̃ gdẽ: sed
ipso epi subiect̃. q ꝺ cetero erit abbas
suus tpalia dispẽsabit ratõe p̃misse ad
ministratiõis. & si habet socũ mona
chũ: nõ excusat ab esu carniũ. d.c. qꝺ
dei. nisi fit infirmus ꝺ cõse. di. v. carnez
vt nisi impante epo q abbas su⁹ ẽ. Si
aũt socũ nõ habet. p̃t se his cũ gb⁹
vinit̃ p̃formare. xli. di. q̃quis. ex ꝺ sta
mo. recolẽtes in omni tñ casu habilitã
diferre ꝺz nec debet temerarie dimit
tere: alꝺ excõmũicat⁹ eẽt. de q̃ vide. s.
Excõicatõne. xvi. q. v. quo ꝺo ad offi

cium monach⁹ factus curatus absolui
ab offo mõachali: qz ꝺz se cõformare
officio clericoꝝ secularũ. d.c. q̃squis.

¶ An ꝺo religios⁹ possit p̃moueri ad ꝺ
eccl̃esiã sc̃lar̃ẽ cassꝫ p̃missis sine inia
sui abbatis. &. Pa. i. d.c. qꝺ dei. dicit
qꝺ nõ vt hẽẽ. c. si religiosus de elec. li.
vi. Immo nec i papã vt no. gl. in. c. q̃
sit. xviij. q. ij si at abbas ñ vlt p̃sentiret
z vtilitas seu necessitas suggerit tẽ p̃t
ꝓpelli ad p̃sentiendũ ꝫ doc. pp̃ bonus
publicũ. z hec facit. ad. q. q̃tidiana sta
tuto cauet. vt puella infra. xv. ãnis si
possit se maritaꝛ sine ꝓsẽsu duoꝝ agna
toꝝ. Puella elegit sibi sponsũ cõdignũ
sed agnati sine cã legitia nolunt cõsen
tire. certe per p̃dicta p̃nt cõpelli per
superiorẽ ad cõsentiendũ. vel' ipse su
perior habit iniam contrahẽdi. Et ꝫ
idẽ tz Bar. i. l. si cũ dotẽ. ff. so. ma.

¶ Utrũ ex contractu monachi obligẽ ꝫ
tur abbas vel monasterũ. &. ꝫ Inn.
si monacho cõmissa ẽ administratio
abbas z conuentus tñ obligantur
quãtũ administratio se extẽdit. si ꝺo
non habet administrationem obliga
tur monachus. sed non tenetur solue
re qz non habet vnde.

¶ Sed quid de obligationibus seu ꝫ
missionib⁹ ab aliquo factis monacho
vel abbati. nũqd acgrunt monasterio
&. fm Inn. z No. ex ꝑcubus initis cũ
monacho vel abbate obligat̃ quis mo
nasterio qz p̃t mõachus mõasterio
actionẽ acgrere. non tñ p̃t obligare
monasteriũ. Unde q̃dã abbas. siue
monasteriũ possit agere. ñ tamẽ tene
tur respondere nisi de eo qꝺ ad ipsius
pertinet. Et ꝫ omnis cõtractus p̃hi
bitus fit monacho nisi imperante ab
bate. vt. i. q. i. non dicatis. Hoc intelli
gitur inquantum Monasterium ob
ligaretur. iz obligatio alterius ad mo
nasterium p̃t: per monachum acquiri. similiter z possessio etiam per mo
chum fugitinam monasterio acquiri
tur. ff. de acqui. pos. l. i.

¶ Quid de rebus abbatis monacho. ꝫ
&. ꝫ Inn. z Post. Si res erant mõ

vv

ſterij vel ettā alterius ꝛ mōasterij ad
restitutionez tenebatur. tūc aget mōa
sterium. Si vero nō erant et⁹. nec de
eis tenebat monasterij: tūc agit ille g
dño ē rep:ita tñ ꝙ ſi tales res erāt de
posite apud menachū: ꝛ abbas videt
eas ſtrahi: ꝛ facile eſſet abbati eas li
berare. Satis credit Inn. ꝙ abbas te
neat depositi inſolidū ꝓpter dolū. ſed
ſi nō vidit: nec phibere potuit. ñ tene
tur ēt ſi menach⁹ eas abſtuliſſet: qz
nō eſt obligatus ex et⁹ maleficio. vt in
§. ſe dicitur.

10 ¶ Quid de maleficio cōmiſſo ꝑ mōa
chū vel abbatē. ℟. ſm Inn. ꝛ Ho. nō
tenet monaſterij. qz delictū ꝓpone ꝛc.
niſi quātū ad mōaſterij pueniſſet. ꝛ
in eius vtilitatem verſum fuiſſet.

11 ¶ Quid ꝺt ſi quis ꝓfitetur ea ꝑditōe
vt poſſit retinere bōa ſua. Et quid de
relicto facto monacho ea ꝑditione. vt
nihil acquiratur mōaſterio. Vide dif
fuſe. §. abbas. §. xij. ꝛ an tale pactuz in
ducat ꝓprietates ipſi monacho. vi
de. §. impedimentum. xiij. §. xv.

Monialis. In mōaſterijs mōt aliū
nō mēdicantiū nō ꝺbt recipi niſi
quot poſſunt de ꝓuētibus mōaſterijs
abſq; pēuria ſuſtētari aliter nulla eēt
receptio ex ꝺe ſta. regu. ꝓiculoſo. li. vi.

1 ¶ Oēs moniales ꝺebēt manere ſb p
petua clauſura moaſterij. niſi ꝓ tali ꝛ
tāto mō:bo ꝙ nō poſſēt cū alijs abſq;
graui periculo ſine ſcādalo morari. d.
c. periculoſoze hac mā vide. §. excōi
catione. xxvi. §. ij.

Unus quodam dicitur mere ꝓſo
nale. quoddā ꝺz reale ſeu pātmoni
ale. ꝙddā ꝺz mixtū. Mere ꝓſonale ꝺz
tūc qñ explicat labore corporali ſolus
ſine ſūptu vel detrimēto rei. ꝓpārus
l. ñ. i ꝓn. ff. de mu. ꝛ hc. Realia ꝭo ſiue
pātmōialia ꝺnt tūc ꝓprie qñ cū ſūptu
ꝓpio fiūt ab alijs. mixta ꝭo. i. ꝓſona
lia ꝛ pātmōialia ſeu realia ꝺnt qñ cuz
labore corpali a nobis explicāt ꝛ cuz
ſumptu nro vt colligitur in dicta lege. ñ.
§. patrimonioꝝ.

1 ¶ Qſo dicāt ꝓſata mixtera ſiue ꝓſo
lia ſiue realia ordiaria. ℟. q ordiaria
ſūt qñ hñt certā ꝛ ordiatā ꝓſtatiōz vl
alīqs leges vel ſtatutū ſeu ꝓſuetudinē
lōgā vt. ff. de vaca. ꝛ excu. mu. l. i ꝓno
ribus. §. q muneris publici.

¶ Qūo dicāt extraordiaria. ℟. qñ nō 2
ꝓlegē vl ſtatutū vl ꝓſuetudinē iponū
tur ſz ſm volūtatē dñoꝝ ſm Bart. ꝛ
ꝑz i. l. vnica. C. de vaca. pu. mu. vñ per
accidēs iſta imponuntur.

¶ Aliqñ iſta mūera dicūtur idicta: vt 3
qñ ꝓcepto ꝓponit ꝙ legē aliqō mun⁹
vl ꝙ ſtatutū qō a ꝓncipio erat extraor
dinariū. ſz nūc efficitur ordinariū.

¶ Aliqñ ꝺnr ſupindicta: vt qñ. §. ordi 4
narū aliqd imponitur ꝓp neceſſitatē
occurrēte facit. l. vnica. C. de ſupindic.
de hac mā vide. §. Alles ꝓncipio rñſo.

Utrum eſt quod de meo ſit tuū
ff. ſi cer. pe. l. ij.

¶ In quibus aūt ꝓſtatꝭ ꝓprie mutuū 1
vide. j. vſura. l. §. vij.

¶ Utrū dare mutuū petēti ſit de ꝑce 2
pto vid. §. eccha ꝓncipio. §. l. Et hic vi ibi
ꝭ R. i. iiij. ꝺ. xv. ar. ij. q. ij. aliter dicat
Dicit. n. ꝙ ſi homo hz aliqd qō nō ſit
neceſſariū ſubſtētatiōi ſue nāe: nec ul
lor gb⁹ tūr ꝓuidere. ſic ſūt vxor: filij
ſerui. ancille. vē ꝛ hmōi: ꝛ ſit tanta ne
ceſſitas ꝙ immineāt ſigna ꝓbabilia
extreme neceſſitat⁹ i paupe. tūc tenetur
de ꝑcepto. Si ꝭo hz aliqd ſupfluū ñ
ſolū ſubſtētatiōi nāe: ſz ēt ꝓuenientie
ſui ſtat⁹ tñr de illo facere elemoſynā
ēt ſi ñ ſuenirētur tales q ēent i neceſſi
tate ꝓdicta. Et ſi plures occurrerēt. q
bus oīb⁹ ñ poſſet ſubuenire. tñr cete
teris paribꝰ illi q magis idiget. ſi ꝭo
nō hz vltra ꝓuientia ſui ſtat⁹. nec eſt
qui ſit in extrema neceſſitate non tñr
de ꝑcepto. hec Ri. ſz iſta opi. ē nimis
rigida ꝛ ab ōi oēs potētes ꝛ diuites eēnt
i ſtatu dānatiōis. Et vix inuēirēt ꝓſes
ſo: q poſſet ſaluari i audiēdo tales in
cōfeſſiōe. Et iō alta opi. ꝓita in. d. c.
elemoſyna. §. i. ē tenēda. cꝫ tenēt tho.
Pa. ꝛ Ni. de lyra.

Naufragiū dānatis fractō. ex ō ple
rūq; cōmerſio rez ꝛ corpoꝝ tigit

propter vim tempestatis .l. depreca-
tio. ff. ad. l. ro. de iac.

1 ¶ Quicquid ex naufragio accipitur
siue de ipis naui siue de mari siue de
littore restituēdū est. ff. eo. l. si quis ex
naufragio. aliter nulla cōsuetudie sta-
tuto vel pcepto excusat qs. qz cōmitti
tur furtū. ff. de acq. re. do. l. q̄ rōne in
fi. C. de furtis. l. reū. Quinet ꝑm leges
si petatur. j. anū ꝺ denabitur ad fstitu.
q̄druplū ſ p̄ anū i simplū vt i ꝑdcā. l.
reū. e. ff. eo. l. i. Scdm ēt canones si is
q accepit res naufragoꝝ ēt ēt eps vel
pielat⁹ aut clic⁹ ꝺz depōi extra ꝺ accu.
cū dilecti. pris. Ultra aūt ꝑdicta siue
clicus siue laicus nisi restituerit debz
excōicari. Doc intelligas nisi sint ta
lia nauigia q̄ pīraticā tyrānidē exer
ceāt. vl̄ sint inimica nomini xp̄ano vl̄
pincipi. C. de furtis. auc. nauigia. ⁊ q
dicantur pirrate. vide. j. pirrata.

2 ¶ Quid si dñi terrarū cōponant cum
nautis aliquo ab eis recepto ꝑ eo q
securant eos q si naufragantur nihil
accipiēt vl̄ accipi ꝓmittēt ab eis. ℞. ſz
ꝯtr. cū alias deberēt ſ grat⁹ facē. si ſ
aligd ista de cā recipē ab eis. nisi sicut
in gbusdā locis ꝓstituitur q quicūq
accipit aliq de ipso mari debeat inde
certa moderata portionē hēre. Dutuf
modi enim statutū fit in fauoꝝ nau
fragoꝝ ad hoc q homines magis
studeant perquirere res ipsas ⁊ pr̄-
mentur de labore suo.

3 ¶ Sed pone in nauī que passa ē nau
fragium. erant quedam res q si aliq̄n
diu imerse stetiss̄ēt. destructe fuissent
Ut zucarum. papyrus. sal. farina. Et
hmōi. Ecce qdā succurrit ꝑdict⁹ aliq̄s
in aqua imergātur. Doc tū posito. q
nec dñs ipe p se nec p aliū saluaſ po-
terat ꝑdictas res. Queritur an iste te
neatur restituē dño dcō eius. Dicēdū
q si sine piculo vite sue saluauit dcās
res q tūr restituere. siue dñs res pe
dictas ēt rehabiturus vel ne. Et isto ca
su intellige. d. aūt. nauigia. e. d. c. excōi
catiōi tūcta gl. Sz hoc cāu an iste de
beat hr̄e aliquā mercedē laboris sui.

dic q fic. qz ēt ipe dñs si debuiss̄ sal-
uare dcās res necesse hūisset satisface
re talib⁹ q̄ui talib⁹. ⁊ ꝑm hoc intelligē
dcm Rod. positū. ē. ℌ. ꝑcedēti in fi.

¶ Quid āt si ges sine piculo vite sue ñ 4
pōt saluare dcās res. ℞. distinguēdū ē.
Nam aut talis exponēe se piculo vite
sue capit bona illa q̄ ꝓtissīr dñs p alīā
vią nullo mō rehabitur⁹ erat. tūc di-
co q talis cū bona cōscia sibi retinere
pōt. Exēplū. pone i dcā nauī erant zu
char ꝛc. q̄ si dñs stetiss̄ent in aq̄ cito ꝺ
structa fuissent. Et dñs aūcꝫ ꝑdcā de
struerētur nō hr̄ebat vią nec p se nec p
aliū recupandi dcā bona. Tunc iste se
exponēs piculo vite. qz forte mare erat
valde tepestuosuz. vel forte iste nata-
bat vsq̄ ad ꝓfūdū maris vt multifaci
lint. nō tūr ad restitutionem. exq̄ dñs
nulla via erat recupaturus sua. imo ip
se dñs rōnabilr debuisset velle vt ꝓ
xim⁹ potī⁹ hr̄et dcā bona q̄ q totalr
destruerētur. marie aū iste exposuit se
ꝑbabili piculo vite. Aut ꝓtissīme erat q
dñs rehabuiss̄ sua aut vt tēpestatis q̄
fonte tactassēt dcā bona ad litt⁹. Aut qz
repiss̄ aliū q ēt dcō piculo se exposuiſ
ſet. Tūc dico q talī uctor tūr restitue
re dcā bona nō obstāte q exposuerit se
periculo vite. Debetur tñ ei ꝓmiū iux
ta labores ⁊ piculū ad qđ se exposuit
tarādū ad arbitriū boni viri. Dec di-
stictio vr equa ⁊ ꝓsona rōni. Si tū sul
minaretur excōicatio ℥ illos q hūerūt
de talib⁹ bonis tenētur ꝑdicti saltem
manifestare. ſz restituere nō teneātur.
Idē dicēdū de eāu q his ꝺieb⁹ accidit
Nā cū qdā nauis pateretur naufragiū
⁊ homines ei ea exsites timerent mori oēs
ceperūt arripe fugā. qdā accēderūt su
p barchā. qdā acceptis postrib⁹ fugna
tabāt. ēt ꝑson⁹ desperans de salute sua ⁊
rerū suaꝝ arripuit fugā. Quidā āt ma
rinari⁹ post recessuz ꝑsoni accessit ad
capsā ꝑsoni ⁊ accepit milleduc. ubi⁹ pa
troni. Queritur an iste possit cū bona cō
scia tenere dcōs duc. dic ꝙ oia sicut. ℌ.
dcm ē. Si tñ aliqs simplex rapet ꝺ ta
lib⁹ bonis credēs sibi licere, aut qz fot

te ē statutū sbi q̄ liceat capere: vel hōi tāc nō peccat mortaliter nec cōmitteret furtū nec excōicatiōez incurreret: qz ad icurrēdā dictā excōicationē regrit pz⁹ mōitio vt vult Jo.an.i.d.c.excōi catiōi. Idē Inn. Do. Jo. ō lig. ¶ arc. i.q dicit q̄ hec ē cōis opi. Et ō ab ea non est declinādum. Be hoc vide .ō. Excōicatione.xxi.

¶ Quid ät ō lignis q̄ vis fluis ipulsit ad ripā. ¶ qd de tactat i martian hē anē p derelictis. vide. ā. Furtū. §. xvij.

Nauta caupo: ¶ stabularius tenēt de leuissima culpa ñ de casu .l. ita §. at hoc edicto. ff. nau. cau. ¶ sta. Et dicitur nauta qui nauez exercet. non re migerit. l.i.c.ti. §. nautam. Similiter caupo ¶ stabularius qui hec exercent: ¶ institores eorū: vt.l.i. §. fi.

¶ An aūt caupo teneatur ex cō famuli sui: ¶ an teneat ex vulnere illato per famulū contra hospitem. Jo. de ana. in pli. y. incipiēte. in xpi nomine: concludit q̄ p⁹o iniuria reali ¶ dāno data / to tin reb⁹ potest hospes agere contra cauponē. vt.l.lz. §. possumus. ff. nau. ca. sta. Sed nō tenetur de vulnere illato per famulū sui ad expensas factas nec ad itereſſe. Et p lō vī tex. fūcta gl. i.d.l.lz. §. idē dī. in ℞. lz si dānū. ¶ i .l. dz. in. pn. co. ti vbi gl. exponit factū. i. receptū. q̄si velit dicere: q̄ nō teneatur nisi de receptō. p⁹o hoc ēt facit: qz si diligēter pōderet nō ē eadē rō. qz vix poterit fieri dānū i reb⁹ q̄n hospes sit in aliq̄ culpa saltē leuissima: qz potuit set diligēter custodire. Sz nō ē sic i delicto i pſona: qz nō pōt obstare q̄n familus si velit occidat: vel ꝓberet hospitē. Idē ludo. dolo.

¶ Adde ēt p.m eūdez Jo. q̄ sūt certe pſone q̄ regulr tenent ex fcō ¶ delicto familie sue: vt sūt publicāi: nautę: caupones: stabularij: hospites ¶ siles alie aūt pſone ita demū tenēt si aliq̄d ō familia deputent ad certū offīm: ¶ i illo officio vlinquāt: qz tūc dī pfamilias ēt i culpa: deputādo vnū insufficiētem. Ista ē cōis opi. Doc. i.l.i. §. familie. ff. de publi. Et lz factāt ad. q. q̄ de fcō accidit. Quedā nurus i nocte accēdit lucerna ad vigilādū ¶ custodiēdū filiuz ifantē. ¶ ex tali lucerna i caute ¶ negligēter omissa ortū ē icendiū ¶ ꝓbussit duas domos vicinas. Querebat au socer vel pfa. tenebat ex icō sue nur⁹ Et ex pdictis Jo. de ana. in pli. lxxi. in cipiēte. Jn nois scē trinitatis. ocludit q̄ nō. Et lz dcā nurus sit de familia: nō tū ꝓp hoc dī culpa ē cōmissa i ali quo officio. adeo q̄ ꝓp lō dicat⁹ pfa. teneri. qz iste nō deputauit illā ad hoc: ¶ lz gubernatio liberozū ē de iure naturali. Itē ē ꝓsuetudo matrū talia facere. Preterea ista culpa q̄ resultat seu pſumit ex hitantes ex icēdio indicabile utilissima: vt voluit gl. fin. isti. q. mo. re. ex ob. §. pterea. in gl. q̄ incipit hic no. et ista nō ē ꝓbabilr vt voluit Salt. i.l. fi vēdita. ff. de pi. ¶ cō. rei vē. ¶ Bal. i.l. i. iudicio. C. loca. vbi ꝓpe logt ō lucerna. Et qb⁹ oib⁹ vī ꝓcludēdū q̄ iste pfa. non possit cōuenīri ad emendationem istius incendij.

¶ Quid ät si nauta pōat res meas in alia naui q̄ vbi posuerā ¶ pieri. ℞. q̄ tenet. l. itē q̄rit. §. i. ff. loca. ¶ hoc vez si iusto dño. Si vo bōa fide ¶ sine culpa nō tenet. Sitr nō tenetēt si dolose posuisset q̄si vtraq̄ nauis pri i eadē nauigatōe. ff. ad. l. ro. ō tac. i fi. §. i. q̄: licz sit i culpa ifidelr rē tuā ꝓtādo. si tū ex tali culpa ē amissa terā oio pitura erat.

¶ Utrū naute ¶ siles dāres claues ea mere dño deponēti excusent: si pdanā res. ℞. fz gl. i.d.l. dz. §. ité si pdixerit. q̄ si a pncipio vdit claues ¶ pdixit q̄ no lebat teneri: excusat. als sec⁹. Sitr teneri q̄si a pncipio ñ vedit claues lz postea: lz pdixerit. p.l. sicut. C. ō act. ¶ ob li. nisi ille expresse consensiſſet nolle illum teneri.

¶ Utrū ¶ pdcā hēant locū i eo q̄ hospitā aliquē ñ tāq̄ caupones: sic cuni si ne mercede. sic sit q̄si aligo dño vēnt i ciuitatē ¶ distribuit suos ꝓ domos. ℞. q̄ vt. l. fi. ff. si messor. fal. mo. dix. ¶ ō si grat] sit tūr solū ō dolo ¶ lata culpa.

6 ¶ Utrū naute possint ꝓponere res suas depositis qñ vtraq; nō pñt salua re. vide. ē. Depositum. §. ij.

Negociatio illicita redditr multipliciter ꝑ Rai. Prio quidem ex cā: vt qñ sit pp auariciā. s. pp ipsobaꝫ cupiditatē diuitiaꝫ ē nō ad necessitatem ꝫ ad aliū finē malum. Et qñ sit pcm mortale ꝫ ad hoc vide. ē. Auaricia. Secdo ex tpe vt si fiat i dieb⁹ festiuis Tertio ex psona: qñ clicis ꝛ religiosis talia ꝓhita sūt qz nō militās deo ꝛc. Quarto ex loco: qz i ecclia vl loco sacro hmōi fieri nō dēt: vt dictū est. ē. Emunitas ꝓmo. §. ij. Quinto ex mō vt si fiat cum mendacijs. deceptionibus. ꝛ similibus.

1 ¶ Negocia. qdā sunt que sine peccato vix fieri pñt de pe. di. v. negociuꝫ. Et gra exempli ponūtur qnqꝫ. s. cura rei familiaris. malitia: mercatio. ꝓuocatio. ꝛ administratio. de pen. di. v. ḡlitas. ꝛ. c. falsas di. xxv. ḡlis. di. lxxxviij. ꝑfs. ho. addit sextū qd quasi periculo sius esse oibus. s. aduocatio. Sz ꝛ septimū nō dimittas. s. epat⁹ ossiū quo ni hil miseri⁹ ꝛ periculosius si pfunctorie agatur. xi. di. ante. omnia.

2 ¶ Utrū negociatores possint licite lucra recipe. ꝛ. fm. ꝟ. Eū laborēt ꝓ oibus ꝛ ḡsi cōe negociū in mercibus gerāt ꝛ pñt moderatū lucrū recipere de hoc vide. ē. Emptio. §. x.

3 ¶ Quid de artificibus q facūt vl vēdunt gladios: sagittas: balistas: bombardas: aut venena: ꝛ huiusmodi. ꝛ. ꝑ Ray. Si pp hoc faciūt: vel vendūt vt hoies habeāt talia ad abusum. aut etiā si sciēter vēdūt illis seu donāt q̄s estimāt talibus abusuros: mortaliter peccāt ꝛ oia peccata q̄ inde sequūtur eis ꝑputātur. Si aūt tales negociatores dicāt se bonā intentiōem habuisse qz credebāt q̄ emerentur pp licitum vsum: vel nihil sup hoc cogitabant: seu ignorabant q̄ esset illicitū talia facere vel vēdere. In oib⁹ dictis casib⁹ distinguo: qz si ille res pñt esse vtiles ad arma in bello iusto: aurifrigiū ad ornamenta ecclīastica q̄dā ēt venena ad aliq̄d medicinale. vel ꝓtra alia nociua: q talia vēdūt nō peccāt: nisi forte ꝓbabiliꝫ dicta ret sibi cōscia q̄ emptor talē rez q̄rit ad malū. tūc enī nō dē vēdere. v. q. v. si ois. Si ꝓ tlle res ad nullū vsum sint vtiles nisi ad peccādū. sicut sunt q̄dā mortiferā: tūc indubitāter peccāt faciēdo. tenēdo. vēdo. seu aliꝫ donādo. xxi. q. i. c. i. ff. de ꝓben. emp. l. qd sepe. §. venenū. qz. fiagitiose rei: nec emptio: nec mandatū: nec societas valere pōt. ꝛ oia mala secūtia ipsius imputabūtur. extra de iurēiō. c. si culpa. Dicit etiā Archi. s. q̄ respectu artis armoꝝ pōt esse vsus licitus de ergo ars non erit illicita: qz in bello iusto: si ꝫ occidere: multo magis ꝛ his vti. xxiij. q. ij. dñs. xxij. q. i. q̄d culpatur. Nec obstat. de sagi. c. i. qz cōsiter itelligitur de bello iniusto. Sz cū mālestū est bellū cē iniustū: tūc tenēt⁹ iuste bellātib⁹ mālestē vēdere: videt coopari pctō eoꝝ: pcipue q̄ ad arma offensiua. vt gladios. lanceas. balistas. bombardas ꝛ hmōi. Forte nō sic de defensiuis. tūs. vt galea. tonace ꝛ hmōi vbi etiam dubiū cēt de iusticia belli: forte posset excusari.

¶ Quid de his qui facūt vel vēdūt ornamēta mulierū: aut fotulares pictos. aut vestes cum imoderata sumptuositate confutas. ꝛ. fm Tho. scōs scde. q. clxix. qz mulieres licite se pñt ornare: vel vt conseruēt decentiā status sui: vel etiam aliquid superadde re vt placeant viris ꝓprijs. pñs est q̄ artifices taliuꝫ ornamēt oꝝ nō pecant in vsu talis artis: nisi forte inuenīēdo aliqua curiosa ꝛ supflua. 4

¶ Quid de factoribus taxillorum. scachoꝝ. ꝛ alearum. ꝛ huiusmodi. ꝛ. fm ꝟ. qz ludus taxillorum vt frequentius peccatum mortale est: ideo nō est licitum viuere de artificio taxillorum Sed de facientibus scachos: vt tabulas: ḡbus frequentius luditur ad sublenationem tedij vel laboris: non videtur illicitū. Facientes autez cartas 5

an excusentur. vñ dicẽdũ q̃ nõ. Et vñ esse eadem rõ: sicut ꝛ de taxillis. quia frequentius hoies illis abutuntur: lucrando ꝓ maiori ꝑte ꝓncipali rõne lucri ꝛ nõ ad recreatione.

6 ¶ Quid de faciẽtib⁹ serta de floꝛib⁹ in diebꝫ festiuis. Rñdeo nõ credo eos esse excusabiles: q̃ ꝓpter piculũ q̃ ꝺ facili põt ꝓtigere ex abusu hmõũ sãt fcitamẽta vanitatꝫ ꝛ lasciue: violat ob sꝛmãtia diei sabbati in opando. hec. ꝛ ꝺ. Posset tñ celebꝛãdo tã medic⁹ ꝛ si ne ꝓcu: nec ad ũtẽtionẽ lasciuã ꝙ moderatã recreatione q̃ nõ eẽt pecũ aut nõ mortale. Sicut faciũt puelle: potius ex q̃dã recreatione ꝛ q̃si animi leuitate q̃ corrupta intẽtione. Et sic ꝫ casu nõ ꝺdẽnande. Immo forte mtiꝰ ma lũ q̃s ire ad chꝛoꝛas.

7 ¶ Utrũ aliq̃ negociatio sit clicis/licita q̃. fm Ray. Si clicus indiget: põt ali q̃ honesto exercitio vl̃ artificio sibi ne cessaria acqrere. ité ꝑ recipe possessiones excolẽdas ad q̃rtã vel qntam ꝑtẽ ꝛ hmõi: seu ꝺducere ibas ad sustentationẽ suã ꝛ suoꝝ. Q̃ ꝺ gdã itelligũt si hẽat ipsas ꝺ suis decimis: vel ꝺ suc cessiõe parẽtũ vel aliũꝺe sibi ꝺatas. ꝛ ẽt si hꝫ mlta pascua ꝛ emat pecoꝛa: vt pascant ibi ad necessariã sustẽtationẽ suã ꝛ suoꝝ. Si aũt emat pecoꝛa vt tradat ad icrementũ: vel vt aliq̃ agat in fraudẽ negociatiõis: illicitũ ẽ fm glo. Ray. Põt ẽt emeꝛ: vt ea meliozata ꝛ vẽdat: vt pullũ: equũ ꝛ hmõi.

8 ¶ Que sit pena clicoꝝ q̃ alis negociis secularibus se fmiscẽt. ꝙ. debent excõicari. ar. xi. q. iij. in. c. nemo eꝝ. Et si se non correxerint: debent deponi. distin. xci. clericus.

Notoriũ duplex est. s. iuꝛ ꝛ facti. Notoriũ iuris ẽ ꝺ q̃ ꝙ canonice ẽ cõꝺẽnat⁹: vel in iudicio ꝓfessus vel lũe quit⁹. extra de coha. cle. c. vſa. ꝛ. c. q̃si tũ. Notoriũ ꝫo facti ẽ cũ ꝑpls ẽ testis ꝛ dissimulatiõe nõ est loc⁹. extra de coha. cle. tua. ꝛ hoc itelligitur: siue crimẽ sit notũ oib⁹ ꝙ sunt in illo loco. s. villa vel pochia: ẽt si in illo loco nõ sint nisi decẽ: q̃ decẽ hoies faciũt populũ. xi. q. iij. vnio. Item gl. Ray. q̃ ẽt additꝛ q̃ si ẽt pochia hẽat mille pochianos: ꝛ solũ ex illis decẽ ꝙues ꝛ hõeste põe fcã dalizẽtur de focaria sacerdotis: põt dici q̃ ꝑpls scãdalizẽt: cũ decẽ hoies ꝓ pulũ faciũt: vt dictũ est. Et tale notoriũ facti itez ꝺiuidit: q̃ aliud est notoriũ facti aci⁹ manẽtis: vt cũ ge ꝛ adultꝛa publice in ꝺomo. Aliud est notoriũ facti trãseũtis: vt cũ aliq̃s publice hominẽ iterfecit. Sꝫ ẽ est tertiũ notoriũ facti ꝓcũptiꝰ: vt si aliq̃s publice hitus est ꝑ filio vel affine ꝛ hmõi. In notorio igitur iure exigitur q̃ntꝫ ꝓbatio ꝫ negãtem. extra ꝺ re iudi. c. sicut. In notorio ꝫo facti nõ regritur ordo iuris: q̃ alis etiã regulariter obseruãdus est. extra de tureur. ad nostram. el. ij. Eut dẽtia nãq̃ patrati cris si idiget clamore accusatoris. eĩ ꝺe accusa. Enidẽtia.

Quicũq; Utrũ ipubes. s. añ. xiij. annũ q̃ ad masculũ: q̃ ꝫo ad feminã añ. xij. ãnũ possint ĩtrare religiones ꝛ sit ibi noticia. ꝙ. fm ꝺr. li. ij. q̃ aut offertur a parẽtib⁹ vel tutoꝛib⁹ aut itrat ꝑpria auctoꝛitate. Si ꝓio mõ ꝛ igressus si ipse ꝓsentit: ꝛ ꝛ ꝓsensus q̃ sit añ ãnos discretiõis nõ teneat: tũ ipse exire nõ põt ꝓuisq̃ veniat ad legitimas etatẽ ad ĩstar carnalis mrimõũ extra de despõ. ipu. de illis. xx. q. i. illud. Sꝫ cꝫprimũ quenerit ad ꝓfectã etatẽ põt egredi. xx. q. iij. ꝑfis. extra de reg. cũ fim⁹. Si ꝫo nõ ꝓsentit: põt egredi q̃n voluerit. xx. q. i. puelle. si ꝫo ipubes itrat ꝑpa auctoꝛitate extrahi põt a pꝛe vel tutoꝛe vsq; ad annũ ꝛ ꝺiẽ. xxiq. ij. puella. ꝛ ibi hꝫ q̃ si i fortiori etate. puta i ãnis pubertat⁹ adulescẽtula vl̃ adolescẽs fuit ꝺeo elegerit nõ ẽ ptãs parẽtib⁹ ꝑhibẽꝺi. Et fm glo. ibi. iste annus ꝛ ꝺies icipit currer a ꝺie scie. Sꝫ si ex ꝓsensu eoꝝ intrauit: expꝛesse vel tacite: vlteriꝰ reuocare nõ poterũt. xx. q. i. c. addidistis. ꝛ. c. gcũq;.

¶ Sꝫ nũqꝺ mꝫ põt offerre filiũ ꝛ reuocare. Inn. ꝺicit q̃ sic allegat. ꝺ. c. ad ꝺidistis. Sꝫ Jo. Lan. ꝛ archi. ꝫ: cum 2

nō hēat ipsū i ptāte. illi. de adop. ℌ. semine. ⁊ p ꝺ̄o si pater obtulit filiū matri nō pōt renocare: nisi dicatur: q eē sit i ptāte mīs ficut pfis ḡtū ad hāc calum. Opo tñ Inno. videtur verior sm iura tñ alia teneturi nisi mater cēt tutrix. hec Dire.

3 ¶ Quid ſi plēs ſunt tutores: nūquid vnus ſolus offerre pōt: vł q: ſic: q: cā dez ptātem hz quo ad hoc ſicut parentes. xx. q. ij. puella. Dic q cōdūio phībētis erit melioz ꝺ̄s Inn. ⁊ Bir.

4 ¶ Per ḡtū tps ꝺ̄s q ſ eſſe nouicī⁹. ℟. regulr p ānū tñ q: ūle tps ꝺatur in fauorē nouicij: vt explatur regule auſteritates: ⁊ mōaſterij mores. extra de regu. ad aplicā iō prelato cū quēm ꝑſen tīerit ⁊ ītercueniēte voluntate nouicij ꝑt añ ānū ꝓfiteri ⁊ tz pfessio. Fallit i ordine mēdicātiū: in gb⁹ pfessio ſcā añ ānū pbatiōis nō obligat illi religioni vt extra de regu. c. non ſolū. ⁊. c. ꝓtōnē li. vi. vbi ḥ ḡ in ordine mēdicātū. j. annū pbatiōis nullius ꝺ̄s ad pfessionē recipi: q ann⁹ dat⁹ eſt eīi ſubſidiū fragilitatis hūane: nec ad renūciatiōe ſecli faciēdā nec oſtitutū. j. hmōi ānus aliqēn⁹ ſpeciſ: q̄min⁹. j. ipſ⁹ ad alīā religionē quā maluerit trāſeat niſi maior tñ. xiij. ānis exīs pfessus ſit. tacite vel exp̄ſſe. Aut cuidēter oſtat illū vtā voluiſſe mutare: qō tñ nō preſumitur niſi clara pbatione: vel ꝓpter⁹ iditus oſtendatur. Et ſigs ꝺ̄ hāc pbatione recep⁹ fuerit: taliter pfessus nō eſt obligatus illi religiōi. In aliis añ ordinib⁹ pfessio exp̄ſſa vel tacite fieri pōt licite. j. ānū. Et ſi fiat exp̄ſſe et ſecularī habitu nō mutato: illi religioni precise obligatur: quam pfessus eſt Si ꝙo tacite p ſuſceptiōē ꝺ̄s habitus pfessor. j. annūmc nō obligatur illi religiōi ſp̄aliter: ſꝺ gnāliter religioni: dūmodo recipīēs ſit etatis apte ꝛc. de q̄. Recipiēs añ ad pfessionē de ordine mēdicātū. j. ānuꝫ: incurrit tres pas. Prima eſt: q: peccat mortaliſr. Eo ꝙ cipitur in ꝺ̄ute ſancte obediēte ſub pena excōicatiōis. Secūa q: oēs q recipīēt ad pfessionē ſunt ſuſpēſi a receptiōe cuiuſcūq; ad pfessionē Tertia q: a ſuis fratribus ꝺ̄ut pūri pena q̄ ſolet infligi ꝓ culpis grauib⁹ vbi.

¶ An añ dictū. c. non ſolū habeat locum in monialib⁹ ordinū mēdicātū ℟. ſm Sc. in. d. c. non ſolū. q ſic. ⁊ ita dicit ſe ꝓſuluiſſe cum. d. Recupero in q̄dam cā fiorentie monialiū ordinis predicatoꝝ que mēdicātes ſunt: ⁊ ex priuilegio apoſtolico poſſunt ḥre ꝓprietū. Et ꝛcludit ſm Lap. q mōiales ſancte Clare vel ordinis predicatoꝝ cōprehendūtur ſup̄adicta decre. Nec ob. q̄ habent poſſeſſiōes: ⁊ nō ḡrunt victū ꝙ queſtū: q: ꝓp hoc nō tollitur q̄n ſint de ordine mēdicantium. ſicut multi religioſi ſunt in mūdo nūc: qui nō habent poſſeſſiōes ⁊ de facto mēdicant: ⁊ tñ nō dicuntur mendicātes nec ꝓhibentur poſſeſſiōes habere vt notat Pau. in cle. vt pfessores eo. titu. Ita dicamus in illis q de iure vel iſtitutione ſue regule ſunt mendicantes ł non mendicent de facto: vt q: contra ꝓhibitionē retinent poſſeſſiones vel q: ſuper hoc habent p̄uilegium a papa vt poſſint habere poſſeſſiones ⁊ recipere fructus ⁊ quo ad alīā retinēt p̄uilegium mendicantiū: tollēs vnū non tollit alīnd. ff. de ſer. vr. pre. ſi domus. de vſu. pallij. ex tuaz. Dato ergo q̄ priuilegio ſint habilitate ad poſſeſſiones. ex ḥ non habilitate ad alia nec a turib⁹ loquentibus de mendicantibus eximuntur. Et quod dicitur eſt de monialibus ſancte Clare vez eſt. Secus de minoriſſis cum ex regula habeant ꝓprietū: ⁊ ſic quo ad talia habemus reſpicere ac eoꝝ regulā vel inſtitutionē: an habeāt ꝓprietū: ⁊ ſic nō extendetur ad eas: An non poſſint hēre: ⁊ ſic extendetur: q̄uis ex priuilegio habeant poſſeſſiones: vel de facto non mendicent.

¶ Quid añ dicendū de illo q recipit aliq̄nē ad pfessionē. j. annū pbatiōis de ordine mēdicātū: an poſt ſuſpenſionē talē ſi alīū recipiat ad pfessiōz i

surrat irregularitatē.ꝛ.fm Be. in.d. c.nō solū.q nō: q3 o3 q actus qui fit post suspensionē:si tacē de attributis certo ordini ecclīastico ad hoc vt exercens incurrat irregularitates. ſz recipe ad pfessionez ſi ē attributū o:dīni: vt pz de abbatissa que recipit ad pfessionem:e abbas dispēsatiue pōt esse q nō sit sacris de.ta.ꝛ q̄li.tus. Et tñ ad cū ō iure cōi cū q̄ctu suo speciat monachoz receptio. Sed de hoc.j.ℌ.xx.

7 ¶ Quis aūt possit absoluere ab hac suspēsione.ꝛ.fm.Be. vbi.ō. q ſz istā suspensiōez papa nō sibi reseruauerit tñ nullus iferio: a papa absoluere pt q3.c.nup.de sen.ex.nō hz locū in inferioribꝫ epīs:vt ēt hz Fede.de se. Et sic plan⁹ istoz religioso: nō poterit absoluere:nec ēt eps ex q̄ isti mēdicātes sūt exēpti ꝛ papa ē epo exēptoz ergo sol⁹ papa absoluet. Idē Jo.an.ꝛ arc.

8 ¶ Utrū nouicio īgredienti religionē sufficiat q̄ attigerit.xiij.ānū.ℌ.ñ suffi cit.ſz o3 q̄ placerit:vt exp̄sse habet extra de regu.ad nostrā.ꝛ in.c.significa tum. Et ibi dicit Panor.ꝛcludendo p illuz tex.q ad validitatem pfessionis regrītur:q.xiij.annus sit oplect⁹:nec malicia suplet etatez ad pfessionez in ducēdā:sicut supplet in mātimonio. Et ō diuersitatis est q3 de maiori puberta ꝛ obligatione agitur pfessione:q̄ in mātimonio. Infert ēt panor. aliud singulare ex illo tex.q votū religiōis emissum ante aduētuz pubertatis:nō obligat vouentes. Exquo vide ptātem quā hz ecclia circa ea que sunt de iure diuino nam p̄ ordinationes suas ipedit vires voti ꝛ limitat etates. Nā ſz non possit tollere ius diuinū: pōt tñ illud interpetari ꝛ distinguere. de quo vide. ē. Cōsuetudo.ℌ.ij.

9 ¶ Qō est tempus pbationis in nouicio.ℌ.q. est.xv.ānus. Nam cū nō possit ingredi nisi opleto.xiij.anno:sequitur q̄ tūc incipiat ānus pbationis. Et hoc exp̄sse ſz Jo.an.extra de regla bñ ficiū.li.vi.ꝛ.c.i.ꝛ.ti. Sed ꝛ hoc rōabi le ē.q3 tp̄s pbatōis dat ad pbādū an sterilitatē religiōis:vt extra de regula. ad aplicaz. Jnf ās pcipua ē custodia castitatis quā cōiter loquēdo nō ē aptus antea pbare. Et ſi añ:xiij. annū fecerit pfessionē:pfessio ē nulla:vt in d.c.ad nras.ꝛ.c.significatū. Et ſ in q̄ cūq; religione. Fallit in monachis hītatib⁹ in insulis.vbi est dura ꝛgregatio religiosoz vt in.c.q3 in insulis. de regula.vbi habet.q vbi est dura ꝛgregatio regritur in pficiente plena pubertas.ſ.tp̄s.xvij.ānoz. Jo.tñ añ. vt recitat pa.ibi. dīe q̄ q̄tū potuit inuestigare nūq; reperit.q.d.c.q3 in insulis. Fuaretur in aliq insula.vñ doc.plerīq; arguēdo rōe lre dicūt:q si i insula no est durio: ꝛgregatio q̄ alibi:nō hz locū dispositio dicti capī. Et ſi in aliis locis ab insulis essz durio: ꝛgregatio tūc haberet locuz dispositio.d. c.vñ. Pe.dicit.q cum apud minores ꝛ p̄dicatores sit dura ꝛgregatio:oz obseruari qđ dī in.d.c.q3 in insulis. Qđ placet. Panor. q3 quelibz dispositio oz ampliari ꝛ restrigi ad limites rōnis exp̄sse:ēt ſi ꝙba nō patiātur vt in l.adigere.ℌ.q̄uis.ℌ.de iurepa. ꝛ in.l. cū pf.ℌ.dulcissimis.ō le.ij. Pro ſ ē cit:q papa nō itendit puidere locis: ſz pīs.ꝛ sone tex.loqtur quā vnie⁹ locus solitari⁹ ē mari circūdat⁹ ꝛ territorio angustat⁹:nō aūt credo papā hoc itellexisse de insulis maioribꝫ:vt ō insula ēglie:sicilie:ꝛ cipri:q̄ sūt ita ample vt nulla pīsus sit dīa iter eas ꝛ nīa pnicias. Immo sunt locupletoz in fructibus ꝛ fertilitate terre.

¶ Nūqd aūt pfessio fcā ō phītōez in d.c.q3 in insulis.sit nulla. Post.vſ dicere q̄ sic. Sed pan.in.d.c. q3 in insulis ſz ārium q3 cū papa ibi nō ānullet pfessionē:sed simplr phībet pfessionē recipi.credit q nō ipedit virtus pfessiōis:qm̄ hec pulsio simplr cōcernit fauoz ipsoz pītēū q pīt renūciare fauori eoz p ō tex. q̄si exp̄ssus i.d. c.ad aplicam:vbi pz q nō solum pīa:sed regula pōt dēo pfessionē fieri ante ānū pbatiōes.ꝛ tñ pfessio in ꝛ

rtiā scā tz. Iz abbatēs recipiētes talem
pfessionē sint puniēdi. Itē cū obliga-
to hec ḡrat deo p ministeriū abbat:
nō impedīt ex simplici phibitiōe ꝓsō
nis humane. Lape instantiā in phibi
tiōe mrimonij caruallis. Nam ex sim
plici phibitiōe ñ impedīt vinculū ma
trimoniale: lz Zhentes veniāt puniēdi
ex trāsgressiōe pceptiicū phibitio non
hēat ppetuā phibitiōlo cās: lz tpales:
vt pbāt. extra de ma. Ꝛcto Ꝛ iter. cc. per
totū. et p hoc pz rnsio ad. l. nō dubiū.
C. de leg. et ad regulaz q̄ Ꝛ ius. de reg.
iur. li. vi. hec Pan.

21 ¶ An aūt nouicius. j. ānū libere pos-
sit redire ad seculū. ꝛ. Pan. in. c. sta-
tuimus. de regu. p illā tex. facit regu-
lā et quattuor fallentias Regula est q̄
nouicius libere potest redire ad secu-
lum. j. annum pbationis. et poudere
verbum libere ex quo infertur q̄ ō
necessitatē si tūr petere lniam ab alt̄
quo. Nā de significato huius verbi.
libere est: vt non requiratur alterius
lnia. vt nota. in. c. de pben. nō ergo pōt dici nouicius fugitiuus si
recessit a monasterio sine lnia abbat:
dūmodo nihil abstulerit a mōasterio
nec ēt tūr satisfacere de expensis factis
sibi a mōasterio. vt pbat tex. i. d. c. nō
solū. Ibi aliquatenus impedire. et tō
dicit Bemi. ibi. q̄ inuitum nullo mo
do debent retinere. j. annum pbatio-
nis: nisi fecerit pfessionem ꝛc.

22 ¶ Sed quid si nouicius exñs in no
uiciatu et delinquens taliter q̄ si esset
pfessus deberet puniri pēa carceris q̄
petit: an possit a regulari prelato pu-
niri ad perpetuum carcerem. ꝛ. Be.
vbi supra q̄ non per rationem allega
tam in tex. qui pohibet istos nullo
modo posset impediri gn redeant ad
seculum. Posset tamen ad tempus
dānari nouicius: et hoc si velit. Aliter
non. casūs excepti sūt quattuor. Pri-
mus si pfessionem fecit. j. annum.
hunc tamen casum distingue put hr
in. d. c. nō solū. et in. d. c. ꝓstitutionem.
puta an fecerit pfessionem in ordine
mendicātiz: vel nō. de q̄ dēm est. ꝛ.
et. j. etiā dicetur. Hoc etiā intellige qñ
cōpleto anno. xliij. fecit pfessionem q̄
minor annis. xliij. pōtendo nō obli
gatur religiōi: vt est tex. clarus in. c.
significauit. de regula. nisi factus ma-
ior. ratā exp̄esse pfessionem habue-
rit, vt est tex. exp̄essus in. c. i. de regulas
lib. vi. Et eadem ratione dicit Pan.
in. c. sicut tenor. ō regula. q̄ pfessio fa
cta tpe alienatiōis mentis pōt rata hr̄i
sana mentī redēre. Et ꝛ illigit si
exp̄sse ratā hūit: lz Host. vt recitat pan.
ibi dicat q̄ tacita sufficiat: quem cōiter
sequūtur doc. Dicit. n. q̄ si furiosus fa
ctus mentis cōpos certificāt de pfessio
ne sā in furore: nō Ꝛdicit: lz pseuerat
in mōasterio: vr̄ ꝑsentire. Sed pan.
putat hāc opionez nō esse vera per. d.
c. j. vbi pz q̄ pfessio sā in minori etā
te si, ratificatur tacite sūpueniente ma
iori etate: nisi p ānū pōtet hūtum indi
stinctū: ergo fortius idem dicendū est
in pfessiōe sā a furioso q̄ nihil intelle
xit de bis q̄ egit. Scdo cāus est: si. j. an
nū suscepit hūtum pfessionis. vt i. d. c.
ꝓstōnem. Sz p huius casus delatiōe
videndū est qñ quis ex assumptiōe: et
declaratiōe hūtus censeatur pfessus. Et
pan. in. c. ex pte. ō regu. dicit: q̄ triplex
est hūtus. Quidā est distinctus: vt q̄
alio hūtu vtuntur nouicij: alio pfessi.
Quidā est indistinctus: vt q̄ pfessi et
nouicij vtantur eodem hūtu. Quī-
dā est hūtus indistinctissimus: vt q̄ si
soluz nouicij et professi: sed etiā ducen
tes eōem vitā cū eis deferunt eundem
habitū: et pōt poni exēplu in istis fra
tribus sci Antonij: vel in aliis q̄ solēt
ferāt crucem in pectore. Danc distin
ctionem habes in cle. eos. de regu. tum
cta gl. Primo casu cum habitus est di
stinctus: subdistingue. nā quedā est distin
cto latens: vt q̄ hūtus pfessoz solum
hñ dicitur. Quedā est distinctio patēs
vt in colore: scissura. vel forma. Pri-
mo cāu deferens illū hūtum in religio
ne p annū: ꝓpter hoc censetur pfessus si
erat maior. xliij. ānis: vt ē tex. in. d. cle

eos. Scdo cãn.cũ distinctio ẽ patẽs.l.in scissura:colore:vel forma:nõ obligat religiõi q̃ tocũq; tpe talẽ hitũ ge portauerit.ar.d.cle.eos. Et i hoc cãn intelligẽ deñ Inn.ꝛ Abb. i.d.c.ex pte .g dicũt q; ét si p.xx.ános.ge deferat talẽ hitũ:nõ censẽt pfessus. Scdo casu pncipaliter:cũ hitus ẽ idistinct⁹ ꝓcedit p p:te tex.in.d.c.ex pte.vt deferẽs p ánũ censeatur pfessus:nisi ꝓcedat protestatio vt in.d.c.i. Idẽ dic in tertio cãu: cum hitus ẽ indistinctissim⁹:dũmõ fuerit assũptus a mꝰ noze nõ obligabitur:q: pt psumere se illũ hitũ portare sicut alq̃ nõ sunt religiõi obligati: ꝛ ducũt vitã cõem cum religiosis: vt pbat in.d.c.i. ꝛ plenius no.in.d.cle.eos.vbi ẽ hitus professo rũ ẽ distinct⁹ tãc p ipsi⁹ delationẽ p triduũ sciẽter factã.celebrat:ge professus: ꝛ obligatur religiõi: i genere:si talẽ hitũ assũpsit.j.ánũ probatõis.vt in.d.c. cõ stitutioné. Tertⁱ cãus ẽ si ꝓpleto.xliij. ánor:p ánũ integrũ in hitu idistincto cũ alijs religiosis vitã duxerit.ꝛ sic.xv.anñ tibi cõpleuerit.De hoc dic vt.ã. dictũ ẽ. Quartⁱ cãus si appet eũ absolute euidẽter voluisse vitam mutare. vt in.d.c.non solum.

¶ An aũt hoc sit vez q; assẽptõ habitus nouicioꝛ:cũ ꝓposito mutãdi vitã ꝛ reliquẽdi seculũ obliget quẽ religiõi saltẽ in genere:ita q; amplius ñ possit redire ad seculũ.difficultas est magna inter doc. Tã Inn.in.c.ꝓsulti. de reg. ꝛ3 q; iste ẽ verꝰ religiosus.ꝛ q; mfimoniũ post ꝛctũ nõ ꝛ3. Dꝛ qa ultra ꝓpositũ mutãdi vitã cũ sit qdã votũ solẽnizaⁿ p susceptionẽ ipsⁱ⁹ hitus. Idẽ ho.ꝛ Utin.g dicũt q; si iste hũisset vxorẽ i cognitã:potuisset vxor: i cõtinẽti alteri nubere:q̃si p ꝛ3 ꝓpositũ solẽnizatũ:cũ susceptiõe habitus fuerit dissolutũ illud mfimoniũ nõ ꝛfumatus: ac si religionẽ exisse fuisset professus. Et dicit Jo.an.ꝛ3 ꝓbari in.c.bñficiũ de reg.li.vj.vbi dꝛ bñficiũ illius q̃ susscepit habitũ nouicioꝛ posse alteri conferri si appet euidẽter eũ voluisse vitã absolute mutare. Idẽ dicit Inno. in eo q̃ renũciauit seculo susciplendo hitum religionis.vel si renũciauit ꝓpriis: vel emisit votũ ptinẽte suscipiẽdo hitum nouicioꝛ:votũ ẽ solẽnizatũ ꝑm cũ. Secus si voluisset nõ comedere carnes ꝛ vel sacere aliã abstinẽtiã. Tã hoc casu p susceptionẽ hitus nouicioꝛ ñ solẽnizaretur votũ. Et sic ssetur in effectu:q; votũ alteri⁹ ex tribus ꝑdictis habitualibus regule solẽnizatur ex susceptõe hitus nouicioꝛ ñ:vt sic ãplius nõ possit redire ad seculũ. Et cũ hac opione trãsit do. Inn. in.d.c.ꝓsulti.ꝛ sere oẽs scribẽtes.vt recitat pan.ubi ꝓter.d. Car.g ꝛ3 istos si cẽ veros religiosos:q̃ nõ possint redire ad seculũ. Et p ꝓñs tenet et mfimoniũ ꝛctum p istos. Aduertur q; p susceptionẽ hitus hitus nõ fit ꝓfessio tacita vel expꝛssa:ergo votũ ñ ẽ solẽnizatũ quo ad dirimẽdũ mfimoniũ pⁿ ꝛctũ p.c.vnicũ.ꝛ voto.li.vj. Et ita refert se ꝓsulisse in scõ. Nec ob.d.c.nõ solũ. vbi tex.multũ stringens in mã egparat professiꝛ tacite vel expꝛsse. Et istud q; ꝓposuit vitã absolute mutare:q: ille tex.solũ egpad q̃ ad hoc vt neuter possit redire ad seculũ.vñ satẽdũ est istuꝛ de q̃ queritur nõ posse siue piculo aiẽ siue redire ad seculũ: ꝛ3 dꝛ intrare religionẽ:saltẽ latioꝛe:vt dꝛ in.d.c.ꝓsulti. Nõ tñ per hoc segtur gn mfimoniũ ꝛctũ teneat:ꝛ3 pnia sit sibi imponẽda de trãsgressione voti Tollitur enim ꝓmus votũ trãsiens simpler p mfimoniũ seqnẽs tanẽ ꝛctus vinculũ: vt in.d.c.vnico. Et hec opio satis ꝛ3 pan.ꝓo qua adducit vnã rõnẽ. Ad q̃ dicit se nõ videre resꝓsionẽ votũ nõ solẽnizatũ q̃ ad dirimendũ mfimoniũ post ꝛctum ni si p professionẽ expꝛssaꝛ vel tacitã factã alicui de religiosis⁹ approbat⁹.vt in d.c.vnico. Sꝛ certũ ẽ q; iste q̃ susceꝑit hitũ nouicioꝛ nõ fecit hãc professionẽ ergo votum nõ est solẽnizatum. Dꝛ no:ꝓbatur: q: professio nõ pẽt fieri sine consensu monasterij ꝛ conuersi. vt i.c.ad aplicaꝛ.de regu. Nã oꝛ q; in terueniat ꝓsensus illi⁹ q̃ pẽt illũ incoꝛ

pozare religiõl. Sz monasteriũ dãdo hitũ nouicioz ñ intẽdit istũ recipe ad pfessionẽ: imo vult expiri prius eius moz es: ergo nõ põt dici istũ fecisse pro fessionẽ et tacitã et illo pposito: qz cũ ista pfessio sit ẽ gdã hctus: e vincin de oriat recipzoca obligatio: non põt pfistere ex pte vnius tm. l. in oibus. ff. de ac. e ob. Vnde é q ter. i. d. c. nõ solũ ponit istũ cãum de quo ẽt separatũ ab eo: in quo ge fecit pfessionẽ expssã vel tacitã. Et pboc iferi q iste non fit verus religiosus ex q pfessio sua tacite vel expsse ñ fuit recepta a supioze nec cat tũ mortalr stãdo in seculo: e nõ in trãdo religionẽ: ex quo hũt aium per petuo mutãdi vitã. Rõ é: qz ex tali pzo posito vr deo vouisse nõ tñ obligatur ad intrãdũ eãdẽ religionẽ: sz põt intrae ẽt latiozẽ. hec pan. Sz inuento eũdem Pan. in. c. litteraturã. cr de voto singulariter limitãte hũc ter. consulti. Et hoc 5m theozicã sancti Tho. q ẽt seq tur Archi. in. c. q bona agũt. xvij. q. i. vz q ad obligationẽ voti tria sunt ne cessaria. vz deliberatio: propositũ e p missio. Et dicit pan. q hec theozica destruit multas theoricas canõistaruz vel saltẽ oz eas restringere. Nã Post. in. d. c. litteraturã. e in. d. c. psulti. dixit q sige pposito mutandi vitã suscepit habitũ religiõis: efficaciter é obligat9 quo ad deũ: pp ppositũ mutãdi vitã. Nã hmõi põt elici ex dictis beati Tho. vt nõ sufficiat solũ ppositũ et pceden te deliberatiõe: nisi sequatur pmissio saltẽ corde scã. Et hoc multũ plz Pan. ibi. nã nõ sequit: proposui firmiter in animo aligd deo o: re: vel hominiꝰ q ob hoc sim obligat9 ad dãdũ: ex quo illã rẽ nõ pmisi deo vl hoi. Et ꝓ dcã beati Tho. 13 refert Archi. in. d. c. qui bona. Oz ergo restringere tura que fir mãt sup proposito obligationẽ vt intelligãtur de ppposito cũ aĩ pmissione. Etiã notabis q sola pmissio nõ valet nisi pcedat deliberatio cũ ppposito: ẽt respectu religiõis: lz hmõi senserit Jo. an. i. d. c. dudũ ỽ quer. piu. Et ad hoc facit gl. singularis in. d. c. litteraturã. que vult q nemo ad aligd se obligat: nisi hẽat aium se obligãdi. In voto enim deus vult hoiem volũtatiũ: nec votuz obligat quẽ vltra cõsensum: sic iste q intrat religionem: si non hz animum obligandi se: habitur dum esset dicere q esset obligatus.

¶ Quot ãt modis inducat pfessio tacita. Ex. Pano. in. d. c. ad nostrã. de regula. dicit q pfessio tacita qñq inducitur p delationẽ habitꝰ indistincte: dũ modo ponat p annuz. Et talis pfessio tacita obligat illi religioni in specie. vt n. d. cle. eos. Qñq fit pfessio tacita p inceptionẽ hitus pfessoz q inducitur sꝛnq; ocurrẽtiꝫ. Pzio oz eẽ distinctus ab hitu nouicioz. Scõo q sciẽter fiat hoc est q sciat illũ hitũ solũ cõpetere professis. Tertio q volũtarie. Secus si inuitꝰ vl ex metu. Quarto etas legitima. s. xiij. annoz. Quinto q pseueret triduo i delatõe tal hitꝰ. z talis pfessio nõ obligat illi religiõi in spẽ: sz in genere: qz põt trãsire ad aliã religionẽ ẽt la tiozẽ vt pbat in. d. c. cõstitutionem.

¶ Sed si qratur: ãe ecclia dat istud triduũ. Rx. Pano. in. d. c. ad nostram. q hoc ideo est: qz posset dubitari quo ad o fiat talis habitus susceptio. Ideo tura voluerũt pfigere terminũ triũ dierum. Sz in pfessiõe verbali nõ regrit pseuerãtia triduiqũadmodũ nec in aliis votis. vi. pbat in. d. c. pstitutiones Et notat Pano. ibi. ẽ. q doc. excipiũt alios casus in qbus non regritur per seuerãtia tridui ad inducẽdã pfessionẽ tacitã. Primus est si in infirmitate ge recipit habitũ pfessoꝝ. nã vr deliberate habitum susceppisse. allegant. c. sicut nobis. de regula. Scõs casus qñ pnes ge vonit ntrare religionẽ: z demũ intrat recipiẽde i cõtinẽti habitũ pfessoꝝ. nã videt deliberate feciss e. Sed Pano. dubitat de vtroq; casu per. d. c. cõstitutionẽ. vbi ponitur nouũ circa istã tacitam pfessionẽ. Et ad hoc vt obliget re quirunt illa qnq; de qbus. ẽ. Et postꝰ putat Pano. regri pseuerãtia tridui

in infirmitate. ℭ tpe sanitatis ecli infirmus turbet ꝓpter molestiã mo:bi.ar. bonũ in.l.ecli antigtas. C.de testa.

16 ℭ An aũ repiat aliud⁹ modus a ꝑdictis per quẽ iducat tacita ꝓfessio.ℛ.de hoc videt casus ꝙ sic i.c.vidua.de regula. Sed Pano:. ibi hoc limitat dicens: ꝙ ad hoc vt per exercitiũ aliquorum actuũ ꝙs dicat ꝓfiteri regruntur plura. Primo ꝙ fit nouitius.i.ꝙ itra uerit monasteriũ aio vt efficeret religiosus. Secõ ꝙ sciebat illũ actũ ptinere ad ꝓfessos tãtuz. Tã data ignoãtia cessat ꝓsumptio. Tertio ꝙ sponte se ingesserit. Sec⁹ si ꝓmeiti. vt i.c.i.qõ mecã. Quarto ꝙ ꝑseueraueriꝫ postmodũ triduo in eo ꝓposito. Et hoc videt regrẽ Jo.an.ar.d.c. ad nostrã: vbi dr ꝙ assumptio hitus ꝓfessoꝝ iducit ꝓfessionẽ cũ ꝑseuerãtia triduꝫ: ergo idẽ eadẽ rõne dicẽdũ in casu nro. Sed. d. An. dicit ꝙ in casu.d.c.vidua. nõ regrit ꝑ seuerãtia triduꝫ: qz de eo nulla fit mentio. Sz pceditter. qñ duo cõcurrunt: vz assumptio hitus, ptestoꝝ: z exercitiũ act⁹ cõuentẽtis ꝓfessis. vñ hec duo sik tãcta sufficiũt ꝑ se absq; ꝑseuerãtia triduꝫ. Sz dicit Jo.an. ꝓcederet vbi concurreret alterum tantum. Et iste intellectus placet Pano:.

17 ℭ An ãt deterẽs habitũ ꝓfessoꝝ si ꝑ testet ꝙ ob hoc nõ intendit ꝓfiteri: valeat talis ptestatio. ℛ. hoslt. dicit ꝙ hic inducitur ꝓsumptio iuris z de iure q̃ non admittit, pbationem in ẑilũ. Jdẽ Archi. z Jo.mo. cũ talis ptestatio fit ẑta facto: z sic non iuuat. Sed Jo. an. vt refert Be.in.c.i.de regula.li.vj. tz ꝙ ptestatio iuuet si fiat ex iusta cã. Jdẽ Jo.de ligna. z opinio ẑtia ꝓcedit vbi ptestatio esset facta ẑtia: sed hic ẽ declaratoria. vt in.c.cũ. ℳ. de consti. z hoc credit Be. vez z qz vbi factum ẽ multipliciter intelligibile: z agens ptestat ꝙ nõ facit actũ ad finẽ illius: Sed alterius iuuat. Nã istud recipere habitũ põt itelligi dupliciter. s.ꝙ facit aio ꝓtendi. Secõ ꝙ remanet ex ptestatiõe aio ꝓbandi. Jdem tz Pano:. in. c. ex ꝑte de regula. Secus dicit Pano:. in c. postulasti. co.ti. in assumptiõe habitus nouitioꝝ ptestationẽ non fore necessariã. vt in.c. statutum. de regula. z sic habes ꝙ inuitus ꝙ vbi hũ ẽ iditis ctus nouitioꝝ z ꝓfessioꝝ. ꝓtestatio iuuat. Idem qñ habitus est indistinctissimus. Ubi aũt habitus ẽ distinct⁹ ptestatio non est necessaria. ex quo infertur ꝙ in ordine minoꝝ nouici⁹ deferẽs habitũ nouitioꝝ vbi est distinctus ab habitu ꝓfessoꝝ i scissura z forma: puta in bauarola: quãcũq; tpe deinlerit: nõ quis dr expisse vel tacite ꝓfessus. etiã si lapso ãno nullẽ ptestationẽ fecerit. z sic libere ad seculum redire posset. Et satis nouicius talis videt ptestari deferẽdo, pbationẽ. Jpa enim bauarola ꝓ: ipso ptestat: ꝙ ꝑdiu tilam pertinuerit: erit nouicius: z sic nõ obligatus religiõi. Postmodũ ẽ etiã aliud qõ impedit. s. distinctio habitus i scissura: z vtrũq; istoꝝ ꝓ se sufficit ad impediendum ꝓfessionem.

18 ℭ Ult⁹ ad validitatẽ ꝓfessionis tacite regratur vt interueniat ꝓsona q̃ tpm recipiat: an vero ipse nouicius ꝓ se solum possit ꝓfiteri. Qõ est pulchra z q̃ tidiana. ℛ. Be. in. d.c. constitutionem dicit ꝙ tota difficultas huius dubij videtur ꝓsistere in hoc. An in ꝓfessione que obligat in genere regratur ꝓsona que possit incorporare in illam. Jnno. z Host videnr tenere ꝙ sic. Sed Be. videt casus in ẑtum in. d.c. ꝓstitutionem. qz si recipit habitus, ꝓfessoꝝ in religione nõ mendicãtium. j. annũ pbationis: ista obligat in genere: vt ibi pz Et iñ nullus dubitat ꝙ iste dans habitum istiusmõ põt incorporare in religione diuersa a sua: Et, sic videt ꝙ dictum Jnno. z Host. debeat restringi quando agitur de obligatione in ꝓsecie: z tunc regratur ꝓsona habens ꝓtem incorporandi. Si aũt fiat actus indulgẽs obligationẽ in genere. sufficit ꝙ fiat in manibus alicuius habentis ad ministrationem religiosam. z istud videtur sensisse Zap. abbas. z posset ad-

signari nō diuersitatis: q: qñ agitur de obligatōe in specie: mōasterij est obligatū profitenti ad alimēta ꝛ alia sibi nēcaria. de accu. expte. ꝙ ibi notat. vn de oꝫ ꝙ illa obligatio ꝑhatur p habentem ptātē. de rescriptis. edocerī. Sed qñ obligatio fit in genere: tūc ex parte promittentis qui potest se obligare surgit ligamē. ex parte recipientis nō quo ad specie: sed in genere. vñ postea requiritur ꝙ alius habens ptātem recipiat illum in specie. ꝛ sic recipiēs in genere non incorporat in specie. In incorporatione autē generis sufficit ꝙ presit alicui administrationi. hec Be. Parma tñ opio vt rōnabiliōr ꝛ cōꝛ quā vt approbare. pan. in. c. porrectus de regula. ꝛ ꝙdicta potest solui questio q̄tidiana. Quid de illo nouicio q ignorante plato gestauit habitu nouicior ꝛ illū portauit ꝛ suscepit spōte ac sciēter: cū ēt esset etatis debite: vel talē habitū suscepit. vt. s. ab aliquo fratre ꝙuato ignorante plato: ꝛ illū portauit p triduū ꝛ plus: an p hmōi delationē inducatur. ꝙfessio tacita. Et ꝙdicta dicendū ꝙ nō. vt notat Pan. in. d. c. porrectū q: qs nō pōt seipm incorporare. religiōi Sed oꝫ ꝙ p hūtes ptātem incorporet: sicut nō pōt qs baptizare seipm nec sibiipsi ꝓferre bñficia. nec monachi pñt aliquē recipe ad ꝙfessionē ta citam vel expressam. silr nec alia persona priuata. Concludo ergo ꝙ ad validitatem ꝙfessionis regritur vt fit qui possit ꝛ velit ꝙfessionē recipere: ꝛ eā de facto recipiat.

19 ¶ Sed q̄ritur de alia. q. quottidiana. An ꝙfessio expressa facta. j. annū ꝑhatōis in regla mēdicātū obliget religiosi in genere: in trīs ꝙ ꝛhenō mſimonij postea nō teneat? ſz. glo. in. d. c. ofti tutione dicit ꝙ votū solēnizatū in genere. Sed Lap. ab vt refert Be. in. d. c. ofstitutionē dicit hoc verū qñ eis g i grecitur vel vouet: intēdit in genere ñ aūt i spē se certo loco ꝛ ordini obligare q: tūc secus nā tūc si vellet posset ēt mſimonij ꝛhere vel saltē si ꝛheret ñ diuimeret post ꝓfectū. Et de hoc credere tur sibi ꝑm Jo. an. de regula. c. ꝙsulti. ꝛ Bud. ꝛ archi. vñ ꝙclude ꝙ si tpe emiſ si voti vel facte ꝙfessionis. expressit vouens vel ꝙfitens oc certo loco ꝛ ordie stabit expssioni: si ꝑhet. ita ꝙ si ibi eē nō poterit nec in specie: nec in genere: ordini erit obligat⁹: ꝛ mſimonij ꝛhere poterit: ꝛ ꝓfectū tenebit. Si aūt aliud nō expssit vel si expssit nō ꝑhatur: stabitur dicto suo in foro aie nō aūt in foro ꝓtentioso nisi forte hoc ſtraret delato sibi iuramento: ꝛ aliter ꝑhari nō posset vñ tūc nec ꝛhere poterit. ꝛ si ꝛrit non tenebit. hec Be. ꝛ sic expredi ctis ꝓz ꝙ ꝓfessus expsse in religione mendicātū. j. annū si nō intendebat se obligare: nisi illi quā ꝓfessus est ñ tenetur. nec illi quā ꝓfessus est: nec alteri: sed libere pōt redire ad seculū. Si ꝑo intēdebat se obligare saltez vni in genere sic nō pōt redire ad seculū. Si tñ ꝛhit ꝑm q̄dam tz mſimoniū: q: tacita ꝓfessio nō ꝓhibet in religionibus etiā mendicātū. vt. d. c. nō solū: is solum expssa. Jgit qñ hūtes ptātez in corporādi sunt passi vt tacite ꝙfiteret: se obligauerūt illi: tz ipse ex bñficio turis nō sit pcise obligat⁹ illis. Sz qñ ex ꝑsse ꝓfessiōe est in religiōe mēdicantiū nō fuit q posiz eū recipere: ꝛdicēte d. c. nō solū. ergo nō erit religiosus. cū nullū ꝛeat monasteriū sibi obligatū. Lōtter tñ a doc. teneī qñ qs nō se obligauit p talē ꝙfessionē certo loco vel ordini: sed in genere sic: ꝙ talis non pōt ꝛhere mſimoniū. ꝛ si ꝛhit mſimonium est nullū. Et hoc ides videtur tenere Panor. in. c. q: in insulis. de regula vbi dicit ꝙ si papa aliter nō ꝓuidisset ille non tm fuisset obligatus religioni ingenere sed etiam in specie. Et hoc videtur tutius.

20 ¶ An aūt solus abbas sine cōsensu sui capli possit aliquē recipe ad ꝙfessionem. ſz. Panor. in. c. ad aplicam de regula. dicit in ꝓcipiendam esse primo cōsuetudinem. vt dicit tex. in. c. fi. de regula. ll. vi. Sed vbi consuetudo cessaret

credit q abbas debeat h oc facere cuz
consilio capituli p id qđ hētur in regu
la mōachoꝝ. vbi dicit q pcipua dz
abbas explicare cū pfilio capli. Sz ne
gari nō pōt q creatio monachoꝝ nō
sit quid pcipui. Et quo infertur q de
iure cōi non valet monachi creatio p
abbatem facta sine pfilio conuentus.
naz vbi regitur a iure pfiliū nisi adhi
beat actus est nullius. vt est tex. notabi
lis tuncta glo. in.c. nouit. de his q fi. a
p. Fateo nī q nō tenet abbas seg pfi
lium eoꝝ: sed satis est regrere z expe
ctare respōsum. De hoc vide. s. Con
silium in pincī.

21 ¶ Sed dubitat de epo: an possit ali
quē recipere ad pfessionē. ꝛc. Anno. 13
q sic: adeo q iste erit verus religiosus
licet nō intret monasteriū: nec pfi ea
tur certam religionem: sed poterit sta
re in domo pruata sub obediētia epi:
z ab eo pfiget certa regula. vel certus
modus viuēdi. Allegat. c. si vir. xxvij.
q. ij. Sed dicit in aliis platis inferiori
bus. Fateor tī q facies pfessiones in
manu alterius: aut q se obligat ad in
trādū religionē: nō tū adhuc votum
ē solēnizatum: sed simpler. Et cū his di
ctis cōiter trāseūt doc. in. c. porrectū de
regula. vt no. Panoz. ibi. Sz. d. an. sen
tit q cū recipitur talis pfessio ab epo
q votū nō solēnizatū. adeo q ipediat
z dirimat mrimoniū post ꝛctuz p. c.
vnicū. de voto. li. vi. qđ plz Pan. Idē
Panoz. dicit se nō videre q iste sit ve
rus religiosus: z putat q oē votuz dr
simplex. respectu dirimēdi mrimoniū
post ꝛctum: nisi pfessio fiat in aliqua
de religionib⁹ approbatis. vt in. d. c.
vnico nec videt q illa possit fieri nisi
ab abbate: z fratrib⁹ recipiat. nā solus
epūs nō pōt qđ ico: pare alicui religio
ni tm̄ultis fratrib⁹: q: regula approba
ta p ecclīam ꝺicit. vñ putat Panoz.
q in mā stricta appellatiōe religiosoꝝ
nō venirēt tūc q pessi sūt in manib⁹
epi tm̄. hec Pa. Et in ꝺicto casu de
bem⁹ attendere. an iste q facit pfessio
nez cēt exempt⁹ a turisditiōe epi: z tūc
talis pfessio nō valeret. Sec⁹ si nō cēt
exemptus. qz tūc valeret. qz recipe ad
professionem dependet a pte sigloꝝ
tationis non a potestate clauium. vt no
tat Be. in. d. c. constitutionem.

¶ An it f actu pfessio regrat certa 22
forma pfitendi: q nō fuata corrnat ac
tus. ꝛ. Pa. in. d. c. porrectū. dicit q is
in regla mōachoꝝ vel aliox religioso
rū ponat certa forma circa pfessionis
actū tū vz pfessio q̄cūq; alia facta nō
fuata forma regulari. cū. n. obligatio di
rigat i deū: difect⁹ forme nō dz vitiare
actum: sicut dicim⁹ in excōicatiōe nec
de necessitate regritur aliq scriptura.

¶ An at pfessio possit fieri p procura- 23
torē. Dec qō de fco accidit. Et q cludē
dū vr q sic. nā glibet act⁹ explicari pt
p procuratorē: nisi expsse sit a iure phibi
tus. vt in. l. i. §. vsus. ff. de pcur. z in re
gula pōt ges i. vi. Sz hoc nullibi ꝑtur
phibet: ergo ꝛc. Adio: pz discurrēdo
dicta iura ac. l. pōponi⁹. ff. de pcur. ac.
c. g ad agēdū. & pcu. li. vi. vbi p glosas
multi cāus excipiūtur. iter quos nr ca
sus mime reputur. Excipiūt tū pniam
quā p se gscq; suscipe. dz de pe. di i. pen
ter. idē de adulto q baptizatur q nō pt
ꝑstituere procuratorē ad rūdendū p eo
sicut fit in punitis. is dz per seipz rūde
re per tex. singularē i. c. cū pro punitis.
de cōse. di. iij. Idē puto in oib⁹ sacris
marie vbi ipsimet caracter: que quilt
bet xp̄ian⁹ p seipz suscidere dz.

¶ An aūt pfessio possit rata hr pu- 24
ta. Quis frater recipit aliquē ad pfes
sionē nō hīs mdatū a supiore. an suf
ficiat ratihabitio ipius supioris. ꝛ. d.
Jo. anto. in. c in finuante q cle. vel vo.
fm. do car. cōcludit q sic Idem tenet
astē. lib. i. ti. xx. z refert Jnno. tenere
extra de regla. c. porrectū. q de mdā
to abbatis secularis cleric⁹: vel laicus
sufficeret. Et ides ei cēt si sine mdato
nomine tamen eius fecit z postea ra
tum habuit. Sed anteq ratificet: vo
tum solēne nō erit nec matrimonium
postea ꝛctum dirimit.

¶ Et p ꝺicta soluntur questio quotī 25

Rom. Quidã religiosus iduit quoscã inuenes ad religionẽ: non hñs iniam recipiendi fratres ad ordines. nunqd predicti sunt reinduendi a supiore. vel ab eo q̃ habet iniam recipiendi ad religiones. An vero sufficiat ratihabitio supioris. Et dicendũ videtur a sili q̃ sufficiat ratihabitio.

26 ¶ Pone. est ꝙsuetudo in aligb̃ monasteriis q̃ nõ fiat aliq̃ pfessio nisi q̃ in suo ingressu ꝓmittit suo ꝓlato obedientiã iter manus. Rñ. Fm Bir. q̃ nõ dicitur exꝑssus. extra de sta. mo. cum ad monasteriũ. Idem Guil. in spec. lz Inno. dicat ꝺrtum in. c. ꝓfitentis. q. cle. vel vo. vbi dicit q̃ si talis renũciat ꝓprie voluntati: z ois i voluntate abbatis ꝓmittit: obedientia talis pro pfessione sufficeret. xty. q. i. non dicatis.

27 ¶ Quid dicem̃ de fratribꝫ minoribꝫ. qbus regula sua ꝓcipit: vt dicant volentibꝫ ingredi eoꝝ religionẽ: vt vendant oia bona sua ea studeãt pauperibus erogare: z ꝓ ꝑsis renũciare seculo Et sic oio vt vitam mutẽt: qđ vꝝ. d. c. nõ solũ. Quidã dicunt q̃ dicta ꝓba regule nõ sunt sic acciꝑienda vt ex hiis volentes ingredi: cogant vel inducant ad distributionẽ faciẽdã. j. annũ alis loc̃ haberent pene. d. c. nõ solũ. Sz vt eis oñdat q̃ illud debẽt agere ante ꝓfessionẽ oio si ꝓ pus ꝓpio motu nõ fecerint. possent ũ aliter dici: q̃ dictus. c. nõ solũ loquitur de eo q̃ iaz ingressus est religionẽ vt pz ibi: nec cõstitutũ. j. hmõi aliãtenus ꝑficere. nã posteã ingressus est: mihi. j. annũ dz fieri de hãc. Sec̃ credo ante ingressũ: vt tales possint induci ad distribuendã bona sua z ordinare facta sua. Et hoc intendit regula cũ dicit. Bicãt eis ꝓbã sancti euãgelij. q̃ vadant ꝛc. z postea debent ingredi religionẽ. Et sic nulla ẽ ꝛ rietas inter regulã z dictũ. c. nõ soluz.

18 ¶ An aũt in fine anni possint induci ad cõdendum testamentũ: z disponẽdum de factis suis z rebus. Credo q̃ sic. si bene ĩspicitur men. d. c. nõ solũ q̃ meno z rõ cessant in fine ãni: cũ oio ille si disponat velle ꝑmanere in ordine minorum: illud tãc est executurus.

¶ Pone: aliqs nouicꝰ stetit in mõa per sterio ꝙ sex menses: q̃ritur nũqd dicat cõpleuisse annũ: vt sic licite possit reci pi ad ꝑfessionẽ. Et hec questio hz distinctionẽ respectu mẽdicãtiũ. nã ꝑfessus apud eos ante annũ probatiõs nõ obligat eos religiõi: sed religioni i genere. vt in. d. c. non solus. Et sic ozitur dubitz: nunqd talis professus possit annuz sit obligatus eoꝝ religiõi. Rñ. bar. bit. vt refert Pano. in. c. ad apostolicã de regu. disputauit z tenuit hoc sufficere. z eus segtur gl. in regla eũ de re. tur. in vi. Nã videt satisfactũ turi: exq̃ stetit ꝑannũ: lz nõ cõtinuũ. z hãc opi. segtur. Spe. in ti. de sta. regu. Sz Jo. de lig. lz ꝺrtum: qm̃ intermissio ipsa minuit asperitatẽ regule. Nam certius est grauius eẽ abstinẽtia ducere ꝑ annum ꝓtinuũ: q̃ per annũ interpollatum: ergo nõ ꝑfecte expertus est illam regulã. Item tũra que facit̃ mentio nem de certo ipe debent ĩtelligi de ipe cõtinuo: q̃ regulariter omne tempus dz esse cõtinuũ: vt notat gl. sup. Relicta. de va. z tẽ. ꝓh. Et hãc opi Pano. putat ꝓiorem. z eam tenet Bar. in. l. interdum. ff. quoties. ff. de publi. ꝑ illuz tex. Nam finis dicitur ibi nouicius q̃ non stetit in vrbe ꝑ annum continuus. Facit qđ no. in. l. vbi fideiussor. ff. de solu. vbi formaẽ questio notabilis. Pone. Statuto cauetur q̃ bãnitus a. c. libris s. possit impune offendi: nũqd bãnitꝰ ꝓ. c. libris respectu vnius debiti z ꝑ alios. l. respectu alterius debiti possit impune offendi. z concluditur ibi q̃ non: q̃ ex quo sunt diuersa debita non debent coniungi ad factendũ vnũ totum. Et sic est ibi casus in quo. l. z. l. ꝙ facit̃. c. Ita videt dicendũ in materia nostra. nam ꝓpter intermissionem temporis diuersificantur mores z opera hominum: vt in. l. si non sortem. ff. libertus. ff. de condi. in debi. Et hec. no tabis q̃ faciunt ad multa. Idem etiaz dicendum si talis nouicius nunqs re-

posuisset habitū religiōis: ꝛ quotidie
ieiunasset: ergo in illo interuallo nō
stetit sub iugo obedētie: qđ est potissi
mum iter austeritates regule sed po
tius stetit in spiritu libertatis. ꝛ potuit
set committere multa mala.

30 ¶ Utr̄ nouicius possit eligi in platū
ꝓ. ad abbatiā. vel platurā religiōis eli
gi non pōt. nisi expresse pfessus. Ad
platū ꝫo dūmō alis sit idoneus: eligi
pōt ēt nouicius. extra de elec. c. nullus
li. vi. Que aūt sit rō diuersitatis inter
expresse pfessus. ꝛ tacite quo ad pmū
casum. Dic fm Bar. qđ pfessus expresse
facit pfessionē ꝫ pfessio tacite fit a
iure extra de regula. vidua. ꝛ c. i. eo. li.
li. vi. vñ magis nobile est qđ facit hō
q̄ illd qđ sibi fit. Dicē est magis meū
qđ aegro me opante. q̄ quod hēo ex
alio. vñ pfessio tacita ē iuris. ꝛ sic ab
alio habita. Professio ꝫo expressa est
hominis. quā hz hō ex suo actu que
habetur ex regula quā pfitetur. Et sic
expresse professus. pōt eligere ꝛ eligi.
Sed tacite professus pōt eligere ꝛ nō
eligi. vt. d. c. nullus. ꝛ. c. indēnitatibus
de electis. lib. vi.

31 ¶ Utrū nouicius possit ordinari. ꝑ.
Fz Ray. ꝛ Bof. nec primā tōsurā nec
aliquē minorē ordinē dz recipere.

32 ¶ Utrū nouici⁹ obligetur ad precep
ta regule. ꝑ. q̄ non nisi eo modo q̄
alij christiani.

Nuptie. Utr̄ scē nuptie sint' bñdi
cende. ꝑ. fm Panor. in. c. vir. extra
eo. q tex. illū q̄ si alter ex coniugibus
fuit alis bñdictus non dñt cōiuges de
nouo bñdici. ꝛ sic vī ar. optimū. q̄ cō
sunx alis bñdicimus in ꝑmo mrimo
nio. cōicat bñdictionē suā scē vxori
Unī tex. ibi dicit q̄ sunt bñdicti. Iz al
ter eox tm fuerit bñdictus sicuti insi
mil dr de oleo bñdicto ꝛc. In ꝓmum
tm facit qz marit⁹ cōicet vxori actiōes
suas. nō tm passiones. Sed verior ra
tio vī q̄ cum ista benedictio sit cōis
marito ꝛ vxori ꝛ exquo alter fuit bñ
dictus non dz bñdictio iterari. qz tera
retur in ꝑsona alis bñdicta.

¶ Unitā aūt si virgo ducitur in vxo 2
rem a transeunte ad secūdas nuptias
an talem nuptie debeant bñdici. ꝑ. fm
Panor. q̄ non nisi subsit cōsuetudo
quā papa scit ꝛ tollerat. ꝛ hoc ꝓcedit
in sacramentalibus. vt ad inducen
dam ꝑsuetudinem requiratur tacit⁹
consensus pape. In alijs secus. vt dic
tus est. ē. Consuetudo. Idem tz Bar.
li. i. vbi dicit q̄ nō obstat siquis dicat
q̄ in dicto casu benedictio cadit tm
super mulierez quia quo ad hoc non
ad imparia iudicantur nec mulier si
ne viro benedicitur. Immo benedic
tur ꝓpter fragilitatem. qz viro copu
latur. Ideo dicit. d. c. vir. sine vir sine
mulier alias accepit benedictionē nō
debz benedictio iterari. Cōmunis est
enim vtriq̄z nec vnus sine altero eam
recipere potest. ꝛ ideo si alter eox scēo
ꝓtrahat non debitur bñdictio qz caro
bñdicta trahit ad se nō bñdictā. vt sit
tota simul effecta per carnis copulam
Sz de hoc dic vt dictum est ꝓ Panor.

¶ Quid si duo ẓhāt mrimoniū ꝛ bñ 3
dicātur ambo. deide aī ꝑsūmatū mri
monū fertur diuortiū ꝓpter ipedi
mētuz ꝓsanguinitatis vel aliud cano
nicū ꝛ vterq̄z ipsoꝝ quolat ad scēa vo
ta. nūqd bñdictio debitur i istis scēis
nuptūs. dicit host. q̄ non: qz bñdictio
spūalis est tāte efficatie q̄ sp trāsit. nisi
ineniat obicē ẓrie-volūtatis. extra de
bap. maiores ēt si prius vel locū fiat
bñdictio. ergo semel recepta amitti ñ
pōt. extra de diuor. ẽpto.

¶ Quid aūt si duo ad scēaveta trāse 4
unt. q tū nū q̄ fuerūt bñdicti. ꝑ. Bar.
q̄ tales poterūt bñdici vt appet expe
dictis. qz nō est vis in bigamia. Iz po
tī in bñdictōe ne iteret. Et vt hēas sū
marie noticiaz de ꝓdictis. dic q̄ qñ
scē nuptie sūt scē ex pte vtriusq̄z vl
ex pte mulieris tm. nullomō dñt bñdi
ci. si vterq̄z vel saltē mlier alis fuit bñ
dicta. Sed qñ sūt scē ex pte viri tunc
pñt bñdici. qz aliquo mō ibi ẽnatur si
gnificatio. qz rō ꝛ si habeat vnaz ec
cliam tm. ꝛ sic vna sponsam. Iz tū tu

yna ecclesia plures pfonas desponsatas. Sz aia nō pōt ee alteri⁹ spōsa q̄m xp̄i. z tō q̄ nuptie sūt scōe tm ex pte viri bñdicēt̄ur nō aūt q̄ sunt scōe ex pte mulieris pp defectū sacri. z hanc opionez tz Tho. z credo q̄ cōiter seruatur. Licet opi. sentit glo. in. d.c. vir. dicens q̄ tales secundē nuptie bene dicī possunt. si hoc hēat p̄suetudo loci z ideo in p̄dictis tute possumus sequi consuetudinem loci.

5 ¶ Sacerdos benedicēs scōas nuptias suspēdit⁹ ab offō z bñficio z mlt tendus est ad sedē aplicā. Et fz cōiter doc. ista pena nō iligit ipso fcō. z dic pa. q̄ hodie attētis circūstantijs z loci p̄suetudine. dz iponi pēa arbitraria

6 ¶ Mulier nubēs. j. annū lugubres in famīā nō incurrit. vt extra de scōis nuptijs. c. sup. Et illico post mortez mariti soluitur mlier a lege ipsi⁹. vñ in alio seculo nō recognoscēt se p cōiugibus nec si resurgeret maritus eēt amplius maritus suus. Et hoc non obstāte posset alteri nubere. d. c. sup.

7 ¶ Utrū pene que apponūtur p leges ciuiles mulieri trāseūti ad scōa vota sint correcte p iura canonicz. ff. Bar. i l. siqua mulier. C. de scōis nup. dicit q̄ pene que iponūtur mlieri: q̄ nubit nimis festināter: sūt correcte: hoc est: q̄ nubit. j. annū luctus. Sz pene q̄ iponuntur: ideo q̄ nubit scōo: iste nō sūt correcte. Idez tz Pan. in. c. fi. de scōis nup. vbi dicit q̄ pene apposite fauore filiozm: vt suntille q̄ apponuntur mlieri trāseūti ad scōas nuptias nō sūt sublate: q̄ nō sūt apposite in odium ipsi⁹ nubmonū: sed fauore filiozm

O Bedictia. Zin sit ⁹tus. ff. fz Tho. 2a 2e. q. cliij. Est q̄dez virt⁹ moralis cui⁹ spāle obiectū est p̄ceptū tacitū vel expressum. Uolūtas. n. suplonis q̄cūq; mō inotescat est quoddam tacitum p̄ceptum: z tanto vt obedientia promptior: quanto plus p̄euenit p̄ceptum expressum.

1 ¶ Utrū obedictia sit maxia ⁹tutū. ff. fm Tho. vbi. s. ⁹tutes theologice. s. q̄ deo fm ſ: iherēt sūt potiozes ⁹tutib⁹ moralib⁹ q̄b⁹ aligd terrenū p̄enit: vt deo ihereat. Inter ⁹tutes āt morales tāto aliq̄ est potior: q̄to magis aligd cōtēnit. vt deo ihereat. Sūt āt tria genera bonoz q̄ hō p̄t tēnere pp deuz Quoz ifirmū sūt exteriora bona. De diū sūt bōa corpis. Supmū aūt bona aie. Inter q̄ q̄dāmō p̄cipuū est voluntas in ⁹tū. s. p. volūtate hō oibus aliis bōis vtitur. Et tō p se loquēdo laudabilior est obedictia ⁹tus q̄ pp deū p̄t sūt pp̄ia volūtate q̄ alie ⁹tutes morales. vñ Exeg. vltio moralis. z habetur. vlij. q. i. c. sctendus. Obedientia vt ctimis ture preponitur: q̄ p victimas aliena caro p obedientia vero voluntas p̄pria mactatur.

¶ An āt subditus teneat obedire in oi 2 bus suis suplonib⁹. ff. q̄ triplex est impeltas. Pria est i spūalibus. Scōa est in tpalib⁹ quo ad regimē reipubli ce. Tertia est i tpalib⁹ quo ad regimē ppie familie. z tō fm Sle. i tertia pte sū. iterūm p̄cepto. Obedictia limitatur fm gradū suplonitatis. Illi. n. q̄ pest in spūalib⁹ obedīēdū est in spūalib⁹ necessarijs ad salutē: vel ad hic ptinentibus sicut pape epi: z ceteris platis ecclasticis ab hijs q̄ subjectūtur iurisdi cōi eoz. Dīis z p̄ncipib⁹: q̄ pūt tpalib⁹ ad rēpublicā ptinēt̄ib⁹ sic eis in hoc est obedīendū ab eoz subditis. si mō ptās eoz nō sit vsurpata fz Ri. in ij. d. vlt. q̄. si est vsurpata nō tenēmur nisi pp scādalū. no. tñ q̄ ecclasticī nō sūt subditi dñoz tpalū. z tō non p̄nt eis aligd p̄cipe de cōsti. c. eccla. P̄si aūt carnali cā pest cure rel familiaris debetur el obedictia a filijs i hijs q̄ ptinent ad hūpōes rel familiaris. vñ talibus i p̄dictis nō obedīētes scīēter z sine rōnabili cā: z in re alicui⁹ iportā tie aut ex ptēptu peccāt mortaliter nisi foret illud q̄ p̄cipit̄ fz p̄ceptū dei. vel in salutis dispēdiū. aut fz p̄ceptū superioris ad ips p̄cipiētē. in aliis aūt q̄ ad eoz suplonitatē ñ ptinēt si ē necessarij uz obedire. ista elicitāt a. c. figo. ō me.

& obe. & in glo. & c. ascendã. & xi. q. iij. si dns & sibi. dicit m Tho. vbi. s. q in his q primunt ad interiorẽ mentẽ volũtatis nõ tenetur hõ hõi obedire. & ꝫ vespũli op' extrifecũ si possẽt ꝑfecte ꝑficiũe applicatõe ai qz tũc teneret applicare aiũz ad ꝑficiẽdũ qõ ꝑcipit.

3 ¶ An aũt pape sit obediẽdũ in oibus

4 ¶ Itez qd si papa ꝓcipiat aliquid de quo verisimiliter sit futurum scandaluz an sit ei obediendum.

5 ¶ Item qd si papa ꝓcipiat nõ obstãte scandalo vult sibi pareri.

6 ¶ Itẽ si papa scribat ꝑ notorie indigno: an sit sibi obediendũ.

7 ¶ Itẽ si papa ꝑcipiat alicui: vt det sibi inuitã sua vt libro: an sit obediẽdũ maxie si ꝑcipiat ib pẽa excõicatõis.

8 ¶ Itẽ an tus potitus obliget qué cũ scandalo. de oibus hus vide. s. adulterium. §. primo.

9 ¶ An aũt papa possit indicere ꝓtinẽtis certo generi ꝓlonaz eis inuitis. vide s. ipeditũtũ. xi. § ij. & de hac ptãte papæ vide singularia. j. papa p totũ.

10 ¶ An aũt religiosi teneantur obedire suis ꝓlatis i oib'. ꝛ. q aut ꝓlat' ꝑcipit aliqd qd est ꝓ regulã aut. j. aut. s. supza regulã. Si ꝓlatus ꝓcipit qd est ꝓ regulã: sic tenentur obedire. ne dũ si fũt ꝓ regulã explicite. sed ẽt implicite. vt fũt obsẽga cõtatis: & negocia oꝛdis ꝓmouẽda. sine gb' cõsuari nõ posset oꝛdo regularis obseruãtie. ttez ea q facilit ad regule plenioꝛẽ obsuãtiã: hec iplicite fũt ꝓ regulã. & in ꝛ cõ cor. doc. Si aũt ꝓcipiat ꝓter regulã. vt q in ipa nõ ꝓtinẽtur. nec ad ꝓtenta in ea expedit. vel oziunantur. vel leuare festucã: vel aliqd hmõi. & tũc ẽ duplex opi. vt dicit Pe. in quadã. q. quol. naz gdã dicũt q in grauioꝛib'. si tenẽtur: ꝛ verius vt q nec in grauioꝛib': nec in leuib' q fũt ꝓter regulã tenẽtur obedire q ad hoc nõ hũt aium obligan di se. Ad ꝛ facit. c. quẽadmodũ ó iure tu. Si aũt fũt. j. regulã sic tenẽtur: vt reuocare corp' & hmõi. Si vo fũt ꝑ regulã tũc aut ꝓlatus põt in tali ꝓcepto regule vel ꝓhibitiõe dispẽsare ꝑ qd ꝓcipit. & si ex rõnabili cã mouet ad id ꝓcipiendũ tũr ei subdit' obedire

Quis videatur subdito q nõ sit rõnabilis: puta ꝓlatus ꝓcipit q frãgat ctumiũ: q probabiliꝛ ꝓsumit de eius debilitate. Quis subdito videatur q sit fortis. oꝛ in hoc iudicio sui ꝑponere iudicio ꝓlati & ei obedire: q sepe euenit vt aly magis ꝑpendant debilitatem alterius ex aspectu cõ ipsemet qui patitur: siue ex inexperientia siue ex feruoze. Sic si dubiũ sit an sit ꝑ regulaz vel an possit dispẽsare: tenetur obedire. xxij. q. i. gd culpat. Si aũt sit certũ q est ꝑ regule ꝓceptũ vt ꝓhibitionẽ in qua nõ põt dispẽsare plures vel si põt clarũ est q nõ ex rõnabili cã illud ꝑcipit & sic nõ est ei obediẽdũ. Si ãt ꝑ lat' ꝓcipiat ea q sũt supza regulã tũc si sũt ad cautellã pri ꝓmittẽdi: vtputa ꝓlat' ꝑcipit vt iciunet in pane & aq: q videt cũ luxuriosũ: sic ñ tenetur obedire: nisi qñ ꝓbabiliꝛ videt nõ posse aliter cauere peccatũ. Si vo sũt que ꝓcipiũtur in pena peccati ꝓmissi sic tenẽt vt. c. qñ. de sp. Si aũt in augmẽtũ meritoꝛi recipere martyriuz: & hmõi: sic nõ tũr obedire. Et sic loquit. c. gesta. lxxiij. di. vbi dr nõ posse idici strictio rez vitã aliqb'. De hoc vide singlaria s. Zer. §. v. & vic vt ibi.

11 ¶ Utr subditi seculares teneãtur obedire suis dñis volẽtib' eos subijcere alteri' dñio. ℟. q si: qz si ꝑt ꝛ facere sine eoꝝ volũtate. vt. c. dilecti de ma. & obe

12 ¶ Utrũ in oi obediẽtia sint itelligẽde aliqua ꝓditiões. ℟. gl. i. c. y. de voto. q sic. & si possibilitas adest. facit. c. ꝗrelaz & c. bzeui de iureiur. Et ibi habes an difficultas excuset quez ꝑiurio: & glo. ibi ꝛ q sic. item admittit oém rõnabilem cãm vt no. pa. in. c. imagine de voto. facit. c. si qñ de rep.

¶ Utrũ ꝑ obediẽtiã currat ꝓscriptio ꝛ ℟. q nõ qz ipe ẽ i mala fide hilr nec ꝑ votũ. de hoc vide. j. ꝓscriptio. §. 4.

13 ¶ Quid si dubitat subditus vtr qõ ꝓcipitur sit ꝑ deũ vel nõ. ℟. q obedit

d.c.qđ culpatur nisi eēt tale in q̄ nullo mō excusaret ignorātia.puta ꝙ articulos fidei vel p̄cepta dei vel ꝙ gnāle statutū ecclie.alr.n.i dubys obedīēdū est extra de tē.c.2.ad aures. Quin ēt bonū sine quo pt cē salus dz diminuti.pp obedientiam.xi.q.iiij.qđ ergo.

15 ¶ Quid si ep̄s mādet sacerdoti vt excōicet illū qui ip̄e reputat inocētē.ꝛ. Tho.i quol.aut mādatur sacerdoti sola denūciatio excōicatiōis.aut ipsa excōicatio.si denūciatio certe tūr denūciare ex pte ep̄t si āt p̄cipiat q̄ eū excōicet tūc si ē notoriū illū eē inocētē dz corā ep̄o illo inocentiā allegare ꝛ pbare.ꝛ si deficiat in pbādo dz obedire denūciatiōi sciat et inocētis. Si ꝙ ltie p bet nō dz obedire ꝙ recurrere si dz ad superiorē ptātē. Si aūt sit dubiū: obedire tenet.d.c. quid culpatur.

16 ¶ Utr clic⁹ teneatur obedire ep̄o q̄ iponit ei q̄ vadat roma⁹ p negociis eccle.ꝛ. ꝙ Ray.tūr:ꝛ nō vꝫ excusatō dicētis q̄ alij sint magis idonei.q̄ in talib⁹ legatiōib⁹ nō dz hūc ordiné seruare.ff.de lega.l.scīēdum.§. penec ēt ꝑt valere excusatio ꝙ No. pp curā rei familiaris.q̄ cōis vtilitas ꝑponēda ē ꝑuate extra de post p̄b.bone cl.i. si tñ tūr obedire vt ꝑmoueat negocia cōtra ip̄m vt in.d.l.scīendum.

17 ¶ Utr clic⁹ magis dēat obedire ep̄o suo q̄ archiep̄o.ꝛ. ꝙ Ray.q̄ ep̄o nisi in quibusdam casib⁹ quos habeo.ff. archiepiscopus in p̄ncipio.

18 ¶ Utr obedīēntia i his q̄ gs vult p se sit meritoria.ꝛ. ꝙ tho. ha scēbe.q.civj. si tñ q̄ p̄cipit sit p se volitū:ꝛ absq̄ rōe p̄ceptū:sicut accipit i ꝓsperis:tūc ex ꝓpria volūtate rēdit i illū ꝛ nō vꝫ ꝙplere pp p̄ceptū. Sz qñ illū qđ p̄cipitur nullo mō ē ꝙ se volitū:sic accidit in aspis:tūc ois est mālestū q̄ ñ iplēt nisi pp p̄ceptū.ꝛ tō dꝫ i.d.c.scīē dū q̄ obedīēntia q̄ hz aliq̄d de suo i ꝓ ꝙplo nulla ē vel mior:q̄ s. volūtas ꝓpria nō vꝫ p̄ncipal⁹ tēdere ad iplēdū p̄ceptū:ꝙ ad assequendū ꝓpriā volitū.in oduersis āt vꝫ difficilib⁹ ē maio: q̄ p ꝓpria voluntas in nihil aliud tendit q̄ i p̄ceptū.ꝛ ꝙ intelligendū est ꝙ illō qđ exterꝰ appet ꝙ tñ iudiciū dei ꝑt ꝓnū gere q̄ ēt i ꝓsperis obedīēntia aliq̄d de suo ḡñe nō pp hoc sit min⁹ laudabilis s. si ꝓpria voluntas obedīētie si min⁹ de uote rēdit ad iplemētū ꝑ cepti.

¶ Utrū mōach⁹ religiosus nō exem 19
ptus magis teneat obedire ep̄o q̄ suo prelato.ꝙ. nō.lvij.distinctiōe.c.i.ꝛ.ij. ꝛ.xij.q.i.nō dicatis.

OBlatio. An pochian⁹ ex p̄cepto ecclie teneatur sub aliqua pena deb⁹ solēnia ꝛ ofīcia facere oblatōes suo p̄sbytero: ꝛ an ad ꝙ possit cogi ꝛ vꝫ q̄ sic.de ꝑse.di.i.ois xp̄ianus.iuxta illō exo. Nō appebis i ꝓspectu meo vacuus hoc ēt ꝙ. idē Inn.sup ḡnica ꝑ pochiās.ꝛ sic vꝫ pochianos posse cogi ad oblatōes:maxīe si sacerdos est paup. Sz Frīū arbitror:nec illa iura allegata ꝓbnēt in se p̄ceptū.ꝙ solū ꝓsiliū.vt ꝙ gl.i.d.c.ois.ibi nō appebis in ꝓspectu meo vacuus.ꝙ a bonis opib⁹ vel si illa aucūas intelligatur vt iacet dicit gl.q̄ ē ꝓsiliū.ꝛ ꝙ idē ꝙ Archi.ibi i aliq̄ tñ cāu oblatio eēt de p̄cepto.ꝙ si sacerdos ē paup: ita q̄ de eī⁹ reddit⁹ viuere ñ possꝫ ꝛ ꝙ gl. ibi ꝛ ꝙ Ray.oblatōes q̄ ex deuotōe ꝛ volūtate fidē festiuis i dieb⁹ nō fūt debite nec ꝑūt de iure peti. idē Jo.an. q refert opionē scti tho.scōa scēbe.q.lxxx vi.vbi ꝑhat oblatōes esse volūtarias nō ex necessitate indictas. Idez,vꝫ tenere. Jo.de lig.ꝛ vbi sacerdos egeret: nō ꝑōt etiā sacerdos subtrahere diuina sacra parochianis suis nolentibus offerre qñ eget: ꝙ superioris officium implorare debet vꝫ episcopi.

¶ Quid aūt si ciuitas est solita obla 1
tiones facere:vel certū quid dare alicui ecclie an per statutuꝫ possit illud mutare.ꝛ. pa.in.c.abolende de sepul. de mente bar.in.l.p̄tulegia.C.de sac. san.ec.dicit ꝙ ter.illum.q̄ nō vbi dicitur q̄ ea q̄ ab aliquo soluta sūt ecclie ꝛ ministris tribui:nō debent alimodo mutari.ex quo infert ꝑa. q̄ sentencia

nō ꝑsit tollere ꝑ statutū quominus ob
latio solēnis solita in assumptiōe bea
te Marie fieri tollat. idez ḡñi in sibi
terminis sentit Ludo.ro.in suis singu
laritꝫ vbi querit pone q populꝫ hui⁹
ciuitatis pp deuotionē soluerit a lōgo
tpe: i cui⁹ ꝛrūm memoria hoiez nō exi
sit relicta ꝑ male ablatio querere in
vtilitatē alicui⁹ ecclie. In ciuitas pos
sit facere statutū q talia relicta quertā
tur in vtilitatē alteri⁹ ecclie. z ꝓcludit
q nō. z duplex est casus ꝓz eū. Primꝫ
in.c.ad apostolicā. de sꝑ. Scdus in.c.
vestra de loca. Allegat bar.ad ḣ i.d.l.
priuilegia. z Jo.an.in addi.Spe.No.
etiā vnū singulare fm pa.sup ẋtica de
pochys z in.c.pastoralis.de ḣis q fiūt
a pla.q ecclia pochialis habeat itentio
nē sua de iure cū sup oīb⁹ obuētōib⁹
z oblatiōib⁹ spualib⁹ ꝓtingentib⁹.j.
pochiā suā.exquo infertur fm Dos. q
oēs decime z oblationes que fiunt.j.
pochiam:cedūt ecclie parochiali. Ex
quo infertur q si capella vel altare est
j.parochiam alicui⁹ ecclesie:oblatiōes
ibi facte non cedunt capelle. Sz ecclie
parochiali. Infert etiam.do.Ant. q si
oblatio sit imagini de picte in aliquo
muro.j.limites alicuius parochie: ce
dit ꝓsbytero parochiali.nam si obla
tiōes facte capelle seu altari cedunt ec
clie parochiali.z nō ꝓsbytero capel
lesortiūe oblationes facte imagini q̄
est depicta in muro ꝓuati. Nam loc⁹
non est capax homm iurium spiritua
lium. Nec fiunt domini ꝓuati. Et ꝑ
hoc etiam potest dici q si celebrauit.j.
ecclesiam alterius vel parochiam fiāt
oblatiōes cedūt rectori ecclie z nō cele
brāti. Et hec no.q̄ quotidie accidūt.

2 ¶ An aūt laici possint ꝓferibere q
i festo purificatiōis ꝓsbyter dēat eis da
re candelas bñdictas z de cera noua.
Videtur q nō:q̄ ꝑ eā videtur grauame
ecclesiā indici vt de ꝓsue.c.i.z vi
detur ecclie inhumitti laicis:q est ꝓ
hibitū de re.ec. nō ali.c.ij.i.vi. ꝓescē
da quidē sunt iura laicoꝝ z restringē
da: cū sunt ecclesiis z ẽcliis iniuriosa
extra de imu.ec.ẽclis laicos ish.vi. Et
q̄ soli patroni vñr.esse priuilegiati vt
censūs.seruitus.vel tributū eis ab ec
clia reddatur de iure patro.c. ꝓterea
Sed Rñdeꝛ ꝗde.cōsilio.cly.q talis
ꝓsuetudo est modicū ꝓiudicialis. z
per eā imutātur z animant fermētius
laici ad deuotiōez eccliaꝝ z diuini cul
tus z iura ecclie fauorabilr ꝑ sequēdā
ergo tāḡ fauorabilis amplectanda est
z ampliāda.de ꝓsue.cū olim.z de testa.
c.i.z de ꝓui.in ḣis. z ꝓia facie credo
q talis ꝓsuetudo sit ꝓscriptibilis spa
cio.xl.annoꝝ cū titulo vel spatio tanti
tpis q nō sit memoria in ꝛrū fine ti
tulo.iuxta illud q no.archi.z Jo. an.
in nouella.de elec.c.generali.li.vi. nā
video q parochiani pñi ꝓscribere iuſ
patronatus qō plus est vi no. Joā.an.
de re iur.qō alicui li.vi.

¶ Cōsuetudo est in ecclia sancti Lau 3
rētij:q archipresbyter hēat oblatiōes
dñicales z sacrista eas que fiunt in se
sto sancti laurentij. Cōtingit q festus
sancti Laurentij venit in die dominī
co quis habebit oblatiōes.R.Bart.in
l.pcōsul.ff.de officio pcōsulis.p.l. illā
ꝓcludit q oblatiōes sūt archipresbyte
ri.nā maior est dñica q̄ alis festū z in
spicitur potius qō est naturale q̄ acci
dentale. Et sic potius ispicitur dies do
minica q̄ festū seti Lau. Facit ad idē
l.dies festus.C.de feriis..

O Leuz sanctū siue chrisma. In die
cene domini pepos triplex oleū
cōsecrat. Primū z ꝓncipale:est sacrū
chrisma.s.ex oleo z balsamo: z cū isto
benedicūtur fōtes baptismales. Item
calix z patena. Item cōsecratur ecclia
Et est altare. Itē puer posteq̄ baptiza
tus est unctus fit in vertice z in fronte. itē
sungitur epi qñ ꝓsecrant in capite z
manib⁹. Itē oēs fideles qñ recipiūt
sacramentum cōfirmationis. Et istud
chrisma annuatim renouari debz. Se
cundum dicitur oleum catheczumino
rum: siue oleum benedictum: siue ole
um sanctum. Et isto vngitur puer q
debet baptizari in pectore: z inter sca

pulas. item vngunt̃ manus et⁹ q ordinat sacerdos. ite ungunt tã eccliã. q̃ altare aũ chrismatõs. z confirmatione ite ũgunt. reges z principes i brachio siue in humero. Tertiũ é oleũ infirmorũ. q̃ vngũt infirmi extrema vnctõ ne vt extra ỽ sacra vn. c. vnico.

1 ¶ Sz nũqd possũt h olea alio tpe cõsecrari. ꝛ. sacti oleũ z chrisma dicene ꝑfici de aliis ãt q̃ inuenit prohibitũ

Pinio. Utrum auditores diuersorum magistrorũ, tenentiũ diuersas opiniones excusentur a peccato: si teneant opi. suoꝝ magistrorũ. ꝛ. fz Tho. in quolibet. Si diuerse opiniones doctorũ sacre scripture non pineant ad fidem z bonos mores: absq; periculo auditores vtraq; opi. sequi possunt in his vero. q̃ pertinent ad fidem z bonos mores nullus excusatur si seq̃tur erroneam opinionẽ alicuius magistri. In talibus enim ignorantia non excusat a log̃ imunes fuissent a peccato: qui secuti sunt opi. hereticoꝝ cõcordat monal. qui addit q̃ in dubijs non generat aliquod preiudiciũ veritati cum inter diuersas opiniones a magistris approbatas: illam quis amplectitur que sibi magis videt. consona rõi hoc ẽt addit. q̃ q̃ sunt diuersa iura z opiniones. s. nõ ỽ deũ z bonos mores humanos: sua est preferẽda ceteris partibus extra ỽ transac. c. fi. ff. de legi. l. benignitas. Alias vero standũ est illi que melioꝝ innititur rõni. extra de fer. capellanus. vbi singulariter dicit Pan. q̃ inter plures opiniones illa sequẽda est q̃ innititur melioꝝ z subtilioꝝ rõni. Nõ ergo ỽ haberi respectus ad illã tem psone illã opinionẽ fouẽt: sed ad illã rõez. q̃d facit ỽ illos qui dicit i receptõe opinionũ sequẽdã scp ẽ opi. glo. q̃d ñ plz panorm. ꝓ hoc ẽ text. notabilis i. l. i. C. de ve. tu. enu. dũ dicit q̃ sepe vni z deterioris sua ꝑt z multos z maiores in aliqua parte superare Sic ergo nõ sequẽdã multitudinẽ sequẽtiũ vnã opinionẽ vt dicit ibi text. ꝑ h vide notabiliter Jo. an. in. c. i. de cõsti. vbi dicit cõem opinionẽ sequendã nisi notorie male dicat vel rõnabiliter cõuinci posset. q̃d bon⁹ inder acutissime ingenij estimabit: z facit. d. d. i. vbi vide ꝑbari. z hoc semp tene mentẽ. nã inder potest interpretari legẽ seu canonẽ quo ad cãm cozã eo vertẽte. z notabiliter dicit inno. in. c. cũ speciali de appella. item no. fm̃ imola in. l. fi finitis ff. illud. ff. ỽ vũ. infec. q̃ in difficultatibus z opinionib⁹ doc. plurimũ differũt distinctiões: tõ in dubijs stat doc. distinguenti. l. adeo. ff. cũ go. ff. de acquir. rer. do. z. c. lfas. fi resti. spo. z. c. q̃renti. de offi. dele. vide ẽt notabile. d. hostien. z Io. an. in. c. i. de priui. lib. vi. vbi dicunt q̃ sigo referat opiniones ꝺ̃rias put cõ sueuit: videtur vltimã seq. si aliter non firmat alis opinionẽ idẽ bal. addẽs q̃ vltima opinio corrigit primã correctõne ꝑbabili. si necessaria. z predicta cõcludendo sp habemus seq opinionem cõez. nã sigo inder spreta opinione cõmuni: secutus fuisset opinionẽ aliquoꝝ aliorũ doc. nõ tenebit in sindicatu fm̃ q̃ voluit inno. in. c. ne initiarte. de const. quẽ segũ Bart. in. d. l. fi. Q̃d dic verũ fm̃ inno. ad hoc. vt inder nõ puniatur in foro seculari. Secus in foro cõscientie. qz ỽ sint varie opiniones. tñ ỽ eligere equiorẽ fm̃ eius ꝓsciaz. alias quo ad deũ puniret. Et vide q̃d notat er dicit bal. in. d. l. fi. q̃ inder q̃ tenet nouas opiniões dr facere ꝓp impitiã z punit de imperitia. z h facit ỽ illos: q̃ q̃rũt sibi adimplere capita de casib⁹ singularib⁹ z dimittũt regularia: qz cadũt i latã culpã fm̃ Saly. ꝑ ea q̃ habetur in. l. late culpe. ff. ỽ. fi. z fz Iaco. de bu. q̃ cũ opi. gl. ẽ aliqs solẽnis doctor: tũc illa opinio dr cõis z pũt cum bona ꝓscia seq. z sic faciũt iudices ecclãstici maxie i causis mrimonialib⁹.

O Ratio quid sit. R. fm Ray. & hoc ofo est plus effectus mentis in deum tendens: & plerūq; ne aimus pigri tetur in vocē pro: ūp ens.

1 ¶ Quare deum oramus. R. fs Tho. secūda secūde. q. lxxxiij. ārū oram⁹ nō vt diuinā dispositionē immutemus sed vt impetremus qđ deus disposuit per ofones sanctoꝝ: ē implēdū vt. s. homines postulādo mereantur accipere qđ eis dispōs deus aī secula disposuit donare. vt Bre. dicit pmo dial. & hȳ. xxxiij. q. iiij. obtineri nequaq; pōt q̄ p̄destinata nō sunt. Sed ea q̄ sancti vt ri orando efficiunt ita p̄destinata sunt vt precibus obtineant. ergo ñ oram⁹ vt deꝰ aliqd sciat vl' vt eū immutem⁹ fs vt obtineam⁹ qđ voluit p̄ab⁹ obtineri

2 ¶ Utr aliq; ofo sit dirigēda ad sctos R. fs Tho. vbi. s. sāct⁹ porrigit ofo ñ tā q̄ p ipos implēda: fs vt eoꝝ meritis & p eis⁹ ofones sortiātur effectū. vñ a scta trinitate petimus vt nostri misereat: ab alijs vo sanctis vt orent p nobis.

3 ¶ Sz nūqd scti vidēt ofones nras. R. fs Ri. s. iij. di. xv. ar. iij. q. iij. q. Is aīe scōr nāli cognitiōe ñ cognoscant oia q̄ i hac vita agūt: & marie iteriores motus cordis: in ꝺho tñ vidēt ea q̄ de cet eos de nris actib⁹ cognoscere. de q̄ rū numero sunt illi actus gbus eos ho noramus orando.

4 ¶ Utr sancti q̄ sunt i pria oēt p nobis. R. tho. scda secde. q. lxxxiij. q. cum ofo p alijs facta ex caritate puenīat: q̄to scti q̄ sunt in pria sūt pfectiores caritatis: tāto magis orār p viatoribus q̄ ofonib⁹ iuuari pōt. & q̄to sunt deo cōiunctiores: tanto eoꝝ oationes sunt magis efficaces.

5 ¶ Utr ofo debeat eē vocal. R. Ri. in iiij. di xv. ar. iij. q. v. q. duplex est ofo. q̄dā cōis. s. q̄ p missros ecclie i pſonas totius fidel' ppli deo offert: & tal' dz in notescere pplo p quo offert: vt excitet ad devotionē: & ne possȝ suspicari i mi nistris ecclie illi⁹ debite ofonis omissio & sōtal ofo dz eē vocal. Alia ē ofo singularis. q̄ offert ab hoie i q̄tū ē singularis pſona siue oret p se siue p alio & talē ofonē q̄lis ñ sit necessariū esse cū scribuli nisi voce ad hȳ hō⁹. obligatus ex voto: q̄nq; tñ expedit ad meritū vt mētali adiūgat vocal: vt p vocalē seruoz cordis aplⁱ excitet. Ex q̄dā eni nāli vnōe aie ad corp⁹ motus cor poris diuersimode affectiōes aie excitant. Et affectiones eoꝝ aie maxime si sint fortes diuersas mutatiōes in corpe excitāt. expedit ēt ad hȳ vt de lingua nra deo fiat⁹. Si tñ i casu vocal' ofo remitteret iteriorē feruoꝝ: tūc ñ ēt vocalis: ex oriandus ofonē singulari. q̄nq; ēt hō. prūpit in vocalē ofonē ex excessu feruoris mētis: q̄ sicut dicit Aug. ad phā. circa medīū. Bignior legē effec⁹ quē feruentior p̄cedit affectus.

6 ¶ Utr attētio mētis i ofone sit necessaria. R. tho. vbi. s. necessariū aliqd de duplī vno modo pp qđ meli⁹ puenīat ad finē: & sic attētio absolute necessaria ē ofoni. Alio mō dr sine quo res nō pōt ēē seq; suū effectū. est āt triplex effectus ofonis. primꝰ qđē & merendi: & ad hūc effectū nō ex necessitate regrit q̄ attentio ad sūt ofoni p totū: fs vis pme intē tōis tota ofonē meritoriā reddit. Secūdus effect⁹ ofonis ē impetrare. & ad hunc ēt effectū sufficit prima intētio q̄ deus principaliter attendit. tert⁹ effectus ē quedā spūal' mēt' refectio. & ad hūc ō necessitate regrit i ofone attentio. est āt triplex attentio q̄ ofoni vocali pōt adhiberi. vna q̄ attēdit ad ꝺhane quis i eis erret. Scda q̄ attendit ad sensū ꝺhoꝝ. Tertia q̄ attēdit ad finem ofonis. s. ad deū: & ad rē. p q̄ orat. que gdē marie ē necessaria. & hāc ēt idiote pōt hȝe. & q̄nq; i tñ habūdat hec attētio. vt ēt oium aliorꝝ mēs obtutū⁹ caꝝ.

¶ Utr i ofone euangelii mēt'. fit pec 7
catū: R. tho. vbi. s. fīgs ex ꝓposito in ofone mēte euangeliī peccatū ē & ipedit ofonis fructū'. euangelio ho. q̄ fit pter intentionē ofonis fructus nō tollit.

¶ Utrū ofo debeat esse diuturna. R. 8
Tho. vbi. s. oratio fm se ꝑsiderata nō pōt eē ꝓlixa q̄ oz ēt alys operib⁹ oc

eupart. Sz sicut dicit aug. ad pbā. ſ̄ p certa iternalla hozaꝝ ⁊ tēpoꝝ deum oramus vt i illis reꝝ signis nos ipos moneam⁹ ꝯſ̄ucūq; in b̄ diuerſo pie-cerim⁹ nobis ipſis inoteſcam⁹: ⁊ ad b̄ agēdū nos acri⁹ excitem⁹. vnuſcuiuſq; āt rei ꝯſitas dz eē ꝓportionata fini ſicut ꝯſitas poꝛōis ſanitati. vñ ꝑſis ē vt oratio tm̄ duret ꝯſū est vtile ad ex citandū intentionis deſiderij feruoꝛem. Cū vo hāc mēſurā exceſſit: ita q; ſine tedio durare nō poſſit ſi ē vlterius ora tio ꝓtendenda. Qō āt dſo dicit luce. xviij. oportet ſemp oꝛare ⁊ nō defi. ad theſſal. v. ſine intermiſſiōe oꝛate. intelligē dū ē q; aliqs cōtinue oꝛet pp̄ ōtinuita tē deſiderij. ſiue affectū caritatis: exq̄ p cedit oratio: q in nobis dz eē ōtinuus. vel q: nō intermittat qn̄ ſtatutis tēpo ribꝰ oꝛet. vl ēt pp affectū q poſt oꝛonē remanet i ipo oꝛāte. aut in alio quem ipe ſuis bñficijs puocat vt p ſe oꝛet.

9 ¶ Utꝝ deꝰ exaudiat. peccatoꝛes oran tes. ſ̄. Tho. vbi. ſ̄. ſi peccatoꝛ aliqd pe tit inquantū peccatoꝛ idē ſecundum deſiderium peccati hic a deo non ex audit ad miſericoꝛdia. Sz q̄q; exau dit ad vindicta nō deus p̄mittit pecca toꝛē adhuc ap̄lus ruere i peccata. deꝰ n. q̄da negat p̄pitius: q̄ cōcedit tratus vt dicit aug. oſonē ꝓ peccatoꝛis ex bono nāe diuerſo pcedēte deus audit nō q̄ſi ex iuſtitia: q: peccatoꝛ b̄ ſi mere tur ſz ex pura miſericoꝛdia. Obſerua tio tꝝ ꝯtuoꝛ: q̄dtōtbꝰ vt. ſ. p ſe petat: neceſſaria ad ſalutē. pie ⁊ ſ̄euerant er

10 ¶ Utrū oratio cadat ſub p̄cepto. ſ̄. vſ̄ q; ſic hac rōne: q: hō teneꝝ de iure nāli ad oia illa que recta rō dictat nō poſſe ſine ipſis ſalutē oſeq. Patet q: ea neceſſitate q̄ ge vult aliqd: ea neceſ ſitate vult illud ſine quo tale q̄d nō p̄t hēre: Sz hō nō pōt ſalutē cōſeq ſine oratione. ergo ad eā teneꝝ. Et q; hō ſi poſſit ſaluari ſine oſone pz. nā non ſu mus ſufficientes a nobis ēt bonū co gitare. ergo multominus oparī niſi ex gr̄a dei nobis doneꝝ poſſe: q̄d nō donat regn̄ adulꝝ niſi petāt. ꝓfirmāt

ēt dictū ſuū p illud exodi. meméto vt diē ſabbati ſāctifices: q̄ ſine oſone fie ri nō pōt. ité ad hoc ē illud luce. os ſp oꝛare. ité p hac opi. ē vl. ⁊c. ſic vſ̄q; i pfectū ⁊ cōes hoies teneñ ad oratio nē nō ſolū mētalē. ſedēt vocalē. Sed dico q; iſta opi est nimis rigida ⁊ nul lo iure cauet. nec obſtat p̄dō illud luce. os ſemp oꝛare. vel illud ap̄li. Sine intermiſſiōe oꝛate. vt ſūa. quia adhas auctoritates rñſū est per tho. ū. ſ̄. vbi. nec ob. dictū vl. q: vl. nō dicit ſimpl̄r q; oratio mētal̄ ſit de p̄cepto. ⁊ ſic nō logt̄ de neceſſitate abſoluta. ſed logt̄ ꝺ neceſſitate ex ſuppoſitōe. q̄ bñ pce dit. ſi ſolū ꝺ oratiōe mētali: ſz ēt voca li: put idē vl. ēt volunt. ⁊ rōnes iducte nil aliud pbant niſi de iſta neceſſitate ex ſuppoſitiōne. Qō aūt vl. loq̄tur de iſta neceſſitate ex ſuppoſitōe pz ex dictis eiꝰ. Dicit. n. q; ad oratōez mētalē hō teneꝝ ex iure nāli q̄ dictat homini q; diſponat ſe ad ea ſine q̄b⁹ ſi ē ſalus ⁊ cōcludēdo iſtā māz dic q; aut loquit mur de neceſſitate abſoluta. ⁊ ſic ſecu lares nō teneñ ad aliquā oratiōnē ni ſi put dicit tho. ⁊ alij q; ſeculares teneñ tur dieb⁹ feſtiuis diuinis officijs ītereē vt miniſtrio p populo oratibus ſuā in tentiōnē oſoꝛmēt. ⁊ iſto mō oratio ca dit ſub p̄cepto. ⁊ ſic intellige illō exo di. meméto ⁊c. codē mō intelligere po tes illud luce. os ſemp oꝛare ⁊ nō ſines au ctoꝛitates. naꝫ poſito q; dicte auctoꝛita tes contineant p̄ceptum: tamen ſunt p̄cepta affirmatiua. ⁊ tō nō obligant ad ſemp: ſz p loco ⁊ tpe: que ecclia de termianit p audītōez miſſe dieb⁹ feſti uis. vt habet ī. c. miſſas. de cōſe. diſt. i. ⁊ nico. de li. luce. xxi. ſup illō. vigilate itaq; oi tpe oratēs. dicit p hoc non eſſe intelligēdū q; oratio ſit ſemp ōtinuat quia oꝛtet eam interrūpi ſomno ⁊ alijs neceſſitatibus coꝛporis. Sed eiꝰ continuitas intelligit̄ q; nō interueniat peccatum moꝛtale impediēs effectum ipſiꝰ oſonis. ⁊ per q̄ndam ſapientē dr q; viſio ſomniꝰ: comeſtio: ⁊ q̄libz alia recreatio ſunt meritoꝛia: q: gēgd facit

ſuſtus. facit vt loco ⁊ tẽpore poſſit me
lius eſſe deo. ⁊ iſte dicit ſemp oare.
Scđa ẽ neceſſitas ex ſuppoſitiõe finis
vt qz aliter non poſſit ſe coercere vel
abſtinere ab aliq̃ peccato. puta a pec
cato luxurie. niſi oaret. ⁊ tunc eſt de
precepto. ⁊ nonſolũ hoc verum eſt q̃
vbi ge nõ poſſet euitare peccatũ mor
tale q̃ teneret oare: ſz etiã dic de quo
cũq; alio bono opere qõ glibet fidelis
tunc teneret illud facere qñ ſine illo
non poſſet eẽ ſalus ⁊ ſic nonẽ ſpãle in
oratione: ⁊ hoc tenent theologi in. iij.
di. xv. loquẽtes de ieiunio. q̃ ieiunium
q̃ſtũ ad neceſſitatẽ coertionis peccati
vel ſatiſfactõis in penitẽtia: ſic i cõi ca
dit ſub precepto legis nature. ⁊ ad hoc
optime facit dictum ſaluatoris math.
xvij. vbi dicit q̃ hoc genus demonio
rũ nõ eijcit nũi per oronẽ ⁊ ieiunium
vbi dicit. Nil. de ira q̃ ſicut diuerſis re
bus corpalibus adminiſtrãdis diuerſi
angli a deo ꝓponũt: ⁊ diuerſo ordinũ
ſic ẽt in diuerſis tẽtationib⁹ diuerſi de
mones habent ſpecialem effectum:
quia aliqui potiſſime tentant de diui
tijs congregandis. aliqui de honori
bus appetendis. vñ ⁊ alig dicũt ſpũs
ſuperbie: aliqui ſpũs luxurie. iſte autez
demon habebat virtutem tentãdi po
tiſſime de vitio carnis: qõ vitiũ potiſſi
me refrenat p oratione ⁊ ieiunũ. et p
ꝓs demõ de talib⁹ tentans p talia ſu
pat. ex hoc exẽplo clare habes q̃ iſte i
uaſtus a demonio tenebat ad oratione
⁊ ieiunũ. exquo ſine iſtis ñ poterat eẽ
ſalus. ⁊ iſta dr neceſſitas ex ſuppoſitõ
ne: ⁊ non neceſſitas abſoluta. q: abſo
lute ⁊ ſumpliciter iſte nõ teneret ad il
la: idẽ dic in filib⁹. ⁊ ſi illud luce. o; ſẽ
per oare eẽt de precepto tã nõ eẽnt. x.
precepta dei tm. ſ. xi. ⁊ de hac neceſſi
tate ex ſuppoſitione etiã habes math.
xvij. ibi. Neceſſe ẽ vt veniãt ſcandala
ſuper quo dicit tđ. Nil. q̃ ibi nõ eſt ne
ceſſitas abſoluta. ſz tm ex ſuppoſitõe
ſi e ni hoies velint viuere mundane. i.
in oib⁹ volũtate ſua adiplek. neceſſario
ſequit ad hoc ſcãdalũ alioz. qz ñ ſor
midant primos ſcandalizare. ⁊ ſic ex
predictis habes hãc materiã bene de
claratam. ⁊ reducuntur auctoritates ⁊
opiniones ad concordiam.

¶ Quot ſunt ꝓditões vitra illas quat ſi
tuo enumeratas. ũ. ſ. ix. quas ofo o; habere. ſ. Hẽ Ray. ⁊ Holſten. xiij. Pri
ma q̃ ſit fidel. nam ſine fide impoſſibi
le eſt placere deo. ⁊ ſancti per fidẽ ꝛc.
ad heb. xi. Secunda vt ſit ſecura ſeu
confidens. hoc. i. poſtulet in fide nihil
hęſitãs. Tertio ſit humilis. eccle. xxxv.
oro humiliãtis ſe ꝛc. Quarto ſit diſcre
ta. math. xx. neſcitis qd petat. Jac. iij.
Petitis ⁊ non accipitis eo q̃ male pe
tatis. Quinto. deuota. i. potius corde
q̃ ore. Sexto ver eccũa: vt in publico
no q̃ nõ audebat occultos ad celũ leua
re. Luce. xviij. Septio ſecreta. math.
vj. Tu aũt cũ oraueris ꝛc. Octauo pu
ra qz purgata ab oi ſorde de pe. di. i. ſi
põt. Nono lachrimoſa. Jſa. xxxviij. au
diui oratonẽ tuam: ⁊ vidi lachrimas
tuas. Decimo attenta. Undecimo ſer
uida. Duodecimo opoſita. Tho. xij. Bo
na eſt oratio cũ ieiunio ⁊ elemoſyna
Terciodecimo aſſidua.

¶ Utr i oſone ſit aliqd determinate q̃
petẽdũ. ſ. Hẽ Th. ſcđa ſcđe. q. lxxxiij. ſi
loq̃mur de bõis ſpũalib⁹ vt ſ ꝓtuit⁹
gra: ⁊ gloria: ſic nec hõ ſ̃t male vti
nec de ſe malum enentũ ꝓſt hẽ: talia
ſci abſolute petit ſm illud ꝓs. Oſten
de facie tua ⁊ ſalui erim⁹. ſed ſi loqua
mur de temporalib⁹ dicẽdũ ſm Aug.
ad ꝑbã. Doc licet ozare qñ ly deſidera
re. Temporalia aũt ly deſiderare non
qdẽ p̃incipaliter: vt ei⁹ finẽ ꝓſtituam⁹
ſed ſic qdã adminicula q̃bus adiuua
mur ad tẽdẽdũ in bti⁹ qđuẽ in q̃tũ q̃
ea vita ſuſtẽtat: ⁊ inq̃ũ nobis ozandi
ce defuſũt ad actũ ꝓtutũ. Et tõ ꝓ tpa
lib⁹ ly ozare: q̃ qdẽ ex q̃ ñ ũncipaliter pe
tim⁹: ly i ordie ad aliud: eo tenor a vo
petim⁹ ſm q̃ expedũt ad ſalutem. aſr
tpalia determinate a deo petere ñ o; ſ
qz ꝓſt malum euentum ꝓhẽ: ⁊ eis ho
no ꝓt bene ⁊ male vti.

¶ Quo ordinanẽ petitiões in oſone ly

dñica. ℟. Tho. vbi. ꝫ. Oko dñica pfectissima est: ꝛ ℔z Aug. si recte orem⁹ ñ aliud dicere possim⁹. Nã pmo ponãt ea p q̃ i nobis ipsis fiducia excitamus l. ꝓsideratio caritatis ei⁹ ad nos q: bonũ nr̃z vult. ió dicim⁹ Pr̃ nr̃. Et cõsideratio excellẽtie q: pf. ió dr̃. Qui es i cc. Betñ sequñt. vij. petitiões ꝛ eo ordie q̃ petẽde sũt. Pria ptinet ad dilectiõez dei q̃ deũ in seipo diligimus cũ dr̃ Sãctificet⁹ nomẽ tuũ. l. scm̃ ab hoibus hẽat qđ ptinet ad gliam dei hoibus ppagãdã. Scda ptinet ad dilectõnẽ q̃ diligim⁹ nos cũ dr̃. Adueniat regnũ tuũ. l. p quã petim⁹ ad gliam regni ei⁹ puenire. Tertia petitio q. quaz petiõ directe id q̃ btitudinẽ meremur cũ dr̃ Fiat voluntas tua sicut i celo ꝛ i terra Quarta p quã petiõ illud quo in ista vita indigemur ad merẽdũ cũ dr̃. Pa. no. quo. da. no. ho. Siue ꝫ itelligatur de pane sacrali cui⁹ q̃tidian⁹ vsus ꝓcut hoi in q̃ ẽt intelligũtur oia alia sacra. Siue etiam itelligat de pane corꝑali: vt p panẽ itelligat oia sufficiẽtia vite⁹. Quinta ẽ remotio ei⁹ qđ eẽt ipedimentũ ꝓie petitõis q: directe excludit a reno. vñ dr̃ Bl. no. de. no. sicut ꝛ nos bl. de. no. Sexta est remotio eius qđ nos ipedit a scõa petitõe. ſ. ab obseruãtia diuie voluntatis cũ dicim⁹. Et ne nos idu. inté. p qđ nõ petim⁹ ne tẽtemur: ℔z vt a tẽtatioe nõ vincamur qđ est i tẽtatõez iduci. Septia est remotio penalitatis ꝓtia q̃ est ipeditiua tertie petitõis. ſ. sufficiẽtie circa vitã. vñ dr̃ Sed libera nos a malo.

Oratorũ. Utr̃ liceat cuilz i domo ꝓria hr̃e oratoriũ ꝓuatũ. ℟. Oratoriũ i forma ecclie nõ ly hr̃e absq; auctoritate epi: nec aliqs oz ibi celebrare nisi sit priuilegiat⁹. vel de lnis epi Alr oz deponi celebrãs. de ꝑse. di. i. vbicũq; ꝛ. c. clicos ꝛ. c. figo.

Ordo. l. cõiter qđ fit. ℟. ℔z magr̃m sen. ẽ signaculũ q̃dã in quo spũalis ptãs traditur ordinato ad offĩ.

¶ Utr̃ ꝓma tõsura sine corona sit ordo. ℟. si loq̃mur ỹ ordie ipãtũ ẽ sacrũ ẽ ipressit caracterem. sic tõsura nõ est ordo. Si ỹo loq̃mur ỹ ordie nõ vt est sacr̃m: ly largo mõ. p deputatõe ad diuinũ cultũ sic ordo est ꝛ ita noiatur. extra de eta. ꝛ q̃. cũ ꝓtingat. Nõ est ergo prima tonsura ꝓprie ordo. sed dispositio ad ordines.

¶ Utr̃ psalmistatus sit ordo. ℟. in. c. cleros. xxi. di. psalmistatus scõs ab hoistario iter ordies ponit nõ q: sit spũalis ordo: ly qz ẽ offĩ ordiñl. ſ. lectoratui ãnexũ. xxiij. di. psalmista. Nam qz psalmi cũ cãtu pnũciãtur ideo lector dr̃ psalmista ꝛ cantor qđ est quoddã offĩ inter ordines.

¶ Quot sũt ordines. ℟. ꝑm Tho. Si ꝓprie accipiam⁹ ordines inẽptũ sunt sacra. septes sũt q̃tuor. ſ. minores: vt hostiari⁹: lector: acolitus ꝛ exorcista. ꝛ tres sacri. ſ. subdiaconus. diaconus: ꝛ ꝓsbyter. Si ỹo largo mõ sumam⁹ ad detur mionũ⁹ ꝓma tõsura: siue psalmistatus ℔z q̃dã. Sacris ỹo addetur epat⁹. Qui trĩ vtrũ sit ordo hẽs i. ℔. se.

¶ Utr̃ epat⁹ sit ordo. ℟. ꝑm Tho. ordo põt accipi dupl̃r. Uno mõ ℔z q̃ est sacr̃m ꝛ sic ordo ordinat ad sacrũm eucharistie. vñ cũ epõ non habeat q̃s tũ ad hoc ptãte supiorẽ sacerdote: epatus nõ est ordo. Allo mõ pt ꝓsiderari ordo ꝑm q̃ est offĩ qđã respectu q̃rũdã actionũ sacraz: ꝛ si cũ epõ hẽat ptãtes in actionibus hierarchicis respectu corꝑis mystici supra sacerdotẽ epatus erit ordo. ꝛ isto mõ loquũtur q̃q̃z iura: vt cũ dr̃ q: non põt cõmittere ea que sunt epalis ordinis nisi epo. extra de cõse. eccle. aqua.

¶ Utr̃ ordo sit vnum sacr̃m. ℟. ꝑm De. vnũ est nõ vnitate idiuisibilitatis sic pact⁹: nec ptinuitat: sic linea nec⁹ p sectõe vni⁹ forme sic corꝑ⁹ aiatũ. ℔z ẽ vnũ ꝓfectõe vni⁹ finis qz cũ cõstituat ex diuersis ordinibus spãlibus omnes ordinatur ad vnum actum. ſ. consecrationis, eucharistie.

¶ Utr̃ in ordie cõferatur gr̃a. ℟. ꝑm Tho. in ordine ꝓfertur gr̃a gratũ faciens que necessaria est nõ solũ ad di

gne suscipiendū sacr̄m sed etiā ad di
gne ministrandum.

7 ¶ Utrū ordo liberet a fortuna seruili
ꝛ.fm Rai. nō solū ep̄alis dignitas: iz
et sacerdotal liberat a qdāe vl fortu
na: fuit vl ascripticia. di. lxiij. si seru⁹
sciēte. ꝛ fm canones etiā a curiali for
tuna sine vinculo. q2 vt dictum est li
berat a seruili: que fortior est. lxiij. di.
frequēs. ꝛ. c. exantigo. vñ ḡtū ad hoc
nō tenet. d. c. si seruus. q2 illud. c. est q̄
dam lex que reuocatur per iura cano
nicum fm glo. ibi.

8 ¶ Utruz votum castitatis sit annexū
ordini sacro. Vide. s. Impedimentuz
xi. ỹ. i. ꝛ. iij.

Rdo. ij. quo ad ritū ꝛ tempus.

1 ¶ Utū necesse sit istm in ordiatōe ex
hibitu corpalr tangi. ꝛ. fm Tho. in
iij. di. xxiij. Quidā dicūt ptractū in
mētor materialiū ab eo q̄ suscipit sa
cramētū nō ē de necessitate sacr̄i: sed
solū porrectōe: xñ ipsa ꝥba forme vi
dentur oīdere ptact⁹ mā sit de essen
tia sacr̄i: q: dr̄: accipe hoc: vel illud

2 ¶ Utr̄ ät i ordiatōe sit necessaria ꝛ
man⁹ ipositio: cū tactu corpali. Quī
dā dicūt q̄ nō. sed sufficit sola manus
extēsio. ar. ff. de acq. pos. l. quod meo.
Ellj dicāt q̄ necessarius est ibi tactus
corpalis. extra de sacra. nō ite. c. fi. Du
ius opi. est. Bos. ꝛ Host.

3 ¶ Utr̄ plures ordines eodē die possint
ꝓferri. ꝛ. ordines minores cōferri pñt
oēs vni ꝑsone eadē die: nisi ꝛuz ob
tineat ecclīm: ad quā ꝑtinet seruādo
ecclīe: q̄ nō ꝑuata sēs
dalū generet. Pria ꝓ tōtura ꝛ quat
tuor ordines minores eidē eadē die pfer
ri pñt. vt dicit ho. ꝛ Inn. ex de tēp.
or. de eo. Cōtrariū tñ dr̄ fieri i alama
nia. Unus aūt ordo sacer. cū minor⁹
vel duo sacr̄i nullo mō pñt ꝓferri ea
dē: die vni ꝑsone: nec i hoc dispensari
pōt cū aliq̄: nisi de lnia pape fm Ho.
ꝛ Inn. extra de tēp. or. dilectus.

4 ¶ Quib⁹ aūt tpib⁹ debeāt ordies cō
ferri. ꝛ. fm Astēsi. q̄ ordies ꝓferri pñt
tñ in sex tpib⁹ anni. s. in sabbatis te
nuiorꝫ ḡtuor: tēporꝫ: ci sabbto medi
ne ebdomade quadragesime: in quo
cātāt ad introitū. Sitiētes. ꝛ in sabbato
scō. Papa tñ ꝓferre pōt subdiaconatū
in oīb⁹ dñicis: ꝛ in aliis festis preciput
is Quinimo vt dicit Ho. vł q̄ libet
tpe ꝓferre possit q̄ⁿ iz ordiné fiē ät q̄ⁿ
tpe pallio pōt vti. extra ō vsu pallij. ad
honorē. Diores ät ordies iz cuiꝰ epō
cōferre in dñicis ꝛ aliis festis preciput
is: vnī: vel duobus. ꝛ etiam fm Bos.
Ray. ꝛ Ber. plurib⁹ q̄ⁿ duob⁹ dūmō
nō iudeat ordiatione gnālez facere. ex
tra de tēp. or. c. i. ꝛ. ij. Prima tñ tōtura
omni die cōferri potest fm Hostiē. de
tem. or. consultationi.

¶ Utr̄ aliquo mō ordies sacri possit 5
ꝓferri i dñica. ꝛ. fz Rai. Si i sabbato
ordinationū tā ordinās q̄ⁿ ordinād⁹
continuarent tēpuz: nec comederent
nisi forte celebrād⁹. tūc in mane sequē
tis dñice posset sacer ordo ꝓferri quia
tunc mane dici dñice ītelligit trahi ad
sabbatū pp ptinuatiōez tēporiz. ꝛ ides
intelligēdū est de nocte aū die palche
si tūc celebrāret: vt erat mos antiquus
porro talē ptinuationē tēporiz nō expe
dit facere nisi in necessitate.

¶ Que pena est eor̄ q̄ extra statuta 6
tpa sacrū ordiné susceperūt. ꝛ. fm dñs p̄
mittī i susceptis ordinib⁹ ministrare ex
tra de tē. or. c. ij. tñ caracterē suscipiūt,
ꝛ epō iposita eis ꝓio pnia cōpetēti su
stinere poterit. vt postea i susceptis or
dinib⁹ ministrent. d. c. cōsultationi. Sed
sec⁹ ē i ordinib⁹ susceptiēdis fz Juno.
ꝛ Ber. de hoc vide. s. Irregularitas se
cūdo. ꝓio responso. in fi.

¶ Quid si aliqd de forma omittatur 7
in ordinatiōe. ꝛ. fm Ray. Si aliquid
omittatur q̄ sit de substantia. aut etiā
oubitat vtrū sit de substantia tota or
dinatio dz iterari q̄si nihil sit factū. si
n. dicitur iteratū quod nescit esse scm
de conse. di. i. solemnitates. Si autem
omissum est id de quo expressus est q̄
nō est de substantia ordinatiōis dz ordinatio
iterari. Sed q̄ omissum est: dz statu
to tpe caute suppleri. extra de sacra. ire
c. i. ꝛ. c. presbyter.

8 ¶ Que sūt illa que nō sūt de substantia. ℟. ꝺ̄ Ray. expressū é q̄ nō é de substantia tps ordinationū. extra de tē. ordi. sane ité nec etas ordinādi. lxxvij. dist. subdiaconus. ité nec vnctio. extra de sacra vnc. c. i. e de sacra. ité. c. i. ité. q̄ ordinandus in presbyterū vel diaconū recipiat ipositionē manus epī. extra ꝺ sacra. nō ité. c. fi. Ité q̄ ordo recipiat a ꝓpio epō: vel q̄ non recipiat quia oēs ordines simul: sed finaliꝫ debitis interstitijs. extra de tem. or. qō trāslatio nem. e lras. e. c. ix. q. vj. Ingdonēsis. e fm Host. e. Dn. e. ℣. nō é de sba: q̄ ordinās e ordinādus sint tenunt. e hoc cōiter tenē. Sūt alia de gb⁹ nescit: an sint de sba vel ne vt missarū vf cōmo q̄ nō sit de sba vt notaꝫ ꝺ doc. in. c. q̄ sic de elec. Ité no. q̄ vbi ꝺmūs e diuersi sunt act⁹ nō é iterādi: ℔ supplēdū. si cut in ordinatōe sacerdotis. Alⁱ⁹ act⁹ est tenere man⁹ supra caput. Alius ei bare calicē e patenā: quoꝝ si aligd de fuerit ītime factū: nō é postea iterādū. Quidā nī dicūt q̄ hec duo. s. de calice e patena: nō sūt supplēda: q̄ nō sunt de sba: si securⁱ⁹ est supplere. de ℣. J. Ité si paro alicui⁹ oīonis omissa cētra capite incohāda foret. ℔ q̄dā tū in oꝺmib⁹ multe oīone pūt cē q̄ nō sūt ꝺ substātia ordis. vñ si talis ordo ītime collat⁹ cētinō pp hoc retractaretur. Ité si tū vna man⁹ iniuncta é postea soli⁹ alteri⁹ man⁹ iniectio supplenda est. e vbi i oīonib⁹ ꝺ man⁹ i plurali. dicetur man⁹ i singlari. e si é facta vnctio in aliq̄ e nō dicta oīo. vel ecōuerso repetēdū erit vtriq̄. q̄ act⁹ nō sūt diuisi. cū in oīonib⁹ fiat mētio de vnctōe Ité q̄ omissū est ꝺ℔ suppleri p eū q̄ ordinauit. Qō si fieri nō pōt p aliū supleri pōt. Ité si epūs ordinādo ex infirmitate deficiat. p eū postea vel p aliū incohabīt⁹ vbi ipse ꝺmiserat. nisi sint aliq̄ cohereātia. vt vnctio e oīo vt ꝺcm̄ est vel nisi vn⁹ sit act⁹. vt ℔ in forma cōsecrationis eucharistie. e in forma baptismi cuius parte tam dicta si deficiat mīnister p aliū reincipitur forma in baptīmo e in missa ab illo loco q̄ precede ꝛc. Item quod dictum est omissam caute suppleri. Host. dicit. q̄ fiat suplectio tempore ordinationis. e veniat patiens defectū q̄si ministrans epūs nō erit ītētio cētinec ipsius q̄ oīones sūa ipm iterent. Et cū venerit epūs ad id qđ omissum est suppleat: vt pōt fieri. vltio post alios eiusdem ordis vt magis celeſ. Pōt ēt epūs ei dicere: vade e pone mihi librū: vel aliā rem: q̄si credāt circūstātes: q̄ pp mādatū sibi ītimatū ipositum manū: vel ēt in capella sua paucis vocatis ꝙuis pōterit ordies celebrāt: q̄uis antē ꝺ supplemētū receperit executōes suscepti ordinis nō hēbit. lij. ꝺi. sollicitudo. e extra de sacra. ite. c. i. e ibi glo.

Rdo. ℣. quo ad caracterem.

¶ Utrū i q̄libet ordie ipsimat spālis caracter. Et an caract⁹ vni⁹ ordis presupponat caracterē alteri⁹ ordis. ℟. ℔ Tho. ꝺ. xxiij. in ℣rto. In q̄libꝫ ordie sic ꝓfert spālis ptās: ita imprimit spālis caracter: nec caracter vni⁹ ordis ꝓsupp̄ōit caracterē alteri⁹. Naꝫ recepto ordie posteriori e ꝑtermisso precedēti nō pp hoc ꝺ℔ reordiari i ipso posteriori. extra de cle. p sal. pmo. c. vnico. De hoc vide. ē. Dispēsatio. ℣. ir. e. r. 1

¶ Utꝝ aī caracterē ordis perigat caracter. baptismi e ꝑfirmatiōis. ℟. fm Tho. vbi. ē. Laract⁹ baptismi pericliꝫ de necessitate q̄ é fūdamētū cius sacrū. extra de presbytero nō bap. c. i. e. c. veniens. Sī caracter ꝑfirmatiōis si ergit de necessitate: q̄ sine illo recipit q̄ caracterē ordis: tūc de ꝙruo periclꝫ. 2

¶ In q̄ actu ipsimit caracter i singlis ordib⁹. ℟. ℔ Tho. sacerdotal caracter imprimit q̄n dat el ab epo calix cū vino: e paterna cū hostia: e sub debita forma ꝙbor: q̄ tūc ꝓfert ei ptās ad pncipale⁹ et⁹ actū q̄ est ofecrare corp⁹ xpi e sanguiné. Et no. ℔ Sco. i ℣rto. q̄ sacerdos ḥz duos act⁹. vnū pncipales sup corp⁹ xpi verū. ꝙ ꝺcm̄ é. Alīū secūdariū supra corp⁹ xpi mysticū. Secūd⁹ ät act⁹ dependet a pmo: si nō cō. 3

nertit. Et tō aliq̄ ad sacerdōtiū pmo
neturꝙb⁹ cōmittit pmus actꝰ tm̄ fi
cut religiosꝰꝙb⁹ cura aliq̄ cōmittit
Et hīc aūt pmonctur ad aliū actū: g
est supra corpꝰ xpi mysticū. Bñs aūt de
dit discipulis sacerdotale pōtātem q̄
tū ad pncipalē actū aī passionē in ce
na q̄n dixit. Accipite māducate. Sed
post resurrectionē dedit eis pōtātē sa
cerdotale q̄tū ad actū scōrū g ē ligare
et soluere. Sco. Et tō cauti sacer
dotes: q̄ fi intēdunt pfessiōes audire
vel absoluere: q̄ i sacerdotio aī acci
pitūt ordinē sacerdotale expletis ne
cessarijs ad talē ordinē: accipiāt post
modū p ipositionē manū ipi⁹ epi
spūs sanctū dicentis Accipite. s. s. q̄rū
remiſ. peccata. ꝛc. alꝰ nō pōt audire
pfessiōes. Diacono ꝥo ipmitt datōe li
bri euāgeliorꝫ tē. n. ei dat pōtās legēdi
euāgelia in eccliā. qđ est ei⁹ scōrtus
actꝰ: tin q̄ scindit pncipalit. i. dispēsa
tio sacrō. Subdiacono ꝥo i potrectō
ne calicis vacut: q̄ habz ponere vasa
dñici corporis ꝛ sanguinis. Acolito
in acceptiōe vrceoli ꝛ cādelabri. Sz
pcipue vrceoli: q̄ ei⁹ est pparare vi
nū ꝛ aquā ad mīsterīū accipit hec
ab archidiacono: nō q̄ archidiacon⁹
ofert sacrz ordistg ofert mīte ꝥbo
rū q̄ dicit epō. Exorciste: cū recipit li
brū exorcismorum. Eius enim officiū
est exorcismos memorie cōmēdare. ꝛ
manus super cathecuminos ꝛ ener
gūminos ponere. Energumin⁹ est de
monīacus fm catholicon. Lectori cū
datur liber prophetarū: q̄ ei⁹ officium
est prophetias legere: ꝛ cathecumios
pria eruditmēta fidei docere. Hostia
rio: cū conferunt ei claues hostiorum
ecclesie: q̄ eius officiū est dignos ad
sacrāmīa recipere ꝛ idignos exclude
re. Et no. fm. Alsten. ofa illa intelligas
esse de substātia ordinū de qb⁹ nō ē
expssū i iure q̄ nō sint de substantia.
Idem Ray. Et no. ad pdicta qđ no
tat Buil. de laude. in suo sacrāmētali
q̄ Bionysiꝰ has formas ordinādi ad
inuenit ex familiari cōsilio spūs san
cti g fere totā ierarchiā ordinauit. Ta
les enim forme a deo phibēdum exisse
de cele. mīsi. cū marthe. Nota tm̄ q̄ si
epūs pp senectutē vel debilitatē in cōfe
rendo ordines tradat p ordinē archi
diacono dicta institūta sicut de facto cō
tingit nō vī talis ordinatus rite. Ere
dit m̄ q̄ sufficitat sicut in aliis ordini
bus suppleri q̄ nō rite fcm̄ ei nec erit
totaliter re ordinād⁹. Et est rō: q: his aliī
asserant in vno actu caractere esse im
primēdū: aliī in alio, hoc non pōt ab
hoie plene scirī nec est ⁋ similis opa
tionem diuinā suum effectū mittere
ex tali modico defectu.

¶ Sed nūquid laicus g omnino ne 4
scit lras recipiat caracteré fi ordinet
q̄. q̄ fic fi est baptizat⁹. Et de hoc est
gl. singularis in. c. solicitudo. liij. di. q̄.
dicit. q̄ laicus baptizatus recipit ordi
nes sacerdotij: vī epatus.

¶ Utrū q coact⁹ ordinat recipiat ca 5
racterē. q̄. fm Ray. si coactio fuit con
ditionat: vt p aliquā cōminationē vī
cruciatū. vtiq̄ recipit caracterē. In
tali. n. casu: cū voluntas saltē indirecta
ibi occurrat. de q̄ dicit Aug. voluit fa
cere q: voluit vīuere talis recipit cara
cterē. Sz si fuit coactio absoluta: pu
ta q: oio inuⁱ tenebat sub mālⁱ⁹ ordi
nāri: tūc cū recipit ordinē. Sicut nec
in tali casu recipit baptismum. extra
de bap. malozes.

¶ Sz nūqd tūr ptinere g sacrū ordi 6
nē recipit coact⁹ coactiōe ordinādi. q̄.
Quidā dicūt q̄ sic: q: his tal nō debue
rit cogi ordinē recipere. receptū tm̄ ēt
coact⁹ tūr fuare. Jo. ꝥo dicit q̄ nō: si
met⁹ vī coactio sit talis: q cadere pos
set i ostātē vitz. extra qđ me. cā. platō.

¶ Donat ergo q̄ nō teneat ptinere 7
fuit talis met⁹ q potuit cadere in ostā
tez vitz nūqd vtetur puilegio clericali.
q̄. vī q̄ sic fm Ray. Si vult alias cle
ricalr vīuē. Et ꝥ vez ee credit: nisi pēl
tus sit obligat⁹ ad ꝓmū actū: vt si du
xerit vidūā: aut secūdam vxorem. di.
lxxxiij. osqs. vel dicēdum est alr q̄ si
priue legitimā vxorē habuit: illa sine

peccato poterit vti. Si nō ipsa ptinere vellet ꝛ ipse nollet: pullegiū clericale ſi haberet. Si ät ipsa nc llet: ſed ipse vel let ſ̄tū in ſe eſſet pullegiū haberet: ſi alis clericaliter viueret. Di vō legitimā vxorē nō habebat: p̄ciſe tenetur ptinere. ar. dt. xlv. de iudeis. Secūdū tñ Rosē. pma ſo. eſt potior ꝛ benigni or. ꝛ ideo tenēda. hec Aſtēſi.

Ordinādus. Quales cē debeāt ordinandi q̄bus regimē animaꝝ ꝑmitti dr: oſtēdit aplūs ꝑme thi. iij. Primo: or epm eſſe irreprehenſibilem. Secundo: vnius vxoris virum. Tertio ſo briꝰ. ꝛ. j. dicit vel nō violentū. Quarto ꝓdentem. Quinto: pudicū. Sexto: ornatū. Septimo hoſpitalē. Octauo: doctorē: Nono: non percuſſorem. Decimo: non litigioſum. Undecimo: nō cupidū. Duodecimo. domui ſue bene p̄poſitū. Tertiodecimo: non neophitum. Et hec regula extenditur ad oēs ordinandos: vt p̄bat Aug. dt. xxx iij. cognoſcamus.

¶ Sūt ꝛ alia ipedimēta ordinādorū tuñ poſitiuo inducta. Primū. q̄ non ſit ſolēniter penitēs: q: nō ſunt digni recipere vaſa ſacror: q dudū fuerūt vaſa viciop. l. dt. illud. Secūm ñ curiar. Et dicit tripl̄r ſm Rat. Primo large dicunt curiales illi q̄ quacūq; cōditione obligati ſunt curie alicuius publice ptā ſe: ſiue ſint milites: ſiue aduocati: ſiue iudices ſiue officiales: ſiue ēt hyſtriōes. Et breuiter Quicūq; habentes oſſū honeſtū vel inhoneſtū: dum mō curie obligati ſunt. Scdo ſtricte dr̄ curiales: q curāt ꝛ gerūt honeſta curie officia vt decuriōes: iudices ꝛ ſimiles. Tertio ſtricte dicuntur. q in cā ſanguinis ſunt officiales. Et q oēs ptātib⁹ obediēt: ſanguiné humanū effuderūt. Et dicūtur iſti curiales a cruore. Alij dicunt a curia. Omnes aūt curiales indiſtincte ꝓhibentur ordinari ꝑ Ray. niſi ꝑus ſint abſoluti a curia dt. li. c. ij. ꝛ. iij. Sz poſtq̄ a curia ſunt abſoluti: diſtinguet q: ſi exercuerunt ſeua vt officiales vt milites q ſanguiné humanū effuderūt: ſiue turpia ꝛ inhoneſta: vt hyſtriōes nō ꝑſt ꝓmoueri. c. l. ꝛ. iij. di. lj. ꝛ de ꝑſe. dt. ij. ꝑ dilectoe. Si vō honeſta officia exercuerūt vt iudices: aduocati: abellliōes: ꝛ hmōi admittunt i cā ciuili ſine pecuniaria. dt. lxi. oſtius. Sz in cā ſanguis repelluñt.

¶ Cauſe aūt ꝑ Ray. ꝑe curiales ordinari ꝓhibent ſūt tres. Prīa eſt: q̄ frequēter irregularitatē incurrūt exp̄dientes officijs. Itē q̄ tales q̄q; repetūt ꝛ ſic eccīa pturbat. Tertia q̄ ꝓſumit q̄ nō tráſeat ad clericatū voto religionis: ſed vt rōcinia ſuoꝝ dñoꝝ fugiāt dt. lj. c. l. ij. ꝛ. iij. iiij. dt. legē. Tertiū ē ſi rōcinijs obligat⁹ ſicut ſūt tutores: curatores. ꝓcuratores: ꝛ hmōi modi. Et hoc itelligit Rat. ſi hec officia exerceāt ꝑ ꝑſona ſecularis: ꝛ nō miſerabili. Secus ſi ꝑ ꝑſona eccleſtica. vel ſeculari miſerabili: vt eſt cec⁹. paup. pupilli ꝛ vidua. tunc ꝑſt ꝓmoueri ſi aliud nō impediat. dt. lxxxix. iudicatum.

¶ Sed qd ſi offīo q̄ geſſerūt finituꝰ eſt. ꝛ tñ obligati ſunt ad rōcinia. Dic ſm Ray. ſi nō moueat eis q̄ſtio. bene ꝑſt ꝓmoueri niſi manifeſtū ſit aliquē talē teneri ꝑ dolo. Si vō in ipa ꝓmotione mouet eis q̄. vel ante mota eſt diſtingue. q: ſi q̄ mouet de dolo. nō debēt ꝓmoueri ante deciſaz lite. lxxxi. di. ſi tātis. Si vō q̄ moueatur ꝑ clpatñ. tal⁹ ꝑt ꝓmoueri nō obſtāte actoris reclamatiōe. Tñ iſte poſtea ꝓcedit ſicut ꝑus. ꝛ ſub eodē iudice. Illi aūt q̄ ſunt obligati reipublice ex adminiſtratōne q̄d geſſerūt nō debēt ꝓmoueri ante reddita rōcinia. dt. lj. ꝑterea. Secus ſi alias ſint reipublice debitores. Quartum ꝓncipale ipedimētū ē nō ſtare. ꝑ quo. j. Semus. ij. Quintū nō corpore vitiatus. de quo. j. Vitiat⁹ corpe. Sextum non illegittime natus. Vide. ē. Ille gittimus. Septimum. non qui diſtulit baptiſmum vſq; ad egritudinem mortalē q̄ ꝓſumitur nō vere cōtritus. dt. lvij. ſiquis. Octauū nō peregrinus nō ignotus. Nonū non minus in etate. Decimū non femina.

ORdinator. Quid si epūs nō baptiza
tus ordinat. ff. non baptizatus nul
lum ordines recipere pōt. nec conferre
nec conficere. nec absoluere. nec ordi
nare. ⁊ si ordinati⁹ ab isto. vel absoluti
saluantur pp fidem sacrū. de hoc vide
ē. Baptismus. iiij. in fi.

1 ¶ Que pena ordinātis aliquē. j. ltiam
etatē. ff. primo gdā q⁹ in el⁹ primeliaz.
ille q sic ordinat⁹ fuit dz suspēdi ab exe
cutione illi⁹ ordis vsq; ad ltiam etatē. vi
de de hoc. ē. Irregularitas. ij. Et ipse
ordinās dz suspēdi a collatiōe ordinuz
⁊ appelli. puidere taliter ordinato in bñ
ficio ppetēn. extra de tē. or. vel nō est.

2 ¶ Que pena etus q minores ordines
cuz subdiaconatu. vel duos sacros or
dines confert simul. ff. si hoc faciat ex
certa scia. debet deponi. li. di. q in aliq
Si vero ex negligentia dz puari poste
conferendi talē ordinē. extra de tem.
or. litteras. ⁊ c. dilectus.

3 ¶ Nullus epūs vel gnis ali⁹ ifantī: ni
si forte religionē itrarēt seu ulitterato
sed negs absq; sui⁹ioris licētia: hoi
diocesis aliene: licalē psumat conferre
tonsurā nec etiā q̄gato nisi volentire
ligionem intrare: aut ad sacros ordi
nes promoueri: pm est sacris canon
bus diffinitū. vt no. extra de quer. con
tug. q̄gat⁹. Qui ho ꝫ fecerit: vt in q̄
peccauerit puniat: per vnum annum
a collatione clericalis tonsure dūtaxat
nouerit se suspensum. extra de tē or. c.
fi. li. vi. Et glo. in ver. suspensum. dicit
ipso iure.

4 ¶ Utrū epūs sciēter ordinās idignus:
peccet mortalr. ff. in Tho. sic: q; infi
delis est dño suo eū hoc ꝙgat in ītri
mētū ecclie ⁊ honoris diuini. Et si nō
pōt tot boni inueniri ministri: melius ē
hre paucos ministros bonos q̄ mul
tos malos. xxiij. di. tales.

5 ¶ Aq̄ debeāt ⁊ possint ordies pferri.
ff. ꝫ Rai. presbyteri ⁊ oēs inferiores
regulariter debēt ordinari a suis epis.
lxvii. di. c. vno.

6 ¶ Utrū alien⁹ epūs possit ordiare alie
nus clicū. ff. nullū dz ordiare pter licē
tiam superioris ipsius. Et intelligitur
superior: in hoc casu: epūs de cuius dio
cesi fuit qui ordinari vult est ordinādus
vel in cuius diocesi eccliciū hz benefici
um: vel vbi habet domicilium: hz alibi
natus fuerit. Inferiores autez prelati:
siue religiosi: siue alij nō pōt talē licen
tiam dare: nisi haberent a sede aplica
q̄ possint subditos suos a quo volue
rint episcopo facere ordinari. Item nō
pōt talē licētiā dare officialis epi: sed
epūs in remotis agēte vicarius eius in
spūalib⁹ generalis: vel sede vacāte: ca
pitulū seu is ad quē tūc administratio
spūalū pertinet: pōt licentiā dare. Reli
giosi quoq; g a suis plātis sunt in non
exēptis prioratibus deputati: priores ⁊
eoꝝ socij pōt a loco⁹ diocesanis quā
diu ibi morātur licite ordinari: hz non
sint de ipsis diocesibus oriūdi. Et hec
oia hītur extra de tē. or. c. cū nulli⁹. li.
vi. Quicūq; aūt alienū sine licētia: sci
enter seu affectate ignorātia ordinaue
rit p aliū ⁊ collatione ordinū est suspē
sus. Et postq̄ suspēsio fuerit: manifesta
poterit subdāti sine eī⁹ licētia a vicinis
epis ordinari. de tēp or. c. eos. li. vi. Et
gl. in verbo manifesta. dicit per euidē
tiam facti: vel q; est iure notoriū. Alis
in dubio a pprio plato non recedant
¶ Utrum epūs italie possit ordinare vl 7
tramontanū clericū. ff. non: nisi hēat
licentiam a papa: vel ab epo vnde est
oriūdus: vel in cuius diocesi est bñficiatus. Et per patētes ipsius epi litte
ras: cōtinētes cām rōnabilē ꝫre ipm
nolit: vel nō possit ordinare. Et qui cō
tra hoc ordinati fuerit: suspēsi sunt ab
ēq̄ spe dispēsationis: ⁊ ordinantes de
bent condigne puniri. extra de temp.
or. sepe. li. vi.

¶ Utrum episcopus qui resignauit 8
episcopatui possit ordines conferre. ff.
si renunciauit loco tantum: potest or
dines confere sicut ante: si rogetur a p
prio episcopo loci. Si vo renunciauit
loco ⁊ dignitati: potest nihilomin⁹ cō
ferre omnes minores: sed sacros non
potest. Et quicūq; ab eo sciēter recepe

rit minor: ee sine licentia sui episcopi: de iure communi debet deponi. vij. q. j. episcopus in ciuitate. Et episcopus in diocesi. Dispensatiue tamen potest in ordinibus deseruire. Si vero a tali receperit sacros scienter: non recipit executionē. Si vero ignoranter poterit episcopus cum eo dispensare. Nisi ignorantia fuerit crassa z suppina. Extra de ordi. ab eo qui re. episcopa. c. i.

9 ¶ Quid si sciā epm meū hereticū: vl scismaticū occulte: z cōpellit me ad ordines suscipiēdos: vl ēt ē manifest⁹ vide. s. Excōicatio. vj. per extrauagantem ibi posita. §. xliij.

ORdinatus. j. cōtēr. Queritur qd si aliquis in peccatō mortali exīs suscepit ordinatus. §. fm Rai. siue sit occultum: siue manifestum: ille q cū hoc recipit ordinē vel q̄cūq; alia sacramēta: mortaliter peccat. di. xl. multi. Idē Tho. in. iij. Quod potest intelligi: qñ nō ēt cōtritus cū ppōsito cōfitēdi Nātlic nō vī iudicandū de peto mortali q: fm Rai. in. iij. vī spāle in sacro eucharistie: vt ad eius susceptionē nō sol⁹ requrat cōtritio: sz ēt confessio. Sec⁹ i aliis sacrīs. Et hoc vī equius.

1 ¶ Utrū ordinat⁹ exīs i peto mortali possit sine peto rti ordine suscepto. §. fm Tho. in. iij. di. xxiij. nō pōt. Intelligne eni sacrm ptractat: nec in hoc aliquo pōt dispēsare: q: ē de iure naturali vt hō sancta sctē ptractet. vñ talis q̄ reus actū alicuⁱ⁹ ordis ptractat peccat mortal⁹: vt q tāgit res sacras. qñ suo officio vtēs. Sec⁹ aūt ēt si aliqua necessitate sacrū aliqd ptingeret: vl exercēret in illo cēu in q ēt laicis liceret: puta si baptizaret i articulo mortis: vt corp⁹ xpi de terra colligeret. Sz pō dici ō hoc vt i pcedēti. §. qñ de peto si ēt cōtritus. Idē in spāli de sacramēto li: vī eni sufficere q talis spāliter: hēat cōtritionē de peto mortali cū ppōsito cōfitēdi: qñ cōmode poterit. Sz dicere q talis spāliter cū hz stimulū peccati mortalis: nō possit audire confessionē: nisi prius cōfiteat nimis durū vī.

¶ Utrum a tali liceat recipere sacramenta. vide. s. Clericus. iij. §. ij. De eo aūt qui furtiue est ordinatus. vide. s. Dispensatio. §. vij. 2

¶ Quid de ordinatis ab alieno epō sine inia ppij. §. fm Rai. quanī executiōe. Poterit tñ epūs dispēsare. extra de tē. or. qō trāslationē. q. c. fm aliquos vī innuere q̄ non sit suspensus ipso iure: sed suspendendus ibi: interdicenda est ei ordinis executio. Sz hō non obstat: q: nō intelligit de interdictione dispositiua hō est q: nō suspensus suspēdat: sz intelligit de interdictione z inia declaratoria z executiua vz q̄ declarat sic ordinatū a iure suspēsum. 3

¶ Quid de ordinato ab hereticis: excōicat: suspēsis: apostatis z hmōi. §. a talibus nō dz recipe ordines. Si tñ aliquē ordinēt: tenēdū ē vt dicit Rai. q: oēs tales vere ptērāt sacra: dūmō in forma. ecclie ptērāt: z ptērēs peccat mortal⁹. De recipiēte aūt dicit ha betur. s. Clericus. iij. §. ij. per extrauagantem basilien. 4

¶ Sed nūqd sic ordinati poterūt mi nistrare. §. fm Rai. Si ordinati sūt a tali q̄ suscepit vltimā man⁹ ipositōes in ecclia. i. ordīe epāle z nōc ē hereticus vel excōicatus z hmōi: dicendū q̄ siue isti ordinati sciebāt: siue ignorabāt: tolerant dispēsatiue i ordinib⁹ susceptis ministrare. Ad suplores vo nō debēt ꝓmoueri nisi ēt necessitas magna: z cōuersatio sancta. xl. q. j. c. j. ij. c. iij. Si vo ordinati fuerūt a tali q̄ recepit vltimā manu i ipositionē extra eccliam z ipi sciēter a tali ordines susceperūt: nūq̄ tollerant. Si ignoranter tollerant. ix. q. i. ordinationes. 5

ORdinatus. ij. per saltum. i. aliquo ordine pretermisso ad superiorē ascendendo: q̄uis caracterem recipiat: tamen est suspensus ab executione ipsius ordinis sic recepti. distin. lxij. sollicitudo. Extra de cle. per saltum. c. j. De hoc vide supra. Dispēsatio. §. vij.

Ordinatus. iij. negatiue. s. q ñ est ordinatus. z tñ aliquid tale exercet. Quid de talib⁹. ℟. ℣m Rat. laici qui nullū ordinē hñtes diutiū offiñ exercēt indebite: nitli cessare velint. debent excōicari. Possūt tñ licite facere officia minor ordinū. Quis ad hoc si habeāt offiñ. Sicut in domo si p̄secrata pōt dici missa. ls p̄secratio ad hoc ordinet. vt in ea missa dicat. Clerici ño q exercēt offiñ illius ordinis quē non habēt sunt deponēdi. vel perpetuo sui pendēdi ab ordine quē habebāt glo. sñ Ray. non credit istū rigorē extendēdū esse ad ēcos minor ordinū. vel g i missis nouis mistrāt in offō sbdia conat⁹ cā cuiuscdā gaudij z solēnitatis faciende. non mentiēdo de ordinibus suis. cū fere omnes existentes sciāt veritatē. tales tamen graviter peccant. huiusmodi etiam sine malitia tentando. Idem videt tenēr host. quia voluntas z propositum distinguūt maleficia de sen. ex. cum volūtate.

Ornatus. Utrū ornat⁹ mulierū ℣m more pñe g vf ,van⁹ z superfluus q̄ ad vestes ciclas: p̄ciosas. lingulatas polimitas seu recamatas. caudatas. de auratas. seu etiam ornamenta capitis vel capillaturas varias vt capillos mortuos. vel zonas aureas. planellas altas. z fucos. z huiusmodi sit peccatū mortale. ℟. q̄ in isto ornatu duo sunt considerāda. Primum est intentio ipsius ornantis. Secundum ipse ornatus in se. Quo ad primū ponēt quedā conclusiones. Quarū pria est ista.

1 ¶ Mulier ornans se intētōe vt trahat hoies ad sui cōcupiscentiaz. indubitāter peccat mortaliter. q: agit p̄tra caritatē primi. intendens mortem anime eius ēt si nō sequatur ruina alicuius. z ℔ est ppria z per se scandalum actiuū z mortale ℣m Tho.

2 ¶ Secūda cōclusio. Mulier ornans se p̄dictis vestimētis. nō ad p̄uocañ. hoies ad sui cōcupiscētiā. ls ad tactantiā z humanā laudē. ibi p̄stituens finē suū vltimū. indubie peccat mortaliter. Mortalis enim ex fine trahūt spēs ℣m. ēt q: in hoc casu frustr creantur. in eā. ponēdo finē sūis: q: ō peccatū maximū ℣m Aug. nulla maior puerilitas q̄ frui vtendis z vti fruendis.

¶ Tertia cōclusio. Si tal⁹ mulier vtaf 3 predictis ornamētis ob quadā p̄placētiā z tactantiam: ita tñ iordinate afficitur ad talē ornatū: q: ēt si crederet cer titudinaliter. p̄imū ex illo ornatu ad ruinā trahi: nō curarer: dūmō p̄ quā li lā cōcupiscētiā: sic eni ē mortale rōne deperuate intētiōis. nullū ē enim adeo vēiale quin fiat mortale dū placet: cō placētia. s. fruitiōis.

¶ Quarta cōclusio. mulier se ornās 4 vt. ē. si aliq̄s p̄dictor trium nō intēdit: nō obstāte q: aliquā inanē gloriā: vel tactantiā: vel p̄placentiā ex hmōi ornatu querat citra tñ salutē anime sue z p̄imi: z p̄stat. j. limites deliberit venīale ℣m Tho. p:o istis duab⁹ cōclusionib⁹ imediate positis optime facit q̄ dictum est. ē. auaritia p totum.

¶ Quinta cōclusio. Mulier ornans se 5 vt. ē. vt viro suo placeat: ne reddatur ei odiosa. z sic inclinetur ad aliarum concupiscentiam: vel quia imperatur hoc a viro suo: non est mortale: imo forte nec venīale: ls meritū: si est i statu merendi: niſi excessus sit in ipso ornatu in quantitate vel qualitate. z ad hoc facit quod dicit apls. 1. Tht. ij. Et mulieres in habitu ornate. cū sobrietate z verecundia. Similr si ex hoc intēdant vitare oppr̄obriū hominū: ne omisso ornamento ℣m morā patrie de spiciantur a ceteris: aut vt cōiugio trādantur nullū videtur vel leue peccatū.

¶ Quātū ño ad scām. s. ipsū ornatū 6 in se duoplū ibi vicia iueniri. s. superfluitas expense: z incēctiuū libidīs. ad q̄s illud inducit. z q̄tū ad superfluitatē q̄ p̄tinet ad p̄digalitatē dico q: cū non omnis p̄digalitas sit mortale: ls frequenter venīale. z tō isto respectu nō poterit istud iudicari mortale. nisi sit valde enorme z euidēs excessus. In quo cōsiderāda est q: q̄ est vni ma-

gnus excessus: vt vxor rustici vl' pau
pis artificis vestis velluti vel auro tex
ta vel gemmata: alteri paruus vel null'
etiã vt vxor militis vel pncipis. Quã
tus aũt sit iste excessus quo ad supfluita
tẽ seu pdigalitatem ornatus. q̃ fa
cit mortale. Archid. f. fatet se nescire da
re regulã. nec de facili posse dari: nec re
peritur: vt ipse dicat aliquẽ dedisse re
gulã in hoc: sed relinquẽdũ est vnicuiõi
Inq̃stũ vero ornatus mulieris est pro
uocatiu' ad lasciuiã vl' distinguendũ
de occasiõe data vel accepta. si. n. mu
lier ornat se p3 decẽtiã sui status ⁊ mo
rez patrie ⁊ nõ sit ibi multus excessus
⁊ ex ĩ3 aspiciẽt vel rapiãtur ad pceptiõẽ
tiã eiꝰ erit ibi potiꝰ occasio accepta q̃ñ
data. vñ nõ mulieri. ĩz ei soli q̃ ruit ex
aspectu eiꝰ imputabile ad pcm̃ saltem
mortale. Poterit aũt eẽ tãtus excessus
q̃ erit occasio data etiã ex pte mulie
ris se ornantis. Quãtus aũt sit iste excel
sus vt mortale valeat inuidari. ad arbi
triũ boni viri vl' dimittẽdũ. nõ solũ in
cõscia: sed etiã in sufficienti peritia cir
ca hmõi. Sed alex. de ales dicit nõ de
facili debẽt hmõi mulieres de mortali
cõdẽnari. Dicit eni q̃ licet viris ⁊ mu
lieribꝰ se ornare ꝑm cõsuetudinez pa
rie ⁊ statũ ⁊ cõditõez pſone ornantis
se. Ita tñ q̃ nõ sit libido in voluntate
nec sit ibi scãdalum in exteriori opere.
Nõ pertinere videtur ad nimiũ excel
sum. nec tñ asserit contrariũ faciendo
esse mortale: q̃ nõ semp. Sed ⁊ fucis
vti q̃ ꝓ re ceteris vanitatibus vl' ma
gis pulchritudinẽ ostentare. ⁊ per ꝑs
quens magis ad lasciuiã citare. Tho.
dicit nec mortale de se. Sz mortale vl'
veniale ꝑm itentionẽ vtẽtis vel pditio
nem pſone. vt si nõ sit in statu nuben
di precipue religiosa. in ꝙbus forte eẽt
mortale quinimo ⁊ turpitudinez non
naturalẽ. ĩz ex aliqua supueniẽte egri
tudine. accidenti p hec occultare his q̃
nupte sunt ⁊ in statu nubẽdi sine pec
cato fieri posse p3 Tho.

7 ¶ Ex predictis igit̃ dicẽdũ vl' q̃ vbi i
hmõi ornatib' cõfessoꝛ inueniat clare
⁊ indubitãter mortale. nõ absoluatꝫ
lez nisi proponat abstinere. ⁊ interim
seq̃tur arbitriũ iudicis. Qñ ꝙo in his
reperitur eẽ veniale nõ deneget absolu
tiõez ẽt si nolit dimittere. ledin illo
pseuerate q̃ venialia nõ sũt de necessi
tate pfessiõis: Si ꝙo nõ põt clare ꝓci
pere vtr̃ sit mortale vel veniale. seu exis
tentiõe eiꝰ quã nescit intelligere. vel illa
exp̃mere vel ex qualitate vel quãtitate
ipsius ornatꝰ. nõ vl' tãc precipitanda
inia. vt. f. deneget gr̃ hoc absolutiõis vt
illi faciat ꝓfectum de mortali: q̃ faciẽdo
postea ꝑ illa ẽt si illud i se nõ eẽt mor
tale. erit ei mortale q̃ oꝛ q̃ ẽ ꝑ ꝓfectuꝫ
edificat ad gehẽnã. ⁊ ẽt iura sũt ꝓm
ptiora ad absolueñ. q̃ ad ligañ. l. dist.
põderet. ⁊ melꝰ est dño reddere rõez
de nimia misericordia: q̃ de nimia se
ueritate. Fateoꝛ tñ pdicatoꝛes i predi
cãdo. ⁊ pfessoꝛes i audiẽtia pfessionuꝫ
dñt talia de testari ⁊ reprehẽdere: ⁊ p
suadere ad dimittendũ q̃ sũt nimiũ ex
cessiua. vt. cõiter accidit. nõ tñ dñt idi
stincte asserere esse mortale.

¶ Et ex predictis ꝑz quid sit dicẽdũz 8
De faciẽtibꝰ vel vendentibꝰ hmõi oꝛ
nameta. si eni hmõi ornamẽta nõ pos
set vti mulier nisi cuz mortali tãc sine
dubio ⁊ illi artifices ⁊ vẽditoꝛes pec
carent mortaliter: dãtes occasionẽ ruine
alterius ĩz q̃ vt dictũ est de se iste ornat'
non est mortale. ⁊ si vt in plurib' fiat
saltẽ cũ vẽiali aliq̃ ẽt si ne peccato: tñ
tenẽtur dimittere talẽ artẽ: exq̃ frequẽ
tius ꝙmittũtur venialia q̃ sic ẽt opoꝛ
teret dimittere oẽs artes cum difficile
sit iter vẽdẽtez ⁊ emẽtez nõ iteruenire
pcm̃ Illã ergo artẽ vel artificiũ vel ne
gociatiõez oꝛ de necessitate dimittere q̃
vel quo sine mortali vti nõ põt alterius
est absoluẽdus. si ergo artifex cernitu
dinal'r crederet mulierẽ talia q̃rere vl'
emere ad ꝓuocandũ lasciuiã vel alio
mõ criali vtiq̃ talis nõ posset facere vl'
vendere absq̃ mortali ⁊ tãc hz locuz.
Qui occasionẽ dãni dat dã. ꝺ videtur
c. si culpa. de iniur. ⁊ dã. da. Sz nõ de
facili oꝛ sibi formare cõscientiã nisi fo

gna manifesta appareant. Ex quo. nō
pñt mulieres huiusmodi vti cuꝫ mo
tali vel ventali vel nullo pcō. ꝛ dubia
sint in melioꝛ ptē interpretāda. vt i. c.
eſtote. de reu. iu. Credere dñt seu sibi
persuadere pñt nō ad mortaleꝫ vsum
taliuꝫ ꝗrere. cū nemo sit arbitrādus i
memoꝛ salutis eterne. non ergo hmōi
deneganda videt absolutio in foꝛo pe
nitētie vbi creditur ꝓ se ꝛ cōtra se. ſz
ad monendi sunt vt ꝯ pantiozes pñt
faciāt supfluitates ꝛ vendāt. Innētores
autē harū vanitatū ꝛ ornamentoꝝ sum
supfluoꝝ primi tot mortib⁹ digni
sunt quot pditiōis causas huiusmodi
inuentores ad posteros transmittunt
xi. q. iij. c. ꝓcipue.

9 ¶ Et ex predictis pz rñsio ad argumē
ta que hinc inde. fieri possunt.

10 ¶ Et ꝓ stringendo istē materiaꝫ dic
ꝙ plura requiruntur.

11 ¶ Primo requiritur recta intentio ꝛ
si intentio erit mortalis erit peccatum
venale.

mortale. Si ventalis erit peccatum

12 ¶ Sed nunquid mulier supta possit
se ornare vt placeat alicui viro. ℟. ꝙ
in hoc attēdenda est eiꝰ ꝓncipalis in
tentio. Nā si talis mulier se ornans nō
hz pauā intentōez nec credit virū sibi
hñe pauā intentionē tunc nō peccat
mortaliter. Idē dici pōt de illa que nō
tiendit nubere ſz ꝓp ꝯdam vanaꝫ cō
placētiā ꝛ vanā gloriā querit placere
alicui viro vt supra nō est iudicandū
de mortali. Si iñ iste mulieres ppen
derent se adamari ꝛ ꝓcari: quotiēcūꝫ
ꝯ studiose se offerunt aspectib⁹ ama
toꝝ vt illis placeāt totiēs peccāt mor
taliter etiā si nil turpe agere vellēt cū
illis De ꝛ vide. ē. Delectatio. ℌ. iiij. ꝛ
etiam ibi vide an oscula ꝛ tactus sem
per sint peccata mortalia.

13 ¶ Secundū qđ requiritur in ornatu
est honestas. Nihil enim inhonestum
potest esse licitum. Vñ sicut sine iusti
cia nemo ingreditur regnū dei. Ita si
ne honestate q̄ est vna de partibus eiꝰ
essentialib⁹. A. iusticia. ℌ. iuris ꝓcepto
ff. de iust. ꝛ iure. ꝛ preterea Pan. ad
gal. v. ponit impudicitiam vnum. De
excludentibus a regno dei. directe aūt
ille ornatus habet inhonestatē quan
do mulieres taliter vestimēta portant
ꝙ pectus ꝛ mamillas totaliter oñdunt
tales dico peccare mortaliter qz Sunt
occasio efficax ad ruinam virozuꝫ. itē
mulliere debent portare caput velłatū.
Sed Aug. in epła. ad. Possidium vi
detur tenere ꝙ Dc sit veruꝫ quo ad
decentiam non necessitatem. ꝛ Glosa
super illud Prime coꝛ. xi. Mulier. ve
latuꝫ habere debet caput. dicit ꝙ. Mu
lieres circumstantur ꝓpter contrariam
consuetudinem.

¶ Sz qđ de iuuenib⁹ qui portāt ve- 14
stimēta ita brevia ꝙ oia signa virilis
mēbri appent. Vñ ꝙ tales peccēt mor
taliter. qz ſz nō ostēdāt nude sufficit tñ
ꝙ formas eoꝝ sic ostēdāt ꝙ ꝛ ratiōez
rectā ipudicitiā ostendāt. Sed hoc di
co verum si sit depravata eoꝝ intentio
Aliter nō credo iudicandū de mortā
li: ex tot⁹ mūdus ect in statu. de dāna
tionis videm⁹. n. istis tpibus hoc et vi
tari citra mō tes fere in oib⁹ cuiuscūqꝫ
a iuuenib⁹. q ꝛ si nō oēs portāt vestimē
ta brevia vsq; ad nates: tñ portant illa
scissa a pte anteriori ꝛ apte qđ ꝛ si. idē
est sicut si portarent brevia. nec hmōi
bragghete directe formā virilis mēbri
ostendū. imo cōtra ita late fiunt ꝛ de
ferūt ꝙ multotiēs a iuuenib⁹ talia de
ferēnib⁹ iponunt ꝛ burse ꝛ panicelli. ꝛ
cōtra eodē modo fiunt in lōgitudine
ꝛ latitudine a sartoribus sive ꝙ exce
dat in magnitudine vel paruitate ꝛc.
si quis tamen in talibus habere depra
vatam intentiōem ꝛ studiose fieri fa
ceret aliquo singulari modo tunc pec
caret mortaliter.

¶ De fucatibus aūt se seu colorātib⁹ 15
aut alia figmēta adhibentib⁹ vt puta
ad adulterinos crmices ꝛ hmōi tene.
opi. tho. supra posita. ſ. ꝙ nō est iudica
dū de mortali sive talia fiant ad occul
tādū defectus puta morphēa in facie:
vel nuditatē capitis. sive fiāt ad fingē

dam maiorē pulchritudinē: dūmodo nō sit deprauata itentio vel tā iordina te afficeretur ad talia q̄ ēt si crederet certitudinaliter primus ex illo ornatu ad ruinā trahi nō curarēt sic esset mortale vt dicit̄ ēt supra 2 clusiōe. ij. Ad auctoritas aūt Clp. iani. Uler. c aug. rīnde q̄ verū est qū tales mulieres ponāt vltimū finē in illis vel qū ita afficiūtur talib⁹ q̄ nō curarēt de runia p primi vel hmōi. Alr oēs mulieres eēnt insimata dānatiōis. ille tamen mulieres que talia faciūt ab fingendaz maiorē pulchritudinē sūt redarguēde. Sz eis nō ēt absolutio denegāda.

16 ℭ Tertiū qd regritur i ornatu ē cōue nīētia pſone. nā religiosus dz hēre hi tū religiosuz. aliter ēēt excōicat⁹. vt. ā. excōicatōe. xvi. clici etiā dūt hr̄e hitus honestū. z qs sit habitus eoz hōestus vide. ā. excōicatio. ij. tertia 2clusiōe in additiōe. Dīc tū vide. q̄ si religiosi vl religiose ferrē hitum nō ꝓuenientez sue pfessioni q̄ peccant mortaliter si non in modico excedant.

17 ℭ An ār muliter si vtāt veste virili pec cet mortalr. Dic q̄ si ex leuitate vel cā ioci. vt tpe carnisprivij deferat hitū vi roz vel eōtra non peccat mortalr. vt plene dixi. ā. Femina in pncipio. Idē dic de mulicre q ex leuitate vel ſcitila te incidit sibi crines vsq; ad aures. Be hoc vide. ā. d. c. Femina. ℌ. ij. Idē dic de seculari q cā ioci vel ludi defert habitū mōachalē nō peccat mortalr. Se cus si cā ludubrij. Be hoc vid. ā. posta fia. ℌ. vij. Et de multis. ptinētib⁹ ad hi tū religiosoz z clicoz. vid i. c. Apostasia

18 ℭ Quartū qd regritur in ornatu est pūmonia z moderatio. ſ. ne sit ſuperflu⁹ vel quo ad multitudinē z diuerſitatē vt in multis vestib⁹ localib⁹ z hmōi vel q̄ ad ꝓclositatē vel curioſitatē. naz vſus ſuperfluus ē oio vicioſus. vnde ad Bal. v. inter alia q̄ excludunt a regno dei ponit luxuria vbi dicit glo. i. que iz ſuperfluitas intellige notabilr excedēs vt sit mortal. vnde Tho. ſcda ſcde. q. clxij. dicit q̄ faciētes ornamēta ſuper

flua z curioſa. peccāt z qñ ſuperfluitas est notabilr excessiua nō est dubiū qn sit mortal. Sz difficultas est in cogno scēdo qñ dicat notabilr excessiua. Et ad hoc intelligēdū p̄ dici q̄ ornatus dr ſuperflu⁹ qñ excedit 2ditionē ſtatus pſone ad quā cognoscēdā tria ſūt tpa ꝓsideranda tāq̄ tria ſpecula: ex gb⁹ itel ligetur qñ dicat ſuperfluus.

ℭ Primū tps dr ꝑterītū. ſ. gr. puent ſti ad talē 2ditionē puta dr̄ūm: nobi litatez z diuitias. Si quidē per rapinas. vſuras: falsos ꝓtus ex quibus ad reſtitutionē teneris. ad talē cōditionē puēnisti: vti nō poteris multitudinē: di uerſitate: ꝓclositate vel curioſitate: qua alij vtūtur cōtēr. existēs in tali 2ditio ne z ſtatu sine. peccato mortali. rā rebus obnoxijs. reſtitutiōi no lz vti ſine peccato mortali ad ſtatum cōſeruandū vel pōpam. de re ſpo. ſepe. cōtingit Et h̄ est q̄ dicit Jla. ix. c. Uestimentū admixtū ſanguine cibus erit ignis. z Jer. ij. cri. palūs tuis inuētus est sanguis ſtarum pauperū. Et q̄uis ſup incertis reſtituēdis poſſit ꝓlatus ecclesiasticus dispensare: vt quis de eis viuat ſecūdū qualitatem cōditōis naturalis alicuius. Si tū hoc facit ad ſu perfluitatem. z ſtatuz ſolū est in ſtatu damnatiōis tam dispensans q̄ dispē ſatus. Solū mō eis dispensare lz de in certis vt viuere pñt p̄ eoz cōditionē q: ille qui est consuetus vti cibis delicatis vel vestibus nō posset sic groſſis vti ſicur qui ad hoc est aſuetus. Si ve ro ad talem cōditionē puentisti non p talia que necessario sint reſtituēda. sic credo q̄ z non sis naturaliter nobilis nihilomin⁹ poteris te ornare ꝑm illā ſtatū: ita q̄ ex hoc nō erit iudicandus tuus ornatus notabiliter ſuperfluus.

ℭ Secūdū dr tps pns. ſ. si ornat⁹ ta lis cōuenit tue 2ditioni. maiori enī di gnitati puenit maior ornat⁹. vt. c. clici officia. ā. vt. z ho. cle. Et tō vt ſcias qd tibi puenīat. attēde q̄ cū nulla sit ma ior dignitas q̄ diuitie: z tū in tpo cultu diuino dz ornatus eē tēperatus. vt in. c.

gloria epiſcopi.xij.q.ij. Aſſortior ſt ornatus prelatorum eccleſiaſticorū. Idē dic q ornat imperatoris qui omnes mundanos ſuperemet. vt in.l. cum multa.in fi.C.de.do.que li.dz eſſe temperatus ceteroz. Ve tāto magis dz eſſe temperatus quāto inferiores ſunt ab ipſa imperatoris dignitate. Et quāuis ita ſit de iure.nihilominus ꝓhuetudo hodie eſt attendenda.q; vt dicit aug. xij.di.c.i. Quiſquis rebus pretereunti bus ſtrictius vitur q̄ ſe hēant mores eorū cū quibus viuit:aut intemperatus aut ſuperſtitioſus.eſt. Quiſquis vero ſic eis vtitur vt metas c onſuetudinis bonoz inter quos conuerſatur excedat.aut aliquid ſig tiant ſtagitioſius eſt in omnibus enim talibus nō vſus rez:ſz libido culpāda eſt. Qō igitur locis z tpibus z p̄ſonis cōuenīat diligenter attendendū eſt. Nec temere ſtatuta reprehendamus. Fieri enim pōt vt ſine vicio cupiditatis vel vorācitatis precioſiſſimo cibo ſapiens vtatur inſcipiens autem ſediſſima gule flāma in vltiſſimū olus ardeſcat. Et ſanius q̄q; maluerit moſ dñi piſce veſci. q̄ lenticula more eſau:aut ordeo more lumentoꝝ:um:nō enim ꝓpterea cōtinentioꝝ nobis ſunt plereq; beſtie. q; villoſibus alūtur eſcis. nā in omnibus huiuſcemodi rebus:non ex earū rez natura q̄bus vtimur:ſed ex cā vtēdi z mō appetēdi.vel ꝓbandus vel ꝓbandū eſt quod facim. Et glo.in ℣.aut intēperatus.dicit.ſ. nolens ꝓfor mare ſe alijs z gl.in.℣. ſuperſtitioſus dicit inanis gloie cupidus vel hypocrita. Et in ℣.ſignificat dicit. forte habet ventrē inſatiabiles vel cā infirmitatis hoc facit z in ver.aut ſtagitioſus dicit q; eſt p̄digus vel hypocrita. Et in ℣.ſed libido.dicit potius cōſiderabim cām facti q̄ ipſum factum. Et in ver.ſtagitis.dicit.i. non ſtatim dicam aliq̄ eē vicioſum. nā dubia in meliorē partē ſūt interpitāda. hec ibi. Vñ ſi vis agnoſcere ſi excedis. ꝓſidera cōtatez bonoz inter quos vius q ſūt eālis dignitatis:nobilitatis:diuitiaz:habundantie. Et notanī dixi cōitatē bonoz nō aliquoz. Et ſi ſm eoz ꝓſuetudines veteris ꝓciosis vt militudie:aut curiositate nō iudicabo exceſſimuſi occurreret caſus in quo aliq; eſſent in extrema neceſſitate:q; tūc dicas cum Ambroo.c.ſicut hij.xlvij.di.pluſq; ſufficiat ſumptui ſcilicz tue neceſſitatis z famille violenter obtentum eſt

¶ Sed nūqd ille q eſt equalis in di 21
nitijs nobilibus poſſit ſe ornare ſm q cōuer nobiles faciūt:illcet ipſe ſit ex infirmo genere.R.q; ſic niſi quo ad decaurata que de iure cōuenūt doctoribus z militibus. Nō q; nobilitas hodie non attribuitur ſm virtutē ſed ſe cūdū pompā z opinionē. ſallit ēt hoc quo ad ꝓparationē platoꝝ diſtinoz z officialiūꝝ bus iz aliqs eēt ipſis ditioz non liceret tñ ſe ornare ſm tales p̄cia ti vel dñi vel officiales cōuer faciunt Cōclude ergo q; ſi qs vtitur ornatu p̄cioſo vel multiplici aut curioſo ſm cōditiones ſtatus preſentis vt cōuer faciunt p̄ſent tpe boni diuites. Vel nobiles ſibi equales non peccat.

¶ Tertium tps cōſiderandū eſt tps 22
futuruz hoc eſt q; ꝓſideret ſi in tali oz natu poterit ſe tenere taliter q; in futurū nō hēat cōmittere aliqua peccata mortalia. Naz ſi ē neceſſe aliqua mor talia cōmittere vt in tali ornatu ſe teneat:ſicut illi q pp talia habent neceſſe in partibus remotis ad negociādū moꝝi diuiſſis proꝝb:ibi pp comz imbecillitates multa mortalia cōmittūt z hmōi. Nā tūc talis ornatus eſt ſu perfluus z illicitus. Secūdū ergo predicta tria tpa potes cognoſcere qñ oz natus hz ſuperfluitatē. Et quāuis ſit difficillimū cognoſcere qñ habeat notabilez ſuperfluitatē q̄ ſit pcm mortale ni ſi ſm pmū tps z tertiū tñ detestandi ſūt:q; vt in plurib hñt de ſuperfluo z ſic de pcō:vtpote q; ſūt occaſio multorū peccatoꝝ. Nā primo inducūt ad laſciuiam. Secundo impediunt multa mſimonia. Tertio prebent materiaz

inordinate cupiditatis. Ho. xxx. Odisti obseruantes vanitates supervacue.

23 ¶ Quintū q̄ regritur in ornatu vt sit licit⁹: ē vt nō apponatur circa eum nimia solicitudo p̄m. n. Tho. vbi. ē. ni mia solicitudo circa ornatū ēt si nō fit de ordinatio ex pte finis reddit tñ eū illicitū. Et ḡ ista solicitudo nimia nō fit mortalis: nisi q̄n pp̄ paz dimittet necessaria ad salutē ad minus in est venialē peccatū. Posz ēt eē mortale q̄n ita inordinate ferē ad eā q̄ nō curaret offendere deū vel primum.

24 ¶ Sextū quod requiritur in ornatu vt sit licitus ē vt nō sit scandalosus p̄ximo. Q̄n ät iste ornat⁹ imputet mulieri an aspicientibus: an sit occasio data vel accepta. vide. ē. §. vi.

25 ¶ An autē vxor teneat magis obedire marito, recipienti sibi q̄ deferat gemmas: capillos mortuos ꝛ hmōi quam episcopo p̄cipienti contrarium: vide ē. lex. §. iiij. Finis.

Pactum pacta q̄ faciunt p̄ores vel guardiani, cōuentuales religiosoz mē dicātiū ō suoz cōuentū assēsu cū p̄lat⁹ vl̄ plonis ecclīarū in illis locis vbi hitant: ōbēt ppetuo ferruari. ñ obstāte q̄ nō fuerit assēsus magistri vl̄ ministri, puincialis: aut gñalis: aut q̄ sedes apostolica quo ad fratres minores: au ctoritatem non p̄stiterit extra de pactis. q̄ ex eo. li. vi.

1 ¶ Pactum patri factū a filia dū nuptui traderet ꝛc. vide. ē. dos. §. iiij.

2 **Additio.** An au. em ille text. q̄ nis extra de pac. li. vi. p̄cedat cuiuscūq; etatis fuerit illa filia. Be. ibi dicit q̄ ille tex. loq̄t quando erat pubes. q̄ patet q: dicit q̄ nuptui tradebat: quia impubes non traditur nuptui.

3 ¶ Quid si pactū istō factū eēt posteā tradita fuit nuptui an p̄cedat iste tex. Solu. Jo. mo. ē Arch. tenēt q̄ sic: cū sit eadē ratio. Et ad istū tex. g loqtur quando traditur nuptui. respōdent q̄ ita narratū fuit pape. idē Be. g addit q̄ ista puella obligatur ū ex iniure tu

rāmēti solū. nec pacti solū. sed obligat virtute pacti firmati iuramento.

4 ¶ Quero quare tex. dicit q̄ tale iuramentū olo seruari debeat. Be. p⁹ Jo. de imol. dicit q̄ omnino debet seruare nec potest petere absolutionē a iuramento quod alias quandoq; petere pt. de iureiur. c. i. ꝛ. c. debitores. Sed an istō iuramētū obliget mulierem si nō fuit certificata de p̄iudicio. So. dicit arch. q̄ Host. no. in sūma de fideiuss. q̄ iura que dicūt quēlibet posse renūciare iuri suo siue his que p̄o se sunt introducta. intelligenda sunt quando quis fuit certioratus de p̄iudicio. vt p̄z di. xxxvij. c. placuit. Dicit tñ arch. q̄ isto casu nō putat hoc necessariuz cū tex. loquatur indistincte.

¶ Quid si dos ē minus q̄ legitima, § an valeat talis renūciatio. So. Joā. de imol. dicit q̄ sic: q; alias nō hēret dubiū: q; q̄n dat ltia. vz pactū ēt sine iuramēto. vt no. i. l. sign. C. ō inoffi. te.

¶ Quid si dolus intervenit re ipsa. puta quia fuit maxima lesio. an valeat tale pactū. Pe. de an. dicit q̄ tūc non valet pactū. q; tex. simpliciter dicit nō vi nec dolo. Sed dolus dupl⁹ cōsideratur. s. ex p̄posito ꝛ re ipsa. Ex ergo hic simpliciter loquatur. dz ō vir q̄ intelligi. Sed Jo. de imol. tenet 3 trīū: quia si attenderetur talis dolus ex casu ppōsito. eadē rōne nō posset etiā cū iuramēto renūciare remedio. l. vj. C. de rescin. ven. quod est cōtra ibi notata. Sed pone q̄ filia renunciat here ditati materne cuz iuramento matre existente vtua ꝛ absente: an filia excludatur ab illa: Et videtur q̄ nō a contrario huius decre. Secundo videtur q̄ nō. per. l. fina. C. de pac. vbi hoc videtur expresse. Nam tale pactum videtur esse contra bonos mores ergo est supza hereditatem tertij viuentis eo inscio: Ideo non debet firmari iuramento. vt in regula non est. Item iste text. loquitur cum fit pactum illi cui furatur: ꝛ de cuius hereditate agitur ꝛ non de hereditate alterius tertij

Ultimo nota glo.in ver. nec redūdet dicit scilicet principale. Secundario enim ibi posset detrimentum repiri si lys vel viro vel venientibus ab intestato. facit q; si ex forma statuti i actu deberent vocari illi in quorum detrimentum fit actus q; intelligatur de illr quibus principaliter fit preiudicium.

Pallā dicitur lineus pannus consecratus qui extenditur super altare: Super quo extenditur corporale. Et de palla aliquid dictum est.ū. Consecratio.iij.in prin.

Pallium vt hic sumū est spāle ornamentum archiepōz.in quo plenitudo pontificalis officij ꝓfertur extra eccliam.e dicit Pano.in.i.c. antiqua de priuil.q; est quoddā ornamentum hūs multas cruces q; ponitur super humeros ꝓlati qñ celebrat.d.c. nisi. debet aūt palliū peti a papa.j.tres menses a tēpore cōsecratōis: siue cōfirmatōis: si aī fuerat consecratus. aliter si accesset pōt remoueri.di.100.qui.e d3 peti cū instantia.di.100.pisca. Itē recepto pallio e ī ante pōt se archiepūm nominare.d.c.nisi nec ante pōt pallā puocare: cōficere crisma: dedicare basilicas: ordinare clericos: siue episcopos ꝓsecrare de elec.qd sicut. Itē archiepūs nō pōt pallā sūi alteri cōmodare: q; pallā ꝓsonam eius nō trāsit: vñ d3 cū eo sepelliri extra.e.ad h.t.c. ex tua rū.itē solus romanus pōtifex semp e vbiq; vtit pallio. Ceteri aūt.j.missarū solēnia in ālibet ecclia sue ꝓuincie: ñ aūt si egrediat eccliam: vt in ꝓcessione. extra. eo.c.i. Et hoc in diebus in quibus cōceditur in suo ꝓsulegio: alr non pōt. S3 bene pōt qñq; sine pallio celebrare extra.eo.c.fi.

Papa est summus inter omnes Ipe enim habet plenitudinem' potestatis. alij vero partem solicitudinis .ij. q.vi.decreto.

¶ Quot sunt casus q ad solā papā pti nent.nō.sunt multi ō gb' hēs.lri.ū. le gatus. vide et gl.singulorē in.c. ppo. suit. de cōcef. prēb. q attingit multos casus in gb' papa dispensat: e sbi pā. nā in voto dispensat ex cā. itē in iuram to dū cā adsit. Et est dsa inter dispēsationē pape e epi: q epūs nō liberat ex toto a voto: sed cōmutat in cām magis accepta. hoc intelligē qñ nulla cā est in vouente. Si aūt adesset cā commutādi i vouēte: tūc sufficeret q; mutaret i equale. vt notat idē Pa.i.c.i. de voto. S3 papa pōt ex toto liberare e quēadmodū pōt ipe deus. q; verisimile ē q; deus ex cā dederit potestatē sūam inter hoies vicario suo: alr nō fuisset bonus pfamilias si dimisisset gregē sūū sine pastore: qui ex cā posset oibus cōsulere. vt dicit Inn.in.c. sup his de voto. vñ Do.an.c. ēpūs ō trāsla. ꝓ. dicit q; cū idē sit deꝰ e vicariꝰ sui cōstituū pōt papa fere omnia facere que deus pōt claue' nō errāte. Nam ḡa alr xp̄s dixit petro. Q̄cūq; ligaueris etc. Et dicendo q̄cūq; nihil excipit. idez dic in turamēto. itē papa pōt dispensare ℨ vniuersalē statū eccle. vt i.c. ñ d3 de consan. Q̄d intelligit pa. qñ nō decolorat status ecclesie: vt puta q; sb' est cā mutandi e dispensandi. Secus aūt vbi stat' ecclie decolorat. ut. i. vbi ñ subesset cā. e sic intelligē.d.c. ꝓposuit. Itē papa dispēsat in scdo gradu cōsanguinitatis vel affinitatis. In collateralibus in linea equali: vt cum duobus filijs fratrum. nō aūt in linea ine quali: vt puta q; patruꝰ possit ducē neptē i vxorē reperitū q; oli papa dispēsauit etiā in linea inequali: Ut puta q; patruus possit ducere neptē in vxorē. Et dicit Pan.in.c. per venerabilē. quia fi. sint le. q; talis dispēsatio fieri nō potest nisi ex maxima e ardua cā ab h' facit qd no. Jo.an.in.d.c. per venerabilē vt dicit papam ex causa posse dispēsare ēt in gradib' diuinalege ꝓhibitis nec alicubi exp̄sse reperit ꝓhibitū q; papa ex cā nō possit dispensare i gradibus diuina lege ꝓhibitis. e vnā rn' facit dsā inter istos gradus e alios humana lege ꝓhibitos. dicit n. q; i istis gradibus q; sunt humana lege ꝓhibit pt

dispensare circa matrimoniū iā ꝺ scō
Petrū: vt valeat vt ex tūc. In illis vero
qui sunt diuina lege prohibiti: non dis
pensat nisi vt valeat: vt exnunc: quasi
non posset facere q̄ illi qui iam sunt
nati contra legem diuinā censeant' le
gitimi: vt extūc. ⁊ tenemēti sp̄ ꝺ dcm̄
fm pa.i.c. Fas. ꝺ restī. spo.

2 ¶ An autē papa possit dissoluere ma
trimonium ꝓtū per ꝟba de p̄sti. ff.
Pan. in.c. ex publico. de cōuer. cōiu.
de mente Oest. dicit q̄ in matrimo
nio non cōsumato p copulā carnalē
papa pōt dispensare. Sed circa cōsu
matū papa nō dispēsat inter fideles.
Et circa nō cōsūmatum. Posti. dicit
mirabile verbū. q̄ ex cōsensu vtriusq̄
spōsi pt papa ex ptāte absoluta dis
soluere illud mātimoniū. nulla alia cā
exāte. Sz ex ptāte ordinata pōt ex eā
dissoluere tale mātimoniū. vt in. d. c. ex
publico. Petrus tñ ibi recitat q̄ dū
ꝺ princeps peteret ab Inno. papa
vt dissolueret mātimoniū nō consūma
tū p eū ꝓtractū. papa rñdit se fi posse.
⁊ pncipe allegāte gl i. d. c. ex publico.
rñdit papa. Maledictus q̄ te decuit
non tñ refert quare papa maledixerit
docentem. sed forte ex eo q̄ sine mari
ma cā non deberet hoc papa facere
Et cum his dictis Postē. transeunt
fere cōiter doc.

3 ¶ An aūt papa ex cā possit cōcedere
q̄ matrimoniū cōtrahatur ad tps du
raturum solū vsq̄ quo filius masculꝰ
habeatur ex matrimonio. Jo. an. i re
gula actus legitimi de reg. iur. li. vi. in
mercu. refert se disputasse. hanc. q. nū
qd papa possit dispensare cū vnico fi
lio regis fligioto. vt ꝓtraheret mātimo
niū ad tēpus scz donec sus. tperet filiū
masculū ⁊ postea rediret ad mōasteri.
⁊ rñdet q̄ ipse papa de cuiꝰ potē
tia querit. qōne solvat. Sōsulēdū tñ ē
sibi q̄ abstineat. Sz si dispēsarz. mul
tis videt q̄ teneat dispensatio fm q̄o
nō vetat papā ꝓtra euangelia dispen
sare ex cā sed vetat euangelia destrue
re. ⁊ hoc maxie p̄cedit si ipse filiꝰ ma

gis ꝓtentaretur de contrahendo ad tē
pus q̄m in perpetuū. ⁊ hoc cāu sufficie
ret. q̄ matrimoniū posset esse perpe
tuū. hec Jo. an. idē videtur tenere. d.
Jo. anto. in. c. ex litteris de spon. et di
cit idem tenere Bal. ⁊ fulgo. li. pa. in.
d. c. ex publico. teneat q̄ nullo cāu pa
pa possit dissoluere matrimonium cō
sumatum inter fideles.

¶ Sed posito sz nō cōcesso q̄ papa 4
fi possit dispēsare vt fligiosus ꝓtrahat
ad tps querit an possit dispensare vt
contrahat in perpetuū. ff. Ric. in. iiij.
di. xxxvij. ar. ix. q. i. dicit q̄ cē votum
qd ē de his que sunt supererogationis
dispensabile est qz in aliis tali voto
pōt inueniri cā rōabilis dispensandi.
s. profectꝰ maioris boni. vel vitatio ma
li sine per cōparationē ad rempublicā
sine pcōparatōz ad vouētē. Reforma
tio enim pacis inter regna. magis bo
num est cōmunitati. q̄ cōtinentia vni
us persone. In tali etiam casu si per
sona que continētia vouerat nubat p
obedientiam pape. sua obedientia ma
gis est meritoria sibi q̄ cōtinentia q̄
tū ad pmium substantiale. Vitatio
enim communis mali. ⁊ vitatio discor
die inter regna que sunt in pace. ⁊ vi
tatio p̄babilis transgressionis voti si
p̄babilitas sit vehemēs possūt ee rōa
bilis causa dispensandi in quocūq̄ su
pererogatiōis voto. Ulr enīz ñ video.
quin obligatio p caritate facta q̄nq̄
ꝺ caritatē militaret. ⁊ si dicas q̄ ḧ nō
est per se. sed p accidēs. scilicet propter
infirmitate psone. hoc nō obstat. Re
cta enim rō dictare videtur aliquē esse
loco dei in ecclia. qui periculis cōsta
tū ⁊ personaꝝ pensatis infirmitatibus
vtilitatibus ⁊ dāns. possit rōabiliꝰ ob
uiare. nec ob. illud ecclastici. Ois pō
deratio nō est digna anime cōtēnis
qz fm glo. ibi illa pōderatio de q̄ ibi
logit scriptura ē opus mūdi. ⁊ sapiētie
sclaris. ⁊ pōtinēte aias. intelligitaia xpo
ꝺsponsata i spūali scientia ⁊ hanc opi,
tenēt canonīste cōiter: vt refert pan. in
c. cū ad monasteriū. ꝺ sta. mona. ⁊ ibi

Jnn. inter ceteros concludit q̄ ex ma
gna cā papa pōt dispēsare ꝫ voti re
ligiōis. exēplū. si rex ifidel vellz quer
ad fidē cū toto suo regno. si posset du
cere monialē filiā forte alicuⁱ⁹ regis in
vxorē. nā credēdū ē hoc esse deo car
ius q̄ cōtinētiaz vnius mulieris. item
q̄z religio sumpsit subſtantiā suā ex au
ctoritate romani pōtificis. Ille ergo
q̄ cōcessit. poterit dispēsare. nec ob. d.
c. cū ad monasteriū in fi. vbi dr q̄ ab
dicatio ppetuitatis ⁊ castitas adeo sunt
annexa regule monachali: vt nec ꝫ il
la summus pōtifex valeat licentiā dare.
ꝫ. Jnn. q̄ vbū. Inia. itelligit q̄n ꝫ fac
fine. cā. i. sola voluꝫtas ⁊ dic pa. ꝫ dem̄
ē notādū p intellectu huⁱ⁹ vbi Inia. vt
nō referat ad arbitriū boni viri. ⁊ licz
doc. cōiter trāseāt cū hoc dicto. Tam
Bart. apperte tz oppositū in. l. alio. ff.
ꝫ ali. le. ⁊ in extravagāti. ad rēpmēda
vbi dicit. q̄ cū vbū Inia. veniat a ver
bo lz: debēt intelligi. nō de nuda volū
tate. sed rōne regulata. ⁊ ad istū text.
tenēdo opinionē. Jnn. pōt rnderi: q̄
ex facili cā nō dz dare Inias. ītē loquit
q̄n simpl'r vult dare Inias: nō cōmutā
do. i aliud bonū deo accepti⁹. ⁊ ꝫ re
sponſio pl⁹ plz pan. sed Rī. vbi. ꝫ. dat
aliā responſionē. q̄ ꝫ⁹ summus pon
tifex nō possit facere q̄ sit mōach⁹ abl
q̄ renūciatiōe ꝑpetat⁹: q̄z hoc ēt face
re ꝫ dictoria simul. tñ pōt de mōacho
facere ñ mōachū si cā rōabīl' affuerit
⁊ pl⁹ soluitur alia qō. nūqd papa pos
sit dispēsare q̄ mōachus habeat ꝓpz
ꝫ fm Rī. papa nō pōt facere q̄ sit mo
nachus ⁊ habeat ꝓpz: lū. Sed facien
do ꝓio nō monachū: puta clicū secu
larez: aut totaliter eū secularē. ⁊ sic mu
tando rei naturā. sic pōt. Aliter ñ fm
eū: lz forte canonīste tenerēt q̄ ēt non
mutata rei natura papa posset facere
q̄ ea esset monachus: vel religiosus
⁊ haberet ꝓpz: lū. nec hoc videre i impli
care ꝫdictionē fm eos. ⁊ vide Joan.
an. in. merc. in regula. semel deo dica
tñ. de reg. iur. in. vi. ⁊ p opl. canonistā
tū vide archi. in. c. solet. xxxj. q. ij. vbi
dicit q̄ monachus hēat ꝓpz: nō ē ꝫ
substantiā monachatus lz ē ꝺ ꝓsōne
ecclie. nā monachus nihil aliud est q̄
solitarius ⁊ tristis. xvi. q. i. placuit. qui
quid g̃ vltra addictū ē: ⁊ de iure posi
tiuo est. idē Do. ⁊ Jnno. in. d. c. cū ad
monasteriū. ⁊ Lan. ⁊ sic hēs q̄ ꝓpte
rea pōt dispensare q̄ monachus exi
stens monachus habeat ꝓpz: ītē pt
dispēsare q̄ religiosus vl' presbyter se
cularis possit ꝫhere mſimoniū. ⁊ ex
his hēs q̄ papa pōt dispēsare ꝫ vlem
statū ecclie. Si tū decolorare status
ecclie. ecclia vlis posset resistere. tamen
ea nō resistente teneret actus. ⁊ dr sta
tus ecclie decolorari quādo fieret fine
cā rōabili. de hac mā vide singularia.
ꝺ. cōfirmatio facti. ꝫ. vij.

¶ An autē papa possit dispensare vt ꝫ
gs possit hēre plures vxores. Quidaz
dicūt q̄ sic: q̄n genus fidelū crēt redu
ctū ad pauciſſimos viros. lz ꝫ ē rī.
exſſe i. iij. dist. xxxij. ar. i. q. i. ⁊. ij. vbi
cōcludit q̄ ad solū cōditorē legis nāe p
tinet circa hoc dispēsare. ⁊ sic sol⁹ de⁹
in ꝫ⁹ precepto dispensare pōt. Et addit
q̄ nūc⁹ patriarche vel alij habuerunt
plures vxores nisi ex reuelatōe diuina
nec ē verisimile q̄ nūc gen⁹ humanū
redigat ad tā pauciſſimos viros: sicut
ipe abzaā: ⁊ tñ potuit hēre plures vxo
res sine dispensatione diuina.

¶ An aūt papa possit dispēsare: vt fi- 6
delis ꝫhat mſimoniū cū infideli. do.
Jo. anto. in. c. fi. de cōdi. ap. dicit Bal
parē tenuisse q̄ sic ex magna cā puta
q̄ vna regia: vel alia fidelis ⁊ apta ad
ꝓnertendū vīz ad fidē accipet turchā
vel hmōi. ⁊ assignat rōnē: q̄ hec ꝓhi
bitio ē de iure positiuo. car. ēt dic q̄ fi
credit papā posse dispēsare. ⁊ istā ꝓhi
bitōs hēre cuginē a iure diuio. dū i te
stameto veteri ꝓhibeb. hēre vxores alie
nigēas. lz tñ ꝑ opl. Bal. fac q̄ Raab
ḡ erat ꝺ genere cananeo ꝙ fuit cūcta
Salamōi ꝓncipi trib⁹ Juda. i mſimo
niū ꝑ Josue. ⁊ papa nō videt ee mino
ris auctoritatis q̄ tunc erat Josue.

¶ Utrū papa possit tollere leges ciui- 7

leo.ꝛ.fm Jo.an. vbi ſi hꝫ turiſdictiõẽz tpalem.ſi põt tollere legẽ quo ad ſoꝝ ciuile. niſi in his in gbꝰ ſtatur periculũ aie. cũ ptãtes oſtricte ſint. lxxxvi. diſtcũ ad verũ. in illis aũt in gbꝰ aie periculũ vertit. quo ad vtrũq; ſoꝝ tollit legẽ. eẽ de iudi. nouit ẽ ꝓ preſcri. c. ſi. ẽ de ſecũdis nup. c. pe. ẽ vlti. ẽ ꝓ foro cõpe. c. ſi. lib. vi. ẽ de iurein. c. ij. lib. vi. ẽ excep. c. ij. li. vi. ẽ de ſen. ex. decernim⁹ li. vi. Nã in his leges ſacros canones imitari nõ dedignant. eẽ de iudi. clici. ẽ i auc. vt cle. apoſ ꝓ. eꝓos col. vi.

§ Utꝝ papa poſſit abſoluere aliquez ab obligatõe q̃ tenet hõi. ꝛ. hꝫ Jnno. pt hoc facere de plenitudie ptãtis. arꝝ. q. iij. ꝓncipale. C. ẽ qua. ꝓſcrip. l. bene a xenone. C. ẽ pet. ipera. of. l. quo tiens. Jdẽ. Doſt. ẽ Ber. Ẽ intellige ex cã. Nã papa ſi ẽ oñs mũdi. quo ad ꝓ ptetatẽ hꝫ ſolũ quo ad iuriſdictionem ẽ ptectionẽ. vt tenet gl. ẽ cõiter doc. i ꝓhoem. digeſtoꝝ. Jmmo plus ibi Bar. dicit q̃ imperator ibi ẽt legẽ cõdẽdo: nõ põt auferre oñtuz rei mee ſi ne cã. ẽ ſic intelligẽ. l. vẽditor. ff. ſi conſtat. ff. cõia prẽ. g. ff. ẽ ſingularis q̃ntuz ad hãc mãm hꝫ bar. magis q̃ alia lex q̃ ſit in mũdo. ẽ ſi iperator hoc facere non põt multomin⁹ ciuitas. vniuerſitas: vel aliquod collegiũ Ẽ facere põt ſ. q̃ aliqd minuat ẽ pr̃imõlo ſine cã: Et ſic cõclude q̃ ciuitas ſine cã nõ pt auferre oñtum rei mee. Ex magna tñ cã papa poſſet exigere a ſecularib⁹ ſidũ tẽporale. vtputa ſi eccliã vl rpublicas inuaderet ab infidelib⁹ vl hereticis: vel hmõi: ẽ aliter nõ habet papa vſũ poſſet hẽre ſubſidiũ. tũc. n. eſſet cauſa ratiõnabilis collectandi ſecularez ẽ ipſi tenerent obedire.

§ Cẽ aũt ꝓncepꝰ obligẽt ex ſuo ꝓcto ꝛ. Bal. in vñ. ſeu. i rubrica ẽ nã feudi hꝫ q̃ ſic. vñ dicit q̃ ſi ꝓncepꝰ ineſtuit aliquẽ de baronia vel caſtro q̃ ñ põt eũ primare ſine culpa: nec ſucceſſores i ꝑperio vel regno. vt extra ẽ iudi. nouit Nec ob. q̃ hꝫ plenitudiné ptãtis: quia deus ſubiecit ei leges: ſed nõ cõtractus ex quibus obligatus eſt.

Cẽ An aũt ad ſolũ papa ptineat deſtituta ẽ nata ad vnũ vſũ piũ ꝙuertere in aliuz vſuz. ꝛ. ſab. in cle. q̃ ptingit. ẽ reli. dicit q̃ ſic. q̃ nõ põt ẽ legatus ẽ late re. ẽ hoc intelligit ſab. q̃ſi pñt ꝙuerti ad vſum deſtinatũ. Si aũt legata hõi ñ poſſent ꝙuerti ad vſũ deſtinatũ. tũc bñ ad aliũ vſum ꝙuerti pñt ẽt ꝓ miſeriozem. de hac mã vide. ſingularia. ſ. legatus. ff. vl. ẽ ſe.

Cẽ Querit ẽt ſab. ibi. põe teſtator legatũ fieri hoſpitale ꝑ executores i ſũdo ſuo ẽ ad vſũ paupũ dotari. ẽ q̃ rector ponẽt ẽ remouẽtur ꝑ quẽdã platũ. executores ãt volũt aucte dioceſani facere mõaſteriũ religioſoꝝ: an poſſint maxime ꝓdicẽte illo plato. Jo. an. cõſulit q̃ ſic cũ gbuſdã aliꝫs vt refert lap⁹ motuꝝ q̃. q. melt⁹ ẽ magis facñ fac altiꝰ hꝫ tdẽ. Pl⁹ãt ẽ eccliaz religioſoꝝ facere ff hoſpitale. Fac ẽ voto. c. ſcripture. ẽ regula. pl⁹ li. vi. ẽ re. iur. i ꝓnũ vr q̃ valũtas ẽfficẽt ꝑ lege fuãda ẽ ẽ teſta. tua. Sic ẽ forma mãdati. nec pl⁹ Ẽ cãu ẽt net min⁹. ẽ prebẽ. cui ñ. i. vl. ẽ i hoc vr residere lap⁹. q̃ꝫ hꝫ zab. ad argumẽtũ q̃ñ oꝝ q̃ ille q̃ facit plus ẽ magis ꝛc. Dic illud, pcedere: q̃ñ min⁹ ptinet ſub maiozi ẽ ſic log. ff. ſcripture. alꝫ ſecus vt i. q. nfa. nã min⁹ ñ ptinet ſb maiozi Jtẽ nõ ẽ vez ſimpliꝫ facere eccliam religioſoꝝ ſit pl⁹ ff facere hoſpitale. hꝫ poti⁹ hec ſũt diuerſa opa pietatis: q̃ ſe hñt ſm excedentia ẽ excella.

Parafrena eſt gẽgd mulier hꝫ pter dotẽ. ẽ dr a para q̃ ẽ iuxta. ẽ frena q̃ ẽt dos q̃ſi iuxta dotẽ hꝫ in gbuſdã regionib⁹ talia nõ habeant locũ vbi hꝫ conſuetudiné vir dia immobilia mulieris recipit dotem ẽ dia mobilia ſunt cõmunia. habet aũt parafrena ꝓ ſtllegium ad inſtar dotis.

Cẽ An aũt bona mariti ſint tacite ob ligata ꝓ huiuſmodi parafrenalibus vide. ff. Dos. xxxij. Addit tñ Doſ. q̃ ſi parafrenalia inferantur in domũ viri eo ſciente: quẽli⁹ mariti⁹ poſſit vel mãdati niſi oñuz trãſlatũ fuerit i ma

ritū qđ nō ſtimulꝫ: niſi expreſſe appa
reat ꝑm eūdē Jo. q; tūc agitur ꝑdito
ne certi vt ſine cā vl' ob cās. ⁊ iſta noſa
iportant q; qz hz tus petēdi actōne p
ſonali. l. iure qđ reſpicit obligatione p
ſone: ⁊ nō rel. de parafrenalib⁹ nō dz
ſe maritus ītromittere mulere ſuita:
ꝯtuto bonū videretur: vt ſicut mulier
ſeipſam viro cōmittit: ſic ēt cōmitte
ret res ſuas

Parentes. Utrū filij teneāt alere
parentes ꝛc. filij locupletes tenētur
nutrire parētes egenos. Sicut ⁊ econ
uerſo. ⁊ noie parētū ⁊ filiorꝫ ⁊ liberorꝫ
intellige oēs aſcēdētes ⁊ deſcēdentes.
vt i auc. vt liceat ma. ⁊ aute. Ḣ. illud q̄
dz colle. viij. Leſſat tñ hec obligatio ꝑm
Vof. ſi ꝑſt illi ſuſtētari ꝺ bōis ꝓpriis
vel de ſuo artificio. intellige qñ ñ ſunt
tales reſpectu dignitatis: aut notabil-
tatis q; eos decederet laborare. Et in
tellige nīſi filij vel parētes ꝓmiſiſſet ta
le crim̄ q; meritō exheredari ꝺberent
Et ei⁹ cās vide. ē. hereditas. Ḣ. ij. ⁊. iij.
Jtē ſocer tenētur alē nurū ſuā. Sīr ⁊
frater fratrē vl' ſororē. Jtē tutor pupilli
ſtir alere matrē pupilli: vel ſororē egē
tē ꝑm Bart. in. l. ſiqs a liberis. ff. de li.
agno De hac materia vide. ē. Alīmē
ta. Et quid contineatur appellatione
alimentorum vide ibi. Ḣ. viij.

Parricida ꝓprie dicitur q parentem
occidit q̄ſi parenticida. Ḣ tñ lex que
punit parricidas locū hz in oībus aſcē
dētibus ⁊ deſcendētibus in infinitum.
ītē locū hz in vxore: viro. nuru: genero:
vitrico: ſocero: patruo: auunculo: am
ita: conſobrina: patruele: patrono: no-
uerca: ſponſa: patre ⁊ matre ſponſi ⁊
ſponſe. ⁊ ſīr intelligas ſi femina pre
dictas ꝑſonas ꝓmictas occiderit vel
ab eis occidatur. ītē q emit venenum
vt hoc fieret. ff. eo. l. i. iij. ⁊. xiij. Simili
oēs eōrū tenētur. ff. e. l. vtrum.

¶ Que ē pena ꝑricide. ꝛc. ꝑm leges eſt:
vt ꝓio ꝑgis cedat. deinde ſacco conj
ꝑſui⁹ cū cane ⁊ gallo gallinaceo: vipe
ra: ⁊ ſimia ⁊ mari iactet vel in amne. ꝑ
timū: vt oium elemētorꝫ vſu careat: ⁊
celū ſuꝑſtit: ⁊ terra mortuo auferatur
⁊ ſi mare vel amnis ñ ſit. prim⁹ beſtijs
ſubijciatur. C. eo. l. i. ff. eo. l. penul.

Patriarcha ⁊ ꝑmas ſunt diuerſa
noia: ſz cōiter ide ſunt i re. lxxxix.
di. puincie. Proprie tñ dicit̄ patri
arche ḡitur: ꝓncipales. ſ. cōſtantinopo
litanus. alexandrin⁹: antiocenus ⁊ hie
roſolomitanus. ⁊ ſm ordinē hic poſi
tū. ē ēt eoz maioritas. extra ꝺ ſut. anti
qua. alij ꝓpe ꝓpe dicūt ꝓmates: vt agle
ſie: gradenſis: cāuarlēſis. ⁊ hmōi.

¶ Que ſunt ꝓuilegia ḡitur ꝓncipalia patriarchaꝝ. ꝛc. ḡitur ſūt. Primū ē q; poſtq̄ receperit pallīū a ſede aplica: ꝓferet pallīū metropolitanis q ſūt ſb eis. Scōz ē q; recipiet fidelitatis ⁊ obe dictie iuramētū ꝑ ſe ⁊ romanę eccliæ. Tertiū: q; factū aū ſe ꝺberi vbiq; ecu cē. niſi papa ibi fuerit: vel ei⁹ legatus vtens inſignijs papalib⁹. i. aplice legationis. vt in. d. c. antiq; ⁊ niſi i vrbe roma. Quartum: q; appellatur ad eos omiſſis mediis. hec oia hñtur in. d. c. antiq; in ter. Sz glo. ibi tq; q; ad ꝓtiarchas ꝺ qb⁹ ibi ñ poſſit appellari i puncijs ſibi ſubiectis omiſſo medio. ē tñ ꝺ eēo ñ ꝑt appellari ad ꝑtarchā: ſed ꝑmo ad archiepz. Sz Inn. ⁊ he. ⁊ mlti alij tenēt ꝺtū. vide Spe. ⁊ ꝺcē pan. q; hec opi. Inno. ē magis cōis. Iz do. an. ꝺcat aliā ēt magis cōz. ⁊ multus ſacit. d. c. antiq. nā hec ꝺr eis in ꝓuincijs. Sz ſi nō poſſet appellari omiſſa medijs: nullū eēt ꝓiudiciū: q; de iure cōi appellatur ab archiepīs ad patriarchas. vi. q. iij. c. ſi inter.

¶ Sz q̄ ē iuriſdictio ipſi⁹ patriarche: ſine ꝓimatis in ſubditos ſuoꝝ ſuffraganeoꝝ. ꝛc. ꝑm Ray. habēt iuriſdictionē in octo caſib⁹. Primꝰ ēſt appellatur ad eos. d. c. puincie. ⁊ ḣ itelligit pas ꝺ archiepīs exiſtētib⁹ i puincijs deputatis ipſi patriarche. nā glibz patriarcha hz ꝓtes puincias. de alijs ät archiepīs nō hz ſe intromittere. ⁊ ſuoꝝ archiepoꝝ patriarche ſūt ordinarij: ſicut archiepī epoꝝ. Scōus: cū vacat eccliæ metropolitanę ⁊ poſtulat̄ ꝓmas:

vt disponat de reb⁹ ad metropolitanū ptinentib⁹. l. cuncta. de. c̄ de offi. ordi. ꝓsit. libro. ix. Tertius: ex consuetudine vel priuilegio. ix. q. iij. cōgruus. Quartus: si sup arduo negocio dubitat. nec ꝓt, puincialis ꝑcilio termiari. tūc enī metropolitan⁹ ꝺ3 primate ꝙulē. xvij. di. de cōciliis. Quintus. cū metropolitan⁹ negligēs vl remissus ꝓt supplere defectū ei⁹. ix. q. iij. cū simus. Sext⁹ qñ aliqs ꝙqrit ꝺ archiepo: primas est iudex: xi. q. i. si cic⁹. Septim⁹ si ꝑditus metropolitani ꝙqrat primat ꝙ iniuste ip3 excōicauit. z primas rei mittat eū ad metropolitanū vt absoluat: z ille nō possit absolutōez obtinere poterit absolwere patriarcha. ita ꝙ ꝓcipiat ei ꝙ metropolitano satisfaciat. aliter reducet ipe eū in eadē sniam nisi cōstiterit eū iniuste fuisse excōicatū vt in. c. ad reprimēdā. ꝺ of. ordi. Octauus ē ꝙ si archiepo vel epo fecit mandatū illicitū vel iniustū: z subditus appellauit ad papā: pōt patriarcha declarare ꝙ subditus legitime appellauit. ar. extra de appel. solicitudinem.

¶ No. tñ ꝑm pan. in. d. c. antiq ꝙ que dā sunt insignia dignitatis: denotatiā superioritatē seu ptātem in loco. z istis insignis nō pōt qs vti extra territoriū suum. Ita pōt intelligi. d. c. antiq vt p3 ēt in. c. i. vt li. pen. vbi nō pōt archiepo vti illis insignis extra puincia sua: qr hoc vr tendere in preiudiciuz aliox: ne in eodē loco videāt plures esse ꝑlati. Ex quo inferr ꝙ patriarcha: archiepo vel epo nō pōt solēniter bñdicere populū extra suam diocesim vl ꝑ nintias: qr per talē benedictionē dimittūtur peccata venialia: que dimitti ꝑsit nisi ꝑ superiorē. de pe. z re. qs aūt Quedā sūt insignia denotantia dignitatem in ꝑsona, insignita: vel ꝓfectōem z istis insignijs ꝓt qs vti extra puincia sua z iurisdictōs sua. vt portare anulū vl celebrare i pontificalib⁹ z similia. z idē forte posset dici ꝺ cauda qñ portari facit epi: cū nō denotet superioritatem in loco. Sed quandā grauitatem.

PAtronus sine iuspatronatus iuspatronatus ꝑm. Nosti. est ptās ꝑ sentandi instituēti. ad bñficiū. ecclīastic cū simplex tñ z vacāt ꝑz ray. gol. Inn. z Ber. Et puenit vt Boff. dicit ꝺ ecclie fūdatōe: dotatōe: aut soli collatōe. xvi. q. vij. filijs. z. c. gcūq. vnde ꝺ. patronū facit⁹ dol. edificatō fūdus. z iuspatronatus ꝑm diuersas regiōes diuersis modis noīat. Qñq ꝺ aduocato extra eo. qr dicī. qñq vicedominat⁹ vel custodia: siue guardia. extra eo. ꝓterea. z c. qñ. qñq ꝺ ius frequentationis: vel p: ocessionis. xvi. q. vij. pie mentis hec enim oia ꝑ eodem supponunt.

¶ Quod ius cōpetit patrono ecclie. ℟. ādruplex ius cōpetit el. vñ. ꝺ. Pono ubi ꝺbonor: on⁹: emolumitū. presentet: p: esit defendat. alat egenus. Primū ergo est ꝙ ꝺ3 pītare instituēdus ad prbendas: siue ecclias nō collegiatas. extra eo. fere ꝓ totum. In collegiatis ꝺo: nō electioni fiende: iz tam facte postulatur assensus pfoni. extra eo. nobis. Secundū est ꝙ qñ ꝓncipalis z ꝓximus in ꝓcessione incedit. d. c. pie mēdis. z. c. frigentibus. xvi. q. vij. Tertiū ē ꝙ defensor precipuus est ecclesie. Et ꝺ tenetur eam defendere ab oibus oppressionib⁹. xvi. q. vij. filijs. Quartum est ꝙ si vergat ad inopiā: lendus ē de bonis ecclie. d. c. filijs. Itez in ipsa fundatione pōt patronus laicus de consensu epi certū censum retinere extra eo. ꝑterea. el. ij. Secus ät si post fundatiōe vellet exigere aliqd seruitium vl aliud grauamē inferre: qr ꝺ nō pōt vt ibi dicit ꝑa. nisi fuerit reseruatum ꝑ epm tpe fundatōis ecclie: vel alias sit iure cautū. z dicit per illū ter. alias ꝙsuluisse: ꝙ popul⁹ bñs iuspatronat⁹: ñ poterat exigere a ꝑbytero certos cere os in recognitiōe iurispatronat⁹ exā illud ñ fuit reseruatū tpe fūdatōis nec pōt ipe pfonus ꝛernare sibi ꝓpria auctoritate aliqd suttitū: vel alīd tpale in ecclia. sed hoc ꝺ3 facere epo ad petitiō nē patroni. z inseit ex illo ter. ꝙ si patronus in testō mandauit ecclias con

strui ⁊ reknuauit aliquā pēsionē. āmus tm filijs soluēdā q̄ nisi eps illō reser uet patrono p statutū. nō poterūt filij illā pensionē exigere. Infert tertio. q̄ pfonus nō pōt donare inspatronatus sine cōsensu epi. Et intellige cum vult donare laico vel clico rōne. p̄timonij. Secus si vult donare eccle. vt extra eo. c. illud. vltra ⁊ censū ⁊statutū a pn cipio. q̄ epm: nihil aliud dz exigē. imo sentiunt doc. q̄ si eps statuisse pfono pensionem q̄ erat imoderata respectu alioz reddituū eccle: vel ex post facto incepit multū grauare q̄ poterit redu ci ad debitā moderatōez. Sz qñ ē locus religiosus: vt si aliqui monachi in ppio solo ⁊ ppriis expēsis eccliā edi ficauerunt: hñt i ea oia tpalia bōa: fiē eps oia spūalia extra ꝺ p:tul. cū ⁊ plā tare. ℣. in eccliis. ⁊ de capel. mo. c. i. et hñt nihilomin⁹ ius p̄tādi extra ꝺ sup. ne. p:ela. sicut no. tū ℞z pa. in. c. qñ ex tra eo. q̄ pfonus ꝓsegitur patronat⁹ ex gra ⁊ quadā pmissione ⁊ tollerāntia ec clie. Nā de iure cōi ex sola fūdatōe nō posset pfonus acgrere ius patronatus: cū illud sit annexū iuri spūali. vt in. c. quāto. de iudi: ⁊ p hoc infert q̄ papa possit p̄uidere de ecclia pfonata laico rum sine p̄sentatione patronoꝝ. licz secus sit in alijs p̄latis citra papam vt no. in. c. cū ꝺilectus eo. ti.

2 ¶ Sz ifra qꝺ ips vz pfon⁹ p̄tare ℞. si ē pfon⁹ laic⁹: tñr infra ⁊tuor mē ses. Si ē eccliā vel mōasteriū tñr. j. sex mēses: ēt si inspatronat⁹ habuit ex col latione laici extra eo. si laicus. lib. vi. Alr eps oꝺinabit ꝺ ecclia ar. extra eo. ꝺ. c. qñi. ⁊. c. cum pp. eo. tit.

3 ¶ Quid aūt si ecclia ⁊. pfon⁹ laicus simul habēt p̄sentare: nūqd hēbūt sex menses vel quattuoꝛ tm: vel alter ser. ⁊ alter ⁊tuoꝛ gl. in. ꝺ. c. si laicus ꝺicit q̄ hēbūt sex mēses. Ita q̄ rōne cōionis p̄uilegiū ecclie trāseat ad laicū. no. ꝺ. pa. in. ꝺ. c. qñ q̄ duo sūt casus in qb⁹ eps instituit rectorē sine p̄sentatōe pfo ni. Primo. qñ sine scāꝺalo p pfonum p̄stari ⁊ istitui ñ pt. Secꝺo qñ ⁊rctio super pfonatu si ꝺcidit. j. tps pfonis ad p̄sentāꝺū p̄sonā ⁊ ex hoc vltio hēo casuz in q̄ nō valēt agere curritps. ⁊ hec aꝺducū ad. q. pōe q̄ iter electores cō tēdit ꝺ ptāte eligēꝺi ⁊ nō ꝺcidit qꝺ. j. tps p̄sonā ꝺ eligēꝺū. ℞it nūgd ptās libere oꝺinādi ecclias ꝺenoluat ad su periorē. hosti. ⁊ Jo. an. tenēt q̄ nō qz si est qꝺ iputet⁹ hñtis⁹ ius eligēꝺi. cū p eos ñ ꝺeficiat gn eligant. sed p lite sibi mouā. vñ cū ℞nū si sit statutū nisi in p̄tatōe si ꝺebem⁹ hoc ius extendere ad cōtentionē sup electōe ⁊ p̄z videt tex. in. c. ℣. de in inte. resti. vbi lōgo tpe fuit certatū sup iure eligēꝺi. nec ptās fuit ad superioꝛē ꝺenoluta. Itē pigui⁹ ius hñt electores q̄s p̄tatoꝛes. ité tra ctat ꝺe modico p̄ꝺicto pfonoꝝ: si pē ꝺēte lite alⁱ⁹ instituat p epm. Sz elec toꝛiꝺ⁹ fieret magnū p̄uꝺiciū: cū sone haberēt supioꝛē quē nō vellēt vel nō expeꝺiret. Merito ergo aliud statuit cū cōtenꝺitur ꝺe iure p̄tandi. ⁊ aliud cum ꝺe iure eligendi.

¶ Nūgd āt semestre qꝺ ꝺatur supioꝛi 4 cū facta ē ꝺenolutō ad eū i ꝺificio cō ferēꝺo. hēat locū in hꝺēte ist̄ituere p̄ sentatū p pfonū. ℞z. ꝺo. ꝺerota vt ſlert pa. in. c. nulla ꝺ ꝓcef. ꝺbē. tenēt q̄ ſi. ꝺe cūt. n. ꝺ ille tex. logt i eo. q̄ ḥz cōferre: Nō aūt extēꝺit ad p̄ntē istituere. ⁊ re spectu instituōis fiēde nō repit tps a iure limitatū. Remediū est ergo vt re curratur ad superioꝛē q̄ p̄gat termi nū ꝺebēt istituere. ⁊ si nō instituat ifra tps ipe supplebit. ⁊ pōt ēt rō. Nā ꝺbēs instituē ñ ḥz tps ita p̄ltū. sicut is qui ḥz p̄ferre. cū institutio fiat ꝺe p̄sona p̄ sentata cū superioꝛ nō habeat nisi illā examinare. als sequeret ꝺ bificiū lō go tpe posset vacare: cū p̄son⁹ ecclīastī cus hēat sex mensꝺ ad p̄tāꝺū. ꝺ c. si laicus. Si supioꝛ hēret alios sex men ses ad istituēꝺū: vacaret bñficiū p an nū anteq̄ ꝺuolueretur ad. primū supi oꝛē. ⁊ iꝺē puto ꝺicēꝺū i eo q̄ ḥz confirma re electōz: vt tps sibi p̄gat p̄ supioꝛē si electus ꝺifferitur. j. tps ꝺebitum con mari. hic. pan.

5 ¶ Nūgd ät pfono ignoräti currat tps pa.i.c.cū pp.extra eo refert ōſdā tene re p illū tex.q sic. Nā litigās ipeditur pñtare.vt i.c.ex lris.extra.e.t.d.c.ij.ō in ite.reſtl.t tñ sibi tps currit.facit q hoc tps vł pñtū pfono potius i fauo res ecclie q i sui odiū:ergo tps curit ignoräti p hoc tex.ibi.ſta gl.notabili i c.statutū.de pbē.li.vi. Itez q agit de modico pūdicio pfoni.cū i ceteris re cognoscat in pfonū p illitutū ab epo. vt i.d.c.cū pp.ls pa.dicit ſp ſe tenuiſſe ptū.t ita postmodū repit tenere fed. de ſe.t Jo.an.in.c.ij.de ſup. ne prela. Nam regulariter tps pñtū ad eligendū vł pferēdū nō currit ignoräti. vt i t.q: diuersitatē de cōcel. pben. Nec.eſt verē q tps ſit ſtatutū nō i odiū pfoni. Sed in fauorē eccleſie. Naz ſi hoc eēt verē nō eēt diuersitas inter pfonuz lai cum.t clericum in tempore presentationis.quo tñ eſt falsum.

6 ¶ Quid ſi pfonus pñtet prio vnū:t postea alīū.ſt.q ſi pfon⁹ ē laic⁹ iudicio epi.relingit quē velit acceptare.vt extra eo.cū ät.t dicit ibi pa.q ls pfonus laic⁹ poſſit variare cū pñtat ps ac cumulatiue:ſi tñ pōt ex toto recedere a pon.ħ.pbat.ar.d.c.cū ät. nā ſi poſſet recedere ex toto a pon nō dareī facultas epo iſtituēdi quē vellet cui⁹ ꝺritū ibi cauetur.t ō inter plures pñtatos a pfono laico:epo ꝺz eligere idoneoz.Si ꝺo ē collegiū vel ecclīaſtica pſona variare nō pt.ls primus ē pferendus.Et addit Pa.de mēte Inn.q pñtatio ipſius hz vim electionis: q: ſicut electores variare nequeunt.vt in.c. publicato.de elect:ita nec pñtantes.t intellige de patrono ecclīaſtico cui cōpetit pñtatio iure eccle. Sec⁹ ſi iure pri monij:q tūc idē eſt p oia in eo: qō in laico.Et vide.q.gl.i cle.ij.eo.ti.

7 ¶ Sēd pone q ſint duo patroni vn⁹ cleric⁹ t alter laicus q primo pñtauerūt vnū deinde variando laicus pñtauit alīū nunqd hēat locū diſpoſitio.d.c.cū aūt vt ſic epo poſſit ꝯſticare pa. in.d.cū ät dicit q ñ.q: primꝰ ē potior cū fuerit pñtatus ab vtroqz:ſecundus ſo tñ a pfono laico.Itē lz patronus poſſit variare i pzeiudiciū pñtati:non tñ in pzeiudiciū cōpfoni

¶ Quid ät ſi ſcdo pñtatus ē idoneꝰ:t prio vł ecōtra:nūgd epo hēbit optionez.Jo.an.vł ſentire q ſic.Sz pa.i.d. c.cū ät.lz oppoſitū p.c.ſic ſi forte.xxiij. di.vbi.dr:q vbi vota ſunt paria:pferē dus eſt q maiorib⁹ tuitur meritis.t d.c.cū aūt.facit p hac opi.dum ponderat q ſecūdus erat eq idoneꝰ.Secꝰ ergo ſi magis idoneꝰ. Et putat pa. q ſi magis idoneus poſtergaretur poſſz appellare:q: id cōmittit iudicio epi t tā bono viro.nā vbi iudicū ſapit diſcretiōez t arbitriū bōi virī.

8 ¶ Sz q rit de.q.ſtatuta.pone q pfo ni variātur i pari numero:vt puta q: vnꝰ pñtat vnū t alter alīū. nūgd epo hēbit optionē inſtituēdi quē volnerit Io.an.adducit.d.c.cū aūt i ar. q ſic q dā tenuerūt oppoſitū.Sz pa.i.d.c. cū aūt lz primū dictū allegat glo.notabi lez.xvi.q.vij.ſi plures.t Inno.in.c.i. extra'eo.t hāc opi.tenuit Bal. de cal. t.d.car. Quinimo de iuris rigore poſ ſet attēdari q epus pōt ēt inſtituere ex tranetūeriq pfoni nō cōcordant Pa.

¶ An ät epo iſtituēdo ſcdz ſit punīē dus alīq pena:q: postergault primū.ſt. Pa.i.d.c.cū ät dicit q aut ſpectuit iſtituere primū ſine cā:t tūc hz locū pena c.paſtoralis.eo.ti. aut ñ ſpectuit iſtituere.ſz deſtulit vt hēret cā examinandi: t ali iſtōnē pfonꝰ pñtauit alīū: t tē ſi ꝺz pūrt alīq pēa:q: vſus ē aūcte legis

¶ Quid ſi vnꝰ ꝛſtruat ecclīaz t plures et ſuccedūt:nunqd oēs erūt pfoni.ſt. gl.in.c.i.extra eo.dicit q inſpfonatus apud quēlibz heredum eſt inſolidū:et ſi ex inequalibus partib⁹ ſint heredes Et cōpetit cuilibet pfono quo ad oēs effectus p:eter ſacerdotis pzlentatōes que eſt ita apud oēs cōtēr q apō nul lā ſingulr. Et lz cōiter tenetur a doc. licet forſan vt dicit Jnno.pinguior ſit vor illius qui plus hz i hereditate. Et rō eſt ſm glo.q: cū illud ius ſit indiui

sibile: si possum⁹ dicere vnū hñe duas ptes in h iure: sicut habet i hereditate
12 ¶ An aūt iuspronat⁹ trāseat ad here des extraneos. an tm ad suos. ℟. Pano. in. c. cum seculū extra eo. dicit de mente Inno. ⁊ Jo. an. q trāsfertur ēt in extraneos: qz si filij solū succederēt: nō posset pson⁹ trāsferre in aliam. p. sonā ettaz cū vniuersitate. Cuius ℣itū apparetn. d. c cū seculū ⁊ in. c. illud ex tra eo. Et iō dic q iuspatronatus trāsfertur in quoscūq; heredes. Doc idez sentit Fede. de se. in consi. suis dicens q si filia dotata nō succedit patri: qz renunciauit hereditati: non succedit i iu repronat⁹ cū filijs masculis. Et ex hoc collige duo. Primo: q si filia est heres succedit sicut masculus iurepatronat⁹ Secundo habes q iuspatronatus regulariterab hereditate est inter filios Et sic filt⁹ qñ est heres nō succedit in iure pronat⁹. ⁊ hoc ēt sentit Jo. an. in c. si vo. co. ti. vbi dicit q vbi ē cōsuetudo. vt in anglia. q solū pmogent⁹ succedat. alij filij nō succedēt i iurepatronatus. De hac mā vide singularia. ē. emphiteosi. §. lxxvi. t. c. sendū. §. vij.
13 ¶ An aūt iuspronat⁹ possit titulo legati transferri. ℟. pa. in. d. c. seculū refert Jo. an. dicere q quēadmodū ius patronatus pōt dōari: ita ⁊ legari. nā gatū est quedā dōatio a testatore fcā vt instituere lega. in pn. ⁊ iō infert q si legat ecclie nō est necesse iteruenire cōsensū epi: sic nec i dōatōe iter vivos. si ait legatur laico vel clico noie ppo tūc dz interuenire ⁊ consensus epi: sicut in donatōe. dicit tñ hoc spāle fauore vltime volūtatis vt ⁊consensus epi possit iteruenire ēt ex post facto. Sz ⁊hiū ē vt ha beat ⁊consensus tpe. testamti: vel añ mor tē testatoris. Sed Fede. fuit in singulari opione q possit trāsferri. titulo legati sine ⁊consensu epi. Donell. q: iura i distincte dicūt q trāsferri successiōe nec distinguūt iter legatū ⁊ hereditatē. nā io q hz ex legato: hz ex successiōe. Sed alij moderniores doc. cōiter tenēt oppositū. ⁊ maxie Cal. q dicit q ante cō sensū epi iuspatronatus ⁊sistit apd heredē: qz ordiatiōe laici. iuspatronatus nō pōt i aliū trāsferri qđ pluo plz pa. qz iura cōiter loquūt de filijs. vel here dib⁹ nō aūt delegatarijs: vt in. c. filijs. xvi. q. vij. ⁊ extra eo. c. i.
¶ An aūt heredes succedāt p stirpes vel p capita. ℟. pa. i. c. i. extra eo. dicit hodie cē determinatū q p stirpes. vt i cle. ñ. extra. eo. ⁊ iō si plres succedunt vni ex duob⁹ pronis ecclie: oēs habēt loco vnī⁹. ⁊ no. pa. ibi q si pr̄ instituit filiū vel filiā i re certa ⁊ extraneū vles heredes iuspron⁹ nō trāsit in filium vel filiā: sed heredē vlem. Si plures sunt heredes: oēs efficiūtur patroni. 14
¶ Quid si patroni sunt plures ⁊ nō 15 ꝯcordāt i. pntando. ℟. ille dz ꝑficiqui maiorib⁹ tuatur meritis ⁊ a plib⁹ eligitur extra eo. qñ q si numer⁹ ē eqlis recurrēdū ē ad merita. lxiij. di. ſi forte. Si eis sūt eqlia: pt eps dicere q ꝯcordēt. ⁊ tūc pñtēt. lxxv. di. si duo. Si ñ ꝯcordāt loc⁹ ē ꝯfirmatōi. extra de elec. venerabilē. Sz si neuter pt poni fine scādalo: tūc eps ecclias ordinabit. put melī⁹ viderit expedire. vt in. d. c. qñ. Idez ho. q addit q si eps tales ecclias ordiare nō pōt. Tūc iterdicere dz ⁊ re ligas extrahere in pronop⁹ pereēdā extra eo. c. i. ⁊. ij. Et ſm doc. itelligendū est de relinquijs q sūt extra altare in capīs. sec⁹ de relīgis q̄ sūt sublata altaris. nā ex motiōe illap execrare altare. Qđ si nec sic possint cōpesci vel ad ꝯcordiā ſuocari tē puta recurrēdū ad brachiū seculare ex de offi. ord. c. i. Et hoc verū nisi ex his maius scandalū oriretur. tūc. n. omittenda foret. l. di. vt cōstitueretur. ⁊ interim durante discordia ponetur in ecclia ab epo ico nomus appellatione cessante qui el⁹ fructus. aut expendet in vtilitatem ec clesie: aut sistituendo fidel⁹ reseruabit. ex ra de of. ord. cū vos.
¶ Nūqd patroni possent inter se pa 16 cisci vt alternis vicibus pñtent. ℟. ſm Ber. ⁊ Host. q sic. Sed Inn. nō placet. Qđ pōt intelligi: q honestius ēt

ñ se concordarent semper.

17 ¶ Quid si inter p̃sentes ꝛc sit qđ̃ ꝗs sit patronus. ff. si finita non fuerit infra terminū de quo dictum est. ē. eps̃ institut' saluo iure eius que vicerit. extra eo. qm̃. ꝛ.c. si vero.

18 ¶ Quid ñ patronus ꝛ p̃sentet non idoneū seu indignū. ff. si patronus fit collegiū: vel persona ecclesiastica p̃iuatus est p ea vice iure p̃tandi. extra de elec. cū in cunctis. extra de sup. ne. pla. c. sicut. Silr ēt ſm quosdam si dotronus laicus sit: p̃uatus est iure p̃tā dī. p ea vice ꝛ devoluti est ad ſupiores: vel saltē p̃uari dz. ꝛ tñ vt addi inno. bene facit eps̃ si interim remittat put isiōem patrono laico.

19 ¶ Utr̃ patron⁹ possit p̃tare seipm ff. nō ẽt idoneus. extra eo. p vras. Si tñ plures sint p̃son i: tñ possunt vnū de se p̃tare. hoc No. Bof. ꝛ ber. idē Pa. in. d. c. per vras. vbi ēt q̃rit. qđ si eps̃ cōfert sponte ꝛ motu p̃prio būficiū ipi patrono: nunqđ vale at colatio. Videtur q̃ nō qz institutio facta sine p̃tatione patroni: est irrata vel irritanda. vt in. c. illud. extra eo. Ꝛ tiuz tñ tenetur cōiter per doctores obqđ dictū est: qz patron⁹ acceptādo, collationem videtur consentire: nec hoc casu videtur se ingenere: qz nō habz originez a se. sed supiore. Itē p̃tatio interdum intervenit ex posito: vt in c. si vero extra eo.

20 ¶ Utr̃ pater possit p̃tare filium vt nepotē. ff. pōt: dūmō sit idone⁹: quin potius videtur p̃sentandus ẽ alius ſm Inno. Bof. ꝛ Ber.

21 ¶ Utr̃ iuspatronat⁹ sit spūale. ff. iuspatronat⁹ directe nō dicitur ius spūale eo q̃ cadit in laicū tñ ſm quid: pōt dici spūale eo q̃ p ipm p̃tatur via ad consequendum spūrituale beneficium Ideo etiam vocatur annexum spūrituali extra eo. de iure:

22 ¶ Qualiter iuspatronatus trāsferat in aliū. ff. ſm Hosti. quattuor modis P̃rio qđ̃ p̃successionem hereditariā de quo dictū ē. ī. Scō ex ꝓmutatiōe

328

qz cū aliō spūrituali ẽmutari pōt. extra de rer permu. ad qōnes ꝛ.c. fi. Tertio ex donatione extra eo. ꝓterea. Quarto ex venditiōe qz ls nō possit vendi spāliter extra eo. ō iure tñ trāſit cū vniuersitate: nisi de ipso spāliter excipiatur. extra eo ex litteris. ꝛ.c. cum seculum. Similiter transit cum vniuersitate in cōductione ad firmam: seu ad pensionē d. c. ex litteris.

¶ Utrū possit pignori obligari. ff. de 23 hoc sunt opiones. Quidā dicūt q̃ pt obligari cuz vniuersitate. verior tñ vī opi. Inn. q̃ nec simplr: nec cū vniuersitate pōt pignori obligari. ꝛ hec opi. Inno. pōt verificari ex eo q̃ creditor nō potest vti re pignorata: nec debitor qñ transfertur in creditorem: ꝛ sic cum neuter possit p̃tare fieret detrimētuz ecclie. qđ nō dz ēē. d. c. cū seculum

¶ Utr̃ possit in feudū dari. ff. cum 24 vniuersitate dari pōt. d. c. cū seculum Sed ſpāliter ꝛ expresse ſm Host. non potest: qz feudum requirit homagium quod est rei temporalis.

¶ Queritur de. q. notabili Supra di 25 ctū est q̃ vz p̃sentatio fcā a plurib⁹: nunqđ sit necesse vt quenlīt maior pe habito respectu ad oēs p̃sonas. an sufficiat maior: pe: habita cōparatiōe ad minorez. ptem. Exemplū q̃nuo: sūt p̃soni duo p̃sentant vnū: tertius p̃tat aliū q̃nus aliū. p̃tat⁹ a duob⁹ nō bz maiorem ptem oium: ls bz maiorē ptē hito respectu ad als p̃tatiōes. Pa. in. c. qñ extra. c. refert Jo. an. dicere q̃ aut p̃tatio fit ab istis vt a collegio: ꝛ tūc regritur maior pe respectu totī collegiī. aut isti p̃tāt tanq̃ singuli: vt cōiter facit laici q ex primonio hñt iuspsonat⁹: ꝛ tūc sufficit maior pe respectu aliaz ptiū: ꝛ sic intelligit. d. c. qñ Et no. singulr h dictū: qz facit ad multa vbi. n. plures hñt explicare aliquē actū semp debes aiaduertere vtr̃ habeāt hāc p̃tātem vt collegiū: vel vt singuli vt p̃rio cāu regrat maior pe totī collegiī. Ieōo vero sufficit maior pars respectu alterū partiuz. Et per h dict

Pano. quod cessãte ture spãli non vz electio rectozis facta per scolares. nisi iteruenias maioz pe totꝫ vniuersitatis nec sufficit maioz pe ꝓpãtõe miozum ptiũ z iõ si i vniuersitate sũt. c. r. l. eligũt vnũ. z. xxv. aliũ. z relig aliũ nulla est electio: q: nõ reputur facta a maioꝛ pte vniuersitatis: q: scolares eligũt vt collegiũ: z nõ vt singuli. Et ex his dicit alia qõ mínꝫ nõbil. nũgd ꝓsoni ꝺ beãt sit ꝓuentre i pñtatõis actu. an so gsq; possũ p se pñtare: vel alíq eoꝝ alijs non vocatis. Jo. an. ex pdictis infert q; si hñt pñtare vt collegiũ debent oẽs vocari. alꝫ nõ vocatus posset agere de stẽptu: vt i. c. qõ sicut. z i. c. bone de elec. ſz si pñtãt vt singuli hoc nõ est necesse. z hoc dictũ ét legtur. Fede. de le. ſz Pa. dubitat an h dctñ sit ꝑum p notabilẽ theozicã Bar. in. l. oẽs populi ff. de instit. z ture. vbi dicit q; sine a collegio ꝺsensus sit explicãdus sine a pꝛibus vt singuł dñmꝫ in actu maioꝛ pe studiret maioꝛ pti. semp dñt isti esse si mul. p. l. iuris gẽtiũ. ff. de pac. z hoc plꝫ Pa. Nã ex ꝓximo dicto maioꝛ pars ꝓsonꝝ possẽ negligere minoꝛẽ ptem que si fuisset pñs potuisset iducere minoꝛes ad aliã partem. Et ꝓ pdictis facit quod notat Bar. i. l. duo ex tribꝰ ff. de re. iudi. vbi dicit q; si vnꝰ ex tribꝰ vel plurib⁹ iudicib⁹ dixit opinionẽ: sum i pñtia alioꝝ: nec potuit illos trahere ad suaꝫ opinionẽ: ſz recessit z nolut cẽ pñs i snia ferẽda z alíj post posita ferãt sniaꝫ: snia est nulla. ꝓximo in z Jnn. in. c. ratiãldus. de testa. q: scdz eũ in predicto cãu pinde est ac si ille esset pñs z ꝺicere q cãu vz snia plurũ. vt in. c. fi. de re. iudi. z i. d. l. duo. Sz Pa. in. c. cãm. el. i. de offi. dele. puta veritas dictũ Bar. q: pñtia exigitur omnium q: hñt iurisdictõis exercitiũ ꝑ pte: vnꝰ repertur nũc snia lata a non hñtibus ptãtes insolidũ. Ald idẽ allegat ter. in c. cũ ab vno. de re. iudi. li. vi. vbi. dr q; vnus ex pluribus vz ferre sniam alijs mãdatis⁹ alias nõ tenẽt snia si ille tertius nõ mandauerit nec snias vixerit

Peccatũ est i triplici genere. quod dam ꝺ originale qꝺ nihil aliud est nisi carẽtia iustitie originalis debite in primo parente accepte ſz Anselm. li. de cõceptu virginali. Et istud est ꝺino inuolũtariũ z in vñ z in particulari. z ꝓpterea pt remitti sine actiõe z passiõe volũtatis illius in quo est: vt per baptismũ. de quo in. c. maioꝛes. de bap. Et est iustitia originalis sm Nic. de lira. i. c. ig. Deñ. q̃dã gra gratis data. vñ Nic. ibi querit an ista iustitia originalis potuerit starecũ peccato mortali? z dicit q; sic z ad hoc pbãdũ pre supponit q; ꝺs oẽs teneãt primũ homines formatum fuisse i iustitia originali ltiũ aliqui dicũt q; tũc fi habuit gras gratũ faciẽtes ſz eaꝫ meruit. Et iõ subtracta gratia gratũ facientẽ pcñ mulieris potuit stare originalis iustitia: vl q; quo deus auferre voluit in pena comestionis: ligni: sicut cõminatus fuerat. Immo oportet dicere q; tã Adaꝫ q̃ Eua peccauerunt actu interiori: an tequ tolleretur illa originalis iustitia: Immo etiã Eua. actu exteriori. Quia pus comedit q̃ daret viro suo. Et neuter erubuit nisi post comestionẽ. virt. gra adit gratis data põt remanere cũ peccato ét mortali ſz gra gratũ faciẽs tollatur: cuius subtractõ ab hoie nõ pcipitur: q: nescit homo vtrũ amore vl odio dign⁹ sit ecclesiastice. ſr. Quoddã ꝺ venialẽ z istud aliq̃n est volũtariũ volũtate ꝓpria z simplr. sicut q̃n ex deliberatiõe qꝺ dicit mẽdaciũ iocosuꝫ xxij. q. v. c. primũ. Aliq̃n ꝺo ptiz est pena sicut mot⁹ inordinati q ostitur no bis ex corruptela ꝑuricationis adde. Partim vero est culpa q; ſz non sit a volũtate ꝓpria antecẽdẽte: onturtñ a volũtate ꝓcomittẽte z nõ phibẽte: vel nõ ꝓcurãte cũ possit phibere vel ꝓcurare tales mot⁹ inordinatos. Et de istis hẽs multa exempla. xxv. di. ſ. alias. Et ad remissionẽ eiꝰ ꝓcurrũt tria. ſ. pena: pñs gra ꝓmittãs z meritũ aficedẽs. q̃ dã ꝺ mortale qꝺ sm Ambroꝝ. c iobedictia ꝺmie legis z trãsgressio celestiũ

mãdatorum. Adde z legis positiue. z
istis ẽ volũtarlũ z i vñ z i pticuli. z tõ
nõ ꝓt sine nfa actõe dimitti. z de isto
frelr ilio aug. i. li. de ꝑa religiõe: pcm
est adeo volũtariũ: q si nõ sit volũta-
riũ: nullo mõ põt esse peccatũ.

1 ¶ Quo aũt discernatur pcm mortal a
a vẽiali. ꝙ. q pcepta diuie legis nãlis
hac hũane idicãt qd sit mortale vl ve
niale nã qcqd ẽ ꝺ ipa vl se hz rõnẽ mor
talis pcm: nisi vl rõne surreptõis vl mo
dicitatis: vel rõnabilis cãe quo ad pce
pta hũana: vel dispẽsatiõis suptoris ex
cusetur. Peccatũ vo veniale nõ est ꝺ
legẽ aliqua hz est ꝑter legẽ q: nõ obꝰ
uat modũ rõnis quẽ lex sancta itẽdit.

2 ¶ Utr volũtas z opus exteri⁹ sit vnũ
peccatũ. ꝟ. pe. si loquamur ỽ volũtate
z op put sũt ꝓiecta. vt cã z effect⁹ sic
sũt vnũ pcm formalr. hz phra mãlr q:
vna ẽ rõ ỽ ordinãdi hz pha ỽ ordiata. si
vo loq̃mur put sũt sepata. z vt puta ꝺm
aliud z aliũ tpo sic sũt diuersa pcã: q:
diuersa auersiões z uersiões.

3 ¶ Utrũ vn⁹ z idẽ act⁹ possit ẽ merit
tor⁹. z demeritor⁹: sue bon⁹ z mal⁹
ꝟ. Tho. ꝟa ꝟe. q. xx. si accipiatur vnus
act⁹ put ẽ i gẽe motis ipossibile ẽ ꝙ
sit bon⁹ z mal⁹ bũtate z malicia mo
rali. Si tñ sit vn⁹ vnitate nãe z ñ vni
tate motis ꝓt eẽ bõus z mal⁹. ambula
tio. n. ꝓtinua ẽ vn⁹ act⁹ ꝺm gen⁹ nãe:
põt tñ ꝓtingere ꝙ sint plures ꝺz gen⁹
motis si mutetur ambulatio volũtas
ꝙ est ꝓncipiũ moralitatis actuum.

4 ¶ Utrũ magnitudo peccãtis aggra
uet pcm. ꝟ. Tho. ꝟa ꝟe. q. lxxiij. pcm
quicq̃ sit ex surreptiõe ꝓuentes ex in
firmitate hũane nãe. Et tale pcm mi
nus iputatur ei q ẽ maior: i ꝓtute eo ꝙ
min⁹ negligit hmõi pcã repmere ꝙ tñ
dio subterfugere ifirmitas hũana nõ
finit. Peccata vo ꝙ ex deliberatiõe p
cedũt tãto magis alicui iputãtur ꝙto
maior ẽ. z ꝺ ꝓpituor. Primo q: ma
iores facili⁹ pñt resistẽ pcõ cũ exceãt
i scia z ꝓuie. Secõo. pp igratitudinẽ:
q: oẽ bonũ ꝙ ge magnificatur est dei
bñficiũ cui hõ sit igrat⁹ peccãdo. z ẽ

tũ adꝺ ẽ malorũ tas ẽt tpalib⁹ bonis
pcm aggrauat. Tertio pp spẽ repu
gnãtis act⁹ peccati ad magnitudinẽ ꝙ
sone: sicut si pnceps iustitiã violet qui
põitur iustitie custos. Etã si sacer deos
fornicetur ꝙ castitate voluit: z alios ad
hoc ozari debet. Quarto ꝓpter ex
emplũ siue scandalum.

¶ Utr pcm vẽiale possit fieri morta 5
le. ꝟ. fm ꝟe. Idẽ act⁹ numero q ẽ ve
nialis nõ põt fieri mortalis: hz idẽ spẽ
põt. z sic intelligit illud Aug. ꝙ nihil
est adeo veniale ꝙ nõ possit fieri mor
le. i. ñ pl⁹ ꝓplacẽtia fruitiõis. i. ꝙ po
nat finẽ vltimũ in illo. Et qñ i. li. sniã
rum dicitur ꝙ venialia multiplicata
ita pñt obruere sicut vnũ mortale: itel
ligit ꝑ occasionẽ q: assuetudo venia
liũ cadere facit in mortale.

¶ Utrũ teneamur pẽitere de vẽialib⁹ 6
ꝟ. Tho. in. iiij. di. xvi. Duplex est nece
sitas. Una absoluta: z hoc mõ nõ te
nẽt ꝙs ad pcti vẽialis pniaz: q: mora
tez ex hẽ nõ incurrit nisi forte ex ꝓptu
Alia necessitas est ex suppõne alicui⁹
finis: sicut ꝺ aliqd eẽ necessariũ sine
ꝙ nõ possim⁹ finẽ itẽtã ꝓseq. Et ꝺ mõ
necessariũ est ꝙ hõ de venialib⁹ pen
teat si el remitti debeãt i hac vita. Et
ꝺz ꝺ si ꝓpie dr aliqs ad aliqd teneri
Et tõ dicẽdũ ꝙ hõ nõ tñr ad pniam
venialiũ nisi large sumendo.

¶ Utr pcm vẽiale possit remitti sine 7
mortali. ꝟ. Tho. vbi. ꝟ. Remoto pcti
remouetur Posterius nec posterius.
Restituit nisi pcti. Restituto. reliq.
Aute caritatis cui. Veniale. Opponit
est posterior ipa caritate vñ ꝺdũ cari
tas nõ restituit. i. ꝙ dimissiõe peccati
mortalis nec reliq⁹ caritas reparẽt ẽ
ꝙ repatõe ꝓsistit vẽialis pcti dimissio. e
sic si dimitti el cui mortale si dimittit

¶ Utr vnũ vẽiale possit dimitti sine 8
alio. ꝟ. Tho. vbi. ꝟ. sic q: venialia nõ
hñt ꝙuersiões ad iuicẽ ex pte ꝙuersio
nis sicut mortalia.

¶ Utrũ vẽiale possit dimitti volũtate 9
manẽte ad illũ. ꝟ. tho. vbi. ꝟ. nõ ꝓt tol
li culpa: nisi reordiet volũtas ꝙ reordis

ri nō ꝓt q̄dm in ꝑa deordiatōe mꝫet
Alr esse duo opposita simul. ꝫ tō
nullo modo veniale dimitti quandiu
voluntas ad illud manet.

10 ¶ Utr. ad remissionē venialis regra
tur ꝑtritio. ℟. Tho. vbi. ā. peccatū ve
niale vt dr̄ n̄ supra i ꝑcedēti. ℣. n̄ re
mittit q̄diu voluntas manet i illo. Ips
aūt recedere voluntatis ab eo qđ ꝓtuo
volebat: est displicere ei qđ voluit. z ta
lis displicentia qn̄ est gratia infonnata
dr̄ dolor ꝑtritionis: z tō venale sine
ꝑtritōe n̄ dimittit. S3 sciēdū q ꝑtritō
ꝓt accipit tripliꝫ. s. vl hitu vl actu vl me
dio mō. Hitu qđē ꝑtritio n̄ sufficit ad
peccati venialis dimissionē. qz tūc qcū
q3 ℔r̄ hitū virtutis pnie cui⁹ act⁹ est
q̄lz ꝑtritio: ꝑsecutus est pci venialis di
missiōz z sic ips venale cū gra ee non
posset nec itez regritur q̄ sit actualis
ꝑtritio: qz seq̄ret q pcm̄ qđ aliqs i me
moria vl i cogitatōe nō h3 remitti si
posz. e tō dicendū q regritur ꝑtritio
medio mō: qñ. s. z si actu pcm̄ nō dis
pliceat explicite. Displicet tn̄ ipliciter
qz virtute act⁹ qnē agu seq̄retur displi
centia explicite peccati venialis Si co
gitatio ad illud ferretur.

11 ¶ Utr. aūt teneamur ad ꝑfessionē ve
nialiū: vide. ā. ꝑfessio. ij. ℣. vlij.

12 ¶ Quot mōis venialia dimittūtur. ℟.
octo modis. Pmo p digna cōtiones. de
ꝑse. di. ij. cū oē crimē. z. c. si q̄tienscūq;
Et qđa addāt p extremā vnctiōez. extra
de sacra vnc. c. vnico. Itē p aq̄ bñ
dcē aspsionē. de ꝑse. di. iij. aquā. Tertiō
per elemosynaz largitiōez. de pe. di. i.
q̄ ob rez. z. c. medicia. z di. iij. sane. ad
dūt qđā p iniuriaz remissiōez q̄ est q̄
dam elemosyna spūalis. Luce. vi. di
mitte. Et dimittetur vobis. Quarto p
oſones precipue dr̄icam. de pe. di. ij.
de q̄tidianis. Quito p ꝑfessionē gnā
lez. Sexto p epale bñdictiōs. z h3 q̄sdā
ēt p sacerdotale. z h3 aliqs p bñdictiōs
ꝓlati. i. q. i. multi. Septio p deuctā pe
tozis tonſionez. de pe. di. i. Treg. actio
nes. Octauo p cordis ꝑtritionē. vt i ꝑ
cedēti. ℣. dcm̄ est. de hys sunt ꝑsue. cō

fiteor tūdo: ꝑspglo: ꝑtero: octo. signos
edo⁹ bono: p hec venialia pono. z n̄ so
lū p ista spāliꝫ enumerata h3 p q̄libz
opus bonū delenitur. vt in ꝑcō. c. me
dicina. ver. redimere operib⁹ tuis.

13 ¶ Aln ād sit pcm̄ obſuare oia ꝑcepta
legis veteris. ℟. q tria erāt ꝓnce
ptoꝝ. q̄dā moralia q̄ sūt de dictamine
legis nē: vt sūt ꝑcepta decalogi. q̄dā sūt
figuralia seu mystica q̄ aliō significāt
ꝑter id qđ lra sonat Dozum alia sunt
sacrālia: sīut illa de gb⁹ nō reddi pōt
℟r ad lraz sic ꝑcepta fuerūt: vt de cir
cūcisiōe. z de obseruatiōe sabbati. alia
cirimōialia sicut illa de gbus nō reddi
nō ꝓt℞r sic ꝑcepta fuerūt ad lraz vt
illud. nō arabis cū boue z asino. z hn
susmōi. Et de istis no. gl. i §. hȳs itaq;
rñdeī vi. di. Quedā sūt iudicialia. vt
illa q̄ in decisione cārū sūt determiata
vt Exo. xxi. z sūt determiatōes iusticie
iter hoies seruāde. Et hoc de figuralia
tā sacrālia q̄ cerimonialia nō tm̄ non
sūt seruāda: ꝫ ēt sunt pcm̄ mortale p⁹
xp̄m ipsa seruanteb⁹: vt talia. ꝑcepta
vero iudicialia sūt moralia: qz nō obli
gāt nisi ille q h3 ꝑtes ꝓtatueret obser
uanda: qz tūc nō obligarēt vt iudicia
lia legis ātique. S3 vt ius canonicū vl
ciuile: aut municipale. moralia aūt ꝑ
cepta oia cōphendūtur in. x. ꝑceptis
decalogi q̄ ponūtur. Exo. xx.

PEculium est quadruplex. Quoꝺ
dā ē castrēse: qđ filius familias ac
grit occasiōe militie a parentib⁹: vel
ab aliis donat: vel ipe acgrit i militia

¶ S3 q̄rit q3 si relinq̄ ur pdū vt ve
datur: z inde sibi emat eqs: arma. ꝛc.
an nūerabitur in castrensi peculio. ℟.
bar. i. l. si forte. ff. de castrē. pe. dic q sic
nī vt plenī⁹ ista mā lr̄at. distīgunt: q
q̄nq; donat. vl religitur filiofa. ab eo q
sibi erat nec⁹ p militia. z tūc idisticte
in castrēsi peculio aggregatur. vt. ff. e.
l. v. q̄nq; dōatur a b alio: z tē distīgue
q̄dā eni sunt res nullo mō apte ad ca
strēse peculiū: vt immobilia z ista n̄ sūt
castrēsis peculij ēt si fuisset expssū. vt ē
cāus i. q. l. si forte. nisi fuisset dcm̄ q vē

Gatur. vt dcm̃ ecl̃. ff. q̃dã sũt res oino de apte ad castrẽse pecuniũ: vt eg: ẽ arma ẽ tũc erũt castrẽsia pecuniꝫ. vt. ff. c. Liuy. q̃dã sũt res q̃ pñt esse apte ad castrẽse pecuniũ ẽ ad alia: vt sut. ẽ tũc in istis distinguit. aut fuerũt relicte vel donate notarii ad lꝫ. ẽ erũt castrẽsia pecuniꝫ. Aut fuerũt simplr donate vel relictę ẽ tũc sec⁹. vt. ff. co. l. si militi. ẽ no. hãc distinctõez: q? est valde singularis ẽ facit ad multa. q̃dã est q̃si castrẽse. ẽ dr q̃si castrẽse oẽ qđ acgrit fili⁹ ex publico: ẽ ex publica cã: vt puta ex offõ aduocatiõis ẽ notariat⁹. ẽ sec⁹ aũt si ex offõ pcurationis: q? nõ ẽ offiñ publi cũ Jrẽ illꝫ qđ q̃rũt carpẽtarij: seu muratores laborãtes i publico nõ dr eẽ q̃ si castrẽse: q? ñ hñt ex publica cã: lꝫ sit salariũ publicũ. Sec⁹ tñ ẽ i igenierijs cõis fꝫ Sal. in. l. fi. C. de iof. test. ẽ idez in clicis. q? q̃ q̃rũt ex bñficijs dicũtur q̃si castrẽsia. ẽ ꝺ eis pñt testari. l. sacro sancte. C. de epi. ẽ cle. Qꝺ verũ intelligę i bñficijs sine cura. Secus si cũ cura. vt est gl. i. c. fi. de off. ordi. li. vi. Et idẽ dic de eo qđ obuenit ꝓbyteris ẽ clicis de officis suor: ẽ in ꝙlibet dcõ peculio pater nihil iuris hꝫ: q̃n potius ipse filiꝰ ẽ eo pfa. cẽsetur. vt. d. l. fi. Et ibi ẽt hẽ q̃ tã qđ lucratur medicꝰ in q̃si castrẽsi iputat tꝰ de mgris libalta artiũ

2 ¶ Sz qđ dicemus de aduocatis ẽ hu iusmõi: g nũc nõ hñt salariũ ex publico: s fi hñt: hñt a clẽmẽte: nũqđ tale lucꝝ pputabit i q̃si castrẽsi. &. bart. in l. fori tui. C. ꝺ aduo. di. iudi. ꝺic q̃ salaria q̃ pcipiũt aduocati a clẽtul: succedũt i locũ salariorꝫ: q̃ oli rcipiebãt apu blico. Et sic poterũt testari ẽ facẽ oia.

3 Additio. ẽ p hanc rõnẽ bar. vꝺ idẽ dicẽdũ de medicis mgris artiũ: ẽ notarijs ẽ hmõi. vt illꝫ salariũ qđ hñt a ꝙatis iputetur in q̃si castrensi. Et p hoc facit qđ notat. Ange. de are. instit p q̃ p. nobis ac. §. Jgitur: q̃ omnes q hñt aliquas administrationem. ẽ dignitatem er publico ẽ ex ea vel occasione illius aliquid lucrãtur ex salarijs publicis vel a ꝙatis

pñs: qđ illꝫ lucrũ dicat quasi castrẽse qđ nõ ꝓpetuo p his q deputãt sup abundãtiam: vel sunt de amtanis. ẽ ex offo aligꝺ pcipiũt: q? illꝫ dq̃si castrẽse

¶ Quid ãt ꝺ eo qđ acgrit militeꝫ ma4 rtis: Nã ẽ? i marti. qꝺ of militar. vt no. i l. i. ff. ꝺ bo. pos. ex testa. mt. Bal. i. l. cũ oporteat. C. ꝺe bo. q̃ li. formatꝫ hãc q̃nẽ sed non solut. Sz. ꝺ. d. l. i. sic. ꝺr: i clasfibus oẽs remiges ẽ naute militeꝫ sẽ et tõ vꝺ cõcludẽdũ q illud qđ lucrãt remiges: ẽ naute iputet in castrẽsi. idẽ vꝺ dicẽdũ ꝺ patronis ẽ alijs officialibꝰ classiũ vel galeaꝝ ẽ hmõi. Hoc tñ vꝺ limitandũ: vt dcm̃ ẽ. s. q̃si tales hꝫ bẽt salariũ ꝺ publico: ẽ ex cã publica Secꝰ si ex cã pmata vel si publica cã vel non bono publico. Ex quibꝰ infe runt duo corrolaria. Primũ q remiges ẽ naute: vl officiales quicũq; classiũ vel galeaꝝ: si haberent tm tantum bellũ: vl ꝺpꝺaret hos ẽ illos tuste: vt fũt pirrate: illud qđ lucrãt ñ iputãt in castrensi: lꝫ habeat salariũ ꝺ publico: q? nõ hñt dcm̃ salariũ ex cã publica vel bono publico. eo. n. ipso q hñt tãtum bellũ nõ põt ꝺici q sit ꝓ bono publico. Secus ergo si hẽrent tm tꝫ bellũ, Scꝺo ifert q si pdicti naute vl dicti officiales ẽt patroni classiũ ẽ huiusmodi nautgã: p mercibus emẽdis vel deferendis ẽ hmõi: illꝫ qđ lucrãt nõ iputãt i castrẽsi: q? tales ñ hñt salariuꝫ de publico. nec p bono publico nautgã. Dico pncipal r: tꝫ secundario talis nautgatio possit venire i vtilitatẽ publicã. Jdẽ dic i nautis ẽ officialibꝰ classiũ padi vl alioꝝ fluminũ. ẽ no. q officiales ẽ naute nautgtorꝫ p mercibꝰ pcludẽdis qđ lucrãt ẽ eis aduẽtitiũ ẽ ñ tenẽt cõicare cũ frib⁹: nisi inter eos eẽt ẽcta societas oium bonoꝝ. Si ãt eẽt ẽcta societas ois questus ẽ lucri: nthilominꝰ erit eius pcipuũ: exq̃ ꝺcõ lucra eis pueniat ex offo vel industria psone, ẽ nõ rõe mercãtiaꝝ. ꝺcq̃ vide j. in. hoc c. §. xv. ẽ no. predicta: q? nona ẽ quotidiana. Adde et qđ no. bar. hl. si in potestatẽ. C. ꝺe castrẽ. pec. lib.

ꝛ̃ſ̃ .q̃ res empta ex castrensi peculio. dr esse de peculio castrensi: z eodē mō deprofectitio z adeuentitio. Finis.

5 ¶ Quid ät si aliqs religr filiosa. aduocato aligd ad emendū libros: vel forte aliqua dña pat sibi equū cā ēūdi p officia: nūqd istō enumerabit in ꝛ̃ſ̃ castrē si. ff. Barto. in. l. si mulier. ff. de ca. pe cu. dicit q̃ sic.

6 ¶ Quero pone. pf emit filio libros. Utr̄ cōputēt i ꝛ̃ſ̃ castrēſ: an ꝙ venīant cōtrēditū. ff. bar. i. l. §. nec castrēſe. ff. de colla. bo. post multa distin guit q̃ q̃dq; pf emit libros soluꝫ noie filij nō tñ tradidit. nec expſſit se dona re velle: tūc ille res sūt ꝑpue patris. vt C. de ca. pec. l. d. l. ꝛ̃ſ̃. nā traditio regrit vt videat dōare. vt. C. de dōa. inter vi. z vxo. l. filij. Q̃dq; pf emit noie filij z sibi tradidit vel dixit se illos libros donare. z hic aduerte. Naꝫ si iste filꝰ erat tam aduocatus vel doctor: tunc tā quā sit quasi castrēſe peculium: nō venit in collationem. vt. d. l. i. C. de ca. pe. e. ff. de ca. pe. l. castrēſe. z hoc casu pater nō pōt istā donationem reuocare: tāq; icōtinēti validaꝫ. nec veniet in collationem. vt. d. nec castrense. Sꝫ si filꝰ ille nō erat doctor: nec aduocatus. sed scolaris si quidem compleuit studiuꝫ suum ante patris mortem: z sic incepit quasi militare: z sic efficitur iste libri quasi castrensis peculi: z cōfirmatur donatio ar. C. de donatio. l. emancipatis. Similiter nō venirent in collationem. vt. d. §. nec castrense. Si vero pater est mortuus anteqū studiū complea tur. tunc nō. pōt dici quasi castrense peculium: q: qualitas persone hoc non permittit: q: nō hꝫ aliquam ex illis dignitatib⁹ que ponūt in. d. l. fi. C. de in officioso testa. Liceteni reperiam⁹ q̃ doctores possint habere peculiū q̃si castrense z aduocati tamē hoc nō reperi tur in scolaribus: nec debent gaudere eodem priuilegio quo magistri. vt. l. f. C. de exec. artī. lib. x. z ō isto casu debemus dicere sicut de alia simplici dōnatione. que si morte patris cōfirmat: nō venit in collatiōez z spāliter hoc sonare studentiū. Tertiū est pfectituz. z sm Bar. in. l. cū os. C. de bo. que li. pfectitū dr q̃ ex liberalitia patris pficiscit. z glo. dicit: q̃ hec dictio ex large accipitur vt cōprehēdat oē id q̄ occasiōe patris obuenit. vt. l. additio. ff. de acquir. here. z de vul. z pa. l. sed si plures. §. in arrogato.

¶ Sed quero. Pone q̃ pater dedit filio fūdū vt inde se alereť: z ipse ex fructib⁹ fundi lucratus est an illū dicat̄ pfectitū. gl. i. d. l. cū os. vi refert ibi bar. dicit q̃ sic: q: dicūt ex re patris pficisci. ff. ad trebel. l. balista. Sed Barto. dicit se intelligere illa glo. in fūdo qui datur colono. nā si filius ipse suis manibus coloret: ꝓ quā ipse lucrareť ex fructibus vt ex opa sua eēt aduētitū. d. l. cū oportet. Preterea pācta intelligo de eo quod filꝰ queriť ex fructib⁹ sum pleťter. Si enim de fructib⁹ illis quā dā negociatione faciat z ex hoc lucratus est: tūc esset lucratꝰ ex sua idustria: nec diceretur pfectituz vt. l. iij. ff. ad. l. fal. z ita intellige hic. 7

¶ Quero quid si pater dedit filio pecuniā z ipe filius inde fecit vsuras: an hoc dicat̄ pfectitū. gl. in. d. l. cū os vi dētur dicere q̃ sic. Sꝫ Bar. dicit q̃ gl. ista posset ꝓcedere sm illa iura ff. q̃ vsura era permissa. Sꝫ ff. iura hodierna. sm que iura vsura est pbita: nihil acgritur patri: qui de hijs que acgritur ex delicto per filiū. nihil q̃ritur patri. vt. l. q̃ seruus. ff. de acqui. pos. ff. ꝓ socio. l. q̃ autem ex furto. nisi pone res filiū fecisse vsuras iussu pris tunc enim cū vterq; teneať ad restitutionē q̃ritur pri: semp tñ dico dducto eo q̃ ipsi filio debeť ꝓ operis. Et idē dico i alia mercantia quā filius fecisset de pecunia patris. nam lucrum q̃ attribuitur pecunie est pfectitū. vide isti ēūdē Barto. in. d. §. nec castrense vbi circa hoc dicit q̃ si filius lucratus est cum pecunia patris sine aliquo onere suo: tūc dicitur pfectitū. Sed lucraꝫ cum pecunia paterna z onere suo. tunc dic 8

q̄ aliq̄s lucrū attribuitur pecunie tan q̄ pfectitiū: z ō debbit cōcari. aliud ḡo q̄ filiꝰ querit ex opa sua ē aduēticiuꝫ d.l.cū oꝫ. z cōis ꝓsuetudo ē q̄ medietas lucri detur persone: alia medietas pecunie attribuit ꝓo hoc facit. C. ꝓo so.l.i. ḡ bar.

9 ¶ Quero quid si filius factēs mercātiā fuit i Francīa p mercātia cū pecuniis patris. z occasione huius captauit beninolentiaꝫ regis: qui sibi donauit quedam. an hoc erit ꝓfectitium Spec. videtur tenere. q̄ sic ꝫ Bart. in d.l.cum oportet. dicit hoc dictū spec. esse contra casum. l. socium. qui in eo. ff. ꝓo socio. Sed idem Bartol. in. d. §. in arrogato dicit q̄ quicquid filius habet beneficio patris: seu eius occasione dicitur ꝓfectitium. Hoc tamē limitari debet sic: quod filius habꝫ beneficio patris intelligez: quando beneficium patris est cā prima vel imedia ta. Sicut ꝑbi gra. Repls filiū meū in angliā z das sibi aligd: qđ nō dares nisi ꝓpter me. vñ sum cā pxia. Secꝰ si pr̄ eēt cā remota. q: ꝓpter patrē meū habui notitiā cū q̄dam dño: q̄ diligit me plusq̄ patrē meū. certe illō qđ daretur mihi ab illo dño: nō erit ꝓfectitiū ꝫ aduentitium hanc distinctionez ponit ter. in. d.l. socium.

10 ¶ Utr̄ ät pecunia data a pr̄e filiofa. dicatur ꝓfectitia vel aduentitia. dic ꝫ Bar. q̄ aut ꝓcesserūt merita filij: que si quilibet extraneus feciss̄et idem habuiss̄z: z tunc erit aduentitia. z per ꝑsequēs non cōcanda. Et tenet donatio Etiā a principio nec pōt revocari. aut nō donat ꝓ merita ꝫ vt filio. z sic est simplex donatio. Be ꝫ vide. s. diffuse. Bōatio ꝓcio. §. xlvj. z an pater vsufructuari? si mōachatur extinguatur vsufructus quē hz in aduētitijs filij. z an pr̄ teneatur facē inuentariū de dcis aduenticijs z de donatōe fcā a pr̄e filio i actu emācipatōis an sit simplex vl ob cāz z multis aliis: vide ibi singlr Quartū peculiū ē aduētitiū: qđ aegritur ex industria vel donatōe facta alicui de q̄ in tuitu patris: vel aliter aliunde puenit ex euēm vel sortūa. fallit ni ꝛ rebus q̄ ab iperatore vel angusta donātur p.l. cū milta circa finē ibi ꝫ ad similitudinē castrēsis peculi. C. ō bo. q̄ li. ex ꝫ infert Ludo. q̄ idē ē in donatis filioꝝ aliquē regez: q: qđ statutū ē generaliter. de matestate iperiali: idē ē intelligitur statutū principaliter ō fgali matestate allegat notata p Jnn. i. c. ꝙ gbusdaꝫ de ꝓbo. signt. in aduētitus ni filiusfa. acgrit ꝓpetatē. ꝫ pr̄ hz vsufructū vel nisi ab aliquo sibi detur vl relinq̄tur ꝫ pacto vt ad pr̄em nō ptineat vsufructus eius vl nisi succedat filius vna cū pr̄e in hereditate fratris vel sororis: vel nisi q̄s pater noluit assentire filio adeunti alicui hr̄editatē: vel nisi patre mr̄i montium minus ltie solutē: bona filiꝰ applicētur. vt i auc. vt nulli iudi. §. q: ꝓo. de p̄dictis vide. s. diffuse. donatto ꝓmo. §. xlij. no. si q̄ in bonis paternis filiꝰ nō hz aliq̄s ptātes: nisi q: hz ali ēt si eēt emācipatus vbi egeret: z aliter sibi cōmode z honeste puidē nō posſz sicut z ecōuerso. vide. s. Alimēta i pr̄i z. c. pentes z fi ꝓter volūtē patris ac cipet de bonis eius. rē aliena cōtracta ret: z sic furtū cōmitteret. z si in futuꝝ vel post mortē pr̄is haberet vñ restituere teneretur in cōscia. no. ēt ꝫ pa. in rubrica de pec. cle. q̄ quo ad clicos z laicos ista peculia nō vñr differre nisi in aduentitio. z intellige de clericis filiis ista. Nā p clericatū nō eximūtur a patria ptāe i tpalibus hz gl. aliud sensit z nimis bene in. c. in decoꝝ. de eta. z qua. ſz Jnn. tz ibi primū z cōtra doc. z ꝑbatur in. c. ꝙ venerabilē. qui fi. sint le. vbi ē spāle in ēpo

¶ An autem illud quod ē laicis aduētitium sit clericus castrēse vel q̄si vide s. Clericus. xlij. §. ſi.

¶ Queritur ō. q. nō bill. Pōe. filiusfa. cōmisit crimē ꝙ q̄ si eēt pr̄familias oia eius bona publicari ꝏberent: z hz bona aduētitia. an ꝓpietas bonoꝝ aduētitioꝝ veniāt publicāda vsufructu ipsoꝝ bonoꝝ apud patrē dimisso fun

q̄ de iure dimitti dz.ff.. gdā dicunt q̄ sic nam iste filiusfa.tale dilectū p̄missit ex quo d iure venit publicāda . ergo publicabitur ꝓprietas bonoꝝ aduēti tioꝝ q̄ ē ꝓpria ipsius filij: vt l.d.l.cum oz. Jté delicta nō debēt remanere impunita l.ita vulnerat⁹. ff.ad.l.aq. ergo dicēdum ē q̄ publicabit ꝓprietas bonoꝝ aduētitioꝝ:ne dlicta filiusfa.remaneat ipunitū. Sz i ꝓtrū ē cōis opinio doctoꝝ.q.p hacopi.ē Bar.l.i.ff finitta §. si d vectigalib⁹.ff. de dā.infe. Idem Ang.ꝛ. Sali.ꝛ rō ē : q; ex delicto filij pr̄ñ.tenetur d̄ peculio.l.i.§. si filius. ff. de his q̄ dele. vel effu.l.iij.§. idē scribit ff. de pec. ergo nō publicabit ꝓprietas bonoꝝ aduētitioꝝ. Nec ob. q̄d dictum est p̄mo:q̄ iste filiusfa. tale delictū cōmisit ꝛc. dico q̄ non segtur ꝓprietas bonoꝝ aduētitioꝝ ē filij.ꝛ filius tale d̄ lictū p̄missit ex quo de iure bonoꝝ venirunt publicāda:ergo publicat ꝓprietas bonoꝝ aduētitioꝝ. Nā sic videm⁹ in muliere q̄ licet tale delictū cōmittat ex quo de iure venitūt publicāda bona sua:nōtū dos publicabit. euc. vtra si filij. C. de repu. Si ergo nō publicat dos q̄ est ꝓprū p̄monitū mulieris.l.iij.§. sed vtr. ff. de mino. ergo eadē rōe si publicabit ꝓprietas bonoꝝ aduētitioꝝ: Iz sit filij. Nō ob. si dicat q̄ dicta ꝓprietas nō ē p̄ris:ergo ei⁹ nō interest: vtr publicet vl nō:q; rñdeo q̄ hoc nō segtur. Nā sicut ēt videm⁹ i filio h̄ñte peculiū ꝓfectitiū:q̄d Iz nō sit suū: ß p̄ris: tñ eius interest ne illo peculiū publicet. d.§.ij vtr. Sic ēt videmus in dote q̄ Iz sit ꝓprū p̄monitū mulier] tñ interest p̄ris ne publicet. Nō ob. q̄ delicta nō debēt remanere ipunita:hoc fateor Sz Iz in cāu nr̄o filij⁹ si h̄eat bona in q̄ bus possit fieri publicatio:nō tñ dicta remanebūt ipunita Iz in ꝑsona grant⁹ puniet. Et fūdamētū doctoꝝ tenētium hāc opinionē ē:q; filiusfa. ꝓhibet alienare fauoze p̄ris:ꝛ ꝓpteres publicatio ē ēt a iure ꝓhibita ne delictū filij noceat p̄ris. Et sic alienatō ē iterdicta filio i fauoze p̄ris. vt ꝓbat l.§. filijs ff. de cap. glo. q̄ ē sup̄ p̄. sentiāt. l.i. ff. C. de bo. q̄ li. Be istis peculijs vide valde pulchra j. Restitutio. xij. §. xxi. xxij. ꝛ. xxiij.

Additio. Sed p̄ maiori declara 13 nēe p̄dictoꝝ maxime societat] frum: vt mā ista plene h̄eat: pmo nōtādū ē put colligit ex notat] p Bar. ꝛ Bal. in l. i. ff pfus. C. cōla vtri. iudi. Et p̄dde bal. i addi. bar. i tractatu de duob⁹ frib⁹ q̄ tres fūt spēs societat] Pria dr̄ oīuz bonoꝝ. Scda ois q̄stus. ꝛ ꝑs gl. i. l. q̄stus. ff. p so. q̄stus dr̄ lucrū Tertia dr̄ societas certe rei vel certe negociationis. Pria societas, oiuz bonorū istūc ē q̄ exp̄sse agit q̄ sint socij oīum bonoꝝ. vt ē tex. in. l. iij. §. i. ff. p so. ꝛ in. l. col. ff. e. ti. ꝛ isti tales cōicāt oia q̄ acgrūt ex q̄cūq; cā laboziādo vl negociando: siue ex donatiōe: siue ex legatiōe: siue ex h̄ereditate ꝛ hmōi. Jté stipēdia q̄ dātur militib⁹. l. q̄ stipēdia. C. de pcur. ꝛ salaria q̄cūq; h̄ntur ex castrēsi vel q̄si. l. cūdueb⁹. §. itē papi. ff. p so. Jté tūr cōicare id q̄d acq̄runt ex iniuria sibi facta: vel ex lege agēdi: vl q̄d acq̄siuit ex dāno suo corpori illato vl filiju suis. vt. d. l. cū duob⁹. §. socij. Scda so cietas dr̄ q̄ualr̄ ois q̄stus ꝛ lucri. ꝛ isti cōicāt oia q̄ q̄uenūt ex opa. i. solertia alterius sed nō donatiōe simplicē: siue cā mobilis vel legata vel h̄ereditatem nec debita alterius: nisi q̄ fiunt cā' que stus vel societatis. Tertia dicit societas certe rei. ſ. cōmūēdi q; venūt ad vnus panē ꝛ vinū: vel certe negociatōis. vl lucroꝝ que p̄q̄unt. Iz in diuersis negotiationibus vel operis: ex q̄bus lucrantur q̄stus aliq̄s alter ponat operā alter pecuniā aliq̄s utriq;. De q̄bus hēs plura. j. c. Societas.

¶ Scdo videdū ē q̄dō cognosceť ꝛ 14 cta societas ter ffes vel alios fil' habitantes. ita q̄ oia lucra sint cōicanda. Bar. in. d. l. si patruus. dicit q̄ q̄si plures ffes stant i simul: aut nullus negociat: aut alter fict ꝛ alter nō: aut oēs negociāt . Primo casu nō pōt dici ꝛcta societas: Iz hereditate paterna ꝛ matern̄ nam teneāt fil' ꝛ indiuisam. vt. l. cum

duob⁹.§.si frātres.ff.p so.t.ff.famil. her.l.ex parte.§.filius.Scdo casu idē Nam nō pōt videri ptracta societas. Nā ex hoc ille q negociatur magis vī dek donare cū societatē ꝫhere.vt.ff.p so.l.v.Tertio casu dic q si alter eoꝝ ē pupillus nō potest intelligi cum eo cō tracta societas:qz hoc non possꝫ exp̄sse.vt.ff.p̄o so.l.vt in conditionibus: ergo nec tacite.vt.ff.loc.l.qui ad certū Si autem vterqꝫ est maior: tūc dic q si ponūt lucrū in cōmuni q ex hoc p̄sumitur inter eos contracta societas si tū oium bonoꝝ:vt gdam dicūtisꝫ gra questus illius mercātie. Et q sit ꝫcta societas ꝓbatur:qz talis cōiectio questus nō potest intelligi aliter fieri citra nomē t ius societatis: t ideo p̄sumit societas. Scdo q p̄sumat societas cū stus illius mercātie tm:ꝓbatur qz ac tus nostri voluntarij nō extēdūtur vltra ea q̄ gerūtur.vt.ff.de tri.actuꝫ p̄i. l.i.§.vinianus. Sed Bal.in.dicta ad. cū ad pmū mēbꝝ dicit q ē si null⁹ negociat pōt ex actib⁹ appere socialis effectus: sicut ē inter nobiles q non faciūt q̄stuarias mercātias: tū quecūꝫ dona:quecūꝫ salaria:q̄scūꝫ botes ac grunt:in cōi cōferunt. Nemo enim pt negare hos esse socīales actus ex gb⁹ p̄sumitur intentis t volūtas.vt dicunt Jo.de are.Riz.t Oldra. Simīliter dicit bal.q si vnus negociat: t alter nō tamē illi qui non negociatur:omnia q̄ obuenīūt sibi:puta ex redditibus p̄bende:vel ex dotibus:t huiusmōi ponit in cōmuni:t sic faciunt hincinde. Item p̄sumtur societas etiam ex actibus in vna mercātia vel arte. t alter in alia:vt in aduocatis t tabellionib⁹ Naz lucroꝝ cōmunicatio est societatis incohatio vel ꝫcio. Nam huiusmōi actus inferūt societatē qz ordinantur ad ipsam. Idem si vnus hz curā domus: t alius esset aduocatus vel aliter lucraret t poneret in domū: vī ꝫcta societas. Idē dicit si vnus est maior: t alter minor: t pupillus habz tutorē q cōlocat: t el cōlocatur. Idez dicit q si actus sunt vniformes societas restringit tm̄ ad q̄stus q veniunt ex ipsis. sed in actibus diformibus t in se varietates habētibus p̄sumitur societas generaliter contracta nec cōsidero an vnus plus lucretur: t alter minus in hac generali societas: ꝫ equaliter oīa sunt p tēda.l.si socius p filia.ff. p so.ꝫ bal. Ein aūt opi.bar.possit sustētari.videbimus in pmo seqnēti dubio p pau. ex istis duobus notabilibus patebit veritas multarum questionum.

¶ Et pmo pone duo ifes q hēbāt hfe ditatē pfnā indiuisaz ꝫrūt adinuicē societatē simplr.s.ois questus t lucri. Un⁹ eoꝝ lucrat⁹ ē ex officijs: vl ex meritis sue persone:an ista lucra teneatur cōicare alteri fratri. Risio patet ex p̄dictis supra in pmo notabili in secūdo membro. nam ista est societas questus t lucri:non aūt oium bonoꝝ. Ideo iste cōmunicare tenetur lucrum quod puenit occasione bonoꝝ patrimonialium t mercantie.non autē qđ puenit alunde. Sed hoc lucrum pro uenit alunde.ergo ꝛc. Et hꝫ ꝓpau. in quodam consilio qđ incipit. In cā verētie.q ista lucra erunt sibi ꝓpria t non cōmunicabit: quod ꝓbat p̄i mo per.l.cum duobus.§.si fratres.ff. pro so.vbi habetur q si frat⁹es tenuerunt hereditatem paternam indiuisā vt emolumentuz ac dānum in his cō muniter sentiretur: quod alunde que fierunt in cōmune non redigitur: quasi videatur cōtracta societas in bonis patrimonialibus:non autem in lucris alunde obuenientibus. Et maxime vidētur hoc p̄cedere in lucris questus ex officijs vel alis ex merito persone. Nam in istis lucris est speciale q̄ cūꝫ dicunt duo contrahant societatē etiā exp̄esse non intelligitur contracta societas nisi in his que puenīūt ex questu seu industria p̄sonaꝝ vt exercēdo mercimonia t similia. Ea vero q̄ puenīunt ex meritis p̄sonarū nō veniūt i societatē simplr contracta. vnde hereditas vel legata:seu donationes q̄ dese

runt vni ex socijs nō veniūt in cōl. vt l. coīni. cū. v. ll. ff. p so. Salariū vero qō deferē rōne officij, puenit potius ex merito psone q̄s ex questu seu opa socij. Facit. l. cui mancipio. ff. ō mu. & ho. & qō no. i. l. ff. si mes. sal. mo. di. Hinc ē q̄ qegd lucrat filiusfa. ex officijs publicis acgrit sibi & nō pri: & reputat pe culiū q̄si castrēse. vt in. l. fi. C. de inoffi. te. ergo soīj in cāu pñt nō debent di cta lucra puenire i cōmuni in illa socie tate p expssum pactus fuerit cōuētū in ter frēs. Hoc idē sentit agtius Spe. in ti. de iudicijs. §. segtur. ver. qd si alter. vbi plus dicit q̄ citā si vn⁹ ex frib⁹ fuit remotus ab offō pp insufficiētia suā. & alter substitut⁹ in locū suū nō dz salari um ex cōeij pcipuū illi⁹ fratris ibi stitu tuti in offō. Hoc idē videt sentire bar. in. d. l. si patru⁹. vbi dicit q̄ si nemo ex fratrib⁹ in cōi habētib⁹ negociat. q̄ ñ videt esse ḡcta societas in lucris alium de eis pronientibus: lz aliter videa tur sentire bal. dictū tñ suū agto iure nō pbatur. Nec ob. q̄ ista lucra deputa ta sint in vtilitatē bonoꝝ cōium: qz p ℔ nō dz censeri q̄ voluerit cōicare. Nā qegd solus expendit de suo in re cōi p̄t in diuisiōe illi⁹ rei illud repetere. vt l. i ℔ iudicū. ff. cōi. dī. sicut videm⁹ in cāu ℣rio. Si. n. ex bōis cōibus dotal. filia vni⁹ frīs: dz in diuisiōe bonoꝝ cōputa ri in portiōe ptingēte ipm fratrē. vt no tat Spe. in. d. §. segtur. in ℣. qd si vn⁹. & in ℣. qd alter. Et idē in alijs expēsis factis pro vtilitate vni⁹ dūtaxat. vt no. Spec. in. d. §. ℣. qd si vn⁹ ex coheredi bus. Et pdicta marie vident pcedē in lucris q̄stus p illum fratrē post mortē frīs sui remanētib⁹ ex eo filijs impuberi bus cū q̄bus nō p̄t dici ḡcta societas nec dz pñmi donatio maxime si ḥz fi lios: qz si ē ḥsimile q̄ dict⁹ frater ḥnīs filios ppos voluerit lucrū p̄pum tollē filijs & cōicare nepotib⁹ ex frē. Et hec vīr de mente bar. in. d. l. si patruus.

16 ¶ Scdo quero. Si vnus fratrū soluit q̄dēnationē: an alter teneat ꝑtribuere iure societat⁹. nīsio p̄z ex p̄mo notabi li. nam si isti nō fūt socij oium bonoꝝ sed solum q̄stus & lucri: tūc alter frater non tenet cōicare. Si aūt sint socij oium bonoꝝ: tunc aut fuit licite cōden natus: & tūc alter cōicare nō tenetur. Aut fuit q̄dēnatus p iniuriā iudicis: & tūc dz solui de cōl. vt in. d. l. cū duob⁹. §. ibidē. vbi ēt ḥabet q̄ socius oium bonoꝝ nō tenet cōicare que acgfuit illi cite. Et p ℣riū p̄t p̄mo iferri q̄ ea que acgrit socī⁹ oium bonoꝝ licite ex q̄cū q̄ titulo vel q̄cūq̄ cā vel mō tenet alte ri socio cōicare. Tertio infertur q̄ si vnus ex dictis socijs fuerit q̄dēnatus iuste & ex culpa sua: alter socius non tūr cī cōtribuē. Adīn⁹ ḡ tenebit⁹ socius scire spēs. & ḥ nota qz iacitū ad mīta.

¶ Tertio q̄ro: qd si vn⁹ fratrū lucret 17 aliqd ex successiōe. an teneat alteri frī socio cōicare. Rñsio p̄z ex dict⁹ in p̄mo notabili. nam. si fūt socij oium bonoꝝ tūr cōicare. Idem dic si vn⁹ fecit debi tum licite q̄cūq̄ sit illud tūr alter fra ter p portiōe sua. nā sicut dictū ē si so cius oiuꝝ bonoꝝ tenet cōicare qegd li cite acgfuit: sic a ℣rio ali⁹ socī⁹ tenebi tur ad debita licite ḡcta p alterꝝ socioꝝ. Et ō si vnus fratrū maritat filiā alter frater tenetur cōtribuere. Idē si vnus militat alter frater dz ꝑtribuere. Et idē dic in filīb⁹. vt dic Bal. i dicta addi. g pcludit q̄ vbi appet q̄ sint socij oium bonoꝝ eadē p oia dicēda cēnt q̄ in ex tāreis socijs dicūtur: qz cēnt ꝑticipāda pspera & aduersa. Sec⁹ si fi cēnt socij omnium bonorum: quo casu intellige Spe. in. d. §. sequitur.

¶ Quarto q̄ro: an factū vni⁹ frīs no 18 ceat alij q̄ſ sunt socij oiu⁹ bonoꝝ puta sunt duo fratres oium bonoꝝ socij. Un⁹ emit quādā gabellā a cōi & ꝑmit tit certā penā. Aliter frater, venit ℣ illā ℣ctum. Querītur an ḥ hoc tucidati pe nam. Rñdet Bal. vbi. §. q̄ non q̄ ille g ℣enit nō icidit: qz nō obligat. vt. ff. p so. l. iure societatis: ḥs alter g ē obli gatus nō incidit: qz nō ℣enit.

¶ Quīto erāt duo frēs. vn⁹ dines. al 19 ter paup. Dines posuit in societate. x.

Alter paup ꝓsuit opaz ꝓsonalē: z ea
dtu duraſſet ſocietas: cāu oia pierunt.
Querit: an ille qui ꝓsuit opam tm te
neat alteri fratri ad aligd. Et videt q
teneat ad dimidiū capitalis. vt. l. cum
duob⁹. ff. ſi in coēūda. ff. p ſo. z hoc ꝫ
Ja. de are. in. l. i. C. p ſo. ꝫ gl. ibi aliter
ſentiat. de ꝫ dic vt. c. Societas. ff. xi.

20 ¶ Sexto. an cingla: ple: z veſtimēta
ꝓciosa q̄ facit pater nutui imputēt̄ in p
tem filij. Rñdet bal. vbi. ē. q̄ ſic. ſ. cēſtū
valent nūc: nō aūt cēſtū fuerūt empta:
q̄ iſte tres ſi ꝑsumūtur donate ꝫ ꝑmo
date. vt. ff. ꝑmo. l. ſi vt certo. ff. interdū.
niſi magis dignitas z diuitiaz tumul
tus faceret ꝑſumi ꝑ vt. l. filius. ff. de do
na. An aūt veſtimēta ꝓciosa: vt villa
z tocalia q̄ dat vir vxori debeāt cē vx
ris vl heredū mariti. Et an encenſa fa
cta vxori a ꝓsanguineis viri vel vx
ris ſint ipſius vxoris z an veſtes lugu
bres ſcē ab hꝰdib⁹ mariti ſint vxor. vi
de. ē. c. dōa. i. ff. xxxvij. xxxviij. z. xxxix.

21 ¶ Septimo: virū lucrū vxoris alteri⁹
fratris ſit cōcādū. ff. Bal. in. l. ſi vxor
C. de condi. inſer. z. d. Ubal. de perm
ſio in. l. cum duobus. ff. p ſo. q̄ aut mu
lier eaſdem opas facit ſicut homines
in laborando: z ſic ipa ꝺz hēre partem
lucri z diuidetur in capita. Aut vxor
exercet alicꝫ artē vel mercātam. vel ē
obſtetrix vel cirugica: z tūc ſi ponebat
omnia lucra in cōi: z ſimiliter vir ꝫcta
eſt ſocietas: q̄ mulier cum viro pōt ꝑ
here ſocietatē ꝑm eundē Bal. z ſic lu
cra erunt cōia. Aut vxor tenebat ſepatū
lucrū: vel ex alijs ꝓiecturis apparebat
q̄ nolebat ꝑhere ſocietatē: tūc de opis
cōibus ob ſequalibus q̄ fiūt a mulieri
bus in domo ꝑm q̄litatē ꝓsonē vt facē
lectū: coquinā z ſimiliaz nō pōt lucruz
cōſeq q̄ tūc opari in domo in q̄ recī
pit alimēta. vt vult gl. l. ſicut. ff. de ope
ris. li. Immo ſi deſiſteret a talib⁹ obſe
quialibus opis ēt puc eſt imatōis ꝓ
pter faciendam artē. pars lucri talis ar
tis ꝺz cōicari cū viro: z alijs fratribus
ꝑm iudicium boni viri. z hoc verū ni
ſi haberet alimenta iure legati: q̄ tūc
non tenetur opari in domo dantiuz te
lia alimēta ꝑm Bal: in. l. Balo ſelo. ff.
de ali le. z Zang. in. l. i. C. de legi. here:
e in. l. ſi cum dotem. ff. ſo. mat. Si aūt
vltra talia obſequalia exercet aliquā ar
tem: e in ipſis lucratur: pōt ſibi retine
re tāq̄ ꝓpriū: z nō cogitur cōicare. z
h̄ facit ad nota. ē. elemoſyna. ij. ff. xij.
e q̄. ē. ſit mentio de iudicio boni viri.
Jō querit q̄ intelligat ꝑ bonū virū.
z erit octaua queſtio in ordine.

¶ Octauo quero: q̄ ſepe in iure dici 22
tur aliquid relinqui arbitrio boni viri
quid intelligatur ꝑ hoc. Glo. in. c. ſta
tutū de reſcrip. li. vi. dat duas ſo. Pri
ma eſt Jnno. q intelligit ꝑ bonuz⁹ vir
iudicem eccleſiaſticum illius loci. Secū
da eſt Poſt. qui dicit q̄ quādo dī re
quirenatum arbitrium iudicis. i. boni
viri. z ſic intelligitur. l. continuus. ff. cū
ſta. ff. de verbo. ob. Et in hac ſo. videt
reſidere glo. que eſt vltima loco. z in
d. ff. cum ſta. eſt tex. clarus de hoc. Ibi
enim tex. exponit iudicē. i. bonum vi
rū. Dinc legiſte faciunt regulam ex ſi
lo tex. q̄ vir bonus z iuſtus iudex a le
ge vocatur. qō eſt notandum.

¶ Nono q̄ ſi vnus fratrū detinuit fil⁹
as alteri⁹ frīs ſcientis z patient⁹. Rñſio
patet ex ꝑmo notabili z ex ꝑma. q. nā
ſi iſti ſunt ſocij bonoz: tūc alter
frater tenetur ꝓtribuere. Alīs ſecus.

¶ Decimo: virū cū fratres ſtant ſi 24
mul poſt mortē ꝓris. z vn⁹ de fructib⁹
laboz ſuoz vel de alijs bonis poſuit ē
domo ꝓ cōi victu poſſit repetere il
lud plus in diuiſiōe. Ff. d. Ubal. vbi ſu
pra. q̄ illi q̄ exāt ſunt ſuī: niſi ꝫcta ſit
ſocietas in illis. Si aūt ſunt ꝓsumpti:
tūc ſi inter eos erat ꝫcta ſocietas cōſu
uendi: q̄ vinebāt ad. vnū panē e vinū
tunc nō hꝰ cōſideratio ad illud plus
q̄ ſocietat⁹ ſuꝰ cōſumpti intelligūtur.
vt in. c. ſi duo fratres. de ſrā. de nouo
bſi. Inueſti. in vſi. feu. Et hoc nō rōne
fraternitatis vel cohabitatiōis: ſed cō
munis meſe ꝑm bal. ibi. Et hoc ſac ad
fratres quoz vnus ꝺz matorē familiā
altero. Si ꝑo ſocietas quiuēdi nō erat

ster eos: puta q vn⁹ maior iter quos si
Shitur societas: vt dictū ē supra in se
cūdo notabili: vel aliter iurisus. vt p
dig⁹ cui erat interdicta, administratio:
vel monachus ⁊ similes: ⁊ tūc expēse
nō imputant inter fratres q̄ sunt facte
p̄o alimētis nisi p̄testet q̄ nō intēdit
donare. vt. l. neiens⁹. ff. de nego. ge. vel
nisi q̄ redditus cōes erant sufficientes
ad alimēta: sed ꝑseuabat frumentuz
vt melius venderet vel q̄ naturali ca
ritate non tenebat alimētare. ar. l. fi. ff
de pe. here. Itē q̄n ille q̄ fecit impēsas
erat pauper. vt no. in. l. alimēta. C. de
neg. ge. fm Ja. butri. q̄ ꝓma caritas
incipit a seipo. Et sic Bal. in. l. fi pater
no. C. de neg. ge. ⁊ de rusticis ꝗrum
vnus multa posuit in domo p alimē
tis. q̄ p̄t petē: q̄n in filijs alimētatis fi
erāt ope eḡles corrūdentes alimēt: q̄
cōiter rustici sūt pauper: ⁊ raro hūt
pecunias: ideo non p̄esumit donare:
cum ipse non habeat superflua.

25 ¶ An aūt lucrum q̄d facit vnus fra
trū cū pecunia hereditaria mercādo
sit cōicandū cum alijs fratribus. vide
in. c. Societas. §. xxxiij. ⁊. xxxiij.

26 ¶ Undecimo. Pōe sūt duo frēs vn⁹
maior: alter minor. Maior: administra
uit bona minoris cōi nocie an talia fcā
cōi nocie p maiorē dēant p̄frem minō
rē approbari. Ro. in q̄dam ꝑsi. q̄d in
cipit. Dipotentis postulato suffragio.
dicit q̄d utiliter gesta p maiorē mior
frater gesta hēre tenet. ff. de neg. ge. l.
pponius. Ea ꝓo q̄ bonis q̄ gesta sunt
rata hēre non tenetur. Quinimo dico
q̄ ea dāna que dolo vel lata culpa hu
ius maioris administrātis ipi cōi pa
trimonio illata sunt: ipse administrās
sibi imputare debet ad eo vt ⁊ idē huic
fratri minori cum quo sibi cōis ē p̄o
eius rata huiusmodi damna emēdare
teneat. ff. famil. her. l. heredes. §. non
tñ. ⁊. §. item culpe. ⁊. l. ⁊ puto. §. sed ⁊
si dolo. ⁊. l. in cōi diuidūdo. ⁊. l. si is cū
quo. ⁊. l. in hoc iudicio. ⁊. l. cōis huius.
ff. cōi diuidūdo. Be. inde idem Ro. que
rit an lucrū factū p dictum maiorē ex
pecunia cōi sit cōicandū: ⁊ minor nō
approbet dāna illata cōioni. ℟. q̄ aut
ipe cōi nocie pecuniā administrauit: ⁊
tūc lucrū ē cōe. ff. ꝓ. l. fec⁹ socio. Nec
obstat q̄ cū nō sentiat ipe minor: ptez
dāni emergētis tgit nō dz sentire ptē
lucri. Quia dico ⁊ ee falsum. vbi do
lo siue culpa ipius administrātis dānus
euenit: q̄ tūc ptem dāni minor ipe nō
patit: ⁊ ptē lucri cōsequat. vt supra di
ctū ē. Quinimo dico q̄ ⁊ dānū cbue
ntes societati dolo seu culpa ꝓsocij nō
cōpēsatur cum excessiuo lucro q̄d ipse
socius administrans cōioni seu socie
tati ꝗsuit: quoniā ēt ⁊ nō obstante dā
nō illud sibi imputare tenet. Falsus ē
ff. ꝓo so. l. non ob eā. cū. l. si. Aut cōem
pecuniā admisit fraus iste maior: nocip
ꝓio ⁊ sibi soli acquisuit. Falsus est in
§. si vn⁹ ex socijs. l. si vnus. ff. p socio. Et
ꝓbat i. d. l. si patruus. Bene. in ⁊ casu
dico ipm minorē agere posse ꝑ maio
rē: quāt sua interest hanc pecuniā cōi
nocie nō fuisse administrātā. vt notat gl.
in. d. §. si vnus. ⁊ Ro. Adde etiaz pre
dictis q̄ q̄n sunt plures frēs qui indi
uisam substantiā possidēt: si nescit
cuius nocie fecerit: tūc si cōtinuauit ne
gociū solitū cū alio fratre morimo sup
stitibus filijs fratris sic videt cōi nocie
fecisse. arg. l. nā ⁊ seruus. §. si vino. ff.
de neg. gest. Si vero fecit negociatio
nem insolitam: sic ꝑsumit q̄ nocie ꝓpo
nisi ex libris rōnū aliud appet. vt vult
bar. in. d. l. si patruus.

¶ Duodecio. vtr cū vn⁹ fratrū ponit: 27
sua lucra ꝓo repatione cōis ꝑtim ꝓ-
vel emit bona ꝓo colēdis possessioni
bus cōib⁹ possit filiorepetē. ℟. d. Ubal.
vbi supra q̄ sic p tex. in. l. ex duob⁹. ff.
de neg. ges. ⁊ bal. in. l. filie. C. si. herci.

¶ Decimotertio. sūt duo frēs vn⁹ le- 27
gitimus alius spurius q̄ societate con
trahunt oium bonoꝝ in vita ꝑis ipo
rū. Quer. si an mozte ꝑe eius hēdi
tas trāseat ēt ad spurium. ℟. Bal. in. l.
i. C. ꝓo so. q̄ sic. nō vt successionis nec
relicti. ⁊ ture societat. Eīn ēt ⁊ valeat
in ꝓiculis. Vide i. c. societas. §. xxiij.

28 ¶ Ultimo restat vidare ẽsiter debeat fieri diuisio iter ffes de bonis eox hereditarijs: ac eo:um lucris: nec non de fructibus pendẽtib⁹ de possessionib⁹ siquas tenent ad colonia. Et vt clari⁹ ℞ pateat ponamus exemplu in facto. Ecce'gdã note Petrus decessit post se relictis quattuo: filys masculis: quoꝝ filioꝝ vnus hẽbat duos filios laboꝛib⁹ aptos: qui quidẽ, ẽtuo: filij successerũt ipi Petro eox patri equalib⁹ portionib⁹: nec vnq̃ deuenerunt ad alicꝝ diuisionẽ bonoꝝ: sed pluribus annis steterũt laboꝛantes terras aliox: simul ẽ inuicem bona ꝛ lucra eox: cõicantes Post ãt aliq̃ tpe decessit vn⁹ ex ẽtuo: filijs. i. is qui hẽbat duos filios. Quo mortuo ceteri ffes supstites ipi defũti querunt diuisionẽ cum illis duobus filijs ex fratre pceatis. vñ querit quo dẽat fieri diuisiozan in capita: vel in stirpes. Primo ponẽ q̃mõ dẽat fieri diuisio tpe mortis pfis. i. petri. Scdo quo debeat fieri diuisio tpe vite pmi filij: qui duos filios hẽbat postq̃ bona eox ꝛ lucra cõcauerũt. Tertio ẽsiter ne istiffes defuncti diuidẽ dẽant cũ eo rũ nepotib⁹ filijsq̃ ipius ffis defuncti.

29 ¶ Ad pmũ dico de iure ee expeditus q̃ isti ẽtuo: filij q̃ successerũt petro eo rũ pri deberẽt succedere eẽlib⁹ portionibus: si ipe Petrus ab itestato decessit. l. iter filios. C. fa. her. Si aũt ipe petrus decesse testat⁹ circa successionẽ seruetur vltima voluntas si sit legitima. ℣. disponat. in. auc. de nup. coll. illy.

30 ¶ Circa scdm dico ꝑ suppositio q̃ ipi fratres habitauerũt simul: eorũq̃ bona cõcauerũt ac lucra: q̃ ab illo tpe quo incẽperũt bona sua cõicare ꝛ lucra: intelligitur inter eos contracta societas tacite. vt vult Bal. in. l. si patruus. C. cõmunia vtriusq̃ iudi. Et ab illo tẽpore citra diuisio ẽ facteda i cap ta. qa hoc est de natura societatis. l. si non fuerint. ff. pro soc. veruz q: vnus ex istis fratrib⁹ hẽbat duos filios: qui quotidie vacabãt circa negocia cõta. Dico q̃ iste pater istoꝝ duoꝝ filioꝝ cepta pte sua i capita diuisa dz hẽre re spectu illoꝝ filioꝝ laboꝛantiũ salaria q̃ verisimiliter lucrarẽtur: si ipi filij cũ alijs dicto tpe cõionis stetissent. Que qdez salaria tarabunt per duos hoies eligẽdos per iudicez: Et hoc in bonis post mortẽ ipius. P. patris questis. Nec postmodo dicere q̃ ipi duo filij illius fratris debeant hẽre de bonis ipsius postea questis eẽlem portionẽ sicut ꝛ pf eox: q: ipi nõ cẽsent i societate fuisse tpe vite eox pfis: q: nulla bona cõta uerũt. put pf eox cõcauit: sed pso nas eozũ circa negocia cõta cõcauerunt ꝛ ergo pro laboꝛibus eozũ debent hẽre stipendium ꝛ commodum.

31 ¶ Circa tertiũ ẽ videndũ: an post mõtẽ alterius fratris q̃ hẽbat duos filios: ipi duo filij steterint in cõmunione cũ eox patruis cõicando bona eox pfis cui successerũt. Nã prima societas erat dissoluta morte pfis ipox duoꝝ filioꝝ per tex. adeo. ff. p soc. Quo casu p illos ipos q̃ inuicẽ steterũt cõicantes bona ꝛ lucra debet de bonis ẽtis illo tpe fieri deuisio p capita ꝛ nõ in stirpes. De bonis ꝛo. P. patris illoꝝ ẽtuo: filiorum. ꝛ de bonis post mortẽ. P. pfis questis statibus ipsis ẽtuo: simil in cõtone dz fieri diuisio in stirpes ꝛ nõ in capita. Reseruatis ipsis duob⁹ filys nepotibus salarijs put supra.

32 ¶ Circa aũt fructus pendẽtes in possessionibus q̃s tenet ad colonia. Dico q̃ si boues erãt cões deductis expẽsis dz fieri diuisio in capita ꝛ nõ i stirpes Hoc voluit Bar. in suo cõsilio incipiẽte. Diciarelius. Et Bal. i addi. ad bar. i tractatu de duob⁹ ffrib⁹ dicẽs q̃ debe m⁹ considerare q: fructꝰ pũt pcipi triplici modo. Pmo rõne oparũ exhibitarũ a personis istoꝝ fratrũ. Scdo rõne operarum exhibitarũ a bobus. Tertio rõne seminis ꝛ aliarũ expẽsarũ factarum in meliozib⁹ ꝛ filib⁹. Cũ ergo de diuisione dictoꝝ fructuuz tractẽ. hic erit ordo. vt pmo detrahat de dictis fructibus eis ipsis ab eis facta. Et si ipensa fuit facta pro eẽli portione a dictis fra

tribus ⁊ nepotib⁹.ita in cõi ⁊ p equa li portione reuertat. Nullus ẽ.n.casus in quo talis deductio non fiat. vt.ff.fa mil.herc.l.fundus. Itẽ sicut boues sũt cões:ita illud qđ est preceptũ rõne opa rus exhibuerũ a bobus: cõicet pro ea pte pro q̃ boues sũt cões: q: res cõis acquirit dñis.p ea portiõe.p q̃ sũt dñi.vt ff.de acq.re.do.l.p fundi.i fine. Be resi duis fructib⁹ dz fieri diuisio i capita: ita q⁹ glz hẽat portionẽ sua:tã pfui q̃ nepotes. Cũ.n.fructꝰ cedãt ex opie:illo qđ ge lucrat ex opa sua dz hẽre pcius l.cũ duob⁹.§.si fratres.ff.pro socio.

33 ¶ Et pdicta oia ꝛcluſiue pitrigẽdo di cas primo circa pmã societatem q̃ est oium bonoꝝ:q⁹ vnus socioꝝ tenet al teri cõicare oia lucra: ⁊ qcqd sibi ob uenerit quocũq; titulo ⁊ modo licito. Scdo a ꝓto si vnus socioꝝ fecit debi ta q̃cũq; licita alter socioꝝ ẽt tenet ad ea equali portione. Tertio si vnus so cioꝝ cõmisit maleficiũ: alter nõ tenet ꝓtribuere pro pdẽnatiõe soluẽda nisi maleficiũ fecisset pro cõi utilitate scien tibus socijs ⁊ acceptãtibus in cõi ei⁹ utilitate: ga sic erat cõe:ga exquo ip̃ se susceperũt lucrũ hẽbũt ⁊ dãnũ pdẽ natõis. Si ꝓ ignoãter acceptauerũt lucrũ scñ tñinste. tũc socⁱ⁹ autem illo ⁊ satisfaciet.l. si igit .ff.p so. Et sic ẽt ipe solus soluet pdẽnatiõe. Et lz ꝺ iu re exq̃ cõicauit lucrũ illicitũ nõ posset illud auferre nisi post pdẽnatiõez.l.q̃ ents.ff.pro so. Tamen qñ lacerdos in iungit ei vt satisfaciat illis quos lesit: intelligit ꝓ solũ lis ꝓtestata lz ẽt sniã lata ⁊ sic ꝓceptũ sacerdotis ẽ sniã fm hosti.in.c.fi.de sepul.

34 ¶ Circa secundã speciẽ.s. questus ⁊ lucri dico q⁹ alter socioꝝ tenet alteri in his que puenũt ex q̃stu seu eius in dustria vt exercẽdo mercimonia ⁊ si milia. Ea ꝓ quę puenũt ex officijs vel meritis.ꝑsone nõ veniũt i' societa te simpliciter ꝓpa. vñ hereditas: vel legata q̃ deferũt vni ñ veniunt in cõi. Idẽ dic de salarijs q̃ deferunt vni vt p salario aduocatiõis tabellionatus: ⁊ hmõi. Scdo dico p ꝓmũ q⁹ vnus socio rũ nõ tñr ad debita q̃ alter socioꝝ ꝓtit altũde ẽt si licite ꝓtraxit: vt qz marita uit filiã: vl militauit: vl tenuit filiũ i stu dio. Multominus tenebit de debitis mõ illicito ꝓtis nisi in casu dcõ.s. in pmo mẽb:o. Tñ sicut vnus socioꝝ te netur cõicare lucra alteri occasiõe so cietat⁹ scã: ita alter tñr alteri ad dãna q̃ alter socioꝝ passus ẽ qñ societas fuit cã ꝓxia ⁊ imediata pcõrũ dãnoꝝ alis secus. vt in.d.l.cũ duobus.§.qdem.

¶ Circa tertiam speciem dico q⁹ isti 35 socij tenẽt alr alteri ad lucra ⁊ dãna q̃ euenerũt occasione illi⁹ negociatiõis vl mercãtiarũ ꝺ gbus ad inuicẽ pacti sũt. eodẽ tamẽ mõ quo dictũ ẽ i scdo mẽbro de alijs autẽ lucris ⁊ dãnis ali unde puentẽtibus vnus alteri nõ tñr. Eadẽ tñ q⁹ pdcã oia ꝓa sũt nisi p spe ciale ⁊ expssuꝝ pactũ aliꝰ inꝺ eos sit cõ uẽtũ. nã tẽ obſuari dñt si sunt licita.

¶ Ultimo no. q⁹ si essent aliq̃ fratres 36 q̃ simul quiuerẽt ad vnũ pane ⁊ vinũ ⁊ haberẽt hereditatẽ paternã idiuisã vel huiusmodi ⁊ aliter nõ cõtraxerũt societatẽ adinuicem. si vnus lucraret ex industria sue ꝑsone vt q⁹ ẽ artifex vel iuit ad nauigãdũ. vel ad faciẽdum latores ⁊ huiusmodi: q⁹ lucrat ẽ it si bi ꝓpriũ ẽt si pr̃ viueret. Tamen viuẽte pre vsufructꝰ talis lucratoꝝ erit patris. Post mortẽ ꝓ pñs erit tale lucrũ filij tãq̃ aduẽtitiũ ⁊ nõ cõicabit Si tñ alij fratres stãtes domi expẽde rũt i pr̃imõio. vt ꝓ recolligẽdis fru ctib⁹. vel aptãdis vineis. vel hmõi al ter frater absens tñr ꝓtribuere si vult hẽre ptẽ suã. Idem dic si dicti fratres stãtes dõi labo:abãt.ꝓpter maĩb⁹ pos sessiones ⁊ huiusmodi. habebunt sala ria sua. Et hec no. q⁹ alibi non inue nies ita bene discussa. Et ꝺ cetero erra re non poteris.

¶ Utrum expẽse facte a patre in pe 37 culio filij aduentitio sint inter fratres cõmunicãde. ꝙ. Bar. q⁹ aui fuerunt ne cessarie. vel ad perpetuam utilitatem ⁊ tunc filio imputabũtur. vt.l.fi.C. de

do. que ll. ꝛ hoc verum ſi pater fecit animo repetendi. Secus ſi fecit animo nõ repetendi. q̃ ſi de animo neſcitur tunc ſi ſũt parui ſumptus videtur donare. l. verum. ff. de do. inter. vi. ꝛ vxo. Si vero ſunt magni. Ita q̃ excedant fructuum quantitatẽ. Tunc videtur habuiſſe animum repetendi niſi in cauſa alimentoꝝ vel ſimili expendiſſet. l. alimenta. C. de neg. ge. Secus ſi non excedunt. Quantitatem. Fructuum. Quia tunc etiam vꝫ donaſſe ar. d. l. ſi. Si vero dicti ſumptus non fuerũt neceſſarij. nec ad perpetuam vtilitatem ſed ſolũ ad fructuũ vtilitatem tũc nõ ſũt cõcãdi. q̃ onera ptinẽt ad eũ Et idem dicendum de eo q̃ expendit in datijs ꝛ collectis cũ hẽat vſufructũ Nec ob. illud de vſu. l. vnica. C. de rei vxo. ac. §. Sed nec ob impenſas. Quia hꝫ dotem pp onera mrimonij. Ideo nõ dꝫ grauari enere impenſarum.

38 ¶ An adſtres teneãt emẽdare dãnũ qũ pſ titulũ in bonis aduentitijs filij. ff. Bal. q̃ aut illa dilapidatio eſt ſolũ fructuũ. tũc nõ tenẽt. d. l. cũ oꝫ. hoc verũ qñ pſ hꝫ vſufructum dicti peculij. Si vo dilapidatio cõcernit rei perpetuã deteriorationẽ vel itollerabilẽ leſionẽ. ſic tenent. d. l. cũ oꝫ. §. ſꝫ cũ tacitas.

Pecunia aliqñ capti largiſſime pro oi re mũdi q̃ põt eẽri pſimonio. l. q. iij. totũ. ꝛ i. l. nois. ff. de v. ſig. vꝫ nominis pecũie appellatõe rẽ ſignificar pculus ait. vbi. gl. rẽ. ſ. oẽs q̃ ſit vl eẽ poſſit in pſimonio. Et ſic rei appellatio latior eſt q̃ pecũie. vt in. l. rei. ff. eo. qr res ſacre ꝛ liber homo. q ſi põt eẽ in pſimonio ſũt res ꝛ nõ peccũie. Sꝫ ſtricte pecunia accipit p pecunia nũerata. xiij. q. iij. c. i. ꝛ iij. Scõz vero ãt tuoz mgros expoſitores regule beati Frã. pecũia accipit p oi re qua qs vtitur ad aliqd p pcio dãdũ. vñ dicũt q̃ nõ hꝫ fribus miozib aliq̃ recipe. qb vtãtur precio ad aliq̃ emẽda.

1 ¶ Sꝫ põe q̃ aliquis vult dare fratri minori aliquã rez q̃ frater nõ indiget nũquid poterit eaz recipere vt vẽdat ẽ de precio aliã neceſſariã emãt. ff. q̃ nõ q̃ ſic eẽt recipe pecuniã. ſed bene põt eã recipe aio nũq̃ eaz diſtrahẽdi ipſe. Sed procuratoꝝ ordinis aſſignandi vt ipſe eã vendat vel in neceſſarias cõmutet q̃ ſic nũq̃ eſt pecuniã q̃ habẽt in regula recipi q̃dm eſt in manu eius. Sꝫ poſtq̃ eſt aſſignata procuratoꝝ. Car. in cle. exiui de vbo. ſig. dicit q̃ hodie denarius ẽ pecunia pro eodez accipiũtur ꝛ ſic exponit vbum vel. p. ideſt in regula.

Pedagiuꝫ vel guidagiũ ꝛ exactio Pedagiũ qd ſit. ff. fm. vv. pedagia dicũtur q̃ dantur a trãſeuntib in locis cõſtitutis a principe. Guidagia vero que dantur p ꝺductu q̃ terrã ali cuius vt ſecurius vadant.

¶ Quot autem modis poſſint poni iſta pedagia. ff. fꝫ pa. l. c. ſup gbuſdã de vb ſi. q̃ ãtiuoz modis. Pmo qdez p ceſſionẽ iperatoris. Scdo regũ ter tio lateranenſis pcilij. Exã infert Pa. q̃ pcilij generale hꝫ iura principis. p hoc facit: q̃ in pcilio generali peſt papa vñ. Dicit ibi Jo. an. ꝛ bñ: q̃ ille tex. nõ excludit conceſſionẽ ſolius pape. nam ſi cõcilium hꝫ hãc ptãtẽ: ergo ꝛ papa: q̃ pcilium re recipit robur. ꝛ ptãtem a papa. vt no. in. c. ſignificaſti de elec. Quarto vigoꝛe cõſuetudinis de cui⁹ initio nõ ẽ memoria. Et tal cõſuetudo hꝫ vim tituli: q̃ habitr capacitas poſſidendi. alꝫ ſecus. Jn ppria tñ conſuetudine: nõ regritur titulus: ſꝫ qñ q̃ conſuetudo capit p ſcriptiõe. ex. q̃ infert pa. vnũ valde notabile: q̃ reſeruata pncipi. in ſignũ ſpãlis pnilegij põt acqri conſuetudine tãti tpis: de cui⁹ initio nõ eſt memoria. ex quo ẽt iferi q̃ dñi iferiores ꝛ ciuitates põt ſcribere ptãtez ltimãdi ſpurios. Jtez reſtituere fame: Jtẽ creãdi tabelliones ꝛ ſilia. q̃ ſunt reſeruata pncipi ſi ſubeſt tñ tempus: de q̃ i. d. c. ſup gbuſdã. ꝛ ꝺicit q̃ tuoz elemẽtũ er. d. c. ſup gbuſdã. Et ſm Panoꝝ. nõ eſt alibi tex. ſta clarus.

¶ Nũqd ãt reges citra impatoꝛe poſ- 2
ſint iſta pedagia ſeu guidagia ponẽ

hoſt. dicit. q nō. ſ; ſolus impator ꝑt. z rex. i. d. c. ſup gbuſdā ibi regū. itelligūt gdā de rege romanoꝝ. q ē electꝰ i imperatorē. z adhuc nō ē coronatꝰ. Nā; poſt electiōēz ꝛ ante coronatiōnē nō appellat impator. ſz er romanoꝝ. z ꝑ dcō ho. facit tex. i. l. vectigalia. ff. ō publi. Dicit. etiā ſaltē de facto oēs regēs z ciuitates italie: z qō peius ē oēs ca ſtelani ſponūt: qō fieri nō dz. Idez tz pa. in. c. inouauimus. de cēſi: dicēs q ho die reges ſſcriores ꝑſcripſerūt in eo: rū regnis iura iperatoꝝ: q caſu poſt ꝑdicta exercere vt iperator. Et ſic videmꝰ hodie in aliqbꝰ cōſtatibꝰ italie: q vſur hoc ꝑſcribere: ſz in hoc Bar. fuerit ꝛ rius i. d. l. vectigalia. vbi ꝓ illā. l. dicit q ſi gs fraudat gabellam ſine ꝓmiſſu ꝓncipis ipoſitā nō tñr deo nec; mundo q: gabelle ſine ꝓmiſſu ꝓncipis ſūt extorſiones. z hoc in foꝛ ecleſiaſtꝰ ſecus in ciuilibꝰ: g poſt ſibilpſis grauamez ipo nere: z burſaz cōem facere. Sed idem bar. i. d. l. ſi publicanꝰ eo. tit. tz exꝑſſe: q vectigalia exactio ꝑſcribitur tpe cu ius nō extat memoria. allegat ad hoc dictū. c. ſup quibuſdam.

3 ℂ Sz dubitari pōt de guidagio: qō eſt qñ dar alicui vt tute ducat ꝓ terrā alteri?: nūqd peccat ruſticus aliqd re cipiēdo. vt tute trāſeūtē ducat Jo. an. in. d. c. ſup gbuſdā dicit q licite poteſt accipere: q iſte locat opas ſuas. Intel ligitur ergo tex. de eo g teneturad hoc Nam oēs terrarū tenentur territoriuz ſuū cuſtodire ſecure. vnde ipſi non de bēt recipere ꝓcium. Secus. ergo in alijs operas ſuas locantibus.

4 ℂ Utꝝ ante pedagia z guidagia licite poſſint peti. ff. fm Ray. Si pedagi um eſt antiquū: z fuit ſpoſitū ab his q potuerūt: z ex iuxta cā. vt i defenſio ne trāſeūtiū: vel nauigāniū vel ꝑſte. z hmōi. Et recipiēs facit id ꝓpter qō fu it ipoſituz: ſine ſcrupulo ꝓſcie pōt re cipere. Et codē mō ſi nelcit a quibus fuerit inſtitutum. putat tñ ab illis qui poterāt z ex ꝑdictis cauſis. Et hoc ve rū ſi adeſt cōſuetudo: cuius iuicy non eſt memoria. alſs ſecus vt i. d. c. ſup gbuſdaz. Idē ſi iſte recipiēs nō laborat modo nec facit expenſas: q: nō eſt ne ceſſe: paraꝝ tñ eſt ſi neceſſe laboꝛe z expenſas ipendere nō ſolū quas tunc acciperet: ſed etꝑ tuas acceptas z ſpti ue ſi oporteret. Si ho pedagium ſit nouū nō pōt aliqſ ab aduentitiis vl tranſeūtibus aliqd accipere: niſi certū ſit illud a ꝓncipe vel rege ſtatutū: vel alijs de gbus. ſ. pp imminētez neceſſita tez. Et ſi aliqd ꝛ ſozmam ꝑdictā acce ptū eſt reſtituendū puto in illi a quo acceptū eſt. ſi ſcirī nō pōt in pias cau ſas. Dicit hoſti. q ſi dño terre qui reci pit pedagiū nō defendat ſoluentez in rebus. z perſona ꝓ poſſe ſuo tz nō te neat ad reſtitutiōez pedagi niſi ꝓſtaret q hac de cauſa ſtitutū eēt tenetur tñ ad ſatiſfactionem plenariam qō plus eſt. Et etiam ſi inueniat in defectu iu ſticie. ꝛxiij. q. ij. dominus.

ℂ Quot nūt regrātur ad hoc vt peda 5
gia ſint licita. Dic q ſicut ad cōdēdū leges tria requirūtur. vt dictū eſt. ſ. lex ita ad ſponendū iſta onera. Primū cā efficiens: vt ſint poſita ab his q habēt ꝑtātez: vno quattuoz modoꝝ. ſ. poſito rum. Secūm eſt cauſa finalis vt. ſ. ipo nātur ꝓp bonū cōe vel tuitā cauſaz. vt dictū ē. ſic tñ q ſint moderata z ñ ad grauamen ſubditoꝝ vt cōſtat ex iti ſia: q: nō pauꝑes ex hmōi colectis im moderatis grauātur verū ēt nobiles z bōi mercatoꝛes. Tertiū q regrit ē cā mālis. vt. ſ. inſtituātur ſup his q cā negociatiōis deferunturꝛ z nō ꝓ his q ꝓtinent ad neceſſitatez humanā. ſ. vi ctum etuz. Sed de hoc infra dicetur. Iſtis igit cāis exiſtibus licite dñi terrarū exigūt hmōi collectas ēt ſi tales dñi nō laborent ꝛc. vt dictum eſt.

ℂ Nūqd ār ſactūt poſſint bladaz vel 6
vinū ad vſū ſuū vel familie teneāt ad pedagia. No. tz ꝙ de ꝑdictis nihil dz ſolui: ēt ſi ꝙſuetudo ſit i ꝓtz: q: eſt irratōabilis z iniqua. q: nō dz ſolui pe dagiū niſi de reb? que cā negociatio nis z mercimonij vehēūt. C. de pecti.

l. vniuersi vbi ꝙuenies decapitari mã
dat. z sic defraudãdo hmõi pedagia
occulte pontãdo talia nõ cẽt peccatuꝫ
dñmõ cessent pturia: mẽdacia: z scan
dala. Sꝫ archi. s. dicit. q ꝫ̃ litũ de facto
fuat i ciuitatib⁹ tuscie: florẽtie: z alijs
multis locis. imo ꝑ dicꝫ q ꝑ totã ita
liã: q⁹ de oibus ꝓdictis soluãt gabella.
Et cũ dcã gabella sit ꝓposita ꝑ statuta
ciuitatis ꝑ modũ ciuisdã tales: seu: col
lecte ꝑ expensis fiẽdis i vtilitatẽ cõmu
nis dicẽdũ q ciuitas exigẽs dictã ga
bellã ꝑ victualib⁹ siue regat ꝑ vnũ vt
ducẽt marchionẽ. principem: z hmõi.
siue per plures de populo: vt ꝓcres: cõ
sules. ancianos: si hñt ꝓtẽte ꝓdendi le
ges z iponẽdi collectas. qꝫ ẽ ꝑsumen
dũ: si ex more antiquo hoc faciã: cuꝫ
nõ cẽt memoria in ꝓ̃riũ vñr ẽt posse
ponere solutiões dictarũ gabellaꝝ ꝑ
sui aditorio z defẽsiõe. quãuis. n. po
pulus aliquis nõ posset facere legẽ ge
nerale: q⁹ hoc impatoris: spãles tñ fa
cere põt. Et sine ꝑsensu ꝓncipis. sic ẽt
z collectã spãles facere potest ꝑ suis.
necessitatib⁹. Et si nõ generale vt exac
tionẽ pedagioꝝ sine lnia ꝓncipis: gn
imo ꝑ legẽ municipales derogatur le
gi. cõl. vt ꝓ̃z in mã doctum: successio
nuꝫ z hmõi. Et sic si gabella icludat
sub noie pedagij. vel sit idẽ: nõ obsta
bit. q lex cõis ꝓhibeat exigi pedagiũ
vel gabellã de victualib⁹ z hmõi. Eũ
vel lex municipales vel ꝙsuetudo pre
scripta hẽat ꝓ̃timũ: cũ ꝙsuetudo rõna
bilis z ꝓscripta tollat legem extra de
ꝙsue. c. ñ. Nec vr̃ irrationabilis ꝙsue
tudo: cũ sit necessariũ ꝑ expensis sup
plẽdis cõmunis z ciuitatis defẽsiõe q⁹
dẽs ciues hñt se z sua exponere ꝑ de
fensiõe patrie. Regritur tñ lnia ꝓnci
pis ad iponendũ pedagiũ: q⁹ vr̃ ob
tenta si extat ꝙsuetũ: nec est memoria
in ꝓ̃riũ. Ꝓsupposita tgit lnia: si ga
bella noie pedagij itellr. z multo ma
gis si gabella sit nõ pedagiũ: sꝫ vt col
lecta: vr̃ q⁹ teneãt hoies soluere gabel
lã de victualib⁹ z ꝙbuscũq. z ꝑsacie
tes cõmittũt furtũ: z tenent restituere
cõmunitati vel emẽtib⁹ eas nisi ista exa
tio gabellarũ fieret ab hꝫ q nõ hñt
limũ ꝺnũ: seu iustũ titulũ: vel nisi il
lig fraudarent alijs ipositõib⁹ z mõis
essent vltra ꝓportionẽ granati nimis
vel sine necessitate imposite z vtilitate
cõis ſꝫ ad nutriẽdã popã z quarteriaꝫ
aliquoꝝ ꝓncipũ vel ciuiũ. ad hoc fa
cit. c. ꝙ ſꝫ. vlij. dl. hec Archi. s. Et hec vl
timo dicta optie declarãt qñ hmõi ga
belle sint licite vel nõ: nõ obstãte q⁹ ꝑ
victualib⁹ z hmõi ad victũ necessariis
de iur nihil solui deberet. Et no. q⁹ ho
die ꝑ pcessuꝫ curie iponẽtes noua pe
dagia in terris suis: vel ꝓhibita exigẽ
tes sũt excõicati excõicatiõe papali z
idẽ dicẽdũ ꝑm Archi. s. de augumen
tãtibus ꝑ quã extrauagãtem:

¶ Utrũ aũt defraudãtes gabellas: vl 7
pedagia z hmõi teneãt ad restitutio
nẽ. Dicẽdũ q⁹ sic. si sũt licita: vt dictuꝫ
est. ſꝫ ad penã taxatã nõ teneñ in foro
ꝺcie. nisi postq̃ fuisset ide ꝺdnati ꝑ
sniaꝫ q⁹ si petuꝫ pedagij nõ illis faci
at ꝓp q⁹ fuit ititutũ cũ necesse sit: tũc
trãseũtes pñt negaꝝ pedagiũ: nã cẽ cel
sante i recipiẽte: cessat obligatio i dãte
et de iureiu. punit. cl. ij. vel tales pñt
sup hoc adire iudicez. qõ tntẽ vr̃.

Additio.

Sꝫ ꝓ̃o clara decisiõe 8
q̃ sint pedagia. licita
dic ꝑ cõiter doc. i. c. inouamus de cen.
z maxime ꝑa. si sũt ltia auctoritate im
posita vel ita antiqua q⁹ de eius initio
nõ extat memoria. z ꝑm Bo. si cã
nõ est expressa a ꝓncipe. Et ẽt si ille q
recipit nõ facit id ꝓ̃o q̃ ꝑsumit q⁹ sint
ꝓcessa dũmõ nõ ꝑset q⁹ pp illud fue
rint ipositi: z sic trãseũt cõtter doc.. sꝫ
aliqui opponũt ꝑ hoc dicẽtes: q⁹ vbi
iponẽtes talia pedagia nõ laborãt lo
co z tpe ꝑ vli vtilitate. s. vlarũ põtum
salnatiõe ꝑsonarũ z rex: turra posse su
um. Ad qõ tenẽtur ꝑz archi. s. c. si qs
rompẽtes. xxiij. q. iij. nõ teneñ q ea ꝺ
fraudãt sine mẽdatio tñ z ꝓ̃rio. nec
teneñ ad restitutiõez: nec ẽt peccãt mor
talr. fraudãtes q̃ius ꝓdicti laborãt in
ꝓdictis ꝑ loco z tpe. Rõ q: cõiter sic

instituunt. ſ. Statutū⁹ q̄ glōz ſoluat
ꝛc. ſub pena cadēdi i cōmiſſu⁹ g̃ ſic
cerni. Et ſ̄ iſtō ſtatutū nō obligat ad
mortale nec ēt ad penā. Si obijciat q̄
dāmificāt gabellas emētes. rñdent ad
hoc q̄ ſuū damnū: qz ita ꝛ ſub iſta cō
ditiōe emūt vt vigilent: alē ſibi ſpute
tur. Si ꝑo ſtatutū ex quo ſponūt eēt
preceptiuū ſic hz locū qō cōiter tenēt
voc. Si aūt nō ſūt legitima auctoritate
ipoſita: tūc extranei. ſ. q nō ſunt ſub
diti talib⁹ ipōentib⁹ nō peccāt nec in
aliquo obligantur. Aduertas tū q̄ pe
dagia nr̄a ꝑpis ſūt cōiter illicita. vñ ni
ſi ꝑbent ltie ipoſita debem⁹ ꝑſumere
inſuſte. c. q̄q̄. de cen. li. vi. Ergo ante
q̄ ꝓbent eē ltia ſtabo in ꝓſūptiōe
turis. ſ. q̄ ſint inſuſta: ꝛ ſic non tenear
ſoluere hec illi. Sed hīs nō obſtātib⁹
dico dicta opt. ſupra poſita doc. cōiter
eē tenendā. Et p deciſiōe huius arti
culi primo videam⁹ an exactōes ped a
glozꝛ hmōi ſint g̃aliter reꝓbate.
Et dico q̄ nō: ſed ſolū noue exactiōes
ꝛ noua vectigalia vt ꝑ ptōtū ti. C. no.
vecti. inſti. nō poſſe. Ubi tā in rubrica
q̄ in quattuoz legib⁹ ibi poſite ſit tm
mētio de nouis vectigalib⁹ Et ſic nō
ob. d. c. q̄q̄ vbi dī pedagioꝝ exactōes
taz iure canonico q̄ ciuili regulr ſūt
dānate. Et gl. ibi in ℣. canonico. dicit
vt. c. ſup gbuſdā de ꝓbo. ſig. ꝛ i ℣. citi
li dicit. vt. C. noua vec. iſti. nō poſſe. In
telligitur ergo ille. tex. de nouis vecti
galibus. Et ſ̄ caute logtur ibi tex. dū
dixit regulr ꝛ nō gnāl̄r. Omnis, n. re
gula patit exceptionem. Et ideꝫ dicit
Pan. in. d. c. ſup gbuſdā q̄ pedagia ꝛ
guidagia ſ̄ illicita niſi vno q̄ttuoz mo
doꝝ ſint ipoſita. Et ſic oīa iura tā cano
nica q̄ ciuilia. ꝛcordāt i ℣. vt ꝑ ꝑ ho.
ti. de cen. ℣. ex gb⁹ cāis. ℣. exactōes vbi
dicit exactiōes aūt pedagioꝝ ſaltarioꝝ
ꝛ guidagioꝝ reꝓbate ſūt. niſi ab im
peratoꝛe vel rege vel laterānēſi ꝛcilio
ſint ꝛceſſe. vel alias ex longiſſima con
ſuetudine. cui⁹ nō extat memoria hec
Poſt. Idē hȳ in. d. c. ſup gbuſdā. Ecce
q̄uo nō oīb⁹ pedagia nr̄a ꝑpis ſūt illi
cita: vtputa ſi ſūt ꝛceſſa ab aliquoꝝ ſi
lo: q̄ttuoꝝ Sed an in ꝛceſſione a ꝑn
cipe regratur cā. Ray. vt recitat. Mol.
ibi dicit q̄ fic. vt q̄ ꝛceſſuz eſt ꝓ de
fenſione ſtrate publicē ꝑ predones in
terra vel ꝓtrata in aqua vel hmōi.
In gb⁹ caſib⁹ ſi ſeq reꝓbit facit ꝺbc
ꝓ pedagiū ꝓtutū ſuit licite illud
recipit. Idez ſi nō facit qz pax eſt i ter
ra. Sz ꝓpoſit firmiter q̄ ſa ceret imi
nente neceſſitate. Et hoc itelligit Rat.
ſiue nouū: ſiue ātiquū ſit. Facit tū diſ
ferentiā q̄ nouū nullate⁹ eſt recipiē
dū niſi oſtet de cā ꝓ qua eſt inſtitutū
Antiquū tū recipi poteſt. Et ſi de cau
ſa nō poſſit euidenter liquere: dūtū cō
ſcia ꝓbabilr valeat in formari q̄ ꝓ
vnā de causis ꝓdictis: ꝛ ab illo g inſti
tuere potuit ſuerit inſtitutū. Alr rapi
na eſt ꝛ tenēt reciptens ad reſtitutiōez
Sed Poſt. putat q̄ ſi a ꝓncipe cōe
datur etiā cā non expreſſa vel cōſuetu
do hoc ꝓbet: tenet⁹ nō extat memo
ria ſine ſcrupulo recipi pōt. dicit tū q̄
o qui pedagiū recipit tenetur ſaluare
ſoluentez infra diſtrictū ſuū in perſo
na ꝛ rebus q̄ ꝓ talia pedagiū ſoluī
cōſueuit. Et ſi hoc nō facit peccat gra
uiter: q ꝛ ſine pedagio ad hoc tenēt
nō tū tenetur ad reſtitutiōez pedagij
niſi oſtaret q̄ hac de cā fuiſſet ꝛceſſū
q̄uis teneatur ad ſatiſfactiōem plena
riaz: q plus eſt ſi in defectu iuſticie in
uenīatur. xxiij. q. ij. diſs ꝛ. q. v. admi
niſtratoꝛes. ꝛ ꝓcludit ho. ſi ſnia Ray.
eſſet ꝺa vir. aut nunq̄ aliqs pedagia
recipiētiū ſaluaretur. Et addit q̄ vbi
cūq̄ quis pedagiū iuſte exigit ꝛ vbi
cūq̄ trāſiens iuſtū denegat vel ipſum
fraudat q̄z tenetur ad reſtitōez facien
dā illi a quo extoꝛſit vel quē fraudā
uit: ſiue heredi ſuo ſuccedat. Alſo erit
ad plus cās erogādū. h ho. ꝛ predicta
patet q̄ nō oēs exactiones ſūt illicite.
ſed ſolumnoue: ꝛ adhuc non omnes
hoc idem tenet bar. ſ. l. ſi ꝓtinciali. C. no. vecti. vbi ex illa lege a ꝓrio fa
cit. ar. q̄ ꝓpter vetuſtam conſuetudi
nez pōt induci ius exigendi vectigal

Idē archi.l.d.c.si qs romperetas.vbi sup.ꝯ.nouis pedagiop.dicit ꝙ ex hoc ē ar.i.ℨrio sēm ꝙ ānā pedagia lz acci pere ⁊ ꝯ debita exigere.ergo pecca tū ē eis ñ solutis trālire. Sedo ꝓncipa lr ñ ob.qđ dr de statuto an ꝓtineat ꝓceptū vl ne. Quia dico ꝙ sine sic vl sic nihil ad ꝓpositū.qz ēt dato ꝙ nul lū eēt statutū sup hoc.ñ tale pedagiū ē ititutū altero q̄nq; modoꝝ desrau dātes tenēt ad restōnē:qz rapiūt alie nū ꝑ supradcā:⁊ sic cōmittūt furtum. Preterea hmōi statuta potⁱ fiūt ad declarationē pene fraudātiū, pedagia ⁊ ad declarāda ꝯtū soluere debeant. ℭ ad obligāda eos ad soluēdū: qz vt dixi ēt nullo statuto existente tenēt qz vñ- hodie de iure gētiū. Tlo.ēt pa.ibi post Jo.an.se vidisse de facto post fa ctā pacē ꝓtātie ex qua ciuitates italie acceperūt merum ⁊ mixtū ipiū: vsur pauerūt sibi de facto ius imponendi ista vectigalia.

9 ℭ An aūt tenēs ℨ legē ꝓceptiuā aut statutū ꝓcepit peccet mortaliʳ ēt si i.l. ꝓceptiua sit alīqua pena apposita. Gl. ⁊ Be.i.c.vt aimarū ℨ ꝓsti.li.vi.⁊ Jo. an.i.c.relatū.ne cle.vel mo.⁊ Be.in c.ꝓpetue.de elec.li.vi.dicēt ꝙ statutū penale ꝓceptiuū lz ꝓtineat alīā penā corporalē obligat ad mortale. Tlo.tñ ꝙ in.d.c.vt aiarū.⁊ ꝓpetue.hoc vl ve rū qz ibi factū ē illicitū ⁊ dānatū.et tō forte alīs eēt dicēdū si factū alīs ñ esset dānatū. Zꝫ Den.de gan.q̄libeto.lu. q.xvii.distinguat ꝙ statutū penale pōt dupl⁹ istitui.vno mō seorsū a statuto obseruātie legalis vt sint duo statuta. vbi grā.i.alīā religiōe statuit ꝙ nullⁱ loq̄t post ꝛpletoriū. ⁊ stati adūgit ꝙ figo post ꝛpletoriū loquēt ꝙ dicet.vij. psalmos in isto mō statuēdi primū sta tutū ē principale ⁊ quo ad modū statu ēdi ⁊ quo ad itētionē statuētis.⁊ qz in tali mō statuēdi statutū primū nō de pēdet ab alio a scdo:lz ecōuerso ipm sta tutū primū hz sūā obligatiōem pp ꝙ eiⁿ trāgressio obligat sēp ad culpā. et nullū mō pōt ipsū subditus trasgredi

absq; culpa ℭtūcūq; solvat penā an nexā i scdo statuto nisi in cāu necessi tatis :q rōnabilis dz intelligi excepⁿ ex itētione statuētis. Alio mō pōt isti tui statutū penale simul implicādo cle ca ipsū illā obseruātiā ꝓpcipuus custo dia pena statuti ℨ trāsgressores ⁊ sic est tūn vnū statutū. vbi grā.gcūq; lo gtur post ꝛpletoriuꝫ dicet. vij.ps. Et tūc secus.distinguit tñ a dīcto i isto ca su.an illō qđ precipitur sit alīas de se illiciū ū vl ne. Et an illē qui ℨ facit: trāſ grediatur ex ꝓcemptu vel ne. Et an ℨ facies ℨuenīat ex causa rationabili vel ne. Item cōsideranda ē mā super qua precipitur an tale qđ ꝓtineat ad precipientē: sicut dicimus ꝙ ꝓtinet epⁱ lz possit indicere aliquod festū pp vi ctoriam vel qz filⁱ⁹ ei natus ē.vt.C.de feriis.l.a nullo.tñ culpā nō incurrit ℨ facies lz penā si qua est exigere possit Be quo vide.infra statutū.§.vt.Item no.ꝙ licet statutū nōsit preceptiuū ex forma tamē obligat ad mortale quā do imponit penam mutilationis vel penam mortis.

ℭ Quid de statutis multarū terraꝝ 10 que imponunt magnam penā ℨfrau dantibus huiusmodi pedagia.nūqđ licite exigi possint.§.fin Bonal.ꝙ sic nam huiusmodi statuta sunt facta ꝑ cōi vtilitate. Et sic deprędantes ta les reo ℨ bānum portantes ⁊ contra edictum ꝓtātis:nō tenēur restituere sta tū ꝙ ꝓtās hoc edictum fecerit cuꝫ consilio regentium ciuitatez ⁊ ꝓ cō muni vtilitate.nam in talibus amūte ti non competit repetitio: ⁊ per conse quens accipiens reddeʳ non tenetur qⁱ melioʳ ē conditio possidētis. Tū melius facerent quo ad deum si red derent.ne ex auaricia rapere videant Addit etiam Bonal.ꝙ banna eiuꝫ iusta non sunt de iure diuino: sed ciui li tantum: qz penalia sunt: ⁊ non ar tant animum per se: sed manum. Et ideo post factum non angustant con scientiam. Sed bursam vel carnem.

ℭ Pone.qđ ipetrauit licētiā cōcu- 11

rēdi.x.modios frumēti eo duxit.xx.vt
x.porcos vel equos e cōduxit.xx. Uel
pone.statuto ciuitatis ptinet q; nullus
possit extra here et de ciuitate: vel ei⁹ di-
strictu res ptinētes ad quotidianū vi
ctū accidit q; ge portabat ro licitas e
illicitas. queritⁿ nūqd oia sint applica
da fisco. ff. Li. in. l. cum pponas. C. de
nau. fe. in addi. fm moderniores dicit
q; si publicāt licite p illicita. s. Nec ob.
d. l. cū ponas. q: ibi nō venit publi-
catio mercīū licitaꝝ ex pītia illicitarū
ſz ex pītia delicti: cuius cā publicatur
pia: e capite puniūt. vt. C. qui res' ex-
por. nō pñt per totū. Idē tz bart. in. l.
cōtez. §. dño. ff. de publi. vbi ēt querit.
pone. statuto cauet q; si aliqs regnū
fuerit aliqd portare ꝛ deuetū pdat illō
e animal sup quo portat e repit portare quedā licita: e quedā illicita. ff. re'
curren eē ad distinctionē. d. §. dño aia-
lis fuerit scies⁹ vel ignorās. dicit tū q;
in qbusdā ciuitatib⁹ est cōsuetudo: q;
cuiuscunq; sit aial perdatur. ſz tū dño
hēbit regressum ꝛ ducentem.

12 ¶ Quid aūt si res q; illicite portant
deprehēdātur in via p: iusq; puenīat ad
locū qđ si ſz exirē: nūqd sint i cā pñ-
catōis. ff. Li. i. d. l. cū pponas. q; si q:
redire poterat e pēitē. vt. ff. de fal. l. q
fallam. de hac mā pedagioꝝ vide sin
gularia. s. Excōicatione. viii. e. fi.

13 ¶ Quid de illis dñis q; tali vtūr pru
dētia in oibus suis: q; de mobilibus
eoꝝ capiunt quātus ꝛ qñ volunt: Et
cū supiciātur eos velle trāsire ad alium
dñm. spoliant eos. nūqd excusari pos
sunt. pe consuetudinē an teneātur ad
restitutionē: ꝛ an sint absolvēdi si no
lunt restituere. ff. fin Bonal. si certū
est q; ab initio fuit impositū tale on⁹
terre sine fraude. Credendum est q;
dominus possit ab habitatoribus qñ
e quantum vult capere. ꝛ q; possit re
tinere omnia mobilia si recesserint. cū
quilibet possit imponere rei sue onus
quod voluerit. videtur etiam tollera
ri posse q; in trā vtatur huiusmodi cō
stitutione q; non grauet eos vltra mo
dum: aut manētes: aut recedentes. Si
aūt si ē certū aut si credit q; nō fuerit
ab initio legitime instituta credēdū ē
q; cū hmōi spoliatiōes ipo genere fa-
cti male sint: peccāt q; hec faciūt ꝛ te-
nēt ad restitutionem. In hoc tū cāu e
cū similibus q; tollerant ab eccliā p, eo
q; aliq; pt eē ibi dubitatio de iure aut
de facto: si crederē simplr eē bonā fa-
absolutionē: ſz faciēda est tū cū quadā
dubitatiōe ꝛ ptestatione sic. Absoluo
te de hoc i qđ possū: ſz timeo vel cre
do q; nō sufficit tibi ad saluteminū si
aliter hūeris in dē cāu. hec Bonal.

¶ Quid āt de illis pncipib⁹ q; quēti
unt cū nautis q; reddāt eis certā sūmā
singulis ānis p singulis nauib⁹ currē
tib⁹ p terminos eoꝝ p getādo eis hōi
abusū. Quid iuris. ff. Bonal. q; tenē
tur restituē totā illā sūmā pecunie ac-
ceptā: q: cū grat' debeāt ſz quietare: si
pñt p geratiōe hmōi aliqd accipere: ꝛ
tenētur sic acceptū reddere: cū naute
pēsionē hmōi ñ, ꝓstituerint simplr ꝛ
spōtanee: sed ne deteri⁹ sustinerent.

¶ Quid si mercatores aliqui⁹ loci fa-
ciūt pactū p: metu eis cōminato de
certa pecunia soluēda alicui dño terre
vt ipsos saluet ꝛ defendat. ff. Dic. q; si
dñs huic metū mercatoribus inuitis in
iuste recipi. ꝛ tenētur ad restitutionē
nec ipsud pactū dz dici pedagiū: q; nō
tenet nisi inter dños: iter quos hītū est
Et monal. dat optimā cautelā pfesso-
rib⁹ pncipū. q; multa extorserūt. ꝛ dif
ficiles. ob hoc se reddūt ad restituēdū
simili⁹ de pñti: q; remittant cōtrab⁹
vel villis de eoꝝdē assēsu ꝛ libera vo
luntate aliq; sumptē: seu ānua pstatio
nē i ppetuū vel ad tpo. Itaq; plenissi
me videret eis satisfactū: vel ēt faceret
in remissionē peccatoꝝ illoꝝ qbus te-
nēt aliq⁹ hospitale: vel op⁹ sit. sle pie-
tat] cā cū pfectu isi eorundē: si hēt pōt
Qñ aūt dñs possit exactionē. tacē vl
tra solitū. vide. s. dño. §. i.

¶ Sed nūqd exigētes taleas: vel hu-
iusmodi pedagia in casu illiciso. tenea
tur ad restitōnē. ff. q; si clare cōstat q;

huiusmodi pedagia sunt illicita: ficta les hoies emẽtes ꝛ exigẽtes hmõi. ad portas ciuitatis. tenẽtur ad restitutiõ: q: ꝑtãt causã efficacẽ ad hoc. Si ꝙo dubitat: an sint illicita vel licita: tẽ distinguẽdũ est ꝑt. i similiꝫ notat. S. Bernardin⁹ i tractatu fforitonũ: q: aut ifti tũ subditi talis dñi ꝛ cõpellũt ab eo ad hmõi pedagia exigẽda. et tẽ ꝓp bonũ obedientie excusãtur i isto dubio. xxiij. q. i. gd culpat. Et hoc intelligit Hostiẽ. qñ ꝯtũ potuit inquisiuit ꝛ ꝓtiores cõsulunt. ꝛ tñ sp dubius i se remanst. Aliogn tãꝯ ignorãtie affectatoꝛ nõ excusatur. Si ꝙo talis subditus ad hmõi exactiões nõ ꝓpellit sed ipse ipõte se igerit: ꝛ dictas gabellas emit vel talis emẽs nõ est subditus talꝫ dñi ꝛ tũc nõ excusat sicut nõ excusãtur ffr Rod. stipẽdarij seu cognati vel amici alicuius dñe iuste iidicẽtis bellũ cũ ñ sint subditi eius nec excuset eos obedientie bonũ. nec se discrimini cõmitte re debent in ꝓiudiciũ alterius. Si aũt hmõi pedagia exꝑsse sũt licita. tũc in illo cãu peccãt hmõi exigẽtes. siue sint eius subditi siue non.

17 ¶ Pone ꝙ vna ciuitas ꝥbit fit gratiata. ꝛ deliberant ꝙsules ꝙ modus expediꝝ: solvendi illa debita est. ꝙ fiat ꝺdã assisiã sup vẽale ℔ mõ. s. ꝙ vẽdẽs sextariũ vini soluat denariũ. cõtati in additoriã solutõis debitoꝝ eiꝰ ꝛ sic de aliis venalibꝫ poꝝ potõe ꝓiata. ꝺbiã rii vtꝝ eis liceãt hoc facere. Lã ex ℔ facto sequatur ꝙ clerici emant venalia carioꝛa. Et sic indirecte iuuabunt ad solutionẽ debitoꝝ cõtatis. cũ tñ nihil soluere teneãt. ff. ꝺ. Bsesi. li vi. t. xxx. dicit ꝙ aut illa debita sunt ficta ꝓpter excessum ꝛ abusum ꝙsulũ. ꝛ tunc nõ licet eis assisiam: seu collectã super venalia ponere: sed ꝓpriis sumptibus debent illa debita soluere. Aut ꝓpter cõem vtilitatẽ tã laicoꝝ ꝯ clericoꝝ: ꝛ sic ly eis. Aut ꝓpter vtilitatem cõem laicoꝝ non directe: nõ aũt clericoꝝ nisi indirecte. s. inquãtum tpalis ꝓsperitas ciuitũ qñꝯ redũdat in vtilitatem clericoꝝ. Et tunc distinguo: q: aut faciunt animo iniuriandi clicis. vt sic ab eis pecuniã extoꝛqueãt: quã alr hre nõ poterant. ꝛ sic nõ licet. Aut nõ animo iniuriandi: q: cuiã si nõ eẽnt aliqui clici ꝙ aliqd emerẽt nsh ilomin⁹ hoc fecisẽnt. Et sic ly eis: seruato moderamine ꝓ cõparatiõnẽ ad necessitatẽ cõitatis. Ita tñ ꝙ fiat auctoꝛitate dñi tpalis. ꝛ etiam obseruata ꝓportione. scilicet ꝙ ꝓportionabiliter loquendo: nõ ponant magis a illum sup ea ꝙ sepi⁹ emuntur a clericis: ꝯ sup ea ꝙ a laicis. Nec maius sup ea ꝙ septus emũtur ab extraneis: ꝯ sup ea ꝙ a ciuib⁹. Nec maius sup ea ꝙ septus emũtur a paupib⁹ ꝯ sup ea ꝙ a diuitib⁹. Alis si liceret. si ãt ponaꝫ assisiã pdcõ mõ clici vt vr nõ poterũt iuste ꝙquerl: maxie cũ ñ cogãt emere in ciuitate illa: cũ emẽ possint in alia ly nõ ita cõmode. Idẽ Ri. in q. dã. q. de quolibet.

Additio. Sed ꝝritur de. q. nota 18 bili. pone. qꝺ emit vel ꝺuc vetigal sine passagiũ ꝓ pcio ꝛ pẽ fiõe ãnuatan pp guerras supuentẽtes: vl pestẽ dẽat fieri frmisio pẽfiõis. h qõ ꝯtãte accidit de iſtis gabellariꝭ dñorum vel cõmunitatũ. Bo. fran. de are. in consilio. xliij. incipiẽte. In xpi nomine. dicit ꝙ in simplici conductore nulla est dubitatio. ꝙ ꝓpter guerram vel iustum metuꝫ hostilitatis debet fieri remissio mercedis. Tñ tantus hunc passum attingendo dicit ꝙ aliqñ guerra que impedit conductoꝛes frui re locata contingit cupa locatoꝛis vel saltẽ fit ad iniuriã suã: ꝛ tũc non solum tenetur remittere mercedem: sed ad tota le interesse conductoꝛis est obligatus l. si merces. ff. culpe. ꝛ ibi per Bart. ff. loca. Idem Bart. in. l. cotem. ff. q maximos. ff. de pu. vbi ly hoc idẽ in venditoꝛe fructuũ qui casus est lõge fortioꝛ nfo. Aliqñ conductoꝛ nõ põt uti re locata ꝓpter guerram vel inimicitias surgẽtes cupa sua: vl ad iniuriã ipsius ꝺuctoꝛis ꝛ tũc non relevat a solone pẽfiõis. vt ꝓbat i. d. ff. cupe. Aliqñ guer

ra ispedit vtl re locata.nec fit ad iniuri
as pncipalr l'culpa locato3] vl ꝙducto
rio. Sz ex guerra q̄ fit ad iniuriā vl of
fensā tertij ⁊ resultat icōmoditas ⁊ im
potētia ꝙductoꝛ vtēdi ⁊ fruēdi. Et iste
est casus nr̄ in q̄ Ly. nobilr in addi.
in.l.ex ꝙducto.§.i.ff.loca distinguit q
aut tpe rei cōducte vergebat guerra.⁊
tūc tenet ꝙductoꝛ soluere pensionē:q
ipsum potet sibi q cū'sciret q̄itatē rei ⁊ tpis
ꝙduxit vt ait gl.in.l.hītatores in fi.ff.
loca.aut tpe rei ꝙducte guerra ⁊ timoꝛ
instus i locovbi erāt site'res locate nō
suberat:⁊ tūc supuentente guerra ⁊ in
sto timoꝛe hostilitatis dz fieri merce
dis remissio.vt dicit ter.clarus i.d.l.ex
ꝙducto.§.si vis.ibi icursus hostiū.⁊ in
l.si fundus.§.fina.ff. loca.⁊ in.l. item
queritur.§.exercitu. vbi est glo.ff.eo.
Et hāc distictionē ponit Bar.vbi.s.p
ter mēbꝝ qs addidit Ly.qñ guerra
erat tpe locatiōis. Hāc distictionē cy.
segī bal.in.l.si ea lege.C. de vsuris. ⁊
ex pmissis pz9 cū guerra supuētī huic
ꝙductoꝛi sine dubio dz fieri mercedis
remissio.qđ tz clare bar. i disputatiōe
sua icipiēte. Publicanꝰ gdā. Et i.d.l.
cotē.§.g marcos.vbi ꝙcludit q̄ qñ ge
ntes vl ꝙducit vectigal siue passagiū
p pclo ⁊ pēsione annua:q̄ q: ista est
locatio q̄cūq; noie Scus baptizet pp
guerrā debebit fieri remissio. si ex tali
guerra impedit cōductoꝛ fruī re loca
ta.qđ erat in casu nr̄o.si ꝙducto: pro
babīt in cursiones hostium ⁊ pdas fa
ctas in dictis locis.vel q̄ loca sint ta
vicina hostibꝰ vt verisimile sit ea ho
stes inuasuros,hic est enim instus ti
mor de quo loqtur.d.l.habitatores.et
ꝺ ꝓcedāt sine dubio in simplici loca
tione:qñ ꝓpter sterilitatē ⁊ nō perce
ptionem fructuū in locatione fit mer
cedis remissio.vt.l.si vno.ff.loca. Sz
in emphyteosi in qua nō fit remissio
ꝓpter sterilitatē:sed solū si tota res vl
maioꝛ pars pereat.et aliqd plus dubij
⁊ tñ doc.tenēt idē cōtra qñ emphyteo
ta est impeditus pp guerrā. Finis.

19¶ Utrū xpiani teneātur soluere peda
gia sarracenis.ff.pm Rat. Si trāseūt
per terras eoꝝ tpe treugę: ⁊ ipsi sarra
cēni defendāt eos a latronibꝰ ⁊ huius
modi:xpiāni tenētur eis pm statu
tum ⁊ pactū: ⁊ subtrahendo tenerētur
ad restitutionē. Nā fides hosti. seruan
da,est. Addit,ꝙ.ff.ꝙ pacto: si in
teruenīat planū est. Sed de statuto ē
distinguēdū.nā per statuta illoꝝ g p
vim occupauerūt ⁊ tenent terrain q̄
aliqñ fuit xpianoꝝ:cū ipsi sint malefi
des possessoꝛes:nō obligātur fideles
nisi sponte cōsenserint:vel se subtrece
rint huiusmōi statutis. Secus de illis
sarracenis qui nō sunt violēti possesso
res terrarū q̄s tenēt. q: ab huiusmodi
pedagijs fraudari ñ debēt ab aliquo
etiā xpiano trāseūte. Si ꝺo trāseāt tpe
guerre:aut q̄ñcūq; cum mercibꝰ ꝓ ꝺo
hibitis:nō tenēt eis ad pedagia. Do
sti.tñ dicit.nō puto q̄ xpiāni teneā
tur ad soluēdū hec paganis. Et hoc vt
dē verius: nisi pactus pcessisset: non
coacte factū vel metu.'verūtamē si vo
lunt xpiani habere cōmoditatē terre
sarracenoꝝ:oꝝ q̄ soluant q: nec aliter
sarraceni ipsoꝝ trāsitū sustinerent.De
imponētibꝰ vel exigētibus pedagia cle
ricis.⁊ de multis alijs circa hāc mām
vide singularia.ꝺ.Excōicatione.ix.

Pena Utrū iudex eccliasticus pos
sit imponere penā pecuniariā.ff.
pm pan.in.c.licet de penis distinguē
do q̄ aut iudex eccliasticus vult solue
re hoc mulctādo:aut penā diffinitiue
iponēdo.' Primo casu dicēdū ē q̄ sic
si illa magis timetur:maxime q: pena
certa nō est statuta a iure ꝓ ꝓtumā
cia arcēda.vñ pōt imponere put sibi
videt.vt in.c.de cautis.de of.dele. Se
cūdo casu qñ vult iponere diffinitēdo
Aut subest statutum:vel consuetudo vt ꝓ
quolꝫ delicto iponat pēa pecuniaria:⁊ ti
valꝫ q: insurgit dissolutō.nullā.n.delin
quēs ptimet:cū culpā:cū seperat eam
nūmis redimere.xt.q.iij.panp. Aut
subest statutum seu cōsuetudo vt vl
tra penā suā iponat pecuniaria: ⁊ valꝫ
dūmō nō ꝓcedat ex radice cupiditat]

pōt eni eps adiuare canonē apponē
cio nouā penā. vt in.c.y. de offi.li.vi.
Aut nō subest statutū vel cōsuetudo: t
tūc aut ex iudicio plat⁹ vult exigere pe
cuniā p delicto: z nō pōt: q certi mo
di sūt in iure statuti pcedēdi ꝫ delin
quentē: sicut faciebāt illi archidiaco
ni de gb⁹ i.d.c.ly q extra iudiciū fine
ēse cognitiōe exigebāt pecuniā p deli
cto cōmisso: z sustinebāt crīosos in de
licitis recepta pecunia. Aut vult iudex
pcedere iudicialr. t tūc si certa pena
nō est ipposita: pōt iponere pecuniariā.
Si ꝓo est certa pena statuta: t tunc si
cū causę cognitiōe voluit illā tempera
re pnūciando: z pōt Nam hoc vī cō
cessum cuilibet iudici cognoscenti de
crimine. vt ex eō possit tēperare penā
dum pnūciat. sed postq̄ pnunciauit
hoc nō pōt. vt in.§. notasi. ij. q. iij. z in
l.f.ff.ad turpill. nisi posset dispensare
sup illo crie. vt in.c.at si clerici. de iu
di. nisi esse mulcta ipposita. q̄ pōt pp in
optam rei etiam ex postfacto tempari
vt est tex. notabilis in.l.illicitas. ff. de
offi. pfi. Adde predictis aliud dictuꝫ
Panor. q vbi pena nō est in iure ex
pressa: debet apponi pſuetudinaria. Et
si iudex excedit cōsuetudinē dicitur ex
cedere modum. ad hoc tex. cum gl. in
l. hodie. ff. de penis. Sed cessante con
suetudine venit arbitraria.

2 ¶ Sed nunqd eps possit iponere pe
nas pecuniarias laico sibi tpaliter non
subiecto: Jo. an. post Jo. sentit q nō
sed dz eam facere infligi per iudicē se
culare. Sed hoc dictum nō plz Pa.
in.d.c.ly. exquo est casus in quo iudex
ecclesiasticus vendicat sibi iurisdictio
nē in laicū: nō apparet ratio quare in
casib⁹ predictis nō possit sibi iponere
penā pecuniariā. vt in.c. statuim⁹. xvi.
q.i. t.xvij.q.iij.qlqs.

3 ¶ Quid aūt fiet de predicta pecunia
quā iudex ecclesiastic⁹ exigit in casu il
licito. Dost. dicit q aut ex statuto iponi
tur pena pecuniaria in casibus pmis
sis: z tūc pōt iudex illam sibi retinere.
Aut non subest statutū: ly iudex ex of
ficio suo in casibus in gb⁹ pōt: iponit
penā pecuniariā. z tūc ly possit sibi re
tinere: tñ si vult euitare suspitionē cu
piditatis: dz deputare in plz cām.

¶ Queritur pone. Quis est obligat⁹ 4
sit exigi a parte fuant Sctum. Panor.
post Inn. in.c. suā. extra de penis q sic
etiam in foro pniali: etiam si excedat
interesse: dūmō nō fiat in frandē vsu
raꝝ. de quo. j. Usura. i. §. xiij.

¶ Queritur pone. Quis est obligat⁹ 5
ad certā quātitatē pecunie: certo die
sub pena soluendā. Solvit ptem talis
debiti. j. talez terminū: nūqd ad penā
integrā teneat. ℟. Pano. vbi. q aut
obligatio est diuidua: aut idiuidua: t
q̄ dicatur obligatio diuidua: z q̄ indi
uidua. vide bar. plene in. l. stipulatōes
nō diuidunt. ff. de ℣. ob. Et ꝓpie illa
obligatio dr diuidua: qñ solutio par
tis affert tātā comoditatē respectu par
tis sic solutio totī⁹ respectu totī⁹ obli
gatōis. Exēplū. pmitti tibi scribere du
os libros sub certa pena z scripsi tibi
vnū. In hoc casu pena tñ cōmitti
tur p ptez: q: ista obligatio ē diuidua:
cū respectu ptis hēs oēm comoditatē
ipsius. Indiuidua ꝓo dr obligatio qñ
soluto ptis nō affert tātā cōmoditatē
respectu ptis sicut tota respectu totius:
exēplū. pmitti tibi scribere vnū liby
sub pēa scripsi tibi medietatē. hic pēa
pmittitur i totū qz scriptura medieta
tis nō affert tātā cōmoditatē respectu
ptis: sicut tota scriptura respectu totī⁹
Ita dic in similibus.

¶ An aūt de iure canōico possit peti 6
pena respectu ptis nō solute. ℟. Pan.
vbi. ꝫm cōiter doc. q sic. nam eadez
dz eē rō de pte quo ad ptē: q̄ est de to
to q̄ ad totū. vt i.c. pastoralis. de offi.
dele. Sicut ergo de iure canonico pōt
peti pena in totū si nō ad ipletur ℣
vel mādatū penale eodē mō rōne ptis
nō implete. Pōt ergo exigi ꝓ rata. t
hoc itelligē qñ obligatio cōstitit in dā
do: seu soluēdo. Ita q̄ solutio ptis af
fert ꝫmoditatē ꝫ q̄ dictū ē alis si obli
gatio ēet idiuidua: tūc pena ꝫmitteret

in totus ẽt de iure canonico.

7 ¶ Pone qdã sub certa pena ꝺerunt adiuuicẽ.ꝯ vn⁹ eoꝝ ꝺixit: ⁊ noluit stare ꝺctui.q qdẽ ꝺc⁹ locũ hũit: nõ obstãte illius ꝺictiõe. nũqd ille icurrat dictã penã: ⁊ quo oio ille ꝺctus habuit effectũ. ℞. sm Pa. in. d.c. ratnaldus de testa. q sic p tex. illã p quẽ infert ꝫ notabile. q pena apposita ex ꝺuctiõe cõmittit ex sola ꝺictiõe facti: ꝛ ꝺictio nõ ha bu er it turis effectũ. Nã vides ibi q ꝺictio patrui nõ habuit spedire legatũ scñ auũculis. Et nihilo min⁹ pena apposita ex ꝺuentiõe hũit locũ. ⁊ fac it hoc p pena apposita in ꝓpromissis ꝓtra ⁊ aduersus ꝺuentẽtes vt ꝺmittat pena ꝫ ꝓtrauẽtio nõ hũerit aliqũ effectũ. Sili⁹ ꝺmittit pẽa ex ꝓtrauẽtiõe iuris: seu de iure facta. vt i l. nuda. ℌ. de ꝓtrahen. ⁊ cõmit. ℛt. ⁊ ꝫ no. q: faciunt ad multa.

8 ¶ Utrũ q cõmittit furtũ: vel de fraudat gabellas vel hmõi: ff gb⁹ ex statuta grauis pena pecũlaria vel forte alia tenẽtur soluere penã illã in foro ꝑscie ℛ. ℨ cõiter voc. Siue pena illa fuerit statuta p quãcũq; legẽ: siue p canones nõ ẽ i foro pniali iũgẽdũ q ꝺ soluat: ni si fuerit ꝺẽnatus ad illã. Allogn sufficit q ꝺ soluat interesse vel si fuerit iniuria satisfaciat ad arbitriũ boni vir. vt est gl. singlaris. xij. q. ij. c. fmitas. Nec obstat theorico canonistaꝝ. q lex hũana nõ ꝛtinẽs in se pcñ est fuãda i foro ꝑscie: q: ẽ itelligẽda qñ nõ cessat rõ legis i foro aie: seu qñ ẽ eadẽ rõ i foro ꝙ foro. ⁊ qõ ocñ ẽ de pena nõ soluenda nisi post ꝺẽnatiõez: itellige ẽt si lex vel statutũ ipõeret ipõ scõ: vt ipo ture penã: q: ℨ doc. adhuc regrit. Inia bona ratiua. vt ocñ est. ℌ. absolutio. i. ℌ. rix.

9 ¶ Querit de. q. notabili. Certũ est q ꝙ vbi duo alternatiue mãdãtur: sufficit alterꝝ adiplerI: Sz nõc ãrli. Cui detur optio specifice qñ pena ponit alternatiue p legẽ: vel p statutũ: vt si ꝺicat suspẽdat. vl excõicetur: vel. puniat i mille: vel ãputur et pes vel aligd sile. ℛ. Pa. in. c. iter ceteras de rescriptis. de

hoc eẽ tres gl. notabiles Una i. c. ficut. de iudeis. Alia in. c. a crapula. de vita ⁊ ho. cle. Alia i. c. fraternitatis. xxxiij. di. q cõiter ꝺicunt q optio ꝺat iudici. vsi ꝑt iudex ipon ẽpenã ex illis quã vult ℨ in ℨriũ facit. l. gcũq;. C. de ser. fugi. ⁊ q ꝺ ibi no. vbi optio ꝺat reo. Sz pro ꝺcordia distingue post Ll. ibi ⁊ pᵒ bar. in. l. i. ff. de effrac. q aut ꝺba alternatiua dirigũtur ad iudicẽ ⁊ tũc index ℨ eligere: vt si ꝺicat puniat eũ iudex tali aut tali pena ad hoc. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. Aut ꝺba dirigũtur in reũ vt q ꝺ soluat. c. vel recedat a ciuitate ⁊ tũc optio ꝺat reo. Et ita log ẽ. d. l. gcũ q. Aut ꝺba sunt ipsonalr̃ plata vt alter ꝺubitat: ⁊ tũc bar ꝺic se ꝺbitare. vñ tñ iclinare vt optio ꝺetur reo: vt si ꝺicatur po mitio: vt i regla odia. Extrarium arbitrat. Pa. i hoc vltio eẽ vera Nã iura canonica supius allata cõiter loquũtur ipsonalr̃. Et ita gl. cõiter sentiũt vt optio ꝺetur iudici. Et vltra: auctoritates gl. ꝺba: p. c. qñ. vt li. nõ cõte. Nã regulr̃ iudex tãq; minister ℨ eligere ⁊ apponere pena ẽm circũstãtias loci ꝓpter ⁊ psone. vt i. l. respiciẽdũ. ff. ꝺ penis. Jez reus semp eligeret mitiorez penã: ⁊ sic ℨ si frustraretur alternatiua legis. Predicta tñ limita singulariter nisi vna pena eẽt trãslata i aliã qz tũc iudex nõ hẽt ãplius electiõez: Põe ex emplũ ꝙtidianũ. Dicit statutũ vel sniã iudicis q ꝑ tali delicto reⁿ soluat mille: vel si nõ soluerit. j. x. dies ãputẽt fibi pes. Querit nũqd post lapsũ. x. dierũ, pena pecuniaria fuerit trãslata i corpozalẽ. ⁊ dicit Bar. se cõsuluisse in cõne. facti q ꝑ sic. l. cũ ꝺnoᵇ. ℌ. idẽ rℛ in ff. ꝑ socio. Et sic ptõs amplius nõ poterit facere executiõez in bõis ꝺẽnati Jtẽ qõ. ℌ. ꝺi tũ ẽ. q ℨ si ꝺba dirigãtur i reũ: ipse ℎz electionẽ: limita ℎ vez qñ ꝺba dirigãtur in eũ actiue: vt in exemplo ꝓallegato. Secⁿ si passiue. Exꝑplũ dicit statutũ. Patiatur penã istã: ⁊ de hoc est bonⁿ ter. cũ gl. i. d. c. sicut. Jtẽ dubito si ꝓsuemdo ℎz ab oli vt ipona tur ꝑcise altera pena vrputa dictat sta

futū q̄ ꝑmittatur pēa pecuniaria vl cor
poralis: tū semp ē obseruatū vt ipons
tur pena pecuniaria: nūqd ex hoc sit i
ducta ꝙsuetudo. vt iudex ñ hēat optio
nē. Be egritate vl q̄ ꝙsuetudo sit ꝓban
da. ar. in. l. hodie. ūcta gl. ff. de penis.
vbi vl q̄ i ꝓpositōe pene iudex nō oz
venire ꝫ ꝙsuetudinē qz no. Sz de ls
tilitate posset argui in ꝓtū. nā in his
q̄ sūt mere facultatis ex obſnātia ⁹mi⁹
nō est inducta. ꝙsuetudo: nā forte semp
placuit iudici eligere alterā penā: exā
nihil est actū ꝓtra legē: q̄ nō est induc
ta ꝙsuetudo legis derogatoria. ℔ pa.

Pēnitentia. fm Ambrosiū. est mala
ꝓterita plāgere z plāgēda nec
⁹mittere. de pe. di. iij. i ꝑn. z est vnū de
sacris ecclie q̄ bñ dispositis semp remit
tūtur pcā extra de sum. trī. c. i. §. sacrȝ.

1 ¶ Utr̄ de quolz pcō possit agi pnia.
ꝛ. fm Pe. hec ē dicta spūs vniti carni
z sepati: qz ille est susceptibilis pnie: ‘si
le nō. Nic ē q̄ de oi pcō ⁹missō a spū
in carne exūti: dū in carne ē ꝓt agere
pniaz: post sepationē nō pōt. Sūt tū
q̄dā pcā de gb⁹ difficilī⁹ agitur pnia
q̄. l. ū ⁹mittūtur ex fragilitate vel igno
rātia obnubilate rōis p carnē: ȝs ex ma
litia z ſōi hūjo difficilī⁹ agit pnia. Et
sic intelligitur illud Mat. xij. Qui pec
cauerit in spūm sanctū: nō remittetur
ei ꝛc. Idest vix remittetur.

2 ¶ Utr̄ de quolz pcō dēat cē ꝑpetua
pnia. ꝛ. fm. Pe. pnia pci exterioz nō
oz sit ꝑpetua: ȝ pnia interioz oz cē ꝑpe
tua saltē q̄tū ad hītū. sicut de ꝓtritōe
dictū ē. ū. Cōtritio. §. iiij.

3 ¶ Utrum vere penitens possit postea
mortalr peccare. ꝛ. q̄ sic: qz ꝑa pnia
seu caritas nō tollit ꝓhibilitatē liberi
arbitrij vt dictū est. ū. Caritas. §. xi.

4 ¶ Utr̄ regrat pnia de pcis añ baptis
mū. vide. ū. Cōfessio. i. §. viij.

5 ¶ Utrū pnia tollat totū reatū. i. oēm
obligationē ad penā ꝛ. fm Pe. sicut
g hoiez ita z g deū offēdit peccat du
plr. Prio q̄dē ꝫ equalitatē amicitie in
q̄tū debitū effectū nō ipedit. Scdo ꝫ
eālitatē iusticie inquātā rē: vel honorē

vel obsequū subtrahit. oz ḡ vtrūq; resti
tuere. Et qz restituta amicitia nō ē ꝑ
ȝ restituta res ablata. tō ꝑ remissionē
culpe remanet reatus pene.

¶ Treo sūt spēs pnie. i. solēnis: publi 6
ca z ꝓuata. De his vide. ū. Confessor.
i. primo Responso

¶ Utrū pnia hēat ptes: z q̄ sūt. ꝛ. fm 7
Pe. tres sūt ptes pnie. i. cōtritio cordis
ꝙfessio oris. z satisfactio op⁹. Et sunt
iste q̄si ptes integrales ȝs ꝙfectū eē pnie
Naz ls in ꝓtritōe dimittat pcm oz tm
ꝙfessionē z satisfactionē eē saltē i ꝑpo
sito. De ꝓtritōe hēs. ū. Cōtritio. De cō
fessiōe. ū. Cōfessio. De satisfactione. ū.
Cōtritio. c. j. Satisfactio.

¶ Utrū pcā q̄ ꝑ veā pniaz sūt dimis 8
sa redeant q̄n qz iterꝫ relabitur i pcm
ꝛ. ȝs. Tho. i. iij. di. xxv. Alligd ꝓt redi
re dupl̄r. Ul i se. z sic pcā dimissa nul
lo mō redeūt q̄tū ad maculā: ex ꝙsio
nec ad reatū. Uel in suo effectū: z ℔ mō
pcā dimissa redeūt in q̄tū ex pcis dimis
sis aliq̄d i seq̄ntib⁹ relingitur. Ex ℔. n.
q̄ hō deū ꝑ pcm offēdit ꝑ remissiōȝ
ꝑcedētū pcōz quādā deformitatē in ꝑ
titudis act⁹ seq̄nt⁹ pci acgrit. Et tō re
deūt q̄tū ad ingratitudinem.

¶ Utrū regratur pnia de pcō originali 9
vi. ū. Pcm i ꝑn. De pcis dr. mortalib⁹
actualr cōmissis siue añ baptismū si
ue ꝑ tīr hō penitere. De ventalibus
ꝙo ls sit expedies: nō tū ē ncārta ad sa
lutē pnia in mūdo nisi in duob⁹ casi
bus. Prio rōne dubij vtrū. l. sit morta
le vel veniale ne piculo se exponat. Se
cūdo rōe piculi q̄n. l. hȝ aliq̄d affectiō
nez venialez quā nisi rep̄mat dubitat
ne trahat eum ad mortale ſm Bo. in
iij. di. xvi. ar. q. ij. q. ij.

¶ Utrū regratur pnia de ȝs pcō sin 10
gulr. ꝛ. sic de cognitis. l. cū de illis spā
liter cogitat z tīr spāliter de ȝs cogi
tare vt peniteat si adsit opportunitas ꝑ
portionata fragilitate hūane. alr nō re
mittuntur de lege cōi. De incognitis
ꝙo si ignorātia est inuincibilis vl excu
sabilis non tīr nisi in gnāli penitere.
Si ꝙo ē crassa vel inexcusabilis: sic te

netur in spāli penitere. q; tenet dare operam vt ea cognoscat z peniteat. vt elicitur ex R.i.iij.di.xvi. ar.iij.q.u.

11 ¶ Utrum possit agi pnia de vno pcō mortali sine alio. R. q; nō; q; aut deus p totū remittit nihil: z ideo oz q peniteat de oibus. de pe.di.iij. §. item Distingere tñ potes q; aut logmur de penitētia. put p cā remittitur culpa re cōciliatur hō deo: z sic cū radix satisfactiōis sit vna. l. caritas q secū nō ppatitur pcū mortale. iō est vez q; nō pt fieri nisi de oibus fiat. Aut logmur de pnia. put directe respicit satisfactiōez tpalis pene debite p pcis iam dimissio quo ad culpam: z sic bene pōt fieri de vno peccato sine alio.

12 ¶ Que aūt pnia sit pro pcis singulis intūgēda. R. p: o q̄z pcō mortali essz regulariter septēns pnia intūgenda. xxxiij. q. ij. h ipm. z. §. se. z. xxij. q. i. pdī cādā. in gl. Et ita septennis pnia magis vel minus aspa oz iponi. put maioritas vel minoritas crie z circūstātia rum exposcūt: q; apō deū magis valz mortificatio vīnop cū abstinētia cibo rū: de pe. di. i. mensurā. Et sm pano. in. c. accepisti. de spō. duo oz in isto tpe semel bis vel ter iejunare in ebdomoda sm discretionē sacerdotis. Et sic intellige oia intra q̄ pniam iponūt p numez dierū seu annoz nō specificādo modū. Sz hodie oēs pnie: sacerdotis arbitrio taxāde sūt. p sideratis circūstātijs psonaz z qditionū. xxvi. q. vij. tpa z. d. c. mēsuram. z. c. de⁹ q. de pe. z re.

13 ¶ Utrū sacerdos possit dispēsare in pena debita cā diminuēdo. R. pa. in c. sicut dignū de homi. q; sacerdos ex pte sibi ōmissa pōt aliquātulū dispēsando minuere de pena debita vt est pulcher ter. Aug. de pe. di. i. qué pentet. Et iō bonū'est q; sacerdos ipositō ne pnie dispēset cū ōntēte circa relidn uz pene si maioz fuissz iponēda. Et cō sulēdū est vt sacerdos cū absoluit penitētē addat. geḡd bōi feceris sit tibi ī remissiōez pcōz. Jté dicat q; oia ma la q̄ sustinebit ei pficiant ad salutem.

¶ Sacerdos sp dz inūgere pniam 14 p xpō pcō. vt supbo humilē of one in auaro elemosynaz largitionē: accidioso pegrinationē: seu labore: ē: gulosso abstinētiā: luxuriosso carnis macerationē z q̄cūq; loci mōstrationē. Jn simp cause re dz ne p pniaz quā iūgit: alteri pīudiciū facias: vt viro i pīudiciū vxoris z filiis: aut suo i pīudiciū dñi z hmōi

¶ Utz iferior possit relaxare pniaz i 15 ūcta a superiore. vid. ē. Lōfessio. ij. §. xi.

¶ Quid de eo q̄ dicit se penitere sed 16 nō vult facere pniam in hoc mundo. vide. ē. Lōfessio. ij. §. ix. z. x.

¶ Utz pnia facta i mortali sit valida 17 vel iterāda. vide. j. satisfactio. §. i.

¶ Utz pnia in articlo mortis dilata 18 valeat. R. diuia gra nulli se subtrahit facienti q̄d in se ē. vñ hō q̄dū dz vsum liberi arbitrij pōt se ad gram pparare dolēdo de pteritis z pponēdo cauere de futuro. vñ b pe. di. vij. in pn. dr. tpe pnie est vsq; ad vltimū articulū vite. vñ e leo papa. Nemo est desperandus i hoc corpe ōstitut⁹ q; nōnūq̄ q̄d dīsidentia etatis differt: ꝑfilio maturiore pficit. Sz tñ piculosū ē q; illo vltimo tps expectet. vñ dicit. Aug. ibi siqs posfit? i vltia ncitate sue egritudie voluerit accipe pniaz z accipit z mor. recō ciliabitur: z hic vadit. Fateor vobis: z ñ illi negam⁹ q̄d petit: iz ñ ꝑtumim⁹ q; hic bñ exit. Si secur⁹ hinc exierit. ego nescio. pniaz dare possum⁹. securi tatē ēt dare nō possumus. Uis ergo a dubio liberari. vis q; est icertū euadere: age pniaz dū sanus es. Si sic agis: dico tibi q; secur⁹es q; pniaz egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si aūt vis agere pniam: q̄n iam peccare non potes: peccata te dimittēt. ñ tu illa Jn articulo tñ mortis nō est pnia iponenda sed immolescenda.

¶ Utz pena mortis diminuat aliq̄d 19 de pēa p pcō debita. R. Tho. i. iij. di. xx. Ad o: o nālis ē pena pñs o: ginale pctī: z q̄n tā i nām vsa. Et tō p mortē nālē nō purgat aliq̄d de pctō actuali. Sz p illā mortē bñ pōt purgari. vñ

ſi aliqs mortē illatā patiēter ſuſtineat
et ſi p aliqs crimibus ſit illata valet ad
diminutionē pene: z ad liberationem
eius a tota pena ſm quātitatem culpe
z patientie z contritionis

20 ¶ Quid e i pnia ſacrm: gd res: ſz.
Tho. z Pe. i. iiij. di. xxj. In ſacro pnie
ext erio: pnia e ſacrz: vt ſignū tm. i. ſite
rioris pnie. Et ibi act⁹ penitētis q̄ſi mā
le act⁹ ät ſacerdotis. ſ. abſolutio q̄ſi for
male. Pnia ꝓ interior: ſeu ꝓtritio put
intuḡ ſi pnie exterior: ſ. ſaltē in ꝓpoſito e
ꝓ ſacrī. z eo res z ſignū. res gdē pnie
exteriozis eſt ſignū remiſſionis peccō
Remiſſio aūt peccatoz eſt res tm.

PErcutere ſiue verberare virū, liceat
ſz. ſm tho. ſcōa ſcōe. q. lxv. nocumē
tū alicui iferre ſi lz. niſi p modū pene
pp malitiā. nulli⁹ ät iuſte punit aliquē
niſi ſit ei⁹ iuriſditiōi ſubiect⁹. Et iō ꝑ
rare aliquē ſi lz: niſi hūte ptātē aliquaz
ſup illū. Et q: filij ſubdit ptāt pēs. z ꝑ
nus ptāt dñicilicite pōt pſ ꝑberare fili
um: z dñs ſnū cā correctōis: moder
te tm. Eps tm nullū. oz ſuis māib⁹ ꝑbe
rare. lxxvj. di. ū licear. ſigo tm ex odio
vl malitia aliū ꝑberaret peccaret mor
taliter: niſi eēt i modico z leui. In cle
rico aūt induc it depoſitionez. vt in. c. i.
de cle. percuſ. z in. c. i. z. c. epm. xlv. di.

1 ¶ Utr clici poſſint ꝑberari. ſz. ꝙ pla
ti excepto epo pnt clicos i miorib⁹ oꝛ
dinib⁹ ꝓ leuib⁹ culpis ꝑberare. xlv. di.
Ş. ſalomō: dū tm fiat p cū ad quē ptiet
de ſe. ex. cū voldrare. In ſacris ꝑo exñ
tes ꝑberari nō debēt niſi ꝓ maioꝛib⁹
crimib⁹. xxxv. di. añ oia. z. xlv. di. cum
beat⁹. alꝫ eēnt excōicati. Excipe magi
ſtrū q cā diſcipline ꝑberat clicū exñtē
i ſacris. Idē dic de ꝓfeſſbꝰate filiū in
ſacris. In ea. n. ſi ꝑ notari diabolica
man⁹ imo carnatiua. Et vix poſſz ſe cō
timere qn coꝛrigeret filiū errātē. Be h
vide. ſ. Excōicatio. y. Ş. viij. Qñ autē
clericus toꝛqueri oꝛ: an debeat degra
dari. vide. ſ. Degradatio. Ş. iiij.

2 ¶ Utr religioſi poſſin ꝑberare. ſz. ꝙ
ſic a ſuis ꝓlatis ēt ꝓ leuib⁹ culpis. c. re
prehenſibilis de appel.

PEregrinus. Ad quē ptinet defen
ſio pegrinoꝛ. ſz. ſm Rai. oēs pe
grini dfēdi ꝓñt ab eccla. Et gēaliz eos
in reb⁹ vl ꝑſōis offēderit: niſi admōit⁹
ſatiſfecerit excōicet. xxiij. q. iij. ſigs ro
mipetas. z duob⁹. c. ſe. ex ꝺ treu. z pa
ſſinnamus. extra de peregri. c. vnico.
¶ Quid de rebus peregrinoꝝ qui ſ
moꝛiūtur in via. ſz. ſm Noſtien. quic
qd acceperit peccat, moꝛaliter niſi
ea intētione accipiat vt reſtituat hꝛdi.
Nec excuſat aliqs ſtatuto ꝓſuetudine
vel ꝓcepto ſicut de naufragio dcm eſt
ſ. Excōicatione. xxi. z. ſ Naufragium
Et nota vnum fauoꝛabile ꝓo ſpiſis pe
grinis qō no. Pan. in. c. memim⁹. de
app. poſt Inn. q itineras ad papā ex
iuſta cā. ſiue i ſanoꝛe ſuū: ſiue alteri⁹ ē
ſub ꝓtectiōe applica: vt iterim ꝺ cū non
ꝓcdat in ptib⁹. z defendit talis non
ſtute appellatōis: ſ ꝓ titulō de pegri
nātib⁹. c. vnico. vbi Pan. dicit q tenē
do iſtā opi. Inn. ex remedio illi⁹ titulj
nō ſolū ꝓiudetur ꝺ attentata de facto
ſz ēt ꝺ ſcīa iudicis. Sed ſigs vellet te
nere opi. Noſt. q voluit q. d. c. vnicū.
hſet locū in q̄libet accedēte ex q̄cunq
cā ad ſedē aplicā. tūc dicit Pan. q ex
remedio illi⁹ titulj. pt debilitāt ꝺ attēta
ta de cō ſicut fuit ſcīa ibi. nā papa ibi
mādauit ſibi reſtitui: de cō ſibi abla
ta. Sed nō vꝺ equū vt accedens ex cā
piſus volūtaria hēat ſuſpēdere iuriſdi
tionē iudicia. Et ſic Pan. ꝓcludit q il
lud. c. vnicū. pōt procedere in quolibet
accedēte ad papā ēt ex cā volūtaria: ꝓ
ut ſenſit Noſt. niſi p hoc nō ſuſpēditio
riſdictio iudicio. q; fuit in culpa in non
dimittēdo. pcuratoꝛē. Adde ēt vnū ſin
gulare qō not. Panoꝛ. in. c. dilecti. de
appel. q arreptio iuſticie ad ſuperioꝛē
hz vim appellatōis ſi fuant ea q̄ debē
fuari in appellatione. z ſō ſicut appel
lo ꝓ extra iudicū: vel i iudicio an ſniam
tenet exprimere cās in ſcriptis z petē
aplos: ita z iſte q vult arripe iter: oꝛ
oia ſeruare. Et dicet ſuplon. Bñe ep̄e
vos grauaſtis me i tali articulo z i ta
li. nolo litigare amplius coꝛā vobis: ſz

volo ire ad papā: z peto apl'os. tūc enī
is nō exprimat vbū. appello. ītineran-
do ad papā hȳ. p appellāte. q: non re-
sert' gd ex pollētib' fiat. Addē etiam
vnū singulare qđ no. Pan. i.c. ad au
dientiā. de appel. q vbicūq; in submis-
sione, ptectionis fuant ea q̄ seruari de
bent in appellatiōe. tūc talis submissio
hz vim appellatiōis: q: nō é fīēda vis
inhbis: exā pstat de intētione. vt ibi. z
ō figa appellare vult añ sniaz in iudi
cio dz cās exprimere. vt in. c. vt debit'
de ap. Apl'os petere. vt i c. i. eo. ti. li. vi.
Si hec z silia fuat nō est vis: an dicat
appello. vl dicat submitto me, ptectiōi
aplice. z idē dic qñ appellā extra iudi
ciū vel post sniam vl semp seruent ea
q̄ sunt necessaria ad illā appellationē.
2 ¶ Qui dicant clici pegrini. &. fz Rat.
z Peregrini clici pñt large appellari
oēs q nō sunt de epatu ordināt̄is. nam
nullus talis siue clicus sine laic' pōte
cipi a tali epo ad dignitatē: vel ordies
vel alia ecclīastica sacra vt. lxxi. p totū
z spāli in. c. ḡmat'. Sz de ordīb' hēs.
ē. Ordiatē. ℌ. vi. Peregrini āt ꝓprie
dīr q nō sunt ordīdi de epatu vel nō
hñt ibi domiciliū aut bñficiū. vt in. c.
cū nullus. de eta. z qua. or. li. vi. Igno
ti sūt quor ordo z vita z regularitas
nō est nota epo. xxiij. di. eps. ij. q. vij.
q̄redū. Nā pegrini ordinari nō debēt
nisi hēant lras auctēticas vl testimōia
les pape vel sui epi. z sic pñt admitti.
si mō figillū ꝓpriū epi sit notū. ar. dep
bē. cū scdz. z de cēsi. sopite. Si vo non
sit notū oz q̄ sit figillū gnḡ epor. de
cle. pe. c. i. si nullū pfator esset notū:
tūc vbi pt pīudiciū magnū gīari nō
credīt ēt si cētū bret fz Inn. in. c. tua.
eo. ti. Sz vbi nullū pīudiciū posset ene
nire: puta vult celebrare in secreto ex
deuotione: sic admittit etiā si nullā fa
ciat fidē fm host. in. c. tue. eo. titu.
3 ¶ Quid si dicat se lras amisisse. &. si
ꝓbat p duos testes ordinatione sui: z
querlationē recepi pōt. d. c. tue. z si nō
extāt testes de ordinatiōe: q: forte lon
gum tps est: sed pstat q̄ semp se gessit
vt pbyter admitti poterit. extra de pī
by. non bap. c. ij. c. ij.

Periurio. Utrū periurio semper sit
pcm mōtale. vide. s. Jurare. ℌ. v
¶ Utr oēs peruri sint infames. &. fm
Pano. in. c. testimoniū. de testi. q̄ tri
plex est infamia. Quedā iuris: q̄ irroga
tur p leges. Quedā canonica: z q̄das
est infamia facti: que potī' dī infamatio
Prima. s. iuris indistincte repellit fm
oēs a testimonio: q: fundamētū testi
monij é fides: sed iste caret fide: ergo
&c. z dicūt doc. hoc ee verū etiam post
emēdationē. Secus in i alijs crimini
bus etiā grauioribus. Sufficit enī q̄
de talib' criminib' qs sit emēdat'. Uñ
aūt sit ista spālitas in periurio. dicit Jo.
an. post gof q̄ in teste regritur pura. z
simpler veritas. ītij. q. iij. c. i. z uramē
tum est confirmatio veritatis. de iureiu.
z si xp̄s. Sed nihil magis xp̄ō est ve
rītati q̄ falsitas: que est eius imitatio
Itē dicit hoc maxime, pcedere in testi
ficando qñ qs cōmisit periurij in testifi
cando. nam exquo semel deliquit in il
lo officio suspectus est semp. nō sic in
alijs criminib' quo ad testificādum. z
z de hoc est casus. in. c. gcūq; scien. vj.
q. i. Dicit aūt infamia iuris illa, que ir
rogat per sniam: vel ipso facto in casi
bus in qbus iure cauet dūtaxat. de q
bus vide ter. z glo. bonas. ij. q. vij. ℌ.
pono. z tene hāc regulā q̄ oēs infames
fm leges: sunt infames fm canones:
hoc pbat tex. notabilis in. c. oēs. vj. qt
i. Secūda infamia. s. canonica est illa
que causat ex quolibet peccato morta
li. vt in. c. infames. vj. q. i. z ibi per gl.
summe. z illa: si dat pseuerantia: repel
lit ab accusatiōe z testimonio de iure
canonico: Nam solū crimē cōtinuatū
sufficit. vt in. d. c. testimoniū. Sed an
sublato peccato remaneat effect' illius
infamie. Cōtra tenet q̄ nō. Tertia est i
famia facti. In criminali idubie repel
lit. z idē in causis grauiorib' z in qbus
regrunt testes omni exceptione majo
res. In alijs vo puto q̄ admittant fz
plus vel minus: vel nihil credet fm q̄

latē ⁊ ẽpitatē ifamie. Rumor ꝺo in min⁹ ſe ẽ, hz ifamia ſeu fama. ⁊ pā. ꝺcludēꝺo an ꝓiurīe ſit ifamis. ꝺic ꝙ ſm canones ſic: q: vt ꝺictum eſt: canones oēs mortalib⁹ criminib⁹ irretitos appellāt infames. Sz ſm leges ꝺic ꝓ ut notat Bar. in. l. luctuo. ff. ꝺe his qui no. infa. ꝺe mēte glo. ꝙ aut go iurat ꝑ ẽterito. ⁊ nō eſt ifamis ſi ꝺeterat. vt i ꝺ. l. luti⁹. Aut go iurat ꝑ futuro. ⁊ tūc aut iurat alij cū quo ẽtr: ⁊ ifamat ſi ꝺeterat. Aut iurat ſibiſpi vel ſo tātū ⁊ tūc nō infamat. ⁊ hec eſt ſingularis diſtinctio. Vide tñ qꝺ ꝺictū eſt. Abſolutio. i. ẽ. xix. ꝺe quo in. c. ſelectis. ꝺe penis. li. vi. vbi hēs ſingulare theonicaz: vz ꝙ ẽpitꝰ aꝺ ifamia irrogāꝺa: ⁊ bonor. ꝓficatiōnē effectuale ⁊ penā coꝛporalē iſligēꝺa neceſſaria ⁊ ſaltē ſmia gnālis. ⁊ ſō l; notarius ſit ꝑiurus: nihilominus acta p eū valēt: ꝺonec ſeq̄tur talis ſnia ſaltē ꝺeclaratoria. vide ēt Ri. aꝺ hoc in tertio. diſt. xxxix. ꝙ ſigs ꝑiurat ſoleniter in pñtia iudicis: nō ſolā peccat mortaliter: ſeꝺ. ẽt ſi ꝑ tali ꝑiuro ferat ꝺiffinitiua ſnia ꝝ ipm i cā accuſationis: ifamis eſt. ⁊ ſic itelligunt iura que ꝺicūt periurū eſſe infamē.

Permutatio. Qualr ꝺz fieri ꝑmutatio ꝺe bñficijs eccleſiaſticis. R. Pan. in. c. ẽpitum extra. eo. ſm hoſtī. ꝙ ipſi bñficiati inter ſe nō pñt tractare ꝺe tali ꝑmutatiōe fiēda. Sz ipſa ꝑmutatio ꝺz ꝓcedere auctoritate epi. quāuis tractatus nō includat ꝺeliberatū ꝓſenſuz vt in. c. tua. ꝺe his que fi. a pre. Et Panor. in. c. cuz vniuerſor. extra. eo. ꝺicit ꝙ clici ꝺūr ꝑmutare qñ inter ſe ꝺelibrāt ꝺe ꝑmutatiōe: ꝺ; poſtea vaꝺant aꝺ ſupiorē. Et ho. ꝺat remeꝺiū hñti cām permutāꝺi: vt ꝑferat ſe aꝺ epm ⁊ nar ret cām ꝑmutationis: ſupplicando vt ꝺigneť ſibi, puiꝺere i alio loco. Poſſet etiā ſm eū ꝺicere. Bñficiū meum cōpeteret vtilius tali ꝓſone ⁊ ſuuz inthi nō aūt ꝺz ꝺe hoc tractare cum alio bñficiato. Panor. aūt ꝺicit ꝙ hec opinio eſt multū ꝑiculoſa: q: pauci ſunt qui aꝺimicē nō hēant tractatū. Et ꝝium ſentit Jo. an. in. ꝺ. c. cū vniuerſor. Jꝺē Boſ. Jꝺē glo. in cle. vnica. eo. ti. Et hopio vt vior: vt poſſint hꝰmoꝺi tractatū. ſi aūt ꝺcludere ꝑmutationē: ſeꝺ ſubmittere ſe ꝺiſpōni inperiozis. Per mutatio ꝺo poſſeſſionū ꝓ ſe nō ẽ inhibita. q: ꝺat ibi ꝑpale ꝙ ꝑpali. ex. eo. aꝺ gōnes. Ita tñ ꝙ ſi altera ꝑs ꝓꝺeret poterit pecunia refunꝺi: vt ſic aꝺ eſtatē ꝑmutationis ꝓueniat. Nota tñ ꝙ ꝑmutatio ẽ alienatio qꝺā ex ꝺe re ecc. nō alt. multi. Et ſō ſuāꝺus ẽ modus q habeť. ꝺ. Alienatio. §. i. aꝺꝺe ẽt qꝺ no tat Panor. in. ꝺ. c. aꝺ gōnes. ꝙ eccla piguoz nō pōt ꝑmutari cū alia mīa pigui iteruenīēte ſimpl⁹ pecūia ex alia pte: q: videreť pecūia ꝺata ꝓ reꝺꝺitibus ſpūalib⁹: vel ꝓ re ſpūali obtinēꝺa Sz iſto caſu ſua cautela eſt tradit tex. i. ꝺ. c. aꝺ gōes. vt pecūia ſuppleat: ſi pp reꝺꝺit⁹ ſpūales. ſi pp reꝺꝺitus amplio res temporales alterius eccleſie.

¶ Nūgd aūt ꝺicať ꝑmutatio: aut emptio qñ ex vna pte iteruenit ſpēs cum certa ẽpitate pecunie. Panor. vbi. ſz ꝺcludēꝺo ꝺicit ꝙ ꝺmo ꝺebem⁹ inſpice re aium ẽpitū. Si. n. ꝓncipaliť itēꝺāt ꝑmutare iterit ꝑmutatio. Iꝺ ꝙ pecunia ac ceſſorie accēꝺat vt ꝓueniat aꝺ eſtatē Et ita ꝺ. itelligt. ꝺ. c. aꝺ gōnes. Si aūt nō appet ꝺe alio ẽpitū: recurrēꝺū eſt aꝺ ꝓiecturas. Si eni pcū ẽ maius ẽ ſit ſpēs ꝺata: ꝑſumēꝺū ẽ ꝙ ſit emptio. Si aūt ſpēs eſt maioris pcij ẽ ſit pecunia: erit ꝑmutatio. ar. in. c. qꝺ in ꝺubijs. ꝺe ꝓſe. ec. Et hoc facit aꝺ. q. Papa poeſſit cuiꝺā abbati vt poſſit vēꝺē ꝺe poſſeſſiōib⁹ monaſterij vſq; aꝺ certā ẽpitatē pecunie. Abbas vēꝺiꝺit recepta pecunia cū certa pcia terre. Dicebať ꝙ nihil egerat: q: iſta eſt ꝑmutatio: exq̄ receꝑit pciā terre cū certa ẽpitate pecūie. Et ſpe ſ, hēbat facultatē ni ſi vēꝺēꝺiſſ aī, ꝑmutāꝺi. Sz ẽpitū ẽ ꝺicēꝺū p ſupraꝺcā: q: iteruēīēs ſpēs q̄ acceſſorie vēꝺitū alterat nāz emptōis ſic iteruēnīo pecūie acceſſorie ſi alterat nām permutationis. Et hoc facit aꝺ ſtatuta que exigūt gabellā pro ẽtu emptio/

bis. Pone'est statutū in ciuitate q̄ q
cūq; vēdiderit rē īmobilē: domū: aut
possessionē: teneaī dare tātū p cētena
rio. Quidā pmutauit domū vnā valo
ris libraī mille cū alia valoris sexcen
tū. Sed q̄ altera p̄ponderat: alt' refu
dit pecuniā vsq; ad eq̄litatē: puta vsq;
ad. CC. libras q̄ erāt. cccc. libr. gabel
larij pertā gabellā p pecunia exburia
ta: puta p̄ viginti. cccc. lib. q̄ in ō vī cē
setus vēdit: ōis ē emptōis. Queritur
iuris. Et patet p̄ p̄dicta q̄ p̄dict' Jcti
est Jctus pmutatōis ē nō emptōis: q̄
interuento pecūie accessorie nō alterat
naturā pmutatōis: exq̄ maior ē spes q̄
pecū datū. Q̄s nota: q̄ facit ad multa.

2 ¶ Cilla. q. ponit Panor. in. c. fi. eo. ti. Quidā nō multū abundās dedit alicui cui loco religioso possessionē: vel certū fundū cum pactione: q̄ alat a dicto loco per totū tēpus vite sue. Demū fundus perijt casu fortuito. nūqd debeat hēre alimēta. Dic q̄ sic. q̄ p̄p̄rietas trā siuit in locum piū. Et sic dānū cessit sibi ē non alteri. Et hoc expresse voluit Ly. in. l. ij. de iure emphyteotico.

3 ¶ Quādo duo nolētes sua beneficia pmutare libere ē sine fraude resignāt in manu epī: non possunt impediri p̄ illos q̄ habent ības apostolicas de beneficijs vacaturus. extra eo. c. ij. li. vi. ē si talia beneficia conferantur alijs: nō valet. vt in clemē. ne gestiōe eo. tī.

Pignus. quid sit. &. fm Dostī. ē obligatio rei licite p debite facta. fitaūt ad maiorem securitatē creditoris. q̄ tutius est pignori incūbere: q̄ agere in p̄sonā īnstī. de ob. que ex dlic. na. §. furti. vnde quando trāsit i ptātem creditoris dr̄ pignus: sed quādo remanet apud debitorem dicit hypotheca. Sed quātū ad actionē nō differunt.

1 ¶ Unde dr̄ pignus. &. a pugno. vnde p̄pe dr̄ pign' res mobil' tradita de pugno vel manu. hypotheca vo ē obligatio rei īmobilis. īnstī. de actio. §. inter.

2 ¶ Quot modis ē qualr̄ ptrahitur pignus. &. Directoria. li. ij. dicit q̄ duobus modis. s. tacite ē expresse. Tacite vt in rebus ecclesie q̄ bona ministri intelligūtur obligata ecclesie: p̄o administratōe rer. ar. xiij. q. ij. illud. Et si p̄ sua necessitate obligauerit librum vel aliud non tenet obligatio. C. si ali. res pig. da. sit. l. curatos. Et ipe ē obligat' ad restitutēdū: ē eius hēs si aliqd ō bonis ei' ad eū inde venerit: a'le si. extra eo. ex p̄ntiū. Et ecclia p̄t a quocūq; repetere libere. x. q. ij. hoc ius. Idē Ber. in. d. c. ex p̄ntiū. Itē bona mariti tacite obligātur p̄ dote. extra eo. ex litteris Et si extraneus. l. g mulierem nō habet in potestate: dotem conferat. C. de rei vxo. actio. l. vnica. Sed non hz tacitā hypothecā in parafrenalib' nisi sibi specialr̄ expresse. puiderit. C. de pac. cōuen. sup dote. l. vltima. Nec in donatone pp nuptias. C. q potio. in pign. habeā. l. fi. De his vide. s. Bos. §. xxxij. ē xcij. Itez nec pp delictum viri sui dz vxor amittere dotē suaz: et si cōmiserit crimē lese mai: statis. C. ad. l. iuli. ma. l. g̃sq. §. vxores. nisi sciuerit' eum hēri cū q̄ hz cum eo: q̄ tūc amittit dotē. extra de hēticis. decernit. li. vj. Itē siquis tibi dotē p̄ alia p̄mīsit oia bona sua tacite obligantur. Itē q cū fisco hēt fisco tacite bona illius obligāt C. in ḡbus cau. pi. ta. cōtraha. l. i. ē. vlt. Itē bona p̄dictoris illata ē inuēta i rem fisci: p̄dto dño sciēte nisi ad ips̄ inferāt tacite obligata sūt dño: q̄uis ēpta sint ex fructū p̄cio. C. in ḡbus causis pi. tacite hēatur. l. q̄uis. Sed in verba no non distinguitur: vtr dominus sciat vel nō. C. locati. l. certi. Item bona tutorum ē curatorum tacite obligantur minoribus p eorum officio: aut si non administrauerunt. C. de administra. tuto. l. p̄o officio. Item bona patris tacite obligātur filijs p̄ reipso ad uenticijs ē p̄cijs earum. C. de bo. que lī. l. cum oportet. Itez bona matris cōsolāti ad secūdas nuptias sunt filijs prioris matrimony obligata tacite: vt eis restituat que a priore marito, lucrata fuit. C. de secundis nuptijs hac edictali. Itē bona defuncti tacite obligan

tur p̄z legatis ꝛ fideicōmissis. C. cō. de leg. l. i. Item bona p̄mipillaru fi sco tacite obligatur in casu quo fiscus vxori p̄fertur. Nam si bona mariti deficiunt: etiam de rebus dotalibus satisfiet. C. in qui. cau. pi. ta. contra. l. si tis. ergo multo fortius in clerico contu gato obligato ecclesie. s. erunt obliga ta bona eius vxori: si bona mariti de ficiāt: ꝑm Bire. exp̄ssa ꝓ obligatio dr̄ cōuentionalis. Ideo dic q̄ alia est cō uentionalis. alia ꝓtoria alia iudicialis. Cōuentionalis dr̄ que sola cōuētione ꝓstituitur. ff. de pig. act. l. i. Pretoria ve ro est que fit p̄tore, iubēte: puta vt ca ueat p̄z legatis: vel p̄z dāno infecto vel ope demoliēdo. ꝛ hec ꝓstituitur p missionē in possessionē. nō aliter. ff. de pig. act. nō est mira. §. sciēdū. Judicia lis est: cū iudex iubet aliquez poni in possessionē ex officio suo. vt mādetur executioni ſnia sua diffinitiua. ꝛ ꝑmo capitur mobilia. Scdo immobilia. Tertio' quenit ad nois debitor. extra de re iudi. cū aligbus. ꝛ de hoc vī ter. extra eo. lator. vbi dicit pa. q̄ si debitor hz in facultatib' vñ possit soluere: nō dz incarcerari: sed iudex dz executiōem facere in bona sua ꝛ ꝑcedere p ordi nez in bonis suis. vt dictū est. vt hr̄ in l. a' diuo pio. ff. de re iudi. Multo ergo fort' nō dz exiēdi man' ad capturam p̄sone p quo bon' tex. cū gl. in l. iij. §. tutores. ff. de suspe. tuto. ꝛ ibi ēt p bar. Iz statuta municipalia aliter puideāt in multis locis. Et maxime ꝓsatur du biū. Nūqd obitor possit se obligar ad carceres renūciādo beneficio cessiōis Et Spe. ꝑcludit q̄ nō Iz qdā otra. Sz ꝑmū segtur bar. in. l. alia. §. elegāter. ff. so. ma. Nā ī pactū vī otra bonos mo res. ꝛ inducit quādā fultutē. Ex quo posset inferri. q̄ etiam iuramētū non obligaret hoc casu. arg. in regula non est obligatorīa ꝛc. Iz in casu turamen ti. Fe. tenuerit otrariū. Sed ꝑma opi nio vī ego. Si tū esset aliquis scriptor q̄ esset suspect' de fuga. qui obligauit se ad scribendū certū libz': posset capi

pñt res sacre: vt vasa ⁊ ornamenta ecclie vt. C. de ss. san. ec. l. sanctim⁹ nemini. nisi ecclia supflua vasa hẽat: ⁊ debitũ vrgeat: nec aliunde ex rebus mobilibus solui possit: vt. x. q. ij. hoc tus vel nisi in aliꝙ causis necessarijs in gbus res ecclie alienari pñt. xij. q. v. autrum. vide. s. Alienatio. Item res ecclesie nõ pñt pignori obligari. vt in auc. de alie. ⁊ empht. §. ⁊ qm̃. col. ix. Item liberi hois nulla est obligatio: qz ẽ libertati. d. c. latore ⁊ ibi dicit Panor. qꝛ figs de facto reciperet hominẽ libertũ in pignus pdit debitũ ⁊ aliã tãram ẽmitatem tenetur soluere. ac. etiã dz relaxari. vt in auc. vt nulli iudi. §. qz ho In casu tñ iz obligatio liberi hois: vt in redempto ab hostibus. C. de cap. ⁊ postli. re. l. fi. Item ob necessitatẽ famis pater filium obligare põt vide. s. Em ptio in fi. nõ sic ecõtra: qz magis obligatur filꝰ patri: q̃ pater filio vñ ⁊ in extrema necessitate essent magis deferendi filij q̃ parẽtes ẽm doc.

4 ¶ An qñ qs res suas obligat: intelligũtur futura. ff. de pñtib⁹ ⁊ futuris sensi se pmittur. C. q̃ res pig. ob. pñt. l. fi. qz hic agit de medico pudicio. Sec⁹ si de magno pudicio: vt in cõficatione bonoꝝ alicuius: qz nõ veniũt futura: vide. s. Jurare i fine. intelligit tñ etiã primo cãu exceptũ omne illud qd̃ ꝑtr obligaturus nõ erat: vt vestis suppellectilia q̃ i vsu hẽbat. ⁊ filia. C. que res. pig. ob. pos. l. i. ⁊ l. obligatiõe. cũ se. ff. de pig. Sz bñ intelliguntur obligata ira ⁊ actiões. C. de sen. pas. l. fi adem ptio. ⁊ l. casus. Si ho dicat mobilia ⁊ imobilia ⁊ se monẽtia: nõ ob ħ itelligũtur actões ⁊ noia seu credita. C. de ꝓ ro. pig. l. i. Idez dicẽdũ de his q offerunt ecclie oia bona sua. Item q obligat ifirã: ⁊ de agris ⁊ de oib⁹ q̃ ibi cõtinẽt sensisse vr. q̃ res pig ob. pos. l. ij. de istis actiõibus ⁊ noibus debitoꝝ vide. s. Alienatio. §. viij.

5 ¶ Quãdiu pign⁹ remãet obligatũ. ff. ẽm Bir. ẽdu et vn⁹ denari⁹ remanet ad solvẽdũ. C. de distra. pi. l. ẽdio.

¶ Utrũ ecclĩastici redditus sine fructꝰ 6
dia possint pignorari vel obligari. ff. hz. Inn. nõ pñt obligari ipsi quentione: iz a iudice ꝓ debito canonicũ ex cã iudicati pñt obligari.

¶ Utrũ pignore sibi obligato vti: sit 7
vsura. ff. hz Tho. ſcda ſcde. q. lxxvij. si pignus sit res aliã. cuius vsus ꝑcio estimari põt. dz ille q mutuauit ꝓpter vsum illius rei in estimatõez etꝰ qđ mutuauit. Allogn idem est ac si pecuniam acciperet ꝓmutuo: qđ est vsura rũ: nisi forte esset talis res: cuꝰ vsus sine ꝑcio solet ꝓcedi inter amicos. Sicut pz de libro cõmodato. Et hoc itelligẽ q̃ sit vsura si vtaꝫ pignore consentiente debitore. si ho eo nolẽte cẽt furtum. ff. de fur. l. si pignore.

¶ Quid de expensis factis a creditore in pignore. ff ẽm Ray. Creditor: potest exigere vel ꝑpẽsare nõ solũ expensas q̃s fecit colligẽdo fructus: sed etiã quas fecit bona fide circa rem pignoratam: puta colẽdo fundũ vel pascendo iumẽtuz. ⁊ hoc nisi fuerint imoderate. ff. de pig. ac. l. si seruos. Sz fructꝰ quos ꝑcepit vel ꝑcipere debuit ꝓputabit in sortem. extra eo. cũ ꝓtra. 8

¶ Quid si pignꝰ periit vel deterioratꝰ 9
ff. si sine culpa creditoris periit vel deteriorat⁹ est nõ tenetur. ⁊ nihilominꝰ debitor: ifir soluere debẽt. nisi actum sit q̃ amissio pignoris liberet ꝺbitorẽ Si ho culpa creditoris teneꝫ creditor C. de pig. ac. l. ij. iij. ⁊ v. Regulariter tñ creditor nõ tenetur nisi de dolo lata ⁊ leui culpa: non aũt leuissima. nec etiaz teneꝫ de casu fortuito: nisi ex pacto: vel nisi sit in mora.

¶ Quid aget creditor: hñs pignꝰ fi: 10
paratus ꝓputare fructus in sorte petit residuũ debiti. ff. ẽm Ray. põt qdem pecuniã mutuatã pactione pfonalez petere. C. de pig. l. q̃uis. ⁊ l. distractis. Item potest pignꝰ alteri pignorare. C. si pignꝰ pig. l. i. ⁊. ij.

¶ Utr creditor cui nõ solvitur possit 11
pignus vẽdere. ff. ẽm Ray. si pactum sint q̃ possit vẽdere certo ipe vel mo

do vel ꝑsone vł ꝑcio: ꝺꝫ creditor denũ
ciare debitori: z ꝓstea vẽdere poterit
ꝫ sor: mã ꝙuẽtẽ. Aliter nõ. Si ꝫo pa
ctũ fuit de nõ vẽdẽdo nõ poterit ven
dere: nisi post trinã denũciatiõẽ factã
debitori vt soluat ꝓstea poterit vẽde
re. Sꝫ si venderet añ teneret furti. Si
ꝫo nullũ pactũ fuit: sufficit. vna denũ
ciatio z ꝓstea elapso biẽnio. ſ. a denũ
ciatiõe: vel a ſnia iudiciali numerãdo
poterit fieri vẽditio: ħ. ꝑbẽ. ff. de pig.
ac. l. ſi quẽt. z. C. de iure do. ipe. l. fi.

12 ¶ Quid ſi pignore vendito creditor
minus accepit ꝙꝫ erat debitũ. ꝛ. ſi hoc
vendidit bona fide: ꝑõt agere ad reſi
duum. Et ſi plus accepit teneꝫ reſtitue
re debitori. C. de iure do. impe. l. fi.

13 ¶ Cui z ꝑ quẽ datur actio ꝓsecutiua
pigno: is: siue hipothecaria. ꝛ. ꝑm ho
ſtiẽ. dat creditori ꝑ quẽlibet poſſeſſo
rem. ff. e. l. pigno: is. Ita gdez ꝙ ſi poſ
ſeſſor ħz titulũ lucratiuũ: tũc creditor
ħz electionẽ vtꝝ agat ꝓ alr ꝑ debito
rem vel ꝓ hipotecarie ꝑ poſſidentẽ. C.
eo. diſtractis. z. l. ꝓsecutiõe. Et idẽ ſi ħz
titulũ onerosum: ſi fuit fraudis cõſciꝰ
ſ. qꝛ scie bat rem alijs obligatam. Sed
ſi nõ fuit fraudis cõſcius nõ ꝑõt credi
tor ꝑ eum agere quouſqꝫ egerit ꝑ debi
torẽ z fideiuſſorẽ z mãdatorem. z po
ſtea agi poterit ꝑ pignor: poſſeſſores

14 ¶ Cui z ꝑtra quẽ datur actio pigno
raticia. ꝛ. ꝑm Ray. ꝑõt agere debitor
vel heres eiꝰ ꝑ creditorẽ vel heredem
eius vel alĩ: fortẽ creditor: rẽ ſibi pi
gnoratã in alĩ trãſtulit. Nã z iſte poſ
ſeſſor teneꝫ ꝙutare in ſortem: non ſo
lũ fructus quos ipſe ꝓcepit: ſed etiam
oẽ quos anteriores ꝓceperunt a tem
ꝑe ꝓmꝰ ꝑct⁹. z ſic ſoluto reſiduo: re
ſtituere ꝺꝫ pignꝰ. extra eo. cũ ꝑ.

Pirrata ꝑm deriuatões ꝺ a ꝑir. qꝺ
eſt ignis z ratis ſdeſt nauis. Et di
cit pirrata latro vel ꝑdo marinus qꝛ
ſemꝑ defert ignẽ in rate ad incendẽ
dum naues vel inſulas.

1 ¶ An aũt deꝑdantes nauigio vectos
siue in mari: vel fluminib⁹ ſint excõ
icati. Dic ꝑ notata ꝑ doc. in. c. excõica
tiõl. de rap. qꝺ deꝑdantes ſimplr nauĩ
gio vectos siue in mari siue i fluminĩ
bus nõ ſũt excõicati: ſed excõicãdi ex
ceptis ꝓtectis: q ter in anno excõicã
tur ab oe pape. Et ita tꝫ Jo. an. ibi. d.
qꝺ ꝓma ꝓs illⁱ. c. eſt canon ferẽde ſnie
vbi ꝺꝫ qꝺ excõicatiõi ſubꝺantur q ro
manos aut aliqs xpianos ꝑ negocia
tiõe: vel alĩqs honeſtis cauſis nauigio
vectos: aut capere: aut rebus ſuis ſpo
liare ꝓsumũt. Idem pano. Idez Jo.
de li. d. qꝺ iſta eſt cõis opi. Et qꝺ iſtud
intelligit ꝺe quoꝫ nauigio. ꝙus ho
reſtringat ad maritimũ. Et ꝑ ꝑdicta
ꝑꝫ qꝺ dicẽdũ ꝺe eo q etiã non ħis in
ſtum bellũ deꝑdatur in mari. Ba exẽ
plus. Januẽſes mouẽt bellũ in inſte ꝑ
florentinos z cũ galeis ſuis deꝑdatur
ꝙcũqꝫ flo. nauigio vectos. An iſti ia
nuẽſes ſint excõicati. Dic ꝑ ꝑdicta qꝺ
non. Et niſi ad alios ſe extendant non
dicuntur pirrate. vt ꝑꝫ ꝑmo ex ethimo
logia vocabuli. ſecundo ex cõi vſu lo
quendi z vulgare. Dicũtur enim pir
rate curſarij: qꝛ vndiqꝫ diſcurrũt deꝑ
dãdo: mõ hũc mõ illũ. qꝺ nõ ſupponi
tur in cãu nro. Itẽ facit rõ Jo. an. pa.
z Jo. de li. qui factũ ꝺñi ſter ſpolian
tes nauigio vectos z pirratas. ex quo
dicũt qꝺ ſpoliãtes ꝺñt excõicari pirra
tẽ aũt ſunt excõicati. Nec alr. ꝺr pirra
ta niſi deꝑdetur in mari vt dictũ eſt
ex thimologia vocabuli. de mã hac
vide. ſ. Excõicatione. xxi.

Pollutio Utꝝ ꝑ pollutiões iſonie
amittatur virginitas. ꝛ. ꝑꝫ Al. ſi
eo qꝺ volũtas z deliberatio nõ imedia
te voluptati coiũ ꝓiungant niſi ſequa
tur placitũ: qꝛ ſi placz delectatio pollu
tionis nocturne ante vł poſt credo qꝺ
ꝙginitas eſt amiſſa. Idẽ ꝺe eo qui cãz
hunc pollutioni ꝺat in vigilia ꝑ ofen
ſum in turꝑẽ delectationẽ: vel actũ qꝛ
tũc hec duo ꝓiũguntur in rõne vnius
peccati. Et ſic pollutio ꝓñs alterum ꝑ
miſſoꝫ i vigilia corrũperet ꝙginitatẽ
ſic eſt ℔. Sꝫ ſi ꝑ venialẽ negligẽtiã cir
ca delectationes carnales: vel repletio
nẽz cibi ſiue potus, vel ꝑ aliud ſimile

ejus dek occasio ꝓter itentiõez non ere
do virginitatẽ amitti. Pollutione aut
appellam⁹ eã solã que est ꝑ emissionẽ
seminis. Hoc autẽ ideo dixi qz triplex
humor de mẽbris genitalib⁹ fluit. s. se
men: vrina ⁊ humor silis semini qui ẽ
medius inter semen ⁊ vrinaz: ⁊ dixi si
lat interdũ ꝓpter solũ tactũ femine vl
ꝓpter auditũ aliquoz turpiũ. Sz per
solã seminis resultatiõez amittitur vir
ginitas qz ipsa sola supplet locũ colt⁹
vel cõplet eius declarationem.

2 ¶ Utr̃ pollutio nocturna ipediat cõ
munionez. vide. s. Lolcare. ℣.

3 ¶ Utr̃ pollutio que in sõnis icipit ⁊ i
vigilia terminat sit pcm̃. ℟. fm Tho.
in. iiij. di. ix. Pollutio quãtũ ad rõnez
meriti vel demeriti magna iudicatur
ꝑ ꝓncipiũ qđ est in dormiẽdo: q̃ fm
finẽ g est in vigilãdo qz cozpalis mo
tus nõ ptinet ad meritũ. vel demeritũ
nisi fm qđ a volũtate causatur. Exeo
n. excitat⁹ est mot⁹⁹ in dormiẽdo: non
subiacet voluntati vigilãtis. Ulterius
nec reputãt eũgilasse q̃ns ꝑcte vsũ
liberi arbitrarij recupauerit. Põt tñ ꝙ
tingere q̃ in ipa vigilatiõe pcm̃ oriat.
Sigdẽ pollutio ꝑz ꝑ delectatiõez: qđ g
dẽ erit veniale si talis placẽtia sit ex
surrepiõe Mozale aũt si sit cũ delibe
rato ꝓsensu: ꝑcipue cũ appetitu futuri
Ipsa aũt post placẽtia ñ facit ꝑtẽtã
pollutiõez pcm̃. Qđ si placeat vt nãe
exonerato vl alleuiatio: pcm̃ ñ credit.

Opulus. Quot hoies faciũt vnum
ppm. ℟. decẽ. x. q. iij. vnio in glo. ℟
duo faciũt ogregatiõez. extra de cle. c.
i. z tres collegiũ. ff. de ꝓ. fi. nerati⁹. Et
tñ retinetur in vno. ff. qđ cuiusq; vni.
l. sicut. vide gl. singularez de hoc in. c.
i. de post. ꝓ. quã appꝛobat cõiter doc:
q̃ dicit qꝛ ius vniuersitatis põt rema
nere i vno solo oibus aliis mortuis: vl
quatio. Ite tñ solus nõ posset scipsuz
eligere. qz notaretur ambitiõe. gl. tñ di
cit qꝛ collegiũ nõ est in vno. Nam de
est significatũ vocis: sed ius collegij.
bene cõseruatur in vno.

1 ¶ Quid autẽ si oẽs mortui sunt: nun
quid extinguatur collegiũ. vide ibi. Be
ces aũt: aut gndeciz faciũt turbã. ff. de
vi bo. rap. l. ꝓtoz. la. ij. Quattuoz aũt vl
gnqz ꝓcci vel. x. ouez faciũt gregẽ. ff.
de abigeis. l. oues. Exgb⁹ ifertur qꝛ ꝑt
dicti ppm scãdalizari q̃n. x. grauez ⁊
honesti de ppło scãdalizãtur ly i ꝓplo
sint etiam mille.

Postulatio gd sit. ℟. fm pa. extra
eo. sup rubꝛica. Postulatio est q̃
daz gre petitio a supioze scã de ꝓmo
nẽdo aliquẽ ad ꝓlationẽ: ad quã de iu
re cõi pp defectũ aliquẽ vl ipeditimẽtũ
eligi seu ꝓmoueri nõ poterat. Et ex ly
tacite ifertur dcta iter electiõez ⁊ postu
lationẽ. Nã postulatio institur gre. ex
tra eo. c. pe. Electio ꝓo institur iuri. vñ
ille q de iure põt eligi: nõ dz postulari.
Et ñ electoꝛes illũ postulãt nihil agũt
qz dñt ꝓuidere eccle de meliozi quẽ
pñt: melliozi mõ. vñ illi q elegũt ꝓsenti
unt in electũ: vt in spõsum. ⁊ p electio
nẽ iniciatur vinculũ mrimõiale. vt in
c. ñ. de trãsla. ꝓela. Sz illi q postulant
nõ ꝓsentũt in postulatũ: vt in spõsuz
ne iniciatur aliqđ ꝓiugiũ: ly vora sus
dirigũt in supioꝛẽ: vt supioz de gra de
beat admittere postulatũ.

¶ Quid sit postulãdus: vel nõ. ℟. fm 1
Host. In primis gdẽ nõ põt postula
ri crisostus. puta ꝑ turus homicida: vel
iobedies. Talis. n. nec eligi nec postu
lari pñt extra eo. i. ⁊. ij. Item nõ ꝓtẽ
sus tacite vel expꝛesse: nõ postulatur i re
gulare ꝓlatũ sicut eligitur. extra de ele
ctis. cũ cãm. ⁊. c. cũ ad nostrã: nisi ne
cessitate istãte: qz tũc possz dũmõ in re
gula fuerit cõpetẽter istructa: sicut col
ligitur extra de elec. cũ nõadsertũ. ⁊. c.
officij. Ite ñ postulatur epliẽtic⁹ sicut
nec eligi ut. extra de ele. cũ iter. nisi for
te sit liberatus: ita qꝛ tã ꝑ ánũ fuerit li
ber. xxxiij. di. cõiter. Sed de hoc vide.
j. Suspẽsus. Ite nec mutilat⁹: qz talis
oio ihabilis est. extra. de coz. vici. expo
suisti. Ite nec bigam⁹: vl irregularis
qz talia ⁊ silis oio ihabilẽ fddũt. Qđ
si tal defect⁹ ẽ g ñ reddit oio inhabilẽ
admittẽs postulatio. Jõ postulari põt

si defectus sit in etate.extra elec. cū no bis olim. Itē si defect⁹ sit in ordibus. Nā ad oēs dignitas hñtes curā posti ládus est q nō ē in sacris.extra de ele. dudū.cl.i.z ō etate qua.z multis. Itē si sit defect⁹ in natalibus.extra de ele. inotuit. Itē si sit ēps.extra eo.c.si. Et si talis eligeretur nō valeret vt ibi.

2 ¶ Utr clicus aliene diocesis sit postu lādus: vel possit eligi.ℜ. ℌ Ber. Quā nis clici nō possint dimittere ec clias suas sine ꝑsensu epoꝝ suoꝝ nihilomi nus eligi pñt: siue in sua siue in aliena dioceſi. extra de elec. cum inter.

3 ¶ Utr religiosus dēat postulari vel eligi.ℜ. hacten⁹ fuerūt diuīse opi. Nō dīe tñr idistincte q siue i suo mōasterio siue ex: siue ēt ad ēpalē dignitatē eligi ō; vt no.p io.an.ex ō elec. nullus i. vi.

4 ¶ A quo sit aliqs postulādus.ℜ. si sit ēps.a papa postulādus ē extra.e.c. si. Sī ꝑo patiatur defectū i ordie vel eta te ō; postulari ab eo q in hac pte dis pēsare ꝑt: vñ si aliqs.xx. annoꝝ postu letur ad dignitatē sine cura ab ēpo ꝑt postulari. Si cū cura: a papa. Si ꝑo sit defectus q; est clericus aliene dioce sis: vel subest alteri: vt religiosus z hu iusmodi: non oꝝ q postuletur. sed eli gi pōt: vt dictū est.s.

5 ¶ Quis pōt postulare.ℜ. ſm Hosti. Qui eligere pōt extra eo bone.el.i.extra de elec. inotuit. Et ꝝ si admittitur postulatio: si ꝑcoꝝ fuerit.c.si ab oibus hat. vl si due ptes ꝑsentiūt: q tūc idē ē ac si oēs ꝑcordarēt. Alīs nō facile ad mittitur extra de elec. scripti.

6 ¶ An aūt in postulatiōe sit fuāda for ma.c.q; pp de electis. vt.c. ꝑcedatur p viā scrutiny' z aliqs regſtis. de qb⁹.s. Electio pño. ℌ. xxiij. ℜ. ℌ pa. in. d. c. q; pp q; duplex est postulatio. Quedā mi nus solēnis p cuius admissionē nō cō segtur postulat⁹ ius plature sed habi litatur vt possit eligi. Et tūc sic seruāda forma.d.c. cuꝫ debeat sērari postmo dū in electione fienda. exēplum. Cum postulatur laicus vt factat se ꝑmoueri ad ordinē sacrum vt possit eligi vel postuletur mōach⁹ ab abbate. vt post sit eligi. Quedā ē ꝑ postulatio solēnis g cuius admissionē ꝓsegtur postulatus plenū ius. Ita q; admissio facta ꝑ su periorē hꝫ vīz electōis z ꝑfirmationis Et tūc ꝺ; Huari forma.d.c. satis talis vī elect⁹ habito respectu ad ius futuꝝ Pone exēplū in.d.c. scripti.

¶ Quis aūt sit effectus postulatiōis. 7 ℜ. ꝑs. in. c.i. extra eo. ſm cōiter doc. q; de iure videtur postulatus habilitat⁹ vt possit eligi. Sed curia romana vt euitetur circuit⁹. z eccl̄ia; dispēdium seruat q; admissa postulatiōe. postulatus cōsegtur ius ac si fuisset elect⁹ z ꝑfirmat⁹. vñ nō indiget alia cōfirmatiōe. vel electiōe. z hoc ꝑbatur extra. e. c.y. Et intelligē hoc i postulatiōe solēni. Nā duplex est postulatio. s. solēnis. z nō solēnis. Solēnis ꝺ; qñ postulat ab eo q ꝑt sup oī ipedimēto postulari dispēsare. Nō solēnis ꝑo dicit qñ postulatur ab eo q non pōt dispēsare super ipedimēto. regritur tñ ei⁹ ꝑsensus in ꝑmotōe rōne sui itereſſe. Exēplū canonici volunt eligere mōachū in epi copū. Sed q; nō ꝑt monachus cōsentire sine inia abbatis. vt i. c. si religiosus. de elec. li. vi. canonici postulāt ab abbate vt ꝓcedat eis illū monachum Si. n. abbas ꝑsentit. hec admissio postulatōis ū hꝫ vīz electōis. ℌ ꝺ; de no uo eligi z petit cōfirmitio electiōis q; abbas nō hꝫ ptāz. puideāt ecclie cathedrali. idē dic qñ canonici petūt filiumfami. a pfe. q; volunt euꝫ petere in epm. Idem in similibus.

¶ Postulātes sciēter indignū. sūt ꝑ 8 uati ipso iure ptāte eligēdi z postulādi extra eo. c.y. Exquo infert pa. ibi q; sicut habētes ptātē eligēdi z postulādi a iure cōi ꝑuāt ipso facto ptāte eligendi postulando indignum. Ita ꝑuantur habentes potestates eligendi ex ꝑuilegio. si postulant scienter indignū. Et sicut potestas ꝑtis delinq̄ntis remāet i alīs ptē quādo eligētes habēt ptātem a iure cōi. vt in. c. cum in cunctis. z. c. cū vīntonie sis. de elec. Ita de

nolunt ptās quādo eligētes habent po testatem ex priuilegio. vt in. d. c. ij. Ex quo infertur ad. q. Pone q̄ potestas eligendi fuit data per canonicos trib⁹ cōpromissariis quoꝝ duo scienter ele gerūt indignū. tertius elegit idoneum Queritur nunqd valeat electio istius tertij. vr q̄ sic: q2 ptās duoꝝ resedit in illā tertiū. Sz ptrariū est. q2 istud ca pitulū sc̄z logi: qñ alig eligūt collegia liter. tō tota ptās residet penes eligētes idoneū. Sz in cāu premissio ꝓpromis sarij nō eligūt vt collegiū. sz vt singu li hñtes ptātem a collegio. vnde ptās ꝓpromissariorꝝ eligētiū indignū deuo uitur ad ꝓpromittentes. vt i. c. si ꝓpro missarius. de elec. li. vi. vide de hoc. s. electio sc̄z. §. viij.

9 ¶ Utr̄ per postulationē aliq̄s sus ac grat̄ postulato. &. fm pa. in. c. bone el. ij. extra eo. q̄ postq̄ postulatio est pre sentata romano pōtifici. ñ pñt postu lātes ab ea recedere z aliū eligere vel postulare. Sz nōn postulātes expecta re iudiciū pape sup amittēdo vel ipso dādo illā postulatiōez. Et idē dicunt doc. cū pñtat alteri superiori q̄ pōt il lā admittere. Qd plz Pa. ex idēntate rōnis. ne. s. ptrariū agēdo videāt illu dere supiori. Et ex hoc infertur a con trario sensu q̄ anteq̄ postulato sit p̄ sentata supiori. pñt postulātes. variat re iusto postulato. Adeo q̄ dicit Inn. z sequūtur cōiter doc q̄ nūci⁹ missus ad postulationē presentandā superio ri. pōt renocari ante q̄ postulatio sit pñ tata: tuz q2 sufficit q̄ renocatio ꝓueniat ad ipm nūcium vel ad ꝓcuratorē tūc er q̄ postulatio nō ē pñtata: admittit variatio. Et ex hoc habes vnā dñaz q̄ ad facultatē variādi inf postulatiōez z electiōez. Nā in electiōe admittitur variatio post publicationez scrutiniȳ. vt in. c. publicato de elec. Sz i postu latiōe admittit variatio cūctoq̄ scru tinīȝ sit publicatū z postulatio ide sit secuta. Satis ē. n. q̄ nō sit supiori pñ tata. Nō diuersitatis est: q2 p postula tionē nullū ius acq̄rit postulato: cū sit inhabilis. vñ nō hz de q̄ queratur nec superior pōt queri: ex quo sibi nō est facta pñtatio. Et ex p̄dictis pōt aliud inferri. q̄ ge pōt sepe variare ūteq̄ al teri sit ius q̄situ. Secus si ius est alte ri q̄situ vt in electiōe. z in hoc casu hz locū regula mutare de re. iuris lib. vi. Idē habes p Pa. in. c. cū iter. de elec. q̄ gra nō renocatur q̄ ius est alteri q̄ situ: Secus si non est quesitū. Limitat tū Pa. dcm corelarij dicēs q̄ si supe rior. z postulātes cōuenīūt admittitur variatio: et si postulatio sit pñtata in perioꝝ nec. habet postulatus de quo conqueratur: cum ius non fit sibi quesitum.

¶ Quid aūt si fecisset aliq̄s expēsas ꝓ ꝑsertz cū ꝓtensu postulātū. nūqd pos sit illas repetere secuta variatiōe. Jnno. z cōiter doc. sequētes dicūt q̄ nō q2 cū nō hēret ius fecit illas sine nota ambitiōis Et no. bñ ꝟ dictus. facit. n. ad. q. Amicus tu⁹ expēdit aliq̄d simo niace vt sibi ꝓferret certū bñficiū. nūq̄d possit a te illas expensas repetere. Dicēdū q̄ nō: q2 iuste illas fecit. nec ēt hēret actiōez mādati: si tu mādasses illi vt illas expēsas faceret: q2 ex turpi mandato nō oꝛit actio. vt in. l. ñ remu nerādi. §. rei turpis. ff. mandati. Sz re spectu expēsaꝝ postulati. vide qđ no. in. c. cupientes. de elec. li. vi. Et distingue vt ibi Dir. tñ li. ij. quo ad expensas tz ptrariū z for: mat. q. Pone q̄ canoni ci postulauerūt aliquez q̄ ꝓparauerit sarcinulas suas z emit equos vt iret ro mā z fecit maximas expēsas. z postea canonici dixerūt sibi Amice ñ eas. ro mā nos mutauim⁹ ꝓpositū z elegim⁹ alitū nūqd poterit repetere ab illis ex pēsas istas z ꝓcudit q̄ sic q2 ñ potue rūt mutare ꝓpositū i alteri⁹ ꝓiudiciū. vt in. d. regla mutare. z dicit hoc tenere pe. ō sap. extra. e. c. pe. z Jo lxi. di. ij. sz aliō. z pl⁹ dicit q̄ si postulātes aliq̄s electō sit pñtata eligātur q̄ postulēt aliū sz teneat electio. si tñ fecerūt eus ordi nari tenēt ad iteresse. si ꝓ postulatōz coꝝ fuit ordinatus. z pōt eos ꝓuenire

vt el puideāt ꝺ bñficio ꝙcēdi. extra ꝺ iurepa. pastoralis. t ꝺ vt sentire gl. extra eo.c.bōe.el ꝑmo. Sz Pa. dicit ꝙ hoc doc.nō approbāt. qz illud.c.pastoralis loquit ꝑtato a patrono. cui acgrit ius ex ꝑtatōe. Sz nos loquimur in postulato cui nullū ius acquiritur cū sit inhabilis. Sz posset saluari. glo. quo ad istos postulātes vt si secerunt aliquē ordinari: vt eū eligerēt t postmodū ipso ordinato alīū elegerunt: tz tamē ista electio. cuz nullū ius sit. illi acgrit. Sz isti sic eligētes poterunt cōuenīri vt puideāt prio ꝺ stipēdio ꝓpetenti. vt habeat vñ viuere possit: ex quo fecerūt cuz ordinari. t hoc voluit glo. in. d. §. sed aliud.

11 ¶ Est et alius modus puideꝺi: ecclesijs vacantibꝫ vltra duos modos tā dictos. nā ꝑm ꝑ electionez. Scōs ꝑ postulationē. q̄ ꝺz eē ꝓcors. t postq̄ ē ꝑtata (supra) nō lz postulātibꝫ renūtare. Tertiꝫ ē ꝑ noiationē. q̄ ꝺz eē solennis t ꝺ. Post. sit q̄ duo vel tres qui sūt excellētiores i capi. vel alibi noiantur pape. t petit ꝑ collegiū. vt papa ꝓuideat ecclie ꝺ aliq̄ illoꝝ. t ꝑ hāc noiationē quodāmō ius acgrit noiat] nec ꝑsōnoiantes recedēt a noiatione postq̄ facta est superiori. Sicut dicimus in postulatione. t ꝓpter postulatio sit de vno. noiatio vero de pluribꝫ t hoc de noiatōe solēni que sit vt dictū est. nā est q̄ꝺā nominatio non solennis. s. q̄n ante scrutiniū fiēdum aliqs minatur inter canonicos tanq̄ bonꝫ t sufficiens. Ista tñ noiatio non tribuit ius noiato. sed solū ꝓponitur i collegio. vt eligatur. si placet collegio.

12 ¶ Utrū eps postulatus debeat consentire. &c. ꝑm Io. an. de eps postulat ad aliā eccliā sic debet respondere. nec consentio: nec dissentio: sed i hoc voluntati. ꝺ. pape me ſuppono.

13 ¶ An aūt cardinalis eligat vel postulat. &c. ꝑm Pa. i. ꝺ. c. bone. q̄ postulari. nā cum sit ecclesie romane alligatus habeat liberā volatū. vñ sicut eps nō pōt eligi ad aliā sedē. sed ꝺ postulari. ita ēt cardinalis. Et hāc opi. ēt tenuīt Io. lz Ab. t egi. tenuerint ꝺñi ꝺicētes q̄ cardinalis non eps pōt eligi. t pa. se refert ad notata in. c. ecclesia. cli. ꝺe elec. vbi ꝺñs. an electus i cardinalē retineat priora bñficia. t distinguit q̄ aut ꝓmotus i cardialē hēat pr bñficiū curatū: vl aliā dignitatē sterio rē seu officiū. t vacat ipso fcō q̄ assūmit in cardinalem. per. c. de multa ꝺ ꝑbē. Naz cardinalatus ē dignitas seu officiū maximū. ergo ꝑ adeptionē ipsius debent vacare bñficia curata pr⁹ us adepta. vel dignitates: seu ꝑsonat⁹ i seriores. Aut hēbat bñficia minora: vtpote canonicatū. t illa nō vacant ꝑ adeptionē cardinalat⁹. ēt si exigerēt residentia. t hoc intelligo si ꝑsōyero. vel diacono cardinali. nam eps cardinalis rōne epatus ꝓdituꝫ ipso fcō oia priora bñficia. sicut statuitur in simplici epō. extra ꝺelec. cū in cūctis. §. cū vero. aut querit nūqd ꝓmot⁹ i cardinalē possit ꝺe nouo acgrere bñficia in titulū. t puto q̄ nō si sūt curata. ar. ꝺ. c. ꝺ multa. idē si essent minora bñficia exigerent tñ residentiā: qz non ꝺebēt ꝙferri bñficia ei qui residere nō pōt. Sed bñficia minora: residentiā nō regrentia. poterit ꝓesbyter vel diacon⁹ cardinalis acgrere mero iure: inspecta generali cōsuetudie. Sed eps cardinalis acquirere nō pōt. sicut nec alius simpler epūs. Nā si perdit priora beneficia. vt in. ꝺ. c. cū in cunctis. fortius non pōt ꝺe nouo acquirere. qz turpi⁹ eycitur ꝛc. Hoc intellige nisi acquisitio admittatur ex cū ratiōabili. t Pa. nor. in. c. bone el primo extra eo. ꝺicit q̄. c. ꝺe multa. hz locū in epatibus cardinalibus. Et hoc quo ad mentez. ꝺ. c. licet quo ad verba sec⁹ sit: qz potius ꝺebet vacare ipso facto vnus epūs copatus per adeptionez alterius: vel cardinalatus: cū vacatus vnus archiꝺiaconatus per adeptionem alterius ꝺignitatis inferioris. nouissime vero seruatur. vt episcopus ꝓmotus in cardinalem non perꝺat ꝺuplo iure epūs

scopatū. Immo retinet illā i titulū vt pz⁹. nisi papa aliter disponat. ꝛ h q; plerīq; ꝓsuluerūt q dictū. c. de multa nō hz locū in, epatibus ꝛ cardinalatibus ꝛ silib⁹. vide de h.s. beneficium primo. §. iij.

14 ¶ A quo aūt supiore sit petendū vt postulatio admittat. ff. fj Panor. i. c. fi. extra eo. post gl. q aut postulat ga i epūs. ꝛ tūc ad solū papā ptinet postulatione admittere. aut sit postulatio ad iferiores dignitates seu ecclias ꝛ tunc ad eū ad quē spectat postulatiōis admissio. quia admissio postulatōis hēt vim ꝓfirmatiōis vt extra eo. c. i. Nec intellige dūmō apud istū cōfirmatore cōcurrāt duo ꝑmū q possit dispēsare in illa dignitate: rōne cui⁹ fit postulatio. Nā si nō pōt dispensare: nō potest postulationē admittere: cū ibi regrat dispēsatio. ꝛ iō si canonici postularēt in archidiaconū aliquē hūtē. xviij. an nos dūtaxat nō poterūt ab epo peteꝛ vt ista postulatio admittat. Iz ad eum alis spectet ꝓfirmatio elect iōis. Nō q; sup isto defectu etatis nō pōt epo dispensare vt in. c. vnico ō eta. ꝛ quali. li. vi. Scdo requiritur q iste ad quez spectat cōfirmatio sit epūs. Nā vt dicūt doc. ꝛ originaliter fuit dictū. Inno. in c. ij. de eo. qui fur. o. re. inferiores prelati cura epoꝝ nō pñt dispensare: nisi in casibus specifice eis permissis.

PRedicator. Sciendū q officiuz predicatiōis oībus laicis est interdictū extra ō here. sicut i vno. Itē nō dz admitti ad pdicādū q dicit se ꝑ visionē missus a deo: nisi ꝑbet sic Moyses ꝑbuit miraculoꝝ ꝓse. di. ij. re. vera. suficit ñ ad ꝓbationē ista testimoniū vñ nec clicus admittit nisi mutatur. extra ō here. cū ex iniūcto. epi ꝓ vbi q; pdicare pñt nisi ab alieno epo i ei⁹ dioceſi. ꝓhibeat. Null⁹ ali⁹ pt nisi ab aplica sede vl epo loci hāc hēat aucto ritatē. extra de here. excōicamus.

1 ¶ An aūt si pdicator pdicet i pcō mortali peccet mortaliꝛ. Tho. in. iij. vl di cere q sic. Quo tñ ad hoc sufficeret contritio. Iz actu tunc nō consitetur.

¶ An aūt ifes mēdicates ꝓtilegiati 2
ꝑ cle. dudū. ō sepul. possint libe pdicare i plateis ꝛ alijs loc⁹ cōib⁹. ff. q; sic ꝛ ō h̄ ē tex. i. d. cle. dudū i. §. nos aūt ꝛ. j. vbi dr. Statuim⁹ ꝛ ordiam⁹ vt dictoꝝ ordinū ifes i ecclijs ꝛ locis eoꝝ ac in plateis cōib⁹ libere valeāt clero ꝛ ꝑpulo pdicare ac ꝓponere verbuz dei, illa hora dūtaxat excepta. i q̄ locoꝝ ꝓlati pdicare voluerit vl coza se facēt so lēniter. pdicarī: i q̄ pdicaꝛ cessabūt: pze terq; si alijs de prelatoꝝ iplozum volūtate ꝓcesserit ac inia spāli. h ibi.

¶ Querit ꝓmo qd ītelligat seu ꝓpter 3
dat ꝑ illis ꝓbis. loc⁹ eoꝝ. Gl. dicit. qz qd é. j. septa vl abūtū ēt i ꝓzat⁹ vl hoz tis ꝛ alijs spacijs. Idē Lād. ȝē. ꝛ dicit Lād. h̄ ꝓcedeꝛ ēt si loca sint lōge a domib⁹ coꝝ: cū idifferēte dicat de locis.

¶ Scdo q̄ro qd ꝓpter ꝓbū. i plate 4
is cōib⁹. Soluit ȝen. itelligēdū ō plateis locoꝝ i qb⁹ mozant. Dicit ñ q h̄ ifa ēt hz locū i plateis aliozꝝ locoꝝ q̄s suoꝝ. Alis hec ꝓba plateis cōib⁹ nihil adderēt cū ꝓmisserat de locis eoꝝ ma xie q; hic ō tauoꝝ agitur. q ñ dz restringi. iz ꝛpliari ꝓpter nouā odia. ex eo. aūt q his ꝓmittitur i his loc⁹ libeꝛ ꝓdicaꝛ dicūt Lād. ꝛ ȝen. q ō faciēt absq; cu iusq̄ ꝙdictōe. vl ī nia. Idē i fili dicit gl. j. hac cle. i. §. fi ꝓo. i. ō. libeꝛ. dicēs q denotat q nō ē necesse iniaz sa cerdot⁹ pochial⁹ hēri. cui⁹ ꝓtū vl vel le Jo. mo. Idē iz Pa. i. c. fi. ō postu. §la. vbi dicit q ga dr here liberā ptātē q̄n ga pōt sine assēsu alteri⁹ disponere Idē dicit i. c. statuimus. de regula. ꝛ dicit hoc eē de mēte cōiter doc. Idem ȝ Land. isti mēdicātes sūt exēpti: Et sic fi subsūt ordinarijs: quo ad ecclias ꝛ loca ipoꝝ. Iz q̄ ad plateas q sūt iuris publici. ꝓcepa. i. papa potuit dispone re vt voluit: nulli ꝓiudiciū faciendo. se cus tñ ō plateis ꝓuatis ꝑm glo. Nā in in ꝓuatis plateis ꝓdicare ñ pñt iuitis eis quoꝝ sūt. Idē Pau. ꝛ Lar. Ex q tñ inferit: q q̄ ad hoc fi ē necesse pete re iniaz ab epo: vl ꝓbyteꝝ pochialis

vt valeat predicare re in hmõi platelo priuatio. vel alijs locis. ſz ſufficiẽ petere lniaz ab his. quoz ſũt hmõi platee: ꝓ uate: vel loca.

5 ¶ Tertio quero. an liceat eis predicaſ tpe interdicti in predictis locis. glo. ſolũit ꝙ ſic. Idem Pau.

6 ¶ Quarto ero ſ eo ꝙ pmittit hic ffi b⁹ pdicaſ. dũm ſi occurrãt cũ plat]. de gb⁹ plat] hic logt. gl. dic ꝙ locũ hz: ſi ue ſint plati ſuꝫ cõtrine ꝓſuetudiario.

7 ¶ Quito ero an ſ̃ bo plati ꝓhẽ dant rectores eccliæ. glo. dicit ꝙ nõ Idẽ pau. Et h vꝺ ꝙ h nom plati ſtri cie ſumat. qõ tz Zad. Ste. aũt accipit largo mõ. vt ꝓhẽdãtur ẽt ſpi curati. g ſuo mõ ſũt plati. Sz Lar. dicit. ꝙ ſi bi piz. opio gl. Nã ob hono: ẽ platorũ refuatur eis. ꝙ hora q̃ pdicãt nõ ꝓſit ffeo pdicaſ. Prelatos ẽt intelligo eos g hñt dignitatẽ cũ admiſtratiõe. q̃tũ ad hãc cle. Et pnto ꝙ ſit eis mẽs log ꝺ plato g hz turiſdictionẽ q̃ſi epalẽ: q̃ſi ob hãc ſuperiouitatẽ deferat ei in toto loco etiã quo ad eos g ſũt exẽpti:: qui habent ꝓuileglũ pdicandi.

8 ¶ Sexto ero qd ſi prelat⁹ velit totam horã matutinalẽ tenere tã ꝓ miſſa: q̃ ꝓ hmõe: ẽ ſic ffeo i toto ipedire. vꝺ ꝙ nõ poſſit: q hic dꝺ in ſingulari de hora nõ de horis. Itẽ illa hora tm̃ q̃ ipe predicat: nõ de alia. ꝙ hoc. qz ſãuoz ẽ in multiplicatiõe predicãtiũ. xxi. dt. in nouo. Parſa tñ ſũt q̃ ad h an prelat⁹ predicet. an coꝛã ſe faciat predicari ſolẽniter. qz nõ refert. an ꝓ ſe. an ꝓ alijs faciat ꝺ ſen. ex. mulieris. ẽ nõ. ſz pan. in eo. ꝙ dicit ſolẽniter. Si. n. faceret pdicari ẽlã coꝛaz pancis. ceſſaret h lſa. quia tunc non derogaretur ſtie digni tati. Idem Pe. de an.

9 ¶ Septio ero qd de vicario. Dic ſm glo. ꝙ idẽ eſt qꝺ de prelato. Idẽ pau. ẽ hoc ſi vult predicare vt vicari⁹: t nõ vt alius prelatus cui competit ex offi cio. vt quia habebat alicꝫ prelaturã itẽ ſm Pau. ſecus etiam ſi vicarius vult facere coꝛam ſe predicari. quia in hoc non repꝛeſentat perſonam epi.

¶ Octauo ero. an ea hora q̃ predicat prelatus ceſſabunt iſti predicare quo ad loca de quibus premiſit. ſ. in ſuis eccleſijs. ẽ locis eoꝝ ẽ platels cõibus exiſtentib⁹ in ciuitate. vel caſtro. vꝺ vi la vbi oꝺinarius vult predicare. vel aũ ſe facere predicari nõ in alijs nec i platels priuatis. Leſſant tñ in caſu. c. vt offin. § cõpeſcendi. lib. vi. de here. h eſt qñ ingſitores. ipſi vellẽt ꝓ nego cio fidei cõgregationẽ facere. tũc ꝑñt impedire ne predicatores. aut queſtua rũ predicẽt ꝙ cenſurã eccleſiaſticam.

¶ Nono ero. In eo ꝙ dicit in h. ꝑter q̃ pmittit ꝙ predicẽt hora q̃ predicat prelat⁹ ſi ẽ de volũtate prelati. An ſuf ficiat volũtas. Pau. dicit ꝙ nõ. ſz reg ritur lnia ſpualis ꝙ ter. ibi lniaſpali ẽ ſic hẽc caſuz i q̃ predicare ꝑñt ea hora q̃ predicat prelat⁹ cũ hñt lniaz ſpi rituales eius.

¶ Decio ero an ſacerdotes pochialesẽ poſſint dare lniaz predicãti. gz. Pe. ꝺ an. ꝙ ſic ẽ nõ ſoluz ſacerdotes curati vez ẽt vicarij perpetui. Et idẽ de tpali b⁹ dat] i caſib⁹ licit]. ẽ addit ꝙ eps ẽ prelat⁹ ſupio: ꝑõt ꝓcedere ſ rlb⁹ vt pze dicẽt i eccliis pochialib⁹. Qꝺ itelligit Pau. ꝑñtib⁹ vel abſentib⁹ ipſis epis vel platis mãdantib⁹. ẽ ẽt ſi vocati vꝺ inuitati nõ fuerit ab ipſis ſacerdotib⁹ ẽ ꝫ bñplacituz ipſoꝝ ẽ nulla petitaꝝ obtẽta lnia ab eis. qz ex offo eps ẽ alius prelat⁹ ipſi⁹ ſacerdotis gerit curã in ipſis eccliis maioꝛẽ q̃ ſacerdotes.

Itẽ ꝙ prelatũ ſuplozem de quo ter. loquitur. Zau. ẽ gen. intelligit archiepꝫ ex quo intelligit. Zau. archiepiſcopuz habere mandatum ẽ diſpoſitionem plenariam in eccleſijs ẽ locis ſuozuz inferiozum prelatozum ẽ oꝛdinare de predicationibus faciendis. ẽ mittendi queſtoꝛes ẽc. hec Pe.

¶ Undecimo quero: quid ſiquis pze tã dicat ſine licentia prelati. an teneatur reſtituere bõa que ei collata ſunt gra tis. zab. dicit ꝙ non nec etiam ſm eũ poteſt cogi ad reſtitutionem. licet in iuſte fecerit. non tamen turpiter acq-

fiunt a volentibus et gratis tribuere. pōt
tñ alr punirī. p eo q se imiscuit offō
sibi pinenti. Nota tñ gl. in. c. addjcimus. xvi. q. i. q̄ dicit q tenetur restitue
re. illa tñ gl. loqtur de falsis pdicatoribus. 3ab. tñ tenet pmam opi.

14 ¶ Duodecimo q̄ro q̄ sunt studia gnā
lia de gbus. 3. gl intelligit de locis hñti
bus studiū et pullegio vel p̄suetudine
cuius initiu nō est memoria. Et Jac. de
are. ponit exēplū de ciuitate padue: q̄
ex p̄suetudine longissima studiū hēt:
qđ dicē sufficere etiam cessante p̄uilegio quia talis consuetudo facit ali
quod licitum sicut p̄uilegium. extra de. s. sup gbusdā nā pceps pmit
tēdo tāto tpe vt p̄cessisse z reuocasse
p̄hibitōes. ff. de exerci. l. i. 3 3ab. dicit
q̄ q̄ dicēt studia gñalia relingt arbi
trio iudicis. vt videat si generaliter sacra scriptura: iura z artes ibi doceāt.

15 ¶ Tertiodecio q̄ro vtrū studio nouello
senēsi. Jta grit Pan. cuius tpe nouiter fuit studiū sensis. z postea destructum z nouiter a. xij. annis citra reformatū. z ītez destructū. Idē dicit pan. videri cū sit gñale fm modū premissū: z in regia ciuitate cōstitutū q: non in castro: nō in villa.

16 ¶ Quartodecio q̄ro vtr gbꝰ fmōibꝰ
logt ibi in ver. fmones ad clez. dicit Matheus. Jn fmonibꝰ. vtr nativitate
dñi: pasche z pente. put i studijs cōsue
uit fieri attendēdā studio: vtrū p̄suetudi
nē qvtr pbat vtrū solēt.

17 ¶ Quintodecio q̄ro quo intelligit qđ
hic dr de pdicatōe ad funera mortuorum. Solut Pan. z Mat. q̄ intelligi
tur de funeribꝰ magnatū vel aliorū, ad
q̄ pgregatur populus. z tūc pdicat. Et
dicit Pe. vtr an. q̄ i ciuitatibꝰ catholicis. c. f
funeribꝰ vtr victorū: in festis peculariꝰ
eorūdē fratrū: z in gñalibꝰ studijs cuius fit fmo. possūt frēs libēr pdicare. Qvtr
intelligit gen. vez et extra ecclias z loca ipōz z plateas cōes. ale. §. i studijs
nihil adderet ad precedētia. nec aliqd
spālitatis induceret. Et forte dictis tribus temporibꝰ possūt cōcurrere cum
eo solēniter pdicanti.

¶ Sextodecio q̄ro vtr q̄ plato intelligit 18
ibi vel prelatꝰ supiorū gl. dicit q logt vtr
superiore respectu subditoz clicoz. nō
respectu epi. Idem Pan. 3 Ste. dicit q loquit de supiore respectu epi z
q inferior i hoc nō hz ptātē. 3 car. dicit superiorū: debet intelligi de eo. qui
hēt iurisdictionē quasi epalem in loco
Talis enīz. cē si sit inferior eo potest
generaliter conuocare clerum.

¶ Decimoseptimo quero si prelatus 19
conuocat aliquos de clero. vtputa doctores vel prelatos glo. dicit secus. q:
hec vocatio nō impedit fratres nam
hic loqtur de gñali vocatiōe tdē 3ē.

¶ Decioctauo q̄ro q̄ possit cē cā cō 20
vocādi gñaliter clez. Tād. exēplificat
vt q: forte sit cā excōicādi aliquos he
reticos vl forte fuit pgregata synodus
vel huiusmodi.

¶ Decionono qđ sit gñaliter a plato 21
vocat ppls. dicit pan. nō cē locū hu
ic lre: q: aliud cler aliud ppls. z no.
q ista cle. fuit progata p cle. qntū ad
fres ff. au. z p Jo. xxij. ad carmelitas

Rescriptio. qđ est pscriptio. ff. cē
acqitio dñij p̄ continuā possessiō
nē tēporis a lege diffinitī: auctoritate
legū vim capiens: pena negligentibꝰ
inferens. z finē litibus ponens. nec cē
3 ius naturale ex quo infert pena negligentibus z finem litibus quod est
rationi naturali consonuz. vnde non
simplr receditur a iure naturali. quia
nō sine cā locupletat quis ex prescriptione cum alteri factura. p̄uicapio vero est in reb mobilibus: z completur triēnio. prescriptio vero in immobilibus vt domo: agro z huiusmodi.
z habet etiā locū in incorporalibus. vt
seruitutibus: actionibus z hmōi vt extra de cā ppte. z poss. cū ecclia.

¶ Que rei pscribi pōt. z q̄ n. gñaliter 1
oēs res z oēs ius pscribi pt. extra eo.
ad aures. z. C. de pscrip. xxx. vl xl. an.
sic i rē. excipiūt q̄dā. Prio deciea lai
co extra eo. cāis. q: laic nō pt i eis ha
bere titulū sic clic. ialimontā tñ pōt
concedi pauperibꝰ. x. q. i. c. pe. z vltimo. Jtē i cribꝰ nullo vnō tpe prescri

bitur. ſz poſt⁹ ex diuturnitate augẽ̃ex
tra de ſimo. cũ i eccle. liẽ nõ p̃ſcribit
ꝫ obediẽtiã: viſitatiõẽ: ⁊ ꝫ ꝓcuratio
nẽ q̃ rõe viſitatiõis dẽtur. extra eo. cum
nõ liceat. ⁊ c. cũ ex officio ⁊ extra de cẽ
ſi. cũ inſtãtia. Et alia q̃dẽ ſi p̃ſcribit ſ̃
ditus. q; ea dz plato. alius tñ põt talia
p̃ſcribere vt puta abbas vel ali⁹ plat⁹
p̃ſcribet ꝫ epm̃ circa ſubditos eius
Et ſicut dicit Inno. In hoc caſu lz ſ̃
ditus aliq̃r p̃ſcribat: ſi tñ p̃ſcribit no
mine ſuo: ſz poti⁹ nqẽ alterius: cui de
ſ̃iectõe rñdet. vt i. d. cũ ex officij. item
eccle ⁊ cetera ſacra vl religioſa. decie:
ꝓmicle: ⁊ oblatiões nullo iure põt a
laicis p̃ſcribi vel poſſideri. xvi. q. iij. §.
p̃t. ⁊ extra ꝺ p̃ſcri. c. cãs. q̃ ⁊. c. ſi diligẽ
ti. Itẽ nec ꝫ votã: gn vouẽs teneat ad
finẽ illꝰ obſſuare. extra ꝺ regula. c. ſiẽ.
Et ſic ꝫ votũ religiõis ñ ꝓdeſt ꝓſnetu
do nec ꝫ religionẽ: imo cẽt poti⁹ q̃dã
corꝛuptela. extra ꝺ elec. cũ cãs. ⁊ ꝺ p̃bẽ.
cũ lã dudũ. Itez nec ꝫ neruũ eccliaſti
ce diſcipline vt ꝑ gs̃ poſſit celebrare
pulſat⁹ cãpanis ⁊ alia voce ipe inter
dicti gñalis extra. ꝺ ꝓſue. cũ iter. ⁊ de
ſẽ. ex. alma. li. vi. vl p̃nũb⁹ excõicat⁹. vl
interdict⁹. publice extra ꝺ p̃uil. c. eꝑoꝛ
li. vi. ⁊ in cle. grauis. de ſẽ. ex. Iten nec
fines ſeu limites ꝓuinciaꝝ vl pochiaꝝ
extra de po. c. ſup eo. vbi dicit Pa. li
mitãdo q̃ fines pochiaꝝ ꝺ gbus ꝓſtat
vl finiḃ⁹ cohereñtia p̃ſcribi ñ põt. ⁊ idẽ
in limitiḃ⁹ eꝑatuũ. vt glo. ibi ⁊ cõ ter.
loq̃t gñaliter. intelligã ꝑcedere i oi p̃ſcri
ptione: ſiue ſit cũ titulo: ſiue ſine titulo
vel per tm̃ tp̃s̃ de cuius initio ñ ẽ me
moria. Ubi tñ nõ cõſtat legitime ꝺ ſi
nibus valet p̃ſcriptio. In iſtis; tñ fa
ctis antiquis nõ põt haberi de facilip
batio neceſſaria cõcludẽs. ſõ admitti
tur. p̃ſumptiua ꝓbatõ. faĉ. l. ſi. arbiter. ff.
ꝺ ꝓba. nota tñ glo. i. d. c. ſup eo. q̃ nõ
oſa cohereñtia limitiḃ⁹ ſſit ipz̃ſcribi
lia. ſz tm̃ ea que coherent ꝓncipalr. ex
emplũ ꝑpe limites ẽ p̃dtũ ampliſſimũ
certe ñ intelligit q̃ totũ p̃dtũ ſit imp̃
ſcribile. ſed tamẽ illa pars q̃ ꝓncipa
liter cohereꝛ finiḃ⁹ vñ dicit Jo. an. q̃ ꝺ

hoc nõ põt dari certa regula. Sz boni
iudicis arbitrio erit procedendum.

¶ Quid autem ſit limes. Dic ſm pa. 2
q̃ eſt longitudo ſeu latitudo ſpacium
a ſpacio diſtinguens. Et quandoq; in
limite nihil poteſt conſiſtere: vt quan
do eſt valde ſtrictus. Nam ſolet quan
doq; apponi vnus lapis ꝓ uno limite.
Sed in epiſcopatibus ⁊ ꝓuincijs ſi
fiunt ita ſtricte: Sed aſſignatur quan
doque flumen ꝓ̃ limite: vel aliquis
mons. Et tunc vertit aliud dubiuz cũ
ius ẽ ꝓꝓrietas iſtius limitis. Nã po
teſt contingere q̃ flumen ſit exſicca
tum: vel q̃ in monte conſtruatur ec
cleſia: vel alia domus. vnde dubitatur
ad cuius iuriſditionem iſta pertineant
Reſpondet Panormi. ſm opiniones
docto. que ſibi melio: videtur q̃ ꝑ lõ
gitudinem ⁊ latitudinẽ eꝑatuũ limes
cenſetur ipſo facto diuiſus. licet actu
per hominẽ diuiſus nõ fuerit. ꝓ hoc
bonus ter. in. §. inſula inſti. de rerum
diui. vbi dr̃ q̃ ſi inſula naſcit in flumine
diſtinguente agros p̃ncip⁹ ad ꝓpriete
tes; vtriuſq; dñi. put accedit ad dictos
agros. Et ſi magis accedit alter: eſt il
lius dñi tñ. Si aũt res ẽ indiuiſibilis
vt eccliaſtũc vterq; eꝑoꝛ habebit ibi
iuriſdictiõẽ ꝓ indiuiſo: ⁊ pariter ha
bebũt ibi cõmoda. ⁊ hanc opi. teneas
lz alij alr. Facit. l. arbor. ff. cõi. di. vbi
patet q̃ arbor q̃ naſcitur in cõfiniḃ⁹
eſt vtriuſq; dñi.

¶ Pone q̃ aliqs poſſidebat eccliam 3
ſuxta diocelim al. eri⁹ epi remotã a li
mite: ⁊ fluuius q̃dã erat limes: ſz flu
uius paulatim accedit ad illã eccliam
ita q̃ efficit vicina limiti. dic q̃ nihil
omin⁹ p̃cedit p̃ſcriptio: nec. n. eꝑatus
variat pp hoc. hec Direc. Idem pan.
vbi. ſ. cõcludit q̃ ea q̃ ſuit. j. limites: li
mitiḃ⁹ ſi cohereñtia põt p̃ſcribi ſz doc.
⁊ ſa. ꝓbat. d. c. ſup eo. ꝓlocũ a ſpãli. nã
ꝓhibito vno reliquum cõceſſum eſſe
videtur vt in. c. non ne. de preſump.

¶ An aũt reſpectu iuriſd̃ eꝑatuz ſeu 4
pochialiũ poſſit vn⁹ epe p̃ſcribere ius
eꝑale in aliqb⁹ eccliis ſitis in dioceſi

alteri⁹ ꝛ.pa. q⁹ cū titulo ꝑsit ꝓscribi vt
p tm̄ eps de cui⁹ initio ñ ē memoria. ꝛ
facit ꝑ epm̄ fesulano. q hz i ciuitate sio
rētina vnā ecclīa sibi sbiectā cū toto
populo illi⁹ pochie. ad h.c. cū olim. ꝛ
c. audiui de ꝓscrip. vbi abbas ꝓscripsit
ꝑ eps oia iura epalia ꝛ certi ecclīe ꝛ p
hoc q finaliter hmōi⁹ ꝑsit ꝓscribi
ēt certa ps diocesis. q⁹ ēt sētit Jo. an.

5 ¶ An aūt limites digni⁹ secularū
possint ꝓscribi. vt fūt ducatus cōitatus ꝛ similia. Do. hz q nō hz cōsit ꝛ pn
cipes male obseruēt. nā q̄libet occupāt
aliena territoria cū grani⁹ pudicio ani
mar⁹ suar⁹ rō. ät ḡre ꝑdicti limites. ñ ꝑ
scribūt ꝛ ne terminī epatū: vl⁹ pochiā
li⁹ q⁹ncia⁹, vl⁹ hōi⁹ ꝑfundant. limes
tñ ꝑdict⁹ ꝑt ꝓscribi ꝑ locū a ꝑsili. xvi.
q. iiii. volumus extra eo. a⁹ iudicāte. ītē
nec liber hō ꝑt ꝓscribi. xvi. q. iij. §. ꝑt
Itē res publice q̄ fūt i vsu populi rōa
ni vel aliar⁹ ciuitatū: vt vie plateę pon
tes aqueductus ꝛ hmōi. ꝛ hec fauore
publici vsus ñ ꝓscribūt nec i toto: nec
in ꝑte. vt. ff. de vsuca. l. vsucapiendi. C.
de opt. pub. l. ꝓscriptio. Itē in tribu
tis ꝛ publicis fūctēb⁹ nō currit ꝓscri
ptio. d. §. ꝑt ꝛ gl. ea cā ꝛ. q. §. porro. dī
cit q⁹ fūctōes fūt pensiones agroꝝ. nec
ciuilis canon q. l. solui⁹ dz rei publice ꝑ
agris ꝓscribi a colonis. vt. d. §. ꝑt Itē
possessiōes agroꝝ ñ ꝓscribūt a colōis
vt. C. de ꝓscri. xxx. vl. xl. an. an. l. male
agitur. Itē res furtiue vel vi possesse.
seu ēt que nascūt ex eis: nō ꝓscribūtur
vt insti. de vsuca: §. furtiue.

6 **Additio.** Ubi dō q⁹ furtiue res ꝛ
q̄ vi possessa fūt. nec ſi
predicto longo tēpoꝝ bona fide pos
sesse fuerint vsucapi possunt. Et sub
dit ter. q⁹ nec vll⁹ alius quāuis ab eis
bona fide emerit: vel ex alia causa ac
ceperit vsucapiendi ius habet. Et gl.
super. ver. nec si predicto dicit scilicet
triennij vel decennij. vel. xx. annorum
sed. xxx. vel. xl annis ꝑsit. vt. C. de pre
scri. xxx ānis. Omnes. ꝛ. C. ō an. excep.
l. i. §. ad hec. Et glo. in ver. vi possessa
dicit scilicet expulsiua. non compulsi
ua. Idē Bar. in. l. si vi. vel metu. C. de
his que vi me. vbi dicit q⁹ res possessa
violentia expulsiua nō ꝓscribitur. Se
cus si violentia cōpulsiua. ꝛ ex ꝑdictis
patet qd dicēdū de eo q̄ emit bona ta
rītū bona fides a q̄dā heremita q̄ illō
furat⁹ fuerat ꝛ possedit illud per spaci
um quatuor decim annor⁹ an posteā
superueniente mala fide teneat illud
restituere dño petēti. ꝛ dicendū est q⁹
fic q⁹ exquo erat res furtiua nō pote
rat eā ꝓscribere nisi spacio. xxx. anno
rum ꝛ vltra. Idē dicas de re vi possesa. s. vi expulsiua. Secus si vi compulsiua
q⁹ tūc spacio trīū annor⁹ vsucapi pōt
Nō ät diuersitatis ēq⁹ maior violētia
ē in vi cōpulsiua: q̄s in vi cōpulsiua. ꝛ
tō maius tp⁹ requri⁹ in ꝓscribendo:

¶ Que aūt regrant⁹ ad vsucapionem 7
vide. §. furtum. §. xxiij.

¶ Quot sunt sp̄es ꝓscriptionis. ff. fm 8
Rat. due sunt. vna ē. n. lōgi tp⁹is. vt. x.
annoꝝ iter pūtes. vel. xx. iter absētes. ꝛ
itelliguntꝰ pūtes q̄ sunt i eadē ꝓuincia
Sz hodie debēt itelligi in ciuitate fm
Alexandrū. vt no. C. de ꝓscrip. lō. tēp. l.
cū in lōgi. gl. q̄ ēt assignat rōnēq⁹ ꝙ
die singuli ciuitates hñt sua regimina
sicut eli singuli ꝓuincie. De re ꝙ nō
Differt vbicūq⁹ fit. vt i. d. l. cū in longi
Alia ꝓscriptio ē lōgissimi tp⁹is. vt. xxx.
vl. xl. ānoꝝ. ꝛ hȝ locū iter laicos vel
puaras psonas regulr. d. §. ꝑt ꝑ ecclīas
ꝙ sicūq⁹ necessaria ē ꝓscriptō. xl. ānoꝝ
rū: siue puata psona: siue ecclia ꝑ eccle
sias ꝓscribat. xvi. q. iij. §. q⁹ actiones. q⁹
cipit romana ecclia ꝑ quā nō ꝓscribit
nisi spacio. c. annoꝝ extra eo. cū vobis
ꝛ zab. intelligit noie romane eccleie
de ecclesia lateranensi.

¶ Quid si possedit rē tuā te pūte p. v. 9
ānos ꝛ deide te absēte per alios. v. ff.
nō ēt cōplet⁹ ꝓscriptio. Sz sicut du
plicat decēniū vbi nullo tpe fuisti pūs
sic te absēte dz duplicari q̄d de decē
nio restabat. vt. C. de ꝓscrip. lō. tē. aue.
q⁹ si quibusdam.

¶ Que exigant⁹ in ꝓscriptiōe canoni 10
ca. §. quattuor. l. bōa fides: iustus tit⁹

tus ꝓtinuata possessio: ꝛ ꝗritus ꝙ res sit ꝓscriptibilis. Primū dr̄ bona fides ꝛ hoc ē ꝗiaꝛ vez ꝙ ꝑm canones bona fides ꝓscribētis necessaria est: siue de spuali iure agatur siue ciuili. extra. eo. vigilāti. ꝛ. c. fi. ꝛ. xxxiij. q. ij. si ꝙgo ꝛ regritur bona fides nō solū ab initio. ſ in ālis ptē ꝓscriptōis. vt. d. c. fi. ꝛ c. vigilāti. Scōm aūt leges reqritur bona fides i ꝓscriptōe. x. vl. xx. annoꝝ vt. C. de ꝓscri. lō. tē. auc. male fidei. Szi in ꝓscriptōe. xxx. vel. xl. annoꝝ ñ regr tur. xvi. q. iij. ſ. pōt. ꝛ. d. c. vigilāti. ꝛ. C. de ꝓscri. xxx. vel. xl an. l. cū notissimi. ꝛ l. fige ēptōis. nisi velis dicere leges illas eē correctas. extra. eo. c. fi. sicut est rei ꝓtas. ꝛ ꝑm. ꝓx. vbi regrebat bōa fides: sufficiebat eaz tm̄ ab initio habuisse. vt in. d. ſ. pōt. ꝛ in. d. l. cū notissimi. q̄ ꝓpter periculū aliaꝝ nō hz locū ꝛ si alig doc. videat̄r dicere ꝓscribaꝛ debitū spatio. xl. annoꝝ. etiaz ab eo q̄ scibat se debitorē: pōt intelligi veruz qñ ex hac scientia nō cōstituit malefidei: puta qz ex ratiōabili cā cogitabatr creditor ē fibi remisisse: nō petēdo petam longū tps cū potuisset petere volusse. Sz in dubio remittere ñ ꝓsumi turi nisi ex amicicia vel parentela: vel alia ꝓiectura aliud oñdatur. ad hoc facit. l. cū q̄dā. ff. de vsuris. l. p. cula. ff. de. ꝓba. l. si Pu⁹. ff. de dona. iter virū ꝛ vxo. i gl. cū nemo estimetur rē suā lactare. ff. de. ꝓba. l. cū de idebito. Itē turis ignoratia nō facit aliquē bonę fidei possessorez. vt sigo credat pupillū vr̄ illū q̄ curatorē hz posse rē suā aliēare sine tutoris vl̄ curatoris auctē ff. ō vsuca. l. nūq̄. ſz rat. gl. et⁹ z vlār.

11 ¶ An aūt mala fides tradētis noceat ipſi accipiēti. Dicit Birlt. ij. q̄ in ꝓscriptiōe. xxx. vel. xl. anoꝝ nō nocet. d. ſ. pōt. z. d. l. fige emptionis: Secus in ꝓscriptiōe. x. vel. xx. annoꝝ. nam tūc mala fides vēditoris seu principalis auctoris nocet. vt in aue. male fidei. ſ. alleg. Itē qñ res fuit furto vel vi possessa. nisi redierit possessa in liberā ptātem dñi alias aūt mala fides auctoris nō nocet ꝓscribēti, vt inſti. de vsuca. ſ. furtiue cū se. Itē si qs hēat ꝓsciam dubiā nō vr̄ bonefidei. q̄ hec est bōa fides q̄ recipiēs credat tradētem esse dñm vr̄ hr̄e. ꝙbabilius est. ſ. q̄ sit. procurator vel tutor. vt dictū est. ſ. nisi fuisset dubiū scrupulosus ꝛ nō rationabile: qz si eius consentiaturnō obstat bone fidei. vt extra de senteē. excō muni. inquisitioni:

¶ Et Birt. ad ꝓdicta querit. Pone qs. dubitat an res sit sua: ꝛ hz inſtō cā dubitatiōis. ſz. q̄ adhuc dr̄ bone fidei q: hoc casu ꝓscribit. lz hēat ꝓsciam dubiz: qz nescit adhuc an sit aliena. Bz tñ ingrere ab alio diligēter de re illa: vt sic ꝙuenīat ad veritatem. ꝛ si inuenerit rē illā esse aliēnā: statim restituat Idem glo. in. c. fi. extra eo. Idez tenet Bar. in. l. nāt. ff. de vsuca. d. q̄ talis a ꝓncipio nō ꝓscriberet. qz non hz bonā fidem: lz nō hēat malā fidē. ſz talis defectus supueniēs non extinguit vsuca ptionē: qz regritur q̄ finiter credat se male fidei possessorē. Allat Inn. in. d. c. fi. sed glo. in. c. quī frequenter. ſ. q̄ si sup vt lite nō ꝓte. in ꝑ. reseruata. sentit q̄ dubitans ꝓscribit. Sed Panor. in d. c. fi. saluando opinionē glo. ibi quā dicit eōes: eē adducit tex. optimū in. c. si ꝙgo. xxxiij. q. v. vbi dr̄ q̄ bone fidei possessor recissime q̄s dicitur quam diu se possidere ignorat aliēnū. cū ꝏo sciuerit nec ab aliena possessione recedat: tūc male fidei ꝓhibetur.

¶ Quid sigo tpe ꝓscriptionis habuit rē cōsciaz lesam: ꝛ postea ictpiat hr̄e nō lesam nunqd per hoc est interrupta ꝓscriptio. ſz. Birt. q̄ non: qz errorea fuit ꝓscia vsi eā. debet deporre. extra de si. ꝑ tuas. ꝙ no. glo. in. d. c. fi. Idē Inno. Ubi. ꝛ Dbi. sed Nostri tenet ꝛriū. sed Bar. in. d. l. nāt. segtur opinionē Inno. d. q̄ ad hoc vt supueniēs mala fides interrūpat ꝓscriptionē: oz q̄ superueniat irrenocabilr. si. n. in medio tpe putaqui res aliena. postea melius ifor matur putaui eā meā: illā mala fides q̄ fuit illo medio tpe: vsucapiōez si ipe

At ꝑm ꝙ ẽt iura ciuilia volunt. Sed pa. in. d. c. fi. tꝫ ꝙ ꝓ supuenientiam ma lefidei fuerit cõquassata ꝓscriptio hoc ꝑbat p. d. c. fi. qđ dicit oportet vt ꝓscri bens in nulla ꝑte tpis haberit ꝓsciam rei alterne. facit ad hoc. d. c. fi ꝯgo. nec põt dici ꝙ cõscia fuerit erronea: imo iustissima cũ habuerit ꝑcurius cũ veritate. nã si fuisset sua nõ esset opus ꝓ scribere. ꝛ posset attentari ꝙ ꝑm canones iste talis nõꝫ ꝓscribere possit. per d. c. fi. vel saltẽ oportet dicere ꝙ incepit ꝓscribere a ꝑte quo ꝓ legitia iđi cia, supuenit bona fides.

14 ¶ Utꝝ ille qui cõpleta ꝓscriptiõe in cipit hre malã fidẽ teneatur restituere Theo. dicit ꝙ fictꝫ scit ꝙ res sua nõ est. ꝛ nõ dimittitur petiõ ꝛc. ꝛ nullus numerus defendit annoꝝ. Canonistę ꝓ tenẽt ꝫtiũ. q ñ nõ est tã aliẽa. imo sua ꝛ iuste eã possidet: q: iure. xliij. q. iiij qđ dicã. nã ura facuit hoc meum: hoc tuũ. vlp. di. quo iure. itẽ ꝑdito: ca nonis vl legis põt mihi dare rẽ alienaꝫ ꝛ tuã ero. ff. de euic. lucius. C. de q̃ drien. ꝓscrip. biñ a zenone. Multo fortius potuit iducere hãc ꝓscriptionem in odiũ negligentiũ. Et hec opinio est tenenda: cũ ex legitima cã hoc fit istitutũ. Siqꝫtñ hret ꝓsciaꝫ in ꝫtũ: ꝛ nõ posset eã deponere: tenetur ad restitõnẽ Et p ꝑdicta soluitur qõ ꝫtidiana quã ponit Abonal. in ti. restõnum. Quid aũt de filijs ilis̃ q vinẽte vxore sua duxit aliã: tãꝯ ipso ꝯ supdicta setẽte ipe dimentũ de filijs susceptis de secundo mrimonio. Nõgd põt succedere i hereditatem ꝑns. An teneãtur totũ restituere filijs ꝑmi mrimonij: aut alijs ve ris heredibus. An sufficiat ꝙ tñ reddant eis ꝙ tenẽt se ꝓ pcatis: cũ paꝛ sufficit eis cũ tã pauperes sint ꝛ credũt iam totum amfisse: Et respõdet si ꝓscripserũt cũ bona fide nõ tenẽtur aliqđ restituere: maxie si adhuc post cõpletã ꝓscriptiõꝫ retinẽt bona fidẽ. Si aũt nõ est cõpleta legitima ꝓscriptio tenentur totã hereditatem cũ fructib̃ mala fide cõsumptis restituere. quãtũ cũꝫ oporteat eos mẽdicare: nisi inquãtũ fuerit eis datũ vel remissuꝫ a veris heredib̃. Et hoc qñ patet sũt hmõi posessiones sine dolo ꝛ fraude totũ eis restituere: si vellent recipe: ꝛ idem dic in similib̃ ꝓdicta in intelligas ꝯtenta notata. j. Restitutio. i. §. i. nisi debitor: sit i tãta necessitate: ꝛ credit: ut tã ta facultate q̃ teneretur debitori ꝙ ele mosynã subuenire. Secus si creditor esset in tãta maiori necessitate: tunc. n. teneretur restituere ẽt si deberet mẽdicare. Et si in aliquo ꝑte fuisset in extrema necessitate p: o eo ꝑte nõ teneretur ad restitutionẽ ẽt si postea veniret ad pinguiorẽ fortunã. Als secus. De hoc vide. ff. Furtum. §. v.

¶ Sz go dr possessor bone fidei. §. 15 Bona fides itellr cũ go credit tradẽte eẽ dñm: vl hre me distrahẽdi: ls̃ erret in scõ. ff. de v. si. bone fidei. Et hec bona fides ꝑsumit: nisi ꝑbet ꝫtiũ. Quãꝫ tñ ꝑsumit ꝫtiũ ꝙ denũciatiõꝫ. C. de rei vẽ. si fũdũ. vel q: mercatur ꝫ leges. C. de agri. ꝛ cẽ. l. quẽadmodũ. li. xi. vel si emit a ꝓcuratore meo ꝙ collusiõꝫ: vel q: emit a ꝓdigo vl luxurioso: cui bonoꝫ admistratio iterdicta ẽ. vt. ff. ꝙ ẽp. l. q fũdũ. §. q scies. ꝛ. l. sigo. ꝛ ibi dr ꝙ cines ab eo q statiꝫ ꝓcuptur ẽ ꝑsumitur male fidei nec ubi distiguit vtꝝ iterdicta sit et admistratio: vel nõ.

¶ Utꝝ aũt i ꝓscriptõe regrat iust̃ titulus. Et dr iust̃ titul̃ ois actꝰ ꝙ quẽ solet trãsferri dñiũ. ff. si ius cõe vl ꝑscriptio nõ ẽ ꝫ possessor: sufficit bona fides alis necesse ẽ allegare titulũ ꝛ ꝓbare nisi allegaretur ꝓscriptio tãi tpis cui⁹ initij memoria nõ existit in ꝫtiõ extra co. epm. li. vi. De hoc vide Ber. in. d. c. fi diligẽti. ꝛ. c. fe.

¶ Utꝝ i ꝓscriptõe, regratur possessio 17 §. ꝑm Dic. ꝙ sic ꝛ dz eẽ ꝓtinua. q: si i terrũpatur possessio: iterrupta ẽ ꝓscriptio. xvi. q. iij. §. pot eẽ. illud. Sz ꝛ si fiat iterruptio ciuil ꝙ litꝭ ꝓstõnẽ nõ currit. amõ ꝓscriptio: q: ꝑsumitur titubaf ꝛ malã fidẽ hre. Idẽ Jo. an. ꝛ retur. c. fine possessiõe. li. vi. Et ꝑdicta ꝓ

bank i. d. §. pū. Et vide gl. singularē ff̄ app: obāt cōiter doc. i. c. volum⁹. xvi. q. iiij. vbi q̄rit an ille q̄ obtinuit p̄scriptionē teneat̄ probare se obtinuisse possedisse. Et dic̄ q̄ b̄ certe impossibile erat̄ probare. ℔ sufficit probāt̄ q̄ a principio possedit et finet: et q̄ñs p̄sideranda sit p̄scriptio Sz bar. i. l. cellsus. ff. ō vsuc. dic̄ sufficere q̄ probet initiū possessionis: et allegēt nūc possessio ō p̄sumit̄ur possidere: et quo alle gat possessionē ad cōmoduz p: p̄tū. hec Pan. in. c. accedentibus de p: tui.

18 ¶ Qualit̄ āt interrūpit̄ possessio nālis ff. ℔ Ray. Prio p inūdationē maris vl̄ fluminis occupātis tūdū. Itē p violētā detentionē vl̄ ēt si res sita possessore furto sblata. ff. ō vsuc. l nāliter. Itē si q̄ñs mō amittit possessionē seu animū vtendi habit. ff. ō ser. vr. p. si edes. Eōcor. Inn. et Ul. et gl. Ray. i sū. pfe. eo. ti. q. cxxvij. q̄ addit q̄ solo aio pōt ḡs definere possidere: ℔ non possit ḡs solo animo acquirere possessionem.

19 ¶ Quō āt interrūpat̄ p̄scriptio ciuiliter. ff. ℔ Bir. plurib⁹ mōis. Prio p li bellū ōncipi oblatū. ℔ vz i actiōe ānali tm̄: q: post ānuz nō pōt mouer: nisi ē actio iniuriar. et q̄dā alie. vt isti. de ppe. et tē. ac. i pn. scō: p li] ptestatio nē. Qd̄ ℔ locū i ppetuis actiōib⁹: et cozā suo iudice. C. ne ō sta. defūc. l. pe. ℔ pdest ei tm̄ q ea fec̄: et obest illi tm̄ ℨ quē sit. ff. ō di. et tē. p̄scri. l. 2. et Ray. tm̄ dic̄ q vz i oib⁹ actiōib⁹ p. l. fi. C. de p̄scri. xxx. vl. xl. an. Tertio si nō pōt li tē ptestari: sufficit iudicē adire et libellū offerre ℨ absēte: vl̄ cū q̄ quenri nō pōt aliq̄ de cā. et i q̄rimonia deducere ius suū: vel cozā iudice ozdinario vel cozā publicis pſonis extra de offi. ozd. c. pastoralis. ac ēt ō ap. si iust⁹. xvi. q. iij. §. pōt. In. d. tm̄. c. si iust⁹. ōf q̄ dicta ptestatio: q̄m nō pōt hr̄i iudex: pōt fieri cozā bōis viris: nec dist̄inguit vtrū sint pſone publice: vel nō. et hoc vr equius: vel ad domicilū rei: cum iudex hr̄i nō pōt: p̄ponat: et sic ē interrupta p̄scriptio. d. §. pōt. Quarto q

sacrū ozatuli oblatū ōncipit: et p execu tozes postea id secuta fuerit quetio. C. de p̄scrip. xxx. an. sic i rē. Quito p solutionē vsuraz. C. de p̄scrip. xxx. an. si qs emptiōis. quaz solutionē interrūpit p̄scriptio: q̄ cui rei videbat ℨ credi tozi nō pertinē debitū. C. de p̄scrip. xxx. an. licū notissim⁹. Sexto p secūdā cautionē q̄m debitoz tacit nouā cautionē. d. l. cū notissim⁹. Septio: denūciatione facta colono. ex vt lit. nō pte. c. q̄m. et ℔ glo. Ray. Ista denūciatio fit p citationē factā de parēdo iuri cozā iudice sup re quā possidet nolle aliēo. Octauo: p synodalē p̄clamationē: puta aliqs sacerdos p̄oclamat i generali synodo vel p̄nuncial⁹ q̄ altus sacerdos tenet rē ecclie sue. extra eo. sancto.

¶ Utrū oēs possint p̄scribere. ff. ℔ 20
Bir. oīs q nolie suo pōt possidere: pōt p̄scribere. ℔ q nolie aliēo possidet nō p̄scribit extra eo. si diligēti. Jō quedā idt q̄ p̄scribi nō p̄t: vt p̄arie possidētes. x. q. iij. q: cognouim⁹. nā p q̄dcūq; tps possideat nō p̄scribet. xvi. q. iij. clerici. Itē coloni: vt in. d. c. clerici. et se. Idē vsufructuari⁹. isti. dr q̄ p. no. acq. §. fructuari⁹. nec creditor: p̄scribit p̄ma⁹. C. de pig. actio. l. nec creditores. et hoc tō est: q: isti nolie aliēo possident. vnde illi tm̄ dicuntur possidere: quoz: nolie possidēt. extra de rēsti. spo. cū venisset. Si ergo vsq; ad. c. ānos posses probare initiū possessionis. q. et tuo nomie possessoz est: nō obstaret aliq̄ p̄scriptio. d. c. clicit: nisi ille qui possidet aliēo nolie: alij postea tradat possessionē. ff. ō acq. pos. l. possideri. §. q̄ si suus. Itē possent talis p̄scribi: nō ab ipso q mala fide ℨ: sed ab illo cui tradidit. hec no. Jo. d. c. clerici. et ber. extra eo. cum non liceat.

¶ In gb⁹ casib⁹ nō currit p̄scriptio: 21
ℨ si nō interrūpat. ff. ℔ Ray. i septē. Primo tpe platī q male alienauit rem ecclie. nā ḡdiu ipse vixit et tenet ecclia⁹ si currit p̄scriptio ℨ ecclias. xvi. q. iij. si sacerdotes. Secūdo tpe vacatiōis ec-

eccle̅sie q̄ petere ꝑt. extra eo. c. i. ꝛ. c. ꝺ ꝯ
ta. Tertio si ꝑlat⁹ et⁹ heretic⁹ fuerit q⁹
tūc q̄si vacare itelligū: nec iconom⁹ si
ue ꝓcurator a ꝑlato ꝑstitut⁹ sede vacā
te: agere ꝑt. vt i cle. ꝓcuratore ꝺ ꝓcu.
Quarto ipe scismatis. extra eo. cū vo
bis. Dic. aūt itelligit ipe scismatici ꝑ
lati: extra ꝺ elec. q⁹ diligēter. Quinto
ipe excōicatiōis ipius ꝑlati: vel suspē
siōis. extra ꝺ ꝓcess. ꝑbē. q⁹ diuersitates.
Sz idē ēse i quo nō ꝓnūt agēs sub
ducit⁹ dūmō negligēs nō fuerit i petē
da absolutiōe vel relaxatione vt ibi.
Sexto ꝫ eū g ē i etate pupillari. vt. C.
in g. cau. restit. in ite. nō ē ne. l. fi. Jn. ꝺ.
tū. l. fi. gñaliter ꝺr ꝺ oib⁹ minoribꝰ: vt
ꝫ eos nō currat ꝑscriptio: nisi. xxx. vel
xl. anno: z sz dicta. l. sicut i rē. dicat q⁹
ꝫ pupillū nulla currat ꝑscriptio. Jtez
nō currit q̄ꝺiu gs ē in ptāte ꝑis. C. ꝺ
bo. q̄ l. l. q̄cūq;. C. ꝺ bo. mater. l. i. cum
auc. ibi posita. Jtē ñ currit ipe matri
mōij ꝫ vxor̄ q̄ agere nō ꝑt q̄ ad do
tē repetēdā: nisi soluto mr̄imonio vel
maritovergēte ad ſopl̄. C. ꝺe tuſ. do.
in reb⁹. Jtē qñ gs iusta cā ipedit⁹ nō
ꝑt agere. extra ꝺ ap. ex rōne. Et Dir.
facit regulā gñalē q⁹ ad hoc vt ꝑscri
ptio locū hēat ne cesse ē vt is cui ope
rit actio. mouere possit ipsaz z agere:
als nō currit ꝑscriptio. ſō vacāte ec
clesia nō currit ꝑscriptio. extra eo. c.
i. q: tūc ecclia caret legitio defensore
extra ne se. ꝺa. c. i. ꝛ fi. q⁹ nō currit pre
scriptio: sz bñ ꝓtinuat a ꝑlato ince
pta firmo: z illud ipe subducli ꝺ pre
scripione. extra eo. audit⁹. ꝛ. c. cū vo
bis. ité ꝫ Dir. nō currit ꝑscriptio. si
ius nō reddit⁹ ꝓp defectuz iudicis rei.
Sz necessariū ē q⁹ bꝫ ꝓbet. vñ ē vile
q⁹ bꝫ ꝓtestet. extra ꝺ of. o:. ꝑstoralis.

2 ¶ Uix currat ꝑscriptio ꝫ eū g ali
qꝺ solut⁹ diu sine cā. ſ. nō currit. sz ꝑt
retiere q⁹ nō ꝓtestit⁹ ꝺ iure: et si ꝺiu
soluerit illud. vt. C. ꝺe agricolis z ce. l.
lītib⁹. ll. xi. extra ꝺ ce. ſi. puenit. ītez
filiosa. nō currit ꝑscriptio i reb⁹ ad
uēticie: nisi ex q̄ finerit liberat⁹ a ꝑia
ptūe: nec creditoꝝ: nisi exñe ꝺbiti pe
tēdi ꝑditōe: vl̄ aduenīēte ꝺie. Ex quo
no. q⁹ si credidi tibi. c. vsq; ad. x. āos.
nō ſcipit currere ꝑscriptio ꝫ me: nisi
p⁹ illos. x. āos. ꝺ. l. cū notissim. ℌ. illē

Privilegiū. qd sit. ſ. ꝑuilegiū ē ꝑ
uatū ius indultū ꝓtra ius cōe. nā
nisi aliquid indulgeret: nō esset ꝑui
legiū. ꝺe rer. ſi. abbate. z extra eo. i his
¶ Utrū ꝑuilegiū aliqꝺ ꝓsit qꝺ ſolū 1
ꝓtinet ius cōe. ſ. ꝑuilegiū tale qñq;
cōcedit. vt extra ꝺe ꝓcu. q. i. in cauſis
nō est iniustꝝ ꝑeti⁹ datur multis ex
cauſis: Dzio q: ſolet magis timeri q⁹
ſpāliter ꝓhibetur q̄ꝫ q̄ gñaliter. extij.
ꝺi. c. q̄q;. Jtē multi qñq; sciunt ꝑuile
gia z ignorāt iura. ité cū frequēter iu
ra male obseruēt⁹: ipsa ꝑ ꝑuilegia i
nouant extra de treu. z pa. c. ij.
¶ Quis possit cōcedere ꝑiuilegiū. ſ. 2
gcunq; ꝑt legē facere: z in gb⁹ ꝑt:
ꝑt ꝑiuilegiū indulgere vt papa in
ſpālib⁹: z qñq; etiā in ꝑalibus vt i
terris sue ꝑalis iurisꝺitiōis: vel qñ in
risꝺitio ad eū deuoluer̄. De hoc vi/
de. ſ. illegitim⁹. Et no. fz Ber. q⁹ eccle
sia: romana sine papa nunq; ꝓsuevit
aliq̄ ꝓtra se ꝑuilegiare. ar. C. ꝺe sac.
san. ec. l. ſubem⁹ nulli. Qꝺ ē ꝫ eos g
ꝺicūt: vel potius fingūt se hēre ꝑuile
gia q⁹ possint inꝺicaꝛ ꝺ rescriptis pa
pe: z q⁹ absq; eoꝝ approbatōe nō sit
ꝓcedendū fz rescripta pape z huiusmo
ꝺi. ité ꝑt cōcedere ꝑiuilegiū ipa
tor: in ꝑalib⁹: sz nunq; in ſpālibus.
item ꝑt cōcedere ꝑiuilegiuz epūs. ex
tra ꝺe reli. ꝺo. ꝓstitut⁹. extra ꝺe cēſi. cū
venerabilis. dūm facias ꝺ voluntate sui
capli. extra ꝺe iure patro. pastoralis. ꝺ
exce. ꝑ. sicut veniē. Multo fortiꝰ ꝑsiar
chā. extra ꝺe cle. nō resi. cum ad hoc.
¶ Quis possit ꝑuilegiū iterpretari. ſ. 3
fm Hosti. Si verba sūt obscura: siue
ambigua: tūc et⁹ ē interpretari cui⁹ ē
cōdere. Et interiꝝ negocium suspēde
tur. ꝺe sen. ercō. iter alia. z extra ꝺ in
ꝺi. cū venissent. Si vero nō sūt verba
obscura vl̄ ambigua: ꝺs tūc ꝺiligēter
tenor ꝓsiderari. vt extra eo. ꝓpo. ꝛ. c.
receptiꝰ. Et potꝰ insistendum est in

tentiõi p̃tullegiũ ꝯ ꝑbis extra ꝺ ver. sig. intelligẽtia. z.c.in his. Et ꝯtũ fieri põt latissime ẽ interpretandũ. vt ex tra de dona. cũ dilect⁹. nisi p̃tendicet turi alieno. q; tũc reducit ad ius cõe. extra de cõsue. c. cũ dilect⁹. dũtamẽ alia quid operatur. Et ob hoc Pauor. super rubrica. ꝺ regula. querit ꝺ notabili. q. ꝙ in fcõ accidit. Statuto ciuitatis senẽ sis cauet ꝙ religiosi nõ possũt assumi ad offiũ cõitatis. Demũ gdã q erat re ctor hospitalis de misericordia: portãs vestẽ cerricoloꝝ cũ cruce in pectore fuit extract⁹ de ꝑdo⁹ ig pri⁹ ante assumptionẽ illius regimis fuit noiat⁹ z imbussulat⁹. Dubitabat nũqd ad iõ offiũ potuisset assumi. Et hec q̃stio visa fuit satis difficilis dño Pe. de pug tũc legebat in dicta ciuitate. Sed tñ visus est rñdisse ꝙ exilẽdo in illo habitu nõ poterat assumi ad illud offiũ q: ꝑba statuti debẽt aliqd oparí. vñ si intelligeret statutũ de religiosis stricte sumpt⁹: nihil operaret: cũ satis fit ture cautũ ꝙ nec religiosi nec clerici pñt hre officia secularia: extra ne cleri. vel mo. quasi p totũ. Et sic statutum debebat intelligi ꝺ religiosis largo mõ sumptis. Pano⁹. dubitat: an hec decisio sit vera. Nam statutũ inhabilitãs ad officia est stricti iuris. ergo ꝺs intelligi in stricta significatiõe. ar. in. ꝺ. c. cum dilect⁹ de ꝓsue. z in. c. i nfa. ꝺ iniurijs Sz certũ est ꝙ in stricta significatiõe illi dñr religiosi q̃ p̃missuerũt tria substãtialia regule. vide gl. Jo. an. in cle. 1. de decl. vbi ꝛcludit ꝙ i mã odiosa ꝑ ꝑbũ religiosi. ꝺs capi multũ stricte: ni si addat aliqꝺ ꝑbũ generale. vt gẽꝰ vel hmõi. Nã tũc ꝛphenderẽtur hospitalarij hierosolomitanis q largo modo sunt religiose persone: cum nõ possint contrahere mr̃imoniũ z promittunt obedictiam superiori: nec pos sunt retrocedere ab illo statu. vñ istis vel eoꝝ ordini cõferũtur decime z ecclesie. vt nota. in. c. q̃uis. de decl. Sed isti rectores hospitaliũ vtẽtes mr̃imonio z deferentes certũ habitũ nõ sunt religiosi: nec large nec stricte. vñ tenẽt Zan. z Jo. de lig. in cle. ij. de ꝑben. ꝙ isti nõ gaudẽt ꝑuilegio clericali: nec in reb⁹ pr̃imonialib⁹: nec in ꝓsona. Et sic nõ video ꝙ tales hospitalarij vel alij religiose imꝓpꝛie dicti ꝙ ꝓhẽdant in statutis odiosis. Nec ob. motiuũ. ꝺ. pe. ne. ꝑuilio fit inutilis qz dico ꝙ vbi statutũ loqtur in materia iuris cõis si debẽt ꝑba ampliari: vt statutũ aligd operetur: sed satis est ꝙ inducat aliud remediũ ꝑter ius cõe. vt notabiliꝛ sentiebat ibi. in. l. i. ff. ad. l. fal. nisi ius cõe loquetur imꝓpꝛie. nã si tũc statutũ loqtur imꝓpꝛie. sicut ius cõe: ꝺs tũc statutũ ꝓprie intelligi vt aliqd addat iuri cõi. vt notabiliter vr elici ex dictis barto. in. l. iij. §. ꝑter. ff. de dã. infec. Inſert ũ pan. ad. q. q̃tidiana. ꝙ dispositio odiosa ꝙcepta ꝑ regulares. nõ cõprehendit illos q nõ p̃missuerũt illa tria substãtialia. Et sic isti fratres. san. frã. de tertio ordine: vel isti lesuati: vel iste mulieres matellate nõ dicũt ꝑpꝛie regulares. Ideo nõ ꝓpꝛehenditur in dispositiõe odiosa. Secus videtur in dispositõ ne fauorabili. qz largo mõ videnꝰ sub regula rõne p̃missiõis facte suptori eorum. Et hec notabilis hec Pano⁹.

¶ Utrũ re destructa destruatur ꝑuilegium illi rei cõcessa. vr ꝙ sic extra de ꝑsig. abbate. xvi. q. vij. z hec ditimus.

4

Qꝺ vꝛp ẽ si ecclia vr ciuitas: aut alia loca: sine sacra: sine ꝓphana auctoritate suptoris destruant ꝓp delicta inhabitãtiũ. Et de cetero nullus ꝺs vocari clicus illi⁹ ecclie. vr municeps illi⁹ loci: z ille loc⁹ ꝑuilegiũ gdã extra ꝺ. no. op. nũ. c. ij. de ꝓse. ꝺ. i. placuit. z. d. c. z hec ditimus. Si aũt ab hostib⁹ ꝺstruatur: tũc retinet oia ꝑuilegia sua: z anti q clici remanẽt ibi clici. vij. q. i. pastoral. xix. q. iij. q̃. sel. Et idẽ ẽ si auctoritate suptoris trãsferat ad aliũ locum: vl ali vsitat. cẽ ne se. va. c. i. de relig. do. q: monasteriũ. Et si expediat ecclesie vel clicis illi⁹ ecclie facere aliqꝺ ꝺtũ vel platũ: vel gcgd aliud: eẽnt facieda

in ecclia: extra ū elect'. qđ ſicut. tñ ꝓp neceſſitatē fiēt alibi. hec notat Inn. Oſtī. in. d. c. ij.

5 ¶ Uerū ꝓuilegiū amittat ꝑ actū ſtūꝫ ſ. ſ. Pano. i. c. cū acceſſiſſent. de cōſtit. q. i hac mā tot ſunt opiones quot ſūt capita. ſ. ſibi plz diſtinctio. Jo. anlighᵉ andreāſ. q. aut ꝓuilegiū hz tēpus ānexū ⁊ ſtādū eſt tpi determiato. vt. l. quotiēs. C. de ꝓpoſi. ipa. eſſe. Q ū itelligo niſi ꝓuenſatur aū tēpᵉ. Quo caſu dic vt. ꝑ. Q ſiqs ꝓuilegiū hz i ſe cāz tacitā vl expreſſaz: vt ea ceſſante: ceſſat ꝓuilegiū. vt i. c. ſuggeſtū de decī. vbi hz beī q revocat ꝓuilegiū ſi ex poſtfacto ſcipit eē enormiter nociuū: nec reducitur ad debitā moderatiōnē iz revocat i totū q: nō appet rō quare magis debeat ꝓiſtere in vna pte ꝙ in alia. aut ſumᵉ extra iſtos caſus. ⁊ tūc aut ꝓuilegiū ꝓcedit circa iudicia. aut circa negocia. Pmo caſu: aut ad agēdum: aut ad excipiēdum. Pmo caſu durat tanto tpe ꝙto durat actio. vt i. l. ſi eū. ff. ſigo ca. Ꝫ g intuitu. Si ꝓo dat ad excipiē dū tūc ē ꝑpetuū: niſi deprehēdatur in dolo i nō excipiēdo ipe quo agit contra eū. Secdo caſu pncipali: aut ꝓuilegiū dat ad aliqđ opādū. ⁊ pditur ſpatio. x. annoꝝ ſi ꝓuilegiatᵘs eo nō vtit. vt in. l. i. ff. de nūdi. vbi dī q ſi pncipe ꝓcedit ꝓuilegiū ciuitati nūdinaꝝ. ⁊ ciuitas nō vtit eo ꝑ decēniū: illud pdit ⁊ ꝑ hoc dicit Bar. ibi q ſi pncipe det ꝓuilegiū ſtudio gñali doctoꝝ. dic: quo ciuitas nō vtit ꝑ decēniū: illud pdit. Hoc tñ nō ꝓcedit ſi ꝓferꝫ eccliē: vt. j. dicet. Aut dat ad nō facīēdū. ⁊ ſi aliqđ refuauerit ſibi pncepᵒ: nō pōt ꝓuilegiatᵘs illi renūciare: niſi ītenᵗ⁹ ſingulariē cū tāgit. vt i. c. cū tpe. ō arbi. Aut pncepᵒ nihil refuauit ſibi: tūc aut fuit ꝓceſſū ꝓuate pſone. ⁊ pditur ꝑ vnicā ꝓuentionē. Intellige ſi directe obuiatur illi. ⁊ iſte ē caſus. d. c. eum acceſſiſſet. Et pōdera qđ dixi ſi directe obꝙciatur: q: ſec⁹ ſi nō directe: vñ ſigo habeat ꝓuilegiū gñale: ne ſubeat aliq mūera publica: vel honoꝝ. ⁊ ſponte acceptauit vnū nō ꝓuilicat ſibi in aliis. nec ēt in illo ſi denuo eligatur ad illū vt in. l. volūtarie. C. de excu. tu. niſi ac ceptauerit ꝺcīonatū: q: ex illo oſſō aſſumitur ad alia officia. Jō acceptādo illud vſ ſibi ꝓiudicat. Aut vero fuit ꝓceſſū cōt vl eccleſie. ⁊ tūc nō pdit tur niſi legitio tpe ſcribatur. Et ille eſt caſus. c. ſi de terra. ⁊. c. acceēdētibus de ꝓuil. Et ē rō. q: ſingulares pſōe nō pñt ꝑ otranēcionē eoꝝ renūciare ꝓuilegio ꝓceſſū eccliē. iō expectatur legitima ſcriptio. Idē dic vbi datur ꝓuilegiū reſpectu ꝓiurū pſonaꝝ vel pluriū rez: q: iz qñ vētat otra vnū nō vſ renūciaſ otra reliquū. Inter ēt Pano. aliud notabile ex illo tex. q ſi ſta tuēties vl eoꝝ ſucceſſores veniūt ſcienter otra ſtatutū: videtur tolleſ ſtatutū. Ita q ꝑ vnicū actū otra ſtatutū colle giaſ r factū tollitur ipſuꝫ ſtatutū. Q ū videtur velle hoſti. ⁊ Jo. an. i. c. ad audiētiā. de cle. nō re. facīt ad. q. Bar. i l. oēs populi. ff. de ſuſti. ⁊ inf. vbi q̄rit ꝑ ſcōs ſtatutū tollatur ꝓmū ſi i ſcōo ſit mētio de ꝓmo. Et cōcludit q ſic nī ſi ꝓmū hēret clauſulā derogatoriā aliſcōs. tūc. n. opᵒ ē facē mētionē ū ꝓmo

¶ Utrū ille q ē factᵘ ciuis alicuᵘ ciui 6
tatis eo pacto vt collectas ⁊ munera nō ſubiret. ſit i ſuo ꝓuilegio māutenē dus. Jo. an. in. c. ꝙenit. de imu. ec. cō cludit poſt Bof. q ſic. l. i. C. de his q ſpō. mu. ſuſce. li. x. Et dicit Pano. q hoc p: tulegiuꝫ ē irrevocabile: cū trā fierit in cōtractu vel quaſi. de quo vī de qđ notat. Bar. i. l. qđ ſcī. ff. ō decre. ab ord. fa.

¶ An aūt dñi tpales poſſint ſuis ſub 7
ditis ꝓcedere ꝓuilegia īmunitat⁹ taleā rū ⁊ exactionū. ſ. Pan. i. d. c. ꝙenit. ſinguſr tractat iſtā māz: ponēdo quaſ dā cōcluſiōes. quarū p: ima eſt.

¶ Dñi tpales citra ꝑpatoꝝ pñt ab oi 8
bus ſuis ſubditis taleas exigere i caſibus licitis de iure vel ꝓſuetudīe approbatis. de cuius initio nō ſit memoria in otrariū. p: hec cōcluſio ꝑ dicta ō. in. c. Pedagium. ſ. ij.

¶ Scdo ꝓcluſio nō ſolū impator: ſed ẽt oēs ſuſ ſuſeriores ꝑſt imunitatē taleaꝝ ⁊ exactionū ꝓcedere ſubditis ſuis. dſ ſerūt ſū in hoc ſm Jo.an. Nā ſi aliqs citra ꝓncipē ꝓcesserit hāc imunitatē ſi eſt occaſiōe hui⁹ ꝑuilegy vniuerſitas granāda. vſi ſm eū ſi locus aliqs conſueuit dño dare.c.lib.annuatiz: ⁊ dño terre qbuſdā hitāt⁹ ibidē imunitatē ꝑſtitit: dicēdū q̄ ſibi ꝑtudicare potuit nō vniuerſitati. Dz ergo detrahi de iſta.c.libraꝝ illa ps q̄ in ꝑ ꝑuilegiatuꝫ ꝓtingebat ſi ꝑuilegiū ſū hēret. Quod aūt reſtat ꝓportionabiliꝫ ſingulis aliis ꝛponat: de q̄ remittit ſe ad notata in Spe.i tu. de cēſi. Nā ſi dicerem⁹ Jrius ſequeret in ſuſtū. q: ſi ſinguli ſic ꝑuilegiarent: paucis exceptis ſequeret ꝙ to tū onus illis paucis remanerent: qō ẽ iuſtū. ⁊ q̄nq; ſozet eis impoſſibile. Si aūt talia ꝑuilegia ab impatoribus ꝓcedant: ſunt oio ꝑuſa ſicut ſonant: dūmō motu ꝓpo ꝓncipis ſint ꝓceſſa. Sec⁹ ſi ambitiōe vl iportunitate petēt⁹ ſint obtēpta. Et hoc caſu ꝑz eū ꝑſt ture itelligi. q̄ videnꝫ hmōi ꝑiuilegia annullare. C. ſi ꝛ ius vel vti. pu. l. ſi. ⁊ l. vacuatis. C. de decu. li. x. cū ſi. Si tū ꝑ ꝑuilegiū ꝓncipis motu ꝓpo ꝓceſſum vniuerſitatē alīqs ledi ꝓtingeret. ẽ ſup ꝑ ipſius ꝓncipis remediū iplorādū. p no. in. c. ſuggeſtum. de decl. vniuerſitas tū ꝛgnimiter dz ferre modicā leſionē. q: nec p'modica eſt reſtitutio faciēda. vt in. c. pe. de re. ec. nō alī. p'ꝑ tū nō de rogat ꝓncipi. ⁊ marie ptūn' pape. que cīta ſit. vide. ſ. Papa. ⁊ ex hac cōcluſiōe inferūt plura. Primo q̄ ꝓceſſio ſeu ꝑuilegiū ſuſeriozis nō ꝑiudicat vni uerſitati. ſz cōcedēti. Secuo in ꝑuilegio p principē cōceſſo. Scdo ſeq̄ ⁊ q̄ ꝑ uilegiū ꝓcedēs imunitatē nō dz. niſi fit motu ꝓpo ꝓceſſum. Tu dic ꝑ verū niſi ſit in reſcripto apposita clauſula. tali lege nō obſtāte. q: cū ſit ꝛ legem non valet. niſi in eo de ea fit mētio. vt no. bar. in. d. l. vacuat]. ⁊ in. d. l. ſi. Tertio infertur q̄ inferior a principe pōt ꝑſt ꝑtudicū imunitatē a collectis ꝓcedere. ꝑz nō in vniuerſitatis ꝑtudicium. Jdē ⁊ foztius dic q̄ ſi veniret ꝑuilegiū in ꝑtudicū ꝓtis. vt in. d. l. vacuatis. ⁊ qō ibi no. glo. ex his infero ad. q. An ciuitas poſſit hoc ꝑuilegiū imūnitatis alicui ꝓcedere. ⁊ qd in decurionibus ciuitatis. So. diſtingue poſt bart. in. l. vl. ff. de iure imu. ⁊. d. l. vacuat]. q̄ aut querit de ipſis decurionib⁹. ⁊ dicendū vt ibētur in. l. i. C. de decre. decu. li. x. q̄ doctoribus ⁊ mediciis ꝑt ꝓ eos ꝓcedi. Aliqs ꝓo nō. ⁊ dic vt ibi Reſpe ctu ꝓo ciuitatis diſtingue. q̄ aut vult ꝓcedere in ꝑtudicū dñi ſuꝑioris. ⁊ nō pōt. vt nōt glo. in. d. l. vacuat]. Aut vlt ꝓcedere i ſui ꝑtudicū. ⁊ tūc ſi vult cōcedere ſūbditis nō pōt. vt. d. l. ij. ni ſi fieret ꝓceſſio aligb⁹ ex cā. puta doctoribus vl mediciis. vt in. d. l. i. Aut vult ꝓcedere nō ſubditis ventētib⁹ ad habitādū de nouo in ciuitate ⁊ pōt vt. d. l. ij. ⁊ l. pe. ff. de decre. ab or. fa. hoc itelligе in ciuitate nō hūte iura ꝓncipis. nā illa pōt ſicut impator. vt no. in. c. ſuper qbuſdam. de ver. ſig.

¶ An aūt poſſit ciuitas ſponere colle tā. Dic q̄ nō ꝓ vtilitate publica. vt. l. vna. C. de ſuꝑdi. li. x. Sz ꝓ neceſſitate ipſi⁹ ciuitatis ſic. Et idē dic de ꝓncipe vt notat Bar. in. d. l. vna. Et vide glo. notabilē in. l. i. ff. qō cuiuſcq; vnl. Item qō dixi q̄ nullus citra ꝓncipe pōt remittere collectā in ꝑtudicū ipſi⁹ ꝓncipis. dic hoc verū. niſi ob nimiā paupertatē. tūc eni officiales ſup exactiōe de putati pōt remiſſionē facere. Jta nota bilr poſuit Bar. poſt gl. in. l. oēs. C. de annonis. li. x. Ultio nota remediū contra ꝑuilegiū ꝓncipis. vt ꝑiozet remediū ipſi⁹ ꝓncipis. Et pondera q̄ Joā. an. nō dicit q̄ ſubditi poſſint reſiſtere ſed principi ſupplicare.

¶ Tertia ꝓcluſio q̄ imunitas ſub generalitate ꝓceſſa nulla ſpecificatiōe facta. neminē excuſat ab onerib⁹ ꝓſimo nſalib⁹ ſuppontādis. Tu ꝛo diſtingue. vt latius notat bart in. d. l. vl. vbi dicit q̄ vbi q̄s vult plenā imunitatē ꝓſequi dz eā hre ſpēſſr ⁊ diſſicte. vt fiat mētio

de olꝺ ꝓhenꝺ ꝫ realiꝺ ꝫ ꝓlonaliꝺ ꝫ ordinarijs ꝫ extraordinarijs. Si.n. aliqui ꝓcederet immunitas a munerib⁹ ſim pſr:nō haret immunitate a pſonōtaliꝺ vt i.l.q immunitatē.C.ō mu.pa.li.x. ꝫ ibi bā gl. Nec itelligeret de muneribus ordinarijs: ꝫ extraordinarijs. vt i l.hi g.ꝫ.l.ſūt munera.ff.de va.ꝫ excu. mu. Itē nō ꝓmiſcuē ad honores: vt l.cui muneri.ff.de mu.ꝫ ho. Ideo ſit cautus qui hꝫ ꝓuilegiū impetrare.

12 ¶ Quarta ꝓclusio. Quicūq; dicit collectas ſeu exactiones licitas h̄ ꝓbare tenet: vl̄ per legē: vel ſena uſconſultū vel ꝓſtitutionē principis. C. de va. mu. pu. l. vnica li.x. vel per ꝓceſſionē a ꝓncipe ex cā ꝑticlr ipetrata. C. de ſupin dic. l. vnica. li.x. vel per ꝓſuetudinē, olim turnā nō p violētiā. ꝫ ſpōte cōſtet ab olꝺ apꝓbata. C. ō cāo. lar. ti. l. ꝓcipit li.x. Et itelligē h̄ ꝓtimū qñ ꝓſuetudo tēdit in ſauorē ꝓncipis: vt ibi acgrat collecta: tūc. n. valet cōſuetudo dimitna mō ꝓdicto. vñ dicebat in q̄dā. l. cōtradi. q̄ hodie nō hēmus. q nō aſſi ancel ſores hūerūt: hꝰe volumus. Illud ꝓ quo nō hūerūt nullo mō exigemus. vñ alius puto: cū ge citra ipatorē velit ſibi vēdicare ius ſponēdi taleas ꝫ collectas p ꝓſuetudinē. Nā tūc cum velit p ſcribere iura reſeruata ꝓncipi regrit ipe de cuius initio nō ē memoria. vt in. d. c. ſup gbuſdā. Et hec faciunt ad no. ſ. Pedagium in ꝓn.

13 ¶ Quinta ꝓclusio. Oēs tales ꝫ exactiones gīa lr ſunt dānate p nouā iuſa q̄ ad clicos. vt in. l. ſederit i. hac edictali §. illicitas. ꝫ eſt iſta lex in libro feudorum. De iſta materia clicor. vide diſſuſe. ſ. Excōicatione. ar.

14 ¶ An ſit ad ꝓſtruēdā ciuitatē regrat ꝓuilegiū ꝓncipis. ſ. p notata a doc. in c. i. de ꝓuile. ꝫ Panor. ibi q dicit ſm bar. in. l. i. ſi. ff. de colle. illi. ꝫ. l. ꝑ. ff. ꝺ. ꝺ. fig. q nō regrit ꝓuilegiū ꝓncipis: ꝫ po ꝓuit de ſe ꝓſtruere ciuitatē: q; hoc ſm eū eſt de iuregerūū. Et hoc vr verū Nā aū fundationē eccliē vl̄ creationē imꝑatoꝝ erāt hmōi ciuitates ēt apō ꝫ fideles. Et tō ūert Panor. ex illo tex. q ad eē ciuitatis nō regrit ēt epūs. Pōt n. eē ciuitas iꝫ nō hēat epūm. nā vt dixi ē anteq̄ creata eēt hec dignitas epāl ciuitates iā ꝓſtructe erāt. Nā aū aduē tū xpi erāt ciuitates ꝑ puincie. xxj. diceleros. Doc ēt clare ꝓz ex. d. c. i. vbi habetur q maiores ciuitates dūtaxat ꝓuilegio epāt ſunt honorāde. ergo ſeḡt q dignitas epālis nō ꝺz ꝓcedi oibus ciuitatib⁹. ꝫ ſolū maiorib⁹ ꝫ populoſis dūtaxat: ergo aliq; erūt ciuitates q̄ nō hēbūt epūm. Et ex ꝓdictis infert ad. q. q̄ de facto accidit in ciuitate ſenarū vbi ppōs ſpōte aſſiſtit ꝫ plurīes ciuitatez. An illi q veniūt ad loca nouiter icluſa gaudeāt illo met ꝓuilegio ſui antiqui extēdēdo illā opi. Bar. q nō regrit ſpāls lnia ꝓncipis. Satis pōt dici q ſic. Inn. tū in. c. cū ab eccliar. de offi. oz iꝫ oppoſitū. ſ. q ad eē ciuitatis regrat lnia ꝓncipis. ꝫ ꝓmū dcm forte vē rius. hec pan. Poſſet itelligi opi. Inno. vbi tal ciuitas eēt honorāda epāli dignitate: vt cōſtet nūc obſuari: italia non. n. nūc aſſtituī ciuitas ſine noua creatiōe epālis dignitat]: ad quā creā daz neceſſario regrit auctoritas pape. Secus tū dicēdū ſiga dño vellet aſſtuere ciuitatez abſq epō: q; credo q poſſet. Nā xpiani nō debēt eē minoris auctōis q̄ ifideles. ar. c. cū g. ō pb. li. vi.

¶ An ät cuilibet liber ſit renūciare ꝓ ꝫ uilegio ſuo. ſ. Pan. extra eo. ſi de terra. q liber ē cuiq renūciare ꝓuilegio ſuo: dūmō non tāgat ius ſuperioꝝ vel tertij. vñ ꝓuilegio exēptionis ſi ꝑ ꝓuilegiā renūciare ſine lnia pape. vt in. c. cū tge. de arbi. Itē ꝓuilegiū ꝓdē ſniam ꝓmā. p ꝓſcriptionē: q renocatione ꝫ p abuſum. xi. q. iij. priuilegiū.

¶ An aūt bullatio ſit de eſſentia ꝓuilegij aplici. ſ. Inno. in. c. ꝓſtitut de reſcrip. ꝫ archi. ꝫ Jo. an. i phemio. vj. q nec ſcriptura nec bullatio ē de eſſentia: tū ſine bullis nō ꝓbant ſepe apō ꝓtiſſimos: ꝫ iubeāt rō ꝓp mīta abſurda q ſcḡrent ꝓmittendo, ꝓbationē ꝑ teſtes: apud q̄s difficiliūs; ſimo q̄ im

possibile eet scir oēz ptinētiā gre. z oēz formalitatē. tñ nō ē oio ipossibile als i nullo ꝑuilegio ꝓmitteret ꝓbatio tenoris ꝙ testes: qꝫ tñ ꝓmittit. extra eo. cū olim. l. vbi ex ter. illo hꝫ ꝙ ꝑcta i istro ꝑdito ꝓbari ꝑñt ꝙ testes q illud plegerūt. si ꝑponāt de tenore ꝙ ꝙ erat sine vitio. nec ē necesse ꝓbare ꝺ ꝑtate istri Et dicit pan. ꝙ nō ē alibi tex. ita clare vide et eūdē panor. l. c. i nfa de reseri. vbi tz opi. dictoꝝ Jo. an. z Arch. tc. ꝺ. ꝙ lz scriptura regrat ad ꝓbatioué gre nō ē tñ de ſuba gre. vñ motuo papa ꝙ fec gra: lris nōdū extractis: nō expirat gra: lz successor: ꝺz dare lras factēdo mētiones de ꝑdecessore. Et ex hoc dicit Bal. i. l. hūanū. C. de. ll. ꝙ si papa ꝓhibo, pnūciat aliquē epm vl abbatē: ꝙ statī facta pnūciatiōe: ille sic pnūciatꝰ epūs ē seu abbas. nō tñ debēt isti recipi ꝑ ꝓlatꝫ. nisi gra ꝙbēt ꝙ lras aplicas. als tā gerēs hꝫ canonici cū recipiētes iurāt penas graues. vt hꝫ in extrauag. gātl Bonifa. q̄ incipit. Inūcte. z i ſ mūti errāt. Idē Lal. Infert ēt Panor. in d. c. cū olim. ex illo tex. aliud valde singulare. ꝙ ꝝ petēte inouationē alicuꝰ pnī legiꝫ: seu istri ꝑt qs de cuius ꝑiudicio agitur ſe opponere: z ipedire inouationē si ꝓbet de iure suo. Et qz hoc tēdit in ꝑiudiciū alterīꝰ: nūq̄ ꝺz inouari ꝑuilegiū: siue istrm: nisi citatis illis quoz interest. Et si nō appet de itereſſe alicuius ꝺz fieri edictū ḡnale. vt qcūq; putauerit sua itereſſe: cōpareat ad ꝺicē dū. Dicit tñ Pan. in. c. ex pte. extra e. ex illo tex. ꝙ qñ inouatio ꝑuilegꝫ fit ꝙ tñ ꝙ pōt de nouo illud concedere: nō est necesse citare aliquē ad ꝺicēdum ipſi inouationi: nisi hocvelit facere ad cautelā. sicut cōtēr fit icurta: nō solū i inouatione ꝑuilegioꝝ. ſ. etiā qñ fit trā ſumptio alicuius ꝑuilegij: Secꝰ aūt si innouatio fit ꝙ inferioꝝ: ꝛ: ꝙ non valet tunc transumptio. seu inouatio nisi ci tata parte: seu ꝑmisſo edicto generali. de quo vide in. c. albricus. de testi. Jst a tñ inouatio nulli ius tribuit de nouo: etiam si fiat ab hñte ptātem de nouo

concedendi: qz in dubio nō videt de nouo velle cōcedere. sed ius nouum si qꝭ ꝓpetit: ꝑfirmare. vt in. c. cū dilecta de ꝓhi. vti. Et ideo si origiale erat ſublatū: ita z inouatū. Et ꝑdicta no. qz ve niunt multotiēs in ꝓatica. Nā multo tiens fiunt trāſumpta ex originalibus bullis apticis. z nulli fidē i iudicio fa ciūt: nisi fuerit citata ꝑs: vel nisi ꝑmiſſum fuerit edictum generale: saltez in valuis ecclie. Et ideo necesse est vt in huiusmodi trāſumpto fiat mentio de huiusmodi citatione: vel edicto.

¶ Quare aūt regrat huiusmōi citatio. ꝛ. Panor. in. d. c. albricus. ꝙ hoc est: qz in hac nouatiōe ſubest magnus piculū: z nō minus ꝙ qñ testes examinant. imo maius cū instrm vel ꝑuilegium posset eē ſalſuꝫ latēter. z inde z notari⁹ de facili nō ꝑpēderēt: cū nō sint de mā informati. Jō ꝺz vocari is cuius itereſt: vt se opponat si velit. als explū nō valebit. Noc. tenēt doc. cōter i. d. c. albricꝰ. Et legiſte maxie bar. i auc. figs. C. ō edēdo. z Spe. i tl. de instru. edic. Et doc. ō rota. Et i hoc multi errāt: faciēte solū exēplari ꝓ notarium aucte iudicis. Et plus dicit Jnnō. d. c. albricꝰ. ꝙ ēt si fit instrm qō aliuꝫ ſpāliter nō tāgat: vt ꝑuilegiū vel indulgētia. z sic nō ē ſpāliꝫ aduersarius. Debēt tñ ꝙ edictū ſolēnter citari: ꝛ ḡum itereſſe possit. Aliās nō valebit exēplatio: nisi fieret ꝙ illā ꝙ ipm cōcessit.

¶ Sed ḡro: nūqd facta publicatiōe rē ꝑſumat ꝙ ꝑs fuerit citata: vel ꝙ edictū emanauerit: cōtractu ipis obiciat ꝙ nō fuerūt vocati q̄ⁿ intererat. qdā ꝺicūt ꝙ ꝺebēt ꝑſumi oia ſolēniter facta. l. i. z. l. optimā. C. ō ẽpē. ſtip. Alij ꝺicūt ꝙ ſi in publicatiōe ꝛtineat eos vocatos ꝑſumit. als secus No. ponit ter tiā opionez distinguēte iter ipe z tpa. Nā si publicatio fuit facta ita ꝺe recēti ꝙ vtes ea pōt ꝺe facili ſolēnitate ꝓba re: sibi ſcūbit onus ꝓbāꝺi: nisi exprimatur i publicatiōe. ꝙ ſolēnitas fuit facta. Si ēt factū ē ita aūtqū vt ipossibile reddat ꝓbatio: tunc oia ꝑſumunt ſole

hiter acta. Sz pa. dic̃ se putaret: q nul
lus hoz bñ dicat. pio. n. bñ q ẽ cũ
ẽz ꝛ publicatõe dicat: q ps fuit citata:
nõ stat his ꝑbis enũciatiuis: q3 qñ ali
qd enũciat in istfo: qd ñ ꝑt iteruenire
tpe ꝑfecti instrũbis enũciatiua nõ fa
ciũt fidẽ. vt i. d. auc. figo. Itẽ solẽnitas
extrifeca ñ ꝑsumit: ẽt ñ logtissimũ tps
sit ꝑteritũ: ñ alia ꝓũptio adsit. l. q̃cũ
ẽz. ff. ꝺ publicia. Potuit. n. clã qs facẽ
publicari istfz falsũ: ꝛ sp illis tenuisse i
archa. Nõ ẽ. n. qd pti iputetis ñ ꝺicit
Nõ ob. ꝺ. l. optimã. q: logt qñ aliqd
enũciat iter ptes. tũc. n. iꝑtudicio ptiũ
illis enũciatũ, ꝑbat: exq̃ ẽ. ꝺ suba actus
g agit. hz i casu nfo alterã ꝑtẽ. ñ appet
fuisse ꝓtẽ. Sec̃ fi publicatõe diceret
q ps fuerit ꝓtis: q: tũc tractatu tpis ꝓ
sumeret citatio. exq̃ fuit ꝓis publica
tiõi ꝛ ñ ꝺicit. Nõ ob. rõ Nos. q: debu
it ꝺ registõe facẽ ꝓficitisfz. vt i. c. signi
ficauit. ꝺ testi. ꝛ tũr illis ſic exẽplar. vi
dl tñ i hmõi exẽplatõe solũ fieri men
tionẽ de hmõi citatõe: seu edicto. ꝛ ꝺ
vf sufficere. hz tutl' eẽ vltra hoc. ẽt fie
ri de hmõi citatione publicꝫ instrm.

19 ¶ Sz q̃rit q3 possit ꝓtare hãc auctо
ritatẽ ad exẽplãdũ hmõi ꝓuilegia. pa.
in. c. si instrumẽta. de fide instru. fm
Jo. an. dicit q vicarius generalis epi
scopi hoc poterit. exquo hz ordinariã
iurisditionem. vt in. c. tua. de of. vica.
Multo ergo fortius epꝰ.

20 ¶ An ãt officiãl' fozane'sg hz delega
tam: vt no. in cle. ij. de rescrip. tũ hz eã
ad vniuersitatẽ cãrũ. ꝺ possit. Dicit pa
noz. quo ad hũc casum ꝺ nõ põt.

21 ¶ An ãũt oporteat ordinariũ hre ad
ministrationẽ. No. dicit q sic. Sz ipe
host. alf sentit in sũma ꝛ refert Spec.
dicere publicationẽ instrũ posse fieri
coꝝ defensore ciuitat'. vt i anc. de, de
fen. ci. ꝺ. hz negz col. iij. ꝛ coꝝ ordiario
ẽt administratõez si ꝺñte: ꝛ coꝝ allega
to ab ordiario administrationem ꝺñte.
Sz Jo. an. i addi. spe. dicit q vbi ꝺ fie
ret ꝺ ꝓcordia ptiũ ꝓcederet illis dictũ
Host. vt sufficiat auctoritas ordinarij
administratiõem nõ ꝺñtis. alis sec⁹. Lẽ
sit necessaria citatio. ꝺ. c. significauit. q̃
fieri nõ põt ꝑ ordinariũ administra
tionem non habentem.

¶ Quis ãt ꝺeat hmõi ꝓuilegia in spi 22
cere ꝛ testificari q ꝺicit ꝓuilegiuz oi
vicio careat ff. fm pa. q̃ iudex ꝺz illi
gẽter inspicẽ dcã ꝓuilegia. ꝛ si in nul
la ꝑte vicioſa reperit: ꝺz mãdare ꝓ ſo
nã publicã exẽplari. Et ex ꝺ infert ꝺ
ꝑactica hodiernã. Nã tabellio q trãsferi
bit attestat' q̃ ꝑe diligẽter inſperit: ẽ nul
lũ viciũ repit: qꝺ est ꝺñũ iudicis ꝛ ũ
tabelliõis. vt colligit i. ꝺ. c. ſi instrũ. Et
ſõ deberet dicere q̃ iudex diligẽter in
sperit: ꝛ nullo vicio repto mãdauit si
bi vt exẽplet. ꝛ ẽ vtile si notarius vult ẽt
attestari ꝺ suo ſẽsu: q̃ ẽt sibi videbat' oi
vicio carere. ꝛ sta fuat ꝺe ꝓsuetudine.

¶ An ãũt ad hmõi exẽplationẽ req. 23
ranꝫ plures notarij. ff. fm panor. in. ꝺ.
c. si instrũ. q̃ vnus solus sufficit cum
auctoritate iudicis vt dictũ est. Et ex ꝺ
bat ꝑ tex. i. ꝺ. c. si instrũ. ubi ꝑ publicaz
ꝑsonã in singulari. ꝛ ꝑ illã tex. Jo. an.
ꝛ Spe. reꝓbãt opionẽ quoꝝdã q te
nuerũt regrit q̃tuo: seu tres tabelliões
qꝺ est falsũ. vt ibi videt. hz ex ꝺ fit cõmẽ
ꝺãdi ad maiorẽ cautelã. maxie qñ sit
in abſitia ptis. Et ꝑdicta no. q3 pulcra
Dicit tñ panoz. in. ꝺ. c. alb: icus. q̃ ꝑdi
cta itelligũtur qñ alius notari⁹. s. g nõ
scripsit ꝓuilegiũ vel instrz vult exẽpla
re. nã tũc regrit ꝑdicta solẽnitas. Se
cus si ille notari⁹ q fuit rogat⁹ de ipso
vult exẽplare. nã tũc nõ regrit alia so
lẽnitas: q: vnũ vf instrm: hz mlta sint
exẽpla: vt notãt doc. in. ꝺ. c. si instrũ.

¶ Quasr ãũt ꝺ hẽdat falsitas ipius 24
ꝓuilegij: seu bulle. aplice. ꝺc multi mo
ꝺis. Pio si bulla talis ẽt apponat.
Scꝺo si filũ ex ꝺa bulla exhauat toto
ꝛ ꝑ aliud filũ imittat falsis ẽt ꝺ iteret.
Nã fozamẽ ꝺe bulle sublenat supi⁹ ꝛ
iferi⁹ cũ ẽtili istfo: ꝛ sic extrahit filuz
ꝺ ꝺa bulla ꝛ imittit filũ falsis ẽt. ꝛ vt
nihil appeat falsitat': fozamia sublena
ta cũ quo malleo leuiter ꝑcudunt. Ter
tio scindit filũ sub plicatura ꝺe bulle
ꝛ sic extrahit filũ ꝺ ꝺa ẽt: q̃ sco ipm ñ

ẽ scarpsit ⁊ postea imittit filũ falsis lr̃is ad modũ ꝓmanere licat. ⁊ filo filis ca napis restaurat scissura. Quarto tñ si mule ꝑo subleuat forame ꝑe bulle ex su pior ꝑte ũ: sed in inferiori nõ tãgit. subleuato ꝑo foramine supior bulle: scidit altera ꝑs fili ꝑdes q̃si in medio bulle. q̃ facto ꝑs scissa de bulla extrahi tur ipa bulla sustẽtata cũ altera ꝑte fili q̃ remanet integra. ⁊ imisso sũmo ptis incise ꝑ foramia plicature falsi lr̃e re uertit ad locũ vñ exiuit: ⁊ postea fora mẽ bulle cũ malleo ꝓtudit. Quito cũ lr̃is bullat ⁊ reddit i eis aligd ꝑ ratã rã tenuẽ imutat. Sexto cũ ꝑa cartam ꝛ abolita cũ vino ⁊ aq̃ ⁊ hmõi. ⁊ eadẽ carta cũ calce: furfure: ⁊ alijs filib⁹ de albata: ⁊ nono rescribit ꝑm artificiuz ꝓsuetũ. Septio cũ carte: cui fuerat ap posita ꝑa bulla: totaliꝫ abolite ⁊ abra se: alia subtilissima carta eiusdẽ q̃ntita tis: ꝓscripta cũ tenacissimo glutino cõ tũgit. Octauo q̃si ge apud sedẽ aplicã ꝓstitut⁹ nõ de manib⁹. ⁊. pape. vt bul latoris sut: vel alteri⁹ ad ls̃ offiñ depu tati lr̃as recipit. Nono: cũ ge accedit ad bullatorẽ ⁊ falsas lr̃as caute ꝓcipit: vt dice falsẽ lr̃e cũ aliꝫ figillẽtur.

25 ¶ An aũt ꝓnlegiũ ꝓcessuz ꝑsi tráse ati filios. ℟. ꝑm panor. i. c. ls. ⁊ cẽsi. p⁹ Ep. i. l. ij. C. ⁊ epi. ⁊ cle. q̃ q̃q̃ ꝓnlegi um ꝓcedit rõe dignitat⁹ inate: q̃q̃ re spectu officij seu ꝓfessiõis: q̃q̃ respe ctu necessitat⁹. Dzio cãu tráfit i filios vt i. l. femie. ff. ⁊ sena. Nã si ꝑ nobilitaẽ rõe dignitat⁹ ls̃ ꝓnlegiũ tráfit in fi lios. ⁊ q̃ dicẽdũ vt no. i. l. C. ⁊ dignī. ll. xij. ⁊ in. d. l. femie. ⁊ ibi gl. dat exem plũ ⁊ vxor ⁊ q̃ cozuscat radijs mariti q̃diu marit⁹ viuit: vel donec transeat ad scõas nuptias: vt si efficiat vxor se nato: is efficit nobilis: ⁊ ꝑus fuerit ignobilis. Dul⁹ sorti⁹ filij nobilitant ex nobilitate ꝑis. Sedo cãu tráfit i filios lr̃is ꝑe viuẽte. Tertio cãu non tran sit i filios ẽt ꝑe viuẽte. vt dic gl. i. d. c. ls. Excẽplũ ẽ in ter. ⁊ ceco q̃ nõ tenetur ad collectas: seu munera ꝑsonalia: nec extraor: diaria. sec⁹ ordiaria. ⁊ q̃ vide in d. c. ls. Zudo. aũt ro. i suis⁹ singũbus q̃ rit an ciuitas vni ꝓcessa ꝓnlegium trãseat ad heredes. Et dicit q̃ aut ciui tas ẽ variabilis ⁊ nõ trãsit. aut inuaria bilis ⁊ trãsit. vt. l. libi⁹. ff. ꝑsi. ad mũci. Jte imunitas ꝓcessa tibi ⁊ filijs tuis. i telligit ẽt filij illi hẽant viuẽte ꝑe. vt no. bar. i. l. gall⁹. ff. gdã recte. vli. ⁊ po.

¶ Locedo tibi ius auriẽdi aquã vel 26 pontẽ ad fundũ vel vbi vis. Zin hec q̃stio fuit utis tẽseat ad hr̃des. Zud. ro. dicit. q nõ: q⁹ ẽ ꝓsonale ⁊ nõ reale. vide tex. vnicũ in iure i. l. pe. ff. de ser. ru. ℟. Cui⁹ rei⁹ dicit ibi Bal. se rñ disse ante q̃ videret tex. illum.

¶ Pone pnte⁹ fuit toti vicinie: indi⁹ 27 get repatiõe: vn⁹ nõ vult ꝛtribuere: re nũcias cõmoditati dicti putei vt emitet ꝛtributionẽ. an h nõ obstãte ꝓpellat ꝛtribuere. Zudo. dicit q̃ sic. Jta mira biliter determinat spe. in ti. de cẽsi. Jdẽ bal. i. l. cũ fructuari⁹. ff. de vsufruc.

¶ Sz gd cũ aliꝫ allegat ꝛ oñdit ꝓ 28 ulegiũ: ls̃ si ꝑuat et ℟. ꝑm Post. ñ dz isti iputar i. vt. ff. cõmo. l. ad eos. Non ob. si obijciat q̃ nõ fuit vsus: vel q̃ rũ factũ ẽ. Qũo. n. vtẽ q̃s ꝓnlegio: si eo vti si ꝓmittit: nisi forte ĩnia ferret, q̃ eũ: ⁊ si appellarit. vt ex. ꝺ re iud. sẽpta

¶ Qñ ꝓnlegiũ debeat renouari. ℟. 29 ꝑm Post. Non decet q̃ renouẽt fine cã. Sz cũ cã ⁊ põt ⁊ dz renouari. vt pu ta si aligd⁹ religiosis ꝓcessũ sit ꝓnlegi um ꝺ nõ ꝺdis decimis pp eoz paup tatẽ. deide ꝺtati sũt: ita q̃ ẽt ꝺdo deci mas pñt ꝓmode sustẽtari. ⁊ nõ ꝺdo enormiter ledũtur pochiales eccle: dz cessat ꝓnlegiũ extra ꝺ deci. c. suggestũ ⁊. c. nup. Jte sige nõ ꝑuat ꝓnlegia su pioris ꝓcessa subdit⁹ tẽt ipius ꝓnlegiũ merito renouẽt. extra de ꝓn. ꝺlecti. ls̃ no. hic: q̃ si supior ex certa scia ꝓfirma uit ꝓnlegiũ ꝓcessuz ab inferiore: nõ po terit renouari ꝑ sperior. ẽ. xxv. q. ij. ꝓnlle gia. el. i. ⁊. ij. ⁊. ⁊. c. se. Jte ꝑz Post. impa tor vel rex: ꝓnlegiuz ꝓcessus eccle. ⁊ ꝑ d. papã: quẽ ꝓstat supiorẽ esse oib⁹ ex certa scia ꝓfirmatiõ: nõ poterit renoca re. De hoc vide. ℟. Jurameñtũ. ij. ℣. iiij.

30 ¶ Qñ añt ꝓuilegia hẽant effectũ ſuũ
vſtati cum bullata ſũt: vel cũ ad no
ticiã ꝓuilegiati peruenerint. vide .ſ.
Indulgentia. §. vltȝ.

PRobatio. Utrũ ſcriptura antiquoꝝ
libroꝝ faciat fidẽ. ff. Pan. in. c. cum
cãm. ꝺ ꝓba. ꝺ mente. Jo. an. ꝛ hoſt. ꝙ
ſic. Et ꝯ in libris reſeruat; i cuſtodia
publica ꝛ fideli. ꝛ ꝓ ſ optime facit. c.
ad audiẽtiã. ꝺ ſcrip. ꝛ ibi doc. ꝙ ſatis
tales ſcripture faciũt fidẽ ſi repiuntur
in camera cardinal: vel epi. Sz pan.
hec dicta nõ admittit rõſtincte. Quid
n. ſi eps ꝓdẽs aliq̃ caſtr ꝙ aliũ de
tentũ ptinẽ ad eccliaz ſuã: ſcripſit i ali
quo libro eccle illud caſtrum ptinere
ad eccliam. ꝛ ſucceſſiue. multi ipſibus
ille libere fuit detẽtus i camera epi. di
cemus ne ꝙ ꝓbabit ꝺiſtum caſtri eoz
grauiſſimo ꝓiudicio poſſeſſoris. ℨ. c. in
ter dilectos: ꝺ fi. iſtru. vbi nõ creditur
ãtiq̃ſſimiꝯ ꝓuilegys eccle ſi ſigilla cõ
ſũpta ſunt: aut alꝫ enormẽ facturam
paſſũ. Dico ergo ꝙ aut agit ꝺ nulli⁹
ꝓiudicio: ꝛ tũc ſcripture libroꝝ antiq̃
rũ: vel ſcripture lapidũ faciũt fidẽ: qz
tũc ſufficiũt ꝓbatões nõ plene. Pone
exẽplũ ſi dubitat an eccla ſit ꝓfecrata
vel uñano baptizatus: vel ſile. Idem
puto vbi factũ ẽ antiq̃ſſimũ: ꝛ agit de
modico ꝓ ꝛiudicio. ar. optimũ ex dcõ
tex. ad audiam. Et ꝑõt dici exꝑſſũ. nõ
eni tñ ꝺ ibi ꝺ libris repti ſũ cuſtodia
publica ꝛ fideli: ſz idiſtincte ꝓ libroꝝ
antiq̃oꝝ. qz cũ agat ꝺ modico ꝓiudicio:
nec ꝓſetur itereſſe burſale: ſi ẽ ꝓſilie
ꝙ ge ſcripſiſſz ſalſũ: vl ꝙ iſta ſcriptu
ra tãto tpe fuiſſet tollerata ſi non cõt
tuliſſet ꝓitatẽ. Modicũ ãt ẽ ꝓeiudici
um ꝙ iſte epat hẽat: vl ille. Qñ agit ꝺ
magno ꝓiudicio: ꝛ tũc aut ẽ tal liꝺ vl
ſcriptura: cui ab antiq̃ nris cõtter cre
ditũ ẽ: vl repiti loco vbi ſolũ ſuãſcri
ptur auctẽtice ꝛ facit plenã fidẽ. Et ẽ
tex. notabil. i. d. c. ad audiaz. Ex hiſtn
fero: ꝙ iſtis libris hyſtorialibus: ſen
crõicis gꝺ a mato: ibꝰ nris fides cõi
ter adhibita ẽ credere debemꝰ: vt no:
Bar. i. l. ff. ſi cer. pe. Dic ẽt ẽ ꝙ dicta
Ariſtotel. Hipocrat; ꝛ ſiſimꝰ: fidẽ ſa
ciũt: qz cõtter i oib⁹ ſtudijs recepta ſũ
Jdẽ ꝺ libro feudoꝝ. ꝓut notat Pau.
i. c. ſi. de feu. Aut ẽ tal liꝺ ſeu ſcriptura
cui cõtter a mato: ibꝰ nris creditũ ſi ẽt
nec repitur i loco vbi ſuãtur ſcripture
autẽtice: ꝛ tal ſcriptura ſeu liꝺ facit ad
miniculãſeu ꝓſũptiõez. nõ ãũt plenã
ꝓbatiõez. ℔ ꝓbatur a ꝓrio in. d. c. ad
audiẽtiã. ꝛ fuit ꝺ mẽte Inn. ſup rubri
ca de ꝓſe. ec. Jtẽ dic gl. i. d. c. cũ ez. ꝙ
creditur inſtro ꝓducto ex archiuo
publico ꝛ ẽ archiuꝰ loc⁹ i q̃ reponũtur
ſcripture publice. ꝛ ſm pa. ꝓ ℔ dicto
facit. d. c. ad audiẽtiã. Jtẽ dic gl. ꝙ credi
tur ſcripture ſculpte i aliq̃ columna vl la
pide pa. ℔ ꝛelligit i ſi tẽdẽtib⁹ i alicuꝰ
ꝓiudicũ. nã aliq̃ facũt plenã fidẽ: all
qñ, admiculãtur ℨ q̃ſtate locivbi repti
untur: ꝛ ſm q̃ſtatẽ ꝓiudicꝫ vide in. l.
monumẽtoꝝ. C. de reli. ꝛ ſu. vbi ꝺ ꝙ
ſcripture monumẽtoꝝ ſeu ſepulchrimi
nime ꝓbãt ꝓpꝛietatẽ ipſius. Glo. ẽt
ibi colligit ꝙ adminiculatur ꝛ ſi ꝑ pleue
ꝓbent: coadunata tñ faciũt plenas
ꝓbationes: ꝓ illud ꝙ ſi non ꝓſunt ſin
gula. multa ſunãt. hec Pa.

¶ An ãt hoc ſit verũ indiſtincte vt ꝓba 1
tiões ipſecte ꝓungãtur ad facĩẽdã ple
nã ꝓbationẽ. Uſ. n. ꝙ nõ. Nã ſingula
res teſtes nihil ꝓbãt. vt i. c. ix. extra de
ꝓba. ꝛ milia ipſecta ñ faciũt vnũ ꝓfe
ctũ vt i. c. q̃ũdã. cũ gl. xxiij. di. So. aut
ꝓbatões diuerſe tẽdũt ad vnũ: aut ad
diuerſa. Prio cãu ſunt cõmiſcibiles:
ꝛ ſi ſunt ſufficiẽtes ad iudicis ãium in
ducẽdũ ad plenã credulitatẽ: iducunt
ẽt plenã ꝓbationẽ. ꝛ ẽt hoc ꝓcedit' ſi
ue ſint eiuſdẽ generis ſiue diuerſi: vt
vn⁹ teſtis cũ fama: iuxta no. i. c. d. ꝺ. ap.
Jdẽ dic i aliꝭ ꝓſũptoibꝰ ꝛ admiculis
cũ vno teſte ꝺ vſu vel plurib⁹ ꝺ credu
litate ꝓbãt. ſcꝺo cãu cũ tẽdũt ad diuer
ſa: tc ñ ſũt ꝯmiſcibiles. Exẽplũ i plib⁹
teſtib⁹ ſing'arib⁹: Jdẽ vl ſi alig teſtes
deponãt de mutuo: ſed nõ ꝓfecte. alig
de ꝓſſione mutui ꝛ nõ ꝓfecte vt nõ cõ
tũga ad facĩẽdã plenã ꝓbationẽ: qz
mutuũ ꝛ ꝓſſio ſunt diuerſa: nec ten

dūt ad vnū votū faciendū: cū sepe fit vnū sine relig. de ff vtū. ff. ignitio. §. fi.

2 ¶ An ät ꝓuata scriptura q̄ scribit iter pñtes: q̄ vocat apoca vl apodisia faciat fidē. Panor. i. c. ij. de fide istru. concludit. si talis apodisia hz subscriptionē ptiū ⁊ testiū: tūc facit fidē. Secꝰ ergo si tm̄ hēat subscriptiones ptiū: aut testium: aut nullū istorum

3 ¶ An aūt dicta scriptura debeat ꝓtinere dīe locū: annos dñi. ⁊ hmōi. bar. in. l. cū taberna. §. idem q̄sijt. ff. de pig. tz q̄ nō. Et hoc limittat pa. q̄n agitur ex solo ꝓtendicio scribentis.

4 ¶ An aūt lra missiua aut libi rōnū mercatoꝝ faciat. fidē vide in. d. c. ij. ꝑ panor. ⁊ multa similia.

PRomissio. Quid de illo q̄ aligd ꝓmisit ⁊ postea nō fecit. ff. fm Tho. scōa scōe. q. cx. Si ille q̄ ꝓmittit aligd hz aliꝰ facieđi qđ ꝓmittit nō mētitur q̄ nō logtur ꝑ illud qđ gerit i mente. Si ꝙo nō facit qđ ꝓmisit tūc vł ifide iter agere ꝓ ꝑ q̄ aliꝰ mutat. Pōt tñ excusari ex duob⁹. Uno mō si ꝓmisit illō qđ ē mālēste illicitū q: ꝓmittēdo q̄ peccauit. Mutādo aūt ꝓsitū bñficit. Allo mō sit sūt mutate ꝙditiões ꝓsonarū ⁊ negocioꝝ. vt. ff. dicit Seneca in li. de bñficijs. Ad ꝑ ꝙ hō teneatur facere q̄ ꝓmisit: regritur q̄ eia imutata ꝓmaneāt. Uñ ⁊ aplus nō est mēti⁹: nō iplēs qđ ꝓmisit: cū nō fuit corinthū. scōe. Tot. ꝓmo. ⁊ hoc ꝓp impedimenta que supuenerunt.

2 ¶ In alternatiuis ꝓmissiōlb⁹ ⁊ debit: electio est debitoris ⁊ sufficit alter⁹ adipleri. de regu. iur. in alternatiuis li. vi. De hoc vide. §. Pena. §. fi.

3 ¶ Que ät fit dīa iter pactū. pollicitatione: quēstionē: stipulationē ⁊ promissiõez. q̄. pactū est ꝙsensus duoꝝ vel plius ad aligd faciēdū vł dādū ꝓbis expressis. ita q̄ ꝓba ꝓmittāt̄ a ꝓmittēte ⁊ ꝑ a recipiente. Si ꝙo ꝓba premi tāt̄ a recipiēte sic erit stipl⁹: explā. dabis mihi. x. ꝛ. dabo ꝓmittis facere sic: ⁊ tu rñdes ꝓmitto. isti. de ꝓ. ob. in ꝓn. Pollicitatio ꝙo est solius ꝓmissio. Nec regrit ꝓfita ꝙsone cui fit pollicitatio. l. i. ⁊. l. pactū. ff. ꝺ pol. Et sic pollicitatio fit sine iterrogatõe ꝓcedēte. ff. de polli. l. iij. Promissio ꝙo fit rogatõe. Tō in q̄ pollicitatio tē trāsit i pactū q̄n ꝓficiū vł lras mittit ⁊ acceptatur: q: ibi est duoꝝ cōfessus. d. l. pactū. Uñ pollicenti vicimur q̄n nullo precedēte rogamie aliq̄ ꝓmittim⁹. Ita q̄ cui fit ꝓmissio si extabat vel q: erat abñs. Et no. ff. glo. i cle. romani ꝺ iureiu. q̄ pollicitatio differt a nudo pacto. Lōuētō, ꝙo' e nomē magnāle cū pac. ū: q: scholares i schol⁹ ⁊ ffes in caplo cōuenire dicuntur. ff. de pac. l. i. §. cōuētionis ꝙbus.

¶ Utrū ex pollicitatiõe q̄ obligetur 4
ff. q̄ si. nisi q̄n pollicetur ciuitati: vniuersitati clero ecclie vel paupib⁹ alicui⁹ loci ⁊ cū cā: puta ad honoꝛē dei. vł sile. Si ꝙo fit alus a predictis sine cā sine ñ vł predictis sine cā ñ obligatur. nisi cepit aligd ꝓtextu ꝓmissiõis ff. de polli. l. i. §. i. Facit glo. i. c. scim⁹. xij. q. i. q̄ dicit q̄ pollicitatiõe fcā deo pōt ga ꝓuenire. facit. c. ex ꝓte de cens.

¶ Utr ex sola ꝓmissiõe: siue ex nu- 5
do pacto oriatur obligatio. ff. q̄ de iure canonico: ⁊ ꝑ ofcia sic sub pena pcī mortalis. vt no. glo. in. c. i. de pac. ⁊ in c. iuramēti. xxij. q. v. q̄ dic vex ff. collec. segtur pa. i. c. pudētes. de dona. ⁊ in. c. si cautio ꝺ fide istru. q̄n exprimitur cā vt promitto tibi. x. q: vēdidisti mihi talē rē: vel mutuo ꝓcessisti ⁊ hmōi q: si fit nudū sic q̄ nulla cā ē adiecta nō obligat ēt ofcia. Rō q: ꝓsumitur ꝑ errorē promisisse. Et sic nō pōt allegari obligatio nālis cū nihil sit tā ꝛiū ꝑsensui q̄, error. xxix. q. i. §. i. Notñ q̄ sigs dīe promitto tibi. c. cōfare: q̄ tūc liberalitas ꝓmissiõis ꝓsumit cā donādi: ⁊ sic ñ ē sine cā. Similr si ꝙ mitti⁹ aligd loco pīo. q: ꝓsumitur se obligasse. sanoze pie cāe: nec ꝓsumitur ibi error. c. fi. de succe. ab ite. Dic ēt vex q̄ ex nudo pacto obligatur. f. q̄n nude pactscēs hūit animū obligādi se q: hz cōit theo. i. iij. ꝺ. xxxviij. nēo. ex

ḧcūcḧ ꝑmiſſiõe obligat: niſi hẽat aliꝰ
ſe obligãdi. vt ẽt dicit gl. in. c. Iſaturã.
de voto. Alꝰ ſi nõ hũlt aiuꝫ obligãdi
nõ tenẽt ſub pẽa peccati mortalis ad
pactũ nudũ ſuãdũ niſi ſubeãt cã q̃ ad
h̃ obligaret de neceſſitate p̃cepti. puta
ꝑmiſi pr̃i meo veſtẽ q̃ moꝛiꝰ frigoꝛe:
qꝛ tũc q̃ſtio nõ hũerit aſum obligãdi
ſe. Dat̃ ẽt tertia litatio. l. ſi ꝑdit vt rõ
nabil. cã aduenit poſtea: q̃ſi a ꝓncipio
affuiſſ. ſi ꝑmiſiſſ qꝛ ſi tal̃ cã aduẽiret
t̃ ꝑpea nõ ipleat nudũ pactũ nõ pec
caret moꝛtal̃ ſm Io. de no. tho. i. iij.
di. xxxviij. Et Tho. ſa ſe. q. xl. Adde t̃
ḡrtũ. ſ. q̃ ſit honeſtũ: licitũ: t̃ poſſibile
Et no. q̃ eſt aliꝰ pactũ qđ dr̃ veſtitũ
qđ ſit ſer modꝰ. Prio re. vt i mutuo
comodato: depoſito: t̃ hmõi. Scdo ꝓ
bis: i ſtipulando. Tertio ſic: vt q̃ñ in
ſtis ꝑſtẽ ſe recepiſſe aliq̃d q̃ tñ non
recepit. Quarto ꝓſenſu: vt i ſocietate:
mãdato: emptõe: vẽditõe: vel locatõe
Jn his nõ regrit̃ ſcriptura nec ꝑſtia
ſ̃ ſufficit eos q̃ ẽnt ꝓſentire p̃ ſe vel
p nũciũ vl̃ p eplam. Sec⁹ in aliꝭ. qꝛ
ꝓſenſu regrit̃ vel ſ̃a: res: vel ẽba. ſ̃ vi
tra hũt iſti. g. mo. re. ẽ. ob. t ſ̃ alijs
rubꝛicis. Quito cohẽrẽtia ẽci⁹ puta ve
didi tibi domũ cũ tali pacto q̃ ego ẽ
bẽã mozari i ipã domo p annũ: qđ pa
ctũ vꝛ: qꝛ veſtit cohẽrẽtia ẽci⁹. ſ. vẽdi
tiõis. alꝭ eẽt nudũ. Sexto iterũẽtu rei
puta ꝑmiſi tibi aliq̃d daꝛ vt faceres
mihi vel dares aliꝰ. vñ ſtati cũ dedero
tibi qđ ꝑmiſi veſtit̃ pactũ ex pte mea
Et ſ̃ iterũẽtu eⁱ⁹ es mihi obligat⁹ ad
facẽdũ qđ ꝑmiſiſti. ꝑdẽ iſta ſtit. de
ẽ. ob. Nudũ ẽ dr̃ q̃ñ ſ̃ ẽ veſtitũ. ali
q̃ ꝑdicꝰ vl̃ ñ ꝓtinet cãs qꝛ tradito
rei ſine cã nullius eſt efficatie. l. nunq̃
ff. de acqui. re. do.

PRudẽtia carnis vtꝛ ſi⁹ pcñ. ſ. ſm
tho. ſa ſe. q. lix. Prudẽtia carnis p
pte dr̃ q̃ſ aliq̃ bõa carnis hẽ: vt vltiꝰ
mũ ſine vite ſue. Doc ãt mãſeſtũ ẽ: q̃
eſt pcñ: qꝛ p h̃ deoꝛiãt circa ſine vltiꝰ
mũ: q̃ nõ ꝓſtit in bõis coꝛꝑis ſ̃ aie.
Vñ ad ro. vſij. Prudẽtia ſẽmica ẽ deo
Et ſi gdẽ prudẽtia carnis accipiat ꝓ
abſolutã prudẽtie rõnẽ. ita. ſ. q̃ i cura
carnis ꝓſtituaꝰ vltimꝰ finis totiꝰ vite
ſic ẽ pcñ mortale. Si ẽo accipiat ꝓ
rõne ꝓticularis prudẽtie: ſic ẽ pcñ ve
niale. Cõtingi. n. q̃ñq̃ q̃ aliqs ſtudia
te afficit ad aliq̃ delectabile carnis
abſq; h̃ q̃ auertat a deo p pcñ mo
tale. Vñ nõ ꝓſtituit finẽ totiꝰ vite i de
lectatione carnis. Et ſic hẽ ſtudiũ ad
hãc delectationẽ aſſe quẽdã ẽ pcñ ve
niale. Si ẽo aliqs curã carnis referat
in finẽ hõeſtũ: puta cũ aliqs ſtudet co
meſtiõi pp coꝛpis ſuſtẽtationẽ: nõ vo
catur' prudẽtia carnis: qꝛ ſic vtit̃ hõ cu
ra carnis vt ad finẽ ꝑducãt. Notãdus
ẽt q̃ ſub prudẽtia carnis ꝓprehẽdit̃ ẽt
prudẽtia hⁱ⁹ ſeculi: q̃ ẽt exteriozes res
mũdi appetimꝰ ꝓpter carnem:

PUdicitia eſt ai ſtus q̃ ge ſecun
dãt̃ de actibꝰ de gbꝰ hoies ma
gis ꝓcũdãt̃: vt ſũt actus venerei ſm
aug. xiij. de ciui. dei. Lomitt̃ ch̃z ſorti
tudinẽ. vt pott⁹ q̃ls mala tolerẽ: q̃ ma
lo cõſentire decernat. xxxij. q. v. ita ne.
Et ſacerdos dz eẽ pudicus vt verbis
t moꝛibus pudoꝛem indefinenter ex
hibeat. xlviij. diſtin. §. i.

Unitio nõ dz eẽ ſine cã ly aliq̃s
fiat ſine cꝛ̃a de re. iu. ſine culpa. li. vi.

PUrgatio q̃druplex eſt. Alia ſpũa
lis. ſ. a pcis. t hec fit ꝑ baptiſmũ
t ꝑnias de ꝑſe. di. iij. nõ ꝑt. t ꝓ ſacro
rũ receptionẽ. de ꝑſe. di. ij. cũ oẽ. t ꝑ ſi
dei feꝛuoꝛẽ. xv. q. vi. c. ſi. Et ꝑ q̃libz opa
pietatis. xxij. q. ij. ſi q̃ls. Alia dr̃ ignis
purſtatoꝛij. de q̃. j. purgatoꝛiũ Alia dr̃
vulgaris. t a vulgo ẽ fuenta. t h̃ fit cũ
ferro cãdẽte. aq̃ feruẽti. aut duello. t ſi
euaſerit illeſus ſit immunis. Et h̃ ꝓhibe
tur ſub pẽa pcī mortal. ij. q. v. mẽns. c.
ꝓfuluiſti t de pur. vul. p totũ. q̃ ẽ ꝑ id
de vtro: vl̃. Nõ tẽtabis dñm. Alia. dr̃
canonica a iure canõico iuẽta. t h̃ fit
p iuramẽti ꝓſtatiõz coꝛã iudice
illis apud q̃s ẽ ifamat⁹: ſic iurãdo ſup
euãgelia q̃ tale crimẽ ſ̃ ꝓmiſit ſup q̃
eſt ifamat⁹: nec ad id opaz dedit t hu
iuſmõi. t dz hẽ tot ꝓpurgatoꝛes quot
idicẽti purgatiõnẽ canonicã videbit̃

attēta enormitate crīs. sint bone opīonis. Et nō sit verile eos plurare. ꝛ g ei⁹ p̄uersationē scīat. ꝛ sint cuīsdē ordis si ē possibile: g sīc lurēt q̄ credūt eū vez iuraſſe vt q̄ bonū exhibuit iuramētū. Nec p̄bāt̄ purga. ca. p totū.

1 ¶ Qñ dz iudici canonica purgatio. ℟. q̄ qñ apud iudicē suū gē ē fama⁹ ꝛ ifamia publica laborat. ꝛ apud graues ꝛ bonos viros: ꝛ ñ sit or a ab inimicis: tūc iudex dz p̄gere terminū vt sigs vult accusare ꝑpareat. Et si accusator apparet audiatur Si ꝙ non apparet ꝛ ifamia mala crebrescit: tūc p̄cedat iudex ad ingsitionē ꝛ si nullus apparet ēt denūciator: nec cōuincit: tūc ꝓpeliat eū ad purgatiōez canonicā. Nec notat Jo. ij. q. v. p̄sbyter. ꝛ de purga. ca. p totū. ꝛ ibi doc.

2 ¶ Sz nūgd iudex ex sola suspitiōe poterit purgationē canonicā idicere. ℟. q̄ si ifamia si laborat non poterit nisi forte fuerit accusat⁹. vñ ñ. q̄ vtilius suspitio sufficit ad idicēdā purgatōz ls si sit ifamat⁹. ls temeraria suspitio repellit. exē eo, sigs ꝺ gradu. ij. q. i. c. i. Violēta ät sufficit ad sniaz. xxxij. q. i. dixit.

3 ¶ Utz ad dem vn⁹ mlier⁹ sit idicēda purgatō. ℟. q̄ sic: si ifamia ex ꝺ apud g̃aues resultat. exē ꝺ adul. significastī.

4 ¶ Que, pena deficiētis in purgatiōe. ℟. q̄ si accusat ꝛ idicat sibi purgatio si deficit. puniet ac si fuisset q̄uict⁹. de simo. c. de ꝺ. Si ꝙ modū ingsitōis agat. aut denūciatōis pēa erit arbitraria. ℟. Hoſ. ꝛ ho. ꝛ pa. i. c. accūs. de accu. Sīc dic q̄ si ſ pcessit aliqo mod⁹ agēdi neq; p accusatōez ingsitionē aut denūciatiōez: ꝛ solū pp ifamiā iudex indicit purgatiōez. tūc sīc si deficit puniē exordiarte: Et ē cānsi. d. c. signifi casti. ꝛ ñ. ℟ inn. q̄ cū inōr ꝺ cāi. pce dit ex p̄sūptōe: dz multū tēpare sniaz. vt nō. i. c. asserte de p̄sūp. de ꝺ vide. s. Accusare. ℟. fi. ꝛ ꝓfessio iudicial. ℟. pe.

Purgatoriū est pena grauissima minor tñ ḡ ifernalis. xxv. di. c. qualis de penitē. dist. vij. c. fi.

1 ¶ Qui sūt q purgātur. ℟. q̄ illi q̄ mo-

riūtur in caritate. g tñ nō satisfacerēt p̄z corū peccatis i. hac vita. xxv. di. c. qualis ꝛ. c. sequen.

¶ Qño iuuātur anime defunctorum ꝛ vide. j. fulfragia p totum.

Purificatio post ptū vtrū pp ptū debeāt mlieres abstinēr ab ingressu ecclie. ℟. si itrare volunt ecclīam ad agēdū grās. si pecc⁹: nec sūt ꝓhibende si tñ ex veneratiōe volūt aliq̄stulū abstinere. deuotio earū nō est ip: obseda. extra eo. c. vno.

¶ Utrū vir cognoscens vxorē añ purificationem post ptū peccet mortalr vide. s. debitum. §. ir.

Pusillanimitas vtr̄ sit pcīm. ℟. ſm tho. ℞a ſe. q. cxxxij. sicut p ſ sūptōes aliqs excedit p̄portiōez sue potētie dū reccusat i illō tēdere q̄d ē sue potētie cōmensuratū. Et tō sīc p̄sūptio est pcīm. ita ꝛ pusillanimitas: q̄ ē ℥ nāle ordinē q̄ vnāq̄ res nāli clinat ad exequendā actiōes ꝓmēsurata sue potentie. Inde est q̄ seru⁹ ḡ accepta pecunia dñi sui fodit i terrā. neq; opat⁹ est ex ea pp quēdā pusillanimitatis timorem: punitur a domino. Ut habetur Matth. xxv. ꝛ Luc. xix.

Questuarij. Utr̄ sacerdos teneat̄ admittere ilsos ḡstores elemosyn̄. vt sancti Antonij. vel. S. Ber. ꝛ hōi. ℟. ſ pa. i. c. cū ex. c. ꝺ pe. ꝛ re. vbi ꝛcludit post doc. q̄ aut ñ ꝓhit lr̄as ap. vl diocesani ꝛ tūc ñ tīr. nec dz eos recipe p ter. ibi admitti p̄ohibem⁹. aut ꝓhit lr̄as ꝛ tūc si sūt ꝑe ꝛ nō suſpectet tīr eos admittere. sec⁹ si sūt falſe vl suspecte. q̄ tūc ꝑt ꝓsulere eꝑm ꝛ idē dic de eꝺ q̄ istī deferūt lr̄as ap. vñ epūs p̄t illas exīare an sint falſe. ꝛ tō solet epūs facē statuta vt nulla lr̄a aplica admittatur sine ipsoꝝ pscia ꝛ exāiatiōe: caueat tñ eꝺs ne ly faciat i fraudē. als p̄ireī. vt i. c. dilecti. ꝛ i. c. ḡto de p̄uil. ꝛ p̄dicta procedūt in istis ḡstorib⁹ q̄s tūcūq̄s sint etiam exempti. ꝛ ḃ itelligē q̄ volūt petere noie hoſpitalium: aut mōnasteriorū sec⁹ si p̄z seipſis nā tūc p̄nt admitti sine lr̄is istem istī ḡstores

nō pñt p̄dicaꝛ nec aliḡd ꝓponꝫ petẽ
do elemosynas: niſi qđ i ſris ꝓtineꝫ. ⁊
ſ̄ fuit ſtatutū: qz ipi ſolebāt ꝓponere
miſſas abusiões ⁊ dicēt miſſa mēdacia
⁊ marie ꝓmutādo vota ⁊ abſoluēdo a
pēa ⁊ a culpa. ⁊ hodie puiſū ē q̄ exce
dētes i talib⁹ p eōs loci pūtri pñt. vt i
cle. ij. de pe. ⁊ re. ité iſti q̄ſtores elemo
ſynaꝝ pñt eē modeſti ⁊ diſcreti. nec ꝺ
bēt hoſpitari i locis i ꝙ gruis: nec poꝛ
taꝛ falſe religiōis hītū ⁊ ſi tales ſ̄. eos
pt eos pūtre tāq̄ excedētes i eī⁹ territo
rio. vt i. d. cl. ij. ⁊ ſi pp. eos ipeāt̄ ig
littōis offiñ: pñt p ingſtores cōpelci a
p̄dicatiõe. vt i. c. vt offiñ. ꝺ hñt. li. vi.

Eligio. i. cōiter. vtꝝ religioſus pec
cet trāſgrediēdo ea q̄ ſūt i reſa. ſ̄.
ſ̄ tho. ſa ſe. q. lxxxvi. votū ꝓfeſſionis
reſpicit ꝓncipaliꝝ tria. ſ. obiꝫ: pauptā
tē: ⁊ caſtitatē. ⁊ hoꝝ trāſgreſſio obli
gat ad mortal. alioꝝ āt trāſgreſſio nō
niſi pp̄ꝫ ꝓcēptū rele: vl pp̄ ꝓceptū a pla
to ozetē⁹ fcm: ſiue i reſa expſſū: q: ꝺ
eēt facere ℈ votū obie ſic repti i regla
ſruꝫ mioꝝ. vbi p̄t illa tria ſ̄balla ſt̄ mꝫ
ta alia ꝓcepta: ⁊ q̄ds alia egpolētia p̄
cept. q̄ oia obligāt ad mortale. vt p̄z i
cle. extiꝫ. ꝺ. ſ. ſi. ſi ſic i aliꝝ regliꝫ. ille
āt ḡ pñtet ñ vouet ſnare oia q̄ ſūt i re
gla tāq̄ obligatoria: q: q̄ſi obligaret
ad ipoſſibile: ſ̄ vouet regłaꝝ vtiq̄ eē
taꝝ ꝓfitit i p̄dict⁹ trib⁹ vl ℈ q̄ i reſa
ponūt: ꝓut dicit clemẽs i. d. cle. q̄ ad
cōſilia euāgelica ffes mioꝝ teneꝫ vt
ad ꝓcepta: vel vt ad conſilia ꝓout po
nuntur in dicta regula.

¶ Quid de his q̄ lucraꝝ mōachi⁹ fugi
tiu⁹ ſeu apoſta. ſ̄. totū mōaſterio ſuo
lucraꝝ. xvij. q. ij. abbateſ cet ℈ inn. ſi ve
tāte mōaſterio acgrit. vt. ff. de acq. re.
do. l. cū ſ̄ ℈ eūdē ſi mōach⁹ ſit electꝰ:
ea q̄ lucraꝝ: nihil acgrit: nec vꝫ ℈ eꝰ
Et addit. poſſꝫ tū dici q̄ acgrit eꝑo a
cui⁹ iuriſdictōe nō eſt abſolutꝰ.

2 ¶ Utꝝ religioſi ſuccedāt i bōis ꝓtūt
ſ̄. q̄ ad ffes mioꝝ ſi ꝓ cle. extiꝫ. ꝺ. ſ.
ſi. aliꝫ. ſo. ſic. aut ex regła aut ex pūile
gio. nec pētes pñt eos exhēdare: q̄uis
dū laici fuerit: i cām igratitudīis iciāli
ſent. vt. C. de epi. ⁊ cle. l. deo nobis. xix.
q. iij. c. ſi. religioſis ꝓpter i ſtitute obie
vt ſb iteriatiõe maledictiõis eterne ne
in ꝑmoīb⁹ ſtrahāt platis: vl retrahāt
aliq̄s ab eccliaꝝ ſuaꝝ frequētia: vel in
dulgētias idiſcretas ꝓnūciēt ⁊ ne re
trahāt teſtatores a reſtōnib⁹ vel legat]
matricib⁹ eccliꝫ ſiēdis: nec legata vl
debita: aut mala ablata i certa: ſibi vl
ſui ordis ffib⁹ vel ꝙētib⁹ i ꝑiudiciuꝫ
aliꝫ fieri vel errogari ꝓcurēt: nec ab
ſoluāt quēq̄ i caſib⁹ reſeruatis pape vl
epo. hec i cle. religioſi. de pui. ⁊ ibi. diē
gl. ſup. ℣. aliꝫ. ꝑiudicti. i. gḃ. ꝺare de
bēāt vl ꝺare volēāt arc. aūt ffo. i ſū
hoc limitat q̄ religioſus hoc facit ex
odio vel malīuolētia ſec⁹ ſi facit vt ſi
bi: vel amico ſuo magis ꝓuideat q̄ ſi
li. puta teſtator: volūt legaꝝ tibi. ⁊. ego
rogo vt leget magis mihi vel alteri ꝑ
ſone mihi ꝺilecte ⁊ ille ſic facit: tal ꝑz
pe. de pal. i q̄rto. nulli teneꝫ. q: nulli au
ferꝫ ſuū nā illi nullū ius erat acgſitū:
q: neminī facit iturīā q̄ vltī ſure ſuo. ſ̄
illetū ſ̄ aluar⁹ teneat q̄ peccet mor
taliter: ⁊ q̄ teneāt ad reſtitutiõem.

¶ An āt papa poſſit diſpẽſare in voto ꝫ
otinẽtie vl relionis vīo. ſ̄. papa. ℣. iij.

¶ Utꝝ religioſus facꝫ epi: ab ſolueāt 4
voto pauptatis ⁊ obie ſ̄. ꝑz ſ̄ho. ſic
nō abſoluīt a voto cōtinẽtie: ita nec a
voto pauptatis: q: nihil ꝺz hñri tāq̄
ꝓpriū: ꝙ ſic diſpenſato: bonoꝝ eccliæ.

Sēr nō abſoluīt a voto obie. ꝙ ac
cēſo obediēte nō tēr: ſi ſupiozes nō ha
beat: ſicut ⁊ abbas mōaſterij: g tñ nō
eſt a voto obedīētie abſolut⁹.

¶ Utꝝ religioſus poſſit eē iudex. ſ̄. ſim⁹ 5
plex religioſus iudex eē ſi pōt vt. ff. de
iudi. l. cū ꝓtor. i gl. guardiani ⁊ mioꝝ
vl ꝑozes ꝑdicatoꝝ bñ pñt eē iudices
delegati. iurta. no. ꝑ doc. i. c. ſtatutū vl
arbitratores de reſcriptis. li. vi.

¶ An aūt religioſi poſſint eē arbitri 6
vide. ſ̄. Arbiter. ℣. ij.

¶ Utꝝ religioſus poſſit eē executor: te.7
ſtamētoꝝ. ſ̄. ſi ē ordis mioꝝ. ſi pt eſſe
executor teſtamētoꝝ ꝙ bñ pt ꝙuleꝫ vt
in cle. extiꝫ. ꝺe. ℣. ſig. ſi āt ē alter⁹ ordo

cis ſi ꝓt: niſi ſup ꝫ petita lnia ⁊ obtẽ
ta a ſupiore ſuo. vt extra ꝺ teſta. fligio
ſ⁹. li. vi. tal' q̃ꝫ ét ſi ſit exꝓſſ⁹ vł plat⁹
tur reddẽ rõnẽ ordinario. ⁊ ordinar⁹
tenẽ exigẽ vt i cle. religioſis ꝺ teſta.
Adde'tu ꝓdict' q̃ ad fres minores qꝺ
nõt bar. i tractatu mioꝛ:chaꝛ. vbi dicẽ
q̃ fres minores ñ ꝓſt eẽ executores qñ
vicẽ hr̃dũ ſuſtinẽt: tdẽ qñ diſtributio
pecũie ſi ẽ fiẽda i alios a ſuis ordinib⁹
ſecⁿ ergo ſi reliquẽtur pecũia diſtribuẽ
da i neceſſitates fratꝝ arbitrio talꝝ fris
q: tale executõis oſſiũ ipiere põt hr̃de
ſpõte ſoluẽre. Fiet. madmiſtratio pecu
nie p executores alios vł hr̃des: ⁊ ipſe
frater arbitrabit. Hoc enim ſtatim eo
rum nõ repugnat. Et rõnes cle. exiul.
ceſſant. Idẽ dic ſi pecunia ſit diſtribu
enda in ſoꝛores ⁊ mõtales mõaſterio
rũ que regũtur p ipſos fratres. ⁊ Be
nedictus. xij. in ꝓſtitutiõib⁹ ordinis ꝫ
vł exꝓſſime. Idẽ dicẽdũ ẽ q̃ ſola p
ſonarũ electio eſt fiẽda. nã q̃ñꝫ cõmit
tł eis aliq̃ executõis oſſiũ in q̃ nul
lũ litigiũ ⁊ nulla pecunie diſpenſatio
ſeu admiſtratio vertit verbi gr̃a q̃ ⁊ x.
ſto. expẽdãt i. r. pauplib⁹. vꝫ vn⁹ ſlozen⁹ ꝓ q̃libꝫ. et ꝓ tales pauꝑes eligãt ꝓ
fres minoꝛes. hic. n. nullũ fuit litigiũ. ltẽ
nulla diſtributio pecunie. nã teſtõ: ip
ſe diſtribuit. Iꝫ ꝓ fr̃es fiet ſola electio ꝓ
ſonaꝝ. ⁊ i hoc cãu ẽt ceſſãt rões cle. ltẽ
ex hoc nullũ ius fr̃ib⁹ ipſis acgrit. iſta
n. noſtatio ẽ meri facti. qꝺ pz cadit in
ꝺpoſitũ. q̃ ñ ẽ capax eoꝝ q̃ ſũt turiſ ci
uilis vt i. l. cũ pf. ſ. pf. ff. ꝺ le. ij. hoc. n.
ſi fideĩr fit tuti⁹ eſt. ipſi. n. ꝓp. ſecreta q̃
audiũt ⁊ ꝑfeſſiõib⁹ meli⁹ cognoſcũt pau
ꝓes vereccũdos q̃ alij. nec ꝫ eſt malũ.
nec hz ſpẽs mali. i alijs ãt executõib⁹
ꝓſt fres daꝛ ꝓlitũ: ſiue deteriate ſiue
indeteriate petãt. ſiue ꝺ ꝓdis. ſiue de
q̃ſtate. niſi tal' eẽt igreſſur⁹ religioꝝ
eoꝝ. qꝛ ꝓ regulã eoꝝ nõ ꝓſt eis dare
ꝓlitũ. ſed ad deũ tĩnẽtes eũ mittant.

¶ An ãt cui executio ⁊ diſtributiõis
oſſiũ ẽ iniuncta ⁊ teſtõ cũ ꝓſſito ffuꝛ mi
noꝛ debeat coꝝ ꝓlitũ ingrẽ. ſr. q̃ aut
exſtatoꝝ inſtꝛxit q̃ fiat cũ ꝓlitio ffuꝛ. eo
cãu q̃ ipſi fr̃es ñ ꝓſt eẽ executoꝛes: ⁊ ꝺ
vrbãitate ꝺ coꝝ ꝓlitũ regri. nõ ꝺ ne
ceſſitate. aut eo cãu q̃ ipſi fr̃es ꝓſt eſſe
executoꝛes. tẽ ꝺ coꝝ ꝓlitũ regri. ſi ob.
l. titiũ ⁊ menũ. ff. ꝺ admt. tu. q: ibi log
tur i tutoꝛ. cui⁹ ꝓtãs ẽ a lege. Iꝫ a teſta
toꝛ deẽ ꝫ logmur i executoꝛ cui⁹ ꝓtãs
ẽ ab hoie ñc ꝓtãs ꝓcurato: ꝫ bar. vbi
ẽ. vłꝺ. ẽ. i. c. ꝓlitũ de hac mã. ẽ. lij.

¶ Quid ãũt ſi fligioſ⁹ fuit creat⁹ exe cutoꝛ. ⁊ executi⁹ ẽ abſq; ꝓlitio ſupioris an geſta ꝓ eũ valeãt. dic. fr̃ fede. de le. q̃ valẽt. Iꝫ ſi ꝓlitat ſupioꝛ. dũmõ ſi ꝫ dicat. mirabile dictũ. Et do. an. ꝺ ꝫ eſt maximũ feſtũ. Idẽ ludo. ro. in ſuis ſingularib⁹. Iꝫ hoc vł ꝫ determiata ꝓ do. i. c. ij. ꝺ teſta. li. vi. vbi hr̃ q̃ acceptatio officij executõis. vł executio facta ꝓ religioſũ ñ petita ⁊ obtẽta lnia ſupioris ẽ ipſo iure nulla. Nã negatiua pre deno ꝓbãi. põt. put ẽ ibi reddit actus de iure ipoſſibilẽ ⁊ neceſſitatẽ iponat vt vult gl. in regula. nemo põt. in. vi. nec ꝓm. gl. in cle. i. de teſta. ſufficit lnia tacita. Bar. ũ in. l. vniuerſos. C. de de cu. li. x. vł tenere dictã opinionem. vꝫ q̃ facta executio teneat.

¶ An ãt guardian⁹ vł ꝑoꝛ q̃ ſuis ſub ꝺditis ꝓſt dare hãc lniaz. teneãtur ipſi ſi deputẽt executoꝛes petere lniaz a ſuis ſupioꝛib⁹. Vide. ẽ. ſi ſili. excõicatiõe xvi. Et eadẽ q̃ ſomari põt q̃ ñ ꝓdicti guardiani minoꝛ ꝓſtruũt arbitratoꝛes ſine lnia ſuoꝝ ſupioꝝ: an geſta ꝓ eos teneãt. Et ꝓ ꝓdicta ꝓt dici q̃ ſic ex q̃ ſubꝺit' ſuis ꝓdicti' guardiani ꝓſt daꝛ lniaz. nã ſi aliꝭ tribuũt velle. ẽt ꝓt hẽbũt velle. cõ. n. religioſ⁹ ſubꝺit⁹ pre dcã nõ ꝓt ẽz ꝺoc. ꝓtꝑue ẽm dictũ lu do. q: nõ hz velle. Iꝫ velle ſuũ ꝺpendet a volũtate ꝓlati ſui. xij. q. i. c. non dica tis. ⁊ ẽm zab. i cle. i. ꝺ te teſta. ſuperios ibi acciꝑit ꝓ ſuperiore imediato.

Religioſo. ij. quo ad ingreſſũ. vtꝝ adult⁹ ingreſſus religionẽ poſſit ad ſeculũ redire. vide. g. Nouicij⁹. Et multa alia q̃ ꝓtinẽt ad hanc materiaz.

¶ Utꝝ Iuuenis poſſit igredi vel recipi i religionẽ. ſr. nõ põt igredi. nec ꝺz recꝑ

pl. sine sciat q̄ sit seruꝰ sine sit pſōa in cognitꝰ: ne sciat vtrū sit seruꝰ vel ūb Et si ingressus fuerit. ē. j. tritēnū petit a dño suo. dz reddi cū oibꝰ q̄ attulit. Fi de cū accepta vi pūtate ipi⁹ pꝰ ko tri ennū repeti ñ pt. nisi eēt tā lōge q̄ in uēiri ñ posset. xvij. q. ij. si ge icognit⁹. Et currit dcm tps a ipe scie dñi. Et h intellige vera i oi gne seruoꝝ et si sint colōi: ongiarij sine ascripti⁹. de quib⁹ .j. dicēt. Seruꝰ. i. prin.

2 ¶ Quid si seruꝰ ingressꝰ mōasterū recipit ad pfessionē asi dcm terminum ꝛ. pm Ray. credo q̄ dz remanere i. oz die. ē mōasterio dz satisfacere dño: q̄ fuit i culpa i recipiēdo. vel dic q̄ si nō erat icognit⁹ ē pbabat forte p falsos testes q̄ eēt liber: dz restitui dño si pe tat. vt extra. deser. nō oz. c. ū seruoꝝ ocō. Post. ē idē fz eoldē si aliā do lose itranit religionē: scīēs se seruum. Secus si bona fide putabat se liberū.

3 ¶ Quid si talꝰ factꝰ pfessionē fuerit dño restitui⁹ ē postea mūmissus sit nūqd teneat redire ad monasteriū ꝛ. fz. ff. q̄ sic. q: ēstū i ē mōachꝰ fuit

4 ¶ Utrū obligati ad rōcinia possint recipi ad religionē. ꝛ. si sunt obligati ad rōcinia reipublice: nō sūt recipien dis. di. iiij. legē. Sz si obligati sūt ad rōcinia puatoꝝ: hōestū ē q̄ pꝰ ō ra tiocinijs se expediant: non autem est necessariū pm glo. Rat.

5 ¶ Utrū ille q̄ ē obligatꝰ ad aliq̄ solue dū possit ingredi religionē. ꝛ. fz Rat. pōt si: obstāte. obligatiōe vel iuramē to: dūmō nō ex leuitate vel ītētiōe sub trahēdi debitū hoc faciat: sz ex caritā tis erꝝ. Nec facit iurā creditoꝝ q̄ excusat auctoꝝitate ſpūs sci cui nemo resistē pōt. extra de regula. c. ij. sz mōa steriū tenet satisfacē ō his q̄ pmittꝰ mo nasteriū. xix. q. iij. si q̄ miles. Si ēm pꝰ ingressū religiōi: mōasteriū occasione ei⁹ aliq̄ acgreret puta p successiones hereditariā vel dōationē: siue ex testa mēto: teneret mōasteriū ēstū illis eēt: ꝛ nō pl⁹. ar. d. c. sīq̄ ocō. Inn. ꝛ Dof. poterit. ēt vt ait Ray. i mōasterio exīi scribere: vel aliud hōestū opꝰ facere ad

liberādū se: dūmō ñ negligat pp. hoc diuinū offiū. xij. q. i. cl. c⁹: nec ipedit i aliquo ab obseruātia regulari. l. ab obsegio regule: cui sēp ē astrict⁹ ad pdicta solutionē ñ tenet fz. Ul. Et hoc vltimū vr veri⁹: vt ad aliquā opationē ñ teneat nisi forte pp vrādā scādā lū. Idē dic de eo q̄ ē obligat⁹ ad aliq̄ faciēdū: si aliq̄ detulit mōasterio satisfaciat. alr si vr obligari ad labora dū. vt dictū ē. Idē tz Archi. i. de hoc. j. Restitutio. viti. §. i.

¶ Utr rector q̄ iuranit regere ciuitatē 6
p ānū sine magr q̄ iuranit legere vel capellanus q̄ iuranit seruire. i capella nia: possūt ingredi religionē. ꝛ. fz Rat. sic. nō. n. iuramētū violat. q̄ illud i me li⁹ pmutat. extra de iureiur. pueri. el. ij. Idē Inn. ē Dof. ē Do. quoꝝ addit ꝓsulo q̄ pn⁹ ipleat qđ pmisit. extra ō iureiur. c. obstrores. li. n. uti⁹ eēt. nisi ab illo vel illis qb⁹ iuranit possit infirm. obtinere. ūl hoc vr ꝓsiliū. Nā stati pōt itrare religiōs ñ obstāte iuramēto: vt notat pa. i. c. cōmissū. de spō vbi dicit de illo q̄ iuranit hēre p xba de pnti: q̄ sine peccato pōt nō. hēre ē itrare re ligionē ꝛ hēre de ꝓsilio ne notetur p furto quo ad vulgi opinionē.

¶ Utr pp obligā pētū debeat ga re- 7
trahi ab ingressu religiōis. ꝛ. fz tho. in quol. 3. Alr dicēdū ē de illo q̄ nōdū religionē itranit ē alr. de illo q̄ iā i reli gione pfessus ē. q. n. nōdū itranit si vi det pfem suū i magna necessitate. Et cui p aliū subuēiri nō possit: ñ dz religionē itrare: ꝛ sz ministrare pētib⁹ ma xime si absq̄ periculo peti possit i seculo remāere. Si ēm p aliū possit pētibus suis ministrare: pōt. si vult religionē itra re. Posq̄ vo aliqs ē i religiōe pfessꝰ mortu⁹ ē mūdo. vñ p ſpūale mortē ō obligat a cura ipē dēda pētib⁹. ñē ēt ō obligat ē p mortē corpale. ē ō si pec cat: nec ꝛ pceptū aliq̄ agit si i claustro mānet ſb pcepto plati pōt admi nistratiōe ptermissa. ē. n. facꝰ ē ipētē ad reddēdū debitū misterū absq̄ p̄ pa culpa: dz tū ēstū ptsalua o: dis obe dictia satagere: vt p se vult p aliū suis

dēnb⁹ ſpuēlak ſi i neceſſitate ſmerint.

¶ Utrū epūs archidiacōi vel ꝑdyteri curati poſſint igredi religionē. &c. fz. pa. i. c. qō vi timore. ō ſta. mo. q cuiꝰ plato circa ep̄z pmittit, itrare fligiōēz & dimittē platurā. c fz Tho. archidiacōi z ꝑdyteri curati ꝫ ꝑñt et ꝫdicente epo. xix. q. ij. due ſūt. epūs ät ñ ꝑt trāſir niſi ō inſia pape. vt. c. iſz. ō regla. fz do.

¶ Utr ꝑ igreſſū religiōis ꝓfeſſi gs remiſſionē oiuz pcōz. &c. fz Tho. rōna biſſ dici ꝑt ꝙ ficſic ꝑ aſſūptiōez crucis. ſi. n. aligb⁹ elemoſynis fcūs hō ꝑt ſtari ſatiſfacē ō petis ſuis iuxta illō da mihi. alij. petā tua elemoſynā redie. mi roſo: ri⁹ i ſatiſfactiōe ꝓ oīb⁹ petis ſufficit ꝙ aliqs diuis officijs ſe miſcipet ꝑ fligiōis igreſſū. q excedit oē gen⁹ ſatiſfactōis z pnie publice. vt hēt. xxxij. q. ij. ad mōcre: vñ i vita patz legit ꝙ eā dē grāz ꝓſequāt igredientes fligionez quā ꝓſequāt baptiſati. ſi ih ꝑ igreſſū ñ abſeluerēt ab oi reatu pene⁹ nihilominus igreſſus religiōis vtilior eſt ꝙ pegrinatio terre ſācte ad pmouēdū in bonū qđ ꝓpōderat abſolōni a pēa.

¶ Quid ō illo q doloſaduct⁹ intrauit religiōez. &c. fz rat. ñ pōt allegare vceptōnē: cū⁹ ꝺditō melior ſcīa ē. vt extra ō quer. ꝓlu. er pte. el. ij. ꝑcor. hoſt. z addit ꝙ idē ē ēt ſi qs ex falſa cā. ſtrauit vt ſi putauit ſpōſa ſua ſepulchrū: z ñ erat. d. c. ex pte. Utrū ō b. ē. dnoꝝ. §. vij. vide tñ Inn. i. c. cū dilect⁹. qđ me. cā: vbi dic ꝙ dol⁹ q cadit. ſuſtāt vlp nō hz viciaꝫ fligiōis igreſſū: ſec⁹ vbi. iter uēiret dol⁹ q grauiſſimus. ꝺ heret fallere.

¶ Quid ſi qs igrediat fligionē ſub ꝺditōe aliq. &. pa. i. c. ñ. ō ꝺdi. ap. pōt duas opiones ꝓncipales. vna fuit. Inno. ho. z. Io. an. ꝙ ſi fuit appoſita alī cōꝺditō ꝺ ſbſtātia fligiōis: puta ꝙ eat liceat hꝺe ꝓpriū: ꝙ hac ꝺditōe ñ ob ſtāte tz ꝓfeſſio. idē tz gl. i. c. ſolet. xxxij. q. ij. hz ſec⁹ ſit i mſimōlio ꝺz Io. an. q ē mſimōlo tractat ō fauoze ipoz. hꝺe illī, vñ ex q alter acceptauit ꝺditionē potuit ſibi ꝓuidicare: z i ꝓfeſſōe obligatio acgrit ſo ꝑ miſterū abbat⁹ vel alt⁹ plati. ſcm̄ g miſtri acceptāt illā ꝺditionē ñ, ꝺz obeē dei: q vt velle ꝓfeſſionē recipe. Sīlī opi. tz gl. i. d. c. ſi. gal. ät ō cal. dic ꝙ i fo: o iudiciali pcederet pria opi. fz i fo: o aie opi. gl. ſz. d. car. tz ꝙ pfeſſio ſit nulla: exā pcile ille ſtarēt i ſua voluntate. alr noluit ſe obligare. Et ſb opi. pl⁹ plz pa. qz remota pte ſb ali act⁹ remouet ipe act⁹. vt i. c. tua ō ſpō. fz ire tio ꝓpi ē ꝺ ſubaz fligiōis. vt i. c. cū ad mōaſteriū. ō ſta. mo. g talꝺditio ſiue mōus hz viciare actū: nec ob. ſi dicat plat⁹ ad pfeſſionē recipiēs ñ potuit pūdicare ꝺo: qz dico illud ꝑcedeē ſi obligatōe ꝙ ſita: ſz nos ſum⁹ in ārēda. nā. c fu⁹ nocet dño i ārēdi. ſi ñ i acgſitio. ſic. z plat⁹ ñ ꝓt pūdicare ec cleſie i acgſitio. ſz bñ i acgrēdio. ite ō ñ recipit obligatōez niſi a volitario. xv. q. i. ñ ē. ō ē ꝙ votū emiſſū ꝑ metū ñ obligat. vt i. c. i. ꝙ me. ca. ſz ite. nolit alr obligari: niſi poſſet tenē. ꝓpō g. &c. Inn. tñ dicit ꝙ ſi igredienti dice retur debes ꝓiteri regulā bti Auguſtini. c bñ potes cōedere carnes: z i illo mōaſterio cēnt ꝓfōres ꝙ ñ comederēt carnes: bñ poſſet cōedere carnes. cum nec regula h hēat: nec vlis ꝓfō: nec ei poſſet aliqd iputari: tm̄ſi eēt ſcādalū z tūc poſſet ad aliū locū mutari. Sz ſec⁹ ſi diceret ſibi volēti ꝓiteri regulā bti Bñdicti. nā ꝺz eū oēs gñaliꝫ abſtinere ꝺbēt carnib⁹ z tūc ſatultati ei⁹ ipm tādū ē ſi credit ei q ꝓmittebat ſibi ꝙ liceret cōedere carnes Idē dic. addit tñ idē Inn. ꝺz aliquos ꝙ exā ſubmittit ſe obedīētie alicui⁹ ñ obſtātib⁹ talibus ꝓmiſſionib⁹ teneē ſuare regulā z ꝓſtitutiōes el⁹. xij. q. i. nō dicat ſ.

¶ Quid ſi aliqs videſ aliqs mōaſteriū vbi mōachi ſplēdide viuūt: cogitat hūc ordinē bñ poſſe ſuſtinere: z ſic igredit. vl pōt ꝙ aliqs itrauit religionē vbi ñ ſuatur regula ꝺcīt⁹ inſtituta. deīn reformat mōaſteriū. nūqd ꝺ ſ fuit igreſſus ꝺte diſſolutiōis poſſit cōpelli ad obſeruātiā regule reformate. fz. Pa. i. c. ſup eo. ō regula. dicit quoꝺdam diſtinguere iter diſcretū z indiſcretū. Alia opio quā vt ſeq Inn. ē vt

indistincte ꝓfessi ee i illo mōasterio aut itrauit statu vel : e nō dz posse alīare ꝙ si vixit obſuare regulā reformatā. Si aūt dic se intrasse non bono zelo: dz vt viuēt ꝑz regłas ibi vigētes e si dz audīri tāḡ alīans turpitudinē suā ꝑz Pa. dic ꝑdes ꝓcedē quo ad' ecclīaz multitūdinē. si iudicat o occultis. Sz in foro aie putat siaduertēdā itētiōz isti⁹ ingressi. Nā votū oio dz ee volūtariuz. vt s.c.lz. o fgula. Jō. figo si hūit aium se obligādi nisi respcū regule q̄ sibi ob ſuabat: nō putat ꝙ iste apd deum sit obligat⁹: maxime q: tria sūt ſubstātia lia religiōis. Alia accidētalia e ordīnata ad finē illoz trīū. vñ si ꝑ tm̄ tp⁹: e cuius initio nō e memoria aliqua accidētalia regle si fuerūt i illo mōasterio obſeruata. satis potuit ingrediens cogitare ꝙ ex aliq̄ cā illud ꝓuenerit: cū ista accidētalia possint ee e adesse: stā te religiōi in illis trib⁹ ſubstātialibus vnde saltē antecḡ regula reformeť per ſuperiozē: illi qui fuerint ingressi tpe q̄ remissiuus ibi vīuebat. nō vīr peccare Et ita cōsuluit. d. Su⁹ Lar. vt refert pa. dir. aū li. ij. plus dicit. ꝙ figo intrat monasterium i quo est certa regula ab antiquo instituta. sed nō seruatur et ḡtū ad ḥitū. nec et itrās obligat se ad ipaz antiḡ ſuādā. sed ad alia q̄ ibi de facto seruatur e sic in hoc casu ille g ingredi tur. et si per plures annos ibi remāserit. nō ee⁹ religiosus. sed si mōasterio reformatoi necesse ꝑz extre: aut regulam ꝓfiteri e ſeruare. d.c. ſup eo. Et hoc facit ꝓ illis cōuentualibus e monialibus large vte.

13 ¶ An aū maioz ꝑs ꝓuentus possit reformare regulā antiquus institutā inuita minoꝛ pte: vide. ū. lez. §. v.

Religio. iij q̄ ad votum ingredīēdī.

1 ¶ Utz pueri possint se obligare voto religiōis. vide. ū. Nouicī⁹. Et an tale votū facti ab ipubere asi ános pubertat teneat. ibi vide e alia singlia circa ū.

2 ¶ Quid figo vouit itrare certam religionem e ipsi nolunt eu recipeř. &. ꝑz Tho. ſcda ſcē. q. lxxxviij. Si g̃dz intētio sua fuit se obligare ad religiōis ingressū ꝓncipalr. e ex ꝓsequēti elegit hāc religionē: vel hūc locū q̄si magis ogruēte tūr si ibi recipi si ꝑt: alis religionē intrare Si aū ꝓncipalr intēdit se obligare ad hāc religionē vl ad hūc locū q̄si sibi magis ogruēte ꝑp ſpāle oplacētiā hui⁹ religiōis vel illius loci: si tūr alīā religionē intrare si illi nolūt eū recipe. idē Ri. i. iij. Si aū ineidi in ipossibilitatē iplēdi votū ex ꝓpria: cui pa teneť facere qd ꝑt. e iisp agē pniaz de culpa si aū dubitat ḡ intentionem hūerit debet tutiozem viam eligere.

¶ Utz ille g vouit vnā deteriatā rlio nē itrare: licite possit iduci ad alīā. &. ſm Tho. q: i maioꝛi itelligī minus. Jō ille g ē obligat⁹ voto vel iuramto ad igressū rlionis mioꝛi. ꝑt licite iduci ad hḡ ad maioꝛē rlionē trāseat nisi sit aliqd ſpāle qd ꝑdeat. puta ifirmitas vl ēt spes maioꝛ ꝑfectⁱ i mioꝛi rlione ille ꝓo g obligař voto vl iuramto ad igressū maioꝛ rlionis si ꝑt licite iduci ad mioꝛē rlionē nisi ex aliq̄ euidēti cā e dispēsatōe supioꝛi. si tñ igredīt e ꝓpi teatz ꝓtestio. ex. ō fgla. g p⁹ votū li. vi.

Additio. teriate vouit religionē cū tñ nullā inuēlat q̄ eū velit recipere. Inn. voluit q̄ ꝑmaneat sub obediētia epi e sit ei⁹ monach⁹. Sz dcm Inno. pōt intelligi nō de necessitate. ſz de congruitate. Si. n. nullā rlionē inuēt q̄ eū velit recipe. vł q̄ possit stare i seculo e ēt nubere. vt sicut i ꝓpoſi. §. argutū est ō ꝓte ad ꝓtēſic nūc arguam⁹ de tota ad totā. nā sic ille g vouit vteriatā rlionē. si illi nolūt eū recipe ꝑt stare i seculo e nubere. sic i cāu nro si nulla rlio vł eū recipe nō e obligat⁹ ꝑ ipi⁹ voto. Naz vt dic arc. i. c. scim⁹. xij. q. i. voto rlionis itelligūt iste ꝙditiōes. si possū. vel si volūt me recipe. qb⁹ ꝙditōib⁹ nō exīb⁹ nō erit votū ꝑz hug. car. maxie ista ꝓba sunt si iste vouēs alr nō intēdebat se obligař voto. q: ꝑz arc. ibi i tñ ferē obligatio voti i ḡtū se extēdit volūtas e intētio vouēs. Si aūt qs vouit de

hoc nō cogitabat: tūc aut excepisset ſi cogitasſz: & tūc ſi tñr ſi ät ſi excepisset tūc tñr ꝑz illā mōz q̄ tuliſſz et⁹ itētō.

¶ Utz ille q̄ vouit ingredi rlionē tñr ibi ꝓpetuo remanere. ꝑz Tho. ſi vouēs itēdit ſe obligaſ ñ ſolū ad ingreſſū rlionis: ſz ad ꝓpetuo ibi manēdū tñr ꝓpetuo ibi remānere ſi ät itēdit ſe obligaſ ſolū q̄ ad ingreſſū cās excipiēdi cū libertate remanēdi vl ſi mālestū ē q̄ remanet nō tñr. Si ät i vouēdo de ſ nihil cogitauit: vl obligari ad ingreſſū ꝑz forma iur. q̄ eſt vt ingrediēdi vel ān⁹ pbatiōis, vñ nō tñr ibi ꝑmanere. ſi tñ tali itentōe itrauerit: vt ſtati exiret nō vl ſatisfactō voto: q̄ i vouēdo hoc nō intendebat. & ō tenetur vt ſaltez velit ex peritia: an et expediat manere.

Religio. inj. quo ad trāſitū ad aliā.

¶ Utz liceat trāſire de religiōe ad aliā ꝑz. ꝑz Tho. Fa Fe. q. vltia. trāſire ꝺ vna religiōe ad aliā. niſi ꝓp magnā vtilitatez vel neceſſitatē. ſi eſt laudabile: tū q̄ ex ſ plerūq; ſcādaliſzāt illi q̄ reliquūt tū et q̄ facili⁹ aliqs ꝓficit i rlione quā ꝓfuerit: ꝺ i illa quā ſi ꝓfuerit: ceteris paribꝰ. ꝑt tñ aliqs laudabil⁹ trāſire ꝺ vna religiōe ad aliā triplici ex cā. pria ex zelo ꝑfectionis rlionis i q̄ ſi attēdit excellētia ꝑz ſolā artitudinē vite. ſz ꝓncipaliꝰ ꝑz illō ad qō religio ordinat & ꝓꝑz ꝑz discretionez obſuātiaꝝ finiꝝ ꝓportionataꝝ. Scḋo cā ꝓp declinatiōz religiōis a debita ꝑfectiōe ꝑz quā fuerit inſtituta. tertia cā ꝓp infirmitatē vl debilitatē: ex q̄ iterū ꝓuenit q̄ ſi ꝑt aliqs artioris rlionis ſtatuta ſuare q̄ poſſet ſtatuta latioris ſuare ét i ſ cāu neceſſaria eſt diſpēſatio. Jn ꝺa ét eſt neceſſaria ꝺ ſuplotis iudciū i ꝓria aūt: an regrat inia ſuplotis pa. i. c. ſz de reg. dicit q̄ ad ſ vt religioſus licite poſſit trāſire ad aliā religiōez duo regrūt. Ꝓmo q̄ religio ſit ſtrictior. Scḋo q̄ ſi trāſeant ex temeritate vl leuitate: ſz zelo ſtrictioris vite. Nō ergo ſz trāſire i odiū ꝓmi ꝓlati ad religionez ſtrictiorem. Tertio extrinſecus regritur vt petat licentiaꝝ tranſeundi a ꝓlato ſuo.

¶ Sz ꝛpiſt. Pone dubitat an religio & ad quā trāſit⁹ ſit ſit ſtrictior: q̄ ꝺbit iudicare. ꝑz. Pa. q̄ nō ſtat ꝓbo voluntis trāſire: nec ꝓlati denegātis, ſz ſuplotis iudiciū eſt regrēdū. Et dicit Jnnocēs cāu dici ſuplotē illū ad q̄ⁿ appellare ſi religioſus graueret. Nō. n. ꝑm eū ꝺz ꝓpius ꝓlat⁹ eē iudex in cā ſua. Et nota. ꝺñ ex iſto dicto: q̄ vbi ozāt cōtentio iter religioſum & ſuplotem ſuū nō debet ſuplor eſſe iudex in cā ſuam ꝺz aūtri ſuperior immediatus.

¶ Quid ſi ꝓlat⁹ denegat vel nō rideat ſeu allegat cām denegatiōis iniuſtam. ꝑz. Pa. ꝑm Jnn. q̄ in his caſib⁹ pōt ſubdit⁹ icōtinēti trāſire nō ex peccato alio tpe: ex quo ꝓſtat de ꝓpetua denegatōe ꝓlati. Sz ſi ꝓlat⁹ allaret aliq̄s iuſtā cāz vl ꝓbabiles denegādi inias nō ꝺz ſubdit⁹ trāſire. ſz ſtare apd ſuplorem vt decernat an ꝓlat⁹ hēat iuſtam cauſam denegandi.

¶ Quid aūt ſi trāſiuit ad aliā nō petita inia: an ſit reuocādus. Glo. in. d. c. ſz dicit q̄ repeti poſſit. tū ſi nō repetitur reuocādus ſi eſt ex q̄ iuſta cā mot⁹ trāſiuit. Jdē Boſ. Pe. & ab. ſz Jrū ꝛz gl. ſ. c. itelleximꝰ de eta. & q̄. Jdem Do. & Jo. an. & cōiter moderniores ꝓter Lal. Et pa. ꝛz hāc vltimā opi. ſ. q̄ ſit reuocādus: hac rōe fundata ex ter. Nā ter. dicit petēdā eē inias: ne bonū obie. ꝓtēnere videat. Si g̃ ex ñ poſtulata inia ꝓtumlt ꝓtēnere bonū obie. g̃ nō ꝑt dici q̄ inſtinctu. ſ. trāſierit: ſz poti⁹ ꝓſumit q̄ cā leuitatis. Cōclude g̃ iſtū reuocandū ad monaſteriū. Et ex ꝑdicto & ex ter. nota q̄ vbi i aliq̄ actu regrit inia nō ſufficit petere ex poſt facto. ſz ꝺz peti a ꝓncipio. q̄ nō: q̄ ſac ad multa hoc tñ petere ꝓſilū: ꝺz debito tpe expectare rñſum. de q̄ vide. ā. Cōſilium. ſ. v.

¶ Quid aūt ſi ex illo trāſitu infamat ꝓmū monaſteriū. ꝑz. pa. ꝑm doc. q̄ ſi extrāſitu iſti⁹ grauiter lederetur vel iſamaretur, ꝓmū mōaſteriū: ꝺz reſtitui ꝓmo mōaſterio. ꝓ hoc tex. i. d. c. ſz in ꝑ. in ſactura &c. Nā ſi eccliā petit reſtitutionem cū grauiter lediturin ꝛpalibus

vt in.c.i.de in ste.resta. Forti⁹ dz restituī dū ledit in spūalib⁹.t.in alienatōe psone. Sz pano⁹.dubitat an hoc dem fit vex.p rōne lfe in fi.ibi qz caritas ē fons.ꝛc. Nō.n.pp lesionem mōasterij dz spedirī ppositū diuinit⁹ in spiratū nec multū tenet ī practica dictū h doc. qz multū restringit hanc litterā.

5 Additio. Adde tū qd notat idē pa.i quodā ph.icipien te. In dei noie. Be quodā canōico regulari.o⁹.sci augustini ꝓfesso q trāsiit ad ordinē sci dñici nō petita lnia ex gdā ai leuitate Et ibi et ꝓfessones iterato fecit. Et ꝑcludit idubie q non valeat aliq̄ mō trāsire⁹ ad dictū mōasterium sci dñici: ꝓsupposito q fuerit artiotis religiōis.cū regratur ꝺ necessitate ad h vt possit trāsire q lnias petat a suo supiore. Et sic ifcit scōus trāsitū ex ñ petitōe lnie.ne bonū obie ptēnat⁹ p tex.gl.ꝛ doc.i.c.i3.de reg. Et i3 gl.ibi disputet an si aliqs tranſit ad strictiorē religionē non petita lnia:teneat redire ad ꝑmā religionē. Tñ cō cludī q si leuitatis cā trāsiuit: tūr oio redire ꝺz oēs doc. Idē glo.ꝛ ibi tex. in.c.mādam⁹.xix.q.iij. Idē Jo. an. p⁹ butri.i.c.itellexim⁹ de eta.ꝛ q̄l.ꝛ hoc idubitatū ē p doc.ꝛ i3 glo.in.d.c.i3.vi deat tenere q ñ nō leuitat⁹ eā trāsiuit ad strictiorē religionē nō petita lnia. nō teneat redire ad ꝑmā religionē. Et ibi idē Bof. Tñ Jo.an. ꝛ cōiter doc⁹ ꝛ late butri.tenēt q idistincte qūcūq; trāseat ad strictiorē religionē nō petita lnia etiā nō ex ai leuitate teneat redire ad ꝑmā cū non valuerit aliq̄ mō trāsire⁹. Et dicit Jo.an.se vidisse sic ꝓnūciartari. Idē i3 glo in.d.c. itellexim⁹ Et ibi Jnn. Et idē gl. Et ibi Archidia.in.d.c.mādam⁹. Et si dicat qd opaꝰ q redeat ad ꝑmā: q⁹ stat i3 potuit petere lniam ꝛ redire ad scōam. q⁹ rñdet Jo.an.i.d.c.i3 q̄ satis ē: q⁹ satis facit tuī regrēti q petat lniam. Item posset reūsus ad ꝑmā remanē ibi mutato ꝓposito. Idē i3 pau.i cle.reg. Ex gb⁹ oib⁹ clare ꝑcludit q cū pdict⁹ cā sionis⁹ regkaris ea q̄ ai leuitate trāsiēt ad mōasteriū sci dñici ñ petita sui supiozis lnia q nō valuerit trāsire⁹ qō ēt vēdicat sibi locū si nō ex ai leuitate trāsisset. Et ex hoc ifert q cū nō valuerit trāsire⁹: licite poterit ꝓpria auctē redire ad suū ꝓpriū mōasteriū. Et h voluit Jo.an.ꝛ Butri.i.d.c.i3 ibiq; deni qz in suo ꝓxi habitu ꝛ ordine permanere. hec Panc.

¶ Sz qd de abbata ꝛ aliis ꝓlatis exē ptis:nūqd possit trāsire ad aliā religonē ꝓlatus dimissis petita lnia ꝛ non obtēta. Posti. dicit q necesse ē petere lniaz. Sz Jo.an.in mer.in regula cū nō stat.de re.iur.li.vi.ꝑcludit q si isti ꝓlati hñt supiozē citra papā sufficit petere lniaz:i3 nō obtineat. Nam hec lra pōt spāle in epō:ergo secus in ꝓlatis iferioribꝰ.ar.c.nōne.de pūp. Sz si sūt ſmediate ſbiecti pape ñ pt eos fuccaſ

¶ Sz ąro ꝑ declaratōe pdictoꝝ: pōe q religiosus exīs in mōasterio obi ñ fuat regla vl itrare aliā regionē latio rē, vbi tū fuat:reglaritа q hito respectu ad pfitē vīdēdi modū: scōm mōasteriū qō ē religiōis latioris ducit vitā strictioꝛē:nūqd hoc sit licitū.pa.in.c.sane.de reg.ex dictis Jnn.ibi dicit q ad validitatē ſgressus ñ dēm⁹ ꝓsiderare regulā ātigᵗ istituta. i3 modū vīuēdi de pfitī.vñ si ꝑm mōasteriū i3 regulā strictioꝛē ab antiq̄ q tū de in multis locis ñ fuatur nō ē licitū trāsire de vno mōasterio qō i3 regulā latioꝛē bñ ibi fuata ad ꝑm mōasteriū vbi regla nō fuat. Opz.n.q ꝑm mōasteriū existat de pfitī i matoꝛi obſuātia. ꝛ ē ꝛbū vale de notabile.ꝛ mlti in h dectpiūt advertētes solū regulā vtriusq; mōasterij ātigᵗ istitutę,ꝛ si ad modū vīuēdi de pfitī coexistē. Et ꝑ h facit rō nālis: nā trāsit⁹ ē ꝑmissus vt qo ducat vitaꝫ strictioꝛē. Si ergo i scō mōasterio ñ ducit vita strictior:q̄ i ꝑmo: i3 regula sit strictior: si vī trāsit⁹ licit⁹:q⁹ vī ista moueri eā dissolutiōis:ꝛ si maioris religiōis. Et q hoc hēs q i3 regla canonicoꝝ regularīū sit regla mōachoꝝ lo

tionẽ possibile ẽ q̃ p ꝓhões ipsoꝝ
vor regula sit strictior: sicut est videre
in frib⁹ p̃dicato:ib⁹. q̃ Iz hẽant regla
Augustini latiorẽ regula B̃nedicti. tñ p
ꝓhões suas i tñ se arctauerũt vt eop
vita sit strictior vita mõachoꝝ. vñ pu
tat Guil. nasa q̃ p̃dicatores trãseũtes
ad mõasteria mõachoꝝ apostatã in-
currãt. Nõ ob. si dicaẽ q̃ ꝓhões pñt
tolli p aliã frã ꝓhões. Iz regla tolli
nõ pt ꝓhões. Dic q̃ Iz possint tolli
tñ sat; est q̃ pñti i pzio mõasterio vi-
uãt strictẽ. Nã pp strictiores vitã dũ
tarat fura pmittãt trãsitũ Et iõ bñ di
cit pan. q̃ i Ꝑ nõ ꝓfideraẽ q̃ religio sit
pfectior vel melior Iz solũ q̃ actior.

9 ¶ Pone q̃ aliqs regl'aris ipetrauit
iniam trãseũdi ad arctiorẽ rhiones po-
stea pẽitet nũqd pmi tñr eũ recipe. R̃.
Ꝑz. ꝯ. si nõ fuerit arctiores religionẽ.
vbi recipiat. vel si nõ poterat sust inef
austeritatẽ ille. ꝛ reuerti vult añ factã
pfessionẽ. si pt repelli ꝓtestu ꝓxio ꝓne
vl renũciatiõis tẽ facta fuerit ex cã. s.
vi trãsiret ad ſcũm religionẽ ꝛ cã secu
ta nõ sit. Sed si pfessiõs fecit in ſcõo.

10 ¶ Quid si abbas vel quent⁹ iniante
rãt aliquẽ simplr. ꝛ ille renũciat sim-
plr. si ex aliã cã nisi forte ex odio. R̃. Ꝑz
ꝯ. si vz inia. q̃ Ꝑ ẽ dãf iniaz vagãdi

11 ¶ Una bona q̃ monach⁹ cõmisit duo
mõasterio feãntur eũ si trãseat ad fm
mõasteriũ. R̃. fm Pan. i. c. q̃ ad te. de
cle. ꝑgri. q̃ aut talis pfessionẽ nõ fecit.
q̃ ide recessit. ꝛ tãc aut donauit bona
exisse. ꝛ idubie vt donasse rõne ꝓne
q̃ nõ est ꝯsise q̃ spoliasset se oib⁹ bo
nis ide trãseũdo. Jõ reuocat inde re-
cedẽdo. ꝛ vt dasse cã mort; mũdane
vñ tali mortenõ secuta p pfessionẽ ꝑt
reuocari sicut reuocaturi donatiõe cã
mortis. Si aũt donauit aliq̃. tãc vt do
nasse cã ingressus. Et sic bona nõ trãse
unt i mõasteriũ. sed remanent penes
eũ exq̃ nõ est pfessus ar. in. c. bñficiũ. ò
regla. i. vi. Sz pano. i. c. cãm de ꝓba.
dicit q̃ aut dedit in pũcto ingressus. ꝛ
tũc vt dasse rõe ingressus. Sec⁹ si ex i
ternallo. vl si ex aliqs ꝓiecturis ꝑsumi

põt q̃ nõ cã ingressus dõauerit. q̃ tãc
ꝓfecta dõatio nõ reuocat. Aut intrat
mõasteriũ faciendo ꝓfessionẽ. tãc aut
profess̃io non tenuit. aut sic. Ꝓmo cãu
bõa q̃ tacite trãsierãt redeũt ad ꝓsonã
suã q̃ accessoriũ segr̃ ꝑncipale. aut ex-
isse ꝓtulit q: credebat ꝓfessionẽ tene
re ꝛ reuocat ista bona. q: vt dasse cã
mortis mũdane. vt dictũ est Facit l. si
ꝑ. C. de hꝰ. isti. vbi ꝑz q̃ istituti aliquẽ
credẽdo illũ filiũ meũ auferenẽ demũ
illi bõa si ostat est nõ esse filiũ Si vo
sciebat ꝓfessionẽs nõ tenere. nõ reuo
cat q: vt in oem casũ donasse. Si vo
ꝓfessio tenuit. aut tãc egredit ꝑp̃ ꝑtũ
suũ q: collocat in alio monasterio ad
agendũ pniam. ꝛ dant bona scõo mo
nasterio q̃ ad vsũ vide ter cũ gl. nota
bili i. c. de lapsis. xvi. q. vi. Sz p⁹ mor
tes nãles visitruct⁹ redibit ad pmã mo
nasteriũ. ꝛ ꝯsolidat cũ ꝓpetate bono-
rũ vt ibi Aut ide egredit captendo fu
gã bona nõ recupat. imo q̃cũq; accesse
rit ꝓt eũ abbas vendicaẽ cũ oib⁹ bo-
nis ꝑ eũ acgritis. xvii. q. ii. abbates

¶ Er q̃ nota q̃ gcgd acgrit mõachus 12
etiã fugitiu⁹. acgrit mõasterio ẽtrũcũ-
cq; tit i ptib⁹ remotis vt in. c. abbates.
Aut ide egredit licite. puta trãseundo
ad mõasteriũ strict⁹. vel ꝓmouẽt i ꝑ
latũ alterũ⁹ eccle. Nã tãc dubiũ ẽ pũ
chẽ. gd vbõis q̃ trãsierãt i pmã mo
nasteriũ seu dignitatẽ. nã alig moder
ni volnerũt q̃ dñt remanere penes ꝑ
mũ. ꝛ gcgd acgrit cedit ẽo mõasterio
seu dignitati. ꝛ ꝑ ẽo vt ter. i. c. vno. x.
viij. q. i. Ellis dñt q̃ idistincte dñt bona
cũ ꝑsona trãsire. ꝛ q̃ illõ. c. vnicũ. vñ
ꝑcedere i bõis acqsit; industria mõa-
chi q: illa manẽt penes ꝑz. mõasteriũ
Sec⁹ in bõi ꝑmontalib⁹. q: illa vñr
sp accedeẽ ad ꝑsonã mõachi. ꝛ exisse
fuerit collata tpe ingressus rõe ꝓdcã. Et
hãc vltimã opi. tenuit. d. Car. Do. aũt
pe. ẽ pn. tenuit ꝑmũ. ꝛ qõ alis fuit ar-
dua in fcõ. pa. plz fa opio vt bõa ꝑfi-
mõialia sequñt ꝑsonã. Et ꝑ Ꝑ addutt
sbtiliter in ar. ter. illi. c. vnicũ. vbi dꝰ
q̃ monachus factus epõ potest adire

here dicatur pñs fibi delatā: quā acq ret ep̄atus z nō p̄mo mōasterio. Ecce ergo q̄ illa spes succedēdi pñ trāsie rat in p̄mū mōasterium. iuxta no. per Inno. in. c. i pñtia. de pba. segtur pso sonā mōachi. Doc aūt itelligo qñ dōa tio fuit scā tacite vel expsse: ita vt ex cō tectu ris appeat q̄ ex rōne igressus fue rit facta. Sz vbi nō habita rōne ad in gressum: q̄ añ igressū: vl fit alia electu ra: non fiet reuocatio: iz trāsferatur in de psona nīa de misericordia. Jdē dic in laico intrāte ecclīam seculares. Si n. sunt accessoria ad psonā tacite vel ex psse: p̄it reuocari inde recedente psona. Sec⁹ vbi nō essent accessoria nisi de misericordia fiat restitutio.

¶ Querit de notabili. q. An p̄dicta ēt habeāt locū i fīlib⁹ minonib⁹: vt fact⁹ eps possit recupare bona sua tā alteri acgsita sicut z alij religiosi. Bar. i tractatu miorichaz. ll. iij. dicit q̄ siue fra ter mino: fiat eps: siue trāseat ad alias rliones q̄ pt dici in cōi hre. nō recupat bona sua tā alteri acgsita: siue dicas q̄ hec sit reno in pñtiū statū: siue q̄ sit i dulgētia: siue pmissio trāseūdi ad aliū statū sepatū. vt. C. ō sē. pas. l. ij. z. l. tut.

¶ Quid aūt si talis frater minor factus eps vel ad aliā religionē sit ltime trāslat⁹. an succedat ab itestato parentib⁹ z alijs agnatis z cognat⁹. Bz. bar. q̄ aut iste liberat ab ordie aucte sumi pontificis. z putat q̄ iura succedendi recupet. vt in. l. i. C. de sen. pas. Jdē putat si als ille ab aliq̄ archiepo vl alio p̄lato p̄moueret ad aliquā dignitatez Per hāc. n. gcessionē bñficij intelligo eum ad oia restitutū. vt. d. l. i. e. ff. ad tertul. l. i. §. q̄ mortis. Cū ius succeden di repiat eū nūc i eo statu in q̄ erat añ igressū. Et hūc articulū. d. Frā. de assi sio disputauit: z ita determinauit. Si ēpo repietur alius modus licitus q̄ ex tacta gcessiōe bñficij vel dignitatis p quē a dicto ordie absolueret: tunc ius succedēdi nō recupat. vt. d. l. i. z. d. §. q̄ mortis vbi tex. facit hāc distinctiōem Doc aūt pōt cōtingere si aliqs frater pp⁹ demerita ab ordie licētiet: z ei pmittat vt trāseat ad aliā religionē: q̄ eo casu ei iz nō als vt p̄z multa pulegia ex. pon. Et hoc cāu nō puto eos recupare ius succedēdi p̄ iura p̄dicta. Illa. n. absolutio magis est ad penam quā ad p̄mū. De hac mā vide dissuse p pa. in. c. in pñtia. de pba.

Additio. Et ista faciūt q̄ tile q 15 titulo onerosō vel lucratiuo de bonis alicuius dānati pp crimē z postea restitui p p̄ncipem ad bona sua nō teneat restituere: exq̄ ius tā est fibi acgsitū. Si aūt p restitutiōēz p̄ncipis tali factā nulli p̄iudicatur: tūc reitegrat q̄ ad oia q̄ amiserat: z ei oia sunt restituēda: Sed an eoipso q̄ recipitur in gram sit ipso facto restitutus ad bona z remissa culpa. Sali. in. l. fi. ff. de sen. pas. iz q̄ nō p tex. in ti. de pace cō. in p̄n. i ℣. plenitudinē gre nre receptus. Et ibi dicit Bal. q̄ qñ q̄ recipit ad plenitudinē gre q̄ remittit culpe z restituit ad fauores. Secus ergo qñ solū simplr ad gras recipit: nisi p̄n ceps vel ciuitas faciēs gram mādaret sniam vel dānū cācellari. Vide ēt ad p dicta. q. quā facit Bar. in. l. q̄cūq̄. C. de fide istru. li. x. vbi q̄rit An illi q̄ emerūt a cōi pusij soleūiter vēdēte res ex dāni tate cogat res ēptas reddere exhibitis ex forma capl̄or pactis hoc dicētiū. Et vf q̄ nō q: si nō vz rescriptū p̄ncipis. vt. in. d. l. q̄cūq̄ multomin⁹ statutū vl pactū ciuitatis. Cōtrarīū ē vītas. Nas d. l. q̄cūq̄. logt qñ ipator rescribit pp vtilitatē p̄uati tñ. Sec⁹ si pp publicā vtilitatē: q: pōt res p̄uator auferre: z eodē mō ciuitas. vt. l. certa forma. C. ō iur. fis. z. l. ītē si ꝑberatū. §. i. ff. de rei vē. z. l. vēditor. §. si ostā. ff. cō. pdi. Et no. ēt. d. Elle. ō imol. i. l. ne go officialitū C. de ōcu. z fil. eor⁹ li. xij. vbi p illā tex. lunstat gl. i auc. ostō q̄ ō digni. col. vl. q̄ voluit q̄ iz ge liberet a p̄ia ptāe p dignitatē: puta q: eps: z si pdat dignitatē remāet nihilomin⁹ z liberatus a ptāe p̄ia. Nā illō est vez nīi sit depos⁹ a dignitate ꝑ culpa vel ꝑ delictū:

qr tūc ꝺz gaudere ꝓtilegio ꝺignitatis. Ꝓio ꝫ facit: qꝛ reat⁹ oēz ꝺignitatē ex clud̄it. Ꝺe ꝯ vide.ē. ꝺūnificatus. §.i.

16 ℭ Religiōi mendicātes sit trāsferāt ad ordinē nō mendicātū ēt ꝺe lnia pape nō ꝯsit vocē vel locū in.c. ēt si ab aliꝗ tis ꝓcedatur. Nec ꝓt hꝺe ꝓzatū nec aliquā admistratōez: vel ꝯcūꝯ officia ēt ānua: nec tāꝯ vicarij vel mistri vl loca eoꝝ tenēteꝭ: nec ꝓt qꝺcūꝯ aiarum regimen exercere. vt in cle. vt ꝓfessoꝛes. ꝺe regula.

Relige. ē coꝛpa sctōꝝ. Antiq relige nō ꝺt extra caplā oñdūnec ex poni venales. Rō ꝓhibitōis est ꝫ pa. extra. ē.c.i. qꝛ cū oñdāt̄ ossa nuda mlt oꝛ devotio tepescit. ē ꝺe tractoꝛib⁹ eā obloq̄ꝺi ꝺat. Dicūt. n. qꝺ si fuiſſz scōꝝ ossa nō fuiſſent sic ꝺispa. nō aduerteꝛes qꝺ oib⁹ gr̄ia ꝛ ꝺcm ē. Finis es ē in ey. re hꝺ exceptis gꝺ⁹ ꝺe⁹ gr̄am singulares facere voluit vt ioſpe ꝺtē vir. ē Jo. euāgeliste ē filiū. Relige ēt sctōꝝ nō ꝺt exp̄ōt vēales qꝺ fieri ꝓt duob⁹ mōis. Ꝓio cū ꝺe vendūt ide accepto ꝓcio. Nā sacra ē religiosa ñ sūt i oñio alicui⁹: nec capitūt estimatiōem vt in ſti. ꝺe re. ꝺi. §. null⁹. Scōo qñ exponūt tur paſſim cā q̄stuo. vt habeantur large oblationes: Est. n. hec quedam larga venditio hec pano.

1 ℭ Nō ꝫ aliquē venerari ꝓ scō ēt ſi in vita feciſſet miracula ſine auctoꝛitate romā pō. Intellige hoc qñ gs vlt publice aliquez venerari ꝓ scō. Se⁹ aūt ſi i occulta gs emittit ꝓces apuꝺ eum quem ſore credit sanctum.

2 ℭ Utrū sanctoꝛ relige poſſint furtiue ſubtrahi: vt honoꝛibili⁹ reponant. ē. ꝼz. ꝓp. nō. Nā sacrilegiū est quotiens aufertur sacrū ꝺe sacro. xvij. q. iij. Quis Loncoꝛdat Ult.

3 ℭ Ult⁹ aucte relige seu coꝛpa sanctoꝝ sūt trāsferēꝺa. ē. nō sūt trāsferenꝺa ſine aucte ꝓncipis. ſ. pape: vel ſine ep̄o rū lnia ē ſinodi. ꝺe ꝛſc. ꝺi. i. coꝛpa alia ſcipit ꝺe loco. Et ꝫ ſicut ibi no. vex ē cū coꝛp⁹ traditū est ſepulture ꝓpetue. vt. C. ꝺ reli. ē ſup. ſu. i. ñ. xiij necessitas occurrat. Et tūc ſufficit auctas ꝓncipis vt. C. e. ti. i. ſi ät nō est traditū ꝓpetue ſepulture: pōt trāſferri ſine auctoꝛitate alicui⁹. vt. C. ꝺ reli. i. ꝫ nec ꝺū Et ꝓllate. ll. vīr log ꝺe oib⁹ coꝛpib⁹.

ℭ Utꝛ liceat ꝓzare relīgas ad collū. 4 ē. ꝼz tho. ꝓa ſe. q. xcvi. eaꝺē rō. ē ſicut ꝺe vbis ſcriptis: qꝛ ſi ꝓtēctur ex fiducia ꝺei ē sctōꝝ: quoꝛ sūt relige: nō erit illicitū. Si aūt circa ꝫ attēꝺeret ad aliqꝺ vanū: puta qꝛ vas eēt triāgulare ē hmōi qꝺ nō ꝓtinet ad reuerētiā ꝺei ē sctōꝝ: eēt ſupſtitiosū ē, vanū ē illicitū.

Renunciatio. gd sit. ē. est turis ꝓ. pri ſpōtanea refutatio. Nam uri alteno renūciari non pōt.

ℭ Ex gꝺ⁹ cauſis petenda ē renūciatio 1 ep̄at⁹. ē. ꝺue sūt ꝓbables: ſiue appentes: ꝫ ñ ſufficiētes. Ꝓtia ꝓp frugē melioꝛis vite. Scōa eā ꝓpe ꝓſilitat⁹. hec aūt cāe nō ſuerūt acceptate. vt i. c. nisi cū ꝓdē ꝺe renūcia. Sūt alie cāe ſufficientes ſer. vt in ꝓal. c. Ꝓtia ꝓscia cris talis gꝺ ipſi⁹ officij executio: ēt p⁹ ꝓ actā pniaꝝ ipedit. Scōa ē ꝺbilitas coꝛpis ex infirmitate vl ſenectute: ꝓ quā i potēs redderet ad exēnꝺū offiñ pastoꝛale. Tertia ex defectu ſcie. ē. aūt ꝺeſideꝛāda sit emīnēs ſcia i pastoꝛe: ētñ ꝓpetēs tolleꝛāda. Quarta est malitia plebis: ñ qꝛ ꝓ ꝫ culpa ꝺebeat gꝛegez ꝺeſereꝛe: ne mercenario cōpatetur ꝫ ꝺe ſuꝑioꝛis lnia tūc ꝺemū pōt nō tā timide fugere ē. ꝓuide ꝺeclinare: cuꝛ oues quertūtur in lupos. Et g ꝺebuerūt humiliter obeꝺire: ā irrevocabilr ꝛdicūt. Quīta groue scādalū cū aliter ſedare nō pōt. Sexta ē ꝓsone irregularitas: vt. puta si sit bigam⁹. Nō tñ ꝓp quālibet irregularitatē ꝺz el ꝺari lnia vt si nō sit nat⁹ ꝺe legitio mr̄imonioꝛ ſi sit occultū: ꝛ ille laudabilr ꝛpleat offā cliū ſuū. ꝺ. modo non ſit ꝺe adulterio vel deliꝯio. nam tales oino repelluntur vt ꝓ glo. in. ꝺ. c. niſi.

ℭ Nota qꝺ renūciatio fieri ꝺz ꝛmani 2 bus et⁹ a q̄ ꝛ̄ instituto vel ꝓfirmatio extra co. admonet. ſallit in ep̄o q nō pōt renūciare ep̄atui: niſi in manib⁹

pape vt l.d.c.nisi.et nō pcedat⁹ dāmō elect⁹ z confirmat⁹.z extra de trāsla.inter cepalia. Fieri aūt dz renunciatio cōsteri scriptis.forte aliās ab epatu:sicut ptura nō necessaria. Sedo no.q renūciatio officii aut bñficij ecclīastici debet esse voluntaria nā iuitus nō cogitur renūciare. Jtē dz fieri pure z absolute extra de offi.dele.ex pte nā sīgo renunciat alicui bñficio vel rei spūali vel resignat aliqd spuale:aliq dato vel promisso symonia est.Sz Bof.z Jo.q si nō pcedat datio vel pmissio:sed sola intentio.vt.l.renūciet bñficio: hac intentione:vt det sibi aliqd tpale:aliter nō renūciatur⁹:symōia mētalis ē:q plā pnaz abolet extra de sy.c.fi. Sz ex quo nulla pactio interuenit ab ecclia nō punit. Sz sīgo renūciat bñficio ea intētiōe:vt detur nepoti vel alteri:nulla tñ de hoc facta pactio vel cōuentione nulla incurrit symoniā. Renūciare.n. bñficio:vt detur alteri: est symoniacū q; phibitū est iure positiuo;sz non est hoc phibitum simplr. Sz sīc ditus modumcū dz hoc ducit in pactū.i.q ij. cz pio.fm.sbo.Jnn.z Bof. Sīr sīgo dz volūtatē deliberatam renūciandi bñficio cū intētiōe z afo pactiscēdi: vt alteri detur:si hoc est symonia mētalis Effectualis aūt z ab ecclia punēda est cū pcedit ad actus ipsum pactiscendi in renūciatiōe. Tertio no.fm.d. An.i c.nō fine de arbi.q dz valeat ꝓpositio aucte supto:]:vt p bñficio qd dimittit detur aliqd tpale extra de pben.nisi si tñ dz vt detur aliqd aucte sīerions vl pīs: Et sicut cōmittit symonia p datione pecunie p bñficio pcedēdo:ita z p eo eccendo. Et q; nō dz renūciatio bris sup bñficiali pecnia suscepta p renūciatiōe. Dicit tñ idē.d. An.fz in no.q si detur pecunia p renūciatione litis nō semp est symōia: si aliqñ. Sz q; hoc dz spēm symonie: tō reprobat Nā si daret pecunia nō hñt ius:vt cederet lit:hoc nō ē symōiacū.nec iniquū. Jdē si daret p:o bono pacis nō ex pacto ptium sz pmissiōe arbitroz nō in respectu ab bñficiū.extra de trā sac.sup eo. Sz si daret ius hñti p redi méda iusta lite a nō hñte ius z respectu ad spuale:esset symonia.

¶ Vide ēt ad pdicta q̄ notat Panor. in.c.cū pdē.de pac.q renūciās lit super bñficio ecclīastico nō pōt aliqd recipe tpale ēt noīe expēsaz:q; si renunciās hz ius:renūciat spūali tpali dato q; est symonia.q; h; posset fingi i fraudē. Jtē q; iuri spūali dz gelibere renūciare.vt i.c.ex pte .de of.dele.cl.i. Adde ēt qd no.Panor.vbi.ē.q si ē certus hre ius i bñficio: tūc bñ pōt dare aduersario sine symonia:vt desistat vl ne litē moueat.Si vo nō sit cert⁹: sed dubitat:tūc nō pōt.nec excusat auctoritas pape in bñficio qd ānexā dz ptāte clausule;q; vī data pecūia pro illa ptāte spūali.facit.d.c.pte in fili. Jn aliq aūt bñficijs bñ excusaret auctoritas pape cū talis symōia sit de iure positiuo fm gl.in.d.c.cū pdē. Posset in idem ꝓ bono pacis ex offo suo cōponere ptes vt hñs ius bñficio det aliqd non hñti ius fm formā.c.nisi.de pben.fm Pa. in.c.sup eo de transac.No.ēt fingitur dictū Jnn.c.cū iter de elec.qd apposuit pan.i.d.c.cū pdē.q alius citra pa pā nō pt ꝓpellere ad ꝓpositōz p ter. notabilem i.c.placuit.xc.di.nisi fuisset lis diuturna adeo intricata q; de facili explicari non posset.

¶ Utz renūciatio iuris futuri valeat ꝛ. q; si ius futurū appetitus valet. Si āt nō appet adhuc nō dz q; pacta nō referūtur ad ea q̄ appere nō pūt. vt in l.in lege z alijs pcoz.ibi positus in gl. ff.de pben.emp. Et qd nō ē renūciari nō pōt.l.tres ffs.ff.de pac.

¶ Pone q; ep̄s nō bñ itrauit:sed p sy monīā z hmōi:quo renūciabit instāte morte.ꝛ.fz ho. renūciabit mēte z in manu archiepi si pōt.als in mā sim plicis sacerdotis sub hac ꝓdit de:si pape placuerit vel alteri ad quē spectat collatio. Et si qualuerit vadat ēpiscopus pōt ad cū pcat ei:z caueat ne mori⁹ sciat:nec fruct⁹ sibi appropriet.imo si

dcliter custodiat: vt in visitatez ecclie
expedat. Pōt tamen vite necessaria
stricte recipe. lxxxvi. di. pasce.

6 ¶ Quō renunciat iuri scripto. ff. pm
ho. tal renūciatio ex certa scia facteda
t. Ioānes si tal renūciās tua ignorat ē, ei
notificādū. ar. i auc. quō oz epos. §. igr
ordinādus col. i. Nec. n. pōt gs fnūcia
re ei qs ignorat. ff. d inoffici. te. l. si mr.

7 ¶ Quō qs renūciat iuri expresse t quō
tacite. ff. expresse cū dic. Quietū clamo
ius tale vel silia. ex. d deci. ex multipli
citacite no cū fac ꝓpositōez. d elec. cū
iter. ij. Itē tacite renūciat: faciendo ꝑ
vt exhibēdo honorē illi cui⁹ electiōi ꝺ
dixerat. ex. d his q fi. a ma. par. ca. ex
ore. Silr recipiēdo aligd ex testamēto
qd ipugnabat. ff. de lof. te. si ppōas.

8 ¶ Utrū clic⁹ q ipetrauit bñficiū si su
bijciat se mifficordie, cāonicoꝝ itelliga
tur renūciasse. ff. No. ex eo. rentes qn
nimo si reddat eis ir as suas t tpi sint
imifficordes dz tal offo indicis restitui
ex. e. sic. nā scept] t si scipiētib⁹ iura
sbuēlit ex d re. pmu. cū vniuersoꝝ: hz
si fnūciat his ꝓ certa pēsiōe ꝑuat pē
siōe t his extra. de rescri. ad audiētiā.

9 ¶ Utrū qs possit renūciare p alīū. ff.
hz ho. pt ꝑ alīū hñte spāle mādatū. ex
tra de offi dele. cū olim. §. qz ho. Idē vi
si hz gīales admīstratōem. ff. de pcu.
l. pcurator. Secus si tm gīalis, pcura
tor: esset. l. mandato. ff. de pcu.

10 ¶ Quis ꝺ possit renūciare. ff. hz ho.
Renūciare pus ad quē illud qd renū
ciatur ptinet extra de reg. ad aplicam.

11 ¶ Utr papa possit fnūciaf. ff. pt libē
ffignaf: t maxie cū se insufficiētē agno
scit ad fgēdū vlez eccl'azer. e. qm li. vi.

12 ¶ Utrū renūciās possit penitē. ff. pm
ho. Siga mittat nūciū ad supiorē: vt
cedat, pētē pt q̄dm res ē itegra extra
e. lecte. sec⁹ si ñ ē itegra. extra ꝺ ele. i caus
hz t si talē, pcuratorē ignorātē. s. psti. tū
ad renūciādū reuocauerit: tenebit
nihilomin⁹ cessio facta aīq̄ reuocatio ꝑuenīat ad eū. nisi malicioſe tuerit
factū: qn ꝑuenerit ad eū: vt i cle. cū illi
bio. extra e. Qui ꝺ ipetrauerit inia

ceedēdi cogēdus ē cedē extra. e. gdā.

¶ Qui aliqs expectat ꝑmā ꝑbēdā, pri
me vacaturā i aliq̄ eccla. Si aliⁿ⁹ nes
ꝑbēdā tenuē fraudulent renūciet
vt expectāti ꝑcludat via ad pigutō: ē q̄
sperat vacare nō ipedit ꝑmū expectā
tē. z si ꝑbenda pinguis postea vacās
ꝑferat isti q̄ fnūciauit ꝑuat ipe vtraq;
. s. hīta z ꝑdita. extra. co. ii. te. li. vi. z tñ
ꝺ q̄ de dicta fraude ꝺz saltē p aliqs
ꝑbabiles ꝓiecturas apparere: vt dicte
renūciatōis tpe ts q ꝑbēdā vel dignī
tatem pinguiorē hēbat i firmitate gra
ui detinebat: vel aligd aliud imminebat
pp illius qd ꝑbenda vel dignitas va
care i ꝓximo ꝓbabiliter credebat ꝛc.
Et q: h fi⁹ mētio de ꝑbenda z dignita
te. Jō sciendū ꝑm ho. q̄ ꝑbenda ē ius
peipiendi ꝓuentus in eccl'a ꝓpetens
tāq̄ vni de collegio. z nascit ex cano
nia sicut filia. q: ex quo aliqs hz cano
niam ꝺz hñe z ꝑbendā. extra. de ꝑbē.
relatū. ꝑbenda igit ꝑprie ꝓsistit in fru
ctuū ꝓceptiōe. canonica aūt in iure ali
cuius q in canonicū recept⁹ est. Ad qd
ius postea ptinet ꝑbendā stallus i cho
ro vox in capitulo vt. d. e. relatum.

¶ Dignitas ꝺo hz Arch. i. d. c. i. ꝺ cō l.
sue. li. vi. ē administratio rez eccl'asticā
rū cū iurisdictōe. ꝓpterea hñe dignita
tē hz pa. i. c. de multa de ꝑbē. e hñe in
risdictiōez. s. q̄ ad hoc ꝓtecte sdī: et i mo
dicis causis. Sicut archipb⁹ ꝑterī i ec
clesia pictauiēsi q excōicā suspēdit t
absoluit. Uñ glibet rector seu ꝺo: ec
clesie collegiate ꝺ hñe dignitatē vt no
tat pa. i cle. i. de elec. z in cle. ne i agro
de sta. mo. Ꝺco hoc sa ē tex. i. c. idēnita
tibus de cle. li. vi. vbi abbatissa ꝺ hñe
dignitatē. Limitat tñ hic Inno. i. d. c.
de multa. si ē ꝓpetua alleg. c. y. de sta.
mo. tñ hz nō sit ꝓpetua dūmō possit eē
ꝓpetua: sicut est i mīstris ozdis minoꝝ
sufficit. Nā vī esse ꝓpetuū qd est i ꝑ
tētia ꝓpetua. vt notat Lard. in cle. ij.
de rescrip. Jtē ꝺ dignitas si in eccl'a
vbi est reputet ꝑ dignitate. z hēat ad
ministratiōnē ꝓpetuā rez tpaliū: hz nō
sit numerata, iter dignitates eccl'asti

cas fm Jnno. vbi. Ministri aũt q sine
penit' iurisdictõe exercẽt offiũ aliqđ si
cut, pcurato: ẽst sindicꝰ: z sacrisle: q pul
sant cãpanas nõ hñt dignitatẽ: ettaꝫ
si cẽnt ppetui. Secus si hẽret iurisdi-
ctionẽ. ff. de offi. p:o cela. l. fi. fm cũdez
Jnn. Sẽr dr dignitas q̃ appellat ali-
q̃ nole ꝺ dignitatibꝰ iuris: vr archidia
conat' z hmõi: ẽ'si nõ exerceret offiũ
fm Jnn. vbidẽ. Ex quibꝰ ꝑz q vicari
us ep̃i nõ hz aliquã dignitatẽ fz P. ꝺ.
vbi. ꝺ. Et dignitas differta psonatu: q:
psonat' fm Arch. vbi. ꝺ. é quẽdã p:o
gatiua in eccla sine iurisdictiõe: vt hre
stallũ hono:ificũ in ch:o: in. c. in pees
hontb'. Jnvocibꝰ ꝺdis z filibꝰ plusq̃
alij sut ozdinecanonici: z nõ tanq̃ alij i
dignitate pstituti: q̃uis fz Jnn. aliq̃n
acceptiat p:o dignitate. Offiũ ꝑo fm
Arch. vbi. ꝺ. é administratio rẽp ecclia-
sticap sine iurisdictione sicut sindicꝰ p
curato:es: castaldi de qb'. l. q. iij. salua
to:. Jtez vicedñis z silẽs qui sicut pice
hñt referre. Jsti hñt offiũ si dignitatẽ.

Pe Explalie dicunt: q̃ vnus ozdinis
de vna terra: spoliat vł ꝺnificatur
ab ordine de alia terra: vel ẽt si debi-
tũ nõ solvit et. tũc dat ꝓlãs isti spolia-
to q̃ satisfaciat sibi: ꝺ quemlibet de
terra illa vñ ẽst spoliato: vel debitor.

¶ Utz sint licite. &. fm Bar. in tracta
tu repsaliap: q̃ ad hoc q̃ sint licite in
:o:o ꝓsiẽtle regrunt tris. ¶ P:io au
cto:itas supio:is. Secꝺo cã iusta ꝓcedẽ
di: q: denegat iustitia. Tertio q̃ itẽtio
et' q hz repsalias sit iusta z recta. his
cõcurrẽtibꝰ licite sunt. vt i. c. ꝺdis. xxiij.
q. ij. vbi Aug. ꝺcit. iusta bella solẽt diꝭ
finiri q̃ vlciscũtur iniurias si gẽs vł ci
uitas plectenda ẽst q̃ vidicare negle-
xerit q̃ꝺ a sua ip:obe factũ ẽst. Et ꝺcit
Bar. q̃ sibi vł q̃ sue ꝓcedendi repsa-
lias nõ vł iuꝺ ciuili vel canonico idu
ctũ; magis iuꝺ diuio vt i. ꝺ. c. ꝺdis z
de iure gentiũ q̃ ꝑmittit bella iusta:
z bellũ licitũ ẽst ex causis ꝓdictis.

¶ Que ãt sit cã sufficiens ꝓcedẽdi re-
psalias. ff. q. ꝺ. q̃ si ꝺz eẽ circa modicũ
Jsto. n. remediũ repsaliap. cũ sit odio
sum. vt i. c. z si pignoratões. de iniur. li.
vi. z cũ sit ꝺsiderii q̃ sus cõe: nõ ꝺz
dari p modico. Jtez q̃ p ꝺictã iustiti
am pareat ius ptis totaliter: sec' si aliq̃
litẽ dat. Et p ꝺclaratiõe' buł' mate-
rie sciendũ fz cõiter doc. z Bar. vbi. ꝺ.
q̃ si qdez ꝺ illũ hoiez gentẽ vel popu
lũ q iustitiã facere e debitũ reddẽt ne
gligit: pt haberi recurs' ad tũc repsalie
as i foro ciuili: sicut in foro ꝺcie non
ẽt licite. Si ꝑo nõ pt haberi recursus
ad supio:es: tũc sunt licite: duobꝰ iter-
uenientibꝰ. P:io regrit' auctas supio
ris. nõ. q. lz allcut sibi ius dicere: vt ꝺ
cũt iura vulgaria. Secꝺo q̃ auctas su
pio:is iterponat sibi ex cã iusta. Nas
nisi ex cã iusta iterponatur: ẽt ipso iure
nulle. vt. l. cũ ẽo. §. subuentũ. ff. de fideī
cõ. li. cã ãt iusta ꝺcta ẽst in. ꝺ. c. ꝺdis. z
ita tz Jnn. extra de restit. spo. c. olim.

¶ Quis ãt habebat regrere ꝺnm vel 5
populũ vel gentẽ. &. ptãs et' q̃ cedit
repsalias: succedit in locuꝫ supio:is de
ficientis. lz supio:em: si esset: qs nõ pos
set adire z ꝙqueri de iniustitia iudicis
nisi p:io ipm iudicez regsillet: ergo z
nõ ipa pe ad ꝺrt possiꝫ, petẽ repsalias
ꝺz p:ius adire iudicez p:imũ z ab eo
petere iustitiã. Immo ꝺco q̃ si pare
ret ad iudicẽ suũ etiãꝺiceret: ꝺse sert
batis tali iudici q̃ faciat mihi iustitiã
alis cõcedatis mihi repsalias q̃ iudex
eũ audire nõ ꝺz ꝺco etiã q̃ ciuitas si
põt facere de hoc statutũ. vz q̃ sufficit
at regsitio pliaꝫ z filia vt faciat iusti-
tiã. Nã anteq̃ iustitia sit denegata: nõ
ptinet ad cognitionẽ supio:is: z p ꝺns
nec alteri' ciuitatis vbi deficit supio:.
z ex ꝺictis apparet q̃liter fieri debet
ꝺicta regsitio. Ꝺz. m. actor offerre libel
lũ cũ oibꝰ solẽnitatibꝰ debitis q̃n cã re
grit libellũ: vel ipso: are offiũ iudicis
p:o executione. q̃n cã ꝑz paratã execu
tionem vel reus ꝺz mõ debito exceptiõ-
nem opponere in cã. Q̃nq̃ regrit q̃
vnꝰ iudex scribat alteri iudici p:o exe-
quẽda sententia ab eo lata.

¶ Qualr ãt itelligat nõ posse haberi 4
superio:is copia. &. q̃nq̃ nõ haberi is

periozis copia de iure. nec de facto qz
nō est. ꝛ tūc est clar. vt. d. c. dño. Q̄si-
qz pōt haberi copia de iure sed ñ ō fa
cto. Exēplū. Impator ē mō in alama
nia. est de iure supiozitū de facto in p
tib⁹ istis. et nō pēt. vel pone i marchia
ē rector p ecclia tū nihil pōt de facto
pp occupationē tyrānoz. ꝛ tūc vī supi
oris copia ñ haberi. Q̄uīqz pt hēri co
pia de facto ſ tū ō iure. Exēplū. aliqs
tyrānus occupauit multas terras ō fa
cto. qui de iure nō est dñs. tūc puto re
currēdū ad ea q̄ no. Inno. i. c. nihil ō
elec. vs qz aut tyrānus ille sua auctori
tate occupauit. ꝛ tūc nō habeē p supe
riore. ꝛ non valeret qđ ab eo fieret. vt
C. de ſa. ſan. ec. l. determinus. Aut ſuit
electus ab habentib⁹ prātem p vī vel
metū. ꝛ tūc aut hoc nō ē notoriū. ſ̄ p
vero dño ſe gerit ꝛ ſic reputat cōter
ꝛ tūc habeē pro ſupiore. vt l. barbari⁹
ff. ō off. pto. Aut ē publice notū qz est
tyrānus nō dñs. ꝛ tūc ñ habeē p ſu
periore nec dz regri ſuc. Q̄uīqz copia ſu
periozis pōt hēri de iure ꝛ de facto ſ
hēri nō expedit. qz forte expenderetur
pluſqz ſit id ō q̄ prēderet vel forte pal
ſus intrariam sit paup ꝛ tūc ēt puto qz
ñ ſit neceſſe qz adeat ſupiozimo ſit p
cedēdū tāq̄ ñ ſupiozis copia ſi hēret.

5 ¶ Quis ē at tīle iudex cui⁹ offiū iplo-
rāt vt det hmōi licēa. ff. ſigđ p statu
ta edita ab his q hūt auctatē. hoc alig
b⁹ ē cōcesſū. alī adeūdi ſdē. Sed ſi de
iure cōi loq̄mur. tunc ſicut ex pte eius
ꝺ̄ qđ repſalie pceđāt regrit qz ſupio
ris copia hēri ñ posſit vt dictū est. Sic
ex pte cōcedētis repſalias regrit qz ſit
tal⁹ q ſupiore nō hēat. qđ pbat. nā cō-
cedere repſalias est idicere bellum. ſ̄
q̄nqz iſtud bellū nō idicatur vniuerſa
liter ex parte indicētis. vī ei⁹ ꝺ̄ qđ idi
citur ꝙ vni pmittit alios capere. i. ꝓticu
lares hoies. ꝛ sic idubie est ꝓticulare
ex vtraqz pte posſe ēt esse vniuerſale ex
vtraqz pte. Sz bellū iuſtū nō pōt idi-
cere nīſi ille q ſupiorē non hz. vt. ff. de
capti. l. hoſtes ergo nec pceđere repre-
ſalias. ꝛ ita tz Inn. ex tra ō reſti. ſpo. c.
olim. Et ſ̄ ſegtur. qz ſi ēt aliqua ciui-
tas ſaltē de facto q̄ nō recognoſcat ſu-
periorē. ꝛ regat p populū ſ̄z ſuos ozdi
nes. qz ptās vel rector nō pt cōcedere
repreſalias niſi aliquo ſtatuto ēt ei p-
miſſum ſpāliter. deberet tgīr adiri p rēp
ſaliās pceđēdis. ipe populus siue ordo
vel cōſiliū apud quē est omnis ptās.
Itē ex prēdictis ſegtur. qz ſi ē aliq̄ ciui
tal⁹ q̄ ſbeſt alicui ꝓncipi. seu fgt. qz nec
ipa ciuitas nec aliqs officiāl⁹ regis pt
cōcedere repreſalias. ſed ipe ſolus pōt
cepe. rex vel dñs. Dico tū qz i oib⁹ casi-
b⁹ ō gb⁹ dictū ē. ſ̄. qz ſupiozis copia ſ̄
itelligit hēri ex pte ei⁹ ꝺ̄ qđ pceđāt. ꝛ
illis itelligēdū ē ſupiozis copia nō ha-
beri ex pte pceđentiū. ꝛ i illis casib⁹ ci-
uitas ſbdita regi vel comes regi ſubdi
tus posſet cōcedere repreſalias. Sicut
n. in ghuſdā casib⁹ pp vrgētē neceſſi-
tatē. pmittit⁹ aliqb⁹ qz ius ſibi vēdi-
cēt. vt. l. ait prætor. §. ſi debitorem. ff. de
his q̄ in fraudē. Ita in ꝓpoſito cr di
ctis cāſis pōt ciuitas dñs ſubditis repſ
ſalias pcedere. quādo ſuperioris copia
non poteſt haberi hec Bar.

¶ Quero ō. q. quotidiana. cōceſſe fue 6
rūt repreſalie in ciuitate lucana ꝺ̄ florē
tinos. Dō. qđ ō origine florentinus ha
bitabat luce an posſit ibi capi. ff. bar.
in. l. puinciales. ō ver. ſi. refert ō. 2. ſb.
de rāpo. diſputaſſe hāc. q. ꝛ tenuiſſe qz
ñ qz florētin⁹ siue ō florētia dī q. ibi. cō
uerſaē ꝛ morat⁹. vt. l. §. beſtios. ff. de
poſtuādo. qz magis iſpiciēs ꝙ acciđs
ꝙ origiñe Bar. tñ ibi relinquit ꝫ ſub
dubio. ꝛ refert ſe ad notata p eū i tra-
ctatu repſaliaꝝ. ꝛ ibi 30 opiones pceđē
tiū. dicēs. qz florētin⁹ siue de florētia dī
q. ide ē municeps. ꝛ itellige ō municī
pe ꝓpriſ qui mūera ſubit. aut ergo ha
bitat alibi. ꝛ florētin⁹ ñ ſubit p ſe vl pa
trē aut fratrē mūera. ꝛ tūc ſi alibi mo
ratur. tūc nō dī florētin⁹. ꝛ sic nō pote
rit capi. nec molestari, ſec⁹ ēt ſi florētie
ſbiret onera. ꝛ aliā rōnē assignat bar.
ad l. ō. i. d. l. puiciales. qrepſalie pceđā
tur pp ōicūq̄ ppli. ꝛ ō ſi pñt pceđi. nī
ſi ꝺ̄ illos de pplo q̄ deliq̄ūt. q̄đ 30 Ia-

de bel.i auctcticeo vt nō fi.ptg. ad pāl
cta facit q: g nō sentit on:odū prime
non ɔz sentire incōmodū.

Rescriptū gd Iu.Rt.Fz pā. i Rtica exē
co.q: Rpiū Fz q capti i illo titu.cō
phēdit pnlegiā t bñficiū petpue pri
cipis t alia rescripta que emanāt ad
iuris obſuātiā.q̄cq tū sumitur ꝓprie
t tūc rescriptū est illud quod pncepe
scribit ad iuris obſuātiā:vt q̄n omit-
tit cām vcidēdā iter aliquos. Pnulle
giū ɔo cū pncepo aligd ſcribit' ꝫ iuſ.
1 ¶ Qualiter āt cognoscatur rescriptus
pnlegio.dic q: ex forma ptriuſcq: t ex
forma dictaminis.
2 ¶ Quis ɔt ipetrāt rescriptū: Rt. Fz Bl
rectorā.li.iiii.xi.q.tā actor: q: re⁹ t gcū
cq ſi.phibz:ipetrāt ꝑt Jmmo t⁹ ipe
trat.C.ɔ. pci.impa.off.l.vnluerſis.et ꝫ
dñz i cāu.ff.ɔ hīs q ſūt iui vl ali. iuris.
li.vi.phibet āt hēti.⁹ ipetrāt.C. ɔ tū.
tri.li.ij. Itē excōicat⁹.ex.eo.dilect⁹ t ɔ
pcu.c.ſi.niſi ɔ excōicatōe ſua t cā eiuſ
dē mētione faciat i rescripto:ex.eo.ab
excōicato. Nec vꝫ ipo iure rescriptū vl
pceſſus p eū hīt⁹: ſi ab excōicato ſup
alio q: excōicatiōis vl appellatiōis ar
tieulo fuerit ipetratū.ex.t ipo iuſ li.vi.
3 ¶ Quid ſi ꝓcurato⁹ excōicat⁹ ipetra-
uit līas p alīq: nūgd valeat Rpiū. Rt.
Fz Jo.mo.t Jo.an. q: non ex ɔ pba.
p⁹ ceſſionē.q: ſi ñ ꝫ pncipgli excōica-
to p ſe ipetrare:nec p alio.ꝫ archi.in
telligit ɔ excōicato publice ipetrāte re
ſcriptū:ar.de re.iudi.ad pbāduz. q: ſi
erat occult⁹ vꝫ t ꝫ ipetratio.ff.de off.
pto l.barbari⁹.t extra de pcu. ꝓſulti.
vbi ꝫ iꝫ hoſ. Idē Jun.i.c.ſi verc. ɔ ſē.
ex.Rt dic Fz Jo.mo.q: excōicat⁹ excludit
ab oi ptictpatiōe cōionis ſic ꝓbat⁹
ff.de pe gdā. Jō ſatis ē q: ɔtegi poſſit
ꝓsonatiſecta excōicatiōe.q:.d.c. ipo iu
re.legitur idistincte.c tō gñaſr intelligi
ɔz.ſi alij loquunt Fz ātiq:tura qñ reſcri
ptū ſi erat nullū ꝫ ānuladū p exceptio
nē.t ſic itellexerūt.c.pti.de excep.lib.
vi.vl q ſi erat ita ſecretus q: nullo mō
poterat ꝓbari. Qɔ vez ecē i iudicio
pctiolo:t nō i foro pnic:q: tale reſcri
ptū in veritate nō valet.hec Bīr.

¶ An āt rescriptū emanās ꝫ ius dēat 4
facē mētionē ɔ illo iuſ ꝫrio: Pa.i.c.ſi
nīll.ɔ rescrip.pōit opi.Jo.an. q̄ tal ē.
aut ſ rescriptū hz cīaz ɔrogatoriā ad ius
vt q: facē mētiōez ɔ,iure illo: t vꝫ Fz eū
ēt ſi ſaciat mētionez ꝓ ꝓba gñalia. aut
ſ rescriptū ſi facē mētionē ɔ iuſ. Et ſic aut
illud ius hz cīam derogatoriā. Exēpla
ibi t tꝫ ſi valeſ rescriptū. Aut ius ñ hz
clauſulā ɔrogatoriā. Et tūc ſi emāet re
ſcriptū in ſoīa pnlegū vꝫ:ꝫ nō faciat
mētiōez de iuſ. aut emanat ꝓformam
rescripti. Et tūcaut motu ꝓpo.pncipꝫ
t vꝫ Fz eū p.c.ſi motu,ꝓprio de pbē.li.
vi. Aut ad iſtāiā ptis. Et tūc ſi ex cer
ta ſcia pncipis vꝫ Al's tce⁹. Sꝫ hec dī
ſticto nō placet Pa. Nā q̄ ad ꝑmum
dū dicit q: vꝫ rescriptū ꝫ ius etiā ſi ſa
ciat gñalez mētionē. Nā hoc vꝫ ꝫ illū
tex. vbi requirit exꝑſſam mentionem
t tō.dicerē ſic q: aut ius hz clauſulam
derogatoriā. t tūc ſerua formā datā i
illo iure. Nā ſi requirit ſpēalē mentio
nem. non ſufficit generalis: ſēd ɔz eſſe
ſpecialis: ſaltē p verba eggolletia etiā
limitat Pa. vt notabiliter voluit Bal.
poſt cy.i.l.humanū. C. de legib⁹. vt ꝓ-
cedat i rescripto. ſccus,i ꝓſtitutione. nā
ſtitutio ꝫ ꝓſtitutionē valet facta men
tione generali de constitutione ꝫria.
vt ſi dicatur. nō obſtāte q̄cūq; ꝓſtōe i
ꝫrīā. ad ḣ cle. dudū. de sepul. q: ꝓſtō
emanat cū maiori maturitate q̄ ꝫpiū
aut ius nō hz cīam derogatoriā t tūc
eo caſu q̄ ē ſēda mētio qs qñ ſit ſtati
dicēt. t tē nō ſufficit mentio. multū ge
neralis. vt puta nō obſtāte q̄cūq; lege.
nec regrīt mentio oio ſpālis. ſz ſatis ē
q: dicat. nō obſtāte q̄cūq; lege q; i ꝫrīā
loquīt ita voluit bar. ꝑcē dādo milias
glo. iuſ cīulis in,l.fi.C.ſi ꝫ ius. t hoc
quo ad ꝑmum in ſecūdo mēbro vo-
luit lo.an. q: ſi ius hz cīaz derogatoriā
nō valz rescriptum ſub quacūq; for̄a
ꝑceſſum. niſi faciat de illo iure mē
tionē qs eſt notādū. Tertiū mēbrū ē
q: ꝓnlegiū ꝫ ius ſi ḣis cīaz ɔrogato
riā valz. dubitat pa.an hoc ſit ver.t

poti⁹ credit oppositū p.c.ex pte ꝺ capel.mo.vbi ꝺ q⁹ si papa confirmat ꝓpria tū religioso claustrali nō valz: nō ſcā mētione ꝺ iure ſcto. Nā ſepe ꝓnilegia emanāt ꝑ ius ex nimia occupatiōe ꝑncipis: vel pp nimiā iportunitatē petētiū. Et tō nisi fiat mētio ꝺ iure ſalte in gñe: nō ꝓſumit ꝓnceps velle ꝺcedere ꝑ ius. Et hoc ſcīt Bar. i extrauagāti. ad repmēdā. Et tō alibi dicē gl. q⁹ ñ vz litiatio ſpurij ſcā p ꝑncipē ſi facta mētiōe de iure. Quartū mēbr⁹ q⁹ reſcriptū emanās ꝑ ius motu ꝓꝓrio valz: iz non faciat mētionē ꝺ iure. Dubitat pa. an hoc ſit verū: q⁹ mot⁹ ꝓꝓrio ſolū excludit ſurreptionē: nō aūt ſplat gratiā ꝑ itētionē ꝺcedēt: vt no. i. ꝺ. ſi motu ꝓꝓrio. Sz de mēte ꝑncipis non eſt ꝺcedere aliqd ꝑ ius: nō ſcā mētiōe ꝺ iure: vt i. ꝺ. c. ex. pte. Dicit⁹ tñ Jo and. ſonte ſeruare i ꝓtica. ꝓdictis obſtāt vſ. ff. ꝺ excu. tu. l. idē vulpian⁹. vbi dicit tex. q⁹ ſi ꝓnceps ſcīēs aliquē eē tutorē dedit ſibi iniam mutādi domicilij: vſ eū absoluere a tutela: iz ea ſi fecerit mētionē. Et ex iſta l. colligi nō tabiliter vbi Bar. q⁹ tātū valz certa ſcientia ꝑ ꝺ vſ dispēſatio. Et pōdera q⁹ ſi logtur aſſ in reſcripto fiebat mentio ꝺ certa ſcia iz ſatis, ē q⁹ ꝓnceps ſciebat illū eē intozem. Et multi legiſte p illū tex. ſolent dicē q⁹ ſi ꝓnceps ſcienter ꝓmouet idignū: vel aliqd facit ꝑ ius: vſ dispenſare. Et ꝓfecto illa lex nō facit ad q⁹ allegat. Nō. n. logtur i ꝓnilegio ꝑ ius: iz qñ absoluit aliquā ab onere tutele: z in facto ꝓticulari. Et ſic eſt illud potius ꝺcēdā bñficiū absolutionis ab onere ꝺ ꝓnilegiū ꝑ ius. z hāc intellectū ſentit Bar. in. ꝺ extrauagānti. Aliud membr⁹ eſt q⁹ reſcriptū emanat ex certa ſcia: z tūc valet ꝑ ius ſm Jo. an. ſ. pa. multipliciter limitat. vt apparet ex ſupadictis z addit notabile dictū Bar. l. ꝺcē extrauagāti. q⁹ vbi reſcriptū emanat ꝑ ius z in fauorem reipublice valz: iz ñ faciat mentionez ꝺ iure. Et tūc vſ dispenſatū ꝑ ius: Secus ſi emanat i fauorez ꝓuate ꝑſone. Nō ꝺuerſitatis ē. q⁹ iura hñt clāz de rogatoria: nā in reſcriptis q⁹ emanāt i fauorē ꝓnati. vt. i. l. reſcripta. C. ꝺ. ſci. impe. of. Itē ꝓſumit tūc reſcriptū ſurreptitiū. vel emanaſſe ex nimia occupatione ꝑncipis. Sec⁹ ſi i fauorez publicū. z ꝑdcā bñ notabile. q⁹ nō habes in aliquo loco tta bñ diſcuſſa hec Pan.

Additio. Vide q̄ notat lud. de ſo. in addi. Jo. de ana nia in ꝓſilio reſpōdē iuocato diuino ſuffragio. vbi dicit q⁹ cla nō obſtante validat reſcriptū ſeu reſtitutiōes ex plenitudine ptatis. ſi dicat nō obſtāre alia ſ ſtitū factenē ita Bar. firmat. i. l. fin. C. ſi ꝑ ius vel vt pu. Et bal. expōſſe de pace ꝓſtā i. ꝛ. liuellarū. z in. l. eos. C. de ap. Addit etiā q⁹ z ſi p ſupiores nō poſſit tolli bñficiuz alteri q̄ſtū. q⁹ non eſt vez ſcp. Tū tolli pōt ꝺſtituz q̄ſtum p ſniaz. vt elegāter firmat Bal. i. l. fi. C ten. reſci. nō poſ. Cū i oi ſnia itelligāt cla. ſalua ſūma pōte ꝑncipis. l. fi. C. de legibus. vel cl⁹ itellige q loco ꝑncipis habeē. q⁹ dictū pōdera. put ius acqſitū p ſniaz. ſit acqſitū p meditū turis ciuilis. z ſit de iure ciuili. ō facile tolli pōt ꝺ ius gentiū. Et indubitanter eſt vez ſi eſt in ea cla derogatoria.

¶ Quid ſi princeps mādat reuocari ꝺcḡd factū eſt vel imutatū in tali ca. an ltie ſcīs reuocari ꝺz. Rñdeē q⁹ tale reſcriptū ꝺz intelligi in facto mīn⁹ legitime: nō de eo q⁹ erat. factū legitie p hoc. ꝛex. notabilis. in. c. audita. ō reſtī. ſpo. Nā z ſi nō licebat de pāte ꝓcedēt⁹ reſcriptū diſputare. q: eſſet crimē ſacrilegij. §. g aūt. xvij. q. iij. tñ de ſcia z volūtate ipſi⁹ ſcribētis licitū eſt diſputare. z in ꝺ pōt hēri ītērpratio. Vide ad hoc gloſam ſingularem. i. c. ꝓterea. xxij. ꝺi. Et ad. c. i. de pſti. lib. vi. rñdetur q⁹ illud eſt verum per interpetationē. q: oia iura principe pē interpari. z ſic reſcripta recipiūt alī q̄ſ interpetationem iuſtificatiuā. vt in caſu ꝓdicto. aliter videreē ipm ſenſiſſe iniquum.

¶ Quādo āt reſcriptū valeat. z qūc 7

opponi possint ꝫ illō Bir. dicit ꝙ ad
B ꝙ rescriptū teneat mihil oz suppzimi
ex his q̄ mouere possūt animum pncipis
ad dādā rescriptū: vel denegādus
z pmo qdē series facti ē exprmēda. ex
ꝙ coha. cle. sup eo. tē. pcessus cāe extra
de re. iudi. inter mōasteriū. Et si p sug-
stionē falsi vel suppressionē veri re-
scriptū fuit ipetratū: tollit extra eo. sup
lris. vbi Pe. de sap. notat sex regulas.
Pria ē: ꝙ ille q̄ p fraudē z malitiam
lras ipetrauit: z exprssit falsitatē: nullū
comodū ex ipsis lris ꝓsequtur: vt in. d.
c. sup lris. Secda ē: ꝙ p fraudē z mali
tiā suppzimit vitatē: careat penit⁹ im
petrat. extra eo. ad aures. z de pbē. si
pōt. li. vi. Tertia ē: ꝙ ille q̄ p simplici
tatē z ignorātiā impetrat z exprmit ta
lē falsitatē: q̄ si eēt suppsa papa i for
ma cōi nihilomin⁹ lras cōcessisset pōt
petere vt iudex delegat⁹ fm ordinē iu
ris i cā. pcedat: q̄ si ꝓz formā i lris pces
sā. extra eodē ex insinuatiōe. Quarta:
ꝙ q̄ suppmit vitatē vel occultat: iudex
pt. pcedere ꝓz formā iuris: nō ꝓz formā
litterarū. litiꝫ. di. ex antiqe. q: si expze
sisset papa nihilomin⁹ lras cōcessisset.
Quinta ꝙ si oblige lras impetrauit ꝙ
expressiōe falsitatis: q̄ tacita papa nūq̄
lras pcessisset: p eas iudex nullatenus p
cedat extra eo. si ꝓponēte Sexta ē: ꝙ
ꝙ ipetrat lras z suppzimit vitatē: q̄ ex
pria nō dedūcet lras: delegat⁹ q̄ pcedat
p easdē: q: eadē rō q̄ mouet delegātē:
oz mouere z delegatum. Et sicut dele
gans suas lras denegaret. ita delega-
tūs sue cognitionis effectū non impor
tat. extra eo. sup litteris. z. c. scisciatus
¶ Sz quo poteris scire qñ tacita vita
tetq̄ suppssa lre nullaten⁹ hērentur. ꝛ.
fm Host. xxvii. casus ex his ꝓsi. ꝓn
de. Si lex ꝓmata: si dispēsatio pactuz
vel si rescripti: snia: siue statuti Baze
nobilitatis: ac appellatio cā. At homi
nis meta: vel ꝓfirmatio pape. pcessus
titulus: series: pfessio certa. Pauptas
facti possessiotis q̄ pēdens: grauamē.
Bfa: pēdētō: qr: ac exceptio: ciuis: cla.
firma fides: isꝫ his iuges anathema. si

nis tollet: nisi mētio sēt pbet. Si lex ꝓ
nata. i. pulegiū qō bz ille ꝫ quē impe
trat rescriptū tollit rescriptū nisi faciat
mētionē de pulegio pmo. ex ō ꝑcrip.
ventēs. Si dispēsatio sit facta sup hoc
extra de si. pby. ex tua pactū si pcessit
rescriptū vel pulegium: extra de decī.
ex multiplici. vl pactū sit secutū. de pac.
q: ex eo. li. vi. Vel si rescriptū: aliud in
it pzio impetratō z ossum. extra eo. ct
ti. z. iij. Snia fuit lata sup hoc. sup q̄
impetrauit rescriptum. ar. extra de fide
instru. iter dilectos. Sine statutū: sit su
per hoc factū. extra de ꝓsti. cū accessis-
sent. Baze nobilitas. extra eo. sedes ac
appellatio sit sup hoc facta ex pte sua
extra eo. ex pte' vel ex pte' aduersarij.
extra de ꝓbr. vti. c. bone. Causa. f. excōi
cationis. Et si plures sūt: oēs debēt ex
primi extra de offi. oz. ex pte. aut hois
meta. i. terminus appellatiōis pfectn
de appositus a pte. q̄ ꝓuenit nō pōt.
extra de appel. sepe. Vel ꝓfirmatio pa
pe extra. de ꝓsti. ex pte. pcessus cāe i q
expzimi debet. extra de re iudi. iter mo
nasteriū. Titulus. f. bñficij quē tacuit
quātūcūq; minimā eēt. extra eo. postu
lasti. Series. f. seriem. facti z totum p
cessus oz rescriptū ptinere. extra eo. di
lect⁹ filⁱ⁹ pfessio certa. i. vtq; sit clicus vl
laic⁹. extra eodē cū ordine. pauptas. f.
an sit ditues vl i dignitate posit⁹. extra
eodem ad aures. facti possessio. i. cū ali
us de fctō: nō de iure possidet. extra de
ꝓcess. pbē. lras. Lisq; pēdēs. extra ne
lit. pe. dilect⁹. Anathema. q: ex q̄ auctē
to. pape aligs recept⁹ ē in aliq̄ eccliā:
obstat exceptio sedo ipetrātī: nisi de re
ceptōe ꝑmi fecerit mētionē fm. Ber. ē
host. extra eo. mādatū. Bfa. i. si tā rece
ptus ē in aliq̄ eccliā. d. c. mādatū. Ven
ditto. f. rescripti nihil pcessū a sede ap̄ica
p pēsionē q̄ rexit extra eo. ad audiēti
az. Pf. i. g minist̄rauit i eccliā q̄ filⁱ⁹
ipetrauit. extra de si. pby. c. ij. ac excep
tio. f. ppōsita i iudicio extra ō pcu. in
nfa ciuis: q: de ciuitate z diocesi fieda
ē mētio. ex. e. significātes. c. rodulfus
cla extra eo. cō dilectā. vbi nō vallet re

scriptū.ij.q; nō facit mētionē q; articulus fuisset in prio rescripto insertus Firma fides.l. sacrim de quo nō facit mētionē.extra eo. ꝓstitutus. Idem fideo interposita ar.extra de ꝓsti.ex litis Sz his litigis anathe.q; si tacet excōi catōez suā nō vz.extra de ꝓcur.c.fi. ni si sup desētione vel appellatiōe ꝓ excōicatiōe.ipetrēt.extra eo. ipo iure li. vi. Finis tollet: nisi mētio fcā phet.l.rescriptū pt pdicta ipetratū si valebit.ni si de pdictis faciat mētionē. Adde predictis vnū semp mēti tenēdū.z nō est alibi ita expssuz qō no.pa.in.c.ꝓstitutus extra eo.vbi ꝓter. illū cōcludit q surreptio vicia grāz iplo facō ēt si ꝓstat i tacēdo factū allegāti: q; ipetrās ꝓ babilr.ignorat. Nā ipetrās ō q; ibi poterat pbabilr ignorare statutū numerū eccle. maxie si statutū emanault. dū ipe fuisset abnis. Et rō hui⁹ dicti pt ee q; ꝓsiderāda validitate gre nō aduertim⁹ ad culpā ipetrātis: sed pot⁹ ad intētionē ꝓcedētis vt i.c. postulasti. extra eo: Si aūt papa sciuisset statutū pcessisse ēt ꝓ momēto nō dedisset salē ita de facili lras ꝓ qs infringeret statū ecclie. hec pa. ibi Pōt ergō fieri ꝓclusio q; oēs tacitū q; expsso papa si pcessisset vl nō ita de facili: vicias gratiā vl pui legiū: z; secus i sit lris ad lites pz; eūdē pa. i. c. q; circa. de ꝓbā. q; ex surreptiōe nō sāt ipo iure nulle: z; p exceptiōez an nullāde. vt in. c. cete ꝛ. z i. c. plerūq; z i c. si aūt extra. c. Adde pdicta qō not. Be. in. c. si motu ꝓprio, de ꝓbē. li. vi. q; lz mot⁹ ꝓpr⁹ excludat oēz surreptionē nō tn tollit vicia: nec ad bñficia p sonā illegitimā habilitatr vñ nō tollit defectū natalū: vel etatis vicii q; filia que lz p vīā surreptōis nō posset opponi tn p vīā iuris cōis bñ pñt: cū ꝓpr⁹ motus nō faciat dispēsatōez talē q; dicit aliud notabile q; certa sciētia 'pncipio p testes ꝓbari pt ēt si nō exprimatur in lris. sec⁹ dicit de motu ꝓprio vt ꝓbari nō possit p testes: licz aduersari⁹ velit ꝓbare q; ad vīsitā alteri⁹ bñ fecerit papa: nō audiet. q; illud. ecē ar

guere papā de mēdacio.

¶ Quid aūt si papa motu ꝓprio dī pēsat: vel aliā graz pcedit: nūqd salvitas p ipetrātem expressa hēat vitiare gram. ff. pa. i. d. c. q; circa refert aliōs dubitasse. Sz ipse simplr tz q; si ē tale gd q; tacito vel nō exīte papa graz si pcessisset: tūc vicia: q; lz mot⁹ ꝓpr⁹ excludat surreptōez vt dictū est: nō tn cō firmat graz ꝓ itētionē pcedētis. vt no tabilr sentit Jo. an. in. d. c. si motu ꝓprio. Et vide glo. notabilē ad hoc. in. clemētina si romanus. ō pheben. q; de dicit q; motus ꝓprius nihil operat vltra casus in iure expressos.

Rēsidentia. s. clicoꝝ in suis ecclijs vbi not. q; q; hz bñficiū cū cura tūr ad residētiā. extra de elec. lz canon. li. vi. Silr ꝛ q; hz ꝑcāgs alia bñficia q; bus hoc ꝓpetat ex statuto vel ꝓuilegio aut ꝓsuetudine approbata. vt vult Jno. in. c. clicos. extra de cle. non resi. Et addit itellige oē bñficiū ꝓ residētiā regrre nisi ꝓ iū ꝓstet. ꝛ plus dicit ho. q; g libz clicus tenet residere. d. c. clicos Si ue magnū sit bñficiū: vt epatus. vij. q. i. quenit. ꝛ dz crisma cōficere: ordines celebrare. ꝛ quoz; dīe bñco diuis officijs itereſſe de ꝓse. di. iij. eps. Nisi iuste cā ipediat: vt ibi dr. Silr ēt si modicū sit bñficiū. extra eo. cōquerēte ꝛ dz bñficiat⁹ itereſſe matutinis ꝛ vesꝑis. als si ico: rigibilis sit: deponit. lxiij. di. c. si.

¶ Utr qs ex ꝓsuetudine possit recipe fructus bñficij i absētia. ff. hz ho. ꝓt vt extra de ꝓbē. cū oēs. Hoc tn itellige in ētū p hāc ꝓsuetudinē n̄ progeā diuis cultui: vl als non sit irrationabil. als sec⁹ extra de ꝓse. c. fi. Sz tale ꝓsuetudo ꝛria statuto tolli pōt: vt si ecclia sit ministriis destituta: ita tn q; ꝑbēda absentis assignet. subrogato. extra. eo. cū dilect⁹. Sz si tale statutū facerēt canonici, pp ꝓpria cōmoda puta vt inter se diuidāt illud qō abnis ꝓsentī accipere: nō vz. d. c. cū oēs

¶ Quo clic⁹ in bñficio dēat residere. ff. fm ho. dz residere i ꝓpa ꝓsona ptē ād ecclie. ex eo qz nōnulli. ꝛ. c. le. ꝛ dz

futre i fuo ordie.extra de ſi. p̄by.p̄to poſnit. Parū.n.ect ſui p̄ſtā exhibere z curé p:op:ie ecclie negligere.

3 ¶ Utr ñ reſidēs poſſit excuſari ex ali qb⁹ cāis.§.2. Excuſat p̄ſo ſi iuſta ſit cā ſue abſtie: vt pp inimicitias vl aligd hmōi.extra.e.iter q̄ituo:.z tē tñr p vi carū de futre. z §3 Ul.illi g ſine iuſta cā ñ reſidēt: z ſua officia ñ iplēt: ſ3 poti⁹ voluptatib⁹ vacāt nihil hñt iuris i reb⁹ eccliaſticis z ſi recipiūt tenēt re/ ſtituē. Reddit⁹.n.eccliæ ꝛ ſi ſtipendia futētiū. vñ z iura idtrerūt clicis p̄ſōa lez reſidētiā. Dñ gcḡd ſit de ſoro p̄ten tioſo vſ ſufficeſ ad ſalutē: ſi ip̄e ſua cura z ip̄ēſis puidet eccliā b̄ēter officie tur z pp̄s ſufficiēt regat. z ip̄e hōeſte vite z mor; bonū exēplū ſbāt: oñ dat: z iterdū p ſe ad locū acceāt z ō p̄dict⁹ certificetur. Itē excuſatur. ſ3 ſit p̄ſo: tñ ſiñ ima cl'pa ipotēs ēfact⁹ aut ifirm⁹. extra.e.cū dilect⁹. vij.q.i. p̄ntiū Scdo ſi de lnia p̄lati ex cā rōabili ſit abſns. extra.e. relatū. z.d.c.ſ3. Alſ ēt ſi ne lnia p̄lati pegrini nō p̄t extra ō vo to magne. §. vez. Tertio: ſi ꝛ3 eccliaz pochiale p̄t ex diſpēſatiōe epi eē i ītu dio p. vij. ános. vt extra ō elec. cū ex.e. ii. vi. q̄rto: ſi hr̄et ſup ſ3 ſpāle p̄uilegiū hr̄ ēi abſns p reſidēte vt dicēt i. §. ſe.

4 ¶ Sūt z alie cāe i gb⁹ nō reſidēs hr̄ p reſidēte. Pria ſit i fuitio pape. d.c. cū dilect⁹. Scda. ſi vn⁹ vl duo ex cāonicis ſint i fuitio pprij epi extra.e. decetero z audiētiā. Sz epūs ſuffragane⁹ ſi moretur cū archiepo ñ reſideſ ar. extra de of.o:. paſto. z no. q̄ g ē i fuitio pape vl epi ſui recipiū gdē fruct⁹ bñficiū p̄ virtualia: ſiue q̄tidianas diſtributiōes. q̄ ñ ſolēt abſntib⁹ dari. vt i.d.c.ō cetero. z extra de p̄be. ſ3. z extra.e.c.i. li. vi. Tertia: ſi ſe ñ abſit at i fraudē. ſ3 eccle ſue iura fideli⁹ p̄ſeḡt. ex.e.ex pte

5 ¶ Et ex p̄dictis p3 qd dicēdū de illis q data opa z affectate ēt cā ret publice ſūt abſntes. an gaudeāt p̄uilegiis ſo litis. §. q̄ nō. vi. i. g data. ff. ex q. cauma. z.i. pe. C. q̄ō z q̄ſ ſudeā. z.i. vnī uerſi. C. de lega. z aduerte q̄ ille g i of ficio modici valoris abſns eſt cā reipu blice p̄ſumit affectate z data opa abeē vt. i. ſpadonē. §. ſi. ff. de excu. mu. Idē ꝛ3 Lu. de ro. i ſuis ſingularib⁹. Et facit ꝙ clicos abſntes q vi ampliores obtineāt dignitates ſiāt cū cardinalib⁹. Et ſbaſiatores tenentur reſtituerē expēſas cōtati qñ ſtat pluſq̄ expedit: dolese vel voluītate ſua. vt. in. d. l. z g data.

¶ Alāde ēt vnū ſingulare qđ no. pa. 6 i. c. cū pcuſſio ō cle. egro. q̄ clico egrotāti nihil eſt ſubtrahēdū de his q̄ ſūe unt pcipere i ſanitate. Infirmitas ergo fingit eā reſideē z itereſſe diuis. Et intellige ſ3 qñ ifirmitas ē cā imediata ñ deſuēdi. Nā ſi ꝑſus nō reſidebat: infirmitas ſupueniēs nō eū excuſat: vt di cūt doc. ibi z bñ Nā caſus ſupueniēs recepit declaratiōez ſm ſtatutū p̄cedē tem. vt i. c. maiores de bap.

Reſtitutio. i. cōuer. Utr̄ ſit de neceſſitate ſalutis. §. ſm Sco. i ḡrto di. xv. q. ſic. q̄: ſicut auferre alienū cū pcīo mortale. q̄ ꝙ p̄ceptū diuinuꝫ negatiuū. ſ. Nō furtū facias. Ita z tenere alienū. z ita ſicut ē neceſſariū ſeruare p̄cepta negatiua. Ita neceſſariū eſt nō tenere alienū ꝑſo inuito. z per ꝑſo vel actu ſtatꝫ reſtituere: vel ſaltē velle reddere cū fuerit opportunitas. ſic tñ q̄ dilatiōnē petat ab eo q̄ pōt ꝑſā rei concedere ſm Tho.

¶ Et p p̄dict⁹ declaratōe diſtiguen 1 dū. q̄ aut debit⁹ ē in articulo extreme neceſſitatis. aut nō. Pria caſu⁹ nō tenetur ad reſtitutiōes. q̄: i extrema neceſſitate oia ſūt cōta. l. i. §. cū in eades ff. ad. l. ro. de iac. Ideo dicit Sco. vbi §. q̄ ſi detinens rē alienā eſt i extrema neceſſitate. z ille cuius res eſt nō. ſ3 hꝫ aliā extra extremā neceſſitatē. q̄ iſta res eſt detinentis iure poſſi. quo i extreme neceſſitatis articulo ad p̄uidēdū neceſſitati nature via oib⁹ extrema neceſſitate detēte eſt ꝓceſſa. vt i. c. eruyt. de ſ. ſi. ll. vi. Si aūt abo ſūt i extrema neceſſitate. ſi ꝑſo deuenit dño ad eam ꝺ3 reddi dño duplici iure tū q: pt⁹ ſuum. tū q: ex iuſta neceſſitate factū ē ſi

um. Si vero prius deuenit detinēs. sa
ctū ē suū. Et tūc dño post deuenīēti ad
necessitatē ñ dz reddi. qz cessault dñiū
ei⁹ in re ista z factū ē alterius iure po
li. Si aūt ābo simul deuenīāt. dicim⁹
qr dz reddi dño. qz nūqz excidit a dño
p hoc. qz duob⁹ cōcurrētib⁹. pcaulet
q'petius ē. vt. ff. ō sta. ho. l. queri. sub
tāgit Sco. qr si detētor deuēiat ad pin
guiorē fortunam teneē restituere. qñ
occupauit cessante extremā necessitate
Sz si nūqz ante extremā necessitatem
occupasset tūc iuste simplr occupauit.
f. rē ālā. nec ad aliqz tñr restitutionē. ħ
ille. Idē hēs. ē. furtū. ħ. v. lz qdā dicāt
ꝓtra. Sz dcm Sco. vī equi⁹: pīertim
qñ talis res ē ꝓlapta. Scdo cāu qñ de
bitor nō ē in articulo extreme neces
tatis. z tūc aut restitutio ē certa aut in
certa. Si incerta vt qz nō iuenitur cre
ditor vel eius heres. restitutio ē fīēda
paupib⁹ vt in. c. cū tu de vsuris. z tūc
debitor ipotens poterit libē se ponere
in manu epi vel penitēciarij fz' mittos
q poterūt. si eis ꝑm dcm videbit expe
dire. relaxare debitū in totū vl in ptes
vel ꝑbere dilationē vt paulati eroget
paupib⁹. Si aūt restitutio ē certa. vt qz
scit vel qz sciri pōt ꝑsona cui dz fieri.
tūc si debitor est in tanta necessitate z
creditor in tāta facultate qr teneret de
bitor ꝓ elemosynā subuenire. debitor
nō teneē ad restitutionē Nā lz casu ipe
creditor teneret ītro reddere. Itē gnā
liter debitor nō tñr ad restitutionē eo
cāu q creditor deberet sibi nolle fieri
restitutionē vt dicit Sco. vbi. ē. subtū
ges exēpla dicit. debet enim velle qli
bz sibi restitutionē nō fieri qñ esset in
ꝑiudiciū cōtatis vl recipientis restōnē
qz debet velle bonū suuz z bonū cōe.
Debēt eni velle nō fieri restitutionem
quādo eēt in diffamationē restituentis
qz debet vel' e magis famaz ꝓmittere
illud modicū suū statim. Ēo simlr dz
magis velle qr vtetur magnū incom
modū ꝓtmi restituentis. q modicuz
incōmodū suū vel nullū in illa modi
ca dilatione restituentis. Ex his sequi
tur qr qñ eēt restitutō bonoꝝ reipubli
ce vl ei cui nit: vel diffamatiua fītūēt
vel nimis notabilis dānoſarnō tenetur
ad tati restituere. sed sufficit qr tati ex
affectu restituat: z qr actu restituat cet
tātibus scōuenientiꝰ hinc inde. et ex p
dictis ēt subintert qr qñ ablatio fuit oc
culta. tūc nō tñr ablator se ꝓdere: nec
p'ñs p tpe restituere. lz galis ꝑsona
secretā z fidelē. Et expedit qr p'fesso
rē: qr sibi ē crīn detectū p ꝑfessiōz. vī
de diffusē de ista mā. J. Reitō vltimo.

¶ Quid si ꝓcipit a ꝑfessore qr tati re 2
stituat an nō pena peccat mortalr. frā.
de may. in. iij. dicit qr sic qz ꝓceptū
de nō retinēdo alienū obligat semp z
ad semp: qz ē ꝓceptū negatiuū. hoc
dictū pōt intelligi qr peccet mortaliter
nō ē rōe iniūctōis facte a cōfessore: sed
respectu ꝓcepti diuini rōe cui⁹ tenetur
restituere ēt cessāte mādato cōfessoris
Nō aūt ē itelligēdū qr rōe iniūctōis a
ꝑfessore facte ille incurrat nouū pecca
tū mortale. vt dicit Pe de pal. ī. iij. z
Archi. flo. Nā fz eos triplr pōt cōfes
sor aligd iūgere penitēti vno mō per
modū cōsilij z exortatōis. vt qr q'dāe
ozet z elemosynas faciat. z ad hoc nō
teneē. Scdo mō q modū declaratōis
cōis obligatōis. vt qr oi anno ꝓfiteat:
cōicet i paschate restituet alienū. z sic
ñ incurrit nouū peccatū inobedientie.
Tertio q modū satisfactōis spāl p cō
missis z ad ista teneē ex ꝓcepto. z hoc
vez p peccatis mortalib⁹. si aūt venialī
b⁹ nisi forte ex contemptu.

¶ Quis aūt teneat ad restōnem. ħ. fz 3
Sco. vbi. ē. qr. dānificās tā ꝓncipal q̄
fautor. tā bonoꝝ aīe q̄ corpis. q̄ fortu
ne z infamie. Ubi ꝓio dicē de dānifi
cātib⁹ i bōis aīe. Scdo i bonis corpis
tertio in bōis fortune. de dānificātib⁹
aūt bōis fame vide. ē. detractio p totū.

Restitutio. ij. de dānificātibus in
bonī anime.

¶ Quid sigo retraxit aliquē a religio 1
nis ingressu ħ. fz Sco. i. iij. di. xv. qr si
go retraxeri aliquē tā obligatū ad reli
g'onē ex ꝑfessiōe teneē ad restitutionē

ſ.agek dz ꝙ ille redeat. Si nō ꝓt tenet ihe itrare: ſi ē plōa idōes religiōi vt ſic ſatiſfaciat dñ vinedo religiōi. ⁊ oare ꝑ uerſiōe anerſi. vt Ray. fecit. Si ꝓo aliquē diſpoſitū ad itrādū retraxit ne itraret. ſi ꝑ fec aio ꝓſulēdi ꝑpe vtilita: puta q: filꝰ ſuſtētabat cū: vl' q: itrās habat oia ſua religiōi q alꝰ ſpabat tpe here vl' hmōi ⁊ tūc nō tenet religio ni: ſi ꝑ fecit ſine fraude vl' ſuggeſtione alicuⁿ falſitatis. Si ꝓo ꝑ facit aio nocēdi religiōi: tūc tenet̄ religiōi nō ad equalēs: ſz ad aliq̄alē iductionē alteri tus q: itereſt iter here ⁊ ꝑpe eē. Cōcor. Rī.i.iiij.di.xv.dicēs q retrahēs ꝓſonā vtilē religiōi ab igreſſu religiōis i tētiōe dānificādi, religionē tenet illi religiōi ad itereſſe ad arbitriū bonoꝝ vi roꝝ. Si ſt ꝑ faciat nō ꝑp ꝑ ſz vt ꝓſulat ꝑpe vtilitati nō tenet religiōi ad. alī ꝯ reſtitutiōez: ſz ꝓſōe cuiꝰ ꝑfectū ſpūa luter ipediuit tenet̄ i ſpīritualibꝰ facere reſtitutionem a quam poteſt.

2 ¶ Utꝝ iducēs aliquē ad peccādū cōſu lēdo: ſi nadēdo ⁊c. teneat reſtitutiōi. ſ. ꝑz Sco. vbi. ſ. q fic mō ſibi poſſibili. ſ. iducēdo eū ad pnias efficaciter ⁊ act̄ virtuoſos. Et ſi ſola iductio nō ſufficit q: facili ē ꝙuertet̄ ꝯ ꝙuertet̄. tenet̄ ē ꝑ ſe ozdo: ⁊ pofnes alioꝝ ipetrare ſibi ꝙuerſionē dāmōillis peiꝰ nō pādat. ⁊ ſz tal nō poſſit digne ſatiſfacer tñ iuꝝ iudiciū ꝓfeſſoꝝ ſi el ālq ſatiſfactio iniungenda.

3 ¶ Utrū ſeducēs vl' vſloraꝝ ꝙginē teneatur ad reſtitutionē eam ducendo. vide. ſ. adulteriū. §. ix.

4 ¶ Utꝝ dānificās alīū in bōis aie vel corꝑis ex fraudulento ꝓſilio. teneat ad reſtitutionē. ſz. ꝑz Rī. vbi. ſ. q fic. Et dic q appellatiōe fraudulēti ꝓſilꝰ cō tiet malū ꝓſilū datū ex ignoꝝātia. ꝯ tra bonū ꝓſilū dare crederet: ſi debi tā diligētia nō adhibuit ad ſciendum: q: negligentia craſſa ꝑpe dolꝰ eſt.

5 ¶ Eln aūt ſacerdos abſoluēs aliquē a pcō a quo ñ pōt abſoluī: teneat ad re ſtitutiōez: ſz. ꝓp. dict: q. nō tenet tū. ꝺ notificare q nō potuit euꝫ abſoluere. Peccat tñ mortaliꝫ ſm Rī. de q̄ vide ſ. cōfeſſor. ī. Intellige tñ ꝓdicta ſi tal cōfeſſor: ex ignoꝝātia abſolueret. Secꝰ ſi ſcienter ⁊ penitēs paratꝰ fuiſſet, reſtituere: ſīgd reſtituēdꝰ erat. nā exā dat cā ꝺ efficacez ad nō reſtituēn. vꝫ tenerī. idē ſi abſoluiſſet ex ignoꝝātia craſſa vel ſuppīna vel affectata.

PEſtitutio. ī. de damnificādus in bōis corꝑis: ⁊ ad qd teneāturꝫ dic ꝑz Sco. ī. iiij. di. xv. q aut itulitvltimū dānū. ī. mortē aut citra mortē. ⁊ iſtū ē dupler. ſ. ꝛmediabile ⁊ irremediabile. exēplū mutilatio ē irremediabile q: i pedit ex toto actū ꝯuanū q: ꝓpetit hōi ꝑz illū mēbꝝ. puta abſcidit manū dex terā. Remediabile ꝓo ſiue curabile eſt vt vulneratio vl' alia leſio curabil'. Si i mutilatōe ꝫ duplr vl' q: enormis: q: ex toto ſpedit aliquē actū ꝯuanū: q cō peret hōi ꝑz iſtā ptē ꝳputatā i ꝳputati one manꝰ dexterꝫ vt dcm ē vl' ñ enoꝛmis. ī. ñ ipedīēs actū ꝯuanū: vt ē ꝳputatio digiti vl' ꝓt' elꝰ. ꝓ ꝓio dāno. ſ. vl te ablatōe regulr i mſtr̄ cōtatiꝫ ſecun ta ē lex taliōis vt hōicida moꝛtaſ. Et rōabil'. q ꝫ nō ſolū ꝓpetit ſm legem Moyſi. ꝑz ēt rōe nālī approbatū in. l. euāgēlica. Adat. xxvi. Ois q gladio ꝓcut ꝛc. Si aūt hec pēa ſi ſit ſibi, ſtatuta vel ſoꝛte aufugit: vl' ē occultū: vl' hūit gꝛas a ꝓncipe. tenet ad reſtitutionē facīēdā ſpālē equalēte vite ꝯ abſoluit. Sīc ꝓt ēē equalēta i talib. nec ꝫ ſolus ſufficꝫ ſz ſi iterfect̄ ſuſtētabat aliquē. ſ. ꝓfez ⁊ mſes vl' ꝓpiꝯs tenet̄ ſfector oib illis ad tātā reſtitutionē ꝯtū illis abſtu lit ꝑ iterfectiōe illꝰ ꝑſone. Et q: vix poſſꝫ aligs ꝓpēſar digne ꝑactiōes id qꝫ abſtulit hōicida. ex pediret ſiꝛ aie tal q ſolueret ꝑ paſſiōes voluptarias ⁊ hmōi. In alia vero damnificatione. ſ. ꝑ mutilatiōe enoꝛmi vel nō enoꝛmi: cōſuter nō eſt inſtituta i ecclia reſtitutio niſi pecuniaria. Et illa dz correſpōdeꝛ ſi ſolū dāno qꝫ icurrit: ga ꝑ mutilatio nē ꝓꝰ toto tpe futuro quo vſurus eēt ga mēbꝝ iſto abiciło. ſz ēt expēſas ex

positas in curatione. ex de iniur. c. i. z sumli exo. xxi. Ité dz cōtespōdere restitutio ꝓsolatiōi ipius affictꝰ q; ppetua ẽ fibi desolato ꝰ tali mutilatiōe. Plus ãt ẽ pōderāda mutilatio pauperis q̄ diuit; q; magꝭ idigebat pte abscissa ad victū necessariū acgrēdū z tō plus fuissꝫ vꝫ pte illa ad necessaria p curāda. Iz ex alia pte sit aliū cōditio ponderans. s. dignitates persone. Sz hoc pax est respectu prime ꝓditionis

1 ¶ Quid aūt si stati obyt z nulle facte sūt expense. ff. Spe. in ti. de iniur. dicē q tāc estimabūt ope: gbꝰ heres cariturꝰ ẽ. nā sorte erat pupilleriꝰ vꝫ mercetor: sed si pcussus mortuus vel mutilatus nō fuerit lecto, tū lacuerit operas eiꝰ amissas z expensas i medicos fcos z medicia, ffstituet q pcussit. d. c. i.

2 ¶ Sed vsq; ad qd tps estimabūtur opere gbꝰ carituruꝰ ẽ. ff. idē q vsque ad tempus q̄ verisimile ẽ illū, occisuꝫ vinet potuisse iuxta estimationē legis ff. ad. l. falci. l' hereditatū ꝓputationi

3 ¶ Quid aūt si nulla habebat artē. ff. Spe. vbi. ff. q estimabit interesse. Idē dicit de eo q alīū lesit i bonis nālibꝰ. vt q: eū deduxit ad amētia vl ifatuatōez vel hmōi. Nā tenet ꝓpio. venīa petere p se vel per alīū si ẽ occultū. Postea tenet satisfacere plus vel minus fz cui pā offēdētis z dāna que leso vel aliis ꝓ uenīūt ad arbitriū bōi viri. iuxta notata in. c. ꝙ cū. de offi. dele. vbi. hētur q vbi pena non est taxata a iure pro aliquo crimine: standum est arbitrio boni viri: qđ facti ad. multa.

4 ¶ Sed qd si aliqs occidit aliquē ne cessitate leuitabili. ff. fz doc. i cle. si furiosus. de hōi. q si necessitate inevitabili. qs mutilat vl occidit: nulla penaz mere: nec irregularitate in currit ꝰ lꝫ vide. ē. homicidiū per totū. vbi mīta q̄ faciūt ad hoc. Si aūt si fuit necessitas inevitabilis: q: aſs fugere poterat sine ꝑiculo vite sue. z tñ occidit illū q aggressus ẽ eū: tāc nō tenet ad tm sic dicti ẽ ꝓmo de malicioſe occidēte. vl' mutilāte. fz ad arbitriū boni viri fz cū

tatem culpe z modū. e an ipe vderit cām sibi insultum: puta q; iuerat ꝰ nocte ad q̄rēdū dā iuuenē: e inēt' p parētib' puelle aggressus est. Nā ꝰ casu ad plꝰ tenet ad arbitriū bōi viri q̄ si nō fuissꝫ i culpa. idē dic i ꝓio mēbro huius. q. Nā iz co āgustat z aggressus ne cessitate inevitabili: aggressore suū occidat tñ si ob culpā suā venit ad h; vt q; ibat ꝰ nocte tenet ad ſsarcien dānū dā tū heredibꝰ pp mortem occisi ad arbitrium boni viri.

¶ Quid cū i crie lese maiestatis ex lo 5
la scia, qs teneatur nisi reuelauerit vt. l. q̄sqs. C. ad. l. iul. male. Pōe q; qs sciat tñ si pt ꝓbare. an eū puniēs. sit hōicida Nec qđ bis dicꝫ accidit i scto. ff. fm Jo. de pla. i isti. ꝰ pu. ludi. q; sic. Nā illud qđ dr q; ex sola scia qs teneat: itel ligitur qñ scia ẽ ꝓbabil. p. l. q accusaſ C. de edēdo. ad qd. n. tenetur qs fuelaſ qđ ñ pt ꝓbare. Certe nēo tenetur subiicere se tormētis q̄ hoc casu vlatoꝝ i stigātur. l. iij. C. ad. l. iul. ma. nec subiicere se eḡlori carceris. C. de accu. l. fi. Nilo est. n. culpa ꝓfitcrie vite se nō ponere. Qui ergo solū audiuit z nō reuelauit q; ꝓbare nō poterat imunis est a' dele cto p tex. i. l. nfis. C. de calū. Et idē dic ꝓfuisse Bald. i q̄dā suo ꝓsilio qđ icipit. Quāḡs allegata, sint mīta ꝛc. Qui ēt dicit q officiales enntes p officio z occidētes hoies pp solū nō reuelare se cretū nō ꝓbabile. oēs sunt hōicide. Et p ꝓna tenētur ad restitutiones de qua ē. i primo casu. Ité homicide sunt officiales z tenētur ad restitutionē oīus dānoꝝ qui sine ſdicijs ponūt ad tortuꝝ hoies q metu tormētoꝝ cōfitentur delicta p eos ꝓpetrata ex q̄ cōfessione postmodū suspēdūtur de hoc vide. ē. diffuse. cōfessio iudicialis. ℞. ij.

¶ Quid aūt de ꝓfiscatione bonorum 6
ꝓmittēti crimē lese maiestat' vnde. s. heresis. q: ipso facto bona eoꝝ sunt cōfiscata: an talis cōmittēs possint bona sua retinere: ꝑsertim si talia delicta sunt occulta: Dic q; cū bona cōsciētia ꝑsit illa retinere donec ſnia secuta fue

rit sup fcis iudices cōpetētes: vel donec fuerit secura fnia saltem declaratiua. de hoc vide. ff. Absolutio. i. §. ir.

7 ¶ Quid de sedentiōib⁹ z cōspiratōlb⁹ q̄ fiūt quottidie i ciuitatib⁹ vbi sunt ptialitates pūs vna pars ꝓsirat aduersus aliā deponēdā: z statū assumēdū: an cadat i crimē lese maiestatis vt sic bona publicētur: z alie pene. d. l. gs ge. vēdicat sibi locū. Saly. i. l. fallacie C. de aboli. dicit q̄ si hoc fit vt ernat ciuitas de subiectiōe imperij aut pape tūc est crimē lese matestatis. Si aūt fi at pp deponēdum regentes: tunc est crimē seditiōis. Et hꝫ fit capitale nālit vel ciuilr fz additioné personaz vt no. in. l. i. C. de sedi. tñ nō ifligit oēs penas pro crimie lese matestatis ipositas ni si fieret vrbe romana. vt voluit gl. i. ff. ad. l. iuli. male. i ver. i vrbe. Et p hanc distinctionē pcordat glo. q̄ vñr ℞rie. Qñ aūt ciuitas dicatur delinquere vel homines ciuitatis. vide notabiliter supza absolutio. i. §. iir.

8 ¶ Quid aūt si ego ꝓmittā pditionem ℨ vnū ex istis tyrānis italie: q̄ hodie regnāt nūqd hꝫ locū pēa lese matestat⁹: Rñdet q̄ aut ñ recognoscit sup iozes. e tūc hꝫ locū. z de eo. vt de ꝓncipe est iudicādū. Aut recognoscit: vt qz ē vicar⁹ imperij: z tūc ꝫ crimē lese maiestatis hēat locū. vt. d. l. i. iver. ciuiusue opa nō tñ pēa icapacitatis extēdit ad filios fz Saly. in. d. l. quisqs nota tamen q̄ crimen lese matestatis committitur a subdito tantum no. in cle. pasto ral de re iudi.

9 Additio. Et no. q̄ i. d. l. q̄squis hꝫ q̄ tractās vel facies pditionē aut tractatū ℨ ꝓncipes pena mortis patit z publicatiōis bonoꝝ. eorū filij extraneoꝝ z sue hēditat⁹ icapaces fādit z ihabiles ad honores. Filie ℘o nihil pūt hēre ꝫ bōis pīs: ꝫ mīnis sola legittimas de hēditate capiūt. proxes doteꝫ recipiant: z nuptialia lucra ad fiscū veniūt. Reuelatoꝝ pditionis a pēa crimis ac ꝓmiaꝝ. Itē nō solū tractās de nece ꝓncipis icurrit crimē lese maiestatis. hꝫ et viroꝝ illustriuꝫ q̄ celijs z ꝓsistorio ꝓncipis itersunt vel et senatoꝝ. nā z ipi ꝑs corpis ꝓncipis si vl cuiuslibet. postreo q̄ ꝓncipi mili tat cogitauerit ꝛc. Eadē et seueritate voluerūt: Adde et qđ no. Bar. i exhortāti ad rebēdā vbi dic q̄ si aliqs cōmittit crimē ℨ officiāl ꝓncipal⁹ exercētē iurisdictionem noie ꝓncipis q̄ tal⁹ fuerit et im le. ma. p. d. ꝓtōnē q̄ legit ꝫ rebellātib⁹ ℨ officiales ꝓncipis. Et no. gl. i. l. pūti. C. ꝫ his q̄ ad ec. ꝑtin. q̄ sic ogitato ē adeo nuda vt si trāferit i aliqꝫ consūm: z tūc ñ pūnit. vt. ff. de pe. l. cogitatōes. Aut trāsiuit i consūm: hꝫ si venerit ad effectū: z tūc i grauiozib⁹ pūit vt ibi. z l. g. ge. C. ad. l. iul. ma. Jn miloribꝫ aūt ez seg effectū. vt. ff. q̄ glqs inf. i. l. idē bar. ibi z sic itelligē c. cogitatō de pe. di. i. Sec⁹ q̄ ad eccliaz q̄ ligat crimē oino occultū. vt i cle. i. ūcta gl. ꝫ hēticis. Adde et qđ no. Ly. i. l. ñ. C. ad. l. iul. ma. q̄ ꝓmittēs crimē lese maiestatis manet dñs honoꝝ donec p fniaz ei aufert vt. ff. g. z a. g. l. q̄situ. Idez Ja. de are. Idē Bar. i. l. i patoꝝ. ff. de iur. fi. vbi dr q̄ tā in crie hēsis q̄z crie. l. ma. ꝓmittēs pdit sue admīstrādi. vt. d. l. q̄situ. Jn crie aūt le. ma. z hēsis nō publicāt bōa ipo iure: q̄ nō pdūt dñiuꝫ fz iura ciuilia: tū ꝫ iur canonicū ē hodie expeditū i crie hēsis. vt ipo iure pdit dñiuꝫ. vt i. c. cū fm leges ꝫ here. li. vi. Idē Bar. in. l. ñ debitoꝝ. ff. de bis q̄ in fraudē credi. Et vid. Aug. are. i. li. male loꝝ vbi dic. Et bñ sc̄las q̄ ℨ ꝓmū gs incipit tractare crimē le. ma. tam pdit suaz rez administrationem: z ois alienatio in fine facta i bonis suis ipso iure nō valet. vt est text. i. l. fina. z ibi Ly. C. ad. l. iul. ma. z notat Bar. plene. i. l. post ℨctū. ff. de dona. No. tñ ipo iure bona sunt fiscata vt. l. pe. ad fi. C. ad. l. iul. ma. hꝫ gl. in. c. cū fm de here. in. vi. dicat ℨ. l. q̄ itelligūtur fiscata ipso iure a die cōmissi crīs hereſis. Ita dicit bar. in. l. ñ debitoꝝ. ff. que in fraudē cre. qđ bene nota. Finis.

¶ Sed quērit cuꝫ go possidet iniu 10.

ste aliquā ciuitatē vel castrū: q; vsurpauit a vero ⁊ legitio dño. si subditus taliniuste possessoris. vel alī occulte opetur vt amittat talē ciuitatē vel castrū: vt ver⁹ dñs illā vel illud hēat. an peccet vel incurrat crimē le.ma. Rñdet Archi.f.i su. q; aut hoc fac ex cupiditate vel odio. aut zelo iustitie. Si primo casu: q; ide q; segi pmitt tpalēt fieri q; uenit i hmōi nulli dubiū q; peccet mortalr: q; pcedit ex radice infecta ẽ nō pt seg nisi fructus mortiferus dānatiōis. Nō tñ tenebit ei q; iuste possidebat. Si ā ex zelo iusto mouet totaliē vel ēt pncipalr. Scdarlo tñ sperat inde pseq aliquā remunerationē tpalē si vī peccare. q; glibz dz primū iuuare ex caritate sicut in psona ita ⁊ i reb⁹. Et hoc q̄si verus ⁊ legitim⁹ dñs nō pōt alio mō recupare ciuitatē suā vel castrū p aliū supiozē ⁊ ex tali pditione verisimiliter credit nō seq scādalū vel mortē alicui⁹. ꝛ si hoc fieri nō pōt sine mortib⁹ hoiuz ⁊ pturbationibus ⁊ scādalis aliozz nullo mō hoc attēdē dā ē. vñ Hmb. si nō pōt alteri subueni nisi alter lēdat meli⁹ est neutrū iuuare q; grauare alterz. xliij. q. v. denich. Sed q; q̄si raro vel nūq̄ ista fieri pñt sine morte hominū ⁊ hmōi tō nemini psulen nec pdicam.

¶ Quid de dñis terraz q; excedūt vel mutilāt hoīes pp lepozes. cernos ⁊ husmōi. que capīūt ꝫ eoz voluītatē. R. Alstēn. ll. v. tit. xxix. q; mortalr peccāt si faciūt libidine vidicte: aut amore husmōi aialiū: aut libidine vnādi huiusmōi aialia q̄ nulli⁹ hois sūt: aut si pp vnicū actū boc faciūt cū nō obēāt ita seuere pcedere: nisi ꝫ psuetos ad talia Credo ēt q; si sit cōsuetudo loci illius q; p vno actu tāta pena infligatur cōsuetudo est iniqua. nec obseruanda. ⁊ obseruātes eā. mortaliter peccant.

Restitutio. xiij. de restitutione domi, nor ⁊ officialium.

¶ Utrū is q; assūpto ofō teneāt alios defendere. teneāt ad satisfactiōēm dāna euentētia: eo q; notabili incuria vl negligētia eos nō defendat. Rñdet q; sic vt sunt dñi terraz; quibus distribuuntur rendītus sui dñi vt subditos, suos defendāt. ⁊ ēt ex ofō suo tenent pupillos ⁊ viduas tueri. Dedicāt ēt nō solū corpoz sed animaz: vt pressores ignaros vtro se offerētes ad tale officium. Notarij ēt ob quoz negligentia, cause multotiens amittunt ⁊ iura. Judices quoq; ⁊ assessores proferētes iniustas sententias ex ignorātia: vel incuria studendi. pcuratores q; ex defectu suo cās amittūt. Hanc quoq; archytectores, ⁊ oēs hīs similes quos notabilis ignorātia sine sciētie: siue artis sue nō excusat ar. ad hoc extra d̄ iturijs. c. si culpa. In tellige pdicta de medicis, iudicibus. assessoribus. pcuratoribꝫ ⁊ aliis q; locant se p̄ medicos iudice aduocato ⁊ hmōi. Sec⁹ si se ad hmōi nō locāt. ⁊ q; eos vocaret ad pdicta, officia. licet cōstaret ei de eoz imperitia. ⁊ ipsi pomitterent se facturos q̄d possent vel ex quadā pietate cōsulāt regiti iuxta q̄d melius sciunt tūc non tenentur nisi de dolo ⁊ lata culpa. ⁊ ei q; tales elegit imputetur. Ad pdicta facit tex. singularis cuz gl. in. c. administratores. xxiij. q. v. vbi habetur q; officiales ⁊ aliī ad ministratores q; negligunt facere iusticiā ⁊ defendere oppressos. ecclīasticos viduas ⁊ pupillos sunt ipso iure excōicati. post trinam monitionez. nec pñt absolui. nisi prius de dāno satisfaciant. Predictis concordant sanctus Bernardinus.

¶ Utz ille cui pnceps ciuitatis vl cōe ⁊ cōmisit vt ipoñat collectā ciuib⁹ tñ q; quosdā ibi hz amicos eoz gñalr ñ grauat. vnde ⁊ os alios plus grauare. An teneāt satisfacere. Rñdet q; sic. nā tenetur ad oē dānū ex hoc eis illatū quod si immunire nō poterit tātūdē pauprib⁹ erogabit qb⁹ ēt teneāt erogare mūera si q̄ a dictis amicis suis accepit. Idez Monal. in tractatu restōnum. addēs q; si collecta est antiqua ⁊ debita. ⁊ eā sponēs se alleuiat in tantuz teneāt dño vel cōtati. Si p̄o amicū alleuiauit: tē

tenet ēt dño vel cōi.nisi prius amicus restituerit. Si ät ē collecta ō nouo ītu ste īposita a dño puta ad ꝓpz vtilitatē.tē dño obedire nō dz ꝫ ꝫppz ꝫcias i collecta īmmista.ꝛ si aliquē grauat.illi dz restituē. Et ꝫ iura exactores tributoꝝ ꝛ collectaꝝ g aligd ēt tenēt de eo qđ exigūt tenēt ad duplū vt ē ter.in.l. missi opiatores.C.ō exac.ri.li.x. Et te nēffuri si pl⁹ obito exigūt ſō.terroze ꝛ ꝑeminētia dignitat] ēt ꝑ alimētis suis ꝛ familie vl eārū.l.y.C.ō luer| aduo. Et ꝫ.d.amoe bu.i.c.ij.de īmu.ec.collecta regulr illicita est.vt.l.hac edictis li.ꝯ.illicitas.ō pa.iura.fir.vide.ſ.Pz ulegium.ꝯ.xiij.

3. ¶ Quid ō ꝺis g fine ꝑiculo vl sui status.vel aliquo alio discrimie pūt ꝺicēdo phibere īmuriā a ꝓrio ſuo. ꝛ nō phibēt.ꝯ tacēdo ꝓmittūt.ꝛ.S.Bernardin⁹ ꝙ si tales ex officio suo ꝺicere ꝛ phibere tenēt ꝛ ex aliq timore sī excusabili l pusillanimitate tacēt tenētur de toto dāno.qđ ab aliis illatum ē exēpli gra.si i ꝓlio cōtatis vbi ō im ponēdis colleci chicis tractat.ꝓligar⁹ ibi existēs ex offo tñr ꝺicē ꝛ nō ꝺicē Multo magis si ꝓp aliqđ lucrū burſalē i talib⁹ taceret.i totū satisfacē obligatur. Nec itelligē si ñ fuisset tale, dā nū.si ꝺixisset. Secus si oio secutū fuisset. Nā tāc in nullo tñr. Qui ꝺo ex officio nō tñr ꝛ talia videt:si ñ ꝺicit cū si ne suo ꝑiculo possit peccat mortalr. tñ restituē ñ tñr. ꝛ sac regulā gñalem que sacīat ad multa.ſ.dicēda i furt| vl rapinis vel ad q̄cūq; alia ꝙ qui ex officio nō tenēt obuiare dāno inferēdo ꝓximo cū tñ possit obuiare ēt sine ꝑiculo vite sue.ꝛ tñ malicioſe nō obuiat.ls peccet mortalr:nō tam tñr ad restitutionē ꝫ dec. Secō obligant filr g cōſentiūt.vz quādo sine tali ꝓtestatiōe dāmificatio secuta nō ēt ꝫ Inn. ꝛ Io. itellige vbi cooptōis effectus i opere demōstrat Idē dicēdū ꝫ Ray.quando dānū tuo noie illatū. ratum habes ꝫ.q.ij.q ꝓtest. Et ꝫ Sco.talis cōsensus interꝓtatiuus dī. Addit tamen Sco.ꝙ habēs ex officio obuiare dāno ꝑpriui. ꝛ si obuiat ex aliq cā rōabili. puta ꝙ ſgit i dānū reipublice. vl i ꝓculū ꝓpe ꝓle vel hmōi nō peccat mortaliter nec tenēt satisfacere in aliquo.

¶ Quid de officijs vl dignitatib⁹ secularib⁹ si appetāt ꝛ petāt ꝛ ꝑcurēt.ꝑ ꝑces ꝛ obiecta vt officia ꝓlis.senator] capitanei vexillifer.i. hmōi.nūqđ est peccatū. Rñdeo ꝫ Archi.ſ.figo hmōi ḡrat vel petat. magis sollicit⁹ ō honore ꝛ lucro:cū ꝺe iustitia ꝑcurāda. vñ ꝛ pat⁹ fuire amicis i licitis ꝛ lucrari ꝑ phas ꝛ nephas ꝛ deuiare a iure:ne ꝺi ſpliceat illis.nec puntre crimina vt ꝺz. peccat mortalr. Similr si ignorat ea cū ſpectāt ad executionē debitā sui officij. nec curet iuuari ꝑ aliuz vt ꝑ assessorē. vl si ē pat⁹ se intromittere ō his ad q̄ sua ꝓlis nō se extēdit q̄uis ibi ꝓueuerit fierī.puta si laic⁹ veli ō clicis iudicare vl ō ecclīasticis dispōere qđ ei ꝑ phibēt. Si aūt itēdit i oib⁹ fuare ꝛ ad ministrare iustitiā in agēdis saltē per ꝓtatica ꝓpetēter edoctus ꝛ i dubijs in tendit ꝓlia ḡrere. Illa tñ ḡrit ꝑp honorē mūdi ne despicabilis ꝓhatur. nō ꝓticipādo officia ciuilia] vt ceteri vel vt inde lucrū ꝓcūt.q̄ se ꝛ sua familia valeat sustētare.ꝛ ſ ꝑ salariū ꝓportati ꝛ alia cōsueta:vt de pensionibus ꝓcuniarijs sed de litigijs nihil exto:quēdo a ſdātis vltra ꝓstitutā.ſ.appontatiōe.ligneꝝ ꝛ victualiū ꝛ hmōi humana tentatio: est nō ē ꝑdēnādus. Et mlto minus cū ista ḡrit:ne ꝓuātus his⁹ cōculcet a ceteris ꝛ imponatur ei onera grauia figaūt ſ̄ faceret ad obuiādū malis zelo iustitie deū ñ hominēs timens.ḡs ē ſ ꝛ laudabimus cū. Cōmēdādus esset.

¶ Quid de vendētibus officia publica ꝛ dignitates.ꝛ.ꝙ tenēt ad restitutionē pecunie nō illis g dederūt. Sz patet ib⁹.cū grat] ea cōmittere vberēt.ꝛ fm Donal.tenētur dñi g deā officia vendiderūt ad interesse illis g ꝑ hmōi ꝓposituros taliter sunt expoliati. Et tales itēr emētes debēt grauiter puniri ē dicto legis itālie.ꝺe ambitu.vel.l.vnice ꝛ

ff.ad.l.iuliā.abīt°. ꝛ iſti.de pub. iudiꝫ. ſūt pterea.ſ.in.c.au reis. ꝛ ſūt infames. Sanctus aūt Tho. in quadam epiſtola ad ducē ſſz barbancie ꝗrēte ab eo:ptrū liceret ei vēdere officia tēporalia. Reſpōdet ꝙ ſic. oī.cū ēt balliuis ꝛ officialibus veſtris nihil com mutatis niſi tēporalis officy poteſtatē nō video ꝙ are nō liceat vobis vēdere officia dū tamē talibus vēdatis de quib° poſſit ꝑſumi ꝙ ſint viles ad hmōi officia exercēda: ꝛ nō tanto p:cio vendatur officium: vt recuperare nō poſſint ſine grauamine ſubditorum. Sed tamen talis vēditio omni no expedies nō videt: q: frequēter cōtingit ꝙ illi q eſſent magis idonei ad hmōi officia ſunt pauperes vt officiū emere poſſint: quin etiā ſi tales diuites ſint: tamē q: boni ſūt nō ambiū officia: nec ipſāt ad lucra: ꝛ ſic q: vt plurimū illi officia emūt g ſūt peiores ꝛ ſubditos opprimētes magis ex pedies videtur. vt bonos ꝛ idoneos ad officia veſtra eligatis ꝛc. h tho. clarū iſi eſt. q: locā officia regiminis vendi ſtrictiſſime, phibentur. ꝛ talis aſſū pti nihil debet ꝑ hmōi officia dare maxime hoſtiernis tēporibus: ꝛ expe rientia teſte quaſi infinita mala ꝛ extorſiōes a ſubditis ꝓuenſant ex huiuſmodi vēditionibus officiorum.

6 ¶ An aūt liceat dare recipere mutuū a talibus officialibus:ita ꝙ ſatisfactāt ſibi de offō. ꝛ. ſz Tho. vbi. ſ. ꝙ ſi pacto mutuū dēt vt offiū recipiāt abſq; dubio pactū eſt vſurariū: q: p mutuo accipiūt officij ptātem: vñ in hoc dātur eis occaſio peccādi. Et ipſi ēt tenētur reſignare offō taliter acq̄ſito. ſi tamen officiū gratis datur: ꝛ poſtmodū mutuū accipiāt ab eis ꝙ de offō recipere poſſent: hoc abſq; omni pecca to poſſet fieri. Aliis tamē vī ꝙ liceat mutuare cōi vel alicui dūo ꝓ aliquo offō habendo licet ꝓsequatur magnū honorē vel lucrū: ꝛ hoc quādo ex tali offō talis nō hz cōſequi niſi lucrū qđ debito mō debetur tali exercitio. Et ꝥ quādo nō poſſet habere illud niſi me diante mutuo: ſi tū ille ſit aptus ad ta le offiū exercēdū. ꝛ hoc ſine vicio vſu re. Rō eſt q: qđ accipio lucri nō reſpicit mutuū: ſed exercitiū ꝓncipaliter hz ſeccidario ſperē ex mutuo illo aliqđ lucrū ꝙſequi ſine ꝓculo vſure. Si tamē ex ſtatuto vel antiqua conſuetudine volēs hīe tale offiū teneretur aliqđ ſoluere. ꝛ vt talē ſoluttouē euitaret: mutuū daret: vſurarius eſſet.

¶ Quid de dominis tēporalibus g 7
vūtur male ſuis officialib°. ꝛ negligūt eos corrigere vel nō puare cuz male agūt in talib° officijs. Dic ꝙ tenentur de oi dāno inde ſecuto ꝑtm talis officy vel qñ eſt negligēs in correctiōe ād an ſit officiales bene vel male ſe gerunt. De hoc vide. ē. dñs. ſ. ij.

¶ Quid de officiali q negligit puni 8
re crioſos. ꝛ. Joā. de pla. i. l ꝓpit. C. de cano. lar. ti. li. x. ꝙ dz puniri eadez pena qua crioſus. Nā iudex g reperta facinus nō iudicat tegere vt cōſet° crioſa feſtinat. Nā eſt qđā tacitus conſenſus. l. placet. C. de exec. mu. li. x.

¶ An aūt iudex g iniuſte ſniam tulit 9
teneatur iſolidū. vide. ē. Aldouca°. ſ. ij. ꝛ iudex. i. ſ. ix. Adde tū ſiugulare di ctū. Jo. an. i. c. cū eternt de re iu. lib. vi. in glo. i ver. cōdēnādo ꝙ ſi iudex per cupiditatē. odiū vel amorē iniuſte iudicauit: ꝛ cā ē ciuilis: tenet ad reſtitutionē dāni: qđ ex hoc euenit illi: ꝛ vltra hoc puniť in triplo. Si aūt cā eſt criminalis: nō tñ tenet ad ſatisfactē dū dānū a ſe illatū: ſz etiā eius bona cōfiscāda ſūt: vt i anc. vt litigantes in rēt. ſ. ſi qs aūt. Si ꝙ iudex p ignoriā ſeu ipudētiā iniuſte iudicauit: nō tenet iſolidū: ſed tñ arbitrio iudicis puniť ex quaſi delicto vt. l. ſi. ff. de vac extraor. co. hec glo. Sz ſi per metuz cadēt in cōſtātē vir: iudicauit: iuſte tamē mortaliter peccauit. ꝛ non tenet ad reſtitutionē niſi a ꝑte accepti offi cij ꝓbuiaſſet de ꝥ metu: tūc. n. ſz balin. l. ſi. C. de pe. iudi. q ma. in. ſatisfacere tenetur parti leſe. Idē ſanctus Ber

nardinus q ẽt dicte gl. ibi ẽre vt ↄ ẽ valde notãda: q; facit p theorica Jnno. posita supra aduocati. §. xj. q i so ro cõsciẽtie nõ teneat ge nisi de dolo ẽ lata culpa. Et hoc facit' ad notata supra in hoc. c. ẽ in toto isto. oge. Aliud singulare notat idez sanct' Bernardinus. de eo p quo iniuste sentẽtia lata est: q; si ante sentẽtiam nõ habuit cõsciẽtiã malã. Sed post icepit habe re mallã: a qua sentẽtia aduersari' nõ appellauit. Et cognoscẽs ꝛ ẽ alienꝰ fm Nost. sentẽtia eũ defendit: nisi ha beret conscientiã remordentez quam remouere nõ posset: q; tũc restituere obligatur: ẽ ḣ nota.

10 ¶ Quid de iudice qui omittit cõdẽnationẽ. Expẽsaꝝ. ff. Jo. pla. i. l. obseruare. C. de decu. libro. x. q; teneẽ de suo refundere eas pn; ppẽsãũ. §. finautem. C. de iudicijs. Et ibi glo. in. d. l. obseruare. Quod intellige si fuerint petite. Alls in pari cãnegligẽtie: scilicet ptis nõ petẽtis ẽ iudicis nõ cõdẽnãtis: melioꝛ est cã cõnenti. l. si seruus §. segtur. ff. de ver. ob. põt tñ ꝺdẽnare si vult: lz nõ sit pettũ. cũ hoc emergit post litẽ cõtestatã: ẽ sic ad eiꝰ ofm̃ spectat. l. ediles. §. itẽ sciẽdũ ꝺ edi. edicto.

11 ¶ Utrũ custodes ẽ vigiles q nõ accusant quos in ciuitate reperiũt euntes post statutũ cãpane sonũ soluere tenentur illã penã: quã pdicti trãsgresso res soluissent: si eos accusassent. §. sã. Bernardinus. q; ẽtis moꝛtaliter peccent ẽ puri sint: si tales accusare inuenerint: nõ tñ tenent penã statuti soluere: q; illi, nõdũ ꝺdẽnati fuerũt a gbõ tñ si aliq; mun̄ acceperũt: tenẽt pauperib' errogare. cetꝝ si pdicti custodes vidissent tales aliqué dãnificare. ẽ nõ reuelãt tñr ḣmõi dãnificatus re sarcire. Si iõ a' cõitate salariati tñt: sicut q; custodes vineaꝝ ẽ possessionũ q; tñr p hãc custodiã mercedẽ aliquã recipiũt tñr dãnificatis de dãno dato ꝺ istis cãparijs vide. ff. familia. §. viij.

12 ¶ Quid de officialibꝰ ẽ aduocatis q sequunt doctrinã Spec. i. ti. de aduo. §. ꝓhib. ẽ. §. segẽ. ẽ §. vtrum̃q. vbi describit cautelas quas debent hr̃e aduocati. tã actoꝛis q; rei. Rñdeꝛ q; tñr pti, de oi dãno ẽ interesse. q; cõsecuta est dicta poppter eiꝰ veritas ẽ cauti latiões. hoc vez si cã est iusta. Si aũt est iusta vide. §. aduocatus. §. x.

¶ Quid si officialis ciuitatis vel dñi 13 q solet dici camerarius vel thesaurarius recipiẽs pecunias in introitu ipsiꝰ ciuitatis de gabellis ẽ collectis. ẽ pdictas pecunias assignãs tẽpoꝛe debito aliꝭ officialibus vel pſonis detentis a dño vel cõitate. puta stipẽdiarijs ẽ aliꝭ seruientibꝰ eis. Utrũ pecunia sibi tradita p modũ depositi si i ea ne gociet. vl cã ꝓmutet cãbiãdo florenos ad monetã. vl cõuertit vl mutuo trade eis vsurã cõmittat. Et vtrũ lucrũ ide fuscepũ faciat suũ. §. archi. i. q; si dño vel cõitate ide nil ledat. nec etiã pſone q; recipere debent salaria sua. q; statu to tpe eis soluit ẽ itegre illud lucrũ suum facit rõne sue idustrie. Et pcipue cũ subest amissio eiꝰ pculo sui. vñ ẽ si delinquoꝛes tales solẽt dare. ẽ cõitates ḃ scitũr: acẽt dñi tollerãt. ẽ q; ꝛes si ꝑ ofs ẽ i nũero ẽ põdeꝛe: nõ oblignata: ẽ sic nõ est, ꝑprie depositũ. Secꝰ ãt cẽt si pecunie amissio substaret pculo' cõitatis seu dñi: q; tũc lucrũ eẽt cõitatis seu dñi deductatũ mercede laboꝛis illius eã exercẽtis. Jtez si ex ḃ exercitio segtur dãnũ creditoꝛibꝰ dñi vel cõitatis. q; eis si soluit statuto tpe. ex eo q; camerariꝰ pecunia cõitatis i aliꝭ tꝫ occupatã: tũc tenetur illis de dãno ẽ peccat grauiter. Si ãt i vsuris exerceat talẽ pecuniã peccãt grauiter talia ꝓmittẽtes ad q̃s spectat: cũ ꝓtceps sint peti ẽ tñr ad restõnẽ. Et cõitas seu dñs si nde aliq̃d lucri hꝫet: quo ad illã partem tenetur etiã ad restitutionem.

¶ Sed q̃d de camerarijs vel depositarijs cõitatis in diuersis officijs: vt mõtis vl gabellaꝝ ẽ hmõi ḣbitibꝰ recipere pecunias a pſonis. vel tradere varijs hõibꝰ p cõitate: a quolibꝫ dãt vel recipiẽte pecunias ab eis exigũt: ab

quid puta vnū denariū p flo. nūqd ē licitū si ibi hz cōsuetudo loci ē diu seruata arch. ſ. distinguit: qz aut tales sūt salariati a cōitate ē sufficiēter. aut diminute. In prio casu nō putat posse eos exigē aliqd vl recipe qz ibi nō vr hōe locū cōsuetudo: cū videat introducta ex imēsa cupiditate. ē sic potiꝰ dicenda est corruptela. ē sic credit talia sic extorta ex debito paupthꝰ errogā: da. xliij. q. v. non saue. In scdo cā vr eas posse exigē ē cōsuedine eos excusare q rōnabīl ē: cū seruat ill pōsūs: ē nemo cogitur de suo bñficiū facere.

15 ¶ Queritur vltimo. vtrū itercessores apud ptātem ciuitatis p accusatis vl icarceratis restituere teneanť qz sua itercessiōe adepti sūt cū pdictis. ff. fā. Ber. qz si pdicti icarcerati vel accusati erāt innocentes. ē ipsi itercessores erāt officiales salariati a dño ciuitat] vel cōitate. tenent restituē. etiā. ſz si non erāt officiales salariati. satisfacē nō tenēt: imo ēt apud dcū merent: si vo pdicti accusati vl icarcerati erāt culpabiles ē merito pdēnādi: tūc hmōi intercessores pecuniā ab eis receptā pauplbꝰ errogare tenenť. Etenī ipi iuste accusati dederūt ē itercessores turpit acceperūt. vñ regulare ē qñ ex pte viri usq. ſ. dātis ē recipiētis turpitudo ē culpa ꝑsit illud est paupibꝰ errogādū

Estitutio. v. de falsificantibus monetam.

1 ¶ Prio hui⁹mōi declaratiōe ārit qs possit facē vl cudere monetā. ff. pa. in c. ārto de iureiur. ſz gl. i. l. iij. C. de fal. mo. qz nulli lz cudere monetā nisi pn cipi. Inferiori ā ta pncipe ñ lz sine eiꝰ cōcessiōe. ē h legit ibi bar. p. ē L. Intellige nisi ciuitas vl pncipe ps inferiori b scripsisset p tm tps: ō cui⁹ initio ñ extat meōria. vt i. c. sup qbusdā. ō. ff.

2 ¶ Scdo ārto qua pena punit falsari⁹ monete. ff. pa. ſz gl. i. d. c. ārto qz aut falsat qs monetā pncipis intellige ō nouo adulterādo. ſ. sūdēdo. ē ꝑburi dz. l. iij. ī. allegata. Aut falsat mōetā ciuitat] seu alteri⁹ inferioris ab ipatore ē capite punit. Sic intellige gl. i. l. i. C. eo. aut nō fabricat monetā ō nouo. ſz fabricā tā reā: ē minuēdo vl tigit: puta mōetā ereā: vt appeat aurea: ē pūit vltio supplicio: vl dat ad bestias ꝑ pditiōes plone. vt. l. qcūqz. ff. ō tal. ē hūc itellectū legit bar. i. d. l. qcūqz ē gl. i. l. ij. pal.

3 ¶ Tertio ārto q pena punit q sceleter expedit falsā mōetā. ff. po. qz liber vr teneri pēa legis cornelie ō fal. q regulariť ē ꝑportatio ē oiuz bonoꝝ publicatio. seruaꝰ ꝑo vltio supplicio afficit: ō q dicēdū. vt. l. i. ī. de fal. Et qz talis ex pēdītoꝝ teneat hac pena. vr lex. i. l. lege cornelia. ff. ad. l. cor. ō falsa. ſz bar. dicit hoc pce dere qñ expendit nūmos plēbeos vl stagneos. qz de eis tm facmētionez illa lex. Aꝰ dz pūit pena extraordinaria. ē sic dicit se multos vīdisse a pēa legis cor. ō fal. qz ē notādū

¶ Quarto ārto qz dcm. ē falsariū monete inferioris a pncipe vl mōete ereā ipi⁹ pncipis ꝑz aliū itellectū vbere capite pūiri. nūqd vbeat itelligi ō pena mortis. So. Bof. ē Host. referūt Jo. cre. defēdisse quēdā q falsauerat monetā ciuitatis bononie. vt non pūirēť pena mortis nāl ꝑz ciuil. qz pena capitalē ē triplex. vt i. l. ij. ff. ō pub. iudi. Dz ergo itelligi de minori: hodie tm statu ta terraꝝ cōiter puniēť. Et cū illa opitraleūť cōiter doc. ē de illa pena. tripli ci capitali. vide. ī. de gdatio ꝑio rūso

¶ Quito ārto ō. q. q̄tidiana tpe alicui⁹ ins Ꝺcti⁹ certi ōbūt. currebat certa moneta q cursu tpis ē minorata seu deteriorata: nūqd solutio debeat fieri ſm estimationez antiquā vl vt currit. pa. vbi. ī. cōcludendo dicta doc. dicit qz duob⁹ modis pncipalr moneta deteriorat. vr vl minuť. Prio respectu cursus: qa ſtāte eadez bonitate intrinseca nō valet tm sicut valē solebat. Secūdo respectu pecunie qz ēst diminuta in pōdere: vt qz fuit tōta circūcirca ē ꝑ lōgū vsū est effecta grossa: vtputa qz erat de ereā ē in supficie erat argentea: qz ex lōgo vsu corruit. prio casu dicitur. qz aut mōeta ē respectu cursus

in totū reprobatū: vtputa q̄ ꝓceps itercidrit totū illi⁹ curſū. & tūc ꝑz Ja. & Odo. & Bar. i. l. paulus. ff. de ſolu. & do. an. i. d. c. quāto. & cōiter doc. ꝑ tenēt. ſi ꝙ dz ſolui ꝑz eſtimatione antiquā. Et de hoc vi tex. i. c. oliꝫ. de cēſi. Nec ob motuū tenētiū ꝑtiū. f. Doſti. & aliquoꝫ aliox dī. q̄ ꝓt ſolui de anti qua moneta: q̄ ſatis eſt mutuū reſtitui in eadē ſpē & bonitate itrinſeca. Et hoc ſi debitor nō fuit i mora. ſed Pa. dicit q̄ nō é vex q̄ moneta iſta reprobaꝫ hēat eandē bonitatē itrinſe cā: cū moneta magis cōſideraꝫ, reſpectu curſus & vſus ꝙ reſpectu materie. Aut nō eſt in totū reprobata: ſ. tm̄ al terata in valore: q̄ nō valet tm̄ ſicut valere ſolebat. Subdiſtigue: aut hec alteratio' cōtingit in ꝑpetuū, vt q̄ ꝓceps inter dixit ne tm̄um valeret. For te ꝓpter lucrū vt poſſit recolligere pe cuniā. & faciat cōſlari & de nouo cudi. & tunc ꝑm do. an. & Odo. debz ſolui ad eſtimationē antiqua moncte ra tione pālcta. ſed Doſt. Jaco. de are. & Bar. in. d. l. paulus. tenēt ꝙtrariū. dicūt. n. q̄ dānū ꝓtinet ad' creditorē ex quo debitor nō fuit i mora. & pecunia iſta hz ſuā bonitatē itrinſecā. Sz Pa. ꝓmū tenet. q̄ bonitas pecunie eſt reſpectu vſus ꝓncipaliter. Jō dz in illa bōtate fieri reſtitutio. l. cū gd. ff. ſi cer. pe. Itē ſi i totū vſus pecunie eēt repro batus deberē eſtimatio. vt in ꝓcedēti mēbro dcm̄ eſt. ergo idē ſi in parte diminuta eſt. ar. l. q̄ de totam. ff. de rei ven. Nec ꝑbari vī in. d. c. oliꝫ. & hoc placet Pa. ne iſte creditor ex ſuo biſi cio dānū ſentiat. Secūdo caſu' q̄n' alteratio nō eſt in ꝑpetuū. ſed ad tps ſi cut ꝙtingit quottidie vnū flor. magis valere vno die q̄m alio. q̄ creſcit & decreſcit valor ꝑm tpa. Et cōiter tenēt hāc variationez nō debere attēdi. ar. opiniū in. l. ꝑcia rex. ff. ad. l. fal. Sicut enīz creditor vellet vt ſibi ſolueretur plus ſi nunc plus valeret. ita dz recipere eādez monetā ſi minus valeat ſicut voluit Bar. in. d. l. paulus. & aliī q̄ ſatis eſt equū. Putat tm̄ Pa. q̄ ſi nō eſſet ſpes q̄ de ꝓximo bīet augmentū. q̄ deberet hīi reſpect⁹ ad eſtimationez q̄ erat tpe mutui. q̄ vex eſt dicere q̄ hodie nō hz illā bonitatē re ſpectu curſus quā tūc hēbat. & ſic mīlitat rō ꝓcedēs maxime q̄ ꝑt cēp nā quā creſcet. Quo ꝙ ad ſecz caſū ꝑn cipalē. ſ. q̄n reſpectu ipſi⁹ monete ꝓtin git deterioratio. & cōiter tenēt ꝙ cano niſtas & legiſtas q̄ dānū ꝓtinet ad de bitorē q̄ moneta nō hz ſuā bonitatez itrinſecā. quā hēbat ipſe ꝛcr⁹ mutuū. Et ꝑdcā. ꝓcedit ēt ſi debitor nō fuit i mora. Nā ſi fuiſſet i mora: dubiū nō é cōiter ꝑz doc. q̄n omne ꝑiculū ſpectet ad ipſz debitorē. dz. n. reddere ꝑz eſtimationez q̄ erat tpe quo debebat ſoluere niſi fuiſſet tpalis & momētanea.

¶ Sexto q̄ro q̄d ſi q̄s ex teſtamēto re liquit cētū & tpe teſtamēti plus vl̄ minus valebāt. q̄ hodie valeāt. & intelligere de ꝓpetua alteratiōe. Dic ꝙ debz attendi valor exūs tpe teſtamenti. q̄z de eo vī teſtator ſenſiſſe. vt. l. vxorē. ff. teſtamento. ff. dele. iij. Idem Jo. an. & Spe. & Ol. i ꝓcepto arbitroꝝ eadem rōne. Idez dic in iudice condemnāte ad certā quātitatez. Et ꝑ illā. l. vxorez. Idez Ol. cōſuluit ꝙ ſi teſtator legauit cētū flor. demū ſuꝑuixit & mutata eſt tez moneta ꝙ ſoluendū eſt legatū ad eſtimatōez monete q̄ erat tpe teſtamē ti quia de illa teſtator ſenſit. hec Pa. in. d. c. olim. Zu. nō ro. dicit ꝙ ſi legan tur. x. flor. q. tpe teſtamēti valēt min⁹ q̄m tpe ſolutōis: q̄ tps ſolutōis attēdatur. & dicit q̄ de hoc eſt caſus ſingularis in. l. cuz certū. ff. de an. & ar. le. niſi heres fuerit in mora. vide' ēt Bar. i. d. l. cū certū vbi dicit q̄ ſi ego ꝑmiſi tibi dare. c. flor. tā ſūt dno. anni. Et mō volo dare eſtimationez ꝑz pcūs. quo nūc valet florenus. creditor vult ꝑz eſtimationē q̄ valebat tpe ꝑmiſſiōis. Certe dz debitor' ſoluere ꝑz eſtimatōem quā valet nunc: ſi eſſet in mora.

Additio. 7 Bar. tñ refert ſe ad no tata per cū in. l. i. ff. de

au. ꝛ ar.l.vbi dicit prędicta ẽsse vera si solui pecunia ere nō cōtaminata. q: si debẽs mihi certū pondus argẽti ad ligā perusinū. si vis soluere pecuniā argẽteā eiusdē ligę: certe admitteris. Sz si vis soluere pecuniā ere ꝓtaminatā vt sextinos: tūc nō admitteris. Alā ħ est tex. in.l.i.C. de fabric. li. xi. ꝛ de cano. iru. vz. ro. l. neminē. co. l. ad ſ. ẽt facit q: qñ fit pecunia ꝺ argẽto ꝺz fieri eiusdē estiatiōis i forma cuius est in mā. vſi expēſa cudēdi ꝺz fieri de publico. vt ꝺi. l. i. ff. de ẜhenda emp. Cū ğ fit eiusdē estiatiōis i soła. cui⁹ē i mā: nihil tibi nocet: ğ admittā soluto. vt. d. l. i. Idē tz gl. ibi. ꝛ ex dictis Bar. ista nō ẜtāt. d. l. paulus. Finis.

8 ¶ Septimo qd in statuto. Pone q ꝑ tali delicto soluantur. c. libre. vel q ꝓ tot libre denē officiali: demū alteratur moneta ꝓpetuo. Dicit notabiliꝫ Spe. in ti. de io. ſ. nūc. q ꝺz solui de pecunia currēti. q: de tali vi statuti ſ ſēſſe vñ mutata pecunia vi mutatū statutū de quo Pa. multū dubitat. Quid. n. si tpe statuti flozen⁹ valebat lōge plus ꝙ hodie: dicem⁹ ne q ꝺbeat solui ita modicūcū statutū voluerit mēſurare penā delicto: qđ fieri ꝺz. Et idē dico in ſalario cōſtituto officiali. Et casus vide ẜtū in. d. c. oliz. Nec ob. cl. i. de decī. vbi ſoluto fit de pecunia currēti. q: ibi ñ alkaſ diſpō ꝺ ħ dicit i ſe. ſ.

9 ¶ Octauo qd in gra ꝓcessa ꝑ aliquē dominū: vt q: concesſit ꝓncepo alicui c. floze. annuatiz ſup certis reddituꝫ demuz alterat ꝓpetuo valor flozeni. Dicit. do. an. q: si ignorabat ꝓncipes valorē monete ꝺz intelligi: q fiat ſolutio de moneta currēti. Satis placet Pa. dū pōderat ignorātiā ꝓncipis. Alīs putat ſecus ar. d. c. olim.

10 **Additio.** Spec. tamen in. d. ſ. nunc. tenet q indiſtincte q ſalaria. ꝛ cōdēnationes debent ſolui de moneta mutata. ad eui⁹ mutationē ꝺz itelligi mutatū eē ſtatutum. Idē tñ zę. i. cle. ij. de vcī. di. q: si debi

tū est ex delicto vl ſtatuto: tūc ſoluet ꝺ nona mōeta. idē Imo. ibi. ꝛ ħ teneas.

¶ Nono q̄ro de. q. quotidiana. Du tuaui tibi. x. in auro. nūqd teneo: recipere in argẽto vl in pecunia minuta. vel ecōuerſo. mutuaui tibi in argẽto. ꝛ in minuto: an possis ſoluere i auro me⁹iuto. vel ẽt i eadē materia: ſi alterius forme puta mutuaui tibi flor. renēſee: vis reſtituē flor. flozētinos i eo dē valore. Dic cōcludēdo mētē Bar. i d. l. paulus. q: aut mutuaui. c. lib. i florenis. ꝛ tūc ſatis ẽ reſtituī cētū libras etiā in alia moneta. q: video: in eſtimādo illos flor. ꝓio. c. libris. Illos ſic vēdidiſſe sicut dicim⁹ in dote cū tradita eſt eſtimata. l. cū dotē. C. de iu. do. ꝛ idē dico i depoſito. Aut fuit dcm mutuū vel depono. c. lib. in flozenis. ꝛ vo lo mihi reſtitutionē fieri i flozenis. ꝛ tūc ꝑculū ꝛ cōmodū diminuidis vel augmēti ptinet ad debitorē seu depoſitariū. vñ teneē reſtituere in flozenis ſm eſtimatōez exītez tpe ſolutōis ſiē de. Aut fuit ſimplr factuz mutuū: vt puta mutuo tibi. c. flozenos. ꝛ tūc aut ſū paſſur⁹ aliqđ dānū recipiēdo i alia forma. ꝛ tūc nō teneo: recipere. vt. d. l. paulus. Aut nullū dānū patior. ꝛ tūc in alia mānō teneo: recipe: puta argẽtū ꝓ auro: q: mutuū ꝺz reſtituī in eodē genere ꝛ eadē bonitate. d. l. cū gd. Et aliud ꝑ alio iuito creditore ſolui ſi pōt: vt. l. ij. ff. ſi cer. pe. Aut vult reſtituere i eadē materia: ꝛ ſ alia ſoła: puta flozētinos ꝓ ſenēſibus. Et cōſtet te netur: q: teneo: recipe. d. l. paulus. cō ſuetudo trī est i aliqb⁹ ꝓbus: vt i alia materia poſſit reſtituī: q̄ ſemāda ẽ: q: tacite vſ ẜhi fz loci cōſuetudinē: vt. l. q: ſi nolit. ſ. q: aſſidua. ff. de edil. edi. 8m Bar. vbi. ſ. Et sic cōſuluit Ol. in depoſito ꝺt vide tex. notabilē i. l. in naue ſaufeli. ff. locati. ꝛ satis vſ cōſideradū gd fuit tacite actū. l. an pecuniā de poſitā cōſūderet cū ſua vel teneret ſe paratam hec Pa. in. d. c. quanto.

¶ Decimo q̄ro gd de electoribus vel diminutoriꝫ mōete. ſūt nāq; plerīq;

g grossos argēteos vltra debitū gra-
uiores diminuūt vsq; ad iustū pōde-
ris ꝯtrariē: aut maiorē p pcio alienāt
ff. fm Tho. q si talis mutatio emittet.
grossos z alios deficeret a debito pōde
re z mēsurāe qdē illicitū est pciores
cōi pcio alienare. Nā q deficiēti pcio-
rib⁹. in melioribus supabūdat. ꝓpte-
rea emētes pciores iuste dānificāt. si
nō deteriores grossi iusti pōderis sūt:
piculū nō vt si emptor de grauioribꝰ
z melioribꝰ lucrarer. qō tñ raro cōtin
git. No. tñ fm Archi. q vbi qs i ali
quo loco: vbi monete diminuti pon-
deris minꝰ valet fm illā diminutionē
emit debito pcio. z postea portat ad
aliū locū vbi tñ valēt quantū integre
monete. Et ita indifferēter expēdūtur
z tñ eas cōputēt. ꝯtū integras. vt in
qbusdā ciuitatibus. sicut est de flo. re
nēsibus q in alamania expēdūtur si-
ne aliqua pōderatiōe. z ibi mercator
pluri eos vēdit ꝯ emerit. nō videt in
hoc peccare. cū nulli dānū inferat. z si
dī ex sua idustria z labore lucrū que
rat. Sed q bonas z integras monetas
diminuerit. z sic diminutas portaret
ad talē locū. faceret fraudē z cōtra le
gem. z tenet tale lucrū paupib⁹ erro-
gare. xiiū. q. v. nō sane. Sicut et nō ex
cusatur a peccato qui monetas malas
z diminutas sciēter daret p bonis: z
postea ppēdit de diminutiōe valoris:
nō eni pōt absq; peccato fraudis alte
ri dare pro bonis z integris.

13 ¶ Undecimo q̄ro. vtrū ille q singu-
los denarios pōderat z grauiores re-
tinet z cōflari facit peccet. ff. p. vt col
ligit ex dictis No. z Jo. an. z Jo. de
imo. si illi q cudūt pecuniā: q; aliq de
narij sūt q̄nq; maioris pōderis. ꝓpte-
rea diminuūt alios i pōdere: q; n pōt
ēē oēs sculpē. tūc tales dīr falsari. z
tenent ad restitūē cōtatiq; corꝑ pe-
cunie dānificarū. Si at oēs denarij sūt
iusti pōderis. s; aliq sūt grauiores: z si
los cōflāt: nō credo ꝙdēnādos. Sec⁹
si raderēt eos etiā vsq; ad debitā sum
mā: q; puniri debēt vt dictum ē. ē. s;

Bar. in in. l. lege cornelia. ff. de fal. dic
q q cōflat. i. factos z bonos destruit:
dz puniri de falso. z ꝑ si fec̄ dolose. vt
illos nūmos occultarūt. z ꝑ vr̄ veri⁹.

¶ Duodecimo: an falsificates mōetā 14
sint excōicati ipso iure. Dic q si ō iure
cōi. s; i qbusdā locis forte aliud repta
tur p aliquas cōstitutiōes synodales.

¶ Terciodecio. vtr̄ recipies falsā mo. 15
netā ignorāter a suo debitore possit il-
lam expēdere. ff. fm Strar. Oldo. q
nō. q; talis nō dz incupletari cū alie
na factura. nec ēt dz miscere illam ma
lam monetam cum bona.

¶ Quartodecimo. an princeps sine 16
cōsensu populi possit diminuere. vel
diminutā iubere expēdi p legittima.
Rīdet Jnnoc. in. d. c. ꝯtō q aut rex
vult ex hoc modicū lucrari. z tūc pōt
cū bona cōsciētia z sine cōsensu popu
li. ex eo q ipe rex prebet auctoritatez
monete. Aut vult multū lucrari: z tūc
nō pōt hoc facere sine cōsensu popu
li. Sz hoc casu regnū cōsensus salez
maioris ptis illoz q regnū repūtāt vt
in. d. c. ꝯtō. z. l. qō maior. ff. ad muni
ci. Talis tñ ꝓsensus nō opāt vt extra
territoriū possit eodē valore expēdi.
vt. l. fi. ff. de iurisd. om. iu. bar. tñ i. l. i. ff.
de auro z ar. le. dicit q ꝓnceps in pā
ctis mihi dz lucrari. Et expensa eccle
dz fieri de publico fz eū. allegat ad ff
ter. cū glo. in. l. i. de ẽdē. emptio. Et sic
vult q moneta dz esse ciusdē estima-
tionis in materia. put z in forma: z di
cit q Jnno. in hoc male dixit.

Restituto. vi. quo ad falsificātes
instrumenta vt sunt notarij z hu
iusmodi. Et sciēdū ꝓio q tabellionēs
in ꝓncipio sui officij. sex iurāt de ꝓsue
tudine fz No. put recitat Pa. i. c. si-
cut ne cle. vel mo. Dcio q de his q vi
debit z audiet z regestus fuerit sine
diminutiōe debitatis z cōmixtiōe falsita
tis ꝙcitet istfz; tō si regist⁹ nō cōficit
istfz ē puto. e. sic fz eū suo istfo n po
stea credit. ar. de testi. testimoniū. si ff
dcm. Sētit eni p hoc q notarij⁹ puto
nō pōt ꝓcere istrumētū ēt si rogat⁹

partibus. Similiter ex hoc sunt infames qb⁹ oēs act⁹ legittimi st̄ interdicti extra de testi. l3 ex quadam. hec tñ dic vera qñ est secuta saltē ſnia declaratoria de tali puncto. Aſi ꝑo talē declarationē instrumēta p eū ffecta tenēt. vide de l3 singull. s. Absolutio ꝓio. extra. falsitas. extra. puncto. Scdo iurat q̄ se credat sibi illāta tenebit. itellige qñ ex iuſta cā iudicē fidēlitū. Aliꝰ ât cū sit ꝓna publica. dz palā z nō latēter ꝓficē instrumenta. Tertio q̄ temp⁹ vsurario Ꝛctu vel in fraudē vsuraꝝ nullū scienter conficiet instrumētū. Dic tu q̄ super nullo illicito Ꝛctu dz ꝓficere instrm. aliꝰ dz puniri z ab officio remoueri: vt no tat bar. i. l. iubem⁹. C. de sa. ſſ. ec. Quarto q̄ de oib⁹ istis q̄ tradit tenebit penes septocollū. Quito q̄ fidelis erit illi a quo fuit ꝓstitut⁹. s. q̄ si sciret dānū suū tractari illi renelabit, q̄ se vt p alīū. Sexto q̄ officiū sibi illāctū exerce bit cupiditate amore odio timore remotis ſm bona conscientiam.

1 ¶ Ꝓio quero gdſi sog exercebat publice officiū tabellionat⁹ nō erat in ſta tate tabellio: nūquid valebunt instrā. Spe. i. ti. de istru. edic. ꝛcludit q̄ nō ſi a nemine habuit ptātē. Secus ſi habuit potestatē a supiorib⁹ pp aliquos defectū nō poterat ꝯpē vel exercere illud officiū. Et hoc casu loqtur. l. barbarius. ff. de offi. pre. De hoc vide supra. Cōfessio. iij. §. fi.

2 ¶ Scdo q̄ro an notarij⁹ debeat scire iura. Spe. vbi. s. dicit q̄ sic. ne cōmittat aliquē errorē. bar. ti in. l. generali. C. de tab. li. x. dicit q̄ nō tenet eē doctor vt legista. z satis est q̄ sciat sciaz notarie. z alia q̄ regrunt ad ptā illius artis. Et vide Inno. in. c. cōi cuncti. de elec. vbi dicit z bñ. q̄ glibz tenet⁹ scire ea q̄ regrunt ad offiū suū exercēdū. aliꝰ aūt tenet si committit p ignorātiā aliquē errorē. vt i. l. illicitas ff. de offi. ꝓcōs. z in regula. nō est fine culpa de regu. iur. lib. vj.

¶ Tertio q̄ro an notarij falsificantes instrumēta vel alias scripturas tenentur insolidū. s. gñaliter q̄ tā notarij q̄ alij q̄cunq̄ falsificātes instrā testamēta libros mercātiaz. z q̄cūq̄ alias scripturas. tenent ad oē interesse ptis de oi dāno ide secuto p regulā ꝓ⁹da tā supta extra de iniurijs. c. si culpa. q̄ oēs tales dāt cām efficacē ad talē dānū. idē dic de sciēter vtēnib⁹ talib⁹ scripturis. eodē mō tenēt vtētes falsis mēsuris pōderibus z filibus eadē rōne.

¶ Quarto q̄ro de notarijs z aliis 4 scribis q̄ficiūt cartas de debito vsurarū vel in fraudē eaz. an teneant in solidū. s. ſm Birar. Oldo. q̄ si sciēnt facitūt cartas vel instrā de debito vsurāz. ac si sit debitū legittimū z absq̄ vsura: sicut cartas de duplo vel triplo ꝛc. tūc idē tenent reddere vsurā acceptā: si ipſi vsurarij non restituāt. nā si l3 faceret i fraudē receptoris mutuū quoslīb iter quos est Alex. de ales. q̄ dicit q̄ notarij q̄ solū stāt ꝓ illis q̄ volūt recipe mutuū ab vsurario nō tenētur. Qui ſo stāt ꝓ pte z lucro vsurarij tenent. si tñ sic coopati sunt ad l3 q̄ absq̄ eoz coopatiōe illa vsuraria ꝓstatio nō eēt facta. z placet. S. ber. Ratio est q̄ eoz instrm est efficaciter coopatiuus ad hoc vt vsurario talis solutā vsura. Si ſo in instrō facta ē exꝑssa mētio de vsura: tūc figdē non tenent q̄ tē sī efficaciter opant. q̄ tñ sī tellige nisi vbi eēt consuetudo ꝑ talia istrā cogē iudicio debitores ad solue das vsuras. q̄ tūc etiā obligarentur.

¶ Quinto q̄ro. gd de falsē accusātib⁹ 5
ſ. S. Ber. q̄ si falsē accusauerūt: vel calūniose aliquē denūciauerūt tenent ad dāni dati restitutionē. z sūt granit puniēdi. vt extra. de calū. c. fi.

¶ Sexto q̄ro gd de falsē testificātib⁹ 6
ſ. idē q̄ si p dcm falsoꝝ testium aliq̄ partiū amittit cām suā tenent restituere totū dānum et q̄ dānificatus ē. ar. xvij. q. iij. si qs in atrio. xliij. q. v. nō sane. Quidā tñ circa hoc distinguūt dicētes. q̄ si testes fuerint diligēter examinati. z falsū testimoniū sciēter z volūtarie tulerunt. tenent sicut dcm ē.

Si aũt nõ fuerũt diligẽter exaĩati: ꝙ mortaĩ peccauerũt. tñ ad restiõnẽ nõ obligãt. q; si diligẽter exaĩati fuissẽt. forte dixissẽt veritatẽ. vel eos falsitas patuisset. Nõ aũt ĩstos est. q; iste nõ ẽst pcipaĩ in dãnificãdo. sicut iudex ⁊ aduocat⁹. ꝙ magis secũdario. ⁊ occasionaliter. sicut de illo q dat ignẽ volẽti alienã domũ cõburere. ⁊ sic ꝫ nõ est cãsa. q magis occasio q; nõ ꝓpterea ipse domũ cõburit. sed magis in ptãte est ĩsti⁹ velle vel nolle cõburere. Sicut de illo q docet furarĩ vl mo netam falsarĩ. q; hec nõ est cã nec voluntas faciẽdi. ꝙ poti⁹ occasio. ⁊ inclinatiũ ĩducens. Nota tamen q; si te stis ꝓpter testimoniũ vex ferendũ aliquid accepit. tenetur dare pauperib⁹. Quo intelligit Monal. si illud datum fuit a volẽte cor ũpere testẽ. Secus si dans volebat ꝓ hoc sibi iusticiã mĩistrari. q; tunc ei reddendũ est. dicto. c. sane. Potest tamen testis pcipere moderatas expẽsas ꝓ cõstitibus quos fecit in eundo stando ⁊ reddeundo. vt no. glo. in. c. statutum de referip. libro sexto. imo etiã mercedẽ dierũ quibus stetit occupat⁹ ꝓ testimonio reddẽdo: ⁊ qb⁹ amisit opa⁹ suos. Et fm Bar. in. l. ꝓsbyteri. de epi. ⁊ cle. nõ solũ salsus testis ille est q loqtur falsum. ꝙ etiam qui veritatẽ nouit ⁊ tacet.

7 ¶ Septio qd de hijs q sũt testes sciẽter in ĩstrũs vsurarijs vl i fraudẽ. dic q; idẽ dicẽdũ ẽ de eis qb⁹ de notarijs dcm̃ est. Dãt. n. cãs efficacẽ ipso lucro cũ certũ sit ĩstrũ a fine testimoniũ nõ valere.

8 ¶ Octauo qd de notarijs q; ẽce vel ꝑcio testamẽta destruxerũt vel occultãt vñ nõ solueũtur legata ad pias cãs nec alia debita. ꝛ. S. B. q; si a notarijs seu a ꝙuisq; aliijs testamẽta taliter destruũtur: q; nũq; reperit ꝑsũ tenẽtur ad restitutionẽ oĩum ꝑdtor. Si aũt solũ occultãt illa seu occulte conseruant grauissime peccãt: nec absolui ꝑsũt. nisi illa publice vel ꝓuate reuelent. Tamen nõ credo eos ad restitutionẽ teneri cũ heredes creditorib⁹ ⁊ legatarijs semp remanẽat obligati. idẽ ĩtelligas de q; cũq; aliijs scripturis siue mercatoꝝ siue vsurariorꝝ libris ⁊ cõsitibus. hec. S. B. Quod videtur ĩtelligendũ in hijs q solũ occultãt nõ registi mãifestare. Sec⁹ dicẽdũ vt i illis q registi an talia hẽant ĩstrumẽta mãifestare nolũt ꝫ poti⁹ mẽtiũtur se illa nõ hãre. q; tales tenẽt ad oẽ dãnũ q; dicti legatarij: vl aliꝰ ex de fectu hmõi scripturaꝝ incurrunt: si ex hmõi occultatione creditores i futurũ sua hãre non ꝑsũ. q; dãt cãz efficacẽ ad tale dãnũ. Et no. q; notarij ẽt tenẽ ad restiõnẽ; qñ cõiciũt ĩstrũ renũciatiõis ⁊ apponũt ibi clausulas ꝗz vim ĩgnorãt ꝗdẽ ⁊ marie si ĩde mulieres ⁊ ꝓpterea tenẽt eis de dãno qd alr nõ ĩcurrissent. puta q; renũciassent si sciuissẽt. Et ꝫ no. q; sepe accidit i scõ.

¶ Nono. qd de ꝑsonis q subscribũt ⁊ 9
⁊ sigillãt cedulas vsurarioꝝ. ꝛ. ꝫ hoc. q; si ꝑsonꝰ nõ legit tenoꝛ eaꝝ vl ẽt si legit vsurꝰ nõ appareat ibi: q; forte maioꝝ ẽptias ibi posita est cõ ĩcrit mutuata atq; ipse ꝑsonꝰ nõ obligẽter ofidẽrat: fatue facit. ꝫ tñ i ꝑsonis nõ ꝑsentibꝰ si ꝑo legit ⁊ ꝑcipit ꝑsonꝰ pticeps est peti. ⁊ fi nõ cõmodi vsurꝰ. Nã subscriptio i multis ꝑsonꝰ tacitẽ facit ⁊ iducit extra re in dit. cũ iter nos. Idẽ Bosse.

REstitutio. vij. quo ad raptores.

Scidũ fm Ray. in. iuy. di. xv. q; nõ tñ ille q est executor dãnt teneat ad restitutionẽ ꝫ: ꝫ ẽt principãles i illo crimine tenent ad restitutionẽ. Particĩpare aũt cõtingit noue modis. vt ĩra scriptis versib⁹ cõtinet. Iussio. cõsiliũ. cõsensus. palpo. recursus. Particĩpes mutus nõ obstãs nõ manifestans.

¶ Primus dicit iussio. ille. n. q; iubet 1
fieri. principaliorꝝ cs videt cõ exequẽs vnde ꝓncepo q; ꝓcipit subditis vt faciant furtũ vel rapinã: tenet ad restitutionem nisi ille q rapuit restituat. q; ille facit cuius auẽte fit. nec valet argumentũ. nihil hz de furto vel rapina: ergo nõ tenetur: q; ꝫ nihil habeat: tñ tenetur: q; fuit i causa furti vl rapine.

2 ¶ Quid ſi pater ꝓcipiat filio: ꝛ mag⁹ i ſterodiſcipulo: ꝙ rapiat vel furet. ℟. ꝙ tenet reſtituere. nec filius vel diſcipulus tenetur obedire.

3 ¶ Quid ſi amicus ꝓcipit amico pauperi, ꝙ furet. an teneat ad reſtitutionē ℟. ꝙ nō rōne ꝓcepti. q. nō ly⁹ auctem ꝓcipiēdi. vñ ꝓceptū. ſiue nō ly⁹ vim ꝓceptiſed potius interpretandū eſt conſilium: vbi abſq; ꝓſilio alꝫ non feciſſet. Vij ēt qui nō iuſſiōe: ſed cōmiſtione aliquē induxit ad rapinam. tenetur iſolidū puta cū qꝫ vbis ꝛ modis cōmunatorijs induxit aliquē ad inferēdū dānū. qꝫ alꝫ nō dediſſet. teneꝫ qꝫ præſtat cauſam efficacem ad hoc.

4 ¶ Cōſilium. i. qñ qꝫ alicui ꝓſulit. vt furet vl raptat tenet ad reſtōnē. vt iſti. de ob. que ex delic. na. ℣. interdū. ſi ille alꝫ ſine ſuo ꝓſilio non fuiſſet facturus ſm Ri. ꝛ Sco. Secus ſi fuiſſet alꝫ facturus. i. fuiſſet infirmo ꝓpoſito furādi illud. nec plus. nec minus fecit pp ꝓſiliū ſibi datū. Et hec hñt locū tā in ℣ctibus q̄ in delictis qñ ꝓſiliū ꝛ fraudulē tū. vt quo ad reſtitutionē fiēdā ſꝫ fiat diſtinctio. An alꝫ eēt facturus. vel ne. vt primo caſu nō teneat ad reſtōnē. Iꝫ alꝫ teneatur de crie. Scdo ꝯo caſu teneat ad reſtōnē. In aliis ꝯo a delictis ſi ꝓſiliuꝫ nō eſt fraudulētū: nunq; tñr ad reſtōnē. nec fiēda ē ꝓdicta diſtinctio in hoc caſu. ſan ille alꝫ eſſet facturus. vel ne: ꝓnt volnit Páor. i. c. nup de ſen. ex. li. Io. an. tenuerit oppoſitū vo luit. n. ꝙ ēt in hoc caſu fiēda foret ꝑdicta diſtinctio. ſan ille alꝫ eſſet facturus vel ne. Sꝫ ꝑmū tene. Cōſiliū. n. nō obligat. nec neceſſitat. Et ſi ap̄ ſemetipꝫ debebat expiriri: vtꝫ ꝓſiliū eēt ſibi vtile Hoc ēt pꝫ ꝛ regulaꝫ nullus. de re. iur. lib. vi. vbi regula ponit negatiue. ꝛ ex cipit tñ. qñ ꝓſiliū fuit fraudulētū. Rō ꝓdictoꝝ colligitur ex tex. xliij. q. i. qō ſꝫ cipitur. ꝛ iſti. mā. ℣. tua gra. vñ ꝑſit poni plura exēpla. qñ qꝫ obligat ex fraudulēto. vt pꝫ ꝛ gl. in. d. regula nullus. Pone exēplū in ℣ctib⁹. puta cū ſcires eū cui mutuabā faculitatib⁹ labi. tu cauſa ſui lucri. ſidone ſi foꝛ affirmatiū. ꝓſilēdo vt mutuare. qꝫ eſt notādū ℣ ꝓſo nas q̄ ſepe fraudulēter ſducūt ad emēdū ē vēdēdū. ſunt lucri cā. Nā teneñ ō ſuo ꝓſilio fraudulēto. Itē i eo q cōmodauit vaſa vitioſa. ꝛ fraudulenter ꝓſuluit vt poneret vinū i eis. Et h fecit aio vt deſtrueret vl effunderet. vt. ff. cōmo. l. in cōmodato. In maleficijs aūt ſꝫ eſt fraudulētū. et ō tñr ꝓſules ñ tātū illi cui ꝓſuluit. ly⁹ et illi ℣ quē cōſiliū dedit. Nā ſi ꝓſuluit occidi. homicida ē Itē ſi ꝓſuluit ꝓuo vt fugeret vel furtū faceret. teneꝫ furti vel fuꝛ cōſumpti. ff. de ſer. cor. l. i. Itē ſi cōſuluit vt mihi fieret iniuria. tñr mihi actiōe iniuriaruꝫ. Idē vbicūq; cadit nomē maleficij. Hec notantur ꝑ gl. in. d. regula nullus. Itē ꝓſiliarij ciuitatū: quoꝝ ꝓſilio eꝑ bānitur. vel pcutit. vel pſecutionē patitur. tenentur ad reſtōnē totiꝫ dāni. vt i cle. ſi gs. de pe. Itē ꝓſiliarij ciuitatū ē gb⁹ fiūt ſtatuta q̄ ſure ſoluāntur. vt ſolute nō repetāntur. vt incle. ex grauit. de vſuris. De hoc tñ vide. j. Reſtitutio. ix. Itē ꝓſiliarij ciuitatū. in gb⁹ fiūt ſtatuta ℣ libertatē ecclie. vltra excōicationē. teneñtur ad dānū qꝫ alij icurūt. Idē dic de inigo ſtatutū ibi facti ꝑp q̄ inſtitā ſpediē. ꝛ pauper oppmūtur. tenentur ad oē dānū. qꝫ ꝓtingit ꝑ illa ſtatuta. eodē mō ꝓponētes in ꝓſilio. In ducētes. obſeruantes. ꝛ ſm ea iudicantes. ꝛ ſcribētes dictātes. ꝛ illa exequentes. et etiam officiales valentes illis obuiare. ꝛ non obuiant.

¶ Cōſenſus. i. qñ qꝫ conſentit fur i furto alꝫ nō furaturo. exꝑſſo ꝓſenſu. ſine quo dānificatio non fuiſſet ſecuta. 5

¶ Quid ergo dicēdū eſt de iudicātib⁹ puta de illis qui in guerris iniuſtis ꝛ additionib⁹. ſeu rapinis ſtatuunt in alio loco. vt dato ſigno ſumi. vel campane aut alteri⁹ rei. gētes ad pdam pate curant. ingrediantur ꝛ depꝺentur ciuitates ꝛ caſtra. An teneantur ad reſtōnē ℟. ſm. S. Ber. ꝙ pdicti teneñtur inſolidū. qꝫ ꝑſtant cauſaꝫ efficacē ad tale dānū. Scdo ad reſtitutionē tenetur 6

ille qui aliqd opatur vt pditio vel ali
qd malū ppetret i ciuitate: vtputa cū
generē i aliq̄ domo accedit: vt. cū gē
tes ad ignē ext inguēdū currūt pditio
cōsequat effectū. Aut cū vn⁹ in tapta
ciuitate vel terra ad sachomanū ici
pit ponere vnā domū vel eā incēdit
vt ad idē oparī alij iducātur: z sic de
filib⁹. Tertio idē de icitatib⁹ sicut le
pe cōtigit qñ gētes deuictes aios nō
audent ipta ppetrare z dāna dare: ni
si ab aliq̄ ꝓbis icitatiuis iducanť. Jn
talib⁹ ät ꝑs Jnno. z ho. icitatōis effica
cia ꝓsideranda ē. Nā quāto i aliq̄ fuerit
efficatio: tāto inductiua ad malū: tāto ap
patisfactē obligat. Quarto idē dicēdū
de animatib⁹ ad rapinā facto: sic eue
nit his q in guerris intuistis illustrumē
tis bellicis solent uti. Nā si tube z alia
instra in talib⁹ nil valerēt ad qd por
tarētur ad illas. Sed q; plurimū va
lent ad aiandū z dirigendum equos z
gētes: ꝓpteres nō imerito vtēs ii iusto
bello talib⁹ instris tm restituē obligat
ꝯtū ad malū efficacē dedit occasionē
H.S.B. Quito idē dicēdū est de illis
q faciāt foueas subter terrā ad itrādū
ciuitatē vel castrū vel faciūt schalas z
funes ad supagradiendū muz: vt sic
possint intrare castrū vel faciūt scotās
aliqs de nocte z hmōi. oēs enīz pdicti
z files tenenť ad tm quātū coz malti
jis z artificijs dānū datum fuit: ēt si
nil hūisset de rapinā vl sachomano.

7 ¶ Quid aūt de his q ant ꝓbo: aut fa
cto ad rapinā ꝓsenserūt. Pone exem
plū: quis raptus dissuasit. nec aliqd ra
punit: sed tm cū raptoribus fuit vt ꝓ
nas raptētū liberaret: vtrū ad restitu
tionē teneat. H. Jnno. z Host. nō
tenēť nisi forte rapto: nullatenus' tuis
set: si comitatū illius nō hūisset. nā in
casu isto semp tenet: q; z si verbo dis
suaserit: tū facto z auxilio opē pstat.

8 ¶ Quid aūt si multi comitati sūt ali
quos ad rapinā seu deuastationē bo
noz sine ad defendendū eos: ne leādi pos
sent vel ibāt vt aduersarios cōpesce
rēt: si vellēt ꝓhibere rapinā: seu deua
stationē. H. Jnno. z Ho. q tales
in foro pnie nō tenētur nisi de ea ra
pina quā glibet fecit: vel q auxilio eo
rū fcā ē: vñ si multi alij pncipales ra
ptores rapuerūt z destruxerit sine isto
rū auxilio: ly hij cū ill comitati sūt: in
nullo tñ ist tenēť: q; nec ꝓpter fcō nec
cōsilio rapinā vl vastū pncipales fece
rūt nec tenent nisi de ill' dānis q fcā fi
cēnt si tales nō iuissent cū eis: nā tūc
tenētur in virile portionē: si eoz tanto
re alij rapuerūt. Et in ꝑ appet rō di
uersitatis iter auxiliū z cōsiliū: q; auxi
liū restringit solū ad illa i q̄b⁹ dat aux
iliū. Cōsiliū ꝓo extēdit ad oia dāna
q̄ vigore talis cōsilij data sūt. Tenent ēt
si aduersarij crederēt q illi i auxiliuꝫ
raptoꝝ venissent. Et pp hoc rapinam
nō auderēt defēdē. Idē q̄q de illis q
pacificādi cā vadūt: nisi hoc significēt
aduersarijs. Als rapine videnť ꝑstare
cām efficaciē: cū illi timore eoz res su
as defendere nullatenus ausi essent: z
dic Donal. illi teneri in solidū qñ alij
sine ipso nō auderēt vl nō possent dā
num inferre: q; tūc oēs dicuntur qua
si vnus. Als autem quilibet tenetur p
parte damni quod intulit.

¶ Quid aūt de eo cui⁹ noie facta ē ra 9
pina: z dū ictus ratū habuit: an tenea
tur restituere. H. Donal. q; si tale ratū
habuit rapinā vel furtū q̄ ei⁹ nomie
gestū est tenēť restituere insolidū qñ
ꝓpter hmōi ratihabitionē impediū
tur dānificati recupare damna.

¶ Palpo. i. adulator: qñ i tm laudat re
z strenuū reputat rapientē vel intuste
dānificantes. z sibi se familiarē exhi
bet q multū ꝓbabiliter ꝑsumit q ex
hoc motus fuerit ad dānificandū: vel
ad nō restituēdū dānuz q̄ intēdebat
restituere etq; talis adulatio est quidaz
consensus. xciij. di. si inimicus.

¶ An aūt generalit adulator teneat 11
restituere. Dici pōt q regulā gñaliter:
si ꝓ hmōi adulationē ille dānū intulit
alias nō facturus: tūc adulator tenēť.
Als secus. Idē itelligas de detractore
z vituperatore. Nā si ꝓ hmōi vitupe-

rationem: puta dicendo alicui q̄ est homo de nihilo: vel q̄ est homo pusillanimis: z ꝓpter hꝰ ille mouet ad malum perpetrandū: aīs no factur⁹ talis vituperatio: tenet ad dānū datum.

92 ¶ Recursus: 4. receptatoꝝ. s. ille apud quē latet latro cū spoliꝫ: z dūmodo hēat spolia in ptāte sua: tenet ille restituere ꝑo dño. nec est crimine ꝑdītōis redarguēdus si spolia furto habita restituat. Immo potius exequit qđ iustitia requirit. Nec ex hoc fidē violat. q̄ in turpi cā dꝫ fides rescindi. Immo si illa reciperet aio cōseruādi iuri vel sibi ipsi esset furti ꝓticeps z reus mortis ꝑm legē humanā, ꝓpter qđ ne cesse hꝫ illā restituere: qđ intellige vtrū sine ꝑditōe ꝑsone: z si imineret ali quod ꝑiculū sibi: vt si timeret ne crimē furti sibi ꝑponeret posset illa committere alicui ꝑsone ecclesiastice sub figillo cōfessiōis vt illa restituat. Concor. Ry. g dicit q̄ ille apud qnē é dānificatū reuertūr: sicut ad ꝓcinū ꝓximū ptāte tenet ille olidū: vel g recipit latro nes et tuē eos: vel rem raptā dolose celat ita q̄ ipedit restitutiō: oēs isti in su nostro dicunt receptatores z tenentur in solidū. Idē dicit Donal. de his qui defendūt raptores z recipiūt eos in castris suis quādo ꝓ hmōi defensionem vel receptionē ipediūtur dānificati recupare dāna: tenent ad restitutionem. Idē dicit. S. B. de eo g receptat res ꝓ rapinā habitas. z conseruat taliter q̄ ex tali cōseruatiōe res ille a dño hꝫ nō possunt satisfacere obligatur: q̄ talis tāc cōseruās dat cām efficacē. aīs secus. Et sic in ꝑdictis z aliis ifra dicēdis in materia restitutionum recurras ad dicta regulā generalā. scz an dederint cām efficacē ad tale dānū vel suerint cā sine qua nō fuisset illatū dānum vel impedita restitutio.

93 ¶ Participās. 1. g inserēdo dānū assistit coadiuuās dānificantē. z ꝓticipat in ꝓeda. talis. n. maximū ꝑstat fauorē. Ideo tenet ꝑm Ry. Idē de eo qui ꝑstat selas vel ferramēta ad furtū faciendum tenetur ad restitutionem.

94 ¶ Quīā si plures raptores sunt qui si pares: q̄ nullus inducit aliū ad rēdū nec est dñs aliqs alter⁹ hꝫ glibet ꝑ se vadit. &c. Donal q̄ si vadūt ifimul quasi vnus exercitus: glibet tenet insolidū quādo vnus sine alio nō auderet ire vel nō posset dānum inferre. q̄ in tali casu glibet iuuat alios z facit eos fortiores: z sunt quasi vname sese ꝑmētes z oēs sunt coopatores. Si ꝑo nō iuerunt simul: sed glibet ꝑ se faciebat dānū nō, ꝓuocās alios ad dānū dandū: tunc tenet glibet ꝑ eo qđ fecit vel ēt dato q̄ iuissent simul recurrendum est ad regulā gñalē nunc dictā. Et si vn⁹ nō stulisset dānū sine alio vl ꝑtia aliqs: tūc glibet tenet insolidus. aliās ꝑ rata dāni dati. Et ꝑ ꝓdicta hꝫ solo. ad. q. quotidianā. 3. Hoc furati sēt vnū lignū qđ singuli tollere nō ꝓsunt: tenentur insolidū. Ridet Jo. de san. q̄ sic quando illud cōtractare vel tollere vnus solus nō ꝓsset. &. de fur. 1. vulgaris. §. si duo. Sed si vnus potuisset furtum facere z fecisset sine alio: tunc teneretur ꝑ ꝓpte ipm ꝓtegēte.

¶ Autus. 1. ille q̄ videns aliū dānificari iniuste: z scit q̄ ꝑ bono suo sine periculo suo auxiliū ꝑstare posset iniustā patiēti: z tacet talis qdē hoc dānū satisfacere obligatur si tali malo obuiare ex officio tenebātur: si āt talis ex officio nō tenetur obuiare: hꝫ mortaliꝫ peccet nō obuiādo: nō tñ restituere obligat. Idē hꝫ Tho. 2ª 2æ. q. lxij. art. vij. in solone vltimi argumēti: vbi dicit q̄ nō semp ille q̄ nō manifestat latronē tenetur ad restōnem: aut q̄ nō obstat. aut q̄ nō reprehēdit: hꝫ solū qñ aliquis ex offō icūbit sicut sūt ꝓnceps &c. Idē tenēt oēs sāmiste. z ō tenēda est ista opio. hꝫ Ry. i. iii. d. xv. querit i singulari opione. s. dato q̄ nō teneretur ex officio: tñ si clamādo ꝑt obuiare sine ꝑiculo vite sue z nō obuiat dolose: tenent ad restōnem: tñ hoc cōter nō tenetur. Nec ob. c. ḡto. de sē. q. ex hoc est ꝑle ibi. Et hoc in fauorē oīs cle

rcalis. Iz gr ꝺ teneat q ꝺ ex offo nō
ñr defendere clericū. z nō defendat ẽt
malicioſe non eſt excōicat⁹. de hoc vi-
de. ē. Excōicatio. vj. ℈. r. et in iſtis trib⁹
caſib⁹ victimis iſti nō dicūt dare cām
efficacē ad rapinā q nihil coopat. ad
illā. ſicut ꝓdicti. et ſic ꝺ poſt⁹ peccatū
omiſſi omia cū cōmiſſionis niſi hēant
ex offo. Sicut dicim⁹ de eo q nō libe-
rat hoiez ab iniuſta morte vel nō pa-
ſcit fame manentē cum pōt ſi hoc hz
ex officio vt q⁹ platus. Nā tunc eēt irre
gularis: ſecus ſi paſtus.

16 ¶ Nō obſtāt. 1. q. nō obſtāt dānificā-
tib⁹ iniuſte cū poſſit. z ſibi ex offo icō
ba. z ſi ſibi mānifeſta iniuria ad reſtōnē
tñr. ſicut ſunt ꝓncipes z rectores q ex
offo teneñ iuſticiā cōſeruare. q⁹ reddi
tus q⁹ hñt ſunt ſtipēdia ad ꝺ inſtitu-
tavt iuſticiā ſeruet. vñ teneñ reſtituere.

17 ¶ Nō manifeſtās. 1 q ſcit vbi res ra-
pta vel furtiua ē. z nō indicat. hic ſilr
nō teneñ reſtituere. niſi ex offo ad hoc
teneat. Poſſet tñ ꝑſona ꝑuata in hoc
cāu teneri ad reſtōnem q⁹ ītime ꝑdu
cta in teſtē occultaret ꝓpter ꝓpriaté. q⁹ tūc ex
offo teneñ. Et hoc voluit Sco. in. iiij.
di. xv. q. reſtitus in iudicio. vbi poſſz
ſimiliter reſtitui res dño ſuo. z tñ dicē
do ꝓpriaté nō iminet ſibi ꝓiculū ſui ſta
tus vel ꝑſone. q⁹ tunc teneñ iſolidū ad
reſtitutionē. Aliās ſecus vbi tali reſti
imineret ꝓiculum ꝛc.

18 ¶ Utrū aūt emētes de reb⁹ ex rapina
teneañt ad reſtōnem. Reſidet. S. Ber.
q⁹ aut talia q⁹ emit mala fide aut bo-
na. Si ꝓmo mō. tunc aut ſciebat. aut
credebat eſſe rapinā. aut non ꝓbabilr
credebat eſſe rē iuſtā. aut nihil de hoc
cogitabat. Ꝓmo caſu ſi ſciebat. vel ꝓ
babilr credebat illā eſſe rapinā. tunc
ſex modis grauat emptor. Ꝓmo. q⁹ ſp
rem reſtituere obligat nec liberat ven
dēdo. vel ꝑ liter cūq; alienādo nec amiſ
ſione vel morte rei. nec ſi auferat vio
lēter. aut ſciēter de vſu cadat. ſeu q̄cūq;
alio iterueniēte caſu. q̄n reſtituere
teneat ꝓcū. vſq; emēs furtū. ſemp tene
tur de caſu fortuito. niſi i vno caſu. pu
ta ſi res dño tꝛadita z loco ꝓgruo obtule
rit. z ille recipe noluiſſz tūc qdē ẽptor
purgaſſet mora. ff. de ꝓdi. fur. l. i. z fur
tiua. Secō teneñ reſtituere oēs fructꝰ
ꝓceptoꝝ. z g intermedia tꝛe ꝓcipi po
tuerūt. extra de reſtit. ſpo. granis. Et ſz
Ray. intellige fructus g ſupſunt deēn
cūs expēſis q̄ ſunt gra fructuū querē
doꝝ. ꝓgregādoꝝ. z ſeruādoꝝ. q̄ dān
cunt tam a male q̄ a bone fidei poſſeſ
ſore. ff. de peti. here. l. ſi a dño. Tertio
q⁹ reſtituēda eſt res ſm optimū eius
ſtatū puta ſi tꝛe empcōis vel vēditio
nis vl intermedio tꝛe plus valuit. tunc a
illud ꝓcū ꝺ reſtitui. d. c. grauis. Doc
tū ſm q̄ſdā ſtelligēdū eſt q̄n res non
hꝫ ſed dicūt ſufficere. ſi res hꝫ q⁹ reſti
tuas eque bonā ſicut erat q̄n fuit abla
ta. Qꝺ intellīgūt q̄dā vez: niſi medio
tꝛe res plus valuerit. z illo tꝛe iterue
rit dño rē ſibi tradītā fuiſſe. q⁹ foluerē
dīdiſſet vel vſus fuiſſet. Ex cui⁹ caren
tia oportuit eū aliā emere. nā tūc tene
tur ad oē intereſſe dño. Et ideo nō li
beratur dādo rē hmōi bonitatis: q̄lis
erat tꝛe quo abſtulit. Qꝺ eſt rōnabile
Et notandū. Tē ſm Ray. ſi res meli
oꝝ facta eſt poſtq̄ illam alteri vēdidit
teneñ etiā ad reſtitutionem pluris. d. l.
in re furtiua. Et hoc etiā ītelligi ꝺz de
ſcō. z tertio. z vltra emptoꝛe maleſi-
dei. Quarto: q⁹ nō pōt a dño rei reci
pere ꝓcū: qꝺ et de re dedit poſtq̄ de-
ꝑhendit rem eſſe ipſius. C. de fur. fcmi
lem. Nec ſe pōt defendere rōne ſtatu-
ti ſup hoc edīti. Cū tale ſtatutuz ſit ꝺ
deū. vltꝰ. di. que ꝺ. Quinto. q⁹ nō pōt
agere ꝺ venditorez de ꝓcio ſibi dato.
Obſtat. n. ſibi turpitudo ſua. Et hoc
niſi expreſſe caueret. x. q. q. hoc ius. Tñ
ꝺz Alex. de alexā. talis pōt rez empta
reſtituere vēdēti: vt recipiat ꝓcū qꝺ ꝺ
illa dedit. Sexto: q⁹ pdit expēſas ſcās
voluntaria. nam talis ꝺctando rē alte-
nam: furtū cōmittit. Et fur ſemp eſt i
mora. ff. de ꝺdi. fur. ſi ꝓpo fure. Et ſm
hoc: equus furto ſublatus: q̄ſcūq; z
quāſcūq; expēſis a fure melioratus:
reſtituendus eſt. Quibuſdā tñ z ſatis

discrete apparet q̄ ls in Romileco soro ꝛ ciuili equ⁹ tal sit taliter restituendus: de egrate naturali iuris ꝛ ꝺscie bene vꝫ dicēdū q̄ iste restituere debeat iuri ī tereſſe rōnabiliū expēſaꝝ. per ꝯ equ⁹ melioratus ē: nisi p̄o quāto p̄ ciuile iudiciū esset inflictū furi illi in penā. Idē quoq; de ꝺ similib⁹ dicēdū est. Lōncor. Ray. Scdo aūt: si rapine emptor nō ꝓbabiliꝫ credebat esse rem iuſtā cū p̄cedētib⁹. in p̄dictis ſer ſocīā dus est. verbi gra. ſuit ductus ignorātia iuris. ſ. q̄ ls credereet rē esse raptaꝝ nō tñ credebat q̄ illā emere eſſet peccatū. ꝛ talis ignorātia nō excuſat nec etiaꝫ excuſat ignorantia fecit craſſa ꝛ ſuppina. vtpura cū go tpe belli emit a q̄dā ſtipēdiario calicē, miſſale, paramēta ꝛ hmōi. Jō oēs tales in ꝺscia reſtituere obligant. Tertio caſu. ſi ꝑ hoc nihil cogitabat. ꝛ hoc pp famā ſimpliciſtātē. i foro ꝺscie ēt ſatiſfacere obligat ꝑm Host. ꝛ Ray. Idē quoq; dicendū ſi de hoc dubitabat. q̄ ſecurior po eligēda est. Scdo aūt caſu p̄cipua li. ſ. q̄ſ emptor emit bona fide. Et tūc ē diſtinguēdū. q̄ aut p̄dā emit. vt eaꝫ dño redderet. aut. ſ. vt p̄ cōmodo ſuo hēret. Si p̄mo. ſ. vt eā dño redderet. ſ. recepto p̄cio. ꝛ intereſſe ſuo. cum alſ dño rei eā nullo mō recuperare poſſ⁹ vel nō tam facilr rehſe. tūc cū vtiliter geſſeret negociū dñi rei. totuꝫ poterit recūpare p̄ciū ꝛ intereſſe ſuū. Hoc q̄daꝫ dicūt vex. ꝛ bene. q̄ res redēpta fuit quo p̄cio. Alſ ceſſaꝫ. ratio huius re demptiōis. ꝛ ꝯſr effectus. et vbi go illam rē emi quo p̄cio. ꝛ expoliat⁹ vt riſimiliter illā rē nō erat rehabituruſ tūc pōt ꝓſequi p̄ciū ꝛc. vt dictū ē. In foro tñ cōtentioſo nō credit tali emptori q̄ illā rem emerit illa intentiōe. niſi pu⁹lice hoc ꝓteſtetur. ꝛ tūc, ſi res ſine culpa ſua amittat. vel perire contingat. nō tenetur. et breuiter gēgd ſibi adeſt ex illa re. vt penſio. merces. fructus vel ſimile. reſtituere obligat. et quicqd ſibi adeſt. vt p̄dictū. modera te expenſe. repetere poteſt. ve leuꝫ eo qđ ex ipſa re ſibi acquenit vſq; ad concurrētē ꝯtitatē poterit ꝓpēſare. Si at talis emptor poſtēq; fecit diligēter q̄ri. nō potuit repire cui⁹ res erat tunc ge quid res ipſa valet vltra id qđ empto ri ſibi debet ꝑ aīa illi⁹ cui⁹ exiterat: paupib⁹ erogādū ē. Loſuldūz tñ ē ei ꝑm Ray. q̄ hoc publice fiat vt ois ſuſ pitio euitet: ꝛ ſic liberat⁹ erit. q̄ hoc vtilit illi⁹ negociuꝫ geſſit. Lon. Host.

¶ Quidam dicēdū ſi poſt denūcia- 19
tionē publice facta de hmōi re empta aut inuēta. ꝛ nō ſuēto dño data ē pau peribꝫ. ꝛ poſtmodū repitur dño illius rei q petit rē ſuam. an ille q dedit hu iuſmōi rem pauperib⁹ teneat reſtundere ꝺ ſuo. Dici poteſt q̄ ſi ſecū publice de nūciari bis ꝛ ter. ꝛ fec diligētiā ſuā ad ingrēdū vex dñm. ꝛ nō ſuenit. ꝛ illā rez cū ꝓfilio alicui⁹ boni viri pauperi b⁹ dedit. in nullo tenet eidē. et hoc ꝙ ſi in ꝓpriis termio vſ ſentire ꝑde. p ut allegat Zau. de rēdol. i tractatu vſu rariuꝫ. vbi q̄rit qđ iuris. Poremiſſo generali edicto. q̄ gcūq; dederit vſuraꝫ noīe altḡd. veniat. ſ. tot dies. ꝛ ſi nemo venit. nec ēt vſurari⁹ alīūs certas p̄ſonas aſſignauit. ſ. terminum ſibi ad id ſtatutū faciēdū. Statiqz lata ē ſnia p eūm. elapſo termino declarans illas eſſe ſcertas. vtrū vſurari⁹ ſit tut⁹. ſi po ſtea apparent certe perſone. quib⁹ eſt reſtitutio faciēda. et ſentit q̄ ſic. ēt q̄ ad illos q tūc erāt extra diocēſiꝫ. Fatēr tñ q̄ talib⁹ ꝓpetit remediū ꝛ eūm vl pauperes. et plus dicit q̄ ſi vſurarius cautionē faciēs. ſuū ꝓfeſſus ſe hre miſ le in vſuris reſtituēda p̄ſonis deſcripti in quodam libro qnē eēo aſſignauit. Tractu tpis vult cogere vſurariuꝫ ad dādū ſibi illā pecuniā: tanq̄ incertam vſurari⁹ dicit. Oſtendat libꝝ: q̄ volo ſoluere illis. quoꝝ ſum debitor. ꝛ q̄ in libro deſcripti ſunt ne bis ſolnaꝫ. ſi de inde veniāt ꝛ petant vt certas: vel dic Ego iā reſtitui p̄dis deſcript⁹ i illo lib. ꝛ ecce plura inſtīa remiſſionū. Dicit eēo. libꝝ pdict. ꝛ ſic paraī ſū iuraī. Quid iuris. ſoluet ne illa vt ſcerta. Fe.

finaliter inclinat ad partē q̄ soluat si
la vt iceria. Secūdo aūt casu. s. qñ ra-
pinā emit: vt p̄ modo suo habeāt tūc
si. phabitr nō credebat illā res fuisse
raptā: puta q̄ oēs vicini vel maior pa
rtā credebāt: nec aliud verisimiliter estī-
mari debebat: tūc hec bona fides q̄tū
ad fori cōscīt. Ratio q̄ diuturne bona fi
des rē illā restituere nō tūr. Sz si po-
stea nouerit rē illā fuisse raptāz: bel-
lū credebat iustū z regitur iniustum:
tūc restituere obligat. C. de fur. l. alie-
nū. nec pōt petere a dño pcium ipsius
rei. C. de fur. l. in ciuile. Teneē ēt exīn
tes restituere fructꝰ. De p̄sumptis aūt
nō teneē pp bonā fidē. vt. l. fructꝰ. z. l.
z ex oluerso. ff. de rei vē. Secūo pōt rē
vendere z alienare: bona fide durāte.
Sed si aliq̄s lucrū ex rei vēditione
p̄secutus est: dz illud restituere dño ové
niēti. ff. de p̄di. inde. l. nā hoc natura.
Quid aūt si iste q̄ emit erat in bona
fide: nec habebat cām dubitādi cām pꝰ
emptionē illi⁹ rei incipit dubitare: q̄
dr̄ in cinitate q̄ talis res fuit furto sub
tracta an si vēdat talē rem tali dubi
tatione durāte: teneat postea dño ve-
nienti restituere p̄cū. q̄stio est quoti-
diana. Et dici pōt q̄ si illam rē vendi
dit durāte illa dubitatione: z nō ha-
bebat certitudinē vel p̄babilitatē q̄ es
set furto subtracta nō teneē ad restitu
tionē p̄cij: q̄ adhuc nō erat i mala
fide. De hoc est tex. optimus i. c. si vir
go. xxxiij. q. ij. vbi dicit q̄ bone fidei
possessor rectissime q̄ritq̄ dr̄ q̄diu
se possidere ignorat alienū. Cuz vero
sciuerit nec ab aliena possessione re-
cesserit: tūc male fidei p̄hibet. Tertio
q̄ nō teneē restituere in casu fortuito
durāte bona fide. Si. n. res iterim pere
at sine culpa sua: nullo mō tenebitur
restituere. Quarto q̄ post restōnē rei
si eā fecit iudice sententiāte de p̄cio q̄s
dedit p̄ vendītione agere pōt: vt ibz
seruet in dēnē. xij. q. ij. vulterane. Alr.
aūt minime pōt. vnde dicat emptor
dño rei q̄ illā ad iudiciū trahat z pꝰ
ēā citatus fuerit denūciet vēditori q̄
q̄pareat atq̄ defendat rē ipsam. Et si
res ab eo deuicit: vēditor teneē de euī
ctione: nisi tpe date sue empt⁹ p̄ptā
macis fuisset absens: nisi p̄ inturiā in
dicis fuisset iniq̄ lata. extra de emp. z
ven. c. fi. Si aūt ad sacerdotis p̄ceptū
hoc fecerit in foro p̄scie. vēditor indu
cēdus est vt ipsum cōsoluet idēne. ar.
d. c. fi. Et q̄ dictū est de euictione. idē
dicendū est si p̄ plures emptores suc-
cessiue res trālata fuerit: q̄ vnus pōt agere
ℨ alium. ff. de mino. l. sed vbi. Quo tū
ad fructus p̄ceptos an possit bone fi-
dei possessor illos retinere. Clarius di
cēdū est. ibz Jo. de pla. in sti. de re. di. ℨ.
fīgo a nō dño. vbi dicit q̄ nullus pos
sessor. s. nec bone fidei. nec male. facit
fructus suos naturales ex re aliena. l.
fructus. ff. de vsur. Ideo eos extantes
dño vendicat a quocūq. sed de p̄sum
ptis nō teneē possessor bone fidei. nisi
iq̄stū facius est locupletior. q̄ tūc te
neē ex egrate. l. si z me z titiū. ff. si cer.
pe. Sz fructꝰ industriales q̄ exigūt in
dustriā z ministeriū bois. vt segetes.
lana z similia. bone fidei possessor cū
titulo z sine titulo facit suos. Et eos in
crāt pp̄ idustriā z culturā: vt si possint
ab eo aduocari. s. posteā sunt p̄sumpti
nec ad eoz p̄cū teneē. d. ℨ. fīgo a non
dño. z. l. bōe fidei. ff. de acqr. re. do. Sz
si nō sunt cōsumpti: iz extāt teneē restī
tuere. vt insti. de offi. iudi. ℨ. illoz. Sz
male fidei possessor: si nō hz titulū tūr
de p̄sumptis z ide extantib⁹. l. pe. C. de
p̄di. ex. l. Et de petitōis. d. ℨ. illoz. nam
Sed si hz titulū: puta p̄ vēditionē do
nationē z hmōdi: tūc teneē de consum
ptis z extātibus: sed excusat a petitōis
pp̄ titulū: nisi in quatuor casib⁹ no
tatis in glo. in. d. ℨ. fīgo. in quib⁹ teneē
de petitōis etiā si hz titulū. Primo si
quis compulit aliquem per metum si
bi vēdere. Jte fīgo emit in fraudē cre
ditorū. Jte in eo q̄ sciēter emit ℨ phi
bitionē legis vel statuti. Jte z q̄to in
eo q̄ emit sciēter a fisco. nō soleniter. l.
i. ff. de fide istru. li. x. Loco. Adonal. l
fū. in p̄. fructuū. dicēs. Fructū aliq̄ idu

ſtriales. vt frumentū: vinū: oleum ⁊ ſi milia. Alij naturales: vt poma ficus. ⁊ ſimilia. Fructus naturales nō facit ſuos poſſeſſor ét bonefidei. vnde tenetur reddér vniuerſos poſtq̄ ceſſauit hr̄e cōſciam rei alienę. d. l. fructꝰ. Quo tamē ad bonefidei poſſeſſorē facit regulā generalē. q̄ nūq̄ tūr vltra q̄ ſit factꝰ lucupletior. l. vtrū. ff. de pe. here. Et nota q̄ illi dicunt fructus naturales i q̄ bꝰ ntaura plus operat q̄ induſtria plone. Et fructus induſtriales dicunt i q̄ bꝰ plus operatur induſtria. vt i olina: vinea ⁊ hmōi. De fructib⁹ dāno ⁊ iter eſſe reſtitūēdis. vide. ī. reſtō vlti. ℣ij.

20 ¶ Sed qd ſi vnus dictoꝝ raptoꝝ ſatiſfecerit. nūq̄d alij liberabūtur. ℟n deo. ſm Rai. ſi vnus ſatiſfecerit integraliter de omni dāno ⁊ expēſis ⁊ incōmodo ſiue intereſſe oēs alij liberātur. q: nō tenenē dānificator Nā bona fides nō patitur vt idē debit⁹ bis exigare. Idē Doſt. Addit ét Rai. q̄ ſi ille cui ſic ſatiſfitꝰ ⁊ ſtūs ad iudiciū aie cedere actionē illi q totū ſoluit: nō q̄des vt ab vno totū exigat: niſi forte a pncipali ſ̄s p ptib⁹ petat a ſingulis: ſ̄s ſtūs ad eoꝝ pr̄ēſolum nō tenēt cedere Nā qua fróte pt petere ceſſionē q ee cul pa ſua dānat. ff. de admi. tuto. ſi plureo. la. ij. tñ vt ſicut dicit Doſt. ſiue ſit facta ceſſio: ſiue nō: alij q nihil ſoluerūt tenenē in ꝑſcia ad releuādū illū q inſolidū ſatiſfecit cuilibet p ſuis ptib⁹ Nā ſoluēs vtilr geſſit eoꝝ negociū. vti tenētur hr̄e ratū ⁊ ei ſatiſfacere. argu. ff. de neg. geſt. l. cū pecuniā. ⁊. l. pōponi⁹. Tho. quoq; ſcōa ſcōe. q. lxij. q̄ñ declarās dicit q̄ ſi ille q fuit pncipalis: vtputa ꝑcipiēs ſoluit: oēs alij liberati ſt q fuerūt ab eo ad dānū faciendū inducti. Si ꝑo alius reſtituit: tūc illi qui ſunt pncipales: ⁊ illi ad q̄s res deuenit tenentur reſtituere illi qui reſtituit.

21 ¶ Quid ſi ſpoliat⁹ liberalr fmittat reſtitutionē. ff. ſ. Inno. Si dimittit pncipali vt raptoꝝ vel ꝑcipiēti liberat⁹ ē cōſiliatoꝝ ⁊ hmōi: q: liberat⁹ eſt is qui pncipalr tenebat: ⁊ quires habuerat. Sed ſi dimittat ꝓſiliatoꝝ: nō credo liberatos alios ee ad q̄s res peuenerit niſi expſſe itellexerit eos liberare. Nec̄ etiam illū qui rapinā fecit: tellā. ſi de rapina nihil hūerit: q: de iure nālī ⁊ diuī no quentēs eſt q̄ ſublato pncipali tollat acceſſoriū ⁊ nō e⁊ra. Immo plus q̄ ſi liberalr abſolueretur pncipalis ſi pp hoc abſolutus cēt ꝓſiliari⁹ ſi aliq̄d ad eū peuerit de rapina niſi alius pro eo ſatiſfeciſſet. Et tūc iſte ꝓſiliarius in cāu aie tenetur ei qui ſatiſfecit pro eo.

¶ Nūq̄d aūt in reſtōne pōt a pdictis. 22 oib⁹ exigi pena: vt de rapia ⁊ oi furto manifeſto pena q̄drupli. ⁊ de alio furto pena dupli. ℟. hmōi pene nō deben tur niſi poſtq̄ ad iudicate fuerint: quo caſu pena vnius nō liberat alium. De hoc vide. ē. Pena. ℣. vtij.

¶ An aūt q̄s teneat indicare furez. ℟. 23 Pano. i. c. q cū ſure extra ꝺ fur. ꝺ mē te Bar. in. l. ciuile. C. de fur. ꝑcludit q̄ furtū q̄s idicare dz. Et ſic ꝑ. le log. t. d. tex. qui cū fure. ſi bñ pōderetur. Nihil n. dicit de fure: ſ̄s de furto. Sed inder vel ex officio ipſo: ato: vel bū ꝑcedit p ingſtitionē gñale pt ꝓpellere ad idicādū furē. Recte ergo pñt epi admonere ⁊ excōicare nō indicātes fures vel furtuz: q: ſupiores tenenē oib⁹ modis purgare. puincl⁹ malis hoib⁹. vnde ex hac cā pñt cōpellere ad manifeſtādū. Nō ob. ꝓdictis ſi dicatur q̄ ad iſtātias ptis q̄s tenēt ꝓhibere teſtimoniū ℈ furē. ar. l. nullū. C. de teſti. ergo tenetur i dicare. dico q̄ aliud eſt ꝓhibere teſtimoniū: ⁊ aliud idicare ſine teſtimonio Nā q̄ñ q̄s teſtificatur. tā fur fuerat detectus per accuſationē. Secuſ q̄ñ oino eſt occultus: q: tūc ad iſtātā ptis nō tenetur indicare furem.

¶ Et hec factūr ad. q. qđ ꝑdidit lib⁹ 24 vel alia rem. Suſpicat q̄ ſit i domo ti tij. Petit per iudicē vt q̄ratur domus illius. ⁊ vt aptantur ſcrinia ⁊ loca ſecreta tituꝝ: nunq̄d iudex debeat hoc facere Uſ q̄ ſic per. l. requirendi. C. de ſer. fu. Cōſiter tamē ꝓcluditur per doc. q̄ ſpē ſit in ſeruo ⁊ i alia re ſeu ꝑſona que

pōt cōmittere dolū in se occultādo vt tunc possit inspici domus alterius: vn de si quis inspicat ne vroz sua sit i domo alterius: tūc potest petere a iudice vt q̄ situr in domo illius. Secus in alijs rebus que nō possunt cōmittere fraudē: tunc nō debet iudex facere q̄ri domum alterius: q; periculosū est: vt patet ff. habeat pādere alijs suū patrimonium nisi esset vehemēs suspitio z ēēt in domo illi⁹. ar. l. l. ff. ō qō

Restitutio. viij. quo ad edentes z recipientes rapinā.

1 ¶ Utrū edēres de rapina furto vsura z hmōi teneātur ad restitutionē. ff. Fz Alē. de alēs q̄ comedūt vel in alios vsus cōvertūt aliqd de vsura furto vel rapina sciēter: siue sint religiosi siue alij. Et sic̄ si dubitāt an sit hmōi tūr ad restōnē ne omittāt se discrimi nit: hētur. n. p regulā q̄ cūq; hz sciētiā de re q̄ sit aliena teneē eā restituere. Jn hoc tū vt distinguēdū an talis raptor sit solvēdo vel ne: vt i hmo casu nō teneat comedēs. Hoc tū limita an sit res in q̄ dñiū trāsferat vel ne: vt in rapina z furto i gb⁹ nou trāsfert dñiuz: z de talib⁹ edere nō lz. Si aūt nō est solvēdo tūc aut sciēter comedit. Et tunc nisi i casu extreme necessitatis tenetur ad restōnem. Si aūt ignoranter z bōa fide tūc nō teneē de ipō pt̄ p re gulam posita in precedēti. c. ij. xix.

2 ¶ Quid aūt de vroze z familia q̄ sciēter comedūt z bibūt z indulc̄ de talib⁹ ff. S. B. vbi Alē. lom. q̄ aut maritus est solvēdo aut nō: si est solvēdo tūc si sāt ibi aliqua bona de iusto acquisita z separata de illis viuere pōt. Sz si ibi sōt aliqua bona de iusto: lz intermixta cū ipie acquisitis ita q̄ non pōt discerneri adhuc de illis viuere pōt dūmō i mēte hēat viuere de iusto pcio. Ld. Ro. Jdē et addit q̄ lz talis vroz de one vl de bone siue de quacūq; re habita de vsuris vel rapina comedere nō possit vltra casū necessitatis extreme. si tamē res sit empta de vsura. pōt i nde comedere siue casu extreme necessitatis. cū ius nō esi sm quosdam. q; cū in vsura dñium trāsferat: nō est necesse restituere re pē habitā p vsura: sed solū vsurarū ad satisfactēdū nō facere ipotētē. secūdo cā qñ raptor vel vsurari⁹ nō est ⁹solvēdo puta q; nihil hz nisi de vsura vl q̄ oia bōa sua p vsuris restituēdis obligata sūt. lz de bū acquisitis hēat ūdas tāc sm Gtar. ol. et est distinguēdū q̄ si tales vsurari⁹ hēat aliqua q̄ nō sūt empta vl habita de vsuris. z dos vroris sūt ibi pt̄ q̄ predicte vsure. pōt z debet ide solui. et dato q; vir et⁹ non hēat sufficiētia ad solucōes vsurar. si ēo nō sūt ibi nisi empta vl hita de vsuris. atq; pdicte vsure ibi pzio fuerūt q̄ ipsius vroris dotes. tūc ipa restituere obligat̄ qcq̄ p victu suo seu q̄cūq; alio mō accipit ide: q; et ad si restituē dū sūt cās efficaces: lz oia pdicta itelligē nisi i cān: dū cām expoliator agit. l. monēdo z idūcēdo virū posse ad restituēdū. q; tūc nō teneē de his q̄ expēdit seu cōsūpsit eo tpe quo circa et⁹ emēdationē fideliter laborauit et si re stitutio nō sequat: nā qui gerit alteri⁹ negotiū vtiliter et absentis z ignorātis. licite recipit expēsas. nō tamē sm Rode. de talibus pōt viuere p annū q̄ vnā admonitionē vel duas: sed ēdū cōtinue istat ipsorum nis horis. Con. his et Hosti. z Ray. Ul. z Sui. Si aūt de correctiōe vsurarij nō remaneat spes z in vroze sua crudelis ē z de ipie acquisitis eā viuere cogit. qd habet agere talis vroz. Dicēdū q̄ triplex habet remedū sm Ray. Primū q̄ sibi victū alitūde q̄rat. vel ab amicis vel a cōsanguineis sale: aut p̄tijs manibus laborādo siue alio modo honesto victū queraz. Secundum vt denūciet his q̄ pdesse pōt. vel et si pbare pōt denūciet et episcopo. vt cōpellat eū pascere suā vroze de iusto. sed secūdū No. hoc remedū fane est. si vroz habet suū marītū crudelē. Tertiū remedū vbi alijs nō possit agere. nec p elemosynā hōeste q̄rere. nec alio mō licito fuentre ex quo ita artata ēpoterit inde comedē

q; tpe tãte necessitatis ẽt furto excusaretur in totũ: necessitas.n.nõ ḥz legẽ. fi aũt piculũ mortis nõ imineat: mãifeste aliqs pctũ ꝓmittere vt: ꝓptera alĩ ꝓna ei ad cautelã iniungẽdã est ar. extra. de sur. fi gs. Quicũq; tñ talia sumit cũ magna pcitate sumere obligatur. Et interiz dolere ḥz atq; ꝓponere q; si poterit in futuꝝ restituet quicquid inde expẽdit. Et hoc satis securum est. Quartũ remediũ põt addi q; talis vxor res domus modo licito augmẽtet atq; cõseruet: q; hoc etiam cedit in credi: oꝝ utilitatẽ: maxime in cõseruãdo res habitas ex usura ⁊ huiusmodi: vt sũt vestes suppellectilia ⁊ localia: ne corrodãtur a vermib⁹ ⁊ huiusmodi. Quintũ quoq; supaddat q; si vir eius hẽat plura iceria vbi sufficiat ad satisfaciẽdũ certis: põt tali vxori p episcopũ prouideri. Oibus aũt supradictis remediis põt vti vxor usurarij si de usuris hẽat dotem: ⁊ vir nihil ḥz nisi restituẽdi obligatũ. ⁊ vbi vxor posset rehabere dotẽ suã: vel parafernalia a viro. ⁊ illa tradere pt alicui honeste ꝑsone: que de honesto lucro pecunie. de qua negociabit illa ꝑsõa cui ꝓmittet viuere poterit extra de' bona. iter vt. ⁊ vxo. c. ꝓ vestras. Tamẽ inter ista quinq; remedia valde ḥcipuũ ẽ q; dcm ẽ, ꝛ̃, l. q; sistet circa eꝝ correctionem tpibus opportunis. Et licet aliquãdo videatur dispatus: nthilominꝰ nũquã est disperãdũ de hoie in hac vita: q; accidit i pctõ: qd nõ ꝓuenit in anno. Jn oibus tñ casibus pdictis tenetur vxor reddere debitũ viro suo ⁊ ecõuerso nisi fuḃstat alteꝝ ipedimẽtũ.

¶ Quid ãt de filiis ⁊ familia usurarij. ꝓ. Fm Stirar. Oldo. q; aut usurarius est solutus aut nõ. pmo, casu si est solutus: ⁊ hẽat alia vtra ea q̃ sufficiãt ⁊ soluere obligat ide illis viuere pñt. Scõo aũt casu qñ nõ est solutus: gcũq; de familia eius: gcqd pro suo victu: vel qcũcunq; alio acceperit satisfacere obligant: q; illã ad satisfaciẽdũ, faciũt iponẽtes ⁊ ad hoc pstant cãm efficere. Excusari aũt tales ⁊ cõsimiles possũt, ꝓpter. v. Primo, ꝓpter ꝓcurationẽ. ꝛ. si cãm expoliator agũt vt s. dcm est de vxore. Secũdo, ꝓpter recõpẽsatiõs. q; si tñ el restituũt quãtum deo suo receperũt sicut ꝓmisit i emptoꝛib⁹. ꝛ. epis mercatꝰ ꝓmutatis nibus ⁊ ꝓlibus. nd si hmõi seruitũt usurarijs in reb⁹ licitis ad augmẽtuꝫ substãtie usurariꝫ: merito tal' merces cũ expẽsis ꝓ eos factis ꝓsal'. Tertio ꝓpter restaurationẽ. ꝛ. si se restaurature rũ ꝓponat: ⁊ ad hoc facultatẽ se habi turũ, ꝓbabiliter credit. Quarto ꝓpter ignoãriã: q; si nesciẽt rẽ esse usurariã: nec cãm hẽat hoc sciendi illã ꝺ̃ eẽ ratiõnem. Quinto ꝓpter necessitatẽ puta q̃s tñ ad hoc: q; filij ⁊ filie in tali etate' sũt q; aliter cõmode viuere nõ possunt.

¶ Põt etiã q̃ri si dũ vinerũt pr̃ tity. 4
expẽdit. ccc. lib. in studio ꝓ filio suo vt doctor efficeret cũ nihil nisi de usuris hꝫet cũqz de usuris hũisset. mo ꝓ mortem nõ dimittit filo nisi. ccccccc. libr. q̃ ritur virũ de illis. ccc. tñ ad restitutiõnes sit obligat⁹. Ad qõ. ℟. S. B. Si pr̃ tity nõ erat soluẽdo qñ filiũ i studio nutriebat tñc distinguẽdũ ẽ. Nã si tituꝫ credebat q; pr̃ sibi de licitis bõis ꝓuideret errõne bona fide. de bonis tã cõsuptis satisfacere nõ tenẽt: ꝫ solũ de extãntibus. Si aũt nouisset pfem suũ de usuris ois possidere. ꝓpter sclẽtiã lesam quã hẽbat in vtẽdo alienis reb⁹. ḥz illas. ccc. lib. restituẽ ḥz diuinũ ius: ⁊ idẽ iudiciũ de ꝓlibus fieri potest.

¶ Quid ãt de filia q̃ habuit dotẽ de 5
usuris. ℟. S. B. q; si quis accepit filiã usurarij in vxorẽ q nihil tñc tẽporis hẽbat nisi redditũ tunc fm quosdã dotẽ quã inde accepit cãmilia. reddere nõ tenẽt si nõ crassatꝫ ꝓbabili ignoãtia ductus fuit. q. ꝛ. ꝓbabiliter credebat socer nõ eẽ usurariũ. Aut ꝓter filiã dotẽ hẽre sufficiẽtia ad soluẽdũ. Tertius tñ cũ distinctõe dicẽdũ est q; qñ pr̃ dotauit filiam. aut nõ erat soluẽdo aut sic. Primo casu si pater non erat soluendo: nunc fm Stirar. oldo.

alios3 solēnes doc. tal gener ex q̄ scit q̄ dos accepta qñ ea accepit erat necessaria ad soluēda onera. ñ pōt talē dotē cū bōa fide retinere: si certi sit hi gd pmo talia debebant. Cuius rō est q̄ de alijs rebus nullatenus p̄mittebat illa potuit dotari. Si tñ usurarij filia talēs dotē vult restituī: z eius marit⁹ obstat: culpa erit mariti z si vxoris. Et ita si illa pponat dotē illā restituere si vir eius aī ipsā obtinet. Si aūt ecōuerso vir eius vult illā restituī: ipsa vxor ei⁹ obstitit: nec patit illa3 redditū: tūc forte illi sufficit: q̄ ipe nō pcipiat de bōis illius pponat qñ posset restituer. illā. si. ho vtriq3 i nō satisfaciēdo ex mala volūtate p̄cordāt. tūc i statu dānatiōis ābo vinūt. Jn remediū tñ periculi dici posset q̄ si pf talis vxoris seu eius hēdes hērent sufficiētia ad satisfactiōē cōtra z, tūc fi talis dos sit pua in totū. Si aūt magna in ptē. De incertis diocesan⁹ posset cū tali muliere fm discretū iudicū dispēsare. Sōsulēdum ē aūt tali mulieri de bonis certis usure habenti dotē: cū sibi nō pōt aliter p̄uidere q̄ si pungeret eā p̄mori viro. ipa i finē vocare viz z filios si illos hi3 ab eis p̄testari dotē suā fuisse de usuris obsecrās z obtestās quatenꝰ restituāt q̄ illā nullo mō pñt licite retinere q̄ si nō fecerint si et. ipa iputabit illis. Scdo aūt si pf usurarⁱ⁹ dotauit filiā suā, eo tpe q̄ ēt rem habebat soluēdo: z p ons nō pp dotes illas fact⁹ est ipotēs ad soluēdū: nō tñ recipiens satisfaccre qđ recepit q: qñ usurarius verus dñs dedit z sine ipse erat potēs satisfacere: ꝓterea nō dedit in recipiēs ad nō restituēdū cām efficacē. Si dr i potēs postea factus est. ñ est culpa recipiēs. vide tñ Pa. in. c. cū tu de usuris. vbi format. q. de usurario nō habēte pecuniā nisi usurariā q̄ sili fraude maritandi filiā: z dedit dotē generō restituēdā filie in casu soluti mōmonij. q̄ritur nūqd post soluti mōmonij z dotē sibi traditā teneatur satisfacere creditoribus: cum quo nō adfuit ipse facultates. Fede. consulto. lxij. consuluit. q̄ si nō in fraudē constituta fuit dos. nō tenet filia restituere: ij habeat ex cā lucrativa: q: illa nō est pecunia usuraria. Nā pecunia usuraria trāsiit in dominiū mariti: z illa est alia pecunia q̄ p̄fecit ex bonis mariti. Si dominꝰ an dubitat de hac decisione: cuius dos sit qđ vnturfale. vt notat Bar. in l. i. fo. ma. Et i vlt vna res succedit Loco alterius: vt. l. Imperator. ff. de le. q̄. Jtē si filia in ptē erat ergo hēres. Et p̄ius restitui dñt oia debita. Sed aduerte q̄ Fede. loquitur qñ filia non erat hēres. Sed posset dici q̄ ij nō fit hēres nō dz habere quartā suā nisi p̄ius deductis honoribus z debitis. hec decisiō videt satis dubia. Fonte de rigore iuris pcdit opinio. Fede. Sed de egrate p̄cederet alia opinio.

Additio. Sed si gs vellet sustinere opi. Fed. q̄ vr rōnabilis: faciat tria p̄suppōita q̄ ēt p̄supponit ipse Fed. Prio: q̄ ista filia⁹ fi erat hēres. Scdo: q̄ p eius dedit dotē generoꝰ nō i fraudē creditoꝝ. Tertio q̄ hec filia nō recepit pecunias usurarij am ab hēredib⁹ mariti: sed mariti⁹ eā accipit. Et tō sibi iputet maritus si pecunias alijs debitā accipit. z de sua p̄ia fuit dos mulieri restituta. marie cū pecunie usurarie dñtō trāseas i⁹ acc̄ piēte: ij competat repetitio. z maxime posteā maritus nūmos a socero receptos cū nūmis suis imiscuit: q̄ p imixtione tales nūmi dicūt cōsūpti: z trāsit dñtō i maritū. ēt si illi nūmi fuissent totaliter alieni: vputa furto subtracti vt. ff. de solu. l. si alieni. Cū ergo illi⁹ pecunie dñtō trāsieri in socerū: z iteri in dñiū generi: ipa filiā nō teneri de suis dotib⁹ ad satisfactiones p̄dictā. nō obde usuris. c. tua. z ō sepul. c. fi. q: ibi dz itelligi ō filijs z extraneis q̄ st hēredes. Nec ob. fi diceret q̄ mulier recepit pecuniā cū onere suo: q: dico q̄ pecūie quā recepit ab hēredibus mariti: non erat onerata: nec debita his q̄ soluerūt usuras p̄ri ist⁹ filieli: z p̄ona p̄ris ēet obligata. Et posito q̄ bona usurary

sint tacite obligata soluentib⁹ vsuras
ñ tñ bona ist⁹ q recepit pecunia ab vsu
rario: marie post cõ iste marit⁹ ista pe
cunia quã recepit a socero cũ suis nũ
mis imiscuit qz p imixtiões z psũptio
nẽ facta ẽ pecunia mariti: posito q ma
rit⁹ eẽt psonaliter obligat⁹ creditoribus
socerí. Nec ob.c.cũ tu. de vsuris. nam
ista nõ recipit pecunia vsurariam: nec
rẽ eptã ex pecunia vsuraria. Preterea
illa decre. ñ dicit q bona vsuraria sint
tacite obligata: ẽ dicẽ q vsurarij si ẽ pe
cunia vsuraria emerũt possessiones si
hñt vñ satisfaciãt: illas vadãt vt de pre
cio earũ satisfaciãt. ẽ certe hoc idẽ eãt
si ille possessiões fuissent alie de pecu
nia licite acghta. nõ ob. ff. q i frau. cre.
l. fi. §. i. q. ibi ꝓsupponit q socer i frau
dẽ creditor⁹ dote ꝓstituit qd ñ ꝓsuppo
nit i cãu nr̃o. ẽ fed. q et vt tenere q
ẽ gerer fuerit i fraudẽ: tñ sec⁹ ẽ i eo q
ab ipo bona fide accepit.

¶ Utrũ famuli vsuriorũ teneãt ad
restõnẽ salariorũ preceptorũ z expensarũ
ꝑ. fm. S. Ber. q aut isti sunt famuli. q
in domo eius morãtur: non ad exercẽ
dũ census. sed ei seruiũt: puta ad men
sam vel eũ associant hincinde z hu
iusmodi: z de talib⁹ dicendũ ẽ sicut ꝺ
vxorib⁹: q si vsurarí⁹ non ẽ soluẽdo
nullo mõ de bonis vsurarij viuẽ⁹ pos
sũt. nec ẽ sup salariũ suũ ab eis suscipe
re. nisi duo ibi concurrant. Primo q
fit ibi aliquid de licite acghtis: nõ aũt
ẽpta vel habita de vsuris. Scõo q ta
le salariũ ꝓ fuerit ibi cõ vsureis: ãt
duob⁹ ꝛcurrẽtib⁹: ꝓdicti salariũ suum
fm aliquos suscipere pñt etiã dato q
vsurarius ñõ hẽret sufficiẽtia ad soluẽ
das vsuras. hoc tñ si ẽ vsq; quaq; tu
tũ de bonis aũt illi⁹ viuẽ⁹ eis nequaq;
ẽ. Aliter darẽt ei ad nõ soluẽdũ. cãz ef
ficacẽ: vbi vsurari⁹ nõ ẽ soluẽdo. Si
aũt dicti famuli sũt ꝓprie seruientes z
mercenarij. tũc dicẽdũ q si vsurarius
nõ ẽ soluẽdo. aut isti seruiũt i reb⁹ licitis z honestis. z tũc si ꝓ diminutiõe
substãtie vsurari⁹ ñ fiat magis ipotẽs
ad soluẽdũ licite pñt ꝺdigñs suscipere
mercedẽ. Et hoc q: vilitas quã ꝓsequẽ
tur in deliberari⁹ talis ex illo opere cũ mer
cede merito ꝓpẽsat: ꝓ mercedẽ mer
cenarijs data pauptor minime dici pt
cũ loco mercedis hẽat cõmodũ operã
rñ. vt sũt q agros eí⁹ colũt z vineas z
hmõi. Et forte dicẽdum idẽ de illis ser
uitorib⁹ q hẽret curã vestiũ z alearuꝫ
rex ipius vsurarij: vt recipe valeãt expẽ
sas z salariũ vsq; ad tãta sũmã ad quã
ascẽdit ista vilitas: ẽ pl⁹ recipe ne
queãt. idẽ dic de vsur. ff. dicti ẽ: q ñ hẽ
ret curã pdictaꝝ rer. q ꝓt recipe expẽ
sas vsq; ad dictã ẽstitate ad quã se cõ
fert dicta sua vilitas. Si aũt sit aliꝰ fui
tores ꝓdictes vsurario i illis i gb⁹ eũ ad
satisfaciendũ. dũ recipiũt salariũ: facilẽ
ipotẽt: z tũc ẽ suũ et i reb⁹ licitꝫ z
hõestis ñ peccãtimo apud deũ q; ꝺ
merẽtis. tñ salariũ ẽ q; ꝺ minime susci
pe pñt: cũ ex hoc ad satisfaciendũ cãs fa
ciũt ipotẽt. sicut medici barbitõsores
baule. Et ẽ tales ab vsurarys salariꝰ
acceptare nõ possint. tñ illis extrema
necessitate subuenire tenenẽ. Et ob ꝺ
dicta iferũt gdã. q cũ iudex cõsuerit ꝺ
uãt ex vsuris. nec sint potẽs restituere.
accipiẽtes ꝓ donatione. vel lalio ti
tulo lucrativo aliqd ab eis. tñr ad re
stitutionẽ acceptitiaciẽdã illis a qbus
iude⁹ accipit vsuras. ẽt si aliqd ab eis
acceptã sit ꝓ pẽa. vt. ff. iude⁹. l. si aũt.
quis aliqd ab eo habuerit q nõ est sol
uẽdo titulo oneroso. puta q: emit vel
habuit ꝓ opas suas vel ꝑmutatione
vel alia onerosam causam nõ tenet ad
restõnẽ nisi illud sciuerit fieri i fraudẽ
creditoꝝ. Et ꝺ scire. si creditores sunt
sibi ꝓtestati q sit in cor. ꝓdicti. vt. l.
.l. ait prętor. §. si quis ꝓcepa. ff. de his
que in frau. cre. Item qñ scit eus hẽre
creditores z alienauit ois bona sim
Ex illa. n. vli alienatiõe ꝑsumitur frau
dis. vt. ff. e. l. oẽs. §. lucius. Item tenet
qñ hoc euidenter appet: vt q: scit ali
quem potentem restituere z aliqd vẽ
dere. vel emere ad ludũ. luxuriã. gulo
sitatem. vel aliter inutiliter consumen
dũ. Et sic i fraudẽ creditoriũ. Et ex pre

dictis colligit q eū iudei ꝛ alij vsurarij cōiter pp vsuras nō sint soluendo: accipies aliqd ab eis ēt titulo onerosorum locatōe vēditōe vl filiatōe quo māseste fuit spōtētiones ad satisfactē dū teneāt restituē illa a qb accepte fuit vsure: sicut cōtingit in vēdēte eis galias vel alia ad gulositatē ptinētia vl pulchra vestimenta ꝛ alia filia ad pō positatē vl q ad talia locāt sibi opa: vl ad radēdū vl ad poliēdū ꝛ hmōi.

8 ¶ Quid ſt de psanguineis seu amicis domesticis socijs ꝛ qbuscūq; alijs q de bonis ipſi⁹ vsurarij comedūt bibunt siue dono siue quocūq; alio mō recipūt. R. S. B. q si vsurari⁹ nō est soluēdo. i. q bona que hz vix satisfationi sufficiū: ih hēat aliqua de licite acquisitis: tales in cōſcia qlibet pōtis modis suscipūt satisfacere obligāt qz ēt ad nō satisfactēdū ōstāt cām efficacē. Si aūt est soluēdo tūc nō tenēt. Si āt de ih dubitāt ꝛ adhuc erīat res satisfacere obligāt nec p restpali i discrimine aiam suā ponāt sm regulā. ē. positā: si ih hūssent bona fide tales ab vsurario: credētes illas res eē suas durāte tali bona fide de cōſūptis nō tenēt. Caueāt ih vt dcm est. ē. ne dū cātur bona fide inpi que. s. sit ignorantia crassa ꝛ suppina: que etiam eos pe consumptis non excusaret.

9 ¶ Utrū debēs aliqd recipe ab vsurario ex ꝺcto vel ipſi aut ex maleficio vl ipſi possint accipe ab eo qd debeā. R. Elle. lō. q sic: dūm rē vsurariā furti nā vel raptā nō recipiāt in spē sua. q qdē in vsura est vex fz eos q tenēt q in vsura nō trāsseat dominū. Secundum antez alios possūt recipe etiam ipsam rem in spē habitam ex vsura. hunc tamen casum quidam limitāt sicut. s. dictum est dūmodo non sit in frandem creditorum. De hoc vide. s. Judeus. i. s. r.

10 ¶ Utrū aūt mutuātes denarios vsurarijs possint repetere R. S. Ber. q si bona fide creditor vsurario pecunia mutuauit: vt ex illa cōmodū sibi licite faceret: ꝛ lucrādo forte ex ea se liberaret. ꝛ tūc recipe pōt ab liberaliter mutuauit ēt si alr ille ih sufficeret ad vsuras soluēdas aut alia ꝛ nō insta cā illā mutuo et vēdit: puta ad ludēdū. aut ad meretrices vel hystriones ꝛ. tūc nō pōt debitū ab illo recipe q alr nō est soluēdo Con. Bul.

11 ¶ Utrū locātes domos vsurarijs ad sen⁹ exercēdū teneāt restituē pēsionē. R. S. B. q ls sint pticepes oīm pcōrū q i eis exercent ppetrant: nihilominus rōe ꝺcti⁹ locatōis i q lucrū trāsseat i locātē pōt tale lucrū ih illicite retineri nisi vsurari⁹ tūc ipotes eēt restituere aggitas vsuras: qr tūc nō possūt recipere pēsionē nisi pr⁹ debuissent hre.

12 ¶ Utrū pdicatores q vadunt ad raptores vt eos iducāt ad pniaz ꝛ ad restitutionē possint comedere ō rapina. R. fz Ray. siue iducāt eos i pdicatiōe gnali siue i pnaliōe spāli excusantur maxie ih aps alios nō pōt ꝺmode iuenire. extra ō sc. ex. cū volēte. ē ih ei lige cū moderamie ꝛ si spes ꝓbabilr de illor⁹ cōrectōe. Ite si pp eor⁹ expēsas nō subtrahat facultas restituēdi i toto vel in pte. Sed. S. B. dicit vel in magna pte. Et hoc rationabiliter.

PEnitentia. ix. qui ad cooperatores vsuraz. Et hi qdē multiplices st. ex qb⁹ pmi sunt ad vsurā mutuū accipientes. Circa qō aduertēdū sm'. Sā. Ber. q duo necessaria sunt ad hoc q sine mortali culpa hō tale mutuū suscipere possit. Dico q q mutuū pōtat nō sit inductus ob alterius a scipo ad tale mutuū dandū patus sit. Secdo q q mutuū suscipit ad ih ob legitimā cām ex necessitate cogāt. vno istoz deficiente ih accipiēs mutuū sub vsura mortaliter peccat. Et pdicdit q ēt in necessitate extrema nō ls aliquē rentiēte iducere dare mutuū ad vsurā: imo potius liceret fz eū necessaria. p oferūda vita rapere violenter q illū inducere ad tale mutuū ꝛ si facit mortaliter peccat: fortē ergo peccāt fz eū q tale mutuū suscipit ad voluptates explēdas i vanita-

tibus: lasciuijs atq; ludis. vel vt hō la
cretur ampli⁹. vel dicet q; ip mortale
petiū ē. Sz h opi. nimis dura vt Jo.
Bir. li. iij. air dic ponēs tres opiniōes
hegdā. n. dicūt q; cuilibet lz accipe p
quolibet ope ꝓuitus. vt si velit ide fa
cere elemosynam. vt edificare eccle
siā. lz nō lz accipe sub vsuris vt luxu
riose viuat. Alij dicūt q; restigueda ē
de ope ꝓuitis. vtū sit necessariū vt ñ.
Tu ho dicas q; si accipies sub vsura
pecuniā a dans erat pt⁹ dare alteri z
accipies idigeat nō peccat. ar. xxij q.
i. mouet lz nō accipiat p ope ꝓuit. lz
p ope idigerēt. Sz si cāz dedit: q; alis
nō disposuerat tradere sub vsura. qñ
accipies ad h cā. iduxit: tūc peccat ac
cipiēs. Posset tñ ee casus i q nō pec
caret iducēs. vt si immineret necessitas
famis. z aliqs hēret pecuniā vel gra
nū vt spēs aliā. z, tē nō vult vēdere vt
mutuare gratis. tūc inaderi pōt ei vt
illā spēm mutue sub vsuris: q; min⁹
peccat si sua vsuris mutuet ꝙ si ꝛe ne
at eā abscōlas in tāta necessitate. q; in
ter duo peccata inadēdū ē ꝙ mai⁹ vi
tet. xxij. di. nemo. hoc idē tenēt Inno. z
Jo. extra de vsuris. c. sup eo. z archi.
xxij. q. iij. si qs vsurā. Ry. ēt i. iij. di.
xv. dicit q; nō solū i necessitate extrēa
lz etiā qñ hō notabiliter dānificaret
vel notabilē penuriā pateret lz recipe
ad vsurā vel ēt latē⁹ intelligit nō solum
de necessitate absoluta: sed etiā de ne
cessitate vtili quā aliqs cōsequitur agen
do negocia sua. lz accipe ꝓpter ille lu
dum z hmōi est peccatum mortale.

¶ Quid aūt de iducētibus aliquē ad
fenerādū: vel de mutuātib⁹ alicui pe
cuniās ad exercēdū vsuras: an teneā
tur ad restōnē. rūdet. S. B. q; ō h sūt
opi. Quidā. n. dicūt q; g alios ad fe
nerādū iducūt qui feneraturi als nō
fuissent isolidū restituere obligant. Si
āt als feneraturi erāt: tūc nō obligant
nisi inquātū peruenit ad eos. Alij āt
z rōnabiliē mouēt dicūt q; in casu mu
tui non obligant nisi inquātū puenit
ad eos: nec iung in duob⁹ alijs casib⁹.

Primo cū quis societatē ꝓhibit cū aliq̄
ad exercēdū fen⁹. Secdo cū quis vsu
rario pecuniā dat p lucro participando
mouētur pp dānz q; ē iter raptum z
furtū ex vna pte: z vsurā ex alia pte: z
pences volūtariū z non volūtariū: z q̄
quidē dāa cauēt hz: q; i his casib⁹ pot
est ꝓhibito vsurarij q̄ raptoris vel
furis. Nā i rapina z furto restituēt ob
ligat quis ꝓhibat ad h cāz efficace: ēt si
nihil puentat ad eū. Et hoc ē q; rapi
na z furtū ꝓ volūtatez dñi ppetranf.
nō sic autē i vsura vbi interuenit volū
tariū mixtura: ꝓtcrea in rapina z furto
iura spoliat tribuūt actōes ꝓ eos qui
rapinc z furto dederūt cāz efficacē: lz
ad eos nō puene rit quicq̄. Non sic āt
in vsura: q; nō datur actio ꝓ tales ta
liter inducētes cum ad eos nō puene
rit quicq̄ de tali lucro.

¶ Queritur an lo qui extorsit vsuras z
nolit alteri⁹ sicut tūr, ꝓtonete: ꝓcurato
res, tutores z curatores. z hmōi. teneā
tur ad restōnes, ꝛc. glo. in. l. si sciēter. ff.
ad. l. pō. de pcs: z ad distincte q̄, ꝓtone
te, vel hmōi: quib⁹ mediātibus celebrā
tur cōtractus vsurarij tenētur ad resti
tutionē vsurarū. Dane glo. ibidē sequi
tur Bar. z in. l. i. §. incidit. ff. ad turpil. Sed glo. in. c. michael. de vsur. te
net totaliter oppositū. Dicit enīz q; is
qui extorsit vsuras nolit alteri⁹ non te
netur ad restitutionē nec postea cōtra
cum excipi. Nolli. autez z Sot. in eo
rum sūmis quos sequitur Jo. an. in.
d. c. michael. vt refert Pa. ibi concludunt q; aut principalis est solūcdo. z
tunc talis nō tenet ad restōnē. Alis se
cus. Et hec opi placet Pa. ex quo de
dit cām delicto tenetur alio nō valē
te satisfacere. Quidē tamē summiste
dicunt q; ꝓtonete z hmōi tenētur in
subsidium: puta qñ vsurarius vel ꝓ
cipalis nō est soluēdo vel nō vult solue
re. Secundum autē opinionē immedia
te precedentem q̄dū vsurarius ē sol
uendo ꝓtonete z hmōi: non tenētur
ad restitutionem. Ultima tamē opi
nio videtur practicanda in foro ani

sic cū idebite ispediet vtilitatē primi.
7 ¶ Utrū socij vsurarioꝝ famuli. ser
uitores filij q̄ pfitb⁹ dñis aut socijs
exercuerūt ten⁹ possint illis iuitis ad
quisitatem acquisite vsure .pecuniaꝝ
suꝝ ripe ⁊ restituere. ℟. S. B. q̄ sic p̄m
quosdā: quia iusta esse vr: vt q̄ illoꝝ cā
intuste ablata sūt p fen⁹:de lege natu
re iniaꝝ hēant illa satisfacere ne ipi de
ppio satisfacere tenedtur. Et itelligit
Sā. B. hoc vex in foro cōscientie: dū
modo nullū de illis septē in quenieti
bus sequat q̄ posita sūt. ¶. Familia. §.
vi. ad hoc facit qđ no. ale. lō . q̄ vxor
vluēte viro pōt tho ignoraīte restitue
re qđ ille tenet: qa ls nō fit dña rerum
mariti: tamē est data in adiutoriū vi
ro: cui⁹ salutē pcurare tenet. Et ib̄ sicut
de bonis p̄prijs virī tanq̄ de bonis p̄
prijs pōt facere elemolynā ignoraīte
viro ⁊ nō phibēte. q: sic agit cāz virī:
ita codē mō facere pōt restōnē . Et si
restituat viro sciēte ⁊. nō ꝺicēte tuti
us facit. Sī ät virsciat ⁊ ꝺicat vxor
teneť nō restituere: qa ēt als nō teneť
ad sīlud bonū ex necessitate. P⁹ fur
to aūt virī an teneať. vide. ¶. furtū. §.
ex P⁹ pōdictis optie facē qđ no. bal. i
l. ēt. C. de fideicō. vbi ls q̄ tuto: ⁊ exe
cuto: testamēti pñt restituere vsuras:
vl alia mala ablata sine pñs māda
to: qa dicunt facere ex nēcitate. alle. gl.
quā vīe singulare i. l. pleo. C. ꝺ trāsac.
qa interest pupilli talē pecuniā nō hre.
8 ¶ Quid aūt de mercatoꝝ⁹ vni⁹ ciui
tatis q̄ fre quēter solēt eē mediatores
mercatoꝝ alioꝝ ciuitatū ad pcurāduꝫ
vēditionē suaꝝ merciū: quas ad eos
trāsmittūt. ⁊ cōīt tales mediatores fi
bi retinēt vnū florenū p cēten ario q̄si
p suo labore sine alia quēt̄e fcā iter
eos. ⁊ sic ꝺa vice: an liceat ℟. archi. f.
q̄ cū hoc sit de cōi, more mercatoꝝ i
rōne fundatū nō appet illicitū. vex si
oīdāt tales mediatores p l'rae: vt ꝺba
velle grat⁹ ⁊ rōne amicitie i hmōi ser
uire mercatoꝝ⁹ alioꝝ locoꝝ cū ⁊ ipi
eis fernīāt ꝺa vice gratis i silib⁹: tūc
nō liceret occulte aliqd vel pcū labo-
ris accipe: puta ꝺicēdo eoꝝ mercimo
nia vēdidisse cētū ⁊ vno flor. ⁊ illum
vnū sibi ftīnēdo. p suo labore. fraus ē
eni ⁊ dol⁹ ex amicitia oīdē velegī b
uif: ⁊ occīte eride pcū labor extorare
¶ Utrū lnep facū ex pecunia. quā q̄s, 9
mutuo accepit noie dñi sui sit tpl⁹ dñi
aut famuli accipiētis. ℟. sā. B. f. Sco.
q̄ ē dñi ⁊ fi famuli cui tñ dñs teneť p
uidē ꝺ oppetēti salariop idustria sua.
⁊ B vex qñ ille famul⁹ ita paup ē q̄
nō possīt restituē creditoriꝫ⁹ si pecu
niā acceptā noie. d. sui amisisset: fec⁹ si
ꝺiues esset ⁊ nō itēdisset ꝺñs suū ꝺāri
ficarī ꝺbere ex amissīōe ꝺicte pecunie
seu piculo sibi, p nenīēte aūocūq̄: quā
pecuniā sub noie. d. sui: tūc accepit mu
tuo: q: sub noie suo non repīsset. B ät
casu ꝺcm lucrū suū est: qa pecunia nō
sic stat sui dñi piculo. sic in p⁹ casu.
¶ Quid ät de cōitatib⁹ vel collegijs 10
ꝺātib⁹ pecuniā ad vsurā: nunq̄ oēs ⁊
singuli sūt vsurarij ⁊ teneanť ad restō
nē. ℟. f'm Ray. q̄ sic. ſ. oēs illi q̄ⁿ au
ctoritate vl p̄sensu sit ar. ex ꝺe vsur. cō
questus. ⁊. visq̄ ī. ficut vir. Et fz hoc.
oēs illi qb⁹ hec in mente sua placet ⁊
ratū hñt ⁊ p̄sentiunt ⁊ phibere pñt ⁊
nō facīūt tenenť. extra de sen. ex. cōte.
¶ Nūqd ät singuli de collegio vl ci- 11
uitate restituē teneātur īsolidū qđ ha
buit collegiū ex vsuris. ℟. o. q̄ fz illi
quoꝝ auctoritate ⁊ p̄sensu talia fiunt
sint vsurarij ⁊ mortaliꝫ peccēt: nō tñ te
nentur ad restōnez nisi quatuꝫ ad eos
puenit de vsura vel quatuꝫ releuati ſt
ab expēsis quas fecissent de suo in su
stīnēdio oneribus cōitatis nisi forte p̄
stiterint auctoritatē cōpellēdo: aut pci
piēdo cōitati taliter fenerari q̄ als nō
effet hoc factura. In quo casu īsolidū
tenētur. Et ¶ Donal. itelligit p̄dicta ve
ra de regētibus: ⁊ phibere valēt⁹ vl
p̄cipiētib⁹ talr fenerari. Sec⁹ de alijs
nisi pticipauerit de cōmō burſalit⁹ vl
releuati sunt ab oneribus vt ꝺcm est:
q: tunc de tēto restituere obligantur.
¶ Quid ät de regib⁹ ⁊ alijs ꝺnis: q. 12
cogunt debitores ꝺare vsuras. ℟. Ro.

me. que cedit in fauorem creditorum
& ad deonerationē confessorum. Li-
cet alia opio sit probabilis. Fulta au-
ctoritate famosorum doctorum.

3 ¶ An aūt hmōi psonete exercentes
se in hmōi scibus vsurarijs possint
excusari a peccato. Rī. S. B. q de pre-
dictis potest haberi duplex cōsidera-
tio. Prima p respectū ad mutuo tndi
gētes. Secūda p respectū ad mutuū
dantes: respectu prime duplr peccare
pñt. Primo si mutuū querāt pro his
qui nō indigent. sicut quotidie in de-
positis & cōtractibus fieri solet. Nam
q; mutuum recipiens peccat. Jō ne-
cesse est vt qui ei in hoc coopatur fi-
at ēt princeps eius culpe ambo vtētes
malo vsurarij male. Scdo ēt peccant
sine necessitate cogēte vel nō cogēte p
primū ad vsurā mutuū tribuere reni-
tētē iducūt. De hoc dic vt dictus ē. ū.
Scda cōsideratio fieri pōt p respectū
ad mutuū dātes fz Birar. ol. Et du-
pliciter mediatores i hoc ee pñt. primo
eni cū stat cū illis q mutuo idigēt & p
curāt ab ill q pati sāt dare. tales iquā
nec peccāt & min⁹ satisfacere obligant
cū malo vsurarij vtātur bñ. Scdo po
nā stāt p pte & lucro vsurarij: tales in-
quā nō tñ peccāt: si ēt isolidū satisfa-
cere obligantur. Si tñ sunt ad hoc fic
coopati q absq; cooperatione eoꝝ illa
vsuraria pstatio minime facta ēt. Ad
id tñ are. s. vnū notabile de istis me-
diatoribus q si sūt mediatores i cam
bijs illicitis & vsurarijs exercere nō va
lēt illā artē: nisi cū dānarde nisi forte
cū facerēt ītēdēdo vt puideāt necītati
bus eoꝝ accipiēt; ꝛ cāblo: sec⁹ si i simpl⁹
vtilitatē vt inde lucrētur vt cōmuniter fit.

4 ¶ Utrū aūt socij ad vsurā vel factō-
res stātes ad mutuandū in psonā vsu-
rariox: ita q apud eos residet ofi pō
cipalis auctoritas dñoꝝ suoꝝ restitue
re tenēt. Rī. de hmōi factorib⁹ & pn
cipalibus dicēdū est. ū. de psonetis. &
hoc si coopati sunt ad exactiones vsu
rarium. secus aūt si solū coopati sunt
vt mutuū detur: quia in mutuo dāntū
nō datur primo: sed in exactione vsu
rarū. Et tō seruitores q ad solā actua-
lē & manualē traditionē mācipati sī:
ita q ipsi nō taxāt pcīa vsurarū: aut
cōtra actuū ipiox: nec cū eis Jnitur
pactū vel vsura: cūius ipsis pñtib⁹: &
pecuniā tradētib⁹ hat: mortaliter peccāt
& tñ ad id qs de vsuris haberet. Ad
de tñ qs singlr no. Bonal. i sū. q dā
tes pecuniā. d. sūt ad vsurā de ei⁹ gna
li mādato. vꝫ q mutuent pecuniā ad
vsurā sub eius nois. tales gdē mīstri
tāq; principales in hoc restituere tenē
tur dño nō restituēte eo q in eoꝝ op-
tione erat mutuare & nō mutuare: ī
si tales de spāli mandato dñi dicētis.
Mutuate petro ad vsurā. r. lib. nomīe
meo ī peccēt: nō tñ tenent ad restō-
nē. Et hāc opi. segtur Jo. de li. & Lap.
Jo. tñ an. dicit q isti puri mīstri vsu
rariox salariū qd hñt ex tali exercitio
paupibus debēt errogare: cū sit turpe
lucrū nisi vsurari⁹ nō cēt soluendo: q
tūc debz dari creditorib⁹. Et dicti mī
stri silr incurrūt penas. c. q: in oīb⁹ ex
tra de vsure. Nihil eni refert siue pro
pio noīe siue alieno qs exerceat vsu
rā. hoc īdē volunt Lap. pene tñ q ipo
nūtur. ppter negligētiā restituēdi vsu
ras: puta q eoꝝ cōfessiōes nō audiēt
& q nō sepelīatur. & q nō valeat testa
mentū eorum nō ligan. & Idem Be.

¶ Utrū aūt aduocati & pcuratores fa
ctes vsurariox i iudicio vel extra resti
tuere teneāt̄. Rī. Jnno. & ho. i. c. Mi
chael. de vsuris. & arch. in. c. si qs obli
tus. xliij. q. iiij. q addit q sic qñ scīētes cē Jct⁹
vsurarios fauēt eis cū effectu: debēt. n.
esse expti i talib⁹ cū multotiēs eis pro
rigātur carte appentes iuste & nō de
cōtractib⁹ vsurariox cū tñ sint. Idem
Sco. in. iiij. q addit q defendētes sci-
enter cām iustā nō solū tenētur parti
lesē: si ēt tūr pti quā dēfēdit salariū re
stituē q vep ē ēt qñ p ignorātiā vl ne
gligētiā ps dānificat. & īdē de iudice.

¶ Utrū iducēs volētē grat̄ mutuat̄ 4
vel iuste Jhere vt mutuet sub vsuris &
licite Jhat restituere teneat. Rī. Fz Ro.

q tenent ad restõnẽ: et si nihil ad eos
pueneri. Sed̃s vo Alle. lõ. dñi q vsa
rijs sauẽt: vel cos i terris suis restinẽt
nihil restituer ienẽtis nihil ad eos v
bõis eor pueni. Iz als peccẽt. Et huic
opinõi vr adherere Astesã li. iij. ti. xi.
Hãc et opi. Iz. S. Ber. dicẽs de mẽte
dicti Aler. lõ. q si ẽ ista de auctoribus
mali q st cã p se etiãsdẽ mali t de istis
q st magis cã p accidẽs mali puta q
tale malũ pferuer i pria vel liber fiat.

¶. ¶ Quid de illis dñis q inita recipiũt
a iudeis cũ ictãt eos nihil hre nisi vsu
ras. t q bona eor q̃ possidẽt ad restõ
nẽ nõ sufficerẽt. Rx. fm Rod. q tũr ad
restõnẽ talia preptorũ si ex eis lucra
tiua prepernit. Pñt tñ ab eis accipe
qõ fibi debent sicut t alij creditores.

14 ¶ Utp recipientes elemosynas ab
vsarijs restituẽ teneant. Rx. S. Ber. q
nõ. si vsurarij pñt de certis satisfacere.
Iz nõ valeãt de icertis. Et hoc facit ad
q. quotidianã. An liceat recipe elemo
synas ab istis dñis tpalib' q multa de
bẽt restituere Iz q̃si icerta. et p3 rñio.
Nã si pdicti dñi saltẽ hẽant tm vnde
nis q valeãt satisfacere p3 certis: licit
te poterũt ab eis elemosyne fcipi. Ab
vsurarijs tamen manifestis nõ Iz reci
pere oblatiões q fiũt publice: nec reci
pi obẽt ad cõione altaris. Qõ itelligit
Panor. in. c. q: i oib' extra de vsu. vt
ñ admittant ad eccliam qñ celebrant
diuina: vt vsurari' ruboze vsus facili
ter resipiscat: nec oz admitti ad eccle
sticã sepulturam. et clici recipiẽte ob
lationes ab vsurarijs manifestis redde
re tenent. et donec ad arbitriũ dioce
sani satisfecerit: sui officij exercitiõe suf
pensi pmanẽt. et dicit Panor. q est
late sniẽ. Et tõ fm No. si iteri celebrẽt
sunt irregulares. Sec' tñ dicẽdũ vsu
rarys nõ manifestis: q: tũc sacerdos
recipiẽdo oblatiões a talib' vsurarijs
nõ icurrit suspẽsionẽ. nec ipsi vsurarij
nõ manifesti icurrũt dictas penas po
sitas in. d. c. q: in oib' nec etiã penas
z. q̃q̃ de vsu. lib. vi. fm doc. Qui aũt
dicant vsurarij manifesti vide. ñ. Exẽ
municatione. xxxiij. §. v. Itẽ gl. in. c. ij
de vsur. lib. vi. addit aliũ casu. pbãt
publicitatẽ qñ coꝛã sacerdote t testib'
pfessus ẽ se vsurariũ: t mãdauit restĩ,
tul' vsuras t restituit libros. Si fẽ
de. de se. dicit q sola cõfessio extraiu
dicialis nõ facit quẽ vsurariũ manife
stũ. Immo plus dicit: q si vsurari' mã
dauit in generevsuras restituit: vel illi
psonis que pbauerint vsuras dedisse
p hoc nõ videt vsurarius manifestus
q: simplr nõ pfitet se vsurariũ. Iz mã
dat fititiũ si apparuerint etc. Fatet tñ
illã gl. pcedere si oia ibi posita pcur
rerent. vz. q vltra pcessionẽ restitueret
libros in qb' apget qualr vsuras extor
sit. Idẽ tenet Ange. de pnsio in pfitio
qõ fcipit. Astesã. miles. Immo plus di
cit. q̃ siqs pfessus fuerit publice se cẽ
vsurariũ manifestum in testiõnium si
la cõfessio nõ iducit notoriũ turis nec
facti. nec põt dici q illo tũc cum testat
an sepelitur fuerit vsurarius manife
stus ex illa confessione

¶ Quero. qd si aliqs in pnia pfessus 15
ẽ sacerdoti se vsuras extorsisse. Iz ẽ oc
cultũ. nunq̃d sacerdos illi debeat dene
gare sepulturã. heredib' ad dictus ei'
nolentib' satisfacere. Rx. Be. fm Bull.
q nõ. q: si dz illã publicaꝛ. Itẽ illo ẽ
dicẽte: sibi nõ crederet: ergo taceat de
buit ãt sacerdos illã iducere: vt coꝛã
testib' pfiteret t eauerentia q ab he
redib' exactio fieri posset. Et hec est
cõis opinio q nõ dz denegare sepultu
rã: nec publicare: cui mãifestus nõ est.

¶ Quero: qd si aliqs mutuauit ad 16
vsuras: nõ tñ recepit vsuras. An ha
beat loci pena. d. c. q̃q̃. q nisi cauẽ
rit ante mortem turta forma de qua. j.
ec. Rx. Be. in. d. c. q̃q̃. q nõ p'ter. ibi
q dicit de vsuris quas receperãt. Et tõ
dz esse cautus ad nocat' q vult vti ista
cõstitutione ad vitandum testiũ vel sẽ
pulturã ipediẽdũ vt ñ simplr formet
articulũ q mutuauerit ad vsurã etc.

¶ Que aũt sit forma dicte cautiõis. 17
Dic q vsurarius dz satisfecere de vsu
ris q̃ceptis: put patũtur facultates et

ñ pōt illis a gḃ exoꝛ:sit. Si ät nō pōt: dz cauere idonee eis: ñ pñes sūt de satisfaciēdo itegre. Si nō pñes: dz cauere pſonis p quas ipſis creditoꝛib⁹ actio agrat. vel ſi tales nō reperiantur dz cauere oꝛdinario: vel eiꝰ vicario: vel rectoꝛi pochie i q̄ hītat pñtib⁹ aliḡbus pochianis fide dignis: vel dz cauere notario de mādato oꝛdinarij. ⁊ nō dz credere vſurario dicenti de q̄ tutate certa. ſ. dūlgēter dz idagare: vt vt in. d. c. q̄ſ. Nota etiā ꝑs Lar. in cle. eos. de ſepul. q̄ ſi vſurariꝰ cauit vꝰ vſurio reſtituendo: pōt ſepeliri ſine pena dicte cle. qz p pniaz vſinit eē vſurariꝰ.

18 ¶ Quero ſi vſurariꝰ iuſſit ſautifieri: nō tñ cauit: ſ. poſt moꝛtē cauet gl. i. d. cle. eos dicit ſufficere quo ad ſepulturā nō quo ad ualidādū teſtīj: qz fuit nullū ab initio ex pſona teſtāt. Sicut nō cōualeſcit teſtīj ipuberis aduenīē te pubertate: vꝰ ſi erat ſeruꝰ ⁊ efficit liber. vꝰ ſi erat captꝰ ab hoſtib⁹ ⁊ reuertit. ff. ō teſta. ſi filiꝰ. Be ſ. dic vt i ſe. ſ.

19 ¶ Quid ſi dedit procuratoꝛi ſpāle ad cauendū duraturꝫ poſt moꝛtē: q moꝛtuo vſurario cauit. Diſputādo determinatū fuit q̄ ex ſ. teſtīj valeat p gl. i. d. c. q̄ſ. q̄ tz q̄ validat teſtīj ex cauſa poſtea pſtita p vſurariū. p hoc qz in. d. c. q̄ſ dī q̄ teſtameta vſurariorū alr tcā. t. cauſe nō pſtita nō valeat. Idē an. de pu. Opponīt cū de dicta glo. qz vꝰ q̄ oporteat cautōz pſtari añ odītū teſtīj. Sz pōt dici q̄ hoc pcedit in alio q nō ita ſpecifice cauerī mādauit. Quādo. n. ſpāliter mādauit: tūc quādo cauebit retro fingitur vſurariū cauiſſe tpe quo mādauit: ⁊ mādatū durat poſt moꝛtē. qz cōferꝛ poſt moꝛtē. ff. mā. l. fi. vo. Opponīt ad huc q: vꝰ teſtamentū eſſe irritū cautiōe nō poſita. d. c. q̄ſ. vbi dī q̄ teſtamenta ſūt irritata ipo iure. vñ cū tempe obitus ſuerit teſtamentū inualidū: nō cōualeſcit. alſ poſſet diu pēdere. an teſtamentū valeat ſi diu ſtaret ad cauē dū. Oō eſt dubia: tñ tenendo gl. in. d. c. q̄ſ dicendū eſt teſtīj valere. vt ſit equitas. Nā cōtingere poſſet q̄ vſurarius volens cauere iſoꝛma. d. c. q̄ſ. nō potuit: qz nō habuit cui. Et abſonum eſſet nullum eſſe remedium. Et hoc videt verum: qꝛ ſatiſfit menti illius capituli que eſt vt reddantur vſure. Sed pro declaratione predictoꝝ vide Barto. in. l. filio pretexto. ff. de in iu. rupto. ⁊ ir. teſt. vbi dicit q̄ Joan. an. cum glosaret ſextum librum: dixit q̄ per cautionem poſtea pꝛeſtitam teſtamentum reconualeſcit: poſtea videns q̄ multi repꝛobabant opinionez ſuam per. l. j. ſ. ſi filius dele. iij. ⁊ per d. l. ſi filius. q̄ glosauit clementinas in cle. i. de ſepul. dicit q̄ teſtamentus reconualeſcit quo ad ſepulturā. ⁊ ita intellexit dcīn ſuū in. d. c. q̄ſ do. Nō. de mata. anteq̄ fierent iſte glo. diſputauit hāc queſtionez. ⁊ determinauit. q̄ teſtīj reconualeſcit. Et vt tollant oīa ꝓa dixit ſic: quādoq; teſtīj ab initio. nō valet. qz ille q facit eſt inteſtabilis ⁊ ex poſtfacto nō reconualeſcit. vt. d. ſ. ſi filiꝰ. q̄ teſtīj nō valet ab initio pp defectū heredis. ⁊ tūc idē. q̄ſ. de ficit ab initio rōne ſolēnitat⁹. ⁊ tūc idē vno eni cōtextu dz adhiberi ſolēnitas teſtī. vt C. de teſta. l. cū antigtas. Eſt ḡr tus cauſe i quo teſtīj nō deficit pp defectū pſone teſtātis heredis inſtituti: vel ſolēnitatis: ſz deficit pp creditoꝛes q̄ fraudant ⁊c. Tūc ad pdītū. c. q̄ſ nō facit vſurariū teſtabile. ſz pꝛohibet pſonas itereſſe tali teſtō. dū dicit. nullus teſtis vſurarioꝝ iterſit. Itē pſtatio cautōis nō eſt de ſolēnitate teſtamenti. qđ pz. qz pōt pſtari cautio añ teſtamentū ꝓ pñes dies. vt. d. c. q̄ſ. ſi enīz eſſet de ſolēnitate. deberet fieri vno cō textu vt dcīn eſt. determinant ergo q̄ dcīn teſtīj cōfirmet cautōe poſtea pſtita. ⁊ hoc replī q̄ hoc poſtea Jo. an poſuerit in nouella in. d. c. q̄ſ. hec bar. Et ſic limita predentia. vt dcā. ē. Excōicatōe. xxxvij. ſ. xxxvij. ⁊ ſic habes nō eſſe opus q̄ vſurarius cauea p ſeipm. ſed ſufficit q̄ p alīm hūtem ſpeciale mandatum ad cauendum.

20 ¶ Quero si p̄io fecit testamētū. postea fit vsurari⁹ manifestus. Dicit pau. q̄ infirmat testū ex sequēti delicto.
21 ¶ Quid si vsurarius manifestus p̄stita solēniter cautōe q̄dit testū. Deide ꝓmutauit vicia vsuraꝝ nō manifeste. Deide decedit nulla alia cautōe tcā valebit ne⁹ testū. Fede. de se. determiauit q̄ nō. Paulus ät formauit. q. i eo q̄ condito testamēto cū nō⁹ mutauerit ad vsuras. Deide manifeste mutauit. Et ponit i ele. i. de sepul: Et ibīdē determiauit pp̄ supuenientes delictus q̄ infirmāt. allegat. ext. g. mote. ihr. in p̄ncipio. z. ff. hoc adi. z. l. furiosū. C. q te. fa. nō pos. z inst. eo. ti. ff. ītē furiosi q̄ logtur in furioso q̄ fingitur mortu⁹ z in eadē volūtate manere. ad ff de bap. mulores do. Jo. ō sā. alīs disputauit z determiauit Zium. Zan. de ridol. dīc̄ le vīdīsse ꝑsilia plima ꝛcludētia cū pau. z ff credit⁹ ver⁹
22 ¶ Quid ät de eo q̄ cauere voluit: sed morte p̄cūue aū hoꝛā sepataz nō potuit: nec tñ q̄ eū ī stetit. Cōsultus Bal. rūdit q̄ de egrate canonica putat testamētū valere. Idē Ang. de pu.
23 ¶ Quero an. d. c. q̄ pcedat ät si nō est ciuis vel incola vsurarius loci vbi mort. ff. Be. q̄ sic vt vult ibi tex. q̄ dicit hītat. z sic pōderat solā hītatiōē.
24 ¶ Quero pone fenerator occult⁹ nō fuit p̄sentus nec cault. z mortu⁹ sepultus est in cimiterio. an si postea cū p̄z vsurari⁹ sit exhumandus. ff. Be. i. d. c. q̄ aut vsurari⁹ mortu⁹ est sine cōfessiōe z nō apparētib⁹ aliīs signis cōtritōis: z tunc si p̄t discerni ossa sua ab aliīs: ꝺz exhumari: aut fuit p̄fessus z signa ꝓritōis i eo apparuerāt z tē nō exhumabit per. c. a nobis el. ij. de sen. ex z heredes ꝑpellēt satisfacere.
25 ¶ Sz qd si i termio p̄dicte. q. ventāt credit⁹ eo aū sepulturā sbētes recipe sed heredes vsurariꝫ negāt. an ipedīet sepultura. ff. Be. ꝺz Hui. q̄ nisi pbatio sit p̄opta sepelīet: z postea ils p̄ sepulturā pcedet. alīs cuiq̄ facile eēt se pulturā alicui ipedīr: z tlī vituare.

¶ Quero pone q̄ post terminū edī cti cōparuit ille cui debent restitui vsure: an debeat audiri. ff. Be. ꝺm Zap. abb. q̄ aut sciuit z nō ꝓparuit ī termino: z ꝑtulit. et. Secus si ignoraūit. vide tū gl. singulāre i. d. c. q̄ si alig ventūt gb⁹ fides sit adhibēda: potius restituatur illis q̄ pauperib⁹ erogetur.
¶ Quero: qd de sacerdotib⁹ vl aliīs q̄ multotiens tpe infirmitat recipiunt cautiōes ab vsurariīs: z postea pce vl ꝑcio amicoꝝ relaxāt hmōi cautiōes: an teneant ad satisfaciēdū. Dicēdū q̄ aut recipiēs talē cautionē ē eius superior: ita q̄ sup talem vsurariū vel heredem habeat ptāt coactionis. z tūc relaxādo tenet ad restitutionē: qz p regulam supza posita ꝑtat cām efficacē ad nō restituendū ex quo ex officio ēt tenetur. Sec⁹ si nō hz ptāt sup eūrel eos: q: par in parē non hz impium: vt in c. innotuit. de elec.
¶ Quero: vtrum ꝑfesso: q̄ recipit ad ꝑfessionē manifestū vsurariū: z eū absoluit ꝑ formaz dicti. c. q̄ teneat ad restitutionē. Rñdet q̄ si ille vsurarius alīs cautionē fecisset vel satisfecisset nisi iste sacerdos eum absoluisset: saltez ad euitādum ꝓfusionē. tūc tenet: qz ꝑstat cām efficacē ad nō restituēdum. Sec⁹ aūt si ille nullo mō cautionē fecisset. Et ꝺm aliquos ille qui cautionē scīēter recepit ꝓ minori ętate q̄ debebat vsurari⁹: tenet de residuo: de q̄ non fecit cautionē. Sigo ī in articulo extreme necessitat positus non posset cautionē facere: vel in mari eēt: tūc licite posset absolui. de pe. di. vij. c. sigo Sic tñ vt dictū est q̄. ex ꝑfessionē iducat eū: vt coꝛa testib⁹ ꝓiteat debitus: vt fic heredes cogi possint. Itē idem dicendū esset qñ vsurarius manifest⁹ eēt⁹ paup: z nō haberet vñ restituere. nec cautionē ꝓ ꝑio idoneā facere posset: tūc absolui posset: nō ꝺuata forma p̄dicta. tñ ad euitādum scādalum: bonum esset vt hoc fieret de īnia epi: vt dicit Arch. ī. in sum.
¶ Quid si vsurari⁹ mānifest⁹ ipetret

a papa q̄ possit libe℞ testari: facta mē
tiõe q̄ sit vsurari⁹ manifestus. vtrũ p
hoc possit libere testari: nõ fuata fo℞
ma dicti.c.q̄q̄. Bald.in.l. si qñ. C.de
inoffi.testa.dicit q̄ nõ.p illũ tex.q̄ nõ
é verisile q̄ papa voluerit tollere tota
lẽ dispõnem iuris cõis. Idẽ Zau.

30 ¶ Quero: nũqd manifestos sepelien
tes vsurarios q̄ nõ caueriũt: vt.s. teneã
tur ad restitutionẽ. Dic q̄ si hr̃des sa
tisfeciss̃ent: aut saltẽ cauiss̃ent: aut p̄mitt
sent saltẽ ad p̄fessionẽ cuitãdã: vt dcit
est. nisi facer̃dotes illũ vel illos sepeliẽ
sent: tunc q̄ dant cãm efficacẽ ad non
restituẽdum tenent. Secus ecõtra. Et
dicit Be.q̄ ẽt si non sepelíunt: sed fin
gunt q̄ tales incurrunt penas dicti.c.
q̄ ls simulatio é in delusum p̄stõis.

31 ¶ Quid aũt de notar̃ijs q̄ p̄scribũt te
staméta vsurarior̃ manifestor̃ ꝛ fo℞
mã p̄dictã: an teneãtur ad restitutionẽ
Et tdẽ queri põt de testib⁹. Et dic q̄ ls
peccẽt mortaliter: nõ tñ tenẽtur ad resti
tutionẽ: q̄z vdictũ é: talia testamẽta sẽ
ipso iure irrita. Et tõ nõ p̄stat cãm ẽ
ficacẽ ad nõ restituẽdũ: ita determiat
Zau. Tales tñ notary sunt giuri.

32 ¶ An aũt vsurari⁹ manifestus possit
ẽ testis in testamẽto. Bal.in.l.i. C. de
testa. dicit q̄ nõ. Sec⁹ si est occult⁹: q̄z
vicitũ testis occultũ nõ vlciat testm̃.

33 ¶ Quero: q̄z dictũ ẽ q̄ nõ valet testm̃
vsurary manifestũ nisi seruata forma p̄
dicta: nunqd valeat codicillus aut do
natio cãmor̃. An saltẽ valeat testm̃ q̄
ad legata ꝛ plas cãs. Gl.i.d.c.q̄q̄. di
cit. q̄ ls testm̃ ꝛ codicillus videant di
uersa p̄stitutio sit penal: tñ fm Bull.
ꝛ Bar. ẽt codicillus forma p̄dicta nõ
fuata: nõ tenet p tex. in p̄ncipio g dici
t i vltia voluntate. Et q̄z large codici
lus ẽ testm̃: q̄z mẽtis testatio. Alio fact
le eẽt illã p̄stitutionem i hoc eludere.
Et idẽ dicit gl. i q̄libet vltima volũta
te. quo aũt ad legata ad plas cãs dicit
Be. vbi.s. fz. d. An. ꝛ Pe. s an. q̄ i ter
minis. c. q̄q̄. valet testm̃: dũmodo ap
querit signa p̄tritionis i dicto vsura
rio manifesto. Itẽ tz Zap. de cast.

Et q̄ inferk q̄ i cãu. d. c. q̄q̄. vbi vsu
rari⁹ mãifestus fecisset legata ad plas
cãs ꝛ bcelissẽt penitẽ. q̄z eo appuis
sent signa p̄tritiõis: ls nõ cauiss̃: valẽt
tñ relicta tunc ad plas cãs. ls testm̃ sit
nullũ: q̄z nõ erat p̄stita cautio. adnerte
tñ q̄ si donatio cãmortis fuerit i actu
sepato ab ipo testõ: ita q̄ transiisset in
spẽ ℣ctũ: tũc forsan diceñ esset q̄ bñ
valeret nõ fuata forme. d. c. q̄d logtur
de vltima volũtate. Naz ꝛ donatio cã
mort] i multis accedit ℣ctui: vt. l. ij. de
le. l. In q̄ tñ esset aduertẽdũ an hec do
natio cã mort] esset facta de oib⁹ bõis
vel maiori pte. q̄z tũc p̄sumeret facta i
fraudem dicte constitutionis.

Additio. An aũt testm̃ factũ a 34
iudeo vbario mãifesto
sit nullũ ipo iure ex dispõne. d. c. q̄q̄.
Bo. Fran. de are. in p̄s. clviij. dicit q̄
nõ. hac rõne. q̄z canõ. gñaliter loquẽ
nõr cõprehẽdere iudeos. tñ q̄z cõmuniter
videm⁹ obseruari q̄ testa ipoz iudeoz
sunt valida. ls publice teneremt. Papa
tñ si vult pt p̄z crie eccliastico vt mit
to penã spãlẽ vel tpalẽ iponere ifide
li vl iudeo. Jn dubio tñ facilẽdo p̄stõ
nẽ gñaliter penã tpalẽ iudeo nec infide
li nõ vẽ imponere. nõ q̄z nõ possit sed
q̄z cũ ipsi sit cõmissa cura ppli xpiani.
vt in cle. pastoral. ꝛ ibi glo. de re iudi.
Be hic q̄ sunt fortis nihil ad nos. i. ec
clesia non habet curam de eis. nisi spã
liter in quibusdã casib⁹ de ḡbus habe
tur in. c. post miserabile de vsuris. Et
addit idem. d. Fran. q̄ ẽt ex mente ꝛ
ẽbis. d. c. q̄q̄. põt ostendi q̄ indel nõ
p̄z: ehendũtur sub dispõne illius. c. q̄
ibi aliq̄ sunt pene q̄ infidelẽ non p̄nt
quenire. vt de p̄fessione ꝛ de sepultura
xpiana. De testamẽto aũt inducit ter.
i p̄. testã quoq̄ manifestoz vsurariorũ
aliter facta non valẽt ꝛc. vbi pondẽ
rat dictionẽ. quoq̄ q̄ dictio est impli
cattiua sicut dictio. etiam. Et tñ est di
cere. testamẽta quoq̄ ꝛc. ℣tum si dice
ret. testamẽta etiam. Dictio aũt. etiam
hoc significat vt resoluat hoc modo.
Non solũz p̄dicte pene in p̄. nullus. ha

bent locū in vsurario manifesto: ꝫ ēt pena nulliationis testamēti. Jta exponut gl. istā dictionē. ēt in. l. iperitū. ff. de iurisd. om. iudi. Et hoc est dicere q̄ ista est dictio implicatiua q̄ vnū ponet ex pōse, & aliud tacite repetit. hec Fran.

REstitutio. x. quo ad ipedientes aliquē a cōsecutione alicuius beneficij Et primo q̄rit. vtrū ipedies aliquē a cō secutione alicui⁹ bñficij teneat ad restitutionē. ff. Fm Sco. & Ri. in. iij. di. xv. q̄ aut hoc fecit intētione bñificādi aliū: aut ꝓsulendi vtilitati ꝑprie. Prio casu q̄ntūcūq̄ teneat ad restituē dū valoē bñficij in totū: q̄ multū interest iter habere & ꝑpe esse: maxime quādo poterat ipediri: teneē tamē dānificato ad interesse ad arbitriū boni viri. Secdo aūt casu nō teneē ad aliquā restitutionē si illud bñficiū. pcurault pro se p viā licitā & honestā. Exēplum si ꝑcido venas in fundo meo ꝑ quas deriuabat aqua ad puteū alterius intētione nocēdi fibi teneor ad restituti onē dāni. Si aūt hoc facio sine fraude intēdēs cōsulere vtilitati mee vtpote q̄ mihi est multū vtile facere murū. & nō pōt q̄enieēter fundamēlū fieri sine ꝑdictaꝝ venaꝝ ꝑcipionetnō teneor ad aliquā restitutionē. q̄ tūc nō dānificо alīū iniuste. q̄ ius habeo faciēdi vtilitatē meā in fundo meo. Et sicut dr. ff. de re. iu. l. nemo. Nemo dānū facit. nisi qui id facit q̄d facere ius nō hz. Jste aūt hz ius pcurādi sibi bñficiū. Quatis circūstātijs iustis atq; honestis. Tho. aūt p alia ꝛba dicit. q̄ aut ipediuit eus iuste. vt itēdēt honorē dei vel vtilitatē ecclie pcurat q̄ det alteri digniori. & tūc i nullo teneē. aut impediuit iniuste ex odio vel ꝑp vindictam &, hmōi. Et tūc si ipediuit ne det digno anteq̄ fir matū sit q̄ det. n. teneetur ad aliquam ꝑsatione iuxta arbitriū boni viri. si tñ ad equale. q̄ illud nōdū fuerāt ade ptus. & poterat multiplr impediri. Si ꝯo ipedit ne det postq̄ tā determinatū est q̄ det pcurās idebite reuocari. teneē ad restitutionē eāls. Et idē dicē dū est de eō q̄ ipedit aliquē a ꝓsecutione cuiuscūq; mūeris: q̄ hōeste hūtlz.

¶ Quid aūt siquis ipediat alīū a ꝓsecutiōe alicui⁹ bñficij: nō vt ꝓsulat ꝑprie vtilitati: ꝫ vtilitati amici sui. ff. Arch. l. de mēte ꝑe. de pal. i. iij. q̄ si hoc nō ex odio facit. ſvt ꝓsulat vtilitati amici in nullo teneē. Idē dicit de eo q̄ui volebat legare vni eccliē & aliquis non ex odio: sed vt cōsuleret ꝑprie vtilitati vl amici ꝓhibuit: in nullo teneē: q̄ nulli aufert ius suū. Nā illi adhuc nullū ius erat acq̄situ & intuitū nulli facit. q̄ vtiq; iure suo. lz ff Alluarus q̄ ad religiosos talia facientes. teneat q̄ peccēt. mortaliter & q̄ teneant ad restōnē ꝑ eccl. religiosi. de ꝑti. q̄ vult q̄ nō retrahāt testatores a legat] q̄ facē volebāt mrīcib⁹ eccl'ijs nec legata. vemale ablata ꝑueēt fieri illis vl eoꝝ eccl'ijs &c. vide. ē. religio ꝓmo. ꝟ. ij. Bico. n. ꝑ ꝓdicta. q̄ q̄ ad restōnē hoc nō est vez. si hoc fecerit si ex odio ſz cā ꝓsulēdi ꝑprie vtilitati. vl monasteriorꝝ suoꝝ. Si aūt hoc face rēt vt melī⁹ ꝓsulerēt saluti testatoris vl hmōi puta q̄ forte volebat legare vni eccliē q̄ nō idigebat. & i illa eccliā erāt clici dissoluti. & parū vel nil boni fiebat in illa eccliā. ꝓsuluerūt vt legaret alicui ex suis ecclesijs ꝑ q̄s ꝑantabat multū ꝑdesse aīe sue. tūc hoc casu nō est iudicandū de mortali lz tutius sit a ꝓdictis abstinere.

¶ Quid aūt siqs nō solū ex odio alīquē ipediuit &c. ſz vt ēt ꝓsuleret ꝑprie vtilitati vel amici. an hoc casu teneat ad restōnē. Dici pōt & attendēda est intētio istius. Nā si ꝑncipalr fecit vt cōsuleret ꝑprie vtilitati vel amici. tñ secū dario ex odio illi⁹ alīs tñ odio ꝙsiturus dictū bñficiū ꝑ se vel amico. ēt si non fuisset odiuꝫ illi⁹. & tūc dicē q̄ lz pec cet mortaliter. nō tñ teneē ad restōnē. q̄ odiū illi⁹ nō fuit cā fine qua nō. Si aūt ꝑncipalis cā ad ipediēn illuꝫ fuit odiū illi⁹ alīs nō facturus tūc vr teneri ad restōnē eo mō quo dictū ē. ē. Bir. tñ ol. circa ꝑdicta facit regula ꝙsalem que faceret ad multa si vera esset. vz.

q̄ dānificato in eo q̄ nondū erat suū. aut sui iur. nō ēt sibi necessario restituēdū. Cui⁹ nō ē. q; p̄ nō abstuli sibi aliqd suū. nec feci auferri. nō. n. tenet aliqd suū. nec feci auferri. nī. n. teneor: et quē. ipedim̄ ne sibi p̄bēda ecclia stica tradere. aut cui cā abiq; falsi crimis ipositiōe feci tā datā auferri p eū p quē ꝑs iura canonica z diuia. inf sibi potuit auferri. sic p papā. vel alios q sup̄ hm̄ p̄stē. Nā p futuro tpe p q̄ sibi anferī nōdū sic erat ius ea vel eis sui turis: gn. salte diuio iure posset sibi auferri. Pzterea illō tus poti⁹ ē spūs le atq; cōe z a supiorisp̄ste dependēs q̄s sit corpale: z restituibile atq; ꝓpriū possidētis. Si vero ist̄ q̄ rusticū de tm̄ violēter ne suas opas exequat te net ad salariū q̄ amittit. Et similiter ip̄dictis piscatorē: seu aucupē a captione piscīū z auiū q̄ st cōis turis: nisi rō ne ripe vel terre q̄ sūt spectātū dnoz seu cōtātū: teneī eis ad dānū datum. Dicēdū q̄ hec nō sunt silia casib⁹ aū dictis. q; hic auferī rustico aucupij z piscatori su⁹ ꝓpr⁹ vsus q̄ erat vtiq; sui iur. Auferē ēt fructē i eoz vsu cālit̄ z q̄s semialis cōrētus. Impedit̄. ēt ab his q̄ competūt de iure cōi. hec Hirar. oldo. Dute ēt ī nie cōcō: dare vī S. Ber. Opio. tū Sco. z Ri. s. posita vī turis: z sīa videatur ꝑbabilis.

4. ¶ Pone q̄s volebat legare vel dōare pupillo: tuto: ipediuit dicēs lega vel dona m̄hi. Gl. i. l. pupillo. C. de adm. tu. z in. l. q̄q̄d. C. de arbi. tu. pōt hōc. q. ꝛ nō solui. t. z ēt Bar. ibi sub silētio ꝑtātis. Sz dici pōt ꝑs quosdā q̄ aut tuto: ꝓhibuit ne relinqueret pupillo: z tūc teneī. Si aūt suadēdo testator. z blādis ꝓbis ꝑs fecit: z vt ꝓsuleret ꝓprie vtilitati: z nō ex odio: nō vī teneri. Idē Ly. in. d. l. quicquid.

5. ¶ Quid de illo qui semis alicui⁹ agri effodit: vel q̄ dānificauit aliū: eo q̄ tpe suo nō soluit. ꝛ. Fm Ul. ꝓdicti non tenent ad restōnē totalis dānī. q; dubiū est q̄liter fructus agri ꝓcedissent vel an mercator: dānū vel lucrū in mercatiōe hūisset. Sz restituēt tātū ēt̄ agri fructus in illo dubitandi potuissent: vel ēt̄ mercator in illo dubio lucrū suū vēdidisset. Ē. ō. Tho. de hoc. j. Restitutio. xiij. Idē. S. Ber. de eo q̄ rapuit pecunīā vel equū: nō teneī restituere gcgd dñs per illa posset cē lucrat⁹: sed solū teneī ad id q̄ ꝓbabiliꝛ p hoc lucratus esset. ex eo q̄ tā erat actualiter ad lucra hm̄ōi ordinat⁹. Sicut de eo q̄ trūcauit man⁹ alteri⁹ nō teneī restituere id q̄ potuisset cē lucrat⁹: ꝑs solū teneī ad id q̄ ꝓbabiliter oīb⁹ pēnsatis potuisset lucrari.

¶ Quid ād de illo q̄ eximit. vel corpaliter subtrahit: vel arripit: vel aufugere facit debitor: z detentū ꝓ debito fiscal. vel ꝓuati. ꝛ. Jo. de pla. in. l. quotiēs. de exac. tri. li. x. q̄ teneī soluere illud totū debebat fisco vel ꝓuato. vt i. d. l. q̄stēs. 6

¶ Quid, de occultāte officialē tpe sin dicatus. vel hm̄ōi. ꝛ. Idē vbi. s. q̄ tenetur ad restitutionē dānī fm Bar. C. de assē. l. fi ꝓsit. 7

Restitutio. xi. quo ad negotiorum gestores.

¶ Utruz negotiōz gestor teneaī restituere oē dānū illius cuius negocia gessit. ꝛ. teneī restituere oē dānū q̄ ꝓcessit dolo suo. vel lata culpa: vel leui: vel ēt leuissima que alius diligentior erat gesturus. vt instī. de ob. que ex quasi contractu nas. in ꝓncipio. 1

¶ Nō. Ang. de are. istī. de obli. ex q̄si ꝛctu in ꝓncipio q̄ regulr gestor nō teneī ō leuissima culpa nisi q̄n ali⁹ diligētior eēt gesturus. Et est rō. vt facili⁹ homines accedāt ad gerēdū negocia alterna absentiū: que als perirēt. cū als nō ḧeat ꝓcū. z se igerat facto alterius nō requisitus: videbat q̄ deberet teneri regulariter etiam de leuissima. Ita dicit Bar. in. l. q̄ nerua. ff. de pos. 2

¶ An aūt teneat de casu fortuito. Gl. ibi in ff. obligatū. enumerat sex casus i q̄b⁹ teneī. Et cōtra teneī ad expensas q̄s fecit negotior gestor ille cuius negocia gesta sunt. Fallit in plurib⁹ casibus. Primo q̄n ꝓcessit ꝓtestatio⁹ q̄ n̄ 3

gerat. vt in l. nēlenius. ff. de neg. gest: Secūo qñ gessit pña affectione. vt sivi ctricus prestitit alimēta pulgno: vel in eū erudiēdū expēdit. l. si pñō. C. ō ne. ge. Secus si alimēta pstitit vt repeteret. Ō pbare ōz ꝑz ꝗstā ex ptestatione: vel ꝑz Bar. i. d. l. si pñō. qñ de eo qō expēdebat faciebat libū rōnz in quo ōtinebatur: ual' ōz mihi i tātū qō ꝑ eo expēdi. Tertio qñ marit' gessit erga vxorē: maritali affectionē: puta fecit expēsas in curādo vxorē egram. Nā socer nō tenet eas satisfacere: nec cōputātur in restōne dotis. nā marit' tenetur facē curari vxorē suis expēsis nisi qñ nō hēret dotē: vel esset expēsa magna vltra dotē z vxor hēret patrē q tenetur ad hoc. vel ipsa hēret aliūde alia bona: ex qb' posset curari. nō tenet tū marit' qñ ex culpa vxoris non ꝑz eā in suo obsequio ꝑz Ja. de are. Et Bal. i. l. si donaturus. ff. de ōdi. ob cau. dicit q si pr nō soluit dotē ꝓmissam: q marit' ꝑt eā expellere remittēdo eā ad domum pris: q: marit' nō ōz hre vxorē sine dotē. Sz ad expēsas vxoris tenet ille cui remanet dos ꝑ ea pte ꝑ q venit dos ad eū: vt. l. qō in vxorē. C. de neg. gest. Et ꝑ declaratiōe hui' pas' suo vide Ale. de imo. in. d. l. qō i vxorē vbi dicit q si mulier ꝓmisit dotē z ea fuit i mora pstādi dotē: z interea maritus eā alleret: cū nō teneret: posset dicta alimēta repetē ēt nulla ꝑcedēte ptestatiōe. Secūo dicit, q muliere exīte, sana z i obsequio viri nō ꝑt dici q marit' possit alimēta repetere: q: marit' tūc eaz alere tenetur: ꝗuis i dotata: vt not. Inn. i. c. ꝑ vras. de dona. inter vi. z vxo. q: psona sua dotis loco vdisse vr ꝺm In. Nec tūc refert an mulier hēat alia bona vel patrē: vñ alimēta cōfeq possit: q: illa difficultio an hēat ꝑz vl alia bona sit qñ mulier ēt firma adeo q nō possz cē in obsequio viri: z nulla sub esset dos: vel insufficiēs: sed colligit ex do ctria Ly. Ray. Ful. Bar. Saly. Pau. de ca. i. d. l. q i vxorē. Et tūc marit' nō tenet in eā expēdere. z tūc ꝑz locū. d. l. qō in vxorē. q expēsa simpr facta vr facta affectione maritali. Sed si ēet p testat' posset repetere. Ar. l. nēlenius. ff. de ne. ge. Si ꝺo nullus alius erat ad quē spectaret: nec aliūde hēbat tūc marit' ipse necesse ꝑz facē. l. qō si nulla. ff. de relig. Quarto qñ pp domesticā affectionē z pietatē vt si mr expēdat i faciēdo dari tutorz pupillo. vt. l. i. C. de neg. ge. z. l. io qui. ff. e. Bl. tñ i. d. l. i. dicē q nō gerēdo mr ꝑdit ꝑsumitur donare. Sz hoc iudicabit ex ꝗlitate z ꝗntitate ipēsaꝝ z facultate mris z filij. Ut de tñ ad ꝑdicta qō no. bar. i. l. alimēta C. de ne ge. q qñq; mr expēdit circa psonā filij de necessitate ꝓcla: vt q filius ē ītra cunā: vel q: filius alia nō ꝑz vñ vt uere. vel q: mr immōtiū est solutū diuortio: z onus filio ꝝ spectat ad mres. vt. l. nec filiū. C. de pa. pote. Et hoc, casu mr nō ꝑz repetitiōnē: ēt si fuerit ptestata q facerrt aio repetēdi. vt ēt dicit glo. i d. l. alimēta. Qñq; expēdit in necessitate cātiua: vt i ipetrādo tutores. z i ꝺ si unt expēse triplicis gñis. vt no. idem bar. i. d. l. nēlenius. Qñ. n. fuit circa psonā pupilli: vt ducēdo eū romā vel ad aliā ciuitatez cā petēdi tutorē. z tūc iste repetūtur. Quedā fiūt expēse i psonā ipsi' mris eūtis ad petendū tutores. z iste si pñt repeti. Eū. n. mr i hoc intuiturꝰ: intelligit suo victu. vt. l. suo victu. ff. ꝺ op. li. Que dā expense fiūt i pcuratoribꝰ: aduocatis: scripturis z filibus. z isto cāu dico q expēse repetūtur a filio qcqd dicat ꝑ alios. hec Bar. i. d. l. nenlenius. Qñq; mr expendit ex uolūtate. Et tūc dicit Bar. i. d. l. alimenta. q aut on' alimentādi spectat ad alium. puta ad pres z tūc poterit mr repetē ab illo pre vt. d. l. nenlenius. Finge. n. prem pegre iuisse ab ipo ꝺo filio nō poterit petē. etiā si fuerit ptestata: q: ali' erat facturus. Et istō ēt tz gl. i. d. l. nenlenius. Ex quo no. q ista ptestatio declarato ria uolūtatis nullā �herectū in his q ex uolūtate nr'a nō dependent: sed sunt dectia z determiata p legē. Qñq; on' alimentādi spectat ad ipz filiū: tūc sig

dez mf gerebat alia negocia filij: i dubio vf expendisse de bonis filij vt. d. l. nensem. Si negocia filij non gerebat i dubio vf facere aio nō repetēdi. vt. d. l. alimenta. in pun. nisi fuisset p testata. l. nensentius. ℔ Bar.

4 ¶ Quid ét de tutore: an teneaf de dāno dato pupillo. Dic ꝙ restituere tenetur tutor vel curator oē dānū: ꝙ pupillo vel adulto pcessit eoz dolo: lata culpa: vel lenitvel negligētia. nō ät leuissima. vt. l. gegd. C. ar. tu. vbi df gegd tutoris dolo vf lata culpa. vf leui sine cura tutoris minores amisserūt: vel cū possent nō acquisierūt: in hoc iudicio venit

5 ¶ Quid si sine mādato meo soluisti creditori meo: z me liberasti soluēdo nōie meo. ff. Jo. de pla. insti. de ac. §. actionū. ꝙ cogor hīe ratū: z obligor ti bi actiōe negotiorū gestorū ad restitōnē pecuniē: quā pro me soluisti. Secus si nō vtilr soluisti: vt qz mea iterest: vt nō solueret. l. cū pecunia. ff. de ne. ge.

6 ¶ Quid si tutor more ciuitatis mittit encenia nōie pupilli magro z suis ptis. §. qui. s. ꝙ pupillus teneāt tutori rōne negotiorū gestorū. l. cū plures. ff. de ad. tu. Nā talia encenia ex quo sunt ꝓsueta: dicuntur ꝛ̄ debita: vt dicit gl. i. l. i. §. fed nō nullos. ff. de tu. z ra. dist.

7 ¶ Quid si tui ꝓtplatiōe siñ mādato tuo redimo ab hostib⁹ vel latronib⁹ filiū tuū: vel aliā rē tuā necessariā quā redimē tenebaris. §. g. s. ꝙ mihi teneris actiōe negotiorū gestorū. Imino ℔ casu pt vir expēdere dotē p redimēdis pprijs filijs vroris. l. ℔ z si tō. ff. so. ma. Nā si pf filiū captiuū: vel ℞rio vl alī⁹ successurus redimere negligat priuaf successiōe vt f auc. si capti. C. de epi. z cl.

8 ¶ Quid si fiat alienatio in fraudē creditoꝝ puta obligo: dōat vt creditores sibi debito puenī. §. Jo. de pla. isti. de ac. §. rursus. ꝙ talis donatio reuocat: z pōs accipiēs ad restitōnē. l. g si. §. filiū mō. z. l. ait pretor. sco rūsō. ff. q in frau. cre. Et hoc fac ad. q. ſtidianas q̄ accidit nūc ō scō. Quidā mercator si ℔ vñ soluē creditorib⁹ z volēs irrapere fugā dat vxori sue. ℳ. ducatos dicēs tene eos: si fulmineā isnia excōicatiōis ℨ occultātes vel si relenātes bona mea: z nūc ego dono tibi nūgā secuta hac cominatoria teneaf illa vxor vl sozor: vel amicus relenare tale creditū si obstāte illa donatiōe sub illa ꝓditōe scta. Per ꝑdicta ꝑs rñsio ꝙ olo tenet relenari: q illa dōatio nō est vera dōatio: ℔ ficta z facta i fraudē creditoꝝ.

Pestitutio. xij. s. Zhentium.

¶ Prio q̄ro: ad qd teneāt ℨ hēntes. Dic. ℔ doc. ꝙ si hoc⁹ celebrat gra dātis mīs: vt i deposito tūc recipiēs teneāt de dolo z lata culpa. Si gra recipientis tm: vt i ꝛmodato: teneāt de dolo z oi culpa. Si gra vtriusq; vt i locatione: tūc tñr de dolo z lata culpa z leui. vt. l. si vt certo. §. ui. z. ff. ꝛmo. Jn mutuo ät q̄ trāsferē dñiuz. tō recipiēs mutuū tñr de dolo z oi culpa z de casu fortuito: vt insti. q. mo re. ℨ. ob. §. i. De ꝛmodato. z deposito z locato vide. s. i locis suis. Nota tñ ꝙ in rebus cōmodatis ꝺ⁹ adhibiri exactissima diligētia Et tō si i reb⁹ suis erat diligētissim⁹: pter ꝺ⁹ eē i ꝛmodat. Sz si i suis erat diligētior: certe icōmodati. Et tō tūc ꝺ⁹ adhibeē mato: ē custodia reb⁹ ꝛmodatis ꝗ suis. Nā tūc i suis culpa culpāda est: sed in alienis est punienda. ꝺ. l. si vt certo.

¶ Sed qd q̄ñ in suis erat diligētissimus: z non pōt nisi vnā rem saluare. Ñdet Jo. de pla. ꝙ tunc locus ē gratificatiōi. q: pōt saluare quā vult. de q̄ p glo. in. d. l. si vt certo. Quod facit ad multa. Pone. n. ꝙ nauta vel cicendijū nō pōt saluare res depositas: aut cōmodatas z suas: tūc hoc casu in suo arbitrio ē saluare res suas si vult: ēt si ēnt viliores. ¶ Quero: ad qd teneaf socⁱ. Dic ꝙ tenetur ad restitutionē dāni emergētis dolo suo lata culpa: z leui: q̄ leuis culpa estimatur si non adhibet tantam diligentiam in cōibus reb⁹: ℨ tam adhibere solebat in pprijs tpe societatis: vt insti. de socie. §. fi.

4 ¶ Quid ꝺ eo q accepit aliqꝺ ob causam ꝛ cā nō est iecuta. vtputa. si dedit vt p me ires ad san. Jac. ꝛ nō iuisti. ℟. q restituere tenet. si p eū steterit. Secus si p euz nō stetit. vt in l. si pecuniam. ff. de cōdi. cā ꝺa. in ꝓncipio. Vbi ꝺr si pecuniā ideo accepit vt capuaz eas. deinde paratꝰ tibi ad ꝓficiscēdū cōditio ipis vel valitudis i pedimento fuerit quo minus ꝓficiscereris: an cō dicī possit. Videndū est q eū p te nō steterit: pōt ꝺici repetitiōz cessare. Sz cū liceat penitere et q dedit. pculdubio repetere ꝓt id qꝺ ꝺatū est. nisi forte tua interfit non accepisse te ob hāc cām pecuniā. Nā si ita res se habet. vt licet nōdū ꝓfectus sis. tamē tū res ꝓpositeris. vt nece hēas ꝓficisci. vl iuꝑ q necessarij sūt ad ꝓfectiōez iā facti. vt manifestū sit te plus forte q accepisti errogasse ꝑ ditio cessabit. Sz si minꝰ errogatū sit cōditio locū hēbit. Ita tū vt idēnitas tibi ꝓstet et qꝺ expēdisti.

5 ¶ Quid si dedit pecuniā viro. cui nuptura erat mulier. deinde nōdū secute nuptie. Dic q ad restitutionē tenetur. l. si mulier. ff. de condi. causa ꝺa.

6 ¶ Quid si tibi dedit vt seruū manumittas ꝛ si manumisisti. vl me pētet aūcz manumittereꝭ. dic q mihi tenet] ad restitōnē. l. iij. §. i. ff. ꝺ ꝺi. ob cau.

7 ¶ Quid si duo sūt socij hñtes rē cōez ꝛ alter i ea fecit expēsas. ℟. Jo. ꝺ plasisti. de ob. q̄ ex quasi contra. §. ītez si inter aliquos. q̄ aliter tenet cōtribuere partem suā restituendo et q fecit expensas delup. vt. l. si iter fratres. ff. ꝓ socio. Item ꝺicit idem q vbi vnꝰ ex socijs est ritosus ꝛ deuius. ꝛ nō curat laborare terrā cōem ꝛ locare domus cōez ꝓt socꝰ accipe sibi ꝓtez suā quo ad vsū ꝛ laborare ꝛ locare. ꝛ libi fructus recipere. vt ꝺicit glo. in. l. iubemꝰ in ver. otiōdere. C. de sacr. san. eccle. ꝛ alia glo. in. l. luctus. ff. famil. her.

8 ¶ Quid de soluente idebitū ignoranter. ℟. q accipiēs tenet ei ad restōnez perinde ac si mutuo accepisset. ex q̄si cōtractu. vt inſti. de ob. que ex q̄si cōtractu nas. §. fi. Idem si p errorez. Secus si soluat scienter. q̄ tūc ꝺonare vꝺetur. vt in. l. campanus. ff. de oper. li.

9 ¶ Utrū pater teneatur ex cōtractu filij facto cū extraneo si est versū in vtilitatem ꝓfis: Rndet Jos. de pla. in ſtitu. quoꝺ cū eo. q̄ sic ītō est versū in vtilitatem ꝓfis. vñ si totū est versū in vtilitatem ꝓfis in totū tenet pater. Si p parte. p pte tenet. Et iō qñ quer tit in rez necessariā patri: pt tenet puta si recepit pecuniā mutuo. p soluēdo creditori paterno vo vel patauto. vt. l. iij. §. in rez adit. ff. de i rez verso. vt re ꝓfis vel domū ruentē reparet. Secus si domū ex ornamēto expēsis voluptatis: q̄ nō ꝺr ꝑtū. nisi ex mādato. nisi fecerit. sz pt tenet ꝺmittere auferri si sine lesiōe ꝺom. pōt. vt. ꝺ. l. iij. §. si mutua. Item tenet pater si recepit frumentū ad ad alimoniā familie. vl vestimēta cōparauit. p familia ꝓfis. vl. p se sm cōsuetudinez ꝓfis: sm q̄ pater cō sueuit eū ſdere: vt. ꝺ. §. in rē. etiā si il lud frumentū emptū: repositū in horreo ꝓfis corruptū sit. q̄: sufficit q̄ vtiliter emit. vt. ꝺ. l. iij. §. idem labeo. vl si filius mutuā pecuniā accepit. p dotāda filia sua vl sororē quatenꝰ an. p filia vl nepte ꝺatur. sit ꝛ creditor: hoc alio mutuante: vt ꝓfis negocia gereret vt. ff. de in rē vso. l. vij. Vide de hoc doc. ꝛ Pan. i. c. q̄ plerīq; de imu. ec. vbi ꝺr q vbi creditor nō fuit i culpa in mutuādo tūc exceptio macedoniani nō cōpetit i foro iudicali. ꝛ p ōnis fortiꝰ nō cōpetit in iudicio air. Si āt creditor fuit in culpa: tūc exceptio cōpetit ꝛ operabit effectū suū in vtroq; foro. ꝺicit tū panor. q̄ cū hodie saltez inter xp̄ianos nō soleat seq parentum mors ex muno facto filiosa. ꝓpter quā cām illa lex ꝓhibuit oīno mutuū fieri filiosa. vl q̄ ꝺebeat cessare sena tusconsul. ꝛ cessante cā ꝺz cessare effectꝰ ꝛ sic in vtroq; foro filiusfa. ex mutuo sibi facto ꝺebebit obligari ad restōnē qꝺ satis videtur ꝺe mente Jnno. in ꝺ. c. q̄ plerīq; vltra tamē hoc tale mu

tuum versus est in utilitate patris: pater tenetur ꝺm quod dictum est.

10 ¶ Quid si filius vel suus decepit credentes asserendo se velle vertere i utilitatez pris vel ofitio tñ quertit. ff. Jo. ꝺ pla. q. pf vel ofis nō tenet: et si suus vel filius sic accipiēs fuerit ꝑsonꝑ pertere. vt. ff. de in rem ver. l. q si suus. §. sed si acceptit. nec calliditas vel malicia filij vel sui nocet patri vel domino.

11 ¶ Quid si mutuauit frumētū pris vel marito exā nutriunt filios vel uxorem an uxor z filij i sb sidiū teneant: sī in eorum utilitez ꝺuersus sit. ꝺndet. g. ē. q nō. Sꝺ bar. ts ꝺnū i. l. his, solis. ff. de ꝓdi. inde vbi formal. q. de patre paupe accipiente mutuo pecuniā z illā quertit in alimentis filiorum g postea effecti sūt diuites ex aduentitijs. et ꝺcludit q filij teneant ad illud debitus patris idem Zu. ro. in suis singularibus.

12 ¶ Quid si mutuauit. r. filiofa. in rem pris quertenda z ipe lusit: ꝺeide rem citē z in res pris quertit: an mihi tenetur pf de in rem ꝺso. ff. g. ē. q nō: per gl. in. l. si minor. xxv. ānis. ff. ꝺ mino. q si ex noua acgsitiōe nō ex mutuo ditatur sctā ꝺbo. Doc vep ꝺcē bar. i. ꝺ. l. si minor. si i alio ludo ex iteruallo vicit. Secus si icōtinenti in eodez ludit.

13 ¶ Quero an pf teneatur ꝑ filio ꝺdenato i iudicio ex ꝺicto soluē ꝺdemnationez ꝺ sua legitia. ff. Jo. ꝺ pla. isti. ꝺ ob. q ex ā si delic. vas. §. si filius q si: vt ē casus i. l. z si ꝺemnat. ff. ꝺ noxa. ac.

14 ¶ Quid ät si pf obligauit se ꝑ delicto filij: an totū ꝺbeat soluī de pte filij an ꝺo de tota hꝺitate pris mortez pris ff. ꝺ bal. q si pf suscepit obligatiōem ꝑ delicto filij ducis pēna pietate. z tē oēs frēs ꝺm ꝑ pte sua sustinere. Sꝺ sine essitate: puta ꝺictāte hoc statuto. tē nascit nālis obligatio iter ꝑes z filius ex tali gestiōe negocioꝝ el⁹ q nō trāsit ad hꝺdes z tō soluet ꝺe sua parte.

15 ¶ Quid ait si filius sit captus a latrūculis vel ab hostib⁹ z pris redemit eū an filius soluet ꝺ pte sua. ff. bar. in. l. sticus ꝺe pec. le. q cuꝺ pr videat fecisse ossē pietatis. nō imputabitur ipi filio. vt. l. ber capt⁹. C. ꝺe capti. gegd ꝺicat Bul. in. l. frater a fre. ff. ꝺe cōdi. inde.

¶ Quid si pf consentit in decurtiona tñ filij. Sic q tñr ꝑ eo insolidū ꝺe indēnitate reipu. z etiā ipse pris hꝺis. Facta tñ prius excussione ꝺe ipo filio ꝓncipali debitore. l. i. C. ꝺe decur. li. x. Et ꝺñr decuriones ꝓ filiarij. q hñt ꝺeliberare cū ꝓrib⁹ cuiuscūq; ciuitatis.

¶ Quid aūt ꝺe eo qꝺ ꝺonatur filio. in vita pris. an teneatur cōlcare frib⁹ p⁹ mortē pris. ff. Jo. ꝺ pla. insti. ꝑ qꝺ p no. acg. q si ꝺonatur filio occasione vel ꝓcēplatione pris. tāq; ex cā pris ꝓpria z immediata. tūc cēsetur peculiū pfecticiū. z tñr cōlcare frib⁹ post mortem pris. Secus si pf sit cā remota z mediata. Hanc ꝺistinctionem facit ex. in. l. socii. ff. ꝓ socio. Vide. ē. ꝺe hoc peculium. §. ir.

¶ Quid ꝺ ambasiatorib⁹. an sibi ꝺo nata teneātur restituere. ff. Bar. i. ꝺ. l. socii. q si. Panor. ꝺo. in. c. postulasti. ꝺe ꝺcel. p. ꝺicit q attendēda q̄litas ꝺonoꝝ. Nā qꝺaꝝ quenitū magis mittenti. q̄ ipsis ambasiatorib⁹ vtputa si ꝺaretur leo. Quedā quenitū potī⁹ ipsis ambasiatorib⁹. puta si ꝺarētur ꝺ eis vestes ꝺgruentes. Et sic ꝺicit q in casu ꝺubij aduertenda est q̄litas ꝺonoꝝ. Secus ergo vbi ꝑstaret ꝺe voluntate ꝺonantis. Et ꝺicit Panor. q vbi a. l. so cius. logtur ꝺ societate. vs q si aliqꝺ ꝺonatur socio occasiōe societat⁹. exā tñ ꝺonatur psone z nō societati. cedit ipi soli ꝺōatario z nō societati. et si mirū. qz tūc est in ꝺāno. Nam si socius extra societatem. occasione tñ societatis ꝺānum passus est. sibi imutatur z nō societati. vt est ter. in. ꝺ. l. socium.

¶ Quid ꝺ ꝺote quā lucrat filius ex forma statutoꝝ. an ꝺicat ꝺ peculio ad uenticios: vt sic nō veniat fratrib⁹ cōsequēda. ff. ides Jo. q sic Bar. ꝺo in tractatu ꝺ ꝺuobus fratribus. ꝺicit q aut pater sustinet onera mrimonij: z tūc erit pfecticium. z cōmunicabit. Si autem filius sustinet onera ꝺe lucro sue

pſone: tunc erit aduenticiũ: z nõ cõica
bit. Si aũt partim pater: z partim fili
us ſuſtinẽt. tũc parte erit pfecitiũ z p
tim aduentitiũ pro rata oneris.

20 Additio. Pro clara deciſione huius dubij ſciẽdus q
excellentiſſimi iuſ interpites varias hũe
rũt opi. Quinimo Bar. in hoc articu
lo variꝰ regit. Nã in.l.ſi cũ dotẽ.ff. trãſ
gredíam⁹.ff.ſo.ma. dicit q tale lucrũ
eſt filio aduentitiũ. Et fundat ſe ſup
ter.in.l.cuꝫ oꝫ.C.de bo.que li. vbi ter.
dicit q ex ea materiali lucro ad filiuꝫ
obuenit nõ acq rit pr̃i. Ꝯꝫ iſtud eſt
hmõi ergo nullatenus ẽ pri acgrẽdũ:
z p ꝺ̃ns nec cũ fratre cõicabũ. Sꝫ po
ſtea Bar. in ſuo tractatu de duobꝰ fra
tribus in quo fuit maturiꝰ: z cũ ma
ioꝛ: egrate leuit ꝺ̃c q ſi pr̃ ſuſtinuit
onera mſimõij: ſꝫ lucꝛ dotale effectu
alr q̃rit ipſi pr̃i: z ideo venit inter frẽs
pferẽdũ. Si po filꝰ ipſe ſuſtinuit vt qꝫ
ſeparatus a pr̃e ſuſtinuit onera mſimõij
tũc ipſi filio acgrit z nõ ipſi pr̃i. Et iſtaꝫ
opi. fuiſſimã ſegt Bal.ſ.l.ij.C.famil. Ih
Idẽ tꝫ gl.in.l.dotẽ.ff.de ca.pec. Idem
tꝫ. Bl.in.ꝺ.ꝺ.trãſgrediamur. Idẽ Ly.
z tõ ab hac opi.nõ ẽ recedẽdũ. Pro q̃
adduco ter.a Ꝛrio ſenſu in.l.pfecticia
ꝟ.i.in fi. nihil erogauit. Dicit.n. ibi iu
riſcõ. q ſi pater repudiat legatũ ſibi ſa
ctũ ad filiũ vt filio vel genero acgrat q
ipſum ſi cenſet pfecticiũ. Et aſſignat rõ
nẽ: qꝛ pp ipſum pr̃ nihil de ſuo erogauit
Segtur ergo q vbi erogatõ ſine impẽ
ſa pr̃is ẽ cã acgſitõis: q ipſum acgſitũ
ꝺ̃ reſpectu filij pfecticiũ. Sed ꝑſtat q
iſtud lucrũ dotale datur pp onera mſi
monij. vt.l. actione. ꝟ. ſi. ff. p ſo. z. l. do
tis. ff. de iure do. Et pater ſuſt ille q ſu
ſtinuit onera mſimõij: z ipſe pater ſu
it q fecit ſumptꝰ nuptiales ad filiũ ſpe
cãtes: ergo ſegt q iſtud lucrũ ẽpfecti
ciũ: z tõ venit iter fratres pferẽdũ. nec
eſt curãdũ q̃ ſtatutũ dicat q maritus
lucret: qꝛ vex ẽ q marꝰ lucrat ꝓma
agſitõe: ſed nõ remanet p mometũ
penes. eũ. vt in ſi dicit ter. i. l. ſi. C. de
bo. q̃ li. nec ob. ꝺ. l. cũ oꝫ. qꝛ ꝺ̃ ſtelligi
q̃ſi pr̃ onera mſimõij non ſuppoꝛtat.

¶ Quid aũt de lucro qꝺ acquirit filiꝰ ꝛ
mereãdo cũ pecunia pr̃is: an pare q̃ at
tribuit pſone dicẽt aduentitiũ. R. idem
Jo. q ꝺ̃cit aduentitiũ. Et tõ mãdatus
lucrit cũ vnus ponit rẽ: alter induſtriã:
et cedet: q lucrũ ꝺ̃z eẽ cõe. l. i. C. p ſo
cio. Ideo ſi filius ex. c. habitis a patre
lucratus fuit alia. c. ꝺ̃z primo de. c. in
cratis habere. l. z de aliꝭ. l. z. de. c. pro
ſorte debz diuidere equaliter cũ fratre
q̃ſi equaliter ſũt heredes patris. Et ſic
illa. l. q̃ lucratus ẽ pro induſtria pro
pr̃e pſone: ſunt ſua pp̃ria. nec tenetur
diuidere cũ fratre. Idem bart. vbi .ſ.
De hoc dic vt. ſ. Peculium. ꝟ. vlt̃.

¶ An aũt acgſitũ pr̃filiũ ſit pſumẽdũ 22
ex bõis pr̃is: z ſic cõicandũ. R. bar. vbi
ſ. q aut reſultat ſuſpitio delicti niſi p
ſumat. ex bõis pr̃is: puta qꝛ filia pr̃ſu
mẽt turpit acgiſſe. tũc creditꝰ ex bõis
pr̃is acgſitũ. Aut: pr̃ſuptio delicti cultaꝫ
z tẽ pſumet ex bõis filij. Aut nec culta
tur: nec eſt ſuſpitio. z tũc recurrẽdũ ẽ
ad cõtecturas. Et p. omnia idẽ dicẽdũ
eſt, in ſtatutoꝛe: vxoꝛe z hmõi.

¶ An aũt donatũ filio ab extraneo ſb 23
alia cõditõe: vt hẽat illud in caſtrẽſe
vel ſ̃ſitit cõicabũ. R. q. ſ. q aut filius
ẽ miles: vel aduocatꝰ vel habet aliãs
dignitates de illis q̃ ponũt i. l. fi. C. de
inofficit. te. Et certũ ẽ q nõ debẽt emere
rõe militie. Et ſic erit caſtrẽſe vel q̃ſi
z, ſi cõicabit. Si aũt nõ erat miles nec
aduocatꝰ z hõi: tũc erit aduentitiũ: z nõ
cõicabit. De hꝰ dic vt. ſ. peculiũ. ꝟ. i.

¶ Quid ãt ſi pr̃ miſit pecunia filio 24
exiſtẽti i ſtudio vt inde libꝛos emeret.
Belnde cauit i ſuo libꝛo rõnum: q ipſe
filius debeat ꝓferre eos: z poſtea valoꝛ
eoꝝ decreuit. Cui⁹ erit dãnum. Reſ
ꝺ̃tur q nõ ꝺ̃z cõferri niſi tãtũ quãtũ
valent: nõ valet qꝺ cõſiterẽt. Et hoc
per gl. i. l. illud. C. de colla. i ver. pote
rat. Si ãt ſuperent valoꝛ bñficio ſoꝛ
tune: tunc dicit Raph. in. ꝺ. l. illud. q
ipſum incrementũ tanq̃ aduentitium:
debet eſſe pr̃ecipuum filio. vt. l. ſi. C. de
collo. Bato q Lu. in. ꝺ. l. illꝰ. dixerit ꝙ

nã p tex. i. l. fm naturã. ff. de reg. iur.

25 ¶ Queritur q̃ si duo frẽs vel alij hñt bona cõia ex aliq̃ hñditate. Manente aũt cõione ꝫtũ est es altenũ: postmodũ venit ad diuisionẽ: in q̃ dat es alienũ p alterũ eor̃ ꝫtũ solueꝫ de cõibus bonis. Spe. ti. de iudicijs dicit. q̃ es altenũ: aut fuit ab oibus ꝫtũ: & tũc ab oibus solui dz idubitãter. Aut ab vno tantũ: & tũc aut est ꝫtũ occasiõe cõium bonor̃: & in cõem' vtilitatẽ pfectũ q̃ ꝑbari debet a ꝫhente debitũ. & tũc ẽt de bonis cõib⁹ est soluẽdũ. ar. ff. p so. l. oẽs. Aut nõ ꝑbat hoc. & tũc p eũs tñ solui dz absq̃ grauamine alterius ar. ff. de re. iur. nõ dz. No. n. sufficit ꝫctum eẽ manẽte cõione. Immo est ne cesse ꝑbare q̃ occasiõe cõis vtilitatis ff. p̃o socio iure societatis.

26 ¶ Quid si alter ex cohꝛdib⁹ ꝑdẽnatus ẽ ob maleficiũ a se cõmissũ. ff. g s. q̃ lz ipe alẽ hñ tractauerit hꝛditatẽ. eñ de pte sua tñ soluenda erit ꝑdẽnatiõe: nec fiet cõpensatio eius q̃ bene egit. vt. ff. p socio. cum duobus.

27 ¶ Quid si vnus ex cohꝛdib⁹ fecit fũptus ob honore suum: puta in militia sua vel nuptus suis vl dignitate alĩq̃ ff. qui. s. si cõis pf̃ fecit. dz ipse hoc ꝓpatiũ. ff. de colla. l. i. ff. nec castrense. Si vo ipse post mortẽ patris sui hoc fecit. de parte sua tñ hoc erit: nõ de bonis cõib⁹. ff. famili. her. l. si filia. ff. idez scribit. nisi spãliter iter coherẽdes pactus fuerint. vt huiusmodi sumpt⁹ cõmunes eẽnt. Idẽ tz bar. in. d. ff. nec castrẽse. vbi queritur de alia. q. Pater incepit expẽdere p̃o filio in studio. Utrũz patre mortuo debeat studium pfici ẽ cõi inuitus fratrib⁹. Uꝛ q̃ sic. q̃ mẽra cepit debẽt pfici de cõi. lz non possint nouã icohari. vt. d. ff. idem scribit Et hoc vl tenere By. Cõtrariũ tñ credit Bar. salua reuerẽtia. By. Nã factũ pfis iniciatũ erga filium: eatenus obligat hꝛdẽ. q̃tenus ipse pf̃ erat obligat⁹ de necessitate. vt. ff. ẽ mu. & ho. l. si filiũ Sz pf̃ nõ tenebat de necessitate incoharetinec ꝓsequitur ego nec hꝛdes.

¶ Quid si vnus ex ffrib⁹ cohereditib⁹ 28 hz filiũ: mungd dotãda est de cõib⁹ bonis. ff. Spe. si auus puelle pf̃ coheredum viueret: ipse hz neptez dotare. vt ff. de iure do. l. ꝓfectitia. ff. si filius. Si aũt nõ viuit auus: tũc de bonis patris sui tñ dotãda q̃ & nisi coheredes iter se spãliter aliter pacti fuissent. Pro declaratione huius no. q̃ cũ defuncto patre ꝑles filij remanẽt in domo pñta. quorum alij sunt minores: alij maiores: alij lucrant. alij nõ. Et eis ad diuisionẽ venire volentib⁹: minores petũt cõcari lucra maior. Dican inter istos frẽs fuit bona diuisa: aut indiuisa. Primo glibet sibi acquirit q̃d lucrat: nec peti pt̃ cõcatio ab alĩa fratrib⁹: nisi hoc fuerit in diuisione spãliter actũ. Si aũt in diuisa. & aliqui fratres lucrãtur: & tũc aut certũ est vnde acgrũt: aut nõ: aut est dubiũ. Si certũ est tũc statuẽdũ est ꝑ m q̃ acgfuit. Si aũt non est certum nec esse pot. vt dubitat. aut in facto. puta acgrit ex opis suis. q̃ fuit scriptor vel artifex: tũc sibi acgrit: ne q̃d ei suis laborib⁹ & ꝑspera fortuna accessit Et ad frẽs ꝑueniens lucuofum ei accedat. vt isti. per quas per. no. acqui. §. igitur liberi. lz si sit male cõuersatꝰ homo nullẽ artificij: ꝓsumitoia hẽre de cõsanguinitate ꝑmonio pfio. sicut alĩs vxor ꝑsumit̃ hẽre de bonis mariti. Sz & sigẽ ffm pater viuẽte aliq̃d lucratus ẽ. lz acgfierit pfi. vt. l. cũ os. C. de bo. & li. Si tñ pater si apprehẽderit vꝛ q̃ filius tũc possit sibi illud retinẽre nec hẽt necesse frãbus cõmunicare. si autem post mortẽ patris acquisierit: ꝓsumitur de cõmuni habere. & ideo cõcandũ. Indubio enim ꝓsumitur de communi habere. nisi contrarium probetur. Si autem sit bone conuersationis quia artifex est. & bene lucrat. nõ est ꝓsumendum habuisse de cõi expresse probetur. immo ꝓsumitur ex suis operis habuisse. C. arbi. tu. si defunctus. Adde tamen predictis quod not. Bald. in. l. si. C. de col. vbi ex. l. si. eo. titu. dicit q̃ si duo fratres reman-

serũt in cõlone post mortẽ pñs. & vñ plures fructꝰ possit tãq̃ vsuꝰ: q̃ i diuisiõe si põt petere ab alio fre illã plusalitate fructuũ. q2 dato q̃ si dicat ꝑta societas bonoꝝ: dõ tñ ꝑta societas fructuũ ꝓceptoꝝ & ꝓuentoꝝ. & allegat casum optimũ in. c. si duo ffeo. de fra. de no. feu. iue. Et nimirũ ꝟ glo. ibi q2 fundus seu feudũ de q̃ i. d. c. si duo. fuit acq̃situ de cõi pecũia ꝛ nulle vnꝰ ffris q̃ post mortẽ pñs remãserat in cõica cũ altero ffe. Et ideo fructꝰ talis fundi erũt cões dõec hitauerit sil vt tbi. Secus tñ dicẽdũ ꝟ eundẽ Bal. i tractatu de duo. ffib⁹ in casu q̃ eẽnt duo ffeo q̃ rũ vnꝰ hꝫ duos filios laboratores: qui laborãt possẽssiõez cõem cũ allo fratre suo q̃ nullũ filiũ hꝫ. Nõ. n. diuidẽt fructus eãſr. q2 hec societas respicit capita eoꝝ q opas ponũt. Nã ex suis laboribꝰ sibi acgrere pñt. d. l. cũ o3. Et idẽ dixit Pau. de castro. in. l. illõ. C. de colla. in duob⁹ ffib⁹ q̃ũ vnꝰ hẽbat multos filios. alter ꝙ solus erat q̃ si ille q hẽbat multos filios gubernabat bona ille ꝙ solꝰ nihil faciebat: nisi q lotis manib⁹ ibat ad mẽsaꝫ. q̃ nõ ꝑt postica in diuisiõe petere q̃ sibi assignẽt fructꝰ quos ꝙsumpserũt filij fratris ꝛ qđ no.

29 ¶ Si ãt frater q gubernat bõa cõla cũ ffrib⁹ puto possit in diuisiõe petere salariũ siue administrationis. sicut tutor ꝑt petẽ ꝟ bar. in. l. eos. ff. de tutel. Dic q̃ nõ põt petere salariũ. ſ certa portio fructuũ assignat⁹ et⁹ iudicis. Ita dicit Z. u. q hũc cãũ dicẽ nũcꝫ vidisse dcisus

30 ¶ Quid de mercatorib⁹ ꝛ aliꝫs artifi cib⁹ qui ꝓponũt istitores suis apothecis: an ex eoꝝ ꝛctib⁹ teneanꝫ. ff. Jo. de pla. insti. qđ cũ eo. ſ. institoria q̃ sic ſ ctus noie dñi facti sunt ꝛ maxie q̃i in eius vtilitatẽ ẽ ꝓsum. vt. l. qcũq̃. ſ. i. ff. de inſti. l. iij. ꝛ. ti. vñ ſ scribat in libro q̃ apud mẽsam' dñi sui tuti⁹ hꝫ cam deposito tenetur dñs.

31 ¶ Quero an dñs ꝛ pf teneãt ex ꝛctu gesto p seruũ ꝛ filiũ eoꝝ iussu. ff. idẽ q ſ. q̃ sic. vt. l. i. ff. qđ iussu. Nã pf ꝛ dñs videt ẽ ꝛhere cũ p alios ꝛhũt. vt i regula qđ aliũ. Et ꝛhctes sibi vsu ꝛhere eũ ꝓponẽte: qñ ꝛhũt cũ ꝓposito. vt. l. si institoꝛe. ff. si cer. pe. Idẽ i exercitoꝛe nautis. l. in ꝓncipio. ff. de exerci. Idẽ qñ versum est in vtilitatẽ aliquoꝝ istoꝛuꝫ dñoꝝ. l. in ꝓncipio. ff. de in rem ſso.

¶ Quid ſ fideiussoꝛe. an ꝓncipal' te 32
neat ad ffitutoꝛes et⁹ ille soluit. ff. locꝰ. de pla. q̃ sic institꝰ de fideiuss. ſ. figd ãt.

¶ Sz nũgd fideiussoꝛ põt spõte soluẽ 33
ꝛ nõ expectare q̃ sibi fiat mãdatũ. ff. q. ẽ. q̃ sic. vt dicit gl. in. d. ſ. figd ãt. Nã tenetur agnoscere bonã fidẽ. l. idẽ q̃. ſ. fideiussoꝛes. ff. nam.

¶ Sz qđ si tudeꝛ eũ cõdẽnauit p iniu 34
riã: an possit agere mãdati. ff. idẽ q̃ ſ si fi appellauit. l. si ꝙs. C. mãdati.

REstituõ. xiij. q̃ vãnata ab alalib⁹

¶ Quid si q̃drupes tuus: puta 1
equus vel asinus naturali feritate mihi dãnũ intulit. puta fregit vasa mea vel negẽtem. ꝛ vinum effusum est. ff. Spe. in ti. de insturijs. q̃ mihi teneris vel reficere dãnum. vel dare animal ꝓ noxa. vt institꝰ. si quadrup. pau. se. di. in principio.

¶ Quid si equus tuus calce me peus- 2
sit ꝛ crus fregit. vel oculuꝫ effodit. vel aurem dentib⁹ scidit: vel me vulnerauit pp quã plaga oportuit me dare. x. medico. ꝛ alia. x. expẽdit ꝓ curatõe. an vendere possũ. xx. ꝛ opas qb⁹ carui ꝛ cariturus sum. ff. Spe. vbi. ſ. q̃ sic vel q̃ bos animal ꝓ noxa. vt. ff. si qua pause. di. l. ex hac lege.

¶ Quid si tuum animal incitauit mẽ 3
um. ita q̃ meum animal decidit alteri dãnum an teneaꝛis. ff. q. ſ. q̃ sic idem dicit glo. in pall. insti. i ꝓncipia. Sine animal tuum moueatur ad dandum dãnum sui lasciuia ꝛ falsitate. sine in certuuo amoꝛe. vel persecutõe alterius animalis. vt si equus tuus pſequendo equã meam fregit hostiũ domus mee vel mea blada imatura ꝛtrit. vel alio dãnum mihi dat. sine suo coꝛpoꝛe sine alio institꝰ. vt si bos vel equus sine culpa conducentis plaustrum obtriuit animal meum vel aliud dãnum

dedit vt.ff.eo.l.i.§.fine autem.

4 ¶ Quid si bos tu⁹ comedit herbam meá vl canis tu⁹ carnes meas: vel mu ricus lardū. vel mustela corrodit pannos. an mihi tenearis ad emēdā dāni vel ad dādū animal p noxa. ℟. Spe. vbi. ē. ℣ sic vt. l. gnt⁹. ff. ad. l. acqui.

5 ¶ Quid si oues vel aialia q̄ mittit p̄ dñū meū ꝛ fruītū ordeū. vl glādes de pascūt. ℟. Spe. vbi. ē. ℣ mihi tñr

6 ¶ Quid si p̄ se pecora ītrauerūt cāpū ꝛ depasta sūt frumītū. ℟. idē ℣ mihi teneris. Sz q̄do estimabit dānū datus in frumēto dū ē herba. rñdet. ℣ vl expectabit tps messiū. vt sciat q̄tū ex tāto vel sili frumento hēbit vl p̄sidera bit q̄tus fruct⁹ i anno p̄terito ex tanto ꝛ sili habit⁹ est ar. ff. ad. l. acq. l. i lege aquilia. ꝛ hec opio vt valde equa. vide de ℏ. ē. restitutio. x. §. v.

7 ¶ Sz nūqd dñs se liberat dādo aial p noxa. ℟. idē ℣ nō si ipse illud imisit. vt. d. ist. Sec⁹ si cau fakr ītrauit.

8 ¶ Quid si leo vrsus. vel aper quē tenēs ligatū tuxta vīā publicā dānū dedit. ℟. Spe. i. ti. de ēp. ꝛ vē. ℣ tēbris p d. ist. Caueāt ḡ sibi q̄ tenēt canes mordaces. vrsos: ꝛ symias. ꝛ hmōi i publicis. q̄ sibi ledū hoiez liber. ꝛ dēnāt te nēs in expēsis curatōis ꝛ opaz amissaz ꝛ amittēdaz. ICtū iudici equū vi debīt. facta estimatiōe q̄tū ieius viue re poterat p̄z distinctōez etatū. vt. l. he rēditatū. ff. ad. l. fal. vt dicit gl. ex hac lege. ꝛ tō nō liberat dñs dādo ferrā bestiā dānū dātē. p noxa.

9 ¶ Sz pōe. iuenio pecudē tuā in segete mea dānū dantē. nūqd ppria auctē illā cape possiis ꝛ tenere donec p dāno mihi satisfeceris. rñdet spe. in ti. de actore. ℣ nō possū cape vt teneam q̄si loco pignoris donec mihi satisfactum sit possiis tū cape ꝛ tenere donec sciat dñs ℣ q̄d agere possum.

10 ¶ Quid de hijs q cū iumēto: vl igne malicioſe apposito. vel alis ledāt agrū siue domū alterius. respōdet Bonal. in ti. restitutionū q̄ tales tenentur ad restitutionē totius damni

¶ Quid si bos alicui⁹ cornupeta erat ꝛ dñs eū nō custodiuit. nec diligentiā adhibuit ꝛ egressus bōnē vicini occidit. rñdet. Bōal. q̄ dñs bouis cornupete tenēt dare alii bouē vinū equalē tēs. ꝛ mortuū accipe. vt dicit tex. in. c. si bos. extra de feiunijs ꝛ exo. xxi. ℏ tamē verū q̄n dñs scidit cornupetā. q̄d p̄sumitur. i. tres dies scire. ꝛ ꝓpterea dicit tex. q̄ si cornupeta erat ab heri ꝛ nudius tertius: q̄n ℣o ignorauit. puta q̄ ℣ nām sui generis in surrexit ꝛ ℣ sua puta q̄ ꝓsueuit eē domestic⁹ tūc nō tenetur ex dicto legis aquilie. sed ex edicto legis. si q̄. Pau. se. di. ℣z ho. ꝛ Bof. Idem intellige fm gl. in. d. c. si bos. cū iste. q̄ dānū dedit aggressus ē alii occidit. ℣z ecōtra non tenēt. i. q̄n bos mortu⁹ icitauerat aggrediendo bouē cornupetā. ff. si qua. pau. se. di. l. i. Seu cū dubius est q̄s bos p̄mo aggressus est ff. ad. l. acq. l. sciam. ℣. cū stramenta. Et ad intelligētiā p̄dictoꝝ scīēdū: vt ex dictis No. colligi p̄t. ℣ duplex est actio. q̄ tenēt dñs animalis dānū dantis. i. legis aquilie. ꝛ hac tenēt dñs animalis demū dātis q̄n culpa sua: aut negligētia aial dānū dedit. puta si te instigāte equū: ipse dolose cōcitatus recalcitrauit vel dānū dedit. aut q̄drupes pl⁹ de iusto onerata dānū dedit vel si aial tum in segetē meā misisti. teneris ad totū dāni estimationē. Alia ē actio que vocat de pauperie. qua mihi teneris q̄n nō culpa tua q̄drupes dānū dedit. puta q̄n damnū dedit ℣ naturā aut ꝓsue tudinē sui generis. ℣z sua ꝓsuetudo talis sit. puta si sit equus recalcitrās. nā maior ps nō recalcitrat. vel bos cornepeta. Tā maior ps non cornupetat Et tūc liberaris dādo aial damnificās p noxa. ℣z dānū excedat q̄drupedis estimationē. Si aūt sit ferra bestia tūc dādo illā aial p noxa nō liberaris. sed teneris ad totā dāni estimationē. q: hu iusmōi aialia nō sūt terreni in publico siue soluta: siue ligata vbi publicū iter est Alias dñs teneīr in duplū. Et nichilomin⁹ actio de pauperie. i. p damno

dato locū hz: z ēt tenetur ad impēsas in curatione factas z ad opas amissas. vel q̄ amissurus est ꝓpter debilitatē. Nam phibetur quis vetrē. aprū carnē vrsum leonē z generalr oē aial quod nocere possit: tenere ꝑm hoſt.

12 ¶ Quid si equ⁹ tuus insidiādo mulam meā olphaciat: z multa mea cal citrans crus meum frangat. ℟. ꝑm hoſt. q̄ ꝫ te agere possum⁹ de paupertate. vt. ff. si quadru. l. agaso.

13 ¶ Quid de renētib⁹ columbaria. ℟. Aſtē. l ſū. ꝑm aliquos q̄ ſi nō possūt tenere ſiū ꝓuidēcio z dāno alteri⁹ moraliter peccant qui tenent. Quidā tñ credūt q̄ colūbe plus ꝓficiunt terris quas stercorizāt. z mala semia comedēdo ꝯs nocesāt. Hoc vī posse tolerari: ſi tenētes colūbaria temporib⁹ debitis dant eis ad comedēdū. alīs sec⁹.

14 ¶ Quid de venatoribꝰ qui cōculcāt vineas z agros aliox quox canes oc cidūt anseres z oues z agnos pauperū fiendet idē credo q̄ tenēt restituer estimatione dāni. z peccāt mortalr si non restituant nisi ita modicū dānū eēt q̄ phabilr nō curarēt. illi gb⁹ dānū dat.

15 ¶ Quero an q̄ possit phibere piscari i fluminib⁹ publicis z ꝑpetuis ſicē padus z renus. ℟. Jo. de pla. insti. ō re. dī. §. flumia q̄ nō. Sitr ñ ſt phibere q̄ applicare naues ad portū z ligaſ naues ad ripas siue ad arbores existentes sup ripas. Iz tñ ripe z arbores sint publice q̄ ad vſū: siue sint i cōmūia tñ ꝓprietas ripaꝝ z arborū nate i eis ſt eox q̄ꝫ ſi ꝑdia gb⁹ adheret. Et tō ſi cōcurrāt dñs agri volēs icidere arbore existētē in ripa fluminis. z extraneꝰ piscator vel nauta volēs ligare naues ad illā arborē. vel appēdere retia ficāda ꝓhibet dñs. q̄ nemini debet ius suū detrahi. Sz vbi cōcurrūt extranei tūc ſi vnus ꝓtēdit publicā vtilitatē z alius ꝓuatā. ꝓferēt ꝓtendēs publicā. Sz ſi vterq; ꝓtendit publicaz. vel vterq; ꝓuatā: ꝓferetur q̄ primo occupauit ℟ Jac. bu. Sz ſi vterq; pariter occupauit: locus ē gratificandꝰ vel sorti: sicut dicit glo. de plaustris inutilē obuiātibus i arta via. dū querit q̄ plaustrū retrocedēt debeat. l. i. §. hoc interdictū. ff. ne qd in lo. pu. Nota tñ q̄ oīa supradicta i hoc. c. obtinēt locū in foro iudiciali. vt dānificās aliū etiā teneat de leuissima culpa actiōe legis aquilie. l. i. ff. ad. l. aq. vel actione de paupere. vt inſti. ſi quadru. vel hmōi. Secus i foro ꝑscie ꝑm Inno. Bir. d. An. de bu. san. Ber. Nico. de ausſ. Nā in foro animē solum qs tenet de dolo z lata culpa. De hac materia vide. §. Ad vocatus. §. xi.

Restitutio. xiij. cui facīda est. primo q̄ro cui dz fieri restitutio rei rapte seu als male accepte. ℟. ℟. Raq̄ et cui res subtracta fuit. etiaz si nō fit dñs rei: sed sua interſit ex cā honesta rē esse surreptā vt q̄ habebat in eius pignoris vel vſum. aut aliqd huiusmōi. ff. de fur. l. is cui. Si vero ipse cui nūc res ablata. sit furatus fuerit eā. nō fibi. Sed dño erit restituenda. vt illi cui ꝓtor fur vel raptor surripuerat ſi sua vt dictū est intererat ex causa honesta z fiat caute ꝯtum pōt per religiosum z hmōi. ita q̄ nullo mō ꝑsona furis ꝑdatur. Itaq; regulr restitutio spoliatis facīda est exta de restit. spo. p totū. Aliit tñ q̄ñ nō tantū iste male accepit. sed alius ēt turpiter dedit. de quo. j. Monal. aūt in sum. dicit q̄ restitutio regulr est semp facienda spoliatis vel eox heredib⁹: si inueniri possunt. z hoc q̄ñ fecit testametz. Si aūt mādauit in testō distribui ꝑ executores gdḡd ad ipsum spectabat ō mobilibus z debitis. tūc facīda est executoribus restō eius ꝓ rata z vxori ꝑ rata. ſi ipsa z liberi debeant habere aliquid ꝑt i reb⁹ testatoris. aut de iure aut ex dispositiōe testatoris. Si aūt cō tempsit facere testm. tūc dz fieri restitutio heredi ab intestato. idē dr. li. i

¶ Secūdo quero. Pōe q̄ illi cui restitutio facīda est agat in remotis: cuius expensis mittet pecunia debita vel huiusmodi. ℟. Pa. i. c. cū tu. de vſur. p⁹

doc.q̄ aut vturar⁹ recessit ꝺ loco vbi extorsit vturas ꝛ tūc cū ipse sit i mala fide tūr ipe expēsis suis ad locū mittē vbi extorsit vturas. Aut ꝺ a gb⁹ vsufructr extorte fcesserūt ꝛ tēpcedit dcm gl.i.d.c.cū tu.vt expēsis creditoꝝ mittātur. Silis distictio fit i re legata. vt in.l cū res de le.i. Et ꝺ vtr nisi repiat aliqs fidelis q vellet gratis ferre credi toꝛib⁹. ar.i.c.significāte. ꝺ pig. Doc. tñ excipiūt vnū casū in q̄ debitor nō tenetur mittere debitum creditoꝛib⁹ puta qñ maiores tūptus fierēt i mittēdo q̄ valeat res restituēda: vel ēt vbi q̄titas q̄ debetur ex modica rōspectu debentis hꝺe qꝛ forte potēs ꝛ facultatib⁹ abundans gb⁹ casib⁹ pauplb⁹ erogāda est pro ania creditoꝛis vt sic restituat illi spūalr qñ si pt reddi tpalr. Qꝺ dctñ est de.rō. Jdē ītelligas de bonis raptꝫ vl furatis legatis. vl alis debit] Si āt nescit vbi habitet creditor: tūc nō tēr euagari cū grēdo: ſz dabit pauplb⁹ pi silr expectet vt redeat: qꝛ tūc expectabitur. vel reponet i cde sacra.

3 ¶ Tertio qd de illo q plibus teneꝫ ꝛ vult pīē soluere cū totū ñ possit: nōqd possit gratificare vni soluēdo ei insolūdū an teneat singul soluere p rata. Et si teneat ex pactu vel maleficio nun qd pl⁹ soluēdū sit i hāc cās q̄ i illā. ff. Do. q̄ si creditor vigilanit exigēdo ꝺbitū i iudicio vel extra pt ei debitor solvere debitū añās bōa debitoris ante tudicis icipiāt possideri: qꝛ postea iura plā facta sūt oīus creditoꝛ. q nō habēt pignora vel hypotecas. vel nō sūt pnilegiate psone. ītē si ꝺbitor vult vni creditoꝛi gratificare. debet illud ob⁹ cōlcare ꝛ ab eis iniaꝫ obtinere. Silr si vn⁹ creditor denūciauerit alteri ne recipiat a debitore in fraudē vl ille ꝑsa ri si accipiat. vbi aūt nō vigilauit creditor exigendo debitū. non vl̄ q debitor teneat ei gratificare. iure tñ poſt ꝛ si nō iure fori excuſareī vt dicūt gdaꝫ ꝺbitor. si pietate mot⁹ gratificaret plurimū idigēti creditoꝛi. ꝛ nō est dicendū q aliꝺ pnilegiū plus ꝙueniat illis

3 88

gb⁹ teneāt ex maleficio vel q̄si q̄ illis q bus teneāt ex ꝙctu vel quasi.

¶ Quarto q̄ro an ꝑdo fit restituēdus 4 q. Donal. q̄ de rigore iuris ꝑdo est. restituendus. nisi fit talis ꝑdo. cui nullus pcere debeat. Be hoc vide Pa. in.c. in ſris. ꝺ restī. spo. vbi dicit q̄ gdā latrones famosi q morāt in stratis publicis ad depādū. ꝛ ille dōit suspendi. ꝛ ille ꝑdo nō est restituēdus. alio mō accipitur de eo ꝑdone q aliū eadē re spoliauit. ꝛ iste ꝑdo est restituēdus: q̄titēq; cōstet illū ee ꝑdonē. exā dūs nō currit secū ad petēdū vt p̄z in.l.i.ff. si ꝑdo ff. depositi. vbi tex. dicit q̄ si ꝑdo ꝺpo⁹ fuit pōt agere depositi reddēs rōnem: qꝛ ei⁹ interest cū alteri teneāt ꝛ hēat depositarios obligatos ex ꝙctu. Que rō hꝫ locū q̄titēq; ꝺstet ei esse ꝑdonez. Jn būficalib⁹ tñ nō ꝺz fieri restitutio exā cōstat eū ee ꝑdonē. ne detur vīclosus ingressus Nō enī ꝺz se ītrudere i būficio: vt alij restituat. Excipiūt tñ alīq casus i qb⁹ ꝑdo nō est restituēdus. Prīo si dūs eodē tpe repetat cuz ꝑedone. Secūdo nisi ꝑdo deposuerit rē ablatā apud illū cui abstulit. ff. depo. bōa fides. Tertio nisi sit talis ꝑdo. cui⁹ vīte nullus pcere ꝺz vt dcm ē Quarto nisi fit inanio: rex spūalīū qui nō ꝺz restituī nisi ꝑdo possessionē illa rū rex ītie a deptā esse Fur aūt ꝺz pavbi. ff. nō est restituēdus regulr. Jdez Jo. ꝺ ſſ. Usi si aliqs furtū faciat ꝛ illo qꝺ surrupit alter furatur dūs pōt agere ꝑ furē posteriꝰ: nē fur. ff. de fur. l. q vas. ff. si ego. Fallit q̄n ge hūt īstū inticiū: ꝛ postea furtū cōmittit alius cōmodātō aūt alteri cōcedit: talis pōt age re furti: qꝛ ei⁹ interest ex eā hōesta. Et addit. Jo. de san. q̄ mar⁹ ꝑ vxorē nō hꝫ actōez furti qꝛ lex ita atrocē actōez dare i ꝑsona ꝑūcta erubuit. C. ꝺ fur. l. māſſestissimi. ītē nec dūs ꝑ ſnuꝫ post mūmissiōez. nec pr̄ ꝑ filiū. ff. de fur. l. fuī. Ille āt ge hīs ꝑsonis opē vl auri liū pīlat tūr furti. ff. de fur. l. figo vxor.

¶ Quinto qd de ꝑlatis ꝛ alijs clicis ſ

hūtibus admiſtrationē eccliaſticaz ꝛ male admiſtrātib⁹ nūgā teneāt ad reſtitutionē ꝛ cui. ℟. ſm No. q tenētur talē eccliam ſeruare idēne. ꝛ hoc ſiue ꝓlatus expēdat i. melioratione pīmonij vel ſi pp nimiā diligētiaz ꝓpriox negotiozuz neglexit negocia eccliē ꝓ curare. ſz ēt de culpa ſeu negligētia ꝓ curatoꝛis: ſeu ſui vicarij vī teneri de off. ar. c. ea que ſed ſi de ſuo aliqua expendit in negocijs eccliē illa pōt recuperare vel ēt heres ſuus. vt ſic fiat que dā recōpēſatio. hinc de. hoc āt intelligas qñ grauis eſt leſio. vel ēt quo ad aliēationē reꝛ imobiliū. vel mancipioꝛ ecclie. vī ēt reddituū ſuoꝛ. nō enī ꝓhibēt ꝓlat⁹ quomīn⁹ poſſint de fructib⁹ ꝛ ꝓceptis reddītib⁹ aliqua erogare.

6 ℂ Sexto qd de his q̄ donāt ihoneſtis mulierib⁹: vel nimis ꝛ ſoculatoꝛibus pp peccata q̄ cōmittūt: vel ꝓpter ſauoꝛē ſeculi. ℟. ſm No. q peccāt mortal'r lxxxvi. di. donare. ꝛ tenētur reſtituere eccliē ſi ꝓpriū hūt de his āt q talia ac ceperūt nō eſt dubiū q tūr ad reſtitutionem. xiij. q. vi. ſi res. ſecus ſi cauſa elemoſyne ꝛ ſuſtentationis.

7 ℂ Septio cui fiet reſtitutio de p̄dictis ℟. ſm No. q nō illati dāti: ſz ſucceſſoꝛi ſuo quo q hoc i vtilitatē eccliē expēdat: ꝛ ſi forte nō curaret dare ſucceſſoꝛi vel tm̄ expectare: paupib⁹ loci illius errogabit. Et ſm gl. Ray. hoc melius cū pauperes idigēt vel eccliā ſatis abundat. Itē ſz Adonal. reſtituere tenēt p̄lati dantes de bōis eccliē ſanguineis potētioꝛib⁹: nō pp naturā ſuſtentādaz vel aliā cām honeſtam. ſed vt faciant eos diuites notabil'r vltra ſtatū p̄ditionis generis eoꝝ vel parētele. vt cū epi vel clici de vili genere nati ſanguinea ſuas maritāt baronib⁹ ꝛ filia. Et ī tenēt: q: ꝓtract̄nt rez alienam inuito dño. Bōa enī eccliaꝝ paupum ſūt ſm Aug. ꝛ Iero. vide āt terribile dictū Arch. p⁹ Ug. in. c. nō ls. xij. q. ij. papā peccare mortal'r ſi bōa eccliē alienat. ſine cārōnabili ꝛ honeſta: vt qz ſumit ſinturpes vſus: ꝛ dat ſanguineis vt eos diuites faciat ꝓ alīs: vel ꝓſtruāt ſibi palatia. Et ſi papa in hoc excederet notorie ꝛ eēt incorrigibil': cū non poſſet ex hoc eccliā nō ſcādalizari, poterit de hoc accuſari in cōcilio p glo. ſingularē in. c. ſi papa. xl. di. Jn dubio tñ ꝑſumēdū ē q faciat ex cā rōnabili. Jdez Pano. i. c. ꝓſtitutus. de reſt. do.

8 ℂ Octauo queroꝛ: an p̄dicti teneantur hāt reſtitutoꝛs facere de bōis pīmōialib⁹: an ꝺo ſufficiat q ſufficiāt de fructib⁹ peꝛcipiendis ℟. q cū gegd ſupeſt coꝝ vſib⁹ ꝺ pnētib⁹ dēat paupib⁹ nō ſufficit facere reſtitutoꝛs de talib⁹ fructi bus: ſi hūt pīmonialia vel alīde q̄ de eccliā q̄ſita niſi. quatenus ſubtrahe rent ſibi de neceſſarijs. vel qñ expēdi ſent circa vtilitatē eccliē de bōi pīmonialib⁹: aut alīde q̄ p eccliaz queſitis Jtē diuitel ꝛ potētes ſūt tūr qñ ꝓ fraudes vel minas vel ipoꝛtunitatē nimiaz vel al's reciptū ſine cā. Secus tñ ſi pp neceſſitatē vel hoſpitalitatē reciptunt. Silr ſi ſūt bñmeriti. vel hōeſti ꝛ ſpūales vtrī ꝑſertiz q: tā ipēderūt eccliā ſuum ſuttū vī defenderūt eā ꝺ pdones vel ꝑſiterū p̄cinctū i cā vel hmōi. talib⁹. n. tūr eccliā repēdere vices. xij. q. ij. gcūq;. De mā chicoꝛ: vide ſingl'aria ē. Elicus. xiij. quaſi per totum.

9 ℂ Nono: qd de p̄latis eccliaꝝ q̄ ꝓcurationē vel ſuttū aliq⁹ ipendūt legato vel alij ꝛ plus a ſubditis extoꝛquēt q̄ ſoluant. ℟. Adonal. q ſic extoꝛta reſtituere dñt: ꝛ tm̄dē paupib⁹ erogare.

10 ℂ Decio: vtr̄ q ſil' actione religionis aliqd acquirit: ſicut facit hypocrita ꝛ neat ad reſtitutionē ℟. Alē. de alexan. q ſic: q: ille q dat aliquid hypocrite. qđ eſtimat bonū ꝛ religioſuz nō dat per ſe loquēdo: ſz iter ꝓfatue viro religioſo vñ nō trāſiertur dñium rei date hypocrite: pp q⁹ tenēt ad reſtitutionē Nō ob. q ille cui ꝓfertur ꝓbenda ab epo. qui creditur eſſe bonus ls non ſit: nō tenetur ad reſtitutionem. q: reſpondet q nō ē ſimile: q: licet ille qui ꝓfert illi ꝓbendam credat illum eſſe caſtū tñ ille cui cōferē. fraudez nullū cōmit-

tit: pp q̄s illi pferē: qz ñ simulat se castꝫ
tali mtentiõe. vñ ꝫ igredies sit malus
vtputa foznicator: licit⁹ tñ ē igressus i
pbēdā. vñ nõ tūr restituē. Sz acgrēs
aligd p hypocresiz tūr: qz igredies ē
vicios⁹ z vicios⁹ igressus: qz fraude
z dolo igrediꝫ. ꝫ ñ igrederet p forni
catiõz sicut si eps matrē vel sozoꝛē cūct
cognosceret z ob hoc dare tñr clicus
relignare cognita veritate.

11 ¶ Lul ät debeät restitui hīta ab hypo
crita. ꝛ. Jnn. i. c. plericꝫ. ō imu. ec. q
forte ñ tūr restituere illi g dedit: qz ple
ctus ē mercedē suā. Et dicit pa. q ꝫ
est notabile dictū. ꝺz ergo dari paupi
bus. nisi cēt danz aliqua spāl cā ex
pressa: puta in calicē. vel altare vt hu
iusmõi. Laiteant ergo sibi oēs clici: t
laici religiosi z heremite q oñdūt bo
nā vitam vt recipiāt elemosynas.

¶ Undecio qd si diues mentiēdo se
pauperē acgrat aligd: an teneat ad re
stitutiõz. ꝛ. idē. Ille. q tūr ad restiõnem
eius qđ p simulatiõnē acgsiuit: ꝫ ñ te
neꝫ restituē ei a q̄ accepit: qz ille mer
tū ꝛc. Sz tūr dar pauplb⁹ ille de dissert
si ꝫ erraſſz: si ostet illi q sunt.

13 ¶ Duodecio qd ꝺ mēdicātib⁹ valli
dis q fingūt se infirmos. z nõ sūr. Et
sicut dicit gl. in. l. vnica. ꝺ mēdi. vali. ll.
xi. p ſit fingē cū herbis z alij mēdica
mētis sozmitates mēbroꝝ z egritudi
nes coꝛpoꝛ. ꝛ. Jo. ꝺ pla. q̄ inspicīēda
ē q̄ditio eoꝝ: vt si ita fuerit coꝛpoꝛ i
egritas: z ānoꝝ robustitas. coꝝ inher
tia sine miserātōe puniaꝫ. ꝫ mõ vt si
fuerint serui ſꝺātur dñis accusator]
Si ꝺo liberi efficiūtur colõi ascripticij
z ꝺ qñ fingūt infirmitatē. Qñ ꝺo fin
gūt debilitatē: tū sic forēsis expellitur:
z ad suas remittit ptes. Si aūt ꝺ vbe
ꝺz cõpelli ad opera. z artes z exercitia
publica opāda. vt. d. l. vnica.

14 ¶ Tertiodecio qd si meretrix dolo
fraude vel pstigiōnib⁹ iducit aliquez
vt ei donet. an teneat restituere i foꝛo
pscie. et cui. ꝛ. Pa. in. d. c. qz plericꝫ ꝫs
Jnn. q ñ cõpetit repetitio qz hic inde
versatur turpitudo. vñ potiꝰ ē q̄stio

§89

possidētis. ff. ꝺ cõdi. ob tur. cām l. vbi
aūt. Jn foꝛo aūt pniali ē vtriq; pna in
fligenda sm eū. qđ ē notabile qz apte
sentit q talis nõ tūr ad restitutiõnē in
foꝛo aie. Idē ꝫ Jo. an. vt ista non. tene
atur errogare pauplbus. Pꝛio qz ius
positiuū ē pea. Dic eni q mētrix turpi
ter facē. ꝫ ñ turpit accipit. cū sit mētrix
vt. l. iij. ff. ꝺ cõdi. ob tur. cām. vſ. enim
concurrere egtas nālis. Si enim ſi tur
piter accipit. exq̄ ē meretrix. ergo non
tūr restituere. Preterea sanet sibi ius
nāle i retentiõe pp volūtatē ꝺñi. tradē
tis. Nā nil tā nāle q̄s vt acgsito fiat ꝺs
volūtatē ꝺñi tradēt] vt ꝺcm̄ ē. ē. idē
ꝫ £ y. z dicit se rñdisse q̄dā epo q
meretrix ꝺ eo q̄ lucrat in meretricio
pt facere testamētū. z disponē put vult
nec eps pōt illis taliter acgsitis appo
nere manū. cē post meretricis. Secus
dicit, £ y. i ea q̄ nõ est meretrix. Dicit
eni q ꝫs ꝺñium rerū ꝺonataꝝ trāseat
in dīā mulierē. tñ fiscꝰ tāq̄ ābiator in
iuste que sibi. ilīs aufert. p. l. i. ff. de iure
fisci. et dicit q tales mulieres tenent i
foꝛo aie. hec turpiter acgsita restituere
qđ placet pa. qz iste turpiter acceperūt
ex quo nõ erāt meretrices. In palā que
stū faciētes. cessat. n. dispositio. ꝺ. l. iij.
z etiā egtas naturalis. Et ꝺ £ y. ci dicē
q peccat ille q̄ meretricib⁹ nõ ſuat si
dē pmissas pronē allegatā. qz sicut nõ
turpiter recipit. ita nec turpiter stipula
tur seu recipit pmissionē. Et hāc op
inionē vſ approbare Bart. in. d. l. iij.
2cludit ergo Pa. q meretrix turpiter
ñ recipit bona. vel pmissionē. z q̄ de
illis ꝑt ad libitū disponere. licet ꝑsulti
us agat dādo pauplb⁹ marie ꝺ his q̄
per imoderatā imꝑobitatē lucrata ē
Secus in alijs mulieribus. non mere
tricibus. qz ille turpiter recipiunt do
na vel promissione non possunt agere
z recepta tenentur restituere. z fiscus
potest illa bona occupare. Adde tamē
predictis q no. Tho. 2cōa 2cōe. q. lxij.
q si meretrix. aliq̄ supstue. vel frau
de vel dolo exto: fisse. tenetur eidez re
stituere. Et hoc videtur equus. qz quo

ad hoc iniuste recepit. Et sic retinere non potest. Quod no.

¶ Quid ar de aliis mulieribꝰ q̄ si cū ḡstus. sed libidinis male opant. ⁊ multa munera ob hoc recipiūt ⁊ dant. An hmōi male ablata hincindē debant dari pauplibꝰ an pōt restitui turpiter dari. Quidā dicūt q̄ vbi hmōi turpit data ipso iure nō applicant fisco nec, pōtio. licet turpit accipiēs nō cogat restituere turpiter dātī. tñ si vellet. posset restituere eidē dātī. Nā nullo iure hoc prohibet. ⁊ pene sūt restringēde. alijs vt q̄ nō turpiter danti. hoc pauplibꝰ talia erogāda sint. nisi ille turpiter dans eē pauper. ⁊ illi pcōfessore debarenitātiq̄ pauperi. Tū tenēdo opi. hoc. q̄ vbi restō nō est ficta certe psone. hoc pauplibꝰ erogāda restō eē de cōsilio. nō de necessitate. pterēs. i furto rapina. vsura ⁊ simonia ⁊ hmōi. tūc prima opinio tollerari possz Et hoc facit ad multa.

¶ Quid aūt si sit indebitū suꝫ ciuile tm. vt si legatū de q̄ potui detrahere falcidiā pm leges. illud ite gre solui. cre dēs sufficere hr̄ditatē ad oia. an teneat legatariꝰ mihi restituē. Inn. in. c. pleriq. de immu. ec. tz q̄ ñ. q. licet ius positiū dispōat sup hmōi falcidia. egtas tñ nālis q̄ oīt ex dispositōe testatoris ēp legatario. ho. dr hoc hoc dictū Inn. pcedēt hr̄de q̄ solut p iuris ignorantiā. si. n. erauit in scō. opetit repetitio p. l. error C. ad. l. fal. ibi tz bar. i. d. l. error. ⁊ i auc. hoc cū testator. co. tl. vbi dic q̄ si hr̄s solut ignorāt ignorātia facti i nullo sibi hoc prōdicat. q. ēt solutū repetit. d. l. error. si vo soluit ideb. ignorātia iuris. no cet i eo q̄ solut. d. Inn. dicit ibi. l. pcedere i foro ptentioso. hoc tz i foro aīe log Inn. hoc tñ sic distinguit. q̄ aut testor vetat i testō falcidiā obtrahi. ⁊ tūc legatariꝰ tz cū bōa ꝓscia illa bōa. ēt si testor fuisz ignarꝰ sūt pfimōij hoc tz aliō vicat lex fori ptentiosi. vt i. d. auc. si cū testor. moueā. habemꝰ certū fundamentū. s. volūtatē defūcti. nec aliqo error cadet hoc volūtate defūcti ipleta. Si aūt testor si voluit. tūc si psōa ē ignara ⁊ grossa veriſir ignorāo vtractatione falcidie. hoc dicēdū. s. legatarij iuste tenē i foro aie q̄si tūc ꝓscius testatoris occurrat in solutōe totiꝰ legati. si aūt testor erat. psōa istructa i iure seu certificata hoc lege falcidia. tūc dicit ꝛ credere q̄ legatarius teneat restituere qđ hoc hoc legē falcidi am. siue error hoc facti. siue iuris hoc soluerit legatū integrū. q̄ cū possibile sit testatorē voluisse vt falcidia detrahat exē erat scies ⁊ ñ. phibuit ꝓsultus est vt legatariꝰ restituat vt sic satisfaciat volōrati defūcti. nā i dubijs iuris via est eligēda. ⁊ Pa. i. d. c. q. pleriq. dicit d. Anthōe qōnē decidisse hoc tacitā voluntatē defūcti. exq̄ insurgit obligatō nālis. licz lex positiua aliter dispenset i foro ptentioso. Et sic vult indistincte. vt illa egtas nālis pterat in foro aie dispōni iuris. positiui. qđ ē notādū. gl. ff. i. c. ñ. hoc solu. vbi distinguere. q̄ aut fuit debitum naturale tm. sed ciuiliter indebitū. Et tūc. aut error de iuris fuit facta solutio. ⁊ ñ. opetit repetitio. aut error facti ⁊ pt repeti. Exēplū hoc volēs retinere falcidiā solut legata integra credēs se teneri. certe ñ pt repetit erauit in iure. Si aūt credebat hr̄ditatē eē suficiētē. tūc repetit. q̄ errauit in facto. vel error iuris excusati. vbi debitū. nāle peesti. Sec in errore facti. phabilis. Aliud ē indebitū tm iure nāli vt ē illud q̄ p cirographū qs obligat spe future numeratōis. q. tale indebitū solui. repetit. Aliud ē indebitū nāliter ⁊ ciuiliter ⁊ talis solutō ḡtuit ignorātia repetit: vt. C. de cōdi. inde. l. i. Si scienꝫ se non debere soluisse nō repetit. q̄ dōare vi. ff. de cōdi. ide. l. i. q̄ tñ ad. q. nr̄az ꝓncipale. opio. d. Antonij vt tenenda. q̄ sūt data super ratione naturali.

Restitutio. xv. s. in certor. Prio q̄ rit pone. exposāti. ignorāt ac hēdes eoꝝ talia sūt incerta ⁊ ebēt distribui hoc in pias cās. An debeant distribui in loco vbi rapina vel vsura facta. est. Post dicit resōnē fiendā pauperibus illiꝰ loci vbi pecunia fuit extorta. q. in ter illos facilꝰ poterūt repiri hēredes

mlor. velis cui dānū datū ē Fede. allt dicit q licet hoc sit ꝓfiliū tñ de necessi tate est vñ satis ē q restituat paupib⁹ q plz Pa.i.c.cū tu.ō vsur.idē ꝛ.

¶ Scdo ꝓo nūgd ista restō icertorū ptineat ad epm tan ad alios ꝓfessores. Rz. Be.i.c.religiosus ō testa.li.vi. ḡrit an executores deputati p testatorē possint dispēsare male ablata icerta. Rz. ḥz Arch. q sic p tex.illū.imo plus q testator ḥ ide potuisset. p ḥ alkat.c.cum tu.ō vsu. ꝛ Ug. dic se ñ dubitare q epi si ḥñt se itromittēre: niſi i defectū: vz qñ si ē a testatore aliqs ꝓputat⁹ ad ḥ. idez Zap.ab.q dic epz sibi posse reseruare absolutōz pcc: ñ ät dispēsationē icertoꝝ. idē Jo.cal.ꝛ Bñicus de scto ministe. Jo ō lig. dicit q opi. Arc. de iuris rigore est ꝑa ſz alia opio ho. q voluit q talis distributio ptineret ad epz fnanda ē de egtate. lap. ab. ducit pāl ctas opt. ad cōcoꝛ. p hāc vlā. q ḡdam fūt male ablata icertarū in gb⁹ trāſſerī dñm in possessorē: nec ꝓpetit ep petitio vt. illū. q. v. nō sane. ꝛ tunc pcedit opi. arch. Quedā fūt in gb⁹ dñiū ñ trasfertur: ꝛ ꝓpetit repetitio. vt extra. de decī. ex trāmiſſa. ꝛ tūc hz locū opt. No. rō diuersitat⁹ ē q: i ꝑmo cāu ille q hz male ablata pt facē elemosynam. ꝛ hz ius dñij. ḥz illicite: ꝛ ideo de suo pt. elemosynā ꝓ se vel p alīū facere distribuēdo p certis pauplb⁹ vt i .d.c. nō sane. In secūdo ꝑo cāu. nō pt inde elemosynā facere: nec hz ius dñi vel ḥ hz nō pcete: q: ꝓpetit eis repetitio: vel eoꝝ hērdibus. q̄rā fuerūt mala ablata. Sz Be. dic q ista distinctionē. Z api. destruit tex. i.c. sicut dignū de homi. Ḡ. eos q lo quūr in rapina. ꝛ sic i cāu q̄ ꝓpetit repetitio. Et tñ tex. dic q destributio ibi facta pauplb⁹ p eos q exto: serūt eis ꝓ dest: cū extarēt illi q⁹ debebat fieri restō. ḡ si illi ñ extarēt vt velle tex. q p fuisset illis tale distributio. vñ credit Be. q ſi in vitate apperz illū dispēsat se fine fraude q valeret tal distributō sco. et i. iij. di. xv. loquens de incertis dicitur ñ inueni qd necessarium sit determinatius mediator i ḥis incertis dispēsandis pauplb⁹. Sibi tñ vt q go tenet p se ipm: ꝓfilio nihilomin⁹ bōi viri pōt pauplbus erogare. idē ꝛ tho. Aut dā tñ excipiūt aliū cāuz vltra pdictū. vz in certis publicoꝝ vsurarioꝝ. Idē ꝛ in tertio pt excipi tertī cāus: qñ executores vel sacerdotes pochiales aut religiosi male dispēsarēt talia incerta: qz vt dictū ē. ō. Religio p:io. epūs ḥz iurisdictionē et i exēptos: vt dicit sab. in cle. i. de testa. Et ḥz pau. epo pōt executorē ab offō remouere pp suſpitiones et ḥz zen. ꝛ lau. si exēpti eēnt rōne delicti et si testm eēt factū in loco exēpto: qz ordinarius ḥ cāu. pcedit vice pape. Et dicit sab. q illa cle. logt de ḡcīs victima voluntate. et si eēt donatio cā mōtis. Quo tñ ad incertā mātestoꝝ vsurarioꝝ: an cōpetat epis illoꝝ distributio p an. in. c. cū fit. de iudeis. dicit si modicū aiaduertē q nullus tex. facit mētionē de epo. nisi. d. e. cū fit. Sz ille tex. si bñ pōderet nō dicit q epo dēat distribuē. ḥz fm ꝓuidētia ius. Et ideo dicit q dispēsatio male ablatoꝝ pt fieri p eū q tenet restituere: vl peū de q̄ sibi puidit ḥ fm ꝓfiliū ꝛ puidētis epi. Et sic soluūt⁹ opi. ḥ Pan. Nota ḡ pan. in eo qđ dicit q nullus tex. facit mentionē de epo nisi. d. c. cū fit. ḡ segt q p c. cū fit. ō vsu. li. vi. ſi pt ꝺcludi q distributio icertoꝝ mālestoꝝ vsurarioꝝ pti neat ad epm. Sup quo. c. gdā se fūdare nitūtur. Ad dictū tñ. c. cū fit alr rñdet pan. q logt de tpe ante q erat suſpect⁹ de rebꝰ marie q̄ erat fīda inter paupes xpianos. Et Jo. cal. in quodā ꝓfilio. dicit expſse q epo nō pt p statuta synodalia: sibi reseruare dispēsationē incertoꝝ. Idē Ug. ꝛ ff Clarus dicē tes q nō pt epo excōicare de inre sacerdotes: qui se intromittūt de dispēsatōe incertoꝝ. Idē Arch. f. g addit. q caue at diligēter q p aliū restituit. ꝛ ita caute faciat: vt recipiat q dz: ꝛ nō ille retineat sibi: q: p hoc nō eēt liberatus. ḥ intelligē. dum sciuerit. Alr ignorantia ꝓbabilis bene illum excusaret.

3 ¶ Tertio ḟro nunḡ ep̄s possit talia male ablata disp̄ẽsar i fp̄ãõe ecclie pochial. Be. vbi. s. dic̄ fz q̄ fieri Jo. an. q̄ ista gõ sint disputata bonomie per fratrẽ Bẽtũ. S. martini de sents. g al legabat ad negatiuã: q̄ cũ ista sint dis̄pẽsanda i paupes: vt de vsur. cũ tm. si alteri solnat ꝺbitũ ñ remittit ꝺ turtu. ea te. z q̄ fz errogãda paupib⁹ retinet alien. xiuij. di. sic. Jtẽ q̄ nemini ẽ cõ sulẽdũ cũ alteri⁹ lactura: p regulã iur locupletiari. nec p̄texto pietatis ẽ ip̄le tas faciẽda. xxx. q. i. nosce. vñ iz eccliaſ repare sit op⁹ pietatis ñ ẽ cũ lactura paupeꝝ hoc exercẽdũ. itẽ soli p̄ncipi iz cũ alteri⁹ lactura alteri p̄ferre de reb. do. ostitut⁹. itẽ q̄ regrit p̄cẽus oi tum illoꝝ q̄z iuri ꝺ: rahit. ꝺ re. tur. q̄ ocs. Jn ꝓtũ q̄ epc̄ ẽ cura imminet ꝺ trib⁹. s. paupib⁹ ecclesijs edificandis z repandis: z de alẽdis ministris ecclesiastũ. lxxvij. di. c. i. rij. q. ij. aup. Jtẽ q̄ expedit paupib⁹ ecclias reparī i gb⁹ oblationes rec̄ piunt ad paupeꝝ alimonias xij. q. i. hẽbat. Jtẽ q̄ i eis quenit p fide les: z iuitant ad paupeꝝ subuentiões z alia pia opa. z sic reparī illas pauperibus expedit: z marie q̄ si eccle paupes sint paupeꝝ nũero: cũ ip̄i ministris ꝑputabunt: marie ne ꝺsit pp̄o spũa le alimẽtũ. s. ꝺbũ ꝺel. viij. c. i. audacter z soluẽdo. q. tenuit q̄ si ecclia repatẽe vl augmẽto idiget: vt q̄ ad eã nõ p̄t cõuenire pp̄s ad diuinam: nec facultates ip̄i⁹ ecclie ad reparões sufficiãt epc̄s fine paupeꝝ graui ꝺño ad talẽ vsũ il la licite poterit deputare. z als ñ poterit fz eũ. vz q̃ñ facultates ecclie sufficiunt vt reparatio nõ ẽ necaria is volũtaria: vl minia fames q̄ tẽ imminet paupeꝝ. lxxvi. di. palcer: z tdẽ ꝺic̄ Jo. an. se vidisse disputare per. d. Recuperum de sancto Dionisio.

4 ¶ Quarto ḟro an ist executores ꝺputati p testatorẽ ad distribuẽdũ ista in certa possint ereg̃ p alĩũ. ff. Be. q̄ ñ iz iplere ꝺbẽt p se ad b. e. tua ex ꝺ testa. Jbi p mai⁹ eoꝝ. tdẽ Ol. z intelligit ꝺ vero nisi certa errogatio certe rei: z certo loco fiẽda omissa ẽnt q: tunc epc̄s ꝺte posset alij cõmitti ad hoc. de offi. de le. is cui li. vi. Idẽ Jo. an.

¶ Quinto ḟro. pone testatorẽ ꝺdit q̄ 5
tuoꝝ executoꝝ: vt ocs vel maior ps ip̄oꝝ vna cũ Jo. an. g erat ꝺ nũero q̄ tuoꝝ distribuerẽt: postea mortui sunt duo supstite. Jo. z alio: an possint ereg̃ Jo. cal. iz q̄ lic̄. p. d. c. religiosus: q̄ iz ad lr̃as loq̄t i ꝺuob⁹ altero mortuo vl absẽte: tñ tdẽ vi si ẽnt p̄ces: z maioꝝ ps defecerit: q: tũc ad minoꝝ spectat dispensatio p rationem dicti tex.

¶ Sexto ḟro an mortuo executoꝝ suc- 6
cedat successor: vt q: forte executoꝝ erat plat⁹. ff. Jab. i ele. ꝺ testa. q̄ mortuo executeꝝ ꝺto ꝺ nõie dignitatis succes sit successoꝝ. Quo ãt cognosceꝝ ꝺ dicit matq̄. q̄ si fuit ꝺputat⁹ executoꝝ añq̄ ẽt i dignitate: dicẽt ꝺ ip̄e rõe p̄se z ñ trãsibit: i successoꝝ: si ãt post aut adhẽc nomẽ appellatiuũ ñ aut p̄p: tũ z appellatiuũ. Pro quo ꝺ plumit rõe offi cij z succedit successor. Sedo cũ sec. gl. tñ Jo. an. i. c. ij. de testa. l. vl. ꝺic̄ q̄ ꝺicta ꝺstinctio p̄cedit in extraneo: iz in p̄p̄io quo vr̃ q̄ iz nomẽ nõ fuerit expressũ cũ affectõe ꝺ factũ fuerit nõ trãsibit ad successoꝝ. vide de mã pan. in c. q̃m de offi. deleg. Dicta tñ distinctio mathẽ facit ad, multa: nã si ꝺ in bulla aplica p̄positio. S. martini ablq̄ exp̄ssione nois p̄p̄ij: tunc trãsit in successore. Si aũt diceret p̄ẽ. p̄epositio. S. mar. tunc non transit in successoꝝem.

¶ Septio ḟro an executoꝝ possit ali 7
q̄ ꝺ errogar i spũalib⁹ vtilẽt. ff. Jab. fm mathẽ. q̄ ñ. q: nec p se nec alio mediãte capẽ p̄t. ff. ꝺ vtil. z pn. fi p̄. e ꝺ ꝺcit mathẽ. vez si ꝺtũ sit executoꝝ et arbitrũ ꝺsponẽdi q̄: dz ille q̄ illi ꝺtũ put a iur. e ñ Jo iur. ẽ Jab. ẽ p̄t ille q̄ illi ꝺ rigore iur⁹ ciuil. Sed ẽ iñ ꝺ iur canonico: vt in. e. cũ ẽet de eo g ꝺ. i. ma-

¶ Octauo ḟro an executoꝝ religiosus 8
possit errogare aliq̄d suo ꝓꝓio monasterio: vel sibi vel ꝓsanguineo. z vi q̄ sic. Nã fm regulã charitatis ꝓꝓio nobis z nr̃is ꝺbem⁹ subuenire. Jn ꝓtũ

vñ q; talis erogatū vñ suspecta. Pau. distinguit: aut ē solus ꝛ nō pōt vt sit dis ſerēta iter dātē ꝛ recipiētē, de mre pa tro, p nfas. nisi plācito eēt euidnes nō pietatis. Aut ē cū alijs, ꝛ pōt iñ dicit Pau. q; mōaster to et tare pōt de his q̄ pt sup arbitrio distribuere ēt si sit so lus: q; sbi ē euidēs distinctio psonaꝝ de testi. sup. Idē dic de cōsanguinei: cessante fraude. Sibi aūt non pōt misi esset summa necessitate: q; tūc etiaꝫ et liceret capere aliena.

9 ℂ Quid āt si testato; voluit oia distri bui de volūtate: vel cōsilio religiosi. Rz zab. sm Pau. q; pmo casu est q̄si execu tor. Et h idē dicēdū q; de executore. Secdo casu dic sec⁹ nisi hꝰ vel cōmit tari⁹ ꝛ illū et⁹ seq; teneat ex mādato te stato;is. H zab. Et sic pzio mō ſr mio; nō pōt se ꝛpedire cū iñ possit eē executor. De ista mā vid. ē. Religio. i. §. vū.

10 ℂ Quero an q; dictū est d reddēda rōne p executore: locū hēat si testō; h voluit. R. Pau. vt refert zab. i. d. cle. i. dicit q; si executor ex idebita admistra tiōe delingt: nō vz remissio: q; non est psūe: testatoꝛ posuisse i lā clausulā in clusionē sue volūtatis: ꝛ pōtificat offi cij: nec ēt posset testato: offīm ordinarij ꝛpedire h casu. vt. d. cle. i. ꝛ. c, nos gdē eo. ti. Als si ex distributōe vel retētōe si omittit dlictū; nec offēdit testōis vo lūtas. q vtrūq; possunt in volūtate exe cutoris vz remissio h zab.

REstitutio. xvi. de mō restituēdi. Sci endū pmo sm Archi. f. in tractatu restōnum de mō restituēdi. talis sit di stictio. colligēdo totā istā mām. q; aut is q̄ hz restituere. vel pauplb⁹ erogare. aut est mālestus vsurari⁹. aut nō. Si mālestus. tūc ofessor nō pōt. nec dz eus audire ad ofessionē. nec alia sacrā tradere. nisi fuerit forma q̄ hꝰ extra de vsu. c. q̄q̄. li. vi. quā hēs. §. Restitutio. ix. §. xvij. Credo tñ q; in cāu extreme necessitatis vbi. f. talia nō possent fuari q; nec ordinari⁹. nec vicari⁹ ei⁹ nec curati⁹ possent hꝰ alij, ꝛ vsurari⁹ manifestus

esset in mortis articulo petēs cōfessiō nes parati⁹ facere oia ad q̄ tūr cautio nē facere ꝛ restitutionē. siue in mari sit talis. pt audiri ꝛ absolui a quocūq; sa cerdote. ex q̄ vere peni et. ꝛ sacerdo. q talē audit. Inia hīta ab eo exponet. po stea. pmissionez epō. ꝛ eps cogere pōt eū; si supuxerit vel hēdes ei⁹. mortuo eo ad restōnez. In secdo cāu. f. q̄si is q̄ hz restituere nō ē mālestus vsurarius subdistingue tripl'r q; aut restitutio est est fienda pcīse sup certis aut sup incer tis. aut sup'vtrisq;. Si sup certis vt cū sciunt psone. ꝛ reps̄unt gb⁹ fienda est restō regulare est vt fiat dānificatis. vl eoꝝ hꝰdibus. vel alijs ad q̄s deuenire dnt bona restituēda. q; si repiātur. scā diligēti inghitiōe ipoz. dz ista res vl p eiuz ei⁹ deponi apud aliquē lectū. reli giosum. vt illis restituatur si in futuꝝ reperiēt vel sic reddtur q; non repien tur dz pauperibus erogari pro aiabus ipoz. Nec sufficit talia ablata certa da ri pauplibus p aiab⁹ illoꝝ q; nemo de suo cogit facere bonū. x. q. ij. precarie. vñ talis q; aliena pauplbus dedisset, ad huc teneret ad restitutionez ꝓpzijs p sonis ar. extra de homi. sicut dignum. Si tñ illi ratificauerint post factū. quo rū res est sufficeret p regulā. rati. li. vi. Si ītez circa talē qui hz restituere cer ta. fieda est trimēbris distinctio. q; aut pōt restituer certa integraliꝛ. sine sui no tabili incōmoditate. ꝛ sine sue cōditio nis destructione. ꝛ famule sue. Aut nil hīl pōt restituere. Aut tertio. nō pōt re stituere sine notabili incōmoditate. ꝛ destructōe sue ībe pzio casu dz totus restituere. ex q̄ pōt. statz sm Tho. Ue rū q; modicū ꝓ nihilo. reputaꝫ. si talis differret p ebdomadā. vel gndens vel hmōi restituere. nō itētōe detinēdi alie nū, ſz vt aptius negociū illud ꝓficeret. nō vī in hoc ꝛ iusticiā agere seu pecca re nisi ille cui tenebatur in illo iterus lo⁹ aliq̄ magna necessitate repteꝛ. Et si dicit se velle hoc facere, ꝛ in foro cōscie creditur cuilibet non solū pzo se. sed etiam ꝛ se ofessor absoluere potest

alsdz exactiõe turamẽti. vel alteri⁹ cautiõis. ꝛ eus ad mittere ad cõtonẽ nisi fit vehemẽs ꝓsumptio in ꝓtũ. ſ. q⁹ ſi reſtituer. puta plies ꝺeſſus ẽ ſibi. vel alij ꝓponẽs celeres reſtõnes. ꝛ nihil fecit tũc. n. ſi vꝭ abſoluẽdus. ſz ſibi dicat vt reſtituat ꝓus ꝛ poſtea abſoluat ꝛ cõſtet ꝓz. q⁹ ꝓſumptio ꝓſumptõe elidit. Poſſet ita efficacit᷑ ꝑ ſigna ẽt exteriora apparere q⁹ dẽ ſe facturꝰ. q⁹ merito poſſet ſibi credi nec ẽ admittẽda rõ hec. ſi aliꝰ aret. q⁹ recipit ide ẽ cõmodatas alij quã. ꝺũmõ ſi nimis nõ tabilẽ. ꝛ ꝗſi an hllatões ſue ſbe. Jn ſcõo cãn. q⁹ nihil põt reſtituẽ. q⁹ nihil hz. tũc ſi ꝺz denegari abſolutio. nec cõio. ſi ꝓponat reſtituere cũ poterit. nec ꝺz ꝓp debitũ vr gens ex ꝑcu ſcarcerari. ſz ſufficit q⁹ ẽ dat bõis: cũ ſtẽtõe ſatiſſaciẽdi: cũ venerit ad pingutoꝛ fortunã: vt i. ꝺ. c. odo ardꝰ de ſolu. niſi eſtimarẽt ſpi credito reo ꝓbabiliꝛ illũ poſſe reſtituẽ ꝑ ſe: vel ꝑ amicos: tũc vel certo tpe. Sz ꝓp debitũ ꝑcu ex maleficio: puta ꝛmiſit crim᷑ pp q⁹ icurrit pen᷑ cẽtũ ſto. põt vti ꝑ carcerari: ſi nõ eſt ſoluẽdo: ꝛ pena pecuniaria põt i cozpales ꝛmutari. Jſta tñ ceſſio ꝭz doc. nõ ꝺz fieri cũ aliq᷑ cruciatu: nec pena aliq᷑ nec vituꝓlo: vt. C. q bo. ce. poſ. l. ſi. in ꝓn. Et ſõ valde reꝑhẽꝺe ſt ꝺſuetudines aliq᷑ circũſtãtũ: ꝛ terraꝝ: gbꝫ pauꝑes bonis cedẽtes aliquos cruciatũ: ſeu vituꝓlõ: pattũtur: ꝛ nã iſta q̃da fruſtratoꝛia: ꝛ irrõnabil᷑ ꝛ inhũana ſeuitia: vt dic᷑ Aug. xiij. q. vi. ſi reꝰ. Et ſõ nulla ꝺſuetudine vel lege põt firmari. Nã lex ꝺz eſſe iuſta ꝛ ſanctã. iij. ꝺi. erit aũt lex.

¶ Sz q̃rit nũqꝺ cedẽti tolleꝝ oia bõa ꝗ. nec ꝑ ceſſionẽ: nec ꝑ quãcũq; aliã ex actiões debitoꝛi auferẽda ſũt veſtimẽta a ꝺorſo: ſeu a lecto: ꝛ gbꝫ necꝫario vtiẽꝺe a familia ſua. vt ꝺ. c. exo. xxij. ꝛ ſi officiales ꝓtũ fecerint grauiter peccãt: ꝛ tenent᷑ ꝓximo ſatiſfacere. Et iſtud ceſſiõis remediũ vꝭ ꝺe. melioꝛib⁹ q⁹ dari poſſit hꝺ g. ſ. modõ ſũt obligati: ſcutſũt tyrãni: capitanei: ſtipẽdiarij: q̃ licite poſtea põt retinere ſufficiẽtia ſibi ꝛ familie ſue: ꝛ ẽnt i imẽſũ obligati: ſz extinꝺe. ſ. tenẽt᷑ ad reſtõnes ꝗ cõmodã facultates. Et ꝗꝺez ſũt creditores certi: ceſſio ꝺz fieri ꝛ manibus eoꝝ. Alis cũ reſtõ ſit ficta pauꝑib⁹ ceſſio põt fieri ꝛ mab⁹ eſt. Et no. ꝑm Aug. ꝛ Jmo. i. l. milles. ff. ꝺe re iudi. q⁹ elicio: ꝛ aduocatis nõ eſt neceſſarius bñficiũ ceſſiõis bonoꝝ: cũ hẽant bñficiũ. ꝺ. l. milles. q⁹ bñficiũ ceſſiõis eſt vt nõ poſſit poſt ceſſiões icarcerari. tñ nõ liberat᷑ a debito: q⁹ cũ puenerit ad pingutoꝛem fortunã: tñr ſatiſfaceꝛe. l. i. ẽ ꝑ totũ. ti. C. q bo. ce. poſ. Q⁹ ſtelliger: niſi ẽptũ facẽ poſſit. l. ij. q. bõis ꝓio. rñſo. ff. ꝺ ce. bo. Q⁹ ſtelliꝝ ꝺucto ne egeat. l. in ꝑdẽna ẽ. ff. ꝺe reg. iur. Sz vide gl. ſingulares. c. cũ tu. ꝺe vſur. q̃ ꝺicit. q⁹ ẽt ſi vſurarꝰ ceſſit bonis: tñr ad reſtõnes i integꝝ: nec hẽbit rõe egeat. Q⁹ ſtelligit pa. in fo: o pn ſali: q⁹ eſt valde notanꝺũ ꝗ Pa. ſ in fo: o cõtẽtioſo ꝺcat hꝺ rõ ne egeat᷑ poſt ceſſiões bonoꝝ. Et ꝗ gl. ibi vſurarꝰ tñr reſtituere vſuras ẽt ſi poſt reſtõnes i ſtegrũ remaneat pauper q: nõ ꝺz vſuere ꝺe alteno. Jꝺ ẽt ⁎Elan⁹. ꝛ ho. ꝺicit q⁹ ſolidũ ꝙuenit᷑ detẽtores vſurarꝝ. ꝛ nõ ſolũ ẽptũ facere põt. Et ſic ꝑm eos vꝭ ſpãle in vſurario. Dubit᷑ tñ tenent q⁹ taleo tenẽt᷑ ſoluere ẽptũ poſſent: retẽta ſibi vita cõmoꝺa ꝛ hoc vꝭ egns: ſz de rigore iure poſſet ꝓcedere alia opio. Jn nullo tñ cãu tñr debitoꝛ tal᷑ hꝫtare in loco vbi capiat᷑. itẽ ſi talis debitoꝛ q̃ ſi eſt ſoluẽdo hẽat᷑ exercitũ aliq⁹: vel artẽ: ꝺz fideꝛ labo: are vt ꝺe eo q⁹ ſup lucratur vitra victũ ꝛ veſtitũ ſuũ ꝓpetẽtes ꝛ familie ſue: ſatiſfaciat creditoꝛibus ſuis: vel mẽſatis: vꝭ ãnuati: ꝺz q⁹ melꝭ poterit. Non tñ tñr laboꝛare vltra poſſe pp ſ: nec ſibi ſubtrahere ſuã neceſſitates vel familie ſue. Itẽ ſi tal᷑ ſpiritꝰ ducius ẽ nõ aſo vitãdi laboꝛes ſeculi: ẽ onera creditoꝝ vellet religiões ingrẽꝺi libere poſſet ꝑm Ray. Nec ad regiones creditoꝝ tenẽtur religioſi illi ejiceꝛe: ſi ꝺebita ꝺeclarauit monaſterio an᷑ ẽt ingreſſũ: nec tñr mõaſterũ ſuis ſatis

facere: nisi de his q̃ puenerūt ad ꝑpm
mōasteriū: nec ifir facere arte in mōa
sterio: nec dz dimittere opas cōes reli
giōsi: vt g̃ aliqd ipo satisfaciat illis. In
tertio casu. s. cū non pōt restituere sine
notabili icōmoditate: z destructōe sue
ꝑdītōis. ita q̃ ꝑ redduceret ad nihil
lū: z mlta picula z disturbia ei seq̃rēt
Hic est tota difficultas māe. vñ sciēdū
q̃ talis ꝑtr̃plici mō sibi putāt. P. i
mus est petēdo remissiōez talis debiti
ab eo cui dz p se vel p iterpositā ꝑsonā: z
ꝑcipue q̃n nec tūc: nec i futuꝝ spe
rat posse restituere sine hmōi nōbili. i
cōmoditate. Qui casus n vr̃ hȳe locū
vbi is cui dz cē eq̃ egēs vt ista vel ma
gis. Sz vbi creditor: sit abūdās: vel cō
peteret trāseat: nec multū idigeat eo q̃
sibi debeāt: si debitor: petendo hmōi re
missiōez sine metu: sine fraude: sīn co
actōe: is libeāt: z ꝑōte a creditore facīe
do se vnū debitorē z velle sibi ad ple
nū restituē: q̃ dz in cāu q̃ velit. nihilo
min⁹ rogat q̃ attēta icōmoditate sua
remittat sibi totū vel ipez. tūc dico dz
doc. q̃ si remittat in totū vel i ptē vale
bit. Signāter āt dico sīn metu: q: si pe
teret debitor: remissiōez ptalē modū lo
cutōis. vel ptalē ꝑsonā medīā. q̃ time
ret creditor aliqd̃ piculū vel dānuz si
bi ꝓuenīre si nō faciat talē remissiōez.
z postea faciat addi euitandum no n
valz remissio. Sītr si faciat cū fraude
puta q: dicit nil posse. cū tñ possit sal
tez ptē. z si sīn in pecūia. vel dādo ad i
telligēdū q̃ si sit multū q̃ dz: cū tñ sit
z hmōi. sīn vz remissio. Dz. n. clare exp̄
mere totā q̃ntatē debitā. z totū posse
suū sine diminutiōe. Ite si fiat cū coa
ctiōe. nō solū absoluta. sz āt ꝑditiōata.
puta dicit p se vel p mediatore q̃ v. c.
q̃ dz. dabit. l. vel. lx. si vult remittere re
sīduū. z si als Creditor q: ꝑbare si ꝑt
debitū vel si ꝑt obtinēr iusticiā ꝓp po
tētia illi⁹ tō remittit: q: q̃si cogit. Iudi
cat. n. melī⁹ sibi fior. e hȳe. l. q̃ nihil. vñ
nō vz talis remissio. Sz si cessāti⁹ his.
pure z simplr petit remissio. z libe z
ꝑōte z ꝛtuita voluntate fiat vz ēt si nō

hēat pecūiā patā rēsiōnī i actū. vt q̃d
dcīs cē ncāriū. Tū Alex. f. Lan. z iere
oēs doc. dīt q̃ hȳ e ncāriū nec tūr id q̃
ꝑōte ē sibi remissū i elēosynas erogar
verūtñ si ille q̃ petit remissiōē. q̃uis lo
cui⁹ fuerit libeār. s. q̃ pat⁹ erat ad re
stiōnes. si id si gerebat i aio. ꝛ itēdebat
nil daf si repetiāz remissio fcā i tali ca
su libero aio a creditore vz ad hȳ debi
tori. q: illi si tñr aplī⁹ ad satisfaciēdū.
exp̄ is oi casu creditor itēdit remittē
sine possit. sine n. Et q̃ctiq̃ itentiōe pe
tat faciēdi. vel si faciēdi. Nō āt de obli
gat debitor: talis si creditor remisit. q:
nil credebat illū post dare. cū tñ pos
set vel alio mō decepī⁹. vñ si vz sibi q̃
ad deū talis remissio. q: pmanet i pcō
vñ pētere vz. z ꝓsiteri ꝑ talī ina fictōe
z dispōere q̃ si dēret ite. z facē. puta in
tēōe faceī z restituēret si teneret. re
missiōez hȳ n̄ posīz. Si āt dubitat vtr̃
ille itēderit libere dimittē: exp̄ cessauit
ois fraus: z dol⁹: vis: z met⁹ ex pte pe
tētis remissiōez: z si appēt circūstātie l
ar. ꝛtiū. dz ꝑsumi q̃ libere remiserit.
ad hȳ. xxij. q. v. hūane. Si āt remissiōez
obtinere n ꝑt libeār. z simplr. tūc recur
rat tal⁹ ad scīaz vtī. s. petēdo dilatiōez
z hȳ nisi. J. tpe illi⁹ dilatiōis io cui satis
facē dz icurreret nōbile dānū vel ico
moditatē. Sīc n dz gs cū alter⁹ tactu
ra locupletari. ita nec dānū euitare dis
ferēdo. restituer. q̃ alter⁹ ē. z sīc dcīm
est de petēdo remissiōez. ita tutelīr de
mō petēdi dilatiōez. s. q̃ fiat libeār. sine
fraude. sine coactiōe. vel metu. als nō
valeret. Sz his cessātib⁹ si petit dila
tiōez obtineat libeār. licite ꝑt ea vti. Si
no. nō libere obtineat dilationē: ꝛ cuz
q̃dā modificatōe z cautōe: puta q̃ det
fibi tñ in mēse vel āno: tūc tñr facere
quod ꝓmīsit: ēt si cū aliq̃ icōmodita
te. z si dānū illatuz p. furto: vel fraudē:
vel alīū modū ē occultū. et cui ē fcm si
tñr ꝑdere crimē suū nec i petēdo dila
tiōez sīc nec i petēdo remissiōem: imo
nec dz vbi timeī, scandalū. Tñr tñ ita
agē q̃ ille creditor si amittat q̃ suū. ē p
casū mox[] sopiatū: vl als. vñ faciat ali

qđ scripturā autētica p talē modum
vt tpe suo restituat qđ debitū est ⁊ de-
pōat scripturā penes talē ꝙ si frustret
eē intentio. Petat ergo dilationē p se
vl p aliū ⁊a cito nōie persine debitricis
⁊ cūtalibus circūstātijs ꝙ nō hēat illā
suspectū. Et si aliam psonā mediatricē
ponit: ponat talē q̄ fidelr agat nego-
tiū nō vtēdo fraude: nec metu: vel coa
cōe. ꝫ libere vt dictū est alias nō sibi
ualeret remissio vel dilatio data nec ex
cusareť debito: ab obligatiōe ℈ cō-
stūctūꝫ sibi ꝓposuisset ꝙ libeť ⁊ simplr
⁊c. talē remissionē vel dilationē pete-
ret: ⁊ ille nō seruass sibi intūcta. Et tō
certificeť de facto: si vacillat in aliquo
Posset iñ eē talis: ⁊ ita fideligⁿ me
diato: ꝙ debito: audiēs ab eo totum
remisisse. vel dilationē obtinuisse excu
sareť ignoātia facti ꝑm regulā iuris.
ignoātia. ⁊ iteriꝫ obligareť mediatoꝛ.
Sꝫ posłea notificata sibi rei ꝓtate ex
tūc tenebit ꝑmⁿ. Si ꝓo ē absis is cui
tūr: si credat in breui reuersurus: pōt
expectari reuersio eiⁿ vel restituat sibi
qđ sui ē vel petat remissio vel dilatio
si restitui nō pōt sine magno incōmo-
do. Et si patuo est facere totū qđ dz pt
⁊ absolui ⁊ cōicari nisi als illuserit cō
fessio: ℈. Si ꝓo nō expectat cito reuer-
surus. mittat is q dz: si modū hz. s. pfi-
dū nūciū. als etiā tenereť illi restituere
si illi creditoꝛi nō assignareť. vl scribat
qđ velit fieri ꝑ illa pecūia: vel ꝑ re sua
agi ⁊ sic faciat vt ille disponit. Lauto
tū mō agēdū est si pecūia debeť ex pec
cato: puta furti vel fraudis. vt. s. nō ma
nifestetur pcīs vl psona: ꝫ sibi solū ali
quē esse obligatū; ⁊ hmōi; ⁊ iteriꝫ pe-
cunia ponat i eccle sacra ꝑm Jo. an. vl
alio securo loco. Sꝫ si pecūia debeť ex
℈cto licito puta mutuo: vēditione: ⁊
hmōi: vl ex ℈cto illicito: ꝫ ās licito re
putato p errore ⁊ sic ℈ipliciter sit in dan
ibⁿ mercatoꝛibⁿ pecuniā vel artifici-
bus ad discretionē: tūc pt ⁊ dz aper-
re dicī obligatio debiti ℈cti ⁊ p quam
vlā Sꝫ si nō pōt ille trālmittere pp no
tabilē icōmoditatē: sic scribat petēdo
dilationē: seu remissiōez: ⁊ potiⁿ qđ eli
gat ꝑmū: q̄ secūdū nisi necessitas co-
gat: q; qđ differi ñ auferitur: vt sic fiat
restitutio: ⁊ sic expectādo rñsione pa-
tus facere qđ dz poterit absolui ⁊ cōi
cari. Si autē nec dilatōez: nec remissio
nez pōt inuenire vllā: tūc faciat restitu-
tiōez vel cedat bōis creditoꝛibⁿ suis ēt
si deberet mēdicare ſm Ray. Nec eni
ḥndus est respect ℈ cū ne egeat. Ul.
dicit ꝙ pōt tenere extreme vite necessi
tatē. Burus est eni hic ſmo. Et tō Jo.
de nea. in q̄libꝫ distinguit: ꝙ aut credi
toꝛ est egens eo qđ iste detinet aut est
abūdās seu ꝓpteter trāfire pōt cū ce
rtia illi⁹ qđ sibi debeť. In ꝓio casu
℈ locū dictū Ray. vt statiꝫ restō fiat:
vel cedat bōis ēt si incurrat maximaꝫ
incōmoditatez. Nō. n. ꝫ de alieno vita
re icōmodū suū cū icōmodo illi⁹ cui
res est. In ſcdo nōtūr ad statiꝫ cū ipe
debito: incurrat notabile detrimentū.
⁊ q̄si sui status ⁊ ꝓditiōis destructionē
⁊ ex ꝓsequēti dęuentat ꝑsq; ad q̄si ex-
tremā necessitatez ⁊ multa picula aie
⁊ cor: pōs posłint sibi ꝛingeť ꝫ annua
tim: vel mēsatiꝫ restitueť pt. put melⁱ⁹
potit cauēdo sibi a supfluis expēsis ꝑ
se ⁊ familia ⁊ victu ⁊ vestitu ⁊ aliis. vt
possit citⁱ⁹ restituer. Nā si ꝫ tenere alie
nū ℈ voluntatē dñi vt qs vsuat cū ho
noze ⁊ ꝓdecētia sui stat?: ⁊ dimittēdo
ꝑ testm̄ ꝙ plene satisfiat a creditoꝛibⁿ
Si aut vt dcīs ē debitū restituēdo icur
reret tot dāna ⁊ picula: ⁊ creditoꝛ non
vult facere remissionē nec dilatōz nec
est creditoꝛ: idigēs vt dcīs ē tūc debi-
toꝛ nō tūr restituere totū fil: sed eo mō
vt dcīs est. Nō est ſm. d. Jo. qz volun
tas creditoꝛis i ꝫ irrōabilis est. cū fine
sua multa icōmoditate nolit. primū su
um expectaꝛ ad satisfactiōnē: cū ꝫ dcīs
ipsi idigenti deberet subuenire ꝑ ēt
dictū est ꝫ Sco. s. Restitutio ꝑmo. Et
ſm eūdē Sco. in. iiij. sūt tres casus: i q
bus nō tūr qs statiꝫ restituere qđ debꝫ
Primⁿ est ex pte recipiēs: puta sigo i
furiā cōuersus petat gladiū qđ apud
aliū posuerat. Sco: qñ statiꝫ restitue-

re alienū resultat in ecclām & notabile dānū ppli vtpote si debitor est notabilis psona: & reipublice multū necessaria creditor aūt sine re illa nō trāsire: quę res oio illi necessaria est ad talē reipublice statū gerendū. Tertio quī restituenti vel alicui ex suis statuj restituendo iminet grauis infamia: aut scādalū plimor. vel paucor: vt piculū mortis. In ḡb⁹ casib⁹ & sibi⁹ dz creditor magis velle primū differēdo aliquātū restitutiōz aliqō pdictor in comodor euitare ḡ icōmodū sibi modicū vel nullū stati restituēdo sibi satisfieri. Et sco. addit q hoc casu debitor detinēs alienū inuito dño nō est detētor iniustus: qz ille volendo statim sibi restitui. dū vz aliqō pdictor iminet vult sibi rehabere ℨ rectā intētionez facit. qō nequaq̄ licitū est. Loco. Archi. f. g dicit. q⁹ sigs hz aliquā artē: cū instrumētis artis illi⁹ lucrat vñ sustētat se & familiaz suā q̄ instra si vellet vēdere: vt satisfaccret creditorib⁹ suis: nō posset exercere illā artē vñ vīnit. vñ si aliq̄s ex reliquo ex pēlarū vīte sue poterit satisfacē nō tenet vēdere vt satisfaciat vel restituat: nisi posset. z sine illius lucrarl cuz aliis: puta opando & hmōi. vñ sigs doctor iuris: q cōiter idiget libris habz tm̄ li bros & vestes & pectes statui suo: sine quibus apparere nō posset in statu decēti: nec ꝑsulere: nō credo q⁹ teneat vendere vt satisfaciat. ſz de lucro artis sue inde ꝓpter: paulatiz restituet dz Nec egtas & hec hūanitas nō cū oib⁹ in dif ferēter exercēda est ne pareī via furtis & detētiōnis iniustis & vsuris. Sz cum timoratis q multū laborant & solliciti sūt ꝓ salute anime sue forte nō esse iniustū cū melius sit ḃo reddere rōnē de nimia misericordia q̄ de nimia severitate. ex vi. q. vii. aligāt. Nec istud ē ꝑcādū: ne pareī via rapinis & detētiōne rei alienę. Itez quoq; dicendū est de artifice qui hret instra artis sue q̄bus se sustentat & familiā suā. & laborādo vltra sustentionē suā poterit pauliatiz satisfacere creditoribus. vt dictū est

Quo ꝺo ad rēsiōnem incertor fiēs est tripler distinctio. qz aut hēs incerta pōt restituere: aut nullo mō pōt. Aut pōt. ſz nō sine notabili incōmoditate sui. & familie. Do cāu: tūr oia restituere quā cū⁹ sicut & certa. Et dicūt incerta ea que non pōt qs retinere sibi: siue qz vt rapinā vel vsuram vel fraudem vel dānum: vel rem alienā inuētā non habitā ꝓ derelicto accepit. & ꝓsona eā sua est res ignorat. vel si scitur. nō inuenitur: nec ipe: nec ei⁹ heres. Sīr dicipīt icerta: q̄ qs recipit ꝓ vicīū symōle in sacris. & alijs spūalib⁹. Nō dico de fructib⁹ bīficij receptis symoniace accepti. qz illa sūt certa. dñi. n. ecclie illius bīficij restituī vel camere applic. Etiā dicunt icerta vbicūq; est turpitudo ex pte dātis & accipientis: q⁹ si diocesanus vel qs alī⁹ et q hz restituere certa & incerta & bñ pōt restituere dimittit sum plr absq; cā rōnabili. vel ꝓponit cū eo vt fieri solet cū vsurarijs iuq̄ incertis puta q⁹ det sibi cēsū: cui tñ possit & alia re stituē. vel tūc vel in futuz sine b⁹ q⁹ va dat mēdicādo. & si cū icōmoditate sui nō nimia: puto talē remissionē i foro dei nō valere nec cōpositionē. & si vale at in foro ecclie. vt. s. nō vexetur. Nam epī sūt positi dispēsatores pauperuz. nō dissipatores. Sec⁹ aūt si fiat hoc ex cā rōnabili puta q⁹ ille nō posset̄ ptem pauperibus erogare eius qđ dz sine no tabili detrimēto sui & familie tūc pol set tanq̄ pauper totuz vel ptez sibi remittere ita tñ q⁹ ille sit paratus totum qđ dz erogare ad q⁹ teneī. In scdo casu. s. cū nō statim pōt restituere i carte sine magno detrimēto sui faciat ptez & de tpe in tpe residuum. Et bonū est q⁹ epūs vel ꝓfessor assignet sibi tpūs. i. q⁹ restituat. & si repīt pīes ꝓteriisse, tpūs statutū sup hoc. cū tñ potuisset facere distributionē. nō desaccli est absoluendus nisi faciat pīs distributionē quā dz vel credatur eio facturus in brevi. In dando aūt hmōi dilationem dz attendi modus & cā illicite acceptionis rei alienę. vt quāto fuerit turpior & ob

norior: restōni tāto tps dr̄eu̇lsetur. Bo tor. n. violentia est i furto ꝛ rapina. ꝛ fraude ꝛ dāno illato ḡ; i vsura. Et ma ior obligatio vsura restituėda: ḡi pe cunia symoniace accepta: vl p corruptiō nes iudicis. Et magis in p̄dict; casib⁹ ḡ; acgsitis p ludū ⁊ ꝛ. Laueat tñ sūmope ꝓfessor: si ipse se ipedit ne ḥmōi distributo⁹ ⁊ icert; vt talis se ḥeat ⁊ euitet oēs nota cupiditat; Itē q̄ q̄ pauper⁹ dñi dari nō faciat ex eis pamenta fieri: calices: vl edificia: nisi i magna nēcitate ꝛ mo deratōe: ad q̄ auīdi sunt rīoſi: ⁊ fame sue p̄uidebit: si alig sciāt: vt testes hu iusmōi erogatōes. In tertio casu si ni hil p̄t: sufficit q̄ ꝓponat cū poterit ero gare. ꝛ si credit ñ posse ⁊ in futuꝝ p̄t sibi remittit tāḡ pauperi. Quo ꝓ ad tertiū p̄ncipale. s. restōnes certoꝝ. ꝛ in certoꝝ distīguēdū est. q; aut vtraq; p̄t restituere: aut neutra p̄t. Aut vnū p̄ re stituet: ꝛ nō alterꝝ. Primo casu totū ds re stituere. Secdo casu: ex casu. ab vtraq; restōne. Tertio casu. s. cū nō p̄t vtriq; restituere: ḡ; alterꝝ eoꝝ: tāc restituat po tī⁹ certa ḡ; icerta. Nā retinēdo certā i iuriā facit illis p̄soni ḡrū sūt illa bona detinēdo ꝓ icerta nō facit iniuriā alt cui. Et in ḡ frequēter delinquūt vsura ry: q cū ḥeant restituere certa ꝛ icerta ꝓ se ꝓponūt cū ꝑcōis de icert⁹. ꝛ post modū certa restituūt de tpe in tps ꝛ dimittere: ñ q̄rētes obligēter lib: os cō putatoꝝ: nec ḡrentes eoꝝ gb⁹ sūt obli gati. vt tenent. In q̄libꝫ ät casu restō nis fīēde: ḡri p̄t: vtꝝ sufficiat restituere illō tñ q̄ ūuste accepit: aut ēt teneat ad ꝑius. Ad q̄ rīdet q̄ aut res ill⁹ ste accepta puta p rapinā: vsurā ꝛ hu iusmōi: ē res ex se fructifics: siue imo biles: vt ager ꝛ ḥmōi. Aut mobilis: vt bos equ⁹: vestis ꝛ ḥmōi. Aut ē res ex se ñ fructifics: vt pecūia frumēti vinū ꝛ ḥmōi. In ꝓmo casu tñr de reb⁹ ꝛ fru ctib⁹ p̄cept; ꝛ q potuisset p̄cipi a dño deductis expēsis debite facti Ꝛ Rai. nec sufficit q̄ restituat rē ipaz iuste ac ceptā: si ē deterioeata: tñr si ēlā, ḡt.

¶ An aūt monosusteneaē de re p̄dita si eodez mō iuiſt pitura ap⁹ eū cui ō debāt. Pōt dici q̄ ḡ i foro cōrectoso ista teneat: tñ in foro aie debem⁹ ⁊ ſpi cere ⁊ere ipi⁹ creditoris. Et tō si ap⁹ cū eodē mō fuiſt pitura ōbito: i ꝑcia nō teneret. Et hec theorica facit ad to tā māz restōnū. In scdo ꝓmo casu p̄nci pali. s. q̄n res si est fructificās ⁊ tripler ꝓpio. Alij dñt q̄ tñr restituē pecunia. ⁊ ola iuista acgsita. Rō q; ex radice i fecta ꝓuenerūt. Alij dñt q̄ ds ētē retine re ētē dare illi cui⁹ est pecūia ptem pauper⁹. Tertij dñt. vt Tho. ⁊ Ri. in. iiij. q̄ tñr tm restituer ipaz pecūia: ten frumēti ⁊ ḥmōi nisi credito: icurriſſ dānū. Et tūc ad arbitriū bōi viri satiſ faciat. Alle tñ lom. clari⁹ ōclarat ꝺ iter esse dicēs q̄ dānū q̄ accedit iniuriaz passo duplr euenire p̄t p se ⁊ directe. Scdo per accidēs ⁊ idirecte. Primo cū per se ⁊ directe dat ab vsurario iuriā passo: tūc vsurari⁹ satisfacere obligat ḥbi gra. passus ē aliqs dānū pp pecu niā sibi p vsurā ablatas. q; ex ea vole bat emere sibi ncaria p sustētatōe nāe ⁊ solnere debita ⁊ in exploitatōe talis pecūie icurrit dānū. q; necesse fuit sibi vēdef possessiōes: vel accipere ab alio pecūniā ꝺ vsuris. vel q; domū ꝺ, pp ꝺ min⁹ vēdidit aut aliā ꝓducit ⁊ ſilia tūc in tali casu ꝺ dānū vsurari⁹ restitue re obligat. q; dat cām efficacez. Scdo mō dat vsurari⁹ dānū iniuriā passo p accidēs ⁊ idirecte. s. q; n ē ꝓcut⁹ hō lucꝝ: qđ ex pecūia ītēdebat: vl ꝓleg po tuisset. ⁊ tale dānū restituet nō tñr. Et hec distīctio fier; p̄t i ob⁹ hitisp vsu rā: siue sint res ex se fructificātes siue ñ ⁊ maxie ap⁹ illos q tenent q̄ in vsura trāsferat dñiū. Ad de tū p̄dict; q̄ō no. san. Ber. ſ. q̄stā ō fructib⁹ restituēdis ⁊ itereſſe. ꝑ q̄ talta respectu vsuraꝝ ſi ḥſit locū. Primo rōe volūtariꝝ: q; ex ſi nō ſit volūtariū simplr: ⁊ ſaltē volūtariū mixtū ⁊ ꝓditōatu ex pte mutuā accipi entis Propterea ad nullū dānū tādē ſi bi ꝓueniēs ptereḡ ad ſolā. vsurā reddē dā ḃm eos tñr. Scdo rōne dñij. Nā vt

dicēt dñūs vsurariū oz rep vere vsurarij ē. nō ñ tenēt ad tāt nūero satisfacēdū: sz ad equales solū. Fur ēo vel raptor aut mutuī retētor exq̄ trāsit tps sibi pcessū ñ hz dñīū re q̄ dz ē iust⁹ dño. ē tō nō ad iteresse. q̄ dūs ꝑ dānificat ī re sua. ē icōmodit atib⁹. q̄s ex re sua trahsiſſ. Tertio rōe ꝓsueti mōi l. q̄ cōit obſuat ī vſaz satisfactōe q̄ nūq̄ vidim⁹ vſurarios ꝓpulsos ad re stituēn. nisi solū certāvſe. hec. S. Ber. Nō vī valde notabile. q̄q̄. distinctio ale. lō. si valde rōabil. ē vbi aut ol ad illā fuāda iducēdos. Si ēt iduci ñ posset fuet ista vltia No. ēt singulare theol cā Bull. q̄ facē ad totū istū titulū ē ad alia q̄ ī foro pniali q̄ restō ñ ē facie da certe pſone d̄ pſito ē q̄ oia illicite acq̄sita crogēt ī pios vſus. De necessi ea āt ñ ē. nisi iudicial ꝑdēnatio facta fuerit. vī nisi iq̄sitō ꝓfessor videbit. Nā ī foro pniali ḡa restituēt ꝓcio ſi tenēt: nisi inq̄stū ſpm dānificauerit seu ꝑdēnat⁹ fuerit. ry. q. ij. firmitas. Deo āt satisfacē dz ꝑ turpi cā ſz arbitriū ꝓfessoris Quidā tñ ꝑ dctm limitāt. q̄ bñ q̄ ī foro pniali ḡa ñ tūr restituē nisi q̄n ius spāle hoc exp̄imeret: vt ē infurto. rapina: vſura. ē simonia ē hmōi.

3 ¶ Quo ādt ordine soluēdū sit creditoꝛib⁹ ex ꝛctib⁹ vel q̄si. ff. S. Ber. qui pōt casūs ī termis. Quidaz mercator ex diuersis causis plurib⁹ obligat⁹ erat sz cū talis fregerit ē aufugerit veniūt deponētes q̄ apd eū aliq̄ depositū: veniūt vēdētes q̄ ei merces suas tradiderāt: ē hypothecarij ē vxores ē nup⁹ ꝑ suis dotib⁹. ē simplices cyrographarij ē alij simplices ꝓuilegiatarij q̄ oēs volūt sibi restitui. Querit q̄ gd⁹ ꝓmo satisfaciēdū sit. ff. fz bal. q̄ ordie restituēdū ē. Pcio dñūs vez. vbi gfa. dc ponēti ñ suū extat dpositū. Secūo restituēt merces. si extāt. et q̄ illas ꝑ pcio nū dū hito sibi tradiderat. q̄ si tñ nē plus valeret. id plus reddāt ad omodū alio rū creditoꝛ. ff. de ac. emp. ſ. iulian⁹. §. offerri. q̄ si tā merces vēdite eēnt alt⁹ ex pcio illaz alie empte. iste nō restituent. q: nō sunt ꝑ pcio obligate. ff. de ī rē ꝓso. l. quidā. Et rō ē. q: pcīū ex illis ꝓmis mercib⁹ redactū ñ erat obligatū mei q̄ tradiderat. q̄ nec merces ex eo ēpte. Idē dic ī pmutatōe. q: ibi spes ē ī obl'one. ñ succedit alia loco alteri⁹. ff. d̄ ꝛ. fig. l. labeo. Tertio ceteris pbus ꝓferī dos vxoris q̄ cēset hēe hypothecā ī bōis mariti. Nō ꝓferī neq̄ ꝓtēdētib⁹ pſonalē obligatōne. ſz ēt ptendētibus tacitā hypothecā. vtil. assiduis. C. q bo. ī pig. ha. Quarto ēt hypothecas vent unt d̄ ponētes. si nō extat eoꝛ depositū ff. depo. l. si hoiem vbi ꝓ q̄ tali pnle gio ñ gaudeāt q̄ sub nōie d̄positi mutuāt ad vſuras Hypothecā tō poteſt ē q̄ ptinz ad rē ipaz. ff. d̄ pac. l. rescriptū Quitū ventūr simplices ꝓuilegiatarij ī hītes ꝓuilegia pſonalia. non realia. Sexto veniūt oēs cirographarij ꝓtā tā nō attēta ꝓtate ꝛctuū. q̄ licitū ē debitoꝛi ꝑ cumulū creditoꝛ facē cā ꝓioꝛ creditoꝛ deterioꝛē. nōīt̄ dñūz nec hypothecā nec ꝓuilegiū habētiū. vt. ff. de sepa. l. i. §. ex ꝓto. Sz no. fm Ral. q̄ hēs ante oia ꝑt ōducere expēsas. necessarias ḡa cā hēditatis fec. fiue ꝑ funere siue in testō vel hmōi. ē breuiter si tota hēditas exhauriat⁹ d̄bitis: dz eē immunis a grauamine sicut ā lucro. C. de iure delib. scimus. §. ē si ꝑ fatam. Predicta vera sunt de iure cōi Tamē secus fm Archi. vbi lex municipalis vel statutū ciuitatis alr dispōneret. Nā tūc illis est stādū ēt ī foro cō scie: si nō sit expēsse ꝛ ius obuiū: gō si de facili iudicādū est. nisi euidēter ap pet ꝛriū. vñ ī aligb⁹ ciuitatib⁹. vr Florētie: fallēte aliquo mercatoꝛe p sindicos sistitutos a cōtate sup hmōi vbi ñ sufficiūt bona debitoꝛis fallētis ad plene restituēdū oib⁹ satisfiī vniuersis ꝓrata fm facultates bonoꝛ illius. ē nō plus vnius alteri. nisi aligb⁹ ꝓuilegiat⁹ vt mulierib⁹ ꝑ dotib⁹ ē hmōi. q̄bus plene satisfit aī quēq̄s iloꝛ. Nō. ēt ꝑ declaratōe tī. restōnū. q̄ gdā sī actiones pſonales. gdā reales: pſonales dicunt q̄ pſonoꝛ tenēt obligatā ex ꝛctu

vt in mutuo:locatione ⁊ hmõi. vel q̃si
Sctus:vt negocior gestio: tutele ⁊ hu-
mõi. Aut maleficio:vt furti ⁊ hmõi
vel q̃si maleficio:vt i iudice male iudi
cãte ex impitia ⁊ pjcẽte de cenaculo
qd nocuit.vt infra.de obli. Reales ꝙ o
dicunt q̃ sequunt rẽ ⁊ non pſonã:nec
p eas dr̃ pſona obligata vt rei vẽdica
tio:publiciana ⁊ files. Nõ.ꝛ q ꝙ dr̃
esse obligat⁹ ex Sctu q ꝓsurgit ex volũ
tate ⁊ pſensu pũi:vt emptio:ꝓductio:
locatio ⁊ silia. q; gl. Ex q̃si Sctu q ẽ ob
ligatio alteri tñr ex offo vel ꝛcõ alterũ li
cito lz si iterueniat expſa volũtas ãbor
vel mitela:cura.negocior:uz gestio. Ex
maleficio dr̃i rapina:furtũ ⁊ hmõi
vel ex q̃si maleficio qd dr̃ q̃si nocuñ
tũ dat pter oppositũ:vt de medico q ex
iperitia male curat vulnus'. vel iudice
q iperitio ꝛc.vel cũ aliqs effundit ex
ſenestra ꝛc.isti.ũ obl.q̃ ex q̃si delic.na.

4 ¶ An dr̃ pr̃ obẽdr̃ restitui hĩa ex vsu
ra q̃ alia debita licito mõ Ꝺcta: puta
honesti mutui vel emptiõis vel alicu
ius liciti Sctus.ff. Arch.l. q nõ. Sed
pius satisfactẽdũ est ꝓ Ꝺctibus licite
⁊ volũtarie factis. Et rõe q; i restõne
debitoꝛ nõ solũ fuat iustificãtis ꝙ etiam
iniuria deo facta ⁊ ꝓximo ẽmoretur.
Si ergo ſ põt restituere vsurã nisi sub
trahat ius alteri⁹:ꝓ tũc excusat a restõ
ne. Propterea hoc est magis violẽtũ
seu cõtra volũtatẽ ei⁹ cui debet aligd
rõne liciti Sctus.l.subtrahere suũ cre
ditũ q̃ fuerit recipere vsurã ab alio:
pp hoc nõ vr̃ rõnabiliter:vt de iusto ob
sequio qd facit.primo in mutuãdo seu
expectãdo precũ rei vendite reportet
incõmodũ ⁊ dãnuz qd ꝓtingeret hoc
ſuãdo. Itẽ q dedit vsurã tã recepit cõ
modũ magnũ ex mutuo sibi facto. Et
tõ dz sibi sufficere:vt vsurarius restitu
at sibi vsuram cũ poterit de suo: ⁊ nõ
de alieno. Et hoc nisi iura municipa
lia aliter dr̃ ponerẽt:q; in hmõi fuan
da sunt. Sãctus aũt Ber. ꝛ: oppositũ
dr̃ q̃ primo tenẽt restituere q̃ habuit p
vsurã:q̃ que habuit p alios Sctus vo
luntarie factos. Idẽ Alex.dom. Et dicit
q̃ hec volũtas vocatur ꝓformata:alia
vero cõditionata. Sz dicit põt q; lz in
Ꝺctibus sit volũtas ꝓfirmata quo ad
Ꝺhendũ:nõ tñ quo ad retinẽdũ id qd
debetur. Et prima opinio vr̃ equior. Si
militer si heres habẽs legatarios ⁊ cre
ditoꝛes:⁊ nõ valẽs oibus satisfacere:
tũc si debita sũt Ꝺcta per eũ q fecit lega
ta:ꝓ satisfactore pr̃ creditoꝛibus:siue
sint ex Sctu vl q̃si:siue maleficio.vl q̃
si. Si vo debita fuerũt Ꝺcta p heredẽ
tunc prius satisfiaciat legatarijs:q; pos
tea. de lẽ et vide.ff. Hereditas.ff. xliij.

¶ Quid cũ debitoꝛ petẽti dilationẽ: §
alius creditoꝛ vult dare.alius nonsed
vult q̃ cedat bonis Dic fm Bar. in.l.
cũ soluto.C.q. bo.ce.poss.per.l.illas. q̃
an detur dilatio:vel admittatur cessio
stat maioꝛi parti creditoꝛ:inspecto cu
mulo debiti vel numero pſonaꝝ. q; si
vtrũlibꝫ est ꝑtias.finia benignioꝛ est se
quẽda.ff. q dilatio detur. Dic.tñ li.l.ad
dit q; respectu illoꝝ q nolũt dare dila
tionẽ.tñr statim satisfacere vl credere
bonis.maxime ybi lesi egẽt.ꝛ fame pe
reunt. Secus ergo dicendũ est vbi lesi
non essent in tanta necessitate.

¶ Querit ẽt bar.i.d.l.cũ soluto. vtr̃ de 6
bitoꝛ possit cedẽr bonis siuolũtate obstã
te q creditoꝛes velint ꝓcedere dilatio
nẽ qnqueñalẽ. Ad.o.in sum.vt recitat
ibẽ bar. vr̃ tenere q electio detur ipsi
debitoꝛi si vult:aliter non.

¶ Sz an obligat⁹ ex maleficio:vt ex 7
furto vr̃ rapia possit liberari cessiõe. ff.
vr̃ q nõ de iure ciuili. Sz loco pecũie
q̃s nõ põt soluere sustineat penã coꝛ
palẽ.vt.l.fi.ff. de i ius vo. Et lz põ'itelli
q̃si agit de ꝺmodo rei publice. Secus
ẽt si ageret de ꝺmodo pſone ꝓuate:q;
nõ dz hõ frustra seruire in hominẽ per
penaz coꝛpalẽ:q̃si nõ põt soluere. Naz
tũc sufficit q; liberet cessione. q uoꝝ
ter.in.c.si res.xliij.q.vi.⁊ in.c.nõ satis
ꝛxxvi.di.⁊ ibi gl. dicit. q hodie si alig
ꝙuenitur ex maleficio.nõ est solnẽ
do puniri põt.l. pena coꝛporali. allat
d.c.si res.⁊.ff. de pe.l.i.§.i. Et hoc ca
su non est subueniendũ ei. nec redimẽ

da est pena eius: q; ei⁹ pena p̃cio redi-
mi phibet. i. q. i. dubemus. Si aut̃ cõ
uenitur ex ꝺ̃no nõ est cruciãdus: sed
sufficit q; cedat bõis. C. q bo. ce. pos. l. i.

8 ¶ Si pone q; creditores nõ sunt in ar
ta necessitate: et is q; tenẽt restituẽ non
pt̃ induci ad restitutionẽ stati faciẽdã
nec creditores ad dilationẽ dandã. ꝛ. Bir. vbi. s. q; discretus sacerdos pot̃
ꝺ̃ciam suã firmare et eo q; intẽdat vti
liter gerẽ negociũ creditoris. eo q; vi-
det q; alr nõ pt̃ recupare in ꝓpetuũ vl
non ita cito rẽ suã: pot̃ si ꝑmittat bõa
fide satisfacere. i. certũ ꝺ̃ce ꝺ̃cedẽ dila-
tionẽ et peccatorẽ absoluere: vl aliã rẽ
cipe pot̃ cautionẽ. Nõ tñ ꝺ̃nlo vt acci
piat iuramẽtum: vl sic creditor recupet
quod ei debetur: et peccator non rece-
dat a ꝓpositi vero desperatus.

9 ¶ Queritur vltio Bir. Utr in aliq̃ cãu
possit dispẽsare eccliã cũ aliq̃ vtpote ꝑ
succursũ terre sancte vl hmõi modi q;
non restituat q; alteri restituere tñr.
Host. dicit q; in his in qb⁹ꝫ pcñ mõ
tale ꝯ pceptũ diuinũ vt in furto vl ra
pina et hmõi. vt. xliij. q. v. penale ñ pt̃
dispẽsare ep̃s nec ẽt papa. vt dicũt ali
qui: quia oniam agat et restitutio fiat
extra de usur. cũ tu. xiij. q. v. sigdã. et. c.
multi. Et hoc dicũt ꝺ̃ep. In his vo in
qbus ꝫ pcñ mortale ꝫ; positiuũ lus:
et cõmitter ep̃os et inferiorib⁹ pape iter
dicta dispẽsatio. vt in excõicato vl ire
gulari: q; recipit bñficiu extra de cle.
ex. mi. postulastis. nullus dispẽsare pt̃
vl pnias ꝑtarentis solus papa vl is
cui spãliter ꝓmiserit. Si vo ñ est iter
dicta dispẽsatio: ñec pt̃ ep̃s dispẽsare vt
no. Arch. xliij. q. v. nõ tñ sane q; ite lligas
verũ de bonis ecclie. hec Bir. de
hoc vide. s. Papa. §. viij.

Sacerdos. Quale sacerdotes dicũt
ligare et solvere. ꝛ. ꝫ Ray. tribus
modis. Pmo ligãt et solũnt. i. oñdunt
aliquẽ legatũ vl solutũ eẽ a deo. nã si
gs apd̃ deũ solutus sit: tñ in facie eccliẽ
nõ als solut⁹ hr̃: nisi ꝑ iudiciũ sacerdo
tis. de pe. di. i. cũ gliber. Scdo ligãt cũ
satisfactionẽ penitentib⁹ imponunt vel
solũnt cũ de ea aliq̃ dimittũt vel ꝑ eã
purgatos ad sacr̃os cõlonẽ admittũt
de pe. di. i. multi. pler. Tertio ꝑ executõ
nem vel absolutionem.

¶ Utr quẽcũq; sacerdos ligat vel sol 2
uit ligat et solvat deus. ꝛ. Ray. alla
auctoritas qẽcũq; ligaueris etc. ñ sim
pl⁹ intelligẽda est: ꝫ tũc dmũ cũ sacer-
dos mittẽ ligat vel solut. Nã iudicium
tripler est. Primũ est de quo. s. deus
mũdat aiaꝫ i ꝑnitẽ. Scdo ẽ sacerdos ꝫ
g̃ auctoritate clauiũ ligat vl soluit. Ter
tiũ ẽ curie celestis. s. appobãt. Itaq;
q; qẽcũq; ligaueris etc. exponit. s. iuste
vel clauẽ nõ erraẽte. erit ligatũ et in. c. in
celesti. ꝑ appobatiõs. rj. q. iij. tũc ꝺ̃a.

¶ Utrũ sit melior missa bõi sacerdot 3
ꝫ malꝰ ꝛ. log positiua⁹ duplr de missa
Aut ẽtũ ad id q; ꝺ̃ est essentiale in ea
s. corp⁹ xpi. Et sic a ꝺ̃cũq; dicat equaliꝛ
bona ẽ. Uel ẽtũ ad id q; ẽ annexum
sacr̃o: et ꝙ̃ seruarlo. Et sic missa bõi sa
cerdot melior: ẽ: q; nõ solũ hr̃ efficaci-
ã et operatoꝫ ẽt ex deuotione celebrã
tis. Et ideo ceteris paribꝰ melius est
audire missam boni sacerdotis.

¶ Quo adit sacerdos hẽat duplicem 4
certũ. Unũ sup corp⁹ xpi verũ. Aliũ su
p corp⁹ xpi mysticũ. Et quo dicit act⁹
sunt distincti: et vter q; ꝛ grat ad' cõse-
quões audiẽdas. vide. s. Ordo. iij. §. iij.

Sacramẽtum quid sit. ꝛ. ꝫm ma
gistrũ sniaꝫ. Sacrm est facere ꝙ
gnũ: vel ꝫm Aug. Sacrm ẽ inuisibilis
gre visibilis forma. Et de substantia
cuiuslibet sacr̃i none legis necessaria
sunt tria. s. mãs: elemẽtũ: et forma. s. vbi
et intentio ministri copulans formam
materie. i. qd. detrahe.

¶ Quot sunt sacr̃a necessitatis. ꝛ. ꝫm 1
doc. vt. s. baptism⁹: confirmatio: eucharis
tia. pnia et extrema vnctio. Et dicunt
esse necessitatis: q; sunt ꝑ ꝓcepto. Et te
netur glibet ad ea suscipiẽda ꝓ loco et
tpe. Reliqua duo sacr̃a sunt voluntа-
tis. s. ordo et matrimonium.

¶ Utr sacr̃a possint iterari. ꝛ. tria sũt 2
sacr̃a q; nõ ꝑt iterari. s. baptismus. or
do et confirmatio. i. q. i. qđ gdam. Tuiti

enim sacro fiēda est iniuria que dr fieri qñ iteratū iterat: quasi pma collatio ñ valuerit. l.q.i. sacra. In collatiōe eni cuiuslibet pdictor trīū imp̄mit character aie: q ēt p̄ mortē ñ pt ab eo se part: vñ si qs refuscitaret, ñ eēt batiza dus aut recōfirmādus: aut reordinandus. Secus in alijs quatuor sacris.

¶ An ꝑo resuscitatus recupet vxorez vl bōa. vide. ē. ecclia. i. §. vj. z impedi mētū. xliij. §. i. z adde fz Ug. q resuscitatus ꝯ Dñs denuo cū alia nō eēt bigamus: q non dūtaxat carnē suā pp hoc i duas, de mā hmōi sacro z. vide singularia. ē. Cōfirmatio sacra. qs ait ista or fit manus dr i his ꝓsi. maior in effectu baptismus corpus inesse cōiugū signo maioꝝ crisma misto.

Sacrilegiū. qd sit. §. est sacre rei violatio vel usurpatio. Et dicitur quasi sacrum ledens.

¶ Quib⁹ mōis ꝓmittit sacrilegiū. §. fz Ray. ꝓmittit qñq; rōe psōe: vt cuz ge⁹ liberat clicū vel rapit mōtalē. qñq; rōne loci: vt cuz qs violat imunitatē ecclie vel cimiterij: qñq; rōe rei vt cū res sacra vel sacro vsui deputata vsurpatur. Et hoc dividitur. l. auferēdo sacrū de sacro: vel sacrū de sacro: vel nō sacrū de sacro. xvij. q. iij. quisquis.

Sagittarius. Utrū liceat vti arte sagittarioꝝ vel balistarioꝝ. §. xp̄ ani possūt hoc exercere officium ꝯ paganos z fideles psecutores: z ēi cōtra christianos er pte iuste bellātium z in bello iusto: q; in tali bello vt dicit Aug. xiij. q. v. dominus. c. q. vin. vt patidem. vtrū aperte quis pugnat. aut ex insidijs: nihil ad iustitiā interest.

¶ Que ār sit pena exercētiū artē modo ꝓhibito. §. pena coꝝ ē ꝑ sub anathemate ꝓhibēt. extra. co. c. vnico.

Sarracenus. Sarraceni dicūtur qui nec nouū nec vetus reciptāt testamentum qui nō ab agar ancilla. Habrae. de qua orti sunt noluerunt se nominari sed potius a Sarra vxore libera sarracenos se appellauerunt: Et inter eos sunt quidā samaritani a samara ciuitate z prouincia qui recepe runt solum. v. libros moysi. alios respuerent ſm Ray.

¶ Utrū ritus gētilium seu paganoꝝ sint tollerādi. §. z. ſm. Tho. ſcda ſcde. q. x. lz ecclia ritus z festa iudeoꝝ agi tolleret. Ritus tamen gentilū nō tollerat, nisi forte ꝓpter scandalū vitādū: vel scisma aut hmōi. odt sint aliquando ad tempus tollerandi ritus paganorum aut hereticorum.

Satisfactio. qd sit. §. ē cās pctoꝝ excidē: z eoꝝ suggestiōib⁹ adstū nō ſdulgere. de pe. di. iij. satisfactio.

¶ Utrum satisfactionē iniunctā; ſ; in pctō mortali expleri; necesse sit iterare dc ſm Ry. in quolibet q̄ sacerdos iniungēs penitēti pniam: pena ad quā obligat; i purgatorio mutat in illā pena quā penitēs sibi ingit ꝑ suis peccatis i hac vita soluēdā si pena ꝓdigna ſ; dr ſudiciū iniūgit penitēti: z ita penitens remaneret ligat⁹ ad illā pena soluendā: q; si eā nō solui: nouū pctm cōmittit Si āt illā soluit in charitate ex ſiēs gerat ab illa pena purgatoria q̄ ꝑ sacerdotē i ista fuerat ꝯmutata: q; hec pena i charitate soluta ē satisfactoria: si aūt soluit eā in pctō mortali. tūc nō absoluit a pena purgatoria q̄ i ista ꝑ sacerdotē fuerat ꝯmutata. vñ q̄ ad hec satisfactoria nō ē. a ligamie tū q̄ ligauerat eū sacerdos: ista pena sibi iūgēdo absoluit: vñ soluēdo illā in pctō mortali: trāſgressor illi⁹ ꝓcepti nō efficit nec ſilam pena de necessitate saluus. Itē facere tenet. De hac materia satisfactionis vide multa. ē. Contrito.

Scandalū. quid sit. §. ſm Tho. ſe cūda ſcde. q. xliij. qs greci ſcāda lū dicūt nos offensionē vel iniuriā vl ipactionē pedis possum⁹ dicere. Contingit. n. qñq; ꝑ aliqs. c. bes ponit ali cui in via corpali: cui impingēs dispo nitur ad ruinā: z dr talis obes scandalū. Et ſilr in processu vie ſpūalis ptingit aliquē dispōni. ad ruinā ſpūalē vel ꝑ dictū vl factū alterius. Inquisitū ſaligę sua admonitiōne vel iducto

ri: aut exemplo trahit alterꝫ ad pctm. ⁊ B ꝓpe dr scādalū. Nihil aūt ꝺm ꝓpi am rōnē dispōnit ad spūalē ruinā: ni si qs hz aliquē defectū rectitudinis: qz id qs est pfecte rectum: magis munit hoiem ꝫ casum: cū ad ruinā inducat. Et ideo quenīter dr ꝙ scādalum est dictū vel factū minus rectū: ꝑbens alteri occasionem ruine.

¶ Utrū scādalū sit pctm. ꝟ. ꝺm Tho. vbi. ā. ꝙ duplex est scādalū. s. passiuū vz i eo q scādalizat: ⁊ illud ē sp pctm. Nō. n. scādalizaꝫ nisi inḡtū aliqliter ruit spūali ruina: q pctm ē. Alīo ē scādalū actiuū. s. qñ ē i eo q scādalizat. Et ꝺ sp est ēt pctm qz vel opus qđ facit ē pctm. vel ēt si nō ē pctm. saltē hz pecca tū: vel malī spēm. Jō dimittēdū ē pp primi caritatē: ex q̄ vnusq̄sq; conat sa luti primi. putāt. Et sic g nō dimittit ꝫ caritatē agit. facit de vi. ⁊ ho. cle. cū ab omni. Sz nō scādalū patientis pōt eē sine pctō agētis: vtputa cū aliḡs scā dalizaꝫ de hīs q̄ aliḡs bñ facit. ⁊ que spēm malī si hñt. Jtē scādalū agētis pōt eē sine peccato patientis: vt cum ḡs inducit altū ꝺbo vel facto ad pec cādum. Jste ḡdem ḡtū est de se scan dalizat. sed si aliꝰ nō ꝙsentit imunis est a peccato.

2 ¶ Utrū scādalū sit spāle pctm. ꝟ. ꝺm Tho. vbi. ā. scādalū passiuū. s. in eo q scādalizat: nō pōt eē spāle pctm: qz ex dcō vel facto alterius aliquē ruere con tingit ꝺm qđcūq; genus peccati: nec ipa sumptio occasiōis dat spālem rō nem peccati. Scādalū vero actiuū pt esse dupl'r. s. p se ⁊ p accidēs. Per acci dens q̄dem qñ est pter intentionē agē tis. Et sic nō est spāle pctm: qz quod ē per accidens nō ꝙstituī t spēm: sz est circūstātia aggrauāns. s. qđ in publico fit. Per se ꝺo ē scādalum actiuū qñ aliḡs inordinato suo dicto: vel facto in tendit alium trahere ad peccatum. Et sic ex intentione spālis finis sortit rōnē spālis peccati. finis enim dat speciez in moralibus.

3 ¶ Utr̄ scādalū sit pctm mortalē. ꝟ. hz

Tho. vbi. ā. Scādalū passiuū, pt esse ventale qñ hīs ipactionē tm: puta cū ḡs ex inordinato dcō vel cō alteriꝰ cō mouet motu peccati ventalis. Qñq; ꝺo ē pctm mōtale: qñ hīs cū ipactione ruinā: puta cū aliḡs ex inordinato dcō vel cō alteriꝰ pcedit vsq; ad mōtale pctm. Scandalū ꝺo actiuū si sit p accei dēs pt eē qñq; ventale: puta cū aliḡs vl actū peccati vēialis ꝟmittit: l' actū g n̄ est in se pctm hz hīs aliḡs spēm ma li: cū aliḡ leui indiscretiōe. Qñq; ꝺo ē pctm mōtale: siue q; ꝟmittit actū pcti mōtalē: siue q; ptēnit saluē ꝓximi: vt ꝓ ea ꝓeruāda si ptermittat facē qđ sibi libuerit. Si ꝺo sit ꝙ se puta cū in tēdit inducere aliū ad peccādū: figdē in tēdit inducē ad peccādū mōtalē: ē mō tale. Et sic si intedat inducē ad peccā dū venialē ꝙ actū peccati mortalis Si ꝺo intendat inducere ad peccādū veni aliter per actum venialis: est venīale.

¶ Utr̄ bona spūalia sint ꝓpter scāda 4 lū dimittēda. ꝟ. ꝺm Tho. vbi. ā. Que dā sunt bona spūalia de necessitate. sa lutis: q̄ ptermitti nō possunt sine peccō mōtali. ⁊ talia pp scādalū ptermitti nō dñt. Quedā ꝺo sunt bōa spūalia q̄ si sunt de necessitate salutis: ⁊ tūc distin guēdū q: scandalū qđ ex eis alqñ ozit q̄ndoq; ex malīcia pcedit. s. cum aliq volunt impedire hutusmōi bōa spūa lia. scandalū cōcitādo. Et ꝺ est scan dalum pḥoz. Qñq; ꝺo scandalum pcedit ex infirmitate vl ignorantia. ⁊ hmōi. scādalū ē pusillor: pp qđ spūa lia opa sunt occultāda. vel ēt interduz differēda vbi piculū nō imineat: q̄uis reddita rōe hmōi scādalū cessz. Si aūt pⁿ reddītā rōnē duret id vl ꝙ g inde scādalū sumit n̄ ex ignorātia. sz pottꝰ ex malīcia. pcedat. Et sic pp ipm non sunt spūalia opera dimittenda.

¶ Utr̄ punitio pctō̄ sit ꝓpter scāda § lum dimittēda. ꝟ. ꝺm tho. vbi. ā. pena rum iflictio in tālī hz rōnē instīcte: in quātum per eas peccata cohībent. Si aūt per inflictionē penarū manifestuz sit plura ⁊ maiora peccata seq. tūc pe-

nay inflictio non ptinebit sub iustitia
Et in ℔ casu a peccatoꝝ punitõe cessa
dũ est. vt ait Augus. l. de. vi. q. i. ꝑsitimeret.

6 ¶ Utꝝ ipletio ꝑfitioꝝ: largitio elemo
synarũ: et hmõi opa mifricordie sint p̃
mittẽda pp scãdalũ. ℟. fm tho. vbi. s.
Qñ talia nõ sunt de necessitate [salut]
ℓ pp scãdalũ nõ sint simplr dimittenda: sunt tñ iterdũ occultãda: vel differẽ
da pp scãdalũ pusilloꝝ: quoniꝫ reddita rõne. scãdalũ cesset. Qñq; tñ ꝑfitio
rũ obseruatio e impletio operꝝ miseri
cordie sint de necessitate salut[is]: vt pz i
his q vouerũt ꝑfitia: e in his gbꝰ ex de
bito iminet defectꝰ aliozꝝ ꝫuenire: e
vt i tpalibꝰ: puta pascẽdo eluriẽtes vl
in spualibꝰ: puta docẽdo ignorãtes. Et
℔ fine hõt fiãt obita pp imutetũ ofñ.
vt pz i ꝑlatis: fine pp necessitatẽ indigẽtis: tũc eadẽ rõ est de hmõi sicut de
aliis que sunt de necessitate salutis.

7 ¶ Utrũ connectio fraterna sit pp scandalũ dimittẽda. ℟. fm tho. vbi. s. connectio fr̃na ordinat ad emẽdationẽ ꝑsõ
Et ideo intãtũ cõputãda est iter spualia bona: in quãtũ ℔ ꝓfectũ p̃t. Qñ nõ
ptingit fi ex connectione frater scãdalizet
Et tõ si pp scãdalũ connectio dimittat:
nõ dimittitur spirituale bonuꝫ.

8 ¶ Utꝝ petñ veniale sit cõmittẽdum
pp vitandũ scãdalũ. ℟. fm tho. vbi. s.
petñ veniale pp vitãdũ scãdalũ nũq̃
e facieñ. Si. n. facieñdũ esset tia non esset
petñ. se bñ ptingit iterdũ q̃ aliqd qđ
est ℔ se petñ. si fiat pp vitãdũ scãdalũ
nullũ est petñ. Sicut ℔ octoꝝ est
petñ veniale qñ absq; vtilitate dr. si ãt
ex cã rõnabili ꝓferat nõ e ociosuꝫ. nec
peccatum simpliciter.

9 ¶ Utꝝ tpalia sint pp scãdalũ dimittẽda. ℟. fm tho. vbi. s distinguẽdũ e. q̃ tpalia sint nobis ad ꝓseruañ. ꝓmissa si
cut bõa ecclie ꝓmittũt ꝑlat[i]: e bõa cõta
rei publice cõmittunt rectoresꝰ: tpalitꝫ
cõfiatio: sicut e vepositoꝝ imínet his
qbꝰ ꝓmissa sunt ex necessitate. e ideo
nõ sũt pp scãdalũ dimittẽda: sicut nec
alia q̃ sũt ℔ necessitate salut[is]. vñ e btũs
tho. cãtu. rpetyt res ecclie cũ scãdalo
regis. Si ℔ tpalia sũt talia quoꝝ nos
sumus dñi. dimittere ea tribuẽdo si pe
tes nos hẽam⁹: vel si repetẽdo si apõ
alios sint pp scãdalũ qñq; bẽm⁹ qñq;
nõ. Si n. er ℔ scãdalũ oriat pp ignoratiã vl pp infirmitatẽ alioꝝ: qđ dicim⁹
ee scãdalũ pusilloꝝ. tũc vt totalr dimittẽda sunt tpalia: vl alr scãdalũ sedañ.
ℓp aliquã admonitionẽ. Si ℔ scãdalũ oriatur malicia: qđ e scãdalũ physeorũ. tũc pp eos q scãdalũ sic ꝓcitat. non
tpalia dimittẽda. q: ℔ er noceret bono cõi: eo q̃ daret occasio malis delinquẽdi: nec noceret ipsis rapiẽtibꝰ ig detinendo aliena: in peccato remanerent.

Sententia. Pone duo sũt electi ad
eãdẽ ẽpatũ: quoꝝ vn⁹ e theologꝰ
alter canonista. Quis eoꝝ sit ꝓferẽdus
in aliqs data ꝓtate. ℟. Pan. fm ho. in
c. i. de ꝓsan. q̃ si in loco ꝑsatur magis
cãrus ꝑticlatie: ꝓferẽdus e canonista.
Si aũt ibi pullulãt hrses vel locus est
vicinus hrticis. tũc ꝓferẽdus e theologus. Aliꝝ tñ est ꝓferendus viriq;.
Dicit et q̃ nõ est necessariũ q̃ eps sit
magr canonũ. Satis e eni q̃ hẽat sciẽtiã cõpetẽtẽ. q: cõpetens scia tolk ra'in
plato. ℔ eminẽs desideret. vt in. c. pe.
de prebẽ. e in. c. cum nobis de elec.

Sententia. Qñq; dicit scia lata a
iure: qñq; a iudice. A iure qñ est
de hoc sacrũ statutuꝫ ab eo q̃ condere
ꝑt. Scia ℔ a iudice e: qñ aliqs inde
iudicat inter ꝓtes: vl qñ excõmunicat
vt pp ꝑtumacia e hõt. Silr et dr a iudice fieri: qñ nõ q̃ modũ ꝓfiõis. ℔ in
odiũ alicuꝰ mali tã cõmissi fert. excõlcatio: sine gñali sine spãles. Et silr dico
et si fiat in odiũ cõmittẽtis in futuro
dũtamen non intendat facere ꝑpetuam constitutionem.

¶ Que e scia iter locutoꝝ. ℟. e illa q̃ § 1
nõ sup ꝓncipali. ℔ sup aliꝫ qõnibꝰ ꝓ
ferr. siter ꝓncipiũ cause e finẽ. vt est ℔
aliq̃ teste repellẽdo vl recipiẽdo: de dilatione dãda vel nõ: vl põt dici iterlocutoria: q: iter ꝓtes loquẽdo ꝑtr fine
scripture solẽnitate. er. eo. e. ſi. li. vj. bene tñ oz recipi in scriptis. sed nõ est ꝓ

piter hoc necesse q̄ in scriptis p̄ferat-
tur vt extra de p̄b̄a.c.q̄m.

2 ¶ Que est sn̄ia diffinitiua. ℟. diffinitiua sn̄ia est q̄ p̄ncipalis q̄ diffinit. ff. de re iudi.l.i. Et dz p̄siteri ad ip̄e iudi-
ce. z nō ab alio. Alr̄ n̄ vz nisi iudex sit
ep̄s q̄ ōt p̄ alīū recitar ad istar illustrū
C. de fen.ex p̄cu.re.l.ij. z.d.c. etsi.

3 ¶ Utr̄ sn̄ia diffinitiua sine scripto va-
leat in alīq̄ casu. ℟. sunt casus in q̄bus
valet fm Jo.an. P̄cio q̄si graues sūt
cāe: z maxie vtilit̄ p̄sonar̄. Et p̄t dici
b̄enis duoꝝ aureoꝝ. tū in his attēdat
p̄suetudo: q̄ si nō apparet relinq̄tur iu-
dicis arbitrio. Idē vz cū ep̄s i cā ciuili
iter clicos iudicat. xi.q.i. siqs cū clico.
Itē cū p̄ses p̄posito offō q̄rēlē vt red-
dat admīstratōs. vt i auc. vt iudi. sine
q̄ suffra. ℣. necessitatē col.ij. Itē cum
papa p̄ se p̄nūciat vz: iz nō tulerit ei i
scriptis. Ipse eni solut⁹ ē legib⁹. C. de
legi. l. digna vox. Itē fz ḡsidaz vz si sit
lata i cā mīmontali. extra de testi. al-
bric⁹. Et idē in oib⁹ cāls in q̄bus pce
dit de plano sine strepitu z figura iu-
dicij. vt in cle. sepe de verbo. sig.

4 ¶ Sn̄ia dz ferri sedēdo. Itē i loco pu
blico z honesto. ij. q. ij. ℣. patiū. Itē
dz ferri de die z nō i tenebris. Itē nec
dieb⁹ feriatis: maxie solēnib⁹ z festi-
uis. Item non debet ferri per venali-
tatem. ij. q. vi. ℣. diffinitiua.

5 ¶ Utr̄ sn̄ia lata a nō suo iudice tene-
at. ℟. nulla est extra de iudi. at si vide
de hoc. ℟. excōicatio. i. ℣. viij.

6 ¶ Quīd si duo sint iudices z p̄ferāt
diuersas sn̄ias. ℟. si p̄cesserūt ex iurīs-
dictiōe ordiaria. tz p reo. z nō p actore
nisi i. cā fauorabili: puta mīmonio do
te vel libertate: siue testamēto si p his
fuerit lata. si vo p̄ocesserunt ex p̄state
delegata pēdet ex arbitrio delegantis
q̄ si ex cōpromisso. neutra dz h̄re vi-
gorē extra de iudi. duob⁹.

7 ¶ Utr̄ sn̄ia lata iter aliquos p̄iudicet
alīis. ℟. regularit̄. nec sn̄ia nec res iter
alios acta vel iudicata p̄iudicat alīis.
extra de fide instru. iter dilectos: z extra
eo. q̄uis. ℣ allit tū i multis cāb⁹. l. cū

ese sūt onere. lxxxi. dī. tātis. ij. q. vi. ℟
q̄ppe. extra de accu. ad petitionē. extra
de pur. ca. c. pe. Itē i cā libertatis. ff. de
sta. ho. l. igenuū. itē i cā filiatōis. ff. de
li. agno. l. i. i fi. ij. z. ij. Itē fallit si actō
vt defēsio p̄io loco p̄ueat ad aliq̄d
z ipse sciēter patiat̄ sequēte expiri de
re illa: q: itelligit turi suo renūciare. vt
si debitor p̄ssus sit expiri creditorem
de p̄petate pignoris q̄ succubuit: si de
bitor postea vellet agēr obstabit ei res
iudicata. vl̄ ēt cōuerso credito: p̄ssus
sit debitor: ē agere. ff. de re iudi. sepe. z
extra eodem. c. pe.

¶ Utr̄ sn̄ia lata iter aliq̄s alteri p̄sit. 8
℟. regl̄r. nec sn̄ia nec alia res int̄ alios
acta alteri p̄odest. Fallit in certis cā-
bus. P̄cio q̄dē i ḡrela iofficiosi testa-
mēti. vi. ff. de iof. te. l. papinian⁹. ℣. me
minisse. Itē i re idiuisibili vt. ff. si ser-
ue. l. loci. ℣. si fūdus. Itē i re cōi cū pu
pillo. vt. ff. q̄cad. ser. amit. l. si cōes z itē
p̄odest vbi res ē cōis cū fisco. ar. C. de
cō. re. ali. l. ij. Notāt h̄ ex. e. c. pe. in. glo.

¶ Quib⁹ auxilijs sblemat sn̄ia. ℟. q̄- 9
tuor. ſ. p appellatōs. q̄ dz fieri. j. x. dies a
tpe late sn̄ie. ij. q. vi. c. i. z. c. anteriorꝝ. xxv
Sedo p supplicationē. vt cū lata est a
p̄ncipe vel ab alio: a q̄ nō lz appellar
xxv. q. ix. c. venis. z. c. sn̄iam. Tertio p
ḡrelā falsi: vt si dicat lata p falsos testes
vel alīs falsas pbatiōes. vt extra de te-
sti. c. sīē nobis. z extra de p̄cu. i nō. z
de p̄ba. c. i. z. C. de fal. l. ḡrelā. ḡrto p re
stōnē i integrū. vt. ex̄ v rest. i ite. p totū.

Epultura. i. cōiter. Sepultura fm
Bof. q̄uis accipit p offō q̄ ip̄e-
ditur corp⁹ sepelīēdis. Et hec vēdi
nō p̄t extra de ſy. nō satis.

¶ An aūt p ea possit aliq̄d exigi. Dic 1
fm Pa. i. c. ad aplicā. extra de ſy. vbi
somnat tres ꝯclusiōes. Quar̄ p̄ma est
q̄ nō valet ꝓsuetudo: vt tpe sacri i aliq̄d
cōferat ab iusto. Scōa q̄ non p̄t
ꝓsuetudo introduci. vt aliq̄d detur p sa
cramētis: vbi p̄cessit exactio: q: initiū
fuit symoniacū. Et in istis duobus ca
sibus annullatur ꝓsuetudo tertio ꝓclu

ñō q̄ valet ꝓsuetudo. vt aligd dē tpe collationis seu ex postfacto vbi ex mera liberalitate ppli fuit introducta ita ſñ vt sacra pr̄ liberalr̄ celebrarētur Aut ergo voluit libere dare tpe sacrū: z pt recipe. aut noluit: tūc ne videātur sacra vēdidisse libere ꝓferri. sed postea. fiat ꝓpulsio ad. obſuādā ꝓsuetudinē. Et ō hoc vr̄ sonare dictū c. ad aplicā no. in Pa. i. c. abolēde. extra. e. post gl. q̄ est sacrēda vis i mō petēdi. Nā si clici dicāt. petim⁹ ſ̄ p sepultura. succubuit et si allegāt ꝓsuetudinē. d. c. nō satis: sed dīt dicer ꝓsuetudo ē vt p mortuis alīs qd dē ecclie seu clicis: ꝯñ velit dicere gl. nō dz clicis se fūdare: vt aligd detur p offō ſz q̄ teneat rōne laudabilis cōsuetudis Et hoc mō nō ſ̄ dari imediate. p offō. Et idē puto dicēdū q̄ ē cōsuetudo vt aligd detur ecclie p loco sepulture dīt tñ ꝓbus ista officia ipendit: z posit modū dz fieri cōpulsio ad obſuanda ꝓsuetudinē. vt notat in. d. c. ad aplicā. q̄ reputat singulare i ista mā z est et bon⁹ text. de iure ciuili in. l. pūlegia. C. de sa. san. ec. vbi dr̄ p ea q̄ ab antiquo ſūt solita ecclia z mīſtris tribui. nō dīt aliquo modo impediri. Vide de hoc. supra oblatio. §. i.

2 ¶ An aūt possit introduci cōsuetudo ex liberalitate. vl ex his q̄ fūt mere facultatis. Pōe exēplū. Rusticⁿ soluit oī āno vnū par caponū. dño suo an p hoc sit inducta ꝓsuetudo. ff. de iur. l. i. cū ō in rez ꝑsō. ff. de vsur. q̄ ſgdē rusticus soluit simplr̄ nō adiecta alīq̄ cā tūc p̄sumit titulus donatōis. sic nō inducitur ꝓsuetudo p futuro tpe. si aūt nō soluit simplr̄. Sz respectu certe cāe. vbi gra p laboreriō q̄ teneo a te dño dono vnū par caponū: tūc p̄sumitur titulus et p futuro tpe. s. ēten⁹ tenebit laborare. z sic cogēt ad soluēdū. Idē dic i similib⁹. Scdo p̄ncipalr̄ sepultura dr̄ ipsa terrat p q̄ est notādū fm pa in. d. c. abolēde p⁹ gl. q̄ dā ē locⁿ oio p̄uatus et talis licite potest vēdi: z vt ibi fiat cimiterū vl ecclia. xij. q. ij. aut. Scdo est dare locū religiosū: iſz nō sacrū. vt si corp⁹ alicuⁱ⁹ sit ibi sepultū de volūtate dñi. l. ij. C. de reli. z ſūpti. z fu. z talis locⁿ vēdi. nō pōt vt dicit ibi tex. Et ſ̄ est idubitatū de iure ciuili: q̄ imediate ētenⁿ corp⁹ tāgit illū locū definit eē tm dño alicuⁱ⁹. l. q̄q̄ ff. de aq̄ plu. ar. ſz Inn. in. d. c. abolēde. dicit hoc procedē de iure ciuili: nō aūt de iure canonico. vñ putat q̄ locⁿ si efficit religiosus nisi aūctie pōtificis ꝓputetur ad talē vſū. Pro ſ̄ c. ad hec. de reli. do. Et hec opīo originaliter fuit glosatoris decreti. hr̄. xty. q. ij. in ecclīastico. Et nota illā gl. Naz ex hoc infertur q̄ talis locus pt vēdi. Sz pa. dicit saluādo dictā gl. in. d. c. abolēde. z dispositōes iuris ciuilis. q̄ li stricto mō locⁿ nō fiat religiosus q̄ ad ſ̄ vt ille locⁿ gaudeat ꝓuilegio loci religiosi z publici. tū largo mō efficitur religiosus. Nā deputatⁿ ē ad vſū pūs Sicut dictuⁿ q̄ laici valde hōesit pūt appellari religiosi. Tertio est dare locum religiosū z sacrū. vt est locus cimiteriatus. i. deputatus p cimiterio ecclie aūctie epi. z iste idubie nō pt vēdi. q̄ nō ē in bonis alicuⁱ⁹. Et ſz doc. appellēt cimiterū sacrū. stricte tū si pt dici sacrū: q̄ ecclia ꝑcerat cimiterū aī. solū bñdicit. vt. c. nemo. de ꝑse. di. i.

¶ Secūdo q̄rō: q̄dē ius sepulture. ſz. 3 ſz Ray ius sepulture est q̄ cōcepit ecclie ad sepeliēdū aliquas in cimiterio suo. z puenit ex pōtificis aūctez z assignatione. cōpetit aūt gīaliter ecclīs pochialibus vel ēt illi: gbus a iure vel pūlegio cōcessum est nō aūt alijs.

¶ Tertio q̄rō: an laici possint: hr̄e sepulturā seu sepeliēdi. ſz. ſz ho. z Hoſ. q̄ nō. respectu ꝓpietatis. q̄ dictū est loca sacra z religiosa nō pūt eē i dñio alicuⁱ⁹. ſz q̄ ad vſum pūt hr̄e: vt ipsi z sui sibi sepeliantur nec eis inuitis pōt extraneus ibi sepeliri. Ad hoc. l. ij. §. si ſtructū. ff. de reli. z sump. fu. Dicit tñ Ulm. ꝙ pp necessitatē poterit ibi extraneus sepelire. Nā ob hāc cāz pūt vēdi calices z alia sacra donata eccle a laicis. d. c. aurū hic notat Pa. in. d. c. abolēde. Addit ēt Lu. ro. in fine fin

gularibus. q̄ ꝑlatus ex iuste cā pōt in
sepulchrū vnī⁹ alīq̄ intimere alio in
tuto ꝑm canōes. Sec⁹ ꝑm leges. z idē
vī dicēdum ꝓ pa. z hosti. in sedibus
seu banchis: q: laici tale ius sibi in ec
clia acgrere nō ꝑsit: sed tollerantur ex
gra solūmodo i hmōi sicut in iure pa
tronatus. vt m. c. iij. de iurepa.

5 ¶ Quarto q̄rō an vas lapideum seu
ligneū aptum ad recipiēdum corpus
defuncti licite possit vendi. &. pa. post
Inno. vbi. &. q̄ sic deputatū ad hunc
vsum auctoritate pōtificis: nō pōt ven
di. q: est religiosū. ar. d. c. ad. ℔ Eccliā
tñ ex necessitate pōt alteri ecclie ven
dere sicut vēdit: alia vasa. Si aūt nō ē
deputatū auctoritate pōtificis. licet ꝑ
vēdi. vt ē de loco p:fanato.

6 ¶ Quito q̄rō. vtr̄ alibi cōs apud eccle
siā possit esse sepultura. &. ꝓ Inn. Li
miterīū ds eē circa eccliaz. xvij. q. iij.
sicut. ꝓ tñ dū pōt eē cimiterīū aliquā
tulū remotū ab ecclia nō tñ credimus
q̄ alicui locū ē religioso. hospitali vel
hmōi posset accedēr sepultura. nisi ha
beat ecclias. Itē in vno cimiterio mul
te eccie possunt hēre ius sibi sepelien
di parochianos suos.

7 ¶ Sexto q̄rō vtrū pactū ꝓludicet sepul
ture. &. pactū q̄ sit cū rectore po
chialis ecclie de nō recipiēdo aliquos
pochianos eius ad sepulturā seruari
ds ēt ab hīs gbus a sede aplica sepul
tura libera concessa est: licet illi apud
eos elegerit sepeliri. vt extra de pac. c.
pactum. li. vi.

8 &. Septio quero vbi ds sepelīri q̄ dicit
nulla sepultura electa. &. ꝑm Jo. an. in
c. aiarū. de sepul. li. vi. q̄ ds sepelīri in
sepulchro maiox suox exēplo ꝑlarca
rum. xiij. q. ij. c. ebzon. z extra eo. nos.
instituta. z. c. fraternitatem.

9 ¶ Octauo q̄rō. Pone ꝑ z anus ali
cui⁹ sit sepulti apud fratres ꝓdicato
res Maiores vero vt abas⁹ z superio
res sunt sepulti in ecclia pochiali. Iste
nūc decessit nō electa sepultura. Que
ritur vbi debeat sepeliri. p:o ecclesia
pochiali sacit. d. c. nos dū dicit q̄ in se
pulchrū maiorum. Nā maior appella
tio ꝓprie z stricte sūpta cōprehendit
tñ supiores vitra tritauū. vt in l. iuris
cōsult⁹. §. penteo. ff. de gradi. Item ꝓ
ecclia pochiali sit vno iura seu vincu
la. s. ius parochiale z sepultura maio
rū. Cōtrariū determinat. Ol. inter cete
ra mouetur his rōnib⁹. Sicut domici
liū est inter viuos. ita ius sepulture est
inter mortuos. Sz gs ꝓsequitur domici
liū seu originē ꝑris z aui. z nō supiox
vt no. in. l. assumptio. ff. ad municip. z
in. c. fi. extra de pochiis: ergo idē dicē
dū i iure sepulture. Scdo vnio sepultu
re ꝓcedit ex quadā mutua dilectiōe q̄
sicut inter viuos. Sed maiox z caritas
iter filiū z ꝓgz z auū qua iter eū z su
piozes cū illi sint remittores in gradu
ergo p pōt⁹ ds sepelīri i sepulchro pa
tris z aui. q̄ alibi maiox. Sz contra
hāc determinatiōz ol. dicit pa. in. d. c.
nos repisse gl. q̄si exꝑssa. i. c. is q. co. ti
li. vi. que dicit q̄ si in vnā ecclia ē se
pultus ꝑ in alia reliqui maiores sepe
liēdus ē in sepulchro maiorū. Et cōs
rōnes Ol. multū vrgeāt. tñ tex. i. c. uj. z
ij. co. ti. li. vi. multū facit ꝓ opione gl.
dū pōderat sepulchrū maiox ab ātiq̄.
z bis exꝑssit illū vbū. ab ātiq̄.

¶ Nono q̄rō vbi soleēs z pegrini de be
beāt sepelīri gl. in. c. i. nfa. co. ti. vt re
fert Pa. in. d. c. non ts q̄ debēt sepeli
ri apud ecclias maiorē. idez ts Inn. ꝓ
q̄ sec. c. vbicūq;. xiij. q. ij. z. c. ossiū ō of.
archipr: eb ꝑtet i. Nā ecclia cathedralis
admīstrat talib⁹ sacra. Archi. aūt i. c.
i. e. ti li. vi: ꝓcludit q̄ dēt sepelīri apō
ecclias pochiale vbi decessūt p. c. i. xvi.
q. i. Nec. ob. ſmeti. d. c. ossiū q: logtur
in admīstratiōe sacroz. z nō i sepultu
ra. Do. Lar. ts ꝓprias opi. monet q: trā
seūtes e pegrini nō ꝑsit de pochia ali
cui⁹ dici Usi ecclia cathedralis que ꝓ
tota diocesi ds ꝑtem. ds istos ad se
pulturā recipe. Bo. An. distinguit. q̄
aut iste q̄ moritur est religiosus z tūc
ds sepelīri in mōasterio sui ordinis. vt
in. d. c. i. xvi. q. i. In laicis autem dicit
q̄ aut traxerūt moriam in pochia. vel

venerūt ibi aio trahendi mor: ad alig ꝙ ꝓs: vt sūt scholares: & tūc sepeliēdi sūt i ecclia pochiali i q̄ decidūt q: il la dr coꝛ ecclia pochiał. & ꝫ plz pa. ꝓ no. i. c. ois de pe. & re. & ꝓ gl. i cle. i. ꝫ ꝓ ui. ant nō trahꝛerūt ibi mor: nec venerūt eo aio: vt puta q: sūt trāsēūtes. & tē ꝛz ꝙ i ecclia cathedrali sūt sepeliēdi. Dicit'ū ꝙ fi receperūt sacra a ꝓsbytero pochiali. vident tacite sibi eligiſſe sepulturā: ꝛz pa. dicē ꝙ ꝫ dcm cū ꝛeuerentia ñ fuit bñ pōderādū: nā si poꝛerat recipe sacra a ꝓsbytero pochiali censenda est illa ecclia pochiał trāsēū tūs: & sic idez erit dicendū i ꝑfure funerandi. cū oia ista sint de iure pochiał & pa. saltꝫ dubitat ꝫ ista. q. q2 iura, ꝛario mō loquūtur: ꝛz dicē ꝙ ꝫ ꝫ ꝙ pulcherrim' tex. i. c. i. ꝫ cele. mił. g ꝙ vel le ꝙ sacerdos pochiał pōt 'admiſtraꝛe sacra pegrinis & tranſeūtib' ꝓ ſuā pochiā i casu neceſſitatis. hec pa. & in hoc cōſiſtit. tñ vt dicē Inno. i. c. i. extra eo. ꝫ discreto indici cōmittāt. Et vbi eſſet ꝓsuetudo ſloco nisi illa obſeruanda eſſet cū ſit optia legū i terꝑo. vbi ât nō appeꝛet de ꝓsuetudie opi. d. an. ꝙ rónabili: & optie ꝙ ꝓcordare iura turibus. & q2 regit opinioni diſtinguenti ſtandū eſt. clici ꝫ o g nō eligūt ſepulturaz ſepeliri vbent i ecclia vbi ſe elici. vt i sū. ꝓſe. e. ti. Itez q ꝫ domiciliū in ciuitate ꝙ caſtro ſi qñqꝫ ad villaz ruralez ſe tranſfert reꝛeat dūs cā. ꝙ vt ruralia exerceat & nō electa ſepultura ꝛcedat ſi ꝛz ſepeliri i ecclia dicte ville ꝫ i ecclia ſua pochiali ꝙ potꝫ in ea in q̄ maioꝛ ſuoꝛ ab antiq̄ extitit ſepultura dūmō abſq; piculo valeat deportari extra de ſepul. c. i. g lib. vi. De hoc vide. ſ. Confeſſio. iij. §. l.

11 ℂ Decio q̄o. an ꝙ poſſit eligē ſepultura filio. ſz. ꝛz Be. extra eo. c. ꝛz li. vi. ꝙ vbi eſt ꝓsuetudo & filꝫ eſt ipubes. ꝙ ꝑt. d. i pubeꝛi eligere ſepulturā. & ꝫ hoc eſt tex. in. d. c. ꝛz. Sec' ſi conſuetudo obſtareꝛet q: tē cū ſuis maioꝛib' ꝙ' i ecclia pochiali tumulāndus eſt. & Joſ. an. ibi ſup ꝑ. pochiali. q̄rit nūq̄ dēt electio: q2 ibi eſt diſſicultaꝛ & ꝛclūdit ꝙ ordo ſcripture ſeruād' ē. xliij. di. ſi rector. & hoc tutꝫ. Cōtemndo tū ꝛz ꝙ parētes vł amici tales ſepeliūt in alte rutraz & graue vł puerum. viij. annoꝛ ſemp in antiquis tumulis ſepelire.

ℂ Undecio q̄oꝛ. an mł eodē mō poſſit eligere ſepulturā filio. ſz. dicē ꝙ nō q2 tex. i. d. c. ꝛz. logē de pēe. Et rō eſt q2 iſtud ꝓcernit ꝑiudiciū alteri'. vñ tria ibi exgūtur ad ꝛoc vt valeat electio. Primo ꝙ ſit ꝑ ſēdo ꝙ filꝫ ſit ipubes. Tūc aduēiēte pubertate ipe filꝫ pōt ſi lubz pt ſibi eligere ſepulturā. d. c. ꝛz. tertio ꝙ ſit ꝓsuetudo. Be. ât dicit hoc ve rū ñ ꝓsuetudo ſic diſponeretur: ſi cō ſuetudo ſilr de młe diſpōeret. ñ videt ꝛe ſilr de młe nō poſſit hoc operari.

ℂ Duodecio: q̄d de vxoꝛe: vbi ſepelie ꝛz tur. ꝛz. pa. in. c. de vxoꝛe extra eo ꝑter. illū ꝙ ſi ē nupta libere ꝑt ſibi eligere ſepulturā. ſed diſficultas ē ſi deceſſit ñ electa ſepultura gl. ibi ſētit ꝙ ꝛz ſepeliri i ſepulchꝛo mariti: & hodie ē tex. clar' i. d. c. ꝛz q vbi plꝰ ꝛcidit ꝙ ſi mulier habit ples maritos ſucceſſiue: & deceſſit ſi electa ſepultura ꝛz ſepeliri in ſepulchro vltimi mariti: cui' retinet domiciliū & honoꝛē: & dicē ibi Jo. an. notabiliter bū. ꝙ hoc & ceditꝫ etiam ſi poſtq̄ fuit vidua reuerſa ē ad domū pris: ñ. n. hec ꝓuilegia ꝓferunt loco: ꝛz ſōe. idē ꝛz Be. in. d. c. ꝛz g. Addēs ꝙ honoꝛ acq̄ſit' vxoꝛ ex ālitatib' mariti nō extinguit' moꝛte mariti. ipa tū manēte in vidūitate: & ſic fac ꝙ vxoꝛ regie q̄ acq̄ſiuit nom̄ regine ꝓp maritū nō pdit hoc nomē ꝙ moꝛte mariti.

ℂ Sz gd fi mulier tráſfert ſe ad aliū. 14. locū, ꝙ moꝛte viri an retineat domicilū viri. Be. dicē ꝙ ſic p. d. c. ꝛz g q̄ lo gtur idiſtincte. ꝛz mitꝫ videat. Et hoc aperte vult lege filij. §. l. ff. ad munici.

ℂ Sz hic cadit diſficil q̄. Pone ꝙ ſi vxoꝛ ꝑdeceſſit an ꝛbeat ſepeliri i ſepulchꝛo maioꝛ ſuoꝛ. an i ſepulchꝛo matꝛi mariti. Nā ſi ꝛiceremꝰ ꝙ i ſepulchꝛo mariti poſſet ſeq̄ abſurdū: q2 cuꝫ maritꝰ poſſit alibi eligere ſepulturā re-

ptreť ista mulier sepulta iter aliēos cū
gb⁹sorte si vellet tacē. cū glz cupiat
p⁹monē tacere iter suos sic fecerit, p'ri
urche pa.in.d.c.ō vroze dicit q bcilio
sibi vī dubia. z q egēret bclaratōe. Iz
ingt posse dici: vt papa ibi dicit q steť
ꝓsuetudinī. q cessāte: satis patuit posse
dici. q si marit⁹ ꝓpauit sibi sepulchrū
q vroz sit in eo sepeliēda. ad l⁹. §. sor. 2
xlij. q. ij. et q? ei ōstinatiōe vī marit⁹ se
pult⁹ ibi. idē vbi marit⁹ ſ hz ꝓpriū se
pulchrū. Iz dic q itēdit sepelliri i sepul
chro maiorꝝ suoꝝ. z si marit⁹ eēt abīo
ita q volūtas ei⁹ posset bclarari. vī
sepeliēda i sepłchro maiorūpł⁹mlieris
16 ¶ Circa 15 cadit alie qō. qđ si vroz ꝑ
decedens elegit sibi sepulturā: postea
marit⁹ decedit ſ ellecta sibi sepultura an
sepeliēdā vroze. an cū suis maiorib⁹. Rō
dubi. ꝑt dici ex. d.c. 19 g. §. mlier
z rō ea, ibi exꝑsse cessāt i martio. Iz pa.
vbi ꝺ. putat ꝓpriū. nā ꝑp vnionē q̄ fuit
eos i vita: no dispōit vivroz dēat sepe
liri cū marito suo. g̃ idē eī. Sz Pan.
dicit q eū multū fēr dubitare. d. §. mu
lier. vbi dī q mulier dz seq maritū su
um. Et mihi dicit ecōtra. Idē indecēs
est vt vir sequatur dispositionē mulie
ris. Et forte hec pars verior.
17 ¶ Tertiodecio. qđ ō illis q̄ receptunt
aliquē i cāu ñ ꝓcesso ad sepulturā. q̄.
tenent ad restitutionē corꝑis: ſ petāt
Ité tenet restituē gēgd occasiōe illius
peceрit. l. de iure. Et l⁹ rōe maleficiēt
hz gl. i. c. cū libex. cē eo. z i. c. ex pte. e i
d. c. cū libex. dicit Pan. q̄ ſ solū ꝑt peti
corꝑ ō recēt sepultū. Iz ēt ꝓpria. tamꝑ
sola ossa supesse videant. No. Et hz pa.
i. d. c. ex pte. q ius funerādi est de iure
pochiali. Dēt ergo eccliā pochialis fā
datā intētionē suas sup funere sui po
chiani. asserēti ergo q alibi debet sepe
liri incōbit onus ꝓbandi.
18 ¶ Quarto decio: q̄ro ō. q. q̄tidiana. po
ne q pochian⁹ alicui⁹ curati elegit sepł
turā apō frēs minores. q volūt fre pces
siōalr cū crucib⁹ z filib⁹ ꝓsuetis ad de
ferēdū fun⁹ ad eoz eccliaz. Oppōit se
pochian⁹ glb⁹ iter dicēdo q ñ ōnt pces
sionalr itrare pochiā suā. Querit qđ
iur. Oldra. pcludit q nō obstāte, phibi
tiōe curati. pñt frēs ꝓcessionalr intra
re pochiā suā. Adducit: q? ꝓcesso sine ꝓ
cessa vñr oia ꝓpatoria z necessaria ad
finē: vt i. c. ꝓnūcētiā. z. c. ꝓteres. de of.
dele. Iz iura cōcēdūt frib⁹ liberā sepul
turā: vt i cle. duāū eo. ti. q̄ vñr cōcessa
oia ꝓ quē quēlt ad sepulturā. Pro Iz
ēt facit. Nā i ꝺcitb⁹ vī tacite actū vt ser
uet ꝓsuetudo loci. vt i. l. q si nolit. §. q?
assiduus. ff. ō edl. edic. ergo idē dicēdū ē
ꝓ illegio. vt ꝓcessa sepultura videat ta
cite ꝓcessū: vt fuerit solēnitas solita i exe
cutione sepulture. Ité tz pe. de an. i. d.
cle. duāū. z cū sit libera sepultura. nisi
aliō hēat ꝓsuetudo. ñ tenēt prio porta
re cunus ad eccliaz curatā: q? ñ eēt libe
ra sepultura: si impediret ēt ad tps. nā
de significato hu⁹ ꝓbi. libere. q est ñ
regrat ꝓcessus alicui⁹: vt no. i. c. de mul
ta. de ꝓbē. z i. c. tz ep̄s. eo. ti. li. vi. No. et
singulare dñi Pa. i. c. in nr. er. eo. q
ꝓilegiati pñt sup sepultura corꝑis se
peliēdo ꝑ de pochia vbi iacēt capē. z
sic nō tenēt recipere de mālb⁹ curati:
vel ad mādatū ipsius. Dodie ēt vitra
iura cōia ē mare magnū. Sixti. liij. qō
ictpit. Regimini vniuersāl ecclie. vbi
hētur q frēs ipsi. ſ. mēdicātes. nullius
sup hoc petita lnia poehlas i ghus coz
poza pōēs fuerint: cū, cruce, ꝓcessiona
liter ingredi: a corꝑa ipa leuare z ad
eorum ecclias sepeliēda deferre pos
sint: vbi hoc fieri ꝓsuetū foret: vī pōs
teri de leuatiōe regsti. ip facē recusa
rēt nec cogātur inuiti ēt ꝓtextu cuius
tis cōsuetudinis ipsi vel defunctor⁹ cō
sanguinei vel heredes illa ad pochia
les ecclias aut alia loca deferre z cum
illis: vel sine intbi celebrare vel celebra
ri facere ꝑ eisdem defunctis aliqua di
uina officia: añ vel post sepulturas eo
rundem. Ibi.
¶ Quintodecimo q̄ro. Pone q frēs 19
mēdicātes z alij exēpti sepelliunt de fa
cto viturarios manifestos: excōicatos
z interdictos: nūqd eps loci possit face
re de facto corꝑa illoꝝ exhūari z ꝓ-

cul.pici.Pa.in.c.sacris extra de . credit q in pdictis casibus de gb⁹ in cle. eos.e.ti.puta in excōicatis publice ma nifestis vsurarijs &c.q nō possit. q3 p inde est.ac.si non eēnt in dioceſi sua. posset tñ dari remediū vt impediat sepultura aliēs coz⁹ ducāt ad locū exē piū.nā cū delinquat in territorio suo pōt obuiare:& illos in loco puato face re sepeliri.Et ꝫ maxime.pceditꝫ istis religiosis a pfat puilegijs:vt ēt rōne de licti cōmissi extra locum exemptū non possint puniri per ordinariū loci.

20 ¶ Sextodecio.nūgd lep:osus debeat sepeliri cū alijs i cimiterio. Rb.i.d. c.sacris tz q nō.Nā cui nō cōicam⁹i vita nec ēt i mo:te.Pe.de an.tz ꝫ⁹ Hostus q3 cā,phibitōis q̄ finit in vita: cessat i mo:te:nā nō est timēdū q̄ inficiat alios defūctos'corpa.Sz Pa.ibi tz primū q3 est timor i actu sepulture. Itē fetor inficit aerē.Et p hoc adducit bonū tex.in ar.i.c.cū dicat.de ec .edi. vbi permittitur lepzosis hre ecclesias cū cimiterio:& vt gaudeant ppzio sacerdote.Si.n.possent sepeliri cū alijs nō pmitteretur eis cimiterū cum iniuria ecclesie parochialis.

21 ¶ Decimosexto⁹ quis teneat expēsas sepulture facere.&.heres tenetur.& ab ipso peti possunt.q3 videt̄ ex contractū cū defuncto.ff.de reli. do.l. i.Itē si mulier habeat dotē de ipa dote.fieri debent.expēse funeris.si nō habet dotē:tūc pr oēm ipēsas pstare dz: aut heredes dicte mulieris si ē emāct pata.q si neq; heredes habeat neq; pr̄ solnēdo sit marit⁹ quenꝫ inq̄stū facere pōt ne iniuria eius videat quōdam vxoꝛ eius in sepulturam relinq;vt.l. q; si nulla.ff.de reli.& sump.fu.

22 ¶ Decimosecundo qd de his q morientē molestāt sepulturā impediūt aut funeri inturbāt.&.Qui ad domum mortuāi accedit vel ipsum vel alios molestat vel reb⁹ eius signa ponit dicit ab exactōe & intāt̄ades pdēnat̄ heredibus defuncti & publicat̄ tertia pa bonoꝛ el⁹:& est infamis.& idē i eo qui circa funꝰ peccat.C.de sepul.vio.auc. ite qui domuz:nec dz impediri sepultura pretextu debiti.vel cuiuscūq; obligatiōis.vt.C.de sepul.vio.l.cuz sit.nec dz fieri molestia.j.ix.dies ab obitu.alsꝫ tunc est inutile:vt ibi in auc.ꝫ nec aīt bñ tñ impediret sepultura'i multi' cāb⁹ aie ꝺ gb⁹.j.sepultura.iiij.primo rūso.

¶ Decimonono.vtrū liceat spoliare, 32 mortuos.&. nō mo grauissime puniri.ff.de sepul.vio.l.iij.

Sepultura.i quo ad electionē.eligere pōt quis sepultrā nouā dimissa antiq; ēt in loco minus religioso.vt extra eo.cum quis ti.vi.

¶ Utz religiosi possint sibi eligere se 1 pultrā.&.nō.ꝫ sunt apud suū monasterij tumulandi.pōt tñ eligere si qñ mortuꝫ ēent adeo fmoti o;mode pozt̄ari nō possent ad mōasterium'. extra eo.religiosi lib.vi.

¶ An.&. abbas vel platus possit sibi 2 eligere sepultrā:& vr̄ q; fic.p rōnem d.c.religiosi.vbi dr cū velle vel nolle nō hēant &c.q̄bba nō adadt̄atur ad psonā plati.cuz ipse hēat subditos in potestate & ipe nō sit in pt̄e alteri⁹.p hoc facit.nā consilō capit intellectū & re strictionem ad limites cāe expresse.l. cum pater.§.dulcissimus.ff.de le.ij.

¶ Quid autē in suo.&.Fm Do. q; pt 3 sibi eligere sepultrā:nā i istis spūalibus dūsa pt̄as cessat:vt i.c.i.& 9iu.§.

¶ Quid si ppzi⁹ facer dos coz⁹ei⁹ q 4 alibi elegerat sepeliri violenꝫ capit.&. ꝫ Do.amittit ius q̄ i el⁹ mortuario hz & ossa restituet vt extra.e.ti.cū libe rū.Idez si aliquis quenꝫ tot⁹ vel maioꝛ pa ei⁹ ꝫ fecerit.Sec⁹ credereē si'mi noꝛ pa:vel solus plat⁹ hoc fecisset.

¶ Quid si aliquis mādat coz⁹ suum 5 non sepelirī.&.nō est adimplendum ext.di.nunc autem in glo.

Sepultura.iij.q̄ ad canonicā poz tiōes qñ quis eligit alibi sepultrā & eib⁹ q̄ ille loco obuenīāt rōe funeris ecclia sua pochial⁹ dz hre canonicā portionē q; varia est fm cōsuetudines Alicubi.n.est medietas:alicubi tertia.

ꝓsuetudini extra eo certificari. Et si eō
suetudo sibi nō appeat. Dicit ho. spec
tādā eēt ꝓsuetudinē metropolitāe ec
clie. z si nec illa appeat. ꝛspectādā eē eō
suetudinē viciat. z si varia sit ꝑz Bo.
ārta debeē. i hac. n. tura mag; ꝑcorda
re vſ. vt ex. eo. in nſa. Fallit. in mul
tis casib⁹ ꝑz pe. de an. ꝑmo qñ ꝓsue
tudinē. vſ ꝓscriptōs nihil solueē. idem
pan. in. d. c. certificari vbi p⁹ mlta con
cludit circa hꝫ q⁹ portio eccē obita vel
ecclie pochiali. ꝑtp pte z i totū ꝓscribi
Et sufficit tpa sine titulo: de cui⁹ initio
si ē memoria: q⁹ illud hꝫ vim tituli vt
in. c. i. ō ꝓscrip. ii. vi. z dſ se in facto sic
ꝓsuluisse. ſcōo fallit qñ p ꝓsuleglō pa
pe gⁱ eximit a ꝓstatiōe ārte. Et de hꝫ
hēe plura ꝓsuleglatꝫ eximūt frēs mio
res. credo alij mēdicātes hēant idem
ꝓsuleglū: puta q⁹ dicit frēs nō teneāt
ad ārtā de his q̄ reliquūtur ad certos
ūtermiatos vſus. eisdē frib⁹ i gne aut i
spē. ēt de bōis eor q̄rū cadauera apō
eos cōtigerit sepeliri Nec hñr in ꝓsu
legio pape sixti ārti. qō icipit. regimi
ni. p ꝓsuleglū. alex. iiij. qō icipit. ꝓnute
cōspicuos hꝫ q⁹ de his q̄ frib⁹ miori
b⁹ absolute ꝑcrēt vſ i vltia volūtate
legāt: nulla portio canonica dēbet. Et
sic ex istis duob⁹ ꝓsuleglis hſ q⁹ ō his
q̄ absolute l ad certos ūtermiatos vſus
reliquūt dictis frib⁹ nulla ārta dēbet
Tertio fallit: qñ legat ad vſus ꝓsule
glatos. ō gb⁹ hē. i. d. c. ō his. extra ō
testa. vbi dſ, q⁹ ō his q̄ i ornamētis vſ
p eis: ecclesiabꝰica luminarib⁹: ūniuersa
rio. vij. xx. xxx. fine alijs ad ꝑpetuum
cultū diuinū legāt ecclijs vſ pīs locis
nulla portio canonica debeē. Quarto
qñ eccie donat dōatiōe iter vinos ex
tra. eo. c. ō his. ℌ. si ꝙ. Idē dicēdū qñ
attestatore fit legatū eccie vel hmōi:
qō ipse testator i vltā solūt. nā eo cāu
nec falcidia debeē: nec ārta eccia po
chiale. q⁹ tal legatū amittit nemē lega
tī. z trāſit i dōatiōnē simpliceē z i spēz
donatiōis iter vinos. z ō hꝫ ē gl. singu
laris ō q̄ By. fac magnū sensū. i. l. lega
tū. ō le. ij. Et ō hꝫ vide. s. dōatio scō. s.

eā mōtis. Quito: qñ gs p⁹ electōz sepl
ture i aliq̄ mōasterio. illō itrat z in eo
ꝑsteē. Et idē si itrauit cū ꝓposito abso
lute mutādi vltā: q⁹ sūmit eē pochian⁹
ꝑme eccie. ar. c. bñficiū de regu. li. vi.
q⁹ religiosus cēsēt ꝑhere domicilū i
mōasterio facto ꝓfessiōe tacite vel exꝑſ
se. Adde tñ ꝑdict⁹ qō notat pa. i. c. rela
tū ex. e. p⁹ gl. ibi. q̄ ꝑm eō cōiter appro
bat: q⁹ ō bōis i gredictis religionē i si
nitate nihil debeē ecclie pochiali. Sz si
itrauit i egressudie: ō dſ decessit debetur
portio. Sec⁹ ergo si i egressudie: ō dſ ñ
decessit. hꝫ Inn. fuerit i singl⁹ art opione
Birt. n. q⁹ si ingredīt religionē vt sit ibi
ꝑsellus: q⁹ tē dēbet portio ecclie pochi
ali de bōis suis q̄ acgrūt monasterio.
Sz pa. dicit q⁹ hꝫ sibi nō plz: q⁹ tura lo
quūt de relict⁹ occasiōe sepulture. Itē
loquūt ō mōte: nāliter ñ mouit imo
retinz cognatōz Itē si iste mutarz do
micilū si teneret bare aligd ecclie po
chiali: ergo nec ingredīdo mōasteriū:
cū tūc solū hēat domicilū i mōasterio
vt notat idē Inn. i. c. ex ore. de ꝓul. z
ibi vſ dicēdū ō leptoso q̄ itrauit domū
leptosoz: q⁹ ñ debēt ārta ꝑm Bus. Et
vide gl. i. d. c. de his ex. eo. q̄ dicit q⁹ ñ
hꝫ alicui i monte qō in vltā liceret. nec
mirū. q⁹ pōt q̄ san⁹ ē bōa sua ꝓsumere
In monte tñ ñ pt filios suos vel nepo
tes ꝑterre. z hꝫ itelligit Pa. vep. nisi fa
ceret i fraudē filioz. q̄ cāu reuocaretur ē
dūtio. z bōatio vlcz ad portionē eis de
bitā. Sexto qñ gs ligat eccie i q̄ non
elegit sepulturā. nec sepelit ibidē ꝑz gl.
i. c. i. de sepul: idē tz. Inn. z arc. idē Jo.
an. i. d. c. certificari. z i cle. dudū. ℌ. vep.
eo. ti. vbi reprobat opl. Host. tenētis ꝫ
rīā. z hec opi. ē teneda reprobata opi
nōe Host. z cessante iuri cōi habetur
in deō ꝓsuleglo Sixti. iiij. p allegato
Septimo fallit quando de facto sepeli
tur: vt puta quia erat ibi interdicta ec
clesia: vel ciuitas: tamen fuit de facto
z contra voluntatem fratrum sepul
tus in eorum ecclesia: z multa oblata
Nam secundum fede. quez sequitur.
Be. in. c. i. de sepul. li. vi. non debetur

ārta. Nō. q; tālis tpe iterdicti ſi ꝓt eligere ſepulturā apud mēdicātes q̄uis liceat ipſis recipere mortuaria vt ozēt ꝓ defūctis. ſi cō pnia' ceeſſerūt. Et pl' dicit idē fed. q; ſi mēdicātes ſpōte cū tali tpe ſepeliūt: nō dēbūt ārta. Sed te nēt tanq; violatozes iterdicti. cle. i. de ſepul. z. c. ſi canonici. de of. oꝛ. li. vi. tūc n. ſolū debēt ārta. q̄ſi ſepeliūt in cāu a iure ꝓceſſo. Secus ſi ſepeliunt in caſu a iure ꝓhibito. vt in. c. ex pte el ꝓmo. z in c. cū liberi z in. c. in nſa eo. ti. Et ibi dicit Inn. q; ſi de facto: nō iure ſe peliſ: debēbūt coꝛpus z oblatōes q̄ rōe ſepulture ſunt facte. ſz nō ārta delega tis factis ſi rōne ſepulture: vel occaſiōe ipſi'. Et ita pz q; ſi de facto ſepeliē ꝛ volūtate illi' cui' ē eccliа: q; nō tenet ad aliq̄ ārtā. ſz tenet z coꝛp'. z oia q̄ rōne ſepulture hūit reſtituere: ſz nō q̄r tā de legat' factis nō rōne ſepulture: vt el' occaſiōe. Sīr nō debēt de his q̄ amici de donis ſpoꝛ tūc offerūt. Octa uo fallit: q̄ eccliа pochialis ē iterdcā. ſed nō pochiani. q; tūc pochian' alibi ſepult' vel ex lectōe. vel in ſepulchꝛo maioꝛ. dicto cāu eccliа pochial' nō ha bebit quartā q̄ ē notādū. vt ipe Pe. no. in. d. c. i nſa. in vltimo q̄ſto. Sed ſi alibi eēt ſepult' de facto. z nō de iure. q; nec in eccliа electa. nec in eccliа maioꝛū ſuoꝛ. tūc ſi eccliа ſua pochial' dedit cāz iterdicto. idē q; nihil recipiet Secus ſi nō dedit cām iterdcō. ſz ꝓp delictū ꝑſt' vel alia de cā: q; tūc exq̄ ñ fuit in culpa nō debuit ſuo iure ꝓtiua ri ꝓm Pe. de anch. hec Be. in. c. i. de ſepul. li. vi. Nono. q̄ſi reuocat electiōz ſepulture: q̄ fecit legādo z alibi eligit ſepturā z ſepelit. q; pria ſūt nō eligē z electā mutare. ff. ō adl. le. l. i. z. ij. Sz ꝓmo cām nō debēt vt dictū ē. ergo nec in ſcdo. Et ſ tz fed. q̄ſi. r. vbi ſo: mat. q. de eo q elegit ſepulturā apō tres mi noꝛes. z eis aliq̄d reliqt ituitu ſepultu re. z aliq̄d reliqt ſimplr ꝓ aīa. Accidit q; ſine cl'a ꝑm mioꝛ iſte alibi ſepul tus ē: puta cāu. q; ñ' potuit ꝓmode ad illā ſepulturā ꝑm Sperri. vl alibi elegit, mutādo ꝓmā. Querit nūqd pochial' ecclia dēat hꝭ ārtā ō relicto ſimplr ſi b' mioꝛib' q̄ō relictū ſtes mioꝛes ꝓſecu ti ſūt ſiue i vita teſtātis: ſiue p' mortē. Et rñdet q; ſtes mioꝛes ñ dñt ſoluere quartā. exq̄ ille nō ē ſepult' apō eos. nō ē. q; ſi ſ teneremus ſequeret q; eccliа de relictis z funeralib' factis duab' ec clīs peteret ārtā. Sz tñ verū ē q; ſolā peteret ārtā ei' q̄ō hūit eccliа apō q̄ ſe pult' ē nā ſi ꝓt negari gn eccliа pochia lis dēat hꝭ ārtā de mortuaꝛijs q̄ hūit eccliа. vbi ille cāu vel certa ſcia ſepult' ē. ergo nō a mioꝛib'. q; hic mioꝛes nil lā inturā faciūt eccliе pochiali. z poſi top. q̄ſtū. q; ille ñ fuiſſet relictus' mio rib' niſi intuitu ſepulture ñ ſi ſegī q; pochial' eccleſia debeat hꝭ ārtā. Non ob. ſtura q̄ dicit q; pochial' eccliа dēat hꝭ ārtā illi' q̄ō reliqt eccliе. vbi elegit ſepulturā. q; ſ tz itelligi de electōe ſe pulture cū effectu. Alīs ſeqꝛet q; ſi fuit ceſſāte eligēt ſepulturā apō. xx. eccliаs q; de oib' relict' illis factis peteret ār tā. Ultia ſgit electio. vel ſepultura ſine electōe iducit petitionē ārte. xiij. q. ij. vltia volūtas ꝫ Fe. Sz Be. i. d. c. i. vī tenere z reuocata electōe ſepulture: re uocet z legatū. z dabit illi eccliе. vbi elegit ſepeliꝛi: q; ſubzogātū tz itelligi cū oib' ālitatib' onere z honoꝛe. Et iō on' et emolumētū cū comitat. vt no. in l. aliēne. §. ſeia. ff. de adl. le. vide ō ſ fin gl'. ē. Abſolutio ꝓmo. §. lxx. Et ex ꝓdi ct' ꝓt induci decia falleīa q̄ſ ge tz ele gerit ſepultura. tñ ñ ſepelit ex facto hē dū vī ex facto ꝓtingēti circa ꝓpa de funeti. puta. q; moꝛitinimis lōge. vī hē des nolūt ad eccliа deferri coꝛp'. q; ſo ba ſunt itelligēda cū effectu. Ter. ē in c. relatū. ō cle. ſi re. q̄ ceſſabit canonica poſtio: exq̄ ibi ñ ſepelit. Ita tz Fe. vbi. §. r. o. pe. Be. tñ i. d. c. i. vī ſētue q; ſto cāu ecclia ñ ꝓuabit legat' factis grā ſe pulture. vt no. i. c. i nſa. ō ſepul. Et iō fōte nec ſua ārta. iō cogitu. vndecio cū legat' ꝓ icerto male ablat'. ꝑm. d. Pe. Si an de hōi icerto detrahat falcidia Vide. §. lxia. Duodecimo q̄ legatū ē

gatū ē ecclie prochiali tñ ꝗtū ārta pſ
legatop ſcop ecclie electe ſ3 Moſt. t. d.
Pe. Jdē tz panor. i. d. c. 6 his ext. eo.
vbi dic ibi ē argumēt singulare a ꝫ
rio ſēm. q ſi prochian⁹ electa alibi ſe
pultura tacite vl expſſe aligd reliqt ec
clie prochiali tūr ial ecclia illō relictuz
fibi ꝓpturē i canonicā portionē. Sic
dicim⁹ i filio q ꝓpturā fibi i ultimā gd
gd a pſe fibi relictū ē. vt. l. ſcim⁹. C. de
ioſ. te. Alſi frustra poderare ibi q nihil fuerat ſtictū ecclie prochiali. 3 alio
ſit i cpo vt ext. 6 testa. c. officij. Et h vſ
tenēduz nſi ꝓſuetudo obſtaret. 3 alig
ꝫ. Tertiodecio. qñ tpe testi. q legatū
elegit ſepeliri. 3 poſtea tpe mort⁹ elegit
ſepulturā: ꝫ ac. relatū. de ſepul i glo.
Et hoc vſ tenēdū niſi fiat i frauꝺem.

Quartodecio: qñ prochian⁹ ꝫ ponit
audiſſ diuia. nec pcipe ecclialtica ſacra
i ſua prochiali ecclia pp vacatiōnē lō
go tpe. z alibi elegit ſepulturā ꝫ bal. i
ſuo tractatu 6 hoc. Rō. Nā pdēs legāt
p labor. z eo ceſſante 3 ceſſare z le
gatū. l. ſcio. ff. de ānu. le. Luz ergo ārta
deſ ꝓ adminiſtratōe ſacrē ꝫ. z celebrati
one. vt ꝫ ſ. d. cle. duōū. §. vez. Jbi cū
mercedis exhibitio. ergo ꝛc. Do. ifi z
Jnno. i. c. relatū. de ſepul. z Pe. 6 an.
tenēt q imo debeſ. q: vltū platī ſi 3 nocē ecclie. S3 opio Bal. ꝓt ſuſtētari.
Et poſſam⁹ dicē q vltius platī nocet
eccliē. i acgrēdis. ꝓterī q ad reo moli
les. vz modici pcij. vt ꝫ Moſt. de q hēſ
§. Alienatio. §. r. Quitodecimo fallu i
cādelis q dant ad manus. Et ceſſante
iure cōi. hoc hſ in. d. ꝓuilegio Sixti.
iiij. Illū caſuz ponit Nico. de li. geñ. l.
c. vz. qñ ſit repoſitio tuneris i aliq̄ loco vſq ad ſpm. vt alibi trāſferat ad remanē dū: tūc nō eſt portio canonica ꝓ
ſoluēda: q: eo cāu nō dſ. nec ē ſepultura
1 ¶ Quero. nūqd hec portio debeat ec
clie ꝓchiali de relictis ture iſtitutio
nis. Quidā volunt q nō. ꝫ ſoluz de
legat. ꝓ. c. regiſti. 6 testa. Jo. an. i. c. 6
ex. eo. ꝫ. Sētū ꝓter. illū. g generaſ dic
tertiā ptē ſui iudicij Jdem tz Panor.
ibi niſi ſit donatuz iter vnos q: de hu

iuſmōi nō debeſ ārta. Et de hoc dicit
Panor. cēt tex. rotādū. i. d. c. 6 his ex.
eo. ſ. q de oblatis ſeu relictis alicui ec
clie in vita nō debēt canonica portio.

¶ Qñ aliqs cui⁹ maiores ſolēt ab ānt 2
quo i aliqua ecclia ſepeliri ꝛc dumiſſa
elegit alibi ſepulturā. virum canonica
portio debeat ecclie dimiſſe. ꝫ. ñ. ꝫ po
tius illi ecclie i q ꝓſueuit audire diuina
z recipe ſacra. extra. co. cuz quis in. vi.

¶ Quid ſi i vna ſolet audire diuia z 3
i alia recipe ſacra. vſ q canonica' portio debebit. et: vbi ꝓſueuit recipere ſcra
ex. eo. c. i. Jn ꝫtū facit: q6 no. Jnn. i. c.
de his ex. eo. vbi ārta: gd ſi go i capella
audiuit diua: z in plebe ꝓcepit eccliaſtica ſacra. Et cōcludit q fiet diuiſio i
ter plebē z capellā. Jdē tz pan. ibi p. c.
ij. eo. n. li. vi. vbi i ꝓceptiōe hui⁹ portionis pōderāt duo. vz q i illa ecclia audiuerat diua. z ꝓcepat eccliaſtica ſacra.

¶ Quito aūt poſſit ꝓcedere ꝓtlegiuz 4
liberē ſepulture. Et ꝓmo ſciaſ q6 ſ tuſ
cōi ſoluz ecclie hñtes ꝓpm hñt tuo ſe
pelēdi. Et ad q. Jo. an. i. c. certificari
ex. eo. ꝓcludit. vt ēt eps poſſit hoc ꝓtullegiuz ꝓcedere. ꝓ hoc. c. bone. xn. q.
y. c. z aplice. 6 dona. Panor et dic q
hec ſnia videt ſibi certiſſima ꝓ tex. i. c.
ſicut venire. 6 ex. pla. Et ſic ꝓcludē. q
epi z ſuplores poſſt tale ꝓtullegiū ꝓcedere. Jdē dic 6 ifertoztib⁹ plat. hñtib⁹ i lo
co ſuo epale. ſ3 Pan. i. d. c. certificari.

¶ Sed q̄ro. qd ſi in ꝓtllegio libere ſe ꝫ
pulture. non apponat hec cſa. Salua
iuſtitia ꝛc. Jo. an. ꝓcludit: idē eſſe ac ſi
ſuiſſet oppoſita: q: nō eſt ſibi ſile: q ꝑn
ceps voluerit ꝓcedere ꝓtllegiū cū gra
ui ꝑiudicio eccliē prochial. ar. in. l. ꝫ. §.
figo a ꝓncipe. ff. ne qd in loco pu. vſ
ꝓtllegiū ſoliū vſ ꝓcedere vt habeāt iſti
ſepulturaz: ſicut illi q6 ꝓtū de iure
cōi. Et ꝓ hoc panor. in. d. c. certificari.
adducit tex. notabilez. z q̄ſi expſſuz in
iſti in. l. ſi qñ. C. de inof. te. vbi dſ q ſi
alicui inhabili ꝓcepſ ꝓcedit liberā ſe
cultatem teſtādi nō itelligit ꝓcedere:
vt ſine ſolēnitatib⁹ alis debit poſſit cō
cedere teſtū: ſed vſ cum reſtitutiſſe ad

ius cõe. Nã satis'est q̃ ꝓuilegiũ aliqđ
ꝓcedat:exq̃ tractat de ꝓudicio tertij
vel de derogatione iuris:ita in ꝓposito. Sz ad maiorẽ cautelaz r.z ad tollẽ
dã dubitationẽ solet apponi illa clausu
silis.puta. Saluo iure pochialis eccle-
sie. Et sic nõ ob.fi opponeretur de.c.fi
papa.de ꝓui.li.vi.vbi dr q̃ verba de-
bet aliquid operari. Nam operantur
in eo q̃ tollunt dubitationem.

6 ¶ Quid si mortuꝰ rexꝰ vel alia p
sona:q̃ p anni circulũ in diuersis eccle
sijs audiebat diuina z petiebat sacra
mẽta.quasi hũs duo vel plura domi-
cilia i gbꝰ pariter se collocabat:z ele-
git'sepulturã i alio loco.cui ecclie debi
tur canonica portio.ꝛ.ecclie dõicilioꝝ
diuidẽr eã inter se.ex.eo.cuz gl lib.vi.

7 ¶ Quid de ghulpã regiũbꝰ vbi de oi
bus mobilibꝰ q̃ defunctus põt in testõ
relinq̃re.siue legare.ecclesia exigit ter-
tiã ptem.z mortẽti iniungit sacerdos
q̃ reuelet eis mobilia sua:licut dr fie-
ri in britãnia minori.ꝛ.fm.ꝑ. si cre
do q̃ hec ꝙsuetudo ꝓiudicaret iuri cõ
nisi legitime fuerit ꝓscripta.z in ꝺi
ctorio iudicio obtẽta vel auctoritate se
dis aplice ꝓfirmata:nec archiepoꝝ vl
epoꝝ illiꝰ loci ꝓstõnem ad lꝫ sufficeret:
nisi adsit volũtas.vel ꝓsẽtia subditoꝝ
ꝺs tangit. Et idẽ credo de ꝑdicto ꝓce
pto.f.q̃ nõteneãtur morientes in hoc
casu obedire eis:nisi in dictis casibus.

8 ¶ Quid figo elegit sepulturã i ꝓpria
ecclia.z ei nihil legauit.aliꝰ ẽo eccle
sijs multa legauit. Nũqđ poterit eccle
sia ꝑdicta petere aliquã portionẽ.ꝛ.fz
Rat. Si ꝓstitudo est q̃ eligentes se-
pulturã:in ꝓpria ecclesia semp alꝫd
reliquãt ꝓt ecclia illud petere ab hꝺi-
bꝰ:nõ ture actioꝫ:nec differẽdo ꝓp lꝫ
sepulturã.sed iplorãdo supplicis offiꝫ.
extra de sꝑ.ad apostolicã. Si vero nõ
est ꝓsuetudo.nihil põt petere: sed solis
funeribus ꝺs esse ꝓtenta. Posset tamẽ
hoc casu imploriari offiꝫ iudicis ad-
uersus heredes:si deprehenderetur do-
nus testatoris vel heredum.cessante tñ
dolo nihil habere posset.

¶ Quid si aliquis recipiat in fratrez q̃
alicuius loci religiosi:nõ tñ oblatis su
is bonis:sed tibi retẽtis:z tbi eligat se
pulturaz.ꝛ.ndeo fm Hoss.nõ libera-
tur a canonica portione.sicut nec ex-
mittur ab epali iurisdictiõe.etiã si ipsi re
ligiosi sint exẽpti.extra de ꝓui.cũ z plã
tare.r.c.vt ꝓuilegia. Idem Hostien.
¶ Quid si firmꝰi vna parochia facta
at se deferri ad aliã.z tbi moriat.ꝛ.fz
Ray.ꝓma ecclesia non ꝑdet lꝫ pri-
uatur canonica portione. Idẽ Hos.

Sepultura.xiij. ſ.qui prohibeantur.
Prohibẽtur generaliter i cimite-
rio sepelri oẽs decedẽtes i petõ mora
li fm gl.i.c.ex pte ex.eo. Qui casus ge
neralis ptinet multos casus spãles. vt
indeñ:paganũ hereticũ.extra de here
ti.c.sicut ẽt si post mortẽ appat de he-
resi.xxiij.q.v.sane. Itẽ excõicati phi-
bẽtur iterdicti.z publici vsurarij.de q
bus in cle.i.c.ti. De hoc vide.ẽ. Excõi
cationẽ.xxxviij. Et fm Bull.idẽ de ex
cõicatis minoriꝰ notorie,excõicati
sẽ. Idẽ de excõicatis.ẽt. iluste. vt not.
gl.extra de resti.spo.Iras. Itẽ phiben
tur.g in torneamẽtis moriũtur. Et ex-
ponit Host.ẽt sigo ibi letale vulnꝰ ac-
ceperit.lz postea suꝑuixerit:q̃ eius pe
niteat.z et eucharistia nõ negetur: ca-
rebit tñ ecclesiastica sepultura.extra de
torneo.c.i. Hoc itelige fm Bull.tã de
militibus q̃ de armigeris eo q ibidẽ
i armis se exercẽt. Secus de illis q il-
luc vadũt cã curiositatis: vel ad vidẽ-
dum.vel alia q̃cũq; de cã. Addẽ ẽt ꝑdi
ctis qđ notat Rl.i tertio di.xxxvij.q̃
illi g astiludia factũt. peccat mortal
cũ sili rõne videanr eẽt phibita:vt toz
neameta. Et ex lꝫ inuit q̃ morientes in
illis:nõ sepelietur in sacrato. Et lꝫ vt
vez p rõnẽ.d.c.i.ibi:vñ mortes hoiuz
z aiaz picula sepe puentũt. Nã in tali
bꝰ astiludus sepe ꝑdicta puentũt. Se
cꝰ dicẽñ vꝑ i currẽtibꝰ ad braulũz: vt
florẽtes:z multis cluitatibꝰ. Naz raro
vel nũq̃ eueniunt i tali cursu mortes
hoiuz. Qđ no. Itẽ phibent illi q se oc
cidũt.xij.q.ij.gbꝰ.xxiij. q.v. placuit.

Ét hoc itelligendū ꝫ Bussl. si se pimerūt ex dispatiõe vl tractãdta. Séc⁹ h ex furoꝛ: vel a cãu. vñ sigo pp fugam pcipitaret se i aquam. qz sic credebat euadere posse. ñ iputat el. si ẽrnũ eueniat ar. xiij. dī. nerui. c. d. c. ex ptei gl. Lon. Post. Nota tñ ꝫ q̃dã q si ille q occidit se ex desperatõe aliq̃diu p⁹ vulnus giuerit: ita q eũ penitteret ⁊ pfiteret ⁊ oñderet signa ꝓritõis i mone: tali ñ ẽ denegãda ecclesiastica sepultura. exp̃ nõ decedit i pcõ mortali. Itez ꝫ hibet blasphem⁹ dei. extra de male. c. statuim⁹. Itẽ monach⁹ ꝓpriũ hñs. extra d sta. mo. sup q̃dã. Et gñaliter null⁹ notorius decedẽs i ipso notorio mortali pcõ sepeliẽdus ẽ. d. c. qb⁹. ⁊. c. ñ estimem⁹. ⁊. c. p obedientib⁹. ca. cã. ⁊. q. Et ẽt sepultura ꝑhibẽt ei de q̃ certũ ẽ ⁊ mãifestũ ñ fuisse pfessus. vel ñ cõtasse semel i ãno. Et ꝑdicta itelligẽ nisi se sup B emẽdasset i articulo mortis ꝓfitẽdo ⁊ cõcãdo. vl saltẽ signa ꝓritõis oñdisset i fine: qz tũc nõ negabit sepultura ꝫ doc. Adq̃ ꝑbãdũ sufficit vn⁹ testis xxvi. q. vi. q recedũt. Sz hẽdes tenent satisfacere p eis ex. co. pochiano. Excepto tñ illo q mortẽ i tomeamẽtil. vt dicẽtẽ. Addẽ tñ ꝑdictis qđ no. Pano. ẽ. c. ex pte hall. q decedẽs sine pfessiõe exteriori ⁊ extremo vite facta dz sepeliri i cimiterio ecclie: exp̃ pfessionẽ non ꝓtẽpsit: sed morte ꝓuentus ẽ. Nõ ẽ. n. credẽdũ q̃ desserit i pcõ mortali. Be q̃ libet. n. ꝑsumẽdũ ẽ bonũ nisi ꝓtẽpsit ꝑ ãnũ pfessionẽ ⁊c. vt dcm̃ ẽ. ẽt si mõl fuisset casualis. De raptore nũt Hrchi. s. dicit q si potuit restituꝛe. ⁊ ñ restituit nec securitatẽ dedit. denegabuntur ei sacra. ⁊ sepultura. Si ꝑo eũ hẽret vñ redderet. distulit vsq; ad mortẽ penit⁹ ⁊ tũc ẽ ipotẽs ad restituẽdũ. Sz als est ꝓrit⁹ ⁊ dispositꝰ ad restituẽdũ si posset dabũtur ei sacra. ꝫ ꝓtuabit ecclia stica sepultura ad terrorez alioꝝ. nisi parẽtes vel amici eⁱ vellẽt restituꝛe ꝑ eo q tũc sepeliet in sacrato. Et itelligitur ẽsti rigoz de raptorib⁹ manifestis: nõ occultis sm Inno. Idẽ dr de eo q nõ ẽ pfessus. ſ. ãnũ. si ẽ occultũ si negabit sepultura. qz exp̃ ẽ occultũ: si dz publicari potuit. Aut si dubitet: qz forte cõfessus ẽ alicui medicãtili. ⁊ d eⁱ⁹ pfilio absolutꝰ ab enchartistia. Idẽ dici põt q̃cũq; alio pctõe occlto. cadẽ rõe. nisi forte eẽt aliqs hẽticus vel excõicat⁹. qz ñ cui nõ cõicam⁹ vituꝫ: nec mortuo cõicare debem⁹. Quo tñ ad raptores dic Pano. i. c. sup eo. ext. de rap. de mẽte gl. q cõiter tenetur. q aut decessit qs in pcõ rapie. nec penituit. ⁊ tũc ẽt cimiterũ sibi denegat. qz decessit i mortali. Aut penituit i mõte. ⁊ satisfecit ⁊ tũc ex toto recidit. sepultura. ⁊ clici debẽt interesse. Aut pẽituit i morte. ꝫ ñ potuit satisfacẽ. ⁊ tẽ ira cimiterij ñ denegat. ꝫ clici ñ debẽt interesse sepulture. Et ita p pte log⁹ tertiꝰ casus. d. c. sup eo. Et ista interꝑtatio tangit benignior: tenẽda est.

¶ Quid si tales q dicti sunt fuerũt sepulti. ꝛ. si corpa eoꝝ discerni pñt. exhumãdi sunt. Alis secus. ext. eo. sacris ⁊ ecclia sue cimiterijs recõciliãda est. extra de ꝑse. ec. consuluisti. 1

¶ Quid fiet si dubitetur de cadavere ꝓtrũ fuerit cuiusdã xp̃iani. pagani. vl excõicati. ꝛ. vꝝ in meliorẽ partẽ interpretandum. d. c. sacris. 2

¶ Utrũ suspensi ⁊ himõi sint ꝛsepeliẽdi. ꝛ. fm Pano. i. c. ex pte. el. ij. ex. eo. q̃ sic q̃cũq; pẽa mortalitur. dõmõ penitue rit. Et pñt sepeliri i cimiterio cũ solẽnitate misse. ⁊ alioꝝ offiꝝ. Nec sacra ecclie talib⁹ ſt denegãda vt i. c. fi. xiij. q. ij. Tales tñ nõ ſt deponẽdi ꝺ furcis si ne lnia ꝓncipis q tñ dz eẽ i hoc facilẽ reddere. vt in. l. i. ⁊. ij. ff. de cada. pu. 3

¶ Utꝝ mulier ꝓgnãs dũcta dẽat sepeliri. ꝛ. ꝫ No. Si certũ ẽ qd pr⁹mortua sit tẽ mulier cũ ꝓtu sepeliẽd. si ꝺo certũ ẽ qd viuit vl dubitat vꝝ tẽ mulier dz ꝓus sciđi. ⁊ si pr⁹ viu⁹ sit dz bapitzari si ꝺo mortu⁹. dz ext. cimiterũ sepeliri 4

Serunt. i. cõiter. Serui nullius modis efficiunt. Nã si aliꝫ gdã cũ nascũtur ff servi vt g de mise. ãcilla nascitur. Quidã fiunt tñ gẽtiũ. vt g in dello iusto capiãtur. Quidã fiũt iure ciui

li. vt q maior. xx. ānis passus ē se' venū
dari ad' pcū pticipādū. Be his tribus
hr ist. de iure q̄o. §. fui. aūt. Itē sunt
alīq fui: q: ius ciuile eos in penā subij
cit fui. vt liberi' pp ingratitudinē
Itē iure canonico raptor mulieris effi
cit fu' rapte. Itē deserēs auxiliū sarra
cenis efficitur fui capietiū p extraua.
Bonifacij. viij. Sūt ꝛ alij fui: magis
largo mō dicti: vt ascripticij siue origi
narij qb tdē ē. l. gdā hoies q ita ascri
pti ī terris colēdis q: nō pnt a cultu
ra recedēr siue dñor volūtate: nec pnt
vēdi sine gleba. nec gabella sine illis. ꝛ
dicunt ascripticij. q: ascripti siue ꝓpu
tati sūt ad culturā. ꝛ originarij. q: a sua
origine tales sunt. Dr etiā fui q̄dā co
loni dicuni. Alii tñ ꝓprie fui ī ſ. nec
repellū debent a legitimis actibus nisi
q̄ ad ordines non debent admitti. vt
di. lxij. quis aut leges.

1 ¶ Lui' parēt] additionē filī debeat se
qui. ff. fm gl. i. c. i. de cō. ser. q̄ plus se
quit vētrē. l. Bul. naso teneat ꝓtiuꝫ
dicēs q filij nati ex legitimo mrimonio
sequūt patrē. vt i. l. cū legitie. ff. ō sta.
ho. q̄si velit q̄ plus seqūtur additionem
vētris vbi nullū pcessit mrimonium.
Sz doc. i. d. c. i. cōiter sequūtur gl. hec
Pan. ibi. Idē Tho. i. iij. vbi dic q̄ p
les i libertate ꝛ fuitute segtur mrem:
q: ples hz a pfe ꝓplemētū formale. ſz
a mre ſubstātia corpis. Seruꝰ at est
cōditio corpalis cū fu' sit q̄si instrm
d sit in opando. Sz i alij q̄ ptinent ad
dignitatē q̄ē forma rei segtur patrem
Sic i honorib': munerib': municipij
ꝛ nobilitat: ꝛ hmōi. In qbusdā rr. tris
q̄ ture ciuili fi reguni. ptius segī dete
rī ozē additionē. vt si pr sit fun' q̄uis mr
sit libera. erūt filij serui. Nō tñ si post
pactū mrimoniuꝫ pr se i serui dedit.
nolēte vxore ꝛ filr si sit cōrto. Si aūt
vter q̄ sit seruꝰ additōto. ꝛ ptinēt ad
diuersos dños. tunc diuidant filios si
ples sunt. vel si vn' tm: vn' alteri recō
pēsabit de pcio. ꝛ acciptet natū in sui
seruitiū. tñ si est credibile q̄ tal ꝓsue
tudo posset esse ita rōnabilis sicut illud
q̄ multoꝝ sapietiū diuturno studio ō
terminatū est. Et no. q̄ fm leges siue
mr fuerit libera solū q̄ pceps. vel so
lū q̄ pcpit. vel et medio tpe. sufficit
ad libtatē ꝓs. vt. ff. ō sta. ho. l. fuoꝝ.
¶ Qualr liber hō q patri se vendida- 2
ri fit seruꝰ. ff. ser. reg. runt. Primuꝫ q
fit maior. xx. ānis. vt. C. de li. cā. l. si mi
steriū. Secūz. q ſtēdat pciū pticipare.
vt. C. de li. cā. l. nō. 15. Tertiū q ī veritate
pticipet. vt. ff. q ad li. pcla. non li. l.
Quartū q emptor credat ſpm fuiz
ee. vt. ff. de li. cā. l. liberis. Quintū vt il
le q vēdit sciat additionē suā. Sextū q
vēdito: sciat ſpm esse liberū. ff. q ad li.
pcla. ſi ls. l. iij. Si aligd istoꝝ deficiat.
ture cōt renocat ī ignitatē. Sz ſi ni
hil deficiat ēt postea ſi manumittat. ſi
sit ingenuꝰ ſi libertus. vt. ff. de sta. ho.
l. hō. liber. nisi reddat dño pciū. ff. ſi. in
ge. ma. l. y. Qō tñ pciū dño inuitus ſi
cogitur ſuscipere secundus quosdam.
¶ Qualr seruꝰ efficiatur liberi. ff. fm 3
Post. mult] modis. vno mō p manu
missionē. Itē ſi seruꝰ lāguidū dñs ex
polit. vel et aliēta negauit. Itē q̄si
aligd vēdidit ācillā. ne ꝓlituat ꝛ em
ptor facit ꝺ fit libera. Itē ſi seruꝰ pillea
tus incidit ārē cadauer dñi deū defer
tur ad sepulturā. Itē ſi postēa lata est
ſnia ꝺ illū q dicebat fu'. dño postea p
ipō pciū reciptat. Itē ſi dño ancillā in
mrimonio collocauit. scribēs p ea do
tem. Itē ſi seruū appellauit filiū actis
ſternuenūb' q̄si ſigura iudicij. Itē ſi
dedit suo ipſm p q̄ seruꝰ et' pba
bat ꝛ aliēs casib' q ipſum. C. ex. q. cau.
ser. p pcio li. ac. p totū. Itē ſi iudex xpi
anꝰ mciplū emerit ext. de iudeis. c. i.

Seruus. ij. quo ad ordinationem
Nullus seruꝰ ſine puati. siue ec
clie ordinari dz. nisi pus manumittat
di. lxij. c. i. ij. ꝛ iij. Et ratio ē q̄ illo vtili
tas aīe clericat dignitas. di. lxij. ad
mittit. ꝛ h vez ē in oi gñe seruoꝝ ēt
de qb' habes. ē. c. pxio. pmo rūſo.
¶ Infra quod tēpus possit dñs seruū 1
ordinatum renocare. ff. fm Ray. renо
cari potest. j. annuꝫ a tpe scientie dñi

Idem Bof. & Host.

2 ¶ Pone q̄ seru⁹ q̄ ordinat⁹ fuit. restituens est dño suo. nunq̄ licebit dño inuicere man⁹ in eū. ff. fm Inn. non Alb⁹ icēderet in canonē. xvi. q. iiij. fige Sed nec tali seruo licebit Zhere mr̄i monūl. alijs aūt p̄ulegijs clericalib⁹ nō gaudebit ext. de cle. pūn. c. tos̄nes. Idē in oi genere seruoū. liij. di. frequens.

Seruus. iij. quo ad matrimoniū Utrū seru⁹ sine consensu dni possit mr̄imoniū Zhere. ff. q̄ sic. vt ext. eo. c. i. vbi hf q̄ seruus eitaz Zdicente dño contrahere pōt mr̄imoniū. sed pp hoc non liberatur a seruitijs dño debitis.

1 ¶ Pone q̄ dñs aligd̄ petpit seruo cōiugato. & eo tpe vxor petit debitū vel econuerso. Host. dicit q̄ aut Zrit cū voluntate dñi. & tenet pius obedire vxori q̄ ad necessaria impendēda. q̄ exā dño pmittit mr̄imoniū Zhi. vt assensum pbuisse accessoriys ad ipm matrimoniū in. c. pterea de offi. dele. Si vero dño nō consensit. dz pius obedire dño nisi timeat de incōtinētia.

2 ¶ Quid si cōiuges. s. fuit hēant diuersos dños diuersaz regionū. ita q̄ non pūt quenire ad offm̄ coniugale. ff. fm Bof. vt euitet fornicationis materia cogeāt p ecclesiā alter dñorum vēdere alteri volenti emere. vel si neuter vult emere. cogant vēdere cuilibet extraneo in puincia cōstituti vel venalē exponere & si nullus appat emptor emat ecclia.

3 ¶ Quid si dñs suū cōiugatū vult vendere i remotā religionē. ff. fm. vbi. p. hibēda est tal⁹ vēdītio. dz cogi dz dñs alij vēdere. et bonas cōditiones asserēti. Interest. maxime. ne ga re sua male vtat. vt isti. de his qui fr sui vel ali. iu. Zpe. Sz Host addit q̄ si matrimoniū fuit fctū sine licētia dñi. & nō hēat i alio loco iustā emptorē. posset eū vendere i remotis Aliter nō dz hoc facere.

Simonia. i. cōiter. Simonia cōiter diffinit q̄ est studiosa voluntas emēdi vel vēdendi aliqd̄ spūale vel spūali annexum opere subsecuto. ita diffinit Panor. in. c. nemo. extra eo. Dicit studiosa. i. deliberata. Nā sola deliberatio ne rōnis cōmittit peccatū sed non punitur in iudicio ecclesie: que nō iudicat de occultis. nisi procedant ad extra. ideo bene additus est opē subsequuto. Nole aūt vēditionis. cōp: hendit eis Zctus nō gratuitus. vt trāsactionis: renūciatiōis & hmōi. Excepta permutatione q̄ est licita. seruatis debitis circūstātijs. vt dictū est. ff. Permutatio primo rōso. Spūale aūt dr fm Ri. in. iij. dr. essentialiter. vt gre virtutes. Scdo casualiter vt sacra q̄ causam gratiam. Tertio actualiter siue effectiue. vt pāt care seu corrigere. visitare. orare & huiusmōi. q̄ sunt actus spūales. Spūali ānexū dr dupl⁹ fm Tho. in. iij. Uno mō sicut spiritualib⁹ depēdēs. vt habere ecclīastica⁹ beneficia. Qō dr spūali annexū: q̄ nō oppetit. nisi hūti offm̄ clericale. Alio mō dr spūali annexum qō ad spūalia ordinat sicut ius pfonatus: qō ordinat ad pstandū cūctos ad bñficia. Silr vasa sacra q̄ ordinantur ad sacr⁹ vsum. Sub⁹pcio aūt oppēhendit oē tpale qō pecunia estimari pōt. Ponit. n. Bre. tripler genus muneris. q̄ omittit simonia. i. a manu. i. pecuniat⁹ lingua vt pces. & ab obsequio. i. q. i. fūt nōnulli. Et dr singul. j. videbit ¶ An simonia sit pctm̄ mōtale. Dicē dū q̄ sic. q̄ est Zstitia & Zdiuina lege. & Zlegē naturalē. Nec in hoc excusat ignorātia. q̄ iuris diuini que nemi nē excusat. & q̄ papa & subdit⁹ pdicti legib⁹. vt alij hoies. Nec in illis se nec aliū pōt dispēsare. lō Tho. dicit q̄ ista opio q̄ dicit q̄ in papa nō cadit symonia & erronea. Nā si papa pro alio spūali mun⁹ accipet symoniā omittet si cut & alij hō. q̄ & in ipso petro. cui papa succedit symonie vitiū bānatione i cohabuit i nouo testō. Quātus. n. reo ecclesie sicut aliquo mō pape: nō tñ sic et⁹ oib⁹ modis hūdl. vñ si recipet pro aliq̄ re spūali pecuniā de redditib⁹ alicuius ecclie: nō careret vtro symonie. Et idē si reciper pecuniā ab aliq̄ laico nō de bonis ecclie. pro re spūali. idem

Tho. secda secde. q. c. q' adle dz simonia
nō cadere in papā. dicit. d. an. p' hoſt.
i hiis q simoniaca ſūt: q: phibita ex tu
re poſitiuo hȝe locū: nā ꝑſtitutio nō li
gat, p̄mulgātes: puta vēdēdo vicaria3
caſtelli donatū aduocatiā ieconomatu3
e hmōi. i. q. iij. ſaluator. e de b vī i celli
gēdū q' dicit Jo. de lig. ex. e. c. i. q' nec
papa nec alij exiſtes i curia ꝑmittūt ſi
monia ſi' papa ſcit: e ex certa ſcia tole
rat. Nā certa ſcia ꝓncipit purgat b vi
tū. e pe. de pal. i. iij. dicit q' e i gbuſ
cūq; ſimonia e ſi petīt nō emittit: pe
nā in iuris poſitiui cui nō ſubeſt ſp cua
dit: vñ nec ſuſpēſionē nec hmōi penaſ
iuris poſitiui timet: ſic nec, e excōicat'
ſi petat clicū. dic' ēt pe. q' ille q emē
ret ſimoniace bñficiū vl' ordīē a pa
pa penas' iure nō icurreret: q: ſic ꝑt di
ſpēſare i pentis iā icurſis: ita ēt q' ſi in
curat: ſic poſſet alicui ꝓuidere
q' penitēdo clicū nō eēt excōicat'. qñ
ät dat aliq̄ bñficiū ꝑ pecunia vī diſ
pēſare q' liceat retinere: ſicut qñ ſcie
ter dat irregulari: diſpēſat cū eo: vū q
hāt bñficium ꝑ ſimoniā i curia. ſi hȝ
cōſciaz q' emanauerit de ſcia pape cō
ferēs penitēdo de pcto nō tenet reſi
gnare: iz poſt' retinere. h pe. pa. vo in
d. c. i. diſtinguit q' ſi bñficiū hȝ admini
ſtratōz ordīs: vel executōz clauſū: et
papa uoluit vitio z pcto ſimonie, ſec'
ſi nō hȝ adminiſtratōez ordīs nec execu
tōez clauſū: vt ſi iſta hoſpitalia vl' alie
adminiſtratōes ꝑales. p̄mū ꝑbat: nā
hȝ titul' bñficij ſit de iure ,poſitiuo': tñ
executio ordīs ſeu ꝓſē clauſū ē de iuſ
diuino. nā z ordo erat in veteri teſta
mēto: z vēdēs execntionē ordīs vī vē
dere ordīnē ihȝ z gſaz dei. Et iſta ſt ſi
moniaca i ſe. Et iō ꝓhibita. i. q. i. g ſtu
det, z iō i collatōe epāt' nulli dubiū ē.
q' papa cōmitteret ſimoniā: qz epāt'
ē ordo. z cū iſta fiut ꝓnera: nō excuſa
ret dicēdo ſe recipe pecuniā ꝓ tpalib'
qz vēdito vno ex ꝓneris: vēdit z relī
quū vt. i. q. iij. ſi qs obiecerit. Sz i aliqs
bñficijs hñtib' executionē ordīs vl' cla
uū papa nō ꝑmitteret ſimoniā: qz ꝓ
hibitio eſt tm̄ i illis iure poſitiuo q' pa
pa nō ligat. z i oib' caſib' ꝓdictis pu
to q' ille q dedit ex pacto pecuniā: nō
ſit tut' q' ad deū: nec ꝑt ſine pcto admi
ſtrare i tali bñficio ēt i caſu vbi papa
nō ꝑmitteret ſimoniā: qr' extabat ꝓdi
tio, phibitiua. tō ſubdit' iciditi i penā: ſi
cut i iſti diſputat Jo. an. q̄nē ſtatuto
caueē epi q' indēs ad ordīa ꝓ ſit excōica
tus. an indēs cū ꝓo q' fecit excōicatōes
ſit excōicatus. Et ꝓcludit q' ſic. dicī ſpe
ēpo nō ſit excōicat' qz nō potuit ſpe li
gari ſua poſitiuōe. Ita ad ꝓpoſitū vbi
papa nō ꝑmitteret ſimoniā ex q' recī
pīēdo pecuniā ex pacto nō ſuſpendit
ꝑſonē, phibitiua dās pecuniā ꝑmittit
ſimoniā. Et ſic nō pōt agere ꝑnaz re
tēto beneficio. hic pa. tñ ꝑ ꝓcordātia
poſſet dici q' i hiis q ſimoniaca ſūt: qz
phibita ex iuſ poſitiuo: nec papa dās
icurrit penas tur' poſitiui. nā ffz Jnn.
i. c. cū ad mōaſteriū. de ſta. re. hȝ ꝓdito
ri canonū ꝑ ſuā diſpēſare ꝑſonē ēt ſi
ne cā. Idē Jo. an. i regula gñi i mer
cu. z in regula cui hȝ, dicēs ep̄m poſſe
tollere z diſpēſare ꝑ ſuā ꝑſonē. z hic
dicit ſeruate vnūquīſq;. z ſi hoc poteſt
epūs idebit' poterit papa. Jn hiis vo q'
ſūt phibita qz ſimoniaca: z de iure di
uino: dic q' tā papa eo caſu q̄s alij dā
teo vel ꝓcipātes icurrūt vicia z pec
catū ſimonie: tamē poteſtas iuris po
ſitiui adhuc nō icurrit: z hec diſtinctio
videtur rōnabilis z conſona turibus.
¶ Utrū ſimonia ſit hēſis. ff. hȝ Tho. 2
in. iij. q ſimoniaci nō ſūt ꝑpe hereticī
cū nō hēant aliquā falſaz opīonē: ſed
dñr hereticī ꝑ filiitudīnē act': qr ita
opant ac ſi eſtimarēt donū ſpūs ſcti
pecūia poſſideri q' eſtiatio eēt hētica.
¶ Quare ſimoniaci pōt' dñr a ſimo 3
ne q' voluit emē donū dei: q̄s giezite
a giezi q' vēdidit donū dei. ff. qz mag
fuit cōpleta rō hm' pcti ſimōe q̄s i gie
zi q' ſolū vēdidit donū dei. Et ſimon
voluit emere z vēdef. i. q. iij. ſaluator.
¶ Utrū ät ſit ſimōia ſi aliqd deſ pro 4
ſpūalib' gratis vī recipiat. ff. ſi ſponte
offerat nō eſt ſimōia. i. q. i. qcqd. vbi

scendū q̄ ꝓpositio p. cū dicitur aliq̄d dari p spūali si ponat aptiationē vel cōmutationē vel cām p̄cipuā: mouē tem ita q̄ illud tpale sit vt p̄ciū spūalis: vel ꝓpter hoc p̄ciū dat ipm spūale ſūc est simonia. ſz si p. nō ponat cām finalē ſz adminiculantiā: vt si det in collatiōe tpale p collatiōe spūalis: do reuerētiā facto vel ad ſuſtētatiōez mi ſtroꝝ vl ad obſeruādū plas ꝙſuetudines ꝛ hmōi. nō vt p̄ciū ponꝝ nō ē ibi simonia. ita tñ q̄ ceſſetiōis pacto ꝛ oīs cōuētio. ſ. q. ij. ꝓpter ſz ꝛ ſine pacto ēt cū ſubrahunt ꝛa ta. ſ. spūalia: ꝛ maxie a nō dātib⁹ pecunia: vl nō valētib⁹: vl ēt a valētib⁹ dare: ſz nō volētib⁹ extoꝛquent p̄cipue añ collatiōez spūaliū mīt tū p̄ſūit de simonia. ſec⁹ ſi libēr traderēt spūalia: ꝛ p⁹ collatiōez nolētes dare co gerētur ad dādū: nō q̄dē p̄ciū: ſz vt ſti pēdiū ꝛ ſubſidiū rōe ꝙſuetudis ibi ext ſtētis ꝑz Tho. i q̄libz: ſi ēt dās ſacrz vl aliis spūale itēdēt recipere pecuniā ꝛ hmōi: tales nō dant⁹: dās ēt p̄dicto mō dat aliq̄d tpale vt pecuniis vl hmōi: ſi vt p̄ciū ſz vt elemoſynā nulla iterueniente pactōe vel exactiōe erit simonia nō q̄dē in recipiēte sacrz ſz i dāte: q̄ tñ simonia q: mētalis ē ſola pnia purgatur q̄ nulla cēſura ecclīastica ſiduē nec irregularitate ex. c. ſi. ꝛ ita ecōuerſo q̄ſi dās spūale itenderet libere dare: ꝛ recipiēs itēderet q̄ſi p̄cio emeret ex eo q̄ dat tpale: vñ no. q̄ ſimōia ꝙmittit aliq̄n ex pte vtriuſq; ſi dās ordinē vel bñficiū vel aliū spūale facit pactū cuz recipiēte vel vterq; eoꝝ hz intētionez ad tpalia ꝙ ſpūalibus cōmutāda. Aliquādo ex pte neutriusꝫ vt cū conſanguineus dat aliq̄d ad epiſcopo ſz cōſiliario epiſcopi: vt conferat bñficiū vel hmōi ignoꝛāte eo q̄ recepit ꝛ epo: aliquādo ex pte dātis spūale tñ ea intētione vt hēat tpalia qō nō intēdit recipiens. aliquando ex parte recipientis tantum vt cū ipe dat aliq̄d tpale p̄cipaliter. p aliquo spūali vel ordinatoꝛi vel alteri: ipo tñ ordinatoꝛe ignoꝛāte: vel hoc nō intēdēte. Adde p̄dictis ſingulare dictum arch. in tñ. ſ. q. ſ. q̄ pro spūalibus aliq̄d dare, vel accipere: nō tamē eio vēdēdi vel emēdi. ſed aio remunerādi nō ē ē ſe simoniacū. ꝛ dicit pa. in. c. ꝛ ſi rpe de ſimo. q̄ hic ē notabil limitatio ad materiā simōie.

¶ Adnuus aūt a lingua q̄ſi a q̄uo in ducat simoniam. no, diſtinctionem q̄ ſit a doc. aut enī ꝙ porrigit p̄ces p ſe aut pro altero. ſ. vt obtineat bñficiū vl ſacrm vel aliud ſpūale. ꝛ ſi porrigit p̄ces. p ſe. p obtinēdo bñficio ſeu eccliā hñte cur. ā aiaꝝ. tales p̄ces inducūt ſimoniā. ꝛ. ſz Ug. ho. ray. tho. ꝛ dic. li. iij. ēt ꝓtēcūcq; alſo ēēt dign⁹ q̄ eo ipo q̄ ſe igerit ābitiosus vī: ꝛ p ꝓmo idign⁹. ꝛ rō ē ſm Tho. i q̄libet q̄ nemo pt exercere curā aiaꝝ digne ex ḡram ſeu, cū peccato mortali. q: faciēdo ea q̄ pertinēt ad curā mortalr. Itē nullus dz ſibi ſumere honorē: ſed q̄ vocat a deo tanq̄ aaron ad heb. v. ꝛ ſic vī facere ꝫ ius diuinū. viij. q. i. in ſcriptur] multo magis ē simonia. ſi alꝫ ē indignus puta q: illiteratus vel notoꝛius fornicator: ꝛ hmōi: ſi aūt poꝛrexit p̄ces pro bñficio ſimplici. ꝛ idigeat nec indignus eſt eo pp aliq̄s ipēdimentū ſi ē simoniac⁹ nec peccat ſcōa Ray. tñ. lv. ꝛ Bui. dicūt q̄ hec opio ē dura. ꝛ credūt q̄ ex quo aliq̄s ē mot⁹ ad ſacros ordines cū hmōi ordinat⁹ titulū eccliaſtici regrat pt petere bñficiū eccliaſtici. ſz abūdet in tpalibus ꝛ nō ſolū ſimplex: ſz ꝛ bñficiū cū cura ſi ē dign⁹ exē plo Iſaye q̄ dixit. Ecce q̄ mitte me. ꝛ p hac opi. faciat tollerētia ꝛ ſcia pape alſ fere tutus mōdus eēt in ſtatu dānatiōis. ꝛ pro hac pte vī pa. in. c. tuos ex eo. vbi dicit. q̄ humiles p̄ces a digno facte pro bñficio ſpūali ſ̄ ſequēdo ſi iducūt simoniā. nec aliq̄s alid petiū ēt ābitiosus: q̄ procedit ēt ſi ceſſit donatio rei tpalis. liberaliter tñ facta. ꝛ optime hoc colligit ex ter. ſilo q̄s tene ſemp mēti pro illis q̄ quottidie cardinalibus ꝛ alij p̄lat⁹ aliqua munuſcula largiūt. rogātes. p aliq̄ bñficio cōſequendo. Si. n. nō dūr pīn-

cipali ităe vt spūalia adipiscant gg
scdario hęant talē spē extra oēs noxas
iudicantiū vīx ista pūt fieri sine spe
scdaria. ꝫ pa. ꝛ no. ꝙ pa. uō distinguit
an ḣmōi pces sint ꝑ bñficio simplici
an curato: ꝫ idistincte logt ꝛ no. cc ibi
Pa. aliud singulare qō fac ad declara-
tionē pdictoꝝ ꝺ mēte Jnn. ꝙ i ꝑhi
bit. q: simoniaca sola ītētio iducit si-
moniā: ꝛ dūr ꝓhibita illa. q: simonia-
ca g̃ fūt spūalia de iure diuino. vt vē-
dē sacra ꝛ silia: ꝫ i simoniacis: q: ꝓhi
bita sola ītētio nō iducit simoniā: vt si
go renūciat bñficio sno cū ītētōe ḧdi
aliqs tpale de g̃ dic vt no. gl. i. c. ex pte
de of. dele. tō tñ an. ꝫ ꝙ nūg̃ sola ītēn
tio iducit nīsi simoniā mētalē. qō plꝫ
pa. ꝛ dīa maxia ē iter simoniā mēta
lē ꝛ quētionalē. nā i quētionali tenet
go restituēr talia spūalia vt tpalia illi
cite recepta: nec ꝑt alī penitēr: vt i. c.
ingsitōes i ꝑncipio ꝺ accu. ꝫ i mētali
abolet pctm ꝙ solā pniaz: vt ꝓbat i. c.
fi. ex. e. vbi tex. logt i distincte ꝺ oīb⁹ ꝓ
ritualib⁹ pcedat ꝫ ille tex. siue sint spi-
ritualia ꝺ tuīr diuino siue ex pstōne ec
cīe ex g̃ alr fi distinguit. ꝛ optie illꝫ. c.
sic iducīt ꝓbat opi. 10. ar. ḣ pa. ꝙ sacrīl
ḧo ꝛ alijs spūalib⁹ fi repūt ꝓhibitū ꝑ
ces ponriget ꝑ se fi ē dign⁹: excepto tñ
religioso q vell' ē ñ hz. xij. q. i. nō dicat'.
si ḧo pces ponrigāt ꝑ alio aut ſt pces
spūales aut carnales: fi carnales: tūc
aut ꝙ digno aut ꝙ idigno: fi ꝙ idigno
simonia ꝓmittit ꝫ oēs doc. i. q. i. ꝺ or
dinatiōib⁹: si ḧo pces sūt ꝙ digno: pu
ta q: illi q ꝑcant attēdūt pētā ꝓnci
liter: si tñ supḷo: nō hz respectū ad pces
ꝫ ad meritū ei⁹ ꝙ pmouēdi ad ordies vel
bñficiū nō ꝓmittit simōia extra. ꝺ eta.
ꝛ g̃. tuī imo si ꝓfāgutne⁹ē ꝺ dign⁹ pl⁹te
ne' plat⁹ei g̃ extranei⁹ putāf. ar. eī.
de coha. cle. c i. Tho. āt i. dij. dic ꝙ aſ
go dat aliq spūalē ꝑ laude acgrēda
vel fauore quē expetat ab eo cuius pci
bus satisfacit: simonia ꝓmittit. ꝛ sīr si
hoc facīat ad euitādū aliqd picul vī
malū qō pōt iferre pces ponrigeno si
nō exaudīt: puta aliqo potens. Qñ er
go pces fūt ꝑ idignos satis appet ꝙ
nīhil aliud monet g̃ fauoz ant petitū
euitādū. ꝛ ꝺ fauoz auxiliūlaus ꝛ assē
fus: ꝛ tō mīsterie ꝓmittit simōia si pp
ſ bñficiū ecclīastīcū deī si ät. ꝙ digno
fūt pces g̃ ad inditiū hoiuꝫ ꝓbabi
lē. vt ꝙ dās magis moueat intuitu di
gnitat' plone g̃ fauoze petū si reputat
simōia. Si tñ ꝓncipalr moueat fauoī
petū vl' timoī rogāte g̃ ad dīnū in
dictū. simōia ꝓmittit rogat⁹ ꝛ rogās, si
ſ stēdat siue aliqo roget, p'se siue ꝑ alio
¶ Quid ſigo dedīt pecuniā alteri: vl' 6
si pces ponrerit alij ex pacto ꝙ pp da-
tā pecuniā ꝑ pces ponrectas: det opaz
ꝙ hęat beneficiū: dic ꝙ idē ē si ac dāſ
set collatoī bñficij. j. q. v. pūtū: nec ꝺ
stingūtur ꝙ fiāt pces ꝑ digno: aut car
nalr aut spūalr: cū ex ḧ tpō fit indign⁹
ꝛ fiāt pces carnales: q: ex hoc pacto
vult hēre bñficiū Si ḧo adulatōz fa
cit. vt hęat bñficiū pōt dici mun⁹ ab
obsequo. ꝛ reputādus ē simoniachus. i.
q. i. ordinationes. Nō tamē tenetur il-
lud beneficiū resignare. ar. d. c. finali.
hic Ber. Jnno. ꝛ host.
¶ De munere āt ꝛ obsequo gl. i. c. sūt 7
nōnulli. i. q. i ꝺc ꝙ si seruies est dign⁹
ꝛ seruitiū dignū ē ꝛ hōestū licite spat
bñficiū ēt spūale. See⁹ si nō eēt idone
us ad illud bñficiū vel seruitiū nō eēt
honestū gl. āt i. c. cū eēnt extra eo. dicit
ꝛ licue pōt qs seruire alteri. Plato. ꝛ
spare ab eo bñficiū spūale. nec ex hoc
cōmittitur simonia ꝫ sequatur colla-
tio. dicit tñ gl. ꝙ nō ꝺ ꝓncipalr seruī
re hac ītētōe ꝫ si velit vt refert pa. ibi
ꝙ possit ab eo bonū i aīe spar. ꝛ secū
dario bñficiū spūale. sed. d. an. ꝑ ꝙ or
dātia dicit ꝙ aut seruīes et recipiens
seruitiū hūt respectū ad certū bñficiū
ꝛ ꝑcedit gl. i. d. c. cū eēnt vt nō liceat
hac ītētōe ꝓncipalr duci. Aut tēdit ad
bñficiū icertū. ꝛ ꝑcedit gl in. d. c. sunt
nōnulli. Sꝫ pa. dicit nō videre bonaz
rōnē vtuer si' alīs iter certū bñficiū ꝛ i
certū nec putat ꝙ sit licitus ꝓncipalr
seruire ꝑ spūali bñficio consequēdo.
nec plat⁹ licite ꝑsert. si ꝓncipaliter du

ctt ad ꝓferēdū ꝑ ꝓuicio tpali recepto
qr tā qđ sē ꝓbitū ē ⁊ honestū nō ds
exercerī fauoꝛe hūane gr̄e ſ̄ recto iu-
dicio. vt ſ.c. nemo ex.eo. Sz ſecūdario
bñ pōt̄ hr̄i tal̄ ſpes ⁊ ita vult gl.ſ.c. gđ
ꝑderit. hr̄i dt. ⁊ intellige gl.i.d.c. ſi non
nulli fm dictā glo.in.c. cū cēm. ⁊ ibi
c. gđ ꝑderit fm Pa ⁊ ꝑdicta sacīunt
ad. q. quam pōit Dost. i. d. c. cū essent.
Eps recepit quēdā clicū ad ſermonē
tpale ⁊ ſpuale ꝓstādū ꝓmittēs ſibi cer
tū ſalariū ānuatīs donec ſibi ꝑuideꝛit
ō bñficio ꝓpetenti. nūqđ ꝓ ſit licitū. ⁊
ꝙcīnd t q. sic dūmō nō ſe obligauerit
ad ſermonē tpale ꝓstādū nec ꝓmiſit ſi
monia ſi remīſit. Prio ſalariū cū cō-
ferꝛ poſtea bñficiū. q. ſalariū erat ſub
ꝙditiōe. ⁊ ſcđ collatiōe expirat obliga
tio. Sec° ſi ꝓmiſſio fuiſſet pura ⁊ ꝑpe
tua. ſz. Pa. putat ꝓmū dcm Dost. ꝑce
dere qñ plat° nō ducit ad ꝓferēdū bñ
ficiū ꝓncipalr ꝑ ſeruiciū tpale vl ſpū
ale peipiendū. ſz qr̄ille meꝛet. ⁊ cā ſpui
ſiua. ⁊ ſi finaꝛ vt ꝓstatio ꝓuicij. h Pa.

8 ¶ Quid ār ſi obligauit ſe pure ſpuale
qđ ecī ipoſitū bñficiū. ſz. Ul. tūc ſdubi
tāter ēt ex pacto ꝑ ferrī bñficiū. ita
q̄ ille ꝓmittat tale obligatū vt puta
celebrādo talē ⁊ t. lē miſſas ex.ō ꝑbē-
c. ſignificatū. Sitr ſz Dost. ſi aliquis ꝑ-
hēde vel bñficio ecī ipoſitū on°. qđ q
ꝙ hz tenear docere pueros. ꝑ fieri pa
ctio. Sz ⁊ aliquī ꝑbēde cui nō ē ānexū
ſ̄ onus cū vacat. ꝑ ſponi ſ̄ on° recipe
ār cāonicū ex pacto ſimonia ē ſz Dost.
Itē ſz Sutl. cū duo ſacerdotes vꝫ bent
celebrare miſſā vn° matoꝛē. alī° mi-
oꝛē ſi ex.ē odicūt ad iuicē ꝙ vn° dicat
miſſā q̄ alter tāgu ⁊ e⁹ licitū ē mazie
ex cā qñ nullū ꝑciū ſiue tpalis merces
iteruēt. t. Itē fm Ri. ſ. iij. nō ē licitū q̄
duo adulti baptizādi hāc pactionē in
ter ſe faciāt. Ego baptizo te ⁊ eo pacto
ꝙ tu baptizes me: qr̄ i talibus ois pa-
ctio ⁊ ꝓuētio ceſſare dz ex.eo. tua da
re ēt ex pacto aliqđ ꝑ ſacrō. ꝙ ſpū
ale ē illicitū. ⁊ ſi nō oī eo mō q̄ ⁊ dare
tple. tū qr̄ eo q̄ res emīt a nō bño. ē
ꝫ rōnē gr̄e. Dicere ār orabo ꝑ vobis
⁊ rogo vos vt ēt oretis ꝑ me. In nullo
nullo ē reꝓhensibile. qe nō emīt ur vel
vendāt ſpirituale. cū nulla ſit pactio

¶ De munere aūt a māu qđ ē pecūia q
large ſumēdo pecuniā ꝑ reb° mobilt
b° ⁊ imobilib°. q tpal ter possidēt. i.
q. iij. totū. No. ꝫz Dur. i. iij. mun°a ma
nu aut ē tale ⁊ tāt̄ q̄ ꝓmūnīt icitnare
effectū ad collatiōnē rei ſpūalis ꝙ tp
ſum. ⁊ tūc ꝓmūnit simonia vel ſ̄ tā pa
rū ē q̄ nō ꝓsumīt inclinare effectū ad
collatiōnē rei ſpūal⁹ ⁊ tūc nō ē ſimōia
⁊ hoc gđē vꝛ. est q̄ ad iudiciū eccliē.
q̄ de exteriorib° iudicat. ſz q̄ ad deū ſp
ē simonia cū ꝙ ꝙcūq; tpale ꝓ illecū
q; ēt ꝓuiz datur ſpuale. ad iudicēdum
āt de simonia. cū dubitat. Utrū cū q;
corrupta mēte dederit mūera ſecūdū
Dtr. attē dēda ſt peipue ꝓuocat q̄ ſtūſ
ſibus ꝓtinent. Munerib° dādo at-
tēdas ꝓuocat ista. Quid dās q; vel pe
teo. q̄ res q̄ cā petēdi. Prouerbiū est
nec oīa nec oēs nec ab oībus q; val-
de inhumanū ē a nemīe recipe velle.
ſz oia ⁊ ab oīb° vlſſimū. ſ. esculētū ⁊
poculētū qđ. j. tridūz ꝓsumi ꝑt recipe
ſz. ext. de Rescript. c. ſtatuti. li. vi. ꝓsider
rari dz ꝓuis q̄ efficiat. Itē ēle offerat
Itē a q̄ det. ſ. an pauper vl diuite. Itez
ad qđ offerat. Itē q̄ ſi cōtēte. Itē cūz.
Itē qñ. ſ. tps dōatōis. an. ſ. ſtāte neceſ
ſitate vl alīs ꝓferat ⁊ ꝑs ſ̄ ꝓsumīt ꝑ ꝛ
ꝫ extra. c. ⁊ ſi qōes. Et ꝑ ꝓ hēo an en
cenia ēdicēt simoniā. Nā attēta ꝙtita
te modica ⁊ dcī sine pacto. ⁊ absq; cor
rupta ītētōe nō ē simonia. Alīs. ſ. modi
co ēt ꝓmittitur ſymonia. ſ. q. t. ſuaſicea
Tho. ēt i q̄t; dic ꝫ vlſp ēlatōe ſacrōrum
vel alioꝛ ſpūaliuz cū aliq̄ recipiunt re
ſymonia entēt. ria ſt necessaria. Pri
mitiz vt fiat ex ꝓcēſſōe ture dini vl hu
mā. vl ſaltē pie ꝙstudio. Secōrt ſit
ītētio pia ⁊ nō corrupta. Tertiuz vt ſit
forma honesta. ſ. vt nō regrat an pti
officiū exercitione ne pactū iterueniꝛe
videatur. ſz impleto officio officio exigi
pñt. Sic igit ſi iſta tria ꝙmēſt. secure
archidiaconus accipiat palafrenuz ꝓ
installatione abbatis. No ēt fm to. de

lig. Et Inno. l. c. ꝺ applicꝫ ex. eo. ꝙ ſic ē
ꝓſuetudo ꝙ ꝑ ordie vl alio ſacro deꝫ
nū aſſi receptionē etc. nō vꝫ. imo ē cor
ruptella: et ſi lōgo tpe ſuata ēt ꝙ ꝑ ta
li ordie deꝫ nū nec ꝑt ꝓpelli ad ſoluēdū qꝫ ſi gratia dedit nō ꝑdicat: nec
nata ē obligatio: Si ēt nō gratie de
dit ſꝫ vigore ꝓſuetudis non vꝫ: qꝫ fuit
corruptella ſꝫ ex ſtatuto vel ꝓſuetudie
debeꝫ aliqd ꝑ ordie: vl alijs ſpūalib⁹
ꝑt receptionē eoꝝ: vt i ꝓſuetudie vena
toꝝ. vbi ārta oīnꝫ mobilium mortēs
dat epō. Jn britānia ꝺo dat tertia pꝫ
Et ꝑñt ad ḧ cogi. Jō ät venell dät ꝺ
qꝫ nihil ſoluit ꝑ decia. De hmōi con
ſuetudinib⁹ vide. ꝺ. Sepultura. t. i ꝑn
cipio. Jte no. ꝙ ille q dat ꝑhēdā vl ali
ud bñficiū ꝑncipalr rōne ꝓſanguinit
tat⁹ vl ꝑp affectionē alicuius amicitie
ſpalis ſigdē attēdit ſolū bonū tpale il
li⁹. cui dat ⁊ nō alteri⁹ ḡtuis grauiter
peccet si ñ ſymōta ꝓmittit. qꝫ nō ēdit
cū nil acciꝑiat. ⁊ ſi itēdit i ꝺ aliqꝫ bo
nū i ſeiḟ redādē: ſic ꝙ magnificēt ꝑ
hoc. ⁊ nōbilitēt dom⁹ ſua. vl ꝙ ipſe in
ꝓſanguineis ſit fortio: vel ſi ꝺ pacto
vl itēnōe bñficiū ꝑcedit. vt bñficiatus
faciat aliquā recōpēſationē tpalē ſibi
vl ſuis ꝓſanguineis. ſymōla ē �means tho.
10 ¶ De pecunia ſymoniace recepta ſi
ne ꝑ ordie dato ſiue bñficio: ſiue ſepul
tura: vel ꝑ igreſſu mōaſterij: vl ꝓhibi
tiōe: q ad ꝓnos eccliaz: vel ꝑ media
tiōe: vel ad hoc vt ꝑueret ge ſpūalia al
teri ⁊ hmōi quid fieri debeat. Dic ſm
doc. ꝙ tal pecūia retineri nō ꝑt nec ēt
reddi ꝺz illi q dedit: qꝫ turpiter dedit:
ſed ꝺz dari ille eccliæ i cui⁹ ꝓtumeliaz
data eſt. ex. eo. de hocvñ ſigo ordinat⁹
eſt nō hñs bñficiū: pecunia ab eo re
cepta ſymōiace. ꝺz dari eccle cathedra
li ſi añ ordinat⁹ eſt ad titulū alicuius
ecclie vel bñficij: illi eccliæ vel bñficio
applicabit ſm Bonl. ⁊ Ul. ſi accepta.
Eſt pecūia vel alia res ꝑ eccliæ vel bñ
ficio illi eccliæ vel bñficio applicabili:
niſi eccliæ ēt culpa: qꝫ illuc tūc debit
pauperib⁹: nec eccliæ de malo reꝑtet
lucrū. ⁊ hoc ſi totuz celkegiū ꝓcuraſſet
ſymonice. Et ſi talis trāſiret ad religiō
nē ex miſericordia poſſet ei reddi: vel ēt
ſi ēt talis pauꝑt: vt nō ſufficeret ſua: vl
ēt ſi ōdiſſet ex ignorātia ſm Doct. adē
vl ꝺm de pecunia ſimōiace recepta
ꝑ alijs ſpūalib⁹: vt. l. dē ille ecclie in
qua ꝓmiſſa eſt. Jta tñ ꝙ nō reꝑtet
ꝓmodū ꝙ dedit. Si ꝺo ꝑ igreſſū mōa
ſterij pecunia ſit ſymoniace recepta. ⁊
capꝫm ſuit ꝓtceps ſymōie trāſibit ſic
igreſſus ad altū mōaſteriū ſimplr cū
illa pecunia ſibi reſtituta. Si ſolus ꝓla
tus vel aliq ⁊ nō capꝫm. tūc trāſeūdo
ad aliud monaſteriū. ſi ēꝓfeſſus: illud
ſcōm monaſteriū ad qđ trāſibit hēbit
vſufructū illoꝝ bonoꝝ ipſo viuente:
mortuo ät liber reuerteꝫ ad ꝓmū mo
naſteriū. qđ vl hēre locū in hīs q̄ non
ꝓſumunt vl diſtrahunt vt ſunt poſſeſſ
ſiones. ſi ꝺo diſpēſet cū tali ꝙ remaneat i illo eodē monaſterio: puto ēt ꝙ
poſſit diſpēſari ꝙ illa pecūia ſymonia
ca remaneat mōaſterio. ita ſi. ſi poke ē
ꝙ illi q fuerūt i vſtio nō hēant vtilita
tē: vl ēt qū nō ꝑt pecūia ſymoniace
recepta ꝓmode applicari loco vbi vel
i cui⁹ ꝓtumelia data ē: puta qꝫ i fmoꝝ
ptib⁹: vel cū videret incōuentēs illam
ſibi dari vel cū ecclia hēret. quaſi ꝓ
de derelicta pauꝑibus ꝑt erogari.
¶ Utꝝ epūs cū. ꝑlecrat vl viſitat. poſſit 11
recipe ꝑcuratiōnē. ff. dīr. ꝙ moderatā
ꝑt recipe. ex. eo. cū ſit. vbi dicunt Ber.
Jnno. ⁊ ho. ꝙ epūs hāc ꝑcurationē ñ
recipit ꝑ aliq̄ ſacro. qꝫ illud ēet ſymo
niacū. nec rōe laboris qꝫ ecclia poſſet
eē i ciuitate ⁊ tñ recipit ⁊ nō laboret.
extra de cēſi. venerabili. Sꝫ qꝫ ita ꝓ
curatio ꝓmiſſa ē a iure ſic ⁊ alie ꝑcura
tiōes q̄ ſuit rōe viſitatiōis. vñ nulla ſi
monia cōmittit. ⁊ ſi ecclia ꝓp paupta
tē ꝑcuráte nō poſſet epūm ipſi ſuis ſūpti
b⁹ eccliaz ꝓſecrabit. x. q. ig. cauendum.
¶ Utꝝ tpalia poſſint dari ꝑ vita ekna 12
vl ꝙ remiſſiōe petōz. ff. dīr. ꝙ ſic. Bā.
liij. Petā tua clemoſinis redūne.
¶ Utꝝ tpalia poſſint dari ꝑ redīmē 13
da vexatiōe i ſpūalib⁹. ff. Pāor. i. c. di
lect⁹ fili⁹. ex. eo. ꝓhꝫ ēdo totis mām

q aut grimus i tpalibus: aut in spūa-
libus. Pmo casu licite redimit vexa-
tā p iure q̄sito: q̄ p iure q̄do. sed
recipiēs pecuniā nc idebite mr ad re-
stōnē. l. i. c. i. z gīa tr. ff. ō calū. Jn spū
alib⁹ 3o p iure q̄do n ē licitū aliqd
dar: ēt vt cesset i pediūtā facti: q; ille
vī abūtiosus dādo pecuniā. vt faciat⁹ il
lud agrat. z fic ppue logī. c. matheo⁹.
ex. eo. Nec tē ppe redimit vexatio. sed
dat vt faciat⁹ agrat ius spuale. Pmo
iure ät q̄sito aut ē i possessiōe illi⁹ iuris
z fi molestet ō fcō. licitū ē aliqd dare.
vt i. d. c. dilect⁹. lz recipēs teneat ad re
stōnē. Sīdo iuste vexat: vt q; epō vult
eū iuste deponē. vl alt⁹ iuste accusaret
vel foxe prēdi t' ius i bñficio: z tunc ve
xato n lz aliqd dare: q; nō ēdimit tē ve
xato facti. vt ex eo. nemo. Aut nō ē in
possessiōe illi⁹ iuris tam q̄sitiuī. tūc vt
hēat possessionē ē illicite detēta nō licz
aliqd dare. vtno. Jnn. i. c. ad aures ex.
eo. z tz gl. xvi. q. vij. decias. Nā posses-
sio ē qd spuale. Dic ē qō si cadit i lai
cū ō p̄scrip. cāz. vl saltē ē onera spūa-
lib⁹ pp aīmīstratōes g ide segr. i. q. iij.
figo obycere. Puto tñ q̄ si pp potēs
aduersariū. vl ipotētā suā fi possz illaz
de facili pleg apō supozē. q; tūc vt ens
tet magnū pīdiciuz licite posset dare
pecuniam. sicut in sili de absolutōe ab
excōicatiōe obtinenda. ō q. j. §. xxij.

14 ¶ Que simōia sit grauior. R. fz Ul.
q̄ i munē a mūra: mur⁹ a mālu magis
ppzie est pcū. q̄ ab alijs duab⁹
lz in oibus cōmittat simonia.

15 ¶ Utz liceat vēdē sacra vasa: vestes
aquā bñdictā z hmōi. R. fm vel oia sa
cralia ordiata ad alt. nūc effectū spuale
vēdi nō pñt. vt aq bñdicta z hmōi. p
qua ventalia dimittūt. sic nec ēt rōne
māe pōt vēdi sacrum. l. q. i. placuit. Sz
illa q̄ precipatiue st spūalia. vt calix z
hmōi. an p̄secratione simplr vēdi pñt
Post q̄ p̄secratiōem alteri ecclie ēt vē
di pñt i eadē forma: dūmō itētio refe-
rat' soluz ad tpale z nō ad spuale. Alīs
simōia esset fm ipm Ul. Sz laico ca-
lix vēdi nō pōt ntā p̄sat⁹. Jtē fz Pe
de pal. nec p sacrales licitū ē aliqd re
cipe: vt p bñdictiōe abbatū vl abbatis
fazz. vel velatiōe virginū z hmōi.

¶ Utrū ät sacerdos possit vēdere offi
cia pōtāti aquā bñdictā p pohīa. Dic
Bull. q̄ si talis hz p̄sūctudi: vt pos
sit tale offiū retinere. z p se vel alium
exercere. z precuī⁹ recipe nō ē simōia
si illud q̄dez cōmittat ad firmā. Alīs si
monia est vel saltem turpi lucruz.

¶ Utz p mrimonio liceat aliqd recī
pe. R. fz Tho. q̄ lz mrimonū sit vnū
de sacris. licite tē recipit z dat pecūia
absq̄ vicio simōie: nō ex eo q̄ i tali sa
cro nō p̄erat gīa. vt no. gl. i. q. i. gegd
si ꝓterea q; mrimoniū nō est sacrm
solūz: z est nāe offiū z sedz lz dat pecu
nia p mrimonio ad sublimādū onus
et⁹. z nō inq̄tuz est ecclie sacrm: vñ z
pro bñdictione nuptiaz phibet aliqd
exigi. lz spōe oblatū recipi possit ex. e.
cū i ecclie. Et pa. in. c. fnā. ex. e. reprehen
dit glo. ibiq̄ dic. q̄ si illa bñdictio nō
esset sacrm q̄ posset aliqd peti. Sz pa.
dic q̄ ß est sīm q; nō solū p sacris sz
ēt gñaliter pro offō ecclīastico exercen
do: nō ds aliqd peti. vt i. c. ad nraz. ex.
eo. Dicit tū Bull. q̄ si sacerdos aliqs
ad quez spectat bñficio nuptiaz non
vult dare lniaz alteri sacerdoti q̄ bñ
dicat nuptias nisi pecunia sigdē non
tenēdit vendere lniaz benedictiōis sed
putdere sibi ō pozitōe oblationum cū
ptingēte nō est simōia. Si tñ ex certa
scia maiorē exigit. sūmā. q̄ plumor⁹ ra
pere pozitio ei cōtingens. merito pīumi
pōt ipsam lniam vendere voluerit.

¶ An aūt p sacro baptismi possit da'
ri pecunia. R. pa. in. c. cū i ecclie ex. eo.
allat gl. in. c. baptizādis. i. q. i. q. pcludit
q; aut iste baptizādus est adultus z ñ
dz aliquid tribuere: sed potius baptiſ
muz dimittere. q; ex q̄ credit z nō de
ficit pro eo quo. min⁹ baptizet hī pro
baptizato. ar. c. orbitū de bap. z i. c. ij.
de pres. nō. bap. Uel baptizet seipsum
fm gl. in. d. c. baptizādis Sz pa. dicit
q; hoc vltimum pax pdesset. q; ofta
dz esse inter baptizantem z baptizatū

vt in.d.c.debitū.ité dic q̄ pōterit se fa
cere baptizari a laicoq; a q̄cūq; colla
tus sit ẽs.vt in.d.c.de fū.tri. Si ẽo est
ifamis tūc gl. pōt opiones. Quidā.n.
dicūt nihil ẽ tribuēdū. sed potiꝰ intā
té dimittēdū sine baptizmate. q; non
dz qs peccate vt infans acquirat vitā
eternā.xiii.di.qs aūt loth.ẽ ibi glo. ꝛ
xlvi.dī.sicut. Alij dicunt q̄ ẽs nō debe
at dari.tñ potiꝰ q̄ infamē dimittere si
ne baptizmate. pecunia esset dāda. Et
hoc itelligē qñ nō reperit aliqs q̄ sci
at baptizare.ꝛ hoc casu putare q̄ licī
te possit dari pecunia.q̄cūq; illicite reci
piatur.ille q̄ donat ductus necessitā
te donat:nec vt spūale. ẽs potiꝰ vt tol
lat impedimētū illicite.pītū huic sacrō
hec Pa. Sectus tñ sm Ricar. de alijs
sacramēntis qui sine periculo dānatio
nis ex causa possunt omitti.

19 ¶ Nūgd ante licite det pecunia pa
gano vt se baptizet.quidā dicūt vt dic
glo.in.c.q̄pio.i.q.ij.q̄ licite pōt dari.
Exēplo beati Siluestri qui' bona tpa
lia pagani pollicebāt.vt faceret se xp̄i
anos. Alij ⁊ Sed Pa.placet q̄ aut p
pter paupratē pagani volāt venire ad
fidē xp̄ians.ꝛ tūc licite posset eis pecu
nia p̄mitti. Nam multi iudet diuitias
maximas congregauerūt exvsuraria pra
uitate ꝛ timēt venire ad fidē q; dz eos
ea mala ablata restituere.hoc casu li
cite puto posse pecunia p̄mitti.vt ve
niāt ad fidē. Sed si nō haberent ppo
situ veniēdi ad fidē nisi ex cupiditate
pecunie p̄mitterētur puto opinionem
3rīa pcedere.ꝛ sm p̄mā meinbrū ar
bitror: fecisse Siluestrū. hec Pan. Si
militer nec p ofirmattone.nec p crīs
mate:nec pro extrema vnctione ẽs ali
quid exigere. Sed spōte oblata licite
recipiūtur. Eius.n. oblatio nullā inge
rit culpe maculā que nō est ābitēto p
cessīe petitione.i.q.ij.sicut.ꝛ si in his
ꝛ in quibuscūq; 'alijs spiritualib' ali
quid ex ꝯsuetudine exigā ur q̄si preciū
rei spūalis cū intentione emēdi vel vē
dēdi.est simonia precipue si ab initio
exigat. Sed si accipiatur q̄si stipēdiū
pro ꝯsuetudine approbata: non est si
monia. Si tñ nō sit ei intentio emen
di vel vēdendi. Sed intentio referet
ad solam consuetudinis obseruātiam.
ꝛ precipue qñ quis voluntarie soluit.
Ité pro'cuchartistie collatione nō licꝫ
aliquid exigere vel ex pacto seu quasi
precīū dare.i.q.i.dictum.

¶ Pro celebratiōe aūt misse tāq̄ pre 20
cīū nunq̄ licitū est recipe vel dare. Sz
sm Ray.si sacerdos teneatur celebra
re:puta q; habens ecclesiā vel benefi
cīū officiare teneāt:nec exigere est simo
nia.i.q.iij.vēdētes. Si ẽo nō teneāt ꝛ
deficit ei sumptꝰ.pōt accipe.i.q.i tudē
ces. Nā ꝛ opas suas locare pōt. sine ad
dīē.sine ad ānū.extra ne.p.v.i.fu.c.vlti.
Sz si sumptꝰ hz ꝛ ad hoc nō tenentur.
aut dz facē gratis. Aut cessare.alr fa
cere vī ex anarītia. Et ẽs forte qñ nō te
neret ad ista nō eēt simōta. eo q̄ non
dz suis stipēdijs militare.tñ turpe in
crū ẽ qñ sit ex auaritia.vl saltē hz spēm
mali. Et in q̄bet pdictoꝝ itelligas qz
ipe dz gratis cantare vel dicē missam
ẽs aliqd recipiat p ſuptibꝰ.ꝛ tāē itelli
gas ꝺ alijs officijs diuīs.vt dcm ẽ de
missa Ló.Tho.ꝛ Ri.in.iij.dicit q̄ p
ānuersario dicēdo nō ẽs facē pactus
de pecunia dāda. Si tñ ex deuotiōe ec
clie dat ecclesia tñr p illis celebrare p
gbꝰ dat sm q̄ p recepto bñficio ma
gis se obligatā videt.ꝛ seculares q dāt
vel dimittūt certā q̄titatē pecunie p
missis seu anniuersarijs.inmittētes mo
rie patrie suis in hmōi ex simplicita
te tali loquantur ac si vellēt emere. vī
q̄ pie sit interpretādū pactū coꝝ.i.q̄ dēt
p modū elemosyne.tñ sūt admonēdī
de hoc.vt nō dent tāq̄ pcīū misse.

¶ Utr.p pnia seu pfessiōe possit aliqd 21
exigi dic q̄ nō.i.q.i.gcgd.ꝛ sacerdotes
q audiūt pnias in rēdetes lucrū pe
cunie.ꝛ si nō petāt, simonia p̄mittunt
mētale. Si ẽt exigāt aliter nō audituri
p̄mittūt simoniā ẽt ab eccīa punien
dā.d.c q̄pio.sacerdos ẽt g nō vult da
re liniaꝫ parochiano alteri ofi. ēdi nisi
p pecūia p̄mittit simoniā ẽs Rai.

¶ An aūt in ,absolutiōe ab excōicatiōe vel suspensiōe vel interdicto possit exigi pecunia sine vicio simonie . dic q̄ si exigit pecunia q̄si pena,culpe hec dēttis,p q̄ fuit excōicat⁹ siūspēsus vl interdictus factū gdē nō simoniacū ni si itētio sit corrupta.ſz si exigat tanq̄ pcū absolutōis.simoniach ē ſz Tho. pe.r ho.vide tū gl.in.c.ad aures ex. eo q̄ dicit q̄ excōicatio ſz dare pecuniam,p absolutiōe.si sinste absolutio sibi denegat:q: tūc redimit veratōes suam.ſz Inn.ibi tz ōrīū:nō.n.p absolutiōe dz aliq⁹ tpale ipēdere:ſz dz hīe recursum ad suptoz̄. Jo.an.dicit q̄ aut ist⁹ imunet aliq⁹ pīudiciū ex dilata absolutiōe.vtputa q: spat eligi.vl dz eligere.vl pscriptio currit ꝺ cū nisi agat r tūc,pcedit opio gl.vt dicat⁹ pot⁹ redimere veratōes.aut nō est tale pīciū.r tūc pcedit opio Inn.r pa.ibi⁹ dicit q̄ ꝺ opio est satis eū.r ōri t⁹ de alīq q.Statuto,cauet⁹ q̄ excōicat⁹ soluat.r. libz.pro quolibet mēſe quo steterit in excōicatiōe.nūqd valeat tale statutu⁹ ho.dicit q̄ sic q: nō exigit hoc cāu pecunia,p absolutiōe:ſz,p cōtumacia.pa. tamē cōſulit vt prius absoluat. r postea cogat satisfacere ſz formā statuti.

¶ An aūt ꝑ sacro ordis possit exigi pecunia.dic q̄ non ex.eo.c.i.vbi dicit d.an.Nota tres ꝓsonas q̄ regrunt in ordinatōe.ſ.epo⁹ mister r notari⁹: r sic cut pncipal⁹ ordinatio dz eē gratuita r oē accedens dz eē gratuitū: r de epo clar ē q̄ si recipiat aliq̄d,p ordiatiōe,p pactōes pueōes vl exactiōes,q. vj.q̄ꝑplo gnnimo si deē pecūia epo ne ordinet,p simoniā:simonia est ex pte ipius ep̄i⁹ nō ex pte dātis ꝺm Tan. ides dicit pa.in.c.cū in ecclie ex.eo.de eo.q dat pecuniā epo.vt simōiaco nō cōferat ſpūalia q̄ simōia est ex pte recipiētis. ¶ Minister aūt in ordinatōe .vel ēt Archidiacon⁹ q̄ dz examīare pro mouendos.vel etiā ille qui notat pro mouendos vel ille q̄ resp̄ndet inscrutinio ordinādi ꝺm formā.c.j.de scrn.vl ille q̄ legit euāgeliū.ſ.cū fit ordinatio ꝺm Bof.glbet dox̄ si recipiat pecuniā p illo ministerio simoniā cōmitteret.

¶ Quid ēt de notorio:an possit aliq̄d p suo labore recipere.ꝛc.pa.in.c.ſ. ex.eo,post glo.r doc.q̄ aut notari⁹ hz salariū de publico:puta qꝺ epo r nihil dz exigere.aut nō habet salariū: r tūc aut suū officiū est adeo necessariū ordinatione:vt nisi ille scriberet ordo nō dicer⁹ rite collat⁹:r tūc cū offīo iuncta sit de ꝑceptib⁹ ad'ordines nihil pt exigere.ſz pa.dicit se nō videre q̄ officiū scriptoris possit ēē tale q̄ necessario regrat ad ordines ꝑcrēdi legittime.r tō simplr pōt dici q̄ ex quo nō habet salariū de publico rite pōt pecuniā p labore suo exigere.r istud capl⁹ volunt ꝺm Inn.tollere consuetudine q̄rūdaz locoz in q̄bus oēs officiales r ministri patebāt pecuniā.

¶ Jtē ſz Ray.q̄ nō hūs titulū rogat pbyterū vt p̄sbtm eū ad titulū eccle sue,p̄mittēs ei q̄ nūq̄ aliq̄d ,in eccīa sua petet simoniā p̄mittit ex.e.p tuas.

¶ Jtē p actū pphetādi nō lz accipe pecuniā quasi pciū:vñ r pphe,veter⁹ testamēti rarissime ēlispōte oblata recipiebant nec vēdere videreñ,pphias. Et si recipiebāt aliq̄ ad sustētatiōe ipoz̄ recipiebant.l.q.i.indices.

¶ Jtē panp⁹ nō est dāda elemosyna,p oratione ab eis ficta tāq̄ ex hoc gs intendat emere oratōes eoz:sed p grāmitū bāficiū ds intendere,petere aias panpez ad hoc q̄ grat⁹ r ex charitate ad oād⁹,pcedāt ꝺm Tho.sed si det⁹ ex pacto pecunia pro psalterio dicendo est expsse simonia ꝺm Pe.de pal.nō aūt si daret⁹ p vigiliās supra dcuncti.ꝓne laboris vigilie,etto q̄ ad vigilias sequent⁹ dicere psalteriū aut alīs orationes ꝺm host.sed cum ordinatio est in eccīa q̄ q vadit ad talē hozā tm hēat:vt est i distributiōib⁹ q̄rti dlanist:r aliq⁹ vadit ad illā pncipalē cā lucrādi illud simoniā cōmittit mētaleminſz nō eā q̄ ab eccīa punit⁹. cum nulla pacto intercedat ex.eo.tua. ꝺm q̄ch.nō tñ restituet⁹ tenet pecuniā illā.

28 ¶ Itē p̄ dēcatōe nō ꝫ recipe pecuniā
sed ꝫ pdicāti victū accipe ſm Tho. ⁊
Pe. de pal. vñ ille q̄ pdicat p̄cipaliꝫ
hac ītētōe vt hēat pecuniā vl laudem
vel fauorē populare ſimoniā mētalē
ꝛmittit. ſ. q. iij. nō ſolū. ꝫ ſi p̄ hoc paci
ſcit. ſimōia ē q̄ p ecclīas p̄t puniri. dic
ēt Tho. i ꝗlibet q̄ eū aliq̄ ptēdētes re
ligioné ſiue ſcitatē petāt a ſacerdoti-
bus q̄ p̄curēt eis pecūiā i pochia ſua
ita q̄ ſacerdos hēat ide certā ptē. Si i
hoc iterueniat pactū ſimoniaꝫ ꝛmittit
ipe ſacerdos⁹ q; p̄ſuaſio ſacerdos⁹ ſpūa
lis ē. ⁊ credit ei eo q̄ eſt ſacerdos. ⁊ tā
ſacerdos q̄ religioſi tenēt⁹ ſimōia.
29 ¶ Itē p vſu ſpūal⁹ ptātis ſeu p̄lature
nō ꝫ aliq̄d accipe. cū. n. ille cui ꝛmittit
ſpūal⁹ ptās ex offō obliget ad vſū ptā-
tis ſibi ꝛmiſſe i ſpūaliū diſpēſatiōe: ⁊
ēt p ſua ſuſtētatōe ſtarnta ſtipēdia hē
at ex reddit⁹ eccliaſticis ſi aliq̄d ac-
cipet p vſu hui⁹ ptātis non ītelligeret
locare opas ſuas q̄s ex officij ſuſcepti
debito dz ipēdere. ꝫ vēdē intelligeret
ſpūalē vſū gfe. ⁊ ſic ēt ſimōia ſ. ſ.
Tho. vñ nō ꝫ aliq̄d accipe p q̄ctūs di
ſpēſatōe. nec ēt p hoc q̄ ꝛmittit vices
ſuas: nec p correctione facienda nec p
ceſſando a correctōe nz p min⁹ punīē
do petīt nec p crie celādo iudici eccla
ſtico nec p purgādo reo nec p viſitādo
q̄uis procuratōes liceat viſitāti recipe
⁊ dedicāti nec vt min⁹ digne recōcilet
pēnitēt⁹ vt digne pēnitēt⁹ repeliat. In
oīb⁹ hīs ꝛmittit ſimōia ex pte dātis ⁊
recipīēt⁹. Si fuit ex aliquo ſpali. ſ. pecu
nia p̄cibus vel obſequijs ſ. Tho. ⁊
Pe. de pal. ex. eo. nemo. Bare ät aliq̄d
ſupto: ꝛ vt ſeruet iuſtitiā in cā ſpūali ⁊
in iuriſdīōe eccliaſtica. ſ. Pe. de pal.
⁊ Ray. ſimonia eſt. Et idē eſt dicēdū
ſm guil. ſi agat ſup ſpalibus: ⁊ p̄ſona
iudicās ſit eccliaſtica: q̄ rōne eccliaſti-
ce iuriſdīōis tenēt ad tale ius redden
dum. ꝫ ſi inder ſit laic⁹ ⁊ ſup re ipa in
dicet: nō eſt ſimōia ꝫ alīs grauiter pec
cet. ſilr teſtificari i cā ſpūali ſic ē mīr
monial⁹ decimis ⁊ hmōi p̄o pecunia
ſimōia eſt. In aliis ät cauſ⁹ ⁊ ſi nō ſi
monia ſit tñ iniuſtū eſt. Et ex hoc ſeq̄
tur q̄ cū ſigillū iudicis nō ſit niſi teſti
moniū iudicij nō apparet quō p ſigillo
ſuo index poſſit aliq̄d petē niſi forte ex
pēſis cere ſigillator⁹ ⁊ chirogr⁹ ad hoc
deputat⁹ p. ſ. tāre ſt ꝗlibz vt turis pā
tus vel procinctū vt procurator⁹ vl adno
catus nō ſolū i cā ſpali. ꝫ ēt i ſpūali p
pecunia nō ē ſimōiacū nec petīt. ſm Tho.
ſm pe. de pal. Doctor⁹ doctrina p̄t recipe
pecuniā a ſcolarib⁹ nō q̄ſi vēdēs ſcita-
tem ⁊ ſcia: ꝫ ſi locās opas ſuas: q̄ſ
ad hoc nō tenet ex offō nā ſi ad ꝛ tē
neret ex offō ite ligeret ſpas ſcitatez vē
dere: vſi grauiter peccaret ſic p̄z i illis
q̄ inſtituūntur i aliq̄bus eccleſijs ad do-
cēdū clericos eccliē ⁊ alios pauper⁹. p q̄
ab eccliā būficiū recipiūt: nō ꝫ eis aliq̄d accipe ſm Tho. ſed ho. dicit q̄ ſi ē
magiſterio annexū ſufficiēs būficiū
vel ſalariū nō ꝫ a ſcolarib⁹ aliq̄d exi-
gere. Alr tales ſimoniā committūt. ſ. q.
iij. vēdentes. ſpōte nī oblata recipe pt
ſed ſi nō eſt annexū tale būficiū vl ſa-
lariū q̄ ſufficiat ēpt accipe collectaꝫ
p laboze ſuo nō ſolū ab extraneis. ſed
ēt a clicis eccliē. nō tñ a paupe cū ipſe
potius debeat paupi ſubuenire. Et ta-
lis eracio nō dz ē coactoria: vt q̄ niſi ſoluāt expellet eos a ſcolis aut accipi
et res eoz: ſed exponat inoptiam ſuā.
¶ Pro doctrina theologie aliq̄d acci ꝫ
pere dicit pe. de pal. i quarto. q̄ videt
ſimonia ēt ſi nō de aliis ſcientijs.
¶ Magiſter ſi nō vult p̄cedē feſtum ꝫ
alicui⁹ ſancti q̄ē collēdū ad celebrā
dū niſi p̄ pecunia data ē ſimōia. q; vē
dit ſpūale ad q̄ tenet⁹. d. c. vēdētes. ⁊
ſi feſtū non celebrādum vult ſeruare:
nec vult legere in eo niſi p̄ pecunia ſi-
monia ē ergo. ꝛclude ꝫ pe. de pal. q̄
licēcia docēdi in q̄ctīs facultate dare
vel accipe gratis oblatū nec p laboze
ꝫ. ſ. ſm Ray. q̄uis p dādo talē lniam
exigere ſit illicitū: ſi tñ ē. p̄pe ſimonia-
cū: vñ gl. in. c. i. de magi. dic q̄ ē q̄ſi ſi
moniacū: ⁊ ꝫ Frā. de sab. ſi ep⁹ p̄ q̄
cunia dat lniaꝫ ēpi ad ſtudiū monta
lit peccat q; dat. p ꝑcio q̄ ſtio dz. d. c.

vēdčtel: si tñ simōta ē ibi ſ turpe lucr̄
32 C Utrū ꝓmittat simonia q debitori
suo dat aliqd ſpuale: vt ſcripet qđ ſuū
ē. &c. ſ. ho. ⁊ Ul. q simonia cōmittit.
33 C Utrū laic⁹ q recipit pecuniā vt ſiſti
tuat eccle decimā quā tenebat simoni
am ꝓmittat. &c. ſ. ho. ſi laic⁹ ſi vult de
cimā dimittere. nisi ꝑ pecunia simōia
ꝓmittit ex pte sui ſ ecclia bñ ꝓ ꝑdimē
34 C Utrū ſi aliq⁹ ꝑ mea ordinatōe vel
ꝓmotōe pecuniā offerat. nūquid ego
dico: simoniachus. &c. ſm ho. q ſi q⁹
offerat pecuniā vel p̄ces ꝓ me vel ꝓ
mittat pecuniā ſi exp̄sse ꝺixit: nō ob
ſtat mihi ex. e. nobis: sec⁹ si me scīēte ⁊
cōsentiēte: dico: iter ponere volūta
tē meā. ⁊ tō q̄cūq; occultū ſit simo
nia ē. ⁊ renūciare debeo ſi ꝑ alam sal
uare volo. Si ꝙ ſit penitus me igno
rante: ⁊ ab inimico volēte ꝓmouēre
meā ipēdire nō cōmittit simōia q̄ ad
me ex dolo suo reportet qđ itēdit. d. c.
nobis. ſi aūt amicus meus' dedit pecu
niā ꝓ ꝓmotōe mea simoniace ꝓmo
neor: ſ nō ſic simoniach⁹ (ti. ſ. cum
ſit me ignorāte: ti) ſm̄ciare teneo: ex.
eo. de regularib⁹. Lō. Jnn. ſ Uh dicit
q ſi me scīēte ꝓmissa ē pecunia ꝓ
mea ꝓmotōe. quā postea solui: vl ꝑ
tā solutā restituat. ſ granter peccauer⁹.
⁊ ſ i maleficijs rathabitio retro tra
hatur ⁊ mādato cōpēt. tñ ꝑ eos di
ſpēsare: q; re vera nō fuit simoniace⁹ re
ceptōe bñficij sic̄ notat Tā. dic̄ et Jn
no. i. c. ſāta ex. eo. ſi q⁹ obtinuit ordi
nē vel bñficiū alio dāte pecuniā. dūm
nō ordinator: i nō ē. simōia et ſi fine pe
cunia nō, erat obſtitur⁹. Si āt ordinat⁹
ipse pecuniā dedisset et ſi sine pecunia
habiturus erat ordinē simōia est. Jtē
guil. dicit q dat pecuniā alicui ex fa
miliaribus ꝓlati vt sibi det ingressū
ad tēm cū intendat qđ ſpuale vt ordi
nē vel bñficiū obtineat: neuter simo
niam cōmittit. ſ ſi dat vt faciat verbū
ꝓ eo ad pñiadē dñi vel cōsulendū ꝑ
lato de collatōe illi⁹ ſpualis vterq; si
moniam ꝓmittit. i. q. v. gcūq;. peccūa
ēt quā recipit' mediator: ꝓ se retinere

nō pōt: ⁊ simoniachus est. i. q. 1. ſi q⁹.
C Utrū ab ordinādo vel eligēdo aliq⁹ 35
cautio vel ꝓmissio peti possit. &c. ſ.
Ray. ante ordinatione sui et electiōes
ab eo q eligēdus est nulla cautio' vel
ꝓmissio peti ꝑt. ⁊ ſi ꝑtat simonia ē
q⁹ vī facer⁹ ad hoc vt eligat. viij. q. iij.
talia: sed post electionē bñ qđ tūc
nihil sperat ab eis: bñficij nō fiat ex pa
ctione precedenti. viij. q. iij. arta' dño.

SImonia. ij. ēſt ad bñficiū seu di
gnitatē. ⁊ q̄ ꝑta hēo i ꝑtit capło
C Quid ſi q⁹ hīs a sede aplica: lras 1
ſup ꝓuisiōe alic⁹ bñficij recipiat aliq
quā ꝓtionē vel aliqđ bñficiū vt renū
ciet lr̄is. &c. ſ. ho. ſi ex pactōe ꝓtis ꝓo
aliq̄ tpali fiat hmōi renūciatio simo
niacā est. Sic̄o ex offō iudicis vl' bo
nis virtis mediātib⁹ pure renūciet ⁊ ex
altra pte aliqd tpale deſ'et nō est, ſi
monіacū ex. de renū. sane. ⁊. c. ventes.
silr ſi renūciet talib⁹ ꝑsis ex eo q⁹ assti
gnet sibi ſpuale. i. bñficiū ſi ē simōia
ēt ſi ex hoc pacto renūciet: ⁊ eni ſi ꝑ
mutatiōe ſpuali ad ſpuale. Lō. Jnn.
C Utrū resignāt aliqd ſpuale ꝑ pecu 2
niaꝝ ex pacto fit simōiacū. &c. ſ. gos.
sic ex. e. ꝙrelā. dare. n. itelligit q⁹ sibi
cōpētit remittī. viij. q. iij. talia tđ ho.
C Utrū ab eo q recipīt canonich⁹ vel 3
monach⁹ vel ꝓfectā eps ⁊ hmōi. ꝑt
exigi quēdā ex cōſuetudine. &c. ſm Ul.
Si obtinet aliqd tale ꝑactionē in
dicij vel ꝑ violētiā vel pactū sine ante
sine post: simōia est ēt nulla ꝙsuetudi
ne obſtāte ex. e. c. i. ⁊. c. ſicut ꝓ certo.
si ꝙ ſpōte offerat rōne ꝙsuetudis, vel
charitatis ēt si fuerint excitati ꝑ spūa
lit bñficiū. nō ē simōia. i. q. iij. cōſpto. Et
ſ illi q solēt b recipe nō possūt hoc
exigere ex cōſuetudine. tñ ꝑt monere
illos vt bonas cōſuetudines seruēt nō
tamē debent eos arcere ꝑ subtractiōē
nē sacror⁹ ⁊ hmōi. sed sunt ꝑ superto
rem cogēdi extra eo. ad apostolicā.
C Utrū possint recipi nūmi criminales 4
q ꝑ crimate damē. &c. non excusant a
crie simonie ⁊ illi q rei nomē ⁊ tpe so
lutionis mutantes nūmos quos ꝓio

crīsmales eo q̄ p crīsmale seu crīsma tio darent sc̄so pascales. & tertio, ꝓut tudinem medie q̄dragesime nūcupāt.

5 ¶ Quid si aliqs dedit alicui loico aliq̄d vt nō moleset siue nō ipediat electionē. &. si nō dū erat et'mus q̄stū: q̄ s. nō erat electꝰ credo simōīa ꝓmissas sec⁹ si postq̄ electꝰ fuisset ex. co. dilect⁹. vide de hoc. s. c. ꝓcedenti. §. xiij.

6 ¶ Quid si clicꝰ q̄ vult recipi in canonicū alicui⁹ ecclie det illi bōa sua. &. fs Inn. si largiat cū ꝑdūe vel pacto vt recipiat canonicū: & illa retineat ꝑ pbēda simōia est: si no pura itentōe de uotōis offerēdo rogat q̄ amittat. & q̄ bōa oblata liceat sibi hre ꝑ pbēdā: & dicī pura itentōe ꝓsentiūt si ē simōia q̄ si dās tali intentōe ducat ꝓncipalr vt ꝑ tpalia hēat spualia: & illi alr non reciperent eū ex vtraq; pte est simōia sed tñ mental. Cō. No. de pbendis⁹ at quas de nouo cōstituit quis in ecclīa pōt retinere inuisꝑsonat⁹ in ppetuum vel ad tps vt tpe vel heredes eiꝰ ꝓsētet quem volūt ad tpale fm Bul. hoc tñ vez tpe ostēdes de ꝓsensu epi & fratꝝ si ibi sūt alig. alr nō posset tale ius retinere fm eundem Bul.

7 ¶ Quid si in tūdatōe tpis ecclie fiat talis ꝓtō. Quicūq; dederit tñi redditi bus vel tārā cēt intem q̄ possint emi possessiōes talīū redditū recipiat in canonicū: & q̄ dederit hēat ꝑ pbēda nūgd est ꝓtō licita. &. fm Bul. si fiat ita q̄ nō duret in ppetuū sed ad tēs: nec fiat in fraudē simon ee: & ea fit itē tiōe ꝓstituētis q̄ nō ꝑ reb⁹ dādis: fs ꝑn ciꝑr pp cultum diuinū augumentā dum: & ꝓpter deuotiōem dantis recipiatur ad spualia potest tollerari: dūtamen ille qui recipit sit dignus.

8 ¶ Quid cū dicūt sibi aliq̄ canonici minores canonizem⁹ nepotes nros placeat tibi ⁊ meo & mihi placebit ⁊ tuo vel de eo q̄ dicit nūq̄ me vluēte fiet aliq̄s canonic⁹ in ista ecclīa: nisi fiat talis ꝑ quo rogauit &. fm Ray. Simonia ꝓmittitur in vtroq; casu. l. q. vj. ꝓpio.

9 ¶ Quid si canonic⁹ alteri. tu falsū exaudiuus in vna petitiōe & ego debeo exaudiri in alia. &. fm Ray. si ꝓcces sit spuales: nō ē simōia. si ꝙ sit ꝓcessarnales: vel ex pacto ꝙdam facto vel nūc facto de simonia est. Idē Ul.

¶ Quid si ꝑ peciā recipiat aliqs ad īo scruiēdū hospitali & hmōi &. fs Bul. Si i ꝑdictis casib⁹ ꝓsequat aliqd ius spuale simōia est. si āt nō ꝓsequit: fs recipiāt ꝑ solū vt seruiat nō ē simōia: fs als sit turpe dare vel accipe ꝑ talibus.

¶ Quid de illis q̄ emūt vicū vnius monachi ad totā vitā suā. &. fs Bul. nō est simōiacū ex quo emptor nō cō sequitur aliqd spuale.

¶ Quid de his q̄ cōsanguineis suis ꝛc cōferūt bñficia ꝓncipalr ꝑ cōsanguinitatē. &. fs Tho. talis collatio illicita est: nō tñ est simonia: q̄ nihil recipit: si tamē aliqs det bñficiū alicui ꝑ pacto vel intētōe: vt exinde' suis ꝓsanguineis ꝓueniat est manifesta simonia. & Bul. addit q̄ si ge consanguineo suo bñficiū cōfert vt ipe cōferēs magnifi cetur: vel fiat potētior vl vt ꝑtela et exaltet & hmōi simonia est q̄ respicit temporalem vtilitatem.

¶ Utrū q̄ dat pecuniā vt eligat i ipe ratorem vel rectorē alicui⁹ ciuitatis sit simōiacus. &. fm ho. q̄ simonia q̄ potestas spualis est. Sed verius est fm quosdaz q̄ ē turpe lucrū nō simonia: q̄ ꝓsa terrena nō est gd spuale.

Simonia. xij. quo ad fructꝰ bñficio rū. Quid de ep̄is q̄ ecclias ꝓferūt retētis sibi fructib⁹ vel aliq̄ eoz pte. &. fm Ray. distingue cū Inn. nā si ille q̄ dat bñficiū antecē⁹ paret nō ꝓpiebat puētus: sed ex datōe bñficij cōsequat eos: nō ē dubiū iteruenire simōiam: si ꝙ aū datione bñficij ꝓpiebat puētus: pōt gdē retinē ex iusta cā & necessaria: fs nō pōt tenere si ꝓueniat cum eo q̄ recipit bñficiū seu cū alio media tore vt cōcesso bñficio ipse retineat ꝓuētus. ꝛc. ra. vt hec bñficia. ꝛc. vt nostrus.

¶ Utrū clicus possit vēdere aliq̄ tēꝑ ꝛ etnū bñficij. &. licitū est ad tps uno dicū cē. ut ꝑ. dī. su. c. fi. Sz ad totū tē-

pus quo vendito: tenet beneficiū nō
est phibitū. Nō tamē est honestū intel
ligēdo temp:ita q nihil spūale interve
niat extra de re.pmu. ad questiōes.

2 ¶ Utrū epi vel plati alij possint ꝯcede
re vices suas sub cēsu ánuo. dic q nō
extra. ne pla. vi. li. c. i. ū. Eliu. Lū enī
tale ius sit spuale. nō est dubiū q ꝯ eo
aliqd dare vel accipe simōia ē. sed q
epūs cōmittat alicui pure ꝛ simplr vi
ces suas sub cēsu annuo ꝛ tali vica
rio cōstituat salariū nō ē pcīm: iz poti⁹
ad hoc teneť. xij. q. ij. charitatē. ꝛ vt di
cit ho. sicut q cōmissiōe iurisdictionis
nō iz recipe ce rā pecuniē q̄ntatē: ita
minus iz recipe quetā. l. ptē puer⁹. Et
no. fm ho. q plat⁹ vel rect⁹ ecclie p
phyteris illis quos ipe cōducit vel lo
cat fruct⁹ ecclie. pōt etiā cōmittere cu
rā alīor dūmō gratis ꝛ sine pactōe
aliq̄ interueniēte ancitate epl. extra. de of.
vi. ad hoc. Sine st ancitate epi iminē
te pfectōe necessaria posset cōmitti ad
modicū tps p vnū vel paucos dies: iz
nō diu: q nec pegrinari pōt sine licē
tia epi de cōse. di. v. nō oz q si p pecu
nia cōmitteret vl locaret simōia ē. Se
cūdo no. q cum plat⁹ vēdit oēs obuē
tiones ecclie cōmodas iurisdictionis
trāsit cā alīj: nisi fuerit excepta iuris
dictio per se: tamē iurisdictio vēdi nō
pōt fm Host. Tertio no. q fm gl. su
p. c. ij. ne pla. vi. in. plat⁹ nō solū iu
risdictionē spūalē imo ꝛ tpalē tūc vē
dens simoniā omittit. Quod dcm. d.
an. intelligēdū est de iurisdictiōe tpali.
q̄ gs hz ab ecclia q̄ indicat qđ spuale:
vñ respectu ei⁹ a quo tpa iurisdictio de
pēdētis hz pōt iudicari spualis vl an
nexa spuali qđ aūt dicit Inno. q vē
dēs iurisdictiōez tpalē nō committit si
moniā iz alīs grauiter pecceret intelligit
de iurisdictiōe tpali qua gs hz a pdicte tē
porali. Quarto no. q cū loco tibi eccle
siam mēs ꝛ cū sis p̄phyter locas opus
tuas vt tbi officies. nō hitur⁹ tbi aliq̄
iurisdictōez nō est simōia: ꝛ in iſ nō hz
pprīū locū locatio ꝛ ꝺducto. iz p̄phy
ter te gratis offm facere. ꝛ ille gratis

4.12

expēsas. Et fm Host. si locatio fiat vl
tra tempus vite locātis non valet vl
tra: q: clericus i bñficio cōpat vsufruc
tuario q̄ nō ē nisi ad vitā. xvi. q. vi. l.
lud. Quito no. iz Inn. q cū locatio fit
vltra tps vite locātis fi gdē fit fcā noie
ecclie ꝛ vtilr successor teneť ad illā ex
tra de sol. c. i. Si āt locatio fcā est noie
ip⁹ cui⁹ est ecclia: ꝛ nō ſtēdebat ecclias
obligare nō teneť successor. iz si ꝺuc
tor sive emptor: tā aliqđ solue tūc fm
Host. tenet successor hec ratū inquātus
pecunia ꝺsa est in vtilitatē ecclie. Se
cto no. q licz rector ecclie possit qlīz
ea locare vltra tps vite: nūq̄ tñ cano
nicus pōt vltra vitā tps locare p: ebē
dā suā. Septio no. q si clic⁹ vel religio
sus vēdat oblatā pane i altari a popu
lo: vel cerā vel alia sibi data elemosy
nalit er: vt fruct⁹ decimar: nō ē simōia
q: spualia nō sūtnec in aliquo peccat
fm arch. Panē aūt bñdictū vendere
esset simoniacū ꝛ multo magis ius p
ciplēdi decimas: q: spirituale est.

§ Jmonia. iij. Circa funera.

¶ Item exequijs defūctor⁹ aliqđ
recipi possit. vide. s. Sepultura. i. §. i.

¶ Quidā si apud ecclesiam sint cimiteria ꝛ
cimiteria. ꝛ taxet p quāta pecunia qs
ponat in tali cimiterio. &. Fs Host. si
monia est: extra eo. andrinimus. Et eo
dem mō si p pecunia erat spālis pot
teť ad sun⁹ dcō. c. Audiuim⁹. i. de Bir.

¶ Quid si clici consueverūt hre lectū
vel pānos equū vel hmōi de mortūe
ꝛ a si portionē faciūt pactō de redimē
do. &. fm ho. q: hec tpalia sūt licita
est. Sed si nollēt sepelire corp⁹ nisi fie
ret eis cautio de redimēdo talia simo
nia est. Sed in talibus ꝑus sepeliatur
corpus ꝛ postea agatur contra here
des extra eo. ad apostolicam.

¶ Quid de pcessiōibus quas faciunt 4
aliq̄ ecclie collegiate in exequijs mor
tuor⁹ data vel promissa aliq̄ pecunia si
ve ḧcīq̄ re tpali. ars no facturi. &. Fs
Ray. Si tenentur ad hmōi ex offō: fs
exigere aliqđ simonia est. l. q. iij. ven
dentes. Si ꝑo nō tenent ꝛ ꝺficit vñ

ptus.tunc non est simonia.

5 ¶ Utrū liceat statuere vt.p cessio fiat.p pecunia.R.fm Ray. Si statutū fiat p ꝑba affirmatiua puta. Quicūq; religi rit collegio.r.hēat.p cessioné.r alis ad eā nō teneant nō ē simōia. Si āt statū fiat p ꝑba negatiua: vt ꝙ nulli fiat p cessio nisi religrit tm simonia ē: q; tol lit offm pteritis. Lon. Tho. r Ul.

S Imoniaca.v. quo ad religionem.

¶ Quid fiet qñ in altā religiōe ali q ingressi fūt p simoniā.R.fm Tho.r Ray. si simonia fuit cōmissa sciētib⁹ ipsis q recepti fūt de suo monasterio debent expelli sine spe restōnis r ad agēdū ꝓpetuā pniam ad locū artionis regule reciudi, ex.eo.qm r si nō inuenitur artio: regula debēt mutari i aliud monasteriū eiusdē regule. r si non pōt cōmode fieri fiat ad tēpus r postea reciplatur de nouo. Si āt simōia fuit cōmissa ipsis ignorātib⁹. sufficit ꝙ renūciēt loco r postea poterūt de nouo recipi. mutatis tñ pr⁹ priorib⁹ locis ex.e.er isinuatione. r itelligūt Ray. r guil. ꝙ ꝑdicⁱ⁹ rigor seruādus est ēt i oc cultis simoniis r in foro pniali tñ nō cōstet de crie p confessionē vel i foro iudicij. ar.d.c.qm qd nihil logt de ipsi tiōe vel accusatiōe. Intelligē tñ occul tā simoniā nec mentalē tm. q; p solas pniaz purgat⁹ ad extra ꝓcedēte. s.p pactiōes vl quentiōes vl aliō file. r si aliis ꝓsonis sit occultū cū talib⁹ ēt fm Ray. ꝑt dici ꝙ i fauorem religiōis ea pōt dispensare. r i ordine r i loco. Si milit ꝑt dispensare capⁱs vel ꝓlat⁹ eorū. dūm ipi nō fuerit principes simōie: q; cū ex hoc sint puniendi nō debent ex eodem ꝺs ico pnilegiū obtinere. bino vl amisisse ꝓtēs tales recipiendi. Tales āt q sic' omiserūt simōiā i hmōi r ꝓtincipes ei⁹ r ꝓsanguinei q dāt dotes in currūt excōicatiōes ꝺs extraua. Urbā nec absolui possūt nisi a papa. dic' in arch. s. se audiuisse ꝙ martin⁹ qnt⁹ ha buit dicere ꝙ nō volebat has ꝓsonas incurrere has cēsuras pp dotes q̄ dant monialib⁹ p ingressu mōasteriorū. r iō no. ꝙ p ingressu religiōis mōachor: seu monialiū nō ꝺs aliqd exigere vl acci pe qñ ꝓcū. ipōte tñ oblata quātacūq; sint nō iterueniēte aliq̄ corrupta itētōe licz accipere. H ō dos doc. ꝓcr. licitū tñ ē ꝺs Tho. pp deuotionē: qua ḡs ofī dit ad mōasteriū: largas elemosynas facē vt facili⁹ mōasterio recipiat: sic licitū ē ecōuerso aliquē ꝓuocare ad de uotiōes mōastery p talia bñficia: vt ex hoc iclineē ad mōasteriū ingressū. B Tho. qd est itelligēdū: ita tñ, ꝙ illud tale qd dat nō sit ꝓncipale motiuus pp qd ꝓcedat vl ḡrat religiōis ingressus: q; tūc eēt simōia: ꝺs si mōasteriū ē tenue tra ꝙ nō sufficiat suis: an possit hꝝ itētio a religiosis ill' recipiēdi tpalia. Quidā dicūt vt Ul. ꝙ i tali cāu ob latis spūalib⁹ gratis pōt hꝝ itētiōes re ciptēdi tpalia ab ingrediente. p sustēta tione vite ipsius: r pōt et pacisci deter minatā sūmā tpaliū: r qd vl ꝺnū ex d.c.qm. ibi sub ꝓtexiu pauptatis: itelligitur fm Ray. cū hoc fiebat i fraude. Et p declaratōe ꝑdictoꝝ ponent due cōclusiōes q̄ cōtier elicunt a doc. ꝓtia ꝙ nulla pactio de tpalib⁹ ꝺs iterueniente āt si mōasteriū sit tenue: hoc ēt volunt pa. in.c.nō satis ex.e. vbi dat theoricas cōsiderāt istfm qñ aliq̄ puella recipit in monialē vt, nō deb aliqd ex pactoꝝ ꝓsteā ex deuotōe sua ipa offerat ali qd mōasterio: vel pr. Scōa cōclusio ꝙ si monasteriū est abūdās nullus eē ꝺs tractatus de tpibus in receptōe. r hoc est ꝺ cōem abusionē: q; quāto mona steriū est abūdāt⁹: tāto plus volūt ma iotas dotes. ipōte tñ oblata pōt recipe r si quidē hꝝ intētionem ad tpalia ꝓncipal⁹: nulla tñ iterueniēte pactione vl cōuētiōe seu exactiōe fm Ray. est fi monia mētalis q̄ p solā pniaz abolet: nec incurrūt. penas ecclīasticas: ꝙ si puella gratis est recepta r parēres p⁹ receptionē nil volūt dare monasterio cū tamē sit tenue. Dicit host. ꝙ monia les possūt agere ꝺ patre p alimētis fi lie: vel si pater est mortu⁹ pōt ad par tem sue hereditatis agere: vt in auc.

de ſan.epi.§.nullâ col.ix.nec pōt ꝓuari legittima p igreſſu religioſi:niſi ipa iuri ſuo renūciaſſe :ſi ât nullū fiat pactū:ꝫ taxatū ē ℣tū igrediens debeat dare p igreſſu z ꝫ hoc dat ſimoniacū. ē z rep:obat tal taxatio ꝫ ho.idē ſi fi at pactū de ſeruāda ꝓſuetudine.ex.c. ve nies.idē ſi gratis recipiat.z poſtea cō pellat ad ſeruāda ꝓſuetudine ex.co. Ja cob⁹:hoc tū ꝫ quoſdā itelligit qñ cō pellit ab ipſis recipientibus ꝙbus nihil dādum eſt qñ regrunt vt debitū. Per ſupiorē tamen bene poſſet cōpelli ad obſeruātā laudabilis cōſuetudinis.

2 ℂ Si qs ſeruit religioſis pp̄ ꝓmiſſio nē ſibi factā.ſ.q poſt certū tp̄s recipie tur ad religionē:aſſ nō recipiēdus ſi monia vtraq; ps cōmittit.t.q.ij. ℞pio.

3 ℂ Si recipientes exp̄mūt cōditiones de aliquo dādo z recipiēdus timēs re pelli ſi ℑdiceret tacet:ꝓpōnēt tū i mente nihil dare ꝫ guil.igreſſus ſimoniā cbus reputat:q; tacituritas hȳ ꝓ cō ſenſu ex quo nō contradixit illicite pactioni de re.iur.qui tacet in.vi.

4 ℂ Jtē cū timēs nō recipi dicit abbati:ſi veletis me recipe dare vobis oia bona mea:z hic habito ſup hoc ꝓſilio abbas cū ꝙētu recipit cū ꝑm guil.ſimoniā ē ſolte ex pte offerētis ē ſi nō itultu ꝓmiſſionis ē recep⁹ ꝫ Tā. Con. ho.z ber.nec tibi ꝑt remanē niſi ſecus diſpēſet:tenet tū ad illud monaſterū trāſire ſi religioſi te obligaſſet.ſz ſi talis hic ſimpl⁹ diceret nō itēdēs ꝓ tpalia accipe igreſſū religiōis ſz declarare itētionē ſuā.ſ.q itēdit trāſire cū bōis ſuis.z recipiētes ēt ad bona tpalia ꝓpter hoc nō reſpiciāt ſ forte ꝓnie nō videāre fit ſimoniac⁹:z ſi ſ forte cāp.Ba are.ſ.

5 Jtē ſi qs ꝓcurat q; filius alicuius recipiatur in mōaſterū nō ſcā aliq; ꝓuentōe:z poſt recepiōes tal⁹ q ꝓcurat ſolicitat patrē illi⁹ vt ꝓferat aliqua monaſterio ſm Guil.eſt quidē ſimōia qñ ille nō ꝓcuraſſet aliter illam recipi niſi q; ſperabat illū aliquid daturꝫ monaſterio vel ſi tūc hic nō ſpauit: tū petit aliqd dare monaſterio ꝓ receptione ipſius. Sed ſi nō er hoc:ſz alſo ſollicitat cū q; ſit deuot⁹ mōaſterio ſic ꝺz ē ex deuctōe z oblectōe orta ex receptōe filij cōcerat mōaſterio z nō ē ſimōia.

6 ℂ Jtē mōachꝰ q dāt aliqd abbati vl ēpō ꝓ ꝓmotiōe ꝺ⁹m guil.ſi i illis prio ratibus eſt aliqd ſpūale z ꝺ ꝓ vl ꝓ dicat ap:ſedē vel cām ꝓncipale:ſi monia ē.ité ſi ꝓ recepiōe alicui⁹ ꝓnatur cōdictio ſeu pactio vtraq; pte ſigre dictis ad religionē z recipiēdo de ali quo dādo:ſz añq; recipiat vel accepte tur vtraq; ꝓ ꝓuocat ꝺdītōe:z ſic gratis recipit ꝺm guil.nō ē ſimōia.dū tñ nō ſit cōrupta ītētio q nō obſtāte renocatōe ꝓn.ipa⁹ deſ igreſſus intuitu tpalitat⁹:q; tūc eēt ſimōia ſz mētal⁹ tñ. Si ât tā receptus eſt añ renocatione: ipo facto eſt ſdigⁿ ipo monaſterio.q; eſt ſimoniac⁹ igreſſus. Jtē ſi qs ꝓmittat alicui q; poſt biēntū recipiētē nō interim ꝺdiceret talē artē:vel ſtereret in ſcolis. Et ſic recipiat tūc z nō añ ꝺm ℣℣.non eſt ſimonia:q; ꝓinde eſt ac ſi ꝺiceret. Jnduemus te ſi ſteriz redditeris te ītōnem ad adiſcēdū tale gd: puta ſi hērent ītētionē ad lucrū tpale alicuius artis de qua pactū fuit.ꝓ oſcat eē ſimōia.ſ.munus ab obſequo.

7 ℂ Jtē ſi qs ſeruiti ecclia vl hoſpitali puta ad puſlandū cāpanā ſacrēdum matriculā z hmōi.ꝓ pecunia:ſi qdē tali officio ſit annexū ius ſpūale ē ſimonia ꝫ rap.ſec⁹ſi nō ē annexū ius ſpūale:ſz ibi poſſet eē turpe lucrū qñ vꝫ nō eſt ꝓſuetū talia vendere vel emre. ſz ſi cōſuetudo hēat talia locare z hmōi. Poteſt fieri.ſz.q.ij.conqueſtus.

8 ℂ Quid de cōfraternitatib⁹ ? gb⁹ ſtatutū eſt:q; nullus recipiat niſi ꝓmittat vel iuret ſe datuꝝ tñ anniuatis. ℟. q; cum hmōi ꝓfraternitates nō ꝓnt vere dici q; ſint religiōes:ſz q̄dā ꝙgregatio nes ad biffaciēdū ſi ꝫ ibi locū ſimōia gn pot⁹ ſi dato tpalū ab eis ipō ſit ꝓ elemoſynis factēdis capitulo z hmōi laudabile ē.z tales ꝓfraternitates bōe. ſt.xlij.di.ſi qs ℣ſpicit z ſiſr ſi oꝫ q ſit in āno vl mēſe ꝙētant ad tractādū ꝺ

salute aie. & desgēdis: & pp ꝫ fiāt ex-
pēse instū est vt ponāt int se aliquā ḡ
ultaē id talē statutū vl licitum. tñ ad
oēs ambiguitatē tollēdā fm Bui. tu-
tius ēet q ḥmōi statuta fierēt sub fcz
ma affirmatiua. puta si qs dederit tñ
reciplat in fratrē & nō pba negativa
.l.q nō dederit. tñ nō reciplat. scdz ät
Ray iuramentuz in ḥmōi nō apponā
tur propter periculuz periurij.

§ Imonia. vj. de pena & dispēlatiōe

q̄ sit pena et⁹g simoniace ordinat⁹
eit. &. fz Ray. nō recipit executiōes &
epō ture suspēsus q̄. ad se. & quo ad alī
os ēt si occultū sit extra co. tāta: & si so
lū ē suspēsus ab. ordine quē simoniace
fecipit: ꝫ ēt ab actib⁹ oiuz alio⁹ z ꝫ. ꝫ.
Idē Inno. & addit q ēt in tpalib⁹: & p
pñs q̄dit administratiōes. lxxij. di. eos.
ttē dz puniri depositōe & infamia: si de
crie psliterit extra. & accusa. ifgitōi: ttē
nō pōt recipe pecuniā quā dedit⁹ eo q
turpiter dedit. xlij. q. v. nō sane.

2 ¶ Que sit pena et⁹g ordinē vl' būfi-
cii⁹ ptnlit simoniace: & et⁹g fuit media
tor. &. fz Ray. si ē mādatū ipo inf su
spēsus: ē ēt q̄ ad alios ex. & accusatū: si
no ē occultū suspēsus ē q̄ ad se tñ: sic
& glibet crimino⁹ ex. & si qōnes.

3 ¶ Que est pena et⁹g recipit simplex
būficiū simoniace. &. fz Ray. in pmis
ē suspēsus eo⁹mō vt dcm ē. s. pxio. §.
Itē tenēt renūciare būficio & restitue
re oēs fructꝰ pceptos: & g peipi potuis
sent. xlij. q. vi. si res: & de restit. spol. c
grauis nisi illos q̄o exp̄ēdisset i vtilita
tē ecclie. nā & g de ep̄ādi alo accessit
ad negocia mea: hz actōes 5 me: & lz
nō ḥēat i id q̄d sibi adest: tñ hz i id i
q̄ ego locupleto⁹ fact⁹ sū: vt. ff. de neg.
gest. l. si pupilli. §. fz & si gs: & eodem
mō tenēt ad restōnē ille g nō ꝓmisit
simoniā: tñ alius p eo scieter cōsentiē-
te cōmisit: vl si pn⁹ ignoauit: & postea
q̄n sciuit nō statiz renūciauit: talis tñ
de illis fructib⁹ non tenēt quos pcepit
q̄diu fuit bonefidei possessor: qui & lā
cōsumpti sunt: sed de exātib⁹ tenēt. C.
de rei vend. l. certuz. Cō. Bof. & Vo. &

Tho. Itē Gules simōiacus in būficio
si occultū est nō sit suspēsus ipo iure
sed suspēdendus. l. q. iij. c. i. ij. tamen
rōne illius būficij simoniace ꝫ-
tinō mīstrabit sine peccato: nec spūa
liter nec tpaliter. Sz si notoriū est ipo
facto est suspēsus ab actibus omniū
ordinū: & ab administratōe tpaliū: vt
Inno. dicit vt dictus est. s. tñ pmo. §.
¶ Que sit pena et⁹g recipit būficiuz 4
cū cura vel dignitate simoniace. &. fz
Bof. pter penas nūc dictas. Idē iudi
cium est de co⁹ficiut de illo q recipit si-
moniace ordinē. s. q suspēsus est: & q̄
ad se & q̄ ad alios. Cū ergo executiōes
nō habeat quicq̄ agit saltem de illo
officio suspēsus agit & alias decipit⁹ ex
tra. de elec. dudum. c. ij.
¶ Quid si ipse mōasterij vl' ecclia su- 5
ist culpa: & si aliqs bñt pecuniā mōa-
sterio vt reciplat. &. fz ber. ei. dz restī-
tui vt cū ea aliq̄s mōasterij intret ne
sit onerosus. Sed mōasterio nec eccliā
vl' mōasterij cū tali fraude dz cē i in-
cro nec ē eodē facto dz cēseq̄ penā &
punitiō. ff. de neg. gest. l. fine hereditaria
¶ Quid si qs dedit pecuniā p būficio 6
ordine. &. fm Bui. si ipse nō ḥēbat de
neficiū eccliasticū: dz illa pecuniā cede
re illi ecclie cui hēdratiz cuius ignomi
am dan⁹ est. Si ipo ḥēbat titulū alicu
ius būficij ad quē debebat gratis or-
dinari illi beneficio restituenda est.
¶ Quis possit dispēsare cū ordinatio 7
simoniace. &. fz Ray. si crimē ꝓpetra
tū est nesciētibus ordinatis: tūc, posteā
simpl'r renūciauerit in executōe ordi-
nis, pōt, epo, dispēsare. extra co. & simo
niace nisi pecunia fuisset tpi epo data:
tūc nō posset dispēsare pp turpitudi-
nē sui: ꝫ papa. l. q. i. erga. Posset autē
succesor illius vel alius ordinari? vt-
po⁹te si hēret domicilū vel būficiū in
alio epatu: vel ēt, archiepo q ēt in hoc
casu posset dispensare fm Ray. Silr
cū illo q sciēter suscepit ordinē simo-
niace nō mīstrat posset epo dispē
sare in ordinibus rite ante suscepī: nō
gūt i illo quez simoniace suscepit: nec

ēt q̄ recipiat alios ordines aſſi diſpēſatione: q; pmo⁹ cēt p̄ ſalti Cō. Sibi.

§ ¶ Quis poſt diſpēſare cū illis q recipiunt ſimplex bñficiū p ſymoniā. ꝛ. fm Rai. Si ignorātib⁹ ipſis fcīm eſt poſt eos diſpēſare: vt ēt de nouo p̄ſerat eis idē bñficiū: poſtq̄ ei pure ac ſimplr renūciauerit. ex. eo. ō ſimoniace Noc ār ītelligē ſi ēt eos ignorauerūt. naz ſi ſcīēter q̄uiſſet nō tñ: ſed ſupios poſſz diſpēſare. ſi ꝓ bñficiat⁹ ſcīētib⁹ ſol⁹ papa: pōt. ex. eo. de regularib⁹. Idem Tho. ⁊ Ui. Et ꝓ guil. ītelligit ſ̄ q̄ cū talib⁹ nō poſſit diſpēſari niſi p papa: nec i iſto bñficio: nec i alio ſi remanēt in ſeculo. Concor. Tan. ⁊ Noſti.

9 ¶ Jn multis caſib⁹ ſimōie pt eos diſpēſare p⁹ legitimā pniaz. Prio cū illo q bñficiū vl ēt ordinē q̄uiſi ſimoniace vl q fuit mediator ſimonie dū tñ ſit occultū. Jtē cū eo. q ſi erpoſuit p̄ceſſar nales: ēt p ſi dignos: nulla tñ iteruenīe te q̄ſtiōe vl pacto ⁊ ſ̄ pōt ſi ipſe eos ab ſ̄ pacto ſit īmunis. Ellogn metropolitan⁹. Jntellige ꝓ Guil. q̄ talis q̄uetudē ſpētis ēt. Jtē pt eos diſpēſare i ſimonia q̄ ignōrāti circa exegas cūctoz. Jtē i p̄ſecratiōe cimiterij ⁊ ſa croz veſtiū. Jn bñdictiōe veſtiū. Jn benedictiōe crūmatis: aq̄ bñdicte vel ſalis aut panis bñdicti. Jn bñdictiōib⁹ nubciāli. Jn oīb⁹ his ēpīs nō ē phibit⁹ ſ̄ pt ar. ō ſē. exrō. nup. ⁊ addit ꝓ Rai. q eos pt ēt cū illo diſpēſare q ordiné ſimōiace recipit ⁊ ñ miſtrauit in rite aſſi ſuſcepit. Jtē cū eo q receꝑit ſi mōiace bñficiū poſtq̄ reſignauit i ere cutiōe ordinū. ⁊ fm. gl. et⁹ tā huſceptoꝝ aſſi bñficiū q̄ poſt. nō āt vt recipiat nouos ordines. niſi ſorte ītraret religionē ⁊ ſimōia ēēt occulta. ſec⁹ ſi māſſetta ē āt occulta ſimōia ō q̄ ñ ꝓſtat ꝓ iuſtam vl ꝓfeſſionē i iudicio facta. Aliut p rei euidētiā: q̄ nulla poſſit tergiuerſatiōe celari ꝓ. o. gl. Jn. ēt dicit q ſimōiaci i bñdictiōib⁹ ⁊ hymōi ſi occēlt ſūt ls ſint ſuſpēſi q̄ ad ſe ſiē alij crīoſitēr p⁹ pent ēēlīaſtice celebrant. Sz bñficiū q̄ ſimōiace hītē ē rettinert nullo mō poſ.

¶ Quid ſi aliqs credit ꝓbabiſr ſibi to ēē collatū bñficiū vl ordiné pp obſeqa vl pp p̄ces carnaleſ. a ſe vl ab alio iter poſitas. ꝛ. ꝓ Ray. ſi alo erat indign⁹ dz reſignare: q; p̄ces ſuccedūt loco pcij Si ꝓ o dign⁹ eſt nō ſ̄ſ ſed ſufficit penitere de mala ītentione. ex. eo. c. ſi.

¶ Utz eps poſſit diſpēſare cū eo q ē ſimoniac⁹ i dignitate. ꝛ. fm Jnno. ex. eo. nobis. q nō ſimo ēt cū nullo ſimoniaco ſcīēter pt eps diſpēſare q̄ pmo neri poſſit ad dignitate ēt ꝓ q̄ nō fece rat ſimonia. ſ. q ſ. erga.

¶ Utz eps poſſit diſpēſare cū electo tā ſimoniace q̄ poſtea eligat. ꝛ. ſi electō reꝑobata ē ꝓp ſimoniā ēt q̄uā elect⁹ ignorauit nec poſtea ratū hūit nihilo miⁿ ñ pt eps illa vice diſpēſat. ſec⁹ ō ſimplici bñficio. ꝓ q̄ ſi ē dignitas ſi ignoꝛāter reciꝑat. q; p⁹ ſ̄ignatiōz eps diſpēſat pt vt ei ꝑſerat. ext. ō elec. ſi ali cui⁹. circa tñ hāc māz ſimōie mixta ino nata ſ̄t p miſſas extraua. ſ. matrim. ⁊. q̄ ſcipit. Duke. ītē i alia Eugenij. iij. q̄ ſcipit Lū ōr. ſtabite. et i alia Pauli. ij. q̄ ſcipit. Et ſi obſtis gregis. q̄ vltra cē. ſuras tbi poſitas phibēt ne aliqs ꝓſeſſor p q̄ſcūq; grāſ bool ſcripte ꝑceſſat vl ꝓcedēdas audeat quēcūq; abſoluēſ irretit⁹ dicta ſimōia ſub ordinū⁹ vel bñficijs aſſignādis i cuſa vl ex ꝑcta. vl ēt irretitū i aliqb⁹ caſib⁹ ꝓtēſi ꝓceſſu curie ꝓterq̄ i mortis articulo. ⁊ tūc iuxta modū q ōtinet i dicto ꝑceſſu.

¶ Et vt habeaſ clara noticia dictarū ij ēxtrauagātiū. j. ſſeret. Et p⁹ Martini. q. ſcā ſuiti⁹ poſito ꝓſtitūcīs vbi ſic dē Sacro approbāte ꝓcilio ꝺclaram⁹ q ordinati ſimōiace ab executōe ſuoꝝ ordinū ſit ipſo iure ſuſpēſi. Electiōes āt poſtulatiōes ꝓfirmatiōes ⁊ q̄ſtus pueſtiones ſimoniace eccliaꝝ mōaſteriozū dignitatū pſonatū offōzū ⁊ bñficiozū q̄ūcūq; deiceꝓ facte nulle ſint ipſo iure. Nullūq; p illas ius cuiq; acq̄rat. nec pmoti confirmati. aut puſti ſaciāt fructꝰ ſuos: ſz ad illoꝝ reſtōes tāq̄ ſuſte ablatoꝝ teneāt. Statuētes ſiup q bōs ⁊ rēcipiēs ipſo facto ſnſam excōicatiōis in

currat. Et si pōtificali aut cardinalat' re
fulgeat dignitate. Ité in alia extrauagā
ti fca ano scdo sui pōtificatus: facta
Datue q incipit. Dānabil'. ꝓfirmat oēs
Excōicationes suspēsiones: puationes. et i
terdicta et alias cēsuras latas a sūmis
pō ificib⁹ ꝑ simoniacos quas vult in
currere ipo facto oēs simoniacū occul
tū vel manifestū obiectūq; simonia cō
miserit cuiuscūq; status et ꝙ epat⁹ aut
cardinalatus, vel ꝗuis alia ecclīastica
vel tpali ꝓfurgeat dignitate. Dictaq; ex
cōicationū suspēsionū et penaꝝ absolu
tionū sibi reseruas nisi in mortis ar
ticulo. Nec vult q; virtute cōcessionis
indulte aut cuiuscūq; facultatis absol
uendi ꝓcesse vel ꝓcedende a sede apo
stolica possit absolui nisi specialiter de
pctō simōie auctoritatē absolnēdi con
tineant hoc idē Engent⁹ i extrauagan
ti q incipit. Cū detestabile data Rome
apud scīm Eysogonū anno ꝺñi sui
pōtificatus. Et vsura penas alijs pon
tificib⁹ iflictas addit. q; non solū q scī
unt aliquā simoniā ꝓmisisse vel procu
rasse: sz et q scīēt q fuerūt mediatores
teneāt renūciare pape vel eius camera
rio vel cui ei⁹ duxerit⁹ omittēdū p se
vl p alios q̄s citi⁹ poterūt. et q; nō pos
sint absolui donec rcu lauerint. Idem
papa Sīst⁹ ꝺñus in extrauagāti q̄ ci
pit. Et si dilēti gregis. Vbi excōicāt si
moniacos i ordie vl bñficijs ꝓsequen
dis i curia romana vl ext. Et sic ꝓclu
de q; oēs simōiaci in ordie vel bñfi
cio solū ipso excōicati. Aliꝝ vo simōiaci
nō ꝙ ipso facto cadūt i penas ꝑ ipsos
latas a iure de qb⁹ dcīs. ē. hoc. c. q̄
si ꝑ totū. Nec obstāt. repiūt. i. q. i. Nec.c
gcūq; ibi. et. c. placuit. ibidē simr et. c.
et multis. i. q. iij. q. i. sub anathemate
ꝓhibēt⁹ loquūtur solū de ordine
et bñficio. Et sic nullo iure inuenit ex
cōicatio iflicta ipo iure ꝑ simoniacos
nisi vt dcīm est i ordine vel bñficio.

14 ¶ Sz ꝺñē ꝺ gōne notabil. An nō re
uocātes pape etc. et ipsos simōiacos vel
mediatores incurrūt penas iflictas per
extrauag. eugeny. Et dicēdū q; nō per
violatas. ꝑ. Solutudo. §. vltiꝰ. Vbi ꝺ
q; qñ statutū fit a supiore et nō recipit
a subditis: imo fuat ꝑ. iij. Et ibi fit scīēte
et patēte supiore q fecit statutū. Ad
tollēdā tale statutū q; nō ligat nō reg
rit ꝓsuetudo ꝓscripta p. x. ānos. sed fuf
ficit simplr vsus ꝑsone mō ad ꝓpositū
iste. extrauagātes q̄ ad hūc casum nū
quā fuerunt suscepte ab ꝑtoribꝰ. Et
iste nō vsus fuit ꝓscriptus nō solū spa
cio. x. ānoꝝ. sed etiā plusq̄. x. lergo etc.
Unū tñ no. Fz Iste. lib. vi. q; qñ simo
nia est solum mentalis sine omne pa
ctione q; non ligatur talis aliqua pe
dictarum penarum.

¶ Sz qd de tarīs que soluūt in curia 15
an cōmittat simonia. R. Fz Archi. f. q;
in solnēdo ānatā: seu ꝓmos fructus ꝑ
bñficijs q̄ ꝓferunt in curia ꝑ faciēdo
alias expēsas ꝑ bullis expediēdis vel
dispēsationū vel aliaꝝ grāaꝝ nō iduce
tur factū in se simoniacū. q; nō ꝑ mo
dū apprecīatōis ordinatū est dari, sed
ꝑ modū subnētionis curie. Iustū est. n.
vt q ꝓ tota ecclia laborāt. ab ecclijs
sustentent. Et firmiter papa nō cōmitte
ret simoniā si alicui epatū vel aliud be
neficiū cū hoc onere daret: vt ānuatim
da et de redditib⁹ alicui ꝑsone vel lo
co certā ꝑtem ꝑ suis necessitatib⁹ fm
Tho. Facit ad hoc ꝓsuetudo antiqua
romane curie vbi fuerūt multi pōtifi
ces et cardinales laudabilis vite et nō
mediocris scīe. Ité dādo pecuniā ꝓ
bullis ꝓficiēdis ꝑ beneficijs vel alijs
gratijs obtētis. fm tarianē tacta ab
his q̄s spectat nō iudicat symonia: q;
ñ dat ꝑ spūalib⁹ cū ea obtēta sint: sed
ꝑ labore scriptoꝝ cū nō sint a curia alr
salariati. nec ē. S. c. sicut epm. l. q. ij. q;
illud itelligit qñ notant⁹ vl scriptor: ē sa
lariat⁹ sufficiēter vl ātecū scriptura opa
tur ad ordīē vel bñficiū recipiēs. Ille
as sine ea non hitur: hoc autē nihil
ad hoc operat: q; tā obtentum est.

¶ Sz qd de epīs q; in collationibus 16
bñficioꝝ ad eos ꝓspectātiū petūt et cer
tā taxā ꝓsuetā vel statutā. R. si hēnt suf
ficiēter reddū⁹ vt dicēter nō fm pom

pā: ꝫ ꝟz erigētiā sui stat⁹ vnuꝫ pōssint nō excusarī a simōia. l. q. iij. ex multis vbi āt nō sufficiāt reddit⁹ vidēt posse excusarī dictas raras receptēdo. Ita tñ q; pp ō nō dēt bñficia: nec aliq̄ pactiō nē faciāt vl' quēlionē. ar. l. q. ij. ēpio. Ꝟz p⁹ collationē factā idonee pſōe pñt petē ad ꝟuādā ꝟsuetudiē laudabiles.

S Ocietas. Pone q̄sḡo omittit pecuniā bone fide alteri vt inde lucret: ꝛ hēat inde ptē de lucro vtr liceat. ff. ꝟz Mle. de alerā. q; cōmisso pecūie fieri ꝑt duob⁹ modis vno mō. q; fit trāslatio pecūie siue rei ꝓmisse i toto vel i ꝑte i dñiū illius cui cōmittit: ꝛ ꝑ pecūia sic ꝓmissa nō ꝛz aliḡd spare sicut nō licz aliḡd spaſ ꝑre alteri⁹. Scdo mō fit cōmissio pecunie vel alterī⁹ rei. ita q; nō trāsfert dñiū. sed remanet tota res cōmissa i dñio ꝓmittētis. Et ꝛ mō ꝓmittēs pōt spare lucrū: sicut de re sua. Et ꝑ. ꝟio q̄ accrescit sorti sicut rei ꝑprie iusto titulo possidet. Nec ē silr de mutuo ꝛ cōmodato. q; i mutuo pecunia stat i piculo illi⁹ q̄ accipit: nō sic i pecunia ꝓmodata ꝛ stat i piculo ꝓmodat⁹. Et ideō ꝑt licite spare lucrū ex pecunia opz aūt q̄ pecunia: tota sit, ꝓmodata. q; si ꝑtim mutuata. posset esse ibi vicium vſure. Si. n. aliq̄d ꝓmittit alicui. c. ita q̄ mediētatē ei mutuet. ꝛ aliā medietatē suo retineat dñio: ita q̄ ille cui cōmittit ḡbeat de illis negociari ad lucrū. Dico q̄ hmōi lucrūhz vicia vsure: q; spaſ nō solū ex re ꝓmissa sed ēt mutuata lucrū. ꝛ ideō ex mutuo adiectione generatur vicium in toto cōtractu.

¶ Scdo q̄rō: q̄do i cōmissiōe tal pecunie ꝓmittat vsura. ff. ꝟm Rī. in. iij. dſ. xv. ar. v. q. v. q; hoc cōtingit quadrupliciter. Pmo q̄ capitale ꝛ lucrū ponūtur subcertitudine. Scdo q̄si capitale ponit sub certitudine. ꝛ lucrū sub fortuna. Tertio q̄si lucrum ponit sub certitudine. ꝛ capitale sub sorte. Quarto q̄si vtrūq; ponit sub dubio. Primis trib⁹ modis accipiēs vltra sortē tenet ad restitōnē. q; ꝟcus ſt vſurarij siue directe siue indirecte: siue iplicite siue explicite. Ee q; de tertio mō nō ē ita clarū sicut de pmo ꝛ de scdo. ideo pbo q; dictū ē p. c. fi. extra eo. vbi dr. Naviga ti vl' eū ad nūdinas: certā mutuās pecunie quātitatē. pleq; suscipit i se piculū recepturus aliḡd vltra sortē: vſurarius in cēsendus: q; nisi fuerit culpa vel negligēt: ita illi⁹ q̄ accipit raro acciāit q; pecūia, quā mutuo accipit peat. vſi illa g̃in iusto cāu dat mutuo pecuniā ꝟz in fauorē suū illud q̄ accidit sepe: nec ꝟz ſ e nisi illud q̄ accidit raro. Quarto mō accipiēs vltra sortē aliḡd restituēt non teneat⁹. q; rōe veritatis dubij ꝟcus hmōi excusat⁹. d. c. fi.

¶ Tertio q̄ro quot mōis variat ꝟcus ꝟ societatis. ff. ꝟm Mler. de alerā. q; tripliciter. Aliq̄si. n. vn⁹ pōit tñ pecuniā ꝛ alter operā cozpalēs aliq̄si vn⁹ pōit pecuniā: ꝛ opas ꝛ alius pecuniā vl' operā tñ. Aliq̄si ābo ponūt i societate pecuniā ꝛ opas. Et in oīb⁹ seruāda ēst eq tas. ne aliquid fiat i frandem vſurarū.

¶ Et ex ꝑdict⁹ ꝑt patē. q. primo. fracrip. ꝛ 4 erit. q. ḡrta i ordine. Quid ō his g tra dāt mercatozes. c. ducatos. eisdem oīno reddēdos. Et si ide lucrat⁹ fuerit tñ te neat dar ō lucro. vl' det eis ḡtū eidē placuerit. Si ꝙ nihil lucrat⁹ fuerit ni hil eis dare teneat⁹ nisi tñmō capitale ff. ꝟz bal. i. l. i. C. ꝑ socio. q; iste ꝟcus ſ pōt vſariā ꝓauitatē. ꝛ ideō q̄cḡd captūt ō lucro minuit sortē. Nō. n. ē ista societas nec ex forma ꝟci⁹. nec ex nā. ex forma nō: q; ē ꝟcus mutuū. ex nā si q; ē ꝓtra nām societat', q; vn⁹ hēat caput salutē ꝛ ali⁹ fructū. vt. ff. eo. l. mutuū. ꝛ ideō illō q̄ legit ꝛ notat in. c. ꝑ. vſas ō do. iter vl. ꝛ vr. ꝟz itelligi q̄si pecūia dat⁹ ad p tez lucri ꝛ dānī. q; ꝟci⁹ tūc ē licit⁹. Jo. tñ. an. vt recitat Da. ſ. d. q; vſas. tz vt pecūia possit ō poni apud mercatores cū ꝟ vt capitale sit salutū: ꝛ q̄ō ō lucro soluat certa ꝑs. ꝛ dīc pa. ꝟ esse singulare dictus: ꝛ nō alibi positum. ꝛ vide hāc. q. plenī⁹ tractat⁹ ꝑ hoſti. i ſū vbi tz exꝑsse valere pactū q; ponēs pecuniā ñ sētiat dānū i capitali. q; hoc pactū nō ē ꝟ sed ꝓter naturā ꝟcus. Da-

ctū aūt ſterpoſitū ꝑter nāz vz.vt.l.i. ff. vpo.z i.c.vnico.v ꝙmo. Dic tū poſtea ꝙ ſi capitale ēt pdictū cāu formuło vbe ret vponēs l foro aie rmittē. Sz Pa nor.tñ ꝙ tal fit hōeſta licita ſocietas: qm poſſz ꝓtigef ꝙ vponēs opaz ſenti ret dānū i opis amiſio z ſi capitali pe cūie ꝙ ē ⁊ nāz ſocietat ꝫcū ſocietaſ ſit q̄da rmitas.l.vez. ff. p ſocio. Ut ꝙ, h allat bonā glo.i.c. plerīq;.xiij.q. iij. q̄ dicit ad hoc vt ſocietas ſit hōeſta z licita ſterponētes pecūiā z ponentē opaz oz ꝙ ponēs pecuniā ſēntat de lucro z dāno. Idez vſ ſentit Jo.col.i.d.c.ſi. z ad.ſ.de illa.inſtit.p ſocio.g multū ob. vbi dſ valē pactū vt alter nō ſentiat d dāno ſz lucro.ſz.col.ꝙ itelligſt. nō de capitali ſz d dāno z de lucris cōtigēti bꝰ. ſaluo capitali. vſ dic ꝙ ille tex.ꝓo cedit q̄ ad dēt opam. Eſt.n. licitū pa cti ex ꝑſona ipſius: vt ipe nō ſentiat dā nū.ſ.amiſſuz in capitali. Rō q: ſentit dānū in opa. Nā tñ affert pecunia illi us.q̄tuz opa alteri⁹. Quinimo vt dic ribi tex. opa z iduſtria ꝑ eſſe tanta ꝙ valeret pactū ꝙ ipe lucret duas ꝑtes: z tertia hēat ponens pecuniā. In du bio ſt cū duo ꝛbunt ſocietatez.z vnuſ pōit pecuniā z alter opam. vſ actum: vt lucrū eq̄liter diuidat iter eos. Et h ē gl. notabil quā oēs tenēt.i.d.c.i. Nec d.c.ꝙ vſas. Idicit pdictis: cum non ſit cat ꝙ capitale dēat eſſe ſaluū: nec eſt ſpāli pecunia dotali. vt q̄dā ſōniauerunt. Nec ēt credas ꝙ ſit licitū pactū a ꝓncipio vt deponens hēat.c.p.c. vel alīa ēſtitutē ſicut facit q̄dā vidue cre dētes hoc ex licētia.a tex.in.d.c.ꝙ vſaſ cum opīonē Jo.an. Nā nōlz ex pacto ēſtūcūcz ſit minimū cape ex pecūia ſi ñ ſubiect ſa periculo.xiij.q.ij.ꝑ totum.

§ ℂ Et ꝑpdicta ꝓz gd dicēt de his q mutuāt pecuniā ad negociādū ḃ pacto ꝙ capitale ſit ſaluuz.i.ſi ꝓit ꝙ pat mercator.z ſi qō lucrū ſterueniat. illud diuidat. Et dic ꝙ Jctus eſt vſurarius. Et idem eſt in effectu cum caſu precedenti. licet ſub alīa verbis.

℄ ℂ Quito quero. Pōt ꝙ aliquis pōit in ſocietate opaz.tm̄ aliꝰ pōit lib.xxx. ad tertiā ptez lucri z dāni ḃ ēt ad lucz z dānū.x.lib.xx. remanentib⁹ ſp ſaluis. Hoc caſu poſito.niſi ille qui operā po nit mercedē recipiat ꝓ labore quem ſuſtinet ꝓ ꝑmerito.x.libz. q̄uz lucz z dānum ſpectat ad illuz qui pecuniā vdit. vſurari⁹ ē qui pecuniā vdit. Naz xx. mutuauit mercāti ꝓ ꝑmerito. x.q tinētiū ad lucruz z dānū illi⁹ q pecu niā vdit. cuz ſit receptur⁹. xx. q̄ nō ſtat piculo ſuo ſic illuz qui operā gerit. er go eque bñ vbꝛet ſtare. xx. ad lucruz illius qui opam ponit. q: q hz on⁹. cō uenies ē vt hēat emolumētuz. Et ſi ſte ſic ſte ꝙ opam gerit nihil hēat. ꝓ mercede laboris exhibiti i lucro qđ accidit illi cui pecuniā dedit vſura ꝑmittit qz poſito hoc caſu ille q pecuniā vdit nihil hz hēre ꝓ.xx. ad ſimilitudinē mutuantis q rōne mutui nihil ꝑ hēre vi tra ſorte. Qñ.n. ḃitur ſocietas: ita ꝙ vn⁹ pōit pecuniā z aliꝰ opam licitū ē dū tñ fuerit equitas ſocialis. hoc ſt nō ē i ꝓpoſito. q: ſi mercator recipiēs pe cuniā z ponēs opaz. poſtq̄ emit mer ces pdere eas. pderet.xx. ꝙ opam co⁹ porale. Collato: ät pecunie nō pderet niſi.x. z nō opaz corpalem casus ergo nō ē licit⁹. Ji frudem vſuraz factus.

℄ Sexto q̄ro. gd ſi vidua tradēs ēqli 7
tatē pecunie cū pacto ꝑſtām firmato
ꝙ mercatores accipiēs teneat ei ꝛdde
re dimidium vſ duas ꝑtes lucri abſq;
oi piculo capitalī. an reſtituēs obliget
hmōi lucrū. z peccet mortalr. cū tamē
apō ſe itēdat firmiter ꝙ gcḡd de capi
tali vbite mercādo ſiñ ill⁹ culpa ꝑdat
ſibi ꝑeat z ñ mercator. ℟. S. Ber. ꝙ
iſta mulier reſtituē nō tenet ꝓptēs lu
crū exide hītū. Jz tñ peccat. mortalr: qz
ſeipam diffamat ex tali pacto vſario
tā apō mercatorē. ℟ ēt apō ſeiētes de
hoc cā det ipis occaſionē ſcādali. Et ēt
ſi ipa mone ꝑuenire deō iſto nō de
ſtructo: hꝰdes ſui vellēt ſoluere ꝙ i ſuo
obore manereticuꝰ cā efficax ꝑculdu
bio ipſa fuiſſet. z ideo tenet intentionē
ſuam auctentice notaz facere. ne ſorte

morte substa preoccuparetur.

8 ¶ Septio ḡro. vtrū liceat tradē pecuniā mercatori p mare nauigaturo cū pacto q̄ si nauis cū capitali piclitetur mercator nō teneat̄ reddē tradēti capitale siue pecunie q̄ si nō i mari: sed mercādo amiserit sibi ad totū capitale reddēdū teneat̄. ⁊ si lucrat⁹ fuerit hē at ptē lucri. ḡ. q̄ ℣ct⁹ iste ē vsurari⁹ vt p3 extra. c. c. si. ⁊ rō ē q̄ capitale pecunie solū erat ad piculū tradētis: dum mercator erat i mari vl itinere. ⁊ sic p illo tpe mīn currebat ad suū piculū: in actu tñ ⁊ vsu mercādi vl ꝑmutādi solū currit ad piculū mercatoris cui tradituꝫ ē: ⁊ ideo respcū illi⁹ acr⁹ ⁊ vsus ē ipius mercāt⁹: ꝓpterea p talē actū ipse lucrat sic ⁊ sibi soli pāt. scdo ēt i hoc casu ē iēqlitas ⁊ iustitia. cū tradēs eligat si bi meliorē ptē ⁊ mercatori velit deteriorē: nā multo sepi⁹ i actu mercādi ⁊ cōmutandi amittūtur merces ⁊ capitale. q̄ amittūtur in mari vl i itinere ergo ℣ctus oīno illicit⁹ est. hec. S. B.

9 ¶ Octauo ḡro q̄ vn⁹ pōt pecuniam tñ ⁊ alt opaz tñ. ex qb⁹ ꝓb⁹ isti intelligant̄ locuꝫ tā i lucro q̄ i dāno. ḡ. bal. in. l. i. C. p socio. q̄ ex pub⁹ eḡlib⁹: nisi aliud actū fit. Et est rō q̄: societas hz instar fraternitatis. vñ sicut inter fratres dz seruari equalitas: sic inter socios. ff. ꝓ so. l. si non fuerint.

10 ¶ Nono ḡro. pōe q̄ i diuisiōe societat̄ p3 lōga tpa ⁊ mlt⁹ sudores ꝓcēdētes ñ inuenit nisi solū capitale saltū. an totū i lō capitale debeat hē ille q̄ illud posuit an ꝓ debeat diuidi gl. i. l. C. p socio dic̄ q̄ dz cēr diuidi nisi aliud actū fit. ⁊ hz d inf. d ꝓsuetudie ār dicit q̄ capitale dz ee saluū. Ja. de are. dicit q̄ si solū d ꝓsuetudie: hz ēt de inf ē q̄ capitale sit saltū. tdē dz bar. i. d. l. i. ḡre ni soci⁹ me⁹ dz hē pecuniā. ⁊ si dicis q̄ pōt opaz: rndeo q̄ pcū ope itelligit ee corresp̄dēs itēsorto pecunie. nō ār ipi sorti. ꝓide si vn⁹ pōt ꝓmodītate operādē ⁊ ali⁹ pōt ꝓmodītate pecunie. nō ār ꝓpietate. finge. n. q̄ vn⁹ ponit i societate. x. milia ali⁹ opaz tñ

certe hz nulla pōt ee ꝓportio. nisi de cō modo ope ad ꝓmodū pecunie nō ad ipaz talē sortē. ꝓpterea illo ē expssum qñ. i. societate ponit pec⁹ ex vna pte ⁊ ex alia opa pastoral. nō sicut ibi sola dāna vl ꝓmoda i obuētōibus sūt cōia nō ār ipaz pecuo. vt. l. cū duobus. ff. ꝓ socio. sic vt dicamus q̄ intelligat̄ indubio potius i societate ponit⁹ vsus rei q̄ ipa res. ⁊ ad hoc facit locuꝫ ouīū. q̄ setus lana ⁊ hmōi diuidunt nō oues socide date. ⁊ hz capita sint mortua. tñ societas i setib⁹ durar. ff. e. l. si cā. q̄. ⁊ hoc q̄ dico q̄ oues date i societā non sūt cōes itellige capitale ipaz si iestima tū datū est. ⁊ hec ē nā societat⁹ q̄ ē q̄ dā itrinsecū oīb⁹ ℣ctib⁹ q̄ nihil aliud est q̄ dispositio q̄dā. quā lex vel ꝓsuetudo statuit sup ℣ctū. vt. ff. de pac. l. si vnus. aug. cū de perusia i quodā suo tractatu dicit q̄ si aut ex pacto aut ex cōsuetudie periculū capitalis erat cōe tūc cēsēr dz diuidi iter eos aut piculū nō erat cōe iter eos. q̄ pactuꝫ de piculo nō iteruenit nec ex cōsuetudine ēt est q̄ periculū sit cōe. ⁊ tunc totū capitale erit illi⁹ q̄ totū posuit cōgruit hoc arbitrio bōi viri. vt ille q̄ participaturus nō erat de periculo. nō pticipet d ipo capitali. cēt. n. ℣ ius trinitatis. l. vnū. ff. ꝓ socio. ité cū ille q̄ pecuniā ponit. etus ꝓmodītatez cēsēre dicat̄ illi q̄ opas tñ pōit. ⁊ ille q̄ opas pōit cēt fructū sue pōe tñ. ⁊ tō capitale ñ ē cēsendū. ⁊ hec opio Ang. si bñ ispicit̄ nō vī Ziari opponi Ja. de are.

¶ Decimo ḡro. pōe q̄ ipm capitale ē diminuti vel diminutū aduersa fortuna. nunqd ille q̄ posit opaz teneat̄ aligd cōferre et q̄ posuit pecuniā. crēplū in diminutōe. ponamus q̄ ego posui in societate. xx. ⁊ sunt ꝑdita x. vtrū debeas mihi reficere. v. videtur q̄ sic. q̄ dā nū dz esse cōe. vt. l. si nō fuerint. ff. ꝓ socio. vnde si totū dānum esset meuz. cēt ℣ natura societatis cōtrariū determinat glo. in. d. l. si nō fuerint. dicēs q̄ ille q̄ ponit opaz suā. nunqd se' obligasse videtur ad dānum sortis. Sus-

ficit enīz damnū perditaꝫ operaꝫ: Et hoc ꝓbat q̄ correlatiuoꝫ est eadē nāt vñ sicut de capitali nihil opatur opaz ponēs ita de capitali nihil dānificari. ſi āt dz lucrarēt ita ꝛ dānificari debeꝛet. q̄: de ẽnīs eedē dātur regule. C. de fur. l. mālestissimi. Quidā āt dicūt q̄ aut pecunia ē ſtatiz pdita. ꝛ tūc dānū dz eē cōe aut poſt opas ꝑſtitas. ꝛ tūc ſuſſicit dānū operaꝫ. ꝛ hāc opi. dicit Ey. eē egoꝛē. Ja. aūt de art. dicit idiſti cte q̄ dānū eſt cōe: vt. ff. eo. l. cū duobus. §. quidā ſagariū. bal. ẽo in. l. i. C. ꝓ ſocio. dicit q̄ quatenus eſt cōe inez eatenus eſt cōe dānū ꝛ nō alr. Et hoc videt̄ verlus. Et hāc opi. tenet. S. B. Nec pōt cōqueri q̄ pāderit opa manuale. Nā alius pdidit iteruſoriū peeunte ſue. Sz ſi nō apꝑet qualr ſit ẽcta ſocietas itelligit ẽcta ꝑm cōſuetudinē regionis. Et iter mercatoꝛes: fz conſuetudinem inter mereatoꝛes: vt ff. ō edi. edic. l. q̄ ſi nolit. §. q: aſſidua.

¶ Undecimo q̄ro. pone q̄ in ſocieta te vteꝛq̄ ponit mixtū pecuniā ꝛ operā ſed vn⁹ maioꝛi pecuniā q̄ alter: nūqd partes lucri erūt equales equalitate ꝓ portionis. verbi gr̄a vn⁹ ponit partes duas. Alter tertiā. nā in lucro ꝛ dāno quilibet dz hr̄e partē correſpōdētem ei q̄ poſuit in ſocietate. Sz ſi de hoc nihil aliud expreſſū eſt quaſi de hoc tacite iter eos actū eē itelligāt. vt q̄ plusloneris ꝛ piculi ſuſtinet. plus emolumēti expectet: vt. ff. de reg. iur. l. fz naturā. ꝛ ita itelligit. d. l. ſi ñ fuerit in pncipio. q̄d eſt notabile ꝛ vez. nſi opa ꝛ iduſtria vnius valde exeeceret opam ꝛ iduſtriā alteri⁹ iputa ſi dolus nauigēt ſi ſolus pegrinet ſi ꝓ ſe picula ſubeaz. ſi ſolus ſtat fixus ad apothecā ꝛ ſilia vt. d. l. ſi nō fuerit: vñ ad arbitriū iudicis recurrēdū ē ac ſi ſ esſet exꝑſſe actū vt. ff. ꝓ ſocio. l. ſi ſocietatē

¶ Duodecimo q̄ro vtrū dānū ꝑſoe ſi lius g ponit opas debeat cōicari adiu nicē. &. bar. i. l. ſocīū. in. §. ſocī⁹. ff. eo. ſūmādo illā. §. dicē q̄ dāna ꝛ lucra cō tēplatione ſocietatis obuenīcia ſi cōi cāda. ſecus ſi ptēplatiōe ꝑſone obuenī ant: ſz ſocietas fuerit occaſio. Et dicit q̄ illud verbū ꝓp ſocietatē pōt itelligi duob⁹ modis. vno mō hoc eſt ptēplatione ſocietatis: tūc dāna ꝛ lucra veniunt cōicāda vt. l. cū duob⁹. §. gdā. ff. e. alio mō pōt intelligi ꝓp ſocietatē. ſi ē q̄ ſocietas tuit occaſio remota verbi gr̄a ꝓp ſocietatem habui neceſſe accedere ad curiā ꝓncipis. ꝛ tū coā pncipe tractare negocia placuit pncipi. ex quo donauit mihi caſtrū: certe ſz non fecit cōtēplatiōe ſocietatis ſz ꝑſōe mee tm̄: ſz nūq̄ ꝓſſeſſes nec acceſſiſſes niſi ꝓp ſocietatē. certe iſtud nūq̄ veniꝛt cōi cādū vt. l. d. §. ſoci⁹. ſi. Eodē mō i dāno vtputa dū eēt abſn̄ ꝓp ſocietatē: cō ſanguine⁹ me⁹ facit teſtamētū ꝛ iſtituit extraneū q̄s nō feciſſet ſi fuiſſes ꝑſt vt. d. l. ſocīū. hic bar. ꝛ ſunt verba aurea que euacuāt totā materiā circa fz ꝛ cōcordāt. d. §. ſocius. ꝛ. d. §. gdā ſagariam qui videntur contrarij.

¶ Tertiodecimo q̄ro gd ſi vteꝛq̄ ſo cioꝝ capt⁹ fuit ꝛ vn⁹ euaſit. ſ. ꝓp ſuā i duſtriā. nūqd illud q̄s eēt dānū, ꝓ ſua redēptione iputabit in ſocietate glo. in. d. §. quidā putat q̄ teneat parte dā ni agnoſcere ille q̄ euaſit.

¶ Quartodecimo qd ſi vn⁹ ab amicis redēptus fuit. rñdet glo. diſtinguēdo an aio remunerādi. ꝛ tūc agat aut nō ſz donādi aio. ꝛ tē no. agit ſz alr t actiōe mādati. vt. §. ſi oia. l. iter cās. ff. mā. ꝛ ibi bar. idē pa. i. c cū. ꝓ cā. de. ꝓcu. vbi q̄rit. qd ſi ꝓcurator icidit in latrones dū iret ꝓ facto dñi. ꝛ ab eis fuit ſpoliat⁹: vel in via fuit infirmitate oꝑſſus. nūqd poſſit hmōi dāna vl ex pēſas factas iputare dño. Et ꝓcludit fz doc. ꝓ nō. d. §. ſi oia. Scōo q̄ ħ ſt extrifeca. a mādato ꝛ poſt⁹ ſuꝫ iputāda caſui fortuito. ſec⁹ in duob⁹ ſocīs vt dicit ē. Alibi aūt dicit q̄ mūdator tenetur de hys reb⁹ quas nō detuli. fz mādatari⁹. niſi mādatum ſuſcepiſſet. Be alys aūt nō agit: ſicut nec ſocius. Sed quātū ad medicos bñ eſt ſecus. ꝛ rō ē q̄ in ſocietate ſua eſt fraternitat⁹. ſec⁹

ín mãdatore vt ibi nota. Et dic ibi Accur. q̃ ille. ff. si loca. ꝺ curialitate ñ ꝺz seruari. Et p̃m aliquos nec de iure ſi ín casu fortuito iciḋat nõ ſcur̃rus niſi pp ipletiõez mãdati p̃cipalr vt vult Inno. i. c. ſicut el. iij. de iureiu. Et p. d. ſ. nõ oia. vi concludi q̃ ſi legati amittũt ín legatõe ſua equos vl vaſa argẽtea q̃cũq; cãu nõ reſtituunt eis ꝺ publico. vt ibi q̃ negẽt ſe hẽre alia ꝛ alia ꝛ oia necaria hẽant ꝛ re publica: ꝛ tũc non tenebũtur de caſu. bar. ñ i. l. ſi ſeru⁹ cõis. ff. de fur. cõcludit q̃ aut illa ambaſciaria fuit procurata. ꝛ tũc nõ ꝺz ſibi emẽdari: ſicut nec procurori. d. ſ. nõ oia: ſi ẽo nõ fuit p̃curata: tũc aut poterãt res nõ necarie: vtputa pp põpã ornerũt plres eõs q̃s deberẽt vel alis res: ꝛ tũc nõ ꝺz ſibi emẽdari vi. d. l. ſi ſeru⁹. §. q̃ ẽo q̃ eis ſputeť. ſi ẽo poterãt res neca rias. tũc iſte res debẽt eis emẽdari. l. cũ duob⁹. §. ꝺana. ff. e. ꝛ. d. §. q̃ꝺ ſaga riã: ꝛ bar. ꝺic ita ỽmiaſſe quẽdã ſole ne doc. ħ tñ ꝺ̃c vez ſi ꝺcẽ res ꝑcũt ſi alis pture. ſcẽ⁹ ſi alis fuiſſet pitur̃ nãtr.

16 ¶ Quitodecio ẽro vtrũ vnus ſocioꝝ ñ poſſit pacꝫci vt ꝺuas ꝑtes lucri ꝛ vnã ꝑtẽ ꝺãni ferat ꝛ alⁱ ecõtra. ſ. ꝺuas ꝑtes ꝺãni ꝛ vnã ꝑtẽ lucri. ff. ſz. ff. ſz. d. ang. q̃ nõ: q̃ vn⁹ ſocioꝝ nõ ꝑt pl⁹ de lucro ꝑticipar q̃ ſ ꝺãno vt. l. muti⁹. ff. e. hĩr ñ valet pactũ q̃ ꝺeducto ꝺãno vn⁹ hẽ at ꝺuas ꝑtes lucri: alit ẽo vnã niſi ille q̃ pl⁹ ħz ꝺe lucro tẽtũ ꝺe plus pecunie opis aut iꝺuſtrie i ſocietatẽ poſuerit: vt i. l. ſi ñ fuerit. ff. e. Nota. ſi q̃ i foro cõ ſcẽtie ſi ꝑꝺicta pacta arbitrio bõi vi ri nõ faciũt ꝺeterꝺ ꝑtẽ alteri⁹: ħz ita vt q̃ plus poſuerit pecũie vl opere plus hẽat. ꝛ hoc vꝫ valde rõnabile. ſi tñ valeret pactũ vt vn⁹ tñ lucr̃ alter tñ ꝺãnũ ſentiat. eẽt. n. negſſimũ genꝰ ſocietatis q̃ leonina appellat. d. l. ñ nõ fuerint in ſi. q̃ꝺ vez eſt niſi ille q̃ tñ operas poſuit aliq̃ certũ ꝑ ſua opera vellet ſine ꝺãno q̃ꝺ poſſet nõ tanẽ ſo cius ſed tanẽ locator.

17 ¶ Jõ ſubinſert alia q̃ẽ. xvj. Eccle negociato: q̃ pecuniã ſcipit ad tractãꝺũ ꝺicit et q̃ ꝺat eã, ecce volo in fine ꝑ iꝺuſtria ꝛ laboze meo. xx. firma hẽ ꝛ nõ in eis ſentire aliq̃ ꝺãnũ. nũq̃ ħz rñꝺet ħz. ħz iſte nõ ẽ ꝑt⁹ ſocietat⁹ ſz locatõis q̃ ille negociator locat opas ſuas ꝑ illo ꝑcio. ꝛ iſto mõ nõ ſentiet ẽt de lucro. Poſſet ãt ꝛ pactũ facere: q̃ nõ ſolũ deberet hẽ ꝑꝺicta. xx. fine illo ꝺãno. ħz ẽt talẽ parte de lucro. Et nulla ꝺe ꝺãno hoc intellige niſi ꝺãnũ cõtingat culpa ipſius operã ponentis vel coꝝ quoꝝ opa vtit: vt. l. ſ̃ q̃rit, ꝛ l. ſi merces. §. q colõnaz. ff. locꝫ.

¶ Decioſeptio ẽro. q̃ꝺ ſi ꝺo pecuniã mercatori ſ societatẽ ꝛ ꝑmitto ſecũ q̃ ꝺabit mihi certã parte ꝺ lucro ꝛ nihil ꝺico ꝺ ꝺãno. ñꝺet ſ hoc cãu ꝺiſtiguẽ ꝺũ ẽzq; ſi itẽꝺo hẽ lucrũ ꝛ nõ ꝺãnũ vsura ẽ. extra de vſu. c. ꝓſuluiti: ſi ẽt intẽꝺe ꝑticipare lucrũ ꝛ ꝺãnũ: ħz ꝺe ꝺãno nihil ꝺicã. tñ ꝑt⁹ licit⁹ eſt. ꝛ ħz ſ ꝺãno nõ exꝑmãt. intelligi tñ ꝺz ꝺe illo ſi cut ꝺe lucro. vt inſti. ꝑ. to ſocio. §. illud Et ibi patz q̃ idem eſt econtra vz q̃n tñ ẽ crẽꝺia pars ꝺãni. q̃. ſic intelligit tacite ẽt ꝺe lucro. ꝛ ſic intellige gl. ſin gularẽ in. c. pleriq;. xiiij. q. iij. que ꝺicit q̃ põt fieri pactũ q̃ pericul̃ capitaſ ſit cõe vt intelligat ẽt ꝺe lucro vt ſi in fine nihil inueniet̃ niſi capitale ſolũ tũc ꝺicit ꝺ ff. q̃ pactũ factũ eſt ꝺe periculo. Nã ſi tale pactus tacites intẽ ꝺeret in fine ſi nihil aliud eẽt niſi capi tale ipm totuz hẽ illicitum eſſet.

¶ Decioocto. ẽro. vtꝛ ille q̃ tñ opaſ põt q̃n ꝓficiſci cã ſocietat⁹ vt nautgã ꝺo ꝛ circũcirca negociãꝺo ꝺbeat hẽ expẽſas ꝺ coꝛe ſocietat⁹. ff. ſz. bal. ꝛ Ja. ꝺ are. q̃ q̃n ꝓficiſcit cã ſocietat⁹ ꝺz hẽ expẽſas ꝺ coꝛe ſocietat⁹ exceptis his q̃ ꝓfeciſſet domi. ar. ff. ꝺ pe. hẽ. l. ſz ꝛ ſi lege. §. q̃ ãt q; ñ ꝺ̃ lucr̃ niſi ꝺũ cius expẽſis. ff. ꝑ ſo. l. muti⁹. ibẽ ħz ſ. ſ. ꝑ. putaꝛẽ tñ i ꝑmõi ſeruãꝺa ꝓſuetuꝺinẽ ſi q̃ eẽt ẽt in foro ꝓſcie. Cũ ꝛ tacite vi ꝺeatur actũ q̃ꝺ fieri ꝓſueuit. C. loc. l. ſ̃.

¶ Decimonono ẽro q̃ꝺ ꝑtiꝺ⁹ te ꝑatur ad ſolutionẽ pẽſionis ſ̃ꝺũ vl

apothece ꝑducte socij ex dispb⁹ ptib⁹ ff. ff. d. Ang. ꝙ locati tñ ꝑ eq̃lib⁹ ptibus ut er se tñ ꝑ rata societat]. ⁊ ita di nidē debēt dcm debitꝝ mercedis sic diuidi ꝑ ncipale ⁊ ff dispes ptes. ita dcm ar Bal. i. l. i C. ꝑ socio. vbi ē dic ꝙ inppelectilia ⁊ massaritie dicte societatis diuidi debēt ꝑm dispes ptes.

21 ¶ Uigesimo q̄ro. ꝑ̄ ꝙ ego ⁊ tu ꝑ xim⁹ societatē duraturā q̄nquennio. ꝑ pacto ꝙ ego ponā .M. ⁊ tu opas: vel ꝙ ego ponā merces valētes. .M. ⁊ tu opas. dcm cāu fortuito aī q̄nq̄nniū pterītmūgd ego cogar iterato ponē gl. i. l. i. C. ꝑ socio. dic ꝙ nō: q̄ finita ē societas. Sed q̄ vī actā solū ꝓnēdo semel ⁊ ñ plies. vt. ff. ꝑ socio. l. si socius. Ñ. nec ñ ꝑ. Idē tenet. d. Ang.

22 ¶ Uigesimo ꝓio q̄ro. pone ꝙ pactā est inter duos. ꝙ vn⁹ ponat .M. ⁊ alter opas. ⁊ de his .M. restat pax casu fortuito: vñ ouarius non vult ponere opam vel rē suā que magna est cū re socij que pua est. Quid iuris. ff. bal. in l. i. C. ꝓio so. ꝙ talis foret egtatē. vt. ff. de admi. tu. l. ita aūt in principio.

23 ¶ Uigesimo secūdo q̄ro. pone ꝙ duo sunt socij oium bonoꝝ: puta filꝰ legitimus ⁊ spurius. mō ꝑ testitut heredē filiū legitimū. Querit vtrū aliqd acgrat spurio. ff. bal. vbi. ñ. ꝙ sic non rōe relicti ꝗ societat] ter. ē notabil. ff. de li. le. l. si is q duos. Et ista ē cautela qñ ꝑ vult aliqd de suis bōis ad spurii trāsferre: ꝙ faciat eos inuicē socii. Predicta putat ibi Bar. vera nisi appareret de fraude ex aliqb⁹ cōlectu ris. tunc. n. oino filio auferūt vt. l. i. C. de na. li. ⁊ ibi dī in tex. Aliū modū re linquēdi spurio. vide. ñ. Filius. Ḥ. v.

24 ¶ Tgesimo tertio. pone ꝙ ꝑtes sē socij oium bonoꝝ vn⁹ istoꝝ ex vsuraria pūtate acgisiuit institat ⁊ cōicauit socio seu frī. nāq; ē ꝑs poterit ꝓcellere filiū ffez cūdēq; sociū ad rōnē vsuraꝝ. Dic ꝙ sic vt. ff. l. i. as eni. hec bal.

25 Uigesimo q̄to: vtrū liceat tradē pecuniā: puta. c. ducatos hoc pacto ꝙ accipiēs teneat̄ tradēti lucrū vel dānū ferre ꝑ ꝙ silis. c. ducati apō Jo. lucrabunt vl ꝑdūt: cū tñ accipiēs dicat̄s. c. duca. eos accipiat mor ī suis nēcitatibus expēdēdos. ff. S. B. ꝙ nō. cuius sniē vī cē Inn. ⁊ Jo. an. i. c. ñ. ꝺ vsur. q̄ tal pecunia oino vī hfe ī se rōnes mutuūnō āt capitāl'eu fort]. q̄ tūc ī pacto eēt ꝙ eā accipiēs teneret solis mercatōib⁹ fideliter ꝺputare ꝙ mime ē ꝑs casū ꝓsitū: nā tal pecunia aut ē tradita ꝑ modū mutui. ⁊ sic ē vsura: aut ꝑ modū depositi: ⁊ tūc ipa sola ꝺs reddi absq; incro: aut ꝑ modū capitāl vt. l. emptiōib⁹ ⁊ mercatōib⁹ ꝺputet nec hoc ꝑt cē: q̄ pactū supraꝓsitū re pugnat. multi tñ doc. tenēt ꝙ ℞ sit licit⁹. Et hoc vez si illud petat tanq̄ interesse: puta q̄ volebat oio eos duc. in societatē ponere ⁊ ad instātiā ami ci sibi oīdit dūmō ꝑm Dof. pericula ⁊ expēsas in se recipiat. Sedo ꝙ ꝑnci paliter nō tatēdat lucrari ꝑ hāc viam magis ꝙ ꝑ vīā mercādi. Tertio ꝙ nō ℞hat pactū ad tempꝰ; ad aliqd ipe rōnabile. Quarto ꝙ ille nō sit in tam arta necessitate ꝙ merito ex ꝓcepto teneretur illi gratis mutuare: qđ qñ sit vide. ē. Elemosyna. ī. Quinto ꝙ hoc ꝙ accipit vitra sorē solū accipiat tāq̄ interesse. Alo ℞ nō eēt licitus. Et hoc facit ad limitatiōem aliquaꝝ questionum positaꝝ. ī. vsura. ī. Ḥ. xv. ⁊ sc.

¶ Uigesimo qnto. pone mutuat ga 26
in venetijs c. vt ex. finde. cxx. recipiat in cipro hoc pacto ꝙ si ista. c. vel merces ex eis empte ī mari vel in terra ꝑ clitētur. nō teneatur reddere nisi. ī. Si ꝓ nō ꝑclitētur denarij vel mercationes teneat̄ ad ꝓdicta. cxx. ff. Posti. ꝙ ℣tus est vsurarius: q̄ aut recipiēs ex pendit pecuniā illā in mercib⁹ aut ñ. Si nō ergo mutuās vult incr. qđ iste nō facit: q̄ oino iniustū est. Si ꝛpē dutunc certū est ꝙ merces ex pecunia ista empte sunt ipsius mutuū accipientis: in cuius dūtus ⁊ pecunia ipa transierat. ⁊ sic sequeretur ꝙ mutuās vellet lucrū factū ex re nō sua. qđ olo illicitum est. Lon. Ray.

27 Ugesimo sexto. pone fcipit qs pecu-
niā vltra mare vehēdā e ibi reddēdā
p certo sibi pēcio constituto: nūqd cō
mittatur vsura. &. fm Inno. extra de
vsu. c. vi. q nō est vsura siue ꝛ se recipi
at periculū q portat eā siue nō: q ope
rarum seu custodie locatio est. Idem
Host. Nec ob. d. c. fi. q nō ē idē casus:
q recepti vltra sorē. de quo i. d. c. fi.
dī mutuū directe cōcernit qđ phibet
Luce. vi. Sed hic nō sic. q non ppter
mutuū qđ ibi nō est: sed ppter securi-
tatem facta lucrū accipit. Dicit tamē
Inno. q vbi nō acciperet pēciū nīi vt
portet: sed negociator mutuo dat eam
vt eam illa negocietur tunc esset vsu-
ra: q pecunie nullus est fructus si te-
nestur in archa: nec deteriorat i vsu.

28 ¶ Ugesimoseptimo. pone q qs tra
dat eni mercatori: sic q i mercādo ca
pitale currat ad periculū ipius tradētis:
ita q qcqd mercādo vel alio iculpa-
bili mō gdā: pdit creditori ipi⁹ capi-
talis: lucrū sit ē suū. Et i tali casu cer-
tū est q mercator: cui capitale tradītū
est emit totū futurū lucrū capitale pdi-
cti tāto pcio. q̄tū pbabilitas futuri lu-
cri cū vtilitate ppria pōt rōnabiliter esti
mari. Talis qdē ℔ꝰ fz quosdā ē illi-
citus. Tamē fz Bir. ol. licite pt fieri. ꝛ
hoc multiplr rōne. primo rōne periculi.
nā in tota mercatōe nēda ex hoc capi
tali: capitale ad periculū tradētis currit.
Secdo rōne lucri: q totū lucrū qđ pue
nit ex estimat pbabiliter aliquē valorez
hz q pōt aliquo precio iusto estimari
ꝛ p ꝺ̄o ē iuste vēdi. Tertio rōne dā
ni vitādi: q iste qui dat suū pprium ca
pitale. iuste pōt exinde exigere interes-
se. Idē patz a simili. pone eni q aliqs
tradat alicui equū suū ad septimanaz
sub pcio cōperēti: vt pducat eū in pre
lijs ꝛ aliqo necessarijs suis. Tādē ille
cui equus tradit⁹ ē emit totū futurū lu-
crum annue cōductōis eq. Sicut eni
hic licite emi pōtuit ꝛ ibi. Credo igi-
tur q rōne cōtractus hic nulla cōmit
tatur vsura nīsi hoc fieret in fraudem
vsurarioꝝ. q aliud capitale nō effet ve
re fm rem tradīs pro capitali: sed po
tius pro mutuo ꝛ ad vsurarū incrū.

¶ Ugesimo octauo. pone mercator: 29
qđā mittit q mare seu p terrā aliquas
mercātias: ꝛ nolēs totaliter periculo
se exponere querit aliquē q de prędi-
ctis mercib⁹ faciat ei securitatē. rz q si
aliquo casu pdantur de ꝺ̄ictis oibus
satisfaciat ei. hmōi autē suscipiēs p tā
lum tale cū mercatore cōuenit manua
liter recipe aliquas pecunias p quoli
bet. c. valoris ipaꝝ mercātiarū. Que
ritur vtrū talis securitas possit ide licite
recipere tale lucrū. Breuiter dicēdū
ē q fic. ꝛ explicīa teste ex tali securita
te resultat cōe bonū. ꝛ vtilitas maxia
reipublice. Itē iste ℣cus vi eē ℣ci⁹lo
catōis: q 'mittēs merces illas ℣ fi le-
cat ipaꝝ cōductionē illi securrāt vltra
mare cū suo piculo ꝛ cū mercede: sed
certe q dat p locato mercē ē vsura.
Ugesimo nono q̄ro an licitus sit ℣ 30
ctus. P. tradu. J. certū ad fidē r opan
dū in sua arte vel mercātia cuꝫ pacto
q in fine annī totā recipiat sortē cuꝫ
trib⁹ ptib⁹ lucri: si qđ lucruꝫ fuerit sal
deductis tū ꝑ̄nis expēsis ꝛ estimationi
bus laboris ipius. Jo. ꝛ ecōuerso si dā
nū euenerit i mercātia vl arte vult se
tire detrimētū trīū ptiū. ꝛ Jo. q̄re ptis
tīs sentiat. &. S. B. q nō: q si contin
gat talē pecuniā siue merces emptas
ex illa diuino iudicio pīciari ipe Jo.
sentiret dānū q̄re ptis. q qcqd cōtin
gat q̄ta pe sorti ipi petro reddēda est
ꝑ ptera qcqd ipe. pe. sequit lucri de
illa quarta pte q nō subtrahet eius pī
culo vsuraꝫ est. Quod aūt recepit de
tribus partibus q̄ pertinēt ad eius pe
riculum licitū est. Erit igit talis ℣cus
licitus si addatur in pacto q si aliqđ
dānū sine culpa ipsi⁹ Jo. euenerit qđ
ad ipm pe. integraliter pertinebit. ni ꝛ
hilominus tale dānū pe. a dicto Jo.
nō tenebit acceptare nisi Jo. iuridice
pbauerit. Et no. p declaratiōe prędi-
ctorū q san. B. in multis calibus su-
pra positis ꝛ similibus stat in opione
q̄ ponēs aliquā q̄titatē pecuni ꝛ in

societatem ad hoc vt cāus sit licit⁹ oꝫ
q retineat in se piculuz totī⁹ capitał.
Sz vt dcm est. ff. gl. xvij. q. vij. in. c. ple
rīq. ē in ꝼnū q vult q pōt fieri pactū
in ꝼctu societatis q piculū capitał sit
cōe. Et hoc etiā sentit panor. i. c. p ve
strās. de dona. inter vl. z vxo. et tō dc
cēdū q si tale pactū fiat vlr q medie
tas curat ad piculū recipiētis erit licī
tū. q. si in fine societatis nihil inuenire
tur nisi capitale solū. tūc diuideret⁹ ꝑz
q pactū factū est de piculo. q. tāē pa
ctū qđ factū est de dāno itelligit. et de
lucro z eōuerso. vt isti. p socio. ff. ibi⁹
z dcm est. ff. q. xvij. z sequuntur cōiter
doct. Sī aūt tale pactū nō fit factū. ca
pitale totū i fine erit tradētis vt dicit
san. Ber q itelligit talez eē vsurarium
ꝼtū ad lucrū illi⁹ ꝑtis q nō subiacet pi
culo. si tale pactū factēe itēdit. i fine si
nihil aliū eēt nisi capitale. ꝑz totū hr̄e
31 ¶ Trigesimo ꝺro quaꝛ dubitaꝛ socie
tas nihil iter ꝑtes est cōtētū expꝛesse. ff.
pm do. Aug. sic est dubitēda. Si totuz
societatis est. ccc. ego q posui. c. primo
extrahā illa. c. z postea retidua. cc. diui
dem⁹ iter me z eū q posuit opas. ita
tñ q q plus societati ꝑtulerit. vel pecu
nie. vel ope. vel industrie. plus hēat. vt
l. si ñ fuerit. c. l. qđ. n. ff. ꝑ socio. z hoc
arbitrio boni viri. Nec est vez qđ di
cūt quidā, q similr̄ ille q ponit opam
dz primo extrahere tñ ꝼtuz estimādū
est sua opa. Sicut ille qui posuit. c. Tā
hoc nullo iure cauetur. q. opa ꝺnīs ni
hil aliud est ꝙ offiū diurnū vt. l. i. ff. de
op. li. Immo opa hois ꝺ fructus ho
minis esse. vt. l. ij. ff. de ope. pu. Ille er
go qui in societate tñ opam ponit nō
ꝺ aliquid ꝓsistens in sorte vel capita
li ponet. sed solū fructū sue ꝑsone. qui
fructus aut vsufructus ꝑsone correspō
det fructui aut cōmoditati illoꝝ. c.
q hoc facit. qđ ꝺ. in. l. cū duobus. ff. si
cui⁹ eorum da. ꝓ socio. z hāc opionē
secutus est Bal. in. l. i. C. ꝑ socio. z sic i
telligi ꝺz q sepe opa alicuius ꝓ pecu
nia valet. vt instit. ꝑ socio. i. ꝓ cō
modītate z vsufructu dicte pecunie.

¶ Trigesimo ꝓmo. vtrū locās seē quā
estimat hac ꝺditōe q ꝙlitercūq; ꝑdat
seu deteriorēt vult recupare eodē ꝓcio
rē suā: an liceat. ff. q. ij. z vī fieri i fraꝝ
dē vsuraꝝ. q. res estimata itercedit lo
co pecunie. si vero. ff. q. ij. vī fieri i fraꝝ
dē vsuraꝝ. q. res estimata itercedit lo
co pecunie. si vero. ff. q. ij. qđ alt. ff. co. ma.
Nec ē ꝺa locatio q. locator rē suo pe
riculo tradit ꝑ q ꝙstituit sibi merces.
¶ Trigesimosecꝺo ꝺro: an res empta z
ex pecunia cōi vel redacta ex reb⁹ cōi
b⁹ sit cōis. ff. Bar. in. l. si patru⁹. C. cō.
v. iudi. distīguit q. aut emit qz noīe cō
muni. aut noīe ꝑpꝛio. aut dubitaꝛ. Pri
mo cāu res ē cōis altero hñte ratū. vt
l. si ego. ff. de ne. ge. Aut emit noīe ꝑ
pꝛio. z tūc distīguet aut emit ꝺ pecūia
ꝑpꝛia aut de pecunia cōi. aut dubitaꝛ.
Pꝛio casu si ē dubiū q. res nō est cōis
Aut de pecūia cōi. z tūc aut ille q i re
cōi vēdicat ptē erat maioꝝ aut erat mi
noꝝ. Pꝛio cāu nihil peteꝛ ꝺt i rem vt ibi
Sed cāu aut ille q emit nō erat tutoꝝ
vel curatoꝝ. z tūc tāē vt. l. filiefamilias. ff. de so
lu. Aut erat tutoꝝ vel curatoꝝ. z tūc res
efficit cōis vt. l. ij. ff. qđ ex fcō tu. Aut
dubitaꝛ ex q pecunia emerit z ꝑsumit
q ex ꝑpꝛia. vt. l. si defunct⁹. C. arbi. tu.
Nec est ibi recurrendus ad ꝓcuraꝝ.
cui⁹ ꝺditōis fuerit artifex vel nō. Ter
tio cāu ꝓncipali qđ dubitaꝛ cuiui noīe
emerit. z in dubio ꝑsumit emisse noīe
ꝑpꝛio. vt. l. z magis. ff. de solu. Et ex ꝑ
dictis appet soluta ꝙstio q tota die oc
currit de fcōis vn⁹ ex frātr⁹ cū pecunia
hr̄ditaria mercaꝝ. z ex illis mercātijs
lucret: vtrū ꝺeat alteri frī cōicari. Naz
ꝓmo videtū ē ꝑm bar. ibi vtrū ꝑ fece
rit noīe cōi. an noīe ꝑꝛio. Et si noīe
cōi. tūc lucrū est cōicāꝺ. Si hoc non
appet. tūc si ille frater nō erat tutoꝝ vl
curatoꝝ: lucrū ꝺz ee suū ꝑ ꝑtū vt. l. ritū
z mutū. ff. altero de admi. tu. z. l. si pa
tru⁹. Sz si erat tutoꝝ vel curatoꝝ: tūc lu
crū qđ facit ex ꝓma mercātia empta
ꝺz ee cōe. qz mercātia illa fuit cōi tāq
ēpta de pecūia cōi. Sec⁹ i lucro qđ fa
cit ex reiteratiōe ēptionū. nā pecūia re
dacta ex mercātijs cōib⁹. nō ē cōis. vt
ꝺ ꝙ glo. in. ꝺ. l. si patruus. Et ꝑdicta q

dicta sunt de tutore sunt vera qñ ꝓstat ꝙ mercātā facit noīe ꝓpio. Nā in eo forte in dubio ꝓsumeret ꝙ noīe cōi. vt l. post mortē. ff. qñ ex fac. tu.

34 ¶ Querit bar. et de alia. q. quotidiana. An fratres simul stando videant ꝟhere societatē. Et ꝑcludit ꝙ qñ plures fratres stant simul. aut nullus negociant. aut alter negociat: alter ñ: aut oēs negociant. Si neuter. nō pōt itelligi eē ꝟcta societas. ls hereditatē infimul teneant indiuisas. vt. l. ex parte. §. fili⁹. ff. famil. herc. Si ꝙo vn⁹ negocia tur alter nō. tūc ides ꝙ nō pōt itelligi societas ꝟcta. q: ex hoc ille g negocia reī videret magis donare cū societatē ꝟhere. Si ꝙo vterq; negociat. figdes alter eoꝝ est pupillus cū eo nō eē ꝟcta societas. q: hoc nō posset exīsse vt. l. vt i ꝓductorib⁹. ff. ꝓ socio. Si verovter cq est maior. tūc puto ꝙ sigdē lucrum ponerūt in cōtr: hoc inter eos ꝓtiū mat ꝟcta societas: nō dico societas oium bonoꝝ ꝝm ꝙ gds vir vellet: ls societas ꝗstus illi⁹ mercātis tiū hec bar. No. tū ad ꝓdicta ꝙ casu ꝙ vn⁹ fratrū de pecunia cōi mercat. et noīe cōi. ꝙ q tenus lucrū est cōe eatenꝰ et dānus ꝝm Bal. Et ls si aggressus ē solita negocia discrete opando. Secus si insolita q: tūc sibi iputet. l. si negocia. ff. de neg. gest. Lon. Bar. in. l. ittiū. ff. de admi. tu.

35 ¶ Quid de duob⁹ socijs altercātib⁹ sup aliquo rei euētu ꝑterito vel futuro puta. P. asserit mortuū talē dñs vel talē ꝓncipē vētur. ad talē ciuitatē. j. certū tps. ꝙ sic ec⁹ fuerit obligat se Bartio dator. c. cita tñ ꝙ si ita fuerit vt asseruit. spe. Ad. ꝙ tenebat ꝟnū vice ꝓia teneat: ipi. P. dare. c. vtr; tale lucrū fit licitū. ff. Archi. ꝙ ñ. Sz pōt dici turpe lucrū tāq; ꝓcedēs ex auaritia et nulli vtilis vtilitati. ls vānati et pdigalitati. ñ tñ tūr ꝺ necessitate fīt tuē. ls pauꝑib⁹ eē erogādū. vt asserit se auditisse a pit⁹. et ꝺ magr ex ꝓsilio q̄ ex ꝓcepto.

Quilegiū. quid sit. Dic ꝙ est ars diuinādi g ꝓprie in malo accipit ꝓꝑhia vero in bono. i. q. i. iudices. Et hec sors illicita. nec erat ēēda. xxvi. q. v. sortes. q: ꝝm Bir. lib. iij. ti. xij. ls sors nō fit aligd malū in sui nā tñ ꝓhibet. q: ꝓp assiduitatē vtendi labūtur hoies idolatriā. Et tō mala ē in sui vsu. sic ꝓhibet iuramētū ne labaī i ꝑiurīū. extra de iureiu. et si rp̄s. Et hoc itelligē ꝝm antiq tpa qñ nō erat sors ꝓhibita ꝝm Zan. et archi. ls hodie mala est exquo ꝓhibet. Nec i hoc exemplō seq debem⁹ ꝙ Jonas vel Mathias odicat fuisse electus sorte. xxvi. q. ij. nō statim. et captis se. vt ꝙ Josue ex ꝓcepto dñi exquisiuit ꝑ sortē peccatuꝝ Achor i. q. iij. §. item peccato vel ꝙ Saul. de ꝓhendit sorte Jonathā comedisse favum melliꝭ: q: ista et alia permittebātur ante euangeliū que tēpore perfecte disciplinę sunt eliminata. xxvi. q. ij. §. his ita. ergo illa illo tpe licita erant. q̄ fiebant auctoritate diuina. vnde facīēs ex cusabantur a sortilegio sicut a rapina. xiij. q. v. dicit. et ab homicidio. xxiij. q. viij. occidit. et ab adulterio. ex de diuor. c. gaudemus. Item est alia ratio. q: ꝑuilegia paucoꝝ nō faciūt legē cōem. vt. xxvi. q. ij. nō exēplo. Nota tñ gl. singulare. xxvi. q. ij. in ſuma. que dicit ꝙ quedā sunt sortes licite et quedā illicite. Illicite sunt que fiunt per magicas incātationes vel que fiūt ad exercēdas vanitates vel que fiunt ad ingrendū aliqua occulta. Licite ꝺo dicuntur que fiūt necessitas cā. vt si ꝓtitio esset de electione aliquoꝝ. et esset peritus vtrinq; in oībus. Exēplo. Mathie pot sunt fieri sortes. vt in. d. c. nō exemplo et. q. v. non licebat. Luz. n. non superest humanū auxiliū. tunc recurrere possumus ad diuinū. xxv. q. ij. queritur. et in dubijs ꝝm leges ad sortes recurritur. vt. ff. de iudi. sed cū ambo. C. tō. de le. li. in ꝓncipio. et Aug. dicit quibusdā cū ciuitas esset obsessa et dubitaret cerus ꝙ deberēt fugere ꝙ manere. ꝙ sorte illud esset diuinādū. hec gl. Et tō dicit Jo. de san. ꝙ ad hoc ꝙ sors sit licita tria requirunt. s. publica et cōis vtilitas. Irrefragabilis necessitas. vt. s. per

auxilium humanum nō posset subue-
niri. Alr. n. esset tētatio dei. Tertio cō
cors. q vnanimis ofo. d. c. non exēplo
vbi dr̄ siqui necessitate aliqua ꝑpulsi
deo putāt sortibus exēplo apostolorū
ꝑsulendū. videāt hoc ipsos apl̄os nō
nisi collectio fratrū cetu q ꝑib⁹ ad de
um fusis egisse. No. ēt Pa. i. c. si. ext.
eo. q sortes nullo mō ꝑmittuntur i
tractatu electionis: q̄ posset assumi i-
dignus. cū sors posset sup eū cadere.
Itē ꝑ sortē tētat de⁹. Et intellige hoc
ꝑm doc. in electionib⁹ ad officia eccle
stica. Secus aūt iter latcos quo ad tē
poralia. q̄ ꝝ vsus sortis nō repte i illis
ꝓhibit⁹. exquo tm̄ se subijcūt sorti
bus q ita i mittis locis factūt iuxta. eligēdos
officiales ꝑ ballotas. Melius tm̄ puto
abstinēdū. q̄ militant rōnes suprius al
legate. vide de ꝝ. ē. electio. i §. xvij.

1 ¶ Qm dicūt sortilegi. ꝛc. ꝝ. Dic. Sor
tilegi sunt qui sub noie ficte religiōis
ꝑ q̄sdā quas scōz seu apl̄oz vocāt sor
tes. Aiut quarūcūq; scripturaz ispecti
one futura ꝑmittunt. xxvi. q. i. c. i.

2 ¶ Quot sunt spēs diuinatiōis seu sor
tilegioz. ꝛc. q genus diuinationis a ꝑ
sis ortū habuit. z q̄uot sunt eius gene
ra sicut quatuor sūt elemēta. Fit. n. di
uinatī oi terra q̄ giromātia vocāt a Ge
os q̄ ē terra. z mātheos: q̄ ē diuina-
tio. Scdo fit i aqua. z hec idromātia
vocat ab idoz. q̄ ē aqua. Tertio fit i
aere q̄ arimantia appellatur ab aere.
Quarto fit in igne q̄ vocāt pyroman
tia a pyr q̄ est ignis. q̄ oēs simul di
cti sūt. quasi deo pleni. q: ditate se esse
plenos simulāt. Noz āt diuersa sunt
nois. Nā q̄da arioli vocāt̄ eo q circa
aras idoloz nepharias ꝑces emit-
tūt. z ide risa accipiūt. Quidā aurus-
pices dicūtur q̄si horaz ispectores. q:
dies horas i negocus agēdis z opib⁹
cultodiūt: Quidā augures dr̄. q volā
tus autū intēdūt aliaq; signa rez. vel
obuiatōres ipzuisas hoib⁹ occurrē-
tes obseruāt. Elij astrologi dr̄. eo q i
astris augurāt̄. Ista tm̄ scia ꝑm Jo.
an. z panor. i se nō est mala nec ꝓhibi
ta cū sit vna de sep. ē artib⁹. z iura pre
miāt has sciaa. l. i. ff. ꝝ va. z extraor. co
gni. Tm̄ ex eius occasiōe hoies icidūt
in idolatriā. q: credūt sup celestia dare
necessitatē hoib⁹. tm̄ si volunt ꝑdicere
ea q causantur ex cozpib⁹ sanctis ꝑbāt
vt eclipsim lune vel solis. vel siccitates
vel abūdātias frumēti z n̄ peccāt. Aiut
volūt ꝑdicare casus fortuitos hoium
certitudinali: hoc asserētes ꝑsertim in
his q̄ dependēt a libero arbitrio. z tūc
peccāt. De ista materia sortilegioz. vi-
de. ē. Loquesso ꝑmo. Quidā ēt dicunt
generalit⁹ ꝑ ofiderationes naturalū
dicz. Itē non dānātur rustici z medi-
ci q fuāt tpa ad seminādū vel icidēdū
ligna z ad medicādū. z mḥmōdi. q̄ si
milia. de quib⁹ certa z mānifesta rō red
di pōt ꝑm naturā. xxvi. q. ij. illud. Pro
hibētur tm̄ oēs ligature z ꝑstitiones
z remedia q̄ medicoz discipline pdē-
nat. Silr ipzecationes z caracteres z
multa alia q̄ i. d. c. illud ꝓtinent ex ꝑsse
Itē sigo symbolū z oīones dñicē scri
bit in carta vel ponit sup aliquē infir-
mū ad hoc vt de⁹ tm̄ in hoc honozet:
nō repzobat: dūmō nulla alia ꝑstitio
sa. obseruātia misceat. xxvi. q. v. nō li
ceat. ꝑm Adonal. Itē ex hoc dicunt q̄
dā q̄ nō sunt repzobāda brevia q̄ fiūt
in ascēsione. cū nō ꝓtineant nisi ver
ba euāgelij. ꝝ ꝑstitiosum est si creda
tur q̄ minus ꝓsint efficacie si scriban
tur post lectū euāgelium. aut post mis
sam. aut alio die q̄ si cum ꝑferuntur
verba euāgelij q̄ ibi ꝓtinentur. Illa tm̄
brevia i quib⁹ scribunt quidā caracte
res z q̄dam noia inusitata. quasi noia
dei ineffabilia. z in quib⁹ dr̄. quicunq;
super se portauerit illud breue nō peri
clitabitur. vel sic z sic: aut illud bonus
sibi eueniet. penitudubio repzobāda sūt
nec pzsanda. z peccant qui scribūt ea
aut portāt. aut donant. aut vendūt. aut
portāda docēt. nisi adeo fuerint sim-
plices q̄ ignorantia debeat eos excusa
re. que non excusat si super ꝝ fuerint
admoniti hec Adonal.

¶ Quid de carminātib⁹ vel carmina 3

tos:bus: qui carminā firmos vel pueros vel alia talia:nūqd peccēt mortaliter ſz.ſm Adonal. Si nil ſupſtitioſum dicunt:vel docēt:aut faciūt.ſed tantūmodo tur licitis pcib⁹ z adiurationib⁹:ſicut per paſſionē z crucē z filia non eſt dicendū q; peccēt mortaliter:niſi talia fecerint poſt phibitionē ab eccleſia ſibi facta. Sed dicendū eſt q; phibēdi ſūt viri z mulieres a talib⁹:qz miſta inutilia z ſupſtitioſa ſolēt admiſceri.niſi forte ſit ſacerdos z religioſus z diſcretus aut etiā laicus:ſiue vir: ſiue mulier excellens] vite z pbate diſcretionis: qui ſuſa oratione ſup infirmū:nō ſup pomū:aut pīrū:aut cingulū:aut ſimilia ſup infirmātes manū imponāt iuxta ſi lud. Sup egros man⁹ imponent ꝛc. Nec ſt hmōi pſone phibēde a talib⁹. niſi forte timeat q; ad exēplū illoz idiſcreti z ſupſtitioſi carminātes ſibi ypſur pēt abuſum:intentes ſe exēplo illoruꝫ.

4 ¶ Quid de diuinātib⁹ vl ineſtigātib⁹ occulta z hmōi p iſpectionē aſtrologiā aut ſcriptiones vel iſpectiōes in libris ſz.ſm Bir. q; nullo mō lꝫ.ex.e.c.i.z.ij. Sed ꝛ.xxvi.q.ij.hi qui.Dic q; loquit ō ypatiua pmiſſiōe:qz poti⁹ pmittunt ſoreſtiq; de demōla ꝓuiēda accedere.

5 ¶ Quō frequēter euentāt q diuini p̄dicunt.ſz. Aug. ſoluit hāc.q.xxvi. q.v. nec mirū. dicēs hoc fieri pmiſſu dei.vt illi q hoc audiūt phent i ālī fide ſint.

6 ¶ Utrū liceat regrere a monēte q; relinet ſtatū ſuū poſt monē ſz. ſm tho. i quolꝫ. Nulla inordinatio vl ſuge regrat a monēte cognoſcere ſtatū ei⁹ poſt monē. ſubijctēdo tñ hoc diuino iudicio.vñ nulla rōne vl q; hoc dici debeat pcīm niſi forte ex dubitatiōe fidei ō futuro ſtatu:āſi ingrēdo tētādo ſgrat.

7 ¶ Utrū ars notoria ſit licita.ſz.ſꝫ tho. q; eſt oino illicita. z a xpiano fugiēda p quā qdaꝫ nitunt ſciam acgrere:ſed oio ineſſicax eſt etiā ſūt ibi quedā pacta implicita cum demone.

8 ¶ Quid de incātationib⁹ ſpētū z aſaluz.ſz.ſꝫ Tho.ſi reſpect⁹ hēat ſolū ad hāc ſacra z ad vtutē diuinā:nō eſt illicitū. Sed plerūq; tales incātationes hūt illicitas obſeruantias z per demones ſortiunt effectū z pcipue inſerpentibus. qz ſerpens fuit primū inſtrumētū demonis ad hominem decipiendū.

¶ Quid de ſacerdotibus q cauſa dolo ris altare exuunt ſacris veſtibus. aut imagines lugubri veſte opiūt. aut ſiue ta luminaria ſubtrahūt.ſz.talia fieri ꝓhibent.xxvi.q.v.gcūcq. Et niſi facies purgauerit ſe pniā:nō ſz Rai. niſi forte faceret q; metuit ꝓaminatio né ſacroꝝ: vel ſubuerſionē fidei: vel obſtinatē z hmōi. Nā in talī facto plus humilitas q; dolꝰ ſitas declarat.vt i.d. c.gcūcq. Ceterū q; alig in aggrauatio né ceſſationis a diuinis imagines ꝓſternūt vtcūq z ſuppinis ſupponūt: pēt⁹ ꝓbat.ex.ō of.oꝝ.ſi cāonici li.vi.

¶ Quid de q̄buſdā mulieribus q; dicūt vel credūt ſe de nocte cum diana dea paganoꝝ vel cū herodiade z īnumera multitudine mulierū egrare ſup q̄ſdā beſtias z innumera ſpacia trāſire z multa z hmōi: z q; ab eis aliq̄ creature pſit in melius mutari:aut trāſtoꝛmari.ſz.ſm Rai. A maligno ſpū mentib⁹ fidelium talia ſantaſmata irrogāt̄. Nā diabolus tranſformans ſe in diuerſarū ſpēs ꝓſonaꝝ:mentem quā capitiuā tenet multipliciter illudit: nec dz aliq; in tantaꝝ ventre ſtultitiā:vt credat q; hec q; in ſōnis z in ſpiritu tñ fiūt: coꝝpore fiāt aliq; infidelis eſt z pagano deteriꝰ.xxvi.q.v. epiſcopi.

¶ Utrū diuinatio q; ſit i ſōnia ſit illicita ſz.ſm Tho. Sīgē vtil ſōnijs ad p̄cognoſcēdā futura ſm q; ſōnia: pcedūt ex reuelatiōe diuina vt ſōnia pharaonis.vel ex q; pcedūt ex nāli cā ītrinſeca:vt cū habūdās humor frigido ſōniat q; ſi i aq̄:ſiue extrinſeca vt ex aere vl ipreſſiōe celeſti q̄ſi ſe pt talis ſtus exēdere.non erit illicita talis diuinatio. Si aūt diuinatio hmōi cauſet ex reuelatiōe dēmonū vt cū gb⁹ pacta habent expſſa:qz ad hoc inuocant:vel tacita.q; hmōi diuinatio extēdit ad id ad qđ ſi pōt ſe extēdere. erit diuinatio illicita.

12 ¶ Que pena sit sortilegioꝝ. ℟. diuina
tonea ⁊ maleficiꝝ leges capite plecti
debent. ⁊ si accedant ad domū alteri⁹
debent cremari: Itē oīa bona ipsoꝝ
debent publicari. vt. c. de male. l. nullus
l. nemo. ⁊. l. culpa. Sed ſm canones ſi
gdem pena occultus ſit: imponit pnia
gl. vlez. ex. eo. c. t. Si vero notorius: eu
charistia denegat. de ꝑse. di. ij. ꝑ dile
ctione. Item ſi ſit ꝓcibus deponendus
eſt ⁊ in monaſterio detrudendus. Si
laicus: excōicandus ſi pniam agere re
nuit. ℟ Tho. xxi. q. v. nō opz. ⁊. c. ſiqs
epūs. ⁊. c. aliquā ti. ℟ ⁊ creſcente cōtu
macia: creſcere dz ⁊ pena.

11 ¶ Sed nunqd effectꝰ irregularis, g̃ta
facit: ⁊ maxime enormia: vt q̃ ſacri
ficat deo nūmoꝝ. t. diabolo: vt fiat di
ues vel cū de ſacris eccle: vel corpore
xpi ſortilegium facit. ℟. ſm ꝟꝟ. Si ta
lia notoria ſint generant irregularitatē
⁊ indigent diſpenſatione. Siuero ſint
occulta: nō ḡnis ſm quoſdam tāē ſit.
Aliquibus tñ vr ꝙ neutro mō efficiā
tur irregulare q̃ nullo iure cauet. p. c.
is qui de ſen. ex. li. vi. De hoc vide. ſ.
clericus tertio. ℣. ij. ⁊ irregularitas ſe
cundo primo reſponſo.

SPonſalia qd ſunt. ℟. ſumrarū, nu
ptiarū ꝓmiſſio. ⁊ dicunt ſponſa
lia a ſpondendo. i. ꝓmittendo. Quo
ſit ꝟbum ſpōſalia ⁊ in qua etate: ⁊ an
ꝑ ꝓcuratorē ꝟbi poſſint. ⁊ multa alia
de hoc vide. ſ. Ad matrimoniuꝫ ſcdo.

1 ¶ Quid ſige accepta manu mulieris
dicat. Do tibi fidem de te in vxorem
accipiendā: ⁊ illa nihil ꝛndet: nunqd
ſint ℣ta ſpōſalia. ℟. ſm Buil. Reſpa
nō pūt ꝟbi ex altera pte tñ: nec clau
dicare pūt ille tñ qui taliter dedit fidē
tenet eā ducere Si illa voluerit. Si ät
noluerint nō eſt cōpellenda niſi aliq̃
modo oſtenderit mulier acceptare qō
agebat: ꝓmta ſi ante fidem data tracta
batur inter eos de ſpōſalib⁹ vel mſi
monio: ⁊ ipſa requiſita ſpōte manum
dedit ad fidem recipiendam ⁊ hmōi.
tunc. n. eſſent contracta ſponſalia.

2 ¶ Nunqd illi q̃ ℣xorē ſpōſalia tenen
tur ℟here matrimoniū. ℟. ſi ſponſalia
tenuerūt: vt, q̃ in etate debita ℣ta fue
runt tenent ℟here ſimul: nec pōt alter
eoꝝ ℟here cū alia ꝑſona. Et ſi contra
xerit. ſ. ꝙ verba de ꝓſenti. tz quidem
ſcōm matrimoniū ex. eo. ſicut. ſed age
re dz penitentiam de fide menita. Et
multomagis ſi interuenerat ſuramen
tum ex. eo. litteris. el. ij.

3 ¶ Dz vtrū iſte nō q̃ vult ℟here dēat
cogi p cēſurā eccleſiaſticā. ℟. ꝙ primus dz
mouerī: vt ex. eo. reg. ſinit. ōmum ꝑt co
gi p cēſurā eccleſiaſticā: ſine hmōi ſpōſo
lia ſint iurata: ſiue nō: ℟ pan. in. d. c.
ex litis. q̃ de. ſiter ſimplicē ꝓmiſſionē
⁊ iuramētū nō facti dr̃iam. nō ob. d. c.
ex litis. vbi ſuū iuramētū q̃ narrat facti
ptingētis. Tū ſatis ſit dici ꝙ nō ita ſtu
dioſe ecclia ꝙellit alter ꝙ vbi ñ iteruēit
iuramētū. ⁊ addit pa. poſt. gl. ꝙ ex cā
ecclia ñ ꝙellat vtputa ſi ita abhorret
ſpōſus vt ex ℣ꝙ ex iuſta nuptiꝭ vehemē
ter ꝓſumat ſcādalū futuꝝ. nā tūc ecclia
dz ſuſtinē minus malū vt mai⁹ euitet
Et ſic dz intelligi. d. c. regnitus. Addit ēt
Pa ꝙ nō ſolū inder eccleſiaſtic⁹ pōt cō
pellere laicū ad ℣ēdū mſimoniū. ve
rū ēt inder ſeculares pōt adiri vbi nō
ꝑeret ⁊ dubiū de validitate ſpōſaliuꝝ
⁊ ſolū peteret vt alter adipleat ꝓmiſſi
ones eē iurata. nā ⁊ iudex ſeculares ꝑt
adiri vt ꝙellat laicū ad obſeruationes
iuramēti vt i. c. ij⁹ de iureiurā. lib vi.

¶ Quid ſi iurāſti dare. P. vnā d filia 4
bus tuis. ℟. ſm hoſt. dare qđ teneris
⁊ ḡcius des liberaberis. q̃ ꝓmiſſorio
eſt electio ſicut ⁊ i alijs ꝓmiſſionibus
Et ſi oēs moriātur ꝑter vnā: ad illā dā
teneris. ff. de eo qđ cer. lo. l. ij. ℣. q
ſicut. ℟ ſi vnā. P. obtuleris ⁊ ille nō
accepit liberat⁹ eo ēt a iuramēto. ff. de
pāct. inde. l. cū ita q̃ ſi vnā ex his carna
liter cognouit: nulli alij ꝺbē poterit:
q̃ cū oīb⁹ ℣ta eſt affinitas. ſmo. ſi cō
tēplatione ꝓcedenti tractat ꝓacta fuit
ꝓmiſſio ꝛ factū mſimoniū. Idez tz
Pan. l. d. c. ex litis de. ꝙ talia ſponſalia
trāſierūt i mſimoniū ꝙ carnis copulā.
nō tñ ꝓpter ſpōſalia ꝓ ſed ex ꝓſpto

ꝓsensu. vt ex. eccl. in g. Sꝫ ecꝯ turauit ducē vnā ex filiab⁹. T. z postmodū vnā ex eis cognouit. satis vr illam elegisse z ieā ꝓsēsse. vtꝝ ꝺ hac mā. sin gularia. ē. Matrimoniū tertio. H. ix. x. x.

5 ¶ Quid si turasti dare mihi vnā determinatā filiā tuā. z si illā hēre nō possim primisti alia. Rn. Hꝝ hoc. tur dar pri mā. z ad ꝫ laborare bona fide ex. eo. ad audiētia. q si nō pōtuīc sub distinguēdū ē. q. si ꝓma ꝓsensit sponsalib⁹ expresse vel tacite vtputa vel q ipa pcte z nō dicēte fuerit facta sponsalia. vel ipa postea ratificāte. sozoze suā hēre nō possuꝫ q cū ꝓma facta sponsalia. vt l. d. c. ad audiētia. et si illa ꝓia sponsalia forte pp ꝓsanguinitatē aliquā cū illa ꝓia fuerunt nulla. et nō ꝓsensit sponsalib⁹: teneris ad sēntias ꝺ. c. ex litis

6 ¶ Quid si sponsalib⁹ appositū sit tps j. q fieri dēat matrimoniuꝫ. Rn. elapso tpe ille p quē nō stetit ipune nubit. sed aly dat pnia de fide mētita ext. eo. sic.

7 ¶ Quid de penis q̄ iterdū apponunt sponsalib⁹. Rn. Pan. i. c. gēma ex. eo. ad tradendū effectū nouicij huiꝰ casus sor mat q̄tuor. q. Pria e nūqd idistincte possit iternerire arraꝝ traditio. Scda nūqd pēa idistincte sit reprobata z ad istas duas sil vidēt. z refert Jo. an. dicēs ꝓsiderāda esse q̄litatē psonaꝝ z q̄ titatē arraꝝ z pene. Si. n. iter viles p sonas iterueneriꝫ traditio magnaꝝ ar rarū nō valeret q̄ eadē rō q̄ i apponē pene. Nā sepe traditur p arris q̄litas mille librāꝝ. z si iter magnas psonas i terueniret modica pena valeret. q. est eadē rō q̄ i arrīs. nā solutio modice pe ne nō ꝫ stimidare magnum virū. Et hāc opi. vr tenere Ll. i. l. mulier. C. eo. Sꝫ Bar. i. l. titia. ff. de ver. ob. vr oio re probare appositionē pene q̄litūcūq; i modica q̄litate sit apposita: q. lex indistincte phibet stipulatione penales vt l. d. l. mulier. z. d. l. titia. Et respectu arraꝝ vr velle q idistincte admittant dūmō nō excedāt q̄litatem dotis vel donatiōis pp nuptias. z vbi ista si iter ueniret ꝺ vbēt excedere pena legalē v q̄. l. l. iubem⁹. Rn. de repu. nā si dissoluē ti matrimoniū lex nō apponit penā tra grauē. vt. d. l. iubem⁹. q̄ foret⁹ idicēs i recedēte a sponsalib⁹. idē ad ꝫ vt vale at effect⁹ arraꝝ tiop⁹ ē q vere iterueni ant. ita q̄ q̄litas sit nūerata z tradita pti. Sēc⁹ vbi po ꝓsiteret tm̄ se receꝑisse vt cōiter hodie fit. e ꝓsiteret ꝫ. z idē tꝫ Fe. e h opi. vlꝫ pa. q. vbi arra si iter uēit e q̄si eadē rō. vt i appōne pene. q. ꝺ facili q ꝓsiteret se receꝑisse arrā i ma gna q̄litate. Immo plꝰ ꝺcē vbi bar. q si vir ach po ꝓsiteret receꝑisse ab altera si vꝫ et si vere iterueniēt solutio q. si solui tibi mille. z receꝑi a te alia mille. si videor soluisse. ar. l. q sic solutt. ff. ꝺ solu. Mōkt tñ tenēt ꝫ ꝺ vltimū. Et dicit Pan. vidisse varia ꝓsilia ꝫ bar. tñ credit opi. Bar. ee verioꝛ. Nā rō legis sua it: q̄ iacili⁹ q̄ ꝓmittit⁹ q̄ eburnet. Et ex q̄ tñ ꝺ recepit ab alia pte. si vr ex burnasse. Et maxime h pcedit hodie rnis tpib⁹. i q̄b⁹ ẽptes ꝓfitenē recepisse alter ab altero magnā q̄litatē arra rū. q̄ i q̄litate nūq̄ fuerūt numerate. ſ ē nuda z simplex ꝓfessio. z bar. in tñ inheret huic opi. q̄ subnectit fundum nō posse dari loco arraꝝ. Et si vēdeas ꝓstituat se noie alterⁱ⁹ possidere q̄ si tis placet. q. d. l. mulier legum ꝺ arris traditi i q̄litate. e ānullat aliā penā q̄ ex. illū casuꝫ si ꝺbem⁹ arras approba re. Et cū hac opi. tráſit Do. An. Respectu tñ arraꝝ dicit pano. q̄ sibi placet opi. Jo. an. vt ꝓsideret q̄litas z q̄litas psonaꝝ maxime respectu receꝑisse q ꝫ reddere duplicatas z q̄druplicatas Moueꝛ q. p rōnē legis nālē ꝺbemus recedēt a ꝺbis legis z fnare ſniaz le gis. vt i. l. nō dubtā. C. de legi. Sꝫ appositio pene i q̄cūq; pua q̄litate nō tene bit: q. odia si ꝺbēt extēdi vt in regula odia. Quātū ad scꝺs. s. respectu penaꝝ. videsi qd sētiat. Io. an. z qd bar. ſ colligēdo dicta doc. dic q̄ aut apponit pe na iter ipos ẽptes z idistincte nō vꝫ Hꝫ opi. cōiorē. Aut iter parētes ipos ẽptes. e tūc idē ꝫ vnū stellectū i. d. l. titia aut inter alios e tūc aut isti sunt ita cō

iuncti cū ꝟhentib⁹ q̄ vertisſe iſti indu
cerent ad ꝟcmm ne ꝓmicti vel amici
ſoluāt penā: & tūc idez q̄d. ē. Aut non
ſunt ita contenti: & cōiter tūr q̄ inter
eos valet appoſitio pene: Q̄ ꝓcedit
ēt ſi extrane⁹ ꝓmiſit noie mulieris ſb
certa pena ſz Doſt. hoc caſu teneat ꝟ
ntū. Sz cōiter indiſtincte tūr primum.
Add vnū cū ſingulare. aduerte: q̄ ſi ex
trane⁹ ꝓmittit ſub pena q̄. T. mulier
ꝟhet mſimonū cū. S. Si facit ꝯtra
in eo eſt nō icurrit penā: q̄ difficultas
ergo factū eſt in obligatione alterius
ipedit ꝓmiſſionē pene vt in. l. ſi vehen
da. ff. ad. l. ro. ō tac. idē Jo. pagli. Pro
hoc: q̄ ſicut ꝓmittēs p turamētū cui
tat ꝓtra ſe facit ꝯtrū in eo eſt. vt no.
gl. in. c. ex iſto. cl. ij. extra eo. ergo eodez
mō ꝺz vtare pene ꝓmiſſionē. hāc etiā
opi. ſegtur. ō. An. ēt vſ tenere Bar. in
in ſilibus terminis in. l. ꝓtinu⁹. §. illud
ff. de verbo. ob. Et hoc not. Naz cōiter
accidit q̄ ꝺs ꝓmittit ꝑ filio. vxore ſeu
amico q̄ ratificabit ꝟctū ſub pena. q̄
ſi iſte ꝓmiſſor facit ꝯtrū in ſe eſt cuitat
penā. Dec ꝓcedit vbi pena ꝓfiſtit in
pdēdo: ſeu diminuēdo pfmonitū ſuū.
Sed q̄n pfiſtit in lucro cāptādo: puta
donovſ legato tibi. c. ſi ꝟteris mſimo
nū cū. S. nūq̄d valeat. Et eſt dicēduz
q̄ inter extraneos valet: Seu alios a
ꝟhentib⁹. vt ꝑ Bar. in. l. titio. §. titio. ff.
de ꝓdi. & demō. Sz iter ipos ꝟhentes
nō valet: ſi dico. ꝓmitto tibi. c. ſi me
cū ꝟteris ſi valebit mſimonū: vt. l. ſi
ita ſtipulat⁹. §. ſi tibi. ff. de ꝟbo. ob. Nō
eſt q̄ iuxta libidinis vſ illā iducet ad
mſimonū. Que rō ceſſat iter alios a
ꝟhentib⁹. hoc ſi limita ſingulariter ni
ſi ea cuiſfacta eēt ꝓmiſſio ſoret nobili
or q̄ tūc vſ donare poſſ⁹ aio ꝓpēſan
di rōe nobilitatis: ꝑ hoc q̄ ſb not. Bar.
l. i. c. de dona. añ nup. Tertia. q̄: nūq̄d
pign⁹ poſſit iteruenire. p ſecuritate
mſimonij ꝟhēti. vi ſic mſimonis nō
ſecuto recipiēs lucret pign⁹. Jnn. i. d.
tr̄ḡēma tenuit q̄ ſic q: loco arrarū ꝑt
pign⁹ tradi. Idē tz Spe. Jo. an. dic di
ſtinguēdo i ꝯtrate ꝓnoz & ꝯtrate
pignoris: vt. ē. dictū eſt in arrīs fz eiz
Bar. i. d. l. ultia. dcit q̄ pōt iteruenire
dūmō pign⁹ cōſiſtat i ꝯtrate & realr
traſat. Que opio nō ꝓz do. An. q̄ vſ
i effectu excludere q̄ niſi ꝓ itereſſe ꝓtā
do nō pōt pign⁹ iteruenire q: cū fim⁹
extra caſuz. l. ñ. C. eo. nō vſi ꝓmiſſio ali
cuius pene. Nā illa lex ſolū ꝓmittit ar
ras. Jtē pign⁹ ſi poſſz duplicari ex alia
pte: & ſic ꝟct⁹ nō eēt eālis vtriq̄z pti ꝓ
ut requirit illa lex ſi. Et hec opio ꝓz
Pa. i fauorem libertat⁹ matrimonij.
Quarta q̄: nūq̄d ſalte iteresſe peti poſ
ſit a recedēte ſi ſponſalia fuerūt ꝟcta ꝑ
ſtipulationē. Et q̄ ad ius canonicū nō
refert vtr iteruenerit ſtipulatio vel pa
ctū nudū Jac. de are. Ci. & cōiter doc.
in. l. i. C. eo. & in. d. l. ultio. tenēt indiſtīcte q̄ nō poſſit petiſi dolose pars ſe
hūerit. Nā tūc altera pars poterit pete
re actiōe de dolo: nō aūt ꝓncipalr ꝓp
ſtipulationē: q: ex ꝓceſſiōe tuī ꝑt q̄s re
cedere a ſpōſalibus vt. l. i. C. eo. Jtē ne
aliq̄ mō ſtimidēt matrimonū ḡp ſo
lutionē intereſſe. & hec opi. ſatis placet
tū fauore matrimonij: tum q: ſumus
extra caſum illius. l. ſi. hec Panor.

¶ Jn q̄b⁹ cāſib⁹ ſoluūt ſpōſalia. &. fz §
doc. i octo. Primo ſi alter ſpōſoz tráſeat
ad religionē. extra de ꝓuer. cōiu. ex pu
blico. nec pōt arras q̄e dāt & illas q̄
recepit reſtituit ſolū i ſimplā. C. de epi.
& cle. l. deo nobis. Secdo ſoluunt ſpōſa
lia q̄ ſpōſus nō ſnenit: q: tranſtulit ſe
ſtulit ſe ad aliā regionē. Si tū ꝟ fuit
culpa ei⁹ q̄ pñs & ꝺz accipe. aliquā pe
nitētiā ꝟ plurio & de. pmiſſione ñ ſua
ta. Et ſi termin⁹ i ſpōſalib⁹ nō fuit ap
poſit⁹ de ꝟhēdo: tūc fz leges pñs tñr
expectare abūnē. p bienniū: fz i eadē. p
uincia pñs fuerit. vt. C. eo. l. ij. tñ fz Do.
itder ſi ſpecta qualitate ꝓnoz poterit
tps abbr̄euiare: vel ꝓrogare. Tertio
ſoluūt alter ſpōſoz p⁹ ꝟcta ſpōſalia in
currat leprā vel palſim: ſeu gcūq̄ turpi⁹ el
cnentiat. extra ꝺ pin. lepr. c. ſias & extra
de iurem. quēadmodū. Et ſi iurata fuiſ
ſent ſpōſalia. Secus ſi eēt mſimoniz

Scdū p̄bra ū pſit. Nā tāc ſoluī nō ſt
niſi p̄ ingreſſum religiōis. Quarto, ſi
ſupueniat affinitas: puta ſi ſpōſus co-
gnouit ꝙſanguineā ſpōſe: vī ꝛeconuerſo
extra ū eo ꝙ co cōſan: vx. ſue. c. ij. ⁊ ad
ū p̄bādū ſufficit ſola fama. ext. ū con-
ſan. ſuꝑ eo. vī ſm Vo. ſufficit vnus te
ſtis extra ū teſti. ſuꝑ eo. Sec⁹ tū ſi pri
us fuit mr̄imoniū Scdū p̄ p̄bā ū pſti
Quito ſoluīt ſpōſalia ſi mutuo ſe ab
ſoluāt ⁊ ꝓ cōiugē opi. ꝑ. net Pan. i
r. ꝑterea. ex. eo. ū. Et p̄cedit ſi ſponſalia
ſēt iurata: ls gdā dixerit ꝙ ū. p̄cedit ex
ꝓpatiua pmiſſiōe ne deteri⁹ ide ꝓtigat
q̄ſi ſine petō hoc facē ſpōſi nō poſſint
Sz ꝺma opi. plz. Pā. nā ſi p̄cedēt ex
tollerātia papę papa ſi iduriſſet ſimili
tudīne i diſſolutionē ſocietatis. Sicut
ꝙ mero iure ſocij pſit ſibi remittē iu-
ramētū ſtia ⁊ ſpōſi. Et ad tex. cū dicit i
patiētia dic ꝙ hūlt reſpectū ad vulgi
opi. nā vulgares putāt ꝙ illi ſcurrāt ꝑ
iurīū. Et ꝙ illi ſt̄ induc̄di ad ꝛhen
dū. Dic⁹ opi. q̄ſi cōiugē ſeruīt Inno. q
dixit. ꝙ aut iuramētū ſtiaē deo: ⁊ nō
pt remitti ab hoīe. Et dꝫ ſtiari deo q̄ſi
qđ iurat volēs p̄cipaliꝛ ꝓplacere deo.
Si aūt intēdit ad tpale cōmodū hois
tāc dꝫ ſtitui homini ⁊ aduerte ꝙ ls
ꝺ iuramētū p̄ncipaliter tēdat in de
um: ꝙ obligatio primaria acquiritur
deo: vī in. c. debitores de ſureiu. tū q̄ſi
cōcernit debitū hois deus recipit iura
mētū ad illius cōmodū. Et ſic illo re-
mittēte deus ēt remittit. Et quo pōt in
ferri: ſi iurauī ducere aliquā mulierem
intuitu dei i vxorē nō pōt illa mihi re-
mittere iuramētū. Sexto ſi alter cōiuꝝ
fuerit fornicat⁹ in q̄ caſu ls alteri repel
lere fornicantē. d. c. quēadmodum.

¶ Sed qd ſi ſpōſa ab alio violēter. fu
it cognita, &. poſt dicit ꝙ non dz cogi
talē ducere. Hoc vꝫ ſm Vgo. ⁊ glo.
Ray. ſi vīr velit ad ordines p̄moueri
Als cogēdus eſt ducere ex q̄ mulier ſi
fuit in culpa. vel ꝙ culpa p̄ceſſit ſpon
ſalia. Jō obiici nō pōt. d. c. quēadmo-
dū. niſi ſm Vgo. ſi tpe deſpōſationis
credebat eā cē virginē. ⁊ ante carnalē
copulā cōſtiterit ſibi eſſe coꝛrupta: pt
eā dimittere. Idē ⁊ ſom⁹ dic de fornī-
catiōe ſpūali. Septio ſoluunt ⁊ ſoluta
ſunt ſpōſalia q̄n ſpōſus vī ſpōſa ꝛhit
cū aliquo ꝑ verba de pſenti vel ēt ꝑ ver
ba de futuro. ⁊ ſequīt carnalis copula.
Octauo q̄n ꝓpter ꝙ ꝛrit ſpōſalia ve-
nīt ad ętatē legitimā ⁊ petit abſolui a
vinculo ſpōſaliū: ⁊ dari ſibi liciam nu
bēdi alteri extra de deſpō. ipu. c. de il-
lis ⁊ c. a nobis. Do. ēt addit nouum
ſ. ſi fama hēat ꝙ inter eos ſit canonī-
tā ſpedimētū ⁊ de fama doceat. ex. eo.
cū in tua ⁊ de ꝺſan. c. ij. de teſti. ſuꝑ
eo. Et no. ꝙ in duob⁹ ꝑdictis caſibus
ſoluīt ſpōſalia ipo iure. ſ. q̄ſi trāſit ad
religionē ⁊ q̄ſi ꝓtraxit matrimoniū cū
alia. Q̄nq ēt in ſexto. ſ. pp fornicatio
nē ſi fornicatio ſit notoria ſm Do.
In ceteris vero caſib⁹ ſm hoſt. ſoluen
da ſunt auctoritate ep̄i.

¶ Quīd ſi fiāt ſpōſalia ſub ꝑditione
ꝛr. aut ꝑditio eſt honeſta ſeu vtilis: vt
puta. Accipiā te ſi parentib⁹ placebit.
vī ſi dabis. c. Et tūc exiſte ꝑditōe ſtat
pmiſſio. Aūt eſt in hōeſta ⁊ tāc eſt ꝛ
bona mr̄imoniꝝ. Et tāc nō cōtrahunt
ſpōſalia. aut nō eſt ꝛ bona mr̄imoniꝝ.
vt accipiā te ſi furtū feceris: ⁊ tūc ſtat
pmiſſio. Sed tolleda eſt condītio.

Statutū. Pone ſtatutū caueē ꝙ q
nō poſuerit domū ſuā in regiſtro
cadat in pēnā. ⁊ nō audiēt in dūio. Te
ſtius nō poſuit ls alius. ita ꝙ ipſa one-
ra ſoluunt. an tibi⁹ q nō poſuit illā do
mū in regiſtro cadat in pēnā ſtatuti
ꝛr. ſm Bar. in. l. cuꝝ ſuus. de ver. ob. ꝙ
T. nō cadit in pēnā ſtatuti. q⁹ in pena
lib⁹ cītū ad pene cōmiſſionē cuītādā
nō refert⁹ quem fiat dūmō fiat. vt. l. ſi
puellā. C. ſi man. ita tu. alt. vū ſi teſta-
to: mādauit fieri pictura vel monumē
tū i certo loco ſb pena ⁊ reperiat illa
pictura vel momētū factū ſufficit cītū
ad pēnā cuitandā ls neſciat per quem
factū fuerit. Secus tū quo ad' lucrū cō
ſequendū. vide de hoc. ē. Emptōs. §.
Irī. ij. ⁊ §. legare. §. iij. Eodem modo
dic in caſu. q. noſtre nō obſtāte ꝙ ſta-

gutū loḡt pſōalr.ꝛ ſt ad pſonā ſterat ꝛ
ſ pſonā ſcripta ſit.ꝛ b ꝓ rōes.ā.poſita.
1 ¶ Statuto cauet ꝙ glibs gaudēs bñ
ficio aque ſoluat.x. Ad vnus gaudet
dicta aqua in pñb⁹ locis.an debeat ſol
uere plura.x. Dic ꝙ nō:ꝙ ſtatutū lo
gtur ꝓonalr ꝓ verbū glibet.ꝛ vn⁹ ⁹ho
minis vnū eſt gaudiū ꝛ patrimoniuꝫ
ꝛ nō plurū.vt.in.l.iurisperitos.ff. eo
oziundus. ff. de excu.tu.ꝛ in.l. ſi is
qui tres. Et vbi plura ꝓ vnū ibi tñ
vnū.vt.l.acceptilatio.ff. de acceptila.
2 ¶ Statutū dicit ꝙ ſi ruſticꝰ ſ ceperit
malefactoꝛē ipſi teneant dānū reſtitue
re. Aut ille ꝙ paſſus eſt dāū vbeat cō
tribuere vna cū aliis.ff. Gart.in. l. ab
oib⁹. ff. ſi tittio.& le.l.ꝙ ſic. Idē ſi ciuꝫ
tas imponit collectā ꝓ ſolnēdo alicui
creditori ſuo ciuiꝫ:ꝙ ēt ille ciuis ꝓri
buit. Itē ſtatutū dicit ꝙ cōdēnatio fa
cta de cōſilio ꝙ nō venit ad cōſiliū
diuidat inter eos. Certe ēt ille qui nō
venit ꝛ fuit cōdēnatus habebit partē.
Itē dicit cōſtitutio canonicoꝝ ꝙ cāo
nicus nō admittat ad ꝓbendā niſi det
fructus primi āni canonicis. Certe il
le qui dat fructus admittetur ad ptem
illoꝝ p.d.ff. ſi titio. hec bar.
3 ¶ Statuto cauetur ꝙ ptēs ꝛ anciani
poſſint aliqđ facē: vl ꝙ arbitrio ptīs
ꝛ ācianoꝝ aliqđ fit ꝛ liberādū. tūc po
teſtas ſolus ḥz tātā ptē ḡñs hñt oēs
ācianꝰ. Et ſō ſi ptās cū vno ſolo ex an
cianis aliqđ deliberet: aliꝫ ſi poterūt ꝫ
dicere ꝑm Albꝝ.ꝛ Bal.ꝛ Jac. bu. Et
idē qñ ponerēt pena capitaneo ꝛ an
cianis:ꝙ capitane⁹ tenereꝰ ad dimidi
am ꝛ oēs anciani ad aliā dimidiā.pe
dicti vlsēt pcedere de iure vbi tñ eſ
ſet ꝓuentus ī ḡrū credo ſnāda ſore
4 ¶ Statuto cauet vt ḡs perfecto offō
gaudeat imunitate tali:ꝛ aliḡs nō va
lens perficere infirmitatē trāſit ad ali
ud offiū lentius an ḥz gaudere qñ pri
mū offiū ꝓfeciſſet.ff. Jud. ro. in ſuis
ſingularibus:ꝙ ſic ꝛ dicit cē coīus ſin
gularem. de hoc in.l. ex agentibus. C.
de prin.agen.in re.li.xij.
5 ¶ Pone ꝙ ſtatutū ꝙ ꝙ ſteterit ī ciuita
te ꝙ tot āños efficiat ciuis.ꝛ ḥz ſi ſtete
rit ptinue ḥz ꝙ maiori pte ḥz locū ſtatu
tū.ter.ē ſingularis.ī.l.cū vlanīōe.§ ſa
bin⁹ de ſū.iſtru.ꝛ ibi bar. Idē Jul.ro.
¶ Quid aūt ſi ſtatutuꝫ:vl ciuitas . vel
dūs mādat aliqđ teſtū ſub certa pena
celebrarīan poſſit.ff. Archi.ī.in ſū.ꝙ
pena ꝑt exigēſ a violatoꝛ⁹.ſ culpaꝫ
ñ ſcrūtū.ꝙ ptinet ad eos feſta ꝓcipe.
¶ An aūt ciuitas que ḥz ſtatuta con-
firmata ꝙ ſuperiorē poſſit ipſa renoca
re abſq; auctoritate ipſius ſuptorio. vi
de.ff. Juramentū.ij.§.iij.

Succeſſio.nor.ꝓ declaratiōe.ſ.ꝛ.ꝛ.
cēdoꝝ ꝛ eoꝝ q dicta ſunt.ff. Here
ditas.tres eſſe gradus vel lineas ꝑſan
guineoꝝ ꝑm Aſtenſ.li.iij.ti.xxv.ſ.aſcē
dēntiū ſiue parēti.deſcendēntiū ſiue libe
roꝝ ꝛ collateraliū. Teſtatoꝛ aūt ḡdū
ḥz aliquē de deſcēdēntib⁹.teneſ illū he
redē inſtituere vel exheredare. Et ſi il
lū heredem inſtituat non teneſ de aliq̄
aſcendēntiū in inſtitutione mētionē face
re.ipſi.n.inſtitūtū ceteris ꝑtinēt. iſti.
de here.q̄ ab in te.in ꝓncī. Deficientib⁹
aūt deſcendēntib⁹ legitimis.ſūt ſuos aſce
dentes legitimos quos habz heredes
inſtituē.vel exheredare.C. ad ſc.ꝓſul.oz.
ḡtiens collaterales aūt nūḡ tenenť in
ſtituere vel exheredaſ. Sz deficientib⁹
deſcendentibus ꝛ aſcēdēntib⁹ legitimis
pōt ḡs vult:ſiue collateralesſiue alios
ſibi nō attinentes inſtituere ḥ̄dem. nul
la facta de collateralibus mentione.
¶ Quot modis dicaſ ḡs decedere in
teſtat⁹.ff. Aſteſi.li.iij.ti.xxv.ꝙ ſex mo
dis. Primo ſi moriens nullū fecē teſtū:
vel qz noluit: vel qz nō potuit vl qz filī
uſta. vel pupillus erat:vel aliqs ſibi iu
ris impedimentū hēbat. Secōoqz ꝛ ſi
teſtū fecē nō tñ iure.qz.ſ.nō hūt legiti
timū numeꝝ teſtiū:vl defuit alia ſole
nitas legitima. Tertioqz ſi teſtū fecit
illud tñ poſtea factū ē ruptū.ſ.poſtqz
mi generatiōe.vel.ārīcū.ſ.p capitis di
minutionē teſtatoꝛis. Quarto ꝛ ſi te
ſtamentū ex oi pte ſit legitime factum
nullus tñ ex eo hēs appet.qz.ſ.vel in
ſtitut⁹ cē nolūt ēt vlno teſtatoꝛ:ceſſat ēt

mte a dcitū hf̄ditatē decessit: vel conditio sub q̄ instituit erat defuit ꝓbanē ät ifti quattuor mōi dicta ist. ī ꝓncio. Quito ñ filiꝰ noiatim ꝛ cū cā ultima sit ꝛthf̄dat⁹ ꝛ ꝙ mentē testatoris ꝓpoita ꝛ ꝓbata ꝛ ꝓfecta ꝛ hf̄de cās ignorātibus nō ꝓdte testū ꝓfniam est rescissus. Dexto si testū ō iure ꝓtorio ꝙ ꝓbabulas rescidat. Et hic duobꝰ vltimis mōis dr̄ ex postfacto testō decedere ifestat⁹. C. ō colla. l. vt liberis.

2 ¶ Quis succedit alicui ab ifestato. R. tuꝰ cōi latco mortēti ꝓxꝰ succedūt descēdētes. scdo ascēdētes. deide collaterales ꝓximiores vt i auc. ō here. ab inte. circa. ꝓncipiū col. ix. ꝛ ibi ꝓz ꝙ frēs ꝛ sorores ꝓfecti defuncto ex utroq; parēte vocāt sil cū parēt. bꝰ his ät oibus ōficiētib⁹ succedit vir uxori ꝛ econuerso. C. vñ vir ꝛ ux. l. i. vlti. succedit fiscus C. ō bo. va. l. i. ii. x. cūco q̄q; ab ifesta. mortēti succedāt agnati ꝓ ordiné prenotatū i bōis q̄ sibi ituitu ꝓsōe obuene rūt. xij. q. viti. c. ñ. q⁹ oib⁹ oīb⁹ ōficiētibus succedit eccliā q̄n fisc⁹. vt ex. ō suc. ab ite. c. i. vbi ät dubitat an bōa sint eccle vl clici. vide. ñ. cliteus q̄sto. ij. viij.

3 ¶ Quid autem dicant agnati vel cognati vide. ñ. Feudū. ij. viij.

4 ¶ Quo succedit descēdētes. R. i successiōe ab ifestato ꝓma cū ē descēdētiū vt. ñ. dicto ē. nā i successiōe mortui ꝓ tritta. vl filiuſa. liberi et⁹ si ſt oib⁹ alijs ꝓferunt. Primi gdē gradꝰ eq̄lr nepotes ꝛ viteriores i stirpes nō distinguendo sexū vl tus ꝓle ꝓdtis succedūt ꝙ ꝓximo filij si ſt: siue masculis: siue femis equalr. Nepotes ät succedūt in stirpes. i. in eā ꝓtē quā parentes eoꝝ habituri erāt si viuerent. C. de su. ꝛ. l. hf̄. l. ij. ꝛ. in successione ibi posita.

5 ¶ Quo succedit ascēdētes. R. ōficiēt⁹ descēdētib⁹ succedit ascēdētes hoc mō ꝙ ōsuncto filio sine liberis pentes si soli ſt succedūt salua ꝓrogatiua gradū: qz pf ꝓferē auo si abo' supſit. Et si pari gradu ſt piter succedit ꝓfni i dimidia. ꝛ mfni i alia dimidia. Iz dispar ſit nūer⁹. vt si ex vna ꝓte ſit tū⁹ auus mfnus ꝛ ex altera duo ꝛ auia pfni. Iz si eā ꝓtēb⁹ sint frēs vel sorores ex utroq; parte defuncto iunctī vocant cū ascēdētib⁹ in gradu primo in virile ꝓportiōe. i. succedūt equalr cū pfe ꝛ mfe ꝛ auo ꝛ auia ꝛ alijs descēdētib⁹ idē. Et ē de filijs frum ex utroq; latere ꝓuctorū. ꝛ ita succedit femina sic mas culus. Nec refert utrū sit sui⁹ vel emancipatus vt. C. ad ter. auc. defuncto.

¶ Qui ät dicāt hf̄des sui necessarij, vt 6
exīmi. dic q̄ hf̄dū. alij ſt necessarij tñ alij sui ꝛ necessarij. alij extranei. Vtrei necessarij ē ꝓbꝰ g istituti heres a dño suo: ita tñ si q̄dē hf̄ditate ꝛ hōrate sit ex dñi testō. vt q̄ tpe testi ꝛ mortis erāt dñi ptāte. sic ēt ignorat ꝛ ins. ꝓfitēbit liber ꝛ heres. vñ vela' volus tñ hf̄ditate ē ät suspect⁹ a dire. ꝛ tō dr̄ necessarius. Sui ꝛ necessarij ſt liberi q̄ sūt ī ptāte testatoris tpe mortis. vt filiuſa. ꝛ descēdētes ex masculo filio. Filij ꝙ filie sūt in ptāte ꝓtis eoꝝ ꝛ ani pfni. Dicūtur tō sui q̄ domestici ꝛ vl⁹ o pfe quōdāmō estimāt dñi. Ideo ꝙ dicūt necessarij: q̄z de iure ciuili cogebāt hf̄des fieri: q̄z de iure ꝓtorio ꝓmittit eis ab hf̄ditate abstinere si velint. Extranei hf̄des sunt q̄ nō sunt subiecti iuri testatoris sicut filij emancipati. ꝛ liberi ēt a me instituti vocant extranei: q̄ semine nō hūt liberos in potestate. ꝓbant hec in ſt. de here. qua. ꝛ di. in ꝓn. ꝛ. ij. int ät ꝛ. ij. ceteri. Itē heres alꝰ est testamētarius vt q̄ est in testō scriptus. Alius legitimus: vt is q̄ ipso iure ꝛ sine testō defuncto succedit. Alius fide icōmiſ. cui ex fideicōmisso ē hf̄ditas relicta. Alius ē substitutꝰ. l. q. alij substituitur heredi.

¶ Quo succedit collaterales. R. ceſſā 7
tib⁹ ascēdētib⁹ ꝛ ō descēdētib⁹ ꝓxo vocātur frēs ñri ꝛ filij alicuius frīs ꝓtis mortui. dico ō frēs illo ꝛ ei⁹ filijs: q̄ gdē ſt ō utroq; parēte ꝓgūt eū de cui⁹ hf̄ditate agit: ꝛ veniūt in hf̄ditatē dicti fratres ꝛ eoꝝ filij cū parētib⁹ defuncti ꝛ cū primis ī gradu ascēdētib⁹. Et dicit si filij fratris ꝓferunt illis fratrib⁹ defūcti ꝙ sunt ex uno tū gente ꝓiuncti defun

cto.C.de le.hf.auc.cessante. Post ffrēs ex vtroq; parēte z eoꝝ filios: admittū tur ffres: sorores: z eoꝝ filij g sunt ex vno latere tm̄. z isti ēt fratrū filij pferunt patruis defuncti z alijs filijb⁹ p⁹ fratres z fratrū filios. admittūt g sunt gradu primiores. Et sꝰ pares sunt: pter admittunt. C. de le. here. auc. p⁹ fratres. Et Ll. ibi ex. d. auc. ifert q; vlteriores seu filios eoꝝ succedunt ex se. z ō nō ꝓsiderat ꝑsona ei⁹ a quo descēdūt z cōsiderant tm̄ ꝑsone succedēres. z sic ventūt in capita. Secus in ꝓcedētib⁹: vt cū tractat de successione patruoꝝ. auūculoꝝ: amitaꝝ: z materteraꝝ: vbi cōsiderat ꝑsona ei⁹ a q̄ descēdūt. z lōveniūt stirpes. vt. ē. auc. cessan te eo. ti. z ꝟ cūde Ll. ꝓdicta facīūt ad qōne. cōsuetudo ē q; filia nō succedit in baronia. Pōe gdā baro ḥz ffres z ḥz nepotē ex filio ꝑmortua. decedit: nūgd admittet nepos ad successionē i baro nia. Dic q; nō qz nepos iste venit ex p sona sue fille z ō repellēdus. Sz pōe q; nō ecīt ffres necꝫ fratrū filij: ꝟ vlte riores: tūc bñ veniret nepos. qz tūc nō cōsideramus ꝑsonā eius a q̄ descēdit vt d. auc. post ffres. z auc. ē. prima.

8 ¶ An aūt filij duoꝝ fratrū succedāt in stirpes vel capita. Ll. i. d. auc. cessāte dicit q; i stirpes: qz cū sp inueniant filij fratrū succedēt in ius ꝑsone sui z ō cuz i eis ispiciat ꝑsona eius a q̄ descēdit: si cut pf ḥeret vnā ptē z sic dicti filij tā tūdē ḥbūt. Vide opt. tenēt. Ac. Jo. de are. Bl. z Bar. i. d. auc. cessāte. Not. ecīā ꝟ bar. q; illō qō dr: vt qs sit exynoꝝ pa rēte vl vtriq;: ñ ḥz locū nisi qñ tracta tur ō successiōe fratrū vl patruoꝝ. Se cus si ō successiōe vlteriorꝝ. z Jac. bu. 2 dudēdo mām trāsue: saltē dicit q; si sint soli ffres: z tūc si sunt ex vtroq; pen te venīūt virilr. idē si oēs sint ꝙsangui nei vel oēs vterini. vt. d. auc. cessante. z auc. sequēti. si āt gdā sit ꝙsanguinei. g dā vterini: tūc i ōlat] a ꝑe ꝑcurrunt cō sanguinei. i delatio a mꝛe ꝓferuntur vterini. In delatio aliunde admittuntur pariter.

Additio. Utrū filiꝰ ffis admitta g tur vna cū frib⁹ vsq; ad successionē patruū sui do. alexā. de imol. i. ꝙsilio. cxxxvij. incipiēte redēpto ris, etc. ꝑclare ꝺterminat q; sic. z dic cē ō iure ꝓuisius i. ℌ. reliquū i auc. ō her. ab iteſta. z i auc. vt fratrū filij i ꝓncipio cella. ix. Nō obstāte q; statutū dicat q; succedāt agnati masculi, put i gradu st primiores vl ꝓcurrēres vlq; ad ārtuꝫ gradū ꝑbat tex. sūcta gl. i. l. cuz ita. ℌ. i fideicōmiſ. i ℌ. primo. referēdo gloa. ad tex. ff. ō le. ü. Nā ibi dicit tex. q; si testa tor religd fideicōmiſ. eis g st de familia vel agnatiōe sua intelligit relinq̄re ei g i familia vl agnatiōe tenebat gra dū primū qō ꝟbū exponit. i. primorem gradū. l. primū. ff. ō ꝟbo. sig. d. ij. hfdi tas. ff. de iuris z legi. z tñ gl. i. d. ℌ. in si deicōmiſſo. i ℌi. primo. relata ad tex. vult q; ēt vocent illo casu filij fratruꝫ pariter cū patruis. iuxta auc. cessante. C. de legi. heredi. z doc. ibi cōtra videt tur trāsire cū gl. Excepto bal. g illā gl. ibi, reꝑhendit. dicēs q; illa gl. nō est ve ra i terminis illi⁹. ℌ. qz. i. d. ℌ. i fideicō miſſo. ꝓsiderat g sit ꝓnior in gradu ad quē ḥūeru maiorē affectionē. Et maio rem vī ḥere ad fratrē q̄ ad illū fratris ei⁹ ꝟ bal. g rñdet ad. d. c. auc. cessante, qz ibi loqtur in disp̄one legis. Sz tex. in. d. ℌ. in fideicōmiſſo. loqtur i disp̄ sitione testatoris in qua ꝓsideratur ad quē ḥūt maiorē affectionē testator. z ꝑ hoc allat. l. iij. ℌ. si duo. versi. pinde ff. de legi. tuto. Sz in hoc Jo. de imol. in. d. ℌ. i fideicōmiſſo. reꝑhendit opi. Bal. z tz opi. glo. q̄ vī cōtra appzobā ta. Et rūdet ad. d. ℌ. si duo. q; ille tex. po tius facit ꝑ opi. glo. q̄ ꝑ qz ille tex. dr q; cōdē mō vocant ad tutelā. vt vocā tur ad ḥrēditatē. vñ qz i successione illa ḥrēditatis liberti nō vocant pariter fi lius patroni z nepos ex altero filio. ꝟ solus filiꝰ tm̄. i. liberti⁹ in ꝓterito. ℌ. si libertus. ff. de bonis lib. nō mirū si ēt indicandū vī idē i tutela liberti. qz z tutela z successio a pari pcedunt. vt in d. ℌ. si duo eīā in auc. de here. ab iteſt.

§.er hꝫs. aũt. Et ſm Jo. de imol. reſpõſio Bal. data ad tex. in. d. anc. ceſſã te nõ eſt bona. q; tex. in. d. §. in fideicõmiſſo. nõ dicit magis iſpicietẽ eſſe ad fectionẽ cẽ tex. dicit in. d. anc. ceſſante Sz ſolũ dicit tex. in. d. §. in fideicõmiſſo. primiores eſſe in gradu vocãdos vt in ſili gradu in. d. §. ſi duo. Ita tẽ det Jo. de imol. in. d. §. in fideicõmiſſo. Et ſic vꝝ decidere. ſilio gl. caſuz nr̃z tacto illo te. gnimo dato q illiꝰ qũ dic Bal. in. d. §. in fideicõmiſſo. eẽt etiam verũ ſi nõ ob. q̃ ad caſum noſtrũ. q; i caſu nr̃o tractat de. diſpoſitione legis vel ſtatuti: non de diſpoſitione hois vel teſtatoris. Et fateꝫ bal. q glo in. d. §. in fideicõmiſſo. vera eſſet in diſpõne legis. Preterea repio q bald. in ſuo cõſilio incipiẽte. In noie dñi. Caſus talis eſt. Quidã deceſſit. ꝛc. ſecutꝰ ẽ gl. i. d. §. in fideicõmiſſo. q quẽ tex. dicit q ſi teſtator dixit, filio meo primo res meas ſubſtituo. q videnꝫ ſubſtituti ſoror ꝛ filiꝰ alteriꝰ ſororis p̃mortue. allegat gl. pallegata. Et qꝫ? ꝯcludo dictũ filium ſcie admitti ad ſucceſſionẽ i locũ p̃ris ſui p̃defuncti vna cũ patruis. Finis.

20 ¶ Verũ nãles filij ſuccedãt patri ab inteſtato. &. ſi legitimi nõ ſupſunt. nec le gitima cõiunctio nãles ab inteſtato ſuccedũt in duabꝰ vncijs. Ita tñ q ſi mater ſupeſtꝰ virilis ei portio de ipſis deb. Et ſm Bal. ibi vxor nõ capiat vel ſuccedat: tñ facit ne nãles p̃ſt capere vl ſuccedere. ſic ꝛ facilẽ legitimi filij qui ſuccedũt ꝛ repellũt nãles. Sed vbi repellunt nãles pp legitimã ſobolẽ vl le gitimã ꝓgẽ. debẽt ipſi narales paſci a ſuccedẽtibꝰ arbitrio boni viri. Sicut autem ꝛ inchoatũ ꝛ qñ ſuccedunt liberi nãles parentibꝰ ita ꝛ intãtũ totiẽs debẽt ſuccedere parẽtes nãles filijs naturalibꝰ vt par pietas fuerit eis. Et que dicta ſunt de nãlibꝰ filijs ꝛ de nãlibꝰ ne potibꝰ ꝛ ꝓnepotibꝰ ſuãda ſunt. Ex te ſtõ aũt filijs nãles ſuccedũt ſic. Nam ſi iſte p̃ nãlis vẽat legitimos filios vel nepotes. hꝫ et darc vel relinquere nãlibꝰ: eorũq; matri vncias vna nõ vltra vl ſolli ꝓbine ſeminncia nõ vltra. Qũ aũt vltra datũ eſt applicat legitimis filijs vel nepotibꝰ. Si aut nõ hẽat legitimos filios vel nepotes vel deſcẽdẽtes ſed hẽat aſcẽdentes: legitima ptẽ relicta aſcẽdentibꝰ reliquũ iter nãles diſtribuere põt. Si aũt nec aſcẽdẽtes nec de ſcẽdẽtes habeat legitimos. hꝫ eos tuũ tuere ſolidũ hꝫdeos. hec Azo. Qui ſo ſũt et dãnato coitu ab oi p̃ſus bñficio excludunt. vt. C. ſ na. li. anc. hꝫ. ꝛ i anc. ex oplexu. C. de incep. nup. Et glo. ibi i ſo. idigni dicit ꝛ mſne. qꝺ verũ eſt qñ coitꝰ p legẽ potat accuſari. alꝰ ſi. vt ex meretrice quo caſu matri nõ patri ſuccedit. de hoc vide. ſ. diſtuſe. c. Filiꝰ. §. ſi ¶ Et p̃dicta põt ſolui qõ quotidia- ſ
na. An ſine ꝓſenſu filiorꝫ vel heredum adultera poſſit inſtituẽ filios ſuſceptos de adulterio. Dic q ſi i loco vel regione ſit aliꝫ ꝓſuetudo ſup hoc illa obſeruãda eſt. Leſſanet aũt ꝓſuetudie dic vt in ꝑcedenti. §. ꝛ. d. c. Filius. §. i. ꝛ. y.

¶ Sed qd de ꝓſuetudine aliquaꝝ ter 2
rarũ qõ mortuo aliquo ſine filijs: dñs terre totum accipiat. &. ſm Boſt. talez ꝓſuetudinẽ obſeruãdã: ſi ꝑſcripta ſi põt. dñs allegare q ab initio hoc pactũ fuerit: q; terra ſua erat.

Succeſſor. Alius ſingularis q icer ta re ꝓſtituit. Alius vltis i tota hereditate vel reliqua dẽ hoc vide gl. in c. cum ad ſedem. de reſti. ſpo.

Suffragiũ defunctoꝝ. Utũ ſuffragia facta pro defunctis ꝓſint ertiibus in purgatorio. &. ſm Pe. q ſit vt ps ſcõl Bacha. xij. Sancta ꝛ ſalubris eſt cogitatio p defunctis exorare vt a pcti ſoluant. Nã ꝛ apls ꝓme Cor. xij. loquit de corpore miſtico qꝺ eſt ec cleſia ad ſimilitudinẽ corpis humani In corpe hõ humano nã p vnũ mẽbrũ ſupplet indigẽtiã alteriꝰ. ergo cuz gra ſit potẽtior q̃ nã in corpe miſtico vnũ mẽbrũ põt ſupplere idigẽtiã alterius ꝛ hinc eſt q ſuffragia mẽbroꝝ eccleſie põt prodeſſe mẽbris indigentibus. Quia vero p mortẽ nõ deſinũt eẽ mẽbra eiuſdẽ corporis. Suffragia vnoꝝ

possint ꝓdesse etiam defunctis.

1 ¶ Que aũt crimina purgent in purgatorio.℟. nõ capitalia sed minuta. Nam in purgatorio purgãt peccã de sui nã venialia: vel que sunt facta venialia ꝓpniam verã si de eis nõ est plene satisfactum de pe.di.vij.ℌ.fi.

2 ¶ Et sciẽdũ q̃ ignis purgatorij ℣ si fi sit eternꝰ: mitro tñ mõ grauius est. excedit.n. oẽs pena quã aliqs vnq̃ passus ẽ i hac vita nũq̃ i carne tãta pena est iuncta: ls mirabilia martyres passi sint tormẽta: ℣ multi nequiter ℔ta sepe sustinuerint ℌ applicia. de pe.di.vij.ℌ. pe.

3 ¶ Utrũ suffragia facta p mi stros malos ꝓsint defunctis. ℟.ℌ Tho. ℣ Pe. i.iij.di.xiv. Suffragia p malũ ministrũ sũt tripl'r. Primo.s. velut p actorẽ: sicut qñ sũt ex ꝓpto motu. ℣ tñ nõ ꝓsunt nisi forte ex ꝓsiti ℣ p accidẽs i ẽ̃tũ per elemosynã hoĩs. pauperes excitati ℣ orãt p defunctis. Secõ potest fieri p malũ. vt ministrũ publicuꝫ dei ℣ totiꝰ ecclie sicut sacerdos q celebrat missam vl exequias mortuoꝝ i ecclia. et q̃ ille intelligit facẽ sub cuius noie fit. Tertio ꝓsunt fieri per malũ: vt' ministrũ ꝓuatũ. s. ꝓuate ꝓsone de mãdato ecclie. i. ecclie in caritate sine sit defunctꝰ: sive viuꝰ. ℣ talia ꝓsũt sicut cũ sunꝰ in peto exus q̃cunq; opus misericordie facit ex ꝓcepto dñi caritatẽ habẽtis. Magis tñ ꝓdesset si ẽ ministri in caritate essent: q; tũc illa opa eẽnt meritoria ex' duab' ptibus.

4 ¶ Utrũ suffragia fcã. ꝓdefunct'. ꝓsint ẽt facẽtibꝰ. ℟.ℌ Tho. vbi. ℣. opꝰ suffragij q̃ ꝑ altero sigñt ꝓsiderari dupl'r. vno mõ vt ẽ expiatiuũ ꝑne ꝑ modũ cuiusdã fcõpẽsatiõis. ℣ ℌ mõ opꝰ suffragij ꝓputat q̃si ei' ꝑ q̃ sit ℣ ita absolut cũ a debito pene sue q̃ ñ absolut faciẽtes a debito pene ꝑne. alio mõ ꝑt ꝓsiderari i ẽ̃tũ ẽ meritorij vite eine. q̃ℌ ℌ tũ pcedit ex radice caritat'. ℣ ℌ ℣ ñ solũ ꝓdest ei. ꝑ q̃ fit: ℌ ẽt faciẽti magꝫ vñ i psalmo. Oꝰ mea i finu. meo querter

5 ¶ Quibꝰ suffragijs iuuãt aie defunctoꝝ ℟.ℌ Be. aie defunctoꝝ ẽ̃tuor modis absoluũt. aut oblatiõibꝰ sacerdotũ: aut ℌcelebꝰ sepꝰ: aut casoꝝ elemosynis: aut letiãs cognitoꝝ. xij. q. ij. nõ estimem' ꝛc. aie. Quos mõ distinguit Ray. dices sic. Suffragia q̃dẽ ꝓsũt defunctis ad absolutionẽ pene a q̃ ꝓsint absolui ẽ̃tũ oꝝ mõis. Primo ꝑ intercessionẽ ipi' capit' s. xpi. ℣ sic' inuiãt' ꝑ oblonẽ altar'. Secõ ꝑ intercessionẽ ẽ̃tũ sanctã mẽbroꝝ. i. ꝑ oones sctoꝝ. Tertio' ꝑ modũ redemptiõis pene. s. ꝑ elemosynarũ largitionẽ. Quarto ꝑ modũ solutionis pene. s. ꝑ iejunioꝝ afflictionesꝫ ℣ ad dictos ẽ̃tuoꝝ modos oẽs alij reducuntur.

¶ Que suffragia fiãt melioꝝ. ℟.ℌ Ray. 6
q; melꝰ est opꝰ caritat' q̃ dirigit in deũ q̃ q̃ hoĩe. i.ẽ, duo ꝑmi modi. q; i deũ dirigit melioꝝ es ẽ q̃ duo vltimi nisi ꝑ accidẽs in ẽ̃tũ. s. elemosyna ipe trat sctoꝝ oones: q; ℣ bo melꝰ est opꝰ caritat' cõis q̃ ꝓuate ℣ spãlis. ls me lius ẽ suffragiũ sacri altaris q̃ oonis. Et iterũ q; bonũ ẽ̃tũ cõius tãto melꝰ ℣ ideo elemosynn melioꝝ est iejunio.

¶ Utrũ missa ꝑ defunct' eẽ. valeat de 7
ducto sicut alia. ℟.ℌ Tho. i.iij. di.xlv. In offõ misse nõ solũ ẽ sacrificiũ ℌ ẽt sũt oones. ℣ tõ suffragiũ misse ẽtinet duo ꝑ ꝑticulꝰ. s. oẽs ℣ sacrificiũ. ℌ tũ q̃ ex pte sacrificij oblati missa ꝺ q̃cuq; dicat eẽ. ꝓdest defuctoꝝ ℌ ẽ ꝑcipuũ q; sit i missa. ℌ ex pte oonũ magis ꝓdest illa in q̃ sũt oones oẽs ad ℌ de termiate. ℌ tñ ille ꝓfect' recõpẽsari ꝑt ꝑ maiorẽ deuotionẽ vl ei' q̃ dicit missam: vl ei' q̃ facit dici: vl iterũ ꝑ interessionẽ sctꝰ cui' suffragiũ implorat'.

¶ Quib' sctis ꝓsint suffragia. ℟.ℌm 8
Tho. vbi. s. ill' solũ ꝓdesse ꝓnt q̃ sũt i purgatorio. nã ad ℌ vt aliqs sctis' in nec duo. regrũt. ex pte ipi'. vnũ ẽ' idigẽte: ℣ tõ ñ ꝓsũt btis. alter ẽ ꝑditõale meritũ. s. vt ℌ mereret sibi ꝓdesse ℣ tõ ñ ꝓsũt dsnat' i ẽ inferno. vtrũq; ℣bo i his ẽ q̃ sũt i purgatorio idcirco ꝓsũt illi.

¶ Utrũ suffragia spãlia ꝑ alĩ fcã eã 9
ꝓsint aliꝫ. ℟.ℌ Tho. ℣ Pe. i.iij. di. xlv. cũ suffragiũ sit fructꝰ finite ℣ vineẽ ꝑ ẽ̃tionẽ faciẽtis q̃ voluerit: vꝫ ei ꝑ q̃ sit ẽ̃tũ ad liberationẽ a pena. tñ

ētū ad ꝯgratulationē ⁊ iterioꝛē ꝓsola
tionē ꝫ qđ vn⁹ i caritate exūs ꝺ bōis
alteri⁹ gaudet: ⁊ sic vꝫ oīb⁹ in caritate
exūtib⁹: ⁊ pl⁹ el g ē in maiori caritate
10 ¶ Utrū suffragia fcā ꝓ mlīs equalr
ꝓsint singul vide. ē. missa. §. pe.

SUpbia qd fit. ⁊. fm Tho. fa. f. e q.
clxj. q. ē. qđa extollētia ꝓ qua qs se
extollit. ē. id qđ ē ei ꝓtrū a dina regla
Et sciēdū q ꝟ supbie petiñ ꝓsilit in ap
petitu seu volūtate sicut ⁊ alia pctā: nō
i estimatione q̄ ꝓtinet ad rōnē. vñ qñ
Bre. dicit i moral. q ꝟ supbia ē cuꝫ qs
estimat bōa q̄ hꝫ a se hēre: ñ a deo vl
meritis suis estimat. obtinuisse ⁊ hmōi
Nō sic ē itelligēn tāḡ i ipa estimatiōe
ꝓsistat ipa supbia: ꝫ ꝓsistit i appetitu
excellētie iordinato. Sꝫ qz qđ qs mul
tū appetit facile credit ex ipo appetitu
nimio excellētie quē hꝫ supb⁹ ide icli
natur de facili ad estimandū de se vl
tra id quod est. ita q ꝟ estimatio illa se
quitur appetitū illum inordinatum.

1 ¶ Utrū supbia sit petiñ mortale. q̄. ꝫ
Tho. fa. f. e. q. clxj. Supbia ꝓsistit i hꝫ
q aliqs extollit se. ē. id qđ ē sibi ꝓtrū
a dina regula. In ꝫ. n. radix supbie cō
sideraī ex hō aliq̄lr ñ subdit deo ⁊ re
gul ipi⁹. Hoc ipꝫ est qđ ē non subdi
deo hꝫ rōnez pcti mortalis. vñ supbia
fm genꝰ suū ē mortale. Sic tñ in aliqs
q̄ ex suo gñe sē pctā mortalia. puta in
fornicatiōe ⁊ adulterio sī aliq mot⁹ q
sē pctā venialia pp eoꝝ periectionem
q.s. ꝑuentāt iudiciū rōnis: ⁊ sīt ꝑter
eī⁹ ꝓsensum. Ita ēt circa supbiā acci
dīt q aliqui motus superb sē peccata
venialia dum homo non consentit .

2 ¶ Qđ sit spēs supbie. ⁊. ꝫ Bre. in. iiij.
li. moral. Ꝯtuo: sī spēs supbie, gb⁹ ois
tumor arrogātiū demōstrat. s. cū bona
a semetipsis hīe estimāt: aut sibi datā
desup ꝓ suis meritis putāt: aut certe cō
tactāt se hēre qđ ñ hñt aut ꝺspectis ce
teris singularit⁹ vidēri appetūt. Est ꝓ
ma spēs supbie: cū qs ex iordinato ap
petitu ꝓprie excellētie bonū hītū nāle:
vt ingenii: intellectū: mēoriaz: fortitudinē
ꝓ: pis pulchritudinē: vel bonū tpale;
vt diuitias: gliaz: ⁊ honoꝛē: potētiā. vl
spūale: vt gr̄az sciaz: sapiētiā. p̄dicatio
nez ⁊ hmōi sibi attribuit: q̄si a se hēret
nō a deo. Ubi no ꝙ supbia ꝓsistit ñ so
lū i cogitatiōe ꝫ ēt i affectiōe. Supbus
n. sī credit h. sic ꝟ ñ sit aliqđ bonū i se
vel i alio qđ sit a deo. Sꝫ ꝺ bono qđ
hꝫ: sed ꝫ tta magnificat: ac si ab alio sī
hēret: nec a se. Pro cui⁹ declaratiōe sciē
dū ꝫ tho. vbi. s. ꝙ estimatio rōis ꝺ aliq̄
bono ꝑt cozrūpi dupl̄r. Uno mō i vñ
⁊ sic cozrūpit estimatio rōis. s. i vñ qñ qs
estimat vl̄r bonū qđ hēt nō hīe a deo
ꝫ a se ipō: ⁊ hec ꝓtinet ad infidelitatē
cū recta fides hēat ꝙ deus ē auctoꝛ oi
um bonoꝝ. Sc̄dō cozrūpit estimatio rō
nis i particulari pp aliq̄s passionē fm
ꝙ errāt ꝙ operāt malū: vt ꝺ ꝑuer. iiij.
Sicut ꝺbi gīa. si aliqs sētiret i vñ fo
nicatiōnē ñ eē petiñ infidel⁹. Nō ā infide
lis cēset fornicatoꝛ g fornicatōez elegit
tāḡ bonū pp ocupiscētie passionē ita
a fili sīga estimaſt vl̄r z absolute deū
nō eē omnīū creatoꝛē vel hōi gr̄az ꝓ
meritis dare. eēt hīs vel infidelitatis
petiñ. Sꝫ q aliqs pp inordinatū amo
re ꝓprie excellētietta de bōis suis glo
riet ⁊ ac si ea a seipso hēret: ptifiet ad su
perbiam non ad infidelitatem.

¶ Secūa spēs supbie est cū qs: bonus, 3
qđ hꝫ a deo meritorie sibi ascribit cre
dēdo aliquā excellētiā i natura vl gr̄a
in fortuna. s. i tpalib⁹ suis meritis ⁊ vtu
tibus hēre ꝓcipuaſr quā nō pōt nisi ꝙ dei
gr̄az obtinē. Cū ꝙ supb⁹ fordiate ap
petat excellētiā vltra sibi ꝓpriā a deo qz
ad maiozi excellētiā ptiet alicui⁹ ꝙ bo
nūqs hꝫ a se hēat ñ ab alio. ⁊ ſi ab alio
hēat maioꝛ excellētie ē ꝙ merit] suis
illō⁹ acq̄sierit q̄ ex gr̄a sīñ suffi. merito.
tō supb⁹ estimat hīe bōa a se ⁊ merī. suis
¶ Tertia spēs supbie ē cū se tactat hīe 4
apud alios loq̄ndo vel se estimādo hē
re qđ nō hꝫ: vt cuꝫ qs reputat se hēre
acutū itellectū: vl magnā memoriā vl
magnā idustriā i agēdis. ⁊ pītā i arte
vl ꝓudētia ī regimie: vl ꝑchritudinē
ꝑsone: vel sciaz i uēte: vl ꝓfectōz i vi
ta spūali. ⁊ ꝺ hoc ſi se gliant: cū ñ reve

ra ista nō ḧcat vel nō tm̄ sc̄ estimat.
5 ¶ Quarta spēs supbie est qua qs estimās se meliorē vl sapiētiorē ceteris alios displicit z ꝓtēti affectās alijs dñari
6 ¶ Quot sunt filie supbie. x. s. ambitio ꝓsumptio: arrogātia: ꝑtinacia: curiositas: ingratitudo: iudiciū temerarium: irrisio: tentare deū: z adulatio
7 ¶ Quo ad p̄mā filiā. s. ambitionē sciēdū ꝙ Tho. sc̄da sc̄da. q. cxxxi. ꝙ ambitio ē iordinat⁹ appetit⁹ honoris. Qui gdē p̄ cē iordinat⁹ tripl̄r. Prio ꝙ ḃ aliqs appetat testimoniū de excellētia quā nō ḫ qđ̄ē appetet honorē supra suā ꝓportionē. Sc̄do ꝙ ḃ ꝙ honorē sibi cupit nō referēdo i deū. Tertio ꝙ hoc ꝙ appetit⁹ eit i honorē ipso gescit nō referēs honorē ad vtilitatē alicui rū ꝑ qs ambitio semꝑ est peccatum
8 An aūt ambitio sit peccm̄ mortale. ℟. ꝙ nō ꝙ sed qñq; sōne ūnis. z tūc est qñ i tali appetitu cōstituit sīc: q; paratꝰ erit q̄cūq; mortale ꝑmittere ꝓ obtinendo poteā vel honorē. Sc̄do rōne rei: vt cū go appetit bñficia vel offia secularia: vl ecclīastica sc̄les se indignū rōne criminis vel ignorātie hmōi.
9 ¶ Sc̄da filia ē ꝓsumptio q̄ tripliciter sumūtur. Prio circa aliū fm̄ ꝙ iuriste cōiter sumūt: qđ̄ Bof. sic diffinit. Presumptio ē alicuius facti dubij qñs semi plena ꝓbatio. De hoc vide. s. Lōicar. x. Et ꝑle peccm̄ possit circa ḧ occurre vide Nico. de lira sup Mat. vij. vbi dic Sc̄dū ꝙ aliqs ḃt ꝓsumere seu iudicare malū de ꝓximo multipl̄r. Uno mō ex enidētia facti: vt cū aliqs iudicat aliquē homicidā: q; vidit eo iterficere hominē: z hoc nullī ē peccm̄. Alio mō ex signis enidētibꝰ: vt si aliqđ iudicat fornicatorē aliquē q; vidit eū nudū cū nuda: solū cū sola. z tm̄ l̄r nullū ē peccm̄. Tertio mō ex signis leuibꝰ. Et i hoc iudicio ē tripl̄r gradꝰ. Primus ē qñ ex leuibꝰ signis aliqs scipt dubitare de bonitate fratris. Et hoc ē peccm̄ veniale: q; ꝓcedit ex humana ifirmitate Et ḃ nō vocat iudiciū ꝓpe sz suspitio Sc̄da gradus ē qñ ex talibꝰ signis firmiter tenet ex alio ꝙ frater sit malus. z ḃ ꝓpe dr iudiciū: q; iudicii ꝓprie sentētiā. z hoc ē peccm̄ mortale: si malus qđ iudicat de fratre ex leuibꝰ signis sit de gḟe pcti mortalis. Peccm̄. n. mortale ē qđ ꝓtat caritati. Qđ ꝫt aliqs ꝑdicto mō iudicet fratrē ē ꝑ caritēē frnā Tertiꝰ gradꝰ ē qñ ex leuibꝰ signis nō solū ꝑdicto mō iudicat: sz ēt ꝓcedit ad pōtiōes illis sic vī scō. Et ḃ ē grꝰ ut⁹ qr ñ solū caritatē ḫ ēt ꝑ iusticie egtatē. z ḃ talibꝰ itelligit illud ḃḃ. Nolite iudicare. ꝛc. Sc̄do mō dr ꝑsumptio circa sepm̄. s. qñ aliqs vltra rōnē de sepo ꝑsumit de q̄ Tho. sc̄da sc̄de. q. cxxx. dicit ꝙ opponit i magnanimitati ḫ excessū Et ēt ps ꝑ phs in. iiij. ethi. vbi dicit ꝙ ꝑsūptuoſ pp exteriorē fortunā fūt desperatores z insultatores alioꝝ. Et tal ḫsumptio peccm̄ ē qñ ḫ nālē ordinē exīs. i. vt qs assimilat ad agēdā ea q̄ ꝑcunt sue ptuti. qđ̄ patet ad rōnē ꝑsumptionistic⁹ ipm̄ nomē manifestat. Tertio mō dr ꝑsūptio circa deū. s. iordinata ꝫ deo spes. De q̄ Tho. fa. q. xxi. Dicit sic. Sicut falsum ē ꝙ de⁹ ꝑcōtib⁹ nō idulgeat: vel ꝙ peccātes ad pnāz nō querentes: ita z falsum ē ꝙ i pcto ꝑseuerātib⁹ venīā p̄cedat: z a bono ope cessātib⁹ glīaz largiat: cui estimatōi ꝓximat se ḫ ꝑsūptiōis mot⁹. Et tō ꝑsūptio est peccm̄ mīn⁹ tm̄ cōtra despatione: qm̄ magꝝ pertīt ē deo misereri z pcere cōtra punire. Et ḃ ꝑsūptio opponit stute spei z vitio desperatiōis. De q̄ dsperatiōe. Iho. sc̄da sc̄de. q. xx. dicit ꝙ circa deū vera estimatio itellect⁹ est ꝙ ex ipo ꝓuenit hoium salus: z venīa pcōrū⁹ dar. unde illud ezech. xviij. Nolo mortē pcōris sz vt ꝓuertat z viuat. Falsa autem opio ē ꝙ pcōr ꝑ penitētī venīā deneget: vel ꝙ pcōres ad se nō ꝓuertat ꝙ gḟam iustificātē. Et tō sicut mot⁹ spei q̄ ꝓximit se ḫ ad estimationē verā ē laudabile z ꝓuisa: ita oppositꝰ motꝰ dspatiōis q̄ se ḫ ꝓximit estimatiōi false de deo: est vitiosus z peccatum.
¶ Tertia filia supbie est arrogātia q̄ ꝫ qs multū se existimāt. ceteros q̄s itra

ſt videt deſpicit. Et qb⁹ non ꝑſulēdo
log ſed vix dñando dignatur. ⁊ arro-
gantes dicunt q garrulitatē auctori-
tatē putant. ⁊ parati ad lites in ſubie-
tos tumide intonant.

11 ¶ Utrū ſit mortale pcm̄. ℟. q ꝑ mor-
tale qñ ex tali ſuphia: vl ꝓtentiõe fit il-
lud qđ eſt mortale alſ⁹ erit veniale.

12 Quarta filia ſuphie ē ptinacia. ⁊ ptī-
nax dr qñ ip̄m dēter tenēs i oio tenax
q: i ſuo oppoſito qñ ad victoriā ꝓueret
pluſq̄ oz: ne videat minus ſapiēs q̄ꝫ
alij: ⁊ opponit ꝓueuētie. ⁊ ſiga firī-
mat ſe i ſua ſnīa q̄ ēt ſi eccliā vtermia
ret ℣rīd: vel in eo qđ ꝓmet ad fidē vl
bonos mores tz oppoſitū ei⁹ qđ ,dr a
doctorib⁹: mortalr peccat ⁊ ſapit here
ſim. vij. di. g. ꝓcepta. Alſ⁹ nīſi p accūſa
rē ſcādali pīnacia n̄ ē pcm̄ mortale.

13 ¶ Quita filia ſuphie ē curioſitas ⁊ ē
qñ ge poſt poſit] dīnis ⁊ ſcīōr ,elogiis
ſcript] phoz ⁊ poetar rōe vāitatis vl
vletatīſ⁹ itēdit. xxxvij. di. ſacerdotes
⁊.c.ſe. ⁊ ē ℣ Tho. ſcīa ſcē. q. clxvij.
vitiū circa inordinatū appetitū cogni
tionis. De hac mā vide. ſ. curioſitas.

14 ¶ Sexta filia ē igratitudo. ō q̄ Tho.
ſcīa ſcē. q. cvij. q̄ igrat⁹ dr aliq̄ du
plicīter vno mō ꝑ ſolā omiſſionē: pu-
ta q: nō recognoſcit: vel retribuit vi-
ces ꝑ beneficio accepto. ⁊ ꝯ nō ſp ē
mortale. Nā ſi igrat⁹ ptermittat illud
ad qđ ſi tñr ſi peccat mortalr. ſzvenia
liter q: ꝓuenit ex q̄dā negligēcia. pōt
tñ eē mortale ꝑ iteriorē ꝓteptū. Aut
ſi ſubtrahat illud qđ ex neceſſitate de
bēt bñficio: ſiue ſimplr: ſiue in aliqua
neceſſitat] gradu. Alio mō dr igrat⁹ ſi
ſolū q: ptermittit ſe ℣rīū agit. ⁊ ꝯ etiā
ꝑm ꝓditionē eius qđ agit q̄ꝫ ē pec
catū mortale q̄ꝫ venīale.

15 ¶ Qñ ēt igratitudo ſit peccatū ſpā-
le: ⁊ qñ ſit circūſtātia aggrauās pecca
tū vide. ſ. Cōfeſſio. ij. §. xy.

16 ¶ Septia filia ē iudiciū temerariū. ō
quo vide. ſ. in. ſcīa filia in ꝓncipio.

17 ¶ Octana filia ē irriſio: vl ꝺriſio. ⁊ an
ſit pcm̄ dic ℣ Tho. ſcīa ſcē. q. lxxv.
q. ſic aliqs ꝓuitādo itēdit vōmē ꝓui

tiari honorē ⁊ detrahēdo diminuē fa
mā ⁊ ſuſurrādo tollē amicitia. tra irri-
dēdo itēdit q̄ illeq irridet erubeſcat.
Et q: hic finis diſtict⁹ ē ab aliis: tō ēt
pcm̄ diriſiōis diſtiguit a dictis pcīis.

¶ Utrū ꝺerſio ſit pcm̄ mortale. q. ℣ 18
Tho. vbi. ſ. q. cū aliqs malū alicui⁹ ꝓ
ſone: vl ſbiectū i rīſū: vl ludū pōit, deri
ſio dr. ⁊ ſigdē ꝯ fiat ī q̄ſtū malū ē par
num ℣ ſe. ne ꝺerſio ē venīale. S⁹ qñ
accipit qñ putā rōe ꝓſone. ſic aliquē ir
dere ē eum, oio ꝓuꝑdēr. ⁊ tō vlle iſti
mare vt ō ei⁹ malo ī ſit curādū. ſz ſit
qñ ꝓ ludo ꝯdū. ⁊ ſic ꝺerſio eſt pcm̄
mortale: ⁊ grauī⁹ q̄ꝫ otumelia q: ꝓpe
liol⁹ vl accipe malū alteri⁹ ſerioſe. irri
ſor ät i ludū. ⁊ ita vt ē maior ꝓtep⁹ ⁊
vhonoratio. ⁊ ℣ ē grane pcm̄. ⁊ tāto
grauī⁹ q̄ſto maior irreuerētia debet ꝓ
ſone q̄ illudit. Vñ grauiſſimū ē irridē
deū. ⁊ a q̄ dei ſūt. Scīo ē grauius irri
ſio pentū. Tertio ꝺerſio inſtor ꝓ q̄ꝫ
boies ⁊ a bñ agēdo ipediūt.

¶ Nona filia ē tētare deū qđ ē duob⁹, 19
mōis. ſ. vbis ⁊ facī]. vbis qñ deo i oño
ne qđ logī ⁊ petit ea itēdē. vt explorēt
dei ſciaz aut ptātē ſeu voluntatē ⁊ ide ex
pimētū ſumat. facī ſio tētat deū qñ ꝙ
ea q̄ facit itēdit explimētuz ſumeſ dine
ptātis: ſapie vl ꝓtetat]. S⁹ qñ iterptat
ue deū tētat. q. ⁊ ſi nō itēdat explimētū
ſumere de deo aliq̄d ꝑ petit: vel facit
ad nihil aliud niſi ad ꝓbādū deū. ⁊ ſic
ſemp tētare deū ē pcm̄: vel venīale vl
mortale ꝑm finē vltimate itētū. vel re-
ſpectu māe circa quā ꝓtat tētare deus

¶ Ultima filia ſuphie ē adulatio. Be ꝙ
qua vide. ſ. adulatio.

SUrdus: Utrū ſurd⁹ mut⁹ ⁊ cec⁹
ſit poſſint ℣here mīmoniū. ℣ri
mo vſ q̄ ſic. q: ꝑ mulier ē nālr cogno
ſcere. Itē hz rōnē nāle. In ℣riū vſ q:
numq̄ vidit mīmoniū ℣hī. nec audī-
uit. ⁊ ſic cū ignorāt gd ſit mīmoniuz
nō vſ q̄ poſſit ꝓſentire in mīmoniū

Oſt. ꝑut recitat Panor. ſ. c. cū apō.
de ſpon. dicit q: aduertēdū virū poſſit
exꝑmere ſuū conſenſum i ℣bendo. ⁊ hz
admitti. oēs repetiti. ex geſtis. n. ⁊ ſic

gnis discer⁹ iudex ꝓsiderabit: z in dubio ꝓsumēd⁹ cēt ꝓnceps. Nodiernis ñ ꝑpibus, videlicꝫ surdos z mutos ꝺ rite mſimoniū. Et marie hēm⁹ vna mulier surda z muta a nativitate q ꝺrit mſimoniū cū vnovitro ꝓ signa z nutꝫ stetit cū eo ꝓ xl. annos z plus: z adhuc ambo viuūt z optie cognoscit viros matrimōiū z nāz el⁹: vt ꝑz ꝓmo q ad iſepabilitatē exꝛ̄ cohabitanti secū ꝓ tot āños Sedo q ad bonū fidei: qz est tāte virtutis z ꝓnētie qz nec ēt ab alio q̄ viro suo ꝑmitteret se tangi vel osculari. Immo quod miruꝫ est. quia vir eius adulter erat quesiuit vt fieret diuorciū inter eos.

Suſpēsus ꝑm Guil. dꝰ q̄ſq; q̄ 'ad se q̄ſq; q̄ ad se z alios q̄ñ. s. ꝓ iniaz cēonis vl hois e suſpēs⁹. Et tal⁹ ūr abstinere ab officio. An aūt alij teneant abstinere vide. ē. Clericus .iij. §. ij. z excōicatio. vi. §. xiiij.

1 ¶ An ꝺ suſpēs⁹ ab offō dicaꝫ suſpēsus a iurisdictiōe. gl. notabil⁹ i. c. audiuim⁹ xxiiij. q. i dic ꝙ suſpēsus ab offō tm ñ ꝑt ea q̄ ſūt officij. vtpota celebrare sed bñ ꝑt ea q̄ ſt iurisdictiōl⁹: vt puta ꝓferre ꝑbēdā. Si aūt ga e suſpēs⁹ a iurisdictiōe ñ ꝑt ea q̄ ſt iurisdictionis. sed bene pōt ea que sunt officij. Si aūt suſpēs⁹ e ab vtroq; tūc neutrū ꝑt. Sz tu dic latiꝰ ꝑz gl. z cōsulor doc. i. c. cū dilect⁹. de ꝓhib. q suſpēsus ab offō nō ꝑt iurisdictionem exercere: nec eligeꝛ: nec bñficia ꝓferre. z ꝺ hac opi. facit. d. c. cū dilect⁹. z tex. a ꝺrio. i. c. si celebrat ꝺ cl. ex. mt. z h opi. plz. Inn. z Lōpo. g dicūt q suſpēs⁹ ab offō z bñficio. vl offō ſtm vl simplr vtel ligit suſpēsus ab oib⁹ ꝑtic⁹. qz appellatiōe suſpēsiōis i gñe itelligit ō maior suſpēsiōe. ar. c. si quē. de sen. ex. Sed dicūt i suſpēso a pōtificalib⁹. vel in eo cui e iterdict⁹ ingressus eccle. Nā ista iterdicta si extēdāt vltra eis exꝑssa. Pā. ſt. i. d. c. cū dilect⁹. addit ꝺ. q ant ga e suſpēsus mioꝛi suſpēsiōe q̄ ifligit pp ꝓticipationē cū excōicato: z illa nō ꝑtinet ad facultate exercēdi iurisdictio alia nec facultate eligēdi. Sz solū ꝓticipatione sacꝝ. Et pp ꝙ nō pōt eligi i ꝑlatū de hoc e tex. clar⁹ in. d. c. si celebrat Aut ē aliqui iterdictus ingressus eccle z tūc solū e ꝑnal⁹ ꝓhibē exercēdi ordinē i ipsa eccia. z i ea celebrāt efficit irregularis. vt i. c. is cui. de sen. ex. li. vi. vñ si ex eccleſiā celebraret ñ icurreret penā de q̄ tñ dic vt ibi no. hac tñ iterdicta nō ꝑtinet facultate exercēdi iurisdictionalia vel eligendi. aut suſpēdit eps a pōtificalib⁹. z tūc solū cēset suſpēs⁹ ab illis q̄ depēdēt ab ordie pōtificali. z ñ ab alijs: trāſeūte ꝓnto q̄ sic inſpensus pōt exercēr iurisdictionalia: qz vt dixi iurisdictōalia ſt separata ab his q ſt ordis pōtificalis. vt i. c. trāſmiſſam. ō elec. Et ꝑz Nost. sic suſpēsus a pōtificalib⁹ si celebrat i pōtificalib⁹ ñ e irregularis quia pōtificalia nō ſt ō ſba celebratiōis. nec debem⁹ aliquē iudicare irregularē. nisi incurrat expſſus. Q̄ſq; ga suſpēdit a bñficio. z tūc nō itelligit suſpēsus a officio vel iurisdictiōe. Vñ cōsonē⁹ suſpēsus a suis bñficijs pōt eligere. vt i. c. cū vintoniēſis. iūcto. c. cū i ecclesijs. de elec. Et no. gl. in. d. c. cū vintoniēſis. q̄ suſpēsio a bñficio solū extēdit ad fructus bñficiorū: nō ꝺ aūt ad facultatē administrādi i spūalib⁹ vel tpalib⁹. Q̄ñs suſpendit ga ab offō z beneficio simul vel suſpēdit simplr: tūc sive sit suſpēsus hoīes sive a canone inferēte penā. vt in casu. c. i. de re iudi. li. vi. dicerē q talis suſpēsus ꝓt facultate exercēdi iurisdictionē spūalē z cōferēdi bñficia z eligēdi. Nō itelligo durāte suſpēsiōe. Nā ista sunt fundata sup ordie ecclīastico Nā latens nō pōt ista exercere. vt xcvi. di. bñ gdē. Si g̃ ga suſpēdit a fundam tolure vide suſpēsus ab oi edificio qō est. ē. fundamētō. i. q. i. cū paulus. Et nota q verbū officij est valde latum. Nā, gcḋ hz electus est officij ꝓter bñficiū, g̃ suſpēdendo te officio: videoꝛ te suſpēdere nedū ab ordie: sed ēt ab oi offō clericali. Si aūt ga suſpēdit simplr ab ordine: tūc si suſpēdit ab ordie pōtificali: solū credo illā suſpēsum ab his q̄ ſūt ordinis epalis. nō autem ab

bis q̄ sunt iurisditionis. ar. xo. q̄. 5. di. xi. q̄n go ē suspēsus a pōtificalib⁹ Aut simplr go ē suspēsus ad ordiē & tē di ceré pp q̄dā pñas q̄ cēsetisé suspēsio ab oib⁹ q̄ sunt fādata sup ordiné. vt a iurisditōe spūali & oib⁹ filib⁹. aut go ē suspēsus ab offo: & cēset directe suspē sus a iurisditōe spūali & facultate eligē di & pferēdi bñficia pēdā pñas. qc. át de an. in cle. cupiētes. de pe. pōt distin tōe Bas. 5 cal. q. aut go ē suspēsus ab offo: aut bñficio: aut vtroq;. Si a bñfi cio sue a iure. sue ab hoie nō ē suspē sus ab offo. q; offiū nō est accessoriū ad bñficiū. hz ē? si est suspēsus ab offo aut p dictionē taxatiuā tm. aut simplr. Pro casu planū est q̄ nō est suspēsus a bñficio cū tm. sit suspēsus ab offo. q; hoc sníe pmulgatio voluit. Si aūt est suspēsus simplr ab officio: aut 5 ē ab hoie: aut a iur: si a iure aut pp crien. aut pp ifamiā vel ɔtumacią. Si pp crimē tūc puto q̄ suspēsus ab offo sit suspē sus etiā a beneficio. vt. c. eos. & c. figs ia cerdoti. lxxxi. di. Si aūt pp infamiaz vel ɔtumacią sit suspēsus ab offo: nō ē suspēsus a bñficio. vt in. c. presbyter. si a plebe. ij. q. v. Si aūt ab hoie: est suspēsus ab officio. Si hoc est pp crimē graue. tūc est suspensus etiā a bñficio. Si aūt pp crimen leue: vel etiā pp ifa miam vel ɔtumacią nō est suspēsus a bñficio. Si est suspēsus ab vtroq; aut 5 est p dictionē. ex. & tūc planū ē. aut p dictionē. vel. & tūc puto tal' ñia nō vz pp icertitudinē fm Bof. hille. Inno. át dic simplr q̄ suspēs⁹ ab offo tm nō dz pcipere fructus bñficior. p. c. pasto ralis. de ap. Sz No. hoc intelligit q̄n ē suspensus pro graui cā. Secus si pro le ui vel infamia. & nō est cōtumax.

2 ¶ Sz q̄rit de notabili. q. Quis possit absoluē a pēcā suspēsiōe. Pa. i' cle. mo nasteriorum. 5 re. ec. nō alie. dic q̄ aut pa pa pōt penā' suspēsiōis vl' iter dicti pp ɔtumacią canonē. 2dēdo: & tūc putat q̄ iferio: possit absoluē ex. 5 sen. exc. nup. nisi ipe papa sibi refuet absolonē: vel

vlterī expresse & vteriate plone. h tenent

4.27

Alg. gof. Inn. Ber. & Jo. i gl. xi. q. iii. fi limit⁹ & xvi. q. vij. ligo. & ho. Idē tudi cū ē si ostēdē iferiotis appbat & ofir mat. 5 iiti. ex reqñtib⁹ Pō. n. si opak ofirmare q̄ pdere iniaz & 5 nisi alteri refuet ablo. Si vo pena suspēsiōis & hmōi sit p iniaz ab hoie tūc itgās dz absoluēr̄ iferior. ex. 5 offi. or. cū ab ec clia. saluo cāno. c. pasto. & ti. Idē tz gui. in spe. Idē Pā. i. c. tā lris. de test. q̄ ad hoc vltimū. q. fi' ē ab hoie. Si vo sus pēsio sit ppetua q̄ hz vī pūatiōis ñ hz locū ablo: necessaria est dispēsatio & p pñs collatio: & tūc ē vidē an tale sit cri mē i q̄ possit epūs dispēsare vl ñ. & i pri mo casu poterit epūs dispēsare & pcede re puta bñficiū vel offiū q̄ ad' pcessio nē execūtōis ordis. Jn secdo casu ñ po terit. vide tm singulare limitatione ad pdicta quā facit glo. i cle. de hereti. q̄ vult q̄ aut suspēsio lata auctoritate iur hz terminū & nexū & ñ relaxat p iferio rē ne frustraret ipsi⁹ effect⁹. & hoc cāu stellige gl. i. c. cupiētes. in. 5. suspēsos de elec. li. vi. aut nō hz tpa determina tā. & si supior sibi refuauit absolutionē tūc idē dicēs. ar. dc. nup. aut nō reser uauit. & pōt. ar. d. c. nup. hec gl. que lz cōiter approbeiūr nō plz Pa. i. d. c. tā lris. Jō alr distiguit q̄ aut suspēsio sit in penā: aut i ɔtumacią. Pro casu iferio: ñ pt suspēsionē relaxe: q; ñ dz remittēr penā iflictā auctoritate iuris ar. vj. q. vij. notādū. nisi forte vellet dispē re i casib⁹ sibi pcessis uxta māz. at si cl. 5 iudi. Nec ob. d. c. nup. q; logiturin excōicatione q̄ nō ē pena: is medicina: nec ē ppetua: is ferī sub q̄dā pditiōe ta cita donec satisfecerit. vñ epūs relaxādo cū satisfactiōe nll nouī facit: is potius cōe exeḡ: is i cāu nr̄o remitteret penā. & paria sī quē suspēdere pp vlciā p petuo vl simplr vt ex. 5 ostī. ex lris. Si vo fuit sīca suspēsio pp ɔtumacią tūc pce dit eq̄pari ad excōicationē. & p 5 dico Inn. ñ bñ dicēr i. c. ij. de. solu. q simplr idē sentit ec i suspēsiōe: q̄ i excōicati one. & intelligc iferior in casib⁹ pdictis posse absolwere q̄n excōicatio vel

Alg. &

sentit esse in suspensione qs in excōica/tione. Et intellige ifertorē casib⁹ prędi ctis posse absoluere qui excōicatio vel suspensio est lata a canone. Secus si ab homine. hec panor.

§ ¶ Que autē sit dīa iter suspēsionē de positionē ⁊ ogradationē stricte sumē do ipos termios. ns large frequēter su mūt i iure vnū p alio. Suspēsio enīz ipoxtat puationē executiōis ītie ordis vl offīoz ecclīastīcoz simplr vl ad tēpus: ⁊ cū spe dispēsatiōis: q̄ q̄nq; a'in re: q̄nq; a iudice inferī. Depositio im poxtat puationē executiōis ītie offōrus ⁊ būficioz ecclīastīcoz possessiōis sim plr. ⁊ ex toto absq; spe restōis retento ifi pulsegio clicali: qz cōuenit nō pōt in iudicio seculari. nec capī: nec pūiri a laicis. ⁊ fit p iniaz hois cōtter. Nec pt inferri hec pena ab inferioꝛi epo q hoc agere pōt erga ꝓpriū sbditū: assīl tēte sibi canonico numero epoz si est in sacris. alis sufficit pria snia epī sine alioꝛ pūtia. Depositꝰ autē ⁊ degradatus nō pt restitui ad offā sua nisi p dispēsationē pape. Degradatio vltra pe nā depositiōis B addit: qz puat pulegio clicali oī cū certa solēnitate. caracter tū ei auferri non pōt. de hoc vide ā. Degradatio. §. vij.

4 ¶ Utr suspēsio possit suspēdī per appellationē. §. Sicut excōicatio: sic ab officio vl ingressu ecclie lata suspēsio p appellationē sequētē mīme suspēdit. vt extra de sen. excō. io cut. lib. vi.

5 ¶ Utr suspēsus a ticipatiōe vel collatiōe sacroꝝ si ꝑaciat sit irregularis. §. ꝑs Inn. ⁊ hosti. qꝝ si ert. de cl. ex. mi. si cejebat. Talia eni nō sunt ordis: qz ⁊ laici ticipāt sacris ⁊ ꝑerūt sacra.

6 ¶ Ubi tps ponit sine pfinitiōe: vt cū gs sine tpis pfinitiōe bficijs: puat p petus puatio itelligit. vt. C. ō pe. l. Iuus p hoc facit qō. ē. dixit panor. qꝝ parīs sunt quem suspendi perpetuo ⁊ simpliciter. Quod no.

Mbellio. ē publica. psona hīs offīi serbēdi instīka ad faciendū fidē.

1 ¶ Utr clici possint exercere offīa ta/bellionatus. §. Pm Rāl. clicis in sacris ordib⁹ pstitutis est penit⁹ interdictū: ⁊ si illis hēant ad mittēdū cōpellēdi sūt p subtractionē būficij appellatiōe, postpōita. ex. de cle. vel mo. sicut. Ex quo i fert ibi panor. qꝝ tabellio effect⁹ clicus nō pōt tpe facto tabellionat⁹ officiuz Si. n. eis ordz interdicti offīi. ergo illud nō pōt derūt. Idē videt i tabellionib⁹ effectus religiosis. vt ꝓ religiōne si pōt derint offīi. sed exercere nō debēt nisi in cā hereticis. ter. ē notabilis in. c. vt of ficiū. de hīti. li. vi. Sīc in tabellionib⁹ effectus decurionib⁹ vel aduocat⁹: qui per superuenientiā dignitat⁹ si pōt of ficium. sed illud exercere non debent.

¶ Et per B ifert. ad alia. q. an clericꝰ 2 effect⁹ tabellio pōt eo tpo clicat⁹ pūlegiū ⁊ būficiū. §. panor. de mente Jo. an. vbi. §. qꝝ non. Nō est. Sicut. n. per supuenientiam clicat⁹ non pōt tabellionatus: sīlr in habitu. vt in. d. c. sicut. ⁊ in. d. c. vt offīi. ita per supuenientiam tabellionatus non debet perdi clericatus vel būficii: qz ista non sunt in cōpassibilia: saltem in habitu.

¶ Quare dr phibeāt clicis hoc offīi 3 exercere. dicit panor. qꝝ hoc est primo qz hoc offīi dr vilis. cū tabellio dicat⁹ seru⁹ public⁹ vt. i. c. ij. de vsur. lib. vi. se cūdo qz hoc est offīi seculare. Vnde dr seruus publicus a seruiendo oibus

¶ Utrū clericus possit exercere hoc 4 offīi in cāis ecclīasticis ⁊ spūalib⁹ coꝝ iudice ecclīastico. pa. cōcludit qꝝ aut coz papa seu el⁹ curia hoc offīi exercet ⁊ ē admittēd⁹ marie si a papa hāt hoc offīi. ns papa admittēdo vel el ꝑ offīi tribuēdo: vt ē habilitare. ar. ī. l. idē vulpian⁹. ff. de excu. tu. aut in alia curia: ⁊ tūc aut hz ꝓpetentia salaria: ⁊ dicerē qꝝ nō cū indistīncte phibeat in d. c. sicut qz vt dicit gl. ibi ē q⁹dā genus negotiatiōis qō phibet clericis. extra ne cle. vel mo. c. i. aut idigēt ⁊ tūc arbitroz eos admittēdos: ⁊ sic pōt ira. dtuersa ad concordiam reduci.

¶ An autem clericus q non ē in sa- §
cris possit hoc officium exercere. Jo.

an in.d.c.sicut videt velle q̄ sic p̄ ter. ibi g facit mētionē de ꝓstitutis i sacris Bo.an.videt velle hoc verū nisi hēat bñficiū ꝫ Panor. dicit eū nō ponderasse dictū Jo.an.z dicit q̄ ille ter. videt in ꝓtū. Nā, phibet clicis i sacris sub pñtiōe bñficior: ergo nō pcedit in minoribꝫ quāticūcq; sint bñficiati. Posſz nī dici q̄ hic accipiunt sacri oz dines largo mō. p oib⁹ ordinib⁹ g in dubiāter sacri sūt. vt no. xxxij. dt. i. sūma. Sz vbi bñficiū nō sufficeret posſet hoc exercere. Nā talis nō pōt dici bñficiat⁹. ar. c. ij. de transla. p̄la.

6 ¶ Sed qd. si clicus in sacris nō ꝫ bñficiū. ꝛ. pa. q̄ pōt hoc officio vti. Imo plus dicit Jo. an. q̄ hoc o ficiū nō phibet p̄cise clicis: sed cāūe. i. per fōtractionē bñficij. z p hoc pz q̄ nō pt indistincte clicis in sacris phiberi hoc officiū. z hoc plꝫ pa. vt possit vti si nō ꝫ beneficiū cū possit tunc exercere negociationem honestaꝫ.

7 ¶ Quid si clic⁹ de facto hoc statuto⁹ obstāte fecit istꝫ: nūqd teneat. Inno. dicit q̄ si fecit istām aūcē ei iterdicat: ꝫ: fec⁹ si postea: z pōt cē rō ꝫ Jo. an. q̄ iterdicto offō iterdict⁹ ei⁹ executo. ar. de ap. c. pastoral⁹ als hec iterdictio cēt delusoria. Sz ipse Joā. an. tenet q̄ sine p̄cedat iterdictio: siue nō valere istrumētū: ꝫ pari posſit bñficio. Mo uet q̄, ibi hic sola pena ꝫponit vñ alia sequenire nō debem⁹ Pe. de an. ꝛpugnat hoc dēm Jo. an. q̄ pene appositio in actu a iure phibito nō p̄firmat actū ꝑ phibitōe attētātū: vt no. bar. in. l. ꝓtor aut. ff. de no. op. nū. vñ melior rō vī ꝫ eū p dcō Jo. an. q̄ ānulatio istī ppt carētiā fidei nō ꝑcernit ipz clericū: sed pter gd⁹ phibitio nō cē facta. Et p hoc forte nō cēt malā distinguere ꝫ eū. q̄ si publice p edicta soleniter publicata sit facta iterdictio clicis: ita potuit verī stāre i noticiā ppli nō valebāt in stra al⁹ sec⁹ sicut obseruat i p̄digo: cui bonoꝝ admīstratio cē iterdicta: vt. l. is cui bonis. ff. de bb. ob. Et pa. vī cōclu dere q̄ clicus aū iterdictū si ꝓficit instrumēta tenēt. ex quo tollerebat i offō rōne publici officij. Sic so fuit clicis p ſuptoꝛē iterdictū: z tūc aut palā z publice: z nō valebit istām tq; gesta rōne publici officij post interdictū ſuptoris nō tenēt vt in. c. veritatis de dolo z cō tuma. Nec pōt allegari tollerātia ex q̄ publice emanauit phibitio: aut iterdictū nō fuit publice factū: z tūc tz in pūdictū phibiti vt possit bñficio puari vt in. d. c. sicut. Sz gesta rōne publici officij: tenēt saltē q̄ ad ignoātē: vt⁹ ff. B. ſ. absolo. l. ſ. iij. z cōfessio. iij. i fine.

8 ¶ Utrū tabellio cōstituta a laico possit ſup eccliasticis ꝓficere istfa ꝛ. pa. vbi s. q̄ fic⁹ hoc vī sentire bar. in. l. i. ff. de of. pcō. z in. l. cūctos popul⁹. C. de ſſ. trī. vbi firmat notariū ꝓstitutū a pncipe posſe cōficere istfa de volūtate puū in alieno territoꝛio. Idē bal. i. d. l. cunctos populus. vbi plus sentit q̄ ēt si cō stitutus a pncipe tz p statutū loci potest iter subditos i alieno territoꝛio hoc offīm notarij nōtiꝫ iurisditionē annexā: sed ēt quoddā offīm qd pōt exercere sine iurisdictiōe z sine distinctōe territoꝛij. Idē in notario creato ab ipatoꝛe vt possit ꝓficere instām i terris ecclesie. Idē tenet do. an. i. c. p venerabilē qui ſ. sunt le. Sz pa. vltra alios adducit ter. in. c. q̄q; de vſur. lib. vi. vbi i cā ecclasticā seru⁹ public⁹ z sic notarius laicus stipulat. Sed so adducit. c. cum dilectus. de ſi. istru. vbi ꝓsuetudo pōt dare hāc potestatē conficiendi instrumenta als nō habēti: cui⁹ instrumēta faciunt fidem in vtroq; foꝛo

9 ¶ Utrū epūs possit in ecclasticis cōstituere clericū tabellionē. ꝛ. ꝫ Ray. pt p totā diocesim suā cui cura omniū ē omissa. x. q. i. regēda: z si fecit poterit ille vocari ad scibēdū acta eccleſiastī ci foꝛi. Et sic ꝓstitut⁹ ab epō ſi hz prātē extra diocesiꝫ illi⁹ q. ipz ꝓstituit. ff. ō in ris. om. iudi. l. ſi. Sz ſi ſi ſimplr ꝓstitutus sit tabellio: marie abepō q hēret ſi p hoc pnlegiū: pt ēt iste vblq; . addit ēt Jo. q̄ ex quo qs simplr cōstituit⁹ ē tabellio ab illo q hz hāc potestatē pōt

vbiq; ꝓcē ista sicut ꝓbyter semel or dinatus vbiq; celebrat. Limita tamē hoc ꝓout proxime dictum est.

Alex sine exactio. vide supra. Peda giū qualiter totum.

Testamētū .l. cōiter. Quid est testm̄. ℞. Pan. Etica de testa. dicit q; testm̄ est nr̄e voluntatis iusta sniа de eo qđ ge post mortē suā fieri vult cū hr̄dis istituōe vt habet i. l. l. sūcta gl. ff. eo. vñ sine hr̄dis institutiōe nō ē testm̄. vt ff. de leg. ꝯ. asi hr̄dis. ⁊ ꝓ ꝯo testm̄ nō ꝓhēdit codicillū, qz in codicillo nō pōt dari hereditas. C. de codi. l. iij. ⁊ l. ñ idē. Nec cōphēdit donatōes cā mortis: que ē ḡi quedā vltima voluntas.

1 ¶ Quis pōt facere testm̄. ff. pa. vbi. ē. q; edictū de testamētis est ꝓhibitorū oēs ḡ pñt testari q ñ sr̄ exprēsse ꝓhibit.

2 ¶ Qui st̄ ꝓhibeant testari. dic ꝓio q; ꝓhibēt furiosus seu mētecaptus nisi hēat lucida iteruallo. l. furiosus. C. q te. fa. pos. Sedo. ꝓhibēt mutus ⁊ surdus a natiuitate. Sec⁹ fier accidenti ⁊ scri bere scitur. l. discretis. C. qui te. fa. pos. Idē bar. ibi q addit q surdus tm̄ testatur mutus tm̄ testat si scribēt scit d. l. discretis. Tertio si nō valet articu late log. ita q nō pōt exprimere nomē hr̄dis nec scribere vti. l. iubem⁹. C. de testa. vbi bar. ex illa. l. sīert q; ille q nō pōt articulate log mortuo est filius. Et iō cū testator loquēt balbutiēdo: cū ꝓ nō fuerit hō recte lingue si faciat testm̄ nō valet. ⁊ dicit semel fecisse exceptionem ad ꝓpugnādū testamētū qđam q; erat factū ab eo q nō poterat articu late log. Quarto ꝓpubes vñ nisi masculus sit in. xiiij. femina in. xij. testari nō pōt. l. q etate. ff. e. Quito filiusta. ni si in castrēſi vel q̄si vt in. c. ij⁹ de sepul. li. vi. ⁊ in. l. p. C. q te. fa. pos. Sexto pdignus cui bona iterdicta sūt a iudice. l. ita cui. ff. eo. ſ testamētū prius factū valet vt ibi. De hac materia pdigor vide singularia. ē. donatio ꝓio. §. iij. ⁊ iiij. Septimo dānatus ad mortē nālē vel ciuilē: puta qz deportat⁹ vnde cōiter tenetur. q; talis nō possūt testari et si effugiā de manib⁹ iudicū vt in. l. ei⁹ ff. e. Si aūt qs est dānatus ad penā ſe rioꝛē: cōiter non ꝓficit ifestabil. puta si fuit ꝓdēnatus ad amputatiōē manꝰ vel vt euellētur oculi. ⁊ bar. in. d. l. cius in. §. si cui ex illo. §. infert q; dānatio qua pdit vita libertas vl ciuitas ipedit testamētū fieri ⁊ rōpit tā factū: sec⁹ in dānatōe p quā tātū ledit. vide ēt qđ no. Bzo. C. q te. fa. pos. q; dānat⁹ ad mortē testamētū facere nō pōt sine fit dānatus vt moriat sine vt fiat seruꝰ pene sine sit deportatus in insulā. Relegati aūt qz nō amittūt libertatē vel ciuitatem testamētum facere pñt: si qs tū eoz fuerit dānat⁹ ⁊ appellauerit in tertim testm̄ facere pōt. d. l. ei⁹ ⁊. l. q a latronibus ff. e. ti. Vide ēt sab. in cle. i. ō pe. ⁊ re. vbi q̄rit an dānatus vltio sup plicio possit testari. Et vr q; sic: qz sēpe dānat⁹ qs absens ex vi statuti qz de iure cōi dānari nō pōt. ff. ō pe. l. absentē ⁊ videt ꝑ bar. ⁊ bal. i. d. l. ei⁹ q; si ē dānatus ⁊ detēt⁹: ita q; fallibiliē fiet executio ñ valet testm̄ vt no. C. ō dona. inter vi. ⁊ vxo. ante. sed hodie. ſ si dānat⁹ ad mortē i abſtia ex ſoia statuti testm̄ ñ valet q; ad fauores municipales qb⁹ bāniti, ñ gaudēt tā⁹ hostes sue ciuitat⁹ ff. ō capti. d. l. amiſſi ōcti ſ q; ad ius cōe valet testm̄ qz ñ pdit ius cōe. de hmōi ex bānit⁹ vid⁹ singlaria. ē. c. fili⁹. §. xvij

¶ Dubitat ō dānato ad ꝓpetuū carcerē ⁊ i laico cōis sniа q; ē it⁹ stabilit vt l. ij. ff. de pu. vidl. ſ i clerico dic pa. audiuisse vt ſe fuisse cōsultū. Nā qđa ꝓsuerūt ñ q; ꝓ testari: qz illa pena egpatur pene mortis seu deportatiōis: vt no. Jnn. i. c. q̄r el. ij. ē accu. Cōsulētes vo opposituꝫ moti sūt qz ius canonicū nō i ponit ꝓpetuū carcerē i penā: ſ ad pe nitētiā. vt in. c. nouit m⁹ de ꝟb. ſi. ⁊ i. c. q̄uis de pe. li. vi. ē nō ds hec pena ipa bilitat⁹ testādi. pdire ex pnia. ⁊ h opi. est mitior: ſ alia videt verior: qz negati nō pōt q; ille sit q̄si mortꝰ. Octauo ꝓhibēt public⁹ vsurarius: nisi ꝓfitet cautionē iurta forma. c. q̄ꝫ. hec pena vsuryi ij. vi. Nono ꝓhibēt excōicatus ꝑ opi-

quorūdam quos sequitur glo.in.c.de cerimonijs de sen.ex.li.vi. Sz Jo.an.z Jnno.tenēt ꝯtū.z est hodie cōis opt. nec eq̄parat̄ deportato. Decimo, phibetur ser⁹.xiij.q.v. illud: z.l.fili⁹.ff.de testa. Undecimo glibet religiosus g̃p fitetur tria substātialia regule.ex.eo.c. ij.z in auc.igressi.C.de sac.san.ec.lcc⁹ de religiosis largo mō sumptus. Duodecimo hereticus rō: q⁹ hereticꝰ nihil hz cū oia bōa sua sint cōfiscata ipo iure vt in.c.cū fin.de here.lib.vi. vñ etiam si post mortē posset detegi quē fuisse hereticū i vita oia bōa pñs appēdet vt i.c.ij.de pscrip.li.vi. Nota tñ q⁹ huiusmodi hereticꝰ z fides cū bona ꝑscia pōt retinere bōa sua bonec sequat̄ sentētia salte declaratiua sup fcō. de lz vide.ō. singulariter. Absolutio. prio. ℌ. xix. Tertiodecimo phibet dubius de statu suo. Et dī dubius qñ dubitat an sit in eo statu q̄ testari possit vt.l.de statu ff.eo. Quartodecio phibetur obsides z itelligo de obsidib⁹. i. captiuis pphi romani vel ecōuerso: puta si apō inimicos cēnt rpiani obsides. vel eꝫ sec⁹ in obsidib⁹ q̄ttidie tradunt ab vna ciuitate alteri vt no. in.l. obsides. ff. eo. Quintodecio phibet dānatus ob carm famosū. puta q⁹ cōfecit libellū famosū in iniuriā alteri⁹. z de illo fuit dānat⁹. vt i.d.l.ꝫ cui. Sz dubitat an ifamis ex alia cā possit cōdere testm̄. z cōsequi tenetur q⁹ sic nisi reptatur specifice phibit. Et no. q⁹ dī libellus famosus qñ aliquis scribit cedulā cōtinētē iniuriā seu ifamiā alterius z ponit illā i loco vbi inuenit̄ z sic alt⁹ ifamet. Sexodecimo reus criminis lese maiestatis. l. quisquis. C. ad.l.iul.ma. z de hoc dic vt dictū est. ℌ. de heretico. Decimoseptimo ts g apud hostes captiu⁹. d.l. eius. Decimooctauo carēs vtroq; lue hodie tñ pōt testari dūmō ferret qđ hētur in.l.hac cōsultissima. C.q te.fa. pos. vt articulate z clare in pñtia testium exp̄mat⁹ nomē hr̄dis z bar.f.d.l. ac cōsultissima dic scolarib⁹ q⁹ bñ notēt illā.l.q: ex ea poterūt hr̄e multū ꝺ bonore. q: sepe hostes excecantur pp firmitatē i alta accūtia z facilit testiū de iure cōi. z illud testamētū nō valet. ¶ An aūt ꝑdicti phibiti a iure testari possint disponere i piaꝫ cās. Et ꝓsupponit pa. q⁹ oē relictū p aia dī ad pias cās: vt in.c. regressi. ex.eo. de furdo z muto seu nō valente articulate loq ad pias cās pōt disponere dūmō salte nutu. i. signo possint exp̄mere voluntatē. Nā cū tales possint ꝺhere mōimentū vt i.c.cū apud de spō. iferē q⁹ hñt intellectū nālē. Sz in istis dispōnibus ad pias cās sufficit sola facultas. iure gētiū seu naturalis nec curam⁹ de solēnitate iure ciuili: vt in.c. relatū. el pōmo ex.eo. vñ bal dicit de quodā aduocato q̄ gp firmitatē si poterat leq nec scribē. lz fligtoso quodā sibi dicēte vt punideret ꝺ aia sua. z q⁹ si volebat bōa sua dare pauplib⁹ apēret libz. si sanus mēte apuit libz: z⁹ dispositio. Et penit. Bal. regulā ad pias cās valz testimutū factū: p hoc bōa gl.i.c.cū tibi. extra eo. De ipubere cōsiter tñ q⁹ n ō pt dispōer et ad pias cās: vñ z miles assi pubertatē nō pt testari pp defectū ętis dicit: vt i.l.fi.C. ō te. milit. In filiofa. cō clude q⁹ castrēsi vel qsi pōt testari vt vult. Sz si aduēticius q̄m hz ꝓpietatē ē dubiū. Nā si vsufruct⁹ acq̄rit pri: ocs tenēt q⁹ testari ad pias cās nō pt inito pr̄e: vt i.l.pe. C.q te. fa. pos. Sz ē dubiū qñ vsufruct⁹ ē penes filiū. bar. i.l.i.C. de san. ec. voluit q⁹ possit testari ad pias cās et inito pr̄e: q: ois solēnitas iure ciuilis est remissa i legatis ad pias cās. d.l.i. z in.d.c. relatū. Sed bal. tz ibi cōtraria allegat bonū tex. in.c.lz ō sepul. in. vi. vbi dī q⁹ filiusfa. non pōt disponere inito patre et ꝑ aia nisi de castrēsi vel quasi. z hec opi. vī verior p illum tex. ne spoliet̄ pater pp fauorē pie cause cui debent̄ bona filij.

¶ An ät ꝓsentiēte pre filiusfa. in istis aduēticijs i qb⁹ pri ꝺ regrit vsufruct⁹ possit facer testm̄ ad pias cās z dare bar. i.l.q in pte. ff. e. dicit q⁹ sic. z dic bꝑbari i.d.c.lz in fi.a contrario. z vī

esse cõis opinio legistaꝝ. ꝫ imo. ꝛ Jo. an. sint i ꝟitũ. Et hoc vt tenẽdũ saltez de iure canonico p. d. c. ꝫ g tex. hoc, p bat in duob⁹ locis. Pꝛio. n. ter. dicit q̃ fili⁹ põt iudicare p aĩa. ꝛ gl. exponit. i. in vltima volũtate relinquere: ꝛ sic ꝟba sũt gñalia ad oẽm vltimã volũtatẽ. Scõo subdit tex. p aĩa. q̃ ꝟba clare oñdũt q̃ verbũ indicare ibi positum nõ dꝫ i elligi de donatõe cã mortis: qz illa filiusfa. pꝛe cõsentiẽte facer potest absq; hoc q̃ donec p aĩa cassus ẽ in. l. tã ts. ff. de do. cã mor. Facit ẽt ad hoc qz rõ ãre de iure ciuili filiussa, ñ, põt testari ẽt de pẽsu pfis ẽ: qz vltima volũtas ecẽt captatoꝛia ꝛ põderet ex alie no arbitꝛio. vt in. l. illa institutio. ff. o. ꝟe re. instit. Sz ius canonicũ nõ curauit de hac solẽnitate iure ciuilis'. Immo de iure canonico volũtas captatoꝛia sustineꝛ. vt in. c. cũ tu. de testa. vñ cum seruem⁹ ius canonicũ in relictis ad pi as cãs. seruada ẽ hec opi. cõis indicãdo vt filiussa. cũ volũtate pfis possit testari ad pias cãs ꝛc. Adde qđ not. bar. i anc. vt liceat mꝛi ꝛ aute col. vij. vbi ex glo. ibi ifert tria, Pꝛio q̃ filiusfa. nõ põt testari ad pꝛietatẽ de bõis aduẽticijs in gb⁹ q̃rit⁹ vsufruct⁹ pfi ꝛ de hoc est casus in. l. pe. C. g te. fa. pos. Scõo q̃ filiussa. nõ põt testari i bõis in gbus pfi nõ q̃rit⁹ vsufruct⁹. Jta no. glo. ibi. Tertio q̃ filius põt donaꝛ cã mortis sine patris cõsensu bona in gbus pfi non q̃rit⁹ vsufructus. Sz vide bar. veroneẽsez in tractatu suo de cautelis. vbi põit modũ. vt si filiusfamilias ẽt in pste pfis possit testari inuito pfe. s. q̃ suscipiat salẽ ꝓmã tõsura. Et p hoc vide gl. singulaꝛẽ. xix. q. vlti. c. qz ẽgredientibus q̃ dicit q̃ clicus i pste cõstitutus põt testari ꝛ loquit indistincte. Et allegat autẽticã pbyteros. C. de epi. ꝛ cle. Dez pdigo post interdictũ cõiter tenet q̃ nõ põt testari ẽt ad pias cãs: qz post interdictũ nõ hꝫ administrationem bonoꝝ suoꝝ. De vsurario bar. ꝫ q̃ ex quo est publicꝰ ꝛ nõ dedit emẽdẽ nõ põt aliqđ disponeꝛe pro aĩma: qz nec eccliã dꝫ recipe oblationem talis. Et ideꝫ dicit de q̃libet decedẽti mortali. qz cũ sit extra vnitatẽ eccliẽ nõ põt dici relictũ p aĩa. nã eccliã p talibus nõ orat. Ex quo infert q̃ relicta p istos nõ gaudẽt priuilegio attributo relicto ad pias cãs. bal. in hoc vltio ꝫ ꝟitũ. qz priuilegiũ istud ẽt attributũ nõ solũ fauoze relinquẽtis. ꝫ ẽt fauoze illi⁹ cui sit relictũ. Sz pa. dicit q̃ vsurarius publicus nõ põt aliqđ relinquere qz nõ valet testim. neq; codicillus vt in d. c. ẽgredientibus. Sz in aliis exẽplibus in pcõ vt in excõicatis ꝛ filiabus: dic q̃ si volunt facere oblationẽ ꝛ debẽt regulariter admitti. nisi spãliter phibeãtur: vt excõicat⁹ vsurarius ꝛ filius. Idem ꝛ fornicat⁹ si volũt intitu elemosyne aliq̃ dare eccleſijs vel pauperibus dico q̃ eccliã põt recipe. nõ tamẽ debẽt se obligare ad orandũ p eis. ꝛ alia relicta põt dici ad pias cãs nõ solũ rõne illi⁹ cui ꝛe linquit. ꝫ ẽt rõne delinquẽtis. ꝛ talia relicta gaudẽt priuilegio relictoꝝ: ad pias causas: ex quo alias de iure testari põt. de dãnato ad mortẽ nãle vel ciuiles: nũqd possit disponere ad pias cãs ex quo bona sit publicata. Cõiter tenetur q̃ nõ. qz iura dãt illa bona venẽtibus ab intestato: vt in auc. bona. C. de bo. dã. vñ ẽt disponeꝛe de alieno: animo testim. pxius facinus rũpit' secuta cõdẽnatione. hoc volũt legiste in. d. l. i. vbi formaꝛ qõ fm Jo. an. de eo q̃ dã natur. ꝛ postea i testõ vel codicillo aliqua relinqt p aĩa sua. ꝛ postea die tertia decapitat. Ein pãcta legata debẽt tur. Bar. i. d. l. i. dicit q̃ qñ talis dãnatus nõ retinet bona vsq; ad mortẽ: vt qz sunt p legẽ fisco applicata. vt in. d. auc. bona nõ valẽt talia legata. qz ergꝺ si hꝫ bõa de illis testari nõ põt. si ꝛo retinet bona vsq; ad mortẽ. tũc si est penitens de delicto potest testari ad pias cãs. ꝛ est casus fm vnũ itellectũ in. d. l. i. qz illa lex remouet oẽ spẽdimẽtũ ẽtũ ad legata pias cãs. Aut mortu⁹ ẽ penitẽs. ꝛ tũc relicta p talẽ nõ sũt per eccliã recipiẽda: ꝫ ꝟ hoc dic vt dcm

est.ō.§.primo. De excōicato dic vt.ē. dixi. Nā sicut pōt facere elemosynā: vt in.c.cū volūtate.de sen.ex. ita ⁊ in testō pōt relinq̄re ad plas cās: ꝫ aliud dixerit bar. De fuo religiolo hereticoreo lese matestatis ⁊ filib⁹ dic q̄ si pūt disponē ēt ad plas cās: q̄ nō hūt bōa i.q.i.nō est putāda. De onbio de statu suo sūt opiones inī doc. bar. ⁊ q̄ posit disponere ad plas cās. bal. ℌ in . d. l.i.q̄ nō reperīt iure pcessū: ꝫ plus plꝫ opio bar. fauoze pie cāe. q̄ miles ē in hoc ꝑuilegiat⁹ vt in.l.ex militari. ff. de testa. mi. Form⁹ pia cā ꝫ ē ꝑuilegiata De eo qui ē apud hostes credo q̄ nō possit disponere. q̄ ſeru⁹ est.

6 ¶ Utrū religiosus in epm ꝓmot⁹ possit testm facere. §. ℌ Tho. scđa scđe. q. clxxxv. nullo mō pō- q̄ sola dispēsatio rep ecclīastic⁹ ei⁹ittit q̄ mo:te finīt. ex q̄ testm incipit valere. si tamē ex cōcessiō: pape testm faciat nō. ītelligitur de ꝓpio facere testamētū: ꝫ, autē ostat apostolica intelligitur 'ampliata potestas sue dispensationis: vt possit valere post mortem.

7 ¶ Quid si aliqs aliquem testari ꝓhibuerit. §. ab eius hereditate erit repellendus. vt. C. si quis al. te. ꝓhi. l. ij.

8 **Additio.** §. due. Una dī testm nūcupatiū ⁊ sine scriptis. ⁊ ē illud in q̄ testatoris ⁊ hēdi ⁊ legatarioꝝ noia ⁊ oia q̄ i eo ꝓtinent cozā testib⁹ māifestātur. Et dī sine scriptis. i. subscriptōe testiū ⁊ i aliis solēnitatib⁹ q̄ regrūtur in testō i scripti fcō. de. q̄. i. l. hac ꝓsultissima. C. ō testa. Et ēt q̄ sine oi scriptura ide tcā ꝑt q̄ testari nūcupatiue: dū mō cozā testib⁹ ⁊ ꝑdītōe legittimis nūcupet hēdē ⁊ sua explicet volūtatē. isti. de testa. §. fi. Jō si q̄ si hꝫ notariū ad hoc et legittimū nūcu testiū: ⁊ explicet nomē hēdis ⁊ alis istitutōes ⁊ legata: roget eos vt sint testes ⁊ valebit. Alīs dī testm i scripti. ⁊ istō ꝑt facē q̄ si vult q̄ testes vl aliqs sciat sua dispnē. vñ regrit mlta ō sba. vt i. l. ubem⁹ C. ō testa. ⁊. d. l. hac ꝓsultissima: ⁊ nisi q̄ sit bñ doct⁹ facilī errabit i ꝓpōdo. Jō si q̄ vult facē ꝓsilia ꝓtos. no. ēt q̄ q̄ ꝑt relinq̄re sic dicēdo cozā notario ⁊ testib⁹. Volo q̄ hēs me⁹ faciat in oib⁹ ⁊ p oia ꝓput ꝓtinet i ḡdā mea. ce dula scripta mā̄u mea q̄ ē apō talē religiosū ⁊ valebit ℌm bar. i. l. si ita scripsero. ff. de ꝓb. ⁊ ō. ⁊ pan. de ca. in. d ℌ. illō. ⁊ bal. in captatoriis in. q. v. 'C. de testa. mi. Jo. de imo. in. l. illa institutio. ff. de, here. instit. ⁊ in. c. cū tibi de testa. Rō q̄ ꝫ in testō nūcupatiuo debeant palā nūcupari q̄ sūt vt a testibus exaudiant. l. hēdes palā i ꝓn. ff. ō test. ⁊ in. l. ubem⁹. C. ē. q̄ pia sī ēplicite ⁊ explicite exꝑmere. d. §. illō. ⁊. d. l. si ita scripsero. Jō valet: ꝫ vīdeat q̄ sic 'vult q̄ talīt ifa sua cognoscat vt ñ sit dnbī um de. q̄ alr esset periculosum.

¶ Quot testes regrūt i testō. §. q̄. vij. legittimī. q̄ sint rogati vñ si testm ñ ne scripti] hēat mīn⁹ q̄. vij. vel ij ff. vij. nō tñ rogati nō dz. l. hēdes palā. §. pe. ff. de testa. ⁊ falsit hoc i testō ceci. vbi sē necārij. viij. In testō rusticī i rure. scō vbi plēs nō pūt inueniri sufficiūt. v. In testō scō inī liberos sufficiūt duo. ℌm bal. i. d. l. hac ꝓsultissima. In testō scō in pūtia ipatoris pcīb⁹ sibi ꝓrrect] vt audīat sufficiūt vn⁹. ⁊ ē rō ꝫ ang. ō are. isti. de te. §. fi. q̄ nō ꝓsumīt ē q̄ ipator ⁊ maxim⁹ oīs vt ē marcello ferarie ice dat sine multitudinē. iō ipator ē testis ꝓsūt q̄ ibi ēt multi hoc viderūt ⁊ audierūt qui sī ad lat⁹ ꝓncipis. In testō militis in exercitu sufficiūt duo testes ⁊ in bello vt. l. milites. C. de milī. test.

¶ An aūt notari⁹ ꝓpter ꝓ vno. ang. ō are. i. d. §. fi. dic q̄ ꝓba notarij scribētis pōt ꝓpari in nūero septē testium q̄ testm pbat per depositionē testium. ⁊ sic ter testes ⁊ notarius isto cāu sufficiūt. sī aūt, pbaret ꝑ instm notarij tūc ꝓsona tabellionis nō dz i nūero testiū ꝓpari: q̄ nō pōt notari⁹ fūgi ꝑ sona scribētis ⁊ autēticāris testm ⁊ ꝑ sona testis. vt no. gl. ⁊ doc. in. d. l. hac cōsultissima. Nota ēt q̄ nō sufficit scripti testes adhiberi nisi fuerint rogati ⁊

certio:ati ad gd sunt exhibiti:nec suf-
ficit si fortuito in testo interfuerint: vt
l.heredes pali.ff.de mili.te.dicit q ly testes ꝺ
ponāt q titius istituit scis z nō dicāt
se adhibitos z rogatos ad hoc a testa-
tore nihil pbant:vt.d.l.ꝺinus qꝺ tene
meti quādo habes,pbare vt sis cautꝰi
formādo articulos q ꝺcludāt q testes
fuerūt ad hoc adhibiti z rogati q no.
¶ Sꝫ'g nō pñt esse testes in testo. ſz.
q oēs g.p testibus reprobant a ture:
vt.j.testis.ité in testo spāliter nō pt eē
mlier. p'q no.ſz ang. ꝺ are.ist.ꝺ test.
§.testes q mlieri testo pagāt:fgulr ñ pt
eē testis vt ibi;nec i ꝺcitꝺ°.ſz i testo sco
liter liberos in gbꝰ si regrunt testes ꝺe
solemnitate z in testo militis ad plas
rās:in oibus hīs pt eē testis.ad ꝺ é gl.
or.i.l.fi.i fi.C.de codicillier q̄ iterri q
cū hodie vtplimū in testamētis appo
natur cla:si nō valet iure testi valeat in
re codicillo:z.c.q si mulier adhibea
tur i testē q cū nō valeat vt testis va-
lebit vt codicill° qꝺ no. Ité hermofro
ditus nō pt eē testis.ſz vide qꝺ no. idē
ang.i.ꝺ.ist.§.testes pᵒgl.q si hermo-
frodit° magis icalescat i virili sexu:ite;
fuerit frigid°i viroq; sexu q possꝫ i te
sto testis adhiberi. Ité ille cui ꝺ é iter
dictū p statutū vl a iudice:z p ꝺ ang.
in.ꝺ.§.testes pᵒgl.fac regulā q ille q
phibet eē testis i iudicio vt ibi;phibet eē testis
in testo. Ité seruᵒ:ſz ang.ist.ea.§. sed
cū aliqs p illū §.ꝺcludāt q sius q cōt
opione reputabat liber pt eē testis.ité
ois q hꝫ in ptāte heredē sicut pr̄ au°z
filios,pbant hec ist.de.te.§ testes 2.§.
se. Ité q nō est testi capax sic spuri°te-
statoris ꝺ ertic°dānificat° ad metallū
z siles. Ité q̄ leges iprobos z itestabi
les iubēt eēvt sē de crie famoso dānati
z mulieb:ia passi.ff.de testi.l. ob car-
men. Ité legatari° nō pt esse testis nisi
quo ad q̄nē vertente inter heredē z
extraneū.ist.de testa.§.legatarius:sed
quo ad factū suū inter se z heredē nō
pōt.Et ang.ibi addit q filꝰ legatarij
pōt esse testis.ité fideicōmissari° vis
non pōt esse testis in testo;q est iuris
successor vt.l.i.§.i.ff.ad trebel.

¶ Quid aūt in executore vltimaꝝ vo'12
lūtatū an possit esse testis in testo.ang.
in.ꝺ.§.legatarius.ꝺicit q aut est mer°
z nudus executor z nullū ꝺmodū sen
tiens z tūc pōt. Si aūte aliquid é sibi
relictū:tunc ꝺistingue vt in legatarijs.

¶ Quid ꝺ si ifitiuat, monasteriū an 13
sui religiosi possint'eē testes.ang.ist.ꝺ
testa.§.iꝫ neqꝫ ꝺicꝫ q sic vt in.c.sup.ꝺ
testi.iꝫ qd'in villa vel vniuersitate ꝺic
q aut ex tali negocio resultat ꝺmodū
tā in cōi cḥ in pticulari:z tūc illi ꝺ vni
uersitate nō pñt eē testes q; testificarē
tur in cās ppria,p pticulari vtilitate:vt i
l.ioꝺ°.C. ꝺ testi.z ibi doc.aut resultat
tm̄ō vtilitas i cōi z ñ i pticulari.z tē
illi ꝺ vniuersitate pñt eē testes.q; q é
vniuersitatis nō é singulor:vt in.l.iti
tū.§.vniuersitatis.ff de reꝝ diuisione.

¶ Ex gbꝰcās testiū ꝺ nullū.ſz.q lo 14
quēdo de testō nūcupatiuo z sine scri
ptis ex q̄uo:ꝺmo si testator;ꝺ erat hi
lis ad testis.ꝺū.scꝺo si ifirmꝰ hꝫ.ꝺe ñ ca
pace vel nulli ifirmit hꝫ.ꝺe.tertio si,p
terijt tā natuꝝ quē ifirmare vel exhere
dare debuit.quarto si nō fit legittim°
nūerus testiū legittimoꝝ z rogatoꝝ.

¶ Qñ testiū tꝫ:sed tñ irritat z rūpit. 15
ſz.q ex.vij.cās.Pꝛio qñ testator; si ꝑ
uldit ꝺ posthumo q post testiū é natꝰ
si tū ide posthumꝰ moꝛeret ante mortē
testatoꝛis testiū si rūpit q̄ ad effectuꝫ.
idē ꝺic ꝺ qñ posthūovt é arrogat°:vt
ille q tpe testi nō erat suꝰ:ſz tpe mortis
sic.ité qñ cās exheredatōis ipꝛobat he
res suꝰ z p fniaꝫ rescidit.ité si testator
patiat capitis ꝺiminutōez;nisi itep fi-
at eiusꝺ roman°vt'sui iuris. Ité p scꝺo
testiū reuocatoꝛis ꝺmi. Ité si heres si
aduiti hereditatē:vel asi aditā decessit
vl ꝺdito sū q̄ istitut°fuit ꝺicē z filia ꝺ
gbꝰisti.gbꝰmōis testa.insir.p totum.

¶ Utrū vltimū testiū sp valeat.ſz.fz 16
gl.in.e.lz.ꝺe cōsti.li.vi.q sic allegat.c.
vltima volūtas.xlij.q.ij.ff.ꝺ le.i.l.si mi
hi.et si ꝺ ꝺmo nō faciat mētionē.sꝫ

ut in duobus casib⁹. Primus in testō
scō inter liberos. C. de testa. auc. ꝫ iter
liberos. Scds cū ipe testator⁹ sibi legē
dixit: vꝫ si fecero aliud testū nō vale-
at nisi de alio fecero mētione: aīr nō
valeret ultimū. ff. de le. iij. l. si gs. itē si
scām testū fit sub ꝺditōe q̄ e de pteri
to vel pūs: pnta istituo heredē iciū si
semp⁹ non⁹ est vl fuit ꝙsū. tūc si ꝺditio
fuit vel ē vera rūpit ꝑmū: si no no est
vera no rūpit si no testū fit sb cōdi-
tione futura. tūc si ꝺditio ē pollis ét si
non aduenīat rūpit ꝑmū testū. silr si
cōditio sit ipossibilis hēatur. p nō adiecta
& rūpit ꝑmū testū vt habes in. l. cum
in secundo testō. ff. de ininsto rup. &c.

17 ¶ Quero an sit dare remediū ꝓp qđ
ꝑmū testū nō possit tolli. Ang. ō are.
isti. qđ⁹ mo. te. in fin. §. ex. eo. dicit q̄ nō
in effectu sine turatū fuerit nō ꝺd'ali
am volūtatē sine dicat nolo aliā volū
tatē valē nisi sit i ea iserta tota aue ma
teria &c. Sive dicat si ptingat me aliam
ultimā volūtatē ꝺere exnūc donatio
ne īt vīros bono ꝺcō hr̄di instituto
bōa mea vel cētū: sive dicat si ptingat
me aliō testū facē exnūc. put exnūc di
co & declaro nō eē mee volūtat. qđēdi
testū. & iste ē salubr⁹ modus q̄ fieri
possit fz. l. y. & doc. i. l. sacim⁹. C. ō test.
tū ſt revocari q̄ ſp poterit revocari ꝑ
mū dūmō qñ hz clāz derogatoriā fiat
mētio de cla drogatoria i spē] z ñ fiat
in idiuiduo dicēdo, isto mō: q̄uis in ꝑ
mo sit cla derogatoria q̄ aliud testū
facere ñ valeā. vl dīeri q̄ nō erat mee
intēcōis aīr testari vl fiāa ba. Ista est
cōis opīnia doc. no. ēt q̄ p posteri⁹ testū
specta vel alia ultimā volūtatē ſi solē
nem nō tollit ꝑmū. vt. d. §. ex. e. Et q̄
ang. ibi ſtert q̄ hz testator: cozā septē te
stibus dicat si volo tale testū meū va
lere. tū ſi tollit: & ē rō fz bar. i. l. ſi ture
ff. ō le. iij. q̄ ista volūtas nō ē potē ſpa
re vīa adeūdi hr̄ditatē ō inf ciuili ali-
cui. tō ſi ſt tollē ꝑmū testū: vt l. cū i se
cūdo. ff. ō iiu. ru. testō. scdo inſert q̄ te
stamētū ñ cupatiuū redactū i ſcriptu
rā nō ſt tolli p testatorē cozā septē te

stibus: hz verū nisi p decursū decēnīj
q̄ tūc nuda volūtate tollit. & hz si p te
stes idoneos nō min⁹ trib⁹ vl aīr acta
māſſestauerit. vt. l. sācimus. C. de testa.

¶ Jn q̄ differt testū a codicillo. &c. q̄ 18
i. viij. ꝓio q̄ i codicilli ſt ꝑ fieri recta i
stitutio hz mī fideicō. sec⁹ i testō. scdo q̄
p codicillū ſi admittit hr̄ditas hr̄di isti
tuto per testū nisi in vno cāu qñ i co-
dicillo dīc hr̄dē instituto ñ merentī volū
tatē sua: q̄ tūc rāḡ idigno auferē hr̄di
tas sive sit fol⁹ hr̄s sive sit vn⁹ de plib⁹
tībus dico ō oib⁹: si sic dicat oēs si mere
ri. l. diu seuer⁹ & antoni⁹. ff. ō adi. lega.
Jn religo ho. fideicō. vel legat⁹ i testō
bñ ſt p codicillū adimer. isti. adēp. le
ga. p totū. titlo q̄ exhēdatio ñ ſt fieri
p codi. istius codi. §. codi. &rto hr̄di pu
re ꝓstituto i testō ñ ſt ꝑ ꝺitio adiēci in
codicillo q̄ obsit sibi isti. ō coldici. §. &
directo. gnto q̄ hīdi istituto i testō nō
ſt sbstituto directa in codicillo: hz scā
trahat ad fideicō. q̄ vl testator⁹ rogaſ
istituto vt hr̄ditatē restituat illi quē in
codicillo sbstituit. cl. l. scenola. ff. ad tre
bel. sexto q̄ i codicillo sufficit. t. v. testes
ēt nō rogati. C. de codi. l. vlt. fallit hz in
codicillo ceci: de §. ō. §. iij. hz i testō. vij.
rogati. Et i codicillo testis ſt eē multi
er. hz ñ i testō. l. q testō. §. mulier i testō
ff. de testa. septio q̄ ſt qs decedē plib⁹
codill' relictis validis: nisi sibi ꝺdcēt
ff. de iuſ codi. l. diui seuerus: hz nō pli-
bus testamētis. Ooctauo q̄ si qs duz
esset filiis familias fideicōmissū in co-
dicillo reliquerit & postea paterfamil
ias decesserit eadē volūtate durāte va
lebīt. codicilli. hoc aūt esse nō poterit
in testō. ff. de leg. iij. l. i. §. hz si filiusfa. ex
qbus pz ꝙ codicillus est q̄dā sine institi
tutione dispositio vltie volūtatis: q̄ si
cut testū: ita codicillus morte cōfirma
tur. C. de cadu. tol. l. vnica.

¶ Et no. fz ang. de are. instī. de codi. 19
q̄ ista cla. codicillaris duo opaī. Pri-
mo q̄ dicta cla appolita in testō, secū
do invalido tollit ꝑmū testū quo ad le
gata vt no. bar. in. l. si ture. ff. de le. iij.
Scdo ꝙ id qđ ꝺ'de dicta cla q̄ ope-

ratur repetionē legator a veniētibus
ab intestato vt no.gl.z doc.in.l.i.ff.e.
Est vez quo ad eos qui sūt in primo
gradu: z nō quo ad alios: vnde si pō-
reo in gradu ab intestato repudiāt he
reditatē: z sequēs admittat nō tenet
ad dicta legata vt ē gl.singularis 8m
Ang i.l.nō iustā.C. ad trebel.

20 ¶ Quero ad hoc vt relicta in codicil
lis debeāt an regrāt hēreditas additō
testō. Ang.i.d.isti.§.codicill. vbi qñ
ē scīn testīm regrit q ex testō pdicto a
deat hēditas qñ testīm vz. Alis āt qñ
testīm nō ē factū vel ē factū z nō valet
tūc necesse ē q ab itestato adeat hēdi
tas. alis nō debēt relicta vt no. Bar. in
l. fige cū testīm. §. fi. ff. eo.

21 ¶ Itē no. 8m Ang. i.d. §. codicill. q
lz hēditas p fideicōmissū i codicillis
adimi possit. tñ si filꝰ ē institꝰ i re cer
ta lz q ad aligd hēat loco legatarij tñ
nō pōt sua institutio mō aliq̄ tolli in co
dicillis. q: illa est substantia institutio
nis filij. Ideo in totū cōrueret testīm
Ita dicit eleganter Bull. de cu. z Bal.
in l. omni modo. C. de inoffi testa.

22 ¶ Quero si filꝰ in testō i q̄ fest talis
cla ē pterit⁹ an oget vt videat rogat⁹
glo. in auc. ex cā. C. de li. pte. lz q non.
Sz oēs doc. ibi. z Bar. in. l. i. ff. eo. vt
recitat Ang. de are. l. d. isti. i pn. tenēt
Zrīū. q: ista sūt parta relinqre, a veuiē
tib⁹ ab intestato z dicere si non vz ire
testamenti ꝛc. vt no. in. l. ex testō. C. de
fideicō. z ibi Bal. Sz si testato: dixiss
legata deberi a veniētib⁹ ab intestato:
filiꝰ pterit⁹ tenereť vt. d. l. fige. Et pdi
cta pcedūt in iā nato. Sz qd in post
humo pterito. Bar. i. d. l. i. dicit q aut
testato: cogitauit d posthumo aut nō
prio cāu opar cla pdicta. Secdo cān
nō. Sz By. Ja. Bal. z q̄ si oēs dicūt q
ispicieda sūt obba testi. Aut eni dicunt
si nō vz ꝛc. z sic sūt pītio tpis z rupto
testō natiuitate posthumi: nō opar: q:
nō deficit. Secdo q: verū ē illo tpe va
luisse. Sz si diceret si nō valet vel vale
bit tūc porrigit ad testīm qd rūpit na
tiuitate posthumi. z ista sniam segtur
Bart. z Ang. in. d. auc. ex cā. z vf cōis
opi. Adde ēt pdictis qd no. Bar. i au.
vt cū de appel. cog. §. sine igit: vbi ex
glo. no. in. l. i. §. fi. ff. de' vul. z pupi. di-
cit q dict⁹. §. z auctor cā de li. pte. nō
hz locū vbi nemo est heres instit⁹.

¶ Adde ēt q si testīm patiat defectus 23
vel iuris repugnātiam in hīs q sūt de
substātia eī⁹ nihil facit ista cla codicil
laris nisi testet inter liberos 8m cōem
opi. Si vo patiat defectū solēnitatis
debite sic valebit iure codicillor. C. de
codicill. l. fi. dūmō solēnitas sufficiēs
codicillo sit apposita. s. v. testes. lz n ro
gati z sic legata i eo relicta debēt isti.
vbi pdi. i pn. Et institutio q̄ i eo erat scri
pta lz directa videat. tñ i casū fideicō
missi. querit. l. scuola. ff. ad treb. z tñ
ab itestato vēiēs accipiēt hēditatē z
q̄s rogati videāt restituē institutio p fi
deicō. ar. C. de fideicō. l. ea q̄s ff tuns.

¶ Nō. ēt vnū singulare q̄s nc. ang. 24
isti. de testa. i pncipio q ex ipo q no-
tarius omittit aligd d solēnitate pti-
pīe iur] z d iur pīsumit q fecerit sal
so z punit pēa falsi. z si admittit pba
tio i pītū z ē rō: q: eo ipo q tabellio pa
tiat fidē dicte adhiberi ad testīm faciēdū
se vf approbar z dicē pītū fac. l. ij. cū
ibi no. ff. qb⁹ q̄s iurit. z ex pa z vicīū
ēēt dicē se si scit ēt regrādi testis ofici
endis. vt. l. ij. §. i nutū auditozis. ff. eo. vi
gi. iuris. lz bar. i. l. filibari⁹. ff. d re. iur.
dicē q fone h̄ ē spāle i testis. i alijs si f
cidit i falsū si omittat solēnitatē f dicē
q. d. l. iubem⁹ loq̄q̄si solēnitas si fuit
obseruata lz si scripta. qd no. Et istuz
intellectū ēt ad. l. iubem⁹. C. de testa.
vnde Jo. de imo. in. l. q̄dam in pīn. ff.
de hē. instit. z ibi vide Bar. z bal.

¶ Utr hēdis institutio possit omitti 25
i alteri⁹ voluntate expīse. Rz. q nō imo
oz q oze pprio nom hēdis exprmat
vel p pris scriptur. l. hac ꝙsuetissimā
z. l. iubem⁹. C. eo. imo tenuit Jo. an.
in addi. ad spe. eo. ti. p albertū papiē
ses. q: fige ad interrogatōes alteri⁹: pu
ta dicēt]. vis talē institue hēdē. rndeo
sic. nō valere testīm. Quia gl. i. d. l. iu-

bemus teneat ℣ilũ. tenet tñ l.c.cũ tibi eo.ti.q; de egtate canonica valeret. Z.i mittãt hoc distinguẽdo Inno.z ho.l.c. cũ tibi eo.ti.q; aut ꝓmittit in volũtate heredis.s.an voluerit eẽ heres vl ne: z sic valet.l.bba hec.ff.ꝺ ꝺdi.isti.aut cõ mittit i volũtate alteri⁹ ab hẽde explẽ: vtputa istitno heredẽ quẽ titi⁹ voluerit.z sic nõ valet.ff.ꝺe here.instit.l. si qs sẽpronitã.z.l.captatoriaꝫ: si tñ qs ita diceret ꝓmitto ola bõa mea arbitrio tity vl dispõnt tity.valet z titi⁹ tenetur distribuere in piaꝫ cãs in qbus hẽmus regulam turis humani gentium z diuinitꝰ q; ꝓ posb⁹ dispẽsẽt i regione diuinã: vt pcis clemosynis redimãtur: z sic dispẽsãdo si ꝑt velle aliõ cꝫ volũtas testatoris: ꝫ si dispẽsaret in ĩ.ppbãs nõ nulla hẽret regulã posset alio modo dispensare cꝫ sit voluntas testatoris.z hec sequitur bar.in.l.i. C.de sa.san.ec.z pa.in.d.c. cum tibi.

26 ¶ Quid si tacite istitutio heredis cõ mittat alti⁹ dispõni.ℨ.q; valet.l.ille ꝺ istitutoes.ff.ꝺe here.instit.z.l.ũ nũq;.ff. ꝺ ꝺdi.z ꝺmõ.z eodẽ mõ legatũ tacite ꝑt ꝓmitti volũtate alteri⁹.ff.ꝺ le.y.l.i. ℨ nõ expẽse.ff.ꝺ le.l.l.captatoriaꝫ: z ꝺf tacite alteri⁹ volũtati ꝓmittet fic. Insti tuo te heredẽ vl lego hic tibi.si titi⁹ capitolũ ascederit.expẽse ℞o qñ ꝺicẽ.isti tuo sẽlũ heredẽ quem titi⁹ voluerit vel lego tale gd cui sempronio placuerit.

27 ¶ Utrũ institutio possit fieri in certe psone: vtputa instituo heredes meos pauperes xpi.ℨ.in.d.cũ tibi ꝙ sic.z ℨ bar.in.l.captatoriaꝫ.C.de testa. milita.ẽt si adderet.eligẽdos ꝑ porẽ talem z hmõi.z dicit.d.l.logtur qñ ius instituti tutionis conferi in volũtatẽ alteri⁹. ℨ non quãdo electio persone solum: vt in casu nro.z ita non est contraria.

28 ¶ Utrũ institutio heredis possit fieri sub ꝺdiõe.ℨ.q; sic ꝺũmõ si institutus ad ẽpm certũ vtputa vsq; ad pasca.vel ad tres ãnos.q; nõ valet tal ꝺdiõ.z victas nõ tñ victas: vt instit.ꝺ here.in fin.ℨ.heres. ℨ ad incertũ põt vtputa donec vixerit vel talẽ instituo possẽ absolutꝰ fuerit ab excõlicatiõe.ff.ꝺ here ditibus instit.l.in tpe.sallte in multe q; pt instituẽ ẽt ad tps certũ.l.miles ita.ff.ꝺe militta.testa.hic aduerte q; institut⁹ her̃s ad ꝺiẽ certũ alio hẽde si dato sp erit heres.vt in.l.hitas ex die.ff. ꝺe hẽdi bꝰ instit.z idẽ dic qñ institut⁹ ad ꝺiẽ certũ q; neq; pte vcẽdẽ testat⁹ z ppte pt testat⁹.l.tus nr̃s.ff.ꝺ reg.iur.ℎ.ℨ Jo.ꝺ timo.z bal.z ang.in.d.l.hereditas. iõ si qs institutus heres donec vixerit alio ñ dato her̃de erit ppetꝰ.hoc firmat bal.z salv.in.l.extranei.C.ꝺ her̃ instit.z pau.de ca.in.l.certi.C.ꝺ testami.z ly bar.in.d.l.hereditas.teneat q; si testator apte voluerit vt ñ eẽt heres nisi in vita vel vsq; ad talẽ ꝺiẽ.q; nõ erit ppetꝰ: tñ cõtra doc.tenẽt ℨ eũ vt By.in.l.ñ qs ita heres institua⁹ excepto fidõ.ff.ꝺe here.instit.bal.z ang.in d.l.hereditas.z ẽ verꝰ q; testator ñ ꝑt ius accre ẽẽdi ꝑhibẽr nec rẽspectu rei nec rẽspectu ꝑsone: causa testati trahit ad se cãs intestati: q; dignior.d.l. hereditas.contra.l.ñ milles ynũ er fũdo ff.ꝺe milit.testõ.z ꝑbat in.d.l.ñ qs.in legat tñ bñ ꝑt ꝓhibere ius accrescẽdi z ita logt.d.l.ꝺñs.ff.ꝺe vsufr.sec⁹ in he reditatib⁹ vt in.d.l.ñ qs.nã testator ñ ꝑt facerꝫ iura valẽt in suo testõ vt auc.vt cũ ꝺ appel.cogno.ℨ.certũ.posset tñ ꝺici q; in sciẽtie opinio bar.z vera in eo q; erat simpler.z hoc ignorabatsec⁹ in eo q; hãc dispõnẽ tur scie bat: q; vl voluisse q; ius volebat.item ꝺic q; ꝑt institui sub ꝺdiõe ꝺũmõ ꝺi tio sit possibꝫ z hõesta.excepto filio q; nõ ꝑt institui sub omni ꝺdiõe ℨ sub illa q; ẽ in ꝑte intueẽtis vt in.l.sũ cꝫ in ꝑn.ff.ꝺ here instit.nã nõ ꝑt filꝰ gratuari in debito bono: sũ subsidio .C.ꝺe inoffi.testa.l.quoniam in priẽbus.

¶ Utrũ ex ꝑtertiõe legittimi heredis 29 testi reddat nulli.ℨ.q; sic si ẽt ꝺ, illꝫ ad ẽs stricto iure legittima spectat hereditas.z nisi ille exheredẽtꝫ ꝑ hoc facit qd no.ang.ꝺ are instit.ꝺ exhereda. li.ℨ.ℨ hec qdẽ.q; si ꝑ filiũ emãcipatũ institutus nepotẽ ꝑo ex ℨo in ꝑte re

tentū ꝓterijt.cōcludit ꝙ nūchilomin⁹ ꝫ
testiū ꝫ bar.ꝛ in.§.ꝛ gd si tūm.ff.ꝛ li.
ꝛ po.ro qtille,ñ ꝺz admitti ad rūpeñ.
vl oicēdū nullū g ñ admitteret ab ite
stato vt testō rupto vel nullo penit⁹ te
stō ꝺdito.vt.l.posthum⁹.§.si gser bjsf
ff.ō iof.te.cū tē ñ videat fieri iuria ne
pos cū nō sibi ꝺbeat ltia:q: ltia ē tūa
ei⁹qꝺ go ēē ab iteſtato hitur⁹: ꝫ dici⁹
nepos nihil ē hitur⁹ ab iteſtato ꝓp
exhēs filij emācipati vt.l.cū qrit ꝛ in
auc.nouissima.C.ō iof.te.ꝛ ita ꝫ bal.
ꝛ ang.ꝛ Jmol.l.ꝺ.§.ꝛ gd si tātum.

30 ¶ Quid ät sit ꝓteritio dic ꝫ ang.de
are.i.ꝺ.jsti.§.mſ.ꝙ ē filētiū circa jsti
tutiōis bñficiū exheredatiōis odium.

31 ¶ Sz pōe ꝙ go ꝫ filios ꝛ filias tene
tur ne oēs jstituere.ſ.ꝙ sic oēs ltios
vel ex heredare ſi quē ñ vult.ꝛ ſubeſt
cā jsti.ō exhere.l.i.ſ.n.ēt filias ꝺotatas
ꝫ ꝫ aliās ſufficit jstituere i ꝺote. Alij
vt Jaſo.ꝺicūt ꝙ oz jstituant i aliq⁹ mo
ꝺico ꝓter ꝺotē:ꝛ ē tut⁹ꝛ ēt.pfeſſos in
religiōnē.C.ꝺe epi.ꝛ cle.l.ñ.§.ħ ēi co
gnitū.ꝛ ideꝰvic i nepotiꝰ qñ filij pze
mortui ſūt jsti.ꝺe.hē.q ab iteſtato.v⁹ſe.
§.ita ꝺemum ꝛ ēt in posthumis.C.ꝺe
posthu.here.jnſtit.l.quod certatū eſt.

32 ¶ Quis ät ꝺicat posthumus'glo.ſup
ſcta ō posthu.hſ jsti.ꝺicē ꝙ gnqꝫ mo
ꝺis ſit posthumꝰ.ſ.nat⁹ p⁹ mortē pfis
tē p⁹ teſtiū añ mortē.ttē arrogat⁹ filiꝰ
tē p⁹ mortē aui icipit nepos i ſuis pūs
pſtre eē. Jtē nepos auo mortēte filio

33 ¶ Utrū ſit aliqa cāus i q posthumꝰ p
teritꝰ nō rūpat teſtiū.§.ꝙ sic.l.i teſtō
mſtl q ꝺcedet i puerpio:ꝫ ſucceꝺet cū
aliis fratribꝰ vl n⁹ potibꝰ eq̄l.ſi tū mſ i
ſtitutiſſet extraneū aget ꝺe iofficio.teſta.ꝛ
rūpet.C.ꝺe inofficio.testa.l.ſi mſ.

34 ¶ Utrū hſites pētes magnos'q̄o ti
met ꝛ volēs pulere aſe ſue relīqt me
ꝺietatē oīuz bonoꝝ ſuoꝝ pauperibus:ꝛ
ꝺicāſ ꝓpterea ꝺeberet mē facē aliqꝺ testiū'i q
ꝓhibitiones meos jstituere ꝙ q̄ reuoca
ret pūs ꝺictū ex nūc tibi.'p. notariū
publicū tāq̄ pſone publice ſtipulāti'ꝛ
recipiēti,p ꝺictis pauperib⁹ ꝺono irreuo
cabili.ꝛ iter vtuos ꝺictā medietatē bo
noꝝ meoꝝ ꝓstituēs me ex nūc eā poſſi
ꝺere pcario noie. Facit tāḋ aliō testiū
mō qñ vtr pauper valeāt aliqd hre
ex tali ꝺonatōe.ff.bal.i li.ꝺe vti.fen.ꝺ
feu.ꝺa.iuſtcd.l.cōmiſ.c.ſi ge ꝙ fuerunt
opiones vna,ꝙ sic.q ē ōnī By.ff.ꝺe te
ſta.l.hēdes pala.ſ.ħ.ꝛ i regula qō ſe
mel placuit ꝺe re.iur.li.vi.alia ꝙ hiqꝫ
iſte.ſcī⁹ ꝺonatōis vī ipe ꝺre liberā te
ſtamēti factōe.ff.ꝺe ħ ob.l.ſtipulatio
ħ mō.Sz aduer ē ꝙ nos'ſum⁹ extracta
ſū.doctoꝝ.nā ħ iteruenit traditio : vñ
ꝛ ſi ꝺonatio ēet firma ꝛ ſine cā:ſi ꝺo
min⁹ volēs tāſſerre oñiuz trāſſert.ff.ō
cōꝺi.ob cā.l.iij.§.ſubtilis'vl q:cā eſt
ipa liberalitas vt.ff.ꝺe ꝺona.l.ħ iure.
Jtē ipa pēta:vt.ff.ꝺe ꝺolidebi.l. cū
hūc.§.ſi i ea.Uolēs ḡ ſuſtinere optionē
By.faciat ꝙ pceꝺat aḋ traditōis actū
q ēt ſb ꝺitiōe fieri pt:vt.ff.ꝺ acq.poſ.
l.q abſēti.ꝛ cauti'ſi iteruēiat traditio
corpalis q̄ſi pcaria:q: pcariū forte ñ
vꝫ. Tu cogita:ego ꝺimitto te ſine ꝺeci
ſiōe.ħ bal.poſſet tū ꝺici ꝙ ſi vlt vt va
leat nōec alicui publice pūe int vinoſ
ſb tali ꝺitiōe ꝛ tradat q:,ſic valebit.

¶ Utr cū vir facē teſtiū ꝛ legat vxori ꝫ
certū gd ſb acto ꝙ ſi, mutuauerit teſtiū
ſine nōtia vxoris ſine ꝺonatōis iter vi
uos ꝺebeat hre certā ꝺomū quā ſibi
leguerat ꝛ ꝺemū mutauit teſtiū nul
la ſcā mētōe ō ꝺcā ꝺonatōem an mulier
ꝺebeat hre ꝺictā ꝺomūvī ꝙ nō.ꝺ.l.
ſtipulatio.hoc mō ſ:ū ꝺico ꝙ ista ꝺo
natio ē pūa ꝛ pura:q: ꝺixit ſine mora
uero ſine nō:ē tō nō eſt appōita i pe
nā teſti mutarī. Lane ſi q: nīſi iterue
nerit traditio nō ꝛfirmat mortē:ꝛ ſuf
ficit ꝙ traditio iteruenisse ꝛpe ꝺonatio
nis vel poſtea vino ꝺonāte.ff.ꝺ ꝺona.
inter vi.ꝛ vxo.l.papinian⁹. alo icipit
ſi qs p:o'vxore.ꝛ ar.in.l.ij.C.ſi qs alte
ri vel ſibi.hic bal.vbi.ē. Finis.

Teſtamētū.ij. Quo ad validitatē
ctus.ꝛ prio q̄ aḋ iſtōnē heredis q
libet,i teſtō tenet ſibi heredē iſtituere
aliquē l aliqꝺ collegiū ꝛ hmōi ꝛ ſine
iſtitūe heredis ñ ēt teſtiū.C.e.l. in
bemus;vakt tñ legata aḋ pias cāuſas

si nō edicta codicillaris testiū esset nulli vt no. pau. c. rainaldus de testa. si quē testator hēat descēdentes vel ascēdētes illos tenet heredes instituere saltē in eop lītia vt no. C. de iof. te. auc. nouissima q si nec ascēdētes nec descēdētes hēat. tūc ps leges pōt istituere alios quoscūq; dūmō nō iimines aut turpes pſonas: nā tūc ſſes vt sozores pñt rūpe testiū te sibi totā acgrere hereditatē vt. C. de iof. te. l. ffes. Ibi hac materia vide. s. hereditas. §. iiij. Tū si ppi q idigerēt illa hereditate idigētia mātesta tenet eis hereditate dimittere ni si ēent malti te hmōi bōis idigni. te dico tūr. l ex obſio honoris pentak: si ēt nō idigerēt mālleſte pt libere i alios rediſdere: fec' tñ ē i quibdā terris vbi cō suetudie q i hmōi ſernūda ē rōabile ē.

1 ¶ Nūqd testator possit ſubſtituere alii heredē q debeat ſuccedere prio heredi ſr. si testator hēat filios ipuberes pōt eis ſubſtituere ſſcūq; velit q ſuccedāt eis si nō venerit ad pubertatem vt. C. de ipu. te all. ſubſtit. l. ſi teſtōr. ſi no puenerint ad pubertatē pt eis ſubſtituē si moriant ſine liberis. adē et ſz ſcdā si moriant cū liberis vt. C. de ipu. te al. ſubſt. l. heres. te. l. ſe. Bz tñ ſalua cē hīa Et ſi eligit ſubſtō deducto lītia filioꝝ. e deducta ḡta totꝰ q̄ dos trebellianica quā deducit q̄libz inſtitut' heres cui als ſubſtituit regulr p̄pnbertatē inſtituti vel' et cū accipit hereditatē per fideicōmiſſū ab inſtituto heredē. q; grauatus est heres alteri reſtituere heredi tatem: vt in. c. raynutius extra eo.

2 ¶ Quid ät si testiū ē nullū te appoſita ē cla codicillar' gd opabit cla illa: pouta si fi valet inſ testi valeat' inſ codicilloꝝ. ſr. pa. i. d. c. raynald' p' gl. q; p illā cla's ſtabunt legata p̄ueniētes ab ite ſtato q ala ñ valuiſſēt. idē tz bar. l. i. ff. ō codicil. vbi ēt ḡrit gd si testator dixit. volo q̄ valeat inſ testi te codicilloꝝ te riſdet q̄ſz illa ẏba videāt iducere repugnātiaꝝ vt res valeat dz exponi. te l. vel ḡ regulā q̄ pōt aſi copula ponit inter duo ſcōpaſſibilia reſolui i diſiūctam vt. l. ſi tibi fundus de vſur. le. q erit electio heredis q̄ competat iure directo vel fideicōmiſſi: vt. l. ſi. C. eo.

¶ Sed qd ſi dixit volo q' valeat iure testi vel ſaltē inſ codicilloꝝ bar. vbi. ſ. arbitrat q̄ tē si poſſit heres eligē. nā si la ꝓfectio diminuitur ſaltē pz illud i portare. vt si prio mō. l. inſ testi si poſſet valeſſ. tūc ſuentiat ad q. Ib pz ex regula grāmaticali. ſi si potes mihi dare bilitiū ſaltē ꝓmoda vnū denariuz. 3

¶ Quid ſi reperit ſic. Et volo valere 4 vel iure codicilloꝝ. te si dixit teſtamēti ſr. bar. q̄ hec dictio vel qſi apponitur vni oratioui vel dictioni tñ ſumit' p ſaltē. Pertinde ē ergo ac si diceret iure teſtamenti vel ſaltē codicillorum.

¶ Quero an hec clauſula si nō valet 5 te. hēat locū quādo testiū nō valet pp defectū ſolēnitatis omiſſe bar. dicit q̄ ſic per tex. in. l. codicillis. de le. ij.

¶ Quid ſi testiū ñ valet rōe voluntat' 6 ſpecte q̄m aliq̄s ꝓpterea mortuꝰ ē testator an tūc aliquid operē iſta clauſula bar. dicit q̄ nō p. l. fideicōmiſſa. de le. ij. te. ex ea ſcriptura. ff. de teſta. ſecꝰ si voluntas eēt imperfecta rōe alicuius ſolēnitatis. ē ſic intelligē. l. ſi. C. eo.

¶ Quid ſi testator dixit. ſi ſi vz te. an 7 hec verba referātur ad tpa ꝓdicti. testi. an ad futura si ꝓtigerit ñ valē. te ꝓcludit q̄ deā bba ꝓhēdāt tpa futura vt res poſſ' valeat te. maxie in teſtis.

¶ Quid ſi testiū rūpat q; hēditas nō 8 ē adita vtr tūc operē illa cla bar. credit q̄ ſic p. l. eū. C. ō fideicō. dicti si ſi valebit vt filia bba q̄ trahāt ad futura

¶ Quid ſi ſi valet testiū pp diſcēſū he 9 redis ſcripti ſi capacis. bar. dic q̄ illa cla opat vt. d. l. eſ quā frm vnam lec.

¶ Quid ſi testiū ñ valet pp defectuz 10 teſtāte. ſr. bar. q̄ tē nihil opat. ar. q ñ pt testari nec codicillari vt. l. diuꝰ. ff. e.

¶ Quid ſi testator legat aliq tabel- 11 lioni oficiēti testiū nūcupatiuū. qđ ſic ri pōt vt. C. ō testa. dicta tabꝰ. nūqd tpe tabellio poteſt ſibi illud' ſcribere. ſr. Spe. in ti. de inſtru. edic. q̄ ſic. nec in cidet in penam legis coz. de fal. Hec

ob.l.ij.C.ō his q sibi te.aserī. Illō.n. hꝫ locū in eo q dictat vī scribit testū qꝫ ē in scriptis:cuī⁹ vires oēs dependent ex scriptura illa.sec⁹ in nūcupatiuo.qō fit hodie:qꝛ tibi fit scriptura solū ad mēoriā:ſi, vt vires testamēti de pēdeāt ex illa. Idē tenet Odo. qꝛ tale testū recitat coīa testib⁹ nō nulla ē supflua falsitatis. Idez hꝫ Bar. in.l.i.ff. ad.l.cor. de fal. dicēs qꝛ opinio Spec. cōsuetudine approbatur.

Testamentum.ij. quantum ad executionem.

1 ¶ Utrū testaꝛ possit heredib⁹ suis p testū pena iponere si nō paruerit voluntati sue.ℜ. sic vt tenet. de le.§. pene. dūtamē qꝛ testaꝛ pcipit nō sit turpe vel inhonestum: vt.ff. de cōdi. ſti. qđ de hoc vide.ē. legittima.§. vlt.

2 ¶ Per quē cogent heredes defuncti testū siue volūtatē ei⁹ adimplere.ℜ. heredes.j. annū cogendi sūt p eꝛs adimplere. ⁊ si neglexerit: tūc ipe eos exequitur vt in.c. nos. ⁊. e. si heredes ex. eo. ⁊ in.d.c. nos habet qꝛ sit.j. annū a die mortis nō fit executio testamēti p debentē exeq devolutē executio ad eccīam ⁊ nō pe mortis testaꝛis; hodie cōtra eccīs hūt statuta: vt pe currat a die mortis. hoc tū limitat pa.i.d.c. nos vt ipe illud currat a die mort⁹ ⁊ adite he reditatis ⁊ scie. vide ēt bar. ad pdicta in.l.cū qđ de le.ij. vbi format hāc.q. qđ religt. c. pauplb⁹ declarādis p sēpronū lapso anno declaratōe nō cessāt eos vigore statuti vult pauper eligere Querit an possit. Et decidit qꝛ nō: qꝛ statutū logt de executoꝛe. ſz hūs bene rare nō est executoꝛ. sicut dicim⁹ pdicta esse iter iudicē q declarat ⁊ executoꝛē. ⁊ sic ex hoc habes optimā cautelā ad euidendus nec eos intromittat se de hmōi relictis ēt post annū.

3 ¶ An aūt eos suppleat negligen tam executoris vel testatoris i relictis ad pias cōs. multi tenuerunt qꝛ sic qꝛ eoꝝ volūtas testatoris largo mō dꝫ practicā nō pōt amplius velle. vt l.i.C. ū sa. sā. ec. adde pdicta qō no. singularit pa. i. c. qꝛ bueriſitatē. dz. eccl. phē. qꝛ tps pſcā i odiū negligētiū nō currit ipeditis ipedimēto iure vel facti. de ipedimēto iure exēplifica i sūspēſiōe. ō ipedimēto facti exēplifica ō tpe q̄ cessāt i curiap⁹ absolonē ⁊ tps reuerſiōis. Secus dic qū tps ē pſcā nō i odiū negligētie. ſz in fauoꝛē alteriꝰ. ⁊ illud tps currit ipedito etiā ignoꝛāti. ex hoc facit dcm singulare. Spe. i titu. de iſtru. edic. vbi dicit qꝛ si executoꝛ testamēti nō potuit exeq ſ. annū nihilominus duciūt potestas ad. eꝛs. nā illud tps āni nō fuit pſcā i odiū executoris; potius i fauoꝛes vſumcti ne diu differat ipius dolūtas. ⁊ pdcs ixelligē ēt si testaꝛ; hi busset ne eps se intromitteret. qꝛ puat⁹ non pōt tollere dispōnes iuris cōis.

4 ¶ Utrū executoꝛ debeat tardare distributiones elemosynaꝝ ad ḥ vt res disticti meli⁹ vēdant. ℜ. hꝫ Tho. i ſtū. qꝛ i mora modici tpis nō vī esse magnū periculū. vñ si executoꝛ modicū tps elesynas dare differat vt reb⁹ defuncti meli⁹ vēditis ampliores elemosynas dare possit laudabiliꝛ facti. Si vo ecōuerſo p multū tps differat elemosynas distribuere vt in modico ampliores elemosynas faciat nō vī esse sine culpa. qꝛ forte defūctus interim a purgatorio liberaretur.

5 ¶ Quid si de pſib⁹ executoꝛib⁹ vnus moꝛiat. vel ē i remotis vel si vult exeq ℜ. ali⁹ pt executōes iplere nīſi testaꝛ aliud exp̄ſſerit ex. eo. religiosus in. vi. vide de hac mā. ē. Reſtō. rv. §. v.

Testis. i. Testes pñt ee oēs q. phibētur. ff. de pba. l. ab ea pte. ⁊. ff. ee. l.i. ⁊ extra eo. c. i. in glo. Edictū enim de testibus prohibitorum est.

6 ¶ Ser sūt i testib⁹ maxie attēdēda q hīo pſib⁹ otinent. Edictō ſer⁹ etas di scretio fama ⁊ fortuna fides i testib⁹ ista regres. Edictō. l. an sit seru⁹ vel lib. Seru⁹. n. a testimonio repellit qꝛ sepe metu dñi suppmit testimoniū veritatē ex. de. ꝑ. fig. for⁹. d. testes. Fallit tñ cū de fcō seruitutis nō tñ p dño vel p dñz: vt i. d. ⁊ ibi cōiali. iij. q. ij. sūt ad

mittit[ur] i defectu testiū: ꝫ cā tollēt[ur]. vt vt i.d.§.ité i ꝑ.ité seruū. Secdo regrit sex° q̄ fcia nō admittit i testimoniū i criali. xxxiij.q.v. mulierē. z.d.§. testes. In ciuilib° ät bñ admittit[ur]. xv.q.iij. §. ex eo. silr i criālib° mulier admittit i testimoniū cū ciuilit agit de crie: z ꝫ chicos de adulteriis fornicatos: cū i modū signiōis seu exceptiōis agit ex.e.qñ vbi de bñ i gl.z.c.tāl'sto. Nō admittit ēt i testis iffl. de testa. §. testes i codicill ät sic vt no. gl. z bar. i.l.ñ. C. de codi. tertio regrit etas. q̄ minor. xxiij. ānis nō admittit ēt i ciuilib°. xiij.q.iij. c.i. Nō tñ q̄ ly dcīm ipuberis nō faciat plenā fidē. facit tñ plenū idiciū ad torturaz. vide. ꝫ. ipubes. In criminalib° ät nō admittit minor. xx. ānis. d. §. i criali. ꝑ. ité i testimoniū. ẽrto regrit oīscretio. q̄ furiosus ẽ mēte capt° a testimonio repellit sic ab offō iudicādi. xij.q.vij. §. iij. z ly nisi hēat lucida intēualla: vt. ff. de testa. l. q testiō. §. nec furiosus. gnto regrit fama: v fit bōe vite. Nā infames a testificādo repellūtur. ex de testi. co. ꝑtea. de ly dic' vt. s. Peturiū. Sexto regritur fortuna. s. vtrū locupl[ex] vl egen° d. §. ité i criali. ꝑ. ité testiū. septio regrit fides: q̄ infideles ꝫ fidē nō admittitur. ij.q.vij. si hereticꝰ. Sät z alia q̄ dā cōsiderāda. Dño vtrū sit inimicus el° ꝫ quē refert testimoniū vl amicus el° ꝫ testificat. xiij.q.iij. testes. ꝑ. tōq̄. Ité obscuri z ignoti nō admittūt vel solū admittūt cū tollēt[ur] antꝰ bertꝰ vt i auc. ꝺ testi. §. sancim° col. vij. Ité nec executores negotiorꝫ curatores q̄ i ipa cā fuerit actores l rūsales ex.e. sup. imo ēt q fuit curator vl aduocatus, i ꝑti iudicio non recipit in testē cā appellatiōis ex. eo. romana. li. vj.

2 ¶ Utrū ge possit admitti ad testimoniū i sua cā. ꝑ. non nec ꝑ incipalr nec scūario. C. eo. Loiꝺ°. Uñ vēditor in cā rei vēdite non admittit ꝑ emptore: q̄ cā ꝑpa vēditoris ẽ vt nec ꝑ vēdito: in cā pignoris ꝑ creditore. vt. ff. de app. l. ab executore. sallt ꝺ i legatarys z fideicōmissarijs q̄ ferūt testimoniū i cā

sobrine natū. cosob̄ g in pori gradu sūt
Jté aduersus patronū ꝛ patronꝰ ꝛ li
beros eius: vt. d. ℌ. ité in criali. ℌ. ité le
ge. Item de domo actoris vel acusato
ris testes nō debēt p̄duci. iij. q. v. p̄ to
tū. Jté testificari nō p̄sūt ꝯ chicos i cri
minali cā viles psone. ij. q. i. in p̄mis.
q: testificatões ꝛ pbationes in cā cri
minali debēt eē agitissime: vt. l. sciant.
C. de pba. Jté testes singulares nō p̄
bāt p se sine p̄scriptionibus ꝛ adm
niculis eiūs. extra de elec. bone. el. i.

5 ¶ Quidā si duo vel tres testes viderūt
p foramē vie ꝛ mulierē se ꝑmiscētes
vtrū. pbetur idē actus: an sint singulares,
p eos: q: vn⁹ vidit post aliū ꝛ ñ sil.
bal. dic. q. pbāt q: nō p̄sumit pluralitas actuū. ꝛ ita tꝫ Cy. i. l. hāc ꝙsultissi
ma. C. detesta. ꝛ Spe. in ti. de testi. vbi
dicit q. testes exītes extra parietē vel
cortinā de auditu fidē faciūt vt i. c. p̄te
rea de testi. ꝛ ibi no. gl. Jdē tꝫ ho. po
nēs exēplū in. q. facti. Quidā taberna
rius subtraxit dñe sue ciphū argēteū
quē nolebat restituere nec in p̄sētia te
stiū cōfiteri: tꝫ in p̄sētia ipsius mulieris
nō negaret. mulier illa notariū ꝛ ꝙdā testes pōlit p⁹ pietē: ꝛ tabernarius
hoc ignorāte i durit ad cōfitēdū sibi
qđ subtraxerat ꝛ p̄misit restituere i
anduto mulier rogauit tabellionē ꝛ te
stes sup̄ p̄fessiōe tabernarij ꝙs velit q
p̄fessio possit. pbari p testes: tꝫ ipi ñ vi
derint p̄sonā loquētē: qđ ē notabile ꝑ
bū. ff. pa. i. c. ex lris. de p̄sue. Jdē vo
lunt bar. p⁹ gl. i. l. ij. ℌ. idē labeo. ff. ꝺ aq
plu. ar. Et facit sd. q. nūqd cce⁹ pt de
ponere sup̄ bis deponētiū: si hꝫ no
tas illoꝝ voce: vide bona gl. i. c. testes
ij. q. ix. vide ét pa. i. c. cū cās. ꝺ testi. Et
scias q. cōiter tenet p legitimā q. spāle
sit in testō. nō. n. valet testimoniū: nisi
testes viderit ꝛ audierint testatorē lo
quētē: vt ē ter. i. l. si nō spāli. C. ꝺ test. ꝛ
ℌ tō vt arbitror: q: vox testatoris pp i
firmitatē solet mutari. No. q. sacerdos
non debꝫ esse testis in instrumētis cōfect. totaliter iter seculares. xiij. q. ij. ℌ
hoc itelligo de honestate: ꝛ ū ō necie.

Testis. ℌ. Be nūero testiū: ꝛ qđem
duo testes regulariter necessarij
sunt: ꝛ sufficiunt. ff. eo. vbi nūerus. iij
q. iij°. ℌ. tꝫ in criminali. ℌ. item vbi.

¶ Utrū in aliqbus causis sufficiat vn⁹ 1
testis. ℟. regulariter nō sufficit vt dicā ē
tū in aliqbus casib⁹ sufficit vn⁹: vbi al
teri p̄iudiciū nō iferī. vide. ff. ꝺ probatio
Jtē stat testimonio vni⁹ vbi ꝺ p̄tū
cōsensū ita q̄nenit cū ꝛ testimonio ad
uersarij stari possit. C. ꝺ fideiuss. l. fi.
Jté qñ q̄rit vtrū aliqs sit ēmēdat⁹ de
crimine stat testimonio sacerdotis: q:
cū in secreto cōfiteat alr. pbari nō p̄t.
Jté in correctōe fraterna sup̄ pāa cor
rectōe caritatiua ꝑ vnū solū. pbat: q:
nec alr ex. e. in oi. Jté tꝫ vn⁹ testis non
facit. pbationē facit tū p̄sūptionē ex
tra de suc. ab ite. c. fi. vbi addit pa. singulare dcm ꝙ vbi agit de magno p̄
iudicio seu de re magni valoris. nō ꝺ
ferī iuramētū i supplemētū. pbatiōis: p
id qđ no. l. c. fi. ff. ꝺ iurē. ꝛ ex ℌ dcō no.
q. ēt plato sup̄ tāre eccliē nō deferī iu
ramētū i defectū. pbatiōis: cū qđ ē mul
tū p̄iudiciale. Un⁹ tñ testis sufficit cum
fama i cā ciuili. ar. extra ꝺ ap. c. i. i gl.

¶ Utrū in aliqb⁹ regrant testes ples 2
q̄ duo. ℟. i multis ples regrunt: vt in
testō. vñ. i codicillo. v. Jté. v. requirunt
testes i donatōe cā mox̄. C. ꝺ dona. cā
mor. l. fi. sīl. qñ ꝺbet vult. pbare solū
q̄ debitū qđ i script⁹ fuit factū. C. co. l.
testiū. Jté q̄nto testes regrātur cū ꝺ
tur ad reprobādū sīfa. ar. d. l. testium.

¶ Utrū ℨ aliqs p̄sonas regrat maior 3
nūerus testiū. ℟. sic pro cā p̄sul accu
satur. ij. q. iij°. p̄sul. Et p̄sul ꝑ gl. ibi ꝺ
eps cardinal: q nō ꝺnat nisi. lxxij. te
stibus. p̄sbyter ät cardinal nisi. lxxiij°.
testib⁹. Diacon⁹ cardinal ꝺbis rome
nisi. xxviij°. testib⁹. subdiacon⁹ acolit⁹
exorcista lector hostiari⁹ nisi. vij. testibus: ꝛ hꝫ locū spāliter in epīs p̄sbyte
ris diaconib⁹ ꝛ clicis eccliē romane, ꝓ
pter eius dignitatem.

¶ Sꝫ nūqd ℨ papa duplicabuné te- 4
stes. gl. dic q. nō. imo duo sufficiūt. ꝛ i
ℌ papa ē deteriorio ꝙdicio: q: sine cō

parationē malos: aliōs creatus est. ꝛ ī̄s
sine spe venie cōdemnatur vt dabo-
lus. de pe. di. ij. principium.

¶ Testis. iij. quo ad actū testificādi. Te-
stes iurare debēt dicere veritatē q̄
nouerūt. iij. q. ix. hoc autem nec admi-
scere falsum: nec de suo aliq̄d adūcere
iij. q. ix. pura. Itē nulli testi credit nisi
iurato. ex eo. nūp. c. c. fraternitatis: ꝛ
c. tuis. vbi dicit pa. q̄ et epūs nō credit
vt testi sine iuramēto. ꝛ excepto papa
nō credit in preiudiciū alterius ꝓbo
cuiuscūq; ꝛ qualitercūq; fuerit auctori-
tatis et legato cardinali nō est credēn-
dū in preiudiciū alterius. ex quo tex.
excipit solū papā extra eo. cū a nobis
maxime in his que nō sunt modici p̄-
iudicij. Potest tamē hmōi iuramētū
a parte aduersa remitti. d. c. tuis.

¶ Testes singulatim examinari de-
bent ꝛ in secreto. Sed iurare tenentur
p̄sente parte aduersa extra. c. In no
mine domini. ꝛ. c. venerabili.

Tornēamentū. Torneaméta dicunt
in ḡbus milites ex cōdicto ventre
solent ꝛ ad ostentationem vīz suarū
ꝛ audacie temere congredi

¶ Utrum torneaméta facere sit petīn
vide. ī̄. Ludus. ℣ ij. ꝛ de pens pugnātium in torneamento. vide. ī̄. Sepal-
tura q̄rto primo responso.

Transactio est de re dubia ꝛ lite in
certa necdum finita nō gratuita pa
ctio. ff. eo. l. i. Z. Itē aūt itelligas p̄sitem
vel futurā. q̄ et ante litē pōt fieri trā-
sactio. Scias no. q̄ Inno. in. c. statutū
mus extra. eo. dicit gdā dicūt q̄ i spi-
ritualibus pōt iternenire compositio
trāsactio nunc̄. Nos aūt dicim⁹ licitas
esse trāsactionē ꝛ permutationē i spā-
libus: dūmō ex vtraq; pte tm̄ iterueni
at spāle a nōtpalē. d. c. statutum⁹ ꝛ. c.
decetero. extra eo. ꝛ extra de re. pmu.
ad q̄nes. Idē in bñficijs si petant in
reppietatis: puta q̄ vna ecclia petit
ab alia ꝓbendā: quā dicit ad suā colla
tionē ꝑtinere. Sz si q̄s ecclia petit si-
bi beneficiū nō est licita trāsactio et
ñ vtriq; detur spāle ex. eo. cōstitutus.

Cōpositio aūt interuenire pōt, ex. eo.
sup eo. talis. ſ. q̄ ille clicus q̄ ius nō hz
vel nō hre credit penit⁹ renūciet iuri
suo sine aliq̄ datiōe: vel et q̄ alius ius
hīs recipiat in canonicū sine aliq̄ da
tione. Iō ille. Si aūt fiat trāsactio i spā
libus vbi fieri nō pōt vt in casu dcō vt
et vbi fieri pōt: puta inter spāalia cuz
mixtōe ꝛ interuētōe tpalū erit simo-
nia. Amicabil⁹ aūt cōpositio admittit
sim ho. si fiat sine auctoritate iudicis p
sonalis est ꝛ cū p̄sona extinguit: si aūt
auctē iudicis real ē: nisi p iudicē aliō
dem fit. d. c. decetero: Cuius aūt amicabi
lis cōpositio facta auctē supiozis tene
at mero iure. tñ restituet ecclia si ex iā
grauiter ledat. ar. extra ō rest. i ite. c. i.

Tutela triplex est. ſ. testamētaria vt
qñ pr̄ dat tutorē filio in testō. ītē
legitima q̄ defert a lege. vt cū nullus
est tutor p testīm. tūc g ꝓio loco dz̄ suc
cedere huic ab itestato. tenet suscipe tu
telā hmōi. Itē datiua vt qñ nullo tu
tore dato in testō vel nō extātibus ꝓs
guineis, ad tutelā ꝯdoneis inder ex offi
cio dabit tutorē ꝛ durat tutela vsq;
ad. xiij. ānū pupilli. ꝛ ide icipit
cura q̄ durat vsq; ad. xxv. ānū ꝑpetū.

¶ Utrū electi teneant suscipe tutelā. ſz. fim Jo. di. xxvi. c. si nulla cogunt re-
cipe legitimā tñ pōt recipe si volūt vt
ſ. d. c. ñ. ꝛ Iō ē ꝓuilegiū clicoꝝ q̄ iz pos
sint succedere alicui ab itestato: nō tñ
tenēur tutelā recipe ls in laicis aliud
obtineat. vt. C. ō le. tu. auc. sic bēdictus.

¶ Utrū epūs vel mōach⁹ possit recipe tutelā. ſz. ℣ Jo. vbi. ī̄. epūs vel mōach⁹
et volēs ñ pōt recipe tutelā legitimā: vt
in auc. de sā. epi. ℣. deo aūt amabiles. ℣z
ad tutelā miserabiliū ꝑsonaꝝ oēs cli
ci vel mōachi tenēnt vt i. c. pnenit. d i.
lxxvi. ꝛ. lxxviij. di. c. i. ꝛ. c. epūs. vbi sic
dr̄. Epūs gubernatiōez pupillorꝝ ꝛ vi-
duaꝝ ac et pegrinoꝝ nō per seipm̄ ſz
p archidiōs bytez vel archidiaconū agat
Et ter. fm quasdā facit q̄ epūs nō pōt
admīstrare tutelā et legitimā ꝑ seipz.
Et ita pōt itelligi. d. ℣. deo aūt ꝑ alios
aūt sic. ꝛ sic itelligit. d. ℣. peruenit.

Venatio. Tio. ꝑm gl. in. c. g venato
ribus. lxxxvi. di. q ꝙdã ē venatio
oppſſita. z h ē illicita. vi. ſ. vl. ꝙdã ē
arenaria cũ ho quis pugnat in arena
cũ beſtia dẽnata. z ad hoc locat ogas
ſuas. hãc g exercet peccat mortaliter. z g
ea m aſpicit. Et g eã exercet infamis ē
ff. de poſtu. l. i. ſ. ité lenas. z de hac lo
gt. d c. g veneratoꝝ z duo. c. ſe. alia
ē ſaltuoſa q̃ fit in ſiluis z ſaltuꝫ hec li
cita ē tñ illicita ē ex pte vt in q̃drage
ſima z diebꝫ ieiuniorꝫ. xxiij. vtj. ſi nul
la. lxxxvi. di. an pñtatis. Ité ex pſona
qz clico nõ ē licita ēt ſi ſit pauꝑ ꝑ q̃ſ
dã qz pt alĩ victũ q̃rere. nã facit cũtas
z calatos z retia de pſe. di. v. nũq̃. lat
co licita ē ob neceſſitatẽ. p pellibꝫ z car
nibus: nõ ob voluptatẽ. z hoc de ea q̃
cũ clamore fit. Ponere ãt laqueũ vel
rete ſine ſtrepitu z clamore z canibꝫ:
ꝛ ēt clicis. Cũ mõacho ēt liceat texere
linũ. p captẽdis ptĩcibꝫ. d. c. nũq̃. hec
gl. Bio. nĩ in. c. eꝑz ỽ cle. ve. ıꝭ q̃ cã ne
ceſſitatis vl recreatõis licita ſit. venatio
clicis dũmõ clamoroſas venatões
euitet excepto eꝑo cui oio ſi ꝛ. xxxiij.
di. c. i. hec gl. i. Archi. in. d. c. i. q venato
ribus. z pa. in. c. j. ỽ cle. ve. tenẽt q ſi
eꝑs raro z nõ cũ voluptatis ſz cã ne
ceſſitatis hoc faciat puta vt exerciteret
appetitũ ſi peccat. Nec ob. d. c. i. qz ibi
eꝑs redarguit q: erat ỽdã venatoꝛ. ſe
cus g ſi ſi ỽdã: ſz rariſſime pp eꝑs p
cedẽtes. Sic g̃ ꝑlude q̃ plati z alij ec
cleſiaſtici cã recreatõis. vl excitãdi appe
titũ vl hmõi pñt, cũ rettb. laq̃ſ ac ēt
canibꝫ cũ filẽtio z modeſtia aliqñ ve
nari. z addit archi. in. d. c. g venatoꝛibus
ſi electo in eꝑs obijciat q: ſit vena
toꝛ hãc exceptiõem debem. interpretari
in meliorẽ ptẽ. Q. q. cã licite recreatõis
hoc ageret niſi in cõtrariũ alie preſũ
ptiones moverent q̃ colligũtur ex per
ſonis z multis alijs circũſtantijs.

Icarius quid ſit. Dic ꝑz Bir. li. iij.
i. vtij. eſt is qui alterius vice nõ ſu
um. xerit officium

1 Quot ſint ſpẽs vicariorꝫ. ſ. Lar. ꝑz
Lan. ıꝭ cle. vnica. extra eo. q quatuor.
Quicã enim ſũt vicarij ꝑpetui eccleſia
rum pochialiũ. de qb. hic. Alij ſũt vi
carij tpales ſicut mercenarij. qz ad tẽ
pus ſummũt ad curã ad ſuſtinãdum
ꝓncipalẽ rectorẽ: g nõ ỽz de honeſtate
ſine ꝑbytero ſocio miſſam cãtare. de
vi. z ho. cle. vt gſcq. Alij deputant ad
aliquã ꝓuinciã dioceſim vel locũ. de
gbus eo. ti. c. pe. Alij deputant ad ex
ercendũ oĩa que incũbunt ꝓlato ab
ſente: nõ tñ reſpectu curei ſed reſpectu
oĩũz incũbẽtiũ. de qb. eo. ti. cũ in gña
le. li. vi. z de tẽpo. oꝛ. cum nullus. e. li.
Circa ꝑmã ſpẽm queritur qs facit 2
tales ꝑpetuos vicarios. ſ. Lar. ꝑz Lã.
q auctoritas eꝑi ex qua recipiũt curã
animaꝝ. Idẽ Bir. ỽ. q ipa auctoritas
eꝑalis facit vicarias ꝑpetuas nõ muta
biles ex. eo. z hoc intellige quãdo. ec
cleſie ſũt pochiales. alias nõ ſunt ꝑpe
tui. imo ad velle ſuũ põt ꝓlatus re
mouere: dũtamẽ nõ ſint p eꝑm inſti
tuti. extra. de ca. mo. preſbyteri. li. vi.
Quis ēt dicat ꝙd curã alĩaꝝ an ꝑ 3
latus vel, vicarius. ſ. Lar. q loquen
do de vicario ꝑpetuo: ſdistincte cura
ēt ỽ ēt apud vicariũ q̃ ad oẽs effectũ
z etiã q̃ ad ꝓmoda. ıꝭ p modũ cuiuſ
dã turis z in habitu ſit apud ꝓncipa
lẽ ita no. in. c. expoſuiſti. de ꝑben. quo
ỽo ad exercitũ actionũ cõpetentiũ bñ
ficio. dic ꝑm Lar. q ſic q̃ ꝓmitte dece
me z oblatões que dant rõne cure cõ
petunt vicario z certa portio tñ aſſi
gnatur ꝑlato vel ei cui eſt vicarius vt
monachus. z tũc cura z rei vendica
tio ſpectat ad vicarium. Aliq̃n ꝓceptio
quẽtuũ ſpectat ad ꝓncipalẽ certa por
tiõe relicta vicario. iuxta. c. ſuſcepti. de
ꝑbẽ. li. vi. z tũc cura aliaꝝ z rei vẽdica
tio fructuũ ſpectat ad ꝓncipalẽ: maxie
in foro ꝑtloſeꝛ: exercitũ in foro, ale
ſpectat ad vicariũ. ỽ ꝑben. iuꝑ eo. li. vi.
ideo dicunt capelle monachoꝝ nõ vi
carioꝝ: vt in rubrica de capel. mo.
Quero ſtatuto eccleſie cauet q̃ ſe 4
de vacãte iuriſdictio eꝑi exerceat ꝑ ar
chidiaconũ vel antiquiores canonicũ.
nũq̃d hmõi per hoc ceuſeat ꝙd curã

ꝑ. Lar. q nō. Nā pōt hēre talē vicariā
ꝛ retinere cū hoc bñficiū curatū vl di
gnitatē. vt i clc. statutū. de elec. Ītē aūt
vicari⁹ ppetu⁹ possit sibi aliū vicariū
sbstituē. ꝛ. Lau. dicit q ñ Jdez pau.
Ad tps tñ pōt sibi sbstituere ex cā ꝛ lī
cōtra teneꝫ put recitat Lar. vbi. s. nec
est simile de pcuratore ꝛ negotioꝝ ge
storē q pōt aliū ppetuū subsituē. ff. mā
l. si. pcuratorē. Nā ꝑs pau. aliō ē i pcura
torē iudicij q plus ꝓtestatiōnē facti⁹. ē
dñs litis. ex. de. pcu. c. i. ꝛ. ij. li. vi. aliud
est i vicario q nō ē dñs eo. ti. c. ij. ꝛ cu
ius industria ē electa ꝛ lī vī cē spāle:
vt nō sbituat nec ꝓcedat in infinitū
de rescrip. cū in multis. li. vi. Et Lar.
put aliā rōnē q cū tal vicaria sit titul⁹
ñ pt ꝑferri nisi de supioris auctoritate

5 ¶ Nūgd āt in cōstitutiōe vicariū per
petuū regrat cōsensus pfoni. Dic ꝑm
Lar. q regrit ꝑsensus rectoris ꝛ ēt pa
tronicū vtriusq; ꝓut dicio agat: i hoc
q creat titul⁹ ppetuus in ecclesia. p lī
ex. de iurepat. postulasti. Sz de tpali
vicario dic solū ēpm lī posse ex cā. c.
cū ex eo. de elec. li. vi. ꝛ similr si cā ar
dua subesset tūc epūs posset ꝑstituere p
petuū inuito rectore ꝛ pfono: quoꝝ ꝓ
dictio irrōnabilis ñ foret admittēda.
hēt. epī. n. liberā dispositiōꝝ bñficioꝝ
sue diocesis: ita q ex cā pōt ius vni⁹ ec
clie dare alteri. de reli. do. cōstitutus.

6 ¶ An aūt epūs sine ꝑsensu pfoni pos
sit remouē vicariū ppetuū. Dñt Lan.
ꝛ Pau. q epūs dz vocare pfonū ñ vt
cū epō iudicet. sed vt defendat vicariū
si velit. Nā eo ipo q pfonus citatus ñ
defendit vicariū: vī ꝑsentire.

7 ¶ Circa scdaz spēm vicariorū. s. tpali
um q̄rit. Utrū liceat sacerdoti sine con
sensu epi secū hre talē vicariū. Et vī q
sic p. c. adiēcim⁹. xvi. q. i. Et ita si tñ ꝑn
cipal⁹ sacerdos: sed ēt vicari⁹ ppetuus
pōt hre ppetuū tpalē deputatum iure
suo. de of. ord. c. eis. Jdē Lan dūtā ñ
phibeat p statutū ꝓuinciale vel fino
dale. vg. q. i. illud. ꝛ. c nihil. Et sic cō
clude q in cōmissiōe facieda ad tps:
cum non agat ō ꝓiudicio magno de

neficiō: dūmō sit tps modicū: puto rec
torē posse assumē vicariū ad curā. Et
lī itelige ēt vt possit se ad tps abstrare
Jste. n. vicari⁹ ñ cēsēt hre curā: ꝛ lī ēt
ñ assumpt⁹ si erat als curat⁹: dūtā nō
phibitus ad exercitiū cure. See⁹ si p
hibitus: peregrinus vel ignotus ꝛc.

¶ Utrū rector sine vicari⁹ q in q̄dra 8
gesima hz ad ꝓtenē. q̄ꝫ p se ñ pt expe
dire: possit omittere religioso ꝓuilegia
to ptātem audiendi tales confitentes.
Et dic q sic ꝑ dicta.

¶ Quero de vicario tertie spēt. s. iuris 9
ditiōali ad certā ꝓuinciā vel locū q̄
lis sit ei⁹ ptās. Dicit Lan. ptātem tali
um mensurādā ex eoꝝ cōmissione.

¶ Quero circa quartā spēz. s. de vica 10
rijs q cōstituunt ad oia incūbentia p
epo vel similes: quā ptātem hēant. ꝛ.
ꝑm Lar. Aliqñ faciunt tāc ꝑsitionēz
vt offāles ꝓncipales epoꝝ. ext. de ꝓsue.
nō putam⁹. li. vi. Aliqñ no. vt sunt offā
les forani. Et circa lī dicit Lā. q lz no
mē officialis ꝓcernit oia bñficia: vsus
tñ introduxit illos vocari offāles spāle
qb⁹ cāe cognitio p hñtes iurisdictiones
ecclesiasticā gñaliter cōmittit: sine sit
epūs. ō of. ole. ifinuāte: sine ñ feriot. ptās
aut offālis epi colligit ex capīlo ꝛ. e. ti.
li. vi. ꝛ i. c. cū i gñali. eo. tit. ꝛ li. vbi sit
dicta ite r officialē ꝛ vicariū generalē
q officiali solū ꝓmittit cognitio cāruꝫ
totī⁹ diocesis: si aūt ingnitor connectio
excessuū: a bñficijs āmotio: nec bñficio
rū collatiōnis spāli talia sint ꝓmissa
lz vicariū gñalē oia h pñt: excepta bñ
ficioꝝ collatōe. ꝛ p italiā raro ē vt fiat
dicta int officialē ꝛ vicariū. vñ ptās ta
liū pot⁹ mēsurat ex ꝓmissiōe. ꝓmissio
aūt limitat p. c. lz. ꝛ. c. cū i gñali. palē.

¶ Queritur an vicarius iurisditiona 11
lis possit aliuꝫ vicariū instituere. No.
dicit q nō pōt totum offm cōmittere.
Dicit tñ q hoc pōt ad tps modicuꝫ: ꝛ
ex cā dūtā nō nimis frequēter pt aliū
loco sui reliquere: sicut tota die fit. vñ
in aliqb⁹ locis ē ꝓsuetudo q q̄dā sit
noie officiāl⁹ vocat se officialem. Sed
Lar. dicit q de iure nō pōt officialis

aliū deputarexcū nō ḥeāt iurisditionēz
iure ſuo.l.z qz.ff.ō iur.om.iud. Et vbi
eſt conſuetudo ꝓia.dic q tollerat ꝯſi p
ḡdā volūtate epūs dādo officiale vt
ꝑtē ſbſtituēdi ad eps illi omiſſe. vñ
potius eſt talis ſubſtitut⁹ ab epiſcopo
ḡ ab officiali.

¶ Sn abt vicarius gaudeat ꝓuilegijs
ꝓncipal⁹.ff. Car.q ꝯſeq; qs gerit vices
alter⁹ ex deputatiõe ipſi⁹ ꝓncipal⁹ tñ
z tũc vicari⁹ alteri⁹ñ gaudet ꝓuilegijs
his qbus gaudet ꝓncipal⁹.ff.de lega.l.
fili⁹: vbi ſi filiꝰ tuit in legatione ꝓ pfe
ꝓo republica:nõ gaudet:imunitate:z
pr:Q;ſeq; deputat ex deputatiõe legati
ſnpiones:z ꝓcedit cle. q̃ de ecclijs. de
offi.vi. q̃ ex eo q logtur de vicarijs p
petuis:ꝑſuppoſite auctoritate ſupiois
interueniſſe. Talis aũt vicarius dr vi
cegerẽs.C.vt dig.o.z.ſer.l.ſi.li.xij.ō of.
ei⁹ q vi.ali.iu.obti.l.i.z.ij. vbi dic gl.
talẽ vicẽ gerẽtẽ hre ordinariã. Facit
ḥ ad.q. Sn vicerector: gaudeat illis im
munitatib⁹ qb⁹ gaudet rector. Ad qõ
dic q ſi deputat a rectore ſi gaudet. ſi
aũt ab vniuerſitate ob carẽtiã rector⁹ vl
abſtiñã:gaudet ꝓ ꝓdc̃a:qꝫ tz Bar.i.d.
l.filius. De facto tñ ſeruat:vt etiã depu
tatus a rectore tractet vt rector.

¶ Ex quib⁹ ãt cauſis poſſit vicarius
inſtitui.dic ſm Dir. Prio rõe ſtatutiv⁹
conſuetudinis.ar.extra de ꝛſti.cum oẽs.
Scdo rõne ꝓuilegij ſine diſpẽſationis
arg.de fi.ꝓæſ.c. ꝓpoſuit. Tertio rõne
loci remotionis z aiaꝝ ꝑiclitatiõis. exẽ
de ec.edi.ad audiẽtiã.el.ij. Quarto rõ
ne rionis.exẽ ō ꝑhẽ.de mõachis. Qui
to rõe diuerſe natiõis.ext.de of.ord.q̃ñ
Sexto rõne defect⁹ ſeu debilitatis: ex
tra de cle.ḡ.c.pe.z vltio. Septio rõne
diuini cult⁹ augmẽtandi qſi.ſ.abũdat
eccliã in reddit⁹: ext.de ꝛſti. ex gte.
Octauo rõne occupatiõis.hac occaſio
ne excuſat epꝰ q in eccliã cathedrali
hz aliquẽ loco ſui z ipe in camera diẽ
horas.z poſtea expedit occurrẽtia. ſtẽ
qñ ꝓlat⁹ hz ꝓficiſci vtilit z honeſte:
vt cã ſtudiozꝝ z pegrinatiõis z de lnia
Plati.extra de cle.non reſi.c.relatum.

Vlciatus co:poſte.

¶ Qui dicunt co:pore viciati.ff.
Aſteſi.li.vi.ti.xxi.q. corpe viciati dñr
debilitati vel mutilitati. Debilitatum
voco.q hz mẽbr⁹ñ ſenſificũ:vt oculũ
cecũ:manũ aridã:cruꝰ ẽcũ. Mutila
tũ ẽo q caret aliquo membro.

¶ Et ꝓ declaratiõe huius materie di
ſtinguit:ꝓ aut eſt qs ꝓlat⁹ vel mutila
tus aliq̃ mẽbro magno z manifeſto:
qõ.ſi.ducit nõbilẽ deformitatẽ:vt ꝓua
tio naſi z hmõi:vel ihabilitatẽ ad exe
quẽdũ offiñ: vt ꝓuatio man⁹ z hmõi
Et tũc quæcũq; de cã ſit mutilat⁹ vl ꝓ
lat⁹.iuſta vl iniuſta:mãli vel accidẽtia
li ſpedit a ꝓmotiõe z deijcit ꝓmot⁹.
Si ãt erat iã ꝓmot⁹ qñ ſuperuenit de
fect⁹:ſi nõ ꝓp hoc reddit nũmis defor
mis:põt exeq illa officia ad que ſi im
pedit ꝓp illã defectũ:puta ſi factus ſa
cerdos amiſit viſus:maſſas celebrare ſi
poterit.vel alias in altari miſtrare: ſz
poterit audire cõfeſſiões z ꝑdicare:a bñ
ficio tñ̃ remouebit:ſi ſine cl'pa icidit
i defectũ:qz ſi dz addi afflictio:vñ.q.i.
cũ percuſſio. Dabit tñ ei coadiutor: ſi
tale bñficiũ ẽ cui ipe deſernire nõ poſ
ſit.ext.de cle.ḡ.c.iij.aut qs ẽ ꝓlat⁹ vel
mutilat⁹ mẽbro ꝓuo vel occulto.z tũc
ſubſtingue qz aut ſponte z ſine cã iu
ſta.vt ex idignatõe vl ipatiẽtia vel ſu
ꝑbia.aut ex iuſta cã vel iniuſta. Si ꝓ
mo mõ tũc indiſtincte in ꝗcũq; mẽbro
ſiue a ſe ſiue ab alio⁹ repellit a ꝓmo
tiõe:z deijcit iã ꝓmot⁹ ẽt ſi credebat
obſequiũ ſe ꝑſtare deo ſe caſtrãdo.ex.
eo.ſignificauit. Et ꝟ Inn. idẽ eſt ſi ſi
totũ mẽbrũ amiſit: ſz ꝑtẽ mẽbri q̃ de
formitatẽ generaret z ſcãdalũ.ex.c.c.
i.vel ihabile redderet ad offiñ exequẽ
dũ.ſecus in aliꝭ:vel ẽt ſi dentẽ ſibi ex
cuteret. Si ãt ex iuſta cã z ſpõte: puta
pp piculũ lepꝛe:ne totũ co:pꝰ ifice ret
fecit ſibi amputari mẽbr⁹ occultũ vt vi
ſibile vel manifeſtũ puũ:vt digitũ ſi ne
ceſſariũ.ſ.ad ſignũ cructis faciẽdũ: vel
ſpemet hoc ſibi fecit. Idẽ iudicũ ſi in
utilitas ab inimicis caſtri⁹:vel ẽt ſic na
tus:vel ẽt a caſu in tale gd incidit dan

do operā rel licite: puta dolādo lignū
abscidit sibi ptem minimi digiti. In
oīb⁹ his nō repellit. Nec est necessariū
p̄m Host. z glo. in. c. eunuch⁹ di. lv. q
tal⁹ a strat⁹ testiculos secū ferat ficcos
vt dicūt vlgares. Sz si dādo operā rei
licite a casu amiserit membrū: tal repel
lit a pmotōe. Sz si membrū vl ps mē
bri cēt q̄ gīaret modicā deformitatē:
tal⁹ ex misericordia tolleraī in suscepti
s. p dispēsationē epl. hec ex dictis rai.
Inn. guil. z Ber. z trahūt ēt ex di. lv.
fige abscinderit. z i alijs ibi capitulis. d.
c. lv. sēs abscinderit. z i alijs ibi caplis
d. c. significauit. z. c. si. Et p tex. i. d. c. si.
facta gl. a p̄to vī dicēdū de eo q̄ dan
do operā. rei licite amisit vngulā pol
licis q̄ si possit celebrare nisi cū eo dis
penset. Quāto ho ad particularia deter
minata corporis vitia sciēdū q̄ claudū admittit p̄sbiterū: nisi tal⁹ sit q̄ si
ne baculo ad altare stare ñ possit. ar.
de p̄se. di. i. null⁹. z di. xlv. disciplina.
No. ēt astēn. vbi. s. vbi dic⁹ ō mēte ho.
q̄ eps dispēsare p̄t cū religioso q̄ cele
bret cū ligneo pede. Is ēt posset plati
matoxen rīosoz positō tal ēēt p̄fess⁹.
Cecitas vnius oculi tm repellit a p̄o
motōe p̄z arch. q̄ habet p. c. si cuāgeli
ca. di. lv. gibbosus ñ repellit a pmotōe
nisi sit nimia deformitas. Dñs. vi. digi
tos in pede i dubitāter pmoueī p̄z ho.
si āt hēat i manu vl si hz digitos plm
ctos: dūmō ex hīa nō sit impedimētō in
vsu membri pmoueri p̄t. vt in. i. idē ossi
lius. ff. de edil. edic. Z ep⁹ os⁹ pplo cele
brare ñ p̄z pp scādalū. hz si ñ sit nimis
deformis ñ ē. phibēdus puari celebra
re lep̄rosis. si āt sanit. vīnū oio si bibēs
ad sacerdotū pmoueri ñ p̄t. Baculū
hīs i oculo ñ repellit a pmotōe: nimis i
ducat deformitatē. q̄ ō̄siderare ē in
arbitrio archiep̄i. ex. e. cū de tua. Sed
ibi ō̄silū suffraganeoz regri mādat.
e q̄ sibi vīsuz suerit exequat metropo
litan⁹. vbi no. Uin. z Ber. q̄ sine⁹ con
silio illoz nihil p̄t dispōnē. als ñ valet
hz si teneatūr illi seq. ex. b. arbi. cū oli. vi
de. b. p̄si. no. tū astēn. vbi. b. q̄ his ma

culē i oculo deformitē: si irrat rīonē
p̄t pmoueri. als si: nisi dispēset cū eo.
d. e. cum de tua.

¶ Quid āt si hēat oculū vnū grossū 3
oī alterotyel vtrūq; hēat pminētē. p.
astēn. q̄ ñ ip̄edīt. vt i. l. q. claudī i ph. ff.
de edil. edic. De furiosis: illiteratis: cadu
cis: z ōmōlacis dic̄ guil. z gl. di. xxxiij.
c. cōtēr. q̄ nullus talīū pmoueri p̄z ēt
postq̄ sue⁹ li libuit. Si āt ñ lī pmoti.
tē aut si oio z ex toto libuit a p̄dictis
passiōib⁹ aut nō. Et i p̄mo cāu poterūt
exeq̄ offīū sunū. Quāto āt ip̄e expectari
hēat ad p̄hādū tal⁹: p̄t dici q̄ ē arbitri
us: p̄sēat] p̄dictōb⁹ mozbi z p̄se. Si
ho nō oio ex toto sunt libati: tē aut fre
quēt alīq; dictaz passionū vexat eos:
aut raro. z figē frequēt: oio dēnt cel
sāt ab oss̄ misse. vij. q. ij. i fīs. Si ra
roztūc aut cū spume iactatione z vocis
p̄sultōe: z sic dēnt abstinē. aut raro z
sine hmōi spumatōe z p̄sultōe vocis
e tē si phibēt ab oss̄ misse: dūmō hē
ant iuxta se altū sacerdotē: vt si ille ca
dat vl deficiat: ille supleat. vij. q. i. illō.
Quidā tñ ib⁹ si admittūt de demōstacio
dicētes q̄ oio oz eos ēē liberos. Sūma āt oīuz p̄dictoz ē. q̄ gcūq; ē sua ex
pa vtelat⁹ corpe repellit: q̄ ho sine sua
culpa ñ repellit: nisi scādalū timeat ex
nimia deformitate: vl p̄iculū ex nimia
bilitate. h ray. Hermophrodit⁹ ē irre
gularis. Et dī illi q̄ p̄ticipat de vtroq;
sexu. hic repellit a pmotōe pp deform
itatē z mōstruositatē. Et talis si ma
gis vergat in sexū masculinū q̄ femi
ninū: cuius nō dēat ordinari: nec ordi
nat⁹ ministrare tñ suscipit caracterē.
Sz si magis p̄gat i sexū femininū q̄
masculinū. vl ēt si equal⁹ p̄ticipat de
vtroq; ñ ē suscepti⁹ caracter. p̄z guil.
Et multo magis femina nō est ordis
suscepti⁹ Br ār mulier p̄sbytera. di.
xxxij. p̄sbr. nō q̄ hēat ordinē sacerdo
tij sed q̄ vxor sacerdotis z diaconissa
q̄ dicit omeliam euangelij.

¶ Idua quattuor modis dicit. Naz
est q̄dā vidua corpore sed in hō
sta mēte. i. Thi. v. vidua que i delitijs

est viuęs: mortua ē. Scdo ē vidua cor
pore ꝫ nupta mēte. Decōparat cōiu
gat. Tertio ē vidua corpe ⁊ mēte. Et
de talib⁹ apls dic. 1 Thim .v. viduas
honora q̄ vere vidue sūt. Quarto ēt
mō dr vidua qñ tal⁹ ē terreno auxilio
destituta. Et istis vltis duob⁹ mōis dr
q̄ viduis debet fructus. li⁹. De q̄ hr
Bar. xliij. Nā virginib⁹ ꝑpetu fructus
cēteſimus: ⁊ ꝓiugatis tricesimus.

Virginitas. Queri ī q̄ ꝓſiſtat ꝧgini
tas. R. fm Tho. scda scde. q. cly. q̄
nomē ꝧginitatis a viroꝛe ſumptū vr
Et ſicut illud dr viręs ⁊ in ſuo viroꝛe
ꝓſiſtē qđ ñ ē ex ſup abundātia caloris
adustionē exptū: ita ēt ꝧginitas ꝫ im
poꝛtat q̄ ꝑſa cui ieſtimunis ſit a con
cupiſcētie aduſtiōe q̄ ē vr in ꝓſuma
tiōe maxie delectatiōis coꝛpalis: q̄lis ē
veneroꝛ delectatio. vñ Almb. dicit in li
b⁹ o ꝧginitate. q̄ caſtitas virginalis
ē exps cōtagiōis integritas. In delecta
tōe aūt veneroꝛ tria ē ꝓſiderare. vnū
qđ ē ex pte corꝑis. ſ. violatio ſigna
culi ꝧginalis. Aliud ē in q̄ ꝓingit id
qđ ē aiēcū eo qđ ē coꝛpis. ſ. ipa reſo
lutio ſemis delectatoꝛes ſenſibilē cau
ſans. Tertiū aūt ē ſolū ex pte aie. ſ. ꝓpo
ſitū pueniēdi ad talē delectatiōnē. In
qb⁹ trib⁹ id qđ ꝓmo poſitū eſt ꝑ accī
dēs ſe hz ad moꝛalē actū q̄ ñ ꝓſideraꝛ
ꝑ ſe niſi hz ea q̄ ſunt aie. Scdz vo mā
liter ſe hz ad actū moꝛalē. Nā ſenſibi
les paſſiōes ſunt mā moꝛalis actuum
Tertiū vo ſe hz formaliꝛ ⁊ cōpletiue
q:rō moꝛalitꝫ in eo qđ ē rōnis cōpleꝛ
q:ꝫ ꝧginitas ꝑ remotionē pdicte coꝛ
ruptiōis: ꝓ̄ñ ē ꝙ integritas mēbꝛi coꝛ
poꝛalis per accidēs ſe hēat ad virgi
nitatē. Ipa aūt immunitas a delectatio
ne que cōſiſtit in ſeminis reſolutiōe ſe
hēt māliter. Ipm aūt ꝓpoſitū ꝓpetuo
adiſtuēdi a tali delectatione ſe hēt ſoꝛ
maliꝛ. ⁊ cōpletiue in ꝧginitate. Et iō
Aug⁹. in libꝛo de nuptijs bñ diffinit
ꝧginitatē. dicēs q̄ ꝧginitas ē in car
ne coꝛruptibili: in coꝛruptiōis ꝓpetua
mediętate. Et tho. vbi. s. dicit q̄ iſta
diffinitio. Aug. tāgit in recto id qđ ē
formale in virginitate. Nā ꝑ mediętā
tionē ſtelligit ꝓpoſitū rōnis. Qđ aūt
addit ꝓpetua: nō ſic intelligit q̄ oꝑo
teat ꝧginitē ſp actu talē meditationeꝫ
hr̄e: ꝫ q: ꝫ dz ꝓpoſito gerere vi ꝑ
petuo in ꝫ placeret. Id ꝫo qđ eſt mā
le tangit in obliq̄ eū dr in coꝛruptiōis
in carne coꝛruptibili. qđ addit ad oſt
dēdū ꝧginitatis difficultatē. Nā ſi ca
ro coꝛrupti ñ poſſet: ñ ē difficile ꝓpetuā
in, inco:ruptiōis meditationē habere.

Utrū violētis paſſe amittāt virgini
tatē. R. fm Tho. in quarto di. xxxiij.
Que ꝑ violētā coꝛrūpūt̄ſiue ab hoie
ſiue a demōe ī cubo: ꝧginitatē ſi amit
tūt. ſi q̄tū pūt ꝙ mittāt: ⁊ q̄tū pūt ꝙ fuēt
coꝛp⁹a coꝛruptiōe l' talē mētē a ꝙſcīu.

Utrū ſola mēte poſſit amittī virgi
nitas. R. ꝫ Tho. ſcda ſcde. q. cly. Con
tingit ītērdū ex actu mētis cogitātis ꝙ
coꝛruptiōe carnis ⁊ intēdētis delecta
tionē ipſius exprīi q̄ calo: excitet: ⁊
ſemen diſtilet: ⁊ tūc ſine dubio virgini
tas ē amiſſa. Sī aūt coꝛruptio ſiſtat in
actu mētis ꝙſentētis: amittīt qdē ꝧgi
nitas ꝫ illud formale quod hz ī mēte
ñ aūt rōe eiꝰ qđ eſt māle in ipa. vñ tal⁹
nō pōt dici virgo niſi māliter. Et ideo
hec virginitatis amiſſio pōt recupaꝛi
nō aūt illa in q̄ ēt illud qđ ē māle ſb
trahitur.

Utrū puelle in annis pueꝛilib⁹ ali3
quid carnale cōmittēteꝫ pdāt virgini
tatem. R. fm al. non q: non eſt in eis
ꝙſilꝫ deliberatio: nec etas patit talē de
lectationis ſpetū. Do ſorte verū ante
ſeptēnū cū nondū ſunt doli capaces.
Alꝫ. ſecus. vñ Ul. dicit q̄ virginitas
amittīt nō ſolū ꝑ quēcūq; actuꝫ ꝑ
quē pollutio volūtarie ꝓcurat. ſed etiā
qñ ſine eo delectatio coit⁹ ꝓficīt. Sicut
faciāt illi q̄ ante etatē: vel tps ſeminis
per ſui ipoꝛtunꝫ ꝑ actū delectationis in
ſe ꝓficūt: vel ab alijs in eis hoc fieri p
mittunt. Itē fm Ul. ꝫ alīq dixerint ꝧ
ginitatē recupabilē qñ ꝓplēt delecta
tio ſine pollutione, ꝓpter defectū etatis
Tamē ꝫ̄ verū eſt: q: coꝛruptio non
eſt ex pollutione niſi rōne ꝙuncte ſibi

delectationis a qua omnimodā immunitate excludit virginitas.

4 ¶ Utr̄ a patiētib⁹ fluxū semis ꝑdat ꝑginitas. ℟. ℔s Tho. 2a 2æ. q. cli. Semis resolutio si ꝓueniat ꝑter ꝓpositū mētis: vl dormiēdo: vl ꝑ vicietiā illa tā cui mēs nō ꝓsentit quāuis caro delectatōes expiat. vl ēt ex infirmitate: vt in his q fluxū semis patiūt nō pdit virginitas. q: talis pollutio si accidit ꝑ ipsu dictā quā ꝑginitas excludit. ℔. Al. dicēs q̄ sūt q̄dā q̄ ad simplicē aspectū viri: vel ad locutiōes vel ad cōfessiōes etiam cū sint in ꝓpositō sancto: vel nolentes peccare distillationes humoris sentiūt: et tales nō corrūpuntur: eo q̄ nō sit ex ꝓpositō nec voluptate ꝓlata. ℑs iñ suadēdū est eis q̄ se tēperēt a virorū aspectib⁹ et confabulatiōe.

5 ¶ Quid si aī pollutionē nec ipsa intenuit voluptas ℑs post. ℟. Perdit virginitatē: ℑs recupat ꝑ pniam. Alij ꝺo dicūt q̄ nō recuperat exquo pollutio est secuta et ꝓsensus mētis siue anteſi ue post. Et hoc videt verius.

6 ¶ Utr̄ cognite in ebrietate: vel somno pdat ꝓginitatē. ℟. ℔s Tho. in ārto dī. xxxiij. Sicut ꝑ pollutionē in sōno nō admittit ꝓginitas: vt nūc dictū est Sītis rō est de mulierib⁹ que in ebrietate: eel dormiētes a viris cognoscūtur nīsi forte hac intentiōe fuerit dormitū vt a viris cognosceret. Idē dic ℘m Ul. si postea placeret eis fuisse cognitas sicut et de pollutione nocturna dictū est. ℟. Pollutio. in p.in.

VIrginum cōsecratio. Quare solus ꝑpe ꝓgines ꝓsecrat. ℟. ℔s tho. i. iij. dī. xxxvij. Sicut ꝑ mſimoniū carnale repūtat mſimonialis spāle inter xp̄m et eccliaz ⁊ ēt ad sectātē: ita ꝑ relationē ꝓginū repūtat idem mſimonium spūale ⁊ ēt ad eī integritatē: vt ꝑs ꝓis q̄ ibi ꝓferunt et gerūtur. Et ꝓp hoc solus epūs virgines velādo desponsat: nō sibi sed xp̄o q̄si sponsi paranimphus et amic⁹. Et q: integritatis signi ficatio plene pōt eē solū i ꝓtinētia virginali: sed semiplena in viduali: ꝑ ℏ viduis vat aliq̄s vellū ℑ nō cū illa solēnitate qua virginibus datur.

¶ Utr̄ violēter corrupte debeāt cōsecrari. ℟. ℔m Al. ℑs tales ꝓginitatē non amittāt nec ꝓginitatis auriolaz: nō iñ cōsecrātur. Et rō ē q: in illo actu dissicile est. ita retineri q̄ voluntas nō alliciat aliq̄d ꝓsensū. vñ cū de plano dissensus ostaret si possit eccliā: tō statutū ē vt tales humilr abstineāt a ꝓsecratōe. xxxij. q. v. ille ät famle. et. xv. q. i. sige si trat⁹ 1

¶ Utr̄ possint ꝓsecrari occulte corrupte: ℑrā ꝓsecratio fine scādalo ītermitti nō pōt. ℟. ℔m Tho. in ārto. dī. xxxiij. Occulte corrupte siue a viris: siue alio quocūq; mō nullatenus velande sunt q: ꝓp scādalū vitādū nō debent sacra ecclie: vel sacralia variari. Sz pone aliq̄ cautela adhibeti ad vitandū scāda-la: vt. ſ. illa q̄ non sunt de substantia ꝓginalis veli fiant: vt est accensio cam delloꝝ et hmōi: vtatis occulte illis q̄ sunt de substētia: puta ꝑba q̄ dicūt in veli ipositiōe: et q̄ nomē ꝓginitatis in nomen castitatis mutetur. 2

¶ Utr̄ i ꝓsecratōe ꝓginū dek gra. ℟. ℑ Tho. vbi. s. In ꝓsecratiōe ꝓginū sicut et in vnctiōe regū et hmōi ḃñdictiōib⁹ dat gra nīsi sit impedimētū ex parte suscipientis. Sed hec nō tñ ꝺñr sacra q: nō sunt institūta ad curatiōez mozbi peccati sicut sunt sacra. 3

¶ Quo tpe possit fieri ꝓsecratio ꝓginū. ℟. In die epiphanie et i tota ebdomada resurrectōis et natalibꝫ apl̄oz et in ꝺieb⁹ ḋñicis. Sz tñ necessitate puta lōgore imminēte pñt quoliz tpe ꝓsecrari. vt. xx. q. i. ℌ. velamē. et. c. se. et extra ḃ tē: o. ḋi. c. i. Et no. gl. in. d. ℌ. velamē. q̄ ād rupler est velū. ſ. ꝓessiōis: et ꝓsecratiōis: ordinatiōis: et ꝓlatiōis Uelū ꝓcessiōis ꝓpter taz ꝓginē q̄ vidue: ḋñi sit ḋuocecis ānoꝝ. vt. j. q. ij. ꝺuella. Uelū ꝓsecratōis est qō tñ ꝓginib⁹ ꝓponitur in. xxv. āno. vt. j. eo. placuit. Uelus ordinatiōis qō oliz imponebatur ḋiaconissis in. xl. anno. vt. j. eo. sanctimōiale. Uelū ꝓlatiōis est qō in. lx. anno ḋat ḃbatisse. vt. j. eo iuuenculas. 4

Vlo ē metus. Que ofcia fit iter ifta: ē quotuplex fit metus qui poſſit cadere in cōſtātez virū: ē de multis aliis vide.ē. Impedimētū.x. quaſi p totū.

Viſitatio archiepūs epūs: vel alius p̄lat⁹ eccleſias: primo ꝓponatur obuz del ē queret de vita: ē conuerſatiōe miſtrantiū in eccleſijs abſq; coactiōe tormenti ſalubriter monendo. Si quos inuenerit infames ſi ipſe non eſt ordinarius denūciet ordinario. Notoria ſi inuenerit corrigat. extra de cenſi. romana li. vi.

1 ¶ Utrū viſitās poſſit exigere pecunias ab locis viſitatis. ff. fic: vt l. d. c. romans. Et pōt recipere a volēte dare pecunias ꝓ ſumptib⁹ moderatis diebꝫ viſitat. Sed nō ſ̄ nili vnā procurationē recipere vna die ēt ſi plura loca viſitet: ē glibz loc⁹ ſit ſufficiēs extra de cēſi. felicis. lib. vi. q. ſi epūs viſitet p alīā: viſitati ēt tenētur miſtrare expēſas iſti viſitāti. extra. d offici. ordi. ſi epūs li. vi. Sz epūs nil ꝑ ſius pōt exigere ab his quos nō ꝓfeſſe viſitat: vt tibi dr.

2 ¶ Utz viſitās poſſit recipe pecunias ff. ſi ipe vltra familiares reciperēt pecuniā ꝓter id q̄ nūc dictū ē: ſeu ēt pcurationē recipere nō viſitādo: ipſe tñ. d. re cipiēs duplū reſtituere illi eccle infra menſez. allogn epi ē ſuptores differentes ſic reſtituere ſūt iterdicti ab ingreſſu eccle. Inferiores ſūt ſuſpēſi ab offō ē bñficio q̄ſq; plenarie ſatisfaciāt ē nulla ſmiſſio ꝫz. ff. d cēſi. exigit li. vi.

3 ¶ Q̄o ē q̄ēs archiepūs poſſit puniā ſuā viſitaſ. ff. Ꝓfo tñr viſitaſ dioceſis ꝓpria erga eccliās maiores ē minores: ē eap pplos ſaltez ꝓuocādo de plurib⁹ locis ad vnū ꝙgruū. Poſtea ſ̄ ei viſitare ſuffraganeos ē eop dioceſes. Sz vna dioceſi viſitata in toto vel in pte nō poſſet ad eas viſitādā reuerti: niſi oēs ē ſue itep fuerit viſitate. Sz ſi forte alīq; eccliа viſitate dioceſis idiguerit itep̄a⁹ pōticis alijs viſitari. tē pōt redire ad illā ſi a dioceſano fuerit reqſit⁹: vel de epiſilo ē aſſenſu oiuz ſuffraganeoꝝ aut maioris ptis aut ſi difficultates adhibuerint petāt inſa a papa. Sz poſt viſitatiōez oiuz dioceſiuz ſi citra eſt ei viſitatiōez iterare: pūt tñ regſtro ſuffraganeoꝝ epiſilio: ē deliberatione: diffinitōe ipſius ſup hoc hita cōſilio q̄ ſūt redigēda in ſcript: ē tūc poterit viſitare ēt ſi ñ ſ̄ iteruenīat ſuffraganeoꝝ aſſenſus: ita tñ q̄ illa loca ꝓius viſitet q̄ in pōt viſitatiōe nō fuerunt viſitata. hec oia in. d. c. romana.

Vnctio extrēa ſacrz ē: qz ptigit ad effectū: ē curatio morbi peccati.

¶ Que eſt mā hui⁹ ſacrī. ff. mā ē oleū | olive ab epo ꝓfecratū. ē tale oleū ē eſt ꝓfecratio ſūt de neceſſitate hui⁹ ſacrī.

¶ Que eſt forma hui⁹ ſacrī. ff. forma 2
eſt oīo dēpcatiua dicendo. Per iſtā ſācta vnctiōez ē ſuā piſſimā. miſericordiā idulgeat tibi deus quicquid deliqſti per viſum. ꝛc.

¶ Si gb⁹ pferri dz vnctio extrema. ff. 3
a ſolo ſacerdotibus: nec alī⁹ pt iuūgere ēt i articulo nēcitatis. Sacerdos aūt pferre pōt pſbr: vno clico: ē etiā ſolus in neceſſitate ſm Ber. ē Poſt.

¶ Si ſacerdos i vnctiōe deficit: ſi alīq; 4
ptes inūcte ſunt. qō factū eſt: iterari ſi dz ſcd vnctiōes que reſtant p alium ſacerdotem compleatur.

¶ Quib⁹ ꝓferenda ſit extrema vnctio 5
ff. nō niſi adultis infirmis: ipiculo mortis ꝓſtitutis ex ipſa infirmitate. Uſi nec dar eētibus ad bellū aut nauigātibus ſeu his q̄ mox occidēdi ſūt q̄ tal⁹ mor nō imīnet ex defectu nāe: ſ̄ ex euentu fortune. Dis aūt q̄ſcnto deficīt ēt ſine actu ex infirmitate dar pueris nō: q̄ nō hñt ſuſirmitatez ſpūalez ḥdā ex peccato actuali: nec diſpoſitiōez deuotiōis hꝫe pōt ad hoc ſacrm.

¶ Utrū extrema vnctio debeat dari 6
frenetico ē dementibus. ff. ſi in ſana mente ꝓſtituti ſi poterint: ñ dz dari. ſi ño poterint dari dz. Tñ hic aduertendū eſt ſ̄ Tho. q̄ illis furioſis ē amētibus ꝑcipue dari nō dz q̄ ꝓbabiliter ſacrō pōt facere irreuerētiā p aliquā imāgi tiam: niſi ipſi haberēt lucida intuitus

lo in gbus sacrs recognoscerēt.

7 ¶ Que ptes corpis inungi debeāt. ff. inūguni: inffa. v. sensus: tangēdo. v. radices peccādi. puta oculi: aures: nares: labia: manus pp tactū g maxime viget pulpis digitor: pedes po p vi motus Renis po pp vim appetitiuā a q̄busdā inungūtur. Itez in mutilatis aut cecis nō fit inungi loca magis ppinqua.

8 ¶ Utz vnctio extrema possit iterari. ff. hz Tho. iterari pt sine aliq̄ iniuria sacrī: q: nō hz effectū ppeuū: eo. q̄ sanitas corpis z mentis q̄ sunt effectus amitti pnt. In eadē quoq; egritudine iterari pōt: si pmo q̄dez fit in periculo mortis z euadat: ac etiā postea recidiuū patiat: q: erit ex alia infirmitate z sibi si sit egritudo diuturna: vt idro pisis: q: tūc dz fieri qñ vt pdūcere ad periculū mortis. z si illuz articulus euadat eadē infirmitate durāte: z postea ad sibi statū reducat. Itez pōt inungi q: iam est alius infirmitatis status q̄ntus sit eadem infirmitas.

9 ¶ Quid aūt si oleū non bñdictū adhibetur oleo bñdicto: an totū fiat bñdictus. ff. Bon. in. iij. dist. xij. dicit q̄ si oleū nō ꝑsecratū addit ꝑsecrato: totū fit ꝑsecratus z bñdictus. extra de ꝑse. ec. qō in dubijs. Idez dñt Tho. z pe. Idem dic de aq̄ nō bñdicta: si addat aq̄ bñdicte q: tota sit bñdicta. Et rōnez reddit idez. Tho. in. di. xij. dicens q̄ totus q̄ acquisita est aq̄ ex bñdictione pueuit ad aquā additā. z sic ex ista rōne vī posse cōcludi hoc esse verū si ne aq̄ addita sit maioris quātitatis siue minoris. z hoc vī innuere. d. c. qō in dubijs. q̄ legī indistincte. Et ex illo ter. infert. Pa. ibi. q̄ ppositū. ex diuersis assumit nām simpliciū digniorū. z quotidie allegat ille ter. q̄ magis digniuz trahit ad se min⁹ dignuz Idem tz astesā. li. iij. ti. i.

Uolūtas. Utz teneamur ꝑformare voluntatez nr̄am voluntati diuine in voluto. ff. q̄ hz theologi in hoc multa dicūt in pmo sen. di. vltia. tū mihi vī dicēdū q̄ teneamur ꝑformare ētum ad illa volita q̄ exꝑssunt a deo signifi ꝑcepti in lege explicite vel implicite: vel q̄ nobis manifestant. sic velle de ꝑcepto. Sz ētuz ad alia ꝑfluz est si ꝑceptū. Cōfluz dico si sunt exꝑssa sub signo ꝑfilij tacite vel exꝑsse. Si vo non sunt exꝑssa nec ēt de ꝑfilio tenemur ni si ꝑueniat nobis illud velle sicut dicit aug. in enche. aliqñ ingt bona volūtate vult hō qō nō vult deus. Sicut deus vult hō ꝑfez viuē quez deꝰ vult mori. Et quidam sapiens dicit q̄ contorti hz hō g si vult qō deus vult. Intelligē de his que nobis patent q̄ de precepto vult nos ea velle

Uotum. i. cōter quid sit. ff. Uotus est alicuius boni cuz deliberatōe deo facta promissio. Si. n. fit de re mala: vel ēt de bona sine deliberatōe. s. cū impetu quodā z surreptōe: non obligat extra co. c. ij. t. c. Ifaturaz. Dicitur deo. Nam hz aliqd votū fiat sanctis tñ propter deum fit eis.

¶ Que regrunt ad votū. ff. fm Tho. ſa pe. q. lxxxviij. tria ex necessitate regruntur. Primo quidem deliberatio. Secūdo propositus volūtatis. Tertio pmissio in qua pficitur rō voti. Et capitur hic deliberatio pro cognitōe z ꝓpositus pro deliberatione. Exꝑsso aūt obligā q̄ ad deum nō est necessaria. secus q̄ ad hoiez q̄ iudicat de his q̄ facta sunt. Et dicit pano. in. d. c. Ifaturam. q̄ hec est singularis theorica: que multas theoricas canonistaz infringit: q̄ sibi multum plz. Nam nō segtur. Propositū in alio firmiter aligd dare deo vel homini q̄ ad hoc sim obligatus ad dādum exq̄ illa res nō pmisi deo vel hoi. Naz votum causat ex q̄dam pollicitatione i. ex q̄dam lege vnius promissiōis. i. ij. ff. de polli. Et hec dicta beati Tho. segtur archi. i. c. g bōa. xvij. q. i. Et hic ad hoc vt votū obliget regitur vt vouēs habeat aium se obligādi ad illud. Nemo. n. se obligat nisi hēat aium se obligādi ad illud: vt dicit glo. in. d. c. Ifaturaz. Jura ergo q̄ firmant decisionē suā ꝓpositi: debēt itelligi de ꝓpositō

eā animi pmissiōe seu obligatōe: r se
lap pmissio nō vz nisi pceāt delibe-
ratio cū ppōsito ēt respectu religiōis
lz aliud sentiat. Io. an. in. c. dudū. v cō
uer. plu. Nā tūramētū seu votū caloze
iracūdie facta vel ad deliberate si obli
gāt. vide. ē. Jurare. §. iiij.

2 ¶ Er p predicta soluti q̄stio ḡtidiana.
Quid deuotis, multez q̄ facūt in ptu
vel in infirmitatib⁹ vel angustijs suis
vl suop. r ēt q̄ viri factūt: moti ex aliq̄
angustia: vel pturbatiōe. ℟. si habue-
rūt itentiōez obligādi se deo: cogitātes
r de eā q̄ mouebat eos ad vouēdū. s. i
firmitate vel alio piculo: r define. s. de
cuasiōe pculi: pp qđ vitādū vouebāt:
tenēda sūt. lz i tribulatōe r pturbatōe
sint emissa: pūmō cū deliberatiōe fue
rint scā: r vouētes in sua ēmēte fuerit
sec⁹ q̄ si nō deliberato aio illa vota se
cissent. r in tm votū obligat vouētem
iq̄tū hūit itentiōez se obligādi. Nō. n.
votū obligat vltra consensū: vt dictū
est. ē. Jurare. Et p illud qđ dī q̄ i vo
to regrit pmissio: hec est obligatio: pz
qđ dicēdū de votis q̄ fiunt a multis: si
cut ab illis de tertio ordie beati Fran.
q vouēt r pfitent inītiat tm illoz trās
gressio nō obligat ad mortale. r hoc tō
est: qr lz in vouēdo talia sit deliberato
r ppositū: tñ deficit qđ. est pncipali
us. s. obligatio Nam predicti nō inten
dūt se obligare pp hmōi vota ad aliq̄
peccatū: nec etiā veniale.

3 Additio. Quid aūt de eo q̄ fecit
vo ū obseruādi regulā
tertij ordis sancti Frā. r loquor de ve
ro voto. An teneat obseruare oīa que
ptinent in dicta regula. qō est pulchra
℟. Casus iste decidit p decre. exūt de
℣. si. li. vi. vbi c casus de fratribus minori
bus q i sua pfessiōe pfitent̄ fuare obe
dientiā: paupt̄atē: castitatē r euāgeliū
ihesu xpi mō rūdet papa q̄ nisi itentio
eoz esset se obligare ad obseruātia om
niū p̄filoz euāgeliū: q̄ ñ tenent ex vi
dicte pfessiōis. nisi eo mō q̄ ponūtur
in regula. s. vt p̄cepta obfuent: vt p̄ce
pta r p̄filia: vt p̄filia. Idē dic in casu
nr̄o. Nota tñ q̄ sūt q̄dā mulieres de
tertio ordie sci Frā. q̄ viuūt collegialr
r pfitēt tria vota religiōis ex pcessiōe
aplica. Et talis pfessio dissolueret mr̄i
moniū nō ꝓsumā um sicut statuit. Si
tūs papa quart⁹: siue ante sit contra-
ctū siue post dicās pfessionem

¶ Adde tñ pdictis singulare distinctio 4
nes quē ponit Panor. i. d. c. ficut. cl. ij.
de regula. q̄ votū factū in hmōi angu
stijs: aliq̄n causat a timore mortis aie
aliq̄n ex timore mortis corpis. Timor
mortis aie ñ excusat nec dat cās tractā
di actū. Sec⁹ timor mort̄ corpis. Rō
diuersitatis est qr timor mortis aie nō
nāt̄ incutitur a deo vt ḡ ducat ad cō-
uersiōez: r sic talis timor est apetēdus
xvi. q. i. reuertimini. Sz timor mortis
corpis sit ab hoie. r talis timor est fu-
giēdus tāq̄ violētus r iniustus. Et tō
cū queritur nūqd timor mortis excuset.
Sic distingue p⁹ doc. aut ē timor mor
tis nālis: aut accidētalis. Primo casu
nō excusat. Exemplū in grautter ifir-
mo: vt in. d. c. ficut. Secdo casu subdi-
stingue: aut est mors accidētalis casus
lis: aut violenta. Exēplū primi vt in ti
mē. e piculū naufragij: vel incēdij: vel
hostiū. Et iste timor nō ſpedit actū nec
inualidat pfessionē p rōnem. ē. dictā.
Naz aliq̄n deus incutit talē timorē vt
homo quertat. Secdo casu pone exem
plum in eo qui timet mortē violentaz
sibi imminentem ab iniquo hoie. Nam
si propter talez timorē ge ingredit reli
giōnē non tenet ingressus. exquo fecit
vt euaderet mortez violentaz. nam re-
picit cor. r vult volūtarius militē. r ita
loquitur. c. i. quod me causa. r pdicta
possunt adduci generaliter ad val di-
tatem: vel: inualiditatem cuiuslbet voti
hec Panormi.

¶ Quot sūt species vot⁹ ℟. due. Nā 5
quoddā est votū simplex: r quoddaz
solēne. vide. ē. Impedimentū. iij. Est
r alia diuisio vot⁹: q: aliud est purū
siue absolutū: vt cum qs absolute r si
ne cōditiōe vouet. Aliud est qdionata
tuz: vt cum addit. si hoc erit vel illud.

6 ¶ Utrū vouēs teneat statim adimplere. ℟. ℑm Guil. Si votū est absolutum: tenet statī cū ꝓpūsū vouēdo aliō in mēte būerit. Nā vt dictū ē q̄ ad vtilitatē nō obligat votū ḡtū vouēs se obligare intēdit z nō plus. z si de ꝛ actus tāc nō cogitabat: recurrēdū est ad q̄ verisīlr deliberasset z decisset: si de ꝛ cogitasset tūc q̄s vouit. z ℑm eius intentionē iudicādū. Sī āt hoc discernē nescit: tūc tutior: via tenēda. est. Quo ꝛo ad iudicīū hoīis z ꝓpositum vouēs simplr z sine ꝓuisione tpis tenet statī adimplē: z dabit ei tps ad arbitrium boni viri ad dispōnēdū z ꝓparādū q̄ necessaria sunt ad tale votū exequēdū. z ꝛ casu intelligit regula iuris ciuilis. v5. In oibus obligatiōibus i quib⁹ dies nō ponit statim debet. Adde tū Archi. f. q̄ siqs nimis tardauit implere votū ꝓp qđ a memoria excidit oino vel venit ad statū nō valēdi implere cū bū ꝓus potuisset mortale vł. Idē q̄s dimisit ꝓpositū si implēdi cū ℑ posset. Alīs mora implēdi votū q̄ sibi nō ꝓuit tps si vł mortalitas ita te esset valde nimia: mora ꝛ: nisi ex ꝛ imineret ꝑiculū si valēdi implē: vt si voto religionis cū tñ nō hēret cām dilatōis cogitaꝛ. hec Archi. f. Si aūt votum est additionatū: tūc ℑm Inn. in .c. scripture. extra eo. sine deficiat ꝓditio generalis vel ꝑticularis apposita in voto irritat obligatio voti ḡtalis est multiplex: vt si deo placuerit. si potero ꝛc. q̄ quidē conditōes generales intelliguntur et si nō exꝑmant. xxvij. q. ij. beata maria. Cōditōes ꝑticulares possunt ee multe vt si filius meus liberabit: vł si ab hac infirmitate cōualuero z hmōi. Si .n. deficit conditio: non obligat quis ad executionē voti. z intelligas nō obligari si tota obligatio ponebat in eue tum conditionis.

7 ¶ Quid aūt de illo q̄ vouit certā pergrinationē infra ānū: z ante illud tps infirmat ad mortē: nūquid necessaria sit dicti voti ꝓmutatio. Pano: in. c. i. extra. c. dicit se inuenisse vnū dictū singulare beati. Tho. q̄ sequit Archi. in .c. qui bona. xvij. q. i. q̄ in tali casu nō est necessaria cōmutatio: q: oē impedimētū q̄ habuisset a' ꝓncipio ipedire votū si oriī posset actū ꝓ auferre obligationē voti. q̄ est dem̄ satis singulare ℑm pan. Sz ℑm eū multū ob. c. q̄ sup his extra eo. vbi ꝓp impedimētū supuenīēs fit ꝓmutatio in aliā cām. z ꝛ illud sit magis tutū. tñ de subtilitate pand: credit ꝓmū dictū satis posse ꝓcedere: dūmō culpa vel negligētia nō repiat in vouēte. Nā si ꝓ me nō remanet quominus votū ꝑficiā. subsistente bona volūtate, debeo reputari ac si votū ꝑfecissem. Et ad. d. c. q̄s sup. pōt rīdeꝛi q̄ ꝓcedit q̄n impedimētū nō est oio voti impeditiū sed difficultatiuū. Illud est. n. q̄ factū reddat impossibile. aliō difficile. Cōtra tū obstat. d. c. q̄s sup. z fac. d. c. i. ubi an ex infirmitate ¶ De quo ꝛ ſicri votū. ℟. votū nō ꝛ § fieri de malo: nec de indifferēti. ſz tñ debono. e de eo ad q̄s ga alīs nō obligat. Et si fiat de illis ad q̄ ga alīs obligat: vt puta abrenūciare diabolo z pōpis eius: vt si ſit baptismo: vł tenē fidē catholicā z ſuare decalogū trāsgredīē do hmōi vota peccat mortalr. tñ non est imponenda ꝑna ꝓ illo peccato z ꝓ trāsgressione vni sicut ꝓ diuersis mōtalibus ſted tāḡ ꝓ vno. Illa tñ circūstātia aggrauat pcīm illud. Not. ēt ℑm archi. f. q̄ siqs trāsgressus est: vel omittit implere aliq̄s vorū licitū: z si aduertēter cū posset: semp ē mōtale. z totiēs quotiēs trāgit. secus si ex oblīone vł q̄ nō poterat. vide ēt ad ꝑdicta q̄ no at' pe. de pal. q̄ totiēs q̄s trāgit votū totiēs peccat mōtaliter: nōtū act⁹ iteriꝛ z exteriꝛ: iteret. secus si exteriꝛ tñ: qi peccatū ē in actu per se iteriꝛ. vñ q̄ vult vno actu furari z mechari vł plura furari: vnū ꝑcm cōmittit quo ad deū: ſz plura furet q̄ ad iudicīū hoīnꝫ. z ſ in voto negatiuo: pura quo vouet nō vtere vinū. secus in affirmatiuo: q̄ go vouet ieiunare. tūc. n. nō totiēs peccat q̄tiēs cōedit. ſz ſcūa vice ēt⁹ aūt vł

se ꝛ deinceps nō mancle si fi in ꝓcipuꝰ ſ; ꝯſi ſi reputās plus ſibi poſſibile illa die ieiunare: paꝛᵗ ieiuare alia die integra ꝓ illa. ſ; ſi i ꝓcipuꝰ fregiſſet: nec itēr̄ nec ex itegro als ieiunādi: tē ſecᵈ maxime in voto ſingulari ꝛ ſecreto in q̄ nō eſt ſcādalū. Nā ſecus ē de illo q̄ ieiunū eccliē fregiſſet. Nō. n. ꝓpter hoc ſ; extra hoꝛā comedere intēr̄ des ieiunandi in ſcādalū alioꝝm.

¶ Quid de votis ſtultis: vt de nō peregrinando caput in ſabbato vel lauādo vel ieiunare in diſca ꝛ hmōi. Nō eſt mortale. ſ; phibēdi ſunt illa implere. Illō āt votū q̄ i aliq̄ caſu ē bonū ꝛ in alīq̄ malū: ſi obligat niſi ꝓ cuentu bono. vt votum inepte iud. xi.

¶ Utrū expediat vouere. ꝑ. ſ; Ri. in iiij. di. xxxviij. q̄ vouēs aut nouet bona: q̄rū obſeruatio vꝛ ꝓbabiliꝛ ꝓpoſito nata in firmitati ſue ſpūali: aut i ꝓpoſitōata. Prio mō vouē nō expedit hoi: q: ꝓ ſ; firmat amplius voluꝛtate ſuā in bone ꝛ ꝓ magna ꝓte excludita ſe libꝛtatē maleſtaciēdi: ꝛ facᵗ actū vtut: latrie ꝛ ſō vouēdo mereꝛ. Secūo mō ſi expedit hoi vouere: nec ſ;. Talē. n. votū ſi ſ; diſcretionē comitē: cū ꝓ ſ; vouens magis videat ſe illaqueare: q̄ augere ſecuritate de ſua ſalute. Quilibet tñ reputare; ꝺ; obſeruantiā voti religioſis ꝓportionatā eſſe ſue infirmitati ſpūali: niſi ꝓ certā experiētiā ſibi de ꝺño conſtaret. Propter enim cuſtodiā q̄ magis adhibet religioſis q̄ ſecularib⁹. ꝛ pp bona exēpla q̄ videāt frequētius audiūt. ꝛ pp maiores ꝓſolatiões ſpūales quas ex diuina benignitate ob ſanoꝛē religiōis ꝛ ex ſācta ſocietate recipiūt: obſeruatio aliquoꝝ bonoꝝ ꝓpoꝛtionata nō eſt i ſecnlo remanēti. ꝛ liberioꝛ ē voluꝛtas vouētis q̄ nō vouētis. Nā liberioꝛ ē voluꝛtas q̄ a recitrudi ne declinare negd. q̄ q̄llam diſcere pōt. Homo aūt ꝑ votū nō minuit in ſe libertatē faciēdi bonū: ſed auget: ſ; minuit ptātē faciēdi malū. nec ob. qđ dicit vulgares. Res coacta ſeꝛ nil vo let. qz. ꝛ. ſm zab. in cle. ſi diſ;. de re. ꝛ ve. ſanc ꝙ duplex ē neceſſitas. ſ. coactio nis: ꝛ h ꝺñat voldtati ꝛ minuit ꝺ lau de actus: ꝛ h; nō ē in voto. Alia ē neceſſitas q̄ ē in exterioꝛ iclinatiõe, ꝓ conſuetudinē bene agendi: ꝛ hec eſt i bea tis: ꝛ hec nō minuit ſed auget.

¶ Quid de voto qđ ſit ex duab⁹ cāis ſ. ꝛ. ſ; Rai. Si quis ouet ex duab⁹ cāis vtputa ire ad ſcīm Jac. qz credebat ibi inuēire germanū ſuū. ꝛ ēt ꝓp redimenda ꝓtā ſua. in ſ; cāu q̄uis ſciuerit germanū ſuū diſceſſiſſeꝛ ab q̄ iter ſuū arriperet: nihilomin⁹ tñr pp aliā cāz: ſi nihilomin⁹ itēr̄ diſſ; ſe obligare. Ille ſe cuſ;: votū ſi obligat vltra ꝓſcīi. ꝛc.

¶ Quid ſiga emiſit duo vinꝛia vota. ꝛ. ſm tho. in. iiij. ſi vtrūq̄ ē ꝓabile cū altero: vtrūq̄ ꝺ; ſeruare: niſi forte anēte ſuꝑuenīe votū ꝓcedēs i aliū melⁱ ꝓmuteꝛ. ſi āt ambo vota ſunt ſimul ꝓabilia. ꝺ; ſuare qđ maius ē ꝛ ꝺ de miꝺ; ſ; arbitriū ꝓlati ſatisfaceꝛ. Vide de hoc. ē. Jeiunū. ſ. xxxi.

¶ Utꝛ pꝛ monꝛes poſſit iniūgē filio q̄ ꝓſtituꝛ hſdēꝛ vt ſpleat votū eis. ꝛ. ſm: Ray. votū pegrinatiõis ſi ꝓ pater iniūgē filio. q̄ ꝓſtituit hſdez: niſi ē iſpe filⁱ appꝛobareꝛ eꝛ eo. licet. ſ; pecuniaria ſatisfactionē ꝺñ ꝓt iniūgere: ꝙ imo ſm ho. ſi filⁱ vult cē hſe: tñr implē cia vota ꝓſtis ſi hſdītas ſi patiaꝛ. ꝛ ꝓ ſ; facu. l. ij. ff. de polli. q̄ dicit ꝙ obligatio voti trāſit ad hſdē. vide Pa. ad ſ; in. d. c. ſ;' vbi q̄rit de illo filio regis. qđ ſi ſe ſi obligaſſet ad execuꝛionē. nō qđ teneꝛet exeq votū ꝓnū. Inn. dicit ꝙ ſic. ꝛ pōt ꝓpelli ꝑ uālicne hſditatis. ſi aūt ꝑ coactionē ꝑſonalē. ꝛ ſic nō potuiſſet excōicari niſi ſe obligaſſet ſ; eō. Bo. an. putat ꝙ exquo ſpōte aditū hſditatē: pōt ꝓpelli ꝑ excōicatione ꝙ plz pa. Nā adeūdo q̄ſi ꝺñat. Sz vꝛ ꝙ exquo ille rer mortꝛ puctus nō poterat votū ꝓficereſi tenebat ꝑ alīq̄ exeq q̄ i voto ſi elligit illa q̄ditio generaliter: ſi potero. vt dicit ē. ꝺ. Et nota gl. in. c.

nō est ex eo. Inn. dat ne tabellem so. q̄ quicq; qs vouet visitare terrā sactā ob devotionē. Quicq; p subsidio ipedēdo terre sancte. Primo cāu nō tenet votum exeq p aliū supuenīēte impedimento: Secūdo cāu tenet. q; exq vouit p ꝯ subsidio: dz ipedire subsidiū melior modo q̄ pōt. Et no. B singulariē. Nā facit ad ea q̄ dcā sūt. s. vt votū emissū p denotiōe nō obliget vouētē supuenīēte ipedimēto oio ipedimento. Notā limitat pmū dcm qñ ipedimētū nō erat tpe voti. Alīs aūt ne votū dersse: tū videat: tñ votū redimē: qd nō putat Pa. vex ni si vouēs cēt certus d ipedimēto ppetuo alīs dz itelligi: cū pmū modo poterit Ite Pa. dat aliā limitatiōnē, vt ex im pedimēto supuenīēte tollat obligatio voti. qñ p: t nō fuit i mora exequēdi. alīs si votū esset cōmutādū vel redimē dū. h pa. in. d. c. licet. vide et glo. finga lare. i. d. c. nō e q̄ dicit: q in voto intelligit q̄dām gnalis si modo fieri pōt ꝯ h nō plz Pa. g putat q impedimētū difficultatiuū voti nō auferat obligationē ꝯ reddat facilitatē dispensandi. Primo hoc c. i. extra eo. vbi ponderat causa infirmitatis.

Otum. ij. Quis potest vouere.

1 ¶ Utr epō possit vouere. ꝛ. Fm host. nō pōt fine lnia pape votū emittere p qd dissoluat vinculū matrimonij. qd est inter tām ecclias tuas ex de regu. ls. Ite nec aliud votū p qd graue ptudi citū fiat eccle sue: vt de lōga peregrinatōe. et hmōi. ex. eo. magne. Notuz tñ abstinentie et clemosyne emittē pōt.

2 ¶ Utr g subditi sūt ptāti alteri⁹ possint vouē. ꝛ. Tho. scda scē. q. lxxx viij. Nullus pōt se firmiter obligare ad id qd est ptāte alteri⁹. et q̄cūq; est subiect⁹ alicui: cēsetur ad illd in q est subiectus nō est sue ptātis. et ideo nō pōt se firmiter p votū obligare ad id fine⁹ consensu superioris. ñ tñ peccat vouēdo: q; intelligit q̄dām tacitā. s. si ñ revocēt a superiore. et licita redditur valida.

3 ¶ Utrum pueri possint vouere. ꝛ. Fm Tho. vbi. ꝛ. pueri añ ānos pubertatis duplici rōne vouere ñ pñt. primo q; vt in pluribus partiū rōis defecit: sicut pz in furiosis et amētib⁹ q̄ te voto non pñt obligare: dū sūt i furia vel amētia Secūdo: q; sūt i ptāte pentū vel tutoris q sūt eis loco pentū. et ideo cor vota ex duplici eā robur si hnt. Dicēdū. ē ergo q̄ si puer vel puella añ pubertatis ānos nōdū hēat vsū rōnis. nullo mō pōt se ad aliqd obligare: si so añ annos pubertatis attigerit vsū rōnis: pt qdē ēcūtī i se ipō ē se obligare. iz votū ei⁹ pōt irritari p pentes: quoz cure remanet adhuc subiectus, hec Tho. Et q̄ votū pueri añ ānos pubertatis obligent: facit hm pa. c. q. ex. eo. tūcta glo. vbi ipe licet q votū emissū in puerili etate efficaciter obligat: iz pōtet facultatē obtinēdi cōmutatōes. et sic multoz etas nō ipedit obligationē querēdam deo. et ob puer post. vij. anū. et sic post voli capacitatē qs obligat ex voto. et hoc tene sp mentī dictū ter. q; vt dicit Pa. alibi si ē ēlta clar⁹. Addit ēt pan. q̄ cū tale votū emissū in puerili etate videat potē pcedere ex q̄dā facilitate ai q̄ discretiōis arbitrio obligat vouēte: iz facilitas pōtet cām dispēsādi: vel q̄muādi. Addit tñ Tho. q̄ ēcūtūcq; qs sit voli capax añ ānos pubertatī ñ pt tñ se obligare voto solēni et religiosis pp ecclie statutū qō reprīcit⁹ q̄ in plurib⁹ accidit. post ānos aūt pubertatis pōt tā se voto obligare, simplicit: vl solēni absq; volūtate parētum.

¶ Quid āt si puer añ ānos pubertatis vouerit se seruaturū pitnētiā. vel ingressurū religionē cū venerit ad etatē ītiaz: vl cū pōt ei⁹ obtenī. Rīgd pōt votū illud revocare vel irritare pōt. Idicēdo. ꝛ. Alberi. li. i. ti. xx. refert Ug. dicere q nō. sed Rod. dicit q pōt. que videtur humanior opinio. vnde non tenebitur illud seruare nisi rep voueat vel suret quia obligatio semel extincta non revivisci: nec pater: nec tutor peccant in revocādo: quia hoc eis conceditur a iure et a deo. No. etiam q licet in. d. casu talis non obligetur

er voto qs i unlos fecit etatis tñ ma
for postea factus: illo ratū habit qđ vo
uit obligatus erit .d.c.ij.tucta glo.
5 ¶ Utrū filiussa. postq̄ puenit ad pu
bertatē venere possit.R.sm Tho.vbi
ē.ille queit ad annos pubtat; si sit libē
pdictois. ē qđ sue pātis ētū ad ea q̄
primēt ad iuā pfonā sputa q̄ p votū ob
liget se religiōi: vl q̄ mrimoniū Zhat
si āt ē sue pātis ētū ad dispēsationes
domestica. vñ circa q̄ nō pōt aliqđ vo
uere sine cōsēsu pātis. hec Tho. Jdē ēt i
alijs dicēdū vī q̄ pūdicat iuri pāte
pātis: vi i abstinētijs ē pegrinatiōib⁹
ē filijbus: in qb⁹ nō pt filj⁹ vouē nisi
pegrinatione trāsmarinā i ssidiū ter
re sancte. extra eo. ex multa. ꝑs Tho. ē
nisi pater cōsenserit expsse. vl tacite. si
cōtradicēdo sm Inno.
6 ¶ Quid aūt si pater Zdixerit ē reno
cauerit hmōi votū. ilg. vl' filie' sue cō
tinētie. siue aliud. Et post hmōi renu
catione pfētit tali voto. nūq̄ filius cū
venerit ad etatē ultiaz tenebit obſuare
hmōi votū vel iuramētū si forte iura
uit alīqđ: si votū illō si sit ꝺ ingressu rēo
nio. Dicēdū ē q̄ si renuiscerit: q; semel
fuit absolut⁹. ꝺ renocatione ſcām a
pe. Et obligatio semel extincta si renu
iscit. vñ nō tenebit obſuare hmōi vo
tū vī iuramētū. nisi iterū vouerat aut iurt
7 ¶ Sz difficultas est de filiosa. pubere
ē vxore. An p⁹ renocatione vl Zdicti
ne pātis vī mīi renuiscāt vota mōnio
pte vel marito. Inn. i.c. scripture ext.
eo. dic q̄ soluta pātis potestate teneāt si
h⁹ iplere votū. Jdē dic de vxore. Rō
diuersitat⁹ ēq; votū pueri p Zdictiōes
parētū factū fuit mortuū. Et ꝺ merito
si renuiscit. Sec⁹ in pot⁹ filiozūsa. pu
berū ē vxor: q; p Zdictione pātis vel
marit⁹ hmōi nō mortuū ꝭ mortificāt.
Ꝺ ē q; solū executio ꝓhibet. ē ꝺ si mi
rū si post morte supior Zdicti tenent
exeq vota Zdicta: q; solū mortificata
fuerāt. Jdē dic de votis factis ab vxo
re asi Zcūq; mrimonij: q; illa si pūdi
cialia sūt nō ꝺz exeq sine lnia viri. ē h
vī' ēt velle .c. manifestū. xxxij. q. v. vbi
dī manifestū ē ita voluisse legē remi
nā sub vtro ec. vt nulla eius vota que
abstinētie cā vouerit reddant ab ea ni
si aucto⁹ vir fuerit pmittendo.
¶ Quid ē ecōtra. An marit⁹ possit 8
emittere votū abstinētie vel pegrina
tiōis inuita vxore. Debitū facit: q; ma
ritus ē vxor nō iudicāt ad iparia. In
no. vt refert pa. in. d. c. scripture: dicit
q̄ sicut vxor nō obligat ex voto abſti
nētie ē pegrinatiōis nisi maritus con
sentiat. vt i. c. nolnit. xxxiij. q. v. ē i. d. c.
manifestū. ita in marito vt nō possit se
obligare ad votū abstinētie seu pegri
natōis sine lnia vxoris. Et ꝺ pt intel
ligi verū in votis q̄ pūdicaret iuri
vxoris. In alijs secus. nā maritus est
caput vxoris ē non econtra.

Additio. Et p̄dcā p⁹ gđ dicen 9
dū. ad. q. An maritus
possit effici mātellat⁹: vputa effici de
tertio ordie sancti Francisci vel dñici
ē hmōi sine lnia vxoris. Rō p⁹ ex pdic
tis. Nā nullū votū p q̄ pūdicat iuri
vxoris vir emittere pōt sine eius con
sensu sicut nec ecōtra: q; marit⁹ ē vxor
in talib⁹ nō iudicant⁹ ad iparia. Adō
constat q̄ p suscepti⁹nē talis habitus
multoties generat⁹ horror ē displicen
tia vxoris erga maritū vt expientia te
ste visus ē. Et ob ꝺ dinertētes a mari
tis faciūt scādala cum alijs.
¶ Ex ḡbus infertur q̄ marit⁹ sine li 10
centia vxoris pōt emittere aliq̄ votū
abstinētie: dūmō nō pūdicet mulieri.
Et addit panor. in. d. c. scripture. q̄ si
uter q; vl alter eoz emisit votum ante
cōtractū matrimonij nō pōt alter ere
qui cum pretudicio alterius. vt nota.
ī dictis iurib⁹. Potest tamen vxor illō
vouere sine consensu mariti: q̄ ꝺ dare
potest sine suo consensu. vt no. in. d. c.
manifestum. panor. tamen in. d. c. scri
pture. vē Zriari. inno. in. eo quod dixit
q̄ soluta patris potestate filius tene
tur implere votū. Nā sm eū. c. quidaz
de cōner. cō. vī multū obstare. Nam
ibi dī q̄ si marit⁹ itrault religionē cū
tradicēte vel ignorāte vxore. ē ad peti

tionez vroze renocaf: nō tñr moztuꝰ vroze ingredi religionē: q: emisit vo tū tpe inhabili. ergo idez dicēdū in fi liofa. erq̄ executōez voti nō ptulit ad tps habile. ꝛ hāc ptez Pa. pitat Hiorez. ly opi. Jn. fit tutio: fm eū. Tñ ꝑ dict q nō est file: q: vez est q ille ma rit⁹ emisit votū tpe in habili. sec⁹ ō fi liofa. q: emisit votuꝫ tpe habili: ꝛ te nuit votū fm oēs ly executio voti non fuerit collata ad tps habile. Jnsert ēt pa. aliud singulare. i. d. c. gdā. de dcō marito q: i mā veri pcedit ēt illa in tris regule. si nō, vz qō ago: vi ago: va leat vi valere pt. Nā vt ibi vides ma rit⁹ ñ obligauit se simplr ad ptinētia tū seculo fuandā: ly ad religiōis ingres sum: q tū nō valuit ly pfessionē fecerit ꝛ nihilomin⁹ remāsit obligat⁹ respe ctu ptinentiē obseruāde q ptinētia in cludit sub ingressu religiōis hoc est ib pfessiōe. vt in. c. cū ad monasteriū. de sta. re. Et sic talis nō ꝑt de cetero ꝓhe re mſimoniū moztua vroze. Tñ si cō trahit: tz ly debitū exigere nō possit.

11 ¶ Utz seruo possit vouere: ꝛ. hꝫ Jn no. ꝛ pa. i. d. c. scripture. q: p votū qō pagi ſi pudicio dñi nō pōt: si obliga tur seru⁹ sec⁹ dic in alio voto puta si vouit oratōez dicere vel gd file.

12 ¶ Ein aūt seru⁹ postea factus liber te neat ad vota ꝑus facta. Dic vt nūc ꝑ xpm dictum est de filiosa. ꝛ vroze..

13 Additio. Et ꝛclud̄o dz neliter ea q̄ dea ſūt in hoc. c. ponent̄ quedā ꝛclusiones. Prima quā tūcūq; puer est doli capax aſi annos pubertatis nō pōt se obligare voto re ligiōis. Nec ꝛclusio pz ex dictis tho. i. iu. q. in fi. no. tñ q̄ ly ſid. cāu talis ſi obligeē ex voto qō nō mi⁹ fecit ē ta le. Si ſi mato: postea factus ſlis ratū hūit q̄ vouit obligatus erit, caue' tñ ab ista ratihabitōe: q: talis forte' post pubertatē ratū hūit votū qō fecit aſi pubbatez q: credebat: se obligatū ad ib Allo ſi creditdiſſet se nō esse obligatū ratū nō habu sset. Idez dic in filibus qō est nota dignū. Secda ꝛclusio. vo tū pueri aſi ānos pubertatis excepto voto religiōis ſi hz vſū rōnis quātū ī seipso est obligat. Nec cōclusio pz ex dictis Tho. in. q. iij. circa medīū. ꝛ ex dictis pa. ibidē de illo puero q emisit votū hierololomitanū. de q̄ i. c. ij. ex. eo. ꝛ infra dicē. Tertia ꝛclusio q: vo tū emiſſū a tali puero aſi ānos puber tatis ꝑt irritari aſi dictū tps a pētib⁹. Si tñ non irritat ab eis: aūt q: forte puer tacuit: vel q: forte nō hēbat pen tes: tūc tale votū obligat talē puez. ꝟ ꝛclusio ꝓbat p. d. c. ij. vbi pan. ex illo tex. tācta. gl. ꝛcludit q: votū emiſſū in puerili etate effic aciter obligat. Et sic minoz etas nō ipedit obligatiōnē q̄ rendā de deo. ꝛ dz puer post septimū annū ꝛ ꝓſupponēdū est q: talis puer nō hēbat pentes: vel ſi hēbat tale vo tū ſi renouauerat aſi ānos pubertatis vl forte ipse puer eo tpe tacuit dictuꝫ votuꝫ. Quarta ꝛclusio vota emiſſa a puero aſi ānos pubertat⁹: ſi ifra dcm tps irritāt a pentib⁹ moztua fiūt ꝛ am pli⁹ ſi reuiuiſcūt. ēt p nouū ꝟsensū pē tū. Nec ꝛclusio ꝓbat ex dictis i. vi. ſ. Quinta ꝛclusio vota pubex. vroze. ꝛ seruoꝝ post renocatōes ꝑis vel virī: vl dñi reuiuiſcūt soluta ꝑia ptāte: vl aduenīēte morte virī vel dñi. Nec cō clusio pz ex dictis. i. ſ. vij. q: dcā vota nō erāt moztua. ly mozificata: ꝛ sola executio ꝓhibeat tpe illo ꝛ tō nō miꝛ ſi postmodū reuiuiſcāt. Sexta ꝛclusio marit⁹ ñ ꝑt emittere votū abſtinētie vel pegrinatōis ꝛ hmōi sine lnia vro ris i hijs ꝑ q̄ ꝓdicat iuri vroris: nec ꝑt exeq ea iuſta. Post morte tñ vroris tñr ea exeq: q: ſi erāt moztua ly mozti ficata: ꝛ sola executio ꝓhibeatur. Ex his sex cōclusionibus hēs decisam hanc materiā votoꝝ.

¶ Utz religiosus possit vouē. ꝛ. hꝫ 14. Ry. i. iij. di. xxxviij. alig dñt q: quā dō religiosus ñ teneat ad obediēdū in oib⁹ ēt licitis q̄ ꝓlat⁹ vellet sibi ipa re: tñ i hijs i qb⁹ ꝓlato ſbiect⁹ ē: tñr ei obedire ꝑ q̄ibz tpe q̄ sibi ſperat ꝛ tō millū ē tps ei vacāo q̄ aliqd possit fa-

ere vltra id ad qđ ẽr ex suo ꝓfessione: z ꝺ mihi vltra ℔ ꝫ sibi vouere: qz null⁹ ꝺz vouere aliqđ nisi eligere possit ꝑ qđ id possit iplere. ꝫ hec rō non vt cogere: qz multa posset vouere religiosus q̄rū adiplenꝺo executionē opꝰ cuiuscūq; qđ ꝓlat⁹ ꝑt sibi ꝓcipe nō im pediret: ꝰ pmoueret: vt nō ꝺicere ꝓ ꝺū octosus nō cogitare aliqđ vanū: er go si aliud nō obstaret ꝯ rō ꝺicta religiosus posset vouere sine lnia ꝓlati se nūcꝯ ꝺicturū ꝺū octosus ex ꝺelibera tiōe ꝛc. ꝺicta rōe nō obstāte posset religiosus vouere sine ꝯ ꝺictis ꝛc. Ad vltimū ꝺicit ꝙ ꝛ. ꝙ ꝓlat⁹ ꝑt ꝺare licentiā ꝓ ꝺicto

vtilitatib⁹ eccl̃asticis.ꝑ hoc.c.ĩ3 de regula.vbi p3 q̃ solicitudo:labor: ꝛ doctrina ꝓsertiꝫ filetio:ꝓplatiõi ꝛ getiq̃ vtilitas publica ꝓsereda ẽ ꝓuate.ꝛ ß vexꝫm ho.si ꝓuata icludit ꝫß publica.alias sec⁹. ꝛ hoc intelligi qñ ꝑsona ꝓuata hũt electionez:ĩ3 fuptor3 d3 ꝓserre publicã ĩ3 ꝓuata nõ excludat ꝫß publica. vt i.c. bone. el.ꝫmo de po.pla.

Uotum.iij.de voto ꝫingũ: An vxor possit vouere dictũ est supra in precedenti.capitulo.§.xiij

1 ¶ Utꝫ alter ꝫtugũ possit vouere q̃ ꝛ petet debitũ.ꝛ.cõtra p3 doc.q̃ sic.de hoc vide.s̃.ipedimentũ.xi.ꝛ tñ qs vouerꝫ q̃ nũq̃ redderet debitũ ꝛ vxorẽ cũ ꝫtingeret ducere:nõ tñr illud votũ seruare ꝑm gl.i.c.ꝛ qs votũ.xxvij.q.i. Be ß vid.s. Impedimẽto.iij.§.viij.

2 ¶ Utꝫ ꝫunx ꝛ det inias ꝫugi vt vocat cassitatẽ possit dictã iniam renocare.ꝛ.p3 Tho.i.iij.q̃ ꝛ expresse ꝑsonꝛ dedit inias.nõ ꝑt votũ a coninge emissũ renocare.xxxiij.q.v.§.ꝛ. Petꝛ addit q̃ aut dedit in facie eccl̃e ꝛ q̃ſi in iudicio:ꝛ tunc non ꝑt renocare dut in ꝓuato.ꝛ tũc ita vsus lnie renocare ꝑt ĩ3 nõ postea. Si aũt dissimulat ad tp̃s vxoꝛs votũ ꝛ postea ꝓhibeat deliberatiõe renocat.mulier ñ tñr iplere Addit ꝛ Jnn.q̃ ꝓfitꝛ.q dat inias vouendi.ſi ipe nõ vocat nõ impeditur exigere debitũ ar.extra de ꝑnr.cõiu. c.ſi Jde Ber.ꝛ No.alia ꝓo vxoꝛis voto in⁹gnus regrit ꝓsensus virl.vir.ẽt postq̃ ꝓsenſit.renocar ꝑt:ĩ3 tñ peccat renocãdo qđ ꝓsenſit:xxxiij.q.v.c.ma nifestũ.hoc intelige si sine cã renocat Nec tñ adhuc credẽdũ est illũ peccare mortaliꝛ.ẽt si sine cã renocaret vxoꝛ tñ viro q̃literc3q̃ obedire d3. Et de ß pa.in.c.carissimus.de ꝑnr. ꝓm. facꝛ regulã.q̃ nullũ votũ abstinentie põ vxoꝛ emittere sine cõsensu mariti.ꝛ q̃ mariꝫ põt renocare. ĩ3 ꝑus ꝓsenſe rit. Nõ sic aũt eõdra de hoc vꝫ tex.i.d.c. manifestũ ꝛ.c.nelatꝛ.xxxiij.q.v.Et plꝰ dicit pa.ibi q̃ nõ obstãt q̃ mariꝫ cõſenſerit voto cõtinentie vxoꝛis.tũ ad hũc poterit illud renocare. qz cũ iura diuina ꝛ hũana dent marito plenã facultatẽ in voto abstinẽtie: ꝛ ꝓtinere ẽ votũ abstinẽtie.vt in.c.ſi tu abstines xxvij.q.ij.absq̃ dubio vꝫ q̃ votũ ꝓtinẽtie ẽt possit renocare.tñ mariꝫ peccat renocãdo tã in qđ semel cõsenſit. hec.pa.cõuer tñ ſit oppositus.ꝛ hoc tutius Opiotñ Pa.posset tolerari aſi q̃ vxoꝛ emisisset votũ ꝓtinẽtie. q̃ tñc ĩ3 vir ei inias dederit vouẽdi ꝓtinẽtiã siue publice.siue in ꝓuato. vir poterit renocare.Secꝰ si tã emisisſ votũ ꝛc.

¶ Quid ſi si duo astricti voto simpli § ci ꝑhũt mſimoniũ.an teneat Bic q̃ lic ĩ3 neuter eoꝝ exigere vel reddeꝛ debe at Et hoc siue hmõi vota emissa fuerint aſi ꝓtum mſimoniũ vel post Et plus dicit Jnno.vt recitat Panoꝛ.in d.c.carissimus.q̃ ſi ſiſti cõiuges post mutuũ votũ cõtinentie se carnaliꝛ cõmiſcerẽt ples inde genita non est ltia qz nõ ꝑm legez sunt ꝓtuncti.Nõ enim est amplius inter eos mſimoniũ quo ad exercitũ carnis. Et ideꝛ notat glo. in.c.mistri.lxxxi.di.Jdez dic ꝛ sortius ſi vxoꝛ vouit continentiam marito in trãte religionẽ: vel ꝓmoto ad sacros ordies.nã ſi ꝑ novo ꝓtigãt soboles ẽ illtia.ꝑ ß vide.s̃.illegitimꝰ.iij.§.x.

¶ Quid ſi ábo ꝛiuges in domo vo § cãt ꝓtinentiã ꝛ alter vult frãgere.ꝛ. ꝑ3 Ray.Si ábo pari ꝓsensu emiserũt votũ:tũc ẽt ſi maritꝰ velit pẽtere ꝛ votũ frãgere:ipsa in statu d3 ꝑseuerare ĩ voto qđ fecit.xxxiij.q.v.qđ deo. Lon cor. Dest.addens q̃ pp.hmõi votum vtriusq̃.non põt vnus sine inia alterius religionem intrare.

¶ Utꝫ vir timẽs de icõtinẽtia vxoꝛis § possit facere votũ vltramarinũ.ꝛ. ꝑ3 Tho.in quoꝛ ea q̃ sunt necessitatis ñ ſiũt dtermittenda pp ea que ſiũt ꝓprie volũtatis.ex necessitate aũt viro imiet vt gerat curã vxoꝛis:qz caput mſieris vir ẽ:ſ3 q̃ accipiat crucẽ ad trãsseren dũ se vltra mare ſbiacet ꝓpe volũtati vnde ſi vxoꝛ sit talis que ſequi nõ possit:ꝛ de eius incontinẽtia timeat nõ

ēt ꝙsulēdū ei ꝙ accipiat cruce ⁊ dimittat vxorē. Secꝰ aūt si vxor voluntaria ptinere ꝓpōat vel si velit. ⁊ possit seq virū. Vxor q̄q̄ iusto vtro ꝑt vota hierosolimitana emittere ꝑ ho. ⁊ pa. i. c. ex multa. extra eo. ꝛ ꝛ. ꝛ. ꝛ.

11 ¶ Quid si vxor sine cultu lnia vir in trauerat religionē vult igredi. z mari⁹ ꝛdicit. ℞. ꝑs Ray. si vir. tñ educa⁹ est de mōasterio z rest. tuit⁹ vxor: tñ pt vxor illo iuito igredi. xxxiij. q. v. q⁹ vo si ät vir ñ ē ductuo. tē ꝑs Inn. mlr si igressu viri ꝓnētia vouerit pt igredi mōasteriū. xxvij. q. ij. agatola. Si ño si vouit si pt iuito viro igredi z igres sa pt educi ar. i. d. c. qđ deo. ꝑs si pt de bitū exigere extra de quer. ꝓtu. c. i.

12 ¶ Quid si ábo ꝓiuges fornicati sūt. nūqd pt alter altero iuito religiōz in trare. ℞. ꝑs pa. i. d. c. significasti. q⁹ nō z si ītrauerat reuocabit. z sic adulteria ꝓiugū paria ꝓpēsatiōe. tollunt ꝑs differāt i ḡlitate. vt q⁹ adulteriuz vni⁹ est notarii: reliquū ño occultū

13 ¶ Quid si vter⁹ si petita lnia ab altero religionē itranit. ℞. ꝑs Bull. si po terūt se iuicē repetere: q⁹ neuter pt di cere se ab altero spoliatū: ꝑs vter⁹ itrā do vt renūciasse iuri q⁹ hēbat. z iuri exigēdi debitū. si votū vrrinsq; tenuit z q⁹ ad debitū exigēdū z q⁹ ad reddēdū. s. vt si possit exigē: nec teneat reddere.

14 ¶ Quid si vter⁹ credēs alterꝫ mor tuū itrat mōasteriū: nūqd cōpta veritate pt alter alterꝫ repetere. ℞. ꝑs Inn. sine ignorāte: siue sciēte alterꝫ vtere: igressi sūt mōasteriū: ambox votū ratificarū vt ꝑ pfessiōes volūtariā si secuta est secus ante si nō fit secuta p fessio expssa vel tacita: q⁹ tūc nō succe dit obligatio: z tra pt intelligi dictum Bull. qui videt cōtradicere.

Votum. v. quo ad commutationes seu dispensationem.

1 ¶ Utr in votis possit dispēsari vt cō mutari. ℞. votū ꝓmēite nō cōmu at cōiter. ꝑ ejus q⁹ vir vel nūq; posset aliqd melius ꝙcipi in q⁹ fieret cōmu tatio ecclastici. xxvi. Per papā ät ex cā bñ pt fieri talis dispensatio ēt sup voto solēni. ō hoc vide. ō. papa. §. iiij.

2 ¶ Quis ant possit in votis dispēsare Dic. ꝑs Inn. q⁹ epi z supiores possint dispēsare in votis nō ant platī inferio res. ꝑ hoc. c. i. extra co. iuncta sup ſcr ptiōe. Posit dici q⁹. d. c. i. nō pbat dictum Inn. sed potius ℣rius. q⁹ ꝙ lcēt tur ejus nō mī dixit hoc pēdere ab ar bitrio. suo. ꝙ ab eius qui pñdet. Fate tur tñ q⁹ dictū Inn. in se ēt vep: z ser vat de ꝙsuetudie. ēt pan. in. d. c. i. dic q⁹ vbicūq; iferior platus hēret de iur spāli tue epāle in plonio: tūc posset. s. pensare in voto sicut epc: q⁹ talis pōt exercere iura epālia: z tūc ista illa sta bit ꝓprie vt glōz pñdēs bñs iurisdi tiones epales possit dispēsare in voto Excipiunt tñ gdaz casus. s. votū castī tis. Ites votū religionis. Ites tria vo ta pegrinatiōis. s. hierosolomitani. ad sanctū Ja. z ad limina aploz. i. romē lics aliud volnerit Pano. ꝙncta gl. in. c. ex mīsta. extra. e. de voto vl trama rino qñ fuit emissum ꝓ deuotione Jde de voto. S. Ja. in cōpostilla. Ité nota q⁹ epc nō dispēsat in voto ꝓprio nas nō ds q⁹ auctorizare in facto suo. vt in cle. i. de rescc. nō ali.

¶ Utrū platī ꝓ libi⁹ siue voluntatio 3
possint in voto dispēsare. ℞. pano. de mēte doc. in. c. nō est. extra. e. q⁹ sine cā dispēsare nō pñt. z de hoc est gl. sin gularis ibi q⁹ dicit q⁹ nō est securus quo ad deū cū quo papa dispensat. ni si subsit cā dispēsandi. Et hoc dictum gl. pt extēdi vbicūq; papa dispēsat ꝓ tuo diuinū sine cā. Er rō ē vltra glo. fm pano. q⁹ papa teneī vlendere ius diuinū vsq; ad animā z sanguinem. xxv. q. i. sunt quidā. Et ides dicēdū in absolutiōe a turamēto eadē ratōne. vñ nō ꝙ absolutus iuramēto sine causa.

¶ Quid ant de his que sunt de iure 4
positiuo: nūqd dispēsatus ꝑ papā fi ne cā sit tutus. Pano. vbi. ō. refert pe. dicere q⁹ sic. Et ió cōcludit q⁹ si papa dispēsat cū aliq; sup pluralitate bñficio rum sine cā dispēsat licite retinet. Idē ꝙ inno. in. c. cum ad monasteriū. de sta. mona. Sed pano. dicit illud di cinnūq; approbasse. Et ℣rium sentit so. an: posse beatū tho. i. c. de multa de pben. Et maxie nō pcedit illi dictus circa pluralitatē bñficiop cū oia bō

ecclarum sint dei vt in.c.cū ex eo.de elec.li.vi.Et dei Ba ordinatis ad certos vsus ad pauper̃ ꝛ sillis nō dz cōuerti ad vtilitates ꝑuatas sine cā.Item tus positiui est fūdatū sup rōe.d.d.cō suetudo.ꝑ papa cū dēat eē bon⁹ pīa. nō dz relaxare ius rōnis sine cā.Fatē dū ñ ꝙ si facit tz dispēsatio q̄ ad nos

§ ¶ An ꝑlati possint totalr a voto absoluere.Dic ꝑs pa.in.c. ꝓpositū de ꝛcel.ꝑz.ꝙ papa ex cā p̄t totalr a voto absoluere ꝛ ēt a iuramēto ꝛ libera re quēadmodū p̄t ipe de⁹: qz ibiste ē ꝙ de⁹ dixerit ꝑlāte suā iter hoies vica rio suo.alo ñ sillis bon⁹ pīa.si dimi sillis gregē suū sine pastore ꝙ ex cā pol set olb⁹ ꝓuidē. Ep̄s aūt ñ liberat ex toto a voto:ꝙ ꝓmutat i cāz magis acce ptā vt i.c.i.ē.x.de ꝟ vid.ē.papa.ꝙ.d.

6 ¶ Sz q̄rit nūqd sīñ cā possint hmōi vota redimi ꝓmutari.ꝛ.ꝑs pa.in.d.c. i.ꝙ vota q̄ a ꝓncipio fuer volūtaria. ꝑsit redimi ꝛ ꝓmutari cā exīte in vo uēte:dūmō ꝓmittēt:vel ꝑ redēptōe det aliqd magis vtile ꝛ deo magis ac ceptū ꝟ Jn.ꝛ ꝟ ꝑbat p.c. ex multa. ex.e.vbi ter.alternative logt dicēs.si nēcitas exigit vel vtilitas suadeat. Suf ficit ꝙ alterū illorū. Et ex illo tex. ifert pa.ꝙ tāc ꝓmutat o dz esse vtilior qñ vtilitas suggerit ꝓmutatōē voti. Tā vt ꝑz ex illo tex. sufficit nēcitas vel vtili tas.ꝙ in casu necessitatis ñ requīt me lior vtilitas vtputa si cā ē i vouēte: qz debilis ad pegrinādū:vel tetūnādū tē satis est ꝙ fiat ꝓmutatio in silem cām dz illa ñ sit magis deo accepta.sec⁹ qñ sola volūtas voti redimēdi vel ꝓmu tādi ꝟsit. Nota tū ꝙ a voto ꝑt ge ou ꝑr liberari. Primo mō ꝑ redēptōez puta si vult facere elemosynā:vel edi ficare hospitale:seu maritaꝛ domicel las. Secdo ꝑ ꝓmutatiōez in aliū vt si vouit ire ad sepulchrū:ꝛ petit vt fiat ꝓmutatio vt dīs teneaꝛ visitare romā ꝛ hmōi. In hmōi aūt cōmutatiōe vī redēptiōe nō ꝑt dari certa regula ꝑs totū dependet ab arbitrio supiorꝭ qui hēbit ꝑsideratōez ad facultates vouē tis:ꝛ expēsas ꝗ⁹ factur⁹ erat ñ votū ꝑfecisset:ꝛ ad laborez ꝛ silia puta expē sas ꝗ⁹ fecisset in eūdo ſtādo ꝛ redeū do sīc cū labore ꝑs ad locū pegrinatōis mittet ꝑs oblatiōes quā sibi erat factu rus.hoc itelligo si talis oblatio ꝑcessit ex ꝓmissiōe:sec⁹ si ex deuotōe.ꝛ ꝟba arc.ſ.in fi.d.ꝙ cū ꝗs vouit daꝛ certā elemosynā:vel facē aliqd ornamētū ec cīe:vel certaz offerre ꝛ hmōi.ꝛ si ꝛter miat ꝑsonā vel locū cui faciat filiū:nō ꝑt mutaꝛ ꝓpa auēte ēt si ꝑsa sit ma la:vel ecclia male officiata:vel si indi gēs tali ornamēto.qz qđ sēl placuit ꝛc. Nec ep̄s dz dispēsare in tali ꝓmutatōe nisi sit cā vrgēs:puta qz ecclia ē ꝑstru cta ꝛ hmōi.ꝛ rō ē qz illi ē ius acquisitū ifi ex ꝓmissiōe qđ illi auferri ñ ꝑt hoc ēt iuſt ꝑbat in.c.ex ꝑte.ō cōſi. vbi vo uēs ꝓpelli ꝑt ad creāndū votū. Addit ēt arc.ſ.ꝙ ille ꝙ vouerat ire ad aliquā eccliaz ñ ꝑt ꝓpa auēte mittere aliū nisi oio ſi posset. Sīr figs fecit votuz ab stinēte ꝛ hmōi:ꝛ dubitat vtr possit ipiere vel nez:ꝛ sine dispēsatiōe vel cō mutatōe supiozis cū possz ō facili ha bere recursuz ad eū vel ꝓfessorem suū ꝓ⁹ ꝓsilio: frāgit.mortale vī. hec ille.

¶ Pone ꝙ qđā hīs altera icerta.vo 7
uit ea in subsidiū terre scē: nūqd tale votū ꝑt ꝙ eꝑs ꝓmutari.ꝛ.ꝑs Butl.nō credo ꝙ sine līia pape possīt in alie nos vsus quertē:et si igrediat rlionē:

§ ¶ Utruz votū de ſtādo in sabbato semꝑ sit mutādus.ꝛ. Butl.dicit mu tari ꝑt:ſ nō est necesse ꝙ mutet:qz li citū est nisi ꝑsona ſuspecta esset ꝙ vel let ſudaizare. Aliqb⁹ tñ nō irrōnabi liter vī mutādum. Nam sabbatum so lēnizare ꝓhibemur nisi aliqđ festuz in eo occurrat:ne ſudaizaſ videamur de ꝑſe.di.liij.c.i.ꝛ.c.ꝙuent. Itez qz vt plurimuz hoc fit ob aliquā ſuperſtitio ſam obſeruantiā que oio ꝓhibetur Sclēdus tñ ꝙ a trāſgressione votoꝛ pōt de iure cōi ꝛ ꝙuetudine cōfessor absoluere:qz non est de casibus reser uatis.Sec⁹ quo ad cōmutationē vel dispensationem. vt dictum est.

Votum .vi. qñ solui per ingressum religionis. Et qñ alr gdem omne votū: siue terre sanctę siue aliud cōmutari pōt in votū religiōis q sine arbitrio sapientis: qz illud idubitater melius est ex. co. scripture. Dicit tñ Ric. iiij. dist. xxxiij. q. ij. si aliqs rex vel imperator vouet q vsq; ad tricētū vel septēniū mi litabit i terra sancta: et tenebit fidē duo vel tria milia militū. vel vn⁹ alius dux vel comes exiis dux totius exercitus cruce signatoꝝ: et de ciuis abbitia desolatę exercit⁹ vellet religionē intrare. in casu vt sūm⁹ pōtifex psulēdus. Certus tñ est q psona mediocris absolueret a religiōis ingressum e p̄ p̄fessionē in ea.

¶ Si qd figo vouit magnā ḡlitatem pecunie i subsidiū terre sancte, nūqd liberat⁹ ē per ingressū religiōis. ff. fm Guil. Guis si vouit ire liberat⁹ sit a labore, eūdi vel aliū mittēdi: nō, tñ liberat⁹ ē q ad pecūiā ꝯ̄ vouit: nec p̄ tale votū q'alīā ꝯ̄ p papā solui vel ꝑmutari

¶ Quid si pro pce vel matre suscepit votū ip̄legādi: nūqd liberatus est p ingressum religiōis. ff. fm Tho. in quo. is: erq; ingressus sufficit pro se sufficit e pro patre e matre sua, et ḡuis in ingressu de hoc nihil intenderit.

¶ Quid figo vouit magnā elemosynā dare pauperibus in gñali: vl ēt in spāli: aut p̄struere monasteriū. nūqd liberat⁹ per ingressū religiōis. ff. ꝯ Guil. Si ex tali ꝑmissione vel voto acq̄sita esset actio alicui vl alīq̄b⁹: qz forte donatit vel ꝑmisit eis: nō liberat⁹ p ingressum religiōis: nisi de ꝑsensu illoꝝ. Secus ē si nulla est acq̄sita actio: qz nulli donauit nec ꝑmisit: nec se aliquibus obligauit. si tm deo: qz tāc liberat⁹ p ingressum: dūtū fiat sūcte ep̄i. De ꝑ tñ dic vt dcm ē. s. i. c. p̄cedēti. ff. Archi. f.

¶ Quid aūt de eo cui p p̄fessionē ip̄sita est pnia eūdi ad terrā sanctā: nunqd eps poterit dispēsare. ff. Panor. in c. q sup his. ex. co. de mente. Jo. an. q aut talis pnia cui fuit ꝑtacta p subsidio terre sancte. e solus papa ꝑmutat. Aut nō p subsidio. sed p labore itinerandi

e tāc aut ēpc emisit votū: e solus papa dispēsat. Aut solū assumpsit signū pegrinatiōis: e ꝑt iserto dispēsat. Ad de tñ pactis qs no. Aud. ro. i suis singularib⁹. q si papa iponit pniam alicui trāsmutādo. votū q eps pōt illā pnitētiā ꝑmutare. e alterare. e de hoc glo. singularis in. c. tpa penitudinis xxvi. q. vij. Et ff. eūdē Aud. e ter. i. l. ff. go libelloꝝ. C. de appel. Et de illa gl. dicit Aud. q lucratus est duo birreta.

¶ Sura. i. qd sit. ff. est lucrū ex mutuo pacto debitū vel exactū.

¶ Utrū sola spes vel iēctio lucri faciat vsurā. ff. doc. in. c. cōsuluit. extra eo. q fic per tex. illā. Qđ intelligit doc. qñ principaliter cā mutuādi ponit in expectatōe lucri alē nō mutuaturus e hāc intentione ducit: e tūc est vsura. Si aūt principalr moueret ex caritate ad mutuādū proximo e tñ fcdario intēdit q ille est el aliqd retribuet: nō est vicios. ff. minuat mercīa. ar. lxxvij. dī. in singulis. lix. di. si officia: qz cū qs liberaliter mutuat: scire ꝺz debitoꝛē sibi nāliter esse ad antiadoa obligatū. extra ō testa. cū in officijs. nec tenet restituere id qđ hoc casu grat⁹ accepit a debitoꝛe fm cōiter doc. in. d. c. consuluit.

¶ Utrū vsurar⁹ mēcalis teneat ad restitutionē illi⁹ q el dat liberalr ab eo q mutuō accepit. ff. fm Ric. in. iij. d. xv. q aut talis vsurar⁹ signis vl circūlocutionib⁹ ꝑcēdēt⁹ vl sequēt⁹ insinuat mutuū accipiēt q vult vltra sōrtem: e ꝑ hoc ille dat: e tunc tenet qđ accipit vltra sortē. i. capitale. qz nō refert qđ ex eg̃pollentib⁹ fiat. Ad nullus ꝑdictoꝝ eneniet: cū ille dedit liberalr credēs se non teneri: nec illuꝛ velle aliquid vltra sortē e tūc dico q nō tenet restituere. Et p̄o hoc facit qz in concēdēdo magis attēdēda est voluntas cōcedentis q̄ accipientis. vt insti. de ob. q ex delic. nas. §. placuit. vbi dꝺ q figo rē sibi cōmodatā creāt iusto dño se ꝑcta re. e dño volēte id fiat nō cōmittitur furtū. Ecce q ꝛ voluntas accipientis sit vitiosa: tñ vsura tollit ꝑ voluntatē dñi

pel. Ité restitutio nō fit nisi dānū passo.ex.de re.tur.regula petrī.in.vi.Sz tal nō ē passus aliqđ dānū:cū ex mera volūtate ōderitutgit q; victū ē i sola volūtate:ad purgatiōnē sufficiēt otritio.ex de ly.c.ñ.Et h̄ Bur.de le. ⁊ Sco.i.iij.di.xv.z multi alij doc.moderni.Et ꝑz teneūr hāc opi.nō ob l.ñ ego.ff.si cer.pe vbi dī q ñ volui tibi rē dōare:⁊ tu credebas t bi eā mutuo dari:nō efficit ma aīa ꝓuptionē;quia hic ītēto recipiēdi ⁊ precedēs discordāt:ꝫ i casu nro ꝑcordat. Ité nō ob.c. cōsuluit.ex.eo.q;legitur qñ ꝙ liberam volūtatē debitor⁹ committit vsura.⁊ tō ibi dat̄ resp̄ō Pan.tñ.in.d.c cōsuluit p⁹ Vost.⁊ Inn.ꝑcludit q adept⁹ lucrū ex mutuo cū intētiōe deperdita te neat restituere i foro aie.nec sufficit so lū ageꝛ pniaz;ꝫ aliud fit i simonia mēt tali. Intert ēt Pan.aliud singulare.q̄ libera dōatio creditoris facta occasiōe mutui:nō ꝑdeſt ipſi vſario ſ̄ūm intētionē deperdita:vt q; als nō tuiſſz mutuatur⁹ nisi ſperaſſet aliqđ inde ꝓſeq Et singulr ꝑz Pan.facti.d.c. ꝓsuluit. q̄ remissio vsuraꝝ ēt liberalr facta abeo q̄ soluit.nō.ꝑdeſt ipſi vſurario ſ̄ūm mētē corrupta ⁊ ꝓpositū nō restituen di:remiſſiōe nō facta.q̄ ēſt ꝙ gl.in regula petrī.ꝺ re.tur.li.vi.ꝰ Pa.Utraq; opīo ē ꝑbabilis;⁊ q̄libz hz̄ ꝓ ſe doc. ſolēnes Tū ſ̄ūſtinēdo diſſinitiōnē.ſ. poſita vſura:alia opīo vī ꝑbabilior:q; alr dicēdo nō ſalvaret diſſinitio vſe ſ.poſita:q̄ dī q vſura ē lucrū ex mutuo pacto debitū vī exactū:ꝫ i cāu nostro nō eſt pactio nec exactio: ⁊ ꝓ ꝙ ibi nō ē vſa ad reſtōnē obligās ꝙ⁹ tibi ſit vſa mētal ed pena pcū obligāt.

¶ Quid aūt de illo q mutuat liberalr ſine intētiōe aliqđ recipiēdi. An teneatur reſtituere qđ ei dat vltra ſortē a'de bitore q tō dat:q; credebat cū ſic velle vel vt mutuo plus teneret:vel vt als li ben⁹ mutuaret ⁊ h̄mōi.ſz. ſm Buil. ſi ꝑbabilr credit q ex ſola dilectione gratis ei dat:nō teneūr. Si ꝙ credit vī ꝑbabilr eſtimet q pp mutuū acceptū vel vltertius retinēdū ⁊ h̄mōi ōderitate net.(mōſtrū eſt factus locupletior;vel de extrāb⁹.de ꝓupt) ꝙ bōa fide ñ tenet.ff.de petit.here.l.vtū. Ju bōa ſt ñ de nō ē q̄ñ credit vel ꝑbabilr dubitat q̄ nō pp meā dilectionē:ſ; pp dictas cās ei ōderit ꝑz euidē Buil.fac tū regula ꝑz ſūmiſſas q nisi alıs appat ex manifeſtis ꝓiecturis:ꝓſumit mutuū acceptōs ea itētiōe dar:q; mutuū ꝓſtās mutuanti.vñ ſi mutuauit ex caritate: ꝓſumit illū dare ex caritate. Nā vnuſqſq; ꝓſumit aliqđ dare eo mō quo accepit ff.man.l.ſi ꝙ nō remuneradi.§.inde papinian⁹ vbi dī q̄ñ aliqs rem ſi tu pt⁹ concedi:ꝓſumit donare illi q ſibi pt⁹ dōauerat. Et ex ꝑdict ſ pt petere ſo. ſtratū:ipſe qōnis quā ponit Zan.de ridel.in tractatu ſuo de vſuris.

¶ Stū creditor cui ex caritate mutuāndi obligatur aliqđ vltra ſortē ꝓmittit ñ volūtarie.ſed coacte.puta dubitās ne īdiſcret⁹ reputeť i ñ q aliū vl hūc de cetero nō inueniat mutuāre vl alia ſimili.cāteneatād reſtitutionē. Et rñdet q̄ ly tuti⁹ ſit reſtituē: tū pīmat q̄ ſi re cepīt pure:credēs bonā libere ⁊ nō vt vſurā vel vt coactē donatū ſi tenēt ad reſtōnē:ly poſtea ſciat ñ liberalr data ſ.ex.q.n.ꝓ dōatiōs hūt bonā fidē:lic te recepīt ly donās tali coactiōe ducē⁹ dederit:⁊ creditor ñ hūt intentionē tacitā vel expſſaz aliqđ lucrādi. Et dicē ſp ſibi placuiſſe opi.gl.i.c.vigil.xii.q.i.c.ñ.ext.ꝺ ꝑscr.l.q. mala fides ſuppletur ꝑ ſcripturā ꝙpletur:ñ facē quē obnoxiū reſtōi. Qđ.n.dī q̄ poſſeſſor male fidei vllo vnq̄ tpe ñ ꝑſcribit:vere ſ ꝺū ē i curſu ꝑſcribēdi.ſec⁹ qñ taz ꝑſcripſit. Nā lex ꝑt facē ꝺ meo tuū:cū opi.legi Jo.Bot.Ulm.⁊ Do.Qui ho. dicē q ſi pura ꝓscia ſua remāet leſa:ꝺz ſatisfacē ꝓscie;ly ſit poſt⁹ ſcrupuloſa q̄ theologica. Et hec opi.vī aliquālr cōrigē opi.Buil.in.§.imediate ꝓcedēti poſitaz. Nota ēt Monal.in ſum. q̄ ſi debitor creditorē volēte recipe pecuniam ſuā ꝓuenit munerib⁹ grat⁹:regās vt det dilatōem pp dilectionē: vel pp

dēā ꝛ creditor recipiēs numerū grat[ia]
respectu preteriti tpis nō futuri: cuius
postea det idigēti beniuola dilatiōes
quā alis nō daret si vidisset eū igratū
dat dice pncipaliter ppter amicitiā vl
ppter deum. secūdario ꝓpter grati
tudinē debitoris nō est vsura: dūmodo
do gratis recipiatur ꝛ offeratur.

¶ Utrū mutuās possit nālē obligatio
nēq; ei debitor teneāt ad antidota dān
cere in ciuitē. i. in pactā: puta mutuo
tibi. x. ꝛ volo qdūcē i pactū vt tenear
alia vice mihi mutuare alia. x. ff. pan.
i. d. c. cōsuluit. de mēte doc. q; nō ꝭ. q;
tūc ꝑse querer lucrū. nā ex illa obliga
tiōe nāli nō poterā te ꝑpelle: sec; vbi
ter cederet obligatio ciuil. Illā rōnes
redditur ch. i. c. si fenerati. xiiij. q. iij. q.
antidotū ē debi ū simplex: ꝭ cū dedu
citur i pactū nascit obligatio ciuil qđ
est pl. Et tō pl; exigit qđ pōt estima
ri pecunia ꝓpter ea ēet vsura. ꝭ gl. i. d.
c. si fenerati. Qrit qd si mutuet eo pa
cto vt sibi ēt remutuet cū op; hēerit. ff.
glo. se nō credere q; illud possit deduci
in pactū. ꝛ ita hec nālis obligatio nō
pōt deduci in pactū. Licitū tm est ꝑm
Tho. ꝑ mutuo exigere vel recipe recō
pensatōes eoꝝ q; pecuniā ñ mēsurant
vt puta beniuolētiā ꝛ amorem ci; cui
mutuauit nīsi spes vlteri; ꝓdēat pn
cipalit. nā si vltra ꝑdā mutuās ītēde
ret pncipaliter lucrū vsura ēet vbi gra.
mutuo ipatori vel pape vl alteri. vt ea
pta beniuolētia ꝑdictoꝝ possiꝭ ꝓcq
aliqđ bñficiū vel castū ꝛ filia. ē vtiq;
vsura foret ꝑ Io. cal. Possū tñ optare
vt ꝑmodet mihi libr; ꝛ hmōi q; cōter
inter amicos gratis ꝓcedunt. ꝛ ex
predictis ꝑz q; mutuās nō pōt recipe
vltra sortē seruitiū facti vel ꝓbi. puta
q; mihi remutuet vel ꝓ me ꝓfocinetur
vel intercedat roget vel ifluat vel aliq
đ mihi scribat vel q̄cunq; aliud qđ
pecunia estimari possit. No. tñ ꝑz lau.
de ridol. q; ꝭ michi mutuaret et cui in
iurias iuriti vt mihi ꝓcat necime ꝓcū
tur q; cuicūq; ꝭ redimere vexatiōem
suā extra. de ſp. c. dilect. el ꝓtio siue lō

siat cū pacto vt mihi remittat iniurias.
vel ēt sine pacto. ꝭ hac ſpe ducit ꝓ ꝑ
riori nō ꝑt ꝓpter hoc. Nō ob. si dicas
q; dedi cāj edicto. q̄ nō possū redīme
vexationē. q; ē si peccaueris iniuriādo
peccat ēt ille in vindicādo: ꝑterea hanc
mihi lucri puenit. ꝭ solū dānū qđ me
inbire facit ꝓximo ēvindicte. q; forte
oz me subire expensas ꝓpter famulos
quos oz me tenere armatos ꝓpter hoc.

¶ Quid āt si mihi debes. x. q̄ ñ possū
recupar ꝛ mutuo tibi alia. x. tali pacto
vt optime satisfeo. q; ſ. certum tem
pus solues. xx. an sit vsura. ff. Dost. q;
non quia nihil accrescit.

¶ Quare ē pcūs accipe vsurā. ff. ꝑm
Tho. ꝛ pa. sup ſ. ica de vsur. q; accipe
lucrū ꝑ pecunia mutuata ē ꝑz ſ. ille
stū q; vēdit id qđ si est. Eād cul; intelligētia
sciēdū q; vsa solū cōsistit i his vbi re
perit mutuū vez vel iterpatū ꝑz quod
dā. Mutuū ēo cōsistit i his q̄ sūt tripli
cis generis. Nā qdā cōsistūt in nume
ro vt pecunia. Quedā i pōdere vt ar
gētū ꝛ aur. qdā i mēsura vt triticū ꝛ
vinū. In aliis ēo reb; non pōt ꝓsistere
mutuū. Nō est q; in mutuo transferē
dūium rei mutuate. vñ dī mutuū q; ex
meo tuū. vt. l. ij. ff. si cer. pe. Recipi
ens ēo mutuū nō tenet restituere ſ
idēntiate eiusdē ſpēi. q; vtplurimū ista
q̄ mutuant cōsumunt vsu. sed tenet re
stituere tāndē sub certitudine eiusdē
valoris. l. cū qd. c. l. vinū. ff. si cer. pe.
Certitudo āt valoris nō ꝑt hēri i aliis
rebus nō ꝓsistētibus i nūero pōdere
vel mēsura. q; impossibile ēet vnū equū
reperi valoris cui; est alt. ꝭ in pecu
niis ꝛ aliis ꝓsistētibus in nūero pōde
re vel mēsura pōt hri certitudo. Qua
re autē cōsistat vsura in his tm: ē q; i
his trāsferē dūus ꝛ vsus rei nō est se
paratus a cōsūptiōe ipsius rei. Nā ipa
rum visus est eaꝝ ꝓsumptio sicut vinū
cōsumim; ad potū. ꝛ panē ad cibum
vñ in talib; nō oz seorsū ꝓpitari vsus
rei a re ipsa. sed cuicūq; ꝓcedit vsus. ex
hoc ipso cōcedit res. Si quis ēo seor
sum venderet vinū ꝛ seorsum vsū vi-

ni vēderet eandē rē bis, vel vēderet ī
lud qđ nō est: vñ manifestē p iustitiā
peccaret. Et sīli rōe iniustitiā cōmittit
q̄ mutuat vinū aut frumentum petēs sibi
duas recōpēsatiōes. Una q̄dē restitōnē
eāliis retinēdo petius vsūp qđ vsura
dr. Quedā ho sunt quoꝝ vsus nō est
ipsa res cōsūptio, sicut vinū dom⁹ ē in
habitatiōe: nō adit dissipatio. Et ītō i ta
libus secūsū pōt vtrūq; accidi. puta cū
eo tradit alteri vsūq; domus reseruato
sibi vsu, ad aliqđ tēpus vel ecōuerso
cū quis accēdit alicui vsū domꝰ fierua
to sibi vsūo: ꝛ ppter ℔ hō licite pōt ac
cipere pecū p vsu domus: ꝛ pter hoc
petere domū cōmodatū sicut pz ī cō
ductiōe ꝛ locatiōe domꝰ. Pecunia ãt
fm phm principaliter īuēta est ad com
mutatiōes faciēdas. ꝛ ita ppriꝰ ꝛ pn
cipalis vsus pecunie est ipsiꝰ cōsūptio
q̄ue distractio fm q̄ in mutuatiōe, ex
pēditur. Et pp hoc fm se ē illicitū pro
vsu pecunie mutuate accipe pecū, qđ
dr vsura: ꝛ sicut alia iniuste acquīta te
netur hō restituere: ita pecunia quaꝝ
p vsura accepit. q̄. aūt lex mosaica, cō
cessit iudeis accipe vsurā a gētib⁹ per
missū fuit ad vitādū maius malū. s. ne
a iudeis deū colentib⁹ vsura acciperent
pp auaritiā cui erāt dūtit: ꝛ addit Aū.
q̄ ista acceptio vsuꝝ a gētib⁹ iter ōes iu
dei hītabāt poti⁹ erat rei sue recupatio
q̄ vsura quia illa tota terra pata fuit
eis a domino.

§ ℂ Ulō adit conati sunt alig, pbare q̄
vsura ñ eēt petiñ. q̄. vicebāt gdā sic' cū
credito: mutuat pecuniā sua debitor
obligat ei ad recōpēsañ. eꝝ ō testa. cū
in officijs. q̄ ē hāc obligatōez pt. credi
tor deducēt i pactū vt salte spare eius
affectū: q̄ vt ocīñ ē. s. hoc nō valet. Et
gēliꝰ ptinaciter hoc tenuerat esset here
ticus: vt in clē. ex grauī. extra eo.

§ ℂ Quīd ō legib⁹ il' q̄ pmittit vsuras
q̄. breuit ñ valēt: q: sūt phībite nouo ꝛ
veteri testō ꝛ auctitate dei q̄ē sup oēs
leges extra. e. q: i oibus. Et bar. i auc.
ad hec. C. de vsur. dicit q̄ vere ñ pt nē
gari q̄n vsure de iure ciuili sint pmisse
q̄ pmitti nō potuerūnec pterea ipsos
fuit hereticos: q: sic moyses pp duritiā
populi pmisit vsuras ꝛ diuersitū sic i
perator pmisit vsuras. Ille ī leges q̄
pmittūt vsuras exigi rōne interesse vl
more stare possūt si recte intelligant.

ℂ Utr mutuās pecuniā rōnabiliter ex
boxet possessionē eiꝰ sit cēsendus vsura
rius. q̄. iaū. q̄z mgr̄z B. ꝛg. ō grimino
q̄ ñ si nihilomin⁹ ō fructu illaꝝ possef
sionū dcō rustico satisfacit vl et alr in
stū pcū tribuit opaꝝ suaꝝ: non ob. q̄
dñs tēdat sibi opas pstari p colonos
rōe mutui ꝛ coloni eadē rōe ipsas ex
hibēt als nō exhibituri. ꝛ sic pp mutu
um dñs lucꝝ pcipit ꝛ colon⁹ pdit: q:
hoc nō ē verū nā ī q̄ sic mutuātib⁹ exhi
bēatur op⁹ a colonis. ille tñ ope nō ce
dit lucro dñi cū illas iusto pcio emat
sed si gd de iusto pretio operaꝝ dñs
detraheret ppter mutuū: aut si preter
opas iusto pcio emptas aliūde, als a ru
stico exigere. tunc esset vsura.

ℂ Quero pōe q̄ ge mutuat pecuniā ℣
T. vt vendat ad molēdinū f furnū suū
vel vt inret scholas suas. als ñ mutua
tur⁹ an sit vsura. q̄. Jo. cal. i. c. fi. ex. eo.
q̄ si er ḥ excipit ꝓmodū vel vtilitatē q̄
possit pecūia exīari ē vsurari⁹ ꝛ tenet
ad restōnē. ꝛ ñ itelligo ō mercede quā
accepit, p labore quā ēt accipet als: q̄z
ō vtilitate quā hz aliꝰ puta q: er ℔ mo
lēdinū vel furnū f schole suę hñt ma
iorē pcūsū ꝛ efficit doctor maioris fa
me. ꝛ hz maiorez cōe ꝓmītib⁹ vl er ḥ
ꝑpīat sibi salariū ista. n. bñ pñt pecu
nia exīari. vs tñ q̄tū ꝓpter fidē repu
tare oz illis ꝓmodū vl hēnorē pp ℔ q̄
℣. iuit ad molēdinū vl furnū vel itra
uit scholas suas ꝛ ñ fecisset si pecuniā
nō mutuasset. Et pa. i. d. c. fi. dicē q̄ tal
pecunia pauper⁹ est errogāda. q: ab illo
qb⁹ mutuauerūt ñ exigerūt istam
pecuniā. Alij ho dicūt nō rōnabiliꝰ q̄
tales nō tenent ad restōnē i alīq̄ fi mu
mutuū accipiēteo i alīq̄ nō sūt dānifi
cati. ꝛ talis ablatio libertatis p nihilo
estimanda vl vel q̄ ad restōnē q̄ñ ex
eī⁹ adeptiōe nullū secutū est dānūtin cu

suo recōpēsatione restū facit dā ē ex. de
iniu. c.fi. ⁊ tō si mutuo accipiēs fi dē
nificā:nd cōmittit vsura: cū ēt p mu
tuo possit aliqd recipi ⁊ fi nō sura⁹ pe
cūia:⁊ nihilominꝰ cōmittit vsuras mu
tuū accipiēs nō dāntificēt: nec obligēt
ad molēdā vl aditrādā scholas. Iz solū
mutuū accipiāt retinendō quousq; ad
molēdinū mutuātis molnerit⁹ vl itra
uerit scholas doctoris. Et cōiter sic fit:
vt scholares q̄scunq; voluerint pos
sint se liberare ad libitū suū: ⁊ ipi scho
lares p̄ nihilo reputāt talē adēptionē
libertat⁹:⁊ tō mime doc. tenēt ad restō
nē. Iō de aliis supradcis. Nā i oib⁹ p̄
dictis casib⁹ vl similib⁹ vī pot⁹ granari
q̄ dicto mutuāt⁹ ḡ recipiēt. Ideō dic⁹
eo q̄ vt trahat homines ad apothecā
sua dat ad vtiatione solonis emētib⁹:
dūmō pp̄ hoc carī⁹ res suas nō vendat

12 ¶ Quid si molēdinarius donat mihi
pecūiā vt vadā pot⁹ ad suū molēdinū
ḡ vicio:⁊ tñ fi alio uisse tñ habeat
hāllse tñ ꝺ pēsōe soluisse ⁊ nūqd cō
mittit vsurā. Dic Io. an. i mercu. sup re
gula petrī: q̄ nō cū vsura mālr gñeī
ꝺ, ꝺo mutuat⁹ āt nulli mutuū iterueīt

13 ¶ Quero an p̄ deposīo pecūie absq;
litēione lucri idē hīdī tradi tio ac de in
de receptō:liceat postmodū ab eo apō
quē fuit depositū accipe p̄ hac deposi
tione aliqd donum. Rñdeo hoc videt. S.
Ber. q̄ cū receptō: ⁊ custodito: ꝺposi
ti fuiat in hoc ipi deponenti potuisse
ecōuersio: nō vī q̄ rōne depositi inch
tum depositū illēdat sibi dare aliqd do
nū vī vī q̄ ꝺ faciat q̄ illo ꝺposito vt
mutuo vsus est. si tū occurrerent in tali
bono. si q̄ deponēs nō deposuerit sub
specie mutuiinec hēbat intēionē ꝺse
quēdi aliquē vtilitatē: ⁊ vltra ꝺ depo
siti custodito: diceret exp̄sse q̄ nō dat
illud rōne mutui vel depositi facti seu
fidēi:sine speratiinec vsus ē illo vt mu
tuo:nec sic vtilitatib⁹ ꝺpositis ꝺsueuit
tē p̄tumēdā ē si ē fidedign⁹ ⁊ verax q̄
dat grat⁹ ꝺsequēs domū. cōiter tñ res
suspecta est ⁊ habet speciem mali.

14 ¶ Pone q̄ debito: vsurarij socio suo
pecuniā mutuauit ꝛ eo vz pacto q̄ ipe
vsurario fitimat sortē ⁊ vbas inde cur
rēte:q̄rit nūc si tal mutuās scō. vsu
rari⁹ dici possit. Io. cal. in. c. fi. ex. eo. sic
distinguit: q̄ aut tal scō mutuās socio
ꝺ cō pacto oio intēdebat tūc satisfa
cere vsurario credito: ⁊ suo de pecunia
illa sic scō. ꝺcō suo socio mutuata: aut
nō. In p̄mo casu: nec vsurari⁹ ē. nec
peccat:q; hic si fit stipo vt vsura:iz
vt gnīet dānum:nec sibi aliqd crescit
nō egdē tenebat cū dāno sino socio ꝺ
uenire. xxij. q. v. si fi licet. Preterea sa
tis inēuenies videt q̄ positō vsurari
usq recipit vsuras ide currētes ad re
stōnē teneti: q̄ iste ēt teneret q̄ tā facit
soli vt socio p̄sit ⁊ fine q̄cūq; vtilitate
vt dcm̄ ē. Iñ scō ēt casu. q̄ tūc ñ in
tēdebat hic scō mutuās satisfacē dc
to vsurario suo credito: ꝑmit⁹ mu
tuātē:cū tē cessent rōes tā dcē:tal pec
cabit:⁊ si vbas recipit tñ restituē. Sm
Io. cal. que opi. plz. S. Ber. archi. ho
xiij. q. iij c. vsura. Iz Rūd. l. q̄ fi teneat
ad restōnē. Nā ex tali mutuo nihil pci
pit creditor:ideō nō p̄t dici vsurari⁹: q;
iz stipuleī ibi reddi. ꝺ fi facē ꝺ noiesus
rari:sed iteret: q; nihil accrescit sibi
xiij. q. iij. plerīq. Itē si solutiz p vtili
tate socy tā possz ab illo recipe sortē ⁊
vbas. ext. de fidei. c. puenit. ideo multo
fortⁱ poterit retiere in ꝺ cāu ⁊ se p ex
ceptionem tueri. Preterea pinde ē ac si
illi⁹ noie:ac p illo ꝺ vba a tali credito
re mutuū acceptiz. ⁊ ipe mō ꝺbet eo pa
cto pecūiā tradidit: ratū hūiser. ⁊ p ꝺ
facit de eo q̄ mutuat cōtractū cū pacto
q̄ ourrite ꝺbito nō teneat ad collectas
nā tal fi ē vsurari⁹ q; lucra fi capit iz dā
nū euitet. ⁊ ꝺ itelligāt gdā si collecte
sūt iuste. sec⁹ si iuste. Sz spe. i titulo ꝺ
vsuris iz idēstricte sine sint iuste sine in
iuste q̄ liceat. Io. ād an. ⁊ but. ꝺsit vez
eē dcz spec. q̄ collecta eēt licita ⁊ fic
on⁹ eēt extraordiariū iz fi eēt ordiariū
⁊ certū sec⁹ eēt. ⁊ q̄ i pācō cāu liceat
pz q; remittere idē ē q̄ donare: vt in
l. fīgo obligatione. de reg. iur. ⁊ i. c. ve
niens. el p̄uno de testi. iūcta glo.

15 ¶ Quid si cū vellē emē vīgs ad cer-
tū ꝓ̄ terrā valentē singulis annis .x.
lib. i. redditu. z fecisti me cessare tali
emptōe: z ibi mutuaſ illā pecūiā ꝙ vo
lebā emē illā terrā z ego dico ꝙ cōten
tor mutuare cū ꝫ pacto ꝙ tenear] mi
hi dare singulo āno tm̄ ꝯtū ecē fruct⁹
illius possessionis si emisses an sit vsu
ra. ꝫ. Bonal. ꝙ si dūmō ꝓtor Ꝺctus
emptōis fuisset licu⁹ si fecisse als. sec⁹
deduct] tm̄ ſuptib⁹ z labore. z ēt pcu
lo si qđ eēt ificut ꝫ rōe intereē. vide de
ꝫ pulchre: ⁊. Societas. q. xxiij.

16 ¶ Et p ꝓdicta ꝑ3 qđ dicēdū ad. q. po
ne hēbā pecuniā z volebā ire ad nūdi
nas z ibi merces emē. z ad aliū locuꝫ
deferre z fuare certo tgevt lucrarer tu
indigens. istā pecuniā recipis mutuo
offerēs te patū restituē cū lucro ſpto i
termio z loco: an sit vsura. Inn. i. c. fi.
eī. eo. dicē ꝙ putat hūc Ꝺctū vsurariū:
nec scit āſr possit excusari. Ray. ho. z
Do. dicūt ꝙ tal⁹ ē mthi obligat⁹ q̄ ad
interresse lucri qđ faciemus erā ꝓhibr
ex pecūia: dūmō nil fiat in fraudē vsu
raꝝ: z dūmō nō ꝓsueueri pecuniā dar
ad vsurā. Jo. an i. d. c. fi. dicē ꝫ No. ꝙ
cedē post cōmiſſā morā. ſz aī moraꝫ
fi: qz ibi nullū ē intereſſe. als vsurari⁹
fiaret⁹ parat⁹ cū capello z calceribus.
dicēs se ad mūdinas velle ire. Jo. ō li.
ꝫ cū Host. dūmō. ñ fiat in fraudem.
Bonal. i ſñ. ꝫ ꝙ nō sit vsura: si recī
pio cū lucro ſpto: qz illō recipiē rōe i
teresse. Jdē ꝫ Pan. i. d. c. fi. vbi ex di
ctis Jo. an. infert vnū notabile. vz. ꝙ
ēt in Ꝺctu mutuo possit⁹ peti p⁹ moraꝫ i
tereē lucri ꝫ illr cessātis. Sz an a pnci
pio possit hēri ista rō. possꝫ forte dici
ꝙ vbi mutuās bona intētiōe ducēt z
poti⁹ mutuat vt seruiat amico q̄ i fraꝰ
dē: ꝙ tē excuſet a peccato licet alia opi
nio sit tutior. qđ no. qz fac ad multa.

17 ¶ Subnectit pa. aliā. q. quotidianaꝫ
Pōe go ꝫ merces hic quas intendit
deferre ad aliā religionē z vēdē ꝙ ma
iori ꝓcio. alī ꝓpter z offert idē ꝓcium.
qđ hēre posset in loco destinato nūqđ
liceat facere hūc Ꝺctū. Inn. dicit ꝙ ſic
dūmō ꝓputaꝫ piculiis z labore ſi acci
piat vtra id qđ in loco i q̄ erat vēditu
rus vertisſr lucraturꝰ fuisset. nā sicut
rōne tpis excusat q̄ vēdit merces plus
q̄ valēāt. vt i. d. c. fi. ſi. ita rōne loci.
ho. inclinat in ꝫ. Alia sniaꝫ mouet. qz, nō
sine magna necessitate iste inducit⁹ ad
emēdū. cū z ille inbiſſet laboꝛes i ſti
nere. z forte pdidisset. Jo. an. dicit ꝙ
aut Ꝺctū soluit de pñtī: z tūc Ꝺctus est
licuꝫ qz forte ad aliū locū velebat de
ferre. aut differt soluto ꝓcio: z tē. pcedit
opi. Host. pōt dici ꝙ ēt ꝫ vltimo casu
vbi cessaret fraus pcedat adhūc opio
Inn. qz forte vult deferre ad locū vbi
forte maius lucrū sperat. Jté ex q̄ ille
nō erat hic vēditurus ꝓ isto ꝓcio: satis
excusatur hec pars.

¶ Utrū in aliqb⁹ casib⁹ liceat recipē 18
aliqd forte vel exigere. ꝫ. Bir. li. iij. ꝙ
nō qđ est vez generaliter: qz vsurā vtri
uſq; testamēti pagina detestaſ. vñ ꝓ:
redimēda vita captiui nūq̄ pōt vsura
exerceri. eī. eo. c. sup. eo. Fallit tm̄ in q
busdā casibus hic intereē. Ant hmōi
q in his verſibus ptinēt. Feude. fide
iusſor. ꝓ dote: stipēdia clerici. Vendi
tio fructus cui velles ture nocē. Vēn
dens ſb dubio Ꝺctū ꝓ tpa soluēs. Pe
na: nec in fraudē. ler. cōmissoria: grat⁹:
Bāo socys pōpa plus forte: modis du
tur istis. Feuda: primo cāuo ē qñ eccliа
accipit i pignore a vasallo suo feudꝫ
qđ ꝫ ab eadē: tūc. n. eccliа ñ tenēt opu
tare in forte fructi⁹. Ita tm̄ q̄ vasallus
interiꝫ ñ remaneat obligat⁹ ꝓ feudo
ad seruitiū factū. eī ꝺ feu. c. i. Et ibi
dicē pan. de mēte Host. fm lec. cōlorē
q̄ ꝓcedit ex nā feudi. Nā cū dñium
directū māeat penes dñꝫ si vtile redit
ad eū ex volūtate vasalli pignorāt: ꝓso
lidat⁹ ipꝫ dñiuꝫ vtile seu vſusfruct⁹ cuꝫ
ꝓpietate ñ ex alīa re: ſz ex ꝓpria. Nā
z vasallus iteriꝫ liberaꝫ ab obligatiōe
ergo interiꝫ seu ſuſpendium obligatio
inter eos contracta. Et ḣ ratio facit vt
idem sit in laico.

¶ Sed qđ si vasallus vellet deferre 19
re eccliе ad ḣ vt ꝓputaꝛēt fructi⁹ i forte

Bl.f.d.c.l. dicit q̄ in ꝟ cāu nō ē audiē
dus. hoc itelligi pa. vez. dño ꝺdicēte
nā ꝼz ho. si dñs recipit iteꝝ fructū: a
cite vī renūciare huic turi nisi ꝓtecte
tur. ar. c. cū. ꝺ. de ꝓsti

20 ¶ Quid si ꝺ ẽpheota. ho. dic̄ q̄ dis
file'ē: q̄ ñ ita gratuite recipit sic̄ vasal
lus cū ꝓ itroitu dōauerit certā pecūie
q̄ntitatē. vel dic papa sup hoc ꝓsulēdū
In hoc ēt residet Jo. an. in. c. i. de seu.

21 ¶ Quid de vsufructuario. ho. dicit q̄
si ꝟ cā liberā a ꝓpetario idē vī alo ꝟ
Ray. ēt no. q̄ gdē volūt ꝟ ꝓsulegiū ex
tēdere ad colonias ꝛ male: q̄ colonꝰ
hoc ꝓsulegiū nō fuerit exꝑssū.

22 ¶ Fideiussor vle cāus ē rōne itereſſe
vt cū fideiussor ꝓ defectu debitoris cō
pulsus ē creditori soluē capitale ꝛ vsu
rā tūc. n. fideiussor ꝑt recipe vsurāꝫ: q̄
ꝑuari ꝟ i. dēnis. ꝛ nō solū repetet fide
iussor vsuras: ꝟ oia dānaq̄ occasiōe ta
lis debiti de nēcitate hūit soluere credi
tori. extra de fideiuss. c. i. ꝛ. j. Et istō in
tereſſe ꝼz. d. An. nō solū ꝟrīa in hoc
casu circa dānū emergēs: ꝟ ēt circa lu
crū cessans. de mā fideiussoꝝ. vide. ē.
Restitutio. xij. ℣. xxxij. xxxij. ꝛ xxxiij.

23 ¶ Pro dote. nā maritus recipiēs pi
gn' ꝓ dote ꝓmissa: nō tñr fructꝰ i soꝛ
tē onerꝫ. q̄: cā cessāte cessat effectꝰ. Ter
tio q̄ fructꝰ sb̄iectī sortē. vñ si gener
ꝓ dote soluēda: certa dle recipiat can
tiōꝫ ꝛ ꝓmissiōꝫ cū pacto q̄ iteꝝ certa
q̄ntitas dēat solui ꝓ oneribꝰ mīmōij
supportādis tal quētio ē vsuraria, nec
ob. d. c. salubꝛiter q̄ logē de fructu. sub
misso sortū: q̄ dic̄ q̄ ꝓ pignoꝛ data
estꝓ possessio. Idē vī tenere Jo. an. di
cēs ꝙ ꝙ dic̄ alr hūc casū licitū: ꝟ alla
re casū exꝑssū. nā ſ hēm' i tuꝛ nisi illū
ter. ꝙ logē i fructibꝰ possessiōis ꝙ sb̄ycī
unt diuio iudicio. ꝛ sic ſ ē lucꝛ certū:
q̄ poterit cē q̄ nihil ꝛcipiet ex possef
fiōib'. sec' q̄ſ ex pacto q̄ certū recī
pit. nec ob. ſ dicere ꝟ ꝓmittendū vt
maꝛit' possit sustinere onera mīmōij.
q̄ rīdet ꝓ id q̄ ꝟ hꝫ in. c. ꝓ vras cī de
do. iter vi. ꝛ vr. l. q̄ ipa dos ꝟ deponi
ad mercatoꝛē: vt ex hōesto lucro possit
sustinere onera mīmōij. Quarto: ro
grīt q̄ dos sit simplr ꝓmissa. nā ſi ge
ner paciscet de recipiēda dote ad cer
tū terminū ꝛ iteꝝ ꝓperet fructꝰ: di
cit fructꝰ ꝓpterea ēt in sortē q̄ iteꝝ ē ſi
pōt deberi ante moꝛā que non pōt ad
esse durante termino' ideo, dicat gener
socro. Ego sustineo onera mīmonij
da dotē. ꝛ si socer dicat nō possiꝫ tūc
gener dicat. sustineas saltē onera mīi
monij. ꝛ sic poterit gener fructꝰ facere
suos tāq̄ itereſſe: dūmō onera mīmo
nij sint certa. vt dcīs ēiſ pan. dicit. d.
An. si vidisse Bal. q̄ dicit q̄ ꝟ opi. Jo
an sit tutioꝛ. ꝟrīa tñ vī eē ꝛmoꝛ: vt a pn
cipio possit quērere cū socero: vt vꝫ det
genero certos denarios ꝓ libra q̄libꝫ
mēse. Nā sicut ꝓ dilata dote lucrī facit
maritꝰ fructꝰ rei pignoꝛate: ita ꝟ pos
se licite aliqd recīpe dōec dos fuerit ſi
bi soluta nec ob. montiū. Jo. an. q̄ſ.
d. c. salub: iter logē i distīcte: vt lucret
fructꝰ possessiōis. Et q̄ſq̄ talis fructꝰ
sit certus: vt q̄ ē dom' soluta locarī: vl
possessio ad fictū ꝓcedī. ꝛ pa. ꝙ dēdo
dic̄ q̄ sut a pncipio datꝰ fuit termiꝰ
ad dotēꝫ ꝓ soluēdā: nō iteruenīte pa
cto iteruēnōis pignoꝛis. Iꝫ ex possīō
pignꝰ fuerit traditū ꝛ tūc nihil ꝑt ge
ner ꝓcg. nā sicut ꝑt vxoꝛ fine dote du
cere: ꝛ de ꝓpzio tñr alere: vt i. d. c. ꝓ ve
ſtras. ita potuit traducere vxoꝛ: dato
termio ad dotē ꝓsoluēdā, ſi ſi a pncī
pio iteruenit pacto pignoꝛis: tūc credit
opionē. d. An. ñ ꝓcedē: q̄ gener recipi
endo pignꝰ: vī ꝓfitus aucte. d. c. salu
bꝛiter. ꝛ recepisse pignus vt lucret fru
ctꝰ i ꝓpsarū dotis dilata. ꝛ ēt pulat
pa. q̄t dcīs ē q̄ a pncipio possit que
rere cū socero ꝙ ꝓcēdo aliqd annuati
ꝙ ad solonē dotis dūmō sit ꝟ solit'
mercari vel deponere pecūiā apū mer
catoꝛē: cū istō nō capiat ꝓ mutuo nec

pso dlatiõe data ℟:vt sustineat onera
mſtmonij: ⁊ sic capit pott⁹ vt itereſſe.
gdã.ctiã ad.d.c.salubriter.rñdẽt⁹ ibi
narrat facti ptingentia q: papa fuit q̃
fit⁹ de poſſeſſiõe ⁊ de ea rñdit.idẽ di-
tiſſet ſi fuiſſet q̃situs de pecũia.

24 ¶ Et ꝑdictis ꝑs gd dicẽdum ad qõ
nẽ.gd ſi marit⁹ pciat fruct⁹ rel do-
talis añ⁹ ſuſtineat onera mſtmonij
Accedãt lucro marit⁹.℟.p predicta q
nõ:ſz oñt acreſcere dot. vel dotãti.ff.
de vſur.l.videam⁹.el.vj.§.añ mſtmo-
niũ.⁊ glo.i.d.c. ſalubriter dicit q oñt
reſtitui mulieri. ¶acit ẽt rõ.d.c. salu-
briter.q: pp onera mſtmonij cedũt ſi
bi fruct⁹.Añ ex q̃ ſi ſuſtinz onera mſt
monij nec fructus habebit.

25 ¶ Quero gd ſi gener poſſeſſiõez ſibi
obligatã cũ oi iur̃ qõ ibi ꝟs ꝓcedit alte
ri ꝓcepta ab eo ſũma pecũie q̃missa
ſuerat ꝑ dote.Nũgd iſte alt⁹ recipiẽs
talẽ poſſeſſiõz poterit lucri facẽ fruct⁹
ꝓceptos:vſq; dũ ſoluta fuerit et pecu-
nia ꝓdcã.ſicut poterat gener.Ad ꝟ rñ
det Rod.q: ſi gener aio donãdi trans
ferr ius totũ qõ ꝟs in pignore in talez
⁊ hoc facit nõ ꝓp pecuniã quã recipit
ab eo.ſz ꝓp amicitiã ⁊ affectionẽ:vl q:
alo eſt ſibi ꝓtici⁹ ⁊ ille amic⁹ nũerat
ſibi pecũiã:ſi cõ lucrãdoz fructuũ:ſed
ꝓp caritatez ⁊ amicitie gẽaz: ita ñ eſt
vſura.q: ñ eſt ibi ꝟa rõ mutui: abolet
ꝓo viciũ vſur q: genre ꝓcessit,ſibi ius
qõ ꝟs i poſſeſſiõe ⁊ ꝓpñs donat ſibi
fruct⁹ q̃s ipe ꝑt pcipe:ſz ſi tũ deductũ
ſit in pactũ q: gener tẽat nũerãdi red
dere pecuniã ſi ille voluerit recipe. tẽ
vſura ẽ:ſi numerãs pecũiã vel lucrtia
cere fruct⁹ ⁊ ꝓꝑ mutuant.¶Loncor.
Bal.Idem.Bul.⁊ Bonal.

26 ¶ Alita qõ circa doté põe hſdes ma
riti hñt ꝓtilegiũ q: ñ teneãt.j. añũ re-
ſtitnẽ doté.ſ.ſi dos ꝓſtitit i reb⁹ mobi
lib⁹.C.de rei vxor.ac.l. vnica recipiãt
fruct⁹ ꝑ añũ ⁊ alimẽtãt vxoẽ olz de-
fũti cui ſucceſſerũt.Nũgd gaudẽt iſto
ꝓtilegio.q: ſi opuẽt fruct⁹ in ſortẽ vi
goꝛe.d.c.ſalubriter.℟.ſi gaudẽt.q: ſtati
hñt ſe liberaſ ℟ Io.andr.d.c. ſa
lubriter. Idẽ dicit Inn.ibidẽ.q: ꝓpter
gtiũ ſ̃ durat niſi durãtib⁹ onerib⁹ mſt
mõij. Et rõ ẽ diuerſa a pon cãu q: pñs
hſdes ſtati reddẽ rem pignoratã vxo
ri oli defũcti.qõ ſi poterat marit⁹. cui
ſcribebat onera mſtmõũ ſuppoꝛtare.
Idẽ pa.ibi no.tñ dero qõ dcñ ẽ q: ſi
ſũt res mobiles hſdes tñr reſtituẽ p⁹
annũ ec.ſz q̃ ad ipas res mobiles nõ
ſint i moꝛa.niſi p⁹ annũ tñ fruct⁹ eaz
rez q̃s hñerũt.Ja.annũ p⁹ añũ cũ ipſis
reb⁹ reſtituere tenẽt.℟ Bali.⁊ Ang.in
§.exactio.i.d.l.vnica.Et itelligez i fru
ctib⁹ q ex reb⁹ ꝑdictis ꝓuenitũt: nõ
ex ſdustria:q: ſi cũ pecũia lucrati ſuiſ
ſent tũ tenent reſtituere lucrũ.

¶ Sz pone q. hſdes dãt poſſeſſiõez 27
mulieri ſ pign⁹ ꝑ dote reſtituẽda.An
muliet talis poſſeſſiõis fruct⁹ lucrifa-
ciat:vel teneat ꝓuiaſ in ſortẽ.℟. Jn
no.i.d.c.ſalubriter.dicit q fruct⁹ ꝓpt
tabũt in ſortẽ.Idẽ ho.Joan.⁊ Jo. de
lig.⁊ dãt cantelã q mulier ſit diſcreta
⁊ cauta:ne recipiat rẽ obligatã ſub pi
gnoꝛe:ſz illã vẽdi faciat vl recipiat eã ſi
ſoluti.ff.ꝺ re.iud.l.a diuo pio.Alio fru
ct⁹ reti pign⁹ accepte extenuabũt do
té ⁊ ꝓpuabũt i ſortẽ:vt i.c.illo.vos.ꝺ
pig.arc.añ.ſ.i ſũ.dicẽ q vbi violẽter de
tineret dos ab hſdib⁹ nec mulier poſſ
ſe iuuare:q: ſi fieret iuſticia ꝓp penitẽ
tiã illoꝝ.tũc mulier licite recipit fruct⁹
poſſeſſiõis.vel pecũiã ſine extenuatõe
dot⁹.Idẽ vł dicẽdũ cũ hſdes illa ſi ſi
ne magno ſui ſtrimẽto reſtituẽ poſſet
doté q̃ eſt i pecũia nec poſſeſſionẽ hñt
quã ei aſſignẽt ⁊ hec mulier ne nimis
grauet eos dimittit peneos eo ad ipſa
ſi illo iterualo recipit ad eis alimẽta
cũ nõ hẽat vñ alitẽ viuat nõ vł illi-
citũ.nõ.n.aliud recipit rõne mutui.ſed
rõne itereſſe.q: ſi doté hſet idez viue-
ret emendo poſſeſſiões.vel exponẽdo
negociationi.ſecus aũt dicendũ q̃ſi ſi
fieret ob.vtilitatẽ vtriuſq;.ſ.vt illi ma
gis poſſet lucrari.⁊ illa vt ex integro
ſuo capitali lucrũ habeat.hec arc.ſ.q̃
ſunt valde notanda.

¶ Põe.ſtatutũ dicat⁹ vt ſoluto ma- 28

trimõio q̃dilu hered⁹ marit⁹ pstituit i dote psumẽda. teneat certũ qd dar uxor relicte vt ide se possit alere. Nũqd valeat h statutũ vt hic cũ bõa ꝓscia mulier possit illis lucrũ percip̃e. ℞ accidit sepi⁹ i fcõ. Jo.ũ lig. l.cle.i.eo.ti.vt ffert Pa.i.d.c.saluberr. ꝺcidit statutũ ñ valere. eo ꝙ soluto mrimonio cessat cã sustinẽdi onera mrimõij. ℞ ℊ mulier agere vt dos ꝓsoluat. Jtẽ ꝛ Jmo.i.d. cle. ꝛ mlti alij. ꝛ Bathe⁹.i.d.cle. ꝺicẽ q talr statutes scidũt i pena illi⁹ cle. ꝛ pa.i.d.c.saluberr. ꝺicẽ q ꝑ decisiõe hui⁹ q. ẽ exalanda alia qõ vs. Nũqd here⁹ marit⁹ teneat alere vxores relictas donec ꝓsoluat sibi dotẽ. Et ꝛ sint opt. de hoc nihilomin⁹ sibi plꝰ illa opi. q si vxor nõ hz alia bona ꝺz ali ab here marit⁹. et.j.ãno datũ hr̃di ad dotes ꝓsoluẽdas: Et hãc opt. tenẽt gl. ꝛ bar.i.d. H. exactio. ꝛ Spe. l.ti.q fi.sint le. Doc ꝓsuppos̃to ad ꝓmissa. q. ꝺico. q aut sum⁹ i cãu vbi vxor ꝺz ali ab hr̃de marit⁹. ꝛ tũc vs statutũ loco alimẽtoꝝ ꝺcer nẽs certã q̃titatẽ cũ hõesti⁹ fit recipe q̃titatẽ: q̃s alimẽta minutati accipe. aut si ꝺz ali ab hr̃de marit⁹. ꝛ tũc sec⁹. Et Bar.i.d.cle.et ꝛ q talr statutũ vl ꝓsue tudo ꝓt tollerari. vt ꝺbeant alimẽta tã q̃s itereẽ ꝺicẽ se sic ꝓfuisse: ꝛ et ffert ℞ statutũ eẽ padue. l. vt soluto mrimonio si dos nõ restituit. j. annũ teneẽ ñ solues ad dãdũ. r. p. c. in anno.

29 ¶ Stipẽdia cleri. Alli⁹ cãus ẽ in casu stipẽdij clical⁹ vtputa. Clico assignata ẽ res eccle ꝑ suo bñficio. hz possessiõ nẽ cluse rel. laic⁹ vsurpauit possessiõ nẽ ei⁹. clic⁹ reddimit a ꝑdicto laico dicta possessiões ꝙ nole pignoris. Quer. an fructꝰ ꝑcepti ex eadẽ possessionẽ rel sibi ꝺbite ꝺbeãt opponi i sorte. r. ñdeẽ ꝙ si ex eo ꝙ ℞ re sibi ꝺbita percipit fructꝰ ẽsi ℞ suo. casu ẽ. i. c. 1. ex. eo. Sic⁹ cãus ẽ i. c. quest⁹. eo. ti. Sicẽ et ẽ in decimis. vt l. c. si. ex. de decl. Nã similes iniuste ꝺtinẽt ꝺcimas. nec ꝓt ecclia eas aliter recupare nisi sub nole pignoris. tal⁹ clicus nõ tẽr fructus cõ putat⁹ in sorte: ꝙ ꝺ re ad se ligne p. tinere ꝓcipit fructꝰ. Sed recipi pñt i pignore ꝺcẽs alie possessiões a q̃cunq violẽter. ꝛ iniuste ꝺtinẽte. ℞ ide intelligit Ray. ℞ olꝺ⁹ possessionibus emptis de illis fructib⁹ iniuste ꝓcept⁹. l. ꝙ huiusmõi possessiões pñt recipi i pignus fructib⁹ ñ oputat⁹ i sorte ꝙ iura ꝓdeẽ. ¶ Uẽditto fructꝰ. ꝛ ẽ qñ vẽdunt fructus ad ꝛ̃ vel sigs emat fructꝰ castri vt ville: q; ꝛ plus sat⁹ acciptat ℞ fructi b⁹. q̃s fuerit ꝓcitus ñ tñ tũr aliqd refarci re vẽdẽti rõe incertitudinis ex. eo. i ciuitate. Ideo q̃rit pa. ibi de notabil. q. nũqd sit licitũ dare alicui. c. vt ipe singul anis i ꝑpetuũ siue ad vitã sua ꝛ hr̃dũ suoꝝ det sibi certũ annũ redditũ. vtputa. v. Jnno. ꝛ Dost. ꝛ cõiter doc. ꝺcidit q sic siue iste annus reddit⁹ ꝓstituat fdalbus alicuius fundi. siue domus sue ex opis libere psone: vel fut q: nõ ꝓt hic ꝺci⁹ q sit vba. cũ sitate nõ interueniat mutuũ. vñ si ẽ licitũ isti ẽptori petẽ ꝓcitũ ad libitũ. sic. n. q̃s ꝓt emereli bere totã possessionẽ. vl capę possessionẽ in empt⁹. vel emere annũ redditũ ilã ꝓstituta ab antiq̃. ita licitũ ẽ de nouo ꝓstituere ꝛ emere nec ob. si ꝺcat q q tractu tpis potent iste pcipe plus q̃s sit ꝓcitũ q: ℞ ẽ q tingit in ꝛ̃cu ẽptoris ꝛ in ꝛ̃cu ẽphiteoticario. Jtẽ iste ẽptor expõit se ꝑiculo. q: forte ille vẽditor ei ficeret inopꝫ. Et ꝙ ℞ nõ ob. d. c. i ciuitate. nã ibi res erat de pñti ꝛ ꝑcitũ dilatum. ꝛ in. q. ꝑposita res ꝛ ꝑcius sunt i pñti. Item nulla fraus est.

¶ Pone ꝓstituit q̃s cẽsus vnꝰ florẽ 31 in domo. vẽdit talẽ cẽsũ. p. r. florenis adiecto pacto q liceret ei redimere ꝑ illis. r. florenis valebat tñ cẽsus ille. xx. flor. si vero ꝑcio sine pacto libere vẽdere. vel sub alijs verbis ꝓstituit q̃s cẽsus vnius marche in domo: vendit cẽsum ꝓ decẽ marchis valebat tñ census ille. r. si ꝙ ꝑcio sine pacto libere vẽderet. Nũqd ꝛ̃cus est licit⁹ vel ne ℞. Jo. de lig. q cẽsus ꝓstituat nõ habita relatiõe ad rẽm: q: obligo me tibi ad vnũ florenũ. q: mihi. r. ꝺas ꝛ vẽdo tibi hoc tuo ꝓcipiendi nõ relatum

ꝺꝺ rē:tūc illicita ē talis vēditio: q; nō
vēdit tuꝰ. Immo nūc de nouo oritꝫ ꝫ
ctꝰ generatorꝫ .xiij q.iij. plerīqꝫ ij qñ
qꝫ ꝓstituīt cēlus i re vendit ꝛ tūc aut
erat ꝓstitutꝰ aſi vēditōrꝫ ꝛ ſilr tuꝰ. vē
ditꝰ. ꝛ tūc ille ℔ctꝰ ē licitꝰ ꝺ iure: q; ij ē
tuꝰ vēdibile: ꝛ h ēt ē ꝑcū. Iſtō ē ꝓꝛ
niſi ꝺo: ꝛ iterueīat ꝛ deceptio vltra di
midiā.ſ.ꝺ miorꝫ.l.i cāe ꝛ ꝺ ép.ꝛ ven.
cū ditti.ꝛ.c.cū cā. aut ꝓſtituīt vendi
tō ꝛ tpe ille cēlus ꝛ vēdit ꝑ.ꝛ tē ali
qñ cēlus ſi poſſꝫ alr hſi de re aliqđ ät
poſſꝫ hſi ℙcio cām: vt q: oſtituo ſēſuꝫ
domui de.x.cū ſi poſſit, ꝙducī niſi ꝑ.v,
tūc credo hūc ℭctū fraudoloſū: exꝯ cē
tus iſte alr de re hſi nō poſſet. q: tunc
ſurgit obligatio ꝑſonalis. de pig. illo
vos. ꝛ de emp.ꝛ vē. ad nr̄az. Sz ſi poſ
ſet hēri cēlus de re tūc puto licitū eſſe
ℭctū. Ib verū qñ ſi ē adiectū pactū de
retronēdēdo: tūc ſi ꝑ miorꝫ ꝑcio dz
retronēdi. tūc ſi ſplicat ꝙ cēlus ꝓcep
tus ꝓpterē in ſorte. ꝛ tūc credo vſura
rū ℭctū. d.c. illo vos. ꝛ.d.c. ad nr̄az ſz
ſi ꝑ maiorꝫ ꝑcio ad hūc ıdē. ſi ſo ꝑ
eodē ꝑcio. tūc credo licitū ē ℭctū. ſed
alſqñ ē dubiū vtr̄ilr virum res valeat
plus vel mīn ꝛ tūc credo licitū. vt in
d.c. in ciuitate ꝛ l.c. ſi.ex.e. Si ſo ē ta
lis de q̄ ñ ē dubiū. tūc i foro ꝓtēioſo ñ
poſſet ex ꝛbis ℭct ꝰ ilurgē vſura. Iſ ꝫ
hēs recurrat ad mētē ſuā. idē tz Z au.
de ridol. Q; aūt dictū ē de dimidia
iuſti ꝑcu. Pa.in.d.c.i ciuitate. fm Jo.
cal. dicit ꝙ iura canonica ꝑmittētia de
ceptōes vſq; ad dimidia iuſti ꝑcij. dñt
itelligi qñ deceptio vēit re ipa. ſec⁹ ät
vbi dol⁹ dat cāz ℭctui vl ictdi ꝛ ℑriū
q: tūc ꝺz ilīō reſtitui: q: ſi ꝑfiſſe ꝙ ius
canonicū iſtictu ſpūs ſcti ꝑāttū vt.c. ſi
ge diacon⁹. l.ꝺſ. approbet hāc deceptiō
nē doloſā. ex Ib ꝙ dicēdū ꝙ vbi ex ꝓlecturis ꝑ appere de dolo ēt ex ꝓpoſito
ſtictus ꝑt cōpelli etiā in foro cōtentioſo
ad reſtitutionē illi⁹ qđ hūit vltra iuſtū
ꝑciū deceptōe ex ꝓpoſito: ꝛ re ipa
vide ſupra. Emptio. §. vi.

ℑz ℂ Querīt vlterius. pone mutuauit ſm
mētū: vt reꝺꝺaꝝ mihi tm̄ de frumēto
ipe ℭctꝰ ē villiſſim ū:ſz ipe ſoluītōis ē
cariſſimū. Nūqđ ſalua ꝑcia poſſiz Ib
frumētū recīpe. pa.in.c.ſi.extra.e.ꝑcio
dit ꝙ aut ducīꝰ bōa ꝑcia tibi mutua
ui. ꝛ tūc ſz variet ꝑcū poſſuz ſalua cō
ſcia recipe ꝛ tu reddere. Nā mutuauit
frumētū ō debeo ēt recīpe frumētum
eiuſdē bonitatis intrinſece. l. cū qđ.ff.
ſi cer.pe. nā ſic potuiſſet vilelcere eius
ꝑcū. ſec⁹ ſi hū ſſet itentiōēz de ꝓnuatā
q: mutuauit frūmtū āuquā: vt poſtea
hāez nouū .z ſic in melioꝛi ꝑcio. alij ät
alr diſtīguūt. ꝙ aut eſt ꝑfiſle ꝙ ipa res
mutuata nō erit ꝑcioſoꝛ tpe ſolutiōis.
aut de hoc ꝓbabilr dubitatur. ꝛ tunc
nullū eſt vitiū. ar. extra. e.c. ſi. aut eſt ꝑfi
ſile ꝙ erit ꝑcie ſioꝛ. ꝛ tūc aut creditoꝛ
nō erat ꝓuatuꝰ: q̄ cēu erit vſura. aut
erat ꝓuatuꝰ. ꝛ tūc. aut creditoꝛ auſert
debitoꝛi libertatē ſoluēdi: ꝛ tūc ē vſura
aut talez libertatez ſi auſert ꝛ tūc ſi eſt
vſura. ſmo poſſet ꝓmoueri: ſi bona in
tentiōe regreret debitoꝛez aſi terminū
vt ſoluereī. Sz ſi hz coꝛruptā itentōes
ꝛ dicit ſibi ꝙ ꝑ vſq; ad terminū reti
neret: tūc poſito ꝙ no ſit vſura peccat
tñ hec diſtinctio initur magne equi
tatī: maxie in foro ꝓiall. Idē ēcaſus
fieri ꝑt ꝺe vēdente granū ipe q̄ cōter
mīn⁹ vz ꝛ maſus ꝑcū expoſſet ꝑ eo
ꝙ emptoꝛi dat ꝺſlatioēz. Et rūdet. S.
Ber. q̄ hoc pōt licite fieri qñ illū erat
ſeruatuꝰ firmiter vſq; ad ipe i q̄ ꝺz el
fieri ſolutio. In q̄ gḋ ipe ꝓbabilr eſti
mat idez valere qđ ipe vendi ēptoꝛi q
poꝓoſuit ex ſpāli gra ſibi vendī: adiecto tñ hoc ꝙ dete:minate ꝑigat diē: q:
ꝛ ipe nō erat vēditurꝰ niſi in aliq̄ vno
die. ꝛ ēt q: ſi ipe de vno meſe vl ebdo
moda ſibi poſſet ex poſt facto diē eligere i q̄ plus valuiſſet minimis eſſet pin
guis ſoꝛs etꝰ. alo taxādū eſſet ꝑcū fm
ꝙ diuitus ꝛ cēlus valuit meſe ſtio. aut
ꝑcio mediocriter inter certus ꝛ minꝰ ꝑ
lius mēſis. ꝛ ſic intelligē. c. in ciuitate
Et. c. nauigant. extra eo.

ℂ Et predicta faciunt ad alia. q. pone ℑz
in caſu cōtrario a ꝓcēdēti: nūc caſū ſ.

mũ est frumẽtũ ꝛ mutuo tibi estimatũ vt restituas postea tm̃ frumẽtũ qđ valeat ꝯtũ valet mõ frumẽtũ qđ tradꝺo. ℟. archꝺ. posti Ug. ꝙ nõ á vsura: ꝛ rõ est ꝺre iste ℣ct⁹ sit licit⁹ qꝛ iste itelligitur ei vẽdere frumtũ nũc ꝛ mutua re⁹ei pecuniã gratis quã sibi vult rꝺdi in frumẽto tpe solonis. Fatet tñ ꝙ possꝫ iteruenire pctm̃ ℔ꝫ ꝓsuã itẽtionẽ mutuãtis Et no. ℔ qꝛ tepe accidit in ꝓctica i istis vsurarꝫ qui mutuãt frumẽtũ pauꝑib⁹ appciatũ cũ ℔ ꝙ tẽpore messis dẽt sibi tm̃ de frumto: cũ tñ sciãt ꝙ sint ipotẽtes ad soluẽdũ ꝛ accumulãt frumẽtũ frumto: ita ꝙ .j. x. annos de vno sacco faciãt. x. ꝛ tñ iste contractus videtur diabolicus ꝛ destructio pauperum.

34 ℂ Quid si gẽs mutat frumẽtũ antiquũ ad renouãdũ. ꝛ. vt nouũ mihi restituas. ẽ ne vsura. Bof. ray. ꝛ ho. dicũt ꝙ si tñ facit vt mel.⁹ seu ꝑualẽs recipiat vsura ꝺmittit. Si ãt tñ vt suũ ſi ꝑeat vel fonte pt ġꝛas recipiẽti facti⁹ est cus. No. tñ ꝙ ꝗdã sũt ꝗ sũt i ꝑiuozem mutuãtis granũ vet⁹. ꝺmũ est iterata mẽsuratio nã ex mẽsuratõe totiẽs fcã diminuit quodũ frumẽto ẽt frumẽtũ vetus si nõ sit putrefactũ pl⁹ valet ꝯtũ nouũ: ꝛ tñ talis mutuãtes ꝓp ꝓdicta duo volũt vt eis reddat aliqđ plus de frumẽto nouo: ꝛ si tñ facũt vt fuerit idẽ nes nõ est illicitũ. Est ẽt aliud ꝛ tertiũ in ꝑiuozẽ tali ter mutuãtis: ꝙ frumẽtũ nouũ in tpe diminuit ꝛ areſcit: frumẽtum aũt vetus, ꝛ fecit diminutiõẽs suam. tñ si oibus ꝓdictis cõsideratis mutuãs itẽderet lucrari: tunc illicitũ esset.

35 ℂ Cui velles iure nocere. ſ. cũ exigunt vsurã ab eo cui ꝑt tuã nocere, vt dicãm ꝺto. xiiij. q. iij. c. ab illo vñ ꝛ ab hosti bus licitũ ẽ vsuras petẽ. Nã ꝛ oia eoꝝ bõa licite, possum⁹ auferꝛ ꝛ ꝙbuscũq; i fidẽ eis nocẽ possum⁹ xxiij. q. v. c. dñs

36 ℂ Utrũ ℔ sit ꝺifferent. virtũ. ſ. ꝙ inimicis qb⁹ ꝑt iustũ bellũ iferri liceat dare ad vsurã. qđ dicũt i nullo casu vsurã eẽ exigẽdã: ꝛ ꝙ dicãm ꝺto. itelligẽ non de vsura ꝓpria. sed de tributo ab infidelibus exigendo vt tali onẽre ꝑgrauati cõuertãt. Alij ꝓ illo ꝺcto itelligũt ad ℔ꝫ: ꝙ ex ꝙ iustũ bellũ mouet ex edicto ꝓncipis ab hostib⁹ licite vsura exigit: putãti nõ fiat victo cupiꝺitatis: ſz zelo charitatiꝝ. vt mãcerent vsuris qui nõ ꝑãt domari armis.

ℂ Ex ãt iudeis possum⁹ exigere vsuras. Tho. i epla ad ducẽsaꝫ lothoringie. vꝺeꝰ ꝺicere ꝙ sic ꝙ ꝺm cũ iudei facti sũt xp̃ianoꝝ: ꝛ sic eoꝝ res ꝑsit dñi tpales xp̃iani accipe tãq; suas: qꝛ gcgd acqrit seruo acqrit ꝺño. Ita tñ vt nõ subtrahant̃ necaria vite: ꝛ ℔ vt ℔ xp̃i expẽse i. c. ꝛ si iudeos ex ꝺe iudeis vbi ꝺr ꝙ pp morẽ xp̃i submissi sũ ꝑpetue xp̃ianoꝝ seruituti qđ fuit mãdatũ executõi ꝑ Cõstãtinũ: vt no. ho. extra ꝺ iudeis. c. ꝓuluit. tñ ex gra ꝑmittãtur hitare cũ xp̃ianis: ii mõ ingrati ſi obsint ipsis xp̃ianis: vt in. ꝺ. c. ſi iudeos nec ꝑ eos iudeos ꝛ eoꝝ ꝙuersatiõẽs ꝑiculũ imineat aut graue scãdalũ gignatur ipsis xp̃ianis. ꝛ sic i ꝓdictis cauẽ ꝑ ꝓncipes ꝛ ꝓlates seculares ꝛ ꝑpelli ꝑmittãt ipsi iudei ꝺ cohabitatiõe xp̃ianoꝝ ꝛ eis bõa auferri ꝑmittãt ꝛ cũ sint serui mancipe i casib⁹ ꝓdictis ꝑmittãt vẽꝺi. fort⁹ ꝗ ꝛ expelli ꝛ auferri eis bõa ꝑmittãt ꝛ tñ gignãtur ꝺmũ ꝛ scãdalũ ipsis xp̃ianis gignãt ꝑ ipsos iudeos sen⁹ ac vsurarũ ꝑmittãt exercẽtes: ꝛ ℔ faciãt ad⁹ no. ã. ſtitulo ꝺ iudeis

ℂ Uẽdẽs sub ꝺubio. põe casum aliqꝫ ꝫ ℔ꝫ rẽ venalẽ ꝺ ꝑtiũ. ſz ſtẽdit illã seruare vſq; ad tpe sciẽs tpe illo pl⁹ valitura ẽpto: ꝗrit emẽ talẽ rẽ. Ille ꝺic ñ hẽre illã venalẽ: qꝛ nõ ẽ tũc tpe vẽꝺẽdi ſz ꝑ futuro tpe ẽpto: ꝺic se velle emẽ ꝑ tãto ꝑcio ꝯtũ valebit tũc tpis: ſz nõ vult soluere vſq; ad illũ tpe. ꝗrit an lẽceat. rñdet ꝙ rõne ꝺubij tal ℣ct⁹ excusat. vt i. c. ſi. ex. e. vbi est casus ꝙ ꝺat x. sol. vt alio tpe totiẽs sibi grant vel vini vt olei mẽsure reꝺdant: ꝙ ℔ tũc pl⁹ valeãt: vtrũ pl⁹ pt̃ min⁹ solonis tpe fuerint valiture vertit̃r. ꝺubitat. nõ ꝺꝫ ex hoc vsurari⁹ reputari. ꝛ ſubdit. rõ ꝓo ꝺubij ℌmõi ẽt excusatur ꝙ pannos granũ vinũ oleũ vel alia merces ven-

ēt vt amplꝰ ꝯ tūc valeāt i certo ter-
mino recipiat ꝓ eisdē. ſi tñ ea tpe ꝓ-
nō fruerat vēdit⁹: ſi tñ q ſi ille qui
emit rē receptur⁹ alio tpe eā credebat
eā plꝰ valere ꝙuis matcio cēt vtilis ſit
plꝰ vl min⁹ valitura erit vſurari⁹ min⁹
cinēdo ꝓ pūcnē solchis ꝑ. Inn. c.
d. an. in. d. c. in ciuitate ꝙuis ſi tencat
ad reſtōnē ſi vtilis plꝰ vl min⁹ erāt va
litura: ꝛ tpe ſi tiecte deret. ꝛ no. q illō
qō dꝫ qñ res erat plꝰ vl min⁹ veritilr
valitura ꝑ. ſi itelligi qñ tñ min⁹ ē vali-
tura ē ptū plꝰ: qō adueret ꝛ p illꝫ q emit
olcū tali pcio q paꝛ minus pōt valē
ꝑ. bñ multū plꝰ qz ſunt vſurarij.

39 ¶ Alius cēſ. Quis vēdit ꝓ pcio qō
nūc curriti: ſ ſi plꝰ valebit vlq; ad pa-
ſcha vult q illud plus ſibi deturi: ſi ꝛo
min⁹ valebit nō vult q pciū minuat.
ho. dicit, pcuidubio ipſe iudicio vſura-
riū cū ipſe in pactō videā claudicare:
ꝛ ꝛōne dubij excuſet: tamē ſi tali cāu nō
ſtat indubio. cū velit certū ꝛ ſupaddi-
tionē. Dubiū. n. pdictū in rone ſtat ſac
egtatē ſuſtitie: ſ plꝰ recipiat ꝙ dēt: co
q rō hui⁹ dubij ponit eſtimatiōnē in re
bus ex ipa nā rei: q in tali ſpe plꝰ va-
let vno tpe ꝙ alio. ꝛ aliqñ minus ſilr
ēt vt excuſare rō ptculi q recompēſare
pōt ſupabūdātiā. Reo. n. extra pticulū
exñs plꝰ valet ꝙ res etiāſe ſpēi exñs i
ptcule: ꝛ ſic hmōi reoōpēſatio reducit
ad naturā rei q ꝓp pticulū eſtimat plꝰ
vel minus valere. ꝛ ſic pticulū ꝛ dubi
um tollit vicia vſure. vbi ſit pticulū nō
tollit hoc vicia de ſui nā ſi excuſat vſu
rā ſicut ꝑ. in pticulo q ē in mutuo. ſ
ſi in. d. c. ſi. vbi dꝫ naufgāti vel cēt ſad
nūdinas certā mutuō pecunie ꝙdita
tēp eo q ſuſcepit i ſe pticulū receptui⁹
aliqd vltra ſorte vſurari⁹ eſt cēſcēdus
ſilr ſi aliqs mutuauerit alicui. c. lib. ad
x. annos: ita q ſi. ſ. x. ānos mortuꝰ ſue
rit alter ipſorum qui debitum accepit
liberatus ſit a mutuo ꝛ debito ſi ꝛo
ſuperuixerint ambo dabit ꝙ mutuꝰ
accepit. cc. lib. ei ꝙ mutuū dedit. tale pt
culū nō excuſat: q nō reducit ꝛ cū ad
eqlitatē ſuſtitie: tal. n. ſupabūdātia nec
ex labore nec ex vſu rei, ppie nec ꝓ re
cōpēſatiōnē alteri⁹ rei reducit ad eqlī-
tatē ſuſtitie. periculū. n. excuſat vbi cā
tpis aliqd plꝰ accipit: ſ vbi nō cā tpis
ſupabūdātia accipit. Tūc rōne pericu
li vel dubij excuſari pōt quādo. ſ. inci
dit dubiū ex natura rei. Ló. Elle. lom.

¶ Alius caſus. ſtatuit ciuitas ꝓ vtili 40
tate cōſtatis q; gcūq; cit⁹ ꝛ vel habi
turus ē filiā ſ. ſ. annū a na initate ipſ⁹
puelle tradit cōſtari. lxx. ducatos cū ſi
lia, puenerit ad. xv. annū rehabeat a di
cta cōitate. eccce. duc. vt nuptui filiā tra
dat. ſi ꝛo añ. xv. annū filia deſūcta fue
rit dicī⁹ ciuis pdictos. lxx. duc. amittat
Querit an rōe tal⁹ pticuli ſine dubij li
citus ſit ꝛcī⁹. ff. S. B. q nōiq; ē ꝛ in
ſtitue egtatē. pcio ꝓ theoricā ſingulare
q ſi mutuis veris vt iterptatis ipe lu-
cri pncipalr factis dubiū ſeu pticulus
a fenore nō excuſat. ſic ꝑ. i. d. c. ſi. Itez
q ꝛ doc. vſura ē lucrū ex mutuo pncī
palr itētū. xxiij. q. iij. pterīq;. Ut acci
dit i dcō cāu. preterea ſi tal⁹ mutuaſſet
tali intētōe ꝛ pacto alicui pticulari ꝓ
ſone vſurā vltra ꝓmiſiſſet. multo fort⁹
vſurā cōmittit tal⁹ mutuando cōtrahi
cū magis teneat ſubuenire ei in necef
ſitatibus ſuis ꝙ alteri ꝑſone ſingulari
Scō q; apud tradēte pdictos denari
os nō remanet ipoꝛ cū tum nec vſus
vñ iuſte lucrari poſſit mō dubium aut
pticulū a fenore non excuſat niſi apud
lucrāte includat⁹ dñus atq; vſus rei
periclitātis cū qua lucrat. Nā ex re ſua
nō aliena hō lucrari debz. ideo talis
contractus eſt vſurarius.

¶ Segtur pcciū poſt, tpa ſoluēs. ſ. 41
rōne moꝛe vñ ſoꝛmare talis. q. Debi-
toꝛ teneꝛ ad. c. in certo tēmio. Ego re
quiro debitū debitoꝛ nō ſoluit ex quo
ops me. c. reipe ſub vſura. Ego peto a
debitoꝛe meo vt me liberet ab obliga
tione vſurar⁹. Querit an ego licite pe
tā ꝛ. Rñdetur q ſic vt probat per. c. p
tenit. ē. c. cōſtitutus de fideiuſ. ibi pe-
cuniam quā ꝓ eis ſoluit. ſpūſcē ſe nūcī
indemnem. nec enim aliquid exigi-
tur ſicut vſura: ſed ſicut intereſſe: nec

eā lucri: ſz cā dāni vitandi. Quidā tñ dñt q ad hoc vt cāus licitus duo dēnt ꝯcurrere. Primū q pāterit cōmittēt aliq̄ crim' nā iuste hmōi pēa exigi ꝑt licet veliquēs nō teneat ſoluē nili poſt iniam ſaltez declaratoria vt multoties dictū ē. ſcdo pena ē iudicial. vt q3 facta ligdatōe debite iudex ꝑcipit debitori vt. j. tm̄ terminū ſoluē debeat ſub pena tāti. nā ſi inciderit i pena nolēs ſoluē cū poſſit. ſi bi iputet. Tertia pena ē ꝙuēcional: vt puta q3 de ꝑſenſu ptiū pena pōit i ꝛctu: vt ꝓmiſſa firmiora cōſiſtāt: vt ſic debitor ſalē metu pene debitū ſoluē ꝙ curet diligēt' in termino aſſignato. vt extra de arbi. c. dilecti. Et tal' pena cā nōica dr: q3 ēt a canōe ꝓmittūt exigē da. rñ. q. y. i legib'. Poſſz tñ tal' pena i fraudē vſurar' appōi. vt q3 creditori ſi recta intētiōe pena apponit: ſed q3 creditur aut ſperat pena eſſe ꝓmittēdā: q3 mutuū dās: ſuū debitorē ad mutuū reddendū i termio ipotentē eē decernit. nā tūc cū ipe mutuet cā lucri ſpanſ lucrari pena: q ſpes liberalitatē carita. e. o ⁊ gratuitatē ꝛctus extinguit: ⁊ ideo tráſit in ſpēm vſurarū q3 ſi aliter ꝓbari ſi poſſit: recurrendū ē ad' ꝓſūptiones q̄ ſūt due ꝑncipalr. pria ſi apponēs pe nam cōſuetū eē vſurari': ⁊ ſimile, penas in fraudē vſurarū apponere. arg. ff. ſi ac. emp. l. milian'. Scda ſi ꝑ ſingulos mēſes vel annos dicat' pena cō mitti. ar. C. de vſu. anc. ad ſ aduerten dū tñ q3 ſi debitor: fecit quod potuit vt q̄ ꝓmiſit adipleret. vl' vt mandatū legis vel iudicis obſeruaret: ⁊ pauper tate vel impotentia oppreſſus neguit ꝑficere q̄ optabat: licet de iuris rigore teneret ad pena: tñ de benignitate canonica ⁊ naturali equitate non de cet vltra ꝙ interfit exigere. i. q. vij. quotiens. ⁊ extra de penis. c. ſuam. Reſpectu tamen pene conuēntionalis i ſo:o ꝛſcientie ſtandū ē confeſſioni ſue. De hac materia penali vide. ſ. pena quaſi per totum.

ha legali legē mūicipalē ſeu ſtatutū ciuitatis. Idē itellige vbi lex vel ſtatutū afficeret cōmittēntē aliq̄ crim' nā iuſte hmōi pēa exigi ꝑt licet veliquēs nō teneat ſoluē nili poſt iniam ſaltez declaratoria vt multoties dictū ē. ſcdo pena ē iudicial. vt q3 facta ligdatōe debite iudex ꝑcipit debitori vt. j. tm̄ terminū ſoluē debeat ſub pena tāti. nā ſi inciderit i pena nolēs ſoluē cū poſſit. ſi bi iputet. Tertia pena ē ꝙuēcional: vt puta q3 de ꝑſenſu ptiū pena pōit i ꝛctu: vt ꝓmiſſa firmiora cōſiſtāt: vt ſic debitor ſalē metu pene debitū ſoluē ꝙ curet diligēt' in termino aſſignato. vt extra de arbi. c. dilecti. Et tal' pena cā nōica dr: q3 ēt a canōe ꝓmittūt exigē da. rñ. q. y. i legib'. Poſſz tñ tal' pena i fraudē vſurar' appōi. vt q3 creditori ſi recta intētiōe pena apponit: ſed q3 creditur aut ſperat pena eſſe ꝓmittēdā: q3 mutuū dās: ſuū debitorē ad mutuū reddendū i termio ipotentē eē decernit. nā tūc cū ipe mutuet cā lucri ſpanſ lucrari pena: q ſpes liberalitatē carita. e. o ⁊ gratuitatē ꝛctus extinguit: ⁊ ideo tráſit in ſpēm vſurarū q3 ſi aliter ꝓbari ſi poſſit: recurrendū ē ad' ꝓſūptiones q̄ ſūt due ꝑncipalr. pria ſi apponēs pe nam cōſuetū eē vſurari': ⁊ ſimile, penas in fraudē vſurarū apponere. arg. ff. ſi ac. emp. l. milian'. Scda ſi ꝑ ſingulos mēſes vel annos dicat' pena cō mitti. ar. C. de vſu. anc. ad ſ aduerten dū tñ q3 ſi debitor: fecit quod potuit vt q̄ ꝓmiſit adipleret. vl' vt mandatū legis vel iudicis obſeruaret: ⁊ pauper tate vel impotentia oppreſſus neguit ꝑficere q̄ optabat: licet de iuris rigore teneret ad pena: tñ de benignitate canonica ⁊ naturali equitate non de cet vltra ꝙ interfit exigere. i. q. vij. quotiens. ⁊ extra de penis. c. ſuam. Reſpectu tamen pene conuēntionalis i ſo:o ꝛſcientie ſtandū ē confeſſioni ſue. De hac materia penali vide. ſ. pena quaſi per totum.

eā lucri: ſz cā dāni vitandi. Quidā tñ dñt q ad hoc vt cāus licitus duo dēnt ꝯcurrere. Primū q pāterit cōmittēnt

in possessionē lucreť fructus ad rōnez. v.p.c.aut.v.p ḡttuor an valeat ꝙ cōsciam.ff.bal.in.d.l.acceptā.C.de vsur. q sictcum talis lucreť illos rōe intereť de q ſm eum ē gl.singularis in auc.ō exhi.reo.§.ſi vero.quā gl.dicit Bart. in.l.ſi finita.§.iulian⁹.ff.de dā.infec.eē ꝫ ius diuinū z i fraudē vſurar⁹ rōnez tales fruct⁹ dicit cōputādos in sorte. Qō gdē aliq vez credūt ſi ꝓsupponat ſuiſſe factū i fraudē vſurarū. Sec⁹ vero ſi in locū penalis legis: vt attrahať debeat ad ſatiſfaciendū cōcurrēt⁹ illis q nūc prime deā ſūt in ꝓcedēti.§. vel loco intereť emergētes dānī vt lucri. ceſſant], vel pp moꝛā ſic ordinauerit⁹ ſtatutū vel ꝓſuetudo: tūc vez dicit Bald. z glo. Nā pp ꝓtumaciā ꝓtes ꝫ facē ꝑt Et ꝑdicta vera in eo q iuſte miſſus ē i poſſeſſionē. nō tñ ex ordine. ſed ex ca. ſi q in veritate fit creditor. No. tñ ꝫ boc. ꝓ declaratōe ꝓñt] qōnis z time diate ꝓcedētis q ſi debitor ſoluit ꝓtez debiti nō poterit pen⁹ exigi niſi ꝓ ꝓte nō ſoluta vt no. Inn.i.d.c. ſuam Adde et ꝑdict] ſm Doſt. q et relioſi ꝓñt petē penā et quēlionalē ab eo q nō ſeruat arbitriū. qñ debitor ſi ex ipo ſententia. Sed ex negligētia: vel ꝓtumaciter nō ſoluit: et ſi nullū ꝓtēderetur intereſſe vel dānum. qō notat

45 ¶ Lex ꝓmiſſoria. vt ſi vēdo tibi fundū iuſto ꝓcio. ea tñ lege z ꝓditione: vt qñcūq; ſoluero tibi ꝓciū qō mihi dať fund⁹ ad me reuertať. C. de pac. inť ēp. z vē. l.ij. z.l. ꝓmiſſorie. z.l. cū te fūdū. In cāu iſto oēs lucrať fruct⁹ ſi iuſtū ſit ꝓciū. abolet ať in iſto cāu viciū vſura rū pp vēditōnē reductam ad egratez ſeruatā inter vēdentē z emētē q non qñ modicū ē ꝓciū, reſpectu rei empte Jdē Doſt. Jdē Bonal. g dicit q ſi ꝓdictū vēdidi tali ꝓditōe: vt qñcūq; ego vel hēs meus ꝓdictū ſoluā: rehabeam ꝓdictū: vel qñcūq; a ſeptēnio vſq; ad nouēnium z empto⁹ facit fruct⁹ ſuos. B verū niſi fiat in fraudē vſurar⁹. idē Pano. in.c. ad noſtrā. de emp. z vē. vbi ſingulariter dicit q cū vēditio ſit iuſto ꝓcio z ſolum apponať pactū de retrouēdēdo: nō ꝓſumitur ꝗctus vſurari⁹ nec pignozatit⁹: z empto⁹ in creatur fructus donec retrouendiderit nec oputanť fructus in ſorte. vt eſt ter. in.d.l.ij. Et q procedat illa. l. ēt de ture canōico aperte vult gl.i.d.c.ad noſtrā. z Arch. xliij. o.iij. plerīq. No. tñ ꝫ doc. in.d.c. ad nram. z in.c. ſllo vos de pigno. q ad quincēdā vſurarium tria cōſuer regrūtur. Prio pactū de retrouēdēdo. Sc⁹o modicitas ꝓcij ꝛ reſpectu voloris rei. S⁹ hoc limita inſta doc. z Pano. q nō glibet iniuſtitia p cū ſufficit ad ꝓſumēdū quē vſura. ſ⁹ dz eē ꝓciū valde tenue reſpectu valoris rei dupliciter reſpectu. Prio q: ꝫhē te ſolet ſe decipere ꝓcio. Sc⁹o q⁹ res minus valet ꝓpter illā onus rētrouēdēdi in vēditōe appoſitū. vt in.l. fā di partē. ff. de ꝫhen. emp. Tertio qñ talis empto⁹ fuit ꝓſuetus exercē vſuras. l⁹ No. dicat q ſigo petat ab alio mutuū: offereno ꝓ ſecuritate mutui hypotecam ſuoꝝ bonoꝝ. Ille aūt di cat nolo mutuare ſed paratus ſū eme re. ꝓ eodem ꝓcio z vſq; ad certū tēpus reddere. ꝓ eodē ꝓcio certe vſurar⁹ ꝓſumūtur ſm eum: z ſic videtur ſe tire q ex ſolo pacto d retrouēdēdo: ꝫctus ꝓſumat vſurar⁹. Sed Ugo vt refert Arch. in.d.c. plerīq. ſentit ꝓtra riū. z communiter alij doc. q id non ſufficiat niſi abſint alie contecture ꝓdicte. Aliqui etiam addunt ꝙ quartus ſignū. ſ. quando aliquid ſoluſt vltra receptam ſummā: puta fuit vendita res p. c. flor. z ponit i pactū q ſi vēditio reſcindať ſoluanť. c. rr.

46 ¶ Sed qd ſi fiat pactū de retrouendendo. j. x. annos: ita tamē q. j. quinquennium inſtīm reuēditionis neglīgs facere teneať. ff. No. z Jo. an. in. d. c. ad noſtram in nouello q eo ipſo frus detegitur. Quidam tamen dicunt q ſi talis empto⁹ hoc pactum apponeret non in fraudem vſurarum: Sed vt ſe indemnem ſeruaret: non eſſet illicitū: puta emit agrum vel vineam. vt

s.z intēdit illā impugnare z eā optie pastiare z mīras expēsas vtiles facē ḡ si restituet.j.dzeuetps mītū grauaret.īo appōit tps.j.qđ si teneat illā vinea restituere.certe ī nō esset illicitū ēt in foro ꝛscientie.in q̄ credit ꝓfiteri nec in tali foro necessarii est psumere fraudes predictas. Sz ipse de se loquat.

47 ¶ Quid ät ꝑ illo q vēdit pdiū alicui certo pcio ꝑ pītī soluto: puta medietate. alia ꝑo medietate soluēda hinc ad duos annos: cū hoc tī pacto q̄ ēptio empto: ñ soluerit pcīū alteri⁹ medietatis. teneat dare ipi vēdito: singulo anno fructꝰ q̄ cōiter ꝓueniūt ex medietate de q̄ possessiōis. puta reddebat de fictu. x. saccos frumēti ꝓ medietate teneat dare. saccos: An sit licitū. Dicendū q̄ si vēdito: ñ intēdit totā rē tradē sed dñium sibi z periculū reservare illi⁹ medietatis: de q̄ nō hūit solutionē: do nec pcīū sibi fuerit datū: tūc pōt aliqđ gra fructuū ꝓcipere z hoc qñ a pncipio aīs traditionē deduceret in pactū vt ꝓ fictu aliqđ soluat: donec pcīū sit solutū: z sic cū tali pacto traditur hoc enim videt tenere Bal. in.l. curabit. C. de ac. emp. l. q̄ talis vēdito: pōt aliqđ percipere ꝓ fictu: donec pcīū sit sibi solutū. hoc vī ꝓbari in.l. in inicio. C. de pac. inter emp. z ven. Et sic debet intelligi. d. l. curabit. Si aūt tradendo intendit dñium transferre totaliter in emptorem: tūc si aliqđ exigit ꝓ fructibus vel vltra fortē est vsurarius: q: ibi est vera ratio mutui: q: empto: hoc casu nihil aliud debet habere nisi me dietatē pcīi: z ideo q: ꝓ illo expectat aliqđ vltra fortē. illicitū ē. vel etiaz si in ꝑmo cāu vellet plusq̄ verisimile esset fructus rei valere ꝓ pte ñ soluta illicitū est. Pro vendito: z tñ faceret si in cōuentione facta fuisset mētio de affectu. Nā eo ipso videt vendito: z retinuisse dñium dicte medietatis apud se. Fictus. n. non dat nisi de re illa: cuius dñium ē apud recipientē fictum. z hoc no. Hāc ēt. q. formal Arch. f. in sū. de tota possessione sic querēdo. Sz

quid cū vendo possessionē mea: cū nō des mihi pecuniā eius: tecū facto pactum q̄ quotiēq̄ mihi tradas pecuniā recipiaz interim fructus eius. Pe. de an. z Bal. dicūt ꝑcū esse licitū: q: cum possessio fructificet nō vī fructificet ex empto: hēat vtilitatē z fructū rei empte: z venditor nō hēat vtilitatē pcīj vt possit pecunia vti. Ita tñ licet ꝑ ēptū empto: soluit de pcio in futurū: tñ venditor min⁹ recipiat ꝓ rata. Sed theologi nō approbāt dictū ꝑcum: q: rōe dilationis de soluēdo pcio vī hēri fructꝰ qđ ad vsurā ptinet. Itē possessio subsistat periculo emptoris z de se fructificabilis. nō aūt pecunia subsistat periculo nec de se fructificat. Ideo consulēdū ē abstinere ab hmōi hec arch. fi. Tū si vēdito: retinet in se dñium z periculū dicte totius possessionis vel partis ꝓ rata pecunie non soluteztūc vī cāus licitus: vt volunt pdicti doct. Et sic cessant motiua facta per theologos. addit ēt dictus Arch. f. q̄ bene pt fieri pactū q̄ si. j. certū terminū nō soluit empto: pcīū exīte fructu⁹ recipiat vendito: q̄libz pcīū recipiat: si b nō fiat in fraudē vsurar: ꝛ i pens. Et hoc tenet gl. in. c. 2 quest⁹ ex eo. cū hic nō accipiat aliqđ sicut vsura: ꝛ sicut iter esse. Eadē rōe si pdictū pdiū i pignus daret mihi possū ide percipe fructꝰ ēt si transcendāt ḡtitatē interesse. Nā ꝛ talis res a venditore nō possit peti: tñ fructꝰ ei⁹ recipere pt posteaz ꝑ volūtatē sua res vendita detinetur.

Additio. Circa mām retroue 48
dēdit mām fictuā: q: est valde intrincata decreui succinte z clare restringere ꝑ octo casus ad quos oēs alij sunt reductibiles. Primus casus sit iste. quis vēdit alteri possessionē cum pacto de retrouēdēdo simplr nullo adiecto termio: vt puta vendo tibi hanc possessionē hoc pacto q̄ quotiēs cūq̄ tibi restituero pcīū. q̄ possessio ad me reuertat. Et iste ꝑcus pōt esse licitus si iustū pcīū sit hīcinde. z ꝓditiōes sint pares. Scdo sit ꝑcus vēditionis

cū pacto de retrouēdēdo ad certū tps
puta vēdo tibi hāc possessionē cū pac
to q̄ possiz eaz redimere. j. qnquēnū
vel decēnū. Et iste ꝟct⁹ pt ēt licite fie
ri si adhint ea q̄ dcā sūt in ꝑcedenti ca
su Tertio pōt vēdi possessio cū pacto
de retrouēdēdo. puta. j. x. ānos sic tñ. q̄
infra dictū vel triēnū vēdito⁹ sit pot
sit redimere. Et iste ꝟctus iterū pōt eē
licitus. vt dcm est. ꝛ. Usura. j. q. xlvi.
Quarto. pōt vendi possessio. puta pe
tro cū ꝟ pacto q̄ p. dictā possessionez
locet vēdītori sub certo affictu. Iste ꝟ
ctus ēt pōt eē licitus si sit ꝟctus empti
nis ⁊ sint q̄ditōes ꝑs multotiens tñ
iste ꝟctus ē silis⁹ ⁊ pignoraticius. ⁊ tō
recurrēdū ē ad ꝓlecturas. ē. posita. j. usu
ra. t. q. xlvi. Dixie si emēs sit assuet⁹
facere files ꝟctus. Quito go vēdit pos
sessionē. p. ñ ḧūti pecūias: ⁊ vēdit⁹ cui
tali pacto q̄ ſi. j. dictū p. ñ soluerit
ꝑcū dcē possessiōis q̄ ab eo ipe ⁊ vl
tra. p. teneaī soluere. certam pēsionē
ꝑio centenario. Iste ꝟctus videt licit⁹
tā ꝑm legistas q̄ canonistas. Et ꝟ ex
ꝑsse tz gl. l. c. ꝙquestus ꝟ usuris ⁊ ꝑcu
dit q̄ hic petit fruct⁹ nō tāq̄ usura: sz
tāq̄ interesse. Et ibi pa. p⁹ Pe. de an.
dicit q̄ istū interesse ꝙsiderabit ñ solū
respectu dāni emergētis. sz ēt respectu
lucri cessantis. vt q̄: iste vēdēs si ḧūis
set pecūias suas negociar⁹ fuisz hmōi
Ité iste passus est dāna in alio. q̄ ille
emptor ꝑcipit fruct⁹ quos iste ꝑcipisz
si ftinuisset ibi rē. Sexto qa vēdit pos
sessionē. p. ñ ḧūti pecūias ñ cū termi
no soluēdi: vt i ꝑdcō cāu: sz simplr vz
q̄dtu nō soluerit ꝑcū dcē possessiōis
q̄ ipe vēdito⁹ ꝑcipiat fructus eius dē.
Iste cāus si ē oio clarus. Nā theologi
isti q̄ iste ꝟct⁹ ē vsurari⁹ p rōnes po
sitas. ꝛ. i ꝑcedēti. Ḣ. idē But. i. l. curabit
C. de ac. emp. ꝑo hoc fac q̄ interesse ñ
ꝓt peti nisi p⁹ mor⁊, Vic ꝛt nulla est
mor⁊: q̄ nullū interesse. Sz gl. i. d. l. cu
rabit. vī tenē q̄ tal ꝟctus pt licite fie
ri. Et multi alij doc. Et rōes supra po
site p pa. vīr militare ēt i ꝟ cāu. nam
ipe vēdito⁹ q̄ vēdidit possessionē si a
ꝑncipio ḧūisset pecūias suas merca⁹
fuisset ⁊c. Ité militat alia cāus rō. ſ. q̄
emptor ꝑcipit fruct⁹. ipe ꝛt vēdito⁹ nī
hīl ⁊ tñ si retinuisset possessionē. pce
pisset illos fruct⁹. Et ly gl. i. d. c. ꝙstus
loq̄t ū interesse p⁹ terminū: tñ rōnes p
dicte nullitat vt ēt a ꝑncipio ꝓsit. pa
ciscī ū ista pēsiōe. ⁊ mor⁊ pt ꝓfitui⁹ ēt
a ꝑncipio. nouissime reperi cūdē pa. i
ꝓ. ii. xvi. incipiēte. xpi ei⁹q̄ mīs vbi lo
q̄t de eo q̄ vēdidit possessionē. sz ēptor
soluit tm ptē ꝑcū. ꝑte ꝓ ñ. Et ꝙsulit
q̄ parte ñ soluta vēdito⁹ retinere
esse potest petē pensionē. allegaat. l. iu
lian⁹. ḡ. auferri. ff. ū ac. emp. vbi ter. dic
vēdito⁹: aut integrā ꝑcū soluīdez ꝓhe
bere: aut tenē rē vēditā ād pign⁹ p p̄
cio. q̄ egſtimā ē vt ad limites soluti p
cū restituat fruct⁹ vī relaxet ptē pēsio
nis q̄ ē ꝑcū fructuū. ds. n. fruct⁹ sibi
retinere q̄tū sua interest ⁊ nō alr. Et ꝛō
vēdito⁹ solū pt petē ꝑcū cū vsuris seu
interesse ⁊ ꝑcio ñ soluto hodie ēt cessā
te vsurar⁹ exactōe pt peti interesse ēt ū
iure canōico. vt no. gl. i. d. l. curabit. ⁊ i
c. ꝙstⁿ ū vsur]. Et addit. pa. q̄ mēs ⁊
rō iur⁹ fuit. puidē vēdito⁹ relpectu ītē
⁊ iste opio vī egſtima. ⁊ tō tenēda. sep
timo sit ali⁹ ꝟct⁹ q̄ fz vulgare dī ficto
frāchido. Et ſi B mō. p. vēdit pēsionē
S. q̄ ēt ſi hēt pecūias. P. vēdit B pac
to q̄ ſi. S. ñ soluerit ꝑcū dcē possessio
nis. j. dcēntū q̄ dcā possessio sit i em
pta. Sic tñ q̄. j. dcm decēnū ipe. S. te
neaī soluere certā pēsionē ⁊c. Querit
an iste ꝟct⁹ sit li. t⁹. ⁊ dico q̄ mīte frau
des ꝓsit. eē i B ꝟctu: puta ūnūli ⁊ excel
sui ꝑcū. ⁊ pēsiōis nūnie velsonte cōdi
tiōis ñ sūt pares in emēte ⁊ vendēte.
nā forte vendens vult cēsus. suū in oēs
euentū: siue res ꝑeat: siue ex alio casu
fortuito. Et vī valde irrationabile q̄
ipe vēdito⁹ plus recipiat de cēsu ab ip
so emptore q̄ ipsemet vēdito⁹ ꝑcepis
set de fructu si dcā possessionē ñ vēdi
disset: q̄ casu ꝑiculi casus fortuiti. ⁊ steri
litat⁹ subst̄aret eī⁹ ꝑiculo. Et ꝑm hec di
cta forte si eēt malū limitare casū ſcr
tū imediate ꝑcedēte. Octauo ⁊ vltio

sic ꝓdicti Jctus a fictefranchidõ: alio mõ vꝫ qꝫ emit reddũ⁹ possessionũ, vel dom⁹ sub noie Jctus emphiteoticũ: si ne libellariũ: z cũ pacto qꝫ ille q̃ soluit pẽsionẽ possit reemere: z se liberare a dicto cẽsu. Et dicũt qdã qꝫ licz locatio possit fieri ꝑ ꝓcu tou⁹ reddũ⁹ quem reddit dom⁹ vl̃ possessio. Nõ tñ sic potest fieri i isto Jctu libellario: qꝫ talis tenet manutenere: r ẽ suis expẽsis. l. ij. C. de iure emphi. Et tenet ẽt solue pensionẽ lz res pereat cãu fortuito: dũmõ tota nõ peat. Sec⁹ i cõductoe qꝫ si te net suis sũptib⁹ manutenere. vi. l. colon⁹. ff. loca. Nec tenet ptinere ꝺ cãu fine sui culpa. vt c. pp de loca. z iõ si tñ vlt ꝺ cẽsu ꝙtũ soluerꝫ ꝑductor simplex ẽ illud⁹ Jctus z i fraudẽ vsuraꝝ pp pactũ de retrouẽdẽdo. Et ꝓpterea ꝺz hẽri respect⁹ si ad fructꝰ si excedãt. lꝫ ad q̃s ẽtate pecũle solute ꝑ ꝓcu. Ita q̃ talꝑsio multiplicata p. xx. ános ascendat ad totalẽ estimatiõẽ rei sic locate. Et sic erũt. v. ꝑ centenaꝝ: vt ẽ ter. i auc. ꝺ nõ alle. ff. qꝫ: ꝺo. z i auc. ꝓpetua. C. ꝺ sa. san. ec. z ibi no. gl. Et iõ si locaret simpliciter p. vi. nõ poterit dari ad illud nisi p. v. Et qꝫ cõsiter grauat talꝰ i cẽsu. iõ tal Jctꝰ vl̃ illicitꝰ r i fraudem vsuraꝝ. Aliꝫ tñ dũt z verius qꝫ lz plus accipiat ꝺão in ẽphiteosim: q̃ si simpl̃ locaret: qꝫ ꝑ lz si cẽset vsuraꝝ⁹ nec illicitꝰ Jctꝰ: quod ꝑbat ꝑ auc. ꝓpetua C. de sa. san. ec. tãta gl. canõizata. r. q. ij. ꝓpetua qꝫ rei ꝺãe i emphiteosiz ẽt si locãdo sit pui vel nulli⁹ reddit⁹ ꝓnsio iusta ẽ q̃ in. xx. ánis adũata rei estimationẽ ꝓtinet vt habeẽ i. ff. si ꝺo alicui⁹ auc. ꝺ nõ alienãdis. Et iõ pl⁹ soluit qꝫ in locatiõe hꝫ respect⁹ ad fructꝰ in emphiteosiz nõ: lꝫ ad valoẽ rei. Et id qꝺ soluit: nõ soluit ꝓp fructꝰ. lꝫ in recognitiõe directi ꝺñi: vt volnit ꝺar. in l. i. C. de iure emphi. Nec ista simul tãcta. l. pactum ꝺ retrouendẽdo modici tẽs ꝓcij: qꝫ si fit vltra vl̃ ꝓpe ꝺimidiã ꝺatiõ i ẽphiteosiz facilẽ ꝑsumi Jctus vsurariũ: qꝫ ista a iure ꝑmissa sũt nec respũt ꝺrũ ꝓccautũ. Et tex. i. c. illo vos

ter. ꝓncipales i hac mã loquuntur vel qñ aderat alia ꝓiectura vltra ꝓcã. vl delicet qa erat solutus fenerari. vel fiebat aliqꝺ pactũ qꝺ erat ꝺ nãm Jctus. Et ex predictis habeo qꝺ dicẽdũ de⁹ to qui emit domũ vel ẽtem simplr ducatos. ff. cc. z emit. eã. ff. ꝺuc. cũ pacto de retrouendẽdo p. xo eodẽ. Et q̃ ꝺ ẽptor teneat ꝑdicto venditori domũ predictã locare iure linelli ad rõnem quos ꝑ cẽtenario: vel ẽtius: cuz dimidia ꝺz ꝙuetudiñ de loci: ꝺato ẽt q̃ predicta domus nõ reꝺto locaret si ꝺa ret ad affictũ. Et ꝺicẽdũ ẽ ꝑ ꝑdicta q̃ talis Jctus ẽ licitus cũ ibi sit vera venditio: z locatio iure linelli cũ pacto de retrouendẽdo. qꝺ pactũ licitũ ẽ de iure ciuili: vt est casus in. l. y. C. de pac. iter emp. z vẽ. z canonico vt ꝑbat. ꝺ. c. illo vos. z ad nkam. Et hoc maxime verũ est qñ deceptio ñ ẽ in ipsa vẽditiõe neq̃ in locatione nec in pacto de retrouendẽdo imo tale pactũ ꝺe retrouẽdendo factũ ꝺũmõ nõ sit simulatũ z ꝓcium sit iustũ: nõ reprobat aliꝫ iure est si fit conuictũ cũ venditione z locatiõe eiusꝺez rei pacto ꝓcedente: vt est casus in l. g fundũ. ff. ꝺe Jhen. em. imo vꝫ eẽ q̃ ꝺam gra z liberalitas qꝫ est liberatio q̃ iure linelli cũ tendat ꝺcm pactũ ad liberandũ venditoꝛẽ ẽndemꝑ ꝺucto rẽ a iure linelli q ꝺe sui nã est ꝓpetu⁹ vt ẽ casus in. c. i. §. i. ibi ex nã ꝓpetui linelli in ti, ꝺe alie. feũ. in vsib⁹ feu. Luz ergo ꝺicta pactõ nõ tendat ad nocumẽtũ vẽditoꝛis. lꝫ ad ei⁹ gram z vtilitates ꝑs q̃ sit ꝑmissũ ẽt i foꝛo cõscientie. cũ illud ꝺem vellet sibi fieri emptor: ideꝫ locatoꝛ: si esset vẽditoꝛ z conductoꝛ. z hec opinio videtur etiam in uari er communi opinione z obseruãtia multarum ciuitatum z terraꝝ. Et quottidie celebrantur hmõi contractus z reputant licitꝰ: ergo videtꝰ q̃ nõ possunt ꝺici illicite nec vsurarij: vt ꝑbat in. l. ge sit fugit. in⁹. §. apõ labeonẽ Jbi q̃ id facit qꝺ ei publice facere licere arbitraꝝ. ff. ꝺe eꝺili. eꝺic. z ibi Bar.

dicit p̄ filiū tex. q̄ figa facit aliquē ac-
tū vel ℨctū q̄ estimet cōtra licitus. cō
trariū tñ est in veritate qz. sapit vsu
rariā p̄aultatē. ex hoc nō diceret vsu
rari⁹ qđ facit ad multa. Nō credat tñ
aliqs q̄ bar. loquat vbi p̄ expressaz le
ris dispositionē ℨctus decideret vsu
rarius. Sz sane vz intelligi vbi ex alig
bus coniecturis seu p̄sumptōib⁹ possz
p̄sumi vsuraria p̄auitas: qz istas p̄su
ptiōes vsato q̄ vere cēnt tollit p̄tractu
do z cōis observantia: qz p̄sumit pro
eo. z bōa fide fit. z ñ clādestine fz bar.
in. l. frater a fratre. ff. de ædi. inde. nec
forte tales peccāt nisi cēnt in ignoran-
tia suppina z ñ curarēt informationē
hēre. ar. l. nec suppina. ff. de iur. z fac.
igno. z licet i supradicto casu dicta fit
q̄ domus valet .M. cc. ducatos z tñ
emptor ēdit nisi .M. nō p̄pterea ꝑcu
ditur q̄ fit intrinsitia i ꝑcio: qz licet p̄
dicta dom⁹ simpliciter valeat .M. cc.
ducatos. tñ cū istis duab⁹ cōditiōib⁹
s. cū pacto de retrouēdēdo. z cum h̄ q̄
el tentat locare p̄ ducatis quinquaginta
p̄ singulo āno nō plus valet nec dice
ret esse ibi aliq̄ deceptio: qz cēsēt⁹ filiū
qđ plus valet essz meliorametū ipsius
auditoris. iuxta notata in. l. fi. C. de iur
emphi. Et ad cognoscēdū q̄ sit iustus
preciū in ℨctu linelī seu emphiteosis:
oportet ex redditib⁹ metiri ēphiteosim
z estimare pēsionē subtiliter. z ex pcio
collato reddit⁹ possibiles in. xx annis
ꝑputari z i redditib⁹ ex h̄ ꝑputat⁹ agri
emphiteosim. vt i. d. §. qz ꝓ leonis. z
in. d. auc. ꝑpetua. Et pro maiori decla-
ratione nota q̄ si vēditio facta cuz cō
ditionibus supra positis est facta iusto
precio: tunc fundus venditus q̄ locat
aut locat venditor: tant sibi in empti
teosim cōcedit. Si locat: pensio iusta
est habito respectu ad fructus z redā
tus q̄ p̄sumi ex ea. Sed si linellatur
tunc fundus: aut redāt fructus cōes z
puta quinqz pro cēntenario. Aut multo
plus puta. x. vel. xū. Aut minus q̄ cēte
ter alie possessiones reddunt vt duo
vel tria pro centenario Si redāt fru-
ctus cōes: z tunc pensio iusta est habi
to respectu ad valorē rei q̄ ē fm pecu
niā solutā per emptorē ad rōnem. v. p
cētenario. ℨ si fūdus venditus redāt
multo plus vel min⁹ de fructibus vel
redditib⁹ q̄ℨ alias possessionē. Exem
plū de pluri⁹ molēdio qđ ē in flumine
publico qđ cōtra valet. c. duca. z red-
dit ꝺ fructu simplicis locatiōis omni
āno. xij. p cētenario. Exēplū de mioi
in domib⁹ vel palatijs q̄ cōtra multū
valent. Et pro modica pēsionē locant
habito respectu ad valorē eor⁹ vt est
tex. in. l. fi. §. fin aūt legata. Ibi velut
domus in p̄uincijs p̄cioſe. C. de bo.
q̄ li. z ibi bal. q̄ dic⁹ q̄ illa tex. q̄ domus
p̄cioſe sunt quodāmō steriles. qz non
correspōdet redditib⁹ p̄cij domor⁹. vt
est videre in ciuitate. mediolani. vbi
cōtra in rōe trij p centenario. Et ēt
minus domus locantur si sunt magni
precij. Vis duob⁹ casibus vſ q̄ iusta
pensio sit habito respectu ad fructus
vel redditus esset qñ locatio simplex.
Sed si esset linellatio: tunc in molen
dino credo q̄ non habeatur respec-
tus ad redditus q̄ sunt in magna q̄ntī
tate. Sed in rōne. v. pro cētenario. vt
habet. l. d. §. quia vero leonis. z ibi mo
lendinum videat⁹ multū valere respec tu quātitatis fict⁹ tñ istud est pp pcu
lū qđ ē in eo vt pereat vel deteriorēt.
Et pp magnā ꝑclā q̄ fit i eo māuniti
tendo vſ deducēdo oēs expēsas z esti
mationē periculi non diceret i verita-
te dominus p̄cipere tm̄ de fictu: Cum
ergo linellat dēm molendinum vni:
z in eo transit oē periculum z omnis
impensa ad eū spectat. z sicut domin⁹
emit modico precio pp dictū periculū z impensā futuram. ita debz ēt mo
dico precio linellari. exquo vt dixi linī
uellariū transit omne periculuz z im
pensa. vt. l. fi. cū ibi no. C. de iur. ēphi.
Sz in domo credo q̄ ista sit iusta pē
sio que essz iusta si alteri non venditō
ri linellaret cum conditionibus cū q
bus ē linellata ipsi venditori. Que aūt
sit illa. dic q̄ ē illa quā communiter

tales domus liuellari solite sunt in eo
dez loco.z medioland est q̄ quis habet
quattuor cū dimidia: vel quinq; de li-
uello in rōne centū.z sic gnḡ p̄ centē-
nario erit iustū p̄ciū z istud verissimū
z rō quare in domib⁹ z possessiōibus
p̄tiosis teneť ꝺductor plus soluer ex
3ctu emphyteotico q̄ ex simplici locu
tione est q3 p̄ciū fictus q̄ ex simpli-
ci locatiōe annuatiz soluit ꝺatur p̄n-
cipaliter pe respectū ad ipos fruct⁹ nō
ad p̄ciū rei z vr esse quedam tacita
venditio fructuū. Sz pensio siue fict⁹
qui soluit ex 3ctu ēphyteotico siue li-
uellario nō ꝺat p̄cipaliť per respectuz
ad fructus. Sed in recognitionez ꝺo-
minij tm̄ vt no.bar.i.l.i.C.de iure em
phi. Sz dubiū est an ista quinq; p̄ cē
tenario debeat esse habito respectu ad
pecuniā solutā p emptorē an ad valo
rem rei vel eius fructuum exemplus in
casu nostro domus vendita valebat.
40.cc.ꝺuca.habendo respectū ad pe
cuniā solutā erāt quinquagnta.haben
do vero respectum ad valorem fundi
erāt.lx.ꝺucati. Credo q̄ de iure ciuili
z canonico debeat haberi respectus
ad valorem fundi venditi. Sed in fo-
ro ꝓsentie credo q̄ ꝺebeat haberi re-
spectus ad pecūiā p emptorem solutā
z sic est ꝓsuetudo Mediolani q̄ i istis
3citibus attēdenda est ar.l. semp in sti
pulatiōibus cum ibi no.ff.de regu.iur.
p̄sertim cū ista iustificatio pensionis
p̄z liuello, Scilz quinq; p̄z centenā-
rio fit interducta de iure ciuili vt ha-
betur in.d.ℌ.q: 80 leonis.z in.d. auc.
ppetua. Ista enim liuella perpetua sūt
a iure z ꝓsuetudine approbata.c.i.ibi
z in ꝑuato ex nā ꝑpetui liuelli in ti.de
alle.seu.in vsi.feu. Et si fiat pactū ꝺ re
trouendēdo fit gra ꝑditori: q3 melꝰ
esset emptori hoc facere. Si cē fiat pa-
ctū de locādo seu inuestitura ppetua ℌ
etiā impꝛobatum ℌm glo.in.c. 2que-
stus.de vsuris. Sī.n.accipiēs ad liuel
lum sentiat se grauari ex ipse liuello
pōt cedere rei liuellate z illā suscipiet
libēter ēpto⁹. Sz liuellat sibi ad gram
potius vt cōplaceat ipsi venditori. Et
ℌm Bar.z Sal.in.d.l.i.sunt eiusdē cō
ditiōis z nature z solo noie discrepāt.
Et gcḡd sit de iure ex cōi vsu loquēdi
appellam⁹ 3ctū emphyteoticū liuella
riū z c3. Et sic vno materno sermone
semp appellat liuellum. Ideo q̄ dicit
Bald.in.d.c.i.q̄ natura 3ct⁹ liuellarij
est vt ꝓcessio fiat in ꝑpetuū. Et tō si re
periat ꝓcessa ad liuellū simpliciter pe
sumet ꝑpetua. Et ex ꝑdictis ꝑz cē falsū
q̄ ꝺdaz ꝺicūt.i.ꝺ nō ꝫ nec iure diui
no:nec ciuili:nec canonico:plus p̄ecy
recipe ꝺādo in emphyteoſz q̄ ℌ ꝫ res lo
care:q: esset ℌ iusticiā cōmutatiua q̄
vult in oib⁹ ꝺuari equalitate vt ḡtum
ge dedit:tm̄ recipiat z q̄ ℌ ēphyteota
soluat plus q̄ ℌ faceret simpliciter ꝺdu
ctor nō cēt equalitas ergo ℌ cōsciam.
Sz ex ꝑdictis ꝑz istud nō ℌ iusticiam
cōmutatiuā ℌ ℌm. q: ℌm iusticiā ꝛmu
tatiuā illa est iusta pensio q̄ collecta in
xx.ānis verā rei estimatiōez ꝛmet ꝺā
do in emphyteosim:ēi si paz vel nihil
ex re locata peciperet vt ꝑbat in.d.ℌ.
q: 80 leonis: q̄ ēt obtinet in so:o cō
scie.vt ꝑz ex supradictis.nō ob.si dica-
tur ℌ cē ℌ ius nāle q̄ disponit q̄ qui
sentit ꝛmodū debeat ēt sentire icomo
dū. Et q̄ emphyteota q̄ sentit incōmo
dū repatiōis rei emphyteotice.d.l.i.de
beat ēt,hſe ꝛmodū vt min⁹ soluat q3
rñdeo q̄ z si on⁹ repatiōis ad cū ptine
at attñ ℌz mal⁹ ius q̄ ℌz cōductor: q3
ℌz vtile dñiuz. Iuez nō pōt expelli per
dñm:ēt si vellet rē i ꝓpꝛios vsus habe
re.q̄ sec⁹ ē i simplici colono.l. edē.C:
loca itē sentit ꝛmodū si res melioraret
curtu tpis q̄ si est in simplici colono
ita q̄ nō ē bonū arguere a simplici co
lono ad ēphyteotā.l.stipulātē.ℌ.sacraz
ver.ſz hec ꝺiffimilia sūt.ff.de ver. obr
Nec obstat si ꝺicat hoc cē ℌ ius ciuile
z canonicū,vz ℌ auc.ꝑpetua.ē.alle.ca
nonizatā.x.q.ij.ꝑpetua.vbi si ꝺat i em
phyteoſz res ecclīastica fit ꝺiminutio
sexte ptis.q: rñdeo q̄ vez est in eccle
stica ñ ꝑciola:tūc bñ ꝺe iure ꝑt fieri ꝺi
minutio sexte ptis.ſz q̄ ñ possit ꝺari ñ

ne illa diminutiõe a q̃ dans fructꝰ rat
pcñ istud nõ dicit illa auc. Immõ gl.
in ver. in sexta sentit q̃ possit dari sine
aliq̃ diminutiõe imo põt dari in plus
in emphiteosi q̃ accipiat in simplici
locatiõe vt pbat in ipa auc ꝓpetua vt
s. dictũ est. nõ ob. si dicerꝫ emphiteo
te nõ fieri remissionẽ ꝓpter sterilitatẽ
q̃ secus est in colono. l. ij. C. locati. ꝛ
pp hoc pẽsio in emphiteosi debꝫ esse
minor. cõ q̃ nõ sequit nõ fit remis
sio: ergo pẽsio debꝫ esse minor. cũ emphi
teota hẽat plura ꝓmoda q̃ hẽat colo
nus. vt. s. dictum est: ꝛ sit diuersa rõ in
emphiteota q̃ colono. Et q̃uis bar.
dicat q̃ cõtra ẽphiteosi pẽsio fit mo
dica nõ tñ negat q̃ possit esse magna.
Et qñ in emphiteosi pẽsio est magna
Bar. i. d. l. i. vꝫ sentire q̃ tũc fiat remissio ẽphiteote pp sterilitatẽ quẽadmo
dũ ꝛ colono. De hoc vide singlaria. s.
Emphiteosis. ℌ. lvii. Ubi habes q̃ du
plex est ẽphiteosis ꝑpria. l. ꝛ spuria
nõ ob. si dicat q̃ si emphiteota p triẽ
nũ nõ soluit q̃ in pena sibi statuitur
q̃ cadat: ꝛ q̃ nulla pẽa eẽt si plus so
leret q̃ pcipet ꝫ potꝰ lucrũ: q̃ exime
tat se ab onere: q̃ qñ emphiteota mi
nus soluit q̃ pcipit ꝛ est vtile dño q̃
cadat dñ statuit in pena vt emphiteo
ta nõ solvẽdo aut deterioꝛdo cadat.
Sꝫ si eẽt vtile dño q̃ si caderet q̃ plꝰ
solueret q̃ pciperetur vel alr põt dñs
emphiteotã iuste retinere in ẽphiteo
si. Ita pbat in. l. ij. C. de iure emphi. in
ver. si voluerit. Et dicere q̃ pauper si
possent accipiẽ in emphiteosiꝫ si plus
solueret q̃ pciperet nõ est bñ dcñ: q̃
obligatio pfonalis q̃ tñt acciplens in
emphiteosim ad pẽsionẽ dño soluẽdã
ita tegitur pauper sicut diuite q̃ tegẽ
pfonam q̃cũq; vadat: sine sit simpler
locatio: sine ẽphiteosis. l. q̃s ergo cãus
ff. de pecul. Et q̃ dictũ ẽ. s. de domo
vẽdita q̃ fec̃ esset si eẽt ℌꝰ filiꝰ vt
puta si vterq; agebat pignozare. Et tẽ
mãlestũ est q̃ eẽt ℌꝰ vsurarꝰ. d. c. il
lo voo. Si aũ alter eoꝝ intẽderet p
g nozi dare vel accipere. Et si qdẽ hoc
gritigit ex pte vẽditozis ꝛ tũc si ẽptoꝛ
scit mãlestie volũtatẽ vẽditozis. s. dare
rez pignozi vel hoc ꝓpterhẽdit ex cõle
cturis ꝛ pũptõ⁹ pbabilib⁹ ꝛ ẽptoꝛ
agebat emere. Quid credit ℌtũ de
ture valere exũ extrema nõ pcurrit. s.
anim⁹ emẽtis ꝛ vẽdẽtis. put regrꝛi vꝫ
ad hoc q̃ ℌꝰ dicat silatus vt. l. emp
tiõe. C. plus valere q̃ agit. Et ij Bar.
cepolla in suo tractatu de silatis ℌti
bus fateatur hoc vez de iuretũ in pte
supposito casu dicit emptoꝛe cũ ꝓscia
facere nõ posse qz nõ sufficit abstinere
a malo nisi fiat q̃ bonũ ẽ. Dñ alig cre
dunt q̃ in ꝓscia pduppposito q̃ emptoꝛ
agat emere ẽt si sciat q̃ venditoꝛ agat
pignozare q̃ pp hoc nõ incurrit pecca
tũ: ex q̃ ipse hꝫ bonã intentiõẽ. Et istõ
in se nõ malũ. Et deꝫ respicit coꝛ. Sed
si emptoꝛ agebat pignozi accipere ꝑ
culdubio contract⁹ est seneraticus hꝫ
Dostl. ꝛ Jo. an. in. c. cõsuluit de vsu
ris. Et bona cautela est talibus ℌnti
bus vt agant emere vel vendere. ꝛ nõ
pignozi tradere. ℌnis.

¶ Quid aũt de eo qui emit equũ vt 49
bladũ: aut fruct⁹ agri hꝫ seminati mi
noꝛi precio q̃ pbabilr valeant: vel q̃
alter tũc eẽt empturus seu habiturus
pro eo q̃ soluit ℌtũ ꝓtiq̃ recipiat
rez emptã. ℣. Ian. Ber. q̃ cõmittit vsu
rã: q̃ emptoꝛ p quãdaꝫ rõnem mutui
tradit ℌtũ vẽditoꝛi an rei empte rece
ptionez. ꝓstat. n. q̃ ex nã emptõis ꝛ vẽ
ditõis seu cõmutatõis nõ tenet ℌtũ
rei empte tradere asiq̃ rẽ emptã reci
piat. Nã oẽs mutuationes sibi iuicẽ pa
riter ꝛ ad paria obligãtur: q̃ ergo pp
mutui rõnez tibi intercedẽte q̃si p pꝛ
cio mutui accipit: seu retinet aliquam
ptẽ debiti pretij rei empte: idcirco ster
cidit hoc cãu vsura. Modal: sit ꝛ. ℌ.
dicũt q̃ emens fructus ꝓtẽtur os hoc
anno de agro seminato: ex forma ℌtꝰ
nõ est vsura. põt tñ fieri in frandẽ vsu
raꝝ vt si fallãe sit q̃ fructus recolligen
di ẽt cõputato dubio ꝛ aliꝫ p q̃ ipedi
ri posset valebũt tũc pluꝫ id qd nũc
dat: maxie si est plona q̃ ꝓuenerit vsu

ras exercere. Si aũt ꝓbabiſſ dubitaꝫ
virũ fructꝰ illi plus vel minꝰ deant va
lere ꝯ debitor dedit: nõ eſt vſura eo
des mõ iudicãdũ ẽ de creditore q poſ
ſeſſioné aliquaꝫ recepit ꝓ certa pecũe
ꝯtitate: ita q ad certos terminos: pu
ta. v. vel. vi. annos faciat fructꝰ ſuos in
re emptõe: iz emiſſ ẽt ꝰ no ſit vſu
rarꝰ: tñ põt fieri in fraudẽ vſuraꝝ. Et
in foro iudiciali recurrẽdũ eſt ad põ
ctas cõtecuras. In foro aũt pniali ſtabi
tur eiꝰ ꝓfeſſiõi. Ꝯſi plumẽdũ eſt ꝙ ta
les ementẽ ꝛ iãdicenda eſt reſtõ in ꝓfeſ
ſiõe: ſi fructus illius terre hiſſir crede
bant plus longe valere ꝯ ille dederit
ſi aliqs iuſtius emptor iuenireꝫ. bal. ve
ro ſup ẽtica. C. de vſur. dicit q ſi iſ q
emit frumẽtũ in herbis: aut pñs nũera
tio eſt cã dãni ipſiꝰ vẽditoris. ꝛ tũc eſt
vſura. vt. in. c. in ciuitate. extra de vſu
ris. aut ſola ꝙentio qꝫ ꝓciuꝫ nõ ſolut
tur de pñti: ꝛ ſic iſ ẽtꝰ ñ ſi. vſurariꝰ:
eſt tñ illiciꝫ. aut neutrũ eſt cã dãni. qꝫ
nõ plus vꝫ frumẽtũ vel vinũ ſub tali ꝯ
litate ꝓ pticulũ cui ſubiacet. ꝛ ſic lꝫ. l.
fiſtulas. §. frumẽta. ff. de ẽmpt. emp. Ꝫ
põt itelligi qñ emit nõ in iſ determina
te. ſ. frumentũ iſtius agri in herba vel
vinum iſtius vinee.

50 ¶ Sz põe. petꝰ hz. c. lib. ſ bãcho alꝯ
cuiꝰ recipiẽdas vſqꝫ ad ãnuoꝝ menſes.
vtꝝ aliqui liceat emeꝛ eas ꝓ. lxxx. Dñt
multi q ſic. Sz Alle. de alerꝫ. dicit q ñ
qꝫ emẽs plus ꝛ minꝰ dat ẽz q plus ꝛ
minꝰ expectaꝫ pecũia ſoluẽda ꝛ fm q
plus ꝛ minꝰ retinet vẽdẽs pcũ ita q
lucꝝ illꝰ vſ ꝙenire ꝓp dilatiõez tpis
ꝛ minoritas pcy ꝓp antipatiõez ſolu
tiõis. qõ nõ lꝫ. Lauendus eſt ergo iſte
ẽtꝰ ex eo q vſ fieri in fraudẽ vſuraꝝ
ꝛ vſ eſſe indirectuꝫ mutuũ vt ꝙſi quis
mutuet in pñti. lxxx. ꝓ. xx. recipiendis
vltra ſortẽ vſqꝫ ad ãnuoꝝ menſes. Sz
ſi res vel pecunia que dz hſi eẽt in pi
culo vel mãn alicuiꝰ a q nõ poſſet ex
torqueri ſine magnis ſumptibus ꝛ la
boꝛibꝰ: tũc hſet locũ. ſ. q liceret mtꝰ
dare ꝛ plus accipere qꝫ res in pericu
ceteris paribus minꝰ vꝫ ꝯ illa que eſt
extra periculũ. Non ob. q iz emere vſa
exigendi rez ꝓ minori ꝓcio que ex
pectatur: ſed in ꝓpoſito nõ eſt ſic qꝫ
pecunia in bãcho non eſt in ꝓbabili
periculo: cuius ſignũ eſt qꝫ hoies qui
vendunt ſua merces recipiunt ſolutio
nes ſuendas in bancho certo termino:
quã ſolutiones non reciperent ſi eſſe ꝓ
babile periculũ. Idẽ dicendũ de eo qui
emit iura titꝫ: qui debebat recipere in
certo termino ab aliquo centũ. ꝛ ven
dit ea ꝓ. lxxx. quia nunc ſoluit. naz ſi
iſte emit tantum minus quantum ve
re eſt intereſſe ſuum aut quãtum vere
eſt eſtimandum: ſine timendum ne ſi
le debitor ſoluat: aut quantum eſt futu
rus labor retrahendi nõ eſt vſura. Si
vero vult diminuere ꝓcium ſoluꝫ ꝓ
ter hoc q nũc ſoluit: ſed in futuro re
habebit pius eſt vſura. qꝫ ꝓp ꝑmatu
raz ſolutiones minoꝛi ꝓcio emit ꝯ ve
riſiꝫ res fuerit valitura. extra eo. c. ſi.
Sed de hoc aliquid in ſe. §.

¶ Ain autem licitum ſit emere. actio ſi
nem ꝓ minoꝛi ꝓcio ꝯ ſit ipſa actio:
vel ipſa iura quã do iminet litigiũ. Ꝛ.
Panoꝛ. in. c. ex parte. de alle iudi. mu
cã fac. ꝓlectendo opt. doc. vtriuſq; iu
ris. ꝓius formado queſtionem. an te
neat ceſſio actionum. Et diſtinguit q
aut iſta ceſſio facta fuit in vltima vo
luntate. etz. vt. l. nomẽ. de le. iij. Si ve
ro ceſſio fcẽ fcã fuit ſiter vinco: ꝛ tẽ ant
potentioꝛi ratione officij. ſeu dignita
tis ꝓpetur: ꝛ nõ valet ceſſio: ꝛ cedens
debet perdere omne ius quod habe
bat. Et iſte eſt ꝓpꝛius caſus. l. ij. C. ne
li. poſ. Aduerte tamen ad vnum nota
bile dictum. Spec. in titu. de ceſſi. ac
tionum. Ubi dicit hoc procedere quã
do fit potentioꝛ ceſſio malicioſe cauſa
oppugnendi aduerſarium. Secus au
tem ſi fiat bona fide. Nam iura hoc
ꝓhibentia fundarunt ſeper fraude
ꝛ ex cõiecturis poterit apparere bo
na fides. Pone enim quod actio mi
hi competens erat omnino clara. vt
quia aduerſarius de plano cõfite
batur debitũ. nec erat aliqua cõtẽtio

ꝛ ego erã amic⁹ illi⁹ potẽtionis. Si ꝓ cessio sit potẽtionis: nõ rõe officij seu dignitatis: ꝫ ẽ iste potẽtio: alio respectu qz forte nobilio: vel ditior. ꝛ tũc si fuit cessio facta cũ mutãti iudicia ꝑ excludi cessionarj ꝑ exceptiõẽs vt. l. pe. ff. de all. iud. mu. Ista tñ causa nõ valet actio. ꝫ dz agẽ ipe g cessit, valet tñ i ꝫ vna opi. qz nõ ꝓt aliꝰ ista actiões alteri cedere: nec ꝓt i ea ꝓstituẽ ꝓcurator. ꝫ ipe tñr pleg: vt vꝭ innere tex. i. d. l. pe. Et ibi ḣ firmat bar. qđ nõbis. Si ꝓ cessio sit nõ potẽtionis. Et tũc aut ẽ cessio dubita ta. Et dꝭ dubitata eo ipo q ẽ i litigiuz deducta: qz dubi⁹ ẽ euẽt⁹ ꝛ nõ ꝓt regrr alr cedi: ꝛ cedẽs icidit i vicia litigiosi vñ dz pũtri put hꝭ i. l. fi. C. de litigio. ꝛ p gl. fũcto tex. i. c. eccha. ne li. pẽ. ¶ allit in cãib⁹ ibi enũeratio: vt i cã dõatiõis pp nuptias ꝛc. qõ cãs enũerat gl. i. d. c. eccha. si ꝓ actio nõ ẽ dubitata: qz nũdũ est i iudiciũ deducta: tũc regrr ꝓt cedi titulo dõatiõis: vẽditiõis: vel alio titulo lito. vt ꝑbat. C. de hꝭ. vel ac. vẽ. l. nois vẽditio. ꝛ i. l. noia. ff. e. Si. tñ ꝓtẽderet aliq̃ cã: ꝛ eẽt sisata. sec⁹ qđ ex glectur] ꝑbari ꝑt. Dzio ex modicitate ꝓcij. vt p gl. i. d. c. ex pte. Sz ẽ dubiũ qñ dicat ꝑ eũ mõicũ vt ꝓsiat fra⁹. inn. sen. q ad ꝫ vt dicat ꝫa ꝓditõ. dz eẽ tñ i ꝓcio q̃ tũ ẽ in actõe: vñ dicẽ q actio ꝓt iter lat cos licite vẽdi. ꝛ ẽptor ꝓt ageꝛ vsq̃ ad ẽgitatẽ quã exbursault: q̃si dicat q si actõe sũt mille. ꝛ iste emit gngẽtes: si ꝓt agere nisi vsq̃ ad gngẽta. Sz bar. in l. ꝓ vniersas. C. mãdati. dicit q ꝓpẽs ꝓcij ẽ. qđ remãet deduct] expensis ꝛ labore q fiũt ꝑ re recupandas ꝛ idẽ legꝭ bal. i. l. ij. C. ne li. pẽ. Et hic vsir cõ ter ista doc. sentiꝭ q si ꝓt qs actõs eme re ꝑ minꝰ ꝓcio q̃ sit iura nisi hito re spectu ad ꝓdicta, l. ad labor. ẽ sustinebit iste ẽptor recupando. ꝛ ad expẽsas q̃s est factur⁹ Sz pa. dicit ꝫ dcm ex toto si apprabari. nã minꝰ vz actõ q̃s res ad quã dat. tũ ꝓp dubiũ euẽtiũ lit] posset ꝓdere cãs ꝛ sustã ꝓp iudicis defectu tũ qz debito: possꝫ iteriz effici inops. ꝛ ſõ dicit tex. nõbilis i. l. minꝰ. ff. ꝺ re. iu. q minꝰ est hre actiõs q̃s re. Jõ. cũ nihil aliꝰ emat q̃s ipe i euentũ iudicij sub turti: ridiculũ est dicẽ q ꝓcij ꝺ neãtate dz eẽ tñ q̃tũ est i actõe. ꝛ ꝑ ẽ Jnn. i c. i ciuitate ex. eo. vbi, excludit q cũ bono ꝓcia ꝓt qs emẽ actiõs iã extã ipe ẽct⁹, ẽt ꝑ miozi ꝓcio: qz expõit se pticulo Jdẽ dicẽdũ i trãsactõe. ꝛ est tex. nõbil ad ẽ i. l. luci⁹. ff. ad tre. vñ excludẽ q modicitas ꝓcij dꝭ hito respectu ad valorẽ actiõis. qz vlr dz ꝓtari hito respectu ad debitũ euentũ lit] ꝛ fꝫ q cã ẽ clara vel dubia. Secdo ꝓmmit fisatio qñ i cessiõe ñ exꝓmit titul⁹ ẽct⁹. vt qz dꝭ istꝰ. q cessit actiõs tali. ꝛ ñ dicit ex q̃ cã. ẽ vꝭ ꝑbari. ꝑ. d. l. ꝓ dũsas. C. mã. Tertio fisatio ꝓsumit. qñ actio fuit ꝑ pte vẽdita ꝛ ꝑ pte dõata. ꝛ no. hoc ꝑ cã q̃ solet apponi i ẽctu. nã ꝓtõ certo ꝓcio soleta dici q illis qđ plus ꝝ donauit. Nã ex ẽ insurgit ꝓsꝑptio fisationis nõ ñ itelligas ẽ in oi ẽctu: fꝫ i cessiõe actiõis q̃ est odiosa: cũ soleat fieri i ꝓiudiciũ aduersꝛ ꝑs. ꝛ isto casu admittit cessionarj⁹ vsq̃ ad ẽgitatẽ quã exbursault. Jn reliq̃ ꝺo ꝑte q̃ ꝺ dõata nõ admittit ꝫ ꝑdit actio i ea pte.

¶ Sz dubitat an i dõatiõe actiõis qñ 58
dõator dicit sede ꝑp mersita ꝛ seruitia donatarj. nũquid sit opus vt ꝑbent ista fuitia: ad hoc vt valeat cessio. Nõ dubitatiõis ẽ: qz nõ valet cessio actiõis sine titulo cõtractus: vt dictũ est: ergo nõ est standũ verbis dõatoris sup meritis ꝛ seruitijs. Bar. in hoc casu videtur dubitasse. ꝛ cõsultit vt in donatione dicat q ex mera liberalitate donauit tunc. n. indubie valet cessio: qz sola liberalitas ḣabetur ꝑ cã cõtractus: vt ff. l. ꝺiuersas. Bal. tñ ꝫ ẽt in ꝑti. casu valere cessiones: qz ius requirit solẽ ẽx ꝑsionez cãu cõtractue, nõ aũtem opus vt ꝑbet cã. Naz dicendo q donat ꝓpter seruitia: satis exꝓmitur cã contractus ꝛ ipsa donatio. Seruitia vero satis sunt causa donationis. ꝛ hanc opi. segtur pano. Jn multis tñ casib⁹ non ꝑsumitur simulatio: vtputa si inter coheredes est facta cessio: vel qñ fuit sa-

eta creditori & data i solutū: vl cū pos
sessor recipit cessionē p munimine rei
sua pura: qz dom⁹ tua minat ruinam
domui mee. ego timeo emo oē ius q̄
tu hēs i ista domo. Itē qñ fuit fcā iter
legatarios & fideicōmissarios. vel qñ
hēs credit actionē legatario. Isti sunt
cāus q̄s exprimit ter. i. d. l. p vīsas. Et
sētit vbi bar. tō cē i oi alio cāu i q̄ cauta
tur pīūptō redēptōis līuīū. & tō dic q̄
si socij ꝯhēdo eu dissoluēdo societatē
cedūt sibi ad inutilē aliēs actiōes ñ dz
psumi simulatio. & nota gl. i d. c. ex p
te q̄ vult q̄ clic⁹ nūq̄ dz recipē cessio
nē a laico siue titulo lucrativo: siue one
roso. Et qō sp dz psumi cessio fcā i fra
udē: & cā auaritie. Et no. hāc gl. q̄ vī
seq Jo. an. ſ pa. credit hāc gl. pcedē i
titulo oneroso. nā & q̄dā gen⁹ mercī
mōij emē actionē. Clico ſ. phibēt ne
gociatio rep̄ sorti⁹ dz phiberi ista ne
gociatio litigiox. & ob hanc fontē dic Jnn.
l. d. c. ex pte. q̄ iter laicos pt fieri ēptio
actiōis. fec? tñ i clico. Puto tñ q̄ cessā
te alia fraude teneat' vēditio ſ. posſz ꝯ
clicū excipi: ac ēt ō ur⁹ ꝯuētōē punīri.
Si át cessio fieret clico vl ecclie tu. dōa
tiōis. tūc credo q̄ si fiat bōa fide tene
at. nā nō repto phibitū qn iura sua q̄s
possit dōare clico vl ecclie. Nec repto
cautū q̄ i clico vl in ecclia dēat ō ca
su presumi fraus. Et vī hoc tenere
Spe. vbi. ſ. hec Pano.

53 ¶ Gratis. ſ. cū qd. gratis datur p eu
q̄ mutuo accipit. nā qcqd dat grat⁹ pt
recipi grat⁹. xvii. di. de eulogijs de ō
dictū & satis. ſ. pncipio huius. c.

54 ¶ Segr. dās socijs pōpa. vñ pcedē
pecunia fignata i seculo ad oñtationē
vt qs é panp. & vult se oñdēte diuitez
vt ꝯhat cū nobili vel diuite vl ad po
nēdū pignor⁹ l alia ō cā rogat aliquē
vt mutuet sibi pecuniā ad pōpa diui
tiaz oñdēdā. dās pt ide recipe merce
dē: qz ñ é mutuū: ſz potiꝰ ꝯmodatum
seu locatū. ff. ꝯmo. l. iij. Et talē vsū pe
cunie qs licite pt vēdere. sicut hō licite
vēdit vsū vasoꝝ argēteoꝝ: qz retinet si
bi vsū. Itē dicendū de bis q̄ locant;

plas. gēmas & talia localia: vt Jame
p certo pcio i mēse. licite enī fieri pōt:
¶ Quid de eo q̄ occasionē mutādi la 55
bore subijt. & tal' ſz Post. i recōpēsatō
nē laboris fructꝰ pignoꝝ vsq̄ ad qne
nītōs p mitū factū suos aut aliqd p labo
re licite recipit ex ō re. ec ñ alle. ad ñoz
¶ Quid aūt de creditoꝝ q̄ venien 56
te termio solutōis nolūt pcedere pro
gatione termini nīsi data sibi pecūia:
vel allo equalēti. & tales ēt si nō exple
se exigāt vsurari sunt ex eo. cōsuluit. B
verū vbi creditor nullā plēderet inter
esse: vt qz ēt si habuisset dictā pecuniā:
& ex ea nihil fuisset mercatus. ſz repo
suisset i archa: qz tūc vī recipē lucrū si
li p termio progato. Sec⁹ si ex dicta
pecunia mercatꝰ fuisset & lucratus. naz
tūc rōe iteresse p̄m Archi. ſ. posset aliqd
accipe: vt dem⁹ ē. ē. rōne moze: vel ob
sui indēnitatē. qz potuit eū capere ad
vsurā vel vēdere rē suā villori pcio: qs
nō fecisset si recipisset pecuniā suā.
¶ Utr vsurarij sint ifames. & p̄m le 57
ges distinguēdū ē. Aut qs ita ē vsura
rius & exercet ip: obū fenus. i. & pos
terminū ēt de vsurario lucro puētum
ꝑpetat: & petit vsuras. aut ēt si exercet
vsurā cēteſumā. i. & in capite ēni vsura
adequat sorti: & tales ifames sūt: vt. q.
i. ifames. C. ex. q. ca. trro. ifa. l. ip: obū.
vbi ēt dī & idē ē i oi ip: obo & illegiti
mo fenore: vt ibi ps p gl. & hodie oīs
modꝰ ē illegitimꝰ. Et sic ēt hodie ō iu
re ciuili eis vsurariꝰ ē ifamis. qō ēt vī
notaꝝ bar. i. d. l ip: obū. & d. An. i. c. ral
nutī de testa. Et p ſz dicti fuisse obtētū
q̄ si fꝰ meꝰ ifitiuisset vsurariū hēdēs
ego possū rūpere testū p̄ relā inofficī
cios. C. de inoff. te. l. ffes. Et & sic de
facto ꝑsuluit & obtinuit. Sz ſz iura ca
nonica in qualibet vsura ꝑmittit pec
catū mortale & incurritur infamia. d.
c. ifames. vide. ſ. Periurū. §. i.
¶ An aūt vsura excusē ex pacto con 58
uētionali ptiū. Lū Petrus ex cōuētione
legē accipiēt. Nā qs licite accipit qō si
bi voluntarie dat. xvii. di. de eulogijs
Sed in vsura nēdū volūtarie. imo

aſiciꝫ rogat⁹ a dñe accipit vſurarar⁹ dic ꝙ quedã ſcit q̃ ſui nã ſi ſcit illicita ⁊ in his pdicta pcedit. Et ſit q̃dam q̃ ſui nã ſit illicita. ⁊ ista rõne pacti vel ℣ctus nõ pñt fieri licita. vt in vſuris. vñ ℣hentes nõ pñt facere licitũ qõ de ſui nã ẽ illicitũ. ar. ℣ſo. ppe. ſi diligẽti. Dic tñ ℣an. de redol. ꝙ ſi vſurari⁹ ſi mutata mala volũtate gerebat i mẽte recipere: ſ̃ demũ ſi nõ remitteret de bito: reſtituere. ⁊ hoc ſi debitorꝰ ſit alius nolle recipẽ. ſi vſurari⁹ vellet reſtituere: ſed tanꝫ pure donatũ penes vſurariũ remanere. pinde ẽ ac ſi ille reſtituiſſet ⁊ ille poſt reſtitutionẽ bõaſſet: ſi ue voleti ⁊ pato reſtituere remiſiſſet. Idẽ ts Fede. i pſilijs ſuis: put recitat Pa. in. c. cũ tu. eẽ eo dicẽs ꝙ cũ ille g exercuit vſuras leſerit deũ ⁊ pximũ teneꝫ vtriqꝫ reſtituere. ſed ſatis vꝺ ſatiſſe ciſſe pximo. ſi pxim⁹ a q̃ extorſit vſurã ſine dolo pure ⁊ ſimplr remiſit vſuras. Nã ſatiſfactũ itelligit q̃literc̃qꝫvolũtati creditorꝭ ſatiſfiat. Idẽ Arch. in c. ij. c. ti. ll. vi. Et hec opinio pcedit ſm Fe. ẽt ſi vſurari⁹ ꝓmuaret vicia vſuꝝ S̃z deo tñr ſatiſfacẽ p pniaz: S̃z pa. dicit ñ videre quo nũc recte poſſit penitere: niſi ſaltẽ nũc peniteat ſe exercuiſſet vſurã: ⁊ hẽat ꝓpoſitũ nũc reſtituẽdi: ſi alꝫ remiſſio ſi fuiſſet facta. hic Pa. Et hoc dictũ pa. põt itelligi q̃ ad deum: qz alꝫ nõ remitteret peccatum. ſ̃ q̃ ad pximũ opinio Fed. vꝺ pbabiliter. ⁊ ſic limita ea q̃ dcã ſunt. ſi pncipio huius. c. de mente pauo.

59 ¶ Utꝛ fit licitũ mutuare cũ ꝟ vt des aliqd pauplb⁹: vꝺ pꝛi meo idigẽti. ℟. ꝙ ſi qz ſicut ſi ſ̃ mihi ex vi mutui trãſferre dñiuz rei alterie in me: ita nec in alĩ. Nec ẽt p redimẽda vita captiui poteſt exerceri vſura. extra de vſur. ſuper eo. Nõ. n. ꝓtextu pietatis ẽ ipietas facienda. i. q. i. non eſt.

60 ¶ Quero an ſit mutuũ ſigs dederit decẽ vinas panni ꝓ alijs decẽ reddẽdis ad certum terminũ cũ talia videatur conſiſtere in menſura. ℟. monal. ꝙ potius eſt ℣ctus ꝓmutatiꝭ: ꝙ mutui. Et nomẽ mẽſure hic reſtringit ad modios ⁊ lagenas ⁊ alia vaſoꝝ genera: ibus mẽſurari ſolẽt liquida ⁊ grana. Poteſt tñ hmõi contractus fieri in fraudem vſurarum.

¶ Quid. de illo qui mutuat pecunias 61 receptur⁹ ad certũ terminũ alteri⁹ generis monetæ: vel aurũ vel argentũ ad hoc. ℟. hoſt. poſt ℣of. ſi ꝟ iõ facit: vt ẽ eſtimatiõe lucreẽ vſurari⁹ eſt. Secus ſi nõ facit ad finẽ ſui lucri ſ̃ ad obſequꝫ recipiẽtis. tũc. n. licite põt recipere rez ſm eſtimationẽ ipſi⁹ ẽ loci: q̃ ẽ vbi factẽda ẽ ſolutio. ff. ſi cer. pe. l. vinũ. ſic tñ ꝙ in eius intẽtiõe fuerit ꝙ ſi tal⁹ pecunia: vel alia res facta fuiſſet vilior: illã ſic viliorẽ reciꝑat. Secus ſi nõ hꝫ buiſſet talẽ intẽtionẽ. q: tũc nõ ẽẽt licitũ. Similr peccat ille g̃ mutuauit, pecuniã receptur⁹ pecuniã alteri⁹ gener] ad certũ terminũ: ſi rõne termini dati vult hr̃e pecuniã q̃ pbabiliter credit plus valituraꝫ in termino: q̃ ſit pecũia q̃ dedit. Spat. n. excreſcẽtiam pp temporis dilationẽ. Idẽ ℣ſal. i ſũ. dicẽs ꝙ ſigs mutuauit i anchõa. ℣. lib. vt venetijs reddãt. c. aureꝰ. Et ſcit vel credit. c. aureos ibi plus valere: ẽt ſi recipit i ſe picuniã: vſura eſt. Idẽ dicẽdũ de his g̃ nũdinis in nũdinas mutuant ⁊ q̃tũcũqꝫ ſub ſpecie vẽditõis vel alterius ℣ct⁹ palliẽt gegd accidit ſorti: vſura ẽ. ex. eo. ꝙ iuuit. xliij. q. iij. plerique. de hoc vide. j. vſura. vi. ⁊ dic vt ibi. ¶ Jn mã cambitoꝝ per londres ⁊c.

¶ Quid ſigs mutuat nautagiũ vꝺ cũ 62 ti ad nũdinis certã pecũie q̃ntitatẽ recepturꝰ aliqd vltra. ſo: tẽp eo ꝙ i ſe ſuſcepit picuniã pecũie vꝺ merciũ. ℟. mõal. qvꝛa. ẽ. ⁊ ꝟ ẽ tex. exꝓſſus i. c. ſi. eẽ. Illij tñ dñt ꝙ tal⁹ mutuãs forte poſſet recipẽ ẽ ſe picuniã nautagiũ. ſ. ſi perdat merces vꝺ pecuniã: ꝙ ꝓmiſſo: reſtaurabit ei. Certe iſte ꝓmiſſo: ob ꝟ poſſet licite pciũ recipẽ. Et eodẽ mõ ſi mutuat dñmõ nihil plus exigat in fraudẽ vſurariũ. Doc ẽt vꝺ tenere ℣an. de rỽdol. Sed iſtud vꝺ exꝓſſe ℣. d. c. ſi. vbi dꝺ ꝙ eo ꝙ ſuſcipit in ſe periculũ. ⁊ ita

vult q̄ sit vsura: ēt si fcipiat rōe pcul
Jtē q̄ si habeā respectus ad mutuum
nullū fuisset dubiū: z lex super indub
itabili posita foret. qđ eē nō dz: cū eēt
supflua. Et ꝑm aliquos. d. Lau. intelli
git qñ ꝓio mutuans fine spe lucri: po
stea q̄ suscipit periculū inducitur ab
illo q recipit mutuū. Ideo vult pp ꝟ
solū aligd: q̄ sic nō ē vsura: z lex sup
indubitabili si est posita. Nā valde du
bitabile est an tale periculū excuset a se
none. Pro opi. ēt Lau. facit q̄ ēt si fi
mutuasset possꝫ i se suscipē periculū. si
cut z alius extraneus potest illū assecu
rare ꝺ illa pecūia: z suscipē in se picu
lū accipiēdo tñ ꝑ. c. sicut fit q̄tidie. ḡ
c. iste mutuās poterit: q̄ ex eius bono
opere nō dz eē deterioris ꝯditiōis ꝓ
dicta tñ intellige vera qñ mercator ꝑ
dictus recipies dictā pecuniā mutuo:
spōte z motu ꝓprio querit securitatē
de dicta pecūia. Secus dicē dūmodo ipe
mutuās in actu mutuādi diceret mer
catori: iuꝫ ꝓtent. tibi mutuare. c. z suꝫ
cipere in me periculū: cū hoc q̄ des
mihi tñ ꝑ. c. Certe hoc nō: ꝫ: q̄ pdi
ctū lucrū capit rōne mutui: z nō rōne
securitat. Et sic intelligi dz. d. c. fi. Idē
tz Jo. de nea. in q̄libet. z Jo. cal. dicen
tes q̄ si talis recipit aligd vltra sortez
rōn emutui. ē vsura. Si aūt roe pculi
vt ꝓrcium periculi. sic licitū ē. Nam si
nō mutuaret. z picuꝫ i se susciperet:
licite posset ꝓrciū periculi capere. nec
ex hoc q̄ ei sernitiū facit i mutādo eſſi
cit deteriꝭs ꝯditōis fi̊o tal recipit
aligd vltra sortē pti rōe mutui. z ptiꝫ
rōe piculi. z tūc vsura ē: q̄tū ad id q̄ ꝑ
plus recipit rōe mutui. z illud tñr restī
tuere. Idē Archi. f. ꝺ hac securitate: vide
ē. societas. q. xxvij. z. xxix.

Ꝺꝫ ¶ Pone. tu suscipis mutuo pecuniā
ab aliq̄. q̄ tu idiges. z ego satisdo ꝓ te
i. ꝑmitto illi idēnitatē q̄ te illi ñ satisfa
ciente. ego ei satisfaciā. de q̄ facio ei
scripturā securitat pdicte cū ꝟ vꝫ pa
cto q̄ de hac mea securitate q̄s ꝓ te fa
cio tenearis mihi dare duos flor. ꝓ. c.
an liceat. Ric. Arc. f. i lū. q̄ si satisdator

vel fideiussor ē fict. f. q̄ ipe ē mutuator
z fingit se ab alio facē mutuari. z ꝓ ꝑ
deiussiōe illa ficta vult vnū vt duos ꝓ
c. vsurā ꝑmittit. xiij. q. iij. ꝑ totū. Si aūt
ē ver fideiussor. q̄. f. ē ali q mutuat.
vtr liceat. Lau. arguit ꝓ z ꝓ. Scio
dit q̄ a talibus tuti ē absitnēdū. S. aūt
Ber. expsse tz q̄ iste Jct ē oio illicit.
q̄. ibi ꝑmo cadit mutuū id ifectū. nā ibi
assecurās stat loco mutuās. q̄ pide ē
ac si ipe mutuādo pdicta pecūia. vellꝫ
sibi fftimi duo ꝓ. c. vltra sortē: q̄ qdem
sors ñ stat suo piculo. q̄ si ēt ꝓtigēt q̄
ipe eā solueret ei q ea mutuauit. nihil
ois sp hꝫ ꝓ ꝟ obligatū illū q ea mutuo
accepit. z ꝓ q̄ ipe securitatē fec. Altiꝰ
aliq ꝺdicēt dicētes q̄ ꝟ lucrū. i. duo ꝓ
c. si fcipit ab illo rōe mutui. sꝫ tal Jct
ē potꝰ vēditio sui crediti. ad q̄ oēs acq
rēdū mltas fec expēsas ficēndie i mer
cātibꝰ pꝫ ꝓ ꝟ ēt fac q̄ vti fideiussione
alicui ñ ē vsus pecūie. sic necvti pigno
ratōe vñ sic ꝓ pignoꝛ rei mee possꝫ
aligd accipe. ita vꝫ q̄ ꝓ tali fideiussiōe
possit aligd recipi. z ꝟ opi. pꝰ scim ꝑ
tollerari. no. ēt Fꝫ arc. f. q̄ assecuratio
p modū satisfactōis q̄ vulgariꝫ dꝫ seri
pta. vbi nullū ē dānū vl picuū ēstum
ad q̄stas illicita ē. Sec si ibi ē picuū
Fit ēt iste Jct ꝟ mō. Quis dz hꝫe in
bācho alicui cāpsorū. c. Sꝫ q̄ cāpsor
ñ teneret soluere nisi hic ad ēstuoꝛ me
seo vēdit illā scriptā ꝟ ē illa. c. ꝑ. xcv.
alieri saltim solueti.

¶ Quid ꝺ eo q ꝑmittit ꝓ aliquo ad 6 4
ꝟ vt miltiores vsure exigāt. si aligd ꝓ
hoc accipit. dic q̄ ꝑ ꝑceps vsure' in
in ea pte quam recipit.

USura. y. in emptionibus.

¶ Utr liceat emē reddū ꝑdiales 1
ad vitā sine vicio vsur. Rz. Fꝫ Alc. lō. q̄
tal Jct ē licit. z licite fieri pt dūm fue
tur eēlitas inf vēdēte z emēte. oꝫ. n. q̄
inter eos fuetur eēlitas tur nālis. ita
q̄ ꝑciū datū ab emēte ꝓportionet rei
vēdite. alr si corrūpēt eēlitas. eēt Jct
illicit. z tē q: ꝺf fuari eēlitas. qñ. si ta
li Jctu ñ apparet q̄s Jhēttū hēat melioꝛ
ptē si ꝑo apparet q̄ ꝑciū mīn fit respe

etu rel tñ empte. tūc ex pte emētis est
corrupto cōsultatis. z tenet emēs ad in
sti pcij supplemētū. z si ei pcūj ita pa
tū qs cēt mn⁹ oīmodietate iusti pcij.
posset vēdēs in foro indiciali recedere
a pcūj ita magnū q notabiliter vēditā
sup exceditūc ex pte vēdētis cōsulsus
corrupta est. z in foro cōscie tenet pdi
ctus vēdēs restituere qs accepit vltra
iustū pciū. Et ēt si excessus ē vltra di
midiū nisi iusti pcij pōt emēs recedēt
a pcū. Duo ā notabiliter. qz excessus p
ni pcij vltra rē vel res vltra pcūj si vi
cia pcūj sālte i foro iudiciali. Sz excess⁹
clar⁹ z notabil⁹. sic ergo iter vēden
tē z emētē pt esse licit⁹ pctus. si seruat
cōsultas. z tūc oz seruari cōsultas qñ red
ditus emunt ad vitā: qñ pcūj est tante
cōsultatis q pōtatis etate emētis: z sa
nitate ciuis. z piculis circa fruct⁹ pos
sessionū z laborū. z sollicitudi⁹ñ ap
pet qs hēat melioz. pē notabiliter pba
tur. et hac rōne q tal⁹ pct⁹ licit⁹. nam
certū est q qñ qs ē dñs alicui⁹ rei dñs
est. et vsus eiusdē rei. Sz dñs ver⁹ ali
cui⁹ rei sicut pōt eā simpliciter trāsferre in
alterū si pt et trāsferre vsufructū retēta
sibi. ppietate rei vt in locatōe. vē etiaz
posse. pbari ex bo dñs. q. fiē dñs rei
pōt et trāsferre simpliciter dādo vel vēdē
do vel retinēdo. ppietatē rei z trāsfe
rendo vsū. ita pōt dare vel vēdere quo
ad determinatū tpo. z sic pūt vēdi re
ditus. ad vitā. Preterea sicut hī extra
de vsuris. c. nauigāti rōne dubij excu
satur hmōi pct⁹. si qs pānū vinū ole
um z alia merces vēdit. vt ap̄l⁹ q valeāt certo termio reciptat. p eisdē. si vi
tpe pct⁹ nō fuerat vēditur⁹ eas. rōne ēt
dubijille q plus accepit q debit excu
satur in tale cōtractu vt dictum est. ñ.
Sz i emptōe z vēditōe reddit⁹ ad vitā
dubiū est vtrū vēdēs plus debet q acci
piat: qz emēs pt cito mori ēt nō pre
pta sorte. z vic emēs plus accipiat q
debet qz pt multū supuiuere. z cito mori
Et tō rōne dubij vē excusari: vē ergo
q ppter iustā excusatiōez ppter piculū
mortis ipsi pctūl ex natura rei ex pte
vtriusq. emētis z vēdentis. et ei pp
rōnē veri dñij z liberā voluntatē pbē
tiū q pct⁹ de iure nā sit licit⁹. dico ā de
natura iustitiq ex pte pbētiū i pctu pp
corruptā intentionē: puta si aliqo diues
nō pp vite necessitatē: q pp auaritiā z
vt diuiti⁹ fiat tales reddit⁹ emit⁹: hoc est
ei turpe lucrū. Cō. Ray. z bo. z Jo.
an. in addi. Spec. sup̄ tit. de vsur. z
archā. c. gētiq. xiij. q. iij. z cy. in. l.
si pr. C. de iudi. te. z Inno. z pa. i. c. i ci
uitate ex. e. Sz quidā pdicūt dicūt. nō
lz aliqui piculo se exponere ad tal⁹ est
hmōi qz multi sūt q dicūt hmōi pctū
eē illicitū: ergo. c. Ad qd dicendū. Fs
Ian. in. iij. q talis emēs nō exponit
se piculo dānoso pp cōtrouersias do
ctoz vñ si qs hēret intentionem q nollet
aliquid facere cō deum: z facit aliquid
de quo ē cōtrouersia iter doc. dato q
illo q facit sit malū z pctū bonū credit
q si peccet. Ille. B. risio facē ad mētē.
¶ Quo ād iure vendēs aliqd ad vitā. e
puta possessionē pōt illud retinere qñ
emēs post vēditionē partē supuit. Ar.
S. Ber. q illud a vēditore licite retine
ri pōt rōne vel titulo emptionis iuste.
Nā sicut dicū est talis pctus ē licit⁹: qz
ficti piculū: z dubiū ex tractū pte. Cō
n. iste emit ad rps: dubiū evtrū dēat su
puiuē plus: vel minus. Propterea tal⁹
iceritudo rpis facit cōsultatē in vtraq p
te. Ex nā q pctus vere trāsfert res in
emētē z qñ modicū supuixerit pars
ex nā eiusdē pct⁹ reuertit ad vēdētē z
nec vē h difficultas maioz. q i his que
simpliciter vēdāt. Nā siqs emeret equū: z
p eo solueret. c. li. b. q stat: q si pdictus
equus in cristinū mozeret. multū min⁹
vēdēs. c. lib. licite retineret sibi. Quis
ex re empta nulla vtilitate p̄secut⁹ fuis
set talis emptor talis q trāsfactio iusta
statim facta precium esse vendentis.
¶ Secundo queroz: qd de his q emunt z
aliquos reddit⁹ ad vitā vēditoris ser
uat⁹ debitis circūstātijs ex etate z sani
tate emptoris. Fr. Monal. q secure fie
ri potest: quia nec cadit in desiderio

mortis allcuius. Sz vbi emit ad vitā emptoris: nō est tutū: ne venditor desideret mortem emptoris: nō tamen est mortale ꝑm eum.

4 ¶ Tertio quero. Utrum liceat emere redditus ꝑdiales hereditarie. ꝓz. Allelom. q ꝑm aliquos talis contract⁹ ꝑt fieri licite: si seruet equalitas iuſt nālis Quod qdē fit qñ tāta equalitas seruatur: q nō ligdo appet qs ẑhētiū hēat meliorē partē. Si aūt ligdo appet q ꝑcia est nimis paruū respectu rei empte: vel ecōuerso: tūc ñ lz: vt dictū est ꝑma. q. Aduertendū tñ est q qñ quis emit possessiōes ad tps: vel simplr cā lucri: qd expectat tñ ex natura tpis z nō ex nā rei possesse: vicīū est in ẑctu Et tale lucrū in iure dr iurpe lucruz. Si vo hmōi possessio emat cā lucri: z talis emptio fuit min⁹ iusta pp necessitatē vendētis: cui ex caritate subuenire debuit: in tali ẑctu ē vicīū vsure nō qdē p se: sz p equipollētiaz. q: lucrū qd puenit ex tali ẑctu militat cōtra caritatē. Si vo possessionē emat ñ cā lucri ꝑmo z ꝑ se. ad necessitatez z vtilitatē sui z suoz: dūmō in emptiōe seruet eqtas iure nālis: si accrescat ꝓcessu tpis plus q dat: illd fit emētis: q illd accepit tāq suū ẑct⁹ ipsi⁹ nāz z nō rōne tpis. nisi valde p accidens.

5 ¶ Quarto q̄ro: nūqd possint vēdi redditꝰ pcipiēdi: vt ius pcipiēdoz reddituū ꝑciū minoz: eo q statis emēs solutiq eēt ꝑciū. si soluit singulis ānis: differret: puta an liceat emere redditus molēdinoz vlq; ad. x. ānos dādo minus ꝑciū: q statis soluti: q dareī si solutio singul annis expecteī. ꝓz. Allelom. q casus est licit⁹. Pmo. n. é ꝑsup ponēdū q suturi fruct⁹ ꝑt emi: sine iura pcipiēdoz fructuū: sicut iura molendinoz z pedagioz. Sc̄o supponi tur: q iustū ꝑciū debuit eē ꝓportionatū rei vēdite. Justicia. aūt ꝑcū attēdi dz a tpe ẑct⁹: vt tñ detur q̄ti vz res tpe ẑct⁹ nō tñ q̄ti valitura est toto tpe ꝑsiti. Jdē tz Do. Tertio ꝑt ex Bcīadi eē licitū: q: lz pl⁹ pcipiat emēs tpe ꝑsiti q̄ debeat: tñ id qd pcipit esse de sorte pp verā vēditionē factā iuriuz pcipiēdoz fructuū: cū iusticia ꝑciū attendat tpe ẑct⁹: quo tpe nō magis vz q̄ vēdat vicīū enīz z vsura est: qñ datur min⁹ ꝑciū q̄ valeat res tpe ẑctus Nō aūt vicīū est si dareī min⁹ ꝑciū q̄ dareī in futurū. Et hoc idez tz. S. Ber. dans singulare theoricam dicēs q ius rez pro futuro tpe nō licite minus emi. q̄ si oēs ille res ipsi emptori ꝑtialiter traderent. z q̄ ius futuroz reddituū ꝓtendit in longiora tpa tanto ceteris par⁹ mioꝛ ꝓtio emi. qz in his in qb⁹ ius rei differt ab ipsa re. aut ab actuali possessiōe ipsius rei: nō ipsius emi q̄ius res ipsa ñ fit aut actualiter nō tradat. z securi⁹ est rem hre z possidere q̄ solū ius rei ꝑnus z ꝑtialis eius possessionis equidē maioz z ꝑ stātioz ē: q̄ certitudo rei future. Pro im de nō imerito pōt ꝓma plus vendi. z sc̄da licite minus emi ꝑcium. tñ rei vēdite debet esse ꝓportionatum ꝛc. Talis autem iusticia attēdi debet a tpe cōtract⁹ non aūt quantū valitura est toto tpe cōsequenti. Et hinc est q emēs annos redditus mille duc. ad. x. ānos pro. cccccc. ducatis mox soluēdis: nō est ex absoluta vi ꝓtract⁹ vsurarius Et nihilominus esset si nunc mutuaret. cccccc. ducatos vsq; ad. x. annos. si q quolibet anno redderenī sibi. c. aut q vltimo anno redderenī sibi multiplicati. hoc est mille duc. Insuper non est peccatum in istis ꝑcīj: si puentus reddituū certi nō sit oioꝛ sed probabiliter ꝑsit ꝑcipitari: sicut ꝑsit puentus z fructꝰ agroz. Immo ēt posito q sint certi: eo mō q ꝑsit eē futuri reddit⁹ certo res adhuc ēt ꝑsit in tñ mioꝛ ꝑcio emi q̄ ius reddituū mille ducatoz ꝓio anno hꝰi doz: in q̄tū plus vz ius primoz reddituū mille duca. q̄ ius remotoz.

6 ¶ Sz pone. q̄dā ciuitas ex guerra multū angustiata vēdit reddit⁹ suos: Quidā emit ꝑ vili ꝑcio: demuz facta pace empto: de reddituū lucrat. x. ꝑ vno Queritꝰ an restituere aliud obligeī. ꝓz.

S.Ber.q nō z hoc rōne dubiū vel pi
culi. Cōsulēdū tñ est illi q largas ele
mosynas faciat de reddit̄bus illis.

7 ¶ Quinto q̄ro. virū gratia expectatio
nis rei vendite liceat plus accipe a vē
ditore: vel minus dare ab emptore. ℟.
Alex. lom. q in emptiōe z venditiōe
interuēire pōt duplex expectatio. Pri
mo vt expectet res vendita. z q; expe
ctat: ideo minus datur. vt figo dat. x.
mina frumenti q̄ valet. xij. acceptnrus
minā in alio tpe. talis expectatio si ex
pacto vsura est. Alia est expectatio
nō reti: vsus eiusdem puta q; res est
talis nature q emēs nō pōt statim ea
vti. Pōt. n. ꝓingere q resq vendit sta
tiz tradat: ꝗ tñ ipsa res ñ hz statiz vsuz
suū: z tō si emens min⁹ dat q; nō pōt
statiz vti re sua: pp expectationē vsus
nō peccat: q; res statiz tradit: z tñ vē
dit⁹ ꝯtū valet tpe ꝯctus hz detur min⁹
ꝑcū. p ea pp vsuz successiuz eiusdem.
sicut est in reddit̄b⁹ molēdinoꝝ vbi
percerptio reddituū est successiua: vel
q; expectat⁹ vsus eiusdez vt siquis ꝓo
pellicia que statim tradit minus dat
circa pen. ꝯ circa festū. S. Michaelis
q; vsus eius expectatur circa festū san
cti Michaelis z ñ circa pen. ꝯuis. n.
res tradat vtroq; tpe: tñ hz vno tpe da
re minus ꝑcium: ꝯ alio tempore nō
ꝓpter rem expectatam. Sed pp vsuz.

8 ¶ Secto quero qd siquis debeat sol
uere. c. duc. post tres annos. Ita q; an
tea nō tenebat. z ad pñs solvit eū pa
cto q; sibi retineat. xxv. duc. ꝓpter in
tercurrēs tp̄s triū annoꝝ: quoꝝ termi
nuz ꝑuenit. An vendēdo illud tēpus
sit vsura. ℟. ℔s Bar. ol. q nō: z q; pōt si
bi retinere istos. xxv. duc. q; ꝑuenit tp̄s
solutiōis. Naz illud tp̄s est sui fructꝰ ꝓ
pter qd pōt vēdere valorē illi⁹ faciat
ad hoc. l. si ꝑtante. ℣. quotiens. ff. sol.
mat. Sz. n. tp̄s illud nihil valeret non
amplius esset teneri ad mor. solnēduz
ꝯ teneri ad soluendum post tres an
nos. z nō ante. Si autez obijcias q; ꝙ
ratione pecunia mutuata nihil vltra
se naloris venditibilis hz eadez ratione
nec pecunia ad tres annos solneuda. e
ideo vendere tempus eius. xxv. duc. vi
detur vsura. Dicendū q; hic non ven
ditur pecunia: sed solutiōis ipsius tem
pus. quod vtiq; est vendentis. Et econ
uerso tempus pecunie mutuate nō est
ꝓsentis: sed receptoris vsq; ad ter
minū sibi ꝓfixum. ꝓpterea sibi ven
di minime pōt quin ꝑmittatur vsura.
Si vero is qui post tres ānos tenetur
soluere. c. mutuaret tibi. lxxv. z ex hoc
vellet sibi dari. xxv. tunc vsura esset: eo
q; venderet tibi tp̄s pecunie mutuate
ꝯuis enim pecūia ex se nō valeat plus
se ipsa: tñ ex vtentis industria aliquez
valorē acquirit. Preterea ille vsus seu
facultas vtēdi pōt ab eo cui⁹ ille vsus
est legitime vendi. ff. autē de may. in
tiij. format hāc. q. Pone q; aliqs debz
alicui post annū aliqd. z rogat q; sol
uat sibi statim. z rogat q; sit liber ꝓ
dimidio debiti. Et rūdet q; est vsura:
q; mora tp̄is facit hoc negociū illicitū
vñ vel ꝺz totū sibi soluere: vel nihil di
minuere ꝑuenīdo tp̄s. z hoc erit gra
vel expectare temp⁹ z tūc erit iusticia
Aliter si diminuit z ꝑuenit tp̄s solutio
nis: tūr de residuo restituere. ℏ. ff. Dīs
si iste soluens ante tempus pōt ꝑtende
re aliqd interesse: non erit illicitum.

¶ Septio q̄ro qd si emi ab ꝯite pos- 9
sessiōes cēsum. r. co: bitū frumēti ꝓ pre
cio quo hñr possessiōes: et gb⁹ habe
rent verisimr dicte. r. co: bes. adiecto q
de oibus bonis suis indifferēter solue
re teneat. Dubiū facit q; nō emo fru
ctus certi pcū alicui⁹ pdi. z sic potius
vr obligatio ꝑsonalis: iuxta no. ꝓ Inno.
in. c. in ciuitate. extra eo. Itē hic nō
emr certū ius reale. ℟. Jo. de lig. in. c.
fi. extra eo. q; si census ꝑstituit in bonis
z ad bona sit relatio: nō est censendus
ꝯctus vsurari⁹: cū hic merces: hic ꝑci
um z alia iura realia. tō licitū est eme
re. ff. de here. vel act. vē. ꝓ totū. Et ma
xime ꝓcedit cū legitimō est ꝓcitū ad
adiectum cēsum relatū ad res. Laueat
tñ ꝯhens ab intētiōe dep: nauata. De ꝑ
dicto casu vide. ō. ꝓximo. c. ℣. xxxi.

10 ¶ Octauo ḡro qđ de his q emunt ab ecclijs vel mōasterijs certas possessiones tenēdas toto tpe vite sue: ita vt pᵒ eoꝝ monte ad ecclīa redeāt. Bꝛ. hoſt. in sum. q. Ray. z Boſ. indicauerūt hūc Jctuꝫ vſurariū eo q hoies multū ſperāt viuere. z ſic ſperāt ſe amplius pceperos de ꝓuentibᵘ poſſeſſionū ꝯ ſit pecunia quā dederūt. z ſola ſpe Jhtur vſura. Si tñ ga, vnā poſſeſſionē dat vt recipiat alia equalēteꝫ: licitus ē Jctus. Certe ſalua pace eoꝝ. naꝫ ita hoies ſperare pñt lucrū in hoc vltimo ſtatu: ſicut in pmo. Et adeo licitus eſt Jctuᵘ pzm⁹. ſ. emptiōis z venditiōis: ſicut z vltim⁹ ꝑcarij nīſi i fraudē fiat nam vterq; approbat a iure. Ipſimet ēt ſcripſerūt q nō hz locū vſura niſi i mutuo. Jdeo dic q iſte Jctus eſt licitᵘ naꝫ rōne incertitudinis excuſat. C. eo. l. ij. Si tñ ponas pzo cōſtanti q malā intentiōem habeant z q eos remoꝛdeat pīcia non excuſo. Purgent ergo pſciam. extra. de pſcrip. c. fi. Sed ego de illis non ſum ḥ hoſti.

11 ¶ Nono ḡro qđ ſigs vēdit ius pcipiē doꝛ redditui: qđ tpe Jctᵘ vz. c. z q: ex pectat ſolonē fiendam certis termis vult hꝛe. exx. ſ. ipſe venditoꝛ. nunqđ eſt licitus. Bꝛ. Alex. lom. q nō: q: cū ſtatim tradat res q̄ vendit z ēptoꝛis ſtet pi culo. z ſtatim alteri vendere pt eam. z q: expectat ſolonē fieri vult hꝛe plus pp dilationē tpis: vī recte cōmitti vſu ra: vt q̄ſi ga indirecte mutuet pcīū iuſtū rei vēdite. ſ. c. vt ex illis habeat. xx. vltra ſortē ḥ vſura idirecte vī cōmittiꝛ vt etiaꝫ in oi re vendita ad tpe. Si. n. res. in pñti valet. x. z ga vēdit eaꝫ xij. pp expectāda zᵃ ſolonē videt indirecte mutuare. x. vt recipiat duo vltra ſortē Et hūc caſuꝫ dicit decre incitate. extra eo. ex fo. ma ſua non eſſe vſurariū nihilominꝰ tñ venditoꝛes pcīū nō in currūt vbi dubiū ſi merces ipſas plus vel minꝰ valere tpe ſolutionis. Pe. tñ de ancha: i diſputatione impſſitoꝝ ve netiaꝫ: vī tenere Jriū in caſu ppoſito Nec ob. d. c. in ciuitate. nec. c. fi. de vſu rīs. Nam fm eū illa capitula. vbi plus pcipere de pñti pp dilatam ſolutionē non videtur licitū. Nec eꝫ minus eme re pñti pecunia ꝯ res valeat de pñti pꝛopter dilatam traditionē rei: vt. d. c. fi. §. ille q̄ꝫ. tteliꝛ in caſib⁹ gb⁹ loquū tur. ſ. cuꝫ ga vendi merces z ſic res ve nales. ḡruꝫ alia rō eſt ꝯ aliaꝫ rep. Eſt n. de mercib⁹ q̄ tradūtur idem qđ de pecunia iudicādā cū ſint pecuniꝫ de ſtinate. ar. l. cetera. §. iſ ſi paruerit. ff. de le. i. Dīc eſt q legato ornamento mulieꝛi non venit in legato ornamē tū qđ teſtatoꝛ venale hēbat: vt q: deſti natiōe ai nō vī ſuū eſſe. vt. l. pediculis §. ītē cū ꝗrerē. ff. de au. z ar. le. Et ideo recipiēdo plus de mercib⁹ ꝯ valeant pp terminū vī recipe illud q̄ſi de pecu nia: z ſic eſt vſura. Itē. d. §. ille quoꝝ logtur in emptiōe fruméti vint z oleī z ſic in gb⁹ ꝓſiſtit mutuū. vñ pp dilataꝫ ſolutiōeꝫ taliū reꝝ non eſt licitū eas emere vili⁹ pñti pecunia ꝯ pīſile ſint ſolutiōis tpe valituꝝ. qꝛ ipaꝫ bonitas nō ꝓſiſtit niſi in eſtimatiōe pecūie: ita q̄ pcio poſt dato recipiāt oīmodā fun ctionē. z p inde hētur ac ſi minoꝝ ḡtī tas traderet pzo maioꝝ ſolutēdo z ſic eſt vſura. Notanter ergo illa capta in telligenda ſūt ba in mercib⁹ venalib⁹ Jtez in reb⁹ in gb⁹ ꝓſiſtit mutuū. In equo ḥo poſſeſſionib⁹ z alijs reb⁹ vē ditis z ſtatim traditis pp dilatā tradi tionē taliū reꝝ poſſe minꝰ emi ꝯ va leāt de pñti. Nec mirū qꝛ pmo cāu em ptoꝛ fruīt reb⁹ ſtati ſibi tradit]. Equū ergo vī vt plus poterit vēdere pp dila tā ſolonē pcīj. Et eꝫ pp dilatā traditō nez taliū reꝝ vēditoꝛ fruīt ipſis rebus ergo ēptoꝛ potuit minꝰ emere ex eo q̄ pcīū ſtatiꝫ ſoluit. z hūc itellectū ſen tit Bal. i ſca. C. de vſuris. hec Pe. q̄ ſūt valde notāda. Et illud de anticipatiōe tpis. put logt. d. §. ille q̄ꝫ locū hz q̄ſi res q̄ vēdit nō ſtatiꝫ tradit ſ pcīū ſta tim datur: z res expectat. Secᵃ aūt ſi ſtatiꝫ daret ipa res que vendit vel ipſi ius pzo pcio tunc ſoluto quo valz tē pore cōtractᵘ. Jdeo. n. in caſu illius. §.

lle quocꝫ vicio fus̄ eſt ℣ctus emptiõis
& venditiõis & equipollet ℣ctui mutui
q: is qui alias venditurus erat pro.x.
ſi tunc data fuiſſet pecunia voluit.xy.
propter dilationes tpis.& ſic eſt perin-
de ac ſi̇lla.x.mutuaſſet pro duob⁹ il-
lo tpe & ſic ipſa vendidit. Sz in caſu no
ſtro nõ ſic.qm̃ vendens tale ius vẽdit
illud ℭtũ vs tpe ℣ctus.& ſic iuſte.& cũ
dilect⁹.de emp.& vẽ.l.ij.C.de reſcin.
ven. ius ipſum tribuit emptori incon
tinenti.& etiã incontinenti ꝑcium recí-
pe ipſius rei venditæ. Nec hic vlla in
terueniẽt ex pte ℑhentiæ dilatio ſeu p
pter dilationes maior vel minor quan
titas ꝓcij & ſic non vẽditur ipſe. Nec
ob.ſi dicat q m⁹ iuſto ꝓcio emat
q: negat q⁹ min⁹ iuſto ꝓcio ſit em-
ptũ. quinimo tm̃ venditur ℭtũ valz
Nec hic capit aliqd vltra ſortes.q: ius
emptũ & illud qõ ex iure naſcitur totũ
eſt de rõne ſortis q: emens emit ius ipſ
ſum cuꝫ ſuo fructu venturo. Illud eſt
enim plus accipere. aliud eſt vltra ſor-
tem accipere: vt notat Archi.in.c.ſiqs
clericus.xl.q.iij. Et ideo in hoc caſu
non eſt fiẽda diſtinctio quã facit.c. na
uiganti.in.d.9.ille quocꝫ.ſ.an in tem
pore futuro res ſit plus veriſilr valitu-
ra vel ne. Et lz Pe.de anchar.in loco
ſupra alle. dicat q ſiqs emeret ad duo
vel tres annos impreſtita vel loca
ꝓ:o minori ꝓcio q̃ percepturus eſſet
puta centum ꝓ octoginta & lucratur
xx.in anno quoꝝ⁹ de tribus ꝗtuor vel
v.annis eſſet vſura.tm̃ Inno.in.d.c.
in ciuitate.& Oſt.vt ſpemet pe. dicit
tollerant ſtus ℣ctus anni redditus ad
certum tps: quãuis in pecunia cõſiſtat
& hoc videtur ꝓbabilr⁹. & lz redditus
ſint certi & ſine laboze & expenſis vel
pericula: nõ tm̃ pp hoc viciat̃ contrat⁹
ficut dicimus in affictu & emphiteoſi.
Et predicta adaptari pñt ad emptõez
pagarium.ꝓ quo vide q⁹ notat. Archi.flo.in ſũma loquendo de pactis &
ꝓſonetis q⁹ ſi emptor hoc agit non ad
facienduꝫ negociationeꝫ de hmõi iuri
bus: ideſt intentione reuendẽdi & ani-
mo lucrãdi ex augumẽto p̃cij: ſz ad ꝓ
uidendũ ſue neceſſitati & gubernatio-
ni familie ſue decẽtiam ſui ſtatus tunc
ſi contractus ille emptionis talũ turiũ
ſeu creditoꝝ montis dicat eſſe licitus
vt qdaꝫ aſſeuerãt erit & lucrũ licitũ qõ
cõſeꝗtur proſoneta ex tali mediatione
Si tñ emptor talũ turiũ hoc facit ne
gociãdo:nõ intẽdẽdo ad reuendẽdũ & in
de lucrãdo. Et ſi de ſe li:ſit⁹ ſoret talis
cõtract⁹.cum ſit turpe lucrũ: illicitus vi
detur talis emptio.xliij.q.iij.quicũqꝫ.
de hoc vide.j.q.xv.in fine.

¶ Decimo quero. An in aliquo caſu liceat vendere ad credẽtiã ꝑ.fm Alle. de alexan. q⁹ vẽdere ad credẽtiam põt fieri tripliciter. Uno modo credentia ꝓcij ſolvendi tẽpore futuro poteſt inclidere in contractu per gr̃am ideſt libe raliratẽ vẽdentis.ſ.qñ res vendit̃ ꝑz iuſtaz eſtimationem ꝓ tpe emptionis & cõmutatiõis ipſius rei a ipſe vendi tor expectat ſolutionẽ libẽr ꝓpter gra tiã quã hz ad emptorem talis credentia nullũ hz vicii vſure.q: nulla excre ſcentia eſt pp credẽtiam. Secõo poteſt incidere credentia nõ pp gr̃az vendi-tozis ſed ex natura cõtractus.q: res ſi eſtimatur ſm valoꝛez quo valet quan do trãditur: ſed quo valitura eſt vel ſperatur valere tempore ſolutionis. verbi gratia: ſi aliqua res vẽdatur in aliquo tempore in quo non habet tantã vtili tatez & neceſſitatẽ humana vita: quã tum habitura eſt in futuro tempore. & vendens non eſt eam vẽditurus eo tẽpore quo minus valet: ſed alio tempo re quo ſperat̃ maiozis valoris. hoc cãu vendere ad credentiã eſt licitum ex natura cõtractus. vt ꝓbatur in.c.ſi.extra eo. hoc ſi aliaꝫ non fuerat venditurus Tertio modo pt fieri credẽtia in ℣ctu per accidẽs. ſ. ex natura tempozis quã do quis. ſ. plus vendit q̃ valeant res tempore venditionis vel q̃ valiture ſint probabiliter tpe ſolutionis aliter eas venditurus. & hmõ cõtractus eſt vicio ſus. Dicunt tñ quidam q⁹ lz ℣ctus vicio ſus ſit de ſe: tñ excuſari põt ex pte ven

dentis. Si enī vendito: rem suā nō intendit vendere carius pp tempus: iō propter damnum quod vī sibi imīne re ex dilatione solutionis recuperande seu pp vexationem suam redimendā quam probabiliter timet futuram sibi in repetōe debiti sui vel ꝓpter malicia ⁊ impotentiam debitoris: excusatur cō tractus a vicio: q; equitas estimatōis in hmōi contractibus per recōpensationem damni quod ꝓbabiliter timetur: seruatur. Et rectitudo huius intentionis tūc esset quando vendito: potuit optaret non vēdere talibus cū vendere ad credentiam. ⁊ qñ libentius daret alijs ꝓ minori precio: cū istis ad credentiam ꝓ maiori. Sic ergo excusatur cōtractus ſm istos propter tieresse q; non fit principaliter propter lucrum sed propter damnū vitandū. Adde tamen predictis notabile dictū Tho. cū de predicto casu fuisset interrogatus. q; vbi mercatores qui sine magno incōmodo ⁊ damno ex inueterata ⁊ mala consuetudine ciuitatis merces ad statim solvendum vendere non possunt tunc eo casu vendere possunt ad tempus vt cōmuniter alij faciūt: vt sic iustum precium exto: queant. Con. Bir. ol. Nec ob. qđ dicitur in. l. i. §. si hereo. ff. ad treb. cui. l. querebatur. ff. ad legē fal. q; res tantū valet quantū vēdi potest: quia intelligitur si ꝑmittitur vendi: ⁊ non obstent dicte malitie. Hoc tamen intellige qñ iusto precio vēderēt si dicte malitie nō essent.

Additio. Et ne decipiaris tu cōfessor: q; casus iste est periculosus in ꝓsulēdo studens ań omnia scire quod sit iustum precium rei vēnalis Circa qđ do tibi duas regulas Prima est q; vbi in loco non est taxatum precium rei venalis: tunc mercator pōt vendere merces suas cum moderato ⁊ honesto lucro ꝓsideratis periculis laboribꝰ: expensis: qualitate mercium ⁊ hmōi. Secūda regula q; vbi in loco est taxatum iustum ꝑcium merciū ad numerauum. ⁊ vt in pluribus sic emitur tūc mercator dz ⁊ pt vēdere merces suas illo ꝑcio. Dixi ꝑmo iustū precium pp cupiditatem aliquor hominū pecuniosorum qui emunt per se pe merces villor: ꝑcio ad numeratū cū iuste valeant vt sic in futur possint vendere illas suo modo. Item in multis ciuitatib⁹ est ista alia corruptela q; artifices nolunt emere merces ad numeratū. nisi fiorte cū vilissimo precio. Et in istis duobus casibus mercatores qui hñt merces suas non pōt eas vendere iusto precio ad numeratū: pñt illas vendere ad tempus: vt sic extorquant iustū ꝑciū. Dixi secūdo ad numeratū. pp ꝑcium permutationis qui inter vulgare dicitur ad baratum. Da ex empluz. Est vnus mercator qui habz piper quod vz ad numeratū. x. ⁊ vult permutare cū alio qui hz cotonuz qđ etiaz vz. x. Ille qui hz piper vendit p xij. ad baratum. ⁊ sitr ille hz cotonuz vendit p. xij. Et hoc casu dico q; iustū precium harum mercium non est nisi x. In veritate. quia paria lucra mutua compensatione tolluntur. ⁊ ideo redu cūtur ad. x. Est etiaz alia fraus in hoc quia multi artifices qui emerūt granū vel vinū vel hmōi ad baratum dant suis laboribus illas res ꝓ illomet precio. quo emerunt ad baratum: dicentes eis q; ꝓ tanto eas emerunt. ⁊ tenentur ad restitutionem illius pluris. Dixi tertio vt in pluribus. quia precia rerum non ex affectione singulorum: sed cōmuniter funguntur. Dixi quarto dz vendere p illo ꝑcio quia dato q; mercator emisset merces caras: tñ si duceret eas ad locum vbi venderentur vilior precio non pōt vendere suas maior ꝑcio notabiliter. Dixi vltio q; potest vēdere merces suas illo ꝑcio. quia dato q; emisset merces suas velissimo ꝑcio ⁊ duceret eas ad locuz vbi essent carissime tūc salus ꝓscientie posset vēdere illo precio. Et sic compensabitur gressuz cum marco. ⁊ vbi in priori casu damnificabitur: in isto multum lucrabitur. Caueat tñ mercator in priori

casu ne dicat. Ego emi merces p.o.x. non possuz vendere nisi p.o. vtij. Ego volo vēdere ad credentiā p.o.x. vt sic me sernem indemnē. Dico q hoc nul lo mō potest fieri: verūtn q: iustū pretium non cōsistit in indiuidibli sed hz tres gradus. s. plus: diserctus z rigidū Posset talis vēdere ad tps vsq; ad plus rigidum vltimū quo aliquotiens ipse mercator vēderet et ad numeratū Ea que dicta sunt de vēdendo ad tempus: dicta sunt vt exto: quat iustū pretium. Sed dubiū est an qs possit vendere ad tps: z lucrādo aligd vltra iustum pciū. Dico q vbi esset aliqs artifex q nō hret pecunias p.o emendo ad numeratū z vellet emere ad tps. z tu misericordia mot⁹ vēdis ad tps cū aliquali lucro vltra iustū pciū nō videris cōdēnandus si pot⁹ velles vendere ad numeratū qz ad tps cū tali lucro. Et q: dictū est supza q res tantū valet quantū vendi pōt: istud tñ intelligi hz qñ fit vēditio homini, seruci z itelligēti cōditionē rei glo. est singularis sm Ang. z Joā. de imo. in mortis causa. ff. de dona. causa mortis. z bal. in. l. illud. C. de coll. vbi exaltat illā gl. e si obyceret q mercator debet expectere lucrū moderatū ꝛc. Dico q illud est verū regulr multotiēs inter ementes sunt pone indigentes z necessitates nō modicē patiētes. Jtē inter emētes sunt pone ignorātes z leues z hui⁹modi: quibus non hz vēdere nisi iusto pcio z cū moderato lucro. In casu tñ ꝓdū hz vendere plus: vt in. casu nro z sic p.ozda doc. qui vñr hr.

14. ¶ Undecimo vtrū liceat emere red ditus pecuniarios hereditarie vel ad vitaz. ff. sm Ale. lom. q hz fuerit opio magistrop q nō tñ potest dici cōtrarius: scilicet q sit licitum. Contractus enim viciatur multis modis. vno modo ex parte rei que vendit vel emitur puta q: res ñ ē vēdibilis vt liber hō Jtē ꝓdalia, Jtē res aliena. z hoc mō sm opi. eoz vitiat ist⁹ ꝛctus. q: pecunia nō est vendibilis z in tñ vitiat q declinat a ꝛctu emptionis z ꝛtoritur ꝛctū mutui: exquo non licz sperare lucrū. Sed tamen rñderi potest ad hoc q in rebus nostris tria sunt bona primo mobilia. secūdo immobilia. tertius in vtrisq. z sic distinguit mobile z inmobile z ius in vtrisq. Ita ipsum ius vendi potest: sicut mobilia z inmobilia. Non ergo venditur ipsa pecunia hz ius petēdi redditus pecuniarios. qꝫ uis aūt pecunia nō vendat: tamen trā sit cum iure vēdito videmus enim q aligd est quod emi non potest vel vēdi. z tñ trāsit cū alio quod emitur vēditur de iure: sicut iuspatronat⁹. qō est annexum spirituali: z tamen trāsit cuz vēditiōe ville vel fundi que vendi ps de iure. Ita in ꝓposito vēdit ius: quo vēdito trāsit pecunia. Jus enim pcipiendi talem quātitatem pecūe sup bonis suis vēditis quolibet anno. sine hr reditarie: sive ad vitam ementis: non est pecunia sed distinguit vnū ab alio: verū est tamen q alia rōne nō pōt vēdi pecunia qꝫ iuspatronat⁹. Pecunia enim nō pōt vendi. q: est mediū in vēditione. Jus aūt patronat⁹ vendi non pōt. q: spūali annexum⁹ est. Secundo pōt esse vitiū in ꝛctu ex parte pretij: z tale vitiū excludit ab isto cōtractu qñ ꝓportionat⁹ pretiū cum eo qō vendit. Regulr enim cōtractus emptionis z vēditionis illicit⁹ est cū in eo non seruatur egtas iuris nālis. Cum aūt talis egtas seruat ita q nō est notabilis excessus pretij sup re vēdita nec econuerso cōtract⁹ est licit⁹ est licitus. Non ergo negat quin talis ꝛct⁹ possit vitiari ex parte pretij. sed tñ sicut pōt vitiari: ita pōt iustificari. Tertio pōt occurrer vitium in contractu ex parte pacti appositi. Hoc aūt est quando appositio pacti repugnat rei sup q trāsigitur: ita q ipa res nō patitur apponi pactum: vt in simonia. Alio modo qñdo pactus repugnat ꝛctui: puta qñ ꝛct⁹ est gratuitus z tale viciū facit vsurā. Usura. n. ē h q aligd exigit ex pacto rōne rei mutuate tale aūt viciū ñ ē in ꝛctu p dicto

cū ibi non mutuū: ſz vera vendītio ſit
Quarto pōt eē vtilē in ℣cu ex pte ℣
ꝓbētis. ſ. cū go ſingu: ſe emere qđ in pi-
gn⁹ recipit: nūc nō excuſat a vicio vſu
nīſi aputet fruct⁹ in ſorē. ar. extra de
pig. lib. illo vos. Et ſ mō poſſet aliqs
dicē q hic ē vtilē: q: tm̄dē ē ſic ℣he
re ſicut mutuare. c. p. r. q̄libz áno. ita
q ſic ℣hēs mutuat idirecte: z emptio
nē fingēs facit mutuū. Pōt ät dici q
argumētū nō cogit q: i tali ℣cu nō ē
mutuū directū vel idirectū. vbi. n. eſt
mutuū mutuat⁹ obligat mutuāti i pre-
cio. In tali aūt ℣cu ꝓcūi tráſit: z ius
ꝓcipiēdo: reddituū ſtat piculo z lu-
cro ipſi⁹ emptoris. Poſſet tñ in hmōi
℣cu icidere vtilē expte ℣hētis pp eū
tis pp cupiditatē et⁹: ſz hoc ſi accidit
ex ipſa nā ℣ctus: idē ſz Inno. z Do.
z Jo. an. in. c. in ciuitate. ex. eo. Alij ēt
ſm q refert idē Aler. pbāt hunc ℣ctū
eē licitū q: licite poſſet qs emeē pdictū
p. c. z pdictū ēptus poſſet qs hēditarie
dare alicui ꝓ ſe z ſuis hēdib⁹ hoc pa-
cto q recipiēs pdictū obligaret ꝓ ſe z
ſuis heredibus dare ql̄bet anno ſol. c.
dāti pdictum: z ſic mediāte emptione z
vēditione pdictū. talis ħz ꝓ: o. c. lib. c. ſoli
dos quolibet anno. Nihil aūt differt in
dē cōſpectu vtrū hēat hoc mediatevl
imediate. ℣ctus ergo vſ licitus. fateo:
tñ q nō eſt ita honeſtus z vcedens ℣
etus ſicut q emūtur redditus pdiales.

¶ Quodec. o. q̄ro. de. q. quotidiana z
dubia: marie i ciuitate Janue Venetia
rū z Florētieq̄ tpe neceſſitatis ꝓpelūt
ciues ſubuenire cōi. z cōe poſita ſtatu
it eis lucrū: vz. v. p. c. z q̄ſq; minus. z
nō pñt ciues id capitale repetēe: ſz bñ
poſſūt vēdere illud alteri nunqd hoc
cāu ꝓmittat vſa. ſ. Pa. i. c. i ciuitate
ex. eo. ℞z cōiter moder. doc. q nō. Naz
ciuitas ħz redditus. z vſ ꝓſtituer⁹ ānuz
redditū ex redditib⁹ ſuis. Itē hic non
ē mutuū. q: et⁹ ciues ꝓpelūnt ſubueni
re cōitati. z nō pñt repetē qñ volūt ſz
cōe poſſit ſe exonerare ab illo debito
ſoluēdo capitale. Itē cōe libere cōſti-
tuit hoc lucrū. facit. c. z ſi qōnes. de ſz

Dec Pa. Et no. ſingulr dicta pa. nas
logrur de illis ciuitatib⁹ q̄ hñt redd⁹
℞o q notādū q q̄dā eſt cōitas libera
z hñs ꝓpriū: qz ħz aliquos reddit⁹
vel puctus: ſic reſpōdētes cōitati q nl
li ſingulr ꝓſone z ħz illos ſibi vēdicare
ſiue tales puct⁹ oriant ex certis pdijs
vel terris tali cōitati ſubditis. ſiue pue
niāt in certis vectigalibus ſeu gabellis
ab ipſa cōitate legitime iſtitutis vt in
pſatis cōitatib⁹. g dñm ſaltē de facto
nō recognoſcūt niſi forſaſſe qđ ſibi
ipſis ſed certis regulis z legib⁹ facūt.
z ſuppoſito q tales puctus ltie ad ta-
lē cōitatē ptineat. pt ltie ipſa cōitas retē
to ſibi dñio directo ipoz pdioz ſeu ga
bellaz trāſferre i aliū vel i alios puct⁹
ex ipſis puctuātes z hoc vel titulo do
natiōis: vl vēditiōis: vel pmutatiōis
z ſic tales in quos fiet trāſlatio nō ac
grūt ins ſup ipſis pdijs vl gabellis di
recte: ſed ſolū ſup fructib⁹ exinde p gu
bernatorē z curā cōitatis habētē pue
nientib⁹. Et hic q̄rūt originē locatio
nis. q: z ipſum cōe annuatim de ſuis
redditib⁹ mille idiger ad pſens. x. mil
b⁹. Et q: hoc nō pñt here nīſi in. ānis
expōlt' venalia. ℣. ánalia. p. x. milib⁹
pñtib⁹: reſeruato ſibi q̄ poſſint hec. x.
milia reſtituer⁹ ad libitū ēptoris⁹ q̄ fa
cto redibit ius ipm̄ ꝓcipiēdi melle ad
ipſ cōe. Et q: nō inuenit forſaſſe q ſolus
h. x. milia exburſet ipſ cōi: vn⁹ ſolvit vl
emit puctus ꝓportionatos ad. c. z hic
vſ here vnū locū: vel ius ꝓcipiēdi vnā
ptē ſic taxatā p pſidētes de ſuis pueti
b⁹. Alij ſoluit. cc. z ſic here. duo loca.
z ſic ꝓſequēter. Et q: qs glēs turis ħz
in alīq illud rite in alterū teāſferre pōt
Ut i regla nemo. de re. iur. li. vi. nulli
dubiū eē ↄz qn ſi cōitas ħz ius ſup ta-
les puct⁹. illo i aliū trāſferr possit trāſ
latiōe vēditiōis totāl vl ꝑticularis. Ju
ra. n. vēdit pñt. e emt. ſ. ō here. vl ac.
vē. p totū. Emūt q̄ tales a cōitate. non
ius directū ſup ipa ꝓpetate gabellarū
q: ħ ius vt dcm̄ ē retinet ſibi ſz ius q
cipiēdi tm̄: vl tantū ſiue talē ꝓmodita
tē ſeu ꝓceptionez cōmoditatis. Et bñ

gdēz tale ius vtile sine vtio facti simplicito pōt separi a dño z ppetrate vt pz i cle. clemi. §. pide. de ver. sig. Quedā vo est cōtra q alteri seruiēs: nullū hz ppriū. qz oia q cōta ee pñt vel terri torū vel predia vel gabelle: sibi vēdicat z appropriat dns talis cōtractis qō ptingit cōtractib⁹ subditis regib⁹ vl tyrānis. z talis cōtractus nihil habeat. nihil vēdere pōt. z p nō in tali cōtate loca cōis esse: nō pñt qz ius istituendi illa nō hz: qz nō hz aliqd ppriū vt supponit nec hz ius instituendi de nouo gabellas vl pedagia: qz tale ius penes solū pncipē residet. Igit si hec cōtas indigeat pecuniis z offerat se datura r. p. c. sibi sine currentib⁹: nō potest hic subesse ℣ctus emptionis vel venditionis: sed mutui: cū vt supponit nō habeat qd vendat: z iō occe sic dādo tali cōtatis. c. vt annuatim recipiat: r. aut plus vl minus: cēsendi cēt vsurarij: qz ex suo mutuo reciperēt aliqd vltra sortē. Et hāc distinctionē sequit. d. Alu. Bridol. sup. c. ℣sur. ex. co. vbi de mō te florētie tractās dicit q̄ ly emere, fructus a cōtate vbi in bonis cōtatis cō stituant. vbi si fieret relatio solū ad p̄sonā cōtatis nō liceret. Et quib⁹ insistūt nōnulli q̄ min⁹ apte hec. q. a quibusdā soluit p distinctionē volūtarij z coactionis dicēdo q̄ illa loca sunt licita: q̄ cogēte cōtate instituta sunt. Alia aūt illicita. qz cōtas habens aliqd venale exponit sine coactione: cuius emptor volūtarie emēs qd ipsa volūtarie vendit nō peccat plus q̄ si emeret similitudinaria a p̄sona p̄ticulari. sicut de p̄nēdibus suis vēdere pōt emere volēti. qō licite fieri pōt. iusta regulā iuris p̄missam. z in⁹. no. p Jnno. z Joā. an. z do. An. in. d. c. in ciuitate. z Jo. cal. ex. eo. c. fi. z Pe. de an. in tractatu suo de ℣restitis venetia⁹ quibus cōcordant plures summiste. vt Ray. Jo. pis. Lon et plures theo. vt Egi. nor. ordinis pdi. Bull. vas. chro. ordinis minor. magister. F. de empti. ordinis minorū. z Ni. de aul. Nō sic aūt esset in cōtate que nihil venale hz: qz si volūtarie qd illi mutuat: nihil inde vltra sortē percipere oz. Si aūt coacte cōcederet tunc aut hoc facere potuit absq; suo graui incōmodo z interesse z sorte nullo. qz fortassis illā pecuniā tenuisset in capsa z tūc nō excusat ab vsura rōne coactionis. qz sic hz locē p̄ceptū illd. Mutuū date etc. in cōtate: sicut in p̄sona p̄ticulari. Si aūt hoc fecit cū suo graui z nō bili incōmodo: z tūc posset absq; petō ab ipsa cōtate recipere p̄serttim vltro se offerente tm̄ plus vltra sortem ℣tum rite estimari pōt et⁹ incōmodū z interesse: qz nullus tenet cū suo dāno socio subuenire. xxij. q. v. si nō licet Ex predictis ēt pz q̄ si apte solui hec qō per distinctionē primaria z secūdaria dicēdo q̄ p̄m⁹ tuste acq̄siuit: qz met⁹ sine coactio cū excusauit a peccato. Sz scds acquirēs ab eo in quo cessat coactio nō excusat a vicio vsure. Dictū est enim q̄ et volūtarie primo emens vl acquirēs nō peccat. Dictū est ēt q̄ coacte mutuans tenet nil recipere. si absq; dāno suo vel interesse mutuare potuit. Lō do. An. in. d. c. in ciuitate: z do Lato in tractatu suo ramētoz. nō bīter distinguens. q̄ aut secūdus emit a primo. existente vsurario. vtputa q̄ mutuauerat de sorte reddēda ad suū beneplacitū: vel ad tps: z sic est scds censet vsurarius: qz qualis est venditor: talis est emptor: si vero primus nō erat vsurarius. vt. l. qz mutuauit sorte nō reddenda. vel reddenda ad voluntatē cōis: si reciperet istos p̄uentus pp suuz interesse: z tunc scds empto⁹ non erit vsurarius. qz cessionarius hz similes actiones cū cedente. li. z. ti. C. de ac. z ob. Patet etiam ex p̄missis q̄ abusiua est locutio vulgaris: qua cōiter hui⁹modi translatio mutuū vocat. Nō n. hoc est verum nisi in cōmunitate sē cūdo modo dicta. In prima autez vere venditionis est emptionis est cōtractus. Nam in mutuis remanet ius repetendi supra dantem creditorem. pactum autem remanet supra recipien-

ſſ ꝛ debitoresñ. qꝫ non eſt in propoſito. Immo ecouerſo vt pz; qꝛ poſtꝫ de dicōtati. c. pro. r. annuatim nō poſſiꝫ mea. c. repetere. imo ſto in piculo ꝓdi ꝛ ſortem ꝛ puentū: vel ad magnā diminutionē veniēdi. ſicut aliqñ ſanue ꝛ alijs locis. c. deſecēdūt. ad. l. r. ꝛ. ad. v. Et qꝛ emē locū nihil aliud ē q̄ emere pagas ꝓpemas ex p̄miſſis ſoluū alia q̄ſtio. Nunqd emptio pagaꝝ ſit vſura ritus contract⁹. Cum enīz ide iuduciuꝫ debeat cē de partib⁹ qꝫ de toto ſi eme rē locū a primo hñre ipſum nō ē vſura: vt oſtēſum eſt nō videt ratio quare emere pagas vnius āni ꝓ pcio qꝫ de eis inuenīt ſit vſura. Nec obſtāt ꝑ doct. p̄dicti. q diffuſe tractant iſtam materiam de emptione locorum faciant differentiam inter emere prouentum pauci temporis ꝛ ꝓpetui: dummodo in fraudē vſure nihil fiat. Sic ergo concludo iſtam materiam: ſup poſito per predicta ꝓout cōtter tenēt doc. Et eccleſia tollerat ꝛ cōs vſus ap probat emptio locorū a perſona ꝓuata habente illa in cōl iure hereditario: vel aliter acq̄ſita non ſit vſurarius contractus ex forma ℨctus. Locludē dum vꝫ ꝑ emptio pagaꝝ ex ipſis locis prouenientiū ñ eſt vſuraria: qm̄ arbor bona bonos fructꝰ facit ꝛc. Cum igitur paga nihil aliud videat eſſe q̄ quidam fructus huius arboris ciuilis que locus dicit vꝫ rationi cōſonum ꝑ ſi emptio arboris non ſit vſuraria: nec etiam emptio fructus eius qui paga dicitur. In hoc etiam cōtractu non eſt mutuū cum periculum remaneat ſu ꝓa dantē. Et recipiēs danti in nullo remaneat obligatus cuius ℨrium eſt in mutuo. Et ꝗto hmōi page diſtant a maturitate. tanto vtilis emunt. Sic de fructibus vinee Non obſtat qꝫ dicitur a tenentibus ℨram opinionē ſcilz ꝑ talis emptor vꝫ emere pecuniam. Nō argumentum ſit etiam ab illis q tenent emptionem locorum eſſe vſurariā: Ad quod reſpondetur ſm Pe. ayrnerici q̄dunis p̄edi. ꝛ magiſtrū. ſ. de empoll. ꝑ ille q emit locū nō emit directe pecuniā iz emit ius qꝫ alī hē bat. ſ. cōtrarie de tali pecūia peipiēda Jus aīe ꝛ iura licite emi ſit vt dicīt ē ſupra Emptio. n. q̄ nō ꝓt operari ad rē opaī ad ius in re. C. de ℨhē. emp. l. cuiꝰ res. Idē dicit magiſter egi. halē. ꝛ. d. Bull. vaſcho. ꝛ magiſter guido de car melitaꝝ. oēs doc. ꝓncipales. vbi loquunt de ēptione redditūū pecunialiū ad certū tp̄s cuiuſmodi ē paga ſm rei ve ritatē. paga. n. nihil aliud ē q̄ gdā red ditus pecuniales certo pcio ſemel ſolu to ēptus. vñ q emit talē redditū ad certū tp̄s vt eſt vnꝰ āni vl plurīū: dr mē pagas. Qnā ēt ſniaz ſegt bar. i. l. cōtē. ſerro: q marioo. ff. de publi. vbi dicit emēs vectigal. ñ emit ꝓpie pecuniaz vectigalē. iz emit cōmoditatē talez pe cunia peipiēdi. Lō. Butri. vbi. ſ. q loquēs de locis venetiaꝝ ſic dicit Ille q hz i pecunia. Ad. emit ex eis tot loca cōis: q poſtea vēdit alteri ius ſuum ꝛ emolumūtū oē qꝫ peipit a cōi Querit an iſte ℨctus ſit licit⁹ ꝛ dicit q ſic: qz recipit redditū i pecunia tā ꝑſtitutus. Ubi aduertēdū ꝙ dicit tā ꝑſtitutū. qz ſi nō eēt ꝑſtitut⁹ in aliq̄ re: vl aliq̄ ius vēditiōis: poſſet magis dici ℨct⁹ mutuū q̄ ēptiōis. ſicut accidit publicis vſu rarijs i quos nulla res in ec aliena⁹ rei ius amutuātib⁹ trāſferī. ſed remanet i ꝓpria ꝑſona ſb aliq̄ pignore obligat⁹ Idē tz Jo. de lig. ꝛ. d. Lan. Idē Lap. de caſtel. Nec ēt verū vꝫ ſm alios: qꝛ ēt ſi emerēt cauſa lucri ꝙ ſic ēmendo peccēt. qz in ℨctu emptōis ſi ē reprobata ſpes lucri. eꝫ ē ēp. ꝛ vē. p totū. Iz in ℨctu ñ ſit dīmoda certitudo. pcio: qz vēdito: ſi tūr ēptor de euictōe: ſicut in alijs ℨctib⁹. Nā ſi cōmuntas nihil daret emptori: nihil ad vēditorē ꝛ cuⁱ loco ſuo periculo ſubintrauit emptor. q̄nqz ēt incurrit dannum emptoꝛ pp deteriorationem monete aſi tēpus ſo lutionis pagaꝝ. Q̄nqz ēt ciuitas gra uata guerris nihil rñdet creditoribus aut in prolixus tēpus ſolutionis diffe rri ex qua ꝓlatiōe ſegtur dānū ēptoꝛ

ristñ cõsulẽdã ẽ cũ dño laurẽtio q̃ ls in emptõe locoꝝ ex forma ꝓct⁹nõ cadat vsura:nõ ẽtñ fuggerẽdũ g alr sa cẽ ꝛ viuere põt q̃ omnẽs alijs exerci tijs:reipublice fortaſſis magꝫ vtilib⁹ se totaſr ad talia'lucra quertatia ẽt nec ad lucra g ex emptõe pagaꝝ puenidt pſertis ſi ſut dnutes g nõ ob aliuꝰ vt te neceſſitatẽ vel filias ſuas maritãdas ꝛ hmõi:ls ſolũ ad feſtũ ꝛ vt diuitibus dnitores fiãt pſerti a talib⁹emẽdo pan pth⁹.gb⁹ls dei ꝛ charitatẽ de ſno dare debereꝫ ꝛ g ñ q̃ſiti vl rogati:ls vltro q̃rẽtes a gb⁹emãt lucrãdi cupidi tate q: tẽ ꝛ ſi ſi vt vſurarij:tñ vt auari ꝛvt turpis lucri ſectatores ẽnt arguẽdi

16 ¶ Terciodecio q̃ro.põe eſt ꝙſuetudo q̃ recto:reprehẽdãt de pecunia 'ciuitat' alicuiꝰ ſẽ ꝛ ſuis hẽdib⁹dãdo.v. flor. vl.r.ãnuati.p.puẽtu ſine lucro quã pecunia q̃ertit ciuitas i vtilitatẽ ſuã:eſt ne vſura.ꝙ.ſ⁹ Jo.de lig.q̃ cũ pecunia ſit menſura aliaꝝ rer.ff.de fideiuſſ.li ita,tal⁹ꝓct⁹nõ erit licit⁹peccãſq̃ recto res ñ ſi ſingles niſi ꝙſequãſt burſale ꝙmodũ:poſſet tñ ls cũ debẽdi tal⁹ꝓct⁹ vbi ciuitas ꝙſtitueret cẽſũ.v.vl.r. florenoꝝ g ꝓcerneret bõa ciuitatis.

17 ¶ Quartodecio q̃ro.põe.p.exñs ia nue emit a.M.turonẽſes i frãcia:vbi gfa.ſi vſq̃ ad mũdinas ſũt tres mẽſes min⁹ habẽt emẽs ꝓ lib:.turonẽs ũ q̃s ſi rẽnt tñ duo mẽſes. Cõtract⁹nõ vſ lucrũs ꝛ maxime ſi pecunia ſ reciptẽda i termio,pbabilit creditꝰ plus valitura. vel ſi ſic emẽs cõſuer lucrar'. Doc.n.poſito vſ cẽ idirectũ mutuũ. Puta vt ge det min⁹receptur⁹plus in termino. ſecus ſi eẽt dubiũ:rõne eni dnbꝰ,pbabilis vel cõſuer accidẽtis:forte poſſet excuſari. De hoc dic vt.j. Vſura. vl. in materia cãbiorum per londres.

18 Quintodecio gd de his g nũc emũt certos equos tradendos, emptor ab ipo vẽditore in certis nũdinis.q̃. Fm Bull. ſi emãtur minori ꝓcio q̃s eſtimẽtur eos ibi tñc valituros vſura ẽ:ſi aũt de⁹valore veriſiliꝫ dubitat:nõ ẽ vſura.

19 ¶ Sextodecio gd ſi ge vẽdat bladũ alteri ꝑ.xx.ſol.in mẽſe.qs tñ nõ ẽ niſi xv.ſol.in ꝓximo termio ꝑs bõi viri eſtimatione valituꝝ:ꝛ poſtea veniat cari ſtia:ꝛ dici⁹emptor:illud bladũ vẽdat ꝓto.xxv.nunqd ꝑm⁹vẽditor algd em ptor:ſi reſtituere teneat:vſ q̃ nõ:q̃ em ptor:in illo eſt dãnificat⁹imo lucrat⁹. Jn ꝓmo facit q: ille ꝓct⁹ſuit vſurar⁹: ergo tenẽt ad reſtõnẽ.q̃. Alſten.i ſũ.ꝑs Donal.q̃ vẽditor iſte tenẽt reſtituẽ emptori illud q̃d ſupuẽdidit vltra eſtimationẽ boni viri:q: ls emptor dãnificatus nõ ſit:hoc fuit ꝑp euentũ rei g nõ excuſat ab vſura:dãnificatus tñ tu li q: multo plus emit q̃s i termino valebat ꝑm eſtimationem boni viri.

¶ Decioſeptio,gd ỽ mercatore g re- 20
emit ꝑ.xc.eũdẽ pãnũ equũ vel aliqd aliud ab eo cui pt⁹ venditerat ꝑ .c.ꝛ ꝛ cui poſt tradidit.xc.flor. tũ emptor nõ ſoluit tũc illa.c.q̃.S.B.q̃ petẽs ẽ q̃ tõ emẽs reuẽdit ipſi mercatori ꝑ ſa tis minori ꝓcio:q: ſub q̃dã rõne mutui poſtq̃ ſub reali veritate ſolutiõis tradidit ille mercator ſibi illa .xc. rehabere ẽ.quẽ ille emẽs nõ ſoluit mercatori: ꝑ pterea tal⁹ꝓct⁹ vſurari⁹:ꝛ cẽ maligni tate ꝛ duplicitate plen⁹g tñ tũc ñ cẽt vſurari⁹ſi mercator abſq̃ oi itẽtõe reemẽdi rẽ a ſe vẽdẽdã abſq̃ fraudẽ vẽ diſſet ꝑ.c.flo.ꝛ cã reemiſſet ſimplr ab emptore volẽte cutcũq̃ vẽdẽ'ꝑ miori ꝓcio:q̃uis tibi cẽ poſſ⁹ victũ ſuſti pcũ ꝛ modici.tñ q: iſte ꝓcius ſolet fieri in fraudem vſurarum.iſta ſecunda pars non eſt multum ꝓdicanda.

Decioctauo.vtrũ mutuũs.c.ſol.pe- 21
tro cũ pacto q̃ det fibi.l.innũeratis ꝛ alia.l.en debito:ib⁹vel in reb⁹puta pãno ꝛ hmõi.ꝛ ipe debitor ꝑmittit fibi ſoluẽ.c.inũerat' q̃o tñ debitores ꝛ reo nõ acceꝑiſſet dict⁹ꝓbito: niſi ꝑp mutuũ:an ſit vſurar⁹ꝓct⁹.q̃.lau.ỽ ridol. dicit q̃ ſit i fraudẽ:ꝛ tõ cũ grauẽ dicẽtes debitor rõne mutui erit vſura idẽ dic cũ rõne mutui aliqd 'vẽdit debitor plus debito ꝓcio.xiij.q.iij.ſi fenerauerit.Et hic caſus eſt quottidian⁹.

¶ Decionono.vtrum ꝑcuãtes nego- 22

ita stipēdiarioꝝ.s.recipiēdo pagas eo
rū: z sactēdo alia obsega: z mutuādo
eis in necessitatib⁹ eoꝝ recipiēdo certū
salariū sint vsurarū.ꝛ. Idē Lau. q̄ si
ēptū ad id q̄ peripiūt rōne laboris: ſ si
ēptū ad id q̄ peripiūt rōne mutui.

23 ¶ Ulio qd ve his g emūt frumētuꝫ
z vinū z hmōi tpe q̄ colligit vt cari⁹
vēdant.ꝛ. Ḃ pt fieri mlitplr. Pmo pp
bonū cōe sic Joseph emit frumēta vt
hſt vñ puideret pplo terre/pe famis.
z Ḃ e meritoriū.sedo pp pussionē suā
z suoꝝ: sic si aliqs nāc emat timēs ne
postea oporteret eū cari⁹ emē: z po
stea q̄ ñ indiguit vēdidit sic cōtigit i
ſozo vēdebat.z Ḃ ē licitū. Tertio pp
pietatē.vt.ſ.de lucro puideat paupib⁹:
e hoc ſterū licet z dūmō ita modera
te Ḃ faciat q̄ cōitas p caritatē ñ ledat.
Quarto pp exercēdā iustam cōmuta
tionē p modū mercatiōis.nō vt inten
dat caritatē inducere:sed potiꝰ suā artē
seu negociationē exercē q̄d potissime
locū hz q̄ ñ est p̄opria negociatio
etus:ita q̄ p sua opera recipit lucrum
Quinto pp auaritiā.ſ.vt carius vēdat
nulla alia necessitate vel vtilitate pen
sata aut vt caritatē inducat z pgreget:
ita q̄ hoies cogantur emere ab eo: z
vt possit ad libitum vēdere.z isti tales
enormiter peccāt. Dec breuiter extra
cta sunt ex dictis Ray. Guil. Inno'.
Host.z Monal. Qui Monal. addit.
ſm quosdam.q̄ q̄ laic⁹ nō ex. cupi
ditate.ſz vt puideat sibi z suis emit ali
qd vt postea cari⁹ vēdat: siue' ānonaꝫ
siue aliud: nō ē mortale. Si āt excupi
ditate qo emat p̄dicta vt postea cari⁹
vēdat peccat mōtaliꝫ: siue sit cler⁹ siue
laic⁹. neuter tñ tñr ad restitūē facie dā
certe pōe:ſ ds erogari tale lucrū pau
peribꝰ ꝰ ꝓfilio sacerdot'. ſi tñ Ḃ ē de
necitate.nisi ex fō hmōi alig cēnt dā
nificati:q: tē ſi sciūt illis fieda ē restiō
Ité ſm Monal.illi credēdi sē nephā
di z detestādi q ea intētione emunt au
reos.vel alias monetas :vel res vena
les p̄cipue victualie vt de talibus ca
ritatem inducant.'

Usura.iii.circa a.alia. No.p̄mo tri
plicē differētiā inter mutuū z lo
catū. p̄ma ē q̄ in mutuo piculū ē in ac
cipiēte.in locato vero ē eo q̄ dat. Secūa
ē q: mutuū pp̄rie ſi deteriorat̄ per vſū
vtputa pecūia ſz locatū sic:vt domus
vel equus. Tertia q: mutuū quātū est
de se nullā vtilitatē pit vtēti. locatum
vero pit:vt ager:equ⁹ vel domus. Sz
an liceat aliqd accipe p vſu rei que nō
deterioꝝtur.ꝛ. Ri.q̄ sic puta p̄o vſu
ciphi argentei.

¶ P̄mo quero. Utꝝ liceat locare aīa 1
lia p certo frumēto vel alia re annua
ꝛ. ſm Guil. licit⁹ ē Sct⁹ dūmō condu
ctor nō grauet ex imoderata mercede
Licitū ē ēt apponere pactuꝫ de dāno
vel lucro rei locate q̄ vtrūq; sit com
mune sed nō licet ponere pactū q̄ dā
nū sit solum ꝺuctoris. nisi dānū q̄
esset ex culpa sua ēt leuissimā aūt leuissi
ma:cū Sctus p̄cernat vtilitatē vtriusq;
posse i ēt ex pacto ꝺuctor recipe in
se,piculꝫ rei.ext. de depo.c.fi. vñ tale
pactū nō facit Sctū vsurariū:ſz posset
fieri in fraudē vsurariū.z forte sic p̄e
sumeretur si fieret a ꝓsueto vsurario.
no.tñ hz Jo.ð li.q̄ dās boues alicui
cū pacto q̄ debeat dare.ex.starta frū
mēti q̄ aut locanꝫ opera bouꝫ ꝓficit⁹
ē Sctus: q: boues deteriorant̄. sed si
vlt boues recupare p̄cio quo facit'esti
mari cū trādit:nec vult deteriorationis
subire piculū:ḡnis bñ velit subire tu
dicium.ſ.morte naturalē:z tunc con
tractus est illicitus.

¶ Sēdo quero.qd de illis g trādunt 2
boues ad mediationem p certis sertā
rijs bladi: eo pacto q̄ ſi morianꝫ vel
deteriorent:conducto⁹ habeat medie
tatem periculi. Si aūt meliorant̄ habeat
medietatez cōmodi.ꝛ. ſm Monal.
q̄ re vera locare boues vel equos ad
die vel terminū. dūmō cōductor non
grauet de imoderata mercede licitus
est pactū. De cōtractibo āt dāno z com
modo rel locate inquā ē ex pte loca
toris:nisi ꝓbabilr dubitetur vez loca
toris vl ꝓductoris meliorē ꝓditio. in

ꝓpoſito tñ ſcm vt ꝓductoris ꝓdicto
deteriorꝫ.q; vix.aut nũq̃ põt hẽre tan
tũ cõmodũ de melioratiõe bonũ: q̃tũ
põt hẽ dãnũ de morte ſi ꝓtingat. Si
tñ locator timẽs ne ꝓductor granaret.
boues appon at hmõi pactũ firmiter
ꝓponẽs q; ſi boues ſine culpa ꝓducto
ris perent nihil exigeret ab eodẽ: nõ'é
dicẽdũ q; peccaret: niſi pp ſcãdalũ eoꝝ
q ignorãt eius intẽtione. Dicit tñ ſan.
Ber. q; talis pp ſcãdalũ peccat mõta
liter. Jtẽ quia hr̃des neſcientes eius in
tẽtionẽ poſſent repetere capitale. Jllõ
tñ verũ vt dictũ ẽ.ũ.§.primo. q; ꝓdu
ctor rei pt in ſe ſuſcipe piculũ rei ꝓdu
cte: et caſus fortuit⁹ q̃tũ ẽ de nã con
tract⁹. ſed in ꝓpoſito' cãu non tãtũ eſt
ꝓductio vt locatio: ſed ſocietas in pe
riculo ꝛ meliorãtiõe ꝛ deteriorãtione
bonũ. Jtem de predictis circũſtantijs
in iudicio aie ſtatur ꝓfeſſiõi eius. Et
ea que dicta ſũt in hac.q. per oia ap
plicentur. q. precedenti.

¶ Tertio quero: q̃d de ouib⁹ ꝛ aialib⁹
q̃ tradũtur ad cremẽtũ. ℞. fz Bonal.
q; i hmõi traditione põt interuenire
Scts ſocietatis tantũ. vt locatõis ꝛ cõ
ductõis tñ põt et concurrere ꝛ tractus
mutui ꝛ ſocietatis. Primo q̃dem con
tractus ſocietatis tñ: vt qñ ge habet.
x. capita ouiuꝫ: ꝛ facit ſocietatẽ cũ alio
habente totidẽ ꝛ cõicant adinuicẽ ip
ſas oues: ꝛ piculum ꝛ emolumentũ ꝛ
expenſas circa cuſtodiã ꝛ paſtũ earuꝫ
ꝛ conuenĩunt ẽt inter ſe q; de fetibus
reparenẽ capita mortua: vel de velleri
bus ꝛ pellibus emãt alia ad augẽdũ
gregẽ. Jdẽ dicendũ fz Buil. ſi vn⁹ ha
beat. xx. capita ouiũ: ꝛ alius. x. ꝛ cõicãt
cãs ad inuicẽ vt dictũ ẽ, p rata. Aut ſi
faciunt aliud pactũ licitũ ꝛ honeſtum
dummõ ſerues equalitas inter eos: ita
q; in hmõi pacto non videat eẽ meli
or: vel deterior vnius q̃ alterius con
ditio. Jtẽ põt eſſe locator ꝛ conductio
vt ſi ge habeat. xx. capita ꝛ tradeat ea ali
cui cuſtodiẽda. vel paſcẽda: ſub certa
mercede pecuniꝫ: vel participatione
prouentuũ gregis. Jn q̃ caſu ſi vñs re
tinet ſibi periculũ aliqꝫ capitũ: nec aſſi
gs in pactis cõuentionibus grauet cõ
ductorẽ licitus eſt ſcms. Scõm tamẽ
aliquos et ſi vñs nõ retineret ſibi pícu
lũ: non pp hoc, eſt vſura. Poſſet tamẽ
contingere inigtatẽ ſi ꝓditio vñi ẽ me
lio: q̃ ꝓductoris. Jtẽ tertio pñt cõcur
rere Scms mutui ꝛ ſocietatis: vt cũ ge
hñs. xx. capita tradit ea eiſdẽ alicui.
puta p.xx. ſol. ita q; teneat ei redde
re medietatẽ ſortis. ſ.x. ſol. ge. q̃d cõtin
gat poſt modũ de ouibus: ꝛ tũc perin
de eſt ac ſi creditor dediſſet ei matuo.
x. ſolidos ex qbus cõparet. x. capitib⁹
cõtraxiſſet ſocietatẽ cũ creditore hñte
alia. x. capita: ita q; ſint cõia: ꝛ ipſi ſint
ſocij in periculo ꝛ prouentibus. tũc q̃
quanto ex contemplatione mutui gra
uat creditor debitorẽ in cõtractu p̃
ſate ſocietatis. p.o tanto eſt ibi vſura.

¶ Quarto quero. Quid ſi habẽs. xx. 4
capita tradat alicui ruſtico hoc modo
q; ſint firma: quia illa dat ei eſtimata
certo pretio. ꝛ lucrũ ꝛ dãnum ſint tñ
ruſtici. ℞. Buil. q; nõ eſt cõtractus vſu
re. ſed mutui. quia ideẽ eſt ac ſi mutua
ret ei pecunia de qua emeret tot aialia
Alij vero dicunt q; hic eſt ꝑpius ꝓtra
ctus emptionis. q: eſtimatio emptio
nẽ facit. ff. de iure dotiũ. lege plerũq⁹.
Ut dicit dñs Ang. in ſuo' tractatu de
ſocietate. Eddens q; in hoc caſu tra
dens animalia nihil aliud poterit pete
re niſi pretiũ. Niſi emptor animalium
fructus recepiſſet ex animalibus em
ptis ꝛ moram commiſiſſet in ſoluendo
pretiũ. q: tunc venditor poſſet petere
dictos fructus tãq̃ intereſſe. l. curabit
C. de ac. emp. qũ ẽt obtinet, de iure ca
nonico ꝛ, de foro ſcietie. vt notat glo.
in. c. conqueſtus. extra eo.

¶ Quinto quero. q̃ ſigs dat certa ca 5
pita ouium eſtimata certo pcio, hoc
pacto q; ruſticus nõ accipiat aliquam
vtilitatẽ donec g dederit recipiat ꝓ⁹
totã ſortẽ. ℞. fm Buil. ꝛ ſan. Ber. inq̃
eſt valde pactũ. ſicut ẽt ſi gs pa
ciſcat q; aliq̃s ruſticus aliq̃d accipiat
reſtaurabit de ſectibus alia mortua. ꝛu

insmõi enīz pacto est ꝙsi tradere ones smoztales. Et Monal. dat singulares theoricā.q. valde vtilis ē ad tota litaz mām. socidarū. di. q. gīa ir vep. est q vbi phabilr dubitat vtrū illi⁹ vel isti⁹ sit deterior: ꝙdlio in forma pacti adhi bīti in scīetate: non est pcm. Ubi aūt ad arbitriū boni viri grauat alter⁹ cō dlio: pcm ē ex pte grauātis si scienter hoc faciat: ē tñr ad restōnem. Nō aūt pt dari doctrina generalis sup hmōi Zctib⁹ seu traditiōib⁹ animaliū pp va rietatē traditionū ē dolos qui a gbus dā super talibus excogitātur.

6 ¶ Sexto. gd si ge tradat que mōasterio sub hoc pacto q de qlibz que recipiat ānuatiz sol. ij. cū fruct⁹ eaz valeat lōge plus. Sed addit q ēt si moriātur ipe vult tñ fructū ꝛ si valde multipli cētur oēs sint mōasterij. R. Pm hoſt. q licitū est nec pōt eccīa restōnē petē ex ꝙ ī traditōe lesa si ful ꝙuis mortalitas sequat: Et ꝺ nisi ones sfecte. eēnt: ꝛ ad mortē pate. ī ꝺ ignorauit monasteriū ff. de mino. l. vep. §. si locupleti. Lōsulo tñ tradēti q ī tali cāu sentiat ptē dānū nec cū factura mōasterij velit locupletari. ꝛ cauet sibi tradēs q ntīs ꝙ uētus plētiat: ñ tñr mōasteriū de oulbus abbati vl celarario: vel hmōi cū pāicto pacto datis: vel cū filiꝭ fꝫ eūdē. ho.

7 ¶ Septio ꝙro. gd de bis g emūt ones vel bones a pauplb⁹: ge forte nō hñt. R. Monal. q vbi gs emit a paupe vl ēt a dmīte hmōi ailla q scit vel credit ipsū nō hꝫe ꝛ. si tā traditꝫ ea: locat ei dē p certa ānua pēsiōe vsura est. vl ad mīn⁹ pīmēdū ē in fraudē vsuraz fie ri. dē dicēdū ꝺ illis q sciēter emūt fru ctus terraz ad ab illis q non hñt eas. Si aūt sine fraude ꝛ bōa fide fiat. hu iusmōi ēptiones ē dicēdū ēptiones peccare ḡdiu durat bōa fides. Hoc verū Pm san. Ber. capitale stat ad periculum ei⁹ q: tūc vera locatio est.

8 ¶ Octauo. Pone. P. tradit in socīdā Jo. r. ones. ipse. J. ponit. als. r. ac iterū. Pe. addit. alias. r. ꝫ operas ꝛ expē saz ḡs facit ipe. J. in alēdis pecozibus demū in fine anni eas equaliter diuidit talis ꝛctus licitus est.

¶ Nono. Pone q. Pe. dat. J. in soci dā. c. ones. pacisces secū sibi satisfacere de labore ꝛ expensis quas faciet ꝙ bi ctis oulbus custodiēdis. hoc adito: q dict⁹. J. de ꝓdictis oulb⁹ stet ad tertiā ptē lucri ꝛ dānitatis gdē ꝫ licitus est. q. P. satisfacere. J. de labore suo ex ꝙ ꝫ q. J. nihil ponit ī socīdā: nec opas nec aligd aliudiz pp fructū seu lucz obligat se ad soluēdū tertiā ptē oulū ꝓ dictaz. Idez dicendū ſi. Pe. tradit ipſi J. c. ones. Dalcilcēs secū q ꝓdict⁹. J. de oulb⁹: in medio ꝛ in fine Et talis ꝫ ctus licitus est dūmodo. P. sortuitum periculuz reūncat sibi

¶ Decimo. Pone q Pe. tradidit vl 10 ginti ones Jo. vsqz ad duos ānos tali cōdītiōe ꝙ dictus Jo. teneat eas ꝛ eaz fetus. ꝛ fructus cum diligentia pascere ꝛ seruare suis expēsis: fetuum ꝓo ꝛ fructuū eaz medietatez ipe. P. fideiꝛ. ꝙsignare ꝛ dare atqz in fine termini ip sas easdē ones vel alis que eis occasio ne tpis extabūt ipsi eidez assignare: si tñ ipse vel alique illaz sint ipsaz fructus vel fetus culpa: aut dolo ipsi⁹ Jo. vel ei⁹ nūcij, pterūt vel deuastati fuerit ad dānū ipsi⁹ Jo. specteo. si ꝓo diuino iudicio vel casu fortuito hoc euenerint ad ipsū. Petrū hēat ꝙtinere. dūmō ipse Jo. ꝓdicto. P. de hmōi faciat plenā fidē. talis ꝫct⁹ videt licit⁹: ꝛ satis videtur equa ꝛ bona qdlio vtriusqz.

¶ Undecimo. Pone fꝫ Bal. in. l. i. C. 11 pro socio. Dedi ones in socīdā ad gnquēnū. ꝛ de ꝓsuetudie est ꝙ ī fine gequēnij diuidāt ones ꝛ fructꝰ eaz int rim ones nāli pterūt: nungd rusticus ad aliquid obligat⁹ est mihi. dicēdum q in tali casu ꝙingere pōt triplex dānuz. Primo ex natura. Et in hoc casu q: finissent pīture etiā penes me. ō resistuere nō tenēt ēt si fuissent estimate Nā in Zctib⁹ nō ozānatis ad bñium trāsferēdū: estimatio emptiones nō sa cit. vt. ff. p socio. l. cū duob⁹. §. dāna. ff. loc. l. ij. Et hoc per regulā traditam. ff.

de ẑhen. emp. l. cũ mamsata. §. nemo Scẽo ꝑ ꝓtingeꝛ tale dãnũ ex. foꝛtuna vñ si ꝑieꝛũt casu foꝛtuito: cui ꝛesisti nõ potuit. teꝛ. dicit in ꝑdicto. §. damna. q ꝑiculũ est cõe ꝓoinde si omes estimate eꝛãt. xx. lib. ꝛustic⁹ teneꝫ ꝛestituere. x. Nã si nul ꝛestituereꝫ: totũ dãnũ vtiq; so ret meus. q̃ est §. d. §. dãna. q dicit q dãnũ est cõe. Et ex hoc hꝫ q̃ air iudica mus de casu foꝛtuito: alr. de casu nãli. Teꝛtio ꝓfiger ꝑt ex clpa vñ si clpa ru ꝑici dãnũ illoꝝ ꝗpuẽret: ipe ad emẽda nũr ton⁹. l. cũtat. q2 añ tps diuidẽde societat' oẽs omes eꝛãt mec: hꝫ estimate tradite fuerint. Si ẽo ꝓstq; omes cũ liter ꝑuri debeãt dãnuꝫ iteruenit ꝛusti ci culpa: tũc nõ tãr mihi nisi ad dimi diã ꝑcij ꝑte: q2 in plus ũ me dãnifica nit. Et ex hio ꝑꝫ hꝫ Bal. q si ꝑdictũ dã nũ iteruenit ex nã ꝓinet ad tradẽtem si ex foꝛtuna ꝓinet ad tradentẽ ꝛ reci ꝓientes. si ex culpa: ꝓinet tñ ad recipi entẽ hec san. Ber. Notãdũ tñ ꝑ decla ratõe tot⁹ mãe q̃ qñ aialia tradãr in societate: tũc aliq̃ fũt aialia grossa: vt boues ꝛ filia. Aliq̃ minuta: vt ouel ꝛ hmõi. Si grossa aliq̃ dant estimata aliq̃ estimata: si iestimata aliq̃ cum terra ꝛ aliq̃ sine terra iestimata ꝛ si ne terra: aut factũ ẽ aliq̃ pactũ: aut si ꝓio casu vꝰ q̃ pactũ sit ꝓdũ. C. de pac. l. si pasceda. dũmõ sit tale qõ arbi trio boni viri eq̃litaẽ ꝓtinent. ꝓsidera ta q̃titate capitalis ex pte dãtis ꝛ estimatõe opaꝝ ex pte recipiẽtis. Nã i ẽctu societatis: semp arbitriuꝫ boni viri ꝓsari dz: vt g plꝰ societati ꝓtulerit: vl pecũie vel ope: vel cumulcũq; alterius ret. ille plꝰ de lucro recipiat. ff. ꝑ so. l. si nõ fuerit. ꝛ in. l. in ꝓpositio

12 ¶ Jõ iuꝛe: ũtur q̃daꝫ q̃nesitões circa aialia grossa. ꝛ est xij. fozdie. P. tradit Jo. bonẽ ꝛ vitulũ nutꝛiendos vsq; ad annũ. hac. l. q̃estiõe q̃ in fine anni vẽ dant ꝛ. P. añ oia extrahat suũ capita le. deide diuidaĩ lucꝛ. Dico q i hꝫ cãu duo sũt nãrla ad hꝫ vt sit licit⁹. Pri mũ q̃. P. ꝛetineat i se ꝑiculũ foꝛtuitũ capital. Scõdũ q̃ si aialia mi⁹ ꝑde renꝛ q̃ fuerit ẽpta si tñ ex. Jo. tenea tur ꝛpi. P. ad supplẽdũ ꝑ capitale de si cẽte: q2 tũc eẽt capitale saluũ qõ si hꝫ.

¶ Tertiodecio. Põe q̃. P. locat Jo. 13 duos boues: voles q̃hꝫ. mese duas mi nas fruñti ꝛ retinet sibi ꝑiculũ dicto ꝛũ bouũ. ꝛ. q̃ talis locatio est licita dũ mõ tñ sit lucꝛ qõ ꝛñdeat vtilitati q̃ ꝑ hꝛi de bob⁹ alr illicita est. Nã si nulla vtilitas de bob⁹ aduenireꝫ: nil dare de debeat. alr meteret vbi non seminauit quod vtiq; iniustum esset.

¶ Quartodecio. Pone q̃. P. locat 14 Jo. duos boues estimates cũ hac ꝓdi tiõe. s. q̃ dict⁹ Jo. laboꝛet sibi cũ dictis bob⁹ in anno. xij. bubꝰ cas terꝛe: ꝛ cl̃ ne anni boues vẽdi debeãt atq; ꝓ. to tũ suũ capitale ꝓio ꝛehꝛe deãt. ꝛ Jo. hꝛe deãt medietatẽ lucri dictoꝝ bouũ Quid iure. Dicẽdũ q̃ talis ẽct⁹ licit⁹ est: si ipe. ꝓ. obfuat duo. ꝓio: q̃ retine at sibi ꝑiculũ dictoꝝ bouũ. Scõdo q̃ ꝓ mittat ipsi Jo. se satisfacere de laboꝛe quẽ sustinebit in laboꝛãdo terꝛas suas Et hoc'ad arbitrium boni viri: que si tisfactio cõputaꝫ in hoc q̃ dat sibi me dietatẽ bouũ. Sꝫ si nullũ lucruꝫ fieret de bob⁹. tũc. ꝓ. recõpẽsare tñr ꝓ ex pẽsis scis a Jo. de ipsa bouũ soꝛte vno ꝑdictoꝝ duoꝝ ꝙficiẽte: ẽct⁹ silicit⁹ ẽ

¶ Quintodecio. An licitus sit locare 15 boues ad laboꝛãdũ ad quartã ꝓtem in cri ꝛ dãni. ꝛ. q̃ sic. dũmõ locans bo ues laboꝛãti ꝓmittat cõpetẽter se satisfa ctuꝝ ꝓio laboꝛe quez sustinet: siue fiat satisfactio ꝙ expẽsis factis ex pte dãtis siue de soꝛte bouũ si ibi nõ fuerit lucꝛ alꝰ ẽctus illicitus est.

¶ Sextodecio. pone. ꝑ. tradit Jo. du 16 os boues estimatos. xx. flo:. vt cuꝫ eis laboꝛet vsq; ad annũ: tali vꝫ pacto q̃ ipse' Jo. teneaꝫ fidelr' eos nut: ire expẽ sis suis: atq; in fine ãni ꝑdictos boues vel estimatoẽs ꝑdictã cũ ꝛta ꝑte lucri si inde lucrat⁹ fuerit vel tñ min⁹ ipsa estimatõe. q̃tũ ponta⁹ ꝛta ꝓ dãt: si i de supueneꝛit dãnũ: teneaꝫ ipsi. ꝑ. da ꝛe ꝛ ꝓsignare: nũqd talis ꝓtract⁹ licit⁹ erit. Dicendum q̃ talis contractus

illicitus est. Et sit ante licitus si aderit pacto q̄ si dānū aliq̄s sine culpa ipsi⁹ Jo. aut nūcij eius interuenirent: q̄ ipm P. integre ptineret: nihilominus tale dānū. P. a pdicto Jo. nō teneret nec ptenet nisi Jo. iuridice faceret de hoc plenā fidē. Aduertēdū est etiā q̄ pdicta debent intelligi scōm debitū equitatis. Nā q̄s deducēs estimationibus opaz̄ z laboz̄ ipsius debitorie z expēsis factis de bonis eiusdē in bobus z instrumentis ad agriculturā necessarijs: nō debet in opatione eoz̄ facta diligēti examinatione superesse reperiri: nec estimandū ac diuidendum est.

17 ¶ Decimoseptimo. Pone q̄. P. frē dit. J. vnā vaccā. v. lib. estimatā: cū tali s. pacto. q̄ ipse. J. teneat eā z oēm el⁹ fructū z fetū cū diligentia seruare z cultodire sumptib⁹ suis: fructūq̄z el⁹ z fetū nō alienare sine lnia ipsius. P. atq̄ de fetibus el⁹ z fructib⁹ el⁹ positis tñ ipsi. P. dare z cōsignare. donec sit de dicto p̄ io integre satisfactū. Deide sibi assignare dimidiū fructuz̄ de fructib⁹ z fetib⁹ talis vacce. Si tñ vacca vl el⁹ fructus z fetus culpa ipsi⁹ Jo. aut nūcij eius quocūq̄z mō perierint. Ipse Jo. restituere teneat integre. Si āt diuino iudicio: aut fortuito casu supuenerint a fidicta ptineat dānū ad ipsū. P. Quid iure dicēdū sit opt. veriozes q̄ Jctus tal⁹ est illicitus. Nā euidēter apparet q̄ potior est pditio locatoris q̄z productoris q̄ poterit euenire q̄ postq̄ petrus sua sorte receperit: vaccā cū omni fructu z fetu pibit. z sic de oib⁹ expēsis z laboribꝰ habitis circa vaccā ipse Jo. nihil habebit. q̄s intuitū eē videt.

18 ¶ Decimooctauo. Pōe. P. locat Jo. duos boues estimatos. xx. flo. cuz pacto q̄ vbi ꝓmū est dare p duob⁹ bobus. xij. staria frumenti: det sibi ipse Jo. viij. tia tñ q̄ stet ad piculū tertie p tis bouū. nūqd Jctus est licit⁹. Dicēdū q̄ sic. Si tñ ipse satisfacit Jo. de labore suo z tūc licitus z q̄ Jo. obligat se adp̄ piculū tertie ptis bouū. Alr ñ. liceret.

19 ¶ Decionono. Pone q̄. P. locat. Jo. duos boues: pasciscens secū q̄ dz sibi sextariā frumenti q̄lz mense: nec de piculo mentionē facit. Quid iure. Dicēdū q̄ si. P. vult capitale firmum. tūc vsura est. Dz si tendit fortuitū piculū i se suscipe: tūc casus licitus ē. Si cui etiā q̄dē modo licitū ē agere i vecturā eq̄ tūc insup si moreretur boues p̄ io tenent̄ eos satisfacere tenetur.

20 ¶ Vigesimo pone. P. emit duas vaccas z eas tradit Jo. sub hoc pacto q̄ eas pascat. z cū. eisdē terrā colat. z tñ q̄ ipse. P. de ꝓmis fructib⁹ illaz̄ reciat medietatē pcz̄ earū. q̄. recepto medietas ipaz̄ fiat agricole: z medietas alia sit ipsi⁹. P. z cēlitter diuidāt fructi⁹. hoc addito q̄ agricola annuatim det vnū sextariū frumenti ipsi emptori s. P. p eo q̄ terrā colit cū ipsis vaccis z si moriātur vacce cēlitter cōcent dā nū. nūqd lz. Diceī q̄ Jctus licitus ē sed magis est Jctus locatiōis q̄z societatis: q̄ locat vnaz̄ vaccā. q̄ est sua ꝓpria vno sextario frumēti annuatim. z p pastu vaccē z fetus est ipse fetus. lz ō alia nihil recipit: q̄z nō fuit lz agricole est.

21 ¶ Quādo aūt tpe durāt hmōi societas vbi aliās pactuz nō sit iter Jhentes Ang. dicit se repisse q̄dā ītra extraua. iter extraordinaria. c. ieudoz q̄z vni⁹ Jctā. dicit. Cōsuetudo societat⁹ tumēt⁹. z sic sequit ad lr̄az in nigro: Si ge vderit tumētū ure societatis ille q̄ accepit dz tenēr̄ p. v. ānos si nihil dem est ō tpe. z oēs poterdri debēt eē cōtēt z illud q̄s ēsterint tpe trutulatiōis. z i capite. v. ānoruz sepat societas. z ille q̄ vdit dz hr̄e tumētū ante ptē. lz si ille q̄ accepit dedit tertiā. s. ptē pcz̄ in emendo tumētū sm gl. tūc tumētū z oia p tienda sunt p medtū. Si amisit tumētū culpa sua q̄z nō custodierit emēdare tūc dz. Et legē alia ītica. Cōsuetudo societat⁹ vaccaz̄. Sigs vderit vaccā alicui vt hēret eā ture societat⁹: z si diceret ō tpe: dz eā tenere p. v. ānos. z oēs vitelli vbēt ptiri p medtū. z ille q̄ dedit vaccā dz hr̄e eā p capite saluo si nihil dem est. z ille q̄ suscepit nō vdit ō suo in pcio vacce. aliozn si ptē pcz̄

dcdit: dicit glo. tertiã p ea q̃ dicta sunt
H. in iumentis. Segt. Oia debẽt pturi p
medium. Et si is q̃ accepit amiserit' vac
eã culpa sua: qz custodẽ nõ misit: vt si
bñ custodiuit. z pp hoc vacca amissa
est. qz fures abstulerũt. vel lupus eã co
medit: oz emẽdaꝛ socio suo. Ł ũ ẏo di
cta aialia inestimata dant cuz terra. l.
qz qs dat aialia oia z terrã. cũ i dubio
vt ostẽdat ẽ totũ periculũ aialiũ ptineat
ad dñm: posset dño q̃ pōit boues z ter
rã paciſci vt matoꝛẽ ptẽ fructuũ terre
ꝛcipiat cuz rusticus tm̃ opas pōit: nisi
opa rustici z eius industria magis esti
mẽt q̃z fructus q̃ venire possent simul
ex bob' z terra: qz tũc nõ solũ fructus
terre ego pubus ptiendi essent: hz ẽt de
ipis rusticus plus hẽret. d. l. si nõ fue
rint. secũdm̃ eundẽ. Si ãt dicta aialia
estimata tradũtur. tũc periculũ. casus oz
tuititer socios est cõe. l. cũ duobus. ff.
dãna. ff. p socio. z hz Bal. in. d. l. si pa
scenda. Aliqui. tñ distinguere videnꝫ
qz aut est dãnuz fortune. z ꝑcedat qd
dictũ est. Aut dãnũ nãe. i. qd ꝑcedit ex
nã z hoc ptinet solũ ad tradẽtẽ aialia
Sz certe hoc iure ꝓbari nõ vꝛ nec est
rõ diuerſitat'. imo cũ meliorameñta ẽt
nãlia hz casu cõcenꝫ: vt. d. l. nõ fuerint
ꝙuentes ẽ vt fiãter pericula diminuantur
Nec mitz si hoc casu, sit tal cõtractꝰ. qz
estimatio itroducit empẽtionẽ ẽt in. Z
ctib', in qb' de sui nã nõ trãsferꝛ dñiũ
puta i locatiõe. ff. loca. l. iij. nisi fit aliꝰ
exꝑsse ꝙuentũ. ff. de ẽhen. emp. cũ ma
nusata. H. nemo. vel nisi ex ꝙsuetudine
aliud iducat. cũ vt dcim̃ ẽ itelligẽ actũ
qs ẽ ꝙsuetus. l. ꝙ si nolit. H. qz assidua
ff. de edil. edic. Dicta ergo estimatio in
troducit in dubiũ emptionẽ. z hẽ pin
de ac si ille q̃ dat' aialia mutuaſſet ſo
cio medietatẽ ꝑcij z ipe potuiſſet alia
medietatẽ z cõtra ab ipis fuiſſent em
pta. Et ĩõ nõ mitz si glibet ꝓ rata de
ꝓculo teneꝛ: qñ sine culpa alteriꝰ socio
rũ ꝓcessit aſs illiꝰ soliꝰ erit dãnũ: cuiꝰ
culpa ꝙingit. vt i. d. H. dãna. Ł fructꝰ
ãt z tpe: q̃ societas durare ẽbeat. ea
dẽ dicẽda st̃ z dicta sunt in proximo
casu qñ inestimata tradunt. vt. l. sp eã
litas arbitrio boni viri fuerit. vñ hz casu
postq̃ glibz socioꝝ pōit tñdẽ fspectu
ꝑij aialiũ: q̃ estimata tradita sit. z soci
us rustic' plus pōit fipectu opaꝝ z cu
stodiendi. nõ vꝛ q̃ fructus p medium di
uidi ẽbeãt. Et ait dict'. d. Alng. ẽ hoc
aſs dubitari vidisse, hz putat arbitriũ
bõi viri ꝙuentri. vt eqlitas fuerit. q̃ si ta
lis custodia z cura aialiũ: qua ponit so
ci' rustic': fiat: aut fieri posset p ifantes
aut pueros. q̃ũ ope nõ sit i magna esti
matione hz aliq̃ sint: tũc si aliquis vtili
tatẽ ex aialib' ꝓcipit plus rustic' soci'
q̃ ali' vt fimi z lutamis q̃ verisimiliter
cũ opa pastoris ꝑfari ꝑnt iuste fru
ctus eqlitas diuidunt. Si ẽ pastoris
opa quã pōit rustic' aut pōi facit: siue
aliꝰ. sꝯpt': puta palearũ feni z simillus
excederẽt ꝙmodũ tatẽ lutamis: tunc vt
eqlitas fuerit iuste rustic' añ ptẽ aliqd
p pastoris opa recipe dẽat: qd equa
let ei qd plus pōit. d. l. si nõ fuerit. alꝰ
si tradẽs aialia vellet eqlẽ portionẽ: vi
deret velle ꝑcij mutui facti socio de ꝑ
cio medietat' soris. z fic vsurã ꝙmitte
ret. cũ qcqd accedit sorti vsura fit. xliij.
q. iij. plerisq. Nec hoc casu posset qs p
ꝙsuetudinẽ ꝑriã excusari i foro ꝑcie:
cũ iniqtatẽ ꝓineat. z socij dãnum z ia
cturã. z iuri ꝑnitat' nõ ꝙuenit: cui so
cietas ꝙpatur. l. vex. ff. ꝑ socio. Et si di
cta aialia estimata tradunt cũ fra: que
nit q̃ dãnũ z lucrũ fit cõe. z fructꝰ eq
li ꝑte diuidant. cũ ynusq̃sq̃ pẽat ꝑtes
aialiũ q̃ cõtacta sit ꝑ estimationẽ vt di
ctũ ẽ. z vn' pẽat terrã. z' alius equalen
tes pẽat opas hz eadẽ. Quoñ ad aia
lia minuta. qñ sup his societas ẽhit.
Dicẽñ q̃ obſuãde sunt ꝙcitões z cõ
ſuetudines arbitrio bõi viri ꝙuentes
hz modũ z formaz circa aialia grossa
ñ. positos ꝑ eadẽ iuraz: nisi q̃ circa aia
lia minuta vꝛ societas posse breuiori
ꝑ finiri: puta spatio triũ anoꝝ: vt sta
tim patebit. Si ẽ nulla appat ꝙuen
tio seu ꝙsuetudo. reperiũt scripta alia
iura exuagantia in fine vsuũ feudoꝝ
quoꝝ vn' sic incipit Ẋica hz. d. Alng.

cõsuetudo societatis, capitaꝫ. Nigrũ sic
segr si qs vderit capitã aut pecudẽ tu
re societatis ille q accepit dz tenere p
tres annos z in vnoqͥ ãno dz vsꝫ p
capita. xij. formaticos bonos z optimos
p pecude sex z medietas capetos z
agnos cõis dz eẽ z medietas lanes z il
le q vsdit capitã aut pecudẽ añ ptẽ dz
eã hꝛe: z si ille q accepit vsdit tertiã tẽ
oia ptiẽda sũt p mediũ. ꝯ si ille q acce
pit amiserit culpa suaꝫ: qꝛ eã nõ custo
dierit vt pecudes nõ bñ clauserit vbiõ
tũc emẽdare dz. z vt dcm ẽ bonos for
maticos dare dz. s. q dẽ de vna mũctu
raꝫ: qꝛ si vsdit tm vnã pecudẽ: vel
vnã capitãl nõ dz mihi dare talẽ sofa
ticũ qm̃ pt fieri de vna mũctura tm̃. ꝯ
tres aut quos mũcture insimul mitti
debẽt vt bonos formaticos ide fiat q
si vsdi alicui. xx. aut. xl. pecudes aut to
tidẽ capraꝫ: dz ne mittẽ vnã mũcturã
simul. z facẽ sofaticũ vbi tota mũctura
certe nõ: ꝯ medie estimatiõis ita q nõ
fraudet q vsdit nec q accepit: ꝯ si agni
vl capti nati nõ fuerit de vna aliq ca
pra vl pecude nõ dz dare nisi medieta
tẽ sofatici quẽ daret si nati eẽnt agni l
capti: segr alia ꝛica. cõsuetudo societa
tis porcaꝫ: ꝯ si qs vderit porcã alicui tu
re societatis z ñ fuerit dcm de hpe: tũc
si q accepit dz eã tenere p tres ãnos: z
oes porcelli q nati fuerit ptiẽdi sunt p
mediũ i vnoqͥ anno: vl si placuerit
vbiõ z ei q accepit tenere vsq; i capite
trium ãnoꝝ vbẽt oia ptiri p mediũ et
porcellos natos de porcell. z cũ porca
sac porcellos dz vbiõ sacẽ admontiõ et
q accepit z nõ dz q accepit dare tertias
aut icõtrũ: z si amiserit culpa suaꝫ: qꝛ
porcellos nõ bñ clauserit vt custodes
cũ porcis ñ bñ miserit dz vbiõ emẽda
re vt casũ amissiõis vbiõ dicẽ. itẽ aliq
ñ ajalia femininꝫ gñis traduntꝫ ad
opãdũ ab ajalib⁹ masculꝫ alteri⁹ cuj cãu
si appꝛ: at quẽcũq; seu qsuetudo q ñ dis
crepet a iudicio bõi viri seruãda ẽ: vt
septissime osũl ẽ. ꝯ si ẽ ñ appareãt su
p qb ẽ vna de pãcis et nagãtib⁹ ꝓz. d.
ang. cuj⁹ ꝛgica ẽ tal. cõsuetudo societa
tis tum ẽtoꝝ: si qs vderit tumta coopi
enda eꝯ alicui⁹ oẽs poledri debẽt esse
cões nati i illo ãno o tm̃ tio illꝰ. ptẽ
diqs si ꝓz qsuetudinẽ: z ille cuj⁹ si tum
ta dz ptiri poledros z mittere illi elec
tionẽ cui⁹ẽ equ⁹ vtrũ velit accipe po
ledrũ an accipe ptẽ pcij. itẽ aliqñ tra
dũtur ajalia nec apparet quo ꝓtesti vsũ
tis ꝙncipalib⁹: z tẽ seruãda eẽt cõ
suetudo cũ illis q ẽ qsuetuditer pteos vi
deat actũ. ff. de edil. edict. l. qd si nolit.
§. qꝛ assidua. z de aq̃ plu. arc. l. si pus. §.
recte placuit: si ãt de qsuetudie nõ ap
peret. tũc ꝓz. d. ang. dubito ꝓsideret ꝛ
ctus inoiat⁹ p q̃ daret actio ꝓscript⁹ ꝛ
bitr: z ꝓ eadẽ cẽnt seruãda q̃. s. deꝰ sẽ
de societatibus ac si eẽt ꝛcta societas.
Ego puto q ex q̃ nõ appet qd actũ sit
z remanet idẽterminatũ: totũ debeat
reduci ad arbitriũ bõi viri. ex de of. ꝯ
le. de cãis. z. ff. p socio. l. si nõ fuerit. cui
arbitrio quenit q vnicuiq; det sibi, ꝯ
bitũ. ff. de iu. z iur. l. iudicia. §. aut] ꝑce
ptat: z ꝑpterea q tradẽs ajalia ista re
cipiat cũ oib⁹ fructib⁹ z accessiõib⁹ ill
exceptis q̃ sine culpa recipiẽtis depdi
ta sũt cũ deꝰ ajalia fuerint tradẽt] nec
appeat q eoꝝ dñiuꝫ i aliũ trãsfulerit.
ar. l. fruct⁹. ff. de rei vẽ. ꝛs receptoꝝ ajaliũ fiat ꝛgrua recõpẽsatio⁹ ixta exigẽ
tiã sũptuũ z laboꝝ sui. z hoc actiõe
mãdati: ex q̃ p mãdatũ siue ꝛpositões
dñi, ajalia gubernãda susceꝑit. ff. mã.
l. i. vel saltẽ actiõe⁹ in factũ siue ꝓscri
ptis verbis. ff. de ꝓscrip. ver. l. y.

USura. xiij. scilicet de restitutione
vsurarum.

¶ Quale vsurari⁹ cõpellit restituere. i
ff. ꝛs Ray. si est public⁹ appellit p diner
sas penas inris: ꝯas habeos. s. Reñd. ix.
Ites ois vsurari⁹ pt cogi ad restitutio
nem p excõicatões extra eo. qñ. Item
tertio mõ cõpellit qꝛ si vsurarius re
petat ab aliquo vsuras repellit per ex
ceptionẽ: donec z ipse restituerit vsu
ras vellecerit posse suum extra eo. qꝛ
frustraꝛ: eisdem modis compellun
tur heredes. extra. e. tua. z. c. Michael.

¶ Quid si quis repetat vsuras e excl. z

plat̃ur cõtra eũ q̃ ipse nõ restituit vsu
ras ãs exto:sit.z ille rñdet se eẽ parã
restituẽ si sit q̃ petat.qũ̃ peedet iudex
ecclĩasticus.ff.fz got.facit ꝑcõtizari
q̃ gcũq̃ solvit tali vsuras veniat z oñ
dat z satisfactet ei.z si ñ veniat aliqs
ꝑcedet ꝑ petitio'si veniãt z ꝓbẽt fu
et eis restitutio.Nec sufficit i hoc casu
dari pignora vl̃ cautiones extra de re
iudi.cũ aligb⁹:q intellige nisi magna
cã forsan iterveniat vt dic̃ Io.z Inn.
i.c.q2 frustra ex eo.q̃ si is a q̃ accepat
vsuras nõ sit sup̃stes nec ei⁹ heres mã
dauit iudex pauplb⁹ errogari.ex. e. cũ
in.Et posq̃ hoc factũ fuerit petitio p
cedet.als nõ.Et idẽ dicendũ si vsue:
fz nesciat vbi scit vel si scit z ad eũ mit
tí nõ pũtit.similiter dr̃ pauplb⁹: ni
si speret de ipsi⁹ adnũtiũtũ eni pecu
nia cõsignabitur z deponet.z pcedet
prior petitio.z hec intelligẽda sũt fm
Host.de vsurario notario.

¶ Quid si debitor iurauit solvere vsu
ras.ff.fm Ray.põt denunciare eccle
monitiõe ꝑmissa vt ꝑpellat illũ ad re
laxãdũ iuramẽtũ.vel si vult solvat: vt
satisfactat deo de iuramẽto z posteq
poterit repetere ex.de iureiur.ex admi
stratõis.z.c.debitores q̃ si iurauit nõ
repetẽ dico q̃ñ repetet directe ꝑ iu
ramẽtũ:fz indirecte bñ repetet.i.denũ
ciãdo ecclie crimẽ illi⁹.z sic ad satisfa
ciẽdũ cõpellat eũ.Si ꝓ iurauit q̃ nõ
denũciaret:nõ tz iuramẽtũ cũ sit illici
tũ vipote ꝑximi salutẽ:vñ hoc ñ ob
stãte poterit denũciare ex.eo. c.tuas.z
de iureiur.quĩ ad modũ.idẽ ho.addẽt
q̃ si ẽt iurauit ꝓbitos ñ repetẽ nec fci
pe vsuras:nihilomin⁹ tz cogi ad restõ
nẽ.z erit pecunia pauplb⁹ errogãda.

¶ Quero 6.q.nõ dicit.virũ bõa vsura
riox sint tacite obligata.pr̃sur] ff.titulꝰ
dãs.ff.gl.in.c.tua ex.e.vñ velle q̃ sic.
fz Io.an.i.c.ij.ex.e.li.vi.z ho.i.d.c.tua
dicũt hoc nullo tur ex bari.idẽ Fede.
nec in aliquo facit tex.cũ tn.ex.eo.su
per quo se rñdẽt tenẽtes alia opt. naz
ibi nõ dicitur q̃ agatur hypothecaria
seu realꝭ actõe sup illis possessionib⁹:
sed mõ dicit q̃ possessiões debẽt vẽdi.
Et tõ dicit pa.in.d.c.cũ tu.q̃ vbi bõa
vsurariox puenerũt ad aliq̃s ex titu
lo oneroso:nõ ꝑsit vẽdicari:ꝑ debẽtz
recipe vsuras.Sz si possessiões empte
ex pecunia senebꝰ puenerũt ad tertiũ
ex cã lucrativa:tẽ ꝑ offiñ iudicialis po
terunt vẽdi:nõãũt eo respectu q̃ pos
sessiões sint obligatæ:fz ex quada eq
tate.q2 ex quo res mea vel mihi debi
ta puenit ad te ex cã lucrativa:tu tene
ris restituere.l.si z me z vtilꝭ.ff.si cer.
pe.z sic põt saluari glo.in.d.c.cũ tu.
inquãũ distingmt iter cãm lucrativã
z onerosam.Et pa.in.d.c.tuo dicit q̃
cõis opi.antiquox fuit q̃ bona vsura
riox sint tacite obligata:fz modernio
res cõtra tenuerũt oppositũ.z tõ ho.
in.d.c.tua cõcludit notabiliter q̃ ille
ad quẽ bona vsurariox puenerũt tiũ
lo singulari:siue ex cã lucrativa: siue
onerosa nõ ẽt molestari sup illis bo
nis ẽt p vsuris restituẽdis.als multi
illa quæ rent:fz in bonis emptis ex pe
cunia vsuraria pcedere illa distin
ctio.an ex cã lucrativa vel ne. Et hec
opi.vt refert.d.an.fuit alis i fcõ serua
ta.Nec curandũ de cõi opi.antiquox:
ex quo iure nõ probatur.Et dicit pan.
hoc dictũ esse notãdum q̃ licite iudi
catur contra cõem opi.docto.z ẽt glo
sarũ q̃ñ illa opi.cõiter nõ ꝓbat iure: z
hodie põt dici q̃ istũ sit cõis opio.

¶ Et per predicta solvitur alia.q.qd si q̃
hereditas ñ sufficit ad oẽs vsuras: an
debeat satisfieri ꝓ heredes ꝓpo venie
tibus:an fiet satisfactio ꝓ rata vnum
quẽq̃ tãgente.gl.in.d.c.ij.recitat opi
nionez guil.q tenuit q̃ fiet ꝓ rata. tpa
tamẽ septit q̃ hñ dz tpis cõsideratio:
vt sic q̃ prius solvit vsuras recipiat q̃
suũ est integraliter.z sic de singulis suc
cessiue fm regulã q ꝓpo: ꝛc.Sz Zan.
de ridol.dicit q̃ tota vis hujus.q.pen
det:an bona vsurariox sint tacite ob
ligata vel ne.Nã tenẽdo q̃ sint tacite
obligata vt volunt dicta glo.debet ha
beri tẽ ꝓpter consideratio vt sic qui ꝓ
pr⁹ satisfaciat.Si aũt tenẽt q̃ bõa

nō sunt tacite obligata. tāc fiet satisfactio pro rata. Idē dic in similibus

6 ¶ Et ex p̄dictis inferūt q̄dā cōclusiones Prima q̄ hr̄des vsurarij tenent ad restitutionē vsuras nō insolidū. ꝛ hr̄ hereditarias portiones. vt si vn⁹ hr̄ duas ptes hereditat' teneat ad duas ptes vsurarū. ꝛ tertius teneat ad tertiā ptē. ꝛ hr̄ nō est spāle in hr̄ditibus vsurarij. sed idē est regule de ḡbusciq; hr̄ditibus. q; actiōes ꝓpter tes ꝰ defuncti diuise sūt in hr̄des ꝓportionib⁹ hr̄ditarijs. l. d. ꝛ ij. C. de ac. here. Secūda cōclusio p̄m gl. in. d. c. tua. q̄ altero hr̄dū effecto non solutēdo alter p̄t̄ q̄uenīri in totū. Sed pano. dicit q̄ ista cōclusio ē falsa. q; fundata sup opi. dānata. Si. n. bona vsurarij si sunt obligata vt dcm̄ est ergo alius hr̄s nō tūr insolidū. alterō effecto nō soluēdo. Doc. in cōtter illā conclusionē tenēt. ꝛ dicit d. An. q̄ ista cōclusio p̄t̄ p̄tcari fauore ale. vt sic libēr facilius ala defuncti ex integra satisfactiōe: tū de rigore iuris nō vr̄ cōclusio vera. ꝛ Jo. cal. dicit q̄ si soluisio fuisset facta inter heredes: tāc alter nō q̄uenīret insolidū: puta q; creditores recepērūt portionē vn⁹ extra iudiciū vel cō venerūt cū sup ḡte sua tm̄. q̄d est notādū. et tenendo opi. gl. ꝛ secūda cōclusio nē supra posita: posset inferri tertia cōclusio. q̄ si alter hr̄dū esset soluēdo posset vnus cōuenīri insolidū in cāsu sufficiēt bona ad eum devoluta si agēt tur hypothecaria. et vt dictū ē opi. gl. cēt p̄cēdat: tū nō ē absolutio denegā da si hr̄s nollet satisfacē nisi p ꝓte sua.

7 ¶ Nōdū ā si bōa defuncti nō sufficiūt ad vsuras restituendas hr̄s teneat de suo. ꝛ. Pan. in. d. c. tua. de mēte ho. q̄ hr̄s in foro ꝓsentioso teneat si non fecit inuētariū: fisco: tū aliē nō tūr vltra vires hr̄ditarias et' pan. sac regulā ḡnaliē: q̄ nullo cāu si foro aie tenet hr̄s vltra vires hereditarias: q̄ talis lex est fundata super p̄sumptione. sed in foro aīme de omnib⁹ creditur cōfitenti. Item q; in foro aīme nō h̄t locū soluto pene: vt dicit glo. singularis. xij. q. ij. frnitas. Nec obstat dcm̄ doct. q̄ lex ꝑdita ab hōte potestatē nō p̄nēs manifestā iniquitatē dz seruari. et in foro aīme: q; dz intelligi q̄n nō cessat rō legis in foro aie: seu quādo est eadem rō in vtroq; foro. Alias secus.

¶ An aūt heres teneat ex delicto defūcti. ꝛ an hr̄s in alīq; casu teneat insolidū. vide. ē. Hr̄ditas. §. vij.

¶ Quid si vllo q̄spōte se obligauit ad 9
restōnē vsuraꝝ credēs bōa vsurarij ad
B sufficē: cū nō' sufficiāt. ꝛ. S. Ber. q̄
tūr ad oia: si se iditficte obligauit: q;
forte alius obligasset se p toto nisi ipe
fuiss. ꝛ sic q; dedit dānū creditorib⁹
q̄b⁹ n̄ incurrisset sine suo facto: tō nō rēt
in ꝑscia. sec⁹ aūt si explicasset ꝑbis nol
le se obligari. nisi in ꝗtū de bonis vsurarij ad eū deuenerit: nec sufficit q̄ B
tm̄ alio itelligat nisi exp̄mat ꝑbis. Laūt de ridol. dicit ꝙ Lap. ꝛ q̄sdā alios
fideiussor⁹ vltra vires hr̄ditarias nō
teneri ēt si se ꝓncipalē ꝓstituisset. Idez
Pau. de elea. ꝛ hita rōe a tpe cautō
nis ꝑstite erat debitor ꝓncipal' solue
do dato q̄ eius facultates postea sint
exhauste alr ḡ p restōne vsuraꝝ. mihi
lomin⁹ remanebit fideiussor obligat⁹
ad ōia. Lics. n. exceptio inopie ꝑsit ōn
cipaliter ei fideiussori. q̄ si tpe cautōis
ꝓncipalis nō erat soluēdo: fideiussor n̄
obligat vltra vires ꝓncipal'. Tñ idem
Lau. ꝙ pan. distinguit iter fideiubēte. p
cauēte seu se obligāte ad restōnē vsura
rū ꝙ formā. c. ḡḡ. de vsu. li. vi. vt ea
dat canonicas penas: ꝛ fideiubētes. p
cauēte seu se obligāte ad restōnē vsuraꝝ ex alia cā. vt ꝓmo cāu si teneat' vltra vires: q; nec vltra vires restituere
vel cauere tenebat ꝓncipal'. vt. d. c. ḡḡ. In fo⁹ aūt cāu fec⁹ tq; ꝓncipal' obligat⁹ ē insolidū: ꝙ h̄at exceptionē. inopie
vel filiꝛ. q̄ gdē exceptio: vtpote ꝑsonal
nō portigit ad fideiussor. ꝛ h̄ c opīma distinctio: q̄ reducit opiniones q̄ vi
dēt ꝑte ad concordantiaꝫ.

¶ Utr̄ in vsura trāsferat dñiū. ꝛ. ꝙ 10
Ul sic: cū ꝛ oīs voluntaria datio faciat
trāsferre dñiū. Nā vsure dant volūtie

te ꝑditiõata. ſ. ꝙ poteſt vult aliqꝺ vltra ſortẽ quare ꝯ mutuũ nõ accipe. ⁊ hãc ptẽ tꝫ gl. xiij. q. iij. ſigo vſura. Idẽ tꝫ gl. in. c. michael. ex. e. Idẽ Inn. Idem S. Ber. Idẽ Tho. Idẽ Oſi. Idẽ In. in. d. c. michael. vbi dicit ꝙ vſurarius vꝛet⁹ hꝰ nõ tñ ex delicto. ſꝫ ex ꝯctu ꝑditõe idebitꝝ vel fine cã: ſi nõ debitũ accepit vel fine cã: ⁊ ſic ꝓſupponit trãſtatũ dñiũ: qz oĩs ꝑditio ẽ ꝑſonalis actio nõ dat ꝑ re ꝓpria: niſi ꝯ furem ſed tm̃ ꝑ re nõ ſua ſed ſibi debita vt l. ſi. in fi. ff. vſufrm. quẽad cã. Itẽ ꝑ ſ fa cit. c. cũ tu ō vſuris. vbi dr ꝙ ꝑdita empta cꝫ vſura debẽt vẽdi vt pecũia reſtituat creditori: ſ⁹ a ꝙus vſura accepta ẽ exã fundari vñr illi ꝙ dicũt hmõi res ſoze obligatas. ⁊ ꝓp ſ nõ trãſſerꝝ dñiũ. Nã vt dicit ibi. d. an. ⁊ ſuit ō mẽte Jo. an. in. c. cũ cũ. de vſuris. l. vi. Ille tex. ſ nõ ꝓbat. Nã ibi dr ꝙ vſurarij re ſtituat ⁊ ſi ꝑſt vẽdant poſſeſſiones ex vſura acqſite ad reſtõnẽ facẽdã: ⁊ ſic nõ ſ̃it neceſſe illas vẽdere niſi qñ ali ter ñ ꝑſt ſatiſfacẽ. Certe ille tex. ꝓbat intẽtũ nr̃m. Nã ſi ille poſſeſſiões fuiſſent obligate ꝗlter fuiſſet neceſſe illas vẽdi: cũ ſipe potuiſſent peti imo nec potuiſſent licite alienari cũ res trãſeat cũ onere ſuo. Et ꝓ hac opi. ſecit: qz qñ traditio hꝫ ꝓfenſus dñi tradẽtis trãſſer tur dñiũ: vt. l. ꝯtus tũcta gl. C. de fi. inſtruꝫ in. l. mſtũ. C. ſigo al. vt ſibi ⁊ no tãt i. l. traditiõib⁹. de pac. Et ꝫ tradat volũtate coacta. pur volũtas ẽ ſufficiens ad trãſlationẽ dñij. Licet cõpetat repetitio. l. ſi mulier. ff. qõ me. cã. Aliq tñ circa hoc diſtingũt. ꝙ aut res habẽte ex vſuris ſunt queſite ꝑ pactũ legis ꝺmiſſorie. i. ꝙ niſi ſoluat debitũ. i. certũ tpꝰ: pignus perdat: aut nõ. Primo caſu ſi trãſſerꝝ dñiũ: qz ſ pactũ repꝛo dat in pignore. C. de pac. pt. l. ſi. Et ſ ex eo ñ põt trãſferri dñiũ: qz qñ aliqꝺ phibẽt. ⁊ omne illud qꝺ venit ex eo vel ob tꝺ. l. ſi dubiũ. C. de legi. vñ acci piẽs res hmõi ſp ad reſtõnẽ tñr cum rem alienã acceꝑit. Et ſ caſu poteſt ꝓcedere opinio tenẽtiũ ꝙ in vſura ñ trãſſerꝝ dñiũ. Sc̃ō caſu qñ res ñ ſ̃it q̃ſite ꝑ pactu legis cõmiſſorie. ſi vſura riꝰ eſt ſoluẽdo: nullaten⁹ ad reſtitutiõnẽ tenẽt: q ab eo rẽ accepit ex titulo lucratiuo. Vide tñ ad ꝑdicta qꝫ no. bar. in. l. ſi fundi. C. de pac. ꝓtg. vbi ex illa l. colligit ꝙ pactũ legis ꝺmiſſorie. vꝛ ſi bi ſit̃ ex poſtfacto i pignoꝛibus ñ reꝓbat: ſed aĩ ſic. Ratio ẽ q ⁊ tpe q̃ ꝯ hit debitũ: debitoꝛ faceret gcgd creditoꝛ vellet in mũdo vt hẽret pecuniam ideo lex voluit vt nõ valeret tale pactũ vt pign⁹ hẽret inſolutũ ꝓ debito Sed quando ex poſtfacto debitoꝛ facit creditoꝛi tale pactum. tũc ceſſat rõ. ſ̃ valet. Et idẽ bar. i. d. l. ſi. dicit ꝙ aut apponit pactũ ꝙ debito nõ ſoluto ad tpꝰ pignus ſit tuũ ꝓ debito. ⁊ iſtud eſt pactũ legis cõmiſſorie. qꝫ reꝓbatur in. d. l. ſi. Aut apponit ꝙ pignus ſit tibi empti ꝯſto ꝓcio. ⁊ iſtud nõ ẽ pactũ legis cõmiſſorie. ⁊ tñ eo ceſſat omnis captatio ⁊ deceꝓtio. ⁊ valet. vt l. ſi fundus. ℌ. ſi. vꝰpig. Quãdã tñ cauti feneratoꝛes boñ. ex ꝑſilio ſpoꝛ⁹ anti quoꝝ doc. ⁊ aduocatoꝛ faciebãt fieri inſtrã iſto mõ. Si pecunia ad tpꝰ nõ ſoluẽe: ſit fundus mihi empt⁹ iuſto ꝓcio: declarãdo arbitrio talis ⁊ talis: qꝫs exñtẽ eligimus in arbitratoꝛes ⁊ bonos viros. Et tene mẽti qz ẽ pulchrus cõſiliũ. Et cõcludit Bar. ꝙ pactũ legis cõmiſſorie ſi valet ab initio. Secꝰ ex poſtfacto. Et dicit ꝓp ſ ſe reꝓbat ſe quoddã cõſiliũ. hec Bar.

¶ Et per predicta poteſt ſolui qꝫ quo ꝛ tidiana. Ein liceat emere hmõi pignora a ꝓditis vſurarijs. Et tenẽdo primam opi. ꝙ trãſferaꝝ dñiũ: tunc licꝛet. Tenendo ẽo aliam opi. tñc non liceret. Et archi. ſ. dicit ꝙ quia iſta materia non eſt vſq; quaq; clara: neminẽ ꝑſilẽdũ eſt vt faciat poſtfactum vero non eſt condennandus. Et hoc niſi pignora eſſent res future vel rapte vel falſe: que pignoꝛari non poſſunt.

¶ Vra. v. ſcilicet ꝓtractu pignoꝝ. ¶ Primo querit. vtrum teneno aliquam rem pignoꝛatam teneat ea;

eam restituere cũ fructibus si soluit capitale p̃o quo res fuit pignorata. ff. ẽm Ry in.iiij.oi.xv.q. ficti autem de fructibus sunt recepti tenetur pign⁹ restituere sine solutione alia recepto b̃ quod sibi debetur p̃o laboribus ⁊ expensis. Lõ. Donal.

2 ¶ Secũdo quero. pone q̃ q̃ hp̃ignorat equũ p̃o mutuo. ⁊ soluit cibaria eius ⁊ ille cui pignorat⁹ est vtit equo ⁊ egtat ad negocia sua vel dat ad vecturam an sit vsura. ff. Donal. q̃ sic. Idem de vestib⁹ ⁊ similibus q̃bus vtit ad vtilitatẽ suã ⁊ alterius dãnum.

3 ¶ Tertio q̃ro. q̃d si q̃ h̃z equũ ociosũz q̃ locare nõ vult ⁊ pignorat eũ alicui a quo mutuũ accepit ac ea p̃dictione vt pascat equũ ⁊ egtet tamẽ sine grauamine ⁊ piculo eg̃ an sit vsura. ff. Donal. q̃ non h̃z aliq̃d accipiat vltra sortẽ q̃ nõ grauat p̃oximũ. imo iuuat eũ pascẽdo. Iter in h̃mõi casibus cõsiderãdũ est vtrũ p̃ter mutuum pareo sint vtilitates hinc inde. ⁊ si pareo inueniãtur circũscripto mutuo nõ est vsura. Idẽ de eo q̃ pignorat domũ mutuãti q̃ iutilis est sibi: q̃ nõ vult eã locare. ⁊ mutuãs custodit domũ a ruina ne destruat: ⁊ uõ valet argumentũ Iste h̃z vsũ eq̃ p̃ter sortẽ. ergo est vsurarius: dz enĩ addi ⁊ p̃o vsura si facit cõpensationem. ⁊ h̃z est falsũ q̃ pascit.

4 ¶ Quarto q̃ro. vtrũ recipiẽs domũz in pignus p̃o q̃ mutuat. c. vsq; ad annum licite possit pacisci q̃ si ille⁹ non reddat sua. c. in termio p̃dicto domus illa itelligat vẽdita p̃o dicto. c. ff. Sber. q̃ pẽsari dz valor domus: ⁊ q̃ntũ excedit pciũ. dz ẽt cputari si creditor recepit vsufructũ de dicta domo: quez si accepit iudicari nõ dz in aliquo dãnificatus. imo f̃z aliquos nõ tñ domũ restituere tenetur. h̃z ẽt dictos fructꝰ p̃ceptos reddere vel in sortẽ cõputare. si tñ dãnificaret de pecũia sua posset petere interesse: si p̃o creditor sine ille qui mutuauit nõ recipit fructꝰ de domo illa cũ supfluitas valoris domꝰ cedat in penã debitoris siue etꝰ q̃ mutuũ accepit p̃supposito q̃ bona fides ⁊ Iẽtus interueneru. q̃ vz creditor dũ mutuat set credebat illũ eẽ solutuz: q̃ plecto si hac intentione mutuallet credẽdo vz illũ nõ eẽ solutuz vsurariꝰ eẽt: si at credebat illũ eẽ solutuz. tũc posset lucrifacẽ domũ. nã h̃ pena in Iẽtu apponitur vt me tu pene vbiũ certo die soluatur. q̃ gdẽ h̃z eẽ v̄ arb. dilecti. Lõ. ho.

Additio. Quidã dicũt q̃ ille cui 5 ius nõ ẽ licꝰ q̃: vẽ patẽtiã. l. omissorie q̃ reprobat in pignoribus. Sed si bñ aduertat hoc nõ obest saltem i foro pleie. Nec pcludit q̃ iste teneatur restituere dicta domum. Tria eni sũt p̃cipua ⁊ digna laude: ⁊ plena charitate in hoie iſto sic mutuãte iſta. c. q̃ raro accidũt ẽt in hoie p̃fecto. Primũ ẽ q̃ iste mutuauit. c. vsq; ad annũ sine spe alicuius lucri: nisi ex sola charitate. Secũm est q̃ post annuz ẽt nõ intendit lucrũ q̃ patet ex eo q̃ p̃supponitur p̃ bo. ⁊. S. B. q̃ in dicto Iẽtu ex pte mutuãtis iterueniat bona fides. q̃: vz creditor dũ mutuabat. credebat debitorem debere dicta soluere dicto. c. i termino. Et tõ illa supfluitas domus si qua erat nõ fuit apposita in fraudẽ vsuraꝝ: vt supponit a tenẽtibꝰ decũ Iẽtũ esse illicitũ. imo solũ fuit apposita loco pene vt debitor meliꝰ pene statuta die soluat. Tertiũ est q̃ ista supfluitas nõ excedit notabiliter valorẽ domus vt p̃z in principio solutiõis. q. vbi. S. B. dicit q̃ pensari dz valor domus. ⁊ quãtũ excedit pciũ datũ. ⁊ p̃ hoc innuit q̃ ista supfluitas ad hoc vt cõtractus sit licitus nõ dz excedere notabiliter valorez domus que oia tria habent excludere nõ solũ fraudẽ. imo etiã omnem p̃sumptionẽ fraudis. Et sic saltẽ i foro pleie iste Iẽtus nõ est reprobãdus. licz forte in foro cõtentioso vbi nõ iudicat sm̃ intentiõez iudicare illicite. Nec ob. si dicat q̃ lex p̃dicta ab hñte ptẽtes nõ otinens inigitatẽ dz seruari in foro ale. dico f̃z pa. post ho. in c. tua de vsuris q̃ dz itelligi q̃n nõ cessat rõ legis i foro alicuius q̃n est eadez

ratio in vtroq; foro. alia sec⁹ vt de here de nō ꝓficiēte inētarū i foro ꝓtiosio tenet ē vltra vires hereditatis: q; tal lex ē fūdata sup pfidētiē. Sec⁹ i foro alie. vbi ce oib⁹ credit ꝓfitenti. Cōe aūt quare i pignorib⁹ tal⁹ ꝑceptor debet sit due: vt notat pa. i. c. significāte de pig. Pōia q; obligatio pignoris solet fieri p lōge minori ꝯtitate ꝙ res valeat: ꝛ debitor cupiditate hūdi mutuū de facili inuret oē pactū. Secūa rō: nā si valeret tale pactū creditor vix aut nunq; mutuaret sine tali pacto. h ät cāe cessāt i casu nro: ꝛ tenēdū est cū ho. ꝛ. S. Ber. q tal ꝛct⁹ valeat saltē i foro ꝑscie

USura. vj. Jn ꝛcto pmutationis.

Prio querit. vtr ars cāpsoria sit licita. ff. fm Aller. de alexā. q; hec ars necessaria ē ad vtilitatē pegrinātiū: ꝛ aliop; q circuūt diuersas regiões. ꝛ ad cōmutationē rer; sine q; nō est vita humana. Rer. n. pmutatio necessaria ē q; modo fieri nō pt sine nūmismate nō eni in diuersis locis ꝛ remotis ponit pōt res ꝙmode ad pmutationē faciē dā. Et tō necessaria fuit nummisma ꝛ ars cāpsoria pp diuersitatē nūmismatū. hec aūt pmutatio artis cāpsorie nō hz rōnē mutui: q; nō sperat lucrū pp dilationē tpis. nec ītēr cāpsor reddit res eadē spē vel nūero: q; dat monetā vni⁹ generis ꝛ recipit alteri⁹: puta dat turonēses ꝛ recipit bononienses vl ecōuerso. nec pt dici emptio vel vēditio p ꝑte: q; emptio vel vēditio pfistit i rebus apzetiabilib⁹ quar; ꝑcia mēsurantur ꝛ determinātur nūmismate: ꝛ ät gen⁹ fit i pmutatōe sola nūmismatum diuersor; genez: ꝛ tō nō est emptio ꝛ vēditio: tō; simplr pt dici pmutatio. pmutatio. n. dicit vno mō generaliter quādo aliqd dat loco alteri⁹: ꝛ sic cōprehēdit oēm cōmutationē. Secūdo mō dicit qñ res determinata ad vtilitatē vite dat p alia re dīmiata. Et lō mō determinat de pmutatiōe in iure canonico: vt quādo cōmutat phenda vel bmōi. Tertio mō dr pmutatio magis determinate nūmismatū pmutatio: ꝛ lō mō ars cāpsoria dr pmutatio. Lō. predictis. f. de may. in iij. dicēs q; sicut ars mercationum facta legitime ē vtilis. ꝛ sicut mercatores sūt vade villeo. q; aliqua habētur in vna regione q; nō in alia: ita pecunie cōmutatores, seu cāpsores: q; vna mōeta currit in vna regiōe ꝛ nō in alia: vñ pro suo labore aliqd possūt lucrari licite.

¶ Secūdo quero quare cāpsor pōt re cipere lucrū pmutādo: vbi gra. strinle gus in anglia valet quattuor turonenses ꝛ nō plus. Pōe q; cāpsor p ꝙmutatiōe stringēdop; ad turonēn. aliqd accipit: vl ecōuerso tan licest cū nō laboret plus ꝯ vsurari⁹. f. ar. idē Aller. q; nūmisma hēt duplicē ꝙmutatiōez. vnā ex nāret sine pōdere ꝛ mā. Aliā ex determinatiōe legis positiue: ex quo accidit q; frequēter aliq; nūmismatis genus in aliquo loco nō tm valet' quātū valorē dedit illis lex positiua: ꝛ tō qñ cāpsor aliq; genus nūmismatis accepit non fm determinationē ꝛ ipositionē legis sed fm estimationē pōderis materie ꝛ aliud gen⁹ dat fz estimationē ꝛ ipositionē legis: ꝛ sit tā recōpēsatio ꝛ cā litas iter data ꝛ accepta cōparādo valorē nūmismatis dati: q; vz fm estiationē legis ad valorē nūmismatis accepti q; vz tm fm nām rei ad pōdus seruatur ibi instituta fides illi ꝙ est i emptōib⁹ ꝛ vēditōib⁹: q; recōpēsatio sit h p maiorē ꝛ aplioꝛē vtilitatē dati apō accipiētē a campsore ꝯ recepti ab eo.

¶ Tertio q̄ro. pone ge dat marcā argenti p̄o alia marca argēti soluenda ꝛ recipiēda tertio termino: vtrum iste cōmittat vsurā. Respō. do. Aller. de alexan. q; aut verissimiliter scit q; marca sit plus valitura tpe solutōis. vtputa ñ qs det marcā argēti p alia recipienda tali tēpore quo magis regnt multum pzsumitur cōtra sic mutuantē q; quarat lucrū rōne tēporis. Pōt ēt in hoc casu ꝛ similibus fieri distinctio supra posita. Usura. i. ꝧ. xxxij. Ain. f. mutuauit solū ob seruitiū. Ain. f. erat seruatus, vel nō ꝛc. Et an auferat libertatē

debitori se liberādi vel ne. Et an verisimiliter dubitetur vtz res plus vl minus valeat tpe solonis: nā tūc posset ex causari rōne dubij. Idē iudiciū est qñ spēs p specie: puta granū p grano vinum p vino oleum p oleo ad certam quātitatē datur. Con. Bonat.

¶ Quarto q̄ro: aliqđ habens spālem pecuniā: qnā timet futuro tpe minorē dam suo pcio⁹ fm statuta legis positiue vel dñi terre: an liceat sine vicio vsure mutuo dare dictā pecuniā: ⁊ pacto vt sibi reddat in eādē pcio in quo ē cū ab eo dat. ⁊c. aler. ⁊ ale. videt multi q̄ nō. alius aūt q̄ licet: q̄ aliud ē in mutuo spare lucrū: aliud ē vitare dānū. Primū nō pōt fieri sine iniuria debitoris sine intētia primi. Qui aūt cuitat dam nū deo iniuriā nō facit: cū hoc nulla lege phibeat: nec primo fit iniuria: q̄ nō ledit primū sūm q̄ cuitat dānū sūm. In oppōito aūt si mutās magis q̄rit vtilitatē dānū sūm quā hꝫ ex lucrō: debitor aūt nihil min⁹ accipit tpe mutuationis eā reddere teneat. nec erat hūmodi pecunia esse min⁹ valituras eā valebat tpe mutuationis: q̄ vilificatio huius pecunie non accidit rōne dilatōis tēporis: ꝫ ex voluntate legislatoris: vide ibi. q. quā formatur Ln. ro. in suis singularib⁹ de magno mercatore q̄ scit de oādie dato in cōsilio q̄ cras min⁹ valebit frumētū. ⁊ ille vēdidit nō, notificādo emptori⁹ de ordinatōe pdicta: ⁊ dicit q̄ ꝫhētes pōt agere ꝫ mercatorē illū ad ītēresse fm Bus. p. t. fratres. ⁊ A. ꝫ legē. ff. ō leg. Plz Bar. in. l. ārō. ff. de ac. emptione. ⁊ Bal. in. l. ij. de peri. ⁊ cō. rei ven. pro hoc tex. in. l. si vina. ver. plane. ff. ō pe. ⁊ cō. rei vē. ⁊ ibi sic⁹ plane si ītēlligeret vēditor nō duraturꝰ bonitatem vsq; ad diē quo tolli deberet: nec admonuit emptorē tenebit. ⁊ ibi. hec tñ lex iudicio meo⁹ pax facit ad oppositū. Nam loquitur de vino dispōsito ad corruptionem: ⁊ sic nō hꝫ suam bonitatem intrinsecam. ⁊ ideo vendens tale vinum ac si haberet bonitatem intrinsecam teneturꝰ ad restitutionem. Secus de mercatore vendēte granū scīēte q̄ eras debeas mutari pcium ex dispositiōe statuti eo q̄ quīdo tale granū vēdit tūc valeat: ⁊ ce hēat suā bonitatem intrinsecā. Et in hoc nō q̄rit lucrū pcipati: ꝫ solū euitare dānū q̄ no.

¶ Quinto. pone q̄ deposuī pecuniaz apud camporē sine aliquo pacto: q̄ cāpsor cū dicta pecunia multū fuit lucratus ⁊ soluit mihi pecuniā. puta. xx. p. c. mō q̄rit vtrū ista sit vsura. Quidā dicūt q̄ aut deposui sub spe istī⁹ remunerationis. ⁊ tūc est vsura. sec⁹ si sim plicīter. ⁊ in hoc statur dcō meo iq; est qō de conscia. bal. ho in. l. i. C. p⁹ socio dicit q̄ aut talis deposuit in spē: ⁊ tūc q: ipe illicite vsus ē pecunia depositā. oē lucrū ide; puenīēs ex⁹ mihi restituere: q: locupletior ex re mea fact⁹ est. ff. de ne. ge. l. g sine vturis. Sz hoc ītelligē in forō iudiciali. q: iura hoc illi īfligunt in pēnā. Pena aūt in foro cōscie nō est⁹ soluēda de necessitate vt dicit glo. in. c. fraternitas. xij. q. q. nisi sequatur condēnatio p iudicē. aut saltē sūa declaratiua: vbi sūa dispositiua fieret p ius positiuū: vt dcm est supra. vl vbi ꝫponēs cēt dānū passus q: forte repentīret pecuniā suā ⁊ hꝫe nō potuisset. ⁊ ppter hoc dānū passus. nā tūc depositarius ad ītēresse tenet: aut vsus est licite q: deposuerāt ad nūcz ⁊ tūc si sic o denandi ⁊ scīēs se nō teneri liberaliter dat maxime si deponēs a principio nō habuit intentionē depzandi potest illud retinere cū bona conscientia. q: est mera donatio. aut dat ex quadā egritate: q̄ sepe monet debitores ad remunerādum. ⁊ idem est. aut dat credēs se teneri ex iure necessitatis cū nō tenereturꝰ. ⁊ tūc ꝫ bal. licite recipit si nō habuit a pncipio animū fenerādi. alias secus. Nam obligatio antidoris iustam parit retētionē per errorez soluti. vt. ff. de fideiuss. l. si testamento. §. i. nisi esset error⁹ facti. vt q: putabat per sūm pcuratorē esse. p̄missum cū nō esset. tunc nec de iure iudicīali. nec cōscientiali retinere potest.

6 ¶ Sexto ḡro cāpsor cābiādo vel permutādo recipit vnū denariū p flor. vl in dittāi loco facit pecuniā numerari ⁊ ego hic do. an sit vsura. ꝓbi gñalmero cāpsor parisi⁹. c. p. xx. q̄ q̄li⁹ dari facit. gd iure. ℟. do. Tan. vl q̄ sit vsura. q̄ q̄ri fructū de pecunia q̄ non parit. Jn ꝓmū facit: q̄ nō est mutuū. sed pmutatio. Jte q̄ in loco dittāi pecuniā numerari facit suscipit. ise plcu lū. Hāc. q. formāt Joā. de li. in. c. fi. de vsur. ⁊ ibi p⁹ multa dicit q̄ non vl bñ excusabil nisi. attēto subiecto pecunie est inæqdiolitis: q: oium rer⁹ estimatio est. ff. de fideiuss. l. fi ita. Cōcludit finaliter q̄ vbi plus recipiat nō est bñ tutus i cōscia. Sed si vex foret ꝯmōt cābia nō fore licita multi dānarent. ⁊ iō ego puto licita fore. vtili vbito mō celebrēt hoc est q̄ moderatū lucrū recipiat. ⁊ dico q̄ hic nō iterneūt mutuū vl vsura nō pōt dici: nec iterueniāt ali qd q̄ ꝯ sciam cēlificet. vl dico q̄ i ꝑmo casu: si tibi cābio flo. aurcū. pmo neta vl ecōtra. ⁊ in vtroq; casu volo vnū denariū veri valoris tā nō illū vo lo q: tibi vēdā pecuniā q̄ est iuēdibil nec ad pecuniā respectū habeo: sed ad ītēresse meū respectu laboris opaꝝ pfionū fictoꝝ salariorꝝ factoꝝ ⁊ expensaꝝ q̄ sub eo ꝯmi ōarte exercēdo isup plcula ⁊ laboꝝ plerūq; talib⁹ ꝓtigē solent. iō ex his cābijs pt sumeī mōderatū lucrū rōne ītēresse: sec⁹ā de eo q hic fi exerceī arte. nec ꝓp hoc op⁹ imi nent sibi plcula nec ḥz ide labore nec expensas exqđo rō ītēresse possit ide ḥre lucr. ⁊ ḥz hoc ꝑsentēdū ē ꝓie opi. idem tz bal. dicens q̄ tal ꝯct⁹ est licit⁹ suregentiū ⁊ necāri⁹ ⁊ munit⁹ rōe nāli eo q̄ cāpsor plcula viaꝝ ⁊ dāna nūcio rū subit. vt. ff. de nau. fe. l. piculi ⁊. ff. ō ac. ⁊ ob. l. tractetur. ie. ō illo. ⁊ sī ali qd pl⁹ lucrat iste cāpsor licite lucr. fūt q: idustria accedit rei licite vt no. ff. ad Lfal. l. si heres. Preterea numerāti. r. li citū est pacisci q̄ ei reddant nouē tīn q: minuere sorte non est ꝓtīn. augere ¶ sic. vt est tex. notabilis. ff. si cer. pe. l. rogasti. ℣. si tibi. Adhuc tū ō nō exercente ḥmōt arte. s. cābiāte minuti. pōt nō irrōnabil⁹ dici q̄ vbi talis recipet aliqđ lucrū moderatū min⁹ tū ꝯ ꝑme tū sit accipe ab alijs tenentib⁹ sectores ec. nō cēt ꝑdēndus. Lō ḥ cet ꝑcernat aliqđ ītereſſe. puta amissionē tpis i numerādo ⁊ ḥmōt. Et debito: min⁹ sc. unit ḥnc q̄ si accederet ad deputatuꝝ ad hoc. ⁊ sic ḥoc fit ad vtilitatez vtriusq; partis. ergo videtur licitum.

Additio. Est ⁊ aliud cābiū rea 7
le qđ sit p ḷras: ⁊ illud sit duob⁹ modis. Prīo ego ḥabeo hic ianue. c. aureos vellez mihi tradere ī rome: cōuēio cū cāpsore vt faciat mihi ḷras ḡbus dent mihi. xcv. reliquuꝝ lucret ⁊ ꝑz bal. in. c. i. de plus pet. talis cōtract⁹ est licit⁹ ⁊ necessari⁹ ī regētiū munit⁹ ac etiā rōne naturali: eo q̄ cāpsor subit ꝑcula viaꝝ ⁊ dāna nūcioꝝ pēnōes opaꝝ ⁊ salariorꝝ suoꝝ scōr: vt no. in. l. piculi. ff. de nauti. fenō. ⁊. l. tractetur in ꝑn. ff. de ab. ⁊ ob. l. q rome. ℣. i. ff. de ꝓbo. ob. vl si aliqđ lucrat: ꝫ est iustū cū idustria accedat rei licite. l. si heres. ff. ad. l. fal. Preterea numerāti mihi. r. ꝫ pacisci q̄ ei nō reddaz nisi. ir. cū nō possit ee vsura minuere sorte: ꝫ bñ augere. Posset tū ee iustitia qñ excessiuū lucrū caperet respectu laborum ⁊ expensaꝝ ⁊ ꝑculi vel qñ pecunias nō bonas daret.

¶ Secō mō sit cābiū p ḷras. ⁊ reale 8
hoc mō. Est gdā vltramōtan⁹ habēs Ad. duc. venetos q venetias intēdebat ferre ⁊ ibi eos expēdere ⁊ iuenies cāpsorem in patria sua ḥabentē tabulā cambij in ciuitate venetiaꝝ sibi tradit eos ad sor cābij venetiaꝝ. si mihi alī ud hic itendit nō est ibi vsura: ꝫ plus ꝑdicti ducati veneti valeāt i venetijs ꝯ vbi tradit eos. verūtū si ex ḥ q̄ ocatos ꝑdictos ꝑus tradit vltra mōtes ꝯ recipiat in venetijs cābiū eoꝝ item debat aliqđ lucrū acquireretur hoc tradito iduit mutui rōnē. ⁊ ē tibi vsura fm quosdā. Dīs aūt Tan. in tractatu de vsuris dicit ꝑdictū casū esse ḷi

cius q; cursus mdnete operat excessus
i valore ꝫ locoꝝ diuersitatē. Plus. n.
vꝫ florētie florētin⁹ ducatus cū alibi. z
sic de singulis. z ideo si pura sola rōne cā
bij pp monetā plus valēte i ppria pa
tria cū i aliena iteruenīat lucrū: nō ca
dit ibi vsura. est z alia rō. s. periculi. Nō. n.
vēdit pecunia cū est inuēdibilis. ꝫ tantū
ꝫ solui. cētū ibi nūerat. nā mūvꝫ florē
tie ducat⁹ cū vno denario: cētū ibi du
catus sine denario. Hoc ēt opat mone
tarū diuersitas. Qū. n. tū valēt vene
tijs. c. duca. cētū florētie. c. vi. duca. alī
qū pl⁹ aliqū min⁹. nō ergo pl⁹ solui ꝫ
tātūdem. Item si aliquid plus valēt il
lud plus cōputabit rōne periculi. z vt
subueniat salarijs mistrorū z pēsionū
z nefrustra operas ponat z studiē in
alioꝝ vtilitatē. Potest ēt in predictis
cābijs lucrū interuenire rōne monete.
Sunt. n. q̄dā monete q̄ nō tātū in ꝓ
pria pfia: sed cū vbiq; maioꝝ cursum
matoreq; valorēt habent cū alie mo
nete: ficut pz de duc. venetij bononiēs
antige z similibus. Insup monete pdi
cte; q; tali pcto maioꝝ st. adhuc magꝫ
i vna pfia cū i alia curst z carᵗ estiant

9 ¶ Sunt z alia cambia que fiunt per
londres vel. bruges z per alia loca: z
fiunt diuersis modis.

10 ¶ Pro sic habeo hic Ianue. c. duca.
z trado eos petro vt mihi totidem re
sponderi faciat hinc ad mensem rome
vbi plus. vel similiter credit valere.

11, ¶ Secūdo. habeo hic Ianue. c. duca.
quos trado petro idigēti vt mihi rīde
ri faciat londres seu bruges hinc. ad
tres menses alterius generis monetā:
puta tot libras de sterlinghis.

12 ¶ Tertio sit hoc mō. P. existens Ia
nue dat certā monetā alicui vt sibi red
dat i scutis lugduni tpe nūdinarū. ver
bi grā estimat hic Ianue scutū. xxvij.
grossos z sic dat tantā monetā ad rō
nē de. xxvij. grossos pro scuto q; ascē
dat ad scutos. c. q scuti in lugduno vt
plurimū valēt. xxx. grossos vel saltem
plus de. xxvij. Idē dic de hinc nea po
sim ad tot carlinos pro duc. z hmōi

¶ Quarto sit sic. Ego idigeo pecunia 13
hic Ianue: q̄ro mutuo z nō inuenio nisi
hoc pacto q; recipiā ad rōnē cābioꝝ
de londres vel bruges. cū ego accipiēs
nō habeā bācū in londres vel, bruges
nec mutuās. ideo mutuat isto mō: nō q;
velit deferri suas pecunias a londres: ꝫ
vt sic lucret ex tali Ihesu de Ianua ad
londres: z de londres ad Ianuā. z iste
Ihesus est valde suspectus z vt condē
nādus. q; iste sic accipiens intendebat
inire Ihesū mutui nec etiā mutuās inte
debat inire Ihesū pmutationis: ex quo
nullibi habebat tabulam cambij.

¶ Quinto sit hoc mō. Ego indigens 14
pecunia hic Ianue: quero aliquē q mi
hi mutuū det. Est aliqs qui dat, mutu
um ad rōnē cābioꝝ de londres
cū pacto q; scribat litteras: z tū si mit
tit sed ipsas retinet. Et pm q; lucrant
cābia in eūdo z redeūdo: ita q; accipiet
vltra sortes. Iste Ihesus est vsurarius:
q; est Ihesus mutui clarus z apertus

¶ Sexto modo fit cambiū in roma- 15
na curia hoc mō. Clericus psecutus ō
nono aliqō beneficiū pro expeditione
bullarū ipsius indigens pecunijs petit
a cāpsore sub mutuo certā summā pe
cuniarum: puta. c. duca. restituēdos in
patria sua: puta, turonie hinc ad sex
menses monete ibi currentis et quem
pdictus cāpsor ordinauit. mutuat cā
psor. sed vltra cābiū exurgens ex varie
tate valoris monete in diuersis locis
exigit. v. vel. vij. pro cētenario. iste Ih̄s.
est vsurarius: q; hic est verus cōtractus mutui ex quo taz bona. cū acci
pies intendāt inire cōtractum mutui.

¶ Septimo e aliquis q; vellet ire de 16
Ianua londres p negociatiōe z nollet
secum deferre pecunias ꝓpter pericula:
querit aliquem cui det suas pecunias
Ianue qui faciat sibi responderi totidē
londres. sed q; ꝓpter abusum victorū
mercatoriū, nō pōt plcire determinate
quot libras de sterlingis valeāt sue pe
cunie. accipit litteras ꝫ cursus cābij
a quodā ibi Ianue cui dāt suā pecūiā
z ide lucratur aliquid. Dico q; iste cō

ratus est. licitus etiam si haberetur
spem aliquid lucrandi.

171 ¶ Sed vt hæatur plene materia isto
ũ cãbio: q: nullibi inueni oplete ta-
ctã ab aliq; doc. decreui sub cõpẽdio ꝓ
ponere ea q̃ sparsiꝫ a doctoꝛib⁹ z sum
mistis inueni: z ꝓ hac materia q̃ valde
piculosa ẽ: prio ponã casũ i timie: tã i
vulgari q̃ i ſrali sermone vt oẽs meli
ꝰ valeãt intelligẽ. scdo ponẽt: xliij. ar
gumẽta ad ꝓbãdũ q: dcã cãbia p lon-
dres vel bruges z alia loca sint licita
cũ rñsionib⁹ eoꝝ tertio ponẽt. iiij. ar
gumẽta fortissima ad ꝓbãdũ q: dicta
cãbia sẽ illicita cũ rñsiõib⁹ eoꝝ ꝗrto z
vltio ponẽt. xviij. alia argumẽta efficа
cissima ad ꝓbãdũ q: dcã cãbia sẽ licita

18 ¶ Quo ad ꝑmũ casũ i vulgari talis
est. La mantua de questi cãbij per bru
ge e lõdre z ꝑ multi altri lochi e q̃sta.
Primo io delibero vniere de q̃sto mi
ſterio z trouami hauere duc. mille li q̃
li voglio exercitar sinso q̃sti cãbij i q̃sto
modo. piero vorꝛa duc. 1000. i genua e
farami duc. 1000. i bruge: lo li daro du
cati. 1000 i genua a rasone ũ grossi. iij.
ꝑ ducato: laqle e vna mõeta che se tro
ua i bruge: e cosi mi fara ira laqle di-
zero i mano ũ mio factore i bruge eligi
mio factore si hauera a far pagare dal
suo factore i bruge: z pagato chel sera
to ꝓmettero chel mi debia remettere:
poi q̃sti vnari ꝑ genuate cosi parali in
bruge q̃sti duc. 1000. a rasone ũ grossi
ti. iij. ora meno cioe. xlviij. ora piu
e cosi poi ũ q̃sti pagato i genua occur
rera che ũ q̃sta fimissa da genua a bru
ge e da bruge a genua se guadagnara
duc. k. in sũma: domãdase se tal guada
gno z licito: aliq; occurrera che tal cã
bio se perdera o vero se stara in caue
dale ma le piu fiade se guadagna dele
dece fiate le noue.

19 Per lõdre zuane volo duca. mille: to
gli daro a rasõe de grossi. xliij. li duc.
q i genua ꝑ lõdre z ũ li sara pagato
el mio factore vt supꝛ. Cõmettero al dc
cto mio factore che li dicti duc. me li
debia remettẽ ꝑ genua e remeterali a
rasone ũ grossi. xl. ꝑ duca. ora piu ora
meno liq̃li sarãno tolti i lõdre z sara-
nomi facti dare q i genua e se aguada
gnera ex isto cabio duc. lx. Petit: vt su
pra itẽdẽdo che dal dt che lo ho dato
li vnari q i genua ꝑ bruge colui che ri
ceue gli' dicti duc. a tmie a pagar dos
mesi z ꝑ lõdre tre mesi z cosie il tmi
ne q̃ fusseno remessi da bruge a ge
nua de lõdre a genua mesi doi z mesi
tre vt supꝛ. z tal guadagno nõ se po i-
tẽdẽ se nõ tornarli i denari da bruge i
genua che sono i capo ũ q̃tro mesi z
da lõdre i capo ũ mesi. vi. Il duc. ũ ge
nua cõ se da q i genua nõ a certo pcõ
ne a bruge ne a lõdre ꝑ cõ chi vole: sse
a bruge duc. 1000. nõ li troueria z tro
uãdogli se pagaria forse grossi. l. li. iij
piu e meno secõdo il bisogno e cosi di-
co a lõdre q̃sta e la ꝓditõe ũ q̃sti cãbij.
Sequitur casus in literali sermone.

¶ Illigs i ciuitate venetiar ꝓstitut⁹ i 20
bruges pecunijs idigens vr̃puta. Ad.
duc. dat alicui mercatori i venetijs. Ad.
duc. venetos sibi restituẽdos vsq; ad
duos mẽses i bruges ũ moneta trãdẽ-
si. i. de grossis trãdenſib⁹: qrcõtra tbt
duc. veneti nõ reptiunt ad ꝓutũ gros
soꝝ. iij. trãdẽſiũ. p duc. Fs q̃ cãbia va
lebãt venetijs tpe ẽct⁹. vel pone econ
uerso. Illigs idigẽs pecunijs i venetijs
accipit. Ad. duca. ab aliq; mercatore e
sibi ꝓmittit restituere vsq; ad os mẽ-
ses i bruges ad cõputũ. iij. grossoꝝ trã
dẽſiũ. p siuulo duc. put cãbia tũc va
lebãt i venetijs: cũ tñ cãbiũ i bruges i
remittẽdo pecunias venetias nõ va
lebãt nisi. l. grossos. p singulo duc. imo
z apud cãpsores i bruges nõ valebat
nisi. xlix. grossos. z sic min⁹ valebat in
bruges q̃ venetijs. Et p q̃ lucrat in
isto cãbio duca. xl. per bruges i duc
bus mẽsibus. z sic si ex ipsis pecunijs
nollet merces emere i bruges: sed vel-
le: eas remittere venetias ꝑ ſras cãbij
lucrareꝫ duc. lxx. in. iij. mẽb⁹. z ſs alis
q̃ veniat q: pdæ ex isto cambio ꝓ
varietatẽ pcij ipſi⁹ cãbij: q: cãbia va-
riãtur tã in venetijs q̃ in bruges. et

solutionis fiēdē in bngis plus valeat tibi cambiū ℔ in venetijs: q; altiꝰ in bnggis valet grossos.xliij. ℔ euenit pp mutationē monete in ptibus frādrie: vel ppter multitudinē mercatoꝝ volē tium pecunias venetias remittere: ti hoc raro euenit q;p maiori pte mar̄ valet cābiū in bnggis ℔ in venetijs. & sic cōuer potius cōsegtur lucrū ℔ dā num ex ipsis cābijs. Eap;opter apud nōnullos nō indigētes pecunye i bnggis fiūt talia cābia gratia lucrādi. Bu butatur an talis cōtractus tanℨ vsura rius & illicitus sit cēsendus. h'de pnō.

21 ¶ Quo ad scōz pncipale ponēt. xliij. argumēta,pbātia ℨ hmōi cābia qui buscūq; ficca appellata sint licita.

¶ Et pno q; i hoc tractatu aut pnēnit mutuū aut pmutatio sine cābiū: si mūtuū cū ergo idē reddat ℨ mutuat sequit ℨ nulla iteruenīat vsura: nam nulla iteruenit supabūdātia sine icremētū. xliij. q. iij. c. ij. & q. xliij. si qs 'obligatus. Nā valor pecunie alterat & variat de tpe ad tpm ex causis diuersis. Exem plū duca. tanne valet. lxiij. solidos ia nue. hic ad mēsz valebit solidos. lvi. vel' min⁹. Ponam⁹ℨ hodie mutuo tibi vnū duc. valēt. lxiij. solidos. facto tibi debitorē vni⁹ ducati. hinc ad mēsem restituis mihi vnū duca. valētem lvi. solidos. Nūqd ero vsurarius quia plus peipio. Certe nō q; tm̄ peipio ℨ tum mutuani. s. vnū duca. xliij. q. iij. nullus clericoꝝ. sic & in isto cambio.

23 ¶ Secūdo q; si in hmōi cōtractu interueneriſt pmutatio sive cābiū tūc nō est vsura: q; vsura ppzie cōmittit i cōtractu mutui qđ est ius obtectū: quod non est hic. Ite eni cōtractus videt esse vicinus emptiōi vt. l. qm̄. C. de rerum pmuta l. pmutationes. ergo iste cōtractus cambioꝝ est licitus.

24 ¶ Tertio q; creditor: i se suscipit periculū. ergo dz merito excusari recipiendo aliqd vltra sorte: dicit eni lex q; res q periculo fidelicōmissarij adit, here ditate nō detrahit quartā ét si i adeūdo nō erat periculū q; hereditas erat lucrosa. ff. ad trebel. l. q; poterat. Ité p curatoꝝ q; creditū pecunia suo piculo nō tenet' dño vsuras quas fide pcepit. ff. mā. l. idē. ℨ. h. si mādauero. Item in socio nō omnia bonorum qui suo periculo pecunia fenerauit. ff. p socio. l. si vn⁹. §. i. Ité ff. spāl' rubrice. ff. ō nauti. feno. pmittēte de nautici pecunia vsurias recipi. Jō q;, periculū & creditoris ℨ in se suscipit potest inde aliquid recipere extra de vsuris. c. fina. Sed in' hmōi cambijs creditor' in se suscipit periculum: ergo &c.

¶ Quarto q; idēptuas rōnio dz idē 25 ptitatē iure iducere extra. de trāsla. p. la. c. ij. & de confir. vtili. cū dilecta. ff. ad. l. aeq. illud. Sz locator pōt p re locata aliqd recipe extra. de loca. p totā ea rōe q; ad ipm rei spectat periculū. ff. de rei vē. l. si nauti. insti. g. mo. re contra. ob. ℨ. ité. ergo eadem rōne creditoꝝ cū suscipit in se periculuz poterit aliqd vltra sortē peipe. Cū ergo in hmōi cābijs creditor' in se suscipiat periculū: qm̄ aliquādo minus percipit vt cōstat in casu nostro: ergo potest aliquādo' plus percipere ℨ dederit i vera sortē: & sic non dicetur vsurarius.

¶ Quinto q; nāli iure ad illū ptinet 26 emolumentū cui⁹ est periculū. ff. de regtur. l. ℨm naturam: sed in hmōi cābijs peiculū est creditoris vt ps: ergo &c.

¶ Sexto q; nō excusat' emptor: & vē- 27 ditor rei vnius vltra iustū pcij nisi ppter dubiū. Nā lz cōtrahētibus se decipere vsq; ad dimidiū iusti pcij. Cū de rescin. ven. l. ij. & l. si volūtate extra. de emp. & vē. c. cū dilecti. & c. pe. sed in hmōi cābijs dubiuz est i pcmnie sint plus valituꝝ vl min⁹ tpe solonis. ℨ ex cusat' pp lz si creditor aliqd pl' peipet.

¶ Septimo rōne dubij excusatur q; 28 aliter nō excusaretur. & pmittē qđ alr non pmitteret. ff. de iudicijs. l. si qs ex altena. C. de vsuris. l. si ea. & xliij. q. ij. c. nō estimemus. extra. de sepulc. scrīs. Sed dubiū est tēpore ichoati cōtractus hutusmodi cābiorum quātus pecunia sit valitura tpe redditionis

ꝛ solutionis: ergo ille cōtractus nō est
ita leuiter danādus vel vsurarius ḡn
potius excusandus.
29 ¶ Octauo q̄ dubia in meliorē ptes
interpretāda sunt extra de reg. iur. c. ii. Nō
est q̄ ꝓpōtiores cē debemus ad absol
uendū ꝙ ad ꝑdēnādū. extra. de pba.
c. ex lris. cū ergo hmōi cābla sint du
bia vt ps ex casu nro. ergo potius sūt
interpretāda iusta ꝛ honesta ꝙ cōdē
da velut celesta.
30 ¶ Nono q̄ licite ḡsq̄ recipit q̄s ab
volūtaria dat: vt hētur di. xviij. de eu
logijs sed in casu nro hmōi lucrū ide
pueniēs vr volūtarie dari ipo rogāte
ꝛ istāte: vñ recipiēti dolus vel iniuria
ascribi nō pōt. Facit ad hoc de regu.
iur. sciēti libro sexto. ꝛ. ff. de pditio. ide
di. l. i. ff. de reg. iur. l. cuius p errorē. Et
si restitues pecunia acceptā ad tēpus
aliqd, dānū sustinet hoc est q̄ voluit,
ꝛ sic ex culpa sua: vnde sibi ds ꝑputari
ꝛ non alteri. Dicit enī lex q̄ gestor
negotiorꝫ sibi ꝑputet si soluit indebi
tum. ff. de neg. gest. si q̄s negocia facit
de reg. iur. dānum. li. vi. ꝛ sic ps ꝙ h
non est inhonestas.
31 ¶ Decimo q̄ hmōi cambijs multa
bona sequūtur circa mercatores ꝛ co
pia mercātiaꝫ in ciuitatibus: ꝛ multa
mala vitātur. Nō enī est ꝑtra charita
tem cum possit vergere in vtilitatem
vtriusq;. s. dantis ꝛ recipiētis: ꝛ ideo
talis cōtractus videtur esse licitus.
32 ¶ Undecimo q̄ de duobus mal mi
nus est eligendus. sed minꝰ est malum
q̄ pecunia sic mutuet mercatori volē
ti se i negocijs hōestis occupare ꝙ q̄
pauꝑ fame moriatur cuꝫ tota familia.
sua: ergo tale cambium est eligendū.
33 ¶ Duodecimo q̄ lucrū quod ex tali
mutuo ꝓuenit ex alteritate in se ꝓce
dit: ꝛ nō ex iniusta exactione mutuā
tis ab eo cui mutuatur: cū nō amplius
reddāt ꝙ q̄d in vera sorte accepit: er
go hmōi cambia sunt licita.
34 ¶ Tertiodecio. q̄ talr mutuāl ñ spe
cificauit quātitatē certā vltra verā sor
tē. ſ. libere tradidit. ꝓ ea ꝙtitate q̄ va
lebāt tpe solutiōis: nā ſi exꝑssisset certā
ꝙtitatē adijciens ꝙ ſi. D. duca. plus
valebāt tpe solutiōis vult illud plus. ſi
minꝰ nō vult q̄ ꝙtitas minuat ab eo
q̄ tūc currit tpe celebrati ꝯctꝰ sic i pa
ctis claudicaret. ꝛ ita vsurarī ꝓhibēre
tur ꝯctꝰ. C. de sol. i. pe. ꝛ. ff. de dā. illec. l. q
bōa. §. si gl. ff. ꝓcolo. l. ſi ſi inserit. ꝙ etc.
¶ Quartodecio q̄ bonꝰ effectus ꝓ. 35
bat cāz cē bonā ex. ꝙ ꝓsūpt. c. studijs
de statu regu. c. q̄d dei. sed effectꝰ istoꝝ
cābliorꝫ ē bonꝰ. ſ. pulsio ciuitat] i neca
rijs codis victualiuꝫ ꝛ eoꝝ q̄ regrunt
ad sublenatōes ꝛ defensionē ciuitatis
ꝛ ciuiū vt [at] euidēter appet ergo etc.
¶ Ad hec argūmta facta ꝓ ūndā doꝫ 36
ctoꝝ famosissimū Paduanū missa. re
uerendo dño Archiepiscopo flo. Re
spondet idē archiepiscopus flo.
¶ Et ꝓmo ad ꝓmū q̄ in hmōi cō- 37
tractu interuenit mutuum vt hr extra
de vsuris. c. ſi. m ꝑn. cū notatis in glo.
Res enī q̄ ꝓsistit i nūero pondere vel
mēsura a natura vl ab arte, hnt deter
minatā valorē. Et ſi aliq̄ videant au
geri vel minui. hoc nō est ꝓp augumē
tū vel decremētū valoris eaꝝ in se ex
cā intrinseca. ſ. ex cāis extrinsecis ꝓtin
gētibus reb⁹ in quas ꝓmutant. ſ. ex lo
co ex tpe ꝛ ꝑsonaꝝ ꝑditōb⁹ ꝛ ꝓbus
aliis circūstātijs. Uñ de se pecunia ſi
pōt germinare: vt no. di. xlvij. sicut ꝛ
ita hmōi pecunia mutuata tradit ad
id ad q̄d nō est naturaliter ordinata: nō
enī intētio mutuātis ferī ad valorē in
sui nā. sed ad valorē rei in quas pōt
ꝓmutari q̄d est cōtra naturā pecunie
in se. ꝛ ita itercidit fraus vsure. Adde
ad istā rōnionē exꝑssū positū de duc.
mutuato q̄ tunc valebat solidos. xiij.
Janne. ꝛ restituit cū ijs valet solidos
xvj. ans nō mutuantur. certe vsurarī
iudicat. ꝓpter intētionē lucri i mutuo
Uñ illos duos tenet restituere
illi cui ꝓintētōis signū ꝛ ꝓsumptio est
q̄ nō vult eū cui mutauit cē liberū ad
restituēdū q̄n sibi placuerit: sed mō ad
mēsem vel annū q̄n spat valitur. lvi.
Sed ſi simpliꝛ mutuo nō intēdēs in-

trum.ſz ſeruire,primo ꝛ rehabere mu
tuatū.vñ ꝛ libeꝛ dimitto ad ſoluēdū
ad placitū in certō ipſo nō cōmitto vſu
rā ſi recipio duc.put mutuauiſz tunc
valeat pl⁹ ſolidos duos q̄ cū mutuauī
qz poteraꝝ min⁹ valere. Et idē de fru
mēto ꝛ vino ꝛ hmōi:qñ.ſ. nō eſt ibi
lucri ſtētio ſz rehabēdi rē eiuſdē ſpēt
bonitatis ꝛ mēſure ꝛ dubiū erat tūdē
plus vl min⁹ rē illā valituraꝝ tēpo
re redditōis. Sed hoc nō eſt in hmōi
cāibus:imo mercato: mutuās pecuni
am ſperat plus ſe receptuꝝ in alio lo
co vel alteri⁹ generis monetā alr non
mutuaturus:tō vſurarius.

38 ¶ Ad ſecūdū qꝝ ꝛs Ꝺctus cābij ſit vi
cinus Ꝺcmi emptōis:mō iſi ē idē.licite
enim pecunia p pecunia mutuaī.puta
duc.ianue p moneta argētea erea. nō
tñ ppꝛie vēdit. Si qdē pecunie nūera
tio tō eſt īnuēta.vt cū illa alia necella
ria ꝓparētur.cū.n.pecunia ſit īuēdibi
lis ꝛ ipſi⁹ vſus nō eſt aliud q̄ ipſius
cōſumptio eſt ab ipa pecunia iſepabi
lis.ꝛ ſic vnū ſine alio vēdi nō pōt nec
etiā vtriq; ſimul tanq̄ alterū p alterū
creſcit in valore iuxta no.p Jo. an.in
q.ꝓpoſita ſup regula petri de reg.iur.
li.vi.Uñ iſtud cābiū potī⁹ hz rōnem
mutui q̄ vēditōis.adhuc magna dīa
videt eē inter cābiuꝝ minutū ꝛ hmōi
cābiū de quo eſt ſermo q̄m dr ſiccū vl
etiā cābiū p ſas.nā in cābio minuto
nō apꝑet ibi eē mutuū ſz ꝓmutatio.ſ.
monete auree ad argēteā vel cupreaz
aut ecōuerſo vt ppꝛie dicat cābiū in q̄
cābio ſi trapezita vel mercato: lucret
vnum quatrenū vel ſolidū p floreno.
hoc eſt rōe laboris operaꝝ ꝛ hmōi nō
rōne mutui.ſz in iſto cābio de q̄ log
mur ipropꝛie dicit cambiū.qz realiter
appet ibi eſſe mutuū in q̄ lucrū ſpera
re vel recipe nō ꝛs de alio cābio qō ſit
p hunc modū.cū.ſ.do tibi florenū ro
me vt facias mihi aſſignare florētie.
qz nolo mecū portare ꝓpter pericula
qz idigeo eis.ꝛ nō habeto ntl dicimus
qz alterius generis eſt.

39 ¶ Ad tertiū dico qꝝ ꝛs ꝛs leges ꝓp ſu

ſceptionē periculi.in nautico fenoꝛe.ꝛ
trajectitia pecunia aliqd poſſit recipi:
tamē ſecus eſt ſm canones in mutuo.
nā locādo opas ſuas ꝓ ſuſcipe qſ mer
cedes:qz ſi pecunia illa periret penes
debitoꝛē quomodocūq; receptuꝝ pe
cunīā vltra mare rehabēdā ſibi certo
ꝑclo cōſtituto ſiue recipiat in ſe peri
culū ſiue nō ē locatio opaz.ſ.vectu
ra vel cuſtodie ſm Jnno.ꝛ ho.vt .ff.
loca.l.in naue.ꝛ.l.q opas.ꝛ.l.q mer
cedē.ꝛ.l.ſe.Dicit aūt trajectitia pecu
nia vl nautica q̄ dat trajiciēda vl ira
ſ uehēda ꝑiculo credito:.ff.de nauti.fe
no.l.i.ꝛ.ij.ꝛ.l.ꝑiculi.Illud eſt.n.in lo
catione opaz.ꝛ aliud in mutuo. Naz
ptra naturā mutui ē q̄ mutuās aliqd
lucret de quo nihil eſt ſperādū extra ō
vſuriacōſululitur:vñ dicit Bal. q̄ vbi pe
cunia ſalua manēte creditoꝛ hītur⁹ ē
lucrū ſiue cōmodū:ſiue debitoꝛ lucre
tur ſiue nō:vſurari⁹ eſt Ꝺctus. Dicit ēt
Jo.q̄ creditoꝛ hic bñ potuit ꝓpter pi
culū ſe onerare:ſz nō releuare. Præde
cta aūt iura loquūtur:non de mutuo
ꝓ vel ficto:ſi ſit caſus in q̄b⁹ alr⁹ qꝝ
debebat aliqd alteri ſm legis diſpoſi
tionē in q̄b⁹ illa ciuil obligatio ſoluit
rōnes ꝑiculi ſuſcepti. Sciat ꝛs q̄ cōdu
cit aliū ſuo ꝑiculo nihil ſibi mutuat ſz
locat opas ſuas:vñ mercedē recipere
pōt:ſi alr nō teneat. In caſu aūt nr⁹
eſt magna diſperitas ab alijs caſib⁹.

40 ¶ Ad ārtū dico q̄ diuerſitas natu
re Ꝺctū ſoluit Ꝺctū. Nā res locate do
minus retinet dñium:ſz vſus ꝛ vtili
tas eſt cōductoris.quo ēt vſu res loca
ta ſit deterioꝛ:nō locatoꝛ recipit pēſio
nē:ſz mutuū eſt qō de meo ſit tuū.ff.fi
cer.peti.l.ij.§.appellatus.ſi ergo credi
toꝛ aliqd vltra recipiat hz illud vltra
de re aliena:nec pēſū deterioraī penes
debitoꝛē ꝛ quātū eſt de ſe nulla parit
vtilitatē. Et q̄ legit q̄ vſus pecunie nō
ꝑt vēdi nec locari:qz ipa pecunia nō
ē diſpoſita niſi ad mutatōes faciēdas
ꝛ iſte ē ꝓncipal⁹ vſus pecunie ꝛ nō ad
lucra partēda tuī eſtiatiōes mutuāt.

¶ Ad qntū dico q̄ illud hz locū q̄ 41

de natura rei ad quez spectat onus ẽt spectat emolumetū: sed in hmõi cam hijs ex natura rei nõ ad creditorẽ: sed ad obligatẽ spectat. piculū extra ꝺ pig. significate. Si ergo creditor in hoc se volum onerare non potuit ꝓpter ꝫ sibi licite adnocare.

42 ¶ Ad xertū ꝙ iure fori ly ꝫhętib⁹ se deceꝑe vsq; ad diminctā mīti pen; t sed nõ iure poli ꝫ Jnno. Jn casu ꝺo nostro nõ est vera vēditio. ly expectat ipi ne pecunie solo. qꝺ hz rõne, mutuū qz id qꝺ mutuaꝫ expectat ꝛ aliqꝺ vltra sorte qꝺ in estimatõe cadit vt dñs ē.

43 ¶ Ad septimū dico ꝙ hic nõ ꝗrunt quid iure de dubio facti. an pecunia sit plus valitura vel nunus tpe solonis: sed de mutuāte an excuset sic mutuando ad intẽtionē plus peripiendū: vnde factū respectu qõnis est certuz.

44 ¶ Ad octauū dico ꝙ in iudicio cõ tẽ tioso iterꝓtatio ꝺz fieri in meliozes parte. t in absolonem. extra de pba. ex lris: sed in casu nro tuti⁹ ē a talib⁹ abstinere extra de cle. exi. illō extra. ꝺ homi. petitio. vñ in dubio ꝺz dici potiꝰ peccatoz ꝛ ligat⁹ extra. ꝺ homi. ad audiētiā. ꝛ. c. significasti. Si. n. dubitatur ꝓbabilr an ꝙs sit excōicat⁹ an nõ: in hijs ꝛ silib⁹ iterꝓtamur potiꝰ ligatū ꝙs nõ: qz hec est ꝓ securioꝛ ꝛ tutioꝛē ly tractemur factū fori ꝓscle q ꝓa vitat ꝙ foꝛ ꝓtētiosū in q nõ ꝓcellit ad restõne sic mutuāo: ly in foꝛo ꝓscie vtiqz cogit ad restõnēmec ē tal⁹ ī statu salut]

45 ¶ Ad nonū dico ꝙ i illē cāhijs ꝛ similibus nõ ē licita receptio. Nec obqꝺ allegat] de scia ꝛ ꝓsensu dāt] .qz ili la ꝓcedit ī hijs q ꝺe sui natura nõ sit licita ly i hoc cāu illicit⁹ ē ꝙ⁹: vñ ꝫhętes ñ ꝓñt facē licitū ꝙ ꝺ sui nā ē illicitū. extra de foro ꝓpe. si diligēti extra. ꝺ sen. ex. ꝓtigit ꝓtio. Jtē volūtas vl ꝓsensus modicū ꝓpat. Nā ꝛ ab iusto iterdū aliqꝺ auferꝫ siue dolo siue iniurta. interdū ẽt a volēte aliqꝺ assumit scelera ꝛ vtputa ab eo q volūtarie dat iudici vt iniustā ferat sniaz. xxiij. q. v. ñ sāc. ꝛ. i q. i. bos. ꝺ ficrip. statutū. ꝺ. figdē. ii. ꝓt. Lōsilr i hoc casu nō est licitū: ly iterueniat consensus vtriusqz.

¶ Ad octauū dico ꝙ ñ ē factē dū ꝙ 46 ē malū ꝺ sui nā ꝙ ꝓ vicitatōz alit⁹ mutoris malū. vl ꝙ bonū qꝺ ꝓt inde seq xxij. q. v. ne gl extra ꝺ vsur. sup. eo. nec ē ꝫ charitatē ꝓmittat. Sēt⁹ tāg iutil ly q: ē ꝓhonest⁹ ē de sui natura vicioſus

¶ Ad vndecimū dico ꝙ illē ē vez i 47 eadē ꝓcna: nā q̄ties ꝙs ꝓlicit⁹ ē inter duo mala: ita ꝙ oio alter ē factur⁹: ꝺz ei ꝓmitti min⁹ malū ne faciat mai⁹ de ꝺ ē ter. xxij. ꝺ. nerut. Sec⁹ est in diuersis ꝓsonis: vt in casu nro. xxij. ꝺ. c. i.

¶ Ad duodecimū dico ꝙ mutuū ꝙ 48 sit ꝙ ꝑ vsuras ē malū: q: ex cā mala ly alr mutuū sit bonū i se sic dare elemosynā ē bonū i se. ꝛ tñ dare ad pōpā ē malū. i. q. i. vide quātū ꝺ aūt est male.

¶ Ad tertiūdecimū dico ꝙ intentio 49 isti⁹ mundītis fuit ꝓpria: ꝛ tō peccat: nō. n. erat fuatur⁹ istā pecuniā ly ꝑ ipsum⁹ cū ūtēdebat vtere ex isto ꝫcu vt ꝺ i cāu: vñ estimat ꝑ sibilr ꝙ pecūia erit: ꝓclusio: tpe solonis quā mō: vnde non charitas sed cupiditas ipsum induxit ad mutuandū.

¶ Ad ꝗrtūdecimū dico ꝙ iste nō ē ꝓ so fect⁹ imēt⁹ ab hoc mutuāte ly vtilitat ꝙ ꝓpria: ꝛ cōiter accidit mercatoꝛibus di. lxxxviij. cūciēs: ꝛ maxie i fure: ly. n. ex occisiōe sanctoꝛ secuta fuerit corona ꝛ glia ipsoꝛ ꝓfirmatio fidei xp̄iane: glorificatio ecclie tesu xp̄i. ista nō ꝛ fuerit ꝓncipal⁹ abiñdelib⁹ itēta. qūe xp̄s dixit Jo. xvj. Sz venit hoꝛa vt ois q int ficit vos arbitret obleḡ se ꝑstare deo Jta ẽt q emebāt ꝛ vēdebant i tēpleꝰ ly putarēt se dñ facer: coꝛrupta. tñ erat itētio ipsoꝛ ꝓpterea dñs elecit eos o tē plo Jo. ij. ꝛ Dar. xi. vñ nō mō ly ifisto re i hijs ꝫcūb⁹ cāblioꝛ qrñ vt dic. ꝑs. Nouit dñs vias iustoꝛ ꝛ iter ipsoꝛ ꝓbit. ꝛ iter ꝺiuitro⁹ eguerāt ꝛ esurierūt. i grēces ōr dñm nō minuent oi bono.

¶ Jtaqz ꝛcludo ista cāhia nullo mō ſſ licere. Si tñ collegiū dñoꝛ iurisꝑtoꝛ: ſi ne bononie siue padue alr determinauerint ꝓ⁹ū potiꝰ eoꝛ [cutēti] edheres

ēpprie opioni ĩsistere, vez gegd dixi
p serenitate ꝑcie meū dictū hēte. si
alios doctoris paudissez: si sec⁹ intelli
xissez ab eoz iudicio nō deuiassez. Si
gd tū p modernos examinatū i tō cāu
fuerit qđ obtestoꝛeꝫ ꝓcipē me facere
velitis. Quo ad tertiū ponentur quā
tuoꝛ argumenta ad ꝓbandum q ta
lia cambia sunt illicita.

52 ¶ Primo qꝛ iste vī ℣ctus mutuī. sed
in ꝑctu mutuī gegd accedit sorti vsu
ra est. xliij. q. iij. ꝑ totum. Qđ ēt sit ℣
ctus mutuī, ꝓbat qꝛ mutuū cōsistit in
hijs rebus q cōsistunt in nūero pōde
re vel mēsura in ḡbus trāsferī dñium
in accipiēte. Et tō vī mutuū: quia de
meo fit tuū: vt. l. ij. ℣. appellata. ff. si cer
tū pe. z ibi. g. mo. re. ℣. ob. i ꝑn. ℣z in
casu nō iste fecit ō meo tuū z trāsla
lit dñium rei ꝓ istēs i nūero. l. dñus
pecunie, ergo ꝛc. Qđ ēt accedat aliqđ
sorti, ꝓz qꝛ iste mutuauit. Ad. duc. i ve
netus fibi restituēdos i bꝛugis ad cō
putū. liij. grossꝰ. ꝓ singulo duc. cūtū in
bꝛugis vbi debz fieri solo non valeat
duc. nisi. l. grossꝰ. z apud cāplozes, xlix.
Et sic recipit. xl. duc. vltra sortē. i. vltra
Ad. duc. datos mutuo. z hoc facit, qꝛ
ꝑe mutuauit alio lucrādi z sperādo lu
crū exīde mutuo. z ꝑ ꝑns fecit ℣ illō
luce. Mutuū dātes ꝛc. vt. c. cōsuluit de
vsuris ergo cēseri dz vsurarius.

53 ¶ Secdo hoc vī velle Bof. i ſūma de
vsuris. vbi dicit qꝛ si qs mutuauit pe
cunias receptur⁹ i termio alterī⁹ gene
ris monetāli hoc facit vt i estimatiōe
lucreī cēlendus est vsurarī⁹. Et hoc ēt
tenet ho. in ſūma de vsuris. Ḣ. an i aliq
ver. qꝛ si qs pecuniā. vbi dicit qꝛ iste ta
lis cēseri dz vsurarī⁹ sicut hij de nū
dis i nūdinas mutuāt pecūias quā vñ
vā dicī ſpe ex execrabilitoꝛe oīh⁹ alijs qꝛ
cūcūqꝫ ſō ſpe pmutatōis: aut vēditōis
vl alterī⁹ ℣ct⁹ velit qcūqꝫ nomī ei ipo
matter Ḣ fraudulent⁹ vl mala itētōe sit
z si aliqđ sorti accedat vsura c. vt i. d.
c. cōsuluit. z. xlij. q. iij. c. plerīqꝫ. Sed
iste q mutuauit pecuniā i ciuitatē ve
netiarū mutuauerit fibi restituat vsq

ris z fecit vt in illo termino in estima
tione lucretur tergo est vsura.

¶ Tertio qꝛ vt dicī Ian. ō flo. i tracta 54
tu suo ō vsur⁹: si qs mutuat vinū vl ḡ
nū receptur⁹ i alio tpe i q̄ est⁹ maioris
estimatōis. si bisse erit ꝙ oberet cē ma
ioris estimatōis eo tpe: z si erat vsq ad
illō tpꝰ seruatur⁹ ꝓmittit vsurā: vt i. c.
nauigāti. z. c. i ciuitate. vsurā. ḡ idē ō
bem⁹ dicere i casu nfo. imo multoma
gis cū iste mutuauerit pecuniam rece
ptur⁹ i alio tpe aliena monetā ō q̄ ꝓ
fist⁹ estimat qꝛ obeat lucrari cū duc. ve
netus nō tm valeat i bꝛugis. l. grossꝰ.
liij. ergo dz cēseri ꝙtractus vsurarius.

¶ Quarto: qꝛ dato qꝛ iste nō sit ℣ct⁹ 55
mutuī iz ℣ct⁹ emptōis: adhuc vī vsura
qꝛ vī vēdere iste pl⁹. Ad. duc. qđ vale
ant ꝙ dilatione tpis. l. duoꝝ mēsiū so
lutōis fiēde i bꝛugis. d. c. nauigāti. z. c.
in ciuitate. Addē hec argumenta rīn
det do. Frā. ō trimilio iuꝛ vtriuiqꝫ doc
toꝛ ac aduocatus ꝓfistoꝛialis. Et ꝓ
ad ꝓmū: dicēs qꝛ nō ob. argumētū de
mutuo: qꝛ iste nī cē ℣ctus mutuī: iz ꝑt⁹
℣ctus emptōis vel pmutatōis. Non
ob. ēt qꝛ dcm cē in ꝑmo argumēto ꝙ
illi. liij. grossi i bꝛugis ꝓhibeant, vez
ꝑcīi duca. qꝛ imo cē cōe ꝑcīi qꝛ nō cō
stituīt ex affectiōe singulaꝛ ꝑsonaꝛ qꝛ
res dī tm valere q̄tū vēdi pōt cōiter
vt. l. ꝓecta rerum. ff. ad. l. fal.

¶ Secdo si ob. ēt dcm Bof. z ho. qꝛ 56
ibi ipi loquunt i ꝛo mutuo i illo g pe
cuniā mutuat vt recipiat al ā pecuniā
ad ℏ vt lucreī z monebat ad mutuū
dū ad istantiā rogāt tm: sic ꝓcipaliꝛ
agebat mutuū. In cāu ēt nfo si ē mu
tuū: nec iz agebat iter ℣hentes: iz tm
agebat ℣ct⁹ emptōis vl ꝓmutatōis: nā
ad hoc vt ℣ct⁹ cēseat vsurarī⁹: dz attē
dī ītētio ℣hentiū: gd. l. ītēdāt agere iz i
vtroq casu resultet idē effect⁹ vt i. c. ad
nras de emp. z vē. z i. c. illo vos de pi
gno. z. xvij. q. ij. eleuteri⁹. z i toto titu
lo. C. pl⁹ valē qꝛ agit. Excpti gfa aglis
rogat aliqđ camplozē vt mutuet fibi
Ad. duc. cāplor dīē qꝛ ē ꝙtī⁹ iz tm vult

q̄ sibi restituat duca. sed restituat sibi mōetā i burgis ad ꝓputū. tū. grosſ. aio lucrandi ex isto mutuo. Iste Ꝟct⁹ cēſet illicit⁹ cū hic Ꝟhat mutū de q̄ si tz ſpe rare lucrū: ſec⁹ tū si ꝓueniat cū cāpſore z ꝓmutādo. Ad. duc. cū moneta⁹ rū dēti aio ꝓmutādi ipam monetā cum duc. quā ꝓmutatōes fecisset cū dcūcq; sibi fido. Iste Ꝟct⁹ censet licit⁹ er eo. q; disposuit ꝓmutare z nō facere i fraudē vsurar: z nolle mutuū Ꝟhere tz resultat idē effect⁹ cū casu precedenti.

57. ¶ Tertio nō ob. titū arguntū ꝺ mutuāte vinū q̄ est receptur⁹ in alio t̄mio vinū maioris estimatōis: q; nō dcit vt supra q̄ iste nō est cōtractus mutui.

58 ¶ Quarto nō ob. q̄ iste Ꝟct⁹ videat vsurar: ꝑ q̄ videat pl⁹ velle vēdere istos Ad. duc. i venetijs. pp dilationē tpis. s. solutis duoꝝ mēsiū fidē i burgis. q; i tali cāu nō iste nō vēdit pl⁹ istos. Ad. duc. pp dilatōes duoꝝ mēsiū. tz vēdit p eo cursu fm q̄ valebāt cābia venetijs tpe Ꝟct⁹. imo multotiēs ꝓingit vt dcūs ē i positōe casus. q̄ tpe solutis fiende i burgis aliq̄ valeāt mīn⁹: z p hoc cessāt oia arguūta. z ꝺ de tertio.

59 ¶ Quo ꝺ ad q̄rtū z vltimū ponūtur. xl. iij. argumēta efficaciſſima ꝑ fati dñi fraciſci. pbātia q̄ dcā cābia p londres vel burges vel alia loca sunt licita quoꝝm primum est.

60 ¶ Prio, Ꝟct⁹ ꝺz iudicari ꝑz el⁹ formā z apparētia vt. c. in ciuitate de vſuris z. c. pozzo. de pūle. de dona. cū dilecti. Sz ꝑz eius apparētia nō apparet de aliqua conuētiōe vsurar: ergo ꝛc.

61 ¶ Scdo facit q̄ allegādo Ꝟctā vsurā rū ē allegar fraudē vl dol⁹. Dol⁹ar z fraus i dubio nō ꝑsumit nisi ꝑbet ex ꝓsse. l. quotiēs. ff. de ꝓba.

62 ¶ Tertio fac q̄ vsura tm̄ cadit i mutuo. vt. c. ꝓsulit⁹ de vsur. tz iste si ē Ꝟctus mutui. z ꝛc. ꝓbat tz. nā in mutuo mutuū accipiēs obligat ad tātūdē in eodē gñe. vt si mutuauit duc. tenet restituē duc. si mōetā mōetā. si florenū florenū. l. paul⁹. ff. ꝺ sol. adeo q̄ si ꝓueniat vt restituatur i alio gñe: puta grossi ꝓ duc. vl ꝓ tritico vinū. nō ē mutuū. tz Ꝟct⁹ inoiat⁹. l. v. i ꝑn. z. ff. si cer. pe. ꝑ terea mutuū fit ad ꝑces rogāt⁹. l. rogat. ff. si cer. pe. z sic ꝓtēplatōe et⁹ tm̄ q̄ mutuo pecuniā fecit vt i. ff. creditor. isti. q mo. re. Ꝟ. ob. z in. l. si vt certo. ff. ꝑmodatū. ff. ꝑmo. tz i cāu isto dato pecunie sit tm̄ ad būficiū illi⁹ q̄ pecunia exburlat q̄rit ipa tz remittē i burgis. z aliq̄n retēto cāu nro fit ꝓtēplatōe vtriuscq;. l. dātio z recipitētis: puta accipiēs pecuniā id igebat pecuniā i venetijs z dās id igebat pecunijs i burgis: z sic nō fit i cāu nro mutuū ad būficiū illi⁹ tm̄ q̄ pecuniā recipit q̄ead modā fit i vero mutuo. z p ꝺ cessat ꝓmū argumētū vbi dr̄ mutuū q̄si ꝺ meo fit tuū q; illud q̄ dr̄ q̄ i mutuo fiat de meo tuū. precedit negative nō affirmative. l. vere ē dicere hoc nō ē factū de meo tuum. ergo nō ē mutuū. Nō ꝺt precedit argumētū affirmative. hoc fit de meo tuum. q̄ ē mutuū: q; hec ē falsa argumētatio: nam i emptōe z vēdūōe z ꝓmutatōe fit de meo tuū. z tñ nō ꝺ mutuū vt i toto titulo. de Ꝟhē. emp⁹. z de rep ꝓmutatione. ff. Et p hoc facit. d. ꝺ. ap pellata. cum ibi notatis per doc.

¶ Quartodecimo iste est cōtractus imo ꝺz minatus. l. mālo. ff. de ꝓscript. ꝺ. z in l. i. C. de rep permu. q; ꝺat duc. venetos z cōsueuit accipe grossos frādēles qui cōtractus ꝓmutatōis est silis contractui emptionis z vēditōis. vt. l. arist. ff. de rep permu. z in. l. ꝓmutationem. C. de rerū ꝓmu. Sed q̄eadmodum in cōtractu emptōis tz vendere rē vltra iustū ꝓtiū. vt. l. ij. C. de rescin. ven. z in. c. cum dilecti de emp. z ven. Ita tz accipe rē maioris estimationis in ꝓmutatiōe q̄ sit res que ꝺat. Et iō tz in casu nro recipe grossos siue monetā q̄ sit maioris estimationis q̄ sint ducati q̄ numerati fuerunt.

¶ Quinto dico q̄ iste Ꝟct⁹ cēſet ꝑ ꝺ. dici emptōis z vēditōis vt videant vēdi singuli ducati ꝑ. lij. grossis frādensibus. q̄ū vna mōeta estimat cū alia c. olim causam. z in. c. cum canonicis.

extra de cēsi. Et voluit Bal. in. d. l. pau lus ꝛ Lau. de. flo. vbi. ō. Et sic cessat vsa q̄ hz locū i mutuo ꝛ nō i ꝛctu em ptiōis vēditiōis ꝛ pmutatiōis. Nā i mutuo tō ē vsa accipe vltra sortē: q: cēset ẑ nālē egtatē ꝙ go aligd soluat ꝙ voluit pprie vt dicūt doc. posit⁹ trāslatū ē dñiū i accipiētē ꝛ fādit silis res i eadē. Sz i cāu nō vt vlci si ē mutuū. tō nō ē ẑ nālē egtatē q: nō soluit in eodē genere hz i alio genere. i. moneta ꝛ sic illō diuersuz gen⁹. s. mōeta frādē sis sit maioris estimatiōis si ē vsa q: b hz i pmutatiōe ꝛ vēditiōe vt dcm ē.

¶ Sexto posito siñ ptudicio ꝓtrar ꝙ iste ẑc⁹ cēseat ẑc⁹ mutui adhuc dico ꝙ si dr ẑc⁹ vsurari⁹ i casu nō dr accipe vltra sortē mutuo datā. qđ ꝓbo. Nā iste q̄ recipit. ff. doc. i auro nō i mōeta restituē tūr. vt in⁹ balleg. l. paul⁹. Et si nihil aliō actū ēcīter tpos obligabīt recipiēs pecūias ipas restituere venetijs vbi mutuo accepit vt. l. i. ꝛ. l. ig g. ff. de eo qđ cer. lo. ꝛ i eadem hōitate. l. cū qđ. ff. si cer. pe. Et sic si vlt l brugis vel alio loco ꝛ de alia moneta tūr mutuātī ad itereſſe. vt. l. ij. ff. de eo qđ cer. lo. ꝛ i. c. p. ꝛ. g. de offi. dele. si so. cōpe. c. solecti. Nā et ꝑm canones interesse petī pōt. vt i. c. quenit ꝛ i. c. cōsti tut⁹. de fideiuſ. ꝛ in. c. cōquestus. ō vsu ris. ꝙ itereſſe cōsistit vt soluat vez valozē duc. ꝑm ꝙ valebat venetijs tbi solui debant duc. vt. l. rō. §. si. ff. de ac. ēp. Et not. ꝓ Bar. i. d. l. paulus. Sz ita reputat ꝙ tūc valeāt. lij. grossi in brugis q̄tū ducat⁹ i venetijs. Nec ob. si dicat ꝙ duca. venet⁹ i brugis si vz nisi grossos. xlix. apō cāpsores: q: rideo ꝙ illi ē bñ verū ꝓcū i brugis vbi nō vz tūc duc. venet⁹ ficut venetijs. Sed nec tūc vz apud cāpsores tbi ꝙ volūt incrari q̄tū vz apud mercatores. nā duc. venet⁹ plus vz venetijs q̄ brugis. Et florēn bononin⁹ plus valet bononie q̄ alibi ꝛ sic de singul. q: ex varietate locoꝝ variant ꝓcia rez. vt. d. l. ꝓcia. Nā si mutuauit. ff. duc. venetijs. ꝛ mihi restituat ei i alamania. ff. duc. nō dicetur mihi satisfacere. nisi soluerit mihi itereſſe q: illi duca. tbi soluti si tūc valēt tbi sic venetijs. Jpm ergo itereſſe qđ tacite erat ꝓ dūci i pactū. q: tūc venit ture actiōs. l. ij. ff. si ac. ēp. ꝛ vē. ꝛ not Jnn. de sen. ercō. sacro. Nā ꝑm doc. certa sūma ꝓt dūci i stipl'one loco iterſſe. q: el lud ē difficile ꝓbare. vt. l. si. ff. si ꝓto. sti.

¶ Septio ꝓ hac sñia facti Jo. cal. suo 69 ꝓsilio. xi. dicit ꝙ si mercator iannēsis emit ab aliq̄ alio mercatoꝛ iannēsio. ꝛ bisancios tibi solnēdos i alexādria. ꝛ ianue soluit. ex. ꝙ tal ẑctus nō est vsurari⁹ q: ē ẑc⁹ pmutatiōis siue cābij ꝛ recābij. ꝛ ēt ẑctus ēptiōis ꝛ vēditiōis. Si g̃ l⁹ pmutare pecunias cū alia pecunia etuſdē, generis soluenda i alio loco cū lucro. multomagis cū alia moneta diuerſi generis vt sñt in casu nostro licet etiam cum lucro

¶ Octauo hoc idē tenet Lau. ō flo. 67 vbi. ō. dicit ꝙ si egō florēn. x. libzis grossoz recipi a mercatoꝛe florētino ꝛe nos. cvl. hz ꝙ cābia tūc florētia valēt ꝛ currūt. x. lib. grossoꝝ. ꝛ ꝓmittit restituē venetijs q̄tū valēt tbi. j. mēſez a die ce lebrati ẑc⁹ ꝙ tal ẑctus est licitus. nec vsurari⁹ ēt si cābia, augmētarēt ad. cꝛ. ꝛ vltra ergo idē dicēdū i casu nostro

¶ Nono facit q: hz cōez sñiaz doc. in 69 d. c. nauigāti. licitū ē cāpsozib⁹ lucrari i pmutatiōe monete hz sol. l. ꝓ duc. ꝛc. ſ. i pmutādo duca. cū mōeta ꝛ ecōuerso Si g̃ l⁹ i pmutatiōe mōete. ergo idē dicēdū in casu nr̄o cū illa sit q̄dā pmutatio nā dat duca. venetos i venetijs ꝛ recipit in brugis goſſ. frandenses ad ꝓtū dc. lij. groſſ. ꝓ singulo duca.

¶ Decio ꝛmatꝰ ꝓ argumētū a ma 69 iozi qm̄ ēt hz cōez opī. doc. i. d. c. nauigāti ẑc⁹ cābij g celebrat dicti p. c. florēti. g lucrū volūt i facticio pcunia distāti⁹ nūerari: puta q: accipiāt. ff. duc. i venetijs cū l⁹ ꝙ soluāt mihi rome. ff. duca. dūmō dr sibi vnū sol. ꝓ duca. tal ẑct⁹ est licit⁹ ꝓ q̄ facīū notata ꝓ Jo. an. i. c. cōquestus. de vsuris. Et ē rō hz cōez doc. q: id qđ plus accipit a cāpsozib⁹ i pmutatione monete ꝛ a mer

eatoribus florētinis in faciendo pecuniaꝝ distanti⁹ numerari nō accipiāt rō ne pecunie q̄ ē inēdibilis ꝫ rōne picu li ꝛ interesse vt subueniat salarijs pēsionū domoꝝ mistroꝝ ꝛ laboriū⁹ ꝛ expēsis in arte necessaria ne frusta ponant operā ꝛ studiū suū ad vtilitatē alioꝝ. nā laboris ꝛ itineris hūana ē rō extra vouo. c. magne. Tūc dixi adhucvna pecunia pōt vēdi p alia. Si ergo ꝛ in casu pdicto ipsis. d. florētinis lucrari i pmutādo monetā cū alia moneta eiusdē generis pp distātiā loꝝ a forticori ꝛ i casu nro lucrari in pmutatione inonete cū alia mōeta diuersi generis.

70 ¶ Undecimo cōprobat. Nā clarū est q̄ si in venetijs vellet aliqs incōtinēti pmutare. ℣. duca. venetos in eodē loco cū grossis frādēsibus: hoc posset cū lucro. ergo multomagis ex ēternallo pōt permutare. ꝛ. vt soluat vsq; ad duos mēses ꝛ in alio loco cū dicatur minus accipere. ppter. dilatiōē duoꝝ mēsium: vt in. ℌ. plus tristi. ac. q: non debet esse deteriozis conditionis eo q̄ dat sibi dilationē duoꝝ mēsiū ꝛ facultatē soluendi in alio loco, sibi habili.

71 ¶ Duodecimo corroborat: quīn imdubitatū est q̄ si aliqs in venetijs ꝑuenīret cū aliquo theotonico de dādo sibi ℣. ducatos in venetijs cū hoc q̄ pdictus theotonicus det sibi tot florenos renēses i alamania ascēdētes ad summā ℣. duc. p eo pcio quo cābia currunt in venetijs talis ℌctus permutationis ē licitus. ergo idē casu nostro.

72 ¶ Tertiodecimo. q̄ nō sit vsura probat: q: iter ceteras rōes ārē in mutuo est vsura: illa est de ꝓncipalibꝰ: q: pecunia mutuāta nō subiacet alicui periculo in sorte mutuata cū in oēm euentū salua sit sors: q: recipiēs mutuū obligat ad tāntūdē in eodē genere: q: si accipit duc. mutuo. teneꝝ restituere non eosdē sed totidē in eodē genere. Et sic dico de vino grano ꝛ oleo q: recipiēs nō obligat nisi ad tāntūdē in eodē genere: q: est debito: generis ꝛ gen⁹ perire nō pōt sicut spēs. l. i rōe. ℌ. incerte ff. ad. l. fal. ℌs in casu nro pōt pati dānū etiā in sorte. Cū multoties occurrat q̄ pdatur ex isto cābio sicut dixi in positione casus: ergo est iniquus q̄ post ꝗs subiacet periculo nō possit cōseq; lucrū vt i regula ꝗs nām. ff. d. regu. iur.

¶ Quartodecimo facit q: retēto ca 73
su nro: si is q recipit. ℣. duca. i bruggis ad rōnē. lij. grossꝰ frādēsiū nollet pdictas pecūias remittere venetijs: sed ex ipsis mereo emere: nō cēt dubiū q̄ talis ℣tractus nō esset illicitus ergo relin quit q̄ non est illicitus ex hoc solo: q̄ pecūias receptas in bruggis velit remittere venetijs p cābiū pro eo precio p quo currunt tunc cambia in bruggis.

¶ Quare ex omnibꝰ dictis ꝛconclūdit 74
sup: dicta cambia de bruggis ꝛc. licita fore nec vsurarū iudicari debere contractū nisi animo mutādi ꝛ in fraudē vsurarū vt. s. cōsequat lucrū mutuis ex ipso mutuo q̄ ꝓncipaliter agebatur hoc fieret: q: tūc ℌctus esset illicitus ꝛ vsurarius. ꝛ ideo caueant sibi hoies si mala intentione hoc faciāt: cū cogitationes hominū omnipotenti deo nequeant occultari qui est cognitor oium secretoꝝ. xxxij. di. erubescat. ij. q. v. Cōsulit. Et vt vides ista materia cābioꝝ de londres ꝛc. nō ē vsq; quaq; clara ex quo vides supra plures doct. famosos tenere esse licita: allegātes pro ista pterōnes valde efficaces ꝛ vix solubiles. Et vt vidisti archiepūs fl⁹. nō audet firmare pedes ℌ istam opi. etiā ℣an. de floren. non firmat pedes in hac varietate. Consuluit tñ fideles vt abstinēant ab hmōi cābijs. Et sic ego idē ꝑsolo ante factū: Sed post factū si penitēs pur vellet adherere huic opinioni: credo nō fit ei denegāda absolutio.

¶ Sus clausum. Quo ad absolutionis formā ꝛ specialē ꝛ cōmunē: Quo ad specialē. s. inp excōicatiōe ma ioris cendū q̄ quinq; requiritur. Primo q̄ absolues potestatem absoluendi habeat ordinariam siue delegatam aliter absolutio est nulla. extra de pe. ꝛ re. omnito. Immo sepe ipse absoluens

remanet ligatus cum singulariter absolutio: vt in.c. religiosi de priui. Alia quattuor vide supra absolutio. v. §. i.

¶ Quis sit modus seruet in absolutione ab excõicatiõe maiori. Dic q̃ ex poliat excõicat⁹ vestib⁹ et ponet se ante ianua ecclesie pstrati: vl flexis genib⁹ coꝝ illoꝝ os cũ absoluere q̃ absolutẽ tenebit virgas vel corrigia in manib⁹ dicẽdo psalmũ. Miserere mei de⁹. vl alĩ psalmũ pniale ꝓberãdo cũ semel q̃libet. v. vl mag] vl min⁹ vl acri⁹ p̃s ꝯtritꝰ et ꝯtumacie. et p⁹ psalmus dicat Bñs pri &c. Postea kyrieleyson. kyrie. Pr̃ nr̃. Et ne nos. Postea dicat. ℣. Sal. fac tuũ tuũ vel ancil. tuã vel seruos tuos vel ancillas tuas. si plures sint. Mitte auxiliũ de scto. Esto ei vel eis dñe turris fortitudinis a facie inimici. Bñs exaudi &c. Bñs vobiscũ. Oro. Deus cui p̃pr̃ est misereri sp̃ et pcere suscipe de precatiõe nr̃os et hũc famulũ tuũ qui excõicatiõis cathena pstringit: misericordia tue, pietatis absoluat. p xp̃m dñm nr̃um. A mẽ. Postea dicat. Auctoritate dei ois potẽtis ac beatoꝝ apl̃oꝝ Petri et Pauli et ecclesie sancte romane et nra. absolutũ p̃ te a tali sntia et restituo te cõtioni et ptcipatiõi ecclie et oiũ fideliũ et ecclesiasticis sacr̃is. No. tñ p̃s glo. Ray. q̃ si papa mãdat vel legatus aliq̃ absolui in forma ecclie: et si ila omissa ts absolutio nec. n. sic mandat absolutio sub ꝺdicte sed absolue. dũ hẽat pstẽ absolueꝺ si fuauerit forte sed duo mãdant s. q̃ absoluat: et q̃ forma ecclie seruet Sec⁹ tñ vl dicẽdũ si papa mãdat aliq̃ absolui i forma cõfessional⁹ vt i cõdulgẽtijs plenarijs. Nã illa forma nõ fuata nihil fit. Forma at̃ ꝑfessional⁹ pape. Sitti ḡrit talis e. Dilecte filij. et ifra. Nos tuis supplicatiõib⁹ celinati: ꝓcedim⁹ tibi vt aliq̃ de. ido neũ ꝑfessoꝛe ꝓsbyter. secularẽ vl religiosũ in tuũ ꝑfessoꝛ eligere ꝑfessoꝛ. q̃ vita tibi comete in casib⁹ apostolice sedi reꝛuatis semel vtarat. i alijs ꝓ q̃ tẽs fuerit oportunũ cõfessione tua diligẽter audita. ꝓ omissis tibi debitam absolutionẽ ipẽdat: et iniũgat penas iuxta qualitatẽ. Quoꝝ ꝑfessoꝛ q̃ de quib⁹ corde dñi. oium petõr tuoꝝ de quib⁹ corde contritus et oꝛe ꝑfessus fuerisset semel vtarat in mortis articulo plenariã remissionẽ tibi in sinceritate fidei et vnitate sancte ro. ecclie et obediẽtia ac deuotione nr̃a vel successoꝝ nr̃oꝝ ro. põ. canonice intrãtium ꝑsistenti auctoritate aplica ꝓcedere valeat tuoꝝ tue te noxe pitũ idulgem⁹. Sic tũ q̃ idoneus ꝑfessoꝛ de his de quus fuerit alteri satisfactio ipẽdeꝺa: cã tibi p̃te si supuxerit: vel hẽdeo tuos. si forte tũc trãsieris facẽdã iniũgat quã tu velilli faceꝛ teneamini vt ꝑeri. Et ne q̃ abstpg hmõi gr̃az vel ꝑcessionẽ redderis ꝓclivioꝛ ad illicita i posteꝝ cõmittẽda volumus q̃ si a sinceritate fidei: vnitate ro. eccl̃e. ac obediẽtia et deuotione nr̃a vel successoꝝ nr̃oꝝ ro. pon. canonice intrãtiũ desisteres: aut ex ꝑdicta eiusdẽ ꝑcessionis vel remissionis aliq̃ forsan ꝓmitteres. concessio ac remissio ac pnes lr̃e nullatenꝰ suffragent. z in sup̃p vnũ ãnũ a tpe q̃ pñs gr̃a ad eoꝝ puenerit noticiã ꝓputãde singulis. vl. tertijs ipediméto legitio cessante teneãt. Et si p̃dictis tertijs ex ꝓcepto ecclie regulari obtẽpãtia: iniuncta pniaꝛ vota: vel alis telunare teneant: vna alia die singulaꝝ septimaꝝ etiãdẽ ãnũ: vt prmittit astrictẽ fintelunẽt. Et si i dicto ãno vel alĩ eius pte cẽnt ipedit⁹: anno sequẽti: vl alis ẽ primũ poterit mõ filiꝰ supplere hmõi telunum tenet̃. Porro si fortitan a⁹ꝰ plibatũ teinti i toto vel i pte q̃ccũq; adiplere nequerit ꝓmodo: eo casu ꝑfessoꝛ pdict⁹ telunum ipm i alia pietat⁹ opa ꝓmutare valeat: put aiaꝝ suaꝝ saluti, expedire vide bit̃. q̃ ipi oratores part mõ vbeãt adiplere. Alioqn pñs ꝑcessio. q̃ ad plenaꝝ remissionẽ hmõi vtarat: nulli⁹ sit roboris vel momẽti: hec tbi. No. tñ q̃ ijs i hmõi plenarijs idulgentijs dicat q̃ ge possit eligere ꝑfessoꝛ &c. q̃ possit absolui ab oib⁹ pctis. crib⁹: ex

cessibus ⁊ in casib⁹ ⁊t sedi apostolice
reſuatis: ⁊ in gb⁹ se. aplica cet ꝓsulen
da: q⁹ nihilominꝰ talis ꝓfessio nō pōt
se itromittere de casib⁹ reseruatis per
pcessum curie: nec ⁊t ꝑ Sixtinā: quaz
habes in fine huiꝰ opis in qua ptinet
summarie fere tot⁹ pcessus crie. Et b̄
nisi de ꝑdictis casib⁹ spāliter ⁊ expreſ
se in hmōi idulgētijs mētio hēatur.

2 ¶ Forma ꝺt cōis absoluēdi a pctis h
ē. Misereat tui ⁊c. Indulgētiam. ⁊c.
Postea dicat. Bñs nr̄. Jesus rps ab-
soluat te. Et ego auctē ſua q̄ fungor i
hāc pte posſū ⁊ vbeo absoluo te ab oi vi
culo excōicatiōis miozis si teneris. ⁊
restituo te sanctis sacris ecclie si idigeſ
Jtez absoluo te ab oib⁹ peccat⁹ tuis
ꝓfessis oblit⁹ moztalib⁹ ⁊ vēialib⁹ ⁊
circūſtātijs eoz. q̄ocūq; ⁊ q̄literecūq;
offenderis deū creatoꝛē tuū animam
tuā: ⁊ primū tuū. Et oia bona q̄ fecisti
⁊ facies ⁊ aduersa q̄ ſustinuisti ⁊ ſusti
nebis sint tibi i ꝑnām ⁊ remissionem
pctoꝝ tuoꝝ ⁊ i augumētum gre dine.
Jnn. ꝑ. ⁊c. Et no. q⁹ ipositio manꝰ sup
caput ipsi⁹ ꝓfitēt⁹ si ē b̄ necessitatē: ꝛ
de ꝓgnitate. Jtē no. q⁹ sup̄adicta fois
absoluēdi ab excōicatiōe maioꝝ ñ ē b̄
necessitate obſuādi: nisi i excōicatiōe
notoria sec⁹ si eēt occulta. Jmmo ēt si
eēt notoria ⁊ absoluēs ñ ſuaret dictaz
formā. ꝛ peccaret: tñ absolo teneret.

3 ¶ Forma aūt absolutiōis plenarie h̄
ē. Misereat ⁊c. Indulgētiam ⁊c. Bñs
nr̄ Jesus rps te absolnat. Et ego auctē
ipsi⁹ ⁊ beatoꝝ Pe. ⁊ Pau. aplorꝝ ei⁹:
i hac pte. tibi ꝓcessa ⁊ mihi ꝓmissa ab
solno te ab oi sncta excōicatiōis malo-
ris: ⁊ miozis: suſpēsiōis. ⁊ interdictis si
teneris. ⁊ restituo vnitati fidelīū ⁊ sa-
ctis ecclie. Jdē eadē auctē ego te ab-
soluo ab oib⁹ pctis tuis ꝓfessis: ꝛ oblitis
⁊ obliuis ⁊ circūſtātijs eoz. Et auctē
dei oipotētis. B. Pe. ⁊ Pa. ⁊ auctē tū
mi pō. N. pape. i hac pte tibi ꝓcessa ⁊
mihi ꝓmissa. Jnq̄rū claues sancte ro.
ecclie se extēdūt. ⁊ q̄tū vbeo ego te ab
oib⁹ penis tibi ⁊ purgatorio debit⁹ ꝑp
culpas ⁊ offensas q̄s ꝺ deū ⁊ primoz
tuū ⁊ aliaz tuā ꝓmisisti. Et in q̄tū mihi
pmittit⁹. ego restituo te illi inocētie in q̄
qñ baptizatus fuisti ⁊ plenissimam
tibi ꝓfero absolutionē ⁊ remissionē ol
tum pctoꝝ tuoꝝ. Jn nois ꝑis ⁊c. Be
absolutiōe ab irregularitate ⁊ suſpēsio
ne. Vide supra tibi solutio. vi. ℔. i.

VSus ⁊ vſufructus Usus qd sit dic
fm glo. i. l. i. ff. de vſu ⁊ ha. q⁹ ē ius
vtēdi reb⁹ alienis salua rep sba. Et q̄
distinctiōe glo. tibi. ifert q⁹ vſus nō ꝑt⁹
pte ꝓsistere i reb⁹ q̄ solo vſu ꝓsumūt
Sicut nec cōſiſtit ꝑpte vſufru. q⁹ cis
nō cōpetit distinctio q⁹ consumēdo ⁊
vtendo nō saluarē rep substantia.

¶ Que ꝺt sit ꝺfa inter eos. Dic q⁹ si 1
vſus vtriusq; ꝛ tibi relict⁹ rosas ⁊ fru
ct⁹ vtriusq; poteris sumerē ad vſū tuū
Sz alij si poteris vēdere nec dare. Sz
si vſuf. sit tibi relict⁹: tūc poteꝛ vēdere
⁊ dare: ⁊ ad vſum tuū habere poteris.

¶ Quid aūt si vſufr. ℞. q⁹ ē ius alienis ⁊
reb⁹ vtēdi ⁊ fruēdi: salua rep sba: q⁹ ē
ius i coꝛpe q̄ sublato ⁊ ipm tolli neceſ
se ē. ff. eo. l. ij. ⁊ isti. eo. in ꝑn. Dſ fruēdi
ad differētia nudi vſus: q⁹ min⁹ est in
vſu q̄ i vſufr. Naz is q̄ fundi nudum
vſum hꝫ nihil vlteri⁹ hēre itelligit q̄
vt olerib⁹: pomis: floꝛib⁹: feno lignis ⁊
hmōi ad vſum quotidianuz vtat. In
eo quoq; fūdo caten⁹ ei mozari liceat
vtū dño fundi molest⁹ non sit neq;
his p quos opa rusticꝛ fiūt ꝛpedimen
to sit. nec vlī alij. ius q̄ hꝫ. aut vēdeꝛ
aut locare aut gratꝫ ꝺcedere ꝑt. cum
his q̄ vſufructū hꝫ possit hec oia facer
inſti. de vſu. ⁊ ha. Et ibi ēt ꝺf figs edi
um vſum hꝫ hacten⁹ ius habere intel
ligit: vt ipse tñ habitet. nec hoc ius ad
alīū transferre ꝑt: ⁊ vir receptum vx
vt hospites ei recipere liceat ⁊ habita
re cū vxoꝛe sua liberiesq; iuis. Jtēq; li
beris nec nō alijs liberis ꝑsonis gb⁹
nō min⁹ q̄ seruis vtit habitādi ius hꝫ
beat. Item is ad q̄ serui vſus pertil
net ipe tñ opero⁹ ministerio rius vti
poteſt. Ad alīū vero nullo modo ius
suū transferre ei cōcessum est idē iu
ris est in iumento. Sed si pecoꝛa vel
ouiū vſus legat⁹ fuerit: nec lacte: nec
agnis: nec lana vtī vsurari⁹: q⁹ ea in

fructu nō sunt. Plane ad stercorādum agrū suū pecorib⁹ vti pt. Sic ergo habes q̄ hīs vsū dom⁹ pōt in ea habitare cū marito vl vxore ⁊ familia. Et ēt cū psonis sine gb⁹ stare nō lz ⁊ hoc pītē recipe vel amicū ēt si recipiat pēsionē: dūmodo ma cū hospite ⁊ nō sepatim dictā domū inhabitent vt. l. ceterum in pnc. ff. de vsu. ⁊ ha.

3 ¶ Ius cui⁹ cessa est habitatio pōt uō solū ipse habitare cū familia ⁊ cū religs. ē. enumeratis. ff. ēt pōt alteri locare ēt separatim a se. Et sic habitatio ē ius distinctū ab vsu ⁊ usufructu. ⁊ q̄ hz habitationem nō hz vsufructū nec vsum instītu. de vsu ⁊ ha. ff. sed si cui

4 ¶ Quid āt si reliquat alicui vsus fructue an possit vēdere ligna. ff. gl. i. l. di mus. ff. de vsu. ⁊ ha. dicit q̄ sic. ⁊ dic ibi esse casum vt tm̄ hēat vsuarius sicut usufru. Idē videtur tenere glo. īsti. de vsu. ⁊ ha. in pnc. Sz Ang. de are. ibi dicit ꝟ vez q̄si silua esset a lōge ⁊ expēse carrigi ⁊ vecture plus essent q̄ valerēt ligna p necessitate sue psone: q: tūc in recōpēsatione dictoꝝ sumptuū dz posse de lignis vēdere. Et sic pōt tm̄ vēdere q̄ recōpenset sumptus vecturaꝝ lignoꝝ pro sua necessitate ⁊ nō plus: q: vsuarius dz tantū habere q̄tuz sibi de necessitate sufficit ⁊ non plus. Et attenta ista rōne: idē dici posset de vino ⁊ frumēto ⁊ aliis q̄s ēent a lōge q̄ liceat tm̄ vendere q̄ sufficiat ad sumptus p ꝺductiōe ad ipsum vsuariū. ar. l. adigere. ff. q̄nus. de iurepa. hec Ang. Et vī rōnabile als leganꝰ posset ēe inutile ⁊ nulli⁹ commoditatē peiperet vsufructuari⁹. ⁊ hoc facit ad alia. q. Dīci legat⁹ est vsus vnius bouis: an possim si nō habeā aliū bouez ꝓiugere cū boue vicini vt alternis diebꝰ vtamur. Et pōt dici q̄ si vsuarius nō hz ꝯmoditatē emēdi aliū bouez ⁊ tūc pōt facere. Aliter nulla cōmoditas tē dicti bouis hēret vsuari⁹. ar. glo. ff. allegate īsti. de vsu. ⁊ ha. ⁊ i. d. l. ꝺm⁹.

¶ Quid aūt si dom⁹ vsufructuaria in diget refectionē vel reparatōes ad quē

vt sint vinum ꝛ frumenta q̄ sunt ī domo testatoris tpe sue mortis sint prota vel hr̄dis. Et nūqd ipsa possit vti arnēsib⁹ ꝛ supellectilib⁹ hr̄ditat⁹. Et rndet ꝓpter ad p̄mū q⁹ hr̄s tūr̄ soluere debita nō legataria vt.C.fi cer.pe . l.i. Et ī⁹ vros nō tūr̄ ad debita nec ad expēsas funeris.ff.de vsuf.le.l.fūdi trebaciani. Tū ad collectas ꝛ onera rer̄ bū tūr̄ vsuf.ff.de vsuf.l.fi pēdēte. Frumēta tū q⁹ erat testatoris debet vros cū estimatiōe reddēde estimatiōis vt.ff. de vsuf.ea rerū.l.fi tibi vini. Reb⁹ ꝛ arnēsib⁹ q̄ vsu nō ꝓsumūtur p̄stita satisdatiōe de estimatiōe reddēda. Et dēnt estimari cū traduntur sibi vt.i.i.C. de vsu. ꝛ hā.hec Bal. Quo tū ad ī⁹ vltimū Pan.in.c.cū ostet de pig. tenet q⁹ de his reb⁹ q̄ vsu nō ꝓsumunt sed mutūtur vt vegetes ꝛ ūtia q⁹ vsufr. debz cauere de vtēdo fruendo ꝛ restituēdo q⁹ superit finito vsufr. Alīs vsufr. esset magnū p̄iudiciū. Itē adde q⁹ vsū. de reb⁹ īmobilib⁹ dz cauere q⁹ vteī eis arbitrio bōi vir̄ salua rerū substātia. Et sic glōz bon⁹ vir vtit ꝛ fruit re ꝓpa.

¶ An st cautio sit de substātia vsufr. Bar. Bul. de cu. vt refert bal.i.i.i.C.eo.ꝛ Jac.bu. vt refert ibi bar.ꝛ Sal. dicūt Aut q̄rit⁹ an cautio sit de substātia vsu fructus hōdo respectū ad eas res que vsu nō ꝓsumūtur. Et dicēdū est q⁹ nō Nā ꝛ in multis casib⁹ p̄sistit vsufr. sine alīq̄ cautione. vt no.i.d.i.i. Si ꝓ habem⁹ respectū ad eas res q̄ vsu consumūt ꝛ tūc cautio dr esse de substātia vt.l. hoc senatus. ꝟ.i.ff.ō vsuf.ea⁹ rez Et ex his Ang. de are. instit. de vsufr. infert ī practica q⁹ ī⁹ vsuf. vtaī ꝛ fruaī fūdo ꝛ domo testatoris nōdū p̄stita cautiōe q⁹ pp ī⁹ nō definit fruct⁹ facef suos. Sec⁹ si vtaī pecunia ꝛ vestib⁹ nō p̄stita dicta cautiōe q⁹ ex pecūia ꝛ aliis mobilib⁹ nō facit fruct⁹ suos: vt p⁹ p̄dicta q⁹ ꝑpetuo nota q⁹ sepe ītigit.

¶ Quero cū cautio nō sit de substātia vsufr. an vsufru. faciat fructus suos antecē prestet dictā cautionē q⁹ clarius est q⁹ cauere dz de vtendo ꝛ fruendo arbitrio boni vir̄ Bar. in.l. vroxi vsufructa. ff. de vsufructu le. ꝓcludit q⁹ q̄ q⁹ vsufructuarius nō petijt fructus ī⁹ ꝓpr̄etarius vel alius. Et tūc vsufructuario nō debent restitui ante p̄stitā cautionē fructꝰ ꝑcepti vt.d.l. vroxi. Q̄ia q⁹ percipiunt ab ipso vsufr. ꝛ tūc aut hereditib⁹ vel ꝓpr̄etario sciētibus ꝛ patientibus: ꝛ tunc facit fructus suos. vt est casus in.l. hac edictali. ꝟ. his illud in. ꝟ. sinaute vtraq; ꝛ ibi Bald. C. de se. nup. Si vero ignorant ꝛ per ea nō potest dici q⁹ tacite ꝓsenserint ꝛ sic q⁹ patiuntur: ꝛ tūc nō facit fructus suos. Et ita intelligit. d.l. vro. ī⁹ saly. p⁹ ol. cy. ꝛ bal. i.i.i. Cu. distinguit. aut q̄rit⁹ fructib⁹ ꝑceptꝰ ab alio: ꝛ tē nō facit suos. Tū p̄stita legitima satisdatiōe vel oblata ꝛ nō recepta absq; legitima cā et assignata a ꝓpr̄etario dz ei dari licentia vt eis fruaī: vt de alijs reb⁹ cū ꝓ eis ꝛ ꝓ alijs rebus satisfecerit. vt.d.l. vroxi. Aut querit de perceptis a seipso: ꝛ tūc aut cautio tā erat petita: ꝛ tunc nō facit suos vt eius mora nō sit absq; pena. facit. d.l. hac edictali. ꝟ. his illud Aut cautio nō fuit petita: ꝛ tunc aut percepit sciente ꝛ patiente dño vt ꝓpr̄etario ꝛ sic dissimulante cautionē petere. ꝛ tunc facit suos. Imputet. n. sibi q; cautionē nō petijt. vt in. d. ꝟ. his illud. Et pōdera q⁹ ille tex. loqtur in. sciente se teneri ad cautionē p̄standā per verbū dissimulaverat. Jtez pōdera q⁹ ibi est casus q⁹ possidēs nō teneat cautionē offerre. Aut fructus percepit ꝓpr̄etario ignorante: ꝛ tūc aut possessionē habebat sine vicio: ꝛ tunc etiam facit suos ꝓpter bonā fidē ar. qui. mo. vsufru. amit. l. fi vsuf. Aut erat apud eū cū vicio: q; sua auctoritate init ad appr̄e hendēdū: ꝛ tūc nō facit suos: q; ī⁹ titulum haberet: tamē bona fides non habuit nec iustam ꝓssessionem.

¶ Quid si nō pōt vsufructuarius prestare cautionē: Bar. in. l. iij. C. eo. concordādo opi. cōcludit. Aut est clarum q⁹ nō pōt ꝓstare sideiussorem: ꝛ tūc aut persona vsufructuarij est suspecta

ę tūc pm Bussi. res dz requestrari pm formam. l. posti. §. imperator. ff. vt le. no. ca. plūcta. l. si fideiussor. §. si. ff. q sa. cog. Sed in hoc credo q̄ sit aduertendū an cēt res mobilis vel que posset deuastari p̄z cedat ista opi. alias sec⁹. Aut pona si ē suspecta iz fideiiz pauper. ę tūc stabit iuratorie cautioni.

10 ¶ Quero testato: reliquit vxorē suaz vsufructuariā ę vetuit eam molestari ę casu quo molestaretur per heredez: priuat eū sua hereditate nec dixit cui applicet. Primo itaq̄ quero quomodo intelligit vxor molestaret. Olc fz bal. in. l. i. C. de his que pene no. q̄ intelligitur molestare quando aliq̄d facit malo animo. Nam quod non malo animo sit nulla penam mireatur. Nam si iuris dispositione ipsam molestaret. Viputa q̄ petit sibi caueri de vtendo arbitrio boni viri nō dicitur eam molestare ar. l. quero. §. inter locatorem. ff. lo. Secus si malo animo vel cozaz iudice quomodocūq̄ ēt turbat. vt. l. vim facit. ę ibi Bar. ff. de vi ę vi armata. Sid scōm questiū cui applicetur hereditas si malo aio molestat. bart. in. §. heres. l. vxorē. de le. iij. dicit p illū. §. q̄ applicatur substituto vel coheredi: nō aūt ipsi vxori. Et istud etiam sequitur Bal. in. l. i. C. de legatis. Idem etiāvo iuit Bar. in. l. paterfa. testō. ff. de here. instit. ę ibi ang. Rap. ę Imol. Sinaut ē si hēat substitutū vl coheredē venīē tes ab testato. vt not. bar. in. d. l. pfa. Aliat auc. cui relicta. C. de idic. vi. tol.

11 ¶ An aūt isto casu quo heres priuat hereditate iaz questa ppter molestiā an pauetur ipso iure. bart. in. d. l. pfami. dicit q̄ non: q̄ exquo semel fuit heres non potest desinere. vt. l. ę si sine. §. sed q̄ papinianus. ff. ō mio ę sic valet in hoc vt teneatur dicta hereditate restituere p fideicōmissum. vt. d. §. heres qō no. q̄ secūdū hoc detrahet ārtam. trebellianica vt. i. i. §. i. ff. ad trebel. Et istud sequitur Imol. in. d. l. pa terfa. iz Bald. in. d. l. i. C. de legatis tenet q̄ sit priuatus ipso iure. Sz tu tene

as opi. bar. ę Imo. hec Ange.

¶ Sed nūqd testato: potest remitte: re he cautio prestet. Pe. in. l. i. C. de vsufru. ę in. l. i. cire. C. vt in pos. lega. q̄ sic in rebus que vsu cōsumūtur. in rebus vero que vsu nō p̄sumuntur non pōt. Rō q: quare mā delinquenti timet curaret vt sicut bonus vir. Sz in aliis ceſſat cū sola teneat ad estimationem qō verū ē nisi ppriecas fuisset eidem vsufructuario legata vsq̄ ad certū diē ę vsufructus pure. q̄ hoc casu cautio nō est prestanda. vt i. l. si vsufruct⁹. §. plane. ff. de vsufru. quēadmodū ca.

¶ Quis aūt habeat laudare vt recipe 13 re laudemiū: an ppietari⁹: an vsufructuarius. Quidā dicūt q̄ vsufructuarius. Sed scm Pe. belle videt q̄ proprietariu⁹. sicut dicimus q̄ licet pater habeat vsufructū in bonis aduentitijs filiorū filiq̄ q ē ppietari⁹ ę vetus dūs hz laudare: ita dic in casu nro de ū vi de. ū. ephiteosis. §. xxxviij. ę xxxix.

¶ Quid si testato: dixit. Relinquo 14 vxorē meā dñaz ę vsufructuariā. bar. in. l. titia. §. titia. de le. ij. dicit q̄ ista verba videnť ptinere repugnātiā: q̄ non pōt qs ēe dūs ę vsufructuari⁹. vt. l. vti frui. ff. si vsufru. pe. Tamen dicit q̄ illud verbū. dña positū i hac dispositione nō imponat q̄ videatur relinq̄ dñaz bonoz sed pręeminētia quedā in domo sicut erat pręeminēs ante mortem vir. vt. l. i. ff. re. amo. z. l. i. §. si vir. ff. ad sill. Et hoc tenet Spec. in tit. q filiū sint le. Et hoc colligitur ex cōi vsu loquendi: q̄ homines appellant vxores dominas domus vt. ff. de an. le. l. titia. Et etiam lex eas appellat dominas vt d. l. i. z. d. §. si vir. Hoc etiā p̄z q̄ testato: alium heredē fecit. vsi nō est verisimile q̄ voluerit vxorem habere dominum rerum ę aliū fecerit heredez in vacuū. Et ista interpretatio ē cōis ę bona sine sint instituti filij sine ex̄ni. Secūdo not. bar. q̄ i hac dispositōe ponitur verbū ę vsufructuaria. Et ista nore filioz interpretatū est ꝯsuetudine q̄ ad sola alimenta porrigat. vt notat

gl.in.l.i.C.si scbo nup. muller Et's in extraneo de iure dz hēre vsufructū om nīū bonoz deducta falcidia vt.l. vxori mee.ff.de vsuf.le.z.ff.de vsufr.l.oium. z codē mō puto.dicta verba ōbere in telligi si simplr proferat vr relinquo vroz meā dominā vel relinquo vro rē meā vsufru.bonoz meoz. Sed si re linquat vsufructuaria vnius fundi: tūc cessat dicta consuetudo, z dz habeꝫ vsufructum z ita sentit Odo.

15 ¶ Quero. Ponamus q testator instituit extraneū z filiū. z vroꝛē relinquit vsūfam z vsufru. Bar.l.d.§. ultia dicit q ḡtū ad filiū ꝓba illa ipottāt alimēta tīn. Sz pro parte extranei habebit vsufructum sue partis: cum.n. fauore filioz sit introductū q habeat alimenta tm: non extenditur ad extraneum.

16 ¶ Quero. Pone q filius est institutus z extraneꝰ sibi substitutus. z vroꝛē relinquit dñam z vsufru. z hēditas deuenit ad substitutū. gd dz hēre mulier. &. Bar. vbi. §. q si loquimur i substitutione vulgari dic q dz habere vsufructū: cū a substituto ceperit habere vires: vt.l. qui nnduz. §. qui filium. ff. ad.l falcī. z in plona substituti qui est extraneus cessat interpretatio ꝓfectus dimis. z vr casus in.l. z si §. ff. de vul. z pu. Sed i substituto pupillariter ad quē hereditas deuenit gd dz habere ista vroz. pt dubitarī tīn vr q debeat hēre alimēta: q: filius fuit heres pīs. z sic tā legatū ex psone filij cepit vires hēre. ergo substitutus nō pōt teneri in plus q pupillus. d. §. qui filiū. Ité vr tenere Imola in.d.l. z si contra.

17 ¶ Sed quero an possit' inenīri modus. z etiā extāntibus filijs mariꝰ possit relinquere vroꝛi: nō tīn alimēta sed ēt vsufructū oīz bonoz suoz. Dic q sic si mariꝰ i testō diceret z q: illa verba. relinquo vroꝛē meā dominā z vsufructuariā: possunt hēre aliquā dubitationē in iure: declaro mee voluntatī esse vt habeat nō tm alimēta ēt extīs filijs: vel etiā vsufructum bonoꝝ meoꝝ: tunc enim deducto vsufructu legitime filioꝝ habebit integrū vsufructū aliorū bonoꝝ. z ꝓ hoc vr tex. in auc. de tri. z se. §. phibem. z in.l. vroꝛi mee. ff. de vsufru. le. vel fac. q testator dicat q relinquit vroꝛi sue vez z plenū vsuf. z sic facīt hodie cauti notarij. Et iste ē due optie cautele. Ex ꝓdictis ēt collige q si testator dic. Relinquo vroꝛē meā z. exīentibꝰ filijs q si posita filij mortant' vīua mīet: q tūc mr hēbit vsufr. oium bonoꝝ. imo ꝑm bar. cep. ē ꝓpterea. allat ad l. bart. i.l. sicut i ānos. gbꝰ mo. vsuf. amit.

¶ Quid autez si dicit. relinquo titlo fūdū ad vsufructuādū. &. bar. cepo. in tractatu suo de seruitutibus. q ē relicta ꝓpietas. Sīc qñ dr. relinquo fundū ad gaudimēū per. l. penlus. ff. de vsufru. Et tbi do flo. q hoc dicit verū: si ex tranei sunt īstituti. secus si filij. z placet in ꝑscia lz alij īdistincte' velint q ꝓpietas sit relicta nō vsufructus.

¶ Utz legās habitationē seruīus. habitatiōis. domꝰ sue. q tdē ē. l. cū ātigtas. C. de vsufr. z habī. z in eodē testō legās dicta domū alteri ademerit dcīm legatū vroꝛ. &. bar. i.l. sempronio. ff. de vsuf. le. q si ꝓ tex. dicī. vbi hr q legato gñali habitationis vel vsuf. nō derogat' p legatū ꝓpietatis. z addit q' legato habitationis ocurrēt ibo. vr. i si alij. ff. e. q tene mēti: q: qdiu relinquitē ꝑdia plīb' z postea dicit testator vroꝛi lego vsuf. q: i vsufructu oēs ocurrūt. hr bar. z p. d. l. si alij. ocludit Zudo. ro. q si testator leguit vni fundū: alteri vsuf. fūdi itelligit legasse vnicuiq; ipsoz oīmi diū vsufr. dicti fundi. Secus tīn dicit in dicta sua vr l. z puto. ff. famil. her. qđ verū ē si aliud de mente nō constet.

¶ An autē vsufructus' extinguat ꝑ īngressum religionis. &. Ly. in. l. pe. C. eo. dicit q non. vt in auc. ingressi. C. ō sacro san. eccle.

¶ An aūt erb' nūtius perdat vsufructū vide. ō. Filius. §. xvij.

¶ Querit de. q. quotidiana. Pone le gatarius cōmisit aliquid q si testator sciuisset sibi non legasset. ignorauit vt

qz vxorē eius adulterauit. an legatarij repellāt exceptiōe. gl. i. l. fideicōmissus C. de fideicō. vbi dicit q̄ sic. Sz bar. dicit q̄ si nos ponim⁹ legatariū p̄ commississe viuo testatore tūc dicta glo. p̄cedit sine scrupulo. Sed si ponim⁹ p̄ mississe p⁹ mortē ei⁹: tūc hz mal⁹ dubitāq; nō pōt dici q̄ testator reuocauerit tacitecū cā nō fuerit p̄missa viuo: re tō tūc puto dicendū q̄ legatū nō extinguit. sz a legatario auferet. tanq̄ ab indigno vt no. in. l. soz̄orē. C. de his q. vt dāt. hz bar. ꝛ sic exp̄dictis vbi dicēt q̄ talis legatarij possit tenere cū bona ofcia dicti legati donec p iudicē aliter iudicatū fuerit. Sec⁹ tñ vbi dicēdū si testator diceret. Relinquo vxori meę. si caste vixerit. nā si postmodū' forsan iceē non poterit etiā in cōscientia habere illa. c. seu vsufructū ꝛ hoc no.

23 ¶ Quid si relinquat alicui vsufructus oīum bonor. nūqd tūr soluere eas alie nā ve ipsius bonis. Rz. vtr. de mēte' Do. q̄ sic. secus si certaz rez sit ei relictus vsufruc. ff. de vsuf. le. le. ñ. Itē fm Luro. in suis singularib⁹ vsufruc. tenetur ad collectā stndi. vr. i. gro. ff. de vsufr. le. Sz hoc limita nisi tāta essz solutio collectaz q̄ scīret p̄ceptioni fructus tūc. n. tenet̄ p̄pietarius. Jn mūdo habes glo. in. l. g penūbinā. §. g ortos. de le. iij. ꝛ illā gl. exclamat Bl. ꝛ Bar. in. l. his, vbis de le. iij. Sic ergo vsufr. tūr ad expēsas pus: re ad collectas. ꝛ ad refectionē. ꝛ Bar. in. d. l. fi. expsse tz q̄ ad vsufr. oīum bonor. ptinet onus eris alieni. Sz pan. & ca. in. p̄silio. cccl. xxv. dicit q̄ p̄ncipaliter ptinet ad heredez. nā vēdet bona vel ptem bonor. defunct. p satisdatōe eris alieni. ꝛ sic vsufrucuario ēt p̄ticipabit in solutione eris alieni. ꝛ sic tanto minoz̄ vsufru. legatarij habebit. ꝛ dicit Pan. q̄ iura allegata p Bar. non valent. Nā fm eum loquunt in eo cui relinquunt bona pleno iure. s. p̄prietatis ꝛ vsuf. q casus lōge distat a nostro. ꝛ sic ocludit q̄ vter q̄s. l. tam p̄pietarius q̄z vsufruc. p̄ticipabit in solutione eris alieni. non ab totum onus est vsufructuarij vt sentit Bar. ꝛ ve hī est ter. exp̄ssus in. l. fi. §. fi. antē ea alienū. C. de bo. que li. ꝛ ocinit pan. q̄ dcm Bar. fecit. multos erra re. idē tz Bathesilanus i suis singularibus. ꝛ dic fuisse obseruatū bononie.

Additio.

Quo tñ ad collectas 24 ꝛ alias p̄stationes. an teneat vsufructuari⁹. Vide bar. in. l. q̄ro. q̄ quidā sūt onera q̄ debent p̄ hīdo ipso inre fructuū p̄cipiē dor: re ista onus nō ptinet ad fructuariū. Quedā sūt onera q̄ habito illo inre iponūtur p fructibus vel p dto vel p̄one p̄ pte dto. ꝛ ista onera ptinēt ad fructuariū. vt in. d. l. quero. ꝛ ista est verissima solutio. hic Bar. Finis.

¶ Quid āt de onere legato⁹ an sēt. §. 25 tur vsufructuarij oīum bonor. bar. in d. l. fi. dicit q̄ nō: z fi si ad vsufructuariū. ergo ad p̄pietariū. Hoc tñ intelige. p̄ut dcīt est. s. de onere eris alieni.

¶ Sed qd in vsurario' dic fm Iudo. 26 ro. q̄ aut in p̄modo rei cui' mihi legatur vsus p̄cipat dñs: vt q̄z ē domus ampla. ꝛ tūc tenet̄ dñs tñ ad expensas, aut p̄cipat solus vsurari⁹. ꝛ ipse tenet̄. Casus est vnic⁹ in. l. si domus. ff. de vsu. ꝛ ha. Itē si lego vsufructū ancille in tantū: valet ꝛ incipit valere cuz ipsa adoleuerit. alias ecē frustratorius. tex. est singularis. l. i. si fantis & vsufr.

¶ Legat⁹ ē mihi vsus magni palacij 27 elegi. p meo vsu certā ptē de eodē': an deinde possim variare ꝛ alia hēre. ca sus est singularis qz no. in. l. diuus. §. licet. ff. de vsu. ꝛ ha. hic Ludo.

¶ Quid si plures sint vsufructuarij: ꝛ 28 vnus moriat. Rz. fm Bar. acquiritur alij pars iuxta iure accrescēdi. ff. de vsufr. accrep totum. Jō dī q̄ qñ totus vsufructus amissus ē redit ad p̄pietatē ibi. eo. Sed si p parte tñ amitteret. nō rediret ad p̄pietatē. ff. qui. mo. vsufruc. amit. l. excepta.

¶ Quid si vsufruct⁹ relinquat alicui 29 quousqz pupillus p̄uenerit ad pubertatē. ꝛ. j. annos pubertatis moriat pupillus. Rē qd si donauit tali si e furore

respuerit: & statim moritur. ff. ff. Bir. nō extinguit vsuf. C. eo. ambiguitates. Ite q̄ tpe amittit nō uēdo. ff. ff. Bir. Spatio. x. annoꝝ iter pītes. & xx. iter absentes. C. eo. l. pe. Sufficit tñ q̄ per alīū vtat. ff. eo. arboꝝ. §. vltr. Usufru. aūt de vsu legatus durat vsq; ad c. annos. ff. glo. i. c. possessiones. xvi. q. i. qz ista ē vita hōis hominis.

Uxor. Utrū vxor in sedo mātimonio possit de reb⁹ cōiugibus puidere filiis ex pmo mātimonio. ff. Fin Bull. si filij pdicti nō habēt aliquā actionē p̄ matrē nō pt illa p̄ phibitionē mariti aliq̄d eis dare. Sz si hñt actionē p̄ matrē vt qz obligata erat eos alere cū sint impuberes: vel ex alia causa. cā. mariti quidē tñr eos alere qz mē cuz suis oneribus ad maritū trāsiuit. Fin aliquoꝝ pdte tudinē. Ista tñ qz mariti⁹ hz administratōes vxoꝝ p̄ illū phibitionē si dz eos alere nisi i extrema necessitate. Pōt tñ pcurare q̄ mariti⁹ ad hoc p̄ iudicē p̄stat. Sz aūt filij nullā hñt actionē p̄ matrē nō tñr mariti⁹ nec illa dz p̄ phibitionē eis aliq̄d eis dare. Formare tñ sit sibi i dubio largaz sciam. hec ille. Et hoc de reb⁹ cōib⁹ vbi ē cōsuetudo q̄ mariti⁹ hēat illaz administrationez. & si vxor. vbi vero nō ē talis cōsuetudo: posset vxor sicut & mariti⁹ seu i re cōi gliberet habeat ius cōtre. ff. p socio. per totū. De reb⁹ vero mariti clarū ē q̄ nō pōt dare p̄ ius voluntarie nisi i necessitate extrema: nisi p̄ modos predictos. f. elemosyna. §. §. §.

2 ¶ Quid si vxor hñs vir. pōgit celat aliq̄d de reb⁹ cōib⁹ cū viro. ff. si bona fide hoc faciat: vt sibi viro. loco & tēpore pmuneret: q eas male cōsumeret nec peccat: nec tenetur obedire viro si p̄hibeat: aut sibi tradi petat. cum in tradendo eā iuuaret ad peccandū.

3 ¶ Utrū vxor teneat seq̄ virū quocūq; iuerit. ff. Fin Bull. vir tñr tāc vxor sequi q̄si ex necessaria cā absit. sed vxor tñr seq̄ vir. ex q̄cūq; cā recedat. ff. domi cōsi tradere: nisi velit cū habere ad peccatuz. extra de iudi. q̄stuit. secus si esset vagabūdus. xxvij. q. q. siquis ne cessitate. idē Ber. & Io. Et addit hos. & sicut in voto vtra maritio vxor pōt seq̄ vir vel remanē si voluerit: sic & i omni itinere volūtatis cū p̄posito redeuēdi. sed vbi trāseat domicilū pōt se tñr eū sequi. Et vide gl. in. c. i. de cō. in. lep. to. q̄ dicit mulierez nō teneri ad sequendū virū vagabūdū dicit Panor. hoc p̄cedere nisi ipe Sctus mātimoniū fuisset vagabūdus: q: vt approbat se tāc mos suos de q̄ vide. bona glo. in. c. vna quez. xlij. q. ij. Uō si intelligēdū ē q̄n vagat ex aliq̄ cā honesta. & nō alis sentit glo. i. d. c. figs necessitate: qz cū vagus precaret. nō ēet ei in pcto cō sētiēdū. Addit tñ Io. q̄ si aliquis mulier hoc pacto: vel q̄dtione: vel mō de tñr alicui i vxorē q̄ semp simul debeant morari & i certo loco fone i domo amicoꝝ ipsi⁹ mulieris pactū fuaī. est i traditione. n. rei sine p̄ glibz qs vult pactū apponere. nec hoc ē p̄ legē imo peti⁹ p̄s legē qz sil mozari debēt. d. c. si gs. Et sic vico pactū fuādus nisi aliq̄ necessitas superueniat qua ipedente: nō posset maritus p̄mode remanere. Puta pp aimicitias capitales: ifirmitatē aeris vel hmōi: qō arbitrio iudicis p̄mittit: nic. n. vxor tñr sequi virum ne adulteriū cōmittat: qz tāc pactū p̄ legē incipet esse. ar. d. c. vna quez.

¶ Utrū maritus hēat in vxorē ptātē oꝛdinariā. & puniēdi: vinculādi & verberādi. ff. Pa. i. c. cū ꝓgingat. de sponsa. q̄ maritus nō hēati vxorē ptātez oꝛdinariā. nec hz eū in ptāte sicut p̄s filiū. vt in. l. si vxor. C. de pdi. infer. Pōt tñ eā castigare & verberare moderate ff. doc. in. c. quēadmodum. de iureiur. Nec ob. l. si sentiū. C. de repu. qz hz illa gi. q̄n ēberat sine cā vl enormiter.

¶ An ät possit eā ex cā vinculare vel eā recludere. vide tex. cū glo. in. c. placuit. xxxij. q. ij. & dicit q̄ laicus nō pōt vxorē suā ligare: qz nō inuenit expressum. Secus ꝺ vxore dicit p tex. ibi. vbi ꝺ. placuit vt siquop dictoꝝ vxoꝝ

peccauerunt.ne forte fnlam peccandi plus hęant.accipiant'mariti eas hac prętem.preter necem:cuſtodiędi z ligądi in domo ſua:ad ſeiunia ſalutaria nō mollitera eas cogętes ꝛc. Idez dic de pre reſpectu filijſnō.n.hz i eū iuriſdictione ordinariā. Pōt tn leuiter corrigere eius delicta.z et ipſum tradere iudici:vt eū iuſte puniat.vt eſt tex. notabilis in.l.iij.C.de pa.po. Idē dic de dño reſpectu ſuoz mercenariorum:vt rōne ſeruicij nō hęat in eos iuriſdictionē ordinariā. Pōt tn i eos leuiter caſtigare vide glo.notabilem in.c.ſicut alteri°.vij.q.i. Idez dic in dño reſpectu ſeruil hz.ſi.eū poſſit caſtigare z vinculare.nō pōt tn i eū ſeuire:nec iudicialr cognoſcere.C. de.mē.ſer.l. vulta.

¶ An aūt vxor teneat ad oſa obſequia mariti.Jo.an.dicit q ſic:puta cuſtodiendo res mariti:lauare pedes:z caput comeſtionē pparare z his ſilia. Sed Panor.in.c.ſras.de reſti.ſpo.dicit q nō ad opas:marito dē ſubdita:qz cedūt lucro mariti.vt in.l.ſicut pfonus.ff.de oper.li. Nō eſt tn ſubdita marito ſicut filiꝰ patri:Immo mulier maritata ni ſi fuerit a pre emācipata remanet ſub patris pātē quo ad alia. Itē inquiſitū dicī Jo.q dz lauare ꝛc.Dico ꝫ pcedeſ inſpecta ꝓditione mulieris. Quid.n. ſi eſt ita nobilis vt nō deceat hec vilia facere.Certe nō erit ad hoc aſtricta:teneſ.n.ad operādā ſm ꝓditionē ſue pſone.An aūt poſſit precise ꝓpelli ad operādū Dic q nō. Aut querit nūqd poſſit cōpelli cauſatiue:puta ſubtrahēdo ſibi alimēta ſi nō vult:z tunc aut pot tault dotem aut nō.Hoc vltimo caſu pōt cōpelli. Nā hoc ēt p:oceditꝫ i filio qui eſt patri magis aſtrictus q̄ vxor Si vero pot tault dotē:z eſt ſufficiens ad alimentādū eā.mariti z cōes liberos:ſalte vbi maritus hęat alia .bona:z nō pōt ꝓpelli.qz dz ali ex dote.l. ſi eū dotē. ℌ.finaliē.ff.ſo.ma. Si vero nō ſufficit pōt ꝓpelli modo p̄dicto.Et no.ſm Pa.ibi q caſu q̄ mulier recederet a viro:pōt cogi redire ad domū mariti p cēſurā eccliaſticā:z pōt realr capi z duci ad domū viri:vbi ſub eſt cā reſtōis. Itē qz executio ſentēcie fit inuocato brachio ſeculari.

IEſus ideſt ſaluator. In quo vtiſpō ſo ſancte mr̄is eccleſie ſicq ſunt cozda operatiōes eſcz noſtre. Cuius gdem ſe ſancte matris eccle opus hoc ſubmitto corrigendū:ſi qd in eo minus imperite incanteue permeditus exiſtat. Os quidē opus ad laudez ipſius Jeſu:ettiuſq trinitatis: ac Virginis Gloioſe:z omniū ſanctoꝝ mīm ſauente pręſidio:z precipue virginis Lucie.cuius hodie ſolēnitas agitur a xpicolis: nec nō z ſimplicis ꝓfeſſoris vilitatē vt ꝓlogo pręmittitur expleti eſt exce pta tabula ſequenti viriuſq iuris rubricarum in loco noſtro apud leuaniā ſancte Marie nūciate nūcupato.currē te Anno.Ab.cccclxxxiij.

FINIS.

¶ Explicit ſūma Roſella cū maximo ſtudio emendata. Venetijs impreſſa per Paganinum de paganinis. Anno dominī.M.cccc.xcix.die vero.xxi. de cembris.

Regiſtrum.

aa bb cc dd ee ff gg hh ii, k k ll mm nn oo pp qq rr ſſ tt uu xx yy zz ℭ ℭ ꝯ ꝯ ꝑꝑ A A BB CC DD. Omnes ſunt octerni preter BB qui eſt ſexternꝰ ꝛc pma carta in qua tabula eſt deſcripta que eſt duerna.

50 f

I сейф
Ст. 14.115
НД.